

EX LIBRIS
Harvey Cushing

Practica Valesci de Tharanta que al's Philoniū dicitur
vna cū oīb' Antidotis tam simplicib' ꝙ cōpositis vni-
cuiqꝫ egritudini a capite vsqꝫ ad pedes: appropria
tis Johānis Mesue: per alphabetum: a magi-
stro Jacobo de partibus doctore Parisiēsi
celeberrimo: elegāter collectis. et cū non-
nullis fłomie canonibus cū anatho
mia ossium adiūctis planissime cū
nūero ipsorū scꝫ. ccxlviij. absqꝫ
ossibus sisaminis et osse lau-
de sub lingua: valde medi
co perutilissimis ex
pluribus doctori
bus emēdatis
sime excer-
ptis

¶ Incipit tabula huius libri idicās ī q̄ folio q̄dcūq̃ caplm̄ repiat. q̄d ēt ī q̄cūq̃ caplō tractet.

Capitula primi libri.

Finis tabule.

Alia tabula quarũdam cõpositionũ in hoc opere repertarum.

Finis tabule.

Reuerendo dño ac magro Magro . N. cācellario Alme vniuersitatis Mōtispessu/
lani. Ceterisq̧ lectoribꝰ Hieronymus ferrera Salutem plurimam dicit.

¶ Cū supioribꝰ diebꝰ pdocte vir ocio vacarē. ꝯctaq̧ mecū recta reuoluerē: aiaduerti sūma oīuꝫ vtili/
tate. h̄ meo s̄mōe aliq̄ de h̄ sūmo optimoq̧ ope edicere atq̧ cōplecti. Nā ex officia indyti valesci cui
merito oēs tenemr ob sūmi viri pstātiā ac fructū ab io hac tēpestate nob ꝯcessuꝫ vt mihi nō hois in
genio: s̄ q̄dā delphico videat̄ oroclo dei istinctꝰ. Nō h̄ ille nuge Calcanꝗ Testorꝗ troiani filꝰ. Nō h̄
sūt is Mopsi ipsiꝰ Apollinis ꝛ Mautōe filij e tyresia vatꝗ thebani nate. a q̄ calcas de pitia diuinādi
supatꝰ dolore mario defunctꝰ ē. Quid nā erat ille vl' delphicꝰ vl' gryneꝰ appollo: nisi ille hoīum fallax
pluto iferū pnceps. Hi oēs ppt h̄ q̄ falsa ꝛ q̄ ad eīni cruciatꝰ penā pducebāt venerabant̄. Ast h̄ va/
lescꝰ ea q̄ ab ipo sūmi ꝛ veri tonanꝗ ore manarūt cōplexꝰ ē iux̄ illō Eccli. 38. Medicinā creauit altis
simꝰ de t̄ra: ꝛ vir sapiēs nō abhorrebit eā: ita ꝛ planetaꝝ ic fabricator pmꝰ arꝗ ꝛ scie medical' autor
extitit: quē apollo esculapiꝰ pmi autores medicie secuti sunt: quū a deo hūerūt nālē illustrādo itelle
ctū ad herbaꝝ vires iuestigādū: earūq̧ effectū expiendū. Applicādo igit̄ medicinalia a deo creata
ad ifirmū: medicꝰ sic curat egrorū vt instrm dei siue nāe. Quāuis eni certissime sciamꝰ neminē vltra
terminū sibi a deo pfixū eē victuꝝ: oibꝰ tn̄ lāguētibꝰ nō icōgrue medemur. Nā a dīna puidēa nō so/
lū disponit̄ q̄ effectꝰ fiāt: s̄ et ex qbꝰ cāis pcedāt ꝛ q̄ ordie eueniāt. teste Gal. 3o. tegi. cap. 66. Omniū
āt hoꝝ nā opatrix: medicꝰ vo minister. Quid ē igit̄ qō expectet̄ docti alicuiꝰ altiꝰ snia. qō eni pbat multi/
tudo h̄ idē docꝗ pbādū ē. deniq̧ h̄ specimē ē poplarꝗ iudicij ī q̄ nūq̄ fuit pplo cū docꝗ itelligētibꝰ q̧
dissensio quū multi medici in vario gn̄e practicādi q̄svnq̄ ex his excellere iudicatꝰ est vulgi iudicio q̄
nō idē a docꝗ pbaret̄. Quis valesco ī laudādo grauior: ī vitupando acerbior: ī sentētijs argutior: ī do/
cendo ediscēdoq̧ subtilior: ī practica vberior: q̄s eo neruosior: valesco dulcior: lectitauisse Aui. Gal.
Ipo. medicoꝝ euāgelistā studiose audisse et valescū fert̄. Plimū igit̄ valesco tenemr nos: sūmasq̧
grās referre nr̄m ē: quū suo igēo nr̄e etaꝗ tātū fructū attulerit. Nec iter pciosissimos cylindros de q̄
Iuuenalis ait donāt: archana cylindros ꝛ vilissimos lapides nisi cylindri vim ac potētiā ostēderet
ponēdꝰ eēt. Nōne ꝛ Marcial' dū inq̄t. Toto notꝰ in orbe Marcial'. Nōne Cicero q̄ lraꝝ latiaꝝ parēs
Romaneq̧ eloq̄ncpcipuꝰ auctor ī arte dicēdi pm locū sibi vēdicauit. q̄d reliq̄ nec vel' ea phūane vir
arrogātie attribuere. s̄ potiꝰ cōi oīuꝫ vtilitate id eos fecisse vt cogscat coꝝ vis ꝛ ptās. Nec tu maio/
ris faceres idytos libros sūmi ac optīi valesci de tharāta nisi nouerꝗ sue officine fructū ac vtilitatē.
Nemo eni vt ait orator p se sibi satꝗ ē: s̄ nr̄m oē qō sumꝰ qō hēmꝰ qō itelligimꝰ qō officio fungimur
ab optimi dei bn̄ficēa manat. s̄ ꝛ hoī cuilibet ex alioꝝ opa plimū vtilitaꝗ ꝛ comodi puēire solet: dū
hi q̄ cetero sapia: v̄tute: doctria: igēo: aut arte pcellūt. reliq̄s bn̄ viuēdi rōnes atq̧ istituta pscribūt.
Qō multꝗ verb pseq̄rer: nisi h̄ latissie pateret ꝛ ī re certa vbis vti vererer. nō hec ijs: scripsit eni dino isti
ctꝰ numie voluīa q̄ plima: estq̧ ipꝫ scribēdi genꝰ grue: argutū: solidū: purū: acutū: pigue: patēs: exq̄si/
tū. ꝛ antea iusitatū vt mirādū sit q̄ nā pacto tā breui q̄ vixit tpe tāta pcurrere itelligere meminisse: ꝛ tā
lata manāa pfundere potuerit fluīa doctriaꝝ. Neq̧ eni ego pdocte vir tā audaculꝰ ac tā ptinax eē vt
eū reliq̄s oibꝰ pponere neq̧ et tā formidolosus vt multis postponē velī: Res ī apto ē q̄ me q̧ tacēte
facile dijudicet̄. q̄re hūc ita laudar. vt aliquā tn̄ laudis ptēꝫ et reliq̄s nō detrxeri. s̄ q̄ pacto castiga/
ta sīt oia eiꝰ opa q̄ntave diligēa nō facile ē dictu h̄ eni merito venerari dignꝰ ē q̄ talē hac tēpestate no
bis fructū tradidit. Nec tn̄ iucūdissimas lrās imo ꝛ emēdatissimos libros p reuerēdū dn̄ꝫ ac mgr̄ꝫ
mgr̄m Iacobū d̄ maulde de tornaco attulit ita vt nihil ē qō addas vl' minuas q̄ntūve disceptatū p
mgr̄ꝫ Io. d̄ lalāda vt es dilucidior effirceret̄. tu oēsq̧ tui noscēt. Ferat̄ g h̄ lib n̄ semitꝗ s̄ cāpis nō vti
fontes āgustis fistul' colligat̄. s̄ vt latissii āmes tot vallibꝰ fluat: ac sibi viā si qn̄ n̄ accepit faciat. Me
rito itaq̧ pcipua nob hn̄da sīt ipiꝰ famosa voluīa q̄ sūt penes te sp hūerꝗ n̄ tn̄ sūmā animi accipies vo
luptatē: veꝝ et maiorꝗ idies fructꝰ suscipies. Qō si pbauerꝗ h̄q̧ oposculū expolitū reddas Rodani
auxilio oēs eiꝰ maclas abluas: vela bn̄ pcādo venꝗ dabimꝰ: sin secꝰ et si ī mem pelagꝰ puecti fuerimꝰ
retrorsuꝫ ea colligemꝰ q̄re q̄ h̄ viderit ipsa te norit ipsa cōprobasse. In his tota ꝯsistit practica quē
si trite ꝛ accurate legerꝗ nihil ornatiꝰ: nihil vberiꝰ: nihil copiosiꝰ te vnq̄ legisse aut audisse ꝯfiteberꝗ.
Vale viroꝝ decus. Verū Io. cleyn alemanꝰ arꝗ ipressiōe mgr̄ a me poposcerat vt opꝰ aliqō multꝗ
cōmodū nec minꝰ sibi lucrosuꝫ exhiberē: cui r̄ndi se valesci de tharāta practicā traditurꝝ. Cūq̧ voti
iā cōpos factꝰ eēꝫ is ipressor deniū a me postulauit efflagitauitq̧ vt his opuscul' pfatiōeꝫ aliquā ap
ponerē: vn̄ vnusq̄sq̧ q̄ntū cōmodū afferat ispiciēs: emat libētiꝰ. Ego āt cū petitiōeꝫ tā honestā sub
terfugē ac tergiuersari me n̄ posse respicerē factuꝝ pmisi: vt tn̄ tuo n̄ minꝰ aico q̄ acriter terer iudicio.
Accipe itaq̧ tibi pcipua huiꝰ officine voluīa: ea plegas his nō careas. noscesq̧ quātū debeamꝰ q̄ huiꝰ
arꝗ tāq̄ sol obtiet pncipatū: ꝛ q̄ntū fructū ꝛ animi voluptatē nr̄is tpibꝰ attulerit. Iterū iterūq̧ vale

Ossa dentiū sunt triginta duo
Quorū q̃tuor p̄mi vocantur
duales.
Et post istos sunt.iiij. alij qui
dicuntur quadrupli.
Deinde sunt quatuor canini.
Et post istos sunt sexdecim mo
lares.
Et quatuor vltimi vocant̄ ara
bice neguegid vl' nebeguedib.
Latine vero dentes sensus vel
sapientie.

Totalis numer⁹ ossiū absq̧ ossibus sisaminis ꝛ osse laude sub lingua.ccxlviij.

A Os parietale.j.

B Os coronale.j.

C Os petrosum.j.

D Ossa paris.iiij.
Ossa nasi.ij.
Os colatorij.j.
Ossa mandibule superioris.xj.
Et inferioris.ij.

E Spondiles vere ꝛ mēdose.xxx.

F Os furcule.j.

G Os spatule.j.

H Os adiutorij.j.

I Os focile maius, siue arundo maior.j.

K Ossa rascete.viij.vno eis addito

L Ossa pectinis.iiij.

M Ossa digitorum.xv.

N Os focile minus siue arūdo minor.j.

O Coste vere ꝛ mendose.xxiiij.

Q Os scie vel anche.j.

R Os coxe.j.

S Oculus genu siue spatula genu siue rotula genu.j.

T Minor canna.j.

V Os cahab arabice in greco dicitur astralagus ꝛ est ad modū nucis baliste.j.

X Os nauiculare ab vtraq̧ parte concauum ad modum nauis.j.

Y Ossa rascete.iiij.

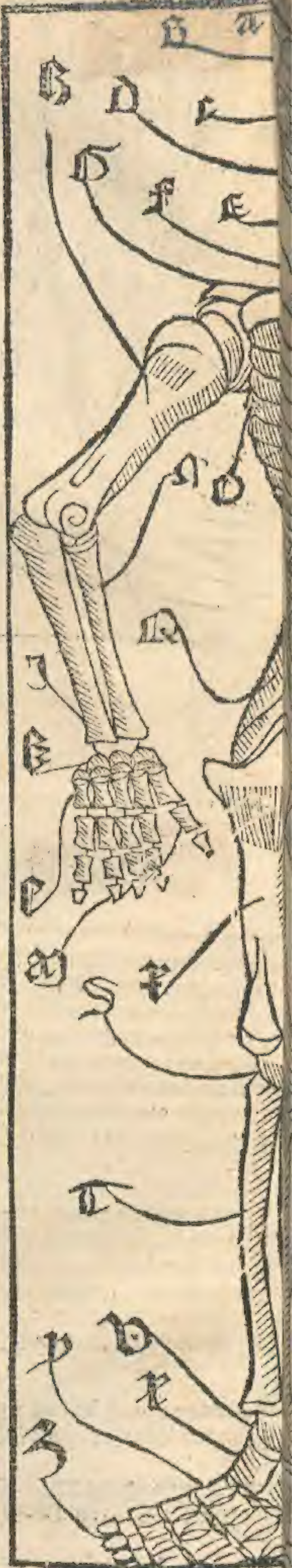
Z Ossa digitorum.xiiij.

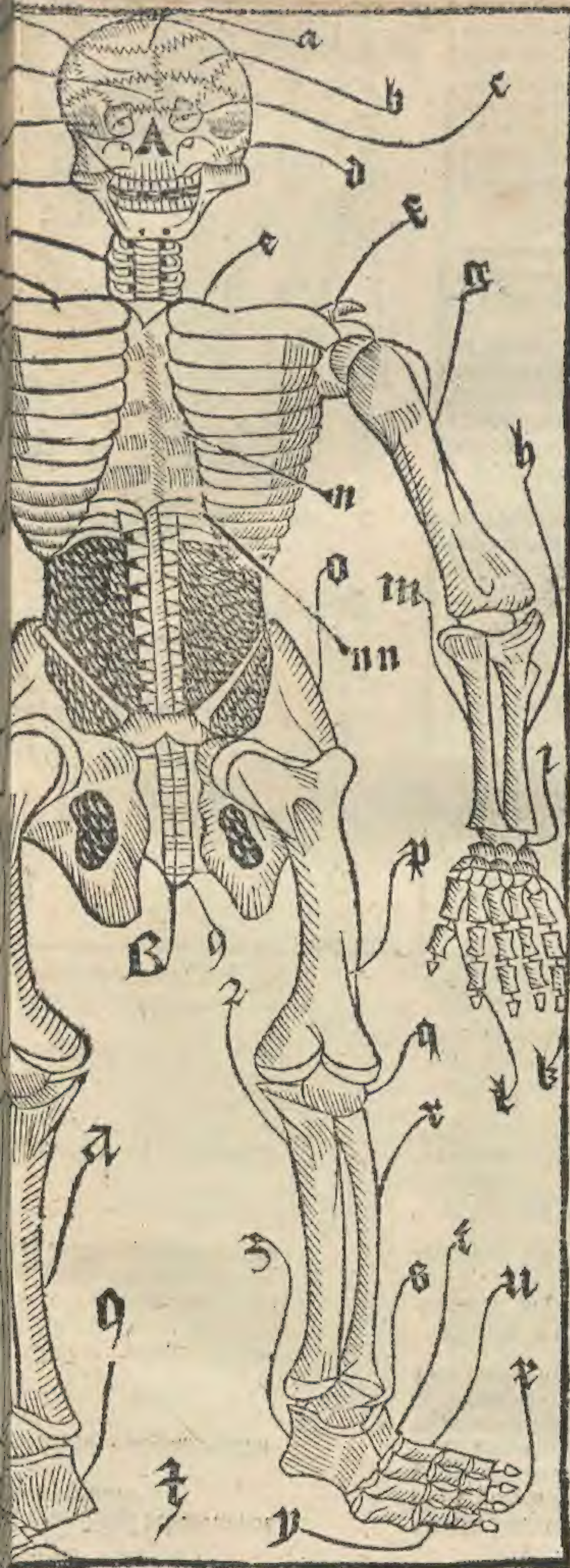
ꝛ Ossa pectinis.v.

ꝯ Os calcanei.j.

A Maior canna.j.

B Tria sunt ossa caude q̄ sunt de numero.xxx.spondilium.

a Os occipiciale vel laude.j.

b Os parietale.i.

c Os petrosum.j.

d Os maxilare.j.

e Os furcule.j.

f Os spatule.j.

g Os adiutorij.j.

h Os focile maius.j.

i Ossa rascete.viij.

k Ossa pectinis.iiij.

l Ossa digitorum.xv.

m Os focile minus.j.

n Ossa thoracis.vij. ꝛ os epiglo- tale.j.

n n Os cordis.j.

o Os anche.j.

p Os coxe.j.

q Rotula genu.j.

r Minor canna.j.

s Os cahab.j.

t Os naviculare.j.

v Ossa rascete.iiij.

x Ossa digitorum.xiiij.

y Ossa pectinis.v.

z Os calcanei.j.

ꝛ Maior canna.j.

ꝯ Os pectinis seu femoris Os ylij dictuꝫ arabice halhatafar etiam pixis.sub osse anche cõpre- henduntur.

gitor: et hoc propter dol. seu passionē capit. et proprie anteriores: vt dicit Galienus.

¶ Nota q Auic. p°. can. dicit: et Galien° quidē negat q dueve ne q sunt post aures in retro flonē vt qui filios gignūt ipsos nō ptinēt. i. steriles fiūt post: auctate ypoc. et evenio colli sūt guide gi q sunt duo et minuunē in pn° lepre: et fortis squinātievt dictū est: et idem dicit Aui. 3ª. fen. 20. ca°. de spermate. et idem dicit Cōstantinus auctoritate ypoc.

¶ Tres sūt vene retro aures immediate: et vnā harū trium est magis manifesta de qua proprie fit flōia: et valent optalmie oculo: et in prin° aque et cū caput a stomacho recipit fumū: et propter hoc pferunt vlceribus auriū: et colli: et posteriori parti capitis.

¶ Vena in concauitate aurium ex vtraq parte valet contra tremorem capitis: et contra tinnitum aurium: etiam valet cōtra nouellam surditatem.

¶ Vene. i. arterie due in timporib° valent dolori emigranee: et vehementi optalmie oculo: dol. in capite: et dol. aurium.

¶ Item de venis timpor q flutuose incedunt aliqñ flōman et aliquando incidunē et extrahunē: vt dicit Raf. et dicit Johā. de sancto amando. auctoritate ypoc. q incisis istis reddūt homi nem impotentem generare.

¶ Item dicit Auic. q arteria timporum qñq flōmaē: et qñq extrahitur: et quandoq aduriē: et hoc fit propterea: vt acuti veu/ matismi et subtiles constringanē qui ad oculos descendunt et propter reliqua que superius dicta sunt.

¶ Vene due in angulis oculorum valent ad visum: et ad dol. capitis: ad egritudines oculorū. s. ad lachrymā: pannū: et ad scabiē palpebrarū: et etiam valet optalmie antique.

¶ Item vene in angulis oculo flobotomus nō est profun/ dandus propter timorem fistularum.

¶ Vena q est in summitate nasi valet fluxui oculorum si tu/ mor in ea existit fm Auicennam.

¶ Nota q flōanē qñq aut inscidunē aut adurunē fm Auic.

¶ Vene nariū cōferūt frenesi: dol. et grauitati capitis.

¶ Vena iuxta nares incisa purgat caput: et iuuat ad audirū.

¶ Vene sūt. 4ºʳ. in palato: vt dicit Jo. de sancto amādo et va lēt flōmate dol. dentiū: rōne reumaē iā fluxi digesti.

¶ Vena sub lingua valet squinantie: et apostematib° duarū amigdalarum et grauitati lingue que est ex sanguine.

¶ Vene interiores labiorum. 4ºʳ. superiori: et inferiorū va/ lent apatibus oris: et gingiuar: et dol. earum: et reumati: et vlceri/ bus: et fistulis que fiunt in eis.

¶ Vena q est inter labium et mentū vs fetori oris Aui.

¶ Vena sub mēto valet contra dolorem maxillarū et contra pruritum et fetorem narium et dolores faciei et contra dolores et pustulas pectoris.

¶ Vena aūt furcule q est in inferiori stomace. s. in fundo colli flobotomata valet fm Aui. in passionibus oris stomachi.

¶ Vene due q sunt in collo vocate guidegi qñ flōmanē valēt in principio lepre: et forti squinantie: et coangustationi anhelit° et asmati acuto: et raucedini vocis: et in habente apostemata in pulmone: et etiā valet egritudinibus splenis: et laterū.

¶ Notandū est q semp in istisvenis. s. a capite vsq ad collum q: sūt tanq vene pticulares in os q flōenē semp pri° cepha^ca vena brachij flōmeē anteq iste particulares inscindanē.

¶ Nō q aliq dicūt q vene pticulares seu rami magnarū vena rū sicut capitis et pedis et digitorū manus debent flobothoma/ ri post prandium.

¶ Item dicūt q vene brachio debent flōmari post prādium sed Auicē. excipit illos qui sunt extenuati corpis: et debilis com/ plexionis: et parū comedāt.

¶ Vena cephalica seu capitalisvalet passiōibus q in collo et capite: et ideo valet dolori capitis: et auriū: et dolori oculorum: et squinancie: et filium qd habet basilica.

¶ Nota q cephalica nullius est timoris: quia nō habet aliqd illorum.

¶ Mediana valet doloribus et passiōibus equalē supiorib° et inferioribus: et ideo confert vniuersali repletiōi corpis: vel quan do nō pōt inueniri basili. a aut cephalica.

¶ Nota q sub mediana est neruus solum.

¶ Vena inter auricularē et anularē que dicit̄ sicle siue salua/ tella valet dextra flōmata in passiōibus epatis: et in sinistra i pas/ siōib° splenis: et qd sanguis: sed nō semp fluere dimittaē donec p se restringaē et debet poni man° in aqua calida ne san. cito restrin/ gaē. hec Aui. et valet passiōibus pulmōis: vt dicit Mebē in sua practica. et paralisi in pncipio.

¶ Itē est quedā arteria man° q flōmaē et inter pollicem et in/ dicē existit: et valet antiquis dolorib° epatis et diafragmaē: et hoc videē in sententijs Ga. vt Aui. dicit. et probauit et verū inuenit.

¶ Nota q vena basilica inter ceteras venas magis est timo/ ris in flōmia: q: sub ea est arteria: neruus: et musculus. fm Auic.

¶ Nota q dicit Cōstantin° lib. 3. sue practice. q basilica sini/ stra inscindenda est i mala cōplexiōe cordis calida: et in mala cō plexione calida sto°. vt dicit in suo li. de sto° noiato Maporosa: et ideo dicit Aui. 3°. can. fen. 11ª. circa prin°. c. 6. q basilica sinistra in/ scidēda est in amplitu^e cordis.

¶ Vena basilica seu epatica valet passiōibus q in toto corpe

¶ Item nota q vene capitis post comestionē debent minui alie due arterie fm Auic. in. 3°. can. c. de optalmia.

¶ Vena q ē in puppi capit vs stupori mēt et emigranee: ac an tiquo dolori capitis et vlceribus eius.

¶ Nota q vene q in capite sūt meli° est vt transuerse flōmen tur exceptis guidegi cui° fiat flōia in latitudie: et nō in lōgitudie

¶ Vena que ē in medio frone valet dol. capitis antiquo et pro prie illi qui ē in posteriori parte ei° apatibus oculorū et passioni bus q in facie accidūt: vt in morphea: et vs etiā alienatiōi: et frenesi et contra nouam lepram.

¶ Itē due sunt arterie retro aures quevalent fm Aui. obtal/ mie lachrymis: panno: noctilupa: et antiquis doloribus capitis: sed timor existit in arterijs et proprie in istis propter consolida/ tionem earū difficilē: et specialiter pdictarū et auriū. sed cum pilis leporis et thure et albumine oui. scz cum empl° Ga. est sanguis restringendus si nimis flueret et cū aloe.

¶ Itē incidim° et scarificam°: vt dicit Ga. duasvenas in occi pitio. s. in parte posteriori ab auribusvsq ad os mensura 4ºʳ di/

¶ Item omnesvene crurium ac pedis post comestionem sūt minuende.

¶ Duevene iteriores sub tal. in vtroq pede valēt contra are/ nas et calculū: et valent mulierib° post partum non bene purgatis valēt etiā illis que nō sunt bene disposite ad recipiendum semen et etiam mulierib° que ius suum non habent.

¶ Vena invtroq pede supra pedicam in aloré velet contra ob talmiā: et contra faciei pustulas: et menstruorum retentiones: et cō tra conceptionem: et contra pu/ stulas crurium.

¶ Item nota q dicunt Aui cen. vt ad summū quidem venas rum pedis. s. cum crure intelligi flobothomias in egritudinibus

que fiūt ex materijs ad caput de/ clinantibus. et egritudinibus me lancolie. et ipsa quidem magis de bilitat virtutē q venarum man° flōmia: et hec Auicenna.

¶ Vena que est declinans ad pollicē pedis est ramus sophene et operatur quitqz et sophena fm q dicit Auic. et dicit hebesmesue q valet manie: et melancolie et re tentioni menstruorum. et alibi in/ ueni q valet dolori costarum do lori lumborum. et valet similiter scabiei corarum et tibiarū: et ydro pisi vt probant.

¶ Vena super pedicam inci/ sa valet invtroq pede ad colerā.

¶ Due vene exteriores saphe ne sub tales invtroq pede fleu/ bothomate valēt contra dolores ancharum: et contra inflationes et apostemata testiculorum.

et ventre fiunt. et iō valet sto°: epati: pulmōi: cordi: pleuresi: spleni dolori spatularū. et ad san. de naribus restringendū. et dicit Rogerius q valet apati sto°: et in paralisi: vt dicit Jobes Mebē.

¶ Vena inter pollicem et indicem que fimus brachij dicitur valet capiti et passiōibus eius: q: ramus est cephalice: et vs passio nibus oculo: parū flōmaē. et magis tendit vsus pollicem et loco finis brachij flōmatur.

¶ Nota q vena mediana plibus noibus noiatur. s. mediana cordialis: cardina: vena cōis: matrix: nigra. et sic habet sex no/ mina et cōponiē ex duabus venis. s. ex vno ramo basilice: et vno cephalice: et iō valet ad ea q basilica et cephalica.

¶ Vena q simus brachij dicit̄ focili supiori manuū supra ce phalicā existit et est ram° cepha^ce tendēs supra ptem siluestrem et valet ad ea que valet cephalica. de ista autem vena fit flōia in ter pollicem et indicem.

¶ Vena aūt que dicit̄ assellaris posita est sub basilica. s. parū et est ramus basilice et valet ad ea que basilica et idem est iudi/ cium. Sed est minor basi^ca et cum sit ligat ura brachij apparet: et vocaē assellaris q: venit ab assella sup adi utoriū tendēs ad ma/ num. i. ad brachiū seu plicaturam ei°: als cicilica nominatur. s. fm Constantinū et valet passionib° pectoris et pulmonis.

¶ Vena que est sub cubito seu supra cubitum a pte siluestri et proprie inuenit̄ in brachio sinistro que a quibusdam vocat vena circularis. i. splenis. valet in cardiaca passione: et absinati et con/ tra ptisim: et emphima: et emopthoica passionē: et valet dol. pecto ris: et pulmonis: et dolori diafragmatis: et difficultati anhelitus et qñ insciditē solet inflari: et valet etiā dissurie: et quia ignota est ideo nō vtimur ea vel raro.

¶ Nō q vene manuū. s. cū brachio i lōgitudie flōmari debēt.

¶ Nota q aliqui dicunt q duevene sunt sub assellis q dicunē titillares q incise faciūt hominem mori ridendo.

¶ Notandū est fm Auiceñ. fen. 4ª. pmi. sic dicentē: et invenis que in corpe flōanē: sunt due vene supervētre posite quarūvna super epar° existit: et altera sup splenē est posita: illa de sup epar valet in ydro°. et sinistra in egritudinibus splenis.

¶ Nota q sūt vene que dicunē salsores que cauende sunt tri bus digitis supra geniculos quas qui inciderit in tibia morieē subito: et credo q sunt eedevene que sunt circa poplices qui di/ cuntur varices quasi incuruātes que incise reddunt hoiem va/ ricosum et curuum. Sed Johānes hemesinesue, in cura melāco lie et manie precipit aperiri.

¶ Itē notādū est q sciatica et sophena debent flōmari quasi transuerse latitudines attinēs. vene digitorū et articulorum et pe dum debent poni in aqua calida.

¶ Vene aūt que sophene dicunē habēt esse sub cauilla aut su pra ipsa: et hoc a parte domestica sicut sciatice a parte siluestri: ista autem vena valet tantū sicutvena pollicis curuature eo modo q dictum est supra. s. q per eam euacuatur san. qui est in epate et in membris circūuicinis et vt sang. a ptibus supioribus ad inferio res trahatur quare valet in pleuresi: epati: capitis passionib° ma xime in impleris ad diuertendū materiam ad oppositū: et passio nibus renū: et vesice: et matricis: et menstrua prouocat fortiter et ori ficia emorroydarum aperit: et passionib° virge et testiculorum.

¶ Vena autē que est inter duos articulos puos est ram° scia tice: et inueni q valet optalmie oculorum: pustulis crurium: et oculorum: et passionibus renum: et vesice: et credo q valeat ad ea que sciatica et gutte pro vero.

¶ Nō q sūt vene in tibia fleubothomāde. s. vena pollicis: scia tica et sophena.

¶ Vena aūt pollicis. s. curuature valet vt euacuetur sanguis a partibus superioribus ad inferiora sicut ab epate: renibus ma trice: vesica: et tantū valet sicut et sophena: et magis in prouocan do mēstrua in doloribus ani: et emorroydibus. Sed dicit Auic. q propinquior est matrici q sophena et sciatica: vt dicit Jobes de sancto amādo supra anthidotariū. et valet etiā doloribus dor si: vt dicit Aui. 3°. can. fen. 20. trac. ij. c. j. de cura doloris dorsi.

¶ Vena aūt sciatica est sub cauilla immediate apud calcane um a parte siluestri et valet dolori scie: et articulorum: et renum: et membrorū que sunt situata siluestri: sicut si esset ex debito meli° q sophena: et sophena melius trahit a membris positis versus partem domesticā: et quare hoc sit nescit. Sed experimento pro/ batum est: licz fm rationem eiusdem existit iuuamenti fm q dicit Aui. q: rami suntvni° vene fm Ga. 6. ampho. et in hoc apparet q experimentū vincit rationem et hoc de ista anathomia venarū.

¶ Vene aūt que in circuitu ani sunt. s. emorroyde quando inscidunē per se temperate aut cum flōmo valent omnib° egri/ tudinibus melancolie aduste et corrupte: sicut manie: melanco/ lie: lepre: et infectionibus cutis: et etiam quartane et passionibus splenis: et ydropisi.

¶ Vena sub preputio valet contra ydropisim: et contra om/ nes corporis tumores.

¶ Vene due inferiores iuxta preputium valent tumefactio/ nibus testiculorum et dolori renum.

¶ Vena supra preputium valet contra tumores et inflatiōes testiculorum: et contra omnia vitia vesice ex arena et calculo: et contra alia mala multa.

¶ Notandū est in generali q quinq sunt pprie consideran/ da in flōmia. scz tps: etas: cōplexio: humor: et virtus. et pre ceteris rebus virtus. vt ptz per Aui. qñ dicit q aliqñ possum° facere fleu bothomiā vsq ad sincopim sicut in febribus: sinochis: et in pnci pio apoplexie: et in squinancia: et i magnis apatibus pnciosis: et fortibus doloribus. hoc tamen facere debemus si virtus sit for/ tis. alia autem sex necessaria ad bonā euonē addit pdictis Auic. fen. 4. c. 3. et qualiter et quādo.

¶ Longiorem vitā et sanitatem ministrat.

Sanguinē alienū eijcit.	Stomochum purgat.
Propriū sanguinē nutrit.	Digestionē inuitat.
Tristiciā aufert.	Loquorē producit voces.
Memoriam prebet.	Visum acuit.
Vesicam purgat.	Ventrē coercet.
Cerebrum temperat.	Somnū minuit.
Stimulū libidinis fugat.	Anxietatem tollit.
Auditum aperit.	Ingeniū acuit.
Lachrymas stringit.	Medullas calefacit.

¶ Item flōmia nō tm est vtilis: sed necessaria.

This page has been intentionally left blank.

¶ Sūmula Jacobi de partibus: per alpha/ betū super plimis remediis ex ipsius Mesue libris exceptis.

Cum nūc tempestatis hoīuz gaudēt intellect⁹ sub breui quadā oratione: tum ea quoꝝ noticia seu declaratio a plerisqȝ ꝯfusa indistincta inordina/ ta fuere inuenta ꝙ id abhorremur. Hic est ꝙ ad facili⁹: breui⁹ ⁊ subtilissime sciendū medicinaruȝ cōpositarū ꝓprietates ac iuuamēta. in anthidota rio Johis Mesue: ⁊ apud nōnullos Joh. criso stom⁹ appellatus. Cōtentaꝝ videlȝ cui mor⁹ mē bro ⁊ quib⁹ egritudib⁹ ꝯueniāt. Presens opus/ culū sub modo reptorij editū a viro solēni medi/ cine artis famatissimo mgro Jacobo de parti/ bus tornacensi tresorario ve canonico: ad studen tiū nouelloꝝ practicantiū cōmoditatē ve instru/ ctionē actū est. Ad ei⁹ enucleationē notare debes ꝙ ꝓcedēdi modus in pnti opusculo est: ꝙ ẜm lit teras alphabeti lucidissime ꝓgredit̃. Vn̄ si scire desideras apostematum curas aut remedia aut auriū dolores vel appoplexie curas ⁊c. Repies in littera A. Si vo de capitis doloribus: cuȝ: aut colice. ⁊ sic de filibus curis vsqȝ ad finē alphabe/ ti. Quod opus nō inutile a viris haud clarissi/ mis videbitur minime.

Sequit̃ pmo de littera A.

¶ Apostemati gutturis ⁊ viuule ⁊ ad oīa gene/ ra suffocationū conf̃. ꝯfectio de moris. i. dya/ moro ꝑ modum gargarisimi ad intra.
Apāta dura stomachi ⁊ mīricis molliūt ysop⁹ hu mida ⁊ ysopū cerotum mari^e epatis ⁊ splenis ⁊ neruoꝝ duricies. Emplastrū dyaqlon cōmu ne empl̃m oribasij ⁊ oleū masticinum.
Apāta dura sto^i ⁊ matricꝫ molliūt ysopus hūida Empl̃m de alleis: empl̃m relatū ⁊ arist^m.
Apāta splenis ⁊ lapidositatē ei⁹ resoluunt vng^m arthamite paruū oleū de been: ⁊ oleū pborū
Apostemata calida in quibus est inflāmatio se/ dat ceroq̄ sandalinum.
Apāta dissoluūt ⁊ maturāt cerotum androma/ chi ⁊ emplin de fermento.
Apostemata ca. resoluunt ⁊ maturāt: empl̃m dy aquilon paruū: oleum violaꝝ ⁊ oleū anetinuȝ
Apāta viscerū resoluūt empl̃m de alleis.
Auriū dolorib⁹ ꝯfert oleū amigdalaꝝ ama. oleū de grisomillis oleum pficoꝝ ⁊ oleum de been.
Aurium tinnitꝫ vȝ oleum amigdalaꝝ amaraꝝ ⁊ oleum de been.
Auriū dolori ventoso cōf̃. oleum nardinum.
Artetice frie cōf̃. oleum auellanaꝝ oleum vulpi/ nū oleum de lapide gagaꝝ oleum philosopoꝝ et oleum de ranis.
Articulorum duricies diuturnas dissoluit cerotū alexandri 2^a descriptiōe.
Articuloꝝ dol cōf̃. oleum de nucleis cerasorum oleū de granis citrangulorum.
Aīam dilatant ⁊ cōfortāt elc̃t^m de gēmis ⁊ cōfe/ ctio de alkermes.
Anhelit⁹ difficultati cōf̃. cōfectio de musco locht de pino locht de squilla ⁊ locht dalieta.
Anhelitū ꝯfortant aromaticꝫ nardinum: ⁊ locht ad asma.
Anhelitus prefocationi conf̃. confectio philonij prima inuētiōe.
Anhelitus ꝯstrictioni vȝ dyasulphur.
Anheloꝝ. cōf̃. oleum philosophorum.
Appetituȝ mortuū incitāt aromaticꝫ rosꝫ. ꝯfectio de citonijs ꝯfectio alrāzi mellicratuȝ de cito/ nijs tro. albelach ⁊ stoma.
Appetitū prostratū cōfortāt elc̃t^m de fructibus mellicratū de citro. 2^m acetum sq̄lliticꝫ tro. de absinthio.
Appetitū augēt electua^a sto^a ꝯfortati^m ⁊ ꝯfectio 2^a alhasif ⁊ mirabolani ꝯditi ꝯfortāt ⁊ ꝓuocāt
Appetit⁹ casui valēt sirup⁹ de absin^o ⁊ mellicra/ tum de bugloss.
Asmati cōf̃. atanasia mag: ⁊ locht de pino locht ad asma sir⁹ de ysopo. sir⁹ de prasio: sir⁹ de ca/ lamēto: pill̃e de agarico oleū pboꝝ.
Alchiti cōf̃. tro. de lacca.
Aquā citrinam purgant pill̃e de mesereō vng^m arthamita magnum.
Aspitati vȝ oleū amigdalaꝝ amaraꝝ.
Amigdalaꝝ dulciū sedat oleum de grisomillis.
Ani egritudinib⁹ cōf̃. oleum de se. lini.
Ardori conf̃. oleum 4^or. se. frīoꝝ maioꝝ.

Sequit̃ de lr̃a. C.

¶ Canos retardāt elc̃^m de aromatibus. ⁊ ꝯfect^a 2^a alhasif.
Caniciem prohibēt oleum costinum ⁊ de alkana
Colorē efficiunt bonū elc̃^m de aromatibus con/ fectio de citonijs: cōfectio anacardina: ꝯfectio 2^a alhasif. Cir⁹ de fūo fre mior ⁊ oleū de croco.
Colorē clarificat trifera galieni.
Coloratā reddunt faciē ꝯfectio de māna ⁊ oleū costinum.
Coitum excitāt elc̃t^m de aromatib⁹ secacul. ꝯditꝫ ⁊ ꝯfectio de zinzibere.
Coitum multiplicāt confectio testiculoꝝ vulpis

AA

trifera sarra[ce] magna trifera muscata elec[m] alef. hof.

Coeundi desiderium faciūt ⁊ augmentāt confectio 2ª testiculorum vulpis: arōtiq nardinū trifera Ga. ꝯfectio alia albarif.

Cerebri egritudinibus ꝯf electuariū de gēmis. ꝯfectio de musto tiriaca diatesseron ⁊ balaustie ꝯdiq.

Cerebrum ꝯfortant arōticū rof. maius. arōtiq muscatū. diambra tro. galie elefangine, ⁊ pillule stōtice.

Cerebrum purgant ꝯfectio alfestera ⁊ pillle elephangine.

Cerebrū oppilatū sanat oximel squilliticū cōpositū.

Cerebri egritudines inficas soluit infusio alia yere.

Cordis egritudinib⁹ ꝓsunt electuariū de gēmis ⁊ ꝯfectio de xiloaloes.

Cordis tremori ꝓf. elec[m] de gēmis aromatiq muscatū ꝯfectio de acetof. ⁊ sir⁹ de pomis.

Cordis pulsum curāt ꝯfectio alkermes. ꝯfectio de xiloaloes. ꝯfectio de musto. poma ꝯdita: sirup⁹ acetof. s. de prunis ⁊ mellicratū de cit[o] Aliud mellicratum de buglof. rob de agresta tro. de ligno aloes.

Cor confortāt ꝯfectio electuarij de cit[o]. arōticū rof. maius ⁊ min⁹ arōtiq muscatū. arōticū gariofilat. diambra: pira condita: poma cōdita: ꝑfica. citra cōdita. zuccarū rof. siru⁹ de pomis mellicratū de cit[o]. rob de ribes. rob de citoniis. rob de piris tro. galie muscate. tro. sebelie. tro galie elephangine. tro. diarodon. tro. albelac. tro. ramich. sufuf. de ligno aloes. Emplastrum flo[m] ꝯfortās oleū maluinū.

Cordis debilitati. ꝓf electuariū de pomis, mellicratū de buglof. tro. de ligno aloes.

Cordis inflationem reprimunt alxirocostum: sir⁹ acetosus de succo fructuū.

Cor calidum confortant. sirupus de succo acetose.

Cordis ebullitionē mitigant rob de ribes: rob de berberis. rob de sumach. rob de moris de steui. rob de granatis.

Conualescentibus mire subuenit aromaticū. rof maius.

Corpus releuat diacalamētū descriptiōe Galie. ⁊ ipm in sanitate conseruat ne in egritudinibus incidat. trifera sarra[a] magna. pillule luq maio. ⁊ minores.

Corporis totius odorē facit bonū: trifera sarra[a] magna.

Corpori colorem faciunt bonum trifera sarra[a] magna. acetum squilliticum. tro. gallie muscate.

Corpus totū purgat yera hermetis yeragolodion ruf. yera ex inuentione nr̄a. cōfectio electuarij alsifif.

Corpus preseruat a putrefactiōe. ⁊ ꝯseruat ipm in sanitate sua acetū squillif.

Colice dolori ꝓf. diacimi[m] ꝯfectio Philonij inuentione pma. Musa ença oleum de carta[o] oleū de lilio: oleum ꝺ pipibus.

Cutis asperitatem curat ⁊ eam mundificat vnguentū alsesiricū.

Cutis coloris fediditatē curant trifera muscata: diacucurma maior ⁊ minor. diamoruſion. oleum de been: oleum de nucleis cerasorum. oleum de granis citrangulorum et eaz abstergit: oleum almesercon.

Cutis egritudines purgat ꝯfectio alia hamech.

Contra morbos adultos cutis. valet sir⁹ de fumo terre maior.

Cutē mūdificāt oleū sambucinū: oleum de serpentibus: oleum de ouis: oleum de frumento oleū ꝺ iunipo: oleū de fraxino.

Capitis egritudies frias purgat. yerapigra Galieni: yera hermeq yeralogodion ruf. pillule aggregate.

Capitis ventositates grossas desuper dñantes purgat yera ex inuētiōe nostra.

Capitis egritudinibus frigidis ꝓf aqua mellis

Capitis dolori conf oximel squilliticum compositum infusio de yera. trocif. de citro. oleum anetinum: laurinum: nardinum: oleū de sanfuco. oleū de cucumere asinino.

Caput mundificant infusio de yera pillule stomatice pillule aggregate maiores. pillule alie stomatice.

Colicam humorem causantē. purgat yera hermetis. electuariū indū maius ⁊ minus confectio de dactif. electuariū alescof. diacitoniten aqua mellf. pillule aggregate maiores et pillle fetide maiores.

Coleram nigrā purgant yeralogodion Rufi. cōfectio hamech. decoctio epithimi.

Coleram citrinam purgat. confectio de psillio: confectio de manna: pillule contra febres colericas.

Coleram sine molestia: purgat confectio electuarij rosati diacitoniten. pillule de turbith. pillule de colliqn[a].

Colere inflammationem extinguunt zuca.viol.si rup⁹ acetosus laxatiu⁹.
Coleram grossam ꝛ difficilez incidit ꝛ absterɡit sirupus acetosus cū radicꝗ.
Colere rubee incensionē sedat sirupus acetosus de succo fructuū.
Coleram faciliter educunt sirupus acetosus laxatiuus: aqua fructuum: aqua casei: infusio ꝺ succis herbarū. ꝯfectio fumiterre ꝛ decoc⁹ mirabolanorum.
Colere aduste.conf. sirupus de fumoterre minor.
Colerā nigram et adustis hūorib⁹: expellūt sir⁹ de alopiti⁹ acetū squilliticū ꝛ decoctio capilli veneris.
Coleram diuidit ꝛ abstergit secaniabin de radicibus: ꝛ eius acuitatem sedant. trocis.ramich.
Colere vtriusqꝫ superfluitates educunt pillule stomatice.
Coleram adustam purgant ꝑille de lapide lazuli.pille de lapide armenico.
Cancrum purgant yeralogodion: et confectiones Dameth.
Cancrum curant vnguētum diaficon.discriptione arabi⁹. Mdelastrum arabum. vnguentuz alfariston.oleum de iunipero: oleum de fraxino.
Cancrum abscindunt sir⁹ de epithimo.decoctio de epithimo.pillule inde.
Colere furorē reprimit aqua fructuum.
Cacheciā purgat ꝯfectio alhehengi.
Catarrum subtilē qui a capite ad pectus ꝛ pulmonē defluit cōmouendo tussiz ꝛ insomnietatem inducendo curant diacodion.ꝛ sirup⁹ de papauere.ꝛ aliquādo catarrus est causa suffocationis propter sui acumen tunc: valet dianucum: ꝛ pille ꝯtra catarrū.
Corrise conf. sirupus conferens catarris: sirupus de papauere, pillule ad omnes morbos catarri.
Cibum facit digerere.mellicratum de cit⁹aliud.
Combustioni confert vnguentuz ceruse veguētum fericinum.
Carnem additam putridam delet vnguentum alfarisicon.
Carnes robustas reddit oleū de stincho.
Colicam passionem sedat empl'in diafinicon, descriptione alexādri.
Colon dolori ꝯfert oleū de heruа.
Capillos confortat oleū costinū.

Ꞓ De littera.D.

Ꞓ Digerere faciunt cibum confectio diarrodon descriptione communi aramaticuz nardinum.
Digestionem confortant aromaticꝗ rosatuz electuarium de pomis: yeralogodion Rufi. pillule stomatice.pille diarodon.
Digestionem confortant seu procurant aromaticꝗ rosatum maius.diaciminum diambra diatrionpipereon: hebuli conditi mellicratum de citro.mellicratum de citoniis. trocis. albelac susuf.de ligno aloes pillule elephangine pillule de turbith.
Digestionis maliciei valent mellicratum de bugloſ.trocis.de roſ.ꝛ tro.ad fetorem oris.
Digestionem faciunt bonam acetuz squilliticū. susuf.aromaticꝗ.
Debilibus mire subuenit aromaticꝗ rosatuz maius.
Duriciem omnem soluunt dialacca maior ꝛ minor.
Duricies omnes ꝛ siccitates membrorum leniunt oleum amigdalarum dulcium: et oleum sisaminū.
Duricies omnes mollificant ysopum cerotum emplastrum diaquilon cōe ꝛ magnū empl'in de alleis.
Dentium dolorē conf. musa enea ꝛ oleum philosophorum.
Dentes confirmant acetum squillit.
Dissinterie conferūt trocis.de absinthio. ꝛ oleū rosatum.
Dorsi dolorem purgant pillule aggregate maiores: pillule de serapino: ꝛ de oppoponaco.
Dorsi doloribus conf.oleum de piperib⁹. oleuz vulpinū: oleum pborum.
Dolores calidos: sedat: vnguentum papaueris.
Dolores frigidos sedant.oleum de lilio ꝛ oleuz masticinū: ꝛ oleū sinapinū.
Dolores aufert cerotum andromachi.
Doloribus interioribus oib⁹ conf. empl'in relatum ad aristarchum.
Dolores mitigant et resoluunt oleum rosatum. ꝛ camo⁹.aneti⁹ ꝛ de mellilo⁹.
Dolores in quo est calor extinguūt oleum rosatum ꝛ papaueris.
Demoniacis conf.oleum de lapide gargar.

Ꞓ De lra.E.

Epaṫ egritudib⁹ factꝫ ex flāte groſſo ⁊ vētoſitate ꝯfꝫ oleũ de aromitib⁹ elm de gēmis. ꝯfectio ꝺ xiloaloes ⁊ diacucurma magna.

Epatis maliam corrigit ꝯfectio de galanga. et tro. dianiſ.

Epatis dolori ⁊ eius pũcture ꝯfꝫ. confectio dia rodō deſcriptiōe cōi ⁊ athamaſia magna. ſir⁹ de abſin°. decoctio de eupato° tro. ⁊ pilƚe de reubar°. pilƚe allxelxēgi. yſopũ cerotuꝫ deſcriptiōe Ga¹ deſcriptiōe philagiĳ. ⁊ deſcriptione pauli. oleũ ꝺ euforbio in cā frigida.

Epatis debilitatem corrigit ꝯfectio diarodon deſcriptiōe cōi arōaticū muſcatũ dialacce maior. ⁊ mior. ꝯfectio allxāgi. ſirupus de abſin° mellicratũ de citro. aliud tro. de ligno aloes.

Epar ꝯfortāt arōticū nardinum elctm de granis mirti ꝯfectio de citoniĳs. ſir⁹ ꝺ fũoterre maior ⁊ mellicratũ de cit° mellicratũ ꝺ citoniĳs tro. galie elefangie tro. albelach tro. ramich. pilƚe aggregate minores. oleũ coſtinũ.

Epatis inflammationē extiguũt ꝯfectio de acetoſa ⁊ alxicoſti triphera gſica. ſi⁹ acetoſ⁹ de pomis deſcriptiōe nr̄a. ſir⁹ acetoſus de tereniabi ſiru⁹. de portulaca. tro. de cāphora. de ſpodio ſemīe aceto. de berberis. tro. de ſandalis. vnguentũ roſ. cerotũ ſanꝺ. emplm de fermēto.

Epar mũdificant pilƚe ſto° ⁊ aggregate.

Epatꝫ cacetie vꝫ thiriaca diateſſeron.

Epaticam hydropiſim ſanat thiriaca diateſſeron ⁊ ipſius oppilatiōi vꝫ etiā athanaſia diacodion. ſiru⁹ de eupatorio ſecaniabin de reyſim. tro. de roſ. ⁊ eupat°. tro. de lacca pilƚe allxelxē ⁊ de rauendeſeni.

Epatis egritudines frigiditas purgat yerapi ꝯfectio elc albarif.

Epaṫ groſſiciei ꝯfꝫ. emplm oribaſĳ aliud.

Epatis celefactiōi ꝯfꝫ ꝯfectio de pſilio ⁊ ipſius duriciei valēt yſopũ cerotũ deſcriptiōe Ga¹. ⁊ aliud ēplm diaqlon cōe emplm andromachi emplm relatũ ad ieriſtarchum ⁊ emplaſtrũ de melliloto.

Epaṫ egritudies purgat confectio allxelxēgi pilule de turbith pilƚe ſebene.

Epatis debilitati ex cauſa fria valet emplm de galia emplm de fermēto.

Epaṫ debilitati ex cā calīa valꝫ aliud emplm de galia ⁊ emplm diafenicon.

Epaṫ opīōnes apiunt ſiru⁹ acetoſus cum radicibus ſir⁹ de fumoterre minor ſecaniabin de radicibus decoctio de eupatorio tro. de reubar° ⁊ tro. de abſinthio.

Epaṫ fritati ſirup⁹ de thimo ſecaniabin de cala° ⁊ mellicratum cōditũ.

Epar caleſꝫ emplm ſtom ⁊ cor ꝯfortās.

Epar oppilatũ ab hu. aduſꝫ apit ꝯfꝫ fũiterre.

Epaṫ apatiōi ꝯfꝫ. tro. de reubarb°. tro. de eupatorio emplm relatũ.

Epilenſie ꝯfꝫ. ꝯfectio de muſto thiriaca diateſſeron ꝯfectio alfecera. ſir⁹ de ſticaꝺ. acetũ ſqlli. oxiel ſqllitic ꝯpoſiti vngm de bdellio oleũ de cucũere aſinino oleũ da pipib⁹ oleũ de lapide gagaṫ oleũ pꝺoꝝ.

Ethicis ⁊ conſumptis ꝯfꝫ ꝯfectio teſticulorum vulpis loot ſanũ. tro. de cāphora oleũ amig. dulciũ.

Eructuatiōi acetoſe valꝫ ꝯfectio de galāga diacimim oximel ſqlliticū ſimplex.

Eructuatiōi fũoſe ꝯfꝫ ꝯfectio de acetoſis.

Egritudibus fris membroꝝ nutritiōis malam digōnē faciētib⁹ vꝫ diacalam deſcriptiōe B¹ cōi etiā facit penetrare cibũ ad epar.

Egritudinib⁹ oibus fris ꝯueniũt oleũ nardinuꝫ ⁊ oleũ benedictũ.

Egritudines ex calā mā ⁊ colerica purgat electuariũ roſ.

Egritudib⁹ mſicis ꝯfꝫ decoctio epithimi.

Ebrietatē remouēt ꝯfectio de acetoſ. ſirup⁹ acetoſitatis cit¹. ſir⁹ acetoſus de prunis.

Emorroydes ſanant trifera ſarraca magna. trifera muſcata trifera Ga. trifera mior ⁊ ꝯfectio allxelxengi.

Emorroydaꝝ dolores ſedāt oleũ de griſomillis oleũ de nucleis perſicoꝝ.

Emorroidarum fluũ ſtrigũt ꝯfectio electuariĳ ex inuentiōe noſtra. pilƚe de bdellio maiores et minores.

Emorroydas ſoluũt pilƚe aggregate maiores res ⁊ caꝝ vlcerib⁹ valēt pilƚe de bdellio maio ⁊ minores.

Emorroydarum tumores ſoluũt oleũ de griſomillis ⁊ de nucleis.

Emigraneam purgat yera hermetis.

Emigranee doloris ꝯfꝫ. tro. de citro. oleum laurinũ oleũ nardinũ oleum de cucũere aſinino. oleũ de euforbio

Emigranee ꝯfꝫ. oximel ſquilliticum compoſituꝫ infuſio de yera ⁊ emplm ſinapis.

Emigraneam difficilem purgant pillule alhandar.

Epilentiā purgat yera hermetis.

Elephantiā purgat ꝯfectio aliq hamech.

Excoriationi ꝯfꝫ vnguentũ ſericinũ.

¶ Fastidium et abhominationem tollit confectio de aromatibus.
Frigidis natura valet diambra.
Flegma viscosum atenuat et subtiliat oleum de lacrua.
Febricitantibus calid. confert confectio de acetos. et sirup' cucurbite. et acur. fe. cerotũ viol.
Febrium ardorem et inflationẽ extinguũt confectio de prunis et iulep. viol.
Febribus colericis confert rauendeseni. i. reubarbari.
Febribus antiquis et periodicis et quartane cõf. confectio de assa. diasulfur. confectio de dactil. sirupus de eupatorio secaniabin de radicibus secaniabin de calamento infusio de yera. tro. diarodõ. tro. de ros. et eupato°. tro. de absin°. tro. de aniso et de lacca.
Febres acutas purgant arlicoston et trifera psi ca et pillule que conf. ad fe. colicas.
Febres compositas purgant confectio de dactilis sirupus acetosus de succis herbarum et decoctio eupatorij.
Febres difficiles et venientes ad sodam purgat confectio de psillio.
Febribus inflãmationum conf. iulep. viol. sirupus de prunis: sirupus de granat. sirupus acetositat. cit. sirupus acetosus sirupus de portulaca. trocis. de camphora: trocis. de berberis et trocis. sandaloz.
Febribus colericis confert sirupus de succo acetos. et de agresta.
Febri pestilẽtialia cõueniunt sirupus de succo acetos. et sirupus de acetositate citri.
Febribus oppilationum colericis. et flegmaticis: quarum est difficilis eradicatio conf. sirup' de bisantijs.
Febrium intentiones sedat sirupus acetosus cũ succo fructuum.
Febribus colericis multi accidentis et proprie q̃ accidunt iuuenibus in estate conf. sirupus acetosus de pomis descriptione nostra. trocis. de ros. tro. de spodio et alij tro. de spodio et se. acetose.
Febribus sincopizantibus calid. conf. sirup' acetosus de tereniabin.
Febribus compositis valet sirupus diacodion. tro. de ros. et eupatorio.
Febribus quartanis et earum rigoribus valet sirupus de thimo.
Febribus flegmaticis conf. decoctio de sticados et tro. diarodon.
Febrib' in quib' forma corrũpitur cõf. troci. diarrodon.
Febribus colericis antiq̃s conf. tro. de eupatorio
Febrium rigoribus valent trocis. de eupatorio: oleum anetinum oleum de enula.
Febres antiquas purgant pillule aggregate maio. et mino. pillule de reubarbaro pill'e alkekẽgi alie ad illud.
Febres quartanas soluunt pill'e inde.
Forme corruptioni et defedationi confert trifera minor confectio rauendeseni confectio alkakengi sirupus diacodion sirupus de eupatorio mellicratum de buglossa trocis. de ros. tro. de reubarbaro.
Faciei feditatem remouet diacucurma maior et minor et diamorusion.
Flegma purgant yeralogodion ruffi et secaniabin subtile ipsum educente: decoctio alhasi decoctio mirabolanorum: pillule de euforbio: pillule de turbith.
Flegmatis vtriusq; superfluitates purgant pillule stomatice: pillule de sarcocolla: pillule de serapino.
Flegma grossum et difficile incidunt et abstergũt sirupus acetosus cum radicibus secaniabin: cum radicibus et secaniabin de raysin.
Flegma salsum curat sirup' de fumo terre maior
Flegmaticis confert decoctio alhasi.
Flegmaticas egritudines purgant pillule de sarcocolla et pillule de colloquintida.
Fistulas purgat yeralogodion ruffi et ipsas curat vnguentum diafenicum descriptione arabica melilastrum arabum: vnguentum de lino vnguentum alfarificon et oleum de ouis et ipsis conf. sirupus de epithimo.
Fistulas antiquas que indigent mundificatione abstergit et mundificat a carne mortua et putrefactione vnguentum egypsiacũ magnũ
Fluxum colericum sistunt tro. ramich. oleum ros. si propter medicinam accidat.

De littera. G.

¶ Gaudium generat confectio de xiloaloes.
Gingiue late et putride confert acetum squilliticum.
Genuũ dolores purgant pillule aggregate maiores et pillule de oppoponaco.
Genuũ doloribus confert emplastrum andromachi.

Gutturis asperitatē leniunt oleum amigdalarum dulcium ⁊ oleū de granis sisami.

De lr̄a. H.

Humiditates grossas ⁊ viscosas subtiliant ⁊ resoluūt diacala[m]. descriptiōe Galieni.

Humorum lubricitatem remouet confectio de seminibus.

Humores crudos purgat confectio de dactilis.

Humores adustos purgat confectio alia Hamech ⁊ acetū squilliticū.

Humorū grossitiē purgat ⁊ subtiliat vt facilius educi possit acetum squilliticū.

Humores grossos ⁊ viscosos purgant pillule aggregate maiores pillule fetide maiores ⁊ minores ⁊ infusio alia yere.

Humores grossos descendentes ad neruos purgant pillule de euforbio ⁊ ipsos resoluit emplastrum de alleis.

Herpeti pf. tro. de arsenico.

Herisipile conf. vnguentum ros. vnguentum viol. ⁊ vnguentū cerusse.

De lr̄a. J.

Jdropisi conf. diacucurma magna ⁊ minor et diamoruson dialacca maior ⁊ minor diacoston diasulphur: sirupus de eupatorio. tro. de ligno aloes. tro. de ros. et de reubarbaro. emplastrum andromachi emplastrum de alliis emplastrum relatum ad architarchū: oleum almesereon.

Jdropisis q̄ est in initio purgat ɔfectio de eupatorio ⁊ pillule de reubar°.

Jdropisis purgāt ɔfectio de alkekengi: pillule de alkekē pillule rauēdeseni pillule sebene pillule almesereon vnguentum arthanita magnū.

Jctericis confert confectio rauendeseni trifera persica confectio de psillio. tro. de ros. ⁊ eupatorio. tro. de reubar°. tro. de camphora oleum de cartamo.

Jctericiam citrinā purgant confectio electuarii ros. ɔfectio de eupatorio ⁊ eidem cōf. sir° de fumoterre minor ⁊ cofectio fumiterre.

Jcteritiam splenenticam soluunt pillule inde.

Jntellectum acuit illis qui scire desiderant confectio anacardina.

Juncturarum egritudines frigidas purgat yerapigra. yera hermetis. Electuariū indum maius ⁊ minus: confectio alkekengi pillule albandat pillule hermodactilorum pillule de oppoponaco.

Juncturarum egritudines calidas purgat confectio electuarii succi ros.

Juncturarum dolores purgāt electuarium alestof. pillule stomatice: pillule aggregate maiores pillule fetide maiores ⁊ minores pillule de serapio ⁊ pillule colloquintide.

Juncturarum frigiditatibus conf. cerotum andromachi.

Juncturas laxas confortat oleū de stincho.

Juncturarum egritudinibus cōf. aqua mellis sermo in secaniabin oleum masticinum oleū de storace ⁊ oleū de euforbio.

Juncturarum egritudinibus ⁊ doloribus conf. acetum squilliticū ysopum cerotū descriptiōe Ga. emplastrum andromachi oleum de been oleū lau. oleū de keyri oleū d cucūere asini° oleū d granis citrangulorum: oleum de piperibus.

Juncturarum [illegible]dositates leniunt cerotum dis diapente ⁊ emplastrum filii zacharie.

Juncturarū duricies lenit oleū de se. lini.

Jn iuuentute conseruant cōfectio electuarii alfisif confectio alia alasif hebuli coditi acetum squilliticum.

Jmpetiginem purgāt confectiōes hamech ⁊ etiam conf. sirupus de fumoterre maior vnguētum alfasurnū oleum de serpentibus oleū de ouis oleum de fermento.

Jpocundriorum doloribus conf. sirupus de eupatorio.

Jpocundriorum ventositatibus conf. mellicratum conditū ⁊ decoctio Albasf.

Jnflāmationes extinguunt rob de prunis: rob de fructibus. tro. aneti vnguentum ros. vnguentum viol. ⁊ oleū mandragore.

Jmpinguat corpus sufuf et impinguat oleū amigdalarum dulcium oleum de nuce indica oleum de granis sisami oleū de granis papauis

Jntestinorum lubricitati vz sufuf de gnis mirti.

Jgni pſico vz vnguentū ros.

Jnflationes oīes maturat emplastrum diaquilon magnum.

Jleon dolori pf. oleū de herua ⁊ oleū asek.

De lr̄a. L.

Laterum dolori conf. ɔfectio Philonii p° inuentione looch de squilla looch alietha. sir° de ysopo. oleum rute.

Laterum dolorem purgat electuariū alestof.

Lateris tumori confert emplastrum andremachi ⁊ eorum tentioni conf. emplastrum relatum ad aristarchū.

Lapidē frangūt diasulfur pillule aggreg° maiores oleū de pipibus ⁊ oleū de scorpionibus

Lapidem nō permittunt generari in vijs vrine aqua mell. τ sirup' de radicibus.
Lepram purgant yeralogodion ruffi τ confectiones hamech decoctio epithimi pillule inde pillule fetide maiores τ minores.
Lepram curant sirupus de fumo terre τ eis qui parati sunt ad eam sirupus epithimi.
Lepre confert oleum de iunipero vnguentum alfariscon.
Lentiginibus cū confert vnguentum aliud aragir oleum de been oleum de nucleis cerasorum τ de granis citrangulorum.
Lingue impedimentum soluit oleum de grisomilis.
Lacertos calefaciunt oleum de storace τ oleum costinum.
Letificat diambra.

De litteris. M.

Matricem frigidam calefaciunt electuarium de gemmis oleū rute τ oleum de piperib' lilij.
Matricꝫ prefocationi conf. aromaticꝫ muscatum τ oleum de lapide gagatꝫ.
Matricis egritudinibus conueniūt diambra et oleum nardinum.
Matricis ventositates remouent trifera Galie. τ musa enea.
Matricis dol. sedant confectio Philonij inuentione prima musa enea ysopum cerotum descriptione philagij τ Pauli emplastrū de granis lauri τ oleum lauri oleum rute et de croco τ philosophorum oleum.
Matricis egritudines frigidas purgat gerapigra Galieni
Matricis dol. purgāt yere hermetꝫ τ pillule de serapino experte.
Matricꝫ egritudinib' frigidis ꝯf. oleū de enula
Matricis duriciei ꝯf. ysopum cerotū democriti
Melancolicis egritudinibus τ eis qui tristant sine causa conf. confectio de musto.
Melancolie solutiōem educit secaniabin.
Melancolicas egritudines purgant pillule indi pillule luꝗ. maiores τ minores pill. de lapide lazuli pillule febene.
Membra nutritionis omnia confortant aromaticꝗ rof. maius diambra acetum squillitic. trocis. gallie elefangine τ oleum de citonijs
Membra nutritiua calefaciunt aromaticꝗ gariof. diambra τ diaciminum.
Membrorum lassitudinem tollit trifera sarracen. magna.
Membrorum frigidas hūiditates τ putrefactiones in eis generatas educūt gerapigra Ga. confectio electuarij indi maioris τ minoris.
Membrum cauterizat excoriat τ vesicari facit vnguentum aliud arazir.
Membra nutritionis purgat confectio alhelengi τ diacitoniton. τ ipsam confortant cerotū alexandri τ empl. diasinicon descriptione Alexandri.
Mēbrorū nutritionis dolorib' ꝯf. tro. de spodio.
Membrorū duriciē τ eorum nodositatem curāt ysopum cerotum descriptione Alexandri τ cerotum alexandri.
Membra neruosa ꝯfortant oleū de sticho oleū camo. τ oleū melilio' costinum τ de alkanna.
Mēstrua prouocāt diacalamentum descriptione Ga. pillule de serapino experte.
Menstruorum fluxum pillule de bdellio maio. τ mino. τ ad eorum exuberationē valet trifera minor.
Malomortuo tibiarꝫ conf. vnguentū alfariscon. oleum de iunipero τ oleum de fraxino.
Mollificationē τ lubricitatē pp indigestionem factam cōf. ꝯfectio electuarij ex inuentione nostra τ eam purgant pill. de serapino τ de euforbio τ eidē ꝯf. vng. ad illō τ oleū de pipib'.
Morbibus venenosis conf. confectio de assa. τ diasulfur.
Memoriā τ sensū tempat ꝯfectio anacardina.
Maculis cutis conf. vnguentū aliud argir.
Medicinā nō valentib' sumere est propinandū vnguentum arthanite magnum.
Maniā τ melancoliā purgant yeralogodiō ruffi. τ cōfectio secunda hamech.
Morbos ex adustione prohibent fieri trifera pfica pill. inde pillule fetide maiores τ mino.
Morpheam difficilis eradicationis purgāt pillule colloqn. τ ei cōfert vn. alazir oleū d beē
Materias calidas videlꝫ τ frigidas subtiles grossas τ viscosas scꝫ adurētes digerit sir' acetosus simplex τ facit alias medicinas in ptes remotas penetrare.
Materias longi temporis diuidit τ eas maturat secaniabin vt pꝫ in sermone facto de eo.
Materias grossas τ putridas incidit τ abstergit secaniabin de calamento.
Materiarum cursum ne fluant ad aliquem locum ꝓhibent oleum camomille τ melliliti.
Materias difficilis eradicationis subtiliat oximel sqlliticū simplex.
Materias calefacit subtiliat τ resoluit oleum de enula.

Mirach inflāmationē soluūt pillule aggregate maiores.

¶ De lra. N.

¶ Nauseā sedant aromatic̄ rosatū. aromaticū gariofilatum ⁊ sirupus de menta.

Neruorū educit supfluitates grossorum humorum ⁊ viscosorum yera hermetis.

Neruis conf. confectio alfencera ⁊ balausthe condite.

Neruorū egritudinibus fris coff. sirup⁹ de sticados aqua mellis vnguentū e bdellio: oleū nardinū: oleum de croco: oleū de piperibus: oleum de euforbio: ⁊ eorum frigiditati ⁊ dolori ɔf. decoctio de sticados cerotum andromachi: ⁊ oleum de storace: oleum de been: et oleum de enula.

Neruorum debiliti conf. tro. gallie elephangie.

Neruorum egritudines purgant pillule alhandal: ⁊ pillule de opoponaco.

Neruorū doloribus valet ysopū cerotum. Galli oleum amigdalarū amararū: oleum auellanarum oleum de nuce indica oleū lauri: oleū camo^e: oleum sambuci: oleū d̄ keyri: oleum de mellilloto. oleum masticis: ⁊ de euforbio eos liniendo.

Neruorū ɔtractioni ⁊ eorū frigidis passionibus conferūt cerotū. aliud Alexandri oleū nucuz.

Neruorum duricies leniunt. oleum amigdalarum amararum. oleuz de semine lini: ⁊ oleū de croco.

Neruorū tumoribus ⁊ eorum puncture ɔf. oleū nucum: ⁊ ipsis les a frigiditate valet oleum lauri.

Neruos confortat oleum camo^e: oleum sambucinum. oleum de mellilloto: oleum maluinū: ⁊ oleū de croco.

Neruis quibus accidit laxitas conf. oleum citoniorum.

Neruos calefaciūt oleū costinum oleum de sansuco.

Naturā stringunt sir⁹ de piris: sirup⁹ de citoniis sirupus acetosus de citoniis.

Nodositates que sunt in mēbris ⁊ iūcturis mollificat ysopū cerotum.

Narium fetori valet oleum de cucumere asinino et earum oppilationes aperit oleū pborum.

¶ De lra. O.

¶ Oris odorem faciunt bonū electuarium de aromatib⁹: electuariū de gēmis confectio de xiloaloes: ɔfectio electuarij de citro aromat. muscatum aromat. nardinū trifera sar^a magna citra condita: sirupus de corticib⁹ cit^r mellicratum cōditū: ⁊ mellicratū de cit^o. tro. gallie muscate sufuf de ligno aloes: sufuf arotic̄ ⁊ pill̄e diarodon.

Oris fetorem amputat elc^m de pficis. persica cōdita: sir⁹ de pficis. tro. ad fetorem oris. tro. de ligno oloes.

Odorem facit bonum oleum costinum.

Oleuz pborum valet eis qui sumpserūt per os opium aut quartamū.

Oppilōnes aperiūt diacimi^m ɔfectio de semib⁹ sir⁹ acetosus de succis herbarū cū arotib⁹ sir⁹ de fumoterre maior: secaniabin de radicibus tro. de aniso pill̄e aggregate minores: oleum amigdal. amararū: oleū pficorū: oleū de been oleum costinū: oleū de pipibus.

Oculorū dolores ⁊ eorū supfluitates purgāt cōfectio electuarij rob. pill̄ lucis maiores ⁊ minores ⁊ in ocl'is in q̄bus descendit aqua valet oleū pborum.

Obliuionē purgat confectio alhamech.

Obliuiōi ɔf. emplm sinap: oleū sinap. ⁊ pborū

Ossibus denudat. ɔf. vnguētū diafenico mela sirū arabum: descriptiōe Arabica: ⁊ eorū sigillationē faciūt facilē.

Ossiū dolorib⁹ ex fria cā ɔf. emplm sinapis.

Ossa corpi infra q̄uis profunda sint extrahit empl'm de fermēto.

¶ De lra. P.

Paralisi prosunt ɔfectio de musto. thiriaca: diatessaron: cōfectio alfesera: sirup⁹ de sticad. vnguentū de bdellio cerotū Alexandri. Aliud oleū de pipib⁹. oleum de lapide gagat. oleuz philosophorū.

Paralisim purgāt oleū yera hermetis yeralogodion Rufi pillule de serapino: pillule de euforbio ⁊ de oppoponaco.

Pulmoni iuuāt his in q̄bus ma^a grossa difficilis iradicatiōis exuberat in mebris anhelitus reddēs eum facilē ad screandū looch de squillā emplm filij zacarie ⁊ oleū pborum.

Pulmōis egritudinib⁹ ɔf. ɔfectio de musto.

Pulmonē ɔfortat sir⁹ de granis mirti.

Pulmonem mundificat sirupus de liquiritia et oleum de cartamo.

Pulmoni frio ɔf. sirupus de thimo.

Pulmonis caune ɔf. acetū squilliticū.

Pulmonis asperitatē leniūt oleū amigdalaruz dulciū oleum viol. ⁊ de nuce indica.

Prisid' conf. confectio testiculorum vulpis siru-
pus papaueris. trocisci de camphora.
Pectus mūdificat athanasia magna looth bo-
num aqua mell. sirupus de liquir. tro. aneti.
Pectoris doloribus conf. looth de papauere
looth de squilla looth alietha sir. de ysopo su
suf. ad tussim antiquā oleum de keyri τ oleū
de lilio.
Pectoris asperitati conf. looth. ad caliditatem
looth aliud nostrum. iulep. viol. iulep iuiuba
rū sirupus cucurbite sirupus de prunis papa
ueris sirup. de granat. oleū de granis papa-
ueris oleum violarum.
Pectoris saniē expellit looth sanum.
Pectoris τ pulmonis vehementi siccitati conf.
looth de amigd.
Pulmonis inflationi ɔf. iulep ros.
Pectoris egritudinib. frigidis cōf. sirupus de
prasio τ sirupus de thimo τ ipsi conf. sirup.
de kesmes.
Pectoris opilationibus ab humoribus gross.
conf. oximel squilliticū cōpositū. τ oleum de
cartamo.
Pectus mūdificant ab humoribus gross. τ pu-
tridis pille de agarico.
Potui veneni conf. diasulfur.
Pestilentie estat. τ autūni conf. trifera persica.
Passiones oēs que fiunt a colera τ flāte salso
purgat cōfectio hamech.
Pleuresi. conf. looth de papauere. iulep viol. iu
lep iuiubar. sirupus cucurbite sirup. de pru-
nis sirupus de granat. sirupus de cānis siru-
pus conferens catarris sirupus de iuiubis
sirupus viol. oleum viol.
Pannū delet τ vestigia nigra oleū de cucume-
re asinino.
Pregnantiū relaxationē abscindit sirupus ace-
tosus de succ. τ aquis fructuum.
Podagrā ex flāte purgāt pille aggregate ma-
iores.
Podagrā fridā purgāt pille de hermodactilis
maiores τ ei conf. empl. in sinapis oleū vul-
pinum τ pbor.
Podagrā dorsi τ genuū purgāt pille fetide ma
iores τ minores τ pille de serapino.
Podagram calidam purgant pillule hermoda
ctilorum minores τ ei conf. oleum de ranis
τ oleum rosarum.
Pruritū purgant pille aggregate minores.
Pulsationi conf. cerotum vlaimum.
Plagas curat τ ɔsolidat vnguentum aureum.

De littera. R.

Renes calefaciunt electuariū de aromatib. tri-
fera Ga. secacul cōditū cōfectio de 33. oleū
de lilio oleum rute τ ipsos confortat aro-
maticum ros.
Renū dol. ɔf. diacucurma maior τ minor dia-
morusion ɔfectio philonij pma iuentiōe em
plastrū de granis lauri oleum lauri oleū de
keyri oleum ruthe oleum asebe oleum de pi-
peribus oleum vulpinum oleum pborum τ
nardinum.
Renum lapidē frāgunt dialacta maior τ mior.
oleum de nucleis cerasorum oleum de gnis
citrāgulorum oleum de scorpionibus.
Renum egritudīes frigidas purgat yerapigra
Ga. yera hermet. electuarium indi maius τ
minus.
Renum oppilationes aperit sirupus acetosus
cum radicibus τ eos mūdificat electuarium
alescof.
Renum vlcerib. ɔf. tro. alkekengi τ eorum du
ritiei ɔf. ysopum cerotum democriti.
Ructus acidos curant electuariū de aromati-
bus τ diatrion pipereon descriptione Ga.
Rigori febrium conf. diacalamentum descri-
ptione Gal.
Raucedini conf. iulep iuiubinum.

De littera. S.

Stomachi egritudinibus factis ex flāte visco-
so prosunt electuariū de aromatibus electua
rium de gēmis cōfectio de xiloaloes oximel
squilliticum simplex τ oleum nardinum.
Stomachi inflamationem remouēt τ morbos
ex ea factos curāt electuarium de aromatib.
τ alxicostū tro. de spodio τ se. acetose vnguē-
tum ros. τ cerotum sandalinum.
Stomachum debilem confortant digestionēq;
bonam faciunt electuarium de aromati-
bus confectio de xiloaloes cōfectio alkangi
electuarium de citro. aromatic. rosatum aro-
maticum gariof. aromatic. nardinū electua
rium de granis mirti cōfectio de citonijs ele
ctuarium de persic. electuarium de sorbis tri-
fera Gal. electuarium ex inventione nostra
yeralogodion rufi. kebuli conditi. emblici cō
diti citonia cōdita. pira persica. citra omnia
condita. zucarum rosatum. sirupus de piris.
sirupus de citonijs sirupus de corticibus citri.
sirupus de granis mirti. sirupus de albela si-
rupus acetosus de citonijs, sirupus acetosus

de pomis. sirupus de absinthio sirupus de fu-
moterre maior. mellicratuꝫ de citro. mellicra
tum de buglossa. mellicratū de citonijs. rob.
de piris. rob de citonijs. rob de pomis. rob d̄
granatis. rob de fructibus. rob de agresta. de
coctio alhasf. Tro. schelie tro. de rof. tro. al-
balach. tro. ramich. tro. de absinthio. Sufuf
de ligno aloes. sufuf diarodon. sufuf aroma
ticum. pille elefangine. pille aggregate mi-
nores. pille stomatice. pille diarodon. cerotū
alexandri. Emplastrum stomaticum ad cor
confortās emplastruꝫ diasinicon emplastrū
de galia. emplastrum de fermento. oleum de
stincho. oleū de citonijs. oleū maluinū oleū
mirtilorum. oleum masticinum. oleum costi
num oleum de sansuco.

Stomachi ventositates grossas expellunt con-
fectio electuarij de citro. confectio de galan-
ga. diaciminuꝫ. trifera muscata. diacucurma
maior ⁊ minor. diamurision. confectio philo
nij inuentione prima secacul conditum. ⁊ cō
fectio de zizibere. Et ipsius malicie digestio
nis prosunt ↄfectio de galanga. tiriaca ⁊ dia
tessaron.

Stomachi dolori ⁊ eius puncture a calidita-
te ⁊ acuitate humorum cocti prosunt confe-
ctio diarodon descriptione Ga. acetuꝫ squil
liticum. infusio de gera trocis. diarodon. pille
elefangine.

Stomachi humiditatem ⁊ mollitiem ⁊ ipsius
defectum ⁊ in quo est putrefactio corrumpunt
⁊ corrigunt aromaticū rosatum mains. aro
maticum gariofilatum. confectio de cinamo
mo. trifera sarrasenica. magna. diacucurma
maior ⁊ minor. diamorusion. confectio ele-
ctuarij indi maior ⁊ minor. emblici conditi
tro. diarodon.

Stomachum calefaciunt diaciminum diatrion
piperon descriptione Gal. cerotū stomaticū.

Stomachi duriciei conf. ysopuꝫ cerotum descri
ptione philagij ⁊ pauli ⁊ diaquilon cōmune
emplastrum relatum ad architarchum ⁊ de
melliloto.

Stomachi ardorem mitigant electuarium de
persicis confectio de acetosa cōfectio de pru
nis trifera persica iulep rosatum sirupus de
persicis sirupus de portulaca tro. de campho
ra tro. de sandalis sufuf. diarodon.

Stomachi indigestioneꝫ ⁊ dolorem tollit trife
ra sarrasenica magna ⁊ si fluerit abundātia
magna flegmatis crudi sit impositio valet dia-
nisum. sufuf. diarodon ⁊ emplastrum relatuꝫ
ad architarchum.

Stomachi doloribus a frigiditate conf. confe-
ctio anacardina confectio philonij inuentio
ne prima musa enea athanasia magna pille
elefangine. ysopum cerotum descriptiōe phi-
lagij ⁊ pauli oleum de herua oleuꝫ de carta-
mo.

Stomachi egritudines purgat yerapigra Ga.
yera hermetis pille elefangine confectio ele
ctuarij alsicif. confectio indi maior ⁊ minor
pille aggregate. pille fetide maiores ⁊ mi-
nores. pille sebene.

Stomachi inflāmationi confert sirupus de suc
co acetose sirupus de agresta sirupus aceto-
sus de succo fructuū sirupus acetosus de po-
mis descriptione nostra sirupus acetosus de
tereniabin.

Stomachum calidum confortant sirup⁹ de suc
co acetose sirup⁹ acetosus de succis ⁊ aquis
fructuum. rob de ribes rob de berberis ⁊ de
sumach ⁊ de moris ⁊ de stem.

Stomachum frigidum confortant sirupus de
menta sirup⁹ de chimo secaniabin de calamē
to mellicratum conditus.

Stomachi oppillationes aperiunt sirupus de
eupatorio secaniabin de radicibus tro. de ab
sinthio.

Stomachi putrefactionem abstergunt acetum
squilliticum tro. de rof. ⁊ tro. ad fetoreꝫ oris.

Stomachum mūdificant infusio de gera pille
stōatice ⁊ pille aggrega^e minores ⁊ de turbith

Stomachi inflationem soluūt pille aggregate
maiores ⁊ dolori colerico in eo. facto confert
oleum lauri.

Stomachi lubricitati confert sufuf. de granis
mirti.

Sincopi confert electuarium de gēmis. confe-
ctio de alkermes confectio de xiloaloes aro-
maticum muscatum confectio de acetosa po
ma condita sirupus de pomis sirupus aceto
sus de prunis tro. de ligno aloes rob. de cito
nijs ⁊ de piris.

Sperma multiplicant confectio testiculorū vul
pis oleum amigdalarum dulciuꝫ oleū de nu-
ce indica oleum de granis sisami oleuꝫ de se-
mine lini.

Sudoris multitudinem prohibet oleum de ci-
tonijs.

Sudoris odorem bonum facit aromaticū nardinum.
Sudorē prouocat oleum anctinū.
Senib⁹ τ frigidis natura. cōueniunt diambra sirupus de prasio: sirup⁹ calamenti τ decoctio alhast.
Singultui vehe. frio vel aceto⁹ vl' ventoso. cui difficilis est resolutio ɔf. diacala. descriptione Gal' ɔfectio Philonij inuētiōe pma. Si vo fuerit singult⁹ suffocatiu⁹ a repletiōe factus, aut ventositate cōf. diacimi: sirupus cala' τ mente.
Sitim sedāt vel strīngūt elc de psiq confectio de aceto alxicostum trifera psica: τ persica condita zuccarū viol. iulep rob. sirupus de psicis. sirupus acetosus cū succo fructuū: sirup⁹ de acetositate cit': sirupus acetosus de pomis sirupus acetosus de citonijs de prunis. sirupus de cannis: sirup⁹ de portulaca aqua melī rob de ribes: rob de agresta: rob de berberis. rob ō sūach: rob de morj de steni. rob de granatis. troci. de cāphora. trocis. de spodio τ se. acetose. tro. de berberis. tro. de sandalis τ vnguentum rof.
Solutionem fortem sedāt electuariū de sorbis τ rob de ribes.
Solutiōi colerice cons. sirupus agreste. rob de sumach: rob de morj de steni: rob de granatis Antique vo cons. sirupus de granis mirti.
Siti vehemēti laboriose τ estuose cons. sirupus de agresta: sirupus acetosus de pomis: sirup⁹ acetosus de tereniabin.
Scrophulas resoluunt vnguentum arthanita paruum emplastrum diaquilon cōmune emplastrum oribasij: oleum de been: oleum de cucumere asinino.
Scorpionis morsui cons. thiriaca diatessaron: τ oleum philosophorum.
Splenis egritudines eradicant diacucurma magna: oleum nardinum: τ oleum de euforbio.
Splenis doloribus τ eius oppilationibus confert athanasia: sirupus diacodion secaniabin de radicibus secaniabin de reysim: acetuz squilliticum. trocis. de eupatorio: ysopum cerotum. descriptione Galieni. ysopum cerotuz descriptione Philagij τ Pauli: et oleum lauri.
Splenis duriciem resoluunt diasulphur secaniabin de calamento. tro. de capparis: ysopuz cerotum descriptione Galie. τ Philagij: et Pauli τ democriti. diaquilon commune emplastrum andromachi: emplastrum de melliloto: τ oleū philosophorum.
Splenis oppilationes aperiunt sirupus acetosus de radicibus decoctio. et trocis. de eupatorio. trocisci de lacca: τ ipsas purgant pillule de rauendeseni pillule sebene: pillule inde confectio alkekengi.
Splenetiq confert sirupus de calamento: et splenis apostematib⁹ cons. trocis. de eupatorio
Splenis grossiciei cons. emplastrum de fermēto: emplastra oribasij: et ipsius ventositates resoluunt: tro. de capparis.
Sanguinem mundificant et clarificant confectio anacardina decoctio capilli venerj: aqua fructuum: et decoctio fumiterre et purgant ipsum pillule ad febres colericas.
Sanguis sputo cōf. athanasia magna τ tro. de terrasigillata.
Sanguis furorem reprimunt et eius ebullitionem sedant aqua fructuum alxicostum. tro. de camphora.
Sanguinis fluxum de naribus τ aliorum restringunt τ abscindunt. tro. ramich. τ tro. de terrasigillata: et tro. de carabe.
Sanguinis egestioni conferūt. trocis. de terrasigillata qui etiam restringunt fluxum superfluum menstruorum.
Sanguinem dissoluit oleum philosophorum.
Sensum cogitationem et rationem subtiliant: et vigorant cōfectio secunda Alhasis alkebuli conditi.
Sensuum instrm mundificant: pillule elephangine: pillule stomatice: pillule aggregate: pillule luq maiores τ minores.
Superfluitates a toto corpore educunt electuarium alcstof.
Scabiei confert oleum nucum. et illa que fit ex salso flegmate τ colera purgant confectio hamech: sirupus de fumoterre maior τ minor τ sirupus de epithimo.
Scabiei sicce confert vng alfasuruū vnguentum ceruse vnguētum alfarsicon.
Sodam calidam purgant confectio electuarij rosati τ et ei cons. cerotum vltimum.
Sodam antiquam purgāt pille alhandah. τ frigide sode cons. oleum de euforbio.
Serpiginē curant sirupus de fumo terre maior

oleum de oliuis oleum de iunipero oleu3 de fraxino.
Spasmo 9ff.sir' de sticados pillule de sapino vnguentum de bdellio vnguentum ad illud cerotū diapenthe oleum de been oleum de se. lini oleum de croco oleum de piperibus ⁊ oleu3 de lapide gagatē.
Somnū puocāt oleum anetinum oleum de papauere oleum mandragore oleum ex ranis.
Surditati conff. oleum amigdala amararum oleum de been oleum de cucumere asinino.
Spinas corpori infixas q̄uis in profundo sint extrahit emplastrum de fermento.
Sciatice dol'. conff. emplastru3 andromachi emplastrum sinapis oleum de piperibus oleum philosophorum.
Sciaticam purgant pillule aggregate maiores pillule de serapion experte.

De littera. T.

Tristicie ⁊ solicitudini prosunt electuarium de gemmis: confectio de alkermes.
Torture oris prosunt: confectio de musto tiriaca diatessaron sirupus de sticados. cerotum aliud alexandri oleum de piperibus oleum philosophorum.
Torture educūt superfluitates grossorum humorum ⁊ viscosoru3: yera hermetē. ⁊ yeralogodion ruffi.
Tussi diuturne cōff. diamisum athanasia magna
Tussi antique: et eis qui habent pectus saniosum. cōff. diasulfur looth d' pino sirup' de granis mirti: sirupus de liquiricia: sirupus de prasio: sirupus calamēti looth sanum ⁊ expertu3 sirupus de prunis: sirupus de granatis: sirupus de iuiubis: sirupus de ysopo.
Tussi calide confert looth de papauere looth ad caliditatem: looth aliud nostrum iuleb viol'. sirupus conferēs catarris: sirup' violace'
Tussim antiquam remouēt ⁊ subtiliant humores grossos looth ad asma sufuf. ad illud.
Tussi que non sinit dormire patientes conff. sirupus papaueris.
Tussi sicce confert sirupus acetosus de terenia bin sirupus papaueris ⁊ eam leniunt: looth bonum ⁊ looth de amigdal'.
Tussi humide confert aqua mell'.
Tussim antiquam purgant pillule de agarico.
Tussi catarrali conff. pillule q̄ ad omnes morbos catarri.
Tremori confert sirupus de sticados: oleum de piperibus: oleum de lapide gagatē et philosophorum.
Tremorem purgat yera hermetē.
Tumores profundos aufert cerotum andromachi.
Tumores a caliditate factos resoluit ⁊ maturat emplastrum diaquilon paruum.
Tethano confert oleum de lapide gagatē.

De littera. V.

Vertigini confert cōfectio de musto: confectio alfescera: sirupus acetositatis cit'. sirupus acetosus de prunis: acetum squilliticū oximel squilliticū simplex ⁊ cōpositum.
Vertiginem purgant yera hermetē yeralogodion ruffi ⁊ confectio hamech. illam vo que fit a fumis colericis purgat confectio de psillio. confectio electuarij ros'.
Virge erectionem facit confectio testiculorum vulpis.
Viscerum humiditatem desiccat aromaticū rosatum.
Viscera confortant aromaticū nardinum confectio electuarij ex inuentione nostra 3uccaru3 rosatum diacostum: sirupus de granis mirti: ⁊ mellicratum de citonijs.
Viscerum lubricitati: ⁊ eoru3 solutioni propter maliciam digestionis. conff. electuariū de granis mirti dialacca maior ⁊ minor. trocis. romich.
Viscerū dolorem ex ventositatibus factum sedant confectio de semibus diacoston ex inuētione prima ⁊ oleum lauri: ⁊ eorum putrefactionē remouet trifera sarra^ca magna.
Viscerum dolorem purgat yera hermetē ⁊ ea mūdificat elect^m alestof.
Viscerū mollificationi confert sirup' de absin^o. 3uccar. ros^m.
Viscera frigida habentib' cōff. sir' calamēti oleū rute empl'm relatum ad aristarcum.
Vescera lauat ⁊ abstergit aqua mell'.
Viscer duriciei conff. secaniabin de calamento: empl'm de melliloto.
Viscerū egritudinib' conff. oximel squilliticū.
Viscerum ventositates dissoluunt diacimi^m dianisum decoctio albast et eorum debilitati a causa frigida 9ff. empl'm de galia primū. Acā vo calā empl'm de galia. aliud.

Uiscerũʒ inflammationibus conf. emplastrum de frumento.

Uomitum sedant aromaticũ rosẽ. aromaticũ gariofilatũ sirupus acetosus de citoniis ꝛ de prunis sirupus de menta mellicratum de citoniis tro. ramich. emplastrum dyaficoñ descriptione Alexandri

Uomitum colericum ꝛ flatiũ retinent confectio de citoniis citonia condita ꝛ sirupus de calamento.

Uomitui ex flegmate ꝛ malicie digestionis cõf. confecto alhanzi.

Uomitui conf. sirupus de agresta ꝛ de albela.

Uomitũ sanat vnguentũ arthenite magnum.

Uomitum colericum sedant rob de ribes rob de agresta ꝛ de berberis rob de sumach. rob de moris desceni: ꝛ rob de granis.

Uentositates a toto corpore expellit electuariũ aloes.

Uentositates atenuant ꝛ dissoluunt aromaticũ gariof. diaciminum: oleum nardinũ: emplastrum relatum ad arist^m. aromaticũ nardinũ dianisum trifera farra^cũ magna ꝛ trifera muscata trifera Ga^l. ꝑfecto electuarii ex inuentione nostra cõfectio lhanzi geralogodiõ ruffi cõfectio electuarii indi. maiorum ꝛ minorum sufuf. aromaticũ emplastꝝ de alleis oleũ amigdalarum amararum oleum nucum oleũ de herua. oleum de enula.

Urinã prouocãt diacalamentũ descriptiõe Ga. diacucurma maior ꝛ minor diamorusion diasulfur secaniabin de radicibus secanubit de reyfiʒ tro. de lacca. pillule aggregate maiores oleum philosophorum.

Urine difficultati conf. confectio philonii inuẽtione prima: musa enea oleum asel.

Ubi est dolor quãdo mingitur confectio alhelengi.

Uentris dolores ex humiditate flegmatica multa cruda remouent ꝛ eaʒ mundificant diatriũ pipereõ descriptiõe Ga. diaciminum cõfectio anacardina ꝛ ipsis conf. emplastrum de granis lauri.

Uentris fluxum retinent confectio de citoniis citonia condita sirupus de albelach. sirupus de menta.

Uentris solutionẽ a fluxu colerico iuuant ꝛ stringunt electuarium de fructibus et sirupus acetosus de succis ꝛ aquis fructuũ tro. de spodio ꝛ se. acetose epatico fluxui conf. ꝛ emplastrũ dianficoñ.

Uentris fluxum assiduum cum significationibus frigiditatis etiam qui fit propter exuberantiam catarri abscindit confectio electuarii ex inuentione nostra ꝛ emplastꝝ de gallia. ipsum vo cum significationibus caliditatis: et quãdo venter soluitur superflue ab operatione catartici stringit electuariũ confortatiuũ nostrũ emplm de gallia. 2^m

Uentris fluxui antiquo ꝛ disinterie conf. athanasia magna.

Uentris fluxum superabundantem ꝛ cronicum flegmatũ ꝛ thenasmon factum ex frigiditate conf. confectio de storace.

Uentris solutionem sedant mellicratum de citoniis ꝛ miua citoniorũ simplex ꝛ rob de fructibus tro. de berberis ꝛ alliis.

Uentrẽ leniunt tro. anneti ꝛ ipsum lubricant. zucaruʒ viol. ipsum mundificat a fecibus ꝛ aqua mell.

Ueneno resistunt sirupus de agresta ꝛ tiriaca diatesseron.

Uenenis frigidis valet oleum philosophorum.

Uesice dol. conf. diacucurma maior ꝛ minor diamorusion emplastrum ex granis lauri oleũ de keyri oleum nardinum oleum aselle oleũ de piperibus ꝛ philosophoꝝ.

Uesice lapidem frangunt dialacca maior ꝛ minor oleum de nucleis cerasorum oleũ de granis citrangulorum oleum de scorpionibus ꝛ philosophorum.

Uesice vlcerationi conf. oximel squilliũ simplex ipsius vo vlcerationi valẽt tro. alhelengi.

Uesice diruciei conf. ysopum cerotum democriti. ꝛ ipsius ardori oleum amigdalaꝝ dulciũ

Uesicam calefaciunt oleum de lilio ꝛ de enula.

Ulceribus mal. conf. geralogodion ruffi ꝛ pillule aggregate minores.

Uulceribus putridis conf. vnguentum nobile ꝛ relatum ad Nicodemum ꝛ vnguentum cerafeos ꝛ in eis generant carnem ea sigillando et preseruant a putrefactione

Ulcera curãt vnguẽtũ diaficoñ. descriptiõe ara^cũ mẽtastrum arabum ꝛ oleum de ouis.

Ulcerib^9 fraudulentis conf. oleum alinezereon oleum de iunipero ꝛ de fraxino.

Ulcera scoreata que fiunt a colera adusta ꝛ flegmate salso cõf. vnguentum ceruse.

Ulcerum vestigiis conf. oleum de been.

Uisus obscuritatem purgant pillule de gera.

Uisum a fumis colericis deperditum recuperat trifera persica.

Vocis raucedini que est propter frigiditatē et flegma grossum qd̄ ↄtinetur in pectore ꝛ pulmone confert loot sanum ꝛ expertum sirupus d̄ iuiubis.
Vocis lacertos corroborat acetū sqllitic̄.
Vocē clarificando similiter oleum de cartamo oleum de nuce indica oleum de granis sisami
Vulnera fraudulenta expellunt sirupus de epithimo ꝛ vnguentum de lino.
Vulneribus difficilis consolidationis et incarnationis ea mundificando conf. vnguentū diaficoū descriptione arabica melastrum arabum vnguentum de lino.
Vulnera antiqua ꝛ recentia mundificat ꝛ incarnat vnguentum diacerasoos.
Vulneribus neruosis in quibus est calefactio mundificat ꝛ incarnat vnguentū basilicoū. magnum.
Vulnerum tumorē soluit oleum de grisolinis
Vulnera putrida curat vnguentum cericinum.
Vulnerib⁹ antiquis conf. vnguentū egyptiacum magnum.
Vulnera incarnat ꝛ consolidat vnguentum triafaracoū.
Vulneribus in quibus sunt contenta supflua si autem siccare opus est conf. emplastrum de fermento.
Vulnera que tarde curantur perfecte curat oleū philosophorum.
Vlcerat ꝛ cauterizat vbi oportet emplastrū andromachi. aliud.
Vulne odori conf. oleum amigdalarum dulciū
Vermes occidunt que sunt in auribus oleū de nucleis persicorum ꝛ oleū benedictū.
Venarum orificia aperit oleū philosophorum.

Finis libelli.

¶ Incipit prologus in practicaꝫ vsualem Ua/
lesci de Tharanta artiū ⁊ medicine doctoris fa/
mosissimi qui alī Philoniū dicitur.

d

Eus ad

laudē tui: honorē
et bn̄dictionē inci
pit Philoniū qđ
ex antiquoꝛuꝫ ri/
uis scaturientiuꝫ
aq̄rū disposui cō/
ponere: vt mētes
iuuenuꝫ ī arte stu
dētiū phisicali ar
tē ⁊ sapiaꝫ a fōte ꝑennē hauriāt icessant. ¶ No
mē aūt cōpositoꝛis ē Ualesc⁹: gallice Balescon
de Tharāta discipl'oꝝ medicine discipul⁹. Inci
pere ab eo qđ ē bonum: ē meli⁹ ⁊ laudabili⁹: vt
aiūt Galien⁹ ī libꝛo de mala cōplexiōe diuersa:
ca. ij. et Pithagoꝛas in libꝛo de vitis phoꝛum:
Cū incepis aliq̄d bene opari incipias deū inuo/
care ꝙ tibi in illo bene succedat. Cū igit̄ de⁹ est
summū bonū a quo cūcta bona recipiūt boni/
tatē: a quo fontes gratie ⁊ misericoꝛdie eternalr̄
⁊ indesinēter decurrūt ab eo tanꝙ a pꝛicipio si/
ne fine: ⁊ sine pꝛicipio cūcta opa sunt inchoāda
ad ipm̄: igit̄ tota mēte ⁊ tota fiducia me cōuer/
to: dicēs sic: Piissime ⁊ misericoꝛs de⁹ incōpꝛe/
hensibilis: ipermutabil̄: oīum creaturarū cōdi/
toꝛ: oīumq̄ꝫ bonoꝛū largitoꝛ optim⁹: q̄ ꝓpt̄ tuā
bonitatē ⁊ miām ifinitā sup oīa sine cōpatione
es eligend⁹: colend⁹: metuēd⁹: ⁊ honorād⁹: ⁊ cū
summa reuerētia ⁊ honoꝛe contēplād⁹: q̄ tuā sa
piētiā supbis ⁊ ipꝛobis celas ⁊ abscondis: eam
simplicib⁹ ⁊ humilib⁹ reuelas: illumina fecūda
hodie ⁊ quotidie imbecillē intellectū meū: ⁊ si/
gna me lumine vultus tui: ⁊ mihi indignissimo
emittere digneris tuā assistricē sapiam: vt te sp
diligat: bn̄dicat ⁊ collaudet aīa mea: splēdeat et
in me tua ineffabilis gr̄a ⁊ candoꝛ lucis eterne:
sine qua nubil⁹ coꝛdiū vllaten⁹ effugit: nec vllū
ꝑfecte agibile inchoat̄: vt in hoc libello vitates
artis medicine absq̄ꝫ fastidiosis mēdacijs scri/
bant̄: ⁊ tibi dn̄e dn̄antiuꝫ humiliter pꝛesentent̄.
Expostulat quideꝫ reipublice vtilitas: ⁊ cōgrua
exq̄rit: imo vt noui codices in oī scia ⁊ facultate
nouissime fabꝛicent̄. Si autē loquēdi scribēdi ⁊
docēdi verū ⁊ practicādi mod⁹ cōtinue variat̄
edat ampli⁹ vetustas antiquoꝛū volumina ꝑter
pauca cōtinuo i fraudādo abolet. Alioq̄n annū
cia q̄so vbi Hermetis Pauli ⁊ Ruffi Androma
chi Oꝛibasij ⁊ Ueronis opa repiunt̄ ⁊ laboꝛes?
Qua ex re mihi Ualesco licꝫ indigno ⁊ disci/
puloꝛū medicine discipulo ventilatū est ea sup
que studio frequēti ⁊ ope elaboꝛaui: litteris pa
tētib⁹ alijs posteri⁹ vēturis relinq̄re ⁊ explana/
re. Nec eñ moꝛtalis cuiuscūq̄ꝫ dilectio nec falli/
bilis arrogātia fame seu supsticiosa operū acu
mulatio ī istis ꝯiūgēdis floꝛib⁹ ī diuersis tꝑib⁹
exaratis me delectādo alliciūt: sꝫ iexhausti gau/
dij eterneq̄ꝫ tranq̄llitat̄ cōmemoꝛatio cū intrin
seca coꝛdis iubilatiōe pꝛeserti ad dei cultum ad
hec pagēda me astringūt. Affectat non īmerito
anim⁹ largitoꝛis felicitatē: quā in cōsumptibili
bus queat inueniri. Si tn̄ quēpiā emuloꝛū me
repꝛehēdere ex supabundāti libꝛoꝛū cōstructio/
ne animet̄: vana repit̄ ꝓculdubio ei⁹ fabulatio.
q: laudare quidē opoꝛtet eos q̄ cōmētati sūt ea
q̄ bn̄ dicta sūt: ⁊ eos q̄ qđ derelictū erat addide
rūt. Nō ē eñ possibile eundē icipe ⁊ finire: vt sūt
vba Ga. ij⁰. de vtutib⁹ naturalib⁹ cap. vltio. ⁊ vi
tuperatio de cē libꝛoꝛū nō ē res noua: imo anti/
qua valde adeo ꝙ Plato sciuit eā: ⁊ dicit: ꝙ nō
saluat̄ aliquis liber a vitupatiōe vitupantis. ij.
de crisi. ca. v. Sꝫ iste noster liber nō ē fact⁹ emul̄
⁊ sophisticis: sꝫ illis q̄ tendūt ad sciam ⁊ vitatē
ij. de crisi. ca. v. Nec vilipēdatur: q: codices huic
multi siles quasi inueniant̄ scripti ꝑ eos quoꝛū
foꝛte nō sū dignus suoꝛū calciamētoꝛū soluere
coꝛrigiā. Nam dicit Ga. j. de crisi. ca. viij. Res q̄
iuuamēta ꝓstāt oꝫ vt iteret̄ multotiēs. Et mega
tegni: ꝑticła. iꝫ. geiata eñ disputatio iuuat q: fa
cili⁹ memoꝛie cōmēdat̄. Et Sen. Nūꝙ bn̄ dꝛ qđ
satis nō dꝛ. Et: oꝛatio decies repetita placebat.
Non ergo stupendū ē si diuersi floꝛes nati sul/
cis arescentib⁹ icogniti i lucē manifestatiōis vi/
rescētes hui⁹ opusculi explanatiōe reducant̄: vt
min⁹ itelligētes sui odoꝛū fragrātia odoꝛatu ce
rebꝛū ⁊ ei⁹ vtutes coꝛroboꝛent̄: ⁊ toꝛpescētes sui
coloꝛū alacritate excitent̄ ⁊ peritioꝛes ex fructu
cū sua dulcedine nutriant̄. Charitatē cuiuslibet
hūc libꝛū ꝑlegētis vt ei⁹ itentiōes in statera exa
minis libꝛēt tota mēt̄ deuotiōe deposco: q̄ten⁹
si aliq̄d ī eo minus fuerit caloꝛe rōnis decoctū:
silentio sepeliat̄ vel a vitio expurgatū amicabi/
li snīa ꝓuulget̄: qđ vo in fabꝛica pꝛudentie ⁊ la
boꝛis videbit̄ expolitū: celebꝛiter ⁊ nō moꝛdaci
ter capiat̄: ⁊ inde vide cui gestat oppꝛobꝛiū qui
suos satellites ꝑniando in puteo recludit dam
natiōis eterne. ¶ Rationabile mihi visum est
hūc libꝛū in. vij. ꝑticulas eē ꝑtiendū ꝓpter mul
tiplices dignitates hui⁹ numeri septenarij qđ

Macrobi⁹ recitat sup̱ somnia Scipionis quas pro nūc dimitto cā breuitatꝫ ꝑpter alias digni-tates q̄ nob̄ fidelib⁹ sūt clariores. ¶ Primo em̄ sūt septē v̄ba q̄ dn̄s nr̄ ies⁹ xp̄s saluator nr̄ ī cru ce pēdēs locut⁹ fuit. Septē sūt dōa scīspūs. Se ptē sunt gaudia v̄ginis gl̄iose. Septē sacr̄a ec-clesie. Septē petitiōes ī dn̄ica orone. Septē sūt v̄tutes septē peccatꝫ mortalibus resistētes. Alie septē v̄tutes: q̄ttuor cardinales: ⁊ tres theologi cales. Septē pctā mortalia q̄ ignorari nō debēt vt euitent. Septē opa dei ī sex dieb⁹ facta cū re quie septime diei: vt ī Genesi ꝯtinet. Septē cā delabra diuinit⁹ añ deū lucētia. Septē opa mie Septē eccl̄ie q̄ sūt ī asia: vt ī Apocalypsi. Septē spirit⁹ q̄ sunt añ thronū dei: vt ibidē. Septē pla nete. Septē dies in septimana. Septē climata tm̄ h̄itabilia. Septē res naturales q̄ īmediate ad corpis ꝯstitutionē ꝯcurrunt. Septē oculi tu nice. Septē paria neruoꝝ q̄ īmediate a cerebro oriūt. Septē species coloꝝ. Septē spēs sapoꝝ vt ī. ij. de aīa. Septē metalla. Septē etates mū-di. Nō ḡ sine cā hūc librū in septē ptes dixi esse diuidēdū: sicut multi opifices iā fecerūt. ¶ Ti-bi ḡ dn̄e dn̄antiuꝫ hoc puū munusculū humilit̄ p̄sentādo exhibeo. Tu quoqꝫ cū tua benignita-te p̄mitias laboris tui serui de corde ⁊ manib⁹ meis digneris acceptare: impans ī hac discrimi nis valle me seruulosqꝫ tuos sic multiplici insi-gniri gr̄a: vt in futuro simplici p̄miemur ī gl̄ia ¶ Nūc aūt humilit̄ supplico exoro hec vel sub-sequtia īspiciētē: vt vice incēnij dn̄icam oronē ꝓ sua ⁊ mea aīa dn̄atori oīuꝫ rep̄sentet v̄gīs glo riose addēdo salutationē. ¶ Incept⁹ ē aūt li-ber iste cū auxilio magni ⁊ eťni dei post practi-cā v̄sualē. xxxvj. annoꝝ p me Ualescū anno dn̄i M°. cccc° xviij. in vigilia scī Barnabe apl̄i: re-moto scismate: ⁊ regnāte dn̄o papa Martino. ān̄o p̄mo sui pōtificat⁹. In portugalia regnāte rege iohe ꝯflictū saracenis ꝯtinuo īferēdo. In comicatu v̄o fuxi ⁊ biarnio: regnāte dn̄o Iohe ysabele mr̄e eiusdē dn̄a ⁊ comitissa p̄ncipali exi stēte. In frācia tūc regbat Karol⁹ albric⁹ fidelis sim⁹ rex frācie cū guerris ⁊ tribulatiōib⁹: q̄ fere ī toto regno frācie īualescebāt. In anglia regnāte dn̄o Iohāne ꝓtūc ī normādia militāte: ⁊ obses-sionē sup̱ Rothomagū possidēte. Laus deo vi-uo q̄ in secula seculoꝝ viuit ⁊ regnat amen.

¶ Capitulū primū de dolore capitis.

Rimo nota ꝙ multa no mina sūt do lorem capitis significantia s̄m diuersi tatē autoꝝ ⁊ diuersitatē locutiōis s̄m loca ꝑticu laria p ipm dolorē occupata. ¶ Nā Ga. iij. de ī teriorib⁹. c°. i7. vocat cephaleā: ⁊ est dolor capitꝭ qui p multū tp̄s tenet nō recēs ſꝫ antiqu⁹. Idē dicit Ga. in passionario: ⁊ iste ab antiq̄s q̄busdā vocat̄ cephalargia: sicut Kyrān⁹ ⁊ Gal̄. ī. ij. de iterio. ⁊ in. iij. c. 14. vocat gale. ⁊ ē dolor toti⁹ capitis. Hūc dolorē vocat Auic. noīe ḡnali soda aut sodam. ⁊ si est consuetudinarius ⁊ paruꝫ se parabilis Auice. vocat ipm ouū: cuius assimila tio est ouo armoꝝ ⁊ galee: q: similiter totuꝫ ca put cōprehēdit. ⁊ iste a quibusdam antiquis vo catur cephalargia. Alius est dolor capitis q̄ nō tenet totum caput. ⁊ istū si teneat medietatem capitis Gal̄. ij. de interio. ⁊ Auice. ⁊ Constan. ⁊ alij vocant emigraneaꝫ: vel vocat̄ monopagia. Galien⁹. j. passio. vocat cephalopōiā. ¶ Ali⁹ est dolor qui nō tenet nisi vnaꝫ partē capitis: ⁊ iste vocat̄ clauus. ⁊ est interpretatio nominū signi-ficantiuꝫ dolorē capitis: vt p quid nois in reruꝫ noticiaꝫ possimus deuenire. ¶ Cephalea ergo dicit̄ a cephos quod ē caput ⁊ lesis quod est le-sio: quasi lesio seu dolor ī toto capite. ¶ Cepha largia dicit̄ quasi capitis labor. Cephalopōnia dicit̄ quasi capitis pena ¶ Galea dicit̄ a gallis grece qđ est galea latine. ¶ Soda est nomen arabicuꝫ. ⁊ dicit̄ a ꝫon qđ est ambire: q: iste do-lor totū caput ambit ⁊ circūdat. ¶ Ouum dici tur ad similitudinē oui armoꝝ. i. galee. ¶ Emi granea dicit̄ ab emi qđ est dimidiū: ⁊ craneum q̄si tenēs medietatē cranei: vel toti⁹ rotūditatis capitis. ¶ Monopagia dicit̄ a monos qđ est vnū: ⁊ pagis qđ est pars: quasi vnā partem capi tis tenēs. ¶ Clau⁹ dicit̄ ad silitudinē claui fer-rei: q: videt̄ ꝙ vnus clauus in aliqua ꝑte capitꝭ figat̄: ⁊ iste vt plurimū est supra vel ꝓpe supci-lia ⁊ silia. ¶ Hic aūt sciēdū est ꝙ solūmodo vo lumus hic loqui de dolore capitꝭ dimittēdo egri tudines capilloꝝ vsqꝫ ad septimū librū: si deus nr̄ t̄minū ꝓlōgare dignet̄. ¶ Dicam⁹ ḡ ꝙ dol̄. capitꝭ suscipit multas diuisiōes. ¶ Prima diui-sio ponit̄ a G° . 3. de interio. c. i7. Nā quidā ē do lor qui vocat̄ galea: qui est paruus tēdens ī ma gnum: in quo infirmi nō possunt sustinere vocē nec clamorē nec sermoneꝫ: nec splendorem: nec motum: sed amant quiescere in obscuro loco. ⁊ quidam putāt se malleo percuti: ⁊ sentiunt extē sionē ⁊ quasi fracturā vsqꝫ ad oculoꝝ radices. ¶ Alius est minoris nocumēti: qui non habet ista accidētia nec ita fortia. Ali⁹ quidē est cū de bilitate cerebri cito recipiētis sup̱fluitates cor-

poꝝ cū cōmunicatiōe capitis vel alicui⁹ mēbri. Ali⁹ fit a sola debilitate cerebri absq; hoc ꝙ mēbra īferiora aliqd opent̄ nisi naturalia. ¶ Tertia diuisio ē. quidā dolor q̄ ē ꝓpter hūores colericos ꝛ ille ē pungitiu⁹ ꝛ mordicatiu⁹. Alius fit hūoꝝ multitudīe: ꝛ ille fit cū ḡuitate. ¶ Quarta diuisio. quidā patiunt̄ doloreꝫ capitis ꝓpter acuītē sensus cerebri. alij sine acumie sensus: ſʒ ꝓpt̄ cāe fortitudinē. ¶ Quīta diuisio. quidā dolor fit ītra craneū in pelliculis vel venis vel suba cerebri. Ali⁹ fit ex͠ craneū ī pāniclō coopiēte ip̄ʒ. ¶ Sexta diſio. q̄dā dolor ē a ventositate ꝛ iste ē extēsiu⁹. ꝛ q̄dā ē ab hūore calido ꝛ iste est pūgitiu⁹ ꝛ mordicatiu⁹. ¶ Septima diuisio. q̄dā ē cū rubore oculoꝝ ꝛ faciei ꝛ iste significat calorē. ali⁹ ē sine rubore ꝛ significat frigiditatem. Iste septē diuisiōes ponūt̄ a G° īplicite. 3°. de interiorib⁹ ca°. qḋ est ꝓpe finē libri. Aui. vo ponit alia addēdo istꝭ. ꝛ fit octaua diſio Auic. q̄dā dolor ē a cōicatiōe toti⁹ corpis sicˀ ī fe. ali⁹ a cōicatōe vni⁹ pticule aut pliū: vt stōachi ꝛ epatꝭ. ¶ Nona. q̄dā est cū piodis ꝛ paroxisinis. ꝛ iste ē duob⁹ mōis. nā vn⁹ ē ſm modū piodoꝝ mat̄iaꝝ q̄ effūdūt̄ ad mēbꝝū: sicut q̄n mat̄ia colerica mittit̄ ad stomachū ī certꝭ horis: a quib⁹ fumi ī illis horꝭ cōicati in eo causant dolorē: vel ſm piodos augmēti febriū ſm suas sp̄ēs: ita ꝙ dolor capitꝭ sequit̄ paroxismos febriū sic ꝙ cū paroxismi augent̄ siliᷓ ꝛ dolor capitis auget̄. Ali⁹ est q̄ nō sequit̄ paroxismos ita manifestos. Alius siliᷓ ē dolor capitis qui fit a causis an̄cedētib⁹. Ali⁹ a causis p̄mitiuis: ali⁹ a causis cōiūctꝭ. ¶ Undecima. quidā ē dolor accidēs egritudis: ali⁹ ē egritudo ꝑ se. ¶ Duodecima. quidā dolor ē ī vna medietate capitꝭ solū. ꝛ talis vocat̄ emigranea ꝛ marie q̄n ē ꝯsuetudinari⁹. ali⁹ ē in toto capite ꝛ vocat̄ cephalea vel galea. ¶ Tredecima. quidā ē in anteriori pte capitꝭ. quidā ī posteriori. ¶ Quarta decima. quidā est q̄ hʒ fortē cāmꝫ: ꝛ iste tardi⁹ et difficili⁹ remouet̄. ali⁹ ē cui⁹ cā ē debilis ꝛ pua: ꝛ iste facili⁹ remouet̄. ¶ Quītadecia. quidā ē dolor ad quē nō sequūt̄ aliq̄ mala accn̄tia. ali⁹ ecōtra ꝛ hoc dupliᷓ: vel sequūt̄ mala accidentia ipi capiti appropriata: vt sunt apostemata ꝑpt̄ fortitudinē doloris ꝛ attractionē humoꝝ ad ip̄m caput vt in frenesi ꝛ litargia. ꝛ hoc aliq̄n vidi ꝙ ꝓpter capitꝭ ītolerabilē dolorē ꝛ attractionē ad ip̄ʒ tātū de sanguine ꝛ humore ad caput adunatum ē ꝙ fact⁹ ē quidā litargic⁹: ꝛ aliq̄n freneticꝰ. aut insequunt̄ eū accidētia mala alia que ledunt ip̄m mēbꝝū: vt si stomach⁹ ꝓpter neruoꝝ colligātiā quā hʒ a cerebro aggrauet̄ ꝛ ledat̄ in appetitu vł digestiua. ea rōne accidit ei singult⁹ ꝛ nausea: qḋ sepe accidit vulneratis ꝛ lesis ī capite. ¶ Septadecia. q̄dā cephalea ē salua: ꝛ nō īpedit̄ ī cura societate alicui⁹ alteri⁹ egritudis vel accn̄tis: vt ē cephalea ꝑ se sine aliq̄ egritudie vł accidēte. aliq̄n nō est salua ꝛ h̄ est q: ī suo regimie ꝛ curatiōe īpedit̄ ꝑ cōitatē alteri⁹ accidētis: vt si cephalea a cā frā iungat̄ cū reumatismo īteriori. Cōstantin⁹ solū ponit vnā diuisionē: vel fit a cā existēte ī se: vł a cā existēte ī alijs mēbris. Geraldus cremonēsis addit tres vel quattuor diuisiōes. Et prima ei⁹ diuisio ꝯtinuādo numeꝝ ē ¶ Deciaseptia. q̄dā ē dol̄. ca. q̄ aliq̄n an̄cedit crisiʒ vł ip̄aʒ seq̄t̄. ali⁹ ē sine crisi. ¶ Deciaocta. q̄dā dolor ē a mala cōplōne cū mat̄ia. ali⁹ ē sine materia. ¶ Decimanona. q̄dā fit a causis interioribus: q̄dā a causis exteriorib⁹. ¶ Vicesima. quidā dolor fit a morbo cōsilī: sicut ille q̄ fit a mala cōplexiōe. aliq̄n fit a morbo officiali: sicut ille q̄ fit ab opilatiōe ossis colatoriȷ̄. Ali⁹ fit a morbo cōi. sicut ille q̄ fit a solutiōe cōtinuitatꝭ. ali⁹ a morbo ī quo oīa ista tria ḡn̄a morboꝝ reperiūtur vt ab apāte in naso vel in alio loco: a quo vapores eleuati: acerbos faciūt in capite dolores. ¶ Vicesimapr̄ma. q̄dā dolor fit capitis a retētione materie exire cōsuete. Ali⁹ a cā nouiter generata vel influxa. Bernard⁹ de gordonio bn̄ ꝛ sufficiēter venat⁹ ē dictas diuisiōes: vbi ꝛ ego post eos cucurri. Et ꝙuis iam ī dictis diuisiōib⁹ cause egritudis fere sint cōprehēse: tn̄ propt̄ formā libri aliqualiter volum⁹ cās supradictas ꝑ ordinē demōstrare. ꝛ oīa supradicta reducaꝫ ad tria genera causarum. dicamus ergo sic.

Cause doloris capitis sūt tres ī genere. q̄daꝫ sūt p̄mitiue: quedā an̄cedētes: ꝛ quedā ꝯiūcte. ¶ Primitiue sūt sicut ē nimi⁹ calor sol̄ aut balneū faciēs ī mat̄ia dissolutionē aut resolutionē vel ītroducens malā cōplexionē calidā in cere°. Siliᷓ flatio vēti australis ꝑ multū tp̄s durās: iuxta illud ypoc. 3. ap̄h. austrini flat⁹ ꝛc. nimiū frig⁹ exteri⁹ ꝯstringēs ꝛ coartās vel malā cōplexionē ī cere° introducēs vł frigi. ꝛ humi. mat̄iā ꝛ hūores ī ip̄o vel ꝓpe ip̄m ingrossās. Alia cā p̄mitiua pōt eē fortꝭ odor aliqꝝ reꝝ aromaticaꝝ: vt testat̄ Ga. ꝛ ypo. 5. ap̄h. ap̄h. 28. ibi: muliebria ꝛc. Dicˀ eīn ibi Gal̄. ꝙ aromatica faciūt grauitatē capitꝭ. ꝛ h̄ faciūt maxime cassialignea: costū cinamo^m amo^m ꝛ silia. Siliᷓ odor lilioꝝ: ꝛ Aui. dicˀ ꝙ aromatica fri. sūt de istꝭ ꝛ hoc poteris notare ī nenufaris florib⁹ ꝛ silib⁹

imo etiã odor vini i vase causabit dolorẽ capitꝭ
ꝛ ebrietatẽ: vt pꝫ i naui vinis põderata: nã si ꝑ/
ua porta aperiat̃ ꝛ aliq̃ ibi odorent ꝑ aliq̃đ tẽ/
pis spaciũ: dolorẽ incurrũt capitꝭ. Alia causa ꝑ/
initiua põt eẽ nimi⁹ pot⁹ vini: vel comestio rerũ
calaꝝ vel vaporãtiũ ad caput: vt sũt allia: cepe:
sinapi: eruca. Alia cã põt esse casus ꝑcussio: ob/
uiatio cũ vulnere vł sine vulnere. Alia cã põt eẽ
somnus in meridie post cibuꝫ fact⁹. ꝛ similia.

Cause añtes pñt eẽ nimia repletio alicu
ius .4. hũoꝝ i corꝑe existẽtiũ nõ/
dũ aliquã malã q̃litatẽ i corꝑe habentiũ: ſꝫ for
te sũt i ꝓpinq̃ dispositiõe vt caput repleãt: vł vt
i eis aliqua mala q̃litas itroducat̃. ¶ Alia cã
añs põt esse nimia inanitio: vt in coitu ſuꝑfluo
vel in nimio fluxu q̃lis fit post partũ: ꝛ vt acci/
dit post nimiũ fluxũ sãguĩs ex vulnere. Alia cã
põt eẽ vmes in aurib⁹ vel in narib⁹ vel sto°: a q̃
bus fumi ad caput eleuant̃. ¶ Alia cã p̃t eẽ co
lera ab epate ad sto^m missa q̃ aliqñ facit vomi
tũ aliqñ cibũ corrũpit q̃ corruptio ẽ cã doloris
capitꝭ: vt patꝫ ꝑ Galienũ. 2. de cõplexiõib⁹. c. 10.

Cause cõiuncte pñt eẽ vna de malis cõ/
plexiõib⁹ simplicib⁹ vel cõpositis
cũ materia vel sine materia: ꝛ sic sũt. 16. species
¶ Uerũtamen ſm Auice. fen. j. tertij. cano. tra
ctatu. 2. c. ij. Mala cõplexio hu^a nõ põt facere
dolorẽ nisi cõiuncta sit cũ materia nata ad fa/
ciendũ solutionẽ ꝯtinuitatꝭ. ¶ Ista aũt matia
ad quã iũgit̃ mala ꝯ° põt eẽ colerica vel sãgui
nea vel flegmatica vel melica. Silr cãe cõiũcte
pñt esse vapores vł vẽtositates vmes vel aꝑata
ꝛ silia. ¶ Alie cãe pñt eẽ solutio ꝯtinuitatꝭ ꝑ se.
¶ Alie cãe ponũt̃ a G°. 4. ãpho. ꝯ°. 41. ibi q̃b⁹
vrine in fe. sic. nã grosse vẽtositates cũ calore ci
to caput ascendũt. Aliqñ eĩn dolor ca. fit ex solo
calore vel ex colera ru. in capite vel in sto°. exñte
ꝛ aliqñ ex ꝯstipatiõe ꝛ aliqñ ex grossa vẽtositate

Signa egritudis satis ex se sũt mani
festa. Signa causarũ ꝑmitiua
rũ ex relatiõe patiẽtis ꝛ assistẽtiũ pñt notificari
ꝛ q: recepit ictũ i capite: vel q: laborauit suffla
tiõe vẽti australꝭ vł odorauit lilia vł aromata: vł
nimiũ potauit de vinis puris: vel multã ꝑdidit
sãguĩs q̃ntitatẽ ꝛ sic de alijs ꝑ singła discurrẽdo

Signa causaꝝ añcedẽtiũ habent̃: q:
videt̃ hõ plen⁹ q̃ ad q̃ntitatẽ hu
moꝝ: vel q̃ ad eoꝝ nudã q̃litatẽ nocumentũ in
ferẽtẽ. Si cã sint vmes cogscit̃ ꝑ signa q̃ dicẽt̃ i
ca. de vmib⁹. ꝛ q: tũc dolor pũgitiu⁹ ꝛ mordicati
uus i sto° ꝛ i itestis: ꝛ forte aliq̃d ꝺ illꝭ ꝑ supi⁹ vł i
feri⁹ ꝑiec. Silr si ẽ a co^a: hꝫ aliqñ vomitũ: aliqñ
nauseã ꝛ saporẽ hꝫ i ore freq̃nt̃ amaꝝ ꝛ adest vt
pluimũ sitꝭ ꝛ ligue ꝛ oris ariditas ꝛ oblitas appetit⁹

Signa causarũ cõiũctaꝝ ponũt a G°
ꝫ°. de int̃. c. 17. q: qñ ifirmi sẽti/
unt forte dolorẽ i capite ita ꝙ nõ tollerãt voceꝫ
nec sonitũ nec sermonẽ alicui⁹ rei nec splẽdoreꝫ
luc̃. nec motũ: ſꝫ amãt q̃etẽ i loco obscuro ꝛ ali
qñ sẽtiũt ac si malleis ꝑcuterent̃: vel sentiũt ex
tẽsione vel ꝑforatione vsqꝫ ad oculos: egri° ẽ in
pelliculꝭ cer^i: vt. s̃. s. i duram^e ꝛ piam^e ꝛ neruis ob
ticis q̃ circũdant̃ i venis ꝛ coopimẽtꝭ a cere° vel
ei⁹ pelliculꝭ exñtib⁹ vsqꝫ ad oculos. iõ ab vna ꝯsti
tuit̃ retina ꝑma pellicula oculi: vt i ana^a oculi
domino cooꝑante videbitur magis clare.

Causa iũcta ꝑducẽs dolorẽ ẽ intra cra/
neũ i locis pelliculꝭ supradictꝭ re/
tẽta. Si cã ẽ extra craneũ. s. i pellicula ipꝫ coopi
ente: tũc dolor sẽtit̃ extra q̃si i radicib⁹ capilloꝝ
ꝛ nõ ꝑtingit ad cauitatẽ ꝛ fũdamentũ oculoꝝ.

Signa cause ꝑuate sũt. q: dolor ẽ ꝯti/
nu⁹ q̃si cũ modica aut nulla in
terpolatiõe. ꝛ si hũores sint calidi ꝛ mordicati
ui: dolor ẽ fortissim⁹ acut⁹ cũ labore ꝛ inq̃etudĩe
Et si sũt frigidi: dolor ẽ remissus ꝛ cũ põderosi
tate ꝛ aggrauatiõe. ¶ Si a cõitate: ẽ iterpolat⁹

Signa sanguĩs. Si dolor ẽ a sanguĩe:
dolor sentit̃ i ãteriori ꝑte capitꝭ
ꝛ facies ẽ rubea ꝛ spissa ꝛ pulsus tremulosus ꝛ
plen⁹ ꝛ caliditas tactu repit̃: ꝛ aliqñ somniat se
videre res sanguĩe maculatas. ꝛ si alia ꝑticula/
ria cõcurrãt: vt si tp̃s ẽ vnale: ꝛ ẽ ꝑsona q̃ freq̃nt̃
cõedit carnes ꝛ bibit vinũ: ꝛ sic ꝺ alijs. ꝛ cũ his
dulcedo i ore iciũo sẽtit̃: calła nocẽt: ꝛ fri. iuuãt.

Signa Si dolor ca. fit a colera tũc est
multũ acut⁹ pũgitiu⁹ ꝛ intẽsus
calor nimi⁹ i capite: maxie circa nares sentit̃: sic
citas adest i ore ꝛ ligua ꝛ narib⁹ vigilie. ꝛ dolor
magꝭ tẽdit ad dexterã capitꝭ. hõ sicc⁹ macilentus
color faciei citrin⁹ amaritudo aliqñ in ore. Et si
alia ꝑticularia cõueniãt vt ẽ tp̃s estatis ꝛ etas
iuuenilꝭ ꝛ regimẽ calidũ ꝛ siccũ: ꝛ sic de alijs ꝑti
cłarib⁹: tũc certi⁹ ẽ sig^m puls⁹ velox vrĩa citrina.

Signa flegmatis sunt grauedo i toto
corꝑe dolor lent⁹ sine iflãmatio
ne ꝛ siti: somnolentia adest: suꝑfluitates ꝑ na/
res ꝛ ꝑ palatũ eijciunt̃: ꝛ multiplicant̃ i eis ap/
petit⁹: facies alba vel pallida siue tumida: inest
lippitudo in oculis: ꝛ insipiditas in ore.

Signa melancolie. dolor ẽ grauatiuus
paruus calor in capite ꝛ i facie

tus: ⁊ nenufar. ⁊ viol. ⁊ psillium violentiam eius sedant. ¶ Decimusseptimus. Si dolor capitis fiat propter vapores a toto corpore: vel ab aliquo membro ad caput ascendentes: retractio eorum ad oppositum cum clisteribus ⁊ pedum fricatione ⁊ materie euacuatiōe: ⁊ iam receptorum resolutio iuuat manifeste. ¶ Decimusoctauus. Quādo a multitudine in toto corpore vel in aliquo membro: vel in ipso capite existente fit capitis dolor: perfecta illius euacuatio cum paucis alteratiuis sanat illud. ¶ Decimusnonus est Arnoldi de villa noua in amphorismis curatis ab omnibus vaporosis: ⁊ maxime generantibus grossum fumum conuenit cephalargicos abstinere. ¶ Vigesimus est eiusdem in eodem loco. Pillule capitales debent aromatibus abundare. ¶ Vigesimusprimus est eiusdem in eodem loco. Vehementia resoluentia non conuenit capiti applicari sine stipticorum cōmixtiōe. ¶ His visis ⁊ canonibus vniuersalibus obseruatis,

Cura particularis est hec. Primo dicamus de dolore capitis qui est ab aliquo humore. ¶ A sanguine vo si fiat dolor capitis quod cognoscitur per signa superius dctā. Primo fiat flebothomia de cephalica ab illa parte in qua est dolor sm Ras. nono almansoris. capitulo. j. Deinde oleum rosa. ⁊ aqua rosa. et modicum aceti propter penetrationem ⁊ cofortationem ⁊ alterationem insimul fortiter agitentur: ⁊ panni linei in eis infusi commissure: ⁊ parti dolenti capitis applicentur: ⁊ continuentur. Et si post talem continuationem dolor non remoueatur: fiat sic. ℞. se. maluauisci ⁊ malue ana. ʒ. ij. conquassentur: ⁊ temperentur in aceto: ⁊ post extendatur in pānis aceto ⁊ aqua rosa. madidis: ⁊ cōmissure vel parti dolenti applicentur. Vel sic. ℞. choriandri preparati. ʒ. iij. conquassetur: ⁊ cum albumine oui capiti dolēti applicetur. Vel sic. Semen psillij ⁊ semen ros. cum albumine oui ⁊ oleo rosa. agitentur post conquassationē. ⁊ vt supra dictum est: applicentur. Si autem non potest fieri flebothomia propter disconuenientiam particularium: vt quia senex vel quia consuetudinem flebothomandi nō habet credendo consilio Auicenne ⁊ Constantini: fiat scarificatio primo in tibijs: scilicet vtriusq; truris vno palmo supra calcaneum. ⁊ postea ventosatio. Vel si post flebothomiam cephalice: et positionem ventosarum adhuc apparet sanguinis plenitudo: vt si vene rubee in oculis apparent: ⁊ rubedo faciei cum grauitate: et dolor inter duos oculos vel in radicibus eorum: tunc flebothomia iteretur de venis que sunt inter nares ⁊ extra: ⁊ de vena que est in fronte. Si dolor est erga partem posteriorem: iuxta tenorem. 4. cano. Auicēne dicit q flebothomia huiusmodi vene plurimum egritudinis capitis extirpat. Iste autem flebothomie iterande sunt propterea: quia aliquando fit vna flebothomia: ⁊ aliquando due: ⁊ adhuc videtur sanguis abundare: qui sic si non euacuaretur: continuata causa effectus totaliter non aufertur. Et non erit sine doctrina si post de vena epatis vel totius corporis sanguis extrahatur. Nam flebothomie vel farmacie in illis qui indigēt celebrare vires corporis non consumunt. Vtiq; si qualia oportet purgari: purgentur: ⁊ confert: ⁊ bene ferunt. primo amphorismorum. Ego hoc frequenter expertus sum: quia natura dum deonerata est a sarcina ipsam grauante fortior efficitur. Et si amplius videtur sanguis abundare: ⁊ dolor continuatur ponant ventosas inter spatulas ⁊ collum: credendo consilio Artesageri. Et si est necesse: flebothomia de sophena est celebranda. ¶ Si vo aliqua portio colere videtur abundare: liniatur venter ⁊ ylia: cum appropriatis: ⁊ foris eijciatur. Ras. autem dicit: q venter soluatur cum mirabol. citrinis ⁊ prunis tamarind. ⁊ succa albissima. Semper ergo venter teneatur laxus. qr maxima pars cure in omnibus capitis doloribus existit. Post ista res frigide capite raso mixte cum confortatiuis supponantur. Et iste non debent esse nimis humide: sed sint aliqualiter stiptice ⁊ repercussiue. Et sm hoc est bonus succus plantag. folio. nespili. ⁊ cithonij. ⁊ fructuum ipsorum. Et mucilago psillij cum aceto: et succus virge: et burse pastoris. Et ista vt ait Ypoc. stringunt ⁊ confortant caput: ⁊ materiam repercutiunt. ¶ Dicta istorum est: q caueatur ab omnibus vaporosis: vt sunt allia: cepe: sinapis: nasturcium: raphanus: nuces: pinee: eruca. Et comedat cibos frigidos: ex quibus sanguis frigidus generetur. Et ideo valet ordeatum lactuce portulace: maxime cocte: et vtatur paruis pullis bullitis cum agresta. Et vtatur lenticulis fractis ⁊ granatis. Et potet aquam ordei. ⁊ vtatur succo rosarū ⁊ viol. et alia remedia q̄ dicemus post quando tractabimus de dolore capitis et mala complexione calida sine materia. et vtatur parū de sorbis ⁊ nespulis in suo tpe: vt venter iuxta posse semꝑ laxus teneat. ¶ A cole-

ra antē rubea si dolor affuerit: fiat clistere liniti uū in pmis. ℞. quinqʒ herbaꝶ cōium. añ. M. i. cantabri. p. i. fiat decoctio: cui addaṫ cassie mun-de. ʒ. i. et ß. electu. de succo ro. ʒ. ß. olei viol. ʒ. ij. sa lis cōmunis. ʒ. ij. fiat clistere: ⁊ itereṫ bis vel ter. Deinde potest fieri plus laxatiuuʒ addendo de yerapigra aut benedicta. Deinde purgeṫ co. cuʒ decoctione prunoꝶ ⁊ viol. in qua dissoluantur mānegranate ⁊ cassieꝶ. añ. ʒ. vij. Et si febris nō affuerit: pōt colera rubea purgari cuʒ mirabol. citri. Uel fiat talis medicina. ℞. prunoꝶ dama scе. numero. x. vuaꝶ passarū mūde ab arill. ʒ. xx. floꝝ boraginis viol. ⁊ buglosse fumiterre. añ. ʒ. ß. decoctio fiat: in qua temperētur cortices mi rabol. citriñ. per quinqʒ horas. ʒ. ß. Postea fricē-tur ⁊ colentur ⁊ colature addatur cassieꝶ. passa-te per sedacium. ʒ. ß. ⁊ ministretur demane. Et si vis aliqualr ipsam acuere addanṫ diagridij. g. vij. mastic. g. v. Subducēdus est ergo venter ali quando cum clisteri: aliquando cum colatura. Nam solutio ventris materiam ab omnib⁹ mē-bris corporis expellit. i3°. de ingenio caplo. vij. Attende hic ꝙ in isto casu quando materia est multū calida ⁊ quasi furiosa: non debemus ex-pectare digestionem: qm̄ forte ante digestioneʒ eger morietur: cum membꝝ quod ledit fit pn-cipale aut multum sensibile. Et ideo antiq non ponebant digestiua: iuxta illud ypocratis. pmo amphoris. Digesta medicari ⁊ mouere non cru da nisi multum expediat: sed in isto casu multū videtur euacuatio expedire. Si tamen post vnā euacuationem vel clisteria si illa materia dat in ducias: ⁊ non tm̄ affligit patienteʒ: potest dige rere ⁊ ingrossare illam materiam cū sirupo ros. viol. borr. nenufarꝫ. vel cum sirupo acetoso: vel cum aqua lupuli: ⁊ aqua ordei. ⁊ iterum purga prout superius dictum est. Super caput autem rasum ponantur epytimata frigida ⁊ humida: sicut succus portulace vel oleum viol. succus cu cur. ⁊ vnguenta: epytimetur capitis anterior ps cum hoc vnguento quod est refrigeratiuū ⁊ cō-fortatiuum capitis. ℞. vnguenti populeō. lt. ß. ro. ru. sanḋ. al. ⁊ ru. floꝝ nenufarꝫ: siccorum. añ. ʒ. ij. ß. sc. psilij papa. al. añ. ʒ. i. ⁊ ß. incorporentur: ⁊ fiat inunctio ⁊ epythima. ¶ Si autem nō po-test dormire: vnge frontem ⁊ locum dolentē cuʒ oleo de nenufare ⁊ oleo de papauere: quibus parum opij misceatur. Et si p ista non cessat do-lor capitis: iterum purgetur. Et si aliqualiter vi detur ibi sanguis abundare cum co⁹ mixtus vl replō: dig^m est vt fiat flebothomia de cephalica

⁊ vtaṫ medicinis supradictis. Dicit eñ Cōst. in pāteg. ⁊ ysaac. in viatico: ꝙ me^e que valent do-lori capitis ex sanguine: valent etiā illi: q ex co^{r}: ⁊ q̄ valēt dolori flātico: valēt ⁊ melāc°. Aliud re mediū viatici post purgationē vltimā. ℞. viol. ros. mell. añ. ʒ. ij. ordei excorti. lt. ij. ⁊ si non pōt dormire: addūṫ sūmitatū papa. M. i. vl saltē se. cius. ʒ. ij. fiant fomēta. dico aūt hoc esse fienduʒ in fine egritudis vel in declinatiōe: nō aūt i pn° vl in augmento. ad resoluendū residuum ma^e. ¶ Aliud remediū Diasco. ℞. opij. ℈. iij. dissolua tur in oleo ros. vnge frontē ⁊ timpora: ⁊ sanabi tur dolor capiꝭ ex caliditate: qr patiēs dormiet. ¶ Aliud remediū: oleū ros. ⁊ viol. agitenṫ cū la cte mulieris ⁊ freqnter narib⁹ imittaṫ: ⁊ frons ⁊ timpora freqnter pungant: ⁊ fiāt reme^a. q̄ diceṫ qñ dolor capiꝭ ē a mala cplexiōe calida sine ma teria. Nos qꝫ multotiēs pbauim⁹ solonē vētris cuʒ thamarindis. nō hēs ad h medicinā parē in additiōib⁹ Ras. Et valet in hoc casu aliqñ man dragora ⁊ oleū iusqami: si narib⁹ ⁊ aurib⁹ instil leṫ in pua q̄ntitate. Et alie medicie frē freqnter dicēde in isto casu bñ valēt. ¶ Et valʒ vnguētū ros. mixtū cum populeō ⁊ silia. ¶ Dieta istoꝝ sit: ꝙ comedāt cibos frōs ⁊ humidos in parua q̄ntitate: ⁊ caueāt a vaporosis ⁊ a vino: ⁊ come dant ordeatū auenatū: ⁊ caueāt a replōne: ⁊ co medant lactucas portulacas poma pira ⁊ puos pullos cū agresta ⁊ paruos pisces. ¶ A flegma te quidē si adest capitis dolor. p° digeraṫ m^a cū oxiell. diuretico: in quo ysop⁹ ⁊ sticad saltez in clarificatiōe ponanṫ: vel cū oximelle squillitico: vel cū sir° de ysopo: vl cū sir° de sticad. Deinde purgeṫ cū pillulaꝶ cochiaꝶ. ʒ. ij. vel magis vl mi nus fm egri fortitudinē vel purgeṫ cū bolo qḋ fit ex puluere. qḋ fit ex dyaturbit. ʒ. i. diacartami ʒ. iij. ⁊ ß. vel purgeṫ cū his pillis. ℞. aloes cico-trini agarici ⁊ turbit. añ. ij. pulpe colloqntide. ℈. i. folioꝶ absintij folioꝶ mēte masticis. ʒʒ. cina-mo. bdellij. añ. ℈. i. sticad. arab. ʒ. ß. esule. ℈. i. fi-at massa pillaꝶ. deṫ. ʒ. ij. vel maius vel min⁹. Si vo pillulas cape nequeūt fiat talis decoctio pro iuuenibus ordinata. ℞. polipodij qrcis recen-tis. ʒ. i. passe mūdate ab arillis liqricis ra se añ. ʒ ß. fricenṫ fortiter: ⁊ in aurora post colaturā mi-nistretur. Et si est homo robust⁹ addaṫ puluis diaturbit. ʒ. i. agarici. ℈. i. Et post ista vngatur ca put ⁊ cōmissura cum oleis calidis: vt oleum ca-storei ⁊ oleum de lilio. ⁊ prouocetur sternutatio cum ʒinʒi^e ⁊ pipere: ⁊ fiat frequenter saccellatio cum milio ⁊ sale ⁊ fiat iste sacculus. ℞. betho-

sentit: ⁊ dolor magis declinat ad sinistrã ptem: vi-
gilie assunt ⁊ somnia nõ va qñ ptingit eos dor-
mire: ⁊ assunt tristicia ⁊ sollicitudo: color faciei
croceꝰ ⁊ liuidus: ⁊ oris acetositas aliqñ. ⁊ si alia
particularia cõueniãt 9° etas senectus vltima tẽ
pus autumnale: ⁊ similia.

Signa Mala cõplexio sine materia sic cognoscit. pmo patiẽs est talis cõplexiõis sicut videt̃ ꝙ sit dolor capitis ⁊ patiẽs colericꝰ: sentit dolor pungitiuꝰ ⁊ mordicatiuus: ⁊ põderositas vel grauitas nõ sequunt̃: ⁊ adest siccitas in naribꝰ ⁊ carũculꝰ ⁊ leuitas: ⁊ est cõplexio calida: adest caliditas in tactu: ⁊ infirmꝰ sentit caliditatẽ i capite: ⁊ adest rubedo oculoꝝ: et cũ hoc adiuuat̃ a frig. Qñ mala 9° fri. sine materia ẽ in cã: nõ adest mordicatio caloris nec inflãmatio ⁊ dolor ẽ remissus sine põderositate ⁊ aggrauatiõe in capite cũ malicia cogitationum. Siccitas sine materia cognoscit̃: qr euacuationes supflue pcesserũt aut cãe desiccãtes: vt sunt supflue vigilie: supfluꝰ labor: aut coitꝰ: aut angustia. Mala aũt 9° humida nõ sentit p se dolorem nisi adiũgat̃ ei materia fri. vel humi. Et generale signũ est ꝙ i materia flegmatica siue melãcolica nõ faciũt ita vehemẽtissimũ dolorem sicut in materia colerica vel sanguinea. Silr̃ iter cephalea vel galea seu cephalargia vl̃ soda fm arabes vix gñant̃ a sanguine: intelligo prout ẽ egritudo cronica 9suetudinaria pori similis: sed potiꝰ sũt ab hũoribꝰ grossis flegmaticis vel melanc.

Judicia In dolore capitis pmꝰ naturaliũ magistroꝝ dicit: qbꝰ i feb. vrine cõturbate sũt velut subiugaliũ hijs capitis dolores aut adsunt aut aderũt. 4. amphori. amphor. 71. sp dolorẽ capitis vrĩa turbulẽta solet antecedere aut subsequi. Et etiam fm Gal. in cõmẽto: vrina conturbata velut subiugaliũ signat cõturbatiõnẽ in humoribꝰ vel in digestiõnẽ ciboꝝ. qr ex istis eleuant̃ fumi in eo dolorẽ causãtes. ¶ Secũdo vrina alba in feb. acutis veniẽs sine alleuiatiõe patientis pmo dolorẽ capitis: ⁊ si nõ succurrat̃: frenesim signat: qr tũc materia colerica ascẽdit ad caput. Vñ ypoc. Quibus vrine lipide aut albe: malũ. maxie vo si in freneticis appeant. 4. ampho. ampho. 73. causa reddit̃ in comento. ¶ Tertio dolor ca. intolerabilꝰ ⁊ sonum auferens ⁊ sine interpolatiõe mortalis ẽ: si i fe. supueniat vel cũ eis incipiat. ¶ Quarto iudicamus sic. Qñ in dolore capitis cũ feb. applicant̃ remedia cõpetẽtia: ⁊ dolor nõ cessat: imo 9tinue augmentat̃. ⁊ fit 9tinuꝰ: malũ signũ est ⁊ quasi mortale vt plurimũ: ⁊ qñ est sine feb. pditionem oculi vel alienationẽ signat. ¶ Quinto ca. dol. antiquꝰ ex frigidis humoribꝰ qui dicit̃ galea vl̃ cephalea difficilis est curatiõis maxime senibꝰ. interdũ tamen remedijs cõpetẽtibꝰ melioratur. ¶ Sexto qñ cũ dolore capitis venit spasmꝰ aut apostema circa oculos vel in capite vel circa ipm vel inflatio oculoꝝ: vel subuersio ipsorum: mortale est. ¶ Septimo iudicat ypo. ꝙ nimia insufflatio venti australis facit dolorẽ capitis. 3. amphoris. ampho. 6°. ibi austrini flatꝰ gũant auditus. Et ẽ causa. qr dissolutio q̃ fit a vento calido vel humido in hũiditatibus capitis ⁊ corporis. ¶ Octauo caput dolẽti ⁊ circũdolẽti: sanies aut ex sanguinis aut aqua defluẽs per nares aut p aures aut p os soluit egritudinẽ. 6° ampho. ampho. 27. Et Gal. in cõmẽto intelligit si dolor fit ex apostemate vel humore: nõ aũt ex vẽtositate. ¶ Nono sic iudicamꝰ. q̃ post somnũ dolores in capite ⁊ grauitatẽ patiunt̃: eoꝝ corpa malis sũt repleta humoribꝰ. Nam qui corporibꝰ malis humoribꝰ plenis dormiũt: grauiter patit̃ eorum cerebrũ. 4. ampho. cõmẽto. 66°. ibi. in febri. ex sõno ⁊c̃. ¶ Decimo q̃buscũq3 sanis dolores repẽte fiunt in capite ⁊ cõtinuo sine voce fiunt: ⁊ stertũt i septẽ diebꝰ pereũt si nõ eos febris accipiat 6. amphoris. ampho. 51. intelligit̃ de appoplexia. ¶ Undecimo quicũq3 spantilon. id est 9fusionẽ cereꝰ cũ apostemate imoderato ⁊ capitis dolore patiunt̃ cerebro cũ apostemate in tribꝰ diebus pereunt: si vo hos effugiũt: sani sũt. 7°. amphoris. cõmẽto. 51. ¶ Duodecimo hñs cerebrum debile nisi eis cito succurrat̃ si dolorẽ capitis patiat̃ ⁊ ipse malo regimine vtat̃: cito ad galeam vel dolorẽ malleatiuũ deuenit. Sentẽtia ẽ Gal. 3. de inte. ca. 7. ¶ Tredecimo iudicat̃ fm Auicc. dolor capitis remanẽs post febris dimissionem: signat nature defectum in purgando materiam: que faciebat feb. ita ꝙ nõ expellit eam perfecte per fluxum sanguinis nariũ aut alio modo. iam pronosticat̃ ꝙ cadet in subeth aut in maniã. Et sic fm diuersitatẽ cause indica eis fore succurrẽdum: cum dieta tamen decenti ⁊ proportionata euacuatione. ¶ Decimoquarto dolor capitis ex vulnere duram ⁊ piammatrẽ penetrante: vel substãtiam cerebri attingẽte mortale est. Sed si fit ex 9tinuitatis cranei solutione: bono ⁊ sapienti medico curabilis iudicatur. ¶ Decimoquinto quecũq3 passiones 9tinue in capite sunt a priuata capitis malicia oriunt̃. que vo nõ a causis exterioribus interpolate ab alijs membris eis cõ-

mmicant. Arnoldus ī suis amphorismis. ¶ De
cimosexto. Grauissima cephalea potissime in re
pletis vicinam signat appoplexiam. Arnoldus
ibidem.

Cura doloris capitis ante curam particu
larium: aliqui canones sunt premit-
tendi generales: vt intentiones curatiue prius
in mēte phisici collocentur: q̃ ad opus exterius
procedat. ¶ Primus in dolore capitis materia
li artificiale est cum clisteribus ⁊ farmacijs illas
materias inferius prouocare. Nam ventris solu
tio materiam ab omnib⁹ membris capitis abdu
cit. 13°. de ingenio. capitulo. vj. ¶ Secūdus. In-
ter repletionē ⁊ somnū ne caput fumis grossis
impleat' mora sufficiēs est interponēda: quia q̃
post cibum ilico dormiūt: grauationē in capite
patiuntur. 4°. amphorismorum. commento. 64.
¶ Tertius quando dolor capitis est ab aliqua
malarum complexionum sine materia: sola al
teratio cum contrarijs sufficit pro cura. ⁊ cum
hoc intenso dolori debem⁹ subuenire. ¶ Quar-
tus canon. Posteriora capitis dolentia in fron-
te recta vena inscisa iuuat. 5. amphorismorum. am
phoris. 64. ¶ Quint⁹ canō est Galieni in cōmē
to. Si ergo dolor in latitudine fuerit a dextra in
sinistram: ⁊ a sinistra in dextram: innuit fieri eua-
cuationem. Sic nos autem sanauimus multos.
hec ille. Istud autem fiendū est per attractionē
materie ad aliquam partem seu diuersam partē
propter euacuationē cause antecedētis. ¶ Sex
tus canon. In dolore capitis ex materia sangui
nea vel humore cum sanguine peccante: vel in
dolore pulsatiuo a flebothomia prius est inci-
piendum. Iste est Galieni ⁊ omnium precipue
Ebem^e. in principio sue practice. ¶ Septimus
est. Si sine sanguinis vicio vel multitudine sed al-
terius humoris quantitate vel qualitate peccā-
tis dolor capitis fuerit: ille pri⁹ digerēdus: post-
ea expellendus: nisi magnam inquietudinem af
ferret. Nam tunc digestionem nō expectando ce
leriter expellatur: sicut diximus in cephalea cum
febre vel sine febre. ¶ Octauus. Si reuma affue
rit: fomentationes ⁊ lotiones capitis ⁊ pedum
sunt dimittende: ne dissolutiones faciēdo ⁊ reu
ma augendo dolorem capitis efficiant fortiorē
maxime ante materie antecedentis perfectam
purgationem. ¶ Nonus. In nullo dolore capi-
tis simplicia narcotica vt est opium mandrago
ra iusquiamus: nisi in desperatione sunt appo-
nenda vel ministranda: ⁊ quādo materia est fu-
riosa. ¶ Si vero cum istis propria correctiua ad-
ministrantur debite in fortibus doloribus pos-
sunt apponi: ⁊ quando expedit administrari.
¶ Decim⁹. quando ex crapula vel ebrietate do-
lor accidit capitis illi fumi reprimendi sunt: et
ideo vomitus ⁊ somnus long⁹ ⁊ assumptio ali-
cuius quantitatis succi caulis: ⁊ absintij ⁊ epy-
thimatio cum folijs caulium: et positio testicu-
lorum in aqua frigida ⁊ aceto: ⁊ potus aque fri
gide: ⁊ esus fructuum maxime stipticorum. hec
omnia vel maior pars valent pro salute. ¶ Un
decimus: q̃uis in principio doloris ex aposte-
mate in pelliculis cerebri: quod scitur per conti-
nuum dolorem intensissimum ⁊ mallcationem
⁊ saltum cōpetant repercussiua: posterius tamen ī
augmento ⁊ declinatione vtendum est dissoluti
uis: resolutiuis: ⁊ nunq̃ maturatiuis: ne forte
materia in saniem conuersa cerebrum vel eius
pelliculas putrefaciendo mortem inducat.
¶ Duodecimus. cum stomachus sequatur ca-
put in suis doloribus ⁊ passionibus: caput sto-
machum alternatim: vt in. iij. de interiori. capi-
tulo septimo scribitur. Utile est vtrunq̃ simul
procurare: ⁊ exquisite membrum causam afferēs
et nocumentum curare ⁊ confortare. ¶ Trede-
cimus. In dolore capitis ex replectione vel causa
frigida paucitas cibi et potus: maxime vini et
multitudo somni iuuant. Ueruntamen in cau-
sa calida paucitas cibi nocet: et auget dolorem.
Auicenna in prima tertij. capitulo de regimine
vniuersali sode. ¶ Quartusdecimus. Si in do-
lore capitis totius corporis cognoscitur esse re-
pletio: totum corpus propter antecedentem ma
teriam prius flebothomia aut farmacia est pur
gandum. Cognita autem celerius capitis reple
tione ad coniunctam materiam cum nasalibus
⁊ sternutationibus: vel nasi flebothomia ⁊ alijs
caputpurgijs reumatis debemus intendere: vt
canonice expellatur: ⁊ cerebrum confortetur.
¶ Quindecimus. in dolore a causa calida em-
plastra ⁊ epythimata frigida que ad dolorem mi
tigandum: ⁊ ad malam complexionem remouē
dam apponuntur: non diu debent super ipsū re-
manere: ne propter accidentalem calorem lon-
go temporis spacio acquisitum magis q̃ iuua-
mentum afferat nocumentum. ¶ Sedecimus
In dolore capitis qui fit in febr. humoralibus
vsus epythimatum frigidorum et repercussiuo-
rum sine priori perfecta purgatione non permit
tendo vapores exalari ipsum augent manife-
ste. Sed acceptio aceti: ⁊ aque: ⁊ olei rosa. et
olei viol. per nares; et frequens eorum olfa-

tis prius venit ꝙ febris ⁊ cito ⁊ multum augetᷣ ⁊ adest rubedo oculoꝝ et vene rubee ī oculis alienatio ⁊ permixtio rationis: ⁊ nō plangitur de febr̄. nisi de dolore capitis: ⁊ iste frequēter vt plurimū ꝯuertitᷣ in frenesim. ¶ Et curatᷣ vt fre. per flebothomiā: ⁊ repcussiua ⁊ cū clisterib⁹ ⁊ alijs vt in caplo de frenesi dicetᷣ. ¶ Ex ebrietate. Iste dolor cognoscitur ex precedēti ebrietate ⁊ multa vini vel ceruisie potatione: vel miscuit vinum album rubeo: vel sal in vino.

Cura eius est vomit⁹ primo: deinde somnus plixus ⁊ abstinentia a cibo et potu: ⁊ primus cibus sint lentes ⁊ caules imperfecte cocte: comedat etiam pullum cum agresta ⁊ succo citranguloꝝ: ⁊ odorēt rosas camphoraꝫ ⁊ fricētur extrema: ⁊ vinū qđ bibunt sit bene limphatum ⁊ hoc post duos dies: ⁊ sumat cibos stipticos ⁊ malagranata. in pncipio competit oleū ros. ⁊ post vnū diē oleū camo. ⁊ si istud nō prodest: vnge cum oleo de lilio: qđ ē vltimū ⁊ exptū ſm Auic̄. Et vlterius Auic̄. iubet euacuare. ⁊ est verū si in capite multitudo remāsit vaporis. ⁊ dolor nōdū recedit medicamine ꝯferenti ebrietati ⁊ dolo. ca. ex ca. ℞. se. caul. se. endi. se. berberis mūdati se. lentiuꝫ excorticataꝝ ros. rubearū spodij aā. ʒ. ij. fiat puluis: ⁊ dentur. ʒ. 4. cum pondere triū granorum ordei de camphora cū succis granatoꝝ aut succo ribes aut acetositate citri aut citranguli. Ante potū vini sumat caules ⁊ medullam trunci eorum. ⁊ pyra ⁊ nespula ⁊ sorbas et coctana. vel sumat rob istarum. ¶ Sequitᷣ puluis: quē Gordonius ponit qui preseruat ⁊ curat ab ebrietate. ℞. coriandri preparati berberis se. citonioruꝫ caulis spodij. aā. ʒ. j. als. ℥. j. vtatᷣ isto puluere cum aliquo ex istis succis acetosis malumgranatū limones citrāguli citonia vua acerba acetosa. extrahatᷣ succus ab aliquo istorū: et cum aqua misceātur: ⁊ dentur. ʒ. ij. ¶ A percussione aut casu si dol. capitis fuerit sine vulnere: hoc scitᷣ ex iudicio patiētis. Oportet pmo: ꝙ dolor sedetur: ⁊ materia reprimatᷣ vl' expellatur: ne apostema ibi generetᷣ: ⁊ regnatᷣ sicut febricitans ad euitandū repulsionē ⁊ euaporationē ad caput. Primo igitur fiat flebotoīa de cephalica. Secūdo fiant clisteria: si mª exuberat: ⁊ euacuetur cum pill'is cochijs si feb. nō affuerit. ⁊ super caput rasum ponatᷣ pannus lineus infusus in aq̄ vbi rose mirtillus folia salicis fuerint bullita. et hec aqua sit frigida: ⁊ hoc fiat quater: aut quinquies in die. si vulnus non affuerit: deinde misceatur oleum mirtillorum ⁊ rose cum mirtillis ⁊ acacia ⁊ ipoquistidos: ⁊ supponatur post duos dies aut tres: si vulnus appareat aut tumor cuꝫ sanguine blaueo. accipe res: in quibus est resolutio parua ⁊ stipticitas subtilis: sicut rosa camomilla mellilotū. ⁊ cum istis fiat emplastruꝫ cū modico boli armeniā. vel olea ex istis supponantᷣ actu friª. Si febris est vl' apostema ista ponantᷣ actu frigida: ⁊ si nō actu tepida. Aliud remedium est in cōquassatione capitis sine vulnere ⁊ cum dolore. ℞. psidie balaustie acassie ipoquistid. boli armenici sanguinis draconis terre sigillate ana. ℥. vna rosarū rubearū mirtillorum ana. ℥. ß. fiat puluis: ⁊ cum albumine oui agitatis capiti superponatᷣ: ⁊ hoc remediū debet fieri in principio. ¶ Si autē videtᷣ ꝙ ibi aggregatᷣ aliquod apostema: tūc apponantᷣ repercussiua immediate dicta. Et si videatur ꝙ cerebrū sit cōmotuꝫ: ⁊ nō adest febris: detur sticados arab. ad potandū ſm Auice. cum sirupo de melle: q: cū hoc liberantur. Unde Auice. iij. cān. caplo de soda si detur sticados cum aqua vel syr⁹ mirtillino: curat sodam ex percussione: maxime si percussio ē sine vulnere. Odoret res frigidas boni odoris: vt sunt rose viole ⁊ cāphora ⁊ folia salicis ⁊ mirti. Si ibi fuerit vulnus: curetur sicut dicitur in cirurgia. Et consulo ꝙ post vulneris sanationē semel in anno de cephalica flebothometᷣ ⁊ purgetᷣ. Uidi militem: qui equitādo cum capite in prora eius trunco rami arboris obuiauit: ⁊ cum vulnere fuit passus magnū dolorem. ⁊ post tres menses cure vulneris reuersus fuit dolor⁹ capitis: cui dixi: ideo quia humores qui assueuerunt exire ⁊ sanies: dum vulnus erat apertum: retinentur: ⁊ grauedo ⁊ dolor capitis vos infestat. Feci ergo ei fieri flebothomiā de cephalica eiusdem partis ⁊ purgare cum pill'. aureis ⁊ cochijs ⁊ vnxi caput cum oleo rosarum in minori quātitate ⁊ oleo de lilio in maiori ⁊ gēsemio. ⁊ sanatus fuit dei gratia. Ueruntamen post duos aut tres annos reuertebatur. Si tamen iste dolor ex percussiōe est post sex mēses aut post vnuꝫ annum: ⁊ frigus in capite sentiatur: tūc post bonum regimen potest fieri cucufa confortans caput ⁊ resoluens materiam ibi fluxam. Recipe mellisse sansuci florum anthos. florum camo. mellilori vtriusq; sticad. bethonice ozimi ṡisibri ros. m. an¹ marathri. aā. ʒ. j. conquassentᷣ oīa ⁊ fiat cucufa: que calefacta supra tegulam capiti raso applicetᷣ ⁊ frequentᷣ purgetᷣ ne ī ei⁹ capite ex defectu cerebri mali ⁊ indigesti generentᷣ humores. aliqū etiā pōt fieri empl'm de gūmis cali. ⁊ resol

uens lz fm aliquos hoc nō fit securū. ¶ Ab odo
re rez calidarū fi interdū dolor capitꝭ accidit vt
ex suffumigatioib⁹: sicut fit in Cathalonia ppt̄
odorē musci τ algalie τ ambre τ liliorū alborū.

Curatio ei⁹ ē aspsio aque rof. sup ca
put τ odoret camphorā τ ro
sas τ sandal. τ viol. τ nenuf. τ res frigidas. Et
ista per nares imponant. Et si fit ppter odorem
rez frigidaz: odorent calida: vt ē camo. hyspani
ca τ thus τ muscus τ algalia: τ sic curabit. ¶ A
coitu fit aliqñ dolor capitis: nā coit⁹ supflu⁹ de
siccat corp⁹ τ maxime cem. ideo inducit dolorē
capitis ex siccitate fm Auicenam.

Cura est q corpus humectet cū cibis bo
ni nutrimēti τ leuis digestionis vt
sunt pulli gallinacei: pdices: turtures: auicule p
ue: pingues colūbi: τ oua gallinarū τ pdicū re
centia τ molliter cocta τ ius factum ex eis cū iu
re galline mutonis iuuenis τ capreti τ vituli la
ctei: τ vtat vino bn̄ limphato τ postea dormiat
τ caueat a coitu. τ vngat caput cū oleis hūidis
vt oleū viol. τ nenuf. τ odoret ea: τ in naribus
etiā ista imittant: τ fiant illa q̄ dicta sūt ī caplo
de dolo. capitꝭ ex cōplone sicca sine mª. Et qcūq
modo fiat: vtat regimie resumptiuo. τ caueat ab
illa turpitudine τ bestialitate q̄ oēs vires exic
cat corporis τ aie. ¶ A febrib⁹ acutis dolor ca
pitis qñq generat τ patet: q: hz feb. τ sitꝭ τ inqe
tudo cū capitis dol. intollerabili ꝯiungunt τ vri
na añcedit sic vrina subiugaliū sicut iam dictū
est in prima ꝓnosticatiōe. τ est vrina turbulēta q̄
signat turbationē in humorib⁹ ex forti accēsio
ne caloris in humido vapores grossi ad caput
eleuāt. Aliqñ etiā subita aparitio vrine albe ne
quaq bonū poterit esse signū. Ultra hec iste do
lor magis cōmouet qñ magna est caliditas fe
brilis τ quiescit qñ caliditas febrilis declinat.
¶ Et de ista dicit Auice. qñ in fe. acutis fortior
fit soda est malignū. fortitudo ē malū signū τ p
niciosum. maxie qñ alia mala signa adiungunt
τ si nō est ita fortis signat fluxū sanguinis per
nares. aut crisim per vomitum.

Cura isti⁹ ē curatio fe. τ oleū rof mirtum
τ cōquassatū cū aceto supponat. τ si
hyems et fe. est lenta: tepidum ponat. τ si estas
τ fe. sit fortis frigidum actu ponat fm Auicē.
¶ Scdo fiat sic ℞ ordei. ℔. ij. sūmitatū papa.
M. ij. floz rof. viol. venufar. añ. ʒ. ij. f. decoctio τ
ex ea caput rasum embrocet post vngat cū pau
co olei rof. τ aceti iuxta doctrinam immediate
dictā. Et purgata sufficiēter añcedēte materia.
Ista enī valēt qñ vapores sūt acuti τ calidi τ sic
ci. qui a qbusdā capnosi nūcupant cū capitꝭ le
uitate. Et si ista nō valēt τ dolor ē intēsus: addā
tur narcotica: vt ē opiū iusqam⁹ mādragora. et
ego appono solatrū τ semperuiuā τ vermicularis
lētigī aq cū albumine oui τ farina papa. τ ordei
¶ Tertio rpet psiliū cū aq endi rof. τ inde li
niatur caput. τ aliqui dāt ī potu de ista mucila
gine. ¶ Quarto oleū rof. cū succo coriādri vz.
fiant hec clisteria leuia cū decoctiōe. s. herbarū
cōmun τ cū cassiaf. τ māna. ¶ Quito fiāt liga
ture extremitatū ꝯstrictiōis cum magno dolore.
Et si ista nō sufficiāt: radat itez caput τ embro
cet cū decoctiōe camomille τ malue τ bismalue
τ violarie τ cū oleo de camo. ¶ Si iste dolor fit
a vaporib⁹ grossis istud scit p ponderositatē ca
pitis τ sonnolentiā τ dimissionē palpebraz et
oculorū pōderositatē vel grauitatem. Et si forte
fe. ē lēta: tūc nō facies ꝯstringētia supradicta: s
coque balsamitā maiorana τ vgam pastoris ī
aqua: ex quib⁹ pōt fieri embrocatio τ epythia
ta: vt fiat resolutio sine attractione. Et si cuz fe.
adhuc remanet dolor capitꝭ: nutriat patiens ci
bis frigidis τ hu. τ ꝯfortet patiens oleo rof. et
camo. mixtis. et extrema scz manus τ pedes ab
luant cū aqua calida τ aliquādo inungant cuz
oleo rof. τ sic dei grā τ bono regimie curabitur
¶ In isto etiā τ in oī capitꝭ dolore opz cauere
vaporosa: vt sūt allia: cepe: porrum: sinapi: eruca
τ oia vina noua τ vina acuta τ apparata τ odo
res vaporantiū rerū ad caput. ¶ In magno Bt
antidota° scribit medicina ad eos quibus ex fe.
caput dolet. ℞. folia edre. ℞. nuclea pficoz tere et
coque in oxirodiō. τ ex illo line caput. ¶ Hoc ei
nō est ignorandū q capiti nullū fomētū seu em
brocationes nec epythiata nec inūctiones cum
oleo τ lacte vel succis frigidis vel aquis debem⁹
adhibere: dū ipm cerebrum fumis obumbranti
bus obnubilātib⁹ τ caprinosis nouerim⁹ graua
tū τ repletū. Nā talia poros cutis ꝯstringunt et
meat⁹ opilāt: τ fumositates retinēt: q̄ multipli
cari τ augmētati p reflectionē cū sint acuti: pun
gēdo τ alterādo dolorē capitis augēt: tūc ergo
distere cōpetit τ lenis purgatio minoratiua vt
materia effumās infer⁹ expellat τ manus τ pe
des fomentent τ tibie cū decoctione rerum fri
gidaz: vt sūt rose viole nenufar. folia vitis τ sali
cis τ lētigo aque: quib⁹ propter resolutionem τ
poroz aptionē melli̇m τ camo. admisce⁹ τ pdicta
mēbra fomētā⁹. Aliq etiā iferiora mēbra alligāt
dolorosa ligatōe timētes isultū τ maxie eleuatio

nice sansuci saluie sticad. arab. et citri florum ca mo. et mellilo. an. ʒ. i. conquassentur: et fiant sac culi vel capelli vel cucufe calefacte super tegulā vino rorate et capiti raso applicentur. Et breui ter fiant remedia que dicent in cura doloris ca pitis a mala cōplone frigida sine ma. Quibus peractis caput purget frequenter cum pillulis cochijs et pillis sine quibus esse nolo et similib⁹. ¶ A mēlia si fiat do. capit digerat mª cū sir⁹ de sticade: et cū oximelle squillitico: in quo ponan tur scolopendria sansucus cappares et cortex ta marisci. deinde purget cum pillul de. 5. gnibus mirabola. vel purget cū istis. ℞. mirab. indor bellericorum et emblicor an. ʒ. ß. aloes aga sene epithimi an. ʒ. ij. et ß. pulpe colloqntide anisi ma sticis an. ʒ. ß sticados sansucis an. ℈. i. ezule. ℈. ß. fiat massa. et detur. ʒ. i. et ß. saluo iure de mag vl de minus: vel digerat et purget mlicus humor: prout dicet in ca⁹ de mlia. Ista etiam colatura purgat mlıam. ℞. florum viol. borag buglos se et folliculor sene epitimi pass mund ab aril lis sticad arab. an. ʒ. ß. fiat decoctio in sero capri no: et in colatura temperent mirabol indi. embli ci. an. ʒ. iij. temperent per. 12. horas: et fricentur et coletur: et colatura detur in aurora. Caput autem rasum vngat cū oleo camo. in quo dissoluatur parū castorei: et supponant frequēter sup ipsum folia paritarie et folia borag. et abrotani: et siles herbe torrefacte in testa sine quocunqꝫ liquore vel cū paruo oleo camo. ¶ Posito ergo q do lor capitis sit a cā frigida materiali. qd cogno scit p dol. remissum nō intensum nec malleatiuū et qr est in antiqs: et vocat ppe cephalea et est in pn⁹ purget cū pillis cochijs: quarū receptā po nit Ras. in hac forma. ℞. pulueris pigr. ʒ. x. col loquitide. ʒ. iij. et ℈. j. scamone. ʒ. ij. et ß. sticad. tur bit an. ʒ. v. fiant pille ex his: et decima pars pro vna dosi. Post purgationē infundat capiti oleū sambucinū et oleū gēcemi: de quo facit mentio nē Auicē. in. c. de apostematib⁹ epatis in tertio: et oleū de been: et in naribus insuffletur muscus et odoret algaliā et pomū ambre: et teneat in bo na dieta cauēdo ab omībus generantibus fle gma et melancoliā. et post prādiū et cenā sumat vnū coclear plenū de coriandro pparato aut nō preparato cōfecto aut nō cōfecto: et aliqn tantū dem de carui bullito in aceto et exiccato. Si do pter illa egritudo nō recedit: cōsidera: si in diget flebothomia de cephalica. Deinde. ℞. eu forbij castorei an. ʒ. j. dissoluat in oleo costino: et imittatur in nares et aures: etiā et loc⁹ dolēs vn gatur. Scdo cubebe pulueriȝate et asperse aqua ros. et parti capitis dolenti supposite in puo sac culo proficit cephalee frigide. Auenzoar in prin cipio practice sue dicit: q gariofil pulueriȝati et superpositi in cōmissura capitis multū valent. Idem pōt fieri de sambuco et bethonica: et d flo ribus anthos et camomille. Deinde si dolor am plius non recedēs perseuerat: fiat hoc emplastr Rasis. ℞. euforbij castorei sinapis rute maru bij an. ʒ. iij. vel magis vel minus: pulueriseṇt: ex q puluer fiāt trocisci cū bono et odifero vino pō derātes aureos duos: et post vnū dissoluat in vi no vel oleo costino vl camomillino: et dolor re mouebit: si frōs et loc⁹ dolēs emplastret. Et est ista meª calida et fortis: qr fere maior ps attin gitvsqꝫ ad 4ᵐ gradū caliditat. Sꝫ qr forti mor bo fortis mediª est adhibēda inqt Ga. quarto ampho. cōmēto. 16. iō hec ponūtur post ista vltīa post octo dies eger ducat in balneū stō⁹ ieiu no: et exeunti a balneo det. ʒ. j. auree alexandrine que in isto casu habet pprietatē a medicinis vl a virtutibus medicinarū acquisitā: vel vtat thi riaca vel metridato. Et si balneū nō pōt intrare fiat i capite fomētatio ex decoctiōe camo. et san suci et sticad. siȝimbrij abrotani. oīa ista et em plastra debent in dolore capitis ex causa frigi da applicari actu calida: sicut in calida actu fri gida applicant. Et consulo in omnib⁹ egritudi nibus maxime doloribus capitis esse succurrē dū a princi⁹ pedetentim et successiue cōfirmant: et consuetudinarie efficiunt: qꝫuis aliquādo in terpolent: nisi a pncipio cum dieta vel medicis radicitus euellat: vt apꝫ. ¶ A mala cōplōne ca lida sine materia si fuerit dolor capitis: et ei⁹ cō plexio fuerit calida: cui⁹ signa sūt: qr talis videt eē cōplexio patiētis: et cū hoc sentit caliditas in capite: et adest siccitas in ore et in carūculis na riū cū siti et inflāmatione et rubedine oculorum. sine grauedine. Et cum hoc iuuatur a frigidis. ¶ Tunc sola alteratio sufficiat. tunc misce oleū ros. cum succo semperuiue et vermicularis et so latri et lētiginis aque cū pauco aceto: et inungat caput et cum eisdem epithimet. Deinde oleū ros. vel viol. vel nenufarinū cū lacte mulieris nari bus freqnter instillet. Similit oleū ros. et viol. et parū olei mandragore et papaueris cum ace to mixtis frōti et tīporib⁹ applicent. Deinde sū matū vitis folior salicis recētiū viol. ros. ne nufar se. papa. lactuc portulacis vmblici veneri an. ʒ. ij. olei viol. ro. an. lb. ß. vini acri ʒ. iij. coquāt et colent: et caput vngat et epythimet. Et multū

valet in remotione doloris a causa calida oleū
papaueris: multum enim est vtile. Si ista non
possunt valere: tunc malū signū est. Et tunc ap/
ponatur aliquid de narcoticis mixtis cum istis
Et omnia sint actualiter frigida in locis frigidis
infrigidata: vt in niue vel puteis: ⁊ hoc sm̄ intē
tionē Ras. ⁊ Auicē. Et de istis aliqua trahant
per nares: ⁊ fiat quasi caputpurgiū cū lacte fe
mine ⁊ oleo viol. quia nihil his magis iuuat sʒ
Auicē. Emplm̄ Haly. ℞. ros. ru. florū. viol. ne/
nufaris se. malue farine ordei añ. ʒ. iij. sanda. al.
⁊ ru. se. papaueris ⁊ corticis capsule ei⁹ se. lactu
ce añ. ʒ. ij. mellloti ad reprimendū frigus aliarū
rerū. ʒ. ij. ⁊ ß. fiat puluis: ⁊ incorporetur cum oleo
ros. ⁊ succo lactucis ⁊ aceto: ⁊ capiti apponat.
¶ Aliud sm̄ eūdē. ℞. cortic papaueris se. mal
nauisci alsite. añ. ʒ. iiij. corticis radicis mādrag.
se. iusqami añ. ʒ. iij. se. lactuce opij añ. ʒ. j. tant: ⁊
temperent cū aceto: ⁊ capiti raso applicent. Fa/
rina ordei farina psilij cū succo vge pastoris et
lactucis ⁊ portulace vʒ in cā cal'a. Et quādo et
quotiēscūqʒ ista empl'a caluerīt debēt imutari: ⁊
alia debēt appōi sm̄ Haly. ¶ A mala cōplexiōe
frigida sine materia si dolor capitis fuerit: fiat p̄
mo saccellatio cū milio ⁊ sale ⁊ panico torrefa/
ctis: vel cum pānis cal'is vel fiat emplm̄ de sina
pi ⁊ ruta ⁊ de gummi rute. Emplm̄ ex cinere di
stēperato cū aceto est expertū sm̄ Auicē. si super
caput rasū apponat. Comestio alliorū sʒ Auic.
est ex eis q̄ ꝯferūt dolori capitis ex frigiditate si
ne m͡a. Idē dic̄ de vino odorifero subtili: si biba
tur cū se. apij feniculi daucie ⁊ cimi ⁊ petro. ⁊ dau
ci ⁊ siluium q̄ scribunt in cura de soda frig͡a sine
materia. Et fiant embrocatiōes ⁊ epythimata
ex rebus calidis naturał ⁊ actu cal'is apponāt
Et fiāt reme͡a dicta quādo est ex flāte. Et fiat fo
mētatio talis. ℞. mellilo' camo. sambuci sature/
gie añ. ʒ. iiij. arthimisie cala' origa' añ. ʒ. ij. fiat de
coctio in aq̄ cū qua spōgia infusa caput fomen
tet: ⁊ dicte decoctiōis per nares recipiant olfati/
onē: ⁊ post exiccationē cū pannis calidis caput
vngatur cū oleo de lilio ⁊ baccarū lauri. deinde
cooperiat: ⁊ stet per tota in noctē. In isto casu
valʒ marciatō ⁊ dyaltea. ℞. seminis rute agre/
stis sticados arabi. ⁊ citri. centauree maioris et
minoris oīm añ. ʒ. i. castorei. ʒ. ß. camo. coquāt
oleo ⁊ capiti raso fiat emplm̄. Frustrū pulmōis
vaccis bene torrefactū al's calefactū in aqua de
duabus decoctionibus supradictis: ⁊ immedia/
te capiti supponatur: iuuat calefaciendo ⁊ resol
uendo. post ponat in balneo aque calide: ⁊ tor/
refiat maiorana vel bethonica vel rosmarinum
pulegiū vel basilicon ⁊ cetera aromatica calida.
¶ A calore solis vel venti si fiat dolor capitis:
cognoscit ex iudicio patiētis. scʒ q: fuit ⁊ laborauit
in aere vel in sole calido ⁊ sufflātevento austra/
li vel meridionali: vt aliqñ accidit in estate ⁊ in
diebus canicularibus.

Curatur sic capiti raso apponatur
oleū ros. vel viol. cū aceto
agitatis ⁊ infrigidatis: in q̄bus pāni linei capi/
ti ⁊ loco dolenti apponant. Similiter pōt fieri
de succis herbarū frigidarū: vt morelle sempui/
ue vermicularis lactuce ⁊ portulace. ⁊ vʒ oleum
de papauere ⁊ nenuf. ⁊ stent in domo frigidi ae
ris: ⁊ fiant embrocationes epythiata ex rebus
frigidis naturał vel in niue ⁊ puteo infrigida/
tis. Isti ⁊ alij cephalargici caueāt a vocib⁹ ma/
gnis ⁊ a multis cogitationib⁹ ⁊ magna luce: et
dormiāt ⁊ comedant cibaria electa ⁊ facilis di/
gestiōis: caueant repletionē ⁊ cibaria fumosa.
Et considera si forte fuerit aliqua corpis reple/
tio ⁊ capitis: euacuet: sicut dictū est superi⁹ sm̄
causam peccantē: ⁊ fiant illa que dicta sunt; qñ
dolor capitis est a mala ꝯpl'one calida sine m͡a.
¶ A mala cōplexione sicca sine materia cum ac
ciderit capit dolor: tūc adest insomnietas pau/
cel aut nulle superfluitates p̱ nares aut p̱ palatū
emittunt ⁊ est leuitas ī corpe: ⁊ solēt venire post
magnas euacuatiōes. Tūc humectet suū corp⁹
regimine resumptiuo cum cibis ⁊ potibus mul
ti nutrimenti ⁊ bonū chimū generantib⁹: sicut
sunt vitella ouorū ⁊ pulli galline ⁊ fasiāi capreo
lus muto iuuenis ⁊ mediocriter pinguis: ⁊ ca/
put humectet: epythimādo cū rebus humidis
⁊ olfaciēdo ⁊ per nares trahēdo oleū amigda/
larū dulciū ⁊ viol. ⁊ oleū qđ fit đ se. cucurb. ⁊ fi
at emplm̄ ⁊ confectio de farina ordei vel frumē
ti cum oleis humidis ⁊ succis herbarū humida
rum: ⁊ decoctio cum brodio mutonis aut galli/
ne aut cum oleo amigdalarum ⁊ cucurb. ⁊ zuca
ro. ¶ Sed aduertendum: qꝫ si ista complexio sic
ca sit iuncta caliditati cum humidis adiungan/
tur frigida: ⁊ si sit iuncta frigiditati: adiungan
tur calida cū humidis: ⁊ ponatur in balneo a/
que calide: ⁊ eius vaporem per nares recipiat: ⁊
fiat decoctio cum viol. malua bismalua: ⁊ fumū
per nares frequenter recipiat. ¶ Ab apostema/
te in cerebro si dolor capitis fuerit: tunc dolor ē
continuus et quasi a principio egritudinis in/
cipiens vsqꝫ ad declinationē. Si egritudo est cu
rabilis: ⁊ adest febris continua: dolor tamē capi

nẽ ad caput ⁊ frenesis timorẽ. Qñ cognoscim⁹
caput eẽ mundũ ⁊ liberũ: tũc bene possumus vti
istis altnatiuis ⁊ refrigerãtib⁹ epythiatib⁹ ⁊ em
plastris. Post ista vel añ dũ tñ matia añs fuerit
purgata vel aliter diminuta: fiat talis sacculus
in dolore capitꝪ cuꝫ fe. ℞. ros ru. florꝫ. camo. añ.
℥. j. melli⁹ viol. sẽis coriãdri ꝑpati añ. ℥. ß. ꝯqssen
tur: ⁊ fiat saccul⁹: ⁊ coqtur in aqua ⁊. 4ᵃ parte
vini: ⁊ expssus sup caput applicet. ¶ Post eua
cuationẽ notabilẽ fit aliqñ dolor capitꝪ ratione
siccitatis ⁊ euacuatiõis: sicut post sanguinis flu
xum narium ⁊ mẽstruorum ⁊ similium.

Cura istorꝫ est: sicut quãdo fit a coitu vel
a mala cõplexiõe sicca sine materia
cibando eos cũ cibis tẽperatis facilis digestio-
nis ⁊ cũ aqua carnis ⁊ ouis sorbilibus ⁊ vino
odorifero tẽperato: si febris nõ affuerit: ⁊ nari-
bus mittat oleũ ros ⁊ viol ⁊ similia: ⁊ vtat cibis
paratꝪ cũ amigdalis ⁊ zuccaro. ⁊ vtat comestio-
ne alba ⁊ caseadra citrina sine multis specieb⁹.
⁊ vtatur piscibus sq̃mosis ex aquis currentib⁹
mundis: ⁊ iniungat somnus quies gaudium
⁊ tranquillitas. ¶ Uermes in ventre vel in ca-
pite vel i alijs partib⁹ corporis existẽtes possint
causare capitis dolorẽ ⁊ quando isti mouentur
fit maior dolor. ¶ Signa cause ⁊ cura istorum
dicent in quarto cũ adiutorio dei. ¶ A reuma-
te fit interdũ capitis dolor: ⁊ cognoscitur qꝛ pa
tiens est reumaticus: ⁊ superfluitates qñqꝫ ex-
eunt per nares ⁊ oculos: ⁊ assunt sternutatiões
⁊ grauitates in anteriori parte capitis.

Cura istorꝫ est cura reumatis. Fiat absti
nẽtia a nimio cibo ⁊ potu sꝫ vigilet
⁊ fortiter laboret vt laborãdo sudet. In declina
tione autẽ si reuma est calidũ: odoret res frias
aromaticas ⁊ stipticas: vt sunt rose sand. cãpho
ra poma pira ⁊ similia. Et si reuma ẽ frigi. odo-
ret storac. calamitẽ ãbraꝫ lapdanũ nucẽ cipressi
mẽtã gariof nucẽ muscat camo. calamẽtũ ba-
silic. ⁊ resoluat materia cum milio ⁊ sale simul
torrefactꝪ ⁊ cũ paritaria ⁊ camo. ⁊ dĩmuat cib⁹ ⁊
pot⁹: ⁊ vẽter teneat lax⁹. Et si reuma est consue-
tum cũ cephalea: frequent cũ pill. cochijs erit
purgãd⁹. Extremitatũ aũt fricatio iuuat in reu
matib⁹. posito aũt qꝫ causa reumatis sit fria: et
dolor capitis nõ cesset post purgationẽ cum pil
lulis cochijs supi⁹dictis: tũc. ℞. camo. mellilo.
stercorꝪ colũbi sicci añ. ℥. j. myrrhe piretri staphi
sagrie castorei gũmi ruthe euforbij añ. ℥. iij. fiat
puluis: ⁊ misceat cũ vino: ⁊ liniat caput. vel cũ
oleo camo. ⁊ fiat vnguentuꝫ quo caput vngat:
⁊ i crastinũ cũ vino decoctionis ros camo. mel
lilo. sticad. ⁊ anthos remoueat. ⁊ põt fieri cucu-
fa ex reb⁹ resolutiuis ⁊ cõfortatiuis capitis: vel
sic. ℞. camo. ros floris. anthos sticad. mellilo
ti coriãdri preparati añ. ℥. j. florꝫ. mac. ʒ. ij. fiat cu
cufa vel saccul. ⁊ capiti applicet. Hic aũt sciẽdũ
qꝫ vapor aceti super ferrũ vel regulã calidam cõti
nuat⁹ valet in dolore capitis de reumate. ¶ A
causa cõicata ab aliquo mẽbro fit interdũ do-
lor capitꝪ sicut est sto⁹ ⁊ epar ⁊ splen ⁊ matrix ⁊
similia. ⁊ hoc ꝑpter vapores ab aliquo istorꝫ mẽ
brorꝫ vel aliorꝫ mẽbrorꝫ inferiorꝫ supi⁹ eleuatos
nã in testa capitis sunt vie sensibiles in quibus
transeunt supfluitates vaporose: ⁊ qm̃ caput est
super oĩa mẽbra corporis: ĩdẽ recipit fumos ⁊ su
perfluitates veniẽtes ad ipm ab oĩbus mẽbris
sententia ẽ precipue dñi Ga. in. ix. de iuua. mẽ-
bro. in pn⁰. aliquãdo etiã in aliquo istorꝫ cõtinẽ
tur mali hũores aut humiditates extranee: aut
aliquã naturã venenositatꝪ habẽtes: vt fit in epi
lentia. nã isti fumi ⁊ male qualitates medianti
bus venis ⁊ neruis ⁊ colligãtia venarꝫ ⁊ arteriarꝫ
inter se: quibus sũt colligati ipi cerebro ⁊ ipsis
duob⁹ pãniculis ꝯtinuant. Inter ista mẽbra su
pradicta: q̃ cerebro ꝯtinuant sto⁹ est prim⁹ ⁊ di
gnior: vt dicit Aui. ita qꝫ causis a sto⁰ cereb⁰ cõi
catis freqnti⁹ fit passio capitꝪ ⁊ causat dolor. Si
dolor capitis ẽ a causa cõicata: est cũ interpola-
tiõe ⁊ nõ ẽ ꝯtinuatiu⁹. si aũt ẽ a causa ꝑuata in
ipso cerebro exñte: tũc dolor est cõtinu⁹. Si aũt
est a causa exñte in stomacho colerica: tũc senti
tur amaritudo oris: fastidiuꝫ: ⁊ cordis morsus
⁊ sic habꝫ lr̃a Ga. q̃rto ãphorꝫ. ꝯ⁰. xvij. ibi. nõ fe
bricitãtib⁹ fastidiũ ⁊c. ⁊ fit magis qñ stomach⁹
est vacu⁹. ⁊ fit interdũ vomit⁹ coleric⁹ ⁊ eructuã-
tio fumosa: ⁊ adest sitꝪ cõiter. ⁊ si fit a cã frigida
in eo ꝯtenta: fit magꝪ post repletionẽ: ⁊ sedatur
qñ est fames. ⁊ habẽt eructuationẽ acetosam ⁊
aliqñ vomit⁹ cibi ⁊ flegñis sil vel sigillatiꝫ. ⁊ qñ
cã ꝑcedit a stomacho: dolor capitis est magis
in anteriori parte: ⁊ adest turbatio in digõne: ⁊
aliqñ rugit⁹ ⁊ grauitas i stomacho. Si ꝑcedit
a causa in epate exñte: signat per dolorẽ ⁊ tũo-
rem sub ypocũdrio dextro: ⁊ egervi male colo-
rat⁹ ⁊ dolor tẽdit magꝪ versus dexterã parteꝫ ca
pitis. ¶ Aliqñ venit dolor capitis ab epate me-
diãte stomacho sicut dicit. Ga. 2⁰. de cõple. ca.
x. vbi dicit sic: aliqñ ab epate mittit co. ru. ad sto
machũ. ⁊ aliqñ fit vomit⁹ cum cibum recipiunt
corrumpit ille cib⁹ ⁊ fit dolor capitis. Patet er-
go qualiter ex cibo corrupto i stomacho ꝑpter

humorẽ ab epate missum pōt cāri dolor ca. Si fiat a splene adest grauitas ⁊ tumor vel dolor i sinistro ypocūdrio ⁊ aliq̄n duricies: aliq̄n apa: ⁊ dolor magis tēdit vsus sinistrā ptē capit. ¶ Illud aūt qđ fit ꝓpt̃ mirach. fit cū dolore mirach ⁊ etiā magis in anteriori pte capitis. Si aūt fit a matrice: fit magl i circūferentia sincipit: aliq̄n fit post ptū: ⁊ aliq̄n post aborsuꝫ vel ꝓpter apostema vel duriciē i matrice. aliq̄n post lōgā mēstruoꝝ retētionē ⁊ ꝓpt̃ paucitatē ipoꝝ. ⁊ fit magis i mulierib⁹ macris ⁊ siccis cū paucitate mēbroꝝ p tres aut. 4. dies a natura. Si aūt venit a renib⁹ vel a partib⁹ posteriorib⁹ cognoscit̃: q: dolor fit magis i posteriori parte capitis. Si autē venerit ab alijs mēbris cognoscit̃ p dolorem ⁊ grauedinē illoꝝ mēbroꝝ. Nā si quis habet sodam ⁊ adhuc patit̃ i aliquo alio mēbro signum ē q dolor cōicat̃ capiti ab illo mēbro: ⁊ aliq̄n inferius sentit fumū eleuari ab illo mēbro. ¶ Si autē venerit a vermib⁹: signa sunt iam dicta superius ⁊ dicentur in quarto.

Cura generalis ē vt euacuem⁹ malas materias exñtes i ill⁹ mēbris cū medicinis approp̄aꝫ cuilibet istoꝝ mēbroꝝ: obseruat̄ tñ pticularib⁹ ꝓut decet: ⁊ si mala ꝯ° alicui istorū mēbroꝝ copulet̃: oportꝫ illā corrigere ⁊ extirpare: ⁊ cū istis oꝫ q caput ꝯfortet̃: vt nō recipiat hūores vel vapores nociuos ipm radēdo ⁊ vngēdo cū oleo ros. ⁊ aceto ac reb⁹ frigi. ⁊ stipticis i causa calida. ⁊ cū aromaticis calidis stipticis i causa frigida: sicut est oleū camomill. ⁊ mirtill. et oleum in quo mixtum fuit gummi cipressi et oleum iuniperi aut oleuꝫ ex folijs cipressi: sicut fit ex folijs lauri aut tamarisci. ⁊ obseruent̃ cān. gn̄ales sicut superius fuit prenotatū. Particularis aūt cura si venerit ꝓpter stomachū. s. ꝓpt̃ malā cōplexionē ei⁹ cū mat̃ia aut sine materia. Si adest materia ⁊ fuerit fri. purget̃ cum pillul. stomatic̄ ⁊ cū mirabol. kebul. ⁊ embl. Et si maᵃ co. est cā: purget̃ cū cassia f. ⁊ tamarind. ⁊ cū mirabol. citris: vel ꝓuocet̃ vomit⁹: deide cōfortetur stomach⁹ ⁊ fiat sicut dictū ē: ⁊ dicet̃ in quarto libro ⁊ vtat̃ bonis cibis nutribilibus ⁊ facilis digestionis q̄ sint odoriferi ⁊ ꝺm genus sue cause. ⁊ cū oleis vngat̃ coctanino ⁊ nardino: ⁊ vltra hec cerebrum confortetur. Si vo talis dolor capit̄ fit ꝓpter debilitatē stōachi precipue orificij ipsius qđ scitur. q: vt plurimū venit stomacho ieiuno: ⁊ fit a calore dissoluēte: bonū est q ieiunus capiat malagranata: aut sumat boluꝫ panis intinctum in agresta vel succo granatoꝝ: vel sumat de rob citoniorum vel piroꝝ: vel nespuloꝝ: ne stomach⁹ recipiat sup̄fluitates colericas: que frequent̃ sūt causa corruptionis cibi vel etiā ꝯfortet̃ i se posito q tales nō recipiat sup̄fluitates: ⁊ vtat̃ coriādro ꝑparato: ⁊ de fructibus stipticis frequēter dictis. ¶ Si dol. capitis est a cōmunitate epat̄: vtatur diureticis ⁊ aperitiuis: ne in eo causet̃ oppilatio: que frequēter ē mater egritudinū ei⁹: ⁊ q stomach⁹ semꝑ cōfortetur. Deide cōfortet̃ caput ⁊ cerebruꝫ. Et si fiat ab apostematibus: vel mala qualitate ꝓcedēte ab aliquo mēbro vt sunt pedes vel tibie: tūc fiat flebothomia de sophena eiusdem later̄ si videt̃ q adsit repletio: ⁊ si alia particularia cōueniāt: ⁊ ponant̃ vētose cuꝫ scarificatione super locuꝫ: postea purget̃ totū corp⁹ cū pillul. aureis vl. stōaticho laxatiuo. Si autē nō fuerit repletio: fiant fricationes ⁊ ligatiōes fortes: ⁊ fricent̃ cū vino calido ⁊ sale: vl. cū tegula grosso mō trita: ⁊ vino calido ne illa mat̃ia exalet̃. Et i loco a q̄ tales vapores vel mala qualitas eleuat̃ ponat̃ cauteriuꝫ actuale vl. potētiale: ⁊ curat ide fames. Et p multū temp⁹ teneat̃ foramen aptū. Et nihilominus caput confortetur cum hijs que dicta sunt: ⁊ dicentur. ¶ Si autē venerit dolor capitis ab epate mediante stomacho: vt dictum fuit in signis: tunc prius purget̃ epar cum tamarindis ⁊ reubarbaro ⁊ malagranata: ⁊ vtatur vt dictum est rebus diureticis: vt illa materia per viam vrine euacuet̃ ⁊ emplastretur epar cum rosis sanđ. aqua ros. aceto ⁊ spodio si caliditas affuerit: vel emplastret̃ cuꝫ thure ⁊ cortice eius: nucib⁹ cipressi: spica ⁊ absinthio post purgationē vel fleubothomiam ꝺm casum suum: ⁊ stomachus cōfortet̃: ⁊ misceat̃ cura stomachi cum cura epatis: ⁊ sic de alijs. Auicena autem vult q scindant̃ vel cauterizentur secunde arterie temporum: vel saltim stringantur cum stricturis: vel cum laminis plumbi suprapositis ⁊ stricte ligatis cuꝫ funda. Et ponit ibi multa de quibus pro nunc tacemus: illam curā ⁊ similes cōsuetis ⁊ expertis cirurgicis relinquendo.

A retentione cause fluere ꝯsuete fit aliquando dolor: vt q: oppilatur ⁊ claudunt̃ meatus cerebri queadmodum os colatorij nasi: ⁊ panniculus perforatus qui supraponit̃: et forte alie partes nasi: ⁊ forsitā alia foramina aliorum sensuū ⁊ palati per que superflue humiditates ⁊ alie superfluitates exire consueuerunt: que in tantū claudūtur q illa retinent̃ ex quorum retētione

fit in capite dolor et aggrauatio et in sensibus perturbatio. Hec aūt passio fit in cōsuetis habere reumatismū si per multū tps cessauerit. Similiter in cōsuetis hēre fluxū sanguis nariū: et illi q̄ ī capite fuerūt vulnerati: qn̄ vuln⁹ p multū tps durauit: et in illis q̄ cōsueuerūt flebothomiā ma[tr]ic cephalice vel a venis narium et ipsam dimiserunt.

Signa istius sūt cessatio et retētio flux⁹ cōsueti p nares aut p palatū et p alia loca. dolor fit grauatiu⁹ ī anteriore parte capitis ita q̄ videt̄ eis q̄ habeāt trabē vl' magnū pond⁹ interius in fronte. et demissio oculorū ac si semiclauderent̄. et si fuerit ppter retentionem flux⁹ sanguinis p nares exire cōsueti: et adest similiter pondus et aggrauatio cum rubore frontis et nasi et oculorū: et sōniat se videre sanguinē: et se sanguie esse pollutum: et sic de aliis.

Iudicia Nisi istis succurrat̄ ī maiorē decidēt egritudinē: q: forte ī cephaleā durabilē: vl' in appoplexiā vl' litargiā vel deriuationē dictarū superfluitatū vl' dicti sāguīs ad partes posteriores vel ad mediā cellulam. et sic introducēt mētis alienatiōnē et perturbationē ītellect⁹ et tristiciam et similia

Curatio hui⁹ est qn̄ iste dolor accidit ex retētiōe supfluitatū frigidar̄ digerat̄ materia cū sirupo de calamēto vel cū sirupo de sticad. vl' fiat sic. ℞. mētastri origani calamēti ysopi, saluie sambuci polij mōtani an̄. ℥. j. et ß. radicis acori radicis yreos an̄. ℥. ij. anisi carui maratri semīs basilicōis. se. sāsuci flor̄ anthos flor̄ bethonice an̄. ℥. iij. mell'. anthosati. lb. ij. fiat sir⁹ digerat̄ materia purget̄ cū pillul' cochijs cōib⁹ vel cū istis pillul' q̄ purgāt materiā colericā et flegmaticā a capite et valēt dolori capitis a stomacho. et mūdificāt organa sensuum a supfluitatibus: et sic eos acuūt et conferūt sple ni et viscerib⁹. ℞. mirabol'. citri. kebulo. et indicorū an̄. ʒ. iij. absinthij epithi. an̄. ʒ. ij. et ß. mastic. cinamōi an̄. ʒ. j. ℔bit gūosi et camelati. ℥. ß. zinzibe. ʒ. ij. agaric. ʒ. j. et ß. diagredij. ʒ. j. et ß. pulverizanda pulverizent̄ et cū succo bethonice et sansuci fiat massa pillar̄: quarū dosis est. ʒ. ij. vel. ʒ. j. et ß. purgata materia. et p̄supposita bona dieta supfluitatū minoratiua: tūc fiant caputpurgia. p⁹ succus sansuci p nares supius attrahat̄ vel succus fide: vel foliorū edere vel mediani corticis sambuci vel oximelle squillīticum et similia. ¶ Ad idem fiat decoctio origani calamēti sansuci necpit. radic. acori et anisi. Et similiter attrahat̄ per nares versus cerebrū anhelitum attrahendo. vel quodlibet istor̄ pōt per siringiā p nares versus supius insufflari. vel qd̄ leuius est pluma intincta in sinapi comestibili p nares superi⁹ impellat̄. et sic frequēter immittēdo illa supflua retēta paulatim expellent̄: et sanitas recupabit̄ egritudinē remouēdo. Fiāt etiā masticatiōes ex zinzi. et mastic. vel piretro vl' staphizagria cū mastice et cera et similibus. Tertio fiāt sternutatiōes cū euforbio cōdiso et pipe ac zinzibere naribus applicatis. Hijs pactis si dolor nō cesset iterum digerat̄ et purget̄ materia peccans: et denuo ad iam dicta remedia reuertatur.

A sanguine retēto dol'. ca. si affuerit: q quidē sanguis p nares vel alia loca exire cōsueuit: vel ppt̄ post positionē flebothomie cōsuete tūc fiat flebothomia de cephalica: si tn̄ eēt alia plectoria p̄cedēs istam: vel q̄ esset cā an̄cedens isti⁹: vt est retentio mēstruor̄ vel emorroydar̄: tūc de sophenis premittēde sunt flebothomie. deinde de narib⁹ sanguis fluat abundāter cū setonibus de setis porcinis prouocat⁹: et post ista si videt̄ q̄ ibi sit caliditas: fronti res frigide et alteratiue applicent̄. Si vo causa ē frigida: fiant euaporatiōes cū milio et sale et panicio et furfure vel cum sacculo de camo. melilo. ros. et similibus. Et si videt̄ q̄ etiam sanguis extractio sit necessaria fiat cura cū purgatiōe et sanguinis mūdificatione: vt vapores et cor̄ materia inferi⁹ subtrahat̄. Nam cōiter, capitis dolores pvētris solutionē alleuiātur. ¶ Ista autē totiēs iterāda sūt: donec recta medici itentio cū patiēt̄ alleuiatiōe suū cōseqt̄ effectū q̄ est sanitas: et eger ab egritudie cōualescat. Fricatiōes vo et ligatiōes dolorose ad diuersū trahēdo q̄plurimū iuuāt. ¶ Post purgatiōnes in cā frigida vtat̄ patiēs aurea alexādrina q̄ hʒ singularē ppetatē ad frigidas capit̄ discrasias: vel vtat̄ metridato aut tiriaca magna quat̄ in septimana q̄libet vice. ʒ. j. stomacho ieiuno et post nihil cōcedat donec q̄ttuor hore fuerīt trāsacte. In cā aūt calida rubea trocisata erit cōtinuanda: et semper post prandiū et cenā absq̄ potu subseq̄nte de coriādro et carui prebullit̄ i aceto et exiccat̄ aliquā recipiat quātitatē vt i dragear̄ fieri ē cōsuetū: et vtat̄ iterdū subfumig. thur̄ bōi.

Dieta istorē q̄ caueāt ab oī supfluitate cibi et pot⁹ et a cena si fieri p̄t absq̄ lesiōe: et a vino sine aq̄. et caueāt a sinapi et alliis cepis et porr̄ eruca et ab oib⁹ fructib⁹ recētibus p̄ter stipticos quib⁹ vtendū ē post cibū et a carnib⁹ grossis dure digestiōis: et vtat̄ bonis cibis

facilis digestiõis ⁊ boni chimi: ⁊ in aere moren tur claro ⁊ lucido: euitetur𝔮 turbidus.

Declaratio in dolore capit̄. Pri/mo ē sciēdum: ꝙ ma gnū signū sumit̄ ī dolore capit̄ ī dñio cuiuslibet hũoris qđ scit̄ ex motu hũoꝝ ƀm ptes quatuor diei. Nā sanguis dñatur ⁊ mouet̄ in corpe ī vlti/mis trib⁹ horis noct̄ ⁊ pmis trib⁹ diei: ⁊ colera ī sex seqn̄tib⁹: deide mlr̄a: deide flā. ⁊ sic de alijs se quentib⁹. Si em̄ dolor magis ⁊ cõsuete affligit in horis in quib⁹ aliquis istoꝝ humorū dñatur signū est: ꝙ ille dolor fit ab illo hũore. hoc autē nõ solū habet verū in dolore capitis: imo ī mul tis naturalib⁹ egritudinib⁹. Et ide est: ꝙ ꝗuis causa sue humor faciēs dolorē sit ī capite tanꝗ causa ꝑuata: tñ ꝑpter hoc nõ faciet tantū dolo/rē in alijs horis: qñtum faciet: qñ ille hũor mo/uetur in horis suis. ¶ Scđo nota: ꝙ in dolore capit̄ a mala cõplone frā sine maīa vl' purgata materia: multū valēt odores rerū calarū haben tiū vim resolutiuā ⁊ ꝯfortatiuā: vt ē musc⁹ ābra sansuc⁹ basilicon galliamuscata aliptā⁹ ⁊ sīlia. Et per candē rationē ⁊ ad cõsumēdū supfluita/tes corpis ⁊ residuū materie valēt opiate casdē virtutes hñtes vt est aurea alexandrina thiria/ca metridatū ⁊ similia: que a doctorib⁹ scribunt̄ ¶ In doloribus autē capitis qui a causa fiunt caᵃ valent odores rerum frigidarū: vt sunt ro/se sanđ odores mirte ⁊ salicis: ⁊ ꝑ eandē viam elcᵃ frigida ⁊ cõserua citonioꝝ sucᵃ rob. corian drū cõfectū pri⁹ prepatū ⁊ sīlia. ¶ Tertio ē no/tādū: ꝙ ꝗuis supi⁹ ī isto caꝑ. fuerīt ꝑposite mul te cause doloris capit̄. s. pmitiue añtes ⁊ cõiun/cte. ⁊ sil' cāe ꝑuate ⁊ cāe cõicātes: tñ reall' loqn̄/do cause coniūcte ⁊ īmeᵉ doloris capit̄ nõ pñt eē nᵗ due. s. mala cõplexio: ⁊ soº ꝯtinuitatis: ⁊ sic hꝫ Auice. in ːᵃ pᵉ ca. xix. de causis doloris abso lute. ⁊ Ga. de iter. ca. v. sic pmitiue species cause doloris sicut dixi multotiēs due sūt. Alia est em̄ subita cõplexionis mutatio. Alia vo separatio iuncture. Et si alie sint cause doloris semper ad istas. et. s. ad subitā mutationē bone cõplonis ī malā diuersam ⁊ ad separationē iuncture redu cunt̄: vt ibi đ: . ¶ Dubitatur 3º. vtꝝ sint tm̄ due cāe dol'. de ꝑ se ⁊ pº. s. mala cõplo sbita ⁊ fortis ⁊ soº cõtinuitat̄. Sine argumētis nota: ꝙ ad hoc ꝙ cāet̄ dol'. tria reqrunt̄ qñtū ē ex pte cõplonis Prīo ꝙ mēbꝝ sit sensibile: qđ mutat̄ a sua ꝑpria cõplīõe ad cõtrariā. ⁊ ideo cartilago nec os nõ sētiūt dol'. de ꝑ se. Scđo reqrit̄: ꝙ īmutet̄ fortit̄ q: si remisse imutaret̄: nõ fieret dol'. Tertio req/rit̄: ꝙ īmutet̄ sbito. q: si paulatī imutat̄: nõ fit do lor. iõ ethici nõ sētiūt dol'. Quātū ad solutionē cõtinuitatis requirit̄: ꝙ ptes mēbri sensibiles q̄ nõ sūt cõtinue vel cõtigue: violēter ab inuicem separent̄. Scđo nota: ꝙ aliqđ põt eē cā dol'. qđ est proprīū obiectū sensus tact⁹. ⁊c ē calitas vel frigiditas: q̄ sūt ꝑpriū obiectū tactus. Isto mõ põt aliqđ eē cā do. ꝑ se: ꝫ nõ pº mõ. vt ē aliqđ sē sibile cõᵉ: qđ põt imutare pl'es sensus. Nam ali/qđ pt eē cā do. ꝑ se: ꝫ nõ pº: vt pꝫ pº posterioꝝ vt risibile iest pº ⁊ ꝑ se hoī: ⁊ inest forti de ꝑ se: ꝫ nõ pº: ꝫ in qn̄tū est hõ. ¶ Tertio nõ: ƀm Auice. ī loco allegato: ꝙ dolor ē sēsus rei ꝯtrarie. vel do. nihil aliud ē ꝗ̄ rei cõtrarie ꝯtrarietatē sētire. Ex quo sequit̄ ꝙ do. ē paº ⱱtut̄ aīalis sensibilis. nā destructa ⱱtute aīali sensibili nūꝗ̄ fieret do. iõ mēbᵃ narcotizata spasmata vel paliticata nõ sē tiūt dol'. ¶ Pria cõclu⁹. mala cõᵒ ē cā do. pº ⁊ ꝑ se. Probat̄. Illud qđ ē obiectū sens⁹ tact⁹: ⁊ qđ põt ipm imutare sbito ⁊ fortiter põt eē cā do. de ꝑ se ⁊ pº: ꝫ mala ꝯº est hmōi: igit̄ ⁊c. maior pꝫ ꝑ notabile. mĩor pꝫ: q: mala ꝯº. ē obm sēsus tact⁹ ij. de aīa. q: calitas vl' frigi. ¶ Scđa cõclo. Soº cõtinuitat̄ põt eē cā do. ꝑ se: sed nõ ꝑo. Probat̄ quo ad pmā ptē. q: illud qđ ē sensibile cõē ⁊ pt īmutare sensus tact⁹ fortiter ⁊ subito: põt eē cā do. ꝫ so. cõtinuitatis ē hmōi: igit̄ ⁊c. Añs pꝫ. q: est mot⁹: ⁊ mot⁹ est sensibile cõe. vt pꝫ. ij. de aīa. ¶ Quātū ad scđam ptē: q: qualitates prīe ha bent pº īmutare sensuꝫ tact⁹: ergo nõ sensibilia cõmunia: ꝫ scđario. Sēsibilia cõia sūt numer⁹ quies mot⁹ magnitudo ⁊ fiᵃ. Si aūt dubitas de huº. ⁊ sicco vtꝝ sint cause do. vide Ga. 4º. de morº. c. 6. ⁊ aliqđ dicet̄ in do. dētiū. Et vtrū do. sit aliqđ: videbit̄ dño ꝑmittēte ⁊ adiuuāte. ī. 4º hui⁹. c. de do. stoᵐ vbi etiā aliqua repetet̄ de istis ¶ 5º. nota ꝙ in dolorib⁹ ca. marie frīs post vl'ia multū valet lotio capit̄ cū lexiuio: in q̄ ponant̄ ꝑ noctē ⁊ diē betonica ⁊ maiorana ac camo. dū modo fiat stoº ieiuno vl' iā digesto cibo ī eo cõ tento ⁊ ꝙ caput cū pānis cal'is bñ exiccet̄: q: ista lotio apit poros: ⁊ exalant̄ fumi. sic cereᵐᵃ cõfortat̄. Et ꝑ candem viā valēt fricaº pectinaº saccellaº ⁊ q̄libet alia euaporatio. Et si dol'. est ī posteriori pte ca. applicata sanamunda deco/cta in vino posteriori pte ca. valet ⁊ est expta: vt qdā mᵃ retulit expimētator. Valꝫ etiā saccellaᵃ cū anthos ⁊ cū herbis ⁊ florib⁹ cal'is ⁊ ꝯfortati uis purgata mᵃ añcedēte ⁊ ꝯiūcta aliqual'r di/minuta. Et ī omibus agibilib⁹ cañ. vl'es sūt cõ siderādi. ¶ Sexto nõ: ꝙ ƀꝫ Ga. 8º. de iuuamēt̄

memb. in p̄ncipio ꝓpterea φ̄ caput est sup̱ oīa
mēbra corp̱is: ideo fumi ⁊ vapores ad ip̄m tāq̄
ad caminū ascendūt ab oībus mēbris inferiori
bus ⁊ in ipso capite ingrossant᷑: iō opꝫ φ isti va
pores sic igrossati: q: sūt humiditates ɔ̄ naturā
i eo causantes do. p̱ viā alteratiōis. q: pungen/
tes ⁊ mordicatiui: vel multū fri. vel q: sunt mul
ti extendūt loca in quib⁹ sunt: ⁊ sic causant dol᷑.
ideo natura ordiauit foramia p̱ q̄ iste sup̱fluita/
tes expellant᷑: al's nec hō posset op̱ari nec viuere
¶ Septimo sciendū φ in do. ca. fortib⁹ ⁊ mole/
stib⁹ ⁊ in alijs quibuscūq̧ itollerabilib⁹ do. iuue
nes citi⁹ p̱iclitant᷑ φ̄ decrepiti: ⁊ hoc est propter
vehemētiā sensuū eoꝝ: ita φ rōne magnitudis
sensuū nequitiā morbi tollerare nō p̄nt: sicut de
crepiti sicut eq̄ iuuenes ⁊ veloces calcaria ferre
nō p̄nt sicꝫ decrepiti. Et h̄ ē qd̄ dicit Auicē. fen.
x. 3ᵃ. tracta. 4. c. 17. de pure ⁊ sanie q̄ est empima.
¶ Octauo sciēdū φ p̱ excūtia a corpore pos/
sum⁹ venire in noticiā in q̄ p̱te cap. abūdat ma
la mᵃ. Nā si p̱ narē dexterā vel oculū dexterū ex/
eunt sup̱fluitates signū est φ ī dextera p̱te capi.
sūt hūiditates. ⁊ siliter dicendū ē de sinistra. Si
milit᷑ etiā cōtingit de dolore iuxta illud. vbi do/
lor ibi egrᵒ. ¶ Nono dubitat᷑ de dicto Constā.
in viaᵒ vbi dicit: φ ī do. ca. a cā sāguīea posito φ
nō ɔueniāt p̱ticularia: vt fiat fleboᵃ de cephaᵃ dꝫ
fieri scariᵒ sup̱ calcaneū p̱ vnū palmū. nā videt᷑
φ magis valeret scarificaᵒ de collo vel itra spatu/
las vel citi⁹ fieret maior euacuatio ⁊ passiōis al
leuiaᵒ. Ad h̄ dicēdū φ ī p̄nᵒ egritudis dū maᵃ
ē in fluxu ⁊ egrᵒ nondū ē ɔfirmata: tūc ī casu q̄
nō posset fieri fleboᵃ de cephaᵃ ꝓpter discōueniē
tiam p̱ticulariū meli⁹ ē ꝓpter distractionē mate/
rie ad p̱tē longinquā vt fiat scarificatio cū vēto/
sis vl' sine vētos. i loco supradicto. s. calcaneo. Si
autē egrᵒ ē antiq̄ ⁊ ɔfirmata ⁊ materia ē iā flu
xa tūc meli⁹ ē vt fiat iā dicta scaᵒ cū vētos. ī collo
vel itra spatulas. nā distractio maꝛie decurrētis
egritudis in p̄nᵒ meli⁹ fit ad partē oppositā per
p̱tē lōgiorē: ⁊ euacuaᵒ maꝛie ɔiūcte p̱ ꝓpinq̄orē
Sꝫ tūc dubitat᷑ cur in senib⁹ magis cōpetat scaᵒ ⁊
vētosaᵒ φ̄ fleboᵃ de cephaᵃ. Dico φ h̄ ē: q: cū sca
riᵒ p̱ vētosā attrahit᷑ cū q̄dā violētia sanguis fri.
⁊ grossus: q̄ vt plurimū abūdat ī senib⁹: iō scari⁹
cū vēto cōpetit senib⁹ p̱ flebo. aūt vene grosse ma
gis expellit᷑ sanguis subtil' q̄ minime ī senib⁹ abū/
dat. iō tal' sanguis euaᵒ ī senib⁹ scelerata existit.
Alia cā ē: q: cū scariᵉ nō tm̄ fit caliditatꝭ natural'
⁊ spūum dep̱ditio sic fit cū flōia vene grosse: qd̄
pꝫ q: cū vētos. null⁹ ita cito sincopizat sicut fit cū

fleboᵃ vene grosse ī brachio vel alibi. ¶ Decimo
sciēdū φ loq̄ndo de signis do. ca. dictū fuit φ si
do. ca. sit a sanguie ē do. magis in p̱te anteriori: si
a coᵃ ī dextra: si a melia ī p̱te sinistra. Si a flāte
ī posteriori. Cā hoꝝ reddit᷑ sic. nā ī anteriori p̱te
cerebri ē pānicul⁹ ad modū reti venis ⁊ arterijs
ac neruis ɔtext⁹ ī q̄ plures sūt vene φ̄ ī alio loco
cerebri. iō sāguis ibi regnat. Epar aūt ī dextra p̱
te collocat᷑ ī q̄ cistis fell' ē collocata. iō dextre p̱ti
ceᵉ suam mittit influētiam. in sinistra auteꝫ p̱te
cerebri fit ifluētia a splene. In posteriori autem
parte ceᵉ ē frigiditas ꝓpter meōriā retinēdā: vt
nō ī ea fiat mor⁹ ⁊ sp̱erum annihilaᵒ cū calitate
⁊ q: ab illa p̱te orit᷑ nucha: a q̄ nerui: brachia et
reliq̄ p̱tes corp̱is mouētes oriunt᷑: iō flā in illa p̱
te dnat᷑. ¶ Undeᵒ sciēdū φ q̄uis aliqd̄ ceᵐ de
se sit fortꝭ vtut᷑: tn̄ aliqn̄ ɔtingit φ mēbra iferio/
ra sūt ita p̄p̱ata ad mittēdū sup̱fluitates ⁊ vapo
res ad caput φ ceᵐ eis resistere nō p̄t: imo ɔtiūe
⁊ ɔtiūe itātū debilitat᷑ φ egrᵒ fit lōgeua rōne
diuturne mutatōis. Aliqn̄ ēt ceᵐ de se ita debile
existit: φ modica vapoᵒ sufficit ad causandā in
eo cephaleā antiquā. Et h̄ ē snīa Gᵃ. 3. de ite. ca.
17. ¶ Duodecimo sciēdū ē: vt dictū ē ī dispōe: et
vt ponit G⁹. 3. de ite. ca. 18. v̄sus finē eiusdē 3ⁱ. φ
aliqn̄ ɔtingit do. ca. ꝓpt᷑ sui sensus acuitatē: ⁊ ē
sil'e de stoᵒ. q: ī multis hoib⁹ os stoᵃ. ē adeo acu/
tissimū ī sensu: vt nō patiunt᷑ acetū: sinapi ⁊ sil'ia
Alij v̄o hn̄t stoᵐ q̄si nō sentientē ita φ nacant ⁊
vomūt rem pessime q̄litatis: cui⁹ fetorem null⁹
pōt ferre. ab ill' aūt nō sentit᷑. Uerba sūt precisa
Ga. ī eodē loco. Et sil'r idē accidit ceᵒ. q: aliqui
hn̄tes ita acutissimū sensū ī ceᵒ. vel p̱tib⁹ vicis φ
nō valēt calidoꝝ aromatū odoreꝫ sustinere: nec
etiā reꝝ fumosaꝝ. ⁊ alij nō sustinēt odorē thuris
vt narrat G⁹ ī loco iā allcᵒ. iō ab istis ī cap. dol᷑.
cephalic⁹ gn̄at᷑. ¶ Tredecio nō ē ignorandū φ
aliq̄ sūt corp̱a p̄p̱ata vt leuit᷑ do. ca. possideāt. et
ista sunt corp̱a q̄ hn̄t ceᵐ debile: ⁊ mēbra pᵉ ⁊ 2ᵉ
digestiōis debilia: ⁊ ꝓpter multiplicationē hūo
rū idigestoꝝ ⁊ vapoꝝ p̱cedētiū ab eis. ¶ Decio/
q̄rto aduertēdū: φ lꝫ comestio reꝝ ad caput va/
porātiū: vt vini potatio sub causis p̄mitis sint re
ponēda: q: ab ex sūt veniētia: tn̄ qn̄ sunt digesta
possūt reponi sub cāis aūtib⁹: q̄uis de h̄ nō ml'
tū curam⁹: dū tn̄ reꝝ noticiā rectā hēam⁹. ¶ De
cioq̄nto scias φ do. ca. ē cā augmētatiōis ⁊ ɔti/
nuatiōis suip̄i⁹. ꝓptea q: hūores ad locū attra
hunt᷑ dolorosū: q̄ attracti ⁊ multiplicati faciunt
do. ⁊ ip̄m augmētāt. ita φ do. ē cā attractiōis hu
moꝝ: ⁊ hūores attracti sūt cā do. ⁊ sic v̄ φ ibi fit

circula⁹: ꝛ sic dicit G⁹. 5. apho. 2⁰. 23⁰. ibi. i hijs vo
oꝝ frisvti ꝛc. Loca em̄ qliacūq̄ patiāf dolo. dolor.
ipe fit cā attrahēdi aliūde sibi pessimitatē hūoꝝ
vn̄ sanguis fluere futur⁹ ē h̄ ille i fine 2ᵉ. si ḡ pes
simitas hūoꝝ ad caput attrahat: pculdubio ipa
do. augmētabit. Per h̄ em̄ hūane rōni pn̄taf q̄n
tū iuuat cām do. remouere ipam diuertēdo vel
euacuādo vel sedādo: ꝛ q̄ntū valet cū dn̄ijs ipi⁹
dolor. mitiga⁹. ꝛ iō dicebat G⁹. dico em̄ vt sep itē
das i mitigādo do. hoc em̄ obseruato mē⁹ ab apa
te ꝛ tūoꝛe erūt secura: qd̄ faciēdū ē cū mutatiōe
materie ad aliū locū ꝛ īfusiōib⁹ ꝛ cathaplasma
tib⁹ doloꝛē mitigātib⁹. i mega te⁹ pticula. 6ᵃ. in
fine. ¶ Decioserto nō q̄ epithiata ꝛ empla q̄ po
nūf i do. ca. sāgūeo vel colico post sufficientē e
uacuationē dn̄t poni actualit̄ fri. ad alterandū ꝛ
repcutiēdū si aliq̄ ps remāserit vapoꝝ vel mr̄ie
ꝛ qd̄ āpli⁹ ē dn̄t refrigerari i niue vel puteo fri. ꝛ
sic dicūt autoꝛes: nō dn̄t tn̄ poni ista actu fri. in
posterioꝛi pte ca. ppter metū subeth vel litargie
¶ Deciosepti o igrandū nō ē q̄ post vl̄ia si opa
mur cū pticularib⁹ remedijs circa do. ca. radere
caput ē multū vtile. nā p hm̄oi rationē vapoꝛes
leui⁹ euanescūt: ꝛ remedia ad itra facili⁹ penetra
būt ꝛ rōne fomētatiōis q̄ fit an̄ rasurā cū folijs:
herb ꝛ floꝛib⁹ fm̄ casū ouenietib⁹ ce^m ꝛ totū ca
put ofoꝛtaf. ¶ Decioocta uo scias q̄ i do. ca. ppt̄
sto^m multū iuuat vomit⁹: ꝛ h̄ ppter euacuatio
nē ma^e an̄r. iō q: postq̄ p vomitū vel alit̄ ē suffi
ciēter euacuata ab ea ad caput ampli⁹ fumi ele
uari n̄ pn̄t. ¶ Decionono iā dictū fuit i dicta q̄
hn̄tes do. ca. i nitido aere hitare dn̄t. q̄ntūcūq̄ no
ceat aer turbulētia i egritudib⁹ ca. h̄ experimētal̄r
nouerūt vtiginē vel scotbomiā possidētes ꝛ an
tiquā cephalargiā. q̄ oēs dū aer nubilosus vl̄ nō
clar⁹ extitit gui⁹ molestanf: ꝛ q̄n ei⁹ affuerit sere
nitas: do. ca. ꝛ pōderositas euanescit. ¶ Iō dice
bat Ar⁹. ad regē Arag. Nō solū aūt ē coꝛpi acco
mod⁹ aer pur⁹: s; etiā mēti. Nā oīa mētis opa si
ue in apphēdēdo siue i iudicādo pfecti⁹ ꝛ clari⁹
exercēf i aere purioꝛi. Et isti⁹ cā ē ouenietia serei
tat̄ aer cū pui etate spūum ꝛ natal̄ caloꝛ. vl̄ etiā
q: cū aere rubido vel nebuloso vapoꝛes ꝛ fumi
mag̃ igrossanf: ꝛ sic caloꝛ ꝛ spūs āpli⁹ tenebre
scūt. Vez ꝛ flōie ꝛ farmacie i aeris claritate cuz
sol pfecta radiatiōe cōmodi⁹ celebranf. ꝛ h̄ p ex
perietiā sumētib⁹ so^m ele^m al^m p purgatiōe re
pit̄ q̄ illū nūq̄ sumerēt: nisi sole pfecte radiante:
nulla i aere nubecl̄a extite: tūc dicūt elleboꝝ suuz
effectū q̄uis cū mag̃ āgustia celebꝛiter adiplere:
isti aūt sūt hoīes multū foꝛtes ꝛ robusti mōta

neas aspas cōmorātes.

Capitulum secundū de emigranea.

Migranea seu monopagia ē doloꝛ i medi^e seu vna pte capit̄. Di: aūt amigranea ab emi qd̄ ē mediū ꝛ craneos qd̄ ē craneū: q̄si tenēs medieta tē cnei. Monopagia di a monos qd̄ ē vnū: ꝛ pa gios qd̄ ē ps: quasi vnā ptē capit̄ possidens.

Causa ei⁹ aliq̄n ē itra cneū: aliq̄n ex: sic dic Auic. aliq̄n i pāniculo. s. coopiēte caput: s; vt pl̄imū ē itra craneū. ꝛ cā ē. q: do. ca. p ticular fit fm̄ distictiōnē vētriculoꝝ ce^l. naz ce^m nō solū diuidif fm̄ an̄ ꝛ retro: imo ꝛ fm̄ dext^m ꝛ sinistrū. cū vētriculi cere^l sint pl̄es. vn̄ ē distinct⁹ ab alio mediāte pāniculo. iō vn⁹ vētricul⁹ pōt ēē lesus: alio exn̄te saluo vel plen⁹ hūoꝛib⁹. ꝛ iō fm̄ q̄ repletio ē i aliq̄ vētriculoꝝ vel i aliq̄ pte ei⁹ fm̄ dex^m ꝛ sinistrū fm̄ h̄ fit emigranea i medietate ca pit̄: vel monopagia i minoꝛi pte q̄ medietate vel i vno puo loco solū ꝛ sic ē clau⁹: q: si eēt p oēs vē triculas: eēt cepha^a vel soda vel galea. Dicam⁹ ḡ cū Serapiōe q̄ cā ē eleua⁹ vapoꝝ vel hūoꝝ q̄ fa ciūt do. ppter multitudinē: q̄uis in se sint tpati vl̄ ppter calidi. vel fri. ipsoꝝ q̄uis sint pue q̄ntita tis q̄ quidē vapoꝛes vl̄ hūoꝛes pn̄t vēire a vicīo vl̄ a remot̄ ptib⁹. Et nota q̄ ab alijs causis pt̄ fieri sicut do. ca. ꝛ eadē sūt signa pt̄er q̄ vt pl̄imū emi granea ē iterpolata ꝛ cronica: ꝛ ego an̄ practicā meā vidi aliq̄s pdidisse oclos ex emi^a ꝛ aliq̄s mlt̄ tū vexatos. Sit ḡ emi^a q̄nq̄ a mala cōplexiōe si ne ma^a: s; nō est ita foꝛtis nec sic magna sic q̄n fit ab hūoꝛib⁹ vel vapoꝛib⁹ calidis vel frigidis.

Signa q̄n fit ex hūoꝛib⁹ vl̄ vapoꝛib⁹ cō tētis i pāniculo tegēte craneū ē dolor. foꝛtissim⁹ ꝛ acutus ppterea: q: ille ē neruo sus ptext⁹ venis ꝛ arterijs ꝛ neruis. ꝛ vene ꝛ ar terie recipiūt ꝛ ptinēt hūoꝛē vel vapoꝛē ꝛ p ner uos fit sensus: iō sentif do. itensus. Si aūt fiat a cā cal̄a adest pulsatio tipoꝝ ꝛ ca. i loco do. ꝛ se da⁹ dolo. post appōnē reꝝ frig. dū ma^a fit euacu ata. Si aūt fit a cā fri. tūc nō sentif cal̄itas ꝛ ledi tur a fri. ꝛ iuuaf a cal̄is. ꝛ ē lōgioꝛ duratiōis ꝛ as siduatiōis. Et emigranea q̄ fit a fro mag̃ fit i pte si nistra. ꝛ illa q̄ fit a cal̄. fit mag̃ i pte dex^a. ꝛ in fri gida nō est tant⁹ doloꝛ sicut in calida.

Cura talis ē. si ē a san. qd̄ cognoscif p pul sum plenū ꝛ mollē ꝛ p rubedinē lo ci ꝛ p apitionē venaꝝ rubeaꝝ i oculo eiusdē pt̄ ꝛ pleītudinē vēaꝝ ipsi⁹ ocl̄i ꝛc. tūc fiat flōia de ce ph^a eiusdē pt̄: si adest ouenietia pticulariū. post ea fiat de vena frōt̄. post fiat de naso cū istro fcō.

de ſeꝝ poꝛcōs:⁊ fluat ſaꝝ ꝺ ſā. ¶ Scḋo applicētˀ
res fri.actu ⁊ natura q̄ ſunt dicte in.c.de doꝉ. ca
pitis a ſan.vel a co.Et in magnitudie do. appo
nantˀ narcotica:ſicˀ eſt opiū:iuſq̄amꝰ coꝛtiq̄:mā-
dragoꝛe:cāphoꝛa ⁊ ſiꝉia.¶ Tertio liniatˀ ps do
lēs cū icauſto cū q̄ ſcribūt ſcriptoꝛes:⁊ h̄ ꝫ Aui
cē.vel pāni in eo madefacti applicentˀ:⁊ cū iſtis
⁊ alijs alteretˀ ꝯpꝉo cuꝫ cibis ⁊ potibꝰ frigi.⁊ cū
alijs adiutoꝛijs.¶ Si aūt fiat de coᵃ vel hūo-
res coꝉici ſint mixti cū ſan.tūc euacuentˀ cū ta-
marinꝺ.pꝛunis:caſſiꝗ.māna ⁊ ſiꝉibꝰ. Et ſcias
ꝙ vſus coꝛiādri cū ſucc.iuuat eos. ¶ Quarto
lamina plūbi apponantˀ ⁊ ſtringantˀ ſuꝑ venas
⁊ arterias illiꝰ ꝑtis. ¶ Quīto i eodē tꝑe ponatˀ
defenſiuū ex boloarᵒ ⁊ t̄ra ſigillata arthimolea
cū albumie oui ⁊ aceto vini.¶ Nō.ꝙ ſꝫ cū me-
dicis caꝉisvꝉ fri.debes miſcere aliq̄ ꝯfoꝛtātia ce
reᵐ.¶ Nō.ꝙ poſito ꝙ magis videatˀ abūdare
co.q̄ ſan.tn̄ ꝓpter h̄ nō dimittas flōiam.q꞉ mul
titudinē hūoꝝ euacuat.⁊ cū hoc refrigerat ⁊ tē
perat hūoꝛes coꝛꝑis.¶ Et ſi fiat ab hūoꝛibꝰ fri.
vel a vapoꝛibꝰ eoꝝ:dirigatˀ maᵃ frig.ſi eſt flā vel
meꝉia cū appꝛopꝛiatꝭ. ⁊ purgetˀ cuꝫ yeraruſini ⁊
cū pilꝉis cochijs ⁊ cū medicis in q̇bꝰ intrat pul
pa coloq̄ntiꝺ.⁊ agaricꝰ.⁊ ſiꝉia.poſt purgationē
fiat ſic ꝑino.℞.olei de lilio vel olei muſcatelli-
ni.℥.i.caſtoꝛei.ʒ.ij.eufoꝛbij.ʒ.i.muſci fini.g̃.ij.mi
ſceātˀ foꝛtitˀ.⁊ ꝺ iſto oleo caꝉo vngatˀ ps dolēs:⁊
aliq̄ gutta caᵃ inſtilletˀ i aure a ꝑte doꝉ.¶ Scḋo
fiat tale empꝉin.℞.baccaꝝ lauri folioꝝ rute.an̄
℥.ij.ſinapi.ʒ.i.olei ꝺ lilio q̄ntū ſufficiat:fiat em-
pꝉin ſupꝛa locū do.⁊ caꝉ.applicetˀ.¶ Tertio ra-
diq̄ cucum̄.aſinini cū ruta ⁊ abſinᵒ: decoq̄ntˀ in
aq̄ ⁊ oleo vſq꞉ ad diſſoꝉonē.⁊ de iſta decoctione
embꝛocetˀ locꝰ dolēs:⁊ ſubā teratˀ ⁊ fiat empꝉm.
Iſta medicina vtebatˀ q̄dā mꝉier:⁊ cū ipā cura
bat oēm emiḡneā cū fe.⁊ ſine fe.ſicˀ dicˀ Auicen.
Itē dicit ꝙ empꝉin ſinap.nō hꝫ par.¶ Quarto
qn̄ egriᵒ multū ꝓlongatˀ:fac empꝉin. ℞. gūmi
rute.℥.ij.coꝛtiq̄ radiq̄ ſq̄lle.℥.i.eufoꝛ.℥.ß. fiat em-
pꝉin vel empꝉā cū vino odoꝛifero ad modū epy
thimaꝭ.⁊ eſt Auicˀ.q̄ dicˀ ꝙ ē medicamē magnū
in emigranea.¶ Quintū remediū eſt iſtud.℞
pipis nigri eufoꝛ.aſſefeᶜ an̄.ʒ.i.incoꝛꝑentur cuꝫ
oleo ad ignē.⁊.ij.vel.iij.gutte ponātˀ in aure op
poſito doꝉ.⁊ h̄ ē ſnīa Gᵃ.i paſſioᵒ.¶ Sexto ℞.
pipis. ʒ. ß.ſinap.ʒ.iij.fimi colūbi exiccati ⁊ albi
ʒ.iiij.pulueriſentˀ ⁊ incoꝛꝑentˀ cū aceto ⁊ frons ⁊
timpoꝛa liniantˀ.Et ſi iſta nō valēt:apponatˀ me
dicina cōpoſita ex cātaridibꝰ vt locꝰ veſicetˀ:⁊ flu
at liquoꝛ.¶ Septimo ſi iſta nō valent: cauteri-
zentˀ arterie vꝉ vene illiꝰ lateris cū maḡ cautela.
¶ Maioꝛana vꝫ emiḡnee qn̄ ē ex mꝉia: ſi ē pul
uerizata vꝉ piſtata cū melle:fiat ēpꝉꝫ algafagi.⁊
vꝫ doloꝛi frig.ca.ſaccellata a vētoſitatibꝰ groſſis

Emigranee vētoſe cā ē aliq̄n coꝉ.
ru.vapoꝛoſa penetrāſ
vētriculos ceˡ.⁊ aliq̄n ē vētoſitas groſſa ab alijs
hūoꝛibꝰ diſſoꝉta:⁊ maxᶜ qn̄ caput ē debile a pꝛiᵒ
creatiōis vel ꝑ aliqꝺ accidēs:ſicut ē ꝑcuſſio i illa
ꝑte:vꝉ ꝓpter lotionē capitꝭ factā nō i debito tꝑe.
ſicut faciūt mulieres q̄ qn̄ lauarūt capita:cū fri.
lixiuio nō exiccāt capillos:imo cū eis madidis
capita ligant.

Signa iſtiꝰ ſūt do.nimiꝰ cū q̄dā malle
atōe:⁊ n̄ pōt īfirmꝰ videre lumē
eo ꝙ ꝑ lumē ⁊ ſpēdoꝛē ſpūs diſgregātˀ: ⁊ faciūt
extētionē pelliculaꝝ.⁊ ſic fit maioꝛ motꝰ i eis ⁊ i
vētoſiᶜ ibi icluſa:nec p̄t audire ſonitū nec voceꝫ
q꞉ aer interiꝰ ipulſꝰ ꝑ oꝛgaᵐ auditꝰ mouet vapo
rē vꝉ vētū iterioꝛē:⁊ ꝑ ꝯn̄s fit maioꝛ diſtētio pel
liculaꝝ.¶ Siḡ āt caꝝ ſūt:ſi fiāt a co.ru.vētoſa.
vꝉ vapoꝛoſa tc̄ patiēs ſentit magꝭ ꝑcuſſiōes et
freq̄ntes:ac ſi cū malleo freq̄ntˀ ꝑcuteretˀ:ſi āt ex
vētoſiᶜ q̄ diſſoluta eſt ab hūoꝛibꝰ fri. vel a vapo
ribꝰ:tūc ſentitˀ ḡuttas:⁊ q̄ſi tremoꝛ vel ſaltus.

Curatur ſic.ſi ē a co. purgetˀ ſicˀ ſupiꝰ
dcm̄ ē ꝺ do.ca.qn̄ ē a co.po-
ſtea capite raſo embꝛocetˀ cū aq̄ decoctōis paꝑ.
vioꝉ.oꝛdei pſillij ⁊ floꝝ foliculoꝝ ſaliq̄. ⁊ ſternᵒ
cū oleo vioꝉ.vel cū oleo vnfācino vel oleo ꝺ pa
pa.ꝑuocetˀ.Et ſi foꝛte multas patiatˀ vigilias ꝓ-
pter iſtū do.mallcatiuū:fiat iā dcā ſterniuᵒ.⁊ fi-
at hoc linimētū ſupꝛa venas ca.pulſatiles ⁊ ſu-
pꝛa ꝯmiſſurā.℞.olei vioꝉ.olei roꝭ.olei papaue-
ris an̄.℥.ß.populeonis.℥.ij.ſucci papaueris. ſuc-
ci lactu.lacꝭ mulieris.an̄.℥.ß.ſc.papa.al.ſan.al.⁊
ru.an̄.℥.ß.pulueriꝫanda pulueriꝫentˀ ⁊ incoꝛꝑentˀ
in moꝛtario ⁊ capiti fri.applicetˀ poſt maᶜ eua-
cuationē.Si ſit ex groſſā ventoſitate: purgetur
cum yerapigra Gᵃ acuata cum pulpa colloq̄n-
tiꝺ.vel cum yeraruſini.vel pillulis cochijs:⁊ ſi-
milibus.Deinde vngatur cum oleo ſambuci vel
cum oleo aneti:embꝛocetur caput raſum cū aq̄
decoctionis ſanſuci:ambꝛoſie:bethonice: camo-
mille ⁊ mellᵒ.Et fiat epythima de myrrha croco
⁊ aloe.Et fiat gargaᵃ cum rebus cal. ⁊ cum ye-
rapi.diſtemperata cum aqua cali.Et pꝛouocentˀ
ſternutatiōes cum oleo de coſto ⁊ anetino ⁊ nar
dino.atvtatur cibis facilis digeſtionis cū aniſo
⁊ cimino ⁊ cum carminātibus ⁊ ꝯſumētibꝰ illā
ventoſitatē.Dieta iſtoꝝ ſit ſicut habētiū do. ca.

¶ Caplm.iij.de vertigine.

Ertigo et schothomia ad vnū ptinēt caplm. v Dr aūt vtigo de vto vtis. nā habēti vtiginē oia i girū vti videt̄:vl' q̄ alia sup ipm vtant̄. Symō ianuēsis i psodia dic̄ vtigo a vto vtis:τ ē glob' vl' ↄuolutio vl' ↄgira° q̄ fit in terra a vēto:τ i ca.a morbo. Uel dic q̄ vtigo a vtice dr p eo q̄ morb' vtigo in vtice a medicꝫ nūcupat̄. Ysid.dic.qtiēscūq; vēt' surgit τc. de gnatiōe vēti loqndo. Sic in vtice hoīs venęτ arterie vētositatē ex resoluta hūectatiōe gignūt τ i oclis girū faciūt. ¶ Scothomia dr a scotos qđ ē videre:τ mias qđ ē musca:q̄si visio muscarū:nā videt̄ eis q̄ muscas τ bibiōes an̄ oculos ↄtinue videāt euolare:sicut illis euenit in qbus incipit catharacta vel auget̄.

Causa sunt vapores vētosi τ i vacuitate cere' ↄtēti vl' in neruis vel venis q̄ sunt i ipo:vl' aliqs hūoꝝ pter naturā i ipo ce° ↄtēt':ex q̄ vapores resoluti p actionē innati caloris vl' pter motū sunt cāe istaꝝ passionū: vel ēt isti vapores vl' fumositates pñt eleuari:a pessimis hūorib' in corpe ↄmorātib'. sicut dic̄ G' 3°.āph.ↄ°.32°.ibi.Seniorib' vo τc. Et lꝫ a multis mēbris venire possit:tn̄ vt freqntius a sto° fit:q: via est rectior τ latior.

Modus p quē fit est iste:cū iste vapor mouet̄:suo motu mouet spiritū aialē:τ si in girū mouet̄ fac̄ vtiginē.si aūt lateralr̄ vel alio motu facit scothomiā: q: indicat ex̄ illđ qđ int' hꝫ:τ ex h̄ seqt̄ malicia cācellatōis in crucifi° nerui optici. τ seqt̄ corrup° vis'.τ patit̄ sensus cōis:τ p ↄñs imaginatiua: τ est nocumētū vtuq; visiue. In vtigie ma° est magis subtilis:τ vapor ē vētosus iclusus in hūido viscoso q̄ vapor nō hñs exitū vtit̄ in girū:τ ē: sile de aq̄ exñte i papside lata τ rotūda:in q̄ si lateralr̄ aq̄ infundat̄ in vna extremitatū:aq̄ q̄ infundit̄ cū alia in papside exñte mouebit̄ in girū.vl' est sile de aqua bulliēte in cacabo.

Signa Qui hāc hñt passionē neq̄ q̄ i spicere pñt res q̄ i girū mouet̄: nec res velocit̄ motas:qn appodiēt se:q: intrīsecus vapor mouet̄:τ res exterior mouet̄:τ vr̄ eis ēt q̄ ipsi moueāt̄.τcū h̄ sentiūt do.τ g̃uitatē i anteriori pte ca. Et si est ex ma^a^ in ce° exñte passio est ↄtinua vl' assidua:τ alia egri° nō sentit̄ i alia pte corpis:nec pcesserūt aliq̄ ex qbus possit esse ↄiectura.sequit̄ ēt sonit' τ tinit' auriū τ do.ca. pulsatio i arterijs āterior ib'; debilitas i sensib' l.in visu:audi.τc. Si ē i sto° ē cū aboiatōe τ nausea vl' cū aliq̄ ex passiōib' sto':τ nō ē ita ↄtinua vl' assidua. Si ē ab alijs:vt epat splē τc.p dolores τ g̃uitates illoꝝ iudicat̄. Si venit ex mrice:cog̃scit̄ p do.vētris circa mricis regionē τ p paucitatē mēstruoꝝ:τ q: dimisit ↄsuetū coitū vl' flōiaꝫ. si ma^a^ illi' capnosi τ mobilis fumi vel vapoꝝ est sā.corpa videt̄ rubea:τ adest puls' tipoꝝ τ venarū q̄ sunt post aures iflate facies cl'a.τ oculi ru. lassitudo corpis τ in oī spē ocli tenebrescūt. Si ē ex co.vr̄ eis q̄ res sint citri' col'.τ somniāt scvolare τ leuit̄ moueri:τ vigilāt:τ hñt nauseā.τ huitudo τ alia pticularia inuūt in noticia signorū. Et si ma^a^ vapoꝝ ē flā.totū corp' ē g̃ue:pigꝝ: sonolētū cū multitudine sputi τ supfluitat̄ nariū cū albedie col'. Si ex mlia:adest g̃uitas in corpe vigilie:corruptio cogitatōis:τ somnia timorosa Mihi al's accidit sco^a^ τ somniabā copiā videre san.effusi a narib' meis:τ i illo iteꝝ faciē voluta ri:at faciē ab codē deturpatam. Facta g̃ flōia cephe° cū abstinētia a vaporosis τ cū somno post flōiaꝫ cessauit tota egri°. Iō ↄsulo q̄ in his passiōib' fiat flōia de cepha^a^:maxie qñ ē a cā cala. ¶ Nō q̄ in vtigine sco^a^ cū ma^a^ mobilis q̄ ē ei' cā sit in ce°.fiūt leui' somnie p q̄ facilit̄ cog̃scit̄ hu.peccās:τ cāe caꝝ.vñ somnia hñt:sal̄ significatiōes certiores in egritudib' capit̄ q̄ in alijs.

Pronosticatio In. 5. amph. canon.18.austrine ↄstōnes faciūt vtiginē.τ in codē.3°.cano. 32.q̄ vtigo accidit libēter senib'. Et G'.i ↄ° eiusdē.32.ibi. Sēiorib' vo dic̄. Uertigo aūt sine dubio mala est:τ qm̄ appoplie τ epilie est vicia:τ si aliqs hꝫ vtig.vl' sco.τ cū h̄ sit ebriosus τ mali regiminis:cito cadit in epipliam:litargiā vl' appopliam:τ pōt medic' eis vel amicis denūciare.

Curatio Cū veneris ad vtiginosuꝫ si sig̃ san.appent vl' plenitudo corpis τ sit calitas mani^a^ fiat flōiatio de ceph^a^ nisi aliqd ipediat:vt ē vr':etas τc. Scđo fiat de venis q̄ sūt retro aures:dū tn̄ nō sint pulsatiles: nā flōia istaꝝ vēaꝝ optia ē i cura oiꝫ spēꝝ vtigis matialiū:τ maxie si cauterizent̄ τ oꝫ mltū:max^e^ si fiat a vaporib' ab inferiorib' eleuat̄:a qcūq; lo° eleuet̄. Tertio apponāt̄ vētose retro collū τ i ca. Et i istis duob' ↄcordāt Haly. Auic.τ Rab.vult etiā Rab.q̄ si iste vene non appent:fiat flōia de basi^a^ τ epa^a^ pptea:q: si i cor^e^ peccat sā.i qnto vl' i qli magis peccabit cū ibi gñet̄:nisi ab aliq̄ alio mē° mutaret̄ i malā qlitatē. Uult etiā Rab.q̄ crura vētosent̄:τ post oxirodinū ca.infundat̄:τ

stupe ī eo madefc̄e apponāť ⁊ vēt soluať p̄ᵒ cū clisteri si ꝯstipaᵒ adest pꝰ euēť. p̄ᵒ cuȝ mirab. citri. thamarīď prunis ⁊ succᵒ al. ⁊ patiēs caueat a cibꝭ caľ. Nā ꝑ appōnē vētosaꝝ ī fontinella colli fit distractio maᶜ ⁊ etiā in cruribꝰ. Gꝰ etiā in passioᵒ dicit ꝙ fiat flōia de mr̄ice. i. mediana. ⁊ post fiāt epythiata gargaª ⁊ odoramª. ad alterandū malā cōpľōnē ⁊ ad euacuādū materiā cū hijs q̄ dicta sunt in cura de do. ca. ex caľ. hu. Cū aūt ē ab alio hu. oȝ illā materiā digerere: ⁊ post euacuare. Et si est a stoᵒ Haly. Auic. ⁊ Gꝰ. iubēt vomitū fieri qn̄ ē a flāte cū icidētibꝰ ⁊ subtiliātibꝰ vt est raphanꝰ ⁊ eiꝰ semē sina. ⁊ nux vomica ⁊ catapucia ista coquanť in aq̄: ⁊ addito aceto ⁊ melle Vel fiāt vomitiua alia. ¶ Scd̄o purgeť flā cuȝ approp̄atis: vt ē pig̃. G¹ ⁊ pilľe cochie Post fiāt gargaª purgātia flā a ca. s. cū pipe pireᵒ. stafizaª sale nirᵒ nigella castoᵒ galāga cappaŕ. ⁊ agarico. masticatio q̄ȝ capparis cū mastic̄ mundificat ca. ⁊ calamētū origaᵐ ⁊ ysopꝰ: ⁊ ista multotiēs iterenť. ¶ Si aūt hu. sit colicꝰ: purgeť post digestionē. ⁊ si sit ī stoᵒ. purgeť cū vomitu ſm Haly. ⁊ post purgeť cū decoctiōe miraboľ. q2 stomaᵐ ꝯfortāt ⁊ roborāt post euacuationē: ⁊ purgeť cū thamarind̄ ⁊ sene ⁊ miraboľ. citris. ⁊ post hoc ca. raso applieeť oleū roſ. cū aceto ⁊ aq̄ rob. Qn̄ aūt egriᵒ est ꝯfirmata: vngať cū oleo de camo. Si alij hūores sunt ꝯmixti cū sanguie vel sine eo: purgenť p̄ᵒ ſm coꝝ mixtionē cū medicīa cōposita. Et dicit Auic̄. ꝙ ī isto cāu pilľe stōice sūt multuȝ iuuatiue q̄ ꝯfortāt stoᵐ ⁊ faciūt appetere cibū. ⁊ sunt valētes ad stoᵐ ⁊ epar ⁊ splenē ⁊ mūdificāt sensꝰ ⁊ itestina: ⁊ educūt sup̄fluitates ex toto corp̄e. s. vtrāq̄ȝ colerā ⁊ flā: quaꝝ h̄ est reᵒ ¶ ℞. miraboľ. keb. ℥. vi. saľ ind̄. absinthij romani ag̃ leuis scamōee an̄. ℥. iij. an¹ azari se. apij an̄. ℥. ij. ꝫbit al. ℥. i ꝭ. epythimi. reub. mūdi receň an̄. ℥. v. yeraᶜ. ℥. vij. gariof. ℥. j. cū aq̄ īfusionis peidaꝝ. fiat massa pilľaꝝ. deneť aurei duo. Istas pilľas cū suis ꝯditiōibus ponit Auic̄. 5. can̄. trac. 9. de pilľis: ¶ Nō etiā ꝙ clisteria multū valēt ī egritudinibꝰ ca. materialibꝰ: q2 distrahūt maťiā ad oppositū ⁊ post ista fiāt gargaª fomētatiōes: scarificatiōes cū vētosis ī sūmitate ca. ⁊ innocra. i. fōtinella colli. Si venerit a matrice: puta q2 mᶜ nō bn̄ fluūt ꝓuoceť. ⁊ si ab alijs mēbris vt epar splē ⁊ c̄. cureť. ⁊ cū hoc cōforteť ceᵐ: ⁊ fiāt localia remeª ī ca. ¶ In cā igiť fri. odorēt muscū castoreū nigellā basiliconē: maiorana: folia ⁊ flores ag̃ casti ⁊ lauēdulā. In cā āt caľ. odorēt vioľ roſ. sand̄. cāphorā: aquā roſ ⁊ acetuȝ. Si autem fit ex causis exterioribꝰ vt ē casus ꝑcussio: fiat cura q̄ dicta ē in c. de do. ca. ex ꝑcussione. Et si fit a subitis reuolutiōibꝰ: sicut fit aliqn̄ ī roť: q̄escant ⁊ caueāt ab illꝭ. Et si venerit ꝓpter stoⁱ vacuitatē capiāt aliq̄d: vt ē vipa ī vino liphato vel buccella panis in succo agresti ⁊ fructuū stipticoꝝ. Preť ista pōt fieri talis cucufa. ℞. rosa. ru. ℥. ij. camomeliⁱ. se. aneti coriādri p̄pati an̄. ℥. j. floꝝ nenufaris. vioľ. anⁱ maraⁱ sansuci an̄. ℥. ß. bethonice. ℥. j. ⁊ ß. ista exiccata ad vmbrā cōquassenť ⁊ fiat cucufa. ⁊ post vľa ipsa calefacta ī vapore aceti vini ca. applieeť. ⁊ ista valȝ ī oī egrituᶜ ca. ⁊ in reuma te a cā fri. Si autē maª sit ca. minuanť caľ. ⁊ augeāť fri. ⁊ applicenť. Coriādrū ꝯfert vtigini fetē a vapore co. aut stātiᵒ ⁊ epyľie facte ex hoc ⁊ eiꝰ ꝓprietas ē ꝓhibere vaporē ad ca. 2. can̄. c. ꝓpo.

Dieta eoꝝ ē: ꝙ caueāt a nimio cibo ⁊ potu spālit̄ vini: nisi sit bn̄ liphatū. et qn̄ ē a cā ca. vitēt nutrientia caª. ⁊ qn̄ ē a cā fri. vitēt se nutriētibꝰ fri. ⁊ ī fine cene ⁊ prādij cōcedant morsellus panis torrefactū ad ignē duȝ tn̄ nō nigrescat sine quocunq̄ȝ potu: ⁊ cōcedat cibaria faciľ digōnis ī modica q̄ntitate. Caueāt āmbulare ꝑ altos muros vel sup̄ trabes lōge a terra. ⁊ nō aspiciāt res volubiles nec ꝓfundas: nec respiciant res q̄ cito currūt vel voluunť: vt nubes celi ⁊ rote: ⁊ siľia: q2 talia mouēt eos ad poxisinum.

¶ Capitulū. iiij. de subeth.

Somnus triplex ē. q̄dā ē mere naturaľ ⁊ de isto dr̄: ꝙ ē q̄es ī dormiēdo: ⁊ diffiniť sic. Sōnꝰ ē quies vtutuȝ aīaliū cū intētione naturaliū. Ista diffiᵒ dať ab effectu quē iducit sōnꝰ. De isto dic̄ Gꝰ. 2. ꝓnosti. ꝯᵒ. 2. Sōnꝰ est reditꝰ spūs aīalis ab instrīs sensus ⁊ motus ad suū p̄ncipiuȝ. Et de istis mľta inuenies ī liᵒ alio caᵒ de sōno. Et de isto dic̄ Aui. p̄ª fen. 3ⁱ. c. 4. Et sōnꝰ quidē naturaľ absolute ē cuiꝰ reditꝰ ē cum ꝓfundatiōe spiritꝰ ad iteriora vt digerať cibꝰ ibidē ergo ī isto spūs retrahunť iteriꝰ: vt cibꝰ digerať: ⁊ vt etiā spūs ⁊ caľ. naturaľ q̄ resoluti sūt in vigiª restaurēť ⁊ augmētēť. Aliꝰ ē sōnꝰ q̄ absoluᶜ nō ē naturaľ ſm Auic. vbi supra: s̄ vicinať ei: vt ē ille q̄ accidit ꝯualescētibꝰ ab egriᶜ q̄ aliqn̄ habēt sōnuȝ multū ꝓfunduȝ. tn̄ ē bonū signuȝ. Et sōnus q̄ fit post nimiā euacuationē cum meª laxatiua. ⁊ iste ꝓficit eis: q2 q̄dāmō virtꝰ redit in eis Et de isto cōiter dr̄. dimittať dormire patiēs: q2 oȝ ꝙ recup̄et illud qd̄ dep̄didit. Alia spēs somni nō naturaľ ē. q̄ fit ꝓpť sup̄fluitatē resolōnis spiritꝰ ꝓpť motuȝ ⁊ laborē ⁊ sup̄fluū exercitium: et

filia. Et in talib⁹ casib⁹ nō cōpetit sōn⁹: nisi cibo
⁊ potu pcedētibus. Tertius mod⁹ sōni ē penitus
ınaturalis: ⁊ vocat̄ i arab⁹ subeth. cui⁹ p̄a cā pōt
eē vehemētia porisınoꝝ fc. qñ natura retrahit̄
ad iterius: ⁊ ē oppssa seu occupata sub mıſta m^a
⁊ sequit̄ ipaꝫ sp̄s aīalis. ⁊ hoc fit maxie qñ ma^a
ē fri. flātica. Scđa cā ē ascēsus vapoꝝ ab aliquo
me⁹ ıferiori ad anteriorē ptē ce^l vt a sto⁹. pulōne
mīrice ⁊ sil'ibus. Tertia cā ē multitudo ṽmiū. Et
iste fit sepe ⁊ sepius ı pueris. Quarta cā p̄t eē ict⁹
vl' pcussio supra craneū: ex q̄ sequit̄ cōpressio ce^l
⁊ de istis vidi multos mori. Et istis h̄ maxie ac/
cidit: cuꝫ anterior ps cranei ē lesa. Aliqñ venit p
pter frigiditatē p⁹ h̄m Auic. Et ista fritas pōt i/
p̄mi a rebus exterius agētibus: vt aere vēto: fro
niue. Vel ppt̄ applicationē stupefaciētiū: vt sūt
opiuꝫ: papa. mādrag. ⁊ sil'ia: vt etiā sunt iusqan⁹
coriādꝛuꝫ recēs: vl' si aliq̄ ex istis iterius sumant̄
causāt subeth. Et iusq̄a^m capiūt aliqñ illi q̄ sunt
in tormētis: vt tormēta iudicialia nō sentiāt: nec p
illa ṽitatem cōfiteant̄: ⁊ latrones aliq̄tiens istis
vtunt̄ vt liberi⁹ mala opent̄: nā tal' sōn⁹ magis ē
stupor. Scđo ı ordie post frigiditatē venit hūi/
ditas nimia oppilās vias sp̄uū aīaliū q̄ sūt ı ce⁹
āpli⁹ q̄ ı naturali sōno reqrat̄. Et ad h̄ q̄ faciat
subeth: oꝫ q̄ hūiditas sit multa ⁊ viscosa de diffi
cili ꝯsūptibil'. Si aūt ista duo. s. fritas ⁊ hūidi/
tas ꝯiūgant̄: iā faciūt deteri⁹ s̄ꝫ q̄ntitatē fritat̄ ⁊
hu. Nā si multa ē: fac̄ subeth. si maior: subeth est
fortior. Et si ābelit⁹ nō remouet̄ a sua dispōne as
silat̄ litargie ⁊ si aggrauat̄: iā silat̄ apoplexie ⁊c.

Signa. Si sit ppt̄ porisınoꝝ vehemen/
tiā cogšcit̄ p illos porisınos ⁊ p
p̄ntiā fc. Siue ppt̄ ascēsus vapoꝝ ab alijs mēbris
cogšcit̄ p passiōes illoꝝ. nā si subeth ē a sto⁹: pre
cessit ipsi⁹ aggua⁹ seu notabil' passio in sto⁹ ⁊ do.
ca. ⁊ ṽtigo. ⁊ tinnit⁹ ⁊ ymaginatiōis corrup⁹ ⁊ mi
nor ē in ieiuno q̄ post cibū. Si a pec^e vel pl'one
p̄cessit pleuref̄ pipl'ia. ⁊ silr̄ de mīrice: epate ⁊ sil'i/
b⁹. Si aūt a ṽmib⁹: p signū ṽmiū: si fit a pcussio
ne scit̄ p ictū ı capite receptū: etiā p iudiciū assi/
stētiū. Qñ ē ppt̄ frig⁹ vel alteꝝ narcoticuꝫ ca. ap
plicatū h̄ p⁹ cogšcitur: q: diu fuit ı mōtanis ni/
uosis ⁊ in magnis frigoribus ca. ⁊ corpore male
coopertis ⁊ facies nō ē tumida nec in ea sig̃ reple/
tiōis appent. color faciei tēdit ad viriditatē ⁊ pul
sus ē lōgus: durus ⁊ rar⁹. ¶ Scđꝫ cognoscitur
q: opiū vl' alie medicie fortes fri. exteri⁹ ı ca. fue/
rūt applicate. Si aūt sit ppt̄ assūptionē alicui⁹
me^e: vt ē mādra^a: opiū: iusq̄a⁹. fūg⁹ coriādꝛuꝫ re
cēs lac ı sto⁹ coagulatū aut se. psillij. tūc isti sunt
itoxicati: ⁊ venit aliqñ sincop. ⁊ itollerātia: ⁊ vi/
dēt̄ suffocari ⁊ adest stric^a ābelit⁹: ⁊ fri̅as ⁊ viridi
tas extremitatū: ⁊ pulsus debil' formicās: ⁊ si ē ra
rus nō ē vniformis: imo variabil'. Si sit ppt̄ cō/
plexionē fri. vel hu. nō assūt signa repletiōis nec
flātis nec san. Et si sit ppter hūiditatē oppilātē
⁊ illa hūiditas sit flātica: cogšcit̄ ex dicta pcedē/
te: q: nimis assumebat de cibo ⁊ potu: ⁊ sibi pla/
cebāt cōestiones ⁊ gulositates ⁊ vsus fructuum
⁊ reꝝ flegmaticaꝝ: ⁊ fuit in ocio ⁊ trāq̄llitate: et
libent̄ venit viris eccl'iasticis. Et iste subeth ē gūis
cuꝫ colore albo ı ocul' lingua ⁊ palpebris ⁊ frate
ad tactū ı frōte ⁊ facie. Si sit ex sanguie: cogšcit̄
p ruborē faciei: oculoꝝ aut maxillaꝝ ⁊ lingue: ⁊
calitatē ı tactu ı ca. ⁊ frōte. Dr̄a ē inter subeth. ⁊
appo. nā q̄ patit̄ subeth excitatur aliqñ postq̄ ei
clamat̄: ⁊ itelligit ac videt ⁊ cognoscit: ⁊ mot⁹ sūt
leniores suis sensib⁹. s. visu: auditu ⁊ intellectu.
¶ In appo. oīa ista cessāt: nec sentiūt nec mouē
tur. Itē ē dr̄a iter sincop. ⁊ subeth. q: pulsus ı su
beth ē fortior ⁊ silior pulsib⁹ sanoꝝ: ⁊ pulsus sin
copatizātis est debilior ⁊ durior: ⁊ color faciei ē si
cut color mortuoꝝ. s. citrin⁹: ⁊ adest fritas extre/
mitatū. In subeth color manet ı sua dispo^e. nec
facies mutat̄ a for^a dormiē^m nisi q̄ facies vı̄ ma
gis tumida. Differt etiā a suffocatiōe matricis: q:
ille excitat̄ ⁊ rn̄dit: illa aūt nec loq̄tꝫ: q̄uis itelli/
gat: nec recte pōt oculos apire nec collū ⁊ caput
nec pedes mouere sic h̄ns subeth: ⁊ suffoca⁹ ve/
nit subito. Aliqñ ista egri⁹ ē cōposita ex hu. flāti
cis ⁊ col'icis facietib⁹ apa ı ce⁹. ⁊ tūc vocat̄ subeth
euigilatia. De ista vide Serapi. li. p⁹. Nā Ras ⁊
Serap. sil' ponūt curā subeth ⁊ litar^e: q: eadē ē
cā: q: rem^a ı litargia debēt apponi ı pupi ca. ⁊ in
subeth ı āteriori pte. s. i pra s̄ꝫ iohēꝫ d' tornamira

Curatio. Qñ subeth venit ı p̄n⁹ porio
rū patiēs ı loco lūioso ponat̄
⁊ vociferet̄ ⁊ trahāt̄ sibi digiti: aut strigant̄ extre
mitates ⁊ ace^m fortissi^m p nares ımittat̄. ¶ Se
cūdo fūdat̄ ace^m ı tegl'a ardēte ⁊ patiēs recipiat
fumū. ¶ Ter⁹ sumāt̄ ace^l ptes. ꝫ. olei ros. ps. j. ⁊
vngat̄ āterior ps ca. ¶ Quarto vngat̄ cū succo
g̃nati vel cū agresta: ⁊ iteꝝ ace^m cū plūa mittat̄
p nares. ¶ Quito succ⁹ sicide p nares ımittatur
⁊ sternu⁹ puocet̄. Et si ista nō sufficiūt puocet vo
mit⁹ cū agresta ⁊ oleo sil' bibit̄. Si aūt ē a vapo
re alicui⁹ mēbri: illud mē^m curet̄ euacuando ab
eo illā materiā malā: ⁊ ce^m ꝯfortet̄ vt nō recipiat
qđ sibi mādat̄: ⁊ h̄ fit cū oleo ros. ⁊ aceto supra
dictis: ⁊ cū succ̄ fructuū stipticoꝝ: ⁊ vltio fiāt ali
qua resolutiua sine attractione. Si fiat a ṽmib⁹,

occidant̃ ⁊ expellãt̃. Si fit ꝓpt̃ ictuȝ in cranco. di
mitto restauratoꝛib⁹. Si fit ꝓpt̃ frig⁹ extrĩsecuȝ
det̃ tyriaca: metridatuȝ: dyamuscuȝ diãthos po⁹
muscata ⁊ plirꝭ cuȝ musco. Et embrocet̃ cap. cuȝ
aq̄ decoctõis rute lauri ⁊ siliuȝ: in q̃ dissoluãt̃ ca
stoꝛeũ ⁊ piretꝝ: ⁊ vngat̃ ca. cuȝ oleo de casto⁰. ⁊
de been ⁊ oleo muscatellino. ⁊ applicent̃ empl'a
ex casto⁰. ℥. ij. squill'. ℥. i. musci ℈. vi. ⁊ cuȝ oleo ru
taceo fiat empl'ȝ: ⁊ odoꝛet muscuȝ casto^m nuceȝ
muscatã ⁊ squinãtuȝ. Si ãt fit ꝓpt̃ fri. narcotica
int⁹sumpta: fiat eadeȝ cura. tñ isti d̃nt vomere ⁊
purgari subito cuȝ clisterib⁹: ⁊ curent̃ sic̃ si eẽnt
toxicati ⁊ venenati: ⁊ recurre ad curã de veneno
Si fiat ꝓpt̃ nimiũ hu. opilãtex. euacuet̃ illa hũi
ditas. Si ꝙ fit san. ꝓus flõetur de cepha^a. scd̃o
fiat flõia sophene vl' ventose crurib⁹ apponant̃
Fiãt clisteria ⁊ cibi subtilia⁰ ⁊ sic flã purget̃ cuȝ
clisterib⁹ acutis: ⁊ ꝓuocet̃ eis vomitus euacuãs
flã a sto⁰. ⁊ fiãt embroce: caputpur^a sternutatio-
nes ⁊ garga^a. Scias ſm Auic. ꝙ ira mltuȝ vȝ i
egritudibus in q̇b⁹ cogita⁰ debilitat̃ vl' destruit̃:
q: aiaȝ ꝯmouet ⁊ excitat. Et medicia q̃ facit vi-
gilare est epithima fcm̃ cuȝ cala⁰ ⁊ abster⁰ faciei
cuȝ ace⁰ at ligatura doloꝛosa in extremitatibus
inferioꝛibus: ⁊ ꝓuocatio sternutationum.

¶ Cap'm. v. de vigilia supflua

v Vigilia ẽ vna d̃ reb⁹ ñ nãlib⁹ q̃ coꝛp⁹ imutãt ſꝫ sui multitudinẽ ⁊ paucitatẽ. Et vigi^a est redit⁹ spũs aialis ad instr̃a sensus ⁊
mot⁹ ad opatiões exercẽdas. Est ãt duplex vig^a
vna nat̃al' postꝙ hõ doꝛmiuit satꝭ: ⁊ tũc hõ eui-
gilat̃ icipiẽs sẽtit se hylarẽ gadẽtẽ: leuẽ: iocũdũ:
⁊ aptũ ad opa. Et si sẽtit se sõnolẽtũ ⁊ põdero-
suȝ nimis cito euigilat⁹ fuit: ⁊ nõ sufficiẽt̃ doꝛmi
uit. A^a est vig^a innat̃al' in q̃ hõ ñ põt doꝛmire et
ista vocat̃ arab^e sahara: q̃ mltꝭ de cãis p̃t ꝓuẽire

Causa p^a ẽ ꝯ⁰ ca. ꝑ se: vl' ꝯ⁰ sicca ꝑ se: vel ꝯ⁰ ca. ⁊ sicca sil' i ce⁰. Nã iste ꝯple
xiões desiccãt vapoꝛẽ mulcebrẽ ⁊ suauẽ a triplici
digestiã resolutũ q̇ ẽ ma^a sõni: ⁊ subtiliant spũ
aialẽ ⁊ ignĩũt. ⁊ ꝑ ꝯñs ille spũs mouet̃ ad extri⁹.
¶ Scd̃a cã põt eẽ accñ͂a aie: vt sũt ira: tristi^a: do
loꝛ de aliq̃ re fortiss ia cogi⁰ ad qnã veniũt spũs
⁊ cal'. ibi multiplicat̃: vapoꝛ supꝛadict⁹ ꝯsumit̃ iõ
d̃: ꝙ hoies mltũ imagiatiui ħnt ꝑtẽ añrioꝛẽ ca.
cal'aȝ: ⁊ sunt mltaꝝ vigiliaꝝ. sili ⁊ calui. ¶ Ter^a
cã põt eẽ bauracitas seu nitrositas alic⁹ hũidita
tis i ce⁰ vel iux̃ ipm latitãtꝭ. ⁊ h̃ freq̃nt̃ accidit in
senib⁹. ¶ Quarta põt eẽ dol'. alicui⁹ mẽ^a ꝓpter
apa vl' solõnẽ ꝯtinuitat̃. ¶ Quita p̃t eẽ claritas
nimia loci i q̃ q̇s doꝛmitur⁹ ẽ: maxĩe si ad vigili-
as sit par⁹. ¶ Sexta cã põt eẽ malicia digõnis
ꝓpt̃ multitudinẽ repletõis. ¶ Sept^a est mali-
cia ciboꝝ assumptoꝝ: vt sũt fũgi vel fabe cepe ⁊
eruca. q̄ꝝ aliq̃ faciũt inflatiõeȝ. A^a ꝯmouẽt hũo
res ⁊ sic faciũt sõnia terribilia: q̇b⁹ q̇s nõ põt bñ
doꝛmire: imo ẽ q̃dã insõnietas. ¶ Octaua cã ẽ
fe. malicia in q̃ fumi capnosi sicci ⁊ moꝛdicatiui
eleuãt̃ ad ce^m. ⁊ recte ẽ sil'e d̃ vapoꝛib⁹ ca. ⁊ sicꝭ
vsq̃ ad mediã regionẽ aerꝭ eleuatꝭ: q̇ nõ sũt apti
vt ex eis fiat pluuia n^e ros: ſꝫ poti⁹ fiũt ex eis igni
te impssiões. ¶ Nona cã ẽ apa mlicũ vl' colicuȝ
in ce⁰ vt ẽ frenes. ¶ Decia cã ẽ alũ flux⁹ vẽtris.
Si ei freq̃nt̃ emanat egestio liq̇da: eger maxio
laboꝛe ⁊ vigilijs afficit̃: ⁊ i defectũ addũt. 2⁰. ꝓ-
nosti. cañ. 14. ¶ Vndecia põt eẽ inãitio: q: ad
istã seq̇t̃ defect⁹ ma^e sõni. Si alie cãe sꝭt: ad istas
p̃nt reduci: sic̃ latrat⁹ canũ: rugit⁹: tõitrua: ⁊ sil'ia

Signa vigilie facte a ꝯpl'one cal. sine m^a sunt: q: adest i frõte cali. ⁊ si
tãgat̃ caliditas sentit̃: ⁊ adest leuitas ca. ⁊ sensu
um: siccitas in oꝛe ⁊ palato ocl'is ⁊ narib⁹ at au-
rib⁹ ⁊ ligua. ⁊ cũ h̃ caliditas i tactu repit̃: tũc fit
a ꝯpl'one sicca sine m^a. Sig̃ q̃n fit a ꝯpl'one ca. ⁊
sicca sũt oĩa ista mit̃. ⁊ cũ h̃ ħnt inflãtiões ⁊ siti
⁊ q̄si arsurã seu adustionẽ in ocl'is. ¶ Illa q̃ fit
ex hũiditate nitrosa vel salsa scit̃ ꝑ h̃: q: ꝑ nares
egredit̃ aliq̃ hũiditas: ⁊ i ocl'is lipitudo aȝ. ⁊ ꝑ-
na i ca. g̃uitas: ⁊ facilit̃ excecat̃. Sig̃ vigiliaꝝ ab
aliq̃ de alijs cãis iã dicꝭ ħntur ꝑ p̃ntiã illaꝝ cãꝝ
vt sunt poxisimi fe. accñ͂a aie ⁊c. D̃r cõiter ⁊ ẽ yeꝝ
ꝙ scia ꝓnosticatiõis dꝫ p̃cedere op⁹ i me^a. iõ pꝛo
nosticamus prius.

Pronosticatio sõn⁹ ⁊ vigilia vtroq̃ mõ ma
gis fctã malũ ⁊ itelligit̃ i via sig^i ⁊ i via cãe: ⁊ ẽ
2⁰. ãph. ãph. 3. Scd̃o vigi^e supflue d̃siccãt coꝛp⁹
vigilare vltra modũ ⁊ solitũ coꝛrũpit digtiaȝ: et
si supfluũt vigi^e ꝑt̃bãt mẽtẽ: nã i v̇o ⁊ bono sõ-
no op^a istoꝝ repiũt̃. ⁊ q̇sq̃ h̃ ꝑ expiẽtiã p̃t scire.
vig^e i senib⁹ difficilr̃ remediãt̃. q: o^m vigiliaꝝ sa
tis i obo repit̃. si tñ melioꝛ ẽt̃: salubri⁹ cũ cib opa
mur. Supflue vigilãti si tussis supuẽit. moꝛtl'e ẽ

Curatio si fiãt a mala ꝯpl'one sicca oȝ coꝛp⁹ ⁊ caput hũectari: p⁰ cũ
cibis hũidis: sicut faciebat G⁹ de se: sic̃ dic̃ Aui
cẽ. fen. 3^a. p^i. doc. 2^a. c. 9⁰. auto^e G^i. Comedẽdo
quaq̃ nocte olera ex lactuꝭ facta cũ aromatib⁹.
Ex lact̃ q̇dẽ ꝓpterea q: doꝛmire faciũt: cũ aro-
matibus v̇o vt emẽdet̃ eoꝝ frãs ⁊c. ⁊ cuȝ alijs
cibis hũectatiuis boni ⁊ laudabil' nutri^i: ⁊ post

balneet̃ i aq̃ dulci tpati cal̃.⁊ oẽs vires ñ natu-
les vt ẽ aer ⁊c̃.rẽdũt ad hũiditatẽ.Nã si q̃s post
balneũ nõ dormit sigm ẽ ꝙ in ei⁹ corpe sunt ma
li hũores a q̃b⁹ fum⁹ eleuat̃ ad ca.ꝑ balneũ.In
mala ĝ̃ sicca vl̃ ca.vel ca.⁊ sic.fiãt remea infrascri
pta.hẽat̃ tñ ↄsideratio ꝙ q̃ñ ibi adest cal̃itas ꝙ
applicet̃ ibi fri.in maiori q̃ntie cu hũidis: et si
est siccitas sine cal̃.vel cu miori cal̃.mag̃ ꝺ̃ hũi
dis applicet̃.Dic̃ eñ Gerald⁹ cremo.ꝙ istis di-
uersis mõis p̃nt iuuari.s.ꝑ fumigatiões embro
catiões:vnctiões:emplrões:⁊ potiões. Et ego
dico ꝙ p̃nt iuuari ꝑ suppoa sõniferoꝝ ⁊ ꝑ positi
onẽ eoꝝ in aurib⁹.⁊ ꝑ olfam ipsoꝝ sõniferoꝝ.p°
fiãt fomẽtatiões seu embrocatiões. ℞. maluã
solam coriãdrũ flores⁊ folia salic̃ folia papaue.
lactu.⁊ iusq̃a.bulliãt̃ i aq̃ ⁊ patiẽt̃ ca.raso ẽbro
cet̃.⁊ pri⁹ vl̃ post fumigari põt cũ fũo istoꝝ:⁊ p⁹
vngat̃ cũ oleis hũi.⁊ fri.vt ẽ oleũ papa.⁊ ꝓpꝛiu
ad h̃ est oleũ nenufarĩ.sic dic̃ Auic̃. Per ẽpl̃a iu
uãt̃:nã facim⁹ empl̃m vel epythĩa de oĩb⁹ sõni-
ferĩ.vt populeõ:incorpet̃ i morta° cu lacte mĩe
ris ⁊ oleo viol̃.⁊ ca.applicet̃. Potio ẽt põt fieri
ꝙ bulliat̃ se.papa.al.i aq̃:⁊ cu illa liphet̃ vinu
Per suppm p̃nt iuuari faciẽdo mechã siue lichi-
niu ꝺ̃ bõbace bñ madefactã i vnguẽto liquido
fctõ ex opio ⁊ oleo rof̃.Per olfatu apponẽdo ĩ
naso tuellu ꝺ̃ bõbace madefacto ĩ dicto vnguẽ
to.Etiã ponẽdo i aurib⁹ de oleo iusq̃a.oleũ pa
pa.⁊ viol̃.Et iuuat̃ lauãdo pedes:man⁹ ⁊ bra-
chia:tibias ⁊ coxas ex decoctõe sõniferoꝝ.Me
dicinalia sunt ista cu q̃b⁹ poterĩ opari mõis supra
dicĩ.Pr̃o albumẽ oui:q: refrigerat.oleu rof̃.
acem i modica q̃ntie vt penetrat̃ faciat reliq̃.lac
tuce ꝑ se vl̃ cu alijs reb⁹ rof̃.viol̃.oleu viol̃.⁊ ne
nufarĩ.vmbilicarĩ.spuiua solatrĩ.folia ⁊ flores re
cẽtes salic̃.folia viĩ ⁊ cãnc.coriandru. vmblic⁹
venerĩ:opiu:mãdraa:cucur.cortex cucumeris:
malua:viol̃.cãphoa:opiu.son⁹ aq̃ꝝ:⁊ pluuia at
melodia instroꝝ.Interi⁹ p̃nt applicari amigd̃.
⁊ lac ipsoꝝ:olera ex lac.por.corio cũ aceto lipha
tu bonũ vinu odoriferꝝ leticia G.reges rubea
trocia diapapa.⁊ sir⁹ papa. Si aute euenerit
ex accñtib⁹ aic:remoueãt illa.Si fiat ꝓpt̃ nitro
sitatẽ alicui⁹ humiditatĩ vel ꝓpt̃ flã salsu in ce°
exñs:tc̃ fiãt sternutatões cũ oleo aneti ⁊ camo.
⁊ illa ꝑ nares attrahat.⁊ ca.fomẽtet̃ cu aq̃ de-
coctiõis camo.melli.sansuci ⁊ aneti.⁊ purgent̃
humores ƀm ꝓpetatẽ eoꝝ ⁊ ƀ vires infir.⁊ p⁹
cem bona humiditate humectet̃.Si ãt venerit.
ex alijs cãis:vt ẽ do.mem claritas loci: malicia
digestiõis:malicia ciboꝝ:feb;iñ.malicia aꝑa ce
flux⁹ vẽtrĩ:fames:oĩa ista remoueãt̃ ꝑ sua ↄ̃riã vt
dicet̃ in suis capl̃is.Or ĝ somn⁹ ẽ tãti iuuamẽ
ti:necesse est vt ipsu ꝓuocem⁹.Si ĝ in latitudi
ne sanitatĩ aliq̃s dormire nõ põt:purgata maa ⁊
cõpetẽti iniũcta dieta fiat sic.℞.pul̃.rosate no-
uelle ad refrigerãdũ ⁊ cor ↄfortandũ ⁊ imagĩa
tiões remouẽdas:pul̃.diãthos ad eandẽ cãm ⁊
cem ↄfortãdũ añ.ʒ.ij.se.papa.al.ad somnũ pro-
uocandũ ⁊ refrigerãdũ ⁊ humectãdũ.ʒ.iiij.cori
andri nõ preꝑati:q: ꝑ̃patũ ꝓhibet fũos ascẽde-
re.se.lacĩ.añ.ʒ.i.⁊ ƀ.se. maiorane.ʒ.i.ↄfue viol̃.
ↄfue nenufarĩ.añ.ʒ.iij.suc.lĩ.i. fiat elem cũ aq̃
nenufarĩ.capiat in itroitu lecti cu lacte amigd̃.
⁊ post prãdiu vtat̃ isto puluere in cibis vl̃ q̃ñ
dormit⁹ est.℞.se.papa.⁊ porĩ. añ. ℥.ƀ. fiat pul̃
det̃.ʒ.ij.cu lacte amigd̃.vl̃ cu ista decoctione
cũ q̃ põt etiã dari supradcm̃.℞.floꝝ viol̃.nenu
farĩ.añ.℥.i.se.lac.se.papa.al.añ.ʒ.ƀ.maiorãe yso
pi:añ.ʒ.i.oĩa ↄquassent:⁊ in aq̃ fiat decoc°. Vn
guẽtu ad idẽ.℞.vnguẽti rof̃.vnguẽti popule-
onis.añ.ʒ.ij.se.papauerĩ albi.se.lactuce.añ.ʒ.4.
olei nẽufarĩ.olei de mãdrago.añ.ʒ.iij. cere albe
q̃ntu sufficiat:fiat vnguẽtu.Valet etiã leticia
G cu dyapapauere sil̃ mixtis ⁊ cu dieta cũcta
¶ Medicina somnũ ꝓuocãs fortior.℞.iusq̃a
corticĩ mãdragore añ.ʒ.ij.aq̃.lĩ.i. cõquassent̃ et
bulliãt quousq aq̃ fiat rubea.dosis est.℥. 4. cũ
lĩ.ƀ.vi.vel decoquat̃ in vino:vl̃ põt fieri vt clare
tu.Fomẽtu decoctiõis malue circa pedes ꝓuo
cat somnu circa infãs.¶ Pureta facta ex his
herbis cu q̃bus addit̃ coriãdru facit dormire:
expertu est.⁊ intelligit̃ de corio viridi.idẽ faciunt
olera ex lactu.sicut faciebat in se G⁹ vt dic̃ Aui
cẽ.fen.3.p̃mi doc.2.c.9.¶ In feb.vidi dari.ʒ.i.
vel.ʒ.j.ƀ.⁊ se.papa.al.cu lacte amigd̃. dat̃ etiã
sir⁹ de papa.⁊ epythĩata ex sõniferĩ.in fontinella
⁊ fronte applicent̃.℞.succi iusq̃a.suc.papa.ni.
suc.mãdra.suc.moꝝ.celsi imatoꝝ.suc.lac.suc.co
riãdri.añ.℥.i.opij.ʒ.iij.in istis mixtĩ spõgia ma-
defiat.⁊ soli desiccet̃ bis vl̃ ter.⁊ h̃ solo odorat a
facit hoĩem dormire intm̃ ꝙ õr ꝙ ipsu poteris
scindere.⁊ si vis ꝙ excitet̃:applicet̃ naso spõgiã
in aceto madefacta.Se.iusq̃am bullias in vino
⁊ stet in cado.ꝑ.v.dies.⁊ post det̃ in potu ⁊ dor
miet q̃usq scindat̃.⁊ si vis vt excitet̃: pul̃. rute
sicce distẽperet̃ cũ aceto ⁊ in ore teneat̃. Opiu
distẽpatu in lacte mulierĩ in q̃ tuelli de bõbace
madefacti in vtraq nare missi somnũ ꝓuocat:
⁊ aliq̃ñ cũ isto solo curaui freneticos ⁊ mania-
cos:q̃ ꝑ decẽ vel q̃ndecĩ dies nõ dormierãt:deus
scit.

¶ Capl̃m.vi.de stupore.

s **Tupor** de stupeo pes ðr. Et est dim̄u° in sensu et motu. Et est sic̄ sic̄ aliqñ accidit dormita° i pede vł in tibia: ñ vna p aliā ꝯpmat̄ nā ex ꝯpressione tali vie spūs sensibiles claudunt̄. ꝛ sic me͞m p tpe stupidū manet. ǧ stupor ē obdormita° cuꝫ aliq̄li insensibilitate.

Cause aliqñ sunt exteriores vt ē vēt⁹ frigid⁹ ꝛ frig⁹ mortificās ꝛ stupidū faciēs obuia° ꝯstric° ꝛ ligatura fortꝭ ꝛ tact⁹ piscꝭ q̇ ðr nacta. ꝛ morsus aialis venenosi ꝛ nīa mora i baln°: cū i tali fiat mag̃ disso° spirituū. Si āt fit a cāis interiorib⁹ p̄a cā est paucitas spūs ꝛ natal̄. cal̄. in cor̄ nō sint sufficiētes. iō ad me͞a nequā puenire pñt. iō febricitātes lōgo tpe vł fe. acuta ꝛ moriētes fiūt stupidi ꝛ fri. Nā spūs ē instr̄m v̄tutis ꝛ sine eis v̄tutes opari nō pñt: sic̄ nec carpētator sine dolabro ꝛc̄. Alia cā pōt esse siccitas mag̃ neruos corrugās ꝛ ꝯstrīgēs: ꝛ iste iā appropinq̄t spasmo. Alia cā est mł̄tū freq̄ns stupor ꝛ oppila° facta a q̄cūq; h̄ūore grosso vł visco° vel mł̄tū i q̄titate. sic̄ ē san. mł̄titudo ꝛ fle͞a ꝛ mł̄ia co͞a aūt h̄ nō fac̄: nisi cuꝫ alijs misceat̄ ꝛc̄. A͞a cā pōt cē ꝫ Aui. mollificatio fcā ab h̄ūidi͞c ꝯpł̄ouali sine m͞a ad quā seq̄t̄ clausio seu opila° meatuuꝫ: p q̄s spūs sensibiles seu motiuos nat̄a mittit ad sibi nccīa pagēda. Scias ꝙ ꝫm ꝙ cā est fortior ꝫm h̄ ꝛ accn͞a egritudinis sunt fortiora.

Pronosticatio si cā stuporꝭ ē in ipso ce° ꝛ ē stupor cōis toti cor͞i. tūc est mortal̄. ꝫ Auic̄. Cū cā ē in p̄n° alicui⁹ nerui motiui vł sensitiui tunc est pticularꝭ stupor i aliq̄ me͞o. Et si tal̄ diu pmanet duc̄ ad palisim ꝛ mollificationē. Stupor denūciat appopl̄. ā vel epl̄iā spasmū vel palis. Si stupor cuiuscūq; me͞i pseuerās creuerit: ondit palis pximā aut spasmū in illo me͞o. Stupor in facie sig̃t torturā: si in alijs mēbris ꝛ nō curet̄ sig̃t spasmuꝫ aut palisiꝫ. Mł̄tos tenui in cura q̄rum vn⁹ pastor gregꝭ erat quē sirupaui ter vł q̄ter cū siru° dcō in. c. de palisi: ꝛ totiēs eū purgaui cum pill̄is ibidē dict: ꝛ sternutatiōes freq̄ntaui: ꝛ feci ipsuꝫ vti ꝯfua achori: ꝛ pfecte sanatus est ꝛ tū erat stupor vl̄s q̄ntuꝫ ad sensuꝫ ꝛ motuꝫ.

Signa Ista egritu° officiat̄ est cū ledatur opa° seu offīn me͞i organici ꝫ Auic̄. ǧ dormita° sensus vł motus dim̄u° vel vtriusq; sig̃t stuporē. ¶ Rubedo ꝛ venaꝝ infla° in apie in gudegi ꝛ g̃uitas corpis ꝛ sig̃ repletionis venaꝝ sig̃t san. ꝛ sic de alijs h̄ūorib⁹. Sig͞m qd̄ venit a cāis exteriorib⁹ habet̄ ex iudi° patiētis vel sodalium eius.

Curatio In pmis si sig̃ sā, appareāt fiat flōia p⁹ de pte op͞a me͞a stupe°. deide ex eadē pte. Et si magis appet sā. abundā͞a: fiat flōia d̄vēa capit. Nā alñ sola flōia cuꝫ rectificatiōe regis ꝛ puitate cibi curat stuporē. Et sic ðr i. c. de palisi. Nō soluꝫ debem⁹ medicinas applicare i loco stup°: ꝫ etiā i p̄n° ꝛ origie viaꝝ vł neruoꝝ p q̄s trāsit spūs aial̄ sensibilis: aut motiuus. s. vł in ce° vł nucha vł in q̄ pte nerui oriūt̄: ꝛ h̄ ꝫ nūeꝝ spōdiliuꝫ: a q̇b⁹ nerui oriūtur illas ptic̄las mouētes vł eas sentire faciētes. G̃nale ē speb⁹ stupoꝝ: ꝙ me͞m stupiduꝫ exercitet̄: fricet̄ ꝛ moueat̄ assidue. Iteꝫ fricet̄ cuꝫ aq̄ ardēti i q̄ steťit pul̄ piretri ꝛ h̄ ad ignē vł solē bñ calefa͞m. mēbris ēt stupefcis ꝛ ifridat̄ ꝛ me͞a q̄ nō nutriūt̄. vꝫ positio coꝝ i musto bulliēte p naturā: ꝛ calca° racēoꝝ in tīa. ꝛ si natal̄ mustū n̄ calefiat: ꝛ remitto te ad curā tremorꝭ sic̄ faciunt alij ꝛ ad curā palis ꝛ spasmi ex repl̄one vt vie aperiāt̄ ꝛ nerui ꝯfortēt̄. ¶ Caplꝫ. vij. de frenesi.

f **Frenesis** ðr de frē indeclina͞s neutri gñis. Et est q̄dā exagita° furorꝭ a ce° descēdēs. ꝛ ðr a frādeo des. qd̄ ē dētes ꝯcutere ꝛ collidere vł dētes ꝯpmere. Vł ðr frenes ab ipedi° mēt̄. greci eñ frenās mētē dñt. Et ē apā i velamib⁹ ce͞i. s. i grosso ꝛ subtili vt dic̄ Aui vł ðr ꝙ ē apā cal̄in in añriori pte ce͞i vł ei⁹ velamib⁹ h̄ ē in dura vel in pia mr̄e. q̄dā ē v̄a frenes ꝛ fit a co. ru. pura. vel a vapore san. acuti ꝛ cal̄i: q̇ p viā ꝯgestōis i subiaꝫ ipsi⁹ añriorꝭ cellule ce͞i vł pia vł dura mr̄e ꝯgregatur. ꝛ ibi fit apā. cal̄. ꝛ p ꝯñs fe. acuta ardēs pptērea q: m͞a d̄ se ē mł̄tū acuta. 2° q: me͞m ē nobile vł ppe ipsuꝫ. 3° q: pia ꝛ dura mr̄ mł̄tū sūt neruose ꝛ sensibiles. A͞a est n̄ v̄a: ꝛ vocat̄ pafrenes. Et fit d̄ co. ru. mix̄ cuꝫ alijs hu. vł a co͞a vitellia vł citrīa. H⁹. v. d̄ mor°. c. ij. dic̄: ꝙ alien° q̄ ppt̄ fe. ꝯtingit freñ. nuncupat̄ cal̄a. Et cā freñ. n̄ tm̄ ex cal̄o gñat̄ h̄ūore: ꝫ fit etiā qñ apā i ce͞i suba vł i eius pellic̄lis gñat̄. Et alie denoiatōes q̇dē: ꝙ fe. pit. cā est q̄ntitas cal̄e m͞e in ce° clause. Sꝫ illa freñ. q̄ in acute fe. statu accidit est pp su͞m ascēdērē acutuꝫ. s. ꝛ pūgitiuū. h̄ ille. Dicā⁹ ǧ ꝙ v̄a freñ. est pp̄ter apā: nō v̄a ppt̄ ascēsuꝫ vapoꝝ caloꝝ vł ppt̄ h̄ūores calidos n̄ faciētes ad h̄ apā. ꝫ sen͞m ꝯfundentes ꝛ ꝯ̄ncaātes ad q̄ꝝ actioneꝫ ꝛ motuꝫ alienā° ꝛ intellect⁹ disturbatio sequit̄.

Causa ꝯiūcta est h̄ūor calid⁹ acut⁹ co. vel san. i locꝭ iā dcis ꝯgregat⁹ ꝛ apā faciēs: vł fumi ebuliēt h̄ūorꝭ ca͞i q̄ q̇dē sui sunt acu

ti pũgitiᵘ cali ꝛ capnosi. ¶ Cã pmitia sũt oĩa il la q̃ gñant san. acutũ vł co. ru. ꝛ oĩa: q̃ gñant fe. acutã. Põt eẽ cãe freneš nimie vigilie exercitiuꝫ ĩmoderatũ marie in tpe, ꝛ regiõe ca° ꝛ vsus pi‐ pate ꝛ alioꝝ ceparũ sinap. ꝛ cruce ꝛ siliũ: ꝛ oĩa q̃ euapant leuiter ad ca.

Signa freneš sũt fe. ↄtiª ꝛ inq̃etudo et mẽꝗ aliẽa° ira locu° diuisoꝝ ĩor dinata siccitas ligue ꝛ eiꝰ nigre° freq̃ns erec° ĩ lecto ꝛ deuolutio: albedo vrine ãhelitꝰ ĩordiatꝰ ꝛ magnꝰ eleuatio ossiũ pectorꝗ vigiᶜ. ꝛ si aliñ dor miũt post sõnũ clamãt: ꝛ angustiãť inuerẽdi fi‐ unt: ꝛ pudẽda oñdũt: odiũt splẽdorẽ solˀ ꝛ lũis rauci siũt p̃ nĩa locutᶜ: pulsꝰ durꝰ neruosꝰ spissꝰ valde ꝛ citꝰ ꝛ aliñ ineq̃lis: ꝛ h̃ ĩõ: q: apã. ẽ in mẽ‐ bris neruoš. sic dič Gꝰ ĩ de cãis. pulsꝰ li. 4. cañ. is. Sig̃ añtia sũt obliuio rei stati fctẽ: tristiª sine cã sõnia tribilia: niꝰ ca. dolor ꝛ g̃uitas. vigila° vł sõnꝰ cũ inq̃etudie: treor mẽbroꝝ collec° piloꝝ. ¶ Sig̃ pafre. sũt q: alie egritudies p̄cedũt ꝛ pꝰ apparẽt sig̃ fre. sic sũt fe. acuta vt causõ tertiana ↄtinua ꝛ febres alie apata in diafragᶜ ꝛ in lacẽꝗ pectorꝗ. Et oĩa ista apparẽt ĩ. c. de plrẽsi. Si sit ex hũore in ore sto¹ eger pñtit ibidẽ dolorẽ nauseã siti ꝛ amaritudinẽ orꝗ. Si ãt sit ꝑpť apã alioruꝫ mẽbroꝝ vt mřiq̃ ꝛc. cog̃scunť ꝑ illa: q̃ precedũt cũ fe. Sig̃ ãt san. sũt risꝰ: ꝛ exeũt aliq̃ gutte san. ex naribꝰ: ãhelitꝰ magnꝰ: ꝛ ocři sunt humidi cuꝫ aliq̃li lipitudie: ꝛ aliñ dormiũt. ꝛ aliq̃ñ ẽ g̃uitas ĩ ligua. ꝛ ñ tũ rĩeãť nec loquũť sic colerici: ꝛ spẽs visibiliũ fãtasie pñtate indicãť rubee. vẽe frõꝗ ꝛ ocřoꝝ videẽť ru. ꝛ plene. Sig̃ ru. co. pure sunt in stãtia vigiliaꝝ: ocři sicci: aspitas ligue cũ citrini‐ tate ĩ pn°: postea nigressit: fe. fortissima ꝛ itẽsissi ma: ꝛ ↄtiᶜ volũt tergere ocřos: at res videẽť citrie sterrũt: ꝛ stridẽt cũ dẽtibꝰ: audª litigiũ ꝛ attenu° nariũ ĩ extremitatibꝰ ꝛ extẽsio frõtis. ¶ Sig̃ co. aduste sũt sig̃ maniacoꝝ. Sig̃ pmutatiõis eiꝰ si dꝫ mutari ĩ litargiã: ocři coꝝ ꝑfũdanť ꝛ claudũť cũ lactis: ꝛ fluxꝰ saliue ab ore: ꝛ tarditas pulsus ꝛ cũ h̃ fe. remãet: tñ sit remissior: ꝛ sic de alijs: q: aliq̃ñ mutanť in ethicã. ꝛ apparẽt signa ethič. ꝛ aliñ in spasmũ ꝛ apparẽt signa eius.

Pronosticatio p̃° sic ĩ fe. acu tis: si vrina ef ficiť al. sig̃t fre. Et dič Aui. ꝙ si aliq̃s hꝫ apã ĩ pã niculis ce¹ vł ĩ ptibꝰ eiꝰ: ꝛ vrinã hꝫ aq̃saꝫ: ꝙ talis nõ euadet ab ista egriᶜ. g̃ albedo vrie ꝛ subtili‐ tas eiꝰ pnosticãt mortẽ: marie si añ fuit colerata ¶ Oñ ẽ ex̃ h̃ ex san. nõ vř ita mala sic aᶜ spẽs. Aďiq̃ ꝛ frẽtiq̃ cnoꝛrayõ. inate boᵐ. 6. ãpb. ãpb.

x. Aliẽa° sine intmissiõe: vigiᶜ sine sõno: supflui tatũ retẽ° vesice apitio ĩ pollice. sincop̃. oĩa ista sunt sig̃ mortřia. Siłr spasinꝰ tibiaꝝ vt extẽsas nõ plicꝫ vł plicatas ñ extẽdat: signũ mortře Aui. autᶜ ypo. si supra pollicẽ frenetici vesica oriť: cer tissimũ ẽ signũ morꝗ. Freneticꝰ ad malũ efficiť litargicꝰ: ꝛ litargicꝰ ad bonũ efficiť freneticus.

Curatio p̃° debemꝰ intelligere ꝙ cu ratio stat ĩ q̃ttuor intẽtiõibꝰ. ¶ Priª ẽ eũo hũorꝗ faciẽꝗ apã. ¶ Scďa ẽ reper cussio materiei. ¶ Terª ẽ mitiga° accñtiũ terri‐ biliũ. ¶ Quarta reso° mařiei ꝛ ↄforta° ce¹at p‐ tiũ eiꝰ. Pria ↄpleť bꝫ oẽs ꝑ flõiaꝫ ꝛ aliã purgatio nẽ. Primo g̃ fiat flõia de cephaª: q: directiꝰ eũat ab illa pte ꝛ citiꝰ: si ptičlaª ↄueniãt: ꝛ sit magna flõia q̃ñ vsqꝫ ad sincop̃. vel ꝑpe: ꝛ h̃ bm Auič. in p̃ª vel scďa vł tertia die. Et si post istos fiat: sit ĩ minori q̃ntitate. ¶ Scďo. de vẽis frõꝗ: ꝛ fiat ď so phẽa bꝫ Haly. q: mařiaꝫ ad inferiꝰ ťhit. ¶ Ter° de vẽis intus nares cũ setꝗ porcis. nã bꝫ Serap. maiꝰ iuuamᵐ ꝛ mag̃ festiᵐ seq̃ť ex flõia ꝙ ex oĩ‐ bus alijs iuuamẽꝗ. Et si puer fuerit q̃ nõ possit flõiaꝫ ferre ponať vẽtosa iter spatulas. ¶ Nõ bꝫ Haly. ꝛ auič. ꝙ iste flõie põt fieri ĩ pmis. 3. diebꝰ ꝺe freñ. ꝛ ẽ cura gñałˀ oĩꝫ spẽꝝ ꝺe freneš. in. 4. ãt die bm Haly nihil hoꝝ fit. ¶ Scďa ps istius in tẽtiõis ẽ euãre cũ clisteri ꝛ colařaꝛiõ fit clistere li nitiᵐ. q: mařiaꝫ itestinoꝝ eũat ꝛ ad diuisuꝫ ťhit ℞. ordei mũď. ꝛ ↄcussi. ℥. iij. viol. siccaꝝ. ʒ. ij. sci‐ de. m. š. sebestẽ. xxx. nũo. coquãť ĩ. iij. lř. aq̃ vsqꝫ ad. i. lř. addať cassiaꝗ. mũď. ʒ. x. olei viol. ℥. ij. sal cõ. ʒ. i. fiat clisꝗ. Istud clisꝗ ponit haly. Deide deť in potu colařa fctã ex decocᶜ pruũoꝝ ꝛ sebesꝗ. cuꝫ cassiaꝗ. tamarinď. ꝛ mãna. cũ h̃ ẽt fiãt fricatiões extreĩtatuꝫ ꝛ ligẽť fortiter. Nã ista diuẽtedo ꝛ ad oᵐ trahẽdo mařiaꝫ q̃dãmõ a loco egritudis vi‐ deẽť euare. ¶ Scďa intẽ° ẽ repcu° mařiei a pn° ꝛ q̃ñ oẽs ↄcordãt in oleo roš. ꝛ ace° bñ pmixtis ĩ niue vł puteo bñ ĩfriaꝗ ꝛ capite raso apponãť sup frõtẽ ꝛ ↄmissurã. Et h̃ ẽ ↄ aliq̃s q̃ dicũt ꝙ ni hil actu friᵐ apponať: q: vapores ꝛ fumos re‐ cludit ꝛ exalare ñ pmittit. ¶ Et ego dico ꝙ ista refrigerãt ptẽ lesaꝫ. ꝛ repellũt fumos ꝛ vapores: ꝛ materiã repcutiũt rõe actualis ꝛ nařał friťaꝗ. extrahať succus ab istis infra scp̃ꝗ vel ab aliq̃: ꝛ apponãť capiti cũ aceto ꝛ oleo roš. vel vnfãcino ꝛ sunt h̃ lactuca portuª spuiua vmicularis lẽti‐ go aq̃: folia ꝛ flores nenuꝗ. succus cucur. solatrũ ꝛ silia. ꝛ ista fiãt sine intmissiõe. Si ãt ꝑ ista nõ cesset: tũc accedat. ¶ Tertia itẽ° .s. mitiga° accñ‐ tiũ terribiliũ: ꝛ ↄpleť cũ sõniferꝗ. Postꝙ g̃ infir‐

mū ꝯstituerī ī do⁰ tpata: vł ad frītatē declīui te-
neatᷣ ⁊ ligetᷣ: vt se nec alios offēdere possit. pōe su
pra lectū ⁊ ꝑ pauimētū dom⁹ herbas frías supra
dictas salicesq; cānas iūcos: ⁊ fiāt cātaplo: ⁊ li
thea^a ī aq̄ fría madefiāt ⁊ ertēdantᷣ circūq̄q;. et
dom⁹ sit picturī vacua: q: eos ꝑturbāt: ⁊ sint ꝓpe
ip̄m aliq̄ amici ⁊ venerabiles hoies q̄ ip̄m ꝓuo-
cēt ad verecūdiā: ⁊ cū odorēt ros. viol. nenuf. ⁊ cā
phorā: ⁊ fiat saccul⁹ ex istis q̄ madefact⁹ ī aq̄ ro
sa. dissoł oīs cāpł. ⁊ pauci opij odorētᷣ: ⁊ vngatᷣ cū
oleis frīs ⁊ hu. vt ē oleū viol. nenuf. aut oleū pa
pa. ⁊ cucur. Si ad h̄ rēanet dicta istā^a vigiliaꝝ ⁊
aliē⁰. itēꝝ vnge vel fomēta: si fortᷣ ē vt⁹ admistre
tur supra caput lac capre: si debił lac mulieris: et
ex supradictᷣ aliq̄ īciatᷣ ꝑ nares. Itē ꝓuocetᷣ ster⁰
vel saltē ꝑ nares īmittatᷣ oleū viol. vł de papa. vł
muscillago psillij: in quib⁹ sit dissolutū paꝝ opij
ego aūt dissoluo op^m ī aq̄ ros. cū mo⁰ croco: et
facio duo nazalia de coto ⁊ madefacta ī dicta cō
fec^c narib⁹ īmitto ⁊ modicū de ip̄a ꝯfec^c ī fronte
⁊ 2. cornib⁹ pono: ⁊ statī dormiūt ⁊ multi cito sa
nantᷣ. ¶ Quarta itē⁰ ē reso⁰ matrici: ⁊ ista intē⁰
adiuuat tertiā. nā qn̄ ad h̄ rēanent accn̄^a dicta ⁊
trāsiuit 2^a vel 3^a dies. tūc. ℞. viol. siccaꝝ rosaꝝ ru
be. floꝝ camo. melli^l floꝝ nenuf. rase cucur. aā.
ʒ. ij. ordei mūd̄ q̄rta. j. se. papa. al. ⁊ ni. se. lactuce
aā. ʒ. j. aq̄ fōtᷣ q̄ntū suffic̄ d̄coq̄ntᷣ: ⁊ cū ista aq̄ fiat
ēbroca⁰ tepida. deīde vngatᷣ cū oleo nenuf. vel
papa. vel viol. ¶ Scd̄o scīdatᷣ catul⁹ ꝑ me^m ⁊ ab
iectᷣ itestis catul⁹ capiti appōatᷣ. pull⁹ vł colūbus
vel gall⁹ silr̄ capiti appōatᷣ ⁊ moretᷣ ꝑ 3. vel 4. ho.
⁊ si cū eo dormit: ꝑmittatᷣ dormire: ⁊ nō āmoueā
tur donec ꝑ se excitetᷣ. Idē p̄t fieri d̄ p̄loe mutōis
vł ouis excto ꝑ lat⁹ ip̄o aiali viuēte vł saltē in aq̄
calidissima calefcō: ꝓuocetᷣq; sudor: ⁊ cū istis cu
rabitᷣ frenesis. Sic⁹ Gord^r rēoucs acuitatē sā.
⁊ co. ⁊ se. at ꝯferens frenetᷣ. ℞. succi lactuc̄ suc.
portᷣ. suc. scariole suc. lētigł aq̄ fōtᷣ aā. lb. ß. 4. se.
frioꝝ mioꝝ se. papa. al. aā. ʒ. j. vi^l maloꝝ g̃natoꝝ
acetosoꝝ vł saltē ace^l al. ʒ. iij. oīū sanď. aā. ʒ. iij.
zuc^l. lb. j. fiat sir⁹. Deīde p̄t purgari sic. ℞. floꝝ
viol. ⁊ boragł aā. ʒ. ß. pru. damastiċ. xv. nūo fiat d̄
coc⁰ ī q̄ dissoluatᷣ cassiatᷣ. mūd̄ tamari. aā. ʒ. ß. vł
magł vel mi⁹. detᷣ ī aurora. ¶ Descriptio medica-
mis mirabił ex arte Ga. quā ip̄e fec̄ Austero d̄
luca frenetico. ℞. psillij īfusi ī aq̄ cucu. q̄ntū suf
ficit: extᷣhatᷣ iđe muscillago colato ⁊ coaguletᷣ ad
ignē cū rob. vue ⁊ d̄ide ℞ gūi dragł. gūi arab. se.
cucur. melōis citrulli cucu. citonij amigď sanď.
se. portulac ⁊ maluauisci aā. ʒ. ß. tātᷣ. deīde misce
antᷣ cū p̄dcō coagłato q̄ntū suffic̄. detᷣ oī die. 3. 4.

⁊ tātūdē ī s⁰. Vł etiā sir⁹ de papa. p̄nt et dari. ʒ. ij
d̄ se. papa. cū aq̄ ordei ⁊ fiat tale dormito^m: ⁊ cū
h̄ ē alsati^m. ℞. oli viol. vng^l popul. aā. ʒ. j. se. ius
q̄a^l. ʒ. ij. se. papa. al. ʒ. iij. opij tebaici dissoluti ī la-
cte mlierī. ʒ. ij. misceantᷣ: ⁊ fiat vng^m: ⁊ pōatᷣ frōti
⁊ cornib⁹ ei⁹. Itē ordinentᷣ iulep ⁊ elc̄^e ex frīs et
hūid̄. De siccita^c ligue fiat sic̄ dicetᷣ de alijs ī d̄ se.
Itē d̄ retētiōe vrīe freq̄ntᷣ iuitetᷣ ad migendū et
fricetᷣ ī ꝑitoneō ⁊ pectie: ⁊ ēbrocetᷣ cū aq̄ decocti
onis pet⁰ ⁊ camo. ⁊ alłq̄s ip̄m iuitādo corā ip̄so
migat. Ligua freq̄ntᷣ lauetᷣ: ⁊ cū ligno abradatᷣ:
vt oīs nigredo euanescat ab ocuł īspiciētiū: naꝫ
tał nigredo iuuat ad alienationē. Iuuat si gar-
garisēt decoctionē se. citōioꝝ ⁊ malue ac se. psillij
cū ptisana. ¶ Si aūt sit pafreneti c⁹: qď cogscitᷣ
q: iā se. vł a^a egri⁰ vt pluresᷣ. aut egritudies a^c: a
q̄b⁹ solet euenire ꝑ. 4. aut. 5. dies aut āpli⁹ p̄cesse
rūt tūc curētᷣ iā dicte egritudies. ⁊^c curabitᷣ pafrē
sis Clistere tn̄ ē eis vtile: si ferre p̄nt ⁊ alia reme^a
ꝑticła^a ⁊ repcussā cū dieta młtū tenui adhibeatᷣ.

Dieta vo freneticoꝝ sit multū s̄btił. cū e-
gri⁰ sit acutissia ⁊ breuis termiatio
nis. Detᷣ ḡ aq̄ decoctiōis ordei ⁊ aq̄ cucur. posite
ī fur⁰. ⁊ postea ab eo extracta: ⁊ detᷣ sir⁹ viol. vł ro
saꝝ vel nenuf. cū ptisana colata vel detᷣ ptisana
nō colata vel mica pāis frumēti ter lota ī aq̄ fri
gida: ⁊ p̄t dari malūgnatū vel succ⁹ ei⁹ ⁊ lactuce
cocte vel crude: ⁊ detᷣ auenatū: ⁊ alienetᷣ a vino et
ab alijs cib̄ p̄ter istos ⁊ silēs. tn̄ q̄cq̄d d̄r. respice
vtutē ⁊ egritudis statū. Euitetᷣ ab eis ira ⁊ odiū
⁊ nō videāt: q̄s nō diligūt ⁊ caueāt ab oibus ac
cidētib⁹ aie preter gaudiū. Nā dicit Haly. q̄ nō
nunq̄ natura patiētis a mor^l repugnatione im
peditur ira odio ⁊ clamore.

Clarificatio Prima dubita⁰ ē de
cer⁰: vtꝝ possit a p̄a-
ri. Et de h̄ est ꝯtrouersia iter autores Gerard⁹ di
cit q̄ cer^m nō a p̄atur nec os. Et rō ei⁹ ē: q: cuili-
bet mē⁰ cui accidit ap̄a: accidit tensio s̄ nō est in
natura ce^l nec ossis: vt recipiāt tēsionē ḡ ⁊c. Pa-
tet q: ce^m ē currēs hu^m ⁊ liquidum: ⁊ tale mē^m
nō recipit extēsionē nec tumorē. Silr̄ ī ossib⁹: q:
fría ⁊ sicca sūt ⁊ młtū dura: ḡ dicit ipse nō a p̄an
tur nisi mē^a mediocria iter vltīatā mollicīē ⁊ flu
xibilitatē: ⁊ iter duricīē vltīatā. In op^m sūt Ha
ly. ⁊ Auic. ⁊c. Et rō Auic. ī loco cōi allega⁰ est: q:
oīe qď nutritᷣ extēditᷣ. cū augmētatur cū nutri-
mēto: ⁊ ideo cōcedendū ē q̄ cer^m augmentatur
⁊ extēditur: ⁊ ꝑ ꝯn̄s pōt a p̄ari. ⁊ ista est melior
opio. ¶ Scd̄a ꝯtrouersia de repcussiuoꝝ admi-
nistratiōe: vtꝝ actu fría vel tepida debeāt admi-

nistrari. Gerard⁹ cremoñ. sup viatico dic: q̄ a pn ci° debēt poni stupe canapis i succo barbe iouis plātag. τ solatri cū pauco aceto: τ h dic ipe fiat tepidū siue ca^m: ne forte malo᷑ vapo᷑ phibeat respi°. Et eadē ē snīa guilberti āglici q̄ dicit: q̄ nihil dȝ appōi nisi actualit tepidū: ne forte ex actuali friā claudant po᷑i: τ fumi retineant: q̄ cā maioris dissipiētie erūt. Oᵐ dicunt mlti alij τ Aui. 3°. cañ. doctrīa pᵃ. tract° 3°. c. 3°. Et ponit sup ca. ci⁹ in pn° oleū ros. cū aceto infriatū in niue: τ reliq̄: q̄ mōstraui de expressiōib⁹ fris. Et isti⁹ op. ē Haly. τ huic adhereo: q: bn me cū ea regio. nam ista refrigerāt τ repcutiūt materiā τ fumos atq̄ vapores. Et ad rōnē dȝ: q̄ illa modica maᵃ altera τ repellit: cū maᵃ ipsa sit modica τ expellit a mē° nobili τ post maᵉ añcederit eñonem citam.

¶ Ter° p q̄ntū tps a pn° dnt apponi repcussiua friᵃ actu. Nā Gerard⁹ cremoñ. dic: q̄ elapso spa° 24. hora᷑ pōt opinari apa iaȝ esse collectum: τ appropinq̄t ad ɔfirmationē: cū mᵃ sit velocⁱ motus. Et dic q̄ post. 24. ho. isistat cū resoluētib⁹ vt sūt succ⁹ apij catul⁹ τc. Opᵐ isti⁹ dicit Guilbert⁹ āglic⁹: q̄ ista repcussiua vsq̄ ad tres dies debēt ɔtinuari: τ Auic. vbi. s. vꝫ idē dicē. Nā postq̄ locut⁹ ē de flōia τ repcussiōe dic: τ fac illud i pn° 2. aut. 3. diebus. lȝ tñ de flōia pncipali loq̄t. Et videt idē dicere Ga. 2. de ingꝫ. c. 8. i h vba. Sitr ce° vel ei⁹ pellicul⁹ apa pañetib⁹ vētosa nō in initio ponat sed co᷑ τ toti⁹ corpis mᵃ purget. i initio vo boᵐ ē stiptica iponi τc. τ ponat acetū vt penetret cū oleo ros. τ sequet: τ passiōe mult die bus exñte misceant cū istis succ⁹ sticados τc. q̄ videt q̄ aliq̄bus dieb⁹ repcussiua dnt poni τ nō tm vna dic naturali sola. Dico q̄ q̄ in va frenesi q̄ icipit cū fe. τ fe. cū ipa repcussiua dnt ɔtinuari vsq̄ ad 3ᵐ dic: s i pafreñ soᵐ p. 24. ho. Vlterius nō sm Aui. q̄ fre. de co. flōat modica flōia τ mlta eductiōe co. nec flōet vsq̄ ad ppinq̄tatē sincop. Et tu dic q̄ q̄ñ fit ex sā. idiget flōia maᵃ τ miⁱ eñone. sic vꝫ in vtraq̄ cōpetit flōia. p° q: apa est i mē° nobili vel ppe sic distrahit mᵃ eius per flōia: τ remouet. Scd̄o q: flōia refrigerat τ fe. remouet plenitudinē trahit ad diuersā: at putredinē remouet. Scias ēt credēdo ɔsi° Auic. q̄ pri⁹ debes freneticū flōare. scd̄o clisterizare. imo i eadē die vtute h tollante. 3° materiā iferi⁹ trahere cū fricatiōe τ ligatiōe imo fomētatiōe extremitatū: τ cū h maⁱaȝ a ca. repellere cū refrigeratiuis hūectatis τ repcussiuis. vltio iuuamus eos cū resolutis τ dissolutis: τ h postq̄ cesa vlia q̄ dicta sunt fuerunt cōpleta τ egri° ɔfirmata. naȝ ista poros apiunt τ idē mˢ euaporat. Proīde catuli τ succ⁹ apij cōpetunt: q: nō calefaciunt: s p accñs refrigerāt sudare faciēdo. nā si fe. est cum apate in ce°. vt est egri° quā greci vocāt karabitus: τ alij sirsē tunc fit crib ei⁹ p sudorē laudabilē pcipue si ex capite currat plimū sudor calī τ sudet totū corp⁹. Et q̄ñq̄ fit i hac egri° p fluxum san. nariū crib. cōpleta vba sunt G⁹. 3. de crisi. c. iij. Aliq̄ñ termiat freñ. p emorroyd̄. Notād vlteri⁹: q̄ aliq̄ iubēt ppinare opiū frenetic̄: si vt⁹ sit forꝫ i pua q̄ntitate cū aceto distēpatus: τ iubēt q̄ cū eo dissoluto in aqua ros. puocet sternutatio: τ ego dico q̄ ve᷑ est virtute forti: τ similiter egritudine al's opium non detur.

¶ Capitulū. viij. de ebrietate.

Brietas est passio ca. ppt nimiū vinū assūptū sic dicit Ga. 5. āph. ɔ°. 6. Gerardus cremoñ. dicit ebrietas est pa° ca. cū iectigatiōe τ neruo᷑ remollitiōe ex vini fumositate pueniēs. Eadē est diffi° Gordonij in snīa. Ebrietas dȝ ab ex q̄d est ex τ bria quod est mensura: quasi extra mensurā. nā si in mensura moderata vinum sumerēt: nō haberēt ebrietatē.

Causa ebrietat est fum⁹ seu vapor a vino resolutus ceᵐ ascēdens i mag q̄ntitate: τ ex fumo seu vapore ceᵐ ipedit a suis opatiōib⁹ τ vtus aīalis ab ymagiatiōe itellect⁹ τ rōac mēoᵃ ac vtus sensibilis τ motia. Cū enī vinū supflue sumit. calor naturat ebriētat: cū vinum nō pfecte digerat: τ ex eo multi fumi resoluunt: q̄ petentes ceᵐ ibi ingrossant τ i aquā ɔuertunt sicut pꝫ in alēbico: vel coopto° olle. vñ oēs nerui in origie relaxant: τ q: ligua ē mēbȝ multū neruosū citius in ea manifestat τ etiā ex hoc mot⁹ totius corporis debilitatur.

Signa sat sunt maniᵃ: vt q: nimis de vino potauit τ q: nō pt recte loq̄: s titubādo τ balbuci°. sic dic G⁹. 6. d mor° ca. i h vba. Ebriosis q̄ solet idē ɔtigere. s. balbucies pptereа q: ceᵐ nīa humiditate offēdit vl q: idē aggrauat h ille. Nec recte pnt ire: s faciunt multas cruces cū tibijs: τ tota carina ē eis stricta τ aliena loqunt nō ad ppoᵐ τ h sm gradū ebrietatis. nā ebrietas ē vna latitudo i q̄ sunt mlti gradus τ etiā mēbra tremunt τ deficiunt.

Pronosticatio Pri° ypo. docet pnosticare si iebriat⁹ aliq̄s repēte sine voce fiat spasino inato morit: si ñ fe. eū accepit aut añ horā vēiēs q̄ crapule soluunt locut⁹ fuerit. 5. āpho. ampho. 5.

¶ Scđa ꝓnosticat̃ ſm G^m^.6°.de mor°. ca°.3° in.ij.ꝑte ca.ꝙ oĩs ebrietas eſt cã morboꝝ fri/ gidoꝝ in hec v̓ba. Cauſa frigidi morbi eſt pleni tudo potus.i.vini.nã plurimũ vinũ fit cã epylẽ appoplẽ amiſſiõis ſenſus ⁊ mot᷒ ⁊ alioꝝ mor boꝝ frigidoꝝ. Et ſi vinũ tꝑate ſumat̃.cal̃.natu/ ralẽ augmẽtat.qm̃ ↄſile ⁊ ↄueniẽs eſt ei.hec ille ¶ Alteri᷒ dicam᷒ ſic.q̇ freq̃nter inebriat̃: parali tic᷒ fiet:aut tremorẽ habebit:aut ſubito morieť ſfreq̃nter vidi crapuloſos ⁊ ebrioſos dormire in menſa:⁊ iudicaui eos morte ſubitanea moritu/ ros:⁊ ſic factũ eſt laus deo.

Cura Regimẽ ebrioꝝ eſt duplex.vnũ eſt curatiuũ:aliud ꝓſeruatiuũ. Preſer/ uatiuũ v̓o eſt ꝙ oĩno abſtineat a vino:aut vtat̃ eo tꝑate:⁊ lipheť bene:⁊ ꝙ vinũ nõ ſit multũ a/ cutũ ſpiſſum ⁊ fumoſuꝫ. Scđs modus eſt:ꝙ añ cibũ ſumãt aliqua ꝓhibẽtia ebrietatẽ. ſicut eſt pl̃m o ouis cõeſt᷒ in ieiunio ab ebri^e^ ꝓ̄uat:⁊q̃n tũcũqꝫ bibit nõ ſentit. Kyrãn᷒. ij.lib. Idẽ facit ſuccus caulis vel medulla:q̇ eſt in trũco caul̃ co meſta. Dicit̃ etiã ꝙ lapis q̇ dicit̃ ematiſtes:ꝓ̄uat ab ebrietate. Caules hñt ꝓprietatẽ: q̄ vapores ꝓhibẽt ⁊ fumos ne ad ipm ce^m^ aſcẽdant:ſic di/ cit Aui.ca° de ſoda ex ebrietate. Et Cõſtã.in via tico.c.de ebri^e^. ¶ Regimẽ aũt curatiuũ eſt:ꝙ ꝓ mo vomat poſt acceptionẽ oximell̃.ſquilitici vl̃ ſeminis raphani vl̃ ꝑ ſcipm cũ pl̃ua ⁊ oleo. po/ ſtea ieiunet ⁊ dormiat.⁊ poſtꝙ̄ excitat᷒ fuerit:fri cent̃ ei᷒ extremitates cũ aqua ca^a^ decoctiõis ca/ mo.⁊ roſ.⁊ cũ ſale ⁊ oleo viol̃. vt fumi inferius trahãtur. Et iterũ capiti apponat̃ ſucc᷒ cucu. et portulace:⁊ deť cibus ĩ mo^a^ quãtitate:⁊ ſit faci lis digeſtiõis ⁊ cibeť cũ caulib᷒ ꝓpter ꝓprietatẽ iã dictã.⁊ cibeť cũ lentib᷒ ⁊ pullis gallinaꝝ ⁊ co lũboꝝ ⁊ cũ g̃nat̃.⁊ ſumat ſtiptica:vt ſunt coriã/ drũ ꝑparatũ ⁊ ↄfectũ:⁊ iterũ ꝓuoceť eis ſomn᷒ q: hec eſt radix cure ipoꝝ vt dicit Auicẽ.⁊ tantũ dormiãt quouſqꝫ dige° coꝝ reꝑeť vt dolor capit̃ ⁊ mollicies recedat. Digeſtiua aũt cog̃ſcit̃ meli orata ꝑ tincturã vrine. Nã ebrioſis ex indigeſti one ſit vrina al. Agreſta eſt eis vtilis cũ ſuis ci/ barijs. Iſta intelligunt̃ q̃n ebri᷒ eſt ca^e^ ↄpl̃onis. Si ãt eſt frigide ↄpl̃õis:vꝫ mľtũ abſin^m^ in via ꝓſeruatiõis ſumptũ añ vinũ:⁊ cũ vino ĩ via cu/ ratiõis ſũptũ poſt. ¶ Nã ſua ꝓpetate ſoluit̃ e/ brietas ſ.viatic. Et capitib᷒ ipoꝝ applicẽt̃ aliq̃ tꝑamẽto vicia.vt eſt oleũ camo.⁊ decoctio eius cũ mellilo° ⁊ anthos cũ roſ.vꝫ ⁊ ſucc᷒ mẽte. Ite rũ iſti ⁊ illi ſi indigẽt:cliſteriſent̃ ⁊ euacueť cum yerapig̃ acuata cũ ſcamonea vel eſula. Aliud re mediũ v̓ẽ fomẽtare mẽbra genitalia cũ aceto ca° in maſculis:⁊ feminis fomẽta° mamillarũ.

Clarificatio ante tp̄s Ga^l^ hoĩeſ melioris regiminis erãt ꝙ̄ nũc:⁊ ipe ĩplicite dic̃.6°.ampho.ↄ°.28. ibi. Eunuchi nõ podagrizãt. Q: tunc tp̄is ho/ mines ad delectationẽ fuĩt declines:⁊ iõ fiũt po/ dagrici inumeri:vtpote nimiũ exercitati ⁊ man ducãtes plus ꝙ̄ digerere pñt vino inebriati:⁊ q̃ forte vinũ bibũt ieiuni.h̓ ille.g̃ maius feſtũ erat ſi vn᷒ ebrius repiebat̃.nũc aũt tot ſunt ebrij: q̇a vix coꝝ turba dinũerari põt:⁊ hñt in tãta ↄſue/ tudine ꝙ nec medico nec medicis credũt.idige re nec vnq̄ ꝓpter ebrietatẽ pñtẽ ab aliq̃ lucrat᷒ fui caligas:ſꝫ bñ ꝓpť veſtigia pedũ ſuoꝝ. ¶ Se cũdo nõ.ꝙ vomere ieiunare ſtiptica ſummere ⁊ dormire eſt ſũma cura ebrioꝝ:⁊ poſt cũ cib ſub/ tilib᷒ nutri° moderata. ¶ Tertio nõ.ꝙ ſm G^m^ 5°.ãpho.ↄ°.v.⁊ ſm ꝙ ad experientiã videm᷒ ebri etas nõ ſoluit̃ eq̃l̃r in oĩ hoĩe:nã ſũt aliq̇ hoĩes q̇ in 2ª die. alij in ꝓ^a^.alij in 3^a^.ſoluũt̃ ab ebrie^e^ ⁊ hoc ↄtingit ex ꝑte vini:ſm ꝙ eſt v̓tuoſuꝫ ⁊ ma gis forte:⁊ ſm naturã ⁊ v̓tutẽ bibẽtiũ. Et eſt re cte ſicut de cibis.q: ſm G^m^.ibidẽ.nõ eq̃l̃r dige runt̃ ex ſe nec ex nã hõ^m^ ea ſuſcipiẽtiũ. Ideo di cit gerardus de cremõa: ꝙ q̈nto vinũ eſt groſſi᷒ tãto ebrietas eſt fortior:⁊ tardi᷒ g̃natur aut tar dius ſoluit̃.vinũ aũt ſubtile citi᷒ inebriat ⁊ citi᷒ ebrietas diſſoluit̃.ſuppo^a^ tñ eq̃li^e^ fortitudis et v̓tutis vinoꝝ ex ꝑte ſuſcipiẽt̃. Nã ſi ſto᷒ eſt fri᷒ tardi᷒ g̃nat̃ ebrietas:⁊ tardi᷒ etiã diſſoluit̃. Et iõ iſtis dat̃ ſucc᷒ mẽte ⁊ abſintiũ:vt ſto᷒ ↄforteť. Si aũt ſto᷒ eſt calid᷒:cito inebriãt:⁊ cito ab ebrieta te ſoluunt̃. Sil̃ eſt intelligẽdũ de cere°.ſꝫ ꝙ di/ cit gordoni᷒. ¶ Quarto nõ. ꝙ ſunt etiã aliq̃ q̇ hñt cere^m^ debile alij a nati^e^:alij a mala ↄpl̃one ca^a^ ⁊ ſicca. Alij ꝓpter ꝑcuſſionẽ capi.vel nimiuꝫ coitũ vl̃ nimiã aſſuefactionẽ ebriet^m^: ⁊ tales ex modico vino cito inebriãt̃.⁊ de illis ſunt q̇ non ↄſueuerũt vinũ potare:⁊ q̇ ſoliti ſũt vinũ ⁊ aq̃m fundere:⁊ ipaꝫ poſtponũt alij. ¶ Quĩto ſciẽdũ ꝙ ſm intẽtionẽ Aui.vinũ lipħatũ citi᷒ inebriat ⁊ intelligit̃ de vino groſſo:q: ꝑ admixtionẽ aliq̃ lis q̃ntitat̃ aq̃ ſubtiliat̃ ⁊ euaporat̃ citi᷒ fumus ab eo reſolut᷒.nã ſicut vinũ ſubtiliat̃:ſil̓r ⁊ fumi ab eo reſoluti. ¶ Sexto nõ:ꝙ ſm ↄpl̃onũ diuſi tatẽ fiũt diuſa accñs ebrietat̃.nã ſanguinei ebrij ſunt gaudẽtes cantãtes ridẽtes ⁊ letãtes: ⁊ cõ/ parãt̃ pueris ⁊ pulllis: q: libẽter ridẽt: ⁊ neſciũt q̄re:⁊ p᷒ tp̄s volũt libent̃ dormire bono ſomno. ¶ Colerici efficiũt̃ irati furioſi iracũdi: ⁊ cõmo

nēt ɔtētiōes rixas ⁊ ꝑlia:⁊ nolunt castigari seu
gubnari ꝑ aliquē:⁊ vt pl'imū euenit eis vigilia
seu ebrietas vigilatia:q: fumi caprinosi acuti et
mobiles:nec pñt leuiter ɔūti in viā somni: ⁊ tñ
multū loquunt̄:⁊ quasi leones.Flatici efficiunt̄
ebetes pig'⁊ somno' ⁊ immobiles:⁊ isti cōpant̄
porcis:nā fumi ebetāt intellectū q̄ iā añ et vi cō
plexiōis erat ebes ⁊ ipedit'.Melāc' fiūt tristes
⁊ desolati plorātes pctā sua ⁊ defunctos sepul-
tos:⁊ isti cōparant̄ simie.⁊ oēs isti hñt ipedimē
tū locutiōis ⁊ deambulatiōis,ꝓpter impedim̄ in
neruis ⁊ origie ipsoꝝ:sicut dcm̄ est.nā nerui q̄n
to sicciores naturali siccitate:tanto sūt hiliores
ad motū.¶ Septio nō.ꝙ antiq practicātes nō
captabāt de ebrie:sed bñ de do.ca ab ebrie.⁊ il
lud.c.iā precessit in isto volu:iō vide illic ⁊ hic.
¶ Octauo nō:aliq̄s vi' ꝓprietates ⁊ dicamus
sic.Vinū subito ⁊ sufficiēter humectat ⁊ calefa
cit corp':si sumat̄ tpate:supplet ⁊ si distēpate: re
plet ca.vaporib'.p° de regi sanitatis.c.ij.Oim
aūt velociter ⁊ subito nutrimētū est vim̄.2°.āph.
ɔ°.xviij.ibi.Coꝝ q̄ nutriunt̄: vinū indiget mia
resolōne ⁊ digestiōe:⁊ ꝑpt̄ h̄ fit ei' nutrimētū ⁊
ei' penetra° velocissia.3°.ꝺ ɔplonib'.c.ij. Multa
possemus scribere de vino q̄ ad laudes ⁊ vitupe
ria:ꝫ solū ponā illa:q̄ Aristo.in de secret̄ secreto
rū.c.de regi vi' ⁊ ei' vtute ponit:cū q̄ bñ cōcor-
dāt oēs medici.⁊ sunt h̄ vba.Color vi' bon' est
aure'.s.medi' inter citrinū ⁊ rubeū colorē sapo
ris acuti ⁊ delectabilis.De tali g̊ vino sume tem
pate iux̄ etatē corporis ⁊ tpis q̄litatē:q: ɔfortat
stom̄ cal'.corroborat naturalē:iuuat digestioneꝫ:
⁊ preƀuat a corruptiōe:ducit cibū ⁊ decoq̄t ⁊ ꝑ-
ducit ipsuꝫ purificatuꝫ ad oīa mē:⁊ decoq̄t ip-
suꝫ in eisdē:donec ɔuertat̄ in sangl.subālēꝫ.⁊ sic
ascēdit ceruicē seu vticē:⁊ reddit caput securum
ab infortunijs oib'.insup cor letificat ⁊ col'.rubi
ficat:liguā reddit expeditā at liberat a cur] ⁊ ho
minē facit audacē ⁊ excitat sup oīa ⁊ multa bōa
alia facit.Vinū āt q̄ñ sumit̄ intēpate in magna
abūdātia ⁊ q̄ntitate.tūc h̄ mala sequūt̄. obscu-
rat intellectū:ipedit sensuꝫ:turbat cem̄:debilitat
vtutē aialē ⁊ naturalē:gñat obliuionē:ledit oēs
q̄nqꝫ sensus:q̄b' regit̄ ⁊ disponit̄ tota actio cor-
poralis:fugat appetim̄:debilitat cathenas cor-
pis:⁊ iūcturas:gñat tremorē mēbroꝝ ⁊ lipitudi
nē ocl'oꝝ:accēdit co.destruit epar ⁊ reddit ei' sā.
grossiorē:⁊ corꝺ cruorē denig̃t. ⁊ exinde ꝓuenit
error ⁊ timor ⁊ tremor somni locutio fantastice
visiōes:corruptio ocl'oꝝ:debilita° stomachi. di-
stēperat ɔplonē:generat corpis grossiciē: et q̄ꝺ
deteri' est:leprā inducit.⁊ tūc est de gñe veneno
rū.h̄ ille.Et ɔpat ipm̄ reubar°.q: q̄ñ sumit̄ i ma
gna q̄ntitate:egredit̄ ad vtutē ven'. sic etiā fac̄
vinū.vltra h̄ facit podagrā.q: materias crudas
ad iūcturas,penetrare facit.⁊ q: aliī rōe idigōis
ꝓpt̄ multitudinē ɔuertit̄ in acem̄ ⁊ nocet neruis
iō facit iā dicta mala.Sic q̄libꝫ dꝫ vino ⁊ sensui
suo dñari:vt nō incurrat incōmoda ⁊ inhonesta
tes at turpitudies:q̄s ponit G'.s. de regi sani
tatis.c.i.in fi.Et h̄ ꝓpter maluꝫ regimē ⁊ inobe
dientiā mediꝗ factā.vide ibi.Si placꝫ.Vinū g̊
multuꝫ est sil'e calori natali ⁊ spūi ⁊ ideo in eis
cōuertitur in moderata quātitate sumptū.Con
cludim' g' cū Gordo° ꝙ sic vinū tēpate ⁊ mode
rate sumptū corpib' q̄b' ɔuenit:ē sūma thiria°:
sic intēpate ⁊ sup̄flue sumptū ē mortale venenū.
De ebrie vtꝝ cōpetat semel in mēse ꝓpter dcm̄
Auic.ego teneo mō cū Gord.ꝙ nō:q: meli' est
preƀuari q̄ꝫ curari:q: cura° intēdit̄ ꝑ errores q̄ seq̄
tur ebriem̄:⁊ ꝓpt̄ infamiā ⁊ picl'a:q̄ inde pñt ve
nire nec repies cū diffi oclos foderatos sindōe
ru.diu tales exercētes bonas potationes vini.
¶ Nō vlteri' ꝙ crapulosi ⁊ disso' auisent se ꝺe
ydro' q: gua indigō epar] siue sto' cū ml'ti pot'
ɔtinu sufficit ad ydro.ꝓcurādā.idē dico de bi-
bētib' in lecto. ¶ Caplm.ix.de sternutatiōe.

s Ternutatio est mot' natr̄e seu
vtu] expulsiue cū q̄ nā nitit̄ expeller̄
obturātia viā anhelit'.5°.de mor°.c.
vi.in fi.c.Vñ Auic.i.v.iij.c.de stern dic. Ster°
est mot',ꝓpri' ce' ad expellēduꝫ hūorē aut mate
riā aliā cū auxi° aer] narib' attracti subito ꝑ viā
nasi ⁊ oris.Vel dicam' ꝙ ster° ē natl'is motus
ce' cū ml'ta expulsiōe aer] pri' attracti ad expellē
dū nociua ⁊ ad apiēdū vias ālhelit' sic nares.nā
nares via sunt ālhelit'.sic dic G'.vbi.s̄.nā aervi
as suas mūdificat:q̄ñ cuꝫ impetu exit. Ibidem.
Causa ster.aut ē extrinseca:aut intrīseca
⁊ ɔiūcta.Cā extri:ē sic olfa° reꝝ
vaposaꝝ vt est liliū cepe ⁊ silia q̄ mag] dissoluūt
q̄ꝫ resoluūt:sic replēt ca.fūis:⁊ cāut ster.vl' ē exe°
foramim̄ nariū vsus radios solares.q̄ int' intrā
tes ɔmouēt naturalē cal'.⁊ spūs.q̄b' cōmoti nā
nitit̄ disso ꝑ eos expellere.vel q: radij solares
dissoluūt hūiditatē circa ptē anteriorē ce' extītē.
q̄ dissoluta tāgit ptē sensibilē:iō fit ster°.Alia cā
extior est cōestio reꝝ vaposaꝝ:vt cepe sinapi ⁊ si
miliū replētiū ca.A est fum' dissoluēs aut pul-
uis marie alic' rei acute ster.mouētes:vt sūt pip
ɔdiā.Alia cā est subita discooꝑtio ca.ita ꝙ fri-

gus subin trans per poros cōgelat vapores: & in aquā cōvertit. & hoc cōtigit illis qui nimis sūt almuciati. Alia cā ē tact⁹ carūcularū nariū cū aliq re sicut ē palea & silia. ¶ Cā aūt intrīª & cōiūcta est mª supflua tāgens cōcauitates & pelliculas anterioris ptis ceᵗ siue cartilagies nariū: quā tāq̄ nociuā vtus aial'sensibil'sentiēs stimulat expulsiuā: & cū magno īpetu & conatu expellit a se nociuū: & ita pōt scdo mō gnari: q: vl'a causis pmitiuis iā dictis: vel a vaporib⁹ hūiditᵐ naturaliū vel nō naturaliū in corpe exūtiū vi caloris superius eleuatis & ibidem ingrossatis.

Signa ster. de se sunt maniª. Si est ex coriza. pz. quia frequēs ē & muci exeūt p nares. Si aūt venerit pter passiōes mēbror īferior vt ē pluref pipsia &c. h scit: q: venit cū fe. & assūt signa illar egritudinū iā dictaruz.

Pronosticatio ypo 2°. pnostic. cañ. 49 dicit sic. Ster. cū reumate in oī egrīᶜ plonis malū est: sine eñ illa ster⁹ pcedat siue coeq̄ sit egri⁹ malū ē. ster. īoī acuta egrīᶜ sine reuᶜ bonū ē. ¶ Secūdo docet pnosticare G⁹ in cō⁰ eiusdē. Si accidat ster. post lōgitudinē egritudinis: signat euasionē: q̄uis egrīᶜ sit pnitiosa sm reliquas significatiōes: qd ē: q: signat digestionē mᶜ & fortitudinē vtuū expulsiue: q est in ce°: h ille. ¶ Tertio possum⁹ pronosticare sm Gᵐ. 5. de morbo. c. 7. ster. quidē: nisi sit pter corizā. multum valet ad mūdificādū ca. Nō eñ ē mirādū: si aer simul vno ictu a pectore & ce° pcedat in alio quidē loco docuim⁹ q cerᵐ motus initiū pectori mīstrat. pectus vo plonē dilatat atq̄ cōstrigit: dū ceᵐ mouet ad mūdificādū: h qd narib⁹ nocet: ministrat motū pectᵗ vt mūdet vias anhelit⁹: quor alterū per se facit: alter opat cū neruo ab illo in pectore pcedēte. h ille. Ualet g̃ ster. ad mūdificādum ca. & pect⁹. ¶ Iter dicit G⁹. 5°. de mor° vsus finē citra vnā colūnā hec vba q̄ dixim⁹ ster. medicinā eē mᶜ in plone manētis accñtal: q̄uis illa mª nō sit sternutatiōis cā: tñ valde prodesse sc̄lz & sicut ster. est me⁹ tussis: ita est & me⁹ singult⁹ & accñtal. Nā cū sternutationis īpetu mouet sto⁹ ad expellēdū nociuā materiā se cōpmēdo ibidē. Et p istā viā ster. iuuat matricē ad expellēdū fetū & secundinā. Si a popletico vel litargico vel habēti subet vel habēti aliquā egritudinē applicent sternuta° fortia: & nō sternutēt: mortale est nā natura ē iā deuicta: & succūbit: g̃ ampli⁹ non pōt se iuuare ad expellēdū nociua. Ster. 2. vel. 3. vel. 4. in latitudine sanitat bone sūt: q: mūdificāt anteriorē partē ceᵗ: & apiūt viā sensib⁹. Et de talib⁹ augures faciūt magnū festū: qb⁹ nime credendū ē. Bonū est in cura ster. vt caueāt res extrīsece sup⁹ dicte: q: si ab eis fiat: ipsis remotis remouent & ipsa Si ergo ster. fit a vaporib⁹ seu mª caª. qd cognoscit p calorē in frōte: cōstitue infirᵐ in loco tuto a vēto & fumo: & da in potu decoctio° de pape. & vnge nares & frontē cū oleo ros. viol. & populeōe & odorē ros viol. camo. sand. papa. folia mirte & folia at flores salic. Et si p ista nō cesset: decoq̄nt in aq & fumū recipiat. Si cā ē frigida: ponant in camera caª in qua sit ignis in camino & odoret oriᵐ maiorana camo. masticē lapdanū storacē cola. & nigellā: & odoret pomuz ābre: & inungant nares & timpora cū oleo de camōilla: vel res supradicte bulliāt in aqua: et fumū recipiāt: & fortiter retineat anhelitus: & non moueat: sed stet in requie. Et ista videnf cōpetere post euōnē & abstinentiā: maxime si sit ex reumate. Et ligature extremitatū multū valent: Et q: ista ster. vix euenit absq̄ reuᶜ. iō remitto te ad curā de catarro: vbi late ster. et reu. curā reperies cum adiutorio dei.

Clarificatio Nō vult G⁹. q ster. sit mot⁹ mor' s nature q̄liscūq sit cā. Nā. 5. de mor°. c. 6°. dic ster. iō fit q: natura nitit expellere res obturātes vias anhelit⁹: g̃ videt q sit mot⁹ nature: & nō mor' : g̃ videt q si tu dicas. q vapores ascēdētes expulsi p viā reumatismi faciūt ster. & corizā. & iste videtur mot⁹ mor' vel sinthōat: nō vī nature G⁹. 5°. de mor°. c. 7. in pn°. Ego al' dicā hec oia. s. vomitū ster. atq̄ tussim ex gñe eē accñᵐ. Et lz hec oia accñª sint: tñ cā eorū natural' ē. s. cā agēs. igr est motus nature & nō mor'. Et ponit ibi aliq̄s causas accñtales: q̄ cōpellūt naturā agere illū motū lz igr cā cōpelles naturaz vt faciat ster. sit accñs morbi: & p cōñs res cō naturā tñ mot⁹ ille ē mot⁹ nature: & nō mor' nᶦ intantū supflueret: q ledēret opatiōes: & naturā gūaret. Et pcedit a pecᶜ ad ceᵐ. nā ceᵐ dat iitiū pectori motui: & ad motū pectori mouet plo: vñ expellunt supfluitates vtriusq̄. nā ad motū ceᵗ mouet pect⁹: tanq̄ si pect⁹ esset vasall⁹ & ad motū pectori vt ī tussi: nō mouet ceᵐ: tāq̄ si eēt dñs: q: a cerebro ē iitiū mot⁹ corpis: & nō ecōuso. ¶ Ter° nō. q ster. nō cōfert ī pn° corise. p°q: mouz ceᵐ: & p cōñs calefac. q̄ calefacto maior sit attrac° 2°. q: mouet matiā quietā: q̄ mota deterior ē seipsa q̄eta. s in statu vel in declinatiōe cōpetit: q: mª ē flura & ingrossata: et ideo oportet q expellat cū ster. & subtilitate &c.

¶ Nota q̄rto: ꝙ in ster. ⁊ reu⁹ in p̄n⁹ vl̄ augmē to cū ca. plei⁹ nō cōpetūt suffumigatiōes cū her bis ⁊ alijs. nā aliqn̄ dissoluunť hūores ca. ⁊ de scēdētes ad fauces ⁊ gulā faciūt sq̄nātiā ⁊ mor tē. ⁊ ego vidi aliq̄s naufragatos ex ɔsi⁹ ipitorū. ¶ Intelligēdū q̄nto: ꝙ gith. ozi^m sen baliscōva lēt ad sistēdū ster. q: tātū ɔsumūt q̄ntū dissoluūt aut q: ma^a ē fri^a ⁊ in declīatione valēt ista ⁊ a^a q: ce^m cōfortāt. Et iō dicit ɔstanť. ꝙ basilicō mł tum vȝ: ⁊ ego sum expert⁹. ¶ Sexto sciendū sic dicit ypoc. 4°. amplo. āplo. sio. ꝙ ster⁹ fit ex ca. sup calefacto cer⁹: aut humectato ꝙ in ca. fit va cuo. effundiť eñ aer int⁹ exīs foris. ⁊ sonat. q: per angustū foramē est exit⁹ ⁊ nota ɔ^m. Septi mo scias: ꝙ ster. nunq̄ fit cū attractione anheli tus: sed impulsione per causas dictas.

Capitulū. x. de incubo.

Incubus dicif̄ de cubo as. ꝑpterea: q: hn̄ti bus hāc passionē videť ꝙ aliq̄s accu bet eos ⁊ cōpmat: sicut gallina cubat pullos vel oua. Et licȝ dicať ꝙ fit demō vel fan tasma: tn̄ nullū eorū ē. Dicam⁹ ergo: ꝙ incubus est aggrauatio cere⁹ in sōno supueniēs ⁊ toti cor pori cū sensus ⁊ mot⁹ turbatiōe loquelā ⁊ euigi lationem ipediēs. Nā habētes incubum si eui gilenť: īme⁹ a pori⁹ sunt liberati ⁊ sanati.

Causa incubi ē vapor ingrossatus i ce⁹ oppilās vias spītib⁹ a ce⁹ ꝑcedē tib⁹ ad dandū sensū ⁊ motū corpi. quib⁹ oppila tis ⁊ spiritib⁹ retētis mē^a remanēt desolata eo ꝙ carent influētia spirituū ⁊ p⁹ in extremitatibus: ⁊ iō videť eis ꝙ p extremitates ascēdit illud fan tasma vsq̄quo fit su^a cor. nā certe etiā mot⁹ āheli tus ipediť. ⁊ hoc ꝑpť oppillationē nerui trāseū tis a ce⁹ ad pect⁹: p quē ce^m dat initiū mot⁹ ipsi pectori. sicut d̄r. 5° de morbo. c. 4. q: ergo neruus iste opilať. ⁊ mot⁹ ipsi⁹ pectoris impediť. q̄ ipe⁹ īpediť mot⁹ p̄lmōis. sic vȝ eis ꝙ suffoceť. imo ali q̄n sic accidit puerꝭ lactātib⁹ ꝑpť lacꝭ corruptio nē vel idigōne suffocanť. ⁊ dicūt ꝙ aganei fecit: ⁊ hoc ꝑuenit ꝑpter indebitū regimē nutricꝭ. ad qđ pōt iuuare frig⁹ extrīsec. capite minus debito coopto obuiās ⁊ supueniēs i sōno. quare nimis infrigidat ⁊ ingrossat: vt faciat sōnū. imo magꝭ vt opilet: ⁊ faciat incubū. Ad hoc etiaȝ adiuuat mala dieta in q̄nto ⁊ in quali. Etiā adiuuat ad hoc dormire īmediate sup replōnē ⁊ ad a^a dāna multa iuuat. Fum⁹ ergo grossus corrupt⁹ oppil lās ⁊ obnubilās sicut fum⁹ carbonis obturans vias spirituū generat⁹ ab aliqua de causis supra dictis vel ab altero. 4. hūoꝝ i corpe supabundā tium est causa incubi.

Signa Videť eis: ꝙ ipi moueant se et clament adiutoriū ⁊ loq̄nť ⁊ vȝ eis ⁊ͨ est: ꝙ āhelit⁹ aliq̄l̄r strīgať: ⁊ timēt suffo cationē: ⁊ credūt se mouere ⁊ signū crucꝭ facere: ⁊ nihil hoꝝ faciūt: pter qđ aliq̄ ipoꝝ mugiūt q̄ si plāgen⁹ ⁊ talib⁹ dȝ succurri cito: ⁊ postq̄ sunt euigilati tales remanēt quasi ɔfracti: ⁊ muniūt se signo sancte crucis: ⁊ remanēt desolati donec spiritus per totum corp⁹ sunt influxi.

Pronosticatio Non curatur aliqu is a pa rexio incubi donec fuerit expgefact⁹. Vix hō so brie dietat⁹ icubo vexať. Vix sine nouella vl̄ an tiqua replōne aliq̄s ab incubo suppeditať. Vix sup aliqđ lat⁹ aut dexterū siue sini^m dormiētib⁹ incubus requiescit. Sepe incubū incurrētes pa rati sūt ad ca. egritudines sensum ⁊ motum vel alterū istoꝝ auferētes: ⁊ iō parati sūt aplīe epi lētie palisi spasmo vtigi ⁊ morti subitanee. imo aliqui reperiunť in lecto mortui ex hac passione ⁊ aliqui incurrūt appoplīā incurabilē aut litar giā: vt vidi aliqn̄. Si icub⁹ vēiat iter sōnū ⁊ vigi liā: deterior: ē: ⁊ si supueniat sudor fri⁹: tūc deteri⁹

Curatio talis ē. pmo competit flebo thomia vt plim marie: qn̄ vi deť sig̃ san. de ve^a ca. ⁊ fiat flōia. sic d̄r i cura dol. ca. de san. Et si alij hūores supabūdēt: euacuenť sicut in do. ca. dictū ē precedente digōne. Et si e gri⁹ euenerit absq̄ interpolatiōe: siue sit de die si ue de nocte. dig⁹ nō expecteť: ⁊ cū hoc vtať dieta subtili ⁊ mīo^a. q: hec egri⁹ nō sine replōne ⁊ ce^a oppilōne est. Caueat a vino nisi sit bn̄ lipatuȝ ⁊ ab omibus vaporosis: ⁊ vtať pua cena. ⁊ i dor mitiōe coopiat ca. in duplū pl⁹ q̄ ivigi^a. Et vtať post cibū tā i prādio q̄ i cena coriād⁹ ꝑpatio at drager. ⁊ opiaꝭ sto^m ⁊ cer^m ɔfortantib⁹: vt ē aro mati. rof. plirl. cū musco ⁊ diāthos. Et freq̄nť ca. purgeť cū pilľ cochijs vel alijs appropriatꝭ ⁊ cū yeralogođ aut gera. ruff. si venerit ꝑpť ca. fri. pge tur ca. ⁊ p⁹ radať ⁊ vngať cū oleis calīs freq̄nter dicꝭ: ⁊ fiāt clisteria acuta: ⁊ quiescat in pace.

Capitulū. xj. de amore hereos.

Ereos grece idē est: qđ dn̄s lati ne. Et alamāi dicūt heer i. dn̄s. Est aūt amor hereos amor in ordinatus ⁊ irrationabil̄ quē aliq̄s habet erga aliquā mulierē nō ꝑpter bonū finē. Est ergo he reos amor cū sollicitudine īmēsa ꝑpter amorem mulieris. Gordone⁹. ij. lilij dicit. hereos ē mētis

insania q̄ anim⁹ vagatur per inania crebris do-
lorib⁹ permiscens gaudia.

Causa Hereos ē corruptio vtutꝫ ymagi-
natiue falsa repn̄tantꝫ vtuti rōnabi-
li ꝛ opinatiue. Nā ymaginatio magna dn̄a est ꝛ
impat alijs vtutibus. Qn̄ ergo ip̄a apprehēdit
sp̄es rei dilecte: tūc eas presentat alijs vtutibus
s. rōni ꝛ memorie. ꝛ iterꝫ isto modo sibi: ꝛ ita cō
tin̄ue nocte dieq̄ꝫ stāt an̄ mētē aīe ita ꝙ nil aliud
pfecte ymagiari possūt: ꝛ de⁹ scit quō rō tūc opa
tur. Et sic succūbit ꝛ ymagiatiua seu estimatiua
dn̄at. Nā rō iudicat illud q̄ð nō ē: ꝛ iō reponit in
ter sp̄es fatuitatꝫ. Dico ḡ ꝙ spes ꝛ sp̄es sūt causa
effectiua ꝛ ɔseruatiua illi⁹ amoris: sicut amor est
cā cur aliq̄s ē zelotip⁹. q: sicut hō nō curat de re
de q̄ despat: sic nec zelotip⁹ de re quā nō amat.

Signa sunt: q: nō pn̄t aliq̄d opari: ꝛ a-
mittūt opa ɔsueta ꝛ sompnum ꝛ
aliqui pdūt comestionē ꝛ fiūt macri cū suspirijs
freq̄ntibus ꝛ maxīe qn̄ audiūt loq̄ de philocap-
ꝛ de amorib⁹: ꝛ pulsus ē inordinat⁹ ꝛ diuersus
ꝛ qn̄ videt dilectā vel vult loq̄ cū ea: tunc pulsus
cōmouet fortit: ꝛ excitat ꝛ fit altus: imo etiā to-
tū corp⁹ exhylarat ꝛ letat cor: ꝛ p ɔn̄s pulsus. Et
p hūc modū cognouit G⁹ vnū philocaptū: qn̄
dilecta trāsiuit corā ip̄o: sicut dicit Gordonius.

Curatio stat i duab⁹ reb⁹. Prima ē ꝙ
det sibi illa quā diligit: sic̄ dic
Rab. ꝛ cura facta ē. ¶ Pronostica⁹ ꝙ isti sūt in
periculo ꝙ fatui efficiant: ꝛ ꝙ pdāt honorē ꝛ oēꝫ
subam suā expēdant: nisi eis celeriter subueniat
Et ego vidi ex istis aliquos diuites: q̄vsq̄ꝫ ad fe-
moralia deuenerūt pauperes. Secūda videt mi
hi ꝙ tota cura stet in distractiōe ymaginationis
Nā hereos ē nocumentū vtutis ymaginatiue. Si
ergo hec falsa opīo seu ymagiatio remouet: sil̄r
ꝛ tota egri⁹. Ad quā distractionē iuuāt p̄mo ve
natio cuiuscūq̄ꝫ ɔditiōis sit. si paup ē: i venatiōe
paupꝫ. si vo diues: in venatione diuitū. ¶ Se-
cūdo piscatio iuuat ad idē. ¶ Ter⁹ oīs lud⁹: vt
est lud⁹ vibrature ꝛ hastiludij: ꝛ lud⁹ aleaꝫ ꝛ sca
coꝫ cartulaꝫ: ꝛ cetere sp̄es ludi. ¶ Quarto iu-
uāt ad hoc instr̄a musicalia addiscēdo vel pulsā
do vel audiēdo. De h̄ ponit viatic⁹ exēplū: vide si
placet. ꝛ Auic. etiā loq̄t. ¶ Quīto iuuat icedere
p prata cū socijs ꝛ dilect ꝛ viridaria ꝛ nemora ꝛ p
iardinos floridos vbi cātent aues ꝛ resonāt phi
lomene: vbi prādia ꝛ cene sit bn̄ pata cū triplici
vel q̄druplici sp̄e vinoꝫ: ꝛ optimis ferculis: ꝛ fru
ctib⁹: vbi flores ꝛ serta ꝛ gaudia ppareant. vt vir⁹
hō saluetur. ꝛ ista ab eius consortio cū ɔuenien-

tia ꝛ dei reuerētia suscipiant tā in gurgitatiōe vo-
luptatū q̄ multū deo displicēt. Ad hoc etiā mul-
tū iuuat loq̄ cū amicis ꝛ dilectis suis. ¶ Sexto
iuuat ad distractionē ymaginationis āmonitio
parentū: ꝛ sapiētū viroꝫ: q̄ sibi doceāt hui⁹ secu-
li ꝛ vēturi seculi effectus: ꝛ picula: ac scandala q̄
inde pn̄t seq̄. ꝛ si iuuenis ē flagellet culus ei⁹ cuꝫ
vberibus. ꝛ si nō sistit: ponatur i fūdo turris cuꝫ
pane ꝛ aqua. donec veniā a sua insania petat: et
teneatur i disciplina. ¶ Septima ad distractiō-
nē ymaginationis iuuat occupari i aliquo ope
seu negocio de quo sit sollicitus. Ideo dicebat
Ouidi⁹ in libello de remedio amoris. Ocia si
tollas perire cupidinis artes. ꝛ sequit. Da vacue
mēti quo teneat op⁹. Nā fossores ꝛ laboratores
q̄ ducūt vitā in onere ꝛ fossorijs vix hāc incurrūt
passionē. ¶ Octauo ad istā distractionē yma-
ginatiōis iuuat recedere a dilecta sic ab aere pe-
stilētiali ad lōgiquā regionē. ꝛ de hoc dicit Oui
dius vbi supra. Uade p vrbē ꝛ splendida castra
troie. Pirides iuenies ꝛ rex mille colores. Ego
nūc ɔsulo ꝙ vadat parisi⁹ ꝛ ibi iueniet in q̄ gau-
debit: ꝛ in quo expēdat argētum si h̄ꝫ. ¶ Nono
ad h̄ iuuat vt diligat plures ꝛ illas osculetur et
cū eis sepe loquat: vt ei⁹ amor erga eā nō sit to-
tus: sꝫ diuidatur. Iō dicebat Ouidi⁹. Hortor vt
pariter binas habeatis amicas. Fortior ꝛ plēs si
q̄s habere pōt. Nā si vna dicit nō: altera dicit sic.
¶ Decio si hec nō sufficiat: ducat vxorem: ꝛ sine
du⁹ mitigabit fatuitas ip̄i⁹. Ad hoc etiā valēt vi
tupe⁹ vetulaꝫ: q̄ sciūt ligare in amore ꝛ etiā sciūt
disligare siue noscunt artē disligādi. ¶ Undeci
mo vinū tpate bibitum imo ꝛ vltra tpamentum
aliq̄liter multū valet: ideo q: obliuiscitur bibēs
curas pessimas et facit multū dormire: ideo iu-
uat in isto casu ꝛ in alijs sicut dictū ē in ca⁹. ebri
etat. Et ideo dicit viatic⁹. Qui p̄mū vinuꝫ de vi
te ducere molit⁹ ē: iter sapiētissimos dꝫ collocari
Et versificator dicit Ebrietas nulla vl' tāta sit: vt ti
bi curas. Tollat aut si q̄ ē: inter vtrūq̄ꝫ iuuat. va
let ergo semiebrietas. ¶ Duodecimo ad hoc va-
let audire exēpla: historias ꝛ fabulas. ¶ Trede
cimo dicit Rab. 4. ad Almāsorem. c. de vtilitate
coitus. Si quis etiā amore mulieris coartat: vt
quasi ad mortē deueniat ꝛ multotiēs vtatur coi-
tu: lꝫ ea nō potiat quā diligit: sedat tn̄ ei⁹ furios⁹
amor: nō tn̄ facias ip̄m coire cū turpi vel fetida
q: tunc arguit ꝛ dicit. nō est talis illa quā diligo
Oīa illa nō solū iuuāt heroicos: imo oēm homi
nē q̄ est in desolatiōe ꝛ tristicia siue ppter mortē
filioꝫ vel amicoꝫ charoꝫ. Iuuātq̄ꝫ melācolicos

maniacos suspirosos ⁊ timidos: ⁊ pdentes diuitias. ⁊ iuuāt eos q̄ cogenť bñ opari ⁊ viriliter: sicut si nihil esset. Si videť tibi ꝙ in eis sit aliqua materia adusta ⁊ incipiat titubare: purgeť illa materia: ⁊ regant̃ sicut mlīci ⁊ fatui sic d̄ scd̄o sūt

Clarificatio Priᵒ sciendū ꝙ pauci vel nulli nūc effiᵹciunť heroici. nā tāta dissolutione vtūtur cū diuersis mulierib⁹: ꝙ eoꝝ amor sup vnam q̄escere nō valet ita ꝙ aliq̄ nō diligitur nisi amore ficto ⁊ nō cordiali: saltē q̄ debeat dici hereos. Hoc maxime habet veꝝ in potētib⁹ ⁊ nobilib⁹. nō eñ timent aliquā. nec aliq̄ verecundant̃ illo negocio abutētes. ¶ Scd̄o nō ꝙ ebrietas: gulositas: luxuria: latrociniū: hereos: lud⁹: vsura: maliloquꝫ mētiri: blasphemia petere tenacitas seu auariᵃ: loquacitas: oīa ista iudiciū rōnis īpediūt: ⁊ habituata vix recedūt. ¶ Tertio ītelligendū ꝙ q̄cq̄d rōcinent̃ heroici oēs rōnes ⁊ argumenta vadūt ad partē suā ita ꝙ plus ligat eos modica dilec⁹ ⁊ ymaginaᵒ q̄ copia prudētiū viroꝝ: eos ēt plus ligat aspect⁹ vnic⁹ dilecte: q̄ disligāt parentū vitupia vel alioꝝ: adeo inflāmati sūt ꝙ honorē ⁊ officiū spnūt: illud ponēdo summā felicitatē gaudiū eximiū expectando. ¶ Quarto scias: ꝙ multū iuuat ad hāc passionē diuinare aspect⁹ frequēs alicui⁹ ⁊ colloquium: lꝫ turpis sit. ⁊ maxie si ipse credat ab ea diligi bñ: lꝫ ī pñᵒ nō sit passionat⁹: tñ vba ⁊ aspect⁹ cōtinuando efficiť ide miser. Nā gutta cauat lapidē nō vi ꝫ sepe cadēdo. Auerte igitur oculos ne videāt vanitatē. ⁊ noli inspicere vginē: q: forte inardesces in amore eius vt dicit monastatos ecclīastes. ¶ Quīto scias ꝙ si ꝯfirmādo dicať heroico ꝙ dilecta ipm non diligit. imo ipm vitupat ⁊ dehonestat ⁊ deridet: q̄dāmodo in hoīe rōnali tepeśet herosus amor iux̄ illud. Nō amātē te: ama: ⁊ clamātē ad te clama: ⁊ via vana tibi repicitur ibi. nā irrōnabile est amare se odientē: ⁊ ridere sine iterrogatiōe. Jñ diciť fatu⁹ amator q̄ amat ⁊ nō amať. ¶ Sexto sciendū ꝙ sanguinei ⁊ colerici ⁊ bene cōplonati citius icurrūt hāc passionē rōne rctētōis supflui in q̄nto. q: lꝫ maior ps est hui⁹ passionis. Melācolici freq̄nter ,ppť affictionē ymagiatiōis. Primi facilius curant̃: scd̄i difficiliꝰ. q: impressio facta in re duriori durabilior ē. fflegmatici ⁊ senes ⁊ q̄ nō hñt q̄d māducare raro ⁊ mulieres raro: q: frigide sunt. ⁊ ideo masculi brutoꝝ q: calidiores cū maiori ipetu ⁊ furiositate ad coitū mouētur ⁊ diuites ⁊ bene habētes ⁊ nō laborantes hanc incurrūt freq̄ntius passionē. ¶ Septimo nota ꝙ Haly. vocat hereos amorē ascēdentē ,ppterea: q: a modica scintilla incipit: ⁊ ascēdit ⁊ suscipit incrementū in amētis detrimēto. Et sicut crescit amor ita ⁊ meditatiōes amātis. ita ꝙ cor eo vix in vno pōt pmanere. iuxta illud Ouidij. O de⁹ in q̄ntis anim⁹ vsatur amāť. Auic. vocat alichi. ⁊ vocant̃ etiā philocapti: a philos q̄d est amor: vl' capti filo. Pulchꝛū caᵐ pōt erigi hic loq̄ndo de musica: de vino ⁊ balneo ⁊c̄. sed videbunť ī maiori volumine per dei gratiam.

¶ Capitulū .xij. de mania.

Mania ⁊ mlīa in aliq̄b⁹ ꝯueniūt ideo ī vno caᵒ reponunť Eaꝝ tñ dr̄as poteris scire p īferius dicta. nā mania interp̄tať sane mētis alienatio. ffuror dicta ab insania quā greci maniā vocāt. Et dr̄ a manes q̄d est diuinare: eo q: hec amētes vel insanos facit diuinare: quoꝝ alij sūt tristes: alij furiosi. Mania etiā dr̄ quedā furia infernal'. Manes etiā dicuntur esse dij vl' aīe infernales. Diciť etiā a man q̄d est bonū: p ꝯtrariū. Hec est recta interp̄tatio māie. Mlīa dr̄ a melā q̄d ē nigrū: ⁊ colan q̄d est fel. inde cōponiť melīa: q: fit ex nigro san. fece admixta. Melācolici eñ cōuersatiōnē humanā effugiūt: ⁊ amicorū charoꝝ suspecti sūt. Johānes ianuēsis in catholicon seu ,psodia hec diē fm ꝙ diē G⁹. 3ᵒ. amphoᵒ. 23ᵒ. ibi autūno vo ⁊c̄. Mania fit ex corruptōe hūoꝝ subtiliū colicoꝝ. Melīa fit ex abūdantia co. ni. Et Jobes serapiōis dicit. Manifestū ē ꝙ hec egriᵒ. s. mania nō fit nisi ex co. quā do aduriť. Jō dicit Auicē. in hec vba. Et scias ꝙ materia faciēs demoᵐ lupinū est ex sba materie facientis melīam: q̄m vtraq; sūt mlīce. Utrum aūt cā facieť demoᵐ fit mlīa adusta fcā a co. aut a mlīa q̄ ē deterior: ⁊ cā faciēs mlīam ē melancolia natural' mlīta aut adusta: ⁊ ē facta a flāte aut a san. dulci. parū tamē fit a flāte adusto. hec ille. Differētia ē inť frenesim: ⁊ has duas passiones. Nā freñ. est cū fe. mlīa est cuꝫ malicia extimationis ⁊ corrupta cogitatiōe ⁊ cū timore ⁊ q̄ete. nec moueť inordinate: nec ē agitatio vehemēs. Mania vo est cū motu inordinato ⁊ agitatiōe: ⁊ mouet se ad operandū mala. ⁊ isti aliq̄n tenentur ⁊ ligantur vt se nō ledāt nec alios: ⁊ vocētur rabiosi. ⁊ sunt cū terribili aspectu: ⁊ ita vocatur lupina. Et ē alia spēs q̄ vocatur canina: ⁊ isti non sic furiunt sed obediūt aliq̄n eis qui eis assistunt ⁊ aliqualiť: sꝫ īmediate deuiāt. nec sunt tm̄ loquaces sicut pmi. Et ego vidi vnū parisi⁹ q̄ erat huiusmōi ꝫ dum esset frater su⁹ ⁊ ego ,ppe vnū pu

reum.⁊ ibi erat ancilla cū multitudine vasoruȝ stag' q̄ erant posita in margine putei:ipse vno ictu ꝓiecit vasa illa ad fundū putei:q̄ vitupatus aliqualr̄ verecūdabat̄.Et de ista dicit Auic. ꝙ ē ꝓpinquior ad sanguineā.Ista aūt egritudo vt plurimū accidit in autūno ꝫ ypo.⁊ G^m^ 3.aph. amph.33°.ibi.Autūno vo ⁊c.⁊ hoc ꝓpter maliciā hu.⁊ corruptionē illoꝝ.Nūq̄ȝ accidit in vere ⁊ in estate:⁊ incitat̄ post borealē ventū qui frigidus est ⁊ siccus.

Signa cōia ⁊ vniuersalia manie sunt mutatio in opatiōibus ⁊ motibus tendēs ad irrōnabilitatē:silr̄ locutio ex rōnem vigilie saltus agitatio ⁊ motus inordinat⁹ Et cū fit a ml̄ia colerica fiūt ꝑmutatiōes ad cōtētiōes velocius:nō adest q̄es:sed multiplicatio motus ipsi⁹ ⁊ rixa ⁊ agitatio ei⁹.Et si fit a mlīa adusta:tūc lupinositas ⁊ rabies fiūt cū agitatione ⁊ quiete p aliquod spaciū:⁊ iterū mouetur eius rabies ⁊ multiloquiū:nec pōt eum aliquis facere tacere:fm ꝙ dicit Auicē.Et in istis est extenuatio corpis vehemēter:⁊ sunt nigri in corpe ⁊ somniāt deteriora:⁊ aliqū vomūt coleram ebullientē sup terrā:⁊ pulsus est puus ⁊ durus. puus ꝓpter debilitatē:durus ꝓpter siccitatem: qm̄ mlia qn̄ vincit desiccat totū corpus:⁊ ꝑōs arterie indurātur ⁊ desiccant̄.sic fiūt inobedientes tactui.¶ Signa aūt anᵗcedētia maniaȝ sūt incubus cū caliditate cerebri ⁊ caliditas magna ī capite.imaginatio ⁊ cogitatio de illis:q̄ non debent cogitare:⁊ iudicat aliq̄ mō bonū q̄d nō est bonū.⁊ qn̄q̄ȝ cogitat vel credit attingere impossibilia:vt sunt illi q̄ credūt facere puertere magna flumina p mediū momētaneaꝝ ⁊c.

Pronosticatio Iudicabimus sic fm ypo. 6. ampho.ampho.21°.Maniaq̄ varicib⁹ aut emorroydib⁹ innat̄ manie fit solo.Et cā dat̄ a G°.in 2° in hec vba.Qr natura hūores gn̄antes ma. expellit ad mēbra min⁹ nobilia ꝙ ce^m^.⁊ hoc fit q: hūores q̄ mlia sunt ⁊ grossi necesse est vt per varices emittant̄ ⁊ emorroyd.vn̄ oportȝ ꝙ ma. a cerebro saluat̄.Dissipiētie cum risu facte securiores:q̄ vo cū sollicitudīe molestē.6.aph.ampho.53.Podagrica ⁊ maniaca ve ⁊ autūno mouent̄:vt i plib⁹.6.amph.apho.55.Mania post fe.acutā:cū bonis signis signat euasionē ⁊ cum malis signat mortēȝ. vt ego vidi aliq̄s qui post egritudines acutas fe.remota erāt maniaci ꝓpterea q: materia remanebat incinerata. Si vlcera supueniāt i brachio vl̄ manibus vl̄ facie vl̄ pedib⁹ maniaci mortē ⁊ incurabilitatē signat:⁊ tales aliqn̄ in fine ꝓpe mortē recuperāt aliq̄d intellectus.Si maniaci amittāt appetitū:nequaꝙ pn̄t euadere.ydropicus supueniēs maniā curat.Mēstrua supuenietia mlierib⁹ curāt maniā Quādiu videris maniacū cū toruo aspectu: vl̄ ꝙ inane loq̄tur aliq̄d:nō est curat⁹. In ma.dissinteria aut ydrops aut extasis bonū.7°. apho. ampho,5.⁊ vide cām in cōmēto.

Curatio talis ē. Si procedat a mlia co^a^.dirigat̄ m^a^ cū illis q̄ digerūt co.⁊ mliam ex co.gn̄atam:maxie si signa co.apparēt in vrina.⁊ purget̄ cū decoctiōe epythi ⁊ mirabol.citri.⁊ indo. vel cū follicul̄ sene ⁊ aq̄ casei cuȝ succo fumiterre. Si aūt sit ex pura mlia:purget̄ cū trib⁹.3. epythi cū oximel. Et si adest repletio san.fiat flōia de venis q̄ sunt sub lingua.aliter nō fiat flōia:posito ꝙ sit co.adusta q: frenū co.ē san.Visus ē maniac⁹ q̄ solū vana loq̄batur:⁊ flōatus p indoctū medicū stati insaniuit:⁊ fact⁹est rabiosus in tm̄ ꝙ ipm oportuit ligari:⁊ noluit aliq̄d sumere p os nec cibale:nec medicinale. ⁊ finaliter mortu⁹ fuit. supuenerūt tn̄ vlcera i brachijs:⁊ cessauit rabiositas ⁊ ꝯfessus suscepit eucharistiā:sic mortu⁹ ē. Sequunt̄ pillule Aui. ℞.yerapi^c^ epythi:sticad.an̄.3.ij.scamonee mirabol.citri.an̄.3.i.post vniūsalē euacuationē dent̄.3.ij.bis in septimana.Vel sic ℞. epythi polipo^d^.an̄.3.ß.lap.armōiaci mirab.ke b. an̄.3.i.stica.3.x.sal' idi.pipe collo q̄ntid.an̄.3.iiij. bellicoꝝ ⁊ ēblicoꝝ ysopi. herbe ellebori ni. an̄. 3.iij.turbit.3.xx.fiāt pille cū oximelle.Post fiāt fomētatiōes ⁊ embrocatiōes.vt ca.⁊ ce^m^ humectet̄.Et iste fomētationes fm Auic.fiant quinq̄es in die.Primū fomentū seu embrocatio: est cū brodio pedū ⁊ capitū aialiū.¶ Scdm est ꝙ mulceat̄ sup ca.lac mlierꝫ seu capre.¶ Tertiū ē ꝙ embrocet̄ cū aq̄ in q̄ coctū ē papa. ⁊ ad h̄ vt dormiat:vȝ oleū viol.cū lacte fcie.Ca.g̃ raso sup infundat̄ ista decoc°.s.viol.recētiū ⁊ siccaꝝ foliorꝝ ⁊ floꝝ nenuf.ac saliq̄ ⁊ ros.de q̄libȝ.put tibi videbit̄:d ordeo mūdato rasura cucur.folijs lactuce semē ei⁹ ⁊ ex papa.al.⁊ ni.ista oia aut aliq̄ ex istis decoquāt̄ in aq̄:⁊ fiat fomēta°: mi
scēdo de camo.rō ponit̄ ab Auic.q: itē° pncipal̄ ē hūectare mag' ꝙ infrigidare.⁊ q: nō inuenim⁹ medicias mltū hūidas nisi fri.iō pōim⁹ ibi camo.vl̄ modi^m^ itic.citri.Ego q̄dē tenuivnū i cura q̄ hūerat fe.acutā a q̄ sanat⁹ ē finalr̄ pp mãiaȝ icineratā r̄māsit maiac⁹ ⁊stetit bn̄ p.15.dies supueniēs infrogaui d̄ sōno:dem̄ ē mihi ꝙ vigilauat

ꝑ decē dies:⁊ feci duo nasalca de bōbace intīcta
in opio dissoluto in lacte mulierꝫ ⁊ iposui vtriqꝫ
foramī nariuꝫ ⁊ illa nocte dormiuit:⁊ in crastiᵐ
loqbatur recte:⁊ sanitati fuit restitutus. Fiāt ēt
caputpurgia cuꝫ oleo viol:⁊ nenuf.⁊ oleo de se.
cucur.⁊ amigḋ.dulc.cū lacte mlierꝫ:q̄ recēter ꝓ
lificauit:ita ꝙ lac n̄ sit ātiquū:qꝛ tale ē hūidius.
Stet in doᵒ tpata ⁊ stēt cū eo aliq̄ a q̄bus vecun
deꝫ q̄ vitupent euꝫ qn̄ deficit.nā q̄nto magꝭ ipsi
rixant̄ ⁊ loquunt̄:tāto humor magis adurit̄. sic
fit fortior egriᵒ ⁊ hu.magꝭ incinerant̄:⁊ si aliud
nō potest fieri:liget̄ ⁊ suat̄ in lodice:vt nō offen
dat se nec alios. Fricent̄ eiꝰ pedes ⁊ crura cum
oleo de nenufarꝫ.⁊ viol.sirꝰ.de papa.iuuat:si as
sunt vigilie nō deꝫ eis oximel.qꝛ desiccat eos.

Dieta eorꝫ est ꝙ nō deꝫ eis vinū.nisi i de
clinatiōe:sed deꝫ ꝓ potu aq̄ ordei
cum succ.⁊ deinꝰ auenatū ordeatū cū lacte ami
gdol.vel oleo amigḋ.dulciū.⁊ breuiter si ibi sit
caliditas regat̄ vt febricitās. Si aūt nō sit cali.
demus pullos gallinaꝝ ⁊ ꝑdicū:pedes mutōis:
⁊ caprū:vitella ouoꝝ tremuloꝝ ⁊ pisces mūdos
squamosos de aq̄s mūdis.⁊ si vēter stringatur:
clisterizetur:vt fumi ad ꝑtes supiores nō ascen
dant. Et ꝑ eandē rōnē ligature extremitatuꝫ et
eaꝝ fricaᵒ iuuat eos. Succurrat̄ ḡ eis: qꝛ multi
eoꝝ remanēt in ꝑpetua fatuitate ⁊ insania:eo ꝙ
eis nō adhibēt̄ phisicalia remedia.igit̄ regimen
humectatiuū cōpetit eis fm oēm modū exhibi
tiōis:dū tn̄ illa humectatiā nō sint opilatiā:vt ē
amigḋ.opilatio nāqꝫ multū nocet eis.

¶ Capl'm.xiij.de melācolia.

Melācolia est nomē hūoꝝ vnius ḋ q̄ttuor
q̄ sunt in nr̄o corpore:⁊ est nomē e
gritudinis ꝓueniētis ex dicto hu. De
interpretatiōe eiꝰ iā dcm̄ est in pnᵒ caᵒ pcedētis.
Et est sciēdū ꝙ mlīa ⁊ mania ꝯueniūt in aliq̄
bus videlꝫ in cā:qꝛ vtraqꝫ fit de co.ni.ſꝫ mlīa fit
a multitudīe co.ni.vel aliq̄ corruptiōe vel adu
stione eiꝰ. Et ca.manie est hu.mlicꝰ adustꝰ gn̄a
tus ex adustiōe co.vel ex ꝑfecta adustiōe humo
ris mlīci. Nā humor melācolicus grauis est et
neqor ⁊ glutinosior. Est eīm fex alioꝝ humoruꝫ
vn̄ secū portat corruptionē alioꝝ hu. Verba sūt
Gˡ.4.amph.amph.9. Patet ergo ꝙ si multipli
cet̄ vltra debitū in corpe:posito ꝙ nō corrūpat̄:
pōt tn̄ de se gn̄are egritudinē:multo magꝭ si cor
rumpat̄. Et ꝑpter istā ꝯuenientiā in cāis ꝯue
niūt ⁊ in aliq̄bꝰ i cura.⁊ iō aliq̄ ex ātiq̄s vtrūqꝫ
posuerūt in vno ⁊ eodē caplo;tn̄ fm ṽitatē dif
ferūt fm Gᵐ.v.ḋ morᵒ.c.vlt.in h̄ ṽba. Illa aūt
alienatio q̄ ꝑpter fe.ꝯtinet frenes nuncupatur
caᵃ. Illa aūt quā fre.nō ān̄cedit mania vocat̄.
Has alienatiōis spēs precedit coᵃ ⁊ pungitiua
maᵃ:nec haꝝ vlla ex frigida nascit̄ materia: ea
excepta q̄ mlīa ḋr.hec ille. Patꝫ ḡ dn̄a. Dicamꝰ ḡ
ꝙ mlīa dicit̄ corruptio ṽtutis aīalis ex hu.me
lācolico vel eiꝰ fumo in ceᵒ dn̄ante sine fe.⁊ cum
timore. Humor nāqꝫ mlicꝰ vel eiꝰ niger fumꝰ in
ficiens ceᵐ ⁊ confundēs spūs q̄ de eoꝝ natura
sunt ꝑuij ⁊ clari ac luminosi siles radijs solis in
ope:q̄bꝰ natura regit ⁊ mouet totū corpꝰ:ē cā i
mediate huiꝰ egritudīs. Nā si illi spūs sint tales
sicut dictū est nec fit opilatio nec obfuscatio spi
rituū.tūc oēs ṽtutes aīales sunt ꝑfecte ⁊ ꝑfecte
operant̄:⁊ tūc hō bene rn̄det ⁊ bn̄ rōnat̄: ⁊ ima
ginat̄ recte:⁊ bene sentiūt apprehēsa.⁊ si ita nō
est:fiunt diuerse corruptiōes in diuersis ꝑtibus
ceˡ:fm ꝙ dicit Gꝰ.4.de inte.c.de hoīe q̄ ꝓijcie
bat vasa vitrea ⁊ puerū de fenestra in terraꝫ:in
quo quidē rō erat lesa.qꝛ nō discernebat vtrū va
sa frangerent̄ ⁊ puer moreret̄ si supra pauimen
tū ꝓijceret̄.imaginatiā aūt ⁊ memoᵃ erāt salue.
Aliqn̄ aūt imaginatio in anteriori ꝑte ceˡ ledit̄:
⁊ rō ⁊ mēoria sunt salue:sicut accidit Gᵒ fm ꝙ
ipsemet recitet in loco p̄allegato i h̄ ṽba. Passꝰ
aūt sum in estate fe.acutā putās lectū meū ꝑti
culariter palleā eē ⁊ viridē eo. hīc atqꝫ pannos
meos esse pilosos ⁊ vellerosos.iōqꝫ volēs euel
lere eos:⁊ nō potēs iratꝰ extiti.tandē duos ami
cos adiuicē ḋ me plāgētes audiui ꝙ me ad ma
lū q̄ vellus auferet̄ euenisse dicebat̄. qḋ audiēs
⁊ intelligēs sciui rōnē atqꝫ mēoriā a me nō fuis
se ablatas.ideoqꝫ vt mihi succurrerēt clamaui:
bn̄ certificaui ꝙ in rōnali ṽtute vl' in mēoria mi
nime nocumētū hēbā.tūc ipsis ꝑ totā nocteꝫ et
diē caput ex ꝯgruis infundētibꝰ multis turbulē
tis sonijs fui vexatꝰ.in ipso ēt somno voces ma
gnas emittebam.in die ṽo mane q̄eui. Hec ille.
Memoᵃ etiā freq̄nter ledit̄ alijs ṽtutibꝰ saluis
manētibꝰ:sic dicet̄ caᵒ.de mēo. Et sciēdū fꝫ Ga
lie.c.precalle.ꝙ istiꝰ alienatiōis siue manie mlte
sūt spēs. Nā q̄dā se diuiatores:alij ꝑsciētes faci
unt oīa: alij credūt se loq̄ cū āgelis:alij dicūt se
nūq̄ dormiuisse ꝑ mēsem:alij credūt se tātū pec
casse ꝙ deus nō pōt eis ꝑcere. Et de istis oīnbꝰ
ego vidi.alij credūt esse reges. Et tenui mulierē
in cura q̄ dicebat ꝙ dyabolus coierat cū ea q̄li
bet nocte:⁊ tandē curata fuit cū adiutorio dei.
⁊ de istis sunt moᵈ q̄si innūerabiles.vnū tamen
habent cōmune fm Gᵐ eodem caᵒ.in hec ṽba

Illius aūt alienationis multe sunt spēs que ex
maª co.nigª. cōtingūt q̄ lʒ ymaginatiōes faciāt
diuersas: tñ ī hoc conueniūt ꝙ omēs timorē ge/
nerāt ibidē. ⁊ sequit̃. Et hij oēs nulla ꝑcedente
cā tristant̃ iterrogati aūt quare adeo cōtristent̃:
nullū rōnabile ꝓbent rīsuʒ ibidē. Et sequit̃. Nō
ē igit̃ mirādū si co.ni.rōnabili animi fūdamēto
i.cere° dn̄ante tristiciā ⁊ dolorē mł'ici patiantur
mortisq; suspectionē. G⁹.5.de mor° ca.vltio ī fi/
ne capł'i. ⁊ vide ibi quō ꝓbat ꝑ ſil'itudinē exterio
rem tenebrarꝫ. Per iam dicta poteris aliq̄d ꝑpē
dere de signis ⁊ de causis: ꝫ tñ vt cōplaceamus
iuuenibus dicamus sic.

Cause melācolie sūt iste seq̄ntes. s. īmeª.
cā ē hu.melācolic⁹ vel ei⁹ fum⁹ mł'
tus in q̄ntitate aut corrupt⁹ sui suba disturbās
ceᵐ ⁊ ṽtutes a suis oꝑationib⁹. vel ē mala cōplo
fri. ⁊ sicca sine maª ꝑmutās subam ceˡ ⁊ cōpl'onē
spūs ad tenebras ⁊ offuscationē. Et iste hu.vel
est i ce° vel a cōitate toti⁹ corporis. Cāe aūt añce/
dētes sūt multe. Prima ē multiplicatio ciborꝫ
melācolicorꝫ: sicut casei antiq̄ saliti: caulīū leporꝫ
carniū salitarꝫ ⁊ induratarꝫ ꝑ fumū ⁊ salē: ⁊ om̄e
genus leguminū: vinū turbulentū ⁊ corruptuꝫ
panis dur⁹ a multo tp̄e coct⁹: ⁊ vsus carnis boui
ne ⁊ forte quorūdam aialiū nō vsitatorꝫ. vt vul/
pis muli: murilegū ⁊ similiū. Alia cā pōt esse ma
la cōpl'o mel'ica in toto corpe. ¶ Tertia cā pōt
esse defectus splenis in mundificatiōe san.a fece
mel'ica: vel q2 retinet mel'iam: q2 nō expellit eam
ad loca q̄ natura ordinauit: vl' q2 in ipo est apā.
¶ Quarta cā pōt ee retētio emorroid. ꝯsuetarꝫ
aut mēstruorꝫ i mulierib⁹. ¶ Quīta cā pōt esse
nimia caliditas epat'. ¶ Sexta cā pt ee mirach
qn̄ in ipo ꝯgregant̃ supfluitates nutrimēti ⁊ va
porꝫ ita ꝙ aliqn̄ ibi generant̃ apata: ⁊ posito ꝙ
nō generent̃: tñ ab illa adustione hu.ex mirach.
cōgregatorꝫ eleuant̃ fumi tenebrosi ⁊ siluestres
caput ascēdētes ⁊ causāt spēm mł'ie vocatā mi/
rachiam. ¶ Septima cā pōt ee illud qđ facit ad
multiplicationē mel'ie adustionē ⁊ corruptionē
hu.ex quib⁹ gn̄at̃ mel'ia: vt ē ira supflua ⁊ tristi/
cia: timor pusillanimitas: ⁊ sollicitudo nimia
sicut sepe vidim⁹ ī amissione bonorꝫ ⁊ prol' ⁊ ī ʒe
lotipis mulierib⁹ freq̄nter: sicut refert. G⁹.pª p/
nosti.ꝯ°.4.ibi. Est etiā q̄ddā celeste ⁊c. ¶ Octa
ua cā pōt ee ex corde qn̄ cōpl'o ei⁹ est mel'ica. q̄a
tūc corrūpit cōpl'ionē cereˡ. ⁊ ꝯuertit cōpl'ionem
ceˡ ad cōpl'ionē mel'icā: īmo ꝭm Auicē. ipossibile
ē vt fiat mł'ia absq; cōitate cordis: īmo fortasse
magnitudo cause ī ipa erit ex corde. Et iō qn̄ cu

ram⁹ ceᵐ in hac egri°orꝫ de necessario vt curem⁹
cor. ideo cordialia letificātia sunt bona medica/
mina in istis. nā quādo san.cordis ē mund⁹ ⁊ pu
rus ac subtil' ⁊ clarus aptus ad gn̄ationē spūuꝫ
subtiliū ⁊ purorū: ⁊ tūc resistit corruptioni ceref
⁊ rectificati sūt. Propter ꝫ dicit Auic. īmo non ē
mirū si fit mel'ie ꝑncipiū vt plurimū ab illo cor/
de lʒ nō cōfirmet̃ hec egri° nec manifestet̃ nisi in
cere°. ¶ Nona cā pōt esse nimia caliditas epatꝫ
qn̄ adurit̃ san.ī cor: vel ꝑpter ei⁹ debilitatē: q2 nō
pōt san. mūdificari a fece. Opīo eñi laicorum ē
ꝙ mania ⁊ mł'ia sint demonia: ⁊ aliquorꝫ medi/
corū. ꝭm ꝙ recitat Auic. ⁊ dicit ꝙ de illo nō cura
mus inq̄ntum phisicam docem⁹ si illud ꝯtingit
a demonio vel natura. nā cā imediata iparū est
co.ni. si ṽo demoniū pōt cōuertere cōpl'ionē ad
co.ni. ⁊ gn̄are illā tūc ē causa añs. ꝫ hoc nō cura
m⁹: q2 demoniū nō ē de ꝯsideratione medici. ni/
si fugiēdo ab opibus ei⁹: q2 medic⁹ nō curat de
illis q̄ egrediūt̃ terminū rōnis ꝭʒ Gᵐ ꝯ°.4.p° p
nosti. ibi. Est etiā quoddā celeste ⁊c. ⁊ ibidē G⁹
ipugnat opīonē iporꝫ q̄ dicūt ꝙ aliqua egritu/
do accidit ad sathan. dicit eñi Gal'. Et nos nō
inuenim⁹ ypo. dicere i aliquo loco librorꝫ suorū
ꝙ de⁹ bn̄dict⁹ ⁊ sublimis causet aliquā egritudi
nē. hec ille. Verūtñ aliqui antiquorꝫ vocauerunt
maniā demoniū ꝑpter egritudis acerbitatē. Ri
cardus dicit ꝙ mania ⁊ mel'ia fiūt ꝑpter causaꝫ
existētēꝫ ī media cellula cereˡ siue ca. i q̄ est rō ⁊ ī
tellectus: rō q̄ntum ad ꝑcepta sensus: intellect⁹
q̄ntū ad ītelligibiª q̄ sensu nō ꝑcipiunt̃: sicut ēt
frenesis fit ꝑpter cām exñtē in āteriori cellula ce
reˡ: q̄ fantasia seu ymagiatio dr: ī qua aia recipit
spēs visibiliū vel audibiliū: ⁊ aliorꝫ sensuū. Sil'i
ter possum⁹ hoc dicē seq̄ndo viā ei⁹: ꝙ frenesis ē
passio ī pª cellula ca. mania ⁊ mel'ia in media: li/
tarª in tertia siue posteriori: ꝑpterea dicit Auic.
ca° ꝓprio ꝙ melancolia est mutatio estimatio/
nū ⁊ cogitationū a cursu naturali ad corruptio
nem ⁊ timorem ⁊ maliciam ⁊c.

Signa mel'ie sunt taciturnitas: timor:
tristiª: sollici°. ⁊ vult sol⁹ ⁊ tacit⁹
stare. ⁊ hʒ ꝑuersas cogitatiōes: ⁊ vellet libenter
mori. Et si q̄rat̃ q̄d vident ī sōnijs dicūt se vide/
re demones. ⁊ cōiter dicūt se nō dormire: ⁊ timēt
nō timēda. Signa aūt ꝑcedētia ꝭm Auicē. ⁊ a/
lios ē mala extiatio: timor sine cā: ṽtigo ⁊ soni/
tus ⁊ tinnit⁹ maxie cū caliditate actuali repta ī
ca. ad tactū. Istorꝫ aūt spēs sūt mł'te nā q̄dā plo
rāt alij ridēt. Et ego iā habui fil' duos tres ī cura.
ista aūt sūt inūerabilia qn̄. Et si q̄rat̃ q̄ ē cā isti⁹

diũsitatꝫ. Serapᵒ dicͭ ꝙ ē icōphēsibilꝫ: tñ ad excusā
dũ pt dici ꝙ ex diuersitate hu. mlici vl dico ego
ꝙ ſm diuersitatē hũoꝝ a q̄ gñatꝫ mlia q̄ facͭ mor
bũ. Nā .v. sũt spēs co. ⁊ san. q̄ pñt aduri ⁊ cõuerti
ĩ mliam: ⁊ flā. etiā lꝫ raro ſm Aui. Alia cā istius
diuersitatꝫ pōt eē ꝯsuetuᵒ quā hēbat tpe sanitatꝫ
¶ Tertia cā pōt eē forꝫ ymagiatio quā hũerat
tpe egritudis: ⁊ illa ymaginatio remanet fixa. ꝗ
posito ꝙ mlicᵘ rideat: nō ē ꝓsumendũ ꝙ sit a ꝑ
dñio san. ſꝫ potiᵘ a mlia sāguinea. ꝓpꝫ qꝺ auic.
dicebat hꝫ v̄ba. Ampliᵘ q̄dā eoꝝ sũt q̄ ridēt ⁊ ꝑ
pꝛie q̄ꝝ mlia ē sanguiea: qm̄ ymagināꝫ qꝺ placꝫ
⁊ delectat eos. hꝫ ille. Et sequitꝫ. ⁊ q̄dā sũt qui plo
rant ⁊ ꝓpe quoꝝ mlia ē mlia pura. ¶ Siq̄ autē
istiᵘ cuiᵘ maᵃ ē ĩ ceᵒ ē supflua cogitaᵒ ⁊ assiduaᵒ
sollicitudis ⁊ intuitᵘ firmᵘ ⁊ fixᵘ ad vnā rē ⁊ aspe
ctus curuᵘ ad terrā. ꝓfundatio oculoꝝ: tenebro
sitas auꝝ. timor ⁊ tristicia sũt signũ cōe oibᵘ spē
bus vt dictũ ē. ⁊ hꝫ ē qꝺ dicebat Gᵘ. 5. de morᵒ. c.
vltio ĩ hꝫ v̄ba: Nō ē mirꝫ dũ co. ni. rōnalꝫ aie fũda
mento dñatꝫ. si tristiciā ⁊ tiorē mlici patiāꝫ morꝫ
ꝙ suspectionē. Videmᵘ eñ ꝙ nulla res extrisecᵘ
adueniēs tñ gñet tiorē sic tenebre. q̄ñ eñ cā q̄si
ptē rōnalꝫ aie tenebre opiũt: ncce ē vt isirmi tiorē
hēant. qm̄ rē vñ timor nascitꝫ secũ portāt sp iteriᵘ
hꝫ ille. Siq̄ aũt q̄ ꝓueiũt a cõitate totiᵘ corpis sũt
nigreᵒ corpis ⁊ arefactio ⁊ retētio emorroiꝺ. vel
mēstruoꝝ: ⁊ sũt pilosi ⁊ eoꝝ pili nigri vsusꝗ ꝓces
sit ciboꝝ mlicoꝝ. Si aũt ꝓuenit a splene tc adest
appetitᵘ forꝫ: ꝓpterea q: co. ni. effūditꝫ ad stoᵐ ⁊
dolꝫ. seu iflatio ĩ ypocũdrio sinistro ⁊ rugitᵘ ⁊ du
rities aliq̄ñ. plꝫ in eñ mliam hñs ē splenticᵘ. Si
sit a stoᵒ adest dolꝫ. stoⁱ vel aliq̄ñ apa: vel aliq̄ de
egritudinibᵘ stoⁱ: ⁊ adest rugitᵘ ⁊ iflatio ⁊ idige
stio ĩ eo. Siq̄ aũt mirachie sũt ꝗuitas ĩ mirach ⁊
attractio eiᵘ ad supioꝛa nausea isepabilꝫ ⁊ maliᵃ
aie ⁊ eructaᵒ acetosa: rugitᵘ ĩ vētre ⁊ emissio vēto
sitatꝫ: do. ĩ stoᵒ ⁊ iflatio. ⁊ q̄ñꝗ euomit flā coleri
cũ vel acetosũ. ⁊ si ē apa in mirach adest febris.
Si āt ꝓueīt a corde adest tremor ⁊ q̄dā āgustia
ita ꝙ vꝫ ꝙ cor ꝯstrigatꝫ: ⁊ adest cardiaca passio.
Si aũt co. ni. faciēs mliaꝫ ē cũ sāg. ipa ē cũ gauᵒ
⁊ risu ⁊ nō cõicatꝫ ipa tristiᵃ ita magꝫ vt ĩ alijs spē
bus. Si ē a flāte: adest sõnolētia: oscitaᵒ. pigriᵃ
⁊ q̄es: ⁊ adest modicᵘ calꝫ. Et si illa co. ni. faciens
mliaꝫ ē cũ co. ru. sũt furiosi: irascibꝫles cũ agita
tiōe ⁊ nō dormiētes: saliētes: multũ loq̄ces: ⁊ vix
volũt tacere. ⁊ sũt vt maniaci vel rabiosi. Et no
tādũ ꝙ aliq̄ñ ista siq̄ sũt aliq̄lꝫr ꝑmixta. ⁊ tũc si
gnũ ē ꝙ hu. sũt cõmixti. Vñ semel tenui vnũ ĩ cu
ra q̄ ridebat sp: ⁊ cũ hꝫ erat sõnolētᵘ ⁊ freq̄ñꝫ osci

tabat. vñ erat ibi co. ni. mixta cũ san. ⁊ flegmate.

Pronosticatio est sic. si timor ⁊ pusillanimi
tas multũ tp̄s hñt ꝓficiũt mlicꝫ: hmōi. 6. amphꝫ.
ampho. 23. Jra odium ⁊ tristicia si ꝑ multũ tēpus
durauerit sũt cāe mlic. Gᵘ ĩ ꝯᵒ. eiusdeꝫ. Amissio
subē sine tpaliũ bonoꝝ ⁊ amissio reꝝ dilectaruꝫ
sunt freq̄nter cā mlie. Mlieres zelotipe freq̄ē
ter fiũt mlice: ⁊ multas tales vidi. ¶ Quito ꝓ
nosticamᵘ cũ ypo. despiētie cũ risu q̄dē facte se
curiores. q̄ v̄o cũ sollicitudie moleste. 6. āphꝫ. am
pho. 55. Cā hoꝝ est: q: pᵒ sit a sanguie mixto cũ
co. ni. Et lꝫ co. ni. faciat istā mliaꝫ: tñ san. q̄ ē mi
xtus cũ ea repmit mliaꝫ eiᵘ. vel q: ista maliᵃ seu
co. ni. q̄ causāt istā spēꝫ: fuit ab adustiōe san. mō
silꝫ ē ꝙ ĩ egriᵉ q̄ sit de san. q̄ ē magꝫ iuuatiuᵘ de
hũoribᵘ nō ē tior. Ga. ij. ꝓnosti. ꝯᵒ. 24. ibi. Vria
rubea. ¶ Mlia aũ ꝯfirmationē ĩ pnᵒ ē facilꝫ cu
re: ⁊ post ꝯfirmationē difficilꝫ. Vide ꝓnosticatio
nē ĩ mãia: q: isti bñ curanꝫ si fluāt emorroyꝺ. et
mēstrua ⁊c. sicut ibi dicͭ Auic. ĩ. c. ꝺ mlia: ꝙ mlia
veniens ĩ fine egritudinũ acutaꝝ ē signũ morꝫ.

Circa curā itelligendũ ꝙ multũ iu
uat mlicos ⁊ maniacos
hꝛe ⁊ audire hoieꝫ castigātē eos a q̄ verecundenꝫ
cũ deficiũt. Scōm qꝺ cõpetit ē gaudiũ leticia ⁊
iocũditas: ⁊ q̄ranꝫ instra musicalia ⁊ si ē iuuenis
addiscat pulsare. si nō: saltem illa audiat. Et hoc
sit vt distrahanꝫ ab ymaginatiōe sua: ⁊ ꝑq̄ranꝫ
modi delectationũ cũ odoribᵘ ⁊ floribus: ⁊ stēt
in loco tpato ⁊ aere. nō vadāt ad labores ⁊ calo
res nec frigora: vtanꝫꝗ cibis hũectantibᵘ sicut
dictũ est ĩ mania. Et lꝫ hꝫ egriᵒ sit fri. ⁊ sic. tñ ma
gis debemᵘ isistere cũ hũectātibᵘ ꝙ cũ calefaciē
tibᵘ. Si mlia sit ex sola mala cõplone fri. ⁊ sicca
singulari. ĩ. sine maᵃ: qꝺ cogꝫscitꝫ ꝑ capitꝫ leuitateꝫ
ꝑ sitim ⁊ vigilias ⁊ paucitatē supfluitatũ in ocu
lis ⁊ naribᵘ: tũc embrocetꝫ ca. cũ embroc̄ dicꝫ caᵒ
de mania. ⁊ totũ corpᵘ humectetꝫ cum cibis ca. ⁊
hu. ⁊ cũ hoc denꝫ medicie ꝯfortātes cor ⁊ calefa
ciētes ipꝫ sicut sũt medicine cõposite: in quibus
intrat muscᵘ. Nā sicut dicit Auic. mlia nō pōt eē
sine cõitate cordis: ꝓpterea ĩ medicis eiᵘ debemᵘ
addere letificātia cordialia: vt infra videbuntur
Qñ aũt mlia ē ꝓpꝫ materiā melācolicā in cereᵒ
exñte: tũc debemᵘ digerē illā materiā ⁊ euacuare
cũ clisteribᵘ ad distrahendũ materiā. Et hec fre
q̄uēter fiāt. Aliq̄ñ cũ farmacijs. Debemᵘ etiā ce
rebrũ hũectare ⁊ cor cõfortare. Si tñ mlia est cũ
caliditate: debemᵘ ista facere cũ frigidis ⁊ si non
adest calꝫitas cũ calidis aut tpatis. Haly. Seraᵒ

⁊ Raſ. ſine aliq̄ ꝯditiōe voluīt ꝙ icipiat a flōia:
⁊ ego dico ꝙ ſi videm⁹ ꝙ ſan. abūdet cū mēlia.
qḋ cognoſcit: q: vene ſunt plene ⁊ patiēs rider:
⁊ regimē p̄ceſſit ſan. gn̄atiuū: ⁊ vtus etas ⁊ aⁱᵃ
ꝑticularia ꝯueniūt: tūc p̄mo fiat flōia de media
na: ⁊ ſi ſan. eſt rube⁹ clar⁹ claudat vena. ⁊ ſi nig.
⁊ ſpiſſus: nō ſicut dicit Raſ. ſꝫ curat ī multa q̄n
titate. ¶ Scḋo poſt octa vel duodecī dies fiat
de cephaᵃ in illa ꝑte in q̄ magꝭ ḡuedo vl' ca. do-
lor affuerit. ¶ Terᵒ fiat flōia de vena frōꝫ vl' p̄-
uocet ſan. ex narib⁹ cū ſetone. Ego curabā vnū
q̇ ꝯtinue ridebat maxime in plenilunio: ⁊ feci ip
ſuꝫ flōari ⁊ purgaui co. ni. ⁊ poſt euenit ei flux⁹
ſan. nariū ⁊ emiſit q̄ſi lb. i. ⁊ dei gr̄a fuit curat⁹.
¶ Quarto ponat vētoſa inter ſpatulas: ⁊ poſt
non amittas purgare mēliam cū pillis factis ex
epythi ⁊ aloe in qb⁹ ſit vt⁹ elli. ⁊ bonū eſt vt inci
piam⁹ cū leuiorib⁹. Et dic̄ Auic̄. ꝙ bonū eſt ꝙ ſe
mel in mēſe euacuet cū aliqua ex yera. ⁊ cū forti
meᵃ ⁊ ſemel in ſeptiana cū meᵃ leui. Et in h̄ con
cordāt Seraᵒ Haly ⁊ Aui. ⁊ dicūt ꝙ expertū eſt
purgare eos cū trifera epythi. q̄ talis eſt. ℞ trife
re ſupple magne. ʒ. iij. epythi. ʒ. i. yerapiᶜ. ʒ. ß. Dec
eīn ꝯfectio det ſemel vel bis in ſeptiana. ⁊ cū h̄
da aliā purgā leuē q̄ poſtea ſcribet. Et hāc me-
dicinā laudat Seraᵒ. ⁊ pōit eā ſub eadē forma
⁊ laudat multū yerapigrā G⁹ ⁊ dicit ꝙ de ei⁹ ꝓ
ꝓetate ē mūdificare hūores ꝯmixtos: ſic̄ rete ⁊
hoc ſine anguſtia. Et laudat etiā yerarufinaꝫ et
yeralogodion: q̄libet iſtaꝝ dꝫ dari cū decoctiōe
epythi. ⁊ mirab. indi. ⁊ keb. polipoˡſticaḋ paſſu-
laꝝ mūdataꝝ ⁊ ſalis indi vl' gēme. ¶ Si āt ve-
nit a cōitate toti⁹ corꝑis tūc ſtude in rectificatōe
cōplexiōis mēlice ⁊ in euacuatiōe mēlie: ſꝑ haben
do oclm ad cor ⁊ ceᵐ. Si venit ex cōitate ſple-
nis vtute ⁊ etate ꝯſentiētib⁹ bonū ē ꝙ fiat flōia
de ſplenetica q̄ ē in māu ſiniſtra iter auricularē
⁊ medicū ⁊ dent meᶜ q̄ digerūt ⁊ purgāt ⁊ ꝯfor
tāt ſplenē q̄ repiunt in cura de paſſiōib⁹ ſplenis.
Et ſi videt ꝙ ſto⁹ ꝑcipiet in malignitate: ꝓuoce
tur vomit⁹ cū medicinis vomitis ſic̄ eſt decocᵒ
raſani in q̄ eſt vt⁹ ellori. vl' cū ſe. raſani ⁊ ſilibus
⁊ cū hoc ꝯfortet ſto⁹ cū illis que dicent in caᵒ ḋ
paſſionib⁹ ſtomachi. ⁊ digō ꝯfortet: vētoſitaſq̄
ꝯſummat: ⁊ nutriat cū ſubtilibus facilis digeſti
onis: vt natura eos poſſit digerere leuiter: q̄ dē-
tur in ꝑua q̄ntitate: ſed freq̄nter. Et ſi in stoᵒ vl'
venis meſeraicis ſit apā tūc eſt cū fe. ⁊ curet ſic̄
dicet in caplo ſuo. Et ſi ſit a corde: dent electua
ria ⁊ medicine cordiales: ſicut eſt electuariū le-
tificans qḋ ponit Raſ. cui⁹ reᵒ. eſt hec. ℞. cor-
ticꝫ citri ſe. melliſſe gariof. gallie muſcate maꝗ.
croci orīētalis cinamoˡ electi nucis muſ. carda-
momi roſ. peonie been al. ⁊ ru. zedoarij deroniᶜ
ſe. ozi¹ maiorꝭ ⁊ miorꝭ. an̄. ʒ. iij. muſci. ʒ. ß. deīn ℞
mirabol. keb. xx. emblicoꝝ. xxx. terant. ⁊ coquāt
in. iiij. lb. aq̄ dōec redeāt ad. i. colet: ⁊ in colaturā
ponat mell. lb. i. ⁊ iterū bulliat vſq̄ ad ꝯſumpti
onē aq̄: ⁊ addant ſpecies ſupradicte. fiatq̄ ele-
ctuariū ad modū opiate: ita ꝙ de melle ꝑpara-
to ſint due ꝑtes vel tres: ⁊ de ſpeciebꝰ vna detur
de mane ⁊ de ſero in magnitudine groſſe auella
ne cū aq̄ in mane: ⁊ cū vino in ſero. Iſtud electu
ariū valꝫ ī oīni mēlia ⁊ triſticia: dū tn̄ nō aſſit ca
liditas: ⁊ facit leticiaꝫ ⁊ pulchrū colorē: ⁊ bonā
digeſtionē: retardatq̄ caniciē: ⁊ confortat cor ⁊
cerebrū ⁊ ſtoᵐ. Et illud electuariū pōt ꝯfici cū
ſuccᵒ in delicat: dum tn̄ succᵃ decoq̄ntur cū ſu-
pradicta decoctōe. In iſto etiā caſu pōt dari dia
margaritō leticia G¹. diacamerō: pliris cū mu-
ſco. oīa iſta ꝯfortāt cor ⁊ ceᵐ. Si aūt ſit ab epe:
qḋ ſcit ex dol. in latere dextro ⁊ forte duricie: cu
ret epar ſm̄ egritudinē q̄ eſt ⁊ dent diureᵃ vt eſt
ſpicaˡ. ſquinātum: ſpicaceltica. Et ſi eſt cū calo-
re: det aq̄ endi. ⁊ triaſanḋ. cum decoctiōe enḋ. et
graminis. Si autē eſt mirachia que eſt ꝓpt ma
teriā ꝯtentā in mirach. q̄ quidē eſt pānicꝰ zir
boſus ad modū retꝭ inuoluēs imediate inteſtīa
in quo aliq̄n ſit apā: ⁊ ſit rugit⁹: inflatio ⁊ vēto-
ſitas. ⁊ eſt paſſio mltū terribilis. ⁊ tantū dol. fa
cit in corde ꝙ hō amittit itellectū. ⁊ q̄n ī iſto pā
niculo vl' in mekaiꝗ ſit flegmō. i. apā ſāguineū vl'
apā ex co. tūc adeſt fe. vomit⁹ colic⁹ peſſim⁹ alu
nig. ⁊ inteᵒ Raſ. ē ꝙ h̄ paſſio gn̄et a mala co. ni.
a ſplene ad ſtoᵐ ꝑ mekaicas ⁊ mirach miſſa. Cu
ra iſti⁹ ē ꝙ fiat flōia ex baſiᵃ ꝑticularib⁹ ꝯueniēti
bus: vel ex vena ſplenis q̄ ē intra medicū ⁊ auri
cularē digitū. ⁊ cū h̄ fiat regimē ꝯfortaᵐ corḋ. ⁊
ceˡ: ⁊ vomit⁹ ꝓuocet: q: multū iuuat: poſtea dēt
deopilātia ⁊ vtat ſpicaˡ: ſi nō adeſt fe. q: hꝫ ꝓꝓe
tatē defendēdi iteſtina ⁊ mirach a materijs ad
ipſa fluētib⁹. Et cū h̄ euacuēt illi hūores a qb⁹
eleuat fum⁹ turbid⁹ cū decocᶜ epythi polipo. mi
rab. inḋ. ſene turbit ⁊ paſſulaꝝ. Nō tn̄ ꝙ q̄n epy
thi⁹ ponit ī decoctiōib⁹ vltio dꝫ apponi: ⁊ imedi
ate depōi ab igᵉ ⁊ caſſa coopiat pāno: ⁊ ſic ꝑmit
tat iffrari. ⁊ ſic fieri dꝫ ḋ oīb⁹ florib⁹. ⁊ ſi adeſt vē
toſitas dēt yſop⁹ agnuſcaſt⁹ ruta ⁊ ſilia. Ego āt
vidi puer̄ q̇ alu in ſōnijs clamabat ⁊ ridebat q̄ſi
expgefact⁹ ⁊ ꝑterrit⁹ ex nīo riore. poſtea vēiebat:
⁊ fortit aſcellabat: ⁊ ilico ſanabat. ⁊ ḋ iſta mira
chia aliq̄d dicet dn̄o ꝯcedēte in q̄rto lib. Igitur

in mł'ia ḡnale documētū ē:ꝙ purgeť co.nī.ꝛ hu mecteť corp⁹ ꝗntū possibile ē:ꝛ in istis stat tota cura. Et si p ꝑmas medicias nō curať: freq̄nteť iterū ꝛ iterū:q: plures curanť:ꝛ in his duob⁹ est tota radix curatiōis put dictū ē.ꝛ cū oib⁹his cō sidereť cpar:ꝛ tpeť cū ꝯrijs:vt i eo exaletur ꝛ nō ḡnetur co.nig.nec coadurant humores.

Per iam dicta poterit sapiēs bn̄ opari ⁊itelligere curā mł'ie:ſʒ p iu⸗ uenib⁹pono ordinatiōes aliq̄s huic cure neces⸗ sarias. Pͥo igiť digerať hu.mł'ie⁹ sic. Et habui vnū i cura q̄ credebat se esse regē ꝛ fuit curat⁹cū infrascripť. ℞.ra.feni pet°.brusci spagi gramīs. mediani cortiq̄ tamarif. aā. M. ß.suc¹borag̃is succi scabio͏ͤ succi fumiterre succi lapacij acuti: succi buglosse.aā.℥.iij.folliculoꝝ sene epythi aā. ℥.i.floꝝ boragī.re.floꝝ buglosse aā.℥.i.ꝛ ß.pasſ. mūdꝰ ros.ru.liq̄ri sansuci aā.℥.i.mel'ro.lł.i.ꝛ ß. f.sir⁹ ꝛ deť cū aq̄ decoctiōis ḡmis floꝝ boragī. ꝛ spice¹.post purgeť sic. ℞.agar¹al.cortices mi⸗ rabol'.citri.ido.ꝛ ēbli.bn̄ ḡnosoꝝ ꝛ rcētiū epythi follisene aā.ʒ.v.lap̄.lazuli lap.armenici nonies ablutoꝝ aā.ʒ.i.ꝛ ß.ani¹masti.cinamo¹ spice¹fol'. absinthij saľgēme.aā.℈.i. diagri¹.ʒ.i.f. pille. ꝛ dent ex eis.ʒ.ij.magis aut minus ꝑm vires egri. ⁋ Istis pillis vtebať semel i septiana. ꝛ iteruʒ vtebať isto elec°.p ꝯfortatōe cord.ꝛ ce¹.℞.doro nici ro.ru.cināo¹aā. ʒ.ꝛ.kakabe corallī al.ꝛ ru. semē basilicōis ꝛ mellisse xilobalsa¹ coriādri pre pati aā.ʒ.i.sanď.muscatelli¹.ʒ.ß.margaritaꝝ ꝑfo rataꝝ ꝛ nō perforataꝝ aā. ʒ.ß.ambre grise croci smaragď.ꝛ saphiroꝝ iacictoꝝ serici crudi miuti incisi.aā.℈.i.musci fini.℈. ß.ꝯserue buglosse et bora.cortiq̄ citri ꝯditi.ʒʒ¹ ꝯditi al'.viridis aā.℥.ß. aq̄ mellisse aq̄ ros.succi pomoꝝ dulciū aā. lł.ß. pānoꝝ auri ꝛ ar¹aā.2o.limitature au¹ ꝛ ar¹aā.ʒ. i.panis succari.lł.ij.f.electuariū p bolos: ꝛ de⸗ aureť. Istud elec^m est ꝑfectū ꝛ cordiale ꝛ cere⸗ brale:ac stomachale exhylarās coꝛ ꝯfortās ce^m ꝛ bonā digōneʒ opans prefuās cibos a corru⸗ ptōe. Et si adest calitas.minue cl'a.ꝛ adde frida Isto puluere vtebať in brodio.℞.ʒʒ¹al.ʒ.i. ꝛ ß. coriādri prepati.℥.i.cardam¹croci mellisse sansu ci.aā.ʒ.ij.f.pl'uis.ꝛ sic fuit curat⁹ḡra dei. ⁋ Si aūt mł'ia ē cū calore ꝛ nō audem⁹ dare medici⸗ nā calidā ꝛ ma^a videť ꝑcedere a sto°: deť omni die.lł.i.seri capni cū.ʒ.ij.istius pul'.℞.mirabo. indo.ꝛ kebul'.aā.ʒ.iij.agar¹.ʒ.ij. diagri¹.℈.ij. ꝛ si ma^a est i ce° addať sticaď.arab.ʒ.i.ꝛ ß.sic de ali⸗ is mēbris:vt ab alio mēbro hu. mł'ie⁹ euacueť. Et si i capite sentiať actualis cal'itas tūc auda⸗ cter refrigera āteriorē ꝑtē capiť.ꝛ mediā cū suc cis spuiue ꝛ vmicularis lacť mł'ierꝫ ꝛ succo sola tri ꝛ lētiginis aq̄ ꝛ folioꝝ saliq̄ ac cū poplōe nu trito cū oleo viol'.ꝛ lacte mł'ierꝫ actual'r frigidis q: sic expertus sum. Et da electuaria frigida.cum aquis frigidis:vt est aq̄ endꝰ.porť.lacť.ꝛ silium. ꝛ cū hoc euacua colerā nigrā ꝛ humecta cuʒ ci⸗ bis ꝛ balneis tēperať. Cū magna solēnitate et reuerētia accipiať puluis sequēs:quē ego sepis⸗ sime expertus sum ꝛ oēs vtētes eo cū dei miseri⸗ cordia ꝯsecuti sunt sanitatē mētis ꝛ corporis: ꝛ est medicina Haly. Et posito ꝙ alie medicie nō valeāt:ista valet nutu dei misericordis: ꝛ est me dicina coronata q̄ secretissime teneať ꝛ āplecte⸗ tur:vt humanus intellect⁹ quasi ꝑdidit⁹ cū hac medicina restaureť. Hec est ei⁹ rc°.℞. epyth¹. ʒ. iiij.lap.lazuli agar¹.aā.ʒ.ij.scamo͏ͤ.ʒ.i.garioť.xx nūero.f.pul'.dētur q̄libet septimana.ʒ.ij.mag^m ꝑficuū ꝛ honorē habui ex hoc puluere bn̄dicto Nō ꝙ sirup⁹ citonioꝝ ꝛ sirup⁹ pomoꝝ dulcium sunt vtiles mł'icis. Fiat igiť sic.℞.succi pomoꝝ dulcium.lł.i.ꝛ ß.succi borag.lł.i.pasſ.munď.℥. ij.epythi.℥.i.succari.lł.i.fiat sirup⁹ quo vtať cuʒ aqua aperitiua radicum ꝛ cicerum ru. Et si vis ꝙ sit aliq̄l'r:laxatiuus ꝑus decoq̄ť polipo.℥.i.ꝛ. ß.agar¹.℥.i.coquāť in.lł.i.in aq̄ q̄usq; redeāt ad lł.ß.ꝛ tūc adde supradcā ꝛ flores buglosse ꝛ bo ragi:ꝛ fiat sirupus. Deinde purgetur sic. ℞.flo⸗ rū boragī.ꝛ buglosse aā.℥.ß.anisi.℥.ß.folliculoꝝ sene pasſ.munď.polipodij querq̄ recenť aā.ʒ.v. fiat decoctio in qua tempenť corticis mirabol'. inď.bellicoꝝ ꝛ emblicorum aā.℥.ß.temperentur per noctem ꝛ in crastinū fricenť ꝛ colenť:ꝛ cola ture addať lap.lazuli abluti decies.℈.ij.ꝛ fiat po tus. Deinde fiat electuariū tale.℞.pul'. dyaca⸗ merō.pul'.dyarodon iulij dyagaricon dyambre leticie galieni triasanď.pliris cum musco dyan⸗ thos cū musco.aā.ʒ.i.vtrarūq; margaritarū be en al.ꝛ ru.aā.℈.i.ossis de corde cerui.ʒ.i.doroni⸗ ci ros.rube.se.sansuci ꝛ basilicōis aā.℈.i.ambre grise.℈.ß.ꝯserue buglosse ꝛ anthos aā.℥.i. pan⸗ noꝝ auri ꝛ argēti aā.v.nūero.succ.ḡrī.v. fiat e⸗ lectuariū ꝛ liquefiat suc^m cū aquis melisse ꝛ bu glosse.cum oibus istis omī septimana radať ca put:ꝛ embroceť cum embrocis supradictis in.c. de mania ꝛ cū oleo nenufarꝫ ꝛ cucur.at cuʒ bro⸗ dio triparum ꝛ capitū mutonis ac herbaruʒ de coctiōibus humectantiū semp addendo sticaď. ꝛ camo.cuʒ frigidi. Haly dic̄ ꝙ borago prodest mł'icis:in q̄bus tristi^a ꝛ cogitatiōes absq; causa accıūt ꝛ si bibať cū vino exhilarat cor. etiā dic̄ ꝙ

in sticas.est mūdific°.i.absterſio: ⁊ pdest mlie ascendēti ad cere[m].

Dieta coꝝ sit talis.p° aer hūidus natuꝛalr ⁊ artificialiter ordinet sternēdo folia saliq cāne ⁊ iūci ⁊ filium ac roſ.viol.et res boni odoris narib⁹ applicent.aer siccus ⁊ calidus excellēter euitet:cibi sint hūectati ⁊ laudabilis nutrimēti:vt sunt oua sorbilia carnes capreti ag⁹ ⁊ pulloꝝ ⁊ gallinarū:ac vtat extremitatibus coꝝ ⁊ filium.Et fm̄ talr:q ei⁹ corp⁹ nō teneresc at:⁊ carnes ei⁹ ⁊ san. augmētet: ⁊ panis sit recēs vni⁹ diei vel duoꝝ boni frumenti:caueat a carnib⁹ bouis ⁊ aīalū siluestriū ac caseo legumib⁹ ⁊ caulib⁹:vitet vinū grossuz turbidū ⁊ nouū bibat vinū al.⁊ clarū ru.caueat ab oib⁹ reb⁹ salsis ⁊ acrib⁹ac vitet oīe illud: in q est magis acetositas.vtatq boꝛag sup oēs herbas.nā exhilarāt coꝛ.ppterea vsificatoꝛ dic.Boꝛago bōa tā dulcia sūt tua dona.Semp viresces ⁊ oīni tpe cresces. Inqt boꝛago:gau[a] sp ago.Et vtat aliis herb hūectatiuis. Som⁹ pdeeſt cū appꝛopatis reb⁹:sic est papa.⁊ oleū ei⁹ opiū ⁊ succi herbarū friaꝝ ⁊ lac mlieꝝ oleūviolarū ⁊ filia.Vigilie supflue euitent:laboꝛ supfluus maxie in sole calo. ⁊ fz.exercitiū tpatū añ prādiū.Coit⁹ supflu⁹ euitet ac total r euitet in pn°:in declinatiōe aūt coitus cōpetit moderat⁹ ⁊ rar⁹ in psuet ⁊ in iuuenib⁹ mlicis:⁊ h fz Aui.in fen.20[a].3[a].trac. p°.c. de iuuamētis coit⁹ in hec vba. Et ipe qdē coit⁹ ppetit:pfert mlie ⁊ plurib⁹ egritudinib⁹ co. ni. ppterea q: dilatat ⁊ expellit fumū spermat aggregatū a pte ce[i] ⁊ coꝛdis.Et sequit in.c.sequēti:dimissio coit⁹ ptristat plz ⁊ gūat ei⁹ coꝛpus ⁊ ca.ipi⁹.Idē dic Cōst⁹.i pāteg[i].pti[a].5.⁊Arno. in spe°.Et dic:q si coit⁹ omittat gūedo ⁊ tristi[a] ⁊ pturbatio mētis aduenīūt coꝛ[i]ppter vapoꝛes coꝛruptos ad coꝛ ⁊ ce[m] veniētes. Sudoꝛ euitet balneū pꝑetit āte cibū.dū tñ nō sudet. ⁊ embroꝛcatio cū aqua calida.

¶ Caplm.xiiij.de coꝛruptiōe mēoꝛie.

Coꝛruptio mēo[r] est obliuio spēꝝ rerū pteritaꝝ.Quedā ē mag ⁊ foꝛt ⁊ cuz fe.⁊ de ista dicet i litar[a]. Scda ē minoꝛ ⁊ sine fe.q venit a pn°in lati[c] sanitat: ⁊ de ista agit hic.Mēoꝛia aliqn diminuit vt in pn° hu⁹ passiōis.aliqn coꝛrupit seu aufert vt accidit post ei⁹ pfirmationē.⁊ sic amittit nō solū memo[a]:imo ⁊ itellect⁹:⁊ tūc hñs illā efficit stolid⁹ seu amēs.nā ad bonitatē intellect⁹ reqrit q oēs vtutes tres.s.mēo[a] rō ⁊ fantasia sint salue.

Cause ablatiōis mēo[r] seu ei⁹ lesiōis put h sumitur sunt tres Ga.3° de interioꝛibus ca°.4.⁊ fm Auic.in 3°. q allegat G[m] ⁊ fm Haly.Et pncipalr est mala p°frigida.⁊ aliqn sola:aliqn mixta cū sic[c] aliqn cū hu[c] posterioꝛi pte ce[i] dominā te.

Signa passionis satis sunt manifesta. Signa caꝛ sunt qn est a frigiditate sola.dicit Auic.q adest stupoꝛ.i. subeth nō loqūdo nec de pterit:nec de futuri:nec intromittit se de aliq:⁊ accidit vtigo:⁊ cū hoc nō assunt vigilie nec nimi⁹ somn⁹:nec siccitas in oꝛe naribus ⁊ palato:nec nimia hūiditas dictarū ptiū. Si aūt frigiditas iūgat siccitati:assimt insomnietas ⁊ vigilie:⁊ recoꝛdant de preterit ⁊ nō de pñtib⁹.q: spēs in mēo[a] reseruate:si ce[m] est sic[m] nō faciliter delētur:lz cū difficultate ipꝛimāt: rerū aūt momētanearū ⁊ vni⁹ hoꝛe nō recoꝛdāt ⁊ adest siccitas carūcularū nariū ⁊ palati.Si aūt friitas sit cū hūiditate accidit eis subeth ⁊ somnus pfund⁹.⁊ nō recoꝛdāt rerū preteritaꝝ:⁊ foꝛtassis recoꝛdant reꝝ pñtiū factarū vel dictaꝝ nō est diu foꝛte vt medietas hoꝛe vel qrta psvl.vi. nōdū trāsiuit.nā res multū liquida nō vz foꝛas retinere:sicut est oleū vl aq ⁊c.Adest gūedo ca. ⁊ multitudo hūiditat a ce° fluētis:⁊ hūiditas i ptib⁹nariū ⁊ palati.Si aūt sit ex siccit[c] cū calid[c] vel nō ē sesus tñ in pte posterioꝛi ce[i]:fz i mēo[a]: tūc venit cū pmixtiōe sensus:⁊ in h casu remitto te ad ca[m] de māia.Et cognitio siccitat ⁊ hūiditatis hr p pueniētiā ⁊ discōuenientiā pticulariū.sic dicit G⁹.iij.de int.de qdā vicio suo ⁊c. ⁊ de alio q multū studuit in opatiōe vineaꝝ als vigiliaꝝ cū dieta mod[a] ⁊ subtili ⁊c.

Pronosticatio Auic.vbi.s.s. fen.p[a] trac.5. c.p° dicit q obli°vemēs in latitu[c] sanitat pnosticāt egritudines ce[i]ppinqs sic est litar[a] epi[a] ⁊ appoplexia.Si sit ex siccitate difficilius curat q ab hu[c].q: facili⁹ est rē hūidā exiccare q siccam humectare.

Curatio qñ ē a pplōe fria pura:psulit G⁹vbi.s.h vba in fine.c. Si auferat me[a] vel ledat nccio i ce° erit fria cōplo quā calefi[i] oꝛ:nō tñ op⁹ē vt hūectet vl exiccetur ce[m]:nisi cū frias h fuerit iūcta sic[c] vl hūi[i].Sz si inter h media fuerit:oz cōploz ce[i] custodiri.h ille.Res aūt ce[m] calefaciētes inferi⁹dicēt.Si aūt fuerit ex friate ⁊ hūi[c] qd frequti⁹ accidit.p°ponat pa.i bōa dieta:fz qd inferi⁹ dicet ⁊ migrat de cāis illi⁹ male cōplonis frie: vl frie ⁊ hu.⁊ si fue-

rint cāe exteriores: vt est coitus vel supfluitas ci
bi ꝛ potus vel frigus extrinsecū vł filia abijciāt
Deinde fiāt clisteria acuta pmo tale clistere. ℞. sa
namūde betoni͡c abro͡c vtriusqȝ saluie vtriusqȝ cē
tau͡c. aā. 𝔐. i. floꝝ anthos vtriusqȝ sticad. floꝝ
camo. aā. ℥. i. mellisse. 𝔐. ij. cātab. p. i. yerapig͡c
būdicte aā. ʒ. v. plpe cologn͡c. ʒ. i. ꝛ ß. sal. cōis. ʒ. ij.
olei de lilio. ℥. ij. ꝛ ß. fiāt clistere. vł fiāt lenī clistere: si
tibi videt. Postea digerat maª cū eis q̄ ponunt
in sir° seu cū oxielle squilitico. in q̄ bulliāt acho
rus ꝛ sticad. Deinde purget cum his pillis. ℞.
masse pillaꝝ cochiarū. ʒ. ij. cologn͡c mastiq̄ bdel
lij aā. ℈. i. succi mellisse q̄ntū suff. fiāt pille dec. ʒ. ij
vel. ʒ. i. ꝛ ß. Post purgationē vtat metri° vł thirª
aut aurea alexanª vel ꝯserua radiq̄ achori. post
hoc digerat materia frīa flatica sic. ℞. rad. rafa
gallicaꝝ acori yreos ra. fe graminis vtriusqȝ a
risi. aā. 𝔐. i. saluie betonice ābrosie maiorane
fizimb. cala pulegij mellisse aā. m. ß. se. pet°. ani
maratri carui ameos siseleos se. mellisse. aā. ℥. i.
floꝝ sticad. floꝝ mellisse ꝛ anthos aā. ℥. ß. spice.
spice celtice aā. ʒ. i. mellis āthosati vel mell. aco
rati. lb. i. ꝛ ß. fiat sir°. dec. cū aq̄ decoctiōis ciceruȝ
rubeoꝝ ꝛ achori ꝛ mellisse. Deinde purgetur cū
yeralogodion ꝛ theodoricō anacardinū. ꝛ si ista
nō sufficiūt: iterū ex supradictis pōt fieri pillae
electuariū ac sir°: ꝛ iterū ter vel q̄ter dirigēdo ꝛ
euacuādo cū yerapiª G. ꝛ cū yerarufi. ascēden
do ad fortiora: sicut supradictū est ad theodori
con anacard. ꝛc. Johes serap. dicit q̄ castoreum
dissolutū cū aceto ꝛ oleo de lilio: si inde ca. linia
tur vȝ. ¶ Scdo vȝ linitio cū baurach dissoluto
in dicto oleo ꝛ aceto in pte posteriori ca. valȝ. nā
multū exiccat ꝛ ꝯsumit hūiditatē. ¶ Post ista
3°. fiat emplm forti° de sinapi casto° ꝛ euforbio.
Et q̄n volueris ista remouere vł ca. radere ablu
atur ca. cū aq̄ decoctiōis camo. dāuidis ane. ca
lamē. fizimb. maiorane ꝛ filiū. ¶ Quarto fiat
caputpurgiū cū pillis diacastoreis dissolutis in aq̄
vel succo mellisse ꝛ pa. resupio imittat p nares:
ꝛ p° erigat ꝛ pijciat p nares ꝛ palatū. ¶ Quin
to masticet ȝȝ° cū mastice vel piretrū p se vel fiat
meª ex sinapi piret° ꝛ stafizagria. Ista ꝯfecta cū
succo bethonice dissoluant in oximelle squilliti
co ꝛ p nares imittant. ¶ Sexto volo q̄ odoret
res aromaticas vt sunt musc° ambra lignū alo
es gariofi. nux mus. spica ꝛ celtica ꝛ silia. ꝛ silr
herbas iocūdi odoris ꝛ pomū abre. ¶ Septio
vtat ꝯserua achori ꝛ est exptū fȝ Aui. fen. pª. iij.
c. de corruptiōe mēo͡c. ¶ Ad idē vȝ pip longum
nutritū. nā māifeste iuuat mēoriā. ¶ Ad idē vȝ
ß ꝯfec. Auic. ibidē. ℞. olibani pipis ciperi croci
myrrhe aā. ʒ. ij. mell. q̄ntū sufficit dec. ʒ. i. cū vino
¶ Ad idē vȝ: si omi die in ieiuno sumat thuris. ʒ.
i. ꝛ pipis. ℈. ß. Dicit enī Auic. q̄ exptū est. ¶ Ad
idē etiā vȝ ß. ℞. cimi. ʒ. v. pipis. ʒ. i. achori cipi.
aā. ʒ. ij. mirab. nigroꝝ mellis anacardi vel mell.
cōis: q̄ntū suff. dec. cum aqua decoctiōis lilifagi
ꝛ dāuidis. ʒ. i. Et sternutatiōes multū valēt cū
pipere ꝛ casto° ꝛ cōdiso. ¶ Octauo bonū ē q̄
vtatur ꝯfec͡c anacardina: quā oēs ponūt ꝛ ber
nardus eā in hac forª ponit. ℞. pipis macropi
peris mirabo. keb. ꝛ emblicoꝝ ꝛ bellicoꝝ oim
aā. ʒ. ij. costi anacar. butiri ȝuc bacarū lauri aā. ʒ
vi. cipi. ʒ. iiij. terat anacar. p se ꝛ alie me. ad ptē.
ꝛ post ꝯficiant cū butiro vaccino ꝛ melle. prius
bullit. dent. ʒ. ij. cū aq̄ fen. ꝛ apij. ꝛ ß post. 6. men
ses sue ꝯfectiōis. ¶ Si aūt venit obli° pp̄ter sic
citatē. tūc regimē declinet ad hūiditatē: ꝛ p° nu
triat cū cibis hūidis ꝛ dieta resumptiā. ꝛ stet in
trāq̄llitate ꝛ q̄ete: ꝛ vtat somno. Et si naturaliter
nō venit iuuet cū arte ꝛ balneet. Si aūt sit frigi
ditas mixta cū siccitate tūc misce calida cum hu
midis: ꝛ si caliditas misce frīa cū humidis. Et ca
ueat ab omi re nō naturali desiccāte. sicut est la
bor ira nimius coit°: ꝛ i isto casu valēt cerebella
oim auiū vsitataꝝ iussella alba ꝛ auenatū ordea
tū ꝛ vitella ouoꝝ vtat bonis carnib°. ꝛ ponant
vētose sine scarificatiōe in loco vbi collū craneo
ꝯiūgit. Et iteꝝ fiāt fomēt° cū decoc͡c camo. ꝛ mel
lilo ac pedū caprarū fȝ Auic. ꝛ serap. ꝛ post cū
oleo de lilio ꝛ oleo de been ꝛ cū oleo de narcisco
ac oleo amigd. dulcis ꝛ sisanio. Et omia ista fi
unt vt maª hūida ad ptē mēo͡c attrahat. Et fri
catiōes moderate ꝯferūt: q: attrahūt.

Dieta eoꝝ est fm diuersitatē cāꝝ. nā q̄n ē
a causa sicca: dieta resumptiua est
eis vtil. cū suauitate vite. Si a cā frīa ꝛ hūida i
diget dieta exiccāte ꝛ calefaciēte: ꝛ stet in do° cla
ra ꝛ mūda: ꝛ aer sit contrarius quali. memoriā
ledenti. Et quia ex nocentibus ꝛ conferentibus
maior pars diete resultat. ideo hmōi ponat vtra
q̄ȝ fm auctores me͡c. Et primo nocet coitus sup
fluus: nec est aliq̄s q̄ vtat isto nego°. superflue:
q̄ hēat bonā mēoriā: nec pfectū intellectū. nā in
tali actu vtili° qd ē i cor͡c dissoluit. ꝛ expellit. s. na
turalis cal. ꝛ spūs. ꝛ supfluitas naturalis in q̄nto
oēs p͡c q̄litates itēse coestio vaporosoꝝ vt ē sinap.
alleū: comestio nīa fructuū fr̄oꝝ: ꝛ supfluitates
cibi ꝛ pot°: caro arietꝭ nō castrati medulla ossiū
mutōis nimꝰ pot° post comestionē supflu° som
nus supflue vigi͡c somn° comestiōi ppiqu° dor

mire cū sotularib⁹ ī pedib⁹. Juuātia aūt sūt vſ⁹ fructuū ſtipticoꝝ aſſatoꝝ vt auellanaꝝ ꝛ caſtane arū: ꝛ h̄ i mo⁹ q̄ntitate poſt comeſtionē refectio bonoꝝ ciboꝝ tpatoꝝ ꝛ potuū ꝛ maxime auiū ꝛ eoꝝ cerebelloꝝ. moderatū exercitiū añ prādiuꝫ. expulſio ſupfluitatū p oīa foramīa ꝯſueta d̄bita gaudiū tpatū: frequēs lotio pedū cū decoc° mel liſſe fen¹ ꝛ folioꝝ lauri ꝛ ſil'ia. lotio ca. cum lexi/ uio in q̄ tpent̄ floꝝ camo. āthos ſaluia melliſſa ꝛ ſil'ia ſemel in ebdomada: dū tñ nō ſit reumatiſa tus: ꝛ hoc habeat i ꝯſuetudīe. ſtare pedib⁹ ꝛ de/ ambulare lente poſt debitā refectionē. vſus cori andri p̄parati poſt refectionē ſine potu. maſtica tio. ʒi. cū maſtice facta in ieiuno vel etiā piret³ ꝛ ſiſium. plīr̄ cū muſco. paſſule ꝛ anacardina cō/ fec°. mirab. cōditi. oīa iſta cōfortāt memoriam ꝛ corroborāt. Silr̄ recorda° ꝛ reduc° ad memoriā viſoꝝ ꝛ auditoꝝ memorabiliū. Ex iſtis potens elicere dietā ꝯgruā p̄ſuppoſito bo° regīe ꝛ vlib⁹ p̄cedētib⁹. ℞. ābroſie maiorane ſaluie bethoni/ ce melliſſe añ. ʒ. ij. bacaꝝ lauri ſe. peōie. ſe. melliſ/ ſe añ. ʒ. iij. ſe. ozij ſina. añ. ʒ. i. ʒedoari° cimī al. ca/ rui i ace° bulliti ꝛ ericca³ añ. ʒ. ij. cucube nuq̄ muſ. floꝝ ciamo¹ garioſ. triū generꝫ pipis cardamo¹ añ. ʒ. i. ʒi. albi ꝛ raſi liquirī raſe añ. ʒ. ß. mirabola/ noꝝ citrinoꝝ ꝛ indoꝝ ʒ. añ. ʒ. iij. thuris maſticis añ. ʒ. ß. coriandri p̄pati cū aceto paſſulato quarꝝ ß. ʒuccaro. ʒ. ij. ſ. pul'. ꝛ ponat̄ i aluta. ꝛ dc. ʒ. i. iſti⁹ cum lb. i. ʒuc¹ poteſt fieri elc̄ᵐ addendo corticem cit¹ conditi vel ſiccā. ſ. ʒ. i. cōbue anthos. ʒ. ß. carni um citonioꝝ carniū paſſularū. añ. ʒ. ij. liq̄ſ ʒucᵐ cum aqua melliſſe. iſte pul'. ſeu elcᵐ vꝫ ca. ꝛ cere° ꝛ v̄tuti aīali: ꝛ ſenſus corroborat: ꝛ memoriaꝫ cō firmat: ꝛ bonā digeſtionē operat̄: ꝛ facit hoīem ſubtilia ꝛ alta ſpeculari: p̄mo bono regimine et dieta retētis ſine quibus nil boni in arte noſtra faciemus. ¶ De puluere ſupradicto poteſt vti in roſtita addendo ʒucᵐ. vel cum brodio pulle vel cum aqua melliſſe de mane ꝛc̄. Ad idem ℞. pul' melliſſe collecte in mēſe madij. ʒ. ß. quolibet ma/ ne cum vino albo vel cum brodio pulli valet.

¶ Vnguentū ad cofortandū memoriā ℞. radi cis acbori rute lingue bouine radicis valeriane añ. ʒ. 4. ſiccetur. Deide ℞. ſucci eufra° gallitrici berbene añ. ʒ. iiij. colētur deinde ℞. anacar³. ʒ. i. ſticados ling° canis añ. ʒ. ij. pl'uerizent̄ ꝛ miſceā tur cum pinguedine vrſi prius liquefacta ꝛ in/ corporentur. ſ. vnguentū. de quo prius vngc ti/ pora ꝛ frontē. deīde partē mediā. poſt memora lē ꝛ vngat̄ ter aut quater in toto anno ꝛ equipol let arti memorie: vt dicitur. ꝛ eſt ſecretiſſiᵐ. Jſte pillule multū valēt. ſunt tamē periculoſe. ℞ ana car³ pipis lō¹ añ. ſ. pille. cū melle. ꝛ def. i. pillula quolibet mane. ℞. olei caſtorei quarꝫ. i. piret¹. ʒ. ß. cere q̄ntū ſufficit. ſ. vnguētū: de quo vngatur occipitium raſum: ꝛ ſupponat̄ iſte ſacculus. ℞ nur. muſ. lig¹ aloes ciperi ſāſuci floꝝ anthos mel liſſe añ. ʒ. i. conquaſſentur: ꝛ ſ. ſacculus vel cucu/ fa: ꝛ addātur in eſtate ſand̄ ꝛ roſ. ¶ Se. gallitri ci comeſtū excitat memoriā. ¶ Flores roris ma/ ri¹ coquant̄ in furno cū paſtillo: qui mittantur in vino ꝛ de illa potet: acuit eñi memoriam. Ad idem valet pul' gallitrici cum toto ciꝫ coriandro preparato ꝛ ʒuc°. ſ. vipa. ꝛ prius bibat̄ vinū poſt vipa comedat̄. ¶ Frica° imo ꝛ potatio aq̄ ardēt̄ valet ad memoriā. ¶ Ad idē vꝫ rad̄. ling° bonis q̄cūq3 mō ſūat̄. Et mlta alia repis i libris tuis.

¶ Capl'm. xv. de litargia.

Litargia eſt apa frigidūꝫ flāticuꝫ factū in meatibus ſubſtātie cerebri inter cra neum ꝛ medullam: ꝛ raro fit in pād/ niculis ipſius. ſcꝫ in duramatre ꝛ pia° ſiue in cor pore eius. Nam flegma groſſum eſt ꝛ panniculi duri q: neruoſi ideo nō leuiter fit penetratio nec etiaꝫ in corpe nec ſba cerebri ꝑpter ſuam viſco/ ſitatē: ꝛ eſt recte ſicut de pleureſi: ꝙ raro fit de fle gmate propter eaſdem cauſas: licꝫ tamen poſſi/ bile ſit ꝙ ibi generetur ſed raro: ꝛ tunc deterius. iſta dicit Auicē. in ſentētia li°. iij. ca° de litargia ꝛ Gerardus de cremo° ac Bordonius ſimiliter ſcribunt. Litargia ſumpſit nomē ſui accidentis ſicut ſupradicti ſcribūt. ſ. ab obliuiōe. Dicit̄ eniꝫ litargia a lites qđ eſt obliui ꝛ agros qđ eſt mor bus quaſi morbus obliuioſus. Et dicit Auicen. ꝙ aliqui dixerunt ꝙ in eiſdē locis poteſt fieri a/ poſtema mel'icū: qđ etiā vocatur litargia.

Cauſa ſm autores ē oīne illud qđ multi plicat hu. flegmaticū: in quo hu. ē euaporatio ꝛ putrefactio. Jdeo libenter genera tur litarᵃ ab hu. ex cepiſgnato cū in eo ſit euapo ratio ꝛ putrefactio rōne ſupflue humiditatis: er/ go comeſtio cepaꝝ allioꝝ porroꝝ ſinapis ꝛ ſimi liū poteſt eſſe vna cauſa. Siliter repletio nimia ꝛ nimius pot⁹ maxime vini nimi⁹ vſus fructuū et piſciū ꝛ carniū porcinarū quies ꝛ vite tranq̄l/ litas cū repletione nauſeatiua: a ſomno diurno maxime in diſpoſitiōe reſupina: in qua vapores flāticis ſui diſpoſitiōe in pupim ſeu occipitium aſcendūt apa ſeu diſturbationē intellect⁹ ꝛ me/ morie ibi facientes. Jſta aūt nō ſolū litar° verū etiam omnium morborum frigidorū ſūt cauſa.

Signa sūt fe.lēta.q: ncc̄iovbi ē apa ex hu.putrido :oꝫ ꝙ ibi sit fe.ma-
xime cū sit i me° nobli seu ṗncipali.lēta ē: q: de
m^a fr̄ia flātica.⁊ iō ē ꝯtīua sōn⁹ ḡuis⁊ ꝓfund⁹.⁊
sꝑ stat cū ocul'clauſ.⁊ si voceē r̄ndēt ⁊ apiūt ocu
los ⁊ stati iteꝝ claudūt:pulsus magn⁹ ⁊ tardus
ac rar⁹ ⁊vndosus:obliuio ṗteritoꝝ ac agibiliū i
tantū ꝙ cibū ⁊ potū petere ⁊ erigere ⁊ os clau-
dere obliuiscunt̄:āhelit⁹tard⁹ ⁊ rar⁹⁊ q̄si aggua
tus cū āgustia ege° liq̄da v:ia ꝯturbata ⁊ spissa
velut subiugaliū.Si aūt illud apa sit ml'icū tūc
do.ca.ē fortio::⁊ ē cū alienatiōe⁊ rixa.⁊ tꝫ ocl'os
fixos ad vnū locū īspiciēdo. Si aūt ꝯtigit ipm
apa qd̄ fac̄ litargiá.eē cōpositū. qd̄ possibl'e ē:
tūc sig̃ erūt mixta.Nā si cōpositū ex flāte ⁊ co.et
flā dn̄etur tūc adest subeth taciturnitas pigritia
i motu:⁊ si dn̄eē co.assūt vigi^c rixa ⁊ motus:⁊ si
equal'r dn̄ent̄ ſūt ista ⁊ illa:q: ꝑtim dormiūt seu
hn̄t sbeth⁊ alī̄ euigilēt̄⁊ rixāt̄.⁊videri meo istā
vocat.serap.sbeth euigilatiāꝫ . Si apa ē i sba ce^l
tē sōn⁹ ē ꝓfundio: multū⁊ maio: difficl'tas i mo
tu:⁊ eminētia ocl'oꝝ⁊albedo i ligua ē maio:.Et
si apa ē ivelamib⁹ ce^ldolo: ē fortio: q: apa ē in
me° multū sēsibili ⁊ mor^llenio:es.Et q̄ncūqꝫ dꝫ
aliq̄s fieri litargic⁹.i ṗn° hꝫ ml'tas oscitatiōes.

Pronosticatio Pōit auic̄ .sig̃ ꝓnostica Un⁹
bō tēdit ad litargiá:q̄n ca.ei⁹ multū tremet:⁊ cū
h̄ efficit̄ piger ⁊ ḡuis.⁊ si cū h̄ dormiat stādo in
mēsa vel imediate post:⁊vtat̄ regie copioso sine
vsu purgatiōis alicui⁹:⁊ ē senex.iá ē ꝓpe litar.vl'
appl'iá.Quicūqꝫ spōsilū.i.imoderatū do. vl' ꝯfu
sionē ce^lpatiūt̄ cū apate i ce°.i.ꝫ.dieb⁹ꝑeūt.si vo
h̄ effugiūt sāi ſūt.⁊.āph.āph.50.ꝫꝫ q̄lit̄ litar^a
va ēvt pl'im mortal'. ¶ Scd̄o q̄n accn̄a litar^c fi-
unt fortiora ⁊ sudor ml'tiplicat̄ ⁊ illa nō dīnuit̄
tūc signū ē morꝭ:q̄m sudo: ml't⁹debilitat v̄tutē
Sudo: frid⁹ i ca.mortē sig̃t.Si sanguisuge frō-
ti applicēt̄:⁊ nō adhereāt mortale. Si applicēt̄
sternutatoria⁊ nō sternutēt:mortale ē.Qn̄ autē
āhelit⁹ dilatat̄ ⁊ nō ē āgustios⁹.⁊ accn̄^a dīminuū
tur:tūc ꝓcedūt ad salutē mar^c si apata fiāt p⁹au
res.q: vt pl'iꝫ litar^a t̄miāt ꝑ illa apata cū illa ꝑs
sit satis ꝓpinq̄:vt supfluitates recipiat a ce° .pi-
scato:es ⁊ pato:es corioꝝ i aq̄s libēter icurrunt
hanc passionem. Litargia multū ꝑiculosa ē.iō
pronosticato naufragio ad curam ꝓcedat̄:vt ho
no: medici conseruetur.

Curatio Modus est iste ſm oēs me^c
auto:es.p°. nisi aliq̄d ꝓhibe
at fiat flōia. Secūdo fiāt clisteria acuta. Tertio
fiat litio cū oleo rof.⁊ aceto pauco:⁊ post duos
dies addāt̄ me^c ꝯfortātes ce^m cū oleo rof.vt ca-
sto:cū calamētū balsamita ysop⁹ ⁊ mēta.q: ista
ca.ꝯfortāt⁊ calefaciūt:cū ista m^a sit fr̄ia flātica.
Oleū rof.positū cū aceto ponit̄ i ṗn° vt repel-
lat matiāꝫ a ce°.⁊ ꝫ^a ⁊ q̄rta die miscēt̄ allia.vt re
soluāt:⁊ cū eis miscet̄ oleū d̄ lilio ſꝫ Haly.Et cū
h̄ valēt i ṗn° ligatiōes⁊ fricatiōes fortes extremi
tatū.Et post duos diesvalēt sternutatiōes⁊ gar
ga^a subtilā^a cū ysopo achoro ⁊ calamē°. Epithi
mata de sq̄lla valde ꝯferūt eis. Auic̄.Anq̄ epi-
thima aliq̄d ponat̄:oꝫ radi ca.a ṗn° .Et excitet̄
oib⁹ mōis fricādo plātas pedū ⁊ manuū cū suc-
co rute:⁊ trahant̄ pili barbe ⁊ pecto. ⁊ cum acu-
pūgāt̄:⁊vētose i noc̄ cū scarifica^c ponāt̄.vbi est
san.dn̄iū ⁊ si nō absqꝫ ca.Et fiāt multa clisteria:
q: magis cōpetūt i litar^a ꝙ aliq̄ a^a cūo.maio: la-
bo: ⁊ maio: ꝑs cure ē i excitādo eos: ne moriāt̄
cū sbeth.Nō plāgāt ꝑ amici sui labo:are ꝑ duos
aut tres dies.q: multi moriunt̄ ꝓpt̄ negligētiāꝫ
assistētiū. Tormēta litargicoꝝ stāt p° i flōia et
rasura ca.i clisteri acuto ⁊ positiōe olei rof .cum
aceto sup ca.i fricatiōe extremitatū⁊ ligatiōe dolo
rosa⁊ꝓuocatiōevomit⁹⁊ caputpurgijs ⁊ catha-
plasmata ivnctiōe sternutatiōe i digōne⁊ cūone
m^c p purgā i excitatiōe ⁊ dieta.Et i oib⁹ istis re
q̄rit̄ diligē^a assistētiū:q̄ cōit̄ i hac egritudie: ⁊ in
appl'ia defic̄ . Igit̄ post iá dicta fiat sic. Digerat̄
ma^a cū oxielle vel cū mellicto:qd̄ nutrit ⁊ dige-
rit. Ul' digerat̄ cū isto digio:℞.mellisse lauēdu-
le saluie cala^l sāsuci betho^c basillicōis an̄. m.i.ra
diċ brusci spagi ḡmis an̄.m.i.ß.capilliveneri.m.i
liq̄ri rasi.pasi.an̄.ʒ.ij.zuc^l lb.i. aceti fortissimi.ʒ.ij
fiat sir⁹⁊ det̄ cū decoc^c apitia.Deide purget̄ cum
pilul̄ dinrbitvel cū his pil'is Cōstāt^l ad hu.frigi
dos ⁊ grossos flāticos⁊ ad turbationē ⁊ dol'.ca.
℞ aloes.ʒ.x.agari^l stica d̄ cit^l.an̄.ʒ.iij. coloq̄nti-
de mastiċ cassielig^c spice^l ciamo^l gariosi^c squi-
nāti.ꝫꝫ^l.an^l.an̄.ʒ.i.⁊ ß.cū succo mellisse fiāt pill'e
puc:⁊ dent̄.ʒ.iij.cū aq̄ cal'a.Ul' purget̄ cūyera.ʒ.
ij.bdellij.pl'pe coloq̄n^c.an̄.ꝫ.ß.fiant pill'e.Ul' sic
ſm Gor.℞.aloc.ʒ.iij.agar^l ēbit an̄.ʒ.ij.pl'pe co-
loq̄n^c.ꝫ.ij.bdellij an^l ciamo^l mastiċ. ꝫꝫ^l .an̄. ꝫ.i.
folioꝝ mēte ⁊ absin^l an̄.ꝫ.ß.fiāt pill'e cū oxiellet
sq̄llitico⁊ det̄.ʒ.ij.vel.iij.⁊ si pill'as cape nō pōt
distēperent̄ cū massa⁊ faciāt assistētes ꝙ trāsglu
tiat post⁊ an̄ . Fiat tale caputpur^m Haly.in.5. de
regali dispōne pte scd̄a ℞.serapi^l pipis oppopo^l
castorei rafa^l pire^l nigelle.an̄.ʒ.ij.aloē epa^l .ʒ. iiij
fiant trocisci⁊vnus distēpetur cum oleo de lilio
et naribus instilletur ⁊ cum isto tormentetur

¶ Itē fiāt tales pillꝰ. ℞. yerapꝰ Gaˡ. ʒ. i. pulpe coloqntide. ʒ. i. cortic̄ mirab. keb. ʒ. iij. mastic̄. ʒ. ß. ꝛ dent̄ in pillꝰis vel in potu. ꝛ si nō soluāt: fiāt clisteria acutissima: ac superpositoria raso. ca. applicet̄ oleū camo. vel sizami. cū aceto squilliti-co. Et iterū fiat tale epithīa: qḋ ponit Galy. ℞. piretꝛ mellisse aā. ʒ. iiij. castorei. ʒ. ij. baurach sina piˡ. aā. ʒ. iij. fiāt pillꝰe: q̄ distēperent̄ cū aceto squillico vel decocꝰ saluie ꝛ maiorane i aceto. ꝛ inde frons ꝛ pupis ca. epithīetur. Per ista nō dimittas ipm dormire: sꝫ puoca sternutatiōem cū piper ꝛ castoꝰ ꝛ euforbio ꝛ cōdiso olfaciēdo vel distēperādo cū aliq̄ liq̄re: ꝛ p nares. cap. imittat̄. Iterū. ℞. yerapiꝰ. ʒ. ij. piretꝛ. ʒ. i. vngat̄ seu fricet̄ palatū ꝛ ligua aperiēdo os. Itē bulliat castoreum in succo rute ꝛ aceto: ꝛ epithiet̄ occipiciū bñ rasū. ꝛ hoc post duos vel tres dies. Fiat etiā fricatio cū succo apij ꝛ aceto ibidē. Vel pluis apij bulliat in succo eiusdē ꝛ aceto: ꝛ ibidē applicet̄. Itē puocet̄ sternutaꝰ cū ellꝰo al. ꝛ ni. sinapi piretro euforbio ꝛ pipe ꝛ cū succo ficle teneat in pāno subtili: vel naribꝰ insufflet̄. Suffūigādi sunt inclinato capite sup fumū istoꝝ. assafetida galbanū serapiⁿ aromoniac̄. cornu ceruinū ꝛ capnū. Fricet̄ ligua ꝛ palatū cū metridato ꝛ aurea alexandrina ꝛ thiriaꝰ ꝛ pulꝰ piretꝛ: ꝛ cū isto teneat̄ os apertū ꝛ inclinatū vt saliua ꝛ hu. exeāt. Itē fluat sā. ex naribꝰ cū instr̄o facto de ser̄ porcis: ꝛ fiat flōia de vena frōtis: postq̄ in pn̄ꝰ fuerit facta de vena ca. in brachio: ꝛ fricent̄ extremitates sine intermissiōe: donec rubeāt ꝛ doleant: ꝛ aliq̄n fortes ligatiōes fiant: ꝛ vocētur ꝓpo nomine: ꝛ expedit vt magⁿ tipanū ꝛ tuba coram ipso faciāt sonū: ꝛ pelues cū baculo pcutiant̄ et cornu magⁿ ꝛ bacia. Stercꝰ colūbinū cū melle emplr̄atū iuuat: Fricatio cū lilij radic̄ vel sq̄lla in occipitio iuuat. Ista olea iuuāt. s. oleū castorei nardinū ꝛ de piretꝰ oleū sisami ꝛ laurinū sinap̄. ꝛ euforbiū cū succo rute vel castoⁿ cū cinere capilloꝝ hūanoꝝ cū aceto distēpat̄. ¶ Aliud qḋ est iohis damasceni. ℞. sinapis pireꝛ radicis afrodilloꝝ aā. ʒ. xv. castoꝛ euforbij. aā. ʒ. vij. succi sansuci q̄ntū sufficiat. fiat epithīa in pupi. ꝓuocet̄ vomitꝰ cū pēna ꝛ cū aliq̄ vomitio. ꝛ hoc a pn̄ꝰ. Succus rute est specialis in h̄ casu epithimatꝰ. Et si ruta coq̄tur cū vino: ꝛ cū illo ca. embrocet̄: q: multū ꝯfortat ca. sꝫ Gerar. de cremonia. Et iō vꝫ epilēticis de cā in ceꝰ extūte p iā dictū modū applicatus ꝛ ordinatus.

Dieta est q̄ det̄ ydromel. q: dirigit ꝛ nutrit: ꝛ potet brodiū ciceꝝ ru. ꝛ aquā lupinoꝝ: cōcedat ordeatū: si trāsglutire pt ꝛ aq̄ pulle: ꝛ caueat a fructibꝰ ꝛ cibꝰ friis. ꝛ q: egritudo vt pl̄m ē breuis: iō pauco nutrimēto idiget

Declaratio Nō pꝰ q̄ a litarᵍ alñ icipit p se ꝛ ē cā fe. ꝛ tē pmo incipit do. ca. nō cōsuetꝰ ꝛ turbaꝰ itellectus ꝛ vna res videt̄ due ꝛ adhuc nō ē ꝯfirmata: sꝫ in tertia die ꝯfirmat̄. Aliq̄n est accn̄s fe. ꝛ ē morbus ꝯn̄s alios morbos. ꝛ solet libēter seq̄ q̄tidianā ꝯtinuā ꝛ fe. ꝯpositas ac mīorē emitriceū. q: cal. feb. vel facit ebullitionē in flāte ꝛ rapit̄ sursū at colligit̄ in pte posteriori capit̄ rōne ꝯformitat̄: ꝛ facit apā. ꝛ ad h̄ iuuat iacere in lecto ꝛ marie resupinꝰ. ꝛ iō istis febribꝰ succurrēdū est cū freq̄ntibꝰ clisteribꝰ. ¶ Scđo nō q̄ litargicus ad bonū aliq̄n fit freneticꝰ ꝛ freneticꝰ ad malū aliq̄n fit litargicꝰ. ¶ Tertio dubitat̄ q̄re in litargia cū ibi fit fe. ꝛ cal. ponit̄ castoreū ꝛ rubificaꝰ meꝰ: Dicit̄ q̄ apā est intra craneū. ꝛ nisi fortissima resolutiua applicent̄ nunq̄ fieret resolutio. ¶ Quarto nō fm Gⁿ. pte. xiij. megaᵗ. col. 9. q̄ in pn̄ꝰ cpāris ceꝛ vel suaꝝ pelliculaꝝ meᵃ attractiua. i. resolutiua ꝛ vētosa nō apponat̄: nisi precedēte forti purgaꝰ. sꝫ in pn̄ꝰ debēt poni stiptica ꝛ repcussiua. Et q: oportet q̄ ossa cap. penetrēt vsq̄ ad pelliculas: expedit penetrātia ꝛ subtiliātia cū eis ꝯmisceri. Acetū ḡ vtile est q: cum sua subtilitate ꝛ penetratiōe expellēda expellit. ꝛ repugnādis repugnat. iō in pn̄ꝰ miscet̄ acetū cū oleo ro. vbi. s. in fine colūdellꝰo. 9ꝰ. ꝛ seq̄t̄ q̄ post aliq̄s dies miscet̄ castoreū ꝓpter cām iā dictā. In alijs apātibꝰ ista multū calefaciētia nō cōpetunt: q: nō hn̄t mēbꝛū ita forte sic craneū. Et vide in liꝰ Gordonij ca. ī apāte ceꝛ. Etiā q: ista maᵃ est multū grossa ꝛ viscosa. qḋ ꝯgscit̄ ꝛ insinuat̄ p nimiū stuporē ꝛ somnū. iō oportet q̄ cū incisiuis ꝛ resolutiuis ꝛ calefactiuis succurrat̄ ꝛ marie si ē stupor ille siñ fe. Si adest fe. insinuat̄ q̄ illa mᵃ est iā putrefacta. Et in isto casu fm Gm meg. pte. xiij. colūꝰ. xvi. aneos thiꝰ ꝛ calamētū in aceto coquāt̄. nā fumus istoꝝ incidit illā materiā grossam ꝛ palatum vngat̄ cum acuta meᵃ: ꝛ cathaplasmet̄ cū sinap̄. ꝛ castoꝰ ꝛ vētosa cū scarificatiōe apponat̄ ibidē. Quinto sciendū fm Gⁿ. 4. āph. 2ꝰ. xiiij. sup illo āph̄. In plaga ꝛc. q̄ virtus regitiua est in ceꝰ. ñ gcecꝛ ꝯꝰ fit fm q̄ natura eius requirit: ꝛ fit fm suā dispositionē tūc oēs opatiōes ꝓcedētes a virtute regitiua sunt saniores: ꝛ corpus bene regit̄ ꝛ hꝫ bonā imaginatiuā ꝛ rōnē ꝛ intellectū ꝛ mēoriā ꝛ ecōuerso: q̄n multū excedit ī aliqua qualitate:

vel hz aliquaz de egritudinibus ei appropriat.
Nã si ceᵐ est subtilis sube ⁊ spũs puri ⁊ clari:
tunc est bon⁹ intellect⁹. ⁊ si est pinguis ⁊ grosse
sube: ⁊ spũs sunt tardi ⁊ grossi ⁊ silr intellect⁹.
Ex isto patet q̃ntuz bonũ regimẽ ⁊ dieta iuuat
intellectũ: cũ per eã ꝯº naturał ⁊ fluẽs possit iu-
uari ex snia G' scđo teg'. cañ. xxix. Qꝛ cũ suba
ce'est puia clara. vtus aĩe ⁊ spũs ipsaz penetrat.
Et qñ est spissa: difficilis est penetraº. Et qñ ce-
reᵐ est mollis sube. faciliter appꝛehẽdit hũs eã:
qꝛ in re molli facilis est ĩpꝛessio: ⁊ faciliter re-
mouet: si hũiditas ꝯcõitet. sz si suba ce' ẽ sicca et
dura: non ita leuiter formas suscipit: sz receptas
melius ꝯseruat. Et si ceᵐ est calidi⁹ q̃ oz tũc hõ
est mobił in opatiõib⁹: ⁊ si frigidi⁹ q̃ oz tunc est
ꝑmanẽs. Etsi ꝯº ce' nõ excedat in aliqua quali-
tatũ. omĩa supꝛadicta hẽbit cũ mõ ⁊ mẽsura: et
operationes erũt multũ bone nec supabũdabit
in supfluitatib⁹: nec leuiter ledet ab extrinsecis
całis hu. fri. ⁊ sic. Nunq̃ eñ ꝯº ce' est tpata: sed
oz q̄ sit ad friᵐ ⁊ hu. declis. 2. teg'. ꝯº. 44. cañ.
1. Nã si euacuatõ. ¶ Sexto nõ. q̄ preter ꝯpłonẽ
ce'. 6. iuuant inter alia ad faciendã bonã mẽori-
am. Pꝛia est bona ordinatio dictoꝝ vel factoꝝ.
Nã dicit Arist. in de mẽoª ⁊ remiscẽª. q̄ bñ ordi-
nata sunt bene mẽorabilia. ¶ Scđm est. q̄ illa
sint pauca ⁊ cõpẽdiose tradita. de ista loquitur
G⁹ po teg'. cũ loq̃t đ doctrina diffiniª. ¶ Terᵐ
est: q̄ illud qđ videt vel audit sit rarũ vel mira-
bile: iõ qñ audiuim⁹ mirabłia: vł videm⁹ mõstra
bene retinem⁹. Cõstat eñ q̄ in pueris oĩa sunt
noua ⁊ inusitata: iõ bene mẽorant. Nã qđ noua
testa capit inueterata sapit. ¶ Quartũ ẽ: q̄ ista
sint placida. nã placidiora magꝭ ĝtãter recipit ⁊
ꝯseruat. Tñ ꝑ accñs hodie đꝛ: q̄ mẽoª labilis ẽ
bñficioꝝ: tenax vo iniuriarũ: qꝛ hodie multi in-
grati reperiũtur acceptoꝝ beneficioꝝ nõ memo-
rãtes sed vindictã cupiẽtes. ¶ Quintũ sepe ad
mẽoriã reducere visa vel audita. Nã q̃nto speci-
es rerũ diuti⁹ in mẽoriã reducũtur tanto meli⁹
ĩpꝛimũt: ⁊ iõ ferule pueroꝝ manib⁹ applicant.
¶ Sextũ: est quies aĩe ⁊ corpis iux illud Arist.
in. ij. de aĩa. Sedẽdo ⁊ quiescẽdo aĩa fit pꝛudẽs
s. q̄ nõ ad multa diuitat sicut dictũ est: q̄ pluri-
bus intẽt⁹ minoꝛ est ad singula sensus. ¶ Se-
ptimo nõ. q̄ pueri sunt mẽoratiui ꝓpter cãs di-
ctas. Nã illa que vidẽt cũ ãmiratiõe suscipiunt
sic fortiter retinẽt q̃ntũ ad istã cãm bonã faciẽ-
tẽ mẽoriã religiosi: ⁊ qꝛ nõ occupãt tñ circa se-
cularia negocia: meli⁹ mẽorant nã plib⁹ intẽtus
⁊c. Senes sunt mẽorãtes. sic dic Gordo. ¶ Pꝛi-
mo qꝛ fere semꝑ imaginant de die ⁊ de nocte eõ
q̄ ꝓpter siccitatẽ ce' coꝝ nõ pñt dormire. Scđo
qꝛ sunt in cõtinua q̃ete: nã nõ pñt laborare. Ter-
tio: qꝛ ceᵐ hñt siccũ: ⁊ postq̃ forme rerũ sunt ĩ-
pꝛesse: cũ difficultate remouẽtur. Et iõ dicit q̄
accidẽtałr sunt bñ mẽorãtes: ⁊ sic sunt sapiẽtes
qꝛ multa viderũt. Et iõ dicit Arist. Nemo eligit
iuuenes sibi duces: qꝛ nõ ꝯstat eos eẽ pꝛudẽtes.
¶ Octauo nõ. q̄ licz flõia infriet eo q̄ sã. ⁊ spñ
⁊ cał. naturalẽ euat: tñ ꝯpetit in litarª cui⁹ maª
est flã. nã vix venit sine repłone quã tollit flõia.
Nã flõia euacuat multitudinẽ hũoꝝ. i. e. de flõia:
¶ Nono q̄ vrina est alba ꝓpter frigiditatem: ⁊
spissa ꝓpter humiditatẽ: ⁊ cũ hoc qꝛ vtus segre-
gatiua nõ põt grossũ a subtili separare sic vrina
remanet velut subiugaliũ. ¶ Decio q̃rit quare
ebrij nõ bene mẽorant post ebrietatẽ coꝝ. s. que
viderũt vel fecerũt tpe ebrietatis. Rñdet q̄ tpe
ebrietatꝭ est magn⁹ mot⁹ in ceº: ⁊ ꝑ ꝯñs in parte
mẽoᶜ ꝓpter vapores vini recepti ad ca. ⁊ ceᵐ a-
scẽdẽtes: q̄ ibi mouẽtur: ꝓpter quẽ motũ spẽs
nõ bñ repñtant nec impꝛimunt: sic nõ bñ ꝯseruã-
tur in camera vtutis mẽoratiue. ¶ Undecio sci-
as: q̄ hñtes magnũ ca. vltra. ꝓportionẽ corpis
sunt male mẽoratiui. qꝛ ceᵐ est magnũ in q̃nti-
tate ⁊ ꝑ ꝯñs hũiditas ⁊ frig. sunt dispꝛopoꝛtiõa-
te. iõ spẽs reꝝ nõ pñt ꝯseruari. qꝛ spũs ⁊ cał. na-
turalis parui corpis nõ pñt calefacere nec gub-
nare ceᵐ magnũ. vt bene possit exercere opera-
tiões ꝓpꝛias ⁊c. ⁊ per h' etiã habẽtes posteriorẽ
partẽ ca. magnũ sunt male mẽoratiui. qꝛ illic ce-
reᵐ ẽ raꝝ nimis ⁊ hũidũ ac fluxibile ⁊c. ¶ Duo-
decio q̃rit q̃re freq̃ns imaginatio seu ꝯsideratio
circa negocia auget ⁊ ꝯseruat mẽoriã. Dico q̄ ꝓ-
pter frequẽtẽ ꝯsiderationẽ ei mẽorabilis multe
spẽs eius mẽoᶜ repñtant: ⁊ q̃nto plries repñtãt
tãto meli⁹ impꝛimũt ⁊ retinẽt. g̃ q̃nto de aliquo
magis q̄s cogitat: tãto meli⁹ illa res mẽoᶜ ꝯmẽ-
dat. Hic pñt notari ãphoª. Arª de frenesi ⁊ litarª
¶ Tredecio nõ: q̄ aliqñ istud apã ex q̄ venit li-
tarª: põt esse cõpoᵐ ex flãte ⁊ co. fm aliq̄s: ⁊ si
omĩa sunt mixta. s. signa cãe ⁊ curaº recte: ac c
miscceres verã frenesim ⁊ verã litargiã.

¶ Capłm. xvi. de litargia.

Ongelatio est morb⁹ cũ puatiõe
c sensus ⁊ mot⁹ ꝓpter opplõnẽ in pu-
pi ce' factam.

Causa ei⁹ est mala ꝯº fria ⁊ sicca aliqñ si-
ne maª: aliqñ cũ maª. s. cũ hũore
mełico frio ⁊ sic opplz faciẽte ⁊ spũs aiales igros-

sante.ex q̄ īgrossatiōe ⁊ opplōne seq̄r̄ imobilitas ⁊ insensibilitas ī toto corpe. Jō dic̄ G⁹.ij.āpho. 9°.j.ibi. Sōn⁹ ⁊ vigilia. Frigiditas si fortꝭ sit cū miscea𝑟 hūiditati litargiā fac̄. Si vō misceat sic citati: cathelasis.i.ɔgelationē facit. ergo cā īmediata ē frias ⁊ siccitas cū materia vel sine materia ⁊ opplō ꝑpter ista veniēs. Sed causa mediata est cibus vel potus illā faciēs euenire.

Signa sunt q: tali infir° nō moue𝑟 alī qḋ mē^m nisi spūalia: ⁊ modicū vel nihil sentit nec audit nec videt: ⁊ tenet ocl'os aptos ⁊ stat in eadē dispōne: in q̄ erat an̄ egritudinē. iō aliq̄ iacēt curui: alij recti: ⁊ sic de alijs cōfiguratiōib⁹: ita ꝙ aliq̄n remanet rigidus vt spasmat⁹ cū suis ocl'ꝭ aptis sic̄ ydola. de quib⁹ dr̄ aures habēt ⁊ nō audiūt. nares habēt ⁊ nō odorabūt. oculos habēt ⁊ nō videbūt ⁊c̄. Et q: ista pa° nō est ita frequēs sic̄ multe alie. iō pre nīa āmiratiōe dicūt vulgares: ꝙ isti vidēt deū ⁊ angelos: ⁊ ꝙ sunt rapti: sicut fuit sanct⁹ paul⁹ iussu dei. Et alios vidi ex eis qui erāt sapiētes q̄ dicebāt se vidisse mirāda in inferno ⁊ in ꝑadiso ⁊c̄. Et ꝙuis oculos habeāt aptos tn̄ palpebras nō mouēt: sꝫ stāt stupidi rigidi q̄ntū ad oculos sic̄ dic̄ Rab.

Pronosticatio Dicit Bordonius ꝙ nisi eis breuiter succurra𝑟: moriun𝑟 stupidi velut hoīes q̄ ex frigore mortui sunt. Satis tn̄ sūt qui habēt porismos huius passionis ⁊ euadunt.

Curatio Dicit Rab. ꝙ sic curāda ē sic̄ litar^a. In clisterib⁹ t: pona𝑟 thi⁹ epithi⁹ folia ⁊ flores boraginis ⁊ buglosse fumusterre. ⁊ fiāt tormēta dicta ī c°. de litar^a vngēdo cū oleo ḋ lilio. Vꝫ ſm Rab. oleū sambucinuꝫ: ita ꝙ ad.j.lī.℥.j.castorei dissolua𝑟 ⁊ ca. cērocet: vel cū dicto oleo castoreo ⁊ eufor° dissolutis in eo. Et si incite𝑟 digera𝑟 ⁊ eūcuir co .nī. a cap. ¶ Pro digōne siru. vꝫ de sticaḋ ⁊ de fumoterre Et pro eūone yerarufina ⁊ silia. Fiāt ergo clisteria acuta ſm Galy. cū yeris addēdo coloq̄nt. et scāō^e. Et ꝑ os de𝑟 ista decoc°. ¶ R̷. flor̷ boraginis epithi flor̷ buglosse an̄.℥.j. passularū.℥.ij. fiat decoc°: ⁊ in ea pona𝑟 agar^i.ʒ.i. ⁊ itret ī gulā eius ⁊ trāsglutiat: ⁊ post adde scāō. ℈.ß. ⁊ cibe𝑟 cū brodio pulli ⁊ cū pullis ⁊ auicul' paruis. ⁊ vngatur pupis ca. cum dialtea ⁊ marciatō ⁊ oleis dictis in paralisi ⁊ teneatur in calore. ⁊ si potest sudare bene erit.

Clarificatio Sciendū: ꝙ Auicē. in tractatu.4. p̄me sen.3^i.c.ij. de subeth ponit differentias seq̄ntes. Differētia ē iter subeth ⁊ appoplā: Nā q̄ h̄ꝫ s̄beth potest excitari aliq̄n ⁊ audit ⁊ cognoscit: cū excita𝑟. Appoplectic⁹ vō caret sensu ⁊ motu. ¶ Dr̄ia iter s̄beth ⁊ sincopī ē. nā ī s̄beth pulsus ē fortior ⁊ mag̃ sīlis pulsui sanor̷: ⁊ in sincopi. est debil' ⁊ durior. ⁊ cū hoc sincop. venit paulatim ⁊ color muta𝑟 ad citrīatē ⁊ ē cal'. mortuor̷ ⁊ īfrigidan𝑟 extrema ī subeth nō mutan𝑟 ad aliū col'. nisi sicut ad dormiētis colorē: nisi ꝙ adest tūor ⁊ infla°. ¶ Dr̄ia inter subeth ⁊ suffocationē m̄ricis ē: q: si habēs subeth clame𝑟 ⁊ stringatur ei digitus: loquitur ⁊ intelligit ꝑ pausam modicam: sed habens suffocationē matricis posito ꝙ intelligat: nihil loqui𝑟: nec aperit palpebras nec mouetur sicut habēs subeth: ⁊ cū hoc habet porismos: ⁊ trāseūt. ⁊ post recupant naturalia in sensu ⁊ motu ⁊ comestiōe. ⁊ etiā subeth ɔtinue crescit. Hec Auice. Dr̄ia inter subeth ⁊ litargiā ē: q: in litar^a adest fe. ⁊ rubor intēsior in facie q̄ꝫ in subeth: ⁊ posito ꝙ subeth accidat cū aliqua fe. itꝑpolata: tn̄ recedit ⁊ reuerti𝑟 pa. ad sua naturalia post paroxis^m. ¶ Dr̄ia inter ista ⁊ ɔgelationē est: q: cōgelati tenēt ocl'os aptos: ſ litargici ⁊ h̄ntes subeth tenēt oculos clausos: ⁊ cū hoc litar^a fit a frigido ⁊ hūido cū febre ⁊ apostemate ī parte posteriori ce^i. Et cōgelatio fit a frigido ⁊ sicco sine apāte sine fe. in eadē ꝑte. Subeth aūt ⁊ frenesis ⁊ stupor mag̃ ⁊ fiūt ī pte anteriori. Litargici et h̄ntes subeth rīdent: si incitēn𝑟: cōgelati autem nequaq̄ꝫ. Item stupor est magis in sensu congelat⁹ mag̃ in motu q: nihil moue𝑟 in ea. ¶ Vtr̷ congela° aliq̄n fiat a mala cōplōne fria ⁊ sic sine materia: Videtur ꝙ nō: q: venit subito ⁊ egri° que venit subito: oportet ꝙ sit materialis vt pꝫ de epi^a ⁊c̄. In op^m ē G⁹.4. de mor°.c. vltiō ⁊ in 2°. amph̄. 9°. Sōnus ⁊ vigilia. vbi dicit ꝙ a mala cōplōne fria ⁊ sicca fit. Dico ꝙ ɔgelatio fit aliq̄n a mala cōplōne fr̄ia ⁊ sic sine materia sicut volunt autores. Et ad rationē dico: ꝙ semꝑ fit subito: cum fit a cā intrinseca: ſ quādo fit a causa extrinseca ⁊ magna frigiditate aeris. nō est necessariū. ⁊ q̄n fit cū materia: illa m^a paulatī ɔgregatur: vl' aliūde ibi mitti𝑟 ⁊ īfrida𝑟: ⁊ ḋsicca𝑟 tot⁹ ce^i posterior vētricul⁹ ⁊ forte etiā nucha ⁊ ꝑ ɔn̄s neruī: q̄ ab ea oriun𝑟. Et p̄mo est morb⁹ cōil'is q̄a mala ɔ°: ⁊ post effic𝑟 official': q: oppilatio. Et si tu dubitares vtr̷ eēt ibi total' oppila° ī ista egri^e ⁊ ī epi^a ⁊ sīl'ib⁹ ḋr ꝙ nō. q: iā tūc nō mouerent ꝑtes pectorales ⁊ tn̄ isti āhelāt lꝫ ḋbilr̄. ¶ Alteri⁹ nota ſm G^m.5. ḋ mor°.c.i. ꝙ a vītutib⁹ corp⁹ regētib⁹ ⁊ custodiētib⁹ q̄ ē q̄druplex ſꝫ ipꝫ ibiḋ.6.

ij°.fiūt sternutatio tussis expādida° singlt⁹. Sȝ
iectiga° ⁊ spasm⁹a solo mor°fiūt. Sȝ oīs morb⁹
ꝯgelatiu⁹ ⁊ oīs mot⁹q̇ fit ī mēbrꝭ mollificari ici/
piētib⁹ fiūt ptim a mor°:ptim a virtute. silr tre/
mor. Dico etiā ꝙ ꝯgelatiōi ⁊ palisī spasmo⁊ silī/
bus nocumētū ē vtutꝭ motīe volūtarie ꝓpterea
q: hō nec libere nec ad volūtatē pt mouere. Et
fit aliqñ. s. cū fiūt a cā materiali ⁊ iteriori ꝓpter
nocumētū ⁊ errorē vtutꝭ regitīe. s. appetitīe retē/
tiue digtīe ⁊ expulsiue:q: nō bñ vel ꝑfecte opa/
re sūt suas opationes. Et ḡ vr:ꝙ in ꝯgelatiōe er
ror seu nocumētū ē in vtute digtīa.q: multipli/
cauit hūorē frigᵐ ⁊ sic ī digerēdo:⁊ cū h̄ expulsi/
ue.q: ad suū locū nō expellit. s. ex corp⁹vel q: ad
nobile mēᵐ expellit. Cōgelati tenēt oclos ap/
tos q: palpebre nō pñt claudi nec oculi moueri
ꝓpter spasmationē ⁊ nocumentū i lacertꝭ ocloꝝ
qui motū suscipiūt a 2°.ꝑi. neruoꝝ capitꝭ vt dicꝭ
G⁹.ij.de inṯ.ca.4. Nā rigidi ⁊ ꝯtracti sunt.

¶ Capitulū.15.de litargia nō vera.

Sta passio vocaṯ apud Jobeȝ se
rapiōis subeth euigilatiua.
Apud Auic̄.vocaṯ subeth asabari. ⁊ in
terpṯaṯ dormi° euigilaria. Viatic⁹ iti/
tulat de q̄ñ expgefactiōe a sōno. Alij vocāt litar/
giā nō verā. Et diffiniṯ sic. Litarᵃ nō vā ē apa cō/
positū ex flāte⁊ co.ī ce°. Nā sicut co.ru.⁊ flā. pñt
ꝯcurrere ad generād̄ fe.ꝯpositā eod̄ mō ad apa
ta cōposita. Auic̄.aūt vr:ꝙ hec egri°pōt esse cōpo
sita ex apate ca° ceˡ ⁊ apate fro ipsi⁹. Cuȝ h̄ etiaȝ
videṯ ei ꝙ possit esse ex vno apate cōposito ex flā
te ex co.in ce° vt dictum est.

Causa istius passionis est gulositas nīa
replo ⁊ ebrietas ⁊ freqñṯ sumere
in eadem mēsa vel diuerꝭ diuersa cibaria ex qui
bus. s. ex vno flā.⁊ ex altero co.generanṯ. Nā gu/
lositate egritudīes replōnis generātur. Et ideo
dicit ꝓuerbium. Os gulosum est fons egritudi
num molestarum ⁊ oneris paupertatis.

Signa denotaṯ ista egritudo ꝑ mixti/
onē signoꝝ litarᶜ ⁊ frenēꝭ.nā ali
qñ appet litargic⁹:⁊ aliqñ frenetic⁹. Nā flā ī ipa
sonū ꝯuē facit ⁊ ꝗuitatē corpis ⁊ oculoꝝ clausio
nē difficultatē r̄ndēdi:⁊ nō moueṯ nec loq̇tur et
obliuiscitur agibiliū ⁊ actoꝝ. Qñ autē dn̄aṯ co.
seu qñ moueṯ tūc fit alienatio⁊ inq̇etudo. Et si
isti hu. sint eq̇les in cōpositiōe hui⁹ apatꝭ: signa
sunt eq̄lia. Et si vnus sit in maiori q̄ntitate: vel
intendatur in q̄litate:tunc signa ei⁹erūt fortio/
ra supra signa alteri⁹. Et qñ co. mouetur aperit
oculos;⁊ tenet aptos sine palpitatiōe; ⁊ loq̇tur
inordinate. Videtur ꝙ G⁹ ī li°.de tactu pulsus
vsus fuerit ciṯᵃ ꝑ.2.colūbellos dicit h̄ vba. Et ali⁹
in egritudine quā appellam⁹ obliuionē ⁊ egri/
tudinē quā appellam⁹ birsen. frenēꝭ mediā exi/
stit:nec vlla illaꝝ est h̄ cōicat ex vtraq; earū ē cō/
posita. Et seq̇tur. Et explicaīcā ꝑ accn̄a insepabi
lia sibi. Dico ḡ ꝙ hac egritudinē paᵃ. sepe duos
oculos claudūt ⁊ soporāt ⁊ stertūt. deinde oculꝭ
aptis diutius intuētes stertūt motu palpebrarū
⁊ ꝓut accidit patiētib⁹ egritudinē que appellaṯ
cachotor.i.ꝯgela°. Et si q̇dā interrogātur aut vo
cantur vix aut tarde respōdent ⁊ sepe m°turba/
to nec r̄ndēt r̄nsiōe cōpetēti deuiātes ⁊ vacua lo/
quētes. Et sequiṯ. Pulsus vo velox est⁊ spissus.
vtus quoq; ei⁹ est minor ⁊ leuis ⁊ acut⁹ nec ac/
cidit ei mot⁹ insciūo vel insensatio:sicut accidit
birsen ⁊c̄.hec ille. Dicit Auic̄.ꝙ ista differt a suf
focatione matricis: q: qñ clamatur: poᶜ est. ꝙ
intelligat:in suffocatiōe vo matricꝭ neq̄q̄. Et dif
fert a litargᵃ:q: facies nō est in dispositione sua
sicut in litarᵃ:etiā q: istis adueniūt aliqñ vigilie
⁊ aptio oculoꝝ absq; palpitatiōe:in litarᵃ vo nō
nisi cū clamore maxio ⁊ subito reuertunṯ ad suā
naturā. In litarᵃ vo nō vera fe.est fortior⁊ intē/
sior rōne cor.⁊ dr̄t a frenesi.q: nō ē in ea tāta alie
natio.⁊ accidit subeth ei.⁊ nō in frenesi. ⁊ cum
hoc pulsus ist⁹ ē fortior pulsu litarᶜ. ⁊ debilior
pulsu frenēꝭ. Hoc ponit Auic.

Pronosticatio Pronosticat
Gordoni⁹ ꝙ
siue sit fe. siue apa.oīs cōpositio ex oppositis est
pessima:q: ex maliᵃ mᶜ ⁊ eius mltitudīe signṯ quā
natura nō pt bñ regere ꝓpter ꝯtrietatē:⁊ q: meᶜ
⁊ cibaria ⁊ reliq̄ que ꝯferunt vni:nocent alteri.

¶ Scd̄o ꝓnostica ḟm Auic̄.⁊ Gerardū de cre/
monia ꝙ inordinatio ḟmonis ⁊ sonit⁹ ī gutture
quasi gurgula°⁊ difficultas trāsglutiēdi:⁊ distil
latio aque a narib⁹:⁊ retētio vrine ⁊ egestiōis:⁊
festina resuppinatio.quādo voluitur supra lat⁹
omnia ista sunt pessima signa.

Curatio Haly. Auic̄. Alexāder ⁊ cete/
ri antiq̇⁊ moderni cōcordāt
si essent.1000.ꝙ oīa medicamia siue emplastra
⁊ dieta debēt esse cōposita ex his que dicta sunt
c.de litarᵃ.⁊.c.de frenesi: ita ꝙ semꝑ intendam⁹
ad euouē mᶜ flāᶜᶜ ⁊ colice. ⁊ ad alterandū ꝯplō
nes his hu.cōuenietes⁊ hoc cū directe cōtrarijs
semꝑ attēdēdo quis istoꝝ hu.magis dn̄etur qd̄
cognosciṯ ꝑ signa iā dicta:⁊ ei q̇ magis dn̄atur:
applicenṯ mᶜ ꝓ salute in maiori quātitate. Et q:
ḟm Hal. in megategⁱ parte.xiij. colundello.8.

frenesis ⁊ litar^a in initio ⁊ declinatiōe ī cura cō-uenīūt: tñ ī statu dispares sūt: q2 frenesi decet hu-mectari: ⁊ litargie calefiere: iō fm ip3 in codē co-lū° in vtraq3 cōpetit flōia ⁊ appositio olei ros. cū aceto rosa. ca. q2 matiā a ce° excludi necesse est. ibidē g pi m° ī nō vera litar^a opanda ē. ¶ Pri° a flōia ichoādo cepha^c. ¶ Scdo fiant clisteria vt m^a īferi⁹ attrahat q sint cōposita ex euacuātibus co. ru. ⁊ flā respiciēdo dñiū alteri⁹ ipsoꝝ. ¶ Ter-tio apponat ca. raso oleū rosa. cū aceto sqllitico ⁊ ꝯtinuet p duos vel tres dies vomitū ꝓuocādo q2 purgat sto^m ⁊ ca. ¶ Quarto ab ipo pn° m^a digerat: si pa. pōt recipe medicinā. s. cū oxiac sir° viol. ⁊ oximell. diure°. ⁊ si co. dñat det siru⁹ de pa pa. ī maiori qntitate ⁊ oximelle diuretico ī mio-ri: ⁊ si flā magl dñet tūc adde ysopū mentastru3 sansuc. mellissa3. ⁊ sticad cū siru° viol. ⁊ folijs ru te. ⁊ si dñat co. ru. ī embroc ponant folia salicis papa. viol. ordeū camo. mellilo^m ⁊ anetū. ⁊ sil'r faciendū ē de oleis cal'is ⁊ frigi. ¶ Quito pur-get ma^a cū me^a cōposita de mirabo. cit^t cassiefist ⁊ turbit agarico ⁊ esula ⁊ sil'ib⁹ aut cū electua° de succo ros ⁊ diaturbit fm magl ⁊ minus. In de clinatiōe nō ponat nec fiāt ēbroc. fre nec epithi mata: s fiāt res resoluētes ⁊ poros apiētes. Na3 litargia vera ⁊ freneb in pn° ⁊ decliatione cōue-niūt ī cura: vt dictum ē. Recurre ergo ad. c. de li-targia: ⁊ ad. c. de freneb. ⁊ misce ista ⁊ illa.

Clarificatio Sciēdū ē p° ꝙ Cō-stant. ī. 4. theo. ca°. de vtute aiata dic ꝙ aiata vt⁹ h3 sedē ī cer°. ⁊ h3 tres spēs. s. ordiatiuā: sensitiuā ⁊ volūtarie moti uā. ¶ Prima h3 tres spēs subalťnas qs ip3 ce^m cōplet absq3 alio membro mediāte pter appbē-sionē ⁊ iste sunt fantasia ī p^a pte ce^r rō ī media: ⁊ ī altiori ⁊ ī posteriori mēoria. ⁊ iste tres sil'r sūpte vocant mēs. ⁊ qñ iste deficiūt vel aliq ex eis hō dr amēs ab a qd ē sine ⁊ mēs qsi sine mēte. Alie aūt. s. motiua ⁊ sensitiua ab ipo ce° ꝓcedūt ner-uis mediātib⁹. g. si ce^m patit necesse ē vt iste vtu tes vel aliq ex eis deficiāt. ¶ Scdo dubitat q2 ī litargl cōpetūt fra: cū m^a sit frigida flegmatica: Rñdet ꝙ hoc fit vt ce^m defendat: ne multitudo materie ⁊ vapoꝝ ibi fluāt: ⁊ cōpetūt rōne apatis q2 l3 materia sit frigi^a: tñ rōne putrefactiōis ali-quas malas qlitates acutas ⁊ cal'itatē acutā ac-qsiuit. ⁊ sil'r rōne fe. ⁊ q2 ī litar^a nō vera materia ꝑti3 ē co. ideo directius iuuat distractio q fit cu3 fractiōib⁹ ⁊ ligaturl doloros extremitatū. ¶ Ter tio nō sicut dic Gordoni⁹ ꝙ ī ista cōmixtiōe co. ⁊ flegmatl nō resultat tꝑamentū: q2 ābo sūt cor-rupta: ⁊ iō egri° difficilior reddit. Et si ista mi-xtio cū qua adest noua forma fm Ari. 2°. de ge-neratiōe: ⁊ vera tūc accidētia nō sunt diuersa: sic patet in co. cit^t. ⁊ flāte salso. Sz si nō ē vera mi-xtio ita ꝙ quilibet eoꝝ nō ꝑdat formā suā ⁊ sint cōtigua: tūc fiunt diuersa accidentia.

¶ Capitulū. 18. de epilentia.

Epilentia est passio sic dicta q2 mentē pariter ⁊ corp⁹ possideat. Greci eīn apprehēsio nē epylētiā vocāt. Hec passio dr cadu ca ⁊ lunatio ⁊ morb⁹ ꝯuiual q2 apud gētiles cū hec passio ī die alicui accidisset ꝯuiuioꝝ: cōuiuia dimittebant: vl' q2 ex timore vel verecūdia repul si in cōuiuijs sepe illū morbū icurrebāt. cui tāta vis ē vt hō co. coicidat ⁊ spumet. Johānes ianuē sis in ꝓsodia pte ꝓpa. Vel dicam⁹ ꝙ epilētia est morb⁹ ꝑtisimal' sensu3 ⁊ ordinatū motū ⁊ ere-ctionē ⁊ intellectū ⁊ visum auditū ⁊ memoriam auferēs cū spasmo aliqñ ⁊ casu ⁊ spuma añ os Ista diffinitio dat p genus ⁊ dīas ⁊c. ideo bona Hic sciēdū ꝙ Ga. 3. d ite. c. 4°. qd icipit. Disputā dum aūt ⁊c. dicit ꝙ epi. tres h3 spēs. Nā aliqñ ē ꝓpt passionē ꝓpriā ita ꝙ nō venit aliūde. Alia ē q venit ꝓpt colligationē a sto°. Tertia ē q venit ab alijs mēbris: vt a crure. ⁊c. Oēs tñ iste ꝯue-niūt q2 epi. sꝑ ē passio ce^r sicut dic G⁹ ibidē. Ea dē ē snia Ga. ī p° li° passionarij. c. de epi. vbi dic ꝙ tria sūt gña vel spēs epi. s. analētia. ⁊ est epi. a sto° epilētia ab epi qd est supra ⁊ les qd ē lesio. Analētia ab ana: qd ē sto⁹ vel eqle ⁊ lesis qd ē le-sio: qsi lesio ab ore sto^t ꝓcedēs. q2 sto⁹ eqlr tenet media3 corpis regionē. Lapsus pme speciei est lapsus subitus: ⁊ lapsus scde spēi est successiuus ita ꝙ aliqd psentit añ casum. Tertia spēs vocat cataleptia: cui⁹ causa est in aliq exterioꝝ mēbroꝝ ⁊ dr a catha qd ē ps vel extremitas ⁊ lesis qd est lesio: quasi morb⁹ ꝓueniēs ab extremis. ⁊ de ista exēplificat Ga. vbi supra de puero. 14. ānoꝝ qui sentiebat ī crure fumū ascēdere ad corā ⁊ ad col lū ⁊ ca. ⁊c. Et lapsus isti⁹ ē etiā magl successiuus q scde spēi. Dicam⁹ igit cū Auic. ꝙ epil. est mor bus official' ꝓhibēs mēbra aiata ab opationib⁹ sensus ⁊ mot⁹ ⁊ erectiōis nō integra vt plurimū cū spasmo ⁊ nocumēto aduenięti āteriori pti ce rebri ꝓpter opilationē ibidē facta3. ⁊ ex cōsequē ti alijs vētriculis: sicut post videbit.

Causa epilētie fm Auice. est contractio ipsi⁹ cerebri ad expellendā mate-riā nociuam transitū impedientez. Et sic etiam dicit Galien⁹ 3°. de inte. c. ij. ī hec vba. Initiū vo

neruorum.i.cerebrum tunc vacillans mouetur motione vt a se sui nociua depellat siue sit humor vel ventus vel vapor in quo est qualitas mordicatiua aut impunctatiua cum mala substantia. Quodlibet enim istorum si facit opilationem in ventriculis cerebri. et in origine neruorum: ex qua opilatione virtus sensitiua et motiua cum suis spiritibus per solitos sui meatus transire non valet: sic facit epi. et spasmum. Nam virtus animalis irritatur a materia mala vel vapore venenoso et coartata propter opilationem quasi refugium retrahendo se cum spiritibus et naturalem calorem et bonos humores vnde nerui ad suam originem trahuntur: et tunc simul adest spasmus et epi. et casus post fortior efficitur et confortatur ad expellendum vel consumendum talem materiam que expulsa vel consumpta cessat paroxismus: et est sicut dicit Auic. de singultu et vomitu in stomacho quando contrahitur ad expellendum nociua. Et fit spasmus in epi. propter tria. ¶ Primum quia cerebrum quod est origo neruorum patitur: sic oportet quod nerui qui ab eo oriuntur ei compatiantur. ¶ Secundo quia implentur humore vel vapore ad eos expulso in principio paroxismi. ¶ Tertio quia augmentantur secundum latum: et abbreuiantur secundum longum. Et licet secundum doctores sint due species .s. spasmi. de repletione et de inanitione: tamen in epi. spasmus semper est de repletione secundum Galenum .3. de inte. c. ij. quod incipit. In epi. vo etc. In hoc verba epi. si subito recedat impossibile est quod fit de siccitate. non enim est nisi de grossis hu. aut viscosis: quia impossibile est vt cerebrum vel eius pellicule adeo desiccentur quousque fiat sicut coria coartata: nisi ex longis temporibus. hec ille. Idem dicit .5. amph. 2°. 69. vbi dicit quod in epi. est spasmus ex repletione neruorum membrorum. Et omnes alij se tenent cum Galeno: quia egritudines ex siccitate non ita subito eueniunt: nec ita subito curantur sicut paroxismus epi^e. ¶ Causa materialis secundum Galenum vbi supra et secundum alios sunt humores flatici viscosi: frigidi et humidi vel melancolici sicci in cerebro coadunati. Alia causa est fumus vel vapor turbidus spissus male qualitatis et ventose substantie in cerebro ex materia ibi existente generatus vel aliunde veniens qui impedit transitus spirituum motiuorum et sensibilium et animalem virtutem ad membra subiecta: sicut nubes impedit radios. Vnde Galenus .c. 3°. de inte. circa .20. lineas colum. dicit quod alius puer fatebatur se sentire frigi. vel velut ventum frigidum per membra salire. Vnde magister Ga. qui vocabatur talius itendit hoc esse aut sola qualitate de membro ad membrum saliente secundum mutationem et conuersionem et cum eadem qualitate aliquid vs est predicti fumi vel venti. hec ille. Auic. autem in c. proprio epi^e recitat istud dictum: et dicit: quod si intelligant quod sit vapor vel ventus vel qualitas nocens cerebro faciens in ipso passionem: tunc ipsi dicunt verum si autem intelligant quod sola dispositio pura existens vel attingens cerebrum facit epi. tunc ipsi dicunt falsum. Restat ergo veritas Ga. et Aui. quod epi. sit est morbus materialis. ista autem materia talia loca impediens vel ex qua talis fumus potest eleuari licet non fit nisi flegma vel melancolia: tamen quodlibet istorum aliquando potest trahere naturam san. ratione magne quantitatis vel male qualitatis. similiter de flegmate et de melancolia. idem et de co. licet raro: maxime si iste san. fit niger et spissus melancolicus vel declinans ad materiam flegmaticam. sed vt plurimum fit a flegmate sicut dictum est. Et frequenter fit ab humiditate declinante ad co. ni. Nam cum ypo. anathomizaret oues epilenticas: inueniebat in cerebro earum humiditatem melancholiam fetidam. et ego anathomizaui strutionem mortuum ex epilentia: et inueni similem humidi. Inueni etiam hominem in capite vulneratum: cuius vulnus vsque ad piam matrem penetrabat: et sanies seu fetida humiditas penetrans vsque ad cerebrum faciebat epilepsiam septies vel octies in die: sic mortuus est. Alia causa epi. potest esse vermes a quibus fumus eleuatur. Alia causa potest esse vapor resolutus a spmate corrupto retento vel a menstruis retentis corruptis: a quibus fumi corrupti et venenosi eleuantur ad cerebrum et faciunt epi. Alia causa potest esse impregnatio. nam in pregnante multe superfluitates retinentur Cause autem exteriores iuuantes causas predictas sunt satietas nauseatiua. et suauitas vite cum priuatione exercitij: contrarius superfluus: exercitium supra repletionem: nam tale exercitium causat indigestionem et opilationem et quia in tali exercitio mouentur hu. et fumi eleuantur ab escis et a cibis non perfecte digestis implent meatus: et opilationem faciunt. Alia causa coadiuuans est nimia mora in sole maxime sedendo. nam virtus solis dissoluit hu. et eos facit effumare et ad ca. ascendere maxime in plectorico. Et si epilenticus habet stomachum debilem et sensibilem multum et nimium ieiunet: citius cadet in paroxismum Verecundia et ymaginatio iuuat eos cadere. nam ymaginatio facit casum. Omnes iste cause adiuuant causas interiores et immediatas et sunt cause ipsarum. Idem etiam facit vsus vaporosorum: sicut cepe porrorum sinap. et similium. Vlterius ponit Aui. quod si aliquis epilenticus induat corium cap. ilico cum excoriatur cum tota humiditate statim incurret epi. Cornu capre suffumigatum idem facit. Idem facit vsus apij a proprietate mouet epi. Comestio epatis hirci et olfatus eiusdem sicut dicit Gerardus cr e non. idem facit. Tonitruum et fulgur magnum et magna accidentia fortia intensa seu nimia corusca tio. hec omnia mouent epi. et iuuant cadere patos ad casum.

Signa sunt quadruplicia. quedam sunt futura epi. precedentia. quedam paroxismum presentem ostendentia. quedam in quo membro est materia designant. et alia hu. peccantem vel vaporem declarantia. Futura epi. precedentia sunt citrinitas lingue et venarum que sub lingua sunt viriditas immutatio complexionis corporis: grauitas in ca. disturbatio in sensibus ante paroxismum. et precedunt som.

nia terribilia: ⁊ accidit eis timoꝛ ⁊ obliuio: ⁊ ali
q̃n vt plurimũ scothomia ⁊ v̾tigo ⁊ incubus. Sig̃
ꝑoxismũ oñdētia patēt: q: subito cadũt ⁊ stertũt
⁊ spumāt: ⁊ aliq̇ tremũt añ casuȝ: ⁊ post mouētˀ
in girũ: ⁊ spasmati cadũt. ⁊ cũ h̾ nec vident nec
audiũt: nec aliq̇ sensu itelligũt: sic dicit G.ˀ 3. de
inte. c. ij. Signa designātia in q̇ mēbꝛo est maª
sũt h̾ nã si est a maª in ipo ce° exñte semꝑ adest
tenebrositas in oclis: g̃uitas in ligua ⁊ in ca. ⁊ di
sturbatio i sensibˀ: citritas faciei. ꝑmixtio itelle-
ctˀ ⁊ fatuitas: q: ce^{m} cōtinue patitˀ q̃n est a mate
ria in eo exñte: lȝ ꝯtinue nō habeat ꝑoxismũ et
cũ hoc ꝑoxismo nō ꝑ̃sentitˀ ⁊ hoc cũ alia meª vt
renes: splē: epar: sto.ˀ ⁊ maxie mrix: ⁊ mirach re
periũtˀ sana nec eger i aliq̇ istoꝝ sentit grauitatē
nec doloꝛē: nec sentit aliq̇d ab eis ad supiˀ eleua
ri: vt est fumus vel v̾tus. ⁊ cũ istis cāis indicatˀ
ꝙ epl. est a cã ꝓuata in ipso ce° exñte. Si mate-
ria est i sto° d̾: ana eptia: ⁊ eiˀ signa sunt dol. et
aggrauatio punctura siue moꝛdicatio ⁊ q̃n tre-
moꝛ in oꝛificio sto.ˡ ⁊ maxie q̃n hȝ famē vel non
sumit cibũ in hoꝛa ꝯsueta: ⁊ cũ h̾ in hoꝛa ꝑoxis-
mi adest titillatio: tremoꝛ ⁊ ꝯcussio: q: patitˀ coꝛ
rōne vicinitatꝪ: ⁊ tũc iste clamat añ ꝑoxismũ ⁊ ꝓ
cedit do. ca. foꝛꝪ. ⁊ i fine sequitˀ nausea ⁊ vomitˀ
Humoꝛ aũt in sto° existēs cognoscitˀ per signa
appꝛopꝛiata. nã si est flã tũc accidit ꝑoxismus i
tpe vel post tp̄s repl̄onis ⁊ satietatis supflue: et
cũ hoc euomit flã. Si est co. adest sitis ⁊ inflam
matio. Si mlia est in sto° sentit patiēs saporeȝ
acetosuȝ: ⁊ intēditˀ appetitˀ: ⁊ adest mala imagi
natio ⁊ fatua cogitatio: ⁊ solus secũ loquitˀ. Et
q̃n venit epi. ꝓpter maliciã materie in sto° exñ-
tis ita ꝙ illa nō peccat q̈ntitate: ȝ q̄litate tũc ꝑo
xismˀ magis venit q̃n stoˀ est vacuus. Et si isti
tales bono cibo ⁊ laudabili reficiantˀ añ ꝑoxis-
mũ: liberantˀ ab eo: ⁊ casus istiˀ equalr̾ ꝓ̃titur.
Tertia spēs vocatˀ cathaleptia: ⁊ eiˀ causa ꝓcedit
ab alijs mēbꝛis ꝓ̄ter sto^{m}. Et ꝓ̇mo dico ꝙ pōt
ꝓuenire a cã exñte in mirach. nã mirach qui est
ꝑ̄niculus immediatˀ circa intestina vt neruo-
sus ⁊ sensibilis pōt pati taliter vt in ce° ꝑ colli-
gantiã potest ꝓuenire mania epilēsia ⁊c̃. Si er
go accidit epiª per colligantiã mirach tũc acci-
dit eructuatio acetosa ⁊ inflatio in vētre ⁊ ypo-
cũdrijs: ⁊ aliquãdo accidit eis vomitus cibi in
digesti. ⁊ ꝓ̃titˀ ꝑoxismus in isto casu: ⁊ in quo-
cũqȝ alio q̃n venit ab alijs mēbꝛis. Nã q̄nto ma
teria epi° lōginqoꝛ est a cere°: tãto ꝑoxismus ci
tius pꝛesentitˀ: ⁊ iō isti minˀ dehonestantˀ: quia
fugiunt ⁊ abscondunt se. Si autem venerit pꝛo

pter alia mēbꝛa tũc quãto a longioꝛi seu remo-
tioꝛi loco ꝓcedit: tãto citius ꝑ̃sentitˀ: ita ꝙ pa. dicē
sentio a tali loco fumũ eleuari: ⁊ in illo me° sen
titˀ doloꝛ ⁊ aggrauatio. nã vbi doloꝛ ibi egri° vl̾
cã eiˀ. Et in isto casu ꝑ expulsa habemˀ magnaȝ
noticiã. nã illis q̇bus accidit vomitˀ signũ est ꝙ
materia in sto° ē. Si aũt materia ē a ce°: soluitˀ
ꝑoxismus ꝑ spumã ⁊ hu. liquidũ ab oꝛe exeũtē.
Si est materia in vesica: soluitˀ ꝑoxismus ꝑ vꝛi-
nã ita ꝙ cōmigũt se. Si aũt materia est in reni-
bus vel in vasis seminarijs. soluitˀ ꝑoxismˀ per
pollutionē ⁊ seminis effusionē. Si i intestinis ꝑ
egestionē. Si maª est in matrice: tũc feia erit ca
cochimica ⁊ discoloꝛata cũ dol. in regiōe matri-
cis: ⁊ cũ retētiōe mēstruoꝝ. Si aũt ꝓpter semen
coꝛruptũ: cognoscitˀ. q: vidua vel monialis vel
ꝯtinēs: ⁊ diu est ꝙ nō spermatizauit. ⁊ cũ h̾ sem
per adest dol. vel grauitas in loco vbi est matia:
iuxta illud. Ubi doloꝛ ibi egritudo. ¶ Sig̃ hu.
peccantē vel vētuȝ ostēdētia. Nã si materia de-
clinet ad naturã sang. grossi ⁊ viscosi multi: co-
gnoscitˀ per signa sang. vt q: est plenus coꝛpulē-
tus: rubei coloꝛis: pulsus plenus ⁊ silˀ a. Flegma
cognoscitˀ: q: flegmaticˀ est: ⁊ in ꝑoxismo adest
spuma multa ⁊ viscosa ⁊ saliua multa spumosa
⁊ vꝛina alba q̃nqȝ spissa: ⁊ in fundo vꝛinalis aȝ
hu. flāticus silis vitro liq̇facto: adest pigricies ⁊
grauitas coꝛpis ⁊ obliuio. q: dicta humectatia
ꝓ̄cessit ⁊ diminissio exercitij ⁊ sompnolētia oia ista
flã signãt. Si aũt est flã salsuȝ: nō adest tãta ꝓ-
funditas sompnij: nec tãta grauitas in ca. nec tã
tũ durat ꝑoxismˀ: ⁊ cũ h̾ sapoꝛ sentitˀ salsus i ie-
iuno: ⁊ maxie si maª est i ca. vel sto°. ¶ Signa
mlie sunt ꝑmixtio sensˀ tristiª post ꝑox^{m}. ⁊ añ
nō hñt itellectũ ꝑfectũ: siccitas i oꝛe ⁊ labijs ⁊ o-
culis. q: mª ē sicca: ⁊ cũ h̾ si col. faciei sit plũbeˀ
aut niger ⁊ hitudo mlica: ⁊ fit timidˀ cupidˀ ⁊ a-
uarˀ: ⁊ dicta mlica ꝓ̄cessit: vꝛina remissa ⁊ tenuis
⁊ i hoꝛa ꝑoxˡ nō spumat. tũc signatˀ ꝙ ē ex mlia.
Et si ista mlia fuerit natˀalis q̇ ē fex san. tũc epi.
est cũ laritate coꝛpis: cũ q̇ete ⁊ paucitate s̾mōis:
cũ risu ⁊ q̃si cũ mania infantili. Si mlia ē ꝑ ad
ustionē co. ē tũc cũ furia ⁊ mania lupina multa
locutiōe ⁊ cũ inq̇etudīe ⁊ motu ⁊ alia sig̃ ꝯsilia.
Si ista mlia sit ex adustiōe san. adest pulsus ple
nus ⁊ vndosˀ rubedo coloꝛ: risˀ añ casuȝ ⁊ post.
¶ Sig̃ co. sũt breuitas ꝑoxˡ pauca spuma subti
lis ⁊ q̃si crocea col. citrinˀ ⁊ ipe pa. ē colicˀ mobil
⁊ irascibil ⁊ regimē ꝓ̄cedēs fuit mltiplicãs co. ē
qȝ furiosˀ irrōabil pulsˀ velox ⁊ durˀ vꝛia citˀna ⁊
tenuis i s̾ba. Sig̃ eiˀ q̇ fiũt ꝑ vētos. sũt ꝙ tēēs añ

porisinũ nec post sentiũt aliquã grauitatẽ nec põderositatẽ in ca. sed sentiũt q̃si tinitũ ꝛ sonitũ ꝛ extẽsionẽ: sicut solet euenire in tinitu auriũ ꝛ sentiũt turbationẽ: ꝛ proisim⁹ ꝛ spasimus sunt parui. Sig ei⁹ q̃ fiũt ꝓpt venenũ in aliq̃ mẽ⁹ ꝛ de cã extrinseca vt est morsus reptiliũ: cognoscũt p iudiciũ pa. ꝛ si est a pn⁹ intrinseco ꝛ fumus est eleuat⁹ ab hu. venenoso: pa. sentit vaporẽ eleuari ab illo mẽ⁹ ad caput q̃ inducit tenebrositatẽ in visu ꝛ auditu añ casuz. Signa qñ ẽ a vmibus sunt fluxus saliue ꝛ exitus vmiũ.

Pronosticatio qñ ma^a epil. ẽ in suba ce^i. seu velaminibus ipsi⁹: est deterior. ꝛ si est ĩ paniculis ei⁹: est leuior: q: naẽa se expedit citi⁹ ab illa ma^a. ¶ Scd̃o q̃ntumcunq; epi. fit leuis. si pa. malo vtaẽ regimine efficiẽ fortis grãdis ꝛ durabilis. ¶ Tertio epi. facta a mł̃ia fortior est ꝛ deterior: q: mł̃ia maioris ẽ resistẽtie: ꝛ forti⁹ opilat vias spũum. ¶ Quarto epi. de co^a modi^a ꝛ rara est. ¶ Quito in epi. de san. nõ multũ durat pro⁹. ꝛ epil. de vapore minor ẽ alijs. ¶ Sexto epi. d̃ flate multũ durat: s̃m q flã est spissuz vel aquosũ parũ vel multũ: sed h̃ durat s̃m magis ꝛ minus Et qñ ẽ a vapore modicũ durat. ¶ Septio dicẽ sic Gerard⁹ cremoñ. Quãto epi. plus freq̃ntat porisinos ꝛ illi parũ durãt: facilius curantur: ꝛ qñ tardius accidũt porisimi multũ durãt: ꝛ tardius curanẽ. Sz si porisimi sint freq̃ntes ꝛ lõgi tũc est mala valde: q: adest multa ma^a pessime q̃litatis ꝛ multũ grossa vel viscosa. ¶ Octauo mulieri pregnãti si superuenerit epi. euacuato fetu cũ supfluitate mẽstruali curaẽ epi. q: p talem euacuationẽ ei⁹ radix abscisa est. ¶ Nono epil. eueniẽs pueris ꝓpter malũ regimẽ vel nimiam hũiditatẽ si bñ gubernenẽ nisi sit hereditarius morb⁹ curari põt. ¶ Decio si epilẽtic⁹ fiat febricitãs cronice maxie q̃rtana freq̃nter: soluiẽ epi. nã porisinis quartane ma^a egritudinis digeriẽ: euacuaẽ vel ꝯsumiẽ cũ sudore: tremore ꝛ abstinentia. nã freq̃nter in fe. ma^a morboꝝ cronicorũ vel palisis ꝛ catharri ꝯsumiẽ ꝛ annihilatur. ¶ Undecio morphea superueniẽs ĩ ca. epilẽtici signũ est curationis. ꝛ puerꝫ si superuenerit scabies cũ magnis crustis securi sunt ab epi. vel si superuenerit eis fauũ. ¶ Duodecio sicut iã dcm̃ est: breuitas porisimi: puitas accidẽtiũ: recordatio ꝛ verecũdia porisimi ꝛ cũ h̃ si leuiter recedat cũ olfatu rute vel ysopi aut filiũ vel cũ vomitu ꝛ habẽt bonũ anhelitũ. ista signãt leuitatẽ ꝛ curabilitatẽ egritudinis Et ecõuerso difficultas anhelit⁹ longa agitatio: lõgitudo accessiõis nõ recordari vel verecũdari nõ sternutare cũ obtalmicꝫ nec cũ odoribus nec cito sanari a porisino: ista signãt egritudinẽ dure curatiõis vł̃ ipossibiẽ: ꝛ cũ hoc ꝯcordat G⁹ in passionario. Si venit epiẽ. cũ forti tremore ꝛ sonitu ꝛ pa. stetit: incurabilis est. Si ẽ sine tremore ꝛ sonitu: curabiẽ ẽ. ¶ Tredecio docet ypo. pnosticare. 5. amph. ãpho. vij. Quibuscũq; epi. añ iuuẽtutẽ nascunẽ mutatiõz hñt. i. sanari pñt. supple si debito⁹ adiuuentur. Quicũq; vigintiq̃nq; annoꝝ fuerĩt vt plimũ cõmoriũẽ. ꝛ cã est. q: si epi. venit añ pubertatẽ q̃ ẽ etas añ. 14^m annũ. ꝛ durat p tp̃s pubertaꝝ q̃ durat vsq; ad vigesimũquitũ annũ: tũc ista ẽ incurabilis: q: egrit⁹ est iã habituata. Scd̃o q: cer^m est iã debilitatũ ꝛ vtus ei⁹ iã videẽ succumbere tũ G⁹ in ꝯmẽto dicit h̃ vba. Dico aũt q si epi. ĩ alia etate venerit ꝛ se adiuuari voluerit: sanari pñt: ex negligẽtia em̃ eoꝝ sanari nõ pñt. hec ille. Si voluerꝫ scire si aliq̃s ẽ sanat⁹ ab epi. suffumigeẽ cũ cornu capñ ita q fum⁹ intret p nares: ꝛ si nõ est curatus: cadet statim: ꝛ si ẽ curat⁹: non cadet. Ego dico q nõ debemus despare de cura epi. vel de melioratiõe ꝯsiderẽ: nisi qñ diuti⁹ ꝯtinuauerit p etates p̃cedẽtes: cũ multi visi sunt curati tã pueri q̃ alij: q̃bus cito succurrebaẽ ante egritudinis habituationẽ.

Curatio epi. stat ĩ trib⁹. scꝫ in gubnatione diete ꝛ regiminis huic morbo ꝯ̃riantis in ãministratiõe medicinaruz morbo suis q̃litatib⁹ repugnãtiũ: ꝛ ĩ medicinis ad h̃ tota ꝓprietate valẽtibus. ¶ Et istos tres modos tãgit G⁹. v. amph. ꝯ°. 8. qñ dicit q curatio ei⁹ est cũ mutatiõe etaꝝ de hũiditate in siccitatẽ ꝛc̃. Primũ cõpleẽ cũ mutatiõe diete ad cõtrariũ p inclinationẽ videlz sex reꝝ nõ naturaliũ ad o^m. s̃m q dicit mgr̃ mgroꝝ ypo. ij. aph̃. ãph. 45. Epilẽticoꝝ iuuenib⁹. i. ad iuuẽtutẽ veniẽtibus vł̃ accñtib⁹ alteratiões maxie etatis ꝛ tpoꝝ locoꝝ ꝛ vitarũ faciũt. Eadẽ s̃nia G^i ĩ loco iã allegato. s. 5. amph̃. ꝯ°. 7. vbi dicit. Ma^a eñ epiẽ. grossa ẽ ꝛ flãtica atq; fri. Curatio g̃ ei⁹ ẽ cũ mutatiõe etaꝝ de hũiditate ad siccitatẽ: ꝛ cũ exercitio ꝛ exiccatiua dieta ꝛ me^a huic mor⁹ ꝯ̃ria. supple cũ q̃litate vel a tota ꝓprietate: h̃ ille. Dicã⁹ g̃ cũ ypo. mutatio infantie ꝛ pubertaꝝ q̃ est etas hũida ad iuuẽtutẽ q̃ ẽ etas sicca tpis ꝛ aerꝫ frigꝝ ꝛ hũidoꝝ ꝛ locoꝝ bassoꝝ mutatio: ꝛ ꝯcauoꝝ circa stagna ꝛ paludes ꝛ locoꝝ hu. ꝛ regionũ ad loca ꝛ regiões caẽ. ꝛ tp̃a caẽ. ꝛ sic ad aerem ꝛ siẽ mutatõẽs vitaꝝ. i. dietaꝝ ꝛ hũidaꝝ ad dietã caẽaꝝ

rificcā ſm ꝯſideratōēs ſex rerū nō naturaliū oīa ĩquā iuuāt ⁊ curāt epi. ¶ Scḋa ītētio cōplet p debitā āmīſtratiōez digerētiū medicinaꝝ ⁊ eūan tiū ⁊ ceᵐ ꝯfortātiū. Sed eūo fit aliqñ ſenſibilr aliqñ īſenſibilr. pᵒ p eūatione ſan. in ſuo caſu: ⁊ iſta fit per flōiaꝫ: per vētoſaꝫ: p ſacrificatione. ¶ Scḋo fit p cathartică p cliſtere: p īferiꝰ pur gātia vel p vomitū vel caputpurgia: gargᵃ: ſter nutatōes: naſalia: ⁊ attractōꝫ ad oᵐ. ⁊ iſta fit cū ligatōibꝰ doloroſis extremitatū ⁊ cū fricatiōibꝰ ⁊ ſiliꝰ. ¶ Inſenſibilr aūt eūo fit p olfatū medi cinaꝝ ⁊ herbaꝝ calāꝝ: ⁊ p āmīſtratōez opiataꝝ ⁊ p fricatione ⁊ exercitiū ⁊ p exhibitiōez aliq̃rū medicinarū ſingulariū: put in pceſſu videbit cū auxilio dei: oīa iſta ſunt gn̄alia. Nūc aūt q̄ḋlibꝫ iſtoꝝ vel maior ps ꝑticularit ꝑtractet. ¶ Cura particularis. q: pueris frequētiꝰ accidit: iō auto res curā in eis īcipiunt. Et de h̄ dicit Seraᵒ. ꝙ ſi puero accidat epi. lac ſugētī nō oꝫ ꝓcedere cū medicis: ſupple fortibꝰ: q: qñ iſta etas eleuat ⁊ calitas naturalr ꝯfortat: cōſumit ſupfluitates ⁊ ſanat: cū nutrix bonovtat regimie q̄ḋ gn̄et bo nū hu. ſubtilē ad caltatē tendentē: ⁊ caueat ab illis q̄ gn̄ant hu. aq̄ſos ⁊ groſſos: ⁊ vitet coitū. ⁊ ſi ꝯtingat ipſam īpregnari: amplius nō lactet puerū. Nā coitus ſꝫ ſerap. alterat lac ⁊ ſubtiliat ⁊ eiꝰ bonū odorez mutat ⁊ ex īpregnatione lac paucū efficit: vtat nutrix exercitio aū prandiū: ⁊ poſt optimis cibis reficiat: ⁊ vinū bibat cuꝫ aq̄ tpatū: a fructibꝰ ⁊ herbis cauēdo marie fris ⁊ hu. ⁊ breuiter quātū ad cibū ⁊ potū talr rega tur: ſic ſi ipa etiā eēt epilētica. Et cū puer īcipiet comedere regat ſic infra dicet. ¶ Dieta ḡ ⁊ regi men epilētici eſt h̄. pmo de aere. Aer ſit ad cali ditatē: ⁊ ſic decliuis: vel ad caltatē ⁊ tpatā hu miditatē: marie qñ eſt ex fro. ⁊ ſic. mlico hu. vi tent aerē frig. ⁊ humi. ⁊ frigꝰ repentinū: ſilr ex cellentē caltatē ⁊ repentinā: ⁊ caueant ab aere vaporoſo vt ſtagnoꝝ ⁊ aquaꝝ nō currētiū: ⁊ ab aere fetido q: valde eis nocet. Silr caueant ab artibꝰ in q̄bꝰ exercēdis aer ē fri. ⁊ hu. vt eſt piſca toria ⁊ patoria corioꝝ ⁊ fulloꝝ. Cibus ſit panis de optimo tritico bn̄ fermētatꝰ: ⁊ coctꝰ cū tpata quātitate ſalis leuis nō azimꝰ: nō durꝰ. Carnes ſint pdices: faſiani ſturni: marie iuuenes pulli gallinacei ⁊ aues pui: turdi: meruli ⁊ canauir: id eſt alauda: turtur colūbꝰ capo ⁊ frācolinꝰ ⁊ pōt vti capto lactāti ⁊ capolo ⁊ cuniculꝰ iuuenibꝰ: ⁊ carnibꝰ arietis vnius anni caſtrati. vitet carnes porcinas ⁊ bouinas ⁊ aues degētes in aq̄: tn̄ dr ꝙ caro porci ſilueſtris ē eis iuuatiua forte h̄ fa cit a ꝓpetate vlr q: nō tantas hꝫ ſupfluitates ſic porcus domeſticus. ſilr dr de capra ꝓpterea q: ſicca ē ⁊ parū hꝫ hūiditat. ¶ Iſte aūt carnes ce teris paribus meliꝰ eſt vt comedant coſte: dum modo cruſta nō comedat. q: hu. nigrum ⁊ turbi dū generat. piſces vitēt q̄ntū pnt. q: hu. generāt aquoſum. ⁊ ſi cōtingat vti ſint ſquamoſi de aq̄s mūdis ſup lapides īpetuoſe currētibꝰ: vt ſūt lu cij. trute ⁊ ſiles. ⁊ caueat ab illis q̄ hn̄t ſaporem luti. ⁊ melior appatus coꝝ eſt ꝙ ſint toſti in cra ticula. Oua ſūt eis vtilia ſi ſint galline: perdicis vel faſiani. ⁊ ſint recētia mollia cocta ſub cineri bus vel fracta in aq̄: ⁊ eoꝝ hu. bonꝰ eſt. Lac ⁊ ca ſeus vitabunt ⁊ oīa facta ex eo: q: lac ca. nocet ⁊ caſeus opilationes ⁊ groſſos gn̄at hu. Olera re ſpuant marime cepe: alleū: eruca: ſinap. ſemen ⁊ herba apiū ⁊ petᵒ. nō videnť cōpetere. q: Auicē. tractat de petᵒ. i. c. de apio: ideo quaſi videt vna ſpēs apij. Ego aūt teneo me cū Aui. qui dicit: ꝙ alienēt a ſe oīa olera. intelligo in via cibi. q: hu. ab eis gn̄atus eſt corruptibilis ⁊ leuit putreſa ctibil ſicut dic Gordoniꝰ in pmo lilij i ca. de ter tiana. Nec Auic. laudat lactucā. aliq̄ tn̄ ꝯcedunt eis boraginē end. ⁊ fumūterre. Et ſm Haly mē tā lactucā ſcariolā ⁊ bletā. ⁊ oīa alia nocent pter coriādrū hūidū i pua q̄ntitate. ⁊ ſe. eiꝰ ꝑparatuꝫ i mag̃ q̄ntitate: q: ꝓhibet fumos ad ca. aſcēdere anetū: ruta ſaluia ⁊ yſopꝰ ſi ponat i cibis ipſoꝝ ⁊ ſerpillꝰ tāꝙ medicīe iuuabūt. Legumia vitēt oīa pter brodiū ciceꝝ. ru. nā groſſos hu. ⁊ ventū ge nerāt. Fructꝰ oēs recētes ſūt dimittēdi: pret ali quos ſtipticos q̄ prohibeāt fumoſ eleuari ad ca put: ⁊ faciāt deſcēdere cibū ad fundū ſtoᵐ. ⁊ q̄n tum ad hoc poſſet modicum de piro vel citonio poſt cibū cōpetere. ſiccis aūt fructibꝰ pōt vti fi ſtucis cariq̄ paſſul poſt cibū cū toto. ⁊ mūdatis ab arill ante cibū q: laxant ⁊ prunis damaſq ⁊ ſili bus: vt ventrē teneāt laxū. nuces aūt vitēt ſm ha ly. q: caput replent vaporibus. pinee aūt ſm eā dem ītentionē nō ꝓſunt. Spēs pōt ſumere ꝯſue tas i q̄ntitate tpata. Hꝫ i h̄ caſu multū nux muſ. ⁊ ſi diues ē ꝯficiat cū zucᵒ cīamoᵒ ſpicanardi ga rioſ: ⁊ ſilia. melle ⁊ zucᵒ. pōt vti et ꝯfect ex ipſis factis i ſuis caſibꝰ. ⁊ vtat aliqñ aniſo maratᵒ ca rui ⁊ coriādro ꝑpato liq̄riq mac ⁊ drageť ex ipis fact. ¶ Potꝰ coꝝ ſit ydromel ⁊ vinū claꝝ nō nis antiquū nec nouū muſtū nō ſit nis acutū nec va poroſū: ⁊ ſit limphatū ſm etatē ⁊ cōplrōnem pa tiētis ⁊ ſm tpa anni ⁊ regionē. ⁊ bibant ipm in pua q̄ntitate. Nā dicit Auice. ꝙ vinū vehemēter replet cerebrum: ergo repletio vini valde nocet.

ſed par ex ipſo ſumptū dilatat animā ⁊ confortat ſpūs ⁊ excuſat a multitudine aque: qꝛ citius penetrat ⁊ extinguit ſitim. ⁊ nō bibāt ipm in exitu de balneo: ſed p duas horas: ſic dicit Hay. Aq̄ ſit laudabilis ⁊ fontina cum ſuis bonis cōditionibus. Uitēt aquā frām. ceruiſiā pomaciū nō iuuāt imo nocēt. ¶ Motus ⁊ quies talit̄ mēſurētur: ꝙ exercitēt ſe faciliter ⁊ tpate ante prandiū ſm ordinē incipiēdo a debili ac fortiꝰ aſcēdēdo p loca arida ⁊ ſicca ⁊ pedes nō humectēt̄. ⁊ ſi ſint purgati exercitiū vſq; ad fatigationē incluſiue ē eis vtile cū pcitate cibi ⁊ potus. iuuat etiā eos iferiora mouere mēbra vt illa caleſiāt ⁊ humo. ibi attrahant̄. Caput aūt nec multū nec ſubito mouendū ē. qꝛ hu. ibi traherent̄. ¶ Itez fricatio q̄ multū trahit materiā a ſupiorībꝰ ad iferiora eſt illa ſm Auic. q̄ incipit a pectore. ⁊ ꝯſiter fricetur vſus inferiꝰ. Et poſt iſta valet fricaº ca. ⁊ ipm pectinare i ieiuno ⁊ poſt fecū expulſionez. Quies nimia nimis nocet: ſ; tn̄ vtat̄ ea tpata ante euacuationē cū leui dieta: ſ; priꝰ poſtponat q̄etē: ⁊ exerciº vtat̄. ¶ Somnꝰ ⁊ vigilia ſic menſurent̄: ꝙ ſōnus ſit. 5. vel ſex horaꝝ i die natali. ⁊ ſit nocturnꝰ poſt duas vel tres horas poſt paucā cenā. ⁊ vitet̄ oīs ſōnꝰ diurnꝰ īmediatꝰ comeſtiōi. Supflue q̄ꝫ vigiᵉ euitent̄: qꝛ reſoluūt ſpūs ⁊ naturalē cal̄. ⁊ ca. replēt vaporibꝰ. ¶ Repleº ⁊ ianiº ſic ſūt ordinande. Nā oīs repleº ſiue hu. ſiue ciboꝝ ſiue nouella ſiue antiq̄ nocet eis. Caueat igit̄ a replōne cibi ⁊ potꝰ. ⁊ p hoc excuſant̄ a malicia digōnis. ſicut dic̄ Auic. ⁊ ſp ſurgāt de mēſa cū appetitu cibi ⁊ potꝰ: ꝙ ſi aliqn̄ accidit eis repletio vel ebrietas: pnocet̄ eis vomitꝰ: ⁊ dieta ſubtiliet̄. Nimiaꝫ autē famē nō tollerēt. qꝛ famē pati p̄ter ſolitum ſtoᵐ replet malis hu. ⁊ cū hoc ex tali inanitione ⁊ fame ſentiūt manifeſtū nocumentuꝫ: maxime qn̄ epiª vēit a ſtomacho. ¶ Accidētia aīe nocēt p̄ter gaudiū ⁊ leticiā: q̄ tpata iuuāt naturā. Coitus aūt cōpetit: ſed rarus ⁊ moderatꝰ. nā īmoderatus oēs virtutes corpis āputat ⁊ cereº nocet ⁊ rōni detrimentū infert: ⁊ epilēticis nocet: ⁊ omnibus egritudinibus ca. ⁊ oībus ſenſibus manifeſte nocet. His ſic ordinatis ad ſcdam intēſionē accedamus. ſ. amminiſtrationē medicinaruꝫ ſuis qualitatibus repugnantium.

Curatio igit̄ p medicīas i pueris de q̄bꝰ facta ē mētio nec cū euacuatiuis nec digeſtis medicis poſſumꝰ opari. lꝫ bonū eſt vt aliquotiēs eis pnocet̄ vomitus poſtq̄ tranſeūt quattuor annos: ſm ꝙ dicit Haly in liº regū. ⁊ Auic. i. c. pprio. ⁊ cū ydromelle tepido: et vtat̄ zucº. roſ̄. ⁊ melle roſ̄. ⁊ odorēt yſopū ⁊ rutā nā tales odores excuſant a medicīs. Si aūt alia pōt ſuſtinere: fiat put videbit̄ opanti ꝯſideratis pticularibꝰ. In p̄mis ꝯſideret̄ q̄s hu. peccat p ſigna ſupradicta: ⁊ talis euacuet̄. Si ergo ſit a ſāguie vl̄ ibi ſit plectoria: ⁊ ſan. ſit groſſus ⁊ viſcoſus: p̄mo fiat flōia de ſophena. deīde de vtraq; cephaª. deinde flōetur de venis q̄ ſūt ſub lingua et vētoſe cruribꝰ ſm Haly ⁊ ſup collū ppe nucham ſm Auic. Et hoc intelligi t̄ ex quocūq; humore fiat dū tn̄ ibi ſit replō vl̄is. Et qꝛ materia epilᶜ ſ;ᵐ Gᵐ in loc̄ allegat̄: vt plīm eſt flā. ideo digerat̄ p̄mo mª cū oximelle ſq̄llitico. qꝛ in iſto caſu ſm Auic. obtinet p̄ncipatū. Ualet etiā ſyrꝰ de abſinthio cū apoziate yſopi ⁊ origaⁱ ⁊ ſticad̄. Uel tal̄ ſyru. ℞. yſopi origaⁱ calaⁱ ſaluie rute ſauine ābroſie ſanſuci bethonice lauēdule agⁱcaſti. pre muleueris melliſſe pulegij regal̄ añ. m. i. radicis acho ri yreos ariſtolo. lō. ⁊ ro. peōie. ſq̄lle. añ. ℥. ij. aniⁱ maratri poli mōtani ameos ſiſeleos ſe. rute ſe. peōie romane. ſe. peucedāi ⁊ dauci bacaꝝ lauri cubebe. añ. ℥. i. ⁊ ß. ſticad̄. arab. ⁊ citⁱ florū lauēdule ⁊ agⁱcaſti roſ̄. ru. añ. ℥. i. mell̄ roſ̄. lī. ij. ſucci abſinⁱ ⁊ fumiterre. añ. lī. ß. aceti fortiſſiⁱ quart̄. i. cōquaſſanda ꝯquaſſent̄: ⁊ ponant̄ in aq̄ ⁊ dicto aceto p diē naturalem: ⁊ poſt fiat ſyrꝰ: qui det̄ cū decoctiōe ſticad̄. arab. ciceꝝ ru. ⁊ ſpiceⁱ. eo caſu q̄ egriº eſſet p colligātiā. addant̄ illa que ducūt ad illud mēbrū vt ſi a ſtoº mēta abſinᵐ ⁊ galanga. ſi ex ſplene capares tamariſcus ⁊ ſcolopēª. ſi ex epate ſq̄nantū cuſcuta ſand̄. ⁊ ſpodiū. ſi ex renibus vel veſica addat̄ ſaxifragia ⁊ miliū ſol̄. ſi ex m̄rice rubea tinctoꝝ ⁊ illa q̄ ducūt ad renes. Et ſicut dictū eſt de iſtis: ita de alijs mēbris. ¶ Digeſta maª purget̄ cū iſtis pill̄is. ℞. turbit gummoſi polipⁱ q̄rc̄ recent̄ epythi. pulpe coloq̄ntid̄. ſiſeleos ſticad̄. citⁱ. añ. ʒ. ij. agariⁱ. ʒ. v. aloe epatⁱ. ʒ. i. ⁊ ß. maſtic̄. ʒ. ß. fiat maſſa pill̄aꝝ: ⁊ det̄. ʒ. ij. vel maḡ vel minꝰ ſm v̄tutē ⁊ ſm ꝙ maº ē in alio ⁊ alio memº. Sil̄r addant̄ meᶜ ducētes v̄tutem laxatiuā ad illud mēᵐ vel purget̄ cū yerologodiō aut yeraruſiⁱ aut theodoricō empiſcō vel cū pill̄is fetidis vel cū medicia q̄ d̄: euforbiata ſcꝫ ꝙ in paulini. ℥. i. ponat̄ euforⁱ. ℈. i. aut cū pill̄is q̄s ponit Gordoniꝰ ſatis rōnabiles ad purgandū flegma ⁊ ca. ab humo. groſſis ⁊ viſcoſis que ℞. turbit agariⁱ aloes añ. ʒ. iij. euforⁱ. pulpe coloq̄ntid̄. eſule añ. ʒ. i. yeralogodiō. ℥. ß. maſtic̄ bdellij ſiſeleos ſe. rute. ʒʒⁱ. folioꝝ mēte folioꝝ abſintij. garioſ̄. ſpiceⁱ. añ. ℈. i. ꝯfice cū oximelle ſq̄llitico. ⁊ det̄ poſt q̄ndeciꝫ dies ſue ꝯfectiōis. ʒ. ij. vl̄. iij.

Scd̄m Serap̄.iuuāt pill'e stomatice quar℞ᵃ ꝛ laudes ponūtur in.c.de vtigie.Et etiā ꝯferunt pill'e Serap̄.℞.pulpe colloqn' sticad̄ casto'añ. ʒ.v.yerapi.ʒ.iiij.aga'.ʒ.ij.turbit.ʒ.i.dec.ʒ.i.ꝛ ß. vel.ʒ.ij.fiāt pill'e fetide ꝑuiaticū q̄ valēt epilē tiq̄ paliticq̄ appopleticq̄ podagricq̄ꝛ grosse vētosita ti yliȷ nefreticq̄ ꝛ dolori neruoꝝ ꝛ mollicie::ꝛ mē strua ꝓuocant.℞.aloē bdellij pulpe colloqnti serap'amonia'appopō'.se.cicute.añ. cōfice cum succo porri.dec.ʒ.ij.cum aqua tepida.Dic̄ Auic. meliora laxatia ad purgādū flā est yerapᵃ ꝛ pul pa coloqnti ꝛ yera hermeꝭ.Vn̄ dic̄ ꝙ si pa.omi die sumat demane.ʒ.ß.ꝛ tantū de nocte:fac̄ ma gnū iuuamentū.Vel purgeꝛ cum pill'is stoma ticis q̄s ponit Meb̄e in suo antidoᵒ.maxie qn̄ ē a stoᵒ.ꝛ cū hoc nō dimittat̄ flōia si adest plecto ria.Et post purgationē den̄ eis metrida' vl' ty riace omi die p.vij.vl'.viij.dies.ʒ.ij. ¶ Si maᵃ videt̄ mlica:digeraꝛ sic.℞.radicq̄ fen'brusci spa gi gminis añ.M.i.scolopē yso.rute añ.M.ß. succi boragꝭ ꝛ fumiterre.añ.lī.ß.epythi floꝝ bo ragꝭ ꝛ buglosse cappar.se.rute ꝛ peonie sticad̄. arab.maiora pasꝭ mūd̄.añ.ʒ.ij.mell'anthosati lī.v.ß.sir'.Digesta maᵃ purgeꝛ cū pill'is de lapi de lazuli:q̄s Mebē ponit in suo antidᵒ quaruȝ ℞ᵒ est hec.℞.lapid̄.lazuli nouies abluti.ʒ.iiij. epythi polip'añ.ʒ.iiij.griok.anisi.ʒ.ij.scamo nee salis indi.añ.ʒ.i.ꝛ.ʒ.i.agari'.ʒ.iiij.yerepigᵉ ʒ.vij.ꝛ ß.ofice cū succo end̄.ꝛ denꝛ.ʒ.ij.cū aqua casei.Et ip̄e ponit ibi ell'i ni.ʒ.i.ȝ ego nō audeo Vel purgeꝛ cū puluere coronato q̄ ponit̄ in.caᵒ de mlia.vel fiāt iste pill'e Gordonij.℞.agarici pulpe coloquintid̄.añ.ʒ.ij.lap̄.arme'nouies ab luti.ʒ.iiij.yeraruf.ʒ.vi.bdellij mastiq̄ se.vtice fi seleos cinamomi garioꝭ.folioꝝ mente foliorū absinthij añ.ʒ.ß.conficiant̄ cum oximelle squilli tico.ꝛ post quindecim dies sue ꝯfectiōis detur ʒ.ij.vel.iij.iuxta cōuenientiā ꝑticulariū: et post duos dies stufeꝛ:ꝛ exeūti de stufa deꝛ vna de cō fectiōibus infra dicendis:vt est ꝯfectio de squil la vel metridatum aut aurea alexādrina. ¶ Si materia videtur esse colerica:digeratur sic.℞. end̄ scariole rost' porcilactue epatice coriandri viridis añ.M.ß.rute yso'polij mōtani stica.ab sinthij mellisse fumiterꝛ añ.ʒ.iij.an'.maratri.se. peone.4.se.frigidorū minoꝝ añ.ʒ.i.mell' ros. zuc' añ.lī.i.fiat sirup'.vel digeraꝛ materia cum oxiac̄ ꝛ decoctiōe sticad̄.ꝛ cicerū ru.ꝛ purgetur cum electuario de succaro rosa. ¶ Vel purgeꝛ. sic.℞.corticis mirabola. citri.ʒ.iiij.reubarb.ʒ.ij agari.ʒ.ij.ꝛ ß.pulpe coloquintid̄.diagre'cocti in piro.añ.ʒ.i.absinthij mente.añ.ʒ.ß.mastiq̄ sene bdellij.añ.ʒ.ij.cassie fistul'passate per sedacium quantum sufficit fiant pillule.Et postq̄ bis vel ter purgati fuerint:debent per septem vel octo dies poni in balneo seu stufa:vt residuū mate rie cōsumatur.ꝛ in hoc iuuat administratio opi atarum:ita ꝙ nil comedant ante prandiuȝ per aliquas horas preter opiatas seu medicias. Et in isto casu detur exeunti a balneo rubea troci scata vel thiriaca cū vino tepido.Item dicit: ꝙ in isto casu ꝛ quādo est de sanguine post flebo thomiam ꝛ post purgationem oleū rosatū.cum aceto capiti infundatur:ꝛ debet omino abstine re a vino ꝛ a vaporosis.His factis dimitte eum quiescere ꝑ vnā septimanam:credendo consilio Auicēne:habendo oculum ad bonam dietam: post purgetur iterum cum aliqua ex medicinis predictis ꝛ cum fortibus clisteribus quoꝝ h̄ est vnū.℞.saluie rute origani abrotani vtriusq̄ cē tauree stica.arab.ꝛ citrini herbe paralisis lauē dule.añ.ʒ.iij.mellis anthosati quarꝭ.i. olei de li lio.ʒ.ij.pulpe coloquintid̄.agari.añ.ʒ.v.yerapi gre.ʒ.ß.salis gemme.ʒ.ij.fiat clistere.valet mul tum in robustis:ꝛ attrahit ex longinquo. Et si non esset robustus:fiat debilius:ꝛ adhuc nō de bes cessare donec cognoscas ipsum esse purga tum.Item purgetur cum vomitu:maxime quā do est ab alijs membris.Nam quādo est a cau sa existente in cerebro nimius vsus vomitus no cet:sicut dicit Auicēna.Quādo est a stomacho tunc vocatur analeptia:et in ista precedit que dam turbatio ꝛ dolor ī ore stomachi:ꝛ sentit tre morem.In tali casu multotiens vomat ponen do infra os pennā cum oleo de lilio:aut yerapi gra dissoluta in oximelle.vt illa maia humidi tas seu flegma ibi coadunatum euacuetur et ex pellatur:ꝛ si faciliter per ista non vomit:potet ꝑ us aquam calidam decoctionis se.rafani ꝛ ane ti ꝛ calamenti ꝛ nucis vomice.Vel potet deco ctionē squille ꝛ prouoceꝛ vomitus cum penna: vel decoquaꝛ squilla in aceto:ꝛ de illo aceto fiat oximel:ꝛ potetur.quia hoc scīdit flegma ibi exi stens.post vtaꝛ sirupo de absinthio.Nā ꝑm Se rap̄.multum est iuuatiuus stomacho:ꝛ mūdifi cat superfluitates que aggregāꝛ in eo ꝛ post pur geꝛ cū pillulis stomaticis.Et dicit Auicē.ꝙ con uenientior purgatio in stomacho est illa q̄ fit cū pulpa coloquintid̄.ꝛ sticad̄.Ista aūt fiuent cum alijs rebus:ꝛ fiat purgatio vel fiat sicut su pra dictū est:post ꝯforteꝛ stoᵒ cū vnctiōe olei ma stiq̄ ꝛ nardi'ꝛ sup̄ ꝯspsiōe thurꝭ ꝛ masticis:vl' fiat

emplz sm Rab ex rob masti.cortic thuris τ spica cū vino odorifero:τ nutrimētū ei⁹ sit facilis digōnis τ boni chimi. Et istud s. in anno mlto tiens.sicut dicit Auic.τ sp vitet replōnē τ ebrietatē:τ in aq q miscet vino decoqtur mēta τ anisum. ❡ Quē ab alijs mēbris tūc vocat cathalepria:τ tūc facim⁹ sicut G⁹.3.de inte.c.xiij. in fi.i h vba. Puer vō epilentic⁹ cuius ma^a videbat a crure exire purgat⁹ est:a mediq mūdificat⁹ est:et me^a in q erat sinap.τ afrodill.sup locū illū cathaplasmata:τ in crure in quo passio sentiebat ligata qtidie:τ sic curat⁹ est.hec ille. Dicit autez Rab.in diuisiōibus ca⁹.pprio.q hu.ille a q tal vapor seu vētositas eleuat est iā factus venenū q: in vapore ab alijs hu.eleuato nō pōt esse tāta corrup⁹.nec tā vilis effect⁹ pduceret. τ iubet fi vesicationē sup locū cū melle anacardio τ oleo de sinap.vel pipe.vel pōt fieri cū flāmla τ apio risus τ tapsia τ flāmula. Jubz idē Aui.fi cū gumi rute τ eufor⁹ τ cantaridib⁹ τ stercore anticipitris τ anacardis. Ōn g sentit eleuari:fiant fortes et dolorose ligatiōes τ fricatiōes:τ ponat in eo vētose cū scarificatiōe:τ vesicet locus cū supradictis vt fluat humiditas pessima.τ fiat iterū cauteriū actuale.τ diu portet apertū vlcus. τ si est digitus pedis vel manus:abscindat:si aliter nō pōt fieri. In porisimo dicat aliqs in aure ei⁹ ter. Purget τ mūdet τ muniat nos titulus triūphalis Jesus nazaren⁹ crucifixus rex iudeoꝝ. Et statim surget iussu dei. Vel dicat iste vsus. Gaspar fert myrrhā:thus melchior:balthazar auꝝ. Hec tria q secū portat noīa regū. Soluit a mor⁹ dñi pietate caduco. Et his dict ter i aure:surget statim. Expta sunt p me τ p mltos.τ scribantur in charta vginea:τ in collo portent. Fiat etiā ɔsiliū Gor.qd ponit d euāg⁹ qd cantat in tpe vindemiaꝝ post fes.scē crucis τc. Ruta agrest tera tur τ imittat narib⁹. Idē fac puluis ei⁹ si recēs nō hēat. In ei⁹ defectu ruta domestica τ succus ei⁹. Idē fac puluis spicenar.narib⁹ immissus et balsam⁹. Oia ista faciūt surgere a pori⁹. Et p⁹ porisimū incipiat cura. ❡ Garga^a q in isto casu valēt sūt oxiel sqlliticū cū siseleos τ piret⁹ vl sume origanū calamētū mētastrū ysopū pulegiū: τ decoquat in vino:τ addito aceto in pua qntitate.τ paꝝ de piret⁹ τ stafizag^a nigella castoreuz galāga cappari sunt ma^a gargarismatū τ a^a supradicta. Masticatio mastic cū modico ꝫ pur gat ca. Idē facit mastic⁹ piret. Itē stafizagria τ piret.icorpent cū cera alba τ masticet ita vt fluat saliua. Insuffla⁹ seu imissio in narib⁹ fiat cuz istov cū aliq ex eis pulpa colоqnt.sal armonia cū nigella cucumer asinin⁹ τ succ⁹ ei⁹ elleus al. cōdisi.ꝫ piper.myrrha.eufor^m. castor^m. sticad. arab.τ cit. Sternuta⁹ fit cū supradict vel cū sinapi.vel succo sycle τ caul τ maiorane.cepe.porri τ rute.τ prasij.qb⁹ miscem⁹ puluerē gētiane: vel modicū de ɔdisi τc.τ cū pillul diacastorijs τ alijs huic pporcionat. Nasalia pōt p nares imitti sicut supradictū est ex oxielle diure⁹ cū aliquo puluere ex supradict sternutatorijs.τ h cū traiectorio vel q pa.attrahat vsus supius oia supradicta euacuant sensibiliter.sz insensibiliter euacuatio fit p olfatū:p fricationē per exercitiuz: τ p vsum opiatarū τ aliarū singularū medicinarū. Odoramēta laudat Aui.s.rutā in casu τ p⁹ casum. Nā odor fit p vaporē resolutū a re odorabili. Si ergo ille vapor est calidus τ sicc⁹. hz proprietatē cōsumendi τ resoluēdi τ confortādi. Et adhuc laudat gūmi agreste pmixtū cum farina ordei τ aceto facta pillula:τ odoret continue. Valet etiā ysopus:τ est bon⁹ adhuc muscus ambra τ gallia sm Rab. maxime qn est de cole.nig. Fricatio sm Auicē.iuuat eos:q: materiam ad inferiora trahit.sed fiat gradatim incipiendo a supioribus scz a pectore versus inferius continuādo vsqz ad crura τ pedes. Et quāto magis descendit inferius:tanto fortior fiat: τ hoc cum pannis asperis. Exercitium post talem fricationem iubet Auicēna q deambulēt: τ exercitent τ fricent caput τ pectinent post dictam fricationem τ exercitium. ❡ Opiate alie medicine que huic passiōi valent:sicut sunt aurea alexandrina.τ longusvsus metridati curat epilen. Auicēna iubet ipsam dari in modū auellane bis in die scz mane τ sero. τ dicitur q multi ex hoc curantur. Valent etiam sm Serapio. yerarufina τ tyriaca τ metridatum.τ confectio hermet. ❡ Electuarium ad hoc. Primuz est experimentorum Rab. qd omni specie epilensie remediuz affert. ℞.piret siseleos sticad arabi. añ.ʒ.x.agar.ʒ.v.cordumeni recentis assefetide arist ro.añ.ʒ.i.τ fi.succi squille cocte cum melle quātum sufficiat:fiat electuarium de quo detur oī mane τ sero. ❡ Electuariū Haly qd tenet locum yerarū. ℞. siseleos bacaruz lauri.añ.ʒ.vi. aristo. ro.radic peoīe.añ.ʒ.iiij. castorei squille. añ.ʒ.ij.cum melle dispumato. Fiat electuariuz: detur omni die.ʒ.i.τ fi. cuz oximelle squillitico. Istud etiā ponūt Auicenna τ Serap. Electuariū squille qd ponit Auicen.τ Gordoni⁹ ipsuz sequitur. ❡ ℞.squillas mundatas τ scindant

p me̅m: ⁊ ponat̄ i vase vitreo vitreato: i q̄ mel di spu̅atu̅ sit q̄d si athosatu̅ eēt pualeret. ⁊ sit tātu̅ q̄d melle q̄ squille coopiat̄: ⁊ obturet̄ os vasis p̄ cu̅ lig̅ vel cortice leui. deīn cu̅ corio spisso circum q̄q̄. ⁊ sic v̄sus meridie̅ ponat̄ i sole calido in die bus canicularib̄. p. iiij. dies. ⁊ q̄tidie voluat̄ vas ex oī latere v̄sus sole̅ ita q̄ calor sol' attigat oi̅a latera vasis vt equal̄r coquat̄ sq̄lle: ⁊ post q̄ttuor dies apiat̄ os vasis: ⁊ repies sq̄llas iā coctas ⁊ dissolutas: q̄b' extract̄ fortit̄ p stamēnā exprimant̄. ⁊ illud q̄d exiet pmisce cu̅ dicto melle: et det̄ oī die vnu̅ coclear: ⁊ iste ē mod' Aui. ¶ Si āt nō hēm' ītucias tp̄is: fiat oxi͡el' sq̄lli͡m cu̅ oq̄ ⁊ aceto. Ista ⁊ supradcā ⁊ dicēda fiāt multotiēs in āno. ¶ Elc͡m Rab aliud i exprimēt ⁊ v3 anelofis ⁊ tussi. ℞. cala' aroma. ysopi myrrhe pipis lōgi pipis nigri cardamo. an̄. 3. ß. spice costi ame os. an̄. 3. i. ɔfice cu̅ aq̄ decoctōis squināti. alij ad du̅t nasturciu̅ ⁊ carui. ¶ Elc͡m Gordo' in causa ca͡la. ℞. pul'. triu̅sād. pul'. diarodō abbat̄ an̄. ʒ. ij ɔserue rob. ʒ. ij. addat̄ suc. ⁊ fiat elc͡m sine ig̅ et p̄t addi pul'. diadragagā' fri. Et in isto casu valʒ flōia ⁊ rasura ca. ⁊ sup ca. positio olei rob. cu̅ ace to ⁊ abstinētia a vino ⁊ a vaporosis. Si cā est fria: elc͡m Gordo'. ℞. ābre grise storaq̄ calamite. an̄. ʒ. i. lapda' purissi' mast̄ thuris gariofil'. ligni aloes. an̄. 3. ß. musci. ∋. i. ɔfice cu̅ sir' rob. vl' aq̄ ro. ⁊ capiat̄ in saliua. 3. pill'as: ⁊ alias tres ponat su p carbōes: ⁊ fu͡m recipiat: ⁊ aliā p̄te ɔti͡c odoret. ¶ Pul' fiat talis: q̄ p̄t vti in salsamētis ⁊ potagijs. ℞. origa. cala. ābrosie mellisse yso. mēte de siccatar̄ an̄. ʒ. ij. sansuci flor̄ anthos bethoni. cu̅ florib' balsamite saluie an̄. ʒ. i. gariofil'. cinamo. nuc̄ musca͡t an' marat. cardamo. galange sileris mōta' lauēdule flor̄ ag' casti coriād. pparati cimi' bulliti in aceto ⁊ exiccati an̄. ʒ. i. se. peōie ⁊ ra dic̄ ei' an̄. ʒ. ß. pipis piret. siselcos se. rute ligri͡c ⁊ succi ei'. an̄. 3. iij. Ex isto puluere pōt fi' pul' duc̄ ⁊ opiata ⁊ sal sacerdotale addita aliq̄ q̄ntitate sal'. ⁊ de ipso potest poni in brodio ⁊ potagijs. ¶ Aliud elc͡m. ℞. se. peōie bacar̄ lauri piretri yso. calami arōa' blacte bisan͡c se. rute agrestis liquir̄ rase an̄. ʒ. i. ābre grise. 3. iij. pipis nigri. 3. i. ⁊ ß. garios̄. 3. ß. mell' q̄ntu̅ sufficit: fiat elc͡m addendo de coriādro in aliq̄ q̄ntitate ⁊ de sand. ⁊ rob si cā est calida: ⁊ diminuat̄ nimis ca͡la. ¶ A tota ppretate valentes sunt iste: ⁊ cu̅ eis etiā ponemus aliqua que per qualitatē valent. Peōia pueris patiētibus epi. ɔfert: si super eos suspen sa fuerit vel si ex ea suffumigetur. Rab. in fine. 3' ad Almāb. ⁊ G' in de simp' me͡d. Sterc' pauonis valet ⁊ curat epi. sine dubio. Alexā. ¶ Epar asini domestici si comederit epiletic' pderit illi. Haly. Epar perdicis siccatu̅ ⁊ diligēter tritu̅ si ex eo bibatur. 3. i. ⁊ ß. pdest epi͡c. G' in libello de thir͡a quē scripsit anto͡o cesari. Cere͡m cameli et mustele cu̅ aceto conferu̅t epi͡c. Ex corio asini maxime ex corio capitis non preparati fiat vna corda quā pa. portet per annu̅ integru̅ circa caput ⁊ frontē supercilia. est eni̅ in hoc ei ppr̄ietas idonea. ¶ Ossa hu̅ana cōbusta si bibant̄ multu̅ cōferu̅t. In additōibus Rab. Sanguis testu dinis flu̅inis al's siluestris ⁊ caro mustele idē operatur. ¶ Vitis alba circu̅aptata collo epilē ticos sanat Kiria' in p͡o. ¶ Idē dicit̄ de polio mōtano ⁊ de ysopo: ⁊ licʒ ista per suā qualitatē hec possent operari. ¶ Corrigia de pelle lupi si portet̄ quasi zona ppe carnē: ⁊ cu̅ hoc fiat corda sicut de pelle asini dcm̄ est. ¶ Cor lupi suspē sum ad collum ⁊ comestu̅ multu̅ valʒ. ¶ Lucu lus torrefact' in olla vitreata lutata in furno et pulueri3at' v3. Coagulu̅ leporis idē opat̄. Viscus quercinus q̄ f̄m aliq̄s dicit̄ lignu̅ crucis: si ponat̄ ad collu̅ ter vel quocu̅q̄ mō sumat̄ curat epi. ¶ Dragma. j. san. extracti de inter spatulas ⁊ data ad sorbendu̅ cu̅ ouo sorbili corui magni curat vt dicit̄. nā illa oua habēt pprietatē per se. ¶ Vesica apri cu̅ sua vrina desiccata in furno ⁊ puluerizata det̄ oīni die ad q̄ntitatē fabe cu̅ oxi melle squilitico: ⁊ est expertu̅. ¶ Puluis radicis peōie ⁊ se. eius an̄ dent̄ oīni die. 3. iij. cu̅ oximelle. squill' i͡o in quo decoquat̄ ysopus. ¶ Piret͡m remolliat̄ in aquis mult̄ ⁊ in lexiuio postea condiat̄ sir' cu̅ iulep. vel melle ad modu̅ 33' v3 multu̅: q2 per suā caliditatē ɔsumit materiā epi. ¶ Lacabre ⁊ lapilli inuenti in vētre irundinu3 gestati ad collu̅ v3. Cerebrum ceruinu̅ si cum eo frons fricet̄ v3. ¶ In quocu̅q̄ v3 oleu̅ balsami: si cum eo fricetur palatu̅ superius: curat vel diu ɔseruat. ¶ Pollitricu̅ cu̅ orōne dn̄ica ter dicta collectu̅ ⁊ sumptu̅ vel succu̅ eius curat: vt dicit̄ Corallus rubeus portat' ad collu3 v3. ¶ Sepe suffu̅iga' cu̅ blact̄ bisancijs v3. ¶ Rutā ysopu̅ ⁊ abrotanu̅ semp portēt in sinu: vt odorē sent: āt Serap' dic̄ q̄ ysopo: q̄ si decoc' ei' est sumpta cu̅ oxi͡elle squillitico curat epi. ⁊ ipē curauit multos cu̅ eo solo: quia n̄ dimittit supfluitates in pecto re nec in sto͡o. ⁊ aliquas expellit per vrinā. iō tene ipm̄. G' in passio͡o. c. ppr̄io. Testiculi vrs̄i in cibo mire prosunt. Idem faciunt testiculi aprini vel arietis si bibantur in aqua. Et verri testi' ini re prosunt. Ce͡m ⁊ caro passeru̅ f̄m Gerar͡m cre

monen̄.vꝫ. Pul. opopire cū castoº ⁊ sanguie dra
conis ⁊ ātimōio curat epi. Oppopira ꝑ se valet
Potio scti Pauli cū vino decoctōis peōie curat
epi. ꝑsupponēdꝫ vlib⁹ cū bono regimie. Nicolaus.

Clarificatio Primo q̄rit: quare
epilent' spumāt? Rn̄
det ꝑ Auic. ꝙ h̄ est q: spūs agitatuc mouētur
cū hūiditate: q̄ agitaº fit ꝓpt̄ spasmū. ¶ Scdo
causat spūa: q: ālhelit⁹ ⁊ aer eriēs miscet cū sali
ua ⁊ maª grossa a ca. ⁊ palato defluēte: quā na
tura ꝓ illo tūc gubernare ac regere nō vꝫ. Nam
spuma fit ex aere mixto cū grossa ⁊ viscosa maª
¶ Scdo nō ſm Auic. ꝙ mot⁹ q̄ fit in sternuta
tiōe: est sicut mot⁹ epiᶜ leuis. ⁊ epi. est quasi ster
nutatio multa ⁊ fortis. q. d. ꝙ si sternutatio tātū
duraret sicut ꝑox⁹ epi. iā eēt epi. ¶ Tertio notā
dū: ꝙ in epi. ſꝑ est nocuᵐ in anteriori vētriculo
ceʳ pº ⁊ ꝯn̄r in alijs vētriculis cū eo. pꝫ. q: ꝑus ac
cidit in visu auditu ⁊ tactis: q̄ mouēt faciē ⁊ pal
pebras ⁊ labia: ⁊ ꝑ ꝯn̄s reliq̄ vētriculi: qđ pꝫ. q:
intellectus seu ratio q̄ est in meº ventriculo ac
mēoª que est in puppi: ꝑoxº durāte corrūpūt qđ
nō ꝯtingeret: si remanerēt salui dicti ventriculi.
¶ Quarto q̄rit: qđ istoꝝ est ꝑmū spasm⁹ vel
epiª? Rn̄dit Auic. ꝙ spasm⁹. nā qn̄ ꝯfirmat spas
mus tūc est epi. ⁊ postq̄ natura expulsit illā ma
teriā vel illū fuᵐ ꝯsumpsit: tūc spūs irradiant ⁊
vt⁹ motiā ⁊ sensitiā ꝑus ip̄edite ex ip̄edimēto or
ganoꝝ ⁊ tūc expedite ad suas opatiōes exercē
das reuertunt. Licꝫ Auic. dicat ꝙ aliqn̄ epi. fit
absq̄ spasmo sensato. ita ꝙ ē sic ꝑuusq̄ qn̄ non
sentit. ⁊ tūc ꝑox⁹ est ꝑu⁹ ⁊ materia pauca ⁊ sub
tilis. Et scias: ꝙ aliqn̄ est tam modicus ꝙ non
oportꝫ nisi ꝙ appodiēt se. Aliqn̄ sufficit sola fri
caº faciei. ⁊ aliqn̄ sufficit stringere nasum vel di
gitū. Et ego vidi pueꝝ lactātē: cui accidebat ꝑ
oxi⁹ epi. fortis. 4. vicib⁹ in die: ⁊ nō faciebat ni
si ꝯcutere ca. ⁊ oclos claudere ⁊ statim apiebat.
Patet ḡ ꝙ plures sunt gradus ei⁹. ¶ Quinto
nō est ignorādū ꝙ aliqn̄ ꝯponit epi. cū mania ⁊
de istis vidim⁹ mltos epilēticos stolidos. ⁊ ego
vidi in vno hoie. 65. annoꝝ. 5. morbos fortissi
mos appl'iā minorē ac palisꝫ vl'ꝫ: ⁊ cū h̄ q̄nde
cies vel āpli⁹ hēbat ꝑoxᵐ epiᶜ: q̄ durabat tātū si
cut hō diceret q̄nquies pater nr̄: quē ego dei au
xilio ⁊ magna diligētia ⁊ labore curaui: ita ꝙ in
fra mēsez ꝑnʳ egritudinis sanatus est ab appoª
⁊ epiª ac pedes potuit ire vestigio paralisi i ma
nu ⁊ lingua aliqualiter remanēte. ¶ Sexto no
tandū ꝙ epi. lꝫ sit a causa exn̄te i ipo cereº tn̄ ꝑo
ximus nō est ꝯtinu⁹: sicut est do. ca. ꝯtinu⁹. qn̄

est a cā priuata ⁊ pro tāto: q: nō req̄rit tātū de
materia ad faciendū do. ca. sicut ad causandū
ꝑoᵐ epi. q: tūc oportꝫ ꝙ multa sit materia. Et
iō licꝫ in cereº ꝯtineat ꝯtinue: tn̄ nō est tanta: ꝙ
semꝑ possit facere epiᶜ ꝑoxᵐ: qđ si faceret iā eēt
appoª. Causa etiā ꝑuata aliqn̄ crescit: ⁊ aliquā
do decrescit ⁊ diminuit ꝑ naturā vel per artē: et
ſm hoc fit dolor ca. maior vel minor. ⁊ ſm h̄ eti
am fit ꝑox⁹ epiᶜ vel interpolatio eius. ¶ Septi
mo notādū ꝙ licꝫ sinap. multū sit inscisiua ⁊ ca
lida: tn̄ in epi. nō cōpetit ꝓpterea q: mltū fumo
sa ⁊ euaporatiua est: sic pōt dici de cepis ⁊ silib⁹
¶ Octauo sciendū ꝙ licꝫ vinū sit euaporatiuū
tn̄ pōt cōpetere in epiª in habētib⁹ stoᵐ frigidū:
det tamē in moª q̄ntitate ⁊ sit limphatū taliter
ꝙ ad ca. nō euapet: nā forte alij potus stoᵐ infri
gidarēt. ¶ Nono est sciendū. ꝙ epi. estʳ de egri
tudinib⁹ autūnalib⁹ ſm ypo. iij. amph. amph. 25.
⁊ cā dat in ꝯº sic: veniūt appar̄ ad hūc morbū ꝓ
pter nimiū motū in h̄ tpe ⁊ subito in ꝯriū mō
ca. mō frigidū: nihil āt magꝭ exacerbatōes epiᶜ
adiuuat ꝙ hec mutatiōes nie. vbi. s. ¶ Decio sci
endū ꝙ aliq̄ dicūt ꝙ om̄is epi. fit ex hu. veneno
so. Credo ꝙ aliqn̄ sit verū: tn̄ mihi videt ꝙ flā
ticus hu. vel melancolic⁹ potest esse cā sufficiens
talis oppl'ois viarū seu ventriculoꝝ cereʳ absq̄
venenositate: lꝫ tamen aliqn̄ fumi eleuati ab ali
qua corrupta materia vel etiā ipi hu. in ca. exi
stētes acquirūt naturā veneʳ: ⁊ inducere possūt
morbū supradictū. ¶ Undecimo scias: ꝙ quā
do epi. fit de materia in ceº exn̄te epilēticus sub
ito cadit. Et si maª est in mēbris ꝓpinq̄s cereº
pauca est mora in ꝑficiendo ꝑoxᵐ. ⁊ q̄nto lōgin
quius est a ceº tanto longior est mora ad ꝑficien
dū ꝑoxᵐ. sicut iā dictū est.

¶ Caplm̄. xix. de apoplexia.

Apoplexia est immobili
tas ⁊ isensibi
a litas seu ociositas mēbroꝝ oiuꝫ ꝑter
pectoralia ꝓpter oppl'oeꝫ ꝯtingentē
in vētriculis ceʳ ꝑncipalib⁹ ⁊ in meatib⁹: ꝑ quos
debēt trāsire spūs motiui ⁊ sensitiui. Uel sic ſm
Gordo. Apoª est paº ceʳ auferēs sensuꝫ ⁊ motuꝫ
toti corʳ repēte ⁊ subito magna voce ꝑcedēte ꝓ
pter oppl'oeꝫ in vētriculis ⁊ meatib⁹ ceʳ tā ꝑnci
palibus q̄ nō ꝑncipalibus. Eadeꝫ est sententia
Auic. ⁊ oium.

Cause Causas habet ꝑmitiuas an̄ceden
tes ⁊ ꝯiunctas. Primitiue sunt ca
sus percussio obuiaº cū ca. nimia frigiditas exte
rior penetrās ⁊ ꝯstringēs. Uidi hominē caden

tēm cū equo ⁊ ex obuiatiōe seu cōcussione poste
rioris capit̄ cū terra dura fact᷒ ē appoplecticus ⁊
spuma fuit nimia ante os: ⁊ stertebat absq; vo-
ce sēsu ⁊ motu: ⁊ post. 8. horas mortu᷒ ē. ¶ Cau
se antecedētes sunt frequēs ebrietas ſm Gal. 2.
de morbo. c. 2. vbi dicit ꝙ plūm vinū fit cā epie.
apo. nīa etiā ciboꝝ repletio ē cā apo. ⁊ morboꝝ
frioꝝ. Nimia eñ abūdātia cibi lꝫ fit corporis nu
tritiua ⁊ ei ꝯueniēs: tñ est cā frioꝝ morboꝝ. Gº.
ibi dicit sil'r. nimi᷒ vsus frioꝝ ciboꝝ vt fructuū et
pisciū lactucaꝝ ⁊ frigidaꝝ medicinarū sicut pa-
pauer mādragora opiū iusqam occidūt eñ pro-
pter multitudinē sue frigi. Ebrietas ergo ⁊ cra-
pula somn᷒ diurnus longus ociū ⁊ quies di-
missio purgatiōis naturalis vel artificialis oīa
ista sūt cāe añcedētes apo. sil'r frequēs flōia q̄ fit ꝑ
pter san. mēlicū: ſm ꝙ dicit Aui. in. 2a. 3l. c. ꝓprio
nā multa flōia multū ifriat: ⁊ ꝑ ꝯñs ꝯº frigida i-
troducit̄. Et hoc iuuat multū tps ⁊ etas. ⁊ ꝯº: si-
cut dicit ypo. 3º. āpho. āpho. xvij. ibi. egritudines
vo ⁊c. Dicit ibi: ꝙ apoe ⁊ epie veniūt in humidis
tꝑib᷒. etas ⁊c. ſm ypo. in eodē. 3º ampho. amph.
xxxj. Seniorib᷒ vo ⁊c. vbi dicit ꝙ apo. ⁊ cathale
ptia euenit seniorib᷒. Et Gal. in ꝯº dicit sic apo.
hui᷒ etatis. i. seniorib᷒ ē ꝓpria cū hoꝝ cerebª su-
ꝑfluitate flātica sint repleta. ꝯº etiā iuuat ſꝫ Gm
3º āpho. ꝯº. xvij. vbi dicit sic. Apopletici ⁊ epilen-
tici ipi ꝓculdubio sūt flātici: ⁊ ideo hi morbi hu
midis abūdāt tꝑib᷒. regio fria: aer ex qua corp᷒
refrigerat̄: vt piscatoª. hītudo hūida hīc ca. ma-
gnū disproportionatū: aer frigid᷒ ⁊ hu. ¶ Cau-
se cōiuncte ⁊ ime sūt opplō ſm omēs autores:
marie ſm Gm. 2º. de morº. c. iij. dicentez sic. Cō-
clusio. i. opplō poroꝝ ⁊ viaꝝ si fit i vltiate: stupo-
rē gñat. i. apo. Idē dicit. 2. ampho. ibi. Soluere
apo. ⁊c. Sic cā ois apo. est cum spūs aīalis a ca.
ad iferiores ptes corpis vel in subiectm corp᷒ nō
pōt descēdere: qđ ꝓpter apata cerl fit: aut q: vē-
triculi cerl flātica hūiditate sūt pleni. Ex supra-
dict̄ pꝫ ꝙ eadē ē cā apo. ⁊ epie q̄ntū ad cās: nisi
ſm magꝭ ⁊ min᷒. Propt̄ hāc silitudinē dicit Ga.
2º. āpho. ꝯº. 42. ibi. Epilāꝝ iuuenib᷒ ⁊c. hꝰ vba
Epiª apoe ē vicīa: ⁊ vna vtriusq; est cā. ſ in apo.
vtus ad neruos veniēs aīalis sensitiua ⁊ motiua to
ta ē ablata. i epiª vo nō tota: ſ eadē virtus quo-
dā mō ē ipedita. Utrāq; vo faciētes sunt chimi
frigidi ⁊ grossi. hec ille. ¶ Causa materialis est
aliqñ san. exuberās vētriculos cerebri ⁊ replēs ⁊
meat᷒ obturās vel arterias claudēs: q: mult᷒ aut
grossus aliqñ ⁊ frequētius ſm Gal. 3º. de int. c.
4. Apo. vo. cum subito fiat; videt̄ esse aut frigide
materie aut grosse aut viscose nobiliores ventri
culos cerl subito replēs. ideo fit ex mala cōplexi
one fria cerebri. Et seq̄tur ꝙ est morb᷒ material'
ex hu. flātico multo grosso ⁊ viscoso. Aliqñ ē re-
pletio apāns ita ꝙ i cerº cōtinetur tñ de mate-
ria ꝙ opilat ꝓpter nimiā extensionē quā facit: ⁊
ista est prauissima ſm Aui. ¶ Raro aūt aut nū
ꝙ fit ab hu. colerico nisi esset multū grossus. Et
raro accidit in cōplōne caª: ⁊ qđ si accidat: tūc ē
deterior iuxta illud. 2l. āpho. In morbis minus
ꝑiclitant̄ ⁊c. Et ꝯcordat Auic. in. c. ꝓprio. Egri-
tudo eñ ꝯ̄ria cōplōni nō accidit nisi ꝓpt̄ magnā
causaꝫ. Si alie sūt cause: ad istas pñt reduci ⁊c.
Ignorandū nō est ꝙ ſm Gm. 2º. āpho. ꝯº. 42º
ibi. Soluē apo. 3. pñt cōputari moª apo. tā ex pte
cause ꝙ̄ accidētis. Unde Gerard᷒ de creoª. s. vi
aticū vocat. 3. gradus. ⁊ Gordonius sequit̄ Ge-
rarm. ⁊ noiat tres spēs. Primus modus seu spe-
cies est: in qua patiēs aliqñ suspirat: ſ dure ⁊ an
gustiose ac cū difficultate cū spuma ante os: nec
sentit̄ eius anhelitus ⁊ vox est q̄si strāgulata: et
forte stertit. ⁊ tūc oēs ventriculi ac nerui ⁊ pā-
niculi cel sunt repleti. ⁊ hec est maior spēs ⁊ de-
terior ac mortalis. iō ꝙ vtus regitiua cel totaliter
suffocat̄. ꝓpt̄ qđ spūs aial' ex̄is i meº nō pōt hīe
motū: nec etiā dicta vt᷒ pt aliq̄d de vitali spiritu
a corde recipe. ⁊ hoc ꝓpter vltimatā replōnē. ne
cessario ꝗ illa virt᷒ extinguet̄ de poriº. Alia ⁊ scđa
spēs ē in q̄ ahelit᷒ ē diuersus: ſ nō tātū ⁊ suspirat
⁊ aliqñ q̄escit ⁊ ahelit᷒ aliqñ reuertit̄ ad ordinē ⁊
spūa nō ē añ os: ⁊ i ista lꝫ oēs vētriculi ⁊ pānicu
li sint repleti: tñ replō nō ē ſm totū: ſ ſm maiorē
partē ⁊ remanet aliq̄s loc᷒: ꝑ que aliq̄ ꝑuissimi
spūs habēt i cerº aliquē ꝑuū motū: ꝑ quē etiam
aliq̄d de spū vitali a corde recipit̄: ⁊ ista non est
absq; ꝑiculo. ⁊ posito ꝙ curet̄: terminat̄ tñ i ma-
lū morm. Tertia spēs est i q̄ spūs tenet vnū ordi
nē ⁊ suspiria sūt ordiata. ⁊ lꝫ i ista oēs vētricl'i cel
⁊ pāniculi habeāt i se hūiditatē extneā: tñ nō re-
plēt̄ nisi vsq; ad mem. Et đ ista dic̄ Ga. i ꝯº iā di
cto: ꝙ si mee oīno machinēt̄. poe ē vt curet̄. Et đ
ſ stāt vl'. Suspirat dure pª spēsq; scđa. Priª q̄es
nescit: aliqñ 2ª q̄escit. In tria spē mor᷒ ꝓcēdit eq̄

Signa egritudinis sūt q: pa. iacet sine sensu ⁊ motu cū oculis clausis:
et quasi dormiens somno graui cum inordina-
to spiritu seu anhelitu: ⁊ vocatus alta voce ⁊ pū
ct᷒ cū acu vel tract᷒ ꝑ capillos nihil rñdet: nec ꝯ-
hit se: ⁊ cū ſ ꝙ venit ei subito: tūc tal' ē apopleti
cus. Et cū his ꝯsidera sig̃. 3. spēꝝ iā dicta. ¶ Sig̃
hūoꝝ vl' cāꝝ frequēt̄ dcā sūt. nā qñ ē de sā. ē cū ru

bedine faciei ꝛ oculoꝝ:ꝛ vene ceruiꝗ sunt plene ꝛ facies est quasi tumida ꝛ cū hoc fl̄ōia assueta p̄ multū tp̄s fuit dimissa:ꝛvsus ē vino accarnib⁹ ꝛ reb⁹ san. multiplicātib⁹. Si aūt ē a flāte: facies est alba ꝛ ħitudo flātica ꝛ supfluitatū adest mul titudo p̄ os ꝛ p̄ nares. Si aūt ē a san. grosso cuꝫ mēla īfecto: tūc facies tēdit ad liuiditatē. Si au tē est ꝓpt̄ matiā apantē: iā adest fe. ꝛᶜ de alijs s̄ꝫ simplicitatē vel cōplōnē. Si aūt fit ꝓpt̄ cās pri mitias habent̄ ex iudicio assistētiū. Dr̄ia est int̄ subeth ꝛ apo. q: apopletic⁹ clamat añ casū: ꝛ cū s̄ aduenit cito. in subeth ꝛ ī litar⁹ nō: s̄ꝫ paulatī; accīt. Alia dr̄ia: q: habēs subeth ꝛ litar. non ħnt noc^{m} ī anhelitu sicͥ ī apo. Et iteꝝ: q: isti. s. litargi ci ꝛ ħntes sōnū graue si vocent̄. r̄ndēt aliq̄l̄r: lꝫ cū ḡuitate ꝛ difficultate: s̄ apopletici nihil. Et cū s̄ accidit strido: dētiū in sōno. Differt etiā a sinco pi: q: facies sincopisant̄ flauescit: ꝛ discolozatur sicut facies moꝛtui: s̄ in apo. ꝛ litar⁹ ē sicut facies hoīs viui. Differt a cōgelatiōe: q: ille cōgelatus stat rigid⁹ nō plicabil̄ cū oculis aptis. Differt ēt ab epi^{a}: q: epi^{a} est cū periodis. ꝛ apo. nō q̄m ci to interficit vel in palisiꝫ mutat̄. Nā sicut dič se ra⁹ per hoc scit̄ ꝙ hu. flātic⁹ frigidus ꝛ grossus coartat̄ in vētriculis cer⁹ p̄ncipalib⁹ in hac egri tudine: q: q̄n euadit q̄s ab egritudie: nō curatur curatiōe perfecta: s̄ redit in palisiꝫ. Nā si esset ī vē triculis nō p̄ncipalib⁹: tūc natura mundificaret materiā sine hoc: ꝙ causaret̄ alia egritudo: sicut facit in epiᶜ poꝛ⁹ vbi materia contēta est in vē triculis nō p̄ncipalibus.

Pronosticatio Magn⁹ ma gister ypo. dič in. 2⁹. ampho. ampho. 42. sic soluere apo. foꝛteꝫ q̄dem impoᶜ est. debilē vo nō facile. Hūc amph. ponūt quasi oēs. Idē doctoꝛ dicit q̄buscunqꝫ sanis doloꝛes rep̄ete fiunt ꝛ stertunt pereunt in septem diebus: si nō eos fe. accipiat. 6. amphoꝛi. ampho. 51⁹. Et Ga. intelligit apo. in qua sensus ꝛ tota ac⁹ volūtaria remouētur. Et reddit̄ ibi in 9⁹ causa dicti: q: talis doloꝛis causa est grossa in flatio ꝛ ventositas: que accidit ex multa materia flātica veniēte ad caput subito. cuius cura⁹ erit fe. subsequens que per suū ca. grossam vētosita tem ꝛ materiam flāticam dissoluit. Gal̄. etiā do cet ibidem ꝓnosticare: q: ista egritudo nō trāsit ꝗ. diē cū cer^{m} sit mē^{m} nobilissimū. mē^{a} aūt nobi lia p̄iculū moꝛbi ꝛ lōgitudinē tp̄is nequeūt pati. Ibidē. Si iebriat⁹ aliq̄s rep̄ete sine voce s̄. spas⁹ innato moꝛit̄: si nō cū fe. accepit: aut ad hoꝛaꝫ ve niēs q̄ crapula soluunt̄. locut⁹ fuerit. 5. ampho. amphoꝛi. 6. Et Ga. in 9⁹ dicit: ꝙ ypo. intelligit apo. Ego aliq̄n vidi apopleticos sine spuma et nō stridētes: sed absqꝫ sensu ꝛ motu qui adhibi tis foꝛtib⁹ clisterib⁹ ꝛ alijs remedijs competētib⁹ sanabant̄ cū parua toꝛtura in oꝛe. De alijs auteꝫ multos vidi periclitari: ꝛ nullum euadere.

Curatio In p̄mis si vides hominem iacentē sine sensu ꝛ motu: et q̄uis vocetur ꝛ pungatur: nō r̄ndet ꝛ mē^{m} p̄uctū nō cōtrahit: ꝛ habet difficultatē anhelādi: dic: ꝙ ipse est apopletic⁹. ꝛ si stertit: ꝛ hꝫ magnā copiā spume: ꝛ ālelitus vix sentit̄: tunc est incurabilis. Incipias ergo curā cū foꝛtibus clisterib⁹ p̄ece dente tn̄ fl̄ōia: q̄n est a san. ex vtraqꝫ cephaᵃ: ꝛ ex vtraqꝫ sophena si mult⁹ san. assuerit. Accidit tn̄ me puero exn̄te cuidā comiti apo. qui sine motu ꝛ sensu erat: ac erat valde pinguis quē cū medi cus vellet fl̄ōare: nullā venā inuenire potuit: s̄ ha buit copiā sanguisugarū: ꝛ quasi per totum coꝛ pus apposuit eas. ꝛ extraxit maximā copiā san. ꝛ final̄r curat⁹ fuit dn̄s ille: vt medic⁹ ei⁹ mihi re tulit. nā sicut dicit Aui. opt3 vt fiat emissio multi san. ¶ Et post in ista ꝛ in flātica ℞. tale clisteriū q̄d ponit Haly. ℞. camo. melli⁹ pulegij polij mō tani ane⁹ vtriusqꝫ centauᶜ rute añ. m. i. piretri ci cuñ. agrestis pulpe coloq̄nᶜ p̄gani se. apij a meos. añ. ʒ. iij. mediani coꝛtiꝗ sambuci. ʒ. ij. coq̄ in. lb. v. aque donec redeat ad vnā: ꝛ addat̄ bdel lij opopōaꝗ. añ. ʒ. ij. sal̄. nit⁹ ʒ. i. olei nardi⁹ olei co sti⁹. añ. ʒ. i. ℞. clistere. tūc autē cuꝫ dicta decocᶜ po test addere yeraruf̄ ꝛ yerapiḡ G⁹ theodoꝛicō cm periscō ꝛ filia ac alia olea. Et ista clisteria iteren tur freq̄n̄ē vt multa expellat̄ materia. ¶ Tertio ℞. ligatiōes foꝛtes extremitatū ꝛ fricatiōes dolo rose cū radicibus yreos ꝛ acori decoctis in vino. ¶ Quarto ex ꝯdiñ ell'i ni. castoꝛei. añ. ʒ. ij. ℞. pul uis ꝛ naribus īsufflet̄: vt sternutēt. Haly ꝛ Rasͤ ponūt ista. ¶ Quinto os aperiat̄ cū emboto ꝛ ponatur infra os vt trāsglutiat si pōt oxiel squil liticū cū aqua calida ꝛ oleo narcisci vel de lilio vel cū succo rafa⁹: vel cū aqua decoctionis vtriusqꝫ rafa⁹: vel cū aqua decoctiōis fe. attripliꝗ ꝛ fe. ra fa⁹: ꝛ post cū pēna ꝓuocet̄ vomit⁹: si aliq̄l̄r se pt̄ gubernare. Et post vomitum det̄ loco cibi ydro mel: ꝛ pōt dari ī crastinū post vomitū. ʒ. i. ꝛ ℞. ti riᶜ cū decoctiōe anisi. ¶ Sexto: s̄m Haly sumat̄ camo. melli^{m} pulegiū saturegia oꝛiga^{m} mellissa ꝛ maioꝛaᵃ. ꝛ coquātur in aq̄ ꝛ de ista aq̄ ℞. fomē ta⁹ ī ca. ꝛ iste herbe pistate ꝛ icoꝛpate cū oleo de ruta ꝛ de lilio ꝛ capiti supponant̄ vt cataplata. Et iteꝝ remoto cathaplate vngatur cum oleis

calis:vt ē oleū narcisci,oleū castorei ꝛ piret' ac si milia. Uel pōt fieri oleū ꝯpo^m:qd̄ ponit gordo ni⁹ ℞. eufor. piret' bacaꝝ lau' costi rute agre stis ꝛ domestice aā.ʒ.ij,sansuci folioꝝ dādidis ꝛ sticad.aā.ʒ.i.bulliāt ī oleo muscatellio vel de casto⁹ cū vi⁹odorifero.ꝛ vngaꝫ ca.rasuꝫ ita calꝫ sic pōt sustinere.¶ Haly laudat advnguēdū ca put oleū balsa'costi^m ꝛ nardi^m:ꝛ nō solū vngaꝫ caput imo nucha ac collū ꝛ.tō spīa dorsi: ꝛ sup spergaꝫ pul'.sinap.piret'eufo:b. casto':ꝛ acori:ꝛ filtrū madefactū in vino decoctiōis herbaꝝ su pradictarū applicet nocre ꝛ ceruici posterius et iterent ꝛ qsi sp os teneaꝫ aptū cū ligvel pilla fa cta ex galba⁹serapi⁹ꝛ opo⁹.qb⁹ addanꝫ piret^m casto^m ꝛ stafiza^c ꝛ palatū ꝛ liguā vnguēdo fri cet cū tiri⁹ꝛ metridato ac balsa⁹ vel cū yerepi⁹. B'.cū q incorporent assafe⁹ castoreū ꝛ piretrū. ¶ Bñ⁹de gordo⁹ponit h̄ empl'in.℞.eufor.pi retri casto' galba'serapi' opopōaq triū generuꝫ pipis sulfuri vini sinap.anxaūgie leonis aā.ʒ.i. f̄.tal' capellus.sicut fit tincoꝝ. ¶ Si pp̄ter ista nō excitaꝫ nec rñdet:credēdo ꝯsi⁹ Haly ꝛ Sera. hēanꝫ lamia ferrea vl' capellia ꝑꝫ Gord^m.ꝛ cale fiat mediocriter ꝛ ca.applicet:ꝛ fit tm̄ cal'a:ꝙ pi li ꝯtrahanꝫ ex ei⁹ calore:ꝛ ista freq̄nt itera ꝛ ite rū itera oīa supradicta Auic.ponit in.2. cañ. c.d abſin⁹qd̄ absin^m bibitū cū melle ꝯfert apo^c Cū videb:ꝙ aliqual'r melioranꝫ:remanēt tamē paliticī:tūc rege ac vnge dieta sic paliticos faciē do caputpurg⁹garga⁹sternutatiōes ꝛ pone vē tosas sup collū ꝛ nocꝫ cū scarificatōe:si ad h̄ sā. vī abūdare:ꝛ si nō ponāꝫ absq̄ scarifi^c. Et pur getur.cū istis pill'is fetidis:q̄s ponit viaticus:q valēt apopl'tiq epilētiq palitiq artetiq ꝛ podagri cis dol'ilij ꝛ grosse ventositati.℞.aloes bdellij pulpe coloq̄n^c serapi':armōia' opopo' se. cicute aā.ʒ.i.ꝛ f̄.f̄.pill'e cū succo porri.dentur.ʒ.ij.cum aqua cal'a.Et si addis modicū eufo:b. ꝛ casto': adhuc magis calefaciet. Pill'e de eufor:⁹ q̄s ipē met ponit.℞.eufor'.coloq̄n^c scamo^c bdellij aā. ʒ.ij.gūi armōi'serapi'opopo'turbit aā.ʒ.ij. ca sto:'sarcocole'aloes an'masti̇c se.apij.cicute. aā. ʒ.i.ꝛ f̄.f̄.pill'e cū succo porri.dētur tiriaca ꝛ me tri.ꝛ stupheꝫ stufa sicca:sicut fit paliticis vnguē do ipsos post stufas cū oleis cal'is.Deinde f̄.ta lis gargarisīu⁹ aā stufaꝫ.℞.rad.v:tice ysoᵉcala mē'origa.acorimētast.aā.m.f̄.ace'.ꝛvini aā.lb. i.f̄.decoc⁹ ꝛ gargariset:ꝛ si addaꝫ piret^m forti⁹ dissoluit.Et si addaꝫ pip ꝛ ziuzi. ꝛ ele^m diatriō pipeon vel q̄dlibet istoꝝ ꝑ se vꝫ. Miror de haly qui dicit:ꝙ posito ꝙ nō appareāt signa san.ꝙ ī

p̄mis.3.dieb⁹ nihil debem⁹ adhibere ciboꝝ vel medicaminū ſꝫ ipsis trāsactis incipiaꝫ cura ꝛc. De alijs nō miror.

Dieta In p̄mis trib⁹dieb⁹nihil dex:nā si est maior apo.dimittēdus est ꝛ nō indiget cibo.nec ipse posset capere:si minor est: in tā mod⁹tpe nō pōt esse v̄tus defecta.ꝛ cum h̄ cal'.ꝯsumit materiā ex qua fit. fm Haly dex aq ciceꝝ ru.decoctoꝝ cū cimino ꝛ oleo. ꝛ hoc vsq̄ ad septimū diē.ꝛ dex eis panis cū cortiq al's cū cariq.Et vtaꝫ pasꝝ.mūd ꝛ amigd.ꝛ rege eos sic in epi⁹dictū est.tñ dieta ꝛ cibi coꝝ debēt eē sub tiliores vinū nouū etiā nocet eis ꝛ antiquū ma xime:si est vaporosuꝫ ꝛ penetrati^m ꝛ sumere po tū sup cibū nocet eis:vt dicit Auic.

Clarificatio Ponit Auic. ꝙ ali qñ hō incurrit apo. ꝛ nō potest hō cognoscere:vtrū sit mortuus vel nō:eo ꝙ nō habet āhelitū nec pulsuꝫ nisi q̄si in perceptibiles:ꝛ postea reuiuiscit. Et audiui de aliquo ꝙ ipse vidit multos.Et istisic sunt in ex tasi:ꝛ postq̄ reuiuiscūt:dicūt se vidisse deū an gelos ꝛ paradisuꝫ ꝛ infernū. Qualr aūt h̄ fieri pt.Rñdit Aui.ꝙ cal'.innatus in eis nō indiget vehemēti euētatiōe nec expulsiōe vapoꝝ fumo soꝝ imo est quasi q̄dāmō sopitus.Vñ igiꝫ ali q̄s sic est eius sepultura debet retarda' ꝑ tres di es naturales fm oēs.q̄ q̄dē tres dies sunt.72. hore.Si vis experiri vtrū sit mortu⁹vel nō:po naꝫ vellus aā os ꝛ nares:si eīn nō moueꝫ: mor tu⁹est.Et cū h̄ efficiꝫ rigid⁹ iplicabilis.Uel po naꝫ ciphus plen⁹aqua supra torace fm qd̄ dicit Gordoni⁹:ꝛ si nō moueaꝫ nec aq euacueꝫ ꝯstat ꝙ est mortu⁹. ¶ Scd̄o miraꝫ G⁹in ꝯ⁹ soluere apo.lactos pectoris mouētes dilatare se cū sp̄s illic nequeāt descēdere.q̄bus mediātib⁹ f̄.mot⁹ dilatatiōis ꝛ ꝯstrictiōis cetis ꝛ lactis toti⁹ cor poris a motu ablatis: Rñdit G⁹ibidē:arbitror ipoꝝ v̄tutē naturalē mouere ipsos ex sp̄ūs desi derio ꝛ anhelit⁹.vñ dic ꝙ in apopletiq oēs lacti pectoris mouenꝫ nō solū ex desiderio anhelit⁹: imo etiā p̄pter defectū v̄tutis.Et est sil'e de v̄tu te defecta p̄pter se.q: igiꝫ lacti pectoris multū mouētur:vt multa q̄ntitas aeris quā paulati re cipe nō pōt:multo īpetu recipiaꝫ. Sil'r fit ī exer citātibus:in q̄bus āhelit⁹magn⁹ꝛ freq̄ns est ne cessari⁹.p̄pter qd̄ lacti pectoris multū mouenꝫ ꝛ velociter.Tertio nō:ꝙ mot⁹ ꝯstrictiōis ꝛ dila tatiōis cordis fit a v̄tute vitali fm Auic.in.c.de v̄tute vitali.Et itelligiꝫ regulatie:ita ꝙ iste mo tus regulaꝫ a v̄tute medi^c sp̄ū.Scd̄ꝫ aūt Arist.

in de morte τ vita mot⁹ dilatatiōis τ ꝯstrictiōis est a necessitate maᵉ τ a vacui necessitate. vacui. i. vt nō sit dare vacuū. Calidū agēs in san. facit tumorē τ dilatationē in corde: vt ibi nō sit vacuū necessitate maᵉ fit ꝑpter aerē ingredientē τ ad cor venientē: vt repleret dcm̄ tumorē p calm̄: τ tūc fit ꝯstric°: τ p ꝯn̄s expulsio fumoꝝ. Dico ꝑ tāto ꝙ lʒ spūs a ce° nō descēdāt in apo. ꝑpt̄ oppl'oʒ oīm vētriculoꝝ ceˡ: tn̄ adhuc pōt stare vita p viā quā ponit Arist. sed ꝑpter defectū istoꝝ spūum est inordinatio τ ꝯfu⁹ in anhelitu. τ iō suspirant τ retrahūt aerē. Nā anhelit⁹ totalr̄ deficere non posset: q̄n cessaret mot⁹ cordis: quo cessante imediate sequeret̄ mors: verūtn̄ aliq̄n est ita paruus: ꝙ sensu nō pcipit̄ p̄cipue in h̄ntibus paucū calorē τ paucissimos spūs vapores seu fumos in corde. sic iā dcm̄ est. τ isti vident̄ q̄si mortui. Et iō litargicis τ apopletiq̄ dʒ poni pila pua iter dētes: τ collū dʒ teneri directū vt dētes nō destruātur: τ os teneat̄ aptū τ trachea arīa directa: vt aer subitret vsq̄ ad camerulas cordis. ¶ Quarto q̄rit̄ q̄re apoᶜ t̄miant̄ in palif. si sanari debʒ: Dico ꝙ nāa nō pōt pfecte ꝯsumere istā materiam ꝑpter multitudinē maᵉ τ debilitatē nature: nec expellere p. 2. lat̄a: sʒ fac̄ qđ pōt: τ mittit ad vnū lat⁹ qđ mag̃ est susceptibile vel mag̃ paratū: τ sic replet meatus illi⁹ lat̄is elōgan̄ materiaʒ a magis nobili ad min⁹ nobile. ¶ Quito nō: f̄m Auic. ꝙ in cura apoᶜ q̄ntū advnctiōes τ alia debem⁹ icipe a debilioribꝰ: τ si nō ꝓsunt: debemus ꝓcedere ad fortiora: τ debē⁹ miscere cerā cū oleis vt meli⁹ adhereāt τ diuti⁹ ꝑmaneāt.

¶ Caplm̄. xx. de paralisi.

P Aralisis τ mollitia idem p̄nt i meᵃ significare. τ Ga. 3°. de inṫ. c. 6. i fi. sic capit τ. 4. de mor°. c. 5. Nā G⁹. 3°. de inṫ. c. vlt. dic̄ ꝙ p̄ᵐ nomē mollicie ē ablatio. q. d. ꝙ ad h̄ ꝙ vnū corp⁹ vel meᵐ dicat̄ paliticū: suffic̄ ꝙ amittat motū: si āt amittat̄ sensus iā nō pdet nomē: imo fortior ē palif. Jobes ianueñ. in ꝓso° dic̄ ꝙ palif đr a pare. qđ ē resol'o q̄si reso° membroꝝ ex lesiōe i posteriori pte ceˡ vl' i mēbris ab eadē oriḡ: vt sūt nucha τ nerui. Hugo dic̄ ꝙ đr a para qđ est iux̄ τ lesi lesio. q. iux̄ ceᵐ vel ex mēbris iux̄ ceᵐ lesio. Et istā ponit platea⁹. Uel đr palisis. q. ptis lesio. Dicamus igit̄ ꝙ palif ē imobilitas τ aliq̄ isensibilitas alic⁹ vel aliq̄ꝝ mēbroꝝ ꝑpter neruoꝝ mollificationē τ puatiōnē spūum motiuoꝝ τ sensibiliū. Juxta hoc scias f̄m Aui. ꝙ destructio sensus τ motus fit quādo spūs sensitiu⁹ vel motiu⁹ nō p̄nt penetrare ad meᵃ. vl' posito ꝙ penetrēt meᵃ nō p̄nt recipe ip̄ressionē illorū spirituū ꝑpt̄ ipedᵐ dictoꝝ mēbroꝝ. Et ista ineptitudo est mala ꝯplexio corrupta eoꝝ que q̄dē ꝯ° pōt corrūpi f̄m pmas. 4. q̄litates. Sʒ cal'itas nō p̄t ꝓhibere dictā spūuʒ ip̄ressionē: vt patʒ in fe. ethica in 3ᵃ spē. Siccitas āt ꝓpria est huic. nā videm⁹ in marasmōe cū fe. τ sine fe. ꝙ motus nec sensus nō auferūt̄. De spasmo āt đ inanitione p nūc taceo. Restat igit̄ ꝙ ꝯ°. q̄ ꝓhibet meᵃ a sensu τ motu: est f̄ritas τ h̄uiditas. τ h̄ est q: frigiditas in sua actiōe ꝯ̄ria est actiōi spūs τ in q̄litate. Hūiditas v̄o prepat mēbra stupefactiōi. Et he qualitas h°° p̄nt operari aliquādo cū materia. aliq̄n absq̄ materia: sed q̄n h̄ operant̄ sine materia: facilius eis succurrit̄.

Cause paralif sunt tres i ḡne. ¶ Primuʒ gen⁹ qđ ꝑ nūc capio: est gen⁹ cause ꝯiūcte: q̄ posita ponit̄ effect⁹. τ ipsa remota remouet̄ effect⁹. Et ista est oppila° retinēs spūs: vt ad meᵃ nō trāseāt vel ineptitudo mēbroꝝ q: nō pōt recipe imp̄ssionē spūs ꝑut dcm̄ ē. ¶ Secundū genus est genus cāꝝ ān̄cedentiū: et iste sunt int⁹ in corpe: sʒ ān̄cedūt dictā cāʒ: τ ē repl'o opilatiua ex h̄uorib⁹ f̄ris τ h̄uidis: f̄m ꝙ dic̄ G⁹ 5. de morbo. c. ij. in meᵒ. c. in hec vba. Obdormitatio τ mollicia nūq̄ fiūt nisi aut cū nerui ex frigiditate ꝯstringunt̄: aut cū in eis sunt h̄uores frigidi τ viscosi: aut cū corp⁹ ꝑuc sup eos đ extrīseco cciderit illis grauitatē ipēdēs. h̄ ille. Uel ex sanᵉ vt p̄lm ex f̄lāte aliquādo ex sanᵉ. raro ex mlia. Colera aūt p se nunq̄ faceret paralisiʒ: nisi cū alijs grossis h̄uorib⁹ misceret̄. Iste aūt humor palisim faciēs aliq̄n currit vsq̄ ad vacuitates neruoꝝ i mēbris paliticis. aliq̄n stat in p̄ncipijs τ origine neruoꝝ τ in ramis coꝝ τ invijs p quas dicti spūs transire ꝯsueuerūt. Alia cā āns pōt esse aliqua ex egritudinib⁹: que p̄nt terminari in paralisiʒ. Et sunt. 5. egritudines q̄ in palisiʒ p̄nt t̄miari f̄m Auic. pᵃ pōt eē aliq̄ egritudo acuta: vt ip̄e ponit ca° ꝓprio de palisi in fine ponit has. 5. s. apl'iā epl'iā colicā suffocationē matriq̄ τ fe. tpales. i. per longū tp̄s durātes posse in palisiʒ mutari. Et deus scit si ad istā repletionē iuuat nauseatiua repl'o τ vsus frigidoꝝ τ h̄uidoꝝ ac suauitas vite τ breuiter om̄is dicta f̄m om̄es vi. res nō naturales. ¶ Tertiū genus cāꝝ paralif. ꝯtinet cās pmitiuas τ extrinsec⁹ accn̄tes. q̄rū pma pōt esse ligatura fortis vt si brachiū fortiter in radice ligetur: post morā efficit̄ insensibile. ¶ Scđa causa pōt esse cōpressio neruorum

fortis vt accidit ex percussione attritione τ conquassatione ac appodiatione. Uidi eni iuuenez appodiatum supra mensam: qui recumbens caput τ maxillā supra manum τ cubitum dextruz dormitauit: τ expergefactus a sōno manū dextram reperit perfecte paraliticataz. Et iste fuit q̄dā secretarius dñi Gastonis comitis furi vocati. ffebus. ¶ Tertia cā potest esse casus. Et hec frequēter accidit. nam q̄dam domicella dñe comitisse ffuri cecidit de mula: τ brachium factū ē immobile τ insensibile: que curata fuit pfecte cū auxilio dei. ¶ Propter aliq̄d de supradictis potest accidere dislocatio spōdi[m]. ex qua potest accidere coartatio in origine neruoꝝ τ p ꝯñs paralisis ¶ Quarta causa potest esse īscisio neruoꝝ que aliquādo fit fm longū: que proprie debet vocari fissura. τ ista de se nō inducit paralisim: si vulnus bene curet. Alia fit fm transuersum nerui τ tunc totus sensus τ motus qui per illum neruū fiebant cessabunt. ¶ Quinta causa potest esse timor. nimia fritas mortificās τ paraliticū faciens claudendo poros τ malā frītatē inducēdo τ siliā. ¶ Ut porte paralisis melius tibi aperiantur: scias ꝙ cer[m] nō solum in ante retro ac mediū diuidit. imo etiam fm dextrū τ sinistrum. τ fm hoc fit emigranea. Et nucha filis ē cerebro in diuisionib⁹ suis fm duas diuisiones: lz sensus eas non discernat. verba sunt Auic. in. c. proprio de paralisi. Et ratio est q: ipsa oritur a duabus diuisionib⁹ cerebri: τ sequit naturā eius. Cuz ergo cerebrū expellat materiā ad latus debili⁹ vel susceptibilius: silr τ nucha: τ ideo constat ꝙ paralisis pōt eē in vno latere alīo existēte saluo. Si materia multa esset in ambobus lateribus ipsi⁹ cerebri: fm dextrum τ sinistrum esset iam apoplexia. Sed si fit in vno vētriculo: ita ꝙ totus vel eius vie sint clause: paralis⁹ cōicat faciei τ toti medietati corpis: quia nō prohibetur a spiritib⁹ nisi medietas nuche: τ tunc fm plures dicit vniuersalis nō ꝙ totum teneat corpus: ꝫ totam medietatē. τ tūc oculus τ os torquētur τ lingua τ brachium cū manu ac latus vga τ tibia ac pes ī illo latere paraliticant. Et tunc ista predicatio de vlī dicitur abusiua fm Arist. sed de noībus curā nō habem⁹: dūmodo intētionē rerum veraciter habeam⁹. ¶ Si aūt ista materia a cerebro expellatur totaliter: τ occupet totā originē nuche tūc totum corpus preter faciē est paraliticatum τ cū hoc in cute capitis accidit stupor: q: aliqui nerui procedūt a ceruice ad cutim capitis: quib⁹ impeditis spiritus sensitiui illuc peruenire neq̄unt. Si aūt humor seu impedimentū sit in medietate originis nuche soli vni lateri corpis cōicatur paralisis. Si aūt non sit in origine nuche: fm q̄d magis infer⁹ descendit τ claudit originē aliquoꝝ neruoꝝ: fꝫ hoc illa mēbra ad que illi nerui perueniūt reddunt paraliticata mollia vel insensibilia vel obdormita. ista dicitur particularis pro eo ꝙ particulariter aliquod mēbrum occupando possideat. ¶ Scias ꝙ differētia est inter spa[m] τ paralis⁹. Primo q: in paralisi pars sana attrahit egrā sicut dicit Ga. 4. de interiorib⁹. c. 4. in fine vbi dicit sic. Si latus mouens dexterā partem labiorum mollificet ipsum labrū erga sinistrum latus torquet. ¶ Item lacerto sinistri lateris labrū mouēte mollificato idem labrum ad dextrum vertitur. Op[m] est in spa°: q: pars egra cum sit rigida τ ꝯtracta τ curtata ꝫ nō lōgata: attrahit ad se sanā que est magis extensibilis τ eadem est sentētia Gal. 2°. de morbo. c. 6. in fine in hec vba. In quocūq̄ cū latere mollia. i. paralisis extiterit. mē[a] in quib⁹ est ad alia mouētur membra: nā lacerti sani faciūt suam operationē vnde nō sanos attrahunt ad se. Itē spasm⁹ si fit in aliquo latere: a membris spasmatis que sana sunt attrahuntur: hec ille. ¶ Secunda differentia quia mēbrum paraliticum prolongat. spasmatum autem curtatur fm longum τ ampliatur fm latum: q: cōtractum est: siue fit ex plenitudie siue ex siccitate fm G[m]. 5. de morbo. c. 2 ¶ Tertia dr̄ia est quo ad materiaz: q: materia paralisis vt plm est humida τ aquosa ac magl imbibitur in neruis: licꝫ aliq̄n absq̄ imbibitiōe possit esse paralisis: vt dictū ē. Spasmus autē fit ex hu. grosso trahēte ad siccitatē τ cū ħ pūgitiuo ¶ Quarta dr̄ia ē q: mē[m] paliticatū pt plicari τ leuari cū alia manu τ flecti: q: mollificatū ē: spasmatū aūt nō: q: curtatū ē τ rigidū ꝓpter neruos īpletos vel desiccatos Obdormitatio aūt ē paralisis īpfecta: vt dicit īpe G⁹. 5. de morbo. c. ij.

Signa ¶ Cū palisis est apud originē nuche: totū corp⁹ est palīticatū preter mē[a] faciei. Et si ē in vno latere originis nuche: cōicatur nocu[m] toti medietati corporis excepta facie. Et si causa est sub origine nuche descendendo versus inferius: τ fit in letere vno illud mēbrum quod regitur a neruis natis ab illa parte nuche mollificat. Et si est ī vno latere cerebri to¹ medi⁹ corporis τ membris faciei cōicat lesio. si est a mala cōplōne frīa vel humida non accidit subito sed paulatim: nec regiunt alia sig̃ stati dāda vt sūt sig̃ replōnis: τ talis cito curat.

Signa cõia sũt imortalitas vel isensibilitas mẽbri cũ mollicie: pulsus est debilis tardus rarus ⁊ aliqñ spissus fm qđ egriº debilitat vtutẽ: ⁊ imbecillis efficit sil'r ⁊ pulsus sicut dicit Auic. ⁊ Gal. in liº de causis pulsus. Urina fm plim in eis fit alba ⁊ qñqȝ pauca ⁊ rubea: q: renes deficiunt in sepatione aquose sbe ⁊ sanᵉ aut q: vene deficiũt in attractione san. ab epate: aut ꝓpter aliã egritudinẽ que cõicatur eis. Si paralisis ē ꝓpt apa: adest fe. ⁊ dol. aut tumor in loco vbi ē apa: ⁊ aliqñ duricies ibidẽ: ⁊ venit palis ista paulatim. Si tñ maᵉ faciẽs palis sit san. adest repl'o venarum in collo ⁊ timpibus ac rubedo coloris in facie ⁊ oculis ⁊ pulsus plenꝰ dulcedo in ore ⁊ alia signa san. Si fit ab hũiditate fleũatica: adest albedo colori ⁊ pulsus paruꝰ ⁊ debil' ⁊ mollitia maior ⁊ locus frior ad tactũ multa saliua ⁊ habitudo fleũatica ⁊ cetera signa fleũ. Si mel'ia ē i cã: q̃uis raro accidat: cognoscit ꝑ liuiditatẽ corpis adest tristicia ⁊ timor ac sõnia timorosa ⁊c. Si aliqñ co. misceat cũ alijs hu. tũc cognoscit: q: est sitibundus iracundus: ⁊ cũ hoc miscent alia signa. Si venerit ꝑ viã crisis cognoscit: q: aliq̃ de supradictis egritudinibꝰ p̄cessit. Si fit a causis p̄mitiuis ex iudiº pa. ⁊ assistẽtiũ habetur noticia.

Pronosticatio paralis q̃ venit ꝓpter nerui insciſionẽ ex trãsuerso: incurabilis est: vt dicit Auic. Dicit etiã ꝙ si vrina infanᵐ sit viridis nũciat palis: itẽ facies sana manet nisi cã sit in ceº paralis in senibꝰ vix aut nunq̃ curat: q: sũt debiles in radice: ⁊ fleã ac hu. fri. in eis ↄtinue gñant si ergo sint gulosi ad hec deteriꝰ. Et ideo dic ypo. Senes iuuenibꝰ plerunqȝ minꝰ egrotãt: s; quecũqȝ egritudines in eis crõice fiunt: cũ eis commoriunt. ⁊ ē ampħ. ãpħ. 39. Si fe. supuenerit palisi: bonũ signũ: q: fe. matiã palis ↄsumit. ❡ Si tremor supuenerit palisi expulsio materie significat. iõ boᵐ. Si mẽᵐ paliticũ minoret: signũ est ꝙ nõ nutrit: iõ malũ est signũ. Et si color eiꝰ mutet ⁊ nõ sit sicut color reliq̃ corpis: malũ signum ē ⁊ incurabilitat. ❡ Si hoi palitico cito nõ succurrat: palis fit ↄsuetudiaria ⁊ ꝑ ↄñs icurabilis.

Curatio Omnes nerui oriũtur a cereº vel a nucha ⁊ hoc est qđ dicit Gꝰ. 3º. de iñ. c. finali. ❡ Et iõ vl'r omnia neruosa mẽª ex capitis passioibꝰ patiunt. sic dicit Gꝰ. 3º ãpħ. ↄº. 24. ibi Hyeme vo ⁊c. Etiã ex neruoꝝ passionibꝰ ceᵐ qđ est eoꝝ fundamentũ patit. 6. amphor. ↄº. 26. ibi. Quibuscũqȝ in causone ⁊c. Cuȝ ergo sint spõdiles. 30. ⁊. 30. ꝑia. neruoꝝ per eas a nucha exeũtia: ⁊ vnꝰ neruꝰ q̃ orit ab vltĩa p̄te eiꝰ sine socio. q̃ꝝ 30. spõdiliũ: 7. cõputant i collo. ⁊. 7 ꝑia. neruoꝝ: ꝑ quos virtus sensitiua ⁊ motiua ⁊ spũs latores eius deferunt ꝑ collũ ⁊ aliq̃s p̄tes ea. ⁊ ad hũeros ⁊ brachia ac manus. ⁊ fm quod origo alicuiꝰ ꝑis neruoꝝ est opilata vel nerui sũt ibibiti fm hoc aufert vel diminuit sensus ⁊ motꝰ illi mẽº. ⁊ ideo dicebat Gꝰ. 4. de morbo. c. 5. ꝙ si in medulla q̃ est in. 5ª. spõdili paº fuerit: motus ⁊ sensus a manibꝰ auferet. Si aũt fuerit in 6ª. nõ tota manꝰ sensuȝ amitteret: q: p̄ma ꝑs nerui sana ē. Cõstat ex istis ꝙ. s. cito ꝑ anathõiã a q̃ spõdili oriunt nerui gubernãtes mẽᵐ lesũ. ꝙ mẽª i illa spõdili iponẽda est. ⁊ sic fecit Gꝰ illi q̃ cecidit de iumẽto: ⁊ ꝑdito sensu medij digiti Gꝰ apposuit medicinã q̃ apponebat sup digit i iniº dorsi ⁊ cito sanitas restituta ē: vt ipse dicit. 3º. de iñ. i fine. ❡ Pria regula gñalis quaȝ ponit Auice. ꝙ in palisi spaº tremore saltu ⁊ stupore fit intenº i curõe posterioris ꝑ; ceⁱ. ❡ Scđa regula est quã ponit Haly i li. đ regali dispõne. ⁊ Auic. ꝙ a p̄nº nõ dent fortes meᵉ vsqȝ ad q̃rtũ vel 7ᵐ. vel. 14. diẽ. s; solũ dent illa q̃ digerũt ⁊ subtiliãt materiã et Haly iubet dari mell' ros. ℥. vij. al's. ℥. vij. cũ decocᵉ aneti ⁊ ciminiⁱ ℥ⁱ. ⁊ mastiq̃. Et si vrina est tincta: det zuc ros. cũ decocᵉ anⁱ. ❡ Tertia regl'a: ꝙ in p̄mis q̃ttuor diebus vel q̃ntuȝ põt tollerare nõ det cibus nec potꝰ: nisi qđ dictũ ē ⁊ ydromel. Et post ciba ipm fm ꝙ inferius dicet. ⁊ i 4ª die det tiriaca aut metridatũ fm Haly. ❡ Quarta regl'a eiusdẽ est ꝙ tollerẽt famẽ ⁊ sitim q̃ntũ poterint. ❡ Quĩta regula est si cũ palisi est fe. meª componat ex calis ⁊ fris. ⁊ sil'r de alijs morbis. ❡ In p̄mis si videt ꝙ est de san. fl' flõia qđ non multũ placet Haly eo ꝙ ꝑ cã ↄº fria roboret. fl' g̃ in parua q̃titate. deide vtatur oxielle diuretico ⁊ aq̃ apitiua radicũ: ⁊ post purget fm exigentiã ⁊ quãtitatẽ hu. ⁊ cũ hoc fiant localia infra dicenda. Si fit de co. ni. purget sicut dictũ est in caº de mel'ia. ⁊ cũ hoc fiãt localia infra dicẽda. Et si fit ex apate: curet fm genus suũ. Si est a mala cõplone sine maª nõ opȝ euacuare s; solum cũ calidis alterare. ❡ Sed q: freq̃ntiꝰ fit ab hu. frigidis ⁊ hũidis: iõ ꝓcedamꝰ sic fl' clistere mollificatiuũ debile sic. ℞. malue bismalue mercurial' et ciclę. añ. m. i. sticađ. sansuci anⁱ. añ. ℥. i. mell'. athosati. ℥. ij. olei camo. ℥. i. ⁊ ß. yerpiᵉ. ℥. ß. sal' cõis. ℥. ij. fl'. clistere ad ll'. i. ⁊ ß. Scđm: clistere est hoc. ℞. malue mercurial' rađ. ebuli vtriusqȝ sticađ. vtriusqȝ rute vtriusqȝ centauᵉ abrotaⁱ. añ. m. i. betõiᵉ. rađ. acoⁱ. añ. m. ß. furfuris. ꝑ. i. fl'. decocº i qua dis-

soluat olei de camo. olei de lilio. añ. ℥. i. ꝛ ß. mell
anthosati succi sicle añ. ℥. i. yerepig Ga. veralo-
godion añ. ℥. ß. sal. gēme. ʒ. i. ß. distere ad qrt. ℥.
In decoctiōe pñt addi camo. mellilo ꝛ anetu.
ꝛ i laxatis pōt addi oleū de sq̄nato cartami ꝛ si-
milia. ¶ Intētio sit ē calefacere apire ꝛ exicca-
re maxie posteriorē ptem ca. ꝛ mēbra ab ea orta
mediate vl imediate. fiat g sic. ℞. rad. apij per
brusci rad cappar cipi añ. m. ß. achori. m. i. gēcia
ne aristo. lon. ꝛ ro. piret rafa gallica rad. lilij ce-
lesti squille gmis añ. ʒ. ij. cōq̄ssent ꝛ tpent in aq̄
pluuiali ꝛ aceto al. p sex horas ad min. deinde
℞. mellisse saluie vtriusqꝫ sticad rute vtriusqꝫ ca
lament origa metast vtriusqꝫ pulegij yso. costi
herbe pali. yue mus. ac mus. sansuci abro be-
thonice añ. m. i. anisi marat carui: se. pet ꝛ apij
cordumc se. rute añ. ℥. i. flor anthos flor saluie
squināti spice añ. ʒ. ij. mellis anthosati. lb. ij. ß.
sirup ad. lb. iij. ꝛ det cū aq̄ decoctiōis aco. ꝛ ci-
ceru ru. ¶ Digesta ma purget cū istis pillulis
q̄s ponit Maly. ℞. sapi gūmi armoni. bdellij
se. cicute pulpe coloq̄ntide añ. ʒ. iij. aloes cicot
turbit añ. ʒ. v. eufor castorei añ. ʒ. i. ꝛ ß. f. pillule
cū succo saluie: dent. ʒ. iij. vel. ij. ¶ Pille quas
Gordoni fabricauit sunt bñ rōnabiles. ℞. a-
gar turbit añ. ʒ. ij. masticis. ʒʒ bdellij sal gēme
spice sapi castorei carui agrest. se. rute añ. ℈. i.
yerarū f. yeralog yerapi Ga. añ. ʒ. iij. misceat cū
oxielle sq̄llitico. ꝛ dent. ʒ. ij. vl. iij. ¶ Postq̄ bis
fuerit purgatus: vngat cū oleo costino. qd ponit
Ras. ℞. costi. ℥ i. pipis piret. eufor. bij añ. ʒ. iij.
casto. ℥. ß. ꝛ oīa ista in lb. ß. olei narcisci ponan
tur ꝛ incorpent fortiter: ꝛ fiat oleū quo vngat
mēbrū lesum ꝛ origo neruoꝝ poti: interim tñ
post qnqꝫ dies ꝛ nō an pñt fieri sternutatiōes ꝛ
gargar: ꝛ a cetero pōt poni in stuphis siccis ta
liter q sudet: q̄ mult possent fieri mōis. ¶ Pri-
mo q fiat stratū de matalacio sup qd cōstituat
papilio seu tētoriū tali mō sic septē bacul ad lō
gitudinē duodeciꝫ palmoꝝ. ꝛ in capitib sint fo
ramia cū puo terabello fcā p q̄ foramia trāseat
chorda q chorda strīgat fortit ꝛ liget ꝛ ex alijs
capitib expādat faciē formā piramidalē: ꝛ cir-
cūq̄ꝫ aptent multi pāni linei ꝛ desup pāni la
nei: ꝛ itus ponat magna peluis plena herb di-
ctis in sir addant ebul ꝛ dānides rosmarin ꝛ
silia ꝑus in mag calda decoct. ꝛ in tali stupha
sic dcā ꝛ cal'a igrediat pa. ꝛ pōt tal adaptari: q
solū nasuꝫ: faciē ꝛ os teneat ex. ꝛ ibi sudet. Ul
q vapor de herbis coct in vino existētib sup
ignē veniat ad semicupiū supius bñ cooptuꝫ ꝛ
circūquaq. ꝛ hoc p calamū seu arūdinem: ꝛ re
cte vasa parant: sicut fit in distillatione aq̄ ardē
tis vel calefiat semicupiū super carbones. ꝛ ite-
rum liniat cū optio vino: ꝛ iterū calef. sup dcōs
carbones. ꝛ hoc ex supficie cōuexa. ꝛ post subito
ponat ꝛ coopiat cū pannis: vt in alijs: ꝛ ingre-
diat ꝛ sudet pa. ꝛ h mult pōt fieri vicib ꝛ fit in
ieiuno. Multis alijs modis pōt fieri stufa. In
exitu stufe detur tiri aut metridatum vel aurea
alexan vel pōt sumere de cōfec anacardia quā
ponit Ras in. c. pprio. ℞. ʒʒ piret nigelle costi
melano: pipis macropipis orig. añ. ʒ. x. myrrhe
rute sic. se. pet macedonici assef arist bacaruꝫ
lauri castorei sinap gentiane añ. ʒ. v. mellis ana
card. añ. q̄ntū suf. ꝛ olei de nucib mo dent. ʒ.
ij. Et stet i lecto i loco cal'o cōstituto. Si āt adest
feb. vel calor iordiat dictū elec nō det. ꝛ iteruꝫ
vngat totū collū ꝛ spina dorsi cū aliq ex oleis vl
vnguent calis q̄ ifra dicent. Et cōsulo q capiat ei
die de dicto elec quasi. ʒ. i. ꝛ ß. nā dicit Rasis q
multū valet i palisi ꝛ apo torta tremore ꝛ mor-
phea ꝛ morsib scorpionis ꝛ oib passionib fris
ꝛ spa de replōne. nā qñ sumit: ilico puocat su-
dorē ꝛ fe. ifert. Et si p ista sanitas vel iuuamen-
tū nō appet: eger abstieat ab oi me p. x. dies: exce
pta dieta tēdēte ad cal'itatē ꝛ siccitatē cū fame ꝛ
siti q̄ntū natura sustinere valuerit: ꝛ tūc iterum
ad curā reuertat. ꝛ pmo vtat aqua apitiua quā
ponit Maly. Prima est fortis ꝛ cōpetit qñ egritu
do est fortis ꝛ nō adest intēsa cal'itas ꝛ fe. ℞ ra
dicē feni apij ꝛ per añ. ʒ. iiij. masti. spice lig a-
loes piret carpoba aza añ. ʒ. ij. fenugre. ʒ. vi. flor
sq̄nāti cassi: elig xiloba. se. cicute añ. ʒ. iij. oppo-
po. armo serap añ. ʒ. i. pass. mund. ʒ. x. coquant
in. v. lb. aque donec ad vnā redeant: ꝛ colent. den
tur omni die. ℥. iiij. cum. ʒ. i. ꝛ ß. olei sambuci. Si
passio nō sit multuꝫ fortis posito q assit cal'itas
detur aqua radicū minoris caliditat quā ponit
Maly. ℞. rad. apij ꝛ fe. añ. ʒ. x. se. apij fen sq̄nan
ti cicute an añ. ʒ. iij. mastiq spice añ. ʒ. ij. ꝛ ß. pass
mund. ʒ. xx. coquantur oīa in . 4. lb. aque donec
ad vnam redeant: detur omni die. ℥. iiij. Ista aq̄
vel supradicta detur in principio pura: ꝛ post pt
dari cū tiriaca vel metridato: vel cōfec anacardi
na: vel q detur. ʒ. i. assefe. vel. ʒ. ß. ꝛ sic paulatim
ascēdēdo. Si nō apparent signa digestionis qd
cognoscitur duobus modis. prime q: non appa
ret aliqua mutatio in melius: nec in vrina appa
ret digestio materie: vt q nō habeat residētiam
in fundo: nec mutat color ei de albedie in citri-
nitatē: vel de rufedine ad colorē mediocrē: tunc

digerat̃ itez materia cū syr° vel aliq̃ ex aquis su
pradict̃.deide purget̃ cū istis pill'is fetidis Ma/
ly. ℞.mirabol'.keb.ʒ.v.opopo.armo.serap' se.ci
cute aloes epa'ān.ʒ.iiij.bdellij pulpe coloq̃ntid̃.
sarcacole.ān.ʒ.ij.eufoꝛ.castoꝛei scamonee ān.ʒ.ß.
croci gariof̃.ān.℈.ij.f̃.massa pill'aꝝ cū succo poꝛ
ri vel betho^c addat̃ sticad̃.arab.ʒ.i.⁊ ß. Sciendū
hic ꝙ pill'e mag' valēt ad purgandū mat̃iā ꝑalib'
q̄ꝫ colatura vel dol' ꝓpterea q: a lōginqoꝛibus ꝑ
tibus attrahūt:nisi eas pa. deglutire nō valeret.
Dos dictaꝝ pill'aꝝ ē.ʒ.ij.vel.ʒ.iij.⁊ hoc semel vel
bis in septimana.Et in die carū ciba patientem
cū iure ꝑdic̃ vel frācolini vel cū pull' colūbaruz
incipiētiū volare vel cū gallina ⁊ silib' ⁊ auibus
paruis ⁊ specieb' facto iure vtat̃ eo . Et si vinuz
det̃ ꝓpter iportunitatē:sit multū limphatū cum
aqua decoctionis achori ⁊ sticad̃ arab. ⁊ saluie.
¶ Fiat ei garga^a hmōi:℞.sategie oꝛiga' radic̃
vꝛtice aco' ān.ʒ.iij.ꝫꝫ' sinap.ān.ʒ.ij. piretri stafi/
za^c.ān.ʒ.i.⁊ f̃.pul'.⁊ misceat̃ cū oximelle sq̃llitico
vel diuretico:⁊ gargarizet̃ sepe ī ieiuno.¶ Aliud
garga^a ℞.pipis piretri sinap.rad̃.cappar̃ stafi/
za^c mastic̃ ysopi salis nit' ān.ʒ.ij.Pōt addi asse/
fe^c.ʒ.iij.fiat pul'.⁊ gargarizet vt supꝛa.Et nota si
cut dicit Maly ꝙ vꝛina sepe inspiciat̃.Et si signa
digestiōis nō apparēt:detur aq̃ radicū. Itez fiat
sternutatoꝛiū aliqd̃ de ill' q̄ dicta sunt ī apo^a vel
epi^a cū ꝯdiso pipe piret° ell'o albo ⁊ stafiza^a et
silibus ſm Auic̃.⁊ Maly multū vꝫvōit' cū elleb̃.
vel ꝙ lardet̃ rafan' gallican' cū clauis ell'i.⁊ stet
ꝑ aliq's dies sub terra ⁊ post lauet̃:⁊ obiectis cla
uis succ' rafani misceat̃ cū oximelle sq̃llitico et
vomat:vel cū vomitiuo qd̃ fit ex succo sq̃lle cum
zuc̃ ad modū electuarij . ¶ Scias ꝙ pillule de
eufoꝛ° multū valēt ⁊ pill'e de rapsia ⁊ pillule iste
multū ꝓbate ℞.turbit albi gūosi.ʒ.iij. hermo/
dactiloꝝ.ʒ.i.⁊ ß.pulpe coloq̃ntid̃.ꝫꝫ' ān.ʒ.i.acho/
ri sticad̃.ān.℈.iiij.piretri pipis nig. bdellij opo'
ān.℈.ij.eufoꝛ.serapi.mast̃.ani.castoꝛei ān.ʒ.ß.suc
ci poꝛri succi mellisse ān q̄ntum suff̃.fiat massa ⁊
dent̃.ʒ.ij.vel.iij.¶ Olea q̄ multū valent sūt olea
cal'a penetratiua . Primū est oleū costi^m Rasis
cui' ℞^o posita ē superi'.Auicen̄.dicit ꝙ oleū nu
cis indice ē exptū:⁊ oleū de narcisco.nā narcisc'
herba ē cui' trūcus ꝑ cubitū eleuat̃ sup terrā:in
q̄ pulchꝛi floꝛes idi coloꝛis exn̄t:hn̄s folia silia
poꝛro:⁊ eius radix ē quasi cepe puū.Oleū de li
lio oleū de spica seu nardinū.⁊ istud oleū nardi
nū laudat Maly ⁊ oleū de amigd̃.amar̃ ⁊ de nu
cib' veterib'. ¶ Et in istis dic̃ Maly ꝙ ponat̃ ali
q̄d de eufoꝛ.° ⁊ casto°.Et in hoc cōcoꝛdat Maly

Sera°.⁊ Aui.⁊ oēs moderni ⁊ antiq̃.Valēt etiā
olea ista.s.oleū iunipi:oleū bn̄dictū:oleū de vul/
pe:de nigella:de ruta:de carui agrestis:oleū iri/
nū:⁊ de sina.⁊ de piret°:casto°:oleū de balsamo
de bac̃ lauri ⁊ silia . ¶ Post igit̃ fricent̃ partes
colli ⁊ doꝛsi cū pāno aspo .⁊ post inungat̃ collū
⁊ doꝛsū cū dict̃ oleis mixt̃ vel sepatis : dūmō in
eis ponat̃ aliq̄d casto.⁊ eufoꝛ.⁊ piretri.¶ Et de
sup ponat̃ tal' saccul'.℞ rad̃.acho. ⁊ yreos ān.
℥.ij.sticad̃.arab.⁊ citri.sansuci mellisse bethoni^c
floꝝ anthos camo.ani. maratri se.petro.⁊ apij
ān.℥.i.ꝯquassent̃ foꝛtit̃ ⁊ fiāt duo sacculi:vn' ad
lōgitudinē colli:⁊ alter ad lōgitudinē sp̄ne:⁊ ha
beāt semipalmū ī latitudīe:⁊ calefacti sup tegu/
lā roꝛatā vino supponant̃.nā istoꝝ cal'itas facit
intrare olea:⁊ ex se sūt apitiui.Frica° cū aqua vi
te vel ardēti multū valet ī initio neruoꝝ ⁊ ī me°
leso.Post etiā fricent̃ mēbꝛa lesa:⁊ vngant̃ cū di
ctis oleis ⁊ bn̄ coopiant̃ ⁊ a frigoꝛe tueant̃. Itē
fricatio rad̃.lilij circa spōdiles multuz valet ſm
Auic̃.Et frica° cū oleo aliquo cal'o cui misceat̃
nitrū valet.¶ Vnguēta pn̄t machinari de oleis
supꝛadict̃ cū axūgijs calidis:vt est axūgia leōis
vulpis murilegi vꝛsi taxonis galline anseris ⁊ si
milib'.⁊ cum herbis calidis appꝛobatis q̄ in si/
rupo ponunt̃.Et valet multū vnguentū aptiaꝝ
marciatō:dūmodo fiat sicut decet.¶ Valet etiā
hoc vnguentū.℞.saluie bethōice ꝑm'aucꝛ̃ yuc
mus.sauie iunipi rute calamēti cupato' rad̃.aco.
rad̃ lilij al.⁊ celestis ān.m. i.olei nucum vel olei
oliue.lt.iij.vini antiq̃ ⁊ boni.lt.iiij.temperent̃ ꝑ
duos dies cōquassata.⁊ postea bulliant vsq̃ ad
vini ꝯsumptionē:⁊ post colent̃ ⁊ addant̃ ista ℞
castoꝛei aga.gūme rute edere sinap̄ . stafiza^c se.
rute bacarum lauri ān.ʒ.iij.eufoꝛ.pipis ana.ʒ.ij.
olei vulpi.℥.iij.marciatō.℥.v.olei nucis indice.
℥.ij.cere.q̄ntū suff̃.fiat vnguētū.¶ Si aūt f̃. pa
ralis̃ ex cōquassatione vel casu tūc opoꝛtet ꝙ me
dicamina etiā ponant̃ sup loca ꝑcussiōis vel at/
tritiōis vel obuiatiōis ⁊ sup loca oꝛiginis coꝛuz
neruoꝝ mouētiū partē lesam.nā si soluz ponat̃
medicina sup locū lesum:modicū ꝓficit:sicut di
cit Ga.in.ʒ.de inte.in fine li.⁊ Auic̃.qui eū seq̄/
tur in fen.2^a.ʒ^a.ca° ꝓpꝛio. ¶ Post vnguēta fa/
ciēda sunt emplastra:⁊ vnū per aliud nō relinq̄
tur.Primū quod laudat Auic̃.est:ꝙ sup mēbꝛū
lesū ponat̃ pix ⁊ resina.⁊ Galienus in passiona/
rio addit piper ⁊ eufoꝛ^m.⁊ deinde cōponant̃ em
plastra rubificātia:vt est emplastruꝫ quod fit de
farina gith ⁊ de sinap.cum melle ⁊ cūmi ruteva
let cum nitro ⁊ sulphure.⁊ q̄n volueris remoue/

re ablue cū aqua sulphurea vel salita naturalr:
vel artificialr: vl' fiat tale emplm. ℞. gummi ar
monia' opo. galba. ⁊ serapi. añ. ℥. ij. piq naual'. re
sine pi'. añ. ℥. i. ⁊ ß. storaq liq̄de. ℥. i. gummi rute
agrestis piret. eufor. myrrhe castorei assefe' nuq
indice nuq mus. pipis ni. anacar. gith sinap. cor
dūeni se. vrtice ⁊ dau. se. rute añ. ℨ. iij. fi. emplm
⁊ vna ps ponat' supra collū ⁊ spiná dorsi ad ma
gnitudinē sacculoꝝ supradictoꝝ: ⁊ altera pars
extendat' vltra supra alutá: ⁊ teneat' supra mem
brū lesum. ¶ Sciendū q̄ membrū lesum supra
quod ponunt' ista rubificantia aliq̄n non bene
ꝯsentiunt. ⁊ ideo ledit' membrū: ⁊ forte excoria
tur: ⁊ tūc oportet remouere vel remitti talia epy
thimata vel empla. Remoueat' igit' emplastrū
⁊ ꝯsideret' membrū an remaneat rubeum ⁊ in
flatū. ⁊ si cōprimat' digitis albificat' locus com
pressus: tūc impssio emplastri est bona. Et si ta
lis rubificatio est magna ⁊ fixa ⁊ nō remouet'
cū comprimit' digitis: nec apparent vestigia al
ba pulparū digitoꝝ: ⁊ etiá appet caliditas mul
tū apparēs tunc tale emplm nocet: ⁊ maxime si
iá aliqua apparēt vlcera: ⁊ tunc remouendū est
ad tempus vel mutandū in debilius: Et hec est
sniā Auicē. ⁊ sequaciū eius. ¶ Vnguentū mira
bile. ℞. squille rute rad. acori et vrtice agrēo
herbe palisis añ. M. i. cōquassent' oīa ⁊ ponant'
in oleo nuq vel oliue veterį. lī. ij. aque salse vl' vi
ni saliti. lī. ij. bulliant' vsq; ad ꝯsumptionē aque
vel vini ⁊ colature addat' nit' eufor. pipis nigri
bacarū lauri añ. ℥. i. ⁊ ß. galbani terebētine. añ. ℥.
ij. cere q̄ntū suf. fi. vnguentū valꝫ palisi spasmo
artetice ⁊c. ¶ Vult etiā Ga. in passio° ⁊ Auicē.
fen. 2. 3ª. ⁊ plres alij q̄ vētose ponant' supra mē
bra lesa sine scarificatiōe vt ibi attrahat' sang. et
spūs ⁊ hoc in capite lacertoꝝ. ⁊ vētose habeant
orificia stricta cū magno igne ⁊ ponant' in diuer
sis locis ⁊ remoueant' violēter. ⁊ post vngatur
mēbrū ventosatū cum melle calo: ⁊ aspergatur
cū pul'. piq ⁊ resine vel alio rubefactio emplo.
¶ Emplm cū q̄ curauit Maly fratrē filij Moy
si principis cui' manus fuit palliticata postq̄ ce
cidit ab equo ⁊ posuit ipm inter spatulas: hoc
est in initio dorsi. ℞. bacaꝝ lauri costi dulq cor
ticis thurį añ. ℨ. v. storaq cala°. ℨ. vij. myrrhe sauie
nuq cipressi acori rob ru. aluis. añ. ℨ. iij. ⁊ ß. croci
castorei añ. ℨ. ij. cardamo'. ℨ. ij. licij lapda. balau
stie. añ. ℨ. ij. ⁊ ß. masticis nigelle añ. ℨ. iij. ⁊ ß. cere
q̄ntum suffi. fiat emplm. ¶ Radix acori posita
in ꝯserna per se curat palisim ⁊ obdormitionē
membroꝝ sine stuporē, Auic. ponit ⁊ ego sum

expertus sumere casto'' vel oleū de kerua vl' sam
bucinū: qd idē est vt repi in glosa: cū aliq̄ yera
vꝫ multū. ¶ Aliqui curāt palisiꝫ fm Auic. dan
do yere. ⁊ pipis añ. ℨ. i. ⁊ si sumat' aliq̄d de supra
dictis non capiēt statim potū: vt diutiorē in sto
macho facit morá. ¶ Valet etiam tantundē de
pipe ⁊ casto° añ. Auic. Assafetida bibita multū
valet vel linita vel gargarizata Auic. ¶ Quan
do mē'' videt' meliorari bonū est q̄ exercitetur:
⁊ illud sit citra fatigationē. q: q̄n laboriose exer
citatur mēbrū dolet ⁊ nerui debilitant' ⁊ dol'. re
manet magis q̄ oportet. Ipm ergo stringēdo
⁊ dilatādo lauādo ⁊ aliq̄lr cū saluia fricādo ex
ercitet': ⁊ cure supradicte freq̄nti' iterēt'. ¶ Ana
cardi ꝯfert frigori neruoꝝ ⁊ eoꝝ mollificationi
palisi ⁊ torture. Auic. ¶ Assaf: si ex eo bibat' au
re' vn' cū vino pipe ⁊ ruta valde ꝯfert dolorib'
neruoꝝ ⁊ terba° ⁊ palisi. Aui. in. c. ꝓpo de assaf.
cordumc' ꝯfert egritudib' neruoꝝ ⁊ dolori an
che. ⁊ ꝯfert palisi ⁊ ꝯcussiōi lacertoꝝ. Auic. in. ij.
In p° expimēto. v. c. Rap ponit optimū medi
camē azaricōis qd vꝫ ad fe. crōicas: ⁊ aufert ty
pū ⁊ dissoluit vētositates ⁊ laxat hu. viscosos ⁊
vꝫ palisi. ℞. iris. i. radicis ireos. ℨ. x. pipis nig. lo.
⁊ al. an' scordi castorei folij se. rute aza' amo' gal
ba. satureg° san. anserį ficci serapi. xiloaloes car
pobalsa' añ. ℨ. ß. spice' croci añ. ℨ. iij. camedreos
camipiteos maiorane folioꝝ rute agrest. ame
os mente carui gariof. añ. ℨ. iij. turbit ad pōdus
omniū. Si vis q̄ sit laxatiuū agar'. ℨ. ß. mell' co
cti ⁊ despumati q̄ntū suf. fiat electuariū def. ℨ. i.
⁊ ß. cū aqua cala decoctiōis aza'. Et vide ibi lau
des istius medicine: q: multotiēs per Rap. fuit
expta ⁊ approbata ꝯtra infirmitates iūcturarū
et asma ⁊ dolorē frigidū: ⁊ dissoluit vētositates
¶ Alia medicina laxatiua quā pōit Rap. in. 8.
expimēto. 6. c. ꝯtra epil'iam ⁊ paralisim. ná laxat
hu. viscosos ⁊ ipe semp vtebat' eo. ℞. ag' absin
thij colōq̄ntid. añ. ℨ. i. ligni aloes masticis añ. ℨ.
iij. spice' armōia. assef. serapi. rad. lilij celestis añ
ℨ. i. ⁊ ß. cū aqua decoctiōis an' ⁊ arist°. lo. ⁊ ro. et
melle conficiant': ⁊ det' ad quātitatem auellane.
¶ Et scias q̄ q̄n palis est ꝓpter ineptitudinem
mēbroꝝ nō potentiū recipe influctiā spūū: tūc
mltū vꝫ vētosa° absq; scarificatiōe in mult' locis
illi' mē' ⁊ fricatio cū reb' rubificātibus ⁊ posi°
emploꝝ rubificātiū. Et ista ieprit° freq̄nti' vēit
i senib' ⁊ in paliticat' pp frig' extriseū vbi ꝯtin
git mē'' iá eē q̄si mortificata ⁊ iepta. ¶ Vnguē
tū d bdellio ex descriptiōe Mebē' qd ꝯfert spas
epil° palisi ⁊ egritudibus neruoꝝ frigid. ⁊ lenit

nodationes neruorum. ℞. bdellij. ʒ. vi. eufor. ʒ. iij. castorei. ʒ. iij. serap. ʒ. iiij. cere. ʒ. xxv. olei sambucini de herua quod idem est. vt regi in glosa Haly. ʒ. x. bdellium et sera[m] in aqua infundantur nute agrest: et fiat vnguentum quo vngatur. ¶ Vel fiat aliud ad idem. ℞. casto. ʒ. ij. piret. eufor. stafisa. ʒ. finap. an. ℈. iiij. olei de herua vel cost. ʒ. xx. al. ʒ. xx. cere quantum suff. fiat vnguentum. pot addi ysopus humida et gummi. ¶ Sequitur sirupus multum laudatus a G. in magno antidota. valens ad omnes morbos frios flegmaticos et ad dolorem et debilitatem neruorum et epilentiam et palisim et dormitationem carnis et tremorem et ventositatem inflationem et emorroydas. et pot vocari sirupus de sticados. ego vsus fui eo in litargia et confortatione memorie. ℞. sticados. ʒ. xx. epythimi. thimi. mentastri. origa. an. ʒ. x. se. fe. anisi cassielig. piret. carui. an. ʒ. xv. coquantur in. x. lib. aque vsque ad consumptionem tertie partis. addatur mell. lib. ij. et sic addatur in clarificatione cinamomi piperis lon. et ni. cala. aro. spice. costi gariofi. an. ʒ. i. fiat sirupus si sit delicatus: coletur si non iste spes remaneat in sirupo.

Dieta Aer in quantum est possibile fit calidus et siccus: panis bonus non opirus nec azimus. et in primis tribus aut quattuor diebus nihil comedat: sed detur in potu aqua ordei vel ydromel quantum virtus tollere poterit saltem vsque ad decimumquartum diem: teneat dietam tenuem: et famem et sitis patiantur: et quando vides quod debilitantur: dabis cibos leues: vt sunt carnes auium vsualium et carnes mutonis in parua quantitate et sint coste et vitab bouinas porcinas ceruinas et aues aquaticas: et vitabit omnia legumina et caseum et omnia vaporosa et sinapis. quia contrarium effectum inducunt nostre intentioni. scilicet repletionem in cerebro. vinum nocet eis saltem in principio. nam frigidam materiam in neruos penetrare facit etiam quia aliquando conuertitur in acetum: et acetum est nobilior res neruis: ideo nocet. In declinatione tamen pot dari vinum antiquum non aquosum nec viride in parua quantitate. et tale vinum in parua quantitate sumptum confert valde egritudibus neruorum secundum Auic. et si sumatur in magna quantitate: eis valde nocet secundum eundem: bibat ergo in principio ydromel. Omnes spes calide sunt eis vtiles. et fiat ei salsamentum de saluia et menta cum spebus: et distempentur cum vino. Viter omnes fructus humi. vtatur pineis: quia multum sunt appropiate: vitet omnes pisces preter salitos: de quibus aliquando pot sumere dum tamen post tolleret sitim. Vitet lactucas portulacas caules et omnes herbas frigidas sed vtatur feniculo. petroselino saluia ysopo et similibus. Caueat ab aceto et agresta et pomacio. Dicitur quod caro hirci recens et salita neruis frigidis confert: vt ponit Stephanus arladi in suo antidota. ¶ Item frequenter teneat in ore partem nucis mus. aliquando gariofi. aliquando cubeb. et breuiter omnes res non naturales declinet ad caliditatem et siccitatem Sudor bonus est eis: sed post caueant a frigore. et membra paliticata pellibus vulpis tamquam calidioribus preter leonina inuoluantur immo etiam totum corpus. Ponit Aui. quod si in aliqua fe. et palisis sil affuerint: tunc oximel cum suc. rosarum erit optima medicina.

Clarificatio Primo nota secundum quod dictum est: quod in principio non competunt medicine fortes extra nec intra: vt sunt medicine euacuatiue. quia humor fri. est et viscosus: et in principio non constat ipsum fore digestum. nunc autem lex est: quod digesta medicari et non mouere cruda. primo aphorismorum aphorismo. 22. Secundo scias quod palisis est morbus fri. multum humidus: ideo non pot curari nisi cum medicis multum calidis et sicc: et ideo in tempore calido cum cautela regendus est pa. nam si per an dicta non sanatur nec melioratur pa. deffine in estate ab omni medicina excellenter calida ne forte in patiente nutrias morbum acutum et ipsum perdas. Verba sunt Haly in. 2. de regali dispone. c. de paralisi. ¶ Tertio posito quod flobotomia competat quaeritur ex qua parte debet fieri: Respondit G. in passio. in hec verba. Et flobotomia adhibendus est omnibus paliticis. si in dextra parte fuerit palisis. id est in manu vel in pede vel in quacumque regione dextra capitis: ex brachio sinistro flobotomatur. quod si in latere sinistro aut in regione capi. sinistra ex dextra flobotomatur: dummodo emissio sang. fiat secundum etatem et secundum mutationes san. hec ille. ¶ Quarto nota quod palisis semper est per colligantiam: materie quando est a qualitate vel materia. nam illa qualitas vel materia que facit palisim: aliunde comunicatur nuche et neruis: que secundum propriam naturam non deberet ibi venire: et ideo dicitur quod sit per colligantiam etc. ¶ Quinto quaeritur quis morbus est in genere: Dico quod est officialis. quia opilatio viarum et membrorum ex quo membra officialia suas non possunt exercere operationes. nam ad hoc quod spiritus motiui et sensitiui ad membra transeant subiecta requiritur quod nucha sit libera: et similiter principia neruorum et clara et pura. Quando autem sunt opilata: fit palisis et multa alia. Iste autem morbus comunicat secum morbum consimilem quia malam frigidam cum materia: aliquando sine ea. Ex istis poteris percipere conclusiones et correlaria multa. ¶ Sexto quaeritur cum nerui non habeant foramen: immo sunt compacti et duri respectu corporis: quomodo spiritus per eos possunt transire ad faciendum operationes sensus et motus. similiter virtus sensitiua et motiua: Respondet G. 4. de mor. c. 5. in hec verba. Si nerui viam penetrabilem non habeant quemadmodum splendor solis penetrat in aqua et aere: similiter predicta virtus sensitiua et motiua et sensitiua a suo descendit initio per eos eos penetrans. patet ergo quod talis virtus transit irradiatiue.

¶ Septimo nota q̄ aliqñ pōt venire opilatio ꝛ defect⁹ in motu ꝛ sensu ꝑpter duriciē in ipis neruis ꝛ in origine eoꝝ ḡnatā: ꝛ hoc ex grosso nutrimēto ibi apposito. Et hec est itentio Ga. vbi supra. l. 4°. de morbo. c. 5. Et tūc talis ablatio sēsus ꝛ mot⁹ fit paulatī cum freq̄nti stupore ꝛ q̄si formidatiōe i subiectis mēbrꝭ. Et tūc cura istius fit sicut cura supradicta. Dī ergo ſm Ga. ibidez q̄ sicut nebula ꝛ fum⁹ que in aere existūt ꝓhibēt splēdorē ꝛ radios solares: q̄ nō possūt penetrare nec illuminare aerē vel aquā: ita ex impedimentis supradictis impedit virtus motiua ꝛ sensitiua ꝛc. ¶ Octauo sciendū q̄ mē^m^ paliticū nutrit q: nutrimentū transit ꝑ vias latas ꝛ ꝯcauas spūs aūt ꝛ v̄tus sensitiua ꝛ motiua ꝑ vias cōpactas: q: ꝑ neruos. ¶ Nono q: facilius impedit ꝛ cū minori cā trāsit⁹ spūs q̄ trāsitus hūoris cōpaꝝ inter se meatib⁹ eoꝝ. sicut pꝫ de pua nube q̄ impedit radiū solis nō t̄n īpedit grādinē descēdentē: nec sagittā ascēdentē ꝛc. q: attractiua v̄tus q̄ est in mēbris iuuat ad hoc: ſ3 nō ponim⁹ virtutē attractiuā spūs. Et q̄ntū ista v̄tus attractiua est magꝭ debilitata ꝑpter morbū: tāto nutritio ē debilior ꝛ minor ꝛ iō nutrit mē^m^ paliticatū. ſ3 diminute: ꝛ iō diminuit ꝛ demacrat. ¶ Decio dubitatur si palis ē morb⁹ ꝯtagiosus. Dī q̄ nō: q: ad h̄ q̄ morb⁹ sit ꝯtagiosus req̄rit q̄ ma^a^ a qua ḡnatur sit corrupta vel venenosa vel vtrūq̄: ꝛ q̄ mēbrū i q̄ ē morb⁹ sit corruptū int⁹ vel ex̄ vl' vtrūq̄ in paralisi aūt nō ē sic: q: pōt fieri a ma^a^ nō corrupta ꝛc. Silr̄ epilēa nō sp̄ est morb⁹ ꝯtagiosus q: pōt fieri a ma^a^ q̄ nō est corrupta. ſ3 solū peccabit in q̄ntitate. Vñ morbi ꝯtagiosi habent per hos v̄sus. Fe. acuta. i. pestilētialis ptisis pedicio scabies ꝛ sac ignis. Antrax lippa lepra nob ꝯtagia prestāt. ¶ Undecio videt q̄ palis molestior est in iuuene q̄ i sene: q: cū discōuenientia ꝑticulariū: cū fit ex humiditate flātica. ꝛ q: ē morbus fri. in cōplone: ꝛ iuuenis q̄ntū ad cōplonē ꝛ etatē est calidus ꝛ siccus. senex aūt frigide ꝛ hu. cōplexionis ē ꝛ etatis. igit ꝛc. ꝯña vꝫ. aūs ē ꝑpo. 2 āpho. āpho. 34. In morbis min⁹ piclitant egrotātes ꝛc. o^m^ tenēt oēs: ꝛ pꝫ ad expiētiā. Dicendū q̄ molestia pōt cōsiderari q̄ntū ad intentionez lesionis facte in sensu vel ī motu. ꝛ sic molestior ē cū discōueniētia ꝑticulariū: ꝛ hoc ī iuuene. naꝫ ibi arguit maior cā: ꝛ ꝑ ꝯñs maior effect⁹: cū cā debeat ꝓporcionari suo effectui. Alio modo pt ꝯsiderari molestia q̄ntū ad faciliorē curā: sic ꝯsiderādo molestior ē i senectute. Primū ꝓbat q: i etate iuuētutis fortiora sūt sinthomata rōne paliśis. s. q: illa⁹ nocumēti facta ē a ꝯtrario: ſ3 si absolute ꝯsideret nocu^m^ sic maius est i senectute: q̄ in iuuētute. q: min⁹ curabilis ꝛ tardi⁹ ꝓsupposita eq̄li magnitudie morbi ꝛ cāe ei⁹. vel ḡuitate ꝛ in vtroq̄: cū senex sit debilis v̄tuꝫ: iuuenis fortis. nūc aūt sic ē q̄ v̄tus est q̄ curat morbos: maxime si fortis ē. vt dicit Ga. p° de febrib⁹ ad glauconē. c. x. Q̄ð aūt sit maior cā i iuuenc pꝫ ex dicꝭ Ga. i 9° āpħ. pallegato vbi dicit q̄ forꝭ ē ignis q̄ aq̄ nō extinguit. a sīl' forꝭ ꝛ multa ē materia fri. q̄ in iuuene nō calesit ꝛ nō digerit. In sene autē ꝑpter ꝯuenientiā ꝑticulariuꝫ faciliter paralisis generat: q: magna pars generatiōis morboruꝫ est corporis passuri preparatio. ꝛ sic respectu ma^e^ molestior ē in iuuene: ſ3 respectu v̄tuꝫ i sene. Per hoc ad rōnem dico q̄ ad veritatem ampho^l^ tres ꝯditiōes requirunt. Pria q̄ egritudies sint eiusdem spēi. Scđa q̄ sint eq̄les. Tertia q̄ sit eoruꝫ ad idē subiectū vel ad diuersa eq̄litas v̄tutis. Et t̄n i illis nō est eq̄litas v̄tutis. ¶ Duodecimo dubitares ex cui⁹ defectu v̄tuꝫ sit palisis. pro isto ꝛ pro alijs silibus est sciendū ſm intentionē oīuꝫ autoꝝ ꝛ Ga. in 3. de cōibus ca°. 2. vltra mediuꝫ capli. ꝛ in p° ampho. 9°. 22. Digesta medicari: q̄ in vnoquoq̄ mē° sunt quattuor virtutes naturales. s. attractiua: retētiua: digestiua ꝛ expulsiua Idē dicit. 5. de mor°. c. 2. in fine. Et si iste bn̄ operent ꝛ corpus regāt tūc corpus ē sanum. ꝛ si aliq̄ peccet freq̄nter: ex pctō eius sine defectu aliquis morb⁹ ḡnatur. ꝛ hec ē snīa Ga. 5. de morbo. ca. i. Et vix aliq̄s morbus fit a cā itrinseca q̄n aliq̄ ex istis erret. Et ideo dicit Ga. xi. de ingē°. c. 3°. vbi loquit de causis putredis: q̄ si hu. in corpe moueant ꝛ dissoluēda. i. resoluēda vel expellēda ab eo dissoluant. i. expellātur mīme ī corpe ḡnabit putredo: maxie si regat a natura in corpe aīal' existēte. nā ſm Ga. ibidē ꝛ vbi supra dictū ē q̄ licꝫ corpus ab initio sue creatiōis hꝫ motū siue v̄tutē naturalē ꝑ quā superflua ꝛ putrefacta expellit. Dico ḡ q̄ palisis a cā itrinseca fit ex defectu isti⁹ v̄tutis regitiue natural'. digesti^e^ q̄ deficit i digerēdo ꝛ expulsiue q̄ deficit in expellēdo nociua. ꝛ certe iuuat ad hoc defectus rōnis q̄ deficit in nō iudicādo. q: nō iudicat multitudinē maloꝝ ciborū malū morbū in corpe ḡnare: ꝛ si iudicat: ꝛ illos malos cibos nō desutat iā rōꝛ intellect⁹ succūbunt: ꝛ bestialitas dn̄atur. ¶ 13°. dubitat cui v̄tuti magꝭ nocet palisis? Rñdet Ga. 5. de mor° c. 2. ī hec v̄ba. Dico ḡ nocu^m^ volūtarie actionis mollicie esse ac spas^m^ ꝛ tremorē. Pꝫ ḡ q̄ magꝭ nocet virtuti voluntarie motiue: ꝛ aliq̄n sensitiue.

¶ Quartodecimo nota ƀƺ itētionē Ga.5.āpħ.
ꝯ°.15. Si vo hyēs ꝛc. allegārꝫ ypo. ī pitoneō no/
xamaton ꝙ palisis libenter venit ī pte dextra. et
cā est: q: vie sūt latiores: ꝛ ꝑ ꝯñs patiores ad su/
scipiendū hūiditatē fluētē: etiā illa ps ē magis ra
ra ꝛ porosa rōne maioris caloris: ꝛ ꝑ cōsequēs
magis susceptibilis materie fluētis.

¶ Capitulū. xxi. de spasmo.

Spasmus est egritudo ner
uosa: q̄ mouentꝰ
lacerti v̄sus sua pncipia cū ablatione
motꝰ. Istā ponit Auic. Ga. vo. 5°. am
pho. ꝯ°. 5. ibi In īmoderata purgatione: dicit ꝙ
spasmꝰ ē inuolūtariꝰ motꝰ volūtaria obtinēs lo/
ca. Johēs ianuēsis ī ꝓsodia dicit. Spasmꝰ gre/
ce latine ꝯtrac° ptiū aut neruoꝝ dr. Et hec ē re/
cta eius interpretatio: ꝛ iō nō diffinitꝰ: ƀ interpta
tur. Scias ƀm Ga. 5. de intꝰ. c. 5. ꝙ qñ corpꝰ est ƀƺ
cursū nature volūtas q̄ est ordiata ī initio neruo
rū: que quidē volūtas ē in cēntia cerⁱ isto p° dat
volūtariū motū neruis. deide ꝑ neruos portatꝰ
ad lacertos: ꝛ tūc lacertꝰ attrahit mēm cū q̄ ligatꝰ
ꝛ hoc facit qñ ꝯstringitꝰ: ꝛ ad suū originē reuerti
tur vel corrugatꝰ. silr in spas° fit talis corruga° vł
ꝯstrictio. ꝛ hoc a mor° nō a volūtate vel a v̄tute
volūtarie mobili. Et iō motꝰ spa. est oppositus
motui huiꝰ lacerti q̄ fiebat ī sua saniᶜ. Nā qñ la
certꝰ vel neruꝰ sup̄flua hūiditate vel viscosa im/
bibitꝰ vel desiccatꝰ in vltī° siccitatis necesse est vt
fiat silꝰ cōtractio vi morbi ꝛ nō nature. ꝛ hec ē
sñia Ga. 6°. de mor°. c. 2. Et idē dicꝰ. 6. āpho. ꝯ°.
39. ibi: Spa. fit. Ad noticiā seqntiū nota ꝙ auto
res ponūt aliq̄s diuisiōes de spas°. Nā quidā est
de plenitudine: aliꝰ de inanitiōe sicut dicꝰ ypo. 6.
ā pho. āpho. 39. Idē dicit Ga. 2. ampho. ꝯ°. 26.
ibi. ffe. in spa°. ¶ Scd̄a diuisio ē quā ponit Gꝰ
4. ampho. ꝯ°. 56. ibi. A spasmo ꝛ tetha°. vbi dicꝰ
Spasmꝰ eñ gnālitꝰ triplex est. vł eñ est añ vł re/
tro vel tethanꝰ. i. vtrūqꝫ tenēs. ¶ Terᵃ diuisio po/
nitꝰ ab oibꝰ maxīe ab Aui. Nā spa. aliqñ ē ī puerꝭ
citra. 7. annos. ꝛ talis facilitꝰ venit ꝛ facilitꝰ curatꝰ
Aliꝰ ē in alijs etatibꝰ: ꝛ iste cū difficultate curatꝰ.
¶ Quarta diuisio q̄dā spa. añcedit fe. ꝛ aliꝰ sub
seqtꝰ fe. ¶ Quīta. q̄dā spas. vēit post superfluas
euacuatiōes vł lōgas fe. ꝛ talꝰ ē de inanitiōe. Aliꝰ
ē absq̄. fe. vł in pncipio eius vel sine purgatione
vel in pncipio eius: ꝛ talis potest eē de replōne.

Causa spasmi vel ē pmitiua: vel añs: vel
cōiūcta. Cā pmitiua vel ē frīas cō
pmēs: aut calītas dissoluēs ꝛ matīas ad neruos
ꝛ lacꝰtos penetrare faciēs vł eos dsiccās vł pt eē
morbꝰ reptiliū venenosoꝝ: sicꝰ ē pūctura scorpio
nis vel pōt eē pūctura nerui cū ferro vel aliq̄ ni/
miū acuto nimiū ēt, exercitiū ꝛ labor desiccans.
fluxꝰ vētris vł san. a vulnere vł alitꝰ nimiꝰ coitꝰ. i/
scisio nerui vel lacerti ex trāsūso. calꝰ obuiatio ti
mor: sicꝰ dicꝰ Auic. vel sustētatio: vel cōpressio: ex
q̄ sequitꝰ effusio maᶜ ad mēm spasmatū: ꝛ ī eo re
tinetꝰ. ꝛ siccitas neruos desiccās ꝛ ianiēs. ꝛ silīa
his. Cause añcedētes aliqñ sūt nimia calītas ꝛ
siccitas corpis desiccās ꝛ inaniēs neruos vel la/
certos causans spasmū ex inanitiōe: vel calītas
dissoluēs ꝛ replēs neruos ꝛ lacertos vel eoꝝ ori
ginē causans spam ex replōne. vel ē hu. flāticꝰ vt
plurimū sicut dicit Ga. 2. ampħ. ꝯ°. 26. ibi. ffe.
in spa°. Cā spaⁱ de replōne frī. vel viscosi sūt hu.
ipm mēm vbi spasmꝰ fit nutriētes. vel ē hu. me/
lācolicꝰ vel sanguineꝰ. vel ē apa in q̄ mᵃ coadu/
natꝰ. vel occupat tm̄ vnā partē nerui vel lacerti vł
pncipiū eoꝝ: ꝛ ad cōtractionē illius ptis alie p/
tes ꝯhuntꝰ. nā si spa. nō ē cū apate: tūc maᵃ ē ma
gis ibibēs vel cōprehēdēs totū neruū vel lacꝰtū:
ƀm ꝙ dicꝰ Aui. ex ipa q̄dē plm accidit spas. ꝛ re/
mouetꝰ cito. Pōit Aui. ꝙ sqnātia plebꝰ ꝛ frenesis
pñt eē cā añs spasmi qñ mᵃ istaꝝ nō euatꝰ: ƀ mit
titꝰ ad neruos vel lacertos vel eoꝝ originē. Ver/
mes etiā pñt eē cā spasmi cū eoꝝ mala qliᶜ ꝛ fu
mis ab eis eleuatꝭ ad caput a q̄bꝰ refugit cem ex
ꝯhitꝰ. ffe. etiā pōt eē cā spasmi sicꝰ dicꝰ ypo. 2. am/
pho. āpho. 26. ibi. ffe. in spas. Aliqñ etiā fit spas.
de replōne p̄cedēte fe. dissoluēte hūo. ī corpe ple
ctorico sicut ponit Gordo. ꝛ tūc nō ē p̄sumēduꝫ
ꝙ fit ex inanitiōe: nisi fe. ꝑ longū tpꝰ pdurauer/
rit. ffumi male q̄litatꝭ resoluti a v̄mibꝰ vel a cor/
ruptione eoꝝ ꝛ do. vehemēs ꝓpter hu. calꝫ mor/
dicatiuū pūgentē cū mala q̄litate venenosa pue
niēs ce° vel neruis vel lacertꝭ: ꝛ frītas vehemens
q̄ cōgregat neruū ꝛ lacertū ꝛ ipm īspissat ꝛ ꝯhit
v̄sus suā originē ꝛ punctura scorpiōis vel alteriꝰ
venenosi aialꝰ. ista qttuor pñt causare spam q̄ nō
ē de replōne sicut dicit canonista nr Auic. i. c. de
spas° ī medio colūdⁱ ibi. Et qñcūqꝫ fit spas. q̄ ad
materiā nō ꝓportionatꝰ ꝛc. Nec etiā ē dicēdū ꝙ
est de inanitiōe. nā cū aliq̄d ex istis adueniēs ner/
uis vel lacertꝭ ista mēᵃ refugiūt ꝛ ꝯhūtur ꝛ con/
gregantꝰ ad expellendū illud nocumentū: ꝛ faci/
unt spasm: sicut accidit ī epiᵃ a fumo eleuato ab
aliq̄ mē° ꝛc. Crapula dieta buida replō corpis
ꝛ venaꝝ iuuāt spasm. Nimiꝰ sensus orifiⁱ sto¹ si
hu. male qualitatis in eo est. Co. eruginosa po/
test eē cā spasmi. Auic. vbi. s. Aliqñ spas. ē ex cōi
tate alioꝝ mēbroꝝ; vt ē matrix vesica ꝛ cetā silīa

¶ Cã ꝯiũcta spasmi ⁊ imediata est ꝯctio nerui vel lacerti inq̃ntũ spas. ꝯsideratur ꝙ est morb⁹ in figura: sed qñ simpl'r ꝯsideratur ꝑut est ꝯctio ⁊ nõ morbus in figura talis ꝯctio est spasmus q̃ nõ ꝑducit seipm vt in phisica supponitur: sꝫ repletio nerui vel lacerti vel eoꝝ desiccatio vl' inanitio vl' mordicatio vel pũctio vl' q̃litas mala vl' venenosa. Iste sunt cãe ꝯiũcte spasmi qñ ab aliq̃ ipa rũ ꝑuenit spasm⁹. Scias ꝙ ĩ spas. de repl'one ⁊ inanic accidit neruis ⁊ lacertis sil'r qḋ accidit chordis instrũtoꝝ musicoꝝ. nã si tẽsis extitib⁹ chordis ponatur in domo, hũida vel aere siccissimo rumpuntur iõqꝫ musici dũ reponũt organa: fimbrias laxas dimittũt. Verba sunt Ga. 5. de mor°. c. ij. Idẽ ponit G⁹. 6. ãph. ꝯ°. 39, ibi: spasmus fit ex plenitudine.

Signa ꝑpa isti⁹ passiõis sunt fritas et ꝯctio mẽbri. ita ꝙ nõ põt plicari nec extẽdi tũc dicim⁹ ꝙ illud mẽm ẽ spasmatũ. ¶ Sig' ãt tethani sũt ꝙ añ ⁊ retro est corp⁹ extẽsuꝫ equal'r: ⁊ tibie ⁊ brachia q̃si ita cito frangerentur sic plicarentur: ⁊ q̃si totũ collũ in spina dorsi. Iõ dicit G⁹. 4. ãpho. ꝯ°. 57. ibi. A spasmo et tethano. Tethan⁹ est spasmi spẽs in q̃ cũ mẽm q̃quo° sit spasmatũ nõ appet nisi ꝙ añ ⁊ retro extendit equal'r. vñ etiã ꝑpe tethanus extẽsio dr̃ vbi supra. Pulsus spasmati est debilis durus diuersus in velocit ⁊ tardit: ⁊ vr̃ ꝙ vna arteria subito feratur sursuꝫ sic sagitta: ⁊ iteꝝ alia subito attrahatur ad intra. sic dic̃ Gal. in li. de introducẽdis in pulsu. ⁊ Auic̃. idẽ dic̃ trãsumptiue. Zñ vrina hꝫ diuersitatẽ ꝯm diuersitatẽ cãꝝ. q: aliqñ est remissa matie qñ ẽ a frãte. vel pp ascẽsuꝫ vapoꝝ ad ca. sicut appet in freneſi. Aliqñ ẽ nimis intẽsa: matie qñ est cũ fe. ¶ Sig' cãꝝ: si ẽ ex plenitudine ꝯm Gm in. 2. ampho. ꝯ°. 26. ibi. ffe. in spasmo. in hꝫ vba. si sano spa. supuenerit subito necẽ est illũ de plenitudĩe fieri. Et Aui. addit ꝙ tũc mẽm nõ bibit cito oleũ cũ quo vngitur nisi ꝑuenerit illi caliditas ꝑpinqui tpis. Et si ẽ ex inanitiõe venit paulatĩ: ⁊ ꝑcesserũt aliq̃ egritudĩes ad quas sequitur aliqḋ genus euacuatiõis: vt est fluxus san. a vulnere vel fine: vel fluxus vẽtris ꝑ se vel ex mẽ: vt est ex°orus euform ⁊ sil'a. Si sit ab hũo. flãtico appent signa flãtis paucitas caloris: fluxus saliue: hĩtudo flãtica ⁊ ꝯueniẽtia aliorũ ꝑticulariũ. Si est ex san. adest rubedo in facie ⁊ in mẽ° egro. ⁊ vene sunt plene ac rubedo ẽ circa oculos ⁊ faciẽ. Si a mĩa: adest paucitas hũiditatis ⁊ color fuscus in corpe ⁊ in mẽ°: ⁊ nõ adest calitas in tactu. Si ẽ ꝑpter apã cognoscitur ꝑ inflatiõnẽ loci apãti ⁊ p' dol'. Et etiam ꝯm spẽs apãtis indagãtur signa. nã si est flegmon: est maior pulsatio tumor ⁊ rubor: ⁊ si ꝫimia: adest laxitas ⁊ paucitas dol'. ⁊ sic de aliis. Si est a vẽtositate: cog̃scitur: q: cito recedit. sic pꝫ in crãpa. Si venit ꝑpter fe. cognoscitur. q: aduenit torsio ⁊ rubor vel in aliq̃ extremitate ocli: ⁊ in circuitu eius: ⁊ adest stridor dentiũ: ⁊ nigredo lingue: et ꝯstrictio cutis capitis ⁊ rubedo vrine: ⁊ post efficitur alba ꝑpter raptũ mac. sup⁹ pulsatio timporũ ⁊ venarũ capitis. ⁊ aliqñ retinetur vrina. Sig' aũt ꝙ materia squinãtie mittitur ad neruos: hoc cognoscitur in pulsu. Si spasmus est ꝑpter materiã pleureꝫ ꝑmutatã ad loca neruosa: tũc cognoscitur q: adest nimia ꝯstrictio in anhelitu ⁊ febris nõ est multũ fortis. Si est ꝑpter materiã freneſis ꝑmutatã ad loca neruosa: tũc icipit cũ timore ⁊ multitudine palpitatiõis: ⁊ cũ stridore dentiũ: ⁊ post torquetur oclus ⁊ ceruix seu collũ: ⁊ manifeste tũc appet spasm⁹. Ista ponit Auic̃. Et si venerit ꝑpter nimiũ sensuꝫ orificij sto¹: ita ꝙ qñ ad ipm mittuntur mali hũores tũc fit spasmus: signũ eius est ꝙ ꝑcedit vomit⁹ ⁊ dolor ⁊ pũctura: ⁊ mordicatio in orificio sto¹. Sil'r accidit aliqñ a vesica vel matrice: q: sũt mẽa multũ neruosa. Signũ vermiũ dicetur in c. ꝑprio.

Pronosticatio ffe. in spasmo melius est: ꝙ ecõuerso. 2. ampho. ãph. 26. Cã datur a G° in ꝯ° q: si spas. de repl'õe ꝑcedit ⁊ subseq̃tur fe. acuta calefacit ⁊ dissoluit hu. q̃ implẽt neruos ⁊ lacertos. sꝫ si spas. sequitur fe. acutas vl' pacutas q̃ desiccãt corª: signũ est ꝙ spas. ẽ de inanitiõe. Idẽ dic̃ G⁹. 4. amph. ꝯ°. 57. in hec vba. Qualiscũqꝫ sit spas. post fe. mortalis est ⁊ pessim⁹. Si vo ante: nõ. Sil'r ibi. A spasmo ⁊ tethano. Idẽ dic̃ ypo. 4. ãph amph. 69. In fe. acutis spas. ⁊ circa viscera dolores fortes malũ. Scḋo iudicam⁹ ꝯm ypo. Spasm⁹ ex ell'o mortale. 5. ãph. ãph. i. Et hꝫ intelligitur ꝯm Gm post nimiã purgationẽ: q: in initio purgatiõis si venerit spas. ex effusiõe male mac ad orificiũ sto¹ ⁊ inde cem ledatur q: sto⁹ seq̃tur ca. in passiõe: ⁊ ca. stom. tũt cã hui⁹ ẽ magnit° nerui descẽdẽtis a ca. ad os sto¹: sicut dic̃ G⁹. 3. de int̃. c. i 2. vel. c. 7. ꝯm aliã trãslationẽ. ¶ Ideꝫ dicitur. 4. ãpho. ꝯ°. 17. ⁊ tũc r̃. spas. tũc talis spas. nõ est mortalis: imo purgata illa maª sequitur spasmi sanitas: sicut exẽplificat G⁹ in ꝯ°. ꝑ°. 5¹. ampho. de iuuene q̃ euõit co. eruginosaꝫ. ¶ Tertio spas. ḋ repl'õne curabil' est. ⁊ de ĩanitõe icurabil': q: postꝙ subalis hũitas nerui ⁊ lacti ẽ ꝯsũpta:

irrepabilis ē: ſʒ ſupflua ⁊ extnea eos ībibēs ꝑ naturā ꝯſumptibilis ē. Etiā qꝛ facili⁹ eſt rē hūidā exiccare ꝙ̄ ſiccā hūectare. vij. de ige. c. vi. Dū inqͣ̇t in mutatiōe aūt hūiditatꝫ ⁊ ſiccitatꝫ eq̄lis eſt ſpes ſecuritatis: diſpar tñ erit tp̄s ⁊c̄. ¶ Quarto in vulnere ſpaſm⁹ ſupueniēs mortale. ſ. āpħ. āpħ. ij. G⁹ tñ in ꝯ° dic̄ ꝙ iſte āpho⁹ nō ſꝑ ē ver⁹: ſʒ vt pl'imū. ¶ Quīto ſan. multo fluēte ſpa. innatus aut ſingult⁹ mortale. ibidē Aui. ʒ. ¶ Sexto ſpa. ⁊ ſingult⁹ poſt nimiā inanitionē maluʒ. qꝛ vr̄ eſſe ex inanitiōe. ¶ Septio in īmoderata purgatiōe ſpa. aut ſingultus innat⁹ malū. vbi ſupra āpho. 4. ¶ Octauo ſi inebriat⁹ aliq̄s repēte ſine voce fi̇̄. ſpaſ° īnato morit̄. ſi nō fe. cū accipiat: aut ad horā veniēs ſʒ quā crapule ſoluunt̄ locut⁹ fuerit. ibidē amph. ſ. ¶ Nono ſpaſ° ⁊ tetha° fe. ſupueniēs ꝯditiōib⁹ in clarifica͛ poſitis ſuatꝫ in ſeptio notabili ſoluit egritudīuē. 4. am pho. āpħ. vij. ¶ Decio q̇cūq; a tetha° cōprehendunt̄ in. 4. dieb⁹ percūt. ſi v̇o hos effugiūt ſani fiūt. rō ē qꝛ tethā⁹ morb⁹ eſt pacut⁹ ab vtriſq; anterior: ⁊ poſteriori ſpa¹ motib⁹ cōpoſit⁹: vñ nece eſt ſinē velocē eē. ꝯ° eiuſdē. ¶ Vndecio ī farmacie potiōe ſpa. mortalis eſt. 7. āpħ. āpho. 25. Et intelligit G⁹ de vomitu ⁊ vētris purgatiōe. nā ſi corpus fortiter purget̄ farmacia: ſpa. mortalis ē ⁊ peſſim⁹. ꝯ° eiuſdē. ¶ Duodecio īfantiū facilis eſt caſus in ſpaſᵐ. ꝓpter debilitatē v̇tutꝫ in eoꝝ cerebris ⁊ neruis ⁊ lactꝫ: vt ponit Aui. ⁊ facilis ē cura ī eis. In puberib⁹ nō facilis ē caſ⁹ in ſpaſ° neq; cura. ¶ Tertiodecio multiplica° vētoſitatꝫ in ſpaſ° maxīe ſi inflet vēter ⁊ maxīe in p̄n° egritudis eſt malū ſignū. ¶ Decioq̄rto vrina intēſa in ſpaſ° ⁊ tetha° malū ſignū ē. qꝛ ſignat calitatē eē in cā q̄ forte duceret ad inanitionē: niſi talis vrina veniret qñ fe. ſequit̄ ſpaſᵐ. ¶ Decioq̇nto pulſatio ⁊ ſalt⁹ malū ſignū eſt: qꝛ ſignat aut apā in viſcerib⁹ ex quo ſequit̄ pulſatio. aut ſignat extenuationē ⁊ debilitatē in eis.

Curatio Si ſpaſm⁹ venit a cāis p̄mitiuis curent̄ ille cāe q̄ q̇dem ſunt ꝓſequēde aliqualr̄. Si ğ fiat ꝓpter frigiditatē exteriorem: tūc cōpetūt calefactiua: vt ē balneū calidū naturale vel artificiale: calefactio et fricatio fortis añ ignē. ⁊ vnctio cū oleis calīs et vnguētis. Si aūt fiat a calite materiā diſſoluente ⁊ neruos implēte: curet̄ ſicut ſpa. de replōne quia ſub illa ſpē continet̄. ⁊ ſi tanta ſit calitas vt inducat ſiccitatē: tūc curet̄ ſicut ſpaſm⁹ de inanitiōe. Si accidit ꝓpter morſuʒ reptiliū vl̄ morſuʒ ſcorpionis aut puncturā; tūc ſtudem⁹ venenum extrahere exterius vuln⁹ dilatādo. ⁊ ſupponatur vētoſa: ⁊ det̄ in potu tyriaca magna ⁊ tyriaª diateſſeron ⁊ metridatū. herba tunici gēciana: tormētilla: ⁊ bace lauri. Si aūt fi̇̄. ꝓpter puncturaʒ nerui tūc vuln⁹ aliqualr̄ apiatur ⁊ ſupponatur oleū de terebētina ⁊ oleū de euforꝫ. ⁊ oleū penetratiuū. vt ē oleū de piret° ⁊ de opopo° ita calīs ſicut ſuſtinere poſſit. Et iſta talit̄ apponāt̄ ꝙ attingāt ad neruū punctū ⁊ circa vuln⁹ cū eiſdem vngat̄. Si ſit ꝓpter nimiū laborē ⁊ exercitiū: iniūgat̄ trāquillitas ⁊ ocium ⁊ dieta hūida dūmō repletio nō ꝑticipet. Qñ aūt eſt ꝓpter fluxū ſā. vel vētris vel coitum tunc iſta ſiſtant̄ ⁊ curent̄: ſicut dicet̄ in ſpaſmo de inanitiōe. Qñ aūt eſt ꝓpter inſciſionē nerui vel chorde ex trāſuerſo: qꝛ īcurabilis eſt: de ipo nō itromittam⁹ nos: vl̄ ſaltē fiat ſicut dictū eſt de ſpaſ° ex pūctura nerui. Si ſpa. ſit ex caſu vel obuiatiōe vel cōpreſſiōe: curet̄ ſicut ſpa. de repl'one. Et ſi eſt ꝓpter potū vel aſſumptionē rei venenoſe ꝓuocet̄ vomit⁹ ⁊ det̄ tiriª ⁊ illa q̄ dicta ſunt qñ eſt a morſu reptiliū venenoſoꝝ: ⁊ curet̄ ſicut dicet̄ ca° de venenis aſſūptis. Si ſit ꝓpter ꝑcuſſionē dic̄ Aui. ꝙ embrocetur loc⁹ cū camomilla malua ordeo fenugreco ⁊ melliloto decoctꝫ: vt neru⁹ relaxet̄. ¶ Et ſi aliq̄ mª ibi fluxerit cūet̄ ⁊ euapet̄ cū ſupradictꝫ. cōſiderā° ſpa. de repl'oe dico ꝙ ī eo iten° eſtimatiaʒ euare ⁊ neruos ⁊ chordas ꝯfortare. q̄ fiūt p̄° ꝑ ſlōiā in ſuo caſu. Scđo ꝑ cliſteria. Tertio cū farmacia ꝑce͛ digōe. 4°. cū balneis. ſ. cū vnctiōib⁹ cū ol'is ⁊ vnguētꝫ ⁊ adipib⁹. 6°. cū ēpl'is. 7°. cū opiatꝫ diſſoluētibus ⁊ ꝯſumentibus reſiduū ma͛ ¶ Flōia ad h̄ ꝙ ī ſpa° ꝯpetat reqrit̄ ꝙ ī eo appeant ſig̃ dñij ſā. ⁊ ꝙ aſſit repl'o toti⁹ corpis. ⁊ cū h̄ ſit hō q̄ vſ⁹ fuerit nīa vi¹ q̄nti͛ ⁊ carnib⁹. Iſtis ⁊ alijs ꝑticl'arib⁹ ꝯueniētib⁹ fi̇̄. flōia de ꝑte oppoª ſʒ vnū diametꝝ: ⁊ ī vnavice nō mltū extrahat̄ d̄ ſā. nec tātū q̄ntū eēt necēriū extrhere ī aª egri͛ de ſan. repl'oe timēs de īfrigida͛. Sā. eī cū ſit ca. ⁊ natē amic⁹: ⁊ qꝛ retinet cal'. ⁊ ſpm̄: ſpa° pali¹ ⁊ ſtupoꝛ reſiſtit. ⁊ in h̄ deficiūt d̄biles ī arte q̄ iā dictꝫ egritudib⁹ freq̄nt̄ ⁊ mltū flōmāt: ⁊ p⁹ flōiaʒ euat̄ ⁊ ꝯſumat̄ reſiduū ma͛. ¶ Cliſtere det̄ p̄° debile ⁊ apitiᵐ. deīn det̄ cliſtere forte in q̄ īrat v̇r⁹ coloq̇n͛ ⁊ ag¹. ⁊ fi̇̄. talia cliſteria ſic̄ dcm̄ ē in litarª. et apoª. Si āt vr̄ ꝙ ſit hu. flātic⁹: tūc digerat̄ mª ſic̄ dcm̄ ē in. c. d̄ paliſi vl̄ digerat̄ mª cū ſir° de ſtica. quē pōit G⁹ ī ſuo ātid°. qꝛ mltū ē appropatus ſpa° ⁊ paliſi ⁊ oīb⁹ egritudib⁹ neruoꝝ frīs. ⁊ h̄ eſt ei⁹ re°. ℞. floꝝ ſtica. arab. ʒ. xxx. haſte. i. calameꝛ origⁱ añ. ʒ. x. an¹ piret. añ. ʒ. 7. pipis lō. ʒ. iij. ʒʒ¹. ʒ. ij.

pass.mūd.ʒ.iiij.mell.lib.ij.s.sir⁹ ⁊ ꝯdiat ciamo°
⁊ calão aro° ʒʒe pipe nig. ⁊ lō.aū.ʒ.i.⁊sit ī panno
mūdo ligata ⁊ posita in clarificatiōe dos. ē.ʒ.i.
cū aq̄ decoctiōis spice vl alia aq̄ spēali ad hoc.
¶ Aliud dgtim. ℞.oxiell sqlli.lib.s.sir de sticad
qrteria.iij.misceāt.det.ʒ.iij.cū aq̄ decoctiōis be
toni.⁊ ābro° sansu.⁊ cicer.¶ Maa dgta purget
'Pria ꝯsidera° circa h est:ꝙ nō mltū purget nec
fortit nec multū in vna vice a pn° marie: ⁊ h ne
subtile euacuet ⁊ residuū mag copactū addat.
¶ Scda ꝯsideratio circa farmaciā est:ꝙ lȝ me
laxatiue debeāt.eē fortes in ṽtute:tn̄ debēt esse
debiles in q̄nti ,ppter timorē casus ṽtutis:quia
sivenō supabūdet ṽtus debilitat. ⁊ in h ꝯcordāt
Haly Aui.⁊ Rab.nō ṽtus debilitata morbos
fortes curare nō vȝ. Purget igit cū pillis feti⸗
dis fȝ Haly ⁊ theodorico empisco aut cū yeralo
godio ⁊ diaturbith.vel purget cū pillis facṫ de
aloe ⁊ pulpa coloqn ac diagri°.Et p⁹ purgā de
tur.ʒ.s.tiri mag cū decoc anisi vl det alta opia
ta inferi⁹ dicēda. ¶ Iter digerat ma cū supra
dictis.⁊ iterū purget cū hoc me. ℞. yeralogo⸗
diō.ʒ.ij.esule.ϡ.j.Et ī ter purga det d yeralogo
diō.ʒ.iij.in.4a.ʒ.iiij.vel theodorico empisco.ʒ.
iij.Et iter s.vnctōes infra dicēde ⁊ etiā balnea
¶ Balnea q̄ cōpetūt sunt oīa balnea sulfurea:
vel alūiosa ⁊ si naturalia nō habent: misce sal
alumē ⁊ sulfur cū aq̄ ⁊ s. artificialr. Aliud bal⸗
neū pt fieri ꝙ decoquant ruta agrestis ⁊ domesti
ca iuniper⁹ absinm abrotanū pulegiū ⁊ folia lau
ri ciper⁹ acor⁹ squinātū:⁊ in illa aq̄ sedeat:⁊ post
intret lectū:⁊ sudet.nā iste me sunt dissoluētes
ac ꝯsumātes ⁊ poros apientes:vt ma impedi
ens neruos ⁊ chordas exaltet.¶ Tertiū balm ē
stufa sicca:q̄ multis pōt fieri mōis:sic dcm̄ est i.c.
de palisi.nā balneū siue stufa sicca multū ,pdest
eis.Et siue balneū s.in tina siue alibi: nō mltū
ibi remaneat timēdo exalationē cal. natalis et
ṽtutis debilitationē. ¶ Quartum balneū ponit
rab.in diuisiōib⁹.c.ppo.s.ꝙ spasmat⁹ sepeliat in
arena cal'a vsq; ad gulā:⁊ h dȝ fieri in tpe cal'o.
⁊ ꝙ cap.coopiat vt defendat a supfluo calore
solis.Et p⁹ sudet ,ppe ibi ꝯstituto lecto.¶ Quī
tū balneū ponit Rab.ibidē.s.ꝙ pa.mittat in si
rupo in q̄ est aliqd caliditatis sternēdo de ebul.
sȝ reqrit ꝙ hō sit fortis. Scdo ꝙ qn̄cūq; infirm⁹
aggūet:ꝙ stati exeat ne in eo faciat dānū suuȝ.
nā vidi tpe meo vnā medicā:q̄ vnā feiaȝ ⁊ vnuȝ
virū ī fur° itromisit:⁊ vterq; mortu⁹ est an̄ exitū
a fur°.¶ Sextū est qd ponit Rab.ibidē.s.ꝙ po
nātur in do° cal'a artificialr:sicut faciūt ī alama
nia:⁊ in exitu a balneo det de metrid° vel tiria
vel aurea alexa vl de aliq̄ opiata infra dicēda cū
vino decoctiōis saluie ⁊ sticad:⁊ ieiunet vsq; ad
meridiē si tollerare pōt:⁊ tūc cōedat cibaria fa⸗
cil digōnis ⁊ in moda q̄nti nec pp multitudinē
cibi nata a digōne ⁊ ꝯsūptiōe ma mor distra⸗
hat.¶ Septimū balneū est ypo.5.āph.āph.xxi
⁊ Ga.in ꝯ° eiusdē.⁊ Aui.2a.ʒ.Si hn̄s tethanuȝ
sit iuuenis ⁊ carnosus:⁊ sit in me° estatis vl ī tpe
cal'o ⁊ ꝙ nō hēat apā nec vlcera:si supfundatur
multa aq̄ fria aut in ea īmergat breui in ea re⸗
manēs spa° tale balneū ispissan° ⁊ coartādo po
ros pantipistasiȝ calor in iteriorib⁹ ꝯfortat ⁊ cre
scit.q̄ dissoluit ⁊ ꝯsumit hu.spa. faciētē: ⁊ sic sa⸗
nat eger.Et isto° ego curaui iuuenē.20.annor.
de q̄ desperabat ī morlāis:q̄uis nō multū erat
carnosus.Hūi fere.20. vrceos plenos aq̄. ⁊.4.
viri ipm egrū erectū tenuerūt.ego aūt oēs vrce
os euacuaui sup collū ⁊ oīa inferiora mēa eius
⁊ stati posui cū in lecto an̄ ignē:⁊ post vnā ho⸗
rā cū dimidia vnxi ipm a collo vsq; ad ,postre⸗
mū spōdilē ac tibias ⁊ brachia cū dialtea ⁊ mar
ciatō ⁊ agrippa ac oleo casto.⁊ dedi sibi brodiū
pulle: ⁊ ṽe nihil ampli⁹ feci sibi ⁊ in eadē nocte
curat⁹ fuit cū dei auxi°.Aliū curaui in burdagal
q̄ erat anglic⁹ sȝ iste fuit corpulēt⁹ p modū supe
ri⁹ dcm̄.¶ Vnctiōes pn̄t fieri cū vnguēto mar⸗
ciatō arogō ⁊ agrippa.⁊ vȝ vnguētū qd fit d cat
to pingui minuti iscisō ⁊ posito ī vētre anseris pi
guis.⁊ sic asset in veru:⁊ pigue° q̄ fluit:diligēter
in vase colligat.⁊ h valȝ palisi ⁊ spas° ac guttis
fris.Valet etiā oleū vulpinū ac auxūgia leonis
vrsi taxōis anseris galline ⁊c.Valet etiā vnc° q̄
cūq; q̄ fit cū oleis cal'is ⁊ penetratiuis calefacti
uis ⁊ resolutis.sicut est oleū de lilio: qd multuȝ
approp̄atū est egritudib⁹ neruor. oleū cucum.
an̄.oleū de casto° de kerua de ruta oleū costim.i
q̄ coquat castom pirem ⁊ sil'ia his. ¶ Emplȝ pt
fieri d gūi armo°.ʒ.iiij.galba.ʒ.ij.labda. ʒ.i.sa
lis armo.rad.ireos:an̄.ʒ.i.piretri.ʒ.s.cera q̄ntū
suf.malaxent cū oleo de lilio. ¶ Aliud.℞.sto⸗
racis cala.ʒ.s.storacis liquid.ʒ.i.eufor. casto. ar
mo.an̄.ʒ.i.cere.ʒ.ij.olei de lilio q̄ntū suf.s. em⸗
plin ⁊ ponat supra mēm spasmatū vna ps ⁊ al⸗
tera supra originē neruor ipm mēm mouētiū.⁊
si ē tethā⁹ ponāt a nucha vsq; ad vltm spōdile spi
ne dorsi.Valȝ ēt oxirocrociū malaxatū cū oleo
de lilio ⁊ sil'ia.¶ Opiatar pa est tiri mag me⸗
tridatū ⁊ post aurea alexā. Et valet potio scti
pauli.vel loco opiate det d casto°.ʒ.i.vel.ʒ.i.⁊ s.
cū decoc cal'a,⁊ carpobalsa, vel det tantūdem

de oppo°. etiã vʒ plirꝗ cũ musco ⁊ dianthos cum
musco ⁊ ꝯfec° anacardia dcã in. c. de epi^a. Frica-
tiões multũ valẽt ꝑ se. q: resoluũt calefaciendo
dissoluendo ⁊ poros aperiẽdo. Et post fricatio-
nes vngat̃ cũ aliꝗ ex oleis vel vnguẽtis supradi
ctis mixtis vel sepatis: ⁊ supraponant̃ dicta em
pl'a: ⁊ post coopiant̃ vel induãtur cũ roba fode-
rata de pellibus vulpiũ lupoꝝ ⁊ cattoꝝ leonũ si
h̃ri põt. Et si vnũ solũ mẽbrũ sit spasmatũ vt col
lũ seu tibia: post predictas fricationes ⁊ vnctio
nes cum eiusdem pellibus vel pãnis lineis no-
uis inuoluãtur. Possunt etiã fieri sternutatiões
garga^a ⁊ caputpur^a dicta ĩ paralisi. Si de inani-
tione fuerit talis spa. incurabilis est ẜm omnes
sed tñ si videtur ꝙ sit in ꝑncipio ꝓnosticato pe
riculo ponatur in tina aque tepide ⁊ vngat̃ cuʒ
oleis humidis: vt est oleũ de viol'. ⁊ oleũ de pa-
pa. qd̃ cũ sua narcocitate domesticuʒ est: vngat̃
etiã cũ vnguẽto resumptiuo ⁊ cũ butiro mixto
cũ oleo viol'. Itẽꝝ fomentet̃ ca. ⁊ spina dorsi et
mẽ^m egrũ cũ lacte mulieris puellã ꝑturiẽꝗ: aut
asinino aut ouino ⁊ in decoc^e ordei maluaꝝ vio
larie ⁊ maluauisci. Et det̃ me^e hũectatiue: vt est
el'c^m resumpt^m zuc^m viol'. diapapa. ⁊ sil'ia. ⁊ det̃
dieta hũectatiã ẜm oẽs res nõ nat̃ales. Et det̃
lac mulierꝗ oua sorbilia ⁊ ordeatũ ⁊ auenatũ: et
istud regimẽ teneat̃ qñ spa. est cum fe. ac det̃ pti
sane. ⁊ si ñ adest fe. ℞. supradcã: ⁊ det̃ aq̃ carnis
sumpta de capreto ⁊ agno ⁊ gallina: ⁊ in aq̃ co
quãtur cũ eis olera hũectatiua vt spinargia mal
ua blete borago lactuca ⁊ sil'ia. ⁊ det̃ eis vinũ li-
phatuʒ: nisi ibi sit cal'itas supflua. Si spas. fit ꝓ-
pter apã: q̃ semꝑ est de repl'one: tunc curet̃ apã.
ꝓut decet diuertendo materiã ꝑ regionẽ cõpetẽ
tẽ: ⁊ fiat euacuatio vel flõia ẜm spẽm apãtis et
cãm eius. Si aũt cã spa^l fit aliq̃ egri° vt est pleu
resis frenesis ⁊c̃. tunc intẽdat̃ ad curã illaꝝ ⁊ sic
eis curatis curabit̃ spa. tũc curet̃ sicut supradi-
ctũ est. Si spas. fit ꝓpter vmes: illi interficiendi
⁊ expellẽdi sunt: sicut dicet̃ in suo. c. dã° metrida
tũ absinthiũ agar^m aloem yerapigrã Ga. ⁊ em
pl'an° cum pficcaria folijs persici ⁊ cum felle aĩa
lium: ⁊ detur in cibo ⁊ potu granũ alex^m se. cau
liuʒ ⁊ crocis. Si spas. fit ꝓpter medicinã assum-
ptã q̃ adhuc nõ laxauit. vel nõ perfecte laxauit:
sicut est po^c vt dic̃ G°. 5. ãpho. ꝯ° p°. ibi. Spas.
ex ell'o: talis nãq3 spas. q̃ttuor modis accidit.
Primo quia farmacia multã materiã dissoluit
⁊ mouet ⁊ ipsam euacuare nõ põt ⁊ illa mota ⁊
nõ euacuata fluit ⁊ replet neruos: ⁊ lactos extẽ
dit ac villos coruʒ: ⁊ ipos augmẽtat ẜm latum
⁊ minorat ẜm longũ: qui ꝯcti cõtrahunt me^a si-
cut chorda attrahit arcũ. ⁊ hoc accñs pl'in acci-
dit hoibus repletis habẽtes canales ⁊ cõduct⁹
corpis strictos: ⁊ multo vino vtẽtibus ⁊ illis q̃
nõ ꝑsumpserũt digestiã ꝯpetẽtia. Et cura isti⁹
est: ꝙ subito succurrat̃ cum clisteri: vt ma^a diuer
tat̃ ⁊ euacuet̃. ⁊ si h̃ nõ suff. euacuetur cum aliꝗ
fortiori laxatiuo farmaco. Et si videt̃ adhuc ꝙ
remanet repl'o maxie san. ℞. flõia: ꝑut dictuʒ est
supra. Et post ista remoueat̃ mala impssio iam
in mẽbris derelicta cuʒ vnguẽꝗ ⁊ oleis supradi-
ctis. Scd̃s modus est ꝙ aliqñ eleuat̃ a me^a. vel
ꝓpter motum quã ipa inducit in hũoribus fu-
mus seu vapor turbid⁹ ⁊ grossus ad neruos seu
lacertos veniẽs inflatiua vẽtositate ⁊ facit spa.
Et cura illius est ꝯsumere istũ vaporẽ ⁊ distra-
here: ⁊ dent̃ vẽtositatẽ carminãtia ⁊ resoluẽtia:
vt sunt anisum cimi^m carui agnuscastus ⁊ sil'ia
cum illis me^m emplet̃ur spasmatuʒ. Et cuʒ hoc
si me^a nõ purgat det̃ clistere. Terti⁹ modus est
aliqñ ille qui medicinã laxatiuã sumpsit: expo-
nit se nimio frigori. ⁊ tunc cum nat̃alis cal. fit
distract⁹ ab exteriorib⁹ ad intra: vt agat in medi
cinã: ⁊ ipam de põ ad actũ reducat. me^a extiora
remanẽt fria: ⁊ ꝑ frig⁹ intrĩsecũ magꝭ infriant̃ ⁊
spasmant̃. q: frig⁹ inspissat neruos ⁊ ꝯhit eos.
Et cura istius est: ꝙ ponat̃ in loco tpato ad cali
ditatẽ decliui: donec me^a ꝑfecerit cursuʒ suuʒ ⁊
post fiãt illa q̃ dicta sunt supius quãtũ ad loca
lia reme^a in spas° de repl'one. Quart⁹ modus ẽ:
ꝙ aliqñ venit spas. ꝓpt̃ farmaciã. q: in ea est q̃
litas venenosa: a qua fumi horribiles venenosi
neruis aduenientes causant in eis cõtractionem
quia ce^m ⁊ nerui refugiũt: ⁊ in se congregantur
ad illum fumũ expellendũ cuʒ sua qualitate ve-
nenosa ⁊ sic fit contractio ⁊ spas. vt pʒ in epi^a si
cut ibi dictũ est. Et cura istoꝝ est: ꝙ subito pro
uocãdus est vomitus ⁊ detur tiri^a aut metri^m: ⁊
℞. sicut dictũ est supius quãdo spas. est a veneno
⁊ iterũ reuertat̃ ad malã impssionem in neruis
derelictã sʒ ad confortationẽ eorum vngendo
fricando empl'ando ⁊ calefaciendo. ¶ Medici
na quã ponit Ras. in. xvij. experimẽto p^l. c. ẽ ista
quã ipe habuit a Gargeo medico que ꝯfortat
me^a frigida: ⁊ vʒ spa° ⁊ mollificatiõi mẽbroꝝ et
vʒ vl'r oĩbus passiõibus frigidis cer^l ⁊ neruoꝝ
℞. agar. armo. sticad. arab. triũ generũ piperis
squinãtũ carui. añ. ʒ. ij. castor. azari squille asse
añ. ʒ. i. rad̃ ireos masticis se. apij. añ. ʒ. ß. spice-
nar. florũ lilij egrestis añ. ʒ. i. ⁊ ß. mell' quantum
suff. dent̃. ʒ. ij. cũ aq̃ decoctiõis floꝝ camo. Aco

tus quocunq modo aministret: siue in cõserua siue in potu: vz in paſ. de replõne ꝛ ꝯctione nervoꝝ. Auic. in 2°. Aſſafetida ſi bibat cum vino ꝛ ruta vel cũ decoc eius ad q̃titatẽ. ꝫ. ß. omni dievꝫ doloribꝰ nervoꝝ ꝛ thethano ac paliſi. Auic. in. 2 Adeps cervi ꝯfert ſpaſ. idẽ ibidem. Sticad. ſm Meſ. ſua caliditate cõfortat cerm ꝛ nervos. ſemẽ lini cũ cera ꝛ melle ꝓhibet ſpaſ. ¶ Dieta. Quando ſpa. eſt a replõne: cõfert ꝑmo aer calidus vt faciat reſolutionẽ: ꝛ ꝯfert dieta ſubtilis vel abſtinẽtia cibi ꝛ potꝰ: dũ tñ natura nõ ſuccũbat. ꝛ cõfert inaniº ꝛ deſiccaº q̃ntũ poe eſt: niſi ſit fe. Si eſt ex inanitiõe: vtatur regimĩe reſũptiuo in aere in cibo ꝛ potu ꝛ alijs.

Clarificatio Primo ſciendũ: ꝙ ĩ ſpaſmato de replõne curtat nervꝰ ꝛ lacertꝰ ſm longũ: ꝛ ſm latũ ampliat. ¶ In ſpaſº aũt de inanitiõe decreſcit lacertꝰ ꝛ nervus ſm latũ ꝛ ſm longũ q2 eoꝝ ſubãlis hũiditas eſt ꝯſumpta vt patz de pgameno approximato igni. ¶ Et ſi aliqua ſpẽs ſit ĩ q̃ nõ ſit ſiccitas nervoꝝ ĩnaturalis nec eoꝝ replõ: dũmõ cõtractio ꝛ ꝓlongatio ĩ tali eſt ſicut ĩ ſpaſº de replõne. q2 eius ſbãlis hũiditas nõ ẽ cõſumpta. et qñ decurtat aliq̃lr ſm latũ ampliat. q2 dilatabiles ſunt vt patet de limacia: que qñ vadit eſt lõga: ꝛ ſi tangat curtat ſm longũ: ꝛ ampliat ſꝫ latũ. ꝛ tñ in ea nõ eſt repletio nec inanitio. Secũdo nota ꝙ lꝫ epia nõ ſit aliud niſi ſpaſ. totiꝰ corporis. ſicut dicit Ga. ad litterã. 3°. de inte. c. 4. in ꝑnº. tamẽ ſm ĩpm ibidẽ aliqua eſt differẽtia inter eos aſſignãda. nã epia eſt ſpa. totius corporꝫ ꝛ capitis. in ſpaſ. nõ ſaltẽ ſm oẽs ventriculos cerebri. Itẽ ſpaſ. nõ cito diſſolvit. epia autez ſic. Itẽ epia venit cũ interpolatiõe. ſpaſ. aũt nõ. Itẽ ſpaſ. põt ꝓvenire ex inanitione. epia aũt non ſm Ga. ibidẽ. ¶ Tertio ſcias ꝙ eſt dña inter paraliſim ꝛ ſpaſ. ex pte accidẽtis ꝛ ex pte cauſe. Ex pte accidẽtis q2 in paliſi mẽm eſt plicabile ꝛ flexibile ſtante egritudine. in ſpaſ. autẽ minime. Secũdo q2 in paliſi mẽm ꝓlongat. in ſpaſº autẽ decurtat ſemꝑ. Itẽ in paraliſi eſt oplõ in vijs ſpirituũ. in ſpaſ. aũt repletio vel deſiccatio vel cõtractio: vt nocivũ expellat ſine oplõne. Itẽ in paraliſi pulſus eſt tardus ꝛ rarus ꝛ mollis. In ſpaſº autẽ eſt durus extenſus ꝛ impetuoſe procedens ſicut ſagitta: ſicut dĩc Avi. Itẽ in ſpaſº de repletione eſt dolꝫ. licꝫ in alijs ſpeciebus nõ ſimiliter in paliſi nõ eſt dolꝫ. Itẽ ex pte cauſe: q2 materia paraliſis eſt humida aquoſa. materia aũt ſpaſmi eſt magꝭ groſſa trahẽs ad ſiccitatẽ. ¶ Quarto ignorãdũ nõ ẽ: ꝙ ſpaſ. paliſis ſtupor ꝛ tremor multũ cõveniunt in cauſis ꝛ in curis: ꝛ iõ generale eſt oibus iſtis vt intẽdat in poſteriori parte ca. ꝛ in nucha q̃ntũ ad localia remea ꝛ aa etiam q̃ ſciri poſſunt. ¶ Quito intellige ꝙ lꝫ in cura de iſto aliqua mẽtio ſit ventilata: tamẽ ſcias ꝙ ĩ cura ſpa1. 6. gñales cañ. obſervandi ſunt. Primꝰ ꝙ nõ ſiat magna flõia. Secundꝰ ꝙ nõ invnavice multũ evacuet cũ laxativo. Tertius ꝙ licꝫ ꝑncipaliter mec ꝛ remea localia debeãt ſupra origine nervoꝝ apponi: tñ propter hoc nõ debemus omittere: quĩn ſupra mẽm ſpaſmatum ponant. cõpetentia inuãtia. Quarto ꝙ a principio aminiſtrentur cliſteria in ſpaſmo de replõne. Quintus canõ eſt Haly in lib. regũ. ſ. ꝙ exhibitio medicaminũ caloꝝ ſ. cũ diligentia: ꝙ nõ dent frequenter nec in nimia q̃titate. ꝛ hoc habet maiorem locũ in tpe regiõe ꝛ pe multũ calis: quia per talia poſſet introduci fe. ꝛ ſpaſ. de inanitiõe. Sextꝰ ꝙ in ſpaſº de replõne cõfert calefactio ad ſolem ꝛ ignẽ ꝛ volutari in arena calã ꝛ ſtufa ſicca maxime qñ nõ eſt fe. Septimꝰ põt addi ꝙ poſito ꝙ ibi ſit fe. tũc debẽt minus caa miniſtrari: vel cũ eis aliqua fria miſceri: ne fe. intantũ intẽdat: ꝛ inde ex nimia cõſumptione ſpaſ. de inanitione introducat. ¶ Sexto ſi tu dubitas ſpa. cuius particule eſt paº: rñdit Ga. 3°. de interi. c. vj poſt mediũ in hecvba. Cũ corpus ſm curſuꝫ nature eſt exñs: volũtas que eſt ordinata in initio nervoꝝ: que voluntas eſt in eẽntia cer1: hoc eſt que pmũ nervis dat volũtariũ motũ: ꝛ a nervis ad lacertos portat: patet ergo ꝙ quando voluntarius motus aufert. ꝑmo ꝛ ꝑncipaliter patiunt nervi. ꝛ ſi patiunt lacerti: hoc faciũt ſcdaº ſcꝫ rõne nervoruꝫ. Et ſi tu arguis de ſpaſº ꝑpter apa in quo vec ꝛ arterie replent ꝛ cauſant ſpaſm de replõne vel tethanũ: ꝛ hoc ſm vnũ mẽm. ſ. añ ꝛ retro. Et ſi ẽt arguis de ſinocha: in q̃ etiã ẽ tethanꝰ ꝑpt plectoriã venaꝝ a ſanc multo: Rñdit iobẽs de tornamira in ſuo clarificatoº ꝙ ſpaſ. ẽ duplex. quidã verus ꝛ ꝑprie dictꝰ. ꝛ ſm hoc ẽ duplex ſpecies ſpa. ſ. anthoſtonus ꝛ ꝓthoſtonus ꝛ iſti ſemꝑ ſunt ꝑº ꝛ ꝑncipalit paſſiones ipſorum nervoꝝ. Alius ẽ ſpa. nõ verꝰ vel ĩpropric dictꝰ q2 nõ eſt ibi va ꝯctio ſic ẽ tethanꝰ ꝑpt apa vl ſinochã. ꝛ ĩ tali rõne nĩe plẽitudis venaꝝ ꝛ artiaꝝ ẽt replẽt nervi. ꝛ ĩ iſto ꝑº artie ꝛ vec replẽt ſi motus ceſſat. ſic G. itelligit d ꝑº meº diõnis. ſ. de 2°q2 ĩ tali vec nervi ꝛ artie ſil ꝑñt pati. ꝛ iõ oĩa mea q̃ ꝑñt ingroſſari ꝛ repleri. ꝑñt pati ſpaſ. maxĩe hoc faciũt ratiõe plenitudinis. ex qua actio nervoꝝ

⁊ lacertoꝝ destruit. ¶ Septimo nota sicut dcm̄ est in pronosticatiōe auc̄te ypo. ꝙ fe. superueniens spasᵒ. bonū est. dūmō. 4. cōditiōes obseruentur ꝑrīa ē: ꝙ fe. sit eff.ᵒ: q: putrida multū deijcit virtutē. Scđa ꝙ sit spa. de replōne neruoꝝ: q: si eēt ex ap̄ate vel replōne venaꝝ ⁊ arteriaꝝ: vt in sinocha: ⁊ tūc p̄ualeret ꝙ ibi nō adesset fe. Tertia requirit ꝙ corpꝰ sit mundificatū: q: si corpus esset plectoricū: maior fieret dissoluᵒ. ⁊ ꝑ ꝯñs spa. augmētaret. Quarta ꝙ spa. sit de replōne: q: si eēt de inanitiōe fe. acceleraret mortē. Et posito ꝙ fe. putrida deberet cāre spa. ꝓpterea q: pᵒ dissoluit deinde resoluit materiā ipam calefaciēdo ⁊ consumit sicut aliqui volūt. tunc necessario requirit ꝙ virtus sit fortis: q: si nō esset fortis: tūc fe. non haberet tp̄s nec iducias curādi spa. ⁊ tūc citius natura vtroq; aggrauata. morᵒ succūberet ante vtriusq; curationē. ¶ Octauo scias ꝙ plēs sp̄s requirunt ad motū q̄ ad sensū: q: fortior actꝰ est ⁊ in eo magꝭ natura laborat in motu q̄ in sensu nā virtus sensitiua tactꝰ est passiua: ſ; in virtute motiua est actio: eo ꝙ vna pars mouet mobile: ⁊ q: virtꝰ motiua est actiua: ideo requirit multū de sp̄ū magꝭ q̄ virtꝰ sensitiua tactꝰ cū sit passiua. Intellige tñ ſm Ga. 4. de morᵒ. c. 5. ꝙ aliq̄ sunt mēbra que habēt duos neruos sicut oculus ⁊ lingua: ⁊ in istis nō est mirū si vnꝰ ledat seu habeat nocuᵐ ⁊ aliꝰ nō. Siłr poᵉ est neruos q̄ diuidūtur circa cutim eē lesos. ex q̄ lesione destruet sensus: ⁊ neruos q̄ diuidunt in lacertos nō esse lesos sic nō destruet motus q̄uis sensus sit destructus. Sed si lacertꝰ discoopiat cuti excoriata ⁊ remaneat discooptus: nullatenꝰ hēbit motū: si ipse amittat sensū ꝓpter cām dictā iā: sicut dic̄ Ga. ibidē. Dicamꝰ igit ꝙ si sensus ⁊ motꝰ fi per vnū neruū: poᵉ est ꝙ motꝰ destruat sensu manēte saluo ⁊ nō ecōuerso: rō q: plēs sp̄ūs requirunt ad motū q̄ ad sensū: ſ; si fiāt ꝑ diuersos: possibile ē vnū remanere saluū alio deficiēte. ⁊ iō ī paliꝰ ⁊ spa. aliqñ remanet sensus: ⁊ motꝰ nō. ¶ Nono sciendū ꝙ spa. ex san. citiꝰ curat q̄ si esset de flāte vel mł'ia ꝓpter. 2. pᵒ q: nō est hu. ita grossus nec viscosus: iō patior resolutiōi ⁊ eūoi. Scđo q: citius pōt adhiberi purgᵒ san. ꝑ flōiam q̄ alterius hu. q̄ eūari nō pōt q̄ntū ad cām cōiunctā ꝑ flōiā tū q: san. nō indiget digōne. Scđus hu. in facilitate curatiōis est flā. q: hūidiꝰ ⁊ liquidiꝰ q̄ mł'ia tardior vo est spas. ex mł'ia: q: est hu. durꝰ cōpactus ⁊ vtraq; qualiᵉ inobediēs efficit digōni ⁊ expulsioni. Ex co. aūt nequaq̄ fit. q: subtilis est ⁊ euaporabilis ⁊c. ¶ Decimo nota ꝙ ſm quod visum est de istis ꝑ totū tria sunt gn̄a accītiuꝫ. sc; actio virtutꝭ lesa: qualitas mutata q̄ est obiectuꝫ sensus ⁊ exiēs a corpe mutatū. Tūc dico ꝙ spa. ponit sub actiōe lesa vtutꝭ motiue: ⁊ quo ad p̄ncipiū generatiōis ⁊ q̄ntum ad factū eē pꝫ: q: nō est exiens a corᵉ nec est q̄litas mutata. igitur ⁊c. ¶ Undecimo notādū: ꝙ maᵍ spasꝰ grossa ē ⁊ ībibit neruū magis ſm latū ꝑ capita venarum q̄ ꝯtiguant ei. Et si ibibit ſm longū nō tñ per multā longitudinē nerui pōt penetrare ⁊ ibibere sed ſm aliquā ꝑtem q̄ quidē ps ibibita sufficiens ē facere ꝯctionē residue partꝭ illiꝰ nerui nō ibibitā ita ꝙ aliqua ps nerui potest esse cōtracta ⁊ spasmata que tamē nō est ibibita. Si autē materia est magis subtilis ⁊ penetraret ac ibiberet neruum ſm lōgū tūc faceret palisim: sicut supra tactū est. ¶ Duodecimo sciendū ꝙ spa. magꝭ noc; virtuti motiue: q: acᵒ eius ablata est in spasᵒ. nā facto ⁊ dū est in fieꝰ est malꝰ motus morbi ⁊ nō nature sicut dic̄ Ga. 5. de morᵒ. c. pᵒ. ⁊. ij. ¶ Tredecimo nota: ꝙ spa. fit ex defectu virtutis naturalis regitiue ⁊ gubernantis corpꝰ p̄mo digōne nō ꝑfecte digerētis humores ⁊ expulsiue expellentꝭ eos ad neruos ⁊ lacertos ⁊ nō expellentꝭ ad propria loca nec extra corpꝰ: vel multū ināniēdo ⁊ resoluēdo: vt in spasmo de inanitiōe. ¶ Decimoq̄rto ꝓpter dictū ypo. 6. ampho. ampho. 39ᵒ. ibi. Spa. fit ex plenitudine vel inanitiōe. Et ꝓpt̄ dictū Gꝰ. 4. āpho. ꝯᵒ. xvij. ibi A spasmo ⁊ tethaᵒ qui idē dicit ꝙ spa. aut est de replōne vel de inanitiōe. Et ꝓpter dictū Ga. 5. de morᵒ. c. ij. Et ꝓpter dictū Auic̄. ⁊ alioꝝ dicentiū idē. ¶ Dubitatur ⁊ nō inmerito: vtrū ista sit vera. Ois spa. ē de repletione vel de inanitiōe? In oᵐ arguit. Aliqñ fit spa. a mala q̄litate vel fumo venenoso pūgēte: vt ponit Auic̄. ⁊ tñ tal' nō est de inanitiōe nec de repletione vt pꝫ: q: mala illa q̄litas vel fumꝰ venenosus cū sit in pua q̄ntitate: nō pōt īducere repletionē. Scđo pōt fieri a f'iate exteriori cōprimēte vel ꝯstringente sicut dicūt oēs: ⁊ tñ non est ibi replō nec inaniᵒ in neruis: ſ; solū ꝯctio. Terᵒ q: pōt fieri a mala q̄liᵉ meᵉ i stoᵒ exñꝭ. ⁊ añ purgationē vt ponit Ga. 5. āpho. ꝯᵒ. pᵒ. ⁊ Habēᵉ et alij: igit ⁊c. Quarto pōt fieri a pua q̄ntitate veneˡ assūpti: ⁊ tñ nō ē iꝰ replō nec ibibiᵒ neruo: ū: cū q̄ntitas veneˡ illiꝰ fit puissima nec ēt ē ibi desiccatio seu ianiᵒ. igr̄. Rūdet ſ; Jordanū d̄ turre ꝙ spa. fit aliqñ a morᵒ: vt ab ap̄ate vel ab aliq̄ re p̄ter naturā. ⁊ tūc sp̄ ē de replōe vł' ianitiōe. Alio mō fit ab aliq̄ mala q̄liᵉ cū fumo vł' vapore horribili naᵉ vel venenoso. ⁊ tc̄ ñ sp̄ ē nccr̄iū ꝙ f. a re

pletiõe vel inanitiõe: vt visuƺ est ĩ argumẽtis in oᵐ. nã natura sentiẽs nocumẽᵐ q̃rit ipƺ expel/
lere ⁊ remouere: ad quã remotionẽ oƺ ꝙ vniat
in seipa mediãte neruoꝝ lacto: q̃ sunt instr̃a mo
tus ⁊ expulsiõis cõtrahẽdo ipm ⁊ dilatãdo ĩ tpe
suo ⁊ inducit spasmũ. vt pƺ in epiᵃ: q̃ nõ ẽ aliud
nisi spasmꝰ totiꝰ corpis: sicut dic̃ Ga. ⁊ ad lr̃aƺ 3ᵒ
de int̃. c. vij. ⁊ tñ epiᵃ p̃t eẽ sine repl̃one neruoꝝ ⁊
eoꝝ sicciᶜ: vt pƺ ibideƺ de puero q̃ sentiebat puũ
vaporẽ a crure eleuaᵗ ⁊c̃. pƺ ẽt p Aui. 2. fen. 3ᵗ. c.
de spas. dicẽtẽ ĩ h̃ vba: ⁊ q̃nq; fit spa. q̃ ad matiaƺ
nõ ꝓporcionat̃. i. q̃ nõ ẽ de repl̃one: nec ẽt p̃t eẽ
de inanitõe eueniẽs cã rei impediẽtis: a q̃ nerui
fugiũt ⁊ ꝯgregant̃ ad expellẽdũ ipm ⁊c̃. Et iste
sensus ꝺm eundẽ ibidẽ: vel est ex cã faciẽte dol̃.
aut est hu. calidus mortificatiuꝰ aut q̃litas vene
nosa pueniẽs ad ceᵐ ⁊ neruos. sic̃ accidit ei quẽ
pupugit scorpio sup neruos. vel est aliq̃n mala
qualitas nõ venenosa: sicut est fr̃itas: qua nerui
⁊ lacti ꝯbunt̃: ⁊ corrugant̃: ⁊ fit spa. sicut dictum
est. s̃. cũ loquebamur de cãis ãñcedẽtibꝰ in isto
c. Et p h̃ põt r̃ñderi ad auctoritates mgr̃oꝝ no/
stroꝝ p̃decessoꝝ: ꝙ ip̃i intelligũt de spaᵒ: q̃ est a
morbo vel ab aliq̃ re p̃ter naturã. vel alr̃ ꝺm lo/
gicã ꝙ ip̃i ponũt indeffinitã ꝓpositionẽ: q̃ eq̇/
pollet particulari. vel si ponũt vl̃em. dico ꝙ ipsi
solũ intelligũt de spaᵒ de inanitiõe: q̇ venit post
aliq̃s egritudines p̃cedẽtes vt est oĩs fluxꝰ san.
supfluus vel aliꝰquicũq; fluxꝰ. vel intelligũt de
repl̃onali cũ plenitudĩe implẽte neruos: ⁊ nõ de
alijs spẽbꝰ iã dict̃. Vel alit̃ ⁊ meliꝰ: ꝙ q̃ ad curaƺ
oĩs spas. curat̃: ac si eẽt de repl̃one vel inanitiõe:
q: in om̃i spaᵒ vel cõpetit deficcaᵒ ⁊ ꝯfortaᵒ ⁊ re
sol̃o: vt in spaᵒ de repl̃one vel hũectaᵒ ⁊ restau/
raᵒ ⁊ refocillaᵒ: vt in spaᵒ de inanitione. ¶ Et si
ista tibi nõ placẽt: recipias gratãter: ⁊ inq̃re veri
tatẽ: q: occasiõeƺ do tibi inq̃rẽdi ipam. nã d̃ hac
q̃õne ⁊ de oĩbus alijs nihil ꝓnũcio assertiue: ni/
si saluo semp meliori iudicio.

¶ Capl'm. xxij. de tremore.

t Remor est motꝰ ĩ q̃ mẽᵃ mo
uent̃ ad ĩferiꝰ cũ g̃ue
dine sua. ⁊ ad supiꝰ cũ v̇tute ferente
ip̃a. Istã põit Gꝰ ĩ li. de rigore in co/
lũᵒ. ij. ⁊ in multis alijs loq̂ vt infra patebit. Pro
q̃ nõ ꝙ tremor fit duobꝰ modis Aliq̃n sine fe. ⁊
de isto dicit Gꝰ. v. de morbo. c. ij. ꝙ tremor fiat
ex duobꝰ motibꝰ. vno q̃ mẽᵃ g̃uitate mouẽtur in
ferius: ⁊ alio v̇tute subleuãte sursuƺ. Et ꝓpterea
dicit Auic̃. diffiniẽdo tremorẽ ꝙ tremor ẽ mor/
bus officialis veniẽs ꝓpter defectũ v̇tuꝭ motiẽ
in motu lactoꝝ. Illud dictũ Gᵗ ꝯfirmat̃ p ipm
vij. amph. aph. xxi. ibi in litargico tremor malũ.
in hec vba. Virtute regitiu mẽᵃ sursuƺ ferunt̃ et
q̃ñ nerui remolliti nõ sufficiũt dare mẽbris fir/
mã sedẽ ⁊ stabilẽ. mẽᵃ iteꝝ sua grauitate descẽ/
dũt in q̇bꝰ motibꝰ ꝯrijs f̃. tremor. ¶ Idẽ dic̃. 5.
de morbo. c. ij. ⁊ ĩ li. de rigore colũᵒ pᵒ. Alius est
trẽor: q̇ f̃. in pn̈ᵒ porioꝝ fe. ⁊ de isto dic̃. v. d̃ mor
bo h̃ vba: maᵃ q̃ dũ calefit ⁊ attenuat̃ ⁊ fiat q̃si
fumꝰ: fit cã rigoris ⁊ tremoris. Et Gꝰ. x. de ingᵒ
c. iij. dicit. Tremor in fe. fit ex multitudine motꝰ
maᶜ vel in acumine aut velocitate sui motus et
v̇tutis defectiõe. Per iã dicta indagare ⁊ veraci
ter poteris cognoscere quõ fit tremor.

Causarum q̃dã sunt p̃mitiue: q̃dã ãñcedẽtes ⁊ q̃dã ꝯiun/
cte. Prima cã p̃mitiua põt esse aspectꝰ alicuius
rei terribilis vt alicuiꝰ aĩalis vt est leo vl̃ taurus
fortissimus. ¶ Scd̃a est stare añ p̃ncipẽ terribi
lẽ. ¶ Tertia est aspicere ab alto loco vt a sũmi/
tate turris vel põtis. ¶ Quarta est ãbulare sup
altũ locũ vt ẽ sũmitas alti edificij: vel sup locuƺ
strictũ m̃ltũ eleuatũ a terra: vt est trabes maxie
q̃ñ ista nõ sunt ꝯsueta: q: ĩ ꝯsuetis alit̃ vadit ne
gociũ. ¶ Quinta cã sunt acc̃ña aĩe: vt ira v̇ecũ/
dia: gaudiuƺ: angustia: ⁊ timor. sub q̃ p̃ñt poni
q̈ttuor cãe p̃dicte: q: si bñ ꝯsideres: ille timoreƺ
inducũt: oĩa eñ ista resoluũt spm̃ ⁊ naturalẽ ca
lorẽ: aut extramittũt: aut retrahũt intꝰ: ⁊ indu/
cũt nocumentũ in v̇tute motiua: ⁊ faciũt ipsam
vacillare ꝓpter dubitationẽ: ⁊ iõ fit diũsitas in
motu. Sil'r p̃t fieri a frigore exteriori penetrãte
ac spũs ⁊ calorem debilitãte ⁊ mẽᵃ mortificãte.
Aut nimia cal'itas dissoluens spũs ⁊ sil'a his.
¶ Cãe ãñcedẽtes sunt nimiꝰ coitꝰ ⁊ nimiꝰ potꝰ
absolute neruos ĩbibẽs: potꝰ vini excessiuꝰ maxi
me ieiuno stoᵒ q̈ntocũq; fuerit puꝰ: si ꝯtinuetur
potꝰ aq̃ fr̃ic: om̃e acetosuƺ fr̃iᵐ stipticũ ⁊ infria/
tiᵐ actu vl' potẽtia: nimia repl̃o ⁊ crapl̃a: nimia
fl̃õia: fe. ẽt p modũ supradictũ inducit tremorẽ.
¶ Cãe ꝯiũcte sunt. 2. ꝺm Aui. Debilitas v̇tutis
regitiue vel motiue vel nocuᵐ in mẽᵒ seu instr̃o
vel in vtroq; q̃ꝝ duoꝝ cãe iã patefacte sunt. naƺ
debilitas in instr̃o fit a cãis p̃mitiuis iã dictis.
Freq̃ntius tñ ꝓpter potũ nimiũ vini ⁊ ebrieta/
tẽ freq̃ntẽ. Et debilitas v̇tutis fit maxie ⁊ frequ
tius ꝓpter nimiũ coitũ maxie imeᶜ post ebrieta
tẽ ⁊ crapulã. Nã crapula ⁊ ebrietas debilitãt vir
tutẽ ĩ mẽbris multiplicãdo cruditatẽ ⁊ ĩdigõeƺ
⁊ m̃ltitudinẽ hũoꝝ. Et multe sunt cãe ex q̇bus
⁊ v̇tus ⁊ instr̃m debilitant̃: ⁊ vix vnũ venit sine

alio. Aliqñ etiã venit debilitas ĩ vtute ⁊ ĩ instro ppter opplõẽ: qꝛ vtᵘ cũ spiritibᵘ libere penetrare nõ pt: ⁊ p ꝯñs regere ⁊ gubnare nõ vꝫ corpus et posito φ vtᵘ eẽt fortis ⁊ hꝫ copiã spũs ⁊ naturalẽ calorẽ: tñ, qꝛ mẽᵐ est sic ineptũ: φ nõ põt suscipe ĩ pressionẽ a vtute regitiua ⁊ motiua.

Signa Si est a cãis pmitiuis pmis. s. h pꝫ p iudiciũ pa. ⁊ assistẽtium. Etiã patẽt ex alio qꝛ cessantibus cãis illis cessat et trẽor. Hoc dico φ iste tremor pue durationis ẽ. Si ẽt est a frigore cognscit: qꝛ de pñti patit frigᵘ nimiũ vel pus p longã morã fuit in eo vt pꝫ de illis q̃ p loca niuosa trãsierũt: vel in aq̃ fria fuerũt. ¶ Et si fuerit a cãis añcedẽtibᵘ cognoscit p pñtiã illaꝝ cãꝝ: vel qꝛ in tpe pterito habuit eas vel aliq̃ ex eis in nimio vsu. ⁊ sic de alijs cãis ex q̃bus signa cognoscunt.

Pronosticatio ypo. in. 4. amphorismorum. amph. 21 dic sic. In litargico tremor malũ est: qꝛ signt multitᵒ maẽ que ppter incõtinẽtiã sui ad neruos motiuos deuenisse q̃ a posteriori capiñ oriũt redũdat: cuiᵘ infusiõe nerui sunt remolliti: nõ tñ sicut in palisi. Vba sunt G͂ˡ in ᵖᵒ eiusdẽ. Scdo ĩ febribᵘ circa ventrẽ cauma forte ⁊ morsus cordis vel tremor malũ. 4. aph. aph. 65. ¶ Tertio dicit Aui. vel tremor q̃ incipit a pte sinistra: deterior est oĩbus. ¶ Quarto tremor in senibᵘ medicis nõ remouet: qꝛ vtus iã defecta est in radice defectiõe irrecupabili. ⁊ h intelligit de pmãsiuo tremore: nõ de tremore q̃ puenit ppt cãs pmitiuas ¶ Quinto dic Auic. aucte ypo. φ si alicui in febre causonide accidat tremor ⁊ supueniat sensus pmitᵒ soluit a dicta fe. ⁊ Auic. dicit: φ h est poᵉ lꝫ Gaᵘ teneat oᵐ.

Curatio Qui beneuult aliquã egritudinẽ curare: oꝫ φ figat in aĩo intentionẽ certã presupposita cognitõe cãe qua ignorata casualis erit opaᵒ sicut sagittatoꝝ ignorato signo sagittaᵒ inutilis reddit ⁊ frustratoria videat Gˡ cãe: ⁊ reddant singula singul. Si g̃ sit a cãis pmitiuis: remoueant ille. Et si est a frigore exteriori: ponat in loco calo: sicut dictuꝫ est in spasmo. Et si est a nimio coitu sepet ab oĩ luxuria: ⁊ vtat dicta resũptiua ⁊ ocio. Et si sit p pter nimiũ potũ vini: caueat ab eo. vl si nõ põt cauere: sit bene limphatũ cũ aq̃ decoctiõis vl distillatiõis saluie. ⁊ bibat ydromel loco vini. Si aũt sit a cã fria: calef. ⁊ si a cã calia: tẽperet. sic de hũida ⁊ sicca ⁊ de oĩbᵘ alijs reducẽdo p suũ cõtrariũ. In pmis igit ordict dicta patiẽs ad paritatẽ q̃ntũ ad cibũ ⁊ potũ: ⁊ teneat se calʳm moderate. Et digerat maᵃ cũ sirᵒ de sticad. dato cũ aq̃ radicũ apitiuaꝝ dicta in. c. de palisi: ⁊ digesta maᵃ purget cũ yera archigẽis: q̃ hꝫ hoc a pprietate: vel cũ pillis de castoᵒ: in q̃bᵘ ꝯcordãt Haly ⁊ Serap. vl cũ pillis cochijs q̃ fm Auic: sũt expte: si de. x. i. x. diebᵘ dent. ʒ. ij. ⁊. ß. Et st. clisteria in q̃bᵘ ponat in decoc sticad. mellissa acorus herba palis sansucus vua. mus. ⁊ oleũ de lilio ⁊ nardiᵐ. Et breuiter loquẽdo: qꝛ tremor vt plꝰ venit de causa frigida ⁊ hũida: cura eius silis est cure palisis vel spaˢ de replõne. Haly dicit φ vngatur cũ oleo costino nardino ⁊ laurino ⁊ aqua marina. si q̃s in ea tepida lauet vel balneet: prodest tremori ⁊ oĩbᵘ doloribus neruoꝝ. Et si in oleo nardiᵒ. vel aliquo de supradictis dissoluat euforᵐ aut castoᵐ ⁊ vngãtur origines neruorũ ⁊ ipm mẽbrũ pdest in tremore. Auicẽ. vtit oleo canobio ⁊ oleo cucu. asinini. Et oleũ de andacocha habet proprietatẽ mirabilẽ in tremore: ⁊ oleũ de sulfurata. Valet etiã positio ventose sine scarificatiõe super spõdile: a quo nerui illud mẽbrũ mouẽtes oriunt. Ponatur in tina olei calefacti vel in decoc vulpis vel cati leonis ⁊ taxõis ⁊ canũ ⁊ iuuenũ saginaꝝ: qꝛ multũ valet. Detur post vl'a castoreũ cũ aliq̃ quãtit sirᵘ de sticad. et hoc. s. castoreũ per se laudat Auic. Haly. ⁊ Serap. Ad idẽ vꝫ si oĩni die det. ʒ. i. sticados arab. cũ sirᵒ de melle: si laxare nolumᵘ. ⁊ si velimᵘ laxare: det cũ pillis vel yerapig. Qñ g̃ volumᵘ laxare nõ solũ requirit φ meᵃ sit laxatia imo φ det ĩ pillulis ⁊ φ ille pille fm q̃d dicit Serap. sint resolutiue subtiliatiue ⁊ mũdificatiue. vt sunt pillule fetide ⁊ pille de castoᵒ mixto aliq̃ laxatiuo q̃ñ vis laxare. vel p se q̃ñ nõ vt dcm̃ ẽ. ℞. pillaꝝ fetidaꝝ vt ponit in. c. de epiᵃ. Pille de eufor. iobis serapi. q̃ multũ valẽt ad flã ⁊ mollificationẽ. i. palisiꝫ ⁊ hu. crudos q̃ descẽdũt ad neruos. ℞. agaᵉ coloq̃ntid. eufor. serapi. bdellij añ. ʒ. i. aloes. ʒ. ij. cũ aqua porri f. pille. ⁊ det. ʒ. ß. vel. ʒ. i. Succus eupatoˡ datus in potu vꝫ tremori fꝫ Haly. ¶ Di altea incorpata cũ adipe anseris vꝫ sciatico doloˡ ⁊ tremori. Cinamoᵐ ⁊ oleũ eiᵘ est valde mirabile in tremore. Recurre p his ad. c. de palisi ⁊ de spasᵒ ⁊ stupore. Scias tñ fm Haly ⁊ Auic. φ cerᵐ leporis assatũ vꝫ ꝯtra tremorẽ.

Dieta omniũ tremuloꝝ sit cibᵘ subtilis facilis digõnis pauce quãtitatis: ac bone substãtie ⁊ qualitatis ⁊ nutribilis. Potus sui ꝯdiant cum aqua pluuiali ⁊ melle ⁊ caueant a vino, nisi sit bene temperatũ cũ aq̃ deco

ctionis vel distillationis saluie vel mellisse betonice herbe artetice. Serapio caules τ pinee prosūt tremori. Jus galli cum polipo° τ aniso τ sale valet tremori. Vitent coitū maxime post repletionē: τ potū aque frigide pomacij: q: frigidus est potus. Caueāt ab aceto τ ab oībus acetosis. ab ebrietate τ crapula τ a rebus multū frīs: τ a stōia superflua: q: oīa ista debilitāt membra neruosa τ neruos. vtant̄ ꝯserua aco' facta cū zuc°: τ vtant̄ saluia ce° leporis τ ysopo ac granis pini: q: oīa ista neruos confortant.

Clarificatio Sciendū p̄mo ꝙ in egritudinib' in quibus nocu^m est in neruis: si fit cū ma^a hu. q̄ mag̃ debēt purgari sunt hu. fri. grossi τ viscosi: ideo leues me^e eos nō euacuāt ẞ oportet ꝙ sint fortes saltem in qualitate lȝ possint esse debiles in quātitate: si esset necesse. τ ideo pl̄pa coloquinti^e cu for.^m armoniacū serapi^m τ gere mag^e. τ fortes sunt eivtiles vt est yeralogodiō τ yera archigenis. Secūdo nota ꝙ nerui τ iuncture pn̄t tripliciter cōfortari. nā quedā me^e. cōfortāt mem^a supradicta ꝯstringendo τ desiccādo: a^e euacuādo τ alie calefaciēdo. Jlle aūt que hoc faciūt cōstringēdo τ exiccādo sunt p̄mo acassia. q̄ confert neruis τ iuncturis mollificatis. τ si dubitat̄ de ei' frītate: addat̄ eufor.^m τc. Jdē facit aqua aluīosa τ sulfurea marina τ salsa. τ cipressus confortat neruos cōstringendo. Embilic' euacuādo τ cōstringendo al's cōfortando. Hermodactilus emplr̄atus cōfortat iūcturas τ neruos maxime i p̄n° flux'. Reubar^m vȝ pcussioni τ attritiōi nervoꝝ τ silia his. Jlla aūt que neruos cōfortāt euacuādo sunt aloes eūan° flā τ co. Agaricus cōfortat neruos purgando superfluitates ab eis sua ꝓprietate τ calefaciēdo ipos. Pl̄pa coloqn^e vomit' cū elt̄o. al. eufor.^m armoni^m serapi^m yera hermetis yeralogodiō τ yere fortes ista euacuant fortit̄. Et ius galli āntiqui cū polipo° ani° τ sale valet tremori euacuādo flā τ calefaciendo Sed leuius euacuāt superfluitates a neruis fricatio ad ignē vel solē balneū siccū τ stuphe ac exercitiū tēpatū τ alia silia. Jlla aūt que neruos confortāt cōpl'onē permutando primo in capite rotuli ponat̄ cast^m qđ sūptū intus τ extra applicatū calefacit τ alterat cōpl'onē. Ac sticađ cu for.^m τ anacardus conferunt neruis ipos calefaciēdo. Assa cū pipe τ ruta linita τ bibita. Auicc. Anetū τ oleū eius adeps ceruu τ alie adipes. Et olea cal'a vt sūt oleū de aneto de cortice cit' τ de camo. ac olea supradicta in alijs cap'lis. Bedegar cipus cassialig^a calamentū τ cētaurea mior cost' fer olei oliuarū τ fer olei de lilio conferūt tremori τ egritudinib' neruorum frīs fm Auic. in. 3°. cā. ysopus opopōacis pip piret^m τ stincus valēt neruis frīs. sansucus τ oleum eius sambuci oleū ziloaloes: τ ego sū expertus satirinos in cōserua qui preseruāt a gutta. Tertio est notandū: ꝙ virtus nō tantū est debilitata in tremore: nec nerui adeo remolliti sicut in palisi sicut dicit Ga. 4°. ampho. ampho. 21. ibi. Jn litargico tremor. nā si essent nerui i tātū remolliti τ virtus motiua totaliter sit defecta. tunc mēbra naturali grauedine inferi' declinarent: τ in illo loco sita manerent: sicut patet in paralisi. τ hec ē sententia Ga. in libro de rigore τ tremore: vt patet etiam de se. Quarto nota: ꝙ in tremore τ alijs egritudinibus ad quas medic' pro curavo cat̄. primo si egritudo hȝ inducias dieta est ordinanda τ postea digestio sequatur: si expediat. in multis eīn nō expedit. postea euacuatio τ post alteratio cū vnguētis balneis τ oleis: prout expedit faciēdū. Quīto scias ꝙ spa. τ tremor ē nocu^m virtutis motiue volūtarie τ instroꝝ eius scȝ neruoꝝ τ lacertoꝝ: etiā iectigatio in hoc habet partem. 5. de morbo. c. 4.

Caplm. xxiij. de iectigatione.

Ectigatio est innatural' dilatatio: τ cōstrictio mēbri. Ga. i li° de rigore. Addēdo igit̄ illa q̄ bone diffinitioni necessaria sunt. dicam' ꝙ iectiga° est īnaturalis dilatatio τ ꝯstrictio mēbri ꝓpter grossā vētositatē in ipo me° retentā. Ex dictis Ga. vbi. s. c. v. Et ideo dicit Ga. v. de mor°. c. 4. in p̄n°. ꝙ iectigatio est dilatatio extra naturā: que oī mēbro dilatari potēti accidit. Ossa eīn τ cartilago hac dilatatione carēt oīno: ẞ cutis dilatari pōt: iō pre ceteris mēbris iectigationē pati pōt. hec ille. Et sequit̄: mot' iectigatiōis oīno ē ex̄ naturā ibidem.

Causa iectigatiōis ponitur a Gal'. in li° de rigore colū°. 5. i hec vba. Cā efficiens iectigatiōis est vētositas grossa τ vaporosa difficulis exit' a mē° in quo est ad ex̄. τ iō oportet ꝙ dicta vētositas cōgreget̄ τ coartetur i cōcauitatibus nō paruis. ideo τc.

Signa Jectigationē hn̄ti videt̄ ꝙ i mēbro vbi ē pa° aliqđ moueat̄: ac si esset vnus vermis querens exitum: τ per pausam quiescit τ iteruȝ mouetur donec a calore naturali vel artificiali attenuat̄ τ dissoluitur: p̄mo τ post finaliter resoluitur.

Pronosticatio dicit sm Auicen. q iectigatio si cotinuet, pnosticat palisim seu tremorem: aut stupore epilr'a seu spa^m. ppterea q: multitudo significat huo grossor viscosor: a quibus fumi vapores grossi resoluunt: a quib' ad ce^m ascedentib' dicte passiones gnari possunt.

Curatio Cura stat i phibitioe gnationis vetositat, qntu ad pseruatione vitado cibaria vetosa: vt sut fabe napi leguia filia. multitudo ciboz reqes sut causa vetositat gnande. vba sut Ga. v. ampho. 2°. 40 ibi. Muliere si vis scire: si pcepit. Purgata ma^a sicut dictu e in spa°: resoluat illa ventositas cu euaporatiuis calefactiuis. Et si p illa no remouetur: vngatur cu oleis dictis in spas° incipiendo a debilioribus ad fortiora pcedendo. Et iteru purget postea vtat rebus sumentib' vetositate: marie qn vetositas dnari videt. Et dic Aui. q casto^m cu sambuco obtinet pncipatu: ruta agnuscastus. Deide stuphet cu ficcis stuphis dict in. c. de palisi in aq salsa aut marina sulphurea: q tuc sint calefacte. regat sicut habes tremorem: etiam valet vetosa cum scarificatione sine ea.

Clarificatio Pri° scias q Gal. sui sequaces vocant istu motu iectigatione. Auic. Serap. Rab. vocant saltu. Haly vocat titillatione: s qlitas vocu essentia rei no pmutat. Scdo scias sm Serap. G^m oes: q ista vetositas que istam iectigatione facit fit a frio s est a ca° debili q magis dissoluit q cosumat: io libent venit in corpe flatico tpe regioe fris i mebris lacertosis: sm q dicit Auic. in diffinitioe eius ppterea no e multa dna inter cura eius cura tremoris: io viaticus ponit vtraq in vno cap. Tertio dicit Auic. q iectigatio pt fieri ex accntib' aie marie ex gaudio intenso: cui' ca e: q: i supfluo gaudio calor dissoluit natural: digo debilitat. sic vetositas gnat. Quarto scias q ce^m q: nimis molle est: no pot retinere ventositate. Quinto adde: q iectigatio est accns seu nocu^m vtutis voluntarie motiue instrz ei': sicut tremor spas. q solent ipedire voluntariu motu instra ei'. vba sut Ga. v. de mor°. c. 4. Sexto nota sm G^m ibide: q si iectiga° fieret ex hu. no ita cito dissolueret: nec etia ex tenuissimo aere seu tenuissima ventositate: q: tunc sine aliquo sensibili motu a corpe posset expelli: si nulla admixtione cuiuslibet huoz in se cotineret. necce e ergo vt s ex fumo multa qntitate sm diuersa loca i se hnte. huic fumo p qlitate est huiditas grossa sicut dic G' i li° de rigore. Patet etia q sit ac° innatural: q: alit eet ptinua: sicut pulsus. c. qn mc^a sut sana.

Dieta coz sit tandes ad subtilitate cu cibis potibus euchimijs cauedo grossa vetosa. Nam sicut tremor se hz ad palis. sic iectigatio ad tremore: iectigates pati sunt ad palis mediate tremore. Et vtat bois cibis speciat cu speciebus odoriferis. Nota q isti trocisci valet ad rapa iectigatione sut cali. R. li g' aloes. ℨ. i. spice. ℨ. s. sticad. ara. ℨ. i. s. s. pul. i corporet cu sapa vini vel cu vio decoctiois saluie informent trocisci poderates. ℨ. i. s. sut boni sic: q quolibet mane sumatur vnus cu vino. Similiter valet tiriaca.

Capitulum. xxiiij. de tortura.

Tortura est morbus officialis in labijs facie ppt q a vna ps faciei ad alia cotrahit: ita q nec pars attrahes nec attracta in suo remanet naturali loco. Ista extrahit ex dict Auice. c. ppio. Bernardus i lilio dicit q tortura est morbus officialis figura dispositione naturale faciei corrumpens.

Causa torture ime^a aut est mollificatio: aut spasm' i lacertis palpebraz faciei vel est apa i lacer. colli: ex q aliqn venit tortura rone ?ctionis ex replone. Ista aut mollificatio seu spasm' si e ex replone veniut ppter hu. aliude ad illu locu decurretes: vt freqnt nt i spebus reumatic Ex isto pz q tortura a ca matiali semp e morb' p colligatia: q: aliude venit illud qd nocet pti lese. Et hoc e qd dic G'. 4°. de int. c. iij. hic sciedu q qntu ad cas pmitiuas. antecedetes torta pt fieri ab eisde causis: ex qb' spasm' palisis fieri pnt: sic dixim' i pprijs caplis: imo palisiz vlez nunq vidi sine tortura oris que frequetissime accidit in terra fria huida.

Signa coia egritudis vt plm sut ista° in parte egra stux' saliue torsio labioz ac supcilioz clausio maior in vno oculo qnq dolor ca. marie qn est a spas°. Sig aut vtru sit a palisi vel a spas° vel ab apate sunt hec. qn qn est a paralisi pars sana attrahit egra tanq nimis mollificata. In spas° autez ps egra quia nimis cotracta dura attrahit ad se sanaz quia magis e mollis attrahibil ac tractabilis hec e snia Ga. in. 2° de int. c. 6. 4. de int. c. 5. in fine capi. in s vba. Si lacert' moues dextere partis labiu mouete mollificato idem labiu ad

dextrū vtex. h ille. Itē qñ ē a palisi ps attracta ē
mollis ⁊ tractabilis cū manu: sic est mēᵐ pali/
ticatū. Et si est a spasᵒ ps attrahēs est dura in/
attrahibilis cū dolore sic mēᵐ spasmatus: ⁊ ps
attracta q: extēdit aliq̄lr ēt efficit dura. ¶ Itē
in palisi fluit magꝭ ō saliua iuito patiēte. i spasᵒ
q̄dē cū materia sit magis grossa ⁊ cōpacta: nō
tātū fluit. Et si iste spasmᵒ fit de replōne vēit su/
bito. ⁊ si de inanitiōe: paulatī: ⁊ pcesserunt cāe
inaniētes vt sunt fluxᵒ san. aut vētris ⁊ silia. Itē
in palisi nō bñ claudit os in pte lesa. q: nō mul
tum attrahit a pte sana. Itē in spas. meliᵒ clau/
ditur os a pte egra. q: ps spasmata fortiᵒ attra/
hit sanā pper suā replōnē vel siccitatē ⁊ ꝯctio/
nem. ⁊ iō plus claudit os. Itē dicit Aui. palpe/
bra iferior oculi parꝭ palitice ē demersa: i spasᵒ
nō tantū. Ad cognitionē multum iuuat pfecta
cognitio etatis: regis: regionis ⁊ officij. naz qñ
ista tendūt ad hūiditatē fit tortura magꝭ a pali
si ⁊ si ad siccitatē magis a spasmo. Signa autē
apatis hñtur per iflationē ⁊ dolorē in collo per
signa squinātie. q: ista frequēter inducūt pfoca
tionē: vt dicit Aui. 3. cañ. c. proprio.

Pronosticatio

Primo tortura q venit pper cās per q̄s venit spas. ex siccitate sunt: sic fe. acu
te. fluxus san. ⁊ vētris ⁊c. talis tortura ē pnicio
sa ⁊ mortalis. px: q: ibi est spas. ex siccitate q coi
ter ē mortalis. ¶ Scdo docet Auic. pnosticare
tortura si expādit vel durat vsq ad sex menses
nō ampliᵒ recipit curationē. ¶ Tertio idē dicit
q si tortura veniat p seipsaz plurimū pnunciat
palisiz: ⁊ mltotiēs pcēdit apopliam. ¶ Quar/
to sentire dolorē in ossibᵒ faciei vel hic stupores
vel diminutionē sensus in cute coopiente faciē
vel multitudo iectigationis. q̄libet istoꝝ futu
ram pnūciat torturā. Ego vidi hoiem icurren/
tē torturā pper paralisiz. q ꝯuis euasit pmos
q̄ttuor dies: in duodecimo mortuᵒ fuit.

Curatio

Primo ꝯsiderādū ē si cū tortu ra assūt accña ancedēᵃ. epilē
vel apoplē ⁊ si sit euacua fortiter cū clisteribᵒ ⁊
alijs credēdo ꝯsilio Aui. pper timorē maioris
ifirmitatis vel mortalis non purget vsq ad q̄r
tū vel septimū diē. q: materia cruda ⁊ idigesta
nā festinaᵒ ad medicinā acutā exiccat materiā:
attrahēdo subtile ⁊ dimittēdo grossuz ineptū ⁊
iobediēs euoni. ⁊ ista est pᵃ regula. ¶ Scda re
gula: q a pñᵒ non fiāt gargaᵃ. q: attrahunt ma
teriam aliūde: ⁊ cū h nō attrahūt materiā egri/
tudinis: cū adhuc sit cruda ⁊ idigesta, ⁊ sic auge
tur cā spasmi vel palis: ⁊ sic tortura fortior effi/
cit. ¶ Tertia rła ē q a pñᵒ det clistere linitiuz
maxie si sit ꝯstipatᵒ. ⁊ post q̄rtū vel sextū diē de
tur clistere acutuz. ¶ Quarta regula q a pñᵒ
vsq ad. 7ᵐ diē det dieta subtilis dādo cibariuz
sbtiliās: vt brodiū cicer cū petᵒ ⁊ modico oleo:
vł det brodiū pulle cū q decoquāt cicera ⁊ petᵒ
ysopᵒ saluia ⁊ crocᵒ. Siue ḡ tortura sit a spasᵒ vł
palisi vel apate: curant ista ⁊ q̄libet istoruz sic
iaz dictū est in caplis pprijs. In pmis igit si sit
apa: purget maᵃ añs. deide resoluat cōiuncta. ⁊
si assunt signa san. fi flōia de venis: q sunt sub li
gua: deide pone ventosas sine scarificatione in
pmis spōdilibᵒ colli. s. vbi cap. collo cōiungit: ⁊
pone desup medicinā rubificatiuā ⁊ sup mādi
bulā lesaz. nā a spōdilibᵒ pmis colli veniūt plu/
rimi villi ad lacertos q sunt in facie. verba sunt
Aui. c. ppo. ¶ Quīta rła ē: q fi masticaᵒ magꝭ
cū pte egra ⁊ gargaᵃ magꝭ etiā i eadē pte. Quā/
tū ad digōēs ⁊ euatiōēs remittimᵒ nos ad capła
ppa spasmi ⁊ palisis. ¶ Fricent maxille egre ⁊
ceruix ieiuno stoᵒ cū fame cū ibi dicꝭ oleis. ⁊ fi.
sacculi ex herb calis: vt ē ruta saluia maiorana
sticad acorᵒ ⁊ herba palis ⁊ silibᵒ sup faciē ⁊ col
luz: ēt loca supradicta fricent cū aceto: i q cocta
sint sinap cicuta laurᵒ sticad abrotanū: ⁊ recipia
tur vapor istoꝝ in tota facie ⁊ ceruice. ⁊ in h cō
cordāt Serap. ⁊ Aui. Cōueīt ēt vt cerᵐ purget
vł i purgatōe: ⁊ maᵃ ꝯiūcta aliq̄lr euet cū garga
rismatibᵒ ⁊ caputpurgijs ad palisiz lingue ⁊ to/
tius corpis ⁊ ad spas. ⁊ torturā valētibᵒ ⁊ sunt
ista. Et pmo ponit forma sternutatorij Johā/
nis Ṁap. qō ꝯfert torture ⁊ palisi ⁊ reliqs ifirmi
tatibᵒ fris q sunt in ca. ⁊ ē exptū fm ipsum. ℞.
piretˡ. ʒ. iij. ꝯdiˡ. ʒ. iiij. oliandri sicci origˡ. aristᶜ.
lon. san. draconis. añ. ℈. iiij. carpobalsaˡ. ʒ. ij. fiat
pul. ⁊ isufflet i naribᵒ. Alia forma sternutatorij
eiusdē ꝯferenꝭ palisi torte epiᶜ apoᶜ ⁊ corruptio
ni memorie: ⁊ mūdificat cerᵐ valde. ℞. cōdiˡ. ʒ.
viij. pipis al. ⁊ ni. castorei añ. ʒ. vij. rute campe/
stris. ʒ. ij. aloe. ʒ. i. ⁊ ß. nigelle. ʒ. ij. fi pul. subtilissi
mus q isufflet in vtraq nare. Gargaᵃ. ℞. casto
rei piretˡ añ. ʒ. ß. satureĝᶜ sticad añ. ℥. i. bulliāt i
aceto ⁊ fi. gargaᵃ. ⁊ stupe ibidē madefacte ⁊ ex
torte in ceruice ⁊ sub mēto applicent. ¶ Aliud
℞. saluie origˡ. ysoˡ. acori añ. ℥. ij. bulliāt i vio ⁊
aceto ⁊ gargarizet freqnt in die. ¶ Masticato
riū ad palisim ⁊ torturā ⁊ dolorē molariuz. ℞.
stafizaᶜ mastic se. eruce piretˡ cere vgiee añ. quā
tum suff. fi masticatoriū cū modica terebētia: ⁊
masticet, ⁊ dū h faciet teneat caput idinatū: vt

fluat saliua. ¶ Aliud Castoriu᷑ et assafe. acor. penetret cu᷑ succo saluie: et vna pillula teneatur in ore ieiuno stomaco. Acor. confert dolori dentium et gingiuitati lingue. Aui. et secundum Aui. multum confert masticatio gariofi. et nuc. mus. et mirabol. nigrorum secundum Serap. et Aui. et masticatio istorum et aliorum debet continuari cum parte lesa vt exerceatur et inde fluat cum saliua superflua humiditas. Ualet etiam in tortura secundum Aui. cortex superior nucis indi. et auricula muris. i. maiorana. si eius succus per nares immittatur: et succus cucu. asi. Ista supradicta sunt caputpurgia experta in egritudine curabili. Et si cum istis misceantur aliqua que prouocando sternutationem calefaciant cerebrum et partem egram dico hoc bonum esse vt dicit canonista sicut sunt castoriu᷑ nigella euforbium. Singularia remedia experta secundum Aui. est sumere omni die ex confectione facta ex 33 aco. cum melle. et hoc de mane et de vespe ad quantitatem nucis. ¶ Secundo caro vulpis vel hirci siluestris vel leporis et hirci siluatici vel asini siluestris atque gasel. elixata et emplastrata super partem lesam iuuat autore medicorum de india et Aui. ¶ Tertio valet adaptatio oris et labiorum: vt maneat in dispositione naturali. ¶ Quarto secundum Aui. c. proprio et secundum quod ego sum expertus frequenter inspicere specula polita: vt qui videt difformitatem et torturam propriam: nititur totis viribus suis membra difformia ad formam pristinam adaptare. et in hoc speculum calibis vt ego sum expertus, proprietatem habet idoneam. ¶ Quinto specialiter ad torturam valet tubicinare et buccinare cornua cum parte attracta. vt per talem conatum pars lesa ad suum redeat naturalem locum. Rasis dicit quod purgetur cum pillulis fetidis. et omni die in ieiuno masticet sinapi et piretrum vel secundum ipsum gargarizet sinapi puluerizatum mixtum cum siro. acetoso. Caputpurgium ex cortice superiori bacarum lauri iuuat multum secundum ipsum. Et vnge spondilia colli cum oleo costino. Sumant omni die aureum. i. de confectione anacar. Rasis dicit in diuisionibus quod sumere nucem mus. et retentio eius in ore in hac egritudine est magis conueniens: etiam masticatio thuris iuuat multum. ¶ Dieta nihil addendo nec diminuendo regatur: sicut dictum est in palisi: et teneatur in loco calido sine aere ventoso. et peccat cibis et potibus.

Clarificatio No. primo quod frequens appositio ventosarum in partibus colli et capitis facit euenire torturam: quoniam ventose debilitant membra quibus frequenter applicantur. sic scribitur in. 4. i. c. de ventos. ¶ Secundo ignorandum non est quod tortura que venit paulatim est mortalis secundum Rasis. et ratio est. quia non venit paulatim nisi in frenesi. et tunc quia venit per spas. exiccantem est mortalis. quia spas. ex inanitione venit paulatim. ¶ Tertio presupponitur ex anathomia: quod septem sunt paria neruorum que immediate oriuntur a cerebro ad sensum et motum faciendum i. ca. et partibus eius. et loquendo de illis de quibus noticia est hoc necessaria ad propositum: inferatur hoc dictum Ga. 4. de ite. c. 5. sic dicentis. Palam est nobis onsum per anathomiam 3m parem videlicet ad tipos lacertos et ad eos quibus fit masticatio et in extremitatibus narium folia appellatas venire sensum et voluntarium motum eis accommodantem. in lingua vero ceterisque partibus oris sensum solum tribuens. Cum ergo pars torta non bene sentiat nec moueatur nec masticet, patet hoc esse ex egritudine illius nerui et ex passione dicta egri. euenire. et patet quod particula patiens principaliter est vnum de illis neruis de. 5. pari a cerebro immediate orto. ¶ Quarto no. quod tortura est morbus officialis cui tamen communicatur morbus consimilis. quia opio et mala compositio. ¶ Quinto sciendum: quod tortura est morbus per colligantiam cum aliunde ad membrum lesum veniat: quod venire non debet secundum cursum nature. ¶ Sexto si queratur cui virtuti magis nocet? Dicitur quod motiue: licet vt plurimum veniat ex defectu vel nocumento virtutis regitiue digestiue et expulsiue quia virtus digestiua non perfecte digerebat: nec expulsiua expellebat sufficienter expellenda. ideo congregate sunt superfluitates.

¶ Capitulum. 25. de gibbositate.

Gibbositas Ponitur hec ratio est. quia habuit Serap. et multi antiqui. quorum philosophorum post passionem cerebri et nuche cum quibus remouetur vel minuitur aliquando sensus aliquando motus: ipsam ponunt: cum etiam in ea aliquid istorum adueniat accidentium. Dicamus ergo sic. Gibbositas est tuberositas seu innaturalis eleuatio in dorso seu pectoris thorace per remotionem spondilium a suo naturali et debito loco ad intra vel ad extra vel lateraliter ex quo hominis curuatur: vel ad aliquam partem flectetur cum turpi figura.

Cause Causa secundum Auic. et alios et secundum Galenum 6. aph. c. 46. aut est exterior seu primitiua aut est interior. Exterior potest esse percussio casus obuiatio fortis contra rem duram. Causa autem interior potest esse res humida. grossa et viscosa vel aquosa lubricatiua et mollificatiua ligamenti vnius spondilis cum alio ligantis. ¶ Secunda causa potest esse siccitas contrahens et desiccans humiditates nuche et spondilium et ligamentorum debitam et naturalem. ¶ Tertia causa potest esse apa in ligamentis vel prope. ¶ Quarta causa potest esse ventositas inflans et implens et licet alia struma et excrescentia magis supra dorsum vel collum vel supra aliquod lactum sed quod sepe videmus eueniat non debet vocari gibbositas: nisi hoc ex spondilium remotione vel aliquali ipsorum positione procederet ab eorum directo et nilo loco.

Signa ponenda sunt secundum assignationem causarum. Que veniunt a causis exterioribus: vt a

casu vel pcussiōe:ista ex demōstratiōe ⁊ ex ꝯfessi
one pa. cogſcunṫ ſi v̓itatē n̄ raccāt: ſic multi pue
roꝝ faciūt p̄ timore ꝑentū. Si aūt venit gibbo/
ſitas ꝑpṫ hūiditatē lubricātē: h̄ cogſciṫ: q: eſt ſlā
tic' hūidus cū ſaliua ⁊ abſq; ſiti notabili: ⁊ ſi tā
gaṫ loc' repiṫ hūidus ⁊ molliṫ. Si āt ſit ex ſicci[c]
adeſt ariditas ⁊ ſiccitas notabilis: ⁊ p̄ceſſerunt
res arefaciētes: anq̄ȝ gibboſitas manifeſtetur vt
ſunt fe. acute ⁊ vigilie ſlet' ⁊ ſtrictura vētr̄ ſiue
ꝯſtipatio citrinitas colorꝫ ſiccitas oris ⁊ labiorū
labroꝝ ſciſſio. ſic dic̄ Sera. nigredo ligue ⁊ ꝯctio
cutis ⁊ ſoliditas ⁊ duricies eius. Si ſit ab apāte
tactu repiṫ infla°. ⁊ dol. ſentiṫ pūgitiuus ꝑpe ⁊
adeſt fe. rōne ꝑpinq̄taṫ cordis. Si ſit ab aſmate
vel tuſſi: cognoſciṫ p̄ p̄ntiā illoꝝ. Qn̄ ē a vētoſi[c]:
ſciṫ p̄ mutationē dol. ⁊ adeſt extēſio abſq; fe. co/
gnoſciṫ etiā p̄ leuitatē ſeu priuationē grauitaṫ.
⁊ p̄ priuationē alioꝝ ſignoꝝ.

Pronoſticatio Prio ſm̄ Se/
rap. gibboſi/
tas vt plꝰ accidit in puericia. ¶ Scdo ſi iſanti
bus accidat gibboſitas facilꝰ ab ea euadeṫ ꝑpṫ
teneritatē ſuoꝝ mēbroꝝ ⁊ faciliorē tractabilitatē
alie aūt etates hn̄t nuchā ſpōd[a] ⁊ ligamēta forti
ora ⁊ ſicciora fluxui ⁊ dilatatōi in inobediētia ⁊
aliq̄ oſſa pectoris ꝑinde tardꝰ h̄ incurrūt ⁊ diffi
cilꝰ inde curāṫ. ¶ Ter° ſȝ ypo. 6. āph. āph. 46. q̄
buſcūq; gibbi ex aſmate fiūt aut tuſſi an iuuētu
teȝ ꝑeunt. Aui. ponit eūdē āph. ſumptū ab ypo[c]
⁊ reddit cāȝ eiꝰ. q: ma[a] q̄ fac̄ aſma ⁊ tuſſiȝ figṫ p̄
mutari ad ſpōdiles ⁊ fac̄ in eis accidere emmē/
tiā fortē cū deuiatōe a loco: ⁊ h̄ a m[a] groſſa. q: ſi
nō eēt ita groſſa: i ꝯmēto reddit cāȝ q: tuſſis ⁊ aſ
ma faciūt magꝰ moleſtatōes ꝑꝑ infectionē ſpū
aliū mēbroꝝ: ⁊ illas ſufferre nō p̄nt. ⁊ v̓truꝫ debi
litatē ſupple etiā ſm̄ G[m] ⁊ Aui. q: nec pectꝰ nec
cor neq; pulmo creſcūt nec ampliāṫ nec ad vitaȝ
ſufficiāt: q: gibboſitas pectorꝫ ſpaciū āguſtat. et
iō i aſma icidūt qō nullatenꝰ euadere p̄nt v̓ba ſt
Ga. i ꝯ° palle. ¶ Quar° dic̄ Aui. q̄ iſātibꝰ acci/
dit aliqn̄ gibboſitas. ⁊ cā talꝫ gibboſitaṫ ē vētoſi
tas qn̄ cibāṫ an̄ horā. p; p̄ talē cibatōeȝ an̄ ꝑfcāȝ
maſticatōeȝ hu. coꝝ igroſſāṫ: ⁊ declinēt v̓ſꝰ ſpō/
dilia: maxīe ſi hn̄t ſtricturā pectorꝫ: cū tuſſi q̄ faci
unt expellere materiā ad iūcturā ipoꝝ ſpōdi[m].
¶ Qui° dic̄ Aui. q̄ crura hn̄tiū gibboſitatē ſub
tiliāṫ ⁊ macerāṫ ꝑꝑ opilatōȝ meatuū ⁊ viaꝝ p̄ q̄s
trāſit nutrim̄[m] ⁊ h̄ ꝑꝑ gibboſitatē. ¶ Sex° gib
boſitas āntiq̄ nūq̄ȝ curāṫ. Ego aūt vidi gibboſos
ex diſlocatōe ſeu variatōe ſpōdi[m] cū paliſi tibia
rū ⁊ itollerabili dol. i dorſo ⁊ i p̄te anteriori ⁊ cuȝ
macie tibiaꝝ ⁊ diſcoloratōe facici. Et lȝ algibrā
tes ipaȝ voluerit algibrare neq̄q̄ȝ potuerīt. ſic ꝑ/
māſit ꝯtinuo deteriorādo: ⁊ h̄ fuit i mōte maciāi

Curatio Si gibboſitas an̄ induratio
nē ꝑcipiṫ ſi ſtati ſuccurraṫ cu
raṫ. Et ſi ē diſlocatio ſpōdi[m] ⁊ ſit recēs: breuiṫ p̄
manꝰ reſtauratoꝝ: q̄ n̄ v̓ecūdēṫ ſi deficiūt ad lo
cū reducāṫ debitū ⁊ dirigāṫ ſic decȝ. Et ſi aliq̄s
cadat p̄ gdus vl̓ de eq̄ ⁊ cū dorſo obuiet rei du/
re: ilico reſpiciaṫ ⁊ cureṫ ⁊c̄. Si aūt ſit ꝑpṫ hūi/
ditatē lubricātē fiat cura q̄ dicta ē i paliſi addē/
do cū illis medicinas ſtipticas: vt reſtrīgāt ⁊ de
ſiccēt ligamēta q̄ mollificata ſūt: ⁊ cū h̄ ſint cō/
fortātes ⁊ reſolutiue. Sunt igiṫ me[c] ꝯpoſite ex re
ſolutis calꝭs ⁊ ſicq̄ ⁊ ex ſtiptīq̄ ꝯfortātibꝰ. Et q:
ſȝ Aui. i q̄buſdā medicis repiṫ calefac° ſtiptici/
tas ⁊ reſolu° ſic ſūt nux ⁊ folia cipſſi ⁊ i folijs lau
ri ⁊ cala° aroma° ⁊ i enula cāpana. iō iſte me[c] mṫ
tū valēt i h̄. Erḡ nūq; cū medicis cal. miſceāṫ me[c]
fri. ſtiptice. vt roſe acaſſia balau[a] ꝑꝑ ꝯfortationē
⁊ calꝭ me[c] cū q̄bꝰ debēt iſta miſceri ſūt eleuate
in gdu rep̄imēti frātē eaꝝ: vt ſūt caſto[m] eufor[m]
pire[m] ruta ⁊ bacc lau[r]. ex iſtis p̄nt fi[e] empla ⁊ vn
guēta ⁊ olea addēdo bdelliū ⁊ galbanū armo[m]
terebētinā ⁊ cera atq; olea calꝭa dc̄a i. c. de paliſi.
Sȝ ſpālia olea ſȝ Aui. ſūt illa q̄ fiūt ex rebꝰ calꝭ.
⁊ ſtiptiq̄: ſic ſūt oleū cipſſi oleū rute ⁊ certe oleū
qō exit a ḡnis iunip̄i ⁊ amirtill ⁊ bacq̄ lau[r]. Vl̓ ſꝫ
ſic ſm̄ eūdē. ℞. pipis caſtorei piret. pulpe colo/
q̄n[c] eufor. aſſeſ. an̄. ʒ. i. ⁊ ß. olei mirtilloꝝ. ℔. i. fiat
oleū ponēdo ſub ſole vel ſup̄ caminū ⁊ poſt q̄n
decim dies vngaṫ cū eo freq̄nter. ⁊ poſt vnctio/
nē ſupraponaṫ h̄ empl̓m. ℞. gūmi armo. ℥. iij.
opo[p]. ℥. ij. folioꝝ oleand. rad. ireos. arbori ſicco/
rū. an̄. ʒ. ij. rute ſpice. nucū ⁊ folioꝝ cipſſi caſto/
rei folioꝝ dānidis cala. aro. an̄. ʒ. i. cere. ℥. ij. olei
ſupradicti vel olei caſtorei q̄ntū ſuṫ. fiat emplꝫ
ſupra locū mollificatū reſoluit cōſumit cōfortat
locū ſufficiēter ⁊ calefacit. ¶ Itē ſȝ Aui. fiat ſic
ꝯtra illā q̄ ex hūiditate ⁊ vētoſitate quodlibȝ p̄
ſe vel mixtiȝ. ℞. ſaluie abſinthij ſticad. nuc̄ ci/
p̄ſſi pire. maiorane cordume. ſquināti caſſielig[c]
an̄ decoquāṫ in oleo cū aliq̄ q̄nti[c] vini addēdo
ȝinȝ[m] ag[m] caſtrū rutā ciminū vſq; ad ꝯſumptio
nē vini. ⁊ ſup̄ oleū colatū ꝑijciaṫ caſto[m] eufor[m]
ſauinā ⁊ pire[m] puluerizata ⁊ ſ. vnguētū vl̓ oleū
reſoluti[m] hūiditatū ⁊ vētoſita[m] groſſaꝝ in q̄cū/
q; egri[c] p̄ter feb. nā iſtius intereſt ꝯfortare me[a] ⁊
carmiare vētoſitates ⁊ reſoluere hūiditates groſ
ſas ⁊ viſcoſas: ex q̄bus ſit varia° ⁊ diſco[a] inter
ſpōdiles: ⁊ p̄ ꝯn̄s gibboſitas. Aliō emplꝫ eiuſdē

autorum ad gibbositatem: vz 9 humiditatem et ventositatem ℞. storac liquid costi calamus aromaticus sauic. ana. ʒ. i. eu for. ʒ. i. olei nardi quantum suffic. et emplastrum cum coto. Si aut fit ex sicc: curetur sicut dictum est in spas. de inanitione cum embroc et emplastris rerum humidarum et in unctione oleorum et pinguedinum humidarum et tpatarum et cum oleo viol. et ung. resumptivo et similibus. Primo secundum Serap. fiat embrocatio cum lacte asine et caprarum tepidis supra caput et spondilia: et vngantur frequenter cum oleo viol. et iniectio lactis mulieris parturientis feminam, propinquius partus in nares vt cerebrum: et post pannis nucha humectetur. Et iam vz oleum nenuf. oleum cucur. et oleum amigd. dulc. et aliquid de oleis istis misceatur cum lacte aliquid cum supradictis et embrocatio et addatur camo. cum supradictis et oleum de sisamino. Et iubet Serap. quod tina impleatur oleo sisami calido: et in eo stet et sedeat pa. ¶ Item humectetur lingua cum mucillagine se. psilij et se. citoniorum et oleo viol. et suc. maloru granatorum dulc. Item sup caput et spina dorsi pot poni hoc emplastrum. ℞. rad. maluauisci foliorum malue et viole ana. quart. i. farine ordei. ʒ. ij. olei sisamini quantum suff. et emplastrum et apponatur tepidum. Et si est constipatus: detur aqua decoctionis prunorum ficuum et pass. cum cassia fistula. Vel cum clistere lenitivo cum humectatione olei viol. et amigd. dulc. Et si adest fe. et habent sitim: detur aqua ordei in qua decoquantur frusta cucur. vel cucu. Et si non adest fe. detur lac asine vel capre bis vel ter in die ad quantitatem. 4. ʒ. cum aliqua quantitate amigd. dulc et suc. Et si vz quod ibi sit aliquis humor nocivus in loco et cum hoc sit siccitas totius corporis tunc in embroc aqua calide misceatur camo. mellilotum rob et sisa: vt soluatur congregatum absque attractione reliquorum. ¶ Si aut sit gibbositas propter apa tunc curetur apa. Et quia vt plurimum ista apata generantur ab humore grosso et viscoso. ideo curentur sicut apata cronica multorum dierum et tarde eruptionis cum emplastris et vnguentis resolutis et partim mollificativis. ¶ Forma emplastri ad hoc valentis Avi. maxime quando non est apa. ℞. foliorum capilli et nuc. eius ana. quart. i. et decoc. in. x. lib. aque vsque ad consumptionem medietatis. in colatura ponatur rad. aco. et enule campane ana. quart. i. coquantur ad consumptionem aque pistentur fortiter: et ponatur emplastrum supra locum: et ligetur prout decet. ¶ Aliud quando est ab humiditate et ventositate. ℞. enule campane acori sauine ana. quart. i. et decoc. in vino. et pistetur fortiter et tunc addatur bdellij dissoluti in aceto quart. i. misceantur et vng. vel emplastrum. Et si ista non valent secundum Avi. et cauterium: vt humiditas superflua desiccetur. Si gibbositas et a tussi vel asmate: curentur tussis et asma cum electuarijs: que dicta sunt in proprijs capitulis: et dentur pillule sub lingua que cohibent tussim.

Clarificatio Primo sciendum quod spondilia possunt dislocari secundum quod supra dictum est anterius vel posterius vel lateraliter qualitercunque dislocentur. si dislocatione complete dislocentur est mortalis: et si sit plurima: licet non sit completa secundum Avi. i fen. vi. quarti. trac. p°. eo quod nucha coartatur vel frangitur. Et si primum spond. dislocatur: sic supradictum est magis anhelitus quiescunt a dilatatione et constrictione propter coartationem neruorum mouentium ea. et ideo homo siue animal puato anhelitu moritur inmediate. et istam vidi accidere in homine de equo cadente. et in cane de bacali prope unum cubitum a terra eleuato currente. ¶ Secundo scias quod etiam si ista totaliter dislocatio et ad partem interiorem in medijs spondilibus a collo inferius etiam interficit subito propter causam inmediate dictam. Et si et in inferioribus secundum autores primo potest causari vrine retentio et fecum. et potest fieri paralisis et nocumentum in neruis et lacertis inferioribus. et finaliter est incurabilis et mortalis cum inmobilitate inferiorum membrorum. ¶ Tertio notandum quod cum gibbositas est antiqua: nullus de ca se intromittat: et in principio bene. Si accidit in pueris competit eis embrocatio cum decoctione aliquarum herbarum calarum vt est metastrum sansucus sticados et similia: et in vnctione cum oleis supradictis. Si aut fuerit prouecte etatis purgetur et vngatur: et caueat a cibis qui generant humo. frios et grossos. Et si cum gibbositate acciderit fe. regatur sicut supra dictum est. Et hec est sententia Rab in 9° ad almansorem in fine.

¶ Explicit primus liber cum laude omnipotentis dei egritudines cerebri et colle ca. continens.

Incipit Secundus liber: si regi regum placuerit. in quo determinabitur de egritudinibus faciei et membrorum eius. Et etiam quia oculi sunt magis nobiliora omnibus membris faciei: cum actio eorum vnus de duobus potius intellectus sit: ideo a passionibus eorum incipiendum est: et ponemus primo anathomiam ipsorum.

¶ Capitulum primum de anathomia oculorum.

c **Cognoscit** intellectus et autoritas Ga. confirmat. 3. de int. c. 4. quod noticia passionum locorum et passionis in medicina est necessaria. Iccirco volenti scire passiones oculorum que in diuersis partibus eorum fiunt: necessarium est vt cognoscat visu et intellectu particulas ex quibus ipsi componuntur oculi. quod perfecte scitur ab eo qui anathomiam exercet se. Et ad maiorem firmitatem hic inserantur verba Ga. 4. de inte. c. 2. que sunt hec. Manifestum est per anathomiam quod oculi habent sex lacertos in suo motu: quales non habent tot motus laterales sursum et deorsum et statio narium. et cum hoc ibi sunt alij lacerti qui viam circundant

oculoꝝ.i.neruū obticū q̇ est in p̄° pi. vn̄ videt̄ ꝙ
iste ē in p̄mo pari vel prim⁹ par neruoꝝ .4. pi-
bus q̇ īmediate ab ip̄o cere° oriunt̄.⁊ p ꝯcordā
hui⁹ dicit Ga.i.8.de iuuamēt̄ mēbroꝝ i.3 .colū°
ꝙ duo sūt nerui a cere°.i.a p̄ma pte ei⁹ exeūtes
veniētes ad oculos:⁊ ꝑ ip̄os fit sensus visus.Et
sequit̄.⁊ isti duo nerui int̄ oēs alios neruos sūt
ꝯcaui id est q: cōcauitas in alijs nō ita manife-
ste appet sicut ī istis ⁊ anathōizātes vocāt istos
neruos canales⁊ vtraq̄ canaliū expādit̄⁊ dilatat̄
ī oculo:⁊ fit ex eo tela retina.hec sūt v̄ba Ga' in
loco p̄allegato.Pꝫ ḡ ꝙ a ce° ab anteriori vētricu
lo oriunt̄ duo nerui ꝯcaui q̇ sūt de p̄mo pari ner
uoꝝ originē hn̄tiū ab ip̄o cer°.Et ille q̇ orit̄ a pꝫ
te sinistra ce' dirigit̄ ad oculū dextruꝫ: ⁊ q̇ a dex̄
ad oculū sinistrū.⁊ sic q̄ī iter se itersecādo se ad
angulos ineq̄les: ⁊ in illa intersectione ex illis
duabus cōcauitatib⁹ fit vnū foramē seu ꝯcaui-
tas in q̄ veniētes sp̄ēs reꝝ visibiliū lꝫ sint duo si-
mulachra vel ydola:tn̄ ibi efficiū t̄ vnū:⁊ p̄ntant̄
sensui cōi.Et si nō esset ista interceptio ⁊ ꝯcaui-
tas tūc vna res viderent̄ due:cū q̇libet ocul⁹ suū
simulachrū recipiat.Et post istā interceptioneꝫ
versus oculū isti duo nerui velant̄ siue inuolū
tur ex duob⁹ pāniculis ip̄i⁹ cerebri vsq̄ ad oculū
s.ex duram ͤ⁊ pia ͤ.⁊ pāniculus exiēs a dura ͤ ex
pādit̄ supra oculū:⁊ fit ex eo pellicula p̄ma inte-
rior q̇ vocat̄ sclirotica.⁊ dr̄ a scliros qđ ē durum
oportuit eīn ip̄am duriorē alijs eē:vt oculū a du
ritie cranei defendat:sicut ipsa duramater defen
dit cerebꝝ a duritie cranei.A secundo aūt panni
culo dictos neruos cooꝑiente qui a pia ͤ oritur:
expāso efficit̄ secundina:q: secūda in ordine.Et
dicit Guillerm⁹ de saliceto in tractatu sue pra-
ctice cirurgie.ꝙ ista secūdina cōtinet in se hu-
morē vitreū:cui nō assentio nisi mediāte retina.
Tertia pellicula ab interiori pte cer' vocat̄ reti-
na.ꝓpter silr̄itudinē quā hꝫ cū rethe:vel q: instru
mentuꝫ visus.s.humorē cristallinū cōprehēdit:si
cut rethe cōp̄hēdit venationē a pte iteriori:⁊ista
ꝺm Ga.8.de iuuamētis mēbroꝝ i.3.colū° put al
legatū ē orit̄ a capite nerui obtici: ita ꝙ neruus
obtic⁹ p̄mā pelliculā scliroticā⁊ secūdinā trāsit⁊
ꝯstituit a seip̄o retinā:⁊ ista hꝫ in se venas ⁊ ar-
terias:vt ab ei⁹ cōtentis humor cristallin⁹ nutria
tur.vnus aūt qui non est.Ga.dicit ꝙ ista retina
oritur a rethe mirabili q̇ est pellicula terminans
fluribilitatē cerebri:ſ ego teneo me cū veridico
Galieno in loco p̄allegato.¶ In ꝯcauitate seu
in suꝑficie ꝯcaua isti⁹ retine ꝯtinet̄ humor vitre⁹
cui⁹ color est inter rubedinē⁊ albedinē:in cui⁹ su

ꝑficie ꝯcaua ē humor cristallin⁹ apprehendēs ei⁹
medietatē a pte iteriori.Ex isto eīn hūore vitreo
p viā refocillatiōis⁊ resudatiōis a retīa nutritur
hūor cristallin⁹.Iste hūor vocat̄ cristallin⁹: q: si
milis ē cristallo q: pur⁹ est ⁊ clari⁹ est quē deus ⁊
natura posuit in medio oculi tāq̄ maiorē respe
ctu ptiū oculi sicut sol ī medio planetaꝝ:⁊ tanq̄
cor in medio corꝑis:⁊ sicut rex in medio regni:
⁊ sicut papa ī medio xp̄ianitat̄.⁊ oīa alia in ocu
lo ꝯtenta mediate vel imediate sūt ꝓpter istā be
nedictionē ⁊ sacrū humorē vt scribit Ga.4°.de
morbo i p̄n°.Est ergo clarus ⁊ purus sicut aq̄
⁊ cristallus vt sit indifferēs ad oēs colores: sic
aq̄ vel speculū:⁊ cū hoc est rotūdus in figura vt
melius ꝯtrarijs resistat:⁊ vt in eo suꝑfluū aliqđ
nō aggreget̄:lꝫ a pte anteriori aliqualit̄ habeat
formā alitā vel ad planiciē declinē lꝫ nō ex toto
sint plana:vt meli⁹ formas siue simulachra rerū
visibiliū recipiat.Et istū venerabilē humorē coo
perit a pte exteriori tunica aranea que contigua
est retine.q: ab ea oritur ita ꝙ retina tangit⁊ cō
tinet humorē vitreū:⁊ iste continet medietateꝫ
cristallini interiorē:⁊ alia medietas exterior con
tinetur a tunica aranea in suꝑficie cōcaua.Uti-
litas istius pellicule est ꝯtinere humorē cristalli-
nū ⁊ defendere ip̄m vt nō ledat̄ ab humore albu
gineo.¶ Terti⁹ humor vocat̄ albugineus q̇ cō-
tinet̄ intra istam tunicā retinā ⁊ vuea ⁊ est qua-
si superfluitas humoris cristallini.Utilitas eius
est defendere humorem cristallinū ab exalatiōe
⁊ caliditate ⁊ siccitate aeris exterioris et ignis⁊
a quibusdā nocumētis extrinsecis.Et iste nō hꝫ
virtutē naturalē nutritiuā:sed ad nutritionē cri
stallini refocillatur ⁊ augmētat̄.¶ Quinta tu-
nica vocatur vuea:⁊ ista oritur a secūdina.⁊ co-
lor naturalis istius est medi⁹ inter viridē⁊ nigꝝ
vt virt⁹ visiua fortificet̄ per vnionē spirituū visi-
biliū: lꝫ aliqñ sit glauci coloris: ⁊ iuxta hoc ī hoīe
etiā in alijs aīalibus color oculoꝝ diuersificatur
⁊ ista vuea est pforata in medio :⁊ hoc foramen
vocatur pupilla.⁊ istud foramē aliquādo con-
stringit̄:⁊ aliqñ dilatat̄ aliqualiter ꝺm ꝙ neces-
sarium fuerit:vt visio pfecte fiat in humore cri-
stallino.⁊ ista vt dictū est ꝯtinet in se albugineū
¶ Sexta tunica cōputando ad exteri⁹ vocatur
cornea que oritur a p̄ma iteriori tunica:que vo-
catur sclirotica.⁊ ista cornea est lucida⁊ fortis si
cut cornu lāterne nouū:vt sp̄ēs visibiles rerū in-
de penetrēt libere:sic lumē cādele penetrat cor-
nu lāterne.⁊ ista habet in se duo iuuamēta.pri-
mū est q: retinet albugineū q̇ foris exiret:nisi a

cornea retineretur. Secundum est vt defendat cristallinum humorem ab intrinsecis nocumentis. ideo est compacta et dura respectu aliarum. et est in quattuor tunicis composita ad similitudinem cornu: vt si vna lederetur: alia non ledatur. Et ista cum sclirotica continet intra se totum oculum nisi coniunctinam. Septima tunica vocatur coniunctina que est alba et grossa: que totum oculum a parte exteriori coopit et ambit preter nigredinem. quia erat necessarium eam esse discooptam vt fiat iactatio simulachrorum rerum visibilium ad humorem cristallinum. ¶ Ista autem habet venulas multum subtiles a quibus suum suscipit nutrimentum et ista oritur a paniculo cooperiente craneum: et ideo restrictoria iuuant si ponantur super supercilia habentium obtalmiam. Ex supradictis patet quod oculus est compositus ex septem tunicis et tribus humoribus. Patet etiam quod prime sex tunice licet formaliter describantur sex ad modum sex semicirculorum: verumtamen isti semicirculi realiter et materialiter sunt inter se continui: et vna medietas cum alia continuatur tres intus a parte cerebri: et tres exterius: et cum hoc venit septima coniunctina: que solum est ad modum semicirculi. ¶ Aliqui autem conati sunt ponere quartum humorem: sed pro nunc sufficiunt ista. ¶ Postea veniunt nerui qui oriuntur a secundo pari neruorum. et post hoc habet oculus sex masculos: qui mouent ipsum oculum secundum motum ipsius dentium prius. Et habet etiam venas et arterias et carnem spongiosam: vt non sit dare vacuum. et habet oculus pro seruitio suo palpebras inferiorem et superiorem cum musculis claudentibus et aperientibus: vt cooperiatur oculus et aperiatur secundum diuersitatem indigentie et habent palpebre pilos inferius et superius prohibentes athomos et res nociuas. ¶ Incipiamus igitur in nomine domini ab egritudinibus faciei: et quia oculi sunt nobiliores partes eius: quia quasi membra diuina videntur iccirco ab egritudinibus eorum est incipiendum: et primo ad egritudinibus coniunctine: cum primo visui representetur.

¶ Capitulum .ij. de obtalmia.

Obtalmia secundum Aui. et suos sequaces est duplex et secundum serap. est triplex. sed pro nunc sufficit de duabus. quarum quedam est vera: quedam non vera. Cause obtalmie non vere sunt cause primitiue vt plurimum: sicut est fumus puluis ventus et ignis que faciunt dissolutionem et rarefactionem humorum aut concussio et percussio. et ista non vera apud Aui. vocatur conturbatio seu vacillatio oculi. et ista facilius curatur remota eius causa. tamen si eius causa in principio fuerit multum fortis vel fortiter imprimatur et cura cito non adhibeatur: mutatur in veram obtalmiam propter dissolutionem et fluxum consuetudinarium ad coniunctinam: et maxime si in corpore sit causa materialis parata: vt est repletio corporis. et causa

primitiua. et adest similiter sicut dicit Aui. de fe. effimera que aliquando mutatur in alias fe. Hic sciendum est quod obtalmia suscipit aliquas diuisiones. Prima est ista. quedam obtalmia est vera: alia non vera. ¶ Secunda diuisio. quedam est morbus per se incipiens: et alia est sequens alios morbos: vt sunt scabies pruritus cum scalptura. ¶ Tertia diuisio. quedam est parua non diu perseuerans nec pertransiens terminum in magnitudine alia est magna et cronica pertransiens terminum in magnitudine ita quod sit in ea albugo super pupillam et coopit eam. et hoc sepius accidit pueris: quia oculi eorum sunt debiles et materia multa et exuberans. ¶ Quarta diuisio: quedam obtalmia est a materia frigida: et quedam a calida. ¶ Quinta diuisio: quedam est ab humore in ipso oculo existente. alia ab humore vel alia causa aliunde veniente. ¶ Sexta diuisio. quedam venit ab origine coniunctine. scilicet a velamine craneum cooperiente. alia venit per venas velaminum interiorum. et ab ipso cerebro et partibus eius. ¶ Septima diuisio. quedam obtalmia est cum periodis et alia continua. Que est cum periodis aliunde causatur materia: et que est continua: materia coniuncta est ipsi oculo Vera autem obtalmia est apostema in coniunctiua. ¶ Dicitur autem obtalmia ab apos grece quod est succus vel liquor: et talmon quod est oculus quasi liquor apostemosus in oculo. vnde obtalmia imposita est ab accidente. id est a liquore qui exit in ea et cetera.

Vere cause obtalmie sunt triplices. Cause primitiue iam dicte sunt: dummodo sint fortes: etiam mutatio temporis extra suam naturam potest esse vna de causis primitiuis: sicut quando hyems est septentrionalis frigida et sicca. et ver meridionalis et pluuiosum et estas similiter tunc multiplicantur obtalmie. ¶ Cause antecedentes prima est repletio totius corporis. Secunda est repletio cerebri et partium eius et cranei. scilicet velaminum et venarum et arteriarum. Nam cum in cerebro et partibus eius aggregantur materie plurime et repletio: et tunc vix euadit oculus quin obtalmiam incurrat: nisi fortis fuerit valde. verba sunt Aui. c. i. de obt. et ista repletio potest esse a sanguine. vel a colera vel a flate vel a mixtura: et potest fieri hoc apostema a ventositate descendente. Quando igitur est materia in cerebro exuberans et partibus eius vel in paniculo craneum cooperiente: per viam catarri currit ad oculum seu coniunctinam et facit apostema dentium seu repletionem. Cause precedentes sunt nimius vsus rerum vaporosarum: vt alleorum ceparum porrorum sinapi et eruca et pocula vinacea nimium continuata et nimia fatisitata: vt nectar vina cocta: et similia. ¶ Causa coniuncta est ipsa mala materia iam existens in oculo cum multitudine vel mala qualitate apta ad ledendum immediate. Et ista causa coniuncta immediate ledens et vehementer dolorem inducens est in triplici differentia. nam aliquando est humor mordicans corrumpens tunicas: licet non sit magne quantitatis: est tamen magne iniquitatis. inducens intensum dolorem extensionem et solutionem continuitatis. Aut est vapor grossus et descendens. Alia causa coniuncta seu

coadiuuãs ꝯiunctã est corru°cõplõis tunice vł tunicaꝝ ipsi⁹ oculi ꝑpter hu. aut ꝑpter aͤpa i eis factum. ⁊ quicqd ibi venit pro nutrimento corrumpit. ⁊ tũc est mala ob. ⁊ curatiõis difficilis.

Signa obtalmie sunt in qntuplici dr̃ia. nã qdã sũt va: alia non va seu a ꝯturbatiõe distĩguẽtia: qdã signa ab aquoso hu more vel vẽtositate deñgnãtia sũt. qdã signa sũt mẽᵃ cõicãtia oculis declarãtia. qdã cãs doloꝛis in ea obtalmia demõstrãtia. qdaꝫ ipsi⁹ egritudis tpa ostẽdentia. ❡ Signa nõ ve obᶜ sunt qꝛ ẽ le uis facilis tolleratie. ⁊ eius cã pua modice infla tiõis ⁊ inflãmatiõis ⁊ pui doloꝛis ⁊ roboꝛis ⁊ cũ hoc cãe pmitiue nõ multũ foꝛtes ꝑcesserunt. In ṽa aũt ob. oĩa ista sũt mag̃ intensa ⁊ periculo sioꝛa. ❡ Signa hũoꝝ si est a sã. coloꝛ oculi ẽ ru beus ⁊ vene plene rubee ⁊ inflate pulsatio tipoꝝ rũ tumoꝛ palpebꝛaꝝ ⁊ multa lippitudo. palpebꝛas claudẽs i sõno. regimẽ ꝑcessit sanguĩs mul tiplicatiuũ. ⁊ cũ hoc nõ multũ lachꝛymãt. ❡ Si ẽ a colera: adest ardoꝛ ⁊ pũctura ⁊ doł. ꝯbustiu⁹. ⁊ videt̃ eis ꝙ ignis sit int⁹ ⁊ ĩflãmatio grãdis. ⁊ nõ est tãta rubedo. lachꝛyme exeũt liquide adu rẽtes: ⁊ qñqꝫ nõ exeũt lachꝛyme. lippitudo pua: ⁊ pua oculoꝝ clausio in sõno ⁊ qñqꝫ iste lachꝛyme vlcerãt. nã palpebꝛe nõ claudunt̃ nec adhereat ni si ob. ſᷓ. a san. ⁊ in hoc ꝑuideat medic⁹. qꝛ nõ sꝑ in statu ob. hꝫ lippitudinẽ: ⁊ aliqñ venit ob. colerica cũ ĩteso pruritu. ⁊ cũ ħ nõ exeũt lachꝛyme ⁊ ista fit a puo hu. ꝯ maligno ⁊ mł̃tũ moꝛdicatiuo ⁊ pũgitiuo. ❡ Si ẽ a flãte: adest magna gra uitas ⁊ põdus ⁊ doł grauatiu⁹ nõ multũ acut⁹. calitas ⁊ rubedo pue sunt. ⁊ qñqꝫ ẽ albedo ⁊ lippitudo multa rõne magne humiditat̃ ⁊ est alba ⁊ hoc intelligit̃ post somnũ. ⁊ alia ꝑticula ad ħ cõueniũt ⁊ magn⁹ tumoꝛ. ⁊ qñqꝫ auget̃ cõiuncti ua sup̱ oculi nigredine ꝑpter dilatationẽ aͤpatis ❡ Si ẽ a mł̃ia adest grauitas ⁊ ꝺ̃siccatio lachꝛymarũ ⁊ coloꝛ fuscus sine rubedine. ⁊ post somnũ non cõglutinant̃ palpebꝛe. qꝛ hu. siccus est. Si ẽ a ventositate adest doloꝛ extẽsiuus sine grauita te. nec inde currũt lachꝛyme nec lippitudo adest in somno. ⁊ cũ hoc egritudo ẽ lõgioꝛ. qꝛ hu. fri. ⁊ siccus est vtraqꝫ q̃litaᶜ ꝺigõni resistẽs. ❡ Tertium genus signoꝝ oñdit membꝛũ cõicans cãm suã ocuł. vnde si venit ob. cũ nausea sto⁹ cõicat ei. Et si venit cũ vomitu ⁊ turbatione in stoma° ⁊ in senib⁹: maxime si in sto° appet do. tũc signũ ẽ ꝙ ab eo venit. ❡ Et si aliũde veniũt mala acci dẽᵃ ob. cũ ĩterpolatiõe ⁊ si nõ sunt ꝯtinua ⁊ cũ ve nit cã p̱ viã cõicatiõis venit a pãniculo craneum

coopiente a q̃ oꝛit̃ cõiunctiua: tũc inflatio ĩcipit venire ad palpebꝛã ⁊ adest doł. ⁊ pulsatio in frõ te vene plene appent i tpib⁹ ⁊ in frõte ⁊ doł. i ca. cõmissure. Si aũt veniat a cer° vel p̱ pãniculos oꝛtos a dura ⁊ piamᶜ ex quib⁹ oꝛit̃ sclirotica ⁊ secũdina: nõ tãtũ intẽsa appent sig̃ ĩmediate dctã ꝯ adest prurit⁹ i naso ⁊ in palato ⁊ sternutatio et certe do. affix⁹ sentit̃ interi⁹. s. intra oculũ ⁊ cerᵐ ⁊ si foꝛte ei cõicat sto⁹ assũt sig̃ imeᶜ dcã. ❡ 4ᵐ gen⁹ signoꝝ oñdit cãs intẽsi vel remissi doloꝛis Vñ sicut dic̃ Aui. i. c. ꝑpo. tres sũt spẽs do. i ocło s. moꝛdicatiuus coꝛrosiu⁹ ⁊ extensiu⁹. Primoꝛũ duoꝝ cãe sũt hu. moꝛdẽtes ⁊ coꝛrodentes ꝑpter coꝛruptionẽ maᶜ ⁊ sũt bone q̃litat̃ mutate i ma lã ⁊ ꝑpter acuitatẽ ipsi⁹. Ad istũ doloꝛẽ causandũ modica sufficit q̃ntitas hu. mali. Extẽsiui au tẽ doloꝛis cã ẽ multi° maᶜ aut vapoꝛ grossus extendẽs ⁊ quasi distẽdẽs tꝰam oculi vel ꝑtiuꝫ ei⁹. ⁊ si do. ẽ remissus: paucitas adest maᶜ vel est pauci miq̃tat̃ ⁊ malicie. ❡ Quĩtũ signoꝛũ gen⁹ oñdit tpa moꝛbi q̃ sũt. 4. Vñ ig̃ patiẽs incipit dolere ⁊ appet rubedo aliq̃ ⁊ sentit nocuᵐ ⁊ lachꝛymas emittit aquosas ⁊ flux⁹ ẽ aq̃uus: tũc est pꝛĩᵐ. Augᵐ aũt est qñ multa fluit mᵃ ⁊ do. ⁊ alia accñtia augmẽtant̃. ⁊ cũ hoc i augmẽto ĩcipit ĩgrossari maᵃ ⁊ appet aliq̃ lippitudo. ⁊ palpebꝛe ꝯglutiari ĩcipiũt. Stat⁹ aũt ẽ qñ lippitudo ẽ mł̃ta ⁊ grossa ⁊ alba: ⁊ palpebꝛe foꝛtit̃ ꝯglutinant̃ ita ꝙ cũ difficultate apiunt̃. Et lippitudo q̃dẽ ẽ sig̃tio ṽa maturatiõis aut grossitudĩs hu. vł mᶜ Verba sũt Auic̃. Si ḡ appet lippi° sine moꝛdicaᶜ ⁊ coꝛrosiõe hũoꝝ sig̃t grossitudinẽ. ⁊ si appet post doloꝛẽ nimiũ ⁊ ꝑost accñtia ĩtẽsa: signũ est maturatiõis maᶜ. Declinatio aũt ẽ qñ lippi° icipit diminui: ⁊ flux⁹ cessat de die aliq̃lr ⁊ do. ⁊ pulsa° mãifeste diminuunt̃. ⁊ iam q̃escit ⁊ doꝛmit sane.

Pronosticatio Pꝛio si fit ob. veniẽs i puerꝭ: periculosioꝛ ẽ ceterꝭ parib⁹ q̃ntũ ad gradũ egritu dĩs ꝙ i ꝑuecꝭ causatũ: qꝛ n̄ pñt purgari nec flõa ri: tũ qꝛ dietam tenere nõ pñt: tũ qꝛ medicĩas ꝑꝑt decꝫ applicare nõ valem⁹: tũ ipis ocuł ĩspicere nõ sinũt. imo nõ solũ ob. nec egritudies oculoꝝ verũ etiã oĩs egritudo q̃ñ saltẽ quo ad medicũ i eis difficił ẽ cura°. etiã qꝛ oculos hñt debi lioꝛes. ❡ Scđo ob. q̃ venit a velamib⁹ itriseꝙ et ab ipo cer° deꝛioꝛ ẽ illa q̃ vẽit a pãniculo craneũ coopiente: qꝛ imeᶜ nõ ita possũt applicari ad intra sicut ad ex. ⁊ illa iterioꝛa sũt magis delicata et mag̃ ꝑpe mẽᵐ nobile ⁊ sensibile. ⁊ cũ hoc causa est in ꝑtib⁹ per vias q̃rꝫ vẽit nutrimẽtũ ad oc'ꝫ

¶ Tertio hñtes ocl'os eminẽtes ad ex̄ maiorez
⁊ fortiorẽ habẽt obtalmiá q: hñt maiorẽ hũidi
taté in eis abũdátẽ. ⁊ q: ĩ talib⁹ pori ocl'oꝝ sunt
mag̃ apti. ¶ Quarto q̃nto mag̃ lachrie currũt
etiá in se hñt mordicationẽ ⁊ acuitatẽ maiorez:
táto citi⁹ reducat̃ ob. ad statũ. ¶ Qui° si cũ lip
pitudie pu̾a appent grana pu̾a ⁊ mala: pũitas
náq; gñi maturatiõis signat tarditatẽ vba sunt
Aui. ¶ Sex° in regiõib⁹ meridionalib⁹ freq̃nti⁹
veit ob. q: hu. ĩ eis s̃t mag̃ cursibl'es ⁊ q: vapo
res sunt plures: ⁊ cũ h̃ in eis citi⁹ sanát̃ pp rarita
tẽ poroꝝ ⁊ q: ẽt vẽtres hñt mag̃ patos ad solo
nẽ. Si supueniat eis frig⁹ pp clausionẽ pororũ
tardi⁹ sanát̃. In regiõib⁹ ⁊ tpib⁹ friis nõ ẽ ita fre
q̃ns ob. pptea: q: rõne frãtis hu. stát q̃eti ⁊ q̃si
ꝯglutinati. s; q̃n venit est deterior ⁊ tardiorꝫ cu
ratiõis pp clausionẽ poroꝝ. ⁊ signát̃ grossiores
hu. ná hitatores regionũ fráꝝ hu. hñt grossiores
¶ Septio dolẽtes in ocl'is diarria supueniẽte
soluit̃ dol'. 4. áph. ꝯ° 2. ibi. ĩ farmaciis ĩ ocl'is pa
tientẽ diarria accidi bonũ. 6. áph. ápho. 17.

Cura ob͞r̄ nõ ṽe stat ĩ remotõe cãe faciẽtꝫ
eã. si tñ illa cã exterior iuuat̃ a cã ite
riori vt ẽ repl'o vel ꝯ°. ista corrigát̃ vt ꝯ° reducat̃
ad suũ ꝯñiũ: ⁊ repl'o diĩuat̃ cũ flõia vel farina^a:
vel vtroq;: sic patebit. Tũc aũt ꝓ sani^c sufficit ꝙ
ꝑ° páni linei albi ⁊ ãtiq̃ madefacti ĩ aq̃ ro. ꝑ se
vl' in q̃ modicũ de cáphor^a sit dissolutũ: ocl'is su
pponat̃ vl' instillet̃ in ocl'o aq̃ q̃ exit ab albũine
oui p⁹ longá agitationẽ. Valz etiá lac fe. sic exit
ab vbere: ⁊ si lẽtes coquát̃ in aq̃ ⁊ cũ illa vapet̃
ocl's cũ spõgia valebit maxie q̃n hu. sunt grossi
equalr. ⁊ ꝯfert in isto casu balneũ. Si ꝑ ista nõ
sanát̃: tũc fomẽtet̃ ocl's cũ decoc^c fenugreci. ⁊ ini
tiat̃ colli^m al. dissolutũ in lacte mlierꝫ vl' asine: dũ
tñ nõ sit apá frn: ⁊ corp⁹ ⁊ caput nõ sint repleta
ma^a grossa. Cõfert eis vinũ purũ ⁊ fomẽta° cuz
decoc^c camo. Itẽ somn⁹ multus ⁊ ꝓfund⁹ cõfert
valde fm Aui. siue sit a calore solis vl' a frigore
vl' fumo. ⁊ si ẽ a pcussiõe: tũc vz san. q̃ exit ab ala
colũbi: ⁊ stet in tranquillitate.

Cura ṽe ob͞r̄ circa quá aliq̃ regule gñales
sunt obfuáde. ¶ ꝑria rl'a in ob. ꝑ°
ordináda est dieta vt pl'in ad tenuitatẽ decliuis
cũ corpis ⁊ aerꝫ tráq̃llitate. ¶ Scda t̃hit̃ ex dicꝫ
G^l. i3. ige^l i fo°. 5. si itẽ° sit i ocl'is ab hu. ⁊ ñ d̃ ve
tosi^c vẽtrꝫ sol'o ⁊ flõia st̃ ꝑmittẽda ⁊ sil'ia vl' saltẽ
abstinẽ^a. ¶ Ter^a ab codẽ ibidẽ. nõ oz obtalmiá
pa. balneari nec cathaplasmari nec fomẽta^l nec
collitia^l plectoricos exñtes nisi ꝑus illa cũ flõia
vel far^a soluat̃. ¶ Quarta oz matias añcedẽtem
ad iferiora trahi me^a ⁊ mutari ⁊ man⁹ ⁊ pedes ⁊
brachia ⁊ tibias fricari ⁊ dolorose strigi ꝑ inter
ualla. ¶ Qui^a t̃hit̃ ex dicꝫ G^l. i3. ige. i fo°. 5. i do
lore ocl'oꝝ pp vẽtositatẽ seu hu. grossitiẽ vl' frita
tẽ repcussiuũ adiutoriũ nõ so^m inutilis reddit̃: s;
nociuũ. ¶ Sex^a rl'a t̃hit̃ ex dicꝫ Aui. i. 3^a. 3^l. in. c.
can^m vtiũ de cura ocl'i. ma^a añs euat̃ cũ flõia vl'
far^a vl' vtroq; ꝯiũcta cũ ꝓuocatõe ad nares ⁊ gar
ga^a ⁊ silib⁹: vel ꝓuocátib⁹ lachrias: sic est vinuz
albũ ꝑ se vl' cũ thuthia ⁊ aq̃ ros. mix̃. ¶ Septia
est Haly ĩ de regali dispõne. c. de ob. ⁊ Iohes se
rap. in eo. c. ⁊ est q: ocl's est nimiꝫ sensus ⁊ facil'
lesiõis. iõ medica^a multa ⁊ diũsa vl' fortia in q̃li
tate ab eis euitáda sunt saltẽ in ꝑnc°. ¶ Octa^a
regula si ma^a veniat ad ocl'in ex velamie coopiẽ
te craneũ post vl'em purgationẽ in noc̃ ⁊ circa
ipam vẽtosaꝝ posi° circa frõtẽ ⁊ tipa apocrustis
ca apponere sũt nõ modicũ iuuatiua. c. 4. de ca
non. vl'ib⁹. ¶ Nona rl'a est ab codẽ ibid. ⁊ G^a.
i3. inge. 5. fo°. Si cũ passiõe ocl'oꝝ affuerit soda
tũc a cura sode incipiẽdũ est. ⁊ nõ cures ocl'm
q̃adusq; soda remota fuerit. ¶ Decia rl'a trahit̃
ex dicꝫ Ga. i3. de ing. c. 6. q̃si i medio. c. Ibi põit
diuersitatẽ applicatiõis remedioꝝ fm diũsitatẽ
mẽbroꝝ implicite. Cõtinet̃ ibi ꝙ me^c si infra o
culũ applicẽt̃: sint actualr frc. Si supra epar in
apãte cal'o ei⁹ stiptica applicẽt̃ vl' infra aurẽ tu
midá: ista sint actualr cal'a. ¶ Vndecia rl'a est
Cõstá. in. 2. viat^l. c. de ob^a. ꝙ in ꝑn° ob^c cal'e inci
piẽdũ est a me^a ocl'oꝝ ꝯfortatia ⁊ hũoꝝ ꝯstrictia
⁊ in declina^c cũ medicis dissolutis. in augmẽto
át ⁊ in statu cũ dissolutis ⁊ ꝯfortatis sil' mixtis.
¶ Duodecia rl'a ẽ Aui. vbi. s̃. res q̃ ocl'is mitten
de sũt: debẽt carere oĩ aspitate ⁊ hr̃e lenitatẽ. iõ
terẽde sũt vsq; ad vlt^m po^c ꝯstrictõis ⁊ stricte cri
bellatiõis. ¶ Tertiadecia rl'a. nullũ acre ꝑ os su
mat̃ duráte ob^a: nec ifra ocl'm mittat̃ vinũ albũ
iõ cauet̃ si turbidũ vl' acetosuz existit. ¶ Decia
q̃ta rl'a ẽ Aui. c. de cura ob^c ámĩstra° collirioꝝ ca
uẽda ẽ donec p⁹ tres dies. ¶ Iste rl'e docẽt iuue
nes a recto tramite nõ deuiare: iõ eas freq̃nter
respicias in curis ocl'oꝝ q̃ maxime in obtalmia.

Cura ꝑ dictá. ꝑ° ponat̃ in lo° obscuro pa.
vbi sit tut⁹ a vẽto ⁊ aere: dũ tñ ñ sit
reumatic⁹. ĩ q̃ q̃escat ⁊ stet ĩ lecto ⁊ puluinar cuz
capite sint eleuata vt ma^a nõ fluat ad ĩtra ocl'm
vl' in eo remácat s; fluat exteri⁹: ⁊ h̃ ẽ c̃ñale in q̃
buslib; egritudib⁹ matialib⁹ ocl'i. dciñ minoret̃
eis cib⁹ ĩ ꝑ^a die ⁊ ĩ 2^a ⁊ ĩ 3^a ꝙ ĩ prádio solũ semi
panẽ cũ. 6. cariq̃ ⁊ potet aquá ordei ⁊ totidẽ ĩ ce
na l' so^m iũat panẽ ⁊ aquá ordei. si egri° nis ẽ acu

taꝝ īq̄ta^e ⁊ malicia plēa. q: advltias egritudies
vltie curōnes ꝑfctē ad curōis ꝑfectionē. p° aph.
āp. vi. Hoc ei pono ex^lgr̄a ſ alia q̄ad q̄ntitatē di-
mitto industrie practicāꝝ: cū q̄ntitas offerēdoꝝ
cerꝝ lr̄is denōri nō poſſit. vt ait Ga. Caueat aūt
a cib male ⁊ tarde digtōis ⁊ mag̃ q̄ntitate bono
rū ⁊ maloꝝ: ſ; vtaꝛ cib gn̄antibꝰ bonū ⁊ laudabi
lē hu. ⁊ caueat ab oibꝰ vaporoſis vt alleū cepe ſi
nap. eruca pori fabe nuces ⁊ ſil'a. ⁊ caueat a vi-
no ſaltē in pn̄°. caueat ab oibus cibis acetoſis ⁊
agreſtis acetū ⁊ fructus acetoſi ⁊ ab oibus acri
minibus acetoſis herbis ⁊ fructibꝰ viridibus.
nā oia iſta manifeſte nocēt niſi via me^e admini
ſtrenꝛ. ¶ Sōnus eis ꝯfert: q: natura digerit: et
maturat materiā egritudis in ſomno maxie pꝰ
euacuationē. vn̄ Aui. ⁊ o; vt ad ipm attrahaꝛ ſō
nus ē ei medicamē eis bonū. vigilie aūt eis ni-
mis nocēt maxie ſupflue. ¶ Motꝰ ſit nullus du
rāte egritudine. vel ſaltē ſit ita ꝑuus: q nulla in
cor^e ſ. laſſitudo. Stet in loco tuto vt p̄dictū eſt:
q̇es autē cū abſti^a eis ꝯfert. ¶ Repletio oīs vi-
tāda eſt inanitio ⁊ abſtinētia eis ꝯfert: in q̄ntu;
naꝛa ſuſtinere v;. Cōpetit ḡ freq̄ns nature lini°
cū diſteri vl' ſuppo°. Accn̄a aīe vt ē ira triſti^a cui
tāda ſunt. gaudiū aūt ꝯfert. Coitꝰ totalr̄ euiteꝛ.
Et breuiꝛ q̄ntū ad res nō naꝛales ita gubnādꝰ
eſt ſic febricitās fe. acuta p̄ter h̄ q nō vtaꝛ aceto
ſis nec acrimibꝰ nec herbis crudis nec vino nec
carnibꝰ vtaꝛ niſi mag^e debilitaꝝ emineat magni
tudo. His ſic ordinatis in toto vel in ꝑte ad cu-
rā accedamꝰ. ¶ Flōia ex cepha^a ē ꝯueniēs oibꝰ
ſpēbus eiꝰ. vba ſunt Aui. Si ḡ ſit nīa ſan. plen-
tudo: flōeꝛ cepha^a ꝑtis oppoſite. ⁊ deīn d̄ cepha
lica eiuſdē lateris: ſ; aliq dicāt q ſufficit flōia de
cephalica eiuſdē ꝑtis cū ſedatione ſi nccīa ſit. et
iſtā viā ſecutꝰ ſu; ego. Et ſi adhuc videꝛ replō ⁊
rubedo: flōeꝛ ſophēa ⁊ vena: q̄ ē ſub lachrymali
extius in timpibꝰ. ⁊ aliq̄n o; inſcidere ar^tias ibi
dē: ſm q ponit Aui. Et poſtea vētoſe in nocra
al's in occipitio ſūt apponēde. vn̄ Bꝰ in meg^l ꝑ-
te. xiij. colū°. iij. aut in occipitio vētoſam appo-
nimꝰ: cū materiā ad ocl'os fluētē extrahere volu
mus q̄ maxia curatio ē. In flōiā āt d̄ cepha^a q̄n
to maior fuerit pa°: tāto mag̃ exh̄ēdū ē de. ſan.
vba ſūt Raſ. i. ix. ad almāſ. c. d̄ ob. Et cū iſto re
gimie teneaꝛ vſq; ad. 3. vl'. 4. dies nullū colliriū
nec me^a intꝰ mittēdo. S; extiꝰ ſi dol'. ē fortiſſimꝰ
ponere pꝰ vl'e; purgationē repcuſſiua ex bolo ar
me°. ⁊ albūine oui ⁊ ſan. dra. ⁊ aq̄ ro. i frōte ⁊ in
tipibꝰ. Et poſt. 2. vl'. 3. dies in pn̄° palpebꝝ ſuaui
ter eleuaꝝ colli^m al. in q̄ nō ſit opiū ſ; Haly v;. ⁊

Raſ. ⁊ Aui. ⁊ alkāmuſay. ⁊c.

In p̄ncipio nāq; ſ; Haly ⁊ Coſtꝝ ⁊ ſm totā artē debēꝰ
vti medicamībꝰ: in q̄bꝰ ſit repſſio caliditaꝝ hūoꝝ
⁊ repcuſſio aliq̄ ꝯm. ex. cū mitigatis. Cōpo° ſicꝰ
ad h̄ ſm Haly: in q̄ iſta recipiunꝛ ⁊ ſit ex caſſia et
ceruſa ablu. ⁊ gūi ara. aū. ʒ. ij. p̄parenꝛ ſic dec; ex-
diſtēpenꝛ cū albu. oui. Aliō p̄t ſi^l d̄ ſolo ſūac cū
aq̄ decoctōis eiꝰ. ¶ Aliō colli^m liq̄d. ℞. muſcil
lagꝝ pſillij ⁊ dragagā. ⁊ ſe. cito. factaꝝ i aq̄ ro. ⁊ co
laꝝ. aū. ʒ. iiij. lacꝝ mlieꝝ hn̄ꝝ filiā. ʒ. v. aq̄ albūis
oui diu agitati. ʒ. ij. miſceāꝛ: ⁊ in ocl'is inſtilleꝛ ali
q̄ lachryme. ⁊ pānꝰ lineꝰ i iſtis madefactꝰ ſupra
totū oculū apponaꝛ. Ga. ei in meg^l ꝑti^a. xiij. fo°
ij. laudat albūen oui in h̄ vba. Ocl'is ipis foris
eminētibꝰ. i. inflaꝝ ponēda i eis debēt pōi palpe
bris ſuauiꝛ eleuaꝝ mixꝝ cū eis q̄ mittūꝛ q̄buſdā
liq̄ribꝰ morſurā nō facietibꝰ ſic eſt albugo oui cō
uenietiſſima ē ei: q: morſurā nō fac. ⁊ eſt viſcoſa
vn̄ dolorē q̄ eſt ꝑꝑ acutā maꝛia; mitigat. q: h̄ li-
quor aſꝑitatē viſcoſi^e ſui ⁊ dolorē ⁊ acumē miti-
gat: q: ex ſui viſcoſi^e in ocl'o moraꝛ: ⁊ ꝑꝑ h̄ ē lau
dabiliꝰ ceterꝝ liquoribꝰ cito lauātibꝰ ⁊ fluētibus
vbi. ſ. Iohes ſerap. dic. diſtillemꝰ i eis in pn̄° e-
gritudis albumē oui bn̄ agitatū ⁊ de liq̄re q̄ ab
eo exit tō die ⁊ tō nocte: q: h̄ curatio ſedat valde
dolorē: ⁊ fac q̇eſcere. Cū empl'is āt q̄ extiꝰ appli
canꝛ aut intēdiꝰ alꝛare maꝛia; cal'a; ad ocl'm ve
niētē vlcerātē: aut itēdiꝰ repulſionē cū maiori re
ſtrictiōe. ſi p̄°° tūc faciꝰ ēpl'; ſupra frōtē ⁊ tipora
de iſtis herb vga paſtoꝝ. q̄nq; neruia. plantago
vmbilicꝛ. folia ꝑp'l: ſolatꝝ enō. poꝛꝝ. folia rami
⁊ viꝝ ⁊ citōij: ſuccꝰ iſtaꝝ vel aliq̄rū mixtꝰ cū faria
ordei ⁊ oleo roſ. ſ. empl'; ſup frōtē ⁊ tipora ⁊ re
moueaꝛ: poſtq̄ calefactū fuerit. Silr̄ in aliq̄ de
dicꝝ ſucc̄ bn̄ colato madefac pānū lineū ātiquū
al. ⁊ ſup ocl'os iponas: ⁊ cū iſtis alterab ⁊ refri-
gerab. Et doc; ſerap. lauare faciē cū aq̄ roſ. ⁊ aq̄
fria mix cū modico aceto vt alꝛet mordacitate;
ma^e ad ocl'm ꝑ venas faciei veniēꝝ ⁊ cū aq̄ plu-
uiali ⁊ aq̄ decoctiōis papa. Si āt cū iſtis magis
volumꝰ reſtrīgere vel repcutere. ℞. boliar' ſan.
dra. thuꝝ. aū. ʒ. i. ſ. pul'. ⁊ incorpeꝛ in morta° cū al
būie oui ⁊ modico aceto ⁊ aq̄ ro. in mo^m vnguē
ti ⁊ ſupraponaꝛ frōti ⁊ tiporibꝰ extēſis ſupra pe-
ciā pāni linei noui. ex iſto eñ freq̄nter repi ma-
nifeſtū iuuamē. Cū iſtis ſꝑ ꝯſidera vētre ⁊ tene
atur laxꝰ. In pn̄° poſt flōiā pōt dari talis decoc°
q̄ euacuat hu. ſubtiles ⁊ acutos. ℞. p̄nōꝝ da.
xv. nūo. floꝝ viol'. ʒ. i. ſ. decoctio: in q̄ diſſoluatur
corticꝝ mirab. citri. ʒ. i. temperenꝛ ꝑ noctē. ⁊ poſt

longā fricationē colet. ⁊ exhibeat addēdo si pl3 ele^m de succo ros. ʒ. ij. reub. ʒ. ß. vel purget cum cassia fi. ⁊ tamarindo. Et cū h vtat mlep refrigera tiuo ⁊ alteratio d aqs frig. s. endi porꝫ ⁊ ros. Si aūt materia vr eē grossa cū capitꝫ replōne: dentur pille cochie vl aurec. Ista faciēda sunt in pn°: nec oz expectare digōnē i materia subtili cū ui mietate doloris ⁊ fortitudie accitiuꝫ. In ma aūt grossa ⁊ fria āmistrent digia: q dicta sūt in egritudinib⁹ capitis de frigida ⁊ iliꝫ eñantia.

In augmēto aūt sic pcedēdū ē i q cū repcussiuis ⁊ refrigeratiuis misceri debēt aliq dissolutiua: nisi dol sit maxim⁹. ⁊ in isto casu cū colli° supra dicto de muscillaginib⁹ addat aliqd opij ⁊ croci bm Aui. de q opio dic Ga. 12. meg collū° vlt° h vba. Ceteri q. p hoies credūt opiū colliriatū supra ⁊ missū i ocul dolorē mitigare: s3 dico nō debere pōi nisi cū mag fuerit necitas. ne dfec° in ocul i ppetuū māeat. multi eñ pp hāc medicinā i cecitatē icidērūt. p3 igit cū quāta cautela iponēdū ē opiū. Et si necūꝫ fuerit appōere illd colli^m p nimia anxietate ⁊ dolore mitigato supuenias cū calefacietib⁹. ⁊ funde i aurib⁹ casto^m ⁊ in ocul colli^m recipiēs cinamo^m ⁊ pip lōgū ⁊ filia. Ga. ibidē. ¶ Scdo i aug° egritudis distil let i ocꝫ colli. al. distēpatū cū lacte mulierꝫ. cui⁹ h ē. ℞. bm Rasiꝫ. 9° almāsorꝫ. ℞. ceruse ablute ʒ. x. sarcoc gūe. ʒ. iij. dragag. ʒ. i. opij si ē nece. ʒ. ß. f. colli^m pū ad mo^m lētꝫ. cū muscillag dragi ⁊ i oclo mittat distēpatū cū lacte mulierꝫ. Et p⁹ tres vl qttuor horas mulceat in oclo lac fe. ⁊ li pa bñ mūdificet: ⁊ iterꝫ mittat colli^m al. supradictū. ⁊ iterꝫ lauet cū decoc fenuge bis vl ter loti in aq fria. ⁊ p⁹ coquat i vase mūdissimo cuꝫ aq fria. ⁊ si materia ē grossa. addat se. fen. Et cum isto apoꝫiate colato lauet ocul⁹. ⁊ aliq gutta infra oculū instillet. Hoc apoꝫima laudat Ga. 13. meg qñ in. 5. fo°. sic dicēs. Hoc. n. apoꝫia ceterꝫ medicamīb⁹ vtili⁹ ē. Et trāssūptie Aui. i. 3ª. 3ᵉ. dicit. Et decoc° fenug aggregat supra ptes cū lenificatiōe ⁊ maturatiōe suavt f planuꝫ ⁊ sedet dolorē in ea. Ergo ē cōfortatio lenifica° ⁊ maturatio ⁊ dissolutio. nā calidū ē i scdo. siccū in p°.

In statu aūt idē regimē teneat miscēdo cū dissolutiis aliq repcussiua dōec dol mitiget. Sfac g sic ℞. fenug. ʒ. i. ⁊ ß. se. fen. ʒ. ij. gūi drag gūi arab. añ. ʒ. i. f muscilago in aqua pluuiali vel fe: si nō assit rubor ⁊ calor: ⁊ exaimat p pānū mūdissimū. ⁊ addito lacte mulierꝫ oculis instillet. Et sit cautela h ⁊ in alijs: vbi itrat lac mulierꝫ: q lac nō misceat cuꝫ alijs nisi in hora pcectōis: q2 lac citissime corrūpit ⁊ acetosat: q corrup° ⁊ acetositas lo° iuuamīs pstat nocu^m. ⁊ iō lac solū ocul ca in salte in pn. ⁊ augmēto. in statu ēt v3 aqua tutie q p° fac exire aliqs lachrias: deide remouet dolorē. ⁊ fit sic. ℞. tutie pparate put decꝫ. ʒ. ij. casfore. ℈. ß. vini albissimi. ℥. i. aq ros. ℥. ß. misceant in āpulla. ⁊ de ista aq in ocul istillet vna vl. 2. gutte. Vacit dico tibi q ista aq purgata materia ⁊ adhibit ēplis extrisec⁹ cū bona dieta manifeste iuuat in obt. ⁊ in multꝫ oculoꝫ egritudib⁹ materialib⁹. vl pōt fieri al satis curiali. ℞. licij ⁊ cāfo. añ. ℈. ß. tutie ppate ⁊ passate p sindonē ʒ. i. ligent in sindone mūda in capite pui ligniculi. ⁊ tali sindone in capite ligni ligata ponat ifra aquā ros. ⁊ vinū albū añ. ℥. i. ⁊ ß. de qua in ocul aliqtiēs istillet. ⁊ bis vel ter in die lac femine ab vlcerib⁹ extiēs oculis instillet: vt lauent a lippitudie q int⁹ ⁊ ex remouēda est subtiliter cū pāno lineo blasico madefacto in lacte mulierꝫ.

In declinatiōe coīt accitia i maiori parte sunt remota: iō tūc quātū ex nā egritudis solū cōpetūt dissolutia. tc igit nō ptermisso aliq dvltibus igrediat balneū aq dulq. p ip3. n. reliq passiōes dissoluūt. ⁊ marie qñ ma nō est gssa ⁊ viscosa: qd cogscit p dol pōderosum cū guitate. ⁊ q: nō ē tāt⁹ dolor nec adest rubedo mlta ⁊ nō exeūt hu. multi ⁊ viscosi saltē in pn°: q: cōpacti ⁊ duri sūt ⁊ idigesti. Tūc ēt. s. in declinatiōe: ⁊ qñ maria nō ē gssa ⁊ viscosa l3 colica subtilis: v3 vaporatio aq cale sup oculos cū spōg vel pāno lineo antiq. Etiā oz āministrari vinū pur: l3 i modica quātit: vt dissoluat gssam materiā: qñ ē gssa ɔpacta. ⁊ sic itelligit āph. 6. āph. āph. 31. Dolores oculoꝫ meri potio aut lauacꝫ aut piria aut flōª farmaª soluit. Et idē dic. 7. āph. āph. 47. Cōstātin⁹ vl ysaac iviatico exponit āph. q vinū dect in ob. flatica: flōia in sanguiea. balª ⁊ lauacra i colica farª i mlica ⁊ i his q sūt repleti mal hu. mixꝫ l3 purga° ma vtrobiq multū fit necia: si corp⁹ ē plenū. Si p⁹ ista remāet guedo seu obscuritas: pul. citrin⁹ imittēd⁹ ē: q recipit sarcocolle nutrite. ʒ. 10. aloes. ʒ. ij. myrrhe. ʒ. i. licij. ʒ. i. ⁊ ß. f pul. sbtil: ⁊ ocul imittat cū tuello isufflando multū eñ deficcat supfluitates ⁊ puas vlceratiōes remanētes. Et freqnt lauent cū aq ⁊ vi° al. mixꝫ ⁊ aliqñ cū lacte mulierꝫ. Seqtur colli^m qd v3 ad obtalmiā: de q dic Cōst⁹. in li°. de ocul: q in vna die mūdificat oculū ⁊ acuit visuꝫ ⁊ delet pānū ⁊

maculā. ℞. ātimo. acassie drag. an. ʒ. io. tutie p pate. ʒ. ij. crystli loti. ʒ. v. ceruse lote. ʒ. iij. myrrhe. ʒ i. et ß. spice. ʒ. ß. licij calcāti attramē. an. ℈. ij. et ß. cōficiant cū aq̄ ros. et albūie oui. et vocet collirium de antio°. mirabilr valet ad supradicta. et videt valere in declinatiōe ad visum clarificandū et reliquias remouēdas. Et cū hoc aliqn̄ aq̄ tepida decoctiōis camo. simplr fomētem. Et fit gn̄ale in oi fomētatōe et dissolōne. nā si ista āministrant et dolor nō diminuit s augetur: signt corpis plectoriā: et indiget maiori euōne cū flōia vel farin. Nā diarria p se veniēs et farina data iuuāt in oculorum passiōe vt visum est. s. Collirium Haly bonū in repassiōe cū rubedo nō minuit. ℞. ceruse ablute gūi arab. drag. licij opij an̄ ptes eq̄les aq̄ mellis q̄d suff. f. collirium liq̄de vl durū. Aliud collirium ad idē ℞. gūi ara. drag. amidi an̄. ʒ. ij. ceruse. ʒ. iij. opij. ʒ ß. cōfice cū albūie oui: et vz calid. ob cū dolore. Emplm ad dolorē oculorum cū inflatiōe cū rubore oculorum p̄cedētibus vlib' incorporetur vitellum oui cū oleo ros. et croco puluerizato: et extēdat sup pānū: et sup oculū ponat. Aliud ad idē. Vitellū oui cū farina ordei et aq̄ ros. miscet et fiat emplm sup oculū et supligetur.

Clarificatio Primo sciēdū q̄ cōstituere egrū i loco obscuro dū tn̄ nō fit reumatic': manifeste iuuat Pmo q: nec vētus nec aer cōmotus in tali loco intrare nō pn̄t. Scd̄o q: oculi nō laborāt in videdo. Nā sicut cetera mēbra infirma. lassant cū nitūt ad ꝯsuetas opatiōes: sic et oculi egrotātes fatigant opus visiōis exercēdo. iō merito eis p̄cipit vt requiescāt illo tūc a laboribus suis. ¶ Scd̄o nō sm G. S. de iuuamētis mēbrorum colū°. 4. q̄ ad oculū venit plus de spū aīali q̄ ad aliq̄d aliorum organorum sensuū. qm̄ sicut sensus visus indiget vt sit lūiosus et clarus: ita indiget vt veniat ad ipm mltitudo spūum aīaliū ab ipo ce°: q̄ sūt puri mūdi et lūinosi. ¶ Tertio dubitat de Haly et sera. q̄ ponūt tres spēs obt. et Aui. et alij n̄ ponūt nisi. 2. vn̄ videt q̄ illi sint supflui. vel isti diminuti. Rn̄deo q̄ Aui. et sui sequaces solū ponūt due spēs. s. leuē obtalmiā et verā et nō verā et a cāis exterioribus. et h̄ est p̄ma spēs. et aliā a cāis interioribus verā et magis fortē et difficilioris cure: et h̄ est scd̄a spēs. Haly autē et Sera. ponūt istas duas spēs et vltimā scilz verā ob. subdiuidūt in vnā minus fortē et in aliā fortissimam. et sic solū est ibi augmentatio gradus in fortitudine vl malicia. Et quasi oēs egritudines materiales habēt istā diuersitatē in fortitudine vel debilitate. vt patet in de febrib' et de alijs. Nam quedā fe. tertiana est nimis fortis: et alia fortis et intensa. vnde ptz q̄ Aui. et sui sequaces q̄ non subdiuidūt ob. verā: nō sunt diminuti cū p se: lz implicite intelligatur nec etiā aliq̄ sunt supflui: cum subdiuidant et explicēt ratione aliqualis diuersitatis medicaminū in forti ob. et in fortissima: et iō nullus eorum errat. quia diuersi respect' cōtrarietatē nō inducūt: vel dicitur etiā q̄ Aui. subdiuidit: vt ptz in. c. de ob. ad. xv. lineas vt ibi. Et alia est que est magis pertransiēs terminum in magnitudine: et sic etiā ipse ponit tres species sicut et alij et sic nota bene. ¶ Quarto ignorandū nō est q̄ licz in principio apātū calorum ponamus repercussiua: nisi aliq̄d impediat, put vi debitur: et postea dissolutiua: deinde maturatia nihilominus in apāte oculorum scz ob. nō ponim' maturatiua: vt faciāt saniē timētes ne tenera et delicata oculi substantia putresc. et dissoluat: licz in ob. ingrossatio materie subtilis et subtiliatio grosse cum productione lippitudinis maturatio et digestio sepissime vocet. ¶ Quinto sciendū. q̄ in obt. in principio nō debent poni vltima ta repercussiua: maxime qn̄ materia est ca^{ca}: q̄a timendū est: ne forte ppter fortitudinē repcussiuorum materia colica que multū est subtilis et penetrabilis impellat ad cōcauitatē oculorum et neruorum: et generet cecitatē perpetuā vel cataractā: et hoc est q̄d Ga. dicebat de opio vt p̄dictū est. ¶ Sexto sciendū: q̄ in forti dolore extremitates extinguēde sunt et fricāde. et si dol. est remissus sufficiūt remedia supradicta. ¶ Septio mirabit quilibet sapiens de doct. Aui. et Ras. et alhāmusay et Serap. et aliorum dicentiū q̄ post tres vel quattor dies collirium al. et alia repercussiua debēt oclis imitti: q̄bus repugnat Ga. 6. amphorum. ꝯ°. xi. ibi. Dolores oculorum. vbi dicit. Ego tn̄ medicinā hmōi nunq̄ laudaui et c. Et corroboratur rōne: q: talia claudūt et retinēdo illā acutā materiā dol. ꝯtinuo augmētat. Rn̄det q̄ autores bene loquunt etiaz Ga. q: si ista collia āministrēt sine resolutiuis et refrigerantib' vel in p̄n° ante purgationē materie: tūc accidūt nocu^{a}: q̄ ponit Ga. scz augmētū dolorꝭ: et aliqn̄ cecitatē vt dctm̄ est de opio: sed si eis miscet resolutia refrenan^{a}: tūc pn̄t cōpetere in pua q̄titate et iō miscet cuz eis aq̄ fen': q: cala et resolutia et aq̄ celido^{c} et lac mulierꝭ. et cū hoc purget ma^{a} cū flōia et far^{a} vt sepissime dictū est. vl d: q̄ Ga. itellerit de fortib' narcotic̄ nimis ꝯtinuat: de q̄b' iā facta est mentio in. 5^{a}. clarificatiōe. Et p ista rn̄det ad argu^{a}.

Et qn̄ tu dicis q claudūt oculoꝝ poros: ⁊ maṫiaꝫ retinēt. p° dico q alterāt ⁊ refrigerāt ⁊ repellunt materiā ad loca iā peuacuata. ¶ Octauo dubitaṫ de vino. quō curat dolꝰ. oculoꝝ cū sit calꝰ nva porosū: etiā supfluo vino abutētes videmꝰ debiles oculos ⁊ rubea sindōe foderatos hr̄e. ⁊c etiā illi dicūt versus. Balnea vina venꝰ vētꝰ fumꝰ ṗlerꝰ ⁊ ignis. Ista nocēt oculꝰ ꝭ vigilare nimis. Dᵒ. q ex eo cōpetit q subtiliat san. grossū ⁊ hu. grossos ⁊ deoppilat ⁊ extra oculos mittit. Et iō dic̄ Ga. in 2° pallegato. vinū eīn ꝓprie coagulata dissoluit ⁊ ꝓpter motū suū citissime avenis eijcit. ideo ad arga dr̄: q verū ē si sumaṫ i supflua q̄ntitate. ¶ Nono dubitaṫ de bal°: quō cōpetit i obta: q: facit fluere hūores ꝭm Aui. in fen. 2a. ṗl. Dicēdū q ꝓinde cōpetit: q: balneū aq̄ dulc̄ subtiliando fac̄ euaporare illos hu. acutos poros aperiēdo ⁊ etiā vapor aq̄ calide suauis ē ⁊ dilatat ⁊ tēpat siccitatē ⁊ acute mae hūectādo: ꝭ reqrit q corpꝰ n̄ sit plectoricū. ⁊ ꝑ h̄ pꝫ q̄d sit dicēdū ad argum q veꝝ est q balneū dissoluit: ⁊ qn̄ tu dic̄: q facit fluere ad oculos: dico q verū est: si corpus sit plectoricū: silr pōt dici de bal° pticulari vel fomētatione ⁊c. ¶ Decio qrit. vtrꝫ obta p° ⁊ ꝑ se sit morbus cōiūctiue vel totiꝰ oculi. ⁊ videt q cōiunctiue ꝑ diffinitionē ob. nā dr̄ ⁊ verū est q obtra ē apa cōiunctiue q̄ est morbꝰ eiꝰ. 2a bōa. q: oīe apa ē morbꝰ. aīs pꝫ ꝑ oēs autores. 2°. p° ⁊ ꝑ se obta. inest cōiūctiue. g̃ p° ⁊ ꝑ se erit morbꝰ eius ⁊ nō totiꝰ oculi. 2a nō ē. ⁊ aīs pꝫ q: illud apa inest imee ipi cōiūctiue alꝰs nō eēt ob. ¶ Ter° qd̄ accn̄talr̄ ptinet tol oculo nō ē morbꝰ eiꝰ p° ⁊ ꝑ se. ꝭ ob. accidētalr̄ ptinet toti ocl̄o. g̃ nō p° ⁊ ꝑ se. 2a ē bona ⁊ aīs ꝓ maiori pꝫ. q: de ꝑ se ⁊ de ꝑ accn̄s distinguūt. Et ꝓ minori ē dictū Ga. i fine pl de mor°. vbi dicit sic ad lr̄aꝫ. Alij vō morbi ptinēt mēbro cōposito accn̄talr̄. sic ob. i. apa: qd̄ fit in cōiūctiua ⁊ in. 4. de mor°. c. ij. in fine vbi dicit. Cōiūctiua vō si apa ex sane hēat visui accn̄taliter nocebit. ¶ In om arguit sic: id qd̄ nocet ꝑ se actioni alicuiꝰ mēl: ē p° ⁊ ꝑ se morbꝰ illius mēbri: ꝭ obtalmia existens in cōiunctiua ꝑ se visui facit obscurationē: igit ꝓmo ⁊ per se erit morbꝰ totiꝰ oculi: in quo sit visus. 2a pꝫ. q: si morbꝰ nō eēt i me°: eiꝰ ac° nō ipediret: q: morbꝰ ē q̄litas ꝓncipalr̄ actōi nociua. 3° de mor°. c. i. post mediū cal. Et aīs ꝓ maiori claꝝ ē. ⁊ minor ē Hl. 4. d̄ mor. c. ij. i fine. c. ¶ Nō q vt dictū ē: ob. hꝫ. 3. spēs. s. nō verā q̄ accidit a caus extrīoribꝰ. ⁊ verā q̄ accidit a caus interioribꝰ vel extrīsecꝭ coadiuuātibꝰ cāis intrīsecꝭ paꝝ suscipe talē morbū. Et ista gr̄a mee ⁊ sermonis subdiuidat ⁊ dicat q̄dā est ob. va. q̄ solū ipi cōiūctiue iest nō ledēs actionē motiuā nec visuā ⁊ ista nō excedit terminū ipsiꝰ cōiūctiue vel modicū excedit. Et alia q̄ ē mag̃ ptrāsiēs terminū i magnitudie: i q̄ supabūdat albugo sup pupillaꝫ ⁊ tangit eā ⁊ ꝓhibet clausionē ocl̄i. vt pōit Aui. i. 3a. 3l. c. de ob. ad. 20. lineas. ⁊ huic cōpatiunt ae ptes ocl̄i ⁊c sit pa 2°. Si ob. va ē ptrāsiēs tminū ⁊ i magnie: ꝑ se ⁊ p° ē pa° totiꝰ ocl̄i. ꝓbat ꝑ rōnē factā i om. scd̄o ꝓbat ꝑ originale Gl. p° de mor° c. vl. qd̄ ē istd̄: q si mlta mea ex mēbris cōsilibꝰ infirmāt ⁊ sūt ivno meꝰ cōpo° coadūata morbꝰ corū i toto erit illo cōpoꝰ. nō dic̄ g̃ q ille morbꝰ sit i mēbris cōsilibꝰ. ꝭ i cōpo°. ⁊ h̄ origiale recte facit ad ꝓpom. ¶ Scd̄a 2°. ob. va nō ptrāsiēs tminū cōiūctiue: nec actionē motiuā ⁊ visuā manifeste ledēs: talꝰ p° ⁊ ꝑ se ē morbꝰ ipsiꝰ cōiūctiue ⁊ nō totiꝰ ocl̄i pꝫ. q: morbꝰ nō dr̄ nisi rōne actōis lese: ꝭ cū actio oculi nō māifeste ledat: sequit q nō est morbꝰ eiꝰ nisi accn̄talr̄. sic dic̄ Ga. ij. d̄ mor°. c. vl. i h̄ vba. Silr̄ ob. ē apa nascēs i pāniculꝰ corneaꝫ coopiētibꝰ. accn̄talr̄ tn̄ erit morbꝰ totiꝰ oculi. h̄ ille. Et itelligit de miori ob. nā morbꝰ cōsilis p°i est mēbris cōsilibꝰ. scd̄° mēbris organicꝭ vt ponit Ga. ibidē. Et istā cōclusionē ꝓbant rōnes in om. nam sp ille rōnes cōcludūt de ob. in q̄ alie ptes oculi nō egrotāt. nec eiꝰ actio ipedit seu manifeste ledit. Adhuc nō ꝓ declaratiōe istaꝝ cōclōnū: q lꝫ ob. ꝓmo insit ipi cōiūctie. i maiori ob. tn̄ p° ⁊ ꝑ se erit morbꝰ totiꝰ ocl̄i vt declaratū ē. nec repugnat cū morbꝰ nō dicat nisi rōne lesiōis opationū. Sꝫ nūc restat de ꝯtradie Ga. 4. de mor° c. ij. vbi dicit sic. Cōiunctiua vō si apa ex sane habeat visui accidentaliter nocebit: si obtalmiā patiat aut vngulā. ꝑ se visui faciet obscuritatē. Tūc aūt apa sanguineū cōiunctiue ⁊ ob. pro eodē supponunt. cum oīe apa sanguineū in cōiunctiua sit ob. Pōt rn̄deri per iam dicta. nā quando dicit si apa ex san. habeat ⁊c. intelligit de ꝓma specie obe vere. q: illa prio inest ipi cōiunctiue tāq me° consilil. scd̄° sīue accn̄taliter nocet visui. Et qn̄ dicit: si autē obtalmiā patiat ⁊c. intelligit de 3a spē abte: in q̄ ac° motiua ⁊ visiua ledūt. Aliter pt dici q egri° alicui pti oculi veniēs pōt nocere visuiꝰ mee. 2. modis. vno mō mediate. i. mediāte aliquo alio morbo. vl mee. i. mediāte aliq̄ parte oculi ei cōpatiēte. Silr̄ pōt dici de imee: q: egri° aliqua pōt nocere alicui pti oculi vel toti oculo duobꝰ modis. p° mō imee. i. sine aliquo morbo mediāte. alio° imee. i. sine aliq̄ parte oculi ei cōpatiente. sicut est humor albugineus ⁊ vuea.

¶ Undecio.nõ ē ignorãdũ ſm Aui.in.c. de obtalᵃ ad.25.lineas fere:ꝙ obtalᵃ aliqñ eſt morbꝰ a cã priuata ſeu ab hu. gñato in loco apatis:ꝛ aliqñ venit aliũde.Et h̄ ſunt ṽba eiꝰ:ꝛ qñqꝫ eſt hu.apatis gñatus in ipſo: ꝛ qñqꝫ eſt adueniēs ei a cerᵒ ſm ſemitã catharri ꝑ viã velaminis extriſeci coopientꝭ caput:aut ꝑ viã velaminis itriſeci a cerᵒ ꝛ ptibꝰ ipſiꝰ.ex ipſo vꝫ ꝙ nõ ſemꝑ ē ꝑ colligantiã.¶ Duodecio ſciēdũ eſt:ꝙ cornea dura ē ꝛ nõ venoſa reſpectu ꝯiũctiue.iõ nõ ita ſuſcipit materiã facilit̄:vt in ea obtalᵃ generet̄:ꝯiũctiua aũt venoſa ē ꝛ orit̄ a pãniculo:q̄ venis ꝛ ſanᶜ ꝛ hũoribꝰ magꝭ abũdat.¶ Tredecio ſciēdũ:ꝙ in ṽa obtalᵃ eſt triplex genꝰ morbi ſic in alijs apatibꝰ.ſ.mala ꝯᵒ.mala cõpoᵒ:qꝛ ibi ē diſſormitas in figura.ꝛ ſolᵒ ꝯtinuitat̄.in obtalᵃ aũt nõ ṽa ſolũ eſt vnũ genꝰ morꝭ.ſ.morbꝰ ꝯſilis. qꝛ mala ꝯᵒ q̄ aliqñ ē cũ materia.aliqñ ſine vl̄ cũ valde modica.¶ Decioqrᵒ.ſi q̄rat̄:cui ṽtuti magꝭ nocet? Rñdet̄ ꝙ ṽtuti aiali motiue ꝛ viſiue.qꝛ viſꝰ diminuitur ſm magꝭ ꝛ minꝰ:ꝛ ēt morꝰ diminuit̄ ſm quãtitatē tumoris.¶ Decioq̄nto:ſi q̄rat̄ ex defectu cuiꝰ ṽtutꝭ magꝭ venit obtalᵃ: Rñdet̄ ꝙ ex d̄fectu naturalis regitiue expulſiue ꝛc.ipſiꝰ cõiũctiue ꝛ aliaꝝ ptiũ vel totiꝰ oculi.¶ Sedecio q̄rit̄.vtrũ in obtalᵃ debeãt ãmiſtrari digia añ purgationē cũ farinaᵃ: Rñdet̄ cum ypo.ꝛ Ga.i.aph.ꝯᵒ.23. ibi.Digtã medicaꝭ ꝛ nõ mouere cruda.Nã ſi materia eſt neq̄ pũgitiua caľa furioſa ꝛ acuta ſeu mordicatiua:euacua audact̄ in ꝑimis tribꝰ diebus nõ expectãdo digõnē.Et ſi nullũ iſtoꝝ adeſt ꝛ materia eſt groſſa nõ mordēs nec furioſa: ꝛ cũ ꝑuo doľ g̃uatiuo:tũc digerat̄ ꝛ euacuetur ꝑut decet.Et de p̄ᵃ materia loq̄bat̄ Ga.xiij.de igeᵒ. c.vi.ad.xvi.lineas in h̄ ṽba.Plures enim vidi qbꝰ oculi tumefiꝭ icipiebãt ſanos in vna die cũ egõe fuiſſe ſuꝑ.ꝓuocata cũ meᵃ laxatiua vel ſi naturaliter egõ diriuet̄.¶ Decioſeptio ſciendũ ꝙ fenugrecũ eſt caľm in fine p̄ꝭ vel in p̄nᵒ 2ꝭ gradus. ſiccũ in p̄mo ꝛ hꝫ in ſeviſcoſitatē:q̄ ꝓhibet dñiũ caľitatis eiꝰ iõ caľitas eiꝰ opatur cũ faciliᶜ vt ponit Aui.in.2.ꝛ iõ cõpetit in obtalᵃ:qñ eſt a materia fria:qꝛ reſoluit apata flãtica ꝛ dura. ꝛ cũ hoc digerit ꝛ lenit.Et ſi apa eſt caľm duꝫ tñ nõ multũ ſit inflãtũ:põt cõpetere. ꝑcipue ſi ei aliq̄ frĩda miſceant̄ ſicut eſt mucillago pſillij ꝛ dragagantꝭ ꝛ h̄ linificet ꝛ calorē naturaleꝫ iuuat in digerēdo:ꝛ certe hꝫ locũ vt ponit gordoniꝰ in fine augmēꝭ.ꝛ in p̄nᵒ ſtatus.¶ Deciooctauo notã:ꝙ ſan.colũbi nõ valet in p̄nᵒ obtalᶜ.qꝛ calidꝰ eſt ꝛ faceret magis fluere ſan.ſed poſtq̄ cõſtrictoria ꝑceſſerũt ꝛ ideo valet in eiſdē horis ſicut fenugrecum ꝛ etiã in declinatione.

¶ Capitulum.iij.de.dolore oculorum.

d Dlor oculoꝝ põt ꝑuenire aliqñ ab exteriori ꝛ tũc cognoſcitur ꝑ relata a pa Aliqñ venit ab iterioribꝰ.vñ ſi venit a ſanᶜ.tunc cognoſcit̄:qꝛ doľ eſt fixus ꝛ quaſi in radice oculorũ:maxīe qñ venit ꝑ meatꝰ a cerᵒ ꝑcedentes ꝛ pãniculos neruos obticos inuoluētes ꝛ cũ h̄ vene oculoꝝ ſunt rubee ꝛ eminēᵃ in oculo.Et ſi tp̄s eſt ver ꝛ etas adoleſcētie ꝛ ꝯᵒ ꝛ regio caľa ꝛ hu.eſt ꝛ regimē multiplicãs ſan. ꝑceſſit: iam in iſta egritudie ꝛ quacũqꝫ alia ꝯfirmatũ eſt doľ. eſſe ex ſan.Co.cognoſcit̄:qꝛ doľ.eſt pungitiuus mordicatiuꝰ nimiꝰ ardor:ꝛ calor tactu ſentitur ꝛ mordicat̄ oculus:ac ſi cũ acu pungeret̄: ꝛ adeſt rubedo cũ citrinitate.etiã cõſiderant̄ ſupradcã particularia q̄ ꝯfirmant dñium hu.peccantis.

Curatio Tales flõmãꝭ ſunt de cephalica ꝛ ṽētoſe ponēde ſunt inter ſpatulas.deide in collo a parte poſteriori.2ᵒ fronti ꝛ t̄poribꝰ ponat̄ emplm̄ de albũie oui cũ thure ꝛ maſtice:vľ cũ bolo armeᵒ ꝛ terra ſigillata cũ albũie oui ꝛ oleo roſ.mixꝭ.vel ſꝭ.repcuſſiua ꝛ alteratiua dcã in ca.d̄ obtalᵃ.Et dietet̄ cũ ptiſana ꝛ pane modico.Infra aũt oculũ ponatur albumē oui ꝯquaſſatũ cũ aq̄ decoctiõis papa.ꝛ muſcillagꝭ pſilij:aut cũ aq̄ decoctiõis mandraᶜ.Et ſi magnꝰ ꝛ itolerabilis doľ.adeſt:addatur modicũ opij cũ cautela q̄ dicta eſt in.c.ꝑceᶜ. cauēdo ꝯtinuationē narcoticoꝝ ꝑꝑ incõmoda ſupradicta.Poſt apponat̄ colliᵐ Haly.de ceruſa ſupra dictũ i iſto caſu poſt purgã cũ caſſiaſꝭ. ꝛ tamarind̄ ꝛ ſiľ.bus.Poſt etiã flõia ſecure põt fieri ꝛ oculꝰ fomētari cũ hac decocᶜ q̄ prouocat ſomnũ ꝛ acuitatē remouet hũoꝝ ꝑtim reſoluēᵒ ꝑtim repcutiēdo ꝑtim alterãdo doľ. ſedat̄.℞. malue ꝛ acetoſe camo.mellilotꝭ roſ foliõꝝ papa. al.vel ſe.eiꝰ añ.ʒ.i. mẽmite plãtaginis añ.ʒ.ß.ſꝭ. decocᵒ colet̄ addat̄ muſcillagꝭ pſillij muſcillagꝭ dragꝭ.añ.quarta ꝑs totius decoctionis acaſſie puluerizate aloe cicotꝭ croci añ.ʒ.i.ꝛ ß.fomentet̄ cũ iſta tepida ꝛ aliqua infra oculũ imittantur. vñ.xij.de igeᵒ.c.ij.in p̄nᵒ.dicit Ga.ſic:Balneũ farmacia calefactoria ꝛ potus vini hec oĩa dolores oculoꝝ iuuant cũ dixit ypo.in ampho. Dolores oculoꝝ ſoluit potio vini balneũ ꝛ calefactio flõia atqꝫ farinaᵃ.curãt eñ dolores oculoꝝ ꝛ cũ eo dolor amputat̄.Fiant ḡ remedia ſm tēporis ꝑceſſuꝫ.qꝛ in p̄nᵒ prio in dolore oculorum

et materia calida post vniuersales purgationes ⁊ cum vniuersalibus euacuationibus competunt repercussiua ⁊ ingrossantia humorem calidum ⁊ acutum ⁊ fluxibilem. In augmento competunt repercussiua mixta cum resolutiuis. primo in maiori quantitate. 2° in minori. in statu repercussiua in minori quantitate: resolutiua in maiori in declinatione sola resolutiua competunt: ⁊ si tunc aliqua confortatiua siue repercussiua competant: illa sint in parua quantitate mixta cum dissolutiuis parue intensionis in qualitate considerando raritatem ⁊ nobilitatem oculi cum facilitate passionis: cum sit multum ⁊ cito membrum passibile. Et ideo postquam dolor est mitigatus dissolutiua extenuatiua multum valent. Et est lauacrum ex aqua decoctionis camo. ⁊ fe. ⁊ ros. vel decoctionis fenugre. cum ros. ⁊ de residuo recurre ad .c. de obtal. Si dolor oculorum est propter frigidos humores tunc dolor est remissus ⁊ grauatiuus: ⁊ est oppilatio in palpebris cum tumore ⁊ liuiditate ⁊ magis affligit in horis frigidis ⁊ in hieme.

Cura Prima purgetur cum pillulis aureis vel cum pillulis de .5. generibus mirab. vel cum pillulis factis de benedicta acuatis cum pulpa coloquintide digesta tamen prius materia prout decet. Et si materia vero melancolica: purgetur cum diasene acuto cum diagredio. ⁊ post purgationem detur aurea alexandrina quolibet mane .ʒ.i. cum vino decoctionis betho. distemperata. Post purgationem etiam primum remedium ad talem dolorem ⁊ inflationem est quod ruta ⁊ nepita super tegula et calefacte ⁊ inter pannos de lino blauitos posite calide super oculos dolentes ponantur. ¶ Secundo bombax madefactus in succo feniculi .2. partibus ⁊ succo rute vna parte calidis oculis supponatur. ¶ Tertio vitella oui cocta sub cineribus ⁊ posita inter bombacem calidum super oculum dolentem ponatur. Unguentum quod ponit elkamusay quod valet ad emigraneam cum dolore oculorum ⁊ ad dolorem timporum capitis ⁊ cum hoc valet ad dolorem stomachi: si causa sit frigida. Recipe foliorum ⁊ florum absinthii cum se. recentium .ʒ. iiij. axungie porci masculi recentis .ʒ. v. omnia diu in mortario terantur ⁊ incorporentur donec fit sicut vnguentum: deinde fac trociscos in forma castanee. ⁊ pone in pelui. ⁊ coopertum dimitte stare per .xv. dies. ⁊ post ponatur in capsa enea: ⁊ liquefiat sine combustione: ⁊ post coletur per stamina in vase mundo. addatur cere .ʒ. i. gummi armo. .ʒ. ß. resine pi. .ʒ. i. olei camo. .ʒ. i. omnia simul liquefacta cum predictis incorporentur lento igne ⁊ iterum colentur. ponatur in vase vitreato ⁊ multum valet. ¶ Quinto dico quod in casu supradicto. s. in emigranea ⁊ dolore timporum maxime vbi dolor est. debet vngi cum marciaton: ideo recurre ad .c. de emigranea. ¶ Si dolor oculi fuerit ex puluere vel fumo: oculus lauetur cum aqua ros. ⁊ aqua feni. Si sit ex ictu sine vulnere: ita quod ibi apparent signa sancti macharij: tunc succus maiorane cum cera virginea incorporetur cum cimino puluerizato: ⁊ supteneatur: nam resoluit causam illius doloris subtiliando ipsam. ¶ Aliud ad idem valens absinthium torrefactum super tegulam: ⁊ frequenter supponatur. Si ibi cum dolore sit vulnus: curetur cum aqua albuminis oui: que fit per longam conquassationem albuminis in vase mundo. Si dolor oculi sit ex nimia aeris frigiditate: bibat parum vinum purum: dummodo tamen signa caliditatis non inueniantur. nam vinum confortat ⁊ calefacit. ¶ Item folia dianidis bulliant in vino: ⁊ fumus in oculum recipiatur. ⁊ oculi inde fomententur. Si autem oculorum dolor est propter apostema: tunc recurre ad .c. de obtal. quod est materia calida etiam ⁊ frigida. ⁊c.

Capitulum .iiij. de reliquis morbis. ⁊ primo de bothor.

Liquando in coniunctiua ⁊ in albo oculorum fit vna vesicula vel due vel plures secundum qualitatem ⁊ quantitatem materie. ⁊ dispositionem oculi: que realiter sunt apparata: licet parua. ⁊ aliquando cum rubedine oculi. aliquando sine ⁊ cum modico dolore. Et si cum hac dispositione malum regimen continuetur vel vadat ad ventum vel frigus deterioratur ⁊ crescit. et facit vlcus. Et de istis dicit Aui. quod isti bothor aliquando fiunt in cornea: ⁊ tunc est albus. aliquando in coniunctiua: ⁊ tunc est rubeus.

Causa Iste bothor siue vesicula fit a resudatione humorum in coniunctiua contentis: sicut sepe fit in alijs partibus corporis ex resudatione humorum circa cutim contentis.

Cura eius est obseruatio preceptorum supius dictorum in .c. de obtal. ⁊ facere stoiaz de cephalica. ⁊ abstinere a vaporosis inter oculum positis. Et pone de albo collirio vel aquam albuminis oui quando causa est calida: ⁊ hoc post purgationem cum laxatiua medicina. ¶ Et postquam iste fuerint crepate: potest poni intus de collirio albo cum lacte femine vel aqua eufrasie vel ros. ⁊ si causa est frigida: aqua feni. Et si post curationem remanet paruum vestigium: ponatur intus puluis ossis cipie vel puluis margaritarum.

¶ Capitulum .v. de sebel seu panniculo.

Sebel siue panniculus prout nunc computatur .3a. passio in coniunctiua. Unde sebel est panniculus rubeus in superficie coniunctiue propter san. exuberantiam in venis eius se extendens vsque ad corneam.

Causa eius est repletio san. in venis exterioribus prouenientes a matrice contenta in panniculo craneum cooperiente: a quo nascitur coniunctiua vel a panniculo ei supraposito: qui est magis spissus cum latioribus venis. sicut intelligit Aui. Et modus per quem fit panniculus est similis rethi. sicut est modus edere cooperientis parietem. nam edera habet truncum in terra: a quo rami inferius exeunt ⁊ a ramis alij ramiculi ⁊ ab illis alij secundum longum

dext^m^ ꝛ ſiniſtrū oriunt̄.ꝛ ſic fit multiplex biſur/ ca°.ꝛ itcreceptio ꝛ textura dõec fit q̄ſi pān^9^rube/ ſe extēdēs a lachꝛiali dõeſli°vſq; ad locū cornee in ſupficie ꝯiūctiue. Vñ dr̄ia ē int̄ pāniculū ꝛ ru bedinē venaꝝ ꝯiūctiue:q: in extīrpatiōe pāniculi il lud iſtrm q̄ apphēdit̄ qd vocat̄ ham^9^:facilr ap/ prehēdit ramos vl̄ trūcū pāniculi.ꝛ ī venis ꝯiū/ ctiue neq̄q̄ p̄t apphēdere. Itē dr̄ia eſt int̄ vngu lā ꝛ ſebel.q: ī vngla nō manifeſte appet textura ſic in ſebel. Scd̄o.q: vngula ē albi vel fuſci co/ loris vt plm̄.ſebel aūt rubei color̄. Siḡ ſat̄ ſūt dcā. Et dic̄ Aui.q̄ cū ſebel frequēt venit prurit^9^ ꝛ lachꝛie prurit^9^q: materia calā ex ſan.acuitate vbi fluūt lachꝛie. Et p candē cāz nō bñ p̄nt reti/ nere rōne largitat̄ viaꝝ ex ꝯfluxu hu.ad illū lo/ cū.ꝛ ex oī lumie ſiue ſolis ſiue cādele ſiue ignis ſentiunt nocumētū ꝛ viſus debilitatē: vt ponit Aui.in.3^a^.3^1^.c.de ſebel.vide ibi.

Pronoſticatio Pⁱo ſebel ē egrit°hēdita/ ria trāſiens a genitore in genitū.q̄ aūt eēt mor bus ꝯtagioſus:ꝛ q̄ trāſiret de te ad me: nō cre/ do:ſʒ ad genitos vel ſanguineos in coꝝ gn̄atio ne ſic ſtraboſitas in oculo ꝛ claudica°.de quib^9^ plēs in vna linea parentele repiunt̄ q̄ in alia.ꝛ ſic itelligit cano.nr̄ Aui.q: in pānicl̄o nō vr̄ ma teria faciēs ꝯtagioſitatē. ❡ Scd̄o talis pānicu lus difficilis cure eſt ꝛ lōge:niſi recurrat̄ ad ma nuʒ cirurgici. Tertio ſm Aui.ocul^9^ patiēs ſebel plerūq; diminuit̄ ꝛ pupilla eius.

Cura In p̄nis vitet oēʒ replōnē ꝛ oīa va poroſa.vinū tñ p̄t dari.q: materia ei^9^ſm Serap.ē ſan.groſſius ext̄ns ī venis ꝯiūctie q̄ q̄dē ſubtiliari pōt cū potu vi^1^.ꝛ in h̄ ꝯcordat Ga.ꝛ Aui.dū tñ det̄ p^9^ mūdificationē corpis ꝛ ca.ꝛ q̄ p^9^ ei^9^aſſūptionē dormiat pa. Preſuppo° igit̄ bono regi^e^ purget̄ caput cuʒ pillis cochijs vl̄ alijs.deide ḟ ſtōia d̄ cepha^a^ In p̄n°ḡ ſi mate ria vr̄ ſubti^l^ vl̄ prurigioſa:remoueat̄ prurit^9^cuʒ ſit cā maior̄ attractiōis ma^e^ ad oculū cū rebus dicēdis in.c.de pruritu.ꝛ lauet̄ ſepe ocul^9^ cū aq̄ acetoſe vel roſ tepida vel cū decoc^e^ maluaꝝ. Vl̄ pōt fieri h̄ colli^m^ in p̄n°ꝛ ē repcuſſiuū ſm Bor/ doniū. ℞.acaſſie ablute gūi ara.ex vſti añ.ʒ.ij. ſucci capfolij quātū ſuf.ḟ.colli^m^ ad formā lent̄ ꝛ diſtēpet̄ cū aq̄ eufra^e^.ꝛ inſtillet̄. ❡ Scd̄o ad idē vʒ alcohol de teſtis ouoꝝ ſm Aui.ꝛ ḟ ſic re/ molliant̄ ī ace°teſte ouoꝝ recētiū:ſic exeūt avē/ trib^9^gallinaꝝ poſt.ix.dies vltri°in eodē bulliant̄ ꝛ poſtea deſiccet̄ ī vmb^a^.ꝛ p^9^ puluerizent̄ ꝛ cribel lent̄ cū ſindone ꝛ ī oculū frequēt mittant̄. Huic

pul̄ addit Bordoni^9^ ſarcocollā nutritā aloē ʒʒ^a^. ꝛ gūi arab.ꝛ cū dicto pul̄ de q̄libet ptes eq̄les ꝛ cū aq̄ eufra^e^ ḟ.colli^m^ vel pul̄.ſine aq̄ oculis imit tat̄. Aui.dicit q̄ teſte ouoꝝ ime^e^ ſic excūt:bulliā tur.x.dieb^9^in aceto.ſ.q̄libet die p̄ vnā pauſam.ꝛ p^9^ colent̄ ꝛ colatā ponat̄ in āpulla vitrea ꝛ deſic cet̄ ad ſolē.ꝛ qd̄ remanet in fundo pulueriʒet̄.ꝛ alcoforet̄ oculis int^9^ mittē°.ꝛ nō ē ei par. ❡ Ad idē valet illud ſicf̄ qd̄ ponit Albamuſay d̄ bal dach. ℞.ceruſe ablute nonies in aq̄ roſ.ꝛ po/ ſtea exiccate.ʒ.ij.er̄ vſti.ʒ.i.gūi ara. dragagan^t^ gūi oliue añ.ʒ.i.caſto^1^aloē epatici oliba^1^.añ.ʒ.i. opij margarit̄ nō pforat̄ cāfo.añ.ʒ.i.ſuc^1^ memi the q̄ntū ſuſſ.vel ſucci celido^e^.ḟ madel̄.pōderā tes.ʒ.ḟ.ꝛ ī formatiōe vngat̄ man^9^cū olo amigd̄ amaraꝝ. Et q̄n volueris vti diſtēpent̄ in lo°mū/ do cū aqua fe^1^.ꝛ in radio oculis īſtillet̄.mundi ficat oculos ꝛ deſtruit pāniculū oculoꝝ ꝛ ſang. corrodit. Ieſus ponit iſtū pul̄. qui multū valet ad ſebel ꝛ vngulā recētes ꝛ ad ſcabiē palpebra rū ꝛ lachꝛīas. ℞.pipis ʒʒ^1^corticis mirab,cit^1^. ꝛ indi.añ.ʒ.v.aloē cicot^1^.ʒ.i.ꝛ ḟ.ſpume mar̄.ʒ.vi. antio^1^.ʒ.iij.caſſielig^e^gariof̄.añ.ʒ.iiij.pulueriʒē/ tur ꝛ cribellent̄ ꝛ oculis imittant̄. Et ſi iſta nō valent:hēant̄ vncini pue curuature:ꝛ cū vncino eleuent̄ ptes pāniculi vnā poſt aliā.ꝛ diſcarnet̄ ꝛ aggreget̄ cū cono bñ fixo ꝛ pato,put decet vel ſus angulū oculi.ꝛ tūc cū forpicib^9^acute cuſpi/ dis ꝛ bñ ſcindētibus abſcindat̄ bñ ſubtiliter ꝛ totaliter cauendo ptem ꝛ carneʒ lachꝛymaleʒ ꝛ reſiduū oculi. Deide pul̄.cimi^1^maſticet̄ ab hoīe ſano ieiuno cū mo°ſale cōi.ꝛ ibideʒ infra oculū ponat̄ ad hoc q̄ palpebra nō incarnet̄ cū oculo ꝛ ſup oculū ponat̄ vitellū oui nutritū cum oleo roſ.vt dol̄ iſti nō cauſetur.ꝛ pcipe pa. vt oculuʒ ſepe moueat. ❡ Aui.ponit aliū modū diſcarnā di ſebel.ꝛ eſt q̄ penetrent. fila multa ſub mul/ venis ſeu ramis pāniculi.ꝛ tūc oīa iſta filo ſub tili de ſerico itelligit ſimul coadunata trahant̄ ad ſupiora vt eradicet̄ pāniculus ꝛ diſcarnet̄. ꝛ poſtea cū forpicib^9^ ſupradict̄ inſcindat̄.omnia ſunt bona ſi bñ fiant. Scitis tñ q̄ poſtq̄ iſta fi/ la tranſierunt ſub venulis ꝛ ramis pāniculi: de bent nodari ꝛ bene reſtringi ꝛ retinere ramos pāniculi:ꝛ ſuauiter diſcarnent̄ cum penna.

Clarificatio Primo intelligen/ dum eſt q̄ in ſebel ille vene ſeu rami qui ipſuʒ conſtituūt: nō ſunt nouit̄ gēite: ſʒ ſunt vene in ſupficie ꝯiunctiue: que in ſua pua creatiōe ſunt create:vt modicuʒ ſan.contineant ad nutritionem ſupficie cōiun/

ctine. vñ si sup̄ficies repleat̄ san. causat̄ sebel. ⁊ iste sanguis iaȝ ibi ĩgrossat⁹ neq̄t retrocedere. p̄pter flõiaȝ nec repcussiua nec resolui p̄ resoluẽtia. iõ cũ manu cirurgica ex̄hẽdus est. Ex istis habes ꝙ pãnicul⁹ iste est morb⁹ venaꝝ ꝯiunctine: ⁊ iõ dr̄ ꝙ est morb⁹ in via: q2 replẽo ⁊ dilata° venarũ ex̄tiũ in sup̄fi ꝯiunctiue postꝙ̄ est manifeste: augmẽtat⁹ est morb⁹ i nũo. sic vi. digit⁹. ⁊ iõ qđ in numero additũ est: sup̄fluuȝ est. ⁊ iõ auferẽdũ. vñ Ga. q̄cũq3 abũdat ꝑm nu^m abla° eoꝝ cã salubris est. 3. reg. cañ. 67. Si aũt ꝯsiderem⁹ quãtitatẽ venaꝝ augmẽtatã ex̄ naturã. dicemus ꝙ est morb⁹ in quãtitate augmẽtata. 3° reg. cañ. 64. ¶ Scdo dicam⁹ ꝙ pãnicul⁹ iste siue sebel est morb⁹ p̄ colligãtiaȝ. q2 ab alio mẽ° venit sanguis sup̄flu⁹ replens illas venulas. s. a pãniclo coopiente craneũ: a q̄ nascit̄ ꝯiũctiua. ¶ Tertio nota. ꝙ sebel mag̃ nocet v̄tuti visiue ⁊ motiue oculi. s3 ex defectu virtuꝝ regitiue sc3 expulsiue ⁊ digñe mẽbri mãdãtis ⁊ recipientis. nã si iste nõ errassent: nunꝙ̄ in corꝑe tales morbi generarent̄ nisi forte a cã p̄mitiua.

¶ Caplm. vi. de vngula in oculo.

Vngula est q̄dã telar̃ addi° seu excrescentia in ꝯiũctiua vt p̄l'iȝ oriẽs a lachrymali extẽdẽs se vsq3 ad corneã: aliq̃n foramẽ pupille coopiens: ⁊ apud q̄sdã vocat̄ tela. Et dr̄ ꝙ est iter dispõnẽ neruosam ⁊ carnosam. Dicamus igit̄ cũ Aui. ꝙ vngularũ q̄dã est dura ⁊ alia mollis ⁊ lenis. Itẽ quedam est coloris citrini. ⁊ quedã fusci: ⁊ q̄dã rubei: q̄ aliqualiter videt̄ participare cũ sebel. ⁊ istã vidi ⁊ in curaȝ habui: cũ ista scribebã. Itẽ quedã est facilis separationis a ꝯiunctiua. ⁊ q̄dã difficilis idigẽs sepatiõe ⁊ discarna°. ⁊ ista est deterior. Albũmu say de baldach ponit quattuor spẽs vngularuȝ ⁊ ꝑm h̄ vocat eas diuersis noĩb⁹. Nã q̄dã nascit̄ ab angulo: q̄ est a parte tipõris ⁊ coopit nigredinẽ oculi. ⁊ vocat̄ vngula ex trãsuerso. ¶ Secunda nascit̄ a lachrymali versus nasuȝ ⁊ de ista iam facta est mẽtio: que est quasi caro neruosa. ⁊ dr̄ vngula ex directo. ¶ Tertia nascit̄ ex aliq̄ de dictis lachrymalib⁹: ⁊ fac̄ in oculo velut pupillum ad formã vnius grani de milio ⁊ vocat̄ vngula pupilli id est parue pupille vel̄ mamille. ¶ Quarta nascitur a p̄te inferiori ipsi⁹ oculi ⁊ ascendit versus nigredinẽ. ⁊ ista vocat̄ vngula subtanea quasi de subtus nata.

Causa cõiuncta istarũ sunt hu. multi in quantitate ⁊ grossi in sub̃a ⁊ viscosi viscositate multũ grossa. Et q2 eq̄ ⁊ quadrupedia cibarijs vtunt̄ grossis ⁊ granis crudis: iõ frequẽtius eis accidit vt ad experientiã apparet.

Causa antecedẽs est longus v°s grossorũ cibarioꝝ ⁊ leguminũ casei pisciũ ⁊ carnium salsarũ ⁊ carniũ grossarũ vt bouis ⁊ porci: maxĩe si ista cũ vaporosis sumant̄: vt allea ta cipilatũ sinapis eruca siĩr ⁊ nimius vsus cauliũ ⁊ nimia replexio cibi ⁊ potus.

Causa p̄mitiua quãtũ ad sui initiũ põt eẽ ictus ⁊ pcussio: ad quã sequit̄ cursus humorum ⁊ attractio eoꝝ ad oculũ.

Signa de se sunt manifesta: q2 vngula appet in albo oculi ⁊ aliq̃n sup pupillã cooperiens eã ⁊ visuȝ auferens vel saltẽ ĩpediens. Cognoscit̄ aũt si est facilis sepationis vel nõ. q2 si aperto oculo tangat̄ cũ latere cuspis acus cũ qua cõprimant̄ catharacte: ⁊ si leuiter mouet̄ tũc est facilis ad operandũ: ⁊ si nõ: per ꝯ̄riũ. Sed dr̄ia est iter carnẽ additam in lachr̄iali ⁊ vngulã: q2 caro lachr̄ial̄ est rubea: vngula aũt tendit ad albedinẽ vt dictuȝ est. Et si aliq̃n sit rubea vt dicit Aui. tñ illa rubedo tendit ad albedinẽ. ⁊ quãto mag̃ tendit ad pupillam oculi: tanto magis rubedo minuit̄.

Pronosticatio Vngula vix curatur nisi cum manu cirurgica: maxĩe postꝙ̄ est antiqua ⁊ indurata.

Cura Primo regat̄ pa. cũ bono regimine vitando oĩa grossa cibaria ⁊ vaporosa. ⁊ digerat̄ materia grossa cũ digis flãticis ⁊ m̃ie: ⁊ eñetur cũ pillis cochijs. Et si tela vel vngula recẽs sit: ⁊ speret̄ de ei⁹ sanatiõe: tũc p̄mo suffumiget̄ cũ decoctione istoꝝ. s. malue ⁊ camo. ⁊ bismalue ⁊ se. lini. ⁊ post imittatur hoc collíriuȝ. qđ ponit Haly. in. x. de regali dispõne qđ est approp̄riatũ huic passioni. ℞. cinatistes puluerizati ⁊ nonies abluti cũ vr̄ia pueri. 3. vi. gũi. ara. drag^eris vsti añ. 3. iij. pumicis adusti ⁊ loti. opij añ. 3. i. aq̄ fe. qđ suf. f. colli° ⁊ desiccet̄ in vmb° in loco sine puluere. ⁊ vn⁹ distẽperet̄ cũ vino al. ⁊ oculis instilletur post suffumigationem sup̄radictã. Itẽ valet in h̄ casu colli^m Rab. ⁊ valet ad scabiẽ oculi ⁊ pannũ ⁊ albuginẽ ⁊ tenebrositatẽ oculoꝝ ⁊ ad vngulã. ℞. florũ eris colchotar. i. calcãti antiq̄ ⁊ est vitriolũ antiquũ adustũ. añ. 3. i. baurach sp̄ũe mar̃. añ. 3. iij. sal

armo⁹.ʒ.i.⁊ ꝭ.sal resoluat̃ in aquã ⁊ alia pulueri zata ꝓut decet misceant̃ ⁊ fꝫ.collirium viride. ¶ Aliud collirium ponit Raſ 9° ad Almãsorẽ satis forte: ⁊ vocat ipꝫ sief viride.ↄfert ad sebel ⁊ vngulã ⁊ scabiẽ ⁊ albuginẽ: ⁊ est quasi idẽ cũ supiori ℞.flor| er|.ʒ.iij.calcãti vsti.ʒ.vi.arsẽi⁹ rubei nit⁹ spume mar|.ãn.ʒ.i.sal'armo⁹.ʒ.ij.sal dissoluat̃ cũꝫ succo rute ⁊ alia pulũizata misceant̃.est eñ mirabile. ¶ Sief de calcãto qd̃ põit Raſ ibidẽ valꝫ ad supradicta. ℞.er| vsti calcãti vsti.ãn.ʒ.v.flor| er|.ʒ.ij.sal'armo⁹ nit⁹ arce. sublimati.ãn.ʒ.i. terant̃ et per vnã ebdomadã sic dimittant̃.⁊ de isto ponatur sup vngulã. Istud collirium ponit Gordonius ℞.vitrioli virid̃ er| vsti ⁊ sal'armo⁹ fell'tau⁹.ãn.ℨ.ꝭ.aloe cinamo⁹ ʒʒ⁹ triũ generꝫ pipis rasc potorũ viridiũ ãn.ℨ.i.puluerizẽt ⁊ cũ succo fen⁹ ⁊ maiorane ⁊ modico melle misceat̃ ⁊ fiat collirium.istud traxit Bernar.ab Auic. ¶ Si ex istis nõ curet̃ accedat cirurgic⁹ bonivisus cuius man⁹ nõ tremat ⁊ apto oculo eleuet̃ ocul⁹ cũ vncino ꝑue curuature.⁊ si adhereat oculo: sepet̃ cũ penna parata ad hoc ⁊ ꝑue curuature.⁊ cũ erit tota sepata scindat̃ cũ forpicib⁹ tota cauẽdo corneã ⁊ carnẽ lacrialẽ ⁊ post ciminũ mundatũ ab aristꝫ ⁊ masticatũ ab hoĩe ieiuno cũ modico sal'cõis oculo imittat̃ vt palpebra cũ oculo nõ adhereat. ⁊ hec est breuior ⁊ leuior cura ꝙ prima. Alius modus extrahẽdi vngulã ponit̃ ab Auic.⁊ suis sequacibus ⁊ est ꝙ eleuet̃ vngula cũ vncino ⁊ ꝑ locum eleuatũ intromittat̃ acus aliqualiter incuruata in cui⁹ foramine sit filũ de sirico duplicato aut retorto aut pilus de cauda equi.deĩde remota acu ambe fili extremitates cõiungant̃: ⁊ facto nodo suspendat̃ ⁊ trahat̃ versus inferius ⁊ exteri⁹ q: suspẽsio vngule ei⁹ ĩscisionꝫ facilẽ facit: sic dicit canonista. Et si aliq̃liter adheret fꝫ.paruum foramẽ sub dicto filo per quod intromittat̃ acus ad sepandũ ⁊ discarnãdũ vel pars pẽne parate ⁊ postea cũ forpicib⁹ leuissime abscindat̃. ⁊ post fꝫ remedia dicta. Et istũ modũ faciũt marescalli ĩ vngulis oculoꝝ brutoꝝ: ꝫ ipi faciũt cũ raso°. Posito aũt ꝙ vngula sit tenuis ⁊ nõ sustineat vncinũ nec filum: iubet Albukaſ.ꝙ cũ spatumine cuius formã ipe ponit ⁊ est ista.multũ subtiliter ĩ supficie radat̃ ⁊ ad vnũ angulũ aggreget̃ oculi ⁊ abscindat̃.⁊ ista talis frequenter cũꝫ me^a curat̃ vt est sief viride ⁊ alia supradicta. Et dicit Albukaſ.ꝙ totiens ad illud opus debet reuerti donec tota sit rẽota.⁊ iste ẽ terti⁹ mod⁹ opãdi vt pꝫ.

Clarificatio Notandum ꝙ vngula in genere considerando est morb⁹ officialis: q: ẽ ↄtra ꝑmũ ⁊ proprium ꝑncipiũ mẽbri organici: qd̃ ꝑm^m est bona cõpo°. Et si querat̃ cuius spẽi ẽ? Dĩ ꝙ ẽ morb⁹ ĩ numero. q: res addita faciens malã cõplõnẽ in ipso oculo qd̃ est mẽ^m organicũ.⁊ si tu dicas ꝙ nõ est morb⁹ oculi ꝫ cõiunctiue q̃ nõ est mẽbrũ officiale: ꝫ ↄñte.g̃ videt̃ ꝙ vngula nõ sit morbus officialis. Dico ꝙ ẽ morb⁹ official'.⁊ qñ tu dicis: ꝙ ẽ morb⁹ in cõiunctiua: dico lꝫ sit ĩmediate in coniũctiua q̃ est ps iuuãs ad oculi ↄstitutionꝫ ⁊ opationẽ: tñ est ꝑ° ⁊ principal'r passio seu morbus ipsi⁹ oculi q̃ est mẽ^m organicũ siue officiale cũ ac° ei⁹ ledat̃.nã morb⁹ nõ d̃r nisi rõne opationis lese ⁊ mẽ^m adiuuãs ad cõstitutionẽ ⁊ operationẽ mẽbri officialis nõ hꝫ actionẽ seu cõparationẽ ꝫ iuuamentũ.vt pꝫ ꝑmo de morbo in multis locis.nã ↄiũctiua ꝑ se nõ mouet̃: nisi ꝑ motũ oculi.nec videt: ꝫ iuuat vt visus fiat tenẽdo oculum ⁊ alia iuuamẽta faciendo.

¶ Capl'm.vij.de macula oculi.

Macula vocat̃ apud Auic.altarfati ⁊ est punctus siue macula san.recentis rubei vel antiqui mortui in cõiũctiua.⁊ putat̃ q̃nta passio eius.⁊ aliqñ est rubei coloris: ⁊ aliquando subrubei: ⁊ aliquando nigri.

Causa isti⁹ macule vel pũcti cõiũcta est san.ibidẽ existẽs. vel ex ruptura in oculo alicui⁹ vene. Cã ꝑmitiua pt esse ꝑcussio casus mot⁹ laboriosus clamor ⁊ sil'ia. Cause ãntecedẽtes sunt nimia repl'o corporis vel capitis a sanguine facta.vel potest esse feruor ⁊ calefactio san.vel potest esse apostema.

Signa causaꝝ ꝑmitiuaꝝ habent̃ ex informatione ṽbali pa.vel assistẽtiũ. Signa repletiõis ad oculũ patẽt sicut ĩ obtal^a. Signa feruoris san.patent ꝑ tactuꝫ cl'um ⁊ dolorem apatis.⁊ cognoscit̃ ꝑ tumorẽ ⁊ ruborẽ et loci inflationem ⁊ similia.

Curatio Primo precedentib⁹ vl'ibus iubent Serapio Haly ⁊ Auicen.⁊ quasi totius me^e bibliotheca: vt in oculo mittat̃ sã.q̃ existit a capite pl'ũeali ꝑui colũbi vel palũbi vel turturis. ¶ Scd̃o si est in ꝑn° iubẽt doctores ꝙ cũ dicto san^e misceat̃ aliq̃d de repcussiuis: vt est bol⁹ armenic⁹ cimolea.⁊ si ꝑ ista non curant̃ in ꝓcessu: ponãt̃ ibi resolutiũa: ⁊ fomẽtet̃ oculus cum decoc^e satureg^e orig^a ⁊ fen.⁊ ordei. ¶ Tertio masticet̃ cimi^m mũd̃.ab aristꝫ ab hoĩe ieiuno sano famelico.⁊ ponat̃ ĩ vase mũdo.⁊ de isto liquore freq̃nt̃ ĩ oculo istillet̃.valꝫ ꝭm Haly

¶ Quarto aneos ⁊ cimi^m feni^m ⁊ fe. ei⁹ bulliant ī aq̄ ⁊ ī vase mūdo. ⁊ ī ista aq̄ misceat̄ aliq̄d de sale gēma ⁊ ocul' freq̄nt̄ instillet̄. ¶ Quīto arsenicū pluerizatū stet ī aq̄. ⁊ in illa aq̄ postq̄ arse^m fecerit residētiā: oc'lo īstillet̄ ⁊ ħ ħ fiet q̄ð ponit Guido ⁊ Gor⁹ ⁊ Haly ⁊ Aui. ℞. lodere gi ⁊ ē ematistes abluti. ʒ. iij. crystalli. ʒ. ij. coralli rubei margar̄. n̄ pforatar̄ añ. ʒ. ß. gūi ara. ⁊ draga' añ. ʒ. ij. ⁊ ß. piperis ni. ℥. 30. ceruse. ru. lote. ʒ. i. arse'. ru. sang. dra. croci cacabre añ. ʒ. ß. ħ fiet. i. colli^m ī forma ḡsā cū san. gallie vel turtur̄ vel colūbi. ⁊ post distēpet̄ cū lacte fe. ⁊ oculo guttati īmittat̄. Istud colli^m vz ad pānū ⁊ vngulā ⁊ ad san. resoluēdū ⁊ ad multa alia. Aui. iubet supra oculū fieri empl'm de stercore colūbino cū aceto ⁊ vi° opz q̄ sit tenue ⁊ tepiduz. Aliud passule pistent̄ post mūdificationē ab arill' cū aceto ⁊ ħ emplz Aliud. ℞. casei recētis aliq̄liter saliti rað rafa' cocti sub cinerib⁹ melli' ⁊ camo. añ. ℥. i. rað. lilij silv' cocti lētiū cū corticib⁹ san. dra. añ. ℥. ß. vitello rū ouoꝝ. 2. croci. ʒ. ij. ħ empl'm resolutiuū: ⁊ ī remotione istoꝝ empl'oꝝ fiat fomēta° cū decoc' dicta. ⁊ recipiat fumū dictarū herbaꝝ. Decoctio folioꝝ cauliū valet. Sil'r empl'm de folijs caulium in bonovino cū camomilla coctis.

¶ Capl'm. 8. de carne sup̄flua vel dīnuta oc'loꝝ.

f Extra egri° ꝯiūctiue ē caro sup̄flua vel ei⁹ dīnu° in lachrymali. vn̄ ħm Aui. aliq̄n caro lachrial' tm̄ augmētat̄ q̄ visuz ꝓhibet. aliq̄n in tantū diminuit̄ q̄ lachrie ide ꝯtineri nōvalent. Inde est q̄ aliq̄n apud indoctos ⁊ nouissimos iudicat̄ q̄ sit fistula in lachrymali: tm̄ non est.

Cause augmētatiōis ei⁹ est nimia san. ⁊ hu. repl'o. Cā āt dīnutiōis q̄dā. ē itrīseca vt siccitas illi⁹ ꝑtis. Nā sic aliq̄d de membris pōt attenuari alijs saluis remanētib⁹: sic ⁊ illa ꝑs. Alia cā pōt eē ꝓmitiua: sic̄ ē idebita īscisio sebel aut vngule. q: si est sup̄flua destruitur ⁊ āputat̄ alia caro. si diminuta iterū remanet caro lachrymalis augmentata per additionē illi⁹ que remanet⁹ de sebel vel de vngula.

Signa de se sunt māifesta. vn̄ si aliq̄s cōquerat̄ de lachrymis vni⁹ vel vtriusq̄ oculi. respice in lachrymali si ī eo sit caro multum augmentata vel sup̄flue diminuta.

Pronosticatio Si carnis additio sit mag̃ quantiq̄ nō curat̄ nisi cū manu cirurgici vl' cura ei⁹ est nimis lōga ⁊ ꝑiculosa: cū caro sup̄flua neq̄at āmoueri nisi cū medicis fortibus ⁊ corrosiuis q̄tū fortitudinē ocul⁹. sustinere n̄ vz: vt ꝑus allegatū est in. c. de obta^u. ⁊ ħm q̄ dic̄ Ga. in. 2. de se. ad Glauconez. c. x. Scðo dīnu° carnis lachrymalis oculi fcā ꝑ inscisionē vngule vl' sebel: vel alio mō: vt in fistula vel cācro vel vulnere illius loci pōt accidere talis dīnu° est irreꝑabilis post dictā incisionē. q: illa caro vz membrū radicale: q̄ð deperditum non restauratur.

Cura Caro sup̄flua caute remoueat̄ cū īscisiōe vel cauterio actuali misso ꝑ calamū ⁊ sit cautela q̄ nec sup̄flue nec dīnute abscindat̄. Ex sup̄flua eñ inscisiōe lachrie fluūt: ⁊ ex dīnuta iterū crescit. Et post in lachriali ponatur pul'. croce⁹ ⁊ emplet̄ oculus cū vitell' ouoꝝ sub cinerib⁹ coctoꝝ ⁊ nō ad ꝑfectā duritiē inter duos cothones. ⁊ ħ si dol' adest. finaūt ponatur ibi albumē oui cōquassatū. Ante aūt īscisionez iubet Haly ꝓpurgare hu. peccātes. ⁊ vtat̄ collirijs q̄ dcā sunt in. c. de sebel. ⁊ de vngula. Et si cū hijs curari nō pōt: ħ inscisio sic̄ supradictuz est. Diminu° carnis si ħ ab aliqua alia cā ꝓter abscisionē: ponant̄ in lachrymali me' carnis ḡnatiue in q̄b⁹ est stipticitas ⁊ desiccatio sic̄ in memita aloes ⁊ croco. ista misceant̄ cū vino ⁊ tale vinuz oculoꝝ lachrymalib⁹ imittat̄. Valet ēt vinuz in quo decoquant̄ rob nux cipssi ⁊ silia cōstrictiua. Gordoni⁹ ponit tale colli^m fabricatū in incude canoniste. ℞. aloes oliba' añ. ℈. ij. san. draco. sumach añ. ℈. ß. ħ colli^m cū aqua rob. īfusionis gūi ara. ⁊ dissoluto invino decoctiōis supradcō oculis freq̄nter instillet̄. vz hoc colli^m ad carnis generationē ⁊ ad lachrias stringēda: ꝑsuppo^s bona dieta cum vniuersalium execution̄e.

¶ Capitulū. ix. de fistula in lachrymali.

f Fistula est cōputata septima passio iter passiōes cōiunctiue: nō q̄ solū sit passio ꝯiunctiue: ħ q: in ꝑte ei⁹ manifestatur. Apud Aui. ista passio vocat̄ garab vel algarab. nā garab nō est aꝑa in oculo vt aliq̄ dixerūt: imo ē fistula in lachrymali. vt ponit Aui. in ꝓꝓo. c. ⁊ in synonimis. Et scias q̄ aliq̄ reposuerūt istud. c. sub ca° de vlcerib⁹: ꝓ eo q: in fistula est vlc⁹ ꝯcauum ꝓfundū callosuz cū stricto orifi°: lz nō ecōuerso. huic fistule pōt cōpetere diffini° fistule in ḡnali. s. fistula est vlc⁹ ꝯcauū ꝓfunduz callosum cū stricto orifi°. in angulis seu angulo oculorū vel oculi domestico ⁊ cum emissione saniei.

Causa garab ē aꝑa seu extra ī āgul' oculoꝝ domesticoꝝ: ⁊ remāet absq̄ aꝑtura ꝑ aliq̄ð spaciū tꝑis. ⁊ rūpit̄ p⁹. Et si nō

adhibeᵗ cōpetēs remediū: fit fistula ī lachrymali. Eā aūt istiᵘ apātis sunt hu. mali vt plm frigidi q̄ rōne lōge more semimaturādo corrūpūt: ꝛ debilitāt locū: q̄ debilitatus faciliter recipit alios deueniētes hu. ꝛ causant fistulā.

Signa apā q̄ sūt exiture siue tumor manifestᵘ in lachrīali. ꝛ qn̄ cū digito ꝑmit: dolꝫ. Et qn̄qꝫ cū talibᵘ exiturꝫ adest obᵃ cū rubeᶜ. ꝛ aliqn̄ curaᵗ illa rubedo seu obtᵃ: tn̄ exitura n̄ remoueᵗ. ꝛ ista rubedo freqn̄tvēit. Signa fistu. anceđeᵃ sūt: q: ī oclo p̄cessit aliud apā cū dolᵉ. ꝛ tūore ꝛ sanie pᵘ rupturā. Sig p̄ceđenᵃ sunt duricies ꝛ callositas cū ꝓfundiᶜ: ꝛ exit q̄dā liq̄r virulētᵘ: aliqn̄ tenax: aliqn̄ nō: ꝫ ꝙ mᵃ ē magis vel minᵘ aq̄sa: ꝛ qn̄ ꝑmiᵗ cū capite digiti: exiꝫ in maiori q̄ntitate. Et qn̄qꝫ cadit ista mᵃ ad inferiora. ꝛ qn̄qꝫ tēdit ad exterioꝛa: ꝛ qn̄qꝫ ad vtrūqꝫ: sicut dic̄ Auic̄. ꝛ qn̄qꝫ fluit ad nasuꝫ. Et qn̄qꝫ tāte est maliciei ꝙ corrodit carūculas nasi ꝛ qn̄qꝫ cartilagines palpebrarꝫ. ꝛ qn̄qꝫ denigrat loca ꝑ que transiᵗ corrodēdo ea.

Pronosticatio Prima erit. agarab est egritudo cronica ꝛ difficilis cure. Scđo garab ātiq̄ nō curaᵗ nisi cū cauterio. Terᵒ garab recēs leuiᵘ curaᵗ cū medicis infra scripᵗ. Quarto fist. ī carne faciliᵘ curaᵗ ꝙ in osse: Quīto cure aūt ātiq̄ fistule repugn̄t ꝓpinq̄tas ocli ꝛ nimiᵘ sensus eiᵘ ꝛ īpossibilitas fortiū mediciarꝫ ꝛ cauernositas loci ꝛ paucitas carnis illiᵘ loci: q: facile sensibiles ꝑticule acria nō sustinēt farmaca: quēadmoduꝫ nec hūores. in de fe. ad glauconē. 15. c. nec sensibiliores ꝑticule cathapl̄ata sustinēt g̃uia: nec farmaca mordificatiua. ibidē.

Curatio q: facta fuit mētio de apāte ī lachrīali: ex q̄ freq̄ntiᵘ fist. generaᵗ. iō de cura eiᵘ in ꝑnᵒ indiget repcussione si maᵃ est calīa ꝛ acuta. ꝛ in augmēto indiget repcussiuis seu ꝯfortatis mixᵗ cū resolutis. ꝛ ī statu indiget maturatis. ꝛ in declinatione indiget aptiōe ꝛ mūdificatiōe: ꝛ finis cure ē incarnare. Et si apā est frīn: cureᵗ sicut reliq̄ apāta sine repcussiuis cū resolutis ꝛ maturatis ꝛc̄. ꝛ ad ista faciēda recurre ad. c. de obtalᵃ. ¶ Postꝙ tn̄ videris ꝙ apā est aptū: appone aliq̄ mūdificatiā ꝑ q̄ mūdificeᵗ: vt est vnguētū viride qđ ē de flore eris ꝛ allūie cū melle. Et oī die laueᵗ cū decoᶜ celidoᶜ ꝛ rute cū pauco melle. Aliud mūdifiᵐ ē decocᵒ agremoᶜ in vino al. cū melle ꝛ etiā cū viᵒ rubeo: ꝛ suauiᵗ cū istis laueᵗ. ꝛ sp cū mūdissimis pānis lineis antiq̄s exiceeᵗ: ꝛ sic finalr̄ cureᵗ tenēdo regimē obtᶜ ꝫ magꝭ ꝛ minᵘ cognita ꝑ supradcā. ¶ Fistula ī lachriali cognita ꝑ supradcā ꝑᵒ oꝫ curari cū medicis pᵒ apiēdo eiᵘ orifiᵐ cū tēta facta de gēciana vel de spōgia vel cū tenta đ stupa linita melle ꝛ suꝑspersa cū pulᵉ affrodilᵉ vel linita cū vnguētoviridi supradicto. ¶ Apto aūt foramīe īmittaᵗ aliqn̄ vna gutta istiᵘ aq̄ q̄ multū vꝫ in fistᵃ. ꝛ ī mūdificaᶜ fistule ꝛ carnis fit ꝑstucᵉ ℞. vitrioli. ℥. i. salᵉ armo. salᵉ nitᵉ. an̄. ℥. i. albūina ouorꝫ insigne induratorꝫ duo nūero. misceāᵗ ꝛ incorꝑenᵗ ꝛ fᵗ. aq̄ q̄ reserueᵗ: q̄ mūdificat fist. Et in q̄lib ꝫ visitaᶜ laueᵗ cū aq̄ decoctōis rute ꝛ agrioᶜ ꝑsidie ꝛ balaustᶜ ꝛ foliorꝫ oliue. Itē si aliq̄s hꝫ fis. in lachriali ꝛ tu vis ipaꝫ curare absqꝫ cauterio ſm Aui. tūc cū digiᵗ debes exꝑmere ꝛ euare saniē vel virᵘ infra ꝯtentuꝫ: ꝛ post lauetur cū viᵒ decoctiōis rerꝫ stipticarūᵘ vt ꝑsidia balauᵃ acassia nux cipssi liciū. Et si aliq̄d nō mittat samei dimittaᵗ sic ꝑ tres dies. ꝛ in 3ᵒ die vl̄. 4ᵃ exꝑmaᵗ ꝯtētū: ꝛ laueᵗ cū dicto vino. postea instilleᵗ in eo colliᵐ de q̄ facit mētionē Aui. fen. 3ᵃ. 3ᵃ. c. de garab. de q̄ colliᵒ ipē dic̄ ꝙ Machemetᵘ filius zachaᶜ. i. Rasᵗ sibi ipꝫ appropat: ꝛ ipē rasᵗ ponit ipm colli. in ātidᵒ ꝛ ī almāsore. ꝛ de ipo facit mētionē in dionibᵘ cuiᵘ ℞. est ista. ℞. aloē thuris an̄. 3. i. sarcocolle balaustᶜ san. ora. ātbimo. alūnis an̄. 3. i. ꝛ fᵗ. florꝫ erꝫ q̄rtā ꝑtē vniᵘ. 3. đ isto colliᵒ distēpato cū vino decoctiōis gallarꝫ: qđ meliᵘ est ꝫ Aui. 3. gutte oclis instilleᵗ ꝛ loco fistulᵒ pᵘ exꝑssionē ꝛ lotionē supradictā: ꝛ sic dimittaᵗ ꝙ aliq̄d n̄ exeat ꝑ. xij. horas ꝛ pᵘ ipm dormiat pa. vel pt fieri tēta ſm ꝓfunditatē fist. q̄ vncta cum dicto medicaᶜ intᵘ ponaᵗ: vel de eodē cū radio ītus imittaᵗ. ꝭ nāqꝫ colli. vocaᵗ collᵐ garab. Rasᵗ in dionibᵘ dic̄ ꝙ ꝭ colli. oꝫ ꝯtinuari: donec nil exeat ab oclo: posito ꝙ oclꝭ exꝑmaᵗ. nā ꝑ ꝭ collᵐ fistᵃ posito ꝙ nō cureᵗ: saltē ꝑ aliq̄s mēses fistu. remanet sicca. sic dic̄ Rasᵗ ī dionibus: ꝛ si cū his nō curaᵗ accedat cirurgicᵘ ꝛ pa. teneaᵗ resupinᵘ supra mēsaꝫ ab assistētibᵘ ꝑut decꝫ: ꝛ cū rasorio vel lāceta forti scindaᵗ pellicula ꝛ caro a lachrymali v̄sus radicē nasi ſm lōgū: ꝛ tūc impleaᵗ pānis lineī ifusis ī albūine ouivt fᵗ. ibi āplirūᵒ: sic facimᵘ in īscisiōe pellᵉ ꝛ carnis coopienᵗ craneuꝫ qn̄ volumᵘ videre si craneū ꝑ ictū sit lesuꝫ: ꝛ sic visiteᵗ ꝑ. 2. dies semel ī dieꝫ nat ali ꝛ ī 3ᵃ vel. 4ᵃ. die ꝯsidereᵗ os corruptū: qđ cauterizeᵗ cū cauterijs igniᵗ rotūde forme defendēdo oculū cū pasta vl̄ cū instrō facto ex ere vel argēᵒ: ꝛ coopiat oclꝫ ad formā medic teste nuc̄ vl̄ saltē cū vno coclearī argēᵒ. ꝛ pānᵒ lineᵘ duplicatᵘ in aq̄ rosᵉ. ma

defactus sup ocłm sub tali instro ponat. ⁊ de osse corrupto remoueat qđ lesuꝫ appet: ⁊ pᵒ desup apponat albumē oui cū modico butiro vt dol. remoueat ⁊ scara siq fit. ⁊ sic teneat foramē aptū donec totū os corruptū ⁊ denigratū ⁊ crustule eiᵒ remoueant. nā si aliqđ de osse corrupto remaneret: īuanū laborauerūt q̄ nihil edificāt. Et post curet ꝑut decet ⁊ incarnet. ⁊ h̄ cura fuit facta me pn̄te dn̄o ep̄o gerūdeñ. ꝑ manuꝫ magr̄i Guillī cegariga. Aū cauteriū ponit Auic. istud remediū. s. ꝙ sumat lanugo inuēta intᵒin arūdine ꝓpe circa radicē eiᵒ: ⁊ madefacta i melle mittat in fist. ⁊ mūdificat eā. deiū lauet ocłs cū spōgia madefacta in aq̄ melł. Et qñq3 etiā lanugo arūdinis sicca ꝑ se missa v3: ⁊ ex rebus exptis: sic dicit Aui. est sicł memite cuꝫ aq̄ decoctōis yposq̄stiđ. ⁊ croco si freq̄nt ꝑmutet. ¶ Medicamē qđ ponit filius zacharie in suo antidotaᵒ. huic passiōi approꝑatū. ℞. aloes sarcocolle sā. dra. myrrhe thurꝭ añ. ʒ. ij. ⁊ ß. cathimie argēł. ʒ. v. balauᶜ boli arme. añ. ʒ. ij. ß. florꝭ erꝭ. ℈. iiij. ⁊ ß. ff. puł. Et dicit ꝙ locus fistulatᵒ hūectet cuꝫ saliua: ⁊ de isto puł. supponat. ¶ Alij faciūt istā curā sine iscisione ⁊ cauterio actuali: dato ꝙ fistula sit antiq̄ ⁊ os corruptū: ⁊ hoc faciūt cū cauterijs potētialibus ⁊ cū abrasiōe ossis corrupti. sed tūc timenduꝫ est de ocło. Aliq̄ autē ponunt emperica q̄ ꝑ nunc dimitto.

¶ Caplm. x. de pruritu oculoꝝ siue scabie.

Octaua passio ꝯiūctiue ē pruritᵒ q̄ alr̄ in latiᶜ sanitatis fit in ꝯiūctia: ⁊ aliqñ in palpebris. Et si hō fricet ocłm ꝓpter dcm̄ pruritū efficit rubeᵒ: ⁊ fit ibi q̄si pua obtalᵃ. vñ vbicūq3 fit: cā sunt hu. acuti ⁊ pūgitiui mordicatiui aut salsi. Uñ ꝑ cura istiᵒ pᵒ caueat pati: ne fricet nec scalpat oculū pruriginosum: s3 teneat se in bona dieta ⁊ regimīe. ⁊ purget coliceᵒ vł salsus hu. nō expectādo digōnē. ⁊ flōet de cepha. si ꝑticłaria ꝯueniāt. Pᵒ illa decoq̄nt malua violaria ⁊ acetosa. in aq̄ tepida ⁊ fomētet ocłs: ⁊ in h̄ casu v3 aq̄ celidoᶜ ⁊ verbeᶜ ⁊ fenł in p̄nᵒ actu fris vt aqua fontis ⁊ roß. vt repcutiant materiā ⁊ alterēt: ⁊ post duos dies debēt esse tepide vt cum sua tepiditate ⁊ actuali caliditate poros apiendo resoluāt: ⁊ si in eis ponat camo. in pāno ligata vel in aliq̄ caꝝ ꝯnico feruore bulliāt: magis resoluent ⁊ apient. Ego autē solū fomēto oculos cuꝫ aq̄ roß. tepida. ⁊ repio iuuamentū manifestū. Si ꝑ ista pruritᵒ nō recedit temperet aloes ꝑ noctē in vino. ⁊ post colaturā gutta instillet: ⁊ palpebre liniant.

¶ Caplm. xi. de tumore ꝯiūctiue.

Inflatio coniūctiue cōputat nona passio q̄ i ca fit. vñ si talis īflatio venit cū obtalᵃ ⁊ rubedine sup̄flua recurre ad. c. de obtᵃ. Si aūt est ꝓpt hu. vł hūiditates sine apostēᶜ: qđ cognoscit ꝑ effusionē lachrymaꝝ: ⁊ q̄a nō est ibi tātus dolor nec rubedo excedēs pelliculā: ⁊ aliqñ est ꝓpter vētositatē: ⁊ tūc est doł. extēsiuᵒ: ⁊ aliqñ malleatiuᵒ: tūc isti dietent subtilr̄ ⁊ purget caput freq̄nter cū pillis aureis vel cochijs ⁊ similibus. vel cū yerapiᵃ būdicta acuat cuꝫ pulpa coloquintiᶜ vel diagreᵒ sm̄ hūorē peccātē. Et si adest repło flōet. ⁊ post intret balneū ⁊ freq̄nter oculi fomētent cū aqua decoctiōis camo. ⁊ mellilo. ⁊ fen. ⁊ absin. ⁊ yso. ⁊ marat. ⁊ anisi. Et si fit in p̄nᵒ appet całitas cū dicto tumore post vłia immittat colliᵐal. supius dictū dū tm̄ sit sine opio. vel immittat iste puł. albᵒ. cuiᵒ recepta ponit Maly in antidᵒ. q̄ v3 dolori oculoꝝ et obtᶜ. marie qñ ista sūt a całitate. ℞. teste ostrearū als cōcharū margaritaꝝ nō ꝑforataꝝ añ. ʒ. ij. amidi. ʒ. i. cāphoᶜ. ℈. i. ff. puł. vel pōt fieri colliriū. Si aūt nō adest całitas facta purgatione ⁊ flōia ⁊ p̄supposita bona dieta: ocło immittat h̄ colliᵐ qđ valet ad tumorē oculoꝝ ⁊ visum clarificat. ℞. licij succi fenł desiccatiui sup prunas in cupreo vase mūdo eris vstī añ. ʒ. i. margarit. nō ꝑforat. spice coralli rubei añ. ʒ. ß. succi rute desiccati in vase cup. ℈. i. aq̄ eufrasie qđ suff. fiat colliᵐ ⁊ distemper cū vino decoctiōis feł. ⁊ colliriset oculus.

¶ Caplm. xij. de vlcere ⁊ sanie in ꝯiūctiua.

Ulcus est decima passio ꝯiūctiue. vñ quoddā ē vlcᵒ ꝑuū: qđ est sine ꝑditōe subē pelliculę: sic aliqñ accidit pᵒ paruā vesiculā Et đ isto iā facta est mētio supiᵒ in. c. de bothor seu vesicula in ꝯiūctina. Aliud est magnū cū fossa ⁊ ꝑditiōe subē. ⁊ istud pōt fieri in ꝯiūctina ⁊ in cornea. Et istud habet gradus magnitudinis ⁊ paruitatis. vñ aliqñ est ita magnū in cornea ꝙ ipa rūpit ⁊ erit vuea cum turpi aspectu. ⁊ istud ē irrecupabile q̄ntū ad visuꝫ recupandū Aui. aūt vocat ista vlcera exituras: ꝑ eo q: apā ⁊ exituras sequunt. ⁊ ponit septē spēs. Sed q̄a fere ꝯueniūt in cura. ideo illas spēs non pono: sicut moderni faciūt Item vlcus in coniunctina vel in cornea aliqñ est morbus simplex: aliqñ cōpositus: puta cū obtalᵃ; vt ponit Maly. Et quia

siue vlcus sit in cõiũctina siue in cornea: fere eisdẽ adiutorijs remediant̃.iõ hic curã sil'ponem⁹.

Causa vlcerũ oculorũ aliqñ est exterior vt ictus obuiatio ↄq̃ssatio facientes pmo vuln⁹ seu apa.postea vlcus.Aliqñ causa interior:⁊ tũc sũt hu.acuti pũgitiui mordicatiui male q̃litat̃ fluẽtes ad corneã vel ↄiũctinaȝ vlcerãtes ipas.Sed in cornea sũt q̃ttuor pellicule multũ subtiles.sicut in cornu sũt multe pellicule vna sub alia:sicut videm⁹ i pecia maris lucij saliti:in quo postq̃ est coctũ apparẽt quedaȝ crustule.vna sub alia:sic ymaginãdũ est i cornea q̃ pellicula ẽ multũ lucida coopiens pupillã ocli ⁊ fm q̃ vlcus mag̃ ad centrũ pupille vel ad circõferentiã:vel fm q̃ magis ad exterius vel interius hoc ẽ in pelliculis interiorib⁹ vel exterioribus fm hec malicia ei⁹ est maior vel minor.

Signa qñ vlcus est a causis exteriorib⁹ iudicio pa.⁊ ab ore ei⁹ ↄnũciat̃ Si a causis intrinsecȝ hoc pȝ.q: apa seu obtal^a p̃cessit ⁊ adest rubedo⁊ dolor vehemẽs ⁊ pri⁹ apparuit punctus rube⁹ seu eleuatio rubea:si est in cõiũctina vel alba.si est in cornea:ita q̃ hõ videt tumorẽ sup eq̃litatẽ oculi.⁊ aliqñ adest prurit⁹⁊ postea rumpit̃ ⁊ fit vlcus: ⁊ si est in cõiunctina: fouea appet in albo:⁊ si est in corneo:vlcus apparet super pupillam oculi.

Pronosticatio Ulcus in cõiũctina q̃nto magis appropinq̃t ad pupillã:tãto deterius est vlcus i cornea deteri⁹ ⁊ piculosius est q̃ i ↄiũctina. vlcus i ↄiũctia q̃nto mag̃ appropinq̃t ad cẽtrum:deteri⁹ ẽ.q: simulachrũ rei visibilis magis dispgit̃:⁊ p ↄñs magis nocet visui.Vñ dic̃ Rab q̃ vlcera que in nigredine pupilli oriuntur omnibus sunt deteriora.

Curatio Sciẽdũ fm oẽs autores maxime fm Ga.2.de fe.ad glauconẽ.c.9.⁊ ẽ pma pticula meg^i: q̃ vlcera oĩa idigẽt medicamie in quo sũt due intẽtiões.s. desiccare⁊ mũdificare:vt supflua ad ea decurrẽtia, desiccẽt̃:⁊ ibi exñtia emũdent̃.q: istis duab⁹ sordiciei⁊ hũiditate supflua vlceȝ curatiões retardãt̃ Nũc autẽ oculus vt sepe dictũ est ⁊ vt experientia ,pbat mẽ^m ẽ nuiñj sensus:iõ nõ suffert mordentia ⁊ pũgentia nisi cũ multis alijs vel per p̃parationes sint repssa.iccirco in ei⁹ vlcerib⁹ ponẽda ẽ me^a q̃ desiccet⁊ mũdet sine pũctura sic ẽ cerusa abluta ematistes cathimia licium cortices ouoȝ recentiũ⁊ silia.In pmis hic notet̃.iȝ.regule q̃ dicte sũt i.c.de obt^a ya. Et ille q̃ sũt necc̃rie dicant̃ ad ,ppositũ.q: vlcẽa ocloȝ sepi⁹ sũt cũ obt^a ⁊ apatib⁹ ocloȝ vt dic̃ Haly de regali dispõne iõ q̃ntũ ad dietã ⁊ purgatiões⁊ doloris mitigatione recurrat̃ ad illõ.c.⁊ cũ supradict̃ medicis mũdificatis⁊ desiccatis oȝ miscere aliq̃ ardorẽ⁊ do. mitigãtia:⁊ aliq̃ narcotizãtia i ipatiẽtia dolorȝ. lȝ ista i pua q̃ntitate sint vt est opiũ⁊ cortex radicis mãdra^c. Posito igit̃ q̃ vlcera sint in oculo cũ calore ⁊ ordore pmo fi.ñoĩa de cepha^a eiusdẽ ptis ⁊ extrahat̃ de san.fm etatẽ ⁊ vtutẽ ⁊ cetera pticularia.deinde purgent̃ fm dñium hũoȝ.deinde mittat̃ in oculo colli^m albũ cũ paruo opio cũ lacte mulieris dissolutũ.nã tale lac fm Haly.i.c. ,pprio:refrigerat leuit ⁊ mũdificat ⁊ dolorẽ tollit.Deinde si vlc⁹ sit i supficie cornee vel ↄiũctine imittat̃ colli^m istud qõ ponit Haly.℞.sarcocolle nutrite cũ lacte asine.ȝ.ij.cerusse ablute.ȝ.i.⁊.ß amidi.ȝ.i.fi.pul.vl'colli^m.Et si vlc⁹ videt̃ imundũ cũ aliquib⁹ sordicijs ponat̃ infra oculũ vna lachryma mell'ros.colati p pãnũ mũdissimũ:vl' ydromel multe cõmixtiõis vel sir^i ros.mũdissimi cũ hijs eñ vel aliq̃ istoȝ vlcus absterget̃ ⁊ mũdificabit̃.⁊ inde ponam⁹ infra illa q̃ ↄsueuerunt vlcera replere.Et valet in hoc pul'.sarcocolle p se supradictus⁊ colli^m albũ:⁊ iterũ mundificet̃ cũ sir^o ros.⁊ postea imittant̃ me^c supradicte vl' collíriũ ros.qõ ponit Iesus in tali for^a. ℞.ros.rũ. recentiũ pataȝ sicut ponunt̃ in ↄserua.ȝ.iij.viride eris batite eris añ.ȝ.ij. spicen^i.ȝ.i .myrrhe.ȝ. iiij. gũmi ara.cathimie aduste ⁊ lote añ.ȝ.xxij.croci. ȝ.6.opij.ȝ.iij.puluerizẽt sic decȝ ⁊ cũ aq̃ pluuiali fiat colli^m.sine dubio i isto colli^o ẽ desiccatio mũdificatio ⁊ cõforta^o.⁊ si credim⁹ ↄsilio Haly: vtemur eo in vlcerib⁹ oculoȝ . ¶ Postq̃ aũt vlcus ẽ mundificatũ mittem⁹ in oculo fiet̃ de thure ↄsilio Rab.qõ ipe põit i hac for^a.℞.arnnõia^l sarcocolle nutrite añ.ȝ.v.thurȝ.ȝ.x.croci.ȝ.ij.cũ muscillagie fenug^i.fi.colli^m⁊ de ipo ponat̃ ifra oculuȝ q: mũdificat⁊ replet vlc⁹.Tũc etiã fm Rab.mltũ vȝ fiet̃ de plũbo.q: replet fossã vlcerȝ ⁊ applanat cui⁹ b̃ est ℞^o. ¶ ℞ plũbi adusti anthimo^a tuthie ablute calcucemenõ.i.erȝ vsti gũmi ara. draga^i añ.ȝ.viij.opij.ȝ.i.puluerizent̃⁊ cribellent̃ cũ serico pãno.⁊ cũ aq̃ pluuiali fi.fiet̃.Ista valẽt qñ vlc⁹ nõ ẽ nis ,pfundũ.nec tunet̃ ruptura cornee ⁊ exit⁹ vuee. Et sit gñale i cura istoȝ vlceruȝ pmo q̃ pa.iaceat supi⁹ vel saltẽ sup oculũ sanuȝ vt hu.⁊ supfluitates ad oculũ lesũ nõ fluãt siue decurrãt.¶ Scdõ q̃ sup oculũ post medicinaȝ imissionẽ ponat̃ pãn⁹ line⁹ duplicat⁹ q̃ fac̃ cõpssionẽ aliq̃lem sine dolore ⁊ cũ bẽda circa totũ ca,

ligetur: vt medicinas int⁹teneat: ⁊ opatio sit vt etiam cornea nō rūpatur impetuoso motu seu violēto. Et iō motu forti vl' laborioso nullo mō dʒ laborare. vt est tussis sternutatio vomit⁹. Et si aliqd̄ istoꝝ sit remoueatur: q: ista caput ⁊ oculos vaporibus replēt. ¶ Posito aūt q̄ vlcus sit magnuʒ ⁊ ꝓfundū ⁊ timet̄ de ruptura cornee. tūc hʒ Rasim hoc colli. est oculis imittendū ℞. anthimoⁱ cinatistes añ. ʒ. x. acassie. ʒ. iij. aloē. ʒ. i. terant̄ ⁊ st. ex eis fiet. āministret̄ in uccate. Et dicit Haly q̄ si ista nō suff. sibimi ⁊ est spēs absinthij appone adustū solū. q: manifesta est illi vtilitas elimationis ⁊ desiccatiōis. ¶ Valʒ etiā colliᵐ luberus qd̄ ponit Aui. in. c. de exituris ocli sub tali forᵃ ℞. climie. i. scorie metalli. s. auri q̄n simpl'r ponit̄ combuste ⁊ ablute aurei. xij. cerusse ablute. ʒ i. amidi opij dragᵗ añ. aurj. ij. terāt̄ ꝑus: p⁹ cribellent̄ cū aq̄ pluuiali ⁊ incorpent̄ cū albūie oui et st. colli. ¶ Aliud qd̄ forte ħm ipm. ℞. climie adulte ⁊ ablute cerusse ablute ana. ʒ. viij. myrrhe aurj vi. anthimo. adusti ⁊ abluti aurei. ij. amidi aurei vi. plūbi adusti tali. i. gipsi vl' nit' dulcis qd̄ idē ē añ. ʒ. iiij. dragagāᵗ. ʒ. viij. terant̄ ꝑus post cribellent̄ cū aq̄: incorpent̄ cū albūie oui ⁊ fiat colli. ¶ Postq̄ aūt vlc⁹ fuerit sanatū ⁊ remanet albedo cicatriciis siue macula: tūc exhibeātur illa q̄ cā remoueāt: vt est colli. ru. leue cuius est h̄ assignatio. ℞. cinatistes loti. ʒ. vi. eris vsti. ʒ. iiij. coralli rubei margarit nō pforat. plūbi vsti. añ. ʒ. ij. gūmi ara. ⁊ dragᵗ. añ. ʒ. v. san. dra. croci. añ. ʒ. st. terāt̄ ⁊ cribellent̄ diligēter. ⁊ cū aq̄ fe't. colliᵐ h̄ ponit Haly in li. regū in st. c. de tertia spē obt'in li. 5. ⁊ fiāt illa q̄ dicent̄ in. c. huic morᵒ assignata.

¶ Capl'm. xiij. de lachrymis oculoꝝ.

Vndecima passio ꝯiūctiue dico q̄ sunt lachryme. Vn̄ sciēdū q̄ ad angulum ocli ꝓpe nasuʒ q̄ dr̄ lachrīale veīūt aliq̄ vene a pāniculo coopiēte craneū. a q̄ ēt pāniculo orit̄ ꝯiūctina vt iā dcm̄ ē: ⁊ terminat̄ in carne spōgiosa ibi exn̄te vltra h̄ a pelliculis interiorib⁹ ipius ce'aliq̄ vene p orbitas ocl'oꝝ venientes termināt̄ ad eūdē locū: vt p eas nutrimētuʒ ad ꝑticulas oculo vicinas vl' necessarias nutriēdas mittat̄: ⁊ vt etiā p eas q̄n resudādo a q̄daʒ aq̄itate cerᵐ mūdificet̄. ⁊ p istas vtrasq̄ venas pōt venire aq̄itas ad dictā carnē lachrymalē q̄ resudādo ⁊ exit ⁊ fluūt lachryme q̄ supfluūt nocē⁹ actioni oculi causant in eo morbū.

Causa lachryme āt hn̄t cās ꝑmitias anꝯcedētes ⁊ ꝯiūctas. Primitie cāe ꝑn̄t eē ꝑcussio casus obuiatio gaudiū tristicia: despect⁹ ⁊ alia accn̄ia aīe ⁊ fum⁹ ⁊ vētus ⁊ exterioꝛ frītas opprimēs tussis ⁊ sitīa. Cāe añtes ꝑn̄t esse supflua hūiditas i toto corpe. Cā ꝯiūcta ꝑt eē hūiditas supflua in capite ⁊ i ill' ꝑtib⁹ a qb⁹ venit causans lachrias. vel pōt eē debilitas ꝯtētiue ipoꝝ lachrymaliū ⁊ debilitas ipi⁹ ocli. q: vī aquosus hūidus ⁊ alb⁹. ¶ Illa vō matīalis cā de q̄ dcm̄ est aliq̄n est cala: aliq̄n est frīa: ⁊ semꝑ hūida actual'r salsē. Iterū cā ꝯiūcta iā ē ipamet aq̄itas ad lachrymalē fluēs. Aliq̄n ēt cā lachrymarū pōt eē scabies palpebraꝝ vel piloꝝ ipariū reflexio. Iō dic̄ Ar⁹ in āphorismis. hn̄tib⁹ palpebrā scabiosaʒ vel piloꝝ reflectionē pungentē oculus ꝓfundit̄ lachrymis incessant̄ ⁊ sequit̄. qb⁹ cerᵐ reumatiʒat vel cibis iugurgitātur vel potibus ocli potissime lachrymāt̄. Quāuis cā ergo ista hūiditas vndecūq̄ veniat ad lachrymaliū ꝑtes resudādo exit: ⁊ formā recipit lachrymaꝝ.

Signa q̄n lachryme veniūt a cāis ꝑmitis vt ē vēt⁹ fum⁹: vel est ꝓpt̄ aīe accn̄tia vl' ꝓpt̄ idebitā carnis lachrymalis iscisionē. vt dcm̄ est in. c. de sebel vl' de vngl'a p se manifesta sunt: ⁊ p pa. relatiōeʒ hn̄tur. Si vō descēdāt lachryme p vēas pānicl'i craneū coopientis tūc ḡuitas pōderaᵒ siue extēsio invenis frontis: ⁊ tipoꝝ a pa. sentiūt̄ siqdē p interiores venas vl' meat⁹ ab intrīsecis pāniclis dirivēt̄: tūc lachryme veniūt cū sternutat̄. vt ait Coll'. ⁊ cū h̄ flux⁹ est ꝯtinu⁹. ⁊ i narib⁹ adest prurit⁹. ⁊ i palato aliq̄lis acuitas. Ista inq̄ marie accidūt q̄n matīa cala adest: ⁊ tūc iteꝝ lachryme cal'e sequūt̄ intātū q̄ aliq̄ palpebrā adurūt: ⁊ eaꝝ faciūt cadere pilos. ⁊ ocl's ⁊ ei⁹ regio actual'r cala tactu repiunt̄. Si āt mᵃ frīa ē ⁊ lachrīe frīe exeūdo deguttāt: ⁊ ocl's ⁊ ei⁹ regio tactu frīa iudicāt̄: nec pili eoꝝ cadūt nec pulpebraꝝ regio cōpungit̄ vel mordicatur.

Pronosticatio Freq̄nter vidi pueros et puellas ocl'os molles ⁊ lachrymātes hn̄tes i puericia: ⁊ ꝓnosticaui q̄ in ꝓcessu etatis q̄n superflue desiccant̄ hūiditates sine medicina sola bona vtentes dieta sanarent̄. ⁊ sic factū est dei gr̄a Et q̄n Auic. dicit q̄ lachryme natiue nō curant̄: intelligit̄ si a natiuitate veniunt: ⁊ processerunt vsq̄ ad iuuentutē inclusiue: q: iā sunt nimis cōsuete. ¶ Secundo dicamus cum Aui. cū lachryme ꝓpt̄ carnis lachrymalis insicisionē veniētes incurabiles relinquātur. q: earū frenū seu retinaculū nō est presens. ¶ Tertio lachryme q̄ veniūt ꝓpt̄ carnis lachrymalis diminutionē siue

eius inscisionē nō curant nisi dicta caro regene-
retur vel augmentet. ¶ Quarto lachryme ꝓpt
aie accntia decurrētes vel egritudi. vel exteriores
cās accntes remoꝶ vel sanatis illꝭ lachryme pari
mō remouent ꝛ sanant. ¶ Quīto lachryme ꝑ i-
trisecoꝝ pāniculoꝝ venas ad oculos venientes
difficilioris sunt curationis: qꝛ pnci^m ipsaꝝ ce^{ns}
cū sua sup̄flua hūiditate existit: qꝛ medicamina
in illꝭ vijs sicut decet nō valem⁹ applicare. ¶ 6°
nimi⁹ lachrymaꝝ flux⁹ ꝛ fler⁹ ꝯtinuās vt tristi-
cia ꝛ aie accntib⁹ sepius eueit. etiā quocūqꝫ mo-
do frequētate visum debilitāt māifeste. ¶ Se-
ptimo lachryme ꝑ iterualla artificialiter: vt cum
aqua tuthie ꝓuocare ad oculoꝝ purgationem ꝛ
aq̄rum egritudinē sanationē remediū p̄stare vi
dent. ¶ Octauo cū antiquo mgr̄o ypo. dicam⁹
q̄buscūqꝫ i fe. aut in alijs egritudinib⁹ volunta-
rie oculi lachrymant nihil īconueniēs. quib⁹ vo
nō ƀm volūtatē: incōueniēs. ē. 4. āph. āpho. 52.
¶ Et sequit in glosa ordinaria Ga. Lachryma
rū vo flux⁹ sine oculis patiētib⁹ nec ex volūtate
infirmi defectionē vtutis signat contētiue.

Cura de lachrymis q̄dā a cāis ꝓuenienti
b⁹ extrīsecꝭ seu ꝑmitiuis vel aie acci
dētib⁹ nequaqꝫ curandū est nisi in illaꝝ causarū
remotiōe. nā illꝭ ablatꝭ: ꝛ lachryme auferunt. Si
quidē ꝓpter an̄tes cās veniūt. vt ē replō corꝑis
ꝛ ingurgitatoꝝ ciboꝝ ꝛ potuū accumulatio: tūc
in ꝑmis in potib⁹ ꝛ cibis fiat moderātia cū di-
minutiōe ꝛ refectione vtat cōpetēter ꝑce viuēdo
in ordinatꝭ desiderijs resistēdo. ꝛ flōia de cepha^a
nō omittat: nec capitis purgatio cū pillꝭ vꝭ me
dicinis appropriatꝭ q̄ freq̄nter in capitꝭ passioni
bus dicte sūt. ¶ Ista eadē valēt si ꝓpter ꝯiūctā
cām fuerit in ipō capite exn̄tē. Si aūt ꝓpter vir-
tutis ꝯtētiue debilitatē manauerit oculoꝝ sup̄
fluitates: tūc etiā hūiditas cūctis mōis diminu
ēda ē sup̄flua: oculusqꝫ ꝯfortādus est intus ꝛ ex
tra equalis stipticitatꝭ medica^a applicando. hoc
nāqꝫ documentū g̃nale est in oi lachrymaꝝ flu-
xus spē: ƀm Auic. Dicta qꝫ eius ad siccitatē sine
iteruallo ꝯtinuet: vitādo oīno de iussella offas
ꝛ recentes fructus vina pura ꝛ oia vaporosa. qd̄
etiā autorizandū est fieri i oi spē lachrymaꝝ. Si
aūt ꝓpter pili vel piloꝝ inuersationē manauerīt
pil⁹ ē euellēd⁹ ꝛ foramē illi⁹ cū acu cauterizet. Si
vo ꝓpter palpebre scabiositatē: curet sic i suo di
cet. c. Et si cā est calꝭa: vtat friis. ꝛ si friā: calidis.
ꝛ sic de alijs ꝑ ꝯtrariū reducēdo. Et si ꝓpter de-
fectū carnis lachrymalꝭ: curet sic dictū est in suo
c. ꝛ sic de singulis, qꝛ iam de ea facta est mentio.

¶ Posito q̄ ꝙ sit ab hūorib⁹ vꝭ hūiditatib⁹ ꝑ ve
nas exteriores a pāniculo craneū coopiente frō
ti ꝛ tīporib⁹: istud emplm̄ ē apponēdū. ℞. thuris
ʒ. i. san. dra. ʒ. ß. sit pulꝭ. incorꝑetur cū albumie oui
ꝛ modico aceto ꝛ aq̄ rof. ꝛ extēdat supra peciaꝫ
de nouo pāno vt hūiditas retineat ꝛ frōti appo
nat. Int⁹ aūt oculū ponat colli^m al. freq̄nter di-
ctū: in q̄ aliq̄ q̄ntitas apponat tuthie ꝑparate.
In cā calꝭa siue ab extra siue ab intra vꝫ iste pulꝭ.
quē ponit Haly ℞ sarcocolle nutrite. ʒ. iij. vel. ij
amidi. ʒ. ß. sit pulꝭ. Emplm̄ oculꝭ apponat restrin-
gens ꝛ alterās ex licio acassia ꝛ succo memite di
stēpatꝭ cū aqua solat⁹ vꝭ arnaglosse. Et i isto casu
vꝫ valere ƀꝫ Haly ꝛ Aui. ꝛ Almāß. ꝛ Auēzoar aq̄
granatoꝝ ꝑ se cocta vsqꝫ ad medietatꝭ ꝯsumptio
nē vel medicamē ab eo factuꝫ. cui⁹ ℞. ponit ab
Auic. in hac forma. doſi tn̄ diminuta. ℞. aq̄ gra
natoꝝ acetosoꝝ. ʒ. iiij. coquat vsqꝫ ad ꝯsumptio
nē medietatꝭ. aloē citot⁹ licij fellꝭ vzataragi. i. ele-
phātis croci sief memite. ana. ʒ. i. musci ƀm q̄. ʒ.
misceant ꝛ ponant in phiala vitreata bn̄ clausa
ꝛ maneat sub sole. 40. diebus. ꝛ dic̄ ꝙ ē exp̄tuꝫ
si oculis instillet. Et seq̄tur ꝙ balneū igredi de-
bet ꝛ in eo morari isto⁹ ieiuno ꝛ instillare i ocu-
lo aquam cū aceto mixtā est expertum. Colli^{us}
qd̄ valet in cā calida post materie purgationem
cū electu⁹ de succo rof. siue sit ab extrīsecis: siue
ab intrīsecis venis. ℞. ceruse ablute ꝛ sarcocol-
le nutrite. san. dra. licij acassie p̄sidie oliba⁹. an̄. ʒ.
i. ossium mirabolꝭ adustoꝝ seu coctoꝝ i pasta co
ralli al. ꝛ ru. an̄. ʒ. ß. margaritꝭ nō ꝑforatꝭ. opij an̄.
℈. ß. succi maligranati cocti ad medietatē q̄ntuꝫ
suf. sit colli^m. Est eī̄ restrictiuū ꝛ oculis ꝯforta-
tiuū ꝛ humiditatū desiccatiuū ꝛ refrigeratiuuꝫ
humiditatū calidaꝝ. Alkāmusay in hoc casu iu
bet caput purgare cum pillꝭ de quinqꝫ generib⁹
mirabolꝭ. ꝛ iubet intus oculū ponere de puluere
nigro q̄ fit ex tuthia argētina ꝛ ossib⁹ mirabo.
Gerardus cremonē. dic̄ ꝙ vua acerba. i. agrestis
nō ꝑfecte matura cōbusta in olla rudi: ꝛ pulue-
rizata ꝛ ꝑ sindonē passata tollit lachrymas ꝛ ocu
loꝝ ruborē. Cōstātin⁹ dicit ꝙ in lachrymarum
calidaꝝ fluxu fiat sic. ℞ acassie. ʒ. x. opij. ʒ. ij. ꝛ ß.
ematistes. ʒ. ij. myrrhe aloes, an̄. ʒ. i. ꝛ ß. fiat pul-
uis ꝛ cū succo fe⁹ distemperentur ℞ concharum
combustaꝝ plarum nō perforatarū an̄. ʒ. ij. ami^s
anthimo⁹. ana. ʒ. i. tuthie indice preparate. ʒ. iiij
camphore. ʒ. ß. fiat puluis. ¶ Si causa est frigi
da: purgetur cuꝫ pillulis de yerapigra acuata cū
pulpa coloquintide. ꝛ oculis immittatur hoc
collirium. Recipe salis gemme. ʒ. i. memite tu-

thie añ.ʒ.ß.distẽpẽt cũ vino albo.lb.i. ꝛ colet:et
de hac colatura vna gutta ꝑ interualla oc̃lis instil
let. Ad idẽ vꝫ. ℞.succi fen. succi rute añ.ʒ.i.vrĩe
pueri ieiuni .ʒ.ß.aloes.ʒ.i.bulliãt:ꝛ colẽt ꝛ vna
gutta oc̃lis instillet:mũdat em̃ lippitudinẽ:ꝛ fa
ciẽdo lachꝛiare desiccat lachꝛias ꝛ visuꝫ acuit.
In eodẽ casu ẜ.sic. ℞.thurꝭ mastiꝗ nucis cipssi
myrrhe aloẽ añ.ʒ.ij.tuthie ꝑpate sarcocolle nu-
trite añ.ʒ.i.ꝛ ß.san.oꝛa.sumach berberꝭ ro.ru.añ
℈.i.succi fe. qđ suff.ẜ.collm.vel p̃t fieri alcohol.
Ista etiã vꝫ in cataracta. Et si q̇s in visu patiat
ꝛ aq̃ ad oculũ descẽdit.p᷒ vl̃ia vtat isto coll° ha
ly.in.x.li.de regali dispõne.qđ vꝫ ad descẽsuꝫ aq̃
ad oculos ꝛ acuit visuꝫ. ℞.fell' colũbi fell' ꝑdiꝗ
olei balsa.añ.ʒ.i. sarcocolle nutrite aloẽ cicotri.
circa añ.ʒ.ij.aq̃ vl' succi rute clari q̃ntũ suff.ẜ.col
liria ꝑua ꝛ distẽperent cũ aq̃ eufra. ꝛ immittat
¶ Aliud collim. ℞.aq̃ ĝnatoꝝ.ʒ.ij.fell' ancipi-
tris fell' milui añ.ʒ.i.ãbꝛe.℈.i.ẜ collim. ¶ Aliud
℞.mellis optĩe ꝺpurati.ʒ.iij.aq̃ fen.ʒ.ij.ꝛ ß.fel
lis ꝑdicis ꝛ ãcipitrꝭ ꝛ vulpis ꝛ gruis ꝛ catti ma
sculi añ.ʒ.ß.olei balsa.ʒ.i.sarcocolle thurꝭ serapi.
dissoluti.añ.ʒ.i.ꝛ ß.ẜ.colli.ꝛ curat lachꝛias ꝛ hũi
ditatẽ ad oc̃lm descẽdentẽ. Ista sunt multũ dile
cta in desiccatiõe hũiditatũ ad oc̃lm ꝛ ad acui
tatẽ visus maxime si addat marcasite auree ar-
se in vase:in q̄ fundit argẽtũ coopto luto sapie
ꝑ tres dies in foꝛnace.ʒ.ij.ãthimo.tuthie ꝑpate
añ.ʒ.ß.ẜ.ĝ alñ colli.ꝯfoꝛtãtia restrictia: alñ alia
desiccatia.ꝛ vnũ ꝑpter aliud nõ omittat.

Clarificatio Primo scias:ꝙ pur-
gatio ma. añtis cuꝫ
laxatiuo bis vel ad minꝰ semel in septimana de
bet fieri:ꝛ ẜm Haly. ¶ Scđo scias ꝙ diuersio
vel eũo ma. cõiũcte multũ cõmẽdat ab auctoꝛi-
bus.nã sicut capꝰ hũiditate fontina vl' gurgia ꝑ
fusus sterilitate defendit.eadẽ alibi diuersa seu
variata aer vberiꝰ pullulat segetibus desiccatis.
¶ Tertio nõ ꝙ gargariza° yerep. cũ oxielle ꝛ pa
latũ fricãdo cũ eisdẽ multũ vꝫ. ꝛ sil' caputpur.
cũ dicꝭ i.c.de ꝑalisi. Si ma est fra ꝑ nares i pala
tũ facta purgatiõe.nã ꝑtẽ diũsificãdo in curat.
mãifeste iuuãt. ¶ Quar° scias ꝙ in descẽsu aq̃
ad oc̃lm vnã intẽtionẽ curatiuã hẽe debemꝰ ad
quã tanꝙ̃ ad fontes ꝛ riuulũ pl'es ꝯcurrũt intẽ
tiões:q̄ intẽtio est desiccare oc̃lm ab hũiditate
suꝑflua:ne eius opatio detrimẽtum patiat. Ad
istã denũciãda veniũt aliq̄ regule dãtes succur-
sum. ¶ Prima est digestio ma. añtis cũ sir° de
sticađ.ꝛ sil'ibus. ¶ Scđa regula ẽ eũo eius cũ
pill'is aureis vel chochijs vel cũ alijs appꝛopa-
tis vel cũ flõia. ¶ Tertia rl'a est eũo materie cõ
iuncte cũ caputpurgijs statim dictis in.c. de ꝑa
lisi.vel cũ aliq̇bus faciẽtibus oculũ lachꝛymare.
¶ Quarta rl'a est diuersio materie:vt fit cũ se-
tone in fontinella retro ꝛ cũ cauterio facto i an
terioꝛi ꝑte capitis vel in summitate eiꝰ. ¶ Qui
ta regula est interceptio ma. ne ma. ad oc̃lm di
riuet:ꝛ via abscindit ꝛ claudit; iõ iubet Haly đ
regali dispõne aliq̃s arterias ꝛ venas in timꝑi-
bus abscindere nõ tãgẽdo lactos maxillas mo-
uẽtes. ¶ Sexta rl'a est ponere in fronte ꝛ tipoꝛi-
ribꝰ stiptica vias ꝛ canales claudentia. ne infra
ruat materia vt iã visuꝫ est. ¶ Septia rl'a est po
nere intꝰ oc̃los colli. ꝯstringẽ. poꝛos ꝛ eos ꝯfoꝛ
tãtia vt iã positũ est collim de restrictis stipticis
¶ Octaua rl'a est ponere intꝰ oc̃lꝫ illa q̄ cũ sua
siccitate lachꝛias desiccãdo sanãt:vt ẽ vinũ al.cũ
tuthia ꝛ ãthimo. ꝛ fella supꝛadicta. ¶ Noua
est iniũgere dictã ad siccitatẽ tẽdentẽ cauẽdo il
la q̄ hu.ĝnant in l'icũ credẽdo ꝯsi° Haly q̇ iubet
cauere lẽticl'as caules res salsas carnes vacci-
nas lac caseũ allea cepa poꝛros ꝛ alia q̄ sunt ad
caput vapoꝛãtia.ꝛ iubet etiã cauere a cena. ꝛ di
cit ꝙ cib laudabiliũ chioꝝ vescat. ¶ Decia rl'a i-
tẽ° est cem ꝯfoꝛtare cũ odoꝛibꝰ epythimatibꝰ.in
cã cal'.cũ sanđ:roß.ꝛ cãpho.ꝛ silibꝰ in fra cã cũ
musco lauẽdula sansuco bethõica ãbꝛa stoꝛach
cal. ꝛ sil'ibus. ¶ Undecia est desiccare hũidita-
tẽ ifra cadentẽ cũ saccellatiõe milij ꝛ salis toꝛre
factoꝝ post capiꝭ rasurã.ꝛ in isto casu ꝛ i reuma
te fro q̇cũꝗ̃ ẜm Auẽzoar laudat sinapizatio su-
pꝛa ꝑtẽ añrioꝛẽ capiꝭ cũ istis vel aliq̄ istoꝝ. scilꝫ
maꝗ cubebis piꝑe cinamo° gariof.cortiꝗ citꝰ vel
p̃nt distemꝑari cũ aqua mellisse vel balsamite.
¶ Duodecia ignoꝛãdũ nõ est ẜꝫ Ga.2.đ interi.
cir.finẽ ꝑ.i.colum cũ dimidio.ꝛ ẜm eũdẽ.4. am-
pho.ꝯ°.14.ꝙ vtꝰ q̄ sensus ꝛ motꝰ volũtariꝰ ꝑce
dũt ꝑ certo ẽ sita i ce°.ẜꝫ eũdẽ in.3.de inte.c.6.ꝛ
8.ꝛ ẜꝫ eũde.13.de ingẽ.c.8.ꝙ v̇tus regitia aie est
in ce°. Cũ igit cem sit sedes itellectꝰ ꝛ rõis ꝛ me
mo. vt appꝛobat Gal.ꝯ Archigenẽ in.3. de inte.
capl'is ꝑalleg̃.ncc̃riũ ẽ vt ipm ꝯtinue sit mũduꝫ
a suꝑfluitatibꝰ.iõ nã seruꝰ eiꝰ expulsiua mũdifi
cat suꝑfluitates eiꝰ ꝑ palatũ ꝛ nares flãticas:ꝑ
aures col'icas:ꝑ oc̃los melicas.nã nisi ꝑ ista pur
garet:ꝯtinue obtusus eẽt intellectus ꝛ opatio-
nes aiales essent diminute.

¶ Caplꝫ.xiiij.đ rebꝰ extrĩseꝗ i oc̃lis.

Uodecia passio accidit cõ
iũctie ꝛ p̃t acci-
dere coꝛnee ꝫ est igressus rei ex̃nee in

oculū.vt ē festicā pul.pil⁹ ꝛ aliq̄n calx siue gip/ sum ꝛ silia:qb⁹cito succurrēdū ē: anq̄ icamenᷓ ꝛ maiorē iferāt lesionē.vñ si aliqd ab ex̄ in ocu/ lū cadat:aliqs ipleat os suū aq̄ fōtia clarissima q̄si inflādo ꝛ sufflādo subito oclo apto imittaᷓ Scdo ocul aptis lac femie abvbere mulceatur. Ter⁹ pt idē fi⁹de vi⁹al.nā vinū al. lachrīare facᷓ ꝛ abstergēdo oculos purgat a sordicie. Quar⁹ leuiᷓ ocul⁹apiaᷓ ꝛ visa festuca cū corrigia vl pē/ na gallinacea subtiliᷓ extrahaᷓ. Scias q̄ si rubin⁹ vel saphir⁹oculis imittaᷓ exhit puluerē: ꝛ q̄cq̄d ab extrinseco ingressuꝫ fuerit. Idē facit lapis al bus formā lenticule hñs sc.lini cū aq̄ rob ablu/ tum ꝛ oculis missuꝫ faciēdo muscillaginē expel lit illā ꝛ ptenta in oculo vt⁹ ei⁹ expulsiua. pone/ re vnā palpebrā sub alia iuuat ad hoc.

¶ Capitulum.15.de duritie in coniunctina.

T Ertiadecima pa⁹cō iuncti ne est durities ei⁹. vñ interdū accidit q̄ aliq̄ quātitas alicui⁹grossi hu. siue acumie ꝛ calitate ꝛ sine etiā apate replet piun/ ctinā.vñ ocul⁹ lateraliᷓ nec sursum bñ pōt mo/ ueri:ꝛ p pñs actio motiua ꝛ visiua oculi lediᷓ ꝛ aggrauatur:nec palpebre bene pñt claudi:iō q: aliqua illius hu.quātitas includitur in eis.

Cura stat q̄ flōeᷓ de cepha⁹. Deinde ille grossus hu.purgeᷓ cū decoc⁹ epithi⁹ ꝛ polipo⁹ ꝛ mirab.ke. ꝛ idi.vel cū yerapig⁹ ꝛ aga rico ꝛ pauco bdellio. Et si adest calitas al. colli riū ē īmittēdū in pn⁹cū lacte femine. ꝛ post R̄ ℞ decoc⁹. ℞.viol malue cāo. palei ordei mellilo⁹ añ.ʒ.ij.R̄ decoc⁹:in q̄ oculi pa.fomēteᷓ. ꝛ earū fum⁹ in eodē recipiaᷓ. Itē ocli lesi ēplandi sūt cū vitell ouoꝝ sub cinerib⁹ coctꝫ iter.2.bōbaces siue stupatas.deinde int⁹oculū mittaᷓ collirīuꝫ ru.lene dictū in.c.de vlcerib⁹ piunctine in fine.c. Et nūc fomēteᷓ ꝛ iterdū emplᷓ:ꝛ aliq̄n colli/ rizetur. donec oculus pstine reddatur sanitati.

¶ Capitulum.16.de egritudinibus cornee.

I Am visuꝫ est in.ca.p⁹hui⁹ pñtis scdi li⁹q̄ piunctina q̄ est pel licula alba ꝛ grossa:coopit totū ocu/ lum a pte exteriori pterq̄ oculi nigre dinē:q: tm̄ est visui neciuꝫ:ita q̄ coiunctina hꝫ foramē.nā si eēt itegra sine eo cum soliditate ꝛ grossitie sua ipediret ne spēs rerū visibilium ad locū visiōis iactari valerēt.ḡ p dictū foramē cō/ iunctine cornea appeat:q̄ lꝫ realr oculi medieta tē ptineat:nos tm̄ nō videm⁹nisi tātū quātū piū ctina reliqt discooptū.vñ in illa ei⁹rotūda quā/ titate quā videm⁹multe pñt egritudies causari fm Ga.de mor⁹.c.i.in.4.collū⁹.4⁹.libri. Pria quā ipse ponit est grossities ꝛ spissitudo. Scda hūiditas supflua. Tertia est muta⁹ coloris ei⁹. Quarta ēvuln⁹. Alij vo alias passiōes cornee p tinētes ponūt.de qb⁹ime⁹ mētio fiet cū auxi⁹. dei.ꝛ p⁹de mag piculosis vt est vesica apa vlc⁹ cancer ꝛ ruptura. Et primo de vesica.

¶ Capitulum.17.de vesica cornee.

V Esica ꝛ aliqū variola fit i cor/ nea:vt sepe in variol pa/ tiētib⁹videre possum⁹. Nā hu.siue hūi ditas a q̄ vesica ꝛ variola gñanᷓ pti/ neᷓ inᷓ cortices ei⁹,icirco diuersoꝝ pñt accide re modoꝝ. Prio fm locū siue situatiōeꝫ:q: vl fit iter.2.cortices a pte iteriori cōputādo.vel inter 2.scdos.vel inᷓ.2.vltios. Scda diuersitas:q: q̄ dā pua ꝛ alia magna. Tertia eē pōt i colore. nā q̄dā est al.alia vo ru.vel fusca vel nigra. Et qr⁹ vo diuersitas pōt eē a pte q̄litatꝫ materie.nā ali q̄n maria blāda ꝛ suauis extis maliciosa carens qlit⁹:ꝛ aliq̄n nimis repleta acuitatē dolorē ꝛ cor/ rosionē inducit ipsaꝫ corneā corrodēdo vl pene trat totalr rūpendo vt in suo loco clari⁹ ondeᷓ.

Signa aūt per se sunt manifesta iudi cio pa.ꝛ oculo aperto.

Pronosticatio Dicemus cū Aui.q̄ quā/ to vesica siue variola ampli⁹ inᷓ cortices iteriores pfundaᷓ:tāto deterior. ¶ Prio q: illa ē mag fꝫ Aui.ꝛ ime⁹ipedit ꝛ occupat vueā:ꝛ cū ℞ aer il luminat⁹ mediāte q̄ fit visio nō pt illumiare illā iteriorē corticē cū sua turpi ꝛ obtusa cicatrice: vt eā purā faciat ꝛ clarā:ꝛ p pñs actio visiua ab ei⁹cicatrice ꝛ sollidi⁹ mag ipediᷓ seu annullaᷓ: nec me⁹in ℞ casu libere in passiōis loco valeant applicari:cū pmi cortices ipediāt trāsitū dicta/ rū medicinaꝝ. ¶ Scdo dico q̄ quāto vesica est maior tāto peior ceteris pib⁹ extib⁹. q: maior arguiᷓ cā,ꝛ maior cicatrix remāebit. ¶ Ter⁹ ve sica nigra deterior ē. ¶ Quarto quāto maria ē tranq̄llior siue doloris ꝛ mordicatiōis tēpesta te ꝛ mior i quātitate:tāto mior ī visiōe fiet lesio: ¶ Quita quāto mag variola siue vesica ad cē trū accedit pupille:tāto visus mag noceᷓ:q: spe cies directe advisiōis locū iactari non possunt.

Curatio Si vesica siue variola appet in oculo in pte cornee ꝛ ℞ in patiēte variolas:ego in pn⁹dis tēpo liciū ꝛ cro/ cū añ.ʒ.R̄.acassie.ʒ.i.in aqua rob. ꝛ oculis instil lo:ꝛ bñ me regio:q: regcutit: ꝛ nō pmittit cām

multū augmēta⁊ oculū cōfortat: ⁊ teneat reliquū regimē sic ibi dicet. Si appet talis vesica in nō hñtib᷒ variolas ⁊ fit pua: cū bona dieta ⁊ albo colli᷒ facilr curat. Si qdē magna fuerit ⁊ cū rubore flocet de cepha. ⁊ hu. peccans ſm sui exigētiā ē euāuand᷒ cū dieta dicta in. c. de obtal.

¶ Intus aūt oculū mittat de supradicto imedicto colli᷒. vel de albu oui debito᷒ conqssato. In augmēto vo ponat int᷒ oculuʒ ista aq. ℞. fenugre se. li. aū. ʒ. ß. mellilo. ʒ. ij. coquant i aq in vase mūdo: de q aq suauit ocul᷒ abluēd᷒ est: ⁊ int᷒ gutta freqnt est mittēda. Ista qdē aqua maturat ⁊ facit exire saniē ⁊ dolorē mitigando alleuiat patientē. ¶ Postq̄ vo fuerit disrupta iā tūc est vlc᷒ ⁊ curet sic supradictū est in ca. de vlcerib᷒ piunctine ⁊ cornee. ⁊ cōpetūt medicie exiccatiue. Et ponā hic colliᵐ exiccatiᵐ Aui. qd̄ fit de luto cōpato ad sanies. i. de luto qd̄ facit talē opatione sic lutū sanij: ⁊ hec est terra sigillata ſm synonima: ⁊ fit sic. ℞. luti sanij ⁊ loco ei᷒ terre sigillate. ʒ. iij. tuthie pparate. ʒ. i. climie antimo ablut. aū. ʒ. ij. batite er ablute. ʒ. iij. opij ʒ. ij. gūi arab. ʒ. iiij. ſ colliᵐ cū aq pluuiali ⁊ distēperet cū aqua decoctionis fenugre ⁊ oculo leso sepe instillet. Hoc colliᵐ desiccat oīa vlcera vbicūq fuerit: ⁊ ad pfectā pducit sanitatē: ⁊ cū hoc visum acuit manifeste: iam dictū est de eis in. c. de vlceribus cōiunctine: ⁊ iō nō oʒ de ipis amplius recapitulare: q2 expletum est.

¶ Capitulum. 18. de cancero in cornea.

Ista est tertia pa᷒ cornee. nam aliqñ fit in cornea in᷒icuʒ apostema: qd̄ cancer denominat deinde vlceratur: ⁊ fit cancer vlceratus vel vlcus cancerosuʒ.

Signa sunt sat māifesta. appet. n. vlc᷒ cū colore ad fuscedinē decliue: ⁊ color oculi ⁊ faciei plūbe᷒ ⁊ hʒ dolorē ⁊ tēsionē in ipso oculo cū punctura ⁊ in capite maxie in tpore ptis lese. ⁊ ex applicatiōe rerū calidaruʒ int᷒ aut ex lesio seqtur māifesta. ⁊ deficit sibi appetitus ⁊ faciei adest discoloratio: ⁊ aliqñ intēsum ⁊ quasi intollerabilē facit dolorem.

Pronosticatio Cācer i ocło vt plim ē icurabilis ⁊ in piculo pdēdi totū oculū. ⁊ cū h piculosus: vt vicinis mēbris se appodiet: ⁊ ſ noli metāgere: ac mors adueniat ꝯsecutiue.

Cura In pmis co. adusta purgāda est cū epithio ⁊ polipo᷒ ⁊ cū lapide lazuli quasi semel in septimana. ⁊ ſ ſtoia de cepha. ¶ Et vtat dieta cōpetenti. Et ꝯsulit Aui. q̄ detlac ⁊ coutat. de quo miror: q2 lac dare caput dolentib᷒ malū ⁊c. ſ. amph. aph. 64. sed pronunc trāseat: q2 bñ nutrit ⁊ hūores tempat. Deide in aqua distillationis vel decoctionis melli᷒ distēperet crocus ⁊ addito oui albumine ꝯquassato sepius oculo instilletur. Valet etiaʒ colliriū al. supius dictū. ⁊ breuiter curet sicut vlc᷒ sordidum ⁊ antiquū ⁊ sit regula in ſtoia: q sit ppter cancrū: q si san. est niger debes exhere in magna quātitate. ⁊ si rube᷒: in pua quantitate ⁊ h ſm Haly. Item vtatur dieta euchima repletionem euitando ⁊ res vaporosas.

¶ Capitulum. 19. de ruptura cornee.

Ornee ruptura pnunc quarta ei᷒ passio cōputat. Cornea quidem rumpit a causis aliquando extrinsecis vt est pcussio vuln᷒ cū ligno ⁊ ferro ⁊ acutis ⁊ similibus. aliqñ a causis intrīsecis: vt est humor apavlceus ⁊ corrosio ⁊ similia. ¶ Secundo dico cum Aui. q aliquādo rumpit cornea ſm aliq̄ vel aliquas de suis tunicis vel pelliculis quattuor in supficie non penetrādo oēs vsq ad vueā. Et ista ruptura sine vuln᷒ pōt esse magnū vel paruū. Vñ Ga. 4. de morbo. c. ij. vel in pn᷒. 4. colū dicit sic. vulnus autem in cornea existens si magnū fuerit: non solum nocebit visui eo q solum humores illic coadunantur: sed q2 cristallinus necessario aeri appropinquat. Sed si vulnus ꝯcauum efficiatur vt humores exterius fluant: suspicio erit cecitatis ppter hoc si pars cornee que est añ pupillam perforetur: vt foramē vsq ad interi᷒ extendat: cecitas gñabitur vt plurimum hec sunt verba eius. ⁊ ponit ibi de quodā puero: q post cornee rupturam ⁊ fluxum humoꝝ fuit curat᷒ licʒ hoc sit inconsuetum videri.

Signa qñ est ruptura non penetrans oēs cortices cornee: iam appet quasi vlcus. ⁊ partes rupte eleuantur super naturalē eminentiam ipsi᷒ cornee ⁊ nō appet nec vi aliqua nigredo. ¶ Signa quando cornea est corrupta vsq ad profundum ſm omnes ei᷒ cortices sunt ſm quātitatem rupture. q2 si parua est: apparet vnū paruū granū nigrū ad modū vni᷒ grani sinapis vl milij. ⁊ hāc vocat Aui. granatilē vel formicalem. q2 apparet ad modū parui grani vel capitis formice: ⁊ tunc vuea nō erit ad extra. Aliquādo ruptura est maior ⁊ apparet vuea in maiori quātitate: ⁊ aliquādo est ita mag ruptura q vuea exit ex corneaʒ ad for

mā vnius botri racemi cū turpi aspectu valde.

Pronosticatio quando cor/nee ruptura ē ita magna ꝙ vuea exierit exteri⁹: de visu illi⁹ oculi est desperandum. ¶ Alie autem species sunt ali/qualiter separabiles ⁊ reparabiles: sed semper albula ⁊ vestigium remanebunt visui nocentia sed pro maiori parte remouet̄ fm foramē ⁊ cicatricis quantitatē.

Curatio quādo timet̄ de ruptura cor/nee propter vlcus ⁊ corrosionem vel apostemata. ⁊ nōdū ibi est ruptura: cu/retur sicut dictū ē in .c. de vlceribus anteceden/do cum curatiōib⁹ vlibus ⁊ dieta leui boni chi/mi miscēdo in empl'is ⁊ collirijs aliqua stiptica Auicē. laudat citonia ⁊ lentes ita ꝙ citoniū cū toto cortice extract̄ granis pistetur ⁊ addita fa/rina lentium ⁊ melle in q̄ntitate sufficienti ⁊ fi/at empl'm supra oculum ⁊ iaceat resupinus: va let granatū musum cum toto coctum cū mo/dico aceto ⁊ pistatū ⁊ emplastratū. Ad idē valz vitellum oui ⁊ coctū sub cinerib⁹ ⁊ positū inter duas stupatas de coto ⁊ suprapositū oculo: ⁊ si de predicto malogranato aliqua succi q̄ntitas exprimatur ⁊ ocl'o immittatur fm Auicē. prodest Ad idem valet succus folioꝝ oliue ⁊ vltra hoc i tus īmittātur collíria supradicta. ¶ Postꝙ aūt est rupta: si est formicalis seu parua quia adhuc speratur de luce aliquali: tūc etiā succurrat̄ cū iam dictis ⁊ alijs repercussiuis stiptici supra po nendo empl'a supradicta cū plūaceolo de bōbace ⁊ bona ligatura iacēdo resupinus ⁊ a tussi et sternutatiōe ⁊ oēm fortē motū cauēdo ⁊ aliq̄n fi. vaporatio cum aqua decoctiōis ros. vl' cū aq̄ ⁊ aceto simul mixtis. vel cū vino pōtico ⁊ im/mittant̄ collíria stiptica. ⁊ in hoc casu valet col/liriū ematistis. qđ positū ē in .c. de vngl'a. ¶ Vl etiā hoc colliriū ℞. ematiste lote. ʒ. ij. cerusse ab/lute dimie licij aā. ʒ. i. amidi eris vsti gūmi ara. dragagā. āthimonij opij. aā. ʒ. ß. succi folioꝝ oli ue qđ suff. fiat colliriū in modū auellane mino/ris ⁊ iteꝝ distēperet̄ cū succo folioꝝ oliue ⁊ ocu/lo īmittat̄. In isto collirio est stipticitas ⁊ desic/catio ⁊ per ɔ̄ns corticis siue carnis regeneratio ⁊ cicatrizatio. Ad idē per se valet succus folioꝝ oliue ⁊ succus virge pastoris ⁊ plumbū vstum. ista valent mixtim vel separatim. ⁊ rosa ⁊ spica terrasigillata cerusa ⁊ galla ex istis fiat colliriū vel puluis ⁊ oculo immittatur addendo de an/thimonio. ¶ Item lapis ematistes fricetur ad lapidem cum quo acuūtur cutelli cum aqua ro, vel albūīne oui ⁊ gutta aque infra oculum po/natur vt valet deficcādo refrigerādo stipticādo ⁊ necessaria regenerādo. Similiter valet succus folioꝝ citonij ⁊ nespuli in quo madefiat bō bax ⁊ oculo superponatur ⁊ multa consimilia. ¶ Nunc sequitur puluis Auicē. replens fossas corнее: ⁊ valet vlceribus ⁊ ei⁹ rupture. ℞. ostra ceoꝝ nigroꝝ vel magnoꝝ adustoꝝ senede/gi ematistes. aā. ʒ. iij. fiat puluis crebellat⁹ ⁊ in oculo leso immittatur. Hoc etiam colliriū valet in vlceribus ⁊ ruptura cornee. ℞. ostraceoꝝ anthionij ceruse adustoꝝ ⁊ ablutoꝝ ⁊ iterū exiccatoꝝ. aā. ʒ. iij. ematistes. ʒ. i. ⁊ ß. sarcocolle nutrite tuthie preparate acassie aloē cicor̄. spice. aā. ℈. i. succi folioꝝ oliue saltē folioꝝ capri folij quod suff. fiat colliriū: ⁊ nō queras melius vt repleatur cornea ⁊ consolidetur. Si autē ru/ptura est magna vt ego frequenter vidi: ꝙ vuea extra ocl'm exeat ad formā ⁊ coloꝝ vnius pru ni vel botri racemi. Tūc in principio ponantur repercussiua predicta ⁊ dietetur ⁊ resupinet̄: vt intus reuertatur quod erit ad extra: quia sine dubio reuertetur: si in principio succurratur al's non. Et post curetur ⁊ cicatrizetur et reparetur meliori modo quo poteris: quia iam in tali ocu lo est cecitas perpetua. Et si tale quid vtriꝙ o/culo acciderit tunc nihil deficiet: nisi caniculus edoctus qui eos per calles educat. Postꝙ autē illud primum est antiquum vnius vel duoꝝ annoꝝ talis pro incurabili dimittendus est fm Auicen. Aliqui tamen volunt ꝙ ligetur cū filo sericino: ⁊ confortando oculum paulatim stringatur vt cadat. ¶ Alij abscindunt propter eius difformitatem. Auicen. autem ⁊ Gordoni us non sunt illius opinionis: quia per talem in scisionē euacuātur humores ocl'i: ⁊ possent alij humores ad illum oculum perpetuo peruenire: ⁊ sic cecus efficeretur: ⁊ minus malum est: vt sit luscus ꝙ̄ cecus. ideo caue ne prius pfecte euacu ares ⁊ distrahas ⁊ oculum confortes modo su/pradicto.

Clarificatio Notandum fm Ga lienū primo de mor bo capitulo. ij. in principio. ꝙ sanitas vocat̄: cū membra suas actiōes facere possunt. ⁊ si aliqđ mēbrū nō potest facere solitas actiōes vel impe dite sunt: tunc illud mēbrum est infirmū. ¶ Et ex isto patet ꝙ membrū non dicitur egrum nisi respectu actionis lese. Nec sanum nisi respectu actionis sane. Cum igitur actio oculi que prin/cipaliter est videre ex ruptura cornee sit lesa, se/

quitur: q̃ tot⁹ ocul⁹ est infirm⁹. q: ei⁹ toti⁹ actio scʒ videre ẽ lesa: q̃uis pri⁹ insit ipsi cornee. Et si queratur ergo ruptura cornee cui⁹ mẽbri ẽ pa°: Respondet q̃ oculi cũ eius actio ex tali ruptura fit lesa vel ablata: licʒ insit prius ipsi cornee: ꝛ fit nota in ipsa.

¶ Capitulũ .xx. de albugine ĩ cornea.

Quinta passio cornee est albugo seu nebula: q̃ ĩ triplici põt eẽ dñia. nã aliq̃n est subtilis veniẽs in supficie cornee exteri⁹ apẽte. Et ista ẽm Auic. vocat̃ nebula dĩnutiuũ nomẽ de nube p silitudinẽ: q: sic ꝑua nubes a sole radiãte diffundit̃ vel ãnihilat̃: sic illa a naturali calore coadiuuãte me^a destruit̃ ꝛ ãnihilat̃. aliq̃n eñ grossa ꝛ spissa ẽ: ꝛ tal̃ vocat̃ albugo ab albedie oui cocti ꝛ interdũ cornea quasi tota vel aliq̃ eius ps ẽ albuginata ꝛ spissata post curationes apatiuʒ ꝛ vlcerũ ꝛ post rupturarũ variolaruʒ vel vesicaꝝ sanationẽ ꝛ ꝓprie albugo cicatrizatur.

Causa pme albuginis est hu. subtil̃ paruus in q̃ntitate ptẽ cornee coopeiens. Causa scđe est hu. grossus in maiori q̃ntitate in ipa exñs cornea. Causa 3ᵉ. est ict⁹ variola vesica vlcus ruptura cancer in cornea.

Signa sunt manifesta ẽm magnitudinẽ vl̃ paruitatẽ egritudis. argui tur maioritas vel minoritas cause. Tertia spẽs cognoscit̃: q: talis passus fuit obtalmia vel vlc⁹ ꝛ diu fuit infirmus in oculis.

Pronosticatio Prima spẽs q̃ dr̃ nebula faciliter curatur. qñ est recens. Scđa cũ maiori difficultate: maxime qñ est antiq̃ta ꝓpter grossitiẽ materie ꝛ infiltrationẽ eius in sub̃a ꝛ pelliculis cornee. ¶ Tertia spẽs est incurabilis: q: cicatrices nequaq̃ pñt remoueri: vbicũq̃ sint: s; bñ aliqualit̃ liniari ꝛ palliari. ¶ Nota hic aliq̃n post vlc⁹ cornee ꝛ post curationẽ variolaꝝ vel vesicarũ vt accidit in variol̃ in ꝑuis pueris ĩ eoꝝ remanet oculis albugo siue cicatrix: que videt̃ ꝓ maiori parte visui obstare: cũ aũt crescũt pueri crescit pupilla ꝛ cornea etiã coopiẽs ꝛ locus iactationis visibiliũ spẽꝝ augmẽtant̃: ꝛ p ꝯñs rerum simulachra p augmẽtatas partes ad visionis locum facilius penetrabũt. proinde ꝛ visus melioraẗ ꝛ cicatrix minui videt̃ manifeste.

Curatio Cũ albugo siue nebula venit in pueris: ꝛ ptes aliq̃ cornee salue respiciunt̃ nõ tacte ab apãte vlcere seu variola: tunc dum est vlcus: sicut vlcus curetur. Et qñ est albugo: fiat sic oñi die stomacho ieiuño fiat vaporatio cũ aqua dulci calida: vt ipa aliq̃liter mollificet̃: sicut fit de vngula. Et aliquãdo intret balneũ calide aque. Et post longã euaporationẽ mittant̃ medicine ĩfrascripte. Primo valet succus folioꝝ papaueris rufi ꝛ succus centauree minoris quilibet p se. Deide ℞ celidonie sicce ꝛ succi ei⁹ desiccati in pelui. ʒ. ij. ameos. ʒ. ij. fiat puluis: ꝛ in oculũ mittat̃. zucara alba vel cãdi quodlibet p se vel mixta valet multũ. Deinde fiat sic ℞. pumicis cũ qua pergamena parant̃ sarcocolle nutrice radicis aristologie rotũde zucari albissimi añ. ʒ. ij. fiat puluis q̃ vtat̃. Os etiã sipie p se puluerisatũ vel cũ alijs multũ vz. Et in oculis ĩmittat̃ freq̃ẽter lac mulieris: ꝛ fiat iam dicta euaporatio: vt mollificet̃ albugo vt etiam oculus abstergat̃. Et sic iteꝝ ĩnuent̃ res: que linient purgẽt ꝛ abstergãt: vt ẽ iste puluis. ℞ spume maris siue pumicis qđ idẽ est: ossis sipie sarcocolle nutrite aristologie rotũde coralli rubei baurach ana. ʒ. i. zucari. cãditi. ʒ. ij. fiat puluis vl̃ põt fieri colliriũ cũ succo cẽtauree ꝛ ẽ valde bo^m

¶ Ad idẽ ℞. teste cancri marini tuthie ꝑparate zucari añ. ʒ. ij. fiat puluis. Aqua amo^r ẽm Haly valet pfecte. ¶ Puluis haly in ẽ casu de regali dispositiõe valẽs ad albulã. ℞. ematistes corticis cãcri mari^i siue locuste marie ana. ʒ. ij. spu^e maris stercoris lacerti tuthie preparate. ana ʒ. i pulueriʒent̃ ꝛ diligenter per sindonem cribellẽtur ꝛ oculis ĩmittatur. ¶ Ali⁹ ad idẽ. ℞. dentium vel extremitatum cum quibus capiuntur canc^r marini tuthie preparate cathimie an^r corticis oui strucij vel loco eius cortices ouorum a quib⁹ exiuerũt pulli spume maris spinarũ ericij ana. ʒ. i. fiat puluis. Ex quo etiaʒ potest fieri collirium cum vino albo. ¶ Alius ẽm Haly qui dicitur puluis muscin⁹ a musco. ℞. tuthie preparate corticis cãcri marini sibi. i. ematistes aduste zucari canditi. añ. ʒ. ij. musci fini gra. xv. fiat puluis. Bonũ etiã est q̃ interdũ intus oculum istud mel ponatur ad mundificandũ ꝛ subtiliãdum albulam siue maculam siue sit ex cicatrice siue ex hu. flãtico in ipsa cornea ingrossato ℞. mellis depura^t. ʒ. ij. succi centauree succi fen^i añ ʒ. vnaʒ. ꝛ ẽ. ponantur in vase eneo: ꝛ simul coq̃ntur: ꝛ iterum cola ꝛ oculo albugineo instillectur. ꝛ si miscueris baurach. ʒ. ij. erit magis eliminãs ꝛ subtilians cum abstersione. Et dicit Haly: q̃ si sumpseris de stercore irundinis partem vnam. ꝛ tres partes mell̃ ꝛ simul miscent̃ ĩ vase eneo manifeste ꝓdest ad albulaʒ remouendam. Ad hoc

valet irūdinaria siue poligonia: quā pōit Bor-donī⁹ Guido ⁊ Tornami. Itē si ocl'i pulloꝝ irūdinū circa meridianū cū acu rūpant: ⁊ p⁹ visus recupatione coꝝ capita in fur⁰ desiccent ⁊ pulverizent: talis īquā pul. vꝫ in dcō casu ⁊ in oi visus debilitate. ℭ Nūc aūt ponem⁹ h collii^m ad maculā albā valēs ⁊ albulā: q̄ meli⁹ vsq͂ huc p hūanū īgeniū adiueniri nōvꝫ: nec ei par adhuc scriptū ē: vt mihi relatū ē ab antiq̄ sapiēti medico. ℞. massacumie: ⁊ est aq̄ vit: ⁊ oī aq̄ vasoꝝ viridiū: ⁊ loco ei⁹ rasure potoꝝ viridiū spūe maris stercoꝝ lacerte baurach ematistes aā. ʒ. ij. fi pul. subtilr̄ p sindonē cribellat⁹ deide. ℞. aco. celido^e. aā. ʒ. ij. cōq̄sent ⁊ coquant in mūdo vase in. i. lb. aq̄: donec ad q̄rtā pte redeat: ⁊ ex illa aq̄ ībibant spēs seu pulueres supradicti ⁊ postea siccent in vmb^a. Deide iterū terant ⁊ cū dicta aqua iteꝝ incorporent. ⁊ h fi q̄nq̄es deide fi pul. q̄ oculis īmissus delet albuginē magnaꝫ in hoībus ⁊ ceteris aīalibus. vel pōt fieri collirīū.

Clarificatio Hic est sciēdū. ꝫuc. cādi siue tabarzet ⁊ baurach talia n̄ d̄bēt cribella^i p sindonē: q: trāsire nō pn̄t: ⁊ q: p se ab hūidi. oculi facilr̄ liq̄fit.

ℭ Capitulum. 21. de vngula super corneam.

Extra passio cornee est vngula. vñ aliq̄n vngula in tantum augeť q̄ coopit corneam. Et q: de ea iaꝫ dictū est in. c. de vngula in cōiunctiua. de ea hic non fiet alia mētio sed recurre ibi q: vtreq͂ cura ibi posita est.

ℭ Cap^m. 22. de sebel super corneā.

Sebel siue pān⁹ supra corneaꝫ ē ei⁹ septia passio: de q̄ iam dictū est supi⁹ in. c. de sebel in ꝯiūctina. ideo recurre ibi. q: adest cura.

ℭ Capitulꝫ. 23. de duricie in cornea.

Octaua passio cornee ē grossities siue durities. d̄ qua grossitie siue duritie dic̄ Ga. 4. de morbo. c. ij. in quarto colū⁰ fere fic. Cornea si grossa vel spissa efficiať visus erit tenebrosus. Ista aūt grossities siue durities libenter euenit senibus. Nam sicut cetera mēbra in senectute durescunt ⁊ desiccātur: sic ⁊ cornea durescit ⁊ desiccatur.

Causa cōiuncta sunt hu. grossi ad ipsaꝫ per viā nutrimēti: vl' alio⁰ veniētes ⁊ ipsam spissantes: vel cicatrix eaꝫ spissans. Cā ān̄s est illoꝝ supflua abūdātia in corpe. Et ad h iuuat longus vsus grossoꝝ cibarioꝝ casei ⁊ cauliū ⁊ legūi^m ⁊ salitarū carniū p̄cipue simľ cū vaporosis assumptaꝝ. Cā em̄ p̄mitius p̄t eē vulnus vel ictus ⁊ vlc⁹: a q̄bus cicatrix fieri pōt ipsam īspissans ⁊ indurās corneā. ℭ Proinde aliqui q̄n calescūt: ponunt obstaculꝫ inter oculos ⁊ ignem: vt eius flāmā non videat.

Signa habenť ex effectib⁹: puta q: visus obtenebrescendo obscuratur: ⁊ cū hoc alie cause ei⁹ obscurationis vt est paucitas ⁊ obscuritas spirituū ⁊ silia iā sunt de p̄nti. Ex supradicťi bn̄ ⁊ indubitāter appet quāti valoris est euchima dicta ⁊ subtiliū ⁊ tēperatoꝝ nutrietiū modestia cōpetēti. nā sepi⁹ vidi decrepitos talr̄ se dietātes minutissimas plegere lr̄as bericlos omnes despicientes.

Curatio est: q̄ vtať sine oī pietate se fieri ipsiꝫ in ore tenendo ⁊ masticādo: nā duꝫ tenē⁰ in ore masticať p vapores ab eo sursuꝫ eleuatos hūoꝝ porcio corneā ⁊ alias pellicl'as īspissātia dissoluunť ⁊ ꝯsumūtur. Et ad h vꝫ siler mōtanū ⁊ silia. Et si est nimis delicat⁹ pōt fieri puluis. Et freq̄uēter colliriādi sunt oculi cū aq̄ fen^i. ⁊ aliq̄n cū mollificatiōe fomētādi: vt ē aq̄ decoctiōis malue viola^e addito feniculo ⁊ ordeo. ⁊ vtať isto colli⁰ q̄d valet ad subtiliationē: cornee ⁊ ei⁹ īdurationē. ℞. succi fen^i exiccati in pelui sup lentos cineres. ʒ. iij. tuthie p̄parate ossis sipic. aā. ʒ. i. vi^i al. q̄d suff. fi. colli^m. Si forte siccitas ē mag: tunc vꝫ hūidoꝝ īstilla⁰: vt ē decoc⁰ malue bismalue viol. ⁊ se. li^i ⁊ citonioꝝ ⁊ muscillago coꝝ ⁊ freq̄ues emulsio lactis mulieris ⁊ similiū.

Clarificatio Scias: q̄ corruga⁰ siue desicca⁰ siue durities cornee in senib⁹ est eis naturał: p⁰ q: sic cetera mē^a fiūt sicca ⁊ naturali hūiditate p̄uata: sil'r ⁊ cornea. scd̄o q: ptes oculi ifra corneaꝫ exn̄tes diminuūť: ⁊ minorē occupāt locū ⁊ per ꝯn̄s cornea corrugať ⁊ indurať. inde est q̄ in senectute pl'imi oculi p̄fundunť. Scd̄o scias fm Ga. in lo⁰ allegato i p̄n⁰ isti⁹. c. q̄ siue sit vuln⁹ in cornea siue spissitu⁰ siue hūorositas oīa īquā ista si intēsa fuerint cābūt cecitatē: ⁊ si nō saltē magnā obscuritatē in visu: q: quātitas accidētiū erit fm quātitatē passiōis nō solū istoꝝ veꝝ ⁊ oīuꝫ accidētium: v̄ba sunt Ga. in fine. c. 4. de. mor⁰. Tertio no. q̄ ex dicť Ga. in fine p^i. ca. 4. de mor⁰ elici pōt p ex^m: q̄d ponit de puero q̄ pforauit cū acu ferreo corneā ⁊ hu. manauerunt tn̄ repat⁹ est ocul⁹ ⁊ visus. q̄ lꝫ hu. alb⁹ depdať p talē modū: aliq̄n tn̄ i eta^e tenera p̄t restaurari

lic; raro cristallin⁹ aut hu. nequaq̄ ꝑpter sui ma gnam dignitatem ꝛ puritatem.

¶ Capitu. xxiiij. de humectatiōe cornee.

Una passio cornee ē hūecta° ei⁹. Nā si fuerit mltū hūi da: siue. h̄ sit ex hūiditatib⁹ sup̄fluis ad ipam currētib⁹: siue alio° a nati uitate. de necessitate nocēt visui. Proīde dicit Ga. 4. de mor°. c. ij. si aūt cornea hūeñat queadmo dū filia me^a. ꝛ officialia hūeñūt nō solū vidēda tenebrosa apparent ſ etiā obscura. h̄ ille. Et nō solum obscuritatē imo etiā cecitatē: vt iam visū est in. c. ime^e dicto: si fuerint in vltimo.

Causa est hūiditas seu hu. grossus a ca pite descēdēs ad ipam corneam humectans ꝛ profundans.

Signa appēt sp̄ hūidā vt nebulati ocu li sic est cornu lāterne siue vitrū in quo ingrossatur vapor siue anhelitus.

Cura est: ꝙ pa. vtaꝛ dicta desiccatia ꝛ fre quēter purgeꝛ cū cochijs ꝛ aureis pillis ꝛ sil'ib⁹. ꝛ flōeꝛ si adest plectoria. Deide ꝑ. hoc fieꝛ. ℞. sarcocolle nutrite. ʒ. ij. stercorꝫ lacti ꝛ ancipitris thuris mascli ꝛ cortiq̄ eius nuq̄ cipsli añ. ʒ. i. aq̄ pluuialis qd̄ suff. ꝑ. colli^m: ꝛ cū aq̄ celi do^e distēpeꝛ ꝛ ocul' initiaꝛ. ꝛ salti ꝑ. aliq̄ ex reme dijs dictis in. c. de lachrymis. Et stercus ancipi tris per se vꝫ ſm Gordonium.

¶ Capitu. xxv. de mutatiōe coloris cornee.

Decima passio cornee ē mu tatio coloris ei⁹. scꝫ pulchri ꝛ clari i ex̄neū colorē. Hec au tē pa° fit ꝑpꝫ hu. ad ipsā venientem q̄ etiā est extranei ꝛ nō cōuenieꝫ colorꝫ. Proinde dicit Ga. 4. de morbo. c. ij. i p̄n°. 4^l. colū' hec ver ba. Itē si hūiditas cornee i a^m hu. muteꝛ. vidē da ſm ei⁹ colorē appet. h̄ ille. Color aūt citrinus fit ꝑpter hu. croceū colericū ipaꝫ tigētē. vt appet i ictericia ex opplōne alicuius pori cistifell'. Color aūt niger vl' viridis fit ꝑpꝫ silēm hu. ipaꝫ ibibētē vt videꝛ in ictericia nigⁱ vl'. ꝑpꝫ opplōnē splenis vl' ꝑpter exuberātiā hu. i corpe q̄ sūt illi⁹ coloris.

Curatio stat i rēotione cāe egritudis a q̄ talia ꝑueniūt accn̄tia. iō recurre ad. c. de ictericia crocea ꝛ nig̃ ꝛ fiāt reme^a illic dicēda. s. fum⁹ ꝛ vapor ꝛ fomē°ꝫ nenufaris ꝛ folioꝝ salic̄ vꝫ i cā calida. Et i cā frīa vꝫ fum⁹ ꝛ vapatio camo. absin. melli^l ꝛ silia. Si volueris colore nig̃ oculos siue corneā colorare: fac sic do cet Gordoni⁹. ℞. gallas ꝛ ossa mirab. ꝛ ꝑ. pul'. subtilissim⁹ ꝛ tēpeꝛ cum oleo sisami^l vel nucuꝫ: ꝛ

in vitro recōdaꝛ ad solē exponēdo. deide. cū ra dio subtiliter cornea collirizeꝛ.

¶ Capitu. xxvj. de sanie retro corneam.

Ec passio fit iter corneā ꝛ vueā: iō hoc. c. collocādū est iter capl'a passiōis vtriusqꝫ pellicle ꝯtinētia. Nā i tali loco ꝑ viā resudatiōis vel ꝯgestiōis aliq̄ hu miditas aduñari p̄t. vel ex alia cā: q̄ ꝑ actionē ca loris natural' ꝛ ꝯti inatural'. Aliq̄n fit ex obta^a n̄ bene curata ita ꝙ aliq̄ portio ma^e sub forma ſb tili ad locū dictū penetrās: ibi paulati igrossaꝛ ꝛ in saniē ꝯuertiꝛ: vt p̄dictū est. Cāe iā posite sūt.

Signa ponūꝛ ab Aui. in. 3. 3^l. c. de sanie i fiphac dicēte: ꝙ q̄n sub cornea sanies est loc⁹ cornee assilaꝛ oculo habēti vngu lam: ꝛ videꝛ cornea tota spissa ꝛ ibr̄uata ꝑpꝫ sa niē sub ea ꝯtēta: q̄ imutat ipaꝫ ad suū colorē: cū sit pura ꝛ imitatrix coloris suppositi. ꝛ q̄n est cū obt^a: adest rubedo do. ꝛ silia. ꝛ si non adest ista nō ſꝫ ſvix ē ſīn cor: q: i oclo sit rube° tūor ꝛ dolor.

Pronosticatio Sanies retro corneā vix cura tur sin vestigio: marie q̄n ē ātiq̄ ꝛ i mag̃ q̄ntitate.

Cura ſm G^m. xiiij. de inge°. c. finali si cu rari ꝺꝫ cureꝛ cū dissolutiuis. Et dic Auic. auctoritate pauli: ꝙ vꝫ in ea sir⁹ de mellē ꝛ succ⁹ fenugreci. Et i colli° de thure ꝯueniūt pau lus ꝛ Auic. ꝛ iesus ꝛ moderni. Et colli^m de mi rab. i mūdificatiōe resol'e marie: q̄n ē cū vlce. ꝛ si vlcus nō est in cornea ℞. calcadis al's calcanti. i. vitrioli antiq̄ croci añ. ʒ. i. myrrhe. ʒ. i. ꝛ ꝑ. mell'. dispumati. ℥. ij. ꝑ. colli^m. Et in isto casu q̄n nō ē vlcus nec obt^a: valent me^e: q̄ dicte sūt. i. c. de vn gula. Et valet succus rafa^l resoluēdo: marie: si cū melle ad spissitudinē coquatur. Colli^m de thure sic fit ſm Iesū. ℞. ceruse. ʒ. 8. opij sarcocolle nu trite ana. ʒ. i. drag^l: gūmi ara. ana. ʒ. iiij. thuris. ʒ. i. ꝛ si magis volumus resoluere: addimus de cal canto ꝛ de croco. ana. ʒ. ꝑ. vel aliquid de opo° vel eufor: ꝛ fiat colli^m cum aqua fen^l. In casu etiāꝫ quo velim⁹ resoluere fiāt vaporationes ꝛ distil lationes in oculo: q̄ dicta sūt in. c. de obta^a. scilꝫ in eius declinatione. ꝛ illa que dicta sūt in. c. de obta^a. fri. quia in vtroqꝫ intēdim⁹ ad resolutio nem. ꝛ valꝫ etiā colli^m de luto sanij dictū in. c. de vesica cornee. balsamus etiam valet in hoc casu Aliq̄ conati sunt aperire corneā prope albū ocu li cū spatumie scindēte: cuius cuspis lata est si cut lenticula. cuius formā ponit albucaſ in pro prio. c. ſ h̄ cura ē mltū difficil' et nō mltū vsitata De cura autem cataracte loquens Ga lienus

in fine li. de inge° dicit sic. Scio quēdā medicū oculoꝝ: q̄ epithos vocat̄: mltoꝝ passionē hāc .i. saniē i ocul' coadunatā curasse. ꝛ h̄ monē° cap. ffaciebat eū egrū recte sedere ꝛ adeo caput mouebat: donec sanies inferius fluere videbat: ꝛ si manere incipiebat: nō poterit sursū ascendere: eo ꝙ grossa est. Et hāc eādē curā ponit rab i li° dionū in .c. de aqua descēdēte in ocul'. Ego aūt vidi aliqn̄ hāc saniē cura' cū regīe dcō i obt° quātum ad pncipiū ꝛ cū regīe dcō in vngula ꝛ catar° ad finē: postq̄ corpus est mundum ꝛc.

¶ Capitulū. 27. de passionibus vuee: ꝛ p̄io de dilatatione pupille.

Vuea est illa pellicula in oculo: q̄ az sub cornea: ex pforatiōe cui' fit pupilla: ꝛ az albugie' hu. ꝛ cristallin' i q̄ rex visibiliū spēs videri pūt p foramē vuee supradcāū. vuea hīc pt. 2. passiones: q̄rū ipsa ē subm .s. ɔstrictionē ꝛ dilatatiōēz pupille. Tertia āt si aq̄ seu catar° solū iest ipsi foramī'. ꝛ mag̃ ē sbiectiue i albugieo hu. ꝙ i vuea dilata° foramis ꝛ ɔstric° faciūt nocu' i visu f̄m Ga. 4. d̄ moꝛ°. c. i. Dilata° vuee seu pupille q̄ dicta ē a natiui°: tal' ē icurabil'. Alia ē tpalis: ꝛ cā ei' aut ē ab ex̄ aut ab intra. Ab ex̄ sic ē casus ict' obuia° forꝫ dol' frōtis maric a cal'o cū cali sit rarefacere ꝛ dilatare. Cā āt intriseca pt eē desicca° q: mē' ɔsiſe aut hūecta°. nā desicca° ɔbit mē' vt pꝫ de spa° ianitiōis. ꝛ nīa hūecta° ex ihibitōe hu. attrahit: vt pꝫ in spa° de repl'one. Alia cā dilatatōis pt eē magnitudo hu. albugiei: q̄ p nimia sui magnitudie dilatat pelliculā sub q̄ ɔtinet: ꝛ ápliat ei' foramē: sic genu ápliat foramē calige dirupte: qn̄ cōplicat̄ alia cā f̄m Ga. in loco pdcō pt eē ca° apa°: q̄ fiūt ex san°: ꝛ dura apata ꝛ alia silia: q̄ fiūt i mēbꝛis cōpositꝭ: q̄ fiunt ex supfluo hu. f̄m Ga. si vuea in circūfere° deficeretur fiet ei' ɔctio. sil'r si supflue ipleat̄ ex aliqua cā de supradcꝭ. Signa āt ex suis cāis habent̄.

Pronosticatio f̄m Ga'. ca. 14. d̄ morbo. Ōis dilata° pupille siue sit nāl' siue ex̄ naturā: mala ē: q: visus vl' debilitat̄ vl' aufert̄ pp disgregationē spūū nō poterīū pparē org' vis'. ꝛ. 2° pp rerū visibiliū silacra: q̄ in albugie hu. disgregant̄. Scđo dilata° pupille natural' icurabilis ē. Tertio dilata° ex̄ pupillam minus est molesta.

Curatio Si fiat a magnitudie albuginei: vel pp hu. vel vapores ad vueā ɔcurrētes ꝛ ipā vueā iplētes: tūc quātū ad vl'ia purget̄ sepe cū pilꝭis vel al'r. ꝛ teneatur dicta famelica: q: tal' n̄ solū ocl'oꝝ. q̄nimo toti' corpis destruit supfluitates. et flōct de cepha° q: scriptū ē ꝙ flōia multitudinē hūoꝝ euat. Et ponit Bordo' ꝙ in ocul' istillent̄ gutte aq̄ salse mixte cū ace°. vl' tales exiccent̄ hu. ꝛ certe valēt colli° dcā i lachꝛis: ꝛ aq̄ tuth° ꝛ succ' mēte p se. ꝛ liciū cū tuthia mixtum ꝛ succo folioꝝ oliue ſꝫ colli'. Et recurre ad colli° desiccatia vbi amqꝫ sint. Si āt accidat pp siccitatē vuee vt accidit siccis hoīb' ex lōg̃ fe. tc ocl'i freqnt̄ fomētā' sūt cū aq̄ dulci tepida. ꝛ in ocul' lac muliebꝛe sepe imittendū ē: et vtat̄ resumptio regīe. Si vo pp oculoꝝ apa dcā accidit pa°. quantū ad gn̄alia. ſꝫ sic dictū ē in obt°. ꝛ ptic'la° quātū ad resol'onē ſꝫ ſꝫ reliq̄s apatis. Si fuerit a causis p̄mitiuis vt ē casus obuia° ict' ꝛc. talia icurabilia sunt.

Clarificatio Nō ꝙ dilata° ꝛ cōstrictio fcā invuea: ad quā seq̄tur dilatatio seu ɔstrictio in pupilla: p̄mo sunt subiectiue in vuea: tn̄ pp̄ie loquēdo sunt passiones ipsius oculi: cui' opatio leditur manifeste. ꝛ hoc sepe dictum est.

¶ Capitulum. 28. de constrictione pupille.

Pupille cōstric° ē 2° pa° vuee. Cā ei' est ɔstric° ꝛ desicca° ꝛ ɔc° ei'. Alia tn̄ pōt eē cā paruitas albugiei hu. nō potēt ipāz dilatare ꝛ subleuare. Alia cā pōt eē mollities ipsi' pp hūiditatē ipsum mollificātē. Et h̄ ē qđ dicebat Ga. 4. d̄ moꝛ°. c. i. i me°. c. Et cā puitaꝫ pupille mollitia est. Pōt ēt esse pp saniez cōprimentem vueā. Pōt ēt eē naturalis ita ꝙ cū bonitate pāniculoꝝ oculi vuee foramen de se est paruum.

Signa autē siccitaꝫ habent̄: q: oculus paru' est vel diminut' nec ē humidus. sil'r qn̄ est a puitate albuginei. Si autez est ab hu. vel sanie cōprimente vueā: iam appēt p dicta in .c. de sanie retro corneā. Qn̄ est ab humiditate ipsaz mollificāte: ocul' appet hūidus. Qn̄ aūt est naturalis: cognoscitur per bonitatem visionis. ꝛ alia signa non assunt.

Pronosticatio. Ga. 4. de moꝛ°. c. i. h̄ ē puitas pupille ex̄ naturā ex̄ns fit pessima Que aūt naturalis fuerit laudabilis est. Et cā isti' ē: q: in pua pupilla nāli sps visibiles meli' vniunt̄ ꝛ fortificant̄: ꝛ p ɔ̄ns org' visus melius adaptat̄. Cōstric° fcā a sol'one ɔtinuitaꝫ vl'a cicatrice ꝛ silib' nō recipit curationē. Cōstric° pupille siue ei' dilatatio pp̄ter hu. siue hūiditates ad vueā currentes cura' pūt a bono medico. q: angustia pupille propter hūiditatez vuee min'

eſt moleſta: qꝛ ſiccare mēbꝛa ſicca ſi ſūt hūida fa cilius eſt ꝙ ea hūecta facere: ſi fuerit ſicca: verba ſunt Gal. 7. de inge[o]. c. v.

Curatio Si fuerit ꝑpter ſiccitatē vta tur dicta reſumptiua cū cib balneis ⁊ fomētationib[9] aque dulcis ⁊ cū īmiſ ſiōe lactis mulieris. Eo aūt caſu q̄ fit a nimieta te hūoꝛum vel ſanie: ſꝫ. purgatiōes fiōia ⁊ ī ocu lo mittat̄ puluis muſcin[9] dict[9] in. c. de albugine ⁊ ſꝫ. colli[a] ibi dicta. ❡ Itē iteꝝ tūc īmittat̄ iſtud colli[m] qḋ cōſumit ⁊ deſiccat hūiditatē ſupfluaꝫ oculoꝛum. deinde viſum acuit. ℞. tucie ꝑpate ſarcocolle nutrite aā. ℈. ij. ſtercoꝛ lacerti myrrhe aloe cito[t]. aā. ʒ. ß. muſci fini croci balſa[i]. aā. ℈. ß. aq̄ fe[t] q̄ntū ſuf. ſꝫ. colli[m]

Clarificatio Scias ꝙ cōſtrictio pupille de ſe non eſt mala. qꝛ pauciores ſpūs ſufficiūt parue pupille vt viſio ſꝫ. ſed eſt mala ꝑ accñs ꝑpter moꝛbos ⁊ cauſas iaꝫ dictas: ad quos ſeq̄tur ꝯſtrictio ipſi[9].

❡ Capitlm. xxix. de cataracta.

Cataracta videtur, mihi ſaluo honoꝛe ꝙ nō ſit egritudo vuee: qꝛ ſubiecti[e] ī ea nō ē nā foꝛamē nihil dicit niſi pri ua[e]. Sed rōne ꝓpinq̄tatis cū vuee paſſionibus reponat̄. Dico ergo ſm Auic. ꝙ cata. eſt hūidi tas extranea inter coꝛneā ⁊ hu. albugineū ī loco vbi vuea deficit exñs reꝝ ſilachꝛa viſibiliū ad cri ſtalli[m] ꝓhibeſ penetrare. Pro quo notādū: ꝙ ca ta. ſine aſpiratiōe ſcribi dꝫ. ⁊ eſt equiuocū ad. ʒ. ſm Johem ianueñ. in ꝓſo[a]: vno mō eſt via ſub terranea: ꝑ quā aqua ſub terra diſcurrit. alio[o] dr̄ cata nubes vel diſcurſus ⁊ motio pluuiaruꝫ vel tonitrua. Alio mō dr̄ egri[o] oculi de q̄ fit ſmo. nā ex ꝑmis. 2. ꝑ ſilitudinē cōtrahit vocabulū ad ſi gnificādū ʒ[m]. nā ſicut nubes vl aqua generat̄ ex vapoꝛib[9] ꝑ igroſſationē in me[a] regiōe aeris pro pter ei[9] fritatē: ſic cata. in oculo a fritate cer[i] vel oculi: ⁊ ſicut aqua ꝑ vias ſeu venas terre fluit a loco ſue gñationis vſqꝫ ad oculū fontis: ſic ali qñ illa aqua deſcēdit inter illas pelliculas vſqꝫ ad oculū: ideo antiqui ītitulauerūt. c. hoc de aq deſcendēte: ſicut etiā nubes vel aqua in aere tol lit radiū ſol: ſic cata. tollit radios ⁊ effigies rerū viſibiliū: ne ad locū pertingāt viſionis. Vñ hic notādū ſm Ga. 4. de moꝛbo. c. i. poſt me[m]. c. ꝙ ex groſſitie hu. albuginei modica vel parua vel expāſa ꝑ to[m] vel nō expāſa vel ex groſſitie cauſa ta ī medio ei[9] fiunt diuerſa accñtia in viſu. Silr ſm Auic. in. 3[a]. ꝑ[t]. c. de aq̄ cata. diuerſificat̄ ſm quātitatē ⁊ ſm coloꝛē. ſm q̄ntitatē: qꝛ aliqñ ē ꝑ ua reſpectu pupille: ⁊ occupat ꝑtē eius ⁊ ꝑtē non ⁊ tūc ſpēs reꝝ q̄ ꝑñtant̄ criſtalline: ꝑ partē occu patā videri nō pñt: ſꝫ bene ille q̄ ꝑñtant̄ per ꝑteꝫ nō occupatam ab aqua vel vapoꝛe. Aliqñ eſt ita magna ꝙ totā impedit pupillā: ⁊ tunc nihil cri ſtalline ꝑñtat̄. Aliqñ cata. occupat ſo[m] ꝑtē cen tralē ipſius pupille. Et tūc res vident̄ ꝑtuſate vl feneſtrate: qꝛ illa pars vbi talis appet feneſtra: nō ꝑñtat̄ criſtalline ꝑpter īpedimentū in via. ſꝫ q̄litatē vo ei[9] cēntie diuerſificat̄: qꝛ q̄dā eſt ſub tilis ⁊ clara q̄ nō ex toto ꝓhibet viſū. alia ē groſ ſa ⁊ ſpiſſa ipm totalr ꝓhibēs. Tertio diuerſifi catur ſm coloꝛem: qꝛ quedā ē ꝑuij ⁊ aerei coloꝛ[i] q[a] alba ad modū gipſi vel ad mo[m] ꝑle. alia ē al ba ad viriditatē declinis ⁊ quedā varia ⁊ q̄dā ci tria ⁊ quedā nigra: ⁊ q̄dā cierea. Quarto diueſi ficat̄ ſm tpa: qꝛ qñ eſt in ꝑn[o] dr̄ ymaginatio. de qua ymaginatiōe Auic. facit. c. Qñ eſt in aug[o] vocatur nebula: qꝛ tūc modica nubes incipit ap parere. Qñ eſt ī ſtatu vocat̄ cata. ꝑpter ſilitudi nes iā dictas. Quito pōt diuerſificari qꝛ quedā eſt a cauſa cōicata vt a ſto[o]. alia ab ipo oculo vel parti bus vicinis propinquis pupille.

Cauſe aūt cata[e] pñt eſſe cauſe ꝑnitiue vt eſt caſ[9] ict[9] obuia[o] fe. doloꝛes capitis frigus exteri[9] ciba[a] fumoſa. iſta inquam pñt vapoꝛes facere aſcēdere ad caput ⁊ ad ocu los. ❡ Cauſa añs ē vapoꝛ ab hūoꝛib[9] reſolutus vel a cibis groſſis fumoſis ipfecte reglāt ⁊ dige ſtis vel a vino: vt accidit ebꝛijs. Cā aūt cōiuncta cata[e] nō ꝯfirmate eſt vapoꝛ nō ingroſſatus. Cā ꝯiūcta cata[e] cōfirmāte eſt aqua in quam conuer ſus eſt vapoꝛ.

Signa incipientis cata[e] ſūt apitiones bibionū ⁊ paruaꝝ muſcaꝝ an te oculos ⁊ pliūs ⁊ athōꝝ: ſic appet ī radio ſolis q̄uis realr ibi nō aſſiſtāt. Et q̄uis talia apparēt in eleuatiōe vapoꝝ a ſto[o]. ꝑpter ei[9] indigeſtio nē vel maloꝝ hu. repſōnē etiā in vtigie ⁊ ſcoto[a] differūt tñ qꝛ in cata. ſolū i[a] appent in alto ocu loꝝ. vel nō eq̄lr in vtroqꝫ. in alijs aūt equalr ap paret in vtroqꝫ oculo: ⁊ cū hoc faciūt interpola tionē qḋ nō accidit in cata. qꝛ tales apitiones ī cataracta ꝯtiue ſūt. Iſtā autēꝫ dr̄iam bñ īſinuat Ga. 4. de inte. c. ij. vbi ponit dr̄iam iam dictam. ❡ Scḋo dicit ꝙ ſi talis ymaginatio fuerit. 3. vl 4. menſiū ⁊ cū hoc in pupilla nihil appet obſcu ritatis: tūc eſt a ſto[o]: tūc etiā ſentit̄ in ſto[o] pun ctura ardoꝛ moꝛdicatio: ⁊ facto vomitu ymagia tio ſeu api[o] ceſſabit. Si vo poſt aliqḋ tpis ſpa

imaginationū pupilla app̄et turbida ⁊ obscu-ra: tūc iā est initiū aq̄. Aliud signū distictū po-nit ibi Ga. nā si q̄s hn̄s tales imaginatiōes bn̄ ⁊ moderate dietet̄ cibos maloꝝ chioꝝ gn̄atios p̄cauens: tūc si de dcā imaginatiōe nihil app̄et vel quoddā pugillū tūc ē ꝓꝓ sto^{m}. Si vo ꝑma-net sicut prius: est cata. nō per colligantiā ipsi' stomachi: sꝫ ꝓpter ipsoꝝ oculoꝝ essentiā maxie si data yerapigra dicte apitiōes ⁊ imaginatio-nes remanet. nā si sint ꝓpter sto^{m} faciliter per hāc medicinā curant̄ seruata ciboꝝ digestione.

Pronosticatio

Si clauso al-tero ocl'oꝝ pu-pilla in q̄ ē cata. dilatat̄. signū est curōnis. ꝯtria vo ꝯtriū. 4. de mor^{o}. c. i. Hoc ēt signuꝫ ponit̄ ab Aui. ⁊ a Rab ⁊ ab oib' alijs: q̄cuq̄ꝫ loquūtur. Scd̄o illa q̄ magꝭ ē susceptibilis cure ꝯsiderā^{o} quātū ad colorē est illa q̄ ē alba tēdens ad co-lorē ꝑle. Ad viriditatē declinās vl' ad cineritatē gipsea aūt ⁊ nigra ⁊ plūbea ⁊ multū citrina nō recipiūt aliquā curationē cū acu nec medicia. Si oculū ifirmū catharactā patientē cū digito fricaueris ⁊ dilatat̄ cata. deide redijt ⁊ aggre-gat̄: ista ē curabilis cū acu. ⁊ posito ꝙ ex digiti positiōe vel fricatiōe disgreget̄: nō tn̄ facil'r cō-gregat̄: tal' nūq̄ꝫ curat̄. oēs in hac ꝯueniūt ꝓno-sticatiōe. Et dic̄ Aui. ꝙ si h' fricatio frequenter fit: nocet ⁊ curā facit difficilē ꝯturbādo aquā in-terius. ¶ Quarto q̄ hn̄t dolorē capitꝭ fortē vel emigraneā dubitātes debēt eē de cata. vl' apati-bus oculoꝝ sil'r scothomiā ⁊ vtiginē patiētes. ¶ Quito gutta serena in q̄ oculi vident̄ clari curari nō pn̄t. vn̄ cū oculi nihil mali vident̄ hīc sensus: tn̄ visus ē ablat': nocumētū scias eē in neruo obti^{o} q̄ descēdit a cere^{o} ad oculos, naꝫ in neruo illo aut ē apa aut durities aut hu. ad ipꝫ descēdens: sic̄ ad cetera mēbra. aut via ipsi' mē-bri est opilata. aut ea passio est in ipso neruo q̄ fit octo mōis. i. mala ꝯ^{o} siplex vl' cōposita. vba sunt Ga. 4. de inte. c. 2. Ex q̄b' pꝫ difficultas ⁊ ipossibilitas curōnis gutte serene. ¶ Sexto ca-tha. q̄ ē cū dolore capitꝭ vl' oculoꝝ vl' cū tussi vel reumate vl' steruutatione vel febre vel aliq̄ alia egri^{c}: tal' nō tāgat̄ acu donec talia accn̄a remo-ta fuerit: ⁊ h' ēt locū hꝫ in multꝭ materialib' ocu-loꝝ egritudinib'. ¶ Septio cata. ꝓꝓ cās añce-dētes ꝑmitiuas nō vꝫ recipe curationē cū acu. qꝛ fortꝭ cā arguit̄. ¶ Octauo in curōne cata^{e} cū acu multi ꝑtereūtes ⁊ recedētes medici reci-piunt̄: plura ꝓmittētes ꝙ̄ tenere valeāt. ⁊ multi hoꝝ h' fraudulēter faciūt vt pecūias extorq̄ant a gentibus. Hac autem via probi nō incedunt: q̄ totū suū honorē custodire volūt: catharacta-rū cū acu socijs iuuenib' hincide ꝑuagantibus cura dimittēda erit. ¶ Nono cū Ga. 4. de ite. c. vltio multi in ꝑn^{o} imaginationū curant̄ cum bona dieta ⁊ eūone cōpetēti: ⁊ imissiōe collirio-rū ꝯsumētiū ⁊ subtiliantiū vapores. Sꝫ postq̄ꝫ est ꝯfirmata: curā nō recipit nisi cū acu. ⁊ h' ali-qn̄: s' nō semꝑ. ¶ Decimo nunq̄ꝫ deponēda est cathar^{a}. nisi corꝑe ꝑus bn̄ purgato ⁊ dietato: ⁊ ꝙ dies sit clara sine vēto ⁊ nubibus in tꝑe ver-nali aut autūnali luna plena nō exn̄te: nec ex to-to in ꝯiunctione nec in ariete nec gemini exn̄te ꝓpter influentias singulares dictoꝝ signoruꝫ.

Curatio

diuersificat̄ s'm tp̄s, naꝫ an̄ ꝯfirmationē hꝫ duo tꝑa. s. ꝑncipiū ⁊ aug^{m}. Pri^{m} qn̄ icipiūt apitiones pi-loꝝ bibionū ⁊ athōꝝ. ⁊ tales si fuerit a sto^{o} cu-rent̄. sic̄ dic̄ Ga. 4. ð ite. c. 2. cū eūatiōe yerepi^{c} ⁊ ꝓuocatiōe bone digōnis. ⁊ in h' ꝯcordāt Aui. Haly. Serap. ⁊ Rab. si aūt sit in augmēto ⁊ iaꝫ visus turbat̄: ⁊ aliq̄d lꝫ modicū i pupilla appꝫ. tūc adhibeat̄ cura Aui. nā ipse testat̄ se vidisse hoiem cui aq̄ iaꝫ erat pn̄s: q̄ curauit seipsuꝫ cū eūonib' ⁊ abstinētia ⁊ minoratiōe cibi cauēdo res hūidas ⁊ vaporosas ⁊ vinum: ⁊ comedebat solū assatas res ⁊ nō elixas: ⁊ imittebat oculis colli^{a} resolutiua ⁊ subtiliātia: ⁊ finaliter recupa-uit visum ⁊ sanatus est. sed credo ꝙ hoc regimi-ne multo tꝑe vsus fuit. Caueāt igit̄ a repl'one vi-no ⁊ coitu. tm̄modo semel comedat in die natu-rali. vitēt pisces fruct' herbas leguminā ⁊ carnes grossas vomitū. qꝛ q̄ꝫuis ꝯferat in sto^{i} mundifi-catione; tn̄ nocet cata^{c}. qꝛ caput vaꝑib' replet. Semel aūt in septiana purget̄ cū yerap^{a} acua-ta cū pulpa coloq̄ntið vel cū pillis cochijs ⁊ su-mat ter in septiana de tiriaca vel metrida^{a} ⁊ ali-qn̄ ð aurea alex^{a}. Et iteꝝ purget̄ ⁊ fꝭ cappurgia leuia ⁊ gargar^{a}. ⁊ imittat̄ oculo colli^{m} rub. leue dictū in. c. de vlcere ⁊ sanie in ꝯiunctina. Et s'm Serap. vꝫ sief ex oi felle pedestris ⁊ volatilis si misceant̄ cū melle despūato ⁊ colato ⁊ succo fe^{n} h' eni valet multū. Nā oi felli iest virt' subtilia-tiua. fella tn̄ volatilium sunt fortiora. Vba sunt Jobis Serap. in. c. de aq̄ descēdenti in oculū. ⁊ est ꝯcordā^{a} oiuꝫ antiquoꝝ ⁊ modernoꝝ. nā h' re-gimē ꝓdest māifeste cū ois fantasia mala appꝫ Verba sunt Haly in. c. ꝓꝓo. Et ipse pōit de olō balsa^{i} qð multū vꝫ: si cū supradictꝭ misceat̄. Et breuit̄. fꝭ colli^{a}. q̄ dcā sunt in fine cure lachriaꝝ. ¶ Cura catha^{c} cū ferro posito ꝙ catha. sit ꝯfir-

mata:q̄ ꝑ viā ꝯfirmatiōis alr̄ medicatiōis ⁊ die
ta curari nō pōt.tūc in casu in q̄ dubites de con
firmatiōe:aliq̄ iubēt patiētibus vti alleis ⁊ cep.
porris caseo ⁊ legūibus vt citi⁹ cōfirmet̄:⁊ magr̄
ꝟ.cec⁹ fiue luscus.Sꝫ saluo honore ego huic nō
adhereo ꝯsilio.p°q꞉ talia vaporosa ⁊ caput va-
porib⁹ replētia sunt.⁊ apā vel sodā in capite pos
sent gñare ⁊ in oculo añ ⁊ post opatiōeꝫ cū acu
Scdō q꞉ timēdū est ne cata.in altero ocl̄o sano
gñetur.⁊ tūc esset nouissim⁹ error ita malus vel
peior priore:cū ocl̄s sanus hñtis cataractaꝫ sit
ꝑatus ad egritudicē socij sui.Sꝫ credēdo ꝯsilio
Aui.qñ volūtas adest vt fiat cura cū ferro: per-
mittat̄ hñti cataractā:vt recētib⁹ piscib⁹ nutriat̄
⁊ hūectantib⁹ cibis miscēdo cū eis aliq̄d qd̄ no-
cumento resistat aq̄:ṽba sunt Aui.q̄ sic intelle-
xit dcm̄ suū.Nā si iā incipit indurari:ꝑ tale regi
mē mollificat̄:⁊ si aliquo cōplemēto deficiat di
cto regimie ꝯfirmat̄.Deinde curet̄ cū instr̄o vo
cato almiech:alr̄ almuecci.s.acus ſm latios vl̄
almadaꝑ ſm Albucraꝑ ꝑ istā medicinā pa.ꝑus
clisterizatū purgatū stōmatū de cepha.ª securū a
tussi ⁊ a q̄cūq̄ alia egritudie:securꝫ a rixa ⁊ ira:
⁊ coitu:cataractā ꝯfirmatā ⁊ acui subiicibilē ha
bēte sto° ieiuno in hora tertiaꝝ die lucida:luna
in q̄draturā medijs exñte nō in ariete:nec in con
iūctiōe vel oppositiōe ꝑ.15.gradus exñte.Sede
ant cirurgic⁹ ⁊ infirm⁹ ābo in vna bācha:⁊ mi-
nister retro firmiter tenēdo caput egri.⁊ ocl̄us
san⁹ liget̄ cū bēda supponēdo corū desuꝑ ⁊ de-
cēter stringēdo.sine dolore.Deīde opator sedēs
alti⁹ eo si ocl̄s sinister est infirm⁹:ipm̄ apiat opa
tor cū sua manu sinistra tenēdo in manu dextra
Et iubeat infirmo cū ocl̄o respicere radicē nasi
firmit̄.Et tūc facto signo crucis in noīe dñi ꝑ al
bū ocl̄i ṽsus lachrymalē forestīcū retorquēdo i-
mittat̄ ac⁹ cauēdo ne rubeas venas ꝯiūctine tā
gat ⁊ forti⁹ cōprimēdo donec acū q̄si in locū a-
cuū sentiat ꝑuenire.sic dic̄ Haly ⁊c̄.Et post tu
opator ṽte acū lateralr̄ ṽsus pupillā vsq̄ ad me
diū pupille ⁊ parū plus.q꞉ statim corp⁹ acus vi
debis manifeste sub tunica cornea:⁊ tūc cū cu-
spide acus cōprehēde aquā ⁊ q̄si subleuādo acū
ad inferius ꝯtrahe:⁊ ipaꝫ repone inter tunicas
⁊ h̊ totiēs facies dōec tota a foramie vuee depo
nat̄:⁊ sic teneas paululū donec expectādo ꝑ spa
ciuꝫ quo Aue Maria dr̄ q̄nquies.Et tūc si op⁹
est ꝑfectū:eger bene videt rē exteriorē:⁊ deinde
educ acū retorquēdo ⁊ suauiter extrahēdo:et si
tūc aqua resurgat:iterꝫ illā depone scdō ⁊ tertio
donec firmet̄ inferi⁹.ṽba sunt Haly ⁊ multorū
aliorꝫ.Et semꝑ in opando caueat̄ a dilatatione
vuee ⁊ tactu hu.albuginei ⁊ cristallini.Extracta
ṽo acu suꝑ ocl̄m ponat̄ vitellū oui cū oleo ros.
vel albūine oui ꝑ se.Guilll̄us de saliceto iubet
ponere suꝑ ocl̄o emplr̄m de bolo arm̄co cū albūie
oui.nā ꝑ hoc emplr̄m firmat̄ aq̄ in q̄ lo° reposita
fuit ⁊ tu poteris miscere aliq̄d de oleo vel aqua
ros.ne nimis stringēdo causet dolorē Albucraꝑ
⁊ Haly ꝯueniūt in vitello oui cū oleo ro.Et dic̄
Albucraꝑ ꝙ ꝑus lauādus est ocl̄s cū aq̄ fria in
q̄ parū salis gēme ꝑdissoluat̄.⁊ de dicta aq̄ int⁹
cū pēna immittat̄ ⁊ stati suꝑ ocl̄m totū infusuꝫ
in rebus supradictis ponat̄.⁊ decēter vterq̄ ocu
lus stringat̄ ne ad motū sani infirm⁹ moueatur
ocl̄s:⁊ sic pedetēti ad camerā ducat̄ obscurā in
q̄ resupin⁹ iaceat:⁊ nihil de tota die comedat ni
si paꝝ panis in ptisana.deinde regat̄:ac si foret
febricitās:⁊ nō disligetr̄ vsq̄ ad tertiū diē:⁊ caue
at a tussi ⁊ ab alijs motibus supradict̄.⁊ in ter-
tia die mutet̄ emplr̄m supradictū ⁊ d̄ nouo repo
nat̄:ocl̄m tñ nō apiendo.⁊ sic gubernet̄ vsq̄ ad
septimū diē ſm Haly.⁊ post lauādo ocl̄m cū aq̄
fontina reducat̄ pa.ad locū aliqualr̄ luminosuꝫ
deinde ad dietā cōpetentē.Consiliū aūt est quo
rundā ꝙ si catha.iterū ascendat ꝙ iterꝫ depona
tur ꝑ idem foramē.Sed ego ꝯsulo ꝙ dimittat̄
ꝑ aliq̄d tēpus donec sit matura ꝑfecte q꞉ eo ca-
su quo ascēdat ꝓsumēda est ei⁹ imatura°.Esto
ꝙ istā curā.posuerim in hoc libro:credēdo ꝯsi-
lio Ga.de placētia nullus hanc opatiōeꝫ aude-
at attētare:nisi ꝑus discipulus fuerit.⁊ magr̄m
freq̄nter viderit opari ꝓpter ꝑiculū tā nobilis ⁊
delicati mēbri sicut est oculus.

Clarificatio Ut aggregare potui ex dict̄ auctorꝫ mult̄
mōis pōt rerꝫ ꝑitio visui appere:q̄ realr̄ in visu
nō sunt.vt ē appitio muscaꝝ bibionū piloꝝ ⁊ si
miliū.p° ſm G.ᵐ.4.de inte.c.2.Primo hñtes
humores in sto° vel ciboꝝ indigestionē pñt hēe
falsas appitōes.¶ Scdō exñtes i initio catha.ᶜ
¶ Tertio ſm G.ᵐ primo pronosti.ꝯ°.26.ibi.
Manuū mobilitatē signū.Appent talia in ha-
bētibus alienationē sensuū ⁊ rōnis ꝑmixtionē:
vt in fe.ardētibus ⁊ in freneticis.¶ Quarto in
hñtibus scothomiā:vt visum est ibi.¶ Quin-
to in hñtibus humorē albugineū grossum ſm
aliquā ꝑteꝫ sui.sicut dic̄ Gali.4.de morbo.c.ij.
¶ Sexto in hñtibus cicatricē in cornea de dire
cto oppositā medio cristallini hu.4.de mor.c.j.
¶ Septimo in ebriosis q̄ ꝓpter vapores vini vi
dēt yrūdines suꝑ blada volare.¶ Octauo i ha

bentib⁹ caput repletur. ¶ Nono in illis a quib⁹
san. ex naribus est fluxurus et hoc aucto. ypoc.
¶ Decimo ill' quibus vomit⁹ est vetur⁹. ¶ Un
decimo ill' qbus sensus visus est acutissimus. q2
cristallin⁹ ⁊ albugine⁹ hu. sunt clarissimi ⁊ purij
ideo faciliter a quocūqꝫ vapore mouent' ⁊ opa-
tio eoꝝ alterat'. ¶ Duodecimo nota ſm Gm. 4
de morbo. c. pmo. ꝙ in visu pōt accedere nocu-
mentū ex grossicie hu. albuginei. nā si ſ' grossi-
tioꝝ ꝙ sua existit natura ⁊ cū ipa grossicie sit ali
qd turbulētie: necessario claritas visus diminuit'
⁊ lōgitudo eius erga rem visam seu videndam.
qm remota neqꝫ poterit videre. nec propinqua
bene distinguere. Et si iste humor in vltimo in-
grosset' sicut videm⁹ in cataracta visum prohibet
Verba sūt Ga. Cā pmi est. q2 si qs aliquā rez a
remotis debeat videre. opꝫ ꝙ circa pupillā ſ' mul
ta aggregatio spūum. Et ꝙ hoc qd dico sit veꝝ
pꝫ pmo per rōnem. q2 si res a remotis debeat vi-
deri: opꝫ primo ꝙ eius simulachꝛū cū multo lu-
cido aere oculo psentet'. sed si circa pupillaꝫ nō ſ'
multa spūum ꝯgregatio: sed pauca illi pauci spi
ritus statim ab aere lucido disgregant'. ⁊ sic vi-
sio nō fieret. ¶ Secundo hoc idem pbatū est si
ue patet p effectum siue signū quod videm⁹. nā
si quis a remotꝭ sic pfecte vult videre: palpebram
vel vnum ex oculis claudit: vel vmbraculū ocul'
facit. hoc aūt fit vt circa pupillā magis visibiliū
spirituū qntitas cōgreget'. ⁊ vmbraculum faci-
mus vt a forti luce nō dispergant'. cū igit' grosso
existente albugineo illa spūum multitudo vsqꝫ
ad pupillā nō posset penetrare a cerebro p cri-
stallinū ⁊ albugineū grossum exñtem: necessa-
rio seqtur ꝙ a remotis nō poterit rem videre. Ex
alio etiā pꝫ q2 cū res aliqua a remotis debet vi
deri: ex ipa re vel eius simulachro fortis motus
fit in visu. Sed si albugineus fuerit grossus: tal'
fortis motus in cristallio fieri nō pōt: pter ob-
staculū grossiciei hu. Cā aūt quare ppinqua nō
bene discernūt: quia talis discretio fit cū spēs re
rum visibiliū prius informās debite albugineū
humorē conuenient' cristallino presentat'. Sed
q2 humor albugine⁹ nō decenter ab eis pōt īfor
mari pter sui grossiciem: nec p ꝯsequēs cristal-
lin⁹ necessario nō bene poterit discernere. Post
dicit Ga. ibidem: ꝙ si illa grossicies albuginei
hūoris est coadunata in vna pte ipsi⁹ ita ꝙ non
sit centralis: talis videbit ⁊ discernet vnāquanqꝫ
rem singulariter: sed non videbit plures res in-
simul in vna vice. Sed si ps albuginei correspō-
dēs cētro pupille fuerit tenebrosa: ⁊ alie partes
circūstātes pure: talis putabit res visas esse pfo-
ratas. q2 credit illā partē rei visibilis quā videre
nō pōt esse foramē. Cā istoꝝ est. quia vnaqueqꝫ
res visibilis p suam ppriā piramidē affert suuꝫ
simulachꝛū ad humorē cristallinū p mediū dia-
phanū ⁊ p humorē albugineū peruiū ⁊ clarum
Si ergo grossicies fuerit ſm aliquā partē dicti
albuginei: p talē grossam ptē latio simulachroꝝ
debite nō fiet: ſ3 solū p partem diaphanā clarā.
¶ Itē nota ſm Ga. in codē loco ꝙ si in humo-
re albugineo grossicies nō sit adunata ī vno lo-
co. ſ3 fuerit dispersa per totū humorem ⁊ fuerit
mobilis: putabit infirm⁹ videre ante oculos ci-
mices aut muscas credēs ex esse illō qd intus ē
⁊ recte est sicut in catara. incipiēte in qua vapor
mobilis cristalline repsentat'. ⁊ credit videre mu
scas ⁊ bibiliones ante oculos volare. ¶ Sꝫ mi-
rat' intellectus quō fumus vel vapor talis pōt vi
deri suā iprimens spēm in cristallina, pter dcm
Ari. in. 2. de aia. q2 sensibili positū supra sensum
nō facit sensationē. pꝫ ad experientiā. q2 si caput
digiti ponat' supra oculū: nunqꝫ ab oculo vide-
bitur. nūc autē talis vapor nō solū est supra ocu
lum: imo etiam int⁹ in sensu seu eius organo: vt
ē sup albugineū humorē in loco. s. vbi fit catara
¶ Scdo etiā mirat': q2 organū visus suā exercet
opationē mee aere exteriori: vt dicit' i pspectiua.
⁊ Ari. in loco palle. ¶ Tertio etiā: q2 visus nihil
apprehēdit nisi in pporcionali distātia: quorum
nullū adest. s. nec aer nec distātia pporcionalis.
¶ In oppom est Ga. in. 4. de morbo. c. i. ⁊ pri-
mo de inte. c. 2. Pro vitate isti⁹ dubij pmo no-
tandū ꝙ lꝫ sint multi gradus visiōis ſm magis
⁊ min⁹ tn̄ ad duos gnaliter reducunt'. nā quedā
ē visio pfecta ⁊ vera. alia est impfecta ⁊ nō vera.
sed ad pmā reqrunt' aliq. primo ꝙ organū ⁊ p-
tes eius sint bn̄ sane ⁊ bn̄ disposite. iō hñtes ocu
loꝝ passiōes intēsas. vt obtalmiā ⁊ sebel ⁊ vn-
gulā ⁊ silia: minime vel parū videre pnt. Scdo req
rit' ꝙ visibile de se sit lūinosū vel luce illūiatū. iō
in tenebris nō videm⁹: nisi corpa q de se sūt luci
da mediū illustrādo ⁊ visiōis organa suis mo-
uētia radijs. Tertio distātia sufficiēs iter orga-
num ⁊ visibile reqrit'. iō rē supra oculū positā nō
videm⁹. q2 sensibile supra sensū positū nō fac sē
sationē. 2. de aia. Quarto directio radioꝝ a re vi
sibili vel simulacro ei⁹ vsqꝫ ad orgam visus meo
diafano exñte. iō res a latere vel retro exñs videre
nō valem⁹ nisi forte p radios reflexos: vt ī aq vl'
speculo: nec stellas reto dēsā exñtes nubē. Quito
sufficiēa spūuꝫ visibim ab ipo pcedētiū ceo q qñ

organū cristalli.hu. ip̄ꝫ informādo disponāt:vt simulachra recipiat decēter.ideirco paupertate eorū exn̄tes res in debita distātia vel a lōge existētes nō videbūt.vel si nulli fuerint:cec⁹ erit. ¶ 6ᵒ reqrit saltē ad pfectā visionē ꝙ illi, sint puri et clari. Jccirco hn̄tes paucos spūs cū eorū grossicie parū vidēt res nec in longinq̄ nec in mediocri distātia exn̄tes:nec in ea bene discernentia. Et hn̄tes spūum abūdantiā ꝛ eoꝝ grossiciē nec ppinqua nec in mediocri distātia exn̄tia bn̄ videbūt nec se cernēt.vt ponit Ga. 4.de mor.c.2 ¶ Septimo reqrit debita nerui obtici apertio p quā spūs descēdāt a ceᵒ:ꝛ cū suis simulachris vsqꝫ ad locū iudicij ascendant. ꝛ pp̄ter h̄ hn̄tes guttā.serenā q̄ fit ex opilōne obticoꝝ neruoꝝꝫ. q̄uis ocl's nihil mali hic videat: tn̄ ipsi visione carebūt corpali. ¶ Octauo requirit diafanitas medij.iō in aere nebuloso vel turbido res a longe nō videmus nec ita pfecte ppinqua sic quādo meᵐ puꝝ est ꝛ clarū. ¶ Tūc sit pⁱma ꝯᵒ. Visiōe pfecta ꝛ vā tali vapore exn̄te sup albugineū videri nō pōt nec recte iudicari. ptꝫ ad expientiam:qꝛ hn̄tes talē vaporē:iudicāt eū esse muscas aut cimices aut pilos.ptꝫ etiā qꝛ distāᵃ sufficiēs deficit.nā simulachrū pⁱus pn̄tari dꝫ albugineo q̄si medio.deinde in cristallino.vt pꝫ in pspectiua:sed h̄ est sup albugineū. Scd̄a ꝯᵒ. Visiōe impfecta ꝛ diminuta talis vapor videri pōt:lꝫ iudiciū ab eo sumptū sit impfectū. Quātū ad pⁱmā ptē ꝯclusiōis pꝫ ad expientiā.qꝛ h̄ habētes ipm vidēt etiā ibi est mediū sufficiēs.qꝛ hu.albugine⁹ claritas medij:qꝛ claritas eius q̄tuꝫ ad intra. Sed q̄tuꝫ ad scd̄am ptem pꝫ.qꝛ iudicāt hn̄tes ipm fore muscas bibiones ꝛc̄.iō Aui. ꝛ arabes vocāt imaginatiōes. Et hec est intētio Aui.tractatu.4.3ᶦ.in fine.c.de signis. Et p hoc pꝫ quid dicendū est ad Gᵐ ꝛ ad rōnes.

¶ Capl'm.xxx.de debilitate visus.

A visu pōt accidere ablaᵒ sic in cecis:ꝛ diminutio sic in senib⁹ ꝛ hoībus mali regiminis:vel in hn̄tibus oculoꝝ passiōes:aut corruptio.sicut qn̄ hō iudicat rem fore alterius coloris q̄̄ sit.sicut ptꝫ in ictericia oculorū crocea.i qua aliqn̄ res visē iudicant esse crocee sicut dicit Ga.in.4.de morbo.

Cause aūt debilitatis visus sunt multe. nā q̄dā sunt pⁱmitiue ab extrīseco aduenientes.quedā an̄tes: ꝛ q̄dā ꝯiūcte. Cause pⁱmitiue sunt ꝛ esse pn̄t casus ictus obuiaᵒ compressiua oculi vel anterioris ptis capitis fum⁹ vētus ignis ingrossando ꝛ desiccādo corneam: ꝛ disgregādo spūs.per h̄ intelligo flāmā quālibet ꝛ ignis splēdorē siue fulgurū siue cādela siue longa mora in tenebris.ex qua seq̄tur inspissatio spūum:respicere res excellētis lucis:sic solē: vel res politas radiatas a sole vt est speculū pelvis aq̄ ꝛ silia:q̄ representāt solis vel ignis splēdorē p radios reflexos ipi organo visus.ex quo sequit spūum disgregatio ꝛ dissipatio. vigiᶜ superflue ire p niues ꝛ aerē frigidū.stare in aere vaporoso ꝛ turbido imittere in oculū opiū aut mādrago.nisi sint bn̄ repssa.festucā aut puluerē ꝛ silia:vt est calx in oculū intrare intueri vnā rē nimis fixe:maxime si sit alba vl' resplēdēs: intueri res minutas:vt lr̄as:ꝛ litteras puas plegere freq̄nter:nimia flōia: dimissio flōie consuete. ¶ Cāc an̄tes sunt mala ꝯplexio toti⁹ corpis calida naturalis vel accn̄talis:cū maᵃ vel sine mᵃ faciēs ad ꝯsumptionē hūiditatū oculi ꝛ spūuꝫ vel faciēs fumoꝝ eleuatiōes. Siliꝛ mala ꝯᵒ fria vel sicca aut hūida simplex vel cōposita cū maᵃ vel sine materia in toto corpe vel in ceᵒ vl' in oculis p̄dn̄ans. Et bm Auic̄.vt plrimū accidit a supabūdāti hūiditate vel ex siccitate ꝯsumēte: vt accidit post magnas eūones vl' exerticia mag: ꝛ post anie accn̄tia ꝛ post egritudies cronicas spūum ingrossatio.vt sequit p longā morā i carcere vel in aere turbido,replō ꝛ vsus vaporosorū:vt sunt cepe alliū sinap·basiliconis eruca ꝛ silliū. Silr lōg⁹ vsus ꝛ replō reꝝ gn̄antiū grossos hūores ꝛ spūs turbulētos:vt est caseus carnes grosse leguinina.ꝛ bm Auicen.in.2ᵒ.caules oīs supreplerio cuiuscūqꝫ cibi vel potus.somn⁹ immediate post cibū aut replōnē: aut pedibus calciatis dormire:coitus supfluus expsse ꝛ quasi om̄es passiōes q̄ bm ꝙ sunt intense vl' remisse bm hoc debilitāt vel afferūt vel corrūpūt.silr passiōes capiꝛ:vt dolor nimi⁹:vtigo:scothoᵃ emigranea:frenesis ꝛ silia. ¶ Cāc ꝯiūcte pⁱma ē fum⁹ vl' vapor a stoᵒ vl' ab alijs inferioribus mēbris ad caput vl' ad oculos eleuat⁹ ipos ꝛ spūs ꝯturbās.ꝯsumptio hūditatū oculi ꝛ spūuꝫ:vt accidit post egritudines cronicas ꝛ ꝯsumptiuas ꝛ coitū imoderatū:opilatio nerui obtici:nimia ingrossatio subtiliatio spūuꝫ:ingrossatio hūorꝛ albuginei vt iā visuꝫ est in.c.imeᶜ dissipaᵒ ꝛ disgreᵒ spūum:ingrossaᵒ tunicaꝝ intriseccaꝝ: vt ē cornee corrugaᵒ.ꝛ silia.nimia ꝯstricᵒ ꝛ dilatatio vuee ꝛ cicatrices in eis.mutatio colorꝛ in eis sic accidit in ictericia:ingrossatio cristallini hūoris: et nocumentū in eo oīa inq̄ ista ꝛ silia cāre pn̄t in

visu debilitatem: dummodo unum vel aliquod ex istis affuerit.

Signa debilitatis visus de se patent: sed si debilitas acciderit a causis primitiuis per querelam patientis satis cognoscuntur. Sed si signa causarum antecedentium prius dictarum .s. mala complexio materialis vel sine materia capiantur a Ga. in 2 tegni .et ab Auic. in 2a. fen. 3a. ubi large sciri et denotari possunt complexiones tam simplices quam composite. Et si est a cerebro: cognoscitur quia alij sensus ut est auditus et olfactus sunt diminuti. et hoc est signum infallibile: maxime de olfactu et odoratu. quia auditus potest remanere saluus: cuius organa eius sint remota ab organis aliorum sensuum. Et si sit ab humiditate superflua cerebri cognoscitur per expulsionem superfluitatum ad oculos. et cum hoc est homo copiosa dieta utens vel vaporosa. etiam ille superfluitates aliquando ad nares expelluntur: et per repletionem capitis et per grossiciem faciei inconsuetam. Et ab ista causa sepius venit. Si autem sit a siccitate actuali cognoscitur. quia fe. vel fluxus ventris vel fames vel alie egritudines precesserunt habitudo sicca et facies macra. ¶ Pro quo sciendum quod debilitas in visu a siccitate proueniens maior est quando corpus est vacuum vel famelicum vel laboriose exercitatum vel superflue euacuatum: quam quando istis contraria affuerint. Si vero fuerit per humiditatem: totum erit per contrarium. textus est Auic. ¶ Signa aliarum causarum antecedentium sunt de se nota. ¶ Signa vero causarum coniunctarum quando est a vaporibus ab inferius eleuatis: vel ibidem existentibus: vel in aquam conuersis: vel ab ingrossatione albuginei humoris. iam dicta sunt in .c. de cataracta et in clarificatione eius. Sed signa quando venit ab ingrossatione spirituum vel subtilitate vel multitudine vel paucitate sumuntur a Gal. 4. de morbo .c. 2. transumptiue ab Aui. in fen. prima. 3a. .c. 2. tractatu. 4. Nam dicit Ga. in loco allegato. spiritus animatus est aut clarissimus sicut ether. aut turbidus sicut fumus et nebula: aut quantitas eius erit pauca aut multa. si est multus et clarus ut ether remotissima videbit. et perfecte secernet. Si autem paucus et clarus: propinqua bene videbit: longinqua autem non. Item si spiritus multi sint et grossi longinqua videbit: non tamen ea secernet. Si autem grossi et pauci: nec longinqua videbit nec secernet: nec videbitur. verba sunt Ga. in primo .c. palle. Si est ab opilatione nerui obtici: oculi nihil mali habere videntur. Si a cicatrice vel macula: apparet ad visum. Sed propter passiones aliarum particularum oculi signa iam sunt dicta in capitulis proprijs. vel dicentur adiuuante christo domino nostro. Etiam quantitas accidentium erit secundum quantitatem passionis. 4. de morbo .c. primo in fine. Nam si egritudines oculorum maxime fuerint: cecitas inde oritur. 4. de morbo .c. ij. Et per ista leuiter alia poteris perpendere signa.

Pronosticatio Debilitas visus vel eius ablatio veniens in cicatricibus est incurabilis. ¶ Secundo debilitas visus accidens post euacuationes et egritudines et famem vel coitum et similia: restaurato corpore visus etiam vigoratur. ¶ Tertio senes naturaliter cadunt in debilitatem visus propter ineptitudinem organi et spirituum ingrossationem et paucitatem et indigesti flatus multiplicationem: cum querela vero est sanitas senium habens. hijs enim vniuersos actus nullum validum. Hec verba sunt Ga. 6. de regie sanitatis .c. ij.

Curatio Si visus debilitas sit a causis primitiuis ut est ictus. casus: calor solis. tunc fiat sicut dictum est in .c. de obtalmia. Si vero sit propter causas antecedentes singula reddendo singulis: per sua contraria reducantur ad sanitatem: in quantum possibile fuerit. Et si sit ab aliqua egritudine: illa prius stirpetur: sicut dictum in proprijs capitulis: et similiter cause coniuncte remoueantur vel minuantur cum subtilitate. Et circumscriptis consuetudinarijs: oculo et egritudinibus. dicit Auic. in .c. i. 4i. tracta. 3e. 3i. quod ut plurimum visus debilitas accidit ab humiditate vel a siccitate subsequente egritudines vel euacuationes aut motus corporales vel animales. In primis igitur si ista humiditas attineat sanguini: fiat flobotomia de cephalica credendo consilio Haly. deinde de venis que sunt in angulis oculorum credendo consilio viatici et temporibus sanguisuge ponende sunt deinde dieta corrigatur. repletionem et fumum vaporosorum cauendo. deinde san. ab acutis humoribus mundificetur cum cassiafistula vel mirabolanis citri. vel cum hijs pillulis. ℞. aloe. ʒ. ij. cortic. mirabolanorum citrinorum. ʒ. iij. diagredij. ℈. i. succi absinthij quod sufficit. dentur. ʒ. ij. Post ista si assit dolor: colli[m] al. immittatur. si non immittantur adiutoria infrascripta. Quando autem humiditas visus venit ab alijs humiditatibus corporis: prius digerenda est materia cum hoc siru°. ℞. sirupi de sticados. lib. s. oximellis squillitici quartam. i. s. sirupi et decoquatur cum aqua cicerum et bethonice. vel s. talis sirupus digerens grossos humores in capite. ℞. origani vtriusque cala. saluie sansuci bethonice eufrasie serpilli fe. ana. m. i. sticados ara. et cit. maratri an. ana. ʒ. i. mellis anthosati. lib. ij. s. sirupus. et si materia videtur melancolica: addatur thi[m] et epythi[m] et bora et florum eius et polipo[m]. et si materia est in stomacho addatur absinthium mentam et masticem. ¶ Digesta materia purgetur cum pillulis cochijs cum quibus quasi omnes conueniunt: vel cum yerapigra acuata cum pulpa colloquintide vel puluere diaturbit vel esula. dentur secundum etatem et virtutem pa. Vel purgetur cum pillulis stomaticis si materia in stomacho contineatur vel sentiatur. Et ha-

beatur ex aliq̄bus iſtoꝝ maſſa de q̄bꝰ in .xv. vel 16. dieb' vtat̄ vel ſemel in ſeptiana vł vtat̄ ſemel in mēſe ſumēdo .ʒ.i.⁊ ß. vel circit̄. vel dent̄ pille lucꝗ. vel cū̄ iſtis. ¶ ℞. mirabol̄. citrini an¹. an̄. ʒ. iiij. ſucci liq̄ric̄ licij. an̄. ʒ. ij. folij caſſieliḡ. ſq̄nā¹. roſ. maſtiq̄ coloq̄ntid' agari. an̄. ʒ. i. aloes. ʒ. xvi. al̄. 21. ff pill̄e. valēt ſm Ga. ꝯ fumos a sto° ⁊ obſcuro viſui ꝑꝑ diuerſos hu. ⁊ groſſos in ātido° capiēdo. ʒ. i. ⁊ ß. vel circiter. ¶ Cliſteria iaꝫ h̄ caſu ꝯferūt vt materia iferiꝰ trahat̄. vomitꝰ ēt cō̄petit ſm oēs: maxie q̄n materia eſt in sto° ꝯtenta: ſoluta prius capitꝭ repletione: ſi affuerit etiā totiꝰ corporis. q: tunc nō ſit attractio ad caput: imo materia in sto° ꝯtenta faciliꝰ per vomitum euacuat̄. Prouocetur igit̄ vomitus cū facilitate: ſicut dictū eſt in ca. de vertigie. ⁊ poſtq̄ purgatus fuerit: det̄ ei de metrid° vel de tiriaca vel aurea alex^a. ʒ. i. vel ß. quater in ſeptimana continuando dietā exiccatā ad ſiccitatē decliuē. Secundo i loco digeſtiui vtat̄ iſta drageta. ℞. carui ꝓbuliti i aceto an¹ an̄. quartꝭ. i. marat¹ mūd'. ʒ. ß. choriandri p̄parati q̄rt. i. p̄nt iſta ꝯfici cum zuc̄. ⁊ ff drageta q̄ ꝯfortando sto^m: vapores ad caput aſcendere nō ꝑmittit ſi poſt prandiū ⁊ cenam ꝯtinuādo ſumat̄ ⁊ digerit materiā frīdam in sto° ⁊ capite exiſtētē. nā digeſtio materie nō ſolū eſt in potibꝰ: imo aliq̄n in cibis ⁊ medicis cibalibus reqit̄: vt ſcribit̄. 3°. teg¹. ꝯ°. 92. ⁊ ſm intentionem Ga. 3°. teg. can̄. 14. Digeſta materia iterū purgetur cuꝫ pillis aureis vel cochijs vel cum pillis lucis: quas ponit Mebe^c. in ſuo antidotatio. quaꝝ. re°. hec eſt: ℞. xilobalſami carpobalſami an̄. ʒ. i. celidonie. ʒ. ſ. roſ. viol̄ abſin¹ eufra^c. an̄. ʒ. iij. ſene epithi. mirabo. cit. ido. ke. beller. embli. aga¹ collo^c ſquinā ti licij lapidis lazuli. an̄. ʒ. ij. ⁊ ß. aloē cico¹ ad pōdꝰ oiuꝫ. fiāt pill. cū ſucco fen¹. doſiſ a. ʒ. ij. vſqꝫ ad. ʒ. iij. ¶ Euāta materia vtat̄ aurea alexā^a vel eadē drageta. vel quolibet ſimpliciū in eadeꝫ poſitoꝝ. Et in iſto caſu pul̄. ⁊ aqua ⁊ colli^a deſiccatiua oculis ſunt imittēda. Et ſi adhuc vꝫ humiditas abundare: fiat garga^a. ⁊ iniectiōes ꝑ nares cerebrū ab humorū ſupfluitate purgātes: vt eſt ſuccus blete vel ficle. ⁊ ſanſuci ⁊ ebuli ⁊c. Si v̊o viſus debilitas venerit ꝑpter inanitionē ⁊ ſiccitatē: ſic in cōualeſcentibus ⁊ inanitis. iſti cū cibis ⁊ potibus humectantibꝰ ⁊ dieta reſumptiua reparent̄ ſomno ⁊ q̄ete vtētes. ⁊ vino vtat̄ tpate. ⁊ ſuper caput aqua tepida aliq̄n mittat̄ ⁊ oleū hūiduꝫ: vt eſt viol. vel nenuf. ſup caput ⁊ ꝑ nares fundatur: ⁊ cū lacte femine caput embrocet̄: ex talibus q̄dē cere^m ſolet hūectari. ¶ In cā igit̄ humida pꝰ vł'ia cōpetit talis aq̄. ℞. tuthie ſepties ignite ⁊ extīcte in vrina pueri: ⁊ q̄nq̄es in ſucco fe¹. ʒ. v. litij. ʒ. i. vini al. aq̄ fe¹. an̄. ʒ. i. ⁊ ß. ponat̄ i fiola. hec aq̄ valet in groſſatiōe cornee ⁊ tunicarū aliarū. ſic accidit in ſenibꝰ ⁊ decrepitꝭ. ⁊ valet in abſterſione hūiditatū oculi: ⁊ in ꝯfortatione oculi eius ꝑpter liciū. nā ſm Ga. p̄ma virtꝰ licij eſt: q̄ exiccat in ſcd'o gdu ⁊ i friate ⁊ i calitate nō excedit: ſed eſt equale. Et virtꝰ ſcd'a eſt. q: reſoluit ⁊ aſtergit reſołone ⁊ abſterſione curatiua: ⁊ aggregat ⁊ cōſtringit. ⁊ virtꝰ tertia eſt. q: remouet qd' eſt in pupilla: ex eo q̄ obſcurat viſuꝫ. Et propter h̄ dicebat Aui. in ca. de cura debilitatis viſus. Et aſſiduatio Alcohol cū licio cōfert oculo valde: ⁊ cōſeruat virtutē eius vſqꝫ ad tempꝰ longū. ¶ Scd'a me^a capit̄ ab Aui. ibidem. ſ. q̄ oſſa mirabol̄. fricent̄ in cote cū aq̄ roſ. ⁊ qd' inde erit colliriet̄. ⁊ hoc etiā valet q̄n eſt hūiditas ſubtilis cū caliditate ⁊ pruritu. ¶ Tertia medicina q̄ valet in viſus debilitate: ⁊ mundificat ⁊ alleuiat ſupfluitates oculoꝝ: ⁊ eas elinit corneā ſubtiliādo ⁊ coꝝ pelliculas: ⁊ fit de fellibꝰ. Singularia aīalia de q̄bꝰ fella ſumunt̄: ſūt oēs aues rapaces ⁊ ꝑdix ⁊ taurus ⁊ ſturciꝰ vrſus lepus ⁊ leporariꝰ vulpis ⁊ lupꝰ. ⁊ in felle hyrci eſt mirabilis ꝓprietas. vt aſſerit Aui. Aliq̄ ḡ ex iſtis fellibus capiant̄ ⁊ coquant̄ in vaſe cupro cuꝫ ſucco fe¹ ⁊ melle deſpumato eq̄lr̄ ⁊ colliriet̄. ¶ Quarta medicia ſumit̄ a Ieſu oculiſta ⁊ ē colli^m viride. ℞. ſucci fe. ℥. i. ſucci rute. ℥. ß. vi¹ maloꝝ g̃natoꝝ muſoꝝ q̄rt. i. mell. ʒ. i. ⁊ ß. pipis lōgi aloes cicot¹. ſa' armo. an̄. ʒ. i. tuthie p̄parate vt ꝓus dictum eſt. ʒ. ß. miſceant̄ ⁊ ponent̄ in fiola ad ſolē ꝑ. 3. mēſes. ⁊ poſt remota reſidē^a reſeruet̄ ⁊ ē mirabilis. ¶ Quita medicina eſt Raſ. 9° ad almanſ. c. ꝓꝓo. ℞. tuthie p̄pate ⁊ paſſate. ʒ. x. rpetur ꝑ noctē in ſucco ſanſuci in craſtinuꝫ colet̄ ⁊ deſiccari ꝑmittat̄ iterū: qd' puluerizetur. deinde ℞. ʒʒ¹ pipis nigri macropipis celidonie an̄. ʒ. ij. ſal̄ ar^{ci}. ʒ. ß. ff. pul̄. ſubtiliſſimꝰ ⁊ miſceat̄ cū dicta tuthia in mortario. deinde cū ſucco fe¹ iteꝝ aſpgatur. ⁊ poſt deſiccari ꝑ ſe dimittat̄. ⁊ hoc fit ter Deinde ff alcohol. i. puluis ſubtiliſſimꝰ. q̄ ſepe oculis imittendus eſt. ⁊ valet ad viſum impeditum ab hūiditate vel ſpiſſitudie cornee. ¶ Sexta medicina ſumitur ab Haly de regali diſpoſitione libro. ſ. ſecūde partis. ⁊ a Serapiōe ſecūdo libro. c. x. In hac multi antiquoꝝ ⁊ modernoruꝫ cōueniūt. ⁊ valet etiā in debilitate viſus: ⁊ in noctilupa que tali mō preparat̄. Sumatur

epar hyrci non castrati ⁊ remoueatur fel ⁊ i epa
te multa frustra longi pipis infigãtur: ⁊ tũc cuȝ
diligẽtia asset̃ ad ignẽ vel in furno: ⁊ in isto epa
te sic pręparato sunt tres medicine. Prima est q̃a
oculi apti debẽt stare sup fumũ: qui ab eo eleua
tur: qui recte obuiet aptis. ¶ Scd̃a est: q liq̃r q̃
inde exit ab eo cũ diligẽtia colligat̃: ⁊ inde oc̃li
collirientur. ¶ Tertia q: ipsemet epar a pa. co-
medatur: ⁊ hoc faciat tribus diebus cõtinuis et
frequenter in anno. ¶ Septima sumit̃ ab eo
ibidẽ: q oculus collirietur cum succo cucu. agrest̃
in modica q̃ntitate cocto cum melle ⁊ aqua fe.
¶ Octaua est medicina rõnabilis ⁊ apud me
vsitata in clarificatiõe visus. ℞. fell' pdicis olei
balsami. añ. ʒ. ij. succi celidonie. ʒ. i. misceãt̃ ⁊ po
nant̃ in pua pixide: ⁊ oculis immittatur. ¶ Nona
medicina est ⁊ sumit̃ ab Aui. in. c. ppo. ℞. succi
maloũgranatoꝝ musoꝝ. ℥. iiij. coquant̃ in vase
argẽteo sup prunas vsq ad ↄsumptionẽ medie
tatis: ⁊ tũc addat̃ mellis despumati. ℥. i. totũ co
latũ mũdissime ponat̃ ⁊ collirizetur postq̃ p ali
q̃s dies steterit sub sole. ¶ Decia ẽ ℞. succi ma
loꝝ granatoꝝ musoꝝ ⁊ acriũ. añ. ℥. ij. misceant̃
⁊ ponãtur in fiola vitrea ad solẽ per duos men-
ses ⁊ colet̃ ⁊ colature addat̃ aloes cico. ʒ. i. pipe
ris longi. ʒ. ß. ⁊ si vis misce salis armo. ℈. i. hec
medicina sm Auic. q̃nto antiquior tãto melior
¶ Undecima medicina visum acuẽs. ℞. succi
aco. succi celidonie. succi fen. añ. ℥. ij. desiccent̃ i
pelui mũda supra cineres calidos ⁊ fiat inde al-
cohol. Succus etiã cepe coctus cũ melle ⁊ colli
riatus valet sm Aui. zinzib facto ex eo alcohol. et
etiam bibitum abstergit tenebrositatẽ oculi fri-
gidam ppter humiditatẽ. Auicẽna in scd̃o. Ce-
rebruȝ vespertilionis colliriatũ cum melle con-
fert principio aque ad oculum descendentis: et
cinis eius acuit visum: ⁊ confert vngule. ¶ Idẽ
aqua cubebe abstergit oculum, quia in ea est a-
cuitas aerea subtilis cũ quadam terrestreitate.
Folia rafani acuũt visum sm Mebẽ. ⁊ auctori-
tate Auicẽne. Ruta comesta acuit visum: ⁊ suc-
cus eius cum succo fen ⁊ melle coctus ⁊ colliri-
atus acuit visum. Auicẽna. gariof. abstergit vi-
suȝ: ⁊ ↄfert pãno. Hascẽ. id ẽ ysopus sm Johem
de sancto amãdo mixtus cum cibis ↄseruat vir
tutem visiuaȝ: ⁊ remouet eius debilitatem. Es
vstum acuit visum: ⁊ ↄfert duriciei palpebrarũ
Galien. Gũmi pini confortat visum: cuȝ fit ex
eo collirium. Auicenna in scd̃o. Rapa comesta
mirabilem habet proprietatẽ in acuendo visuȝ.
Auenzoar. Irundines comeste acuunt visum.
Et si mater cum filijs adurantur ⁊ pulueres cũ
melle misceantur: confortat visum: ⁊ cerebrum
eius valet sicut cerebrum vespertilionis. Eufor
bium si ex eo fiat collirium: oculum a superflui-
tatibus abstergit. sed quia mordicat: miscetur
cum melle: vel in parua quantitate cum aliquo
de supradictis collirijs. Calamus aromaticus
abstergit visum. Auicenna. Choralus adustus
confortat visum: oculum abstergendo ⁊ exiccã-
do humiditates maxime ablutum: ⁊ abstergit
vestigia vlcerum. Et est ↄueniens oculis lachry-
mantibus. Adeps piscis acuit visum. Et mul-
ta alia vide. Acassia confortat visum ⁊ subtiliat
ipsum: ⁊ sedat obtalmiam et ruborem qui acci
dit in eis Auicenna. Mermel. id est cicuta dicit
Diascorides: q ipsa trita cum melle et vino et
felle perdicis: et galline: ⁊ aqua feniculi est con-
ueniens debilitati visus. Auicenna in secundo.
Azarum in subtiliando corneam confert visui.
Auicenna. Anthimonium conseruat sanitatem
oculi: ⁊ remouet sordicies vlcerum suorum. Ar
moniacum gummi lenit asperitatem palpebra
rum et scabiem: ⁊ abstergit albulam: ⁊ confert
humiditatibus oculi. Auicenna in secũdo. Alo
es qui est succ coagelatus confert vlceribus ei:
⁊ apostematibus ⁊ doloribus ipsi ⁊ cursui an-
guli lachrymalis: ⁊ exiccat humiditatem oculi.
ibidem. Amigd. acuunt visum. Alleum debili-
tat visum. Caulis debilitat visum. Aspaltum ⁊
aqua eius debilitat visum multuȝ. Sarcocolla
confert obtalmie ⁊ lippitudini proprie ⁊ fluxui
oculi ⁊ proprie nutrita cum lacte asine. idem.
Crocus abstergit visum. ⁊ prohibet fluxum ad
ipsum: ⁊ valet ad pannuȝ. Et ponit Auicenna
in caplo tertio de debilitatis cura visus. q sume
re carnẽ assidue: siue sit assa: siue elixa: est ex eis
que confortant visum. Caro serpentis prepara
ta sicut preparatur leprosis ⁊ comesta mirabili
ter acuit visum. Auicenna. Ego expertus suȝ ⁊
vsitatus thiriaca ⁊ metridatuȝ: ⁊ semen fenic̃li.
quodlibet istorum ↄtinuatum corpore munda
to cum bona dieta notabiliter conseruat ⁊ repa
rat visum. Et aqua feni colliriata: ⁊ balsamus
per se. Herba ⁊ succus fen valent. herba scilicȝ
comesta: ⁊ succus colliriatus. Sequitur medici
na Auicenne que valet senibus: ⁊ debilitati vi-
sus ex coitu: ⁊ cuicũq debilitati venienti ex gros-
sitie oculi humorum: vel pellicularum grossitie.
Recipe tuthie preparate ⁊ passate: non tamen
abluatur post. ʒ. vi. olei de balsamo quãtum suf
ficiat ad imbibenduȝ: incorporent̃ in mortario

⁊ addat̃ vini al. q̃ suff. ad faciendũ colli. ⁊ reser uet̃ visui. Post bonã dietã vtat̃ patiẽs isto medicamine. q̃d ponit̃ in magno antid° Ga. Duz pulli yrũdinũ sunt in nido: ocl'i eoꝝ pforent̃: et post triduũ qñ visuz recupauerũt: capita eoꝝ abscindãt̃ ⁊ cõburãt̃ seu torreat̃ ĩ furno. ⁊ facto inde pulũe subtilissimo cũ vero oleo balsa. icorpato ocl'is ĩmittat̃. nimis eñ vt dĩ visuz instituit. Ibidẽ dĩ q̃ succus peuce⁹ ⁊ succus fen⁹ incorpati cũ licio: claritatẽ ocl'is sine dubio reddit. Margelline agrestis. i. sypia gerẽs florẽ rubeũ succ⁹ interruptur dieb⁹ ocl'is imissus: in visu clarificãdo magnũ pstat iuuamẽtũ ⁊ pãnũ in eo ɔsumit. Ad idẽ vz s̃m G.ᵐ ibidẽ succ⁹ celidonie ⁊ succus fen⁹ ⁊ rute fell vultur añ. ʒ. ij. mell. ℥. i. incorpent̃ ⁊ colliriẽtur. Fel vulturis cũ succo porri ⁊ melle mixtũ idẽ facit.

Dieta. Debilitat̃ visus cõtinet̃ in cauendo causas debilitãtes ipm. de q̃b⁹ iam facta est mẽtio ĩ isto caplo: siue sint pmitiẽ siue antecedẽtes siue ɔiuncte. p̃cipue caueãt omnes motus exiccatiuos: vt est coitus supfluus: ⁊ intueri vnam rem nimis fixe ⁊ res magne luc ⁊ legere litteras minutas ⁊ ɔculcatas: vitẽt somnũ post replõnẽ. ĩmo oz q̃ expectent. donec cib⁹ a stomacho recedat. ⁊ vitent replõnẽ cibi ⁊ potus: ⁊ caueat s̃m Auic. res salsas ⁊ acutas. Dicit Aui. q̃ vomitus pficit eis ĩquãtuz purgat stomachũ: sed nocz inquãtũ replet caput. iõ anteq̃ s̃. oportet soluere plectoriã: ⁊ tunc fiat post cibũ cũ facilib⁹ puocãdo. Si est ab hũiditate: caueat balneũ ⁊ longũ somnũ: freq̃ns flõia nocet ocl'is quia cum ea spũs ⁊ sanguis ⁊ calor naturalis debilitãt̃: ⁊ per ɔñs virtus visiua in radice. Flõmia cũ ventosis maxime in posteriori p̃te capit̃ debilitat visum. Caueãt ab oĩbus vaporosis: vt est alleum cepe porri sinapis ⁊ eruca q̃ntuz ad comestionẽ: ⁊ vinũ nouũ turbidũ ⁊ fabas pisa: lẽtes ⁊ legũia ɔiuncta ⁊ ozimũ grossuz nocet s̃z q̃ dicit̃: quod non credo. Vitent lactucas quia assiduatio comestionis lactuce debilitat visum Auic. in. ij. Nam ingrossando spũs visum obtenebrat. Assiduatio aceti debilitat visum. Fumus argẽtiuiui destruit visum Rafanus nocet visui aqua eius tñ delet vestigia que sunt in ocl'o. Et Auicẽ. dicit auctori Hebẽ. q̃ foliũ ei⁹ acuit visuz. Pectinare caput freq̃nter iuuat: maxime senib⁹ q: attrahit vapores ab ocl'is ad p̃tes supiores. ⁊ fiat freq̃nter in die. Submersio oculoruz apertorum in aqua clara cõseruat sanitatẽ oculi: maxime iuuenibus. Respiciat frequenter colorẽ viridẽ ⁊ fuscũ ⁊ nigrum: cauẽdo albũ ⁊ resplendentẽ. vitabũt pisces: poma pira: ⁊ res hũidas supflue: ⁊ ferat famẽ ⁊ sitim aliquãdo. maxime a cena cauẽdo. Freq̃nter abluat pedes. Et breuiter fere oĩa q̃ iuuãt memoriã: iuuãt ⁊ q̃nq̃ sensus corporales. Diem humidum ⁊ tenebrosum ⁊ nubilosum vitabũt pro posse: ⁊ fumũ: et ventum ⁊ puluerẽ ⁊ locũ reumaticũ. Aer clarus ad siccitatẽ decliuis est eis vtilis. Vitent ocium ⁊ vtatur tempato gymnasio flectẽdo oculos ad viridem ⁊ nigrum colorẽ ⁊ fuscum. Caueãt panem azimũ: ⁊ vtãtur fermentato. Vinũ sit aromaticũ in parua q̃ntitate: ⁊ cũ aqua moderatũ Vitabũt carnes grossas ⁊ cibaria grossa: a quibus sanguis ⁊ spũs grossi generãtur ⁊ turbidi.

¶ Sequit̃ aqua quam laudat Petrus hyspanus in libello de regimine sanitatis ad Frederi cum imperatorẽ cũ aliquibus additis ɔfert oculis: ⁊ pulchritudinẽ dat ocl'is. ℞. bethonice rute verbene celidonie eufra. fen⁹ rosa. rube. añ. ℔. i. aloem cic⁹ tempati in aqua fen⁹. ℥. ij. ⁊ huic aque addit Gordonius piperis longi. gariof. añ. ʒ. iij Et ego addo florum ⁊ foliorũ matrisilue. añ. quart. i. simul conquassata distillentur in alembico: ⁊ magis valet de vitro. Optima est ocl'is instillata ⁊ superius linita: ⁊ in tota facie. Dicit Arnoldus in suo compendio ad papã Clementem: q̃ in tenebrositate visus semel in duobus dieb⁹ vel ad minus de quarto in quartum in introitu lecti sumant̃ pillule iste. ℞. puluis eufrasie albi floris. ℥. i. carui bulliti in aceto ⁊ exiccati. ℥. i. ⁊ s. maiorane. ℥. s. ligni aloes crudi piloꝝ spice⁹ añ. ʒ. ij. seminis acedule. ℈. x. incorporent̃ cũ iuleb rosa. ⁊ fiat massa pillularũ. sumantur. ʒ. ij. per se. Vel huic puluerĩ addo ego coriandrũ preparatũ cynamomũ ⁊ maratrum ⁊ zucara. ⁊ fiat quasi puluis ducis. quo vtatur cum rostita in fine prandij vel modice cene. Ruta p se comesta acuit visum. Expertũ est. Usus eufrasie in potu vel cibo vl' colli⁹ per se valet pica comesta ⁊ colliriata. sicut dictum est de yrundinibus acuit visum. Brodium raparum in quo cocti sunt columbi sine capitibus laudat expe rimentator Auenzoar. ¶ Inspectio oculi ad speculum maxime de calibe ⁊ rerum delectabiliũ placidarum: vt est aqua clara: ⁊ herbe ⁊ aurum ⁊ preciosa iocalia ⁊ stellatum celum. ⁊ similia visum confortãt. Puluis qui sequitur sepius sumptus in cibis acuit visum: vniuersalib⁹ precedentibus cum bona dieta: vel p modũ dragete. ℞. sileris monta⁹. ʒʒ⁹. cubeb. gariof. piperis

longī nūq̄ mul.raᷓ.celidᵉ raᷓ dipta¹ añ.ʒ.i.ca-
rui ꝓbulliti ī aceᵒ marat¹an¹floꝝ ⁊ herbe eufraᶜ
añ.ʒ.i.⁊ ß.corian¹ꝑparati.ʒ.ß. fꝫ puluis vel pill'e
vel drageᵃ ⁊ vtat̄ mō̄ istis modo illis:⁊ nō erit
cecus quivisus habet debilitatē.

Clarificatio Prio sciēdū:sic ꝑfa-
tum est in isto.c.in-
executione signoꝝ ꝙ ſm subtilitatē vl' grossitiē
spūuꝫ vel coꝝ multitudinē vel paucitatē fiūt di
uersa accña invisu:put iā visuꝫ est:sic ibivisum
est auctoritate Ga.⁊ Aui.ocul⁹.cui⁹ spūs mult⁹
fuerit ⁊ clar⁹: res remotas bñ videbit: ⁊ eas ꝑ-
fecte discernet⁊ sil'r in cōpetēti distātia Cā hui⁹
est:q: hic nō est aliqᵭ ipedimētū imo est ibi bo
na ꝓportio cause instr̄alis ad agentē⁊ obiectū.
¶ Et ꝑ executiōe ⁊ declaratione est sciēdū ſm
intētionē Auero.3ᵒ.coll'ʒ.c.de cāis accidētiū vi-
sus:ꝙ ad h̄ ꝙ res debeat a remoꝝ videri opꝫ ꝙ
ei⁹ sil'acrū cū multo lucido aere apphendat̄: tūc
si spūs fuerit pauc⁹ ⁊ clarus res lōginq̄s nisi in
mediocri distātia nō bñ videbit nec secernet: q:
disgregat̄ visus ⁊ spūs:⁊ nō tollerat dispsionē:
que fit ꝑ multū lucidū aerem ⁊ ꝑ radios a re vi
sa ꝓcedentes:sed tñ tales sua claritate ⁊ ꝓpinq̄
repn̄tatiōe cū ibi nō sit tāta disgregatio res bñ
videre poterit ⁊ secernere. Et h̄ est sn̄ia Auicē.
fen.3ᵃ.3¹.c.de debilitate visus cū dicit.Et nō fu-
git rē luminosam valde:imo fugat eā lumē cla
rū:⁊ sepat eā.i.adest spēs rei visibil'.Sꝫ si spūs
fuerit mult⁹ ⁊ grossus sui multitudie toll'at illū
multū aerē lucidū ad disgregationē spūuꝫ:etiā
ex alio:q: cū res a longinq̄ videri dꝫ: fit motus
foꝛꝫ spūuꝫ exn̄tiū in glaucialē hūoꝛē: rōne cui⁹
mot⁹ spūs subtiliant̄:qb⁹ subtiliatꝫ simulacra fa
cilius sensui cōi repn̄tant̄.⁊ sic fit visio eis a lon
ge.Et h̄ est itentio Aui. in loco statiꝫ allegato.
Si q̄dem spūs pu⁹ ⁊ grossus fuerit nec remota
nec ꝓpinq̄ videbit nec secernet nisi mediāte nu-
bilo cū cā ifoꝛmās instr̄m deficiat in illustratio
ne ⁊ adaptatiōe orga¹.h̄ ē intētio Ga.⁊ Aui.in
ꝑdicꝫ loc̄.¶ Scᵭo q̄rat̄ vtrū visio fꝫ ex̄ mittēᵒ
vl' int⁹ suscipiēdo:h̄ ē dicere.vtrū vt⁹ visiua cum
spiritib⁹ exeat ab oc'lo vsq̄ ad rē visam.vel spēs
rei visibiles mł'tiplicent̄ ꝑ aerē meᵐ vsq̄ ad oꝛ-
ganū visus?Et vi ꝙ ex̄ mittēdo q: al'r habētes
multos spūs ⁊ g̃ssos nōviderēt lōginq̄ q: spūs
⁊ radij ꝓcedētes ab oculo vsq̄ ad rēvisaꝫ in tali
motu subtiliant̄ ⁊ equant̄ ⁊ ꝓpoꝛtionant̄ vt bñ
recipiant rē visaꝫ:⁊ ista nō fiunt nisi fieret visio
ex̄ mittendo.igit̄ ⁊c.¶ Scᵭo ꝓbat̄ auctoꝛitate
Auer.3ᵒ.coll'ʒ.c.de causis accn̄tiuꝫ. vbi repꝛhen-
dendo dicit ꝙ Ga.⁊ Aui.dixerūt visionē fieri ex̄
mittēdo.¶ Terᵒ auc̄te Gerardi de cremoᵃ su-
ꝑ viaticū:q̄ ponit affirmatiue:ꝙ visio fit ex̄mit
tendo in sn̄ia dicēs sic:q̄ vo de lōge vidēt spūm
hn̄t multū:ß nō subtilē imo ꝯturbatū ⁊ grossuꝫ
⁊ hūidū.vñ lōgo idigēt iteruallo ad sui depura
tionē:vt grossi vapoꝛes ab eo sepent̄:ḡ vꝫ ex ei⁹
auc̄te ꝙ ad visionē fiēdā spūs a grossitudie ⁊ va
poꝛib⁹ in lōgo spaᵒ ex̄ mittēdo purgent̄ ⁊ depu-
rent̄.¶ In oᵐ est Auer.in loco p̄alleᵒ.Scᵭo ē
in oᵐ tō turba ꝑspectioꝝ ꝑcipue Joh.pisan⁹ in
pꝛia ꝑte sue ꝑspectiue ꝓpositiōe.44.vbi dic̄ sic.
Mathematicos vel anathōicos ponētes visuꝫ
fieri ꝑ radios ab oc'lo mittētes supfluo conari.
Pro aliq̄ declaratiōe isti⁹ dubij ꝑᵒnotādū ꝙ.8.
ad min⁹ req̄runt̄ ad h̄ ꝙ visio ꝑfecta fꝫ.vt iā visuꝫ
est in clarificatiōe cathaᶜ.s.dispoᵒ orga¹ ⁊ ꝑtium
ei⁹. Scᵭo ꝙ res vidēda de se sit lucida vel luce
illuminata.Terᵒ distāᵃ sufficiens.Quarto direcᵒ
radioꝝ directoꝝ vl' reflexoꝝ.Quīto sufficientia
spūuꝫ.Sexᵒ claritas ⁊ puritas coꝝ.Septio ᵭbi
ta aptio nerui optici.Octaᵒ diaphāitas medij.
¶ Scᵭo speculandū est ſm ꝑspectiuos ⁊ sic ē
rei v̈itas ꝙ q̄libet ꝑs illūinosi vl' illūinati illūiat
seu illustrat totū meᵐ diaphanuꝫ siue aerē sibi
obiectū sumēᵒ ly q̄libꝫ cathegreuᶜᵉ:q: nisi meᵐ
eēt illūinatū vl' illustratū coloꝛ rei visibil' luciᵒ
vl' luce illūinato:nō fieret visio.⁊ iō res ī tenebꝛꝫ
exn̄s a visu nō capit̄:nisi de se sit lucida⁊ tūc iaꝫ
illustrat mediū.¶ Terᵒ speculādū:ꝙ toᵐ lūino
suꝫ seu illūiatiᵐ t̄miat piramidē sui lumīs ī q̄li-
bet ꝑte medij obiec¹:ꝑsuppoᵒ spaᵒ cōpetēti t̄mi-
nādi piraīdē.Hoc pꝫ q: al'r lūinosuꝫ seu illūina
tiᵐ nō ꝯtigeret āpli⁹ orgāis videri: cui⁹ oᵐ ē rei
v̈itas.h̄ ēt pꝫ:q: vt visuꝫ ē statī ⁊ ꝓbatuꝫ: q̄libet
ꝑs lūiosi vl' illūinati illustrat totū mediū:ḡ totū
lūinosuꝫ vl' illustratū illūinat vl' illustrat totum
mediū ⁊ h̄ fi'ri possit nisi lux piramidal' caderet
supꝛa quēlibet pūctū seu ꝑtē medij.⁊ ꝑ istā pi-
ramidē de ꝓpe de lōge lat al'r alte vl' ꝓfunde añ ⁊
retro ꝑ radios directos vl' reflexos res videri ꝑt
in diuersis orgāis visus durāte meᵒ diaphano ꝑ
ipsa illustrato vl' illūinato in suffi¹ distāᵃ ⁊ ꝓpoꝛ
tionata.¶ Pꝛia ꝯᵒ.lux ꝑ se alterat visuꝫ: aliq̄d
in eo ipꝛimēᵒ. ꝓbat̄.nā visus ividēdo foꝛtē lucē
dolet ⁊ patit̄:sic audit⁹ ex sono foꝛti⁊ dispꝛopoꝛ
tionato.h̄ āt nō fieret nisi aliq̄d ī eo ipꝛimeret.
Scᵭo ēt ꝓbat̄:q: sil'acra luc̄ ī oꝛgano visus re-
manēt itēse ita ꝙ locuꝫ mioꝝ luc̄ faciūt apꝑere
tenebꝛosuꝫ donec ab oc'lo vestiᵃ maioꝝ luc̄ eua
nescāt.ḡ ꝯᵒ est v̈a.¶ Scᵭa ꝯᵒ, coloꝛ illuminat⁹

luce impressiue: operaꝛ ī visu ꝛ organo eiꝰ. Hꝰ pbaꝛ p effectꝰ supradictos. etiā pꝫ: qꝛ sicut ocl's respicit colorē forti illuminatū luce cū intētiōe fixa. si ad colorē debiliꝰ illūiatū ꝯuertaꝛ: ad hꝰ iuenit colorē primū in se vel eiꝰ simulachrū. ¶ Tercia ꝯcl'o resultat ex supradictꝭ. Radij nō ab oculo ꝫ ab ipo oriunꝛ illuminato colore. pꝫ p supradicta. etiā pꝫ: qꝛ nisi i re visa origo radij existeret: iam in organo suas nō designet spēs. Itē et ꝯ° posita ē ꝛ pbata ē in pn° pspectiue. corʳ. motꝰ a luce: hꝫ suū radiū p quā mouet orgᵐ visiōis: etiā intellectum vt de eo iudicet pfecte. ¶ Quarta ꝯ°. visus fit intus suscipiēdo nunꝙ extramittēdo. hec ꝯ° pꝫ p supradicta. qꝛ nūꝙ res vise iprimerēt suas spēs in organo visus: nisi intꝰ in ipo suscipenꝛ. ex q̄ susceptiōe visio fit. Itē si visio fieret emittendo lux corpis sol'a radijs ab oculo exeuntibꝰ bn̄ posset tollari sine or' nocumē°. ꝯn̄s ē falsū. igr̄ illud ex q̄ seqꝛ falsitas ꝯn̄ꝭ. pꝫ de se: ꝛ ꝯn̄a patꝫ: qꝛ nil qđ fit ex orgᵐ nocet orᵐ nā illud qđ mouet auditū nō nocet ocl'o nec ecōuso. ¶ Terᵒ pbaꝛ. silr̄ ē de speculo aq̄ ꝛ corpe polito ꝛ de ocl'o: ꝫ cuilꝫ istaꝝ reꝝ visibiliū simulachra p se ꝛ nālr̄ repn̄taꝛ meᵒ diaphano exn̄te. q̄ ꝛ oculo repn̄tabūꝛ. ¶ Quarᵒ p experientiā: qꝛ si sanū oculū tuū respiciaſ socij: tuum silacᵐ vtiqꝫ videb. Ista oīa neqꝙ fierēt: nisi emittēre obᵒ. Propt'ea illđ qđ emittiꝛ ab ocl'o vl' ē spūs vl' radiꝰ. nō sps: qꝛ si totū corpꝰ i sps resolueret nō sufficeret ad stellas vidēdas nec etiā radij. nā si ponaꝛ ꝙ radij exeāt ab oculo sup rez visibilē vt eā cōprehēdāt: tūc aut tales radij redeūt: aut nō. Si aūt nō reuertūꝛ ad ocl'm: visio p eos nō fit. cū aīa tūc a corpe nō exeat nec de rebus iudicet. si āt reuertāꝛ tūc peto ꝟtute cuiꝰ nō aīe qꝛ illuc non accessit: nec ēt ꝟtute rei visibilis: qꝛ sola corpa specul'ria ꝛ specula ꝛ poliᵗ radios reflectūt ad idē. Ampliꝰ si reuertunꝛ ad oculuꝫ cū silachra rei visibil' ad oculū vt repn̄teꝛ sēsui cōi tūc frustra exirēt: qꝛ simulaᵐ rei visibil' ꝟtute lucis i totū mediū ꝛ in ipm organū se diffūdit: vt patꝫ de specl'o aq̄ ꝛ ocl'o i qbꝰ reꝝ visibiliuꝫ forᵉ facillie repn̄taꝛ. ¶ Tūc ad rōneſ añ oᵐ: ad pmā cū đ: ꝙ aliq̄ hn̄tes spūs mł'tos grossos nō vidēbūt lōginq: dico ꝙ imo: qꝛ i talibꝰ rei spēs ille visibiles cū multo lucido aere tali orgᵒ repn̄taꝛ: q̄ subtiliat illos spūs grossos ꝛ faē aptos vt informēt cristallinā. etiā piramis radiosa magl' acuiꝛ ꝙ res visibilis est remotior ꝛ faciliꝰ penetrat. Ad aucero. dico: ꝙ auer. iponit hꝰ Ga. ꝛ Auicē. cū ipi nūꝙ fuerūt illiꝰ opionis. imo Auic. in. c. naturaliū i liᵒ. 3ᵒ. c. iiij. dic oᵐ. Ad tertiū de Gerarᵒ cremoñ. đ: ꝙ ipe ponit affirmaᶜ. ꝫ recitādo opionē aliquoꝝ: sic facit Aui. i. 3ᵒ. fen. 3ᵃ. i. c. de debilitate visus. Rōnes pꝰ oᵐ ꝯfirmāt ꝯcl'oes. ¶ Tertio fit hꝰ q̄dlibetū. Quare aliqbꝰ res vise videꝛ i gyrū volui cū sint fixe. ꝛᶜ decipiꝛ sēsus circa suū obiectū. qđ ē ꝯ Aristo. i. ij. de aia. Rn̄° ꝙ vapor vētosus ab hūore aliquo resolutꝰ exn̄s i vacuitate cerᵉ vel venis vel neruis q̄ in ipo sūt vel ab eo oriunꝛ vt sūt nerui obtiᶜ ꝓpe locū vbi iudicaꝛ de re visiᵃ. talis inq̄ vapor vētosus in girū ꝟtiꝛ. ad cuiꝰ motū spūs visibil' moueꝛ vna cū spē rei vise. ꝛ sic interiꝰ iudicaꝛ moueri: sicut īteriꝰ eiꝰ simulachrū cū spūs moueꝛ. ¶ Quarto venit aliđ q̄dlibetū. Quare res triangulares i gyꝝ mote velociter iudicanꝛ rotūde: vel forma rotūda circulari. Dr̄: ꝙ ad hꝰ ꝙ de re aliq̄ visibili recte iudiceꝛ: freq̄nter necessaria ē cācellaᵒ ydoloꝝ īersecatione nerui obtiᶜ. nūc aūt reꝝ velociꝛ motaꝝ silachra recte nō pn̄t cācellari rōne freq̄ntis mutatiōis situs. iō si caput ligni sit accensuꝫ ꝛ velociꝛ in gyrū roteꝛ. circulꝰ igneꝰ iudicaꝛ ꝛc. Et p eandē rōnem vnū appet duo vel multa. Qn̄qꝫ si organū nō tꝫ situ ꝓpriū: vt i strabosiᶜ in q̄ pupilla ꝟsus supiꝰ vel inferiꝰ vna res due appebūt si alter oculꝰ teneaꝛ aptꝰ. qꝛ spēs oculi nō moti cū alia cācellari nō pōt silr̄ si ex transuerso vl' lateralr̄ vnā rē fixe i spicias. ꝛ ista fiūt ꝓpter obliq̄tatē reꝝ hūorꝭ cristallini. ¶ Quīto notādū fm Ga. 4. de morbo c. vi. ꝙ color viriđ visui est delectabilis. albꝰ ꝟo ꝛ splēdidus sicut color solis nocibil' ē: ꝙ disgregat ꝛ dispgit spm̄ visibilē. Et sequiꝛ. Itē solus albus nocet. color ꝟo qui ē inter albū ꝛ nigrū. i. liuidus delectationē infert: qꝛ albus color dispgit substātiā visus ꝛ eā diuidit. liuidus ꝟo coadunat eā sine angustia. ꝛ dicit ꝙ si color niger supfluit: nocet visui. ¶ Ultimo nō ꝙ basilicō comestum frequenter turbat visum: ꝛ succus eius clarificat visum ꝛ desiccat lachrymas.

¶ Capl'm. 31. de noctilupa.

Noctilupa est ꝟbū arabicū. ꝛ eius interpretatio est visio de diē ꝛ nō de nocte nam aliqui a vespere amplius aut parum aut nihil videbunt.

Causa huius passionis sunt hu. oculi nimis ingrossati. siue sint hu. oculū ꝯstituētes. qui obscurati ꝛ ingrossati obumbrāt visuꝫ maxime deficiēti illūiatiōe solari: siue sint hu. mł'ici nigᶦ a ceᵒ ad oculos descēdētes: q̄ spm̄ ingrossant ꝛ visum obscurant. Alia cā fm Auic. pōt esse grossities spūs ꝛ hūiditas eius ꝛ dic ꝙ

vt plurimũ accidit hec egritudo habẽtib⁹ oculos nigros ⁊ debiles ⁊ illis qui habẽt paruam pupillã nõ a natiuitate: ⁊ illis quib⁹ paucos spiritus visibiles a pͣncipio natura creauit.

Signa habentur per iudicium pa. ⁊ querelas qui qñ aduesperascit: videt modicum ⁊ quando est crepusculũ, nihil vel modicum videre potest.

Cura est ꝙ qñ adest sanguis plenitudo: flõeť de cephaª. deĩde de venis que sunt in angulis oculoꝝ. Deide purgeť hu. peccans: siue sit flegmatic⁹ siue mẽlc⁹ cũ approṗaꝶ. approṗriata aũt ad illos purgãdos hu. saꝶ. dcã sunt ⁊ valẽt ꝧm Aui. pille facte ex castoᵒ ⁊ scamonea. ⁊ vꝫ pille luq̃ dicte in .c. aũ istud. ⁊ pille cochie. Deide ponať in stufa ⁊ exeũti deť aurea alexª. ʒ.i. vł tãtũdẽ de mag̃ thiriª. Deide collirietur cũ colli⁹ fcõ ex succo epaꝶ hircini: cui misceatur modicũ de felle ei⁹. de q̃ iaꝫ fcã est mẽtio i.c. p̃cedẽti. Vel ꝧ. sic. ℞. pipis lõgi decocti in epate hircio nõ castrato. ʒ. iij. fell eiusdẽ hirci. ʒ. iiij. succi exeũtis ab ipso epate qñ assať. ʒ. v. ex istis ꝑfecte collaꝶ ⁊ pilaꝶ ⁊ mixꝶ oculi collirienť. vꝫ mirabilr. Et in isto ꝯcordãt Auicẽ. Haly Rab. Serap. ⁊ oẽs moderni ⁊ Gerard⁹ Cremoneñ. ⁊ Bernardus ei⁹ seq̃r ⁊ alij. Multũ vꝫ ẽt vsus auree alexᵉ metri⁹ thiriᵉ ⁊ filiuꝫ. Et vꝫ istd̃ colliᵐ qd̃ ponit Aui. ℞. pipis lõ. ʒʒ¹. spice. aũ. ʒ. i. ꝧ puluis subtilissimus: ⁊ oculis imittať. Vel põt addi aliqd̃ de fellibus. ⁊ ꝧ colliᵐ. Silr põt fieri de triplici genere pipis. Silr vꝫ mel spũatũ ⁊ coctũ cũ modiᵒ alũie vel sale armoniaco. Alteri⁹ ℞. celidoᵉ cũ forpicib⁹ iscise q̃rť. i. mell despũa. q̃rť. i. misceanť ⁊ fricenť ⁊ eis addanť succi fen. ℥. ij. vini al. ℥. i. stet sub diuo vel ad solem p. 20. dies. vł caleť. sup calos cineres ⁊ addito felle p dic̃ q̃si. ʒ. iij. coleť. ⁊ de tali colatã oculi collirieť. Sãg̃ ale colũbe vł turturꝭ vł de capite plumaꝝ ale calid⁹ valet. Colliᵐ de stercore lacerti cũ mel levꝫ. Istud colliᵐ ponit Aui. ℞. fellis edi ptẽ. i. pipis lõgi. ptes. ij. sał arse. ptes. iij. ꝧ collirũꝫ cũ melle. Oĩa hec valẽt post vñes ⁊ pticulares euacuationes: q̃ alleuiant ⁊ subtiliant humores ⁊ pelliculas oculi ⁊ desiccant hũiditates ex̃neas ad oculos decurrẽtes. Ante aũt eũonem nõ videntur ꝯferre cũ de se sint calefactiua ⁊ attractiua: ⁊ sic magis causant dolorẽ q̃ exacuit ⁊ puocat ampliorẽ fluxũ añcedẽtis materie. Et de ħ stant multi text⁹ p̃cipue Ga. iꝫ. de igeᵒ. c. vltio. ⁊ eiusdẽ Ga. 3ᵒ. teg. versus finẽ p̃mi. Si igiť totum corp⁹ fuerit plectoricũ: nõ oꝫ ipsaꝫ pticulã euare ⁊c̃. Et trãsumptiue Aui. in q̃ta p̃mi. c. iij. Ex istis igiť ꝯsiliũ resultat g̃nale: ꝙ corpe existente pleno localia oculis nõ exhibeanť nec ceteris pticulis donec vñia p̃mittatur.

Clarificatio Circa istã materiã sciendũ ꝙ quanto visibile est de se magis lucidũ vel luce illuminatum dum nõ sit nimis excessiua vel disproportionata tãto melius ⁊ citi⁹ eius spẽs ab orgᵒ visus cõprehendiť ⁊ a sensu cõi iudicatur. Cuius signũ est: q: corª luce solis illumiata ceteris paribus perfecti⁹ ⁊ discreti⁹ videnť ꝙ corpora illuminata splẽdore lune. Nunc aũt cuꝫ noctilupa ꝧ a grossitie humoꝝ oculi aut grossitie ⁊ humiditate spũum vt antea visum est. seq̃tur ꝙ post solis occasuꝫ cũ res visibiles illumiari nõ possint nec sufficiẽter irradiaᵃ a tali organo ĩpedito nimia hũoruꝫ obscuritate ⁊ turbulenª videri non pñt. Nã grossities spũum ⁊ nigredo ⁊ turbulenª hũorũ exteriori luce subtilianť ⁊ depurãtur ⁊ irradianť ⁊ ad maiorẽ vel minorẽ claritaꝶ vel obscuritaꝶ reducunť gradũ ꝧm luc̃ itensionẽ vel remissionẽ. videm⁹ eñi ꝙ flãma cãdele lucide radians cornu lãterne facili⁹ penetrat ⁊ clarius illumĩat ꝙ flãma debiliť radiãs. ¶ Scd̃o nota: ꝙ quedã sunt aĩalia que vidẽt de nocte ⁊ nõ de die sic nicticoraꝶ bubo vespertilio ⁊ siĩa: cuius cã est: q: cũ talia aĩalia hẽant spũs multum subtiles ⁊ multũ visibiles: leui⁹ a lucido exteriori disgreganť ⁊ ꝯsumunť: ꝧ in nocte rõne minoris luciditaꝶ aeris ⁊ ei⁹ frĩtaꝶ in se q̃si p antipista sim multiplicanť ⁊ fortificanť: ⁊ p ꝯñs organuꝫ meli⁹ informať a spũ. ⁊ sic cõtingit ea de nocte meli⁹ videre ꝙ de die. ¶ Tertio itelligẽdum ꝙ sunt q̃dã aĩalia q̃ vidẽt de die ⁊ de nocte sic mures lupi ⁊ murilegi ⁊ aspis surda: cui⁹ cã est. q: spũs subtiles ⁊ fortes hñt nõ cito passibiles nec disgregabiles. ⁊ sic vidẽt in luce remissa ⁊ itensa. ¶ Quarto sciendũ: ꝙ ad hoc ꝙ visio ꝧ. nõ est necesse ꝙ ꝑ totũ mediũ sit illuminatuꝫ ꝧ bñ req̃ritur ꝙ sit illustratum colore vel luce medio diaphaᵒ existente. iõ stantes in tenebris vel in obscuro puteo vident stellas in meridie.

¶ Capitulum. 32. de strabositate.

Strabositas est mutatio situs oculi debiti ⁊ naturalis visus dextruꝫ vel sinistrum superius vel inferius. Vel dicamus ꝙ strabositas est tortuositas seu obliquitas oculi preter naturam versus aliquã positionis differentiã inclinata.

Causa istius passiõis ẽ aliqñ mollifica° aliq̃ꝝ lactoꝝ mouentiũ partẽ,exteriorẽ oculi appentẽ ꝛ tũc attrahit ocul⁹ ad eã partẽ:in q̃ lacerti nõ sũt mollificati:q: tũc pars sana attrahit egrã mollificatã.Alia cã põt ẽẽ spasmus dictoꝝ lacertoꝝ.ꝛ tũc oculus attrahit vs⁹ ptẽ egrã cũ egra tũc attrahat sanã sic i spasmo ¶ Iste ãt spasm⁹ fit aliqñ a sicci^c sic accidit p⁹ fe.ꝯsumẽtes q̃ ꝯsumũt corpis hũiditates ꝛ etiã illi⁹ lacerti q̃ mouet illã ptẽ oculi.Aliqñ etiã accidit strabositas ab hũiditate neruoꝝ ꝛ lacertoꝝ supradictoꝝ replẽte ꝛ spasmãte.Aliquãdo accidit pueris exñtib⁹ in cunabul' ex ꝯsuetudĩe aspiciẽdi ad foramẽ dom⁹ vel fenestrã p quã intrat lux dũ puer est in cunabulo:ꝛ tale foramẽ stat ex trãsuerso.Sig̃ egritudis sar̃ ad oculũ apparẽt: s qñ fit a spasmo vel mollificatione:signa nunc sunt dicta in.c.de spasmo ꝛ paralisi.

Pronosticatio Strabositas in puer̃ i pn° põt aliq̃liter remediari:antiq̃ aũt strabositas p mãsibilis est duratiõe subiecti.

Curatio in pueris lactãtib⁹ ponatur cũabulũ ex alia pte opposi^a foraminũ dom⁹ lucẽti i die: ꝛ in nocte ponat cãdela ad o^m strabositat̃ ꝛ aliq̃ lamia argẽtea lucida vel pecia pãni rubei ad idẽ lat⁹ suspẽdat vt dũ ĩfans ĩ vlnis nutricꝫ defert:vel in cũabulo iacet q̃escẽdo ĩtuit⁹ ad illã ptẽ ꝯuertat.ꝛ nutrix dũ eũ portat de nocte cãdela sist ad o^m iclinet. Si ꝟo in puectis veniat strabositas sic tortura or̃ tẽ curet cũ medicis dicꝫ ĩ spa°ꝛ palisi ꝛ torta or̃: ꝛ fiat caputpurgia post purgatiões vles dictas ibidẽ.Et dicit Auic.ꝙ succ⁹ folioꝝ oliue fact⁹ ꝛ ĩ nares missus:facto idẽ caputpurgio iuuat mltũ.Si ꝟo fiat a siccitate:tũc curet sicut spasmus de siccitate humectãdo intus ꝛ extra.

Clarificatio dicit Ga.4.de morbo.c.p°Si mutatio cristallini fuerit versus angulum maiorẽ vel minorẽ nõ mag^m visui erit nocu^m.Si aũt moueatur versus supiorẽ ptẽ vnũ duo apparebũt ꝛ itelligit siue ista mutatio pupilli fiat fixa vt ĩ strabo?:aut nõ fixa:vt hõ aliqñ opat digitũ in iferiori pte ponẽdo ocl'i vs⁹ supi⁹ cõpme°. Scdo mirat itellect⁹ quõ color alb⁹ vel ei⁹ simulachrũ visui possit nocumẽtũ iferre:q: nullũ intẽtionale pt ẽẽ cã alicui⁹ effect⁹ natal.cũ cã ꝛ effect⁹ adiuicẽ debeãt pporcionari.ij. phicoꝝ.nũc aũt tales species visibiles videt ẽẽ ĩtẽtionales ꝛ nõ reales ergo reales nõ poterũt ĩducere effect⁹.Ad cuius euidentiã sciendũ ꝫ ĩtentionẽ Auer.supra libꝝ de sensu ꝛ sensato⁹ꝛ sinalr̃ illud ĩfert.3° coll'in.c. de cau? accñtiũ visus.ꝛ autor.6. pncipioꝝ eidẽꝫ ꝯsentit ĩplicite:ꝙ ẽẽ specieꝝ sensibiliũ est triplex vnũ est ẽẽ purũ intẽtionale ꝛ istud ẽẽ solum est in intẽtiõe siue in aĩa,pinde ꝯtigit ꝙ multe reꝝ spẽs ꝛ diuerse ĩ aĩa seinuicẽ nõ ĩpediũt vt pꝫ de memorialib⁹.aliud est ẽẽ puꝝ reale:ꝛ istud ẽ in re obiecta corpali.Tertiũ ẽẽ est ẽẽ cõmixtũ qδ hꝫ ẽẽ in orga^o ꝛ istud ẽẽ hñt sensibilia dũ sũt i organis suis.ꝛ ꝫm istud esse sensus suscipiũt a sensibilib⁹ deliciã vel cõtrariũ eius.q: igit spẽs rerũ visibiliũ nõ sunt pure intẽtionales dũ sunt in organo:imo sunt aliq̃d realitat̃ habẽtes sequit ꝙ possunt inducere realem effectũ in organo: in q̃ sunt delicie vel cõtrariũ eius

¶ Capitlm.33^m de exitu oculi.

Ulte sunt cause,ppter quas ocul⁹ ad extra exit ꝛ emiet vltra:ꝙ sibi naturale est ꝛ consuetũ Primo videtur exire oculus ad extra: qñ in se est inflat⁹: cuius causa põt esse repletio capitis vel ipsius oculi : quibus cõmittit toti⁹ corporis repletio .Aliquãdo est ibi materia vaporosa seu vẽtosa inflans ꝛ ad extra impellẽs Aliquãdo ẽ ,ppter apostema:vt apparet in obt^a que de san^e vel flãte multo fit.Aliqñ accidit eminẽtia ꝛ exitus oculoꝝ.q: lacerti qui eos retinent in suis orbitis relaxant ꝛ paraliticant ratiõe nimie hũiditatis in eis ĩbibite.Alia cã potest esse fortis dolor capitis aut vomit⁹ nimi⁹ attrahẽdo materias ad oculos q̃ faciunt eos exire locũ suũ ꝛ eminere extra:quapropter illis qui vomere debent:iubetur paruas pilas bõbacis oculis ĩponere cum benda.vt oculi exvomit⁹ violentia exterius nõ promoueãt:vt asserit quidã hyspanie princeps Auic.in q̃rta pmi.c.xi°.Alia cã potest esse nimia corporis expressio ꝛ conatus ad expellendũ aliquid a corpore vt in tenasinone appet manifeste ꝛ in laboriosa tussi similr̃ accidit in caceciam patientib⁹ ꝛ yposarcham in quibus oculi inflantur.Aliquando etiam eminẽt ꝛ in multis similibus casibus.

Signa quando emiet oculus propter materiam in oculo contentam tunc cum ipsa eminẽtia adest magnitudo ĩ pupilla ꝛ humorositas in oculo etiam replẽo oculi ꝛ capitis cognoscitur per extensiuã dolorẽ grauatiuum in partibus illis.Et si est a ventositate tanta grauitas non sentitur sed extensio . Et si est a sanguine ; vene apparent rubee in oculo

⁊ dolor ē cū caliditate loci: si a flatu dolor est ponderosus ⁊ remissus facies tumida vene rubee nō apparēt: si vo colericus affuerit humor: dolor ē fortissim⁹ pulsatiuus: ⁊ sic de alijs.

Pronosticatio Si eminentia oculi fuerit recens nō ꝯsueta: cū bono regimie ⁊ adiutorijs facilit̄ curat̄ exit⁹ oculoꝝ ꝑpter egritudies veniētes vt est tussis tenasinō ⁊ silia curatis ill̄: curatur exit⁹. Quāto exitus oculi est a maiori ⁊ fortiori egritudine ⁊ est yposarca: tanto deterior ⁊ difficilioris cure est.

Cura si exitus oculi ad ex̄ fuerit leuis ⁊ sine repletione: suff: ꝑ salute: ꝙ plūace olei de coto ocul̄ supponāt̄: ⁊ bēda ligent̄ ⁊ superi⁹ iacēdo: dormiat post paruitatē cibi ⁊ pot⁹ ⁊ mot⁹ ac conat⁹ cuiuscūqꝫ. si vo fuerit ꝑpt̄ alias egritudines: curent̄ vel saltē remedient̄ ille prius ⁊ ad supradicta reūtant̄. si vo mag̃ fuerit repl'ō ⁊ eminētia fuerit cū dolore: tūc in p̄mis de cephalica flobot̄. deīde cū yerą ⁊ pillis ꝑut in obtal^a est dictū cū diligētia purget̄: ⁊ penit⁹ q̄d ē solutio vētris ē ex reb⁹ mag̃ iuuātib⁹ oēs spēs eius vt ponit Auic̄. ⁊ vētose apponāt̄ ī collo cū scarificatiōe: deiñ fomētet̄ ocl's ⁊ assidue t̄ vapatio i p̄n^o cū lana ifusa ī aceto mixto cū aq̄ siplici vl' ōcoctōis reꝝ stipticaꝝ ⁊ ēbrocet̄ facies cū aqua frigida ⁊ ꝑprie in qua balaustie ⁊ psidie galla ⁊ sūach ⁊ silia p̄decocta fuerit: iterūqꝫ ex supradictis oculi emplent̄. Si vo cū iā dicta eminētia nia sentiat̄ caliditas vge pastoris arnoglosse teneritatib⁹ sentit ⁊ sempuiue trit̄ ꝑut decet oculis superponant̄. Qñ aūt fuerit ꝑpter lacertoꝝ mollificatione fiant euacuationes caputpurgia garga^a ⁊ vnguenta sicut in palisi ⁊ in tortura oris ⁊ fiant calide suffumigatiōes. deinde ponant̄ stiptica calida cū eis faciēdo fomētationes ⁊ empla: vt est thus ⁊ cortex ei⁹ mastix nux cipssi ⁊ folia ei⁹ cū quib⁹ sīa stiptica ⁊ acassia poteris cōmiscere: ⁊ post purgata ma^a dic̄ Auic̄. ꝙ ex medicis mag̃ ad oculoꝝ egressionē iuuātib⁹ est emplm̄ factū de farina fabaꝝ cū rob ⁊ thur ⁊ ossa dactilorum adusta cū spica ⁊ vino stiptico iuuant.

Clarificatio Primo sciēdū ꝙ f̄m Gal'. 2. teg'cañ. 60. ꝙ magnitudo oculoꝝ cū ꝑportione ⁊ bonitate opatiōis visibil' sigt. ꝙ natura ī sua p̄ma creatione fuit fort̄ ⁊ inuenit multā materiā bñ' cōplonatā: ex q̄ eos cōposuit. Si vo fuerit mag^s disproporti^s ⁊ ibecillita^s opationis visibilis: tūc fuit ma^a multa ⁊ male cōpl'ōata. Si vo fuerit oculi pui cū bonitate opatiōis visiue: pauca materia i creatione significat̄: ꝫ illa erat bona ⁊ bone cōplexionis. Et si oculi fuerint pui cū ibecillitate opatiōis visiue: tūc significatur ꝙ ma^a fuit pua ⁊ male cōpl'onata. Attñ scias ꝙ multi a natiuitate hñt mēbra bñ cōposita: tñ rōne multitudinis mali regimīs illa mēbra ledunt̄ lesione manifesta ⁊ qñqꝫ irrecupabiliter: vt sepi⁹ videm⁹ in ocul' potatricū ⁊ potatoꝝ. ¶ Scđo nō ꝙ Rab. 2° ad Almāß. c. ij. de signis oculoꝝ dic̄: meliores oculi sūt illi q̄ sūt inter nigrū ⁊ variū medij: ⁊ cū hoc nō multū sūt radiosi nec rubedo nec citrinitas i eis inuenit̄. ¶ Tertio dic̄. c. de signis particularib⁹ ꝙ magnitudo oculoꝝ foris ꝑuenientiū hūidā ꝑtendit cōpl'onē. Iterū dic̄ in. c. de signis oculoꝝ in eodē. 2°. cui⁹ oculi foris ꝑminēt inuerecund⁹ ē ⁊ loquax. ¶ Ulteri⁹ nō. ꝙ ista ꝑminētia ad extra cū magnitudine ē mala pro eo ꝙ cristallina nimis ē exteri⁹ ꝑpe aerē: a quo leditur. Scđo q: nimis est lōge a fōte spirituū. Tertio q: rōne magnitudinis cristallina non potest sufficienter adapta^s a spū visibili pauco: nā spūs ⁊ organū oꝫ ꝙ ꝑportionēt̄: vt debita ⁊ recta fiat opatio. O^m aūt istorum est in oculis mediocriter ꝑfundis int̄ magnos ⁊ puos ⁊ ꝑfunditatē ⁊ eminentiā me^m: tenētes cū colore supradicto vt appet. Et ideo ceter͂ parib⁹ oculi ꝑfundi minus mali sūt ꝙ eminētes pui ꝙ magni ⁊ pupilla parua ꝙ magna a natiuitate loquēdo: vt iam supi⁹ visum est.

¶ Capl'm. 34. de passionib⁹ palpebrarum. ⁊ primo de pediculis.

Palpebrarum passiones multe sūt. Et p̄mo dicēdū ē de pediculis earū. Pediculi in palpebris f̄m Auic̄. generant̄ a putrida ma^a ad cutis supficiē expulsa tanꝙ a causa materiali. Et cā sufficiēs est natural' cal'. q̄ in illa opat̄: vt eā me^o assimilet. ⁊ ꝑpter ma^e ineptitudinē videt̄ illud operari neqēs: illi dat formā sextipedis cū spirituvite q̄ð est cā formalis. Sed causa final' est vt illa materia ad neqorē putrefactionē seu corruptionē nō ꝯuertat̄. Fiūt ergo pediculi lati cum longi pedib⁹ fortit̄ in piloꝝ radicib⁹ adherētib⁹ palpebraꝝ: ⁊ aliqñ in barba maxime que non radit̄. ⁊ qñqꝫ in pectine. Et vbicūqꝫ fiūt pruritum freqnter faciūt. Et dic̄ Aui. ꝙ ista freqnter fiūt i ill' q̄ vtūt̄ varietate ciboꝝ pauco exerci^o ⁊ bal^o itēdētes

Cura istoꝝ est p̄mo ꝙ talis putrida vel antecedens ma^a digerat̄ ⁊ purget̄

caput cū pillis cochijs. Deinde fiat gargarismus cum sirupo acetoso: cui misceatur parum de sinapi: deinde lauentur palpebre cū aqua aluminis vel cū aqua salsa vel cum aqua decoctionis stafisagrie et blete. deinde fiat tale linimentum: quod ponit Rasis. Recipe stafizagrie aluminis. ana. ʒ.i. fiat puluis et misceatur cū melle et palpebre liniantur. Alij addunt aloē cicotrinum. et sal armoniacum et baurach. Et dicit Auicenna quod melius est vt conficiatur cū aceto squillitico. Ad istā intentionē valet collirium apollonij quod ponit Auicenna .i. 5°. can. Cōfert etiam quod puella bone visionis extrahat eos subtiliter a loco adherētie. Et paciens vtatur bono regimine cum subtilitate ciborum et potuum.

¶ Capitulum .35. de grossitie palpebrarū. et vocatur arabice silac.

S Ecunda passio in palpebris est grossities earū Cuius causa est materia grossa nitrosa male qualitatis inducēs in eis ruborē et vlcerationem et casum pilorum qui nō renascuntur antequam paciens curetur: quia pori eorum ex vlceribus sunt corrupti. et hec passio nocet toti oculo. et visus inde debilitatur. Et si materia ista est multū subtilis et vaporabilis solum generat pruritū. et si sit in maiori quātitate et grossior: generat scabiē et ruborē. Si vero multa et grossa et baurachalis: generat grossitiē et vlceratione et casum pilorum. et semper talis egritudo remanet successione obtalmie male curata: et quedā recens pauci temporis et ista est facilioris curationis: alia est multi temporis. et ista est difficilioris curationis.

Cura. Primo fiat flobotomia de cephalica si adest repletio. deinde materia digeratur cū oximelle diuretico et sirupo de fumoterre. deinde cū his pillulis purgetur. Recipe cortic. mira. citri. ʒ.i. aloē. ʒ.4. turbith. ʒ.ij. diagridij rob ru. diagridij. sene fumiterre ana. ʒ.i. succi fumiterre quātum sufficit. fiant pillule dentur ʒ.ij. valent in purgatiōe flatis salsi et materie igrossate per adustionem: ideo valet in scabie et malo mortuo. purgata materia intret paciens balneum aque dulcis: in quo possunt poni malua acetosa lapaciū acutū et verbena. nam assiduatio balnei est ex rebus magis cōferētibus vt dicit Auicenna. et post in nocte emplastrentur oculi cū hoc emplastro. Recipe endiuie portulace rostri porcini ana. pistentur et incorporentur cū albumine oui et modico oleo rosato: et supponantur oculis. vel succus istorum extractus et panni in eo madefacti oculis supponantur. Ista enim alterādo et refrigerādo et remouēdo malā cōplexionē remouent ruborē. si sanguis est multū calidus. vel si materia per adustionē acquisiuit calorē: per talia alteratur Ad idē lentes decocte in aqua pistentur cū aqua rosata et supponantur. Aliud. Recipe lentiū excoriatarum pulpe maligranati rosarum, ru. sumach. ana. ʒ.i. incorporentur cū aqua rosata et frequenter oculi liniantur vel emplastrentur valet ad oculū alterādū et confortandū. Item fomententur oculi cū aqua rosata. in qua ferrū extinguatur: vel cū aqua decoctionis radicis lapacij acuti vel acetose. Coque grossum rostrū porcini acetosam rosas et lapacij acuti radices et lētes in aqua: cū qua oculi sepe fomententur. et iterū intret balneū et si ista continuentur cum dieta dicta in. c. de obtalmia. procul dubio remouent pruritū scabiē et silach. sarcocola nutrita cū lacte asine et distemperata cū succo celidonie linita super palpebras et in oculo missa: remouet pruritum coniunctiue et palpebre et visum clarificat et ruborē tollit. Quando autem rubedo et durities palpebrarū est antiquata. frequentius purgetur et flobotometur. deinde fiat hoc sief. Rasis. quod valet ad pruritū et scabiē palpebrarum et vocatur sief. viride. Recipe. floris eris ʒ.i. calcāti vsti. ʒ.ij. arsenici rubei nitri spume maris. ana. ℈.i. salis armoniaci. ℈.ij. sal armoniacus dissoluatur in succo rute. cū quo alie species incorporentur: et frequenter inde palpebre liniantur: quia ex hoc medicamine multos honores habuit Johannes de tornamira in antiqua scabie seu duritie cū rubore in ipsis palpebris. Deinde fiat hoc medicamen Auicenne. quod valet in isto casu Recipe. eris vsti. ʒ.ß. dragaganti. ʒ.iij. croci piperis. ana. ʒ.i. fiat puluis. et incorporetur cū vino pontico ad mellis spissitudinē et locus inde liniatur. Aliud lauacrū ad scabiē et pruritū. Recipe. vini albi aque rosate ana. ʒ.ij. aloen cicotrini croci. ana. ʒ.i. misceatur: et oculi inde liniantur. ad idē. Recipe aque rosate aque decoctionis sumach vini albi. ana. quarta. i. vitrioli viride eris aluminis vsti ana. ʒ.ß. et lauentur cum eo ffro palpebre. et curat pruritū scabiē et vlcerationē earum valet in vlceratione vbique quando pelle inuersari nō potest: et in omni vlcere indigēte desiccatione. Aliud. Recipe rosate, ru. ʒ.4. tuthie preparate et plumbi vsti ʒ.6. antimonij eris vsti ana. ʒ.i. vini albi. ℔.i. aque fen. quarta. i. oculi inde liniantur. valet ad scabiem et pruritum et grossiciem palpebrarum.

¶ Capitulum .36. de inuersatione palpebrarum cū rubore et tumorositate oculorum.

A Liquando palpebre inuersantur supra seipsas et apparet ad extra quasi frustum carnis rubee.

Cura istius quasi eadē est cū superiori: quia eius materia vel est flā salsum vel san. cremat igrossatus per adustionē. Hunc igitur purgari oportet semel in septimana cū ʒ.i. istarū pillularum: Recipe agarici colloquintide bdellij masticis ana. ʒ.ij. aloē cicot. ʒ.i. turbith. ʒ.ß. succi betonice quod sufficit. fiat massa. postquam semel fuerit purgatus tangatur cephalica inter pollicem et indicē. deinde fiat tale lauacrum alumine de ro

cha coquatur in vino al. et cũ illo ocl's lauetur et rubedo apparẽs. et post sup oculũ pone h' emplm Guill. placen. ℞. farine fenugreci. lb. s. flor camo. ros. ru. an. ʒ. i. vini rubei pôtici q̃ntũ sufficit ad incorpandũ et cũ aliqua quãtitate istius misceantur duo vitella ouorum et inde oculi emplentur. deinde R. talis puluis q palpebris et rubedini est sanapizãdus post empli remotionẽ et cũ vino supradicto lotionẽ faciendo. ℞. anthimonii. ʒ. s. tuthie auripigmẽti. an. ʒ. ij. lapidis ematistes litarg. an. ʒ. ij. R. subtilissim puluis p sindonẽ cribellatus in noua pixide recõdatur. iste puluis corrodit eminẽtẽ carnẽ supra palpebrã inũsatã et sanat scabiẽ et vlcerat deficcat et remouet salsitudinẽ et bauracitatẽ. Et si multũ cãt dolorẽ: remoue auripigmẽtũ: et solũ R. de viride eris. ʒ. ij. tuthie ʒ. iij. anthimo. ʒ. 4. R. vt. s. et per ista si nõ remoueatur caro rubea et crustosa: recurratur ad doctũ cirurgicũ q remoueat illã cũ cauterio vl cũ subtili vncino subleuãdo et inscindẽdo cum rasorio multũ subtiliter: et post inscisionẽ vt sanguis nõ fluat: bol armen cũ albu oui ocl'o supponatur. Dicta istorum et supradictorum in. c. immediato sit cauẽdo res vaporosas salsas grossas et acutas et legũia et vinũ purũ et vtatur ouis sorbilibus spinargijs fenu borag et pet. ac carnib lenibus et vino p mediũ limphato ac similibus.

¶ Capl'm. xxxvij. de ꝯtractione palpebrarum.

Interdũ palpebra superior ꝯtrahitur ita q ocls nõ põt bñ coopire: et h' vocat Aui. inuersationẽ palpebre. et dicit q est. 3. spẽs Prima est vt nõ coopiat albũ oculi inferi. Secũda spẽs est vt coopiat aliquã ptẽ ei: q̃n si cooperiret medietatẽ ei. Tertia spẽs ei est: vt palpebra supior nõ coopiat inferiorẽ. et ocl's pmẽ specie vocatur leporin. aliq̃n ista siũt a natiuitate. et nõ recipiũt curã nisi forte per longã cõpressionẽ in infantia: aliq̃n fit ab alijs causis vt ab excrescẽtia in palpebra: aut pter nocumẽtũ veniẽs lacertis oclm: aut palpebrã mouẽtibus vt ẽ vulnus pcussio. Aliq̃n est pter spasmũ de innanitiõe vel replẽtione. aliq̃n pter pinguedinẽ aut carnẽ in palpebra.

Cura Si fuerit pter carnẽ aut pinguedinẽ in palpebra: curetur illa put i suis capl'is dcm̃ est: et si fuerit pter spasmũ de repl'one: qd cognoscatur p capitis et faciei replẽtionẽ: curetur sicut spasm de replẽtione: freq̃nter purgãdo caput frontẽ vnguẽdo et palpebras fricãdo et supcilia et timpora cũ appropriatis et oleis. Silr si fuerit de inanitione corpus humectetur et caput fomentetur cum fomentis humidis: sicut ibidem dictum est.

¶ Capl'm. xxxviij. de gesse. i de difficultate aperiendi et claudendi oculũ.

Palpebre aliquãdo cũ difficultate clauduntur et quãdo sunt clause cum difficultate aperiuntur. Causa istius est siccitas vl' humor grossus et viscosus ad siccitatẽ tendens: et in ea nõ est lippitudo multa cũ fluxu hũoris ab ocl'o: sed in ea repeiũtur aliq̃ grana vel frusta lippitudinis sepata nõ multũ adherẽtia oculis vel palpebris.

Cura Primo materia digeratur et purgetur: sicut dictum est in. c. de filach: q̃n materia videtur grossa. Et si sit subtilis colerica cũ aq̃ volubilis et purgetur cũ mirab. cit et si at floia: si repl'o affuerit. Localia autem remedia sint freqũẽter fomentatiões cum aqua fontina tepida cum spongia vl' panno lineo mũdo. Aliquando intret balneum. Deinde albumẽ oui cõquassetur cũ aqua ros. et pecia pãni linei in hoc intincta oculo superponatur in ingressu lecti. In crastinum vo cum aqua tepida fomentetur. Si vo materia multũ fuerit grossa cũ aliquali palpebrarũ grossitie. credẽdo cõsilio Auicẽ. tale R. resolutiuum. fenugrecũ et semen lini in lacte ponatur muliebri: vt inde muscillago R. et cum aqua tepida oculi fomententur. et cum eisdem cassatis seminibus oculus empletur. quia in resoluẽdo dictã materiã hãc curãt difficultatẽ dolorẽ etiam remouẽdo. et vngere palpebras cum adipe galline est expertũ s' Auicẽ. similiter muscilago seminis lini cum cera noua et oleo ros. incorpata et supposita. ¶ Interdũ quippe lachryme sunt prouocãde cum aliquo de supradictis collirijs vel aq̃ tuthie: vt exinde materia subtilietur. Hec enĩ cõtinuanda sunt vt ars medicine suũ sortiatur effectum.

¶ Capl'm. xxxix. de inflatiõe palpebrarũ.

Inflatio palpebrarũ fit propter materias subtiles vel vapores in eis ꝯtentos. Et cã istorum vaporum et huiditatũ ad eas ptingentium: est duplex. Quedam est primitiua vt est percussio cum pugno vel baculo et similibus. Uel potest esse punctura aranee vel apis vel vespe et similiũ. Alia causa primitiua põt esse frica cũ fortibus herbis: vt est vrtica ruta laureola titiallus persiccaria et siles. ¶ Alia cã est

anis: vt est debilitas digonis et eius error: vt accidit in pn° ydropisis et cachechie. Aliqn fit infla° pp superfluas vigilias illi⁹ aut pp pluritate somni aliqn pp apata flatica vel humida. Aliqn propter pipsoiaz aut litargia. Et qn talis infla° accidit qualescetib⁹: signat recidiuatione vel incessum ad ydropisim propter digonis debilitate. Na effrenati qualescetes cito recidiui patiunt incomoda.

Cura est q si fit pp percussione: et inde venit rubor in oculo et in palpebra infla° curet sic obt⁹ ex percussione ponedo albumen oui: cu aq ros infra oculu. Et post triduu vel biduu fit resolo cu sacello camo. i vino pbulito. vel fomentet ocul⁹ cu aq camo. et mellilo an et absin et ciminis et decoq. et si ibi fit blaueu qd e signu sancti Macharij cera noua malaxet cu pulv. cimi et superponat. Si e pp aranee punctura circumdet cuz tiria magna vel metrid°. mixto cum sale gema. Si vo a vespa vel ape: aculeo remoto fria lamina ferrea desup est poneda: donec dolor et punctura euanescat. deide dca resolutiua sunt fieda manente tumore. Si pp tactu vel confricatione reru calidaru siue herbaz: palliat facie sua cu populeo ne et oleo ros. mixti et albuie oui cu succo spine cu aq ros vel plataginis mixta et panni ibidem madefacti et palpebris epitimadi sunt. Siqde talis palpebraz infla° propter vigilias affuerit somnus vtiqz est iducedus. Si vo propter logaz dormitionem vigilie puocent. Et si ab apatib⁹ illa curent. et remoueant. Si vo propter debilitatem digie vtat paucitate cibi et pot⁹ et famescat exercitado se. et digia epatq: et sto¹ confortet cu sir° de absin. et alijs appropriatq: vt infra deo adiuuante dicet: cu de cachecia et yposarcha metio fiet. Si est propter cas intrinsecas: corpus euacuet et dietet sic in obtalmia.

¶ Capitulum. 40. de conglutinatione palpebrarum ad inuicem vel cum oculo.

Conglutinat interdu vna palpebra cum alia: et interdum cum oculo icarnatur. et aliquado euenit post vngule insicione seu panniculi vocati sebel vel addite carnis in lachrymali: quado intus me ibi dicte non ponuntur.

Cura ei⁹ est q p illa pte in q no est incarnata palpebra suauit radi⁹ itromittat: vt palpebra subleuet. Deide cu alio radio vel stilo vel cu pena sic dictu est de paniculo discarnet. vel cu vncino palpebra ad ex eleuet. et tunc itromissa pena sepent. et vnuz ab alio discarnet cauen° cornea et oculi pupilla: aquaqz decoctionis mara et cumi infra oculu mittedo vel peciam pani mudi li et moll i albuie oui madefacti interponedo: ne iteru post pma sepatione de nouo conglutinent: et oi die bis visitet. Post qrtum vo die si aliq ibi remanet carnositas: int⁹ aliqd de dicti collirijs in. c. de paniculo ponat: vel colliriu viride donec totum euanescat superfluum.

¶ Caplm. 41. de porro siue veruca in oculo.

Porrum siue veruca est caro pustulosa addita cu oculo tenens se cuz palpebra. Et est. 2. modis. Na qda est sine duritie et sine pustul. et vocatur veruca: et tunc fit a materia mlica. Et aliqn est pustula rubea. et tunc magis vocatur porr. et materia eius est san. vt plurimum fit prope lachrymale.

Cura istius est iscisio eius sicut dictum est supius de additione carnis i lachrymali cu de passionib⁹ tractabatur coniunctiue: vel cu cauterio remoueat: et post ponant collir dicta in fistula lachrymali.

¶ Caplm. 42. de pinguedine palpebrarum.

Saruar vel arnasac est aggregatio materie pinguis. i. sub a palpebraz supiorum grauans palpebras et ipediens ne perfecte aperiantur vel claudantur: faciens ipsas quasi mollificatas.

Signa sunt tumor palpebre expasus p ea sine dolore no exns aggregatus in vna pte palpebre: sic facit grado et ordeolu de qb⁹ infra dicet. Et est aliud signu: q si stringat palpebra iter duos digitos et subito remoueant: remanet vestigiu compressionis et eminentia in me° compressionis existit: sicut dicit Auice.

Cura Pmo attedam⁹ si pt resolui fomentatio cu decoc absin camo. fen et an et c. deide supraponat emplm de armoniaco dissoluto in aceto vel cum diaqlone icorporato cu sale ar° et radice yreos. et si p ista no detumescant palpebre: signu est q pinguedo est in ca et viscositas et no vetositas nec aqsitas: et tuc opa re sic dicet in. c. de gradine: et tota si est possi extrahat: et si aliqd fuerit residuu. illud cum puluere affrodillor vel vnguento aplor consumat. et postea cu triafarmaco vel diapalma consolidetur.

¶ Capitulum. 43. de pruritu palpebrarum.

Pruritus in palpebra venit aliqn cu obtalmia maxie qn ipsa fit ab humorib⁹ acut vel

falsis diriuat᷑ a pāniculo craneū cooꝑiente. Et
ei⁹ signa sunt sicut ĩ obtaᵃ. Aliq̄n venit ꝓpter pe
diculos latos in acie pilo꜡ palpebra꜡ cohabi-
tātes aliq̄n ē ꝓpter materiā salsam aut nitrosā
aut acutū sanguinē: aut aliū hūorē calidū. q̄ pᵒ
veniūt in modica q̄ntitate ⁊ faciūt pruritū. ad
quā fricatio sequit᷑. ad quā amplioris maᵉ attra
ctio, ad quā scabies ⁊ asꝑitas. ad quā q̄si granū
fici. ad qđ grana dura ⁊ vlcerationes cū pruritu
sempiterno: vt dicit Auic. ꝯsequunt᷑ ⁊ silach.

Curatio ꝫ de isto pruritu ⁊ scabie di-
ctū sit in .c. de silach: tñ illa q̄
cōmoᵐ afferūt non est turpe si reiterant᷑. Iccirco
si pruritus fuerit cū obtalᵃ ⁊ rubore in cōiūctina
illa prius curet᷑ put in eius caᵒ fuit demōstratū
si vo ꝓpter pediculos: curet᷑ sicut in ꝑrimo .c. di-
ctū ē. Qn̄ vo ꝓpter humorē salsum vel acutum
nitrosum vel adustū fuerit purget᷑ semel ĩ mense
vel bis cū pillꝰis dictis in .c. de silach. vel cū deco
ctione epythi ĩ sero capno cui addat᷑ pul. corticꝭ
mirab. keb. ʒ. iij. vel fiāt tales pille. ℞. sene. ʒ. i.
epithi. ʒ. iij. aloē cicotⁱ reubarbari ān. ʒ. i. anⁱ. ʒ. ß.
diagredij. ℈. ij. masti. ℈. ß. ff pill. cū succo fumiꝯre
fctā purgatiōe floet᷑ de cephaᵃ. deinde devenis q̄
sūt iuxta lacriale. deīde vētose retro collū appo-
nant᷑. ꝯiter ĩ balneū aque dulcꝭ ponant᷑: ⁊ ĩ ocul᷑
⁊ palpebris ponant᷑ illa que dicta sūt in .c. de si-
lach. Post ista valet colliᵐ rubeū lene dictū in
fine capli de vlcere ⁊ sanie ĩ cōiunctia. Et vꝫ hoc
colliᵐ ℞. cacabre. ʒ. ij. corticis malorū granato꜡
ʒ. iij. mell qđ suff. ff. linimētū ⁊ ĩ clausula oculo꜡
cū radio imittat᷑. Vꝫ etiā ſm Auic. hoc medica-
mē in pruritu ⁊ scabie ℞. sal armoⁱ. ʒ. ß. aloē. ʒ. i.
distempent᷑ cū melle ĩ mortario cupreo ⁊ admi-
nistret᷑ sicut medicamē supradictū ⁊ eo casu quo
scabies ⁊ pruritus ⁊ vlceratio cū casu esset capil
lo꜡. ⁊ sint in se magna: tūc fiat sic ℞. eris vsti. ʒ.
iiij. pipis. ʒ. i. climie. ʒ. i. ⁊ ß. myrrhe croci ān. ʒ. ß.
flor eris. ʒ. i. gūmi arab. ʒ. v. fiat medicamē post ꝑ
fectā pulverizationē ⁊ cribellationē cum aqua
pluuie liq̄dū mediocrit᷑. ⁊ āministret᷑ cū radio ĩ
clausura palpebra꜡. In quo āt pruritu post vl'ia
vꝫ fomētatio cū aq rosꝭ tepida mixta cū modico
aceto vel cū decoctiōe radicis lapacij acuti ace-
tose ⁊ malue. Ad idē ℞ vini al. ʒ. iiij. aloē cicoⁱ. ʒ
ij. post sex horas remollitiōis oculi liniant᷑. Va-
ler etiā in pñᵒ colliᵐ de solo succo memite. Vel
post dictā fomētationē fiat medicamē bernar-
di de gordo. ℞ sumach se. porꝭ lētiū excortica.
ān. ʒ. iij. ff. pul. ⁊ ꝯficiat᷑ cū oleo rosꝭ ⁊ albu. oui ⁊
palpebre inde liniant᷑. vel superimplēt᷑, ad idem
sarcocoᵃ nutrita ⁊ mixta cū succo celidᵉ. vꝫ. ⁊ fiat
sic dictū ē in pruritu ocu. ⁊ in passiōibꝰ ꝯiūctiue

Capłm. 44ᵐ. de casu pilo꜡ palpebra꜡.

Casus pilo꜡ palpebra꜡ aliq̄n
ē ꝓpter materiā acutā
c aut nitrosā ĩ palpebris ꝯtētā: q̄ mi-
scet᷑ cū nutrimēto pilo꜡ rōne cuius
illud nutrimentū sit ineptū nutritiōi pilo꜡ ⁊ eo-
rum augmētatiōi. ⁊ pili trūcant᷑ ⁊ aliq̄n cadūt ꝓ-
pter materie ꝑuationē. vt in cōualescētibꝰ. Alia
causa potest esse silach aut grossicies aut scabies
aut vlceratio palpebrarum impedientia aut crū
pentia poros ⁊ exitum pilo꜡ eorum aut apa. Et
vix est casus capillorum quin in palpebra sit ma
teria innaturalis acuta vel nitrosa: pilo꜡ nutri-
mentum corrumpens.

Curatio Si ꝭ rōne male maᵉ acute. ⁊
mordicātꝭ seu nitrose: ꝭ eua-
cuatio sicut iā dictū ē in .c. de pruritu. ⁊ superiꝰ
freq̄nter dictū est. Si vo ꝓpter defectū nutrimē
ti: eger copiosiꝰ reficiat᷑. deīde ꝭ medicᵉ cito dicē-
de. Si ꝓpter alias fuerit egritudies: vt est silach
⁊ grossicies ⁊ pruritꝰ aut rubor: curent᷑ ille: prius
teneat bonā dietā ⁊ ꝭ sic. ℞. stercoris leporini
stercoris hyrciⁱ. ān. ʒ. ij. corticis auellana꜡ adu-
sta꜡. ʒ. iij. pinguedinis vrsi vel capⁱ quod suffi. ꝭ
vnguentū quo palpebre liniant᷑. Auellana adu-
sta ⁊ incorpata cū adipe capnovl' vrsino fac na
sci pilos ⁊ eos denigrat. Aliud qđ ponit Aui.
℞. anthimo. vsti in vase vbi argentū fundit᷑ lu-
tato. pipis ni. ān. ʒ. i. plūbi adusti abluti. ʒ. iiij. spi
ceⁱ spice᷑ ān. ʒ. i. ⁊ ß. nucleo꜡ dactilo꜡ adusꝭ. ʒ. v.
axūgie vrsi vel capne. qđ suff. vt. ē. ad idē. ℞. lap
lazuli lap. armeīci. ān. ʒ. ij. ff alcohol ⁊ cū radio
palpebra꜡ ĩponat᷑. Aliud medicamē qđ fit cum
melle ℞ stercorꝭ yrundinū ⁊ muriū. ān. ʒ. ß. ossis
dactilo꜡ adusto꜡ lap. lazuli. ān. ʒ. i. spiceⁱ. ℈. i. mel
lis despumati qđ suff. fiat colliᵐ quasi vnguētū
quo palpebre liniant᷑. ⁊ si addat᷑ anthimo. ⁊ oss.
dactilo꜡ adusto꜡ ān. ℈. i. valet ad ista ⁊ ad alia
⁊ ad alopiciā ⁊ tineā. Ad casum pilo꜡ marie q̄n
est cū rubedine ⁊ cū pruritu ⁊ corrosione palpe-
bra꜡: valet hoc medicamē. Aui. Malūgranatū
fundat᷑ in ptes octo: ⁊ cum totalitate sua ĩ aceto
coquat᷑ vsq̧ ad dissolutionē deinde coletur forti
ter exprimēdo. ⁊ de isto oculi liniant᷑ ⁊ valet ad
supradicta si continuetur.

Capłm. 45. de iuersatiōe ⁊ addi-
i tione pilorum palpebrarum.

Alter dū aliq̄ pilo꜡ palpebre in
uersant᷑ vsꝰ subaꝫ oculi q̄

pungẽdo ocłm ipm faciũt lachrymare: ⁊ in eo rubedinẽ rõne fricatiõis inducũt. q̄ aliq̄n nascũtur extra aciẽ alioꝝ ṽsus interiꝰ. aliq̄n ab acie in longũ nõ ꝑtendũt sed versus oculũ reuersant. Aliq̄n multiplicant. ⁊ fiunt plures q̄ fit necessariũ a multa materia in palpebra.

Cura Si pilus palpe. ꝑ suã inuersationẽ debitã rectitudinẽ ⁊ aciẽ sicut aliĳ n̄ tenẽs oculo noceat: talis euellat. Et si iterũ eiectus nascit: iterũ euellet ⁊ locus cũ sanguine rane vel pediculi seu vespertiliõis vngat. vł locꝰ a q̄ est euulsus cũ acu ardẽte cauterizet. vł pꝰ euulsionẽ locꝰ vngat cũ ouis formicaꝝ tritis aut distemperet rubigo ferri cũ saliua ieiuna ⁊ inde liniat locꝰ. Aliꝰ modus curatiõis est q̄ cũ acu ad ordinẽ alioꝝ reuertat: mittẽdo acũ ꝑ radicẽ pili ⁊ in foramine acus ponat pilus ⁊ trahat ad originẽ alioꝝ. vel pilus duplicatꝰ ꝑus cũ acu transeat ꝑpter radicẽ pili: ⁊ in plicatura illiꝰ pili ponatur pilus palpe: ⁊ sic trahat ad ordinẽ aliorum Aliꝰ modꝰ est q̄ ℞ talr̄ q̄ adhereat aliĳs mediãte glutino facto de draga. vel sarcocolla vł mastiq̄ cũ albũie oui. Aliꝰ modus ẽ ꝑ curatiõnẽ palpe. ꝑ insciſionẽ eiꝰ ſ₃ rugas in lõgũ ſ oibꝰ mõis leuior euulsio pili est magis secura.

¶ Capłm xlvi. de vlceribus ⁊ fissuris palpebrarum.

Vlcera ⁊ fissure fiunt, in palpebris ex hũoribꝰ calis ⁊ acut. vł salsis ad eas decurrẽtibus.

Cura post vniũsalia q̄ sepe dicta sunt ꝑmo psidie ⁊ balaustie puluerizate coquant in aceto ⁊ inde vlcera liniãtur ꝑ aliq̄s dies. deinde crocus puluerizatꝰ cũ vitello oui cõmixtus apponat. nã ſm Aui. hec medicina consolidat dicta vlcera ad idẽ valet fiet de thũre factum in. c. de vlcere ⁊ sanie in ꝯiũctiua. ⁊ valent vtiq̄ alia collíria ibi dicta.

¶ Capłm. xlvĳ. de grandine palpebraꝝ.

Grando ẽ tũor eleuatꝰ i aliq̄ pte palpe. ꝑꝑ materiã induratã petrosa₃ ⁊ in lapide cõuersa₃ in pte interiori palpebre.

Cura eiꝰ ẽ vt attẽtet cũ mollificatiis dicẽdis in. c. de ordeolo si p̄t resolui ⁊ si nõ p̄t resolui ⁊ mag̃ declinet ṽsꝰ exteriꝰ. ſ. insciſio in palpe. ſ. in sup̄ficie exteriori ſ₃ plicaturas palpebre ab vno lachrymali ad aliud. ⁊ paulatĩ excoriãdo extrahat. ⁊ si necessariũ fuerit sumat statim ⁊ supraponat albũ oui. Si ṽo mag̃ declinet ṽsus interiꝰ; inuerset palpe. ⁊ scindat ſm modũ ꝑus dcm̃. ⁊ extrahat ille lapillus: q̄ extracto intus albumẽ oui freq̄nter est imponẽdum ⁊ i isto casu futura nõ ꝯuenit.

¶ Capłm. xlviĳ. de ordeolo in ocłoꝝ palpebris.

Ordeoluz est tũor: vel apã in palpe. ab vno lachrymali ad aliud ꝑtẽsum grano ordei sił. i. aliq̄liter grossuz in medio ⁊ ṽsus vtrũq̄ lachrymale subtile. Differt autẽ a grãdine. q: grãdo semꝑ ẽ dura ⁊ petrosa. ordeolũ ṽo molle ⁊ tractabile añ ꝯdurationẽ saltem.

Cura Primo ℞ flõia de cepha. ⁊ hu. peccãs purget ſm q̄ videbit. deinde ℞. resolo. ¶ Primo oppo. resoluat in oleo camo. ⁊ ex eo ocłi liniant seu palpe. Item cũ farĩa ordei ⁊ galba. ⁊ aleo de lilio ℞. emplm̃ resolutiuũ Ad idem valet adeps galline cala superlinita. ⁊ frequenter fomentet oculus cũ aqua calã decoctionis ordei ⁊ camo. Et iterũ liniat cum sang. colũbi vel perdicis vel turturis. ¶ Itẽ galba. armo. de quolibet. ʒ. iiĳ. baurach. ʒ. j. ℞. resolutiuũ sup palpebrã. Confectio oliba. quã ponit Auic. ℞. oliba. myrrhe añ. ʒ. ℞. lauda. ʒ. i. baurach cere alũis añ. ʒ. ĳ. ſeq̄ olei de lilio q̄d suff. fiat linimentũ quo palpebre liniant donec euanescat. Si ṽo induraret. fiat sicut dictũ est in grandine. Resolutiuũ p̄t bonũ fieri de gummi arabico in aceto dissoluto incorpato cum modico cere ⁊ pul. rad. yreos ⁊ baurach modicũ. ¶ Itẽ p̄t fieri de galba. oppa. serapĩo. Et si aliq̄ passio palpebraꝝ occurrerit: sub istis p̄t reponi: ⁊ cũ medicinis dictis in istis ꝑuis capłis p̄t curari: vel saltem remediari.

Clarificatio Primo sciẽdũ q̄ pili palpe. creati sunt ꝑpter q̄ttuor. ¶ Primo ꝑpter decorẽ vt in tã ꝑuo spacio sic est facies tot diuersitates ⁊ quasi miracula repiant: sicut ocłs ad videndũ: os ad loquẽdũ ⁊ mãducãdũ: nares ad odorandũ: aures ad audiẽdũ: pili barbe ad sexus discretionẽ₃ pili supciljoꝝ ⁊ palpebraꝝ ad decorẽ. Nã i multiplici rerꝝ varietate macrocosmi ⁊ microcosmi decor mirabilr̄ inuenit. ¶ Scdo fuerũt create palpebre ꝑpter defensionẽ: vt si aliq̄d nocumentũ₃ tangat pilos palpebre: ipsa sentit nocumentũ ⁊ claudit ne damnũ oculo inferat. ¶ Tertio ꝑpter tutamẽ oculoꝝ: vt ab aliq̄bus extrĩsecꝭ ipis mediãtibꝰ oculus tueat. Unde dicit Ioh̄ n̄ i lilio: q̄ pili i palpebris idẽ opant q̄d sepes circa hortũ. ¶ Quarto q: sua nigredine visu₃ ꝯfortãdo corroborãt. ¶ Scdo nõ q̄ inflatio palpebraꝝ

propter pinguedinē nō ita leuiter resoluitur: sicut si esset ab aq̄ vel vetustate: pro eo q: pinguedo cū sit grossa in sub̄a magis ꝯuent⁹ vel hu. nō ita cito pōt resolui sicut ista. nā si pinguedo ⁊ aq̄ in diuersis vasis in eq̄li pondere ponant̄ super ignē aq̄ citi⁹ pinguedīe ꝯsumet̄. ¶ Tertio q̄rit̄ quare bericuli faciūt appere res in grossiori magnitudine q̄ sint? Pro isto quodlibeto supponatur ex dictis in clarificatiōe. c. debilitatꝫ visus: q visio fit intus in cristallinoidis reꝫ simulachꝛa suscipiendo. ¶ Scđo supponat̄ ex ꝑspectiua q radij rei visibilis in cornea quodāmō disgregāt̄ ⁊ expandunt̄. in q̄ expāsiōe cristalline ⁊ iudicio i maiori q̄ntitate repn̄tant̄ q̄ p āgulū piramidis ipsi cornee delati fuerint. ¶ Tertio ꝑsupponit̄ ⁊ est rei vitas q p quādā silitudinē sicut simulachꝛū rei visibilis ꝓpter radiorū expāsionē i cornea i maiori cristalline pn̄tat̄: sicut āpli⁹ radij iā dicit p bericulū exeuntes disgregant̄ ⁊ expādunt̄ vsq ad corneā ⁊ cristallinā. et qua disgregatiōe littere ⁊ cetera visibilia sensui cōmuni in maiori pn̄tantur q̄ntitate. Proinde visuꝫ ꝯseruāt. quia species p mediū ad oculū trāseunt. ¶ Quarto sciendū q fm Ga. 4. de morbo. c. 6°. venet⁹ color. id est viridis ⁊ post ipm liuid⁹ sūt ꝯfortatiui visus. Hij eīn colores nō disgregāt visuꝫ sicut facit albus ⁊ splēdidus: qui nō coadunāt visum sicut niger. Et in hoc dubitat intellect⁹. Naꝫ videt̄ q color albus ⁊ splēdidus magis conseruent visum. q: cū eo magis simbolizant ⁊ participant: cū organum visus sit de natura aq̄: vt dicit Aristoteles in libro de sensu ⁊ sensato. Nunc vo aq̄ splendida est ⁊ clara. etiā patet de se. quia ocul⁹ clarus ⁊ lucidus ē de sui natura. Itē niger color magis videret̄ nocere q̄ splendidus: cum oē q̄d corrūpitur a suo cōtrario corrumpit̄. 2° de gn̄atiōe. Et Ga. in libello de mala cōplone diuersa. ⁊ in pma de cōplonib⁹ ca°. 2°. Sed color niger est ꝯtrarius visui. splendidus autē similis. ergo ⁊c. Cōsequentia bona ⁊ añcedēs pro maiori est probatū. ⁊ pro minori patet. 4°. de morbo. c. 6° vbi explicite ponit q splendid⁹ color est similis visui. ¶ Pro declaratione isti⁹ est sciendū q color albus seu splendidus magis est similis visui q̄ niger. q: magis participat de rōne obiecti visus. quod patet. quia obiectum visus est color. modo formale in colore ē lux: sine qua color nō videtur: cum color sit lux in vltimo corporis perspicui terminata ergo quia color splendid⁹ plus luce participat q̄ niger: sequitur q est ei similis ⁊ patet per antea dicta. Et tūc tu dices. Quare ergo nocet? Dico q visus ⁊ quilibet aliorum sensuum nihil aliud est: q̄ proportio sensibilis ad ipsum sensum. quia deficiente vno sensus nō fit vel diminute fit: ergo ille color qui mag⁹ dissipat illam proportionem ⁊ remouet: erit magis contrarius sibi. ⁊ talis est color albus ⁊ splendidus propter suam excellentiam. Nam potentia visiua cum sit quedam potentia corporalis ⁊ terminata: corruptionem patitur ab excellētia sui sensibilis. Nam excellentia sensatorum corrumpit sensum. tertio de anima. Et tunc ad argumentum dico: q q̄uis sit ei magis similis: tamē deficit ei proportio. Nam omne quod corrumpit̄ a suo contrario corrumpitur. Verū est q̄ntum ad qualitates primas. Et dico q albus color et splendidus q̄uis sint similes visui: aliquando tamen realiter ⁊ effectiue est ei contrarius.

¶ Quinto sciendum fm Galienū. 4°. de morbo capl'o. 6°. q si aliquis in tenebris longo steterit tempore: lumine adueniente minime videbit: quia visus grossus ⁊ obscurus factus est Etiam si aliquis steterit in maiori luce ⁊ locum minoris lucis subitret: minime videbit nisi post aliqualem moram. Causa huius est. quia simulachꝛa lucis intēse remanentia in organo visus locus vbi tanta lux nō est iudicatur tenebrosus quia deficit ibi proportio: cum in organo sint simulachꝛa lucis intense: ⁊ res in loco minus illuminato existentes sint debiliter illuminate: donec talia vestigia ⁊ simulachꝛa ab oculis euanescant: visio imperfecta remanebit. ¶ Sexto notandum fm Galienum. 4°. de morbo capitulo primo post medium capituli: ⁊ fm q iam declaratum est superius: q respicere res multum albas ⁊ splēdidas multum nocet visui. Ideo dicit ibi Galienus: q si splendor solis fortiter inspiciatur vno momēto: aut cecitas generabitur aut ea passio fiet in oculo que nunq̄ poterit sanari: nisi cum magna difficultate. Et causa est. quia instrumentū visus fortitudinem pati non potest. vbi supra. ¶ Septimo notandum: fm q iam tactum est superius: ⁊ fm Gerardum cremonensem: q pica comesta multuꝫ valet ad clarificandum vel etiam conseruandū visum. Vel q ipsa ponatur in vna olla terrea vel enea. ⁊ lutetur cum coopertorio: et in furno permittatur: donec sit torrida: vt puluerisari possit. Et de isto puluere bene per sindonem cribellato oculi collirientur. Et valet etiam iste puluis: vt iste autor dicit: contra chardiacam trementem. Et dyaphoreticam: ⁊ insufflatus in fistula: ⁊ ficum.

¶ Octauo nota q theodoricō anacardinū in purgādo caput ꝛ organa quinqꝫ sensuū multuꝫ vꝫ vt idē auctor testatꝰ. ¶ Nono nō q in egritudinibꝰ materialibꝰ in oculo qn natura iā fecit lippitudinē nulla repcussiua sūt oculis supponēda: cū natura p illā ptē expellere materiā cupiat: imo cū lacte mulierꝭ masculū nutrientis ꝛ aq̄ tepida vel cū decoc comomille natura iuuāda est.

¶ Capitꝫ.49. de anathomia ꝛ de passiōibꝰ aurꝭ

Auditus sicut ceteri sensus fit mediāte organo ei approprato. Pro notificatione huius est sciēdū q in lateribꝰ capitꝭ recte sub auribꝰ sunt duo ossa. vnū in quolibet latere: que vocātur mēdosa: qꝛ quodāmodo in forma ꝛ in sūba ab alijs ossibꝰ videntꝰ deuiare. Et Galie.4.de inte.c.2.ꝛ Auic.in.4.3ꝰ.c.j.vocant ista ossa petrosa. ppterea qꝛ eoꝝ duricies in pte inferiori magis videtꝰ petrosa q ossuosa respectu alioꝝ ossiū. Ista ossa nō cōtinuantꝰ cum ossibus magnis capitis cerebrū cōtinētibus: nisi per suppositionē partis ad ptē. Et quodlibet istoꝝ ossiū hꝫ cōcauitatē in se: ꝛ cū hoc duo foramina: vnū foramē in pte inferiori petrosa q̄ ptigua est ossibus capitis cerebrū cōtinētibꝰ: ꝛ aliud foramē in parte: q̄ est ab ex supra quā ptē fundatꝰ radix aurꝭ cartilaginosa: ꝛ p ons aures que ad interiꝰ ptendūtur. Ista q̄dē ossa hn̄t in se circūgiratiōes ꝛ anfractuositates ad intra ꝛ p foramē ad inferiꝰ subintrat neruus durus q̄ venit a q̄nto pari neruoꝝ: q̄ immediate a cerebro oriūtur. qui q̄dē neruꝰ expādit se p supficiē cōcauā ipiꝰ ossis petrosi. ꝛ bm Auicē.in.4.3ꝰ. supficies dicti ossis domestica est strata in illis neruis auditꝰ pueniētibus a q̄nto pari. ꝛ capit ille neruus dictū os a pte inferiori: sicut tunica a pte inferiori a sindone foderatꝰ. ꝛ iterū exeūt villi ab illo neruo p reliquū foramē. ꝛ sup dcm̄ os crescit cartilago ꝛ radix auris deinde ptenditꝰ exteriꝰ et fit auris cartilaginosa.

Queritur Primo q̄re dcm̄ os fuit creatū: Rn̄det Ga.8.de iuuamentis membroꝝ.c.2.in.4.colūꝰ. vbi dic q creator coopit istos neruos auditus cū osse duro spisso. ꝛ posuit in eo foramia tortuosa bm tortuositatē clandestinā ligni torcularꝭ ad h scꝫ vt cū isto osse ꝛ sui tortuositate ꝛ cartilaginū suppositarū cerebrum a nocumētꝭ aerꝭ frigidi ꝛ forti collisione eiꝰ defenderetꝰ. ¶ Scdo q̄ritꝰ q̄ est pncipalior ps auditꝰ: Rn̄det Gꝰ.4. de moꝰ.c.iij ꝛ transsumptiue Aui.in.4.3ꝰ.c.j. nā q̄dē qd cristallina est in oculis idē est neruus exiēs a cerebro sup os petrosuꝫ expāsum ipi auri ꝛ cetere ptes aurꝭ sunt iuuātes illū neruū sicut cetere ptes oculi sunt iuuātes cristallinā. ¶ Tertio q̄ritꝰ quare auris ad exteriꝰ est ptensa: Dicitꝰ q ad h vt vndatiōes aeris colliſi aut pcussi ei occurrāt. deinde p dicta mēbra pcedentes iudicio pn̄tetur: ꝛ fiat auditus. ¶ Quarto queritꝰ: q̄re tu dicis dictuꝫ neruū esse durū. cū Ga. 8. de inte. dicat ipm esse mollē in hec vba: nerui q̄ veniunt ad auriculas sunt nerui pfecti: sed molles: ¶ Respondeo q Gꝰ dicit cōparatiue respectu neruoꝝ q̄ veniunt ad linguā vt fiat gustus. ꝛ respectu illoꝝ q̄bus in ea lingua fit sensus ꝛ motus. Respectu tamē neruoꝝ obticoꝝ ad oculos veniētiū dicuntꝰ duri: ꝛ sic soluitur quesitū dictū. ¶ Quinto q̄ritꝰ: quare auris fuit creata cartilaginosa: non pānicularis sicut merito deberet: Dꝛ q ad hoc vt seruet formā auditui necessariā. s. vt sit semp apta ꝛ vt puet vertiginositatē circūuolutariaꝫ. Nā si pānicularis foret dictā formā obseruare nō valeret. ¶ Sexto queritꝰ quare auris nō est petrosa tota: Dicitꝰ q qꝛ frangeretꝰ. ¶ Septimo q̄ritꝰ: quare nō est cornea. i. hn̄s formā cornu: Rn̄detꝰ q propter decentiā. nā videremur habere cornua insensibilia sicut quadrupedalia. ¶ Octauo queritꝰ quare nō fuerūt posite anterius. quia ibi visus. ꝛ a pte anteriori nerui visus oriuntꝰ: Et si ibi orirētꝰ nerui auditus: esset ibi pculcatꝰ. sensuū. nō posteriꝰ: qꝛ a posteriori cellula cerebri oritꝰ nucha: ꝛ nerui ꝛ sensus ꝛ motus mediate vꝉ immediate. ¶ Nono queritꝰ si in concauitate ossis petrosi aliquid ptinetꝰ: Rn̄deo q sic. s. aer: aliter esset dare vacuū. ille quidē aer stat ibi q̄etꝰ: ꝛ q̄si cōnaturalis aꝉs cōplexionalis ipi mēbro auditus. s. neruo. ¶ Decimo q̄ritꝰ quō fiat auditꝰ: Dico q cū aliq̄s loquitꝰ vel cāpana pulsatꝰ: mouetꝰ ille aer ex pcussiōe vꝉ sono: ꝛ sic p viā inūdatōis expāditꝰ sonus mediāte aere circa oēꝫ differentiā nisi obstaculū impediret aerē q̄si circlos inundatiōis faciendo. ¶ Et qn̄ tales inundationes soni ptingūt mediāte aere instrm auditꝰ mouet aerē quietū in tympano auditꝰ siue i osse petroso exn̄tem: quo moto sonꝰ vtuti auditiue presentatꝰ. Et recte ponā tibi hāc silitudinē: sit locus cuiꝰ aq̄ sit q̄eta. ꝛ tu pijcias lapidē cū magno ictu in medio lacꝰ: tūc pmo ictu creabitꝰ vna circulaꝰ. deinde alia ꝛ iterū alia. donec iste circulatiōes cōes ad marginem laci deueniāt: nec magis nec minus sentiendū est de sono: ꝛ circulatiōibus in aere factis.

¶ Ca.50. de nocumentis auris. et primo de surditate.

i **Auribus** possunt euenire tria genera
morborum: secundum quod dicit Ga.4. de mor°.
c.5. Nam inquantum est compositum ex consimilibus
membris accidit ei mala complexio. et inquantum est mem-
brum officiale accidit ei opilatio. et potest accidere ei
solutio continuitatis que est comis morbus membris consimili-
bus et officialibus: vt iam allegatum est per Ga. Scien
dum etiam sicut dicit Aui. fen.4.3ª.c. de nocumentis
auditus quod auditui accidit sicut operationibus aliorum
sensuum. Nam aut destruitur sicut in surditate. aut di
minuitur quando non audit nisi cum magna aduertentia
et magno clamore et in debili auditu. aut corrum-
pitur et alteratur vt in tinnitu et sibilo vbi iudicat se
audire illa que realiter non sunt: et fere omnes
canunt istam cantilenam et ego cum eis.

Cause grauitatis auditus et debilitatis eius et
destructionis eius in parte sunt multe.
Primo tamen scias quod debilitas seu nocumentum audi-
tus quoddam est natiuum: aliud accidentale. aliud
nouum non transiens duos annos. aliud est antiquum
vltra preteriens. Item quoddam est ex comicatione alicuius membri
scilicet ex passione alicuius membri: vt ex passione cerebri. vel al
terius membri sibi vicini: vt est dolor dentium. aut propter
nocumentum proprium in virtute auditiua vel in instrumentis
auditus vt in neruo vel foramine vel cartilagine interiori
vel exteriori. Si propter nocumentum in virtute auditiua aut
propter nocumentum istorum: hoc fit propter malam complexionem
simplicem vel compositam: vel ex inepta dispositione et dis-
proportione spiritus auditiui: quo mediante virtus
animalis agit suam operationem: vt quia paucus vel nimis
grossus vel nimis subtilis et dissolubilis. Si ac
cidat nocumentum auditus propter neruum. hoc erit quia in eo
erit aliqua mala complexio simplex vel composita sine mate
ria vel cum materia. que quidem aliquando est colerica: ali-
quando flatica vel melancolica. Sed secundum Aui. vtplurimum fit
a complexione frigida: aut fit propter ea quia in neruo est mor-
bus officialis. scilicet opilatio propter humiditatem aut sordi
ciem aut saniem ipsum opilantem: aut propter apostema calidum
aut frigidum aut sclirosim: aut propter tumorem: aut propter excre
scentiam seu cicatricem vel vlcus et corrosionem et similia.
Si autem fiat propter causam in foramine existentem: hoc
fit duobus modis. quia aut fit a causa extrinseca vel in
trinseca. Si ab extrinseca sicut est lapillus. are-
na: terra: puluis vel nucleus et similia aurem ab extrin
seco ingredientia et foramen claudentia: vt aqua et
argentum viuum. Si propter causam intrinsecam: quia ibi est
vel fuit apostema vel aliquid ex supradictis: vt est excre-
scentia: caro addita: verruca aut vermes vel sanies
congelatus: et vtplurimum fit a superflua humorosi-
tate vel sanie vel sordicie ibi ab aliqua causa aggrega
ta. Aliquando surditas venit per viam crisis: ita quod aliquando
in fine egritudinum acutarum expellit natura ma-
teriam illam ad membra auditus. Et ista talis debili
tas auditus remanet aliquando per aliquod tempus. postea sa
natur: maxime si superueniat fluxus colericus: vt in pro-
nosticatione videbitur. Et aliquando ista materia sic ex-
pulsa a natura sic figitur in organis auditus vel ipsas
corrumpendo vel alterando vel opilando: quod nunquam
amplius surditas remouetur. Et hec est causa quare aliqui
post febres acutas et malas egritudines remanent sur-
di. quia forte illa materia per nimium calorem lapidificata
et indurata obturat loca auditus. Istum enim ascensum
materie aliquando antecedit vomitus vel fluxus sanguinis narium: vt
dicit Aui. Aliquando surditas fit a causis primitiuis.

Signa causarum. si surditas fit a causis
primitiuis vt est ictus vel percussio
vel frigus vel ventus: hec ex iudicio habentur patientis.
Si vero fuerit propter cerebrum quia cerebrum comicat
partem sue passionis ipsi auditui: hoc cognoscitur:
quia etiam alii sensus. scilicet visus odoratus et maxime gu
stus sunt aliqualiter impediti: cum a cerebro creant
nerui quibus mediantibus isti sensus fiunt. Si vero
fit a comicatione alterius membri: patet per dolorem et gra
uedinem ipsius: vt est dolor dentis etc. Si propter causam
in neruo: si ibi sit apostema calidum: adest febris continua pul-
satio dolor grandis cum oxipilatione et tremor. et
aliquando venit permixtio intellectus: et aliquando mors: nisi
cito aperiatur. Si vero apostema non est in neruo non est ne
cesse quod ibi sit febris. nisi extrinseca. vel modica: sed erit ibi
grauitas et dolor. et extensio. Si vero sit humor frigidus. tunc se
quitur grauitas et frigus in loco: saltem non sentit calo
rem. Et si humor est calidus: calor sentitur et non tanta
grauitas. Si fit a ventositate: sentitur tinnitus. Si fuerit
propter vlcus: cognoscitur per saniem exeuntem. Si est a ma-
la complexione sine materia: dolor in profundo sentitur:
et cum hoc non adest grauitas nec extensio: Si est cum materia
vel humor. si est fridus leditur a frigidis. et affligitur magis
in horis diei in quibus ille humor regnat: et cum hoc facies
est tumida. et si est calidus: leditur a calidis et iuuatur
a frigidis. et magis affligitur in horis in quibus regnat ta
lis humor. aut sit sanguis siue colera. iuxta illud. Tres lucis
primas: tres noctis tertias et vltimas. Et si fuerit debili-
tas auditus in aure a siccitate magis viget post
vigilias et ieiunium. Quando causa surditatis est in fora
mine: vt est sanies congelata: vel sanguis. cognoscitur:
quia ista ab auribus exire consueuerunt. Si est pro
pter vermes: eorum motus interius sentitur et quandoque
aliquis exit vermis. Si opilatur foramen propter causas
ab extra in aurem cadentes: hoc scitur ex patientis relatione. Ber-
nardus ponit in lilio experimentum vtrum in aure sit humi-

ditas aquosa vel saniosa: q pān9 līne9 duplicat9 calid9 calide spōgie noue supponat: ꝛ si auri applicet ꝛ sup illā ptē dormiat. ꝛ si in crastinū inuenerit pānū madefactuꝫ ꝛ maculatū est a sanie: vl' hūiditate aq̄sa: ꝛ si nō: nō ē a sanie nec hūore nec alia hūiditate siue aq̄sit. Et si fuerit ꝑpter debilitatē vtutꝭ auditiue: cogscit: q: senex ꝛ reliq̄ vtutes vt est visiua ꝛ odoratiua sunt diminute. Si surditas venit a cōicatiōe alteri9 mē venit cū interpolatiōe. ꝛ si a cā ꝑuata: est ɔtinua.

Pronosticatio in surdita p9 ypoc. 4. āpho. āpho. 28. q̄buscūq; febres egrōes hūt surditate adueniēte q̄escūt. ꝛ ecōuerso. ꝛ dic Ga. in ɔ9 q āph9 nō intelligit de surdi stabili ꝛ indissolubili: ſ poti9 de illa q̄ fit in fe. ꝛ alijs morb cū co. caput ascēdit. Cū aūt co. dñat instrīs audit9: facit surditatē: qd cū egrōne natura emiserit illā surditatē tollit: ꝛ ecōuerso. ¶ 2° q̄buscūq; in fe. aures surdescūt: san ꝑ narib9 fluēs aut vēter turbatus soluit egritudinē. 4. āpho. āph. 60. ¶ 3°. cū A. surditas seu ḡuitas audit9 natal' siue natiua nō recipit curatiōeꝫ: q: iā natā ī creatōe mēbroꝝ auditꝰ errauit. ¶ 4° surditas siue ḡuedo audit9 q̄uis veniat hoi bn̄ audiēti si min9 appciet ꝛ cura nō adhibeat: efficit ātiq ꝛ cronica: ꝛ iā tūc est ꝑpinq desꝑatiōi ꝛ ē difficil' cure. ſ illa q̄ nō ē a natura ꝛ ē paucoꝝ dieꝝ: ē curabil'. vocat āt cronica ſꝫ Bern. d gord9 postq̄ trāsijt. ij. ānos. ¶ 5° surditas pp solōnē ɔtinuitatꝭ in neruo audit9 est incurabil'. q: ꝑncipal' pticla audit9 ē lesa. ¶ 6° surditas facta ꝑpē apā sclirotīcū induratū aut ꝑpē verucā interi9 in loco abscōso: incurabil' ē. ¶ 7° surditas q̄ aliqñ crescit ꝛ aliqñ diminuit signū est q sit a vētosi vel hūiditate q̄ diminui pnt. et ꝑ ɔns remediabilis est.

Cura surditatꝭ. Pmo notādi sūt aliq̄ canō. gn̄ales ī curōe egritud aurīū. ¶ pmus Aui. i. 4. 3. oīa q̄ ī aure instillāt: sint tepida nō mltuꝫ cala nec multū fria. ¶ 2 qñ vis scōm ponere medicamē: p9 in loco lūinoso mūdificet aurꝭ a p9 medicamie vl' a sorde q̄ ibi ɔgregata ē. ꝛ h post sternutationē ꝛ clamorē ꝛ emūctioneꝫ ꝑ nares stringēdo est faciēduꝫ. Nā in talib9 motibus natura ad ex supflua mittere conat. ¶ 3 me i aurib9 mittēde sūt liq̄de: q: in suba grossa nec cōpetēter penetrāt. ꝛ cū difficult remouent. ¶ 4 q me ponāt in pua q̄nti q: si in magna ad neruū ꝛ os petrosū curreret ꝛ ipleret. ꝛ sic maior fieret ablatio. ¶ 5. iposita me iaceat pa. sup aurē sanā ꝑ vnā horā vt vt9 me descēdat ꝛ ad locū fluat lesuꝫ. ꝛ p9 vnā horā vel. ij. sup egrā iaceat vt supfluitates exteri9 fluēdo deriuēt. ¶ 6 canō est gn̄alis ad h ꝛ ad passiones ocloꝝ ꝛ ad multas alias. s. corpe exñte plectorico aurib9 nec suffumigatiōes nec iniectiōes sunt fiēde donec corp9 vlr̄ flōia vl' catartico fuerit purgatū. ¶ 7 post corpis vl'em purgationē tētāda ꝑus est cura9 cū sacculis ꝛ suffumigatiōib9 ꝛ emplis. nā iniectiōes succoꝝ ꝛ oleoꝝ pīculosiores iudicant ꝑpter meatuū obturationē. Si tn̄ ista nō valēt: iiectiōes sunt fiēde. dū tn̄ ab eis aures cū diligētia p9. vj. horas vl'. 7. mūdificent. ¶ 8 cū instrꝫ audit9 q: neru9 est mltuꝫ sensibil': opatiōes in ꝑtib9 interiorib9 st. suauit ꝛ sine dolore. ¶ 9 si surditas venerit ꝑpter cōpassionē alicui9 mē cui audit9 cōpatit: illi mē9 ꝑus succurrēduꝫ est. ¶ 10 si surditas est cū dolore ꝛ ḡuitate capitꝭ: talis dolor pri9 est remouēd9 ei9 cās matiales vl' cōplonales extirpādo. ¶ Undecim9 canō est Ga. i me g ꝑticula. 14. q a leuiorib9 remedijs icipiēda ē cura. ¶ Duodeci9 ē Gerardi cremo. sup viatico q me in aurib9 stare debēt vl' pñt ꝑ. 6. vl'. 8. hōs anq̄ remoueāt. nā due hore nō est tps sufficiēs vt me suuꝫ imp̄mat effectuꝫ: semp ꝑfecte mūdificādo. ¶ Cura surditatꝭ. Primo obsuatꝭ canonib9 gn̄alib9 ad curā tal' accedam9. Tn̄ ɔsiderāduꝫ si cā debilitatꝭ audit9 ē a mala cōpl'ne cal'a aut a mala cōplone fria. vꝫ in neruo vel loco vbi vtus auditiua est. q si fuerit calida sine ma: qd scit q: nō adest ḡuitas: ſꝫ leuitas ꝛ cal'itas tactu repit: ꝛ frigida iuuāt: ꝛ nocēt cal'a: tunc sola sufficit alteratio mittēdo in aure res virtualr̄ frigidas: tepidas tn̄ actu: ꝛ iō in h casu valet oleuꝫ ros. et viol'. ꝛ nenuf. sic q aliq̄d istoꝝ iniciat mixti vl' sepatim. ¶ Scōo vꝫ medicamē Aui. qd sequit. ℞. succi maliḡ. extracti in corticē suuꝫ reducat: modicuꝫ aceti vini addēdo ꝛ paꝝ de oleo ros. ꝛ de pul. thurꝭ. ꝛ post aliq̄lē bullitōeꝫ aliq̄ q̄ntitas iniciat. ¶ 3° vꝫ aq̄ lactuce ꝛ aq̄ vitis collecta in marcio vel in maio quādo vites scindūt. ¶ 4° ſꝫ serap. in isto casu vꝫ albumē oui cū lacte mulierꝭ filiā hñtis tepidi. Et vꝫ succ9 sēpuiue. ¶ 5° vꝫ colli al. dcm̄ in. c. de obtal: si sit distempatū cum lacte mulierꝭ. Ista marie valēt qñ dol'. est a ma cal'a. ¶ 6° vꝫ suffumigatio facta ꝑ ēbotū ꝑ decoctiōeꝫ malue bismalue lactuce portulace folioꝝ salicis. ꝛ solatri. Et si ibi sit āmixta siccitas ista multū valēt: ꝛ tūc oleuꝫ viol'. multuꝫ vꝫ. Si sit cal'itas cuꝫ ma ꝛ corpus est plectoricuꝫ: tunc flōia de cepha est fiēda. Deide purget materia cū mirab. citri. ꝛ electuario de succo ro. ꝛ paruo

diagre°. Deide revertamur ad supradicta reme^a vtēdo regimie refrigerāti. ¶ Si vo fuerit surdi tas a mala cōplōne frā sine materia: tunc valent oīa olea calīa ⁊ alia remedia calīa q̄ infra dicenť. Sed q: vt plurimū fm ꝙ dicit Auic. surditas fit a mala cōplōne fria cū materia grossa: ⁊ secūda rio a vētositate. iō de ista intētōaliter tractem⁹ intētionē ꝓseqndo antiquoꝝ. Qn̄ est a materia fria: si tu vides hoīem cū plenitudine capitis et faciei cū multis supfluitatib⁹ exeūtibus per na sum ⁊ palatū: ⁊ adest plectoria san. ⁊ hūoꝝ: inci pe a flōia cōuenientib⁹ pticularib⁹: q: flōia est q̄ multitudinē humoꝝ euacuat: vt d: in. 4. p^i. ca° 20. postea digere materiā cū ꝟ sir°. ¶ ℞. oxicł. sqlli^t. ℥. j. vel sir⁹ de sticad. ℥. j. ista simł mixta vł quodlibet p se denť cū aq̄ decoctiōis ysopi ⁊ san suci ⁊ ciceꝝ rubeoꝝ. Vel digerať cum isto sir° ⁊ erit meli⁹. ¶ ℞. saluie calamēti origa^i pule^i san suci betho^c ambro^c herbe paliꝟ herbe iudaice an̄. m. j. vtriusq; stica. mēte mellisse agrio^c an̄. m. ꝟ. marat^i carui. an̄. ℥. j. mell^i. ℥. ij. ꝟ. sir⁹. deť cū de coctione supradicta in aurora ⁊ lōge post cenaꝫ Cognita digōne ma^e purgeť semel in. ij. diebus cū yera hermetis fm descriptionem. Mebe. ⁊ deť ℥. j. ⁊ ꝟ. vel. ij. in hac enī repies efficaciā i euacua tione hūoꝝ grossoꝝ a capi^c. ⁊ valet ad passiōes ca. et fris ⁊ grossis hu. ⁊ iterū purgeť cuꝫ pillis cochijs vel cū pillis in. c. de debilitate vis^e dictis. Ego aūt freqnter expt⁹ fui pillas quas ponit Ber. i lilio. ⁊ repi valde pfectas in opatiōe: qua rū rec° ē hec. ℞. turbit bn̄ gūmosi cortiq mirab. kebl. gūosoꝝ. an̄. ℥. ij. zinzi^i an^i liqricie mūd. bdel lij pulpe coloq̄n^e an̄. ʒ. ij. ꝟ. massa cuꝫ oximelle. pōt addi sticad. citrini epythi an̄. ℥. j. deť. ℥. ij. vel ℥. ij. ⁊ ꝟ. ⁊ iteꝝ digerať m^a cū oxielle diuretico. i q̄ coquanť bethonica: ysopus: saluia ⁊ maiorana Et iterū purgeť cū istis pillis de quib⁹ dič Aui. ꝙ sunt expte qn̄ surditas venit ex opilōne facta ab hu. ⁊ vētositate. ℞. turbit bn̄ gūmosi. ℥. x. co loqntide. ℥. v. sarcocolle. ℥. j. aloes. ℥. iij. ⁊. ꝟ. cortiq mirabol^c. ℥. v. ꝟ. pille. dosis est. ℥. j. vel. j. ⁊ ꝟ. Vł purgeť fm Haly cū yeralogodion. ¶ Secunda die post purgationē ꝟ. garga^a cū yerapi^a dissolu ta in oximelle sqllitico vel diuretico cū aq̄ mixt̄. Vel ꝟ. tale garga^a. ℞. ysopi origa^i ⁊ cala^i. an̄. ℥. j. ⁊ ꝟ. radi. acori se. sinapi. an̄. ℥. iij. mellis qd̄ suff. fiat ad modū opiate. ⁊ de ista dissoluanť. ℥. ij. in aq̄ decoctiōis cauli cū cōdiso ⁊ stafiza^a ⁊ aloes mixtis. Et piret^m cōdisum stafiza^a p equales p tes mixta in parua q̄ntitate misceanť: ⁊ in nareſ isufflādo mittanť. nā istavꝫ ad duo. pmo ad mū dificationē materie humoralis male grosse ⁊ vi scose ebetantis auditus ⁊ alios sensus. Secun do valet ad expulsionē cuiuslibet rei opilātis au rem siue ab extrinsecus siue ab intrinsecus acci derit. Et ista ꝓualent si de mane ⁊ ante cenā fiāt Sinapis vsualis qui vēditur si cum vino deco ctionis saluie gargarizetur valet. Similiter am miniculū adiuuās est masticatio masť. cuꝫ mo dico ꝫꝫ^i. vel cū pauco piretro. Quādo sternuta tio ꝓuocať: credēdo Haly cōsilio nares stringan tur vētositas nāq; cōmouebiť in capite. ⁊ fortiť egrediens que in aure continetur exterius emit tet. Garnipulos nāq; manipulos Ga. surripere cupiens in voce aliena sic ait in passionario. Si surditas est sine dolore: purgeť venť cum pillu lis de coloq̄ntida ⁊ schamonea ⁊ aloe ⁊ mastice cum succo cauliū aggregatis. Deinde sacelletur cum herbis ⁊ seminibus calidis ⁊ calefactis. De inde gargarizet oximel cum stafiza^a ⁊ pipere et ysopo ⁊ origa° ⁊ puleo ⁊ nitro simul pulueriza tis ⁊ mixtis cum oximelle. ¶ Istud garga^a te ste Galieno flegma omneq; humorem a capite purgat. Et post ista oleum amigdał. amarǰ. auri bus tepide iubet instillari. aut oleum bacarum lauri cum oleo rosa. ⁊ pauco pipe mixto. Vel im mittatur oleum balsami quod multuꝫ valet fm Galienū vbi supra. Et valet succus ceparuꝫ: aut rafani: aut euforbij ⁊ affrodilloꝛum nit^m mixtū cum forti aceto tepide auribus immittatur. Et hec fuit practica Galieni. ¶ Instillationes Ha lyot surditas nō cronica euanescat. Primo se men rute vel herba ⁊ sansucus ⁊ mentastrum pi sta simul ⁊ cum vino coque. ⁊ post expressioneꝫ adde euforbium ⁊ castoreum in pauca quātita te. ⁊ tepidum auribus instilletur. Similiter aq̄ decoctionis absinthij. ¶ Aliud medicamen. ℞. baurach pulueris sinapis. an̄. ℥. ij. distempera cū aceto: ⁊ tepidū cum lichino auribus immittať. ¶ Aliud fm Haly. ℞. castorei ellebori croci. an̄ ℥. j. distempera cum aceto: ⁊ coque. Deinde auri bus instilletur. vel imponatur cum lichinio. Si militer oleum nardinum valet: quia subtiliat ⁊ dissoluit humorem grossum qui est in auribus. vel oleum muscatellinū cum pipere. ¶ Testa tur Haly hanc medicinam fore compositam a Galieno contra grauitatem auditus ⁊ surdita tem. ℞. ellebori albi ad quātitatem ossis dactili pulucrizetur ⁊ distemperetur cum melle: ⁊ auri immittetur cum lichinio. vel alique gutte inij ciantur. Verūtamen aliqui credunt: ꝙ miscere multas medicinas fit artificiale. Quod non

credo:q: dicit Arꝰ.ꝙ q̄nto plura cōponētia intrēt cōpositū tāto mag̃ incertꝰ ē effectꝰ eiꝰ.ideo cū appropatis simplicibꝰ ⁊ approbat̃ interdū p̄ualet opari.Hoc dico pp̄ hāc medicinā in q̄ Gꝰ solū ponit ellm cū melle.Aristolo^a^ mix̄ cū melle sordiciē aur̄ mūdificat ⁊ ꝯfortat auditū:sicut dic̄ Aui.in.ij.li.c.de aristo^a^.Et ibidē ponit Aui.c.de ace^o^.ꝙ euapatio aceti calidi ꝯfert difficultati auditꝰ:⁊ apit opilationē colatorij auditꝰ:et fortiter resoluit sonitū.Et si accipiat̃ ex flore er̃:illud qd̄ est al.⁊ puluerizet̃ ⁊ auri insufflet̃:delet surditatē antiquā:vt asserit Aui.in.ij.c.de flore er̃.Sit aūt rl̃a gn̄alis ꝙ in passiōibꝰ factis a grossis hu.freq̄nter purget̃.q: multitudo ⁊ grossicies impediūt ne corpꝰ in pauc̃ vicibus ab illis supfluis emūdet̃.Ista opan^o^pa.vtat̃ metrid^o^ vl̃ thiriaca mag̃ vel aurea alex^a^.Et itez localibꝰ remedijs freq̄nter vtat̃.Fel leporis cū adipe vulpis ⁊ lardo liq̄factis surditatē sanat kirandus i.ij.baurach qd̄ etiā vocat̃ vaurach cū aceto ⁊ melle mixto auri instillet̃ vz.Fel oui^m^ cū oleo d̄ oliuis vel cū oleo amig̃d.amar̃ ⁊ vino vz.Idez facit succꝰ porri aut cepe cū melle.Oleū decoctionis spolij serpētis oleū balsa^i^ oleū bacarū lauri.succꝰ dragūtee succꝰ rafani gallica^i^ succꝰ absinthij:oleū costi^m^ in q̄ sit casto^m^ ⁊ parelli p̄bullitū oleū sisa^i^ in q̄ decoquat̃ coloq̄n^a^.succꝰ rute cū melle ⁊ casto^o^.vrina capre cū felle eiꝰ ⁊ galba^o^.oleū de rafano ē exptū ⁊ oleū stafiza^e^ s̄m Auic̄.Lichi^m^ ex sinapi factū mixtū cū ficubꝰ est exptū.Fel capre cū oleo ros̄.Sicet ros̄ post purgā ⁊ euagationē p traiectoriū.℞.coloqnt^e^.ʒ.j.nit^i^.℈.j.casto.aristo^e^ro.succi absinthij an̄.ʒ.ß.costi q̄rtā ptē vniꝰ.ʒ.fell̃ vacci^i^ qd̄ suff.ß.fiet ⁊ distēpent̃ in oleo amig̃d.amar̃.⁊ tepide auri imittat̃:vz dolori ex hu.frio ⁊ vētosi^s^ ⁊ sonitui ⁊ tinitui q̄ ex grossis fumis fiūt:⁊ surditati.Itez liq̄fiat casto^m^ cū oleo anisi ⁊ succo rute ⁊ auri instillet̃.deinde ℞ aq̄ rafani post residentiā succi.ʒ.ij.fell̃ tauri vel ancipitr̃.ʒ.j.olei balsa.olei muscatellini an̄.ʒ.ß.myrrhe subtilissime pulueriзate.℈.ß.misceāt̃.et mittat in aurē vnā guttā cū tuello vel cū coto:⁊ mitte post.4.vl̃.5.horas semp aures a p̄mo medicamine mundificando ⁊ semp ipam in calore tenēdo cū coto siue lana succida.

Dieta istorū sit sic h̄ntiū egritudies materiales in capite cauēdo ab omi replōne cibi ⁊ potꝰ ⁊ ab oībꝰ vaporosis reb^o^ q̄ sic q̄n ē dicte sūt.Et habitēt i aere cal'o ⁊ sicco max^e^ q̄n ē a ma^a^ fria vl̃ vētosit^e^.Caueāt illa q̄ vētositatē gn̄ant:vt legūina ⁊ vinū nouū seu mustum ⁊ limphet vinū:⁊ vtat̃ cibarijs subtilibus leuis digōnis ⁊ boni nutrimēti:cauēdo fructꝰ ⁊ caseum ⁊ carnes grossas ⁊ panē azimuz:⁊ pisces grossos ⁊ viscosos ⁊ offas:⁊ vtat̃ rebus tostis in veru vel in craticula:⁊ sustineāt famē ⁊ sitiz:q̄n est a grossis hu.⁊ frigidis.Et si est ex debilitate virtutis vel paucitate sp̄uum:vtat̃ dieta resumptiua ⁊ finaliter dieta inclināda ad oppo^m^ surditatis dicte.Et scias ꝙ vsus cimi^i^ ⁊ anisi et maratri ⁊ carui vz in om̄i surdit^e^ de cā frig.siue comedant̃ siue saccellent̃.Usus coriandri post prandiū ⁊ cenā:vsus carui p̄buliti in aceto valz in surditate cū saccellatiōe betho^e^ ⁊ rez supradictaz siue seminū.

Clarificatio In surditate p^o^ sciē dū vt iā p̄ractū ē ꝙ surditas aliq̄n venit a natiuitate:⁊ hoc ꝓpter errorē v̄tutis formatiue mēbrorū auditus:vel propter materiā illorū.q: forte neruus vel os petrosū vl̃ cartilago iferior fuit creata sine foramibꝰ cōpetētibꝰ i q̄bꝰ stet aer cōmotꝰ vl̃ p q̄s aer subintret:nam si vuea non haberet foramē:nunq̄ visio fieret.similiter si aliquod dictorū foraminū sit clausum:nunq̄ fiet auditus:⁊ de ista surditate q̄ a p̄mordijs gn̄ationis venit:capl̃m non fit quia irremediabilis est.¶ Scd̄o nota:ꝙ aliqui sunt bene audientes ⁊ deinde post aliquas fortes egritudines vel apāta cerebri vel organi auditus facti sunt surdi:in q̄bus arguitur corruptio organi auditus vel apā sclitoticum vl̃ opilatio a materia lapidificata ⁊ indissolubili:⁊ de istis vidi multos nihil postea audiētes.¶ Ter^o^ qrit̃ q̄s sensuum mag̃ delectat̃ circa suū ob^m^.Dicendū s̄m G^m^.4.de morbo.c.vj.ꝙ in tactu p̄mo:scd̄o in gustu.Pro quo sciendū s̄m Gal̃.ibidē:ꝙ lz delitie ⁊ ꝯ̄riū eiꝰ fiāt in oībus sensibꝰ nō tn̄ equal̃r.nā in visu minꝰ fiūt q̄ in alijs sensibus:in tactu v̄o ⁊ gustu magis ceter̃.in odore v̄o ⁊ auditu mediocriter.Et iō dicebat Auic̄.2^a^.p^i^.summa.2.c.de cāis delitiarū.ꝙ tactus oibus sensibꝰ est:spissiora obiecta recipiēs.⁊ ideo magis retinet impssionē ꝯueniētē ⁊ discōuenientē.Silr̃ gustus:q: gustus nūq̄ fit sine tactu.Iō gustꝰ est quidā tactus q̄ntū ad modū sentiendi:q̄uis differāt q̄ntuz ad ob^a^ formaliter sentiēda.Dico ḡ ꝙ delitia ⁊ ꝯ̄riū eius in tactu ⁊ in gustu maiores faciūt impressiones.quia res gustabiles ⁊ tāgibiles ⁊ palpabiles cū suo obiecto obuiant sensibus.Res aūt odorabiles cum quibusdā exaltatiōibus ab ipso subiecto resolutis ad organū veniētibus odoratꝰ,audibiles v̄o cū

sono ⁊ aere cōmoto organū ei⁹ mouentē. visibil̄ aūt cū simulachris a sup̄ficie colorata vsq; ad organū multiplicat̄ mouet sensus. Ex supradictis apparet manifeste ꝙ corporeū fortius pōt mouere suū obiectū ꝙ incorporeum in eo deliciam vel eius cōtrariū maiorē vel minorē ip̄mēdo. ¶ Quarto nō est ignorandū ꝙ audit⁹ pōt pati magnū nocu^m ex aspera voce ⁊ mag̃ atq; veloci q̄ tria ī tonitruo inueniunt̄. ꝑpter hoc ex h̄ multi auditū amittūt. q: instrumentū audit⁹ ex fortitudine vocis corrūpit̄. 4°. de mor°. c. 6°. Et sequit̄ ibidē ꝙ audit⁹ delectatio efficit̄ ex leni ⁊ tarda. Nā asp̄a ⁊ velocissima ex his ɔtristant̄ vel nō delectant̄ nec fit san⁹ audit⁹. ¶ Quīto sciendū fm Ga. ibidē. ꝙ audit⁹ fatigat⁹ multū delectat̄ ex silentio. nā silentiū opat̄ ī auditu illud qđ tenebra opat̄ in visu q̄ntū ad modū recreatiōis ex fatigatiōe. ¶ Sexto sciendū ꝙ v̄tutes apprehēsiue interiores. s. sensus cōis rō ⁊ mēoria nihil ap p̄hendūt ꝑ se nisi a sensib⁹ exteriorib⁹ ⁊ suis obiectis. Propter qđ dicebat Arist. ꝙ nihil est ī intellectu: q̄n prius fuerit in sensu. in li° de sensu ⁊ sensato. Et ideo q̄ pderet visum ⁊ auditum: crederetur eē insensat⁹. Proinde dicebat Cōstātinus ī viatico sic. Auditū absurdari est pro maiori parte mentē auferri. Unde q̄dā p̄hi auditū vocauerūt portā mētis: hec ille. ¶ Septio querit̄: quare surdi a natiuitate naturaliter sunt muti? Dico ꝙ hoc ē: q: loq̄la nobis nō inest a natura s; ab arte. vnde si puer hyspan⁹ anteq̄ sciat loq; ad angliā trāsferatur: anglice loquet̄ ⁊ nō hyspanice. nūc aūt surdus nō pōt audire alios loquentes ideo artē loq̄ⁱ nō addiscet nec exercebit. et sic remanet mutus. ¶ Octauo querit̄. posito ꝙ plures ifantes ī cunabul' exn̄tes a mulierib⁹ surdis ⁊ mutis ī loco forestico ⁊ sequestrato nutrirent̄: qđ lingagiū loquerent̄? Rn̄deo ꝙ nullū nisi illud qđ ipi īter se cōficerent: postq̄ eēnt sensus ⁊ rōnis capaces. Cōstat aūt: qđ isti nullū audiunt loq;: ergo a nullo addiscūt: ⁊ sic a nullo loquent̄ lingagiū nisi qđ ipsi ex eoꝝ industria adinuenirēt. Nam vt predictū est: loquela ⁊ ydiomata nō a natura sed ab arte nobis insunt.

¶ Cap̄lm. xi. de tinnitu aurium.

Tinnitus est sonitus in instrumēto audit⁹ factus a ventositate ītercluſa ⁊ mota. Pro cuius euidētia est p̄mo sciēdū ꝙ aer cōnaturalis exn̄s in cōcauitate ossi petrosi si ab aliquo extrīseco vel intrinseco moueatur vapore: fit tinnit⁹ auriū. Et q: ꝑpe sedem virtutis auditiue talis motus efficit̄ paru⁹ tn̄ ratione ꝑpinq̄tatis magn⁹ esse iudicat̄. Et fm q̄ntitate istius vaporis ⁊ fm q̄litatē ⁊ modū procedendi ab intra ad os petrosuz fm hoc fiūt diuersi soni. nā aliq̄n videt̄ sibilus: aliq̄n ventus: aliq̄n sonus molēdini. vel sonus instrumentorum musice ⁊ aliq̄n susurratio auiū ⁊ sil'ia.

Cause tinnitus quedā sunt p̄mitiue que dā an̄cedētes q̄dā ɔiūcte. Cause p̄mitiue p̄nt eē percussio capitis maxime quando fit cū ɔquassatiōe capit̄ sine vulnere. Casus etiā ⁊ obuiatio vel nimia agitatio capitis vel motus inordinat⁹ corpis ⁊ maxie capit̄ vel frig⁹ nimius debilitās naturalē calorē cerebri vel nimia caliditas ip̄m dissoluēs: a quo debilitato ventositas ḡnatur. Cause an̄cedētes p̄nt esse ventositas in aliq̄ me° exn̄s ⁊ ab eo ad organū auditus ꝓcedens causat̄ in eo tinnit⁹. Alia cā an̄s pōt esse repletio h̄uoꝝ vaporosoꝝ in toto corpore vel in capite exn̄tium. Alia cā pōt esse sanies aut op̄lo vel debilitas caloris naturalis ip̄si⁹ cere^b: qui ex coq̄n° vel digerēdo h̄uores vel sup̄fluitates magis dissoluit ꝙ resoluit ⁊ materiā ɔuertit in vaporē ⁊ ventū. ¶ Causa ɔiuncta pōt esse triplex. Prima est ista vētositas siue vapor immediate mouēs aerē q̄tum in cōcauitate ossis petrosi. ¶ Scđa cā pōt esse nimi⁹ sensus organi audit⁹ vnde a facillima mouet̄ cā. ¶ Tertia causa pōt esse debilitas virtutis.

Signa egritudinis satis sunt manifesta. s; signa causarū p̄mitiuaꝝ iudi° pa. habent̄. puta q: ip̄e fatet̄ ꝙ fuit percussus cū pugno vel baculo vel sil'ib⁹ ī capite maxie sup os petrosum. Ego vidi hominē iuuenez qui fuit in capite percussus cū fuste lignea sine fractione. ⁊ exinde ꝑ magnū temp⁹ habuit capitis dolorē cū tinnitu auriū. Et vidi puerū cū manu frequent̄ sup aurē percussum. ⁊ exinde fact⁹ est surdus cū tinnitu. ideo caue: ne pueris dānū inferas sempiternum: ⁊ sic de alijs causis. ¶ Sig̃ causarū an̄cedentiū. Si est vētositas in sto°: scit̄ per euacuationē ⁊ ex vētositatibus ab eo exeuntibus ⁊ sil'r a m̄rice ꝑ gurgulationē in ea ⁊c̄. Si sit ex repl'one h̄uoꝝ: scit̄ q: iam appet repl'o ī toto corpe. Et si repl'o ē in corpe siue ī capite p;: q: sup̄fluitates exeūt ꝑ nares ⁊ palatū ⁊ ꝑ oculos ⁊ aures. ⁊ ē dīnu° alioꝝ sensuū: ⁊ ḡuitas ī toto corpe ⁊ ī capite sentit̄: ⁊ magis affligit̄ post repl'onez ⁊ satietatē. Et si sit ꝑpt̄ saniē scit̄: q: aliq̄ quātitas eius exteri⁹ venit. Si sit ꝑpter vermes cognoscit̄ ꝑ ḡuedinē ⁊ dolorē ī auribus: ⁊ aliq̄n

exit aliq̄s ventis. ¶ Signa causarum coniunctarum hec sunt: nam si tinnitus venit propter acumen sensus auditus scitur: quia est homo siccus macer et colericus: a tinnitus est maior: quanto magis ieiunat. Et signa replationis vel ventositatis non assunt. Si propter debilitatem virtutis naturalis ad quam sequitur debilitas in auditione: cognoscitur: quia fuit longo tempore infirmus et homo est in se debilium operationum. vel habuit multas euacuationes vel ieiunia vel labores et similia. Ventositas autem ad timpanum cognoscitur per prius dicta. nam grossa et multa ventositas continuum facit tinnitum pauca autem et subtilis paucum sub surdum et interpolatum.

Pronosticatio Fluxus ventris spontaneus etiam artificialis iuuat habentem tinnitum ex replone. ¶ Secundo tinnitus continuus si non remediatur cum bona dieta et competentibus medicis, pnosticat surditatem sic visio fillacrorum ante oculos cataractam et cecitatem hntes. ¶ Tertio tinnitus multorum annorum non recipit curationem: quia iam egritudo videtur confirmata. et quia medicinas in concauo ubi ventositas generatur: applicare non valemus nisi ab extra. ¶ Quarto tinnitus a modico tempore remediabilis est. ¶ Quinto tinnitus ex multis et frequentibus percussionibus in capite vel in timporibus irremediabilis est.

Curatio Primo notentur .12. canones dicti in .c. de surditate. nam sine illis non fieret operatio recta. Deinde considerentur cause tinnitus et ille extirpentur. Et dicit Constanti. quod si tinnitus fuerit a ventositate grossa vel a grossis hu. debz curari sicut surditas. Si igitur tinnitus venit a causis primitiuis: vt est ictus casus obuiatio ventus vel frigiditas exterior: ille cause remoueantur per suum contrarium et si concomitetur replo cum primitiuis causis: caput alleuietur cum pillulis cephalicis et catarrhalibus conuenienti secundum materiam replonis. vt in capite nec congregatio nec apa nec dolor fiat et caput confortetur. sicut dictum est in dolore capitis per ictum. Deinde in aurem iniectentur remedia infrascripta. Alie autem cause primitiue remoueantur, put decet. et si sit cum coitate stomachi vel mricis et similium cu rentur illa membra curando dictum tinnitum. ¶ Posito ergo quod dictus tinnitus sit cum replone caput purgetur cum pillulis cochijs vel cum pillulis dictis in .c. de surditate. post digonem materiei cum oximelle diuretico in quo bullierit betho. et ysopus vel cum sir. de sticha. et si san. per se vel cum alijs hu. mixtus videtur supabundare fiat. flebotomia de cephalica. post in aurem mittatur oleum amigd. amarum. vel oleum quod pbulitum est in cepe concauo vel oleum camo. vel oleum nardinum. Deinde fiat suffumigium, bulliant in aqua laurus calamentum betonica sansucci sticados camo. ysopus et origanum et fumus cum emboto seu canna in aure recipiatur. Quando autem tinnitus est cum debilitate auditus curatur sicut surditas: et initiatur in aurem acetum in quo pbuliatur absinthium. si autem sit propter acumen sensus auditus: tunc curatur cum immissione olei ros. decocti cum aceto. vel initiatur acetum in quo misceatur parum opij. ¶ Ista remedia infrascripta valent contra tinitum marie ex frigiditate vel humoribus frigidis cum ventositate. Primo succus origani cum lacte mulieris. ¶ Secundo oleum amigd. amar. vz dolori et sonitui aurium et surditati. Et dicit Auic. 3º. can. fen. 4ª. c. j. de conseruatione sanitatis aurium quod assidua tio instillationis olei amigd. amarum. omni ebdomada est mirabile, per conseruatione auditus. ¶ Tertio euaporatio aceti confert tinitui et difficultati auditus et apit oppilationes aurium fortiter: et resoluit sonitum. Aui. in ij. i. c. de aceto. ¶ 4º oleum oliue decoctum in testa colloquintide inter carbones calosvz tinitui Aui. i. ij. i. c. de cola. ¶ Quinto sumatur de castoreo quantum lens vna et dissoluatur in oleo nardino et calidum instilletur in aurem: vz ventositati et surditati ex ventositate vel frigiditate. nec est aliquid tanti iuuamenti Aui. in. ij. c. de castoreo. ¶ Sexto oleum de bacca lauri et folia eius conferunt dolori aurium frigido et auditui et tinitui aurium. Aui. ¶ 7º succus rute coctus in cortice granati aurem mundificat et remouet dolorem ex frigiditate et curat tinitum et remouet ventos eius. ¶ 8º succus foliorum garbi. i. lauri iniectus in aurem curat tinitum et susurrationem. Haly in libro regum practica. 5. c. ppo. Et dicit Haly et stat in ratione quod iste modus quando non psunt: significatum est quod tinitus aurium fit ex humore grosso concluso in opimento eius. et ideo quod conuenit pa. purgetur frequenter. ¶ Assignatio pillularum Haly in tinitu in isto casu. ℞. turbit. ʒ. ij. pulpe coloquintide ʒ. j. mirab. keb. ʒ. ß. sarcoco. ℈. ß. gummi dragagant. ʒ. j. fiant pillule dosis est ʒ. ij. Corpore autem purgato reuertamur ad supradicta. Oleum de se. rafani vz. Rasis ad almans. li. 9º. Oleum ros. in quo castoreum fuerit resolutum. idem. Item venter frequenter soluendus est cum pillulis cochijs. et nutrientia minuenda sunt et vinum dimittendum. idem in eodem. Item dicit algafagi: quod quando coloquintida coquitur in oleo: et idem oleum instillatur in aurem vz tinnitui. Et diascorides succus cepe instillatus in aure vz surditati et tinitui. Oleum de se. rafani et oleum amigdalarum amararum. In quo castoreum fuerit resolutum. 9º ad almans. Et ellebo. albus et si adest elleborus niger pulnerizetur et cribelletur et conficiatur cum melle dispumato et liniatur sup lichinium et mittatur in aurem ibidem. Confectio Ras. in antidota. quod valet ad tinnitum et grauitatem auditus prius tamen vaporetur auris cum sansucco ysopo et absinthio. deinde instilletur in ea istud collirium. ℞. pulpe coloquintide ʒ.

j.baurach.϶.j.sto:ad calae.ʒ.ß.ſſ.collia ⁊ instillet
cũ oleo amigđ.amar. Ait Arnold' ad papã cle-
mẽtẽ. ꝙ in tinnitu auriũ suff. abstinere a cena ⁊
potu serotino. ⁊ i introitu lecti sumat vnũ cocle
ar de carui ꝑbullito in aceto ⁊ exiccato: vl' in de
fectu ei' sumatur tãtũdẽ de anio vl' coriãdo ꝯdi-
to vl' ꝑparato q̇bus sumptis nihil sugbibatur:
aut valde paꝝ ⁊ limphatũ. Ad istã intẽtionẽ vʒ
vsus maratri. Itẽ ſſ. sacculi de betho stica đ. san
suo ⁊ camo. q̇ calefacti sup tegulã: sup aures ap
ponãtur. Qñ igitur audit' grauitas ⁊ tinnit' ma-
ritali ꝯsorio ꝯiungũtur post vñia baurach ⁊ casto
reũ coquãtur cũ aceto ⁊ melle de quolibet. ʒ.j. ⁊
mell' ⁊ aceti añ. ʒ.j. coquãtur ⁊ in aure ꝑ se vl' cũ
lichinio imittant. ffel bou nũ vel ouinũ cũ oleo
amigd. amara. succ' porri aut cepe cũ melle ole
um costim in q̇ castoreũ sit dissolutũ: oleũ sisa-
mi in q̇ decoq̄tur coloq̇na. succ' rute cũ melle et
castoo oleũ rafa. ⁊ oleũ đ stafisaga sunt expta cũ
castoo. ℞. gariofie se. porri. añ. ʒ. ß. musci ſſ' g̃. ʒ.
aque sansuci vel succi rute vel decoctiõis folioꝝ
buxi qđ suff. auri instillet. ℞. olei amig. amara.
olei bacarũ lauri olei costi' ⁊ sisami. succi dragũ
tee succi rafa. gallica. succi absin. succi rute. añ. ʒ.
ij. castoi. ʒ. ij. coloq̇ne baurach. añ. ʒ. j. mell' ãtosa
ti. ʒ. iiij. oĩa coquãt sil' lẽto igne. ⁊ aurib' ꝑ se vel
cũ lichĩo p' cũoeʒ imittãt. Et si huic medicam'
misceť eufor. ⁊ cẽti al. añ. ʒ. ß. cẽt optimũ.

Clarificatio Scias ꝙ valde mo-
dica q̄titas vẽtosi-
tatis suff. ad faciendũ tinitũ aum. nã cũ illa sit i
orgão aum vel ꝑpe aliq̄r: ꝑua re ipʒ organũ mo
ueť int' aut ꝑua g̃nata vẽtositas extẽdiť vsq; ad
timpanũ audit'. ⁊ mouet aerẽ ibi ꝯtentũ ⁊ q̄etũ
Et si ꝯtinuo ista vẽtositas a calore g̃neť. ꝯtinu'
erit tinit'. Et si interpolet g̃nao vẽtositatꝫ: sonus
interpolabiť. Et si est a cã cõicata semꝑ erit cum
interpolatiõe. Et si a cã ꝑuata ꝯtinuabiť magis
son' ⁊ tinit'. ¶ Scđo sciendũ: ꝙ ex modica ma
teria ꝑ rarefactionẽ factã a calore multa vento-
sitas generať. sicut pʒ in pomo cocto sub cineri
bus: qđ emittit multũ ventũ: tñ de ei' substãtia
parũ diminuiť. ¶ Tertio sciẽdũ ƀʒ Aristo. ij. de
aĩa. ꝙ diã est inter sonũ ⁊ vocẽ. ⁊ hñt se tanq̄ su
perius ⁊ infer'. nã sonus est q̄cq̄d auditu ꝑci-
piť. ƀʒ vox est sonus ab ore aĩalis ꝓlatus instrĩs
naturalibus format'. ¶ Quarto sciendum ꝙ
post vl' a cũ bono regimine in tinitu aum multũ
vʒ thiria metrim ⁊ aurea alexa ⁊ carui ꝑbullitũ in
aceto coriãdm ꝑparatũ ⁊ maratrũ. ¶ Quinto
possum dicere ꝙ ego tenui aliquos in cura: qui
a natiuitate valde modicũ audiebãt ⁊ post ꝑfe-
cte audiebãt. Et hoc fuit ꝓpť oplõnẽ in audit'
organo vl' ꝓpter nimiã supfluitatẽ in eo vl' circa
ipm ꝯtẽtaʒ q̇bus ablatis auferť ⁊ surditas: ideo
nil tẽtare nocet: nisi sit tẽtatio praua. Caue tñ a
fatua ꝓmissiõe. Et qñ dictũ fuit ꝙ surditas siue
tinit' nõ recipiũt curationẽ: veꝝ est: qñ venit ꝓ-
pter ineptã cõpõeʒ organi audit'. ¶ Sexto sci
endũ ꝙ lʒ supfluitas colica ꝑ aures expellatur ⁊
forte ꝑ viã resolõnis aliquis fumus modic'. tñ
non semꝑ tinnitũ sentimus: nisi pellicula os pe
trosum cooperiẽs que est ꝑncipalior pars in au
ditu: etiã multũ subtilis ⁊ ꝑ ꝯñs sensibilis. Et i
isto casu cõpetũt aliqua narcotica bene repressa
vt est opiũ cum castoo ⁊ croco. ¶ Septimo nõ
ꝙ organũ auditus qđ est neru' descẽdẽs a cero
a. 5. pari neruoꝝ delitatatus super os petrosum
ƀm Ga. 4. de mor. c. iij. illud inq̄ organũ habili
tatur ⁊ acuať per spiñ audibilẽ: qui ad ipm fluit
ex ceo: ⁊ in eo fit informatio audibiliũ speꝝ ap-
ꝑhensio soni: qui mediãtibus spiritib' ce' ipi ce
reo ꝑñtatur: in quo vere fit iudiciũ soni ⁊ audit'
prius tñ dicte spẽs imprimunť in aere ꝯnatura
li existente in cõcauite dicti organi tanq̄ in meo
immediato sicut species rerũ visibilium impri-
munť ꝑus in albugineo hu. tanq̄ in meo. dein-
de cristallino ⁊ ibi recte fit infirmatio rerũ visi-
biliũ. ¶ Octauo q̄riť. quid sit sonus: ⁊ videť
ꝙ sit aer auctẽ Ga. viij. de iuuamẽtis mẽbroꝝ.
vbi dicit. Sensus auricularũ. i. obiectũ sens' au
ditus: nõ est nisi vox que est aer ꝑcussus. ¶ Se
cundo videtur ꝙ sonus sit motus per Aristo. ij.
de anima. vbi dicit ꝙ son' est motus aeris. In
oppom arguiť ⁊ videť ꝑmo ꝙ non sit mot'. naʒ
vnusquisq; sensus reduciť de potẽtia ad actũ ꝑ
suum proprium obiectũ. ij. de anima ⁊ Ga'. iij.
de morbo. sed motus non est propriũ obiectum
alicuius sensus: cũ sit vnũ de quinq; sensibilib'
cõmunibus. ij. de anima. ergo sonus nõ est mo
tus: cum sit ꝓpriũ obiectum audit'. Probo etiã
ꝙ sonus nõ sit mot' aeris. q2 si sic esset: seq̄retur
ꝙ son' ⁊ mot' idẽ essent. ꝯñs est falsum. igiť ⁊c̃.
ffalsitas ꝯseq̄ntis pʒ. q2 illa q̄ nõ hñt easdẽ diffe
rentias essentiales: nõ sunt eadẽ. sed son' ⁊ mo-
tus sunt hmõi. patʒ. quia motus pro differẽtijs
essentialibus habet sursum ⁊ deorsum. Sonus
aũt graue ⁊ acutũ vt pʒ ibidẽ. Deinde ꝓbať ꝙ
sonus nõ sit aer. q2 singulũ coꝝ q̄ sunt ƀm passi
onẽ sensuũ passibiliũ qualitas diciť. Aristote. in
ꝑdicamẽtis. ⁊ Ga'. iij. de morbo. c. ij. ex quo pʒ
ꝙ sonus non sit aer cum sit qualitas. Scđo ad

idē auctoritate Boetij in li.6.pncipioꝝ:vbi dicit ꝙ son⁹ ⁊ voces sunt eoꝝ q̄ sunt in aīa passiones. Idē Arist.in.2°.de aīa. ⁊ Ga. in mult̄ loq̄ scꝫ ꝙ son⁹ ē passio audit⁹.ꝗ aer nō est passio audit⁹:cū sit suba corporea q̄ de se nulli⁹ est actiuitatis nisi p q̄litates.¶ Dico ꝙ si son⁹ nō ē mot⁹ nec aer vt pbāt rōnes in oᵐ. Et lꝫ Ga. in.8.de iuuamētis ꝗ vba dicat:sensus auricularū nō est nisi vox q̄ est aer pcussus aut collisio i aere. imo oꝫ ꝙ mot⁹ collisionis pueniat ad ceᵐ.tn̄ nō itelligit Ga.ꝙ son⁹ sit aer pcussus ⁊ collisus ex q̄litate resultāte a corpib⁹ sibi inuicē obuiātib⁹:q̄ qlitas cū dicta collisiōe aeris p totū medium vsq₃ ad terminū ad quē pōt extēdi diffundit̄ ⁊ orbiculariter ampliat̄.Et p ꝗ pꝫ rn̄sio ad pmā rōnē añ oᵐ.¶ Ad scdā rōnē añ oᵐ ad arist.q̄ dic̄ ꝙ son⁹ est mot⁹ aeris dico ꝙ illa pdicatio est cālis: q: mot⁹ ei⁹ est cā soni. Et in alio ēt loco dicit ꝙ son⁹ est frac°aeris id est q̄litas cū aeris fractiōe p mediū extēsa.⁊ sic glosat albert⁹.Ex istis etiā habet̄ ꝙ son⁹ est q̄dā q̄litas pueniēs ex obuiatione seu collisiōe.2.corpoꝝ p motū aeris ⁊ ei⁹ collisionē circūq̄ꝫ.p.rū pens.ibi ponit̄ q̄litas loco generis.⁊ alia ponunt̄ loco dr̄iarū.q: p illas nō soluꝫ differt son⁹ ab obiecto alioꝝ sensuum. imō ab oī alio ente.vn̄ dr̄ fm arist.ij.de aīa:ꝙ sonus in corpib⁹ solidis ē terminatiua ⁊ est in aere subiectiue:⁊ in pō auditiua receptiue. Et vnuꝫ corp⁹ p se nō pōt facere sonū ⁊ corpa mollia de se nō faciunt nisi sint aliq̄ artificio adaptata vt pꝫ de lana ⁊ stupa.Ex iā dcis pꝫ mod⁹ p quē fit son⁹ ⁊ ē iste fm albertū.cū eni.2.corᵃ ad inuicē sibi violēter vl̄ cū ipetu obuiāt p talē motū q̄daꝫ q̄litas ab eis resultat:q̄ son⁹ vocat̄ ⁊ ex motu taliū corpoꝝ aer circa extus mouet̄.⁊ p ipsū motū ēt educit̄ sil̄is q̄litas.⁊ sic imaginandū est de toto me°ꝙ totū mediū mouet̄.s.ps p⁹ ptē⁊ p totū mediū motū multiplicat̄ son⁹ vsq₃ ad audituꝫ. ⁊ sic p totū mediū est son⁹.⁊ ꝗ tātū quātū ex dicta pcussione vel collisione aer pōt frāgi ⁊ moueri.⁊ hoc circulariter.Vn̄ sic exēplificatuꝫ ē de aliquo lapide in aq̄ proiecto:causant̄ multi circuli circa talē iactū vnus post aliū vsq₃ ad marginem lacu:ita vī de multiplicatione soni ꝙ pmo circa corpa pcussa ⁊ sonātia mouet̄ aer:⁊ ille mot⁹ mouet aliū.⁊ ali⁹ aliū.⁊ talis q̄litas ꝯns talē motū vocat̄ son⁹.Et q: vna ⁊ eadeꝫ q̄litas siue res in numero in diuersis locis esse nō pōt ideo idē sonus ad diuersas aures attingere nō valebit:sed bn̄ ꝯsil̄is:cū bene pōt fieri ꝙ plures audiant diuersas partes vnius ꝯtīˢ soni multiplicati per totū mediū:q̄ quidē ptes sil̄es sunt nisi fm intensuꝫ ⁊ remissum.vn̄ sicut circa ignē sedentes quilibet manū suaꝫ calefacit non tamen eadē cal̄itas numero que est in manu vni⁹ est in manu alterius quāuis circūquaq₃ ppe ignē est vna q̄litas.cui⁹ vna pars calefacit manum vnius.⁊ altera manū alterius:⁊ tn̄ oēs dicunt se calefieri ad vnū ignē:sic veraciter dicendum est de sono.nā pulsata cāpana son⁹ ⁊ motus cāpane est cā originalis circa diuersa orgāna:cū auditus ꝯsimiles sonos audiūt:sicut caliditas ignis est originalis cā q̄re diuersis circa ignē sedētibus ꝯsil̄is caliditas inest. quotquot sunt orgaⁿ audit⁹ exn̄tia ifra dictas circulatiōes cōmoti aeris ⁊ son⁹ tot pn̄t audire ꝯsimiles sonos vel partes vni⁹ soni circa oēm dr̄iaꝫ positionis:nisi aliquid ipediat.¶ Nota vlterius: ꝙ sic motus in aere causatur successiue:sic sonus qui est qualitas resultans ex motu ⁊ obuiatiōe corporum sonabilium est successiuus.vnde sonus incipit ⁊ durat ⁊ desinit ad inceptionē ⁊ durationem ⁊ desinitionem ipsius mot⁹ aeris.vnde sicut aer frangitur ⁊ mouet̄ pars post parteꝫ sic sonus causatur pmo in vna parte medij.postea in alia.Exoro per legentē istam clarificationeꝫ ⁊ cōsimiles nō attēdiet̄.q: possibile est ꝙ delectetur in istis aliq̄s.Et si quis hoc vanū reputet saltē conuertatur ad cās ⁊ signa ac curationem egritudinum singularium.

¶ Capitulum.52.de dolore auris.

Instrumentū audit⁹ ē mēbrūꝫ multi sensus ideo pōt sentire doloreꝫ acutissimū ⁊ remissuꝫ fm hūorum vl̄ aliarū causaꝝ q̄litatē vel quātitatē.vn̄ sciēduꝫ ꝙ dolor auris pōt hr̄e in suo aduētu cās pmitiuas antecedētes ⁊ coniunctas.

Cause pmitiue pn̄t esse aer vel ventus nimis calidus qui per viam dissolutionis faciunt humores ad locum auditus ⁊ auriū radices īfluere ⁊ venire vel in eis malam q̄litatē calidā relinq̄re.Aut pōt esse aer vel ventus fridus:q: per viam cōpressionis dictum humorem ad aures faciūt fluere vel insilire vl̄ malam cōplexionem frigidam in eaꝫ inducendo. Et hoc maxime fit fm Auicē. ⁊ stat in ratione quādo subito fit mutatio ab istis calidis exeūtibus ab ipsis frigidis.Alia causa potest eē ingressio aq̄ calide in aures: siue illa aqua sit calā naturalr̄ siue artificialr̄:vt faciūt se balneātes i aq̄s tinnaꝝ, sil̄r īgressio in aure aq̄ vel alterius

liqris fri mltū artificialr siue naturalr. Alia cā pōt esse ictus vel casus aut obuiatio vel vulnus alia cā pōt esse aliqd ab extrīseco aures subintrans vt est vermis vel calx viua ꝛ siłia.

Cause añcedētes vel est materia replēs corp⁹ vel caput sui multitudine vł malā habens q̄litatē: ꝛ talis pōt esse sanguis vł colera vel flā vł mł'ia fluere parata ad orga^m ꝛ locum auditus ꝛ ad ptes vicinas vt in eis faciat apa aut dolorē aut malā q̄litatē īducat: ꝑpam ꝛ sanā mēbrorū auditus cōplonem trāsmutando. vel pōt esse vētositas multa ꝛ grossa in corpore vel in capite parata ad dicta loca venire ꝛ in eis facere extensionem ꝛ dolorem.

Cause cōiuncte vł sunt mala ꝯ° caľa vel fria cū materia vł sine materia vł pōt eē apa calidū vel fridū qđ causat in eo dolorē cū sua mala q̄litate vel īducēdo sepationem ptis a pte ꝛ ꝯtinuitat solonē. vel pōt esse vētositas ibidē vł ꝑpe gn̄ata actualr īducēs sepationē ꝯti⁹. ¶ Alia cā pōt eē vmis ibi gn̄atus vł vlcus ibidē factum ab humorib⁹ corrosiuis ꝛc.

Signa causaꝝ ꝑmitiuaꝝ ꝑ relationez patient vel sodaliū hñ pn̄t: vel q: ille stetit in aere multū caľo vel frido vel ꝑ niues vel frigora marie capite discoopto. vel q: ictū recepit vel cadens cū capite rei dure obuiauit. ꝛ sic de alijs. ¶ Signa causarū antecedentium sunt. q: appet hō plenus vel caput est repletū cū mult supfluitatib⁹. ꝛ aliqñ dolor pōderosus in capite ꝑsentet. ꝛ sic de alijs. ¶ Signa causaꝝ ꝯiunctaꝝ si est a mala cōplone caľa sine materia appet: q: dolor in mltū ꝑfundo sentit ꝛ nō sentit ḡuitas. nec habitudo ꝛ ꝯ°. ē tvident calide. ꝛ caliditas tactu repitur. Et si est cū materia: sentit grauitas cū dolore: ꝛ cū hoc qñ materia est calida: iuuant a fridis ꝛ ledunt a calidis ꝛ cū hoc magis affligunt in horis illi⁹ hu. ꝛ dolor est magis intēsus. ¶ Si est a mala cōplexione fria sine materia: ḡuitas in loco nō sentit ꝛ dolor est remissus ꝛ tact⁹ fridus. Et si est cum materia fria: adest fritas tactu ꝛ ḡuitas ꝛ extēsiuus dolor ꝛ iuuant a caľis purgata materia ꝛ ledunt a fris si applicentur. Si sit a mala sicca: adest leuitas ꝛ mag affligit in tpe vigiliaruꝫ ꝛ famis. Et si cā doloris auris ē apa: h̄ sentit: q: si eēt calīn adesset fe. mag̃ itollerabil dolor ꝛ cōpulsa°. Si est fridū: fe. non est ita mag̃ ꝫ ḡuitas est maior. Et si est ꝑpt̄ ventositateꝫ: adest dolor extēsiu⁹ ꝛ tinit⁹: ꝛ cū hoc nō assunt signa replonis aliqū q: ventositas ꝛ replo bñ sunt cōpassibilia. Si vermes sint cā doloris auris: sentiūtur interius moueri: vel etiā in loco pn̄t videri luminoso. vel aliquis ex eis exit foras. Si sit vlcus cognoscitur per exitum saniei.

Pronosticatio Primo Auic. docet ꝑnosticare dolorē auris ex apate caľo in ꝑfundo esse deteriorē: q: freqnt ꝑ nimietate dolor ꝛ fe. aliqñ ꝑducit egrū ad ꝑmixtionē rōnis ꝛ mortem. ¶ Scđo talis dolor auris cū apate caľo in ꝑfundo ꝛ cū fe. ꝑiculosior est in adolescētibus ꝛ iuuenib⁹ ꝙ i senib⁹: ꝛ veloci⁹ iterficit eos ꝛ qñqꝫ iterficit in. 7. diebus verba sunt Aui. in. 4ª. 3ª. c. ꝑprio. ꝛ h̄ est rōne maioris sensus. nā senes nō tātū sentiūt quātū faciūt iuuenes cū oēs actiones hēant defectiuas. sicut scribit Ga. 6. de regimine sanitatis. c. ij. ¶ Tertio in senib⁹ freqnter tale apa ꝑducitur ad saniē. ꝫ pueros ꝛ adolescentes ꝛ iuuenes frequēter iterficit añꝙ veniant ad suppurationē. ¶ Quarto i iuuenib⁹ ꝛ senib⁹ si cito facit saniē: ꝛ appet patient manifesta alleuia°. sanitas in ianuis adest. ¶ Quinto dolor auris ex cā exn̄te in cartilagᵉ nō est ita periculosus siue sit apa vel materia pungens. ¶ Sexto magn⁹ dolor arguit magnā cām. pu⁹ vo paruā denotat cām. Pronosticat Bernard⁹ de lilio ꝛ stat dictū suū in rōne: ꝙ si apa in auribus veniat ꝑ viā crīß. ꝛ veniat añ signū digestionis ꝛ die nō cretica ꝛ cuꝫ malis signis: tale apa est molestū ꝛ ꝑiculosum: ꝛ ecōuerso. Si veniat post signa digestiōis ꝛ cū bonis signis ꝛ in die cretica ꝛ cum diminutiōe fe. signt euasionem. Et cā istoruꝫ est: q: in bona crisi oꝫ precedere actionem. id est digōnem. ꝛ postea diuidere ꝛ postea expellere vt dicit inquisitor hereticoruꝫ in meª Ga. 4. ampho. ampho. 22.

Cura Cognit aūt causis ꝑ sua signa ꝛ indicationes q̄libet per suū ꝯriuꝫ ad sanitatē est reducēda. q: necesse est oē īmoderatum ab īmoderato ad moderatū ſm ꝯriuꝫ adduci: vt scribit. 3°. teg¹. cañ. ꝛ comēto. 86. Cās aūt primitiuas cōsiderando reducant ad suum tēperamentū per ꝯriū applicando remedia ifra dicēda semꝑ pre oculis habēdo canones predictos in. c. de surditate. ꝛ si ē a mala cōplone sola ꝯria alterantia suff. ꝛ si est cū materia: euēt ꝛ post intendamus ad alteratione. presupposita igitur plectoria hūorum vel dn̄o san. in ꝑmis fiat flōia de cephalica eiusdē partis. q: ꝑ illam fiet distractio materie ad iferi⁹. ꝛ si sit materia coľica credēdo consilio Haly de regali dispōne

cū mirab. citl ⁊ viol' ⁊ zuc. purgāda erit talis cū
tamarindꝭ ⁊ cassiaꝭ. elct° de succo rob. ⁊ silibus.
Localia aūt remedia in cā sanguinea ⁊ coleri/
ca p̄mo in aure īstilleť aqua portulace vel succ9
rasure cucurbite vel oleū rob. decoctionis semi/
num fridoꝝ cū modico aceto mixtuꝫ vel oleum
vnfancinū cuꝫ ꝑuo aceto simul agitatꝫ vel ꝭ. sic.
℞. succi sempuiue olei rob. añ. ʒ. iiij. aceti. ʒ. i. ⁊
ß. misceanť agitādo. ⁊ dolēti auri īstilleť. Medi
camen Maly vtile dolori auriū ex calore. ℞. suc
ci rob. alꝭ olei succi sempuiue. añ. ʒ. iiij. olei sisa/
mini aceti. añ. ʒ. i. ⁊ ß. ꝭ vt supra. Dič Maly: ꝙ lac
mulieris puellā ꝑturientis freq̄nter aurib9 īmis
sum: dum tñ auris freq̄nter mūdificeť: ⁊ iteruꝫ
in aure mulceať. remouet dolorē eius. Empl'ꝫ
in cā calida fiat a ꝑte iferiori circa aures de pul
uere triasandꝭ alꝭ de pulue. sandaloꝝ ⁊ cāfore ⁊
aqua rob. Ad idē valet succus coriandri lactuce
⁊ sempuiue simł mixtis. Et casu quo ꝓpter ista
reme.a dolor nō cassaret. tūc. ℞. opij. ʒ. i. distēpe/
reť cū oleo rob. ⁊ viol'. ⁊ auri instilleť. Nā ħ som
num ꝓuocat ⁊ dolorē tollit. ħ tñ nō est freq̄ntā/
dum q: grauitatē audit9 opať vt dicit Maly. idē
pōt fieri de succo mādrac cuꝫ oleo viol'. vel rob.
Ad idē vꝫ oleū viol'. i quo dissoluať cāfora. Aui.
dicit ꝙ limacee coquanť cū oleo amigdꝭ ⁊ auri/
bus instilleť. Et si pulsatio sentiať: dicit Rab ⁊
Aui. ꝙ oleū rob coquať cū aceto: donec acetum
sit ꝯsumptū: ⁊ tale oleū auri instilleť. Oleū rob
decoctionis vermiū terrestrū vꝫ. Oleum de se.
cucur. ⁊ oleū decoctionis folioꝝ ⁊ floꝝ salicis
mixtim vel ꝑ se valet. Aliq̄n ꝓpter magnitudinē
doloꝝ ⁊ pulsationis oꝫ apponere mollificatiua
⁊ anodina. Et iō dicit Aui. ꝙ aliq̄n oleum viol'
plus valet q̄ rob. cū sua mollificatione ⁊ in isto
casu valet butirū vaccinū antiquū. valet etiam
vapor aq̄ calide cū emboto. Et dicit Auicē. ꝙ ħ
aliq̄n excusat a narcotic̄: sed ħ faciendū non est
capite repleto exn̄te: q: forte dissolueret ⁊ causa
retur maior fluxus. In isto casu valent colliria
dicta in. c. de obtalm casa ⁊ de dolore oculoꝝ. iō
in itolerabili dolore q̄n volum9 ponere narcoti/
ca: dissoluim9 cū succo memite ⁊ lacte mulieris.
Valꝫ ēt succ9 cucur. ⁊ folioꝝ ei9. silř muscillago
psillij ⁊ cāfore omittēdū nō est: ꝙ circa aureꝫ a
parte exteriori empl'a fria ponanť ⁊ vngantur
olea frida: siue fiāt vnguēta ⁊ sint actu tepida.
Emplin rob qꝭ ꝯfert plib9 dolorib9 auris ⁊ in
plurib9 dispōnib9. ℞. floꝝ viol'. floꝝ camo. sicc̄.
añ. ʒ. i. ꝭ puluis addať radix altee cocta ⁊ trita ⁊
farina ordei de quolibet. ʒ. i. ⁊ ß. distēperenť cū

aqua ⁊ oleo sisamino vel camo. ꝙ suff. coquanť
vsq; ad spissitudinē. ⁊ ꝭ emplꝫ supra totā regio
nem dolētē auris ⁊ tīpis ⁊ faciei tepidꝭ: ⁊ postq̄
fuerit ifrigidatū ꝑmisceať adeps galline. valet
in multis casib9 ꝭm Rab. Quādo est a frida cā
dolor ⁊ cal'itas sunt remissiores vel vř caliditas
⁊ pulsatio nō sentiť. Tunc si sit ꝓpter ventū vel
frigus p̄mo torreť milliuꝫ ⁊ sal: ⁊ inde sacelleť
auris ⁊ ifra mittať aliqꝭ de oleis infrascriptis.
Si tñ ibi sit materia fria purgeť cuꝫ pil'is dicꝭ
in. c. de surditate. vel cū. ʒ. ij. yerapc Ga. ⁊ pulpe
coloq̄nc. ʒ. ß. ⁊ post aurib9 instilleť aliqꝭ vel ali/
qua de istis oleis oleū baccaꝝ laul: oleū costim:
oleū rafanim: oleum decoctionis sansuci. Et di
cit Maly: ꝙ aq̄ sansuci expressa ⁊ auri instillata
est exptum in cā fria: idē de succo eius. Oleum
rute ⁊ oleū nardim oleū balsal ⁊ oleū castol. vel
sumať piper al. ⁊ eufor.m ⁊ castom in equali pon
dere: ⁊ coquanť in oleo cū succo rute ⁊ colatum
aurib9 instilleť. Oleū de been valet. Iteꝝ suma
tur abrotam absinm ruta ⁊ maiorana ⁊ calamē.
pulegim mētastm sauina. In crastinuꝫ sumatur
bethoa ⁊ ambroa siꝫibriū anisum cimim ⁊ carui.
ista coquanť in oleo ⁊ vino odorifero vsq; ad vi
ni ꝯsumptionē ⁊ auri īstilleť. vl' fum9 cū ebuto i
aure recipiať ⁊ circa aurē vngať cū marciaton ⁊
lana succida cal'a coopiať. Si aūt est ꝓpter vēto
sitatē ꝭ. reme.a dicta in. c. de tīnitu. Q̄n dolor au/
ris est ꝓpter ap̄a calīn: qꝭ cognoscit ꝓpter ve/
hementē pulsationē ⁊ dolorē ac ruborē ⁊ tumo
rē in facie ⁊ ꝑ p̄sentiā fe. tūc ꝑticularib9 ꝯueniē/
tibus ꝭ copiosa flōia. de cephaa: ⁊ nō expectan/
do digōnē caput a suꝑfluo vel malo hu. calido
caute purgeť ꝑ hūc mom ꝭm Rab. coq̄nť. ʒ. xxx.
mirab. citl. in. ll. ij. aq̄ vsq; redeant ad. ij. tertias
ll. vni9 ⁊ colatura ꝭueť. deide. ℞. aloes. ʒ. i. sca/
mō. ℈. ß. aggregenť cuꝫ rob de citonijs. ⁊ fiant
pil'e ⁊ denť in itroitu lecti. ⁊ post. 2. horas reci/
piant dictā colaturā. deide aliq̄ fria debēt super
poni: nō tñ sint multū excellena vt nō reꝑcutiāt
sed vt alterent ⁊ mutant malā q̄litatē illi9 mate
rie. nā illud ap̄a parue quātitatis eē vř vt dicit
Rab. 9° almanß. vbi dicit: ꝑu9 enī flegmō est in
ea. ⁊ in dionib9 vocat bothor. bothor q̄ꝫ est ap̄a
ꝑuū siue furūcul9. iō nō vř tāta maa. q̄n bñ alte
rantia cōpetāt: cū dolor sit maior sua cā ⁊ ħ rō/
ne nimij sensus istīi siue loci. iō cōpetit ꝭm Ma/
ly collim al. dissolutū in lacte mulieris. ¶ Scdō
valet oleū salicis ⁊ oleū papa. ¶ Tertio oleum
rob. coctū cū aceto vsq; ad cōsumptionē acel.
in ħ fere oēs ꝯcordant. silř ꝭm oēs etiā lac sicut

erit ab vbere mulieris īmissuȝ freq̄nter ⁊ cū fre/
quēti auriū mūdificatiōe:⁊ iteꝝ īmissiōe dicti la
ctis mulieris sicut erit ab vbere.¶ Quito valꝫ
oleū viol̄.vel rosˀ.in quo coquat̄ semē iusquia/
mi.⁊ valēt illa que dicta sunt in isto.c.qn̄ dolor
auris est a calitate.Et si ꝓpter ista dolor nō di/
minuit̄:imo augeť:tūc ℞.opij.ʒ.j.olei viol̄.ʒ.iij
dissoluant̄ ⁊ auri instillent̄ vt superius dictū fu/
it.Filoniū aūt distēperatū cū lacte mulieris et
aurib⁹ instillatū dolorē auriū remouet. Succ⁹
coriand'valet. Ista fienda sunt vsq; in tertiū di
em ꝑm Rasˀ.⁊ Aui.⁊ alios. In tertia aūt ⁊ q̄rta
die intra ⁊ extra aliqua maturatia apponere de
bemus mixta cū anodinis:vt est muscillago se.
lini ⁊ fenugreci.⁊ aq̄ volubilis multū ꝯfert. Et
dic̄ Auic̄. ꝙ sisamū tritū est expertū supra si mi
sceť cū aliquo liquore vel oleo vel muscillagine
intromittat̄.ista eīm mūdificāt ⁊ mitigāt aliq̄liť
dolorē ⁊ maturāt oleū camo. quia resoluit sine
attractiōe⁊ confortat est bona medicina in lilio
⁊ ꝑ experientiā probata.Et vꝫ oleū:in quo sit a/
liqua caliditas:sicut dicit Aui.dū tamē sit dulce
nō salsum.vt est oleū oliuarū lotū ⁊ oleū ami/
gda.dulcis ita ꝙ cal'a imittant̄ cū coto allegato
in extremitate radij:⁊ iteꝝ mūdeť: ⁊ iterū mit/
tatur de dictis oleis. Ab extra aūt sˀ.emplm ad
maturandū ⁊ dolorē mitigandū.qđ iā dcm̄ est
ī isto. c.⁊ est ēpl'in Ra. Aliqn̄ etiā debet imitti
adeps galline ⁊ anetis ⁊ aliqn̄ vulpina ⁊ iste de
bent misceri cū oleo sisa':vt parti resoluēdo mi/
tiget dolorē.Et post principiū apātis vel in sta
tu qn̄ adest magna caliditas:iuuat adeps capri
nū mixtū cum melle:quia mel subtiliat superfi/
ciē apātis.s.pellem.⁊ iuuat ad disruptionē, ⁊ ca
prinū adeps maturat ⁊ anodinat. Ad eandē in
tentionē vꝫ butirū ꝑ se vel mixtū cū medulla os
siū vituli ⁊ melle. Itē mel dissolutū cum oleo ca
mo.⁊ modico stercore anseris ⁊ colatū pellicu/
lā superficiei apātis subtilia⁰ iuuat ad disruptio
nē. Item Aui.laudat medicamen factū ex adi/
pe caprino ⁊ melle ⁊ rob ⁊ ysopo humida ꝑ eq̄/
les partes. Ista inq̄ fieri debent in statu:vt apā
rumpat̄:quia post periculū qđ ante eruptioneꝫ
eminebat postq̄ apā fecit supurationē cū eru/
ptione:totū periculū euanescit. Sequitur medi
camen qđ est fortioris virtutis in eruptione et
maturatione apātis ⁊ est Auic̄. ℞.litarg'ceruse
añ.ʒ.j.gummi pini thuris farine molendini.añ.
ʒ.iij.olei oliuarum.lb.j.adipis vulpis caprini et
porci'recētis añ.quarť.j.muscillagīs se.lini q̄n/
tum suff.sˀ.empl'm.⁊ pōt addi mel ⁊ aq̄ volubil̄

⁊ vna pars sˀ liq̄da:⁊ in aure cū coto mittatur ⁊
de alia tota facies timpa ac aures emplent̄ur.
Qn̄ apā ē frigidū siue a m^a fria:qđ scit̄ ꝑ mino/
rē dolorē ⁊ ꝑuā vel nullā pulsationē ⁊ tp̄s frigi/
dū ⁊ etas senectuť:tūc dꝫ pa.purga'cū.ʒ.ij.pill̄.
cochiaꝝ:⁊ tūc nō debēt poni multū fria virtua
liter:q: materiā ingrossarēt:sed debēt poni cal'a
⁊ tunc de directo cōpetūt adipes mixti cuꝫ oleo
nardi⁰.Et ex his medicinis q̄dē cōibus ad do/
lorē ꝑcipue ad illud qđ declinat ad frig⁹ est oleū
vnfanci^m in q̄ coquunt̄ scarabei:aut vmes terre
stres q̄ reperiūtur sub vaceis:in q̄bus stat aqua
aut fel piscis cū oleo vnfancino ⁊ adeps lacerti
⁊ vulpis ⁊ fel gruis ⁊ oleū scorpionū est iuuati
uū valde ꝑm Aui. ⁊ aq̄ sansuci:q̄ coleť post resi/
dētiā:⁊ oleū vmiū terrestriū cū axūgia anat̄.Et
qn̄ adest vehemēs frigus oleū de keruā ⁊ fel tau
ri vsq; ad fellis ꝯsumptionē decoque: ⁊ tepiduꝫ
immitte.Et vꝫ vnguentū basilicō dissolutū cuꝫ
oleo nardi⁰.Et valet marciaton dissolutū in eo
dem oleo. Post rupturam vo mūdificeť sanies.
Primo memita terat̄ ⁊ bulliat cū lacte mulieri ⁊
auri instilleť. Scđo puluis sarcocolle cū melle
misceť ⁊ facto lichinio auri instilleť ⁊ curetur:si
cut vlcus ⁊ sanies auriū.Et si forte illud vlc⁹ fu
erit valde dolorosuꝫ:lichiniū distemperť cū lacte
mulieris:⁊ addita.6^a.ꝑte opij auri instilleť.Et
si propter āministrationē narcoticoꝝ remanet
grauitas auditus.casto^m distēpereť cū oleo nar
di⁰.⁊ instilleť.vel sˀ.hoc medicamē Rasˀ.qđ valꝫ
in dolore auris in fria cā ⁊ grauitati auditus: q̄
remanet post appositionē narcoticoꝝ.⁊ vꝫ surdi
tati ⁊ tinitui. ℞.eufor'casto.añ.ʒ.ij. olei sambu
ci vel loco eius nardi'.ʒ.ij. misceāt̄ ⁊ incorꝑent̄
⁊ liquidū auri imittant̄ ꝑ se vel cū lichinio. Die
ta istoꝝ sit sicut hūiū obtalmiā.

Clarificatio. Primo nō. ꝙ fere in
oi morbo in q̄ est do
lor. Primo debem⁹ intēdere ad doloris mitigati
onē.vt pꝫ de obtal^a cū dolore capit̄ ⁊ in multis
alijs.⁊ h̄ facim⁹ ꝓpter duo.p⁰ q: ꝑ ei⁹ mitigatio
nē me^m ab apāte ꝓseruabit̄.nā ois dolor exacu/
it reu^a qđ ē cā apāt̄.3⁰.teg'cañ .163.ibi. Sꝫ qm̄
diaforetica. Scđo vt v'tus custodiat̄.nā dolores
prosternūtur virtutes.ꝑmo ꝑnostiq̄ ꝯ⁰. 38. ibi.
Apāte vo molli. Pro p⁰ dicebat Ga. 6.meg' q̄
si in .vj.colū⁰ hec verba. Dico eīm vt semper in/
tēdas in mitigādo dolorē.hoc eīm obstuato mē/
brū ab apāte ⁊ tumore erit securū. qđ faciendū
est cū mutatiōe materiei ad aliū locū ⁊ infusio/
nibus ⁊ cathaplasmatiōib⁹ dolorem mitigāti/

bus: sicut est cāphora ⁊ oleū cū aliq̄bus infrigidātib⁹ sicut est aqua fri. cum tali eñ mēbroꝝ positione q̄escat: que nō generant dolorē vbi supra ¶ Scd̄o sciendū ꝙ in nimietate doloris auris nō solū fria debēt poni: sed etiā narcotica. ħ cātatur ꝑ totā bibliotecā me͛. maxie a Ga. xij. mega. in colū° penultio in hec vba. Valet etiā auribus cū nimio vexant͛ dolore colliriū in quo castoreū ⁊ opiū mittunt͛ cū sapa. Et cathapl'a si necessariū fuerit ꝶ de papauere cū corticib⁹ suis pistatis ⁊ coctis in qua cū farina ordei ⁊ fenugreci ⁊ se. lini. ⁊ sequit͛. illud eñ colli^m. s. de opio ⁊ castoreo mitigat dolorē oculoꝝ ⁊ dentiū si in aurib⁹ illius lateris imittat͛ ibidē. ¶ Tertio sciēdū ꝙ aliq̄ volūt ꝙ in apatib⁹ auriū repcussiua nō cōpetunt: ⁊ dāt cām: ne forte ma^a repellatur ad cer^m. s; tñ in materia cal'ida cāte intollerabilē dolorē videri meo ⁊ vti in expientia reperi in apatib⁹ cal'is oculoꝝ ⁊ auriū talia refrigerātia ⁊ alterātia cōpetunt sicut sief meinite. ⁊ similia mixta cum quibusdā liquorib⁹: vt iam predictū est. ⁊ hoc post flōiam ⁊ purgationē. ⁊ hec vera sentētia a Ga. in multis loq̄ approbat͛ maxime in meg^a ptic^a. i3. in colū°. 6. in hec verba. Si calidū apa nō nimij fuerit caloris nec flux⁹ nimi⁹ nec me^a sint nobilia. i. nobilē habētia actionē mollitia i initio sint vtilia. Si aūt apata sint ca^a ⁊ q̄ fluunt sint subtilia. refrigerātia ⁊ stiptica bona sunt i initio. Quare apata in inguie et asselł' audebim⁹ ab initio cū mollitis curare. oculoꝝ vo ⁊ auriū apata mime: s; opꝫ ꝙ curent͛ cū repugnatiuis. i. repcussiuis. hec ille. Et seq̄tur si ma^a apatis subtilis est ⁊ cal'a ⁊ refrigeratia ⁊ stiptica apponunt͛: sum⁹ securi: ꝙ apa in duriciē nō ɔuertet͛ ibidē: patet ergo quō stiptica in apatibus calidis auriū ⁊ oculoꝝ in prin° sūt applicāda. Ista etiā sñia ponit͛ a Ga. i3°. meg^a. colū°. 9° vbi dicit. Acetū aūt ⁊ oleū roꝭ. guttati auribus incipiēte apate distillam⁹. Constat ergo oxirodinū esse frigi^m ⁊ stipticū ⁊ repcussiuū. patet igit͛ sñia vera maxie qñ hoc sit rōne mitigationis doloris: qui totū ordinē in agibilib⁹ cōturbat vt aliqñ ad ipm magis intendamus q̄ ad morbū principalē: vt in colica ⁊ silib⁹. ¶ Quarto sciendū est: ꝙ quicq̄d diximus de dolore auriū ⁊ apate: loq̄mur de dolore ⁊ apate intrinseq̄ nō de exteriorib⁹ vt i cartilagibus: nec de apate in radice auriū exteriori qd̄ apud Ga. parotida vocat͛. in quo nō cōpetūt oleum roꝭ nec refrigeran^a sed potius ēno ⁊ resol'o. ¶ Quarto querit͛ dolor aurī cui⁹ ꝑticule est morb⁹: Dī ꝙ licꝫ subiec^e sit in pellic'a coopiente os petrosū: tñ si auditus ledit͛ dolor auris dicet͛ passio totius orgāni auditus. Si autē auditus nō ledit͛: iā organi auditus nō dicet͛ passio ꝟ solū particule: vbi sit dol'. s; nerui iā dicti: q: ꝭm ꝙ iam dictū est frequenter ꝭm Ga. p̄mo de morbo. c. vlti. morbus dr rōne actionis lese: ⁊ sanitas respectu sane actionis: nā vnusq̄sq; dicit se esse sanū: dū solitas sine impedimēto pōt exercere suas operationes. ¶ Quinto querit͛ vtrū sit morbus vel accidēs morbi. ꝙ sit morbus patet. q: est causa naturalis nocens actioni. ⁊ talis est morbus. sicut dic̄ G⁹ primo de morbo. c. ij. ⁊ p̄mo de mor°. c. 6. vt dicit: palam est ergo morbū esse appellandū illud qd̄ actioni sine mediocritate nocet. ergo apparꝫ ꝙ sit morbus. ꝙ aūt sit accñs morbi. pꝫ q: sequitur apa cal'm vel malā cōpl'onē in organo auditus: Dico ꝙ dolor auris est morbus ꝑ se. sed nō primo q: apa vel mala cōpl'o vel aliq̄d tale precedit. Potest etiā dici accñs morbi ratione morbi ipm p̄cedent͛. s. apatis vel male cōpl'onis. ⁊ vnū ⁊ idē potest dici morbus ⁊ accñs alterius morbi: vt patet in ydropisi ex mala cōpl'one fria epatis: q̄ est morbus per se: ⁊ tñ est causa ydropisis. ¶ Sexto nota ꝙ. 3. sūt q̄ faciūt apa auriū difficile ⁊ periculosū. Primū est subtilitas sube membri apati. s. nerui auditus vel partiū vicinaꝝ. Secundū est nimi⁹ sensus eiusdē me^i apati. nā posito ꝙ sit paruū apa ⁊ parua ma^a: tñ ratione nimij sensus sentit͛ esse magnū. Tertiū est propinquitas eius ad cer^m nā rōne colligātie originał' dicti nerui vel pānicali cer^m multū patitur in tātū ꝙ aliqñ fiunt demētes ⁊ frenetici. Tñ si dolor ⁊ fe. minuunt͛: signū est ꝙ iam facta est in eo sanies: ⁊ cito rūpetur ⁊ sanabit͛. Et si dolor augetur: ⁊ fit pa. insensatus ⁊ fe. non minuit͛ tunc nec remedia ꝓsunt. malum est signū nō tñ ipsū tanq̄ mortuum dimittas. nisi signa mortis totalit͛ appareāt. ¶ Septimo nota: ꝙ si apa est calidū a pn°venit fe. Et si est de ma^a fria nō fit nisi quādo materia cōuertitur in saniē iuxta illud: circa generationem sanici dolores ⁊ fe. ⁊c̄.

¶ Caplm. 53. de sanie ⁊ vlceribus aurium.

Sanies ab auribus exiēs necessario vnū de trib⁹ ostendit: aut apa in auribus nouit͛ ruptū: aut vlcerationē in eis: aut pustulas in eis factas: aut mūdificationē non factā a multis hu. mal' ibi ꝓpe cōgregat͛. De cau͛ signis ⁊ cura apatū auriū satis ē dictū. Nūc aūt dicamus ꝙ sanies est innaturalis humiditas in

apate vel vlcere aut pustula generata digesta a calore imperfecta digone. Dicit aut sanies de sanguine. q: de sanguie. i. massa sanguinea gnatur. Hu. em veniés ad mém vt ipm nutriat si in se sit acutus vel salsus vel alit ineptus nutritioi. vel si mém in se sit discrasiatu: talis assilatio seu nutritio nō fiet: s potius calor volés ipm assilare seu digerere nō pōt: z dat sibi colore albu: sicut ē color mē: s nō formā. q: color facilr datur q forma. Et p illu modu fit sanies in mēbris vlcerat vel vlcerantib. Sed in apate ante vlcerationem sanies generatur. q: hu. cōculcati z cōgregati in vno loco p modu supradictu a calore corporis ad saniem conuertunt.

Causa vlceris aut pustularu auriu sunt hu. acuti pūgentes mordicantes pelliculā vel loca interiora. aut cor hu. nimietas potēs corrūpe cutim vel carnis sufficiem. z ibi corruptionē vel alterationē inducūt. Et postq locus est vlcerat: ibi ocurrūt hu. cōtinuo ppter duo. Primo ppter dolorē q ibi aliqn est. Scdo q: loc ē iā debilitat. iō magis recipit de hu. z ouertunt ibi in saniē. Aliqn fm aliqs potest puenire sanies sine vlcere a cere. z ptib circūuicinis q: natura purgādo cer ab hūiditate superflua p oductus auriu ouertit ipam in cenulentā al's virulentā saniē. q: via ē lōga z tortuosa: z nō pōt ita cito a natura expelli. z faciēdo morā saniat talis hūiditas supflua. z talis inq virulenta sanies aliqn a natura expellit post antiquum capitis dolorem vel post ictum in capite sine vulnere. z hoc p viam mundificationis.

Signa egritudinis sunt satis manifesta. Signa apatis sūt satis dicta. Signa rupture ei sūt exit saniei p aures z alleuiatio pa. a fe. z dolore. z fluit sanies. 5. vl. 6. diebus z aliqn plus. ¶ Signa vlcerationis p se v l pustular sunt: q: nō pcesserūt signa apatis. s. dolor nimi z fe. sed pcesserit prurit auris. Signa qn venit sanies a cer p viam mūdificationis. q: venit p interpolationē aliqn i magna qntitate aliqn i pua. Et q: pcessit do. ca. grauatiu cū turbatione sensuū z diminutione auditus: z pat. sentit alleuiationē in capite cū manifesta leuitate z bona tollerantia. Ista etia spēs saniei p se curatur sine appositione me infra aurē cu dispositione supfluor hu. a capite cum catarico conueniēti z eucratica dieta.

Pronosticatio generalr de vlceribs posset h notari: s vt opus istud plixitate legētes nō attediet de hac p nūc supsēdeo. sed tn dico q multos hntes saniem auriu z p septē z octo annos habui i cura: q cū dei gra z cum medicinis infra dicendis sanati fuerunt.

Curatio In pmis regimē patiē vlcei quo sanies z pus exit ab auribus ē triplex. pmu ē dieta. secūdu in purgatione z diuersiōe ma fluere cōsuete ad locu in q sanies gnat. tertiu est i medicis ifra aures mittēdis mundificatis z desiccatis. ¶ Et de pmo fm Auic. cōpetit mioratio cibi z pot. vt mali humores minorent. scdo cōpetit āministratio bonor cibor z potuū ex quib hu. generet laudabil q freqnter dicta sūt cauēdo res acutas: vt pipatas z alliatā z res vaporosas z carnes grossas z caseum. ex quibus multitudo hu. gnatur grossoru Silr res salsas q sua suba z qlitate vlcerib nocent. s vtat gallinis pull. pdicib: mutone: piscibus laudabilib z ouis z oleribus bonis ordeato z auenato: donec hu. fint adeqti. z vio vtatur limphato. z hoc regimine gubernet vel alio cōpeteti: vt humor grossicies vel supflua subtilitas bauracitas z acuitas minuat. imo aliqn fm Auic. dat aq ordei z siliter auenatu z ordeatu z silia: ac si eet febricitās. Et vtatur exercitio tpato: z teneat ventrē laxum. Et ista valet i quocuq vlcere. ¶ Scōs regimē ē in purgatiōe ma. Caput igit purgandu ē cū appropriatis: fm q sanies ē subtilis vel grossa: z fm humoru qlitatē z qntitatē. s. cū pillis aureis vel cochijs z cū pill surditat. Et si necessaria videt f flōia. Et diuertat ma ad nasu cū sternutatione ex cōdiso pipe z silia. Et fiat garga dctā i. c. de palisi. ¶ Et hijs pmissis ad tertiu veniendu est regimē. s. ad āministrationē medicia ad vlcus valētiu. In pmis igr pmittēda ē intētio Ga. i meg. pticula. 5. qsi i. 4. colu. vbi apte dicit q vlcera siue vulnera auriu nō sūt sanāda cū medicis q valēt vlceribus corp: vel brachij. auribus vo citi cōpetit me fm siccitatē auriu. hec ille. Et sequit. auris q: est siccissima: necessario z medicia siccissima fieri dz ibid. Et laudat ibi trociscos Andronij i vlcerib z sanie auriu: quos ipe ponit in suo magno antidota i hac forma ℞. castorei myrrhe eruginis eri balaustie alumis scisi an. ʒ. iij. croci thuri masculi an. ʒ. j. vini veteris qd suf. alij addūt sulfuri viui. ʒ. 4. h oia i puluerē redacta dragmeos trociscos cū supradicto vio iformēt. z vn i oxielle tepido dissoluat z aurib instillet. z sanāt polipu nariu: si vn cū aceto liqt: z narib freqnt imittat Et cū vino dissoluti vz ad ipetiginē: z ad oia vl-

cera hũida. Et dič Ga. in dcõ loco meg¹. vtilioꝛ
medicīa oīb⁹ alijs ē illa q̄ fit de ferrugīe ferri sic.
Ferruginē ſbtilē tere ⁊ ē ſcoꝛia ei⁹. deide cū ace°
lotā cū tāta q̄ntitatͤ aceti coquēs ħʒ ꝙ cōplōnē
ſiccā eē cognoueris. poſtea ad ſpiſſitudīnē mellꝭ
ductā ab igne eleua ⁊ vtere. Sequūť alij q̄s po
nit Raſ in ſuo antid° ad vlcera auriuʒ. ℞. ſan.
dra. ſarcocolle myrrhe thurꝭ ſpūe marꝭ: baurach
boli arme¹ ſcoꝛie ferri floꝛuʒ erꝭ aloes. an̄. ʒ. iij. ꝭ.
pul̄. de q̄ ponať aliq̄ q̄ntitas in lichinio cū mel
le linito: ⁊ auri īmittať pus loto cū aq̄ ⁊ ace° tri
bus vicibus. vel fiāt trociſci cuʒ aq̄ decoctionis
agrimoͤ. Iuxta qđ notandū ſm intētionē Ha
ly in regali diſpōne. ⁊ ſm Aui. in. 4. ʒ¹. ꝙ ſanies
q̄dā eſt ꝑpinq̄ tꝑis ⁊ poſt eruptionē apaꝫ aurꝭ.
⁊ iſta leuius curať. Alia eſt antiq̄ ⁊ eſt tardiorꝭ
curatiōis. alia eſt in ꝑpaculo. ⁊ meͤ ⁊ lauatoria
huic meli⁹ applicanť ⁊ applicari pn̄t: ⁊ ꝑ ꝯn̄s ci
tius ſanať: q2 oʒ vt in oī actiōe agens ſuo paſſo
applicet. Alia eſt in abſcōſo in q̄meͤ nō bn̄ pn̄t
attigere: ⁊ per ꝯn̄s tardi⁹ curanť. Si ḡ ſit ꝑpinq̄
tꝑis poſt apatis eruptionē aut alicui⁹ puſtule
nouiť facte: iubet Haly mittere oleū roſ in q̄ pa
rū myrrhe fuerit diſſolutū ⁊ parū opij. vel ꝭ ſic
ſm ipſum. ſan. draco. ⁊ thus ⁊ myrrha ſieť meni
te ꝑtis eq̄lis puluerizeť ⁊ miſceť cuʒ melle ⁊ tēta
in ħ medicamīe īuoluta auri applicet. ¶ Aliud
ſm ipſum purgamētū ferri. i. ſcoꝛia ſubtiliť pul
uerizatū ⁊ coctū in ace° vʒ multū in noua ⁊ an
tiqua. alumē de rocha aſſuʒ ⁊ puluerizatuʒ cum
melle vʒ. Si at̄ ſint multi tꝑis ꝭ. meͤ dicte ſupi⁹.
⁊ ſeq̄tur medicīa Haly in ſanie ⁊ vlcere auriū an
tiq̄ta. ℞. mellꝭ. ʒ. x. ace¹. ʒ. 8. coq̄ ad ignē ⁊ deſpu
ma. deide adde viridē erꝭ. ʒ. ij. ⁊ cum lichinio auri
īpon̄. Et ipſe dicit ꝙ eſt ꝑbatū: ⁊ ego ꝑbaui in
pſbytero q̄ ſaniē auriū paſſus fuerat ꝑ. 8. āños
⁊ dei gr̄a curat⁹ eſt. lauari debēt auriū vlcera ſi
ue in ꝑpatulo ſint ſiue ī aſcōſo cū oximelle vl̄ cū
decoctione folioꝝ ſalic̄ agrimoͤ vl̄ folioꝝ oliue
alūie ⁊ melle. ⁊ poſtea exiccari cū coto inuoluto
in capite radij. ⁊ ſi ſentiūt dolorē: adminiſtrentur
anodia mixta cū exiccatiuis. vt eſt oleū amigđ.
dulc̄ vl̄ amarꝭ cū myrrha aloe ⁊ croco. ⁊ ſi maioꝛ
eſt doloꝛ: miſce parū opij. nā doloꝛ ocīn rectam
intentionē īpedit iterdū: in tantū ꝙ nos ad ipſuʒ
oʒ ꝯuerti: poſtpoſita ꝑncipali itentiōe: vt in co
lerico ⁊ ſilib⁹ ſepe ꝯtinuaꝫ. ⁊ in iſto caſu laudat
Aui. trociſcos andaron ex deſcriptiōe Aſcleni
dis: quoꝝ ħ eſt foꝛ^a. ℞. balauſť. ʒ. x. alūis iame
ni ſeu de pluma. ʒ. 4. calcadis id eſt vitrioli anti
qui. ʒ. iʒ. dragagāť iſꝭ. ʒ. xij. myrrhe. ʒ. 4. olibani

ʒ. 8. ariſtologie. ʒ. xij. ꝯfice cum aq̄ mellꝭ. ⁊ troci
ſcos diſtēpera cū vino ⁊ mitte in aurē. multum
abſtergūt ⁊ mūdificāt: ⁊ deſiccādo īcarnāt. ī an
tiq̄s ēt vlcerib⁹ ⁊ ꝑfundis ſm Aui. vʒ alkytrā. i.
pix liq̄da cū melle mixtū. Valet ēt fel coꝛui ⁊ fel
vulturis ⁊ fel teſtudīs mixta cū lacte mulieris.
Ad idē vʒ coꝛdumeni ⁊ myrrha cuʒ decoctione
ficuū cū lichinio īmiſſuʒ. Ad idē ſcoꝛia eris cuʒ
arſenico ⁊ melle. Ad ideʒ ſcoꝛia ferri vel rubigo
ei⁹ multotiēs frixa cū aceto. ⁊ vltio coq̄tur cum
aceto donec ꝭ ſic̄ mel. ⁊ ħ ponit Aui. alumē ad
uſtū cū tantūdē mellꝭ. Ad idē ſm Auic. ℞. floꝛꝭ
erꝭ ⁊ batituͤ ei⁹ an̄. ʒ. 4. ſucci poꝛri. ℥. j. adminiſtren
tur q̄n ſanies ē multa: vʒ īſtilla° vrīe pueri ⁊ fel
lis taurini. ⁊ ſi fuerit do. cuʒ antiq̄ ſanie: īmitte
vinū ꝯq̄ſſatū cū oleo roſ. aut cū ſucco poꝛri fa
cta reſidē^a. aut cū aq̄ decoctiōis piſciū ſalitoꝝ.
ſi fiāt ſupradicta remedia q̄n doloꝛ miſceť ⁊ ſi
ſubito ceſſet ſanies: ſig^m ē ꝙ ibi ſit cruſtra. ⁊ tūc
īmittēdo ē oleū roſ: vt illa remoueať ⁊ iteꝝ cu
rať ſanieſ. ⁊ īponāť īcarnatia cū ꝺſiccatis mixta

Clarificatio. Prio ſciēdū ꝙ ali
q̄n venit ſanies ab
aurib⁹ poſt dolorē capitꝭ vl̄ poſt ictū vel ꝯquaſſa
tionē vt iā dictū eſt. ⁊ tūc venit ꝑ viā mūdifica
tionis cū alleuiaͤ ⁊ bona tollerantia: nō cū apate
nec cū vlcere. ⁊ tūc in tali caſu medicͤ mltū foꝛ
tes neceſſarie nō ſunt ſed ſolū ſufficit ꝙ aurꝭ te
neať mūda cū aliquo lauatoꝛio de ſupradictis.
¶ Queriť ſcđo ſanies auriū q̄s moꝛb⁹ eſt? Di
co ꝙ ſanies au^m nō eſt moꝛb⁹. q2 moꝛb⁹ ē q̄litas
ex naturā. ʒ° de moꝛbo. c. j. Sanies vo nō eſt q̄
litas. imo ſuba. ḡ ⁊c̄. Sed bn̄ dico ꝙ ſanies ē ſi
gnū moꝛbi. ſ. vlcerꝭ vt pſm. qđ eſt moꝛb⁹ officiaľ.
q2 mala figura ⁊ ꝯcauitas cū deꝑditione ſubē.
Et ſanies ēt oſtēdit moꝛbū officialē. q2 ꝯcaui
tas auris īpleť re innaturali. ſ. ſanie impediente
actionē nature. iō vt plurimū tales ſunt ſoꝛda
ces. q2 oꝛganū audit⁹ rōne talis replōnis ſaniei
ſuum obiectū recipe nō valet. q2 obturatuʒ eſt.
¶ Nota ter° ꝙ nō ē mirū ſi hūiditates ſupflue
exn̄tes circa vias audit⁹ recipiāt coloꝛeʒ ſaniei.
Nā hūiditates ſupflue circa naſuʒ ⁊ ī vijs odo
rat⁹ ⁊ in ꝯcauitate pectoꝝ exn̄tes ī vna nocte re
cipiūt colorē ſaniei: vt pʒ in catarri declinatiōe ⁊
in tuſſi ex eo ꝑuenīēte. ¶ Nō. 4. ꝙ lʒ ſaniei gn̄a
tio poſſit fieri a cāis an̄tibus: vt eſt mala cōplo
⁊ moꝛdicatio hūoꝝ vel eoꝝ mala q̄litas. vel ēt
poſſit fieri a cāis ꝯiunctis: vt eſt mala cōplō in
troducta in loco vlcerationis a tali malo hūoꝛe
tn̄ cāe ꝑmitiue cū aduētu: ꝑmo q̄uis ſufficiem

vel pelliculā corrūpant: nō pn̄t saniē ınce gn̄are imo pus faciūt sonē ɔtinui. vel cōquassatiōez vel aliqđ tale: anteꝙ faciāt saniē. ¶ Multo sciēdū ꝙ in apātib⁹ qn̄ videm⁹ signa maturatiōis ⁊ sanici debem⁹ statim apire ne forte mēm corrūpat ab ca. Et h̄ est qđ dicebat Haly. 3° teg¹ ɔ° 162. ibi. Euacuatio vo. vbi diē h̄ vba. ꝙ si estimauerit medic⁹ ꝙ remāserit sanies. putrefiet mēm velocit: pperet ğ cū pforatiōe: anteꝙ accedat sup mēm nocumētū aliqđ maius. hec ille. Nā sanies cū in mēbro vlcerato amplius remanet: ipm magis corrumpit.

¶ Capl'm. 54. de fluxu sanguinis auriū.

f Luxus san. ab aurib⁹ pōt puenire a cāis pmitiuis: vt est casus rect⁹. ɔq̄ssatio in capite ⁊ silia. ppter qđ san. cogit exire tramite a natura incōsueto ⁊ nō directo. ⁊ h̄ pter nimia violētia fit. ⁊ aliqn̄ a cāis an̄cedētib⁹: vt est repl'o san. ppter quā vene rumpūt ⁊ scindūtur maxime si san. fit multus ⁊ subtilis. Cā aūt ɔiūcta est apertio venaꝝ circa meatum auriū. ⁊ aliqn̄ venit p viā crisis.

Signa Si a cāis pueniat pmitiuis cognoscit ex relatu ifirmi: vt q: cecidit de arbore vel solario vel de equo currendo hastiludēdo: ⁊ sic de alijs. Si a cāis pueniat an̄cedentibus: cognoscit p rubore ⁊ repl'onē faciei ⁊ corpis hītudinis. Et si venit p viā crisis: scitur ex eo: q: iste pa. habuit fe. vel dolorē capitis: vel vtrūq; ⁊ venit cū alleuiatiōe pa. Positis aūt cāis cōiunctis: ponit effectus.

Pronosticatio Ois flux⁹ san. immoderatus malus: q: natura pdit suū thesaurū. icirco ois fluxus san. supfluus est restringēd⁹: si natura cognoscitur deficere.

Curatio Si est a cāis pmitis: p° fiat flōia de ceph a pte oppo. ex q̄ flōia sequūtur duo iuuamēta. Primū est distractio ma ad oppom. Scđm est securitas ab apāte ⁊ dolore. ⁊ si ibi fuerit dolor: ponant anodina ɔfortatiua ⁊ resolutiua: vt oleū como. circūquaq; ⁊ oleū absinthij ⁊ absinm ⁊ succ⁹ eius. Et ponit Gordo⁹ empl'm de pane cal'o in succo absinthij ⁊ vino albo remollito. Quātū aūt ad rstrictōez mgr cam aui. pōit tres ordies medicināṙū. s. ordinē stipticādū ⁊ ordinē ifrigidādū ⁊ ordinē cauterizām. q̄si dicam⁹ ꝙ san. ex aurib⁹ pōt ɔstringi stipticādo. vl' infriando vl' cauterizādo p° vt stipticā° ɔcordat Haly Serap. ⁊ Aui. ꝙ coquant galle in aq̄ ⁊ aceto ⁊ aurib⁹ instillet. Liciū stipticat ⁊ ɔfortat ⁊ strigit. Siet memite vz. decoctio masti. in vi° ⁊ acc° iiecto vz. Malagnata cū toto decoquāt in ace°. ⁊ expmāt: ⁊ auri imiciat. Coagl'z lepor̄ in ace°. In h̄ ɔcordāt haly ⁊ Aui. ℞. acassie ypoqstiđ. an̄. ʒ. ij. incorpent cum vi° antiq ⁊ ace°: ⁊ instillet. ⁊ si times: ꝙ coaguletur san. tūc accipe succū porri ⁊ pmisce cū aceto ⁊ aurib⁹ imitte vt nō exiccet sang. ⁊ corrumpat instr̄m audit⁹. Verba sunt Jo. serap. in li° heb. In frigidātia vo sunt succ⁹ vge pastoris ⁊ burse pastor̄ arnoglos lāceola. in qb⁹ frītas cū stipticit repit: ⁊ sp̄uiua succi istoꝝ vel aliq̄ꝝ misceāt i vi° ⁊ imittant. Silr siet memite ⁊ opij. Cauterizātia vo ponāt in. c. de fluxu san. nariū. Tn̄ diē Aui. ꝙ succ⁹ bederēgi qđ ē ozimū fluuiale vl' balsamita vz. Silr succ⁹ porri cū ace° vz. ⁊ coagulūz leporis in ace°. Mes expta fm Aui. accipe duos renes thauri vel bouis in defectu cū aliq̄nta pinguedine q̄ sup eos stat. saliāt ⁊ postea assentur media assatiōe. deinde expmant. ⁊ de liq̄re q̄ exit aurib⁹ imittat. De clarificatiōe aūt cū dei adiutorio in. c. de fluxu san. nariū fiet aliq̄ mētio.

¶ Ca. 55. de opil'one aur̄ a cā extrīseca vl' intris.

i Iterdū aures opilant ⁊ impediūt: aliqn̄ a causis intrinsecq: aliqn̄ ab extrīsecq. Cāe itrisece pn̄t eē hu. viscosus interi⁹ cōgelat⁹ vel v̄mis int⁹ gn̄atus. vel sordicies nō expulsa. vl' san. infra ɔgelat⁹. vl' sanies vl' pānicul⁹ sup foramē auris. vel pōt eē caro addita: vl' verucata: vel pōt esse compssio ossis petrosi qđ a pnci° sic fuit creatū: vel cū foramibus nō ɔuenientibus. Cāe aūt extrinsece opil'onē auris faciētes sunt capilli vel nucleus cerasi. vel simile arena pul. aq̄ v̄mis ⁊ pulices musce: q̄ aliqn̄ infra aurē ingrediūtur ⁊ ipam opilāt. Et de istis cāis ⁊ signis ⁊ pnosticatiōe iā aliqđ dcm̄ est in. c. de surditate q̄ ab eis cāis pōt puenire.

Curatio Si est pp cās intrīsecas vt̄ ē veruca vl' caro addita aut pānicul⁹ ⁊c. si sunt in pfūdo vbi vis⁹ nō attigit nō vident curabiles: cū medic⁹ sit artifex sensualis ⁊ opus manuale exercere non valet nisi videat qđ operādū est: q̄uis Aui. dicat ꝙ ingeniū inueniē cū instr̄o secāre ipm pāniculū vel carnem ⁊c. Sed si est in loco manifesto: talis caro pāniculus vl' neru⁹ vl' veruca talia inscidāt cū istr̄is ɔueniētib⁹ vl' liget veruca l' caro addita cū filo đ serico si possi ē ⁊ ɔtinue strigat donec euellat. vl' ista capie° cū vncio sbeili cū spumamie puo cera⁹

vel dentato radicit⁹ abscidat̃: vel saltẽ cũ cautio actuali vel potẽtiali auferant̃. Et postq̃ incisa fuerint supapponat̃ cũ tẽta colcotar aut vitriolum vt nõ fluat san. ⁊ residuũ ɔsumat̃. idẽ põt fieri de vnguẽto viridi vl' de puluere affrodillorũ cũ tẽta missis. Et si velis ista curare cũ cauterio põli: laua dictas excrescẽtias cũ aq̃ cal'a: in qua dissolutũ sit nitrũ: ⁊ p⁹ supsperge arcenicũ rubeum ⁊ es vstũ puluerizata ⁊ mixta cũ aceto: donec illa sint mortificata ⁊ adusta: postea curetur vlcus. Itẽ dicit Auic. q̃ si q̃s habeat vel sentiat aurẽ opilatã ɔfert distillatio olei laurini aut fell' tauri cũ succo fide ⁊ succo de se. canapis ⁊ succo coloq̃n^e yue vel oleo ei⁹. Et dicit q̃ succo coloq̃n^e inest ꝓprietas iuuãdi ad opilationẽ aur̃ hoc tñ nõ intelligit si est opplo ꝓpter verucã vl' carnẽ additã ⁊c. Si ista opplo est ꝓpter os male creatũ: nõ recipit curationẽ nisi diuinã.

Sordities Opplo aũt ꝓpt̃ sordiciẽ ɔglobatã mollificet̃ p̃mo cũ oleo amigd. amar̃ vel cũ aqua mell'tepida ⁊ in crastinũ cũ instro extrahat̃ in exitu a balneo. vel postq̃ dictũ oleũ steterit in aurẽ per noctes. 2. q̃libet nocte mutãdo: in crastinũ de mane tegula cal'a irrorata cũ vino auri cal'a pãno medi^e applicet̃. ⁊ sic fluet sanies ꝑ talẽ calorẽ liq̃factã iacẽdo sup dictã aurẽ. Ad idẽ vȝ lichiniũ factũ de ficub⁹ al. cũ bauraco ⁊ cordũe¹. Vȝ etiã fel capnũ cũ oleo. Succ⁹ prasij vel aq̃ eius baurac cũ aceto ⁊ oleo ro. baurac ⁊ arcenicũ cuȝ eq̃li põdere cũ melle mixtis ⁊ addito ace^o in aurẽ instillet̃. Oleũ de scorpiõibus est exptuȝ fm Aui. q: ipm ɔtinuatũ soluit surditatẽ ⁊ sanat. Et si q̃s cõquerat̃ de opplone aur̃ ⁊ cũ h̃ sentit q̃si vẽtũ: tũc ɔfert lichiniũ factũ de nastur^o bauraco ⁊ stet in aurib⁹. 3. dieb⁹ ⁊ noctib⁹. deĩde extrhãt: ⁊ exiet sordities plurima: sic dicit Auicen. ⁊ iterũ trocisci de ell'o sunt fortiores reb⁹ supradictis mũdificãt em̃ neruũ: h̃ est re^o. ℞. elli al. aurei. ij. nit¹. aur̃. vj. croci aur̃. iiij. f̃. pul'. ⁊ distẽpere tur cũ aceto. ⁊ f̃. trocisci ⁊ cũ aceto dissoluti auri istillet̃. sũt em̃ mirabiles valde ĩ casu. ¶ Vermes interi⁹ generati: occidũtur cũ succo absint¹ vel succo ꝑsicarie vel foliorꝫ ꝑsici vel succo cucu. agrest̃ vl' cũ trociscq̃ vel cũ baurach ⁊ aloe distẽperat̃ cũ succo centauree cũ aceto ⁊ cũ infra dicẽdis. ¶ Vermes aurẽ intrãtes faciũt motũ ⁊ ɔturbationẽ ⁊ quãdã ãxietatẽ ⁊ aliq̃ñ dolorez ⁊ hoc ꝫ q̃ntitatẽ aĩalis aurẽ intrãtis ⁊ q̃litatez mot⁹ ei⁹. vñ q̃uis pulex ꝑuũ sit aĩal: magnũ impetũ cuȝ suo forti motu facit. vnde ĩgeniũ est q̃ extrahat̃: mittendo infra ɔcauitatẽ auris extremitatẽ radij cũ terebẽtina ꝑlinita vl' cũ pice liq̃da ⁊ huic ṽmis adherebit forte ⁊ suauiter extrahat̃. Aliud ingeniũ est: q̃ ṽmis occidat̃ int⁹ ⁊ postea extrhat̃ cũ mũdato^o aur̃ vl' cũ ꝓuocatio sternutationũ. Que^e aũt ṽmes in aurib⁹ occidẽtes sũt iste: succi istorꝫ. s. cẽtauree absin. ⁊ res supradicte. Aristo. lon. vitrio^m antiquũ ⁊ oleũ per siccorꝫ succ⁹ foliorꝫ buri succ⁹ foliorꝫ radicis mori succ⁹ ⁊ decoc^o elli al. succus mẽtast' cũ puluere scamonee succ⁹ ⁊ decoctio sticad. ⁊ epythimi Et fella aĩaliũ calefacta in cortice maligna¹ succus lupinorꝫ aloes cũ succo absin. vel puluis piretri cũ aliquo liquore. ⁊ dicit Auic. q̃ ex eis q̃ sunt exꝑta ad vermes. est hec me^a. ℞. vi¹. ʒ. ij. mell'. ʒ. iij. olei ros. ʒ. j. misceat̃ cũ albũie duorꝫ ouorꝫ: tepefiãt. deinde lana puncta au¹ imittat̃ ⁊ pa. accubet supra illã aurẽ ⁊ saliat supra pedẽ illi⁹ ꝑtis Deinde subito talis lana extrhat̃. Pix liq̃^a missa ĩfra aurẽ: stati occiditṽmes in aurẽ ⁊ facit ĩmed^e cessare mo^m. ⁊ h̃ ꝫ Aui. q: ĩmedi^e adherȝ. ¶ Aq̃ ingredit̃ aliq̃ñ ĩ aurẽ: balneãdo in aq̃s cal'is ⁊ friis: vt accidat illis q̃ natãt sub aq̃ q̃ nisi cito expellat̃: facit dolorẽ ⁊ oppilationẽ ⁊ nocumẽtuȝ in auditu. ⁊ aliq̃ñ causat̃ apã in radice auris cũ ingenti dolore.

Curatio Dico ergo q̃ cum aliq̃s natauerit in aq̃ vel alit̃ se balneauerit vel caput lauerit ⁊ aquã intrasse sentiat: finita lotiõe debet saltare supra vnũ pedẽ inclinãdo aurẽ supra illã partem vbi est pes saltans. deinde sic faciat supra aliã. ⁊ cũ mũdato^o mundet̃ Et postea tussiat mingat ⁊ sternutet: ⁊ nitat̃ q̃si expellere anhelitũ claudẽdo os ⁊ nares. ⁊ iteruȝ mũdificet̃ auris. Itẽ medulla iũci mittat̃ violẽter in aurẽ q̃dãmõ vt attingatvsq̃ ad aquã ⁊ in ea imbibat̃: ⁊ extrhẽdo dictã medullã: dicta aqua extrahat̃. Itẽ vẽtosa ponat̃ supra aurẽ. Item extremitas cãnule cuprivl' argẽti cũ coto circũda^a auri ĩmittat̃. ⁊ ꝑ aliã extremitatẽ quis extrahat fortiter. ⁊ sic fuge^o nõ solũ aquã. imo saniẽ ⁊ q̃cq̃d liq̃dũ infra aurẽ ɔtineat̃. vel ingeniet̃ traiectoriũ cũ quo pueri aquã eijciũt sic siriga ⁊ ꝑ dictũ modũ extrahat̃. Aui. dicit q̃ medulla papiri assumat̃ ad q̃ntitatẽ vnius palmi. ⁊ vna extremitas q̃ntũ est. 3^a. ꝑs inuoluat̃ in coto multũ ingeniose. ⁊ illa pungatur oleo ⁊ alia extremitas mittat̃ in aurẽ. Deinde iaceat eger supra illã partẽ. ⁊ illa extremitas que est ex̃ ĩncendat̃ ⁊ dimittatur inflãma¹ donec cal'itas in interiori pte auris sentiat̃. ⁊ postea extrahat̃ aq̃ vel saltẽ interi⁹

cōsumatur. Cōstantinus in viatico et alij cōpletes dicūt quod accipiatur arūdo sicca subtilis. cuius vna extremitas ponatur in aurē: et alia extremitas oleo per uncta foco incēdatur et per talē calorē aqua cōsumatur. Bōbax etiā imissa ibibit sibi aquā: si sup illam ptē dormiat eger. Si aūt dolor remaneat fiat saccellatio cū millio et sale camo. mellilo. et sticad. etc. ¶ Lapis vel nucle9 vel pul. igreduntur aliqñ aurē et opilāt eā et faciūt tumorē et dolorē patiēti. Tūc igitur oleū oliue mittatur in aurē. deīde provocetur sternutatio cū castoreo eufor. vel piret. vel cōdiso claudēdo os et nasū: vt fortis sufflatio sternutationis per os et nares exire nequēs ad aures conuertatur: et per talē modū qd ptinet in aure expellatur. Dicit aūt mgr Jo. de torna. bone memorie in clarificato. quod cōdisi est herba q multum assiīlatur spatule fetide: sed flos eius assiīlatur viole. et qdam spēs eius hz florē citrinū. et istā spēm freqnt vidi et mirabar de flore: cū spatula nullū gerat florem iuxta illd. Iris purpureū yreos florē gerit albū Gladiol9 croceū: sed spatula fetida nullū. Et ī lingua qrundā vasconū vocatur argētina. et laxat cū terribilib9 accntib9: iterdū quod sumētes frequenter piclitantur. Si vo per ista nō exeūt cōtēta in aure: pa. in loco ponatur lumioso et subtiliter cū instrumento argēteo vel ferreo extrahatur subleuan9 et ad exteri9 attrahēdo nō ipellendo ad iteri9. Et si per ista nō exit credēdo cōsilio cirurgicorum fiat scisiones per talē modū quod res extrahatur: et postea vulnus sicut alia vulnera facta in locis siccis curetur.

¶ Capitulum. 56. de apate in radice auris.

g

Alienus

vocat hoc apa perotidas. et Auicē. vendicus. Et sunt apata q accidūt in carnibus mollibus et fluxibilib9 et glādulosis. et frequenter veniunt in epidimijs. et de talibus in epi9 euenientibus nunc nostra nō est intentio sed bene de alijs etc.

Cause

istorum apatum aut est san. aut colera aut flegma: aut melancolia.

Signa

san. sūt plenitudo loci et rube9 et gnitas. et si cū digito cōpmatur: statim redijt sursum infla9 et rube9 et cōstric9 et ipedimentū in vijs anhelitus et cibi. Et si fit de san. subtili vel de co. dolor ē mordicatiu9 nō grauatiuus: et iflāma9 vehemēs. et nō tātū ipedit vias supradictas. Si est a flāte: nō est tantus do. nec calitas tactu repitur. et paucus vel nullus rubor adest. et est mollius alijs. Si vo est a melancolia adest duricies et paucus dolor: et color plūbeus.

Pronosticatio

Ista apa9 sūt mala et piclosa per ppinqtatē cere1. q2 ab eis aliqn calor et fumus ad cere1 ascēdūt et faciūt pmixtionē rōnis et qnq frenesim. et aliqn per magnitudinē doloris iterficiūt patientē. Sunt et piculose. q2 forte ps materie ad ptes gutturales fluet: et faciet ibi sqnātiā et mortē iducit. ¶ Scdo talia apata freqnti9 occidūt adolescētes quam senes. q2 adolescētib9 iest calitas cōplonalis. et ma9 apatis est acutior et maiorē causans dolorem nō potēs expectare collectionē: et sic in apate auris. et q2 et adolescētes sunt sensibiliores. et hec est sentētia Auicē. ¶ Tertio apa in radice auris qd venit per viā crisis post signa digōnis. et in die cretico tale est sine piculo. Et si tale venit ante signa digōnis et nō in die cretico et sine alleuiatiōe pa. tale est piculosum et mortale. ¶ Quarto aliqn litargia terminatur per apostema in hoc loco.

Curatio

In pmis si corp9 vi2 plectoricū: oz quod minuatur materia ans cū clisteribus et abstinen9 et cum floia de pulpis auriū. Scdo oz quod caueantur oia apocrustica. Tertio oz quod vtamur pura resolone et attractiōe materie ad ptes exteriores. Et si natura vi2 pigra in expulsiōe materie ad dictū locū: volūt autores quod materia ad dictū locū trahatur cū vētos. matie sed dolor ca. et fe. nō affuerit. Et si natura nō ē pigra et per seipsam satis expellit de ma9 ad dictū locū apatū: dimitte ipsam opari. q2 recta est ei9 opa9. q2 si tūc maior fieret attrac9 dolor augmentaretur et fe. duplicaretur. Et si dolor est magn9 oz quod applicentur res anodie et mollificatiue cale et hūide cōplexionis: et per eas dolor mitigetur. Ut valere butirū et vitella ouorum radix altee cocta. arūgie porci ve. carice et muscillago se. lini et fenugrec1 oleum oliue cū aq cala et silla. Et qñ tibi videbitur quod crescat apa in suo augmēto et appet quod velit venire ad gnationē saniei pone desup cum supradictis mollificatiuis aliq q sint ptim resolutiua: et ptim maturatiua sic est faria volatil molēdi1 et farina se. lini et farina fenugre1 et frumēti. ista mistrantur cū aq decoctiōis malue et malueuisci et caricarum et fenugre. Ista enī simul mixta et emplata partim dolorē mitigant: pti resoluūt: ptim maturāt: et cū hoc si natura totaliter ad resolonē itendit per ista nō stabit. Et qñ vi2 quod sit maturum: apiatur. et pus expellatur. et teneatur aptū vt natura expellat supfluitates ad ex. et hoc regie est regendū apa calm in tali loco. Si vo ma9 vi2 esse fria: in pn9 per resolutionē materie et eius attractionem vtatur calidioribus

⁊ in maturatiōe etiā in ꝑn^{o}.iō vtat̃ oleo de lilio
⁊ oleo camo.⁊ oleo bñdicto sil' mixtꝭ: ⁊ saginie
porci antiq̃ ⁊ sterc⁹ capnū invino coctū ⁊ appli
catū cal'in.Ego etiā in h̃ casu vidi bonū op⁹ fie
ri cū stercore ouino in vino cocto addito melle
Uz etiā in isto casu adeps galline ⁊ anserꝭ. ista
enī valēt cū resolōne ⁊ ꝓpetate s̃m Aui. Etiā/
adeps vaccia nō salita si misceat̃ cū melle ⁊ oleo
d̃.lilio:⁊ sic i maturatōe fortiora maturatia ad/
iūgant̃:vt ē senecio ⁊ cepe farina lini ⁊ faria oro
bi ⁊ silia. Si ṽo egritudo est antiq̃ tūc appone
fortiora resoluēª ⁊ materiā calefaciētia:vt ē yre/
os sterc⁹ colūbi^{m} ⁊ axūgie ṗdicte dūmō sint āti
q̃.Scriptū eī ē in li.Algafagi ꝙ oīs adeps q̄nto
antiq̄or tāto calidior.Et vz adeps taxonis:⁊ vr
si ⁊ medulla cerui.Et vz ēplin de gūi armonia/
co.cui misceat̃ salgēma ⁊ pul'.radͦ.yreos:⁊ pix li
q̃da ⁊ sordes alueoꝝ ysopus hūida bdelliū ⁊ si/
milia.⁊ si forte fuerit scrofule ꝓp iduratōez ma^{e}
sꝑ se resoluāt̃ ꝑ mo^{m} supradcm̄ iniūgēdo bonā
dietā.Tūc fi.h̃ emplin. ℞.galba^{i} bdellij.añ.ʒ.j.
gūmi armo.ʒ.ij.sordis alueoꝝ ysopi hūide. añ
ʒ.ʒ.terebē^{e} pic̃ liq̃de.añ.ʒ.j.⁊ ß.bacaꝝ lauri stafi
sa^{e} cordume^{i} cimi.piretri salisgēme sal' armo.añ
ʒ.ß.stercoris capni oui^{l} ⁊ anserini sicoꝝ añ.ʒ.iij.
axūgie porci antiq̃ cepi cap̄ cerui ⁊ vrsi siluatici
añ.ʒ.j.olei de lilio ⁊ de camo.cere noue qͦ suf.
fi.emplin resoluti^{m} in maª fria apostemosa col/
li.⁊ si maª videt̃ eē cal'a:loco oleo de lilio ponat̃
oleū viol'.⁊ vz scroful' pueroꝝ.⁊ in bocio ⁊ in oī
loco vbi indegemus resolutiōe.

Clarificatio

Pͥo dubitat̃ cur in
apāte aurꝭ an cōpe/
tūt apocrustica ⁊ stiptica:cū h̃ sit suū ꝓpriū me
dicamētū s̃m Aui.fen.4.c.25.de medicatiōib⁹
apātū?Rñdz aui.ibidē ꝙ nullū emūctoriū me^{i}
ꝑncipalis sic̄ loca glādulosa vel loca q̄ sūt in cir
cuitu auriū q̄ sūt emūctoriū ce^{i} aut aselle cordis
aut inguina epatꝭ nullū istoꝝ indiget fomētati/
one seu repcussiōe:q: nolum⁹ ista apāta dimuere
imo studiū impēdere debem⁹ vt ea augmētem⁹
materiā ad ipaz attrahām⁹.Hec sūt ṽba eius et
h̃ est reiveritas:⁊ ponā tibi exemplū qͦ in meo
tpe accidit cuidā valēti viro mgr̃o in meª:q̄ ali/
q̄n hūit ex reumate iflationē circa radicē au^{i} cuz
rubore calore ⁊ tumore: cui tumori ipse motu
ꝓpͦ apponēs oleū ro.cū modico aceto ꝯquasi/
satuz vnus su⁹ baccalari⁹ dixit talis maª a tali
loco nō est repcussiēda.cui ipe ait.hoc faciendo
freq̄nter me bñ habui.q̄dā aūt vice illud volēs
ꝯtinuare maª est repulsa ad intra ⁊ mortuus est

sq̄nātic⁹:aīa ei⁹ ⁊ nr̃i req̄ez habeāt eternā. Seq̄
re q̃ cañ.antiqꝝ vt nō deficias avia recta.❡Se
cūdo notandū ꝙ q̄uis supradictū sit ꝙ maª at
trahēda est ad locū apātū:nihilomin⁹ aliq̄s mo
dus est ꝑ quē posset fluere ma⁹ ad ꝑtes subie/
ctas ⁊ apātas:quā tenere nō debem⁹.s.ꝑ suffu/
migatiōes ⁊ euapatiōes cū herb̃ cal'is coctꝭ i vi^{o}
vel aq̃:maxie q̄n caput est repletū ⁊ corp⁹: q: cū
talib⁹ suffumigijs ⁊ euapatiōib⁹ fit interdū ma
gna dissolutio:⁊ tātū de maª ad ꝑtes fluit subie
ctas: ꝙ causat sq̄uinātiā ⁊ mortē. Un̄ quidā cli
banari⁹ in molariū radic̃ multū patiebat̃:cui q̄/
dā indocta medica cū mulꝭ herbis cal'is coctis
in vino fecit dictā euapationē inclinādo caput ⁊
faciē suꝑ os olle circūquaqꝫ cū litheamie coope
riēdo:⁊ in ꝑncipio aliqͦ inuenit remediū a me
dica dictā euapationē ꝯtinuās:tantū de maª ad
collū ⁊ guttur fluxit ꝙ fact⁹ ē sq̄nātic⁹ ⁊ mortu⁹
est.⁊ in isto casu hz locū ꝯsiliū Ga.in.3.teg^{i} ṽs⁹
finē vbi dicit. Si igit̃ fuerit totū corpus plecto/
ricū:nō oz ꝑ ipaz ꝑtē patiētē euacuare ⁊ h̃ intel
ligit̃ sensibiliter vel insensibilr̃.⁊ hoc idem dicit
Aui.in.4.ṗ^{i}.c.iij.❡Ex illo seq̄tur manie^{e} ꝙ mª
añs minuēda est añ attractionē materie ad ꝑtē
lesam:maxime si corpus est repletū hūo. ⁊ po/
stea ponēda sunt mollificatia ⁊ attractiua aliq̄/
lia:vt ē oleū oliue lotū ⁊ oleū de lilio ⁊c̄. ❡Ter
tio nota s̃m Haly ⁊ aliquos auctores: ꝙ malua
est cal'a in ꝑmo:⁊ hūida in scd̄o gradu.⁊ est sol
uēs ⁊ molliēs ⁊ maturās apā cal'in inobediens
⁊ tardū maturitati in regali dispositione sermo
ne.2.in.c.de herbis.⁊ iō malua ⁊ maluisci pn̄t i
istis cal'is apātibus āmīstrari.❡Quarto sciē/
dum ꝙ q̄n ista apāta retro aurē veniūt ꝑ viā cri
sis ⁊ expulsionis a mē^{o} ꝑncipali tūc nō oz ꝙ pre
mittat̃ eūo ma^{e} añtis:imo debem⁹ apponere lo
calia remedia supradicta vz ad locū materiā at
trahēdo.Sed si veniat ꝓpter pustulas vel vlce/
ra vel ꝓpter cās ꝑmitias:tūc bonū est:ꝙ matia
añs minuat̃ cū flōia vel farmaª s̃m ꝙ videbitur
opanti.❡Quito scias ꝙ aliq̄ dicūt ꝙ q̄n do. ē
magnus i tali apāte radicis aurꝭ:debēt apponi
aliq̄ stiptica ⁊ refrigeratia rōne nimij doloris:h̃
dico cū reuerētia ꝙ h̃ est ꝯ regulas artis: q: ad
meª nobilia maª nō est repelleª sz bñ dico ꝙ in
tāto dolore debem⁹ subuenire cū anodis ꝓpatis
vl' cal'is ⁊ hūidis. Et h̃ est ṽa snīa G^{i} ⁊ Auicē.
❡Sexto circa ṽmes auriū dubitat̃ quō pn̄t ibi
gn̄ari?Dico ꝙ gn̄atio aial' s̃z Aris.ꝑ^{o} de gn̄atiōe
aialiū est duplex.q̄dā gn̄ant̃ ꝑ ꝓpagationē q̄ sit
duplex:q̄dā immediate:ex maª masculi in mr̃ice

femie vł femelle. ꝛ isto mō gñanť hō leo ꝛ silia. Alia ꝑpagatio fit ꝑ ouationem. ꝛ fm istā gñanť aues pisces ꝛ multi vmes: marie illi a qb⁹ fit serricū. Scđo⁹ gñanť aīalia ꝑ putrefactionē: vt pȝ de lūbricis ꝛ vmib⁹ auriū. ꝛ mod⁹ isti⁹ gñatiōis est. dum. n. ma^a flātica vł hūida in aliq̄ loco seu mēbroꝝ ꝯcauitatibus ꝑmanet nō apta nutritioni: natura ipsaȝ nitiť digerere. Et si nō ē tāte corruptionis vt totalr̄ putresť ꝛ in saniē ꝯuertať: ꝫ spectat actionē nature: tūc talis ma^a disponiť vt spm̄ vite suscipiat: q̄ spūs vtute celesti in materia disposita introduciť: ꝛ sic mouētur ꝛ viuūt.

¶ Capitulum. 57. de passionibus narium: ꝛ primo de anathomia nasi.

n **Nasus** est mē^m organicuȝ q̄si in me⁹ frontꝭ ex̄ns ordiatuȝ a nā a vt ꝑ ipsuȝ aer attrahať ad ce^m ꝛ pulmonē ꝛ ꝑ talē attractionē aerꝭ fꝫ odorat⁹ ꝛ cere¹ sup̄fluitates expellantur ꝛ cordis feruid⁹ calor mitigeť: ꝛ sup̄fluitates circa cor cōtente expellanť. vn̄ nasus cōposit⁹ ē ex ossib⁹ cartilaginib⁹ carne venis ꝛ neruis ꝛ ex cuti exteriori. Ossa sunt duo in radice nasi q̄ se iungūt ab vna pte ꝑ mediū ꝑ̄ncipij radiq̄ nasi vsq₃ ad cartilagines ꝛ a pte alia cū ossib⁹ supiorib⁹ mādibule. ꝛ est reputatū ꝑ vno osse. ꝛ est ꝑforatuȝ ꝛ vocať colatoriū ꝛ sir̄ pāniculus cer¹ q̄ est iuxta colatoriū ē ꝑforat⁹ vt a ce⁹ fluāt sup̄fluitates ad ex̄. Cartilagies sunt duplices. q̄dam īmedi^e sub cute. ꝛ iste ꝯstituūt s̄q̄nātiā nasi: ꝛ duo foramīa īferiora nasi. Alie sunt īteriores q̄ diuidūt nasuȝ fm lōgū vsq₃ ad os colatorij cū duob⁹ emīnētijs vł additamenꝭ filibus capiꝭ mamillarū in qb⁹ fit odoratus. Et ista foramīa nariū ꝯtinuantur cū foramine in palato ex̄nte: per qđ foramē aer ingrediens ore clauso ad pulmonē ad cor attrahitur: ꝛ expelliť aliq̄n per idē foramē sup̄fluitas in radice nasi ex̄ns. ꝛ attrahendo anhelitum ad os attrahiť. Et aliq̄n cere¹ per idē foramē superfluitates expellunť: maxime in reumate clausis existētibus foraminibus nasi ꝛc̄. Caro in naso est modica. ꝛ in ea sunt duo musculi q̄ circa extremitatē nasi ꝯtinenť. ꝛ nasus coopitur eadeȝ cute qua coopitur facies. neruus autē qui venit ad nasum ad sensum ꝛ motum faciendū exit a tertio pari neruoꝝ qui īmediate orianť a cere⁹ fm intentionē Ga. 4. de inter. c. 4. in hec vba. Palam enī est nobis ostēsum per anathomiaȝ tertiū par videlꝫ timpoꝝ lacertos ꝛ ad eos quibus fit masticatio ꝛ in extremitates narium folia appellatas venire sensum ꝛ volūtariū motū eis accomodantē. In lingua vo ꝛ ceteris ptib⁹ ōis sensum solū tribuens. hec ille.

¶ Capl̄m. 58. de nocumētis odoratus.

o **Odoratus** sicut alij sensus fm Gal. 4. de morbo. c. 4. Et fm Aui. in. 5. 3ͣ. tripliciter molestať nocu⁹. aut enī minorať ꝛ debilitať. aut alterať ꝛ corrūpiť. aut ex toto destruiť. Debilitať q̄n non sentit odores: nisi sint multū excellētes in fetore vel aromaticit^e. Alterať aūt odorat⁹ seu corrūpiť dupl̄r. Uno⁹ vt sentiat odorē fetiduȝ nullo fetido obiecto p̄ex̄nte. Scđo mō q̄n iudicat odorē fetidū esse bonū vel ecōuerso. Destruiť aūt totaliter odoratus quando nihil odorat: quāuis multum vel excellenter fetidum vel aromaticum presentetur.

Causa ꝑ̄uatiōis totalis odorat⁹ fm dictos autores in loq̄ p̄dicꝭ est opilario total̄ i vijs odorat⁹: ita q̄ aer attract⁹ vsq₃ ad vētriculos cer¹ aīriores penetrare nō pōt nec trāsire. Que opil'o aliq̄n fit a cāis p̄mitis. sic est cōq̄ssa⁹ aut ictus in dicꝭ vijs ꝛ locis propinq̄s. Aliq̄n a cāis ꝯiuncꝭ. vt est caro sup̄flua ibi nata aut veruca aut aꝑa nascēs in pellicul' nariū aut in vijs odorat⁹ aut q̄cūq₃ grossities aut hu. grossus. Oīa ista ꝛ silia pn̄t total̄r opilare vias dc̄as q̄ hō odorādo nihil sentiet: marie si h̄ fuerit in vtrisq₃ furculis siue carūculis q̄ veniunt a cere⁹ vsq₃ ad nares. Nā si reu^a alicui aduēiat aut catarrus ex ītentione solis vł aeris friditate: vtriq₃ vētriculi cerebri replebunť. vn̄ opilanť loca illa Verba sunt Ga. 4. de mor. 4. c. q̄si i fine. Ista etiā ꝑ̄uatio odorat⁹ pōt ꝑ̄ueire a mala cōplōne cal'a vel fria: cū ma^a vel sine materia in anteriori pte ce¹ vel in locis vbi recipiunť sp̄es odorabiliū vel ꝑpter destructionē spūum odorabilium. Cā aūs ipsius totalis opilationis pōt esse repletio humoꝝ in capite vel in toto corpore.

Cause debilitatis odoratus pn̄t eē eedeȝ q̄ priuationis: sed sub esse remisso ita q̄ vie nō totaliter opilanť. ꝛ pōt eē fm Aui. mala ꝯ⁹ simplex vel cōposita cū ma^a vł sine materia siue fit naturalis siue accn̄talis: vt aliq̄n accidit ex medicīs in nares iniectis: q̄ aliq̄n inducunt nimiā calitatē: aliq̄n nimiū frig⁹ ꝛ stuporē: rōne quoꝝ odoratiua vł⁹ debilitať. sic dicit Aui.

Causa vo horribil' sensus odorat⁹ hūor est mal⁹ in p̄dicꝭ loq̄ clausus nā hijs hūorib⁹ calefacꝭ fium⁹ turbid⁹ ꝛ fetid⁹ gñať. vn̄ fumi ꝑ nares ascēdētes turbanť ꝛ corrūpuntur. Verba sunt Ga. 4. de mor⁹. c. 4. in fine ad

trãm.vñ q̃uis fumi fint boni ⁊ aromatiꝰ:iudicã tur tñ tales ſicut eſt humoꝛ imbibẽs dicta loca ſenſus odoꝛatꝰ.Et Aui. dic̃ ꝙ cũ dicti accñt pot eſſe cancer in dictis locis.

Signa nocumẽti vel egritudis ſatꝭ de ſe ſunt mãifeſta.Sʒ ſi opilõ eſt in oſſe colatoꝛij:vel in pãniculo ꝑfoꝛato q̃ eſt ſupꝛa ipm ⁊ in ſupmis ꝑtibus:tũc eſt retẽtio ſuperfluitatũ ita ꝙ ꝑ nares nihil exit⁊ nullũ ſentit doloꝛẽ ⁊ h̃ eſt verũ dũ tñ in cer° nõ ſit mala ꝯ° calꝰa vel ſicca:ſimplex vel cõpoſita:⁊ ꝙ vie naſi inferioꝛes ſint apte. Si aũt hõ nõ ſentiat doloꝛẽ aut debiliter ſentit ⁊ currũt ſuperfluitates ꝑ naſum ⁊ tũc nõ eſt opilõ in colatoꝛio nec in ꝑtibꝰ ſupmis ſʒ ille ſuperfluitates impediũt vias naſi: vt odoꝛ trãſire nõ poſſit:ſic̃ pʒ in catarro. vel etiã vt videri pot ſine catarro in aliq̃bus ſiue q̃bus mẽte ſuperfluitates ꝑ nares purgant ⁊ nõ ſentiunt odorẽ vl̃ valde debiliter ſentiũt. Si aũt iſta nocuᵃ veniãt ꝑꝑ malã ꝯplõnẽ calꝭam vl̃ ſiccã in ce° tũc adeſt paucitas ſuperfluitatis ⁊ caloꝛ ⁊ ſiccitas in loco illo⁊ in frõte ſentit. Si eſt ꝑꝑ malã friãʒ frigus ſentit in loco ⁊ in frõte. Si in ꝑtibꝰ illis ſit hũoꝛ putridꝰ vl̃ coꝛruptꝰ h̃ indicat: q2 ſentit fetidũ vel hoꝛribilẽ odoꝛeʒ nullo obo fetido pñte ⁊ adeſt fetoꝛ anhelitꝰ qñ aſpirat.caro aũt addita ſiue veruca viſu cognoſcit in loco lũinoſo vel ꝑ ꝑuationẽ alioꝝ denotat.ſilr̃ vlceratio viſu cognoſcit ꝑ doloꝛẽ ⁊ exitum ſaniei.

Pronoſticatio dic̃ Aui.in.5ᵃ 3ᵃ. Si i egritudibus acutis infirmus ſentiat odoꝛes nõ ꝯſuetos ⁊ nõ vſitatos:vel ſentit piſciũ vel butiri aut luti aut odoꝛẽ fetidũ nullo fetẽte obo pñte.⁊ cũ h̃ alia mala ſig̃ appeãt ſignãt moꝛtẽ: q2 magna coꝛruptio in hũoꝛibꝰ ſignificat. ¶ Scõo ꝑuat° odoꝛis a natiuitate incurabilis eſt. ¶ Tertio debilitas odoꝛatus tꝑanea remediabilis eſt:niſi a mala fuerit cõplexione adeq̃ta vel a decrepitate. ¶ Quarto ꝑuatio vel debilitas odoꝛatus ꝓpter catarrũ:illo curato:ſanatur.

Cura Si g̃ volumꝰ curare odoꝛatꝰ ꝑuationẽ ex opilõne colatoꝛij vl̃ ꝑtiũ ſupenoꝝ ipſiꝰ cerᵗ:pᵐo digerat maᵃ fria ſi adeſt cuʒ ſir° de ſticad.deinde purget ſic̃ in.c. de ſurditate vel in.c.de do.ca.ex flãte. vel digerat cũ oximell̃ diuretico vel ſq̃lli° in quo bulliãt ſanſucꝰ bethoᵃ ⁊ purget cũ pillꝭis cochijs.ʒ.ij.vel aliq̃ farmaco groſſos hu.purgãte.nã hũoꝛes hãc faciẽtes opilationẽ frigidi groſſi ⁊ cõpacti eẽ vident. vl̃ purget vna vice poſt aliã cũ.ʒ.ij.yerepig̃ Ga.⁊.℈.j.

pulpe coloq̃nᵉ vel theodoꝛicõ empiſcõ vl̃ cũ yeralogodiõ in ſuis doſibꝰ aſſumptꝭ. Si vo videt plenitudo ſã.⁊ ꝑticlãᵃ ꝯueniãt:ſ.flõia de cephᵒ |Dis vo ꝑmiſſis cũ ſ btili ⁊ euchimia dicta ſ. gargaᵃ ſternutatiões naſcaᵃ q̃ dicta ſunt in.c.de paſiſi ⁊ in.c.de epiᵃ. Uel ſ. ſic. ℞.cufoꝛ.caſto.añ.℈ ß.diſſoluant in oleo ſambucino vel coſtino ⁊ inſtillat vna vice. ¶ Itẽ radices ⁊ herbe aperitĩe ⁊ ſemĩa calꝭa:vt eſt radix acoꝛi gẽtiane ⁊ laurus puleᵐ calamentũ aniſuʒ maratᵐ ſe.petro.⁊ apij decoquant in vino ⁊ inde vapoꝛẽ recipiat ꝑ naſum:⁊ in aliq̃ ꝑte iſtius decoctiõis vel in oximelle ſquilli° diſſoluat ꝯdiſuʒ oppopõaᵐ ⁊ pip nigrũ ⁊ ꝑ nares attrahat:vel cũ ſiringa inijciatur. Poſt ℞.nigelle.ʒ.ß.tempet in aceto ꝑ tres dies.deinde piſtet foꝛtit cũ dicto aceto ⁊ oleo anetino ⁊ ſimul mixta ꝑ nares vſqʒ ad colatoꝛiũ attrahat:vel iniiciat verſus ſuperius q̃ntũ poſſibile fuerit.Et de hac meᵃ dic̃ Aui.ꝙ eſt exꝑta. Itẽ ſe.cicute ⁊ piper al.⁊ nig.⁊ myrrha in eq̃li põdere puluerizent:⁊ de iſto puluere ſ.immiſſio i naſum cũ tuello de coto.⁊ vʒ multũ in dicta opilõne vl̃ cũ cãnello naribus inſufflet.Et dic̃ Auic. ꝙ ille q̇ ſentit odoꝛifera ⁊ nõ fetida:nõ ceſſet ſibi facẽ caputpurgᵐ cũ caſto° mltotiẽs:q̃adufqʒ rectificet eius diſpõ.Sequitur gargᵃ raphanuʒ galbaᵐ oꝛigaᵐ ⁊ achoꝛus bethᵃ ⁊ pulegiũ bulliãt in vino.⁊ addito melle ⁊ puluere ſinapis piretri ſiat gargaᵃ de mane.Sternutatio ſit talis. ℞.caſtoꝛei nigelle ʒʒ.añ.ʒ.j.piretri ſtafizaᵉ. añ. ʒ.ij.condiſi.℈.ij.naribus inſufflet:vl̃ cũ dicta decoctione diſtempet ⁊ naribus cũ ſiringa in pua q̃ntitate iniiciat. Maſticatoᵃ pñt fieri de piret° ſolo vel de maſtice cũ ʒʒᵉ. Itẽ ex decoctiõe rute ⁊ yſopi ſiat frequenter gagaᵃ.⁊ freq̃ns ʒedoarij maſticatio valet multũ. ¶ Si ſit a materia calꝭa tunc res frigide ⁊ olea frigida ꝑ nares iniiciantur cũ decoctione papaueris viol̃.lactuce poꝛtulace oleũ roſ.viol̃.⁊ papaueris.Sed ſm Auic.ſi deſtructio vl̃ coꝛruptio odoꝛatus ſiat a mala cõplexione:illa vt plꝛimũ eſt frigida que accidit vẽtriculis anterioꝛibꝰ cerebri aut in añrioꝛibꝰ cerebri aut in additamẽtis mãmillaribus.⁊ tũc cõpetũt iniectiões cũ oleis calꝭis ſupꝛadictꝭ vt oleũ rutaceũ.in quo diſſoluat caſtoꝛeũ eufoꝛᵐ ⁊ muſcus.Et ſi eſt a groſſa ventoſitate.tunc valet oleum rutaceum⁊ oleum de floꝛibus agnicaſti. in quo bulliat aniſum ⁊ ciminũ. Et ſi ibi ſit caro addita vel veruca emoꝛroida:illa amoueãt ⁊ inſcidãt vl̃ cautizẽt cũ põli vl̃ actuali cautio vl̃ cũ iſtro ſcidẽte,a q ei foꝛtꝭ q̃ ſoluit auꝝ ⁊ argᵐ i moᵃ

q̄ntitate missa corrodit dictas sup̄fluitates ⁊ aq̄ salpetᵉ ⁊ vitreoˡ dissolutoꝝ cū albugine ouoꝝ in duratoꝝ sub cineribꝰ vel etiā ſꝫ.cū alijs pōlibus cauterijs. Si a catarro fiat: curet̄ catarrus. si ab alijs causis ille remoueantur.

Dieta istorum sit: sicut habentiū egritudies capitꝭ in ceᵒ a cā frīa: vt plīm cauēdo cibaria grossa ⁊ vaporosa vtendo bonis cibis subtilibus facilis digestiōis ⁊ modica q̄ntitate ⁊ vino limphato.

Clarificatio Primo notādū ꝫ fm Ga.iiij. de morbo.c.v. ꝙ fumꝰ seu fumalis euapatio pn̄t imutare organū odoratꝰ. ⁊ nolꝫ ꝫ suff. in q̄ntū volumꝰ remouere huius sensus nocumēta. verūtn̄ certius loquunt̄ pbi ⁊ ꝓpter hoc dicebat Auic.i.ſ.3ᵃ.c.pᵒ. ꝙ odoratꝰ fit in aere cū passiōe ipsius aut delatione ipsiꝰ: aut ꝓpter vaporē q̄ resoluit̄. illud est qꝺ ꝑtinet pbis. q̄si dicat. Utrū spēs reꝝ odorabiliū sint subiectie ī aere vl' ipi fumi ⁊ vapores realit̄ ⁊ cū sua subaveniāt ad organū odoratus ⁊ ipm̄ imutēt. ꝫ ē qꝺ ptinet pbis. ¶ Pro declaratiōe intētiōis pbantiᵐ pmo notādū est: ꝙ a corporibꝰ odoriferꝭ resoluunt̄ fumi vel vapores. ꝫ pꝫ.q: poma ⁊ herbe postq̄ diu odorē emiserūt rugant̄ ⁊ coꝝ subē diminuunt̄ qꝺ nō fieret nisi fumi ⁊ vapores resoluent̄ ⁊ hoc a calore aeris vl' fricatiōe vel calore ignis: vt pꝫ de carnibꝰ recentibus rostis vel de plumis ⁊ pilis q̄ nō hn̄t tales vapores vel fumos: nisi p ignē reducant̄ de potētia ad actū. Isti vapores seu fumi nō pn̄t īterdū multiplicari ad tātā distātiā ad quantā odor sētit̄. ⁊ ꝫ pꝫ: q: si sale corpꝰ eēt totū resolutū in vapores nō possꝫ sufficere ad tātā distātiā circūq̄ꝗ nec extēdi ad tantū spaciū ⁊ hoc ꝓbat cōmētator in. 2ᵒ de aīa de vno cadauere. sic est vnꝰ canis fetidꝰ q̄ p suū odorē fetidū a vulturibꝰ p q̄n gēta miliaria ⁊ vlt̄ sētiet̄ al's sentit̄. Et si tu dicas quō ḡ sentiri p̄t cū ibi nō ꝑtigat fumal' euapaᵒ: Dic cōmētator ī loco p̄allegato. ⁊ est sn̄ia alberti supra .2. de aīa. ꝙ odor est subiectiue in corpore odorifero ⁊ multiplicat̄ in meᵒ spūal'r ⁊ qualificatiue nō materialr. ⁊ tūc pꝫ: ꝙ odor ē q̄litas corporꝭ odoriferi: ī ipo subiectiue exn̄s. ⁊ nō potest multiplicari p tātā distātiā materialiter sic sentit̄: ꝫ p spēs. Nā si thus ī thuribulo ponat̄: fumꝰ ab eo per ignē eleuat̄: ⁊ q̄uis dictus fumus ad tuū organū olfatꝰ nō veniat: tn̄ p multiplicatiōnē spēꝝ dicti fumi tu senties odorē thurꝭ: qꝺ nō fieret nisi eēt spēꝝ imaterialiū multiplicatio ⁊ tūc ꝯcordat cū illo qꝺ dictū ē de sono: ꝙ singuliū coꝝ q̄ sunt fm passionē sensuū: qualitas ē. nā color multiplicat suas spēs imat'iales seu intentionales vsq̄ ad organū visus: q̄ subiectiue sūt in corpe colorato vel in supficie coloraᵃ. Et non āpliꝰ ponamꝰ nos inter lrām ⁊ papyꝝ: ne forte iudicemur īponere falcē in messe aliena.

Dubitatur scḋo quō mūdatores latrinaꝝ pn̄t sufficere tātos ⁊ tot fetores sicut ibi sūt: Dico ꝙ nō sentiūt illos fetores vnde dico ꝙ ex freqūti vsu talis mūdificationis organū odoratꝰ repletū est illis spēciebus illoꝝ fetidoꝝ corpoꝝ ita ꝙ noue spēs aduenientes: nō ampliꝰ pn̄t organū odoratꝰ imutare nā organū debet esse denudatū a suo sensibili quod hic nō contingit.

Dubitatur tertio. quare aliq̄ sentiūt odores malos seu corruptos: bonos nō neq̄ aromaticos: Dico ꝙ hoc ē q: isti habēt malos hūores ī corpe fetidos seu corruptos in organo odoratꝰ vel in ptibus circūuicinis: nūc aūt spēs ꝓcedētes ab obiecto fetido iuuant̄ p malos humores ⁊ p fumos corruptos ab eis ꝓcedētes ⁊ᶜ simbolizanᵒ exteriora cū īterioribꝰ: fetidi odores sentiunt̄: ⁊ ab aromaticꝭ sensus īmutari nō pōt: cū circa ipm̄ sit fetor ꝯtinuꝰ. ⁊ hoc ē qꝺ dicebat Ga.4. de morbo c.4. vbi loquit̄ de sapore quē sentit ligua. Et silr̄ pōt ītelligi de alijs sensibꝰ. nā q̄ ueniūt de exterioribus mouēt materiā q̄ ē occulta ī orgāo. ¶ 4ᵒ dubitat̄: q̄ est ꝑncipalior ps ī odoratu: Pro quo sciendū ꝙ sic iaꝫ p̄allegatū ē ꝙ in anteriori parte cerˡ sūt.ij. additamēta ꝑua silia pulpe māmillaꝝ. ⁊ ista oriunt̄ a ceᵒ ⁊ ista vocāt̄ carūcule .i. ꝑue carnes. Et Ga.i.4. de morᵒ.c.4. vocat eas furculas. Et Cōstātinꝰ i.6. sue theoᶜ. in.c. de nocumenꝭ odoratꝰ vocat eas vbera furculis assimilata. Un̄ dico fm Auic. Ga. ⁊ Cōstāᵐ iste furcule siue carūcule sūt ꝑncipalior ps organi olfatus sicut cristallina organi visus: ⁊ sic neruꝰ extēsus sup os petrosū ī auditu. Et oēs alie ptes sūt coadiuuātes ad istā. Et ad istas carūculas veniūt spēs reꝝ odorabiliū a pte exteriori ⁊ spūs odorabiles a cerᵒ. ⁊ sic in ceᵒ fit iudiciū odoratꝰ. sic dicit Ga.4. de morᵒ.c.5. vbi dicit pmū instrumētū odorꝭ ēvētriculi cereˡ. Cū igit̄ dicat Aristo.3. de aīa. ꝙ organū dꝫ eē denudatū a spē sensibili iste carūcule sūt denudate a spē sensibili: q: sunt frigide cū oriunt̄ a cerᵒ. ⁊ odorabile ad caliditatē ē decliue. Iō hec additamēta siue vbera sūt ps ꝑncipalior. ⁊ oēs alie sunt ꝓpter istā. ¶ Quīto sciendū: ꝙ v̄tus odoratiua ē finita virtus: vt alie

ṽtutes.s.visiua auditiua.Et iō sic qlibet istarū
pōt deficere vel diminui vel totaliter anihilari vł
rōne organi vel rōne spūum vel alteri⁹ rei:sic ⁊ il
la.Et iō in senib⁹ iste virtutes debilitant̄ vel de
struunt̄ ⁊ actiões seu opatiões eaꝝ sicut etiā ac⁹
epatis stomachi ⁊ alioꝝ organoꝝ corpis.Pro
īde dicebat Ga.2.amph.p⁹.39.ṽtus i senib⁹ est
defecta.⁊ i.6.de regīmie sanitatū.2.c.ī fine.c.di
cit.Cū qrela vo ē sanitas seniū.Et i.2.de cōplo
nib⁹.c.ij.ī fine.c.Destruit̄ em̄ digō ⁊ sp̄sio cibi ⁊
gn̄atio san.in senib⁹ ⁊ retē⁹ cibi a corpe ⁊ nutri
mentū ⁊ desideriū ⁊ mot⁹ ⁊ sensus in sene debi
les nō cōplent̄ ƀm ꝙ oportꝫ. ¶Sexto sciendū
ꝙ iter ceta aīalia saltē pfecta ⁊ trestria ⁊ aerea ho
mo habet debilē odoratū.⁊ hoc est ꝑpter nimiā
hūiditatē in ce⁹ eius dn̄antē:vt patꝫ de cane qui
sentit trāsitū lepori vel pdicē post tres vel qtuor
hōs:⁊ silia.¶Dubitat̄ septio:vtrū pisces sētiāt
odorē in aq̄:Dico ꝙ sic:q: habēt organū odora
tus.⁊ natura nihil facit frustra qd̄ eēt si organū
haberēt ⁊ nō sentirēt. ¶Octauo scias ꝙ hec ē
sniā Ga.8.de iuuamēt̄ mēbroꝝ.c.2.ꝑ eo:q: duo
vētriculi anteriores vētriculoꝝ cer¹ aliquādo re
cipiūt sup̄fluitates descēdētes ad ipas ex corpi
bus cōtinētib⁹ ipsas ⁊ ab alijs partibus: hō nō
esset securus:qn̄ accideret ei apoplexia:nisi po
nerent̄ in instrō odoratus vie ⁊ canales:ꝑ quas
transirent iste sup̄fluitates.Et ꝑpter hoc cana
les in naribus fuerūt create maiores ⁊ latiores
ꝙ in oculis vt sup̄flua interi⁹ ɔtēta ad exteri⁹ ex
pellant̄.Et ꝑpter hoc colatoriū ⁊ pellicula ⁊ ce
tere ptes hui⁹ instrī odorat⁹ fuerunt a creatore
create perforate cū latiorib⁹ foraminib⁹. ¶No
no scias:ꝙ opilatio isti⁹ istrumēti in toto vel in
parte:qn̄ marie venit a grossitie hūoꝝ. est ex de
fectu ṽtutis regitiue nō pfecte digerēt̄ nutrimē
tū expulsiue mādāt̄ ad loca illa ad q̄ mittere nō
debet.vel retētiue retinēt̄ nō retinēda ⁊c. ¶De
cimo si tu petas cui virtuti magis nocet opila⁹:
Dicit̄ ꝙ in gn̄e nocet ṽtuti aīali:⁊ in specie vir
tuti odorabili:q: opatio eius est lesa.Et si tu pe
tas:est morbus ꝑ se vel per colligātiā:Dico ꝙ ꝑ
colligantiā:q: aliūde veniūt sup̄fluitates lesio
nē isti⁹ sensus faciētes.vt dicit Ga.iiij. de iuua
mētis mēbroꝝ.c.2.Et scias ƀm intentionē Ga.
in eodē loco ꝙ iste vie fuerūt create longe:⁊ illa
ps anterior fuit ossea.⁊ fuerūt creata in eo mul
ta foramīa diuersaꝝ canaliū ⁊ quasi spōgiosa vt
diminuāt fortitudinē aeris apud āhelitū: ne ad
cerebrū veniāt res valde frigide ⁊ hoc subito:ī
mo ƀm Ga.ibidē ille vie ⁊ canales aliq̄ sunt ƀm
rectitudinē:⁊ alie ƀm inuolutionem vt tardetur
illud quod vult trāsire ad cere^m.

¶Capitlm.59.de fluxu sanguinis nariū.

Fluxus sanguinis per nares potest habere causas
primitiuas antecedētes ⁊ coniunctas
Primitiue possunt esse casus obuia
tio cū naso ictus cū pugno vel baculo vł alia re
dura nimius labor:sicut itineratio tempore ca
lido nimis ⁊ nimiuꝫ exercitiū.Omnia cū ista
faciunt ad rupturam vene vel ad rarefactionem
ampliorem sanguinis.

Cause antecedentes possunt esse nimia
repletio sanguinis in toto corpo
re vel in capite vel in epate vel splene vel matri
ce vel in alijs locis.vel potest esse nimia subtili
tas ⁊ caliditas eius cum acuitate.Et pn̄t esse fe.
⁊ egritudines acute nimi⁹ dolor capitis: ⁊ simi
lia facientia in sanguine nimiaꝫ calefactionem
rarefactionē ebullitionem ⁊ eleuationē calidoꝝ
vaporū ad caput.vel potest esse fortitudo virtu
tis expulsiue vel debilitas cōtentiue.Causa con
iuncta est incisio aut apertio aut fractura aut
corrosio vene vel arterie in reti seu miringa cere
bri vel nasi vel alicui⁹ de partibus circūuicinis.

Signa causaꝝ primitiuaꝝ ꝑ patientis
relationē habent̄ ⁊ assistentiuꝫ
Signa repletionis sanguinis frequenter dicta
sūt:quia rubedo adest coloris ⁊ plenitudo in fa
cie ⁊ ī corpe vene plene.pulsus plen⁹ vrina rubea
⁊ spissa ⁊ lassitudo corporis sine exercitio distē
perato ⁊ pa.fuit in ocio ⁊ quiete vtens vino ma
turo ⁊ carnibus boni nutrimenti.¶Signa ca
liditatis ⁊ acuitatis sanguinis significant̄:q: hō
vel femina est gracilis cum ruffedine coloris co
lericus iuuenis tēpus estatis ⁊ vsus fuit specie
bus ⁊ allijs ⁊ color sanguīs tendit ad citrinita
tem ⁊ in exitu sentit̄ nimis calus.¶Signa au
tē doloris significant̄:nā si solū veniat a cerebro
solū adest dolor in capite ⁊ si venerit ab alijs mē
bris significatur per dolorē ⁊ passionē in eis pre
cedentes ⁊ grauitatem.Si venerit ab epate sen
titur dolor vel grauitas vel calefactio in dextro
ypocund⁹ ⁊ ascensus vaporum a dextro latere.
Et sang.exit per narem dextrum.⁊ si sit a splene
consimilia accidentia in sinistro latere sentiunt̄
⁊ sanguis exit per narem sinistrum.Et quando
venit a matrice:circa vmbilicum inflatio vel tē
sio vel dolor sentitur:q: fuit mulier per multum
tempus que nō habuit menstrua. Signa autē
quādo venit per viā crisis in fe.⁊ egritudinibus

acutis: scitur quia ille preambulant. Signa autē ꝙ sanguis veniat ex apertiōe venarū vel arteriarum retis cerebri sunt: quia iste sanguis est velox in exitu ⁊ saltu ⁊ est ↄtinuus. Et hoc est qđ dicebat Auicē. in fen. quinta tertij. flux⁹ sanguinis nariū quādoqȝ fit distillando scȝ guttā post guttam: ⁊ quandoqȝ fit fluendo cum velocitate vehementi. ⁊ hoc fit a causa dnij sang. feruentis cum virtute forte expulsiua. Et quādoqȝ est propter eruptionem venarū ⁊ arteriarū retis cereb. Et cognoscit̄ san. arterialis subtilitate sua rubedine claritate ⁊ velocitate exitus. ¶ Signa autē fortitudinis expulsiue ⁊ debilitaṫ ↄtētiue cognoscunt̄: quia fluxus est magnus ⁊ multus fluit san. ⁊ sequitur alleuiatio patiētis maxime in bona crisi: quia natura regulariter agens semꝑ ad bonū intēdit.

Pronosticatio Primo antiquissimus medicoꝝ ypo. docuit pronosticare in san. fluxu. De sipientia aut spasm⁹ malū. 7. amph. ampho. 190 ¶ Scđo cum Ga. auctē ypo. in li. epidimiarū sic. In habētib⁹ quidē fe. adurentē quando est in collo dolor ⁊ vtrisqȝ timporibus grauitas: et videt eger coram suis oculis tenebras: ⁊ sentit in eis que sunt ibi sub ypocundrijs tensionem cum qua non est dolor tunc aduenit egro flux⁹ sangui. nar. 3°. de crisi. c. xiij. ¶ Et sequitur ibidem: ambo oculi dum rubent indicant fluxum sang. narium. Et sequitur ibidē. Appari° radiorū et caligo ante oculos: lachryme ⁊ rubedo oculorum mammillarū ⁊ nasi ⁊ proprie tensio in locis que sunt sub ypocundrijs sine dolore ⁊ apostemate ⁊ alteratio anhelitus: ista signāt crisim futuram per fluxum sang. narium. ¶ Tertio cum ypo. mlie menstruis deficientibus san. a naribus fluere bonum est. 5. ampho. ampho. xxxij. ¶ Quarto cum Auicen. in. 5. tertij. c. proprio: quem moderni sequuntur fluxus sangui. nar. ex eruptione venarum vel arteriarum retis cerebri est ꝑm plurimum non recipiens curam. ¶ Quinto fluxus sang. nar. faciens in capite leuitatem: post grauitatem ⁊ repletionem ⁊ equalitatem coloris ⁊ claritatem in facie post nimiū ruborem preexistentem ⁊ remouendo plenitudinem facit equalitatem in forma ⁊ figura talis fluxus est bonus maxime in egritudinibus acutis ⁊ apostematibus intrinsecis ⁊ maxime sanguineis ⁊ colericis ⁊ in cere° ⁊ pleū. ¶ Sexto: omnis purgatio que venit cū remotione accidentium malorum ⁊ alleuiatio patientis est bona: quia si qualia oportet purgari: purgentur confert: ⁊ bene ferunt. ¶ Septimo fluxus san. nar. in colericis ⁊ habentibus citrinitatem coloris non tm̄ facit nocumentum sicut in flegmaticis habentibus colorem plumbeū vel album. Vel sicut in melancolicis: quorum color cōuertitur ad fuscedinem. ¶ Octauo. omnis fluxus sang. superfluus a quacunqȝ parte fit: debilitat epar: ⁊ facit venire ydropisim ⁊ mortem: ⁊ hoc frequentissime vidi maxime in nimio fluxu mēstruorum. ¶ Nono dicit Bernar. in lilio quando sang. fluens per nares excedit. ℔ 4. ℞. est malus. ⁊ vltra octo pessimus: ⁊ si vltra ad. 20. amplius viuere nō possunt. ¶ Decimo: quādo fluxus est tantus san. vsquequo perducit hominē ad colorē plumbeū vel terreum: malum est. Et quando frigiditas est in extremitatibus: malū signū est. ¶ Undecimo. cum ypo. quibuscunqȝ in fe. sang. fluit multitudo in resumptionibus ventris his humectantur. iiij. ampho. ampho. xxvij. ¶ Nota hic ꝙ Galienus. iij. de crisi. caplo iij. ponit egritudines que terminari possunt per fluxum sanguinis nar. ⁊ sunt fe. adurens carabitus id est frenesis pluresis periplia apostema calidum epatis apostema calidū splenis. Auicēna addit variolas ⁊ morbillos. ⁊ in omnib⁹ istis prestat iuuamentum fluxus sanguinis moderatus.

Cura fluxus sanguinis nar. In principio cure premittende sunt alique regule seu canones quos auctores medicine ponūt: ⁊ stant in ratione. ¶ Primus est: quibus sang. a naribus fluit multitudo oppositorum locorū fortis ligatura manifestum prestat iuuamentū: ex dictis Galieni quinto meg. colundello primo. ¶ Secundus morbo eodem vexatio totius corporis refrigeratio cū aqua frigida ⁊ subita bibitio eius iuuat multum. Galienus ibidem. ¶ Tertius sanguinis diuersio ad opposita loca cum fleubothomia aut ventosa vel verosis cum scarificatione vel sine vel alio modo vt est menstruorum vel emorroydarum ꝓuocatio iuuat ad retentionem dicti fluxus Galie. in eodem loco ⁊c. ¶ Quartus canon. si puluis vel liquor naribus immittat̄ tutius est vt os aq̄ frigida teneatur plenū: maxime si causticū ammimistretur medicamentum. in quinta tertij. tract. primo. ¶ Quintus si caustica ministrando superCalefactio naribus eueniat: cū refrigeratiuis ad p̄stinā sanitatē reducende sunt. ¶ Sext⁹ est G. in meg. li. 5. nō decet caput si san. a naribus

fluat refrigerari nisi pcedēte flōia τ fricatione manuū τ pedū τ mēbroꝝ oppositoꝝ ligatione atqꝫ vētosa i vētre vl' ceruice apposita. His pus fact caput fris refrigeret. h sunt vba ei'. Et testat ibidē φ ipse vidit multos qrū san. flux' augmētabat pp talia refrigeratiua. ℂ Septimus ponit a Ga. v. meg' colū°. iij. τ i. iij. meg' colū°. v. in tali forma san. a nar. fluēte mag ↄstringit vētosa in latere sub ypocūdrio apposita. s. i dex° si ex dex° nare τ in sinistro si de sinistra. τ i vtroqꝫ si de vtraqꝫ dicti sanguis f. flux'. ℂ Octauus ē Ga. in. 5. meg' si flōia p antipistasim f ad h vt san. nar. refrigeret. mag i vna vice nō ē facieda. s oꝫ san. mult apoforesib' exhi τ paulatim τc. ℂ Non' can. ē nri canoniste Aui. i. 5ª. 3ª. c. ppo. flux' san. nar. cretic' restrīgēd' nō ē nisi casus vtutis cū eo sentiat q qnqꝫ se extēdit vsqꝫ ad qttuor H. sine vtut nocu° vt ipse dicit. ℂ Decimus can. null' flux' san. nar. veniēs in latitudie sanitat ē subito restrīgēdus. qꝛ iterdum multum iuuat. ℂ Undecim' ē Gerardi cremoñ. qñ fluit sang. pa. iacere dꝫ supin' nō pn' nec sup lat'. ℂ His āt plibat τ ad vnguē obseruat sciedū ē bm Aui. i 5ª. 3ª. tracta. p°. τ bm suos seqces. φ qnqꝫ sunt acies medicinarū flutū san. a nar. restringētiū. ℂ Pna acies ē medicinaꝝ stipticaꝝ vt ē ypoqstidos sumach acassia balaustia psid°. lent gallę suc' sentiq τ folioꝝ piroꝝ τ citonioꝝ ac succus vge pastor τ burse pastor. ℂ Scda acies ē medicīarū ifriantiū vt ē opiū cāfora τ sc. iusqamí al. se. latuq arnogloß. portulaq aq frida succus herbaꝝ fridaꝝ τ acetuꝫ. ℂ Tertia acies est medicinaꝝ glutinantiū vt ē thus mastix cortex thur sarcoco° sā. dra. bol' ar' gūi dragagā'. gūi arab. faria volatil' molēdini albumē oui τ filia. ℂ Quarta acies est medicinaꝝ cauterizantiuꝫ vt ē attramentū calcant. i. vitriolū antiquū arcenicum viride eris succus porri vtice τ similia. ℂ Quita acies ē medicīaꝝ opantiū a tota proprie° sic ē stercus asini τ expssio eius naribus imissa aq mēte succ' albedeꝛegi. τ ē succ' ozi' citrine vl' balsamite succ' porri cū ace° sterc' porcinū odoratū τ expssio ei' narib' iniecta. Et f ex isti linimēta ēpla ēbrocatiōes iniectiōes tuelli attractiones p nasuꝫ cū ahelitu odorat' τ suffumigationes bm idustriā me' τ bm aptitudinē simplicū medicinaliū singularit vl' mixti assumptoꝝ. Ná isti sunt modi mistrandi medicinas in passionibus nariū bm Aui. in loco preallegato.

Cura particularis

In pmis p ticularib' cōueniētib' bm etatē virtutē τ ↄditionē flōia facieda est de cepha° in pua qntitate extrahat ter vel qter in die appoforizet. vt san. distrahat a suo fluxu ad partes subditas τ in qlibet apoforesi parua extrahat san. qntitas. Et si san. ē coleric' τ rōne colere fluxibilis purget co. cū approprіatis τ san. ingrosset τ infrigidet cuꝫ dieta ingrossatiua. ℂ Secūdo f. circa partes iferiores dolorose ligature. τ fricatiōes fortes in pedib' τ tibijs. ℂ Tertio ponant ventose retro in collo τ inter spatulas cum scarificatione si est fortis τ prouecte etatis. τ si paruus sine scarificatione. ℂ Quarto ponant ventose supra epar si p narē dextram. vel super splenē si p narem sinistram fluxerit sang. ℂ Quinto sumat succus istaꝝ herbarum omniū vel aliquaꝝ. s. arnaglossa virga τ bursa pastoris vmbilic' veneris vel sēperuiua crassula morella qnqꝫ neruia lētigo aq lactuca τ portu°. Ex istis succ refrigeratis in puteo vel in cellario refrigeretur frons facies τ prora vel cōmissura capitis apponendo pannos in eis madefactos quibus calefactis remutentur. ℂ Sexto tuellus intinct' in succo arnaglosse siue in albumie oui. τ superspersus cū puluere sā. dra. τ boli armenici. τ gūmi arabi. tosti in vtraqꝫ nare imittat. ℂ Septimo pistet argilla τ bol. ar. cū aceto τ albūinibus ouorum τ extensa supra pannum dictis locis apponatur. Et testiculi viroꝝ τ māmille mulierū codeꝫ ēplo ēplent. Et si sup epar epithimata frigida apponerentur non noceret: vt feruorē sā. refrigeraret. Et si alie me deficiūt tibi vt aliquādo accidit itinerantib': facies frons τ prora capitis cum aqua frigida embrocet. immo refrigeratio capitis τ totius corporis τ potus aque frigide iuuat. Item audiui a quodam φ si quis potet aliquas guttas puta. 5 vel. 6. de aqua frigida τ paruo aceto sanabit. expertum est. Succus ozimi cum camphora naribus instilletur. Succus arnaglosse τ virge pastoris in quibus misceat terra sigillata τ camphora. Succus stercoris asini recens est vltimū remediū bm Auic. hoc facit a pprietate. Et fividet nimiū flutū sang. flos eris infusus in aceto paulatim instilletur. Tenta de coto τ i incausto scriptoris intingat τ supspergatur puluis dragagā' τ imittat. R. succi folioꝝ vtice succi folioꝝ porri. ana. ℥. vnam colcotar pilorum leporis minutim insciforum τ iuxta posse puluerizatorum stercoris asini pulue'. τ torrefacti. ana. ʒ. j. olibani vernicis. id est dasse sangui. drac. ana. ʒ. ß. licij gummi arab. assi. ana. ʒ. ß. fiant tuelli τ al-

te narib⁹imittanť.Et iuxta ꝯsiliū Ga.nares cū
digitꝭ ab exteriori pte strīgant.Tēta ex succo vir
ge pastoris vł ozimi fluuialꝭ qꝺ ē oxi^m citri^m.vł
balsamita sup̄spersa cū puluere lilij adusti ē ex/
perta. Uel sp̄gať tuell⁹madefact⁹in succo vge ꝛ
burse pastꝭ.vel amagł ꝛ aceto albūie oui farina
volatili molēdini vł farina thuris:vł aloes dra/
gagā ꝛ lilij assi.Tuello madefꝭ.in aq̄ rosa.ꝛ as/
pergať pul.vitrioli ꝛ thurꝭ ꝛ corticꝭ ei⁹.Tenta in
succo porri sup̄spersa puluere mēte vꝫ.Tuell⁹ fꝭ
de pilis lepořꝭ ꝛ inoluať in isto medicamie.℞.
albumē vni⁹oui ꝛ cū eo icorpeť pul.thurꝭ aloes
dragagā adusti añ.ʒ.ij.opij.ʒ.ß. fꝭ ēt pul. ex reb⁹
supradictꝭ in.5.acieb⁹medicinaꝝ.ꝛ narib⁹insuf/
fletur fortiť īfra nasuꝫ.ꝛ a parte exteriori nares
cū digitꝭ apphēdanť:credēdo ꝯsilio Aui. ꝛ sic te
neanť p vnā horā.ꝛ illud qꝺ currit ad os expua
tur:ꝛ tandē alia fꝭ isufflatio ꝛ ꝯstrictio.Succus
folioꝝ salicꝭ ꝛ pāpinaꝝ:vitis sorbe:piri ꝛ nespu/
li ꝛ senticꝭ ꝛ coctani īfrigidenť.vt supradictū ē:ꝛ
frōti ꝛ cōmissure capitꝭ cū pānis lineis apponā/
tur.odoreť sterc⁹asi recēs.Me^a h̄ laudať a Ga.
in meg.pti^a.5.colū^o.2°.℞.thurꝭ.ʒ.ij.aloes.ʒ.j.
fꝭ pul.ꝛ icorpeť cū albūie oui ꝛ pil lepořis ꝛ ipo
nať.Et valet in sangⁱ fluēte a ptib⁹cer.ꝛ i vul/
nere faucꝭ ꝛ colli ꝛ artiaꝝ:Appo^a ei faucib⁹ atq̄
arterijs sanguinē absq̄ ligamie p̄hibet.ibideꝫ.
Teneat freq̄nť aquā fri.i ore.Et aliq̄n fm Ga.
ꝛ Aui.vꝫ igressio aq̄ fri.ꝛ in ea tātū stare donec
totū corp⁹sit friū.Et dicit Aui.ꝙ caput aliq̄n ē
emplandū cū gipso cū ace^o distēpato.Et dic ite
rū ꝙ q̄n flux⁹est mult⁹ꝛ ꝯtinu⁹ flōia de cepha^a ꝛ
de vena īfra spatulas faciēda ē vsq̄ ad sincopi.
qꝺ ego timens īfamiā nō facio. Dicit vlteri⁹ ꝙ
acetosa aliq̄n augent fluxū san. ppterea. q: fa/
ciunt iscisionē in hūorib⁹ꝛ faciūt eos apli⁹flue/
re.iō aceto qꝺ comedūt miscēda est aq̄ fontꝭ cū
lactucis ꝛ herbis.Si virga pastꝭ.i.succ⁹ei^a appo
natur narib⁹:amputat fluxū san. carū. Haly in
2°.Pul.piloꝝ leporis cōbustoꝝ cū albūine oui
ocm fluxū san.sistit.kyrān⁹ in. 2°. Fim⁹ autem
thauri sanguis nariū strīgit fluxū. kyrān⁹ i 2°.
Succus porri instillatus mixtus cū succo vbe/
ne vel per se valet.Haly in.5°.2^e.partꝭ.Itē supra
positus fronti valet.Fim⁹asi ocm san.fluxuꝫ si/
stit.kyrānus in.2°.Granuꝫ cuposi siue vitrioli
positū supra venā a qua exit san.in vulnere vel
supra venam flōataꝫ:vel aliť apertā cauteriza^o
sistit omnem fluxum sanguinis ꝛc̄.

Dicta patiētiū fluxū san.nari.ꝛ aliū quē
cunq̄ dꝫ eē ingrossatiua ꝛ refrige
ratiua sanguis.Si ergo venit cū fe.vel cū debi
litate corpis:vtať bonis cibis bone digōnis:fri
dis tn̄.Et vtať lactucis portulacis endiuia sca/
riola aceto agresta ꝛ pul. tostis. ꝛ si est fortis
egritudo ꝛ piodalis ꝛ ꝯqueriť de tali fluxu.vta
tur fabis pisis lētis:ꝛ vtať riso caulib⁹ caseo car
nibus bouinis leporinis ꝛ ceruinis. vtať vino
grosso rubeo.ꝛ pot⁹sit pu⁹.ꝛ caueat a vino sub/
tili ꝛ al.ꝛ si ꝯueniat vti.sit bn̄ limphatum.ꝛ ca/
ueat spēs calās.Et cibi ꝛ pot⁹patiē^m fluxū san.
sint refrigeratiui ꝛ conglutinatiui ꝛ stiptici fm
mor necessitatē.meg pticula q̄nta colū^o.5.ꝛ ibi
dē iubet clare Gali.vinū grossuꝫ rubeū ꝛ stiťa.

Clarificatio Primo nota vt dictuꝫ
est auto^r ypo.in pri/
ma pnosticatione:ꝙ in fluxu san.dissipien^a aut
spas⁹malū est.q: dissipien^a ꝛ frēsis debēt curari
per fluxū san.nariū.ꝙ si fꝭ oppo^m malū est sig^m
q: iuuare solentia cū nō iuuant:pculdubio mo
lesta est coꝝ significa^o.2.ampho.āph.j. ꝛ quan
do nō solū nō iuuant:imo nocent:tūc deteri⁹ē.
¶ Itē spasmus iō malus q: ex inanitiōe q̄ mor
talis iudicať.4.ampho.ampho.ꝛ ꝯ^o pinis. No
ta vt dictū est in vltia pnosticatione. ꝙ multitu
do fluxus san.fac ad fluxū vētris. cuius cā ē:q:
calor naturalis debilitať ꝛ cibaria nō bn̄ digerū
tur.q̄ nō bn̄ digesta a natura expellunť.ꝛ sic vē/
tres hūectanť.Et p eandē rōnē si p longuꝫ tp̄s
durauerit q̄libet fluxus san.debilitat naturaleꝫ
calorē ꝛ digōnē sto^i ꝛ epatꝭ.ꝛ san.exinde gn̄atur
aq̄sus: quā nata in mēbra nō potēs ꝯuertere ex
eo fit īflatio vētris ꝛ corpis q̄ est signuꝫ erroris
virtutꝭ digestiue epatꝭ.¶ Tertio nō ꝙ flux⁹ san.
nariuꝫ est purgatio vłis sic flōia ꝛ farmacia:vt
dicit Ga.4.amph.amph.16.Et q̄uis imediate
a capite euet: tn̄ mediate a toto corpe purgat.
iō vꝫ in oi restrictiōe flux⁹sanguis consueti siue
emorroydarū siue mēstruoꝝ.q: supfluitas san.
a toto corpe expelliť.¶ Quarto nō ꝙ de sang.
bulliente ꝛ venas crepāte loq̄tur Ga.meg. pti
cula.5.colū^o.4.ꝛ dicit ista vba. Nō nunq̄ ēt pel
licule siue vene rūpunť pp mltitudinē san. p ca/
lore bulliētis.sic in vtre vel in olla plena musto
videmus. musto eni bullire icipiente:nec aditū
inueniente quo exeat: necessario vter rūpiť.hec
ille. Sic ēt pōt assignari i san.sitiudo.¶ Quin
to nota ꝙ iuuamentū fluxus sang. narium fm
Aui.in 5^a.3ª est magis in pluresi: q̄ in peripleumonia.
q: vene directi⁹veniūt ad nares a pleura q̄ pul/
mone.ꝛ etiā q: pluresis vt plurimū de co.gene/
ratur vel de sang. vt dicunt autores, ꝛ piplia vt

plurimũ de flãte. Nũc aũt in egritudinib⁹ colicꝭ
⁊ sanguineis plus iuuat san. a narib⁹ ꝙ ĩ flãticꝭ:
vt dic̃ Aui. in loco statĩ alle°iõ ⁊c. ¶ Sexto no⸗
ta ꝙ san. exiens a ruptura vel aptiõe arterie tar⸗
di⁹ aduenit ⁊ difficili⁹ curat̃ ꝙ ex vena: ꝓpterea
qꝛ artia habet duplicẽ tunicã: ⁊ nõ ita cito rũpit̃
⁊ est difficilioꝛis cure qꝛ san. est calidioꝛ ⁊ subti⸗
lioꝛ ⁊ min⁹ terminabilis. ⁊ qꝛ etiã duplex tunica
rupta nõ ita cito repat̃ sicut simplex. nam furoꝛ
citius simplicẽ ꝙ duplicẽ repat. ¶ Dubitat̃ se⸗
ptio si ꝑ rupturaꝫ solaꝝ artiarum san. in venis
ectĩs possit euacuari: Dico ꝙ sic. ⁊ h̃ est sñia G³.
in li°. de vti᷑ pulsus colũ°. 6. vbi ꝓbat: ꝙ arterie
⁊ vene nõ pulsatiles ĩ aliquib⁹ locꝭ ꝯtiuant̃ ⁊ san.
a venis trãsit in artias in hec ṽba. Si alicui⁹ aĩa
lis artias ⁊ venas accepis magnas ⁊ manifestas
sicut tauri asi¹ ⁊ hoĩs ⁊ venas ei⁹ pulsatiles ma⸗
gnas ⁊ multas apiet̃ sang. illius aĩal̃ tot⁹ per il⸗
las euacuabit̃ venas. s. pulsatiles. nõ itaqꝫ in eis
remanebit q̃cꝙ. Et inuenim⁹ venas nõ pulsati
les vacuas ꝑ euacuationẽ pulsatiliũ venaꝝ. patꝫ
ꝗ veritas dubij in rõne ⁊ experientia fundata.
¶ Octauo notãdũ ꝙ fluxus san. nar. põt dupl̃r
ꝯsiderari. Uno° ꝓut fit a natura reglata expellẽ
te nocumẽtũ. s. san. in q̃ntitate vel q̃litate errãtẽ
⁊ isto mõ nõ est moꝛb⁹ neqꝫ passio alicuius pti⸗
cule. nec ẽ moꝛb⁹ ꝑ se nec ꝑ colligãtiã. nec ẽ actio
lesa. sicut nec flux⁹ vẽtris cretic⁹ imo ẽ cã sanita
tis. ⁊ sic tal̃ flux⁹ in crisi nec ẽ moꝛb⁹ nec cã moꝛ¹
nec accidẽs moꝛ¹. Sꝫ si vene rũpant̃ nõ vi natu⸗
re ꝟ vi sinthõtis vel debilitatis ꝯtentiue vel debi
litate ⁊ subtilitate mẽ¹. qꝛ a q̃cũqꝫ facili cã aperi
tur oꝛificiũ vene: tũc moꝛbus est in oꝛfĩ° venaꝝ
nasi vel frõtis vl̃ velami᷑ ce¹. ⁊ est accñs sequẽs
solutionẽ ꝯti¹. Et est cã debilitatis digestiue ⁊ flu
xus vẽtris ⁊ ydropis. Et ꝑmi⁹ flux⁹ ẽ a vigoꝛe na
ture. ¶ Scd̃s nõ est ꝟm cursuꝫ nature. Et hec ẽ
sñia Ga. in. 6. de int̃. c. v. vbi dic̃. Actio nature ẽ
expellẽda minuere ⁊ expellere. retinẽda oppoꝛtu
ne ꝯtinere ⁊ ꝯstrĩgere. Expulsio aũt fit foꝛamini
bus apert̃: quib⁹ expelli debẽt expellẽda. Cõtinẽ
tia ṽo fit cũ foꝛamĩa coꝝ clausa sũt ⁊ nullũ hñt
motũ q̃ passint expelli. Hac igit̃ rõne ꝯtinẽda vel
purganda ꝟm cursum nature purgant̃ vel cõti⸗
nent̃. Illa ṽo q̃ extra naturã fiũt. alia sũt. nã cõ⸗
tinẽtia ꝓpter defectũ expulsiue. in ani° ꝓpt̃ defe
ctũ ꝯtẽtiue: aut ꝓpter aliud potẽs cogere mẽ⸗
brũ vt expellat̃. hec ille. Pñia igr̃ euõ vel ꝯtinen⸗
tia fit. a natura regulata ⁊ tal̃ nũꝙ ẽ moꝛb⁹. Alia
ẽ ex̃ naturã ⁊ tal̃ est moꝛb⁹. ¶ 9° dubitat̃ cur sã.
exiẽs a narib⁹ ẽ pulchrioꝛ ⁊ rubicũdioꝛ coloꝛis

ꝙ ille q̃ exit ꝑ flõiã aut ꝑ alia loca vt ꝑ emoꝛroyd̃
⁊ mẽstrua: Rñ° ꝙ subtilioꝛ san. ⁊ leuioꝛ ⁊ pu⸗
rioꝛ ascẽdit vi nature citi⁹ ⁊ leui⁹ ad ꝑtes supio⸗
res. ⁊ san. grossioꝛ cui multũ miscet̃ de flãte ⁊ me
lãcolia nõ ita põt ascẽdere sicut ille cui miscetur
co. iõ san. a narib⁹ fluẽs est melioꝛis coloꝛ. quia
mũdioꝛ a cõmixtiõe grossioꝝ hu. ⁊ ꝑ candẽ ratio
nẽ san. artial̃ est rubicũdioꝛ coloꝛis. qꝛ nõ ita cõ
mixt⁹ ⁊ qꝛ calidioꝛ nature ⁊ mag̃ coct⁹ ⁊ liber a
supfluitatib⁹. ¶ Dubitat̃ 10°. quõ frĩa exteri⁹ ap⸗
plicata aliq̃n augẽt fluxũ san. nar. vt dictũ est in
6°. canone: Dico ꝙ si f̃. tal̃ refrigera° capit̃ ante
distractionẽ ad o᷑ ꝑ appõeꝫ frĩoꝝ ad extra. caloꝛ
⁊ cal̃itas san. interi⁹ ꝑ antispistasim foꝛtificat̃ q̃
augmẽto ⁊ foꝛtificato calefit ⁊ subtiliat̃ san. ⁊ sic
habilitat̃ ãpli⁹ ad fluxũ. ¶ Undecio sciẽdũ ꝙ ĩ
oñi retẽ᷑ san. ꝯsueta siue emoꝛroyd̃. siue mẽstru
oꝝ vꝫ flux⁹ san. na. vt stati dictũ ẽ. si f̃. a natura:
qꝛ ab arte faciendũ nõ ẽ: qꝛ nõ ẽ ꝯueniens regio
vt retẽt⁹ flux⁹ san. mẽstruoꝝ vel emoꝛroyd̃. ꝑ na⸗
res f̃. ꝟ ad inferioꝛa trahat̃ ꝓut decet. ¶ Duode
cio sciẽdũ. ꝙ sanguĩei ⁊ adolescẽtes aliq̃n hñt flu
xũ san. na. ⁊ h̃ ĩ vere: qꝛ ĩ tali etate cõpl̃one ⁊ tpe
mag̃ dñat̃ san. ⁊᷑ maioꝛ ẽ q̃ntitat̃. ꝟ in iuueni⸗
bus ⁊ colꝛicꝭ in tpe estat̃ mag̃ multiplicat̃ fluxus
san. na. qꝛ tũc sang. calidioꝛ ⁊ acutioꝛ efficitur
¶ Tredecio sciẽdũ ꝙ postꝙ in fluxu san. nariũ
exierit. ij. vl̃. iij. lb. san. ⁊ ṽt⁹ ĩcipit debilitari. flõia
nõ cõpetit. qꝛ mag̃ debilitaret nisi esset modica
qꝛ tũc nõ debilitaret ꝟ faceret ad distractionem
sã. ad o᷑. ac si solũ exheret̃ media. lb. al̃. ℥. j. ⁊ tal̃
f̃. vl̃. j. vel. 2. vel. 3. appo foꝛesibus ꝑuis. Et tunc
tã ꝓpt̃ ligaturã ꝙ ꝓpt̃ exitũ sanguinis paꝝ fiet
subtrac° a ꝑte supioꝛi ad ĩferi⁹. ꝟ si ṽtus est foꝛtꝭ
f̃. flõia sine timoꝛe nõ excedẽdo q̃ntitatẽ. ¶ De
cioquarto sciendũ ꝙ his diebus q̃bus h̃ scribe⸗
bant̃: visa ẽ q̃dam dña: que aliquãdo in sudoꝛe
suo emittebat guttas san. ⁊ q̃n sudoꝛ cũ panno
abstergebat̃. pãn° sang. linit⁹ remanebat. Et q̃n
a me fuit q̃situm cur hoc eẽt: qꝛ reputabat̃ quasi
miraculũ: Dixi hoc contingere ꝓpter nimiã san.
subtilitatẽ ⁊ nimiã poroꝝ raritatẽ. nã ista pñt eẽ
ita intẽsa ꝙ sudoꝛ videbat̃ eẽ sanguine⁹. Et de
istis loq̃bat̃ Ga. 5. meg¹. colũ°. v. Multos etiaꝫ
aspexi quasi sudoꝛẽ in toto coꝛpoꝛe pati ⁊ quoꝝ
coꝛpus sanguineũ emittebat sudoꝛẽ eos: quia
defectio ⁊ angustia sequebat̃ ibidẽ. Quãdo igr̃
vene nariũ sunt nimis debiles subtiles ⁊ frangi
biles. vel san. ẽ multus in quantitate vl̃ subtilis
calidus in q̃litate. vel virt⁹ expulsiua est foꝛtis ⁊
retentiua debilis istis pñtibus leuiter fit fluxus.

san.nariũ ⁊ aliaꝝ corpis ptiũ.⁊ cõtraria istoꝝ faciũt ad retẽtionẽ ẽm Gal.viij.de interio.c.5º.

¶ Dubitat.xv.quõ cognosceẽ fluxus san. nariũ quando venerit p viam bone criẽ.vel male tmi natiõis? Dicit ꝙ qñ venit paulatim ⁊ cum bona tollerãtia ⁊ suauitate patiẽtis ⁊ exit p nares illius partis.in qua est morb⁹ vel dolor:talis fluxus ẽ bonus. Sed si veniat cũ ipetu ⁊ mordiate ⁊ cũ pturbatione pa.siue alleuiatione ⁊ a parte opposita talis fluxus est malus ⁊ sinthõaticus ¶ Sedecimo nõ Ga.v.meg².c.ij.dicit. Fluxus sang. stringendus nõ est cum meª incensiua ⁊ cauterizatiua:nisi cũ san. fluit ex aliqua rasura vel putrefactione in illo mẽbro exñtib⁹.vel putrefactioni ita congruum est sicut incensio siue cum igne:siue cum ferro: siue cum medicina incensiua hec ille. ¶ Decimoseptimo dubitatur.ð qua cephaª facienda sit flõia:cum Gordoni⁹ dicat de pte opposita. Dico ꝙ fieri dꝫ de cephaª q̄ sequit illã narẽ. Et sic intelligit Gordoni⁹ cũ dicit de parte opposita ẽm vnaꝫ diametrũ.

¶ Capłm.60.de catarro.

Catarrus est spẽs reumaẽ q̄ cõi⁹ ⁊ vt plurimũ accidit.qꝛ si reuma accidit freq̄ntius vadit ad pectus. Proinde dicit ꝙ reuma ẽ genus qđ habꝫ.3.spẽs quas habebis per istos versus. Si fluat ad pectus dicat reuma catarrus. Si ad os vel fauces dicitur brancus. Ad nares dico corizã. Licꝫ moderni vnum p alio ponẽdo differẽtiã nõ obseruãt. Habet aute reuª.4.diriuatiões. Pria reuª i greco idẽ ẽ ꝙ radix i latino.ide dicit reuma quasi radix mali. ¶ Scđa reuª.q.res mala. ¶ Tertia reuª.q.mater ruine. ¶ Quarª reuª.q.minãs ruinã. Quinta reuª.q.ruẽs maª vel ruẽs hu. ¶ Sexta ethimologizat reuª.quasi radix egritudinũ indeuenientiũ maloꝝ accidẽtiũ.ethioloª ẽ. ¶ Septia ẽm Jo.in pſoª reuª a remis dicit.i. tẽpestuosa mariũ inundatio vel ille feruor aque qui fit ex remoꝝ agitatiõe:p similitudinẽ. Reuª est erup⁰ vel feruor al's fluxus hũoꝝ q̄ a caᶜ vel alio loco educunt.inde dicit reumatisma. Catarrus ꝑprie ð apud grecos hũiditatũ siue aquaꝝ in vno loco aggregaº vt dꝫ.2.metheoroꝝ de gñatiõe fontiũ de cornio.brãc⁹ de brãca siue de meº.qꝛ ad ptes siue meª fluat. Reuª ergo põt esse multaꝝ egritudinũ ducẽtiũ pncipiũ ẽm mẽbra ad que fluit Nã si matera mordicatiua fluat ad nasum: facit in eo vlcera pustulas ⁊ polipũ. Si fluat ad oclos facit lachrymas pruriginẽ caliginẽ ⁊ ruborẽ ẽm ꝙ est materia. Si ad aures surditatẽ apa sordiciẽ dolorẽ cũ difficultate placabilẽ. Si fluat ad maxillas:dolorẽ dentiũ ⁊ apa in radicib⁹ corũ ⁊ inflõem. Si ad vuulaꝫ tumorẽ ⁊ apa ⁊c.si ad linguã inflõem ligue ⁊ palisim. Et si ad gutturfariges aspitatẽ ⁊ squinãtiã. Si ad pect⁹ tussiꝫ asma ꝑiplia ẽpima. Et aliqñ aliq̄ materia in cõcauitate pectoris putrefit ⁊ causat fe. si fluit ad velamina costaruꝫ vel pñn causat pluresim. Si ad stomachũ causat vomitũ ⁊ fastiᵐ ⁊ fluxum vẽtris. Et si ad intestina fluxus ventris. Si ad iuncturas:omnes spẽs gutte.

Cause reumat. sũt qđã pmitiue vt caliditas aeris natural' vł accñtal: q̄ aliqñ plus dissoluit ꝙ resoluit.vt ẽ calitas austrini vẽti ⁊ calitas balnei:marie si caput aeri frio exponat.vł post calitas acq̄sita,ab exercitio vel a nimia cooptura capit.qꝛ rarefaciẽº apit poros ⁊ dat via:vt natural'calor cer'debilitet: ⁊ cũ spiritibus resoluat ⁊ dat via friati penetrãti. Alia cã põt eẽ fritas penetrans ingrossans vapores ꝯuertens eos in materiã fluidã ⁊ h̄ freq̄nter accidit cũtibus in tpe multũ frio cũ paucitate vestiũẽtoꝝ. Alia cã põt eẽ sufflatio septẽtrionalis post austrinũ odor lilij ⁊ floꝝ nenuf.q̄ plus dissoluunt ꝙ ꝯsumãt. Tenere caput discooptũꝫ de nocte ⁊ silia. ¶ Cãe ãñcedẽtes sũt replõ corporis vł capit nimia fritas cer'rone cui⁹nutriᵐad ipsuꝫ veniens nõ bñ digerit: ⁊ sic superfluitates aggregant. Aut est nimia calitas ce'rõne cuius fit attractio vapoꝝ supius.vel vapores multi a stoº ad caput eleuati.vel somnus diurnus vł lõga replõ siue cõtinuaº vaporosoꝝ:vt sunt porri cepe allia vinũ fortel sinap̄ eruca ac craplã ebrietas anchilla vsus fructuũ aquosorum ⁊ eorum replõ:vt sunt giule cerusa poma persica ⁊ silia: oĩa ista sumpta interius ⁊ silia sunt cã reumatis ⁊ catarri. ¶ Cause coniuncte sunt materia exñs circa ceᵐ ⁊ mirĩgas ⁊ pelliculas eius ⁊ vapores ingrossati ⁊ fortitudo virtutis expulsiue innate per humidũ ⁊ debilitas virtutis cõtentiue debilitata per ipsum humidum.

Signa cãrũ pmitiuaꝝ p rõnẽ hẽt pa. ⁊ assistentiũ. ¶ Signa causaꝝ ãñcedentiũ cognoscunt.qꝛ talis est plenus i facie ⁊ in corpe vel vsus fuit cibarijs supra dictis ⁊ viºpuro. ¶ Cãe ꝯiuncte sig iã cognoscunt qꝛ sternutat freq̄nt exit hũiditas liq̄da p nares. Et ista iã sunt sig egritudis. qꝛ adest opplõ nariuꝫ olfat⁹ablatus.sapor diminutus anhelat p os sensuum diminutio. Quia organa sunt impedita.

¶ Signa hu. calī sunt amaritudo oris calītas
in frōte sentit̄ ⁊ in facie ⁊ in maxillis: ⁊ materia
exiens est calida mordicatiua nariū aliqñ cum
pruritu. ⁊ interdū exeunt guttule sine positione
man⁹ ⁊ poxisimi sūt freq̄tiores sternutatio ter
vel quater ⁊ vltra. Aliqñ salſ⁹ sapor: facies ⁊ ocu-
li rubei lachryme calide aliqñ defluūt ab oculis
⁊ calida nocet. ¶ Signa aūt frīe materie sūt cō-
traria istis. q: calor nō sentit̄ in facie nec in fron
te: ⁊ qd̄ exit ē frigidū grossū ⁊ facies alba ⁊ pal-
lida ⁊ nō tantū sternutāt nec poxi⁹ ita freq̄ntes.
⁊ applicatio calidoꝝ iuuat ⁊ frīoꝝ nocet ⁊ adest
grauitas capitis cū sīlī dolore grauatiuo facies
subtumida multa supfluitas per nares ⁊ oclos
hebetudo sensuū ac habitudo plectorica. Si ꝑ-
pter dispositionē aeris vel sufflationē ventoꝝ vl'
planetaꝝ vel cōstellationū influētiā: tūc multi i-
currūt reu^a. ⁊ est q̄si egritudo general' ⁊ quasi pe
stilētialis suo mō. ⁊ aliqui inde moriunt̄ maxie
decrepiti. ⁊ ꝑ loca facit cursum suū. ⁊ hoc tem-
pore meo vidi. 4. vicibus vsq̄ ad diē p̄ntem. Et
tūc nō oībus accidit simul ſ3 magis paꝝ. Signa
liq̄ditatis ⁊ fluxibilitatis materie ac debilitatis
ꝯtētiue sūt. q: sine magna grauedine capiꝭ acci-
dit ⁊ faciliter distillāt guttule fluide ⁊ humide ⁊
nō precesserit frigus nec mala inordinatio pot⁹
⁊ cibi ⁊ faciliter accidit.

Pronosticatio

Primo catar-
rus in cā cali-
da in tpe etate ⁊ cōplōne calidis citi⁹ curat̄. quia
oīa ista iuuāt ad ꝯsumptionē materie. ¶ Secū-
do catarrus cū fe. citius alleuiat̄. q: fe. consumit
materiā ei⁹. ¶ Tertio sepe incurrētes catarruz
omni periculo nō sunt securi imo ꝑpe naufragiū
constituti: q: parati ad supradictas egritudines
maxie ad ptisim: si sunt mac^i sicci cū hūeris ele-
uatis vel ad asma suffocās: qñ reu^a celeriter dis-
soluēs in quo tant⁹ est fluxus a capite ad pect⁹
⁊ eleuatio a corpore ad caput q̄ quasi videntur
esse continue. ⁊ in vno puncto stat vita istoꝝ cū
mag̃ sit necc̄itas ⁊ cōstrictio ī pectore. ¶ Quar-
to ypo. in. ij. ampho. in āpho. branci ⁊ coriza in
valde senib⁹ nō maturant̄. q: calor in eis ē mul-
tū debilis. ⁊ nō p̄nt digerere materiam ⁊ expulsi-
ua debilis nō potēs expellere. Et ego vidi Mō-
tepessulano anno quo ego recepi licentiaz. 1384
q̄ fuit catarrus quasi generalis ita q̄ vix. io^a ps
gentiū preter infantes euasit catarrū cum fe. ⁊
fere om̄es decrepiti moriebant̄ propter cām di-
ctā. Et postea vidi. 2. īundatiōes ꝯsimiles reuma-
tis. ¶ Quinto fere omnē catarrū sequitur tus-
sis. ¶ Sexto cuius cōplexio ce^i est frī. naturalit̄
vel accidētaliter: frequēter incurrunt catarrum.
maxie si cor vl' epar sint cal'a: cū vapores ī eo non
possint cōsumi. immo ibi ingrossati cā reumatis
fiunt. ¶ Septimo si alicuius ce^m est cal'm ⁊ in-
feriora mē^a fria sint: sicut est stomachus, epar,
vel cor. multi vapores attrahunt̄ ad ꝑtem supio-
rem: ⁊ ideo freq̄nter incurrit reuma seu catarrū.
¶ Octauo qñ ꝯ^o aer mutat̄ subito aliqñ ad fri-
gus aliqñ ad calorē freq̄nter adueniunt catarri.
iō in autūno sepe cōtingūt. in vere etiā accidunt
propter hūoꝝ cōmotionē. ⁊ in hyeme ꝑ replōnē
⁊ hu. multiplicationē flāticoꝝ. ¶ Nono reuma-
tici splenetici nō fiunt: causa est. q: egritudines
splenis fiunt a materia grossa: ⁊ reuma fit a m^a
subtili liquida ⁊ fluida. ¶ Decimo reliquie ca-
tarri remanēt a ꝑncipio vsq̄ ad. xx. diē. ¶ Un-
decio catarr⁹ cū dolore capiꝭ difficilis cure est. q:
multitudo ma^e ⁊ debilitas vtuꝭ arr. ¶ Duodeci-
mo: si cū catarro sentiat̄ pūctura in maxill' vel in
lateribus sigt̄ur q̄ materia fluit ad illū locum. ⁊
sic de alijs. Naz vbi dolor ibi egritudo. Ideo sic
curat̄ cū flōia vel aliter vt ibi nō ſ3 apa. Et ali-
quando sentitur in maxillis.

Cura

catarri diuersificat̄ ſm diuersitatez
materie ⁊ alioꝝ ꝑticulariū. Nā qui-
busdā hoībus venit freq̄nter ⁊ alijs raro. Unde
catarrus ⁊ omnes reumatis spēs habent suas ī-
tentiones curatiuas. ¶ Prima est q̄ in omi reu-
mate diminuat̄ materia faciens ipsum. ¶ Se-
cunda est q̄ contra operari cause facienti ipsuz
vt frīo reumati cū calore ⁊ cal'o reumati cū frīs
vel cal'is tēperatis ſm suū modum ⁊ in humido
cū desiccatiuis. ¶ Tertia intētio est in ꝑncipio
ingrossare materiā. quia vt plurimū est humida
⁊ liquida ⁊ fluida ⁊ in processu subtiliari vt eaz
valeat natura expellere. si fria sit ⁊ grossa nimis
¶ Quarta intētio est ꝯfortare caput vt fumos
nō recipiat ⁊ receptos cōsumat vel exterius ex-
pellat ⁊ preseruare ne fiant. ¶ Prima intentio
cōpletur cū euacuatiōe cum clisteri vel pillis ac
farma^a vel flōia cū abstinētijs vigilijs ⁊ sudore
⁊c. ¶ Secūda intentio cōplet̄ si in principio in
reumate calido āministrent̄ fria vt sir⁹ de papa.
⁊ ī frīo cal'a: vt calefactio cū pānis cal'is ⁊ siccis.
⁊ cū sir^o de sticad̄ ⁊ ysō^o. ¶ Tertia intētio cōple-
tur cū suffumigijs stipticis ⁊ cōsumēdo aliquam
materiā igrossantia: vt est sir⁹ de papa. ⁊ a^i sir^i q̄
inferius dicent̄ ſm causaꝝ diuersitatē. ¶ Quar-
ta cōplet̄ cū rebus confortantib⁹ stipticando vt
sunt sacculi de floribus anthos sticad̄. ⁊ camo.

⁊ sumptio coriādri p̄parati post refectionē ⁊ fomētatiões pectinatiões: ⁊ silia his. ¶ An curā pticularē ponā aliqs canones q̄ ad gnationem reumatū ⁊ q̄ ad curā ⁊ p̄seruationē. ¶ Primus est frīitas penetrās raritatē poroꝝ naturalez seu casualem cito parato ad reuᵃ iuuat suppeditari. ¶ 2ᵘˢ pot' supflu' somn' diurn' ⁊ lōgeua qes oībus obsunt reumaticiꝭ ⁊ paꝝ. Quodlibet eīm isto rū cā pcipua existit hu. supfluū aug'. ¶ 3ᵘˢ. cerasa gūmide conchia ⁊ pisces bestiales ⁊ silia oīa reumatica sunt iō reumaticiꝭ ⁊ suspectꝭ reumatis dāna manifesta iferunt. hūida eīm sunt supflua hūiditate. iōq3 citissime corrūpunť ⁊ in malos vsus puertunť. ¶ 4ᵘˢ sudor p sc veniēs vl' puocat' reumaticos ⁊ suspectos māifeste iuuat: tā3 igrossando tā imaturādo q̄ expellēdo materiā morbi. ¶ 5ᵘˢ. sitiēdo famescēdo sudādo vigilando mūchos expellēdo ruens materia annihilatur. iō egrotātes eisdē remediantť cāis ⁊ suspecti a dcā egrit' p̄seruanť addito labore. ¶ 6ᵘˢ est si pūctura in pectore vl' latere sentiať: flōeť: pat. a pte opposita neglecta mora qcūq3. ¶ 7ᵘˢ. si maᵃ fluat ad nobile mēᵐ euēť citissime nullam digōnē expectādo. ¶ 8ᵘˢ. q̄ in circuitib' reumaticoꝝ sunt vexati: his pille cochie q̄ plūmu3 sunt iuuatiue. ¶ 9ᵘˢ. pcitas cene cū puo potu ⁊ supposito coriādro p̄parato in p̄seruatiōe a reuᵃ iuuat manifeste pīter ad curā. ¶ Cura pticularis pōt reduci ad curā reumaꝝ calidi vl' reumaꝝ fri. q̄uis vtplūmu3 a frio ⁊ multa ß maᵃ. iōq3 aliq̄ sunt gnalia ad vtrāq3 spēm: sic pcitas cibi ⁊ potus siue dimissio replōnis vtriusq3. ¶ 2ᵐ ē phibitio sternutatiōis in pnᵒ. nā sternutaᵒ phibet digōnē hu. in cereᵒ cū semp moueat eos. ⁊ mot' resistit digōni. ⁊ qes est necessaria: sic dicit Aui. ⁊ quāuis p sternutationē euenť hūores: tñ per ipsa3 maior fit attractio ad cerᵐ de supfluitatibus corpis: qd p3. q: si totū craneū esset plenu3 supfluitatib' flāticis: non sufficeret ad illud qd exit p nares. Restrigať g sic in suo doceť caplo. Ipsa ēt post maturitatē multū iuuat. q: p ipsa3 fit eūo digestaꝝ supfluitatū. ¶ Tertiū qd noc3 vtriq3 est frigus capiti applicatū vel res fria. iō in vtraq3 spē tenere ca. cal'3: ⁊ cauere a frio actuali ⁊ a vēto boreali. maxie post austru3. q: auster rarificādo replet ⁊ septētrion strīgēdo exp̄mit ⁊ fluere facit. ¶ Quartū est dormire de die no cet. ¶ Quintū est vigilare. q: iuuat ī vtraq3 cā. supfluitates in vtraq3 spē pervigilias p̄sumunť: sil' famen ⁊ sitim. ¶ In reuᵉ cal'o si vi magna plenitudo vel videať q̄ reuma currat ad mēᵐ nobile ß flōia de cephaᵃ: al's nō ß. q: materiam fluxibilē facit. ⁊ h' est sniā Aui. nisi sentireť punctura in māmil'. Postea vtať sirᵒ de papa. cū aq̄ ordei. q: refrigerat ⁊ igrossat materiā. ⁊ deť sir' viol'. q: lenificat: refrigerat: ⁊ lubricat pectus. ⁊ hūectat mēᵃ hūiditate bona. ⁊ vētre3 laxat: q̄ in his sunt necessaria: cū fere hēant ventrē p̄stipatum. Et si fuerit fcā p̄stipaᵒ: ß clisterevt materia iferi' attrahať ⁊ tolleret sitim. ⁊ si est magna frāgant ipsa3 colluēdo os cū aq̄ ordei ⁊ sirᵒ viol' ⁊ sirᵒ de papa. Fiat talis sir' ī reumate cal'o. ¶ R̷. summitatū papa. al. summitatū lactuce aū. ℥. ij. floꝝ viol' ⁊ rob ru. aū. ℥. ß. sād al. ⁊ ru. 4. se. froꝝ minoꝝ dragagāˡ gūi ara. aū. ʒ. ij. li. qricie rase. ℥. j. succi liqricie. ℥. ij. zuccᵃ. lī. ß. ß sir'. n solū ad cap: imo ad pectus v3 digesta mᵃ purgeť dando. ℥. j. cassieß in decoctiōe floꝝ. vel. ʒ. v. elcuaᵗ de succo rob. ⁊ tūc post purgā regať vt decet in cibo ⁊ potu. Aui. ponebat istos cu3 erat reuma a cā cal'a in balneo oī mane stoᵒ ieiuno: ⁊ fomētabat caput ⁊ extremitates cū aq̄ cal'a. ⁊ vngebat caput: vmbilicū ⁊ anū ⁊ ptes circūstātes cū oleo viol'. ⁊ fac embrocationē sic. R̷. folioꝝ saliq violarie aū. ℥. ij. sanð. nenuß camo. aū. ʒ. ij. ordei. lī. ß. papa. al. M. ß. ß decoctio ⁊ pa. stans in tina al's in camera bñ clausa istū fumū p nares recipiat. ⁊ cibeť cū cibis paucis ⁊ potib' declinātib' ad frigidū ⁊ hūidū. ¶ Aliud suffumigiū in maᵃ cal'a. caleť ferrū ⁊ supspergať acetu3 vel sup lapides candētes. ⁊ pa. fumū recipiat. Ad idē v3 miscere acetū cu3 furfure al's sulphure: ⁊ sup carbones īcende ⁊c. Ista eīm in pnᵒ fcā materiā ingrossant ⁊ fluxū amputāt. Fum' plumaꝝ pdicū ad idem v3. Et iubet Aui. vt abscidať fumus materie faciendo gargaᵃ. cū aq̄ fria ⁊ cū aq̄ rob aut cū aq̄ decoctionis cortiq papa. ⁊ ista sint actu frīda in cal'o reumate: ⁊ actu cal'a in frido. Ad ingrossandū materiā torreāt octo vel nouē fabe ⁊ puluerizenť. ⁊ deť iste pul'. cū ouo sorbili. Ad idē v3 vt maᵃ ingrosseť rob citonioꝝ vel piroꝝ. vel ß iulepoꝝ ex aqua distillata nespilorum. In introitu lecti capiat dyapapa. vel dyagragaᵐ vl' bibat de sirᵒ supradicto. vel saltē de aq̄ tepida: q̄ multum valet sm Aui. Et dormiat quāto minus poterit capite eleuato: vt nō deť occasio materie fluēde ⁊ caput ⁊ totū corp' sit bene coopertū. etiā si venit sudor expecteť. Et sicut ia3 supradictū est caput ⁊ frons ⁊ nares vngātur cū oleo rob. ⁊ viol' ⁊ nenuß. ⁊ sil' testiculi ⁊ pithoneon ⁊c. postq̄ aūt materia fuerit igrossata: teneať regimen supradictū quātū ad cibū ⁊ potū ⁊ alia: ⁊ come-

dat auenatũ ꝛ paruã pullã ꝛ filia: ꝛ tunc nisi diligentia adhibeat᷑ maᵃ fluet ad pect᷑: iõ attrahamus materiã ꝑ nares attrahẽdo vel mittẽdo cũ siriga aquã calam vel oxiel diureti vel scilli in maᵃ fria: ꝛ tũc ꝓuocent᷑ sternutatiões vt maᵃ ad eẽ emittat᷑. Postq̃ aũt egriᵒ incipit declinare pa. põt lauare caput si ↄsueuit cũ decoctiõe sansuci rosᷓ ꝛ camo. ꝛ melliˡstoᵒ tñ ieiuno. ꝛ fortiter cũ pannis calis ericcet᷑. Et vtat᷑ pectinatiõe. q̃a poros rarificat ꝛ vapores expellit. Et in fine potest poni in stufa vel balneo: dũ tñ post caueat a frigore. nã reuma vt plurimũ venit a repl'one interiori ꝛ a frigore exteriori: ꝛ si affuerit asperitas gutturis vel raucedo rõne cal'e ꝛ sicce maᵉ. põt dari pro cibo butirũ recẽs oua sorbilia auenatũ: ꝛ caueat a cicera ꝛ vino. ꝛ bibat ptisanã si sitit. ¶ Reuma friũ si fit ab aere vel vẽto frio. patiẽs ↄstituat᷑ in loco calo ꝛ calefiat pãnᵘ vel filtrũ ꝛ capiti totiẽs applicet᷑ donec caliditas ad intra sentiat᷑ penetrare. Ad idẽ põt fieri cũ sacculo millij et salis vel de floribᵘ camo. ꝛ rosmarᵒ pulegio: ꝛ sup tegulã calefact᷑. Ista faciẽda sunt si nõ affuerit plectoria. qua exñte ꝑmo digerat᷑ maᵃ cu3 sirᵒ. de sticad᷑. vel cũ isto sirᵒ. ℞. saluie sansuci bethoᵉ ysopi añ. ℳ. ß. rad᷑. yreos ꝛ acori liq̃ricie rase folioꝝ ꝛ nuq̃ cipssi pasᷓ. mũd᷑. añ. ℥. ij. mell᷑ despumati. lᷓ. j. ꝛ ß. ff. sirᵘ ꝛ post euacuet᷑ maᵃ cũ. ʒ. ij. pillaꝝ cochiarũ. vel purget᷑ cũ tantũdẽ de pillis aureis. Purgata maᵃ fiãt supradctẽ euapatiões. ꝛ fiat suffumigaᵒ cũ thure: ꝛ ff. euaporatio sup aquã decoctiõis camo. mellilo' sauine. vel suffumigatio cũ labdaᵒ storace calaᵉ ꝛ cũ vernice. i. classa: q̄d meliᵘ est. Itẽ odoret osiᵐ sansucũ. ꝛ ff poᵐ ãbre q̄d odoret ↄtinue. q̄d fit sic. ℞. nuq̃ cipssi storacq̃ calaᵉ ãbre nuq̃ mus. thuris labdaˡ. añ. ʒ. ij. musci ligˡ aloes osiˡ añ. ʒ. ß. sansuci. ʒ. j. ff. poᵐ. Sticad᷑ arab. ꝛ citˡ. v3. Itẽ gith q̄d multi dixerũt nigellã v3 manifeste cũ suo ꝑcioso odore: ꝛ si torret᷑ ꝛ cõmissure supponat᷑ desiccat reuma. Aliud remediũ ad desiccãdũ reuma frigidũ ꝛ hũidũ. ℞. farine ordei. ℥. ij. farine nigelle ꝛ sinaꝑ. stercoris murij. añ. ℥. j. fell᷑ bouis vel vrine pueri q̄d suff. fiat emplm. extendat᷑ sup pãnũ ꝛ ponat᷑ in cõmissura raso capite. Aliud emplm. ℞. stercoris colũbiᵘ seminis rute sinapis thurij ꝛ mastiq̃ gith añ. ℥. ß. picis naual'. ℥. j. dissteperet᷑ cũ oxielle scillitico ꝛ imponat᷑ calĩn capiti cõmissure extẽsa supra allutã. Ista ei ẽpl'a ꝛ plura alia desiccãt capit᷑ supfluasᵉ hũiditates ꝛ reuma ꝛ caput ↄfortãt ꝛ valẽt cephalee ãtiq̃ ꝛ frie purgata maᵃ añte. ꝛ in istis põt addi sticad᷑. ros

marinᵘ sansucᵘ ꝛ gariof᷑. In declinatiõe reumatis põt fieri stufa sicca ꝑm omnẽ suũ modũ. vel põt fieri multũ artificialis stufa sic. Accipe semicupiũ ꝛ madefiat cũ vino odorifero ꝛ aqua rosᷓ. ꝛ ponat᷑ supra carbones ignitos cũ orificio versus terrã donec ericcet᷑: ꝛ iteꝝ madefiat cum pãno madido in supradictis liquoribᵘ ꝛ iterũ inclinet᷑ ꝛ calef᷑. hoc totiẽs donec fit bene cl'a. ꝛ tũc supponat᷑ coopertoriũ de pãnis. ꝛ pa. subintret ꝛ sudabit multũ. Hec eñ tina v3 ad ꝑseruatiõnẽ ꝛ curatiõnẽ reumat᷑. Si h̄ nõ põt facere saltẽ cũ lateribus cal'is positis ad pedes. vel aliter sudor ꝓuocet᷑. Si aũt ex istis nõ curet᷑: iteꝝ digerat᷑ materia ꝑmodũ ꝓus dcm̃. Vel sic ℞. bethᵉ mellisse prasij ysopi liq̃ricie rase rafani galliᵘ rad᷑ enule campane yreos pasᷓ. mund᷑. añ. ℥. ij. capilli ve. recentis. ℳ. j. caricaꝝ. xv. nũero. mell᷑ anthosati. lᷓ. ij. ff. mellicratũ mirabile in oĩ passione fria capitis ꝛ pectoris ꝛ spẽaliter in reumate. Digesta maᵃ purget᷑ cũ pillis cochijs vel pillulis dictis in. c. de paralisi vel in. c. de surditate. Deinde vtat᷑ interpolat᷑ diebᵘ aurea alexᵃ vel thiriaca vel metridᵒ ꝑ tres vel q̃ttuor horas anteq̃ capiat cibũ. ꝛ moderent᷑ habene in assumptione cibi ꝛ potus. sudet ꝛ caueat a frigore supfluo et a nimia capitis coopertura maxime de die. ꝛ ꝑ cena capiat quattuor vitella ouoꝝ cũ succᵒ. vel ff brodiũ de vitellis ouoꝝ cũ croco ꝛ cinamoᵒ. ꝛ regat᷑ vt supradictũ est. Silr̃ põt vngi spĩna dorsi ꝛ testiclĩ ꝛ peritoneũ cũ oleo d̄ castoᵒ ꝛ nardiᵒ ꝛ bñdicto: ꝛ possunt imitti in naso ꝛ auribus. ꝛ olefaciat res supradictas: vt labdanũ ambram muscũ basiliconẽ ꝛ poᵐ supradictũ. Saccellatio que v3 reumati frigidi a causa frigida interiori aut exteriori. ℞. rad᷑ acoˡsicci rad᷑. yreos bacarũ lauri. añ. ℥. ij. camo. mellilo'. floꝝ anthos sticad᷑ arab. añ. ℥. j. ff. sacculi ꝛ anteriori pti capitis applicent᷑. Itẽ det᷑ rubea trocifcata ꝛ requies ꝛ dyaolibaᵐ ꝛ aurea alexãᵃ cũ vino decoctionis nucũ cipssi ꝛ folioꝝ eius ꝛ thuris ꝛ ff. stufe vel balnea. ¶ Si maᵃ videtur fluere ad pectus desiccet᷑ reuma in ca. cũ sacculo de milio ꝛ sale ꝛ alijs. Deinde vtat᷑ sirᵒ supius dicto: ꝛ vtat᷑ pillis de agaᵒ. Deinde vtat᷑ isto electuᵒ. ℞. pul' diadragaᵗcaˡpul᷑. diapenidion cũ spẽbus pul᷑. diaprasij añ. ʒ. iij. zuccari. lᷓ. j. fiat electuarium per bolos. ¶ Si per ista remedia reuma nõ curet᷑: fiat cauteria in cõmissura capitis. vt dicunt auctores. ¶ Si catarrᵘ fit a lubricitate maᵉ q̄d aliq̃n contingit q̃uis non sit magne quãtitatis materia vel ꝓpter debilitatẽ v̄tutis: tũc ingrosset᷑ maᵃ sic

iam dictum ē. Et caueat a rebus humidis. ⁊ decoquaẗ labdanū aut nux vernix ⁊ folia cipressi olibanū ⁊ storax cal'a in aqua: ⁊ fumuz recipiat. Itē in isto casu valet inūctio capitis cū oleo de mastice. qđ nō solum stomachū: ſʒ etiam caput ⁊ mēbra laxa ꝯfortat teste Gal'. ⁊ deglutiat tria vl' quattuor grana thuris. Et vtaẗ post prandiū ⁊ cenā maratro carui ⁊ coriandro in aceto prebullitis ⁊ exiccaẗ sine potu. Sequunẗ pill'e Gordonij ꝓ hoībus delicaẗ pro reumate calido. ⁊ valent ad curā ⁊ ꝯseruationē. ⁊ defendunt partes subiectas in principio a reumate. ℞. se. papa. al. se. portulace ⁊ lactuce cādi. penidiarum dragagā[1] īfuſi anā ʒ. j. opij croci anā ℈. j. fiāt pill'e quas pōt tenere in ore in tempore somni ⁊ vigiliaruz. In causa autez frigida fient alie pill'e tales. ℞. storacis cala[c] nucis cipsli thuris maſtic. labdani succi liquiri[c] ambre grise anā ʒ. j. pasſ. mūd. ab arill' ʒ. j. ⁊ ꝭ. candi. ʒ. iij. cōficianẗ cum aliquo de sirupis calidis ⁊ valet ad reuma frigidum. ⁊ ad tussim ex reumate.

Dieta istoꝝ iam fere dicta est. Sed credēdo ꝯsilio Haly in libro regū pascanẗ cibis subtilib' facilis digestionis. Vtatur ergo ordeato auenato ⁊ lauatura furfuris factis cum lacte amigđ. ⁊ zucaro. Et vtatur brodio vitellorum cū speciebus saltē in frigido. Et vtaẗ pullis ⁊ gallinis ⁊ piſſibus tostis vel bullitis cuz speciebus ⁊ ysopo in causa frigida vel cum lactucis portulacis in causa calida. Potet aquaz ordei aut ydromel. Et caueat a vino saltem in ꝑncipio ⁊ in declinatione: ⁊ vtaẗ eo moderato cuz aqua ⁊ hoc in parua q̄ntitate. Item si habet aliquando magnā sitim: gargarizet ptisanaz ꝑ se vel cum aliquo de sirupis supradictis ſm naturam reumatis ⁊ sirupi. Caueat a cibis vaporosis. vt sunt nuces: caseus: lac: eruca: sinapis: cepe allea: porri: nasturtium: vinum nouum ⁊ vinum bassum: quod cōiungiẗ feci vini propter paucitatē sui. quia manifeste nocet capiti. Et caueat a cena ⁊ sobrie viuat. In calido reumate vtatur cibis frigidis: in frigido calidis. Et vitet res salsas acutas: acetosas: vaporosas. Vtatur butyro maxime si assit tussis sicca. Et si alie egritudines huic copulentur: videantur in suis capitulis ⁊ curentur.

Clarificatio ¶ Prio nota ꝙ ad exercitium: laborem ⁊ motum sequitur rarefactio pororum: ⁊ apertio in corpore ⁊ in capite maxime. Ideo si quis teneat caput discoopertum ⁊ etiam corpus frigiditas inopinata ⁊ improuisa quasi insensibiliter subintrans causat frequenter catarrum. Et hoc manifeste docet experientia. Etiā alias egritudines. Et proinde nemo post forte exercitiuz in aere frigido exponatur: vt quidam faciunt: qui cito se expoliant pre calore. ¶ Secūdo notandum ſm intentionem Auicenne: ꝙ sirupus de papauere non est dandus: nisi ꝑncipio: vt faciat sistere materiam ne fluat ad pectus. ſm qđ contingit in processu est necessarium. ꝙ per sputum egrediatur. ad quod non iuuat sirupus de papauere: quia refrigerat pectus ⁊ ingrossat materiam. ¶ Et si petas. quomodo cognoscaz ꝑncipium: ⁊ alia tempora? Dico ꝙ simile est de ista egritudine ⁊ de obtalmia. Cuz eñ materia exit liquida: ⁊ guttatim cadit sine mucatione: tunc est principium. Et tunc fiunt multe sternutationes. ⁊ tunc dandus est sirupus de papauere: ⁊ alia ingrossantia ⁊ stipticantia: ⁊ calida vel frigida ſm naturam reumatis ⁊ cōuenientiam etatis complexionis ⁊ temporis. Augmentum est: quādo materia incipit ingrossari: ⁊ sternutationes incipiunt cessare. ⁊ tunc competunt ingrossantia cum aliquibus aperitiuis mixta. Status est quando materia est ingrossata ⁊ matura: et totaliter sternutationes cessauerunt: ⁊ totaliter nares sunt clause. ⁊ tunc debemus remouere ingrossantia ⁊ stipticātia ⁊ debemus vti subtiliatiuis: aperitiuis: ⁊ sternutationibus: ⁊ iniectionibus per nares cum succo maiorane vel mentastri vel oximellis diuretici. Et similiter in declinatione potest vti balneis ⁊ dissolutiuis ⁊ resolutiuis. ¶ Tertio sciendum est: ꝙ vulgus aliquando iubet patientem comedere sinape: dicēdo ꝙ aperit ⁊ purgat caput. Sed iste error manifestus est. quia caput vaporibus replet: quando comeditur. Sed si per nares immittatur: dissoluit humores: etiam per nares ⁊ oculos exire facit. ¶ Quarto itelligēdū ꝙ si reuma fit a materia frigida intra corpus ⁊ in capite: ⁊ fiat balneum vel stufa: in principio multuz nocet. quia materia est grossa frigida ⁊ per balneum magis subtiliatur ⁊ commouetur: ꝙ resoluatur. Sed in catarro de causa calida nō est sic. quia materia est subtilis. Et posito ꝙ balnectur in principio: resoluitur materia: vel eius maior pars. vel saltem ingrossabitur. ¶ Quinto sciendū ꝙ vernix que est classa cum qua scriptores preparant pergamenū immediate ante scripturam multū valet ſm Auicennā. in reumate calido ⁊ in reumate frigido si ex ea fiat fumigiū. ¶ Sexto nō

ꝙ aliquí voluerūt: ꝙ reumatici nō approximarē tur ad ignē dicētes ꝙ facit maiorē dissolonem maᵉ: sed ego dico ꝙ in tpe frio ⁊ etiā in tpe non calo excellēter dʒ fieri ignis in camera eoꝝ. quia ignis ⁊ aer calidus ↄsumit hūiditates supfluas ⁊ nō dissoluit magis ꝙ̄ resoluat. nā frītas aeris supfluitates exalare nō pmittit. ❡ Septimo nō ꝙ caputpurgᵃ ⁊ resolutiā empl̄a ⁊ saccellationes cū millio ⁊ sale ⁊ cū pulegio in testa torrefactis māifeste valēt: psupposita eūone maᵉ ātis cū bona dieta. al's nō vident valere: nisi forte mᵃ esset valde modica: vel esset a frīditate exteriori ❡ Octauo scias sʒ Gordo. ꝙ si catarrᵘ sᷓ a multitudine maᵉ magꝭ fit in vere. Si a calore: magꝭ in estate multiplicaᷓ. Si ꝓpter pororꝫ raritate: magꝭ in autūno, ꝓpter diuersitatē eiᵘ: qꝛ aliqñ calor aliqñ frigus etiā qꝛ in estate pori remanent apti ꝑ quos subintrat pmū frigus: ⁊ sic imediaᵉ fiunt reumatici. Et silr̄. a frītate exteriori: magis in hyeme multiplicaᷓ. ❡ Nono nō sm Arnold. ꝙ illi q̄ magis cooperiūt caput de die ꝙ̄ de nocte faciliter incurrūt catarrū: iō qꝛ per calorē diei ⁊ maiorē capitis coopertura pori rarefiūt: q̄bus rarefactis ⁊ apertis noctis frītas facilᵘ subintrat: nisi bñ caput cooperiaᷓ. Silr̄ pōt dici de cooptura corpis diei ⁊ noctis. iō dicūt aliq̄ ꝙ cooptura noctis debet esse dupla tā corpis ꝙ̄ capitis ad coopturā diei. nā in nocte ⁊ in somno calor naᷓalis interius reuocanᷓ ⁊ spūs ⁊ exteriora mēᵃ remanēt depaupata calore. iō exterior frītas circūdans: magnā in eis facit impssionē. ❡ Iō sciendū ꝙ somnᵘ nō cōpetit in reumate. Pria cā est: qꝛ facit reuocare calorē ad intra: ⁊ maᵃ ↄiuncta reumatis exit ꝓpe ptes exteriores. s. ꝓpe partē anteriorē ceˡ ⁊ pelliculaꝝ eius. ❡ Scdo quia somnᵘ facit ad maiorē retentionē supfluitatū ⁊ ↄdēsationē ⁊ eleuationē fumoꝝ ad cereᵐ. ⁊ per ↄñs ad maiorē fluxū: ⁊ ideo nō cōpetit: nisi quādo hō amplᵘ neq̄t vigilias tollerare. ❡ Tertio qꝛ in somno maᵃ fluit ad pectus: sʒ vigilie cōpetūt. qꝛ fere semꝑ in vigilia maᵃ reumatica diminuiᷓ ↄiūcta. s. ꝑ sputū ⁊ per emūcationē narium ⁊ silia. ⁊ añs silr̄ per resolonē insensibilē per sudorē ꝑ vrinā forte vel per egestionē. ❡ Decimo nō sm Gordo. ꝙ quies cōpetit in reumate ⁊ exercitiū nō saltē in pñᵒ. qꝛ exercitiū facit hūores fluxibiles rōne caloris generati in eis ab exercitio. cū motᵘ sit cā caloris. ij. methcoroꝝ: sed q̄es reddit humores quietos. Sed exercitiū bñ valʒ in declinatiōe. etiā vʒ in pseruaᵉ. Et si arguiᷓ de silitudine somni ⁊ q̄etis. qꝛ vtraqꝫ facit ne hūores in corpe cōsumanᷓ. Dico ꝙ nō est silr̄. quia somnᵘ facit humores fluxibiles: ⁊ q̄es facit eos q̄etos pmanere ⁊ digestionē expectare. ⁊ ideo ī pñᵒ reumatis somnᵘ ⁊ exercitiū nocēt: sʒ q̄es et vigilie iuuāt. ❡ Undecimo sciendū: ꝙ sternutᵒ est multū nocitiua in pñᵒ catarri seu reumatis ꝓ eo qꝛ facit ad maiorē fluxum. ⁊ inq̄etudinem humoꝝ. tñ quies est necāria vt fiat digestio hu. vt dicē Aui. 3. 3ˡ. c. de sternutaᵉ. ⁊ nocet ⁊ facit ad maiorē attractionē hu. ad ca. Et iō ↄsiliū auctorū est ꝙ sistaᷓ oleū ros. ⁊ de salicibᵘ ꝑ nares attrahēdo vel cū pluma mittere: ⁊ iterū oleū calidū in vtraqꝫ aure ponaᷓ cum coto ⁊ stet pati. in lecto resupinᵘ demisso capite. Itē odoret poma ⁊ spongiā marinā succus renū aīaliū assatoꝝ q̄ erit. cū tostanᷓ attractᵘ ꝑ nares stringit sternutationē. Et retētio sternutatiōis iuuat: vt cito cesset: silr̄ retētio anhelitᵘ ⁊ fricatio oculi ⁊ auris ⁊ palati ⁊ extremitatū ⁊ ligatio ipaꝝ extremitatū ⁊ vngāᷓ lacerti mādibularū cū oleo calo. Somnus em̄ facit cessare sternutationē: sed nocet reumati. Ita tristicia interior ⁊ accidētia aīe inten sa iuuāt sm Auic. ❡ Duodecimo ꝙ q̄cq̄d dicaᷓ de balneo ꝙ cōpetit in fine reumatis. dico tñ ꝙ si cū reumate. fuerit tussis: eger ñ balneeᷓ. verba sunt Aui. 3. 3ˡ. c. ꝓprio. ⁊ cā est. qꝛ balneū dissoluēdo hu. tussim augmētat ꝓpter faciliorē fluxū eoꝝ ad pectus. iō infirmᵘ āplᵘ aggrauaᷓ. ❡ Decimotertio scias ꝙ motᵘ ⁊ fricatio mēbroꝝ inferioꝝ sm Aui. ibidē est iuuatiuus ad catarruʒ. qꝛ maᵃ trahiᷓ ad inferiora. ꝓinde textores ⁊ textrices raro fiunt catarˡ qꝛ pedes eoꝝ quasi sunt in ↄtinuo motu. ⁊ sic nō catarrizāt.

❡ Capl'm. 61. de vlceribᵘ nariū.

Vlcera in naribᵘ fiunt aliqñ a malis vaporibᵘ ab inferioribᵘ eleuatis. aliqñ fiunt a maᵃ catarri mala corrūpens: mordicās siue putrefaciēs. Aliqñ fiunt a quadā crusta ibi fctā vl' ꝑuo apāte. ⁊ sunt in duplici drīa. qꝛ vel sunt ī loco ꝙ pñt videri: vel aliqñ in loco ꝓfundo ꝙ non possunt videri.

Signa egritudinis ⁊ signa cārū satis sunt manifesta ꝓ eo quia dolor interius in naso sentitur. ⁊ si respiciaᷓ in naso: excoriatio apparet. Et si fuerit propter humiditates calidas. cognosciᷓ: quia precessit catarrus cuius materia erat acuta: vlcerās ⁊ mordicans Et si fuerit propter humores malos acutos salsos vel propter vapores eorum: scitur ex priuatione catarri.

Curatio Si vlcera nasi fuerit propter hu. vel reu^a a capite descēdē-tes. ꝑus curet̄ reu^a sicut dictū ē statī. Si vo fuerint ꝑpter hu. acutos vel vapores coꝝ. decet illos hu. euacuare cū reb⁹ appropriat̄ ꝫm calidi-tatē vel frigiditatē vel adustionē hūoꝝ vel sicci-tatē. Deinde caput cōfortet̄ exiccādo illos ma-los hu. ꝛ vapores. ꝛ si videt̄ iā abūdare ꝑ nimiū ruborē in facie vel ꝑ alia sig. f. flōia p^o de cepha^a in brachio vel manu: deīn flōetur de vena que ē in sūmitate nasi. deinde ponant̄ vētose in nucha posteri⁹ vbi caput collo ꝯiungit̄ ꝑpter diuersio-nē ma^e. Post ista respice si vlcera sunt sicca sine cursu hūiditatū ad ea ꝛ ab eis. ꝛ si sic: tunc po-nat̄ gūmi cerasi vel pruni vel gūmi arab. vel dra gagātū i aq̄ ro^s. vel cōi dissolutū. De tali muscil-lagine ps vlcerata vl' pustulata nasi cū pēnā li-niat̄. Deinde ℞. medulle ossis bouini cere noue aū. ℥. j. olei nenuf. ℥. ß. f. vnguē^m q̄ iteriora nariū iungāt̄ vl' loco nenuf. pōt poni oleū ros. ꝛ oleū vnfancinū. Itē ponat̄ gūmi dragagā^t ꝛ psillium i aq̄ ros. ꝛ oleum viol. ꝛ ex isto muscillagīe freq̄n ter liniat̄. Deīde f. tale vnguentū. ℞. adipis a-naꝝ sine sale galline ysopi humidi adipis cerui. mellis. ana. ℥. ij. f. vnguentū. ꝛ liniat̄. ꝛ pūt addi ossa mirabo. adustoꝝ ꝛ galle. ¶ Vlcera aūt sor-dida nariū ꝛ virulēta ꝛ multi tp̄is difficilis sunt cure ꝫm Auicē. ꝛ indigēt medicis siccioribus vt curent̄. Primo q̄ lauētur cū vino decoctiōis agri mo^e ꝛ vbenc cū melle. deīde exiccētur cū blasi-co pāno iuoluto i radio. iteꝝ lauet̄ cū vino i alia vice: in quo dissolut⁹ sit sapor mell'. ꝛ exiccet̄. et tunc apponātur medicīe multū exiccantes: vt ē hec. ℞. vitrioli antiq. arse^t rub. ꝛ citrini aū. ℥. ß. puluerizent̄ ꝛ ponant̄ i felle tauri vel saltē bouis renouādo fel ꝑ aliq̄s dies: donec f. albū. tūc ad dat̄ anthimō^t myrrhe aū. ℥. ij. cere. q̄ð suf. fiat vnguētū ꝛ mittat̄ cū tēta. ꝛ huic vnguēto pōt ad-di mētast^t prasij. aū. ℥. ij. Auic. ponit medicamē Rab al's Ruffi in hac forma. ℞. cipi aluminis gallaꝝ myrrhe croci aū. ℥. ij. fiat pul. spgat̄ sup vl cus vel pōt fieri vnguētū. ꝛ si ꝑ ista nō sanant̄. ꝛ sordes manet ꝛ dolor: iteꝝ ꝛ freq̄nter lauent̄ cū aq̄ decoctionis agrimo^e ras. vitice ꝛ foliorum oliue ꝛ pauco ell'o. deīde exiccent̄. ꝛ mundificent̄ cū vnguēto apł'oꝝ. Deīde ꝯsolidēt̄ cū litargi^o nu trito vl' vnguēto al. cāforato. ¶ Ad idē maxime q̄n vlcera sūt dolorosa ℞. plūbi vsti bū loti ceru se plūbi merdasengi hoc est litargirū aū. partes eq̄les olei ros cere aū. q̄ð suf. f. vnguētū. Aui. ponit medicamen de malogranato, ꝛ est de medi-cinis cōibus maxime in vlceribus corrosiuis. ꝛ fit sic. ℞. malūgranatū acetosum ꝛ pistetur cū toto. ꝛ coq̄tur in vase eneo sp cū spatula ducen-do. deīde fortit̄ exprimat̄. ꝛ in illo quod exit inti gat̄ tenta ꝛ narib⁹ īmittat̄. Alij volūt vt sumat̄ de triplici genere maligranati vnū de quolibet ꝛ diuidant̄ ꝛ cū toto pistent̄ ꝛ exprimatur succ⁹ ꝛ coquat̄ in vase stagnato: donec pissum rema-neat. ꝛ tēte in eo madefacte naribus immittant̄ vl' cum penna vel cum pecia panni linei freq̄ē-ter talia vlcera irrigent̄ ꝛ mundētur. Et si ꝑ ista medicamēta nō curent̄ iā videt̄ q̄ sit cancer quē dimitte. q: cācros absconditos nō curare meli⁹ ē curati eīn citius ꝑeunt, vt dicit ypo. 6. amph. ꝛ Auic. in. c. proprio.

Clarificatio Primo notādū ꝫm Auic. in. 3. 3^t. in ꝑpo ca. de vlceribus nasi. q̄ nasus hūidior est aure: ꝛ siccior est oculo. ideo ꝯcludit Auic. q̄ cura vlce-rum nasi ꝑpinq̄or est cura vlceꝝ auris ꝛ vlcerum oculi: ꝫ oportet q̄ medicine nasi sint siccioꝛes q̄ medicine vlcerū oculi: ꝛ min⁹ sicce q̄ medicine vlcerū auriū. Nā sicciori mēbro vlcerato vl' vul-nerato sicciora sunt applicāda medicamina pro sanatione breui⁹ ꝯseq̄nda. ¶ Dubitat̄ scd̄o quo mō exiccatiua cōpetūt in vlceribus nasi: cū hu mores facientes ea sint sicci adusti ꝛ calidi: ꝛ sic fria ꝛ hūida magis cōpetere vident̄. Dico q̄ q̄-uis isti humores sint sicci v̄tualit̄ ꝛ calidi ꝛ adu sti: tn̄ actualit̄ sunt humidi: nec tamē sunt adu-sti sicut cinis vel carbo: sed sunt adusti sicut est oleū aliq̄n quādo coquitur sine liquore. De quo q̄uis dicat̄ q̄ ē adustū: tn̄ actualit̄ ē hūidum. Et ad exiccādā illā actualē hu. cōpetūt exiccantia.

¶ Capłm. 62. de emoroydib⁹ ꝛ polipo nariū.

De alie passiōes sunt in naribus scꝫ emoroyde ꝛ polip⁹. Emoroyde autē in naso dicunt̄ ꝑ silītudinē emoroydaꝝ mēbri posterioris. vn̄ sunt q̄dā carnes siue excrescētie addite siue nate crescētes in interioribus nasi. Vn̄ ꝫm Auicē. iste sunt in duplici dr̄ia: q: q̄nq̄ sunt albe ꝛ molles. tractabiles ꝛ indolorose. Et aliq̄n sūt dure ru-bee aut fusci coloris q̄ est color inter rubeū ꝛ ni grum. Et iste ꝑprie vocant̄ ab Auic. albarnabet Et q̄si sub vltima ista spē reponit̄ cancer in na-so. q̄ð patꝫ. q: Auic. ponit differētiā signoꝝ int̄ istā vltimā speciē ꝛ cācruꝫ. Unde cancer est apa melācolicū ex hūore malo corrupto.

Cause istoꝝ sunt hūores ad illa loca ve-niētes. Vn̄ cā prime spēi emor-

roidarum indolorosarum est flã dulce sine corruptione vel san. magis aquosus. Cã aũt secũdarum est sang. corruptus cui miscent aliqui mali & corrupti humores per viam reumatismi. Cã cancri ẽ melãcolia siue hu. adusti corrupti & duri.

Signa Iste egritudies silr & vlcera cognoscunt p visum: constituẽdo egrũ ad solẽ: vt radij solares itrẽt p nasum: & nasus subtilit apiat cũ aliq instrõ. & tãgat emoroys siue excrescen. Et si vi molls tractabilis al. coloris & sine dolore & aliqualit pẽdens: tũc est pma spẽs. Et si tacte vident rubee vel fusce pendentes dure & dolorose: tũc ẽ scda spẽs. Et Aui. assignat drĩam iter istã spẽm & cãcrum dicẽs. Nã si ista caro nata & cresceẽs fuerit post catarros & fluxus a capite: tũc est emoroyd cũ supradictis signis. Sed si nõ venerit post catarros & flux a capite: s cũ claritate nasi & puatiõe cursus: tũc est cãcer: marie si in capite pcesserũt mlice egritudines vt ẽ mãia & mlia: qrũ mate iferi fuerũt deriuate. Iste aũt cãcer incipit sic granũ frumẽti als fenugre. deide fit sic auellana vl amigd. purgata iacens super nasi latus. & nõ crescunt nec pendent sicut emoroyde: sed crescit & hz pedes circũquaqz sic polip piscis. Et ex hac egritudine frequẽter accidit durities in palato & in ptibus oris. & aliqñ venit in nolimetangere. Et vt in plurib cãcer nõ facit saniẽ. imo est durus curtus sicc. Emoroyda aũt aliqñ tãtũ elõgat qp nasum exeunt: loqlã pturbãtes & anhelitũ siue odoratũ. nã nunqz bñ odorat fiet nisi p nares aer libere attrahat cũ spẽbus odorabiliũ rerum.

Pronosticatio emoroyde albe & molles sine dolore facil curõnis sunt. ¶ Scdo emoroyde rubee vel fusce cũ dolore difficilis sunt cure. ¶ Tertio ois cãcer difficilis cure est marie: abscondit & nõ appens: sicut allegatũ est supius.

Curatio emoroyda siue excrescẽtia i iterior nariũ carnosa als idolorosa & eminẽs nõ cãcrosa sic est dcm in pa diuisiõe oz qp scindat ponẽdo pati. in loco vbi lucet sol taliter qp radij subintrẽt nasum. & tũc attrahendo siue capiẽdo talẽ emoroydã cũ vncio si est possibile cũ manu sinistra spatulamẽ subtile scidens ab vna pte cũ manu dextra subitret nasum & scindat talem supfluã carnẽ siue emoroydã. Et si aliqd supest: radat dicto sputamie siue cultello. Deinde si sang. fluat mittat tuell de bombace intinctus in albumine oui cũ reb cõstrictiuis mixt & alijs: donec san. restringat. Deinde si vl aliquid remanere illud cum pulv. affrodillorum remoueatur & psumat. vel põt psumi cũ aqua corrosiua dissoluente metalla vnam guttã supponẽdo. vel accipe. iij. albu. ouorum indurata sub cineribus & misce cũ. ʒ. j. & ß. vitrioli. Deide fiat aqua que distillata p filtrum corrodit carnẽ supfluã: & curat fistulas & vlcera antiquata. vel serretur emoroyda cũ filo sericino vel cũ pilo caude eq: sic docet Aui. & alij. ¶ Si vo fuerint dolorose rubei vel fusci coloris q ab Auic. vocant albarnabeth tales debẽt curari fm Aui. cũ cauterio actuali vel potẽtiali. & si aliqd remãserit qd cognoscit per ipsum visum etiã qz inducit nocumentũ odoratui & anhelitui: tũc adhuc mittat vngm viride siue egyptiacũ vel pul. affrodillorũ cum tenta: vel aliqd medicamẽ de infrascriptis. Quidam vo scindunt nasum fm qp hõ scindit nares equorum & tenẽt apertum per duos dies cũ tenta & albumie oui donec sanguis cessauerit. deinde scindunt & radunt paulatim oĩa supflua siue coquunt cũ actuali siue potentiali cauterio. Deide radũt labia pmi vulneris. deinde suũt. & sic sanãt: semp tenẽdo tuellum p foramen naris vel canellũ de ligno vel cãna. & est satis bonus mod. & fm istũ modũ opabat mgr Guillermus de garriga & .4. mgri salernitani. ¶ Si aũt fuerit cãcer: melius est palliare & dolorẽ mittigare cũ anodis qp incipe curã & pmittere & nõ attẽdere: vt multi deceptores faciunt. ¶ Hic est sciendũ qp medi q valet in vlcerib narium vz etiã in isto casu. Primum medicamẽ qd valet in pn emoroyde est qp cortex maligranati pistet & distẽperet cum aqua vel suo succo: & coquatur & cũ tẽta imittat. Hoc eni medicamẽ cõstringit & desiccat. & si addat parum de coloqnta pualebit. Et valet ad polipũ & albarnabeth icipiẽtẽ: & ad vlcera nariũ. ¶ Ad idẽ. ℞. pul. mudi cipssi. ʒ. ij. coloqntide. ʒ. j. aceti qd suff. coquat: & cũ tẽta imittat. ¶ Itẽ vtat medicamine de maloqnato dicto in. c. aũ istud. ¶ Medicine valẽtes in emoroydib antiqs nariũ sunt calcantum alumẽ assium esvstũ myrrha flos eris vitreolum antiquũ. cũ istis pnt marie post abscisionẽ cum dicto spatumine. Semẽ serpẽtaree curat emoroydẽ nasi. & loco sc. radix eius. vel in succo sum mitatum ei mittat tenta & narib iponat. Corrodit enim carnem supfluam in albarnabeth. siue emoroydã de duris: dolorosis: rubeis: siue post po. Purgetur patiens ab hũorib adustis & calidis: & sic detur de cepha. & teneatur in bona cuchina dieta. tũc scindant vel cauterizentur per

modum iam dictū. et post recurrēdū est ad medicamē de malisgranatis in quo misceat paruz anthimo et colcotar et rasure viridis campane: siue floris viride eris. Et si ibi forte fuerit apā cum eis nō ponant fortes medic: sed caueat pus apā sm suam spēm. deinde ad curā redeamus. Primo pul. nucis cipressi vz si insufflet. Item vitreolū quod tendit ad viriditatē puluerizatū: vt alcohol insufflatū mane et sero valet in polipo siue albarnabeth et emorroyda. Si post incisionē sequatur fluxus sanguinis nimi: stringatur sicut dictū est in fluxu sang. nariū cū terra et albumine oui. et sang. dra. et boli armo et pul. pilorū leporis cōbustorum.

Capl'm. 63. de anathomia oris et lingue et vtilitate eorum.

Os habet sex magis appentes ptes. s. labia: dētes: gingiuas: linguā: palatum: et vuulā. Est aūt os tanq̄ embotū: vt p ipm cibus ingrediat meri et stomachuz: sicut vinū per embotum vtrem subintrat: et est ei primū iuuamentū. Scdm est: vt per ipm tanq̄ p medium aer perueniat ad cor et ad pulmonem. Tertiū est: q: est vniuersalit mēm mēbrorū locutiōis et vociferatiōis in hoīe simul: et vociferatiōis solum in brutis. Nā in sufflatione aeris fit vox et vociferatio et resonātia in ore: sicut fit in fistula vel tuba hūte larum os. Et in hoc magis iuuat palatū supius: ideo quādo volumus clamare vel alte cātare: apimus os vt in eo fit aeris reuerberatio et resonātia. Lingua aūt est mēm carnosum spōgiosuz et molle cōpositū ex venis: neruis ligamētis arterijs musculis et carne. Et fuit ordinatū. pmo pp̄ter gustū vt regat cibū in ore vt masticet. q: dētes ipm attingere nō possent: nisi lingua ipm eis porrigeret. Scdo fuit ordinatū ad formandū vocē et loqndū et aliqs litteras pnūciandū. Tertio pp̄ter gustuz. Cutis aūt coopiens supficiem eius otinuat cū supficie meri et ore sto. Habet aūt lingua motū tactū et gustū. Motus aūt lingue fit a neruis se primi paris orti immediate a cere: cuius ortus est vicinus in initio nuche. Verba sunt Ga. 4. de inte. c. iij. Idē dicit. 9. de iuuamētis mēbrorū post. 4. colūdellos in hec vba. Jam declaratum est q̄ nerui mouētes linguā non habent locum a quo orant: vt in anteriori pte cerebri: nec ī eius medio. habent apud radicem lingue locū a quo exeāt pp̄ter multitudinē foraminū que sunt in illo loco: ex quo incipit nucha. hec ille. Gustus autem et tactus fiūt in ea p neruū ad eandē venientē ex tertio pari. 4. de interi. c. 5. vt allegatū est ī c. de anathomia nariū. Ulterius sub lingua sunt duo orificia vsq3 ad carnē glādulosam q̄ exeunt in radice lingue. Et p ista duo foramina exit saliua. Et apud Aui. ista duo foramina vocant hauritoria saliue. In carne aūt glādulosa et ptibus circūuicinis gnāt saliua et c. Palatū est cooptū pāniculo interiori sto et meri. sub lingua vo sunt due vene magne virides et plene a qbus oriunt multe alie vene. et freqnter illas flobamus maxie in squināt. Primo igit de passiōibus lingue dicemus: deinde aliorū mēbrorū.

Capl'm. 64. de passiōibus lingue.

Lingua sm Ga. 4. de morbo c. 4. i pno est instrumentū duarū vtutū: sensibilis videlz et voluntarie motiē. Et necessario faciet duas actiōes. sc3 sentire et moueri: si est sana. Ex istis vo duabus actiōibus. s. sentire et moueri p linguā due pncipaliter nouissime opatiōes complent. s. locutio: verborū prolatio: p que mētis cōceptus exprimunt: et hoīes illos ɔceptus per auditū recipiēdo efficiūtur sapiētes. Et hec opatio ptinet ad aīam magis: et fit per motum ipsius ligue cū adiutorio aliorū membrorū ad loquelā adiuuantiū. s. dentiū labiorū et palati. Secunda nobilis opatio est gustare ad discernendū sapores iuuātes et ledentes rerū gustabiliū: vt grataunter et cū dulcedine iuuātia recipiat. ledentia aūt cuz tristicia renuat. Et hec operatio magis ptinet ad corpus. Et hec est snia Aristo. in. ij. de aīa in. c. 5. Et fit hec opatio gustus p sensuz: quē habet lingua quādo gustabile tangit ipam. q: gustabile est quoddā tangibile vt posuit Arist. ij. de aīa. c. 4. Istis aūt opatiōibus sm Ga. 4. de morbo. c. 4. possunt euenire nocumēta sicut alijs sensibus. sc3 visui: auditui: odoratui. sc3 totalis ablatio corruptio et diminutio. Ablatio quādo nihil potest loqui: vt accidit in magna inflatione lingue vel in magna paralisi vel spasmo. Diminutio. qn̄ loquit quis: sz tamē imperfecte. vt in pua seu minori palisi: q̄ quis p nunciet aliqua verba: illa tamē male. Corruptio qn̄ verba nō proferunt sicut decet: imo sub alia forma a cōmuni modo loquēdi remota: sicut accidit illis q̄ cū difficultate intrāt sermonē: vt qn̄ volunt dicere pater: dicūt papapater. et sic corrūpitur hoc nomen pater in eorū ore et lingua. sicut etiā accidit corrūpētibus et mutātibus lrās in dictionibus: vt sunt trauli et alij de qbus loquit Auicē.

3º. Silr gustus pōt totalr auferri qñ nihil iudicat de saporib⁹ rez gustabiliū: sicut dicit Ga.4 de mor.c.4. vbi dicit sic. Aliqñ nulla res alicui⁹ vı̄ esse saporis. sentit tñ in lingua ma^a q̄ habet in ligua ⁊ cā ē acumē sensus lingue. Et h̄ accn̄s est sile accn̄ti qd̄ fit in oculis ex fumo sto^i sensu visibili acuto exn̄te. Aliqñ diminuit qñ nō bene sentit sapores: fm qd̄ res est isti⁹ vel alteri⁹ saporis: nec delectat in eis put decet. Corruptio aūt gust⁹ est qñ res iudicat alteri⁹ saporis q̄ sit: vt qñ sapidū ⁊ dulce iudicat esse amarū vl alteri⁹ inepti saporis: sicut accidit ictericis. vt Ga. refert in eodē loco: sicut etiā nos sepe in acutis fe. vidē⁹ in qbus aliqñ vinū aliqñ alia cibaria ⁊ zuccarū alterius iudicam⁹ saporis q̄ sint. Proinde illa p nunc remimus.

Cause aūt istoz accn̄tiū aliqñ est morb⁹ osilis: vt mala oplo ca. vl fria hu. vel sicca cū m^a vel sine ma^a: q̄uis vt plin est cū ma^a q̄ est imbibita in essentia lingue ⁊ in pānicul eā circūdātib⁹. vt dicit Ga.4. de mor^o.c.4. Aut est egrit^o officialis: sic est solo otinuitatis. Aliqñ est vna duplex egritudo: sic est mollificatio. Aliqñ cōposita: sicut qñ est ibi apā calidum vel fri. Aliqñ cā nocumēti gust⁹ ⁊ tact⁹ ē i initio nerui q̄ exit a tertio pi. ⁊ cā nocumēti mot⁹ ⁊ locutiōis in initio nerui faciētis motū ei⁹. q̄ q̄dez neru⁹ exit a.7º pari neruoz ce^i Aliqñ aūt aliud nocumētū est egri^o p se. ⁊ aliqñ cū cōicatiōe alterius mēbri vt est sto⁹. sicut pz in ebriosis: qb⁹ ex nimio potu loq̄la corrūpit. Aliqñ cū cōitate pulmonis vel pectoris: sicut in ptisicis ⁊ raucis. Aliqñ cū cōitate epatis. vt patz in icteri^a. Nā hūores sunt aliqñ in essentia lingue ⁊ pelliculis coopientib⁹ eā. Et si accidat lingue vt saporet aliq̄d: nō sicut sapor ei⁹ est: ondit extraneos hu. eē in ea ideoq̄ q̄cq̄d saporat: videt esse aut salsum aut amarū. Nā cibi vident eē osilis saporis ei⁹ q̄ in gustu est q̄litas. Icterici aūt nō putāt cā amaritudinē quā sentiūt eē in gustu: sed in cibis q̄s sumūt. vba sunt Ga.4. de mor^o.c.4. Et seq̄tur. Nā illa q̄ veniūt de exterioribus, mouēt materiā q̄ est occulta in lingua.

Signa in gustu. Gust⁹ signur esse lesus qñ parū aut nihil sentit aut alteꝝ saporē q̄ saporabile sit. Et signa cāz hn̄tur aliqñ a parte saporis: vt si sentiat dulcedinem sigt san. aut flā dulce cū maiori q̄tit^e saliue abundare vel in toto corpe vel in sto^o vel in capite vel in ligua. Si vo sentiat amaritudinē: sigt colerā. Si salsedinē: flā salsum. Si sentiat saporez abhominabilē: malos hu. sigt in orifi^o sta^i: cum sto⁹ ⁊ lingua ⁊ palatū vna veste induant. Si sentiat saporē stipticū: hu. sigt melācolicū. ¶ Sig etiā aliq̄ sumunt a pte coloris lingue. Nā albedo lingue nō solū sigt in ea frig⁹ supare imo ēt in sto^o ⁊ epate: ⁊ sigt aliqñ flā in ea. abundare. Rubedo āt san. sigt ⁊ hu. calos. Citrinitas sigt co. Fuscedo ⁊ nigredo mlias: nisi nigredo sit a nimio calore adurēte: sicut in fe. ¶ Si ligua est moll hūida lenis: sigt hūiditatē. Si āt est sicca ꝯcta ⁊ aspa sigt siccitatē: cū de rōne hūidi est lenificare: ⁊ de rōne sicci sit exaspare: sic dic Auic. Si in ligua sint vlceratiōes vl pustule vel apata vel tūor: siue solo otinuitat: h̄ p visuz cog̃scit. Si vo lingua vr eē sana nō excellēter rubea nec alba. sed rubea mediocriter ⁊ nō adsunt sig supradicta: tūc signū est q̄ egri^o est in capite ⁊ in neruis a qb⁹ fit sensus ⁊ mot⁹. Et iō si p̄mo auferat vel diminuat dicim⁹ h̄ esse ex nocumēto vl opilatiōe nerui orti a 7º pari in loco vbi nucha incipit oriri. Aliqñ aūt loq̄le pditio pcedit ex mēte depdita: sicut dicit Cōstātin⁹. Si vo fuerit pp passiōes capitis. cog̃scit p pn̄tiā illaz: vt est remma dolor capit apl̄ia litar^a ⁊ sil̄ia.

Pronosticatio. Prio si in feb. appeat decur^o lingue ita q̄ verba pa. nō possit formare cū ariditate ⁊ nigredine eius malū signū est. ¶ Secūdo in fe. si appeat vna pustula vel multe postule nigre: est signū mortis. ¶ Tertio balbucies n̄ osueta palisiz sigt futurā. ¶ Quarto fe. supueniēs in balbu^e ex nimia hūiditate curat eā. ¶ Quinto balbucies a puericia que pcessit p iuuentutē ⁊ lingue palisis antiq̄ta nō recipiunt curationē. Multi tñ pueri freq̄nter balbucientes adolescētia ⁊ iuuētute meliorant: sicut dicit Aui. ⁊c. ¶ Sexto defectus in gustu ita q̄ sit minoratio vel ablatio vel corruptio freq̄nter curātur: curatis cāis ⁊ passiōib⁹ a q̄bus pueniūt: vt pz in fe. acutis ⁊ ictericia.

Curatio. Prio osiderādū ē si passiōes lingue sint p cōicatiōez aliorū mēbroz ⁊ pp passiōes eoz vt ē ce^m sto⁹ pl̄mo epar vl totū corp⁹. ⁊ sic adhibeat reme^m illme bris ⁊ passiōib⁹ eoz digerē^o ⁊ purgā^o mat̃iā a̅ rē ⁊ oiūctā ofortā^o apiendo ⁊ osumēdo supflua eoz: vnā hn̄do cautelā. s. q̄ vomit⁹ puocet. vt ad linguā supfluitates vlteri⁹ vl vberi⁹ nō decurrāt ⁊ h̄ est sn̄ia canoniste in.6.3^i. Post hec reuertamur ad liguā faciēdo garga^a fricatiōes collisiones sternutatiōes ⁊ reliq̄ q̄ dicēt: ⁊ po de gustu

¶ Nocumentū gust⁹ si est a mala cōplone calīa
cū mā:vl' apa calin:si vꝫ ꝙ san. supabūdet:flōet
pa. de cephaᵃ deide de venis q̄ sunt sub ligua. ⁊
teneat bonū regimē ꝯ̄rīū cāe. Et digerat mate-
ria cū sirᵒ rof. ⁊ purget cū mirabolanis citrinis
vl' pillis fact̄ ex eis ⁊ diagredᵒ sub ista forᵃ. ℞.
yerepᵉ Gal'. ʒ. iij. cortiq̄ mirab. citⁱ. ʒ. vj. diagreⁱ
anⁱ. an̄. ʒ. j. dent. ʒ. ij. vel plus vel min⁹ iuxta ꝯue-
nientiā pticulariū. vel purgent cum. ʒ. v. elcᵗ de
succo rof. ⁊ silib⁹. Deide gargarizet aceᵐ ⁊ succū
maloꝝ ḡnatoꝝ: ⁊ diu teneat in ore. Et aliq̄n suc
cū lactuce ⁊ portulace ⁊ muscillaginem psilij ⁊
dragⁱ fcā cū aq̄ rof. ⁊ aliq̄n cū aq̄ rof. p se. Et h̄
vꝫ in fe. q̄n infirⁱ nō pn̄t cape cibū ad vtut̄ sustē
tationem. ⁊ pill'e iste in ore teneant. ℞. rof. ru.
spoⁱ berberi. 4. se. fridoꝝ maioꝝ ⁊ minorūꝫ gūi
dragaⁱ. an̄. ʒ. ij. f. pill'. sub ligua. Iteꝝ gargarizet
succū enō ⁊ solatⁱ. vel aquā decoctiōis rof. ber-
beri mirtill'. ⁊ fricet ligua cū carne meloᵐ vel cu
cume. vel cucur. vel cū carne pomi vl' cū citrāgu
li acetositate q̄ oīa sunt fria alterātia malā q̄li-
tatē in instrō gust⁹ derelictā. ⁊ alterāt materiam
ibi existētē. q̄ de cā appetit⁹ aliq̄l'r reuertit̄ si ista
cōtinuent̄. Si ad h̄ appet san. vel hu. cal'i. dn̄iūꝫ
iteret̄ flōia: ⁊ purgent̄ dicti hūores ⁊ ad dcā re-
uertat̄ remeᵃ. Si vo sit a mala cōplone calīa vl'
sicca sine maᵃ: qō cognoscitur p extenuationeꝫ
corpis ⁊ p calorē rubore ardorē ⁊ pūcturā sine
multitudīe saliue: tūc sola dcā alteranᵃ cōpetūt
postposita euātione q̄cunq̄ꝫ. Si aūt fria fuerit:
cōsideret̄. si est a materia vel sine maᵃ. Et si sine
cū cal'is ifradicēdis curetur. Et si est cū maᵃ. qō
freq̄ntius accidit: tūc ꝯsidera in mēte: si corpus
est plectoricū: ⁊ si sic: pmittēda ē flōia ⁊ purgaᵒ
ƀm q̄litatē ⁊ quātitatē hu. plectoriā facientiuꝫ.
Et si nō est plectoᵃ ꝟ cacochia tūc digerat̄ mate-
ria cū oxielle diureᵒ vel squilliᵒ in q̄b⁹ pbulliant̄
aliq̄ herbe cal'e vt est ysopus saluia maiorana ⁊
sticadō. vl' digerat̄ cū sirᵒ in. c. de palisi dcō: ⁊ pur-
get̄ cū pillis in eodē. c. dict̄. vl' cū. v. vl' vj. ʒ. theo
doricon ēpiscō. vl' cū yeralogodiō. vl' cū yera ar-
chigenis. vl' cū pillis cochijs cōib⁹ vl' raf. Dein-
de f. gargaᵒ dcā in. c. de palisi. vel in. c. imediate
seq̄nti. Et si ē apa fridū: gargaᵃ f. istud. ℞. ysoⁱ
liq̄ritie. an̄. ℥. ij. caricaꝝ piguiū. 20. melle. lb. j. f.
gargaᵃ: teneat in ore. freq̄nter colluat. Et si non
eēt abominaᵒ nature: posset addi cassief. ℥. j. ad
leniendū ⁊ maturādū materiā ⁊ tantūdē de cor
tice nucū viridiū ad apiendū ⁊ ex̄neū saporē re
mouendū. Et etiā valet saluia maiorana lauen
dula. ⁊ illa q̄ dicent̄ cū adiutorio dei i. c. de debi
litate appetit⁹. Et valēt illa q̄ imeᵉ dicent̄ in. c. se
quēti. Vtat̄ pa. cibis acut̄ vt cepis porris allijs
sinapi ⁊ eruca distēpat̄ cū aceto ⁊ vtat̄ citrāgul'
limonib⁹ ⁊ acetosᵉ citriⁱ. Istud gargaᵃ. vꝫ in de
bilitate gustus ⁊ nocuᵒ sine fe. acuta. ℞. squille
℥. ij. aceti. lb. ij. aq̄ font̄. lb. j. mell'. lb. j. f. gargaᵃ.
Teneatur semper in bono regimine. ⁊ vtat̄ acu
minibus ⁊ acutis ⁊ aliquando salsis: vt redeat
gustus in suo sapore ⁊c.

Clarificatio Pⁱo nō: ꝙ res gu-
stabiles nō mouēt
sensuꝫ gust⁹ cū suis q̄litatib⁹: nisi iquātū sūt tā-
gibiles. pp qō dic̄ Aris. in. ij. de aīa. c. vij. ꝙ gu-
stabile ē q̄ddā tāgibile. et cā hui⁹ ē: q̄ sic tāgibi
le nō est sensibile p mediū ex̄neū: sic nec gusta-
bile ē sensibile p meᵐ ex̄neū: sic̄ est aer vl' aq̄ que
sūt meᵃ ex̄nea p q̄ alij sensus recipiūt suas spēs
Et ponit Aui. cām. Gustabile ē q̄ddā tāgibile:
q̄ꝛ gustabile fundat̄ in hūido: mō hūidū est tan
gibile. pinde dꝛ ꝙ gustus est tact⁹ q̄dam spēs.
¶ Scdō nō. ꝙ Aris. pōit idē. ꝙ passiuꝫ dꝫ eē idē
i pō: q̄le ē suū agēs in actu. ⁊ organū dꝫ eē tale
in pō q̄le ē suā sensibile in actu. Et q̄ꝛ sensus gu
stus siue organū patit̄ ab hūido qō est agēs: iō
orgᵐ gust⁹ dꝫ eē hūidū: q̄le est hūidū qō ipsum
imutat. Signū āt hui⁹ ē: q̄ꝛ ligua nō dꝫ eē nimis
hūida nec nimis sicca nec nimis imutata ad ali
quē saporē. nā si q̇s gustat aliqō hūiduꝫ actua-
le ⁊ illud sit forte in aliq̄ sapore vt est mel: vl' ace
tum postea non bn̄ iudicabit de sapore viⁱ: iō q̄ꝛ
spēs istoꝝ in gusto derelicte nō cito remouētur
cū ligua sit fortit̄ imutata a forti ipressione fort̄
sapori. vt pꝫ de icteriq̄: q̄b⁹ cho. ad gustū directa
facit gustabilia appere amara. vt ponit Ga. 4.
de morᵒ. c. iiij. vt iā allegatuꝫ ē in isto. c. in cāis.
¶ Dubitaret tertio aliq̇s: si sensus gust⁹ in lin-
gua posset ledi sensu tact⁹ manēᵉ saluo? Rn̄dit
Aui. in. 6ᵃ. 3ⁱ. in. c. de passiōib⁹ oris ꝙ sic. ⁊ red-
dit cām: q̄ꝛ egritᵒ pōt vicere debilioreꝫ sensum ⁊
nō fortiorē: ⁊ iō n̄ nocet fortiori sic̄ debiliori. Et
ex isto vꝫ iferre Aui. ꝙ sensus gust⁹ sit subtilior
q̄ sensus tact⁹. hoc etiā pꝫ ad expientiā. nā febri
citantes acutis fe. ⁊ icterici bn̄ sentiunt. cuꝫ tan
gitur eoꝝ ligua: tn̄ gust⁹ quātū ad sapores ē im
mutat⁹ ⁊ lesus. ¶ Quarto dubitat̄: in q̄ sapore
magis delectat̄ gust⁹ san⁹? Rn̄dit Ga. 4. de morᵒ
c. vj. ꝙ in dulci ⁊ vnctuoso: q̄ꝛ magis ei sunt ppor
tionati. iuxta qō sciendū ƀm Arist. in li. de sen-
su ⁊ sensato: ꝙ septē sunt spēs sapoꝝ simpl'r ca-
piendo. s. dulce pigue amarū salsuꝫ pōticuꝫ siue
austerū stipticū ⁊ acetosuꝫ. Sapoꝝ āt musus iā

est cōpositus ex dulci ⁊ acetoso. Isti eñi sapores possent cōbinari. ⁊ inde diuersi fieri sapores: sic faciūt coquarij. ¶ Quīto nō. ꝙ pter iuuamēta q̄ dicta sūt de ligua ⁊ anathōia ligue ⁊ oris. dico ꝙ adhuc hʒ alia iuuaª. s. aggregare saliuā expellere sputū saliuā sup̄fluā ⁊ aª nō vtilia ī ore retēta. ⁊ h̄ fac̄ me^r suo motu. ppter qđ hn̄tes paliḃ. vel spas^m vel alias egritudies auferētes vl' dimiuuētes motū ei⁹ nō bn̄ pn̄t expuere. ¶ 6º scias ꝙ ī. c. palle. dictū ē: ꝙ ligua iuuat ad formatiōnē aliq̄ꝝ lr̄aꝝ differēt: tū q: modicū iuuat ligua ī aliqb⁹. sic ī formatione. v. vocaliū magꝫ iuuat palatū cū aere a pl'mōe p tracheā artiā exeūte cum vuula. ⁊ ī formatiōe illaꝝ modicū iuuat. b. h. m. p. q. &. in istꝭ q̄ sequūt̄: laborat ligua. s. c. d. g. l. n. u. s. t. x. ʒ. ī formatiōe aūt. f. magꝫ laborāt dētes supiores ⁊ labiū iferi⁹ ⁊c. ¶ Dubitat̄. 1º. quō pōt itelligi istud: qđ cōiter d̄r: ꝙ bon⁹ odor ē piunct⁹ sapori. cū multa sūt bn̄ redolēª q̄ nō hn̄t bonuʒ saporē: nec gust⁹ ī eis delectat̄: sic pʒ de rosa ⁊ de multꝭ alijs. Rn̄deo ⁊ dico ꝙ Arl. i liº de sensu ⁊ sensato dic̄: ꝙ qdā ē odor: q̄ ē delectabil' ꝭm suā naturā ppriā ⁊ nō ꝭm accn̄s. i. inq̄ntū nō ordiat̄ ad nutrimētū: vt ē odor rose musci basiliconis. ⁊ silium. nā q̄uis musc⁹ bo^m faciat odoreʒ siue rosa. si cōedat̄: nō hēbit bonū saporē. Et ista odorabilia p se ⁊ ꝭm suā ppriā naturā inferūt delectationē siue tristiciā ipsi cerº. ⁊ odorare ista talia ꝭm Arl. ibidē est ppriū ipi hoi. ⁊ iste bon⁹ odor nō ē cōmixt⁹ sapori: sic sapor bon⁹ ⁊ bonus odor nō sūt sil' mixti. Alia sūt odorabiª ꝭʒ accn̄s i. inq̄ntū ordināt̄ ad nutrimētū. vt ē odor ciboꝝ simpliciū vl' cōpositoꝝ vt odor carniū coctaꝝ: panis. ⁊ iste odor ē cōis oib⁹ hoib⁹ ⁊ brutꝭ. Et d̄ isto d̄r ꝙ bon⁹ odor cōmixt⁹ ē sapori: vt d̄r ibidē. Hoc ē si aliqđ gustabile hʒ bonū saporē: ⁊ cū hoc habeat odorē: ille odor erit bon⁹ vt pʒ de pomo de pane de vino ⁊ silib⁹. Nā bruta nō sentiūt odorē vt ex ipo delectent̄. ideo dic̄ Arl. ibidē: ꝙ hō excedit bruta q̄ntū ad illa ordiabilia. q̄ ꝭm suā naturā ⁊ p se causāt leticiā: vl' tristiciā nō hn̄do respectū ad necessitatē nutritiōis siue saporē. ¶ Cāʒ pmi reddit: q: frigiditas cerebri vel caliditas cū bonis odoribus temperatur. ¶ Causam secundi. vt bruta aīalia per odoratum suo victui necessaria nouerint indagare. vt patʒ de vulturib⁹ qui per q̄ngenta miliª. p odorem cibuʒ suū querunt. vt ponit cōmētator. s. 2^m de aīa. ⁊ vt patet ad experientiā. ¶ Octauo dubitat̄: si cib⁹ īmutat gustū cū sua q̄litate vl' cū sua subā siue maª: Rn̄det Arl. i. 2. de aīa. c. d. p̄supponē^o dictū eius ibidē in. c. v. scʒ. ꝙ oīs sensus ē potētia passiua. p eo q: patit̄ a suo obiecto. Tūc dic̄ Ari. ꝙ vl'r omni sensui natural'r ɔuenit vt sit pceptiuus spēꝝ suī sensibil' sine maª. ⁊ hoc ɔuenit omni sensui. Idē dicit Auic. i. 6º. naturaliū. s. ꝙ q̄litates reruʒ sensibiliū imutāt sensus. Pʒ g̃ ꝙ gustabile nō imutat gustū inq̄ntū est materia siue substātia: sed inq̄ntuʒ hʒ dulcedinē siue amaritudinē. Sil'r pories nō imutat visuʒ: inq̄ntū paries ꝫ inq̄ntū pticipat colore. Sil'r lapis nō imutat sensū tactus inq̄ntū lapis: ꝫ inq̄ntū durus vel moll'. ⁊ sic de alijs. Quāuis aliq̄ sensus recipiāt sua obiecta sine medio extraneo vt dictū ē: vt tact⁹ ⁊ gustus. aliqui p me^m extraneū: vt visus audit⁹ ⁊ odorat⁹. Istud etiā pʒ. q: maª nulli⁹ ē actitat̄ nec aliqua substantia ē obiectū alicuius sensus inducendo per singula obiecta sensuum.

¶ Capl'm. 65. de paliū lingue ⁊ difficultate introitus in loquelam

Rauitas lingue est defect⁹ loq̄le siue difficultas introit⁹ in eā. Quedā ē a natiuitate siue a principio locutiōis. Alia ē ex tpe: siue post q̄ pus loquebat̄ pfectē. deinde supuenit talis g̃uitas ex aliq̄ morbo. Et ista pōt ɔuenire ppter aliq̄s egritudines ligue sicut est paliḃ spasm⁹ igrossaº inflaº apaº ranula sole cōtinuitatꝭ vel ppter ligaª. sub ligua existia liguā cū palato iferiori nimis ligāª. Aliq̄n ppter nocᵐ aduenies lacertꝭ ⁊ neruis liguā mouētib⁹. ¶ Vn̄ q: litarª ē apa posterioris ptꝭ cerª a q̄ nerui linguā mouētes oriunt̄. ideo nocet litargia eis taliter: ꝙ loq̄ nō valent. q̄uis aliqui eoꝝ aliq̄d itelligāt. Vn̄ vidi aliquos litargicos ⁊ loq̄lā amittentes: a quibus petebā vbi haberent malum siue īpedimentum. qui facientes signum tāgebāt caput nihil tn̄ loqui potētes. Et istud nocumētum in talib⁹ neruis ⁊ lacertis hʒ latitudinē ꝭm magis ⁊ minus. Et ꝭm hoc ē magꝫ vel min⁹ nocumentū in loquela vel in introitu eius vel pronūciatione eius ꝭm q̄titatem.

Cause illius dicte sunt ī. c. pcedenti ⁊ in isto. c. Vn̄ ꝭm Auicē. materialis causa ⁊ humoralis aliq̄n est humiditas sanguinea aliq̄n flegmatica ⁊ aquosa.

Signa Qđ aūt humiditas sanguinea sit causa grauitatis ligue significatur p rubedinem ⁊ aliqualeʒ inflationem in lingua ⁊ gula ⁊ dulcedinem in sapore. Qđ aūt materia flātica subtilis vel san. multū aquosus hoc significat̄ p cursum saliue subtilis. ⁊ si fiant

lauato° vel garga° ex rebus subtiliantib⁹ vel resoluentibus: nō iuuanť ex eis. ⁊ si fiant garga°. ex reb⁹ stipticis fit eis iuuamentū. Illa aūt q̄ est a natiuitate ꝓpter mollificationē vel abbreuiationē dictoꝝ neruoꝝ vel lacertoꝝ est morb⁹ officialis: q: morb⁹ in figura. Et cognoscit̄ ꝑ ꝓuatiōes aliarum causaꝝ. vn̄ qn̄ vī iuuenis bn̄ cōplonatus bone memorie ⁊ itellectus: si est balbutiēs ex defectu virtuť iformatiue a ꝑn° vī procedere quāuis a mala cōplone cuꝫ materia in talibus neruis siue lacertis pōt ꝓuenire: ꝫ in alijs membris non sic. De istis autē aliqui sunt qui in ꝑncipio ꝑmonis dicunt fefe. vel tete vel rere. vľ primas vel scđas lrās vel sillabas iterān° vel multiplicando corrūpunt.

Pronosticatio Illa balbuties siue trautas que est a natiuitate ꝑꝑ decurtationē neruorum vel lacertoꝝ mouētiuꝫ liguā ex defectu v̄tuť informatiue: vī icurabilis. Dicit tn̄ Aui. ꝙ aliqui sunt balbutiētes puri q̄bus termin⁹ locutiōis ꝓlongat̄: verūtn̄ postea qn̄ veniunt ad adolescentiam ⁊ iuuētutē: magꝫ expedite loquunt̄. Et cā in isto est ꝯsumptio sup̄fluitatū circa organum locutiōis. Alij ēt sunt q̄ ꝑus balbutiētes dicentes tāta ⁊ siſia: q̄b⁹ si accidit fe. acuta. melioꝛabūtur in loq̄la. Et cā isti⁹ sit est ꝯsump° superflue hūiditaꝫ in cere° ⁊ lacerť ⁊ neruis linguā mouētibus ⁊ in radice eius ⁊ partibus circūuicinis. ¶ Vlterius docꝫ ypo. ꝓnosticare trauli diarria capiunť maxīe lōga. ⁊ cā est: q: in traulis maxia supflua humiditas in supradictis partibus superabundat: que si diriuetur ad stomachū ⁊ intestina: causabit longam diariā.

Cura Qui bn̄ vult respicere illa que dcā sunt in. c. de paralisi: pōt faciliter intelligere reme° possibilia hui⁹ passionis. Posito igit̄ ꝙ ſ a paralisi siue mollificatione vel a spas° in neruis vel ꝓpter supfluaꝫ humiditatē in neruis lacertis ⁊ radice lingue: vtendum est purgationibus ⁊ gargarismatib⁹ ⁊ alijs remedijs in illis capitulis iam ꝑdictis ⁊c̄. In ꝑmis si videť ꝙ sit replo vniuersalis ſ. flōia de cepha°. ⁊ vētose cum scarificatione ponantur in nucha ⁊ sub mento ⁊ vene que sunt sub lingua flōment̄. Si v̄o magis vī abundare flā ⁊ materia fria: purgetur caput post materie digōnē cum pillis ibi dictis vel cum cochijs vel cum yera hermetis yeralogodion yerap° acuata cum esula vel pulpa coloqn°. Et lingua fricet̄ freq̄nť cum yerap° mixta cū puluere staſizag° ⁊ sinap̄ piret¹. Deide de solo casto° cū succo saluie ſ pille ⁊ teneant̄ i oꝛe. Garga° lauato° ēplā fricatiōes vel inunctiones supra nuchā vľ ptē posterioꝛeꝫ capiť ꝑnt sit ex betōia pule° ābꝛo° cala° mētast° orig° ysopo ſ napi piret° sticad aco° mellissa ꝫꝫ° pipe ⁊ garioff. squilla ⁊ sılıb⁹. Aliq̄ igit̄ ex medicis istis coquātur cū vino aq̄to ⁊ melle. Deinde ſ. garga° vľ pistenť. ⁊ ſ. sacculus sup p̄tē posterioꝛeꝫ capiť ⁊c̄. Deinde fricet̄ frequenter lingua cum sale ar°° ⁊ ꝫꝫ° ⁊ succo cepe. Et gargarizet aliqn̄ oxiel squiliticū: in q̄ ꝑbulliat̄ acoꝛ⁹ ⁊ ysop⁹. vľ fricet̄ cū succo aco¹ ⁊ piret°. Hec eni fiāt post bonū regimē ⁊ materie añcedenť purgationē vt de ꝯiūcta materia multa fluat ⁊ euet̄ quātitas. Alia frica° ſ cū eufoꝛ° ⁊ puo ꝯdiso: dū tn̄ de ipso nil trāsgluciat̄. Deide ſ. tale ēplꝫ supꝛa nuchā ⁊ ptē posterioꝛē capitis. ℞. gūi armo. serapi¹ ⁊ galba¹ añ. ʒ. j. eufoꝛ¹ nigelle ꝯdi. añ. ʒ. ij. aco¹ sicci. ʒ. iij. sticad sansuci. añ. ʒ. j. cere olei. muscatelli¹ añ. ꝙ suff. ſ ēplastrū extēdat̄ supꝛa alutā ⁊ raso capite posterioꝛi eius parti apponat̄. Perunctis eadeꝫ parte cum oleo baccaꝝ lau¹ ⁊ oleo de casto⁹. ¶ Pille sub ligua. ℞. nucis musca. nucꝫ indice garioff. piret¹ casto¹ asseť. añ. ʒ. j. labda¹ dꝛagag¹ añ. ʒ. iij. tēperentur gūi in vino calido: ⁊ fiant pillule sub lingua. Gūi autem ponuntur in istis pillulis: vt duret earum liquefactio in oꝛe: q: ibi est mēbrum lesum. Dicit Auicē. in capitulo propꝛio huius egritudinis ꝙ inter illa que experta sunt est garga⁹ ex sale armoniaco pipere piret° ⁊ sinapi baurace ꝫꝫ° staſizag° ⁊ sansuco ⁊ origa°. Et ego addo huic medicine acoꝛum saluiam balsamitam mellissaꝫ ⁊ sticados. Ex istis fiat puluis cū vino vel aqua calida mixtis vel cum oximelle squilli° qđ melius est. ⁊ frequenter fiat gargarismus diu in oꝛe tenendo. Et post teneat aliquā pillulam de supradictis vel vnum gariofilum vel vnam partem nucis muſ. ⁊c̄. In isto casu post vniuersalē purgationē valet vsus tiria° ⁊ metri¹ ⁊ au°alex° ⁊ ꝯtinua° fricationis ex eis. Et valēt elc° calīa: vt diacalamē^{m} diazinziberos diapiretrum diacastoꝛeum ⁊ similia. Valet etiā hoc electuariuꝫ. ℞. vtriusqꝫ cimi¹ salis indi. añ. ʒ. j. ⁊ ß. piperis longi. ʒ. j. piperis nigri. ʒ. j. ⁊ ß. casto¹. ʒ. duas sirupi sticados qđ sufficit fiat electuarium in modum opiate. vel cum ꝫuc. ſ. per bolos pro delicatis. ⁊ teneat in oꝛe paulati trāsglutiendo sicut Loth. Et valet. In multitudine saliue vtenduꝫ est stipticis calidis in puluere: ⁊ gargarismis: q̄ dicentur iu. c. fluxus vētris. vt est thus squinātum flos ei⁹ nux cipsti spo^{m} ⁊

fistula. Et hec facienda sunt vniuersalib⁹ precedentibus. Valent res stiptice acetose: marie qñ cā ē calida ꝛ subtilis marie lac acetosum succ⁹ sorbe ꝛ nespuloꝝ piroꝝ citonioꝝ ꝛ filium. Et valet etiā multū freqnter mouere linguā ꝛ facere eos loq̄ expedite ꝛ frequētare sermonē. Et teneat dietaꝫ subtilē sicut dictū est in palisi. Si vo lingua videtur spasmata ita q videat decurtata sine mag inflatiōe ꝛ hoc fit qñqꝫ ab hūiditate viscosa tenen te lacertos mouētes eā: ꝛ fit qñqꝫ a melancolia ꝯstringēte eos. ꝛ qñqꝫ fit a caliditate vel siccitate desiccāte ipos: sicut accidit ī acutꝭ fe. tūc curet talis spasm⁹: vt dictū est in p°li°. c. de spasmo. Singularia tñ aliq̄ ponit Auic. s. stica d. camo. mellilotū sansucū anetū ꝛ olea ex istis valēt in cā frigida. Et iste me teneant in ore ꝛ ī nucha put dictū ē. Si vo decurtatio ligue fit pp̄ter fe. valent olea fria: vt oleū viol' de cucur. nenuf. ꝛ oleū de salicib⁹ etiā valet ꝛ hūectatio oris cū muscillaginib⁹ se. malue ꝛ visci ꝛ citonioꝝ dragagā' ꝛ psillij. ꝛ valꝫ etiā ēbroca° aq̄ cal'e ꝛ lac circa ceruicē ꝛ nuchā. ꝛ vꝫ vsus reꝝ hūidaꝝ: vt est diadragagam frigidū ꝛ diapenidiō. ꝛ pille sub lingua de reb⁹ fris cū muscillagine dragagā' ꝛ se. psillij. Ligamentā aūt sub ligua exñs linguā sub iferiori palato ꝯnectēs ne loq̄la debite pnunciet est cū forpicib⁹ abscindendū ꝛ cū lauatorijs stiptic̄ os abluendū. ꝛ hoc totiēs est faciēdū donec lingua a suo retinaculo dissoluat. nec forpices nec rasoriū oꝫ ignire: vt aliq̄ ponūt. Multos scidi ꝛ scidere feci cū dei adiutorio sine piculo q̄cūqꝫ. Si tñ vis ignire dcā istra fac ꝛ duplici pena affliges eaꝝ nō sine piculo. qn alie pres a ferro tāgant.

Clarificatio Primo sciēdū ſꝫ Ga. 4. de morbo. c. 4. q lingua ē organū gust⁹ ꝛ tact⁹ ꝛ mot⁹. Ideꝫ dicit Ari. in. 2. d aīa. c. 5. vbi dicit q ligua nob fuit ad duo opa. s. ad gustū: q̄ nob est necri⁹ ad vitā hoīs ꝛ ad loq̄lā: q̄ est de bñ eē. Sic pꝫ q vnū mēbrū pt eē orga' plim ṽtutū. Et h idē dicit Ga. 8. de iuuamētis mēbroꝝ qñ ī me° dicēs sic. Et in hoc est sollicitudo creatoris bñdicti qm mltoꝝ ponit instrumētū vnū vtile ad mltas opatiōes. Et seq̄t in h fuit excusatio a mltitudie istroꝝ fm viā vtilitatꝭ ꝛ opationū: ita q mlte opatiōes ꝛ vtilitates fiūt p vnū istrꝫ sicut fuit dictū de coopto° tenuiū duoꝝ caoptorioꝝ ce'. ꝛc. ¶ Scdo nō. q q̄uis vnū mēm possit eē organū pluriū ṽtutū: nō tñ q̄rūcūqꝫ: ſ determiataꝝ. nā ṽtutū q̄ in nob sūt opatiōes: q̄dā sūt opatiōes q̄ indigēt fieri pfectiori modo ꝛ magis occulto hūano intellectui. ꝛ iste sunt opatiōes ṽtutū aīaliū sensitiuaꝝ tam interiores vt est fantasia ratio ꝛ memoria: q exteriores ab extra apphēsiue vt visus auditus olfatus gustus ꝛ tact⁹. Et due istaꝝ opationū nō possūt cōpleri p vnū me° imo quelibet istarū virtutū indiget suo pprio organo distincto ꝛ determiato vt ill' sublibus opationib⁹ nō errent. naꝫ iste opationes multū sunt sublimes. Sed alie opatiōes que. lꝫ indigeāt fieri modo pfecto. non tñ tantū sicut pores vt sūt opationes ṽtutū naturaliū: q̄ sūt pp̄ter pfectionē corpis ꝛ pores ṽtutes pp̄ter pfectionē aīe. Et tales opatiōes diuerse diuersaꝝ ṽtutuꝫ naturaliū pnt fieri. ꝛ de facto fiunt p vnū ꝛ idē membrū: sicut est appetere retinere attrahere digerere ꝛ expellere: q̄ oīa fiūt ab vno solo mē° sicut est stomach⁹ ꝛ filia. ꝛ iste virtutes. s. attractiua retētiua ꝛc. nō indigēt diuersis organis: q̄uis ad hec pagēda natura diuersitate villoꝝ in ill' mēbris indiget: nam per alios villos attrahit: p alios retinet: per alios expellit: vt dic Auicē. pma pmi. ¶ Tertio scias q q̄uis vnū mēm sit organū pluriū ṽtutū: vt p ipm diuerse fiāt opationes: nō tamē eodē modo: qm illud mēm est organū ṽtutis vnius p prius: sicut lingua q̄ per prius est organū gust⁹: qui nob est necessarius ad vitam. ꝛ p posterius est organum motus mediāte q̄ format loquelā q̄ est de bene esse: vt dictū est in pma clarificatione. Silr oculus est instrm ṽtutis visiue p prius ꝛ motiue p posteri⁹. Et hoc ē p tāto: q: in his q̄ sunt ordinata a natura: ē dare p⁹ ꝛ posteri⁹ vt dicit Aristoti. ¶ Quarto scias q aliqñ diuerse ṽtutes diūsas opatiōes cōplēt p vnū organū. ꝛ h fit p diuersas naturas actuales vel pōles in illo mēbro exñtes nā ṽtutes naturales ordiate ad vtilitatē totius vt sto' ꝛ vesice q̄uis per vnū mēm opatiōes exerceāt: h tñ faciūt p diūsa q̄ actualit sūt ī illo me° vt ē diuersitas villoꝝ: vt dictū est. Alie sūt ṽtutes naturales pp̄ie ordinate ad vtilitatē propriam alicui⁹ mēbri vt virtutes naturales ossis ꝛ nerui ꝛ iste p vnum cōplent diuersas operationes. q d q̄uis in actu sit vnum: in potētia tamen est diuersum. ꝛ est actualiter in illo mē°. ꝛ est ꝯ° illius mēbri. Nā cū ipa sit mediū ex diuersis extremis ꝯstitutuꝫ ē vna actu ꝛ est plurificabilis ī pō p ea q̄ ꝯstituūt ipaꝫ que sunt qualitates elares. ¶ Quito nō fm sniaꝫ Ga. 4. de mor°. c. 5. ī fine. c. q si sensus ꝛ mot⁹ p diūsos neruos ad aliq̄d mēm ferant. possibile est motū in illo mēbro manere ablato sēsu: ꝛ ecōuerso. si per vnuꝫ mēm ferant sensus ꝛ mot⁹: ablato motu potest sens⁹.

remanere. ꝗ ablato sensu necīo aufert mot⁹. Nā si magnū ē nocumētū i neruo vel lacerto: ita ꝙ ex ꝟtute ⁊ spū aīali aīali nō recipiat nisi modicū: qđ sibi suff. ad sensū: tūc sentit ⁊ nō mouetur. Nam sensus tact⁹ cū sit quedā pas°. in. 2. de aīa paruꝫ ꝟtutis aīal'⁊ spūs sibi suff. Sꝫ qꝛ mot⁹ lacerti siue nerui ad ħ vt ꝑ ipm aliud moueat corp⁹: necē ē vt suā actionē ꝑficiat cū multis spiritib⁹ ⁊ forti ꝟtute aīali. Nā ipedito siue opilato neruo ⁊ virt⁹ aīal'nec spūs cētiali ꝑ neruos ꝯcauos valēt ad neruū penetrare nec ꝑ neruos radiare sicut po/nit Ga. ibidem. ⸿ Sexto sciēdū ex sñia Ga. 4. de mot°. c. 5. ꝙ nerui deferētes ꝟtutē aīalē si sūt ꝯcaui sicut nerui ocli: tūc nocu^m resistēs ꝟtuti ē oppilatio vel cōstrictio. ⸿ Si nō sunt ꝯcaui tūc tale nocumentū ē retractio nerui versus suā ori ginē aut cōpssio a mē° sibi vicino. Et subdit ꝙ si nerui nō hñt ꝯcauitatē ꝑ quā virt⁹ penetret: tūc talis ꝟtus ē descēdēs a suo initio. s. cer° ⁊ pene/trās ꝑ neruū sicut sol ꝑ aquā vel aerē. Et si bene ꝯsiderem⁹ dictū Ga. nō ē totalr̄ silr̄ ꝓpter. 2. Pri mū est: qꝛ necīriꝫ est vt cū ista ꝟtute trāseat vna suba q̄ est eius vehiculum scꝫ spūs ⁊ vt sil' ferā/tur ꝑ neruū ad sensuꝫ ⁊ motū faciendū. Cū splē dore autē sol' non trāsit aliq̄ suba. Scđm est. qꝛ transitus splendoꝝ solis i aere fit sine successiōe. i neruo ꝟo penetratio ꝟtutis aialis ⁊ spūs fit suc/cessiue: qđ manifeste apparet in mē° stupido ꝓ/pter ligaturā vel cōpssionē. qꝛ paulatī ⁊ nō subi/to recipat sensū ⁊ motū. nā visio ⁊ lumīs itrodu ctio fit sine successiōe. vt dicit Aristo. in vltia pte de sensu ⁊ sensato. ⁊ Joh. pisan⁹ i sua ꝑspectiua Sꝫ Ga. posuit illā silr̄itudinē ꝓpterea: qꝛ ꝟt⁹ aīal' subtiliori spū idiguit. nā spūs aīal' subtilioꝛ ⁊ ꝑ/uioꝛ est spū naturali seu vitali: q̄ in rete ce^l ꝑ di/gestionē vitalis spūs est gñat⁹ vt ponit Gal'. in libro de vtilitate puls⁹. ⸿ Septio nota ꝙ isti. 5. sensus sūt nob necessarij ſm mag⁹ ⁊ min⁹. nā ta ct⁹ est mag⁹ nob necīrius ⁊ vtilis inter omēs sen/sus q̄ntū ad necessitatē vite. hoc patꝫ ꝑ Aristo. 2 de aīa q̄ dicit ꝙ aīal est aīal ꝓpter sensum tactus etiā patꝫ: qꝛ ad destructionē ei⁹ sequit̄ priuatio alioꝝ: cū sensatio alioꝝ ſ. ꝑ quedā tactū spēꝝ re ruꝫ sensibiliū ad ipa organa. Idē dico de gustu qđ nob est necessari⁹ ad vitā: qꝛ sine gustu aīal vi uere nō posset. Olfat⁹ deseruit gustui. sed nō ē simpl'r necessari⁹ vel vtilis: ꝗ solū ad q̄dā aīalia; q̄ ꝑ ipm querūt cibū. Audit⁹ autē ⁊ visus post ta ctū ⁊ gustū ad vitā sunt vtiles. cum ꝑ eos mul/ta aīalia ꝓcurēt sibi vitā ⁊ mag⁹ ꝑ visuꝫ q̄ ꝑ au/ditū. Sꝫ si volum⁹ loq̄ de sensibus q̄ntū ad co/gnitionē intellectiuā tūc dico ꝙ visus ꝑ se mag⁹ facit ad cognitionē q̄ aliq̄s alioꝝ sensuū. ꝓbat: qꝛ sentit ad maiorē distātiā ⁊ plures res: qꝛ vidꝫ celū ⁊ stellas ⁊ res ad q̄s sentiēdas alij sens⁹ atti gere nō possūt. pꝫ etiā cōpatio ad auditū qꝛ per se nō ꝑcipit nisi dr̄ias sonoꝝ. nūc aūt sonus non cōpetit oībꝰ rebus: īmo paucꝭ ⁊ nō semꝑ. etiam parū pōt sciri de natura ⁊ cōplōne rei per so^m i/mo plus ꝑ calorē. Et ideo dicit Aristo. in ꝓemio metha^ce. ꝙ sensuꝫ visus plus diligim⁹: qꝛ plures reꝝ dr̄ias nobis demōstrat. Iterū dico q̄ntuꝫ ad cognitionē ꝙ audit⁹ de ꝑ accñs ē necessari⁹ ma/gis. patꝫ. qꝛ plura addiscim⁹ ꝑ auditum propter quādā ymaginationē ⁊ iposītionē vocū ad signi ficandū. q̄ quidē voces cū suis significationibus ꝑ auditū cōprehēdunt. Et iō dicit Aristo. ꝙ ceci a natiuitate si nō sūt surdi: prudentiores sūt mu tis ⁊ surdis. Et si tu dicas: ꝙ sunt aliqua signa significabilia visibilia sicut est scriptura ⁊ silia: Dico ꝙ nō sūt ita ꝓpria sicut loquela ⁊ voces. etiā surdus a natiuitate nescit legere. Ex supra/dictis patꝫ ꝙ simpl'r ⁊ de ꝑ se visus est magis di ligēdus: ꝓpterea quia ei⁹ opatio ꝓpria ⁊ finis i/mediat⁹ etiā vtilitas imediata ē vtilior ⁊ nobilior qꝛ est cognitio intellectiua siue intellect⁹ qui est nobilior opatio in hoīe sicut sensa° in brutis est nobilior opatio. mō visus plus fac̄ ad cognitio/nē de ꝑ se. Ex alio etiā: qꝛ ei⁹ cognitio mag⁹ est spūalis alijs sensib⁹ vt iam visum ē. Patꝫ igitur qꝛ de ꝑ acñs audit⁹ est multū nobil'⁊ diligen/dus. cum ꝑ ipm plura addiscam⁹ ꝓpter signifi/cationes reꝝ cū vocibus ex sermonib⁹ apprehē sis. Et ideo dicunt isti. 2. sensus. s. audit⁹ ⁊ visus 2. porte intellect⁹ ⁊ rōnis. ⸿ Octauo sciendum ſm. Ari. in. 2. de aīa. c. 6. ꝙ hō inter alia aīalia hꝫ sensum tactus certiorē ideo prudētissimuꝫ dicit̄ ⁊ hoc est: qꝛ habꝫ carnes molliores q̄ cetera ani malia. Et ponit ibi talē rationē ꝙ sicut se habet vnus hō ad aliū: sic se habꝫ hō ad alia animalia ꝗ sic est: ꝙ hō vnus puer hñs carnes molliores ē melioris tactus ⁊ ingeniosior habēte carnes du ras: qui est ineptus. ergo ita se habet ad alia ani malia: quia habet sensum tactus certiorem: cuꝫ habeat carnes molliores est melioris tactus et ingeniosior habente carnes duras: qui est ine/ptus: ergo sic se habet ad alia aīalia: quia habet sensum tactus certiorē: cum habeat carnes mol liores alijs animalibus. Et ex hoc ꝯcludit ibi ꝙ homo est prudentissimū aīalium.

⸿ Capitulum. lxvj. de magnitudine ⁊ infla/tione lingue.

m **Agnificat̃** aliq̃n tota lingua ppt̃ hu. ad eius subam venientes ꝛ ipsaz imbibentes. Et ego aliq̃n vidi ita magnificatam linguã ꝙ quasi totuz os replebat ꝛ aliq̃n os exibat sicut dicit Aui.

Cause autez istius lingue magnificationis aliq̃n est sang. dñans, aliquãdo est flã multum ꝛ subtile.

Signa Sigm sanguis ꝛ materie calẽ ẽ q: seq̃tur manifesta calitas ꝛ rubedo ꝛ plenitudo in facie ꝛ ligua ꝛ sapor dulcis ꝛ nõ tãtũ fluit de saliua. Si ẽ a flegmate subtili est albedo in lingua ꝛ facie ꝛ est maior fluxꝰ saliue: ꝛ est insipiditas in ore.

Pronosticatio Si cito magnitudini lingue subueniat̃ ꝛ sit hõ fortis ꝛ capax rõnis ꝛ medicꝰ sapiẽs: cito sanabit̃ eger cũ adiutoꝰ dei nr̃i.

Curatio In p̃mis ab euãtionibꝰ icipiendũ est. In cã igit̃ calã ꝛ sanguinea fiat flõia de cephaª. ꝛ deinde de venis sub lingua ꝛ materia ad ptes iferiores trahat̃ ꝛ dieta tenuis ꝛ euchima teneat̃ ꝛ sit ad siccitatez decliuis. ꝛ si adhuc vĩ materia calida cũ plectoꝰ fiat purgaꝰ cũ elcꝰ de succo rof. cassif. ꝛ fifibus, vel cũ pillis aureis diagreꝰ ꝯfortaꝝ. De inde ponãtur vẽtose in nucha ꝛ in ptibꝰ posterioribus colliẏt materia distrahat̃ ad oᵐ ꝛ diminuatur. Localia remeª in cã calã est ꝙ fiãt fricationes ꝛ collutiões ꝛ gargaª cũ rebꝰ ĩscĩnuis acc tosis ꝛ stiptiꝗ vel mustis vt est firꝰ de ribes ꝛ acetositas ciᵗ. ꝛ limoᵐ ꝛ citrãguli. Et ſm Ga. i. 12. terrapẽcᵉ. quã allegat Aui. in 6ª. 3ᵗ. c. de apatibꝰ lingᵉ: vz succꝰ lactuce freq̃nt̃ gargarizatꝰ in tm̃ ꝙ vnus ꝗ hac verabat̃ passiõe: cũ eo solo fuit curatus. Succꝰ ẽt malorũgnatoꝝ sepe in ore detẽtꝰ vz. ꝛ cũ istis ligua sepe fricet̃. Acem decoctionis maligñati vz. ⸿ Si vo ĩflatio ligue fuerit a flãte subtili: purget̃ materia cũ pillis cochijs ꝛ turbith ꝛ agarᵒ ꝛ clisterizet̃ cũ acuꝗ clisteribꝰ vt materia a capite ad iferius trahat̃. Deide fricet̃ lingua cũ sale cõi torrefacto aliq̃n. ꝛ sic iterũ fricet̃ cũ cepe vel cuz squilla ꝛ sale armoᵒ vel sale gẽª semꝑ fortit̃ spuẽdo. ꝛ iterũ fricet̃ cuz aceto in q̃ parũ aluĩs sublimati sit cõmixtũ. Deinde ℞. tal̃ pul̃. ℞. 3ᵗ. al. pipis lon. añ. 3. ij. pipis ni. 3. j. sal̃. gẽᵉ. 3. j. ꝛ ƀ. ꝭ. pul̃. ex quo lingua fricet̃ sepe spuẽᵒ ꝯtĩue. ꝛ cũ isto ſm Aui. lingua reuertet̃ ad suaz dispõnẽ ꝛ mẽsurã. ꝛ qð de ipsa exiuit ingrediet̃. Si vo fuerit ꝑpter materiam reumaticaz: curet̃ reuma cum millio ꝛ sale torrefactis vel cuñ sacculo de camo. in regula calefactis.

⸿ Capitulum. 67. de apostemate ligue.

i **A lingua** accidunt apãta calã sanguinea vel colica vel flãtica vel mlica ex istis hu. ad inuicem cõmixtis vel sigillatis superabundantibus.

Signa calã apata sangᶜª ꝑ dolorez rubore ꝛ tumorẽ ꝛ oris dulcedinẽ ꝛ ꝑ replõnẽ ĩ facie cũ rubore cog̃scunt̃. ⸿ Colerica ãt cog̃scunt̃ ꝑ dolorẽ icẽsiorẽ ꝛ ĩflãmatiões ꝛ oris amaritudinẽ. Flãtica cog̃scunt̃ ꝑ albedinẽ ꝛ mollitiẽ ꝛ puũ dolorẽ ꝛ ꝑ maiorez cursum saliue. ꝛ ꝑ alia pticularia. Et q: apa nõ tẽdit ĩ altũ ʒ magꝭ ꝑ spaciũ ligue se dilatat. Apa melancolicũ ꝑ duritiẽ ꝛ puũ dolorẽ ꝛ ꝑ calorẽ nigꝝ vł cinerim cog̃scit̃ ꝛ ꝑuenientiã alioꝝ pticulariũ.

Curatio Si apa sit a maª calã quãtũ ad euãtiones ꝭ. sic in cᵒ ante istud dictũ est. ʒ postea ꝭ ĩ p̃nᵒ gargaª ex succis fris vt est succus ꝛ aqua cucur. lactuce portulace ꝛ endõ ꝛ ꝑprie lacturª ſm Aui. Et valet lac acetosum ꝛ aqua rof aq̃ decoctiõis rof succus vge pastoris. Et ponit Aui. ꝙ fricaᵒ cuz p̃nꝗ hũidis valet ꝛ est vehemẽtis iuuamẽᵗ. Post si nõ apiat̃ nec resoluat̃ ꝯsilio Aui. debemꝰ vti maturatiuis mixꝗ cũ resolutiuis. Et ista sunt mel lac. decocᵒ radð. lilij decocᵒ pasꝑ fenugˡ maratri ꝛ se. liᵗ. Cum decocᶜ istoꝝ vł aliquoꝝ ꝭ. gargaª ꝛ freq̃nt̃ in ore teneat̃. Sił q: ligua est mẽm iuuans ad masticationẽ vt iã p̃dictũ est cibi ꝗ masticant̃: sint tales ꝗ ptiz maturẽt ꝛ pti resoluãt. sic est cibꝰ ꝗ fit ex caulibꝰ ꝛ attripliꝗ cũ oleo amigð vel cuz oleo cõi oliuaꝝ. ꝛ cõedat caricas ꝛ passulas diu ĩ ore tenẽdo ꝛ masticet se. liᵗ. ꝛ expuẽdo materiã iq̃ntũ possibile fuerit: exteriꝰ expellat. Apto aũt apate mũdificet̃ lauãdo cũ mellicraᵒ mixto cũ stipticis ne maª fluat ad locũ ꝛ ne ĩ ligua fiãt vlcerationes tarde curationis. Et ista sint sic sumach berberꝗ ꝛ mirtilli ꝛ misceat̃ ẽt agrioª folia oliue ꝛ mel rof ad bñ mũdificãdũ. ꝛ hec cura teneat̃ vsq̃ ad finẽ: nisi aliꝗ supueniãt inopinata. Et vz vim ponticũ gargarizatũ ꝛ in ore retentum. ⸿ Apa frm curat̃ cũ purgatiõe flãtis ꝛ hu. grossorũ cũ pillis dicꝗ in. c. de palisi vel pillis cochijs vel diaturbith. Deide ꝭ. gargaª resolutia mixta cũ mollificatiuis. Et vz ista decocᵒ. ℞. fenugre. se. liᵗ marat. añ. ʒ. j. caricarũ pĩguiũ nuᵒ. io. pasꝑ mundð ab arill. ʒ. j. ꝛ ƀ. baccaꝝ lauᵗ. ʒ. j. ꝭ decocᵒ que frequẽter in ore teneat̃: remouet dolorem ꝛ

maturat ⁊ rūpat apāta ling^e gutturꝗ ⁊ gigiuarū maxie ſi mel adiūgat̃.⁊ tūc etiā vꝫ ad mūdifica tionē poſt rupturā.⁊ etiā vꝫ ad reſolōnē ſi non vult maturari. Ad idē vꝫ lac tepide quodcūqꝫ ſit qꝛ remouet dolorē ⁊ maturat ſi in ore teneatur.

Clarificatio Querit̃ q̄re auctores faciunt dꝰiam ⁊ duo capl'a de inflōne ling^e cū apā ſit tumor p̄ter naturā ex hūore vel vēto in ſuba mē^i imbibita: ⁊ ſic infla^o ⁊ apā in lingua videnť eſſe idē. Dico breuiter ꝙ apā ſumit̃ dupl'r. vno mō large ⁊ ſic oīs infla^o p̄ter naturā ex hu. vel vēto eſt apā. et tūc talis infla^o ling^e repo^r ſub ʒimia: qꝺ eſt apā flāticū in doloroſis. alio^o ſtricte ꝓut eſt tūor alicui^ꝰ materie in aliquo mē^o vel p̄te ei^ꝰ parate ad faciendū ſaniē vel ſciroſiꝫ vel reſolōnē: ⁊ ſic iſto mō capit̃ apā ling^e. nā in apāte ligue infla^o magis eſt in aliq̄ p̄te lingue etiā alia accn̄a apātis. In inflatiōe aūt lingue vniuerſalis tumor appa ret. de hoc tn̄ non eſt magna vis.

¶ Capl'm. 68. de ranula ſub lingua.

a **Liquādo** ſub līgua fit q̄dā excreſcentia ſil'is glādule impediēs linguā i ſuis opatiōibꝰ. ⁊ vocat̃ ranula.

Cauſa iſti^ꝰ eſt hūiditas groſſa ⁊ viſcoſa: vel ſan. groſſius ⁊c̄.

Signa ſūt: qꝛ ſi ſubleuet̃ ligua: videbit̃ q̄dā carnoſitas ſub ea: ⁊ eiꝰ color eſt ad rubedinē ⁊ colorē lingue decliuis.

Curatio fere talis eſt ſic̄ de magnitu^e ligue. ſiāt ḡ collutiōes ⁊ garga^a ibidē dicta ⁊ frica^o ex ſale ar^co. ⁊ alūie ⁊ viride eris mixto cū dragagā^o: dū tn̄ ime^e exterius ꝓijciat̃ ne aliq̄d trāſglutiat̃. Et cū decoc^e origa^i mētaſti^i pulegij piret^i ⁊ raꝺ. vrtice. Et vꝫ frica^o ſa liſ cōmunis torrefacti vel cū ſalegē^a. Et hec oīa faciēda ſunt poſt vl'es purgatiōes cū catarticis ⁊ ſtōia iniūcta dicta ſubtili ad ſiccitatē decli^i. et vꝫ oīs me^a reſolutiua ⁊ ſtōia de venis ſub lingua. Deinde ℞. talis me^a. ℞. piretri ʒ^i. an̄. ʒ. ij. ſa lis ar^ci ſaliſgēme an̄. ʒ. j. ⁊ ℞. origa^i cala^i. raꝺ yreos hermoꝺ. an̄. ʒ. j. maſtiq̄. ʒ. j. ſ. ℞. pul. cū iſto pul. fricet̃ ranula. ⁊ aliq̄ ps ei^ꝰ incorꝑet̃ cū albūine oui ⁊ extēdat̃ in pecia ⁊ ſupponat̃ ⁊ teneat q̄ntū poterit. Deinde eijciat ſpuēdo: ⁊ iterū reponatur. Et de alia p̄te ſiāt trociſci q̄ diſtēperet̃ cum aq̄ ardenti: ⁊ inde liniat̃ ranula ⁊ p̄tes circūuicine. Itē trociſci andaraan valēt ꝭm Aui. Si ꝑ iſta nō curet̃: ſcindat̃ cum ſpatūie ſolū ab vna parte ſcindēte eleuādo ipſam cū vncinis. ⁊ poſt reſtringat̃ ſan. cum rebus ſtipticis cōſolidatis. Et ſi aliter nō pōt ſtrīgi: ſalti ℞. cū actuali cauterio: quia de potētiali periculū eſſet de tranſglutione. poſtea fiant colluciones ⁊ garga^a cum vino decoctionis thurꝭ maſti. myrrhe. Vnā tamē auiſationē habeamꝰ: qꝛ ſi ranula videt̃ cācroſa nigra aut fuſca ⁊ dura: nō tangat̃: qꝛ cancer incurabilis eſt: qꝺ melius eſt nō curare ꝙ curare ꝭm ypo. ⁊ ſi eſt alba moll' tractabilis vel rubea talis ſcindēda eſt ꝑ modū p̄us dictū ſi ꝑ pota remedia diſſolui nō potuit. Ponit Aui. ꝙ dragagā^m aduſtū ⁊ hermoꝺ. cū alb^e oui ſunt expta: maxie in pueris. Sil'r origa^m puluerizatū cū corticibꝰ granatoꝝ. ¶ Saſpmꝰ aūt lingue curat̃ fere ſic̄ paliſis lingue vngēdo euaporādo emplāndo ceruicē retro ⁊ gargarizādo ⁊c̄. ⁊ ſi ſit a ſiccitate: dictum eſt ſuperius.

¶ Capl'm. 69. de vlceribꝰ. ⁊ puſtulis lingue.

v **Lcera** fiunt aliq̄n in ſuꝑficie oris ⁊ lingue ⁊ aliq̄n i ꝓfunditate. Aliq̄n fiunt ſordida aliq̄n corroſiua. aliq̄n deambulatia: aliquādo virulenta. Et iſta vlcera vocantur ab arabicis alcola. ⁊ aliq̄n dilatant̃ vſqꝫ ad gingiuas ⁊ in linguaꝫ.

Cauſa Aliquādo accidūt a cauſis p̄mitiuis ſicut eſt ſumptio ciboꝝ excellenter calidoꝝ actualiter: vel virtualiter. Vn̄ vſus ſalis de cardona inducit excoriationem et vlcerationem in ore i non aſſuetis ⁊ vſus medicaminū nimis calidorum. Cauſa an̄cedens poteſt eſſe multitudo hu. aduſtoꝝ malarū qualitatum ⁊ acutaruꝫ in corpore. Vel poteſt eſſe malus fumus in ſtomacho exiſtens vel mala complexio ſtomachi calida cū materia vel ſine materia. Cauſa coniuncta eſt ipſa mala ma^a vel q̄litas hu. ſiue vaporū me^o oris vlcerās ⁊ corrum pens. Et ſi tales vlceratiōes ſiue corroſiōes ſiūt in pueris lactātibus. dicit Aui. ꝙ eſt ꝑpter acuitatē lactis. vel ꝑpter indigeſtionē ſtomachoꝝ coꝝ. Iſtorum eī vlcerū omnes hu. cū ſuis malis qualitatibus p̄nt eſſe cauſa mixtim vel ſimpliciter ꝭm ſuas ſpecies.

Signa Si videt̃ vlcus cum colore rubeo ⁊ alia particularia conueniant. videntur vlcera a ſanguine proceſſiſſe maxime ſi tumor in facie in partibus oris apparuerint. ⁊ ſi color tēdit ad citrinitatē ⁊ adeſt caliditas ⁊ ſiccitas i ore. ⁊ aliq̄n amaritudo ſine inflatione: tunc colera videt̃ ꝓuenire: ⁊ ſi vlcus eſt album ſine punctura ⁊ dolor cum multa ſaliua

tūc vlc⁹ est flāticū. Et si cū h̄ adest salsedo: tūc flā
salsuꝫ est in cā. Et si color vlceꝝ ⁊ oris tendit ad
colorē nigrū vel fuscū: tunc ꝓcedunt a mł̄ia ⁊c.

Pronosticatio vlcera oris ⁊ linguę ⁊ labioꝝ ⁊
toti⁹ faciei si fuerit mł̄ica cū duritie vel nigredi-
ne vel callositate deteriora sunt ⁊ difficiliora ad
curādū reputant̄. ¶ Scd̄o pueri lactātes habē-
tes vlceratōēs oris si eoꝝ nutrices cū frīs guber-
nent̄: facili⁹ cū alijs adiutorijs ad sanitatē redu-
cunt̄ ⁊c. ¶ Tertio vlcera in ore veniētia p⁹ pu-
stulas seu apata difficilioris ⁊ lōgioris sunt cu-
rationis. ¶ Quarto: nisi cito vlcerib⁹ oris ⁊ lin-
gue subueniat̄ artificialr̄ facilit̄ dilatant̄ ⁊ ꝑ to-
tū os expādunt̄ ꝑꝑ duas cās: q̄s pōīt Aui. Pri-
ma ē: ꝙ cutis oris est hūida ⁊ lenis ⁊ facilit̄ vl-
cerabilis. Scd̄a: q: loc⁹ ē calidus cui nūꝙ calor
deficit: q̄ vt plurimū est cā taliū apatū siue vlce-
rationū. ¶ Quinto vlcera oris lenia in latitu-
dine sanitatis venientia remota cā an̄cedēte fa-
ciliter cum frigidis ⁊ stipticis remediantur ⁊c.

Curatio In p̄inis ꝯsideret̄ si tales vl-
ceratiōes sunt ꝑui tp̄is ⁊ le-
nes sine ꝓfunditate: ⁊ tūc si nō vr̄ dn̄iuꝫ alicuius
hu. tūc sufficiūt alteranͣ cū aliq̄li stipticitate sicꝰ
est collu°oris cū aq̄ plantagı̄ vel aq̄ roſ vel cum
decoctione ꝑsidie balaustie galle. Et sepe cum
istis ⁊ silibus curaui oris ⁊ lingue vlceratiōes
sine cuatione q̄cunqꝫ. Tediosum enī vr̄ si pro q̄-
cunqꝫ modica occasione purgatio ⁊ flōia ordi-
nentur. Si vō cū istis non curent̄ tūc fi̇. purga-
tio hu. peccantꝫ: q̄ vt plurimū est calidus ⁊ acut⁹
q̄ fi̇ cū tamarind̄ cassia fi̇. ⁊ elc°de succo roſ. De-
inde fi̇ flōia de venis que sunt sub lingua. ⁊ ꝫm
Aui. de venis que sunt sub mento. ⁊ de venis q̄
sunt int⁹ in labio iferiori. valēt in oībus egritu-
dinib⁹ calīs oris. Et si fuerit in puerı̄ nō tollerā-
tibus flōiaꝫ fi̇. scarificatio in pulpis auriū. Dein-
de si vr̄ ꝙ calitas dn̄et: fi̇. medͤ statiꝫ dicte ⁊ alie
q̄bus sit fr̄itas ⁊ stipticitas vt est succ⁹ ⁊ aq̄ lan-
ceole vge pastorı̄ plātagis ⁊ aq̄ roſ aq̄ portula-
ce cuꝫ diamoron mixta ⁊ melle roſ. curat vlcera
oris: si ide collu°fi̇. ¶ Aliud medicamē in cā ca-
lida. ℞. gallaꝝ balaustie nucı̄ cipſſi an̄. ℥. ij. roſ
ru. cupullaꝝ roſ. an̄. ℥. ß. cupullaꝝ glādiū. ℥. j. cō-
q̄ssent̄ ⁊ fi̇. decoc°in aq̄ ⁊ colluat̄ os. ¶ Et si fu-
erit a flāte purget̄ cū diaturbit vł cū pillul̄ fact̄
cuꝫ verapͣ. sic. ℞. verepiͨ. ʒ. iiij. pul̄. diaturbit. ʒ.
ij. ⁊ ß. ꝑ̄pe coloq̄nͨ. ʒ. ß. fi̇. massa. doſ. ʒ. ij. vł. ʒ. ij.
⁊ ß. ⁊ si ē a mł̄ia purget̄ cum mirab. keb. ⁊ inde
agar°⁊ epithio ꝑ istū modū. ℞. passū. mūd̄. ℥. j.

floꝝ borragı̄ ⁊ buglosse ⁊ epithi¹ folliculoꝝ sene
an̄. ʒ. ij. fi̇. dcoc°i q̄ dissoluāt̄ mirab. idoꝝ ⁊ kebu.
an̄. ℥. ß. tempent̄ ꝑ. 8. horas. deide fricent̄ ⁊ colē-
tur ⁊ exhibeant̄ in aurora. vel purgent̄ cū diale-
ne ⁊ yeraruf¹. ¶ In flātica cā igit̄ res stiptice
exiccatiue debēt applicari cū aliq̄li caliditate vt
sunt nuces cipſſi cortex thuris ⁊ ipsuꝫ th⁹ ⁊ ma-
stix. Et si cū istis miscēt̄ aliq̄ frīa nō ē error: imo
iuuamē: maxie si sunt desiccatiua stiptica vt sūt
galle ꝑsidie balaustie sumach arilli passul̄ vł nō
pasſ. cupilli glādiuꝫ ⁊ roſ ⁊ mirtilli. ex istis vel
aliq̄b⁹ pōt fieri gargaͣ vel pul̄. ⁊ spgat̄ in os vel
trocisci cū miua vel succo citonioꝝ vł piroꝝ. Et
dicit Aui. ꝙ in materijs frīs debēt addi meͨ for-
tis resołōnis ⁊ exiccatiōis vt est farina orobi ⁊
mel mixt̄ cū puluere gallaꝝ. ¶ Itē ꝫm Aui. ra-
sura ꝑgameni torrefiat ⁊ puluerizet̄ ⁊ misceat̄
cū aceto ⁊ linianł̄ vlcera oris q̄ sunt cū fluxu sa-
liue ⁊ hūida ⁊ curant̄ maxie in puerı̄. si vō sunt
tarde curōnis ⁊ cū doloreꝫ dragagāͫ cū aceto
Et si fuerit corrosiua ⁊ mala fi̇ tale linimētū. ℞
colcothar qd̄ ē vitriolū citrinū viride exı̄. an̄. ʒ. j.
gallaꝝ balaustie. an̄. ʒ. iij. rob citonioꝝ vel sirupi
mirtilł̄. qd̄ suf̄. fi̇ linimētū. Idē pōt fieri, d̄ alūie
asso cū reb⁹ supra dict̄. Ad idē galle pistent̄ ⁊ di-
stēperent̄ ⁊ coq̄nt̄ cū aceto ⁊ ꝑuo sale. Et vlcera
corrosiua linianł̄ ⁊ vꝫ. Itē mesereon ꝙ ē laureo-
la hꝫ ꝓprietatē mirabilē in malis egritudibus
oris ꝫ Aui. ⁊ ē meͣ cōis spēb⁹ ei⁹. Et silr̄ alumē
de pluma puluerizatū ⁊ alumē de rocha assum.
Silr̄ valent folia oliue ꝑ se. Et si fuerint mł̄ica
nigra gargarizet acetū passulatū vel decoc°pas-
sul̄ pistat̄ ⁊ an¹ ⁊ mell̄. Et in vlceribus calīs fi̇.
mastica°rerū fructuū stipticoꝝ ⁊ frīoꝝ: sic sunt
pira citonia nespula sorbe imature ⁊ mora ima-
tura ⁊ se. rubi. ⁊ folia ⁊ extremitates ramorum
istarū arboꝝ ⁊ mastica°papaueris viris ⁊ succ⁹
istoꝝ gargariza°⁊ masticatio lactuce portulace
citrulli ⁊ lentiū coctarū cuꝫ aceto ⁊ aqua. Et vꝫ
spodium ⁊ sumach ⁊ roſ ru. ⁊ cupule roſ silue-
striū ⁊ domesticarū ⁊ silr̄a. Et valēt ossa mirab.
⁊ dactiloꝝ puluerizata. Succus corticū nucuꝫ.
Valet medicīa Haly in scd̄a ꝑte li¹ regal̄ dispō-
nis in li°. 5. ℞. roſ. ru. sumach coriand¹ ꝑparati
an̄. ℥. j. cere al. ⁊ olei roſ. an̄. qd̄ suf̄. fricet̄ ligua ⁊
palatū. Aliud ꝫm ipsum. ℞. ceruse litargirij an̄.
fi̇. vnguentū cū oleo roſ. ⁊ hoc dꝫ fieri in adult̄:
q: pueri forte deglutirēt aliquā ꝑteꝫ. Et si ꝑ ista
non curentur meͣ fortis Haly ibidem descripta
adhibeatur. ℞. arsenici. i. auripig¹ ru. piret¹ alu-
minis de pluma, an̄. ʒ. iij. coloq̄nͨ vitreo¹ spume

mar℞ añ.ʒ.ß.galla℞.cortic℞ ḡnato℞ añ.ʒ.iiij.acaſ-ſie.ʒ.j.cōburēda cōburātur ⁊ piſtent̄ ⁊ incorpent̄ cu℞ ſucco citri vł citrāguli.⁊ ſ̄ .trociſci de quib⁹ poſt exiccationē ſ̄. pul̄.⁊ vlcerib⁹ aſpgat̄: ⁊ aliq̄d nō deglutiat̄. Ulcera aūt oris docet curare. Ga. in.5°.meg¹ in colū°.9° dicēdo talia verba. Uulnera ṽo q̄ ſunt in ore ſūt hūmidiſſima multum q: ſaniē habēt.⁊ neceſſe eſt ꝙ deſiccatiua hēant adiutoria: ſicut flos eris ⁊ marcaſita vſta cū melle aut cū vino dulciſſimo mix℞ aut cū pul̄. pig̃. Ual℞ etiā in hijs locis ſuccus vua℞ agreſtarū ⁊ ſumach ⁊ ſil̄ia. Et ſequit̄. Si aūt iſta vulnera vł vlcera fuerīt minoris hūiditat℞: min⁹ ſicca ſufficiūt: ſicut ſapa moro℞ ⁊ cortic℞ nucis. ibidē. Et ſequit̄ ꝙ vtilior in hoc loco me͠a ſi apponat̄ eſt illa q̄ fit de ſapa ⁊ nuce cipſſi. ibide℞. Et ſequitur. Que ṽo putrefactiſſima ſunt hūidiſſima: maxi me ſi vicina ſunt oſſibus: timent⁹ ne oſſa ꝓpter eo℞ hūiditatem corrumpant̄. Neceſſe eſt ḡ medicamē deſiccatiuū apponi: ſic̄ trociſcos andronij cum aceto: quib⁹ nondū ſufficiētib⁹: incēſiua ⁊ radicatiua apponant̄. hec ille.

Clarificatio Primo notādū ꝙ raſure ꝑgameno℞ torrefacte ⁊ pulueriʒate valēt. ⁊ hoc ē: q: ſūt deſiccatiue rōne ſui ⁊ rōne calc℞: cū q̄ ꝑgamenū ꝑparat̄. etiā rōne torrefactiōis acq̄rūt ſtipticitatē. ¶ Secūdo nota ꝙ medicīe in quib⁹ intrat vitriolū ⁊ arſenicū ⁊ viride eris aliquo mō deglutiēde non ſunt: q: venenoſe etiā pect⁹ deſiccāt. ⁊ iō puulis talia medicamīa miniſtrāda nō ſunt. ¶ Tertio ſciendū ſm Auic. in. 6ª. 3ª. ꝙ iſte vlceratiōes ⁊ ꝑ ua apata ligue vt plīmū ſūt a mala cōplone ca͠a in ſto° ex̄ñte vel ī capite ꝑ vapores ab eis ad os vel linguam veniētes. Proinde ꝯſideret̄ ſi eſt a ſto° qd̄ ſcitur ꝑ ſiccitatē lingue ⁊ oris: ⁊ tūc fria ⁊ hūida cōpetūt q̄ntū ad cām an̄tem: ſed frigi͠a ⁊ ſicca q̄ntum ad vlcera: q: ꝙuis initiatiue fiant a cā cal̄a: tñ in eis vt multū eſt ſupflua hūiditaſ Et cū hoc ſtomach⁹ ꝯfortet̄ ⁊ refrigeret̄. Et ſi a capite ꝓcedat: ſil̄iter ſ̄. Et ſi in fe. accidat: cōpetit garga͠a aq̄ end.portu͠le ⁊ cucur. ⁊ aque roſ. ¶ 4° nō: ꝙ cāfora ex̄ñs fria ⁊ ſicca in. 3°. gradu ſi diſſoluat̄ in aq̄ plātag℞ vł roſa ⁊ liniant̄ freq̄nter talia vlcera oris cal̄a ⁊ lingue: puſtule ſanat̄: q: cū ſua ſiccitate alterā° refrigerat. ⁊ reduc̄ me͠a oris ad naturalē diſpoſitionē: ⁊ cū ſua ſiccitate deſiccat: q̄ deſiccatio neceſſaria ē in cunctis vlcerib⁹ ſm tñ mag℞ ⁊ min⁹. ¶ 5° nota ꝙ vlcera oris imo oīm mēbro℞ q̄nto ꝓfundiora: tanto deteriora ⁊ difficilioris cure. q: maior ē cām ⁊ lōgius tp̄s curatiōis ſignificāt. vñ aliq̄ñ intātū ſe ꝓfundāt: ꝙ attingūt ad oſſa ⁊ in eis cauſant fiſtula℞ ſicut dicit Gor. i.5. meg¹. colū°. 9. Et ſil̄r q̄ñ ſūt magna ſūt deteriora: q: cācroſa ⁊ mal̄ica iudicāt̄ ¶ Sexto nota ꝙ vlcera oris ſūt morb⁹ ꝑ colligantiā vt pl̄im ſtomachi vel cer¹ a quib⁹ aſcendūt vel deſcēdūt vapores cal̄i vel hu. corrūpentes ſupficiē pell̄ oris. vt dicit Aui. i. 6. 3ª. ¶ Septimo ſi q̄rat̄. q̄s morb⁹ eſt vlc⁹? Dico ꝙ ē morbus cōis: q: ſolo ꝯtinuitat℞. vel pōt dici morbus officialis: q: mala figura cū ꝯditiōe ſube. ¶ Octauo q̄rit̄. ex defectu cuius virtutis fit? Dico ꝙ naturalis regitiue mēbri mādantis ⁊ mēbri recipientis. ¶ Nono q̄rit̄. cui virtuti mag℞ nocet? Dico ꝙ actiōi q̄ fit ꝑ ṽtutē motiuā maxilla℞. ſe℞ maſticationi ⁊ nocet locutioni. ⁊ iſte due actiones diminuunt̄ ex tali paſſione.

¶ Capl̄m. 40. de fetore oris ⁊ anhelitus

C fetore oris ⁊ anhelit⁹ ꝓut ē nocumētū ſenſ⁹ odorat⁹. ⁊ fit in organo ei⁹: iā℞ dictū eſt ſupius in iſto ſecūdo li°. in. c. 59. Sed hic ponit̄ aliud. c. in q̄ntu℞ fit a cā ex̄ñte in alijs mēbris cōmiſcēdo q̄ñ cā ei⁹ eſt in organo odorat⁹. ⁊ noc℞ ñ ſolū ſibi imo circūſtātib⁹ ꝑtib⁹

Cauſa Repio ꝙ cā fetoris oris pōt eſſe ex octo. ¶ Pria pt̄ eſſe corruptio ſeu putrefactio gigiue in ſuba ei⁹ nīmia mollificatio. ¶ Scd̄a pōt eſſe putrefactio dentis ī ſb̄a eius appente vel in radice. ¶ Tertia cauſa pōt eſſe mala cōplo vt plīmū cal̄a in cute coopiente os alterās hūiditates ei⁹. nā os de ſe multas h℞ hūiditates cū ibi ſit fons ſaliue p℞ ad expientiā. ¶ Quarta cā pōt eſſe hu. putrefact⁹ flāticus in ſtomacho aut col̄ic⁹ retētus vł ī orifi°. ¶ Quinta cā pōt eē vlceratio pulmonis. vt p℞ in ptiſicis. ¶ Sexta cā pōt eſſe hu. corrupt⁹ ex̄ñs in oſſe colatorio in radice nariū vel in ptibus circūuicinis vt dicit Ga. 4°. de mor°. c. 4. ¶ Septima cauſa pōt eē vlceratio nariū. ¶ Octaua cā pōt eſſe vlceratio oris ſto¹ vel oris maxime q̄ñ ſunt vlcera ſordida ⁊ putrida. Et ſi alie ſint cāe ad iſtas poſſint reduci.

Signa Si ē ꝓpter corruptionē gigiue vel dē℞ vł ꝓpt̄ putrefactionē eorum ḡ p℞ manifeſte ad oculū. Nā ſi pat. tangat cum pulpa digiti. deīde applicet naſo ⁊ ſentit fetorē tunc a gigiua ꝓcedit ⁊ cū ſtilo vel palea tāgat̄ dens corrupt⁹ ⁊ fetet: tūc manifeſtū eſt: ꝙ fetor ꝓcedit a dēte. Et p℞ etiā ꝑ dolorē dent℞ ⁊ gingiue leuē ſanguinationē. Si ṽo ſit ꝓpt̄ malā cō

plexionē cutis:ſi calĩa eſt:ſentiť ſitis ⁊ calĩtas in oꝛe. Et ſi eſt a mala fria cum maª: ſentiť fritas ⁊ hũiditas mĩta. Si ṽo eſt a pectoꝛe ⁊ ē ptiſicꝰ coḡſcit ꝑ ſigna ptiſis. Et ſi ē emptícꝰ:ſiliꝰ ⁊ ſputũ eſt groſſum:ſpiſſum albũ ⁊ ſanioſũ. Qñ aũt eſt a ſtoº:tũc magis appet ante cibũ. Et ſi eſt a ceº vel ex hu.retētis ⁊ coꝛruptis circa os colatoⁱⁿ ⁊ ꝑtibꝰ circũuicinis:tũc ſi os claudať:⁊ adhuc ſentiť fetoꝛ etiã ſi os adhuc teneať plenũ aq̃:etiã ſētiť fetoꝛ. Si eſt ꝓpter vlcera nariũ oꝛis vel propter polipũ:iſta oculo pñt videri.

Pronoſticatio ſfetoꝛ anhelitus veniēs in ptiſicꝗ vt pl'in eſt moꝛtalis. ¶ Scđo fetoꝛ anhelitꝰ ꝑꝑ ſpũalia ſine ptiſi:difficilioꝛis eſt cure:cuꝫ meᵉ nõ bene pñt applicari. Alias ꝓnoſticatiões poteris videri in.c.59.iſtius ſecũdi.

Curatio In cura ꝓcedēdũ eſt ſm ꝓceſſuꝫ cãꝝ reducēdo ſingula ſingulis. Cũ igiť eſt ꝓpter coꝛruptionē velut putrefactionē dētis vel gingiue vel mollificationē gingiue vel carnis q̃ eſt inter dētes. Si plectoria ſan.vel hu.appet abũdantia cũ putredie ſupradcã credēdo ꝯſilio Maly ⁊ alioꝝ auctoꝝ:flõetur de cephª.deĩde vētoſa i collo applicet.⁊ fiãt flõie dicte in.c.ꝑcedēti iſtud. vel ſi puulus eſt a q̃rto vſq; ad.xij.annos fiãt ſcarificatiões in pulpis auriũ. Primꝰ ṽtute ⁊ etate ꝯcedēte purgeť cũ mirabol.citriᶻ.⁊ tamarinď.deinde cuꝫ pãno gigiue vlcerate fricenť donec ſan.fluat multitudo. Poſt ℞.pſidie balauſtꝗ cupuloꝝ glãdiũ ro.ru.añ.ʒ.j.ſtiſizaᶜ.ʒ.ß.ſ. decoctio in aq̃ ⁊ abluať os frequēter. Et ſi maª videť eſſe flãtica:purgeť cũ pil'lis cochijs.vel cũ his pil'lis ℞.yerepiᶜ.ʒ.vj.pulpe coloq̃nᶜ.ʒ.ß.bdellij.℈.ß.ſ.maſſa deniť.ʒ.ij.vel plus vel minus ſm ꝯuenientiã pticulariũ. Deinde laueť os cum iſto lauatoꝛio. ℞.roſ.ru.nucis cipꝛeſſi gallaꝝ añ.ʒ.j.alũis arſi.ʒ.j.aque ⁊ aceti añ qđ ſuſ.fiat lauatoꝛium addendo mell.quarť.j. Deinde ſupſpergať iſte puluis ℞.alũinis arſi.ʒ.ij.balauſtꝗ alũinis de pluma non aduſti mirtill.añ.ʒ.j.⁊ ß.coꝛnu cerui vſti.ʒ.j.fiat pul.⁊ ſupſpergať.vel miſceť cũ ſucco mirtilloꝝ vel cũ decoctiõe coꝝ.⁊ fiat linimentũ.vel pul.ſuperſpergať. ¶ Si fetoꝛ anhelitꝰ venerit a cã ſecũda ſcꝫ putredine ⁊ coꝛruptiõe dētis:ſi tal' dēs ꝑ maioꝛi pte eſt coꝛruptꝰ:extrahať ſi nõ:liniant ptes putride ⁊ coꝛrupte ⁊ reſiduũ mũde teneať.⁊ q̃libet die poſt prandiũ ⁊ cenã cũ vino diligēter laueť. ¶ Deinde credēdo ꝯſilio Maly piretrum et ſtafizaª in aceto decoquanť:⁊ os ſepe inde abluatur.vel mel ſq̃lliⁱⁿ gargarizeť ⁊ fricenť dētes et gigiue cũ arõaticis calĩs ſi cã eſt fria:vt eſt galãga agreſtis ⁊ domeſtica gariofſ.ſpica nardia et inunctio denꝗ cuꝫ balſamo vꝫ.vel cũ aromaticꝗ friis ſi cã eſt calĩa vt aq̃ roſ.roſe ſãdalus ⁊ cãfora. Et vꝫ inunctio cũ oleo roſ. Et ꝯcauitas denꝗ mũdeť poſt cibũ.⁊ puũ fructũ galãge in tali cõcauitate ponať.vel fruſtũ myrrhe vel thuris vel granũ pipis vel gariofꝗ vl' modicũ mellis coctũ cũ alũine arſo ⁊ ſilĩa. Et freq̃nter colluať os cuꝫ viº decoctiõis faluie vl' cũ vino ſolo. ¶ Si fetoꝛ anhelitꝰ fuerit a tertia cã.ſ.a mala cõplone pellis oꝛis vel nariũ vel mēbꝛoꝝ circũuicinoꝝ: tũc ſi talis mala cõplexio calĩa eſt:vt pl'in cõtingit et aliquãdo in cerº:⁊ tunc adeſt moꝛſura ⁊ moꝛdicatio ⁊ calĩtas in tactu ⁊ ſitis ⁊ ſiccitas:tunc ſſ.flõia iam dicta:⁊ purgeť caput cum pil'lis aureis ⁊ ſil'ibus.⁊ colluat os cuꝫ aqua roſ.⁊ aq̃ plãtaginis aqua ṽge paſtoꝛis ⁊ quincꝫ neruie ⁊ ſimilibꝰ. Et ſi dubitať ꝯveniat a ceº vl' naribus:ſſ ſuffumigatio malue ⁊ lactuᶜ ⁊ odoꝛet roſas viol' floꝛes nenufarꝗ floꝛes ſalicꝗ ſanď.⁊ camo. Et iſta poſſunt poni in decocᶜ ſupꝛadicta:⁊ iſta decocº debet attrahi ꝑ nares ṽſus cereⁱⁿ ⁊ partes circũuicinas:vt cũ tali ſuffumigatiõe odoꝛe ⁊ attractione dicte ptes altereň. Et ſi in ceº vel in ptibus ꝓpinquis vel in olla fuerit mala cõplõ fria cũ maª:purgeť caput:ꝓut dictũ eſt i pñº cũ pillulis cochijs.vel pil'lis de yerapiª acuata cũ bdellio ⁊ pulpe coloq̃ntide poſt vſum oximellis diuretici vel ſquillitici. Deinde colluatur os cum decoctiõe radicis yreos cipi ⁊ iuniperi ſanſuci baſiliconis roꝛiſmarini oꝛiga' calamēti ſerpilli mēte ⁊ abſinthij: ⁊ freq̃nter fumũ iſtarũ herbarum recipiat ⁊ attrahat ꝑ nares ſupinus: ⁊ naribꝰ immittendũ eſt de camomilla. Et caueat a piſcibus ⁊ fructibꝰ ⁊ fabis ⁊ leguminibus ⁊ rebꝰ difficilis digõnis:⁊ a rebus facilis coꝛruptionis. Et breuiter purgeť maª fria ⁊ coꝛrigať mala cõplexio. Deinde fiant pil'le cũ maſticatoꝛio de rebus calĩs aromaticis infra dicēdis. ¶ Si fetoꝛ anhelitꝰ eſt a q̃rta cã.ſ.ab humoꝛe in ſtoº cõtēto ⁊ coꝛrupto:tũc ſi talis hũoꝛ eſt colericꝰ:quod cognoſciť ꝑ ſitim ⁊ ſiccitatē oꝛis ⁊ amaritudinē ⁊ maioꝛē fetoꝛē ante cibũ:tũc digerať maª cũ ſirº acetoſo ⁊ cũ oxizacara:qbꝰ miſceať de ſirupo de abſinthio:q̃ nõ ſolũ ad frigidas cãs:imo ad calidas cõpetere videť. Et purgeť humoꝛ putridꝰ ſtomachi cum pil'lis alcoticis cõibus ꝯ epidimiã ⁊ cũ mirabo.citrinis. Deide vtať triaſanď.⁊ roſata nouella. Nã iſta cũ hoc ꝙ alterãt malã

cōplōnē calīam:sunt etiā odorifera ⁊ malū aufe
rūt odorē. Et vtat̄ ꝑsicis ⁊ āmꝑsicis ⁊ melonib⁹
⁊ ꝑsica sicca sunt vtilia. Vtat̄ etiā citrull̄ ⁊ criso
mulib⁹. q̄ sūt ꝑua ꝑsica nō pilosa. Citomia etiam
valēt. Et vtat̄ lactucis cū aceto. Et vtat̄ ordeato
⁊ auēato. ⁊ caueat a piscib⁹ lacte ⁊ carnib⁹ salsis
⁊ cepis porris alleis nocēt. acetosa ꝗ̄ cibaria iu-
uant ⁊c. ¶ Si ab hūore frigido ī stomacho: tūc
digerat̄ maᵃ cū sirᵒ de mēta: q̄ est h̄ ℞. succi cito
nioꝝ succi ꝑnatoꝝ dulciū ⁊ acetosoꝝ. succi mēte
añ. lꝉ. j. mellis. lꝉ. ß. zuccari. lꝉ. j. fiat sirup⁹: qui vꝫ
stomacho frīo. restingit vomitū ⁊ singultū ⁊ al-
terat malā qualitateꝫ stomachi. Et in isto casu
misceat̄ tertia ps oximellis sq̄llitici. Deinde pur-
get̄ cū pill̄is stomaticis dictis in. c. de vertigine
⁊ tunc āministret̄ electuaria calīa aromatiᵃ: vt ē
diagalāga diābra pliris cū musco ⁊ sīlīa. Valet
etiā zinziber cōditū in cōserua. Et vtat̄ cibis assis
galline mutonib⁹ ꝑdicib⁹ ⁊ bonis cibis nō cor-
ruptibilib⁹ patis cū odoriferis spēbus. Et vtat̄
carnib⁹ coctꝭ in patella ad modū catalonie. ⁊ nō
bibat aquā nec pomaciū: sed bonū vinū odorife
rū in cōpetenti q̄ntitate. Et caueat fruct⁹ ⁊ ole-
ra ⁊ sup̄fluā comestionē ⁊ potū ⁊ colluat os cū
rebus odoriferis: ⁊ fricet gigiuas ⁊ dētes cū cor-
ticibus arboꝝ amararū: vt est tamarisc⁹ genesta
spag⁹ ⁊ cortex maligranati cū folijs oliue ⁊ cor-
tice fraxiⁱ. ¶ Ista enī iuuāt ad expuendū ⁊ ex-
pellendū malas hūiditates ⁊ sup̄fluitates ī ore
⁊ stoⁱ orifiᵒ retētas. Et faciūt appetitū bonum
Et ī isto casu. s. ī flāte corrupto ī stoᵒ exn̄te iubet
Haly: q̄ pa. comedat rafanū: pisces salsos: sinap̄
porros cū melle ⁊ bibere vinū. Deide ꝓuocet̄ vo
mit⁹. ⁊ h̄ s̄. bis in septimana. Nā maᵃ in stoᵒ cō
tenta nō ita cito nec ꝑ ꝓpinq̄orē regionē potest
euacuari sicut ꝑ vomitū. Deide det̄ sir⁹ de absinᵒ
ī q̄ aliq̄d ifūdat̄. d̄ aloe ⁊ agarico. ¶ Nā aloes cū
hoc q̄ purgat fac̄ bonū odorē ⁊ ꝓuat a putre-
factiōe. Et ip̄e Haly laudat triferā minorē. Et ī
hoc ꝯcordat Aui. ¶ Medicamē Haly in. 5ᵒ. re-
gū. q̄d purgat stomachū ⁊ anhelitū iocūdū fac̄.
℞ cinamoⁱ electi grossi darsun. i. vīsciq̄rciⁱ salis
idi siue salis ꝑēme cardamoⁱ spiceⁱ. añ. ʒ. j. aloes
ʒ. x. s̄. pill̄e cū succo mēte. ⁊ dent̄. ʒ. ij. vel. iij. ⁊ se-
pe vtat̄ mirab. cōditꝭ mapie bellericꝭ. nā euacuant
flā ⁊ stoᵐ corroborāt. kebuli etiā ꝯfecti sūt boni
Et masticet cardamoᵐ gariof̄ ⁊ masticē. ⁊ s̄. ta
le medicamē. ℞. vini odoriferi aq̄ rof̄. añ. lꝉ. ß.
ligni aloes gariof̄. nuc̄ mus. mastꝭ. añ. ʒ. ij. s̄. pul̄.
⁊ liget̄ ī pāno lineo ⁊ bulliat cuꝫ dicto vino ⁊ aq̄
rof̄ ad ignē lentū vsq̄ ad ꝯsumptionē medietatꝭ
⁊ colet̄. ⁊ de isto teneat̄ in ore mane ⁊ sero duo
coclearia argēti paulatim degluciēdo. ¶ Si vo
fetor anhelit⁹ est a. 5ᵃ. causa. s. ab vlceratiōe pul-
monis vl̄ partiū pectoraliū: ibi adest tussis ⁊ spu
tū saniosuꝫ fe. ethica ꝯsumptio totius corporis.
⁊ sputū fetet ⁊ anhelit⁹ equaliter ante cibum et
post: tunc recurrendū est ad curā ptisis. ⁊ cuꝫ h̄
fiāt lauatoria ⁊ gargarismata cū reb⁹ aromaticꝭ
frīs ⁊ fiāt remedia localia sicut ī hūore calīo cor-
rupᵒ in stoᵒ preter acetosa. ¶ Si fuerit a sanie vl̄
flāte putrefacto in ꝯcauitate pectoris: vtat̄ īscisi
uis ⁊ subtiliatis: vt ē iulep factū de aq̄ capilliue-
neris ⁊ de aq̄ distillata rad̄. petᵒ ⁊ fenⁱ ⁊ ysoⁱ cuꝫ
zuc̄. ⁊ vtat̄ sirᵒ de ysopo. ⁊ oximelle sq̄llitᵒ: si non
adest fe. ⁊ sill̄ diayris salomonis ⁊ similibus. ⁊
s̄. iste pill̄. ℞. carniū pasſ̄ pinguiū penid̄. añ. ℥. j
floꝝ macꝭ spicⁱ añ. ʒ. ij. conserue yreos ad pōdus
oīm. s̄. pill̄e teneant̄ sub lingua. Nā radix lilij ce
lestis q̄ apud modernos vocat̄ yreos ⁊ apud an
tiquos yris: cum hoc q̄ facit expellere sup̄flua a
pectore cū sua fragrāᵃ bonū fac̄ anhelitū: ⁊ odo
rem iocundū. ¶ Si ē a septia cā. s. ab hu. retēto
in colatorio. de isto iā dictū est sup̄i⁹ in. c. de no-
cumētis odorat⁹: ⁊ iō recurre ibi. Unde digesta
maᵃ cū sirᵒ de sticad̄ vel oxielle sq̄lliᵒ in quo pre-
bullierint ysop⁹ san suc⁹ purget̄ cum yeralogᵒ: vl̄
cum pill̄is de quinq̄ generib⁹ mirab. vel cochijs
vel cū fetidis. Deide sinapis vsual̄ distempet̄ cū
vino ⁊ freq̄nter gargarizet̄. Vel fiat ꝑ istum mō
dū ℞. sinap̄. stafizaᵉ rute añ. ℥. j. pireⁱ. ʒ. ij. s̄. pul̄.
⁊ bulliat in vino ⁊ aq̄: ⁊ gargarizet freq̄nter. De
inde fiāt sternutatiōes cū cōdiso ⁊ pul̄. euforⁱ et
pōt fieri masticatio cū zzᵉ. Ad idē vꝫ iniectio suc
ci maiorane per nares ⁊ folioꝝ lauⁱ. ⁊ succi edre
arboree. Ad idē vꝫ se. nigelle ⁊ piretᵐ puluerizat-
ta ⁊ distempata cū vino iniecta ꝑ nares. ⁊ ista s̄
ante cibū. ¶ Si fetor anhelit⁹ venit ꝓpter octa-
uā cām. s. ꝓpter vlcerationē oris vel gingiue vel
corruptionē alicui⁹ vide in capl̄is ꝓprijs. Et gar
garizet vinū decoctiōis agrioᵉ ⁊ folioꝝ oliue cū
melle. ¶ Sequunt̄ medicie q̄ valēt ī fetore anhe
lit⁹: ex q̄cūq̄ cā fuerit. s. rad̄. sanamūde cipus th⁹
lignū aloes cinamoᵐ grossum cortex citⁱ. semen
dauci gariof̄. nux mus̄. blacta bisanᵃ mastix car-
damoⁱ aq̄n⁹ cast̄⁹ spicaⁱ ⁊ celᵃ. sq̄nātū folia lauri
cortex ⁊ folia ⁊ citrāguli rof̄. sand̄. cāfora floruꝫ
nenuf̄. ⁊ saliꝭ aq̄ rof̄ coriādrū poma aromatica
citonia viol̄ tormētilla ⁊ silīa. ¶ Seq̄tur dētifri
tium Haly q̄d iocūdū facit anhelitū ⁊ cōfortat
gingiuas. ℞. sand̄. al. rosa. rube. ana. ʒ. v. sand̄.
muscatellini corticis citri sicci squinanti. gallie

muſ. an̄.ʒ.iij.cardamo. cubeb.maȼ.gariof.maſtic̄ xiloaloes.an̄.ʒ.ij.ff.pul.⁊ iđe dētes fricētur vel pōt diſtempari cū aq ro. vel vino odorifero ⁊ ff.trociſci. Si aūt fetor anhelitus fuerit ex comeſtione fetidoꝝ:in iſto caſu ſm Aui. v3 maſticatio rute folioꝝ rubi ⁊ collu° oris cū ace° ſqlliꝯtico ⁊ maſtica° cipi ⁊ ʒedo. ⁊ comeſtio pet° ani ⁊ marat.cimi ⁊ ſimilium.

Clarificatio Primo ſciendū ꝙ fetor anhelit⁹:īmo q̄liſcūq; fetor ſit in ore:ſigt putrefactionē ⁊ maturationē ſm ꝙ dic̄ Ga.p° ꝓnoſt.ꝯ° vlt.ibi. Putredo ea laudat. Vu. aūt crudis nō ineſt fetor 2° ꝓnoſti.ꝯ°.12. ¶ Scđo nō ſm Ga.2.ꝓnoſti. 22.ꝯ°.ibi. Peſſimū eſt morꝗ ⁊c. ⁊ ſm Ga.2.amphō.ꝯ°.14.ibi. In vētris fluxib⁹. ꝙ magnus fetor in egeſtionibus ſigt putrefactionē. Iđ fetor nihil boni pōt ſignificare ſiue a ſto° ſiue a cere° ꝓueniat. ¶ Tertio nota ſicut dictū eſt in prima ꝓnoſticati.ꝙ fetor anhelitus in ptiſicis ⁊ a pectore vt plꝫ eſt mortalis. Et notāter dico vt plꝫ mū:q2 ego vidi vnū monachū quē tenui in cura q̄ erat etat.55.ānoꝝ ꝑfecte ptiſicū:q̄ tātū habebat fetorē ꝙ nullus in vna mēſa cū eo poſſet ſtare q̄ tn̄ grā dei cū cura in ca° de ptiſi dicēda curat⁹ fuit ꝑfecte.đ quo fui mirat⁹ ſumme:laus deo q̄ ſanat q̄s vult:⁊ lāguores tollit. ¶ Quarto nō ꝙ cū medicis iſtoꝝ aroma° miſcēda ſunt in cā tn̄ calīa magꝭ de frīs arōaticis: ⁊ in fria magis de calīs. Aliq̄ tn̄ practicātes ſunt decepti:q̄ cuilibet hn̄ti fetorē anhelit⁹ iubēt dari ſpēs calidas aromaticas:vt gariof.galgāgꝭ.33. ⁊ ſilia.⁊ ſic augent diſcraſiam calīam ⁊ pa. deterioratur. ¶ Quito nō ſm Ga.3.teg. can̄.ibi. Si igit̄ fuerit totū corpus plectoricum: ꝙ iſta naſalia et gargariſmata q̄ fiūt ad purgādū nō deb̄t fieri niſi p̄cedēti vlī purgatiōe:vbi plectoria notatur Et cū h̄ etiā ꝯcordat Ga.in meg.pti.13.colū°.8 In hoc ga ga° cauēdū eſt in tumore palati ⁊ ligue niſi farina° ⁊ flōia cepha. vel mediane preceſſit.hec ille. Idē dicit Aui.in.4.p.c.iij.⁊ eſt alphabetū in arte. ¶ Sexto ſciēdū:ꝙ alleū cepe ⁊ porri reddūt anhelitū grauē ⁊ fetidū nō ſolum in illa die qua comedunt̄:īmo in craſtinū ⁊ maxime illis q̄ talibus nō vtunt̄.vn̄ alliū ab olēdo dicit̄ ſm Iſidorum.

¶ Caplm̄.vi.de anathomia dētium.

d **Dentes** dn̄r q̄ſi edētes. vel q̄ſi diuidētes.q2 diuidūt ⁊ maſticāt cibū. Vn̄ dentes ſm ꝙ apparet ad ſenſum ſunt oſſa dura mādibul̄ ſiue oſſibus maxillarib⁹ affixa ordiata ⁊ ꝓducta a natura ꝓpter iuuamētū. Vn̄ ſm Auicē. in p̄ma p. doctrina.5.ſumme p̄me.c.de anathomia dentiū. Dētes ſunt.32.verūtn̄ ꝯtingit ꝙ interdū in aliq̄b⁹ hoīb⁹ nō naſcūtur q̄ttuor vltimi dētes maxillarū q̄s Aui.vocat in arabico biguegidir.i.vigoroſos.ꝓ eo ꝙ qn̄ aliq̄s vult frangere rē cū vigore ad illos remittit dētes:⁊ tūc non ſunt niſi.28. Ego vo dico ꝙ vidi hoīes q̄ꝝ ego ſu3 vnus q̄ nō hn̄t niſi triginta:ſedecī in mādibula ſuꝑiori ⁊ q̄ttuordecī in īferiori. Primi aūt dētes anteriores vocant̄ duales.duo ſuperiores et duo inferiores. Et iſti dāt iuuamētū in loq̄la:in pulchritudine ⁊ ad ſcindēdū cibos molles. Deide veniūt duo q̄drupli q̄ttuor i maxilla ſuꝑiori ⁊ duo in q̄lib3 latere. Et iſti ſunt ad frangēdum res duras ⁊ oſſa. Et iſti debēt vocari canini ꝓꝑ ſilitudinē quā hn̄t cū dētib⁹ canū: ⁊ capita iſtorū ſunt acuta ⁊ radices late.⁊ nō hn̄t niſi vnam radicē. Deīde veniūt octo molares in q̄lib3 maxilla q̄ttuor i q̄libet ꝑte ad molendū cibū ꝑ̄us i ſciſum. Et ſunt lati vt meli⁹ cibū attingant. Et hn̄t in ſe dētatiōes ſiue ſgriuas vt ꝑfecti⁹ tereāt ⁊ molāt cibū.nā lapides molēdini qn̄ graphati ſunt.melius terūt ⁊ molūt grana. Et radices molariū ſuꝑiorū hn̄t tres ramos ⁊ radices ſuꝑiorū hn̄t plures.q2 ſunt pēdētes ⁊ ſuſpenſi. Inferiores aūt ſunt fixi ⁊ firmati ſuꝑ fundamētum. Radices vltimorū q̄s Aui.vocat biguegidir:in ſuꝑiori ꝑte vt plꝫ ſunt q̄ttuor rami: ⁊ in inferiori ſunt tres. Deinde veniūt iſti q̄ttuor vltimi q̄ vocant̄ biguegidir apud Aui.⁊ Guidonē caxales. Et in aliq̄b⁹ ſolū° duo naſcunt̄: in aliq̄b⁹ nullus:⁊ in aliq̄b⁹ q̄ttuor. Sūt igit̄ oēs dentes q̄ttuor duales ſeu inciſiui.q̄ttuor q̄drupli ſiue canini ſiue frangētes. ⁊ ſedecī molares ſiue terentes:⁊ q̄ttuor vigoroſi.vel duo vel nullus. et ſic ſunt ibi.30.vel.28.vel.32. ¶ Qđ aūt dicit̄ đ natis poſt magnā mortalitatē non hr̄e niſi.28. falſu3 eſt:⁊ rōne caret. Dētes aūt ſic dctm̄ ē ſunt radices cū q̄bus infingunt̄ oſſibus mandibularū ⁊ ſuꝑ marginē cuiuſlibet foraminis additamētū magnu3 orit̄ qđ dētes circūdat:vt forti⁹ ſe teneant ⁊ fortiores exiſtāt. Iſtud aūt ligamentū ſiue pāniculus ꝓcedit a pāniculo coopiente maxillas:q̄ ꝓcedit a pāniculo coopiēte crāeū.⁊ iſtđ exit a pānicul.cer. ſm Guill.mū đ ſaliceto in.4.li. ſue cirur. Dicit aūt Aui. ſic in.c. de anathomia dētiū. Nullū p̄terea oſſiū ſentit p̄ter dētes. Gal. eīn dicit ꝙ experimētū mōſtrat eos hr̄e ſenſū:de q̄ natūa ſollicita fuit.⁊ fecit ipm cū v̄tute:q̄ de cer°

pcedit:icciro vt ipsi iter calin ꝛ frim discernāt. hec ille. Hoc videbit̄ inferius cuꝫ dei adiutorio.

¶ Ca. 72. de passionibꝰ dētiū. ꝛ pmo de dolore.

Passiones dentiū vt potui aggregare ex dictis autoꝝ medicine sunt. 12. vel. 13. s. dolor: cōmotio: ifriatio: dnudatio. putredo: siue pforatio: siue infectio: stupor: apatio coloris ĩmutatio in viridē seu nigrū: putrificaꝰ vermis elongatio: superadditio ꝛ fetor ꝛc̄.

Causa doloris dentiū ꝛ aliaꝝ passionū: qdā sūt pmitiue. qdā ātes. qdā cōiuncte. Primitiue vt ē ictus casus: pcussio cū lapide ligno vel pugꝰ obuiatio frigꝰ nimiū extrinsecus mordificās ꝛ malā cōplonē itroducēs. Et sepe accidit nimia calitas dissoluens ꝛ exalans qd tardiꝰ accidit. ¶ Itē vsus ciboꝝ supflue actualit calꝫ vl friōꝫ: iuxta illud: Pultes feruētes faciūt putrescere dētes. maxie si calm ĩmediate seqtur frīm vl ecōuerso. Alia cā pōt eē masticaꝰ vl fracꝰ reꝫ nimis duraꝫ sic fractio ossiuꝫ auellanarū ꝛ panis aziꝰ viscosi: maxie si dentes sint debiles ꝛ passionati. Alia cā pōt esse lōgus vsus rerū seu ciboꝝ ꝛ masticatio q̄ nocēt dētibꝰ sicut sunt fructꝰ oēs virides acerbi ꝛ imaturi vt poma pira ꝛ silia. ꝛ dactili ēt quāuis sint mati. porri ꝛ pfectiōes facte cū melle lac ꝛ pisces ꝛ fricatio nimia ꝛ freqns tactꝰ iter eos cū ferro vl fuste: cū ista ibi faciāt venire hūores. Alia cā extrinseca pūt eē cibi remanētes iter dentes: q̄ corrūpunt ꝛ corrūpūt dētes. ꝛ iducunt fetorē ꝛ aliqñ dolorē. ꝛ silia his. ¶ Cāe ātes pūt esse nimia replō in corpe vel in capite reuma. fumi a stoꝰ eleuati. mali hu. mlti vel male q̄litates in corpe vel in ca. exñtes. ¶ Cāe ɔiūcte dolorꝭ dētiū aliq̄n est in suba ipsiꝰ dētis sic est apatio siue putrefactio vel mala cōplo cū maᵃ vl sine materia. q̄ q̄dē iducit solonē ɔtinuitatꝭ. ꝛ aliqñ ē in ligamētis ꝛ neruis veniētibꝰ ad coꝫ radices. q̄ q̄dē nerui veniūt a tertio pari neruoꝫ. in qbꝰ eadē dāna pūt euenire. Aliqñ talis cā ɔiuncta pōt eē in gigiua: sic est apa aut additio carnis in ea: aut mollities ꝛ debilitas pp qd recipit malas materias: ꝛ fit dolor in dētibꝰ ꝛ gigiuis: vel putrefacꝰ vel corrosio: a q̄ seqt̄ denudatio ꝛ cōmoꝰ eoꝫ ꝛc̄.

Signa Si do. dentiū adest a cāis pmitiuis exāudiꝰ pa. ꝛ sodaliuꝫ habent̄. vt q: iuit p loca frīa niuosa vētosa pluuiosa capite discoopto. vl q: recipit ictū vl cecidit ꝛ silia. ¶ Signa cāruꝫ ātium habent̄: q: nimis replet̄ san. ꝛ alijs hu. Et si cā ās fuerit ĩ capite adest dol. ca. gñatiuꝰ: maxime qñ est multa maᵃ frīa. Si est a cōplone sine maᵃ: nō adest gñitas. Sed si est a reuᶜ: illud sentit̄ descēdere ad ptes subiectas: ꝛ do. sentit̄ in tipore ꝛ inuijs p q̄s trāsit vsq; ad maxillas ꝛ dētes. Et veꝫ dic Bñꝰ de gordoꝰ q do. dētiū vtplimū fit ab isto reumate: siue hu. ruēte a capite ad radices dentiū ꝛ carnes ꝛ neruos ad ipos directos ꝛc̄. Si a stoꝰ fuerit: cognoscit̄ p ɔturbationē ꝛ dolorē ꝛ gñitatē eiꝰ. ¶ Sigᵃ cārū ɔiūctaꝫ sic habent̄. Si do. ē in gigiua h̄ p visuꝫ ꝛ tactū cogscit̄. q: gingiua ē apata vel iflata ꝛ iterdū repit̄ vesica seu apa exterius vel iteriꝰ: supiꝰ vel iferiꝰ. ꝛ si tāgat̄ gigiua dolet itense. Sed si nō apet apa vl vesica in gingiua: tūc cā do. est in suba ossis dētis vel in neruis veniētibꝰ ad ipsoꝫ radices vel ligamēta. Et h̄ est snīa Serap. ꝛ Aui. Et cū h̄ do. extēdit̄ versus supius s̄m lōgitudinē denꝭ. Sed si cā est in carne ɔtinēte dentē vl in neruo vl ligamēto tūc do. sentit̄ in pfundo. Et si do. dētis est a cā calā do. ē intēsus. ꝛ si a frīa: ē remissus. Et a cā hūida cū maᵃ adest tumor ꝛ multitudo saliue. Et si a sicca: nō adest tūor nec saliua nec pōderositas. Et si cā do. est in dente: si dens eradicet̄ recedit do. s̄ si do. solū ē in gigiua: nō recedit: nisi p accidēs rōne eūonis hu. ꝛ san. Et si ē a sang. adest tumor ꝛ dolor pulsatiuꝰ ꝛ calor. Et si a co. do. ē acutꝰ: pūgitiuꝰ ꝛ mordicatiuꝰ. ꝛ fiūt tanq̄ rabidi. ꝛ si est flā do. est remissus. albedo colorꝭ ĩ ore ꝛ ptibꝰ eiꝰ ꝛ mltitudo hūiditatū ab ore decurrētiū. Et si mlia ē in cā nō adest tārꝰ do. ꝛ adest liuiditas in gigiuis ꝛ dētibꝰ. ꝛ aliqñ durities in gigiuis. Et si do. est a vētositate: tūc dol. mouet̄ de loco ad locum: ꝛ adest pulsaꝰ ꝛ malleaꝰ.

Pronosticatio In passionibus dētiū nō affirmes te totalr scire medicinā cū q̄ do. statim cessabit. qd si fecerꝭ igminiosuꝫ erit tibi ꝛ freqnt̄ decipierꝭ: maxie in pñꝰ vel augmēto dū maᵃ ē in fluxu. ¶ Scdo istaꝰ maxillaꝫ in do. dētiū boᵐ sigᵐ ē. q: maᵃ q̄ faciebat dol. exteriꝰ emittit̄ a natura ꝛ dimittit dētē ꝛ ligamētū eiꝰ. ¶ Terꝰ do. denꝭ qñ ē ab apate vl a maᵃ calā: apud egruꝫ ē magne reputatiōis: ꝛ apud vicios ē pue reputationis. qm vix plāgit̄ eger: ꝛ rō ē. q: vix aliquis morit̄ a do. dētiū. ¶ Quarto ypo. in. 4. amph. ampho. 53. dic sic. Quibꝰ in dentibꝰ limositates fiūt fortiores ꝛ diuturniores fiūt fe. ꝛ cā āphoᵉ dat̄ a Ga. in ɔᵒ. q: limositatꝭ cā nīs ē calor q̄ hūiditas flātica desiccat̄. h̄ ille. Cōstat aūt q a maᵃ viscosa longiores fiunt fe. ¶ Quito cuꝫ cā do.

est in carne ɔtinẽte dẽtes q̄ est pániculosa vel in
neruo radicũ ei⁹ vel ligamẽtis talis do. est pũgi
tiuus ꝛ extensiu⁹. ꝛ trahit ex dicꝭ Ga.2.de crisi.
c.12. ¶ Sexto sciẽdũ fm Bñd. de gordõ valen
tẽ virũ. si in fe. appet ariditas oris ligue ꝛ dẽtiũ
ita ꝙ si dẽtes aliq̄lit ꝑcutiãtur cũ capite digiti: ꝛ
sonãt sicut lig^m tũc est pessimũ signum: maxie si
alia mala signa subsequant.

Preseruatio dentiũ. Cãꝝ ãt salu
briũ dẽtiũ q̄dã sunt
ɔseruãtes sanitatẽ: ꝛ alie efficiẽtes. ꝛ iõ dignita
te ꝛ tpe ꝑores erũt ꝓuãtes efficiẽtib⁹. vt dic Ga.
3° reg⁹ can. ij. Et haly ɔcordat in ɔ°. Proinde di
cam⁹ ꝙ duplex regimẽ ꝑtinet dẽtib⁹. quoddã est
ꝑꝓuatiuũ: reliquũ est curatiuũ. Et p° de ꝑserua
tiõe ẽ dicẽdũ. circa quod aliq̄ cañ. sunt obꝓuãdi
¶ Prim⁹ est ꝙ ille q̄ vult ɔꝓuare sanitatẽ suoꝝ
dẽtiũ caueat cibos corruptibiles: vt ẽ lac pisces
salsi: pisces ꝑui. nã ista freq̄nt recipiũt corrupti
onẽ vt dic Aui. Et int istos possum⁹ rafanũ ag
gregare qd̄ nõ solũ q2 in sto° corrũpit nocet dẽ
tib⁹ imo et in masticatiõe vt expiẽtia demõstrat
¶ Scd̄a rl̃a ẽ siue cañ. ꝙ hõ nũꝗ̄ assuescat mltí
tudinẽ nec diũsitatẽ ciboꝝ imo regat moderate
sic docẽt auctores. Et sic scpsi in li. de regie sani
tatꝭ. Et ꝑcipue nõ vtant freq̄nti vomitu maxie si
illud qd̄ vomit est acetosuꝫ. nã in vomitu res et
hũiditates sup̄flue expellunt: q̄ nocẽt dẽtib⁹. Jõ
cautela est ꝙ post quecũqꝫ vomitũ siue in egri
tudie siue in latitudie sanitatꝭ: ꝙ lauet os cũ vi°
vl aq̄ sꝫ ꝙ ɔuenit vomẽti. ¶ Terti⁹ vt caueat res
viscosas: vt sũt fruct⁹ fic⁹ sicce. ꝛ caueat dactilos
mel coctuꝫ vsqꝫ ad duriciẽ ꝛ ɔfectiões q̄ fiũt cuꝫ
melle: ꝛ nuces ɔfecte ꝛ sil'a. ¶ Quart⁹ ẽ vt caue
at a freq̄nti fractiõe reꝝ durarũ vt ossiuꝫ auella
naruꝫ: ꝛ attractiõe forti cũ dẽtib⁹. ¶ Quit⁹ ẽ vt
caueat res q̄ faciũt dẽtiũ ɔgelationẽ ꝛ stuporẽ.
vt est nix ꝛ aq̄ eius ꝛ res frie multũ. ꝛ fruct⁹ acer
bos. vt poma pira pruna sorbe nespula imatura
ꝛ sil'a. vt est acetositas limõis. ¶ Sext⁹ cañ. ẽ ꝙ
caueat ab oib⁹ reb⁹ cal'is actualr̃ imedie postꝗ̄
assumpserit res frias actualr̃. ꝛ ecõuerso. iõ dat
ɔsiliũ ꝙ q̄ sumit iussella cal'a vel alia viatica nõ
sumat potũ frigidũ: donec sumat buccellã pa
nis inter vtrũqꝫ masticãdo. ¶ Septim⁹ ꝙ post
cibũ mũdent dẽtes ne aliq̄ ps ciboꝝ remaneat i
ter eos. q̄ freq̄ns si fuerit nocebit dẽtib⁹ ꝛ gigi
uis ꝛ i his corruptiõeꝫ inducẽꝛ feturẽ. fit tñ talis
mũdific° lenis ne ꝑ ml'iaꝫ inq̄sitiõeꝫ ꝛ ɔfricati
onẽ noceat gingiuis vt san. emittat. ꝛ ibi ꝓuocꝫ
ꝑuo. vl faciat ad dẽtiuꝫ cõmotionẽ: sꝫ leuit mũ
dent ꝛ p° cũ solo vi° os suũ colluat. ¶ Octau⁹
cañ. ẽ ꝙ caueat res q̄ sua ꝓꝑetate nocẽt dẽtib⁹
vt sunt porri. ipi enĩ dẽtib⁹ ꝛ gingiuis vehement
nocẽt vt põit Aui. Aliq̄ enĩ ex istis ponit raſ. in
4. ad almãſ. ꝛ trãsumptiue Aui. in 3. fen. septi^a
¶ Adiutoria aũt singularia in ɔꝓuatiõe dentiũ
Primũ est Aui. in loco ꝑdicto ꝛ Raſ ꝛ alioꝝ. q̄
est vt fricent dẽtes ꝛ gigiue moderata frica^e q̄ q̄
dẽ frica° abstergit dẽtes ꝛ ɔfortat eos ꝛ ɔfortat
carnẽ gingiuaꝝ ꝛ ꝓhibet lapidificationẽ super
eos. Jsta aũt frica° dꝫ fieri fm Ari. in de secretis
secretoꝝ. vbi loquit d̃ regie sanitatꝭ cũ corticib⁹
arboꝝ seu arbustoꝝ q̄ sunt cal'e ꝛ sicce cõplſonis
ꝛ amari saporis in h̃ ṽba. Deinde ericcabis dẽ
tes ꝛ gingiuas cũ corticib⁹ arboꝝ cal'e ꝛ sicce cõ
plexiõis ꝛ amari saporis. ꝛ h̃ q̄dẽ multũ iuuant
dẽtes enĩ mũdificat ꝛ coꝝ duriciẽ liq̄facit: ꝛ de
siccat linguã: ꝛ clarificat locutionẽ insup incitat
desideriũ comedẽdi. Hec ille. Jn h̃ ɔcordãt Aui.
ꝛ multi alij. Et sunt tamarisc⁹ genesta ꝑsidia et
cortex arboris ei⁹ ꝛ cortex fraxini. Et vꝫ frica° cũ
balaustꝭ ꝛ cuꝫ medulla ꝑsico. ru. ¶ Scd̄m ẽ zuc.
albissima mixt cũ melle: si tũ dẽtes fricẽt: ꝛ strigit
gigiuas: ꝛ postea iubꝫ iũgere dẽtes cũ oleo ro.
in cã cal'a: ꝛ cuꝫ oleo de bee in cã fria. ¶ Tertiuꝫ
adiutoriũ ẽ Aui. ꝙ si aliq̄s colluat os semel i mẽ
se cũ vi° decoctiõis rad̃. titimalli: nõ hẽbit dolo.
dẽtiũ teste Aui. Et cũ h̃ fac bonũ oris odorẽ i vl
timo. ¶ Quartũ ẽ: adurat caput leporis: ꝛ cũ il
lo puluere fricent dẽtes ꝛ gigiue. ¶ Quitũ ẽ ꝙ
sal ꝛ mel misceãt ꝛ adurũt in testa. ꝛ cũ illo pul.
fricent dẽtes ꝛ gigiue. vꝫ etiã si nõ adurãt: sꝫ nõ
tãtũ. ¶ Sextũ adiutoriũ ꝑseruati^m est ꝙ myr
rha ꝛ alumẽ de pluma pulucrizata mescẽt ꝛ fri
cent inde dẽtes ꝛ gigiue. ¶ Septi^m ẽ fric° cũ lu
pinis nõ dulcoratꝭ bñ puluerizatꝭ. ¶ Octa^m est
alumẽ assuꝫ cũ ace° mixtũ ꝛ inde os colluat ꝛ dẽ
tes fricent. ¶ Nonũ est vinũ decoctiõis saluie
garga^m vel acetũ decoctiõis origa' ꝛ mẽtast' faci
ens fluere sup̄fluitates oris ꝑseruat ꝛ curat dolo
res dentiũ. ¶ Decimũ adiuto^m in ɔꝓuatiõe den
tiũ ẽ dẽtifri^m Raſ. 4. ad almãſ. ℞. cornu cerui
adusti. sc. vel saltẽ floꝝ tamarisci cipi rof. ru. spi
ce^l aũ 3. j. sali sgẽ^e ʒ. v. fi. pul. cribellat⁹: ꝛ cuꝫ eo
dẽtes fricent. ¶ Undecimuꝫ est si myrrha coq̄t
in vi° ꝛ inde os colluat: dẽtes valde ɔfortat: ꝓhi
bendo corruptionẽ eoꝝ ꝛ stringẽdo gingiuas ꝛ
remouẽdo hũiditatẽ sup̄fluã. ¶ Duodeci^m est
℞. ossiũ dactiloꝝ adustoꝝ coralli ru. aũ. 3. ij. fi.
pul. ꝛ ponat i pãno lineo cũsꝭ madefacto in aq̄
rof. dentes fricent. dealbat eos ꝛ ɔseruat. Fricet

cū folijs oliue vel saluie. ¶ Decimūtertiū adiu-
toriū est: q̄ si freq̄nter humiditates veniant ad
dentes ⁊ gingiuas oꝛ q̄ cōfoꝛtenť remedo viⁿ
stipticū decoctionis rerū stipticarū ⁊ teneat re-
gimen preseruatiuum a reumate. Nunc autem
de secundo dicēduꝫ est scꝫ de curatione.

Curatio doloris dētiuꝫ ꝯsistit in ꝯsi-
deratiōe cāꝝ p̄mitiaꝝ āntiū
⁊ ꝯiunctaꝝ. Cāis p̄mitis ꝯsideratꝭ totalr̄ redu-
ctio ad sanitatē debeť p ꝯ̄riuꝫ illiꝰ cāe p̄mitiue.
¶ Cāis aūt āntibꝰ debeť dīnutio ⁊ remotio in
pte ⁊ h̄ paulatiꝫ. Cāis aūt ꝯiūctꝭ debeť totalr̄ re-
motio cū meͭ vł mēbroꝝ alteratōe. Et si ꝭ a cōi-
catiōe alicuiꝰ meͭ: ab illo mēbro mādāte ꝭ diuer
sio materie ⁊ euatio. ⁊ cum h̄ ꝯfoꝛtenť dentes ⁊
ptes circūuicine: ne recipiāt tales supfluitates.
Et hec sunt curatiue itentiones. Post h̄ fit alia
intentio alteratio mēbri qñ non adest materia.
¶ Posito igiť q̄ ꝭ a frīo exterioꝛi malā cōplo-
nē friaꝫ itroducēte: tūc ifirmꝰ ꝯstituať i loͦ calo.
⁊ sup maxillā ⁊ caput ponanť panni cal̄i donec
calitas iteriꝰ sentiať penetrasse. Deinde vngant
dcē ptes cū oleis cal̄is vt ē camo. rutaceuꝫ. ⁊ de
beē ⁊ de castoͦ ⁊ oleo de neridē. ⁊ ē spicacelⁿ. Et
si doloꝛ dētiū fit ppterea q꞉ sūpsit i oꝛe res mltū
fridas vt nix vł glacies vł aquā niuis ⁊ silia: tūc
eadē olea valēt: ⁊ ꝭ tūc colluͦ cū rebꝰ cal̄is: vt vi
nū pͦ tepidum: deide calm: vt nō ꝭ subita muta
tio nō enī sustinet natura repētinas mutatiōes
3ͦ. tegͥ. cañ. 54. ¶ In isto etiā casu ꝯfert vitel-
lum oui cocti sub cīneribꝰ iduratī. si cōprimať su
per dentē dolenteꝫ. Et vꝫ a pte exterioꝛi sacellaͦ
calefactio cū lana succida calefacta: si a pte exte
rioꝛi supponať: ⁊ teneat ita oleū cal̄e cōplonis
⁊ actualiter calm. Si do. dentꭗ est ppter malam
cōplonē calaꝫ a cā p̄mitiua itroductā. pmo col
luať os cum oleo frīe cōplonis. sit tñ tepiduꝫ in
p̄nͦ. deide sit frīm actualr̄. Et hec est via ⁊ snia
Aui. vt est oleū saliꝗ. oleū papa. oleum roſ ⁊c̄.
Idē possumꝰ dicere de coctionibꝰ reruꝫ friaꝝ. q̄
pmo āministrenť tepida: deide frida actualiter.
Res enī cal̄e actualr̄ āministrate apiendo po-
ros viā parāt fris alterātibꝰ supuenietibꝰ ⁊c̄. Si
aūt fuerit cā doloris mala cōplo sicca iproprie
loquēdo tūc vꝫ butiꝝ ⁊ adeps anatꭗ ⁊ galline ⁊
decoctio maluaꝝ cum oleo cōi vel oleo amigd̄.
dulcis colluēdo lauādo emplāndo. Si est a ma
la cōplone hūida: desicceť cū rebꝰ desiccātibꝰ. vt
est alumē sal cōis torrefactꝰ ⁊ cum gall ⁊ balau
stijs ⁊ alūine de pluma ⁊ cuꝫ eis q̄ dcā sunt in. c.
de fluxu saliue. ¶ Ista aūt remedia hn̄t locum

tam in cā p̄mitiua q̄ in ꝯiuncta purgatā maͣ si
adest. Et si sint cāe p̄mitiue: ꝯsiderenť ⁊ remo-
ueanť. Cōsideratio cāruꝫ āntiuꝫ iuuat nō in di-
minuēdo ipsas: ⁊ tūc venit scd̄a intentio. s. euo
san. vel alioꝝ hu. siue sit do. cū apate siue sine
apate. Si ḡo q̄ dol. dētiū sit cū multitudie san.
tunc ille dīnuendꝰ est cuꝫ flōia de cephaⁿ eiusdeꝫ
ptis. ¶ Deinde ꝭ flōia de venis q̄ sunt in labijs
a pte iterioꝛi. s. de supioꝛi labio. si do. est in supio
ri maxilla vel de ifērioꝛi labio si doloꝛ est in ife-
rioꝛi maxilla. Deide flōeť de venis q̄ sunt sub lin
gua. ⁊ ponanť scōe vētose cū scarificatiōe in ini
tio spatulaꝝ. ¶ Si vͦ vi supabundare hu. cole
ricus: purgeť subito cuꝫ electuaͦ de succo roſ ⁊
cū cassiaꭗ ⁊ tamarindō mirab. citͥ. ⁊ silibus. Et si
sint hu. grossi purgenť cum diaturbit ⁊ yerapiͣ
acuata cū pulpa coloqͥnͤ vel cū pillis dicꭗ in. c.
de surditate. Et tunc si adest apa in gīgiuis ⁊ in
carnibꝰ eaꝝ: in p̄nͦ teneat in oꝛe res ifrigidātes:
sicut sunt succi fri. sicut lactuce poꝛtuͤ endͤ ⁊ silium.
vel teneat in oꝛe aquā cū aceto mixtis calis hm
Mebeͤ. vel aquā plātagī roſ vł aquā lactuͤ. Et si
in aliꝗ de istis dissoluať parū de cāfoꝛa: magꝭ in
friabit. Vel teneať in oꝛe oleū vnfanⁱⁿ vel roſ. ⁊
ista teneanť in oꝛe in p̄nͦ vsq̄ ad tertiū diē: tunc
addanť aliꝗ resolutiua ⁊ maturatiua: vt est de-
coctio oꝛobi caricaꝝ ⁊ passͣ. fenugͥ ⁊ se. liͥ. ⁊ ista
sint actualr̄ cal̄a vel tepida. Et comedat res q̄
ptim maturāt ⁊ ptiꝫ resoluunt sicut dictuꝫ ē in. c.
huiꝰ scdi liͥ de apate ligue. Et si p ista nō sedať
do. adde opiū in pua quātitͤ cū rebꝰ supradictis.
Et si videꭗ tumoꝛē in gigiua siue exteriꝰ siue ite
rius post duos vł tres dies apias cuꝫ lāceavt in
de fluat san. ⁊ hūiditas. ⁊ statiꝫ cessabit do. hoc
autē frequēter exptꝰ sum ⁊ bn̄ me repi. Imo ēt
scarificatio gīgiue post vł'ia manifeste iuuat in
doloꝛe dētiū materiali. q꞉ tunc est tp̄s euandi ⁊
resoluēdi p eandē ptē: qñ plectoꝛia ⁊ cā āns est
remota. Si do. dētiuꝫ fuerit a cōitate alicuiꝰ mē
bri tūc illi meͦ reme ⁱⁿ adhibeať diuertēdo mate
riam euando ab eo. Et istud idē meⁱⁿ ꝯfoꝛtetur
post euonē maͤ. ne ab alio coꝛpis meͦ recipiat
supfluitates: ⁊ cōfoꝛtenť dētes ⁊ gingiue ⁊ par-
tes oꝛis ne recipiāt materiā ab illo meͦ mādā-
te. ꝭ ḡo flōia de venis q̄ ab illo meͦ euant. Et vta
tur medicis q̄ materiā diuertāt: vt sunt clisteria
⁊ farmacia. ⁊ sit studiū tuū in mūdificatiōe stoͦ
cuꝫ medicamine amaro vt cū aloe: sicut dic̄ Jo.
serap. vel purgeť cū pillis stomaticis ⁊ si venerit
materia a ca. purgetur cum pillis aureis vel cuꝫ
pillis sine qbꝰ eē nolo ⁊ silibꝰ. ¶ Et pͦ ista vēit

tertia intẽtio. s. ꝯfortare mẽᵐ. Cõfortẽt igit̃ mẽ
brū dẽtis ⁊ gingiue ⁊ nerui ⁊ ligamẽta dẽtes cõ
tinẽtia ꝑ hunc modū. ℞. folioꝝ mẽte foliorum
oliue viridiū si inueniri pñt añ. ʒ. j. ros. ru. mirtil
loꝝ folioꝝ sumach ⁊ berberꝭ ⁊ fructus añ. ʒ. ß. cõ
quassent̃ ⁊ bulliãt in vino stiptico ⁊ teneãt i ore
Aqua solatrꝭ aqua plãtagĩ aqua vge pastorꝭ mul
tū valẽt in hac intẽtiõe. Aqua decoctiõis ꝑsidie
⁊ balaustiaꝝ vꝫ. ⁊ cū istis aq̃s distillatis misceã
tur acetū decoctiõis mirtilloꝝ: multū vꝫ. Ad idẽ
galle lẽtes excorticate cortex nespuli ⁊ sorbe de q̃
libet. ʒ. j. coquant̃ in vino ⁊ in ore teneant̃: ⁊ os
colluat̃: ⁊ succus sempuiue vꝫ. De rebꝰ etiã supra
dictis f̃. sacculus ⁊ dolẽti dẽti a pte exteriori ap
plicet̃. Ad idẽ ℞. nucꝭ ⁊ folioꝝ cipressi cupuloꝝ
glandiū folioꝝ sauine añ. ʒ. j. coquant̃ in aceto
⁊ teneant̃ in ore.

Curatio doloris dẽtis habita ꝯsidera
tiõe ad cãm ꝯiunctã ⁊ venit
tunc quarta intẽtio. s. euacuare materiã ꝯiũctã:
siqua adest maª. vel alterare malã cõplexionẽ si
est sine materia. Et multi sunt mõi ad euacuan
dū ⁊ resoluẽdū illã materiã: quoꝝ Aui. 4ª. 3ª po
nit aliquos modos. ⁊ nos illos q̃s ponit Auic.
⁊ alios quos alij ponūt ponemꝰ aliq̃n ad euapo
rãda: aliq̃n dolorẽ mitigandū sine euaporatiõe.
Unde dico q̃ hec ꝯiũcta materia põt euacuari
aliq̃n ꝑ scarificatiõeꝫ gingiuarū ⁊ ꝑ appositionẽ
sanguisugarū circa radices dẽtis. Alij modi sũt
colluᵒ: gargarisma: linimẽtū emplm̃: seu epythi
ma: fricaᵒ caputpurgiū saccellaᵒ sinapizatio suf
fumigatio ⁊ instillatio in aurem impletio fora
minis stupefactio ⁊ cauterizaᵒ: que debẽt esse vl
tima in casu q̃ supradicta nõ sufficiãt. Et ð istis
fit mẽtio aliquãdo ad resoluendū: aliq̃n ad rep
cutiendū f̃m suos modos. aliq̃n ad alterandū.
aliq̃n ad diuertendū. ⁊ pmo de colluᶜ. Colluᵒ in
cã calida. f̃ pmo cū oleo tepido friᶜ cõplõnis. deinde
de sit actualiter frigidū. ⁊ q̃n est a frio tũc collu
atur seu lauet̃ os cū tepido icalᶜ complexionis.
Oleū aũt frigidū est oleū ro. vnfancinū neuf.
oleuꝫ salicis oleū de papa. olea calida sunt camo.
rutaceū. oleū de beẽ. oleū costiᵐ oleū de neridẽ.
⁊ est spicacelª ⁊ silia. Colluᵒ aceti in q̃ decoctum
sit spoliū serpẽtis vꝫ. Colluᵒ aceti decoctiõis pul
pe coloq̃ntide vꝫ multū f̃m Aui. Et q̃n frigꝰ est
manifeste fiãt dicte decoctiões in vino. Colluᵒ
cū vino decoctiõis piretri stafizaᶜ assef. corticis
capparꝭ corticis piᵗ folioꝝ ebuli polij mõtani cor
ticis rafani folioꝝ lauri gith nigelle. ista eñ cõ
iũctiꝫ vel separatim valẽt si cū aceto decoctiõis

coꝝ os freq̃nter colluat̃. Radix cucu. asiᵗ sansucᵒ
decoquãtur i aceᵒ. cicuta silr̃. Colluᵒ quã ponit
Kyrãnꝰ que nõ sinit dẽtes corrodi: ⁊ corrosos si
ne dolore seruat. ℞. mediaᵗ corticꝭ mori arboris.
ʒ. iij. ꝫꝫᵗ nõ ꝑforati. ʒ. iij. alũ. ʒ. ij. coquant̃ in aceᵒ
optimo vsq̃ ad ꝯsumptionẽ medietat̃ ⁊ inde os
colluat̃ mane ⁊ sero. Colluᵒ cum sola aq̃ ardẽ
ti iuuat in cã fria si tribus diebꝰ ꝯtinuet̃. Colluᵒ
cū succo acetose confert dolori dẽtis a calitate.
Radix edere arbore rað. diptaᵗ ⁊ folia oliue co
quãtur in aceto ⁊ os colluat̃. Idẽ põt fieri de ra
dice vrtice ⁊ saluie. In cã fria vꝫ vinū alũiatum
Colluᵒ aceti decoctiõis rað. titimalli ita calidã sic
põt sustinere vꝫ. Vinū decoctionis elli caue: ne
q̃cq̃ deglutiat̃. Colluᵒ aceti mixti cū melle ⁊ sale
cali iuuãt si diu in ore teneant̃. Cornu ceruiustū
⁊ cum aceᵒ squilliᵒ coctum ⁊ diu in ore retẽtū vꝫ
¶ Gargarisma ad dolorẽ dentis põt fieri ð eis
dem de q̃bus fit colluᵒ f̃m Ras. gargaª cum ace
to decoctiõis piretᵗ origaᵗ mẽtastri vꝫ garga. so
lus aceti cum sale f̃m Constã. Aliud f̃m ipsum
℞. stafizaᶜ piretri elli albi ⁊ ni. añ. ʒ. ij. puluerizẽ
tur ⁊ coquãt̃ in aceᵒ ⁊ f̃ gargaª. Aliud. ℞. rað.
capparꝭ. ʒ. ij. coloq̃ntiᶜ. ʒ. j. bulliant in aceto ⁊c̃.
¶ Linitio. Linimẽta fiunt tñ circa dentẽ dolẽ
tẽ cuꝫ succo solatᵗ vel spuiue: vel portulaᶜ vl' sca
riole. ⁊ ista ad alterandū vel refrigerandum. vel
opiū dissoluat̃ in oleo ros. vel liniat̃ dens ⁊ ꝑtes
vicine. vel fiat linimentū cuꝫ succo iusq̃aᵗ: ⁊ ista
valẽt ad remouendū sensuꝫ ⁊ stupefaciendum.
¶ In cã aũt fria fit linimẽtū cū yerapª mix̃ cuꝫ
piretᵒ puluerizato vel cū thiriaca: vl' cū metriᵒ vl'
cū aq̃ ardẽti mix̃ cū piretᵒ Linimẽtū de bñdictã
mix̃ cū pulᶜ sinap. ⁊ stafizaᶜ vl' piretᵗ apiẽdo po
ros fac̃ fluere hũiditates: ⁊ dẽtiū tollit dolorẽ si
ꝯtinuet̃. Vel f̃. h̃ linimẽtū qð põit ras. ℞. piretᵗ si
nap. cẽtauᶜ pipis myrrhe ꝫᵗ añ. ʒ. j. f̃ pul. ⁊ misce
atur cū aq̃ ardẽᵗ f̃. linimẽtū cū pẽna vl' cū pãno
lineo. vel põt fieri fricaᵒ vel epythia cū coto sup
rað. dẽtiū. pus t̃ñ colluat̃ acetū decoctiõis origª
mẽtastᵗ ⁊ piretᵗ. ¶ Emplm̃ seu epythia fiat ali
q̃n interiꝰ circa radices dẽtiuꝫ ad apiendūꝫ po
ros ⁊ retinẽduꝫ materiã: sic inmeᶜ exẽplificatuꝫ
est de mediᶜ Ras. Medulla ꝑsicoꝝ terat̃ cū sale
⁊ dẽs epythiet̃: vl' fricẽt̃ radices eiꝰ. Arsenicū mi
sce optie cū galbão ⁊ f̃. capsula sup dentẽ dolen
tẽ: subtilr̃ tñ cū cera coopiat̃. ras dic̃ q̃ in cã cal̃a
q̃n do. pꝰ remeª auget̃ dissoluat̃ opiū in oleo ro.
i q̃ cotū irrigat̃: ⁊ dẽs ⁊ radix eiꝰ epithiet̃ a pte ex
teriori. Epithiet̃ maxilª cū cera l' cū sordicie alue
ari apū. ℞. floꝝ camo. mellilᵗ sticað arabiᵗ ⁊ citᵗ

sansuci origa. añ. ʒ. j. fiat decoc. in vino et stupate in eo madefacte et extorte sup maxillā epithiemet vel spōgia hoc fit ad attrahēdū et resoluēdū materiā ad ptē exteriorē. Piret. cū cāfo. cū parua terebētina mixtis: et adhereat radici dentis. Si dolor nō cessat opium cū cera gūmata et canfora epithietur sup dentes. Tiria magna distempata cū pauco aceto epithiet vel extēdat sup panum et epithiet dens et gīgiua. Sothira vals per eundē modū emplāta. Emplm ex filonio tollit dolorē dētis etc. ¶ In cā calida fiat emplm supra dentē ex opio et iusquiamo. Fricatio iubet fieri sup dolorē dentiū aliqn ad restau. et hūectandū vt qn pcedit a siccitate fiat frica. lenis cū butyro adipe gallie et anseris. Sz in aliis causis fiat fricatio cū dētifriciis que postea dicent. Fm autē Ras. vals frica. circa radicē dētis et gīgiue dolentis. Recipe piret. sinapis cētauree pipis myrrhe. añ. ʒ. ij. stafisag. ʒ. j. fiat puluis. et suauiter gingiue fricent ad aperiendū et expellēdū hūorē frigidū grossū cōglobatū in radicib. dētiū. et proprie frica. tiriace metrida. et filonium valet circa dētes dolētes et gīgiuas. ¶ Sola fricatio dētis cum piretro zzc mixtis valet. Ras iubet fieri fricationē cū puluere pipis mixti cū melle. ¶ Sm tiria. Ras. 9. Almāsoris cū q dz fieri frica. circa dentē et gingiuā in cā frigida. Recipe assefet. pipis zz. storaq liqd. opij añ. ptes equles plni. et cū melle dispūato fiat medicamē cū q sepe fricent dentes et gīgiue fric. in ei fria cū grossitie hūorū fm Cōstantinum fiat. cū zīz. pul. mixto cum melle: et si adest hūiditas multa cū fri. fiat sic. Recipe piret. stafisag. ysopi achori yreos siccorum. añ. ʒ. j. fiat pul. et distēperet cū melle et aceto et fricent dētes et gīgiue: fricatio lenis cū corticibus geneste tamarisci et capparis leuisticii et mediani corticis fraxini et sorbe cum psidia et balaustia valet ad pseruationē dentiū et gīgiuarum valet etiā frica. cū pul. thuris et mastiq. fricatio expta fm Auic. Recipe nucleorum psicorum. ʒ. ij. piperis tantūdē fiat mixtu. cū allutrā: qd est pix liquida et fricent cū eis dētes. Nigella cōtrita et pfecta cū oleo vz. si fiat frica. et linitio. Fricatio experta fm Aui. Recipe pipis piret. stafisag. zz. ana. ʒ. ij. baurach qd est borax. ʒ. j. et fiat pul. et fricētur ex eo dētes et gingiue. Masticatio Auic. Recipe mētastr. mōta. piret. piperis al. myrrhe añ. ʒ. ij. fiat pul. et icorporent cū pasta. mūd. ab arill. et fiat trocisca ad modū auellan. et masticet vn. cū pte dolorosa: solū piret. mastica. iuuat ad dentiū dolorē origanū masticatū. idē facit cinamomū masticatū sil. Masticatio iusellorum ouorum induratorum sub cinerib. iuuat in dolore dentiū a frigido exteriori vel interiori zz coquat cū aceto et mastic. mastix a masticando dr. vn si mastice iuuat dentes et gingiuas et si addatur parum de zzc minuti inciso a pfundiori loco attrahit. pul. oīum supradictorum misceat cū cera al. et parū de terebētina et illā cerā masticet dolēs ī dētibus et oīa ista vocari pnt caputpurgia q: caput purgāt. vaporatio fieri pōt in magnitudine dolor p. ij. horas ante cibū vel post cibū per. 4. horas. ¶ Nā aliqn fiūt euaporatiōes et saccellationes ad hoc vt materia attrahat ad genā et barbā dimittat radicē molariū. Cū eīn apatur barba sedat dolor vba sunt Auicē. Fm ergo Ras. in cā frigida fiat cū pannico torrefacto vel cū millio et sale. et ī hoc pcordat Aui. ruta coqtur in vino et ibi stupe canabis imittant extorte maxillarib. applicent de coqtur camo. melli. rose florum rorisj marini in vino et cū spongia vel stupa fiat euaporatio vel saccellatio. vel pōt fieri saccul. de florib. et herbis calidis q calefact. sup tegulā cādētē maxillaribus applicet. et cū eis pt fieri fomētatio p pri. Gal. in passiona. dicit si dolor ē sine cōmotione et corrosione dentiū ex sacculo salis tosti regionē extra vaporam. vt hu. frigi. q est in ossib. vaporet Deinde decoctionē vini cū ruta in ore teneat. fiat ille. Fomētatio fit fm Cōst. Recipe ysopi piret. ellini. cala. rad. cucu. asinini radicq capari. añ. ʒ. ij. olei et aceti. añ. lb. ß. co qnt vsq ad cōsumptionē aceti et de isto fomētet exteri. et vna pars ei. mixta cū tātūdē de oleo ros et auri opposite iijciat. ¶ In stillatio in aurē. fiat ista īstillatio īmer dicta. alia īstillatio fm Gerar. cremo. in aure q est a pte dolente: instillet succus blete aut cucu. agrest et tollit dolorē. Succ. cicoree dolorē dentiū phibz si p dextra dente in sinistra nare vl etiā aure fuerit imissus. Diascor. Idē facit succ. radicis affrodillorum tepid. si auri oppo. iniiciat. Dyasc. Suffumiga. liniat vel diminuat inscindat vngula asini et sup carbones ponat et p embotū fumuz recipiat et valet. idē pōt fieri cū cepe aut cū sinapi aut cū ruta. Suffumigatio fit circa maxillas cū decoctiōe florum sticad. sansuci. āthos et ruta et florum camo. et mellilo. et hoc fit ī igressu lecti. Per suffumigatiōes occidunt vmes dētiū. Ad remouendū. iple. ¶ Implent aliqn foramina dentium ad remouendū dolorē. aliqn ad pseruādū. aliqn ad vmes occidendū: aliqn ad bonū anhelitum faciēdū. Primo nigella pul. et dēs pcaua repleat et tollit dolorē ei. Maly. ¶ Ad idē Recipe piret. ʒ. j. gū mi armo. opij. añ. ʒ. ß. reple. dēs. ptim ei dissol

nit ⁊ parti stupefacit. Impleat͛ foramen dent͛ de pipe ɔtrito vel de myrrha vel de sale vel de tiriͣ. ℞. se. apii. ʒ. j. opij iusq͞a. an̄. ʒ. ij. aque decoctionis iusq͞ami qd̄ sufficit fiant pill͛e ad modū ciceris. ⁊ imple dentē vel ponat͛ supra dentē ī hora doloris. ⁊ tollit dolorē infra mediā horā. ¶ Cū aceto decoctiōis spolij serpent͛ colluat͛ os: vt dictū ē ⁊ cū dicto spolio foramē ipleatur. ¶ Post mūdificationē dentis corrosi iple foramē ex gallia ⁊ cipero: valz in preseruatione ⁊ nō fiūt dentes amplius corrodi. ¶ Cauteria s̄m Haly. Aliqn̄ fiūt cū oleo cal͛o. p istū modū ℞. olei oliue. ℥ ij. harmel qd̄ est se. ciatre maiorane. ana. ʒ. iiij. coque: ⁊ cū radio in q̄ inuolutū sit cotū: super dentem pone ⁊ cauterizet͛. Aliud cauterium fiat s̄m ipm cum vgula ferrea ignita per canulā ferri vel eris vsq͞z ad dentē. Et in isto casu ɔcordāt omēs fere. Itē pōt fieri totiēs donec dolor recedat. Et hoc vult Rap. 9° Ad almāp. ⁊ Aui. ⁊ Ga. ī passio° ⁊c. Alia cauterisa° fit s̄m platearium. lignū fraxi vel cipressi vel iunipi vel stipes origa' vl' aliud lignū ignitū ab vna pte tāgat dētē sepe. Et si dens est pforatus: p̄us impleat͛ cū tiriͣ deinde p modū dictuz cauterizet͛. ⁊ hoc faciēduz est donec cal͛itas ad dētis radicem sentiat͛ penetrasse. Et ista valēt mirabilr̄ in cā frigida. Auic̄. dic̄ q͞ cauterisa° debet fieri cū oleo cōi cal͛o vel cū oleo decoctiōis rez cal͛aruz resoluentiū vt cera vel pasta circūaptata oleū imittat͛. ¶ Stupefactio aliqn̄ in magnitudini doloris est necessaria p̄cipue si reliq̄ nō psunt remeͣ. ℞. radiq̄ iusquiami ⁊ coque sub prunis: ⁊ cōprime ipaz cal͛az sup molarē cuz pulpa digiti intus ⁊ extra: ⁊ tollit dolorez opij. ʒ. j. storacis liquide. ʒ. ß. misceant͛ ⁊ ponant͛ ī casula de cera ⁊ molari superponat͛. ¶ Medicine Auicen̄. in ista causa frigida. ℞. se. iusq͞ami al. opij storacis galba'. an̄. ʒ. ij. piperis assef̄. ana ʒ. j. fiat ex his colliͫ cū rob. ⁊ vino ⁊ ponat͛ supra dentē dolentē. ¶ ℞. opij casto' an̄. ʒ. ij. distēperent͛ cū oleo rob. ⁊ vna pars ponat͛ supra dentez ⁊ alia ps fiat liq̄dior cum dicto oleo rob. ⁊ parti vbi est dolor imittatur radix iusquiami decocta sub cinerib⁹ ⁊ pistata in casula de cera sup dentem ponat͛. Idē potest fieri de rad̄. mandragore vel aliqua de dictis radicib⁹ cū se. iusq͞ami ī vino coq̄tur: ⁊ in ore talis decoctio teneat͛. s̄z hoc non est bn̄ securū p aliis dētib⁹. Fiat etiā suffumigatio per traiectoriū cū aliq̄ de rebus supradictis. Filoniū datū cum vino in potu in q̄ntitate. ʒ. iij ⁊. j. ʒ. ponat͛ supra dentē. Et s̄m Auicen̄. dormiat pa. ⁊ maturat͛ egri° ⁊ quiescit dolor. Aq̄ infriata in niue vel puteo tpe estatis vel aq̄ fontis viui ī estate in ore retēta ⁊ sepe mutata stupefaciendo sine nocumento tollit dolorē s̄m Auic̄. ⁊ intelligit͛ in causa calida. Ista aūt narcotica nō debēt applicari nec cauteria nisi ī casu quo reliq̄ remeͣ no prosunt: q: multum nocent aliis dentib⁹. ponit Auic̄. auc̄te Ga. q͞ epar stellionis vel lacerti suprapositū denti tollit dolorem. Itē spoliuz serpentis coctum in vino vel aceto vel oleo os inde colluat͛: ⁊ stupe intincte in eo maxillis applicent͛: tollit dolorē. Ad idē. adeps rane viridis q̄ vadit p ramos arbor: si supponat͛ ī maxilla: idē facit. istud autem magis facit a tota proprietate q̄ per qualitates.

Si dolor dentis venit ppter vermes qd̄ scit͛: q: dolor est remiss⁹ cū quadā titillatiōe ⁊ pruritu: ⁊ ē cōtinu⁹: ⁊ si lauetur os cum aqua calida ⁊ pa. ponat͛ ad solē: videbunt͛ vermes aliqn̄ in cōcauitate dent͛ moueri. Tūc ℞. aloes. ʒ. j. myrrhe. ʒ. ß. imple foramē dent͛. Itē lauet͛ os cū decoctiōe pulpe colloq̄ntide. Itē f͛. suffumigatio cū se. iusq̄. vel cū se. cepe vel porri. ⁊ post gargarizet͛ aqua cal͛a ⁊ pijciat͛ illa aqua ī alio vase pleno aqua frigida ⁊ apparebūt ibi vermes in sup̄ficie aque. Aliqn̄ lac titimalli vel succus p̄sicarie missus ifra foramen dentis occidit vermes. Suffumiga° coloquint͛e idē facit. Se. porri mixtum cū pice liquida ⁊ coloq̄ntiͣ. ponat͛ sup carbones ⁊ fumus per embotū recipiat͛: occidit vermes ⁊ deijcit finaliter. Si nō remouet͛ dolor iubent autores q͞ dens eradicetur ⁊ fluat inde sang. ⁊ hūiditates superflue. ⁊ post lauetur cum vino tepido ⁊ sale. Fiat pasta ex farina ⁊ lacte titimalli ⁊ ponat͛ supra dentem ipm frangit vt q̄dā dicunt. Idē facit adeps rane viridis arbor. Medicamē alexādri: qd̄ cito tollit dolorē. ℞. ȝ. dolsas allij oliba'. ʒ. j. stipit͛ myrte vel saltim myrrhe. ʒ. j. ⁊. ß. terant͛ ⁊ coquant͛ in aceto vsq͞z ad consumptionē medietatis. ⁊ calidū teneant͛ in ore. Alexand̄. dicit q͞ spoliū serpētis incensuz trituz cuz oleo incorporatū ad mell͛ spissitudinē: si dens inde liniatur tollit dolorem Acorus confert dolo' dentis valde. Auicen̄. i. 2°. can̄. intelligitur si coquatur cum vino vel aceto: ⁊ in ore teneatur. Allium decoquatur ⁊ assatum sedat dolorem dentis. Et collu° oris ex decoctione ei⁹ cōfert dolo' dentis pprie cum olibano mixtis. Cōdisum puluerisatum cōfert cū vino ⁊ pone sup dentē est vltimū s̄m Rap. in diuisionib⁹ ad remouendum dolorem dentis de causa frigida. Et a parte exteriori fomētetur maxilla cum

aqua calida decoctionis camo. Et stringat res calidas. Uel potest fieri euaporatio cuz lana suc cida et oleis calidis. Oleuz amigd. instilletur te pidum in aurem illius lateris. Rad. arnoglos se cocta in aq mitigat dolorē dentis. Rafanum gallicanum mordeatur a dente dolente: et tenea tur per spacium inter dentes et sanabunt. Rad millefolij masticata cum dente dolente stoma cho ieiuno curat et sistit dolorem. Radix mori cocta in vino continuetur per tres dies tollit do lorem. Kyramnus, ℞. radicis urtice. ʒ. j. piretri. ʒ j. cōquassata bulliatur in aceto et sepe colluat os Decoctio cipressi in aceto tollit dolorem. Galba num cōfert dolori molariū. et denti corroso subi to. Aui. in. ij. in. c. de galba°. Acetum decoctū in testa coloquintide. decoctio yreos: decoctio ysopi in aceto: decoctio orig. confert dolori dentiuz Idem facit decoctio nigelle. Cortex pini decocta in aceto. Ruta cocta in vino vel aceto vel masticata tollit dolorem dentium. Auripigm con fert dolori dentium. nec ei inuenitur par. intelli tur q mittatur in capsula alicui emplastri vel cere et supra dentem ponatur. Ex assaf. implea tur foramen mole corrose et iuuat. et misce cum thure et fiat cupula supra dentem dolentez. Aui cenna in scdo. Decoctio aluminis confert dolo ri dentium. Auicenna ibidem. Aqua decoctiōis mirabol. citrin. detenta in ore valet. ¶ Hic est sciendum q in applicatione istorum remediorum 4. generalia documēta a sapienti et diligēti me dico debent obseruari. ¶ Primuz est q de istis que in ore ponent siue sint ad cauterizandū: ni hil penitus degluttiatur: maxime qn medic suspe cte in dictis medicinis apponuntur: vt est elleborus arsenicum vitriolum stafizagria mandragora iusquia mus: et similia. ¶ Scdm nocumentū est: vt qn ista remedia applicant post pausam teneat os apertum vt saliua fluat q̄ntuz possibile est. ¶ Tertiū documentum est: q si radix ellebori ni. vel iusquia mus teneant in ore inter dentes vel alie fortes medicine: ista non apponant nisi supra dentem dolentem et aliquādo circumuicini cum capsula de cera vel alterius rei iuxta posse custodiantur. nā ista dolorem remouendo non solū dolentes imo vicinos frangere consueuerunt et de uastare. ¶ Quartum est: q illa que ministrant ad resoluendum aperiendu: et cōsumenduz sint actualr tepida vel calida. Sed illa que dant ad re percutiendum materiam in causa nimis calida vsq ad. 2 vel. 3. dies sint in actu frigida. Deide s tepida: ne poros claudēdo materia interius recludat.

Commotio dentiū ali qn est a causa primitiua vt est casus ictus percussio obuiatio: qui postq semel violē ter commoti sunt: in illa cōmotione libenter vo lunt remanere: cum sint mēbra que cuz alijs nō sint continua sed contigua: nisi succurrat eis cū auxilio medicine. Causa autem antecedens potest esse humiditas superflua in corpe vel in capite et in partibus superioribus. Causa coniuncta est humiditas mollificās neruos et ligamēta ip sos dentes cum maxilla annectentia. Alia causa potest esse corrosio in radicib dentiuz. alia causa potest esse siccitas accidens propter defectuz nutrimenti sicut accidit cōualescentibus: etiam dentibus senum qui mouentur hinc et inde. Ali quando etiam cōmouentur propter defectum et corrosionem carnis circundētis radices eorum que quidem caro apud Serap. vocatur alcani m. ¶ Signa per causas pñt cognosci si pspica citer considerent.

Cura consistit in duobus. Primo in dieta Scdo in medicinis. Dieta seu regi men tale sit q non masticet res duras: immo co medat iussellas offas vel res teneras et sorbeat brodium vitellorū ouorum spissum et offas in eo et comedat risum et cibum q fit de carnibus inscisis minutim cum panis medulla et iure car nium et sic de alijs. Et dicit Serap. q precipien dum est infirmo ne multum loquatur: et hoc p pter ingressionem aeris frigidi. Et per eandem rationem eis precipiendum est ne dormiant ore aperto: nec agitent eos cum suis nec alienis di gitis: quia lapsus semper augeretur. et similiter caueat ne cum lingua ipsum impellat seu moue at. ¶ Posito igitur q fiat a causa primitiua: te neat regimen supradictum. et cum hoc fiant gar ga et sinapisationes de rebus stipticis frigidis si adest calor vel de stipticis calidis: si adest fri gus que infra dicentur. Si vo fiat propter hu miditatem imbibentem et mollificantē neruos et carnes: que sunt in circuitu dentium. Tunc il le diminuende sunt cum flebothomia cephali ce: si adest calor vel humor sanguineus videat abundare. Uel purgetur cum pillulis cochijs si est flegma. Et iniungenda est dieta subtilis vtē do cibarijs facilis masticationis: vt vitella ouo rum medulla panis. ¶ Et post amministrētur stiptica calida: vt est collucio oris cum vino ru beo vel nigro decoctionis foliorum et nucuz ci pssi et possunt addi cū istis folia mēte, al's myr

rhe ⁊ se.ciꝰin q̄ est ꝓprietas ſm Dyasc̄.cōsolida
re ossa fracta ⁊ ossa cōmota.Uel ſ sic.℞.nucū
folioꝝ ⁊ corticū cipssi añ.ʒ.ij.folioꝝ mēte mir/
tilloꝝ.añ.ʒ.j.cimiⁱ torrefacti corticꝫ thurꝫ.añ.ʒ.j.
fiat decocº in vino ni.stiptico ⁊ cum eo sepe os
abluatur.Aliud medicamen.℞.cornu ceruvsti
myrrhe thuris corticis eius añ.ʒ.iij.icorporent̄
cū pice nauali vel cum cera gūmata ⁊ ſ capsula
supra dentē cōmotū post collutionē cū vino su/
pradicto vel cū supradictꝫ addat̄ sang.dra.ma/
stix.⁊ ſ pul.q̄ sinapizet̄ radicibꝰ dētiū freqnter.
Stiptica aūt cal'a sunt labdanū thus cortex ciꝰ
cimiᵐ torrefaᵐ se.nasturcij torrefaᵐ aniᵐ torre/
factū alumē pix ni.myrrha sal tostū cortex ⁊ fo
lia cipssi cortex piⁱ mastix absinᵐ sarcocola classa
scriptoꝝ.Stiptica aūt fria sunt psidia balaustia
cortex ⁊ folia ⁊ fructꝰ nespuli ⁊ sorbe ⁊ citonij
acassia licium galle sumach spoᵐ rosa sandalus
cacabre ossa mirab.⁊ dactil'.cortex castaᶜ.fructꝰ
ypoqsti.terra sigillata bolus arᶜꝰ berberꝫ cornu
cerui vstū ꝯche marine asse.Istis aūt medicis
debemus vti qñ cā est cal'a.aliqñ tñ de cal'is mi/
scenda sunt ⁊ ecōuerso.Et pñt mistrari colluen
do gargarizādo epithimādo sinapizādo.⁊ ſm
alios modos quos diximus in dolore dentium.
In cā aūt nimis hūida multū valet alumē ar/
sum ⁊ sal torrefactuꝫ.q: purgāt faciēdo currere
saliuā ⁊ cū h̄ stringūt ⁊ calefaciūt.Post ista vta
tur pa.dētifritio Aui.qꝺ valet ad cōmotionem
dentiū ⁊ sanitatē coꝝ ꝯseruandā ⁊ ad fetorē an
helitus.℞.ciperi roſ.ru.spiceⁱ sal'gēᶜ fructꝰ ta/
marisci vel folioꝝ eiꝰ cornu cerui vsti.añ.ʒ.ij.vi/
ni ru.qꝺ suf.ſ.trocisci vel pul'.addēdo de zuc̄.
in pua quātitate Haly addit huic medicīe ossa
mirab.adulta.Qñ aūt dētes cōmouent̄ ꝓpter
diminutionē carnis gigiuaꝝ:tūc alumē de pluᵃ
⁊ balaustia ⁊ sumach de quolibet.ʒ.ij.ligⁱ aloes
cipi de q̄libet.ʒ.j.ſ.puluis ⁊ dentes fricent̄ ide.
¶ Aliud medicamen ſm Haly ad debilitatem
dentiū ⁊ cōmotionē.℞.fructuū vel folioꝝ ta
marisci galle ossiū mirab.citⁱ.torrefactoꝝ.añ.ʒ.
ij.balaustꝫ roſ ru.sumach.añ.ʒ.iij.⁊ ß.cupuloꝝ
glandium mirtillorum arilloꝝ añ.ʒ.ij.cinamoⁱ.
ʒ.j.⁊ ß.fiat pul'.⁊ dentes fricētur.

P Utrefactio ⁊ corrosio i dētibꝰ acci/
dit propter hūiditatē putrefactam in
eis ⁊ circa ipsos que alterāº putrefacit
⁊ corrumpit substantiam eoꝝ.

Cura Prima intentio circa dentes putre
factos est eos custodire:ne ampliꝰ
putrefiant.⁊ hoc fit per purgationē materie an
tecedentis.sicut dictum est in dolore dentiū.se
cundo per euacuationē materie coniuncte sicut
ibidem dictum est.Hec etiam intentio cōpletur
per ea que dicta sunt in caplo de preseruatione
dentium post illa omni hora post cibū foramē
dentis corrupti mundetur a cibis retentis.de/
inde cū vino colluatur os.Medicaᵃ autē que
prohibent putrefactionem ⁊ corruptionē den/
tium sunt medicine sicce:sicut est liciū thus mē
ta al's myrrha mirtilli spica celtica gallia mus.ꝑ
se vel mixta cum cipero prohibet corrosionē ⁊
sedat dolorem.Mastix ciperus myrrha galle vi
rides terebētina piper nigella sulful ꝫꝫʳ coctū cū
aceto ⁊ melle est vltiᵐ ſm Aui.Item assaſ.cum
pice liquida.Istis enim debet impleri dens cor
rosus vel circa ipsum debent aptaʳ vel cū eo ma
sticari ⁊c̄.Assaſ.conquassata cum cera ⁊ bullita
superposita impleto foramīe est vehemens ad
sedandum dolorem.Licium mixtum cum dra/
gaganº vꝫ.Dicit Aui.ꝙ implere dentem corro/
sum de cāfora expertum est ⁊ multi iuuamenti
in prohibēdo ne dens ampliꝰ corrodatur.Ego
dico tibi ꝙ non solum dens ⁊ gingiua a cāfo/
ra preseruantur a putrefactione:imo etiam oīa
membra corporis imo etiam hu.ideo cōpeten/
ter ministrari potest contra morbos epidimia/
les.sicut dicit Haly.in 3º.tegⁱ.cōmento.196.ibi.
Alteratur.Et cuꝫ hoc tollit doloreꝫ.Fiat colluᵉ
quā ponit Ryranꝰ que nō sinit dentes amplius
corrodi.⁊ posito ꝙ sint corrosi:eos sine dolore
⁊ ampliori corrosione ꝯseruat.℞.mediani cor/
ticis mori arboris.ʒ.iij.ꝫꝫⁱ nō perforati nec cor
rosi.ʒ.ij.coquantur in aceto forti vsqꝫ ad con/
sumptionem medietatis.⁊ cum isto colluatur.
¶ Aliud medicamen Aui.℞.castoⁱ piretⁱ opij
galbaⁱ añ.ʒ.j.fiat epithima aut capsula supra dē
tem.⁊ fiat sicut dictum est in capitulo de dolo/
re dentium.ibi.scꝫ:impleº ⁊c̄.Et impleatur dens
sicut ibi dictum est.Cirurgici iubēt ipsuꝫ lima/
re ⁊ scalpere.Et bene quidem ⁊ maxime illud
qꝺ corruptuꝫ est ⁊ fedi coloris existit.¶ Aliud
soleme medicamen.℞.cardamoⁱ piretri pipis
ni.myrrhe baurach.añ.ʒ.ß.terebētine qꝺ suffi/
cit ad incorporandū.Fiat mixtura:qua foramē
impleatur.⁊ fiat etiam capsula vel epithima su
pra dentem.¶ In omnibus istis obseruanda
sunt quattuor generalia documēta dicta in fine
remediorum contra dolorem dentium.Solum
alumen arsum est magni iuuamenti in exicca/
do suꝑfluitates currentes ad dētes ⁊ gingiuas

¶ De alteratione colorum dentium.

a Lteratio coloꝝ dētiū. Cāe huiꝰ aliqñ sunt exteriores aliqñ iteriores. Exteriores vt sunt liniměta collusiões cū rebꝰ colorativis vł longꝰ vsus alicuiꝰ cibi colorati vł fit ꝓpter ↄtactū seu masticationē cū eis in aliqbꝰ rebus fedis: vt sunt coria ꝑpata cū piguedibꝰ: sicẽ faciūt cerdones. Et dr̄ ēt ꝙ illi q̄ fuerīt vsi cibis elixatis in cupro: hēbūt fedū colorē dētiū. Oīa enī metalla ꝓter solē ⁊ lunā hñt in se scabiem ⁊ rubiginē q̄ cibi in eis ꝑpati īficiunt: q̄ ēt īficiūt dentes: q̄ de sui natura al. sunt ⁊ lucidi. Aliqñ fit fedus color in dētibꝰ lapideꝰ circa radices dentium ⁊ sup ipsos gñatꝰ. Cā iterior pōt eē mala maᵃ corrupta penetrans in suba dentis: q̄ alterat colorē eius ad suū ꝓpriū vel vt plurimuꝫ ad viridem. vel aliqñ est mala materia aliunde veniens: que exteriores partes turpi colore fedat.

Signa Si viditas vel alter fedus color fit in dentibꝰ ꝓpter cās exteriores ex indiᵒ pa. habeť. Si ꝑ cās iteriores: ħ sciť ex defectu alioꝝ: ⁊ q: hō cacchochimꝰ: q̄ forte fuit vsus fungꝭ ⁊ cibis corrupꝭ ⁊ imundis.

Curatio Si ꝓpter cās extrīsecas ille remouēde sunt ⁊ cibi ꝓhibēdi qui faciliter corrūpunť. Deinde fiāt remedia īfra dicēda. Si fuerit lapides illi remouēdi sūt cū furculo aľs cū sarculo de calibe paruo ⁊ abradantur paulatiꝫ vna die post aliā. Deinde cuꝫ dentifricijs qui ꝑtim sunt stiptici ꝑtim mūdificatiui fricenť etiā dentes ⁊ frequēter lauenť cū vino albo ⁊ sale torrefacto fricentur. Si fuerit propter malas hūiditates ⁊ corruptas: tūc purgetur materia añs a toto capite. Deīde curenꝰ dentes cū medicinis exiccatiuis: qm̄ isti nō recipiunt hāc egritudineꝫ nisi ex humiditate mala que currit ad eos vba sunt Jo. serapionis in. c. ꝓprio. Illa ergo mala hūiditas suo ↄ̄rio īdiget medicari. Et q̄ñ ista cura ↄuenit cū cura ꝑforationis ⁊ corrosionis: sicut ipsemet dicit. Dentifritiū Auic̄. ℞. spume maris salis torrefacti se. nasturᵗ torreſ. cōchiliū ostreoꝝ combustoꝝ raď cāne aduste aristᵉ ro. ordei adusti salis gēᶜ cupulorū limaciū adustoꝝ añ. ʒ. j. ſ. puľ. ⁊ cū isto puluere ſ. fricaᵒ sup dentes. Dentifritiuꝫ aliud ſm descriptionē ꝓpriā q̄ dētes albificātur ipsos cōfirmat ⁊ gingiuas stringit ⁊ limositates remouet ⁊ flā desiccando humiditates oris supfluas tollit. ℞. cornu cerui vsti donec albescat corticꝭ malorū granatoꝝ adustorū vue succide aduste. añ. ʒ. ij. masse cuminis vel saltē rasure potoꝝ de malanga lapidis: cū q̄ radunť ꝑgamena spiceᶦ añ. ʒ. j. ſ. puluis cribellatꝰ. Et cū opꝫ inuolucrꝭ accipe peciā ꝑuā stamie: i cuiꝰ mecᵒ pone parꝫ melľ. ⁊ sup mel de dcō puľ. misce: ⁊ plicata stamia liga cū filo: frica dētes ore ꝑus loto cum vino al. caľo: vľ misceť de dcō puľ. aliq̄ ps zuc̄. cādi. ⁊ sine stamiᵒ fricenť dētes ⁊ iterū lauenť. Si passio est antiq̄ ⁊ materia multa ⁊ radicata. debēt addi cū dictis absterſiuis res acute: que materiaꝫ attrahāt a ꝓfundo: vt est piretrū piper mētastꝛ costꝰ staſizaᵍ ʒʒᶠ. ⁊ Aui. addit assam fetidā. Haly in. v. liᵒ. 2ᵉ parꝭ regalis dispōnis dicit sic. ℞. farine ordei distēperate cū melle. ⁊ i loco saľ cōis pōe salē gē. ⁊ postea aduste palee ordei añ. ʒ. ij. spume marꝭ thurꝭ adusti ossiū cāᶜ mariᵗ testaruꝫ corticoꝝ ouoꝝ adustoꝝ. añ. ʒ. j. ⁊. ſ. puľ. cribellatus ⁊ dētes ibi fricenť qm̄ ħ dētifricium elimat fortiť. ¶ Aliud ibidē. ℞. epithiᵗ absinᵗ adustis myrrhe pumicꝭ cornu cerui adusti saľ geᶜ añ. ʒ. j. raď cāne aduste folij fracte siue rasure potoꝝ ď malāga añ. ʒ. ß. ſ. puľ. ⁊ dētes inde fricenť. Sal gēᵃ ⁊ farina ordei equaľr cū melle distēperenť ⁊ adurant. Et de isto. ℞. raď cāne aduste testaꝝ ouoꝝ struciꝭ vel saltem galline añ. ʒ. ij. baurach fracture potoꝝ de malega ossis sipie ostreaceoꝝ adustoꝝ marinorū al. arilloꝝ arsoꝝ ossium mirab. adustoꝝ. añ. ʒ. j. ſ. poľ. ⁊ frica dētes. ⁊ sinapizenť gingiue ⁊ addāť folij spiceᶦ. ¶ Dentifriᵗᵐ magistᵗ arᵗ de villa noua ꝓ regis ⁊ nobilibꝰ: cuꝫ quo dētes albifiunt ⁊ ↄfortat gingiuas ⁊ corrosas sanat regenerādo carnē ⁊ rubiginē ⁊ putredinē remouet. ℞. gariofꝭ nucꝭ musᶜ. cinamoᵗ spiceᶦ folij masᶜ panis ordei vt supius ꝑparati ossis locuste pisꝭ cōbusti ossiuꝫ dactiloꝝ ⁊ mirab. ⁊ oliuarū cōbustis añ. ℥. ß. spongie marine pumicꝭ ossis sipie marinoꝝ pipis al. ⁊ sinapi añ. ℥. ij. ſ. puľ ⁊ fricenť dētes. Aliud ꝓ magnatibꝰ. ℞. coralli al. ⁊ ru. margaritaruꝫ. añ. ℈. j. ↄche de nacra vel ostreaceoꝝ adustoꝝ porcellane marmorꝭ albissiᵗ fiᵗ vel alabaustᵗ. añ. ʒ. ß. alūis arsi saľ gēᶜ raď cāne aduste spoᵗ sanď al. ⁊ muscatelliᵗ saľ torrefacti. añ. ʒ. j. alūis de pluma. ʒ. j. ⁊ ß. cinamoᵗ. ʒ. ij. spiceᶦ. ʒ. j. zuc̄. cādi. ℥. j. ſ. puľ. dentes eni albificat: ⁊ prodest etiam gingiuis.

b Ebilitas dentiū. Aliqñ dētes necessario debilitanť cū res alicuiꝰ duriciei masticare nō pñt. imo de facili cā egrotant ⁊ dolēt. Et cā i isto ē q̄ñ eadē cū cā cōmotiōis. ⁊ aliqñ accidit decrepitꝭ. ⁊ tūc ē irestaurabiľ ⁊c̄.

Cura aūt eadem est sicut in commotione dentiū:qz opz desiccare hūiditates supfluas exntes ppe radices eoꝝ ꝛ in ligamentis ꝛ neruis qui sunt ppe ipsos ꝛ pñr dicte ptes cōfortande sunt:vt dētes stringant:ne dcās supfluitates recipiāt. Ad qḋ vz tale medicamē. ℞. gallarū viridiū nō pforataꝝ ad magis stringendū. ꝛ gallarū siccarū pforataꝝ ad magis desiccandum alūis de plūa alūis arsi sal' torrefacti ad desiccādū ossiuz mirab. citrinoꝝ. adustoꝝ balaustie rosarū ru. sumach cupsoꝝ gladiū mirtilloꝝ a'rillorū ꝛ nucis cipssi. Ista ad strigēdū ꝛ pfortādum ꝛ exiccādū pipis zz'piret'staftza'ad calefaciēdum desiccandū ꝛ penetrādū. aā. ʒ. j. fi. pul. cū quo sepe dētes fricētur. Iste enī pul. partim apit ꝛ dissoluit ꝛ acuit flā. vt facili' expellat ꝛ partiz calefacit ꝛ partiz pfortat dictas ptes ꝛ cū h' pseruat dentes a putrefactione ꝛ gingiuas a corrosione ꝛ dētes a cōmotione. ¶ Aliqua enim pars pul. supradicti coquatur in vino ꝛ sepe illud vinum in ore teneatur. ꝛ valet dentibus qui ex facili cā patiuntur ꝛ ad alia supradicta.

i. **Adebita** elonga° dentiuz fit vt plurimū in dentib' anterioribꝰ ꝛ in alijs ēt qñ suuz par deficit. Hoc aūt nullum hz remediū nisi ꝙ fret:sic enī psueuerūt opari marescalli in eqs nimis antiqs:vt iuuenes appeant. Et si ppter serraturā icurrant cōmotionē aut dolorē:curent sic dictū est in caplis suis. Aui. tñ dic ꝙ post serraturā f pulnis ex ğnis lauri ꝛ alūie ꝛ aristologia lōga:cuz quo fricent sepe dentes.

Stridor dētiū in somno fit ppter debilitatē lacertoꝝ mouētiū maxillas ꝛ talis debilitas stridorez faciēs est illis lacert' qsi spasim'. ꝛ accidit multis ifantib'. ꝛ qñ veniunt ad adolescentiā curant. Alia cā pōt esse vermes in stomacho vel in intestinis pueroꝝ.

Signa Si fit ppter vermes:venit stridor p interpolōnē ꝛ cū h' etiaz assunt alia signa vermiū vt est frequens tactus manib' circa nasum ꝛc. Et curatis vermib' recedit stridor. Si vo no fit ppter vermes diu durat ꝛ per menses ꝛ annos.

Pronosticatio Stridor dētiū in somno cōtinuans nisi succurrat significat apliam aut epilentiam aut spasmum superuenire.

Curatio fiant aliqua de remedijs dictis in spasmo ꝛ mundificet caput freqnter cū illis q ibi dcā sunt. vel sic dictū est in epila. ꝛ post vngat collū ꝛ circa aures ꝛ radices mādibulaꝝ cū marciaton solo vel cuz oleo de casto° vel cū oleo de spica cel'ᶜᵃ vel de iunipero vl' de bacq lau' vel cū oleis calis odoriferis:in qbus fit stipticitas. vt illa mēbra cōfortentur. Si vo fuerit propter vermes curentur. sicut dicetur in ca. pprio cum adiutorio dei.

r **Stupor** dentiū accidit iterdū a cā itrīseca existenti circa radices eoꝝ vt est aliq humiditas pontica siue aceris aut stiptica. vel fit iterdū ppter hu. vl' fumos q a sto° vsq ad radicē dētiū eleuant qñ stomach' in se ptinet hu. acetosos. Et in talib' aliqñ accidit dentib' qñ q dam titillatio vel pgelatio ppter imaginatioēs: sicut qñ hō videt aliquē comedere res acerbas ꝛ fructus virides ꝛ cape pannū laneū cū dentibus. Hec tñ pgela° est intētionalis ꝛ cito recedit. Aliqñ aūt fit ppter res masticatas vel in ore retentas vt fructus virides acerbi agresta ꝛ fructus limo'ᵐ in quibusdam ꝛ similia.

Curatio scit per experientiā ꝙ portulaca masticata a tota pprietate tollit stuporē dentiū. Idē facit se. ci' tritum ifusuz in aq ꝛ tepiḋ colluat os. Amigdaᵉ masticent aut cū cis dētes fricent: aut cū nucib'. aut auellanis. vel fricent cū nuce indica: vl' colluat os cū lacte asine. Alique de istis medicis coquātur cū vino:ꝛ inde os colluat. Cordumeni bacce lauri aristologia longa squilla assat. vinū calidum per se sal ꝛ alumen quodlibet per se.

E difficili origine dētiuz frequēter accidit plus pueris vt cum difficultate ꝛ fortib' accūtib' dētes exeant. Aliquādo etiā tardāt dētes ad exitū vsq ad. 5. vl'. 4. annos ꝛ hoc accidit ppt debilitatē vtuꝫ coꝝ: vl' ppter ipedimentū materie vt qz aqsa subtilis ꝛc. Aliqñ in quibusdā accidit propter fluxum vel a vermibus subripientibus materiam eorum.

Curatio Si est ppter debilitatē nature pfortet puer cuz regimine resumptiuo ꝛ fiat pulmētū ḋ carnib' auiū tostarū. vel det cū alijs carnib' cuz medulla panis ꝛ iure carniū. ꝛ excitet puer iux posse fm etatē suā Et si patit fluxū vētris:strīgat ille. ꝛ p' fricent gingiue cū istis infra dicēdis. pmū cer'ᵐ pdicti. Scdz est cer'ᵐ leporis. Itē gingiue pueroꝝ i cunabilis fricent cū oleo ꝛ butiro vel axūgia galline lac canicule cū sua pprietate iuuat in h' val/

de. Mater aūt pueri debet cū digitis suis tāgere locū eminētie vbi dēs suū exitū insinuat suauiter fricādo cū rebus dictis inclinādo os pueri vt hūiditas saliuaris exterius fluat.

Generatio dentiū. Vidi aliqn̄ dentes nasci supra p̄mos caninos ita q̄ q̄tuor nascebant̄ sup primos. 2. supius. 2. inferius.

Cura istoꝝ est q̄ eleuent̄ tanq̄ supflua superaddita in neruo eradicādo cum tenaculis vel cū medicinis. vt est capsula de lacte titimalli cū pul. esule vl' cū pul. elli. vl' capsula de axūgia rane arboree ⁊ similib⁹. vl' ℞. capsula seu epithima cū epate stelliōis. Excarnet̄ ḡ dens q̄ euelli debet. deinde emplet̄ me^a ad h̄ vt ista ℞. corticis radicꝫ mori pireti. an̄. ʒ. j. terant̄ in sole cū aceto forti: donec sit sicut mel ⁊ addito lacte titīalli liniat̄ dēs discalciat⁹. ⁊ vꝫ multū vt dicit̄ vt dens faciliter extrahatur. litio tn̄ ℞. ter in die. Idē facit pirer^m pistatū post. 12. dies sue pistationis. si stat p vnā horā vel. 2. supra dentē. Idē facit radix cucu. asini. vel arsenicū cū aceto hoc forte facit gingiuā corrodēdo: succus v̄tice cū galbano an̄ ptes eq̄les. Folia ficus pistata ⁊ supra dentes ⁊ radices ei⁹ emplāta frangit dentes ⁊ faciliter eradicat ⁊c̄.

Clarificatio in passiōibus dentium p̄mo nō fere sūt oēs me^ci opifices maxime antiq̄ causa p̄cipua ex qua pluries accidit dolor dentiū: sūt humiū a capite descēdētes vsq̄ ad subaꝫ dentiū: vl' ligamē^a ⁊ neruos circa radices eoꝝ: q̄ ibi faciunt apā vl' solōnē ꝯtinuitat̄ ⁊ malā introducūt cōplōnē vel totū sil'. Et iō obuiare tali descēsui est p̄ma intentio in curatiōe. ¶ Scd̄o sciēdū q̄ dētes supiores citi⁹ dolēt corrūpunt̄ ⁊ putrescūt pptera: q2 per vias directiores recipiūt superfluitates a capite descēdentes ⁊ cū hoc citius et pluries recipiunt q̄ inferiores. ¶ Tertio dubitat̄: si hūiduꝫ vel siccū. i. mala ꝯ^o hūida vl' sicca pōt cāre dolorē: Et vr̄ q̄ sic. Illud pōt esse causa doloris p se qd̄ pōt esse ꝯriū organo sensus tactus: sed hūidū ⁊ siccū sunt hmōi. ḡ ⁊c̄. ꝯ^a est nō. aīs pꝫ p maiori esse veruꝫ: quia a forti ⁊ subita mutatiōe in organo tactus fit dolor: ⁊ p minori pbat̄: qm̄ sicut calidū ⁊ frigidū sunt obiecta sensus tactus ab eoꝝ excessib⁹ potest pati sensus tactus. sil'r humidū ⁊ siccū. ¶ Scd̄o ꝯfirmatur p Ga. in li. de mala complexione diuersa. Ih con trariuꝫ est Ga. 4. de morbo, c. vj. vbi expresse ponit q̄ illud qd̄ est humidū vel siccuꝫ nō inducit dolorē nisi subito calefacit vel infrigidat: ⁊ sic nō possunt esse causa doloris per se. ¶ Nota q̄ dolor capitur dupliciter. Vno modo prope ⁊ sic dolor est vehemēs ⁊ subita passio corruptioneꝫ in tactu sequēs. Alio modo capitur dolor iproprie sumēdo dolorē p qualibet passiōe sensitiua nociua vt fames sitis mītitudo saline limositas circa dētes que fit ab humido ⁊ sic̄ia. ¶ Tūc sit p̄ma ꝯ^o. sumendo dolorē pprie isto modo hūidum ⁊ siccū nō sunt causa doloris per se. pbat̄: quia talis vehemēs ⁊ subita passio corruptionē in tactu sequēs nō pōt induci ab humido ⁊ sicco ppter passibilitatē coꝝ. scd̄a ꝯcl'o capiēdo ly dolor scd̄o mō humidū ⁊ siccū possunt esse causa doloris per se. probat̄ per rationē ante o^m factam. Et ppter hoc dicebat Auer. in. 2. colliget in. c. de causis accidētiū sensus tactus. Et humidū ⁊ siccū sunt magis causa saporis ⁊ ablationis tactus. Sed calidū ⁊ frigidū sunt causa corruptiōis eius. nam stupor ⁊ ablatio tactus magis referunt̄ ad membrū patiens. Dolor autem magis refert̄ ad causam agentē ⁊ alterantē. Et propter hoc Ga. in lib. de mala cōplōne diuersa ponit: q̄ humidū ⁊ siccū sunt causa passionis: q2 famis aut sitis: nō autem doloris proprie accepti. Sil'r dico q̄ in dētib⁹ humiditas potest esse causa limositatis vel grauedinis aliqualis: non tamē doloris proprie accepti. Et p hoc soluitur ratio. ¶ Quarto sciendū q̄ in dolore forti dentium non spectando digestioneꝫ materie debet dari laxatiuū: quia rōne magni doloris vt materia antecedēs euacuet̄ vel minuat̄: ⁊ hoc q2 materia videtur esse furiosa ratiōe sue malicie ⁊ ratione loci: qui est multum sensibilis: ideo non oportet medicum dormire. Sil'r accelerāda est fleubothomia si videt̄ sang. superabundare. ¶ Quinto sciēdū q̄ a multis medicis petitur de remedio doloris dentium. ⁊ aliqui non considerantes causas an̄tcedentes nec ꝯsiderantes si dolor est cū plectora vel si dolor venit ab aliquo mēbro: consuluerunt statim localia remedia sine vl'ibus ⁊ nō aduertūt ad textum Gal'. 3° teg^i can̄. 95. vnum cōe hn̄tes p̄ceptum efficientē vnāquāq̄ earū causarū abscindere prius: deinde sic venire ad discrasiā factā ex illa egritudine. Hoc idē dicit Aui. in. 4^a. 3^a. c. iij. Nec ꝯsiderāt textum Ga. in eodē. 3. can̄. 160. i^a. Si igitur totū corpus fuerit plectoricū: nō oportet p ipsaꝫ ptē pa. euacuare ⁊c̄. Videbis ibi veritatē opatiōis in istis ⁊ in alijs: si bene volueris opari, ⁊ hic appet error

eoꝝ manifestꝰ. Tu vo opare ſicut decȝ: ⁊ habe/
bis bonū effectū. ¶ Sexto ſciēdū ſm Serap. ꝙ
aliqñ accidit dētibꝰ debilitatio ⁊ quaſi mollifi/
catio ex defectu nutrimēti: ſicut accidt decrepitꝭ
qbus vt plurimū dētes naturalr̃ cadūt: ⁊ ꝓpter
defectū nutrimēti ⁊ ꝓpter debilitatē neruoꝝ ⁊ li
gamētoꝝ cū quibꝰ ligant̃ cū maxilla. Et ꝗuis
ipſe dicat ꝙ tali accidēti nō ē curatio i decrepitꝭ:
tñ ꝓpter hoc nō debemꝰ omittē qn talibꝰ accidē
tibꝰ ſuccurramꝰ ꝑ modū in rubrica de debilitate
dentiū ⁊ de cōmotiōe dentiū dictū. ¶ Septimo
ſciēdū ſm Aui. in. 4ª. 3ª. in. c. ꝓprio ꝙ qcunqȝ ſit
maª doloris dētiū. ſiue ſit acuta ſiue groſſa ſiue
multa oportet ꝙ euacuet̃ ſm qđ optet. Deinde
durātibus potiſſimis egritudinis opȝ ꝙ medicꝰ
vtat̃ rebus refrigerātibꝰ ⁊ repcutientibꝰ tā i caľa
⁊ acuta materia tam in groſſa ꝙ̃ i multa: ꝗuis
in maª caľa ⁊ acuta h̃ multū ſit neceſſariū ⁊ mi/
nus i groſſa: ⁊ de pma pte huiꝰ ꝓpōnis multuȝ
mirat̃ itellectus cū in materia groſſa ⁊ frigida ⁊
magis infrigidāt ⁊ ingroſſāt materiā ⁊ ineptaȝ
faciūt motui ⁊ repcuſſioni: ⁊ hoc ꝯfirmat̃: qꝛ int̃
ea q̄ ꝓhibēt repcuſſionē eſt groſſicies ⁊ frigidi/
tas materie iuxta illud. Groſſities frigꝰ cōgeſtio
copia virꝰ. Nobile plectoricū cribvel cā forenſis.
Solutio. Dico cū Auič. ꝙ in apate qđ ſit in dē/
tibusvel in ptibus vicinis ꝗuis ſit de materia
fria vel groſſa cōpetūt refrigerātia ⁊ repcuſſiua:
ſicut dič Aui. Et h̃ ꝓpter vľia ad hoc vt dētes ⁊
eoꝝ partes vicine defendant̃ a vaporibus ⁊ hu.
ibi rōne doloris fluētibꝰ. Dis eñ dolor euacuit
reuª. 3º. tegˡ. cañ. 163º. ibi. Sed qm̃ oīa diaforeti/
ca valēt etiā vt dolor mitiget̃. Tertio etiā valet
rōne apatis: qꝛ licȝ materia ſit frigida de ſe rōne
tamē putrefactiōis acquiſiuit aliquas malas q̄/
litates caľas ⁊ acutas a calore imateriali. ratio/
ne queꝝ cōpetit refrigeratio ⁊ alteratio. ⁊ ſic pȝ
qd ſit dicēdū. ¶ Octauo ſciēdū ſȝ Haly. li. 5. 2ᵉ
ptis regaľ diſpōnis. ⁊ ſm Aui. ⁊ Serap. ꝙ ꝗuis
acetū cū ſua cēnª noceat dētibꝰ neruis ⁊ partibꝰ
neruoſis: poʳ tamē cōpetent̃ in medicinis cali/
dis ⁊ fris dentiū. poʳ pmo in medicinis infrigi
dātibus: qꝛ acetū cū ſua ſuƀa ⁊ penetratione in
frigidat. ⁊ ſic adiuuat medicinas infrigidantes
⁊ tūc penetrat cōpetēter: ꝗuis eiꝰ penetratio ꝓ/
pter medicinas frias remittat̃. Scđo ponit̃ in
medicis calefaciētibꝰ ⁊ reſoluentibꝰ: qꝛ penetrat
⁊ penetrare facit virtutes aliarum ⁊ alie iuuant
ad eiꝰ penetrationē. Et qꝛ inſciſiuū eſt. adiuuat
cū eius inſciſione ad reſoluendū materiā facien
tē dolorē: iō i vtroqȝ caſu valet. nā nocumentum

qđ ꝑ ſe facturū erat: cū medicinis alijs remouet̃
¶ Nono ſciēdū: ꝙ dētes de ſui natura ſunt ſicci
iō ad ꝯſeruationē ſanitatis eoꝝ oportet vti rebꝰ
ſiccis iuxta illud ſiľia ſiľibus offerēs: qñ ſeruare
vult corpis ēſtiu qlē accipit. 5º. tegˡ. cañ. 48. ibi
ſimplr̃ ē dicere. ⁊. 4. āph. āph 16. ibi hūide dicte ⁊
ſi fuerit egˡ eis cōpetūt medicine cōtrarie egriᵉ.
ſicut dicit in eode ꝯº. ⁊ in. 3º. tegˡ. cañ. 83. ibi cu/
ratio vo vnū qdem ⁊c̃. ⁊ in. 4º. ampho. ꝯº. 59º.
ibi corporibꝰ hūidas carnes habētibꝰ indigeſtꝭ
ꝑ totū: h̃ qꝛ dentiū egritudines ex humiditatibꝰ
ſuperfluis ꝓcedūt: iō vt plurimū medicinas ex/
ſiccatiuas in eoꝝ curas querimꝰ vt iam bene pa/
tuit cū dei bonitate in execution̄e. ¶ Decimo du
bitat̃ ſi medicine dentiū debēt appliᵃ actualr̃ friᵉ
vel actualr̃ calide? Dico ꝙ ille q̄ miniſtrantur ad
repcutiendū in cā nimis calida debēt eē ⁊ actua
liter ⁊ naturalr̃ frigide. ſicut dicit Raƀ. i diōnibꝰ
⁊ hoc vſqȝ ad. 2. vel tres dies durante dolore. Il
le aūt que miniſtrant̃ ad reſoluendū ⁊ euaporā
dum materiā debēt eſſe actualr̃ caľa ⁊c̃. ¶ Un/
decimo ſciendū ſm Ga. in. 12. megˡ. colluº. 3º. ꝙ
ſtupefaciētia ⁊ narcotica caueri debēt in morbis
qrū cā ē frigida. tūc eñ nocumētū eoꝝ maxim
eſt ⁊ difficile reſtaurat̃. in materijs aūt caľis per
cōtrariū. ¶ Duodecimo ſcias ꝙ ego ꝑquiſiui au
tores meᵉ circa dolores dentiū ⁊ nō reperio ali/
quē qui ab extra circa barbā ⁊ maxillā ponit re/
pcuſſiua niſi vnū cui no audeo nec debeo ꝯtra/
dicere: ille eñ iubet oleū roƀ cū potiōe aceti: vel
oleū roƀ cū opio poni ſup maxillā. ⁊ bñ dicit vbi
dolor eſt a cōplōne caľa. ſine materia vel cū valđ
modica maª caľa q̄ cito cū talibꝰ alterat̃. alr̃ nō
haberet locū pº ꝑ rōnē. ſcđo ꝑ textū. tertio exē/
plū ⁊ expimentū. Primo ꝑ rōnē qꝛ tūc expellunt̃
maᵉ a loco vbi nō facit tātū dolorē ad locum vbi
faceret maiorē dolorē qđ ē contra oēs. ¶ Scđa
ratio qꝛ materiā debemꝰ euacuᵉ a loco doloris
ad ex̃ ⁊ reſoluere. ⁊ hoc docet Aui. cū ſuis mōis
qs i. c. de medicis ſolutis pōit in. 4ª. 3ª. Tertio ꝓ/
bat̃ ꝑ textū oīum autoꝝ qui iubēt a pte exterio/
ri ſup maxillā res reſoluētes: vt facit Ga. de mili
lio ⁊ ſale. Et Aui. i. c. ſtati dicto dicit quaſi in me
dio. c. Et qm̃ barbe ſit emplrm cū his que ſūt ſi/
cut malua cāo. ⁊ anetū: ⁊ ſe. lini ⁊ đcoctio aneti ⁊
oleū eius. Iſta eñ nō ſūt repcuſſiua ſed potius
reſolutiua ⁊ ſeqtur paulopoſt. Et qñqȝ vaporamꝰ
barbā faciēdo vaporationē poſt vaporationem
vt ad ipam trahat̃ materia. Cū eñ apatur bar/
ba: ſedat̃ dolor ꝓpe cū coqtur dēs cū oleo feruē
ti in illa hora. Ecce qualiter hec intētio ꝯtraria

est alteri. ¶ Quarto ꝓbaṫ ꝑ expimētū ⁊ exēplū qḋ apud practicātes ignorari nō dȝ. nā erat vir magr̄ ⁊ bon⁹ ⁊ famat⁹ medic⁹: q̇ aliqñ dolorem hēbat molariū cū īflatiōe maxille: apponēs maxille oleū roſ. cū aceto iuit ad lectū. tūc fact⁹ est flux⁹ a maxilla ad guttur. ⁊ factus ſq̄nātic⁹ mortu⁹ ē. requiescat ī pace. Modo capias q̇d tibi placuerit forte ille nō fecerat flōiam nec farmaciā. ¶ Decimotertio ſciēdū ꝙ q̄uis Platear⁹ ⁊ sui ſeq̄ces rōnabiliṫ dicāt ꝙ qñ do. denṫ venit a cer° affligit aliqñ ꝑ decē horas: aliqñ ꝑ totū diē. aliqñ ꝑ duos vel tres dies. ⁊ h̄ sine interpolatione. Et ſi est a sto° affligit vnā horā vel duas. ⁊ post interpolat. ⁊ iteꝝ reuertiṫ ⁊ iteꝝ īterpolat. h̄ ē vt plurimū intelligendū ꝓpter ꝓpinq̄tatē aut remotionē locoꝝ a q̇b⁹ maª venit. verūtñ aliqñ interpolat: posito ꝙ maª veniat a ce°. iō q: illa maª nō sꝑ a natura moueṫ vel agitaṫ. vt de epilenª a cā ꝑuata: q̇ q̄uis sit a cā ꝑuata: nō sꝑ affligit: ſȝ tūc qñ a naṫa moueṫ ⁊ agitaṫ. aut q: illa maª q̄ sꝑ dȝ facere dolorē dentiū ī ꝑte ⁊ aliq̄ a natura vł a me° fuit euacuata vel altāta. ⁊ q: ī ꝑte aut ī toto maª ꝯiūcta est resoluta. vł q: flux⁹ nō ē ꝯtinu⁹ cū natura retētiua ⁊ expulsiua nō sꝑ eq̄liṫ ⁊ vniformiṫ suas exerceāt opatiōes ⁊c̄. ¶ 14°. nō ꝙ q̄uis Aui. ⁊ alij doctores dicāt ꝙ dēs corrupt⁹ dȝ eijci sic dr̄ ī meg̊ ꝑtic̄a. 24. q̄ñ colū° x. vbi dr̄ Nā cū putridos dētes. ⁊ oīa q̇b⁹ sum⁹ desꝑati: ⁊ nō possūt ī suā naturalē formā ꝯuerti: dȝ eijci ⁊ expelli. vbi supra. h̄ tñ faciēdū nō est nisi ī magnitudie doloꝝ. ⁊ postꝙ̄ alia remedia nō ꝓfuerunt attētata ꝑꝑ duo. ꝑmo q: dentes corrupti ꝑ⁹ doloris mitigatiōnē bñ ꝓficiūt ad masticandū. imo etiā radices fractoꝝ ad h̄ iuuare ꝯferūt si nō dolēt. scḋo q: ī extractione dentiū bñ vult seq̇ vn⁹ aliuȝ. cui⁹ cā est. q: in tali dētiuȝ extractiōe multus sā. ⁊ hūores ꝑ illā ꝑtē exhuntṫ ⁊ expelluntṫ. et ꝯsīles hu. post tēpoꝝ spatia ad illa loca vel ꝓpinqua destinantṫ: q̇ iteꝝ dolores seu apata seu corrosiones ī dicꝭ dentib⁹ gn̄abūt. Et si iteꝝ alium demas dentē fortius dicti hu. ibi fluent. ⁊ fiet sic guerra ꝑpetua inter forpices ⁊ dentes: donec solas offas ⁊ pulmētaria cogerꝭ māducare. q̇s eñ sibi eruet oculū aut pedē tollet aut digitū posito ꝙ igenti cuiuslibȝ coꝝ dolore molestetṫ. certe null⁹. ¶ 15°. q̄ritur si ꝯgelatio dentiū est actio tact⁹ ablata vł diminuta vel corrupta? Dico ꝙ nō est ablata. q: tunc dētes sentiūt. nec corrupta q: bñ ꝑcipiūt. ſ dico ꝙ est actio tact⁹ dimīuta. vt dic̄ Ga. 2°. de mor°. ¶ 16° nō vt iam dictū ē ꝙ sensus tact⁹ inest dentib⁹ ꝑ neruos ad coꝝ radices delatos. q̇ tactus eis ⁊ nō alijs ossib⁹ fuit necessari⁹ ex fine. s. vt ꝑciperēt calīn frīn humidū ⁊ sic cū sicut ponit Auic̄. in ꝑª ꝑmi. c. de anathoª dentiū. Ego ēt dico ꝙ inest sensus tact⁹ nō solū ꝓpṫ finē: imo ꝓpter ꝯformē dispōnēȝ subē coꝝ subē mēbroꝝ carniformiū. Nā post crementū ꝑñt crescere nasci ⁊ renasci deꝑdi ⁊ restaurari: vt ꝯuenit ī mēbris carneis vel carniformib⁹. ſ ꝓpter coꝝ duriciē tact⁹ nō ē ita acut⁹ ī eis sic ī carniformib⁹ Nā sensus tactus maxime attribuiṫ mollicici vt dr̄. 2°. de aīa. ⁊ Ga. 2°. de cōplōnib⁹. Nā manus aratoꝝ ⁊ fabri nō ita sentit acute sic man⁹ alioꝝ suauē vitā ducentiū. cū sit dura. ¶ 17°. queriṫ q̄re alia mēbra tactū hñtia nō patiūtur stuporem ex appōne stipticoꝝ ⁊ acerboꝝ sic dētes? Rñdeo ꝙ lȝ sensus tact⁹ ꝑl'ib⁹ mēbris cōis sit. aliq̇b⁹ tñ ē appropat⁹ ⁊ determīat⁹ ꝓpter aliquē finē. ⁊ h̄ etiā inest eis ex ꝓꝑetate sue subē. sic iesꝰori stoª pati famē ⁊ siti ꝓpter sui ꝯtactū. ⁊ sic ꝑ illū modum sensui tact⁹ appropato dentib⁹ a ꝓprietate subē denṫ aduenit ꝯgelaª siue stupefac° ex cibis acrumiosis acerb ⁊ acetoſ. Et q: dētes gustui q̄dā mōvicīnāṫ qḋ ⁊ alia meª nō faciūt. ¶ 18°. q̄riṫ vtrū dētes sint meª ꝯsilia vel officialia? Dico cū Bñō. de gordo°. ꝙ ī se ꝯsiderata sūt ꝯsil'ia ⁊ homogenea. ſ inq̄ntū hñt officiū masticādi ⁊ iuuādi ad v̇ba sonāda: dico ꝙ sūt officialia. ¶ 19° sciendū ꝙ q̄uis dētes sint ossa: tñ dupl'r differūt ab alijs ossib⁹. Primo ī mō gn̄atiōis q̄ntū ad locuȝ. q: alia ossa gn̄antṫ in aluo matris. q: fuerunt necessaria ad sustētandū reliquū corpus. vt dic̄ Auic̄. ī doctrīa. 5. ꝑ¹. c. i. Dētes v̇o ex aluū mulierꝭ ꝓducuntṫ. q: ī aluo mr̄is nō erāt necessarij nᶜ ad masticationē nec ad loq̄ndū. Quātū ad materiā differūt. q: reliq̄ ossa gn̄antṫ ex sꝑmate ⁊ mēstruo qḋ natura decoq̄ndo dealbauit mediante sꝑmate ſ dētes extra post gn̄antṫ ex san. in q̄ remāsit virt⁹ sꝑmaṫ. sic dicit Aui. ī loco stati alle°. Sic eñ illa mēbra q̄ ex san. sūt creata renascuntṫ post ꝑditionē suā: ⁊ ꝯtinuāṫ tali subā q̄li sūt ipa sicut caro. Et illud q̇dē qḋ gn̄atū est ex san. in q̄ adhuc ē virt⁹ sꝑmaṫ: tñ nondū inter ipȝ ⁊ sꝑmatꝭ fit nisi ꝑuū illud meᵐ: qñ taliṫ se hȝ renasci pōt sicut dētes in etate pueritie. ¶ Scḋo dētes differūt ab alijs ossib⁹. q: illa ossa nō sentiūt de se: ſ ratione colligātie panniculi coopientꝭ ipsa. Dētes aūt vt iā visū ē de ꝑ se sētiūt. etiā rōne neruoꝝ ⁊ ligamētoꝝ a cerebro ad radices coꝝ veniētiū. ¶ 20°. tu scis ꝙ dētes p̄t pati morbos ꝯsimiles. q: malā cōplōnē calām friam cū materia q̄ facit dolorē: ⁊ ꝑñt pati morbos officiales: quia

aliqñ vn⁹ mag͡ elõgat̃ q̃ deberet. vl' in nũero qñ sunt pl'es q̃ eẽ debẽt: vt qñ q̃ttuoꝛ canini duplicant̃. ꝛ moꝛbos cões. q̃ coꝛrosiones: fractiones. Qñ ãt iest mala ꝯ° cal'a vl' frĩa circa vl' ꝑpe radices dẽtis. ꝛ cuꝫ h̃ ẽ ibi ma^a subĩtrans ꝛ solõnem ꝯtinuitat̃ faciẽs: tũc ẽ ibi duplex cã do. ꝛ ꝑ ꝯñs maioꝛ doloꝛ. ¶ 2° dubitat goꝛdoni⁹ quõ aĩalia flãtica vt aper ꝛc. h̃nt ita dẽtes acutos ꝛ eminẽtes ꝛ delphini in mari: Dico q̃ opa nature sunt opa itelligẽtie: cũ natura ẽ sagax cui⁹ sagacitat̃ nõ ẽ finis. ꝛ natura nõ deficit in necessarijs ꝛ est sufficiẽs in oĩ q̃ idiget. vt dic̃ Ga⁹. 2. de creticis dieb⁹. Sꝫ istis aĩalib⁹ isti dẽtes fuerunt necessarij ꝑꝑ finẽ. s. loco armoꝝ. nã ap leuit̃ a lupo comederet̃: nisi dẽtes eminẽtes h̃ret. Et facit natura vltra ꝑpͣaꝫ cõplõnẽ naturalẽ. ꝛ addit nã testã ostreis: vt ab alijs piscib⁹ nõ comederet̃: ꝛ dedit coꝛnua thauro: ꝛ spinas ericio ad coꝝ tuitionẽ.

¶ Capitulum. 13. de passionibus gingiuarum. Et primo de apostemate.

g **Ingiuis** accidunt multe passiones. s. apata: vlcera: coꝛrosiones: fistule: mollificatio leuis: sanguina°: augmẽta° carnis: ꝛ diminutio in eis.

Causa Ista enĩ fiunt vtplurĩ ꝑpt̃ humo. descẽdentes a capite ad ipsas: verũtamen aliqñ fiunt a cõitate sto¹ ꝑpter hu. vel vapoꝛes a stomacho ad ipsas eleuatos.

Signa Materia ãt apatuꝫ gigiuaꝝ cognoscit̃ ꝑ coloꝛẽ: ꝑ tactuꝫ: ꝑ visum ꝑ pꝫ doloꝛẽ ꝛ remissuꝫ. qd̃ sigcat hu. friu. vel ꝑ magnuꝫ ꝛ intẽsuꝫ: qd̃ sigcat hu. calidum.

Pronosticatio Quedã apa^a sunt parua vl' manifesta: ꝛ ista citi⁹ rumpunt̃ ꝛ curant̃. Quedam sunt ꝑfunda vel magna: ꝛ ista magis tardant ad rumpendum vel sanandum.

Curatio Si ma^a vĩ cẽ cal'a tunc si vt⁹ ꝛ etas ꝛ tp̃s ꝑmutãt: s̃ flõia de cepha^a. ꝛ s̃ purga° hu. ꝑdñant̃. Deide flõent̃ vene sub ligua: ꝛ vene in iterioꝛib⁹ labioꝝ ꝛ oris. ¶ Et h̃ est q̃si gñale in oĩ egrit^e gingiuaꝝ ꝛ oris a supfluo san. gñata vel a ma^a ca. Et si est a ma^a grossa fria: tũc cõpetit purga° cuꝫ yerapig^a acuata cuꝫ pulpa coloqn^e vl' cuꝫ diaturbit. Deide in ꝑn° s̃ collusiões oris cũ reb⁹ friis stiptiq̃: vt aq̃ rob vga pastoꝛis ꝛ plãtag̃. decoctio ꝑsidie balaustie cupuloꝝ glãdium: succus poꝛtula^e ꝛ silia. Post ista teneat in oꝛe oleum mastĩ vl' oleum rob. in q̃ ꝑbulliãt spica¹ rob. sicce. Si apa fuerit friduꝫ: dꝫ ãmisceri aq̃ cal'a resolutia: vt alumẽ vl' sal ꝛ silia Qñ autẽ volum⁹ maturare: freqñt̃ in oꝛe teneat̃ decoctionẽ caricaꝝ fenu^c¹ ꝛ se. li¹: ꝛ sepe cuꝫ butiro gingiue vngant̃. Deide in oꝛe teneat̃ succus yreos cuꝫ melle. facit enĩ ad aptionẽ: ꝛ facit fluere saniẽ ꝛ q̃escere. aut succ⁹ folioꝝ oliue. Aut sep vi¹. aut succ⁹ rute. aut decoc° arist^e. ¶ Ista iguã valẽt ad rupturã ꝛ p⁹ rupturã valẽt q̃ exiccãt ꝛ sanãt. Et finalit̃ si ꝑ se non apit̃: cũ flõmo apiat̃ ꝛ cessabit statim dol̃. gigiue ꝛ dẽtis: ꝛ toti⁹ maxille. Si apa ẽ ꝑfundũ. dico q̃ post dicta applicata repcussiua maturatiua ꝛ resolutiua debẽt apponi cũ sagacitate: ꝛ deide apire cuꝫ flõmo. Deide fiãt lauato^a supꝛadicta cum puo melle ꝛ alũine sublimato. Si foꝛte i loco aptiõis s̃ vlc^s virulẽtum vel fistula: s̃ vng^m ex viride eris. ℥. s. ꝛ gallaꝝ. ℥. ij. aceti qd̃ suf̃. mistret̃ subtilit̃ sup vlc^s vel fistulã. ¶ Ad idẽ vꝫ batitura eris puluerizata ꝛ cocta cuꝫ aceto. Et s̃ me^e dicte in sanie aurium. q̃ expte sunt cuꝫ bonitate dei. Et finalit̃ si ꝑ ista nõ curat̃: cauterizet̃ cũ ferro. Ego autem dñe comitisse ꝗfuxi bñ feci cum solis lauatoꝛijs agrimo^e ꝛ aluminis talẽ suppurationeꝫ cessari. Põt aũt vti cauterio cuꝫ oleo feruẽti: cum tẽta ligata i capite radij. Medicamẽ Bernardi de Goꝛdo°. valẽt ad vlcera gĩgiuaꝝ ꝛ oris: ꝛ ad fistulã ꝛ cãcrũ ꝛ ad magñ humiditates oris. ℞. vtriusq̃ alũinis sal' cõis añ. ℥. j. ꝑsidie balaustie gallaꝝ cupuloꝝ glãdiũ rob ru. radic̃ arist^e pipis lõgi cinamo¹ añ. ℥. ij. spice¹. ℥. j. ꝛ s̃. gũi ara. ꝛ dragagan¹. añ. ℥. ij. ꝛ s̃. sal alumen ꝛ gũmi assent̃: ꝛ fiat pul'. ꝛ vna ps bulliat̃ in aceto addito melle s̃ ad modũ vnguẽti ꝛ cũ dicto pul'. vlcera ꝛ fistula sinapizent̃ vel cuꝫ radio imittat̃. Si v° dicta apata fiãt a mlta hũiditate: teneant̃ in oꝛe olea cal'a vt oleũ ꝛ mel vl' mel: ꝛ vinũ cuꝫ sale ꝛ alũine. Deinde teneat in oꝛe res multum deficcãtes. vt est medicamen imediate dictum: ꝛ res resoluentes. ꝛ curentur sicut alia apostemata.

¶ Capitulũ. 14. de vlceribus: coꝛrosione ꝛ fistula gingiuarum.

i **Ste** egritudies fiũt in gigiuis ꝑ eandẽ viã: sic̃ dictũ est in c. ꝑcedẽti. ꝛ ex eisdẽ hu. sic̃ in. c. de vlceribus oris. Põt tñ ista vlcera eẽ in duplici dr̃ia. nã quedaꝫ sunt icipien^a simplicia sine coꝛrosione: putrefactione ꝛ coꝛruptione ꝛ sine fistula. Alia sunt antiqua quibus copulatur coꝛrosio vel putrefactio vel fistula.

Causa istoꝝ vlceꝝ sunt hu. acuti salsi vel alteri⁹ male q̃litatis coꝛrosiui a

capite descēdētes vel a stomacho ꝛ ptib⁹ inferioribus insurgētes. siūt vapores acuti a talib⁹ humoribus resoluti.

Curatio istoꝝ fere eadē est cū cura vlceꝝ oris ꝛ ligue que iā dicta sunt in.c.suo isti⁹.2ⁱ.ꝛ iō si simplicia eē vidētur recurre ibi ꝛ qntū ad vlia ꝛ qntū ad pticulaᵃ. Oꝫ igitur ꝙ curēt cū desiccatis stiptiq. ſ. tē sic ℞.gallaꝝ.ʒ.j.myrrhe.ʒ.ß.ſ.pul.p se sinapizet ꝛ limat. deinde colluat os cū ace° squillitico vel lacte asinino vel cū decocᶜ folioꝝ oliue. Vel sic. ℞.roß. lentiū gallaꝝ cupuloꝝ glādiū capitū roß psidie balaustie.aā.ʒ.j.ſ decoc⁹ in aq in cā calā: vel i vino in cā fria.ꝛ ſ freqns collu°. Si aūt vlc⁹ est pfundū ꝛ dētes carne discooptant pp corrosionē gingiuaꝝ. ℞.balaust. alūmis de pluma.aā.ʒ.j. ſ.pul.ꝛ quater in die: ꝛ quater in nocte de dicto pul.supponat: ꝛ sanabit cū auxilio dei. Itē coquatur psidia ꝛ balaust. cū aceto ꝛ melle ꝛ colluat os: ꝛ si ibi fuerit fistula vel vlc⁹ fuerit pfundū: fiant dētifricia ꝛ medicine supponant illis imittat in qbus ponant me°desiccatiue stiptice ꝛ medicie cauterizatie: vt est vitriolū ꝛ auripigmētū. Medicamē Aui. ℞.tribuli mari⁹ fructus tamarisci vel floꝝ eius.pire.aā.ʒ.iij.celidoᶜ.ʒ.j. mirabo.cit⁹torrefactoꝝ.roß ru.siccaꝝ aā.ʒ.ij.fabaruꝫ salisarmo⁹cubebaꝝ spūe maris aā.ʒ.ß. balaust. croci.aā.℈.j.fiat ex eis dētifriᵐ. Huic etiā potest misceri vitrioli alūnis arſ auripigᵗ. aā.ʒ.ß. Si vlcera fuerit nis malig.aliud medicamē.℞.aluminis arſ alūis ꝺ plūa psidie balaustie raꝺ. yreos.pire⁹sumac berberi gallaꝝ viridiū cupuloꝝ glādiū san.dra.aā.ʒ.ij.ſ pul vel distempet cum melle ꝛ aceto: ꝛ vꝫ in omi casu.vel de supradicto pul.sumat vna qntitas ꝛ decoquat in ace°ꝛ colluat os sepe. Dicit Aui.ꝙ philoᵐ valꝫ. ¶ Istud medicamē vꝫ in magnis vlcerib⁹corrosiuis gingiuarū ꝛ in fistula.℞.alūinis de roca calcq.vi. gallaꝝ arse⁹ru.ꝛ cit⁹ aā.ʒ.j.fiat pul. ꝛ pōdere.ʒ.g̃.ordei ex eo fricet vlcus malignū.seu in fistula mittat: ꝛ dimittat ibi stare p vnā horā.deide colluatur os cū oleo ro.vt malicia dicte maᶜp oleū ro. mitiget. Cū dictis aūt medicinis pōt misceri acassia.ꝛ fiant inde trocisci cū succo arnogloß. et feruent. ¶ Pul.aūt effrodil.videt in hoc casu valere. Postꝙ aūt fuerit fistula mortificata vel vlcus mūdatum: reuertamur ad stiptica pma ꝛ ad medicinas incarnatiuas. ¶ Ista em cauterisantia faciūt pmo ꝙ caro corrosa expellat ꝛ mūdificet. Deinde faciūt venire carnē nouā. Aliqui sunt medici q⁹ molūt vtrūq arseᵐꝛ distempant cum succo alicui⁹ herbe in q̃ intingūt pannū lineū: ꝛ ponūt sup vlcera tibiaꝝ.ꝛ corrodūt carnē supflnā: ꝛ venit inde expost caro noua firma ꝛ dāt sibi vanā gliam fecisse hoc cū solis succis herbaꝝ. Laus deo vero ꝛ eterno.

Ad diminutione

i carnis gingiue fiat tale medicamen ℞.cinamo⁹grossi mast. aā.ʒ.j.olib⁹ ʒ.ij.san.dra.ʒ.iij.psidie balaustie aā.ʒ.ß.roß.ʒ.ij. ſ.pul.ꝛ sepe sup gigiuas spergat. Aliud expimētū ad augmētandū gingiuas ꝛ ꝯfortādū dētes ℞.myrrhe mast. teste pineaꝝ nuclei dactil.cornu cerui adusti spodij balust. roß sicq sang.dra. thur.aā.ʒ.j.ſ pul.ꝛ freqnter sup gingiuas ponat. Aliud Aui. ℞.thur. mast. arist⁹ro.san.dra. farine orobi raꝺ.yreos sicq. fiat pul. ꝛ incorpet cū melle ꝛ aceto squillitico.ꝛ inde fricent gingiue ꝛ dentes. Sola farina orobi cū melle vꝫ ꝛ ex eis fiant trocisci.ꝛ siccent in furno in testa: donec possint puluerizari. ꝛ huic puluerí addatur san.dra.thuris masculi.aā.ad pōdus dicti pul. aristᶜro.yreos aā.mediā parte.fiat freqns sinapiza°: ꝛ aliqñ fricatio leuis.

Ollificatio

m gigiuaruꝫ ista cura talis est sic dictū fuit i cōmotiōe dētiū ꝛ i debilitᶜ. Res q̃ stiptice coquant i vino vel ace°.ꝛ freqnter os colluat: vt illa hūiditas q̃ est cā mollificatiōis remoueat psidia balaustia alumē arsum alumen de pluma roß. sicq sumach cupuloꝝ glādiū ꝛ siliqua pnt decoq in vi° vel ace°.ꝛ fiat collu°.ex alia pte ſ pul ꝛ gigiuis applicet. Medicamē Aui. ℞.roß.ru. cupuloruꝫ roß.pipis.aā.ʒ..vij.cupuloꝝ glandiū mirtill.balaust.aā.ʒ.iiij.siliquarū sumach foliorū mente aā.ʒ.v.fiat pul.ꝛ superspergatur gingiuis post collucionem. ¶ Si vo i gingiuis fuerit superflua caro ponat calcantū siue vitriolū mixtum cū myrrha: ꝛ remouebit cito: vel cū illis q̃ dicta sunt in.c.de polipo nariū.

¶ Capitulum.ꝟ.de passiōibus labioꝝ.

Abia

l habēt iuuamēta: ppter q̃ natura ea creauit. Primū ē clausio oris.vt nō ſ. inspiratio p os: sed p nares nisi tempe necessitatis.s.quādo nares sunt clause: vt etiā res extrīsece os non ingrediantur nociue: vt musce. bibiones: aranee.ꝛ similia. ¶ Secundū iuuamentū ē coopertio dentium ꝛ gingiuaruꝫ: ꝛ in hoc cadunt duo scilicet pulchritudo, q: pulchri⁹ stat

hō coopṫis dētib⁹ ꝙ discooptis: vtilitas est. q2 si aer exterioꝛ ꝯtinuo tāgeret dētes ⁊ gigiuas ci⁹ lederet̄. ¶ Tertiū iuuamētū ē retētio saliue: ne ꝯtinuo fluat: ſ voluntarie put decet expellat̄. ¶ Quartū iuuamē̄ est in formatiōe loq̄le ⁊ q̄rūdā lraꝝ. vt iā dcm̄ est in. c. 3. isti⁹. 2ⁱ li. in clarificatiōe sui. ⁊ in hoib⁹ ⁊ vocū in bruṫ ⁊ canibus. ¶ Quītū est retētio cibi in oꝛe mar̄ si masticet̄ cū dētib⁹ anterioꝛib⁹ vt faciūt q̄ pdiderūt molares. ¶ Sextū q2 iuuāt ad potādū tā rōnabilia ꝙ irrōnabī. Labia aūt sunt composita ex carne neruis ⁊ lacerṫ q̄ mouēt ea ⁊ ex pelle sb̄tili: ⁊ multū tenui a pte inferioꝛi ⁊ grossioꝛi a pte exterioꝛi fiūt aūt in eis ḃm Aui. in. 8. 3ⁱ. quattuoꝛ egritudines. s. fissure. apā. emoꝛoyda ⁊ tremoꝛ.

Fissure labioꝝ fiunt aliq̄n a cāis p̄mitis. vt ē casus pcussio ⁊c̄. vl' nímia caliḋitas vl' frigiditas. vt in sufflatōe boꝛeali a qua sepe fiūt ille fissure. ¶ Cā añs pōt esse multitudo hu. siccoꝝ calidoꝝ vel salsoꝝ in coꝛpe exn̄tiuꝫ Cā ꝯiuncta sunt idem hu. ad subam labioꝝ iam missi. Aliq̄n fiunt per viā crisis vt in fine febꝛis tertiane: ⁊ aliarū acutaꝝ fe.

Signa Si sint a cāis p̄mitiuis: iudicio patientis h̄ntur. Si sint ab hu. acutis ⁊ veniūt a capite tūc manifesta caliḋitas ⁊ siccitas in labijs reperitur ⁊ in añrioꝛi pte capitis ⁊ aliq̄n sentit̄ fluxus reumaṫ cali ad nares. Et si ista nō assunt: tūc signū est ꝙ a ptib⁹ inferioꝛibus ascēdunt. Si aūt venerit p viā crisis: scitur hoc: q2 febꝛes pcesserūt ⁊ vt p̄m veniunt cū alleuiatiōe pa. vn̄ dicit̄ labia vlcerata in febꝛibus bonū signum est.

Curatio Propterea q2 iste fissure labioꝝ fiūt ab hūoꝛib⁹ adustis: sicut est fla salsuꝫ aut co. aut mēlia adusta bonuꝫ est ꝙ vtat̄ digestiuis dictos hu. digerētib⁹: vt est sir⁹ de fumoterre cū sir⁹ de absinthio ⁊ oxizacra. Deinde purget̄ ḃm ꝙ hu. videbit̄ magis diclinare ad flegma vel mēlam vel co. ¶ Fiat ḡ tal' colatura. ℞. polipo' quercini pasṗ. mūḋ. añ. ʒ. j. floꝝ rum viol'. boꝛaginis ⁊ buglosse ana. ʒ. ß. epythymi fumiterre añ. ʒ. ij. ſ. decoctio in qua dissoluatur cassie. munḋ. ʒ. ß. coꝛticū mirabol'. cit'. ⁊ ke. pulueꝛizatoꝝ añ. ʒ. ij. reubar' ℈. j. ¶ Vel purget̄ cum his pill'is approbatis ad humo. adustos. ⁊ scabiē ⁊ infectiōes. ℞. coꝛticū mirabo. cit' ke. folliculoꝝ sene epythi' absinthij. añ. ʒ. ij. mastiꝗ. ʒ. ß. agar' reubar' añ. ʒ. j. dyagre'. ʒ. ij. fumiterre. ʒ. j. ⁊ ß. succi fumiterre q̄ꝺ suf. fiat massa pillaruꝫ. dosis est. ʒ. j. ⁊ ß. vel. ij. Post purgā nux cum sua testa ponat̄ supꝛa carbones: donec aliqualiter adurat̄ ⁊ granū nigrescat. deinde cū illa nuce vel succo ab ea exeūte fricent̄ vel liniant̄ labioꝝ fissure. Scḋo gūi dragagā' vel arabi. vel gūmi cerasi vel pi' teneat̄ in oꝛe. ⁊ cum tali humiditate ab illis dissoluta cum lingua labia liniant̄. Vel pōt fieri muscillago in aqua roṡ. Tertiū remediū est Haly in libꝛo Regū. ℞. axūgie anat̄. ʒ. j cere noue. ʒ. ß. roṡ. ru. pulueꝛizataruꝫ. ʒ. iij. gumi drag' ceruse gallarū añ. ʒ. ß. fiat puluis. addatur axūgie galline. ʒ. j. ⁊ ß. cere noue. ʒ. ij. liniant̄ dicte fissure. vel cum pāno supeꝛemplet̄ur. Istud etiā medicamē̄ ponit Auic̄. ⁊ dicit ꝙ est pbatuꝫ. Valet etiā butirū ⁊ muscillago psillij. adeps vituli ⁊ anseris cū melle. oleū roṡ. mixtū cū albūīe oui ⁊ farina oꝛobi. Itē̄ mastix galle icoꝛpet̄ cū terebētina ⁊ melle ⁊ plūbo visto vel ere visto. ꝟ3.

Moꝛroyde autē labioꝝ curant̄ sicut emoꝛroide nariū fere ⁊ apāta sic alia ⁊c̄. ⁊ sic de alijs.

Clarificatio ¶ Querit̄. Fissura labioꝝ q̄s moꝛb⁹ est in gn̄e? Dico ꝙ est cōis moꝛb⁹. q2 solutio ꝯtinuitat̄. ¶ Et si querit̄ scḋo cui⁹ v̄tutis nocumētū? Dicit̄ ꝙ digestiue est nō bn̄ digerētis hu. a q̄bus fit quia inepti sunt nutritiōi. Est etiā nocumētū v̄tutis nutritiue ⁊ assīl'atiue nō potētis assīlare nutriens cū nutrito. ¶ Tertio sciendū ꝙ vt pꝫ ad experientiā ḃm ꝙ dicit Bn̄ḋ. de goꝛdo⁹ ꝙ tales fissure in fe. acutis post signa digestiōis sūt bonū signū: ⁊ pꝛo tanto: q2 signū est ꝙ natura dominat̄ materie moꝛbi ⁊ mittit eā ad ptes exterioꝛes. Modo cū caro labioꝝ sit mollis ⁊ tenera libēter seu faciliter recipit ptem dicte materie moꝛbi. Si aūt tales fissure vel vlceratiōes fiant in lingua: nō est bonuꝫ signū: īmo malū: q2 sign̄t maxi̅ cauma in sp̄ualibus mēbꝛis ⁊ sto⁹ vt dicit̄. h. amphoꝛ. ꝯ⁹. 32. ibi. trauli. ¶ Quarto scias ꝙ cuꝫ labiū inferi⁹ tremet: indicat vomitū futuruꝫ verba sunt Gal'. 3⁹ de crisi. c. i3. ¶ Quinto scias ꝙ ḃm rei v̄itatē ⁊ ḃm Goꝛdo. ꝙ fissure labij inferioꝛ in mḱerib⁹ sign̄t siccitatē mr̄icis q2 matrix sicca appetit freq̄nter roꝛari. iō tales vt plurimū sunt peculēte coitū appetētes.

¶ Finit scḋa pars seu scḋs liber cū laude dei.

Deo gratias Amen

¶ Incipit terti⁹ liber in q̄ aget̄ de passiōib⁹ sp̄ualiū gutturis ⁊ mēbꝛoꝝ ⁊ alioꝝ circūuicinoꝝ gutturis ⁊c̄.

¶ Capl'm primū de anathomia gutturis ⁊ partium vicinaꝝ: ⁊ de hijs que ipsas subintrant.

g

Vttur est totū illud spaciū in quo ꝯtinet̄ pncipiū vie que vocat̄ meri. ⁊ principiū vie anhelit' que vocatur canna pulmonis siue trachea arteria ⁊ vuula ⁊ due amigd' ⁊c̄. Aliqui tamē capiūt p guttur supiorē ptē cāne pulmōis q̄ ab autorib' vocat̄ epiglotū ⁊ sup meri. cui' vuule iuuamēti i suo ꝑprio .c. dicent̄. Est ergo epiglotū q̄dam eminētia q̄ appet i gutture siue gula sup ca. trachee arterie. Et ē ei q̄si coopto^m vt i ora comestionis cib' n̄ subitret nec aliq̄d ledēs n^i sit aer. Et iuuat h̄ epiglotū ad diuersas voces formādas. Deide sūt ibi due amigd'. q̄ sunt due carnes nate a radice lingue eleuate v̄sus supi'. Et sūt create s̄m Auic. carnose ⁊ neruose. ad hoc vt sint fortiores. Et iuuamētū istaꝝ est: q: p̄bent iter cibo ⁊ potui vt subitrēt meri ⁊ adiuuēt aerem apud epiglotū. Meri aūt siue ysophagus ē collocat' a pte interiori gule sup spondiles colli: ⁊ p ipm trāsit cib' ⁊ pot' ad stomachū ⁊ p ipm sto' reijcit nociua sibi in eo cōtenta. q̄ actio vocat̄ vomitus. ⁊ ēst cōposit' ex venis ⁊ arterijs ⁊ ex neruis venientib' a sexto pari neruoꝝ: q̄ īmediate a cer° oriunt̄. ⁊ est cōtigu' a pte anteriori gule trachee arterie. Trachea arteria est cōposita ex cartillaginibus ⁊ neruis orientib' ab eodē sexto pari neruoꝝ. Est aūt anfractuosa ⁊ rugosa ⁊ ptes continuo subintrātes. ⁊ a pte ꝯtiguatiōis cū meri h̄z maiorē lenitatē ⁊ planiciē: vt nō cōpmat nec ledat meri cū sua duricie. Et ꝑpe istas duas vias ⁊ aliq̄n inter eas se iterponit ma^a apatum sq̄nātie. ⁊ q̄n est int̄ eas tunc est pessimū apostema ⁊ vt plimū interficiēs. q: vtrāq; viā cōprimit ⁊ inducit suffocationē. Loc' aūt vbi iste due vie sūt situate s̄m lon gū a pte anteriori vocat̄ gula: ⁊ posterior ps vocat̄ collū. ⁊ ps intermedia vocat̄ ceruix. Ista sūt necessaria vt sciant̄ propterea: q: auctores noīant ista i curatiōe egritudinū istaꝝ partiū ⁊ flōmijs ⁊ vētosis ⁊ emplr̄is exercēdis.

Primo igitur dicamus de eis q̄ guttur subintrāt Spina piscis: vel frustrū ligni vel alteri' rei cum guttur subintrāt vel ptes circūuicinas: volūt autores ꝙ pa. ponat̄ in loco luminoso. ⁊ si tale q̄d videri pōt cū pinc̄ extrahat̄ cōprimēdo linguaꝫ cū ligno cōuenient̄ lato ⁊ tenui. Eo aute casu q̄ videri nō posset: tūc sorbere d3 aliq̄s viscosas sorbitiōes vel eas gargarizare: vt ē rob deuus: in q̄ coquant̄ carice pingues. ⁊ capiat ⁊ gargarizet ydromel multe cōmixtiōis. deide comedat panē recentē cū crustul' suis ⁊ ꝯglutiat sine ꝑfecta masticatiōe. vel comedat caricas. ⁊ seminasticatas deglutiat. Silr̄ sumat buccellā carnis nō pfecte cocte. ⁊ liget̄ cū filo forti. ⁊ q̄n masticādo degluciat: ⁊ iteꝝ ex̄hat̄ ad extra ⁊ egrediet̄ q̄d nocibiliter retinebat̄. vel si pōt fieri cū puo frusto spōgie: fiat. Et si p hec tale ipedimētū nō remoueatur: ꝓuocet̄ vomit' post cibū digitos ⁊ pēnā cuꝫ oleo in ore mittant̄. ⁊ capiat aliq̄ vomica: vt sūt ʒ. ij. se. narstucij puluerisati cū aq̄ tepida. deinde cogat̄ ad vomitū. ¶ Si forte in comedēdo deglutiret morsum panis vl' frustū ossis vl' os fructuū vl' os pruni vel pis̄ci vl' buccellā carnis ipfecte masticate. ⁊ illud in meri impedit̄ ⁊ non pōt deglutiri: tūc collū eius pcute posteri' fortit̄. q̄m quod in gargulatione cōtinet̄ cū hoc exibit: vt dic̄ Haly. ⁊ si p ista talia impedimēta nō expellunt̄ credēdo ꝯci° Haly ⁊ Rab. ⁊ Auicē. ⁊ alioꝝ cū radio de plūbo aliqualr̄ curuo p meri imissū impellat̄ inferius ad stomacū q̄d retētum erat. Idē pōt fieri cū neruo bouis vl' alti⁹ aīalis. Et ego vidi hoc fieri cū porro vl' allio ⁊ a pte alia exteriori vngat̄ gula cū oleo viol'. ⁊ butiro ⁊ silib' hijs. ¶ Sāguisuga aliq̄n subintrat guttur: vt accidit hijs q̄ bibūt de nocte vl' de die in aq̄s paludos: vbi sunt sanguisu^c. ⁊ aliq̄n appet in ore si os apiat̄. ⁊ aliq̄n ē it' i meri: ⁊ pēdet v̄sus sto^m.

Signa Ille q̄ tale retinet potile al's iocale ē trist̄ ⁊ āgustiā patit̄ ⁊ sputū sā. ⁊ aliq̄n vomitū ei' ⁊ sētit titillatōeꝫ i gutt̄e vel in loco adhesionis ⁊ seq̄t emanatio sā. s̄bal'.

Curatio Respiciat̄ in gutture lingua compssa si talis apparꝫ ⁊ cuꝫ tenaculis subtilib' cū quib' extrahunt̄ sanguisuge ex̄hant̄ capiēdo eā p illā partē p quā fugit Et si nō apparꝫ: detur egro acetū ad potanduꝫ ⁊ gargarizandū. ⁊ comedat alliū ⁊ sinapi. Reperi in additionibus Rasis ꝙ cinis magni cardonis qui habꝫ folia lata ⁊ maculas albas: ⁊ vocatur apud nos labium veneris insufflatus sup oīa valet. Ad idē valꝫ pul'. genciane. Et gargarizet̄ sinapis cū aceto: q: remouebit̄ de loco in quo ē Dicit Rab ꝙ gargarizare assat̄. cum ace° ⁊ sale sinapis ⁊ nigella puluerizētur ⁊ guttur insufflētur. Fiat gargarisma de succo cepe. Si forte sanguisuga in stomacho cōtineat̄: occidatur ⁊ expellatur cum medicinis vermiū. ¶ Item ponit

Raſ. ⁊ Aui. ꝙ ex his q̄ ſanguiſugā exire faciunt eſt ꝙ pat. intret balneū: in quo q̄dē moret̄ do⸗nec magnā patiat̄ ſitim: ⁊ tūc capiat ⁊ diu os teneat de aq̄ frigidiſſima. ⁊ q̄n icepit caleſieri i ore illa expellat̄ ⁊ alia ſumat̄: q: cū h̄ ſāguiſuga mouebit̄ ad querēdū aq̄ frit atē. Multa alia ponūt auctores: ſed iſta ꝓnūc ſufficiāt: ſi forte poſt ex⸗tractionē ſanguiſugꝭ remaneat flux᷒ ſan. ſꝫ gar⸗gaa ex decoc̄ rerū ſtipticaꝝ vt pſidie balauſtie ſumach berberiꝭ ſan. dꝫa. vel ex eis ſꝫ. pul. ⁊ gutturi inſufflet̄. vel ſorbēdo cū groſſo vino capiāt̄.

¶ Caplm̄. ij. de ſquinātia.

Quinātia eſt apā gutturis vel lactorū vel ligamētorū meri vel trachee arterie vel vtriuſq̄ vel ꝑtiū vicinarū im⸗pediēs anhelitū vel cibi deglutionē vł vtrūq̄. ⁊ h̄ ſm̄ magiꝭ ⁊ min᷒. Dr̄ aūt ſquināa ſꝫ ꝙ dic̄ G᷒. in paſſioa ſq̄nātis grece qḋ latine dr̄ ꝑfocatio ꝓ eo q: hoiem cito ꝑfocat. ⁊ iō ſumpſit nomen ab actiōe quā inducit: eſt impedimētū in anhe⸗litu. Et q̄uis iſtud impedimētū anhelit᷒ poſſit euenire a multis cāis: ſic̄ eſt aſſumptio alicuius fortis vł venenoſe mec. ſicut exēplificat Raſ. 8. ad almanſ. c. de his q̄ ſumpſert̄ elſm al. ⁊ aliq̄n ꝑpter nimiā fritatē exteriorē: vel ꝑpter nimiū calorem aut diſlocationē ſpōdilū colli coartātiuꝫ ⁊ cōprimētiū vtrāq̄ viā: vel ꝑpt̄ nimiā ſiccitatē vel hūiditatē lacertoꝝ a q̄ v̄tus motiua ipſoruꝫ debilitat̄: tn̄ h̄ magis intēdim᷒ de anhelitu ꝑfo⸗catio ꝑpter apā in gutture vel lactis vie cibi vł anhelit᷒ vł ꝑtib᷒ gule. Vn̄ ſm̄ Ga. in. 4. de inte. vbi loquit̄ de nocumēto anhelit᷒. ⁊ ſm̄ Auicē. ⁊ ſuos ſeq̄ces: ⁊ ſm̄ rei v̄itatē hoc apā ſuſcipit vnā diuiſionē q̄drimēbrē: q: quoddā ē in lactis ex⸗triſeciꝭ lōge ab epigloto v̄ſus ꝑtes iferiores ⁊ āteriores. ⁊ tūc appet apā ⁊ eius tumor ⁊ rubor i ꝑ⸗te āñriori gule lōge ab epigloto v̄ſus inferi᷒ verſus pect᷒ vel toracē. Aliud eſt qḋ eſt in lactis ex⸗trinſecis ſuꝑiorib᷒ in epigloto ⁊ ꝑtibus eius: h̄ eſt in ꝑn̄o cāne pulmonis aut in lacertiꝭ meri ſu⸗ꝑius ⁊ tūc appet apā ⁊ co. hu. dn̄antis ⁊ tumor i gutture exteri᷒ vel int᷒ in ore ꝑpe radicē lingue poſtq̄ hō ꝯuenient cōpſſerit linguā. Et q̄n eſt in⸗ter lactos meri aliq̄n aſcēdit vſq̄ ad ſpōdiles et nuchā vt dic̄ G᷒. 4. de inte. c. 6. autoc ypo. ⁊ ſua.

¶ Aliud qḋ eſt in lactis intriſecis interioribus meri vel ꝑtib᷒ circūuicinis intraneis: ⁊ illud nō appet ſenſui ꝑpterea: q: nimis eſt intriſecū. ⁊ in iſto nimis ſtringit̄ anhelit᷒ rōne vicinitatꝭ vie anhelit᷒: ⁊ tot᷒ tumor eſt ad intra: ⁊ eſt valde malū

¶ Aliud ⁊ q̄rtū qḋ eſt in lacertis epigloti intriſecis vel in pāniculo q̄ opitur cāna pulmōis. Et iſtud nō appet exterius in gula. q: cāna apitio⸗nē impedit: nec int᷒ in ore: q: īfra epiglotū ⁊ orificiū meri eſt: ſꝫ cōprimit vtrāq̄ viā. Et iſta ē de⸗terior inter oēs. Et h̄ eſt recta diñō ſpēꝝ iſti᷒ apātis. Et G᷒ in loco allegato vocat ea diuerſ noi⸗bus grecis de q̄bus ad pn̄s ſupſedeo. Attn̄ pōit Aui. ꝙ aliq̄n aggregant̄ due aut tres de iſtis ſpēbus apātum: ⁊ tūc poteſtis imaginari quō vadit negociū dolētis egroti. Aliq̄ de antiq̄s po⸗nūt aliā diuiſionē: cū q̄ Aui. quaſi videt̄ ꝯcordare in aliq̄bus: nō tn̄ ponit vnā. Prima ſpēs vo⸗cat̄ ſq̄nāa: ⁊ eſt q̄n nullus tumor appet nec intus nec ex̄ in gula: ⁊ eſt magnus do. in loco ⁊ fe. acuta: ⁊ iſta eſt mortalis ⁊ nō trāſit q̄rtū dié. ¶ Secūda ſpēs ſq̄nāc eſt q̄n tumor ꝑuus appet ex̄ et dol. nec eſt ita intēſus vt fe. nec difficultas anhelit᷒ eſt tāta ſicut in ꝑma. ¶ Tertia ſpēs eſt q̄n tota maa colligit̄ ad extra: ⁊ hec vocat̄ ſquināt̄ia ⁊ tūc fe. eſt modica vel nulla ⁊ do. modicus ⁊ nō adeſt difficultas anhelādi nec deglutiēdi: ⁊ iſta eſt leuior ⁊ ſubtilior inter omnes.

Cauſe ſq̄nāc ꝑnt eſſe ꝑmitiue. ãntes ⁊ cō⸗iuncte. Primitiua vt calor exterior diſſoluēs faciens fluere humores ad guttur: vel ad loca vbi talia ꝯſueuert̄ gn̄ari apāta ł magnū frig᷒ qḋ cōꝑmēdo fac̄ materiā ad guttur ⁊ ad ꝑtes ei᷒ fluere ⁊ ſufflatio boreał ſubita p᷒ auſtrū. Alia cā ꝑfocatiōis pōt eſſe ſumptio aliquaꝝ medicinaꝝ fortiū ⁊ venenoſaꝝ. ſic̄ exēplificatū eſt de elſo al. ⁊ ex ꝓꝓetate aliq̄ꝝ ciboꝝ: ſicut eſt comeſtio fungoꝝ. ſic̄ dic̄ Aui. in. 2. cañ. accidit eīn ex fungis q̄ nō interficiūt ꝑfocatio: ⁊ maxie ex illis q̄ interficiūt. ¶ Cā añs pōt eē mltitudo hu. ⁊ replō i capite ⁊ i toto corꝑe: q̄uis Aui. dicat ꝙ ſq̄nātia pōt ꝓuenire interdū ſine replōne toti᷒ corꝑis: ita ꝙ corpus inter collū ⁊ gulā poteſt eē mundū neq̄ abūdāt ſupfluitates niſi in mēbris vicinis ꝑtib᷒ gutturis vel i capite ſolo. Et q̄nq̄ fit ab hu. a capite deſcēdētib᷒. 3. amph. ꝯo. 17. ibi Egritudib᷒ v̄o ⁊c̄. Q̄nq̄ ꝑꝑ vapores ab inferiorib᷒ eleuatos. ¶ Aliq̄n venit ꝑpt̄ reua ⁊ hoc vt pl̄m. Aliq̄n ꝑpter egritudines ꝑcedētes. ſic̄ eſt fe. ꝯtinua: freneſis vel apā vuule: que oia aliq̄n terminat̄ ꝑ ſq̄nātiā: ⁊ eſt peſſima ⁊ mortalis terminatio ſeu criſis. ¶ Cā ꝯiuncta pōt eſſe hu. in gutture ſiue gula ſe coadiuuātes. 3. āph. ꝯo. 17. Et iteꝝ ſq̄nātes fiūt interdū ꝑꝑ col̄icos hu. in gutture deſcēdētes. 3. āph. ꝯo. 22. Et pōt fieri ſꝫ oēs ſuas ſpēs aut a ſan. aut a co. ru. ⁊ aliā a flāte

z h̃ trib⁹ mōis. vt aliñ fit a flāte frio grosso visco so: z aliñ a flāte subtili min⁹ fria: z aliñ a flāte sal so. De mīlia aũt raro accidit ſm Aui. pōt fieri et mlia ſʒ Cōstā^m invia⁹ nūq̃ ꝑpterea: q: mlia cũ sua grossitie z terrestreitate subito nō pt effūdi seu eliqri ab vno mē⁹ in aliud. q̃ effusio seu eliq̃tio ē necīa vt ſʒ squinā^a. Si tñ aliq̃ spēs subtil' sube mlie qd vix repitꝰ: vl' fit mlia mixta cũ subtilib⁹ hu. z fit i fluxu possi^c est ꝙ causet ſq̄nātiā.

Signa

In oi ſq̄nā^a ē difficultas anhelitus z transglutiōis cibi z pot⁹: ſm magis z min⁹. aliñ ē grossitudo ligne z aliñ reiectio pot⁹ ſūpti nō trāſgluti p nares. z vz loq̃ p nares. z h̃ ſm magl z min⁹. Pulsus in pn⁹ est freqns z diuersus. post i statu fit rarus z puus. Et si hō pōt trāſglutire cibū z potū: z vix pt anhelare: tūc apā magl declinat ad epiglotuʒ siue tracheā arteriā. Et si bñ anhelat z nō pōt deglutire vl' cũ difficultate: tūc magl declinat ad meri. Tñ qdlibet istoꝝ apatū tātū pōt augmētari: ꝙ actionē anhelit⁹ z deglutiōis auferret vel saltē debilitaret. Et dic Aui. vbū notabile ꝙ ſq̄nan^a siue apā qd ē in meri nō strigit anhelitū nisi sit in supino ei⁹. h̃ aũt itelligiꝰ de forti anhelit⁹ ꝓhibitiōe. q: bñ aliq̃lit aggrauatꝰ. Sq̄nā^a aliñ fit in autūno: aliñ in hyeme: z dn̄ter: q: hyemal' sp est flātica: autūnal' vo sp ē colica. 3. āph. 2°. 23°. ibi. Autūno vo. aliñ trāſinittiꝰ ma^a ſq̄nā^e ad alia mē^a. Vñ ypo. Quicūq; ſq̄nātiā effugiunt z ad p̄lmonē ꝯuertunꝰ i septē dieb⁹ moriūtꝰ. si vo hos effugiūt: ēpici fiūt. 5. āph. āmp. xj. Et seq̃ꝰ in 2°. Cogsciꝰ aũt ad p̄lmonē migīsse ma^a rōne pulsus. nā dur⁹ z ineq̃lis z iordinat⁹ ē. z ad pncipale mē^m trāſlatā ſigt materiā. moll' aũt pulsus z ordinat⁹ z eq̃l' cũ bona respiratiōe certā dimisſionē ſigt. Et qñ fit ista trāſinuta⁹ appet deſfla⁹ aſs diſſiſitudo. Et si pulsus fit vndosus z magnus z cũ h̃ adest tussis: tūc ma^a ſq̄nā^e mutatur ad pipl'iā. Et si pulsus fit spasmosus: tunc ma^a mutatꝰ ad spasmū. Et si debil' ē virt⁹ cũ tremore cordis: tūc ꝑmutatꝰ ad cor. Et i isto cāu fit ſinco pis. z effūdiꝰ ad sto^m tūc adest vomit⁹ z do. i co

¶ Signa aũt hu. a q̃b⁹ fit squinā^a h̃ sunt. Si ē a ſan. pulsus ē plen⁹: vndosus: rubedo in facie z in ocul' z ligua: sapor dulc̃: magn⁹ do. extēſiu⁹: z cōstrictio anhelit⁹. Et si a col. adest intēſa cali/tas puitas sputi. sitis inflāma⁹ cũ siccitat^e sapor amar⁹: dol' itensus z iordinat⁹: z nō est tāta con strictio anhelit⁹ sic qñ ē a ſan. citrinitas i ligua: z q: venit in autūno vel estate. z q: ē coli^c z c̃. Si ē a flāte: adest mlia hūiditas i ore z viscositas. Et si flā ē corruptū putrefactū: adest sapor salſ⁹. z si nō saltē aʒ i ore iſipiditas z albe⁹ in facie z ligua. z pua iſlatio z pu⁹ do. z pua ſir z lōga terminatio: si flā ē viscosuʒ. Si aliqñ fit a melācolia tūc sapor ē acetosus: durities i lo⁹. z co. ciñere⁹: z accidit paulatiʒ z nō subito sic alie spēs

Pronosticatio

Prim⁹ ingroꝝ a quo hēm⁹ libros dicit sic. Quicūq; squinātiā effugiūt z ad p̄lmonē eis ꝯuertiꝰ: in septeʒ dieb⁹ moriūtꝰ. si vo hos effugerit: ēpici fiūt 5. āph. āph. xj. Et signa hui⁹ dcā sunt imedi^e i ſignis. ¶ 2° a ſq̄nāte hito tūore i gutture fieri bo^m ē. et eñi ꝯuertiꝰ morb⁹ 6. āph. am. 37. Et cā ē. cũ eñi morb⁹ ab iterioribus ad extiora cuꝝ mouetꝰ: z a nobilib⁹ ad ignobilia: bonū ē ſig^m. 2° eiusdē. ¶ 3° a ſq̄nāte hito tumor z rubor i pectore bonū ē. foras eñi ꝯuertiꝰ egri⁹. 7. āph. am. 47. ¶ 4° ſq̄nā^a de flāte minus mala ē ceteꝝ: z citius z facilius curatꝰ Aui. in. 9^a 3^a. c. ꝑprio. ¶ 5° quāto accñtia squinā^e. s. difficultas anhelit⁹ z difficultas trāſglutiēdi cibi z fe. sunt fortiora: tāto egri⁹ piculosior. z quāto debiliora: tāto icolumior. ¶ 6° ſm Aui. icolumior squinā^a ē illa in q̃ nō ē difficultas anhelit⁹ ꝙ illa in q̃ est difficultas cibi cũ difficulta^e anhelitus. q: diuti⁹ viuit hō sine cibo ꝙ sine āhelitu. ¶ 7° qñ homini p nīa necītate anhelādi spūa aʒ in ore: mortale ē. ¶ 8° viriditas vl' nigre⁹ i facie cũ dimutiōe oculoꝝ dimi⁹ i pulsu: fr̄itas extremitatū mortalē de ꝓpinq̃ significat egrotanteʒ. ¶ Nono squinan^a pessima ē z cito mortifera q̃ in gutture nō appet nec extat i ceruice cũ rubētinore: dolore tñ acutissi^o exñte z spū orthomie. 3°. pno. cañ. 16. z Aui. trāſumptiue i 9. 3^a. ¶ Decimo qñ squinā^a cũ stricto anhelitu ꝯiungiꝰ fe. vehemēti: tūc mors ē i ianua. z rō ē: q: i forti fe. magꝭ idigem⁹ aeris attractiōe q̃ p squinātiā reuocatꝰ siue retardatꝰ. ¶ Vndecio ſq̄nā^a ex flegmate facilis trāſglutiōis est. z h̃ rōne mollicici flātis z mēbroꝝ in q̃bus ꝯtinetꝰ z q̃bus vicinatur. ¶ Duodecio bonitas deglutiōis z āhelit⁹ z pu⁹ do. z modica vel nulla fe. sunt ſig bona. ſʒ qñ in ſq̄nā^a fe. ꝯtinua z venit sincopis z magꝭ difficultas āhelit⁹ z disnia vl' orthōia vl' oregmō z nihil deglutire pōt vo r rauq̃lina vl' catulina spuma in ore emissio ligue ad ex: ista sunt ſig morꝰ ꝓpinq̃

Curatio

Anteꝙ ad pticularē curā accedam⁹ aliq̃ cañ in cura squinan^e z apāꝝ vuule z amigd. ſꝰ pmitte^d. ¶ Prim⁹ m^a faciēs h̃ apā^a a pn⁹ ē eñan^a digōe; ñ expectādo. Cā est. q: medicari in valde acuꝭ eadē die

ſi neceſſe fuerit. differre eñ in talib⁹ malũ eſt. 4. āpho. āpho. x. Et Ga. in ꝯ⁹ exẽplificat de ſqnan tia ⁊ apłia. ¶ Scȯs maᵃ taliũ apãtũ trahat ad ꝑtes oppoſitas cũ cliſterib⁹ vel flõia vel vẽtoſis in lõginqs locis oppoſitis ⁊ ſilib⁹: trahit ex di ctis cõib⁹ Haly Aui. ⁊ alioꝝ. ¶ Tertius eſt Ha ly de regali diſpõne li. vj. ſcȯe ꝑtis. ⁊ Auic. 9. 3ᵗ. Nõ aũt ſan. ſemel ꝑ flõiam extrahat̃ ſ3 paulatim qm̃ paſſiõis hui⁹ dñs difficilẽ h3 tranſglutionez Et ſi ſemel illi q̃titatẽ auferas: neceſſario v̓tus ei⁹ debilitat̃. v̓ba ſunt haly vbi. s̃. ¶ Quart⁹ pre miſſa flõia liniẽdus ẽ vẽter cũ mollificatis ⁊ le nitiſ vt caſſiƙ ořiẽcia mãna iuiube ſebeſtẽ pru na cũ approꝑaꝝ ſ3 naturã cãe ſi deglutire põt. Sin aũt fortib⁹ vel ꝯueniẽtib⁹ enematib⁹ medi cet̃. ¶ Quitus gargariſmata a p̃n⁰ faciẽda ſunt cũ eis q̃ materiã a loco repellat: ⁊ fluxũ cohibe ant hũoꝝ: ſ3 Haly ibidẽ. Et Aui. dicit ꝙ iſta de bent hr̃e parũ abſterſionis ⁊ inſciſionis in maᵃ fria. ¶ Sextus in medio tꝑis ⁊ in fine apponã tur reſoluẽtia ⁊ maturãtia tã ab intus ꝙ ab ex͂ nullo tꝑe repcuſſiua ab ex͂ applicãdo. ¶ Septi mus: cib⁹ ⁊ pot⁹ totalr̃ auferẽdus eſt: niſi ille q̃ ꝓ v̓tutis ſuſtẽtatiõe vel cã nimie ſitis vel mediᶜ miniſtrat̃ adhuc vſq͞ ad melioratiõnẽ manife ſtã. nã neceate indigentie coacte nociuos chios ꝯueniẽter deuaſtat. ¶ Octau⁹ t̃hit̃ ex dicł G¹. 13. megᵗ. colũ⁰. 8. gargaᵃ. ſaltẽ pure diſſoluentia cauẽda ſunt in tumore palati ⁊ lingue ⁊ guttu ris ⁊ colli niſi flõia vel farmacia vel cliſteria pre ceſſerit. Amplioꝝ eñ fit hũoꝝ ad locũ attractio nõ ꝑmutata maᵃ añte. ¶ Non⁹ trahit̃ ex dictis Aui. in. 9. 3ᵗ. ſi in p̃n⁰ apãtũ p̃dictoꝝ do. affuerit intẽſus: ꝯueniẽter cũ ſtipticis adiungẽda ſunt anodia: ne p̃ nimio dolore ad dicta loca nimij ꝯfluãt hu. Et hij ſunt cañ. vľes. ¶ Cura ꝑticłarij fiat ſ̃m ꝓceſſum cãꝝ ꝑmitiuaꝝ añtiũ ⁊ ꝯiũctaꝝ Si g̃ fiat a cãis ꝑmitis vt ẽ ſũptio elłi vľ alteri us fortis medᶜ venenoſe ex q̃ ſequit̃ nimi⁹ flux⁹ ad gulã vt ibi cauſent inflationẽ vľ quaſi ſuffo cationẽ: hãc docet ſanare Raſ. 8. ad almãſ. c. de his q̃ ſumpſerũt elłm al. dicens. Et fortaſſis ex multitudĩe hu. q̃s ad yſophagũ trahit elłus al. cũ ſubito ſumit̃ egredi velit: ſeq̃t̃ ſuffoc⁰ aut for taſſe ex eis ſincopis. Cũ igit̃ venit ꝑmũ ſinthoᵃ i. ſincopis: infirm⁹ ex coloq̃ᵃ ⁊ nitro eſt cliſteri zãdus: ⁊ ſuꝑfluitas inferi⁹ trahẽda eſt. Hec ille. Et cum hoc detur thiriᵃ ⁊ metridᵐ interi⁹ ſumẽ do ⁊ gargarizãdo cũ aq̃ plãtag̃ diſſoluta. Et ſi fuerit ab alijs cãis ꝑmitiuis: ille remoueant̃ per ſua ꝯria. Et cũ hoc ad cãm añtem ⁊ ꝯiũctã ha

beat̃ reſpect⁹ ⁊ ꝯſideratio nihil penit⁹ omittẽdo ſ3 hñdo ꝯſideratiõnẽ ad cãm añtez volũt oẽs ⁊ docet G⁹. 13. de ingeᵒ. c. vj. ⁊ megᵗ. ꝑticᵃ. 13. hec v̓ba. in ſq̃nãᵃ vo oꝫ p⁹ cephalicã inſcidere deiñ venã ſub ligua. Iſta aũt flõia de cephaᵃ dꝫ fieri mag̃ v̓tute forti exñte. nõ tñ in vna vice. imo dua bus vel trib⁹ ꝓpter cãm in cañ. gñalib⁹ p̃notatã Et in h̃ ꝯcordat Raſ Serap. Haly ⁊ Aui. ⁊ coꝝ ſeq̃ces. Et rõ eſt. q: freq̃ntia ſecũdatiõis forti⁹ opat̃ ad maᶜ diſtractiõnẽ ⁊ equatiõnẽ. Fiat g̃ h̃ flõia magna vel pua ſ̃m magnitudinẽ vľ puita tẽ morbi ⁊ cãe ei⁹. ⁊ ſ̃m fortitudinẽ vľ debilita tẽ egrotãtis. Deide ſtati gargarizet diamoꝝ vel ſuccus moroꝝ. q: ſapa celſi vtilis ẽ apãtib⁹ oris ⁊ ſq̃nãᶜ. Ga. vbi. s̃. In p̃nci⁰ igit̃ debemus me dicari cũ rebus q̃ repugnẽt ⁊ repellãt hu. ad gut tur deſcẽdẽtes ⁊ ipm ꝯfortẽt: q̃ ſunt iſta: diamo rũ ſucc⁹ ſolatᵗ ſuccus arnagloſſ ſuccus maligra nati muſi piſtati cũ carnoſitate ſua ſucc⁹ vľ rob de pomis acetoſis aq̃ roſ. mixta cũ ſumach aq̃ fria cũ aceto: ſir⁹ acetoſ⁹ factus cũ zuc̃ q: mel i p̃n⁰ nõ cõpetit: niſi a cã fria: aliq̃ñ decocᵒ pſidie ⁊ balauſtie cũ aq̃ ⁊ aceto. ſuccus corticũ nucũ int̃ oĩa v3 ꝑ ſe vel cũ aq̃ mixt⁹: nã rõne ſue acuitatis multũ materiã ꝯiunctã diſſoluit: ⁊ cũ hoc ꝯfor tat loca: ⁊ h3 cũ hoc aſpectũ ſpãlez. V3 etiã hoc gargariſma qȯ dꝫ fieri in aq̃ ⁊ aceto. ℞. pſidie vľ folioꝝ mẽte ypoq̃ſtiȯ añ. ℥. ß. aq̃. ℔. j. aceti q̃r j. fiat decoctio. V3 etiã aq̃ vel ſucc⁹ coriãdri ſuc cus v̓ge paſtoris vľ lãceole ⁊ arnagloſ. Iſta igi tur fria ſtiptica ponantur in gargariſmis ſ̃m ꝙ maᵃ magĩ vel minus videt̃ caľa. Unde q̃uis in tentio tua ſit materiã a mẽ⁰ expellere: ⁊ ne aliã recipiat ipm vigorare. ⁊ hoc cum ſtipticis. Ta mẽ cũ iſtis ſtipticis ſ̃m Aui. aliq̃ debem⁹ miſce re diſſolutia ⁊ reſolutiua: vt prim ſtipticemus ⁊ ꝯfortemus mẽᵐ: ⁊ ꝑtim diſſoluam⁹ ⁊ reſoluam⁹ poſt ꝑmũ diẽ. In iſta igit̃ intẽtiõe aminiſtretur gargariſmus vini quo diſſoluat̃ pul. gallarũ ⁊ ſal armoᵐ. vel ℞. pul. ex eis ⁊ inſufflet̃ in guttu re. ¶ Iſta eñ fortiter repcutiũt ⁊ fortiter reſol uũt: vt dicit Aui. valet etiã ad repcutiendũ ma teriã całãm ſucc⁹ citonioꝝ ſucc⁹ ſorbe. V3 etiã h̃ gargariſm⁹. ℞. cupuł. glandiũ ⁊ cupuł. roſ. ſu mach balauſť pſidie añ. ʒ. ij. cãfore. ℈. j. fiat pul. ⁊ gutturi inſufflet̃. vel fiat decoctio ⁊ garga⁹. Si miłr in p̃n⁰ valẽt iſte pilłe q̃s ponit Aui. ⁊ Haly. in. 6. li. 2ᵉ ꝑtis. ℞. ſe. roſ. ſe portulace ami¹ ſpoᵗ ſumach gummi dragagãᵗ añ. ʒ. ij. camfore. ʒ. j. ba lauſťᵉ. ʒ. iij. zucc̃. ℥. j. fiant pillule ſub ligua. Et ali q̃ñ expuat fortiter: ⁊ aliq̃ñ degluciat ſaliuã. Fa

ciēdo āt dcā reme[a] nō omittam⁹ eadē die facere
flōiaȝ de venis: q̄ sunt sub ligua. Et p⁹ fiāt sup/
posito[a] ⁊ clisteria fortia. vñ ma[a] īferi⁹ attrahat ⁊
añs ma[a] diīuaꝫ vtēdo clisterib⁹ euatiōnib⁹ hu.
p̄dñanꝫ. ⁊ vinū pp aliud nō dimittat iuxta pti/
culariū ꝯueniētiā: q꞉ squinātia cū multa violē[a]
venit. q꞉ acuta pa[o] est. in. 4. dieb⁹ sepe terminaꝫ:
iō cito adiutoriū afferre oꝫ. timenduȝ eni est ne
añ terminū pereant egrotātes. 4. amph. ꝯ[o]. io[o].
ibi. Medicari ⁊c. ¶ Fiant ēt ligatiōes extremi
tatū ⁊ ponanꝫ vētose in collo retro ⁊ sub mēto.
Et si squinātia sit in muliere cui mēstrua defe/
cerūt ꝭ forꝭ flōia de sophenis. Et si pp defectū
flux⁹ emorroydꝫ ꝯsueti: statiȝ cū flōmo vl' alr̄ ape
riantur. Et cū h̄ fiāt alia dicta reme[a] vel dicen[a].
In cā vo cal'. si trāsglutire pōt liniaꝫ vēter siue
nata cū hac decoc[c]. ℞. pasꝭ mundꝫ floꝝ boragī
⁊ buglosse. añ. ʒ. ß. pru. x. caricaꝝ. v. ꝭ decoc[o] in q
dissoluaꝫ cassieꝭ. ʒ. j. vel tamarindꝫ. ʒ. j. vel māne
ḡnate. fm ꝙ videbiꝫ. Et si nō pōt transglutire ꝭ
inde garga⁹ post scdam diē tm̄. Et cū h̄ si trāsire
al' transglutire nō pōt fiāt fortiora clisteria vt di
ctum est. Ista aūt ꝯtinuāda sunt in p[a] ⁊ in scda
die. Et in tertia cū eis misceanꝫ aliq dissolutiua
āministram⁹ ista dissolutiua citi⁹ in fria ꝙ in cal'a
⁊ acuta. vel ꝯtinueꝫ donec hō sit secur⁹ de fluxu
materie. Si vo vī ꝙ reu[a] illud sit in pn[o] debem⁹
fistere cū milio ⁊ sale torrefacꝭ ⁊ cū sir[o] de papa.
ꝭ sit reu[a] cal'in vel materia cal'a. In augmēto ēt
ꝙ est post p̄mū diē debemus vti dicꝭ repcussi/
uis mixtis cuȝ dissolutiuis vt est facere garga[a]
cum aq̄ coriandri hūidi vel decoctione lentium
diamoron cū myrrha ⁊ croco. nā fm Aui. myr/
rha facit penetrare ad p̄fundū secū crocū ⁊ dia/
moron: ⁊ iō maturat ⁊ ꝯfortat. vꝫ ēt in augmē/
to garga⁹ olei viol'. cū aq̄: q꞉ lenit ⁊ maturat ⁊ re
mouet dolorē. aut oleū oliuaꝝ cū aq̄. vel ꝭ talis
me[a]. ℞. succi solat[i] fcā residētia. lꝭ. j. rosꝭ. ru. liqꝭ
rase lētiū nō excorꝭ. añ. ʒ. j. vi[i]. opti[i] clari. lꝭ. ß. ꝭ.
decoc[o] in q̄ dissoluaꝫ cassiaꝭ. ʒ. j. ⁊ ß. ꝭ garga⁹ fre
quēter: nā resoluit ⁊ ptim ꝯfortat ⁊ maturat ⁊
dolorē mitigat. Valet ēt sapa vini cū myrrha in
isto augmēto. Valet ēt ptisana cuȝ lacte capino
⁊ zuc. mixta. aq̄ succi solat[i] cuȝ lacte asinino vel
capino cū zuc̄ croco ⁊ cassiaꝭ. Ad ex̄ vo emplꝫ
gula cum reb⁹ q̄ attrahāt materiā ad exteriora.
⁊ h̄ post vr̄ia. Et assiduenꝫ dicta empl'a: q꞉ h̄ di/
latant pellē ⁊ ptem gule: vt ma[a] exaleꝫ ⁊ ad deīn
locum attrahaꝫ. Inuoluaꝫ igiꝫ gula vel loc⁹ do
lens cū lana succida p̄madida in oleo oliue vel
camo. cal'o. vel fm Arno[ni] in practica ad papaȝ

clementē spoliū serpētis frigaꝫ in oleo amigdꝫ
dulꝗ ad feruorē aq̄ cal'e. in tali oleo itingaꝫ pan
nus line⁹ subtil'. ⁊ i gula ⁊ collū inuoluaꝫ ⁊ teneaꝫ
sic die ac nocte valet a tota ꝓprietate. Et sil'r in
vtroqꝫ casu valet sterc⁹ canis comedentis ossa ⁊
stercus irūdinū ⁊ sterc⁹ pueri torrefacta ⁊ desic/
cata ⁊ pulueriza[a] gargariza[a] ⁊ deglutinata. Et
vꝫ filū cū q̄ strāgulata ē vipa collo ⁊ gule circū/
aptatū sterc⁹ lupi ⁊ nid⁹ yrūdinū ista insuffleꝫ
vl' gargarizenꝫ cum vino vel aq̄ rosꝭ. Sil'r ponit
hyranu⁹ in 3[o]. hyra. qꝫ yrūdines ⁊ pulli eoꝝ tor
refacti in olla lutata in furno ⁊ pul'. cum melle
mixt⁹ suplitus gargarizat⁹ ⁊ in gutture isufflat⁹
curat squināticos. Illa āt q̄ valet in oī casu siue
eo ꝙ fit a tota spē ē oximel simplex cū aq̄ rosꝭ. ⁊
aceto ⁊ ē mag[i] iuuamēti in initio cal'e ⁊ frie. Vꝫ
ēt in vtroqꝫ diamoron maxie siluestriū ⁊ succus
corticū nucū Ista tria obtinēt p̄ncipatū. In sta
tu aūt ⁊ ꝓpe statū vtēdū ē reb⁹ linificātib⁹ ⁊ do/
lorē mitigātib⁹ sine repcussiōe vt ē lac capnū vel
asi[ni]: in q̄ dissoluiꝫ cassiaꝭ vl' tamarindꝫ. Iterū ꝭ.
decoc[o] caricaꝝ ⁊ fenug[i] ⁊ pasꝭ. cū puo succo liq/
ri[c] ⁊ gargarizeꝫ. Itē bdeliū dissoluiꝫ cū vino ⁊
succo liqꝭ. ⁊ h̄ iuuat multū. vel suc⁹ cauliū cum
melle. Ad apa maturādū ⁊ aperiēdū fiat sic. ℞.
caricaꝝ. x. dactil'. iiij. pasꝭ. ḡna. xx. fenug[i]. ʒ. ij. len
tium. ʒ. j. ⁊ ß. liqritie. ʒ. j. succi ei⁹. ʒ. ß. mell'. lꝭ. j. ꝭ
garga⁹. Et si misceꝫ. ʒ. j. stercoris anserꝭ torrefa/
cti ⁊ pulueri[i] vꝫ magꝭ ad apiendū. ℞. baurach
myrrhe añ. ʒ. ß. mell'. lꝭ. ß. lacꝭ capni. lꝭ. j. ⁊ ß. ista
eni liniēdo sedāt dolorē ⁊ iuuāt ad maturādū ⁊
rūpēdū. Ad idē. ℞. calamēti ꝫꝫ[i] radꝭ yreos aco[r]
añ. ʒ. ij. coquanꝫ in aq̄ ⁊ melle ⁊ sepe gargarizeꝫ.
Si eni p ista nō rūpiꝫ. ℞. baurach nit[i] myrrhe
assaꝭ pipis casto[i] stercorꝭ yrūdinū stercorꝭ anse/
ris. añ. ʒ. ij. pul[a] dissoluanꝫ in aq̄ ⁊ melle ⁊ gar/
ga[r]. Ad idē. ℞. piret. se. cicute sinap se. rafa[i] sal'
armo[ci]. añ. ʒ. ij. ꝭ pul'. ⁊ vna ps gutturi isuffleꝫ. ⁊
alia ps cū oximelle squilliticovl' cōposito garga[r].
Et pill'e sub lingua pñt fieri de assaꝭ. ʒ. ij. radꝭ
yreos. ʒ. 8. cū succo cauliū. ¶ Si nimis strigaꝫ
anhelit⁹ ⁊ guttur: tūc insuffleꝫ aliqua ps de isto
pul[e]. quē ponit Rasꝭ in diuisionib⁹. ℞. barmel qꝫ
ē se. cicu[e] se. rafa[i] assaꝭ. baurach myrrhe sal' ar[ci]
añ. de istis omnibus vel de aliqbus ꝭ. pul'. ⁊ in/
suffleꝫ. Si vo cibū deglutire nō valꝫ vult Rasꝭ.
⁊ Aui. ⁊ alij ꝙ ponaꝫ vētosa mag[a] sup collum a
parte posteriori. nā fm dictos auctores quanto
remanet dicta vētosa sup collū apiꝫ ⁊ pōt deglu
tire. Et tunc potet aquā ordei aut vdromel. Et
iterū ponaꝫ vētosa qn̄ volūt deglutire. Ista eni

cõtinuãda sit habẽdo ꝯsideratiõnẽ ad cãm con
iunctã vsq̃ quo apostema fuerit aptũ. Apto apo
stemate freq̃nter gargarizet ydromel vel vinum
cũ melle: in quib⁹ bullierit saluia vel yreos. Ista
sũt cõmunia in maa sanguinea ꝛ colerica ƀȝ ma
gis ꝛ minus. Et silr vẽtosa in collo ad anhelitũ
ꝛ deglutionem. ¶ In materia tñ fria flegmati-
ca vbi adest magna copia saliue paruus dolor ꝛ
paruus rubor circa loca apata cõsulũt aliqui vt
facit mgr Ioh. de tornamira autorisat⁹ p Rab
in cõtinẽti ꝙ in oĩ cã cõpetit flebothõia: ꝛ bene
q̃dem si corp⁹ est plectoricũ etiã vtus fortis. De
inde habẽdo respectũ ad materiã ãncedẽtẽ post
flõiam si qua cõpetat. ß. clisteria fortia vt ẽ hoc.
℞ quinq̃ herbaꝝ cõmuniũ ãñ. m. j. radicis yreos
ꝛ aco⁹ vtriusq̃ cẽtauree rute ysopi yue musc. san-
suci ãñ. m. ß. cãtab⁹ ordei ãñ. p. ij. fiat decoctio in
qua dissoluat yere hermet geralogꝪ vel yerapigc
vel benedicte vel pul. diaturbit vel agaricivl esu
le ƀm vires infirmi mell olei ana. ℥. iij. salis ar-
moniaci. ʒ. iij. fiat clistere. Post clisteria ꝛ ante
fiant gargarismata de reb⁹ stipticis calidis mẽ-
brũ cõfortãtib⁹ mixtis cum eis aliquib⁹ calefa-
cientib⁹ ꝛ dissoluẽtib⁹ illud flegma faciẽs apa.
Deinde purget materia ãñs cum pillis cochijs
vel cum diaturbit vl cum yerapigra acuata cuȝ
bdellio vel pulpa coloquintide. De q̃ dic Auicẽ.
in. 9a. 3i. in. c. de cura decollationũ ꝛ prefocatio-
num ꝙ yerapigra habet ꝓprietatẽ in deponẽdo
hũores qui sũt corã supmo oris stomachi ꝛ me
ri ꝛ gutturis. Et si hoc nõ põt deglutire fiant cli
steria supradicta: vl ponat vẽtosa in collo: vt pos
sit deglutire medicamẽ laxatiuũ i sorbẽdo. Fiat
igit in pncipio gargarism⁹ cum sirupo acetoso
facto cũ melle. Deide cũ eo vl aqua mell in qua
ponat pul. sinap ad. j. lb. j. ʒ. vel gargarizet aquã
mellis mixtã cum succo rafani: ꝛ in gutture in-
sufflet baurach assafetida ꝛ sal armoniacũ siml
puluerizata vl aliqd istoꝝ p se: ꝛ semp expuendo
ad extra q̃ntũ possibile fuerit: qd ꝯuis in omni
bus speciebꝰ cõpetat: in flegmatica tñ maglcuȝ
flegma in illis ptibus plus abũdet ceterꝪ hũori-
bus. Et gargarizet rob nucuȝ mixtũ cũ melle ꝛ
coctũ ad spissitudinẽ mixtũ cũ aqua feniculi: et
cũ myrrha ꝛ croco. Ad idẽ decoq̃tur piretm vl rad
vtice in aq: in q̃ distẽpet fim⁹ yrũdinũ: ꝛ garga
rizat. Ad idẽ ℞ se. fenugr marati. ãñ. ℥. j. cinamo
mi. ʒ. iij. mell q̃rte. j. ß. gargarism⁹. Ista eñ dissol
uunt ꝛ subtiliãt flã: ꝛ faciũt ipm fluere leuiter p
sputũ. gargarism⁹ mellicrati cũ puluere piretri ꝛ
sinapis valȝ ad flã gutturis inscidendũ. Ad id

℞ ysopi sansuci costi amari. ãñ. m. ß. lẽticularũ
nõ excorticataꝝ. ℥. ij. caricaꝝ. x. ß. decoctio ꝛ addi
to piret⁹ ß. gargarism⁹. ¶ In hoc etiã casu vȝ di
amoꝝ cũ piretro. ꝛ vȝ sterc⁹ canis q̃ comedit so-
la ossa p triduũ: ꝛ sterc⁹ vltime diei custodiat: ꝛ
desiccatũ in testa pulueriȝet: de quo sola vna ps
gurgalũ isufflet: ꝛ alia ps in mellicrato vl aqua
feniculi dissoluat q̃ ptiȝ gargarizet: ꝛ ptiȝ exteri⁹
liniat. Ad idẽ i maa flãtica. ℞. dicti stercorꝪ ca-
nis myrrhe croci ʒ3i sinapi galle balaustic. ãñ. ʒ.
ij. ß. pul. ꝛ gargarizet ꝛ gutturi isuffletur. ¶ Em
plastra q̃ ad ex valẽt vt materiã exteri⁹ attrahãt
ꝛ maturẽt ꝛ dolorẽ mitigẽt ꝛ ad opationẽ iuuẽt
sunt h. ¶ Primo vngatur gula exteri⁹ cũ oleo
cõi vl de camo. tepido ꝛ lana succida suppõatur
¶ Scõo rad altee ꝛ carice bulliãt in vino ꝛ aq ꝛ
fortit pistẽtur. ꝛ addita farina fenugreci ꝛ se. li-
ni ꝛ butyꝝ vl axungia porci fiat emplm sup to-
tã gulã. ¶ Ego aũt sepe fui vsus hoc emplastro
qd seq̃tur. ꝛ bene me repi. q: maturat ꝛ dolores
sedat ꝛ attrahit materiã ad ex ꝛ iuuat ad rũpẽ-
dũ ꝛ tenȝ locũ calim. ℞. cãtabri ptes. ij. vini al.
optimi vel clari. lb. iij. coquãtur vsq̃ ad vini ꝯsũ
ptionẽ. Deide addatur mell q̃rt. j. axũgie porci-
ne nõ salite ꝛ liq̃facte. ℥. ij. olei camo. vel saltem
oliue. ℥. ij. extẽdatur sup lanã succidã. ꝛ calidum
gule applicetur: ꝛ cũ beda aptetur. Valȝ ꝛ dial-
tea ꝛ oleũ amigd. Ad idẽ. ℞. dialtee se. fenugr ꝛ
se. lini muscillagꝪ. medulle cassiefistule butiri si-
ne sale. ãñ. ℥. ß. caricaꝝ coctaꝝ ꝛ pistataꝝ. x. nume
ro olei amigd. dulciũ. ℥. j. senationis cocti sub ci
neribꝰ. m. j. incorporẽtur ꝛ fiat q̃si vnguentũ ꝛ
circa gulã aptetur. Aliud ƀm Gm. i suo magno
antido⁹. ℞. farine frumẽti ꝛ se. lii fenugr. ãñ. ℥.
ij. aq. lb. j. olei camo. q̃rt. j. coquãtur vsq̃ ad spis
situdinẽ. ꝛ fiat ẽplꝫ i gula ꝛ sub mẽto. ¶ Aliud
ƀm ipm ibidẽ. sterc⁹ anserꝪ cũ tanto sanguie por
ci: ꝛ tepidũ q̃nquies in die sup locũ doloris ap-
pone. ¶ Post ista respiciatur in gula lingua cõ-
pssa: ꝛ si apa appet aperiatur cũ lanceta vel digi
tis vel cũ ligno intromisso. ꝛ nõ debȝ expectari
vltima matura⁹ rõne loci. Et si apa facit tũores
ad ex maturet ꝛ apiatur vt dȝ freq̃nti⁹ tñ rumpi
tur ad itra. Ga. tñ in suo magno antido⁹ ponit
medicamẽ de yrũdinibꝰ. ꝛ vȝ passionibꝰ gutturis
ꝛ vuule ꝛ squinantie in hac forma ℞. croci. ʒ. v.
stercoꝝ yrundinũ. ʒ. vj. myrrhe. ʒ. iij. spice celtice. ʒ.
j. mell despũati q̃ntũ suffic ß. medicamẽ. ꝛ vna
pars teneat in ore ꝛ deglutiat paulati. ꝛ aliã mi
sce cũ diamoꝝ ꝛ aqua mell ꝛ gargarizet. ꝛ cum
alia pte ab ex liniat. ¶ Mom ãt cõbustiõis yrũ

dinũ ponit ibidẽ Ga. ꝛ ponit ab Aui. ꝛ Ryrã no. s. ꝙ ponãtur yrũdines in vase fictili ꝛ cũ suo cooptorio bñ luteť: ꝛ cooptoriũ luto sapie. i. luto facto ex argilla ꝛ fimo equoꝝ ꝛ aq̃. ꝛ in furno calo ponať donec pulverizari possit. Iste pulvis mixt⁹ cũ croco ꝛ myrrha ꝛ spica celtica vꝫ ad sq̃nãtiã garga⁹ ꝛ deglutit⁹ ꝛ exteri⁹ linitus cũ aq̃ mellita. Et aliq̃ vocant h̄ medicamẽ diarũdinũ ꝛc.

¶ Nũc aũt sequiť vnũ medicamẽ qđ ponit rasi in li. de secretis medicoꝝ in ptic⁰ 2ª. ꝙ ꝫm ipm remouet apã gule ꝛ dolorẽ. ꝛ facit anhelitũ abilẽ ꝛ bonũ. ℞. rob prunoꝝ facti cũ vino decoctionis caricaꝝ cocti ad spissitudinẽ magne q̃ntatẽ aũ. ℥. j. alũinis iameni ʒ. iij. medulle cassieﬅ. ℥. j. misceanť cũ succo cit⁹ vel saltẽ cũ succo citrãguli ꝛ gargrizeť sepe ꝯtinuo expuẽdo. Et diẽ Auicẽ. ꝙ q̃nꝗ mittiť in trachea arťia cãnula auri vl̄ argẽti: vt per ipam fiat inspiratio. Et q̃n anhelit⁹ est multũ strict⁹ ꝛ deglu⁰ vetať: ponať vẽtosa retro in collo. q̃m iuuat cibi deglutionẽ ꝛ anhelitũ. Lac etiã gargarizatũ in p̄ncipio ꝛ in statu iuuat ꝫm Aui. ad vtrũꝗ ꝓpterea q: lenit. ꝛ intelligiť q̃ntũ ad deglutõeꝫ ꝛ nõ q̃ntũ ad repcussiõeꝫ maᶜ: sed q: lenit ꝛ sedat dolorẽ. In casu desperatiõis q̃n meᶜ nõ iuuãt: iubet in fine caˡ ꝓfocationũ ꝙ scindať cãna pulmõis. s. ligamẽtũ qđ est inter. 2. ãnulos nõ ex toto sed i pte nõ tangendo cartilagĩ anularẽ ita ꝙ p illud foramẽ respiret ꝛ inspiret ꝛ postꝗ apã fuerit sine piculo: suať ꝛ cõsolideť sicut alia vulnera ꝛ ipe ponit modũ scissionis. Multos eñ vidi q̃ sepe incurrebãt sq̃nantiã: q̃s p̄seruaui cũ flõia aliq̃n de cephaª aliq̃n de mediana ꝛ cũ purgatiõe illoꝝ hu. cum farmaª ꝛ tenebãt semp ꝓpe se diamoꝝ ꝛ rob nucũ viridiũ: ꝛ p̄seruati sunt deo iubente. ¶ Hic scias ꝙ in casu isto ꝛ i passionibus vue ꝛ amigđ. vꝫ masticaᵒ ꝛ degluta⁰ paulatiã oĩum triũ spẽꝝ mororũ. scꝫ moroꝝ celsi: moroꝝ bati: ꝛ moroꝝ rubi. et qđ magĩ est masticaᵒ extremitatũ moꝝ celsĩ ꝛ de glu⁰ ei⁹ succi vꝫ i vtroꝗ casu: vt freq̃nter p me expťũ est. Et sil̄r vꝫ mastic⁰ fructuũ alioꝝ mororũ estate ꝛ hyeme. ꝛ forte p eũdẽ modũ extremitates nucũ arborĩ valẽt vl̄ saltẽ ħ. decoc⁰ istarũ extremitatuꝫ in defectu rob moroꝝ ꝛ nucũ. Et propter ista nihil de vl̄ib⁹ omittas. Maturato apãte si appet rũpať cũ instro ꝯueniẽti. ꝛ si nõ apparet apiať cũ digito vel cũ vnguib⁹. Deinde ħ lauatoria mũdificatiua.

Dieta ſq̃náticoꝝ sit ꝙ nihil cõedãt in p̄mis trib⁹ dieb⁹ ꝛ valde modicũ bibãt aq̃ ordei ꝛ ydromel. ꝛ ħ i fita itollerabili ad ħ vt illa maª q̃ facit apã ꝛ ĩpedimẽtũ a calore tãexneo ꝙ nãli: si ibi sit ꝯsumať ꝛ maª añs suscipiať a natura ꝑ nutrimẽto: nã ábstinẽtia ciboꝝ accidẽtaľr purgat totũ corpus. 4. aph. ꝯᵒ. ij. ibi. In farmacijs ꝛc. Post. 3. dies vo sumere p̄nt de auenato ordeato ꝛ colaturã furfurĩ brodiũ parue pulle ꝛ colatoriũ eius ꝛ vitella ouoꝝ. ꝛ sic g̃datim ad ꝯsueta transmuteť.

Clarificatio ¶ Prĩo sciẽdũ ẽ intẽtionẽ auctoꝝ ꝛ precipue Rasi in diõnib⁹. ꝛ Gerardi cremo. sup viatícũ ꝙ si fiãt gargarisᵃ fria stiptica ab itra i p̄n⁰ ãmistrata in cãis calis ꝯferũt vt materiã caliaꝫ ad ex repellãt: ita a pte exteriori linimẽta ꝛ ẽplã attractiua ꝛ resolutiã vt vias ꝛ poros apiãt ꝛ aliq̃ q̃ maturãt: in isto casu sunt cõpeteᵃ. g̃dus aũt istoꝝ ꝯsidereť ꝫm g̃dũ caľitať vl̄ fritať maᶜ. Nã si maª est multũ calã cũ vehemẽti dolore: gargaª stiptica debẽt esse multũ fria: vt est succ⁹ ꝟge pastoris ꝛ arnagloſ. ꝛ silĩa. Et si nõ est tm̃ calã stiptica mistreť i maiori pte nõ tm̃ fria miscẽdo cũ eis stiptª calã vt nux ꝛ folia cipssi. ꝛ aliq̃ pua resolutiã vt oxiel vl̄ aq̃ melľ. Et si maª ẽ fria visco sa stiptica calã mistranť in minori q̃ntitᶜ ꝛ insciua in maiori. vt oxiel in q̃ bullierit nuces cipssi ꝛ diamoꝝ mixtũ cũ vino tepido vel rob nucũ et silĩa. q̃uis ista. 2. repssa put decet in oĩm cã ꝯferũt. ¶ Scđo q̃riť: vsq̃quo garga fria debẽt cõtinuari? Dicit Haly ꝛ Iohs đ tornamira ꝙ debẽt ꝯtinuari p pmũ ꝛ scđm diẽ. Haly diẽ vsꝗ ad tertiũ: ꝛ intelligit inclusiue. ¶ Tertio vr̄ ꝯtrouẽsia inter Haly ꝛ alios auctores de flõia de venis sub ligua nã alij auctores iubẽt fieri in p̄n⁰ p⁹ flõiaꝫ cephaᶜ. Haly vo eã iubet fieri p⁹ alia medicaª q̃n apã nõ põt dissolui p̄ multitudine maᶜ: dꝫ itꝝ fieri flõia de venis sub lingua sed nõ negat q̃n ħ. in p̄nᵒ post euacuationẽ maᶜ añtis vt p̄iuncta vel ꝑs ei⁹ eũeť. ¶ Quarto dubitať si medic⁹ nõ veniat vsꝗ ad. 4. diẽ. si dꝫ facere flõiaꝫ? Dº ꝙ si pa. hꝫ acciª multũ fortia intẽsa in ãhelitu ꝛ deglutiõe ꝟtute ħ tollẽte ħ flõia clisteª ꝛ ieiuniũ ꝟtute vo debili exñte ꝛ plectoª nõ appente poti⁹ localib⁹ insistẽdũ ẽ remedijs vl̄ vtrisꝗ si vtraꝗ appeant. ¶ Quĩto nõ ꝫ Rasi in diõnib⁹ suis ꝙ q̃n sq̃nãª est ex colera nõ ẽ cũ vehemeª ꝓfocationis nec cũ tãto incẽdio nec calore: sicut q̃n ẽ ex saᶜ Et cã hui⁹ ẽ: q: ħ apã magĩ ꝓfocat rõne maioris ĩpedimẽti i via cibi ꝛ anhelit⁹ ꝛ q̃nto maª ẽ maiorĩ q̃ntitať: tãto magĩ cãt ĩpedimẽtũ. Restat ãt ꝙ san. est i maiori q̃ntiᶜ ꝛ cũ maʳⁱ grossitie: coleª vo in minori ꝛ cũ subtilitate. iõ ꝛc. ¶ Sexto sci

endū ꝙ stercora magnā habēt efficaciā in mul⁊ ⁊ diuersis egritudinib⁹. vt sterc⁹ canis irūdinis ⁊ pueri ꝯtra sq̄natiā sterc⁹ lupi cōtra colicā ⁊ ilia cam: si sup dolorē ponatˀ sterc⁹ porci in aceto infusū ꝯ .. sanguinē narium sterc⁹ mur in laxando vētrē. stercus anseris in rūpēdo apostemata ⁊ i resoluēdo inflatiōes. ¶ Septimo nota vt iā dictū est ꝙ stiptica āministrantˀ ad repcutiendū materiā: ⁊ ad mēm ꝯfortandū vt aliā nō recipiat. Et fm Aui. meliora sunt q̄ hn̄t subam subtilez. qm̄ meli⁹ ad intra penetrare pn̄t vt repellāt ⁊ ꝯfortāt ꝙ hn̄tia subam grossā. Proinde q: acetū cōpositum est ex suba grossa ⁊ terrestri: cū qua stipticat: ⁊ ex partib⁹ subtilib⁹ igneis: cū quib⁹ penetrat: sublimis est i hac egritudie meᵃ. Et iō sola stiptica qn̄ mixta sunt cū penetratiuis mag valent ꝙ p se. ¶ Octauo scias fʒ Aui. ꝙ qn̄ dolor accidit lingue ⁊ durat ꝑ vnū annū aut. 2. signū ē ꝙ in radice ei⁹ vel in ptib⁹ guttur adest maᵃ petrosa. ¶ Nono scias: ꝙ sq̄nantia fit vt plurimū per viā reumatismi. cui⁹ signū est: q: fit subito. Egritudies autē facte ꝑ viā cōgestiōis vel p ascēsionē vapoꝝ ab iferiorib⁹ fiūt paulatī. Et q ꝑ viā reumatismi subito. ⁊ est snīa venerabilis Bernᵃ de gordoᵒ. in. 4. lilij. c. ꝓprio. ¶ Decio nō ꝙ fe. ⁊ sugcalefacᵒ freq̄nter veniūt in sq̄nanᵃ ꝓpter. 5. Primū q: ibi sunt hu. aggregati pati ad putrefactionē. a q̄b⁹ fumi dissoluti cito vadūt ad cor mixti cū aere attracto. Scdo q: cor ⁊ spūalia mēbra nō sufficiēter euētātˀ nec fumi circa cor imo in corde gn̄ati insufficiēter expellunt. Tertia q: ista mēᵃ habent nobilē opationē ⁊ mēbris principalib⁹ ⁊ nobilib⁹ deseruiūt. ¶ Undecimo nota. ꝙ i nulla sq̄nantia cōpetūt repcussiua nec stiptica: si ab exteri⁹ applicentur: q: facerēt currere materiā ad itra: cui⁹ oᵐ q̄rim⁹. ſ bene ad itra vt iā dictū ē in pma clarificatione. Et si aliq̄ dicant ꝙ cōpetūt: itelligitˀ iteri⁹ gargarizāᵒ vel insufflando. ⁊ null⁹ in hoc dubitat: si respiciat ꝓcessuʒ autorū. Et si dicatˀ ꝙ illa materia p gargaᵃ repcussa ibit ad mēᵃ nobilia vt ē cor cereᵐ. d: ꝙ nō: imo vadit ad ex: vbi repit vias ⁊ poros aptos p appositionē calor ad extra vel etiā dico ꝙ meli⁹ est ꝙ illa maᵃ dispgatˀ p alia mēbra ⁊ hō sanetur: ꝙ si in vno maneret ⁊ occideretˀ. iuxta ꝓuerbiū cōmune ꝓualet ꝙ duo vulnerentˀ: ꝙ si vn⁹ occidatˀ. ¶ Duodecimo: si tu q̄ras: cui⁹ mēbri est passio sq̄nantia iam dictum est ꝙ est passio lacertorum coadiuuātiū meri vel deseruiētium canne pulmonis ⁊ aperientiū guttur vel i vtrisq; vt dic̄ Ga. 4. de int. c. 7. ¶ Tertiodecio nota ꝙ squinātia fm suas species ꝯsiderata inq̄ntū ad apostema cōtinet in se triplex genus morbi. s. malā cōplonē malā cōponē ⁊ solonē ꝯtinuitatis. Et i q̄ntū offendit officia mēbroꝝ guttur vel gule: est morb⁹ officialˀ. ⁊ inq̄ntū nocet toti corpi est pᵃ toti corᵃ nocēs. ¶ Hic est sciendū ꝙ si in amigdᵒ fiat inflaᵒ vel apostema: quasi eadē est cura cum squinantia fm intensum ⁊ remissum: vel sicut dicetur in caplo īmediate sequēti.

¶ Caplin. 3. de passionibus vuule.

Vula interpretatˀ quasi parua vua. Est aūt vuula mēᵐ rotūdū oblongū aliqualiter pineatū acuti⁹ in cono ⁊ ampli⁹ in radice pēdens a palato inter. 2. foramia. meri. s. ⁊ trachee arterie. ¶ Ista aūt vuula fm Ga. j. de morᵒ. c. vj. habet aliqua iuuamēta. ¶ Primū iuuamēᵐ est cū homo trāsglutit cibū vel potū sup: aponitˀ capiti cāne pulmonis iō vt rei trāsglutiende ꝑs ad tracheā arteriā nō trāsglutiatˀ. ¶ Scdʒ iuuamentū est: q: quando homo loquitˀ vuula supra ponitˀ meri: ne aer ad stoᵐ descendat ne ipm ledat. ¶ Tertiū est: q: ꝓhibet res extraneas vt fumus pulˀ. ⁊ silia guttur cannā pulmonis ⁊ meri subintrare. ¶ Quartum est ꝙ tēperat aerē tam excellentˀ calīm ꝙ excellenter frigiᵐ ad pulmonē penetrare. Vn̄ Ga. pᵒ de morbo. c. 6. dicˀ sic. vbi gr̄a: si vua inscindatˀ: is cui abscinditˀ nō bene loqui poterit: ⁊ pulmo atq; pectus infrigidantur. ¶ Quintuʒ est: ꝙ iuuat ad formationē vocis vt patet per Ga. in loco statim allegato. ¶ Sextū q: aliqualiter retardat reumaticā materiā a capite fluentem: ne subito ad pulmonem decurrat vel stomachum. quod patet quia modica rascaᵒ sufficit ad emissionez talis materie ad extra. Et quando homo non loquitur nec manducat nec aliquid deglutiat: vuula stat in medio indifferēter parata ad virtutis seruitiū regitiue. ¶ Nunc aūt ignorandū nō est ꝙ vuula potest pati dupli ci morbo. s. apāte ⁊ relaxatiōe. Apatˀ interduʒ ex aliq̄. 4. hu. ⁊ aliq̄n ex cōmixtiōe aliqꝝ coꝝ. Relaxatˀ aliq̄n a materia ibibente ⁊ mollificāte substantiā ei⁹ ⁊ lacertos ei⁹. q: 2. habet lacertos. q̄bus vsus diuersas morᵗ differētias: quib⁹ mollificatis fit in ea quasi palisis quā nr̄i autores vocant relaxationē. Et in istis. 2. casibus vuula nō facit iuuamīa antea dicta: imo facit nocumēta: q: ipedit aerē ⁊ ipedit vocē q̄propter raucescunt pa. ⁊ aliq̄n hn̄t q̄si oresmō. ⁊ aliq̄n aū curā morte subita ꝑueniuntˀ maxime in apate: qn̄ est i capite ⁊ in toto corpe hu. nocibiliū plenitudo.

Signa aūt egritudinū: qꝛ sentiť diffi- cultas ꝛ ipedimētū in deglutiē do ꝛ anhelādo. Sed signa distictiua vtrum sit relaxa° vł apa sunt. qꝛ apa dinoscit ex dolore loci ꝛ īflatiōe ꝛ figura nullo mō tēdit ad rotūditatē ita ꝙ īferi° est ita lata sic supi° ꝛ fe. cōicať. Signa relaxatiōis: qꝛ vuula tēdit ad lōgitudinē cū cono acuto ꝛ si os apiť ꝛ pa. inclinauerit caput sup aurē dexterā: illic iclinabiť ꝛ vuula ꝛ si ad sinistrā sʳ ꝛ vuula quasi destituta a virtute motiua: ꝛ tanꝗ res ǧuis illic reflectiť. pp qδ hec relaxa° bn̄ pōt denoīari galisis vuule. Aliud signū est: qm̄ pa. nō sentit dolorē ꝟ ipedimentū tm̄. Aliud signū: qꝛ relaxa° freqnti° venit in vere pp fluxibilitatē hu. ꝛ eoꝝ dissolōnē: q̄ fit a caliditate aeris ꝛ tpis in corpib° repletꝫ. vn̄ noui aliquos in qb° in certis tpibus ꝛ mēbus ꝛ marie in vere eueniebat dicta relaxa°. q̄s p̄seruaui cuꝫ purgatiōe capitꝫ ꝛ lauatorijs calis stiptiq̄. Apa aūt in vuula pōt fieri in quolibet tpe anni: qm̄cunqꝫ ꝑ viā reumatismi decurret materia. Signa aūt hu. dn̄ij peccātis cognoscūť: sic magn° dolor rubedo loci sitis ꝛ siccitas oris. Ista eniꝫ significant hu. calīn. Paruus dolor albus color multitudo saliue significant flā. ꝛ sic de alijs.

Pronosticatio Si patientib° in vuula diligēter succurrať a pn̄° ꝛ ꝓut decet pauci moriūtur. ¶ Scd̄o qm̄ vuula est hūida ꝛ rubea: timēdū ē de īsciňōe ꝛ marie in hoīe plectorico. ¶ Primo qꝛ posset seq̄ emorosogia: cū sit loc°: cui non bn̄ possum° appropiare nec alligare medica° restrictiua san. ¶ Scd̄o timenduꝫ est ꝙ ꝑtes vicine apostemētur ꝑpter fluxū hūoꝝ ad locū doloris. ¶ Tertio timēndū est ꝑpter iuuamēta ei°. Nā insicisa vuula eius iuuamina ꝛ effect° depduť. ¶ Quarto timenduꝫ est de ei° inscisione ꝑpter fluxū materie ad pulmonē: q̄ forte ibi causaret saniē vł vlcerationē vł suffocationē vł ad sto^m: ꝛ disturbaret digōnē. ꝛ cū ħ ꝯcordat ypo. in 3°. pno. cañ. 23°. ibi. Uuā tūidam ꝛ rubentem ꝛc. Hoc qm̄ vuula cōtinue crescit ꝛ augmentať: nec possum° inscisionē effugere: ꝛ talis vuula tēdit ad quādā palliditatē ꝛ palato adheret: tūc post toti° corpis mūdificationē cū farmaco tpe ꝯuenienti: ꝛ nō timeť de suffocatione: tūc bn̄ inscindenda est. Et hoc dicit ypo. ibideꝫ. ꝛ Ga. in 9°.

Curatio In cura vuule aliq̄ ꝓcedunt nec licꝫ idiscrete. ꝑmo faciūt sedere pa. ꝛ ꝟsus supi° trahūt capillos int̄ fronꝫ spaciū alδ frōti spiciū ꝛ coronā i illo mediastio spa°: qδ vocať morella ꝛ faciūt magnū sonituꝫ cū magno dolore ꝛ pell' sepať a craneo ꝛ ibi retrahunť hu. ꝛ san. ꝛ sic euadūt. Et dicūt ꝙ nūꝗ aliq̄s ex ista passiōe nec ex squinātia mortu° est: cui in pn̄° hoc magisteriū factū fuit. Scd̄o ipsi ponūt. 2. testas nucis plenas pice nig̃ liq̄facta. vnā in cōmissura capitꝫ ꝛ aliā in nucha vel in fouea q̄ ē retro vbi caput collo iungiť capillis cū forpicib° ꝑus remotis ꝛ faciūt iuuamentū. q̄dā distrahūt hu. ad op^m. ꝛ faciūt ibi dolorē: qui est cā remotiōis hu. Tertio° isti faciūt masticare teneritates mori ꝛ mora īmatura: si h̄ri p̄nt trāsglutiendo succū paulatine. Hoc aūt vltimum apud me est nimis dilectū nō solū in hoc veꝝ etiā in squinātia: ꝑut ibidē dictū ē. Ista aūt nō multū deuiāt a rōne si vīa p̄cessissent. Cura autē magl rōnalis est: ꝙ in pn̄° corpe existēte plectorico etiā vel nimis sangᵉ repleto ꝟ flōia ꝑmo de mediana. deide de cephalica de palato supiori. Deinde fiant clisteria acuta: in qb° ponantur coloquint^a agaric° ꝛ alia laxatiua. Deinde ponanť ventose cū scarificatione retro vbi collū capiti ꝯiungiť. Si ꝟo senex est nō ferens flōiaꝫ magnā: ꝟ pua ꝛ ponať vētosa in loco ꝑdicto ꝛ fiant clisteria. Et deniť pill'e cochie. ʒ. ij. Et si eas deglutire nō pōt: purgeť cū turbit ꝛ agar° dissolutꝫ i decoctione polipo° ꝛ an' Et si ista nō pōt deglutire: saltē fiant clisteria ꝛ scarificatiōes ꝛ vētosa ponatur int̄ spatulas ꝛ nucha. Et si hu. fint calidi purgetur cū māna ǧnata tamarīδ cassiť. ꝛ sic de alijs. qb° factꝫ fiāt garga^a dicta in squinātia. Gargarizet diamorum vel succum mororum īmaturoꝝ. ¶ Aliδ. ℞. sumach psidie balaustie nuq̄ cipssi. añ. ʒ. j. decoqtur in aq̄ ꝛ aceto post ꝯq̄ssationeꝫ. ꝛ gargarizet frequēter. ista aūt repcutiūt materiā ꝛ faciūt vuulā adunari ꝛ minorē locū occupare qδ si eēt in sene vł in femīa vel flātico addať alumē assum vel sal torrefactū ad magl desiccādū materiā flāticā ꝛ th° ꝛ masticē ꝛ corticē cipssi ad magl restrigēdū cū aliq̄li calore. Et in scd̄o die ponam° ibi mel ad mūdificādū. Et ista fiāt in ꝑmis. 2. dieb°: qꝛ fortasse liberabiť cū adiutorio dei: ꝑcipue si ꝯtinueť. Si istud apa indurareť vt aliq̄ ponūt tūc vna die debem° mollificare cum muscilla° se. li° ꝛ fenug°. ꝛ se. malue ꝛ bismalue ꝛ dragagā° ꝛ ǧui ara. ꝛ psillij. Ad cui° mollificationē sola sufficiūt garg^a. ꝛ ħ ꝓdesse vꝫ nō solū in isto apate verū etiā in q̄cunqꝫ alio vbi sciroť dubitať. In scd̄a āt die possum° resolnere post mollificationē cū decoctione adho° ꝑu legij ꝛ serpilli radδ yreos. ꝛ ista cōtinueť donec

tota infla° sit remota. Posito aũt ꝙ apa mãet ꝛ videt ps vuule alba: tũc si natura nõ apit post garga mellicti ꝛ otiell. squilli frequentata: tũc apiat cũ fleboto° ad radiũ sol subtiliter. Et post mũdificet cũ abstersiuis. vt ē succ⁹ cauliũ mixt⁹ cũ melle ꝛ succ⁹ agrio ꝛ caul ꝛ bene mixt⁹ cum melle ꝛ gargarizet. Et ꝑ dicta tũc vtat rebus ab stersiuis: vt ē ordeũ coctũ: ꝛ lac ꝯfert eis si nõ sit fe. Alia aũt dieta sit sicut dictũ est in. c. de sq̄nā ꝛc. ¶ Relaxa° vuule ē casus ꝛ ꝓlonga° ei⁹. Pri cipalē intētionē habem⁹ in eis euacuare hũidi tatē sup̄fluā i corpe ꝛ capite exñtē tanq̄ materiā añtē. Deinde desiccare materiā ꝯiũctā i pti pa retētā. Quapropt fiāt ꝛ l'ia reme q̄ dicta sunt in isto. c. circa curā apat vuule qb⁹ ꝓmissis fiat sic. ℞ mirtill. ℥. ij. ace. ru. aq̄ añ. lb. j. bulliāt vsq̄ ad ꝯsũptionē medietat. ꝛ f. garga. Et f. garga de reb⁹ dict in sq̄nā. Et breuit de oib⁹ stiptiq calis f. garga. vel pul. ꝛ vuule īsufl. ꝛc. Et teneat can dem dietā desiccatiuā ꝛ hu. mīoratiuā q̄ dicta ē in sq̄nā. ¶ A pte āt exteriori i gula f. tale ēplm ℞. thur. mastr. sand. añ. ℥. j. distempet pul. cũ ace to ꝛ sub mēto ponat ad modũ ēpli. Si ista infla° vuule veniat in puer q̄ nõ sũt rōnis capaces f. magisteriũ de pice nauali cũ testis. ꝛ apiat os ꝛ cũ pāno madefacto in dict lauatorijs os ꝛ vuu la freq̄nt madef. ꝛ in os talia garga frequter i mittant. ꝛ lana succida i oleo cal'o camo. itingat ꝛ collo circũapponat. Et desiccet sup̄flua hũidi tas iuxta posse. Et cõissure capit iponat saccul⁹ de milio ꝛ sale. Et recõmēdet deo ꝛ btõ Blasio. Garga factũ ex diaolibano cũ vino: in q̄ cocta sit saluia ꝛ thus puluisatũ vz i relaxatiõe vuule Et valēt illa: q̄ valent in magnitudine lingue. ¶ Inscisio vuule. Posito aũt ꝙ iā dicta reme nõ valeāt nec alia rōnabilia: tũc ꝓcedam⁹ ad vuu le iscisionē credēdo ꝯsilio peritoꝝ. Et añ iscisio nē ꝓcedāt aliq cañ. ¶ Prim⁹ ē vuula nõ iscindat nisi corpe ꝓus iuxta vires pa. recte mũdificato. ¶ Scōs fluxu reũat manēte vl' ꝑseuerāte nũq̄ vuula inscindat. ¶ Terti⁹ vuula iscindēda nõ ē donec supradicta reme attētata ꝓficere nõ vidē tur. ¶ Quart⁹ nisi vuula acerbe molestet pa. in scidēda nõ est stomacho repleto. ¶ Quint⁹ op⁹ iscisionis faciendũ ē in aere ꝑfecta luce illũiato ¶ Sext⁹ añ vuule inscisionē ꝛ post stip garga ꝓmittenda sunt ꝛ subseq̄nda. ¶ Septimus si vuula est nimis rubea ꝛ tũida: nõ inscidatur: s alba ꝛ strictior versus radicē ꝛ āplior in fundo ¶ Octau⁹ vuula nõ inscindat nisi ꝙ i magni tudinē naturalē excedit ꝛc. ¶ His sic ꝓmissis ꝛ

pactis apiat os pa. ꝛ ligua cõprimat ꝛ cõprehen dat vuula cũ picis ꝛ cũ forpicib⁹ abscidat tantũ q̄ntũ supat magnitudinē naturalē quā dz habe re. Et est ꝯsi Haly de regali dispõne. Et in hoc deficiũt illi ydeote q̄ eā radicit⁹ abscindũt. Qua abscisa iclinet caput ꝛ os vt sanguis ad exterio rem partē fluat: post lauet os cũ aq̄ rof. in q̄ pre bulliāt sumach ꝛ cortices nespuli vel sorbe ꝛ nuc ꝛ reliq stiptica. Aliq sũt aũt q̄ cauterisāt cũ cau terio auri vel ferri ignito: ꝛ faciũt ꝑ cānulā imit tē° ꝛ aptādo coniũ vuule ad caput cāne ꝛ ꝑ aliud caput cāne imittũt cauteriũ. ꝛ h magis habet lo cũ in apāte. Nũc aũt ponā hic vnũ exēplũ qd ac cidit tpe meo: vt q̄libet caueat ab vuule iscisiõe nisi obseruat cañ. ꝓus dictis. Ego fui vocatus ad vnũ ꝑsbyterũ habentē apa in vuula: q̄ visō vo lui ꝓcedere sicut scripsi in hoc. c. ꝛ q̄rendo barbi tonsorē ꝛ alia necēria in mei absentia interi ali⁹ accessit ꝑsbr: ꝛ abscidit vuulā totā cũ forpicibus qua abscisa corpe pa. multũ plec° exñte sang ꝛ hu. in tāta q̄titate ad pect⁹ fluxerũt: ꝛ secuta ē tanta pectoris ꝛ pulmonis strictura ꝙ pa. vix po terat ālhelare ꝛ finalit nõ potuit spuere nec pect⁹ purgare ꝛ tria die suffocat⁹ mortu⁹ ē. Caue igit ꝛ ꝑcaue ab errore ydiotaꝝ de⁹ a sinistr nos ꝑtuet

Dieta istoꝝ sit sic sq̄nāticoꝝ. ꝛ minor ei q b⁹ ꝛ pot⁹ q̄ntũ possibile fuerit. Si vo fuerit apa i amigd. fiat q̄si eadē cura sic dcm est in squinā. Et q: aliq̄n veniũt in gutture ꝛ ꝑ tib⁹ circũuicinis fariges ꝛ gutturis aspirates ꝑ ut sepe veniũt flante ꝑ longũ tps borea cõpri mēte hũores capitis ibi descēdere. Si sit a catar ro tũc sufficit eg° ꝓ salute a cena ꝛ potu seroti no abstinere: ꝛ i itroitu lecti res assumere fumos ad caput ascēdere ꝓhibētes. vt est coriandrũ ꝑ paratũ taliter vel cũ zuc° ꝯfectũ nihil supbibēdo in prandio vo pauco ꝛ leui nutriat cibo. Si vo fariges ꝛ guttur ꝛ partiũ vicinaꝝ asperitas sit si ne reu° immo a siccitate vt ex flatu ꝯtingit vēti bo real: qui sui siccitate iam dictas pelliculas leden do desiccat maxime i sicc hoibus nõ hñtib⁹ capi ta hũiditatib⁹ repleta: tũc sufficit res hũectātes gargarizare. ꝛ vinũ lisatũ cũ aqua cal'a. vbi fue rint remollite iuiube pistacee. añ. ℥. j. in. 2. lb. aq̄ ꝛ cũ eisdē vnica ebullitiõe ferueat. ꝛ ponat vna pars vini ꝛ. 2. aque. vel gargariset decoctionem passer cum caricis ꝛ liq̄ricie in aq̄ in qua infun dantur gũi drag vel ara. post deglutiat ad q̄n titatē 3 vel. 4. granoꝝ citri de gũmi drag° in fuso in aqua ꝛ zuc. ꝛ stati deglutiat paulatim in ore tenēdo. ꝛ aliquādo teneat in ore zuc cādi.

vel penitꝰ vel aliq̄s de pillꝫis dicēdis in.c.de pti⸗si.Bu tirū in h casu valde est bonū:nā sua leni⸗tate lenit guttur ⁊ ptes vicinas ꝓ sui p̄sentiam vel virtutē attigit,ꝓinde tussi sicce mirabiliter ꝓficit.Malue etiā cocte cum broᵒ mutonis pin⸗guis iaz dicte egriᵗ multū valēt: si bn̄ masticent̄ ⁊ paulatim deglutiant̄ vt earum virtꝰ mediante sub̄a in deglutiendo mollificet ptes exasperatas vel saltem cum oleo amigd.dul.vel ad minus q̄ p̄parate sumantur.⁊ prosunt iussu dei.

Clarificatio Primo sciēduꝫ ꝙ si comedēᵒ vl̄ bibēdo aliq̄ ps rei trāsglutiende ad tracheā mittat̄ sta⸗tim seq̄tur tussis.iō q: nō est locꝰ naturalis eibi nec potꝰ q: vtꝰ expulsiua nititur expellere:qḋ sibi nō ē naturale. ⁊ aūt oculi lachrymant̄.⁊ iō q̄ sil' loquunt̄ ⁊ reficiunt̄ faciliter aliq̄ ps rei deglu⸗tientis dirigit̄ ad cānā pl̄onis quapropter q̄li⸗bet debet cauere istas.2. actiōes simul exercere iurta poeticam āmonitionem. Liguā cōpescas dū p̄bes faucibꝰ escas.¶ Scḋo sciēdū:ꝙ q̄uis dictū sit:qḋ ligua iuuat ad voc̄ formationē ⁊ ve rū est:tn̄ vidi hoīeꝫ cui abscisa fuerat p̄ter mo⸗dicū:q̄ bn̄ loq̄bat̄ ⁊ cātabat.⁊ h fuit q: radicitꝰ nō fuerat abscisa.¶ Tertio dictuꝫ est in signis ꝙ rubedo loci siḡt hu.cal̄in:verū est si reliqua si gna cōcomitant̄:q: vuula ⁊ due amiḋ ⁊ tota su⸗perficies oris iterior vt plurimuꝫ sunt rubee: q: cutis est tenuis ⁊ sang.transp̄ct. ¶ Quarto sci as ꝙ vuula paruū mēᵐ est vt pꝫ ad sensum.ideo pauca materia sufficit ad eius apariōnē.Naꝫ in ꝑuo vase magna quātitas rei liq̄bilis neq̄t cōti neri.Non solū ipsa:imo ⁊ adiacentes partes si⸗mul p̄nt apari.Et tūc,ꝑpter magnā copiā mate rie subita seq̄tur multotiens suffocatio.ꝙꝙ de⸗bitas euātiones nonvilipendamꝰ ⁊ multo citiꝰ si cūo postponat̄.¶ Quinto nō est ignorādum ꝙ aliq̄n ego vidi post vuule inscisionē. ⁊ aliq̄n post fluxū san.nariū aliq̄s emittere san. egōni⸗bus.Et cā huiꝰ erit:q: aliqua ps huiꝰ san. fluxit ad stoᵐ qui post a natura cū egestionibꝰ expel⸗lebat̄:⁊ iō non mireꝝ.¶ Sexto nota:ꝙ quāuis aliqui dicant ꝙ h apa possit indurarͥ: raro tamē hoc ɔtingere pōt.q: semꝑ est in loco calᵒ ⁊ hu⸗mido ⁊ cōiter materia eiꝰ ē subtilis ⁊ reumaᶜᵃ: que cito dissoluitur ⁊ non induratur.qḋ si con⸗tingat fiat vt edoctum est.¶ Septimo notan⸗dum est:ꝙ quāto vuula est magis iflata in apo stemate ⁊ quātomagis elongata in relaxatione magis nocet operationibus ⁊ tanto est deteriꝰ signum.⁊ per oppositum.

¶ Caplm̄.4.de raucedie vocis ⁊ eiꝰ alteratiōe.

r

Raucedo est trāsinutaᵒ voc̄ naturalis ⁊ ɔsue⸗te p̄ter naturā ad acutā vel grauē vo cem declināns.Vn̄ rami in greco ideꝫ est qḋ raucedo latine ⁊ est raucitas vel raucedo voc̄ amputaᵒ vel diminutio in ꝓsodia. Vox s̄m Aris.in 2ᵒ.de aīa.c.5.ē repcussio respirati aeris in ptibꝰ determinat̄ cū imaginatiōe.Ga.vo cuꝫ in libro de voce ⁊ anhelitu q̄si in p̄nᵒ vltiᵗ colūᵗ dicit sic.Vox est nobilissima acᵒ volūtaria fcā a nobilissimo motu cogitationis ⁊ deliberatiōis. Unde s̄m Gal̄.4.de iter.c.7.in p̄nᵒ.Dr̄ia est in ter vocē ⁊ loquelā:q: vox est acᵒ vocaliū instro⸗rum.loq̄la est acᵒ instroꝝ locutionis. ex q̄ potet ꝙ vox ⁊ loq̄la sunt due actiones quaꝝ vna ꝑce dit ab alia ⁊ non ecōuerso.q: loq̄la ꝑcedit a vo⸗ce tanq̄ a cā materiali. ⁊ sine voce alta ⁊ sono⸗ra non pōt fieri loq̄la.vox autem fit sine loq̄la. ¶ Sciēduꝫ s̄m Ga.p̄mo de inter.c.7.quasi in p̄nᵒ.ꝙ p̄ncipale instrm̄ vocis est guttur. Sꝫ vt apertius cognoscatur dicēdum est tres esse car⸗tilagines que sunt i gutture ⁊ lacerti cartilagi⸗nes mouētes q̄ sunt in gutture cuꝫ neruo de ceᵒ descēdente.Et est ibi corpꝰ:qḋ ligue fistule assi mulat̄ in gutturis stans ɔcauitate: qḋ a grecis vocat̄ epiglotꝰ.Et hec epiglotus digniꝰ est cete ris mēbris quātum ad vocē. Nam si moderate aperiat̄ fit vocis modulatio.Verba sunt Galie ni in loco preallegato.Et ideꝫ dicit i s̄ma.4. de morbo.c.7.de nominatione vocis:vbi dicit sic. Vocis aūt instrumētum est guttur ⁊ lacerti.q̄⸗bus mouentur ⁊ nerui ipsius lacertis virtutem a ceᵒ infundētes.hec ille.Ideꝫ dicit in liᵒ de vo ce:⁊ anhelitu in.2ᵒ.colūᵒ sic. Opertorium epi⸗gloti est locus subtilissimus.⁊ est in meᵒ prime cartilaginis.i quo loco proprie fit vox. hec ille. ¶ Sed illi nerui a ceᵒ procedentes infundētes virtutē lacertis mouentibus cartilagines epi⸗gloti veniunt a vjᵒ pari neruoꝝ.sicut dicit Ga. in liᵒ de voce ⁊ āhelitu.colūᵒ.vj.sic vnde hi duo nerui descendūt a cerᵒ suppᵉa.6ᵒ.pi.ad stoᵐ.vt cibus duꝫ ibi fuerit sentiat̄.vnde orisᵐ stoᵗ fuit maioris sensus q̄ cetera meᵃ.Et ex illo.s.stōa⸗cho ascēdunt duo nerui per meri ad epiglotuꝫ. ¶ Et non posuit creator hos neruos ex nucha q̄ est iferior ⁊ ꝓpinquior his muscul̄. h origo eoꝝ fuit a ceᵒ vt instra vocis sint ɔtinua cū eo: q̄ re⸗git vocē.s.cogitaᵒ q̄ est in ceᵒ.hec ille. Isti etiaꝫ nerui dātes motū lacertꝭ mouētibꝰ.ɔcās artila⸗gines;dicunt̄ reuersiui:vt dicit Ga.4. de iter.c.

7°. Alij tñ nerui veniũt aliũde ad adiuuãdũ mo
tũ istaꝝ cartilaginũ vt mot⁹ ꝯstrictiõis ⁊ dilata
tiõis fi. vt fiat vox. Qui tñ hoc inspicere voluerit
in anatho^a poterit ista ⁊ sibi similia prenotare. Cã
efficiẽs vocẽ ſm Aui. in 10^a. 3^i. in tracta. 2°. c. p°.
est lacert⁹ q̇ est apud epiglotũ ipsuꝫ mouẽs. Cã
aũt formalis instrũalis ipsam formãs est epiglo-
tũ: qḋ est corpus simile ling^e fistule facta in medio
gutturis: qḋ est pricipale instrũm vocis. ⁊ oĩa alia
sunt adiuuãtia. vt dicit Ga. p̃mo de int̃. c. 7°. et
Auic̃. in loco allegato. Causa material' ſm Ga.
in libello de voce ⁊ anhelitu. ⁊. 4°. de inte. c. vij.
est aer insufflat⁹ quẽ emittit pulmo ⁊ torax per
cõstrictionẽ lacertoꝝ toracis ⁊ clibani pectoris
p̱ tracheã arteriã. Causa finalis est exp̃ssio con-
ceptuũ sue mẽtis implicite. Causa efficiẽs loq̃le
ſm Ga. in libro de motib⁹ liq̇dis sũt lacerti mo
uentes linguã sensuꝫ ⁊ dorsuꝫ. Causa materialis
loquele est vox expedita ab epigloto destinata:
ſm Ga. ibidẽ. Causa formalis vocis est lingua:
ſm Ga. 4. de int̃. c. 7. cui labia dẽtes ⁊ palatum
superius ⁊ vuula ⁊ pulpe nariũ p̃stãt adiutoriũ
Ga. ibidẽ. Ex q̊ pat3 manifeste ꝙ vuula ⁊ epi-
glot⁹ nõ sunt idẽ. Causa finalis loq̃le est exp̃ssio
cõcept⁹ añcedẽtis explicite ⁊ multũ clare ⁊ large
propter qḋ boni viri ⁊ sapiẽtes bonos actus aĩe
cõcipientis ꝓferũt sapientiã honesta ⁊ sana ver-
ba cũ dulcore mellifluo. stulti v̓o inhonesta tur-
pia ⁊ stulta. Nã de dolio exire nõ valet nisi qḋ in
eo ꝯtinet̃. Triplex nocumentũ accidit loq̃le sic ⁊
alijs actiõib⁹ vt vult Auic̃. in. 10^a. 3^i. tracta. 2°. c.
p̃mo scꝫ destructio qñ penit⁹ cessat vox: ⁊ p̱ ꝯñs
loq̃la. Diminu° qñ est p̱ua alteratio vt qñ est rau
ca aut nimis grauis aut tremulosa.

Cause istoꝝ accidentiuꝫ: aut sunt primi-
tiue aut añcedẽtes ⁊ alie ꝯiuncte.
Primitiue vt est casus p̱cussio inscisio a quib⁹
põt ꝓuenire solũ cõtinuitatis in epigloto aut ĩ
mẽbris coadiuuãtibus vel ap̃a ⁊ similia. nã si ner-
ui ipsos lacertos mouẽtes marie reuersiui fue-
rint inscisi vel in canalib⁹ p̃lonis fuerit magnũ
vuln⁹. vox destruet̃ Ga. in libro de voce ⁊ anheli
tu. Itẽ vox raucescit aut destruit̃: si ma^a eius de-
ficit. s. insufflatio aer̃. qḋ cõtingere põt ꝓpter in
scisionẽ aut aliud nocumentũ accidẽs neruis ⁊
lacertis inter costas existẽtibus ⁊ posterius mo
uẽtib⁹. ibidẽ. ¶ Itẽ vulnera magna in pectore
ibidẽ Ga. ¶ Itẽ si neruis qui sunt inter costas
acciderit scissio ĩter spõdilia destruet̃ vox ⁊ an-
helit⁹. Silr̃ si ossa costarum scindant̃ aut nucha
ſm latitudinem inter spondilia que respiciunt
pect⁹ Ga. ibidẽ. s. in libro de voce ⁊ anhelitu. Silr̃
ex ingenti clamore ⁊ garrulitate fit in pelliculis
gule ⁊ in gutture quedã p̱a° voci nocẽs. 4. de in
teri. c. 7°. Et h̃ fit ꝓpter hũiditatẽ ibi fluentẽ cuꝫ
clamore. Aliqñ accidit aliqḋ istoꝝ nocumẽtorũ
a calore exteriori vel frigido causantib⁹ reuma vl̓
introducendo malã cõp̃lonẽ3. ¶ Cause añcedẽ
tes ſm Auic̃. p̃n̄t eẽ catarr⁹. vñ Ga. aliqñ corrũ-
pit̃ vox ꝓpter vulnera que veniũt ꝓpter catarrũ
vel alit̃. meg^i. 5. colũ°. ii°. Palã etiã videm⁹ catar
rũ a capite descendẽtẽ voci nocere. 4. de int̃. c. 7
Ap̃a etiã in lacertis interiorib⁹ guttur̃ vt est sq̇-
nãtia magna ibidẽ. Itẽ multa ma^a hũida in to
to corp̱e vel in capite si sit p̱ata ad fluxuꝫ ad mẽ-
bra vocis ⁊ locutiõis. Debilitas virtutis motiue
vt in ĩfirmis multitudo san. implẽs venas circa
mẽ^a vocis ad quaꝝ rep̃lonẽ seq̇tur ꝯstrictio mea
tuũ ⁊ strictura ⁊ ĩpedi^m in voce vt vidi freq̃nter
in hoĩbus sanguineis ⁊ repletis. ¶ Cause con-
iuncte p̃nt esse mala ꝯ° simplex vel cõposita cum
materia vel sine materia: que quidẽ ma^a infun-
dit lacertos guttur̃ vel epigloti. vñ si lacerti gut
turis dure moueant̃: aut mot⁹ coꝝ sit titillatiu⁹
vel tremulosus: vel sit cũ spasmo aut titillatiõe:
tunc fit nocumentũ ĩ voce. 4. de int̃. c. 7. Et h̃ p̃t
ꝯtingere ꝓpter nocumentũ ĩ lacert̃ vel neruis ma
xime reuersiuis. ibidẽ. Alia cã ꝯiũcta põt eẽ mala
cal̃itas aut siccitas p̃lonis vt in ethic̃ ꝯsũptis vel
mala hũiditas vel catarr⁹ vl̓ sanies vel alr̃ ad ip̃s
p̃lonẽ influxa vel in eo ⁊ mẽbr̃ vicis ẽnata. vñ qñ
p̃lmo replet̃ hũi^e vl̓ cãna ei⁹ nõ ẽ mũda: nõ ẽ pos
sibile hoĩem clarã vocẽ vl̓ altã p̱nũciare. sic dicit
Aui. Dic̃ etiã Aui. ĩ loco p̃alle°. q̇ qñ ista accñtia
vel cãe accñ^m sũt fortes ĩ mẽbris p̱cipalib⁹ voc̃
⁊ locutiõis vel coadiuuãtib⁹ destruit̃. ⁊ si nõ sunt
multũ intense: minorat̃ vel alterat̃ vel raucescit.
¶ Itẽ ep̃i^a ap̃l̃ia ꝯgella° stupor sq̇nã^a p̱alisis le
dunt vocẽ. Ga. ĩ. c. de voce ⁊ ãhelitu. Et gñalr̃ ⁊
mixtĩ loq̇ndo de cãis raucedis ⁊ nocumẽtoꝝ vo
cis ſm Aui. ĩ loco alle° aut ẽ mala ꝯ° singl̃aris
sine ma^a aut mala ꝯ° cũ ma^a ⁊ vt p̃l3 ex catarro
ex q̊ se^r lesio epigloti vel p̱tiũ coadiuuãtiũ: aut ẽ
ꝓpter solutionẽ ꝯtinuitat̃: q̄ venit aut ab ap̃ate
aut a cata°: aut ab aliq̇ ex cãis p̃mitiuis iã dict̃.

Signa Si fuerit a cãis p̃mitiis p̱ sloez
pa. põt cognosci: vt q: cecidit ⁊
cadẽdo obuiauit lapidi vel ligno cũ capite vel
cum pectore: vel cum collo vel spõdilibus. vel q:
fuit vulnerat⁹ cũ ferro vl̓ ligno ĩ mẽbris voc̃ aut
q: fuit ⁊ stetit in fonte vel aere cal̃o vl̓ frio vl̓ hu
mido nimis: vt faciũt vẽdẽtes vinũ in cellarij or

caucis multū hūidis.vel qꝛ habuit multas vigilias vel mltū sonū aut fumū:aut puluerē ꝛ sīlia. ¶ Signa cāꝝ aīntiuꝫ vt mala ꝯ°ꝑne maᵃ cognoscit ꝑ calitatē ꝛ sitiꝫ oris ꝛ gule.qꝛ calitas hūiditates desiccat.ꝛ siccitas est lima calorꝭ:qñ ambe ꝯiungunt.ffria āt ꝯ° cognoscit.qꝛ frigꝰ sentit ꝛ cala iuuāt:ꝛ fria nocēt.Et si fuerit mala cala cū maᵃ:tūc vtplꝰm fit ex san.sic dic Cōstantī.i viaᵒ. ꝛ h cognoscit ꝑ ruborē ꝛ calorē ꝛ plenitudineꝫ in facie ꝛ in toto corꝑe. Et si sit a mala fria cuꝫ maᵃ:tūc vtplꝰm fit ex flegmate. Cogscit ꝑ frigꝰ capitꝭ ꝛ mēbroꝝ vocaliū:ꝛ ꝑ multā abūdantiaꝫ flāticaꝝ supfluitatū in ore:naribꝰ ꝛ palato:ꝛ catarrus cogscit ꝑ signa iā dicta in catarro.Et si fuerit ꝑꝑ siccitatē neruoꝝ mouentiū cartilagines gutturis ꝛ epigloti cū cōitate neruis: tunc nō adest raucedo magꝭimo ꝑua:ꝛ vox ē cū acuitate ꝛ aspitate.ꝛ in neruis sentit dol. Sq̄nātia vo cognoscit ꝑ dolorē i collo vl ceruice.ꝛ qꝛ nō pōt deglutire vt añ ꝯsueuerat. A q̄ cā h ꝑ ponit Aui.c.ꝑprio.qꝛ calitas magnificat vocē vt ponit.ꝛ h aūt itelligit de ꝑ se.nā aliqñ exaspat inducēdo siccitatē:ꝛ fritas acuit eā ꝛ minorat eā: ꝛ siccitas exaspat eā ꝛ facit eā esse silem vocibꝰ gruū.ꝛ hūiditas facit eā raucā:ꝛ qñ īnitra sunt plana vox ē plana. Verba sūt Aui.io°.3ᵗ. tract. ij.c.j. ¶ Signa cārū cōiunctaꝝ cogscunt ꝑ cās añtes ꝛ ꝑmitiuas:q̄ sunt multū itense ꝛ in fcō esse ꝛ manifeste ex eis iaꝫ repit lesio in actiōe vitali:ita ꝙ cāe ꝑmitiue ꝛ añtes ꝑ itēsionē ꝛ multiplicationē sui fiūt cāe ꝯiuncte ꝙ iaꝫ manifeste nocēt actionibꝰ nālibus:vt iaꝫ dictuꝫ est in.c.de obtalmia q̄ venit a cāis ꝑmitiuis ꝑ ꝯtinuatiōeꝫ eaꝝ:qꝺ minime fieri pōt nisi cāis ꝯiunctꝭ ibi iaꝫ exñtibꝰ. Si vo raucedo ꝑ a multa humiditate vel sanie infrīdante pulmonē adest tussis ꝛ difficultas anhelitus.ꝛ aliqñ sputū multuꝫ ꝛ hūidum.vl sanies expuendo eijciunt:ꝛ sic de alijs.

Pronosticatio in raucedine Raucedo igit accidit senibꝰ in vltio senio:ꝫ nō curat.cuiꝰ pria cā est.qꝛ vtꝰ motiua instroꝝ vocaliuꝫ est defecta ꝛ nō pōt ea mouere ꝑut oꝫ sic nec alia organa. ¶ Scḋa cā.qꝛ decrepiti multa accñtali supflui tate abūdāt q̄ a debili nāli coꝝ calore neq̄t ꝯsumi ꝛ deuastari. ¶ Scḋo si estas fuerit borealis ꝛ sicca ꝛ autūnꝰ sequēs meridionalis ꝛ pluuialꝭ: tūc in ipso autūno mltiplicabit raucedᵒ. ¶ Terᵒ raucedo q̄ accidit ꝑꝑ isciſionē nuche aut musculoꝝ mouētiū mēᵃ vocalia:aut ꝑꝑ isciſionē corūdem mēbroꝝ irrecupabilē. ¶ 4ᵒ raucedo cōfirmata nō ē susceptia curōnis.Cōfirmat āt i fine anni. ¶ 5ᵒ reumaticꝰ raucꝰ si flōet: nō amplius a raucedine poterit curari ꝑfecte.qꝛ flōia in reumate fluxū ꝯfirmat ad mēᵃ voc̄.¶ Sexto raucedo ex reumate nō curat nisi prius reuᵃ curet. ¶ 7ᵒ raucedo vocꝭ ꝛ loq̄le amputatio nisi submissa in masculꝭ femelle pꝰ vnū annū est ꝑnicio sa ꝛ morꝭ ꝑnunc iā future:nisi cū diligēᵃ succurrat.Et vidi tꝑe meo mltos venire in tātā pectoris stricturā:ꝙ quasi suffocati mortui sunt.

Curatio dꝫ seq̄ ꝯm positionē cāꝝ. Nā ꝑus ꝯsiderādū ē si pendet a cāis ꝑmitis ꝛ ꝯm possibilitateꝫ ad sua ꝯ̄ria reducant vt qñ fit a calo dissoluēte vl a frīo cōprimēte hūores ad mēᵃ vocalia vl si ꝑ a clamore ꝙ talia ad sua ꝯ̄ria reducātur:ꝛ ad sanitatē ꝑ sua ꝯ̄ria ꝛ ad tꝑamētū:qꝺ illis mēbris est ꝯueniēs. ꝛ si fit a fumo vl a vēto vl pulᶜ aut a vociferatiōe:vtat rebꝰ lenientibꝰ tracheā arteriā ꝛ guttur. Vtat ḡ maluis coctꝭ cuꝫ oleo dulci oliue vl amigꝺ. ꝛ colatura furfuris cū peniꝺ vel zuccara ꝛ cū puluere liq̄riᶜ.sumat ēt pulmēta fcā ex farina tritici ꝛ lacte cui in fine decoctiōis addant vitella ouorū.4. ¶ Idē pōt fieri cū pane. Pōt ēt fieri silis polēta cū lacte amigꝺ cui peniꝺ vl zucꝭ addant. Idē sumat oua sorbilia ꝑ se ꝛ butirū ꝑ se. Etiā vꝫ sirꝰ viol.ꝑ se vel mixtꝰ cū muscilagine se.citonioꝝ. Valet etiā diadragaᵐ ꝛ diapeniꝺ ꝛ silia. ¶ Ista eñ valent in cāis supradictꝭ vt est mala cōplo cala vel sicca ꝛ raucedini ꝛ tussi exiccate ꝛ aspitati gutturꝭ ꝛ cāne plmonis leniēᵒ ꝛ mollificando ꝑtes illas. ¶ Itē qñ est ꝑꝑ vociferatiōeꝫ valēt ficꝰ sicce assate:qbꝰ supspgat pul.calamēti vel pul.mēte ꝛ liq̄riᶜ. ¶ Itē pectꝰ ꝛ trachea arteria ꝛ guttur iungant cū oleo yrino vel butiro ꝛ oleo amigꝺ. dulꝭ. ꝛ axūgia galline sil mixtꝭ. Et malue cocte cum pingui iure mutonis raucedini exiccate ꝛ tussi ꝛ aspitati gutturis manifestū ꝑbent remediū. ¶ Ad cās añcedētes hñdo ꝯsiderationē ille ꝑus sūt extirpāde:nisi fuerit apa squinaticū:qꝺ nōduꝫ est manifestū:succurrat sicut dictū est in squināᵃ.qꝛ cū esset manifestū iā esset cā ꝯiuncta.Et si fuerit multa maᵃ hūida in corꝑe vl caᵒ digerat ꝛ purgetꝛ cū approꝑatis.Et si fuerit maᵃ cala ꝛ hu.sanguiᵃ q̄ fluit a ꝑtibꝰ superioribꝰ ꝑ venas iplens ꝛ ipediens mēbra vocalia:qꝺ cognoscitur ꝙ est homo venosus sanguineus rubei coloris plenus in facie. tal ꝯm Constanᵐ in viaᵒ ꝛ ꝯm alios autores debet flōmari de vtraq; cephaᵃ.ꝛ san.exhat i bona quātitate ꝯm vires pa. Deīde purgetur cum cassiꝭ ꝛ

mãna granata ⁊ tamarind̄. vel cū elc° de succo
ros. ⁊ viuat sobrie potū bibendo ⁊ comeden°
matic in cena: ita ꝙ nihil vel parū in cena come
dat vel sumat de cibo ⁊ potu ⁊ parū dormiat cū
cibo suo credē° ↄsilio Aui. nō sumat res acres:
nec salsas nec asperas nec mordicatias nec acu
tas. ⁊ post si vr̄ adhuc plenitudo interi⁹ sīoetur:
⁊ ponāt vētose inter spatulas. ¶ Et teneat has
pillas sb̄ ligua q̄ valēt i cā calīa ⁊ in cā sicca ⁊ le
niūt pect⁹. ⁊ sunt Cōst. in via°. ℞. gūmi arab.
dragagā liq̄ri rase ami¹ penid̄. se. cucur. ⁊ cuc̄. se.
portulace. an̄. ʒ. 4. croci. ℈. j. misceāt ⁊ fi pille sb̄
lingua. Valēt etiā iste pille qn̄ raucе° vel tussis
ꝓcedit a ma^a calīa vel sicca vel sine m^a. ¶ Valēt
etiā zucc̄. ros. ⁊ viol ⁊ cādi ⁊ penid̄ ⁊ elc^a fria. ⁊
hu. ⁊ didraga^m frīn diapenid̄. sine spēb⁹ diapap.
⁊ draga^m infusum ⁊ silia ⁊ vtat ordeato auena
to ⁊ colatura furfuris ⁊ butiro ⁊ silib⁹. Etiā sir⁹
de iuiubis in casu supradicto: si cā est calīa ⁊ sic
ca ↄiūctis vel separati. ⁊ vȝ etiā ad raucedinē et
tussim ⁊ pleuresim s̄ꝫ Mebᶜ in suo antid°. ℞. iu
iube 60. viol. se. malue an̄. ʒ. v. capill. ve. recentis
ʒ. j. ⁊ ß. se. citonioꝝ se. papa. se. mellonū. se. port^e
se. lactuc̄. gūmi dragagā¹ an̄. ʒ. iij. liqui^e. ʒ. x. ordi.
ʒ. ij. decoquant oīa in. x. lī. aque donec redeat
ad. lī. 4. addēdo zuc^e. lī. ij. ß. sir⁹. ¶ Si vo vide
atur ꝙ in toto corpe vel in ca^e abūdet ma^a flāti^a
fria tanq̄ cā añs vel in mēbris vocalib⁹ tanq̄ cā
ↄiūcta: digerat flā cū oximel. sq̄lliti°. vel sir° de
prasio. vel cū isto sir°. ℞. rad̄. enule cāpane rad̄.
yreos. rad̄ feni¹ ⁊ per°. an̄. ʒ. iij. prasij ysō¹ origa¹ be
tho^e calamēti an̄. ʒ. ij. liq̄ri^e rase an¹ sticad̄ ara. et
cit¹ an̄. ʒ. j. mell. anthozati. lī. ij. ß. sir⁹ ⁊ pōt addi
caricarū pinguiū. x. nūero. pass enucleataꝝ ca
pilli ve. an̄. ʒ. ij. ¶ Digesta ma^a purget cū pillu
lis de agar° vl cū pillis cochijs q̄ sunt spāles ad
reuma vt ponit Aui. in. c. de catarro. ⁊ comede
tur paucitas al's pcitas cibi ⁊ pot⁹ ⁊ somni. Et
in isto casu vȝ diamoꝝ diaprasium diatrion. pi
peon. ⁊ spāliter diazizibeṙ. qd̄ Ga. ponit in suo
magno antid° ¶ Et si ibi fuerit reu^a qd̄ ꝯgsci
tur q: vix accidit raucе° qn̄ sēqtur tussis: ⁊ exeūt
supfluitates ꝑ nares ꝑ os ⁊ guttur cū raucedie
⁊ adest obturatio nariū vt in plurib⁹ tūc ꝑus si
stendū est reu^a: sicut dictū est in supradcō. c. ꝑus
purgādo materiā a̅ te: sicut ime^e dcm̄ est. Et te
neat bona ⁊ subtilis dieta ⁊ vtat diapapa. mari
me qn̄ reu^a est calīn. Et sup caput ponāt sacculi
de milio ⁊ sale simul torrefactis vel de pānicio
⁊ furfure. Vel fi. iste sacculus ad reu^a exiccādū.
℞. floꝝ camo. ʒ. ij. mellilo¹ sticad̄ arab. ⁊ saussu¹

bethoni^e an̄. ʒ. j. calefi sup tegulā. bono vino ro
ratā. ⁊ capiti freq̄nter apponat ⁊ sudet. deinde
recipiat illū fumū. ℞. classe q̄ vtūt scptores su
pra ꝑgamenū. ʒ. ij. thuris masculi. ʒ. j. recipiat
fumū ꝑ nares. nā classa seu vnix mirabilē h̄ꝫ ꝓ
prietatē in sistēdo reu^a. vt ponit Aui. Suffumi
gatio ⁊ odorat⁹ nigelle vȝ. Si aūt sumat nigelle
vel gith. ʒ. j. gariofi. ʒ. ß. cōquassēt simul ⁊ fi sac
culus ⁊ calidus cōmissure applicet multū vȝ. Et
pille supradicte sub lingua teneant. Vel fi pillu
le dyaoliba¹ de pul. dyaoliba¹ sub ligua. Vel reci
piat istas pillas q̄s ponit Berū. de gord°. ℞.
storacis cala^e amb^e grise masti. thuris liq̄ri pass
mūd̄. ab arill. caricarū gūmi dragagā¹ ⁊ ara¹ an̄.
ʒ. iij. fi pillule cū ydromelle vl cū sir° capill ve. vl
cū vino cocto: ⁊ vȝ in cā fria ⁊ hu. ⁊ cū reu^e. ⁊ si
ne reumate vȝ diazz¹ diacalamētū ⁊ diasulfur s̄m
Ga. in suo magno anti° ⁊ diaoliba^m vȝ etiā dia
draga^m factū ex decoc^e rad̄. yreos ⁊ acori ⁊ pra
sij ⁊ ysō¹ cū liq̄ri^e ⁊ melle mixtis vel separatim et
maxie si āmisceat modicū castorei ⁊ cubebaruꝫ
simul mixtis ⁊ puluerizat. Et est ꝑmū reme^m in
cā fria. ¶ Scd̄ꝫ reme^m ē mastica° cubebaꝝ pau
latine deglutiē°. ¶ Tertiū ē s̄ꝫ haly vsus ꝫ¹ viri
dis ⁊ gargariza° pauce aq̄ ardētis exteri⁹ expuē
do. ¶ Quartū ē ℞. gith ⁊ ē se. nigrū odorifeꝝ
⁊ triāgulare qd̄ apud arabes sumit ꝑ nigella. ʒ.
ij. sinap. ʒ. ß. q̄rt. j. mellis sumat ad q̄ntitatē vni⁹
auellane: ⁊ aliq̄ ps dissoluat i vi° ⁊ gargarizet.
¶ Quīto vtat h̄ elc° qd̄ ponit haly ℞. se. lini ⁊
fenugre¹ torrefactoꝝ an̄. ʒ. x. pineaꝝ mūd̄. medul
le se. bōbac̄ an̄. ʒ. xx. terant ⁊ cū melle despuma
to incorporent. Huic elc° ego addo cubebaꝝ. ʒ.
v. ꝫꝫ¹ viridis. ʒ. j. fi ad modū opiate. Et si ē delica
tus fi cū zuc^a cocta ad ꝑfectionē vt iulep. ¶ Se
xto si ꝑ ista nō sanāt ⁊ adest hūiditas in guttē ⁊
pectore ꝓpinet aq̄ radicū quā pōit haly in. 6. 2^e
ꝑtis. c. ꝑpo. ℞. cortic̄ apij ⁊ feni¹ an̄. ʒ. x. seis apij
ani¹ ⁊ feni¹. an̄. ʒ. 4. mastic̄ spice¹ an̄. ʒ. j. azari folij
vtriusq; cētaurce an̄. ʒ. iij. liq̄ri^e rase. ʒ. v. rad̄. yre
os. ʒ. iij. carica. x. nūero pass mūd̄ ab arill. ʒ. xv.
coquāt oīa in. 4. lī. aq̄ donec ad duas redeāt et
tūc addat p⁹ colaturā zuc^a vl mel. ⁊ coquat iteꝝ
⁊ dēt. ʒ. iij. vel. iiij. ⁊ sumat lābē°. ¶ Septio si ꝑ
supradicta nō curat: vtat medicamine asfefi qd̄
pōit Auic. in. c. ꝑpo. ℞. croci. ʒ. j. asfefi. ʒ. ß. mell
ʒ. iij. puluerizāda puluerizent ⁊ cū melle coquāt
vsq; ad spissitudinē ⁊ fi pille sub lingua: vl alit
⁊ vȝ ad abscisionē voc̄ ⁊ raucedinē. Et vtat hac
medi^a. ℞. calamēti ysō¹ an̄. M. j. caricarū. x. nu
mero mell. lī. ß. fiat sir⁹ coctus ad ꝑfectionē: et

parũp deglutiat̃ de illo iterpolate. In clarifica-tione tñ ponant̃ iniube.xx.pul'.liqri^c.cucube.añ.ʒ.iij.mirabilit̃ facit loq̃ ⁊ cãtare post lõgũ vsũ. ¶ 8° fit sic. ℞.croci.ʒ.iij.myrrhe succi liqri^c.thuris.yso'.⁊ calamẽ'.añ.ʒ.ij.ↄserue capill' ve. ↄserue yreos añ.ʒ.ij.pul'.diazz'.℥.ß.carniũ pass.℥.j.⁊ ß. misceant̃ ⁊ icorpent̃ cũ vino cocto vl' cũ melle ⁊ fit.q̃si opia^a vl' looth.qđ lãbẽdo sumat.Et vtat̃ elc° de caulib⁹:qđ dicet̃ in.c. de asmate cum dei gr̃a.Et caules oĩb⁹ modis sumpte valẽt ad raucedinẽ ẽm Aui.⁊ dicit φ si elc^m de caulib⁹ nõ vz ad raucedinẽ:dz ei misceri assaf. ¶ 9° fit medicamẽ Aui.℞.zz' ↄditi.℥.iij.pistet̃ fortit̃: icorporando cũ lacte capino donec fiat sicut mel.deide addat̃ pipis lõgi.℥.j.croci.ʒ.ij. amidi ad põdus oĩuz zuc qđ suf.fit ↄditũ vt facilit̃ possit sumi ad dẽdo ↄseruã capill' ve.vl' yreos. Vel põt sumi p modũ electu' facti in tabul'. ⁊ masticet freq̃nt̃ liq̃ri^c cũ iniub.vl' iniubas cũ pass. paulatie succũ deglutiẽdo. ¶ Decio fiãt iste pill'e sub ligua q̃s ponit Aui.℞.sinap.torref.ʒ.iij.pipis.ʒ.j.myrrhe.ʒ.vj.storaq̃ cala^c galbani añ.ʒ.iiij. fiãt pill'e Et aliq deglutiat parũ pul'.oliba'.Et si vis cito sanari:abstineas a cena.⁊ in itroitu lecti capiat vnũ coclear đ coriãdro p̃pato.Et capiat res absterfiuas sine mordicatiõe:vt ẽ cib⁹ fact⁹ de farina ordei vl' farina fabaꝝ cũ lacte cap^c vl' amigđ cũ brodio carniũ. Medicamina ẽt fcã ex se. li'. torrefacto cũ melle bñ cocto.vz terebẽtina ĩ modica quãtitate sumpta. Ista inquã abstergũt ⁊ leniũt sine mordicatiõe. ¶ Undecio fit medicamẽ de malogñato:ita φ malũgñatũ dulce coq̃t̃ sub prunis.deide extrahant̃ g̃na ⁊ succ⁹ p pãnũ in tacca expmat̃:⁊ addat̃ sir⁹ viol'.vel peniđ cũ aq̃ capill' ve.⁊ sumat̃ freq̃nt̃.Aui.dic̃ φ addat̃ oleũ viol'.qđ nõ est faciẽdũ nisi in mag̃ siccit^c ⁊ aspitate guttur̃. ¶ 12° fit medicamẽ Gordonij.℞.triũ geneꝝ pipis cinamo' electi añ.ʒ.j. fenugre' se.li' torrefacti marat' pineaꝝ mũđ amigđ dulciũ liq̃ri.rase' caricaꝝ pass mũđ ab aril' iniube sebestẽ añ.ʒ.ij. Huic medicie addo ego cubebe ʒ.iiij.succi liq̃ri^c.ʒ.ij.peniđ cõserue yreos añ.℥.j. ex vna pte fiãt pill'e sub ligua ⁊ alia ps cõficiat̃ cũ melle ad ignẽ lentũ: ⁊ sumat̃ lãbendo ⁊ suauiter ⁊ paulatine deglutiendo.pculdubio vz ad tussim ⁊ raucedinẽ ⁊ gutturis aspitatẽ ex frĩa ⁊ viscosa cã. ¶ Deciotertio sumat̃ looth de pino dicẽdo in.c.de tussi.Aliud medicamẽ in mã frĩa ⁊ hũida.℞ carniũ dactil' caricaꝝ añ.iiij.numero carniũ pass iniube ⁊ sebestẽ pineaꝝ mũđ cõserue yreos ↄserue capill' ve.añ.℥.j. storaq̃ cala^c thuris pul'. diaprasij pul'.diazinzib.pul'.diacala^a pul' diapeniđ cũ spẽb⁹ cubebarũ añ.ʒ.ij.zuc.vel mell' qđ sufficiat.fit looth vel medicamẽ ad modũ opiate:qđ lãbendo sumat̃:⁊ nũq̃ meli⁹ medicamẽ attẽptasti in tussi ⁊ raucedine de cã frĩ. ⁊ hũida ⁊ i senib⁹ nõ potẽtib⁹ dormire:psupposita abstinẽ^a a cena.⁊ vz ẽt asmati. Nam iste tres passiones q̃si sorores sunt. Hoc aũt medicamẽ põt vocari diacatholicon,ppter vtilitatẽ medicaminũ simpliciũ ⁊ cõpositoꝝ ad mẽbra vocalia ⁊ anhelitus valentiũ ⁊c. Seq̃tur dieta.

Dieta ponat̃ ẽm diuersitatem causaruz. Alia eñ est dieta q̃ñ venit a siccitate:⁊ alia q̃ñ ab humiditate. Scribit tñ Auic. in.x.z'.tract.ij.c.proprio de cura raucedinis: φ electu^m de caulibus cõfert eis: ⁊ masticatio ramorũ ⁊ truncoꝝ caulium humidarũ ⁊ sorbitio aque cauliũ. Dicit ibidem Aui. φ cibi ↄferẽtes rauc̃ sunt pedes ⁊ extrema aĩaliũ ⁊ ppriẽ vaccarum:ex quibus bñ coctis comedant. Ficus etiã sicce ↄferunt ad raucedinẽ ⁊ abscisionẽ vocis siue fit ab humiditate siue a siccitate. Ficus etiaz assate sicce modicũ cum puluere calamenti. Et medicamẽ de ficubus cũ puluere cala' valet ẽm Aui. Omnes rauci caueãt a reb⁹ salsis acetosis asperis ⁊ pontic̃:nisi cũ aliquo istoꝝ intẽdat facere inscisionẽ.⁊ tũc vtat̃ istis mixtis cũ lenitiuis:sicut fit cũ oximelle squillitico. Utant̃ alijs cibis vsualib⁹ ⁊ ouis sorbilib⁹ q̃ bñ faciũt cãtare cãtatrices nuptiaꝝ:si q̃ttuor vitella ouoꝝ sorbeantur cũ pl'uere liq̃ri^c. ¶ Itẽ dicit Aui. φ oĩno caueãt a vino saltẽ in pn°, sed vtat̃ ptisana fcã cũ ordeo caricis liq̃ri ⁊ triticũ conditũ cum brodio carniũ valet vel cũ lacte capre. Valet ordeatum auenatũ caules male cocte cũ oleo oliuaꝝ. Et caueat a frigore ⁊ a rebus dure digestionis: nisi habeant in hoc proprietatez.

Clarificatio In raucedine p̃mo sciendũ ẽm Ga.4. de inter.c.7.φ quinq̃ sunt actiones q̃ruz vna ẽ seq̃ẽs aliã. Pria est exit⁹ aer̃ cũ anhelitu:⁊ ista est necessaria ad purgandũ supfluitates vaporosas circa cor ⁊ spũalia mẽ^a exñtes. ¶ 2^a ẽ flamen sine ictu:sicẽ hõ facit aspiran° vel respiran°. ¶ 3^a ẽ flamẽ cũ ictu cũ iten^c ⁊ cogitatiõe faciendi vocẽ.⁊ hãc vocat Ga.in codẽ lo° isufflatiões q̃ isuf.la° cũ aere est mã vocis. ¶ 4^a ac° ẽ vox q̃ est mã loq̃le. ¶ 5ª est loq̃la.vñ si p^a istaꝝ actionũ fuerit lesa.4.sequentes cã ei° necẽio patient̃. vltĩa ãt ac° q̃ est loq̃la põt pati:alijs saluis manẽtib⁹.vt in pali' ligue.⁊ si 3ª ledat̃ que est flamen

cū ictu siue insufflatio: necessario. 4. ⁊. 5. patientur qꝛ mā voc̄ ⁊ loq̄le iā deficit. vł valde submisse vociferabat. Jtē pᵉ tres pn̄t esse salue. tn̄ 4ª ⁊ 5ª. patienť rōne instrōꝝ ineptoꝝ. passio aūt 4ᵉ. solū nocet motiue. ℂ Scdo sciēdū: ꝙ pᵒ actio q̄ est exit⁹ aerꝭ cū anhelitu fit ꝑ motū oīuz lactorū pect⁹ cōphēdētiū ⁊ ꝑ cordis ꝯstrictionē. ⁊ silr 2ª q̄ est flamē sine ictu. Jnsufflaᵒ vo forꝭ nō ictualis sic hō facit insufflādo ad ignē: fit ꝓpe lacertos q̄ sunt infra costas. Sꝫ 3ª q̄ est ictualis insufflatio fit cū lacerꝭ gule. Vox vo pncipalr fit per lactos gutturꝭ ⁊ epigloti. Lingua vo vocē diuidit ⁊ variat: ⁊ fit in loq̄ndo iuuatiā. vba sūt G¹ vbi. s. ℂ Tertio nō ꝙ iā per dicta clare poteris scire ꝑ quē modū fit vox. Nā cooꝑtorijs epigloti. s. cartilagibus. est res subtilissima: ⁊ est in medio pᵉ cartilaginis ī quo loco fit vox ⁊ aer q̄ venit a pulmōe ⁊ ꝑtib⁹ interiorib⁹ currit ꝑ tracheā arteriā ⁊ pᵒ amplissiᵒ loco ⁊ ꝑcutit ipm. Deinde occurrit orificio cooꝑculi ⁊ acq̄rit ⁊ req̄rit velocitatē mot⁹ ⁊ fortitudīs. ⁊ illic ꝑcutit fortiter cooꝑtoriū epigloti: ⁊ tūc fit vox: h̄ sunt vba G¹ in li. de voce ⁊ anhelitu in pnᵒ. 3. colūˡ. ℂ Quarto nō bm Ga. eodē loco ⁊ li. ꝙ cāna pulmōis ꝓpe est carnosa ⁊ hūorosa ⁊ nō sonora. Sꝫ epiglotū qꝛ cartilaginosuz siccū resistēs aeri est sonoꝝ et vocū factiuū cū motu lacertoꝝ ipm mouentiū facto a vtute aīali volūtarie motiā qn̄ aīa seu intellectus hūan⁹ vult vocē ⁊ loq̄lā ꝓmulgare. Jcirco cū epiglot⁹ fit sicc⁹ naturalr qn̄ sup̄flue humectať siue ꝑ catarrū siue alr fit raucedo. Jō cōcludit Ga. ī loco iā dicto. ꝙ an̄ cibū ⁊ potū: mapie sup̄fluū vox ē clara: ⁊ p⁹ nimis clara: ⁊ si potus fuerit plus q̄ oꝫ: eēt rauca. Jō potosi vix vocē clarā hēbūt ꝓpter nimias sup̄fluitates q̄s habēt circa mēª vocalia. ⁊ h̄ idē accidit in senib⁹ et decrepitꝭ. nā vtrisqꝫ mēª vocalia debilitanť a sua actione sicut ⁊ cetera mēª. ℂ Quīto notādū. ꝙ in oībus corꝑib⁹ illa q̄ sunt sicca sunt clarioꝝ vocis: q̄ illa q̄ sunt hūida hūiditaᵉ sup̄fluavt pꝫ de ligno sicco ⁊ de ligno viridi ⁊ de filib⁹. Et est auctoritas Ga. in li. de voce ⁊ āhelitu in pnᵒ. 4. colūª. Nā siccitas tꝑata tꝑat vocē. ⁊ sup̄flua exasperat. ℂ Sexᵒ sciēdū. ꝙ ꝯualescētes ⁊ debiles ⁊ viri religiosi cū aspitate ⁊ vite modestia viuentes deficiūt in ꝓlatiōe voc̄ ꝯsuete. cui⁹ cā ē debilitas vtutꝭ motiē lactoꝝ pectorꝭ: q̄ nō pōt silr mltū aerē expellere. 2ª cā est. qꝛ vtus pulmōis ⁊ epigloti ⁊ cetoꝝ mēbroꝝ deficiūt ab oꝑatiōe sua imo pēs. 4. cāe voc̄ ī istis deficiūt. iō vox coꝝ fit rauca sub missa vł catulia vł alteri⁹ mōi. ℂ Septiᵒ sciēdū bm Arꝭ. ij. de aīa in. c. 5. ꝙ vox ꝓpe cōpetit aīalib⁹. ⁊ nullū inaīatū hꝫ vocē. ⁊ si ista improprie hn̄t vociferare sicut tuba ⁊ lira ⁊ silīa: h̄ vocať ꝓpe son⁹ ⁊ nō vox. Nō tn̄ oīa aīalia hn̄t vocē sicut sunt aīalia q̄ nō hn̄t sanguinē vt apes formica. Et aliqua hn̄t sanguinē ⁊ nō vocē. vt pisces. ℂ Octauo nō: ꝙ vox nec loq̄la bn̄ pn̄t fieri in attractiōe aeris ⁊ vocis. sed in respiratione Vn̄ qꝛ aīalia gressibilia plus hn̄t de naturali calore circa cor q̄ piscis: iō magis indigēt attractione aeris q̄ nō pōt fieri sine pulmōe. Cū igiť pisces nō habeāt pulmonē: nō hēbūt aerꝭ inspiratōez nᵉ respiratōez: ⁊ ꝑ ꝯn̄s nec vocē. ℂ 9ᵒ. nō ꝙ nō oīs son⁹ factus cū respiratiōe est vox: imo oꝫ ꝙ fiat cū imaginatiōe ⁊ intentiōe ad significandū in hoīe ⁊ alijs aīalibus cū estimatiua. vt pꝫ de coruo q̄ vociferat dū sociā vocat. ideo tussis improprie diciť vox: ꝙ aūt requirať imaginatio hoc pꝫ. qꝛ nō semꝑ aīalia respirāt. igiť nō faciūt vocē. Bene g̊ dictū est in pnᵒ. c. ꝙ vox est repercussio aeris respirati in ꝑtibus determiatis. i. in gutture ⁊ epigloto cū imaginatiōe. Et hec est sn̄ia Arꝭ. ij. de aīa. c. v. in fine. ℂ Decio sciēdū ꝙ ex iā dictis in pma clarificatiōe possum⁹ venire ad noticiā dicti Ga. pᵒ de inte. c. 6. q̄n̄ in pn. 3ª colūˡ. s. ꝙ aliq̄n pt pati vnū mēᵐ q̄d alicui⁹ actionis nō est ꝓpriū pncipalius: nulla passiōe in eo exn̄te: cū actio ei⁹ sit ablata aut dīmuta ꝓpter inopiā illi⁹ maᵉ que ab illo mēbro sibi veniebat: sic palā est videre in voce. Vocis eīm maª ⁊ elementū est insufflatio q̄ fit cū lactis q̄ sunt inť costas ⁊ cū pectoris ꝯstrictiōe. Cū eīm laceti h̄ inūne fecerint: vox amputať: instrm tn̄ vocis tūc neq̄q̄ patiť. ⁊ h̄ sepe ꝯtingit. vba sunt G¹ in loco pdicto. Hoc idē dicit 3ᵒ de inte. c. 2. in h̄ vba. Dico g̊ actionē pati nocumētū cū mēª q̄bus actio fit infirmanť ⁊ cū alia pter ista: q̄b⁹ adiutoriū fit ⁊ nō actio. Pꝫ igiť ꝙ ī dīmutiōe corrupᵉ ⁊ ablatiōe vocis sepe instrm patiť nulla cā passiōis in eo exn̄te: sed in alijs sibi coadiuuātib⁹ mēbris. ⁊ tūc dr̄ passio ꝑ colligātiā. ⁊ aliq̄n patiť guttur ꝓpť cāꝫ in eius suba exn̄tē. ⁊ tūc dr̄ passio in eēntia mēⁱ. ℂ Undecimo q̄riť. raucedo q̄s morb⁹ ē in gn̄e. Rn̄det Aui. in. x. 3ˡ tractatu. 2. c. j. ꝙ malicia cōplonis simplicis sine maª vel cū maª ꝓpe ex catarro q̄ est morb⁹ consiłis. Pōt ēt venire ꝑꝑ solutionē ꝯtinuitatis in mēᵐ principalis actiōis vel in membris coadiuuantibus. vel potest esse morbus officialis. quia asperitas gutturis ⁊ cartilaginū siue canaliū pulmonis vel opilatio in eisdē mēbris. vt in causis prius fuit declaratum

¶ Duodecimo notandũ ꝙ ars imitat̃ naturam
in formãdis vocib⁹. exemplũ de musecta. nã mu-
seta hꝫ follẽ a q̃ aer expellit̃ post insufflationẽ: si
cut aer expellit̃ a torace ⁊ pulmone ⁊ hꝫ locũ stri
ctũ ad quẽ trãsit aer loco trachee arterie. Deide
venit lingua fistulaꝝ vt aer fortit̃ ꝑcutiatur: ⁊ fit
vox vel son⁹ loco epigloti. Deinde residuũ cãne
vbi sũt foramia ⁊ os latũ loco palati. ⁊ deide di-
giti sup̱ foramia ad diuidendũ illũ sonũ seu vo-
cẽ iã expeditã ab epigloto. ¶ Deciotertio nota
ꝯm ꝙ dicit Aui. vt pl'imũ rauce° fit a mala cõplo
ne sine maᵃ vel cũ maᵃ maxie reuᶜᵃ. nam sup̱flua
humiditas infundẽs epiglotũ ⁊ guttur relaxat
lacertos mouẽtes epiglotũ. ⁊ iõ causat̃ rauce°.
Et ideo debem⁹ intẽdere ad desiccandũ illã sup̱
fluã hũiditatẽ inclinãdo res non naturales ad
siccitatẽ nũc aũt cubebe i scđo gradu calꝫ ⁊ sic-
ce exĩstẽtes desiccãdo illã hũiditatẽ ⁊ calefaciẽ-
do illas ꝑtes i ore detẽte ⁊ masticate clarificãt vo
cẽ: vt ponit Aui. i. 2. ¶ Sꝫ tũc dubitat̃. Tu dicis
ꝙ raucedo vt pl'imũ fit ab hũiditate: q̃re hũida
cõpetũt i curõne ei⁹: vt iã dictũ ẽ i cura nõ solum
ṽtualit̃ imo etiã hũida actualr̃? Dicẽdũ cũ Ber
nar° ꝙ hũidũ causat raucedinẽ ⁊ curat ipaꝫ. hu-
midũ nutrimẽtũ sup̱fluũ ĩbibẽs lacertos supra-
dictos causat raucedinẽ: ſꝫ hũidũ extrĩsecũ nõ su
ꝑfluũ liniẽdo ⁊ siccitatẽ alioꝝ medicaminũ tẽpe
rãdo ⁊ abstergẽdo curat raucedinẽ. vt pꝫ de aue
nato ⁊ de tritico ⁊ de liq̃ri. ⁊ dragagã° ⁊ gummi
arabico. ¶ Decimoq̃rto nõ ꝙ tube ⁊ alia instr̃a
de vẽto imo ⁊ cãpane circa aq̃ruꝫ planiciẽ reso-
nãtes meliorẽ hñt sonũ ꝑpter reuerberationem
soni a sup̱ficie aquaꝝ q̃ nõ põt ꝑ aquã penetrare
imo redundat exteri⁹. iõ meli⁹ resonat. ¶ 15°. q̃-
rit̃ q̃re visio lupi ꝑpinq̃ ⁊ inopinata fac̃ hoiem
raucũ? Uno° rñdet̃ ꝯm pħos: ꝙ lup⁹ est aial vo-
rax ⁊ gulosuꝫ: ⁊ ꝑ ꝯñs multe idigẽnis. ⁊ nõ iuẽ-
to cibo ꝑ magnũ tp̃s iciunat. nũc aũt cibi indi-
gesti sũt cã maloꝝ hu. corruptoꝝ. ꝑpterea aer re
spirat⁹ a lupo ĩficit mediũ ad magnã distantiaꝫ
⁊ sic qñ q̇s videt lupũ ⁊ de ꝑpe inspirat illũ aerẽ
infectũ q̇ indisponit meᵃ ãhelit⁹: ⁊ sic hõ efficit̃
rauc⁹. Sꝫ alit̃ ⁊ meli⁹ rñdet̃. Nam q̇ videt lupuꝫ
de ꝑpe: magno conatu nitit̃ vociferare: ⁊ subito
clamore q̃b⁹ mẽbra afficit vocalia: rõne q̃ꝝ hũi-
ditates q̃si subito ad cadẽ mẽbra attrahunt̃ q̃ i-
bibẽtes ea velocit̃ causãt raucedinẽ. ¶ 16°. sciẽ
dũ ꝯm Ga. 4. de int̃. c. 9. ꝯm vnã cotaꝫ vel xj. ꝯm
aliã q̃ incipit. Uiã interioꝝ mẽbroꝝ. q̃si in me°
2ᵃ. colũ¹. ꝙ asuefactio vocis gradatiꝫ exaltate vꝫ
in pulmone quasi fricatiões ⁊ vnctiones ⁊ ꝑpa-
ti mot⁹. ꝑ hec eñ lacerti ꝑpant̃.

¶ Capl'm quintum de tussi.

Tussis est mot⁹ aiate ṽtutis: ⁊
natural' ꝯm nature cur-
suꝫ circa instr̃a sp̃us opans ad expel-
lẽdũ sup̱flua sibi nociua. Hec est dif-
fini° Cõstan¹ in via° li° 3. Bernard⁹ i. 4°. lilij di
cit. Tussis est mot⁹ nãlis expulsiue suscitat⁹ ⁊ ad
iut⁹ ꝑ aialẽ sensibilẽ ⁊ motiuã. Et ẽ mot⁹ ꝯm di
spõneꝫ nãlẽ ad expellẽdũ nociua. Pro intellectu
aliq̃ istaꝝ diffinitionũ sciẽdũ ꝯm Ga. ꝑmo am-
pho. 9°. 22°. ⁊ ꝯm eundẽ. 5°. de mor°. ca. ij. ⁊ ꝯm
oẽs: ꝙ in q̃libet mẽ° sunt q̃ttuor ṽtutes: scꝫ attra
ctiua: retẽtiua: digestiua ⁊ expulsiua: ſꝫ expulsiua
actionẽ suã nõ agit: nisi cũ nocumentũ sentit vt
dic̃ Ga. 4. de inge° sanitat̃. c. j. Ista aũt expulsi°
in q̇busdã mẽbris ẽ fort̃ potẽs ꝑ se expellere noci
ua mediãte suo organo: vt sto⁹: matrix itestina ⁊
vesica: q̃ hñt ṽtutẽ naturalẽ expulsiuã valentem
ex se expellere ⁊ eijcere nociua. In q̇busdam ṽo
mẽbris ista expulsiua est debil'. vt in pulmone ⁊
cãnalib⁹ pulmonis. vnde Ga. 5. de morbo colũ°
serto sic inq̃t. Si ṽo aliq̇d i pulmõis cãnalibus
extiterit q̇ð necesse est eijci. q: cãnales pulmonis
sunt cartilaginosi ⁊ duri ⁊ neq̃unt ꝑ se illud no-
ciuũ cõprimẽdo expellere cogitur nã: ideo vt ip
suꝫ cũ fortissimo aere expellat. Et hãc actionem
opat̃ natura cũ instr̃is sp̃us. q̃ actio ẽ aerẽ attra
here ⁊ emittere. Et qñ aliq̇d vias instroꝝ sp̃us i
pedierit: necesse ẽ vt natura fortissimo sp̃u seu ae
re expellit. hec ṽo sufflatio spirit⁹ vocat̃. ergo tus
sis nil aliud ẽ ꝙ̃ fortissima sufflatio quando aer
cum nimia exit expulsione ⁊ cãnales mundificat
pulmonis. Hec ille. Restat igit̃ ꝙ ṽtus expulsi-
ua pl'mõis ⁊ cãnaliũ ei⁹ nõ potẽs ꝑ se expellere
nocitiua iuuat̃ a virtute naturali al's aiali sensi-
bili ⁊ motiua exñte in lacertis que sunt inter co-
stas ⁊ in lacertis clibani pectoris ipsum mouentib⁹
ad quoꝝ motũ mouetur pulmo: vt nociua a se
⁊ cannalibus expellat ⁊ excludat virtute moti-
ua hoc opante sollicita de indiuiduo. nam ope-
ra nature mirabilia sũt ei notissima ⁊ nobis dif
ficilia multuꝫ ad sciendũ. Nam pect⁹ pulmoneꝫ
dilatat atq̃ꝫ constringit. vt dicit Ga. ibi. Et Aui.
in. xᵃ. 3ᵃ. tractatu. 3°. Tussis aũt diriuatur a tun-
do tundis: q: pect⁹ tundit. vel d̃r a tundo: id est
a latitudine. q: a ꝓfundo pectoris venit. Johã-
nes in prosodia. Unde sciendum ꝙ illi qui ha-
bent tussim fortem ⁊ excessiuam: eius corpus ⁊
pectus ⁊ iuncture tundunt̃ ⁊ dolent: maxime cer
uix ⁊ caput ꝑpter freq̃ntem ⁊ magnum motum

seu cõmotionem ⁊c.

Cause Tussis s̃m Auicē. in loco pall̃e° aut sunt primitiue: aut añtes: aut ꝯiuncte. ¶ Primitiue vt est aer nimis frid⁹: aut nimis cal'is: aut hũidus aut sicc⁹: que aliq̃n introducit malã cõplõnez in pulmone vel instr̃is spũs quē natura sentiens tanq̃ rē nociuã nitit̃ expellere illã siue sit sine mã siue cuz mã. Alia cã pōt esse pul'. vent⁹ fum⁹ comestio cibor̃ acutorũ ⁊ cibaria multũ pipata: aut ciborũ salsor̃ vt casei saliti: aut carniũ salsar̃: aut comestio ciborũ stipticor̃: aut acerbor̃ aut ponticor̃ vt nespilarũ sorbar̃: aut vsus rerũ acetosar̃ vt aceti agreste ⁊ succi cit': aut citrãguli: aut limōis. Ista inquã aut exasperando aut infrĩdando aut stipticãdo pulmonē aut ptes vicinas cãnt tussim. Silr positio seu igressio cibi aut pot⁹ per trachcã arteriam al's cãnã pulmonis. nã natura sentiens ipsũ tanq̃ rē nociuaz nō in naturali loco exñte nitit̃ expellere ⁊ facit tussim: q: alr nō posset. silr fricatio cum radio in aure sinistra ꝓfunde purgando sordiciē ei⁹ causat tussiz in aliqb⁹: vt fui exptus. ¶ Cãe añtes sunt multitudo hũo. aut supfluitatũ in capite vel in toto corpe existẽtes reuma aut flux⁹ ⁊ acuitas hu. q̇ q̃n currũt ad ptes pectorales: pungũt ⁊ cãnt tussiz. ⁊ silia his. ¶ Cause ꝯiuncte sunt oēs illi effect⁹ q̇s itrodu cunt cãe p̃mitiue vel añtes: vel flux⁹ materie ad ptes pectorales a reumate. aut mala cõplõ cal'a vel sicca vel frĩa vel humida simplex vel cõposita cũ mã vel sine mã. Et q̃n est cũ m^a illa pōt eē san^ca col'ica flẽica vel mlica: lꝫ raro. Silr materia a ce°p viã catarri iam ad pect⁹ ⁊ pulmonem effluxa. vel ab alijs mēbris: vt est stõachus epar splē ⁊ matrix. vel apã ptiũ vicinar̃ pl̃moni: a q̊ vel a q̇bus fumi vel vapores ad ptes pectorales veniẽtes sunt cãe tussis: vt in pleuresi ⁊ apãte epatis: ⁊ sic de alijs. silr apã pulmonis quod est ꝑipl'ia: sine tussi stare non potest.

Signa Si talis tussis sit a cãis p̃mitiuis ex relõne ĩfirmi ⁊ sodalium sig̃ pñt hẽri. ⁊ q: recipit frig⁹ eundo p loca frĩa: niuosa vel pluuiosa vel vẽtosa male idutus: discalciat⁹ ⁊ discapuciat⁹: ⁊ stetit in loco vbi ē mag̃ hũiditas vel aq̃: vel ꝑpe rupes: vt ꝯsueuerũt facere illi q̇ sunt in fundo turrĩ ⁊ in carcerib⁹. vel q: fuit vsus cibarijs supradict̃ fris vel acetosis vel stiptic̃ vel aq̇sis: vt sunt psica vel gimile quãtum ad frĩa. vel in exercitu vel alibi. vbi multus puluis eleuat̃ in tpe estat̃. vl' stat in domo multum fumosa vel in aere multũ cal'o ⁊ sicco. vel ē furnari⁹ vel faber vl' piscator ⁊ balneator stufarũ. vel q: aliq̃n recipit ictuz: vl' fuit ꝑcussus: vl' cecidit obuiãs rei dure cũ ptib⁹ pectoralib⁹. vl' fuit vsus mult̃ cibarijs cal'is ⁊ siccis quãtũ ad caliz tussiz vel siccã ex cãis p̃mitiuis ꝓcedentē. ¶ Signa cãruz añtiuz sunt. q: tussiculosus est hō plenus cũ habitudine replõnis in capite vel in toto corpe cũ plenitudine faciei ⁊ capit̃ pōderositate ⁊ dolore g̃uatiuo. Signa reumat̃ dcã sunt in ꝑprio. c. nã tũc exit hũiditas p nares. ⁊ ꝓcesserunt sternutatiōes pl'es. ⁊ sentit̃ hũiditas aliq̃n in gutture q̄ emittit̃. aliq̃n cũ rascatiōe: ⁊ aliq̃n sentit̃ fluere ad pect⁹ ⁊ sentit g̃uitatē ⁊ dolorem extẽsiuũ in fronte: ⁊ opilationē in narib⁹: ⁊ sputum est flãticuz albũ: si ma^a catarri est frĩa vl' citrina si ma^a est col'ica. vel subrubeũ cũ dulcedie si est a san^e. vel salsuz si mã est flã salsuz. Et possumus deuenire in cognitionē istar̃ cãr̃ añtiuz. q: iste est hō q̇ vtit̃ mixto cibo ⁊ potu: ⁊ fuit vsus reb⁹ multiplicantib⁹ malos hu. ⁊ crudos in corpore ⁊ idigestos. vt sunt fruct⁹ humidi ⁊ ꝯchilia aut pisces recẽtes alterius spēi. vel q: fuit vsus cibis q̇ manifeste nocēt pectori: vt nuces castanee acetũ agresta ⁊ res acres ⁊ salse ex q̇bus generat̃ hu. acris ⁊ salsus. q̇ postea pũgit mēbra spũs ⁊ cãt tussim. Et p ista poteris itelligere sibi silia itelligendo sane. ¶ Signa causar̃ ꝯiunctarũ sunt: cũ supradicte cãe iam sunt in fcõ ⁊ repit̃ q̄ ex illis iam fit nocumentũ in ptib⁹ pectoralibus: ⁊ p ꝯñs tussis. Nam si est a mala frĩa sine mã: scitur. q: si vtit̃ reb⁹ cal'is vel si teneat̃ in aerē cal'o: vel si panni calidi pectori applicẽtur: sentit iuuamentũ. ⁊ vltra hoc nō est sputũ de q̊ sit curandũ. ⁊ facies est plũbea. ⁊ non sentit̃ ibi caliditas: ⁊ nocent ei res frĩe. Et si est a mala calida sine mã tũc adest inflãmatio in instr̃is anhelitus ⁊ sit̃. ⁊ q̃n attrahũt aerē frĩm: mag̃ iuuãtur q̄ si sumerẽt cibos vel pot⁹ frĩos. q: aer frigidus ⁊ hũidus citi⁹ trãsit ad refrigerãdũ caliditatē pulmonis q̄ cibi ⁊ pot⁹. ⁊ cũ h̃ adest rubedo faciei ⁊ cal'itas tact⁹ ⁊ magnit° pulsus. Et si est a mala sicca: tũc talis tussis multiplicatur in tpe abstinentie ⁊ famis ⁊ post laborē ⁊ minor efficitur in tpe laboris ⁊ quietis ⁊ repletionis. ¶ Signa tussis a frĩtate cuz mã sunt multitu° sputi ⁊ fridiitas tactu ⁊ iuuat̃ a cal'is ⁊ multiplicat̃ in hyeme ⁊ in sene. ⁊ sic de decē pticularib⁹ in q̄libet egritudine ꝯsiderãdis a medico pfecto q̇ pticularia. x. ponit Auicē. fen. 4^a. p^i. c°. 3°. Et si est a catarro: cognoscitur vt supra dictũ est. Et si supradicte cõplexiones cõiungant̃ cũ ma/

teria vel sine maª: ⁊ signa erūt ꝯiuncta. ¶ Sig̃
aūt a'q̃ hu. fit tussis cognoscant̃ ꝑ seipsa vl' ꝑ sig̃
dicēda in .c. de pl'esi. vt plln t̄m fit a fria maª a ca
pite vl' ꝑtib' vicinis pectori veniēte. ¶ Et si tus
sis fiat ex vlcerib' pulmōis: vide i .c. de ptisi. Et
si a stomacho: est cū nausea ⁊ dolore sto'. Et si ē
ex apāte epatis: ⁊ tussis sicca: ⁊ grauedo adest in
ꝑte dextera. ⁊ sic de splene ⁊ matrice ⁊ diafragᵉ.
Nā si apā est in aliq̃ dictoꝝ locoꝝ maxime cal'in
necessario est ibi fe. Et si ista apāta fuerit ab hu
mo. fris si fe. ibi nō fit: saltem ibi erit grauedo ⁊
pōderositas. ⁊ sic de alijs.

Pronosticatio

In tussi docꝫ pmo Aui. ꝓ
nosticare. Primo tussis fort̄ ⁊ freq̄us multotiēs
ꝑducit ad sputū san. maxime in hoie cal'e cōple
xionis h̄ñte venas faciles ad rupturā. ¶ Scdo
tussis fortissima in adolescētib' ⁊ ꝑuis puer̄ fre
quēter eos ducit ad rupturā ⁊ herniā. ¶ Tertio
ypo. ⁊ Ga. 3° āph. 9°. ⁊ amph. 6. docet ꝓnostica
re q̄ñ boreas per multū tp̄s flauerit: facit tusses
⁊ faringes. i. gule aspitates. Et intelligit̃ de tus
si sicca. q: iste vētus indurat ⁊ desiccat gulā ⁊ ꝑ
tes vicinas: vt docet G' in illo 9°. ¶ Quarto
ypo. 3. amph. āpho. 32. dic̄ ꝓnosticādo: ꝙ tusses
fiunt in senib' magis. Et Gal'. dat cām in 9°. ꝙ
h̄ est ꝓpter fritatē ce° dn̄antē ex abūdātia flātis
q̄d ⁊ q: nimiū est ⁊ grossum in coꝝ corpib' ⁊ ma
xie in ce° dn̄at descēdēs in pulmōe facit disniā ⁊
catarrū cū tussi. vba sunt Ga. ibidē. Et semꝑ h̄
etas h̄ꝫ pruritū cū tussi. cui' maª ꝓpter fritatē cu
tis ⁊ ei' ꝯstipationē nō expellit̃. ¶ Quīto tussis
cū facili emissiōe sputi si bene purget̃ mag̃ pur
gatio est corꝑis ⁊ maxie pectoraliū. q: flātice su
ꝑfluitates cū ea expellūt̃ ꝙples. ¶ Sexto tus
ses ꝓpter passiōes alioꝝ mebroꝝ accidētes non
curāt: nisi ꝑdicte passiōes p' euanescāt. ¶ Se
ptio q̄buscūq; tussim pl'mq; sicce ⁊ moderate ꝓ
uocāte in fe. adurētib' nō valde sciētes sunt. 4.
āph. āph. 54. Iste āpho' ꝑtim ē practic' ⁊ ꝑtim
speculatiu' ⁊ ꝓnosticus. ¶ Octa° ſm Auic. in
loco iā dicto q̄ñ febricitātib' accidit tussis: nisi
sedet̃ tussis: redibit fe. ad initiū iō curāda est: vt
postea dicet̃: iō nunq̄ teneas hoiem a fe. fore sa
natū tussi durante. ¶ Nono tussis in ydropico
mala est. q: multā h̄ꝫ an̄cedentē materiā. vl' ma
gna est inflatio vētris: a qua ꝯstringit̃ dyafragᵃ
⁊ causat̃ tussis. vn̄ ypo. 6. āph. āph. 35. Ydropicꝫ
tussis superueniēs malū ⁊c.

Curatio

Si tussis fuerit a cāis pmiti
uis ille totaliter extirpent̃: ⁊
ad b'iū reducant̃. Vn̄ cāe primitie cit' in corꝑe
introducūt suū effectū q̄ñ maᶜ dispō in eodē sub
iecto inueni t̃. Proinde corꝑa senū cū multitu
dine maᶜ flātice in corꝑe exn̄te si frio aeri expo
nant̃. vl' aliter malo regie vtāt̃. incōmoda tussis
eos celerit̃ ꝯsequūt̃. Posito igit̃ ꝙ tussis s̄ a ma
la cōpl'one fria sine mª: tūc vnā intētionē h̄ēm'
s. remouere illā cū sol' alterātib' cal'is ad pect' et
ad ꝑtes pectorales aspectū h̄ñtib'. Iube g̃ ei: vt
anhelitū q̄ntū poterit retineat. nā retē° āhelit'
in isto casu vilipēdēda nō ē. Vn̄ G'. Retē° āhe
lit' ⁊ in alijs retinere āhelitū nō ē cā solū quare
tussis de mala cōpl'one fria ꝓhibet̃: sed est ēt meª
vbi tussis magna vl' mi'ta fuerit. i. cū multitudie
maᶜ. q: calor i instris spūs manēs q̄ñ āhelit' ꝓ
hibet̃ augmētat̃ atq; ꝯfortat̃. Dū eīm aer pectus
cōꝑmit: ꝑatas ꝑn̄tat vias: q̄ñ aūt vtraq; ista. i. ca
lor ⁊ spūs coadunāt̃: oia instra spūs vias faciūt
eq̄les. vba sūt G'. 5. d' mor°. c. 4. Pro cui' ꝯcor
dāª dicit Aui. in .x. 3'. c. de cura tussis. ipe ei. s. aer
seu āhelit' retēt' calefacit pl'onē cū facilitᶜ in mo
mēto ꝑ eandē intētionē in tussi de mala fria vꝫ
fort̄ insuffla° ad ignē fcm̄ de lignis sicq̄ sine fūo
⁊ postea teneat se cal'in: ⁊ āministret̃ ei dianthibos
diaprasiᵐ diacalaᵐ ⁊ diasulfur: ⁊ vngat̃ pectus cū
oleis ⁊ vnguēt̄ cal'is: vt ē oleū yriᵐ ⁊ de lilio ſm
Aui. Et in h̄ casu vꝫ dialtea ꝑ se vl' in ℥ cū oleo
de cast° ⁊ lana succida cal'a pectori applicet̃. ⁊ s̄
alia remeª ifra dicēª. Et si tussis s̄ a mala cōpl'o
ne fria cū maª: eadē remeª ꝯferūt purgata pus
maª an̄te ⁊ ꝯiūcta. Sꝫ si tussis est a mala cōpl'o
ne ca. sine maª: sufficit alt̃are illā malā cōpl'oneꝫ
cū reb' refrigeratis appropat̃: sic dcm̄ est in .c. de
raucedᶜ: q̄ñ ē a cā cal'a vl' sicca maª nō peccāte. vl'
sic dicet̃ imeᶜ: ⁊ vtat̃ sir° de papa. ⁊ el'c° diapapa.
Et si ē a mala cal'a cū maª: p' pargationē ei' vta
tur sir° viol' ⁊ aq̄ ordei. ⁊ in decocᵗ ponāt̃ iniube
sebestē vel pass' mūd'. ab arill'. de q̄ h'eq̄nt̃ siāt
cū dict̄ sirupis. Et si dcā tussis fuerit ꝑꝑ pl'esiꝫ
vel ꝑipl'iaꝫ vel apā epat̄ vel ab alijs mēbr̄: cura
istoꝝ dicet̃ in suis capl'is. Et si fuerit ꝓpt̃ saniē
ibi influxā vel ibi ḡñatā dicet̃ in .c. de empiate.
Et si ꝑꝑ saniē: dicet̃ in .c. de emoptoica ⁊ sic de
alijs. Et si ꝓpt̃ reuᵉ: stati s̄ mētio. ¶ Cura t̄m tus
sis p̄ter iā dicta p̄t reduci ad curā tussis cal'e cū
mā vel tussis frie cū maª. q̄ q̄dē maª a capite per
viā catarri venit aliq̄. ⁊ aliq̄ etiā in pulmōe ꝯgre
gat̃ ab alijs mēbris circūuicinis: vt sunt mēª nu
tritia: vel mēª respiratiōis vt pōit Serap. in suo
breui°. Et q: h̄ spēs fit vt pl'in vt ipe pōit iō de
spē tuss' frie cū mª p'ꝑmo fiet. ¶ Si g̃ fuit tuss' d

maª fri. ⁊ pº si cū reu' fuerit: digerat mª cū sirº de sticad. ⁊ oricelle sqlliti° añ. lꝫ. j. ⁊ det cū aq ordei. Deinde purget cū pillꝫis cochijs. vel digerat mª cū isto sirº q digerit materiā friam in capite ⁊ in pectore. ⁊ vꝫ ad oēs cās ⁊ impedimēta pulmōis ex fria cā. ℞. rad. yreos ⁊ enule cāpanc. rad. fen' añ. ℥. iij. liquiri rasc. ℥. ij. yso' prasij saluie calamēti sansuci añ. ℥. ij. sticad. floꝝ anthos ani' marat' añ. ℥. ij. mellꝫ anthosati. lꝫ. ij. fꝫ sir' ad ꝑfectionem coctus. ¶ Deinde purget sic. ℞. masse pillꝫarū de agarico pillulaꝝ cochiaꝝ añ. ʒ. j. dent vꝫ magis vel minus ꝺm ꝑticularia. ⁊ si pillꝫ. capere nō pōt ex turbith ⁊ agarº añ. ʒ. ß. cū diacarta'. ʒ. iij. fꝫ bolus vel colatura vt flā purget. ⁊ sic fꝫ. si hō est plenus cuꝫ multa maª ante. Si vo hō nō est plenus: vel vt dictū est fuerit iam purgatus: sufficiunt ista remedia. pmo sacellet caput cū milio ⁊ sale qlibet mane torrefactis vꝫ in sacculo camo. ⁊ de se. ru. ¶ Et iterū ℞. pulegij origa' calamēt' pitarie añ. M. j. torrefꝫ. ⁊ capiti applicent. Deinde suffumiget cū nigella. Vel fiat sic ℞. storac calaᶜ thuri myrrhe classe añ. ℥. j. ponat vna ꝑ se super carbones ⁊ fumū recipiat ꝑ nares. Et si ex classa ꝑ se fiat suffumigiū: multū vꝫ. Myrrha ꝑ se sola retēta in ore ⁊ trāsglutita interficit reuma. Aui. in. ij. cañ. Itē rosmarin' camo. ⁊ puleg^m mētast^m ⁊ saluia coquāt in aq ⁊ fumū recipiat pa. in fronte ⁊ in facie capite bñ coopto. Deinde de nocte ⁊ die teneat hāc cucufam in capite ℞. florū vtriusqꝫ sticad. camo. mellilotí floꝝ agnicasti floꝝ rute. añ. ℥. j. ⁊ ß. se. ani' marat' carui coriādri ꝑparati añ. ℥. j. conquassentur ⁊ fiat cucufa. Et postqꝫ fuerit calefacta suꝑ tegulā: bono vino rorata capiti applicet: ⁊ teneat i ore pillꝫas factas de puluere dyaolibani cū muscillagie dragagā'. vel pillꝫas dictas in caplº de catarro vel in. c. de raucedine. Et fiant iste pillule qs ponit Rasis 9º ad almanꝫ. in caplº de tussi. ℞. thuri masculi'. ℥. j. myrrhe opij añ. ʒ. iij. succi liquiriᶜ. ʒ. j. fiat pillule ponderātes sextā partē vni'. ʒ. ⁊ sumant de nocte a tribus vsqꝫ ad quattuor. Iste pillule retinēt fluxum ⁊ ingrossant materiā reumaticā cum vt plurimū sit subtilis ⁊ liquida. Et si per ista non cesset reuma: credendo ꝯsilio Rasꝫ ibidem radat caput ⁊ fortiter fricet cum pāno aspero tamdiu donec rubeat ⁊ fiat inunctio cū succo maiorane ⁊ odoret nigellā ⁊ se. ⁊ herbā basiliconis. Et si ista nō sufficiūt: incorporet puluis sinaꝑ. cum ficubus vel cū decoctiōe ficuū. ⁊ caput rasum fortiter ꝑfricet: ⁊ supponat dictū emplastrū. ⁊ ibi permittat tādiu stare qꝫ vesicetur ⁊

aperiant vesice ⁊ non consolident nisi post longum tempus. Et hec est sñia Rasꝫ. Et dicit qꝫ hꝫ species tussis nō est negligenda: qm̄ multoties ꝑducit ad ptisim. Et dicit qꝫ hec cura ꝯfert cuicūqꝫ: ex cui' capite descendit ad pectus catarr' aut ad stoᵐ. Et est causa flux' vētris ⁊ ad oculos. ⁊ fit causa doloris ⁊ vlcerū in eis. Et hec sufficiūt qntum ad reuma. ¶ Cura tussis frigide ⁊ humide qñ nec febris nec mala ⁊ intēsa caliditas reperit: imo ꝯsuetudinaria maª ad pectus fluit vel a toto corꝑe vel ꝑtibus circūuicinis ad pectoralia. In pmis digerat materia cū sirº de ysopo. vel cū sirº de prasio vel de calamēto ꝺꝫ descriptionē Gali. in suo antidoº vel Mebeᶜ. Vel cum sirupo de liqriª Mebeᶜ in suo ātidº. ¶ Qui fit sic. ℞. liqriᶜ. ℥. ij. capillꝫ ve. ℥. ij. ysopi sicci. ℥. j. proijce super ipm. iiij. lꝫ. aque ⁊ dimitte per dies ⁊ noctem. Postea coque ad medietatem. ⁊ addantur mellꝫ. lꝫ. ij. penid. vel zuccarj. lꝫ. ß. fiat sirupus: valet contra tussim antiquā: ⁊ mūdificat pulmonem ⁊ pectus. ¶ Sirupus autem de ysopo sic fit ꝺm Mebeᶜ. in suo antidoº. ℞. ysopi sicci rad. apij ⁊ fen' recentiū liquiriᶜ añ. ʒ. x. ordei mund. ℥. ß. se. malue se. citoniorum gummi dragagā' añ. ʒ. iij. capillꝫ. ve. recētis. ʒ. xij. iuiubarū sebestē. añ. xxx. numero pasꝫ enucleatarū. ʒ. xij. caricarum dactilꝫ. añ. x. numero penid. lꝫ. ij. ⁊ si nō habes penid. adde mellis ⁊ zuccare añ. qd sufficit fꝫ. sirup'. Non oꝑtet addere in isto sirupo qntum ad materialia in isto casu competētia. Digesta materia purget cum pillulis de agarico. quaruꝫ receptā reperies in caplº de asmate deo dante. quia multum valet in cāis pectoralibus de frigida materia. quibus aliquid addatur de radice yreos. Purgata materia vtat diapraº. dia calamento diaꝫꝫ' vel diadragº calꝫ infuso dianisum per se ⁊ dyairis salomonis qd fit ex sola cōserua yreos cū zuccara. Oīa ista hñt aspectus ad materiā frigidam in pulmone calefaciendo: desiccando: ⁊ abstergendo. ¶ Magistri mei de monte pessulano iubēt post purgationem dari metridatum ⁊ thiriacā. hoc aūt quasi cōmune est oibus frigidis egritudinib' bis sumere. sicut de alijs opiatis calidis que dant ad cōsumēduꝫ residuū materie. Et Galien' in suo magno antidoº. ⁊ sui sequaces ista duo medicamina laudant in egritudinibus capitis ⁊ pectoris a frigiditate procedētibus. Et qui graduauerūt metridatum dixerūt qꝫ non ascendit vltra scdm gradum qua de cā si per viginti dies ꝯtinuet interpolatos: mirabilē inducet effectū residuuꝫ maᵉ

ꝯsumēdo ⁊ iuuādo ad sputū. Ualz ēt diasulfur
ꝓ nō delicatꝭ. Et ſm Ga. in ſuo antidoᵒ vz tiriᵃ
diateſſerō cuiꝰ hᵉ ē ℞ᵃ. ℞. myrrhe ariſtꝭ ro. gētia
ne bacꝗ lauri excorticatꝭ. aā. ʒ. xij. aliqui addunt
fenugˡ nigelle zedoaˡ. aā. ʒ. iij. dyptaˡ camedreos
pigaˡ. aā. ʒ. ij. mellꝭ qδ ſufꝭ. ꝭ ad modū opiate da
tur i moᵐ auellane tuſſiētibꝰ cū decoctōe fenugˡ
emopthoiꝗ cū decoᶜ balauſtꝭ ⁊ empiꝗ cū decocᶜ
apij ꝑipſoiꝗ cū iure gallie. ⁊ ſic de alijs mēbris.
nā qn aliꝗ meᵃ antiꝗ cōmēdatꝭ ab autoribꝰ ſp ei
adiūgēdū ē aliqδ directiᵐ ꝓꝓetatē hñs ad illδ
mēᵐ: cuiꝰ ſalubritas īdagatꝭ. nā ſp meᶜ ſūt adiū-
gende alijs ꝗ dirigāt ⁊ feliciter oꝑatiōes earum
ſm diuerſitatē caſuū ⁊ oꝑantꝭ itentionez. Detꝭ ꝗ
ſupradicta meᵃ vl' aliꝗ ſupradictaꝝ cū decoctio
nē ordei ⁊ liꝗriᶜ ⁊ paſſ enucleataꝝ ⁊ ſi non eſſet
multū delicatꝰ ponatꝭ in ea fenugᵐ. ¶ Sequitꝭ
looch de pino ſz Mebēᶜ valēs ad tuſſiz ⁊ difficul
tatē ābelitꝰ. ℞. ꝗnoꝝ piˡ. ʒ. xx. amigδ. dul. auel-
lanaꝝ torrefactꝭ dragagˡ gūi araˡ liꝗrꝭ ⁊ ſucci eiꝰ
anˡ capillꝭ ve. radδ. lilij celeſtꝭ. aā. ʒ. iiij. carniū da-
ctil'. ʒ. xxxv. amigδ. amarꝭ. ʒ. iiij. mellꝭ ⁊ zuc tabar
zet aā. qδ ſufꝭ. ꝭ looch. mediocritꝭ liꝗdū. ¶ Pil-
lule ꝓbate ad aſma ⁊ tuſſ hūidδ. ℞. myrrhe gal-
baˡ ſtoraꝗ calaᶜ caſtoˡ pipis aā. ʒ. vj. ꝭ. pul'. ⁊ diſtē
pera cū ptiſana ifuſiōis gūi ara. ⁊ fiāt pillꝭ ⁊ dē
tur. ix. vl'. x. ¶ Seqꝭ meᵃ Rasꝭ i dīonibꝰ ad tuſſiz
ex mā fria in pectoᵉ ⁊ plmone. ⁊ educet ſaniē ex
pectore ⁊ plmone ⁊ ſtoᵒ ⁊ oēs hu. groſſos. ℞.
ſucci liꝗrꝭ. ʒ. x. yſoˡ ſucci capillꝭ ve. recentꝭ ſe. vrtice
radδ yreos cordumeˡ ariſt. ro. pipis amigδ amarꝭ
ſe. naſturˡ. aā. ʒ. v. miſceantꝭ coqndo cū mellꝭ ⁊ de
tur ad moᵐ caſtanule. vl' pōt fieˡ cū zuc ꝓ delicatꝭ.
¶ Pillꝭ ſub ligua eiuſdē. ℞. ſucci liꝗrꝭ. ʒ. v. pi-
peris myrrhe cordumeˡ amigδ. amarꝭ. aā. ʒ. ij.
aſſeꝭ. ʒ. j. mellꝭ qδ ſufꝭ. fiant pillꝭ ſub lingua. Et
dicit Rasꝭ ibidē: ꝙ ſi tuſſis in nocte nō ꝑmittit
hoiez dormire ⁊ ꝓhibet ſomnū ⁊ facit vomere:
tūc pᵒ purgetꝭ flā vel alia mā cū his ꝗ purgant
hūiditatē ⁊ expellūt. vt ſūt iſte pillꝭ. ℞. agariˡ
turbit yerepigᵉ Gaˡ. aā. ʒ. ß. pſpe coloqnᵉ. ʒ. ß. ſar
cocole. ʒ. ij. ſucci yreos qδ ſufꝭ. ꝭ maſſa. dentꝭ. ʒ. ij.
vel magꝭ vel minꝰ ſm ꝯuenientiaz ꝑticularium.
Ante tñ vtatꝭ oxielle ſquilliᵒ vel ꝯuenienti digeſti
uo vel opiatꝭ calꝭis. Et vtatꝭ pillꝭ ſub ligua: ꝗs po
nit Rasꝭ in dīonibꝰ ꝗ ꝑmittunt hoiem dormire:
⁊ nō ꝑmittūt euz vomere: ſi teneat eas in nocte
⁊c. ℞. myrrhe ſtoraꝗ liꝗδ thurꝭ maſculi aā. ʒ. ij.
opij. ʒ. ß. ꝭ. pillꝭ pōderātes ꝗrtā ꝑtē vniꝰ. ʒ. ⁊ te-
neat ex eis ſub ligua tres. vl'. 4. in nocte vnā pꝰ
aliā. ⁊ ſunt bone ⁊ ꝓbate. Seqꝭ pul'. Haly ꝗ vz
ad tuſſim validiſſimi frigorꝭ. ℞. ſe. naſturˡ. ʒ. x.
nigelle. ʒ. iiij. anˡ maratˡ. aā. ʒ. ij. ariſtᶜ ro. ʒ. j. ⁊ ß.
calaˡ mētaſtˡ ſaturegie. aā. ʒ. iij. ꝭ. pul'. addātꝭ yſoᵃ
radδ yreos ficꝗ radδ enule cāpane. aā. ʒ. ij. liꝗrꝭ. ʒ.
ß. ꝭ. pul'. ⁊ ſumat de eo ꝗlibet die māe ⁊ ſero. ʒ. j.
⁊ ß. Et ex iſto pul'. cū melle pōt fieˡ elcᵐ ad moᵐ
opiate vl' elcᵐ cuz zuccara. pōt tñ addi in vtroqꝫ
cōſerua yreos vel ꝯſerua capilli ve. Ualet etiaz
ſirꝰ de thio ſm Mebēᶜ ⁊ in hoc ꝯcordat haly. In
iſto caſu inuncᵒ pectoris cū oleo in ꝗ decoquatꝭ
yſopꝰ herba ⁊ radδ yreos ⁊ yſopus hūida ⁊ her-
be calꝭe. Et deſuꝑ apponatꝭ lana ſuccida. Ualet
etiā oleuz de lilio. ¶ Oleum yrinum ſic fit ſm
Mebēᶜ δ radicibꝰ yreos cū duplo de floribꝰ eiꝰ cū
oleo oliue vl' ſiſami ter coctꝭ i duplici vaſe: poſtꝗ
ſteterit per. 4. dies in ifuſione. ⁊ ꝗlibet vice de-
coctionis mutentꝭ flores ⁊ radδ. ⁊ vz in iſto caſu
⁊ in multꝭ alijs. nā reſolutiᵐ eſt ⁊ ſedatiᵐ dolo-
ris ⁊ calefacit ſplenē ⁊ epar ⁊ vz doloribꝰ iūctu-
rarū ⁊ lenit duritiē eaꝝ ⁊ ſi iſta ꝯtinuentꝭ cū bo-
na dieta ꝗ ifra dicetꝭ: iuuabunt cum auxilio dei.
¶ Tuſſis calꝭa qñ eſt cuz mā calꝭia ſanᵉⁱ fluēē a
ad pectꝰ: credēdo ꝯſiᵒ Haly in. 4. 2ᵉ ꝑtis de re̅ga
li diſpōne. ⁊ Cōſtꝰ. in viaᵒ patientē fleubothoᵃ ⁊
ſan. illi exhe: iuxta qδ virtꝰ ⁊ etas ⁊ tp̄s ⁊ regio
cōpatiuntꝭ. Et cū his cōcordat Jobes ſerap. in
ſuo breuiaᵒ ⁊ alij maxie qñ appent ſigna ſanꝭ.
⁊ poſt ſiſtatꝭ fluxꝰ ex calꝭa mā reuˡᵃ ſuffumigāᶜ cū
ſulfure ifuſo i aceto vini ⁊ poſito ſupra prunas
⁊ pa. fumū recipiat ꝑ nares ſm Haly. Ego autē
in vtroqꝫ caſu expertus ſum claſſa: cum ꝗ ſcripto
res aptāt pargamenū: ſi eiꝰ fumus ꝑ nares reci-
piatur. ¶ Deīde ſm oēs ātiꝗs ⁊ modernos vtatꝭ
ſirᵒ de papa. cuiꝰ hec eſt ℞ᵃ ſm Mebēᶜ. ℞. pa. al.
⁊ ru. aā. ʒ. 50. capilli ve. reꝗ. ʒ. 15. liꝗri. ʒ. 5. iniub.
io. numero ſe. lactᵉ. ʒ. 4. ſe. malue ſe. citoniorūz.
aā. ʒ. 6. coquātur in. 4. lꝭ. aꝗ vſqꝫ ad medietatꝭ
cōſumptionē. addatꝭ zuc ⁊ penidδ. aā. lꝭ. ß. ꝭ. ſirꝰ.
valet ad tuſſim calꝭam: ⁊ ſiccā ⁊ ad ptiſiz ⁊ ad ca
tarrum ⁊ ꝓuocat ſomnū. ¶ Seqtur elcᵐ quod
Haly cōpoſuit reumatibus calꝭis ⁊ acutis ⁊ ad
tuſſim. ℞. papa. al. diligenter triti. ʒ. x. amidi dra
gaˡ gumi arab. aā. ʒ. iiij. ſe. cucur ſe. citoniorum
mundδ. aā. ʒ. iij. fiat pul'. ⁊ addītꝭ penidijs ꝭ elcᵐ
ad moᵐ zuc. roſꝭ. vel elcᵐ in bolis cuz zuc. vl' poſ
ſunt fieri pillꝭ ſub lingua. ¶ Aliud elcᵐ valēs
acutis fluxibus a capite ad pectus deſcēdētibꝰ.
℞. papa. al. ⁊ ni. aā. ʒ. xx. liquiritꝭ. ʒ. xxx. ſe. cito-
niorū ſe. maluauiſci. aā. ʒ. xv. coquantur omnia
in. lꝭ. v. aque ad cōſumptionē medietatꝭ. poſtꝗ
ſteterint per diez ⁊ noctē in ifuſione ⁊ colature

addat̃ dragagã.ʒ.vij.gũi.ara.ʒ.v.medulle.ſe.ci-
tonioꝝ trite.ʒ. v.zuc.lī.ij.coquant̃ ſupra ignē lē-
tū:⁊ ſ̃.elc^m In i^o caſu vȝ diadragã^m frigi^m diape
niđ ſine ſpēb' diapapa.⁊ elc^m reſūpti^m ⁊ pāde-
leon q: iſta tuſſis pl'im accidit ſicc̄ ⁊ macris:ĩ q̄-
bus multū dubitam' de ptiſi:maxĩe qñ hñt col-
lū lōgū ⁊ hũeros eleuatos:ac ſi haberēt alas ſan
cti michael de lig.Et cū iſtis nō ꝑmittat̃ euapo
ratio a capite cū ſacculo de camo.ꝑ ſe vel mixta
cū rob.melli^o:in quib' ē reſolo⁊ ꝯforta^o ſine at-
tractiōe.❡ Et ſi ꝑ iſta nō ceſſet fluxus catarri n^c
tuſſis:purget̃ ma^a cū caſſiaſ̃.tamarinđ.⁊ mira.
cit^r.Deinde ſ̃.iſte pill'e ſub ligua:q̄ valēt ad oēs
morbos:qui ſūt ex catarro ⁊ coriza.⁊ valent ad
tuſſim ſm Mebe^c in ſuo antido^o ⁊ ponunt̃ etiā
a Ga.in antido^o grandi.℞.myrrhe pure.ʒ.vj.
oliba^i.ʒ.v.opij.iuſqami añ.ʒ.ij.croci.ʒ.j.⁊ rađ li-
gue canis q̄ vocat̃ calādula.ʒ.ij.addat̃ amidi.ʒ.j
⁊ ß.ſucci liq̄ri^c.ʒ.j.peniđ qđ ſuſ̃.ſ̃.pill' ſub ligua
cū ſir^o papa.Sirup' de iuiubis ĩ q̄ ꝯcordāt oēs
antiq.ſ.Maly Raſ Mabe^c Cōſtā.Alexanđ Pau
lus Ruffus:⁊ modernoꝝ q̄ꝫplures: qui ꝯfert ca
tarrꝭ cal'is corize pleureſi ⁊ tuſſi.℞.iuiube.ſebe
ſtē.añ.ʒ.x.viol'.ſe.malue.añ.ʒ.v.capill'.ve.℥.j.⁊ ß.
ſe.citonioꝝ ſe.papa.al.ſe.melonū ſe.lactis gūi
dragagã^i.añ.ʒ.iij.liq̄rꝭ.raſe ordei muđ.añ.ʒ.iiij.
coquātur in.iiij.lī.aq̄ addant̃ zuc^c.lī.ij.⁊ ſ̃.ſiru-
pus approbat' ⁊ coronat'.Et poſſum' addere
paſſ.muđ ab arill'.℥.j.piſtatorum fiſticoꝝ.ana
℥.ß.caricaꝝ pinguiū.4.nūo.ſ̃.vt ſupra dictum ē
Alia ℞^a ſirupi de iuiub.poſita in.c.de raucedĩe
T ꝑe meo ĩ tuſſi cū calore vbi videbā aliquē flu-
xum a calida ma^a:vſus fui aliquali ſ̃ōia de ba-
ſilica ſm vires pa.⁊ ſir^o de papa.⁊ dieta hũida
cōſeruādo me^a ꝑncipalia pectoralia.Et fui vſus
purgatiōe hu.calidoꝝ ⁊ elc^o diapapa.cum diaco
dion ⁊ saccul' de milio ⁊ ſale ſuꝑ cōmiſſurā vel
ſacculo de ſola camo.Et vſus fui pandeleo ⁊ co-
riandro preparato poſt prandiū ⁊ cenā ⁊ preeū-
ti cibo ⁊ potu.⁊ inueni mirabilem effectū ĩ tuſſi
que eſt in hoib' ſicc̄ cum caliditate.Et ad iſtam
intentionem valet vnuꝫ vnguentuꝫ qđ ponet̃ in
c.de ptiſi.qđ fit de ſolo oleo viol'.⁊ cera al.⁊ la-
cte mulieris.Valet etiā vſus iſtaruꝫ pill'.℞.pul'
diadraga^i frigi^i pul'.diapapa.añ.ʒ.iij.ſir^i viol'.qđ
ſuſ̃.ſ̃.pill'e ſub ligua.❡ Si ꝑ iſta nō ceſſat flux'
a capite imo fiat robuſtior ⁊ maior.Maly iubet ß
regimē fieri ad ei' amputationem.ꝑmo radat̃
caput ⁊ fronti apponat̃ empl'm de terra ſigilla-
ta vel bolo arme^co diſtēperat̃ cum ſucco arna-
gloſ.Et aliquando vnguat̃ caput cum oleo pa-
pa.in quo coquat̃ papa.tritum cū ſuis corticib'
⁊ corticib' ⁊ folia ⁊ fruct' mente.Deinde fiat ß
empl'm ĩ cōmiſſura capitis raſi.quod ponit Ma-
ly in loco ſuꝑi' allegato.℞.ſeminis naſtur^i to-
refacti.℥.j.ſimi colūbini.℥.j.⁊.ß.nucis cipſſi.ʒ.v.
ſ̃.pul.diſtemꝑet̃ cum aqua decoctiōis cipreſſi et
ſtafiza^e.⁊ fiat empl'm.Iſtud empl'm quaſi videt̃
concordare cuꝫ emplo ſupradicto de Raſi.⁊ eſt
deſiccatiuum ⁊ cōſumptiuum reumatis ⁊ ꝯfor-
tati^m ⁊ calefactiuū capitis.❡ Cura tuſſis a ma
la'ſicca ſine ma^a.In iſto caſu teneat̃ regimen ĩ-
me^c dictū ꝑter purgationē.⁊ amminiſtrent̃ res
hũectantes ⁊ det̃ lac aſine ⁊ capre:ſi nō adeſt fe.
⁊ valet vnguentū al.qđ ponet̃ in ptiſi.⁊ vnguen
tū reſumptiuū.Et valꝫ diacođ.diapeniđ ſine ſpe
cieb' ⁊ elc^m reſumptiuū diadrag^m frigi^m ⁊ ſilia
Et ſi iſte cōpl'ones cōponunt̃.etiā medicamina
debēt eē compoſita.Si aūt tuſſis fuerit cum fe.
recurrendū eſt ad curā fe.⁊ vtatur reſtauratiuo
ex pul^e diapeniđ ſine ſpecieb' ⁊ pul'.diadraga^i fri
gidi ⁊ pul'.diapapa.cū cōſerua viol'.nenuſ̃.⁊ ca-
pillis ve.⁊ zuc.Et vngatur pect' cū vnguēto al.
⁊ ſumat de pill' ſub lingua de pul^r electuarioꝝ
īmediate dictoꝝ cū ſir^o viol'.⁊ ſ̃.iulep.de aq̄ ca-
pill'.ve.⁊ zuc.⁊ de iſta cū adiutorio dei fiet men
tio cū accidentia fe.ꝑtractabo.Nūc aūt ponem'
medicinas ſimplices iuuātes pect' ⁊ pulmonē ſe
q̄ndo Aui.ĩ.2°.cañ.in tabul' pict.Et ꝑmo de ca
lida.❡ In tuſſi cal'a pſilliū lenit pect' maxĩe mu
ſcillago corticis eius.Se.altee ꝯfert tuſſi calide
⁊ facilē efficit ſputū ⁊ ꝓhibet fluxuꝫ ſan.cū vtu-
te ſue ſtipticitatꝭ.Butiꝝ recens cū amigđ.⁊ zuc
cōfert tuſſi ſicce ⁊ pleureſi leniēdo ⁊ maturando
⁊ ſputū ꝓuocādo.Muſcillago ſe.citonioꝝ can-
nā hũectat pulmonis.ꝓinde dico q̄ꝫ cōfert tuſſi
calide ⁊ ſicce.Cib' fact' ex cucur.ꝯfert tuſſi ⁊ do
lori pectoris factis a caliditate.Diadraga^m cō-
fert aſꝑitati gutturis ⁊ pulmonis.⁊ ꝑ ꝯñs tuſſi
calide ⁊ ſicce.Fabe bone ſunt pectori ⁊ ſputo ſā.
credo q̄ꝫ hoc faciūt materiā igroſſando.Gūmi
arab.ſm Maly vȝ aſperitati gutturis maxĩe ſicce
Iuiube frigide in ꝑmo equales in ſiccitate ⁊ hu
miditate ⁊ ſūt declinātes parum ad humidita-
tem ⁊ ꝯferunt pectori ⁊ pl'moni leniēdo.etiā q:
frigi^c:iđ magꝭ vident̃ valere in cl'a ⁊ hũida tuſſi.
Si vo nō affuerit fe.valet lac aſine ⁊ capre ⁊ mu
lierꝭ maxĩe in tuſſi ſicca mūdificādo ⁊ inuiſcādo
Sir' nenuſ̃ eſt bon' tuſſi calide ⁊ vȝ pl'reſi ⁊ eſt
vehemētis extinctiōis.Et dicit Aui.ĩ.2°.q̄ꝫ ſirup'
ei' eſt ſubtiliatiuus valde.vñ ē vehemēt̃ abſter-
ſionis ⁊ infriatiōis:ſi cā eſt cl'a.Opiū frigidum

est ⁊ sic in .4. gradu sedat tussiꝫ ꝯtinuaꝫ. ⁊ seda
tur ex eo tussis clamosa. vñ dico ꝙ opium per se
solũ nõ dabit in tussi cal'a nec fri'a. sed misceãtur
ei cal'a cõpetẽa vt iaꝫ edoctũ ẽ. Que sunt tp̃ate
cõpl'onis sorbilia cõpetunt aspitati gutturis ⁊
pectoris ⁊ tussi ⁊ pleuresi ⁊ raucedini voc ex ca
liditate ⁊ stricture anhelit9 ⁊ sputo sang. Papa.
al. fridũ est ⁊ siccũ in. 2° gradu. ꝯfert tussi cal'e
⁊ fluxib9: qui fiunt ad pect9. Spuma in aq̃ mel-
lis mũdificat pulmonẽ. Triticuꝫ ꝯfert pulmoni
remouẽdo tussim ⁊ sputũ san. ⁊ ꝓp̃ie qñ coquit
cũ portu-ca. Tereniabiꝫ .i. mãna granata confert
tussi ⁊ lenit pect9. Viola cõfert tussi cal'e ⁊ lenit
pect9 maxie ei9 ꝯserua cũ zuc̃ facta ⁊c. ¶ In fri'a
cã tussis auellana comesta cũ melle vꝫ tussi anti
que ⁊ iuuat ad spuendũ. Aristo. cal'a in .3°. sicca
in scd̃o est bona asmati ⁊ ꝓp̃ie rotũda. ⁊ mũdi
ficat pect9 ⁊ pulmonem ⁊ confert dolori lateris.
Assaf. si bibat cũ ouis ꝯfert tussi antiq̃. Apium
calidũ in p̃mo. siccũ in scd̃o valet tussi. Eupato
rium valet mẽbris pectoralib9. Allium vocẽ cla
rificat ⁊ guttur ⁊ decocta ꝯfert tussi antiq̃: ⁊ cõ-
fert doloribus pectoris ex fridirate. Acetũ sor-
betur calidũ ad tussiꝫ antiquã. Agaricus cõfert
asmati ⁊ vlcerib9 pulmonis: qñ in potu dat au-
reus .j. cuꝫ rob. Bdelliuꝫ ꝯfert tussi antiq̃ matu
rando ⁊ leniendo. Cinamomũ ꝯfert tussi mun-
dificando. Calamẽtum cuꝫ ficubus comestũ ex
trahit hu. grossos a pectore. ¶ Cardamom9 cõ-
fert tussi: q2 pectus mundificat. ꝯcordat rasis in
dionibus. Calamus aromaticus cũ terebẽtina
idem operatur. Enula cuꝫ melle deglutita facit
spuere ⁊ mixta cũ electuarijs pect9 mũdificat ab
stergendo. Galbanũ cõfert tussi antiq̃ ⁊ asmati
Wasse. i. ysopus siluestris pectus mũdificat ab-
stergendo. Idem operatur ysopus hortulan9.
Unde versus. Ad pulmonis opus cũ melle dat
ysopus. Ireos expellit superfluitates a pectore
subtiliando. Isopus maxime cuꝫ ficubus valet
in tussi ⁊ in asmate: ⁊ valet pectori ⁊ pulmoni. ⁊
hoc facit abstergendo. ꝓpterea dico ꝙ si in pua
quãtitate misceatur: valet in vtraq; causa mini-
stratus cum alijs rebus. Camedreos cõfert tus-
si antique: q2 exiccat multum. Lilium valet tus
si ⁊ difficultati anhelitus abstergendo maxime
radix eius. Mirtus frigida in primo. sicca in se
cundo fructus eius valet tussi propter suaꝫ dul-
cedinem. Myrrha est bona tussi antiq̃. Mel va
let tussi. Mastix calida ⁊ sicca in scd̃o gradu cõ-
fert tussi fri'de ⁊ hu. ⁊ sputo san. proprie decoc°
rad eius ⁊ corticis ipsius anni purum est. Pari

es domorũ apium in quibus faciunt oua ⁊ pul-
los: temperate compl'onis est: confert asperitati
pectoris linitum ⁊ deglutitum ꝓp̃ie. Myrrha
est calida ⁊ sicca in scd̃o gradu est bona tussi an
tique ⁊ cõfert dolori lateris ⁊ omnia ista faciũt
propter suam abstersionẽ subtilem sine asperi-
tate ⁊ clarificat vocem. Oleum origa' cõfert pe-
ctori ⁊ pulmoni. Piper calidum ⁊ siccuꝫ tẽdens
ad quartũ gradũ quando in electuarijs misce-
tur est conueniens tussi ⁊ dolorib9 pectoris sup̃
ex frigiditate: ⁊ mixtum cũ melle valet squinan
tie ⁊ purgat pulmonem. Prasium mundificat
pectus ⁊ pulmoneꝫ cũ productione sputi. Oro
bus facit sputum facile. Rob de vuis iuuat ad
spuendum ⁊ ponitur in sirupo de papa. Squil-
la calida in .3°. sicca in scd̃o cõfert asmati valde
⁊ tussi antiq̃ ⁊ asperitati vocis. Se. lilij calidũ
in p̃mo temperate humiditatis torrefactuꝫ va-
let tussi flegmatice. Siseleos rad. ⁊ se. valet tus-
si antique. Tres quarte .ʒ. vnius serapi' date in
potu cũ aqua mite valẽt tussi antique Aui. Ur-
tica ⁊ se. calida in principio .3'. gradus. sicca in
secundo quando bibit cuꝫ aq̃ ordei: educit hu-
mores grossos que sunt in pectore. ⁊ se. est for-
tius ⁊ ipsuꝫ remouet asma Ireos confert tussi:
que fit ab humiditate grossa ⁊ peripl'ie ⁊ diffi-
cultate anhelitus: ⁊ expellit sup̃fluitates q̃ sunt
in pectore retente. ⁊ valent ele'a ⁊ conserua eius
in potu data. ¶ In vtraq; tussi amigd sumpte
cum amido cõferunt tussi antiq̃ ⁊ maxime ama
re. dulces tẽperate sunt. ⁊ amare sicce sunt in se-
cundo. Oleuꝫ amigd. dulciũ similiter confert.
Amidũ lenit pectus. ⁊ sorbi° facta ex eo prohi-
bet fluxus a pectore: ⁊ cõfert tussi antique. Cro
cus confert instrumentis anhelitus: ⁊ facit spu
tum facile. Capillus ve. est equalis complexio-
nis fm Galienũ. ⁊ fm hoc parũ declinat ad ca-
liditatẽ ⁊ siccitatem. ⁊ confert pulmoni. ⁊ pur-
gat ipsuꝫ valde. Furfur scilicet colatura eius le-
nit pectus cum quadam abstersione. Ficus hu-
mida ⁊ sicca ꝯfert gutturi ⁊ pulmoni. grana pi
ni maioris mundificant pulmonem ⁊ ext̃hunt
saniem ⁊ humores grossos. Et ego dico ꝙ hec
faciunt leniendo. ⁊ ideo iuuant in vtraq; causa
nisi magna esset caliditas. Grana coti maxime
mundata conferunt tussi ⁊ sunt bona pectori le
niendo. Granatũ. dulce lenit pectus: ⁊ confor-
tat. Se. altee valet in vtraq; causa. Isop9 in pua
quãtitate mixt9 cum reliq̃s vꝫ. Iuiube in vtraq;
causa valde valent. q2 leniunt Lutum armeni-
cum valet, quia tussim exiccando. Si tamen sit

et sola siccitate:nõ vȝ ꝛc. Liq̃rꝭ.vȝ tussi ⁊ clarifi-
cat vocē leniēdo cānaȝ pulmõis ⁊ mūdificādo:
⁊ ꝯfert pulmoni. Nux nocet tussi. Qua sobilia
cõferūt asperitati pectorꝭ ⁊ tussi ⁊ ptẽsi. Ordeū
ē frigidū in p̃°.aq̃ ei⁹ cõfert egritudinib⁹ pectorꝭ
⁊ i h̃ fac̃ q: ē abstersiuū. ⁊ peniõ sūt bone tussi.

Dieta In tussi oȝ ꝙ dieta diuersificet̃ ƀm
diuersitatē causaꝝ. Nā i tussi sicca
valēt res hūectātes. i hu^a desiccātes ꝛc. Primo
igit̃ eligat̃ aer q̇ sit naturalit̃ ⁊ artificialr̃ ꝯrius
cause ⁊ sit mūd⁹ ⁊ pur⁹ i sua suba. Cibi sint chi-
mi boni ⁊ facilis digõnis:⁊ sp̱ sit cib⁹ ꝯrius cāe
morbi. vt p̃dictū ē. Panis sit de frumēto bñ co-
ct⁹ ⁊ bñ fermētat⁹ cū tꝑata q̄ntitate salis:⁊ non
sit oīno sepat⁹ a furfure nec coct⁹ ab antiq̃ nec re
cēs. 2. dieꝝ vel. 3. ad pl⁹. caueat cibos de pasta nõ
fermētata ⁊ fugaceos. Uinū sit al. ⁊ ru. clarum
subtile Et caueat pomaciū ⁊ vina acria ⁊ viridia
nõ matura. Carnes sint oēs aues vsuales p̱ter
degentes in aquis captus muto cuniculi parui:
gazel caro agni valȝ multum in tussi sicca. Ca-
ueat a carnib⁹ grossis maxie a porcinis: q: mul
tū hñt aspectū in egritu. pectorꝭ:q: grossuȝ gene
rāt sanguinē. Pisces sq̄mosos coctos in crati-
cula pñt interdū sumere:dū sint de aq̄s mūdis
currētib⁹ p̱ loca petrosa. ⁊ valēt i tussi sicca. ⁊ si ē
tussis hūida:sumat i p̱ua q̄ntitate. Qua sorbi-
lia valēt in vtraq; cā. Oēs res salse acres ⁊ acu-
te vitabunt̃ vt casus ⁊ carnes salse ⁊ pisces salsi
acetū agresta ⁊ sinapis pipes ⁊ species acute. Utat̃
petro. saluia mēta fen° ⁊ ysopo. Insup dimittat
oēm supfluā replõnē nocturnā maxime. Et vta
tur allijs coctis i vētre pulle toste ⁊ ficub⁹ dacti-
lis ⁊ iniubis ⁊ sebesten ⁊ amigd. Et caueat om
nes fruct⁹ recētes. Et ista est dieta in tussi frigi-
gida ⁊ hūida. ¶ Si tussis ē a caliditate ⁊ siccita-
te ꝯfert ordeatū auenatū colatura furfuris spi-
nargia cicla lactuca attriplex ⁊ malue cocte cum
bro° galline vel cū lacte amigd. malag̃nata dul
cia pisces recētes vue hyemales. pedes capreti ⁊
mutonis iuuenis ⁊ vituli bene cocti. ⁊ valet cib⁹
qui sit de farina siliginis vel frumēti cū lacte a-
migd. dul. Et vtat̃ sir° viol̃ vel nenuf. ⁊ ȝuc. cum
oib⁹ suis cibarijs iux̃ ꝯueniētiā. In dormiēdo sit
sollicitus:ꝙ nõ dormiat imc̃ post cibū:sed vigi
let p̱ longā morā. Uinū sit lipharū maxie cū aq̄
p̱ebullita. Et caueat ab oleo nucum ⁊ ab oleo
rancido. Et sudet parum.

Clarificatio in tussi p̃mo notādū
ꝙ reuma in p̃n° nõ
facit tussiȝ. q: tūc magꝭ fluit p̱ nares illud qd̃ est
fluidū ⁊ liq̃dū: ꝫ postq̃ nares claudunt̃. ⁊ i^a ma^a
inde nõ pot fluere p̱ meat⁹ ⁊ conductus interio
res fluit ad pect⁹ ⁊ pulmonē maxie in somno. ⁊
sic facit tussim. ¶ Scđo sciendū ꝙ cura tussis i
mala cal'a vel fr̃ia cū materia nõ differt ab illa q̃
est sine materia nisi ꝙ in p̃inis competunt eua-
cuatiua. in ista aūt sola alterā^a ⁊ leniētia confe-
runt. ¶ Tertio nõ ꝙ tussis hȝ. 4. causas. s. effi-
cientē formalē finalē ⁊ materialē. Cā efficiēs est
virt⁹ naturalis iūcta cū ṽtute aīali motiua ⁊ sen
sibili. Cā materialis est ma^a vel mala ꝯ° ledens
pulmonē ⁊ p̱tes circūuicinas. Cā formalis ē pul
mo ⁊ trachea arteria cū gutture. Cā aūt finalis
est mundifica° mēbroꝝ pectoraliū a nociuis.
¶ Quarto sciēdū:ꝙ qñ luna ē in cācro maxie i
plenilunio post. j. vel. 2. dies:tūc asmatici ⁊ tussi-
entes ex copia flātis magꝭ aggrauant̃ cū illud si
gnū p̱tib⁹ pectoralib⁹ dñet̃. ⁊ qñq; grauati dicꝭ
egritudinib⁹ q̄si suffocati illo tp̱e cõmoriuntur.
¶ Quinto sciendū ꝙ i tussi hūida cū multitudi
ne flātice ma^e nõ ē ita bonū reme^m sic exercitiū
⁊ abstinētia a cena ⁊ a cibis salsis ⁊ acruminibus ⁊
acerbis ⁊ stiptiq̃ cū vsu liq̃rꝭ. nā supfluitas cibi ⁊
pot⁹ maxie in cena multas reliquit supfluitates
maxie in carnosis ⁊ repletꝭ ⁊ appat̃. ¶ Sex° sci-
endū ꝙ in oī tussi ex ma^a reu^{ca} siue sit cal'a siue
frigida cõpetūt vigilie tēpate. qm̃ materie tussis
ampli⁹ ad pect⁹ descēdunt in somno. verba sunt
Haly. in. 6°. li°. 2^e p̱tis regalis dispõnis. ¶ Se-
ptimo nõ:ꝙ multotiēs fit tussis ex frigida ⁊ hu.
ma^a nõ p̱ viā catarri de p̱tib⁹ supiorib⁹:imo p̱ viā
cõgestiõis ⁊ resudatiõis a p̱tib⁹ circūuicinis. et
ex debilitate ṽtutꝭ digestiue plmõis ⁊ p̱tiū pecto
raliū ⁊ h̃ manifeste videm⁹ in senib⁹ ⁊ decrepitꝭ:
q̇ freq̄nter sunt tussiētes nisi magna abstinētia
ꝯstrigant̃. Et tal' tussis maior ē in nocte ⁊ p⁹ pri
mū somnū p̱pt̃ maiorē supfluitatū retētionē in
nocte. ¶ Octauo memēto qd̃ dcm̃ fuit ꝙ si tus
sis f̃. a cõplõnib⁹ cõposit̃ vt a mala fr̃ia ⁊ hu. vl' a
mala cal'a ⁊ sicca: ⁊^c de alijs. ⁊ medica^a debēt esse
cõposita. h̃ est gñale docu^m. 3°. teg^l cañ. ⁊ ꝯ°. 97.
ibi. Cõpositas vo discrasias ꝛc. Nõ soluȝ i tussi i
mo i q̄cūq; alia egri^e. Sic ⁊ de igrossatiõe ⁊ sub
tiliatiõe ma^e nõ solū i tussi imo in alijs egritudi
nibus p̱lib⁹. q: grossa debēt subtilia^i ⁊ subti^a in-
grossari. ¶ Nono nõ mirerꝭ: si aliqñ ponim⁹ i ca
lida tussi cal'as res ⁊ ecõuerso. nā hoc facim⁹. q:
cū alijs medicis ꝯrie q̄litatꝭ rep̱mūt̃ vl' et q: hñt
aliū aspectū vt ē p̱hibi° flux⁹ materieruȝ ad mē^a
pectorꝭ. vt fac̃ spica^i p̱pt̃ quā cāȝ vȝ in cal'a tussi ⁊
in fr̃iā si cū suis cõtrarijs rep̱mat̃. Silr̃ dico de

papa.ꝛ cõfectionibꝰ eiꝰ. ¶ Decio ē notandū ſm Ga.5.de morbo.c.6.ꝙ ad tuſſim nõ indigemus alio aere niſi illo q̄ exit a pl'one cū forti īſufflati/one ad expellendū nociua. Sꝫ ī ſternutatiõe in/digemꝰ aere a pectore exeūte.ꝛ ſil'r aere q̄ exit a ꝑra capiꝭ. Vñ Ga.ibidē. Aer aūt ille q̄ exit a pe ctore iungiꝭ aeri exeūti a vētriculis ꝑre cere'.ad mūdandū illud qđ ē in naribꝰ. Ideo tuſſis non vꝫ ad purgandū caput:ꝭ ſternutatio niſi fuerit ꝓpter corroſiuā.multū valꝫ ad purgandū pectꝰ Et nõ eſt mirādū:ſi vno ictu aeriſiꝭ a pectore et cereᵒ ꝓcedat. In alio q̄dē loco docuimꝰ ꝙ cerⁱⁱⁱ motꝰ initiū pectori miſtrat. Pectꝰ vo pl'monē di latat atq; ꝯſtrigit.dū ceri motuſ ad mūdificā/dū qđ naribꝰ nocet ꝛ miniſtrat motū pectori vt mūdet has vias āhelitꝰ:quoꝝ alteꝝ ꝑ ſe facꝭ alte rū opaꝭ cū neruo ab illo pectore ꝓcedente.ꝭ ille ¶ Vndecimo debes notare q̄liꝭ ſanies ſiue alia maᵃ exñs in ꝯcauitate pectorꝫ ſubītrat pulmonē Pro q̄ ſciendū.ꝛ p̄mo ſupponitur dictū Ga.5ᵒ de inꝭ.c.2.circa meⁱⁱⁱ.c. Canales pl'onis ſunt car tilaginoſi.ꝛ cartilago nõ pōt ꝯſtringi ſicut vena Vba ſūt Ga. Et canales pl'mõis maiores ſūt ex/tremitatibꝰ venaꝝ ꝛ arteriaꝝ. Scđo ſupponitur ibidē auctē archigēis ꝛ ſua.ſ.ꝙ āhelitꝰacᵒ fit cū pectore abſq; ꝓprio motu pulmonis:ꝭ tamē cū pectꝰ dilataꝭ pl'mo illud ſeqtur cū ſua dilatatiõe vt purget ea q̄ in eo ſunt:ſupple ꝛ in ptibꝰ circū uicinis coadunuās.ſicut apparꝫ ī ſpõgia.ca nāq; cū manu ſtricta illud qđ in ea coadunatū eſt:ex pellit.hec ille ibidē. Cū igiꝭ pectꝰ fortiꝭ ꝯſtrigi/tur hūiditas ſiue ſupfluitas q̄ eſt inꝭ pectꝰ ꝛ pul monē ꝯſtringet eā in ꝯcauitate pl'monis ꝛ cana liū in eo diuiſoꝝ expellēs.hec ille. Patꝫ ḡ ex iſtis ꝙ maᵃ exñs in ꝯcauitate pectorꝫ ſubītrat canaleſ pl'onis ꝑ ꝯſtrictionē pectorꝫ a ſe nociuū expellē/do ꝛc. ¶ Duodecimo dubitaꝭ vlteriꝰ.vtꝝ tuſſis inolūtaria ſit ſꝫ motꝰ p̄ter naturam ſeu motus morbi:ꝛ videꝭ ꝙ nõ:q2 ille motꝰ q̄ fit a v̄tute aīa/li ꝛ naturali iūcꝭ ſm curſuꝫ nature non eſt motꝰ mor'.ꝯſeqntia nõ ē ꝛ añs ꝓ maiori pꝫ:q2 nulluſ motꝰ nature eſt motꝰ morbi.ꝛ ꝓ minori pꝫ ꝑ diſ finitionē tuſſis in p̄ñᵒ huiꝰ.c.datā. ¶ Scđo nul la opatio nature reg'ariꝭ opanꝭ ē motus morbi tuſſis eſt hmõi.ḡ ꝛc.añs ꝓ maiori pꝫ.q2 motus nature ꝛ motꝰ mor' ex oppoſito diſtīguūꝭ:ꝛ mi/nor ē Ga.5.de morᵒ.c.vij.vel colūᵒ.vi. vbi dicit ſic. Et hāc actionē.i.tuſſiꝫ opaꝭ natura cū inſtrīſ ſpūs. Et.5.de morbo.c.p̄ᵒ. ¶ Tertio illud qđ ē cā ſanitaꝭ nõ eſt motꝰ morbi.tuſſis eſt cā ſanita tis.igiꝭ ꝛc,minor pꝫ.q2 ē cā mūdificatiõis ptiū pectoraliū:ex q̄ acq̄riꝭ ſanitas in pluriſ ꝛ peri/pl'ia ꝛ p'ibꝰ aliis. ¶ Quarto illa acᵒ q̄ fit a for/ti v̄tute expellente nociua:nõ eſt motꝰ mor' tuſſꝭ eſt hmõi igiꝭ ꝛc.ꝯña ē nõ.ꝛ maior ē G'.3ᵒ de cri ſi q2 forꝭ vtꝰ ē q̄ facꝭ criꝭ ꝑfectā ſine diminutiõe.ꝛ minor ē Ga.vj.de morᵒ.c.7.vbi dicit ſic. Qñ vi/as ſpūs aliq̄d īpedierit:ncc̄e eſt vt nā fortiſſime atq; multo ſpū ſeu aere illud excludat. ¶ Quin to illud qđ mūdificat canales pl'mõis in tpe ſiñ/me nccitaꝭ nõ ē motꝰ mor' tuſſis ē hmõi.igiꝭ ꝛc ꝯña nõ ē.q2 motꝰ nõ mūdificat ꝭ nā iuxta illud oīm nā opatrix.3ᵒ.teg'.ꝛ minor eſtꝫ Ga' in loco ſtatī allegato vbi dicit ſic. Qñ aer cū nīa exit ex/pulſione cum tuſſi:canales mūdificat pulmõis. ¶ In oⁱⁱⁱ ē Ga.in.5.de morᵒ.c.p̄ᵒ vbi enume/rat tuſſim inter malos motꝰ.nūc aūt oīs malus motꝰ ē motꝰ mor'.etiā q2 motꝰ mor' tuſſis ē mor bus. ¶ Scđo q2 illud qđ tūdit pectꝰ ꝛ totuꝫ de bilitat naturā ꝛ nocꝫ opatiõibus naturalibus ī meꝭ ē morbꝰ.tuſſis ē hmõi.ꝯña eſt nõ.ꝛ maior ē Ga.p̄ᵒ de morbo.c.6.vbi dicit. Palā igꝭ ē morⁱⁱⁱ eē appellādū illud:qđ actioni nāli ſine medio/critate ledit:ꝛ ꝓ minori pꝫ ad expientiā ꝛ ꝑ iter/p̄tationē eiꝰ:q2 đ; de tūdo tundis:ꝛ facit dolorē capitis ex criſi. ¶ Tertio ꝓbaꝭ ꝙ omēs autores tractāt de tuſſi tanq̄ de morbo multū nociuo ꝛc ¶ In iſta q̄ſtiõe erūt.2.articli.in p̄mo ponenꝭ q̄dā nõbilia.in.2.ꝯcl'ones. ¶ Quātū ad p̄muꝫ ſciēdū ſm Ga.5.de morᵒ.c.p̄ᵒ.ꝙ ſpaſmꝰ tremor titillatio rigor ſingultꝰ tuſſis ſplandidaᵒ oſcitaᵒ ſternutatio oīa iſta ſupponunꭍ vni gn̄i actio/nuꝫ.ſ.ſub malo motu:ꝭ tm̄ diuerſimode.nā q̄dā iſtaꝝ actionuꝫ ſiue iſtoꝝ motuū ſūt a natura co acta ab aliquibꝰ nociuis . vt eſt ſternutaᵒ tuſſis ſingultꝰ. Alii motꝰ ſūt a ſolo morᵒ vt iectigatio ſpaſꝰ. Aliij vo pti a morᵒ. ꝛ pti a nā vt eſt tremor. ¶ 2ᵒ ſciendū ꝙ ex dictꝫ Ga.5.de morᵒ.c.7.in.6 colūᵒ pōt elici ꝙ q̄dā tuſſis eſt cū q̄ leuiꭍ cana/les pl'mõis mūdificāꭍ. Alia ē: cū q̄ nā leuiꭍ non pōt eiicere res nociuas.vt qñ maᵃ ē nimis viſco ſa vel nimis aq̄ſa:q2 aq̄ſa diuidiꭍ ictu feriēꝫ aerꝫ ꝛ ſic nõ expellit niſi cū nimio labore. Et ſil'r qñ ē viſcoſa:ē inobediēs ꝛ canalibꝰ pl'mõis adheret vt ibi ponit Ga. ¶ Tertio nõ ſm Ga.5.de mor bo q̄ñ in p̄ñᵒ.3'.c.ꝙ inq̄ntū corpꝰ curſuꝫ ſuuꝫ ſer uauerit nullꝰ motꝰ haꝝ v̄tutuꝫ ſcꝫ attractiē retē/tiue digeſtiue ꝛ expulſiue v̄tuꝫ regitiue erit acci dens ſiue res cõtra naturam. ꝭ qñ corpꝰ curſuꝫ ſuū naturalē non ſeruat ꝭ debilitaꭍ ꝛ egrotaꭍ ex actiõibꝰ iſtaꝝ v̄tutū vel natura ſtimulāte a mor bo tūc talis actio eſt morbus.vt patꝫ de p̄iua:ꝛ

egrõne et sternutatiõe moderata et de imoderata. Nã iste dũ sunt moderate sunt cause sanitatis et imoderate sunt morb⁹ vel cã morbi. ¶ Quarto nõ q natura aliqñ d: regłarit agens. ¶ Quinto notãdũ cũ mgr̃o meo Johe de tornamira q tussis inuolũtaria ẽ duplex. q̃dã est cũ q̃ fit mag expulsio maͤ in pectoralib⁹ p̃ter vel leuis expulsio cũ alleuiatiõe pa. seu subiecti: i q̃ est tussis ex q̃ seʳ sanitas vel alleuiatio manifesta. Alia ẽ tussis violẽta cũ q̃ fit pua aut nulla expulsio vł magna sine alleuiatiõe patiẽtis: imo cũ aggrauatione et molestatiõe eiusdẽ et c. tũc fit. ¶ Pria ɔclo tussis leuis sine g̃uamie nature et pector⁊ cũ q̃ ptes pector⁊ leuit emũdant et nã alleuiat. talis est mot⁹ nature regłarit opanꝫ. Ista ɔclo ꝓbat p 3. nõbilia et p rõnes añ oᵐ factas. ¶ Scđa ɔclo. Tussis molesta sine alleuiatiõe pa. ex stimulatione multe maͤ male q̃litat̃ tał est motus morbi. Ista ɔclo ꝓbat p vltimã ptẽ 3ʲ nõbilis. et p rõnẽ post oᵐ. Et sic pꝫ q̃d sit dicẽdũ ad rõnes. ¶ Tertiodecio nõ. q pncipale instrm seu ptic̃ła q̃ patitur in tussi ẽ pł̃mo. nã dũ pł̃mo ẽ g̃uat⁹ a maͣ vel mala cõpłone cogit expellere nociua. et ei⁹ vtus expulsiua naturał req̃rit aiałẽ vtutẽ motiuã lacertoꝝ dibani pector⁊. mo vł pł̃mo vt iã dictũ ẽ supi⁹. ¶ Decimoq̃rto nõ: q tussis ꝓut est malus mot⁹ multũ nocet vtuti aiali motiue lacertoꝝ dibani pector⁊ et nałali expulsiue pł̃mõis. ¶ Decimoq̃nto scias q tussis q̃ est cũ maͣ venit mag ex debilitate vtut̃ regitiue naturalis digestiue et expulsiue mẽʲ mãdãt̃ et mẽʲ recipiẽtis. ex defectu q̃ruꝫ fit in corpe aggregatio hũiditatum superfluarũ. ¶ Decioſexto nota q tussis ẽ aliqñ morbus vt statĩ dictũ ẽ in q̃stiõe. aliqñ ẽ cã morbi q: aliqñ ẽ cã rupture siphac et venaꝝ pł̃õis et cã ptisis. Aliqñ signũ morbi: q: aliqñ signũ apat̃ epat̃ et pleures. ¶ Septiodecio: nõ ẽ ignorãdũ: q multotiẽs tussis ẽ sicca: tñ adest multa maͣ ĩ pł̃mõe et pectore. et hoc est ꝓpter grossiciẽ vel viscositatẽ vel subtilitatẽ maͤ q̃ faciũt ipam inobedientem nature. Et iõ medici iuuenes iudicãt eẽ ex siccitate. et sunt decepti. Vñ dic Bernñ. de gordo°. q tussis sicca hꝫ. 6. cãs. vna ẽ pua° maͤie vt ẽ i ethicis: q: pauci sunt ethici q̃ habẽt materiã. q: saniẽ inuolcere. ¶ Scđa cã ẽ mala ɔ° cał vł fria sine maͣ. ¶ Tertia ẽ asp̃itas guttur⁊ et cãne pulmonis. ¶ Quarta ẽ hu. gross⁹ et viscos⁹. ¶ Quinta ẽ hu. subtił: q̃ refugit motũ feriẽt̃ aer⁊ vel ictũ ei⁹ vt iã supra dictũ est. ¶ Sexta cã pñt eẽ fumi veniẽtes ad pł̃monẽ et ptes pectorales ab apate epat̃ vel sto° vel mrĩq̃ et siłium, nã tussis q̃ venit p pter apata epat̃ sicca ẽ. et iõ ẽ d̃ria distincta ɔstitutiua alteri⁹ gñis egritudis q̃ fit pł̃resis. vt i suis dicet caplis dño coopante. Ad diuersitatẽ causarum variat curatio. vt dic autor imediate allegat⁹ in tussis siccis et stat in ratione.

¶ Capłm. 6. de emopthoica passione.

Mopthoica ẽ fluxus seu effusio sanguinis p os cũ tussi vel rascatione. Diriuat emopthoica ab ema grece q̃d est san. latine. et thoꝛ q̃d est tussis vł ꝓfundũ q̃ñ sãguis reiectio cũ tussi a ꝓfundo: q̃uis a ꝓpinq̃s ptibus possit ꝓuenire cũ rascatione.

Cause emopthoice q̃dã sũt pmitiue: q̃dã añcedẽtes: et q̃dã ɔiũcte. Cause pmitiue q̃dã ponunt a Ga. i. v. meg̃ʲ. et v. de ingeᵒ et ab Auic. i. ioᵒ. 3ʲ. trac. 5°. Et sunt ict⁹ fortis cas⁹ pcussio obuia° ɔ rẽ durã et h̃ sup pect⁹ pulmonẽ vel epar. vel sanguisuga gutturi adherẽs nimiũ frig⁹ ɔstrĩgẽs aut całitas dissoluẽs aut materia exterior: hũiditas venas mollificãs et c. ¶ Cause añcedẽtes possunt esse tussis fortis vocifera°cũ rixa maͤie qñ nõ fit ascẽsus g̃dualis a submissa ad altã vomit⁹ laboriosus maͤie ĩ habẽtib⁹ pect⁹ siccũ et strictũ et collũ longũ assũp° aliquoꝝ medicaminũ solutiuoꝝ: si sint nis acuta: lõg⁹ vł ciboꝝ całoꝝ vt pipatoꝝ alliatoꝝ cepaꝝ et spẽꝝ calidaꝝ ex q̃b⁹ sequit san. acuitas et subtilitas. vł ẽ multitudo maͤie sanᵉ i corᵉ. q̃ aliqñ venit q: nõ vtit exercitio ɔsueto: aut q: amisit fluxũ ɔsuetũ vt fluxũ emoroyd. aut menstruoꝝ: aut dimisit flõiam ɔsuetã. vł q: nõ fuerat vulnerat⁹ vt ɔsueuerat vt pꝫ in hoib⁹ armoꝝ: aut q: mutilat⁹ pedib⁹ aut manib⁹ et cũ h̃ vtit regimie copioso: et aliqñ põt eẽ pł̃resis et ɔpipłia vel apã in ptib⁹ pectoris vẽtositas mixta cũ hu. acut̃ ĩtra vasa cupiẽs exire vel san. cołic⁹ calid⁹ et acut⁹ q̃venas iterdũ crepare fac. itẽ angustia et timor faciẽs acuitatẽ sanguĩs. ¶ Causẽ ɔiũcte sũt vlcus vel vulnus factũ in ptibus pectoralib⁹ vel pulmone a causis pmitiuis vel añcedẽtibus: que fecerũt apturam venarũ in ptib⁹ pectoralib⁹ vel in capite: vt inde fiat fluxus ad pectus et siłia.

Signa causaꝝ pmitiuaꝝ habent ex p̃senta ĩuestigatiõe pa. vel sodaliũ interrogãdo vtrũ cecidit vel ictũ recepit. vł vtrũ fuerit passus nimiũ frig⁹ vel cał tatẽ intẽsaꝝ et sic de aliis. Et si forte veniat cũ vomitu: interroga si potauit aquã i lacu vel palude vel in loco vbi sunt cõiter sanguisuge. sic fecit Ga. vt ipse dicit 4. de inł. c. 6. Et Auic. in. ioᵒ. 3ʲ. Et si exit a parti

bus oris venit spuēdo. Et si exit a cāna pl'onis: exit cū mlta et forti rascatiōe. Et si venit a sto° venit cū vomitu: et pt aliqñ puenire ex meri vl' sto° vel epate mediāte tpe psentit dol' in ypocōdrio dextro. Sigñ aūt q̄ veniat a pl'one vl' ptib' pectoralib' ṗʒ Ga. 4. de int. c. 6. et i. 5. meg'. colū. 5. q̄si et Aui. in. 10. 3ª. Et hui' signū est tussis. Vñ dic̄ Ga. talia vba in loco iā dicto sic cū sanguinem creare videris pp nimias voces aut casuʒ vel pcussionē in pectore aut nimiā tussiʒ mult' et calidus est pter nullū dolorē: itellige d̄ pl'one eē vbi s̄. Et seqr q̄ si nec mlt' nec calid' nec rubicūd' fuerit et paulatī cū tussi exierit: scias eū de pectore egredi. ibidē. Et si exit de suba carnis pl'onis ppt vuln' aut vlc' in carne ei' tūc san. ē spūosus sine dolore et in minori q̄nt° q̄ si exit a vena rupta in pl'one. Et si sā. est spūosus sine tussi vl' cū pua tussi s̄ cū rascatiōe: tūc ē a cāna pl'onis. et cū s̄ in s̄ loco sentit dol'. San. vo q̄ exit a vena pl'onis: nō ē spūos'. Et si exit ab aliis ptib' pectorī pter q̄ a pl'one tūc san. est niger grossus q̄si ogelat' mixt' cū screatu. et adest dolor in loco a q̄ exit. et cū fit in pectore son' ac si eēt oregmō et san. exit paulatī in pua q̄nti° sed q: in lōgo lo° et oporʒ q̄ cū magna tussi expellat. Si vo fluxerit sang. ppter aptionē orificior venarū ppt sā. peccātē in q̄nto tūc figtur q̄ hō est plen' mag̃ osueto et vsus fuit vita copiosa cū vite suauit° et reqe: et dimisit exercitia et purgatiōes osuetas. Et si fit pp san. peccātē in q̄li: scitur q: san. ē calidus et acut' et hō cōiter est mac. et ḡcilis cū rubore colorī i facie vel cū citrinitate sentiēs calorē aliqñ in corpe toto vel in facie vel in volis manuū et pedū.

Judicia in emoptoica.

¶ Pmo fm Ga. v. meg' q̄si i colū. 6. san. exiēs a pulmōe ppt vulnera pulmōis molestiora eē dicim' et difficiliora ad curādū ceterī. sicut expientia et rōne figtur. Pulmo em̄ est mēm sem p motū hn̄s. et mēa vulnerata neċe ē vt q̄escant: aliter vulnera nullatei' osolidant. q: in motu ptes vulnerī sepant et extendūt. vba sunt G' vbi. s̄ ¶ Scdo q̄uis multi medici despati sint vulnera pl'onis sanare: despare tū nō debēt si fuerit recentia. Plures nāq; vidim' q̄bus erat flux' san. cū tussi pter nimias voces vel ictū vel casum: q̄ tussiēdo q̄si. lb. j. vel plus vel min' parū. screauerūt q̄dā cū dolore pectorī: alij cū pauco q̄ pfecte curabant. vba sunt G' ibidē. Et dicit vulnus esse recens vsq ad tertiā diē fm Ga. 5. meg' fere colū° 12. ¶ Tertio emoptoica pter antiquū vulnus seu vlc' non recipit curationē nō tamē est neċe q̄ moriat: s̄ lōgo tpe pōt viuere: maxīe q̄ nō hn̄t fe. Et ego tpe meo multos vidi hmōi tā mares q̄ feminas. ¶ Quarto sputū san. pueniens a pectore nō est tāti timoris sicut ille q̄ venit a pulmōe. ¶ Quīto dicit Aui. et bn̄. q̄ cui accidit sputū san. patus est ptisi. ¶ Sexto sputū san. succedēs sputo saniei figt vlcus in pl'one qd̄ factū est a p° vulnere vel ruptura. ¶ Septimo si sputū sang. cito cesset et nō adest fe. et cito ei succurrat talis nō est dubitād': et multos curauit de° de illa egri° cū cura ifra dicē. ¶ Octauo dicit Ber. de gordo°. q̄ san. flux' veniēs cuʒ vomitu si adest fe. ē mortalis: et verʒ dic̄: q: posito q̄ nō veniret cū vomitu: si adest fe. mortalis ē ¶ Nono sang. exiēs in pua q̄nti° a suba carnis pl'onis vel a oquassatiōe seu resudatiōe venarū eius: deterior est: q̄ si exiret a vena fixa vl' rupta in eo. snia est G' . 6. meg'. vñ dicit sic sunt et alie spēs san. de pl'one fluētis q̄dā spēs est in q̄ fluit san. q̄ est pu' nō calidus nec rubicūdus: cui' cā ē oquassa° venar quē fluxū q̄dā stulti: q: pue q̄ntitatis est ad curādū faciliorē putāt. Sʒ ego dico cū ceteris esse molestiorē et peiorē. Concussio em̄ venarū difficilius fissura osolidat. 5. meg' q̄ si colū°. 7. Decio san. q̄dā sursuʒ q̄liscūq; fuerit p os: malū. Deorsuʒ vo bonū est si niger exigerit. 4. āpb. āpb. 25. Et seqt in o°. Sā. de ore exiens nō de narib' malū ē: qualecūq; exeat. et q̄ntū ad ptē āpho' scdaʒ intelligit de sanguie emoroyd̄ nō de mictu san. nec de sang. exeūte ex lienteria. ¶ Undecio q̄cūq; san. spūosum expuunt: his ex pulmōe educ° fit. 5. āpb. ampb. 24. etc.

Curatio emoptoice

Curatio emopthoice hʒ pmo aliquas intētiones curatiuas. Pria ē G'. 5. meg' q̄si in colū°. 7. ¶ In vulnerib' pulmonis et diafragmatis vel iterioris cipbac pelliculis oportet facere vt q̄nto mag̃ fieri posset: desiccetur siue cū emplr̄is extra positis vel cū potionibus. i. elc̄ijs et potiōibus. Hec ille. ¶ Scda intentio est q̄ si ibi fuerit sanies: q̄ illa pus debet mūdificari dando mellicratū vel mel ad bibendū vel alia hmōi si nō adest fe. vl' accidat fe. G' ibidē. Tertia egrit°: ne aliq̄d agat q̄ spūs. i. anhelitus laboret pcipiendū est. et cā est: q: quāto aliq̄s magis laborat vel excitatur tanto pulmo mag̃ laborat et mouet. ¶ Quarta distrac° san. et hu. cū flōia vel ligatiōibus circa brachia et tibias et cū frica° manuū et pedū mltū iuuat. Gal'. ibidem. ¶ Quinta est Gal'. 5. meg' quasi colū° io. sic. cohibitio a tussi et resupine iacere iuuat a sanatione vulnerʒ pulmōis et partuū pectorʒ aliū.

¶ Sexta: vulnera pl'monis ppt catarrũ curãdo
vulnera debemus curare catarrũ vnũ agendo ⁊
aliud nõ omittẽdo. ¶ Septĩa trahit ab Auicẽ.
ioa. 3a. c. pprio. phibitio ab oib' reb' motum in
sanc iducentib' ⁊ a reb' apitiuis summe ẽ necẽia
in emopthoica curõne. ¶ Octaua dimu° replẽo-
nis ⁊ attrac° aer⁊ fridi cũ trãqllitate ment⁊ ⁊ cor-
poris pncipales sunt cure vlce⁊ pectoris ⁊ pul
monis. ¶ Nona: ex dict⁊ Aui. in. ioa. 3a. i. c. de cu
ra sputi san. cibi emopthoico⁊ vt plm debẽt esse
actu fridi. ¶ Decia: in ãministratiõe stipticaru⁊
mediciã⁊ in emopthoica si fe. nõ adest: ille mec
debẽt ãministrari cũ aliq sir° põtico stipco: vt est
sir' q fit de succo sorba⁊ nespulo⁊ ⁊ prunello⁊
imaturo⁊. Sed si ista vl' aliqd isto⁊ nõ affuerit.
ministrentur cũ aliq succo vel decoctiõe fructuũ
imaturo⁊ vel qsi habentiũ in se stipticitate⁊ vt
sunt citonia poma pira gnata musa ⁊ fruct' ra-
mi ⁊ folia vitis ⁊ sil'a. Visis gnãlibus ad pticu
laria descẽdam'. ¶ Cura pticular⁊ emopthoice
ẽm Ga. 5. meg' est: q statiz fi flõia d basilica nõ
magi in vna vice: sed. 3. aut. 4. detractionib' san.
currere desine. Et p istã flõiã sang. a pl'mone ex
cludit. Et dicit Ga. ibidẽ ⁊ in passio° ⁊ in h con
cordat Aui. ⁊ Haly ⁊ alij: p flõiam sanguis cur-
rit ad vacuũ. i. a loco a quo sang. cũatur. Aui. tñ
dicit q pus fi flõia de sophea: vt sang. inferi' tra
hatur. deinde de basilica eiusdẽ ptis vbi medi-
tat medic' q sit vuln'. Et int flõia⁊ sophec ⁊ ba
silice sint. 3. hore. Et iteru⁊ ẽm Ga. in. v. meg' in
2a die d⁊ minuere san. si vt' h sufficiat. Deide ↄsti
tuatur ifirm' credẽ° ↄsi° Ga. in passio° in do° lu-
cida friã: ⁊ iaceat in lecto qsi imobil'. Et caueat
ab oib' reb' q pñt inducere motũ in san. vt ẽ ira
rixa clamor labor coit' locutio frequẽs. salt' ri-
sus ⁊ nimia cooptura in lecto ⁊ cibi speciati ca-
lefaciẽtes ⁊ ituerĩ res rubeas: Dic Aui. pot' vi
puri ⁊ balneũ. Et tũc ligent extrema i brachijs
⁊ coris cũ ligationib' dolorosis ⁊ minuas ei ci
bum vsq ad. 4. diẽ. Et vnge pect' ei'. si est estas
cũ oleo citonio⁊: ⁊ si hyẽs cũ oleo nardio ⁊ sil'i-
bus. Itẽ cathaplaa stiptica pectori apposita iu-
uant. Et mlti hoies cũ hmõi curatiõe a me eua-
si sũt. v'ba sunt Ga'. 5. meg' qñ in colũ°. 6. Et se
qtur p oib' iubeo: qb' vena rupta est in pl'mone
pusq tumet. ⁊ saniẽ colligat eã ↄsolidare inci-
piat. Nã si negligentiã hẽas ⁊ putredinẽ icepit
colligere: scias eã aut nũq posse sanari aut cu⁊
magna difficultate ibidẽ. Tũc vtat cibis visco-
sis ⁊ ↄglutinatis vt sũt pedes mutonio ⁊ alio⁊
aialiu⁊ bñ cocti. Et vtat cibis ↄstrictiuis vt sunt
alice cocte ẽm Ga. in passio° sorbe nespula ⁊ pi-
ra stiptica ⁊ lac coctũ: in eo eñ est ↄglutina°. Et
valẽt cibi oppilatiui vt est amigd ⁊ case' recens
⁊ vtat ordeato ⁊ auenato coct⁊ cũ amido. ⁊ lacte
capno pus lapidato si nõ est fe. vel cal'itas intẽ
sa. ⁊ tũc valet lac amigd. in pparatiõe cibo⁊. ⁊
valet eis lac vaccim a quo extctũ est butirũ. ⁊ cõe
est oib' cibis eo⁊ q sint fridi. Deide purget hu.
peccans: si assit iuxta ↄuenientiã pticulariũ: qui
vt plurimũ ẽ acut' ⁊ coleric' vl' sanguine' acut'.
deinde detur pul'. boliarci ⁊ ematistes. ẽm Ga. ⁊
ẽm Aui. ⁊ h cũ aqua arnaglosse ad quãtitatẽ. 3.
vni' vel exaggij illius. ¶ Valet etiã terra sigilla
ta p se ẽm oẽs. Deinde sumat acetũ cũ mlta aq-
nã igrossando ⁊ refrigerãdo san. phibet ⁊ fluxũ
eius. Scõo mũdificat pl'mone⁊. Ter° si aliq ps
san. retinet: nõ pmittit eã ↄgelari. ⁊ in h concor-
dat Aui. Dicit tñ i fine. c. q si adest tussis cauea
tur acetũ: ⁊ det iterdũ muscillago psillij: si sitis
vel cal'itas affuerit. Et si miscet ei sc. papa. sang.
refrenabit ⁊ somn' puocabit: qui multũ est ne-
cessarius vt si trãquillitas. ⁊ dicit Aui. ex reb' ex
pertis est in restringẽdo screatione⁊ sputi san. ẽ
masticao portulace ⁊ deglutio succi eiusdẽ. Ti-
riaca recens ifra. 6. mẽses sue cõpositionis mul
tum v⁊: q⁊ strigit san. ⁊ facit dormire pp virtutẽ
opij q ad hec in ea est fort⁊: du⁊ tiriaca est recẽs.
sicut dicit Ga. 5. meg'. Et Aui. loco pallegato.
Sed q⁊ in partibus istis vix inuenitur vt dicit
Bern. de gordonio: miscem' ei parum opij. Si
sputũ san. fit propter fissurã vel incisionem ve-
narum propter acuitatem san. tunc prius distra
hatur san. put supius dictum est: ⁊ non exhatur
san. in tãta quãtitate sicut qñ sciunduntur a sup-
abundantia san. Deinde debemus insistere cu⁊
euacuatiuis col'e vt est cassiaf. tamarind. mãna
granata ⁊ similia. Et in isto casu debemus hie.
2. oculos. pmus respiciat infrigidatione⁊ ⁊ re-
pressione⁊ acuitatis hu. cũ aliquali humectatio
ne. Alius respiciat conglutinatione⁊ ⁊ stiptici-
tatem. Quãtu⁊ ad pmũ dent portulace lactuce
cucur. aq ordei ⁊ similia ⁊ cibi fridi superius di
cti. Quãtũ ad scõm dẽtur medicine stiptice cõ
glutinatiue: de quibus aliqualis superius facta
ẽ men°. ⁊ fiet ita: fic ẽ psidia balaustia sumach
berber⁊ glãdes ⁊ cupule ea⁊ carabe liciũ acas-
sia vga ⁊ bursa past⁊ succ' pãpino⁊ vit⁊ agrest⁊ ⁊
succ' piro⁊ citonio⁊ ⁊ rob eo⁊. Et qñq vt ma-
gis desiccent: miscetur cum eis cornu cerui ad-
ustum ⁊ alumẽ. Et ista possũt decoqui in vino
pontico liquefacto, vel pñt inde fieri trocisci vl'

electu^a vel pul.r.c. Et p̄nt eis misceri directoria ad pulmonē vt liquiri.et succ' ei'. vel p̄nt eis misceri aliqua narcotica ad magis alterandū et sōnū ꝓuocandū: vt sūt se.vtriusqꝫ papa.opiū cortex et radix mādrag^e vel p̄nt admisceri cū istis aliq̄ ꝯglutiatiua vt est sarcocola.sā.dra.thurꝫ mastix gūi ara.spo^m stella terre q̄ est sic terra sigillata.de q̄ Serap^o fac̄ mētionē i suo breuia^o que fert de ciuitate q̄ d: seni'. et Aui.in.2°. vocat ea terrā seni' et sic ē se.arnaglo. et se.psillij et se.citōioꝝ. Si vo sputū sā.ē ꝓpter resudationē apaꝝ: vt ē pleuresis vl' ꝑipleu.tūc nō debēt misce^i supradicta.s3 o3 fi^t floia.et debēt apata cura^t. sic i suis dicet̄ cap. Et si fuerit ꝑ corrosionē i pl'one: ista spēs ē valde mala et q̄si ipossibil' curatiōis s3 oēs autores.vt iā dictū ē i 9^a pnosticatiōe. Et causa isti' difficultatꝫ vl' ipossibilitatꝫ cure dat̄ ab Auic. i lo^o alleg^o. q: talis cura^o nō pōt fieri: nisi pri' remoueat̄ mala ꝯ^o i loco extrīs. ad qd̄ reqrit̄ ita lōgū tps: qꝛ iterdū vlc' idurat̄ aut putrescit. et qd̄ ꝑus erat ꝯcussio vel corrosio iā factū ē vlcus antiquū seu a cā antiq̄ta. Melr' est igit̄ qꝛ ꝯsideret̄: si ē ibi mal' hu.acut' coleric'. Et ille purgand' ē cū approꝑat̄ vt si ibi ē flā. purget̄ cū pill. de agarico. Et si ibi sit reu^a illud sistat̄. Et si sā. fit in cā s. floia de basilica: nisi sit aliqd̄ ꝓhibēs credēdo ꝯsi^o Haly. Serapiōis. et Aui. et alioꝝ. Et s3 de manu seu brachio sinistro. Deide de cepha^a dex̄ s3m Haly.ꝓpter materiā capit̄. Deiñ purget̄ co.cū decoc^e prunoꝝ cas. tamarid. māna viol' et filibus. Et si ē necesse clisterizet̄ cū leui clisteri. Deiñ det̄ ei de sir^o viol'.cū aq̄ ordei in q̄ decoq̄tur cācer fluuial' vel aq̄ decoctiōis cucur. vel siru^m qui fit de aqua cucur.que exit ab ea postq̄ decocta ē i furno. Oia eñ ista alterāt malā cōplōnē calidam et ingrossant hu.vt nō facilit̄ fluat vel resudet. Et si ꝑ ista nō cesset flux': tūc ℞. thurꝫ mastr. sang. dra.añ.ʒ.j.myrrhe.ʒ.iij.se.portu^ce.ʒ.iiij.se.arnaglo.ʒ.ij.succi liq̄ricie se.papa.al.añ.ʒ.j.tre sigil^e ʒ.ij.et s.f.pul. de q̄ det̄.ʒ.j.et s.de mā̄e et tātū d̄ nocte cū aq̄ plātag. vl' p̄nt ide fieri trocisci. In isto eñ pul.ē vt' alteratiua et virt' desiccatiua et ꝯglutiatiua ꝑ qd̄ v3 i isto casu et in alijs dn̄o ꝯfirmāte. Itē.ʒ.j.tre sigllate ꝑ se data cū aq̄ plātag. vel portu^ce v3: si bis in die sumat̄. Sequit̄ ali' puluis bon' ad eandē intentionē ℞ carabe boli armenici terre sigillate se.por^ce spo^t san.dra.ro.ru.liquiri. añ.ʒ.ij.se. plātag. se.burse pasr̄ ana.ʒ.j.s. pul.et det̄ ꝓut s.vl' f.trocisci: et det̄ cū aq̄ arnaglo.et s3 v3 i quacūqꝫ san.eruptiōe: a quacūqꝫ ꝑte fuerit: si ē cū acuitate et calitate sāguis.ʒ.j.arndinis viride pistata et data cū aq̄ arnaglo. val3 Et valēt in isto casu trocisci stelle: quoꝝ recep^o inferi' ponet̄: et trocisci de carabe. Quādo flux' est a merivel sto^o vtat̄ istis trociscis: quos ponit Haly in isto casu. ℞ ro.ru.balaust. sumach sanda.al.ana.ʒ.iiij.thurꝫ se.acetose añ.ʒ.iij.spic^e myrrhe.spo^t ana.ʒ.s.aluminis scisi acas. ypoquisti. caru cacab^e.añ.ʒ.ij.fiant trocisci cum aqua ro. in qua fricetur sumach ponderātes.ʒ.j.et s.et detur vnus de mane et de sero ali' distemperat' cū aqua ro.vel plātag. Et pa.comedat portulacas lactucas et res cōsolidātes.vt sunt extrema aialiū comestibiliū bene cocta. Et vtat̄ etiam reb' stomachū cōfortātibus. ¶ A parte vo exteriori empl't̄ stomach' cū hoc emplo. ℞ sand.al.ro.ru.ana.ʒ.v.galle absin^t mastr.ana.ʒ.iij.distempetur cū aqua ro.et aceto.et f.empl3. ¶ Si vo sputū san.fuerit ex naso: qd̄ cognoscit̄. q: habuit i ꝯsuetudinē emittere san. de narib': et habuit ruborē in facie. et habuit splēdorē ante oculos et cū hoc nō ē spumosus et erit subito: tunc talis fluxus curat̄ sic flux' sanguis nariū. Si vo fluxus san.fit a pectore: tūc pect' emplastret̄ cū empl'is stipticis: q̄ defendāt ipm: ne hu.fluāt ibi. quoꝝ hec sūt materialia p̄sidia balaust. galla th' cortex ei' mastix acas. bolus armenic' terra sigilla^a farina volatilis molēdini folia rami citro^t et mirte et piroꝝ nux et folia cypssi folia sorbe et nespule. De istis sumat̄ aliq̄ q̄ntitas et cū succis stipticis f.epl3. Et vngat̄ pect' cū vnguento qd̄ fit de cera al. et oleo ro. et lacte mulierꝫ. Et si ibi intēsa caliditas sentiat̄: madef̄. pann' i aq̄ plātag. et vge pastoris: et supponat̄ pectori. Si tū ꝑ ista tuss. ꝓuocat̄: remoueant̄. q: tussis iuxta posse cohibēda ē. sicut ē dictū in suo caplo. Se^r ℞^a trociscorū quos ponit Iohes serap. q̄valent ad sputum sang. ℞ acass.ʒ.iiij.ro.ru.siccaꝝ.ʒ.8. gūmi ara. ʒ.ij.drag^t.ʒ.j.balaustie.ʒ.viij.f.trocisci cū aq̄ pluuiali Auic.in hoc casu pōit trociscos andromachi q̄valent in isto casu. et dicunt̄ trocisci stelle ℞ arse^ci opij coralli añ.ʒ.iiij.oliba^t.ʒ.viij.stelle tre vel loco ei' terre sigillate ami^t boli armēici.añ.ʒ.iij. se.papa.ʒ.ij.balaustie.ʒ.s.terant̄: et fiant trocisci. Nunc autē ponimus arsenicum dubitātes iā famiā: q̄n volum' ꝑ os int' mistrare. Si tū per aliū modū volum' applicare a ꝑte exteriori ad sanguinē restringendū bene pōt poni arsenicu3 q: multū ē desiccatiuū: et scaratiuū. ¶ Medicina que sequitur est bona pro delicatis ℞ boli armenici terre sigillate ematiss coralli rubei olibani añ.ʒ.iij.ꝯserue simphiti.ʒ.ij.ꝯserue ro.ʒ.s.

zucari.℞.j.℔ ɔditū ad modū zucari rob. Et pōt
addi spodiū: ⁊ sñ'ia. Capiat de eo freq̄nter i die,
⁊ supbibat aquā pluuialē. Cōserua simphiti vȝ ꝑ
se in fissura venaꝝ q: hȝ virtutē cōsolidatiuā: et
iō ɔsolida maioꝛ dr̄ ab Haly in.vj.li.2ᵉ ptis re⸗
galis dispōnis. Ponit trociscos hos valētes ad
sputū sang. ℞.carabe coralli rubei margarita⸗
rū cornu cerui vsti cōche marine aduste ematí⸗
stes lote.añ.ʒ.iij.rosa.ru.se.portulace coriā¹ ppa
rati sumach amidi gūi arabici balaustᵉ. añ.ʒ.v.
spodij acacie ypoquistiō.añ.ʒ.ij. fiāt trocisci cū
aq̄ decoctiōis balaustiaꝝ. ¶ Medicia filij Se⸗
rapiōis quā ipe ponit in.c.ꝑpo que vȝ ad sputū
sangui. ⁊ est experta: vt ipe dicit siue sputuȝ sit
ex eruptiōe siue ex rupt̄a siue corrosiōe. ℞.spo⸗
dij rob.ru.boli armēici terre sigillate ematistes
añ.ʒ.v.coralli cacabre margaritaꝝ nō ꝑforataꝝ
añ.ʒ.ij.⁊ ℔.gūi arab¹dragagā¹.añ.ʒ.iij.se.pap.se.
malue. se.rosaꝝ rube.se.arnaglosse cornu cerui
vsti.añ.ʒ.ij.⁊ ℔.amidi torrefacti.ʒ.iij.fiat puluis
de q̄ dent̄.ʒ.iij.omī die cū aq̄ pluuiali.vel pōt in
de fieri trocisci vel el'cᵐ ad modū zucari rob.vel
ɔditū cū ɔserua simphiti. ¶ Trocisci Mebemes
ue ex sua inuentiōe. ⁊ vocant̄ trocisci de terrasi⸗
gillata.in q̄bus ɔcordat Aui.in 4°.⁊ multi alij
q̄ntū ad modū āministrādi. ⁊ sunt vltimi i spu
to sang.ad digōnem eius: ꝑcipue q̄n sumunt̄ cū
aq̄ arnaglosse ⁊ q̄n liniūt̄ supra frōtē sedāt fluxū
sang.nariū. Et si fiat empl'm supra matricē vl' in
tus mittāt̄: sedāt fluxū mēstruoꝝ. Et q̄n ponūt̄
supra pectinē vel mittunt̄ in vesica: sedāt mictū
sanguis. Et si liniant̄ supra quodlibet mēᵐ a q̄
fluit sanguis retinet ipm. Et ꝓm ipm sunt experti
℞.sanguis draconis gūmi arabici assi. rob.ru.
seminis rosa. amidi assi spodij acassie ypoq̄stiō
ematistes sticadō.balaustie boli armenici terresi⸗
gillate coralli cacabre.añ.ʒ.ij.margaritaꝝ gūmi
dragagā¹se.papauis nigri.añ.ʒ.j.⁊ ℔.se. portula
ce torrefacti cornu cerui adusti thuris gallaruȝ
croci.añ.ʒ.ij.fiāt trocisci cū aqua arnaglosse vel
cū decoctiōe balaustiaꝝ spodij ⁊ gūmi arabice.
Et si est necesse: addāt̄ opij. ʒ.ij.dant̄ ad fluxuȝ
san.ex pectore vel pulmōe: cū aq̄ portulace: ⁊ ad
excoriationē sto¹ ⁊ intestinoꝝ cū rob citonioruȝ
vel cuȝ sirᵒ mirtilloꝝ. Et si san.fluat ad ptes in⸗
feriores initiant̄ cū aq̄ v'ge pastoris ⁊c̄.

Dieta emptoicoꝝ sit: sic̄ supra dictū est
Comedāt cibos ingrossantes san
guinē: vt est frumētū coctū risuȝ capita ⁊ pedes
aialiū vsualiū bn̄ cocta triticū coctū cū letibus
vel ꝑ se ⁊ lētes ꝑ se pᵃ aq̄ abiecta ⁊ iuiubas ⁊ da
ctilos: ⁊ si adest repl'o sumat cibaria in ꝑua q̄n⸗
titate. ⁊ sumat aquā ordei. Et vȝ lac vaccinū a q̄
extractū est butirū q: infrigidat ⁊ stipticat. Ca
seus recēs bn̄ vȝ. ⁊ caueat a caseo salito. Carnes
leues pauci san.vt sūt colū̄bi siluestres turtures
ꝑdices cocta cū stiptic̄: vt est sumach berberi et
sñ'ia. Vtat̄ citonijs piris pomis stiptic̄ sorbis ⁊
nespulis. Comedat pultes de farina frumēti et
cū lacte a q̄ extractū est butirū. Et cū adest cali
ditas vtat̄ cucurbit̄ portulac̄ mellōib⁹ lactuc̄. Et
in h̄ ɔcordāt Haly ⁊ Aui. Et si tussis fuerit vali⸗
da: caueat a fructib⁹ acerbis ⁊ a cucumeribus si
cut dictū est de aq̄ ⁊ aceto. Et in potu vȝ vinū ru
beū stipticū cū aq̄ pluuiali. Et si est possibile vt
sit totus pot⁹ infirmi ex aq̄ pluuiali: est meli⁹ ei:
maxie si ɔmisceant̄ bolus armenic⁹ ⁊ spodiū: vt
inq̄t Serap̄. Et aq̄ ro. ⁊ portulacarū sunt eis vti
les. Et aq̄ virge ⁊ burse pastoris.

Declaratio i emopthoica. Prio q̄
rit̄ q̄re in emoptᵃ a pul
mone nō est tātus dolor sic̄ q̄n est a pectore. Di⸗
co q̄ ꝑtes pectorales sunt mag̅ neruose q̄ pul⸗
mo, iō mag̅ sensibiles. q: sol̄. 2. nerui ex subtili⸗
bus veniūt in. 9°. ꝑi neruoꝝ a cereᵒ ꝓcedētes: ⁊
diuidunt̄ supra sup̄ficiē pellicule q̄ coopit̄ pl'mo
minime penetrātes. Pectus v'o multos neruos in
teri⁹ ⁊ multos exteri⁹ hȝ iōq̄ dolor in eo sentit̄ q̄
to lacertosuȝ etiā est ⁊ ossuosuȝ. v'ba sunt G¹.4
de inte, ca. 6. ¶ Scdō nō. q̄ q̄uis emopthoica
possit euenire a multis cāis: tñ vt plm venit a
sanᵉ peccāte in q̄ntiᵉ. q: mult⁹: vel in q̄litate. q:
acut⁹ ⁊ coleric⁹. vel in vtroq̄z. Nā q̄dlibȝ istoꝝ est
aptū natū rūꝑe venas ⁊ apire ⁊ findere capita
caꝝ. ⁊ cū in laborātib⁹ magis calefiet san. ⁊ rare
fiet. iō in fortib⁹ exercitijs ⁊ laborib⁹ i appatis q̄
ti⁹ vene rūpunt̄. vt ptȝ de fluxu san.na. ꝓinde in
bet̄ nōiā ⁊ purgationē ꝓcedere magnos labores
⁊ exercitia in itinerātib⁹ vel in armis laborātib⁹
vel in alijs sil'ib⁹ exercitijs ⁊c̄. ¶ 3° nō q̄ q̄ñcūq̄
accidit in corpe san. vel alioꝝ hu. sup̄fluitas: nā
de indiuiduo sollicita nitit̄ illā sup̄fluitatē vl' hu.
expellere ad illā ꝑtē q̄ sibi mag̅ est possibilis. vl'
q: illa ꝑs est ꝓpinquior vt illa maᵃ q̄ est in stoᵒ
ꝑ vomitū: vel quia illa ꝑs est mag̅ ꝑata: vt san.
exñs in ꝓra capit̄ ꝑ nares. vl' q: debilior: vt sūt
emūctoria mēbroꝝ pncipaliū vt fauces ⁊ carnes
glādulose ce¹ subasselle cordis ⁊ inguīa epat̄. Cū
igit̄ vene pue pl'onis ⁊ ptiū cliba¹ pector̄ sūt sub
tiles facilit̄ a san. peccāte in q̄nto vel in q̄li vl' in
vtroq̄ vel ab alijs accn̄tibus pñt dirūpi seu ape
riri. ¶ 4° nota ꝓm Aui. in loco allegato q̄ mul

totiēs sputū san.est cā sanitatis apā eptē i epate vel splene. Et hoc ē: vel q: ma aīs diminuit vel q: p aliqs meat aliqua ps materie pūncte euacuat. ¶ 5º nō. q in pª et 4ª pnosticatiōe fuit iudicio fuit dictū q epthoica ex pectore nō ē tāti timorē: sic qñ ē a pl'mōe. et vez ē. ¶ Prima cā huiꝰ ē pp motū pulmōis q ē maior q pectorē sz suā qntitatē. ¶ Scdo q: vene pectorē sūt maiores: et rursus q: sanguis in vulnere pectorē erūs i pectorē spaciositatē fluit et mediate de pulmone cū tussi exit: et ad vulnꝰ nō reuertit. Itē q: pectꝰ carnosū respectu pl'mōis ē ad pectorē cōpassionē Pulmo eni vndiq plenꝰ ē canalibꝰ: q cartilaginosi sūt carne nudi et siccissimi: vba sūt Gal. 4º. meg' qñ colūº. 1º. Et san. pulmōis subtilior est. Alia cā ē: q: meᵉ nō cito attingūt ad pl'monē. pz igr cā qre vulnera i pectore faciliorē sūt cure q i pl'mōe. ¶ 6º. dubitat de dicto Aui. q iubet puocare mēstrua in mulieribꝰ: cū mēstrua nō puocētur: nisi cū subtiliatiuis apientibꝰ: et calefacientibus: q oia nocēt i emopthoica: vt visū ē. Breuit dr q i tpe sanitatē et pꝰ maᵉ aītē euacuationē debēt mēstrua puocari cū flōia sofeᵉ paulatia et pōnevē tosaē i coxis: et cū appōne pessarioz acutoz nō aūt cū medicis et electuarijs calis admistrarē per os nec cū balneis: q: talia possēt īducere motus et calefactionē in sanᵉ atq leuit emopthoica seqret. ¶ 7º nō. q ematistes specialr vz i omi fluxu san. q a ptibꝰ interioribꝰ currit pp qd antiq ipo fuerūt ei nomē ematistes: ab ema qd est sā. et tenco es. qñ tenēs vel retinēs sā. Vn antiq īponebāt noia rebꝰ i meᵉ ɔsiderarē fm ppꝛietatē vl' similitudinē vel figurā. ¶ 8º de tui licētia volo h ponere simplices medicias q valēt sputo san. collectas i areis depictē. i 2º. liº. cañ. Auicē. Amigd. amare sūpte cu amido ɔferūt sputo sang. et tussi antiq. Agaricꝰ cū aq datꝰ vz ad idē. Balaustie p se pꝛhibēt sputū san. a pectore. Idē fac vpoqstid Idē. ʒ. j. coralli ɔfecta cū albumie oui et gūi arab. vz ad sputū san. ipm retinēdo. Cipressus vl' pōa ciꝰ cū vino datꝰ vz sputo san. et difficultati anhelitꝰ. Semē citonij et succꝰ vz ad idē. Cētaurea vz in sputo san. q: stiptica. Cornu cerui adustum et ablutū valet ad idē. Jusqāmꝰ ɔfert sputo san. marie qñ cā ē calitas. q: refrigerat et strīgit. Carabe idē opat. Liciū idē facit. Terra sigillata cōseruat viscera et ɔfert sputo san. exiccādo vlcus. q: magl desiccat q aª terra. Arsenicū pꝛhibet fluxū sā. et vz tussi exiccādo. Lutū armenū pꝛhibz fluxū sā. et vz tussi exiccādo. Fructꝰ mirti vz tussi pp suā dulcedinē: et vz sputo sā. cū sua siccitaᵉ et stipticitate. Myrrha calida in 2º pꝛhibet sputū sā. ex pl'mone data ad pōdꝰ. ʒ. gnoz ordei qlibz die cū vino cōi. Mēta calida et sicca i 2º gradu pꝛhibz sputū san. et fluxū eiꝰ etc. Ad idē valet herba et succus portulᶜᶜ pꝛhibet sputū sang. Cinis piperi rotundi retinet sputū san. Rosa frigida in pº. sicca in 2º eius capita et virgulta valent sputo san. Rubus vz ad idē. Qñ igit fuerē in loco vbi nō fuerint apotecarij si habes aliquā de istis medicinis: vtere ea. Glutinum pisciū positū in sorbitionibꝰ pꝛhibet fluxum sanguinis.

¶ Caplm. 7. de empimate.

Empima est sputū saniosū cū tussi exiens. Dicit aūt empia ab en qd ē in vl' intꝰ et pus sanies. q. pus itꝰ in ɔcauitate pectorē erūs idē venit empicꝰ. et pꝛoīde dic' Papias. Empici dicunt illi: qbꝰ collecº saniei facta est in pl'mōe et torace et crepuit et saniauit: et pducit penultimā. vñ Macer bethōica. tussis empicos suspiª iuuat. Dico igit q empima ē sputū saniei pp collectionē maᵉ in ptibꝰ pectoralibꝰ factaz. quā natura nitit pꝛius digerere et post expellere et euacuare. Ista aūt sanies venit aliqñ cū lesiōe pulmōis. vt in ptisi vel in vlceribꝰ pl'monis et aliqñ sine lesiōe pl'mōis vt accidit freqñt pº catarrum vel post apostemata in ptibꝰ pectoralibꝰ.

Cause empimarē qdā sūt pmitiue: qdā añcedētes: et qdā ɔiūcte. pmitiue: vt est ictꝰ vel pcussio vel casus vel obuiatio ɔ rem durā in ptibꝰ pectoralibꝰ i quibꝰ gñat apā vel ratione doloris ibi fluūt hu. quibꝰ aggregarē et retētis fit sanies. ¶ Cause aītes qdā sūt magl remote: vsus lōgus ciboz fumosoz in nimia qntitate sūptoz. Alia cā magis pꝛima est catarrꝰ siue fluxꝰ a ptibꝰ supioribꝰ ad ɔcauitatē pectoris vel a mēbris circūuicinis. Alia cā aīs pꝛimior ē apā i ptibꝰ pectorē: sic ē pl'rē vl' pipl'oia vl' aª apata i aliq late iīiorē ɔcauitarē pectorē. Et sputū sā. freqñt ē cā aīs sputi saniei. ¶ Cāe ɔiūcte ē piarē sūt vlcera i pl'mōe vel ptibꝰ pectorē. Aª cā ɔiūcta ē erupº apātū ptiū pectoraliū vl' in l'ra maªi ɔ cauiᶜ pectorē iā ad saniē ɔūsa. Hª cā ɔiūcta pt cē rupsa sqūāᶜ: ita q iª maª descēdit ad ɔcauitatē pectorē.

Signa ē piarē qdā sūt sigā egritudis aª sē sig loci egritudis: qdā leuitarē et malicie egritudis. qdā sē sig ɔre maᵉ egritudis a flaᶜ. qdā sē sig pmutatōis egritudis. Sig q signt egtudiē et replōez ɔcauitarē pectorē ex māvl' saniesē quitas vl' pōderositas i pecᶜ ɔstrictio anhelitꝰ et tussꝭ vt pl'iz hūꝰ cū sputo saniª. lz aliqñ sicca ē sal

sa qete:vt qn vtus est debilis neqens expellere nociua.vt accidit in ptisi et i ptisi oia mortalibus: vel pt tussis ee sicca.q: maa est inobediens nature Aliud signu e frequens anhelitus et festinatio in loqla et pulsus in statu ieqlis iordiatus et freqns. Signa loci egritudis.s.in q loco sit sanies vel apa hoc scit sic.na si iacet vel dormit sup latus vbi e apa vel sanies no sentit tata gravitate ac si iaceret vel dormiret sup latus vbi no e sanies vel apa. Et ro istius est. qa me in inferiora apata magis qescut qn sut appodiata qn qn sut suspesa vt exeplificat Aui.i.18.3.tra. c.ij.de signis apatu cat i renu.et sig poit Aui.qd distepet bolus armenicus seu lutu rubeu cu aq et i illa filu de lino intigat et circudet pectus et laxa et in illo loco vbi filu pricipit desiccari ibi e sanies vel apa q: ibi maior calor e:io ibi prius desiccat. Tertiu genus signu.s.leuitatis vel maliciei egritudis hr sic. Et ista sunt sig pnostica. Si igit eger hnerit fe. in gnatioe sa et p rupturam apatu: et expulsione sa nie illa cessat et appetitus crescit et sanies leuit spuit et difficultas anhelitus diminuit: et sanies est alba oia ista sut bona sig et signa leuitatis egris. Sz si fe.no minuit et sanies exit cu magna difficultate et cu hoc est sanies magis vel cenuleta cu difficultate et violentia anhelitus cu defectu appetitus. Et si adest orgmo.vel alr adest sincop.oia ista sut pnicio et mala. 4m genus sig est de dria mae egritudis i.saniei a flate. Na si fuerit a flate:qn expuit i vase aq muda pleno:supnatat et si e sanies vadit in fundu. Itē sanies piecta sup carbones ignitos fetet. fla vo quis pijciat sup carbones: no fetet 5m genus signor.s.pmutatio empiatis ad ptisiz hr sic. Primu signu istius e fe.lenta maior de nocte qd de die.et maior post cibu qd an cibu. 2m signu est curuatio vnguiu p psumptione carnis q solebat ee in capitibus digitor subvnguibus 3m est color faciei plubeitas. 4m e elogatio et attenuatio colli pp psumptione carnium eius. 5m est calefactio in platis pedu et volis manuum.

Pronosticatio in empiate. primo empima in decrepitis vt plm est mortal: et hoc pp vtutis debilitate no potetis expellere supflua. 2o qn spuit sanies cenuleta vel nigra vel viridis:mortale e. 3o empima p sputu san.malu:q: figtur vlc i plonevel in ptib pector. 4o qcuqz ex pleuretide epici fiut:si purgent in.40. dieb:a q die fit ruptura apatu soluut:si vo no:in ptisiz trasceut.5.aph.ap. 16.et ca istius dat a Ga.i 2o. Na si sanies exns in pca pector pe plone no purget i.40.dieb ta desces plmo corrodit,sanies ei logo tpe manes corrupta acuit.et p ons plone corrodit.et sic fac ptisiz. 5o qcuqz sgnatia effugiunt: et ad plone eis puertit.in.7.dieb moriut.sivo hos effugiut empici fiut.5.aph.aph.xj. 6o empia pter vlcera pectoris min malu est:qd si eet vlcus in pulmone ppterea q: ptes pectorales sunt carnose et citius solidant. Si aut eet in paniculis vel in pulmone:difficiliora sunt pter causas ia dictas.

Curatio empiat. Prio dic Cost.in viatico.et Gerar.cremo.qd qn incipit empia:statim festinadu est vt eucutur ppt incomoda:q facere pot vt stati dem est in 4a pnostica. Na si diu manet vlcerabit plone vel locu in q manet vel coagulabit et occupabit vias anhelitus.et sic suffocatio accelerabit mors. Sz dico nuc qd i ista egritude debemus hre.5.psideratioes. Pria psideratio e qd apparetibus signis qd sanies dz colligi in ptib pectoris pter apata: debemus intedere ad resolutione vel maturatione talium apatu semp resolue cu aliqli maturatioe vel aptatioe ad sputu.et hoc per debita corpis mudificatione cu floia vel farina. 2a psideratio quas ponut auctores est.qd illa apata post maturatione rumpat. Et ista psideratio hz.2.ptes. Vna e rupere cu medicinis intussumptis et modis iacedi et mouedi. Alia est cu cautio a pte exteriori. 3a psideratio:qd p rupturā dent me mudificates abstergetes lauates ma anhelitus ab illa sorde. 4a psideratio vertit supra vtute custodiendā: q: aliqn multi hu.q deberet corpus nutrire rone male cōplonis me:in sanie puertut.et p supius expellunt.et sic empici macri et debiles fiut. 5a psideratio est circa dieta empicor qntu ad cibu et potu.

Pria pside coplect p medicinas empla etc. Primu emplm qd ptm resoluit et ptm matat e istud. R. farine fenugreci et se.lini an.q.j.caricaru pinguiu.x.nuo carniu dactil.6.orobi.ʒ.ij.floru camo.ʒ.j.et hoc.terebentine.ʒ.ij.olei viola.ʒ.j.et hoc.olei camo.ʒ.j.omia sil pquassata cu oleis et vino misceant.et fit emplm supra locu:vbi est apa vel sanies. Na simplr no debemus intedere ad sanie generadu in apatib pectoraliu:vt infra dicet in.c.de ptisi. Huic emplo pnt addi rad.altee malue et flor necionu. Et si ma videt mltu fria:pnt addi stercoris columbi.ʒ.ij.nit.ʒ.j. Et silr pnt addi ista olea oleu de lilio olm nardinu laurinu viola.i suo casu. Et valet etia empla:q dicent in.c.de ptisi dno pcedete. Potus ad maturadu fiut ex aliqbus de supradictis reb:vt est fenugrcu se.li.ficus sicce dactili iuiube sebesten et liqrici. Et valent isti sir cali:si no adest fe,vt e sir de prasio sir de

ysopo sir⁹ de iuiub. ꝛ sir⁹ de liqꝛ sm descriptionē autoꝝ: ꝛ marie Mes. ¶ Et vȝ iste sir⁹ ad maturandū ꝛ mūdificandum. ℞. raď enule cāpane raď yreos. raď per⁹. apij ꝛ fe. aā. ʒ. ij. caricaꝝ piguiū n°. nūero dactil. 4. iuiub. 20. p̄rasij yso. capill ve. origa. aā. M. ß. liqꝛ. ʒ. j. pass. mūď ab arill. ʒ. ij. mellis ꝛ zuc. aā. lb. j. ß. fir⁹. deċ cū aq̄ decoctiōis ciceꝝ ru. ꝛ liqꝛ. ꝛ cū h̄ ponať ēpl̄ȝ supradictuȝ. Et si adest calitas mag̃ minuanť cal̃a fortioꝛa ꝛ addanť tpata cal̃a cū aliqb⁹. friis. Et deċ aq̄ decoctiōis ordei ꝛ liqꝛ ꝛ caricaꝝ. vel deċ ydromel pauce cōmixtionis ꝛ dentur passule. ꝛ carice. ꝛc. Elc. ad maturādū ꝛ digerēdū si fe. nō adest. sūt tiri. mag. metridatū. q: maturāt ꝛ rūpūt apata post maturatiōeȝ. ¶ Sequunť trocisci maturatiui: q̄s pōit Aui. ℞. se. altee se. citrulli. se. malue melonis ꝛ cucur. mund. aā. ʒ. vij. floꝝ mellilo. ꝛ viol. aā. ʒ. iij. liqꝛi. ꝛ succi ei⁹. aā. ʒ. iij. ß. pul. de q̄ ß trocisci cū deoc. se. li. ꝛ cariq. vel p̄t ide fie. elc. vel ad modū ɔditi. ꝛ deċ cuȝ aq̄ decoctiōis liqꝛ ꝛ cariq. ¶ 2ᵃ aūt ɔsidera°. s. iuuare vt apata rūpanť: sic fiet. Prio sm Aui. ꝙ ifirm⁹ dȝ dormire supra lat⁹ ifir. q: ad spuēduȝ ꝛ rūpendū apata iuuat. ¶ 2° deť in potu tiri. ꝛ metri. marie qñ nō adest fe. nec macies nec vťur debilitas mltū magna. Et dicit Aui. ꝙ tūc debēt sumi pisces salliti: ꝛ h̄ vt tuss. puoceť ad quā forte seqť eruptio apatis. ¶ 3° ff iste pill. ℞. yerep. Ga. ʒ. ij. pulpe coloqn. ℈. j. ß pill. ꝛ aliq teneať in ore in hora dormiēdi. Ex isto conabiť pa. spuē: ꝛ fiet ruptura apaꝝ. ¶ 4° puoceť vomit⁹. q: forte cū conatu vomit⁹ ff ruptura. Et Aui. iubet ꝙ suffumigenť guttura eoꝝ cū storace cala. Et si p ista nō rūpanť apata. tunc iubet Aui. ꝛ alij ꝙ in loco vbi sentiť apa ff cauteriū a pte exterioꝛi: ꝛ sanies inde paulatiȝ exhēda ē. Et ego vidi hoieȝ cui⁹ lat⁹ fuit fistulatū pp defectū isti⁹ cauterij: ꝛ eijciebat saniē p ptē exterioꝛeȝ in mag. quāti. attn̄ apto latere: put docui: ab illa fistula fuit pfcē curat⁹. ¶ 3ᵃ ɔsidera° ꝛ pncipalioꝛ intētio ē mūdificare saniē a pecto. ꝛ plmone postq̄ ibi fuerit gñata vel expulsa: vel eā abstergere. Et vere in isto casu nō oȝ nisi recurrere ad capl̄m de tussi: ꝛ ad curā tussis frie ꝛ humide qñ nō adest caloꝛ vel fe. Mūdificeť igiť ꝛ absterganť dādo ydromel. ꝛ in pn° vȝ ista ɔcoc°. ¶ ℞. aristo. ro. ʒ. j. raď. yreos. ʒ. ij. yso. ʒ. iij. ordei mund. p. j. liqꝛ. ʒ. j. carica. x. sqlle. ʒ. iij. mell despūati. lb. j. ꝛ ff. ff sir⁹ ꝛ vtať eo q: maturat qď maturanď restat: ꝛ abstergit ꝛ expellit qď maturū ꝛ digestū est. Et in isto casu vȝ dianisuȝ ꝛ diayꝛ salamōis ꝛ diap̄rasiū ꝛ diascoꝛdeon ꝛ elc. cal̃a dcā in ca° de tussi. Deide ff h̄ medicamē ℞. triū gñm pipis cartāi mund. se. fise. leos. ꝛ vtice. aā. ʒ. ij. nastur. toꝛrefacti se. fin. ap. co sti cassieligne spice. fenug. orobi epithi. aā. ʒ. j. se. lini toꝛrefci. ʒ. ß. raď yreos sicce yso. raď enule cāpane. aā. ʒ. ij. ꝛ ß. liqꝛ. ʒ. j. cubeb. ʒ. iij. succi liqꝛi. gūi arab. dragag. 4. se. frioꝝ maioꝝ ꝛ mi. aā. ʒ. j. opij. ʒ. j. ꝛ ß. ff pul. de isto pul. pñt fieri trocisci ꝛ sumāt de eis cū sir° supradicto vel cū aq̄ decoctionis yso. ꝛ ordei ꝛ raď yreos. vl̄ pōt inde fieri elc. cū zuc. vl̄ ɔditū cū ɔserua capill ve. ꝛ ɔserua yreos: vel opiata cū melle. Et cū h̄ ff emplm̄ supradictū. ¶ Uir⁹ burgēs i mōtepessullano q̄ si sexagenari⁹ erat hitudine mac. ad cui⁹ pectoris ɔcauitatē multa flātica ma. ex p̄cedēte catarro defluxerat: q̄ p⁹ digōnē erat alba: ac si eēt sanies imo indicabať: ꝛ aliq dixerūt ipsuȝ foꝛe ptisicū. Ad quē fuerūt vocati magr̄ Ber. forestij. magr̄ ffrācisc⁹ cuniculi. ābo bone mēoꝛie. cum qb⁹ ego affui: q̄ dixerūt nō eē ptisicū cū nullū hret sig. ptis. Ordinauerūt ei sic ℞ aq̄ distillate capill ve. aq̄ distillate raď fe. ꝛ per° . aā. lb. j. zuc. lb. j. ff iulep. q̄ ipse vsus fuit ꝛ sanat⁹ ē pfecte. Si autēȝ epic⁹ hret caloꝛē: regať velut ptisic⁹. Mastrum mōta. cū puis folijs calefac deficcat ꝛ subtiliat iōq̄ȝ pdest hūiditatib⁹ grossis ꝛ saniei q̄ sunt in pecto. ꝛ plōne. ꝛ facilr educ eas. Haly in 8ᵃ pte 2° li° regal dispōnis. Idē facit tim⁹ ꝛ p̄rasium ꝛ capill ve. sm eundē. ¶ Seqť elc. Haly in isto casu ℞ amigď. dul. mund. medulle se. bōbacis aā. ʒ. x. oro. p̄rasij aā. ʒ. iij. fabaꝝ excoꝛticataꝝ. 5. nūero penid quātū suff. oia dissoluanť cū sir° de p̄rasio vel de ysopo. ꝛ ff elc. ad modū opiate. ꝛ sumat paulatī deglutiē° mane ꝛ vespe. Et ď isto dicit Haly. h̄. n. elimat grossa ꝛ subtiliat materiasq̄ icidit ꝛ facilitat eaꝝ exituȝ: ꝛ ab eis pect⁹ emūdat. ꝛ nō min⁹ app̄cieť pptereа: q: illa q̄ ibi itrāt nō sunt magnaꝝ expēsaꝝ. q: in vilioꝛib⁹ solet aliñ eē maioꝛ effica: vt dr̄ in defensoꝛio vite autoꝛi. Ga. nec ēt min⁹ app̄cieť. q: pauca mālia ibi intrāt: q: quāto plura sūt cōponē. me. tāto eni ꝛ cōpositi min⁹ ē cert⁹ effect⁹ ei⁹. vt dicit Ar⁹. in pabolis. ¶ Seqť looch sm itentionē nr̄aȝ i h̄ casu ℞. amigď. dulc mund. pineaꝝ. aā. ʒ. ij. se. lini toꝛrefacti. oro. pass mund ab arill liqꝛ rase carniū dactiloꝝ mund a filositate iterioꝛi. 4. numero succi liqꝛ. ʒ. iij. amigď. amararū. 4. nūero ɔserue capill ve. ɔserue. yreos. aā. ʒ. j. penid. ʒ. ij. mellis. qď suff. ff looch: qď paulatiȝ deglutiatur. vȝ in mūdificatione saniei empicoꝝ ꝛ ptisicoꝝ. ꝛ valet in tussi ꝛ mundificat pulmonē: ꝛ partes

pectorales a superfluitatib⁹. Et si nō adē calor: pt ei addi pul. diaprasij pul. diayso⁹ ⁊ sirīa. Et si ad est caliditas aliqlis: pōt ei addi pul. diadragāti fri-gidi. ⁊ pul. diapapa. ⁊ pul. diapeniō. sine spēb⁹. ¶ Aliud elc^m fm Haly. qō vʒ sputo saniei visco se: que cū difficult^e emittit. bulliat. M. iij. caulium ī aq̄ vnico feruore: ⁊ sume de illa aq̄. lt. iij. mell' lt. j. coquant ad ɔsumptionē aque. deinde sup-mittat pinearū mūd. medulle se. bōbacis añ. ℥. j. fenugⁱ orobi. añ. ʒ. v. pistaceaꝝ. ʒ. x. fabaruʒ sine corticibus. x. pistent oia simul diligēter: ⁊ fi elc^m sup ignē. detur mane ⁊ vespe q̄libʒ vice. ʒ. v. cuʒ lacte asine vel capre vel cū aliq̄ decoctiōe. ¶ Et ponam⁹ hic singlares medicinas valētes in hac intentione fm Auic. in. ij. cañ. coagulū resoluit san. cōgelatū in pectore. Cubebe mūdificat pe-ctus raucū a flāte ⁊ sanie. Crocus confert mem bris anhelit⁹. ⁊ facit sputū facile. Cartam⁹ pe-ctus purgat ⁊ apit opplōnes pulmōis. iō clarifi cat vocē. Fasseoli ɔferūt pectori ⁊ pulmōi leniē° Furfuris collutura idē facit leniē° ⁊ abstergen° Juniperus est bon⁹ dolori pectoris ⁊ tussi. De-coc° rute hūide cū aneto sicco silr. Radix fisele-os ɔfecta cū melle purgat pectus ab hu. viscos. Urtica ⁊ se. eius bibita cū aqua ordei mūdifi-cat pectus a sanie ⁊ hu. viscosis. Volubilis silr. Silr facit h̄ sandaraca. Butirū v̄o recēs mixtū cū melle ⁊ zuca° ⁊ amigō. amar. ɔferūt vlceri-bus pulmōis extrahēdo saniē. ¶ 4ª intē° est cō seruare virtutē qñ emvexit multa sanies siue p a-pertionē cū cauterio vel ferro siue p sputū: talis eūo debilitat virtutē q̄uis res ɔ̄ria nature expel lat. q: euacuatiōi annex⁹ est casus v̄tutis: si mag est ⁊ s bita. 2. pnos. ɔ° 14. ibi. Liq̄da bona ⁊c. ⁊ p pter aliud indigemus: vt virtus coꝝ ɔfortet: q: v̄tus cōfortata ⁊ fortis melius expellit saniēʒ et ceteras superfluitates. Cōfortet igit dādo carnes q̄ inferius dicent ⁊ vinū ⁊ oua ⁊ cibaria tempa-ta vel ad caliditatē declināria fm q̄ cōuenit ⁊ vi debit apāti. ¶ 5ª intētio est in dicta. Primo aer sit tendēs ad siccitatē: vt ista hūiditas exiccetur Et vtat pane bono de frumēto bñ fermētato et cocto. Et vtatur bono vino maturo al. vel claro ad subtiliandū materiam ⁊ adiuuandū sputū ⁊ ad ɔfortandū naturā. Et vtat brodio galline et carne eius ⁊ pullis eius: ⁊ breuiter oibus auib⁹ comestibilib⁹ p̄terq̄ in aq̄ degētibus. Et sumat interdū lac caprarū ⁊ oua sorbilia ⁊ extremita-tes eduli ⁊ agni ⁊ polēta de farina frumēti cum lacte colaturā furfuris coctā ad spissitudinē cuʒ zuca. Et vtat ordeato ⁊ auenato ⁊ brodio cau-liū ⁊ brodio cicerū cū ysopo ⁊ pet°. ⁊ oleo amig-da. dul. Et vtat iure lentiū silr p̄paratāꝝ. Et cō sulo q̄ in oibus potagijs q̄ fiūt ex carnibus vel auibus: ponat crocus ⁊ ysopus. nā vterq̄ istorū hʒ aspectū ad pectus ⁊ pulmonē. Brodiū quod fit de vitellis ouoꝝ.

Declaratio in empiate. Primo sci-endū fʒ Aui. in. io^a. 3^i q̄ empia vel sanies in ɔcauitate pectoris ɔgre-gata aliqñ putrefit in pulmōe ante expulsionem ⁊ sic putrefit pulmo ⁊ vlcerat. ⁊ sic cadit empic⁹ in ptisim. ⁊ ɔīr termiat in mortē. Hoc idē dicit Gerar. cremo. ⁊ trāsumptiue Berñ. de gordo°. ¶ 2° aliqñ venit sanies in multa q̄nti^e: quā na-tura nō pōt expellere. ⁊ sic suffocat: ⁊ tūc anheli-tus cōstringit. ⁊ tunc aut modicū aut nihil ex-puūt. ⁊ iste sunt. 2. vie ad mortē. Alie sunt. 2. vie ad vitā fʒ ipm Aui. p° qñ natura est fortis ⁊ m^a obediēs ⁊ sic expellit ipam p viā sputi: ⁊ inde se quit sanitas. ¶ 2ª est: q: illa sanies in pectore ex istens p aliq̄s venas currit ad epar: deinde ad vi as vrinales. ⁊ sic expellit p eas. Et tūc vrina est grossa: sicut accidit post rupturā apatis renum. Et ista cognoscunt p tussim ⁊ sputū saniei p̄ce-dentia. ¶ 3ª via est q̄ aliqñ diriuat ab eodē loco ad intestina: ⁊ sic emittit cū egestiōe. Et iste vie sunt laudabiles: q: ad vitā. ¶ 2° sciendū fʒ G^m in li. de causis pulsuū: q̄ status flegmonis in p̄-tibus pectoralibus in pleuresi est initiū empia-tis. Et verū dicit: q: natura coq̄t tūc ⁊ digerit ⁊ dealbat materiā ⁊ appet sputū alb. qō p̄us fuit sanguinolentū vel alterius coloris. ¶ 3° dubita tur: si in empimate cū fe. q̄ est pp̄ter retentionē saniei: dʒ ɔfortari virtus cū carne ⁊ vino. Et ap-paret q̄ nō q: talia fe. augmētāt. Rñdit Aui. in io. 3^i. q̄ sic in hec verba. Necessaria est ɔseruatio v̄tutē cū carne ⁊ cibo tpato: ⁊ nō ɔsideres fe. qm̄ ipa nō sanat: dū sanies pseuerat remanēs. Qñ aūt spuit sanies: fe. eradicat. Et cū cōfortat eger ad expuendū saniē aut ad aª quo curat: ex cau terio remouet fe. pculdu°. hec ille. ¶ 4° nō. q̄ freq̄nter rūpit apa ptiū pectoraliū añ maturati onē: ⁊ tūc illud qō spuit est san. ⁊ qñ talis spuit tūc necīa est flōia de eadē pte v̄tute h̄ tollerāte. Et silr necīa sunt empia maturatiua. ¶ 5° nō. q̄ qñ apā exteri⁹ cū ferro rūpit aut cū cautio: si sa-nies erit al. ⁊ sine fetore tales curant: ⁊ euadūt. Si v̄o sanies est feculēta ⁊ mali odoris moriūt Et h̄ est qō dic̄ ypo. 7. āph. Quicūq̄ empici vrū tur aut inscindūt: si q̄dē sanies pura fluxerit. et al. euadūt. si v̄o feculēta ⁊ mali odoris: pereunt

¶ 6° sciēdū: vt ptactū est in signis: q sanies dif
fert a flāte viscoso ⁊ globoso ī ꝯcauitate pecto
ris putrefacto. Nā sanies fetet ⁊ vadit ad fun-
dū aq: ⁊ īducit maciē in coꝛᵉ. Flā aūt nullū isto
rū agit: ⁊ si sanies cū tali flāte miscet̄ sputū stat
in medio aq. ⁊ tunc si cum virga vel aliter sepa-
rent̄: sanies vadit ad fundum ⁊ flā supernatat.

¶ Capl̄m. 8. de pleuresi.

P Leuresis est subtegētiū co
stas mēbranoꝛuꝫ
flegmō. Ga. in. 4. de cāis pulsuū. c. 8
Hoc ē pl̄resis est apā vt pl̄m sanguineū pānicu
loꝝ tegētiū costas a pte iteriori. Et cū hoc ꝯcoꝛ
dat Auic. in 10ᵃ. 3ᵉ. trac. 4. c. j. dicens sic. Pl̄resis
nō est nisi apā calīn in ptib⁹ pector̄ aut in lacer
tis itrinsecꝫ ⁊ in velamine coopiente pect⁹ aut in
velamīe distingēte .s. spūalia nutritiuis Ga. 6.
āpḃ. cōmē°. 33°. ibi. Acide eructuātes dic̄. Pl̄reſ
est apā in iterioꝛib⁹ costaꝝ pellicul̄. Deriuat̄ aūt
pl̄reſ ꝭm Joh. ianuen̄. in pſo. vel in catholicō a
pirō grece qđ est lat⁹ lacert⁹ latīe. vn̄ ḃ pl̄reſ. do.
id est doloꝛ later̄ acut⁹ cū fe. ⁊ sputo sanguiolē
to. ḃ ille. Garipot⁹ vo sup passio° dicit q pleura
grece idē ē q mēbranū latīe. vl̄ pellicula: q̄ ē in
capite costaꝝ: ⁊ īde dr̄ pl̄reſ. Magr̄ Jo. de toꝛ-
namira dicit autoꝛiᶜ sinonimoꝝ ianueſ: q pleu
ra idē ē q costa. īde pl̄reſ. i. apā int̄ costas. Prio
res tn̄ iterptatiōes sunt vioꝛes. Quicqđ sit ca-
dē ē iten°. ¶ Pl̄reſ apud oēs duplex ē. va qdeꝫ
⁊ nō va. vel qdā ē pura qdā nō pura. Uera autē
pl̄resis est apā calīn in ptib⁹ pector̄ intrīsecꝫ vel
in lacer̄ itrinsecꝫ int̄ costas vel in velamine co-
opiente costas vel pect⁹ vel velamīe distingente
nutritiua a spūalib⁹. qđ vocat̄ diafragᵃ. Propt̄
qđ dicit Ga. 5. de int̄. c. ij. Uerūtn̄ certa pl̄reſ nō
fit nisi patiētib⁹ pellicul̄ iterioꝝ costaꝝ pmitiua
⁊ pncipali passiōe. videlꝫ in eis essentialr̄ exn̄te.
id est flegmōe. ḃ ille. Nō va aūt pl̄reſ est apā in
lacer̄ extrinsecis aut in pellicul̄ extrīsecꝫ coopiē
tib⁹ costas cū cōicatiōe cur̄ aut sine cōicatione
aut ppe costas puas: q̄ sunt sub diafragmate.

Cause pl̄resis pn̄t eē. qdā pmitiue: qdaꝫ
āntes. qdā ꝯiuncte. Primitiue vt
est mult⁹ pot⁹ aq friē: q̄ ꝯstringit mās ⁊ facit eas
penetrare ad loca vbi faciūt apata. vel frig⁹ ni-
miū ꝯstringēs exteri⁹ easdē mās ⁊ ꝯculcans. vt
in hyeᵉ. Silr̄ nimia cal̄itas aeris dissoluēs. Silr̄
grādis ⁊ lōga insufla° vēti septētrional̄ marie
post flatū vēti austri ⁊ marie coꝛpibus replet̄ ⁊
appar̄ pp mltas supfluitates aut pp coartatio-
nē dictaꝝ supfluitatū. Silr̄ poꝛtare nimiū pōd⁹
vltra vires: vt ponit Ga. in passio°. Silr̄ casus
ictus: pcussio obuiatio ⁊ sil̄ia. ⁊ discoopire se p⁹
sudoꝛē vel laboꝛē in aere frido ⁊ sil̄ia. ¶ Cause
āntes sunt repletio hūoꝝ vl̄ vl̄ pticularit̄ marie
co. aut san. pcipue in ptib⁹ capitis aut pectoꝛis
aut venis pectoꝛalibus aut ptib⁹ circūuicinis.
Alia cā āns pōt eē ebullitio fcā in hu. a q̄cunqꝫ
cā fc̄. vt aliqn̄ ppter potū musti aut vini puri: vt
ponit Aui. in. c. pprio. Alia cā pōt esse retētio su
perfluitatū ꝯsuetaꝝ exire. ¶ Cāe ꝯiuncte pl̄reſ
sunt illi idē hu. q̄ iaꝫ de fcō salierūt ad dicta lo-
ca ⁊ pānicalos ⁊ lacertos. ⁊ ibi cōculcati sunt ⁊
putrefiūt ⁊ iaꝫ actu apā faciunt. Et ḃ pcipue hꝫ
fieri ꝭm Ga. 6. ampḃ. cōmēto 33°. ⁊ ꝭm Aui. in
10ᵃ. 3ᵉ. ex coleᵃ. vel sanᶜ puro vel sanᶜ col̄ico vl̄ flā
te puro: ḃ rari⁹: vel a mel̄ia. ⁊ ḃ multomagꝫ raro.
Et aliqn̄ in dictis locꝫ fit doloꝛ ex vētositate ꝭm
q dicit Aui. ḃ tn̄ nō est pl̄reſ. q: nō est flegmō:
⁊ per ꝯn̄s nec pleuresis. vt patet p diffinitionē.

Signa pleureſ sunt multiplicia. vn̄ q̄
dam signāt moꝛbū. qdā cām
moꝛbi. qdā ꝯcoꝛdantiā ⁊ dr̄iam cū pipl̄oia. ⁊ q̄-
dā ꝯcoꝛdantiā ⁊ dr̄iam cū apate epat̄ qdam si-
gnant hu. dn̄antē alia signāt. 4. tpa pl̄resis. qdā
signant crises ei⁹ vt empima. ⁊ sic sunt. 8. gene-
ra signoꝛuꝫ. Signa pl̄resis sunt. 5. ꝭm Ga. 5. de
interio. c. ij. ⁊ in 2° de iter. c. ij. Et pmū est doloꝛ
acut⁹ pungitiu⁹. cui⁹ cā est. q: ibi est apā: in quo
est sol̄o ꝯtinuitat̄ ⁊ maᵃ. copl̄o cal̄a fit i pellicu
lis ⁊ lacer̄ mltū sensibilib⁹: vt ibidē ponit Ga.
¶ 2ᵐ sigᵐ ē fe. acuta. vn̄ Ga. quā passionē acu-
tam: fe. necio ꝯcōitat̄: eo q lacert⁹ isir⁹ coꝛdi vici
nus ē iunct⁹. foꝛmule enī ⁊ capsule coꝛdis sunt
veluti diafragᵃ. 5° de iter. c. ij. ¶ 3ᵐ sigᵐ ē diffi-
cultas anhelit⁹. q: meᵃ facieᵃ anhelitū sunt ipe-
dita ⁊ suā pfecte nō pn̄t exercē opatōeꝫ. vn̄ Ga.
Coꝛrup° āt spūs has vtrasqꝫ passiōes necio seq̄
tur pp cōpōnē meᵃ īārᵃ. nā de mēbris sps ē. 2° de
iteri. c. 6. ¶ 4ᵐ sigᵐ ē tusſ. vn̄ Ga. Tusſ. seq̄t̄ ḃ
meᵐ. q: ē meᵐ sps. ibidē. nā nā sentiens māim
egritudis ⁊ resudationē ab ea ad pl̄onē factā p
ꝯstrictionē ptiū pector̄ nitit̄ nocia expellē: ⁊ sic
fac̄ tussiꝫ. ¶ 5ᵐ sigᵐ poʳ a Ga. i. 5. đ cāis pulsuū
textu. 8°. in ḃ vba. Pulsus pl̄reticoꝝ ē cit⁹ ⁊ spis
sus ⁊ dur⁹ anoꝛmalus icq̄lis icq̄litate q̄ dr̄ sera-
sus ⁊ dur⁹ anoꝛmalus icq̄lis icq̄litate q̄ dr̄ sera-
tura. pptereа aut q: meᵃ in qb⁹ sunt ista apata:
sūt neruosa ⁊ pelliculosa ⁊ iō oꝫ q pulsus fit du
rus ⁊ neruosus. ¶ Signa pl̄reſ nōvere sunt gra
uitas later̄ sine tussi. vl̄ cū modica. vl̄ doloꝛ sub
diafragmate ⁊ nihil exercant. q: moꝛb⁹ ex venas
⁊ instra spūs existit. ⁊ si locus cum manu cōpꝛi-

tinaẽ vel dure tractetẽ: sentiẽ do. ad ptẽ extiorẽ ex
tẽsus. Itẽ aliqñ appet tumor ad ex: ꝛ aliqñ rũpi/
tur ꝛ saniat exteri⁹. ꝛ totũ oppom est i va plresi.
¶ 3a spẽs signoꝝ q̃ signt cãz mor. si sint pmitie
hñt ex relatu pa. ꝛ si ab alijs cãis sit: ponũtur a
G°. ij. de intioꝛib⁹. ꝛ ab eod. 6. ãph. ibi. Acide e/
ructuatiões. Et aliq̃ sig̃ hũoꝝ. si sputũ fuerit ci/
trim solũ: aut citrim rum: duab⁹ attinet spẽb⁹ coli
cis. s. coke ru. ꝛ coke citri. Et si fuit spũosũ attiet
flãti. ꝛ si nigm mlĩc attiebit. Rubicũdissim vo
sanguineã plresiz denõt. ¶ 4a spẽs ð ꝯcordãa ꝛ
dĩia plreb ꝛ piplonie po a Ga. ij. ð intioꝛib⁹. p
3. colũdellos añ finẽ. ¶ Prim ẽ corrup° ãhelit⁹
ꝛ ãgustia sps: in qb⁹ ãbe egritud. ꝯcordãt: ſ ma
ior e in piplonia. ¶ 2° puls⁹ piplonie ẽ vndos⁹
ſʒ Aui. ꝛ dor est gũatiu⁹ ꝛ in plresi ẽ maior stri/
ctura ãhelit⁹. ꝛ cũ h ãhelit⁹ ẽ calid⁹. ꝛ dor magĩ tẽ
dit retro spatulas. ¶ 5a spẽs ẽ de ꝯcordãa ꝛ dĩia
plreb ꝛ apaꝝ epaꝝ: nã in vtroq ẽ dor lateris tuss
ꝛ fe. Sʒ dñt ſʒ Ga. ij. de intioꝛib⁹ añ finẽ p tres
colũdellos. Primũ si qs hʒ i latere doloꝛẽ inter
costas ꝛ cũ tussi aliqd amiſit de screatu diũsos
coloꝛes hñti: talẽ ẽ plretic⁹ ſ i apãte epaꝝ tuss ẽ sic
ca ꝛ pua. ¶ 2° qꝛ dor sentiẽ sub diafragmate. et
do. est gũatiu⁹ nõ pungitiu⁹. ypocũdriũ dextruʒ
tactu duꝝ repiẽ. maxe qñ apã ẽ i gibbo. In pleu
resivo nõ adest duricies. ꝛ in apa epaꝝ vrina p°
eiñ efficiẽ citrina ꝛ p⁹ nig. ꝛ aliqñ egõ ẽ sanguio
lẽta: vt qñ est apa in sima. ꝛ si ẽ in gibbo: vr ꝛ re
piẽ in ypocũd° dext° infla° ad modũ lune noue
ꝛ adest fedus coloꝛ in facie ꝛ attenua° copoꝛis.
¶ 6a spẽs signoꝝ oñdũt tpa egritudis: qñ acci/
dẽtia plresis sunt pua ita ꝙ ẽ puus dor modia fe.
nlla vel pua tuss. sputũ puũ ꝛ aqsuʒ. tũc adest
pnm: qð cõiter durat vsq ad. 3. vel. 4. dies. i aliq
bus tñ magĩ. ꝛ in aliqb⁹ min⁹ ſʒ q̃titatẽ mae et
ſʒ fortitudinẽ vel debilitatẽ vtuꝫ ꝛ alioꝝ pticu/
lariũ. Nã maa fria ꝛ vtus debilis tpa egritudim
ꝓlõgãt. ꝛ sic ð alijs pticularib⁹ vt tps etas ꝛ ꝯ°.
Qñ aũt sputũ icipit igrossari. ꝛ h supradctã ac
cidẽtia augmẽtãẽ manifeste ꝛ sputũ qð fuit rum
aliqualr remoueẽ a rubedie. ꝛ efficiẽ al. vl citrim
ꝛ spuit cõpetẽter: tũc ẽ augmẽm. Stat⁹ aũt cog/
scĩẽ qñ sputũ ẽ digestũ al. leuiẽ ꝛ cũ facilie emis
sum: ꝛ iã aliqliẽ alleuiaẽ: ꝛ accidẽtia icipiũt mio
rari. Declia° aũt ẽ qñ mãifeste appet alleuia° ꝛ
sputũ est maturũ digestũ ꝛ faciliẽ expulsuʒ: ꝛ ac
cidẽtia p maiori pte sunt remota: tũc ẽ finis de
clinatõis ꝛc. ¶ 7a spẽs sigꝝ signt mutatões pleu
reb in empia. Et de ista dr: ꝙ si pleureti i. 14. die
bus nõ purgãẽ: trãseũt in empia, ꝛ cũ h fe, ꝛ dif
ficultas ãhelit⁹ remanẽt ꝛ aspitas in ligua ꝛ de
bilitas appetit⁹ ꝛ vigilie. ꝛ nõ adest alleuia° ma
nifesta. Postq̃ vo illa maa est ꝯũsa in saniẽ: fe.
cessat: ſʒ gũitas remanẽs dor maxie gũatiuus et
sunt multa alia sig ſʒ qð maa ad diũsas ptes de
clinat. Sig aũt ꝙ empia muteẽ in ptisiʒ: iã fuerẽ
dicta in. c. de empiate. Sig hu. peccãꝫ iã pdicta
sunt: nã sputũ ru. ꝛ sanguinolẽtũ ꝛ gũitas circa
oꝛbitates oculoꝛũ ꝛ in añriori pte capiꝫ ꝛ sapoꝛ
oꝛis dulc ꝛ regimẽ pcedẽs mltiplicatm iã. ꝛ etas
regio tps ꝯcordãt. oĩa ista signt: ꝙ plreb ẽ ex san,
Sputũ aũt citrim attinẽs rubedi ꝛ fe. mltũ intẽ
sa ꝛ dor valde pũgitiu⁹ cũ siti ꝛ amaritudeoꝛis ꝛ
cũ vigilijs ꝛ inqetudie ista signt colerã. Sputũ
al. fe. remissa ꝛ dor nlr paucitas siꝫ somn⁹ pfun/
dus ista signt flã. Et si sputũ fuit nigrũ cũ pau
co doloꝛe ꝛ tarde incipit spuere: signt mliam.

Pronosticatio

In plresi p° docet pnosti/
care ypo. A pleuretið supato vel piplonia diar/
ria supueniẽte malũ. 6. ãph. ãp. 19. Et nõ loquiẽ
nisi de supaꝫ. ¶ 2° acide eructuãtes non valde
pleuretici fiũt. 6. ãph. ãph. 33. Et causa daẽ a G°
in ꝯ°. qꝛ pelliaile costaꝝ spisse sunt ꝛ solide. vñ
nõ omnẽ hu. recipiũt cito nisi illũ q de colerico
est gñe. vbi g flã dñatur (qð est cã acide eructua
tiõis) raro pleuretici fiũt: maxie si flã sit salsum
pũgẽs ꝛ moꝛdicãs intestina. ibidẽ. ¶ 3° humi
di vẽtres nec pleuresim nec alias incurrũt egri/
tudies. G⁹ ancte ypo. in ꝯ° eiusdẽ ãpho. ¶ 4°
deterioꝛ ꝛ terribilioꝛ pleureb est illa q est in dia/
fragmate ſʒ Aui. in. 10. 3i trac. 4. c. j. ¶ 5° pleu/
ret recidiuãtes vt plin cõmoꝛiũẽ. Aui. ibidẽ. c. x.
¶ 6° piplonia raro pmutaẽ in plresiʒ: ſʒ pleureb
freqnter pmutaẽ in piploniã. Aui. ibidẽ. c. pmo
¶ 7° ſʒ Coñꝫ. in viat° sepius pleureb inadũt ho
mies calide ꝛ hu. cõplonis in vere nãliẽ: in hye/
me accidẽtaliẽ ppẽ clausionẽ poroꝝ ꝛ retẽtionẽ
supfluitatũ. ¶ 8° si apa fuerit in supioꝛib⁹ pelli/
culis: doloꝛ vsq ad furculas ascẽdit. si vo in ife/
rioꝛib⁹ doloꝛ inferi⁹ vsq ad ypocũda descẽdit. G.
de interioꝛib⁹. c. j. ¶ 9° qcũq plretici nõ purgan
tur in. 14. dieb⁹. hi in empia trãseũt. 5. ãph. ãp. 9.
¶ 10°. ſm Gal. 3. ãph. ãp. 14. pleureb fit freqnẽ
in hyeme. Cui⁹ cã daẽ a Ga. in ꝯ°. pleureb ꝛ pi/
plonia fiunt ex passiõe mẽbroꝝ spũaliũ: ꝛ cum
oĩa mẽa a frigiditate aeris possint defendi: h
nullatenus in intrĩs spũs fieri põt: h ille. ¶ 11°
docet pnosticare Ga. ij. de crisi. 12. c. in h verba.
Et foꝛtitudo als tollerãtia hoꝝ accidentiũ signt
leuitatẽ egritudinis ꝛ ei⁹ sanitatẽ vbi. s. ¶ 12°

si nō sit multū debilis pl'reticus. ꝛ in 4ª. vel 5ª. die vel 7ª. incipit assellare egestiões colericas: ꝛ assellat bis aut ter in die: vel si sudat aliqñ: ꝛ hʒ egōnes laudabiles ꝛ vrinā cū bōa yposta si. ꝛ bñ comederit ꝛ dormierit. oīa ista sunt signa salutꝭ. ¶ 13º dicit Aui. qñ dolor in pleuresi nō minuit̄ p sputū nec p flōmiā nec p calefactoria nec p alia reme. tūc talis ꝯūtit̄ in empima vel mortē. Et qñ pulsus est tēsus sicut corda: ꝛ cū hoc est multū freqns cū vehemētia dolorꝭ: talis inquā ē mortalis matie si vtus est debilis: ꝛ si fortis: pl'resis mutabit̄ in piploīaʒ vel i empia. ꝛ ꝯūtet̄ in ptisiʒ ¶ 14º. pncipalia sigᷓ i egritudib' pectorꝭ sumūt̄ ex sputo q: purgatio materie pectorꝭ ē cū screatu sputi ꝛ mūdificatiōe sui. vt ponit Ga. in. 5. āph. 9º. 9º. ibi. Quicūqꝫ pleuretici fiūt ꝛc. Restat ḡ vt dicam' cū Aui. ꝙ laudabil' sputū ē illud: qđ facil'r ꝛ velocit̄ erit ꝛ in bona ꝗntitate. ꝛ ē maturū al. planū ꝛ eqle ꝛ ꝯtinuatū. ꝛ ꝙ nō sit aqͦsum nec viscosum ꝛ ꝯtinuet̄ p dies vsqꝫ ad verā meliorationē pa. sine mal' accn̄tib': vt ē pmixtio intellect' vigilie inqetudo ꝛ sitis: ꝫ i pn° vix appet tale sputū ꝫ bonū ē: si i pmis dieb' sit decliue ad rubedinē vel citrinitatē: ꝛ in q̄rto die dʒ maturari ꝛ ꝯūti ad albedinē vel subcitrinitatē. Spumosum vo nō est bonū sicut. 2. spēs pdicte. Et si in pn° appet sputū ru. puꝝ aut igneū: deteri' est ꝙ spumosū ꝛ sputū rotūdū viscosuʒ i pua ꝗntitate est adhuc deteri'. Si vo sputū fuerit liuidū viride aut nigꝝ aut feti tale est mortale. q: viride ꝫm Aui. sigt ꝯgellationē aut adustionē vehemētē. ꝛ fetidū sigt putrefactionē ꝛ corruptionē. Et sputū salsū sigt catarrū a capite corrosiuū. Itē qlecūqꝫ sputū sit: si cū eo nō sequit̄ alleuiaᵒ: imo remanet nocumentū ꝛ inqetudo metꝭ ꝯturbaᵒ ꝛ vigilie debilitas appetit' ꝛ discōfortatio mentis vrina nigra vehemētia sitꝭ ꝛ pulsus dur' ꝛ freqntissi' ꝛ sputū tarde erit vel modicū cū falsa q̄ete ꝛ oresinō. oīa ista sūt mortalia: q: debilitatem nature ꝛ fortitudinē mor' signt. Sicopis ēt malū signū ē. Sil'r qñ medicamēta debite applicātur: ꝛ nō pficiūt. Et si sputū liqduʒ totalit̄ ē sic saliua sigt lōgitudinē egritudis. Et si sic durat vsqꝫ ad 7m diē ꝛ tūc nō mutat̄ ad digestionē: signat mortē. ¶ 15º flux' sā. nariū nō iuuat i pipl'ia sic i pl'resi. Aui. i. c. de piploia. ¶ 16º. in eo q̄ hʒ pl'reß. appet sputū velocit̄ a pn° egritudinis: erit egritu° breuis t̄miatiōis. ꝛ si nō appet sputū nisi i fine pncipij plōgabit̄ egri°. 3° de crisi. c° 4°. ¶ 17°. pl'reß i latē sinistro piculosior ē ꝛ breuiorꝭ termiatiōis: ꝙ si eēt in latere dextro. Cā p̄mi q: ppinqor cordi: ꝛ plus ad ipꝫ maliciā suā infūdit. Causa scđi: q: maª magis aggregata citius suum catarrum nititur expellere ꝛc.

Cura pleureß. Anteq̄ ad curam pticulareʒ accedam': aliqui cañ. generales sūt premittendi. ¶ Prim' trahitur ex dictis Ga. in meg' pti°. 13ª quasi colū°. 2° distrac° materie añcedētis ad op in pl'resi nō solū necessaria est in plectoricis: imo necessaria est reputanda ꝛ exercenda. ¶ 2'. cañ. trahit̄ ex dictis Ga. 3°. tegni. ꝛ sil'r Haly canone ꝛ cōmēto. 190. ibi. Si igit̄ totū corp' fuerit plectoricū: ꝛ ipm in forma poit Haly de regali dispōne in. 6ª. 2ᵉ ptis. In pleuresi calefactoª applicāda nō sūt corpe plectorico existe nisi fortevt p ea corpalis dispositio plectoᶜ vl' nō plectoᶜ cogñscat̄. ¶ 3'. cū melior cura pleureß per mediā resolōne ꝫ. resoluētia i eo sūt applicāda. post quoꝝ applicationē si dolor crescat: isufficiētia euōis denotat̄: ꝛ mioratio añtis materie est exeqnda. ¶ Iste canō est Ga. in passio° i caplo ꝓprio. ¶ 4' est Auicē. in. 10ª. 3ª tra. 5°. c°. p°. nun ꝙ in pleuresi inquātuʒ possi° est: narcotica sūt applicanda: ipa eñ ꝓhibent maturationē ꝛ sputuʒ ¶ 5' est Aui. in eodē loco autoriᶜ Ga. inqt Ga. Si fe. fuerit vehemēs valde: tūc time solutinuʒ: ꝛ sis ꝯtent' flōia. in ipa nāqꝫ nō ē timor magn' ipꝫ eñ soluti qñqꝫ mouet̄ qñqꝫ nō soluit: qñqꝫ supfluit. ¶ 6'. est formal'r Ga. 12° megat. colū° quasi. 11°. si poteris inuenire q̄ dolorē mitigēt et dolorem ꝛ causam auferāt: sicut dixim' in pleureticis ex flōia talis p̄e omnib' eligēda est. hec ille. Et istius intentionis sunt calefactoria post sufficientē materie añtis euonem. ¶ 7'. trahit̄ ex dictis Ar' de villa noua in speculo ca° .26. de ꝯsideratiōe q̄litatū cōplexionatoꝝ: q: camo. non plus attrahit seu dissoluit ꝙ resoluit. ideo plectoricis ex se nunꝙ obest. Et ꝫ pōt intelligi in pleuresi ꝛ vtrobiqꝫ: securi' tñ est plectoriaʒ remouere. ¶ 8'. nūꝙ plectorico dāda ē farinaª nec flōia exercēda est vētre cōstipato exñte. cū molli igitur clisteri aut suppositorio pus ē remouēda. ¶ 9'. est ypo. ꝛ Ga. pmo reg' acutꝭ cañ. ꝛ cōmēto. 25. ꝛ est Aui. in 10ª. 3ª. tra. v. c. 2. in fine: q̄nto pl'reticus magis expuit: tāto mag' de cibo dādū est: q: tūc maª est multa: ꝛ natura debilitat̄ ꝓpter magnā purgationē. ideo cū cibo est frequēter ꝯfortāda Et si sputū retinet̄: minus de cibo dādū ē: ꝛ tūc sis ꝯtent' ptisana ꝛ ydromelle ꝛ sirupis: q: cibi subeuntes corpa nō pri' mūdificata a malis hu. corrūpit̄. 2°. āph. cōmēto. 10. ibi. Nō pura corpa ꝛc. Ubi tñ sputū retineat̄ pp vtutꝭ dbilitatē: alit̄

fret negom. ¶ io⁹. cañ. ē Aui. i. ioa. 3ª. tra. 5º. c. pº. vinū pl'eticꝗ ministrandū nō est nisi p⁹ maturatione ī sputo vel vrina appentē: ⁊ post fortē artificialē vel naturalē euonē: si sit arficial' necc̄ria. ¶ ii⁹ aq̄ fria ꝑ se oib⁹ pl'eticꝗ iterdicat: ꝙ fit tussis vehemēs ꝗ. ded cis i potu paꝝ ex ea cū iulep ⁊ oxielle infraꝗ. nā oxiel facit eā penetrare velocit: ⁊ expellit nocum ei⁹. vba sūt Aui. ibidez. ¶ i2⁹ trahit a Ga. i passioº in. c. pprio: ⁊ ē qñ dor cessauerit. ⁊ passio ē in decliatione: tunc a catapl'atib⁹ ⁊ ēpl'is ⁊ calefactorijs ē abstinēdū. Sigm em ē ꝙ materia añs ē sufficiēter euata ⁊ de ꝯiūcta si fortis est natura: eā bñ digeret ⁊ expellet. ¶ i3⁹. qñꝗ pl'reticⁿ hz fluxū vētris: molestū ē sup ipm flōiaz fieri pterito tñ fluxu vētris si dor remanet: flōia exercēda ē nā h sufferēte. h ille. G⁹ ibidē. ¶ i4⁹ calefactoª apposita ifriari icipiētia citissie sūt auferenda. ne sua actuali frītate materiā ingrossādo ⁊ poros claudēdo iferāt nocum. ¶ Cura ꝑticularꝗ pl'reñs stat i 4. itentiōib⁹. ¶ Prio i āministratiōe calefactorioꝝ añ purgatione ad cognoscendū dispōnē corpis plectoce vel nō plectoc. ¶ 2ª intēº ē euō mac añtis ꝑ flōiā vel alit. ¶ 3ª ē mitigatio doloris ⁊ resolō mac ꝯiūncte ⁊ ei⁹ maturatio: vt leuiter cū sputo expellat: ⁊ ista sil' fiūt aliqñ cū calefactorijs aliqñ cū empl'is aliqñ cū vnguentꝗ. ¶ 4ª ē mollificatio ⁊ aptatio mac ꝯiūncte: vt sputū facilit expellat. ¶ Quātū ad pmū sciēdū ē ꝙ itenº ypo. ⁊ Ga. i. 2º. regꝗ acutꝗ. cañ. ⁊ ꝯº pmis. ⁊ i. 8. subseqntib⁹: ⁊ Ga. i passioº: ꝙ pº a pnº pl'reb icipiat a calefactorijs: ⁊ ista est itēº grecoꝝ. Arabes ⁊ lati¹ multi. vt Aui. Rab. Haly Serapio icipiūt curā a flōia. Et vtraqꝫ snia ē bona ſm diuisos aspect⁹. Nā si est ibi supabūdātia san. ⁊ hu. icipiat a flōia. ⁊c itelligūt arabes. Et si est modica maª sine corpis repl'one sola calefactoª sufficiūt ad resoluēdū. nā flōia vbi nō ē necessaria facta ꝟtute debilitādo egº magnā penuriā affert: ⁊ sic itelligūt greci. Securi⁹ tñ ē: si non vr plectoª manifesta icipe a calefactorijs: non tñ erram⁹ seqndo vtrāqꝫ viā: cū pl'reb vt plimū veniat cū plectoª. Quātū igr ad pmā intētionē i pmis appente dolore laterꝗ cū tussi ⁊ fe. ⁊ ābeli⁹ ⁊ difficultate ꝗ. calefactom cū vase vitreo vl' eneo vel cū cucur. plena aq̄ cal'a decoctiōis camo. applicata ad lat⁹ dolorꝗ. Et pa. ster bñ coopt⁹ avēto ⁊ aere. vl' pt applicaᵗ aliqd de calefactorijs ifradicēdis. ⁊ si p⁹ applicationē dor nō cessat vel augeat: accedat 2ª intēº. Flōia faciēda ē devena basilica de late oppoº loco dolorꝗ. ⁊ h vt maª distrahat ad ptez oppositā loco: vbi icipit apa. Nā materia apaꝗ añs ⁊ coiūcta oib⁹ mōis iux posse diminuēda ē. In tertia vo die vel in qrta faciēda ē flōia de basilica eiusdē ptis: vt ꝑs mac ꝯiūncte p⁹ euet. Et h faciēda sūt: si calefactoª applicādo flōiam nō remouet dolorē: ⁊ tūc exhēndū est de san. ſm Haly ⁊ oium autoꝝ itentionē: donec ei⁹ mutet cor. Et i h oēs ꝯcordāt marie ypo. ⁊ G⁹. cañ. ⁊ ꝯº. io. 2ª regꝗ acutꝗ. ibi: qñ dor ad spatulas ascēderit. Nā qñ color sā. mutat i flōia sigt ꝙ non cibil' sā. iā euat⁹ ē. vba sūt Aui. in ioª. 3ª. Et in qñtitate sā. exhēda opz ꝯsiderare ꝟtutē hitudinē ⁊ alia ꝑticl'aria. Nā hō fortꝗ iuuenis cū magnis venis pt sufferre i hac 2ª flōia: si pma nō fuit magna ꝑ extionē sā. vsqꝫ ad. lb. vl. ꝫ. 8. vl. lb. j. vl. ꝫ 4. ſm qd videbit practicāti. ⁊ sic de debili mal̄e ⁊ feia vel sene vel adolescēte. ¶ Si vo aliqs hu. videat dñari sine sanc vel dolor ad ypocūdria descendit ille purgād⁹ ē cū leuib⁹ medicis ſm itentionē Aui. ⁊ alioꝝ cauēº mirabiles ⁊ fortes medicias: ſ dent tamarindi ⁊ mānagnata pruna lu pul⁹ ⁊ sil'ia. Et ego dedi aliqñ reub. cū cassiaꝗ: et bñ repi me i pl'resi cū eo. Si tñ eēt flā attigat ibi vr⁹ turbit. Et si fuerit cōstipat⁹ secure pt ministrari leue clistere mollificatiuū nō attractiuū. Det igr cassieꝗ. ꝫ. j. cū decoctiōe viol'. buglosse: ⁊ sic de alijs medicis ⁊c. ¶ 3ª itenº q multas cōprehēdit: pmo cōpleat cū calefactorijs: vt euapatio ꝗ. ⁊ ista fiūt ſm hu. peccātē. Nā calefactoria resoluēdo materiā dolorꝗ remouēt dolorē. Nā ſz Gm 2º. regꝗ. acutoꝝ cōmēto. 2º. calefactoriū hūidū ꝫ sp̄o ī vasc vitreo vel eneo vel in vesica bouis vel spōgia ifusa i aq̄ cal'a decoctōis camo. ⁊ melli¹. vl' in aq̄ siplici vel saccul⁹ de se. li¹ i aq̄ bullit⁹. ista iquā nō sūt mordicatia, ꝑinde sūt magꝗ iuuatia i plureſi de hu. calis vl' colicꝗ. ¶ Calefactoª sicca actualit vt ē calefactom de solo milio vel de paniº mixtis ⁊ torrefactis cū sale vl' succ⁹ de flor ib⁹ camomelli¹ ⁊ anthos ros ⁊ sticad mirti vel separatꝫ pca lefactꝗ i tegula vino ⁊ aq̄ rosata: vel saccul⁹ ordei ⁊ furfurꝗ ⁊ floꝝ camo. ista iquā magꝗ valent i sanc subtili ⁊ aqso: vel i flāte. Si vo videt esse fria ⁊ viscosa calefactoª magꝗ sicca debēt ministrari ⁊ mordicatia: vt ē sal torrefactū i patella cū milio, vel ordeᵒ coct⁹ i aceto cū sale posit⁹ i sacculo ista subtiliāt materiā flāticā ⁊ inscidūt. Et ſm ypo. 2º. reg. acutoꝝ cañ. 3º. sub istꝗ calefactorijs debēt poni aliq̄ pāni: ne forte ledāt ptes laterꝗ a calore eoꝝ Si tñ calefactom sit cū spōgia sub ea nihil est apponēm ſz Ga. cōmēº eiusdē. Et sit vna cautela ꝙ calefactoª talit coopiant: ne fum⁹ eoꝝ a pl'mone attrahat: q: calefaciēdo ⁊ iplēdo ipm vaporib⁹ ⁊

fumis faciūt angustiā ꝛ caliditatē ꝛ fe. augmē-tant. Si tñ pl'rens sit sicca: et q̄ nil expuit: ex fu mo calefactoꝝ hūidoꝝ attractoꝝ cū aere ad pul monē fit iuuamētū hūectando ptes pectorales vba sūt Ga. ibidē ꝯ°. 4. ¶ Empla fiūt ad istā mētionē i pl'resi: qñ do' ꝛ pūcta vehemēs fuerit ƀꝫ Rab in diuisiōib' ℞. floꝝ viol'. siccaꝝ floꝝ ca mo. añ. ʒ. j. farine ordei. p. j. radicis altee minuti ìnscise ꝛ cocte. ʒ. ij. olei sisa' vel camo. ʒ. j. ꝛ. ƀ. aq̄ q̄ꝺ suff. f̄ emplm: ꝛ supra locū dolētē calīn ap-plicet. Istud emplm vꝫ in cā sanguīea ꝛ colica: mitigat dolorē ꝛ pūcturā: ꝛ maturat ꝛ iuuat spu tū ꝛ in ƀ emplo ꝯcordāt multi. ¶ Emplm Ha-ly in. 6. li. 2ᵉ pᵗ ꝺ regali dispōne in. c. ꝑpo. q̄ꝺ iu bet fi' post purgatiōes vl'es: ꝛ dissoluit ꝛ matu rat pl'ref. ℞. viol'. sicc̄ sanꝺ. ru. farine ordei se. malue furfurꝫ floꝝ camo. melli' añ ptes eq̄les: et cū oleo camo. ꝛ cera f̄ emplm. ¶ Cerotū iubet fieri Aui. de cera liq̄facta cū oleo viol'. vel pōt fi eri ex eisdē vnguētū addēdo adipē galline ꝛ an seris ꝛ butirū. deīde ponat empla ƀ posita. Et aliqñ ista empla sunt apponēda: ꝛ interdū cale facto' supradicta. ꝛ si p ista dolor nō cessat adda tur supradicto emplo post cōpetētē maᵉ purga tionē farina fabaꝝ fenugre' ꝛ se. li'. nā resolu-tiuū ꝛ sedatiuū doloris est ꝛ maturatiuū: ꝛ pñt addi carice ꝛ senetiones sub cinerib' cocti. Ista empla ꝛ calefacto' ꝯtinuāda sunt vsq̄ ad mani festā meliorationē ꝛ dolorꝫ mitigationē ꝛ do-nec sputū veniat laudabile. ¶ 4ᵃ intētio cōplet p sirupos ꝛ el'cᵃ ꝛ q̄ valēt sūt isti. a pri° facta cūo ne cōpetētivtat pa. sir° de iuiub. dicto i ca. ꝺ tussi ꝛ alio sir° de iuiub. dicto i ca. de rauceᵉ. Et si mᵃ est grossa multū ꝛ difficilis erit': pōt addi ysop' ꝛ yreos prasiū ꝛ enulā cāpanā. Et in maᵃ multū cal'a ꝛ subtili vꝫ sir' viol'. fm Haly cū aliq̄ q̄ntitᵉ sir' de papa. ¶ Ponam' g: q pl'ref sit ꝺ maᵃ cal'a cū forti fe. ꝛ inq̄etudine ꝛ in iuuene ꝛ sicco: tūc vꝫ iste sir'. ℞. capill'. ve. recēt. policrati diathos añ. M. j. ordei mūꝺ. p. j. liq̄ri' rab. pass. mūꝺ. ab arill'. añ. ʒ. j. iuiub. sebestē. añ. xx. nūo caricaꝝ pi-guiū. vj. nūo se. malue se. altee se. melōis citrulli ꝛ cucur. nō cōquassato. saltē ista. 3. vltima añ. ʒ. ƀ. se. papa. al. se. portulace añ. ʒ. j. musillagꝫ psil-liꝫ musillagꝫ se. citonioꝝ. añ. ʒ. ij. gūi dragagā'. ʒ iij. ysopi rab. yreos añ. ʒ. j. ʒuc. ll'. j. mell'. ʒ. ij. iste sir' vꝫ pl'reſi de cā cal'a. ꝛ remouet fe. ꝛ sitim ꝛ sic citatē ꝛ asperitatē oris ꝛ gutturꝫ: ꝛ maturat spu tū humectādo ipm. ¶ Si vo maᵃ esset compa-cta ꝛ grossa ꝛ viscosa. tūc valēt sir' dicti in ca. de tussi de maᵃ frigida ꝛ humida. ꝛ valet sirup' de

prasio ꝛ de ysopo ꝛ sirupus de liquiricia. Et si p ista libere non expuit: tunc addatur oximel sqlli ticū vel acetū squilliticū ita q duo coclearia ali-cuius istoꝝ misceant cū. 5. de supradict. vel de po tibus infradicendis. ꝛ capiat. nā ista inscindūt materiam grossam ꝛ facilē faciunt ad exitū. et incitant naturā ad expuendū. Et in isto sir° pñt addi radices apitiue enule cāpane ꝛ filium ꝛc. ¶ Electuaria in pleuresi in cā calida sunt dia-dragᵐ frigidū diapeniꝺ. sine speciebus diapap. ʒuc. rob ꝛ viol'. ꝯserua capilloꝝ ve. ꝛ ꝯseruaviol'. ¶ Electuariū ℞. pul'. diadragā' frigidi pul'. dia peniꝺ. sine speciebus. añ. ʒ. iiij. pul'. diapapa. ʒ. j. conserue capill'. ve. ʒ. j. f̄. el'cᵐ cum. ll'. j. ʒucᵉ. vel addendo conseruā capil'. ve. vel viola. f̄ mixtuꝫ ad modū ʒucᵉ. rob. Et si videtur debilis: potest addi pul'. diamargaritō sine speciebus. El'cᵃ in causa frigida sunt diapraᵐ diacalamentū diay-sō ᵐ diayris ꝛ diayris salomōis. ꝛ electuaria que dicta sunt in ca. de tussi de causa frigida ꝛ hūida ꝛ vꝫ looch de pino: q̄ꝺ ponit Meᵉ miscēdo cū isꝫ aliqua frigida ꝑpter fe. ¶ Sequunt potus va lentes in pleuresi ad quartā intentionē: quoruꝫ aliq̄s ponit Berñ. de gordo°. in lilio: qui valent ad sputū facile: aliqui ad confortandū ꝛc. Ego aūt cum video vel audio q fit a maᵃ tenaci diffi cilis exitus: facio sic p°. ℞. aq̄ distillate capill'. ve. aque distillate petro. ꝛ feni' cū toto añ. ll'. j. aq̄ distillate rab. brusci quart. j. ʒuc. ll'. j. f̄. iulep. sci-dit ꝛ diuidit illā materiā: ꝛ habilē facit ad sputū ¶ 2' potus est aq̄ ordei cocta cuꝫ liq̄riᵃ: q̄ nulli vetat. ¶ 3' est ptisana simplex vel cōposita: fm q̄ꝺ docet Ar'. in aquis. p° ordeū mūdet a corti-ce ƀ modo. ordeū ponat in mortaᵒ lapideo ꝛ su perspergat aq̄ in modica q̄ntitate: ꝛ leuiter cuꝫ pistello diu tractet q̄si pistādo ꝛ aq̄ illa abiecta alia infundat: ꝛ iterū leuit pistet p magnū spa-ciū: donec videam' corticē remoueri. deinde abij ciat alia aq̄ ꝛ colet: ponat ad solē sup pānū mū dū: ꝛ manib' ꝯtinue fricet: donec cortex fuerit re motus: ꝛ tūc exiccet ꝛ euētet ꝛ vsui reseruetur. De isto f̄ ptisana simplex ponendo. ll'. j. ordei ꝛ nouē aq̄: ꝛ bulliat ad ꝯsumptionē medietatis: ꝛ ipa colata ꝛ tepida vꝫ cōstrictioni pectoris etiā tussi ꝛ asmati pleuresi ꝛ peripl'onie: ꝛ nutrit ꝛ ha-bilitat materiā ad sputū: ꝛ remouet fe. ꝛ nōveta tur in aliq̄ cā. Et de isto fit ordeatū cū lacte a-migꝺ. vel cū brodio pulle coctū ad mediā spissi tudinē addendo ʒucarū vel penidias. Cū volue rimus cōpositā ptisanā facere miscemus ficus: vl' iuiubas vel pass mūꝺ. vel liq̄ritiā. Et aliq̄ fm

q dicit Ar⁹. faciũt bullire limacias ꝑuas testis remoꝝ. ⁊ colatuꝫ tepidõ mĩistrant. Et dicit q iste pot⁹ multũ subtiliat hu. iteri⁹: ⁊ cuꝫ h̃ nutrit. Et põt esse. 4⁹. pot⁹. Oẽs isti pot⁹ de ordeo pñt fie' in duplici vase. ¶ 5⁹ pot⁹ ponit̃ ibi ab Ar°. pro delicatis. bulliat pullus vel pulla iuuenis pinguis cũ aliq̃ quãtitate ordei mũdi vsq ad ossiũ sepationẽ ⁊ colet̃: ⁊ de illo brodio sumat pa. miscen° aliq̃d de ptisana potabili. ꝯfortat ⁊ nutrit ⁊ valet in pleuresi. ¶ 6⁹ pot⁹ est ille quo vtũtur bierñ. quo aliq̃n vto: in debilita^e virtut̃. ⁊ postq̃ expuit cõpetent̃. ⁊ istũ potũ ponit Ar⁹. in libello de aq̃s. Et est q accipiat̃ mica panis cal'a vel saltẽ frigida ⁊ q ponat̃ in panno lineo raro ⁊ tẽporet̃ in ptisana potabili vel in lacte amigdali° ⁊ diu manibus malaxet̃ ⁊ ꝑ pannũ fortit̃ exprimatur: ⁊ addita zuc. ꝓpinet̃. ¶ 7⁹ pot⁹ est q mica panis dissoluit̃ in aq̃ ordei ⁊ diu digit̃ tractetur: ⁊ addito modico vino sumat̃ ⁊ valet si virtus est debilis: ⁊ fe. nõ est multũ intensa: ⁊ eger cõpetenter expuit. ¶ 8⁹ potus ponit̃ ab Aui. ⁊ est aq̃ zucca'. s. q in. lt̃. j. zuca'. supmittant̃. 4. aq̃ fontine: ⁊ coquat̃ ad ꝑfectionẽ ⁊ det̃ cũ ptisana. Et iste pot⁹ põt vocari aq̃ zuca'. ¶ 9⁹ potus est ydromel vel aq̃ mell' q̃ sm Hebe^e remouet sitim ⁊ valet ad egritudines frĩdas ⁊ ad tussim humidam: ⁊ mũdificat pectus ⁊ famez ⁊ hu. grossos. Et fit ꝑ eundẽ modũ q sup. j. lt̃. mell' ponãtur. 4. aq̃ ⁊ lento igne coquant̃ vsq ad cõsumptionẽ 3^e ptis. ⁊ dent̃. 4. coclearia argenti cũ totidẽ aq̃ ordei: ⁊ valet in suo casu. ¶ 10⁹ potus est vinum al. subtile aquosuꝫ nõ fumosuꝫ: cui misceatur medietas aq̃ fontis p̃bullite vel magĩ vl' minus sm acuitatẽ vel leuitatẽ fe. ¶ 11⁹ pot⁹ est secaniabin q̃ diuidit ⁊ subtiliat hu. grossos ⁊ materias friãs in oĩbus ptibus pectoris. ℞. mell' opti'. lt̃. ij. aq̃ font̃. lt̃. iiij. aceti. lt̃. j. coquãtur ad ꝑfectionẽ. ⁊ det̃. ℥. j. vel. ij. cũ aq̃ font̃ p̃bullita: ⁊ nõ cũ ptisana. q: vnũ corrũpet aliũ. ⁊ vꝫ in absciſione sputi ꝑꝑ viscositatẽ vel ineptitudinẽ materie flãtice vel materie grosse. Et istũ ministrat ypo. in regimẽto acutoꝝ ⁊ in mult̃ loq̃. p̃cipue i li° p° cañ. ⁊ cõmẽto. 41°. ibi. Eis aũt q̃ pleuretici sunt. ¶ 12⁹ pot⁹ q̃ aperit ⁊ mũdificat ptes pectoris ⁊ maturat mãs ibi exñtes. ⁊ est decoc° cicerũ ru. vel ni. ⁊ capill' ve. simul cũ modica liq̃ricie coctoꝝ. ¶ Cum h̃es pl'eticũ in curã ꝯsidera illos pot⁹ ⁊ vtaris illis q̃b⁹ tibi videbit̃ ꝯsiderando tp̃s ⁊ etatẽ cõpl'onẽ ⁊ virtutẽ naturã egritudinis ⁊ gradũ ei⁹ ⁊ reliq̃ particularia. ¶ Iste me^e que sequũt̃ valẽt i pl'resi sm Aui. in 2°. cañ. Primo amomi vꝫ pleuresi fria. assat̃ valet pl'resi frigide asmati ⁊ tussi sicce mũdificando ⁊ iuuãdo sputũ. Urtica ⁊ se. eius valẽt pl'resi fride. Et succus viol'. ꝯfert pleuresi ⁊ ꝑipl'onie. Lignum balsami ⁊ semẽ ei⁹ cõfert dolo' vtrorũq: lateruꝫ. yreos sedat dolorẽ lateris. Myrrha cal'a ⁊ sicca in scdo ꝯfert dolori lateris: ⁊ h̃ꝫ in se absciſionẽ subtilẽ sine asꝑitate. Acor⁹ calid⁹ ⁊ siccus in p̃n° 2^i gradus: eius decoc⁹ est bona dolo' later̃ ⁊ pectoris ⁊ ꝑ ꝯñs pl'resi. Amidũ lenit pect⁹ ⁊ sorbi° facta ex eo ꝓhibꝫ fluxũ ab eo. Se. v̄rtice cũ melle vꝫ ad sputũ ꝓuocanduꝫ in pleuresi de cã friã. ¶ Cura pl'resis nõ vere. Si est i fl'is costis que sũt sub diafragmate. i. in pellicul' eaꝝ: ⁊ vi san. abũdare: f̃ flõia de epatica eiusdẽ later̃. ¶ Aliq̃ tñ p̃us flõant de sophẽa exteriori. Deinde ponatur vẽtose sup locũ. Post ista purget̃ pa. sm dominiũ hu. peccãtiũ. Et f̃ clisteria fortiora q̃ in v̄a pl'resi. q: materia istius meli⁹ purgat̃ ꝑ vias iferiores: cũ nõ possit ascẽdere nec diafrac^a penetrare. Si v̄o est in pelliculis costas coopientib⁹ a pte exteriori sup diafrag^a: f̃ flõia de mediana ꝓpter mãm anteriorem: ⁊ ponant̃ vẽtose ꝓpter ꝯium ctam. Et in vtroq casu cõpetunt calefacto^a su⁹ pradicta resolutiua. Sil'r sepe fricãdus est loc⁹ cũ manu vel pãno: vt pori apiant̃ ⁊ ma^a egritudinis exalãdo respiret. Et supponant̃ aliqua de emplr̃is supradictis. ⁊ f̃ h̃ emplm Aui. qd̃ vꝫ in pl'resi nõ v̄a. ℞. farine fenug'. ℥. ij. picĩ quarte. j. cere. ℥. j. malaxent̃ cũ oleo camo. ⁊ extẽdant̃ supra alutã: ⁊ coopiat̃ sindone ⁊ lateri applicet̃. ⁊ remouet dolorẽ. Itẽ qñ fe. nõ est multuꝫ fortis: valet orizo. croceũ sili mõ applicatuꝫ: maxie qñ est a causis p̃mitiuis. ¶ Itẽ cinis radicis caulis incorporat⁹ cum adipe galline vel sanguine porci ⁊ supemplastratus valet sm Aui. Et si aliqñ venit ad saniẽ: apiat̃ cũ ferro calido a pte exteriori: ⁊ ꝑmittat̃ currere sanies prout decet: deinde curetur sicut alia apostemata.

Dieta pleureticorum. Si in p̃ma vel secunda die nõ expuit. ⁊ materia vꝫ cal'a: sufficit aqua ordei. Si v̄o purgauer̃ ipsuꝫ aut flõaueris aut clisterizaueris: ciba ipsum in prãdio cũ auenato vel ordeato vel cuꝫ colatura furfur̃: ⁊ in potu sumat aquã ordei vel aq̃ cicerũ rub. ⁊ capill' ve. ¶ In vespe aũt sumat micã panis frumẽti ter lotã cũ aq̃: qua expulsa misceatur lac amigdal'. ⁊ zuc. Et potest sumere succuꝫ maloruꝫ granatoꝝ dulc̃. Et sm q expuit sumat pomũ coctuꝫ sup cineres cũ zuc. ⁊ sumat de potibus supradictis. Et ista sufficiãt pro p̃ncipio

vſq; ad tertiū vel q̄rtū diē. ¶ In augmēto aūt
poſt tertiū vł q̄rtū diē cū ſputū īcipit eē ſub ru.
vł al. ⁊ lene: ⁊ facilr expellit̄ cū. 3. vł. 4. conatib⁹
qđ ſig̃t crib. in. 7. die fieri: poſſum⁹ tūc dare bro-
diū pulle cū pane: in q̄ ponat̄ paꝝ croci q: croc⁹
ꝯfortat coꝛ. ⁊ iuuat ad ſputū. ⁊ ſi mā eſt fria in
decoc̄. ponat̄ paꝝ yſopi vł pet°. ⁊ potet vinū al
bū aq̄ſuz cū aq̄ ꝑbullita limphatū. Etiā q̄n ex-
puit fortit̄: dem⁹ eis cibū bis aut ter in die i ꝑua
quātitate. ⁊ h̄ vt nā melius ipſuz digerat ⁊ ipſa
freq̄nter ꝯfortet̄. Et cū h̄ dem⁹ vinū albū ſupꝛa
dictū vel claretū: duz tn̄ ſint debilia aq̄ſa nō tn̄
acria. ¶ Poſt ſeptimū diē ꝑmittim⁹: ꝙ de ma-
ne coq̄tur pulla vł pullus ꝯm tp̄s ſuū cū pet° ⁊
croco: ⁊ comedat đ offis ⁊ pulla. ⁊ in cena come
dat oꝛdeatū vł auenatū vł amigdalatū cuz zuc.
vł penid. Antiq̄ faciebāt iſta decoqui cum oleo
amigđ. dul. ⁊ bn̄. Sȝ nūc ſunt hoīes ita idignā-
tis nature ꝙ nec iſta nec illa volūt volūtarie ad
īplere. Pōt cape pltes cū farina millij vł panicij
cū lacte amigđ. vł colatura furfurꝝ. Et pōt addi
oleū amigđ. nā iſte cib⁹ ꝑbet nutrimētū bo^m^ vt
dicit Aui. Aliq̄n pōt ſumē piſces ſquamoſos de
aq̄s mūdis currētib⁹ cocꝭ in craticula vł bullitꝭ
cū aq̄ ⁊ petro. Aliq̄n ſumat pullū ꝑuū toſtū ſi-
ne agreſta ⁊ aceto. Si tn̄ nā vꝫ eſſe pig̃ i tuſſiē°:
nō nocet miſcere modicū agreſte: vt nā cū tuſſi-
cula excitet̄ ad purgādū nociua. Poſtq̄ fe. dimi
ta eſt q̄ſi ꝑ maioꝛi ꝑte: pōt ſumere gallinā ꝑdicē
captū ⁊ ꝑuas cuniculas turturā ⁊ colūbū ⁊ oua
ſoꝛbilia. ⁊ ſic dietet̄: donec ſan⁹ efficiat̄: Semꝑ
ſe teneat in caloꝛe ⁊ ſudet: quātū pōt ꝑdigrō tn̄
cibo in ſto°. Caueat pleuretic⁹ ab aq̄ fria q: ma
teriā crudificat: ⁊ īeptat ad expuendū niſi ꝑ mo
dū ſupꝛadictū. Caueat acetū agreſtaȝ ⁊ poma-
rū ⁊ res acetoſas niſi via medicine. ¶ Teneat
vētrē laxū. nā vēter plen⁹ fecib⁹ cōꝑmit diafrag^a^
⁊ fumi ab eis eliuati augē° caloꝛē ⁊ fe. nocēt pe-
ctoꝛi ⁊ coꝛdi: ⁊ augēt ſtricturā: vt. d. aboaly. Aui.
Et accipiāt̄ alices pigues paſſ. ſine arill. ⁊ iuiu
bas: ⁊ aliq̄n ꝑuneas ⁊ ſꝑ malag̃nata dulq̄ ⁊ aliq̄
ſumat aliquē dactilū. Oia iſta hn̄t aſpectuȝ ad
ꝑtes pectoꝛales mūdificando ⁊ ſputuȝ iuuādo.
¶ Itē ſꝫ cib⁹ de ſpinarg̃is ⁊ attriplicib⁹ ⁊ boꝛ-
ragi. ⁊ lactuq̄ ⁊ viol ⁊ maluis cuȝ lacte amigđ.
⁊ vȝ tuſſi calē. Et p̄t iterdū ſumere pruna dulcia
ſicca vł recen^a^. ⁊ ſumat racemos ī ſuo tp̄e. Et ca
piat pedes capꝛeti ⁊ agni ⁊ mutonis bn̄ coctos
Panis ſit de frumēto: ⁊ ſi p̄t cape đ pane oꝛdea
ceo bn̄ q̄dē. Amigdalatū ſit ſic: lac amigđ. bul-
liat ꝑ ſpaciū: ⁊ tūc ꝓijciat̄ ſuper bucellas panis

aliq̄lr calefactas. ⁊ ſupꝑſpſa zuc: ⁊ penid. offerat̄.
Iſte cib⁹ vȝ tuſſi ſicce ex plreſi vel ex alia cā cum
ſicci°: ⁊ lenit pect⁹ ⁊ remouet aſꝑitatē gule. Fari
na oꝛdei vł auene vel ſiliginis ſeꝑata a furfure
decoq̄t̄ cū lacte amigđ. ⁊ addat̄ oleū amigdal.
q̄ſi. ℥. j. ⁊ ꝟ. zuc. ℥. ij. gūi drag^t^. ℥. j. coq̄nt̄ ad ſpiſſi-
tudinē: ⁊ offerat̄: ⁊ vȝ in cā calīa ⁊ ſicca. Et valȝ
colatura furfurꝝ ſilr ꝑꝑata. Aliq̄n pōt fieri come
ſtio alba. Et ſi ē debil ⁊ nō pōt comedere: ſꝫ co-
laticiū: vł capiat de aq̄ carnis diſtillata in dupli
ci, vaſe ꝑut ſcis facē. Itē doꝛmire egrū ſupꝛa la-
tus infir^m^i plreſi facit ſputū mltiplicare. Et ſilr
ſumere in potu paulatīe ſoꝛbē° aquā tepidā ſeu
ptiſanā ꝓuocat ſputū. Idem facit roſtita panis
cū zuc. Idē facit butirū recēs ſine ſale. Caueāt
plretici a ſalſis ⁊ acutꝭ ⁊ a nimio cibo ⁊ potu ⁊
replōne nauſeatīa. Et caueat a vēto fumo ⁊ cla
moꝛe ⁊ inſufflatione ⁊ ab ira ⁊ triſticia. Nā iſta
in q̄cunq; febriēte manifeſtū nocumētū iducūt
⁊ in multis alijs. Caueāt a coitu ī quo q̄dē ego
vidi malū exempluȝ in quodā hoīe iuuene q̄ cō
naleſcēs a plreſi cū vetula coiuit: ⁊ ī craſtinū fa-
ctus eſt amens ⁊ moꝛtu⁹ eſt: quare vitandū eſt.

Clarificatio

in plreſi. Pri° ſciēdū ē ꝙ quāuis in plreſi
aliq̄n ſit fe. itenſa ⁊ mag̃ incēſio ⁊ iflāma°: tn̄ non
debem⁹ miſtrare infrian^a^: ⁊ iſpiſſan^a^ mām ꝓpide
nō debem⁹ dare lactucā poꝛtulacā end. cucur. ⁊
aq̄ ēt iſtoꝝ ſunt ꝓhibite apđ Aui. ⁊ eis ſilia. Sȝ
tūc debēt miſtrari illa: in q̄b⁹ ē abſterſio: humec-
ctatio: ⁊ ifria°. ſic eſt aq̄ citruli aq̄ mellonis ⁊ ſe
mina eoꝝ. Et ſi aliq̄ fria loco cibi vel me^c^ mini-
ſtras: illa ſint mixta cuȝ tēꝑatꝭ vł paꝝ in ſuis q̄li
tatib⁹ excedētib⁹ q̄ hēant reſpectuȝ ad ſputuȝ ꝓ-
uocāduȝ. vt liq̄rꝭ capilli ve. iuiube ſebeſtē carice
⁊ ſilia. Nā ꝑncipal iten° curatiua in plreſi eſt vt
ſputū facilr exeat. Nā ad facilē ſputi exitū neceſ
ſario oīuȝ plreſ accidētiū ſeq̄t̄ alleuia°. ¶ 2° mi
randū ē de antiq̄s: q̄ dabāt elc^a^ ⁊ ſirupos ⁊ alias
medicias calīas nō obſtante fe. vt ponit Ga. in
paſſio°. ⁊ ſilr in ſuo antido° cōmēdat antidotū
acariſtō valere in paſſionib⁹ plmonis ⁊ pectoꝝ
⁊ in plreſi. ſilr athanaſiā minoꝛē. Iſta. n. ſiūt cum
melle: ⁊ cū h̄ ſt ſpēs calē. ⁊ Ga. ī paſſio° iubȝ da
re đcoctiōes yſo^i^ ⁊ oꝛiga^m^. ⁊ iubet ſie^t^ ēplȝ đ ſan
ſuco ⁊ ruta agreſti ⁊ fol ⁊ bacq̄ lau^i^ piſtatꝭ ⁊ cuȝ
melle: ⁊ idē ſie^t^ cathapla^a^ atharisthū ⁊ diapiga^m^
cui⁹ R^a^ i^i^ poīt. ⁊ ē iſta gr̄a me^c^. R. carpobalſa^i^
gētiane yris yſo^i^ piga^i^ ypici pet° macedoni^i^ ān. ℥.
j. mell. qđ ſuſ. det̄ q̄lib; mā̄e ieiūo ſto° coclear. j.
Et dīc ibi Ga. ꝙ ſi h̄ medicamē eſt mltū leue: ſꝫ

medicaª fortiora dcā ī li° dinamidaꝝ. Ecce ꝗ̄ qlr
ipsi vtebāt̃ caľis. nos vo nō audem⁹. Et ad ꝯfir
mationē istoꝝ dicaꝫ: q̇d mihi accidit: fui vocat⁹
ad hoieꝫ pľreticū sextenariū aľ sexagenarium ⁊
via fuit lōg. ⁊ n̄ potuivenire nisi ī. 8°. die. ⁊ repi
ibi hoieꝫ medicū idoctū: q̇ ꝯtīue mistrabat viᵐ
ru. decoctiōis salui ⁊ yso¹ cū melle. ⁊ cū istis fuit
curat⁹ ī tm̄ ꝙ nō idiguit medicis meis. Et ꝺ isto
dubio fac̃ mētionē Aui. in. io°. 3ª. trac. 5. c. 3°. ⁊c̄.
¶ Ad hoc dicēdū ꝙ via modernoꝝ ē securioꝝ: q̄
nō āmistrat res ita excellēt̃ caľitat̃ nec friat̃. ꝑꝑ
ea: q: in regimie coꝝ ꝯsiderant̃ oīa accideª pľeþ.
¶ Pāio ꝯsideram⁹ fe. q̄ ē molestioꝝ oib⁹ morbis
vt dic̃ Ga. i ꝺ diꝭis fe. Jō iniūgim⁹ dietā febrici
tantiū ꝑ maiori pte: ⁊ flōam⁹ ⁊ purgam⁹ ⁊ caue
mus illas medicias antiq̄s excellent̃ caľitatis.
¶ 2° respicim⁹ dolorē laterꝭ: iō apponim⁹ empľa
calefactoª: ⁊ ꝓuocam⁹ sudorē ⁊ distrahim⁹ mām
ꝑus: deide euapam⁹ ipsaꝫ. ¶ 3° respicim⁹ strictu
rā anhelit⁹: iō ꝓuocam⁹ sputū: ⁊ tenem⁹ eos ī ca
lore lecti. ¶ 4° respicim⁹ tusþ. ⁊ sic dam⁹ elcª ⁊ si
rupos pect⁹ leniētes ⁊ mām ꝑ sputū purgantes
vt ipsa q̄ ꝑus fuit forꝭ ⁊ lenis: cuꝫ medicis effi
ciat̃ fortior respirā° ⁊ oīa sil' miscem⁹. ēt vnaꝫ ꝑꝑ
aliā omittim⁹. vn̄ ī vna ⁊ cadē die dam⁹ sirᵐ elcᵐ
cibuꝫ ⁊ potū. ⁊ supponim⁹ aliq̄n empľa aliq̄n ca
lefactoª: Et ab eisdē medicis fortib⁹ caueāt mo
derni ꝑpt̃ ifamiā ēt ꝑꝑ garrulos ⁊ inidos. Etiā
pōt dici: ꝙ antiq̇ mistrabāt illa caľa in materꝭs
friis ꝯueniētib⁹ aliꝭs ꝑticularib⁹. ⁊ post 7ᵐ. diem
qn̄ mā erat cōpacta exitui repugnās. ¶ 3° notā
dū ꝺm Ga. in passio°: ꝙ pľretici ꝑ° expuūt spu
tum albū ⁊ idigestū. deide sanguinolētū subru
beū ex resudatiōe san. ab aꝑate postea citriᵐ de
inde puriētū. i. silēꝫ puri ⁊ saniei ⁊ al. ⁊ tūc sunt
iā sine piclo. ¶ 4° sciēdū: ꝙ pľetici facili⁹ cubāt
supra lat⁹ vbi ē dolor ⁊ aꝑa. ꝑpterea: q: meª itrin
seca aꝑata magꝭ q̇escūt ⁊ min⁹ molestāt̃ apodia
ta ꝗ̄ suspēsa: vt visuꝫ ē in ca° ꝺe ēpiate. ⁊ ē siīa
Ga. in passio°. ¶ 5° sciēdū ꝺm Aui. ⁊ ꝺm aliꝭs
autores: ꝙ quāuis nos ponam⁹ ēpľa ⁊ olea ad
dolorē remouēdū ⁊ ad resoluēdū ⁊ mollificādū
⁊ aliq̄ ex istis sint maturatiua: tn̄ nō debem⁹ itē
dere ad talē maturationē: vt ibi sanies gn̄et̃: sꝫ
quātū possum⁹ ꝓhibem⁹ illā māꝫ ī saniē ꝯuerti:
⁊ studevt mūdifices eaꝫ. s. māꝫ añꝗ̄ fi̇ sanies cū
sputo. vba sunt Aui. Nā sanies timēda ē ī ꝑtib⁹
pectoralib⁹ ꝑꝑ tiorē vlcerꝭ ⁊ ꝑ ꝯn̄s ꝑtiþ. ꝗ̄ ꝑter in
tentionē cure pľreþ ē matura°: q̄ itendit ad gn̄a
tionē saniei Sꝫ illa matura°: q̄ itēdit mollifica
re ⁊ lenificare: ⁊ aptare mām ad spuēdū igrossan°

si subtiľ ē ⁊ liq̇da: ⁊ subtiliādo si gssa ⁊ viscosā ē.
taľ matura° ē bōa ⁊ de itētiōe cure. ¶ 6° sciās ꝙ
pľreþ cū sit egri° acuta: hꝫ dies nūciatiōis ⁊ dies
creticos. nā si ī 4°. die icipit sputū dealbari ⁊ est
lene ⁊ eq̄le iunctū cū. 3. aut. 4. tussib⁹ expulsiue:
⁊ appet aliq̄lr istrª alleuia°. vľ meliora°: tūc crisis
erit i. 7°. die. ⁊ tūc. 4ª. fuit idicatiā. 7ᵉ. Si vo in
7ª appet sputū al. vľ subruᵐ cū signis decoctiōis
in vria: ⁊ sputū ē iūctū ⁊ lene ⁊ añ n̄ fuit ⁊ sputū
sine mag° labore erit: ⁊ cū h̄ appēt oīa alia bōa
sigª: vt ē fortitu° vtut̃ bonitas appetit⁹ ⁊ somn⁹
cōpetēs vrīa ⁊ eq̄ō laudabiľ: tūc i. iiª. vľ saltē in
i 4ª ēminabit̃ egri°: tn̄ n̄ ita subita seq̇t̃ meliora°:
nec ita cito nec sic tota maª euāt̃. sic in fe. acut̃.
Nā paulati spuē° fe. tusþ. ⁊ alia accideª diminuūt̃.
¶ 7° dubitat̃: ⁊ ponam⁹ ꝙ medic⁹ n̄ vocat⁹ fuerit
nisi ī augmēto: ⁊ ꝑ⁹. 4. aut. 5. diē: ⁊ pat. n̄ fuerit
flōat⁹ pero: n̄ rē ī tali augmēto debeat flōari. Di
cūt aliq̇ autores vt Rap. i to° ꝯtigēre: ⁊ ipꝫ seq̇t̃
mgr̄ Jo. ꝺ cl ꝺ tornamira bōe mēorie ꝙ aduenie
te augmē° qn̄ maª icipit digeri ⁊ expelli: ⁊ sputū
appet subru. igrossatuꝫ ⁊ digestū ⁊ facili⁹ ꝗ̄ ꝑus
tūc n̄ fi̇ flōia. q: ꝑ ipāꝫ ipedit̃ matura° apāt̃. Et
isti⁹ opionis repiuuꝫ valētē viꝝ. i cui⁹ codice m
aľn legisti. ⁊ dic̄ sic. Si cetā sint ꝯueniēª: detra
hat̃ san. i pľreū ꝑus ꝗ̄ morb⁹ augmētari icipiat
⁊ fe. ꝯfortet̃. Maluꝫ. n. ē si postea minuat̃ ꝑꝑ na
ture debilitatē. h̄ ille. Et i h̄ cōcordat Aui. dicēs
sic. Et ad vltiᵐ cuꝫ n̄ fit flōia suppᶜ i ꝑn° ⁊ matu
rat̃ ⁊ emittit̃ sputuꝫ sufficient̃: deide vides debi
litatē i vtute: tē n̄ flōes oīno. h̄ ille. Si tn̄ socijs
tuis vī cōpetere: fi̇ de eadē pte vtute tn̄ ꝑus ꝯsi
derata: q: tūc maª iā ē fluxa. ¶ 8° sciēduꝫ: ꝙ alii
pľreū miscem⁹ apitiua ⁊ diuretica nō vt mām q̄
dꝫ expelli ꝑ sputuꝫ ad vrinā ꝓuocemus: fi vt illa
apitiua mit̃ cuꝫ appropāt̃ ad pect⁹ illic suā ꝑfi
ciāt opationē iscidēdo ⁊ subtiliā° ⁊ materiā ad
sputuꝫ ꝑparando. Si tn̄ a maª añtc aliq̇d ꝑ vrinā
expellat: de illo malo nō moriut̃. ¶ 9° nō ē igno
rādū: vt iā ꝑdictū ē ī cōmēto canōis gn̄aľ finaľr
ꝙ ī ꝑn° ī pľreū si n̄ expuit: cōpetit dieta subtiľ vt
mellicratū vľ aq̄ ordei vľ aliꝭs de sirupis ⁊ siīa.
ꝑ tāto q: si cibū capent: nō digeret̃ ad ei⁹ digōēꝫ
⁊ dimitteret materiā mor: ⁊ sic natura succūbe
ret: ⁊ morb⁹ ꝑualeret. cui⁹ oppoᵐ fit cum in ꝑn°
sꝺtili vtit̃ dieta. ¶ io° dubitat̃. cur pľreticꝭ ⁊ aliꝭs
in pectore passionat̃ iterdicat̃ acetuꝫ ⁊ res aceto
sas in dietꝭ: cū via mediᶜ ammistram⁹ fe. canabi
oñel ⁊ potū: q̇ fit ex sola aq̄ ⁊ zuc. Dico ꝙ acetū
ꝑ se cū sit friꝫ ⁊ siccū i maio¹ pte nocꝫ pecto¹ ⁊ ner
uis iuxͣ illō ypo. ffriꝫ inimicuꝫ ē neruis ossib⁹ ⁊c̄.

Et q̄n ei miscet aq̄ ꝛ suc. vel aq̄ ꝛ mel in decoc
acq̄rit eis noua for. vl' ex mixtiōe ꝛ naua vtus ꝑ quā iuuat mltū ptes pectoralē. vt pōit bon' hec in .c. ꝯ̄ secaniabi. q̄ p' crudificabat materiā: ꝛ pꝛouocabat tussiz. Et iux illud sciēdū. ꝙ pl'etiq̄ ꝓhibent herbe fric: vt lactu ꝛ portul ꝛ oēs fruct' recētes crudivt poma: pira: cerasa: gigle: pruna nisi sint sicca vl' dulcia ꝑfecte matura. nā oia ista crudificāt materiā: ꝛ nocēt. ¶ ii° notādū: ꝙ m pl'ref aliqñ deriuat ad ce faciēs subet: ꝛ sonus gnis ꝑcedēs est sig istiꝰ. Itē q̄nq; fluit ad neruos ꝛ cāt spasmū. ꝛ sig istiꝰ ē incōsuetꝰ ꝛ maior anhelitꝰ ꝯstricꝰ ꝓpterea: q: nerui ꝛ lacti motū ꝑhbētes toraci sūt spasmati. Alñ ma deriuat ad vias vrinales: ꝛ tūc vrina ē spissa ꝛ grossa. Alñ deriuat ad egōnē. ꝛ tūc vt plin egōnes sūt crocee colerice. Et ex istis. 2. minuit sputū plus q̄ in alijs Alñ ma mittit ad inguīa. ꝛ ibi fac apā. ꝛ tūc accidit ertēsio circa mirach ꝛ circa ypocūdria. Alñ mittit vsus cor. ꝛ illic fac sincopi. Aliqñ diriuat ma plef ad aures. ꝛ ibi fac surditatē aut apā. Aut ad ce: ꝛ tūc ꝑsentit tinitꝰ auriū ꝛ difficultas āhelitꝰ maior ꝯsueto ꝓpterea. q: nocu est in cer°: a q̄ oriūt nerui motū pecto largiētes ꝛ adest dolor ca. nō ꝯsuetꝰ ꝓpt emissionē maᵉ ad caput: ꝛ tūc adest do in furcul'. i. int spatulas ꝛ circa toracē: q: tūc ma magꝭ ꝓpe ē: vt ascēdat superiꝰ. ꝛ cal'itas maior ꝯsueto sentit ascēdere oīa ista signt ꝙ plef terminabit ꝑ apata retro aures aut ꝑ surditatē. ¶ 12. sciēdū ꝑ3 Ga. i li. 4. ꝯ̄ cāis pulsuū ꝯ°. 8. ꝙ sꝫ i plefi ꝛ ꝑipl'ia caput maligt ꝛ suscipit fumos hu. putrefcoꝝ i illis apātibꝰ. Et si in his hu. ē col'ie fe. ē acutior: ꝛ fumꝰ eleuatꝰ ab eo ē mordicatiuꝰ ꝛ pūgitiuꝰ. ꝛ irritat ce ꝛ ptes eiꝰ ꝛ ita agit dissipiētiā ꝛ alienatiōez ꝛ loquūt i terdū vana. Si vo fu ē a m flat: fumꝰ ē grossꝰ q̄si nebula grossa ꝛ turbida: q̄ agḡuat cer ꝛ cogit infir fieri stupidū. ꝛ q̄n litargicū. Et si ista egri°ſ. a sang. oia ista fiūt mediocrit. ꝛ Gꝰ nō fec ibi mētionē ꝙ plef ſ a m'. a. ꝛ istā freq̄nt vidi in practica. ¶ 13° sciēdū: ꝙ Bnꝰ de gord° asserit: ꝙ repcussiua ñ debēt mistrari i plefi repugnās sñie Mebᶜ: q̄ pōit in p̄n° repcussiua in plefi sic in alijs apātibꝰ. Et aliq̄ se tenēt cū Meᶜ ꝑpugnātes Gordo°. s sine argumēt̄ ꝛ determiatiōe opiniōi mee vl: ꝙ in plefi talia repcussiua nō sūt mistrāda: p̄ rō mea est: q: talia repcussiua infrant ꝛ ingſsant materiā: q̄ ꝑ sputū dꝫ expelli ꝛ illa est recta: ꝑ quā dꝫ purg illa ma vt videbit in du° imeᶜse q̄nti. 2ª rō: q: repcussiua sūt fria ꝛ talia sūt iimica pectori: ꝛ ꝑtibꝰ eiꝰ cū sit ossuosū ꝛ neruosū iux illud ypo. Friū est iimicū neruis ossibus ꝛ spāli medulle. 3ª rō: q: si repcussiua a pte exteriori applicarent: magꝭ repelleret matiā ad pellicās ꝛ pulmonē: cū mā pl'ref sit int pelliculas int'iores: et repcussiua iuuarēt emissionē maᵉ: q̄ faciūt vene ꝓprie plene hu. exūtes ad locū apāt. cū talis repcussꝰ ſſ a pte re° ꝛ nō a pte añ. ¶ 4ª rō. q: tūc ꝑ talia repcussiua m apostemosa vel ꝑata ad apa ad itra expelleret: q̄ ad extꝰ dꝫ trahi. imo si alit nō possemꝰ: cū vētos ad exteriꝰ ē exhēda. vt pōit Gꝰ in pass°. ꝛ Aui. in. io. 3. fe. 5. c. j. ¶ 5ª rō: dicit Aui. in eod. loco. ca. 2. c. de cura. Oꝑtet vt ꝓhibeas materiā veniētē ad apa cū cūone attractione ad ꝯ̄riū. Et si allegas raz topicā: ꝙ locꝰ ab autoritate nō tenet negatie. dico: ꝙ nō est credēdū ꝙ ypo. Gꝰ serap. Maly Aui. ꝛ ceteri ātiq̄ ꝛ moderni q̄ hāc tractauerūt materiā: fuit ita diminuti: q̄n apponerēt repcussiua: si in eis iuuamētū requirēt rōne vel expimēto: ſ illō ꝑtermisert tāq̄ inutile. ꝛ forte ne mā apāt repellet ad pl'onē vl' ad cor. ¶ 6ª rō sup ꝓhibet sumi a pte int'iori: i ḡ mlto meliꝰ a pte exteriori. tenet ꝯña: q: si ad itra caperet ecūt ꝓpriora loco aposo in lo° palleg. in. c. iij. Et si tu dicas: ꝙ Aui. in eod. c. iubꝫ apponere folia nēut ꝛ cucur. q̄ sūt fria. dico ꝙ h fac ad dolorē mitigādū: ꝛ cū h miscet ea cū alijs cal'. s. vt pꝫ ibidē: vt illa fritas refrenet. ¶ 7ª rō. ē: ꝙ possibile ē ꝙ in p vel 2ª die nā icipiat ma pl'ef expellere vel rōne sue fortitudis vl' rōne obediēᶜ maᶜ. ꝛ si tūc apponeres repcussiua faceres ꝯ̄ opꝰ nature. q: ꝑ repcussiua m reddit magꝭ iepta ad expulsionē. ¶ 8ª rō estvsus oīū practica q̄r nullus pōit repcussiua nec in p̄n° nec i aug°. vltra h pꝫ ad expiētiā q: aer frigidꝰ nocet eis: si aeri frīo discoopti apponāt: ꝛ stare in calore lecti iuuat eos manif. ¶ Cū igit applicab repcussiua in oi tpe: extior cal'itas est iuuatia ꝛ necessaria. Nec ēt in initio initiāte viderent cōpetere repcussiua: q: tūc corpꝰ est plectoricū. ꝛ sic illud qō est plenū: nō pōt recipere materiā ab apāte repcussam sicut Gꝰ. in. 3. reg. ꝛ Auic. dicit in 4ª. p. Patet igit ex istis: ꝙ repercussiua ab extra applicanda nō sunt in pleuresi: nec ego sequens vias magistrorū antiquoꝝ applicaui: ꝛ bene me reperi: saluo tamē meliori iudicio. ¶ 14° dubitat. si medicina laxatiua competat in pleuresi. Probat ꝙ sic auctoritate ypocratis scdo regꝭ acutorū: et ꝑ Ga ibidez cañ. ꝛ ꝯmē. xj. ibi. Porro si pa° ꝛc. ¶ Scdo ꝓbat auctē oīū auctoꝝ ꝛ per vsū practicantiū: qui āministrāt medicinas laxatiuas. vt visum est in cura. In oppo arguit auctē Gꝰ

p̄mo āpho.cōmēto.24°.ibi.Jn acutis passioni
bus raro ꝛc̄.Dicit ibi aut^c ypo.i regl̄.acutꝝ ꝙ qn̄
morb⁹ ē ex apāte alicui⁹ mēbri:tūc ille nō est pa
tus ad farmaciā:ſꝫ pleureſ eſt morb⁹ ex apāte ḡ
in pleureſi nō cōpetit farmacia. ¶ Primo nota
ꝙ medicinā laxatiuam dari in pleureſi pōt ꝯſi^ri
multiplr̄:q: vl' tu itendis euacuare materiā ꝯiū
ctā:ꝛ tūc itentio tua ē inutilis:q: ma^a q̄ actu fa
cit apā:nō p̄t ad ſto^m remeare:vt p ſeceſſum ex/
pellat̄.vel tu intēdis materiā euacuare añtem q̄
eſt pata fluere ad apā ꝛ ipm̄ augmētare.ꝛ tūc i/
tētio tua ē vtil' ꝛ bona.nā talis ma^a p tramites p
quos a ſtoma°ad epar ꝛ venas trāſmeauit:p eoſ
dē ad ſtomachū dictum redibit:vt exp̄ſſe ponit
Ga.3°.de v̄tutib⁹ naturalib⁹.c.i5.vel tu intēdis
ad mitigationē accn̄tiū cōium pleureſ vel alioꝝ
ſupuenientiū:vt ē pafreſ difficultas āhelit⁹ ma/
ioꝛ ꝯſuctudo augmētatio fe.q̄ fuit ex retētiōe fe
cū.vt exp̄ſſe ponit Aui.io^a.3^a tra.5°.c.2.ꝛ tūc in
tētio ē ppria.Nā p vētris lenitionē dicta accn̄/
tia rēouenf.¶ Scd̄o nō:ſꝫ ꝙ ponit Ga.2.regl̄
acutꝝ cōmēto ii°.ibi Porro ſi paſſio ꝛc̄.ꝛ trāſum
ptiue Aui.i loco ſtati allegato ꝙ qn̄ fe.eſt vehe/
mens:tūc time ſolutiuū ꝛ ſis ꝯtent⁹ flōia.i ipa
nāq3 nō eſt timoꝛ ꝛ in ſolutiuo eſt timoꝛ magn⁹
ipm nāq3 qn̄q3 mouet ꝛ qn̄q3 nō ſoluit ꝛ qn̄q3 ſu
perfluit.¶ Ter° nō:ꝙ me^e laxatiē laxāt tribus
modis.q̄dā laxāt leniē°vt caſſiaſ pꝛūa tamarīd̄
viola mānagn̄ata ꝛ ſilia.aliē laxāt cōpmē°vt ſpe
cies mirab.aliē attrahēdo vt turbit agaric⁹ eſu/
la ꝛ ſilia.Et i iſtis ſūt grad⁹ fortitudis ꝛ debili/
tatꝭ.Nā aliq̄ attrahūt magl̄ vt eſula.aliq̄ min⁹:vt
turbit.¶ Quarto ſciendū ſm ypo.2°.regl̄.acutꝝ
cañ.x.ꝙ q̄dā pl̄reſ.ē cū doloꝛe vſq3 ad furculas
aſcēdēs.alia ē cū doloꝛe deſcēdens ſub diafrag^e.
¶ Quinto ſciendū ꝙ qn̄ pleuretici ſumūt me/
dicinā laxatiuā:eoꝝ natura duplici occupatione
vexat̄:al' vacat̄.Pꝛio circa materiā morbi in quo
vincē° natura ſollicita ē valde:vt ponit 2° de cri
ſi:ꝛ maxime i egritudinib⁹ ptiū pectoraliū:in q̄
bus ma^a eoꝝ ē ppe coꝛ.Alia occupatio nature ē
circa reductionē medicīe laxatīe. q: medicīa nō
agit i corp⁹ nr̄ꝫ:niſi prius reducat̄ de potētia ad
actū vt pōit Ga.5.d̄ ſimplici me^a.ꝛ Me^e i ſuis vl'i
bus:ꝛ Aui.in.2°.¶ Jſtis p̄notatꝭ ponūtur aliq̄
ꝯclōnes.¶ Pꝛia ꝯclo ē ꝙ doloꝛe pleuretico ad
furculas aſcēdēte flōia de baſilica ſecurioꝛ eſt:et
vtilioꝛ ꝙ̄ farma^a.pꝫ p ypo.2° regl̄ acutꝝ.cañ.io°.
¶ Scd̄a ꝯcluſio.ſi do^r in pleureſi deſcēdit ſub
diafragmate.ita ꝙ natura nō poſſꝫ illā materiā
p ſputū purgare:vt accidit i nō v̄a pl̄reſi ſub dia

fragmate exn̄te:tūc farmacia aliqualiter attra/
ctiua eſt āminiſtranda.Jſta ꝯcluſio ē ypo.ibidem
cañ.ii°.Porro ſi pa°.Et pbatur rōne:q: tūc illa
ma^a q̄ tm̄ deſcendit inferi⁹ nō pōt p ſputū expel/
li.q: diafrag̃ nō pōt penetrare.¶ Scd̄o.q: iferi⁹
deſcēdendo piculū eſt:ne mirach includat̄ ꝛ fa/
ciat mirachiā:vel ad inteſtia:vel inguia vel ptes
vicinas:vel epati.ꝛ ibi cauſet apā.¶ Tertia cō
cluſio:q̄uis do^r iam puenerit ad loca q̄ ſunt ſub
ypocūdrijs:maioꝛ fiducia ē cū flōia ꝙ̄ cū medi/
cinis laxatis.Jſta ē Ga.ꝯ°.ii°.2^a.regl̄ acutꝝ p̄n°
3^e ptis.¶ Scd̄a ꝯ° itelligit̄ p̄cedēte flōia:ſi ne/
ceſſaria vr̄.Et iſta 3^a videt̄ a p̄n° nōdū facta flō/
mia.¶ 4^a ꝯ°.fe.invera pleureſi exn̄te vehemēti
tūc time ſoluti^m:ꝛ ſis ꝯtētus flōia.Jſta ē Aui.i
io^a.3^a.tra.5°.c.p̄mo.aucte Ga.¶ 5^a ꝯ°.ſi alius
hu.a ſan^e vr̄ invera pleureſi dn̄are:ille euacuād⁹
eſt cū me^a laxatiua:ꝛ nō cū mirab.nec cū ſtiptiq̄
medicis.Jſta ꝯcluſio po^r i foꝛ^a ab Aui.i fen io^a
3^a.tra.5°.c.2°.ꝛc̄.¶ 6ª cōcluſio m̄ſalis.Jn vera
pleureſi raro vel nūq̄ medicia laxās cōpmendo
eſt āminiſtrāda.Jſta ꝯ° pꝛo^r p rationē factā añ
op^m.2° p^r rōne.medic⁹ debet ſeq̄ opationē na/
ture.4.amph.cōmēto 2°.Jn farmacijs ꝛc̄.Sꝫ
natura regl̄r opans expellit materiā pleureſis p
ſputū.ḡ ꝛ medic⁹ ꝛ nō p farmaciā.¶ Tertio.p^r
ſi farmacia cōpeteret:tunc.2.mot⁹ ꝯ̄rij in expul
ſione vni⁹ ma^e cēnt iuuatiui.ꝯn̄s eſt falſū:cū ta
les mot⁹ ſint cōturbatiui ꝛ naturā vexātes.pꝛo/
bat̄ ꝯn̄a.q: vn⁹ p ſupius:ꝛ ali⁹ p inferi⁹.¶ 4° p^r.
vndecunq3 repit natura:inde ducere oꝫ p ꝯueniē
tes regiones.2°.āpho.amph.2i°.ſꝫ natura nitit̄
expellere materiā vere pleureſis p ſputū ꝛ nō p i
feri⁹.ḡ ꝛc̄.¶ 5°.ſi hu.ſit declinis ad pect⁹.ḡ debꝫ
purgari p illud qd̄ fac̄ ſputū fluxibile.ꝯn̄a ē bo
na.ꝛ añs ē Haly exp̄ſſe 3°.teg^i cōmē°.94.ibi:Sci
entes igr̄.¶ 6° auctoꝛitate Gal'.3°.de criſi.c.3°.
vbi dicit ſic.Egritudinū q̄ ſūt in pectoꝛe ꝛ pul/
mone:ꝛ q̄ ſequunt̄ ea ſputū eſt melioꝛ criſis.Pꝫ
igit̄ cōcluſionē eē verā ꝛc̄.¶ Ad rōnes añ op^m
dico ꝙ ypo.intellexit ꝛ Ga.in pleureſi non vera
qn̄ materia ē ſub diafragmate.vt iā fuit viſuꝫ in
ſecūda cōcluſione.Ad ſcd̄am.de vſu practicātiū
dico ꝙ ipi adminiſtrāt medicias laxatiuas in p
ua q̄ntitate ppt̄ materiā añcedētē.ꝛ dico de ello
ꝙ pōt aptari tali mō ꝙ virt⁹ foꝛtiſſi^a ei⁹ intātuꝫ
diminuet̄ ꝙ nō ſit multū attractiu⁹:vt pōit bon⁹
Me^e.ꝛ vide ibi.¶ i5° multū mirat̄ intellect⁹ aū
autoꝛes nō faciūt mentionē de pleureſi peſtilen
tiali.ꝛ tūc ego dico cū reuerētia loquēdo:ꝛ ſic ē
rei v̄itas ꝙ apā,i ſubaceſſ' vel apā in iguie q̄ vo/

tant͛ bubones ⁊ sil͛r antrax vel carbūculus aliqñ sunt pestilētialia ⁊ aliqñ nō. Sil͛r pleures͛ in rei vitate est q̄ aliqñ ē pestiletial͛ ⁊ aliqñ nō. Illi em̄ bubões vel antraces qñ sunt pestilētiales veniunt cū fe. putrida pestilētiali. que q̄dē fe. pestilētial͛ non est nisi pp aliq̄ viscex cal'a apa. verba sūt Ga. 4°. apho. comēto. 55°. ibi: Et bubonib⁹ oēs fe. male excep̄ꝝ effimerꝝ. sil͛r pl'res͛ aliqñ multiplicat͛ in aliquib⁹ tpib⁹. tñ fe. q̄ ipaꝫ sc͛ nō ē pestilētialis. imo inde multi sanant͛. ⁊ tūc nō simul͛ multiplicant͛ cū bubonib⁹ ⁊ cū antracib⁹ nec cū alijs pestilētialib⁹ morbis. Sed qñ pleures͛ in aliquib⁹ venit ⁊ multiplicat͛ ⁊ in alijs veniunt ⁊ multiplicant͛ bubões ⁊ antraces cū fe. pestilētialib⁹ in eodē tpe in diuersis tñ subiectꝭ. tūc fe. que ipam sc͛ est pestilētial͛. q̄ q̄deꝫ fe. pestilētial͛ generat͛ ad influēa quorūdā corpoꝝ supcelestiū tā q̄ᵽ a cā mediata: ⁊ corruptiōe aerꝭ tanq̄ᵽ a cā immediata. vt dn̄o ꝯcedēte videbit͛ in suo loco ⁊ in li°. 4°. vt iā scripsim⁹ in tractatu de epidia. ⁊ sine dubio maior corruptio i interiorib⁹ ⁊ infec° ē cū tali pleuresi q̄ᵽ cū bubonib⁹. Et de ista facit mentionē Guido de cauliacho. i doctria 2ª de apatibus. i. 5°. c. de apatib⁹ pectorꝭ: vbi dicit eē causā cāe magne mortalitatꝭ q̄ icepit ⁊ durauit p 2. mēses. cū sputo sā. ⁊ fe. ꝯtiª ⁊ isti moriebant͛ infra. 3. dies. Et post durauit p. 5. mēses cū bubonibus ⁊ antracib⁹. ⁊ sil͛r fe. ꝯtiª. ⁊ isti moriebant͛ infra 5. dies. Ista ḡ pleures͛ vt dictū ē: est maioris corruptiōis inq̄ntū ad subaꝫ in q̄ est: q̄ᵽ sint bubones. q: apa est ꝑprie pn̄ᵐ vite. ⁊ ē maioris cōtagiositatꝭ q̄ntū ad extraneos. q: aer expirat⁹ exit a loco q̄ ē imediat⁹ loco intrīseco apato. Et isti h̄nt oīa accn̄ª pl'res͛ intēriora. Et cū pleuretici in tpe aerꝭ nō corrupti iuuant͛ ab aere extrinseco pp anhelit⁹ difficultatē. sic i ista pleuresi pestilētiali facit multū nocᵐ ab aere extrī° attracto vsq̄ꝫ ad cor. ¶ 16° q̄rit͛ Cur vt pl'im pleuretici magꝭ affligunt͛ iterpolate aliqñ vna die min⁹: aª die magꝭ. R̄ndit Aui. i trac. 4°. ioª. fē. 3ª. p̄°. c. i h̄ vba. Et maª q̄dā hmōi apaꝝ ꝺm pl'im ē col'a aut sā. col'icus q̄m̄ i mēbris tūicosis nō penetrat nisi subtilis co. deīde sā. pur⁹ pp h̄ sūt porī vehemētie fe. ei⁹ tertianarij ꝺm pl'im. h̄ ille. Restat ḡ ex hoc q̄ᵽ mot⁹ hu. col'ici ē de 3° i 3ᵐ diē. cui⁹ cā dn̄o deo adiuuāte alibi diffusi⁹ pquiret͛ ⁊ ꝑpter caꝫ supradictā imediᵉ. Acide eructuātes nō fiūt pl'retici: q: acida eructua° ex flātico hu. ꝯtinue habet fieri.

¶ Capl'm. 9. de pipleumonia.

Eripleumonia est ipso quo patitur loco nomen assumpsit. Pleumōem̄ grece latine dr̄ pulmo. Ga. in passio°. c. de pipl'ia. Cōponit͛ aūt hoc nomen peripl'onia a peri q̄d ē circum ⁊ pleumon: quod est pulmo quasi passio circa pulmonē. sicut dicit Ioh. ianuensis. in prosodia. Est ḡ pipl'oia apa calīn i pulmone.

Cause pipl'oie. Circūspecꝭ causis p̄mitiuis a quib⁹ pipl'oia pōt fieri. cause āntes p̄nt esse aliqñ pleuresis. q: materia pleuresis impellit͛ ad pl'monē: ⁊ ibi causat apa. ¶ Sꝫ cā āncedēs pōt eē aliq̄ species sq̄nanᵉ. cui⁹ maª fluit ad pulmonē: ⁊ ibi facit apa. ⁊ sanat⁹ pa. in maiori pte ab accn̄tib⁹ sq̄nātie. vt plurimū in 4. diebus morit͛. Et si forte natura illā incitat͛ expellere: saltē mutat͛ in ptis͛. Alia cā pōt eē catarr⁹ a partib⁹ supiorib⁹ vel materia ab aliq̄ parte corporis egra vel sana ad pl'monē missa q̄ in eis remanēs coartata ꝭ. causa ꝯiūcta pipl'oie. ¶ Causa aūt ꝯiūcta est ille hu. ibi flux⁹ ⁊ coartat⁹ ⁊ putrefactus. Et q̄uis hoc possit fieri ex diuersis humorib⁹: ex san. chol'ico freq̄nti⁹ fit ꝺm autores. Cuius causa datur ab Aui. in loco p̄allegato. q: in mē° raro vix potest ꝯtineri hu. subtilis ꝑpter latitudinē meatuū ⁊ hu. subtilis fluxibilitatem. sed bn̄ in eo pōt grossus hu. ꝯtineri. sicut ē flexª sicut etiā nec in mē° spisso ⁊ panniculoso vix pt penetrare hu. grossus ⁊ spissus: ꝭ bene subtilis ⁊ acut⁹. pinde pleuresis fit sepi⁹ ab hu. col'ico ⁊ subtili. pipl'oia vo freq̄nti⁹ ab hu. flātico ⁊ grosso hꝫ fieri. q̄uis aliqñ a sanᵉ aliqñ a co. possit ḡnari

Signa pipl'oie ponunt͛ a Gā. 2°. de interi. c. 8°. vel saltē in. 16°. colū° in fine. 2ⁱ. li. i hec vba. Calidi apaꝝ pl'mōis hec sūt signa. anhelit⁹ corruptio ⁊ angustia sp̄us. sic vt videat͛ infirmus suffocari. vn̄ coactus erigit͛ ac si hēret orthōiaꝫ: ⁊ sentit anhelitū exire calidum ⁊ maxime si apa est de genere herisipile: ⁊ nimium desiderat attrahere frigidū aerē ⁊ emittunt cum tussi quoddā in colore cōmixtū. aliqñ soᵐ rufū aliqñ rubeū: aliqñ nigrū: aliqñ viride: ⁊ vt plurimū sentiūt grauitatē ⁊ dolorē in ꝯcauitate pectoris. Et incipit a tenero costaꝝ vsq̄ꝫ ad ossa dorsi tēdēs. Eger q̄ᵽ acutā hꝫ fe. hec ille. ⁊ puls⁹ est vndosus in dilatatiōe sua. ⁊ est magnus ꝑpt͛ necessitatē: nisi quādo virtus est debil͛. Et cum h̄ adest aggrauatio ⁊ extēsio in toto pectore ꝑpt͛ multā materiā in pulmone aggregatam: ⁊ non adest tantus dolor nec sentitur inter spatulas ⁊ pulsatio sub spatula. Lingua in principio est rubea. ⁊ postea viscosa ⁊ nigra efficitur. ita q̄ᵽ si cū pulpa digiti tangatur: adherebit ei. Rubedo

adest maxillarū ⁊ grauitas palpebrarū. Signa
faciētia dr̄iam inter pleuresim ⁊ ꝑipl'oiam iam
dicta sunt in ca° de pl'resi: Isti aūt ꝑipl'oici supie
iacere nō pn̄t. ſ3 meli⁹ tollerāt sedētes. ⁊ vix sup
latera pn̄t iacere. ⁊ faciāt se ꝑiāde q̄rētes req̄e3
anhelit⁹ ⁊ pect⁹ hūidū hn̄t. Siḡ permutationis
ꝑipl'oie ad ēpima st: q: nec fe. nec calor diminuit. ⁊
sunt sil'ia siḡ. sic̄ qn̄ pl'resis ad ēpima mutat' ⁊c.

Pronosticatio

in ꝑipl'oia. p° ſm Ga. i pas-
sio°. cū ꝑipl'oia accidit adolescētib⁹ vsq3 ad 25ᵐ
annū: ꝑiculosa est. ⁊ vix euadūt. ¶ 2° femis p⁹
25ᵐ. ānū ꝑipl'oia nō nascit': ſ3 tn̄ si eis euenerit
nō est eis morꝫ ꝑiculosa. imo facilius curātur.
¶ 3° ꝑipl'oia fcā a co. ru. pessima est ⁊ mortalis.
ꝑꝑ acuitatē hu. ⁊ q: ꝓpinquus est cordi: nō pōt
īfrigidari. q̄re ēt fe. intēsior ⁊ ardentior est. ⁊ q:
medicie sumpte ꝑ os nō pn̄t ꝑuenire ad pl'one3
cū tāta v̄tute īfrigidationis: sic̄ indiget. ⁊ sic̄ est
ḡdus colorꝫ ⁊ fe. Et sil'r ēpl'a nō ꝑducūt ad ip̄m
pl'onē infriationē eq̄lē ei. v̄ba sunt Aui. in. 10ª.
3ª. vbi tractat' de ꝑipl'oia. ¶ 4° ꝓnosticat Ga.
3°. de crisi. c. 13. hn̄tes ꝑipl'oiam si eis ſ' exitura
apud aurē: ⁊ apiat': aut in mēbris iferiorib⁹ sal-
uant' siue ſ' in manu siue in crure. ⁊ i h̄ ꝯcordat
Aui. 10ª. 3ª. c. 4. de ꝑipl'oia. est bonū signū: maxi
me si bonitas anhelitus cōsequatur ⁊c.

Cura

ꝑipl'oie. Quicūq3 bn̄ cōsiderauerit
dcā autorꝫ me⁹ repiet q̄ cura ꝑipl'o-
nie ꝓpria est cure pl'resis: ⁊ canones ḡnales scripti
in cura pleuresis: q. ꝓ maiori ꝑte in hac cura sunt
obseruādi. sil'r ⁊ medicaª sunt exequenda. h3 tn̄
aliq̄s ḡnales itentiōes. Pria est ſm Ioh. ſapio-
nē. s. q̄ cui accidit ꝑipl'onia et pl'resis vl' alia egri°
q̄ ꝑus hūerit tales inquā stōmādi nō sunt si in
priori egri° fuerint stōmati. q: timet' nature de-
bilitas. ¶ 2ª iten° est ista: ꝓpterea q: in ꝑipl'oia
loc⁹ apostemosus longi⁹ ⁊ remoti⁹ est a loco vbi
empl'a ⁊ calefactoª ⁊ alia remeª solēt apponi q̄
in pl'resi. iō in ꝑipl'onia ēpl'a fortiora q̄ in pl're-
si sunt apponēda mixta ēt cū aliq̄b⁹: q̄ faciāt ea
rū virtutē ad pl'onē penetrare. sn̄ia h̄ est Aui. in
ca° de cura ꝑipl'o°. ¶ 3ª iten° est. in ꝑipl'oia magꝭ
debem⁹ intēdere: vt mām per sputū citi⁹ expella
mus q̄ in pleuresi. ⁊ h̄ ꝓpter timorē maioris de
bilitatis anhelit⁹: cu3 maª fit in flabello cordis.
¶ 4ª inten° est q̄ empl'a ⁊ vnguēta debēt poni
sup pect⁹ an̄ ⁊ ret° supra dorsu3. ⁊ sil'r calefactoª.
In pl'resi v̄o magꝭ supra latera sunt apponēda.
¶ In ꝑipleumonia igit' icipiente cū tussi, ⁊ fe.
⁊ dolore in dorso ⁊ iter spatulas ⁊ magna diffi
cultate anhelit⁹ ⁊ rubore maxillarū. si cum istis
appet reple° manifesta, incipiam⁹ a stōia basili-
ce: quā aliq̄ vocant epaticā q̄ manifestat' incur-
uatura cubiti versus iferi⁹ vt ponūt anathomi-
zantes. deide purget' cum cassiaf' ⁊ tamarindo: ⁊
aliqn̄ cū clisterib⁹ lenitiis. Et ſ' calefactoª dcā in
ca° de pleuresi. Et iaceāt in cal'o loco vel tpato ⁊
nō frio. sic̄ dicit Ga. in passio°: vbi iubet q̄ po-
nat' vētosa sine scarificatione in loco doloris ni
si fe. fuerit multū itensa. Cōferunt ēt vaporosa
cū lana vel spōgia madefacta in oleo ⁊ vino sil'
bullis ⁊ calidis: maxie supra sinistrā ꝑtē thorac.
⁊ sic teneat' fasciat⁹ interdū mutādo. Ga. hec in
passio°. Et si iterū videat' repletio: adhuc purge
tur ⁊ stōet' semꝑ custodiēdo virtutē. Et semꝑ la
tus teneat' vēter ꝑꝑ cās dictas in ca° ante istud.
Sil'r ſ' sir⁹ ⁊ me° ⁊ electuaª ſ3 diuersitatē causaꝝ.
Et sil'r dietet' vt dictū est vtēdo ordeato. auena-
to: amigdalato. Et vtat' aq̄ ordei ⁊ se. canab. ali
qn̄ in ꝑua quātitaᵗ vt spuere faciat. Et vtat' mel
licrato ⁊ brodio pulle cum croco. Et v3 decoc°
ysoᵖ ⁊ lilij celestis. Et pōt fieri emplm̄ ex crusa
noua ⁊ oleo viol'. supra locū doloris.

Declaratio

in ꝑipleumonia. p° q̄
rit q̄re Gal'. ⁊ Haly ⁊
alij autores vocāt ꝑipl'oiā flegmōe3 ⁊ apa cal3
cū magꝭ debeat reponi sub spē zimie: cū vtplm̄
ſ' a stāte: Rn̄deo q̄ l3 vtpluriᵐ ſ' a stāte: dr̄ apa
cal'm rōne loci in q̄ est. q: iducit accn̄ª apatis ca
lidi rōne putrefactiōis circa cor. ēt ois hu. rōne
putrefactionis du3 putrefit: acq̄rit malā q̄litatē
cal'am. maxie qn̄ est in loco cal'o. Dicit' ergo q̄
ꝑipl'onia a stāte dr̄ a q̄busdā flegmō vel apa ca-
lidū rōne accn̄ᵐ: ⁊ nō rōne māe. ¶ 2° dubitat' q̄
re in ꝑipl'onia maxilla sunt rubee: Rn̄det Aui.
q̄ poma maxillaꝝ q: recipiūt vapores ab apaᵉ
eleuatos. ⁊ quāuis illi vapores ad frontē ⁊ totā
faciē ꝑueniant: tn̄ in maxill' ⁊ pomis eaꝝ ꝓpter
tenuitatē cutis ⁊ ei⁹ raritatē in eis citi⁹ appet ru
bedo san. per vaporē cal'm apatis ⁊ manifestat'.
Cutis aūt fronꝭ spissior est: vt testat' Aui. ⁊ pat3
per expientiā. Ideo frons nō ita fit ru. in ꝑipl'o
nia ⁊c. ¶ 3° dubitat' q̄re pulsus est vndosus ⁊ le
nis: Rn̄det' q̄ materia apatis est hūida iō pul-
sus est vndosus ⁊ hu. ⁊ mē" in q̄ est apa: ē lene
⁊ molle. iō pulsus ē lenis ⁊ mollis. In pl'resi aūt
q: mēᵐ est pāniculosum ⁊ neruosum. iō pulsus
est durus ⁊ tensus ⁊ neruosus. Et per hoc pote
ris cognoscere ⁊ hr̄e dr̄a3 iter pleuresi: ⁊ ꝑipl'o-
niam per solū pulsum videl3. ¶ 4° sciēdum q̄
sputū in ꝑipl'onia est spumosu3. ⁊ Ga. dat cām

ß.amph.p°.38.ibi.Si mulier rc.q ibi dicit. Pul mo em filr attrahit quadā spūosam supfluitatē in sua reponēs pcauitate.hec ille.Si igitr ibi est illa supfluitas spūosa:oz q aliqd de ea expellatr cū ea:q: natura ex emittit.ppē qd dic ypo.i coß ß.āph.āp.14.Quicūq; san.spūosum expuūt his ex pulmōe educ° fit.℄ 5° sciēdū q qñ dantr me lenitiue vel alie laxatie in egritudibus pectora liū:debēt dissolui in aq decoctiōis rerū hntium aspectū ad pectus:vt sunt pass.mūd carice liqr r iuiube.Et si nō debēt dissolui vt sunt pill.r bo li laxatiui.saltē aliqd de dicta decoc infirmi de bēt gustare:vt vtus me ad pectus valeat pene trare.℄ 6°.nō.ßm q dicit G° 4°.de int.c.8.scz ca°.de cāis mali anhelit vel saltē in colū°.16.q in piplonia due sunt cāe difficultatꝫ anhelit.scz calor inaturalis febrilis faciēs magnā necessita tē attrahēdi aerē ad cor ppter eius refrigerium ℄2ª cā est angustia mēbroꝝ spūaliū.Vñ dicit Ga. q si hec.2.i.calor innaturalis r angustia in strumētoꝝ spūaliū coiūgantr.sicut ptingit in pi plonia maximus anhelitus spississim r velocis sim nō sufficit eis. Idcq; erecti sedere desiderāt nā in hac sessione sentiūt pectus totū facili di latari.Nā ipis iacētibus ps pectoris sup aliam partē incidit:r partes teneritatis pectoris ossi bus dorsi piūguntr.hec ille rc.

℄Caplm.10.de asmate.

Asma ßm Garipotū in additi onib passio interptatr i greco pclo latine. Inde dr asma est pa° pulmōis in q pulmo imbibitr hu more r nō emittit nec attrahit anhelitū nisi cū magna difficultate.hec ille.Serap.r Aui. dicūt q asma est passio pulmōis cū qua patiēs nō in uenit excusationē ab anhelitu freqnti: sicut est anhelitus illi q laborat aut pfocat aut festinat in motu.Et de ista traxit Gordo.suā diffinitio nē dicēs.Asma est difficultas anhelitus cū so no.r bñ:quis nō sit sufficiēs diffinitio. q: ore gmoni cōpetit tñ oregmō nō est asma.sed bñ in terdū venit cū asmate.alij dicūt:q asma idē est q cantus vel son:p eo q: asmatici videntr emit tere sonū:ac si haberēt in pectore puos canicu los vl auiculas.Et iste sonus fit ratione opplō nis:trachee arterie:q p maiori pte est clausa in pn° eius ppe pulmonē.Nā qnto foramē orga ni flat est strictius tāto son redditr acutior. vt pz in viris mulieribus r puerꝭ r hoib pfectꝭ in cor pe r organis cātus artificialib. Difficultatꝫ aūt anhelit multe sunt spēs r diuse:qs ponit Aui,

in.10.3ª.tra.j.qs nō oz h notificare.Famosiores tñ sunt disnia r asma.Vñ Disnia se celat. canit asma maluq; reuelat.In ista aūt difficulta an helit aliqñ est maior difficultas in attractiōe ae ris.aliqñ est maior difficultas in expulsiōe r ista vocatr sanguisugiū.aliqñ in vtroq; r vocatr or thomia.vñ vsus antiquoꝝ dicunt. Expirat late trahit ad se cū guitate.Dis anolosus ex sangui sugosus. Orthomia q morbo vexatur vtroq;.

Cause asmatꝫ pnt eē. qdā pmitie:quedā aūtes:r qdā piūcte. Primitie vt ē friditas exterior q introducē malā cōplonē friam i pectore vl in ptib āhelitui deseruiētib nā sic calī tas habilitat mē ad motū. sic friditas pt eē cā palis vel spas in aliq mē° inferioꝝ ad motū āhe lit.Silr nia calitas dissoluēs calefaciēs r faciēs fluere matiā ad plonē r pcauitatē ei.Silr cas pcussio r silia ex qb pt dānificari aliqd mē ne cessariū āhelitui.Que qdē mē ab Aui.in.10.3ª fc.p°.ponūtr.r sūt p ordinē epiglotū trachea ar teria plmo vene nō pulsatiles arterie diafragª la certi r nerui mouētes pect ce r nuchā i qbus sit vel sigillati si aliq cā impediēs accidat:pcul du° debilitas āhelit nccio est vētura. Alia cā pt eē nimi r velox mot corpalis:maxª in appropa tis vel in eisdē asmaticis.pz ad expientiā: q: qñ subita mouētr fiūt qsi fine anhel.r audiui aver testib q qdā sanus exñs infra horā mortu est ppter magnū motū quē fecit iuadēdo famulū suū.Alia cā pōt eē aer cauernaꝝ r foueaꝝ vbi bla da reponūtr.Silr aer pestilētialr r fum argētivi q: in ope nō pt manē:cū sit fum fugitiu.ß fu mā° māifeste nocet oclis r pectori.Sr aer putri dus r fetid r iduf r silia.℄Cāe aūtes st mlta maªmaxª flātiª exñs in toto cor vel in aliq pte pata fluere ad mēª āhelit maxª ad plonē r pci pue in capi.Aª cā pt eē cibi acerꝭ r stipt vl acbi freqntr sūpti.r lōg vsus eoꝝ:a qb ledūtr mēª an helit.siue ēt sint alti qlitatꝫ siue saporꝭ:vt pz in freqntātib castaneas.Aª cā pt eē apā in aliq lo° siue mē° āhelitui deseruiēti.vt i guttē vl cāna plo nis r sqnāª r passiōes sto r mrīd epatꝭ r splenis a qrū passiōib siue apātib cōicatr cū mēbꝭ āhe lit.r asma r anhelit difficultas r silr catarr fit Ista oia in pn° sunt cāe aūtes asmatꝫ:ß i aug° r in statu sunt ei cāe piūcte.rc.℄Cāe piūcte sūt p° mala cōplo q alñ est cū ma:r alñ sine ma:si cut pz alñ in decrepitꝭ.Alia cā pt eē siccitas plo nis.Aª cā pt eē vētositas grossa inflās ßaz ipi plonis r impediēs motū. Dico aūt grossa q: s ß tilis i eo nō retineretr bñ.Alia cā pt eē debilitas

vtutis nõ potẽtis mouere lacertos pectoris. Alia
cã nõ põt esse inuisca° ꝛ imbibitio hu. grossoꝛuꝫ
vel hũiditatũ in venis ꝛ ramis eaꝝ ꝑuis ipsius
pulmõis ꝛ ꝑtiũ adiacentiũ vel in cãnalib⁹ circũ
stãtibus: siue veniãt per viã catarri siue alr̃s per
viã ꝯgõnis. Et ista cã põt esse disloca° spõdiliuꝫ
vel spasmus vel paralisꝭ in mẽbꝛis supꝛadictis.
Alia põt eẽ solutio ꝯtinuitatꝭ in aliq̃ mẽbꝛoꝝ an
helitus: ꝛ p̃cipue si scindãtꝭ lacerti mouẽtes pe-
ctus a q̃ solutiõe motus coꝝ. ꝛ ꝑ ꝯñs anhelitus
impeditꝭ. ꝛ sic de alijs: ꝓut dictũ est.

Signa asmatis sunt: qñ ꝓcedit a cãis
ꝑmitis: hñtur sig̃ ex mãifestatio
ne pa. ꝛ assistentiũ. Signa cãꝝ ãñcedentiũ co-
gnoscuntꝭ ex hitudine: qꝛ ẽ hõ plen⁹ flãticus vel
qꝛ vsus fuit reb⁹ multiplicãtibus flã ꝛ hu. gros-
sos ꝛ aq̃sos. vt sunt fruct⁹ recẽtes ꝛ carnes poꝛ-
cine vel bouine vel ğñantib⁹ hu. friũ vel stipti-
cũ vt agresta vel acem ꝛ fructus acerbi vt soꝛbe
nespule citonia ꝛ p̃cipue castanee q̃ manifeste
stricturã anhelitus in freq̃ntantib⁹ eas faciũt: ꝛ
manifeste vidi expientiã. Si venerit a sq̃nãª co
gnoscitꝭ per ei⁹ sig̃. ꝛ qꝛ spuinãtia euanuit: rema
net tñ asma ꝛ oꝛegmõ in pectoꝛe ꝛ moꝛs veniet
ꝓpinq̃ vt plm. Et si venerit ab alijs ap̃atib⁹ siue
egritudibus: cognoscitꝭ ꝑ signa coꝝ dicta in pro
prijs caplr̃is. vt ẽ pleureſ ꝑiplõnia saffoc° mr̃iq̃ ꝛ
passiões mẽbꝛoꝝ circũstantiũ: vt est splẽ stoma
chus epar ꝛ diafragª ꝛ per doloꝛẽ in illis mẽbr̃.
Si asma venerit a reumate cog̃scitꝭ per sig̃ eius
ꝛ tũc asma certe venit subito. ¶ Signa cãꝝ cõ-
iũctaꝝ sicut pleureſ ꝑiplõnia in augmẽ° ꝛ statu
ꝛ ap̃ãta: ꝛ egritudines ꝑtiũ pectoꝛaliũ hñtur ex
signis illarũ passionũ iã dictaꝝ ꝛ dicendaꝝ. Si
venerit ꝓpꝛ̃ inuiscationẽ hu. grossoꝝ vel aliq̃rũ
hũiditatũ ĩ arterijs ꝛ venis pulmõis. tũc adest
strictio anhelit⁹ cũ sonitu ꝛ screatu multo. quan
do vtus est foꝛtꝭ pulsus est diuisus ꝛ tremulus:
ꝛ marie qñ natura est aggũata in attractiõe ae-
ris: ꝛ nõ pñt iacere ꝛ hũiditas in oꝛe sentitꝭ: sicut
Aui. dic̃. Si fit a mala cõplõne fria cũ maª: cadẽ
sig̃ cõsequuntꝭ: ꝛ sputũ est multũ. Et si ẽ sine mª
incipit paulatim: ꝛ sputũ est ꝑuũ vel nullũ: ꝛ an
helit⁹ est ꝑu⁹ ꝛ tardus ꝛ frigidus: ꝛ tũc nõ adest
sitis: ꝛ iuuantꝭ a cal̃is ꝛ leduntꝭ a fris: Et si est ꝓ
pter siccitatẽ pulmõis: adest sitꝭ ꝛ ꝑuatio sputi
oĩno ꝛ si aliq̃d spuit: h̃ facit qñ sumit res hũe-
ctãtes. Et si fit a vẽtositᵉ adest lenitas ꝑtiũ pe-
ctoꝛaliũ ꝛ nõ abũdant in sputamĩe: ꝛ sentiũt q̃-
si distentionẽ in pectoꝛalib⁹: ꝛ leduntꝭ qñ sumũt
res faciẽtes ventositatẽ. Si venerit a debilitate
vtutis nõ potẽtis mouere clibanũ pectoꝛ̃ ꝛ pul
monẽ tũc sunt nares graciles ꝛ ꝯcte ad interio
ra ꝛ anhelitus est debilis cũ ꝑuo vel cũ nullo so
no. Si venerit ab opp̃lone cãne pulmõis vl̃ ali
arũ ꝑtiũ iuuantiũ ad anhelitũ: tũc trahit anhe-
litũ cũ magno desiderio ꝛc̃.

Pronosticatio in asmate. p°
anhelitus per
os ꝛ nares exiẽs frigidus: moꝛtale ẽ. p° ꝓnosti.
cañ. ꝛ ꝯ°. 27. ¶ 2° docet Aui. ꝓnosticare in lo°
p̃allegato. ꝛ Ga. ij. ãph. ꝯ°. 40. ibi. Bꝛãci ꝛ coꝛ-
rize. asma in senib⁹ nũq̃ curatꝭ: sꝫ aliq̃n ꝑ medica
mẽta alleuiatꝭ ꝛc̃. Sꝫ si asma accidit decrepitis:
nec curã recipit: nec asma maturatꝭ: ꝛ cã ab eis
redditꝭ in locis p̃dictis. qꝛ in iuuenibus est mul-
tũ difficilis cure: ğ in senibus maioꝛis difficulta
tis vel impossibilitatis cure. ¶ 3° anhelit⁹ tard⁹
ꝛ ꝑuus vel frigid⁹ vel sincop̃. vel si cogitꝭ pa. pe-
des stare: qꝛ anhelitũ hr̃e nõ põt. Oĩa ista in as-
mate sunt moꝛtalia sig̃: ꝛ freq̃ntissime suffocatꝭ.
¶ 4° si cũ asmate repl̃onis vel catarri celeriter
dissoluẽtis vel dissoluti assit tussis hũida ꝛ subi-
to cesset: vel sputũ diminuitꝭ: ꝛ remanet difficul-
tas anhelitus: tũc moꝛs est in ianua. ¶ 5° asma
ꝓpter dislocationẽ spõdiliũ: vix aut nũq̃ curatꝭ:
nisi reducerentꝭ spondilia.

Cura asmatꝭ. In asmate debemus hr̃e. 2.
intentões. Vna est p̃seruatiua a ꝑo
xisinis ei⁹. Et ista ꝯpletꝭ ꝑfecte custodiẽdo egrũ
a cãis: a q̃bus asma põt fieri: siue sint cãe ꝑmiti-
ue siue ãñcedẽtes interioꝛes vel exterioꝛes: et h̃
in q̃ñtũ possum⁹: q̃s poteris ꝯsiderare in causis
ei⁹. Ad cãs aũt ꝯiunctas ꝛ ãñcedẽtes debemus
ꝓcedere ꝑ viã p̃seruatiõis. Alia intẽtio est cura-
tiua tũc aut tu iã itẽdis curare asma ꝓut ẽ moꝛ
bus cronic⁹ aut ꝑoxisimũ ipsius moꝛbi crõici: q̃ q̃
dẽ est multi ꝑiculi. Si p° modo: tũc recurre ad
curã tussis fr̃ie dũ tñ asma fit a maª frigida hu-
mida viscosa: tñ aliqua hic describentꝭ. Si scdõ
modo videas hãc scripturã ꝛ opare sꝫ q° ibi or
¶ Primo caueãt asmatici tã isti exñtes in ꝑox°
q̃ an ꝑoxiᵐ ab oĩbus cibarijs fris ꝛ viscos̃. ꝛ ab
oĩni bal°. ꝛ fomẽtatiõe. ꝛ ab oĩ subito exercı°. vi
tẽt etiã nimis cal̃a. ꝛ marie in ꝑn°: donec coꝛp⁹
sit bene purgatũ. qꝛ talia materiam ingrossant.
Et caueãt a fris narcotiq̃: qꝛ talia ꝯgelãdo mate
riã ip̃am ad sputũ reddũt ineptã. vñ Aui. Poꝛ-
pter h̃ antiq̃ nõ apposuerũt in ꝯfectiõe cure as-
matꝭ opiũ nec iusq̃amũ nec mãdragoꝛã: nisi sit i
tẽtio ꝑ illud ꝓhibitio catarri: imo nec psiliũ. h̃
ille. Vtatꝭ cibarijs bõi chimi facilis digõnis. Et

vtatur brodio galli antiq̃ cocti cũ ysopo ꝛ croco ꝛ vtatur ordeato ꝛ auenato ꝛ colatura furfurũ. Et qñ natura est fatigata ꝓpter multitudinẽ sputi ꝛ ꝓpter tussim que cõiter seq̃ntur asma. sumat brodiũ pulle cũ vitellis ouorum ꝛ croco. Et teneat se ĩ loco calido: ꝛ regatur sicut in tussi iã dictũ est. Et si ergo egritudo est ꝓpter multitudinẽ ma^e frie siue viscose flatice: vt freq̃nti⁹ accidit: tũc vtatur p̃io medicis subtiliatiuis inscisiuis ꝛ maturatiuis sine calefactione vehemẽti. ꝛ post vtatur solutiuis. Rab aũt facit talẽ potũ. ℞. caricarum. ʒ. x. carniũ dactilorum se. apij se. fe^i capillorum ve. req. liqr̃. ysopi prasij. añ. ʒ. v. coquantur in. iij. lb. aq̃: do^c ad vnã redeat. Et sumat de hac decocti^e cũ. 2. aureis isti⁹ electua^i qd̃ ipse ponit. ℞. succi liqr̃. ysopi capillorum ve. añ. ʒ. x. cordumeni pipis amigd̃. amarũ. arist. ro. se. vrtice. añ. ʒ. j. mellis despumati q̃ suff. Et si ẽ nimis delicat⁹. ℞. electu^m de zuc. Ista cũ bñ expellũt supfluitates q̃ sunt i pl̃mõe. ꝛ hoc ɔtinuetur p io. dies vel. i2. Et ista vz i hora poti^i. ꝛ anteq̃ iuuat supfluitates ad expellendũ ipas maturando digerẽdo ꝛ subtiliando. Et post si corpus appet plenũ purget cũ pill. de agarico p^o in pua q̃ntitate dãdo. ʒ. j. vel. ʒ. j. ꝛ. ß. deinde pa. post aliquã refectionẽ comedat mel ꝛ sinapi. ꝛ post morã vomat digitis. vel pluma in ore imissis. Deinde dietet: vt supra dictũ ẽ. Deinde reuertatur ad supradictũ electu^m ꝛ potũ. ¶ 2⁹ mod⁹ ad eandẽ cãm ꝛ sinam est: q: pa. vtatur oximelle sq̃lli^o cũ deco^c vel potu Rab supradicto. q: manifeste ꝓdest ad materiã digerãdũ grossam ꝛ viscosam ꝛ ad sputũ ꝓuocandũ. Postea purget cũ pill. de agari^o infra dicẽdis vel cũ hac me^a. ℞. opoponaci pulpe coloq̃n^e. añ. ʒ. j. mast. rad̃. yreos añ. ℈. ij. an^i. ℈. ß. fiat massa. ꝛ det. ʒ. ij. ꝛc. Alie pill. ℞. pulpe coloq̃n^e ℥. iij. se. vrtice. epithi^i. añ. ʒ. j. cõserue yreos aga^i turbit. añ. ʒ. j. esule. ℈. j. ß. pill. cũ dissolutiõe succi liqri^e. Iste pille attrahunt hũiditates grossas a partib⁹ pectoralib⁹ ꝛ adiacentib⁹. deinde pa. comedat mel ꝛ sinap. ꝛ postea vomat. deinde vtatur isto electuario. ℞. pul. diaprasij pul. diaysopi. pul. diayrĩ: añ. ʒ. iij. ꝛ ß. ɔserue yreos. ℥. j. conserue capill. ve. ℥. ß. zuc. lb. j. fi. electuarium p bolos. G⁹ ꝛ Maly ɔcordant q̃ si sumat succi squille mell. ana. partes equales coquant simul donec fi. q̃si electuariũ ꝛ detur vnum coclear ante cibũ ꝛ aliud post ꝛ valet multũ. In isto etiã casu dicit Auicẽna ꝛ ex eis que iuuant ad maturationẽ materie asmatis est ius galli decrepiti. fricatio pectoris cũ manu vel mãdili aspo: maxime si anhelitus est ꝓperatrix: ałs p̃gat⁹. valz etiã fricatio cũ abrota^o ꝛ nitro. ꝛ hoc debet fieri sine oleo ꝛ vnguẽto: vt dicũt autores. vñ Serap. ꝛ ɔfert eis frica^o cum abrotano ꝛ nitro Et fricent cũ hoc vehemẽter: q: q̃escunt a labore. Et confert eis eleuatio vocis a submissa vsq̃ ad altã ꝛ longã. ꝛ hoc post vomitũ ꝛ purgationẽ. Hic scias q̃ mai⁹ iuuamẽtũ ꝛ p qd̃ q̃escunt citi⁹ a labore stricture pectorũ ꝛ anhelit⁹ est sumere oximel sq̃lliticũ vel electuariũ de succo sq̃lle ꝛ melle. 2^m refrigerium ẽ vomit⁹. 3^m ẽ sudor. 4^m ẽ eructua^o. 5^m ꝓuocare tussim. 6^m ẽ iacere supra pect⁹: dũ tamẽ pect⁹ sit alte. Comedat ḡ raphanũ ꝛ postea vomat vel lardare rapha^m cũ ells al. per diem ꝛ noctẽ. Et in crastinũ comedat raphan⁹ lardonib⁹ eiectis. nã sicut dicũt autores ells al. dũ bñ repmit ꝛ corrigit valde iuuatiu⁹ est in his egritudinib⁹ ꝛ securi⁹ est ꝛ absq̃ timore. ꝛ hoc etiã obseruato: vt detur in pua q̃ntitate ꝛ bñ repssus. ꝛ nõ det in porro^o asmat. ¶ Nũc volum⁹ hic ponere receptam pillarum de agarico s̃m descriptione Mebe^e: quibus oz vti bis in mẽse in ɔ̃seruatione a poris asmat. ꝛ valet ad purgationẽ materie frigide flatice: q̃ pata est fluere ad pect⁹ ad faciendũ asma ꝛ tussim. ꝛ sine dubio euacuant a ptib⁹ pectoralib⁹ ℞. agar^i. ʒ. iij. rad. lilij celestis prasij. añ. ʒ. j. turbit ʒ. v. yerap^e Gal. ʒ. iiij. pulpe coloquin^e sarcocole añ. ʒ. j. ɔficiant cũ succo yreos: dent. ʒ. ij. post purgationẽ sufficiẽter: det eis de tiria^a magna antiq̃ a qua euanuit virtus opij vel de metri^o: ꝛ vtatur diayrĩ. salomõis. Multa reme^a possem⁹ hic miscere s̃m autores. Nã epithi⁹ est multũ iuuãs in hac egritudine ꝛ aq̃ decoctiõis eius cũ melle. vel det aure⁹. j. de eo cũ rob vini vel cũ siru^o de yso^o. Valet etiã decoctio ficuũ ꝛ calamẽti: ꝛ decoctio fenug^i cum sir^o de yso^o ꝛ decoc^o fenug^i cũ ficub⁹ pinguib⁹ ꝛ melle pl̃imo. ꝛ det añ cibũ tpe lõgo ꝛ post sir. Ista reme^a ponunt ab Aui. Aliud remediũ sumat oĩ die asmatic⁹. ʒ. j. arist^e. ro. cũ ptisana. Arist. ro. vz ꝛ vtrũq̃ calamẽtũ sticad̃ arab. yreos ꝛ camepitheos casto^m vtraq̃ cẽtau^a. oĩa ista valent in electuarijs sirupis ꝛc. Vnũ electuariũ solet fieri multũ vtile ꝓ asmaticis. ℞. pulmonis vulpis sicci. ʒ. vj. calamẽ^i monta^i. ʒ. iiij. se. apij folij liqri^e rase añ. ʒ. 8. amo^i. pipis añ. ʒ. iiij. se. iusq̃ami. ʒ. ij. fi. electuarium cũ melle aut zuca. ro. ad modũ opiate. Ad idem. ℞. calamenti ysopi yreos pipis an^i. añ. ʒ. iiij. liquirit. ʒ. 5. fi. pul. et conficiatur cum melle. administrat ad quantitatem castanee mediocris mane ꝛ sero. Enula ꝛ aq̃ ei⁹ iuuat multũ in hac egritudine asmat. Et ex medicis bonis ꝓpinq̃s equalitati est ciminũ cũ

aceto mixtū. ⁊ est iuuatiuū valde ad anhelitus
preparationē. Muscillago se. sinapis al. cum eq̄li
mensura mellis coquatur vt electuariū ⁊ detur
in potu. Quādo est vehemētia p̄focationis ℞
baurach. ʒ. iiij. se. nasturci. ʒ. j. ß. puluis detˀ cum
aqua mellˀ. ⁊ confert statim fm̄ Aui. Ex sulfure
⁊ arcenico cū adipe renū capre fˀ suffumigiū et
sentiat ip̄m p nares. Idē pōt fieri ex myrrha et
costo stora. ⁊ cassialig. cro. aristolog. ⁊ galba.
in eodē casu. s. qn̄ est a ma. fria multa viscosa.
Haly iubet dare acetū squilliticū ⁊ oximel sq̄l-
liticū. ⁊ postea purgetur cum pillulis sic ℞. ye-
rapigre Ga. ʒ. ij. pulpe colloqn. ℈. ij. rad. yreos
ʒ. j. ani. ℈. j. fˀ massa ⁊ detˀ. ʒ. j. ⁊ ß. vel fm̄ magis ⁊
min. Deinde detˀ aliquod elcm̄ ex supradictis.
Centaurea minor cocta cū melle vz. valet etiam
electuariū de ysopo ⁊ nigella ⁊ rad. yreos cum
mellˀ farina orobi ⁊ lupinorū misceanˀ ⁊ incor-
porentur cum amigd. amarij. ⁊ mellˀ. ⁊ fˀ ad mo
dum opiate. Et si ī omībus istis misceres pul-
monem vulpis: p̄ualebit. verū etiam valent pi-
nee cum melle. ℞. galba. ʒ. j. ficus sicci. 4. misce
quoq3 in aqua ⁊ adde olei amigd. ʒ. j. bibatur in
tribus diebus continuis. ⁊ manifeste prodest.
Omīa ista fiant post purgationē hu. viscosorū
⁊ flātis cū me. laxatiua vel vomitu. ¶ Ad idem
℞. prasij pulueri. squille asse sub cinerib. an̄. ℥.
j. yreos. ℥. ß. mellˀ. vel zuc̄. quod suf. fac electua.
supra ignē lentū detur coclear. j. Et post bibat
hanc decoctionē ℞. ameos. ℥. j. epithi. ℥. j. ⁊ ß.
pulegij mētast. ysopi. an̄. ℥. ij. liquirˀ. ℥. j. mellˀ. lb.
j. fˀ apozia. dentur. ℥. iij. ℞. iniub. 30. nūo carica-
rum. 10. pass. mund. ab arillˀ se. malue sebestē li-
qrˀ. rad. cappar. ameos abrota. rad. enule cāpane
apij ysopi yreos prasij capillˀ ve. an̄. ℥. j. folij ma-
cis spic. an̄. ʒ. j. mellˀ. quod suf. fˀ apozima: ⁊ detˀ
cū thiriaca diatesseron. ¶ Aliō remediū ℞. oro
bi capillˀ ve. succi liquirˀ. an̄. ʒ. vj. se. fe. prasij yso.
aga. an̄. ʒ. iij. pass. enucleatarū. ℥. ij. mellˀ qō suf. fˀ
electuariū. detur. ʒ. j. ⁊ ß. Istud electuariū vz ad
asma ⁊ tussim ⁊ angustiā anhelitus. ¶ Sequitˀ
fir. valens ad idem. s. asma ⁊ tussim ⁊ angusti-
am anhelitus. ℞. epithimi abrotani prasij rad.
apij fe. ysopi origani monta. piga. calamēti. an̄. ʒ.
v. maq folij. an̄. ʒ. iij. pass. alb. lb. j. coque in. lb. v.
aque donec redeat ad. lb. j. ⁊ ß. ⁊ addatur mel. et
firupetˀ. Ras in. c. p̄mo de experimentis dicit q si
detur. ʒ. j. aristˀ. ro. prodest asmatico. Item deco
ctio vtriusq3 aristˀ ibidem. ℞. ysopi sicci yreos
myrrhe piperis ni. ⁊ longi cordumē. cardamo.
se. nasturcij car. an̄. ʒ. ij. spice. ameos costi. an̄. ʒ. j

mellˀ quod suf. fˀ ad modum opiate. ⁊ detˀ. ʒ. iij.
vel cum zuc̄. fˀ electuarium. ⁊ vz anhelosis ⁊ tus-
sientibus ⁊ epilenticis. Quādo homo est fortis
⁊ robustus ⁊ apparent signa san. cum rubore fa
ciei ⁊ vene sunt plene ⁊ eminētes tunc ꝯfert flō
mia de mediana ptis sinistre: ⁊ tunc fit ppter va
pores fumosos dominātes in corde ab humori
bus existentibus in arterijs cordis. Si vō ē p-
pter ventositatem ꝯsumetˀ illa ventositas. ⁊ detˀ
diacimi. ⁊ diacalamentū ⁊ fiat inunctio cū oleo
lauri. rutaceo ⁊ oleo nardi. Et fˀ emplm̄ ex anē
to ⁊ camo. ⁊ sansuco simul decoctionis. Et vta-
tur electuario quod vocat Auicē. diamerte in. 5.
can̄. ¶ Si asma est propter materiā reumaticā
a capite descendente quod cognoscitˀ quia aliq
pars exit p nares ⁊ p os ⁊ asma venit subito: cu
retˀ reuma: ⁊ expellatur cum tussi, illud qō ad pul
monem fluxum est: ⁊ quod in eo collectum est.
Auicen. iubet in capite ponere narcotica. Sed
ego magis pono resolutiuū ex camo. melliloto ⁊
vtroq3 sticad. ⁊ ros. ad confortandū: ⁊ fˀ saccu-
lus ⁊ cōmissure applicetˀ. Et bolus ar. est mira-
bilis in prohibendo catarrū vt ait Auicen. i. flu
xum materie a capite ad pectus. q2 quādo Ras
vel Auic̄. dicunt catarrū intelligūt fluxum ad pe
ctus. Et ego credo q debet masticari. ⁊ diu ī ore
teneri. vel gargarizari q2 aliqn̄ est reuma celeri-
ter dissoluens implens tracheam arteriā ⁊ pul-
monē ⁊ vias alias ⁊ instra anhelit. ⁊ subito du
cunt ad anhelitū ꝑperatū. ⁊ aliqn̄ ad interitum
precipue in senibus. Et ī isto casu debet pa. mul
tiplicare euacuationē. q2 illud qō paratū est flu
ere ad pectus vel pulmonē per emūctionē ex-
tra ⁊ p nares emittitˀ. ⁊ sic curātˀ illa me. ⁊ q2 ma
teria in somno magis fluit ad pectus iccirco sō-
nus vitetur q̄ntum possibile fuerit. Isti enī ma
gis aggrauanˀ post primū somnū. Et caueant
oīno a cena ⁊ stent ꝑpe ignē ⁊ stent erecti capi-
te anterius. Si tamē ꝑpter vigiliā ⁊ nimiā tussim
virtus deficeret ⁊ non posset bene tussire: nec ex
pellere: ego tunc ꝯforto naturā dando parū de
brodio pulle cū. iij. vitellis ouorū ⁊ pauco ʒʒ. ad
incidendū illā materiā. diminuatˀ igitur illa ma
teria antecedēs cū purgatiōibus ⁊ allijs ⁊ cōiu
cta per emūctionē ⁊ materia ꝯiuncta asmatis:
per tussim ⁊ sputum. Et inserantur hic ⁊ com-
pleantur alia remedia dicta in. c. de reumate ⁊c.
Qn̄ aūt fit ꝑpter debilitatē neruorum ⁊ lacerto
rum. quia ipsi nō bene possunt mouere pectus
tūc etiā vtatˀ reb. ꝯfortātibus neruos sicut fuit
dictū in. c. de palisi ⁊ spasmo. ¶ Ista aūt cōfor-

tantia neruos misceant cū aliquib⁹ appropriatis ad mēbra anhelitus. ⁊ in hoc casu est virtus ydonea in pineis ⁊ in medicinis ex ipsis cōpositis. vt est pineatū cū melle factū ⁊ looch de pinea ⁊ sitia. sili oleū eax ⁊ oleū de castoreo. vngatur ergo lat⁹ ⁊ spina dorsi cū istis oleis ⁊ nucha ⁊ prin⁹ neruox cōfortent ⁊ confortet caput. Et vtat pa. bonis cibarijs confortatiuis virtutis. Auic. aūt in 2ª distinctione 3ª. cañ. c°. 1° . ponit confortantia neruos ⁊ illa q̄ in potu sumuntur sunt achorus mirt⁹ ⁊ grana pini castoreum cerebrū leporis assatū siccad. cuius ppria dos est omī die. ʒ. j. vel ß. pill. ex eo ⁊ agarico vel ex eo solo. Itē agaricus cōfortat neruos ⁊ calefaciēdo ⁊ purgando. ⁊ multa alia. vide ibi si placet. Si asma fit a siccitate qđ scitur ex priuatione sputi et siccitate nasi oris ⁊ ventris ⁊ gracilitate ⁊ siccitate subiecti: ⁊ q: non adest sonus: tunc dent hūc: etantia ⁊ potus lactis capre asine ⁊ oleū amigđ. sirup⁹ viol ⁊ de papauere ⁊ vinū subtile ⁊ emplastra ⁊ vnguēta humectātia. ⁊ debet fugere calefacientia ⁊ desiccātia. ¶ Si aūt est propter caliditatē solā: dentur infrigidantia: vt est diacodium diadragā^m frigidū sir⁹. viol ⁊ nenuf. aqua ordei ⁊ sirupus de papa. ⁊ vnguenta ⁊ olea frigida vt oleum viol ⁊ vnguentū al. quod describet dante deo in ca°. de ptisi. ¶ Qñ asma est a frigiditate sola vtat calefacientib⁹: vt est sirup⁹ de prasio. sirup⁹ de ysopo diayri diadrag^m calidū ⁊ similia. vtat decoctione fenug⁹ cū carid ⁊ pass. q: multū valet. ⁊ vngatur cū vnguētis calidis: vt est marciatō dialtea. ⁊ silib⁹. Et teneat se in loco calido bene indut⁹ ⁊ calceat⁹ ⁊ sufflet ignem sepissime. Nunc aūt q: iuuenes gaudent in ordinatiōe iā facta: facim⁹ talē sirupū q̄ valet asmati de causa frigida ⁊ hūida. ℞. rad apij. ⁊ fe¹ ⁊ yreos enule cāpane arist^e ro. rubee aco¹ añ. ℥. iiij. ysopi calamēti pulegij origa¹ epithi¹ poliј monta¹ prasij capill. ve. eupato¹ sticad ara. sqlle liquiri. rab. pass. mund. ab arillis: iuiuba: sebestē. añ. ℥. ij. an¹. marratri amecos folij añ. ℥. j. carid. x. nūo mell. ℔. ij. fi sirup⁹ quo vtat longe ante cibū ⁊ post cū aqua ordei. Deinde purget cū pill de agarico supradictis vel cū istis. ℞. aga¹ turbit. se. vitice polipo¹ ana. ʒ. j. euforb¹ pulpe coloq̄n^e succi cucu. asi¹. añ. ℈. j. geralogodiō. ʒ. iij. an¹. maratri spice¹ bdellij mastī. foliox mente absin¹ succi liquiri. añ. ℈. j. cōficiant cum melle ⁊ dent. ʒ. ij. Post ista prouocet vomit⁹ cū isto electuario. ℞. zuc. ℔. ß. succi sqlle succi cepe domestice ana. ℔. ß. coquantur simul ⁊ fiat electuarium per bolos ponderantes. ʒ. iij.

⁊ capiat. j. boluз. ⁊ videbis mirabilia. Vel sic ℞. oximell sqlli¹ quarte. j. aque rafa¹. aque sambuci olei sisa¹ vel saltem cōmunis añ. ℥. j. misceant. ⁊ capiat medietatē vel vnam partem. Et post inuetur cum pluma in oleo intincta. Post ista potest sumere de istis electuarijs diacalamētū diapenid. diayri salomonis ⁊ similia. In casu supradicto det omī die. ʒ. j. arist. ro. cum melle. vel dentur omī die. ʒ. ij. se. nasturcij cū oleo amigđ. dul. Squilla cocta cū melle ⁊ comesta valз multū et radix si det cum ydromelle. Terantur bace lauri ⁊ dentur in potu. Itē decoctio centauree maioris detur in augmēto egritudinis: vt nō suffocetur. Et in quiete detur decoctio minoris cētauree. Valз etiā decoctio ysopi cū melle. vnde versus. Ad pulmonis opus cum melle dat ysopus. Et breuit dico q̄ tussis ⁊ asma multū conueniūt in cura. Preter ea que dicta sunt simplices medicine asmati valētes collecte ex 2° ⁊ 3° cañ. per me hic volo accumulare. ¶ Primo armoniacū trāsglutitū cū aqua ordei ⁊ melle confert difficultati anhelitus ⁊ asmati. Aristologia est bona asmati ⁊ stricture pectoris. Amigđ. ⁊ maxie amare ⁊ oleū amigđ. dul. ⁊ cibus ex amigđ confect⁹ conferunt tussi ⁊ asmati. Decoctio abrotani cōfert difficultati anhelitus ⁊ asmati. Lignū balsami ⁊ semē ei⁹ valent ad idem ⁊ ad stricturā anhelitus. Coloq̄ntida faciēs euacuationē cōfert anhelitui vehement. ⁊ verum dicit Auicen. ideo competenter miscetur cum pillis de agarico. q: agaricus ⁊ coloquin^a singulariter habent aspectum ad materiā grossam pectoris ⁊ pulmonis. Ciminū coctū cū aceto cōfert difficultati anhelitus. Decoctio cypressi cum vino confert difficultati anhelitus. Solutio facta cum decoctiōe cucu. asi¹ vel cum eius succo valet vehement malicie anhelitus. Enula in decoctione ⁊ substantia i. posita in pserua prodest asmati sm Auic. in 3° in ca° de dolore pectoris. Epithim⁹ est vehemēt iuuamenti in asmate. Auicena in tertio. Ius galli antiqui cum aneto ⁊ catarro confert asmati. Galbanū idem facit. Radix lilij celestis cōfert difficultati anhelitus abstergendo. Laurus confert difficultati anhelitus cum melle minuendo superflua ad pulmonē venientia. Myrrha est bona asmati cū sua abstersione subtili absq: asperitate. ideo conuenienter iungitur in pill. de agarico. Nigella confert difficultati anhelitus: ⁊ est inscisiua flegmatis ⁊ abstersiua. Oua valent asmati et tussi siue sorbilia siue iussella facta ex eis. Porrum cum aqua ordei et melle confert

asmati. Urtica ⁊ se. eius si bibat cū aq̄ ordei mūdificat pectus. ideo si cū ptisana misces eius extremitates: nō deficies. Volubilis bona est pectori ⁊ pulmoni: ⁊ mūdificat asma. Sādaraca facit idē. Ruta humida cal. ⁊ sicca in scdo gradu. ⁊ ruta sicca calida est in tertio gradu. Decoc° rute hūide cū aceto valet dolori pectoris ⁊ difficultati anhelitus. Reubar^m confert asmati: ⁊ san. sputo. Squilla confert asmati valde ⁊ ideo confectiões q̄ ex ea fiunt sicut fit oximel squilli^m siue elec^m siue cōserua quā iubet facere Aui. ⁊ Gordo. siue p aliū modū ministrata multū valet ⁊ q̄si sup oīes mūdi videt valere medicinas. vel men. i. camo. fetida cal. est in 3. gdu. sicca in 2°. confert asmati: si bibat sicut epythim⁹. Se. vrtice bibitū cū aq̄ ordei vel cū aq̄ faseleos remouet asma. Crocus confert instris anhelitus ⁊ facit sputū facilē. ideo desiccat ⁊ puluerizat ⁊ dat. ℈. j. vel. ʒ. ß. cū aq̄ decoctōis cauliū ru. vel cū iure galli antiq̄ nitrosas carnes hñtis ppter hoc ⁊ croc⁹ magis ponit i iure gallie ptheticor ⁊ tussiculor in duplici q̄ntitate q̄ in iure galline sanor. Cartam⁹ pect⁹ purgat ⁊ apit opplōnes pulmōis ⁊ clarificat vocē: q̄re g̃ nō valebit in asmate: imo vere ⁊c. Furfur confert pectori ⁊ pulmoni leniēdo: ideo artificialis ⁊ bonus cib⁹ fit ex collatura ipi⁹ fact⁹ in brodio galli antiq̄ vel saltē gallie ⁊ zuc. Serapi^m cal. in tertio: sic. in 2°. confert dolori pectoris ⁊ lateri ⁊ tussi antiq̄. ⁊ dat cū aq̄ rute de ipo 4^a. ps. j. ʒ. Siseleos ca. ⁊ sic. i. ij. gdu confert asmati ⁊ cōstrictiōi anhelit⁹. Scea. i. cētonica calida in 2°. sic. in 3° confert difficultati anhelit⁹. Pulmo vulpis siccus valet asmati. Dos eius est. ʒ. j.

Dieta asmaticor filis est diete habētium tussim. posito igit q̄ sit ab hu. frigido in pulmōe imbibito: indiget stare ⁊ cōuersare in aere calido ⁊ sicco cauēdo aerē paludosum ⁊ aquar brunosum. ⁊ iaceāt in camera nō reumatica in qua in hyeme fiat ignis sine fumo de lignis siccis. Panis sit bene fermētatus nō azimus nec durus nec oppirus. Carnes sint mutonis iuuenis vel pullor vel gallinar pdicū fasianor colūbar volatiliū ⁊ turturum. Et comedat auiculas cāpestres ⁊ turdos ⁊ merulos. Et caueat ab anserib⁹ ⁊ auib⁹ aq̄ticis: ⁊ carnib⁹ porcinis sup oīa. in dieb⁹ nō carni^m comedat oua sorbilia solū vitella. Et comedat ordeatū ⁊ auenatū ⁊ colaturā furfuris brodiū vitellor ius cauliū ru. par bullitor ⁊ porr de illo: nō cōedat lactucas nec spinargia nec portulacas. pet°. pōt vti fe° ⁊ yso°. ⁊ interdū borag. ⁊ porris bullitis. Itē oēs fructus recētes vitabit siue sint cocti siue crudi: pcipue parcat castaneis piris ⁊ nucibus ⁊ fructibus acerbis ⁊ stipticis: vt sunt sorbe nespule pira ⁊ similia. Vinū sit album clarū maturū cū tpata q̄ntitate aque decoctiōis liquiri. ⁊ caueat a vino grosso siue nigro. ⁊ a vino acri ⁊ acerbo. Et non potet aquā nec vinū pomor ⁊c. Caueat ab aceto nisi via medicine ⁊ ab agresta ⁊ ab oī re acri. Prohibeat ab oībus excellentis salcedinis: vt sunt carnes ⁊ pisces ⁊ caseus salit⁹. nullus caseus est eis vtilis. butiro tamen interdū potest vti. Oīa legumina eis inutilia sunt pter faceolos: q̄ cōferūt pectori ⁊ pulmōi leniēdo. ¶ Pisces inutiles sunt asmaticis: quia flā generant: si tamen aliquādo cōtingat vti: sumat i parua q̄ntitate: ⁊ sint tosti in craticula. Gñale autē documētū est: q̄ q̄ntūcūq̄ cibaria sint lenia et vtilia: semp caueat a supflua replōne cibi ⁊ potus: imo semp comedat citra saturitatē per magnū spaciū. Caueāt itaq̄ asmatici a subito exercitio ⁊ motu. q̄ multi in hac via celeriter perierunt. sed loco exercitij vtat fortibus fricatiōib⁹ maxime circa pectus cū aspero mādili. Species sunt eis concedende cum suis cibarijs: q̄ calefaciunt pectus: ⁊ impediūt flātis gñationem digestionē cōfortando ⁊c. Si asmatici possint cātare vel vocē eleuare a submissa vsq̄ ad altā siue in cantico eccl'iastico siue cātilenis seu alio quouis modo: absq̄ dubio pectus ⁊ pulmo exercerent: ⁊ iuuaret ad expulsionē supfluitatū cor qd asmaticis nō esset inutile. Vtat caricis calefactis ad ignē: donec incipiāt sudare p se vel cū puluere ysopi ⁊ liquiri. vel calamēti sup sperso. Vtat etiā pass. mund. ⁊ niuibus ⁊ sebestē. ⁊ pineis ⁊ cōfectiōibus facti ex eis: vt pineatū. Et vtatur amigd. dul. ⁊ oleo ear. Asmatic⁹ nō comedat allia nec sinap. nec vaporosa: q̄ timendū est de catarro. Et comedat cibum pue q̄ntitat ⁊ multi nutrimenti. Et caueat ab eis: q̄ in se multas habent supfluitates. Et teneat se in calore lecti ⁊ sudet si potest.

Declaratio asmatice. ¶ Primo sciendum: q̄ cura asmatici a causa calida vel frigida sine materia nō differt ab ea: que cū materia est: nisi q̄ in vna cōuenit purgare ⁊ pparare materiā: in alia nō: sed q̄ntum ad alterātia equalia sunt. Et iuxta illud scias: q̄ tussis de frigida causa cū materia quasi eisdē medicinis indiget: sicut asma a materia frigida. verūtamē in asmate fortiores eē debēt ppter maiorē imbibitionē ⁊ inuiscationē ma^e in vijs ⁊ canalib⁹ pulmonis. ¶ 2° nō: q̄ asma in ltis aialib⁹ ac

cidit. pˀo hoībus. 2° eq̄s. 3° auibꝰ de rapina viuē
tibꝰ. ¶ 3° nō ꝑm Cōstᵐ in 3° sue theoᶜᵉ: ꝙ pl'mo
est q̄si sella τ repositoriū ꝑuans aerē friū ad re/
frigerandū feruorē cordis. Et iō ꝯtigit ꝙ hō pt
anhelitū retinere ꝑ morā: cū ponit caput sub aq̄
vel cū est in loco fetido vl' calo: q: cor refrigeriū
recipit ab aere in pl'one retēto: verꝫ ēt ē: ꝙ anhe/
litū volūtarie diutiꝰ retinemꝰ ꝙ̄ si aliq̄s strāgula
ret: q: in retētione anhelitꝰ volūtaria supfluita/
tes fumose a corde expellunt: τ in strāgulatiōe
pl'res ibi augmētant rōne maioris necessitat̄ τ
laboris τ motꝰ vel conatꝰ strāgulati. ¶ 4° scias
ꝑm Aui. in. io°. tertij p° ꝑmone vl'i de anhelitu:
ꝙ eedē dr̄e q̄ repiunt in pulsu eedē repiunt in
anhelitu. vt est pulsus longꝰ τ breuis magnꝰ τ
ꝑuus velox τ tardꝰ cal's τ frīdus frequēs rarus
fort̄ debilis itersci sus ꝯtinuꝰ spasmosus tremu/
lus ꝑue repulsionis τ multe repulsionis venaꝝ.
τ sicut ꝑ pulsuꝫ habent significatiōes rerū lau/
dabiliū vel illaudabiliū. oīa ista repiunt in an/
helitu. Silr̄ sic pulsus mutat ꝑꝑ etates τ cōpl'o
nes τ tp̄a anni τ ꝑꝑ accidētia aīe τ corpis: τ silr̄
ꝓpter ista mutat anhelitꝰ. Jccirco ypocras in ꝓ
nosticatiōe solū tractauit de anhelitu. τ pulsuꝫ
tacuit. Differunt tn̄ (sicut dicit Gordonius) q:
motꝰ pulsus est pure nālis: vt ponit Aui. ibidēꝫ
in ꝑn° capl'i. Motꝰ aūt anhelitꝰ pōt alterari cuꝫ
volūtate. Et q̄ seq̄tur manifeste: ꝙ anhelitꝰ fit a
duplici ꝟtute. s. a ꝟtute nāli regitiua: τ ptiꝫ a vir
tute aīali volūtarie motiua. Jdeo retinemꝰ an/
helitū ꝑ istā virtutē volūtarie motiuam. Jn tp̄e
enī vigiliaꝝ ista aīalis volūtarie motiua vincit
nālē. q: ꝑuat nāle a suo actu saltē ꝑ aliq̄ tp̄is spa
cio. sꝫ in tp̄e somni aīalis vicit q: semꝑ nālis vir
tus regitiua opat cor dilatādo τ cōstringēdo. τ
thoracē sollicita de īdiuiduo. Et ābe iste ꝟtutes
τ aīalis volūtarie motiua τ nālis reponunt sub
dispōne ꝟtut̄ nālis regitiue vt ponit Gordoꝰ in
ca° de asmate. ¶ Quito nō ignores ꝙ aliq̄n nā
est ita debilitata in asmate: τ aliq̄n sopita: ꝙ nō
pōt moueri ad tussim nec ad expellendū super/
flua retēta in pl'one τ pectore. Et tūc si debilita
ta est ꝑꝑ nimiū sputū vel defectū cibi: tūc dꝫ cō
fortari cū cibis τ iussellis pulloꝝ τ vino bono.
Si ꝟo est stiptica: dꝫ icitari tussim ꝓuocādo cuꝫ
oximelle diuretico vel squillitico: q̄d est meliꝰ: vl'
cū ḡnis ḡnati acris: vel saltē cū aceto gargariza
to. ¶ 6°. itelligendū: ꝙ ꝑ iam dicta poteris co/
gnoscere ꝙ asma ꝑut est morbꝰ nocet manifeste
nālibꝰ opationibꝰ. Et h̄ est morbꝰ: vt dicit Ga.
ꝑino de morbo ca° 6°. Attamē habendo respe/
ctū a q̄bꝰ ꝓcedit, dicimꝰ: ꝙ pōt eē accidēs dupli/
ci ḡnis morbi. ¶ Pˀio morbi consilis. q: male
cōpl'onis cal'e vel fri'e vel sicce in ipso pl'one itro
ducte. ¶ Jtē pōt eē accidēs morˡ officialꝭ q: op/
pilatiōes pl'onis τ trachee. arterie. q̄ sꝫ oppilata
τ plena hūiditatibꝰ supfluis τ flātiq̄ τ viscoꝭ: vl'
vētositate grossa: vel pōt eē accidens ꝑalisis vel
spasmi vel ēt eē accidens morbi cōis: q: sol'onis
ꝯtinuitat̄ in thorace vel in aliq̄ mēbroꝝ anheli
tus. Et pōt eē accidēs morbi cōpositi: q: apatis
pl'onis q̄d dr̄ ꝑipl'onia vel apatis guttur̄ q̄d dr̄
squinā°. ¶ 7° itelligēdū ꝙ asma i se ē egri° croni
ca hꝫ tn̄ aliq̄n ꝑoxismos malos τ acutos freq̄nt
ducens ad suffocationē: τ q: morbꝰ cronicꝰ est iō
in iuuenibꝰ ad sanandū durꝰ quāto magis in seni
bus. 2° amph̄. ibi brāchi τ corise. eadem snīa est
Aui. vt fuit dictuꝫ in ꝓnostica. ¶ 8° nota: ꝙ in
asmate cū ma° cōiter est tussis hūida. q: ma° in
pl'one exn̄s nō ita cito pōt eē eūata ꝑ aliquā ita
vtilē viā sicē ꝑ tracheā arteriā. Jō nā nitit ipsam
expellere ꝑ eā ꝑcognoscens nocuᵐ mortale: q̄d
ipsa ꝑata ē ꝓuocare. τ ꝑꝑ h̄ vtile est imo q̄nq̄ ne
cessariū: vt nā icitet ad tussim τ sternutationēꝫ:
vt iā ꝑtactū ē τc̄. ¶ 9° scias ꝙ asma respectu sui
ꝑoxismi ē morbꝰ acutꝰ. vt iā dictū ē: q: freq̄nter
ifra. 2. dies occidit suffocādo. Sed respectu sue
materie fri'e τ iterpolatiōis dr̄ eē morbꝰ cronicꝰ.
q: multi a ꝑn° sue creationis sunt asmatici. q̄ ꝑ
multū tp̄s viuūt. Et tales vident in pectore hr̄e
ꝑuos caniculos vl' cattos ꝑuos. ¶ Decio nō. ꝙ
motꝰ dilatiōis mēbroꝝ pectoraliū τ silr̄ ꝯstrictio
nis ꝓcedūt ab eadē virtute: sed tn̄ hoc fit ꝑm di/
uersos villos sicut dicit Gordonius.

¶ Capl'm vndecimū de ptisi.

p Tisis est vlceratio pl'onis τ con
sumptio totiꝰ corpis. 5°.
āph̄. ꝯ°. io°. ibi. Ptisis maxie fit etati/
bus. ¶ Et seq̄t ibi: ꝙ vlceratio pl'onis dr̄ ptisis
Egri° tn̄ ista sumpsit nomē a dispōne seu hitu/
dine: quā i corpe iducit. s. ꝯsumptiōeꝫ corpis. Nā
ptis ꝓpe i greco idē ē q̄d ꝯsump° latie vt dic frat
Joh̄. de ianua in catholicone seu ꝓsodia τ cete/
ri diriuatores. τ h̄ est rei veritas. quicq̄d cantet.

Cause ptisis sunt vel eē pn̄t q̄dā ꝑmitiue
q̄dā antes τ q̄dā ꝯiuncte. ¶ Pri/
mitiue vt vulnus penetrās vsq̄ ad pl'oneꝫ: τ in
eo faciens aliquā paruā sol'onē ꝯtinuitat̄: ictus
casus ꝑcussio: nimius calor faciēs fluere mate/
riam ad pl'onē. nimiū frigꝰ cōstringens vel īfri/
gidans. aer pestilētialis τ mineralis τ foucat: τ
cetere res extrinsece: q̄ pn̄t iducere vel mltiplica
re cās antes ptisis: vt statim appebit. ¶ Cause
antes quedā sunt magis remote: vt longus vsus

ciboꝝ calꝺoꝝ. vt pipataꝝ alleataꝝ cepaꝝ ꝛ oīum
spērū calꝺaꝝ. ex q̄b⁹ seq̄t sanguis acuitas ꝛ subti
lis multit° māc sanguinee in corꝑe a q̄b⁹ pōt ꝑ/
uenire ꝑ° ruptura venaꝝ vel apa in suba pl'onis:
silr dimissio exercitij ꝯsueti ꝛ retē° flux⁹ ꝯsueti: ꝛ
breuit oīa illa q̄ dcā sīt in c° de sputo san. ¶ Cāe
aūtes priores sīt forꝭ tussꝭ iduces rupturā i pl'o/
ne. vl' flux⁹ catarri calꝺi a capite vl' alio lo° ad pl'o
nē. vt q: illa mā fluēs ē pūgitiua mordicatiua cor/
rosiua aut putrefactiua. vel sanies a pl'reū vl' ab
alio apate currēs ad pl'onē. silr pipl'ia pl'reꝭ apa
epaꝭ vl' mīrīq. ꝛ siliuz locoꝝ. q̄ alī mittūt saniez
ad ꝯcauitatez pectorꝭ ꝛ freq̄nt ad pl'onē ꝛ silia.
¶ Cāe ꝯiuncte sunt pipl'ia in fcō eē. q̄ iaz cōpu
truit ꝛ saniauit ꝛ est iaz vlcerata. alia cā pōt esse
sanies in pl'one sine forti expulsione. alia cā pōt
eē iā dicti hu. putrefaciētes ipsiuz pl'onē. vel cor
rosio in eo fcā vel solꝺ ꝯtinuitaꝭ a q̄cūq; cā fu/
erit. silr sputū san. nisi citissime succurrat. ruptu
ra etiā venaꝝ pulmonis ꝛ sic de singulis.

Signa egritudis q̄dā ponūt a Ga. 2°. de mor°. c. 6. vbi dic̄ sic. In ptisi
cis vo nares fiūt acute ꝛ tenues timpora plana
ocl'i ꝯcaui spatule vo ꝛ hūeri circa exterioravtunt
ꝛ q̄si ale appēt. h oīa ꝑn' formā corrūpūt h ille.
Et vltra h adest fe. lēta ꝛ maior calor ꝛ fe. p⁹ ci/
bū tussꝭ ꝛ aggūa° pectorꝭ cū difficult̄ ā hclit⁹ spu
tū saniosuz alīi sāguieū: rube° maxillaꝝ curua°
vnguiū. Et si vlc⁹ ē i alio lo° q̄ i pl'oe: ad qꝺ seq̄n
tur aliq̄ ꝺ dcīs signis: vt ē t̄chea arteria ꝛc̄. Hoc
cog̊scit ꝑ dolorē ꝛ aggūatiōez illi⁹ loci. cū h adest
fetor: si ē i aliq̄ pte pectorꝭ ꝑter pl'onē ꝛ cānales
ei⁹. ꝛ tūc ē magꝭ laborātvna hora q̄ alia. ¶ Itē
cog̊scūt ptisici: q: citissime ledūt a q̄cūq; excel/
len͛ aerꝭ siue calꝺi siue fri. et vole manuū ꝛ plāte
pedū sepe calꝺa tactu repiunt maxie p⁹ cibū. ꝛ cū
h ingīti ꝛ de facili irascibiles ꝛ difficil' ꝯuituꝭ re/
periunt. ꝛ q̄n cū istis corp⁹ icipit ꝺmacerari ꝛ de
siccari: ꝛ curuitas māifesta appēt ivnguib⁹ ꝛ pi/
li icipiūt cadē: tc̄ n̄ dubites q̄n tal' sit ptisic⁹. Et
pulsus ptisicoꝝ s̄z Ga. i li° de itroducēdis i pul/
su ē pu⁹ ꝛ debil' ꝛ moll' ꝑꝑ mollicīe mē' vlcerati.
Si vo ptiꝭ ē ꝑꝑ hu. salsuz ip̄z vlcerātē ꝛ corrodē
tem: tūc sputū est salsum. ꝛ sic de alijs saporib⁹.
¶ Sig̃ āt ꝑ q̄ poterꝭ cog̊scere patos ad ptisiz po
nunt a Ga. 5. āph. ꝯ°. 10°. ibi. Ptiꝭ maxie etati/
bus fit ꝛc̄. Sic vicini t̄n sunt huic passiōi q̄ tq̄t sīt
tortoꝝ cruriū ꝛ lōgū collū hn̄t ꝛ pect⁹ tenue. vbi
supra. ¶ Et Aui. i. 10ª. 3ª. tc. 4. c. 20. dic̄: q̄ isti sīt
hn̄tes hūeros eleuatos: ac si hn̄t alas: ꝛ gut/
tura coꝝ eminēt ad ex̄. ꝛ si cū istis hn̄t cere'¹¹ de/
bile recipiēs sup̄fluitates a mēbrꝭ iferioribus ꝛ

hu. fluxerit acuti ꝛ colerici vel salsi. tūc iā ē sig̃
magꝭ certū ptiꝭ future. Et si veniūt ista sig̃ in re
gione fria: q: s̄m Aui. in tali regiōe vene freq̄n/
tius rūpunt i pl'one. ꝛ cū h magꝭ multiplicat vel
detegit in autūno q̄ i ceterꝭ anni tꝑib⁹. ꝑpt eius
intēperiē ꝛ fritatē ꝛ siccitatē. tūc maior erit pre/
sump° ptiꝭ. ¶ Signa aūt si fe. ptisicalis cōpo/
nat cū putrida: sic idagabit q: si ista putre. ē de
gn̄e colerici hu. tūc magꝭ affligit oī die in horis
colere. ꝛ sic cōsilr dicat de flāte. ꝛ cū h adest alīi
in ꝑncipijs paroxismoꝝ frigus: aliq̄n tremor ꝛ
aliq̄n rigor siue fit de colera siue de flāte.

Judicia i ptisi. Pⁱo dic̄ Aui. q̄ si fe. ptisicoꝝ cōpōat cū alijs fe. i/
terpolat. deterior eaꝝ cū q̄ pt misceri: ē q̄rtaª. de
ide q̄tidiana. ꝛ h vr̄ eē ꝑpt māe ḡsimitudinē q̄ est
cā durationis morboꝝ. ¶ 2°. si ptisici expuūt
aliq̄d de venis pl'onis vl' anul' eaꝝ vel aliq̄d de
anul' cāne pl'ois: cito moriūt. ¶ 3° s̄z ypo. q̄buſ/
cunq; ptisiꝭ ꝺfluūt capilli si diarria supuenerit:
moriūt. 5. am. āph. 13°. ¶ 4°. q̄ a ptisi molestāt:
si sputū q̄lecūq; expuūt. gue: fetet sup carbones
effusuz: ꝛ capilli a capite ꝺfluūt: mortale. 5. am.
āph. 12. Et cā dat a Ga. i ꝯ°. q: fetor corruptio/
nē hūoꝝ ꝛ ꝯsumptiōem mēbroꝝ solidoꝝ sig̃t. ꝛ
casus capilloꝝ nutri'¹¹ sig̃t ablatū siue corruptū.
vt dic̄ Aui. in lo° iā dcō. ¶ 6° ptiꝭ maxie fit etati
bus. Aui. 18. annoꝝ vsq; ad. 35. ānos. 5. am. āph.
10°. ¶ 7° ptiꝭ ātiq̄ nō recipit curatiōez: sic dicit
Haly. ¶ 8°. s̄m oēs vlc⁹ in ptib⁹ pectorꝭ ex q̄ seq
tur ꝑfecte ptiꝭ facili⁹ medelā amittit ꝛ ei⁹ min⁹
est ꝑiculū sanariq; pōt. qꝺ t̄n in pl'one ē difficilr
pōt mederi. eiusq; ꝑiculū gue ē: ꝛ q̄ pauci ab eo
sanant. vba sunt Haly de regali dispōne li°. 6°.
2ᵉ ꝑtis. c. ꝑpō. ¶ 9°. autūn⁹ ptisiꝭ malus est 3°.
amph. am. 11°. Et seq̄tur in ꝯ°. Ptisicos itellexit
ypo. yrcos ex vulnerib⁹ laborantes pulmonis.

Cura tio ptiꝭ Iā dixim⁹ cān. vl'es i cura vlceꝝ pl'onū i ca° ꝺ emopᶜᵃ: ad q̄s in
isto c° ꝑ ei⁹ sustētatiōe ē recurrēdū. q: tussꝭ miti/
ga° ꝛ corꝑis trāq̄llitas ꝛ fere cetera: q̄ ibi dcā sīt
nō sūt obmittēª. ꝛ ꝑcipue cās tussꝭ: lz nō ex toto
q: alīi tussꝭ ē necīa in mūdificatiōe saniei ꝛ alte
ri⁹ materiei i pl'one exn̄tis. In cura igit ptiꝭ ꝑ°
ꝯsideret si ē ibi catarr⁹ ꝛ ille curet. q: radix eius
ē: sic dic̄ Aui. Mūdificet ḡ corp⁹ eiz sīoīa: si est
nec̄e. vt si adest calor ꝛ corꝑis. plenitudo. Deide
purget cū medicis attractis diuisoꝝ hu. vt sunt
pill' cochie: q̄b⁹ misceat paꝝ de bdellio ꝛ gūi ara.
s̄m Aui. Et itelligit i corporib⁹ fortib⁹ ꝛ in ꝑn°
egritudinis añcedente maturatione: q: postq̄
sunt debiles ꝛ extenuati; nec purgatio: nec sīoīa

hñt locū. Isti aūt vtanť cibi pauce q̄ntitatis et multi nutrimēti nō hñtes ī se supfluitates multas. Nā ptisici pcter saniē q̄ in pl̄onis viscerib⁹ eoꝝ gñatur multe in eoꝝ pectoribus supfluitates aggreganť aliqñ p viā reumatismi a capite descēdētes: aliqñ ab aliis mēbris: aliqñ rōne vlceris aliqñ rōne debilitatis mēbri materias suscipiētis: q: cōstat mēbra vlcerata esse debilitata Aliqñ a fortitudīe mē¹ mādātis. Aliqñ rōne tussis q̄ ad pl̄onē freq̄nter hūiditates corpis trahēdo coadunat vt visuꝫ est in.c.de tussi. Aliqñ etiā rōne debilitatis vtutis dige^e ex cui⁹ debilita^e superflua ɔtinuo in corpe aggregāť. H oīa sunt causa multaꝝ supfluitatū in pectore ptisicoꝝ ꝛ p cōseq̄ns multi spuri. ¶ Quātū igiť ad desiccationē catarri ꝗ sacculi exiccatiui dicti in.c.de catar^o ꝛ in.c.de emopthoica ꝛ in multis locis. Et vtatur diacodion ꝛ sir^o de papa. maxie qñ reu^a est calidū: ꝛ adest calor: ꝛ vtať looth de papa. ei⁹ re^a inferi⁹ describeť. Et ista est p̄^a ɔsideratio. ¶ 2ª ɔsideratio dꝫ esse circa vlcus: qd̄ vt plīn est incurabile. verūtñ q: aliq̄ videnť curari: nō videť bonū vt eos totaliter q̄si desperatos relinq̄mus: q: aliqñ hō opus incipit: ꝛ deus ɔseq̄ndo pficit illud Vlcera aūt p̄us indigēt mūdificatiōe ꝛ abstersione a sorde ꝛ sanie: deinde exiccatiōe. postea incarnatiōe ꝛ cicatrizatiōe: Pro q̄ Ga.5.meg¹ iubet dari mellicratū vľ mel ad lambēdū. Et Aui. post ip̄m in.10^a.3..c.de cura ptiſ dicit: q̄ mel est vehiclm medicinis ptiſ. ꝛ cū h nō nocet vlceribus. Et in.3.reg̃.acutoꝝ ɔ^o.3. iubet Ga. āministrare ad purgatiōnē grossoꝝ hu. in pectore ꝛ pulmōe secaniabi.i. sirupū acetosuꝫ. ꝛ post ip̄ꝫ ydromel deindi aquā ordei. Et vꝫ ēt ī hac mūdificatione sir⁹ de ysopo ꝛ oximel sq̄lliticū ꝛ sir⁹ de iuiub. ꝛ ea q̄ dicta sunt in.c.de tussi: ꝛ in.c. de empimate. ꝛ ea q̄ ī isto. c.subiūgēť. Et vꝫ looth de pino ꝛ aliq̄ ɔfectiōes infra dicēde. ¶ 2° nō solū vlcera pl̄onis: veꝝ ꝛ q̄cūq̧ alia indigēt desiccatiuis. vt dicit Ga. ī de fe. ad glauconē. ꝛ.8.ɔ^o.6. apho. ypo. ibi vulnera nō sananť nisi p̄us mūdificenť. ppter qd̄ etiā scribiť. p^o meg¹ sic. Et G⁹ p certo credidit sanā ꝛ optimā carnē in vlceribus vel vulnerib⁹ nō posse gñari nisi curaẽ eoꝝ supfluitatib⁹. Vno^o videlꝫ cū desiccatiuis. Alio^o cū mūdificatiis. H ille. oꝫ igiť vlc⁹ pl̄onis desiccari. Et iō in p̄mis fm oēs auctores cōpetit aer sicc⁹ vt infra diceť. ꝛ sil' cōpetūt me^c desiccatiue. vt ē terrasigillata que cōpetit ī oīni tpe fꝫ Aui. ꝛ bolus armenicus ꝛ amigd. rob. ꝛ carabe mirtilli corallus spo^m gūmi ara, drag^m assata nūmia san, dra. ꝛ silia. valēt etiā medicine dicte in.c.de emopthoica. que omnia vel aliqua āministrata aliqualem faciunt crustā in vlcere. sub qua fiat cōsolidatio. ¶ Medicine, etiam composite que valent ad exiccandum fm Auic. sunt diacimi^m athanasia electuariū de se. lini metridatum thiriaca. Iste medicine composite valent in p̄nci^o qñ adhuc fe. nō adest vel valde modica. ¶ 3ª cōsideratio est circa fe. ptisicoꝝ: de qua dicit Serapio: q̄ solliciti esse debemus: vt extinguatur fe. eorum. sed medicine cū quib⁹ extinguiť fe. sunt ɔ̄rie medicinis: cū q̄bus curať vlcus. nā fe. cum frigidis ꝛ hūidis extinguiť: vt ibidē diciť: vlcus v̄o pulmōis cū calidis vel frigidis siccis. Sed si credimus ɔsilio eius: istas duas medicinas aliqñ mixtas āministram⁹: ꝛ aliqñ sepati nūc vnā propter fe. nūc aliā ppter vlcus. iō artificialiter ministrātur se. ma^{ra}. ꝛ mi. aliqñ per se propter fe. aliqñ mixta cū exiccatiuis dictis in scd̄a intētione: tam ppter fe. q̄ propter vlceris desiccationē. ¶ 4ª intētio est in mitigatione tussis pro q̄ recurrendū est ad capl̄m de tussi. ꝛ ad capl̄m de emopthoica in isto tertio libro. Et valēt iste pillule que sequūť contra fe. ad tussim cohibendā: que cohibitio summe est necessaria: vt pulmo q̄escat motu forti: qui in tussi fit: mēbra em̄ vlcerata nō consolidanť: nisi sint in quiete. vt dicit Haly de regali dispōne. ꝛ dicunť pill'. sub lingua ℞ candi penid. añ.ʒ.j. pul'. liquiṙ. mūdate amigd. dul. se. bombacis mūd. pineaꝝ succi liquiṙ. añ.ʒ ß. seminis maluc. citonioꝝ se. lactuce se. portula^c 4. se. frigidoꝝ maioꝝ amidi gūmi dragagā^t añ. ʒ.j. oīa puluerizenť: ꝛ cū musillagie psilij ꝗ pill'. late ad modū lupini. ꝛ teneať vna post aliā sub lingua paulatim deglutiēdo. leniūt pectus ꝛ mitigāt tussim. ꝛ vꝫ ad fe. ꝛ sitim. Alie pill'e ad easdem itētiōes ℞. pul'. diadragagā^t fri pul'. diapenid. sine speciebus añ.ʒ.iij. penid.ʒ.ij. ami^l pincarū añ.ʒ.j. ꝛ ß. dissoluanť penid. in aq̄ pluuiali ꝛ ꝗ pill'. al. ꝛ conspergāť cū farina amidi sine ru. valēt tussi max^e sicce ꝛ ɔsumpꝭ ꝛ ptisicꝭ ꝛ patis ad ptisim. ¶ 5^a ɔside^o est in dieta ꝛ mō viuēdi ptisicoꝝ. de q̄ nūc ꝛ post inferi⁹ fiet mētio aliq̄ dn̄o ɔcedēte. ¶ 6^a ɔside^o est de sputo san. q̄ ptisicꝭ accidit: qñ vlc⁹ ɔfundať ꝛ crusta remoueť. Et pro ista vade ad.c.de emopthoi^a. Et vtať trocisc̄ de terrasigillata. ¶ 7ª ɔside^o est de ɔstrictiōe ālelit⁹ Et p ista vade ad.c.de asmate. Sed q: iste ɔsiderationes nequaq̄ vicissim pñt expleri icirco decet vt aliq̄ ex eis simul misceam⁹. Aliqñ vnaꝫ medicinā ad vnā ɔsideratiōnē: interdū v̄o alterā

ad aliā cōsideratione vt nūc p̄fatuꝫ est. Et his
generaliter cōsideratis nunc aliq̄ magis ꝑticula
riter pertractem⁹. ¶ Cura ꝑticular̄ ptisis. Prio
constituat̄ eger in bono aere mūdo in locis mū
dis longe a paludib⁹ ⁊ fluuijs ⁊ aquis. ⁊ nō sit
multū calidus nec excellent̄ frigidus: ſ; tempat⁹
in caliditate ⁊ frigiditate: si naturaliter inueniri
pōt. si nō: ſ; artificialiter in domo ⁊ camera habi
tatiōis infirmi. Nā excellentia aeris frigidi nocē
do ⁊ infrigidādo pect⁹ prouocat tussim ⁊ excellē
tia calidi aer̄ attracti calefaciēdo mēbra spūalia
auget fe. ⁊ desiccat corp⁹. quoꝝ contraria ad pti
sis curationē semꝑ conam⁹ inuenire. Deinde po
natur dieta prout aliquid dicet̄ ⁊ latius i fine ca
pituli de eo p⁹ ostendetur. ¶ Incipiam⁹ igit̄ a la/
cte: sicut faciebāt arabes: Rasis. Haly ⁊ multi alij
Primo igit̄ ordinet̄ q̄ pa. habeat asinā iuueneꝫ
fecundam in lacte. de cuius lacte de sūmo mane
postq̄ emiserit suꝑfluitates: capiat vnā scutellā
⁊ sit lac ita calidū: sicut ab vbere exit ⁊ aliam scu
tellā ad sero ad min⁹. ꝑ. 2. horas post cenam an̄
ingressum lecti. Deficiente vo asina vel ab egro
in odio habita querat̄ capra iuuenis. sil'r in la/
cte fecunda nō antiq̄ nec in primo anno sui fet⁹
⁊ comesto eius pingui capreto pa. sil'r modo ca
piat de ei⁹ lacte sūmo mā̄e ⁊ sero. Si tm̄ i ei⁹ lacte
vellet eger offas comedere vel cibū ex eo ⁊ pane
factū vel ex eo ⁊ farina tritici vel ordei vel panici
factū iuuaret vtiq; ad nutriendū ⁊ alterandum
⁊ faciliter nutriendū. Et istud lac pōt decoq̄ ali/
qn̄ cū lapidib⁹ fluuialib⁹ vel cū calibe ignit̄. Si
vo patiēs nō esset indignātis nature. ⁊ vellet su
mere lac de vbere iuuēcule ⁊ pulchre mulieris i
bono spisso ⁊ albo lacte fecunde. q: homini na/
turalius est sine dubio ꝑualeret. ⁊ de istis decet
ꝓtinuare postposita negligētia. Et posito q̄ eēt
fe. dū tm̄ nō esset putrida: semꝑ valeret lac debi/
te ministratuꝫ. Et de lacte dicet̄ aliq̄d in clarifica
tiōe. 2° videbit̄ de ptisana q̄ est cib⁹ fact⁹ ex or/
deo mūdato q̄ quidē cibus multū ab autorib⁹
cōmēdat̄ p̄cipue ab ypo. primo regiminū acuta
rū ⁊ a Ga. sil'r can̄. ⁊ comēto. 18. suꝑ omnē cibuꝫ
q̄ fieri pōt ex grano quocūq;. q: ista ptisana i ꝑ/
tib⁹ suis est homogenea ⁊ vniformis ⁊ lenis iū
cta vt mollis facilis digestiōis. ⁊ ē lubrica ⁊ nu/
tritiua ⁊ faciēs abstersionē suꝑfluitatū: ⁊ cū hoc
alterat malā cōplōnē calam ⁊ siccā febrilem. Et
q̄uis ordeū de se sit siccū in primo ḡdu. tm̄ rōne
liquoris cū quo coquit̄ siue sit aq̄ siue lac amigd̄
vel lac se. frigido. qd̄ melius est siue brodiū gal/
line siue ius capreti vel mutonis hꝫ tēꝑatā hui/
ditatē ⁊ extinguit sitim: ⁊ nō cōstringit ventrem
imo si necesse est abluit. nō inflat stomachū: nec
in eo ista ptisana corrūpit̄ nec fit acr̄. ⁊ mlt̄e alie
laudes ibidē ponunt̄ ab ypo. ⁊ Ga. Et ista non
solū intelligunt̄ in fe. putridis: imo in omi fe. ⁊ i
ptisi ⁊ ethica ⁊ in omni egritudine ⁊ calore: vbi
alia cibaria ministrare nō audem⁹. ¶ In isto vo
casu ego laudo auenā mundatā. nā ſm Gal. ei⁹
virtus similis ē ordeo in alteratione ⁊ nutritiōe
ſm q̄ dicit Algafagi⁹. Aqua vo decoctiōis ordei
quā aliq̄ vocant ptisanā: valet ad expuenduꝫ ex
pectore res viscosas. vt dicit Ga. 3° regi. acut̄. cō
mēto. 3°. Et hoc post secaniabī. ⁊ ydromel extin
guit sitim ⁊ refrigerat sine nocumento. nā aqua
bonitatē acq̄rit ex decoctione ⁊ ex cōmixtiōe or/
dei maliciā amittit ⁊ tēperat hu. ⁊ acuitatē corū
⁊ est securior potus febricitātib⁹ ⁊ alijs egritu/
dinib⁹ quib⁹ vinū ꝓpinare non audemus. Et dꝫ
ista aq̄ dari inter prandiū ⁊ cenā. qn̄ pa. sitit sil'
capiēdo cū aq̄ ordei. j. coclear de zuc. ros. vl' vnuꝫ
bolum de aliq̄ de electuarijs infradicēdis. ¶ 3°
dico de vino. q: ptisiq̄ denegādū nō est: si fe. pu.
affuerit. q: ꝯstat ptisicos eē debiles ⁊ macros. vi
nū autē cito nutrit ⁊ subito sufficienter hume
ctat vt dicit Ga. j. de regimie sanitat̄. c. 2°. circa
me^{m}. c. Et illud vinū sit in sbā subtilissimū: ⁊ co
lore subru^{m} maturū nō viride. vt dic̄ Gal. 5° de
regi. sani. c. 6°. vel sit al. maturū ⁊ clarū. Sꝫ q: vi/
nū de se calidū est. iō cōpetent̄ miscet̄ ei aq̄ plu/
uialis. vel aqua cocta in vase terreo vel argēteo q̄
p̄ualet. ⁊ postea infrigidata. Tale enim vinuꝫ
refrigerat ⁊ humectat. q: vinum secum defert a/
quam ratione cuius mixtionis facit opus iam
dictum. vt dicit Aui. 4. can̄. c. de tertiana. ¶ 4°
loq̄ndo de melle. dico q̄ raro ꝑ se est dandū nisi i
valde mo^{ca} q̄ntitate ad lambendū. vt dic̄ Gal. i
meg^{i}. ſ; cum ex eo fit mellicratū aut secaniabin:
aut alij siru^{i} aut ꝯfectiōes. tunc est iuuatiuū. Nā
mellicratum siue aqua mellis ſm Algafagium
cōfortat stomachum. ⁊ facit appetere cibū: ⁊ fac̄
spuere ⁊ mundat partes pectorales. vt clari⁹ in
clarificatione dicetur. Istud tamē mel debet eē
collectū ab apib⁹ in tꝑe vernali ⁊ estate. ⁊ debet
esse dulcis saporis boni odoris. ⁊ debet esse de/
spumatum. q: mel cuius spuma non est abiecta
inficit stomachū ⁊ corpus ⁊ soluit ventrem. Et
si auferatur spuma: illa diminuunt̄. quia mel de
coctum nō mouet ventrem. imo quandoq; strin
git ⁊ nutrit plurimū. verba sunt Auic. in. 2. can̄.
Loco igitur cibi ⁊ medicine nō modicuꝫ mel est
ptisiq̄ iuuati^{m}. Particularit̄ ad apotecā dscēde^{o}

℞ talis sir⁹ qui pōt vocari sirup⁹ de yreos ℞. rad yreos.℥.ij.capill.ve.recēt. ceterach politrici an. ℳ.j.caricaꝝ pinguiū.xv.nūo dactil. mūd.ab ossibus ꝛ pellicul. interiorib⁹ .℥. nūo pass.mund.ab arill.iniubaꝝ.illi⁹ anni sebestē filsticorū an.℥.j. ꝛ ℔.coriādri ꝑpati se.citonioꝝ malue ꝛ bōbad.4. se.frioꝝ mi.se.orobi ꝛ fenug.an.℥.℔.epithi.ysopi an.℥.j.mell. despūati vel rob.℔.j.zuc.q̄rr.iij. ℔ fir⁹ ad ꝑfectionē coct⁹ ꝛ dec. in tpe sitis cū aq̄ ordei.huic sir⁹ cōpetēter miscet ordeū mund. Ordinare aūt talē sir.m nō est res noua ꝑ ꝓcess. in me⁹: vz enim ethicis ꝯsumpt. ꝛ ptisiq.ꝛ vz tussi ꝛ asmati.ꝛ abstergit ꝛ mundificat ꝛ lenit ꝛ nutrit.ꝛ vz ad saniē spuendā ꝛ ad ꝯsolidandam ꝛ ad ꝟtutē ꝯfortādā. ℭ Ego facio elec.m: qd valet ad itentiōes supradictas ꝛ est in ꝟtute istius sir. ℞.coralli ru.carabe litij terre sigillate ypoq̄sti. amidi spodij liq̄ri.ᶜ ꝛ succi ci⁹.4.se.fridoꝝ ma. ꝛ mi.gū ara.drag.rob ru.an.℥.j.pineaꝝ mund.pistaceaꝝ amigd.dul.an.℥.ij.torrefiēda torref.ꝛ ℔ pul.ꝛ de puluere supradicto.℞.℥.j.ꝛ ℔.zuc.q̄rt. v.ꝯserue capill.ve.ꝯserue simphiti.ꝯserue testudinis an.℥.iiij.miscet.ꝛ ℔ elec.m ꝑ bolos sine dubio vz ad sputū san.ꝛ ad mūdificādū pect⁹ ꝛ vlcus cū pauca tussi.q2 illā materiā ꝑparat: vt faciliter exeat: ꝛ ꝯsolidat quātū est possibile: ꝛ nutrit ꝛ fe.remittit. Residuū vo pul.icorporet cuꝫ sir⁹ de capill.ve.bn̄ cocto ad ꝑfectionē: ꝛ ℔ elec.m in modū opiate. Ista.2.electuaria valent ad.4. ꝯsideratiōes supradictas. ℭ Nūc āt seq̄tur pul. Haly de regali dispōne: q̄ ꝓdest vlceri pl̄onis ꝛ tussi bm ipm.℞.papa.al.℥.x.gūi ara.ami.drag. an.℥.iij.se.portulace se.malue an.℥.v.se.cucur.ꝛ melonis se.cucu.ꝛ citrulli se.citonioꝝ mūd an. ℥.vij.spo.succi liq̄ri.an.℥.iij.penid.ad pōd⁹ oīum ℔ pul.dent.oī die de mane.℥.ij.cū sir⁹ de papa.vl cū sir⁹ iniub. Sine dubio iste pul.est exptus per me ꝛ ꝓbat⁹.viuit de⁹. Ego tenui vnū monachū ptisicū veꝝ.cui⁹ egrit⁹ ꝑ annū durauerat: q̄ videbat. iterdū ꝑtē pl̄onis cuꝫ sputo eijcere.ꝛ erat ei tātus fetor: q̄ nullus monachoꝝ nec in refectorio nec in mēsa ei audebat approximari: ꝑfecte erāt ei oīa signa ptis: q̄ ꝑ me ꝛ mltos alios fuit iudicat⁹ de ꝓximo moritur⁹. Ego vo (q2 amic⁹ meus erat) posui curā sup ipsum cū dieta ꝛ medicis ꝑcipue cū isto pul.ꝛ electua⁹ supascripto q̄ iussu dei curat⁹ est. In mult. vo alijs quoꝝ sputum ad fundū vasis aq̄ pleni descēdebat.ꝛ habebant fe.ꝯtinuā ptisicalē ꝛ corporis maceratiōnē ꝛ alia signa ptis.istū puluerē ꝯtinuaui: ꝛ frequēt er me bn̄ recepi cū eo. Reuera dictus monachus vtebatur auenato ꝛ ordeato factis cuꝫ lacte amigd.ꝛ se.cucur.equaliter.ꝛ supspergebat de illo pul.ꝛ mixto cum multo zucca⁹. ℭ Pill. Haly ad tuss mitigandā ꝛ fe.cōpescēdaꝫ ꝛ sputum exteri⁹ leuiter resilire pect⁹ liniendo. ꝛ vz ad tussim.℞.4.se.frioꝝ ma. mund.se. citonioꝝ mūd.an.℥.v.se.papa.ꝛ portulace.an.℥.vij.pcid. ad pōdus oiuꝫ muscillag.se.citonioꝝ q̄ suff.℔. pill.sub lingua.ꝛ pa.de eis teneat in ore vicib⁹ alternat. ℭ Emplm qd vz ptisicis. Accipe scobilias q̄ remāserunt post colaturā sirupi supradicti qui intitulatur sir⁹ de yreos.ꝛ inscindātur minutiꝫ.ꝛ postea pistent. fortit.ꝛ addat. oleum violaꝝ ꝛ butirū.ꝛ ℔ emplm lateri: vbi ē ptis.vel ℔ fic.℞.orobi se. li. ꝛ fenug. rad enule cāpane rad yreos teneritatum senetionū an.℥.iij.caricarū pinguiū.xx.nūo ordei mund quart.j. sūmitatum ysopi pass mund.an.℥.j.olei viol. butiri sine sale an.q̄ suff.℔.emplm pistādo fortit post eoꝝ conq̄ssationē ꝛ perfectā ebullitionem. Ista empla preparant saniē ꝛ sputuꝫ ad facilē exitū: vt dicūt magistri ꝛc. Medicine cōposite frigide ꝛ electuaria q̄ cōpetunt ptisicis cū caliditate ꝛ siccitate sunt iste zucarum rob ꝛ viol.ꝛ sir⁹ de papa.sir⁹ rob ꝛ viol.sir⁹ de portulaca. Hic mixtus cum sir⁹ de liquir.diadraga.m frigidū electuariū resumpti.m diapapa.diapenid.sine specieb⁹ diarodon abbatis est calidū tēperate. Medicine cōposite ꝛ electuaria cal.a que valēt in ptisi vbi nō est tāta caliditas vt si ibi est asma ꝛ difficultas anhelit⁹ ꝑpter supfluitatū retētionem sunt cōserua yreos diacimi.m diairi salomonis diaysopus diacalamētum diaprasiū diasquilla sir⁹ de prasio sirupus de ysopo. Hec mūdificant ꝛ abstergunt.ꝛ lꝫ de istis separatis siue de alijs raro vtamur cū sint cal.a nimis ꝛ ipsi ptisici nō sunt sine fe. sir⁹ autē de capillis ve.ꝛ conserua eius ꝛ sirupus de iniub.ꝛ sirupus de liquir. que reperiuntur in capitulis an̄ istud. sunt vtilia ptisiq̄ ꝛ nō excedit multū in caliditate. ℭ Pandelo aūt multū vz ptisicis ethicis ꝛ ꝯsumptis: qui venit de Alexādria.ꝛ ℔ in partibus istis fic.℞.colature furfuris ami.an.℥.ij.zuc.ᵉ.℥.v.olei amigd.dul. ℥.j.ꝛ ℔.coquant. ad ignē lentū: donec ad spissitudinē pueniat. Et si causa tussis sit calida: addatur diag.m.ꝛ si frigida: ꝫꝫ.in parua quantitate. Utatur etiam pineato in toto sine quibuscūq̄ speciebus.ꝛ ℔ pineatuꝫ in toto cū pineis ꝛ amigda.dul.cum zucara sine speciebus ꝛc. Nō erit inutile: si ptisici aliqn̄ vngant. cum vnguēto quo ego frequēter vsus fui in asmatiq̄ ethicis ꝛ pti

ficis.℞.olei viol.℥.iij.butiri recentis sine sale.℥
j.et ß.fundant oia simul. addat in mortaº lactis
mulieris puelle nutriētis quarte.j.misceātur in
mortaº et tandiu incorporentur:donec fiat vnguē
tū liquidū album et vngat latera et ossa pectoris
sine igne et valz multū.qz remouet partē caloris
et dat humiditatē bonā et facit ad sputū leuiter
expellendū.Vtat aūt ptisicus sine oi misericor/
dia zuc.rob.hoc est dictum in ydiomate hyspa/
noꝝ ꝯserua rosacea:qz illā hispani vocāt zuc.rob
de qua dicit Aui.in.c.proprio in ioª.3ª.mirabilia
nā mulier q̄ propinqua erat morti intantū:ꝙ to
ta basilica erat parata cum funeralibꝰ: ꝑ fratrez
suum fuit curata cū āministratiōe zuc rob.antiq̄
fiat igr tale electuariū ℞.ꝯserue rob.℥.j.pul.dia
penid sine spēbus pul.diadragāt fri.aā.ʒ.vj.cō/
serue simphiti ꝯserue capill.ve.aā.ʒ.iiij.zuc.lb.j.
fiat electuariū ꝑ bolos:fundat zuc. cuz aqua rob.
¶ Sequit looch ꝟdeº ad caliditatē et asperitatem
pectoris et ptisim:et vz tussi leniendo et facit leuit
exire sputū ℞.rad liq̄ri..ʒ.xv.passu.mund.ab a/
rill.bn pingu.sebestē iniube.aā.xxv.nūo coq̄nt
lēto igne i.io.lb.aque vsqz ad.lb.j.colet: et addat
rob.vi.℥.x.penid.℥.ij.De isto sumat lambendo
ter aut quater in die et totiens in nocte.et vz etc.
¶ Looch eiusdē ꝯferēs ethicis ꝯsumptis et pti/
sicis:maxime expellit saniē de pectore et mūdifi/
cat pectꝰ et pl'monē et tussi lenit.℞.papa.al.spo
se.li.torrefacti amigd dulciū ana.ʒ.iij.amil drag
se.citōioꝝ se. citruli mūd.aā.ʒ.vij.gnoꝝ nastur/
cij torrefactoꝝ amigd amaraꝝ farine fabaꝝ aā.
ʒ.j.et ß.penid.ʒ.60.penid.coquant in aqua deco
ctiōis caricaꝝ.et penid et predicta omnia cuz aq̄
incorporentur.et dentur.ʒ.ij. cum aqua mellis et
valet multū . ¶ Consimiliter vz looch de papa.
conferens ad tussim calidā et pectoris asperita/
tē:si sputū est tenue et indiget maturatione et in/
grassatione.et ꝯfert ꝟm ꝟdeº ad se.calidā et dolo/
rem pectoris et pl'resiz. ℞.papa.ʒ.xxv.amigd dul.
excorti.granoꝝ pini gūi ara.dragagāt succi liq̄ri
aā.ʒ.xv.amidi.ʒ.x.se.portulace se.citonioꝝ aā.ʒ.
x.croci.ʒ.j.penid.al.℥.iiij.sirupi de papa. q̄ntum
suf.Et iste sirupꝰ de papa.fit ꝓprie de capitibus
papaue.al.et ni.et de se.lactuce et viol. Nunc igit
ꝑ dei gratiam habes doctrinā generalē et spālez
et habes sirupos et electuaria et pulueres et pill.
sub lingua empl'a vnguenta looch.Diuersa vte/
re et icipe in noie dni.et cura ptisicum : si potes.
¶ Nūc autē volo scribere breuē recapitulationē
accidentiū ptisicoꝝ.¶ Primū accidēs qd dz ꝯsi
derari siue vocet accidens siue causa egritudinis

est reuª.vnde si est reuª fit.oīa et pticularia dicta i
pnº istius capl'i.Deide fit.ista pmo iste pille.℞
tiriace magne rubee trociscate:si habes opij cro
ci farine fabarū torref aā.ʒ.j.fi.pill.sub lingua.
¶ 2º.i catarro frigido.℞.vini al.lb.iiij. stercori
columbini.lb.ß.sal.cōis.lb.ß.camo.ros.ru.aā.℥.
j.bulliant insimul.et in isto itingant spongie vl
pecia filt et bene expressum et calidum in morella
seu anteriori parte capitis apponat:et sic teneat
calidū per totam noctē. ¶ 3º.ad idē fit.tale suf/
fumigiū ℞.classe scriptoꝝ siue verniciū:qd idez
est.℥.ij.lapdan puri thuris al.aā.℥.j.misceat.et po
nat de isto sup carbones incensos:et fumum re/
cipiat in introitu lecti. Iste fumꝰ ꝯfortat cere/
brum et deficcat reuª.Multi eñ piodales reumatici cuz
isto fumo sanant.Classa per se multū vz suffu/
migata.Fiant sacculi de milio et panico torrefa/
ctis vel de aliquo ipsoꝝ cū sale torrefactis super
locum iā dictū.Vel fi. sacculus de sola camo. vel
de camo.sticad.mellīloto et aniso.et teneat eos de
nocte et de die.Et cū hoc caueat a vaporib et vino
puro.et fi. remeª iam dicta in.caº.de catarro. Si
aūt reuª est calin piodale:primo post vniuersa/
lia vtat diapapa.vel looch de papa.iā dicto et vta
tur sirº in ore tenēdo et paulati deglutiēdo.¶ 2º
fi.iste pille sub lingua appropriate multotiēs et
freq̄nter de quibꝰ dixit Alexander:ꝙ nō debēt re
uelari nisi filijs et amicis et fidelibus discipulis.
¶ ℞.myrrhe electe gūmose.ʒ. vj.thuris al.ʒ.v.
opij.ʒ.iiij.se.iusquiami corticis rad.arnaglosse.ʒ
iiij.opium distempet in aqua decoctiōis carica/
rū.et fi.pille sine dubio cohibent tussim ex reu/
mate calido:si vo esset frigidū:nō dent:qz mate
riā magis ingrossarēt et infrigidarēt. Si aūt as/
fuerit fe.pu.tunc loco mellis detur sirupꝰ rob.et
violaꝝ vel sirupꝰ de capill.ve.Et loco lactis ca/
praꝝ vel asine detur lac amigd.dulciū et se.frigi/
doꝝ maioꝝ precipue cucur.Et insistamus cū fri
gidis aperitiuis semp sustinendo virtutē.Si vo
expuūt san.vtat trociscis de terra sigillata dictis
in capitulo de emopthoica.Vel fiat sic ℞. boli
arm terre sigillate san.dra. coriādri ꝑpati cornu
cerui adusti se.plātagi aā.ʒ.j.liq̄ri.rase et succi eiꝰ
passu.mūdataꝝ ab arill.ana.ʒ.j.et ß.spo.ypoq/
stid.ana.ʒ.ß.fi.trocisci ad pondus.ʒ.j. et detur.2.
vnus de mane alius in sero distemperati cū aq̄
arnaglosse vel cum lacte lapidato:vel teneat in
ore et paulatim deglutiat. ¶ Si vo affuerit as/
ma et difficultas anhelitus:et si fit retētio sputi:
tamē fit
hoc valde malum est et signum mortale.ta mē fit
sic. ℞ myrrhe storac liq̄de galban.aā.ʒ.j.arsen

ti.ʒ.ij.cōficiantur cum butiro. ⁊ fiant trocisci.⁊ fumus recipiatur per embotū per os ⁊ per nares. Si aūt dormire non pōt vtatur diapapa.⁊ sirupo de papa.⁊ vtatur pil. cohibentibus tussiȝ. Si vo fuerit constipatus:aliquādo recipiat suppositoria vel clisteria lenia ex lacte melle ⁊ modico sale.Et vtatur conserua viol.vel sirupo viol.Et vtatur prunis damascenis in pncipio mense.Et aliqn pōt sumere de cassie.ʒ.ß.vel.ʒ.vj.Si vo supuenerit fluxus vētris vtatur sirupo mirtill.⁊ mina seu sir⁹citonioꝝ.vtatur cōserua roß mir. cuȝ pul. terre sigillate vel fiat sic.℞. terre sigillate boli ar⁹acassie carabe san ru.spo⁹ypoquistid. gūmi ara.drag⁹. sumach cortiq thuris mirtill. añ.ʒ.j.⁊ ß.liquiri.rase passu.mund.cū toto añ.ʒ. ß.sirupi citonioꝝ ꝙ suf.f. trocisci ponderantes.ʒ.j.⁊ ß.dent cum lacte extinctionis calibis. ⁊ sic pōt dici de siti ⁊ de singulis accidētibus respiciendo capitula in isto libro ɔtenta vel cōtinenda.Et si p ista nō curant.dixit mihi Petrus de brolio:ꝙ capiat ptisicus de.15.in.15.dieb⁹.ʒ.j. de pil.arnaglosse:q reperiunt in mag⁹antido⁹ Ga.⁊ valet ad acre extenuare reu⁹. Scio enī multos quāuis longo tpe reumatizantes bis ex eis potatos ꝓculdubio esse curatos.hec ille.℞. myrrhe trociden.ʒ.vj. oliba.ʒ.v. opij iusquia⁹ rad arnaglosse.añ.ʒ.iiij.tēperent cū rodostomate.i.aq ros. ⁊ dent ex eis pill. formar ad modū ciceris.5.aut.6.euntibus dormitū.valet etiā ad reumatismū detiū ⁊ ad reumatismū emopthoicorum ⁊ vesice colli causam pagarizay:id est ad ardorem vrine.Ras in.9.ad Almā.dicit ꝙ si vlcus pulmonis est recens:sumat cancros fluuiales ⁊ aquā ordei in potu ⁊ sirupum de papa. cū lacte:dum non cōstringitur anhelitus eius ⁊ pectus.Dent trocisci:quorū ɔfectio hec est.℞. se.papa.al.se.cucur.se.citruli mund.añ.ʒ.x. amidi dragagan⁹gūi arab.succi liquiri.añ.ʒ.v.thuris masculi boli ar⁹.san.dra.carabe.añ.ʒ.ij. myrrhe cinamo⁹opij añ.ʒ.j.f. troci.⁊ dentur in potu cū sirupo de papa.qn volumus reu⁹sistere ⁊ materiam igrossare subtilem.Si volumus restringere ⁊ cōsolidare:demus cū sirupo mirti⁹. Isti trocisci partiȝ sunt alteratiui fe.⁊ caloris ⁊ partim sunt mitigatiui tuss.quādo est cum calore ⁊ partim sunt mundificatiui:⁊ partim consolidatiui.Si forte vlcus est antiquū ⁊ anhelit⁹stringitur quando sputum retinet:tunc detur sirup⁹ de ysopo oximel squilliticū.Et quādo fuerit pectus mūdificatum ⁊ anhelitus bonus:tūc dentur res ɔstrictiue seu ɔsolidatiue vlceris:vt sunt trocisci de terra sigillata.Et si sputum est multū ⁊ feridū sumat in ebdomada semel.ʒ.j. myrrhe cuȝ.ʒ.j.mell.Et suffumigetur per os ⁊ nares cū istis pillulis.℞.Aristo⁹myrrhe storacis thuris ana partes equales arsenici rubei ad pōdus omnium:fiant pill.ad modum auellane. ⁊ cuȝ aureo vno suffumigetur.⁊ confert tussi plurime humiditatis sine vlcere.

Dieta ptisicorum partim dicta est quātū ad aerem lac vinum ⁊ pti sanam ⁊ mel.Panis eorum sit bene coctus ⁊ fermentat⁹ ⁊ de bono frumēto non optimus nec durus. ⁊ in decoctione non transeat duos dies. Vinū sit album vel claretū:q: facile facit sputū.⁊ aliqn vtatur vino rubeo maturo:q: magis nutrit:⁊ tēperetur rōne caloris cū aqua pluuiali vel cū aqua ꝓbullita ⁊ reseruata.carnes ꝓ posse sint auium cāpestrium vsualiuȝ:vt perdices sturne fasiani: francolini:columbi:turtures:meruli:turdi:⁊ similia. Piscibus aliqn potest vti. vt sunt pisces squamosi de aquis currentibus ⁊ mundis. sint tamē cocti in aqua ⁊ vino albo:cū aliqua quātitate sal.⁊ petro. Oua autez sorbilia cōpetunt ptisico interdum propter nutritionem ⁊ virtutis confortationē. Et iterdum carnes caprei ⁊ agni iuuenis ⁊ pedes mutonis bene cocti:maxime si in fine coqrent cum lacte.Item vtar ordeato auenato ⁊ amigdalato.Et vtatur isto cibo.℞.lactis amigd.si fe.est intēsa.⁊ si non lactis caprarū coquatur ad ignem.⁊ addatur boni panis.ralati modicum ⁊ paulatine donec veniat ad spissitudinem:⁊ perfectam decoctionē. Idem potest fieri cum farina tritici vel ordei vl milij.⁊ in fine addatur zuc.vel penid. Et si in fine misceatur farina papa.al. vel se. frigidorum sicut frequēter feci:non modicuȝ iuuat ad fe.extingendam ⁊ corpus nutrienduȝ Itē f. mixtura ex duabus partibus farine auene ordei tritici ⁊ vna amidi cum lacte amigd. ⁊ spgat desup zuc. in magna quāti⁹.Et si est debil. pulpa gallinevl pdiq bn pistata cū istis bn misceat: ⁊ f. tūc cib⁹ al.q est multi nutrimēti.⁊ vȝ in oī debilit⁹corporis ⁊ vtutis ɔfortatiōe:quāuis pa.hēat aliqlem fe.Ista enī pmittant:si multū est debilis. Nam meli⁹est pugnare ɔ egri⁹⁹⁊ fe.ꝙ ɔ vltimā vtutē debilitatē.In isto casu multū laudant canc⁹ fluuiales:q in ydiomate vascoꝝ vocantur scarcinices que si non reperiantur:accipe limacias teneras ⁊ iuuenes cum testis suis ⁊ fac eas bullire cum ysopo ⁊ feniculo.postea remoueant a corticibus cū acu:⁊ comedat pa.cū zuc. vl sine ea.

Et si sic eas nō potes cape: suffrigant cū aliqua pinguedine in sartagine vel ex eis fi .potagiū: sicut fit de ɔchilib⁹. Tu bñ scis φ autores dicunt de limacis: q: nutriūt ⁊ humectāt ⁊ faciūt relucere cutem hoīs. Interdū sumant potagia facta ex borag̃ spinargijs petro. ⁊ fen°. cum lacte amigd̃. vel oleo amigd̃. dul. Comedat interdum ex bono pane offas in lacte capre solū. vel in lacte amigd̃. supsparsa zuc̄. cū pul. se. frigidorum. Oēs spēs calide sunt eis postponēde preter crocū. Sumāt aliqñ de butiro in pua q̄ntitate cum tosta panis. Vtatur pass. ⁊ cariq ⁊ fistiq amigd̃ dul. ⁊ penid̃. ⁊ iuiub. pōtvti dactil. ⁊ pineis. qn̄tum ad motū ⁊ q̄etez dico φ mot⁹ nisi sit puus añ prandiū nocz eis: s̄ q̄escāt tēperate. Somnus sit taut⁹ ⁊ tā long⁹ sicut eē poterit nisi eēt reu° i quo euenit: vt sōn⁹ dimittat. Famē nō sustineat nec sitiz: nisi eēt mēdosa: q: cōsumerēt substātia les mēbroꝝ hūiditates a supfluo. a nimio ciboꝝ potu abstineat: q: crapula bone digestionis nouerca sūptos cibos idigestos in malos cōuertit vsus ⁊ auget tussiz. ⁊ morbi materiaz. Preualet igit puus vsus bñ digest⁹ φ mult⁹ toti corpori nociuus. Caueat ptisic⁹ a coitu totalit ⁊ a balneo nisi in declinatione. imo si habet vxorē vel familiarē feminā: ab ea totalr̄ ē seq̄strand⁹. q: ille actus materiā nutritiōis membroꝝ subtrahit. Caueat ab ira ⁊ tristicia ⁊ ab oībus accn̄tib⁹ anime pter gaudiū ⁊ leticiā. Et ludat iterdū i aliq ludo in q nō supueniat pditio: s̄ lucrū si possibile est ipm īuenire. Et delectabilia ei pn̄tent. ⁊ caueat ab oībus supflue salk: vt sūt pisces saliti ⁊ carnes ⁊ caseus. Et caueat ab oī re acra vt acetū aggresta limones citrāguli ⁊ silia. Et caueat ab omi re acuta: vt sūt spēs aq ardētis ⁊ vinū forte sine aqua ⁊ silia huiusmodi ⁊c̄.

Declaratio in ptisi. Primo sciēdū φ vt freq̄nt i ptisiq pedes inflātur ⁊ extremitates: ⁊ h̄ ē ppter debilitatē digestiue ⁊ mortificationē calori naturalr̄ ma lā in epate cōplonē. ex quib⁹ hūoꝝ sc̄ indigestio ⁊ multiplicatio supfluitatū in corpe. Et certe nō est eis bonum signū q: tunc. 2. cāe 2rie siue egritudines in vno reperiunt subiecto. ¶ Scd̃o sciēdū fm Haly. in. 6°. li°. 2ᶜ pt̃. φ 4. sūt cāe pp q̄s vlcera pectoris citi⁹ sanant φ vlcera pulmonis. Pria ē: q: pect⁹ ē mē^m carnosuz ⁊ sā. ei⁹ grossior Caro aūt pulmonis fragilis ē ⁊ san. ei⁹ subtilis nō sic paratus ad sanandū ⁊ consolidandū vlcera. ¶ Scd̃a cā est. q: medicamina q̄ āministrantur desiccan^s ad sanandū vlcera tardius veniūt ad pulmonem φ ad pect⁹. q: aliter non possent ibi venire nisi mixta cuz nutri°. saltē per easdem vias p quas venit nutrimentum. Cōstat aūt ex anatho^a cordis: φ pulmo nutritur a san. subtili a corde misso. ⁊ pect⁹ nutrit a sanguine ab epate misso. igit cāvera. Dico φ virt⁹ medicaminū supradictoꝝ quasi est destructa anteφ veniat ad pulmonē. ¶ Ter^a cā est cōtinuitas: ⁊ sic maioritas mot⁹ plm̄ōis φ pectoris fm suā q̄ntitatē ppter tussiz idēficientē: ex q pulmo nō pot habére tranq̄llitatē nec quietē. q nō modicū vtil est. īmo necessaria mē°q̄d cōsolidari d3. ¶ Quarta cā est: q: vene pectoris subtiliores sunt. ⁊ qñ aperiunt pua est coꝝ aptio. In pulmōe vō totū cōtrariū ē. Et de isto iā facta ē aliq mētio in. ca. de emopthoica. ¶ Tertio dubitat de melle. ⁊ mellicrato quō pn̄t mūdificare vlc⁹ pulmōis ⁊ saniēs. qñ sumunt p os cū longa sit via anteφ attingāt illuc: vt stati dictū est. Dico φ mel ⁊ mellicratū pill̄e sub lingua ⁊ looch ⁊ sir^s ⁊ iulep cū sumunt ad dictā vtilitatē diu in ore teneri debēt ⁊ paulatim deglutiri: ⁊ tūc transeundo rōne vicinitatis meri trachee arterie ⁊ plm̄ōis aliq virt⁹ vel sapor trāsit ab vno ad aliud. ex q ipi plmoni fit iuuamentū. ¶ Scd̃o dico φ sic sincop: q ē passio cordis: releuat p vinū sumptū p os añ ei⁹ digōnem ⁊ ei⁹ aduentū ad cor. sic ex istis medicis fit releua° ⁊ adiuto^m i plm̄ōe: añφ ipe a sto° veniant in sua s̄ba ad eū ⁊ forte p eosdē vl̄ psiles meat⁹ ⁊ cānales. ¶ Ter° dico φ postφ iste me^e sumuntur in sto°: natura sollicita est citi⁹ φ pōt eas dirigi ad loca: vbi sunt necessaria: ⁊ si forte ibi citi⁹ veniunt φ ad nutrimentū ⁊c̄. ¶ Quarto scias vt dic̄ Ga. in meg^t. ⁊ Serap. i. c. ppto. ⁊ Aui. i io^a. 3^t. ⁊ facta iā est aliq̄lis mētio i emopthoica: φ vlcera plm̄ōis facta ab hu. malo c̄ro vel acuto vel salso ⁊ talia q corrodunt nō recipiūt curationes ppterea q: indigēt tpe lōgo ad euacuādū dictū hu. fili ⁊ alterandū malā cōplōnes ⁊ ad cōsolidādū cā ita φ pa. p° moriret: φ ista cōpleret. ¶ Sequerit quare lac asine mag̃ cōmendat φ capre. ⁊ lac capre māg̃ φ ouis. vel vacce: Dico φ h̄ est ppterea q: lac asine mag̃ h3 butirositatē: deide lac capre. Nam lac in se cōtinet tres partes potētialit rōne quaꝝ etherogeneū nuncupat. Nā h3 ptes aq̄sas ⁊ serosas: p quas iuuat vlc⁹ lauando ⁊ mundificando a sanie. Et h3 ptes caseitatis q sunt partes terrestres. ratione quaꝝ habet vim conglutinandi ⁊ consolidandi. ⁊ habet partes butirosas que sunt humide: et ratione earum nutrit: ⁊ ideo iste partes vltime non videntur iu-

uare in ptisicis: cū sint vlcera eorum exiccāda saltē in pn° quapropter multi medicorum. s. Haly. de regali dispōne. et Ras in cura ptis post medium. c. vbi dicit. Et dogh. i. lac acetosum ex quo extractū est butirū. Jubent butirum a lacte extrahi. deinde cū lapidib⁹ candentib⁹ vel cū calibe decoquere perfecte. et sic mundificare. Vn de virtute lactis stant versus quos ponit Gordo⁹. Lac coquitur leuiter penetrat cito nutrit habunde. Tēperat humectat abstergit glutinat alit. ¶ 6° nō: quod qn ptisicis lac ministratur vinū cū eo sic porrigi nō dz. q: ipsum coagularet. et nō sinit ipsum digeri. Vn si aliqn timeremus de ei⁹ coagulatiōe in stō°: misceam⁹ ei parum de melle despumato et parū salis. nā ista. 2. nō permittūt ipsum in stō° coagulari. ¶ 7° notandum quod in aministratione lactis Haly facit differentiam nā qn fe. nō est intēsa nec multū fortis: detur lac fm modū supradictū. Et si fe. illi fuerit manifestior: dabitur lac hoc mō. sume aq̄ portulace aque melonis aq̄ citrulli añ. ℔. ß. lactis capre tantūdē coquantur sil' ad ɔsumptionē aq̄. prodest ei fm ipm ptisicis et sputo saniei et san. istud enī lac est alteratū. Et si iste aq̄ nō inueniantur: pōt alterari cum aq̄ cucur. et multarum aliarum frigidarum. ¶ 8° sciēdū quod lac adeo est vtile et cōueniens in nutritiōe: vt nō solū parua q̄drupedia et hoīes ex eo nutriantur: imo et multa alia quorum progenies nunq̄ eo fuerūt vse. nā aues parue et turdi et meruli de nido nouiter accepti mica panis et lacte leui⁹ nutriuntur q̄ alio quocūq̄ cibo. hoc aūt est propter ei⁹ bonitatē et etiam digōnē. Nā sumptū interi⁹ satis nutrit et humiditates tempat. Et iō valet in ardore vrine et in fluxu vētris. Vidi caprā nutrientē cū suo lacte vnū puerum in cunabulis q̄ lingebat ipsum et pro eo mugiebat et balabat: ac si esset capre et ei⁹ fili⁹ et dum capra bn̄ epulabatur cū pane et ordeo et potu vini: puer bn̄ dormiebat. Si aūt in cāpis cum aliis pagraret. puerulus in nocte plorabat: et nō q̄escebat. et aliū filium simili mō iam enutrierat: vt mihi retulit puerorum mater paup lacte et mamillis carens. Nam de meliori cibo lac melius et spissius producitur q̄ de herbis. Scias aīalia nutrire: vt saluetur hō creat⁹ rōnalis creatus ad imaginē dei et similitudinē. Parisius aūt accidit q̄dam filius vni⁹ burgēsis ptisicus fuit curat⁹ per assumptionē lactis ab vbere iuuēcule cuiusdā. postea sumēdo lac ipregnauit eam masculino fetu. et ex inde ipsam contraxit in vxorem. laudetur deus altissimus etc. ¶ 9° dubitatur de melle qūo competit ptisicis: cum sit calidū et siccum in 2° gradu fm Gal. in li° simpli^m me. et fm Aui. in 2° cañ. cum etiā virtus eius sit apritiua orificiorum venarum cū oppositū queram⁹ in curatione ptisis. Dico quod quāuis mel sit calidū et siccū rōne siccitatis de directo ɔuenit vlcerib⁹ pulmonis. q: desiccat ea. et rōne caloris subtiliat grossos hūores et superfluitates ibi exītes. et sic cōpetit ex pmis q̄litatib⁹. 2° cōpetit ex secūdis. q: est abstersiuū lauatiuum et mūdificatiuum abstergens saniē et sordem ab omni loco exteriori vbi virtus eius attingit. vt patet in vlcerib⁹ sordidis. 3° vz. q: expellit superfluitates. ¶ 4° cōpetit. q: prohibet putrefactionē carnis fm Aui. et nō solum carnis: imo cuiuscunq̄ cōfectionis ex eo facte: vel cōposite. vt patet in apotheca. ¶ 5° cōpetit q: vehiculum est medicami^m ptisis: vt dictū est in cura vl'i. ¶ 6° q: nutrit et cū sua dulcedine q̄si per proprietatem iuuat spūalia mēbra. Quid igitur dicendū de caliditate. 2ⁱ gradus? Dico quod cū aq̄ reprimitur: et cōsiderando friditatem aq̄ maior pars caliditatis in decoctione euanescit. vel dico quod natura sagax ē: cuius caliditate digerit humorum grossities et viscositatē: et cū aliis q̄litatibus mūdificat et desiccat vlcus pl'monis et pectoris et repellit superfluitatem. ¶ 10° sciendū quod raro ministram⁹ sir^m de viol' timētes lubricitatē itestinorum et fluxum ventris. si tñ aliqn esset constipat⁹ bene cōpeteret. et etiam zuc. viol'. p° q: refrigerat. 2° q: lenit. 3° q: laxat in modica tñ quātitate ministretur. q: humectat. ¶ 11° sciēdum quod aliqui ponunt in sacculis vl' in cucufis: quas faciunt ad resoluēdum materiam capitis habētium reu^a cū pleuresi vel ptisi: et similibus res fridas et hūidas. vt sunt se. fria cōia et flores nenuf. et viol'. dicēdo quod reu^a est calidū. ideo cōtrariū indigēt pro curatione. Mihi aūt videtur salua reuerentia: oppositum esse verum. nam quādo tales sacculos vel cucufas facimus ad resolutionē materie intēdim⁹: et euaporationem: que fieri nō possunt sine subtiliatione. Cōstat aūt talia fria magis esse igrossantia et refrigerantia nō subtiliatiua nec calefactiua. ergo intentio mea va. Magis igitur vidēturvalere res q̄ resoluunt sine attractione. vt camo. sansucus et ros et flores resolutiui. et se. vt est miliū paniciū sal anisum. Et si esset caliditas possent misceri cū istis rose coriandri et fil'ia sicca. q̄ desiccando materiā iuuant et cōfortant. Ad ar^m dr̄ quod verum est de ɔrio effectiuo non tamen est semp verum de ɔrio formali. vt patet de scamonea ministrata in tertiana. ¶ 12° nō quod dr̄ia est inter emopthoicā et ptisim quāuis in vtraq̄ sit tussis et aliquando san. exitus. Nā multi hoīes sunt qui ad tempus

ſan.eijciūt cum tuſſi.tñ nō ſunt ptiſici:⁊ cogno/
ſcunt̃:q꞉ nō hñt tuſſim ꝯtinuā ſicut ptiſici.2° nō
hñt fe.3° non hñt tantā difficultatē anhelit⁹.4°
corpus emoptoicoꝝ nō ꝯſumit̃ ita cito.quia ſi
iſta ſigna cōmitarent̃:iā eſſet ptiſicus manife/
ſtus maxime ſi curuitas ⁊ calor volaꝝ manuū
⁊ plantaꝝ pedū ſeq̄ret̃ ⁊c̄. ℂ 13° dubitat̃ ſi vinū
ptiſicis debeat miſtrari poſito ꝙ habeāt fe. pu.
cū fe.peſtilētiali:al'ſ ptiſicali.Dico ꝙ ſi nō eſt de
bilis:⁊ pōt ſumere alia nutrimēta cōpetenter ꝓ/
ualeret:ꝙ ſūeret in potu aquā ordei ⁊ aliqñ mel
licratū ⁊ lac amigd̄. dul.⁊ aliqñ aliquē potū ap
petitiuū.Sed ſi eſt debilis:⁊ nō bñ ſe hꝫ ad ob/
lationes:tūc dandū eſt vinū in ꝑua q̄ntiͤ ⁊ bene
limphatū ꝑpt̃ cās ſupius dictas.ℂ 14° recorda
re ꝙ qñ ptiſici hñt vlc⁹ in pl̄one:tuſſis eſt magis
moleſta ⁊ maior difficultus anhelit⁹ ⁊ nō bñ pñt
iacere ſup aliqđ laterū ⁊ dolor maior eſt in ſpa/
tula ſiniſtra.Si v̄o eſt in aliq̄ ꝑte pectoris ꝑter
pulmonē tuſſis nō eſt tantū moleſta:nec aᵃ ſunt
ita intēſa:nec tantā corꝑis macredinē ⁊ debilita
tē patiunt̃:nec tantā anhelit⁹ ſtricturā:nec ita ci
to moriunt̃:cū vlcus mag̃ ſit elongatū a pl̄one.
ℂ 15° nō ſunt ꝑtermittēde laudes cibi q̇ dꝛ ptiſa
na,nā ſucc⁹ ptiſane eſt moderate nutriēs:⁊ nūꝙ̄
in ꝯſtrictioꝛib⁹ vijs.i.ꝯſtrictꝭ ⁊ ſtrictis eſt retent⁹
ſed eſt ip̄e ꝑtranſiēs ⁊ expurgās poros ⁊ cāna/
les ⁊ inſcidēs eſt ⁊ diſſoluēs:q̄ntūcūqꝫ in ſemi
coctꝭ ⁊ crudis hu.exiſtat materiā.v̄ba ſunt Gaˡ
4.de regimie ſanitat̃,⁊ in.ca.alibi.Ptiſanū cū
nutrit.corp⁹ nō p⁹ longū tēpus tñ nō multū dat
nutrimētū:ſꝫ in ꝑuo tp̄e dat nutrimētū ⁊ ſubito
vbi.ſ.ℂ 16° dubitat̃ vtrū fe.ptiſicoꝝ debeat dici
pu.vel ethica?Et videt̃ ꝙ putrida.q꞉ illa fe.q̄ ꝓ
cedit a putrediue humoꝝ circa vlcus pl̄onis pu
trefactoꝝ vel in ip̄o vlcere:talis ē putrida:ſed ſic
eſt de fe.ptiſicoꝝ.igit̃ ⁊c̄.ꝯña nō eſt.⁊ maior pꝫ.
ſed minor etiā q꞉ nō videt̃ aliq̄ cā illius fe.niſi il
la putrefactio vlceris ⁊ humoris.ℂ 2° ą putre/
dine circa cor exn̄te fumi ad cor eleuant̃. ſꝫ in vl
cere pulmōis eſt putredo circa cor igit̃ ab ea ad
cor fumi eleuant̃:ſꝫ iſti fumi cū exeūt a putredie
erūt putridi.⁊ ꝑ ꝯñs cauſabūt fe.pu.⁊ nō ethici
ℂ 3° ꝓbat̃ ꝙ putredo ſiue vlcus putrid̄. ſit cā il
lius fe.ptiſicalis.q꞉ illa eſt vera cā ſaltē alicuius
effect⁹:q̄ poſita ponit̃ effectus:⁊ q̄ remota remo
uet̃ effectus:ſed ſic eſt de iſto vlcere putrefacto
vel nō putrefacto pulmonis.igit̃ ⁊c̄. ꝯña nō eſt
auc̄te Ariſto.in.2.phiſicoꝝ.⁊ auctorꝭ.6.ꝑncipio
rū.⁊ Aui.pri° can̄.fen.p̄ᵃ.ſed ꝓ minori pꝫ ꝑ ex/
perientiā.q꞉ q̄ncūqꝫ pulmo eſt vlcerat⁹ ſequit̃ pti

ſis ⁊ fe.ℂ 4° dicūt auctores:ꝙ fe.ethica ⁊ effiˢ
poſtq̄ ſunt pñtes ſue cāe ceſſauerūt ⁊ nō ſtant ſi
mul cū eis:ſꝫ cā fe.ptiſicalis nō recedit.pꝫ q꞉ nō
recedit putredo ⁊ nō videt̃ a..a cā. ⁊ ſi nō eſt:da
mihi aliā.ℂ In oppoᵐ ſunt auctores.q̇ vocant
ptiſicoꝝ fe.ethicā:diſtinguēdo ſigna ptiſ. Sciē
dū ꝙ aliq̇ dicūt ſic:ꝙ in ptiſi fe.eſt inſeꝑabilis ꝑ
pterea q꞉ vlcus pl̄onis eſt vicinᵐ cordi a q̄ quidē
vlcere ⁊ ſanie ibi gñata ad cor aſcēdūt fumi q̇ i
co ꝯtinue inflāmāt̃:⁊ ſic faciūt fe.ꝯtinuā ⁊ quia
iſti fumi parui ſunt:ſic eſt fe.lenta ⁊ modica.Et
iſtā fe.vocat Ioh.ſera.ꝯtinuā:nō ethicā verā:tñ
ſi hoc eſt verū videndū eſt.ego dico ꝙ multū iu
uat̃:vt veniat iſte effectus ex defectu pl̄onis.Nā
q꞉ vlcerat⁹ eſt nō pōt ꝑfecte flabellare ad cor:et
ſic cor ſupcaleſit:ex qua ſupcalefactione feb. ſit
q̄ apud aliq̄s dicit̃ ethica.ꝑpterea q꞉ eſt ꝯtinua
etiā q꞉ creſcit poſt refectionē ⁊ in nocte propter
ſperſionē hūiditatū nutrimētaliū ꝑ meᵃ corꝑis
verūtamē aliqñ aliq̄ febriū putridaꝝ maxime i/
terpolataꝝ cū iſta pōt cōmiſceri ſicut tertiana et
quartaᵃ q̇ntaᵃ vt dicit Aui.in.c.ꝓp̄o.Nā poſſibi/
le eſt ꝙ alibi ꝑter pl̄onē pōt fieri minera alicu⁹
febriū putridaꝝ.Quicq̇d ſit:tñ de cura ptiſis ⁊
fe.eius nō cadit magna dr̄ia:cum ma⁹ eius poſi
to ꝙ hūoralis dicat̃ nō ſit tāta:ꝙ indigeat eua/
cuatiōe:niſi ſaltē in pn̄°.vt dictū eſt.Nō aūt iſ̄a
dicta ſint vera pꝫ:q꞉ fe.ethica nō indiget ꝑ̄dia
nec purgatiōe.ſꝫ fe.ptiſicalis iſtis indiget. q̄ nō
videt̃ eſſe pura ethica.Añs ꝓ maiori eſt verū.q꞉
ethica nō hꝫ materiā hūoralē ex q̄ ꝓcedat cui de
beat̃ euacuatio.Uide tamē q̇d ſit dicēdū: quia
nihil aſſero niſi cōiecturatiue ⁊c̄.17° dubitat̃:pti
ſis cuius ꝑdicuᵉ eſt pa°? Rñdet text⁹ Ga.5.am/
pho.3°.10.ꝙ ptiſis eſt vlceratio pulmōis. Et ſe
quit̃ ibi ꝙ vlceratio pl̄onis eſt ptiſis. 2° ꝯſequē
ue ē paſſio totius corꝑis. ꝑmo q꞉ ibi eſt febris q̄
totum corpus occupat.2° eſt ibi ꝯſumptio to/
tius corporis.q꞉ oibus mēbris corꝑis ⁊ toti at/
tinet corpori.⁊ eſt morb⁹ in figᵃ.Ex q̇bus pꝫ ꝙ i
ptiſi ſunt oia gñā morboꝝ gñaliſſima.p° mor/
bus cōis:q꞉ mala cōplo febrilis.2° mala figᵃ. q̄
eſt morbus cōpoſitionalis ſaltē in ꝑceſſu.ſ.toti
us corꝑis ꝯſumptio capiēdo ly toti⁹ ſincathe/
grumatice.q꞉ aliter eēt falſa:eſt etiā ibi morbus
cōis.q꞉ ſolutio ꝯtinuitatis in aliqua ꝑte pulmo
nis.ſ.vlcus. ⁊ iſte ē morb⁹ ꝑ ſe.q꞉ ſine eo nō pōt
eſſe ptiſis.ℂ 18° nō.ꝙ ptiſis oibus nocet v̄tuti/
bus.ꝑncipaliter tñ nocet virtuti motiue pl̄onis
q̄ ipm̄ ñ pōt libē mouere: ⁊ ꝑ ꝯñs ſit difficultas
anhelitus.2° nocet virtuti vitali cordis; cū non

possit in eo generari calor naturalis & spūs ad corpus viuificandū. 3° nocet virtuti naturali nō potenti corp⁹ nutrire. Quā aūt venit a causis intrisecis sine dubio. tūc est nocumentū virtutis regitiue ipsius pulmōis nō bene digerentis vel alterantis vel expellētis hu. ad ipm missos. ¶ 19. sciendū fm Ga. in 4°. de inte. c. 6°. q pulmo est mēbrū pauci sensus. nō dico fm suā supficiē. Nā. 2. nerui subtiles sensibiles pcedētes a cere°a. 6° pi veniūt ad supficiē pulmōis. & diuidunt̄ sup panniculū coopientē pulmonē nō penetrātes in substantiā ei⁹: rōne quoꝝ sentit i supficie & pulmōe rōne cānaliū. Plino enī vndiq; plen⁹ est cānalib⁹ q cartilaginosi sunt carne nudi & siccissimi. verba sunt Ga. 5°. meg⁹. colū°. 1°. Propterea magnus dolor in eo nō sentit̄: cū in eo est vlcus vel aliqua solutio cōtinuitatis. vt iam visū est in capitulis superius dictis.

¶ Capl̄m. 12. de passionibus cordis.

Cor dicit̄ a cardian grece. qd̄ est cor latine. vel ethimologisat̄ quasi custos oīū rerū. propterea q: oīa corpis mē° custodiat in vita & humores: vt dicit Isidorus. Cor aūt iō vicinū ē pulmoni vt si cor ira accēdit̄: p̄lmōis hu. & euētatiōe tempet̄: vt Job. ianuen. in psodia dicit. & Isido. in ethimologijs. Cor aūt est mēbrū pncipalius oībus alijs ad vitā ɔseruandā. Nā cor est fundamentū & quasi fons caloris naturalis. iō necesse est cor pati morte veniēte. 5°. de inte. c. 5°. & 6°. de iuuamentis mēbroꝝ. vel 4°. in fine colū¹. quasi dicat Ga. q mors pōt pueīre sine passiōe oīuz mēbroꝝ diuisim capiēdo membra. sine passione aūt cordis nunq̄ mors veniret. Et ideo dicit qd̄ propter dignitatē suā situatū est in medio corporis & i loco tutiori: q: in summitate clibani pectoris: q multū ē ossuosa & maioris resistētie nocumētis extrīsecis. in īfluendo etiā supi⁹ & inferi⁹ san. arterialē & spm̄ vitā tribuit oīb⁹ mēbris pticularis & toti corpi vlt. & est cōpatū sol: q i me° planetaꝝ extīs fixis stellis & erratiq; tribuit claritatē: reb⁹ aūt inferiorib⁹ lumine radio & influētia mediantib⁹ influit virtutē pullulādi fructificandi & generādi. iuxta illud Aristo. sol & hō generant hoīes. ordinatū est aūt a natura: vt sit cōpositū cor ex carne dura: vt cū sua duricie magis resistat nocumētis extrīsecis & intrīsecis. Et in eo reperiunt̄ oēs spēs villoꝝ longitudinaliū trāsuersaliū & latitudinaliū. Est etiā cor locatū: vt iā dictū ē: infra ossa thoracis a pte anteriori & ɔcauitates costaꝝ & sup spondiles a parte posteriori. et est forme piramidalis vt dic̄ Ga. in 5°. de iuuamētis membroꝝ quasi i 4°. colū°. cui⁹ basis superi⁹ extīs fm suaz situationē magis declinat ad partē sinistrā: sed ei⁹ con⁹ magis erga dexteram partē reflectēdo magis inclinat. Basis aūt cordis est ad originē venaꝝ pulsatiliū. extremitas inferior est ex substātia dura & spissa: vt sit cooptū. 2. vētriculis cordis: & quasi statum: per quos custodiatur totū cor: vt nō accidat sibi nocumētū ex cursu ossium pectoris apud motum fortē vbi sūt Ga. ibidē. Basis ergo cordis q: nobilius ē: in altiori loco & nobiliori est situatum. Con⁹ autē eius q: nō est tāte nobilitatis in actione ē versus inferius situat⁹. In corde aūt sunt. 2. ventriculi. vn⁹a dextris. & alius a sinistris: & in medio coꝝ est fouea. Et origo arteriaꝝ est ex vētriculo sinistro. vt dicit Auic. vn̄ ab ipo sinistro ventriculo. 2. arterie oriunt̄. vna vadit ad p̄lmonē: & i ipo ramificat̄ in multos ramos. & ista facit iuuamētū vt attrahat aerem a pulmōe ad cor. Sāguis aūt qui venit ad pulmonē pus venit ad cor ab epate & de corde ad pulmonē. Vn̄ pulmo nutrit̄ ex sanguine subtili vaporoso: qui venit per venā arterialē a dextro vētriculo cordis: vt dicit Ga. 6 de iuua. mēbroꝝ. i. 5°. colū°. in fine. Quicqd cātetur. Alia arteria orit̄ ab eodē sinistro vētriculo: quē Aristo. vocat adorti. f3 qd̄ dic̄ Aui. Istos aūt duos ramos transmittit in sua origine maiori maior coꝝ in circuitu cordis reuoluitur: & i suis partib⁹ ramificat̄ & diuidit̄. Et alius expandit̄ & diuiditur in vētriculo dextro. Et ab isto pcedūt rami ascēdentes & descendentes per totū corpus per quos defert̄ san. arterialis & spūs ad viuificandū totū corpus mediāte motu diastoles & sistolles. Quā ramificationem si vellemus enarrare nō sufficeret pn̄s dies & attediaret scribentē & legentē. ideo pcat nobis de⁹. Dexter aūt ventricul⁹ ppinquior est epati. & ideo p ip3 fit maior attractio nutrimēti. Similit̄ & āministratio ei⁹ cordi & arterijs. nā ipe cōprehendit qd̄ ē grossum & ponderosum. Sinister aūt vētricul⁹ comprehendit id quod est subtile & leue vt dic̄ Aui. Habet etiā cor. 2. auriculas siue additamēta sup orificia. 2. ventriculorum. nā p dextrum orificiū ingreditur ramus vene ascēdētis per quā defertur sanguis a parte sinistra. Et per dexterā aute3 fit attractio sanguinis ad dextrū ventriculū. Et per sinistrum attractio aeris a pulmone venientis fit attractio ad sinistrum ventriculum cordis. ¶ Ordinauit etiam natura vnam capsulam fortem & panniculosam in qua ɔtinetur cor

vt tueat̃ coꝛ ab extrinſecis nocumẽtis ſicut oꝛdi
nauit durá matrẽ ad cuſtodiendá cerebri ⁊c̃.

¶ Capl'm .iȝ. de cardiaca paſſiõe.

Cardiaca paſſio eſt paſſio cordis cũ tremore vel ſaltu vel iectigatiõe ⁊c̃.

Cauſe tremoꝛis coꝛdis ſunt multe: nã te/
ſtat̃ G⁹ in .5. de interioꝛib⁹. ca. j. et
trãſumptiue. Serap. in .2. li. ſui breuiarij. ⁊ Aui.
li.ͣ fen. 3.ͣ tc. pͦ. c. 2. ſimiliter ꝙ coꝛ põt pati tri/
plex gen⁹ moꝛbi. ſ. ꝯſil'es: officiales: ⁊ cões: quia
põt pati malá cõpl'onẽ calãȝ frigidá aut hu. aut
ſic. ſimplicẽ aut cõpoſitá eq̃lẽ vel diuerſaȝ cũ mͣ
vel ſine maͣ q: aliqñ pñt fieri a cãis p̃mitiuis vl'
añtib⁹. Sil'r põt pati moꝛbos officiales in vẽis
ei⁹ vel in malo ſitu ꝑpter hũiditatẽ comp̃inentẽ
ip̃m. ita ꝙ ꝑfecte nõ põt dilatari nec motũ ſuuȝ
naturalẽ ꝑfecte vȝ adimplere: imo h̃ cõpſſio eſt
cá tremoꝛ coꝛdis. Iſta át hũiditas p̃t eẽ i ſuba
capſule vel in ſpacioſitͤ q̃ ẽ int̃ coꝛ ⁊ capſulá ei⁹.
Et ſil'r p̃t pati apá: vt ẽ heriſipila flegmõ ⁊ ſil'ia
ſaltẽ inciãtie: a qb⁹ incipiẽtib⁹ fit coꝛdis tremoꝛ
⁊ ſincop̃. ⁊ moꝛs. Sil'r p̃t pati moꝛbũ cõem. q̇a
ſol'onẽ ꝯtinuitatis: q̃ etiá eſt cá tremoꝛis coꝛdis
⁊ ſincop̃. ⁊ moꝛt̃: vt ifra patebit. Aliqñ coꝛ patit̃
cardiacá ſeu tremoꝛẽ ⁊ ſincopi ꝑꝑ cãm p̃uatá in
eo vel in ſua capſula exñtẽ. Aliqñ ꝑꝑ cãm ab ali
is mẽbꝛ ſibi cõicatá. Et iſta mẽͣ ponũt̃ a G°. ⁊
ab Aui. in loc̃ p̃allegꝫ. Primũ eſt epar qñ eſt de/
bilis ⁊ nõ mittit coꝛdi nutrimẽtũ bonũ nec ſuffi
ciẽs. vel q: cũ eſt nimis calim aut frm aut g̃ſſum
aut viſcoſuȝ. Scḋm mẽᵐ eſt ceᵐ qñ ex ſua debili
tate vel oppl'one vl' nuche debilitatõe debilitát̃
lacerti mouẽtes pect⁹ ad cui⁹ motũ pl'o mouet̃ vl'
ꝑpter hu. ab ip̃o ce° ad ip̃m coꝛ defluxũ vel de/
curſuȝ: vt ſi aliqñ ab eo mittat̃ hu. mlic⁹ ad coꝛ
faciẽs tremoꝛẽ ſincopi ⁊ triſticiá. Aliqñ coꝛ pati
tur ꝑpter colligantiá ꝑꝑ apãta cal'a vl' f'ra in ei⁹
capſula vel in aliq̃ mẽ° int̃ioꝛi exñtia. ſi fumi vel
ꝑs illius maͤ coꝛdi dirigát̃. Hoc etiá accidit pro
pter hu. male q̃litat̃ in dictis mẽbꝛis exñtẽ. Et
in iſtis p̃cipuũ mẽᵐ eſt os ſto.ͥ rõne vicinitatis
⁊ ꝑpinq̃tat̃. nã ſi in eo eſt hu. pũgitiu⁹ moꝛdica
tiu⁹ aut viſcoſus aut v̇mes aut apãta. oĩa ſũt pa
rata inducere tremoꝛẽ coꝛdis aut ſincop̃. Aliqñ
coꝛ patit̃ tremoꝛẽ a cõicatiõe pl'onis. q: malus
hu. in ſuis cãnalib⁹ ꝯtẽtus penetrauit ad coꝛ vt
recitat G⁹ in fine 4.ͥ li. de int̃ioꝛib⁹. ⁊ in p̃n°. 5.ͥ
li. de Antimero medico romano: cui⁹ paſſio p⁹
fuit in pl'one. deinde euapando ad coꝛ induxit
tremoꝛẽ: ⁊ final'r moꝛtu⁹ eſt. Aliqñ patit̃ coꝛ tre
moꝛẽ ⁊ ſincopi ꝑpter fe. ad quas ſeq̃tur aliqñ ex
alatio: aliqñ ꝯculcatio ſpũum: ſicut dicit Aui. nã
q̃uis fe. ꝓcedat a coꝛde tñ qñ oĩa mẽͣ coꝛꝑis
ſunt ſupcalefacta ſpũs ⁊ naturalis caloꝛ magis
exalant̃. ⁊ tũc anguſtiat̃ coꝛ: cũ parũ vel nullum
p̃ter a pulmõe hẽe poſſit iuuamẽtũ. Et ſic poſ/
ſumus imaginari: q̃ntuȝ iuuat̃ febꝛicitás ab at
tractiõe aeris frigidi vel a potatiõe aque oꝛdei
appꝛopinq̃nte ſincopi. Sil'r põt pati coꝛ ꝑpter
fe. peſtilẽtiales. p̃mo ꝑpter qualitatẽ illi⁹ fe. pͦ
q: intenſioꝛ ⁊ de ſe neq̇oꝛ. 2° q: maͣ venenoſa
eius vel fumi ab ea reſoluti petũt coꝛ: ⁊ coꝛrũ/
pendo ſpũs ⁊ naturalẽ caloꝛẽ inducũt tremoꝛẽ
⁊ ſincopi. Sil'r põt pati coꝛ ꝑpter apá in capſula
ꝯtinẽte coꝛ: vt dicit G⁹. 5. de interioꝛib⁹. c. j. ⁊. 2.
colũ° vbi dic̃ ſic. Quádá ſimiá habui: cui⁹ coꝛp⁹
ſemper conſumebat̃ ⁊ deſiccabatur: eo ꝙ impe
ditus eram: anathomizare: p̃us ꝙ moꝛiret̃ mini
me potui: ſed poſtꝙ moꝛtua fuit inquirẽs eam
omnia membꝛa eius ſana inueni: in capſula tñ
coꝛdis eius groſſitiem extra naturá humoꝛibus
plenam inueni: ſicut ſunt hu. quos in veſica re/
perimus. hec ille. Idem exemplificat̃ de gallo.
ibidẽ. ſed groſſities inuẽta i capſula coꝛdis gal
li erat petroſa. Itẽ magr̃ Iohes de toꝛnamira
magr̃ me⁹ exẽplificat de cõite. Patit̃ etiá coꝛ tre/
moꝛem vel ſincopi ꝑpter magnũ doloꝛẽ: q: do/
loꝛes vires coꝛpoꝛis amputát: ⁊ ad p̃cipiciũ ſi cõ
tinuẽtur deducunt. Patit̃ etiá ꝑpter accidentia
anime vt dicit G⁹ in eodẽ loco. vt eſt ira timoꝛ
⁊ audit⁹ triſticia nimiũ gaudiũ qñ ſupfluit ⁊c̃.
Sil'r patit̃ coꝛ ꝑpter moꝛſum animaliũ veneno
ſoꝝ ⁊c̃. Aliqñ etiá patit̃ ꝑpter venoſitatẽ ꝯten/
tam inter ipſum ⁊ capſulam eius. ad cuius mo
tum ſequit̃ dilatatio ⁊ ꝯſtrictio inoꝛdinata i coꝛ
de: que videt̃ eſſe tremoꝛ. Aliqñ etiá ꝑpter at/
tractionẽ aeris infecti vel incluſi: vt eſt aer carce
ris vel mineralis vel fouearũ ſub terra exñtium
in q̇bus frumentũ ⁊ blada ſeruant̃. Ego enim
erã in loco: vbi vn⁹ introiuit foueá: in qua erat
frumentũ: ⁊ ſubito ſincopizauit ⁊ moꝛtuus eſt.
Et oĩa iſta vel maioꝛ pars iſtoꝝ põt eẽ cauſa tre
moꝛis coꝛdis: ⁊ ſi ſint intenſa: pñt eſſe cauſa ſin
cop̃. Et ſi adhuc mag̃ intendunt̃ ⁊ ꝯtinent̃: ſunt
cauſa moꝛtis. vt patebit.

Signa paſſionis ſunt: q: pa. ſentit coꝛ tremu/
moueri motu dilatio ⁊ tremu/
loſo. ⁊ quaſi deficit: ⁊ ſincopizat q̃ñ plágẽdo ſe
de coꝛde: ⁊ pulſus ei⁹ inoꝛdinat⁹ eſt ⁊ diuiſus ma
xime qñ tremoꝛ coꝛdis venit a maͣ i pl'one exñte
⁊ ab eo coꝛdi cõicata: vt accidit Antĩero medi°

q̃ fm Ga.4° de inte.c.vltimo habuit diuersitatē oium generū pulsus τ multos vniuscuiusq; generis q: aliq̃n erat paruꝰ vl magisꝰ velox vel tardus debil'vel fortis.τ sic de aliis.τ h̄ ꝑpter necessitatē attrahēdi aerē:vt dic̄ Aui.i.iii.3ⁱ tc.2°.c.ij Et Jordanꝰ de turre sup illū passum τc.¶ Sig̃ aūt q̄n tremor cordis fit a mala cōplone calida sine maª sentit eger magnā īflāmationē τ cordis estuationē in pectore τ corpe τ nō sentit cor natare ī hūiditate:τ pulsus ē velox vel freq̄ns i hora paroxi τ añ τ q̄n adest fe.Qn est a mala cōplone frigida sine maª:tunc pulsus in hora interpolatiōis est rarꝰ τ tardus.τ silr anhelitꝰ.τ tūc forte peregrinauit ꝑ loca frigida τ niuosa τ passus est egritudines:in quibus euacuatꝰ est san.τ humores τ spūs τ calor naturalis.τ cōiter sūt tardi:pigri τ sine leticia.Silr a mala cōplone sicca siccitas in corpe repit̃ τ extenuatio τ pulsus durus τ puꝰ τ freq̄ns τ nō sentit̃ humiditas.Et si iste cōplones cōponunt̃ signa etiā cōponentur. Siꝰaūt est cū maª:τ illa est san.adest caliditas τ inflāmatio τ pulsus in hora interpolatiōis ē magnꝰ τ fortis τ plenꝰ.τ alia pticularia conueniunt. q: vene apparēt plene τ color rubeꝰ.Et si ē a co. extenuatio τ caliditas sunt intensiores τ pulsus velox nō plenꝰ.imo in eo duricies adest: τ forte aliqua egritudo pcessit:vel adest colerica . τ silr aliq̃ pticularia conueniūt.Si vo sit a melancolia adest timor τ tristicia τ pusillanimitas τ pulsus durꝰ nō adest estuatio nec caliditas in tactu.Si vo sit a flāte vel aquositate vel humiditate alia tūc sentit infirmꝰ:ac si cor nataret in aqua:τ nō adest sitis nec caliditas nec extenuatio.τ pulsus est mollis τ leuis.si vo s̃ ab opplone:tunc adest magna diuersitas ī pulsu.Et ista diuersitas ē:q: aliq̄n est magisꝰ aliq̄n puus:aliq̄n debilis aliq̄n fort̃.Si vo apa est in capsula cordis τ illud est calidū tūc fe.ē magna τ intēsa τ frequēs cordis tremor τ freq̄ns pulsus.Et si sit frigidū vl'aquosum:oīa sūt remissa τ pulsus leuis:τ cū hoc seq̃tur demaceratio τ cōsumptio corpis.τ vt plurimū accidit mors:vt accidit mors fimie Ga.τ illi comiti.Joh.de'tornamira.Si tremor cordis s̃ a caus̄ pmitiuis vt a solutiōe cōtinuitat̃ vel a morsu aialiū venenosorū vel reptiliū:signa habentur ex relatōe pa.vl'assistētiū.Si vo tremor cordis s̃ ꝑpter materiā ab epate cōicatā:cognoscit̃ ex debilitate epat̃ τ sui grauitate:vel assunt ei ꝑprie egritudines.Et silr de cerebº.q: priꝰ sentit̃ dolor vel grauitas in capite forte cū falsis ymaginationibꝰ maxime cū hu.ē mlcꝰ.τ forte adest tristicia τ timor:τ sic de aliis hu.Et aliq̄n sequit̃ reumaꝰ cuiꝰ aliq̃ pars fluit ad cor vel capsulā eiꝰ.Si venerit a pulmone:tūc talis hʒ orthomiā τ tussim τ asma cū diuersitate pulsus:sicut fuit Antimerus medicꝰ.Si vo fuerit ꝑpter stoᵐ:scit̃ per dolorē τ grauitatē stoⁱ τ per vomitū τ nauseā.Et cognoscit̃ a quo hu.ꝑ saporē in ore.nā colª facit amaritudinē flā salsū salsedinē in ore.melancolia acredinē.flā dulce dulcedinē vel insipiditatē Cognoscit̃ ex alio q: aliq̄n pa.euomit talē hu.τ q̄n stomachꝰ est vacuꝰ sentit̃ alleuiatio: nisi esset aliq̃s hu.acutꝰ colicus q̃ ad ipm venit: τ magis affligit̃ q̄n cibus incipit digeri.Et si est a repletione:magꝭ affligit̃ post refectionē:τ si ab inanitione:magꝭ affligit̃ añ cibū.τ si tremor cordis venerit propter fe.siue sit pestilētialis vel alia:cognoscit̃ ꝑ presentiā illarū.Si s̃ a vmibꝰ q̄n vmes nō recipiūt cibū in stomacho plus affligūt dolnec cibum in stomacho recipiūt τ in intestinis quo pascunt̃.Si vo a vētositate:magꝭ affligunt̃ sumptis rebus generantibꝰ ventositatē. τ cum hoc faciliter venit τ faciliter recedit . Si s̃ a nimio sensu cordis:faciliter ledūtur a quacūq; causa de supradictis ei adueniente.

Judicia in cardiaca siue ī tremore cordis.pº fm Ga.5°.de inter.c.pº.τ fm Aui.in.iii.3ⁱ.tra.j.c.2.apa calidū si fiat in corde interficit stati.τ si est frigidū mortale ē s̃ nō interficit ita cito.¶ 2° mala cōplo accidēs cordi postq̃ est eq̄lis vel cōfirmata:nō recipit curationē.τ q̄n adhuc est diuersa nō equalis ē difficilis curatiōis.nō t̄n intēdo de cōplone acq̃sita in fe.effi.τ tertiaª τ silibꝰ.Aui.ibidē.¶ 3° q̃buscūq; in corde fuerint vulnera vsq; ad eiꝰ cōcauitatē penetrāª cito ꝑ fluxū sang.moriunt̃:maxime si pcauitas sinistra vulnerat̃.Si vo vulnus ad cordis pcauitatē nō aduenit s̃ solū in sba cordis quosdā ꝑ totā noctē:alios ꝑ totā diem viuere vidi.vba sūt Ga.5°.de int̃.c.pº.versus finem 2ⁱ colūⁱ.Idē dic̄ ypo.6°.aph.aº.18°.Si cor fuerit incisū mortale ē.Et sequit̃ in cōmēto.Incisiones aut cordis τ diafragmatis non solidant̃: q: sp mouent̃.Et trāsumptiue Aui.in loco iam dicto.¶ 4° fm Ras̃. ī diuisionibꝰ . Si pulsus ꝑus multū fuerit diuersus fm gn̄a sua:τ.post ef ficit̃ debil'vel totalit̃ cadat q̃ nō sētiat̃ mortale ē Et si cū h̄ in pnº appet rubedo color̃:τ cito apꝑet citrinitas:τ sudor ē frigidꝰ vix aut nūq̃ curat̃

Cura tremor̃ cordis.Primo ponent̃ que dā gn̄alia documēta q̃ ponūt a Gº τ ab Aui.τ ab aliis autoribꝰ.¶ Pᵐ sit fʒ Aui.q̃

cor p̄ncipali⁹ ⁊ nobili⁹ est mē^m oī alio ⁊ facilius
egrarū causaꝝ ip̄ressionē suscipiēs. iō in succur/
rendo sibi oȝ eē studiū cū velocitate ⁊ sine erro/
re cū subtili dieta ⁊ medicinis eis ꝯuenientib⁹ ⁊
appropriat̄ in euacuādo ⁊ alterādo ⁊ ꝯfortādo.
Nō enī est aliqđ mē^m tam subita medicina vel
cibo indigens. ❡ 2^m documentū est a Ga°. 7°.
meg^t. q̄si colū°. ii°. ī hac for^a. Aliqñ pp magni/
tudinē ⁊ molestiā morbi nociua dam⁹ egris. ver
bigratia. si sinco. fuerit in fe. necesse est dare in/
firmo vinū ⁊ ius carniū. Et pp hoc oȝ ꝙ ad illđ
qđ magis necessariū est festinem⁹. h̄ ille. Hunc
eundē canō. ponit Aui. in. ii^a. 3^t. in fine ca. de cura
sinco. ❡ 3^m documentū est Ga. ibidē. Si mē^m
naturaliter calidū est ⁊ patiat̄ calorē parū fridi
tatis indiget ⁊ in pauco tp̄e fieri oȝ. hec ille. Cū
igit̄ cor sit hm̄ōi cū paucis fridis debite mīstra/
tis ad suā naturā cito reuertet̄. ❡ 4^m documen
tum est Ga. ibidē. Si actio alicui⁹ membri toti
corpi sit necessaria nō debem⁹ fortit̄ illud purga
re ne virtus ei⁹ deficiat: ⁊ actio toti corpi neces/
sario minuatur. ⁊ cor est in hac intētione nobi/
lius. ibidē colū° vltio. ❡ 5^m cū egritudies replē
nis cordis vt plurimum fiunt a san^e vel vapore:
sīōia ꝯuenientior est ꝙ medicina. q̄ per eam ab
vtroq̄ liberat̄ de basilica dextra a repletiōe san.
⁊ de sinistra a repletiōe vaporosa. Aui. in. ii^a. 3^t.
ca°. 6. ❡ 6^m si āministras aliq̄s euatiuas medi
cinas ad tollendā cordis vel ptiū vicinaꝝ reple
tionē cū eis miscēde sunt aliq̄ cordiales vt earū
virtutē ad loca illa faciat penetrare: ⁊ vt cor cō/
fortet̄ ⁊ eius virt⁹ custodiat̄. Nā medicine laxa/
tiue cordi nō parū contraria exīstūt. Aui. ibidē.
❡ 7^m documentū sumit̄ ex dict̄ Ga. 13°. meg^t. q̄
si in colū. 18°. Cōsideret medic⁹ mē^m mandans
materiā cordi: ⁊ ipsum euet ⁊ ꝯfortet vigorādo
cor cū suis appropriat̄. Istud aūt docu^m nō so/
lum in passionib⁹ cordis. verū ēt in oī materiali
egri^e est obseruandū: si a cā cōicata s̄. ❡ 8^m ē in
curatione male cōplexōnis cordis cal'e cū fris ali/
q̄ cordialia cal'a sunt pmiscēda in pua tñ quāti/
tate: vt sp̄s p ea refocillent̄: q̄ cuȝ solis fris pati
erāt extigui ⁊ ānullari. Consideremus enī: ꝙ si nā
fuerit fort̄: discernet int̄ calefac^m ⁊ ifrigidatiuū
⁊ afferret infrati^m cordi: ⁊ cal'in cordiale sp̄ūi. ⁊
tēpabit illud ⁊ q̄nq̄ istud. vba sunt Auic. ii^a. 3^t.
trac. j. c. 6. ❡ 9^m docu^m est Aui. in eodē lo° fina/
liter. q̄ me^e fre s̄t iepte penetrare: ꝯuenit cuȝ eis
medicias cal'as cōmiscere vt v̄t⁹ fraꝝ cordi toti⁹
p̄ntet̄. iō croeū in medicis trociscoꝝ cāfore per/
miscemus. Istud docu^m iuuat. 4^m. Alic aūt cō/
plexiōes cordis p sua ꝯ̄ria ad tēpamētū sunt re/
ducēde: put pticularit̄ ōndet̄. ❡ Cura pticulari
cardiace. Pri° q̄ Rab. in diuisionib⁹ dic̄. ꝙ plu
pl'in tremor cordis fit cum calore. iō p̄° fit flōia
de basilica: Nā Ga. 5. de iteri. c. j. recitat̄ ⁊ trāsum
ptiue Haly de regali dispōne dic̄ in hūc moduȝ
Ga. refert hoieȝ cui singul' ānis treor cordis ac/
cidit: flōasse: ⁊ pa° cordis recessit: cū itaq̄ h̄ sep⁹
adhiberet: ois hic tremor cordis a viro recessit.
⁊ cū flōia illi pdesse viderit: egrotāti san. minu/
tionē singul' annis iducit. añq̄ acciderit cordis
treor ⁊ ei⁹ tp̄s adesset sicq̄ in ip̄ȝ deiceps pa° nō
rediit. Ga. tñ iubet ibidē dare subtilē dietā. De/
inde det̄ iste pul'. quē ponit Haly exāguiū. i. cuȝ
succo maloꝝ gnatoꝝ musoꝝ. ℞. se. cucu. citrulli
⁊ cucur. mund. se. por^c. ā. ʒ. ij. xiloaloes mast.
cāfo^e. ā. ʒ. ß. s̄. pul'. ex isto pl'ucre pōt fie' elec^m vl'
trocisci vl' ꝯditū. refrigerāt cor supcalefactuȝ ⁊
ꝯfortāt ⁊ alterāt: q̄ malā cōplexōnē. Pōt ēt mini
strari sir⁹ limonū sir⁹ rob. sir⁹ de boragi ⁊ buglosi
⁊ illa fria cordialia q̄ dicent̄ i. c°. de sincopi. Dei/
de dent̄ trocisci de cāfo^a quos ponit Rab. 9° ad
Almāb in. c°. ppo ℞ spodij se. cucur. se. cucu. se.
scariole sand. al. rob. ru. añ. ptes eq̄les. p q̄libet
pōdere vni⁹ ponāt̄ ℈. iij. de cāfo^a. ⁊ det̄ q̄tidie au
re⁹ vn⁹ cū succo maloꝝ acetosoꝝ. ⁊ h̄ ꝯtinuet̄ p
2. ebdomadas. Itē in isto casu v̄in oēs valȝ lac
acetosuȝ: a q̄ extractū est butiruȝ. q̄ refrigerat cor.
Et cibent̄ cū lactuc̄ bullit̄ cum agresta ⁊ succo
limonū p̄parat̄ vl' citrāguloꝝ. Si v̄o vī abūda/
re mala mā col'ica: euetur cū cassiat̄ tamarind.
reub. ⁊ mirab. citri. deide dent̄ trocisci vl' pul'. su
pradicti ⁊ sir^a. Silr vȝ rob pomoꝝ acetosorum ⁊
rob acetositat̄ cit^r ⁊ sir⁹ pomoꝝ acetosoꝝ ⁊ sir⁹ đ
ribes ⁊ iulep rob. ⁊ zuc̄. rob. Iaceat eger in lecto
f̄ro in q̄ sp̄gent̄ folia salic̄ ⁊ cānaꝝ ⁊ iūcos ⁊ fo
lia vit̄ ⁊ nenuf̄. si aer de se n̄ eēt frid⁹. Si aliq̄ fe.
adest regat̄ vt febricitās. ⁊ odoret viol' rob. sād.
⁊ flores nenuf̄ aquā rob. ⁊ acetū: vl' s̄ ex eis sac/
cul⁹: ⁊ roret̄ cū aq̄ rob. ⁊ aceto ⁊ illū in manu te
nēdo olfaciat. Et ex istis pōt fieri epithia cū aq̄
rob ⁊ aceto supra pect⁹ dūmō fit ifratū supra ni/
ue: vl' pt fie' vng^m cū oleo rob. vl' vnfancio. ⁊ q̄n
icipit calefieri iterū pmutet̄. dic̄ Rab in diuiōib⁹.
Comedat ordeatū auenatū ⁊ filia. Et si nō af/
fuerit fe. dietet̄ mō grossio^r dādo pullos vel pul
las puas cū aceto vl' agresta vl' cū succo pāpino/
rū vitis. Et vtatur alcubugi pprie habet virtutē
in hac re ppter frigiditatē sue cōplexōnis. verba
sunt Auicen. in. ii^a. 3^t. tracta. 2. c. 4. Si v̄o ista
caliditas fuerit magna ⁊ per ista nō mitigetur:

om̄es volūt q̄ detur aqua frigida fontina ad po/
tandū. Sequitur pul. Haly in .6°. li. 2ͤ ptis. ℞.
ros. rube. spo. ana. ʒ. iij. coriand. preparati. ʒ. ij. ca/
rabe coralli boli armē. an̄. ʒ. j. margaritis caphͤ
an̄. ℈. j. fiat. pul. detur cū aq̄ buglosse vel ros. vel ace/
tose. Si cum istis addas buglossā vel flores ei⁹
desiccatas: melius erit. Nā buglosse parū ad ca/
liditatē declinās et hūida in p̄mo et letificat et cō
fortat cor et est bona melancoͤ et sollicitudini et
tremori cordis cū vino. Et quidā dāt eā cū bo/
lo armeo q̄n. ʒ. ij. ad tremorē calidū cordis. Pote
ris etiā miscere aliq̄ cordialia frigida cū aliq̄b⁹
cordialibus cal'is. vt docet 8ᵐ documētū. Silr
buglossa et flores eius et borago silr posite in vi
no valēt ad cardiacā et sincopim. Et si per se su
mātur in vtroq; casu valēt cū suis p̄prietatib⁹. Se
quitur recͣ Aui. in loco iā dicto quorūdā trociscor.
℞. doronici. ʒ. ij. caphͤ. ʒ. ß. sand. ru. ℈. ij. marga/
ritar. carabe coralli xiloaloes spo. ros. rube. an̄.
ʒ. j. buglosse. ʒ. iiij. fiat pul. et conficiatur cū succo gra
natorū: et fiāt trocisci. detur. ʒ. j. vel. ℈. iiij. vel pōt fie
electͣ addendo zuc. et ɔseruā borag. et buglosse.
¶ Curatio q̄n est cā frigida flātica cū varietate
pulsus et anhelitus adest pigri⁹ mentis et corpis
et malus color in facie. Tunc purgetur cū hac me/
dicina: siue materia sit in stomacho siue in pti/
bus cordis. et est Aui. c. 5°. fen. et trac. p̄dicti. ℞.
agar. ʒ. ß. turbit. ʒ. j. bdellij pulpe coloqnͤ. an̄. g̃.
iij. musci fini croci an̄. g̃. ij. xiloaloes. ʒ. iij. salgeͤ.
g̃. v. fiat pill. p vna dosi vel magis: put videbitur
opanti. Dentur deinde aromatica simplicia et com
posita cordialia vt ē thiriacͣ metritͣ diamuscū leticͣ
Ga. diamargariton et alia q̄ dicentur in caplo de
sincopi. Et dentur trocisci muscati. Ras. 9. ad Al
mans. quorū hec est ɔfectio. ℞. mastic. spice xilo/
balsa. cinamo. corticis citri. an̄. ʒ. j. fiat puluis. et
cū vino odorifero fiāt trocisci. et valet ad tremorē
cordis et sincop. puā et magnā. Et isti cibādi sūt
cū bonis cibis vt sunt carnes auiū in medicina
vsitate parate cū bonis et odoriferis spēb⁹. vtatur
etiā vitellis ouorū et bibat bonū vinū odoriferū
purum in pua q̄ntitate: et in eo ponatur buglossa.
Si enī vinū sumatur in magna q̄ntitaͤ: q̄uis sit
bonū et odoriferū: morbi frigidi est cā: vt dicit G⁹
2°. de morbo. c. 3. Et odorent cal'a aromatica vt
pomū ambre muscū aloes algaliā et similia. et
vngatur pectus cum oleo balsami et nardino. et
fiat emplm supra cor. ℞. sauine foliorū mirte sā
suci foliorū dānidis foliorū mellisse. an̄. ʒ. j. cipi. ʒ
ß. costi spici. gariof. an̄. ʒ. ij. pul. distemperetur cum
vino odorifero et oleo nardino et extendatur supra
pannū et supra cor calm applicetur. ¶ Cura car/
diace cū est a mala cōplexiōe sicca: et tunc corp⁹
est demaceratū et extenuatum et pulsus durus et
paruus: tunc regatur regimine resumptiuo: vt di/
ctū est sepe. et dicetur in ethica. et fiat cerota humi/
da: vt est cera malaxata cum oleo amigd. dul. et
etiam vtatur eo in suis cibis. Et vtatur borag. or/
deato auenato lacte amigd. et buglossa. et vtatur
cordialibus humidis: et aliq̄n tpatis. Et pectus
vngatur cum vnguento resumptiuo. Cura q̄n
est a melancolia tūc patiens est tristis: et habet
multas imaginationes et semp timet sine causa
manifesta. Et tunc purgetur sic. ℞. corticis mira.
ke. et indo. an̄. ʒ. j. epithi. ʒ. ß. lap. armo. g̃. v. mu/
sca. g̃. iij. fiat pul. et distēperetur cū vino vel p̄nt fieri
pill. vel potus: et purgat m̄liam. vel purgetur cum
floribus et epithio et mirabolanis supradictis.
Valet etiā hoc medicamen expertum sm̄ ipm.
℞. buglosse. ʒ. j. zedoa. doroni. an̄. ʒ. iiij. fiat puluis
detur. ʒ. j. cū vino odorifero. ¶ Q̄n tremor cor
dis est a stomacho cōicante malā cōplexionem
vel hu. ipi cordi: tūc si hu. sint acuti pungitiui:
purgentur cū pill. istis ℞. corticū mirab. citri. ʒ.
iij. aloes cicor. fol. absin. mastic. an̄. ʒ. ß. diagredij.
℈. j. fiat. pill. dentur. ʒ. ij. vel. ʒ. j. et ß. Deinde ɔfortetur
stomach⁹ cū oleo de masticͤ et sil'ibus. Si vo alij
hu. in orificio sto. dn̄antur: illi purgentur sm̄ suā na/
turā. Sic etiā fiat de om̄ib⁹ mēbris suā cā ipi cor/
di cōicātib⁹. vt est epar splen pulmo matrix dia/
fragͣ. et cetera similia. In oī cordis tremore valz
multū si qualibet nocte sumatur de succo buglos/
se in introitu lecti. Itē sume interdū gariof. mi
norem. Et anthophilū vz multum in hac egritͤ:
dū tm̄ nō sit excessiua cal'itas. Itē sansuc⁹ cū aq̄
in cā cal'a et cū vino in cā fria vz. Si vo fiat a cōica
tione totius corporis: siue sit mala complexio
cum materia vel sine materia vel a febrib⁹: curē/
tur et fe. etiā prout in suis dicetur caplis. ¶ Si
vo fuerit propter vermes: studium impendatur
in occasione eorum et in expulsione. In quo qui
dam casu multum valet. si sumatur. ʒ. ij. de yera
piͣ Ga. vel magis vel minus sm̄ pticularia su/
scipientis cum. iij. granis. pulpe coloquinͤ: valet
etiā si cum istis crocus miscetur: quia crocus cō
fortat et vermes occidit. Et sic etiā dico de alijs
causis per sua contraria siue formalia siue effe/
ctiua sunt reducende. et egritudo consequenter
stirpanda.

Declaratio in tremore cordis. p°
sciendū q̄ si hūiditas
extrinsecus i capsula cordis int cor et ipam: si ē pua: nō

multū male q̄litatis ſi adhibeť bonū regimen
cū eūonib⁹ ꝛ cordialib⁹: ſic̄ dictū eſt: ſanari pōt.
Sꝫ ſi ſit mſta vel in ſe hēat malā q̄litatem: ſine
dubio inficit: max⁹ ſi malū regimē ↄtinuať. Sꝛ
dico de apāte capſule cordis. ¶ 2° ſciēdū eſt: ꝙ
ſic̄ fit de influētia planetaꝝ ꝛ motuū corpoꝝ ſu
pracelestiū ad iferiora: ita fit de iſluētia ꝛ motu
cordis ad alia mēᵃ. Nā ſm Ptolo ᵐ ꝛ ſm nuſeo
lā ceſſante motu celi ꝛ iſluētia corpoꝝ ſupraceꝰ
leſtiū iſta iferiora citiſſime deſinerēt eē ptes mū
di. q2 deſtruerēt ꝛ deficerēť. ꝛ ſilr deficiēte motū
ꝛ influētia cordis cetera mēᵃ deficiūt ꝛ moriūť
cū eo ꝛ deſinūt eē ptes hois. Et h̄ ē ꝙ dic̄ G⁹ 5.
de morbo. c. j. Nā cetera mēᵃ corpis vt dicimus
ſuā opationē exercere p moderatā ꝓpriāqꝫ com
pl'onē cordis iō q2 actio cerˡ tpamēto ſui cordis
ablato mōſtrať auferri. Idē itelligēdū ē de epaꝰ
te. Sꝫ tñ ſi necario cordis āputať actio illoꝝ ab
latis tpamētis. ſ. cerˡ ꝛ epatis actiōib⁹ ꝛ ꝓprietaꝰ
tib⁹: ꝛ ſeqť ꝙ ſi anhelit⁹ a corde auferať: mox ilꝰ
lud mori nece eſt: h̄ ille. Idē dicit Aui. ¶ 3° notā
dū: ꝙ in capſula cordis ſiˡ pñt paſſiōes pp h̄ nō
oēs ſunt mortales: ſ ſi caľm ei accidat apā: neꝰ
ceſſario moriunť pp cordis vicinitatē. ¶ 4° no
tandū ſꝫ Raſ in diuiſionib⁹ ſuis: ꝙ raro ſiūt egritu
dines in corde a mala cōpl'one hūida: nā ſi maꝰ
la ↄ° hūida in tm̄ in corpe dñareť: donec ↄſecu
tiue dñareť in corde: tūc nece eſt aīal mori: ꝛ taľ
nō ſpectat curationē. ¶ 5° dubitať: q̄re auctores
iubēt ſiˡ ſlōmiā de baſilica vel epatica ꝛ nō d̄ me
diana: cū iſta cordi ꝛ ſpūalib⁹ ꝓuideat: ꝛ p eius
inſciſionē directius maᵃ in corde ꝛ ſpūalib⁹ ex[illegible]s
eūetur. Dicť ꝙ cā illius eſt diſtractio maᵉ in cor
pore plectorico melius ſit p partē longinquā et
ideo pus fit de baſilica ꝓpter h̄ Raſ in toto cōꝰ
tinēte iubet in iſto caſu fieri ſlōia de venis que
ſunt in pedib⁹. ꝛ vltimo vētoſas inť ſpatulas iu
bet apponi. Sꝫ ſi adhuc remaneret reple° poſt
ſlōiaꝫ baſiᶜ bñ fieret ſlōia de mediana: vel dr: ꝙ p
ſlōiaꝫ baſiᶜ nō tm̄ de ſpiritibus ꝛ naturali calore
euacuať: ſicut fieret p inſciſionē meᶜ q̄ cardiaca
vocať. ¶ 6° dubitať: q̄re aliqua aīalia hñtia ma
gnū cor reſpectu corpis ſūt inaudacia: vt ceru⁹ꝛ
Ad h̄ rñdet Aui. in. iiᵃ. 3. fc. p°: q2 q̄uis lepus et
ceru⁹ hñt magnū cor. hñt paꝝ de calore naturali
ꝛ paucos ſpūs. ꝛ iſta facili⁹ reſoluūť: ꝛ corda eo
rū exinanita ꝛ depaupata ſpū ꝛ calore naturali
calefieri nō pñt: nec p ↄñs aīalia illa audacia ſiꝰ
unt. Nā audacia ex pte caľitať cordis ꝛ ſpūs abꝰ
undātia pcedit. vt dicūt G⁹ ꝛ Haly. 2. teg. ꝛ cete
ri magři. Canis vͦo q̄uis hēat paruū cor audax

eſt: eo q2 in vētriculis cordis ei⁹ pui ſit ſan. ebu
litio ꝛ ſpūs ꝛ calor coartanť ꝛ reflectunť rōne re
flectiōis multiplicātur: ꝛ ſic cor caleſit: ꝛ p ↄñs
totū corp⁹: ꝛ ſic fit audax. Et iſta etiā aīalia ſunt
leuiſſima ad motū rōne agilitatis ꝛ habilitatis
cor ᵐ coꝝ: q2 hñt neruos ſiccos. q̄ q̄nto ſicciores
ſiccitᶜ naturali nō ſpaſmoſa. tāto ſūt habiliores
ad motū. ¶ 7° ſciēdū: ꝙ in corde nō pōt ſieˡ apā
veniēs ad ↄfirmationē nec lapidificationē nec i
eo pōt fieri cicatrix ex vulnere: q2 ꝓpter ſuā nobi
litatē nō pōt tollerare illa nocumēᵃ q̄n añ mors
ſequereť milleſies. Et iō i aīalib⁹ anathōizat vel
occiſ. in cordib⁹ coꝝ nō reperiunť lapides nec ci
catrices: nec alia veſtigia: ſicut reperiūť in alijs
mēbrꝭ: vt i epate ꝛc̄. ¶ 8°. ignorandū nō eſt ſm
G ᵐ in li. de vtilitᶜ pulſus: ꝙ cor hꝫ aliq̄s ꝓpretaꝰ
tes ſingulares. Et p° eſt: ꝙ eſt pn ᵐ inſtroꝝ vitaꝰ
liū. 2° q2 eſt mē ᵐ pncipalius oīm mē°: ꝛ oia aᵃ
mēᵃ opanť ſuas opatiōes in v̄tute ꝛ tpamēto ei⁹
Et quodlibet mē ᵐ pōt deficere a ſuo ꝓpo tpaꝰ
mento: tñ ꝓpter h̄ cor nō pdet tpamētū ꝛ opatiꝰ
onē ſuā. Sꝫ ſi cor pderet ſuū tpamētū ꝛ ſanitaꝰ
tē ꝛ opationē: ſilr ꝛ alia mēᵃ pderent illud vt diꝰ
cit G⁹. 7°. meg̃ˡ. colū°. vltio. ¶ 3ᵃ ꝓpetas ei⁹ eſt
ꝙ ad motū ei⁹ mouenť vene pulſatiles: vt vita ꝛ
naturalis calor toti corpi miniſtrenť. ꝛ fumoſitaꝰ
tes ab eo expellanť. ¶ 4ᵃ. q2 non pōt ſuſtinere
apāta nec ſolutionē ↄtinuitať abſqꝫ morte p̄ria
ſicut faciūt cetera alia mēᵃ pncīᵃ ꝛ nō pncipalia
¶ 5ᵃ. cor nō ſuſtinet eſſe remiſſe caľm ſic ꝛ alia
mēᵃ. imo cōuenit ipm eſſe caľm calore vehemēꝰ
ti. ꝓpterea p̄mo: q2 moueť a ſeipo. ꝛ mouet ceꝰ
tera mēᵃ motu pulſus. 2° q2 calefacit ſe ꝛ ceteꝰ
ra mēᵃ: ceterꝭ aūt mēbris ad ſui pmanētiā ſuffiꝰ
cit paruū ineſſe calorē. vͤba ſunt Gˡ in li. de vtili
tate pulſus ad. 3. cociideſlos. ¶ 6ᵃ ꝓpetas ē corꝰ
dis ꝙ oīm tpe oꝫ ipm inſtāter motū hēre vt caꝰ
lorē q̄dē excitet naturalē. Nā ſi cor infrareť aīal
feſtinaret ad mortē. ibidē. ¶ 7ᵃ ꝓpetas ē: ꝙ ad
cor nō fluit aliq̄d calorꝭ aliūde vel ab alio mē°:
ſed niſi illud mē ᵐ ab ipo corde calorē ſuſcipiat: ſed
ad cetā mēᵃ ab ipo corde tāq̄ a fōte riuul⁹ effun
dit calorīs naturalis. ¶ 8ᵃ. cor a curſu diſgredit
naturali: ꝛ deuiat faciliter: cetera vͦo mem ᵃ non
ſic. ¶ 9ᵃ ſolū cor ē factiᵐ pncipiatīe nālis calorꝭ
ꝛ ſpūs. ¶ 10ᵃ ꝓpetas cordis: i corde inflāmanť
fum⁹ fe. pu. ꝛ alie fe. i eo pncipali⁹ ſiūt. deide p to
tū corpus expādiť febrilis calor. ¶ 9° ſciēduꝫ ꝙ
aliq̄ iubēt ponere vētoſas inter ſpatulas i tremo
re cordis cū repl'one: ſ ego dico ꝙ ſi ponāt aliꝰ
pp intēſā repl'onē: nō tñ iubēt ↄtinuari nec illo

nec alio casu. Nam vētose posite iter spatulas: stomachum debilitant. ⁊ cordis tremores generant: vt dicit Aui. in. 4ª. p¹. caº. 21º.

¶ Capitulum. 14. de sincopi.

f

Sincopis est casus vtutꝭ subito factꝰ. 12. de igeº. c. 5. Aui. autē in. iiª. 3ª. trac. 2. c. de sincopi ⁊ trāssumptiue. Gerardus cremonē. supra viaticū dic: ꝙ sincopis ē destrucº maiorꝭ ptis motiue ⁊ sensibil' ꝑꝑ debilitatē cordis. vel dico: ꝙ sin. est casus vtutꝭ aiate ⁊ motiue ꝑꝑ retractionē vel inanitionē spūuz. Dicit autē sincopis a sincopa: q̄ est figura grāmatical' q̄ ē ablatio lr̄e vel syllabe de medio dictiōis: vt amarunt ꝓ amauerunt. sic aliq̄ ꝑs vite vr̄ auferri de tota vita in ꝑoxiº suo ita: ꝙ vita cedit morti ꝑ aliq̄ tp̄is spacio: alij ꝑ scd'a cūcta. Proinde dr̄ sincopis ꝑua mors. Sīcopis āt deriuat' a sin: ꝙ est cū ⁊ copos qđ ē cessio. i. datio loci vl' mortificaº q. de meº cessio. i. de meº vite: vl' mortificaº vl' vite ablaº ꝑ aliq̄ tp̄e. Sīcopis aūt triplex ē. q̄daz ē resolutoria: alia ē ꝯculcatoª: ⁊ alia q̄ fit a rebꝰ q̄ a tota ꝓꝓetate nocēt cordi ⁊ vtuti vitali. vt aer pestilētialis ⁊ assumptio veneni ⁊ alia similia.

Cause sincopis q̄dā sr̄ ꝯiūcte q̄dā āntes ⁊ alie p̄initiue. Cāe ꝯiūcte ⁊ immediate sr̄. 3. p̄ncipales. vna ē resol'o calorꝭ natural' ⁊ spūuz a corde: circa qđ fiūt ita pauci ⁊ remissi: ꝙ nō sufficiūt ad vitā ꝯtinuādā. ⁊ iō ibi fit cessio ⁊ ablaº ptis vite saltē appen̄t. Alia cā ꝯiūcta sin. ē ꝯculcaº calorꝭ natural' ⁊ spūuz ⁊ aggregaº eoꝝ ī corde ita ꝙ n̄ fit debita expiraº nec eoꝝ emissio ꝑ totū corpꝰ nec euētaº calorꝭ natural' ⁊ spūuz a corde. 3ª cā est vel eē pōt illa: q̄ a tota ꝓꝓrietate vel a tota sui subā nocēt cordi ⁊ naturali calori vt ē venenū ⁊ īspiraº aeris fetidi ⁊ corruptivt aer fouearꝝ ⁊ puteoꝝ ⁊ aer mineral' ⁊ aer pestilētial'. morsus aialiū venenosoꝝ vt scorpiōis ꝟpērꝭ vel pe magᵉ ⁊ canis rabiosi: ⁊ fumi venēosi ab aliq̄ ꝑte corpis eleuati ad cor ⁊ sil'ia: q̄ꝗus ex aliq̄ ex istis p̄nt cōputari iter cās p̄initiuas. Cāe āntes sin. ꝯculcatoᶜ p̄nt eē multitꝰ flātis circa cor ⁊ venas ⁊ capsulā eiꝰ. 12º. de igeº. c. 2. Alia cā pōt eē m'titudo hūoꝝ ꝯiuncti vl' sepatiꝫ: ⁊ alij cū fe. ⁊ tūc epar ⁊ stoꝰ tumescūt vel apata in eis exn̄tia 12º. de igeº. c. 3. ⁊. c. 5. Alia cā est m'titudo materie cuiuscūq̄ ꝯditiōis fit circa cor exn̄s actu vel pō ꝯculcās spūs ⁊ nālē calorē: vel faciēs oppl'ones in eo vel in locis ꝓx̄is ei. Alia cā p̄nt eē vermes ad orificiū sto'ascendētes vel mala materia seu hu. pungitiui mordicatiui vel acuti. vel corrupti in eo exīstētes vel aliūde veniētes. Itē oppl'o cōpleta in cereº: q̄ frequēter fit in appl'ia. magna. 5. de interioribꝰ. c. j. timor magnꝰ. ibidē. Sil'r san. ⁊ alij hu. decurrētes ad pectus vel pulmonē vel aliquā ab aliq̄ loco vel epate vt q̄nq̄ accidit in squinantia pleureā ⁊ ꝑipl'oia. vel p̄nt esse cāe istius sin. alique egritudines. vt accidit in forti suffocatione matricis ⁊ in aliquibus fe. repl'onalibꝰ in p̄ncipijs ꝑoxismoꝝ vl' in augmēto ⁊c. ¶ Cause āncedētes sin. resolutorie īaniētes p̄nt esse p̄ino morbi a siccitate ꝓcedētes cuꝫ debilitate stomachi. 12º. de inge. c. 2. Vigilie excedētes. Vltimata sol'o vētris vel superflua flōia. mentis alienatio corruptio cōpl'onis in mēbris nobilibus. 12º. de ingeº. c. 8. famis vehemēs. debilitas magna mēbroꝝ p̄ncipalium p̄ino cordi. secūdo cerebri. tertio epatis. quarto oris stomachi. debilitas totius corpis macies extenuata. q̄cunq̄ superflua san. eūo. nimius sudor vt in fe. ⁊ bal. cōtingit. intensus ⁊ intollerabilis dolor a q̄cunq̄ cā cōtingat sicut colica iliaca gaudium nimis intēsum delectatio ⁊ angustia. 5. de interioribꝰ. c. j. ⁊ breuiter quecūq̄ cause litra corpus exīstētes faciētes ad spūum ⁊ caloris naturalis resol'onē ⁊ cōsumptionē. ¶ Cause p̄initiue sin. non habēdo respectū ad resolutionē sunt vulnꝰ ad qđ sequit' fluxus san. superfluus. 5. de interioribus. c. j. Ictus in capite ad qđ seq̄tur alienatio. ⁊ sin. vel apl'ia vel vulnus in nucha caliditas interior nimis dissoluens naturalē calorē ⁊ spūs: ad qđ sequitur sin. ⁊ mors. ⁊ ego vidi alias fere hoies mori in vna nocte in niue ꝓpter nimium frigus nō potētes ad habitabilia loca trāsmeare. Et ego eadē die per illū locū trāsiui cuꝫ alijs multis nō tamen eram vltimus in via.

Signa sin. fere dicta sunt in caº añ istō ꝙ in rei veritate nō differūt nisi ꝟm magis ⁊ minus ⁊ ꝟm intēsum ⁊ remissum. Nam quādo cause nō sunt nimis fortes: fit tremor: quādo sunt itense ⁊ fortes: fit sin. ⁊ quādo intēsiores ⁊ fortiores: fit mors. Iccirco aliq̄ antiquoꝝ has. 2. passiones in vno reposuerūt caº. sicut Raſ. ⁊ Serap̄. Signa egritudis sunt: q: homo nō sentit: nec mouetur: imo cadit. si p̄us stet pedes nec sustinectur. ⁊ color facici ⁊ labioꝝ mutat' in plūbeuꝫ siue cinericiū colorē: ⁊ pulsus efficitur paruus ⁊ formicans. ⁊ cū hoc manus ⁊ tibia ⁊ brachia sunt plicabilia nō rigrescūt nec stertūt nec spasmant' sic̄ i epl'ia. ¶ Sig̃ sincop̄. ꝯculcatoᶜ hn̄t ꝑ totiꝰ corpis vl' alicuiꝰ ptis repl'onē. vn̄ si est repl'o in toto corpe: adest fatigaº ⁊

grauitas añ poxisinũ in toto corpe. Et si maᵃ
repl'onis fit san. pulsus est plen⁹ ⁊ fort̄ ⁊ magn⁹
in hora interpolatiõis q̄uis in poxis° sit diffor/
mis ⁊ formicãs. vene appent plene ⁊ color ru. et
cal'itas i tactu ⁊ alia signa sã. ⁊ illã spẽm sincop.
ɔculcato^c freq̄ntervidi in viris ⁊ mulierib⁹ febri
entib⁹. Si est a colera: ẽ rube⁹ clar⁹ ypitudo exte/
nuata cal'itas intẽsa plus q̄ in san^c. sitis pulsus
nõ est plen⁹. imo ẽ velox ⁊ durus. Et hec intelli/
gunt̄ in tp̄e iterpol'onis. Et forte adest vl' p̄cessit
egri° col'ica aliq̄. Mel'ia aũt cog̃scit̄. q: adest tri/
sticia pusillanimitas timor pulsus ẽ tard⁹ ⁊ non
sentit̄ in corpe cal'itas itensa. Qñ aũt fit a flãte.
nõ adest cal'itas in tactu nec sitis. ⁊ pulsus est le
uis ⁊ moll' ⁊ ypitudo flãtica i sputamie multo. ⁊^c
de alijs. Et si a stomacho cog̃scit̄ p nauseã ⁊ ali/
qñ p vomitũ ⁊ angustiã ⁊ g̃uitarẽ seu dolorẽ in
ore sto^i ⁊ hñt ymagiatiões añ oc'los ⁊ dolor i pra
capit̄. Si venerit a v̀mib⁹: cog̃scit̄. q: freq̄nti⁹ vo/
mit stoma° ieiuno. Et si venerit ab alijs mẽbris:
i illis dolor vl' aggr̃uatio p̄sentit̄: vel egritudo i il
lis ẽ. sic iã freq̄nter dictũ est. ⁊ aliq̄ signa q̄ dicta
sũt in. c. añ illud: ⁊ sil'ia. ¶ Signa sincop. resolu
to^c siue inanitionis sũt: q: p̄cessit aliq̄ egritudo
longa vel aliq̄ breuis nimis intẽsa ⁊ acuta resol/
uẽs calorẽ ⁊ spm̄ ⁊ corp⁹ ⁊ vires debilitãs. aut q:
precessit vehemẽs dolor corpalis: vt est tristicia:
aut mẽtalis. vt ẽ nimiũ gaudiũ ⁊ vrgens sanies
aut multa san. euacuatio vel fluxus vẽtris nimi⁹
cũ farmacia vel alit̄. aut q: p̄cessit vel adest dolor
aut magna debilitas aut egritudo in aliq̄ de mẽ
bris p̄ncipalib⁹. vt ẽ cor epar ⁊ cere^m aut i sto°.
⁊ cũ h̄ adest macies corpis pulsus pu⁹ ⁊ tardus
i hora interpolatiõis nimi⁹ ⁊ lõg⁹ sudor vel aliq̄
alia spẽs euacuatõis de iã dict̄ imoderata. ¶ Si
gna causaꝝ p̄mitiuaꝝ p relationẽ ifirmi ⁊ soda/
liũ p̄nt hẽri. Et si sin. venerit subito ⁊ sine maïfe
sta cã: signũ q̄ passio p° ⁊ p̄ncipalit̄ ẽ in corde.
Et si venerit p̄pter cibũ venenosũ: vt sũt aliq̄ fũ
gi: aut p̄pter venenũ sumptũ i ore sto^i. sentit̄ sa/
por horribilis: ⁊ patit̄ angustias ⁊ aliqñ cordis
tremorẽ. ⁊ sic dicendũ ẽ de alijs. ¶ Sig̃ sincop.
future sũt: q: adest titillatio circa cor ⁊ trẽor cor
dis ⁊ pulsus paruus efficit̄ debilis ⁊ rar⁹ ⁊ color
labioꝝ ⁊ faciei mutat̄ in pallidũ vel plumbeũ: ⁊
fiũt extrema frigida. ⁊ qñ cũ istis cessat sensus ⁊
mot⁹: iã est actualit̄ sincop. cui succurre.

Judicia in sincopi. Primo sin. sine cau/
sa manifesta ɔiũcta p̄mitiua
vl' añcedẽte signũ ẽ pessimũ ⁊ mort̄ significatiuũ
q: iudicatur fieri a p̄pria cordis passione: vel for/
te icipit ibi apa ⁊ sil'ia. ¶ 2°. sin. q̄ fit p̄pter ali/
quã euacuationẽ v̀tute vitali forti exñte nõ est ti
mẽdũ de morte: dũ tñ illa euacuatio cesset vt ac
cidit iterdũ in flõia: q̄ aliqñ iubet̄ vsq; ad lippo/
thomiã celebrari. ¶ 3° ponit̄ decrepiti ⁊ cõuale/
scẽtes citi⁹ patiunt̄ sin. ex forti fame vel ex nimia
euacuatiõe q̄ alij ceteris parib⁹. ¶ 4° si in p̄n°
fe. interpolate veniat sin. ⁊ cũ hoc est plen⁹ ⁊ san/
guine⁹: tũc iudica sincopi esse ɔculcatoriã. Et si
venerit in fine poxismi vel in declinatiõe: ⁊ post
abstinẽtiã vel sudorẽ ⁊ similia. iudica ipsam re/
solutoriã vel ex inanitiõe p̄cessisse. ¶ 5° sin. post
longũ tremorẽ cordis mortalis ẽ. q: cã iã est cõ/
firmata. ¶ 6° sin. in qua hõ non reuiuiscit post
sternutatoria narib⁹ iniecta nec p rorationẽ aq̄
ro͛. nec p̄ assumptionẽ vini: mortalis est. ¶ 7°
sin. facta a mala cõpl'one eq̄li vel confirmata: nõ
recipit curationẽ. Sed qñ fit a mala cõpl'one di/
uersa: vt accidit interdũ in fe. illa aliqñ remedia
bilis est. ¶ 8° p̄ter mortẽ violẽtã nũq̄ fit mors
sine preuia sinco. Et iõ dicebat Gerardus de cre
mo^a. q̄ mors nõ est aliud nisi sin. cõfirmata. Et
ista cognoscitur p ablationẽ anhelit⁹ ⁊ pulsus ⁊
viriditatẽ faciei ⁊ labioꝝ ⁊ reclinationẽ capitis.
q: collum caput sustinere nõ valet. ¶ 9° quan/
do sin. venit cũ tremore cordis: ⁊ tremor cordis
cum sin. mortale est. ¶ 10° quãdo aliqui diu ha
buerũt fe. ⁊ sunt macri ⁊ debilitati: ⁊ post sinco/
pizant freq̄nter: tales cito moriuntur.

Curatio sin. Haly i. 6° de regali dispo
sitiõe i 2^a. p̄te in ca°. vlt. redu
cit causas sin. s̄m q̄s in cura debem⁹ procedere
ad. 3. p̄ma euacuatio. 2ª repl'o. 3^a ẽ mala ɔ°. Aui.
aũt ponit aliã. s. illã: q̄ fit a causis. s. a tota p̄prie
tate cordi ⁊ naturali calori ⁊ spũi noccẽtib⁹: q̄uis
ista cã possit reponi sub vna de alijs. Nã cibaria
venenosa fria ⁊ venenũ frim mortificando ⁊ spm̄
corrũpẽdo malã introducit in corde friam cõpl'o
nẽ. Cibaria etiã venenosa cal'a ⁊ venena calida
malã introducũt in corde cõpl'onẽ cal'aꝫ. ad quã
seq̄tur exalatio caloris naturalis nõ immerito.
¶ Primo igr̃ agit̄ h̄ de mala cõpl'one faciẽte
sin. Mala aũt ɔ° p̃ot subdiuidi s̄m. 4. spẽs sim
plices vel cõpositas cũ ma^a vel sine ma^a. Et i illa
cõpl'one q̄ ẽ cũ ma^a cõpetit euacuatio ⁊ altera°.
⁊ in illa q̄ ẽ sine ma^a: sufficit sola alteratio. Et si
sint cõposite: sil'r ⁊ medi^c eã debẽt cõposite: vt in
mala cal'a ⁊ sicca. cordis me^c debẽt eẽ fri ⁊ hũi^e
cũ cordiali vl' cũ cordialib⁹ mixte. ⁊^c de alijs. Et
añq̄ ad p̄ticl'a^a vẽiam⁹. ponãt h̄ aliq̄ cañ. ¶ Pri
mo i cura sin. p̄nte poxi° p̄mo eis subueniẽdũ ẽ

q̄ cāe ātecedenti.nā in curādo porim̄ aūtem cāz auferre nō valem⁹.¶ 2⁹in sin.ꝯculcaᵃq̄uis eua cuem⁹cū flōia vel alr̄.postponēda tm̄ nō est ca/ loris nālis ⁊ sp̄ūs debita refocillaº.¶ 3⁹cū cibis laudabilib⁹ cite digōnis ⁊ boni chimi ⁊ potu vi ni odoriferi ⁊ bonis odorib⁹⁊ cordialib⁹medi/ cinis debita fit restauratio predictoꝝ.¶ 4.⁹de/ fectionē patiēti ab aliqua sensibili eūatione vel fame purū vinū sine cibo āministrandū nō est. sed ꝑmittēdus est panis in eo īfusus vel ali⁹ci/ bus quē si cape non pōt:saltem aqua carnis vel galline brodiū cū dicto vino āministrandū est. al's vel spasm⁹timet̄ vel mētis alienatio vel cō/ mixtio rōnis.¶ 5⁹ sin.facte ex suffocatiōe ma/ tricis aromatica narib⁹applicāda non iuuant: imo nimis reperiunt̄ nociua.fetida vō iuuanᵗ⁊ amica.¶ 6⁹.sincopizātib⁹ꝑp hu.in stoº vl'eius orificio retētos vomit⁹est melior medicina.de/ inde cibi aromatici sil'r ⁊ medicine āministrate. ¶ 7⁹in sincopi facta a cita sp̄ūuz resolutione p poros vinū grossūz ⁊ maturū ꝯcedendū est. nā nutribilius exn̄s hūores ⁊ sp̄ūs īobedietes re/ solutioni generat ⁊ augmētat. In alijs vō cas/ bus vinū subtile odoriferū ⁊ penetrabile ē pre/ eligendū.¶ 8⁹.q̄buscūq̄ longo sin.pori⁹ mole status vinū calefactū est tribuendū.Accidētalis enī caliditas iuuat:vt vinū citius de potētia ad actū reducat̄.¶ 9⁹ cañ.balneū iuuat sincopizā/ tes ex colica passione vel diarria:vel qui habent īflationē in stomaº ex ꝑcedētib⁹ vomitib⁹. Sin copizantibus vō ꝑpter sudorē vel san.eūatiōez est valde nociuūz.¶ 10⁹.sincopizantib⁹ ex forti fluxu ventris vel ꝑpter nimiū frigus roratio aq̄ fride magis obest q̄ iuuet.quātuz ad cāe ātis remotionē.Aromatizantiū aūt odoribus ⁊ bo/ nis cibis:⁊ potu vini tales sunt potius restau/ randi dictū iam fluxū restringēdo.¶ His itaq̄ vl'r visis ad curā ꝑcedam⁹.Et p̄mo dum pa. est in paroxismo.In sin.igit̄ actuali siue sit a repl'one siue ab inanitione s̄m Rab.⁊ Haly.⁊ s̄m alios p̄mo rorāda est facies cū aqua ros.simplici:⁊ si haberi pōt muscata melius est.⁊ si vtraq̄ deficit: roret̄ cū aqua frida dando cū ea magnū ictum in facie sincopizant̄ proijciendo ab alto.ex tali enī aque fride aspersione ⁊ ictuali roratione.2. cōsequūtur cōmoda s̄m Haly vbi supra p̄mo q: calor naturalis ⁊ sp̄ūs ad īteriora conuertūtur: ⁊ non exalant̄ per antipistasim: ⁊ sic cōfortātur in radice. 2º exspergiscuntur naturalis calor ⁊ sp̄ūs.qui in sin.erant quasi soporati dormiētes ⁊ fere mortificati.Deinde stringatur anhelitus nares stringendo ⁊ os.Aer enim attractus ad intra cupiens exire cum non inuenit exitum.ad interiora reuertitur:⁊ calorē naturalem excitat cōmouetq̄ naturalē calorem ⁊ sp̄m. verba sunt Haly in 6º.liº.2ᵉ.partis caº vitio.¶ 3º extremi/ tas brachiorum stringat̄:⁊ cum ligaminib⁹lige tur dolorose.¶ 4º palme ⁊ manus ⁊ plāte pe/ dum fortiter fricent̄.vt materia sin.ad cōtrariuz retrahatur.¶ 5º.fricet̄ os stomachi.Ex tali enī fricatiōe calor naturalis roboratur ⁊ reuiuiscit ⁊ cor calefit:q: cor vicinum est ori stoº.¶ 6º de tur vinum limphatum vel purum s̄m cañ.supra dictos.Nam si sin. est cum fe.vel exinanitiōe:de bet dari vinum limphatum cito enī nutrit ⁊ ad cor ⁊ venas cito penetrat.buccellaz panis in eo intinctaz.¶ 7º boni odores vt est odor musci ⁊ ambre ⁊c̄.naribus applicent̄. Aromatica frida in causa calida.Aromatici enī odores ita aīam roborant ⁊ sp̄irītū vitalem:⁊ quecūq̄ ab eūa/ tione resoluta sunt reducūt ⁊ ꝯfortant. quēad/ modū cib⁹ corpus ꝯfortat:⁊ q̄ resoluta sunt re/ creat.verba sunt Haly vbi supra.Oīa ista.7.re/ media ponit Haly ibidem ad succurrenduz sin. accidētali.Bernardus de Gordoº addit q̄ ape riatur os cū aliquo fuste.⁊ fricetur ligua ⁊ gin giue cum tiriaca vel potione muscata.¶ 8º.di/ cit:q̄ sternutatoria naribus īmittantur.vt ꝯdi/ sum vl'euforᵐad hoc.vt sternutet ⁊ reuiuiscat. ¶ Nono corā ipso debet fieri sonitus ⁊ clamor ⁊ proprio nomīe alta voce clametur.¶ Decimo iubet Auic. q̄ si sin.non est a nimio calore vel a causa resoluente calida. muscus puluerizat⁹ na ribus insuffletur:⁊ odoret algaliā.⁊ bonis odo ribus suffumigetur.⁊ capiat de diamusco. Et si est a causa calida:canfora ⁊ sanđ. puluerizatus naribus insufflentur.¶ Contra sin.causataz ex repl'one sic procedatur. Dicit Galienus q̄ illa repl'o vel conculcatio auferatur cum ieiunio ⁊ abstinētia ⁊ cum alijs euacuationibus cōpeten tibus.vt dictum est in tremore cordis.si ergo sit repl'o san.sepatim vl'san.⁊ aliorūz hūoꝝ vtriq̄ s̄ flobothomia de basilica.deinde de mediana. pᵃ ad distrahendū materiam.scđo valet ad purgā/ dum materiā ꝯiunctam.Et post residuū hūorū purgetur cum facili vomitu:maxime si materia est in stomacho vel cum clisteri vel cum farmaᵃ competenti Illos vō qui crudos ⁊ grossos hu. habent oportet cum hn̄t defectionē vel sin. eos paulatiz ⁊ cōtinua purgatiōe purgari.q: subitā purgationem sustinere nequeūt.vba sunt Ga. 12º.meg'coluº.6º.Et cum hoc sustineat̄ virtus

vitalis ⁊ recreanẽ spũs cũ aromaticis. Et deẽ cib⁹
facilis digestiõis ⁊ boni nutrimẽti ĩ pua q̃titā
te. Et aliq̃n fames ẽ eis vtilis: ne forte illa repl'o
augeat: maxime cũ illi adest cruditas humorum:
⁊ repletio eorum. Iste vtaẽ exerci⁹ moderato ⁊ pau
latio ⁊ calefactiõe moderata extremitatũ ⁊ fri-
catiõe. q̃tin⁹ ab interiorib⁹ ad exteriora materia
transducaẽ ⁊ a nobilib⁹ membris ad ignobilia.
dicit Haly. Et vtaẽ sir⁹ acetoso in quo decoquaẽ
ysopus origa[m] ozi[m] ⁊ mellissa ⁊ paulatĩ purge
tur cũ diaturbit. ⁊ nõ mittaẽ in balneũ: nec forti
vtaẽ exer⁹. nec post purgationẽ sufficientẽ. ⁊ de-
tur eis tiria[a] ⁊ metri[m] ⁊ aliq̃n potio muscata et
pliris cũ musco ⁊ diamuscũ. ⁊ in salsamentis ⁊ cõ
dimentis vtatur cordialibus ĩfra dicẽdis quõ ad
intra ⁊ quõ ad extra. ¶ Si vo a stomacho fue-
rit: ⁊ ibi sentiaẽ punctura ⁊ mordicatio ⁊ estua⁹
⁊ dolor cũ siti ⁊ oris siccitate vel amaritudine ⁊
ĩq̃etudĩe: q̃ oĩa co. sign̄t ru. supabũdare: aq̃ fria
vel rob. facies irroreẽ. Et fi. illa q̃ supi⁹ dicta sunt
ĩ succurrẽdo por⁹ cũ reb⁹ aromaticis frigidis. Et
puoceẽ vomit⁹ dando sir[m] acetosũ cũ aqua ca-
lida vel oleum oliue cum agresta simul mixtis ⁊
agitatis. Deide pluma oleo intincta ori ⁊ gutturi
intromittaẽ: ⁊ vomitus puoceẽ. Et si vomere nõ
potest: vtatur clisterib⁹ ⁊ suppositorijs laxatiuis
vel illa co. vel acuti hu. cõpetẽti catartico ⁊ laxa-
tiuo expellanẽ. Post ista confortẽ stomach⁹ dã
do sir[m] de absin⁹ vel aquã distillatiõis ei⁹. vel deẽ
sir⁹ citoniorum vel sir⁹ rob. Et ⁊ sir post debitã pur
gationẽ fi. h̄ empl'z sup sto[m]. ℞. aq̃ portu[c] spui
ne vel vge pastoris. añ. ʒ. ij. sãdali al. ⁊ ru. muscatel
lini rob. ru. añ. ʒ. ij. cũ istis bñ mixtis epithieẽ sto-
mach⁹. Et vtaẽ malogñato acri ⁊ muso al's vtaẽ
malogranato croco ⁊ musco ⁊ silib⁹. Et sumat
vinũ limphatũ cũ aq̃ rob. vel saltẽ fontia. Et sup
cor fi. epithimia frm. sicut diceẽ in. c. de calefactione
epatis. Si vo flã vel frigid⁹ hu. ꝯtineaẽ in sto⁹: vel
adest ibi singult⁹ vel eructuatio acetosa ⁊ nau-
sea ⁊ pauca sitis: nisi esset flã salsum. tũc deẽ infir-
mo oximel diureticũ vel sqlliticũ vel sir⁹ aceto-
sus fact⁹ cũ melle cũ aq̃ decoctiõis raphani galli
cani ⁊ ane[i]. Deide vomit⁹ puoceẽ cũ penna gut
turi imissa. Deide deneẽ electu[a] cal'a vt diamuscũ
diatrion pipeõ ⁊ diambra. Si vo non videẽ ad-
huc perfecte purgat⁹ iterum purgeẽ cũ mirab. keb.
⁊ ind. Et iterum ꝯforteẽ stomach⁹ cũ sir⁹ vel aq̃ ab
sin[i] q̃ in cã cal'a ⁊ fra valet fm autores: Et post
euacuationẽ sufficientẽ sto⁹ cõforteẽ vnguẽto cũ
oleo de mastice ⁊ absin⁹ ⁊ nardi⁹. ⁊ supspgatur
pul. thuris ⁊ masti. ⁊ empleẽ stomachus cũ h̄ em-

plastro. ℞. mẽte absin[i]. añ. m. ß. aloes. masti. añ.
ʒ. ß. incorporentur oĩa cũ oleo nardino vel mastice
leon ⁊ cal'm supra stomachum apponaẽ: vel fiat
emplm̃ de thure ⁊ mastice labda⁹ mẽta ⁊ absin
thio siccis ⁊c. Si vo ppter oppl'oes venerit sin.
quod scitur per extẽsionẽ ⁊ grauitatem maxime
membri in quo est oppl'o ⁊ per colorẽ citrinũ et
p discolorationẽ faciei. q: san. ad cutis supficies
rõne oppl'onis venire nõ põt. vt in oppl'one epa
tis: ⁊ splenis ⁊ in venis eorum. ⁊ apparet p diuersi
tatẽ in pulsu. q: aliq̃n ẽ magn⁹. aliq̃n paru⁹: ma-
xime q̃n est oppl'o in corde vel in venis eius. ⁊ cũ
hoc alia signa nõ assunt. tunc deneẽ diuretica cũ
cordialib⁹. Detur igiẽ sir⁹ acetosus vel oximel di
ureticũ factũ cũ zuc. vel cũ melle. put videbitur.
Et detur succus malorũ granatorum vel orizacara
simplex vel cõposita. ⁊ hoc in cã calida. Si ma[a]
fuerit fra detur oximel diureticũ cũ decoctiõe sa
turegie ⁊ origa[i] ⁊ cuscute ⁊ ameos. vel fi. sic. ℞
vtriusq; rafani aco[i]. rad. per⁹. apij. brusci. spagi.
gramis. añ. m. j. saturegie. yso[i]. origa[i] calamenti
mellisse cortic̃ rad tamarisci end. añ. m. ß. ameos
cuscute se. apij ⁊ per⁹. ⁊ feni[i] an[i]. añ. ʒ. ß. mell. q̃
suff. fi. sir⁹ apitiu⁹ incisiu⁹ deopilatiu⁹ calefactiu⁹
deẽ cũ aqua decoctiõis cicerum ru. ⁊ puoceẽ vrina
⁊ vtatur cibis subtilib⁹ ⁊ subtiliatis. vt ẽ petro.
pbullitũ in iure carniũ. vtaẽ etiã cibis in quib⁹
ponaẽ origa[m] ⁊ ysop⁹ ⁊ ameos. Et res dimittat
viscosas generantes flã ⁊ chi[m] viscosum grossum
⁊ oppillatiuũ: vt est triticũ amidũ caseus fabe ⁊
legumina quecumq; ⁊ triticum coctum: ⁊ carnes
porcinas bouinas ceruinas arietinas vtatur su
napi ⁊ eruca. ¶ Si a vermib⁹: illi occidanẽ cum
reb⁹ amaris. ⁊ deẽ succus absin[i] p. ʒ. dies ꝯtinuos
sto⁹ ieiuno vel cũ. ʒ. j. aloẽ. cicot[i] vel epa[i]. Itẽ su-
mãẽ pill. cões nisi q̃ siũt de myrrha croco ⁊ aloe
cicotrino vel epa[co]. nã iste pill: p⁹ occidũt ver-
mes: ⁊ illos finaliẽ euacuãt. Idẽ fac yercp[a] da-
ta cũ pulpa coloq̃n[c]. ℈. j. Iste pul. occidit vmes
℞. cornu cerui vsti. ʒ. ij. coralli ru. ʒ. ij. se. alexãd[i]
cẽtõice. añ. ʒ. j. ⁊ ß. cc[i]. ʒ. ß. fi. pul. ⁊ deẽ cũ ouo sorbi
li: vel vino ieiuno stomacho. ¶ Si a fame vel si
ti sinẽ. proueniat: detur cib⁹ subtilis facilis dige
stionis ⁊ bonũ vinũ subtile odoriferũ cum aqua
mixtum si fe. nõ affuerit. ¶ Si propter passiões
aliorum membrorum quod dinoscitur per dolorem
⁊ grauitatẽ illius mẽbri: succurraẽ illi mẽbro cõ
siderando cõplexionem eius ⁊ egritudinẽ vt est
epar stomac⁹ matrix splẽ itestia mirach diafrag.
⁊ cerebrum. ⁊c. ⁊ recurratur ad ppria capitula.
¶ Si a suffocatione matricis: p⁹ aqua frigida ab

alto ꝓijciat in faciē: ⁊ retineatur anhelit⁹ strigen
do nares ⁊ claudendo os. ⁊ fortit̄ fricēt̄ extremi
tates ⁊ pedes man⁹ tibie brachia cum ligatione
dolorosa strīgant̄. vapores etiā fetidi narib⁹ ap-
ponant̄ vt suffumigiū galba¹ opopōaci asseferi
solearꝫ ⁊ plumarꝫ ⁊ pilorꝫ hūanorꝫ. ab istis nēpe
odorib⁹ matrix refugit. A pte vo īferiori oū mrī-
cis iocundi applicādi sunt odores. ad ipsos aūt
matrix libenter declinat. Et ſ. stōie. ⁊ dent̄ medi
cie apitie ⁊ mēstrua ꝓuocātes. vtat̄ diamarte: cu
ius R̄ª ponit̄ ab Aui. 5°. cañ. ⁊ teneat̄ dieta sub
tilis. Et si mrīx videat̄ decliare ad lat⁹: vētosa si-
ne scarificatiōe in aliq̄ latere vētris opposito ap-
ponat̄. Silr̄ emplꝫ de labda° ⁊ cera cum spēbus
aromatic̄ꝫ sub vmbilico īponat̄ lati. s. opposito.
Et ſ. alia reme ª in ꝓpo. c. ⁊. ī ista spē sin. fere sꝫ
cōpetit eūo: q2 ista est deterior spēs sin. ꝯculcati-
one. ¶ Qn̄ aūt fit a stōia si aliqs sincopizat in
pn° stōie: istis talib⁹ an̄ stōiaꝫ dād⁹ ē sirup⁹ ꝯfor
tatiu⁹ oris sto¹ vel cordis vel vtriusq̄ꝫ. sic ē sir⁹ de
rof ⁊ de absin°. cū aq̄ rof. mixt̄ꝫ. vel det̄ buccella
panis intīcta ī agresta vel saltē in bono vino: si
fe. nō adest. Ista nempe spēs sin. freqn̄t̄ accidit
hn̄tib⁹ sto^m debilē. ¶ Si aliqs in pn° paroxismi
sincopizauit. signū ē: q͏ multi hu. cal̄ vel fri cum
vaporib⁹ ab eis resoluti circa cor vel partes eius
vicinas retinent̄. Et cura isti⁹ sitis ē cure illi⁹ q̄
fit a replōne. Et de isto cum adiutorio dei dicet̄
vbi de accn̄tib⁹ fe. tractabim⁹. Et hāc insequitur
Ga. 12°. de ingenio valde diffuse. Talib⁹ em̄ suc-
currendū est cū fricationib⁹ extremitatū: vt hu.
illi attrahant̄. vt p poros aptos p fricationē lon
gā illi fumi cū resolōne expellant̄: ne ēt v̄t⁹ ⁊ na
tural' calor ad ītra retracta submergāt̄ ⁊ ꝯculcēt̄
Et nō dormiāt: nisi forte sin. eēt a debilitate v̄tu
tis deficiēt̄ꝫ ī radice: q2 tūc cōpeteret somn⁹ ⁊ ci-
bus leuis digōnis q̄ fe. nō noceat: vt auenatū or
deatū. Et sumat succū malorūgranatorꝫ: ⁊ odo-
ret rof sanō ⁊ aquā rof: ⁊ purget̄ ⁊ stōet̄ ꝓut decꝫ
Sin. aūt ꝯculcato° vel ex replōne curat̄: sicut di-
ctū ē ⁊c. ¶ Sin. aūt resolu° siue ex īanitione sic
curat̄. Si ḡ flux⁹ vētris est cā sinc. vel eūo calorꝫ
⁊ spūs: q̄ cōiter seq̄tur oēm eūonē sup̄fluā ⁊ est
actu sincopizās aq̄ rof. simplex vl' cōposita. s. mu
scata ē ab alto sp̄gēda ī facie: vt reuiuiscat spūs
⁊ natural' calor: ⁊ ad cor coadunent̄ ⁊ parꝫ mu-
sci puluerizati narib⁹ est īmittendū. ⁊ vinū bonū
odoriferꝫ clarꝫ vel albū est ꝓpinandū. ⁊ cibaria
bona facilis digestiōis boni odorꝫ sūt mistrāda
vt gallina pinguis assata lardata cū gariof̄ ⁊ li-
gno aloes ⁊ cōspsa cū optima aq̄ rof. Et extre-
mitates fricāde ⁊ calefaciēde sūt ⁊ aromatizan
de ⁊ stringēde. Post recessuꝫ sin. intēdam⁹ ad flu
xū vētris: si adhuc durat illū stringēdo. Si flu-
xus vētris ē ꝓpter medicinā laxatiuā: post āmi-
strationē cibi ⁊ pot⁹ pa. dormiat q̄ntū pōt. Naꝫ
somn⁹ magnas retiet euacuatiōes. vt dic̄ Aui. p⁹
pa. ponat̄ ī balneo si flux⁹ durat. Nā p ip̄m ⁊ per
fricatiōes ⁊ ligationes dolorosas extremitatum
materia ⁊ hūores q̄ a venis ⁊ positatib⁹ ad sto^m
⁊ intestina currebāt: exteri⁹ attrahunt̄. ⁊ sic flu-
xus cessabit. deinde det̄. ʒ. j. tiri^c nouelle cum aq̄
plātagꝫ ⁊ si nouellā nō habes misce cuꝫ illa duo
vel tria ḡna opij: vel det̄ filonij. ʒ. j. qd̄ nomē filo-
niū est titul⁹ isti⁹ libri. post illa det̄ cibus restri-
ctiuus. Sit tn̄ cautela intrantiū balneum ꝓpter
fluxū ventris: q͏ caput extra balneū teneatur: ne
ꝓpter dissolutionē humorꝫ: q̄ ī capite fieret: ad ī-
feri⁹ flux⁹ augmētaret̄ Et sudet si virtus potest
sudorē tollerare: si nō dimitte: ⁊ dent̄ res restri-
ctiue. pmo cibales: vt est risum coctū cū brodio
carniū admixtꝫ vitell' ouorꝫ coctorꝫ in aceto vsq̄ꝫ
ad indurationē mixtꝫ cū odoriferis specieb⁹ cor-
dialib⁹: vel gallina rostita lardata cuꝫ gariof̄ ⁊
galanga vel pdix vel turtur ⁊ colūb⁹. ¶ Et si de
istis nō potest comedere: saltem ſ ex eis colati-
cia. vel detur citonium coctuꝫ in pastillo cū aro-
maticis calidis vel frigidis s̄m diuersitatē cau-
se. ¶ Scdō dentur res restrictiue medicinales.
vt succ⁹ plantagꝫ ⁊ burse pastorꝫ āmiscendo coa-
gulo leporꝫ vl' alia ꝯstrictia. Et silr̄ vomit⁹ iuuat
eos. q2 trahit materiā ad sup̄iora. dūmodo non
vomat vi sinthōat̄ꝫ. q2 aliqn̄ venit⁹ venit cū flu-
xu vētris pestilētiali ꝓpter multitudinē ⁊ mali-
ciā materie. Et est valde malus. pmo q2 ad sto-
machū trahit plures hūores. 2° q2 sto^m nō per-
mittit: vt cibū recipiat nec retineat nec digerat.
⁊ sic deficit nutrimentū silr̄ ⁊ virt⁹. ¶ Si a vomi
tu ſ. sin. celebrent̄ oia que dicta sūt ꝓ maiori pte
nisi q͏ loco vomit⁹ debemus materiā inferi⁹ tra
here cum suppositorijs ⁊ clisterib⁹: ⁊ loco frica-
tiōis manuū ⁊ brachiorꝫ ligatione pedes ⁊ cru-
ra fortiter fricent̄ ⁊ dolorose ligent̄. ⁊ vomit⁹ re-
stringat̄ ꝯfortando orificiū stoma¹. Si flāticum
⁊ frigidū est: cum vnctione olei nardi¹ ⁊ mastic̄ꝫ
absin¹: ⁊ stiptica calida desup̄ spergant̄. ⁊ cū em
plastro de labda° thure mastice sansuco ⁊ ligno
aloes ⁊ gariof̄ ⁊ det̄ cibus aromatic⁹ cōfortati-
uus. Et si vomit⁹ est colericus: confortet̄ stoma
chus emplastrando ip̄m cū rof sanō. ⁊ succo ci-
toniorꝫ acassia ypoquisti. aqua rosacea miscen-
do ista vel aliqua ex istis. ¶ Si sin. fiat a sudo-

te:caue ne pa. balneetur nec sudet nec fricetur
nec extrema ligentur. ⁊ caueat a vino nisi in hora
sincopis. Oĩa enĩ ista mãz ad exteriora trahũt:
⁊ vinũ sudorẽ auget: nec anhelitus est retinen-
dus. Sed rorẽt facies cũ aq̃ fria rob. vel fontiã
in defectu rob. Et fiant vnguẽta ex reb⁹ stipticis
vt est acaß. ypoq̃stiđ. litiuin distempatũ ⁊ icor-
poratũ cũ oleo vnfanci⁹ aut rob. Et caueant a ni
mia coop̃tura ⁊ labore: sed stet in ocio ⁊ quiete.
Nam labor iducit calorẽ ⁊ calor hu. subtiliat. q̃
subtiliati profusius reffluunt ad exteriora. Eius
q̃z lectus in loco frido tẽperato pſternat̃ aerem
calidũ ⁊ eius inspirationẽz precauendo. odoret
q̃z res frigidas bono odore fragrantes vtputa
rob. sanđ. poma citonia cãforaz flores nenuf. ⁊
silia. ¶ De fluxu san. narũ facta sin. curãda est
fricatiõe p̃riũ iferiorz ligatiõe strictione doloro
sa. Et si san. fluat p narẽ dextrũ: vẽtosa in regio-
ne epar̃ apponat̃ ⁊ silia. Nõia de epatica ẽ faciẽ-
da vtute ß tollerãte. Et si flux⁹ fuerit p narẽ sini
strã: vẽtosa silr̃ sine scarificatiõe supra splenẽ ap
ponat̃. vel de saluatella san. ex̃hat̃ ⁊ igrossetur. ⁊
tollat̃ fluxus san. put in fluxu san. narũ iã rela-
tum est. ⁊ valent odores fridarũ rerum. Et det̃
vinũ grossuz limphatũ aq̃ carnis de pull. ⁊ pdi
cib⁹ ⁊ sturnis ⁊ frãcolinis q̃ repiunt̃ in cicilia ⁊
ouis sorbilib⁹. vtat̃ ẽt rob citoniorz ⁊ pirorz la-
ctuc̃ portulac̃ fab ⁊ ceterĩ legumib⁹: donec san.
mõ debito igrosset̃. Caueat q̃z a vino subtili for
ti ⁊ acuto. ¶ A fluxu mẽstruorz excessiuo vel ab
alia sanguĩs pditione si fit sin. tũc tal' flux⁹ restri
gat̃: put dicet̃ in ca⁹ de mẽstruis: ⁊ alijs capitul'
dict̃ ⁊ dicẽdis. Et in isto casu multũ valẽt inie-
ctiones ⁊ pessaria ⁊ ligatiões manuũ ⁊ brachio
rũ. Et vz posi⁹ ventosarz in radicib⁹ mãmillarz a
pte iferiori. ⁊ valẽt odores fri. vtat̃ ẽt pirĩ ⁊ cito
nijs ⁊ regĩe resumptiuo. sic p̃dictũ ẽ in fluxu
san. narũ. ¶ Silr̃ si fit a nimia pditõe san. Nõiã
restauret̃ subito dãdo vinũ odoriferz limphatũ
cũ buccella panis. ⁊ det̃ aq̃ carnis. ⁊ det̃ ius gal
linarũ ⁊ pullorz colũborz decoctorz in vino aro-
matico liphato cũ aromatic̃ spẽb⁹: sic fecit Raß
Regi Hoans filio Haly: vt ipse recitat in expi-
mẽtis. Silr̃ mõ si fit pp expulsionẽ ⁊ eũonẽ subi-
tam alicui⁹ supfluitat̃. vt est saniei ab apate na-
turalr̃ vel artificialr̃ rupto: vel expulsione aq̃ ci-
trine ydropicorz fcã artificialr̃ p iscisionẽ: tales
inquã cũ bonis cibis leuib⁹ ⁊ bonis odorib⁹ q̃e
te ⁊ trãq̃llitate ⁊ oĩ mõ regĩe resumptiuo sunt
regẽdi sumẽdo de cibo ⁊ potu ter aut q̃ter ĩ die
in pua quãtit̃. ¶ Si ex dolore fuerit sin. resolu

toria ille dolor remouẽdus est cũ p̃rijs ⁊ fortib⁹
ligationib⁹ extremitatũ. vt ali⁹ dolor diuuat̃ iux̃
illud ypo. 2. dolorz q̃ sil' fiũt nõ sm eũdẽ locũ: ve
hemẽtior õnigrat alterz. ⁊ vt mã loci dolẽtis ad
ligationẽ trãsferat̃. Et aq̃ rob. in facie spergat̃.
¶ Et si accidat dolor ex colica vl' yliaca vl' pireti
⁊ silib⁹ remoueant̃: vt ibi dictũ est. ⁊ docebit̃ deo
cõcedẽte. Nã mitiga⁹ dolorĩ ꝯseruat vtutẽ: vt nõ
deficiat. vt scribit̃. 12. meg' colũ⁹ p⁹. ¶ Si ex ni
mio labore: iniũgant̃ q̃es ⁊ ociũ ⁊ dieta resũptiã
¶ Si a fame: comedat paulatĩz bona cibaria ⁊
bibat bonũ vinũ in pua quãtit̃. ¶ Si ẽ ab acci
dẽtib⁹ aĩe: ß sic dictũ ẽ. qñ sin. fit ab aliq̃ eũone
notabili. q: sic ĩ eũone nõbilis spũs ⁊ calor nãl'
resoluunt̃: silr̃ fit in gaudio ⁊ timore sm Aui. in
2ª. p¹. d. 2ª. ca⁹. 2⁹. Et in tristiª cetera vo aĩe ac-
cidẽtia qñ pseuerãt: spm̃ ⁊ nãlẽ calorẽz euacuãt.
¶ Introducat̃ igit̃ aliq̃d de p̃rio accidẽti vt ni-
miũ gaudiũ iducens sin. cũ tristiª moderet̃. ⁊ sic
de alijs. ¶ Si a mala cõplõe acciderit sin. aduer
tendũ ẽ si illa ẽ in alio mẽ⁹ pter cor: vt ẽ epar sto
mach⁹ vl' matrix vel cerebrz. mala eorz alteret̃ ꝯ⁹
sic ꝯ suis dcm̃ ẽ vl' dicet̃ capl'is sp cordialia adiũ
gẽdo. Cũ ãt illa mala ꝯ⁹ fuerit in corde ⁊ fuerit ieq̃l'
iã adeq̃ta. p illa nõ oz laborare Sz si fuerit ieq̃l'
vel mala diuersa (q̃đ idẽ est) siue sit simplex siue
cõposita: curet̃ cal'a cũ fris cordialib⁹ q̃b⁹ aliq̃ ca
lidorz cordialiũ porcio ẽ adiũgẽda pp spũum ⁊
caloris nãlis reformationẽ: vt iã patuit in c⁹ añ
istđ. Et si sit fr̃a curet̃ cũ cal'is: q̃b⁹ aliq̃ quãtitas
frorz ẽ cõmiscẽda ad remissionẽ ⁊ firionẽ ⁊ rema
nẽtiã calidorz. ¶ Medicinarz ãt cordialiũ aliq̃s
ponit Aui. iiª. ꝫ¹. tra. p⁹. c⁹. vlti⁹. ⁊ trãsumptiue
Bor⁹ ĩ. 4⁹. lilij. ¶ Sz nos addem⁹ aliq̃s alias
tã simplices q̃z cõpositas sm traditionẽ autorũ
⁊c̃. Aromatica aũt ⁊ cordialia in frigida cũ va-
lẽtia sẽ ciper⁹ basilicõ siue ozimũ hñs odorẽ ga-
riofilate fizibriũ zedoa^m^ deronic⁹ mastix ꝯfortã-
do sto^m^ muscus borago buglosa lignũ aloes
cortex citri croc⁹ ãbra ãthofil⁹. i. magn⁹ gariofi
sansuc⁹ vinũ odoriferũ cardamo^m^ foliũ amcos
se. apij anisũz myrrha absinthiũ mẽta aq̃ absin¹
distillata costus xilobalsam⁹ carpobal. blacta bi
san⁹ mellisa enula cãpana nux muscata. ꝫ¹. bec
calidũ. ⁊ sic in secundo gradu cõfortat cor. ⁊ va
let tremori ei⁹ ⁊ sincopi. Mumia cũ decoctione
ciminecos ⁊ carui idem operatur ⁊ se. sansucĩ
cinamomũ ⁊ silia. Cõposita cordialia sunt ista
diamargariton calidum diantos pliris cũz mu-
sco tiriaca metri^m^, diamascuz leticia Ga. diabo
rignatuz diamacis, diarodon iulij diarodõ ab-

batis potio muscata diābra trocisci musc. descripti in .5. can. Auic. Aromaticū rosa. ꝯserua cortic citrini conserua enule campane boraginis ꝛ buglosse. ¶ Cordialia frigida simplicia sūt ista valentia in cā calida sanō. al. ꝛ ru. bolus armenic9 se. frigida vtraqꝫ sui qualitate cū ꝑsonali berberis spom. succus maligranati acris ꝛ dulcis ꝛ musi succus limonis citri ꝛ citranguli citonia poma acria pira rose precipue ru. aqua rosacea cāphora arctum agresta succus pampinorum vitis psilium lac acetosum herba acetosa acedula que apud aliquos vocatur ribes flores nenufarꝫ se. acetose coriandrus siccum ꝛ humida pruna musa sedant inflammationē cordis. Cordialia cōposita sunt sirupus de ribes sirupus limonū sir9 ros. ꝛ viol. trocisci de camphora sir9 acetosus diamargaritō sine speciebus triasanō. trocisci ros. orizaqꝫ ꝛ filia. ¶ In vtraqꝫ causa tam calida ꝙ frigida valent corallus carabe sericus crudus berberis spom buglosse tormētilla hyacinct9 saphirus rubi9 smaragdō. margarite perphoratę ꝛ nō ꝑphorate lapis berach os de corde cerui croc9 aurum ꝛ argentū. Ista pro maiori pte sunt frigida vel tpata. ideo valent in vtraqꝫ causa. ex istis igitur capias simplicia vel composita ꝛ vtere fꝫ superius tradita.

Declaratio in sin. ¶ Primo notādū ꝙ in sīōia pōt puenire sin. duobus mōis. Uno mō p magnā eūonē san. ad quā sequit̄ eūo ꝛ resolō naturalis calorꝫ ꝛ spūs ꝛ ista species est resolutoria siue inanitēs Alio modo fit ꝑpter timorē sīōati. Nā aliquando sīōatus sincopizat anteꝙ. ℥. ij. san. ab eo exiuerint. Et hoc propter timorē: nā timor naturalē calorē ꝛ spm cum sang. reportat ad interiora ad suā originē: id est ad cor. 5. de morbo. c. 9. Cū igitur spūs ꝛ san. ꝛ calor naturalis ibidem ī corde ꝯculcetur: fit 2a species que vere vocatur cōculcatoria siue replens. ¶ 2o sciendū ꝙ dolor nimi9 sicut accidit in colica ꝛ iliaca ꝛ in hominibus qui ponūt̄ in tortura ꝛ in dolore vulnerum vel vlcerū ꝛ apātum freqnter venit sin. ideo qa ista faciunt ad ingentē spirituū ꝛ coloris nālis resoloncm: ꝛ per ꝯñs ad cordis intēsam refrigerationē: vel quia a tali loco doloroso mittūt̄ mali vel corrupti vapores ad cor vt freqntet accidit in antracibus ꝛ bubonibus epidemialibus ꝛ apostematibus: ꝛ morsibus animaliū veneno sorꝫ. ¶ Tertio notandū: ꝙ in apl'ia magna sequitur sin. ꝛ mors ꝑpter defectū anhelitus. Nā anhelitus nō pōt fieri sine motu pectoris ꝛ thorad Pectus aūt nō dilatat̄ nisi actiōe lacertorū: quorū quidā initiū est ab illa nucha. que est in collo ꝫ hec pars nuche in ipa hora ꝑdit ṽtutē: quā mittit ipsis lacertis pectus mouētibus a cere°ꝫ ubi veniēte verba ꝑcisa sunt Ga. 5. de interiorib9. c. j. i pn. ¶ 4o ignorandū, est: ꝙ lꝫ vinū inter cetera nutrimēta velocius facit ad restaurationē spirituū ꝛ caloris naturalis. ideo in sin. valet tū sm Consm. in 2o viatici in quattuor casib9 nō dꝫ dari. ¶ Primo qñ cū sin. adest nimius calor. ¶ 2o quādo sin. adest cum feb. ardenti ꝛ acuta. ¶ 3o quando adest apā calidum in visceribus. ¶ 4o. quādo cū sin. adest alienatio mētis. Hec aūt intelligunt̄ in processu ꝯ cām sin. qꝛ in sin. actuali ꝛ in paroxismo nō hꝫ locū. ¶ 5o. sciēdū: ꝙ vinū dupl'r vꝫ in sin. ¶ Primo: qꝛ cito in stomacho digerit̄: ꝛ cū sit fortis penetrator cito a stomacho transit ad epar ꝛ ab epate ad cor ꝛ cetera mēbra fouēdo ea cum cita gñatione spirituū ꝛ naturalis caloris. ¶ 2o valet: qꝛ vinū bonū quādo in stomacho fuerit fumi ab eo eleuātur qui veniētes ad cor ipm ꝯfortant añ vini ꝑfectā digestionē ꝛc. ¶ 6o: dubitat̄: vtrū in omni sin. cōpetat vinū: Uꝫ ꝙ sic per omniū practicātiū doctrinā: qui indifferēter ꝓpināt vinū. ¶ 2o ꝓbat̄ per Ga. 12. de ingeo. c. 4. qui dicit: ꝙ ī omni sin. vinū dandū est. ¶ In oppom est Cōstan. qui excipit. 4. casus: in qbus vinū nō debet dari. vt dictū est in. 4. clarificatione. ¶ Dicitur: ꝙ habēdo respectū ad cām: dū pa. nō est in paroxo: vinū non semp competit: qꝛ cā sin. potius augetur. ꝛ sic intelligit Cōst9. Sed hñdo respectū ad actualē ꝑoxismū: dico ꝙ vinū semp dꝫ dari vt vires nature citissime repent̄: ꝛ sic intelligit Gal'. vbi. s. ꝛ in. 12. meg'. colūo. 6. vbi dicit. oportꝫ etiā vinū ꝑpter defectionē ṽtutis quoquo° sit eē dādū subtile. s. ꝛ forte atqꝫ penetrabile. Et sic patꝫ ꝯcordia auctorꝫ medicine. ¶ 7o dubitat̄: vtrū in sin. facta ab eūone p fluxū vētris cōpetat inspissao corporis exteri9 ꝛ clausio pororꝫ ad extra cuꝫ aspsione aq̄ frie vel ros. vel aliter videt̄ ꝙ non. ꝑo p Auic. in. iiij 3a. c. de cura sin. vbi dicit sic: Et ex eis q̄ necaria sunt in pl'ibus horis sin. est inspissatio corpis exterius. vt cōprimatur spūs resoluti: nisi sit solutio ventris fortis valde: aut si sit cā frig9 vehemēs. ¶ 2o illud nō cōpetit. qd facit retrahē nālem calorē ꝛ spūs ad ptes inferiores. ꝫ clausio pororꝫ cū aspersiōe aq̄ frie ē huiōi igit̄ ꝛc. ꝯña bona: añs ꝓ maiori ꝓbat̄ qꝛ qñ ma ad intra retrahit̄ seu repellitur: tūc vadit ad partes. p quas fit fluxus vētris. ꝛ sic ille augmētat̄

ꝛ ꝑ ꝯn̄s cā sin.minoꝛ pꝫ.qꝛ ꝑ talē īspissationem
corꝑis ꝛ poroꝝ caloꝛ ꝛ spūs ꝛ hūoꝛes ad īterio-
ra reuertunt̄ fugiendo suū ꝯ̄riuim. qꝛ etiam ista
aspsio aq̄ claudit poros:vt dicit Gal. 8°.megt.
colū°pͥo. In oppositū est Haly.de regali dispō
ne in 6°li°2e ptis.vbi iubet fieri aspsionē aque
fric.ꝛ aq̄ ros.in sin.facta a fluxu vētris. ¶ Pro
solutione q̄ōnis primo notandū ꝙ in hac cura
sin.nos ītendim⁹ ꝓcedere ꝯ̄ sin.actualē ꝛ poxim
eius aut absolute ītendim⁹ ꝯ̄ cāꝫ que est fluxus
ventris. ¶ 2°sciendū ꝙ virtus siue nā̄ q̄cq̄d in
corꝑe operat̄:illud operat̄ mediāte spū ꝛ calore
nālī.imo caloꝛ naturalis est cā oīs actionis na-
turalis a natura facte.vt dicit Ga.ꝑmo amph.
ibi.Ventris hyems ꝛ vere. ¶ Idē dicit.5.cōmē
to.53.ibi.Quecunq̄ corrupture sunt fetus. Si
tn̄ nō iuenit cōplōnē ꝛ cōpositionē mēbroꝝ bn̄
dispositas ꝛ sanas cū equali ꝓportione hūoꝝ
in quātitate ꝛ q̄litate:tunc cū istis spiritibus ꝛ
calore nālī ꝛ sane perfectas ꝛ regularas exercet
opationes ꝛ tūc corpus ꝑmanet sanum.Si vo
illa nō sunt bn̄ ꝓportionata vel sit aliq̄ discrasia
in humoꝛib⁹vel mēbris ꝛ natura faciēdo quod
melius pōt:operat̄ diminute.ꝛ defect⁹ nō est ex
parte sui sed ex parte cōplōnis vel cōpositionis
mēbri vel mēbroꝝ vel ex malicia hūoꝝ ex q̄lita
te vel quātitate a sua natura ꝛ regularitate de-
uiantium.Et qꝛ natura seuvirt⁹regitiua corꝑis
vita manēte:nō pōt esse q̄n operet̄ circa corpus
qꝛ opus ei⁹est opus ītelligētie.cū regat̄ ab agē-
te ifallibili:agit ꝯ̄ illā discrasiam mēbroꝝ vl̄ hu
moꝝ.ꝛ ꝑ ꝯ̄ns ꝯ̄ morbuꝫ ab illis causatū ꝛ nitit̄
expellere morbū ꝛ cām eius inquātuꝫ pōt:ſꝫ nō
semꝑ pōt.imo oppressa a maa morbi ꝛ a morbo
cogit̄ interdū irregulariter opari.ꝛ credēdo ex-
pellere morbū ꝛ cām ei⁹ causat fluxum ventris
sinthomam ꝛ malū ꝛ plura alia sinthōata ꝛ moꝛ
bos.Et ex isto pꝫ q̄uo act⁹nature est duplex.q̄-
dā est act⁹nature regularit̄ opans.ali⁹est natu-
re irregularit̄ opans. ¶ 2°pꝫ ꝙ ista irregulari-
tas nō est ex pte sui ſꝫ ex pte morbi vel cāe eius
ipsā aggrauans ꝛ istimulans vl̄ ex defectu suo
rū instroꝝ:qꝛ nā non deficit in necessarijs. ¶ 3°
notandū ꝙ in cura sin.actual̄ ſm Ga.12°megt.
q̄ñ colū°.10°.ꝛ ſm Aui.in.ija 3a. Inspissatio po
roꝝ corꝑis ꝛ clausio vt virt⁹ ꝛ caloꝛ nālis:ꝛ spūs
viuificent̄.ꝛ expgiscant̄.fortificent̄:est multum
necīa. ¶ 4°notandū ꝙ quāto pl̄es sunt spūs:
dūmō sunt ꝑfcī ſm suā nāꝫ ꝛ nō sint supcalefci
vel inflāmati: ꝛ quāto ibi pl⁹ est de bono caloe
nālī:tāto nā forti⁹ ꝛ ꝑfecti⁹opat̄.ꝛ quāto pau-
ciores tāto min⁹ ꝑfecte. ¶ 5°notādū ꝙ ī ꝑoxis°
sin.ꝑ°ītendim⁹ad morbū actualē q̄ ad cām ei⁹
āntem.vt iaꝫ dictū est in cañ.gn̄ali ꝑ°. ¶ Tunc
sit ꝑa ꝯ°in cura°e ꝑoxi sin.facte ab īmoderato flu
xu vētris īspissa° ꝛ clausio poroꝝ corꝑis cū asꝑ-
sione aq̄ fric vl̄ ros. in facie est multū iuuatiua.
¶ Ista ꝯ° ꝓbat̄ ꝑ illa q̄ dcā sūt in ꝑn°cure sin.cū
culcato.e ꝛ sic itelligit Haly. ¶ 2a ꝯ°in curatiōe
ꝛ remotiōe cāe sin. ab imoderato fluxu ventris
nec īspissatio corꝑis nec clausio poroꝝ est iuua
tiua.pꝫ qꝛ ꝑ taliū poroꝝ clausionē ꝛ materie ad
īterioꝛa reuersionē flux⁹ magꝭ augmētaret̄.ꝛ sic
itelligit Auicē. in argumēto ꝛ autoꝛitate eius.
¶ 3a ꝯ°.fricatiōes doloꝛose ꝛ ligatiōes in extre-
mitatib⁹faciūt ad mae distractiōeꝫ ad ex̄.ꝛ sic iu
uant ad curā flux⁹ vētris.ꝛ sic pꝫ q̄d dicēduꝫ est
ad auctoritates.Ad Aui.in ꝑ° ar° dico ꝙ itelli-
git in cura ꝑoxi sin.ꝛ rō ꝯcludit ꝑ vltia ꝯclusiōe.
¶ 8°notandū ꝙ q̄ñ nutrim cordi deficit spūs ge-
nerari nō p̄nt nec naturalis caloꝛ.q̄b⁹ mediāti-
bus vita toti corꝑi attribuit̄:ꝛ sic sin.ex inanitio
ne gn̄at̄.Et h̄ est q̄d dicebat Ga.5.aph.cōmēto
illi⁹ampho in fluxu muliebri spasm⁹sic.Defect⁹
vo naturalis animi inanitiōe q̄ fit nutri°cordis
deficiente.h̄ ille. ¶ 9° q̄rit̄ q̄re in sincopi extrēa
sunt fria?Dico ꝙ in sin.nocum est in corde.Dico
scd̄o ꝙ natura mag°conamē nociuū expellit vl̄
nitit̄ expellere ꝛ sanguinē q̄dē ꝛ spm mouet. q̄-
bus sic instris vtit̄ in expellēdis nocētib⁹.verba
origialia sunt Ga.5.aph.cōmēto.53.ibi.Que-
cunq̄ corrupture ꝛc̄.vt statiꝫ dictū est.Cuꝫ igit̄
nō nitit̄ expelle ꝙ nociūū ē in corde.illuc mittit
spm ꝛ naturalē caloreꝫ. ꝛ sic natura depaupata
istis remanet fria. ¶ 10°sciēdū ꝙ sin.alia ē moꝛ
bus cordis ꝑ se vt q̄ñ ē a mala cōplōne calia vel
fria dn̄ante in corde.Alia ē moꝛb⁹ꝑ colligātiā vt
q̄ñ ē apa vel aliq̄ egri° in capsula cordis vel in
orifi°sto vl̄ ab aliq̄ alio mē°.Et quāuis ꝑmo sit
moꝛb⁹cordis ꝑ se:ē secūdario moꝛb⁹cere.qꝛ ſꝑ
in sin.sensus ꝛ mot⁹deficiunt pro maiori parte.

¶ Capłm.15.de defectu lactis.

Mamilla est diminutiuuꝫ de mā-
ma.Et ꝓprie loquen-
do sic hꝫ frat̄ Joh.ianuen.i.ipso°.mā-
milla est in viris.māma in mulierib⁹: ꝛ vber in
pecudib⁹.Vn̄ v̄sificatoꝛ.Mānillas vir hꝫ:pe-
cus vber.fēia māmas.Vnū tn̄ ꝑ alio sepe sumi-
mus ꝛ scribim⁹.Aui.aūt dic̄ in 12a.3a.ꝙ māmil
la ē mēm creatū ad gn̄andū lac a q̄ nutriat̄ ifans
nouit̄ genit⁹in sua natiuitate. ꝛ vsq̄ q̄ ꝯfortet̄ ꝛ
crescat ei⁹virt⁹ꝛ ſit apt⁹ad digerēdū cibū fortio-

rē ⁊ solidiorē. Nā hō ⁊ cetera quadrupedalia no uiter genita cibaria grossa masticare nō pñt: nec ex pñti digerere. iō natura ordiauit lac vt eo facili⁹ nutriant̄. Et fecit vt san. in lac ꝯuerteret̄. q: ignomiosum esset san. sugere ⁊ eo nutriri. ¶ Est aūt mamilla cōposita ſm Aui. ibidē ex venis arterijs ⁊ neruis carne alba glādulosa isensibili ⁊ porosa. q̄ aliqñ augmētatur aliqñ diminuit̄: sic ē natura carnis: in q rōne albedinis sā. ibi veniēs albificat̄: ⁊ fit lac. Et sic chil⁹ dū venit ad epar cōuertit̄ i san. ru. rōne rubedinis epař ⁊ rōne sue nature ꝯuertēš: sic san. veniēs ad mā̄millas ꝯuertitur in lac. Quodlibet eñ istoř mēbroř conuertit hūiditatē sibi aliūde venientem ad suā naturā ⁊ sīlitudinē. Vene aūt ⁊ arterie ⁊ nerui ramificant̄ in ea cū mulř reuolutiōib⁹ ⁊ texturř. Possunt aūt mā̄mille pati multas ⁊ diuersas egritudines ſm triplex genus morbi: vt luculent̄ posnūt autores. Tñ hic prius agit̄ de defectu lacř in mā̄mill̄ nutritū. vñ ad hoc vt pfecti⁹ ad cognitionē cāe isti⁹ defect⁹ adueniat̄. sciēdū q̄ lac h₃ cām efficientē: ⁊ illa est virt⁹ imutatiua naturał̄ exñs in ptib⁹ mā̄mille p̄cipue in porositatib⁹ carnis glandulose albe ⁊ porose. H₃ etiā cām materialē. ⁊ ista est san. in epate gñat⁹ veniēs p venas ad ipsas mā̄millas. H₃ etiā cām formalē. ⁊ est albedo cū suba ⁊ sapore ipsi⁹ lacř. Cā aūt finalis est nutritio fet⁹ nouiter geniti ⁊ pducti de vtero materno. Pōt igr̄ esse defect⁹ lacř ex parte cause agenř. q: pōt eē i mā̄mill̄ mala cōplō calīa ⁊ sicca. vel mala cōplexio frigida ⁊ sicca. simplex vł̄ cōposita. q̄ exiccabit san. ad mā̄millas venientē vel ista mala cōplō pōt esse in epate: vel in toto corpore: ad quē leuit̄ sequit̄ exiccatio ⁊ diminutio ⁊ corruptio ⁊ ineptitudo: vt ex assumpř cibis lac generet̄. Idē dico de hūiditate supflua. Nā₃ lac nō gñat̄ nisi ex sā. bono. vt dic̄ Aui. in 12ª. 3ª. i. c°. 2. Pōt etiā eē defect⁹ ex pte cāe matiał̄. q: adest paucitas san. veniēř ad mā̄millas. ⁊ h̄ paucitas pōt eē ppter paucitatē ciboř. aut q: cibaria que sumunt̄ forte repugnāt gñatiōi san. ⁊ lacř. ppter frigiditatē ⁊ siccitatē coř supfluā. vł̄ q: san. q̄ debebat fluere ad mā̄millas fluit ad mēstrua vł̄ ad nares. vł̄ ad emoroydas ⁊ sic de alijs. ¶ Potest etiā eē corrup° cibi i sto° ⁊ debilitas digestiōis secūde facte in epate. ⁊ sic de alijs. vł̄ ppter nimiū ⁊ excessiuū exercitiū. Pōt ēt esse defect⁹ ⁊ minora° lacř ex pte cause finał̄. s. q: fet⁹ nō bñ nec sufficient̄ nutrit̄. q: non bñ nec pfecte sugit mā̄millas ex sui debilitate. Nā q̄nto mā̄mille magꝭ sugunt̄ tāto san. ad eas magꝭ attrahit̄. ⁊ ep̄istis pt prouenire defect⁹ in cā formali: q: nō h₃ pfectā formā lacř. q: nō est albū nec spissum: nec boni odoris neq₃ saporis: put reqrit̄ ⁊ decet.

Signa defect⁹ lacř sūt manifesta q: dū exprimit̄ mammilla int̄ digitos lac nō exit abūdant̄: ⁊ si ablactat̄: flet ⁊ clamat de nocte ⁊ de die nō gaudēs sufficiēti nutrimēto ⁊ cū h̄ mēª ei⁹ diminuunt̄. Si vō defect⁹ lacř sit ex pte cāe agenř. s. male cōplōnis mā̄mille vel epař vel toti⁹ corporis: tūc si illa ē calīa ⁊ sicca. vł̄ si adest dominiū colere lac est ī pua q̄ntitate. ⁊ est citrinū in colore ⁊ subtile in suba: acutū in q̄litate vł̄ amari saporis. Et cū h̄ femia est colica macra agilis ī motu irascibił̄ ex leui cā: tūc certi⁹ ē signū ¶ Si fuerit a mala cōplōne hūida vel a dominio fłāř lac ē parū in q̄ntitate liq̄dū ⁊ aquosu₃ ⁊ fluxibile in sba: albū in colore acetosū ⁊ aliqñ insipidū in sapore. ¶ Si ē defect⁹ in lacte a mala fria ⁊ sicca vel ibi est dominiū mł̄ie: tūc lac ē modicū ⁊ min⁹ ceterř in q̄ntitate ⁊ spissius i sba. Si vō sit ex defectu cause materiał̄. s. sang. decurrēř ad mā̄millas h̄ cognoscit̄: q: vel ē femia macilēta vel ꝯualescēs ab aliq̄ egritudine. vel est actu egra vel q: passa fuit vel patit̄ aliquā egritudinē notabilē: velut est flux⁹ mēstruoř vel emoroydař vel fuit flōata in magna q̄ntitate: vel passa fuit: vel patit̄ fluxū vētris vel nimiū sudorē. ⁊ sic de alijs. vel q: est paup ⁊ nō h₃ q̄d māducet. vel q: comedit cibaria: q̄ desiccāt lac vt est comestio herbe q̄ vocat̄ rapistrū in potagijs ⁊ sił̄ia. ⁊ si sā. est aquosus cognoscit̄ p liq̄ditatē lacř. ex signis ei⁹: si ponat̄ supra vnguē vel sup rem politā cito spgit̄. ⁊ cū hoc femia vsa fuit fructib⁹ ⁊ oleribus ⁊ herbis crudis vel coctis ⁊ diu fuit pigra stans in ocio sine ꝯueniēti exercitio.

Judicia i defectu lactis. Prio cū ypocrate. 5. amphо. amphо. 52° Mulieri in vtero habenti lac ex mā̄mill̄ multu₃ fluens debilē fetū signat. Si vō fuerit dura vbera sanū fetū signat. ¶ Secūdo p lac ad mā̄millas fluēs possum⁹ pnosticare sic: si mulier q̄ nec p̄gnās est nec generauit lac h₃: hui⁹ mēstrua defecerūt. 5°. amph. am°. 38°. ¶ 3° cū Rař. 4°. ad Almāř. c. āpenultiō dic̄ sic. Lac aūt q̄d melius iudicat̄ est: cui⁹ vna gutta sup vnguē distillata: nec multū subtił̄. nec liquiō nec multū grossu₃ ⁊ ꝯgelatū ꝯspicit̄ bonū hñs odorē ⁊ puā dulcedinē. Salsū aūt lac aut male olēs nullo mō nutrimēto infantis est ꝯueniens.

Curatio defect⁹ lacř p̄° cognita cāp sua sig̃ illa excutienda ⁊ extirpan

da est p sua ɔ̃ria dirigẽdo ⁊ euacuãdo malũ hu.
ñ ibi fit⁊ alterãdo me^m ad ɔ̃riã q̃litatẽ. Si g̃ lac
puificat̃ pp defectũ nutrimẽti: nutrix reficiat̃ cũ
bonis ⁊ laudabilib⁹ cib⁹: q̃ declinẽt ad caliditatẽ
⁊ sint boni chimi: vt gallina pdix capretus caro
mutõis oua sorbi^a osse fcẽ de iure carniũ bonaꝝ
⁊ bonũ vinũ maturũ mediocrit̃ grossum ⁊ silia
Si vo fuerit pp corruptionẽ nutrimẽti rectifice
tur cõplo p rectificationẽ ⁊ abscisionẽ cõplonis
me^l ipm corrũpẽti: vt ẽ alñ ep: qđ si repiat̃ calin
vtat̃ lactuc⁊ endi. ⁊ aq̃ ei⁹: ⁊ h̃ sic dicet̃ in suo. c.
⁊ sic de alijs mẽbris. Et si defect⁹ lacti fuerit ppt̃
nimiũ exercitiũ: dimiat̃ illud: ⁊ nutrix stat in q̃e
te ⁊ tr̃aqllit^e. Si vo fuerit pp aliquẽ fluxũ: vt est
flux⁹ vẽtris vel mẽstruoꝝ vel emorroyđ. ⁊c. illi
flux^s restrigẽdi sunt put in suis caplis dcm̃ est. vl̃
dicet̃ q̃ nõ oĩa in oib⁹ caplis sũt scribẽda capiẽ^o
ly oib⁹ sincathe^{ce} vel in sensu diuiso. Pone igit̃
q̃ mlier h̃z cõplonẽ colericã ⁊ h̃z diminutionẽ lacti
dico q̃ talis nutrix dz vti ordeato ⁊ auenato⁊ la
cte amigđ. ⁊ pult̃ galliaꝝ ⁊ pdicũ gallis bullitis
cũ lactuc̃. Et dz vti vino liphato ⁊ aq̃ ordei int̃=
dũ: ⁊ vtat̃. 4. se. fris. ma. ⁊ mi. ⁊ fructib⁹ ⁊ herbis
eoꝝ: q̃ alterãt malã cõplonez ⁊ lac multiplicãt.
Vtat̃ ẽt piscib⁹ squamosi đ aq̃s mũdis currẽtib⁹
⁊ vtat̃ spinargijs ⁊ maluis borag̃⁊ lacti: ⁊ rost^o
porcio pati cũ lacte amig. ⁊ sumat in̄dũ lac vac
cinũ ⁊ caprinũ. ⁊ sumẽ pt sili carnes hedi ⁊ agni
⁊ mutõis pati cũ agresta: vt iã dcm̃ est. ⁊ caueat
ab ira ⁊ trist^a ⁊ stet i gaud^o ⁊ leti^a: nã ira iñãmat
san. ⁊ adurit. tristi^a calorẽ mortificat nãlẽ. Si vo
nutrix vĩ eẽ flãtica cũ diminutiõe lacti: tũc regimẽ
q̃ ad cibũ ⁊ q̃ ad medicinã dz eẽ calefacti^m cũ tali
q̃li desicca^{oe}. Deĩn vtat̃ carnib⁹ supradicti pati cũ
croco ⁊ bonis spẽb⁹ p̃cipue cũ cubeb. ⁊ cinamo^o
⁊ vtat̃ fen^o herba ⁊ se. ⁊ bauci. ⁊ per^o. ⁊ ane^o vtat̃
ẽt cibo facto de faria frumẽti cũ lacte cap̃ i q̃ mi
sceat̃ farina fenug^i mara^i ani. ⁊ cõcdat ẽt sepe a=
migđ. pieas fisticas ⁊ silia. Et si lac eẽt grossũ
⁊ spissũ: dic̃ Rab in. 4. ad Almãb in. c. anpenu^o
q̃ nutrix dz vti cibarijs sbtilib⁹. Et ẽbrocent̃ mã
mẽ cũ reb⁹ hũectãtib⁹ vt ẽ decoc^o malue rađ⁊ fo
lia altee. Et vtat̃ cib⁹ ⁊ medicis hũectãtib⁹ ⁊ si lac
cũ eo qđ ẽ pauce q̃ntitati ẽ nimis sbtile ⁊ aq̃suz
vtat̃ nutrix igrossatis ⁊ vi^o grossovt dic̃ Rab. dic̃
ẽt Rab ibiđ. q̃ dz sũere pltes de faria fabaꝝ. sili
pultes de riso. sili đ faria triti^l augẽt lac sili pul=
tes de pane ⁊ silia cũ lacte ⁊ zuc. Et si i fine deco
ctiõis ponãt vitella ouoꝝ. 4. vl̃. 5°. bonũ erit: et
sapidior cib⁹ ⁊ nutbilior: ⁊ supspgat̃ pul. mara^i
Et h̃ ponit idẽ Aui, q̃ posterior fuit Rab. Triti

cũ coctũ cũ carnib⁹ vel cũ oleo⁊ aq̃ cãdaruzũ or=
deũ ⁊ triticũ coctũ cũ brodio carniũ cũ pul. ma
rat^i. ⁊ an^i augẽt lac. sili ordeatũ ⁊ auenatũ. Po=
nit ẽt Auicẽ. in loco allegato q̃ pisces saliti fa=
ciũt exuberare lac. Et sili saffusa. i. se. trifolij qui
dat̃ eq̃s ad ipiguãdũ: ⁊ est fenug^m. Cicera q̃ ex
corticata ⁊ ordeũ ɔ̃tritũ ⁊ mũdatũ: sic⁹ feniculũ
viride. ⁊ se. ei⁹. Ex istis em̃ iubet Aui. fi decoctio
nẽ in. 30. lt̃. aq̃: donec redeãt ad. 8. de q̃ decoc^e su
mat nutrix oi die. ℥. v. cũ. ℥. j. olei amigđ. dul. ⁊ cũ
℥. iij. zuc. Ad idẽ faria sisami dissoluta in vi^o pu=
ro p. 6. horas. deide colet̃ ⁊ de illo det̃ ad potan=
dũ. ⁊ de farina fi emplm supra mãmillas. Ides
decoc^o melõgie siue melõis: q̃ tendit ad rotũdi=
tatẽ data cũ butiro puocat lac. Cicera cocta cũ
lacte addito melle vl̃ zuc. idẽ operat̃. Ego vo po
ti⁹ facerẽ comedere nutricẽ cũ bono pane⁊ inde
potare bonũ vi^m ru. ⁊ maturũ. Ram etiã papa=
ru. ⁊ folia ei⁹ cocta in ordeo ⁊ tritico supra i ci=
bo vel potu valẽt in mltiplicatiõe lacti. Itẽ vinũ
decoctiões rafa^l ⁊ furfur vz. Sauich ordei ⁊ or=
deũ ɔ̃tritũ. ⁊ se. papa. torrefactũ añ ponant̃ i ore
melle vel rob vi^l p. 3. dies: deinde bibat̃ dieb⁹ cõ
tinuis sto^o ieiuno. vz etiã se. an^i. ⁊ se. porrise tri=
folij ⁊ fenug^i ani^i ⁊ maratri ana ptes eq̃les: det̃
quolibet mane. ℥. j. vel ß. cũ succo feni^l. Et si ista
nõ sufficiũt: psertim vigilẽt per vnã noctẽ in ec=
clesia parochiali fageti mali: vbi req̃escũt corp^s
⁊ reliq̃e scti Ierõtij martyrij. ⁊ pculdubio psup=
posita bona deuot^e recupabit̃ lac abundãter vt
ego sepe vidi. Ego em̃ vidi al̃s vnã nobilẽ dñaz
ad quã mulieres vndiq̃ ɔ̃fluebãt q̃si ad romi=
petagiũ p recupatiõe lacti ⁊ ipa solũ dabat i pua
q̃ntitate de folio aureo: qđ ponit̃ in pãnis serici
⁊ vere multe ex eis recupabãt lac iussu dei. q̃ sit
in eternũ benedictus ⁊c.

Captm. 16. de exuberatiõe lactis.

Liquãdo

lac multũ ex uberat i mã millis: ⁊ facit sepe incõmoda multa q̃r aliq̃n ex tali supflua lacti abũdã^a corpus ɔ̃sumit̃: cũ san. q̃ totũ corp⁹ h̃z nutrire in magna q̃ntitate ad mãmas attrahat̃. Aliq̃n ibi g̃nat apã. aliq̃n caseationẽ: maxie q̃n ñ sugit̃. vñ q̃n sugit̃ magl ⁊ magl ibi currit lac ⁊ si non su=git: remanet in mãmillis. tũc vel caseat̃ vel putre scit. ⁊ cãt apa vel dolores ⁊ similia.

a

Causa ɔ̃iũcta isti⁹ egritudinis est multi=tudo sanguis decurrẽtis ad mã=millas. Cã añs est mult⁹ san. in corpe ⁊ in venis cãns ⁊ pueniens ex dieta resumptiua ⁊ vsu ci=

boꝝ vel medicinarū san. ⁊ lac multiplicantium de quibus iam superius dictum est. Et ideo mulier que nō vult lac in mām̄illis exuberare: ab illis cauere debet.

Curatio In p̄mis faciat mulier abstinentiā parū comedēdo ⁊ bibendo. Et si san. videt̄ supabūdare: nōia s̄. de sophena: vt san. q̄ est materia lactis: inferi⁹ distrahatur. Auicen. aūt in. 12. 3ᵗ. in caᵒ de nimia exuberatione lactis dicit: ꝙ lac post vl'ia pōt diminui 3. modis. Et ab illo loco traxit Bern̄. de gordoᵒ illos modos: quos ipē ponit. Primo mō cū desiccatiuis ⁊ resolutiuis: q̄ cum vehemētia sue siccitatis ⁊ resol'onis desiccāt ⁊ resoluūt lac ⁊ materiā ei⁹. Et iste est melior mod⁹ fm̄ Aui. ibidē. Et de istis aliqua sumūt̄ per os: ⁊ aliqua applicant̄ ad extra per modū emplastri: aut p euaporatiōes. Aliqua etiā sumunt̄ ad intra. ⁊ silr̄ illa eadē ab extra p modos iā dictos applicant̄. Calida aūt ⁊ sicca lac desiccanᵗ q̄ ad intra sumunt̄: sunt ruta maxime agrestis ⁊ semen eius ozimū gariofilata ozimū magis ⁊ semen eorum. Et dētur oīnī die. 3. ij. ¶ Item semen rapistri q̄ herba est filis rape in folijs ⁊ nascit̄ inter blada ⁊ nocēs suffocando ea. Ciminū etiā proprie ethiopū. Omnia ista possunt sumi ad intra ⁊ epithimari ad extra. Desiccantia aūt lac que solū applicātur ad extra est empl'm factū de armoniaco gūmi dissoluto in vino calido vel in aceto. Silr̄ linimentū factū ex fenugreco ruta ⁊ agnocasto ⁊ laca ⁊ litargiro cum oleo ros. fit̄ mixtis vel ex aliquib⁹ eoꝝ. vba sunt Aui. ¶ Secund⁹ mod⁹ diminuendi lac s̄. cum medicinis infrigidātibus ⁊ iste meᵉ effectū suū forti⁹ explent in flāticis. q: in coll'cis eēnt medicie. ⁊ sūt lactuce portuᶜᶜ papauer. ⁊ se. ipoꝝ. ¶ 3ᵒ modo cū reb⁹ humidis vt est assumptio coriandri int⁹ ⁊ extra applicatū spuma vmbilicus venerꝭ nenuf. exteri⁹ applicāt̄ silr̄ succ⁹ psillij ⁊ muscilago ei⁹ linita ⁊ epithimata. Epithima desiccās lac. ℞. farie fabaꝝ. ℥. iiij. olei ros. aceti ru. aā. ꝙ suf. ad incorporandū. et epithiet̄. Aliud. radices cauliū terant̄ fortit̄. ⁊ cū aceto epithimet̄. Ad idē. ℞. farine fabaꝝ farine lentiū. aā. ℥. ij. ccᵗ. 3. ij. olei ros. ꝙ suf. s̄. epithima vel possunt ista distēperari cū aq̄ ⁊ aceto: ⁊ desiccant lac. Rapistrū autē coctū cum oleo vel q̄cunq3 alio modo comestum desiccat lac. Probatio istius patet in scrophis. nam scrophe si ipso vtantur: lac eorum desiccatur: ⁊ fetus eorum pereunt. expertum est.

¶ Capl'm. ij. de caseatione lactis.

b **Dicunt** Aui. ⁊ sui sequaces ꝙ lac caseat̄ i mām̄illis mulierꝭ ꝑpter nimiā caliditatē ⁊ siccitatē. Et aliq̄n caseat̄ a nimia frigitate ꝯgelatia. ⁊ ista poti⁹ dʒ dici ꝯgelatio. Et iste sūt cause efficiētes caseationē lacꝭ. Pōt etiā iuuare ad dictā caseationē lacꝭ cā materiat̄. vt q: lac est nimis grossū aut viscosuꝫ: ⁊ nō pōt bn̄ penetrare p meat⁹ ⁊ venas mām̄illares. ⁊ sic remanēs cōgelat̄ vel caseat̄ vel si putrefit: causat apa: vt patebit ifra. Ex pte etiā cause finalis pōt venire iuuamē in caseatione lacꝭ: q: nō bn̄: sed debilit̄ sugit̄ ab ifante nato vel ab alio: vt inde sufficient̄ nutriat̄. Et sil'i mō in dictꝭ porositatib⁹ remanēs caseat̄ vel coagulat̄. Ex pte etiā cause formal' q: cōplexio mām̄ille a qua forā lacꝭ ꝓcedit: pōt eē vel multū cal'a ⁊ sicca. vel multū frigida ⁊c.

Signa aūt sūt satꝭ manifesta. Primo q: mām̄illa repit̄ dura ⁊ dolēs i illo loco vbi ē caseatio. ⁊ lac nō pt̄ exire: posito ꝙ māma exp̄mat̄: ⁊ adest ibi inflāmatio ⁊ inflatio manifesta i eo: q̄n fit a calido. ⁊ in tāgendo reperiunt̄ tuberositates magꝭ in vno loco ꝙ in alio.

Curatio ⁊ p̄seruatio. Prima p̄seruatio ꝙ lac nō caseet̄ in mām̄illis s̄. ꝙ mulier vtat̄ cibis bōnoꝝ: e subtilē gn̄antib⁹ i ꝑna q̄ntitate: vt lac subtile facilit̄ ⁊ libere pxēas ⁊ porositates possit fluere ⁊ nō retieri. Et ad eādē intētionē vtat̄ mēta pet⁰ ⁊ croco cinamoᵒ viᵒ al. ⁊ clareto. Deīde si vr̄ aliq̄lis ꝯgela⁰ ⁊ caseatio vl' mām̄aꝝ indura⁰: tunc ꝯsidera si mamma i tactu repit̄ cal'a. ⁊ tunc dissoluat̄ cera: ⁊ incorpet̄ i mortario cum muscillagine psillij ⁊ fenuᵍ ⁊ succo portuᶜᶜ ⁊ s̄. linimentū supra mām̄illā. Muscillago etiā psillij ⁊ succ⁹ porᶜᶜ repcutiūt materiā ⁊ alterant malā cōplexōnē cal'aꝫ in mām̄ill' exn̄tē. Muscillago eīn̄ fenuᵍ aliq̄d de materia resoluit ⁊ calefacit ⁊ dolorꝭ est mitigatiua sicut cera. ¶ 2ᵒ sumat̄ ypia gerēs florē al. q̄ alio noīe vocatur morsus galline: ⁊ sine cōquassatione aliq̄liter calefacta supponatur. Ad idē. ℞. succi cauliū ⁊ morelle succi coriandᵗ aā. misᵗ. Et in ista mixtura tepida pāni linei madefacti supponat̄. Itē maurella p se nō pistata supposita valꝫ multū. Ad idē vꝫ empl'm factū de porᶜᵃ ⁊ coriandᵒ hūido. Ista eīn̄ ptiꝫ repcutiūt ⁊ partiꝫ resoluūt ⁊ dissoluūt. Itēꝫ ad caseationē lacꝭ q̄ fit a cal'o vꝫ multū acetū agitatū cū oleo ros. ⁊ cū illo calido s̄. linimētū. ¶ Itē empl'm ex folijs cauliū vel ex succo ei⁹ cui misceat̄ croc⁹ ad ꝯfortandū membrū ⁊ mitigādū dolorē. Et myrrha ad penetrādū vꝫ multū

Aliud empl'm ponit Aui. oleũ viol'. cũ ace° ⁊ farina fenugr: incorpet ⁊ fiat empl'm. Embroc° etiã cũ vino albo aq̃ ⁊ ace° sil' mixt: ⁊ cal'is mixtis vel separatĩ vz. vinũ tñ ⁊ decoc° camo. meli⁹ vz ĩ cã fr'ia: sz aq̃ ⁊ acem vz in vtraq; cã. ¶ Casea° facta a frigore curat sic. p° fiat embro° cũ aq̃ ⁊ vino albo cal'is ⁊ mixtis vel cũ decoc' camo. melli fen' ant marat' aneti fenug' se. lini abrotani zz' ⁊ basiliconis. Cũ istis vel aliq̃bus ex eis pōt fi' embro° vl' fomẽta° in cã fr'ia sine fe. ⁊ sine magno ardore ⁊ calore mãmillaꝝ. Deĩde ex eisdẽ fiat empl'm vl' epithia pistat vel incorpatis cũ oleo camo. In isto etiã casu vz castom ⁊ oleũ ei⁹ ⁊ oleũ camo. costim ⁊ de lilio ⁊ oleũ de narcisco. Et fiat h' empl'm: qđ ponit Aui. ℞. medulle panis de simula. i. panis q̃ fit de scđa cribellatiõe postq̃ flos farine est extract⁹ farie ordei eruce fen' radic̃ maluauisci añ ptes eq̃les radix coquat sub prunis ĩ stupis madidis ⁊ fortiter pistent ⁊ alia in morta° incorporẽt addẽdo oleũ camo. ⁊ tepiđ. supponat. Istđ eñ empl'z dissoluit: ⁊ dissoluẽdo mollificat ⁊ remouet lact' caseationẽ ⁊ ɔgelationẽ. Et si addãtur folia malue ⁊ se. li' nõ minus valebit ad supradicta. ¶ Empl'm etiã factũ ex mica panis myrrha ⁊ camo. cum aq̃ ⁊ ace° vz. Aui. Pul'. etiã marcasite cũ oleo ros. ⁊ albũine oui miscet ⁊ inde mãmilla liniat. Itẽ mẽta pistet cũ mica pãis ⁊ distempet cũ ace°: ⁊ fiat epithia. Aui. Isculi etiã bulliti in oleo ⁊ ace° ⁊ empl'ati valẽt facta p⁹ inunctiõe cũ dicto oleo. Vel fiat h' empl'm: qđ remouet opp'lonẽ mãmille fr'am. ℞. myrrhe. ʒ. ß. an' folioꝝ cala' se. apij cini farine cicerũ cicle nigelle folioꝝ lauri añ. ʒ. j. puluerizãda puluerizent cõq̃ssanda cõquassent: ⁊ incorpent cũ succo cicle ⁊ fe'. ⁊ fiat empl'm. Ad idẽ. ℞. thuris myrrhe añ. ʒ. j. storac̃ cala'. ʒ. ß. fell'. bouis q̃ suf'. fiat linimẽtũ vel empl'm. ℞. mell'. ʒ. j. storac̃. cala'. ʒ. j. olei camo. ʒ. j. incorpent. ⁊ cũ isto p longã morã fricet mãmilla. ⁊ in fine extẽdat supra pãnũ: ⁊ supponat. Itẽ bibat aquã decoctiõis cauliũ ⁊ cicle.

Declaratio in passiõib⁹ mãmillaꝝ. Primo dubitat: si a mala cõpl'one hũida existẽte in corpe vl' in mãmilla a multa ma' flãtica vel a multo san' flãtico possit puenire defectus lactis? Et appet q̃ nõ: q: lac a multo hu. ⁊ san' gñatur. Rñdet Aui. in. ii'. 3'. c. 2° vbi dicit q̃ sic. Nã talis ɔ° pata est gñare loco boni san. aquositatẽ siue san. multũ aquosũ in quo nõ est debita pportio vt lac ex eo gñetur. Nõ eñ sufficit multitudo humoris ad lactis et spermatis generationẽ, sed debita pportio cãe agentis ad cãm materialem ⁊ debita qualitas vtriusq;: donec talis effectus pducat. Sz in istis vtrũq; deficit: ⁊ sic questio pro parte affirmatia remanet vera: ⁊ per h' rñdetur ad argumentum. ¶ 2° sciendũ fm Gm. 5. amph°. ɔ°. 39°. ibi. Si mulier quecũq; pregnãs est neq; generauit ⁊c. q̃ omne membrũ habet multas virtutes naturales: quarũ vna est ɔuersiua ⁊ mutatiua. que cibum ad naturã accipiẽtis immutat. Et quecũq; aũt cibũ in sil'itudinẽ accipientis mutauerit: pfecte facit eundẽ cibum esse causam nutriendi ⁊ augmẽtandi illud membrũ. Cum igit tota mãmilla sit mollis alba nõ sanguinolẽta: sang. ibi veniẽs efficitur lac ⁊ liquor albus dulcis suauis aptus ad nutritionẽ infantis: ⁊ ab illa naturali virtute existẽte in mãmilla: que est causa efficiens ipsius lactis: vt pmissum est. Et ex vna pte illi⁹ humiditatis mãmilla nutritur: ⁊ ex residuo parũs infans ablactatur. Et cũ ĩ tpe nutritiõis infantis magis de sanguine ⁊ hũoribus ad mãmillas fluat magis etiã p se de nutrimẽto mammille suscipiũt. Et hac de cã illo tpe mammille sunt grossiores ⁊ maiores in q̃ntitat' ⁊ duriores. Lactis etiã repl'o ad ista multũ iuuat. ¶ 3° notandũ fm Aui. in loco allegato: q̃ oĩe qđ facit exuberare sperma vt in pl'ibus facit exuberare lac: sic est se. papa. vber cap. ⁊ ouis ⁊ sil'ia: sil'r qđ deficcat spma: ⁊ etiã lac minorat. sic ẽ se. canab. ⁊ sil'ia. vtraq; eñ sunt supfluitates in q̃nto ⁊ in colore sil'es. ⁊ vna ad ɔseruationẽ speciei. ⁊ alia ad indiuidui nutritionẽ ordinata fuerit. ¶ 4° nõ. fm Aui. ĩ. ij. c. de zz'. q̃ zz' est cal'm ĩ fine. 3'. g. ⁊ sic in 2°. ideo excitat coitum viride ⁊ siccum. ⁊ valet ad lactis generationẽ ⁊ multiplicationẽ. Si defectus lactis puenit a frigiditate epatis vel sto' vel a supfluis hu. illis p° purgatis. in cõpl'onibus aũt cal'is ⁊ siccis zinz' nõ videt valere. Idẽ dico de cinamomo q̃ lac nõ multiplicat: nisi q: aperit opp'lones epatis ⁊ ɔfortat stom ⁊ epar: ⁊ deficcat supfluitates coꝝ: ⁊ dũ in ore tenet ⁊ masticat cerebro cõfert: ⁊ auget memoriã. ¶ 5° sciendũ: fm q̃ dicit Aui. in. 12'. 3'. in. c. de diminutione lactis: q̃ aliq̃n san. fluit ad mãmillas vt in lac ɔuertat. posito q̃ femina nõ sit pregnãs nec nutrix. Et hoc fit vt pl'm in mulieribus: in quibus mẽstrua retinent: vel in parua fluũt q̃ntit'. Et ĩ tãtũ aliq̃n mãmille dure fiũt: q̃ ɔcubitũ hominis pre nimio eaꝝ dolore sustinere nõ pñt tñ ille sang. in verũ lac ɔuertit. sz iterũ redũdat ad corpus ⁊ natura illũ miscẽdo cũ reliq' didit ĩ totũ corp⁹ p⁹ purgationẽ mẽstruoꝝ: vl' ipz resoluit

¶ 6° dubitat de lactuca. nã Aui. in .2. in .c. de la
ctuca dicit: q lactuca addit in lacte. Diascor. vo
in li° simpliciũ mediciarũ dic q lactuca comesta
lac mulierib' phibet. Rñ° breuit: q2 si defect' la
ctis sit a mala cõplone calia ⁊ sicca in mãmill' vl
in epate vl in toto corpe exñte: tũc lactuce cocte
comeste ⁊ crude cõplonẽ alterãdo ⁊ san. fridũ
generãdo faciũt ad augmẽtationẽ lact. ⁊ sic in
telligit Aui. Si vo defect' in lacte fuerit a mala
cõplone frĩa ⁊ hũida vel ex supabũdanª flãt vl
nutrix de sua naturali cõplone est flãtica: tũc la
ctuca ifrigidãdo ⁊ san. grossũ ⁊ flãticũ mltipli
cando si diu ɔtinuet: phibet lac. ⁊ sic intelligit
Diascor. ¶ 7° nota q lз Aui. ⁊ cõiter oẽs auto
res medicĩe dicãt q res q̃ multiplicãt lac: multi
plicant spma. ⁊ q̃ diminuũt lac: diminuũt spma
itelligunt vt in plurib'. q2 agn' cast' mltiplicat
lac ⁊ diuit spma. Aui. c. pprio. ⁊ ei' dos est .3. j.
¶ 8° sciendũ q in electiõe nutricis debem' eli
gere nutricẽ bone cõplonis iuuenẽ ⁊ boni colo
ris abũdantẽ in lacte ⁊ lac sit albũ mediocriter
spissũ hñtis mãmillas mediocres in magnitu
dine ⁊ puitate. Nã mag° quãuis magnã quãtita
tẽ san. recipiãt: nõ tñ põt illõ pfecte coqre ⁊ mu
tare in lac bñ digestũ. in puis aũt sufficiẽs lact
quãtitas nõ põt collocari sic dic Gordo. Proĩ
de dicit in vtrũq tene mediũ: tuti' ibi. Et alibi.
Mediũ tenuere beati. ¶ 9° qrit qre mulieres
q̃ nec sunt pgnãtes neq nutrices iterdũ habẽt
mammillas suas lacte seu san° plenas ⁊ duras.
Silr pgnãtes ⁊ lactãtes cõit habent mãmillas
grossiores? Rñdeo q a gibbo epat orit qdã ve
na q̃ apud Aui. vocat vẽtrẽ hñs. ⁊ officiũ isti' est
portare nutri^m p totũ corp'. Et in pª sui diuisio
ne diuidit in .2. ptes. qdã ram' vadit ad partes
supiores. ⁊ alt ad ptes iferiores. qrũ ramificatio
nẽ eẽt lõgũ enarrare. Sed a ramo iferi' tendẽte
exeũt vene q̃ a mrice veniũt ad mãmillas p q̃s
matrix ⁊ mãmille sunt q̃si copulate ⁊ associate.
Qñ igit mẽstrua retinent: redũdat ⁊ supabun
dat san. in mrice. ⁊ sic ille vene mediastĩe replen
tur: ⁊ p ɔñs mãmille: vt pdictũ ẽ. Et h ẽ qd dice
bat Ga. 6. aph. cõmẽto .52. ibi. Mulieri in vte
ro hñti lac ex mãmill' ⁊c. Si sepe ⁊ plus q̃ opor
teat exierit multa quãtitas lact, vene vulue ⁊ mã
millarũ medie plene sigñt: h ille. ⁊ in .5. amph.
cõmẽto 37°. ¶ 10° clarificat Gordo' ⁊ notat ab
Ar. in li° de gñatione aĩaliũ. ⁊ a Burgundione
alr. expositore sup eundẽ: qre viri ⁊ mulieres hñt
mãmillas in pectore. alia vo aĩalia vt capra vac
ca cerua hñt in pte posteriori. alia vo in vẽtre. vt
scrofe. canicula? Dico q mãmille in pectore mu
lierũ vel virorũ nõ ipediunt motũ nec opa: cum
incedant erecti sup. 2. pedes iuxta illud ouidij.
Pronaq cũ spectãt aĩalia cetera terrã. Os hõi
sublime dedit celũq videre Iussit ⁊ erectos ad
sidera tollere vult'. ¶ 2° pp honestatẽ loci. nã si
mulieres hẽnt mãmillas vbi capre ⁊ vacce hñt
dũ lactarẽt ples verẽda genitalia ppatularẽt. qd
eẽt ihonestũ valde Vacce aũt ⁊ capre ⁊ eq non
verecũdant de oñsiõe pudẽdorũ: cũ careãt rõne.
Si aũt pecudes hẽnt vbera in pectore: motus
pedũ añriorũ ipedirent ⁊ non possent currere nec
fugere. ⁊ sic spẽs rerũ destruerent. cui' opposi
to idigent cerui ⁊ capoli. ¶ 11° qrit qre viri hñt
mãmillas cũ nõ hẽant lac: nec ablactẽt? Dico q
h fuit pp decorẽ: ne viri viderent diminuti. Naз
vir ⁊ mulier coeqles sunt in numero mẽbrorũ. ⁊
int se hñt mẽª pportionabilia: vt est matrix lo°
virge viril. ⁊ sic nõ solũ mulier in numero mem
brorũ coeqtur viro: verũ ẽt ⁊ cũcta alia perfecta
aĩalia sublimis de' creauit q̃si eq̃pata homini.
¶ 12°. qrit qre viri nõ hñt lac: cũ hẽant mãmil
las? Dicũt aliq q h ẽ: q2 nõ hñt mẽstrua. ⁊ h nõ
est sufficiens rõ. q2 q̃drupedalia hñt lac quãuis
nõ hñt mẽstrua. Sed h fuit. q2 vir est mag' occu
patus in q̃rẽdo necẽia domus: ⁊ hз exercere opa
fortiora vt victualia ⁊c. mulieri ⁊ pli nõ deficiãt.
Suffic ei eĩs dũ ablactãt circa plẽ eẽ sollicitas.
¶ 13° nõ: q mãmille mulierũ facili' ⁊ frequẽti'
egrotãt ⁊ apant q̃ mãmille virorum. Et h ẽ: q2
mulieres hñt lac: qd freqnt põt casẽari vl corrũ
pi ⁊ cãri apa. viri aũt nõ hñt lac. ¶ 2° q2 in mu
lieribus plẽs abũdãt supfluitates. ⁊ sic aũi ille
supfluitates ad mãmas dirigunt rõne ɔduct'. ⁊
sic põt ibi plures egritudines generare. Verũ
tamẽ si in mãmillis virorũ accidũt apata vel vl
cera multomagis sunt piculosa: vt in cãcrũ mu
tentur q̃ in mulierib' rõne siccitatis virorũ. imo
vix repies apata in mãmillis virorũ: q̃n ɔuertãt
in cancrũ. ⁊ multos ĩde vidi mori. ¶ 14° scias
q quãuis viri nõ hẽant lac: in aliq̃bus tñ mam
millis exit aliq hũiditas seu liquor: a q̃ multum
est cauendũ: ne ɔtinuet exetio eius. nã ex h fre
quẽter icidũt in apaª ⁊ in cãcro. ⁊ forte cũ adiu
torio dei fiet aliq mẽtio: cũ de cãcro in 4° li° scri
bemus. ¶ 15° qrit quare aliqua q̃drupedia ha
bent plurima vbera: ⁊ aliqua solũ duo? Dico q
scrophe ⁊ canicule q2 habent plures fetus hñt
plura vbera. capra autem ⁊ vacca solum habẽt
vnum fetum. ideo ⁊c.

¶ Caplm. 18. de apostemate mãmillarum.

f

Fiunt apāta in mām̄ill' mľier vno .2. modoꝝ. Nā aliā fiūt apāta in eis ab hu. illic currētib⁹ q̇ sui q̄ntitate aut q̄litate nature no- cētes a calore naturali in pte: ⁊ a calore innāli ꝑ pte coquūť impfecte: ⁊ in saniē cōuertunť: vľ a natura fortiori resoluunť. Et istud p̄us ⁊ p̄nci- pali⁹ diciť apa. 2° mō fit interdū apa in mām̄is mulierū ex lacte in eis ꝯgregato nō euacuato: s̄ caseato vel ꝯgelato aut indurato qđ q̇dā lac cō uertiť in saniē. iō q: natura ip̄m expellere nō po test: sed cū calore ptim naturali ⁊ ptī innaturali ꝯuertit ip̄m in sanie vľ paulati ip̄z: vľ insensibiľr resoluit in toto ⁊ in pte. Si em̄ ista apata fiant p̄mo°: vtiq̧ possunt fieri a quolibet .4. humoꝝ fortiori. Etiā sortiri p̄nt noīa appropriata apati- bus s̄m noīa sumpta a diuersitate humoꝝ. vt si s̄ a san. flegmō. ⁊ si a co. herisipila. si a flāte: zi- mia. si a mľia: cancer.

Signa apatū mām̄illaꝝ qn̄ apā p̄cedit ab aliq̄ .4. hu. sunt q: mľier nō est pregnās neq̧ nutrix: q: in talib⁹ magis venit apā ꝓpter ꝯgelationē ⁊ coagulationē lactis q̄ ab hu. Et in caseatiōe lac̄ nō est tātus dolor sicē in apate ab humorib⁹ causato. tumor etiā ē ma gis in altera pte mām̄ille qn̄ est purū apā ⁊ ab aliquo hu. Et qn̄ est a caseatiōe lac̄ vel coagu- latiōe magis extēdiť p mām̄illā in ptib⁹ diuersis diuisam. Et si est a san. adest dolor magn⁹ ⁊ extē sur⁹ cū rubedine loci: ⁊ aliqn̄ est dolor pulsatiu⁹. Si vo fit a co. dolor fit vehemētior ⁊ adest citri nitas loci vel citrinitas tēdēs ad rubedinē: fe. ⁊ caľitas sunt intēsiores q̄ si eēt ex sā. Si fit a flā- te nō adest tantus dolor nec fe. imo ista sunt re missa: ⁊ color est albus: ⁊ tumor lax⁹ ⁊ mollis.

Judicia Primo mľierib⁹ q̇b⁹ ꝯuertiť sā. ad mām̄illas: maniā sig̃t. 5°. amph. āph. 39. Aliq̇ addūt in suis libris istā ne- gationē nō. ⁊ dicūt mľierib⁹ q̇b⁹ nō ꝯuertiť ⁊c. Ga. tn̄ tenet āph. affirmatiuū: dicēdo q̄ san. ad mām̄illas veniēs in lac mutať. Et ypo. hic fateť q̄ si sā. vēiat ad mām̄illas q̄ n̄ muteť in lac: sig̃t maniā. Et hoc ꝓbať in ꝓcessu cōmēti: dicēdo sic Cū caro mām̄illarū hūida nō sanguinolēta fue rit: necesse est vt fria sit. vn̄ cū san. ad eas vene- rit: mutať in lac. Et sicut hec caro frigidior ē car ne cpaťa: sic ⁊ lac frigidi⁹ est san. h̄ ille. Et sequiť in fine cōmēti. Mľeri vo hui⁹ nimietate caloris cū ad mām̄illas sang. aduenerit: non pōt in lac mutari pre nimietate sui ⁊ magnitudine caloris vn̄ necesse est: vt caput ascendat ⁊ maniā gene- ret. Patet g̃ quō amph°⁹ remanet affirmatiuus ⁊ nō negatiuus ꝑ p̄ima sui pte. ¶ 2° si mulieri mēstra ante tp̄s naturale defecerint ⁊ san. ꝯuer- tiť ad mām̄illas ⁊ ibi faciat apā timendū est de mania vľ freneſi. Iccirco mēstrua sine mora tali b⁹ sunt minstrāda vel ꝓuocanda. ¶ 3° mulieres q̄ non bene purgātur de suis florib⁹: cito ⁊ freq̄nť incurrūt apāta mammillaꝝ. ¶ 4° si mulier be- ne purgeť naturali purgatione nō solū ab apo- stemate mammillaꝝ: imo a multis alijs incom- modis fit secura.

Curatio apātū mām̄illarū. Primo si vi q̄ apa fit a san. s̄ flōia de so- phena eiusdē ptis: ⁊ hoc in p̄n°. Nā p talē flōiā fit distractio materie aātis: ⁊ cū hoc fit iuuamē tū ad mēstrua ꝓuocanda: si necesse est illa ꝓuo- cari. ¶ 2° in augmēto qn̄ ma⁹ pro maiori parte est flura: s̄ flōia de basilica vel saltē de mediana si san. repletio videať adhuc remanere. Sił pro si in corpe videť su ccedendū est contra alios hu. si in corpe videť mãia pabundare: illi euacuādi sunt. Deinde in mãia calida in p̄ncipio ponenda sunt aliqua repcussi ua mixta cum aliq̄bus dissolutiuis. Misceatur igiť oleum roſ. cū aceto vel aqua cū aceto ⁊ de- coctione camo. cū istis tepidis s̄ embroca⁹ sup mām̄illā ter aut quater in die: ⁊ pānus line⁹ in istis madefactus supponať. ¶ Fiat etiā sic ℞. farine fabaꝝ. p. j. folioꝝ solat. p. j. olei roſ. acē ⁊ mell. aā. ℥. j. ⁊ ß. misceanť ⁊ coquanť siľ cū suc- co caulīū vsq̧ ad spissitudinē. ⁊ s̄ emplm̄ qđ mi tigat dolorē ⁊ parti dissoluit ⁊ mollificat ⁊ ma- turat. Si ma° est para: ⁊ resolui nō pōt. ℞. farie fabaꝝ farine fenug̃ se. lini medulle panis ordei aā. ℥. ij. myrrhe. ℥. j. croci. ʒ. iij. rad. bismalue co cte sub prunis. ℥. ij. vitelloꝝ ouoꝝ. 8. nūero olei viol. ⁊ camo. aā. ℥. j. ⁊ ß. aque q̄ suf. incorpenť ⁊ s̄ emplm̄. h̄ em̄ vz in augmēto ⁊ in statu. Postq̄ aūt maturatū fuerit apiať ꝓut decet: ⁊ mūdifi- ceť cū melle ⁊ succo apij ⁊ vitello oui in q̇b⁹ sic mixtis pua tēta madefiat ⁊ intromittať. ⁊ aliq̄ ps dicte mixture desup apponať. ¶ Si vo apā venerit in mām̄illis post caseationē lactis. ita q̄ caseatio vľ trāsire ad apā: tūc sic fiat. p° misceatur aq̄ cum aceto. ⁊ in istis calīs madeť spōgia: et freq̄nť euaporeť. ¶ 2° mica panis dissoluta in- corpeť cū myrrha ⁊ croco ⁊ s̄ emplm̄. ¶ 3° mica panis pisteť cū mēta eq̄lib⁹ ptibus ⁊ dissemeťť cū aceto. ¶ 4° vz pul. marcasite cū oleo roſ. et albūie oui. ¶ Eo aūt casu: q̄ apā eēt frīn: nullū repcussiuū apponať: nisi eēt mixtū cū mult. disso lutiuis. Nō valēt tunc olea cala: sic est oleum de

nereidē.oleū de camo.de lilio.ꝛ de spica.Cōfert
ēt embrocatio cū vino albo ꝛ aq̄ ꝛ aceto fcā cū
spōgia in eis calis vel tepidis madefacta.Lau-
dat et Aui.emplr̄m factū de folijs apij ꝛ riso bul
litis in vino.Et silr̄ fꝫ emplr̄m de folijs feni⁹ bul-
litis in vino al.Et si oporteat maturari: fꝫ cuꝫ h̄
emplr̄o ℞ caricarū pīguiū.6.nūo tenericatū se
netiōis ꝛ lapacij acuti radꝫ.cuicij cepaꝝ lilij fari
ne fenugr̄.ꝛ se.li¹.añ.℥.j. ꝛ ꝭ.axūgie porci q̄rt.j.
īcorpent oia in morta⁹ cū sanguie liq̄facto. ꝛ fꝫ
emplr̄m:mitigat eni dolorē ꝛ maturat. Post ma
turationē vͦo apiatur cū lancera in pte bassiori:
dūmō ibi appēat mollicies ꝛ matura⁹. Si vͦo
timeat ferrū apiatꝫ cū aliq̄ ruptorio:sicꝫ ē rupto-
riū qꝺ fit de calce viua icorpata cū stercore anse
ris recēti.ita.s.ꝙ sup totā mamillam ponatꝫ de
pmo emplr̄o maturatiuo: nisi ꝙ dimittatꝫ viuꝫ
pūū foramē in loco decliuiori ꝛ molliori supra
qꝺ foramē ponatꝫ dictū ructoriū:vel ruptorium
qꝺ fit de calce viua ꝛ sapone molli. Securi⁹ tñ ē
ꝙ fꝫ apitio cū lanceta seu flōmo. ¶ Si vͦo apa
durū efficiatꝫ in pn⁹ fꝫ emplꝫ qꝺ ponit Aui.risuꝫ
īfundatꝫ in vinū ꝛ coq̄tur.ꝛ fꝫ ex eo emplꝫ supra
mamillā durā ꝛc̄. Silr̄ farina risi icopetur cum
oleo viol.ꝛ vitell' ouoꝝ ꝛ gūi dragag¹. ꝛ valꝫ in
pn⁹ iduratiōis. ¶ In pcessu aūt qñ est actua-
liter durū fꝫ linimentū ex oleo rosꝫ ꝛ cera ꝛ allu
trā.ꝛ pōt addi cū istis fel bouis ꝛ fex boni vini
antiq̄ ꝛ fex aceti.ꝛ fꝫ linimentū. ¶ Si vͦo in mā
mill' fuerit nodi siue glādule ℞ folioꝝ psici fo
lioꝝ rute.añ. M.j.pistentꝫ ꝛ icorpentꝫ cū axun-
gia porci.ꝛ fꝫ emplr̄m:vel ista decoq̄ntꝫ in vino ꝛ
fiāt epithīata ꝛ h̄ freq̄nter vsq3 ad sanationem.
¶ Ulcera mamillaꝝ ꝛ corrosiōes eaꝝ curantur
sic ƀm Aui. ℞ vinū nigrū pōticū ꝛ stipticū q̄si
lī.xx.sumach herbā cū q̄ paranꝫ coria. ꝛ sic itel
ligit Aui.qñ dixit sumach tinctoꝝ nuq̄ expressi
añ.lī.j.cassielig⁹ gallaꝝ imaturaꝝ.añ.lī.ꝭ.agri-
monie.p.j.cōquassentꝫ oia ꝛ tēperentꝫ i vino.20.
dieb⁹ deide bulliat vsq3 ad medietatē ꝛ coletur.
ꝛ iterū illud vinū ponatꝫ sup̄ ignē lētū:ꝛ bulliat
modicū ꝛ reseruetꝫ in vase de vitro,ꝛ cū illo sepe
lauetꝫ mamilla.qm̄ multū valet vlcerib⁹ factꝫ in
mēbris mollib⁹ sicut est os ligua ꝛ mamilla. vt
testatur Aui.Et fiant illa que dicta sunt in capi
tulo de vlceribus oris. ¶ Fistula aūt in mamil
la si fuerit:curetꝫ:sicut dicetꝫ in septimo libro.Et
lauetur quotidie bis cū vino decoctionis agri-
monie aluminis ꝛ myrrhe. ¶ Deinde fꝫ h̄ vng^m
℞.succi agrimonie.℥.j.mell.℥.ꝭ.aloes myrrhe
sarcocole aluīs de pluma añ.ʒ.ij. pulueriзata in
corporentur cū dicto succo ꝛ melle ꝙ suf.ꝛ ini-
ciatur cum tenta.ꝛ iterum lauetur bis cū dicto
vino ꝛ teneatur mundꝰ:prout decet. Et semper
amplietur foramē donec curetur ꝛc̄. ¶ Ne mā-
milla magnificetur nec pendeat. ℞ ceruse plū-
bi vsti chimolee.añ.℥.j.misceantur cū aqua iusꝗ
quiami albi. ꝛ epithimetur ꝛ liniantꝫ mamille.
¶ 2⁹ lauentur frequēter cum decoctione galla-
rum acasꝭ. concharum marinarū.añ.℥.j.ceruse
plūbi añ.℥.ꝭ.se.iusquiami chimolee. añ.℥.j.ꝛ ꝭ
aceti ru.ꝙ suf.fꝫ ēplr̄m. ¶ Ad idē ℞ ypoq̄stidꝫ.
psidie balausti.cupuloꝝ glandiū plūbi vsti.añ.
ʒ.iij.aluminis ceruse acasꝭ lenticularuꝫ torref.
añ.ʒ.j.limaciarum cuꝫ suis testis adustaꝝ abro
tani.añ.ʒ.ij.ꝛ ꝭ.cōficiantur cū succo plantag.ꝛ
liniantur ꝛ emplestrentur mamille. ¶ Ad ideꝫ.
℞ thuris masti.añ.℥.j.cōcharum marinaꝝ.ʒ.j. ꝛ
ꝭ.aceti ru.ꝙ suf.fiat emplastruꝫ.

¶ Capitulum.19.de fetore assellarum.

i Am in 2⁹.li⁹ in.c.36. fuit aliq̄d tractatum de fetore anheli
tus.nunc autem in loco hoc tractant
autores medicine de fetore assellaruꝫ
ratione propinquitatis caruꝫ ad mamillas ꝛc̄.

Cause fetoris assellarum quedā sunt pri
mitiue:vt est nimius motus ꝛ la
bor in tempore caloris. ¶ 2ª potest esse tarda
mutatio vestium nam asselle ꝛ totum corp⁹ fe-
tent tarde ꝛ raro vestimēta sua mutantiū. ¶ 3ª
causa pōt esse coitus supfluus. ¶ Cause añtec
pñt esse mĺtitudo hu.corruptoꝝ in corpe existē-
tium: vel hu.multi in corpore cum calefactione
eorum. ¶ Cause cōiuncte sunt vapores resolu-
ti ab illis hūoribus corruptis seu putrefactioni
paratis.quicq̄d eni de qualibet re dissoluitꝫ: ne-
cesse est vt assimiletur.pmo amph. comēto.14.
Et qui crescunt ꝛc̄. ¶ Signa per suas causas
ꝛ effectus possunt haberi.

Judicia ponit Ga.primo pnosti. cō
mento 46.ibi. Putredo ca
laudatꝫ. Odor vehemētis fetoris significat pu-
trefactionem non maturationem. Idē dicit 3⁹
pronosti.cōmento vicesimosecundo.Bernard⁹
de gordonio dicit ꝙ fetor assellarum ꝛ toti⁹ cor
poris si per longū tempus durauerit sine mani
festa cā leprā significat.Et idem dicit Gerard⁹
cremoñ.supra viaticū ꝛc̄.

Curatio fetorꝫ assellaꝝ. Pmo talis si-
rupādus est cū sirup.appro-
priatꝫ ƀm q̄litatē hu.peccātiū in sirupis ꝛ appo
simatib⁹ ponēda sunt aro^ca ꝛ odorifera. In cā

calĩa odorifera fria: ⁊ in frida odorifera calĩa. Et
vtaẽ reb⁹ q̃ p̄seruāt hũores a corruptiōe vt ē cro
cus cassialig. acẽ bolus armenic⁹ myrrha aloes
⁊ sãia. Et purgeẽ ẽm exigētiā hu. peccāẽ ⁊ flōeẽ
si necãriũ est. Deide intret balneũ aq̃ decoctiōis
herbaꝝ odoriferaꝝ: vt ē sizibriũ mellissa lauēdu
la folia dānidis radix yreos ⁊ multa ꝯsilia. Et ī
exitu a balneo vl' p⁹ sudorē madeñāt ascelle ⁊ to
tũ corp⁹ cũ hac decoc. ℞. an' cimi' rof. ru. añ. ʒ.
ij. cipi. ʒ. j. spice' spice añ. ʒ. ij. rad. yreos sicce et
puluerizate. ʒ. j. ẽ. decoctio in. 9. lĩ. aq̃. ⁊ ī ista de
coctiōe madeẽ totũ corp⁹ ⁊ assellee p̄cipue: cũ co
to in ea madefacto. silr camisia ⁊ saraballa ma
deẽ. in hac decoc. ⁊ post exiccationē induanẽ: ⁊
vestes ⁊ camisia freq̄nter muteñẽ ⁊ laueñẽ. Sit
tñ cautela: ꝙ in cā calĩa misceẽ aroma. q̃ q̇dem
aro iā sunt dctā in. c. de sinco'. Vz etiā litargiuz
cũ aq̃ rof. distēpatũ. Et ẽ h̄ medicamē ℞. litar'
ʒ. ij. alũis. ʒ. j. rof. ru. myrrhe añ eragia. ij. ẽ pul.
laueẽ ascelle cũ vino: ⁊ iste puluis supspgaẽ. Idē
ẽ. cũ myrrha sicca ⁊ puluerizata. Idē pōt fie' cũ
alipta muscata ⁊ gallia muscis sanđ. ꝗ pulueri'
de q̄libet. ʒ. ij. cāph. ʒ. j. dissoluanẽ in aq̃ rof. ⁊ a
scelle ⁊ totũ corp⁹ inde liniaẽ. Aliud linimētũ sic
fit litargiũ teratur ꝑ lōgũ tp̄s in morta cum aq̃
ro. in q̃ p̄us dissoluaẽ cāph donec litargiũ fit al
bũ. ⁊ addaẽ pul. oiuz sanđ. ⁊ pul. rof. ru. añ. ʒ. j. i
corpeñẽ cũ aq̃ rof. ⁊ ẽ trocisci ⁊ desiccēẽ ⁊ refuē
tur ⁊ cũ nece fuetit: vn⁹ dissoluaẽ in aq̃ rof. ⁊ ẽ li
nimētũ vel epithīa sub ascellis. Ad idē. ℞. tu
thie lauate cũ aq̃ ⁊ sale. ʒ. j. ẽ pul. ꝑ se ro. ru. sanđ
gallie musc. ciperi spice' myrrhe añ. ʒ. ij. alũis. ʒ.
ß. ẽ trocisci cũ aqua rof. de q̄bus fieri pōt linimē
tũ vel epithima vel inunctio ⁊c̄.

¶ Caplm. 20. de fetore pedũ.

Pedes freq̄nter ꝑꝑ sudorē retē
tũ inclusuz nō euapatũ
emittũt fetorē. Tales aũt caligas et
sotulares mutare debēt: si h̄ñt. al's ꝑ
cēdo est eis. ⁊ intra pedē ⁊ caligā pes induatur
pāno lineo. ⁊ pedes freq̄nter lauētur cũ aq̃ deco
ctiōis nucũ ⁊ folioꝝ cipssi ⁊ alũinis herbe ⁊ res
aromatice in dicta aq̃ apponanẽ.

Declaratio in apāte mãmillaꝝ. p̄
dubitaẽ. vtrũ in apāte
mãmillaꝝ cōpetāt repcussiua: cũ sint iuxta cor ⁊
eēt periculũ ꝙ illa materia ab eis repcussa cau
saret sincopim vel tremorem cordis: Rñdeo ꝙ
aliqua parũ repcussiua anodia q̃ magꝭ sunt alte
rātia ꝗ repcutiẽ: bñ p̄ñt cōpetere in istis apāti
bus sꝫ fortia repcussiua pura nō debēt mistrari
ꝑpter cām iam dictā. nisi apā esset paruũ ⁊ ꝑpe
papillā ad ex̄ declinās: tũc eñ illa ma nō posset
penetrare ad cor: sed potius extēdeẽ per partes
mãmille ⁊ alteraret. Si aũt apā esset ex aliq̃. 4.
hu. ⁊ eēt in ꝓfundo mãmille vel in radice eius.
semꝑ cũ illis refrigeratiuis miscēda sunt aliq̃ re
solutiua ⁊ anodia. si v̄o apā esset ex caseatiōe vel
coagulatiōe lactis: nũꝗ in eternũ cōpetũt repcr
cussiua s̄ poti⁹ dissolutia. ¶ 2° sciēdũ Aui. ⁊ cete
ri iubēt in apātib⁹ mãmillaꝝ ex lacẽ caseatione
ponere medicinas actu calĩas ⁊ tepidas nō actu
frias ꝑꝑ. 2. p̄° q: si me applicareẽ fria actualr. il
la frigiditas noceret ad duo. p̄°: q: caro mãmil
le est fria vt diẽ G⁹. 5. āpho. ꝯ°. 39. ⁊ de se infri
gidat lac vel hũorē: ⁊ si medica applicarenẽ a
ctu fria: tũc illi hu. vel lac magꝭ infrareñẽ ⁊ igros
sareñẽ ⁊ fierēt inobediētes digōni resolōni vel
maturatiōi: q̄ꝝ apposita q̄rim⁹ ꝑ sanatiōe. ¶ 2°
si me actu frie supra mãmillas applicareẽ: tales
cũ sua f̄ritate facerēt materiā apāẽ penetrare ad
cor ⁊ sic facerēt tremorē cordis ⁊ sincopi vl' mor
tē si ma esset venenosa. Iccirco opꝫt talia tepi
da vel actu calĩa applicare. ¶ 3° sciendũ iuxẽ fe
torē ascellaꝝ q̄riẽ p̄° cũ in fe. putridis sint mul
ti hu. putri. q̄re corpa febricitantiũ nō ferēt mul
tũ: Diciẽ: ꝙ calor febrilis est multũ ꝯsumptiu⁹ ⁊
fortis: iō ꝯsumit illā putrefactionē. ¶ 2° dico ꝙ
illa putrefactio siue corruptio nō multo tp̄e per
manet. imo ꝗcito incipit imedia ēt incipit fe. q̃
illā putrefactiōēz seu hu. putridũ anꝗ feteat cō
sumit: vel cũ sudore expellit: ꝗꝗ fetor interdum
adest cũ sudore expulso. Vel dico ꝙ fetor nō cau
saẽ a putrefactiōe: q̃ ē ebullitio seu q̃ fit ab ebul
litiōe seu a putrefactiōe ꝓprie: q̃ est sube corru
ptio. ¶ 2° sciendũ: ꝙ mēbra principalia habent
sua propria emũctoria: nā carnes glandose que
sunt retro aures cere' sunt emũctoria. inguia e
patis ⁊ subascelle cordis. Nũc aũt cũ cor sit cali
dissimũ om̄i alio mēbro ⁊ ꝯtinuo moueaẽ mo
tu dilatatiōis ⁊ ꝯstrictiōis ad modũ foll' fabroꝝ
⁊ sufflat ꝯtinue suas sup̄fluitates ad illa emũ
ctoria. vnde ex illis vaporibus insufflatis fit su
dor: q̃ hu. p̄dñantis q̄litatē ondit. vt hꝫ Gerar.
de cremo. supra 3'. viatici. c. vlti°. ¶ 3° notandũ
ꝙ coitus sup̄fluus est causa fetoris ascellarũ et
toti⁹ corpis. Nimius eñ coitus mouet materias
ad exteriora ⁊ erit ad vaporē calĩn putridũ ve
nientē ad superficiē cutis verba sunt Arnoldi i
li. de retardāda senectute. ¶ 4° nō. ꝙ coartatio
⁊ nō euētatio vapoꝝ venientiũ ad ascellas ⁊ in
guīa ⁊ pedes iuuāt multũ ad cāndũ fetorē. nāꝫ

illi conuersi in sudorem non euentantur. Ille autem sudor corrumpitur: et facit fetorem &c.

¶ Laus deo vero viuo et eterno amē. Expletus est liber tertius Filonij.

Deus in tuā laude. ¶ Incipit liber quartus filonij. in quo dicet de passionibus meri et membrorū prime digestiōis. Et primo de anathomia et iuuamentis meri vel ysophagi.

¶ Capitulum primum.

Ja que a gula vsq ad os stomachi extendit q antiquit' ysophagon appellatur qd arabice meri dr. Ab his q post Aristotelē fuerūt assueti os stomachi appellabat. Nā Arist. eodē noīe qd antiquit' erat vtebat. vba pcisa sūt Ga. 5°. de inte. ca. 4° patz igit qualit ab antiqs et modernis ista via duplici noīe nominat. vñ ysophagō dr ab ysagos grece qd est introductoriū latine: et fage qd est comedere. q. introductoriū rez masticatarū et comestaz et bibitarū. Nā oīa q masticant et degluttiūt: p ysophagū tanq p embotū ab sto[m] introducunt: et est nomē grecū. Alio noīe vocat meri: et est nomen arabicū vt testatur Ga. in loco stati alle°. vñ frater Joh. ian in psodia dic q meri idē est qd mediū vel pitas ideo dr meri. q. mediū int os et stomachū vel dr meri a pitate. q: paritatē hz cū ore et sto°. actio nāq ingressus et reiectiōis mediāte meri necessarius est fieri. Vñ. 2. ptes sūt in eo: q ab anathōicis tunice appellāt. iō dico cū Auicē. q ysophagus est cōposit' ex carne et. 2. tunicis pānicularib': et vna est interior et ista solū hz villos lōgitudinales et p istā tunicā et villos fit attractio rerū deglutiendaz. nā attractio fit cum villis lōgitudinalibus: q̄n ptrahunt. Tunica aūt exterior solū hz villos latitudinales. vt p eos fi expulsio ei' qd nociuū vel quasi nociuū in stomacho cōtinetur. Deglutio tñ cōplet p actionē villorum longitudinaliū attrahentiū: et per actionē latitudinaliū exprimētiū a parte supiori. Et expulsio vel vomit' solū fit per actionē villorum latitudinaliū exprimentiū a pte supiori. Inferiori autē nō fuit necessariū: q ysophagus haberet villos transuersales ita magnos sicut stomachus. q: non est ei pueniēs nec necessariū: q transeuntia retineat: nisi inq̄tū ptinet sue nutritioni vel ad retentionē sui nutrimenti. Est aūt meri seu ysophag' collocatus super aliquos spondiles colli et dorsi et ppter defensionē eius q rectitudinē spondiliū tamen in directo quarti spondil' dorsi deuiat parūper versus dextrum. et descendit sup alios. 8°. spondiles. et quādo venit ad diafrag ligatur cum eo. Est tamen dissimilitudo partiū. Ad ipm autē meri veniunt nerui orti a. 6° pari neruoz a cerebro exeuntiū: et ad ipsum veniunt vene a corde. Dicamus ergo q meri est pars stomachi ptinua ei cum pportione et graduatione necessaria. Et tunice meri sūt similes tunicis stomachi vt dicit Auic. in. 13ª. 3ª. ca°. p°. Et q̄uis sit ysophagus pars stomachi continua ei: est tamē pars vniformiter difformis et in magnitudine et in suba et actione et sensibilitate. Cōstat autē: q motus deglōnis est facilior motu expulsiōis. iō quia prius est mot' fm naturaz. et fit per villos longitudinales tunice interioris attrahētis. quē iuuant villi latitudinales tunice exteriores cōprimentes. Mot' autē expulsiōis est difficilior q: est contra naturam. q: solū completur per actionē villoz latitudinalium exprimentium a pte iferiori. Etiam q: non tātuz psuet' est nature.

¶ Capitulum secundum de passionibus meri. Et primo de deglutionis impedimento et vlceribus meri.

Meri potest pati morbos siles. q: i eo pōt eē malicia cōplōnis calide vel frigide hūide vel sicce simplicis vel cōposite cum materia vel sine materia. Potest etiā pati morbos officiales: quia obturationē vie p quā attrahit cib' ab ore ad stomachū. Et potest pati apā in sui substantia vel in mēbris circūuicinis. Et sic patet: q̄liter potest pati per se vel p colligantiā. Potest etiaz pati morbū cōmunē: q: solutionem cōtinuitatis ictu vel percussione. vel pōt pati vlceratione. Et ex istis vel psimilibus venit cōiter defectus in suis operationib' vt est deglutiōis impedimentū: qd potest puenire ppter causas pmitiuas ancedētes vel cōiunctas: vt iam implicite declaratū est. Et pcipue ci' magna siccitas vel strictura i eius creatione vel apā in eo existens vel in mēbris vicinis. sicut est apā in gula vel in aliqua parte ei' vt sunt eius lacerti dislocatio spondiliū cooperientium ipm ad partem anteriorem. Sed ei' siccitas aliquo° est ei ppria a sua naturali et radicali cōplōne. aliq̄n a cōplōne accñtali: vt accidit interdū in fe. et in fluxu vētris īmoderato. Omnia ista sunt vel esse pnt causa impedimēti deglōnis. Potest etiā puenire ppter spasmū vel tethanuz vel ppter palisim. Aliq̄n ppter rem retentā i pca

nitate ysophagi.vt sunt vermes:q̄ p superi⁹ non pñt expelli:nec inferi⁹ possūt descendere.vt dicit Aui. Sepius tamē accidit dictū impedimentū ex apāte penetrāte ⁊ viam coartante:⁊ defectione nerui ipsius nō potētis suam actionē ꝓprias complere vt ait Galienus quinto de interiorib⁹ capitulo quarto.

Signa ponunt a Ga.in loco imediate allegato. Si aliqs habet defectionē in meri:cibaria non possunt descēdere nisi angustiose ⁊ cū labore ⁊ quodā interuallo.Et tunc equalit est nocumentū i tota substātia meri.Si vo fit impedimentū in pte inferiori cibus libent intrat:s qñ est in illa pte nō potest penetrare intātū ꝙ infirm⁹ credit iā ipm cibū ibi eē inuiscatum.⁊ cū hoc non adest apā nec squinātia.Et ista defectio fit a mala compl͡one.de qua Ga.ibidē.Et sic defectio degl͡onis si ꝓpter malā cōpl͡onē fuerit absqꝫ grossitie extra naturā sequtur eā tarda deglutiēdi penetratio: q̄ tarditas in oibus ptib⁹ meri est equalis ⁊ sine dolore.h ille.Jta ꝙ in toto spacio ysophagi sentit impedimentū in actu degl͡onis.Et tunc dicit Cōstā. in 9°.panteg¹.in ca° de passionib⁹ in istrumentis cibi ⁊ pot⁹:ꝙ si ista cōplexio fuerit calīa vel calīa ⁊ sicca.tunc adest siccitas in ore ⁊ sitis nimia.⁊ adest refrigeratio:qñ sumit aquā frigidā. ⁊ si ē mala cōpl͡o frigida:tūc nec sitis nec ca͛ assunt. s adest grauitas ⁊ extēsio.Et si fuerit difficultas deglutiēdi a mala cōpl͡one hūida:multa humiditas in ore reperit ⁊ sputa multa ⁊ albedo lingue.Si vo a mala cōpl͡one sicca: tunc adest siccitas in ore ⁊ ariditas lingue tanta ꝙ per se desiderat potū vel saltē gargarismū aque frigide ⁊ sic de alijs.Si vo in meri fuerit apā eius signa fere dicta sūt in.c.de squinātia ⁊ ponunt a Ga. 5.de interiorib⁹ ca°.4.Nā si habens hoc apā conetur ꝓ virib⁹ suis deglutire potū: adeo angustiatur ꝙ pot⁹ reijcit p nares:⁊ qñ volūt iacere: sepe mutāt locū nūc ab vno latere nunc ab alio magis ꝙ̄ desiderāt sedere:cū habeant inspirādi ⁊ deglutiendi īpedimentū. Nā in sedēdo cibus naturaliter ⁊ facilius hoc modo descēdit:ꝙ̄ si iaceret.⁊ sentit maior dolor i loco qñ exercet suam opationē.Et si apā est sanguineū vel colericū sentitur dolor pūgitiuus ⁊ adest sitis ⁊ calor ⁊ fe.Et si apā est frigidū:nō adest fe.nec calor nec sitis.sed adest dolor remissus grauatiuus. ⁊ trāsglutienda magis morant in loco vbi est apā.Et qñ apā fuerit ruptum:exijciunt saniē cū vomitu ⁊ tunc melioraf deglo.⁊ alia accidētia meliorantur vel minorant vel mitigant.Sigā aūt qñ meri sit vlceratū post apā vel aliter q̄re in deglone rex acetosax ⁊ acrū vel salsax vel pōticax sentit pūctionē ⁊ dolorē ⁊ ꝯstrictionē i ipavia.⁊ dor͛ sētit int spatulas.vbi meri patit:ibi iter spatulas dor͛ sentit.Et si ipedimͫ deglonis ē a dislocatiōe spōdiliū dor͛ sentit in h loco ⁊ hō fit gibbosus a pte añ vel a pte post.⁊ infirm⁹ nō pōt iacere resupin⁹.Si aūt pp spasmū tūc d: ꝙ tūc tenent os clausū ⁊ dor͛ sentit in māmilla ⁊ partib⁹ ei⁹ pectoralibus. Jlla aūt difficultas q̄ diu durat sine cā manifesta:signū est ꝙ est a mala cōpl͡one.

Judicia siue ꝓnosticatiōes. Pri° vit patit meri apā vl vlceratione qn cor patiat aut cereͫ aut vtrūqꝫ.cor p vicinitatē cereͫ p colligātiā.℄ 2° vlceratiōes i ore sto¹ sūt cereͫ p colligātiā. multū piculose i iuuēib⁹ ⁊ in senib⁹ mortales.vt plm.vt dic Ga.5°.de interiori.4.c.versus finē ca¹.℄ 3°.ipedimentū deglonis i senibus a mala cōpl͡one friavel spas° nō recipit curationē vel difficulter q: iam egritu°est ꝯfirmata ⁊ mala cōpl͡o adeq̄ta.℄ 4°.si rigor vel tremor arripiat paciētes apā in meri.aptionē apāris denūciat.℄ 5°. san.cum vomitu exiēs rupturā signat venax in meri vel sto° vel excōicatiōe vlcex cox.℄ 6° vlc° i meri post vuln⁹ p̄cedens fm plm est mortale.e Aui.i3ª.3¹.caplo proprio.

Cura ipedimēti deglonis. Añ pticularem curā aliq̄ cañ.sūt p̄mittēdi. Primus thit ex dicti Ga.7°.meg¹.colū°vlti. in fine colūi Cū meri ⁊ os sto¹ sūt multū sensibiles:nūnc cū forti medicaͨ nec mordicatio nec acuto sūt medicādi ne v⁹ cox dissoluat:⁊ cox deficiāt actiones.℄ 2⁹ in vlcerib⁹ meri acria ⁊ pōtica ⁊ acuta medica⁹ vt plꝫ sūt īterdicē.n¹ ad īfinuādū si ibi sit vlc⁹ i pua q̄titate mistrāt:talia eñ vlsitata dolorē augmētāt ⁊ vt res deijciūt nāles ⁊ egꝫ faciūt āgustiosū.℄ 3⁹ thit foial.i3° meg͡colū°.i3°.Si meri sit īfratū:necesse ē cathapla ret°i dorso ponere.Hoc ei mēͫibi positū ē:si aūt os sto¹ infirmetur añ cathapla ponēdū ē.h ille.℄ 4⁹ i apā meri si itēsus fuerit ca͛ ⁊ do͛ cū repl͡one:flōia ⁊ fari si itēsus fuerit ca͛ ⁊ do͛ cū repl͡one:flōia ⁊ farīsma°cū abstinē° neq̄ꝙ sūt omittēda.put i squimā pdictū fuit.℄ 5⁹ cū meͨ vl cibi de se pno i meri detineant spa°si ꝓ ei⁹salute ꝯcedunt:diu i ore sūt retinēdi ⁊ paulati deglutiēdi:nec tūc colo ⁊ vsual pot⁹ē āmistrād⁹.ne meͨ siue cibi v⁹ cito descendat sine mora. Jste cañ.thit ex dicti Aui.i.i3ª.3¹. ca.de cur vlcex meri.℄ 6⁹ in vlcerib⁹ meri cum medicis ꝯsolidatiuis ⁊ icarnatiuis vlcerū debemus cōmiscere aliqua viscosa grosse subē q̄ de

tinēt medicinā ꝯsolidatiuā intentiōis ꝑintente
vt effectꝰ efficaciꝰ ⁊ leuiꝰ ꝯsequat̃. ¶ Tꝰ. vbi mor/
bus est a q̄litate cōplōnali absq; maª sola alterā
tia sufficiūt ꝓ salute. Et si a q̄litate cū maª illa
ꝑscripta: ad q̄litatē remouēdā a medico est insi/
stēdū. Iste cañ. h ⁊ vbiq; est obſuādus. ¶ Cu/
ra ꝑticularis impedimēti deglōnis. Si ipedimen
tū deglōnis fit ꝓpter cōplonē calam: aut calaz
⁊ siccā: ⁊ fuerit cum materia calida: tūc illa eua/
cuāda est cū appropriat̃. vt ē oxisinicia cassiaf ⁊
māna granata dissolut̃ in decocᶜ prunoꝝ ⁊ floꝝ
viol. ⁊ caricaꝝ. Diarei ista euacuāt illā calidam
materiā ⁊ cum hoc humectant ⁊ liniūt ysopha/
gū. ⁊ ideo sene q̄uis euacuet eo. in h casu nō cō
cedat̃ q: magis desiccat corpus ⁊ mēª desiccata
Post hoc etiā añ vtat̃ sirupis approximatibꝰ fri
gidis ⁊ humidis refrigerantibus ⁊ hūectātibꝰ
guttur ⁊ meri paulatim deglutiendo, sicut ē sirꝰ
viol. ⁊ nenuf ⁊ sirꝰ factus de succo cucur. cocte i
furno cū zuc. ¶ Valet etiā ſm Constāᵐ. sirꝰ de
prunis q̄ sic fit ℞. pru. damasc. 4. nūo. viol. ʒ. ij.
quattuor se. frigidoꝝ mi. añ. ʒ. ß. zuc. lb. j. ⁊ f. fi sir/
rupꝰ. ⁊ sorbeat de istis sirupis ſm doctrinā supe
rius traditā. In fine v̓o colli inter spatulas po/
nēda sūt epithimata ⁊ empla ⁊ olea ⁊ vnguēta fri
gida. vt est oleū viol ⁊ nenuf. ⁊ ros. cū q̄bus sil
mixtis f inunctio inter spatulas. Deinde ℞. fari
ne frumēti. lb. ß. muscillagi psilij succi semꝑuiue
añ quart. j. succi portulace. ʒ. ij. misceat̃: ⁊ f em/
plastrū inter spatulas. Ad idē ℞. succi vmicu/
laris succi semꝑuiue aq̄ ros. añ. ʒ. ij. quattuor se.
frigidoꝝ ma. ⁊ mi. añ. ʒ. ij. fiat emplm. Et si non
adest notabilis siccitas: pūt addi sand. alb. ⁊ ru.
ros. ru. añ. ʒ. ij. acetᵗ. ʒ. j. Et potest addi: qñ est ma
gna siccitas muscillago psilij ⁊ dragagāᵐ viol.
se. citoniorum ⁊ similia. Vtat̃ butiro recēti sine
sale ⁊ herbis frigidis ⁊ humidis cum eo coctis
Et vtatur intꝰ ⁊ extra iūgēdo butiro ⁊ medull
que reperiunt̃ in ossibus aialium. Et vz in isto
casu zucara viol. ros. diadragāᵐ frigidū diape/
nid. sine spēbus. Et valēt oua sorbilia. Iste pil/
lule quas ponit Constā. in viatico. mitigāt do/
lorē ⁊ siccitatē in pectore ⁊ meri. ℞. gumi arab.
dragaganᵗ se. portulace. malue se. citonioꝝ. añ. ʒ.
ij. succi liquiri. ʒ. j. ⁊ ß. se. lactucis gūi cerasi añ. ʒ.
ß. f pill. sub lingua ad modū fabe maioris cum
sirº viol. Istis pill. vtat̃ diu in ore tenēdo ⁊ pau/
latim deglutiendo. Vtatur lactucis portulacis
spinargijs cucur. ⁊ auenato ⁊ ordeato ⁊ pullis
paratis ⁊ coctis cū herbis frigidis vtatur aqua
ordei: ⁊ sumat vinū limphatum ⁊ lac. a quo ex

tractum est butirum. ¶ A causa frigida si impe
dimentū in deglutiōe aduenerit: a qua quidē cā
frequentiꝰ venit: vt dicit Aui. tūc si est cum maª
illa digerat̃: cū sirupo de prasio vel cum sirº de
calamento vel de ysopo. ⁊ purget̃ cū diaturbit
vel yeralogodiō vel theodorico empiscō acuatis
cū esula. Et vtat̃ electuarijs calidis. Et vtat̃ no
minati als paulatim deglutiēdo dianiso diatriō
pipereō diayri salomōis pliri cū musco ⁊ sil̓ibus
Et vngat̃ inter spatulas cū oleis ⁊ vnguētis ca
lidis vt est oleū costiᵐ muscatelliᵐ ⁊ rutaceū et
oleū rafaᵗ ⁊ vngᵐ marciatō agripa ⁊ dialtea. Et
si ista olea in apotheca cōposita non reperiant̃:
fiat sic. ℞. acoᵗ. rute añ. ʒ. ij. pulegij mētastᵗ anᵗ
cimᵗ añ. ʒ. j. castoᵗ myrrhe galbaᵗ armoᵗ añ. ʒ. ß. sto
rac cala. ʒ. iij. spiceᵗ gariof añ. ʒ. j. olei camo. lb. ß.
viᵗ quart. j. f oleum: prout decet ⁊ vngatur collū
⁊ inter spatulas. ¶ Deinde ℞. labdaᵗ depurati
ysopi hūide galbaᵗ gumi armoᵗ añ. ʒ. ij. mēte sic/
ce saluie añ. ʒ. ij. spiceᵗ spiceᶜ gariof. añ. ʒ. ij. cere
noue. ʒ. ij. olei nardini: q̄ suf ad incorꝑandū f.
emplm super alutā ad formā medij palmi in la
titudine. ⁊ vnius palmi in longitudine cooꝑiat̃
syndone: ⁊ apponatur collo ⁊ inter spatulas. Et
vtatur medicinis dicēdis a mala complōne fria
stoᵗ ⁊ in debilitate eiꝰ ex fritate. Vtat̃ etiā bonis
cibis ꝯditis cū bonis speciebꝰ. Et sumat de bo/
no vino maturo ⁊ odorifero in pua q̄ntitate: et
capiat interdū de nectare. Istud idē regimē cō/
petat in impedimēto deglōnis qñ ꝓcedit a spaº
⁊ qñ venit ab apāte frō ⁊ semꝑ bñ debēt masti
care cibaª sua q: cibi bñ masticati leuiꝰ trāseūt
ꝑ angustū foramē sine impedimēto. ¶ Si etiā
ꝓcedat a nimia hūiditate: ꝑmissis vlibꝰ f imme/
diate dicta ꝑticlaª remeª. deinde illa suꝑflua hu
miditas exiccet̃ vnoº cū abstineª maxᶜa potu su
ꝑfluo. alioº cū lauatorijs stipticis ⁊ desiccatiuis:
sic. ℞. folioꝝ ⁊ nucū cipssi añ. M. j. thuris ⁊ cor
ticis eius añ. ʒ. j. alūinis sublimati vel assi. ʒ. ij.
alūinis de pluma. ʒ. j. coquant̃ in. iij. lb. vini. ⁊ f
gargarª ⁊ aqua inde deglutiat̃. Et capiat de ele/
ctuarijs ⁊ medicinis supradictis. Et de rebꝰ sti/
pticis ⁊ desiccatiuis fiat looch addēdo mell zu/
carū. Et fiant illa q̄ dicta sunt in scdo libro. ca/
pitulo de magnitudine ⁊ inflatiōe lingue. Si i/
pedimentuz deglutionis fiat propter apostema
ta calida vel frigida vel propter squinantiā fiat
de directo: sicut de squinantia fuit insinuatum.
Nam quando apa est in meri: vl magis ad ipm
declinat anhelitus melioꝛat̃ ⁊ degluº peioratur.
Econtra v̓o fit quando apostema est in trachea

arteria.vel vſus ipſaȝ magꝭ declinat.Cognito ꝙ̃
ꝙ apa magꝭ declinat vſus meri empl'a ⁊ vnguē
ta reſolutia ⁊ maturatiua retro int̃ ſpatulas ſūt
apponēda.Si vo ſit ꝑꝑ debilitatem virtutꝭ tunc
eger vtat̃ regimie ⁊ cibo reſumptio:⁊vtat̃ ouis
ſorbilib' ⁊ cibo fcō ex pulpis ꝑdicū ⁊ gallinarū
cū ordeo mūdato vel cū auena mūdata.qđ qdē
alba comeſtio noiat̃.vtat̃ ēt lacte capno in quo
lapides igniti ſunt extīcti.Et vtat̃ optīo vino tē
perato cū aq̄ moderate.In collo vo ⁊ int̃ ſpatu
las ſꝭ inunctio cū vnguēto reſumptiuo vl'vng°
al.dicto in.c.de ptiſi.vel cū oleo amigđ.dul.⁊ to
tus ex eis punct' calidus collo ⁊ inter ſpatulas
applicet̃.Sumat ēt electua^a reſumptiua ⁊ aquā
carnis ⁊ iuſſella bonaȝ carniū cū vitellis ouoȝ
⁊ ſilia.¶ Ulcera in meri ipedimētū deglutiōis
facien^a difficilia ⁊ q̄ſi icurabilia ſunt ad curan-
dū:vt ꝑfatū eſt in pnoſticatione.maxīe qñ ſunt
multi tpis.vel in hoib' antiq̄s.attñ ſuccurrēdū
eſt eis ⁊ vitā ꝑ poſſe ꝓlōgandū. ¶ Primo ꝯſi°
Aui.credēdo debem' medicinas ſtipticas ꝯſoli
datiuas ⁊ ſꝭ pedetētī deglutiēdo āminiſtrare vt
in trāſmittēdo ꝑ meri aliquā faciāt morā.i.ad-
herentiā:ex q̄ ſeq̄tur ꝯglutinatio ⁊ vlceȝ ſana°.
vt dictū eſt in can.6°.ſꝭ q̃ rob citonioȝ ⁊ piroꝝ
vel neſpiloȝ.⁊ i aliq̄ ex eis tēperet̃ gūi dragag^m
antara. ⁊ cū iſto diſtēperet̃ vn' de trociſq̄ de ter
ra ſigillata dcis in.c.de emopthoica. ⁊ paulatiȝ
deglutiat̃.vel aliq̄s de trociſcis.vel de puluerib'
ibi dicꝭ.⁊ ſꝭ iſta q̄ dicent̃ in.c.de vlcerib' ſto^i cuȝ
auxilio dei.vel miſceat̃ bolus arc^c' ⁊ terra ſigil-
lata cū pua terebentina ⁊ melle ⁊ ſucco plātagꝭ.
⁊ pari mō deglutiat̃.Aliqñ vo talia vlcera mun
dificanda ſunt cū mellicrato:ſi fe.nō affuerit. q̄
ꝑſente mundificāda ſunt cū aqua ordei.Et ite-
rū pulueres ſtiptici miſcent̃ cum ȝuc.⁊ in ore ſu
mantur:⁊ quaſi lābendo deglutiantur.

Clarificatio vel declaratio in ipe
dimēto deglutiōis:
p° ſciendū ē ꝙ:vt dictū fuit in poſitiōe:ipedimē
tū deglutiōis vl' deglutiēdi iterdū vēit a ſiccita^e
ſupflua in ipſo yſophago vl' meri exñte. ⁊ ſꝭ itel
ligit̃ cōpl'one nāli vl' acq̄ſita.Silr ēt venit ꝑꝑ ex
tinctionē hūiditatꝭ nālis.ſic accidit in fe.adurē-
tibus i q̄bus hūiditas yſophagi ſibi naturalis
⁊ ꝯgrua ad deglutiendū cibum ⁊ in maiori ꝑte
ꝯſumpta intantū ꝙ deglutio exerceri nō pōt. ⁊
in hoc iuuat debilis vel pua vel nulla ciboȝ ma
ſticatio.nā tunc hūiditas etiā ſaliuaris q̄ in ma
ſticatione eſt ſumme neceſſaria deficit q̄ maſti-
catio ꝑambula iuuat in ciboȝ deglutione ⁊ ſic
ſiccitas trachee arterie facit vocis aſꝑitatē ſic ꝑȝ
in grue.ſic ſiccitas yſophagi facit difficultatem
deglutiōis.¶ 3° nō:ꝙ ꝑm qđ dicit Ga.5.de itē.
ca.4.meri eſt inſtrm duaȝ oꝑationū:q̃rū vna ē
necīa.ſ.cibi ⁊ potus deglutio.Alia eſt iuuatiua
q̄ñq̄ȝ.ſ.expulſio nociuoȝ in ſto° ꝯtentoȝ.¶ 4°
nō:ꝙ ꝑcipue cāe impedimēti deglutionis ſunt
āpata aut mala cōpl'o.q: in aliquib' ab exordio
ſue natiuitatꝭ illa via fuit cōpoſita ⁊ creata ſtri-
ctior q̄ deberet.¶ 5° notat̃ ꝙ i executiōe ſignoȝ
rū dictuȝ eſt ꝙ qñ apa eſt in meri:ibi eſt dolor.
¶ 2° dī ꝙ dolor eſt maior in hora deglutionis.
Cā pmi eſt.q: ſenſibilior ē int̃ alia me^a vt dicit
Ga.5.de iterio.c.4.Cā ſcđi eſt q: qđcūq̄ȝ me^m
cal'm apa hūerit ⁊ ſuā oꝑatione oꝑatuȝ fuerit:
neceſſario dolorē patiet̃.eo vo q̄eſcēte dolor mi
tigabit̃.vba ſunt Gal'.ibidē.¶ 6° dubitat̃: ſi in
āpatibus cal'is meri cōpetūt repcuſſiua ſiue in-
frigidatiua.Et vī ꝙ nō.q: per talia ifrigidatiua
ma^a magꝭ reddet̃ iobediens reſol'oni.cui' oppo
ſitū q̄rim'.¶ 2° q: materia illa repellet̃ verſus
tracheā arteriā.q: int̃ ſpatulas illa repercuſſiua
ponerent̃.⁊ ſic augmētarēt difficultatē anhelit'
Nūc aūt difficultas anhelit' deterior eſt difficul
tate deglutiōis:cū diuti' viuat hō ſine cibo ⁊ po
tu q̄ ſine anhelitu.q̃ ⁊c̄. In oppoſitū ē Cōſta'.
in viatico.q̄ iubet catapula de ſe pſiliꝭ.Et Aui.
in.13^a.fen.3^i.ca.de āpatib' meri:vbi dicit. Et oȝ
vt medicine frie ſtip^c ſint ex odoriferis fructib'
⁊c̄.Notandū ꝙ āpata meri ſunt in dupliči dña.
Nā q̄dā ſunt cal'a ſanguinea vel colerica.mul-
tū dolorē iferen^a qñ cib' vel pot' deglutit̃. maxīe
⁊ iſte dolor ſentit̃ int̃ ſpatulas ⁊ adeſt ſitꝭ ⁊ fe.⁊
cal'itas.¶ Quedā ſunt flātica fria.mollia fria ſi
ne fe.dolore itenſo ⁊ calore ⁊ ſiti.Alia ēt dura. ⁊
iſta ſunt tardiora ad maturandū ⁊ rūpendū q̄
cal'm lȝ vtraq̄ȝ tardēt ad maturatiōeȝ ⁊ rupturā.
¶ Prima ꝯ°.In āpatib' friis meri nec intra nec
extra cōpetunt fria ſtiptica repcuſſiua. ꝓbat̃.q:
per talia fria repcuſſiua materia magis ifrigi-
daretur ⁊ fieret cōpacta reſolutioni vel matura
tioni iobediens ⁊ inepta.¶ 2^a ꝯ° in āpatib' me
ri quāuis illa ſint calida:ſola repcuſſiua fria vel
ſtiptica a parte exteriori non ſunt miniſtranda.
patȝ per rōnes añ oppoſitū.¶ 3^a ꝯ°. repcuſſiua
fria vel ſtiptica cū maturatiuis mixta vel diſſo-
lutiuis ⁊ anodis in āpatib' meri cal'is cōpetunt
exterius applicata.patet ꝑ ꝓceſſuȝ oīuȝ autoȝ.
¶ 4^a ꝯ°.in āpatibus meri cal'is in pn° a par-
te interiori per garga^a vel alr̃ fria repcuſſiua vel
ſtiptica artificial'r miniſtrant̃.ꝓbat̃.q: ꝑ talia ⁊

materia a loco repellit ꝛ mīnuentne illā recipiat cō fortatꝰ. Ad autoritates Const. ꝛ Aui. dico ꝙ ipsi miscēt illa frīa cū calidis dissolutiuis ꝛ maturatiuis: vt facit Constꝰ. qui miscet se. lini ꝛ lac cū se. psillij: que cōpositio ptīz est refrigeratiua ꝛ alteratiua: ꝛ partim maturatiua ꝛ anodia. iste q̄tuor ɔclusiones sunt ad docendum iuuenem.

¶ Ca. m. 3. de anathomia sto. ꝛ passionibꝰ eius.

Stomachus grece os dr latine: eo ꝙ stomachꝰ hostiū vētris sit: ꝛ cibū recipiat ꝛ ad itestina trāsmittat. Ait frater Jo. de ianua in pso. sic etiā capit Ga. 2. de fe. ad Glauconē ca. 2. ꝛc. Dico ergo ꝙ stomachꝰ ē os ꝛ pncipiū totius vētris capiendo ventrē p toto illo spacio qđ est a fine meri iferius vsq̄ ad portanariū seu vltimū itestinū. notū ergo est ꝙ meri est ps sto. vt dicit Aui. 13. 3. c. j. ꝛ Gal. 4. de iuuamētis mēbroꝝ colū. 3. Et post meri ē stomachus. Habet aūt stomachus duas pelliculas sicut meri. vna est interior: que est subtilior ꝛ q̄si pānicularis: cuiꝰ villi sunt longitudinales vt p eos fiat attractio. Nā attractio est pncipalior ꝛ naturalior actio sto. ꝛ minoris difficultatis. Et cū istis villis lōgitudinalibꝰ aliq̄ villi trāsuersales cōmiscenꝰ ꝛ ad retētionē adiuuāt in sto. cōtentoꝝ. qđ meri minime ɔtingit. q2 retētio necessaria nō existit solo eni trāsitu assumptoꝝ cōtentaꝝ. Exterior aūt pellicula sto. est carnosa ꝛ spissa: cuius villi sunt latitudinales vt per eos fit expulsio cōtentoꝝ nociuoꝝ in eo. ꝛ h̄ est opatio secūdaria stomachi ꝛ minꝰ pncipalis ꝛ maioris difficultatꝰ. ꝛ ista pellicula non h3 villos trāsuersales ppterea: q2 nō idiget retētione. sed potius expulsione. In illo aūt loco vbi meri sto. continuaꝰ: stomachꝰ icipit rotūdari: deide efficiꝰ rotūdus ꝛ longꝰ vt dicit Gal. 4. de iuuamētis quasi colū. 3. Et trāsumptiue Aui. in loco iā allegato. Cāe eni rotūditatꝰ quāuis Ga. ꝛ Aui. nō assignent nisi vnā ꝛ alie subitelligunꝰ: pa est. vt fit maior̄ resistētie nocumētis. cum illa figura fit maior̄ resistētie. vt p3 de turri rotūda: in q̄ nō leuiꝰ iprimūt suū effectū lapides machiaꝝ. ¶ 2a cā est vt in eo aliqđ de assumptꝰ nō remaneat pꝰ digōnē ꝛ nālē expulsionē. Nā si eēt āgular̄ figure triangular̄ vl q̄drate: vl pētagōe. ꝛ sic de alijs aliq ps de assumptꝰ post expulsionē retinereꝰ: qđ in dānū corpis sepissime redūdaret. ¶ 3a cā est. q2 illa figura rotūda q̄si spica est maior̄ capacitatis ꝙ aliq alia nisi eēt figura totalr spica: q̄ inter oēs maior̄ est capacitatꝰ, vt inq̄t Alfraganꝰ in suo li. de figura mūdi. Cā aūt oblongitudis aliq̄lis est. q2 a pte supiori cū eo ysophagꝰ continuaꝰ ꝛ a pte iferiori pmū intestinū. Stomachꝰ aūt h3 duas ptes supior q̄dā ē neruosior ꝛ subtilior q2 idiget in illa pte maiori sensu. ꝛ iō natura ordinauit: ꝙ illi nerui q̄ veniunt a 6. pi neruoꝝ a cere. imediate exeuntiū q̄ trāseūt p meri: veniant etiā ad os sto. vt sentiat inanitionē ꝛ famē ad quā seq̄tur cibi ꝛ potꝰ assumptio. vt inde totū corpꝰ reficiaꝰ: ꝛ spūs ꝛ nālis calor restaurenꝰ. ꝛ ad ipsū veniūt vene ꝛ arterie. Pars aūt inferior est carnosa ꝛ spissior ꝛ calidior. qm̄ in ipsa digestio celebraꝰ. q̄ quidē digestio pti fit a calore: q̄ est inipso fundo sto. ꝛ in carne eius innatus ꝛ naturalis: ꝛ ptim a calore epatꝰ. qđ circumdat ꝛ amplectiꝰ dexterā sto. partem. ꝛ ptim fit a splene: q̄ ipsū amplectiꝰ a pte sinistra. Stomachus positꝰ iter splenē ꝛ epar: vt ille locus nō remaneret vacuus. ¶ Stomachus h3 zirbū sup se redemictū alr reductū. vt in eo retineat caliditatē. ꝛ faciat in ipsū caloris nālis reflectionē. Nā adeps calitatē recipit ꝛ ɔseruat pp piguedinē: quā h3. ꝛ ēt stomachꝰ arca cibi corpis ē ꝛ iō est positꝰ in medio eiꝰ. 4. de iuuamentꝰ mēbroꝝ ca. p. Et virtꝰ sto. est: ꝙ sepat ipsū postq̄ decoxerit ipsū: ꝛ sepat ab eo feces. vt eijciat ad inferiꝰ ꝛ retineat illā inq̄ ē bona suba vtilis ꝛ melior at ipsū. Deide eijcit aliud ad itestina. h̄ ille ibidē. ¶ In pte aūt decliuiori sto. est foramen: qđ vocaꝰ portanariū. cui ɔtinuaꝰ itestinū qđ duodenū noiaꝰ. Et istud foramē est strictiꝰ ꝙ foramen supius: cui meri cōtinuaꝰ. cuiꝰ cā reddiꝰ ab Aui. in. 13. 3. c. j. versus finē. ꝛ a Gal. 4. de iuuamentꝰ mē. q̄si in. 3. colū. Nā p foramē supiꝰ ingrediunꝰ res magne aliq̄n male masticate ꝛ nō sūt adhuc digeste: ꝛ sic req̄rūt magnū foramē. Per portanariū vo iferiꝰ nō trāseunt nisi res digeste itātū quātū nā digerere pōt Et est in loco portici iusti. vt nō facilr trāseant res in sto. existētes anq̄ sint sufficienter digeste ꝛ subtiliate. In hora aūt digōnis dum stōachus cōphendit ipm cibū. ꝛ virtꝰ retētiua ꝛ digestiua opanꝰ illa 2. foramina sunt stricta. In hora aūt vtriꝰ expulsiue opationis aduna stomachꝰ ꝛ ɔhiꝰ ꝛ ɔstringitur via: p quā ingrediꝰ virtus supior ꝛ āpliaꝰ via iferior: p quā exit cibꝰ. verba sunt Ga. 4. de iuuamētis mēbroꝝ q̄si in colū. 3. Ex isto patz error illoꝝ: q̄ addunt cibū ꝛ potū in suis stomachis: anteq̄ pmus fuerit pfecte digestꝰ ꝛ expulsus. Nam porta superior aperitur ꝛ exalat calor naturalis ꝛ semicoctus cibꝰ cogitur exire per in

ferius: ꝛ crudus cū eo exit. Cognoscat ḡ fidelis
medicus suū creatorē ipsum collaudādo qm̄ co
gnoscit opera eius mirabiliter ordinata: cui sit
laus honor ꝛ gl̄ia per secula cuncta ꝛc̄.

¶ Caplm̄. 4. de malicia cōplexionis stomachi.

Concordāt autores me-
dicine. s. Ga.
Serap. i. 3°. sui breuiarij. c. j. ꝛ Aui. 13ª.
3ª. trac. p°. rubrica de egritudibus sto-
maᶜ. q̄ stomach' pōt pati. 3. gn̄a morboꝝ. s. mor
bos cōsil'es ꝛ officiales ꝛ morbos cōes. Mor-
bos cōsil'es ḃ testanꝰ p̄dicti autores p̄cipue Ga.
7°. meg'qñ in p̄n°. vbi testaꝰ stoᵐ pati defectio
nem p̄pter mutationē sue cōplo̅nis. cui' cōplo-
nis sunt. 8. modi. 4. simplices. ꝛ. 4. cōpositi. Et
isti p̄nt esse cū maª vel sine maª. ꝛ sic erunt. 16. vt
dicit Aui. Et istud idē testaꝰ Ga. in eodem. 7°.
meg'qñ colū°. 8. Pōt et pati morbos officiales
q: pt pati apaª caª. sanᵉᵗ. coᶜª. flāᶜª ꝛ mlica Pōt
etiā pati aliqs egritudiales officiales i plasma-
tione in quātitate. q: pōt eē nimis puus aut ni-
mis magnus a p̄n° sue creatiōis: aut in figura.
q: nimis rotūdus ꝛ non oblongus p̄ut esse dꝫ
Pōt etiā pati aliā spēm egritudis officialis. q:
egritudines sit'. q: si nō tꝫ suū locū naturalē: q:
aliq h̄nt stoᵐ nimis aū. ꝛ tales h̄nt stoᵐ debilē.
q: calor naturalis stomachi cito exteri' resoluiꝰ.
Pōt etiā pati morbū cōem: q: solonē cōtinuita
tis. vt ictus ex interius penetrantē. vel itrinsec'.
vt est apa velvlcus. Et iste egritudines: sic scis:
dicunꝰ cōes vel cōsil'es: q: mēbris cōsil'ibus vel
organiq p̄nt cōuenire. ¶ Potest etiā pati egri-
tudines p̄prias sibi ab oriñ° suo: vt est debilitas
appetit' ꝛ itensio appetit': qd̄ vocaꝰ canin' ap-
petitus. Pōt etiā pati corruptionem appetit' ꝛ
nauseā ꝛ subuersionē ꝛ vomitū. nullū eni istoꝝ
pōt repiri in alijs mēbris. ideo iste dicunꝰ p̄prie
passiones stoᶦ. ¶ Primo igiꝰ de morbis cōsil'ib'
est agendū. Et p̄mo de mala cōplexione calida:
q: maioris actiuitatis est.

Signa male cōplo̅nis cal'e in sto° exi-
stentis sunt sitꝭ eructua° fumo-
sa siccitas oris. Et si est cū maª: ꝛ illa est co. ru.
in cōcauitate ei': tūc adest nausea ꝛ vomit' cole
ꝛ eructua° fetida post comestionē ꝛ susceptionē
ciboꝝ leuiū facilis digōnis. sic sūt oua mollia ꝛ
carnes bonarum volatiliuꝫ ꝛ bonitas digestio
nis ciborū grossorum: vt sunt carnes bouine: ꝛ
sentiꝰ amaritudo in ore: ꝛ aliqñ dolor pūgitiu'
ꝛ delectaꝰ in rebus frigidis: ꝛ iuuaꝰ ab eis: quā
do sumunꝰ ꝛ lediꝰ a calidis. Et adest vtplurimū
debilitas appetit'. ꝛ digestio est fortꝭ: nisi illa ca
liditas sup̄fluat ꝛ duret p magnū tp̄s. q: tūc il-
la caliditas ex̄nea exalaret illā bonā calitatē na
turalē ꝛ sp̄m in tm̄: q̄ v̄tutē digestiuā p maio' p-
te debilitaret. imo in tm̄ posset durare: q̄ totalit
virt' destrueret. Mala cō° frīa stoᶦ signatur: q: non
pōt bn̄ suū cibū digerere. nec cib' leuit pōt desce
dere ad fundū stoᶦ. imo aliqñ post magnū spa-
cium reijciūt ipsuꝫ idigestū. ꝛ posito q̄ digeraꝰ
ḃ est p' lōgā morā: q̄ forte post. 6. vel. 7. horas
remanet in sto° ipsuꝫ aggrauādo. ꝛ si tangatur
cū manu stomach': tactu frid' repiꝰ. Et isti h̄nt
eructuatiōes acetosas ꝛ vt plurimū h̄nt magnuꝫ
appetitū comedēdi ꝛ nō adest sitꝭ nec calor nec
extenua°. ¶ Ista cōplo̅ meli' digerit leuia ciba
ria: grossa vo nequaq̄ digerere valebit: vl' cum
magno labore. Et acetosis eructuationib' ꝛ ve̅
tositatib' mulꝭ p supius ꝛ iferi' freq̄nꝰ expulsis.
Et si aūt fuerit mateª frīa in cōcauitate stoᶦ cōte̅
ta: tūc ibi sentiꝰ ḡuitas: ꝛ pōderositas. Et qñq̄
intm̄ ibi dn̄atur ista mala cō° cū maª: q̄ cib' sum
ptus nullatenus digeriꝰ. imo facit in sto° dolo-
rem ꝛ extēsionē cū inqetudine: q̄ non remoueꝰ
donec vomat cibū. ꝛ aliquā aliā materiā vl' hu-
miditatē viscosaꝫ vel acetosam vel flā vitreū vl'
muscillaginosuꝫ ꝛ silīa. qb' p̄iectis h̄nt requieꝫ
ꝛ in ore sentiūt spēm hūoꝶ in sto° p̄dominanꝰ.
¶ Signa humiditatis. Mala aūt cō° humida
stoᶦ cognosciꝰ q: h̄ntes eā abhorrent cibos hu-
midos. ꝛ qñ sumunt eos: ledunꝰ ab eis. ꝛ adest
multitudo sputi ꝛ saliue. ꝛ meli' se repiunt cum
paucitate cibi ꝛ pot'. ꝛ ḡuanꝰ a mlto: pauca vel
nulla adest si... ¶ Mala cō° sicca stoᶦ cognosciꝰ
p caliditatē ꝛ siccitatē lingue ꝛ adest extenua°
corpis ꝛ sitꝭ intēsa. ꝛ qñ sumūt cibaria humida
iuuanꝰ ab eis. Et si iste cōplo̅nes cōponerenꝰ si
gna āmixta repirenꝰ. ¶ Signa malicie cōplo-
nis cū maª sunt ḃ cōiter adest vomit' ꝛ nausea
ꝛ ḡuedo stoᶦ ꝛ eructuatio maṗie post cibū. Et si
materia est colerica: adest oris amaritudo vomi
tus colericus extenuatio ꝛ eructuatio fumosa ꝛ ca
sitis. Et si flā salsum: sentit salsedinē in ore. ꝛ ca
lorē ꝛ sitiꝫ. ꝛ si sumat aquā cal'aꝫ sitꝭ sedaꝰ. Et si
est alia spēs flātis: nō est sitꝭ. ꝛ sentiꝰ sapor illius
speciei. ꝛ aliq ei' ps p supius aū expelliꝰ ꝛ cuo-
miꝰ aut ad iferi' diriuaꝰ. Et qñ ibi est multitudo
flātis: tūc cadit appetit' p̄p satietatē ꝛ fantasti-
cā repletionē: quā facit in orificio stoᶦ. Qñ vo ē
a'mlīa: sentiꝰ in ore sapor pōticus vel acetosus
ꝛ adest magnitudo appetit' cū debilitate dige-
stiue ꝛ iflatione stoᶦ ꝛ inqetudie ꝛ timore ꝛ tri-

fficia. Et si ma^a^ est multa maliciosa in se: vt ẽ in terdũ co.prassina ⁊ vitellina.talis eñi aut cito ad supius pꝛ̃cipit aut inferi⁹ p fluxũ vẽtris expellit̃ aut ad sincopĩ pducit aut ad moꝛtẽ ↄcludit. q̃a coꝛ illius indignationẽ pati nõ põt rõne ꝓpinq̃tatis. Qñ aũt ma^a^ est ĩbibita in suba sto^i^ ⁊ villi eius ⁊ ma^a^ est viscosa adest magna nausea ⁊ ꝑua ꝓiectio humoꝝ.q꞉ natura rõne imbibitiõis illã cõprehendere nõ põt ad expellendũ. Si vo ma^a^ est infusa in ↄcauo sto^i^ tunc adest facilis vomitus illius materiei.

Pronosticatio in mala ↄpl'one sto^i^. Mala cõpl'o postq̃ antiq̃ ↄfirmata: nõ est ampli⁹ susceptibilis curatiõis. ¶ 2° cũ G°. 7.meg^i^ q̃si colũ°. 5.vsus finẽ.mala cõpl'o sto^i^ frĩa ⁊ sicca ceterꝭ ad curandũ est deterioꝛ. ¶ 3°. fm Ga.7° meg^i^ colũ°.ij.sic debes etiã scire q̃ calefacere sto^m^ si infrigidat̃ et infrigidare si calef̃ in breuioꝛi tempoꝛe fiũt q̃ humectare.si desiccet̃ vel desiccare si humectetur.hec ille ibidẽ. Idem dicit 7°.de ingenio capl'o.vj.

Curatio male cõpl'onis sto^i^: ⁊ p°aliq̃ cañ.gñales pmittant̃. Primus est Aui.in.i3^a^.3^i^.ca.de cura male cõpl'onis calẽ. si sto⁹ reb⁹ infrigidãtib⁹ epithimet̃ vel emplastret̃ cauẽdũ est: ne diafrag̃ vel epar vel mẽ^a^ circũuicina infrnt̃ talit̃ q̃ coꝝ opatiões a frĩdi tate ledant̃. ¶ 2⁹ cañ.est Aui.fen.dicta.c.24.de decuratiõib⁹ vl'ibus ⁊c̃. Malicia sto^i^ facilius et melius cũ epithimatibus ⁊ emplr̃is tollit̃ q̃ cuꝫ embꝛoc̃.Embꝛoce eñi debilis sunt impssionis. ¶ 3⁹.trahit̃ ex dictis Ga.7°.meg^i^.q̃si colũ°.2°. Calefacere sto^m^ si infret̃ vl' infrare ipm si calef̃. in breuioꝛi tpe fit q̃ humectare: si desiccet̃.vel desiccare: si humectet̃. ¶ 4⁹ est Ga.in codẽ loco 7°meg^i^.quasi colũ°.2° ⁊ Aui.in loco vlt.alleg̃. in hac foꝛma. Spaciũ calefaciẽdi sto^m^ frididuꝫ est sicut spa^m^ infrandi callu: sed timoꝛ in infrigidãdo est maioꝛ p̃cipue cũ quedã mẽ^a^ vicina stomacho habent maliciã cõpl'onis frĩe aut debilitatẽ: verũ timoꝛ in exiccãdo ⁊ humectãdo est similis: q̃uis spaciũ humectãdi sit longinquius. Et eundẽ cañ ponit Aui.sub mõ gñali in.4^a^ p^i^ c.ij.circa mediũ.⁊ G⁹.6.de inge°.ca.6. ¶ 5⁹.est Ga.7° meg^i^.q̃si colũ°.4. Qui debilẽ hꝫ sto^m^: pauco cibo ⁊ digestiõis facilis est nutriendus. Multa eñi viridia pauce flãme apposita cã existit destructiõis ignis. Silr̃ ⁊ cibaria multa pauco ⁊ debili caloꝛi apposita ignẽ naturalẽ sto^i^ facilit̃ extinguũt. ¶ 6⁹.trahit̃ a Ga° ibidẽ taliter

Pot⁹ i sto^i^ debilitate est cõmẽsurãdus: ne cib⁹ inco nater. Nimi⁹ eñi pot⁹ sto^m^ remolliit ⁊ ↄfundit. ¶ 7⁹.est Aui.vbi.s. In egritudib⁹ materialib⁹ sto^i^ vbi ma^a^ est ambigua yerapi^a^.est magis adiuuãs ad reuiuiñcãdũ sto^m^ ad cõplendũ opationes ei ꝓpas ⁊ cẽtiales.nocet vo: q̃n non adest ma^a^ cũ malicia cõpl'onis. ⁊ p se q̃ p'lm calido et sicco nocet sto°. ¶ 8⁹.est Aui.c. allegato in hac foꝛma: cũq̃ euacuaueris sto^m^ ex hũoꝛe effuso ad ipm ab alio ↄfoꝛta ipm post illud vt nõ recipiat illũ hũoꝛẽ. Et sequit̃ ↄstrictio extremitatũ ⁊ calefactio ipaꝝ iuuat in retinẽdo illud qᵭ effunditur ad ipm ab eis. Et sir⁹ de papa. ẽ vehemẽt̃ iuuamẽti ad effusionẽ materiaꝝ calaꝝ. ¶ 9⁹.in cõfoꝛtatõe sto^i^ post euõnẽ ma^e^ frĩe mastix seu lig^m^ aloes gariof̃ mẽta sũt q̃ p'lm iuuatiua. ¶ 10⁹.ẽ Ga.7.meg^i^.quasi colũ°.7°.si ↄ° sto^i^ tanti sit caloꝛis vt calef̃.coꝛ: necessario fe.gñabit.vñ cũ medicis ei⁹ febriũ medicamia artificialr̃ miscem⁹. ¶ ii⁹.ex dimissiõe purgatiõis ⁊ exercitij ↄsuetorũ cũ supflua cibi ⁊ pot⁹ freq̃nti repl'one nõ solũ sto^i^ verũetiã p'lm mẽbꝛoꝝ egritudines in coꝛpe gñant̃.7°.meg^i^.colũ°.4.⁊ 7.de inge°.ca.16. ¶ 12⁹.cañ.est multũ gñalis fere ad oẽs egritudines: si sola mala ↄ° fine ma^a^ fuerit in sto°.sola alteratio ad ↄ̃rias q̃litates sufficit ꝓ eius sanatiõe. Si vo affuerit ma^a^ q̃ntitate ⁊ q̃litate peccãs: illa p̃us est abijciẽda. ¶ i3⁹.est G^i^.ii°. de inge°.c.16. Si ab aliq̃ mẽ° vl' a toto coꝛpe ad sto^m^ supfluat ma^a^ lesionẽ in eo inducens ipm mẽ^m^ vel totũ coꝛpus est pri⁹ purgandũ: deinde stomachus purgetur: ⁊ ne iterũ eã recipiat: cũ stiptic̃ cõfoꝛtetur. ¶ i4⁹.trahitur a Ga.de inge° ca.7° in mala cõplexione sicca sto^i^ cibi ⁊ potus stiptici valde sunt nocitiui.quia illud tantillũ humiditatis quod habetur in mẽbꝛo desiccatur: ⁊ consumitur. ¶ Curatio male cõplexionis calide stomachi.pmo si fuerit ab hu. co^co^ peccãte: tunc si hu.est in cõcauo stomachi nõ imbibitus in ei⁹ substantia: ꝓuocetur vomitus.si est ↄsuet⁹ eo ⁊ multũ faciliter q꞉ talẽ vomitus faciliter sanat. Et h̃ facim⁹ p⁹ comestionẽ piscũ recẽtiũ ⁊ potũ aq̃ oꝛdei ⁊ sir^i^ acetosi.⁊ pluma olei intincta oꝛi ⁊ gutturi imponat̃ vsq̃ ad sto^m^ oꝛificiũ impmẽdo. Aliqui dant solũ oleũ viol'.in potu mixtum cũ agresta nõ salita: ⁊ sic vomitus ꝓuocet̃.et h̃ freq̃nter est opandũ: donec pa.sentiat alleuiatione. Si vo ma^a^ est ĩuiscata seu ĩbibita in sto^i^ substã.inter suas pellicl̃as vl' pa.nõ vomere ↄsuet⁹ est tũc purget̃ cũ oxifeni^a^ ⁊ cassiaf̃. ⁊ mãna granata ⁊ mirab.citri^i^ vel fit talis me^a^.que multũ appꝛo

batur ab autoribꝰ ℞.fumiterre viol.absin. an.℥ ß.tamarind.pasß.mūd.ab arill.an.℥.j.ff. decocͦ ī aq̄ dissoluāt cortic̄ mirab.cit.ʒ.ij. yerap. Ga. ʒ.j.vl.ʒ.ij. Ista meª purgat stoᵐ a co.⁊ cōfortat ipm post euacuationē.Et isto medica debēt vti freq̄nter.Nā yerapigra magnā hꝫ ꝓprietatē q̄n materia ē imbibita in stomachi suba vel intestinoꝝ.vt testat Ga.pͦ de inṫ.circa mediū libri.⁊ Ioh.he in suo ātidotaͦ.⁊ Aui.13ª.3ª.c.de signis male cōplonis frie.Si vo ista co.auenis totius corpis vel ab epate vel ab aliquibꝰ mēbris ad stomachū effundat.qd cognoscit.q: citrine coloratus⁊ vria citrina subtil in sba⁊ os amaricatum ⁊ sitibundū.cogscit etiā ex signis cale cōplonis epaṫ.tūc incipiēdū ē ſm Serap. a floia basilice vt epar refrigeret⁊ post alteret⁊ igrosset illa co. cū sirͦ acetoso vel cū oxizacara. ¶ Postea purget sic. ℞ cortic̄ mirab.cit.℥.ß.tempet ī sero ca prino p 2.horas:fricent fortiṫ inter manꝰ. ⁊ colet.⁊ colature addat reubarb.ʒ.ß.diagredij.g̃.vj masṫ.g̃.viij.¶ Vel purget sic.℞.absin.viol.an ℥.ß.ff.decocͦ in q̄ dissoluat pul.mirab.citr.ʒ.iij. elect de succo roß.ʒ.ij.⁊ ß.Itē⁊ post purgationē nutriat cū dieta fria ⁊ hu.Et vtatur pull galline ⁊ ꝑdicibꝰ⁊ extremitatibꝰ capti decocṫ in aq̄ cuꝫ pauco bacone.⁊ paṫ cū agresta aut aceto absq̄ spēbꝰ ⁊ succo granatoꝝ:ꝙ si petit vinū:sit bene limphatū ⁊ caueat a salsis ⁊ ab oībus spēbus⁊ herbis calis.Et vtat piris ⁊ pomis ⁊ ꝑsic̄⁊ anꝑsicis.⁊vtat mane⁊ sero sirͦ acetoso facto cū zuc. mixto cū aliq̄ q̄ntitate sir ď absinͦ.Qn āt adest mala cōplo sine maª:tunc nō oportet vti euacuatiōe:sed vtatur dieta statim dicta.Et vtat insup lactuca ⁊ portulaª ⁊ potet lac acetosuꝫ a q̄ extractū est butiꝝ . Et vtatur istis trociscis q̄s ponit Serap.q̄ valēt ad malā cōplonē sto.⁊ventris et ad sitim ⁊ ad fe.inflāmatiuā.℞.spo.sand.al.se. cucur.⁊ cucu.⁊ citru.se.porcc.an.ʒ.j.roß.ru. sicq̄. ʒ.vij.cāfoc.ʒ.j.herbis vel succi eiꝰ.ʒ.vj.boli arc.ʒ. iiij.terant ⁊ cribellent ⁊ ↄficiant cū aq̄ cucur.vl portucc.⁊ fiant trocisci ad pōdus.ʒ.j.⁊.ß.⁊ detur vnꝰ de mane cū lacte a quo extractū sit butirum distemperatꝰ vel cū aqua acetose vel cum agresta vel cū succo citrāguli vel limōis vl cit.¶ In isto etiā casu valꝫ sirꝰ acetosus de succo citonioꝝ quē ponit Rasꝭ. ℞.succi citonioꝝ acetosorū .lṫ. ij.zuc.lṫ.j.aceti albi vel clari : q̄rṫ.j .coquant ad spissitudinē.stomachū eñ calidū cōfortat.⁊ extinguit calorē eius supfluū ⁊ meliorat appetitū.q: cū h̄ ꝙ est frigidꝰ:est etiā stipticꝰ ⁊ ↄfortatiuus ¶ Si vo cum calore stomachi affuerit siccitas

⁊ ardor ⁊ cōsumptio corporis cura istius ē sicut cura ethicoꝝ.q: ad humectationē istiꝰ nō possumus ꝓcedere sine humectatione totiꝰ corpis. et de isto dño cōcedente dicetur:cū de cōplone sica stomachi inferiꝰ latiꝰ tractabitur.Sꝫ pro nūc cōcedimꝰ eis humectatiua cibaria:vt sūt lac asine vel capre.⁊ damus eis aquam ordei in potu. Et vtatur ſm Rasꝭ.lactuc̄ portulac̄ cucur.⁊ cucu.⁊ vtatur piscibꝰ recentibꝰ.⁊ silr vtat dicta resumptiua tendente ad frigiditatē⁊ hūiditatem Multos defectionē habētes curauit Gal.cum aqua frigida ī vna hora:deditq̄ eis frigidos fructus sup niuē infrigidatos lac acetosuꝫ ⁊ ptisanā ⁊ silia.stomachi illoꝝ defectio ex calido ⁊ sicco fuit.vñ infrigidādo ⁊ hūectando necessaria fuerūt.vba sūt Ga.7ͦ.meg.colūͦ pͦ.Et sequit ꝓhibuit eñ illos ab absinͦ⁊ oībꝰ stiptic̄.Voluit etiā Ga.7ͦ.meg.⁊ Rasꝭ.⁊ Aui.⁊ Serapio.⁊ ceteri quicūq̄ hanc secuti sūt materiā ꝙ ab extra apponēda sūt empla refrigerª ⁊ humectantia. Vñ sequit emplm Serap.℞.rasꝭ cucur. porcc foliorꝝ saliq̄ an.℥.ij.sand.albi.ʒ.ij.cāfoc.ʒ.j.aqua roß.qd suf. ff.emplastrū ⁊ per se ponatur supra stomachū.Aui.etiā dicit vesica aq̄ frigida plena stomaͦ.supponatur.Sed ſꝫ Aui.ibidē talia emplastra debent poni sine iniuria circumstātiū mēbroꝝ.vt sunt mēbra spūalia diafragª epar splen. Nā si hmōi empla ↄtinuēt frigida:ista mēbra vl aliquod ex eis infriaret ⁊ eoꝝ opationes naturales lederent ꝓpter qd cōsulit ꝙ si aliquod nocumentū sentiat alicui istoꝝ illatū:talia vnguenda sūt cū oleis calidis ⁊ emplis .¶ Si adest in stoͦ mala cōplo frigida ad quā sequūt signa ⁊ accñtia supradicta cū pauca siti ⁊ tarda cibi descensione ⁊ ructu acro ↄsidera pͦ si est cū materia.2ͦ ↄsidera si illa materia venit aliūde vel est ꝓpria⁊ innata . Et cōsidera vlterius p signa iaꝫ dicta:q̄ spēs flātis est.vtrū dulce vel salsuꝫ vl vtꝝ sit hu.melācolicꝰ.⁊ ad illa foris eiicienda attēde.Signa aūt ꝙ maª aliunde ad stoᵐ fluat: sic insinuant a Ga.7ͦ.de ingenio caplo 15ͦ.per totum:⁊ colligunt sic.pmo in mulieribus retētio menstruorū ad stomachum materiā trāsmittit. ¶ Secundo retentio catarri vel fluxus purgationis a capite vel aliūde vel p nares consueti. ¶ Tertio retentio emorroydarum vel fluxꝰ sanguinis nariuꝫ vel alteriꝰ loci ꝑtermissi.¶ 4ͦ dimissio g̃nasī sine dimissione cibi.¶ Quito abscišo pedū aut manꝰ.¶ 6ͦ retētio egestionū aut voītꝰ⁊ fluxꝰ vētris cōsueti.¶ 7ͦ.ablaͦ passionū ⁊ doloꝝ ↄsuetoꝝ;vt accidit arteticis ⁊ cephalic̄.

ꝛ cõſueꝰ hēre paſſiões oculoꝝ a quibꝰ multituᵒ
fluit hũoꝝ. Q̄n igr̄ aliq̄s habuerit aliquā iſtaꝝ
paſſionū ꝛ ceſſat: ꝛ cū hoc ſtomachꝰ q̄ ſolebat eē
ſanꝰ īfirmat̄: tūc ſignū eſt ꝙ illa maᵃ q̄ ad illas
ꝑtes ſeu mēbꝛa cõſueuerāt diriuari nunc ad ſto⸗
machū ꝯfluit ꝛ deriuat̄: ꝑpter qͦd ꝑus opoꝛꝫ il
lam materiā a toto coꝛꝑe ſi vl̄is affuerit repletio
ꝛ poſt a mēᵒ mādante eūare: exinde ſtomachuꝫ
curare ꝛ ꝯfoꝛtare ꝛ eius malā q̄litatem alterare.
Nā bona ſtomachi cõplo mutata ē ꝛ cõuerſa ad
q̄litatē chimi ad ipm decurrent̄: vt ſcribit̄. 4ᵒ. de
ingeᵒ. c. 16. Et ſi iſta fuerit a pauco tp̄e citra: faci
le curant̄: ꝛ ſi a multo tp̄e cū difficultate q꞉ pan⸗
niculꝰ ſtomachi ex illo malo replebit̄ hu. aut ad
eius veniēs eſſentiā eam ad ſuā conuertit mali⸗
gnitatē. V̄ba ſunt Ga. ibidē in fine capl̄i. Pone
ergo ꝙ illa maᵃ ſit frīa flātica in ꝯcauitate ſtoⁱ ꝛ
tp̄s ſit hyems. vel frigidꝰ hũoꝛ in oꝛifiᵒ ſtoⁱ. tūc
vtat̄ oximelle ſq̄llitico: in q̄ miſceat̄ decocᵒ yſopi
qͦd ſi diu ꝯtinuatū fuerit ꝑ ſe vomitū ꝓuocabit:
nā diuidēdo ꝛ expellēdo. vel vtat̄ ꝑ q̄ttuoꝛ dies
de oxielle diuretiᵒ: quo fc̄tõ vna dieꝝ pꝛādeat ci⸗
bos diuerſos: vt ſinapim: ꝛ mel ꝛ piſces ſalſos
poꝛros ꝛ rafanū: ꝛ poſt fortit̄ vomitꝰ eſt ꝓuocā⸗
dus. Nā in expulſione ciboꝝ a ſtoᵒ ꝛ flā ꝛ alij hu.
freq̄nter cū eis mixti expellūt̄. ¶ Vel fi. tal̄ me⸗
dicina vomica. ℞. ſq̄lle. ℥. ij. ſe. attriplic̄ q̄rē. j. ra
fani gallicani ꝛ rad. comeſtibiliū añ. ℥. iiij. aceti
℥. ij. aque qͦd ſuff. fiat decocᵒ ad. lb̄. ß. Et pꝛiꝰ co⸗
medat vnā rotulā vel duas rafani gallicaⁱ dein⸗
de potet. ℥. ij. de iſta decocᵉ cū. ℥. j. olei ꝛ poſt pau
ſam vomat foꝛtiter digitis vel pluma communi
oleo ꝑuncē oꝛi ꝛ gutturi imiſſis. Si aūt per iſtū
vomitū maᵃ nondū ē purgata: qͦd ſcit̄ ex ſtomaⁱ
aggrauatiõe ꝛ nauſea. vl̄ ſi maᵃ eſt in fundo ſto⸗
machi per ſeceſſus materia eſt expellenda. ℞.
polipoⁱ q̄rc̄. ℥. j. aniⁱ. ℥. ß. ſe. apij. ʒ. ij. paſſ. mūd ab
arill. ℥. j. ꝛ ß. fiat decocᵒ in q̄ diſſoluatur pul. yera
pigᵉ. ʒ. iij. pul. diaturbit. ʒ. j. vel magis vl̄ minꝰ ſꝫ
v̄tutē pa. Et ſi nõ habes pul. yerapig̃: pone ipꝫ
yerā. vel pōt purgari cū pill̄is ſtomaticis dictis
in. c. de v̄tigine vel cū pill̄ de aloe: vel cū pill̄. co⸗
chijs q̄s ponit Haly. Et poſt calefiat ſtoꝰ cū po
to boni vini nõ acerbi nec acris: vel cū nectare. ꝛ
cū cibis facilis digõnis bñ ſpeciatis: in quibus
ponāt̄ ꝫꝫʳ ꝛ garioff̄ galang̃ piꝑ ꝛ cinamomum.
Vtat̄ itaqꝫ electuarijs cal̄is: vt eſt diatrion pipe⸗
reon diacalaᵐ diagalāg̃ ꝛ ſil̄ibꝰ. Et interdū ſu⸗
mat bolſam ꝫꝫⁱ viridis cõditi in ꝯſerua. Et vtat̄
aniſo ꝛ ciminᵒ ꝛ carui ꝛ mēta. Fiāt etiā empl̄a ca
lida dicēda inferiꝰ. ¶ Vtat̄ etiā iſto elcᵒ qͦd vꝫ
ad ſtoⁱ frītatē. ℞. ciminⁱ infuſi in aceto ꝛ exiccati
ad vmbꝛā. ʒ. x. aniⁱ ſe. apij mēte ſicce ſambuci ca
laⁱ arõaⁱ mentaſtⁱ oꝛigaⁱ ꝛ pulegij añ. ʒ. vj. ſpiceⁱ
maſtic̄ garioff̄ cardāomi nuc̄ muſc̄ añ. ʒ. iiij. pi⸗
ꝑ l lõgi macropipis. añ. ʒ. v. ligni aloes. ʒ. iij. fi⸗
at pul. de q̄ fi. elcᵐ cū melle vel cū zuccaro: ſi eſt ꝑ
ſona delicata ꝓculdubio vꝫ ad ſtoⁱ frītatē ꝛ indi
geſtionē ex frītate ꝛ ad ſingultū. ¶ Eſt etiā ſtoꝰ
ꝯfoꝛtandꝰ poſt purgationē maᵉ: ne maſias reci
piat aliūde veniētes dando trociſcos de roſ. q̄ꝝ
h̄ ē ꝯfectio ℞. roſ. ru. ſic̄. ʒ. x. ligni aloes. ʒ. ij. ma
ſtic̄. ʒ. j. ꝛ ß. abſinⁱ cinamoⁱ ſpiceⁱ caſſie ligᵉ floꝝ ſq̄
nāti añ. ʒ. j. ß. trociſci ad põdꝰ. ʒ. ij. detur vnꝰ cum
vino odoꝛifero diſtēꝑatꝰ. ꝛ ꝯfoꝛtāt eñ ſtomaᵐ
ꝛ remouēt doloꝛē eiꝰ ꝛ maliciā digõnis. Et ī iſto
caſu vꝫ ꝫꝫʳ ꝯditū ꝛ mirab. keb. ēbli. ꝛ belle. ꝯditi
Nā mirab. cū h̄ ꝙ eūant poſt eūonē ꝯfoꝛtāt ꝛ ex
aſperāt. ꝯditi eñ minꝰ eūant q̄ ſi nõ eēnt cõditi
Cõſeq̄nt̄ empl̄et̄ ſtoꝰ cū tali ēpl̄o ℞ labdani. ℥.
ij. maſt. ℥. j. cere. ℥. j. ꝛ ß. incoꝛꝑent̄ oīa ſil̄: tūc ad⸗
dat̄ ligni aloes abſintij añ. ʒ. iiij. ſpiceⁱ folij gari
off. añ. ʒ. ß. olei maſt. qͦd ſuff. fi. empl̄m ad moduꝫ
ſcuti. Et ſi frigꝰ eſt magnū vꝫ tiriᶜᵃ metridᵐ cuꝫ
vino decoctiõis aniⁱ ꝛ abſintij. ¶ Pul. haly va⸗
lēs ad malā frīam ſtoⁱ. purgata maᵃ ſi q̄ eſt ꝛ ad
doloꝛē ex frīa ℞ xiloaloes maſt. ſpiceⁱ cardamo
mi nucis muſc̄. añ. ʒ. ij. ciperi aniſi ſeminis apij
ana. ʒ. iij. roſarum rubearuꝫ. ʒ. 4. fiat puluis: ꝛ de
tur exagium. j. cum vino aromaᵒ. vel põt inde fi
eri elcᵐ: ꝓualet tñ ī pul. ¶ Aliꝰ pul. ℞ maſticis
ſpicⁱ garioff. folij nuc̄ muſ. añ. ʒ. j. ꝛ ß. ſe. apij ancⁱ
anneos ciminⁱ pulegij mētaſtⁱ añ. ʒ. iij. fiat pul. Et
vꝫ ad ſupꝛadicta. calefacit ſtoᵐ ꝛ apit opil̄ones
venaꝝ miſaicaꝝ: ſi det̄ ſolidꝰ. j. cū vino decoctio
nis yreos. ¶ Sequūt̄ trociſci d̄ roſ. Haly ī 4ᵒ ꝑ
2ᵉ de regali diſpõne. ℞. roſ. ru. ʒ. vj. ligni aloes
maſt. añ. ʒ. ij. zafrani. ʒ. ß. fiat pul. ꝛ cū vino odoꝛi
fero fiāt trociſci ad põdꝰ. ʒ. j. ꝛ det̄ vnꝰ diſtēꝑatꝰ
cū vio ꝛ poſtea ſm Haly potet aquā roſ in q̄ pꝛe
bulliāt̄ mac̄ ꝛ garioff. añ. ʒ. ß. ¶ Curaᵒ male cõ⸗
pl̄onis hūide ſtoⁱ. Si aūt ī fūdo vl̄ oꝛifiᵒ dñatur
mala cõpl̄o hūida cū pauca vl̄ nulla ſiti ꝛ cū ab⸗
oīatiõe ꝛ mollificatione ꝛ multo ſputo ꝛ ſaliua:
tūc ſi ibi ē frigiditas dent̄ meᵉ ſupꝛadicte. ꝛ vtat̄
cib̄ toſtis: ꝛ ꝑcat potui niſi ī ꝑua q̄titᵉ valde. ꝛ dē
tur meᵉ ſicce. Nā q̄uis ſiccitas de directo oppo⸗
nat̄ hūiditati ēt cal̄itas ab alio late ꝯſumit hūi
ditatē ſupfluā: iuuat ſiccitatē: ꝛ iõ cõpetent̄ dat̄
nectar. Et ī iſto caſu vꝫ mixtū roſ̄ita pāis cõeſta
pꝰ pꝛāpiū: dūmõ nõ ſupbibat̄ ꝛ vitēt cibaria hūi
da ꝛ potū aq̄ ꝛ vinū lipꝑatū ꝛ offas ꝛ butirū ꝛ vīta

tur diacimi^a^ ꝛ comedat cibaria ꝑata cū aceto ꝛ
vtatˀ leuibꝰ carnibꝰ facilisq̄ʒ digōnis tostis ꝛ panē
cū salsa camellina. stoꝰ q̄ꝗʒ cū isto ēplo̅ emplꝫˀ.
℞. gūi arab. ℥. j. labdaˡ. ℥. j. ꝛ ℔. aloe boli armoˡ
aluīs añ. ℥. j. baucꝫ spiceˡ cardamoˡ añ. ʒ. j. cere qd̄
sufficiat ad malaxandū ꝭ emplr̄m ad formā scu
ti. ꝛ ad illos q̇ multū spuunt quādam aquā seu
sputū clarū. acetosantˀ iterdū cibi ꝛ potꝰ in stoᵒ.
vel ℔ ꝓcedit a frītati stoˡ vel a mr̄ia in eo dn̄ante
si est a frītate stoˡ: curetˀ vt iaʒ dictū est. Si est a
mr̄ia: tūc vʒ purgaᵒ mr̄ie si adest. ꝛ paucitas ci/
bi ꝛ potꝰ. ꝛ sumat cibaria leuia facilis digōnis
ꝛ vinū bn̄ maturū i ꝑua quātitate. ꝛ ꝭ iste pulˀ.
℞. cimiˡ ifusi in aceto ꝛ exiccati cardamoˡ coriā
dri ꝑpati añ. ʒ. ij. ꝛ ℔. cinamoˡ. ʒ. j. ꝭ pulˀ. detˀ. ʒ. j. ꝛ
℔. cū decoctiōe masticꝫ. ꝛ mēta fr̄ia in vino odori/
fero. ¶ Cura male cōplōnis sicce stoˡ. Priᵒ sciē
dū sic dicit Haly in. 2ª ꝑte de regali dispōne liᵒ.
4. q̄ ista mala sicca stoˡ si est sine calore febrili: ci
toˡ ꝑducit hoīem ad ethicā senectutꝫ ꝛ si ē cū ca/
lore febrili: cito ꝑducit ad fe. ethicā. vnde cito ei
succurrēdū est. Vn̄. 7ᵒ megˡ. colūᵒ ꝑᵒ. scribuntˀ h̄
ṽba ꝑ sanatiōe illiꝰ male sicce quedam curauit
Ga. quē q̇dē medici cū stipticoꝝ illatiōe ꝯsum/
pserunt. ipsiꝰ eni stoꝰ sicce cōplōnis erat. vn̄ paꝝ
infrīantia ꝛ hūectātia ei sufficiebāt q̄ q̇dē me/
dici q: suā passionē nō cognouerūt itenderunt
eā cū sua vr̄i me^a^. i. stiptica ꝛ desiccatiua amari/
tudinē ꝛ stipticitatē hn̄te. ꝛ ꝑᵒ Ga. posuit ipsuʒ
in balneo ꝛ nō ꝑmisit ipsuʒ ābulare vt non fati
garetˀ: vt posset in balneo ꝛ aq̄ calida morari. q: i
humefaciēdo nō ē necessariꝰ caˀ balnei supfluꝰ: ℔
hūiditas aq̄. ꝑꝑ ℔ oʒ hos egros in fonte balnei
morari. ꝛ ē necesse vt aq̄ balnei sit tꝑata. Nam si
aq̄ est calidior: ṽtus cito deficit. ꝛ pꝰ desiccabit
corpꝰ resoluēdo eiꝰ hūiditatē. ꝛ ifriabitˀ corpꝰ ꝑꝑ
nimiā resolōnē caloris inati. ꝛ si est fr̄ia: claudit
poros: ꝛ ꝓhibet penetrare ad iteriora. Sʒ si aq̄
est tꝑati calorꝫ apit ꝛ dilatat poros. de balneo ṽo
egredieti lac asininū tribuit in potu: ℔ asinā sibi
ꝓpinq̇ssimā eē ꝑcepit. Et dicit q̄ eā ꝓpinq̄tatꝫ ē
q: sic ꝛ spuma cito corrūpitˀ. Et nulla res ē itavti
lis ad reficiendū sic lac: si ℔ mō bibatˀ. Et nō so
lum de h̄: sʒ de ptisi curabitˀ. ṽba sunt Ga. ibi di
cit. Lac asine ceteris est meliꝰ: excepto feīe. q: fa
cilius penetrat ꝛ nutrit: ꝛ minꝰ coagulatˀ. Et nu
tritˀ asina cū bonis herbˀ ꝛ cū ordeo ꝛ auena. Et
postq̄ lac potaret: ꝑmisit eū q̇escere ꝑ. 4. horas
ꝛ detˀ lac in tāta quātitate q̄ nā possit ipsum di/
gerere vel sustinere. Et asina vel capra sit iuue/
nis. ꝛ tantū comedat q̄ bn̄ possit digerere. cuiꝰ

digōnē ꝑpendere poteris ex fetore sui stercoris
ꝛ hūectatione eiꝰ ꝛ desiccatiōe. nā fetor ꝛ liq̇di/
tas stercoris ostēdit ipsam supflua hr̄e pascua.
Cōtrariū ṽo ꝯtie Ga. ibidē: exercitetˀ et aīal aīˀ
q̄ comedat: ꝛ cū strigili strigilletˀ vel fricetur. Et
ꝯsideretˀ si ifirmꝰ bn̄ digerit lac: qd̄ cognoscitˀ. q:
pa. nō sentit ipedimētū in stoᵒ: imo sentit leui/
tatē ꝛ meliorationē in pulsu ꝛ eructuationē fa/
cilē cū alleuiatiōe. Et si eger in balneo delectetˀ
fac vt ipsuʒ igrediatˀ. 2ᵒ q: iuuamētuʒ. 7ᵒ megˡ.
colū. 2ᵒ. sʒ stude quātū in aq̄ morari debeat. q:
si moᵐ ꝛ horā trāsierit: plꝰ hūiditatꝫ dissoluetˀ: q̄
acq̇siuit. Nā cuʒ corpꝰ ifiāmari icepit in balneo:
tūc exhatˀ ab eo: ꝛ ℔ in termino trāseūte multuʒ
de sui corpe dissoluetˀ. ibidē colūᵒ. 3ᵒ. ꝛ tūc nō su
det imo suauitˀ cū vngᵒ resumptiuo vł cū vngᵒ
al. dcō in. c. de ptisi: vngatˀ cum vnguentꝫ ꝛ epi/
thimatibꝰ epithietˀ: vt hūiditas ab aq̄ acq̇sita cu
stodiatˀ. Si ṽo delectatˀ in lacte: da sibi. 2ᵒ post
exitū a balneo. Si ṽo nō delectatˀ: da sibi ptisa/
nā siue ordeatū panē bn̄ coctū cū ꝑuis piscibꝰ ꝛ
carnes volatiliū saporiferoꝝ: sicut ꝑdicis star/
ne fasiani ꝛ ꝯsilia: q̄ sunt ad digerendū facilio/
ra. ꝛ valēt testiculi galloꝝ ꝛ pulli galliacei ꝛ aui
cule pingues ꝛ colūbi ꝛ turtures ꝛ pes capti: ꝛ
pedes anserꝫ. Et nō damꝰ eis cibaria dura ad di
gerēdū. q: ṽtꝰ digestiua stoˡ defecta ē a mala ꝯᶜ
ꝛ grossa. iō digerere nō pōt. Jstis tn̄ ꝯfortatꝫ ꝛ
carne ꝛ sanᶜ in eis reuersis ꝛ calore nāli augmē
tato grossa cibaria ꝛ nutribiliora dare audebi/
mus. put dicit Ga. 7. megˡ q̄si colūᵒ. 4. sic est ca
ro porcina ꝛ agnina ꝛ vitulina. nutriᵐ enim ab
istis gn̄atū nō facilitˀ dissoluitˀ sic nutriᵐ ꝑdicto
rū. Et vʒ ꝭm istaʒ viā frumētū coctū ꝛ extrema
q̄drupediū aīaliū. Sciendū tn̄ est nullū potum
ita eē ꝯgruū sic vinū fe. tn̄ absente. q: vinū qd̄
est amarū ꝛ subtile: penetrabiliꝰ ꝛ digestibiliꝰ est
ꝛ vētositatꝫ dissolutiuū: minoris tn̄ est nutrimēti:
sic ait ibidē Ga. Cū. g̊ ifirmū ifrigidare vis eli/
ge ℔ vinū nec multū calefacit nec nocet multuʒ
vt aq̄. Quātitas aūt ciboꝝ sit tāta q̄ nō grauet
stoᵐ nec extēsionē nec inflationē gn̄et. Et quāti
tas vini sit q̄ nō ꝯfundat nec natet in stoᵒ: nec
gurgulationē faciat. Vnde si eger post descen/
sionē cibi sentit eructuationē i q̄ sentitur sapor
cibi assumpti. vel sentit rugitū vł nauseā vel ab
ominationē: nō detˀ plus cibꝰ: nisi postq̄ ista re/
cesserit: ꝛ tūc detur cibꝰ in minori quātitate. ꝛ sit
facilis digōnis. Et si nullū istoꝝ accidentiū pa
tiatˀ: addatˀ in cibi quātitᵉ ꝛ in suba grossiori. Et
postq̄ vides ipsum meliorari in suba corporis

⁊ in ṽtute:incipiat exercitari aliq̄liter eūdo pedes vel eq̄s añ p̄ādiū vt digō melior efft: ⁊ calor n̄alis ꝑ exercitiū augeat᷑. Et vtat᷑ lōga q̄ete:⁊ sōno ꝓlixo in loco tp̄ato ⁊ aer coꝝ attineat h̄ūiditati. Et si ꝑ ista nō curet᷑:scias ꝙ illa mala ꝯ° sicca est tātū antiq̄ta aꝉs adeq̄ta:ꝙ ampli⁹ curā recipe nō valebit. Hec ē s̄nia Ga.in.4ª ꝑticuª meg¹ quē Aui.sequit᷑ vngulati: ⁊ bn̄ fecit:q: rōnabiꝉ est cura ꝑ mala ꝯᶜ sicca sto¹. ¶ Curatio male cōplōnis fr̄ie ⁊ sicce sto¹. Ponat᷑ igit᷑ ꝙ frigiditas cū sicca misceat᷑ ꝯᶜ:tūc oꝫ calīam supiori miscere dietā s̄m frigiditatis q̄ntitatē ⁊ plus meꝉ in lacte miscendū est:⁊ mīstrāda sunt cibaria q̄ sint calefactiua:⁊ vinū forti⁹:⁊ calefactiuū.deīde cathaplasmam⁹ stoᵐ cū oleo nardino masticino ⁊ oppobalsā°. ista q̄ppe sunt aromaª: ⁊ magis h̄ūectāt ꝙ calefaciāt. Et si nec̄e est: q̄dlib3 hoꝝ cū calīs herbis vel sp̄ebus misce.⁊ sto⁹ cathaplꝰ tur cū spica ⁊ mastice. ṽba sunt Ga.4.meg¹.colū°.5. In isto casu caueas dare medicinā calefactiuā nimis ⁊ dissolutionē facientē:sed calꝫ medicinā aliq̄lē stipticitatē h̄ntē. Et illa q̄ est multū stiptica etiā est incōueniēs. Ga.ibidē. Vinū in hoc loco est vtilissimū si cū aq̄ sit tp̄atū. Valet etiā lac ⁊ dieta sup̄adicta in cura male cōplexiōis sicce:dū tñ aliq̄ calefactiua tp̄ate misceant᷑ ⁊ vꝫ mel comestū cū pane ⁊ silia. Et vꝫ in h̄ casu ⁊ in debilitate digōnis applicatio pueri bn̄ cōplexiōati aꝉs amplexati ip̄i sto°. ⁊ applicatio caniculi iuuenis duoꝝ vel triū mensiū. dū tñ ꝓpt̄ ista applicata nō sudet sto⁹. ¶ Isti eñ tales debēt cauere cibaria male ⁊ tarde ꝺigōnis: ⁊ vtat᷑ cibis facilit᷑ digestibilib⁹. ⁊ s̄ eis emplm̄ ex mastice cū spicaceª ⁊ oleo nardio. ¶ Cura male cōplōnis calꝰ ⁊ sicce sto¹oꝫ ꝙ cura isti⁹ ꝓcedat miscēdo curā male cōplōnis calꝰ ꝑ se. ⁊ curā male sicce ꝑ se. Et ita ꝙ iste due cure misceant᷑. Et in isto casu vꝫ vinū aquosum frīm in estaᶜ: ⁊ calīn in hyeme. ꝓpinatuꝫ maxime q̄n calītas est pua. Cibaria etiā in hyeme dent᷑ tepida:in estate ṽo fr̄ia. Fiāt etiā vnctiones s̄m Ga.4°. meg¹. ⁊ s̄m Aui.cū oleo vnfancino.q̄d fit de oliuis īmaturꝭ ⁊ cū oleo coctanio. Et si calītas sit mag̃ aquavino misceat᷑ in maiori q̄ntitate. In isto etiā casu volūt auctores ꝙ tales bibāt aquā frīam: dū tñ sit iuuenis ⁊ carnosus nō habēs apā in īteriori bus. Ga.testat᷑ quendā.xl. annoꝝ esse: ⁊ carnis ⁊ corpis mediocris.q̄ magnā h̄ebat siti ⁊ aquaꝫ frigidā desiderabat: ⁊ oīa ꝺcalīa odio h̄ebat ⁊ vt pugillū aque frigide biberet:medicos sitibūde rogabat;q̄ cū amplius ꝙ rogabat ꝓhibebāt;et cibus quē suscipiebat:nō nisi trib⁹ vel quattuor horis in stomacho manebat.nā vinū susceptuꝫ fingens īnūctū euomebat vnde ꝯsumptus atq̄ desiccat⁹ est. ⁊ q̄nto cū stiptico medicauerūt me dicamie nil ꝓficui fecerūt:tādē sitim ampli⁹ suffere nō valēs sumpsit aquā frīam ad suū bibēs arbitriū magꝭ tñ ꝙ semel bibere debebat. vñ ista ti sitis extincta est ⁊ magis vomuit ꝙ comederat:cepitq̄ rigorē ⁊ fr̄itatē h̄ic.q̄re se opuit: sed operimētū pati nequerat. Et in illa nocte ꝑturbato vētre fecit egōnem moderati liquoris:⁊ sitis eius mitigata est ⁊ ablata penit⁹ ⁊c̄. ṽba sūt Ga.4.meg¹.aꝉs.6. Et idē ponit Ga.in s̄nia.vij. de inge°.c.15. Dent᷑ ergo res fr̄ie ⁊ h̄ūide. ⁊ si calidītas sit multa ⁊ pauca h̄ūiditas: auge h̄ūida ⁊ minue frigida ⁊c̄.

Declaratio in mala cōplōne sto¹.

¶ Primo nō ꝓut dctū est ꝙ cū mala ꝯ° calida sto° dn̄at᷑: adest debilitas appetit⁹:verūetiā vt plm̄ iux̄ illō Ga.ij.teg² Calidus ṽo vēter bon⁹ ⁊c̄. verūtñ aliq̄n hec mala cōplexio ꝓuocat appetitū ⁊ famē. ꝓpterea q: cū ea fit magna resolutio in ꝑtib° sto¹⁹ facit illud q̄d facit sugen° a venis meseraicis in cōplōne bona. Et hec fames interdū ducit hoiem ad magnā defectionē ⁊ sincopim:nisi cito cū cibo succurrat᷑ ei. Et posito ꝙ vlteri⁹ tolleret dictā famem:appetitus totaliter destruit᷑:vt dicit Auic. ¶ Scd̄o nota ꝙ dictū est ꝙ quando in stoma° adest mala cōplexio calida:q: tunc ibi est bonitas digestionis. ⁊ ista digerit res duras. verū est ibi dū est in p̄ncipio:vel dū non est multū intēsa. Nā q̄n ista supfluit destruēdo ⁊ exalando calorē naturalē certe deijcit ṽtutē. nā oīs mala ꝯ° q̄n superfluit:deijcit virtutē ⁊ debilitat vt h̄r implicite. 2° amph̄o.ꝯ°.28. Quibuscūq̄ iuuenibus ex̄ntibus. Et in li.de virtutib⁹ naturalibus ¶ Tertio ignorandū nō est s̄m Auic.ꝙ ille qui habet stoᵐ calīn ⁊ siccuꝫ habet ꝑuū san. ⁊ acutum ⁊ ineptū nutritioni ꝓpterea:q: nutrimētuꝫ a p̄ma digōne que fit in sto° trahit qualitateꝫ q̄ nō corrigit᷑ in epate:imo est ꝯ̄riū cōplōni radicali mēbroꝝ.iō isti sunt cōiter macri:⁊ h̄nt strictu rā vētris ⁊ ꝯstipationē:⁊ h̄nt venas eminētes. ⁊ alñ scabiē siccā rōe acuitatꝭ vapoꝝ a subtili semi arso san̄ᶜ eleuatoꝝ. ¶ 4° sciendū ꝙ h̄ntes stoᵐ frīm h̄nt colꝰ.pallidū vꝉ citriᵐ vꝉ albū albedie pallida:⁊ eā isti⁹ est.q: in epatib⁹ eoꝝ nō ḡnat᷑ bon⁹ san.nec calid⁹ nec subtilis:q̄ faciat splēdorē coloris nec i facie nec i residuo corpis:imo ḡnat᷑ frigus ⁊ grossus flāticus hu.q̄ ebetat calorē n̄alē ⁊

colorē corpis. Qz calor corpis dn̄antiā hūoꝝ
ōndit: nisi in ꝓfundis corpis occubuerit. p° aph.
ꝯ°. ij. Et cā gn̄atiōis isti⁹ hu. flātici est debilitas
degtie pime q̄ nō pfecte in scđa corrigitur vt ali
bi est videre. ¶ 5° notādū q̄ in mala calida sto¹
cū ma^a vel sine ma^a ꝯfectiōes ⁊ fir¹ q̄ ministrant
debēt ꝯfici cū zuc: ⁊ nō cū melle: vt est fir⁹ aceto
sus ⁊ silia. qz mel fm Almāß. calin est ⁊ siccū in
2° g. ⁊ cito ꝯuertit in co. Et iō iuuenib⁹ ⁊ cal'is
in cōplone cauēdū ē: ß senibus ⁊ fris ꝯferēs est
¶ 6° intelligēdū est. q̄ lz auctores cōmēdēt ab
sin^m in passiōibus sto¹: tn̄ qn̄ est mala ꝯ° cal'a vl'
cal'a ⁊ sicca sine m^a nō est dādū: qz calin ē in p°
⁊ siccū in scđo. iō magis calefaceret ⁊ deficcaret: ⁊
sic augmētaret discrasiā. g̃ nō vz p pmas q̄lita-
tes: nec etiā p scđas. qz cū sit solutiuū colere: cū
ibi nō sit ma^a nō indigem⁹ solutōe: nec etiā cōpe
tit: cū sit apitiuū opil'onū. qz si ibi eēt opila° ibi
iā eēt ma^a. Nec etiā cōpetit. qz terreū est ⁊ stip^m
qz hoc facit cū siccit^r: ⁊ tūc etiā augmētaret di-
scrasiā siccitat. ꝓpter qđ G⁹. 7°. meg¹ qn̄ colū°
p°. ꝓhibuit absint^m ⁊ oēs res stipticas hn̄tibus
sto^m calidū ⁊ siccū sine ma^a. Si aūt esset ma^a:
cōpetit duob⁹ mōis. Primo cū eūone: qđ ꝓcedit
a sua caliditate exn̄te in supficie. 2° vz p ꝯforta-
tiōe ⁊ stipticit^e que ꝓcedit a suba terrea grossa
stipt^a. 3° vz in remotiōe opilationū sto¹ ⁊ ptiū vi-
cinaꝝ q̄ ꝓcedit a caliditate eius.

¶ Caplm. 5. de debilitate appetitus.

D Ebilitas appetit⁹ ē passio sto¹ in q̄ cib⁹ non appetit nec sto⁹ recipe ipm vz: nisi cū q̄dā titillatiōe ⁊ nausea. Circa qđ ē
notādū sic dic Sera. in. 3° li. sui breuia¹ in. c. j. et
iā supius pnotatū est: q̄ q̄uis iste due actōes. s.
appetit⁹ ⁊ digō fiāt a. 2. ptib⁹ sto¹. s. ab orific° ⁊
a fundo tn̄ magis ꝓpiū interiori parti sto¹ ⁊
fundo ei⁹ ē digō. ⁊ magis ꝓpiū ori ē ei⁹ appetit⁹.
Tn̄ verū est dicere q̄ os sto¹ digerit min⁹ q̄ fun
dus: ⁊ fundus appetit min⁹ q̄ orifi^m. qz os sto¹
hz plures neruos: iō maioris sensibilitatis et p
ꝯn̄s maioris est appetit⁹. ⁊ fundus magis est car
nosus ⁊ spissus: iō maioris est caloris: ⁊ p ꝯns ma
ioris ē digōnis. Artificialr g̃ opando de passio-
nib⁹ orificij est agēdū: postq̄ de mala sto¹ cōpl'o
ne determiatū ē q̄ vtriq3 ei⁹ pti ē cōis. ⁊ in isto. c.
nō tenebo ordinē quē in alijs capl'is obſuaui: ß
cuilibet cāe apponā sua signa: vt facilius ptin-
gat ad eius cognitionē.

Cause debilitat appetit⁹ iste sunt. Prima pōt esse male cōpl'o cal'a cū ma^a vl'
sine ma^a. Et signa istius sunt: qz appetit potū ⁊
nō cibū: ⁊ accidit eis eructua° fumosa ⁊ siccitas
oris ⁊ lingue: ⁊ si sumūt aliq̄ cal'a: nocēt eis. Et
si est ex co. sentit in ore ei⁹ amaritudo: aliqn̄ vo-
mit⁹. ⁊ si flā salsuz: salcedo. ¶ Scđa cā pōt esse
mala ꝯ° fria multū intēsa intantū q̄ mortificat
vtutē sensibilē ⁊ vtutē attractiuā: qz si nō eēt mł
tū intēsa: iā iuuaret appetitū. Iuxͣ illud Ga. 2°
teg¹. Frigidus vo vēter. Et ista etiā pōt esse cum
ma^a vel sine ma^a. Et signa hui⁹ sunt: qz adē pau
citas sitis: saliua mlta. Et si adest ma^a sentit g̃ui
tas ⁊ pōderositas in orificio sto¹. ⁊ aliqn̄ vomit
aliquā flātis q̄ntitatē. Si ē flā dulce: ei⁹ dulcedo
in ore sentit. Et si flā acetosuz: sentit acetositas
in ore: ⁊ eructua° acetosa. ⁊ iuuat a cal'is: ⁊ ledit
a fris. ⁊ qz fuit vs⁹ regie ifrante sto^m vt ē vsus po
macij ⁊ fructuū. ⁊ vsus aque frie. ¶ Tertia cau
sa debilitat appetitus est fe. in qua ꝓpter istas
cās appetit⁹ debilitat. Primo qz ibi est mala cō
plexio cal'a q̄ fit plus ad laxationē ⁊ dissipatio-
nē seu dissolutionē orificij sto¹ magis q̄ ad eius
corrugationē ⁊ vnionē q̄ est cā appetitus. 2° il-
la mala cal'a magis appetit friū ⁊ hūidū rōne po
tus. ⁊ iō sitis valida ē. ¶ 2° qz cū in fe. sit opil'o
por⁹ p quē trāsit mł'ia a splene ad sto^m vt faciat
appetitū ibi tūc ē clausus ⁊ opilat⁹. ¶ 3°. qz ibi
est repl'o maloꝝ hu. in qb⁹ natā laborat: vt eos
digerat ⁊ expellat ⁊ vincat. ⁊ sic retrahit ab at-
tractiōe: imo in pte eoꝝ q̄s corrigit sustentat na
turalis calor ⁊ corpus aliq̄lē suscipit refocillati
onē. iō nō sugūt mē^a a p̄uis venis nec ꝑue a ma
gnis: nisi eīn sit restaura°. Et signū istius est p-
sentia fe. ⁊ ca. ⁊ ardor ⁊ sitis. ⁊ alia signa febriū.
¶ Quarta cā pōt eē apā sto¹ vl' epatis vel splenis
qz iā ibi est fe. ⁊ fatastica repl'o. Et signa istorū
cog̃scunt p dolorē ⁊ tumorē istoꝝ locoꝝ ⁊ p fe.
⁊ cū h̃ coꝝ cure ⁊ signa dicent in ꝓprijs capl'is
deo ꝯcedēte. ¶ Quinta cā pōt eē multitudo flātis
viscosi in orifi° sto¹ ꝯtēti ⁊ limosi. qz mollificat ⁊
ꝯfundit sto^m ipm replendo ⁊ sensitiuā vtutem
eberādo. Et signū istius est. qz refugit oēm ci-
bū nisi illū in q̄ est calitas ⁊ acuitas ⁊ salsedo
vt sunt oliue salse ⁊c. ⁊ qn̄ ista sumūt accidit in
fla° ⁊ nausea ⁊ extēsio. ⁊ qn̄ eructuāt: q̄escūt ali
q̄lit. ¶ Sexta cā debilitat vtut recētiue i carne
⁊ in p̄uis venis ⁊ in lacertis ⁊ in alijs mēbris ita q̄
ista nō sugūt: nec pueniūt successiua suctio vsq̄
ad os sto¹. tūc signū est qz appetit aliqs cibos. ⁊
si apponant corā eis: nō capiūt aliq̄d vel modi
cū. ¶ Septima cā est defect⁹ cursus mł'ie a sple
ne ad orificiū stomachi: vt incitet appetitū. ⁊ qđ

in eo remanet ɔtentũ sup̃fluũ p̲ inferi⁹ expellat
cõprime°. Et hui⁹ signũ ẽ q: si capit cibaria ace
tosa vel res acetosas: redit aliq̃liter appetit⁹, q:
ista supplẽt defectũ m̃lie ⁊ vniũt orĩfi^m stoma^i ⁊
adest magnitudo splenis: q: retinenẽ sup̃flua ex
ire ɔsueta. ¶ Octaua cã p̃nt eẽ vines in intesti
nis q̃ suã maliciã stomacho aliq̃n cõicant. vnde
aliq̃n spuma ⁊ vapores ab eis eleuati vl' ip̃emet
ad sto^m ascẽdũt: vt dĩc Aui. ⁊ tũc assũt sig̃ vmiũ
ĩ suo. c. dicẽda. ⁊ fortasse aliq̃n p̃jiciũt aliques ex
vermib⁹. ⁊ cũ hoc si ẽ. epithia cũ aloe dissoluto ĩ
sir° pomoꝝ vl' ĩ sir° absintij vl' ĩ succo ei⁹ vl' p̃sica-
rie augeẽ appetit⁹. nã hec defendunt sto^m q̃ ibi
nõ ascendãt. ¶ 9ª cã s̄m Aui. p̃ot eẽ multitudo
melãcolie a splene quã naẽa tanq̃ inimica nitiẽ
expellere ⁊ nõ vtiẽ ea ĩ p̃uocatione appetit⁹: cuꝫ
nõ veniat in debita p̃portiõe. Et signa hui⁹ sunt
vomit⁹ m̃lie ⁊ sapor ĩ ore acetos⁹; ⁊ color itendit
ad nigredinẽ cũ ãgustia ⁊ inquietudine in ip̃o
sto° p̃pter cordis p̃pinq̃tatẽ. ¶ Decia cã ẽ ip̃re
gnatio cũ retẽtiõe mẽstruoꝝ: ⁊ signũ hui⁹ est q:
venit ĩ feia cui⁹ mẽstrua sũt retẽta cũ discolora-
tiõe aliq̃li ⁊ difformitate appetit⁹ ⁊ cũ alijs signis
ip̃regnatiõis. ¶ Undecia p̃ot eẽ nĩa caliditas aeri
dissoluẽs vel fritas mortificãs ⁊ siẽa ⁊ nĩe vigilie
⁊ signa istoꝝ sciunẽ ex naẽa ip̃oꝝ vl' ex relatu pa.
⁊ socioꝝ ei⁹. ¶ Duodecia cã sunt accñª aĩe. vt est
ira tristicia nĩum gaudiũ ⁊ mot⁹ ad luxuriã: cuꝫ
nõ p̃ot explere. q: si expleret iaꝫ esset causa boni
appetit⁹ iux̃ illud Ga. 3° teg^i. Venereoꝝ vo vl'
⁊c. ¶ Deciatertia cã sũt vlcera stomachi cui⁹ si-
gna dicta sũt vel dicẽda ĩ. c. p̃prio. nã ibi est do-
lor ⁊ cib⁹ in stomacho modicũ moraẽ. ⁊ q̃n acci-
piũt cibaria ãcuta aut ãcra aut amara sentiunt
mordicationẽ cũ dolore. ⁊ aliq̃n etiã sentiũt ista
q̃n sumũt vinũ. ¶ 14ª. cã p̃nt esse hu. putridi in
sto° ɔtẽti. ⁊ sig̃ hui⁹ sũt. q: adest nausea ⁊ subuer
sio animi ⁊ fetor ãhelit⁹. ⁊ egestio ẽ cũ fetore ito
lerabili. ⁊ aliq̃n adest diarria fetẽtissima. ¶ De-
ciaq̃nta cã p̃t eẽ debilitas seu destruc° sens⁹ sto^i
⁊ sig̃ ei⁹ sũt absentia reliq̃ꝝ signoꝝ. ⁊ si sumanẽ
res acute: nõ sentiũt mordicationẽ. vel si sumaẽ
pip̲ vel diatrion pip̲eon: nõ singultit.

Judicia vel p̃nosticatio ĩ debilita^e ap
petit⁹ ¶ Prio p̃nosticat ypo.
2° amph ãp. 33°. In oĩ egrit^e cõfortari mẽte ⁊ be
ne se habere ad obl'ones bonuꝫ ẽ: ɔ̃triũ vo malũ
cã 2^e parꝭ daẽ in ɔ°. q: si infirm⁹ bñ se habeat ad
oblatũ cibũ sanitaꝭ stomachi ⁊ epaꝭ bonũ est si
gnũ ⁊ ceteroꝝ visceꝝ. ¶ Scdo defectus ⁊ casus
appetit⁹ in ɔualescẽtib⁹ signat recidiuationẽ ni
si fuerit p̃pter paucitatẽ san. ⁊ corp̲is debilitatẽ
¶ 3° sanitas mẽtis ⁊ rectifica° appetit⁹ cibi sunt
ex signis bonis. p̃° de crisi. c. 14. Si ĩ ɔualescen-
tib⁹ crescat appetit⁹ bonũ est signũ. q: euadẽtib⁹
ex passione solet crescere appetit⁹. 4. amph° . ɔ°.
6. ¶ 5° in egritudĩe diurna abstinẽtia ⁊ debili-
tas appetit⁹ ⁊ egõnes colice malũ est. 4. ãph. ɔ°.
6. ¶ 6°. debilitas vel destructio appetitus post
lõgã sã. egõnem vl' emorrogiã alio mõ p̲ditionẽ
mortale est vel difficilis cũre. ¶ 7° nõ febricitãti
b⁹ fastidiũ ⁊ cordis mors⁹ ⁊ os amaricatũ ⁊ tene
brositates oculoꝝ sursuꝫ farmaª idigere signat
4. amph. amph°. 17. Tenui aliq̃n vnũ militẽ in
cura q̃ fuerat vulnerat⁹ p̲ bursã testiculoꝝ. ⁊ en-
sis trãsiuit p̲ partẽ posteriorẽ ĩ fine core p̃pe cir
culũ pudibundũ cũ incredibili effusiõe sã. ⁊ ap-
petit⁹ cibi ⁊ pot⁹ destructiõe: q̃ stetit fere p̲ duos
dies sine cibo ⁊ potu. ⁊ si aliq̃n quasi violenẽ su
mebat ius gallie sentiebat dolorem ⁊ acetosita-
tẽ ĩ sto° ⁊ final'r ordĩaui sibi q̃ sumeret de clare-
to facto cũ zuc. ⁊ odoriferis spẽbus: ⁊ stati incepit
aliq̃d sumere de cibo ⁊ potu: ⁊ pristine sanitati
dei gr̃a restitut⁹ est. nõ em̃ hẽbat fe. ⁊c.

Curatio debilitatis appetit⁹. Si debi
litas appetit⁹ ẽ a mala cõpl'o
ne cal'a sine maª col'ica: q̃d cognosciẽ q: in sto^i
orĩfi° nõ sentiẽ amaritudo ⁊ adest sitꝭ mordica°
⁊ inflãmatio ⁊ nausea cũ modico effectu: ⁊ ad-
est extenuatio corp̲is ⁊ alia q̃ dicta sũt: tũc soluꝫ
sufficiũt alterãtia fria. Si aũt sit cũ maª: p̃mo p̲
uoceẽ vomit⁹ cũ aq̃ cal'a ⁊ oleo vel cũ agresta et
oleo vel cũ aliq̃ vomitiuo. ⁊ hoc facim⁹ credẽdo
ɔsilio ypo. ⁊ Ga. 4. amph. cañ. ⁊. ɔ°. 17. ibi. Non
in febricitãtib⁹ fastidiũ ⁊ cordis morsus. Nã q:
maª leuis ẽ: facili⁹ p̲ sup̲iora expelliẽ. ⁊ iterum di
geraẽ maª cuꝫ sir° enõ. vl' cũ oxizacẽ vel cũ sir° ace
toso vel cũ sir° cõposito ex reb⁹ colerã rep̲imenti
bus. Deide purgeẽ sic. ℞. fumiterre absintij añ.
ʒ. ij. decoctio ẽ. in q̃ distemp̲eẽ corꝭ. mirabo. cit^i.
p̲ sex horas. ʒ. j. fricenẽ fortiter ⁊ colenẽ ⁊ colatu-
ra patiẽti in aurora mistreẽ. ¶ Iteꝝ si necesse ẽ
digeraẽ materia cũ sirupo rob limonũ. ⁊ ĩ clarifi
catione ponanẽ rob. ⁊ sanõ sp̲o^m ⁊ frustum cito-
niij. vl' deẽ sir⁹ de ribes q: refrigerat stomachũ q̃s
ɔfortat ⁊ rep̲imit co. Et iteꝝ purgeẽ cũ trifera ⁊
reubarbara. Post sto⁹ ɔforteẽ deinitus sumendo
de isto sir°. ℞. succi pomoꝝ ad acredinem tendẽ
tiuꝫ succi citonioꝝ añ. lꝭ. j. zucari. lꝭ. j. fiat sirup⁹
detur omĩ die de mane ⁊ ante cenã quasi q̃ttuor
coclearia. Deinde vtaẽ isto el'c°. ℞. carniniũ cito
nioꝝ cũ zuccara ɔditoꝝ q̃rꝭ. j. pul'. triasanõ. pul'.

rosate nouelle pl.diadraganthi fri an.ʒ.iij.rob ru.ʒ.j
ꝛ ß.ꝯbue rob.℥.ß.zuc.qrt.v.fūdat zuc.cū aq rob
ꝛ succo ḡnatoꝝ.ꝛ fit elec^m.Seq̄t sir^9 quē ponit se
rap.vz in ꝯfortādo appetitū in cā cal'a:purgata
ma^a.℞.absin.fumitre an.M.ß.pass cū to^o.℥.
ij.rob.ru.℥.j.spice^i ꝛ celtice lig^i aloes an.ʒ.j.mastis
℥.ß.zuc.lt.j.fit sir^9.addat berberis sumach an.ʒ.ij
Itē det elec^m diacitonitē factū cū zuc.sine spēbus.
vel addat iste pul.℞.rob.ru.℥.j.pul.triasand.ʒ.
iiij.spice^i lig^i aloes ad aromatizādū an.ʒ.ij.zuc.
ꝛ carniū citonioꝝ an qđ suff.fit elec^m sic citōiatū.
Valēt etiā in isto casu oia rob acetosa: vt rob ci
tonioꝝ ꝛ sorbaꝝ ꝛ piroꝝ:ꝛ rob de morꝭ.Et valz
sir^9 maioꝝ ḡnatoꝝ.Trocisci Aui.℞.rob.ru.ʒ.x.
sumach.ʒ.ij.cardamo^i.ʒ.j.fit trocisci pōderātes.ʒ
ij.ꝛ det.j.dissolutus cū succo ḡnatoꝝ vel cū de/
coc^e citonioꝝ vel pomoꝝ.nā ſm ipm ꝓuocāt ap
petitū:ꝛ sitim remouēt.Et dicit Aui. ꝙ ex eis q̄
expta sunt in cā cal'.qn̄ illic est ma^a aut dn̄iuz sit:
est sumere in potū aquā ḡnatoꝝ cum oleo rof.
¶ Ad eū ꝯfortet sto^9 sic.℞.vnū citonioꝝ mūđ
a se.ꝛ bulliat in oleo rof:ꝛ pistet fortit.Deinde
addat iste pul.℞.berberꝭ sumach rof. ru.sand.
ru.ꝛ muscat.an.ʒ.ij.arilloꝝ vuaꝝ.ʒ.iij.extendat
sup pānū ꝛ sto^o applicet.Comedat vtiq; lactu/
cas cū ace^o ꝛ sumat poma ꝛ citonia.Et vtat oi/
bus acetosis:vt est agresta acetū ꝛ limōes citrā
gula acetositas cit^i.Et vtat herba acetosa ꝛ ma
lisḡnatꝭ ꝛ ginulis in tpe suo ꝛ morꝭ non ex toto
maturꝭ.Et caueāt oēs q̄ appetitū amiserūt a re/
bus vnctuosis.vt est oleū ꝛ butirū ꝛ oēs adipes
ꝛ carnes pigues:brodiū ꝛ offas īpiguatas.Et
caueāt crocū.q: appetitui nocet ſꝫ Aui.¶ Si āt
veniat a cā fria.s.a m^a cōplone fria ꝛ illa est.sine
ma^a sola calefacientia alterātia sufficiāt q̄ infra
dicent.Sz si est cū ma^a fria:illa in pmis digerat
cū sir^o absin.ꝛ cū sir^o de mēta an.qrt.iij.misceāt.
ꝛ det cū aq ciceꝝ ru.ꝛ ordei:cū qb^9 bulliat spi/
ca^i ꝛ gariofi an.ʒ.j.ꝛ ß.vel digerat ma^a p istū mo
dū.℞.oximellis diuretici oxielt sqlli^i an.qrt.iij
misceant ꝛ clarificent:ꝛ in clarificatiōe ponatur
absinthij ysopi mēte an.℥.j.zz^i.ʒ.ij.lig^i alo es spi
ce^i sand.muscat.an.ʒ.j.dent cū decoctōe supradi
cta q̄ cal'a est rōne illoꝝ q̄ ibi ponunt.Addat in
ea anisuz ꝛ mara^m.deinde purget cū pillꝭ sto/
matiq dictis in.c.de vtigine.Vel purget cū hac
decoc^e.℞.pass.mūđ.mēte absinthij polipo^i qrcꝭ
an^i marat^i an.℥.j.fit decoc^o in q̄ dissoluat coꝝ he
bul'.℥.j.fricent fortit ꝛ colent ꝛ det colatura cū
ʒ.j.pul.diaturbit.Vel purget cū yerapi^a acuata
cū aloe ꝛ pulpa coloqn^e.q: multū vz qn̄ ma^a est

in stoma^o:pcipue qn̄ est inter tunicas ei^9.Post
det diacimi^m ꝛ diatriō pipeon.ꝛ ꝓpie vz thiria^a.
Vz etiā diacalamētū:ꝛ breuiter oia elc^a cal'a.dia
citonitē cū spēbus.ꝛ cōfectio q̄ fit de rađ.yrin/
goꝝ cū spēbus.Et vz zz^r cōditū ꝛ zinzibratū:et
dragea mirabola^i cōditi:valēt ꝛ laxant ptes sto^i
adunādo ipz: post laxatiōnē corroborāt.Valēt
etiā cepe ꝛ allia ꝛ spēs acute aroma^e ꝛ griofi. li/
gnū aloes ꝛ spēs piperꝝ cinamo^m nucmus.cor/
tex cit^i zz^r.Et vere vz sinap.grossa^o mollita cū a/
ceto ꝛ galāgꝭ facta.vz etiā salsamēta pipata fcā
cū acuminibus:vt est acetū agresta.Et vz elc^m dia
mēte.Et etiā vz aroma^m rosatū Meb^e:ꝛ est spāle
in isto casu:cui^9 re^o est h.℞.rof.ru.in vmbra de
siccataꝝ.ʒ.v.liqrꝭ rase ꝛ mūđ.ʒ.ꝛ.aloes bōi ꝛ aro
ma^i sanđ.mac^o pipis an.ʒ.iij.cinamo^i boni ꝛ ele/
cti.ʒ.v.macis gariofi an.ʒ.ij.ꝛ ß.gūi ara.draga/
gā^i an.ʒ.ij.ꝛ.℈.ij.nuq mus.cardamo^i galāgꝭ spi/
ce^i an.℈.ij.ābre grise.℈.j.sir^i rof.qđ suff.fit elc^m
ad modū opiate:vel fit cū zuc.addēdo ꝯfuā rof
¶ In isto casu valent vaporatiōes cū milio ꝛ sale
etiā valēt inunctiōes.℞.olei muscatelli^i.olei de
absin^o.an.℥.ij.misceant:ꝛ intingat in eo cotus
vel lana ꝛ applicent supra sto^m.Vel fit sic ℞.o/
lei cōis de oliuis.lt.j.mēte absinthij sansu^i zinzi/
brij.an.℥.ij.nuq mus.nuq cipssi an.℥.ß.an^i mara^i
gariofi.an.ʒ.j.vini quart.j.coquātur insimul p^o
ꝯquassatiōnē vsq; ad vini ꝯsumptiōnē ꝛ vngat
inde sto^9 ꝛ supspergat iste pul.℞.thurꝭ masticis
an.℥.j.cipi.℥.ß.mēte sicce absin^i nuq mus.an.ʒ.ij.
fit pul.desup apponat lana succida actualr cal'a.
Et fit emplm de thure ꝛ mastice ꝛ labda^o depu/
rato.¶ Interi^9 aūt ꝯfortet cū optimis cibis et
brodijs ꝛ potagijs speciatis.Et vz copa muto/
nis farcita cum gariofi.ꝛ aliq ponūt intus allia
Valet iterū sicut dicit Bernar.de gordo^o.galli
na vel capo lardatus cū lardo ꝛ gariofi.ꝛ sic to/
stet ꝛ superspersō vino muscato vel odorifero ꝛ
aq rof.odoret freqnt ꝛ comedat si pōt.Sir^9 de
absinthio valet eis ſm Serap.ꝛ Aui.Sal etiaz
sacerdotale vz in isto cau.Et vz iste pul.℞.sti/
cađ.ara.se.apij anisi:satureg^e origani ameos.
mentastꝭ pulegij gariofi an.ʒ.ij.fiat puluis ꝛ de/
tur.ʒ.j.omi mane cū vino odorifero.¶ Si au/
tem debilitas appetitus est ꝓpter feb.ꝛ illa est
colica tūc curet feb.sicut in suis capꝭs dicet in
septimo li.Et teneatur tale regimē sicut quan/
do est a cā calida.Et si febris est cronica vt ē q̄ti
diana vel quartana:curetur etiā ille.ꝛ frequen/
ter eis ꝓuocetur vomitus.ꝛ sto^i eorum confor/
tentur cū calidis tempare mixtis cū aliqbus fri

gidis a p̃te exteriori ⁊ interiori. Et h₃ locum in istis decoctio absintij ⁊ rob. Et si in eorum stomachis sit flegma: qd̓ cognoscit̃: q₃ aliq̃n in p̃ncipio poxismi vomit flegma: dect̃ sir' acetosus in quo coquat̃ semen apij ⁊ pet°. Et fiant remedia dicta in p̃prijs capl'is. Si v̓o venerit p̃pter ap̃a sto' vel epaṫ curent̃ illa pri' ⁊ fiat sicut docebit̃ i p̃prijs capl'is. si v̓o p̃pter multitudinẽ flegmaṫ viscosi sit qd̓ circũlinit pietes sto' ⁊ nõ sinit eos vniri. ⁊ cũ hoc facit repl'onẽ fantasticam ⁊ fastidiũ: dect̃ oximel sq̃lliticũ. ⁊ post p̃uocetur vomitus. ⁊ fiat sicut dictũ est supius q̃n. s. est a mala cõpl'one frĩa cũ ma°. Tunc etiã valẽt oliue cõdite in sale ⁊ cappes condite ⁊ pisces salsi ⁊ sardelle ⁊ salsamentũ qd̓ fit de rafano gallicano graniballato ⁊ pistato cũ optimis speciebʼ aromaticiʼ ⁊ aceto. Et valet sinapis ⁊ salsamentũ quod fit de pãpinis vitis induratoꝝ ⁊ speciebus aromatiq̃ ⁊ distemperatis cum optimo aceto. Et si adhuc remanet fastidiũ: iterum vomitus prouocetur ⁊ iterum stomachus cõfortetur. Et dicit Auicẽ. q̓ si in sirupo acetoso mellino ponit̃ aloes: ⁊ de illo patiens sumat om̃i die tria coclearia: val₃ dũmodo in tali sirupo p̓us coquãtur semina calida aperitiua. Si debilitas appetitus sit propter debilitatẽ virtutiʼ attractiue ⁊ paruitate suctiõis ⁊c̃. tunc competũt fricatiões ⁊ exercitiũ ⁊ balneum ⁊ sudor temperat'. Et val₃ vsus reruꝫ aperitiuaꝝ. ¶ Si fit propter defectum melancolie que ad orificium stomachi solet mitti: tũc oportet q̓ pori aperiant̃ ⁊ vie: sicut dicet̃ in opilatiõe splenis deopilent̃ ⁊ splen confortet̃: ⁊ cum illis aperitiuis misceat̃ radix capparis ⁊ epithimus. ¶ Nam ista habẽt aspectum ad splenem: vt dicit Aui. ¶ Si aũt est p̃pter vermes: tunc curentur vermes ⁊ expellant̃. ⁊ aloes distemp̃et̃ in decoctione absintij: ⁊ vnaꝫ partem babat: ⁊ de alia stomachus ⁊ eius orificium epithimetur ⁊ expellantur cum approprijatis. ¶ Si v̓o appetit' deficiat p̃pter multitudinẽ m̃lie: tunc illa melãcolia euacuet̃: ⁊ patiens caueat a rebus melãcoliq̃ ⁊ melãcoliã generantibus. Et vtatur cibis boni nutrimẽti ⁊ facilis digestiõis. ⁊ sint odorificati cum aromaticis. Et post euacuationem stomachus confortetur: ⁊ nõ recipiat mandatũ humorem: ⁊ f̃. flobotho° de saluatella sinistre manus. ¶ Quando autem fuerit p̃pter impregnatione: tunc competunt res que dicte sũt superi' q̃n est a cõpl'one fragida vel cal'a f̃m q̓ cõpl'o pregnãtis mag̃ ad hoc q̃ ad illud videat̃ inclinari. Et valet vinũ odoriferũ ⁊ exercitium temperatũ

Et illi q̃ spõte vomũt de mane: recup̃ant appetitum. Et vtat̃ cibis sapidis cũ cal'itate. ⁊ vtat̃ salsa camellina ⁊ salsamẽto quod fit de cepis cociꝭ sub ciner'ibʼ. deinde pane torrefacto ⁊ in aceto misso ⁊ pipe ⁊ cinamo° ⁊ gariof̃. Valẽt ⁊ citranguli ⁊ sif̃a. ¶ Si aũt est p̃pter cal'itatem aeris vel̃ frigiditatẽ: q̓escãt i aere t̃pato: ⁊ sumat cibos tẽpatos vel ɔtrarios q̃litati itroducte ab aere calido vel frigido. ⁊ dormiat: ⁊ caueat a labore. Et si p̃pter vigilias dormiat ⁊ req̓escat. ¶ Si v̓o venerit p̃pter accñtia aĩe: illa remoueant̃. Et si est p̃pter motũ ⁊ ymaginationẽ ad coitũ: illo expleto vel remota ymaginatione reuertit̃ appetitus. Et si nõ expletur: dormiat ⁊ remoueat se ab illa ymaginatione. ¶ Si est p̃pter vlcera stomachi illa vlcera vel apostemata iuxta tenorẽ suoꝝ capituloꝝ curent̃. ¶ Si est p̃pter hũores putridos i stomacho ɔtẽtos. cõpetit purgatio stomachi cũ approprijatiʼ illi hũori: ⁊ ɔfortet̃ stomach' ⁊ seq̃ cum ill' misceant̃ res odorifere calide: si est causa frigida. Et in isto casu valẽt menta ⁊ spica'. ⁊ celtica ⁊ sif̃a. ⁊ aromaticum rob. si causa est frigida. ¶ Si v̓o defect' appetit' est propter defectione vel destructionẽ sensus stomachi. ideo quia nocumentũ est in neruo a cere° ad stomachum directo tũc impendat̃ cura ipsi cere° ipm̃ purgãdo cũ pill'. cochijs. deinde cũ caputpurgijs ⁊ nascalibus. ⁊ postvtat̃ pliriʼ cũ musco. ⁊ iteꝝ stomachus cõfortet̃ vngẽdo cũ oleo mastiq̃ ⁊ sup̃apponendo pul'. mastiq̃ ⁊ olibani. ⁊ emplastra calida Et intus sumant̃ incitãtia appetitũ. Nã cum virtus sensibilis originalit̃ a cerebro p̃cedat. ⁊ si vie vnde transit sint impedite nec iuuamen nec nocumentũ inde sentientur: nisi ille prius fuerint emũdate. Dicit Auicẽn. q̓ si appetit' sit p̃strat' in appetenda dulcia ⁊ vnctuosa ⁊ stomach' appetat acetosa: tũc multũ val₃ olibanũ ⁊ mastix ⁊ lignũ aloes ⁊ gallia musca. ⁊ calamus aromaticus ⁊ empl'm vel fomẽtatio citoniorum cum vino odorifero dum t̃n nõ sit ex sicci᷒ v₃ etiã multum sir' de absin°. Ad idem valet si oi die sumat̃ ℥. j. de rad̓. squinã'. ⁊ ℥. ß. de spica cum vino in q̃ ℞ nocte remolliat̃ absin^m. Ad idẽ. v₃. ℥. j. ⁊ ß. de orobo cum succo grana' muscati ɔfortat eũ sto^m ⁊ excitat appetitum.

Dicta Hec dicta sa[n]t dem̃ ẽ: q̓ caueat ab oi oleo butiro ⁊ ab oibʼ vnctuosis.

Clarificatio ⁊ declara° p̃dictoruꝫ prı°sciẽd̓ q̓ q̃n vẽt' septẽtriõal' reg̃t illi' q̃n ẽ t̃ps hyẽis appetit' natr̃ cresciẗ. iux̃ illud ypo. Ventres hyeme ⁊ vere ⁊c̃.

¶ Et hoc est ꝓpter reuocationē caloris natura
lis ad intra ⁊ ei⁹ augmentationē ⁊ ꝯfortationē
ad cui⁹ fortificationē ⁊ augmētationē nāles vir
tutes appetitiua.s.⁊ digestiua augmētant̄:vt di/
cit G⁹.in eod.ꝯ°implicite.Scdo qrit̄:qre febri/
citātes cōiter ꝑdūt appetitū comedēdi:⁊ de hoc
iā dictū est aliqd in sūa.Sed nūc dico ꝑmo ꝙ
hoc est:q: ibi est magna sitis:modo fames ⁊ si/
tis simul in eodē subiecto eē nō pn̄t salti sub esse
intēso.cū sitis sit appetit⁹ frigidi ⁊ hūidi qd est
potus ⁊ fames.appetit⁹calidi ⁊ sicci qd est cib⁹
sicut dicit Aui.in.13ª.3ⁱ.tract. 2.c.de destructiōe
appetitus.¶ Scdo q: fe.in oib⁹ mēbris ⁊ sto°
est mala cōplo cal'a dissipās subam stoⁱ ad quaꝫ
dissipationē nō pōt sequi bonitas appetit⁹ que
requirit vnionē in orifi° stoⁱ.⁊ cōtactū.¶ Ter/
tio q: in fe.saltē putridis est replo maloꝝ hūo/
rū repletionē fantasticā i sto°facientiū.¶ Quar
to q: natura intēdit potius ad digōnē ⁊ expul/
sionē illoꝝ hūoꝝ ꝙ ad appetendū ⁊ ad attrahē
dū cibū.¶ Tertio notandū:sicut dicit Ga⁹.4.
de morbo.c.x.ꝙ in aīalib⁹⁊ terrenascētib⁹est q̄/
dā actio nālis ꝑ quā sibi alliciūt nutrimētū. vñ
sicut rami arboꝝ attrahūt nutrimētū a radicib⁹
⁊ radices ab ipa terra.sic mēª attrahūt nutrimē
tū a venis mesaicis⁊ meseraice a stoma°.⁊ ista
actio est pure naturalis tā in aīalib⁹ ꝙ in terre/
nascētibus nō ꝓcedēte cognitiōe aliq̄ nec sensa/
tiōe.Alia est actio q̄ est cōposita ex ista naturali
attrahēte:⁊ ex aīali actōe sentiēte.⁊ ista data est
solū orificio stoⁱ ⁊ sto° hoīs ⁊ alioꝝ aīalium.Et
hoc est qd dicebat Ga.in loco ꝓallegato:ꝯstitu
tus ē in eis.i.aīalibus sensus in eo.i.sto°q̄ ina/
nitionē sentiat.hec ḡ vtus appetitiūa est cōposiª
ex nāli ꝓp̄ se:⁊ ex aīali ꝓpter alia mēª.¶ Tūc
qrit̄ quarto.cū inanitio sit q̄dā ꝓua°quō pōt eē
obm alicui⁹potētie:Jordan⁹ d̄ turre rn̄det dicē
do ꝙ inanitio sumit̄ duob⁹mōis.Uno° ꝑ qua/
dā vacuitate ⁊ expiratiōe facta:⁊ sic hꝫ rōnē ꝓua
tiōis.Alio°sumit̄ ꝑ quadam q̄litate derelicta in
mem° ex inanitiōe q̄ est ꝯn̄s ad inanitionem:⁊
forte illa q̄litas ē ipse ꝯtactus priū stoⁱ: ⁊ ꝑ istā
q̄litatē sentim⁹stoᵐ fore ianitū.Dico etiā ꝙ su/
ctio semꝑ ꝓcedit inanitionē.suctio aūt est mot⁹
motus pōt fieri:cū sit sensibile cōe.Cum ergo
suctio ⁊ inanitio cōcomitent̄:suctio sentit̄ ꝑ se:
⁊ inanitio ꝑ accn̄s.sicut color videt̄ ꝑ se: cū ꝑ se
sit sbm visus:⁊ res colorata videt̄ ꝑ accidens.
¶ Quīto querit̄ q̄re.natura nō dedit alijs mē/
bris corpis sicut orificio stoⁱsensum inanitiōis:
vt famescerent sicut os stoⁱ:Dico ꝙ natura sem
ꝑ agit qd meli⁹est iux̄ posse.⁊ iō qd pōt fieri per
pauciora adeo bn̄ nō dꝫ fieri per plura:sꝫ ꝑ sen/
sum orificij stoⁱoīa alia mēª mouent̄ ad alimē
tum.ḡ frustratus esset ille sensus in alijs mēbri.
¶ Scdo q: esuries siue fames est quedā cōtri/
statio ⁊ quedā passio.nūc aūt meli⁹est ꝙ vnum
membrū ꝯtristet̄ ⁊ patiat̄:ꝙ si cetera mēª ꝯtri/
starent̄ ⁊ essent passionata. ¶ Sexto notanduꝫ
sm Ga.4.de mor°.c.x.ꝙ hoc nomē desideriuꝫ
siue appetitus cōiter se hꝫ ad istū ⁊ ad aliū.i.ad
appetitū naturalē q̄ est in mēbris:⁊ ad appeti/
tū cōpositū ex aīali ⁊ naturali q̄ ē in stoⁱ orificio
vñ ianitio ē cā istoꝝ appetituū.Et q̄nq̄ ḡ mot⁹
in isto appetitu ꝯsiderant̄ ꝯtinui:vnus sequens
aliū:⁊ alius aliū.¶ Prim⁹est inanitio seu exala
tio q̄ fit in mēbris.¶ Scds ē nālis appetit⁹:q̄ ē
in mēbris inanit̄ ꝑ quē sibi alliciūt nutrimentū
¶ Tertius est suctio venaꝝ meseraicaꝝ a sto°.
¶ Quart⁹est sensus stoⁱsuctionē illā sentiens.
¶ Quit⁹ est aīatū desideriū seu appetit⁹qd est
omniū finis.Vba sunt Gⁱibidē.ꝙ si appetitus
fuerit ablat⁹tunc.h̄ est q: sto⁹ nō sentit suctionē
aut q: suctio nō fit:aut q: mēª nō inaniunt̄ nec
aliq̄d de q̄ sit curandū ab eis resoluit̄.Et hec ac
cidit qn̄ nutrimentū eoꝝ est nimis grossuꝫ ⁊ vi/
scosum. sicut recitat Jordan⁹ de turre sup q̄rtū
de mor°.c.ij.de quadā muliere q̄ fuit in Alama
nia q̄ stetit sex mēsibus sine cibo⁊ potu.⁊ h̄ fuit
q: hūit hu.viscosum ⁊ grossuꝫ a q̄ parū vel nihil
de q̄ sit curandum potuit resolui. ⁊ hoc cogscit
intellect⁹.q̄re hoies q̄ grossis ⁊ viscosis vescunt̄
cibarijs:tardius famescūt:⁊ diuti⁹pn̄t abstinere
¶ Scdo cognoscit q̄re eger q̄rū egritudines a
maª sūt grossa ⁊ viscosa tardi⁹delitescūt:tardi⁹
ꝙ esuriūt vel famescūt.¶ Septimo ignorādū
nō est ꝙ ꝯualescētes ꝓpinq̄ egritudini cōiter ha
bent debilē appetitū.p° ꝓpter paucitatē sang.⁊
debilitatē vtut̄. ¶ Scdo ꝑꝑ paucitatē saliue q̄
deficit ad masticādū.⁊ talis appetit⁹ reuertit̄ cū
reuersiōe ⁊ noua san.gn̄atiōe ⁊ vtutis ꝯfortatio
ne.Et in hoc cognoscit̄ quō ꝯualescētes cū liq̄/
dis ⁊ potabilibus cibarijs enutriendi sunt.Se
cūdo cognoscit̄ qualr̄ vtus in eis sit ꝯfortanda
¶ Octauo declarādū ē iux̄ ꝙ aliqn̄ in ꝑn° co/
mestiōis hō nō appetit.⁊ post euigilat̄ appetit⁹
⁊ hō pōt comedere cui⁹ꝑª cā pōt eē:q: per ꝑmū
cibū abstergit̄ hu.q̄ in orificio stomachi ꝯtine/
bat̄. Scdo forte q̄a ꝑ qualitatē talis cibi remo/
uet̄ q̄litas vel cōplo ipius stoⁱvt faciūt alliata ⁊
piꝑata in frīa stoⁱcomplexiōe.vel q: talis cibus
ꝑus sumpt⁹ꝯfortādo vtutē incitat appetitū ⁊c.

¶ Capitulum. vj. de appetitu canino.

c Caninus appetitus ē fames inordinata ⁊ insatiabilis: in q̄ pa. sp̄ appetit cibū sicut canis apud ypo. Ista pa° vocat̄ indigenᵃ nā p̄ indigētiam itelligit famen caninā vt dicit Ga. 2. amph. cº. 21. ibi pot⁹ īdigentiā soluit. Et Ga. in eodē cº vocat appetitū caninū. Alexʳ vocat hāc passionē emodoxeos. Et dr̄ a cinos grece qḋ est canis latine: ⁊ doxeos qḋ est gl'ia canina ppterea q: canes in appetitu gl'iant̄. Maiori enī gl'ia canū est multū cibū hr̄e ⁊ semp̄ comedere. ⁊ si cibos sufficiēter repiunt: tantū de eis assumūt: q̄ sto⁹eo᷑ ipsos retinere nec coq̄re minime valēt: imo necio cogunt̄ ad expulsionē ipso᷑ p̄ vomitū. Sil'r isti famelici tantuꝫ de cibo assumūt q̄ sto⁹eo᷑ nec retinere nec p̄fecte digerere pn̄t: imo eis vomit⁹ vel fluxus vētris necio sunt venturi. ideo eis citissime est succurrendū.

Cause hui⁹ egritudīs sunt q̄dā p̄mitiue: q̄dā ant̄es: q̄dam ꝯiuncte. ¶ Primitiue vt nimia friditas aeris faciens redūdare ⁊ fortificare ⁊ nō mortificare nāl'em calorem vt frequēter accidit transeuntib⁹ per loca niuosa. ⁊ mihiipsi accidit: nisi q: famulus me⁹ hūit panē secū: forte in sincopiꝫ ⁊ mortē incidissem. Et in isto cāu dicūt layci q̄ tales famelici calcauerunt herbā famē iducentē. ¶ Scd'a cā p̄miti ua pōt esse caliditas aeris circūdant̄ faciēs ad magnā resol'onēꝫ humiditat̄ corporis marie si post in loco tēperato recreent̄. Et in ista specie cōiter p̄cedit sitis. Alia cā pōt esse exercitium laboriosum multi tēporis. vn̄ postq̄ sunt in requie famescunt. Alia cā pōt esse vigilie supflue: que faciūt ⁊ iuuant ad magnā resol'onē: ⁊ magnaꝫ habens resol'onē grandē req̄rit restaurationeꝫ. ¶ Cause ant̄es sunt duplices: q̄dā sunt que faciunt ad magnā resol'onē hūo᷑ ⁊ hūiditatuꝫ in corpe existentiū ⁊ ꝯsumptionē eo᷑. vt sunt feb. ⁊ egritudines ꝯsumētes: que lꝫ dum sunt: appetitū deijciunt: tn̄ in ꝯualescēdo ab eis ipsuꝫ per accidens imoderate augmētant. Alia cā pōt eē vsus rerū multiplicantiū melancoliā ⁊ humorē melancolicū vel flegmaticū acrū vel ponticū in corpe. Alia cā ant̄cedens pōt esse vermes in stoº vel in itestinis existentes: q̄ destruunt vel cōsumunt cibū assumptū q̄ totū corp⁹ dimittūt famelicū cū ex assumptis nō nutriat̄. Alia cā antecedens pōt esse debilitas virtutis retētiue ītus in corpe stomachi vel itestino᷑ vel in superficie corpis nō potētis retinere hūiditates nutrimētales cū nimia apertione poro᷑. Alia cā pōt eē reuma fridū effusum ad orificium qui vel rōne sue sub̄e vel saltē sue q̄litatis: q: fridus ⁊ acid⁹ est: acredinē vel malā fridaꝫ cōpl'onē in eodem īducit. ¶ Cause ꝯiuncte sunt due p̄cipue q̄ ponuntur p̄mo a Gal'. 2. amph. cº. 21. ibi. Pot⁹ indigentiā soluit. Scd'o ꝯsequēter ponunt̄ a Serapione. Tertio ab Aui. in p̄prijs cap'lis. Prima est mala cōpl'o fria stomachi p̄cipue orificij ei⁹: que dum ibi fuerit ⁊ multū nō excedat necessario amplius q̄ opoꝛteat augmētat appetitum. iuxta illud Ga. 2. teg'. Fridus vo vēter. ¶ Secūda cā ꝯiuncta ⁊ īmediata appetit⁹ canini sunt humores acidi in sub̄a stomachi se īplicantes. Alia cā ꝯiuncta est supflua humiditatū substātialium corporis ꝯsumptio vt frequēter accidit post febres magnas ⁊ imoderatū fluxum ventris ⁊ vomitū ⁊ incōtinentiam nutrimenti. Alia cā coniuncta pōt esse fortis calor stomachi sequens fortem calorē totius corporis qui ⁊ fortiter resoluit ⁊ fortiter digerit ⁊ fortiter appetit vel appetere facit. ¶ Idcirco anglici ⁊ alamani cū fortē ⁊ calidū h̄eant stoᵐ ⁊ multū in corporē naturalē calorē ⁊ fortē ⁊ magnū habent appetitum ⁊ digōnem ⁊ ex illa causa frequēter incurrunt hanc passionem.

Signa appetitus canini bonuꝫ est q̄ signa ponant̄ b̄m executionē cāꝝ. nā caninis appetitus accidit interdum p̄pter cās p̄mitiuas vt q: transiuit per loca niuosa frigida ⁊c̄. Hoc aūt ex relatione infirmi ⁊ sodalium pōt cōprehendi. vel q: aer est excellēter fridus: ⁊ tunc nō adest sitis. vel si aer est excellēter calidus faciens ad magnā resolutionē ⁊ in isto casu adest ⁊ p̄cedit sitis. similiter etiā si diu laborauit vel supfluū habuit gymnasiū. vel supfluas vigilias. ⁊ sic de alijs de q̄bus medic⁹ suū patientē dꝫ interrogare postposita verecundia q̄cunqꝫ nō ꝯfidens in solo respiciendo vrinali. Oportet enī te egrū de oībus iterrogare vnde egritudo nasci solet taꝫ iterioꝛib⁹ q̄ exterioꝛib⁹ p̄quiri. ⁊ b̄m potioreꝫ p̄tē iudicare. Ait Damas. ī suis āphorismis. Et seq̄tur: ne te pudeat egrū p̄ oīa interrogare. ¶ Signa causa᷑ antecedentiū sunt q: febres ⁊ egritudines ꝯsumētes precesserunt ⁊ resoluētes vel flux⁹ vētris vl' vomit⁹ ⁊ tūc feces desiccantur cū natura sit auara ⁊ intendat ad deperdito᷑ restaurationē ⁊ multū de nutrimēto attrahēdo exiccat feces. Et cognoscitur q: vsus fuit rebus multiplicātib⁹ in corpore hūorē melācolicū vel acidū; vt sunt leguinis

caseus salit⁹ ꝛ carnes salse indurate ꝛ fruct⁹ acer
bi ꝛ stiptici acetū agrestā ꝛ vinū acer. vel ponti
cū. ꝛ silia. Uermes ēt cognoscunt. q: sentiunt
eos in vētre moueri: ꝛ faciūt dolorē ꝛ turbatio
nē in vētre p̄cipue añ comestionē ꝛ ista cessant
cibo sumpto. ¶ Si vō ē ex debilitate vtutꝫ retē
tiue in stō°: tūc adest multitudo egōnis crude:
ꝛ alīn rugit⁹ ꝛ infla° ꝛ aliqñ cū illa egōne exit fle
gma vl' egō sanguinolēta vt dicit Aui. Et si fue
rit pp nimiā apitionē poroꝝ exterioꝝ tūc fit su
dor diaforetic⁹ ꝛ resolō debilitas corpis. si vō
fuerit ex reumate cognscit̃ p sig̃ reumatꝫ. ¶ Sig̃
cārū ɔiunctaꝝ h̄ sunt p° q: si fuerit fcā resolutio
magna cognoscit̃ p habitudinē corpis macraꝫ
ꝛ ɔsumptionē hūiditatū ei⁹: ꝛ p̄cesserūt cāe re
solutionis añcedētes vl' p̄mitiue vel flux⁹ ven
tris vel lōg⁹ labor ꝛ nimie vigilie ꝛ silia. si cani
nus appetit⁹ veniat pp friditatē stō¹. sig̃ sunt q:
nō adest sitꝫ: imo adest mltitudo egōnis inflatio
ꝛ rugit⁹ in vētre: ꝛ nō bñ digerit̃ cib⁹. ¶ Si vō
fuerit ab hūore acetoso tūc adest paucitas sitis
ꝛ eructuatio acetosa. verūm̄ si ē pp flegma ace
tosum: cuꝫ supradictꝫ signis currit saliua multa
ab ore: ꝛ os repit̃ hūidū. ꝛ si est a mlīa cū supra
dictis signis abest siccitas oris ꝛ paucitas som
ni ꝛ somnia terribilia ꝛ malicia cogitationum.

Judicia in appetitu canino. p° habē
tes appetitū caninū nisi eis
succurrat̃ icidūt in stō¹ ꝛ epatꝫ debilitatē. Deide
in ydropisim ppterea: q: stō¹ coꝝ ꝛ epata nō pñt
pfecte digerere magnā ciboꝝ ꝛ potuū quātitatē
iō p⁹ fiūt cachochimici: deide ydropici. ¶ Se
cūdo iudicat̃ sic. freqñt patiētes caninū appeti
tū icurrūt anotrophā aut lienteriā pp cām ime
diate dictā cū debilitate retētiue. ¶ Ter° caueāt
sibi ɔualescētes ab egritudinib⁹ i qb⁹ magna fa
cta fuit resolō a supflua cibi ꝛ pot⁹ assumptiōe:
qꝛ cito in recidiuā aut in cachochiam ꝛ tacetiā
deriuātur. ¶ Quarto dicit Gerar. cremonēs su
per viaticū: ꝛ trāsumptiue Bern. de lilio si ap
petit⁹ canin⁹ diu ɔtinuet̃ ducē hoīem ad bolisimū
ꝛ bolisim⁹ in famē sincopalē: ꝛ famis sincopal'
ad mortē. ¶ Quito: si cū diligētia a p̄n° vl' sta
tu appetitui canino succurratur: cito pa. sine dā
no ad pristinū statū reuocat̃. ¶ Sexto cū ypo
crate. 2°. amph. c. 21. potus vini soluit famē ca
ninam: ibi. potus indigentiaꝫ soluit. Et quāuis
iste amphorismus sit practicus ꝛ curatiuus: tñ
ad iudicia possumus ipsum adaptare.

Curatio appetit⁹ canini ponit̃ ab ypo
crate in loco imediate allega
to. ¶ Nam pot⁹ qui est vinū soluit idigentiā. i.
appetitū caninū. ꝛ Gal'. in cōmento quā sequit̃
cetus medicoꝝ: ꝛ fere tota medicine bibliotecā
h̄ ait cibaria q̄ in p̄mis ordinent̃ pinguia ꝛ vn
ctuosa q̄ si nō nālit̃ hēant̃ artificialr̄ machinet̃:
ꝛ post hmōi cibos vinū det̃ rubeū vel rufuꝫ ma
turū. Et h̄ itelligat̃ qñ ista fames pcedit a mala
frida stō¹: vel ab hūorib⁹ acidis in stō° ꝛ in eius
suba cōtentis vel inuiscatꝫ. Cōsideret̃ igit̃ si fit a
causis p̄mitiuis ꝛ ille remoueant̃ p sua ɔria. Ut
si fuerit ppter aeris fritatē mutet̃ ad aerē calm.
Et si fuerit ppter aeris caliditatē mutet̃ ad aerē
fridum vel tēperatū. ꝛ sic de alijs. Et si cā est fri
gida cum materia fria flātica: digeratur illa ma
teria per modū dictū in. c. qrto istius qrti libri
cū curatione male cōplonis fride stō¹: cū mate
ria. s. cū oximelle squillitico: in quo decoquantur
ysop⁹ ꝛ mēta. Uel digerat̃ sic. ℞. origani cala
menti pulegij absin¹ mēte saturegie. añ. ℥. ij. ani
si maratri carui ameos siseleos semē apij semē
leuistici ꝛ petro¹ macedonici añ. ℥. j. calami aro
matici galangl. añ. ʒ. ij. spicenardi. ʒ. j. mell' dispu
mati. lb. j. ꝛ ß. fi sirup⁹ ꝛ det̃ cū aq̄ decoctiōis cice
rū rubeoꝝ ꝛ radicū pet°. ¶ Deide purget̃ sic ℞.
polipodij quercini liq̄ri° passularū mūdatarum
ab arill'. añ. ʒ. j. anisi maratri añ. ℥. ß. fi decoc° in
qua dissoluat̃ pulueris diaturbit. ʒ. j. ꝛ ß. diacar
thami. ʒ. ij. vel magis vel minus b̄m vires patiē
tis. vel purget̃ cū isto bolo. ℞. zinziberi viridis
ʒ. j. pulueris turbith. ʒ. ij. fi. bolus. Purgata mā
dent̃ cibaria pinguia vnctuosa: et vtat̃ carnib⁹
piguib⁹ ꝛ renib⁹ mutonis cū suis piguedinib⁹. po
Et vtat̃ butiro ꝛ offis ipinguatis ꝛ silib⁹. po
ter vinū rufum qđ diu in stō° moretur per suaꝫ
grossitiem ꝛ tardā penetrationē. Et si flā ē ace
tosum: vtat̃ supradictꝫ: ꝛ vtat̃ cibo facto ex origa
no ꝛ vtatur sinapi ꝛ eruca. Et b̄m Aui. debēt co
medere mel ꝛ nuces ꝛ amigdala ꝛ allia ꝛ cepe
porros ꝛ cibaria pinguia ꝛ vina grossa matura.
¶ Si melancolia fuerit in cā: dirigat̃ materia
cum isto sir°. ℞. 5. radicū aperitiuarū thimi epi
thimi folioꝝ buglosse ꝛ boraginis scolopēdrie
añ. ℥. j. passularū mundatarū ab arill' floꝝ bora
ginis ꝛ buglos. añ. ℥. j. fumiterre. M. j. fi sirup⁹
addēdo mellis dispumati. lb. j. ꝛ ß. deinde purge
tur sic. ℞. folliculorum sene polipo¹ querci añ.
añ. ℥. ß. passul'. mund. ℥. j. fi decoc° i qua dissolua
tur pul' epithimi. ʒ. ij. pul'. sene. pul'. agarici. añ. ʒ.
ß. gariofi. ℈. ß. vel purgetur cū diasene vel cū dia
boraginato ꝛc. Et fi. flōia de saluatella si fue
rit necesse. Deinde vtatur regimine supradi

cto comedēdo cibos pingues ɔsumēdo vinum ru. ⁊ roseū maturū. Et caueat vina viridia ⁊ pōtica ⁊ stipt²: ⁊ silr cibaria ad istū saporē ptinē ⁊ que hūt appetitū incitare: vt illa que fiūt cum aceto ⁊ agresta vel sucq acidis ⁊ spēbus vt ē potagiū qd̄ vocaṫ in gallico ciue ⁊ canelata. ⁊ silr caueāt ab incitātibus appetitū: nisi p̄ h̄ intēdaṫ ad destructionē canī appetit⁹. Et dicit Auicē. ꝙ sumere post cibū vitella ouoꝝ in igne indurato rū vȝ eis. dicit etiā ꝙ si illud vinū maturū cal'm sumaṫ ieiuno sto° sanat ab illa fame canīa. Sumant etiam isti qui dictam egritudinē a causa frigida patiunṫ electuaria cal'a: vt est leti⁹ Gal'. pliris cū musco dyagalanga. ⁊ diazinziberos diatrion pipercon trifera magna ⁊ similia. Et nectar factum cum melle ⁊ vino maturo ⁊ bonis spēbus: ⁊ total'r caueāt ⁊ pontica ⁊ stiptica siue sint cibi siue pot⁹ siue fructus siue potagia. Et in isto ɔcluditur duaꝝ cārum ɔiunctaꝝ. s. male cōpl'onis fric ⁊ humoris acris in ista ɔtēti curatio. Si v̄o fiat caninus appetit⁹ ꝑpter magnam resol'onē ⁊ hūiditatū subaliuȝ cōsumptionē vt fit sepe post egritudines ɔsumptias vt sunt fe. ⁊ flux⁹ vētris ⁊ sil'ia. tūc cū isti ꝑpe egritudines exūtes sint ɔualescētes bonis cibarijs nutriēdi sunt ⁊ bonū vinū assumaṫ tpatū. ¶ Nā si grossa cibaria tūc eis exhibenṫ vt caro vaccina ⁊ pisces bestiales ⁊ panis azim⁹ ⁊ legumina ⁊ sil'ia cū natura ⁊ v̄tus dgtia in ɔualescētib⁹ sit debilis illa talia cibaria digerere nō valebit: imo rōne impfecte digōnis in malos vsus vel recidiuū ɔuerterenṫ ꝑpterea delicati⁹ nutriēdi sunt dando. gallinā pinguē ⁊ caponē silr ⁊ aues pīgues cāpestres ⁊ butirū ⁊ offas cū brodio vel oleo impinguatas ⁊ cibū cōpositū cū oleo amigd̄. ⁊ zuca. vt q̄uis mō habeāt inordinatū inficere appetitū ⁊ pedetētim ad p̄stinū statū sunt reducēdi. Si v̄o ɔtingeret istos esse pfectos ɔualescētes ⁊ sanos cū forti ꝯstitutiōe ⁊ cū intenso ⁊ inordinato appetitu: vel si iste inordinat⁹ appetit⁹ ꝓcederet a nimia sto' caliditate seq̄nte fortē caloreȝ naturalē toti⁹ corpis. vel si fieret a magna resolutiōe facta in corpe ab intēso eius naturali calore tūc ꝓculdu° cōpetūt cibi quoꝝ nutrimētuȝ nō facil'r resolueṫ: vt sunt carnes pīgues antiq̄ mutōis ⁊ bouine ⁊ porcine ⁊ oīa gn̄a legūinuȝ panis azim⁹ ⁊ pisces bestiales pedes boū vētres ⁊ sto' aialiū risum ⁊ frumētū coctū oua indurata delfini sturiōes ɔchilia ⁊ silia. Et si fit calitus tpetur cū aq̄. nā tales calidi exūtes debēt caucre ab oībus electuarijs ⁊ spēbus cal'is ⁊ a vino nimis calido nisi cum aqua fuerit temperatum. Cibaria coruȝ etiā cum rebus frigidis sunt ob temperanda: vt coꝝ supflua caliditas aliqualiter remittatur. Jccirco valent citrulli melones ⁊ cucumeres ⁊ cucurbite. ¶ Isti etiā in quib⁹ tanta fiat resol'o cū frigidis vnguētis ⁊ oleis sunt pol'andi al's perungendi vt est populeon vnguētum rosatum vnguentū resumptiuū cum superioribus rebus mixtum ⁊ vnguentū albū dictum in. c. de ptisi. oleum ros. oleum vnfancinum: omnia enim ista calorem superfluuȝ habent remittere ⁊ infrigidare maxime si camphora cuȝ oleo mandragore cum eis misceatur. nam talia refrigerant ⁊ poros claudunt: liniantur etiam cum aceto ⁊ aqua ros. in quibus prius alumen fuerit dissolutum. balneum etiam aque frigide confert eis s'm Auicen. in proprio. c. nisi fuerit aliquid quod prohibeat. Si caninus appetit⁹ fuerit propter vermes: interficiantur ⁊ expellantur prout in suo proprio. c. dicetur. Si v̄o fuerit propter reuma ei impendatur cura sicut dictum est in. c. proprio in li. 2°. vel prout dictum est in ca° de emopthoica. vel in capl'o de ptisi. in lib° tertio. ⁊ sic de alijs.

Clarificatio in appetitu canino. Primo sciendum ꝙ in appetitu canino competunt cibaria pinguia ⁊ vnctuosa ⁊ hoc est vt illa cito satient ⁊ defendant appetitum. s'm istam viam valēt aliqui cibi pingues per artem vel naturam ad demacerationem corporum grossoꝝ s'm qd̄ ponit Aui. in. 4ª. 4ª tracta. 4. c. de extenuando pingues ꝑ artem vel naturam ad demacerationem corporum crassoꝝ vbi dicit ꝙ ex eis que iuuant ad minorandū cibos eorum sit pinguis valde vt satiet velociter: quoniam appetitus eorum debilitatur ⁊ per ɔn̄s nō possunt impinguari. ¶ Sc̄do sciendū ꝙ vt dictum est in iudicijs auctoritate Gerardi ⁊ Gordonij ꝙ appetitus canin⁹ si diu continuetur: ducit in bolisimum. ¶ Et veruȝ est si ad istū appetitū caninum sequitur vomit⁹ vel fluxus ventris: quia tunc membra fiunt famelica: cum nō nutriantur: ⁊ hoc est de rōne ⁊ eēntia bolisimi. Sed si illa cibaria sumpta bene retineātur ⁊ digerantur nunq̄ in eternum in bolisimuȝ transmeabunt. ¶ Dicitur etiam ibidē ꝙ bolisimus ducit ad famem sincopalem. Et ratio est quia cum in bolisimo eger non recipiat cibum nec potū: tunc mēbra nutriunṫ nec calor nec spiritus generantur: ⁊ sic non est mirandum si ad sincopi veniat atq̄ mortē ꝑpter nutrimenti pe-

nuriā atq; spūs naturalis caloris depauptatem
¶ Tertio sciendū ꝺm Ga.in li°.de cibis: ꝙ sto/
machus ⁊ matrices aīaliū sunt duriores ꝑtes co
mestibiles aīaliū ad digerendū: ⁊ hoc est q: sūt
neruosiores ꝓptera iubet Aui. ꝙ dent̃ ad come/
dendū in canino appetitu facto a nimio calore
corpis ⁊ stomachi ⁊ a magna resolōne hūidita
tū substātialiū corpis. nā ista cū sua duricie re/
pugnando calori naturali digerēti. calor natura
lis aliq̃liter remittit̃ cū oē agēs naturale in agē
do repatiat̃ ille calor forꝫ saltē intēsiue remittit̃
ꝗuis illi cibi post digestionē ꝑfectā augeāt na/
turalem calorē. ⁊ vl̃r q̇dā cib⁹ siue sit frigid⁹ siue
calid⁹ pō cū in sanguinē trāsmutat̃: calorē au/
gmētat inatū ꝺm vnā sil̃itudinē. ꝸ dū ad naturā
sanguinis ꝑducit̃: nō sic adhuc ꝺm dispōnem ꝑ/
fectā sanguis aut infrigidat corpus aut calefac̃
sicut medicia. vba sūt Ga. p̃cisa. 3°. de cōplōni/
bus. c. 5. v̄sus finē. Itē dico: ꝙ imediate dicta ci
baria valēt q: nutrimētū ab eis ꝓductū nō ē fa/
cilit̃ resolubile. ¶ Quarto sciēdū: ꝙ i executiōe
dictū est ꝙ appetit⁹ canin⁹ p̃t accidere ꝓpter de
bilitatē v̄tuꝭ retētiue q̃ licꝫ vt plimū debilitetur
a frigido. tñ ꝺm Aui. i. 13ª. 3ª. i. c. de cura appetit⁹
canini ipa v̄tus retētiua ⁊ oīs v̄tus possūt debi/
litari ꝑꝑ oēm maliciā cōplōnis. Et nō attēdas
ad sermonē illoꝝ q̇ dicūt ꝯ̄riū dic̃ Aui. ¶ Qui°
nō ꝙ qñ appetit⁹ canin⁹ venit ꝑꝑ fluxū vētris nu
trimētū corpi toto necr̃iū ꝑ inferi⁹ subtrahentem
ꝙ restrigē° flux⁹ vētris repit̃ iuuamētū. ⁊ in isto
casu ē mirabile q: flux⁹ ventris iuuat̃ ab appeti/
tu canino. iō q: multi cibi capiunt̃ q̇ a natura cō
tinui nec digeri p̄nt sufficiēter ⁊ sic ꝑ iferi⁹ expel/
lunt̃ itēpestiue: q̃ etiā expulsio canini appetitus
existit cā māifesta cū mēª nō nutriant̃. imo iteꝝ
naturalr̃ appetūt nutrimētū. ⁊ v̄r eē q̇dā reuo/
lutio siue circl̃a° sic ē rota ꝑ se reuolubili. in qua
vna ē cā mot⁹ sursū ⁊ aliud cā mot⁹ deorsū vtraq;
tñ cā i eadē rota existit. ¶ Sexto q̄rit̃ vtꝝ i cani
no appetitu facto ꝓpter resolutionē hūiditatū
a fe. vel fluxū vētrꝭ factū vel ab alijs egritudini/
bus grossa cibaria tarde digōnis debeāt admi/
strari v̄r ꝙ sic auctē Cremonēꝭ. ⁊ aliq̇ ipm se/
q̄ntiū supra viaticū q̇ expsse pōit ꝙ cibaria gros
sa i tali casu debēt admīstrari. ¶ In o°ᵐ ē rō: ci/
baria q̇ digeri ab assumēte nō p̄nt nullo° debēt
mīstrari. ꝸ sic ē i ꝓposito ꝗ ⁊c̃. ꝯña bona ē. ⁊ aīs
pꝫ: q: isti cū sint cōualescētes ab egritudib⁹ ꝯsu/
mētib⁹ hn̄t paucos hūores ⁊ paucos spūs ⁊ na/
turalē calorē ⁊ ꝑ ꝯñs debilē digestiuā q̇ illos ci/
bos digerere nec iuadere valeret. ⁊ h̄ ē rei v̄itas

vt p̄dictū ē i cura. Ad auctē dico ꝙ itellexit i fine
ꝯualescētie qñ iā habēt fortē calorē naturalem.
¶ Septio nō ꝙ reuᵃ interdū pōt eē cā intēsi ap
petit⁹ ꝓpterea q: hūores fri ⁊ acidi ad ipm stoᵐ
fluūt ⁊ in eo causant discrasiā friam vel cū suo
acido sapore causāt appetitū itensū. si tñ reuª ē
cal̃m ducit stoᵐ ad discrasiam cal̃am ⁊ aliqñ ad
excoriationē. Si cal̃i ⁊ corrosiui sint illi hu. flu/
entes. ⁊ vlterius istud reuma nocet appetitui ⁊
digestioni vt dicit l̃ra. 6. de ingenio. caplo. 17°.

¶ Capl̃m. vij. de bolismo.

Bolismus ē fames mēbro
rū cuꝫ satietate
stoᵃ Aui. i. xiij. 3ª trac. 2°. c. de famevo
cata bolisin⁹. Cū ista diffinitiōe con
cordat Alexʳ dicēs. bolisin⁹ ē famesvalida toti⁹
corpis cū stoᵃ imbecillitate ꝙ est ꝑꝑ nimiū calo
rē mēbroꝝ subam dissoluētē ⁊ coꝝ v̄tutē. h̄ ip. Se
rap°. i. 3°. sui breuiarij dic̄ ꝙ bolisin⁹ ē fames ma
gna seu supflua. Et deriuat̃ a bu. qđ ē multū vel
magnū ⁊ lisin⁹ qđ ē fames q̄si fames multa vel
magna. vel dico ꝙ bolismus d̄r a bolo: iō q: q̄/
uis isti q̇ hāc patiūt̃ egritudinē i p̄n° magᵐ ha/
beāt appetitū vno solo bolo assūpto satiant̃. Et
alio noīe vocat̃ famesvaccīa ꝺꝫ Serap. i loco p̄al
lega° ⁊ trāsumptiē ꝺm Cremo. sup viat̃. isti duo
appetit⁹. s. bolisin⁹ ⁊ canin⁹ appetit⁹ i aliquib⁹ cō
ueniūt q: ivtroq; ē appetit⁹ intēsus ad sumēduꝫ
cibū. ꝸ discōueniūt: q: i appetitu canino multuꝫ
appetit̃ de cibo ⁊ multū cōedit̃. In bolismo autē
mltū appeʳ ⁊ paꝝ cōedit̃. ¶ 2° d̄nt q: i canio ap
petitu v̄r⁹ appetitia stoᵃ ⁊ alioꝝ mēbroꝝ ē forꝭ ⁊
salua saltē ꝑ tpe ⁊ mēª sūt repleta. in bolisᵒ āt p°
mēª sūt ianita ⁊ ꝑ ꝯñs debilia rōe ianitiōis ꝗuis
ꝯtiue attrahāt ⁊ v̄t⁹ ē debilitaª ⁊ appetit⁹ ē in casu.

Causa bolismi ē duplex. s. mala ꝯ° itensa
mltū mortificās v̄tutē sensibilē ⁊
v̄tutē attractiuā. Alia cā p̄nt esse hu. circūlinien/
tes ⁊ tegētes ⁊ coopientes os stoᵃ ⁊ partiū in vil
lis stomachi ⁊ orificij ei⁹ ꝓpter quos ipsi villi lō
gitudinales non p̄nt attrahere vt habet littera
Aui. in loco vltimo allegato.

Signa egritudinis per ipsam actiones
lesam cognoscunt̃: etiam q: isti
cōiter sūt debiles ⁊ si eis cibi desiderati appone
tur imediate satiant̃ ⁊ iterum alquādo appetūt
⁊ siles abominatiōes statiꝫ veniūt: ꝸ si fuerit ab
hūorib⁹ orificiū stomachi circūliniētib⁹. adest i/
terdū dolor ⁊ aggrauatio stoᵃ: ⁊ aliqñ eijciūt ali/
q̇d de ill̃ hu. per os ⁊ adest nausea ⁊ vomit⁹ ⁊ in
ore sentit̃ vapor illius hūorꝭ stoᵐ circūlinientis

Et si fuerit hu. fridi flātici nō adest sitis ꝫ adest saliua multa ⁊ pigrities ⁊ ociositas al's oscitaº. Et si fuerit calidi adest sitꝭ ⁊ oris ⁊ lingue sicci- tas. si fuerint a mala cōplone sine maª nō adest pōderositas in stoº nec vomitꝰ nec nausea: ꝫ pōt adesse dolor. aliqñ maior aliqñ minor. Si ꝑpter alias cās venerit de illis dictū est in caº de defe- ctu appetitꝰ in isto. 4. liº. Cōe tñ est hñtibꝰ hūc appetitū ꝙ si diu durauerit fiunt macri: ⁊ sequi- tur siccitas corporis ⁊ fritas ⁊ debilitatio totiꝰ corporis cum discoloratione faciei.

Curatio dꝫ fieri ⁊ exeq̄ ꝫm executiōeꝫ cāꝝ. Aliqua tñ documēta q̄ si gñales canones sunt ꝑmo ꝑmittēda. Primū est ꝑpterea q: hñtes bolisimū sunt debiles dꝫ ꝙ virtutes eoꝝ ꝯfortent cū cibis ⁊ potibꝰ idoneis ⁊ ad hoc ꝯuenientibꝰ. ❡ Scdꝫ docuᵐ ꝑpterea q: virtꝰ aïalis sensitiua est eberata ⁊ in casu nisi inquātū a virtute naturali desideratiua istimu- latur: dꝫ ꝙ illa sensitiua virtꝰ exerceat ⁊ ꝯfortet. ❡ Tertiū ꝑpterea q: cereᵐ est initiū ⁊ origina- le ꝑncipiū ⁊ sedes huiꝰ aïalis virtutꝭ sensitiue ⁊ organoꝝ eius: iō cereᵐ in huiꝰ egritudīe nō no- uissime est cōfortandum sicꝫ ⁊ nerui ab eo orti. ❡ Quartū est ꝑpterea q: virtꝰ aïalis in cerº cuꝫ fragrātibꝰ ⁊ aromaticꝭ ꝑcipue gaudēt ⁊ delectā- tur. iccirco cibi ⁊ potus ⁊ medicina bolisinᵐ pa tientiū aromatibꝰ ⁊ fragrātibꝰ ꝯtinuo debēt mi- sceri. ꝑ ꝯcordātia istiꝰ documēti: vñ nō ostēdimꝰ fundamētū aïati spūs esse ceᵐ. q: spūs augmē- tat ⁊ nutrit ex eo qḋ ꝯuenit ad illud. fundamē- tum enī vitalis spūs arbitrat eē cor ⁊ arterias. ⁊ nutriuntur illi spūs anhelitu ⁊ sanᶜ. vba sunt Ga. 12. de igenio. c. 4. pꝫ igit docuᵐ eē verꝫ ꝙ nō solū aïalis spūs verū et ⁊ vitalis ex bonis odo- ribꝰ augmētant ⁊ nutriunt. ❡ Cura ꝑticularis appetitꝰ bolisimi ē ꝙ si fuerit a mala cōplone ca lida sine materia: dent aromatica fria alterātia. vnde valet iulep rosarū aromatizatū cuꝫ cāfora ⁊ sirꝰ roꝭ aromatizatus cū sanḋ. Et si est cū ma- teria illa purget ꝫm qḋ est possibile. ⁊ dent iter- dum. ℨ. ij. yerepigᵉ cū. 4. coclearibꝰ de sirº aceto- so vł de oxizacara. Deinde det rosata nouella ⁊ triasanḋ. deīde stomachus iterū cōfortet cū su- ꝑdictis ⁊ detur in potu vinū bonū aromati- cū liphatū cū aqua roꝭ in q̄ sit dissoluta cāfora in ꝑua quātitate. Post illa si calitas stoˡ ē maior aromatizet stoꝰ itus ⁊ extra cū fridis aromaticꝭ dictis in. c. de sincopi. Et valet sirꝰ mirtilloꝝ cuꝫ cāfora ⁊ musco. Posito aūt ꝙ fiat a cā fria cum materia sine dubio fiat sicut dictū est in debili- tate appetitus facta a materia fria. Deinde ꝑ alteratione vtat aromaticis calꝭs vt est elcᵐ diā bre pliꝫ cū musco ⁊ aromaticū rosatū ⁊ diamar gariton diantos cū musco. Et si fritas est mul- tum itensa sumat tiriacā ⁊ metridatū: ⁊ vtatur saꝫenea ⁊ diamarꝭ. cuiꝰ recepª ponit in. 5. cañ. Et vꝫ et stōticon ꝯ fortatiuuꝫ ⁊ emplā ⁊ linimē ta circa stoᵐ: ꝫ q: spsio aq̄ fride in corpore facit ad reuocationē caloris nālis ⁊ spūs ad intra ⁊ ad ꝯfortationē. vt scribit. 3º. de cōplonibꝰ. c. vj. Jccirco istoꝝ facies cū aqua fria ⁊ roꝭ rorande sunt ⁊ dentur cibi aromatiˡ cū pipe ⁊ cinamoº ⁊ garioꝭ. prius odoranº secūdario comedēdo. Et sumat bonū vinū antiquum. in calꝭ cum roꝭ. ⁊ sanḋ ⁊ cāphō ⁊ similibus aromatizatū vel cum spicaˡ ⁊ garioꝭ. ⁊ cinamoº ⁊ pipe ⁊ silibus in cā frida suffumigētur: igitur in cā calida cū aceto sup regulā candentē in fundo vel cuꝫ sandal ⁊ roꝭ ⁊ floribus nenufarꝭ ⁊ cāfora. Et qñ cā ē fri- gida cum xiloaloes ⁊ ambra ⁊ musco ⁊ thimia mate ⁊ lapdano ⁊ thure ⁊ mastice: cū suffumi- gijs que fiunt ad bonū odorē vt est cortex citri ⁊ citrāguli ⁊ galange agrestis ⁊ gallia muscata ⁊ alipta muscata mixta cū supradcīs. Aliqui vo- lunt ꝙ isti circūquaqꝫ paruis virgꝭ leniter cedā- tur qñ indolorose vt sanguis ⁊ hūores exteriꝰ attrahātur. ⁊ virtus attractiua similiter alie vir tutes sopite inde excitent ⁊ quasi reuiuiscant. si tibi videt fiendū ꝫ. Cedere tñ infirmū ⁊ iopem virgis ⁊ flagellis apud laycos vꝫ ignominiosuꝫ Apud vo prudētes nequaꝙ imo salubre in suo casu. Et q: Aui. dicit ꝙ cura bolisimi est sicut cu ra debilitatis appetitus. ideo si aliquid hic defi cit recurre ad illud capitulum.

Declaratio In bolisimo ꝑio du- bitat de bolisimo cuiꝰ virtucꝭ est nocumētū: Dico ꝙ virtutꝭ appetitiue ⁊ attractiue stoˡ: ꝑio appetitiue: q: nō ꝯtinuat appetitū suū nec attrahit aliunde illud qḋ sibi apponit. ❡ Scḋo scias ꝙ illud qḋ patit ꝑnci- paliter in bolisimo ē stomachꝰ ⁊ ꝑcipue orificiuꝫ eius propterea q: infectū est ⁊ fantastica replo- ne ipediᵐ non valens suum appetitū ꝯtinuare. Scḋo dico ꝙ oīa alia corporis mēbra patiunt in appetitu qui vocatur bolisimus saltē in ꝑcef- su egritudis ꝑpter defectū nutriˡ ꝑcedentē ex de fectu stoˡ. ❡ Tertio sciendū est ꝙ ꝑpterea ꝙ vir tus attractiua stoˡ est defecta seu ipedita nō po- tens sufficiēs nutrimētū attrahere. Et alie tres virtutes nāles. s. retentiua digestiua ⁊ expulsiua cessant pro maiori parte a suis oꝑatiōibꝰ: ideo

q: nõ habēt materiá in qua opari possint ꝛ tunc tu dices: ergo iste ṽtutes tũc tpis ex q̃ nõ opanť deberēt intēdi ꝛ fortificari: q: nõ debilitanť ex suis opatiõibus ꝛ laborib⁹ a quib⁹ cessant. ꝑ maiori pte mĩdeť ꝙ licz iste ṽtutes nõ opent̃ i bolismo: tñ nõ ꝑpter h̃ fortificanť imo ꝯtinuo debilitanť. cui⁹ rõ est q: iste ṽtutes nõ opanť nisi mediãte calore naturali ꝛ spũ ꝛ ꝑ ꝯñs defect⁹ sue actiõis est cã debilitatis cuiuscũq; ṽtutis ꝛ sic patet q̇d sit dicēdũ. ¶ Quarto dubitať de illo qȯ dictũ est in causis ꝙ mala ꝯ° intēsa mortificans ṽtutē sensibilē põt eē cã bolismi: q: certũ est ꝙ illa fames nõ põt fieri sine magno sensu. magnus aũt sensus nõ põt fieri a ṽtute mortificāte ergo mala ꝯ° mortificãs virtutē sensibilē nõ põt esse causa bolismi: cui⁹ op^m dicunt autores. Hoc aũt videť q̇dãmõ difficile: ƺ mihi vr̃ sic esse dicendũ. Notandũ p̃mo ꝙ materialr̃ loq̄ndo: ꝙ appetit⁹ est duplex. q̇dã est naturalis mere ꝛ pure. Et iste est cõis arborib⁹ ꝛ oibus mēbris aialiũ p̃ter stomachũ vt iã p̃notatũ est i. c. v. añ istud i clarific. 3ª. auctē Ga. robora^a ꝛ iste est appetit⁹ mēbroꝝ ꝑ quã naturaliť ipa appetũt ꝛ alliciũt sibi nutrimentũ. ꝛ iste cõpleť ꝑ virtutē naturalē attractiuã mediantib⁹ vill' longitudinalib⁹ in quolibet mēbro hois seu aialis alteri⁹ exñtis. Et iste appetitus naturalis magis viget in bolismo ꝑpterea q: mēbra appetũt naturaliť cibũ ꝛ alimentuꝫ ex parte necessitatis finis. Alius ē appetit⁹ cõpositus ex aiali ꝛ naturali hoc ē dictu ꝙ iste appetitus parti ē naturaľ: q: mē^m naturalr̃ desiderat nutri^i ꝛ recrea^i. ptĩz ēt est aiaľ: q: ṽtus aiata sensibiľ viget ꝛ sentit inanitionē ꝛ successionē ꝛ ꝯtractũ ad q̃ sequiť appetit⁹ cibi ꝛ pot⁹ in stomacho. Et hic est appetit⁹ ꝑ quē appetim⁹ comedere ꝛ bibere ꝛ iste ē in hoie sano ꝛ tpato cũ nõ excedit i superfluo appetēdo nec defraudať in appetēdo cibũ ꝛ potum toti corpi necessariũ. iuxta illud Ga. 3°. teg^i. optia cũ natura tãtũ appetit quãtũ digerere põt. Et qñ intendiť iste appetit⁹ fames vocať. ꝛ iste ē ꝑprius appetit⁹ sto° ꝛ ptib⁹ ei⁹ cũ multũ aũt appetiť ꝛ multũ comediť extra ꝯsuetudinē naturalē vocať iste appetit⁹ canin⁹. Et si icomestibilia ꝛ inusitata appetanť vocať corruptio appetit⁹. Et si iste appetit⁹ debiliteť in se vľ cã sui instrumēti vel ṽtutis: vocať debilitas appetit⁹. Nũc ad ꝑpositũ dico ꝙ in bolismo vincit virtus naturaľ sic in canino vicit aialis. Et iste appetit⁹ cõposit⁹ ex aiali ꝛ naturali ē in casu in bolismo sicut dicit Serap. q: q̃uis appetat in p̃n° tñ virtus est debilis ꝛ nõ põt ꝯtinuare suũ actũ ꝑpterea q: ṽt⁹ appetitiua mortificata est a mala cõplone frigida mortificãte vľ a mala calľa resoluēte spm̃ ꝛ naturalē calorē vel ab hũoribus circũlinientib⁹ ꝛ coopientib⁹ parietes sto^i ꝛ^c ṽtus appetitiua ē mortificata ꝛ sopita nisi inq̄ntũ suscitať a ṽtute actiua ꝛ desiccatiua naturali membroꝝ q̃ fit a calido. Et sic apparet q̃liť mala ꝯ° frigida mortificãs virtutē appetitiuã orificij sto ma^i eē põt cã bolismi appetit⁹ inq̄ntuꝫ destruit effectũ ṽtutis attractiue naturaľ. q̇ quidē appetit⁹ q̃uis rõne fritatis incipiat esse fortis: tñ suã actionē rõne nimie debilitatis augmētare non valebit. ¶ Quito nõ: ꝙ ille qui dicit ꝙ iste appetit⁹ caninus alio noie vocať bolism⁹: nõ bene q̃siuit differentiã q̃ est inť vtrunq;. ꝛ ꝑcať ei: q: tunc puer erat: q: vix ē liber aliq̇s q̃n in eo aliq̇d inueniatur rephensiõis. ¶ 6° nota. ꝙ cura bolismi magis ꝯuenit cũ cura debilitatis appetit⁹ q̃ cũ cura appetit⁹ cani^i pꝫ. d: sicut i defectu appetit⁹ q̃riť ꝙ ipe intēdať ꝛ fortificeť: silr̃ i bolismo qȯ nõ q̃rim⁹ i canĩ° appetitu imo poti⁹ q̃rim⁹ ei⁹ ipedim ꝛ aliq̃n satietatē. ¶ Scdo cõueniũt bolism⁹ ꝛ debilitas appetit⁹. q: in vtroq; cõpetũt stiptica ꝛ acria ꝛ acetosa. in canino aũt ꝑhibenť. cõuenit tñ cuꝫ canino q: in vtroq; conuenit vomit⁹ habito respectu ad hu. in sto° ꝯtētũ. ¶ 3° cõuenit cũ debilitate appetit⁹ q: in ea ꝛ i bolismo cõpetũt cibaria facilis digestionis vt plurimum. in canino autem appetitu vt plurimum cõpetunt cibaria ꝛ difficilia ad digerendũ. ¶ Septio scias ꝙ lꝫ appetit⁹ sto^i fiat de ꝑ se a calõ ꝛ de per accñs a frigido ꝑpterea q: comprimit ꝑtes orificij sto^i ꝛ sic agit actionē silem suctioni naturali. vt dicit Gordoni⁹ ꝛ cõprimēdo iduc̃ vacuũ tamē appetitus naturalis semꝑ fit a calido ꝑpterea q: similex est ꝛ alter cõpositus. ¶ Octauo du^r de bolismo vtrũ sit actio ablata vel actio diminuta vľ actio corrupta: Diciť breuiť ꝙ est actio diminutã. propterea q: deficit ꝛ diminuiť in appetēdo. Et si hoc nõ tibi placet dic ꝙ bolism⁹ quantum ad sui p̃ncipiũ rõne intense famis ꝛ inordinate potest poni sub actione corrupta vt dic̃ Galien⁹ 4. de morbo. c. io. q̃tum autē ad finem reponitur sub actiõe lesa seu diminuta. ꝛ si hoc nõ placet dic melius ꝛ gaudebit aia mea ꝙ Ga. ponit ab actione diminuta.

¶ Caplm. viij. de iordiato ꝛ corrupto appetitu.

Corruptio appetit⁹ ē ac° corrupta stõachi maxime orificij ei⁹ ad appetēdũ enormia vel incõsueta ad vsum cõ

minuem & hominis appetitum comedendi. Apud grecos vocatur hec pas. layca. sicut dicit Gal. 4. de morbo .c.x. ubi dicit sic. hoc desiderium frequenter hnt pregnantes cum habent malos humores in sto. appetendo ut plurimum quecunque acetosa & aliquando acuta & aliquando pontica aliquando chimoleas carbones testas olle & silia. ¶ Hic est sciendum q corrupus appetitus duobus modis capitur. Uno modo quando nimis itenditur circa osueta hominibus ad comedendum ut fit in canino appetitu. hoc expresse ponit Gal. 4. de morbo .c.x. ubi dicit sic. Corruptio desiderij si fuerit ultimate quantitatis: fit illa spes que caninum desiderium appellatur. ¶ Scdo di corruptus appetitus quando enormia vel iconsueta appetit. & etiam magis proprie vocatur appetitus corruptus. Ex istis & ex dictis supius in duobus capitulis precedentibus poteris cludere verba Ga. in eodem ca°. q triplex est lesio sto. s. ablatio appetitus minutio appetitus corrupus appetitus. Unde Gal. ibidem dicit sic. ablatio vero appetitus minutio quoque vel eius corrupus fuerit a seipso. i. a sto°. Ablationem vero appetitus dico esse cum nil appetat stomachus. Corrupus vero appetitus cum ultime cibum & potum desiderat aliquando cum desiderat extraneum cibum. hec ille. ¶ Diminutio vero est cum parum vel diminute appetat. & sic appet q est triplex modus actionis quantum ad appetitum: quibus stomachus pot deficere. &c.

Cause aut istius appetitus corrupti ponuntur a Ga. 4. de mor°. ca. x. q sunt mali humores corrupti & supflui qui in pellicul sto. iclusi & piuncti. Et isti humores sunt aliquando pungitivi & non destruunt appetitum sed itendunt ad desiderandum iconsueta & inormia. sic illi humores sunt corrupti & inormes & iepti ad nutritionem sto. ad suam similitudinem alterat ut appetat silia illis: quasi vellens se iuuare cum illis cibis: non inquantum sunt files sed inquantum otrium a stomacho appetuntur.

Signa si veniat in pgnantibus scif p sig. ipregnationis. si vero accidat i viris p relationem eorum habetur: si dicere volunt veritatem quod est valde rarum verumtamen signum hnt: q: oes malo colore sunt colorati. & si sint pueri: & albi videntur cum accipiunt terram aut carbones & comedunt. Et multos tpe meo vidi masculos & femellas comedentes terram & cineres. Et vidi multos utriusque sexus comedentes acuta ut ficus virides & acerbos ut poma pruna ppe natiuitatem existentia. Et vidi unam nobilem dnam que cotinue clam milium p multum tpis spacium fere. 15. annorum comedebat: & facta est cerulea. i. viridis stotica & epatica: q suam egritudinem usque ad finem vite sue noluit reuelare. & sic ad patres antiquos suam maturitatem remeauit.

Judicia In corrupto appetitu possumus iudicare primo sm Ga. in. 4. morbo. eodem. lo. c. q: si pregnantes. Vel secundo vel. 3°. mese talem hent appetitum. in qrto leniter transibit eo q aliquantulam partem illius me ad sto redundan p vomitum emittunt. Et q: embrio ampliori utitur nutrimento et q non tot in mfice nec sto. redundant supfluitates. ¶ Secundo si in pueris vel ifantibus ex nutricis negligentia vel aliorum talis accidat pessimus usus cum mag difficultate ab illa osuetudine pnt abstrahi & remoueri: q: talis usus fere couersus in naturam saltem aut malo colore & ceruleo vel terreo remanent ut plurimum colorati si talia appetita frequenter assumant. ¶ Tertio sm Aui. appetitus corruptus que iclinatur ad sumendum acetosa vel acuta non est ita malus sicut ille qui iclinatur ad sumendum res desiccatas & siccas de sui natura ut est terra thimolea testa carbones & silia. Ratio est q: ista magis distant a comuni usu humane conditionis.

Curatio corrupti appetitus fieri dz sm subem egritudinis. si fuerit in puis pueris nec eno nec digestiuum in eis hz locum cum nondum sint susceptibiles discipline. Sed ponatur sub regimine & custodia diligenti: ne comedant terram & silia & sic cum bona custodia usitata a mala recedent osuetudine. non nocet si isti iterdum iuxta vires & posse de ifra dicendis rebus assumant moderate. Si vero in pgnantibus talis acciderit corruptio appetitus non sunt cogende nimis cum medicis: nam citissime ab eis talis appetitus euanescit ppter cas supius relatas. sufficiat aut mulieribus bona monitio & futuri pieuli sui & embrionis manifestatio. Et utant bona dicta cotraria illi hu. peccanti. Si vero magis in etate prouect talis acciderit egritudo & sint ad huc pui & discipline capaces. tales inquam molestent & mine iponant: quibus si non peant virgis & ferula corripiant & medicis infra dicendis medicentur. Si in senibus hoc incomodum repiatur: debemus eos monere: idoneis verbis & periculum vite que exinde sequitur abbreuiationem: ut se a tali turpitudine prohibendo: saltem paulatim recedant. quod si facere noluerint: vadant ad furcas. iuxta illud. Castiga iuuenem. senem vero crucifige. In utroque igitur in primis digeratur ille hu. peccans: qui ut plurimum frigidus est cum oximelle squillitico vel cum diure°. deinde

vomit⁹ puocet̃ aliq̃n añ cibũ. aliq̃n post come/
stionẽ rafani ⁊ pisciũ salitoꝝ. Iterũ vo digerat̃
illa maᵃ cum appropriatis. ⁊ ꝑ. sic ℞. sirᵘ absinᵗ
oximell'diuᶜᵗ. añ. ℔. ß. misceant̃ ⁊ propinetur cũ
aqua decoctiõis anⁱ ⁊ cicerũ ru. Deĩde purget̃ cũ
pill'is stõaticis vl' cũ pill. 5. generũ mirab. q̃ satis
sũt note ĩ apoteca. Et ista fiẽda sũt freq̃nt̃. ¶ P⁹
ista stomach⁹ ɔfortãd⁹ est ꝑ hũc modũ quẽ po/
nit Serap. ⁊ Aui. ⁊ ɔsecutiue Gordoni⁹. Et valꝫ
ad eũ qui comedit lutũ aut terrã: cui⁹ corrum/
pit̃ sto⁹ ⁊ cui⁹ coʳ citriat̃. ⁊ timet̃ sup eũ de ydro
pisi. ℞. cupuloꝝ glandiũ. ℥. 8. aloes. ℥. 26. radi/
cum sq̃nanti. ℥. 4. myrrhe. ℥. 2. terant̃ omnia ⁊ de
coquãtur in. 2. ℔. aque donec remaneat medie/
tas. ⁊ det̃ in potu oĩ die. ʒᵃ ps libre. ¶ Aliud est
remediũ ad idẽ ℞. cupuloꝝ glandiũ. ℥. 2. pass.
cum arill. ℥. 4. anⁱ. ℥. iij. mirab. nigroꝝ bell'icoꝝ
⁊ emblicoꝝ oĩum añ. ℥. 5. scorie ferri contrite in/
fuse in aceto acuto ⁊ ericcate ⁊ torrefacte super
patelam. ℥. 10. coquant̃ in. 16. ℔. boni vini ponti/
ci ⁊ tantundẽ de aqua: donec remaneat medie/
tas colet̃ ⁊ detur illud vinũ i. 4. diebus. ¶ Aliud
medicamẽ eiusdẽ ꝑscindẽs desideriũ comedẽdi
lutũ. ℞. cardamⁱ maioris ⁊ mi. cubebe partẽ. j.
zuca. tabarzet q̃ntũ de omib⁹ detur oĩ die ĩ ieiu
no aure⁹. j. cũ aq̃ tepida. Aliud ad idẽ ℞. ciminⁱ
carmeni ameos amboꝝ ana partẽ. j. dẽtur ex eo
℥. 2. ad masticandũ in ieiuno: ⁊ masticetur diu ĩ
ore tenendo ⁊ paulatim deglutiẽdo saliuã: q̃ ad
masticationẽ exit ⁊ pñt misceri cubeb. ⁊ maq. Et
isto modo aromatizabit̃ stomach⁹ ⁊ appetit⁹ ad
bona ⁊ consueta appetenda reducet̃. Valꝫ ĩ isto
casu aromaticum rob ⁊ pliris cum musco ⁊ pli/
ris arcticum.

Declaratio in corrupto appetitu. Primo sciendũ ꝙ hu.
ex ñs diu ⁊ cõtinuo in aliquo mẽbro illud mẽbrũ
mutat ɔtẽtũ ad suã naturã. Nã sicut ɔtinẽs mu
tat suũ ɔtẽtũ ad suã naturã sic ɔtentũ si est for/
ti⁹ in actiõe ⁊ ṽtute mutat ⁊ attrahit cõtinẽs ad
suã naturã ⁊ proprietatẽ. Nã vinũ fetidũ ⁊ cor/
ruptũ corrũpit bonũ vas si diu in eo cõtinet̃. simi
ter vas corruptũ corrũpit bonũ vinũ si in eo re/
cludat̃. sicut etiam patet de vase aceti. Cum iste
hu. putrid⁹ seu corrupt⁹ nature incõsuetus in ru
gis ⁊ pellicul' stoⁱ diu ꝑmãserit: imutat stomachũ
ad suaꝫ compl'onẽ. ⁊ sic facit appetere sibi simi/
lia. ¶ Scđo dubitat̃ vtrũ in q̃libꝫ mẽbro sit vir/
tus appetitia distĩcta ab alijs. 4. ṽtutib⁹ natu/
ralib⁹ ministrãtib⁹. Et cã dubitatiõis est q: Aui
cen. ⁊ alij nõ faciũt mentionẽ nisi de. 4. s. attra/
ctiua retẽtiua digestiua ⁊ expulsiua? Rñ° sine ar
gumẽtis. Notãdo ꝙ appetit⁹ q̃dẽ est mere natu
ralis. alius est mere aĩalis. ali⁹ cõposit⁹ ex natura
li ⁊ aĩali. Mere naturalis subdiuidit̃. quia capit̃
vno mõ large ⁊ dĩ ꝙ appetit⁹ naturalis ẽ incli/
natio naturalis ad aliquã formã vel ad locũ ad
formã: ⁊ sic oĩe graue appetit deorsuꝫ. ⁊ iste est
in reb⁹ ĩaĩatis. Alio mõ capitur mag̃ stricte sal/
tẽ medicinalit̃. ⁊ sic dicim⁹ ꝙ in mẽbris aĩalium
⁊ in partibus terrenascentiũ est appetit⁹ seu vir
tus appetitiua naturalis q̃ desiderat naturalit̃
q̃ ei sũt neccria ꝓ nutrimẽto. Et isti appetit⁹ sũt
sine cognitiõe pura. Appetit⁹ aũt mere aĩalis est
inclinatio ad aliquã formã ꝓpter illud qđ est vl'
videtur eẽ couenieñs cũ ꝑcognitione eiusdẽ. ⁊ sic
hõ appetit eẽ cleric⁹ vel libros cõponere vel ap/
petit eẽ diuitẽ: ⁊ mulier appetit eẽ vir ⁊c. Appeti
tus aũt cõposit⁹ ex istis. 2. ex illo q̇ est in stoᵒ ma
xime in orificio ei⁹. ⁊ de isto iã dictũ est in. c. de
bolismo in declaratiõe 4. Tũc dico q̇ ad questi
onẽ ꝭm Iordaᵐ de turre: ꝙ in q̃libet mẽᵒ aĩalis
est quedã virt⁹ appetitiua naturalis distĩcta ab
alijs. 4. virtutib⁹ naturalib⁹ ministrãtib⁹ scꝫ at/
tractiua retẽtiua digestiua ⁊ expulsiua. ꝓbat̃ rõ/
ne. Oĩe imꝑfectũ appetit ꝑfici: ꝭ mẽbra inani
ta sũt imperfecta. ergo appetũt ꝑfici. ɔña bona.
et añcedẽs ꝓ maiori est Arist. liᵒ primo phicoꝝ. et
ꝓ minori patꝫ: q: mẽᵃ aliq̃n sũt inanita ⁊ indi/
gent repatione q̃ nõ põt eq̃ bñ fieri sine appeti/
tu ⁊ desiderio nutrimẽti vt hꝫ lr̃a. 4. de moᵒ. c.
10ᵒ. Et ista appetitiua ṽtus ꝑcedit omnes alias
virtutes naturales mĩstrãtes. Et hoc patꝫ de sc.
⁊ patꝫ rõne ꝑ sile. q: sicut est de motu volũtarioᵒ: sic
est de motu naturali. sed sic ẽ de motu volũtario
ꝙ aĩalis appetit⁹ ꝑcedit vt hꝫ Arist. 3ᵒ de anima
⁊ Auic. in pᵒ cañ. doct. 6ᵃ. c. penulti. ꝭ in mẽᵒ vbi
sit mot⁹ natural'. s. attractio retẽtio ⁊ expulsio ne
cessario est ꝙ sit ṽt⁹ appetitiua q̃ appetat attra/
hibile ⁊ expellat expellibile. Et hic pꝫ dr̃ia inter
appetitiuã ⁊ attractiuã quas aliqui conati sunt
ambas ꝓ vna sola cõputare. qđ est negandum.
nã stomach⁹ ⁊ cetera mẽᵃ prius appetunt q̃ at/
trahãt ⁊ sic sũt distincte opatiões. ⁊ ꝑ ɔñs disti/
cte ṽtutes ex opationib⁹ cognoscunt̃. ⁊ ecõuerso
vt habet̃ in pma ꝑmi docᵃ de virtutib⁹ ⁊ opatiõi
bus. ¶ Tertio cũ diligẽtia ẽ notãdũ: ꝙ ṽt⁹ ap/
petitiua natural' q̃druplr̃ ab alijs ṽtutib⁹ mini/
strãtib⁹ differt. pᵒ q: ista ꝑcedit alias in sua opa
tiõe: q: mẽbra ꝑus appetũt nutrimẽtũ q̃ attra/
hãt nec digerãt. Scđo q: nutrimẽtũ est obiectũ
aliarũ ṽtutũ inq̃ntũ ẽ prius: ⁊ ipe iã circa nutri/

mentũ opaẽ: ꝫ est obiectũ ṽtuᷓ appetitiue iquã tum est ab ex̃ ꝛ futurũ. Ter° q2 virt⁹ appetitiua debeẽ me°ex pte sue subc. q2 inquãtuʒ fit a me° deꝑdito q̃ se tʒ ex pte subc. sed alie ṽtutes debẽtur me° ex pte sue cõplo͞nis ꝛ iquãtũ est cõplõnatũ: q2 opaẽ per cõplõnẽ. ¶ Quar° differt ab aliis virtutib⁹ ꝑpterea: q2 alie ṽtutes actualiter inmutãt nutrimentũ. Ista aũt nullo mõ trãsmutat nec in eo q̃cꝙ̃ opatur ꝫ solũ appetit. ꝛ ꝑpterea: q2 nutrimentũ nõ trãsmutaẽ nec ipsum exterius opaẽ: autores vtplurimũ paucã de eo fecerunt mẽtionẽ. vel si fecerũt reponũt eaʒ sub spẽ virtuᷓ nãlis attractiue: ꝛ sic nõ sunt diminuti. Tũc ĝ in loco allegato ꝛ in multᷓ aliis Iohãnicius ꝛ Aui. bñ faciũt mẽtionẽ. ¶ Ultio notandũ ꝙ in corruptiõe appetit⁹ virt⁹ appetitiua est defraudata: ꝛ ꝑ ꝯñs alie q̃ttuor ṽtutes ministrãtes quã tuʒ ad finẽ ꝛ quãtũ ad formaʒ appetitionis. q2 illa q̃ appetunẽ nõ sunt apta ad finẽ ꝑꝑ quẽ ꝑducta est virt⁹ appetitiua. s. ꝑpẽ reformatiõeʒ ꝛ restaurationẽ deꝑditorꝫ: nec ẽt quãtũ ad formã. q2 formã silitudis mẽbrorꝫ non pñt accipe ex defectu sue ma͞e ꝛ sue quãtitatᷓ: nec cõplõnẽ mẽbrorum.

¶ Capitulum nonum de fame sincopali.

f Ames sincopalẽ cibi cui nisi cito succurraẽ paᷓ. leuiter sincopizat. Et accidit duob⁹ modis. Uno mõ in latitudine sanitatis nõ cognito aliq̃ morbo ꝑcedẽte. Et ħ accidit q̃busdã sto͞m multũ sensibilẽ hñtib⁹ ꝛ debileʒ: ita ꝙ nullũ nocu͞m ꝑcipue famelicuʒ pñt sustinere. iccirco cũ famescunt: ilico sincopizantes fiunt. Alio mõ fit post aliq̃s egritudines ṽtutes debilitantes. nã cũ tales ꝯualescẽtes cibũ appetunt nisi eis citissime succurraẽ: leuissime sincopizãt ꝑpẽ duo. Primo q2 virt⁹ est debilis ꝑpter aliquã egritudinẽ ꝑcedentẽ in qua ꝯsumpti sunt ꝛ calor nãlis ꝛ spũs: q̃ nisi cito cum cibis ꝛ potibus repenẽ: auctualiẽ sincopizãt. Et hoc libenẽ accidit post bolisinũ vel post aliã egritudinẽ similem ei. Scdo etiam in hoc iuuat: q2 habent stom͞m multũ sensibilẽ. ꝛ ideo cor rõne vicinitatis cõpatietur ei ꝛ sic in fame non in suo tempore reparata leuissime sincopizant.

Curatio ista ꝫm Aui. siᷓis ẽ cure bolisimi ꝛ cure sincopis ex ianitione. Et ꝑcipua eorꝫ curatio ẽ vt nõ tardeẽ ei⁹ cib⁹. ꝛ deẽ vinũ cũ aq̃ tempatũ: ꝛ cibi facilis digestionis: nisi virtutẽ digestiuã haberẽt multuʒ fortẽ: ꝛ tũc cibi grossiores deberẽt ministrari. ꝛ valent sibi sirupi de fructib⁹ friis stiptiq̃: ꝛ valet mina ꝛ siᷓia. Et si sint actu sincopizãtes: recupent sicut dictũ est in sincopi. Clarificatio istius dcã est in caplõ de appetitu canino.

¶ Capitulum decimum de nocumentis sitis.

f Itis est desideriũ bibẽdi. vel sitis est appetit⁹ fri ꝛ hũidi determinati sub rõne pot⁹. Sciendũ autẽ est ꝫm Gal. 4. de mor°. c. x°. vel circa finẽ circa duos colũdellos cũ dimidio: ꝙ i desiderio pot⁹ venit triplex accñs sic in d̃siderio cibi. s. actio ablata. actio corrupta: ꝛ actio diminuta. Nã actio ablata est: cũ desideriũ bibẽdi totaliter amputatur: ꝛ nihil desiderat bibere. Ac° vo diminuta siue ꝑuitas sitis est: qñ desideriũ bibẽdi nõ est totaliẽ remotũ: ꝫ aliqñ appetit bibere ꝫ tarde vel in modicã quãtitate. Actio aũt corrupta est: cũ q̃s appetit potũ incõsuetũ: sic cũ aliq̃s appetit pomaciũ vel ceruisiã vel medonẽ vel aquã lacus putridi ꝛ turbidi. de q̃b⁹ potib⁹ nũꝙ̃ potauit. sic audiui de quodã: q̃ desiderabat ꝛ interdũ potabat de ꝑpria vrina. ꝛ vidi aliũ ꝑpriuʒ san. per flõiam erectũ ꝛ tostũ sup prunas comedentẽ. Alio mõ corrũpiẽ appetit⁹: quãdo nimis augmẽtaẽ vltra modũ ꝯsuetũ absq̃ cã manifesta: sic fit in canino appetitu: vt visuʒ est aliq̃liẽ in positione eiusdẽ. q2 sitia accñia accidũt in desiderio pot⁹ sicut in desiderio cibi vt dicit Gal. 4. de morbo. c. x. vel circa finẽ circa duos colũdellos cum dimidio. vbi loq̃tur de siti. Patet ĝ de actiõe ablata ꝛ diminuta. Aliq̃d determinãdũ est de actiõe vltra mensurã augmentata ꝛc.

Cause aũt ablatiõis vel ꝑuitatis siẽ ꝫm Gal. in loco alle° ꝛ ꝫm turbã scribentium in me͞a peritorꝫ sunt iste. Prĩo magna friditas sto͞i q̃ aliqñ est cũ ma͞e fria flatica existẽte in toto sto° vel solũ in eius orificio. Scd͞a cã põt esse destructio sensus sto͞i suã inanitionẽ nõ sentienᷓ. ꝛ hoc põt esse ꝑpter lesionẽ suiipsius. q2 ei⁹ virtus sensitiua aliq̃ occasione mortificata est vel debilitata vel põt ꝑuenire ꝑ colligãtiã cere͞a quo nerui oriunẽ: q̃bus mediãtib⁹ iuuatiua ꝛ nocitiua in sto° sentiunẽ. Aliqñ aũt est ꝑpter malã cõplõnem fridã sine materia in ipso sto° exñte. De ista aũt pauci ꝯquerũẽ ꝙ̃ magnũ tñ in corpe si diu ꝯtinuteẽ iferẽ nocu͞m: cũ cibi de se grossi sine potu ꝑ totũ corp⁹ cõmode neq̃ant effundi. Uideaẽ igiẽ oculis mẽtalib⁹ a q̃ ꝑueniat occasione: ꝛ illa ingeniose repellaẽ ꝑ sua ꝯtria: vt iam dictum est in debilitate appetitus. ¶ Sitis aũt iordinata ꝛ nimis itensa ꝑuenire põt a causis ꝑmitiuis añtib⁹ ꝛ ꝯiunctis. Primi

tiue cãe sũt: nimi⁹ labor: nimiũ exercitiũ stare ad
solẽ vel ppe ignẽ p longũ tp̃s: ꝛ silia. ¶ Cãe añ
cedẽtes pñt eẽ fe. acute vel alie fe. vi^m acutũ for
te vel antiquũ in magna q̃nti^e sumptũ: qđ i sto^o
ex̃ns facit ebullitionẽ ꝛ cãt caliditatẽ ꝛ siccitatem
saltẽ virtualit̃. Silr̃ cibaria salita in mag q̃ntit^e
sumpta: vt sunt carnes salite ꝛ effumate: case⁹ et
pisces salsi. me^e etiã multũ calẽ vt pip asaf̃ ga/
riof̃. ʒʒ^r allia ꝛc: accñs aie vt ira: q: corp⁹ calefacit
ꝛ desiccat: maxime si inde sequat̃ nimia loq̃citas
iracũdia: silr̃ furor p eandẽ rõnẽ. tristi^a etiã indu
cit siccitatẽ ꝛ sitim. Alia cã añs põt esse pot⁹ aq̃
salse ꝛ aq̃ marine: vt q̇dã naute nõ tãtã hñtes a/
quã dulcẽ q̃ sufficeret: aquã marinã potauerũt
vñ maiorẽ nõ bibẽtib⁹ habuerũt sitim: vẽtris c̃ꝯ
solõnẽ: ꝛ punctionẽ p eã hñtes perierunt: vt ait
Ga. in loco vltio alle^o. Silr̃ assum^o veneni ma/
xie cali tiroꝝ comestio vel potare aquã vel vinũ
in quo extincti fuerũt tiri ꝛ serpẽtes: vt dic̃ Ga.
ibidẽ. nimia etiã longa abstine^a a potu. Vñ dic̃
G⁹. ibidẽ. Nõnulli v̇o sitim tollerare volẽtes in
eã inciderint sitim q̃ nunq̃ valuit extingui. passi
ones etiã mẽbroꝝ aliq̃ꝝ corpis pñt eẽ cãe imo/
derate sitis vt est nimia calitas epat̃ ꝛ apã eius
etiã mẽbroꝝ spũaliũ ꝛ cordis ꝛ pulmõis ꝛ dia/
fragm̃ ꝛ laterũ circũiacẽtiũ: vt costaꝝ ꝛ pellicula/
rũ eius. Silr̃ passiões renũ: vt diabetica passio
ad quã sequit̃ hũiditat̃ corpis cũo: inanitio silr̃
meseraicaꝝ oppila^o. silr̃ supflua cũo p⁹ medici/
nã laxatiuã. ¶ Cãe aũt ꝯiũcte sit̃ sunt mala ꝯ^o
calida vel sicca simplex vel cõposita: cũ ma^a vel
sine ma^a: in toto sto^o vel in orificio ei⁹ vel in pa/
lato ꝛ gula. Alia cã põt eẽ ꝯsump^o hũoꝝ liq̇doꝝ
in toto corpe vel in sto^o ppter suctionẽ q̃ fit ab
eis. Alia cã ꝯiũcta ꝛ imediata sitis pñt esse mali
hu. colerici vel salsi in sto^o exñtes vel aliunde ad
ip̃m modicũ añ sitim veniẽtes vel defluẽtes. Et
hic dicã tibi q̇d accidit g̃ra exẽpli. Cũ essem in
latitudine sanitat̃. tantã me arripuit sitis q̃libet
mane q̃ illa cũ maxima inq̇etudine poterã tol/
lerare: ꝛ in domo aliena egrũ visitãs ppter ꝯser
uandã honestatẽ vsq̃ ad horã prãdij nullũ po/
tũ sumere volebã: ꝛ vinũ limphatũ cũ aq̃ pce su
mebã cibis p̃cedẽtibus oportunis ꝛ oĩ mane os
siccũ ꝛ amaricatũ sentiebã: q̇dã aũt die sto^o ieiu
no circa horã tertiaꝝ aduenit mihi vomit⁹: pic/
ciq̃ p os magnã co^e rub. q̃ntitatẽ: qđ scđa die fe
ci. ꝛ cõedi agrestã ꝛ ace^m in pulmẽt̃ sine spẽb⁹: ꝛ
vinũ cõpetẽter limphaui: ꝛ in duob⁹ dieb⁹ sitis i/
moderata totalr̃ euanuit: ꝛ pristine sanitati dei
g̃ra fui restitut⁹. hoc aũt mihi accidit ppter co.
rub. supabũdantiã q̃ in epate morabat̃: ꝛ ab eo
ad sto^m hora matutinali currebat: ꝛ tũc sitis in
cipiebat: q̃ postq̃ p vomitũ euãata fuit: sitis im/
ordiata ꝛ supflua cessauit. ¶ Nũc aũt g̃ra me^e
dicam⁹ hic mẽ^a q̇b⁹ põt puenire sitis p colligan
tiã. ꝛ sunt lingua fauces ꝛ palatũ os epiglotu
meri seu orifi^m sto^i cor pulmo latera diafrag et
pellicule costas coopiẽtes/epar ce^m, vt q̃n ibi est
frenesis vel pafrenesis vel mania renes aliquã
do. Aliq̃n sit̃ venit p colligãtiã toti⁹ corpis vt q̃n
mẽ^a ꝯsumunt̃. vt in ptisi ꝛ ethica: ꝛ in egritudini
bus ꝯsumptis. vt fe. lõge ꝛ flux⁹ vẽtris ꝛ breuit̃
ab oibus mẽbris ꝛ egritudibus in q̇b⁹ hũiditas
subalis ꝯsumit̃ põt puenire sitis. ideo ꝛc.

Signa egritudis in loq̃la vel in mutis
mãifeste declarant̃: Sig̃ aũt cã
rũ silr̃ ex relatiõe pa. vel sodaliũ pñt inq̃ri: quia
multũ laborauit vel se nimiũ exercitauit: vel in
tpe vel in aere nimis calo. aut q: p lõgũ tp̃s ab
stinuit a potu. Silr̃ si fuerit ab alijs cãis: p rela/
tionẽ habet̃ pat̃. vt q: comedit res salsas aut ca
lidas aut acutas. aut potauit vinũ acutũ aut an
tiquũ ad magnos haust⁹ vel forte vsq̃ ad ebrie
tatẽ: ꝛ sic de singul̃. Si v̇o sit̃ vẽit a cõitate alioꝝ
mẽbroꝝ: cog̃scit̃ p passiões ꝛ dolores illoꝝ mẽ/
broꝝ vt est a pulmõe: q: est vlcerat⁹ cog̃scit̃ p tus
sim calorẽ ꝛ fe. ꝛ p sputũ san. supueniẽtẽ aliq̃n.
Si a cõitate cordis ꝛ pulmõis ꝛ alioꝝ mẽbroꝝ
spũaliũ cũ calore. tũc citi⁹ sedat̃ sitis cũ attractũ
one aeris fri q̃ cũ potu reꝝ liq̇darũ. ꝛ magis cõ
ferũt vigi^e q̃ somn⁹. im^o somn^o nocet eis. Si v̇o
cũ cõitate renũ q: nimis calidi sunt. ꝛ attrahũt
hũiditatẽ in magnã q̃ntitatẽ ab epate rõne cui⁹
mẽ^a nõ irrorant̃ imo desiccant̃: ꝛ h̃ cognoscit̃ p
freq̃ntem vrine emissionẽ. Si sit̃ est ppter epat̃
calitatẽ: tunc vrina est citrina ꝛ intensa: ꝛ adest
discolora^o faciei ꝛ os iterdũ sentit̃ amaꝝ. ¶ Si
aũt fuerit ppter opplõnẽ meseraicaꝝ cognoscit̃
q: sitis nõ mitigat̃ post potũ: imo ꝯtinue crescit
ꝛ cum hoc egestiões sunt liquide. q: qđ debꝫ ad
epar trãsire: vadit inferi⁹ ad intestina. Si v̇o fue
rit ppter cũonẽ supfluã factã post catarticã me/
dicinã ex resolutiõe h̃r pa. q: forte habuit medi
cũ indoctũ ꝛ cursorẽ. qui medicinã nimis forte
sibi ministrauit. Si sitis venerit ppter egritudi
nes ꝯsumptiuas: cognoscit̃. q: ille pcesserunt: vt
sunt fe. longe flux⁹ vẽtris ꝛ silia ꝛc. ¶ Sig̃ cãrũ
ꝯiũctaꝝ sic colligunt̃. nã si est pp sto^i caliditatẽ:
adest extenuatio ꝛ calitas ꝛ sitis fort̃ ꝛ q̃n eru/
ctat: illa eructua^o ẽ fumosa: ꝛ iuuat̃ a friĩs ꝛ ledit̃
a calis. Siccitas aũt p ingentẽ sitim cognoscit̃

⁊ adest ariditas lingue ⁊ palati ⁊ corpis arefa- ctio ⁊ desiccatio. ⁊ si ibi est ma^a ⁊ illa ē colica: sapor sentit̄ in ore amar^{9} ⁊ co. iterdū euomit̄: ⁊ cibos sumptos icitant eē amaros. Et si ē flā salsum in ore sentit̄ salsedo. nā amar^{9} sapor colerā: salsedo flā salsuȝ: ⁊ dulcedo flā dulce semꝑ i sto^o signt abūdare. Si sitis ē ꝑꝑ ꝯsumptionē extenuatā corpis ⁊ cāe ꝯsumētes ꝓcesserūt: vt ē nimius flux^{9} san. vel flux^{9} vētris vel alie egritudines vel cāe ꝯsumētes: vt est ira tristicia: ⁊ similia istis.

Judicia in siti. ¶ Prīo iudicādū est sitiȝ valde timorosaȝ eē idigentib^{9} potu: cū tales sitim iextinguibilē icurrere sint pati. vt in loco allegato refert Auicenna. ¶ Scdo q̄cūqȝ in farmacijs nō sitiūt cū purgātur nō q̄escūt p̄us ꝙ sitiant. 4. amph. amph. 19° ¶ Tertio cū Aui. i. 13^a. 3^t. q̄n in egritudib^{9} acuꝗ aggregat̄ sitis vehemēs cū ingēti corpis siccitate signū est timorosūȝ marasmonis aut morꝗ icurrere. ¶ Quarto si febricitātib^{9} valde sitiētibus subito sine manifesta cā sitis auferatur fe. remanente cū nigredine ligue ⁊ ariditate mortis signū est certū cū v̄tutis sensitiue mortificatiōe.

Curatio sitis. Añ curā ꝑticularē cañ. curatiui aliq̄ ꝑ modū vitāꝗ sunt ꝑmittēdi. ¶ Prim^{9} est iste. h̄uidā sto^i vl' totius corpis h̄ntib^{9} cōplōnē sitis nō est inutil̄: ꝫ iudicat̄ eē tollerāda: cū ꝑ pot^{9} abstinentiā humiditas supflua ꝯsumat̄. ¶ Scds. sitis mendosa ex multi vini potione supueniēs somno plixiori ꝯsueto in nocte vl' in die ⁊ nō potu ē mitigāda. ¶ Iste canō iplicite est ypo. 5 amph. amph. 27. Quibuscūqȝ est desideriū de nocte ⁊c. ⁊ cā ei^{9} ē: q: in somno digerit̄ pot^{9} in sto^o exñs. ¶ Ter^o si sitis est mag̃ ppt̄ puā h̄uiditatē vel potū exiguū: ꝑ potū ꝯuenienteȝ mitiget̄ cōpetenter: ne calor augmētat^{9} illicite extinguat̄. Istū ponit Ga. in 3° eiusdē amph. ¶ Quarto sitis in nocte hoībus sub latitudine sanitaꝗ exñtib^{9} si non multū intē sa: licentiā bibēdi ꝑpter vsum male cōsuetudis euitanduȝ nullaten^{9} est concedē^a. Ga^t. ibidem. ¶ Quītus. sitis supueniēs in somno vl' invigilia post assumptionē rerū calīaꝝ vt spērū vl' salsaꝝ aquā friaȝ in potu ꝑ sanitate sumere debēt. istū ponit Serap. in suo breuia^o. ¶ Sext^{9} est eiusdē in eodē li^o in. c. ꝺ siti. Si febricitans fe. acutiss^a vel fe. causo^e in augmēto aquā in mag̃ quātitate sumat icessant̄ piculū est ipsuȝ mori añ sitis extinctionē vt ipse vidit in q̄dā causonē habente. ¶ 7. cañ. est Aui. in loco p̄alle^o. Sitis a corde vl' pulmone vel ab vtroqȝ ꝓueniens mag̃ cū attra- ctione fri aeris ⁊ looth fri ⁊ h̄uidi paulatina sorbitione ⁊ vigilia ē mitigāda. Sō^n enī i hac spē ⁊ aq̄ ꝑfune igurgita^o mag̃ īferūt nocumētuȝ ꝙ iuuamētū. ¶ 8° in siti ꝑꝑ soli^{9} oris vl' meri siccitatē post pot^{9} sufficiēt̄ assumptionē vltia reruȝ est somn^{9} cū q̄ete ⁊ locutiōis postpositiōe. Istis enī adhibiꝗ sitis dānifica^o cito repat̄: cū dicte partes post digōnē sufficientē copiose h̄uectentur. ¶ 9^{9} est Aui. in. 13. 3^t. c. ꝺ cura sitꝗ. Qui sitit post aliquā eñonē nō tantum sumat de potu: ꝙ eius digō debilitet̄ nec aquā nec aliū potū subito in mag̃ quātitat̄ recipiat vt nālis calor nō extiguat̄ q̄ pus ꝑ sitiȝ debilitat^{9} exīstebat. ¶ Decim^{9} quicunqȝ i nocte diu ꝯtinuauerit mltū bibere post somnū cachochimiā vl' ydropisiȝ euadere nō valebit: nisi aliq̄ morte ꝓoccupat^{9} illa nō expectando citi^{9} moriat̄. ꝫ enī ꝑ tpa lōga apud me fuit ꝓbatū. ¶ Undecim^{9} ē iste cathartica sumēs eūatiua si añ eñonē sitiēt sufficiētē: a potu sit oīno- de cohibēdi: nisi ꝑ illū velit vomitū ꝓuocare sufficient̄. Aut eūaꝗ ius galline tepidū añ prādiuȝ vtilit̄ ꝑsentet̄ vt a supfluis ꝑ illꝺ sto^9 expurget̄. ¶ 12^{9} sitis fcā ꝑꝑ mesaicaꝝ opilōes cū potib^{9} apītiuis sto^o ieiuno exñte poti^{9} ꝙ cū alijs ē medicāda. ¶ 13^{9} ē Aui. i. 3^a. ꝓ. doct. 2^a. c. 4. de regīe qꝺ comedit̄ ⁊ bibit̄ siti tollare ⁊ cuȝ ea dormire infridaꝝ ⁊ h̄uectaꝗ nō modicū ē comēdāda. Et fe. ex colera h̄ntib^{9} noceȝ ⁊ sitr̄ tollerare famē. ꝫ ille.

Curatio ꝑticularis sitꝗ: sic est ꝓceden- dū. Si sitis venerit ꝑꝑ cās ꝑmitiuas: vt est supflu^{9} labor: nimia aerꝗ calitas: ⁊ sic illa remoueat̄ ꝑ sua ꝯria: ⁊ det̄ pot^{9} ꝯueniēs vt ē vinū liphatū vl' ali^{9} pot^{9} vt ptisana: ⁊ cū cib facilis ⁊ bone digōnis ꝓcibādus stādo ⁊ sedendo in lo^o tpato. ⁊ pot^{9} paulatine est tribuēdus ⁊ sic regēdi sunt donec v^t ꝑmitiuaꝝ cārū ꝑ actionē suoꝝ ꝯrioꝝ ⁊ tpatoꝝ actionē: ad sanitatē reuertant̄. Sitꝗ aūt in febrib^{9} cū ptisana ⁊ potibus alteratis ⁊ apitiuis fm spēs est mitigāda. ⁊ sitr̄ ligna in ore: res frie ⁊ h̄ude sunt retinē^a: vt sūt facelli de semīe citonioꝝ ⁊ psillio cū ꝓuo draga gan^o ⁊ cādi i aq̄ fria freq̄nt̄ remolliti. Et vti frequēter debēt ḡnis maloꝝ ḡnaꝗ ⁊ in aere frido ⁊ h̄uido ꝯstituat̄ febricitātes: vt aer frūs attct^{9} siti a corde supcalefacto, ꝑ eatā aliq̄lr̄ mitiget̄. nec talib^{9} pot^{9} aq̄ frie i ꝑn^o nec augmēto nisi in declinatiōe sumat: tc̄ obſuaꝗ ꝯditiōib^{9} positꝗ de curatiōe vl' febriū ē tribuēd^{9}. ⁊ itētat̄ vlteri^{9} i fe. curatiōe. nā fe. ⁊ sitis bñ ꝯueniūt i cura. ⁊ iō curata fe. āpli^{9} iordiata sitis modicū ꝑmanebit ⁊ cū in vltio li^o tractabit̄ de fe. ⁊ de siti ⁊ de alijs accidētibus

latius diffiniem⁹ dño ɔcedēte. Si sitis fuerit ꝓpter vini antiq̄ vel nimis fortis assumptionē ⁊ fuerit sumptū vsq̄ ad ebrietatē: ꝓuocet̄ vomit⁹ p̄º ⁊ somn⁹. ⁊ fiāt remedia dicta in .c. de ebrietatͤ in lib. j. Et si in minori q̄ntitͤ fuerit sumptū aq̄ fria fontina est supbibēda ⁊ aliq̄ stiptici fructus sunt comedēdi. ¶ Deinde supdormiat donec euigilet̄ ⁊ ampli⁹ q̄ voluerit. Si aūt sitis acciderit ex ciboꝝ cal̄oꝝ vel siccoꝝ vel salsoꝝ assumptiōe: vt sunt spēs cal̄e res salse vt carnes salse: det̄ aq̄ fria in q̄ntiͤ cōpetēti. ¶ Si v̄o fiāt ꝓpter irā det̄ aq̄ paulati sorbēdo vel vinū liphatū ⁊ ira blandis sm̄oībus mitiget̄. ¶ Si sitis fuerit ꝓpter potū aq̄ salse vel marine p̄us ꝓuocādus ē vomit⁹ Deinde det̄ alius pot⁹ vt ē ptisana ⁊ viͫ liphaͫ ⁊ secaniabi ⁊ sil̄ia. ¶ Et si fuerit ꝓpter venēna calida assumpta: stati ꝓuocet̄ vomit⁹ ⁊ dent̄ pot⁹ ⁊ meͤ cordiales: vt aq̄ acetose: sir⁹ limonū ⁊ sil̄ia: vt est siru⁹ de ribes ⁊ aq̄ arbusti. ⁊ sumat res ɔ̄ venenū appropriatas vt thiriͣ s̄ꝫ q̄ntitatē ⁊ q̄litatē veneni ⁊ ei⁹ spēm. ¶ Si v̄o sitis fuerit ꝓpter diabeticā passionē vel ap̄a epatis: aut ꝓpter ei⁹ sup̄fluā cal̄itatē vel si venerit ꝓpter passiōes pulmonis aut cordis: curent̄ ille passiōes ꝓut in suis capl̄is dictū est aut dicet̄. q̄bus curatis et sitis curabit̄. ¶ Si fuerit ꝓpt̄ cōnones sup̄fluas: paulati cū cibis liq̄dis ⁊ aliis facilis dig̃onis est reficiēdus ⁊ cū bono vino aliqual̄r calefacto liphato moderate est exhylerādus. Nā si tales potu ad eoꝝ libitū ingurgitarēt: p̄nͫ ⁊ sil̄itudinē cachechie: ⁊ yposarche citissime possidebūt. ¶ Si fuerit ꝓpter crapulā cibi ⁊ pot⁹ si sto⁹ nimis grauet̄ ⁊ adest nausea: statī vomit⁹ ꝓuocet̄: ⁊ si nō dormiat q̄ntū poterit: ⁊ post faciat abstinentiā ꝑ morā tp̄is sufficientē donec cibus sit pfecte digestus: ⁊ sint sup̄fluitates expulse ⁊ ɔsumpte. exinde ꝑ aliq̄s dies parce sunt cibādi ⁊c̄. ¶ Cause ɔiūcte sitis ꝑ istum modū remoueant̄. Primo si ꝓpter malā cal̄am stoͥ cōplexionē cū maͣ vel sine maͣ cura iā scripta est in isto. 4. li. in ca. 4. de malicia cōplexionis stoͥ. ⁊ si ꝓpter siccas: sil̄r ibi dictū est. Si ergo est ꝓpter cal̄itatē stoͥ cum materia calida colerica stoͥ p̄mo digerat̄ ⁊ altaret̄ cū sir° acetoso. vel nenufarino. deīde vna die de mane dentur in potu. ℥. ij. olei viol̄. cū duplo sir⁹ de agresta. ⁊ post paucā horā vomitus ꝓuocetur. Et si cū difficultate vomat: comedat ante vomitū cibaria pinguia ⁊ diuersa: deīde vomat Et si ista nō sufficiāt: purgetur cum oxifenicia ⁊ cassiaf̄ vel mirabo. citͣ. vel cū el̄c° de succo rof̄. ⁊ reubar°. ¶ Deīde vtat̄ cibis acetosis coleram

repmētib⁹: ⁊ sumat acetū ⁊ agrestā ⁊ succum limonū ⁊ citranguloꝝ: ⁊ succū maloꝝ ḡnatoꝝ. et iterū alteret̄ maͣ cū sir° de ribes vel cū sir° portulace. Et euet̄ itez cū decocͤ prunoꝝ in q̄ dissoluatur tamarind̄. cassief̄ mūd̄ an̄. ℥. ß. reubarbaͥ ʒ. ß. Post h̄ vtat̄ reb⁹ infrigidātib⁹: vt ē lactuca potuͣ eñd̄ nouella. ⁊ vtat̄ cucumere melōib⁹ ꝑsīq ⁊ pomis acerbis: ⁊ sil̄ib⁹. ¶ Et si est a mala cōplexiōe sicca: vtat̄ aq̄ ordei ⁊ aq̄ cucur. ⁊ vtat̄ ordeata: amigd̄. ⁊ ɔserua viol̄. ⁊ sir° viol̄. ⁊ vtat̄ maluis ⁊ spinargiis. ⁊ teneat dietā dictā in cura male cōpl̄onis sicce stoͥ in isto. 4. li. Ūn̄ cal̄itas et siccitas ɔiūgunt̄: vtat̄ pa. friis ⁊ h̄uidis siue sint cibaria: vt sunt olera ex lactuc̄ ⁊ rost° porcino ⁊ spinargiis ⁊ portulac̄ coct̄ cū lacte amigd̄. siue sint pot⁹: vt aq̄ ordei sir⁹ viol̄. nenuf̄ iulep. fcm̄ ex aq̄s fri. ⁊ hu. cū zuc. ⁊ ip̄e aq̄: siue sint meͤ alie vt zuc. rof̄. ⁊ viol̄. ⁊ ɔf̄ua nenuf̄. el̄cͫ diadragagaͫ frīn diapenid̄. siue sp̄eb⁹ ⁊ pil̄lis sub ligua dicte in .c. de ptisi. ⁊ vtatur istis pil̄lis sub ligua q̄s ponit Serap̄. ⁊ ɔsecutiue Gordo⁹. ℞. 4. se. froꝝ ma. ⁊ mi. an̄. ʒ. iij. liq̄riͤ ras̄. ʒ. j. ⁊ ß. gūi ara. gūi dragagāͥ an̄. ʒ. ij. muscillag̃ psilii q̄d̄ suf̄. fiāt pil̄le sub lingua. Valꝫ etiā iste sirup⁹ quē ponit Cōstan. q̄ valꝫ ad extinguēdū sitis ⁊ ad h̄uectādū stoͫ. ℞. viol̄. ʒ. xx. pru. damaſ̄. oxifeniͤ an̄. ʒ. 100. spoͥ. ʒ. ij. coquant̄ in. 8. lī. aq̄ donec redeat ad. iij. colet̄ ⁊ colature addatur succi maloꝝ ḡnatoꝝ dulc̄. lī. j. zuc. lī. ij. fiat sirup⁹. det̄. ℥. j. cum aq̄ fria. Sequit̄ apozīa eiusdē cū additione nr̄a ℞. rosaꝝ siccaꝝ. ʒ. v. oxifeniͣ. ʒ. viij. cassief̄. mūd̄ ʒ. iiij. se. citonioꝝ gūmi dragagaͥ 4. se. froꝝ mi. se. psilij an̄. ʒ. j. se. malue ⁊ maluauisci. an̄. ʒ. j. ⁊ ß. viol̄. ℥. ß. liq̄riͤ rase. ℥. j. bulliāt duabus ebullitiōibus in. 6. lī. aq̄ fontis ⁊ postea ꝑmittat̄ illi eadē aq̄ per diē naturalē: deinde colet̄. ⁊ de illa sumat bibēdo. Si v̄o esset multū delicat⁹: posset sirupa ri ⁊ clarificari: ⁊ si abhorret nigredinē: remoueat cassiāf̄ ⁊ oxifeniciā: ⁊ sumat de isto potu lābēdo ⁊ paulati deglutiēdo cū aq̄ fontina. ¶ Si v̄o sitis sit ꝓpter fl̄ā salsuz: digerat̄ maͣ cū sir° acetoso cum oximelle diurc°. Deinde ꝓuocet̄ vomitus vel purgetur cū hac meͣ. ℞. polipoͥ querc̄. floꝝ viol̄. borag̃ ⁊ buglosse an̄. ℥. ß. paſ̄. mund̄. ab arill̄. ℥. j. fiat decoctio ī qua dissoluat̄ cassiaf̄. mūd̄. tamarind̄ an̄. ʒ. iiij. pul. diaturbit. ʒ. j. vel pōt fieri sir⁹ ex succis feniͥ ⁊ apij facta residentia cū melle ⁊ propinet̄ omni die cū aqua calida. Refert Cōstā⁹ ⁊ sui sequaces q̄ sola aq̄ calida vsq̄ curat sitim factā a fl̄āte salso. Si v̄o fuerit sitis ꝓpter sp̄ūalis: tūc magis cōfert attractio aeris

fri ꝛ hũidi. Nã aer freqn̄t attrhit ꝛ ꝯtinue cū sua fritate ꝛ hũitate. alterat ꝛ refrigerat ꝛ hũctat spiritualia mēa: ꝛ citi attigit ad eã quã fecerũt cibi ꝛ pot fri ꝛ hũidi. Proinde fe. ꝯsumptis ꝛ adustiuis ꝛ acutis tal aer ꝯtinuo ē necessari. Nõ nocet tn̄ in isto casu ista ꝛ illa simul accumulare.

Declaratio in siti Primo dubitat de siti intẽsa ꝛ inaturali: vtrũ sit actio ablata vl diminuta vel corrupta: Dico ꝙ est actio corrupta. ꝓbat. nõ ē actio ablata nec diminuta: ergo ē ac corrupta. Pꝫ ꝯña ꝑ sufficientē diuisionē: q2 nõ sunt plures spēs actiõis lese ꝙ iste tres. ℂ Scdo ꝓbat. q2 sitis accñtia accidũt i desiderio pot sicut in desiderio cibi. ſ augmētatio appetit cibi i vltio ē ac corrupta. ergo augmēta appetit pot i vltio ē ac corrupta ꝯña bona. ꝛ añs ꝑ vtraꝗ sui pte ē Ga. 4. de morbo. c. 10. vel añ finē ꝑ duos colũdellos cum dimidio ℂ Scdo videndũ est cur tabernarij ꝛ vinũ bibētes magis sitiũt: imo ꝯtinue magis sitiũt. Cã isti est: q2 illud vinũ ꝛ ea q ab illis sumunt supflue nõ digerunt in sto eoꝝ imo remanent indigesta. rõne cui indigestiõis mēa nõ restaurant: imo remanēt sicca. ꝛ ꝗuis attrahãt a sto nihil tn̄ digestum eis pñtat ꝛ sic remanēt insatiata. ideo tales vadãt dormitũ. ꝛ in carcerē verecũdorum recludãt. q2 nec deũ neꝗ seipsos ꝑter gulã agnoscere ꝑsumpserũt. ℂ Tertio declaratũ est: qlit cibi ꝛ pot calidi generãt sitim ꝛ salsi ꝛ vinum purũ ꝛ antiquũ. ꝛ dico ꝙ in digõne quã naturalis calor ꝛ vtus digestiua circa ista exercet digerenda: fumi ab eis eleuant cali ꝛ sicci q calefaciunt ꝛ desiccãt ꝛ saliũt sto orifm̄. ꝛ eandē cõplonē in sto introducũt q ad sui sanitatē frm̄ ꝛ hu. naturalr reqrit q2 ꝑ ꝯria hꝫ fieri curatio male cõplonis ꝛ egritudis introducte. vt Ga. ꝛ Haly dicũt. 3 teg. cañ. ꝛ ꝯ. 83. ibi. Curatio quidē vnũ modũ hꝫ ꝛc. ℂ Quarto declarandũ est ſm Aui. nã in. 13a. 3. in. c. de signis sit. ꝙ succio aq paulatina vtilior ē in sedãdo siti ꝙ sorbendo ipam subito ꝛ in magna ꝗntitate pmo suo occursu ꝯgelat supfluitatē in sto existentē. Deinde calor calefacit eã ꝛ fumi ab ea resoluunt ad orificiũ stomai ꝑuenientes. ꝛ faciũt ꝛ augēt sitim in duplo. ꝑterea ista supfluitas subito cõgelata nõ ꝑmittit aquã penetrare. q oia nõ fiunt qñ aqua sumitur paulatine. ℂ Et ꝑpter cõgelationē ꝑ aquaꝫ subito bibitã illud qd ē cã extinctiõis sitis de ꝑ se: est cã augmētatiõis eius de ꝑ accñs. ℂ Quinto nota ꝙ in loco allegato in. c. de cura sit dic Aui. ꝙ aqua fria sũpta i sto calo ꝛ sicco cũ maa. ꝛ in sto vbi est flã salsuꝫ: aq fria auget sitiꝫ: ſ aq calida extinguit ipaꝫ. ℂ Idē ponit Cõstãt. i viat ꝛ nos idē ꝑ expientiã asserim esse verũ. ꝛ ideo ē q2 aq calida digerit innaturales hu. ꝛ eos alterat ꝛ repmit: q2 meli cũ ea ꝙ si eēt frigida cõmiscet. q2 suũ ꝯriũ nõ refugiũt ꝑ antipistasim. Aq eni calefacta cũ fuerit tepida ꝛ in ieiuno bibita fuerit multotiēs stom lauabit ꝛ ventrem soluet. Verba sũt Aui. in. 2a p. c. 16. de disposi tiõib aqrum circa finē. Cõpetit igit aq calã. q2 dissoluit hu. in eo exñtes. ℂ Scdo q2 lauat stom. ℂ Tertio q2 soluit vētositates: ꝛ cũ sua caliditate actuali subtiliat ꝛ penetrat. ꝛ qñ reducta fuerit ꝑ naturã de potēa ad actũ ꝑ suã fritatem potētialem hu. repmit colicos ꝛ eos augmētari nõ permittit ꝛ eos liqfacit: qd nõ faceret si esset fria: immo potius eos ingrossaret: vt imediate pdictuꝫ est. ℂ Sexto sciendũ ē ꝙ qñ cõponim medicinam ꝯtra sitim debem ꝯsiderare ꝗntitatē ꝛ qualitatem caloris ꝛ siccitat ꝛ intētioneꝫ eaꝝ ꝛ ſm hoc debem ponere in eas medicinas mag vel min frigidas vel humidas. vel in maiori ꝛ minori ꝓportione. nã tantũ possem ponere de friis ꝛ hũidis ꝙ calorē naturalē pri debilitatũ extinguerem. Proinde Cõstan. ꝛ alij autores medicinas fri. i. 4. gdu nõ apposuerunt nisi calor eēt i. 4. g. vel aliqs calas ad repmēdas medicīas positas i medicina cõposita vel cũ penetrationem reprimere voluissent. ℂ Septimo dubitat quare medicinas laxatiuas in siti iubemus mĩstrare: cũ ꝑ tales vtplim sit ꝓuocet post cõpetētes euacuationes: Dicit ꝙ mali hu. exñtes in sto qui sunt colec acuti desiccãtes vt flãtici saliti mordicantes ꝛ exiccãtes sunt freqnti cause sitis. q nisi ꝑ naturã vel artē expelleret sp suũ ꝓpriũ introduceręt effectũ. ꝛ iõ ꝑ medicinã laxatiuã expellat vt suus effectus expellat ꝛ annihilet. sola enim illoꝝ expulsio est cã remotiõis sitis. ℂ Octa nõ ꝙ in diabetica ē magna sit rõne magne vrine expulsiõis: q est cã sitis nimij pot. ꝛ iterũ nimius pot ē cã nimietatis vrine. sic vr esse ibi quedaꝫ circulatio. ℂ Nono scias ꝙ somn aliqñ ē causa augmētationis sit: vt qñ hõ comedit cibos calidos vel salsos: ꝛ supdormit cũ ꝑuo potu: mag superuenit sit. vt dic Aui. i loco alle. Somn etiaꝫ interdũ ē cã destructionis sit: vt est i ebrijs inordinate potãtib. Nã in somno ꝑpter reuocatiõnē calori pot digerit suꝑflu. ꝛ mēa inde rigant ꝛ ꝑ ꝯñs sitis destruit. Aliqñ etiã in somno materia faciēs sitim digeritur ꝛ sic cessat sitis. Et hec est intētio ypo. ꝛ Ga. 5. aphõ. ampł. ꝛ ꝯ. 23. ibi

Quibuscūq; est desideriuȝ ⁊c. ¶ Decio scias q̄ quāto egritu° ↄsumptiua in q̄ ē siti accidit eē acu tior ⁊ magis eē accelerata: tāto sitis est itensior ⁊ maior efficit. iō ↄualescētes a fluxu pestilentiali maria siti freq̄nt ↄturbant. ¶ Undecio nō q̄ aq̄ fria freq̄nt nō extiguit sitiȝ pp cās iā dictas. ⁊ q: nō digerit nec ad me^a penetrat irrorando: ⁊ sic remanet siti. ¶ 12° sciēdū vt iaȝ dictū ē q̄ vo mit⁹ multū vȝ in cura isti⁹ sitis qn̄ ma^a ē in sto° ↄtenta matie colerica. Et asserit Ga. 2. de vtuti bus nālib⁹ in. c. 9. dicēs sic. xanca. i. colera ru. in nr̄o vētre ↄtēta inkta ⁊ isatiabili siti tenemur. ⁊ vomentē cā: mox isiticulosi sum⁹ magis q̄ si mul tum pot⁹ assumerem⁹. h̄ ille. Et iō ↄtigit iterdū in egritudinib⁹ ⁊ fe. colericis q̄ fiūt cū magis siti. q: illa siti post sufficientē vomitū euanescit. ¶ 13° nota: q̄ siti vtilissima est in cura male cōplōnis hūide ⁊ frie vt dictū ē in vltio cap̄. curatio. ⁊ p̄t pbari aut^e Aui. in. 3. fen. p^1. doct. 2^a. c. 7. vbi dic. sitim aūt tollare ⁊ cū ea dormire ifrigidat ⁊ hu mectat ↄfert. ⁊ fe. ex co. rubea habētibus nocet. Et similiter tollerare famen. hec ille.

¶ Capitulum vndecimum de eructuatione.

Eructuatio est expulsio vētositat exi stent in sto° p ptes supiores. Bern⁹ de gordo. i lilio bn̄ ⁊ curiose diffinit dicē do. Eructua° ē vētositas fumosa ex idigōne sto^i pcurata ad supiora ori piecta virtute expulsiua sto^i ↄfortata. Ista diffinitio ē cālis. q: dat p cāȝ eructuatiōis q̄ ē vētositas. Alio noie vocat ru ctat⁹. ⁊ sic vocat Ga. pmo de iter. c. 4. De illa āt vētosit^e loq̄tur Ga. 6. de mor° in. c. 4. fin quotā mei li^i sic. Nūc icipiam⁹ de fumosa vētosit^e q̄ infla tio vocat. h̄ vētositas in vētre nascit duȝ flātica ma^a liq̄scit atq; soluit vel aliq̄ cibaria cui⁹ q̄dem cā est modic⁹ calor. Fritas enī nō gn̄at fumū. q: nec cibū nec flegmaticū hūo. dissoluit: nec eum digerit. Et silr̄ si plurim⁹ abundauerit calor. q: magis q̄ oȝ cibū dissoluit ⁊ attenuat. Fumū non gn̄at: nisi cib⁹ i sua nā sit flegmatic⁹. nā si hm̄oi nāe fuerit: turbidū fumū q̄si nebulā efficit. Tal nāq; vētositas breuis est nec diu in corpe pmāet q̄ post duas aut tres eructuatiōes dissoluit. hec ille. nā calor fort quāuis in digōne cibi grossi ⁊ vētosi aliquā gn̄et vētositatē: illa breuis ⁊ pau ce durōnis existit. si aūt pu⁹ calor in dissoluendo māam flegmaticā vl̄ in digerēdo cibū guam in corpe opabit vētositatē. h̄ ille ibideȝ. Et sequit. Et silr̄ dico sic exteri⁹ videm⁹ qn̄ fridus aer sere nus ⁊ clarus existit: maxie si septētrionalis fla uerit vētus: nunq̄ fum⁹ magn⁹ gn̄abit nec etiā in aere calidissimo: sic in estate nebule nō gn̄an tur. silr̄ dum calor est fortissim⁹ in corpe vl̄ frig⁹ fortissimū: vēt⁹ pu⁹ vl̄ null⁹ gn̄abit: s̄ dū ē medio cris calitas. h̄ sunt vba Ga. q̄si pcisa. Et ↄter se quit h̄ vēt⁹ duȝ ab ore emittit: vocat eructua°. ⁊ qn̄ iferi⁹ emittit p anū dū cū strepitu al's sonitu emittit: dr̄ pedit⁹. si vo sine sonitu: dr̄ trulla. Et qn̄ nec supi⁹ nec iferi⁹ purgat: iflatione facit. hec ille. Hec vba origialia Ga. h̄ scpsi vt nō vadam titubādo: ⁊ vt tu eis meli⁹ credas. ⁊ q: pōit eadē vba recitatie Gordd. ⁊ p⁹ qn̄ ista vētositas p sup ius expelli nō pōt: ad itestina paulati descēdit ⁊ in diuers loc̄ diuersos gn̄at sonos: q̄ pprijs ca rent noib⁹ ⁊ magnā minant ruinaȝ: nisi a corpe postq̄ ē gn̄ata expellat. naȝ ex illa sic retēta pōt gn̄ari infla° ⁊ rugit⁹ sto^i ⁊ ei⁹ idigestio iliaca ⁊ co lica cū itollerabili sto^i itestinoȝ dolore. ⁊ pōt eē cā vomit⁹ ⁊ singult⁹. ⁊ ad ea fit tipanistes ⁊ al chites in pte ⁊ strictura anhelit⁹ ppt cōpssionē diafragmat ⁊ dolor ⁊ infla° intriq̄. Et si misceat cū liq̄da ma^a: facit rugitum ⁊ gurgulationem.

Cause aūt eructuatiōis q̄dā sunt cōiūcte ⁊ imediate vt est debilitas vtutis digestiue pcedēs a debili calore nāli cibū perfe cte digerere nō potent vel saltem in multo tpe. Nimius etiaȝ calor ⁊ fort pōt esse cā vētositat: cū opat in cibis grossis ⁊ vētosis: vt sunt legu mina panis siligis ⁊ carnes porcine ⁊ silia. sed ista cito dissoluunt in duab⁹ aut trib⁹ eructuatio nibus vt dictū ē p Ga. ⁊ idē dicit Aui. ¶ Cause aūtes sunt nimia replō ciboȝ ⁊ potuū q̄s nā p fecta digerere nō pōt: imo i illa actiōe debilitat. Silr̄ cibi ⁊ pot⁹ grossi ⁊ vētosi in sua nā ⁊ suba: vt fabe ⁊ legumina ⁊ castanee ⁊ ficus recētes ⁊ mustū ⁊ cerasia desiccata ⁊ silia. ⁊ cibi fri ramit tentes ⁊ debilitātes nālē calorē. Cibi ēt q̄ facili ter ad fumositatē ↄuertūt sic vitella ouoȝ frita in patella cepe ⁊ rafanū. Catarr⁹ ēt qn̄ mittitur ma^a fria flāca ad sto^m. Et silr̄ somn⁹ nō cōplet⁹. q: in vigilia calor ad exteriora expādit ⁊ dimit tit loca digōnis ⁊ sic digō ↄturbatur. ¶ Alia cā aūs pōt eē hu. frid⁹ flāticus vel melicus vl̄ cali dus collicus in sto° exn̄s vel aliūde veniēs a q̄b⁹ p actionē caloris nālis vapores vētosi in sto° vl̄ alibi gn̄ant. ¶ Cāe pmitiue eructuationis pūt esse nimi⁹ calor exterior exalans nālē calorē. aut nimia fritas eundē mortificans. balneū quoq; supfluū aq̄ calē vel fride vel aeris easdē iudicāt opationes. Similiter motus vel forte exercitiū existe sto° repleto maxime eq̄tando equū trot

tē vel aliud sīle. Silr̄ obuia° vel cura° casus ꝛ ꝑcussio in sto° vel in aliquo alio mē°: a q̄b⁹ dige-stiōis impedimētū potest celeriter gn̄ari.

Signa eoꝝ eructuatiōis sunt ista. Si ē a debilitate caloris ꝛ fr̄itate sto¹ tūc eructua° est acetosa: maxie q: tūc assumpsit res acetosas: vt est acē^m aut vinū ad acredinem aut viriditatē decline. q: iste faciliter ad acetosi-tatē ꝯuertūt: ꝛ alia cū q̄bus ministrāt̄ vel miscē-tur ꝯuerti faciūt. Et si ista fr̄itas est cū ma^a: ad-est gr̄uitas in orificio sto¹. ꝛ ista freq̄nter accidit hn̄tib⁹ mr̄iam in sto° ꝛ spleneticꝭ. ꝛ aliq̄n venit cū magno cibi appetitu. ꝛ accidit ex illis q̄b⁹ ꝑpter catarꝛ ma^a ad sto^m descēdit. Qn̄ autē eructua° ē sine ma^a: adest leuitas sto¹ ꝛ fit debilis eructua° Verūt̄n interdū acetosa eructua° fm Aui. puē-nit a calore q̄n. s. calor est forꝭ ꝛ inuenit ī sto° vi-scosam materiā in q̄ ꝑ ebullitionē quā in ea in-ducit cāt acetositatē cū vētosi^e. ¶ Sig̃ aūt disti-ctiua inter eructuationē acetosaꝫ a frīo ꝛ aceto-sam a calīdo sunt. q: qn̄ ē a frīo tūc iuuat̄ a calīs ꝛ sentit̄ in sto° fr̄itas. etiā q: cibaria calīa iuuāt vt mel vinū purū nō acetosum. Sꝫ qn̄ acetosa eru-ctuatio fit a calīdo: tūc adest inflatio in stomacho ꝛ calītas ꝛ sitꝭ ꝛ ī ieiuno sentit̄ oris amaritudo. ꝛ cū h̄ iuuat̄ a frīs: vt sunt poma cruda melōes ꝛ ꝑsica ꝛ vinū bn̄ liphatū. Tales eīn bn̄ digerūt bouinas carnes ꝛ silia. ꝛ vinū purū ꝛ lac citissi-me in eoꝝ stomachis acetosant̄ aut corrūpūt̄. ꝛ si cū h̄ aliq̄n co. euomāt ru. certi⁹ habebit̄ signū. ¶ Si vo eructua° est fumosa: sig^m ē q̄ veniat a nimio calore sto¹ ꝛ a mala ei⁹ ꝯ^e calīa cū m^a calīa colerica vel sine ma^a. Et sig̃ distictiua freq̄nt̄ di-cta sunt. Verūtn̄ h̄ eructua° fumosa fit aliq̄n a sto° nō multū excedēte in ꝯ^e calīa ꝛ h̄ qn̄ ille sto⁹ sumit cibos q̄ velocit̄ ad fumositatē ꝯuertūt̄: vt vitella ouoꝝ mollia frixa in patella rafanū aut res dulces, vt mustū: ꝛ tūc signa distinctia sunt: q: in ista nō sentit̄ calītas nec sitis: ī alia vo sen-tit̄ calītas ꝛ extenuatio ꝛ alia sig̃ supius dicta. Et alio etiā pōt intelligi q̄ eructua° est a nimia calītate sto¹. q: si pa. sumit cibaria q̄ de se nō sūt vētosa vt est panis ordei ꝛ carnes vaccie ꝛ silia ꝛ post multū eructuat fortit̄ tūc sine dubio est a calītate sto¹. ꝛ si cū istis egōnes ꝛ vomitus sunt colerice ꝛ est hō iuuenis coleric⁹ ꝛ tp̄s ꝛ etas et alia ꝯcordauerint pticu^a. tūc signa erūt manife-stiora. ¶ Qn̄ aūt eructua° sentit̄ fetida ꝛ cū fe-tore oris: sig̃t putrefactionē in sto° vel vlcera ei⁹ Eructua° cinerosa vel lutosa in q̄ hō sentit sali-uā mltū spissam ꝛ ori ꝛ palato adherentē: sig̃nat aliquē cibū in sto° esse corruptū vel putrefactū Nota hic ꝛ vbiq̄ꝫ terraꝝ ꝛ per iuuātia ꝛ ledētia magna signa nō solū in eructuatiōe: verūetiā in multis egritudinibus inueniūt̄: ꝛ ad illa freq̄n-ter intuendū est.

Judicia in eructuatiōe, p̄rio fm Aui. in. 3^a, 3^a. in. c. de mōis sig̃natiōnū dispōnis sto¹ cū plures sint sp̄es eructuatio nis: illa est famor in q̄ nō sentit̄ sapor vel odor cibi p̄teriti vel ali⁹ odor vl' sapor horribil'. ¶ 2° eructua° fetida q̄nq̄ꝫ sig̃t putrefactionē hūorꝫ ī sto° vel vlcerationē eius. ¶ 3° eructua° q̄ nec est fumosa nec acetosa: sꝫ sentit̄ sapor cibi p̄teriti ē signū tarditatꝭ digōnis in sto° in digerēdo cibū ¶ 4° eructuatio superueniēs asmati nō modi-cū iuuat: imo manifeste alleuiat pa. ¶ 5° vento-sitas gn̄ata necesse est vt expellat̄: periculū ē ip̄s interclu di ꝛ deteriorē egritudinem gn̄are. ¶ 6° eructuatio moderata que nec multū excedit nec digōnē ip̄edit: vtilis est: ꝛ ex motu nature ꝯfor-tatiue ꝑcedit: cū inutilia expellere videat̄. mlta aūt ꝛ imoderata digōnē perturbat. q: cibum in sto° reqēscere non pmittit: q̄nimmo hinc ꝛ inde facit fluctuare: ꝛ talis sub motu morbi reponen da est: cū natura suā propriā opationē cōplere ꝛ ꝑficere non permittat. ¶ 7°. acide eructuantes nō valde pleuretici fiūt. 6. amph. amph. 33. Et rō dat̄ a Ga. in 9°. q: pellicule costaꝝ cū sint spisse ꝛ solide non recipiunt hu. grossum nec flā: a q̄-bus vt plurimū fiūt eructuatiōes acetose. ¶ 8° q̄ a somno incōpleto aliq̄ occasiōe expgefiūt: fa-ciliter eructuationē incurrūt aliq̄n fumosam ali-q̄n fm qualitatē ꝛ cōplōnē sto¹ ꝛ ciboꝝ passium proꝝ. ꝛ cā in hoc interceptio ꝛ diruptio incōple te digōnis existit. ¶ Nono eructuatio q̄ hꝫ odo rem similē odori eruginis eris: magnā sig̃t cali-ditatē ꝛ acuitatē: cum cibi vel alterius humidi-tatis putrefactione.

Curatio eructuatiōis aū pticularē cu rā aliqui cau. sunt p̄mittēdi vles. ¶ Prim⁹ vētositas in corpe gn̄ata vel ī co exn̄s quā nā aliq̄ mō nitit̄ expellere: nullatenus a patiēte est retinēda: s̄ decētiori mō a corpe est expellēda: honesta tn̄ ꝯuersatiōe nō posteri⁹ ob-seruata. ¶ 2⁹ cibi ꝛ pot⁹ cuiuscūq̄ꝫ repletiōis sup fliue eructuantib⁹ gn̄alr̄ debēt euitari vt nā paulꝫ intēta nutriētib⁹ illa cōmodi⁹ ꝛ facili⁹ possit di-gerere sine vento ꝛ ad opus corporis expedire. ¶ 3⁹ est cibi ꝛ potus ventosi assumptio ꝛ frig⁹ exteri⁹ maxie pedū ab eructuatōib⁹ volētib⁹ cura ri s̄t euitāda: cū talia egris cāꝫ augeāt incessant̄.

¶ Quart⁹ trahit a Ga. p° de inte.c. 4.vel.5.fʒ diuersas cotas librorum in eisdē vbis. Dico q̄ qdā acetosam eructuāt. qdā fumosam. qb⁹ accetosa eructuāt diatrion pipeon ꝛ filia ꝯgruūt si cū aq̄ vel vino bibātur. Si vo fumosa eructuāt: absin° ꝛ yerapig̃ iuuant. ibidē. Nūc eundē cañ. trāslatū ab illo loco ponit Aui.13ª.3ª.trac.3.c. de cura eructuatōis supflue. ¶ Quīt⁹ accidit eructuāti bus ex indigōne cibi ꝛ pot⁹ in sto° ex̄ntis: oīs cibus ꝛ pot⁹ nisi medicinalis extiterit est ꝓhibendus: donec illa p artē vel p naturā fuerit extirpata. q̄ eñ cibū sumit hore in sto° ex̄ūte sanitatis ꝓuilegio diuti⁹ nō gaudebit. ¶ Sextus abstinētia ꝛ sto¹ calefactio manifeste iuuat eructuationes. ¶ Curatio particular̄ dʒ exeq̄ fm positionē cāꝝ. Ponam⁹ igit̃ q̄ cā multiplicās ventositatē ꝛ eructuationē sit fria sto¹ ꝯ°. si g̃ illa est sine maª: altereť vt iā scriptū est. in caplīs de malis cōplōnib⁹ sto¹: dādo puū cibū ꝛ puū potum: quos natura bñ possit dirigerē ꝛ dando cibos ꝛ elcª calida vt est sir⁹ de calamēto. Sir⁹ etiā pōt fieri sic. ℞. origa¹ calamēti mēte absin¹ mētast¹ pulegij. añ. ℳ. j. mell'. ℔. ij. vini maturi ꝛ odoriferi lotū. j. vel. ℔. v. aq̄. ℔. ij. coquāť vsq̄ ad ꝯsumptionē medietatis. ꝛ in clarificatione addať. ʒʒ¹ galang̃ ligni aloes corticis ci¹ spicenardini añ. ʒ. ij. ß sir⁹. ꝛ pōt addi carui mara^m cimi^m ani^m ꝛ filia. Ista carminat ꝛ dissoluūt vētositates ꝛ cōfortāt sto^m crudificatū. Et vʒ gariof. magn⁹ et puus. ꝛ cynamo^m. Et valēt ista elcª dianisū diaci^m diagalāg̃ diatriō pipeon diamaq̄. Vʒ ēt thiª magna ꝛ metrida^m. ꝛ filia. Si aūt ibi esset maª fria ꝛ flātica vl' mlīca: ille digerant cū approbať ꝛ pñt digeri cū oximelle diure° vel sq̄llitī° vel cū sir° supradicto vel cū alijs. Deinde purgeť cū yerapig̃. vel cū pillīs de aloe. ℞. aloes. ʒ. ij. agar¹ turbit añ. ʒ. j. ʒʒ¹. ʒ. ß. mastiq̄ esule añ. ℈. j. ß massa dosis est. ʒ. ij. vel magis vel minus fm qualitatē pa. ꝛ vtutē. Et iterū deť diaspermatō qd vʒ in calefaciēdo ꝛ ventositatē dissoluēdo. Ista eñ dentur cū optimo vino sine aq̄ vbi nō adest fe. vel p seipa sine potu. ¶ Si eructuatio est a calore innaturali exalante calorē naturalē vel digōnem corrūpentē vel res in fumū ꝯuertentē: tūc eructuatio est fumosa. Et si est cū cal'a maª in ꝯcauitaᵉ sto¹ stāte vel in ei⁹ suba imbibita ꝛ inuiscata tūc debem⁹ credere ꝯsilio G¹ p° de inte. c. 4. ꝛ Aui. 13ª. 3ª. per idē os loquētiū. Pⁱo igiť detur eis sir⁹ de absin° vel vinū absintiatū vel aq̄ absinthij. Et postvtať yerapig̃. Et ß sicut dcm̄ est i c. 4. isti⁹. 4¹. lib. in cura male cōplōnis cal'e sto¹. ꝛ ibi repies laudes yerapiᵉ. vel pōt purgari cum alijs approbatis. Exinde altereť illa mala ꝯ° vl' q̄litas sp digōnē ꝯfortādo. Si vo illa vētositas in sto° sentiať q̄ ꝓpter vtutis expulsiue debilitatē vel ꝓpter vētositatꝭ grossiciē expelli nō pt: tūc nā iuuāda est trib⁹ mōis: ne illa vētositas aliquā ex supradictꝭ causaret egritudinē. Prim⁹ mod⁹ ne capiat cibos ex qb⁹ sumptꝭ multa vētositas solet in corpe gñari. vt sunt rape rafan⁹. pastiaca ficus recētes raceni mustū castance mel fabe: ceteraq̄ legūīna panis d̄ siligie. Scđs modus est vt caueat ab omī replōne supflua cibi ꝛ potus. Terti⁹ est vt iuueť natura ad digōnē cū reb⁹ dissoluētib⁹ ne ampli⁹ gñetur. Et ista sunt calamētū origa^m ani^m cimi^m leuisticū marat^m amcos agnuscastus ruta ʒʒ^r gariof piper lōgū al. ꝛ ni. ꝛ filia ꝛ elcª supradicta. ꝛ alia q̄ dicenť in. c. de vētositate. ꝛ in. c. de debilitate digōnis sto¹ ꝛc.

Declaratio Primo dubitať de co qđ dcm̄ ē in. 4ª ꝓpositiōe. s. acide eructuātes nō valde pleretici fiūt ꝛ est cā data a Ga. in ꝯ° p° q: flā est subtili⁹ sanᵉ cū sit aq̄sius. ꝛ cū eo fieri possit san. p vlteriorē digōnē. ꝛ digō ꝓcedat ingrossādo vt dic̃ Auicē. ꝛ Ari. 4. metb. sic g̃ plesis pōt fieri de flāte. Et alio etiā. q: q̄nto hu. est grossior: tāto vī esse aptior ad apā. q: diuti⁹ remanet in vno lo° sine euētatiōe. Ad hoc dico q̄ apā pōt fieri duob⁹ mōis. Vno° p viā diriuatiōis humoris vel hūoꝝ ad aliqđ mē^m. ꝛ tale apa in minori parte fit in corpib⁹ in qb⁹ talis supabūdat hūor. Alio° fit apa p viā ꝯgestiōis. s. qñ mē^m nō bñ pōt ꝯuertere nutrimentū in suā silitudinē sibi transmissuʒ: imo aliq̄ ps ibi remanet: ꝛ sic paulati ibi ꝯgregatur maª a q̄ fit apā. Tūc dico q̄ eructuātes accetosi nō valde pleretici fiūt p viā diriuatiōis pp cām ibi dictā. q: maª fria flātica nō cito pōt penetrare pellicl'as coopientes costas rōne fritatꝭ ꝛ grossiciei. ꝛ sic itelligit ypo. ꝛ G⁹. Sʒ qm̄ aliū imo sic q̄nt pl'rehꝭ ß ex flāte p viā ꝯgōnis: qđ nō negāt dicti auctores. ¶ 2° nō q̄ lʒ eructuaᵒ possit cāri a cal'o ꝛ frio: dico tñ q̄ acetositas d̄ p se fit a fritate tanq̄ a cā ꝯiūcta. Et si ß a cal'o h̄ est de p se acidēs ꝛ tāq̄ a cā remota. q: calor ex̄ne⁹ qñ agit in aliquā rē facit exalare calorē nālē: ꝛ post inducit fritatē. sic dicit Auer. 3°. coll'o. Et per istā viā fit ydropiꝭ illa q̄ fit a cal'o. ꝛ h̄ etiā pʒ ad expiētias in ace°. nā mercatores q̄ vēdūt ace^m ponūt vasa ꝛ dolia pua nō total'r plena vi° ad solē in estaᵗᵉ ꝛ dimittūt vasa tunusse al's ore apto vt p calorem sol' ptes aeree ꝛ ignee sepēť ꝛ resoluāť ꝛ ramane

at in aceto acumē terreū: qđ per adustionē seu ebullitionē acq̄siuit sube aq̄se fortissime copulatā ꝛ cōmixtā ꝑ qđ acetū dꝛ eē frīdū. ē tñ apitiuū rōne acūis acq̄siti in ebullitiōe ꝛ exalatione. ꝙ aūt acetositas causetᷓ a frio īdigesto de ꝑ se: pꝫ i fructibꝰ viridibꝰ: q̄ in pn° añ maturationē fcāꝫ cū fcā acredie ꝛ pōticie. a sumētibꝰ frīdi iudicantur. alr̄s dētes sumētiū stupidi nō redderentᷓ: nisi cū sua frīate ꝛ acerbitate sensibilitatē dentiū remoueret. ¶ Terᵒ ꝙ replo cibi ꝛ potꝰ vltra modū pōt eē cā eructuatiōis acetose ꝛ indigestiōis stoⁱ. ꝛ silr̄ defectꝰ motꝰ ꝛ exerꝰ tēperati añ prādiū ꝛ post in hora sua. nā reqes ꝛ ciboꝝ multitudo sunt cāe vētositatᷓ generādē. 5. amph. cōmento 48. ibi. Mulierē si vis scire si concepit ꝛc̄. Propterea ista. 2. volēti ꝯseruare sanitatē sunt cuitanda iuxta ꝯsiliū ypo. in liᵒ de viꝭ phoꝝ. vbi dic̄ Sanitas ꝯsistit in nō hn̄tibꝰ pigritiā ad exercendū se: ꝛ nō replēᵒ se cibis ꝛ potibꝰ ꝛc̄. ¶ Quito ītelligēdū est fm Ga. pᵒ de iter. c. 4. ꝛ. 6. de morbo. c. j. ꝙ eructuatio ꝛ indigestio ꝓuenire pōt ex parte q̄litatᷓ ciboꝝ virtute digestiua salua exn̄te imo ipsa cibaᵃ sumētes duꝫ pcipiūt egritudinē cū medicis oportunis ꝛ abstinētia cito ad p̄stinam sunt reducēdi sanitatē. ¶ 5ᵒ nō: ꝙ cā eructuationis multꝭ modis dr̄. ꝓma nālis est vētositas. ꝛ cā vētositatᷓ est stoⁱ debilitas. ꝛ cā debilitatis stoⁱ est mala ꝯ°. ꝛ cāe illius male cōplonis sunt vel eē p̄nt illa q̄ statiꝫ dcā sunt in cāis. ventositas tñ īferiꝰ ꝛ supiꝰ pīecta cām hꝫ efficienteꝫ formalē ꝛ finalē ꝛ mālē. Cā efficiens est caᵃ naturalis debilis. Cā materialis est cibꝰ ꝛ hūoꝛ in stoᵒ vel in itestinis existēs. Cā autē formalis est forma soni quā recipit exeundo siue sit altꝰ siue submissus. Cā aūt finalis ē expulsio supflui in quāto vel in q̄li ad cuiꝰ expulsionē cōpletaꝫ necessario sequitᷓ tranq̄llitas ꝛ sanitas. ¶ Sexto scias ꝙ aliqn̄ eructuaᵒ est motꝰ nature. s. cuꝫ per illā alleuiationē vētositatᷓ expulse māifeste apparet imo ītantū est nālis ꝙ cogimur īterdum illā ꝓuocare. ꝛ bn̄ dicit Cōstātinꝰ in. 4. viatici. ꝛ Serap. ꝛ Auic̄. in caplis ꝓprijs ꝙ si ifirmi stoᵒ illa repleatᷓ vētositate nec eructuaᵒ fꝭ. denᷓ vnde eructuaᵒ efficiatᷓ. Aliqn̄ tñ eructuaᵒ est motꝰ morbi ꝛ sinthōtis qn̄ opa nobis necīa disturbat. ꝛ hec est iordinata ꝛ discreta rōe cāe ꝛ rōne signi. Rōne cāe q: cōmouet stoᵐ ꝛ ipsum digerere nō ꝑmittit. rōne signi q: figitur ꝙ caloꝛ nālis est nimis debilitatꝰ. ¶ Septimo dubitatᷓ de absinᵒ ꝛ de yerapigra q̄re in materijs tam calis ꝙ̄ friis etiā imittuntᷓ in eructuatione ab autoꝛibꝰ ministrari. Dico ꝑmo de absinᵒ ꝙ cōpetit in cā frīda ꝑmo q: calefacit ꝛ apit cū sit calꝫ in pᵒ ꝛ apitiuᵐ valet etiā q: digōnem ꝯfortat. ꝛ valet etiā in cā calā q: purgat humoꝛē colicum vt ponit Aui. in. 2ᵒ. valet etiā yerapigra Ga. rōne aloes q̄ mūdificat hūiditates ꝛ supfluitates colicas etiam flāticas q̄ sunt in stoᵒ ꝛ rōne alioꝛum cōmixtoꝝ alterat ꝛ confoꝛtat stoᵐ ꝛ sic de alijs.

¶ Capitulum. 12. de singultu.

s **Ingultus** est sonus violentus motionis oris stoⁱ ex spasmosa eius dispōne prouenienſ. Hanc diffinitionem posuit Ioh. de ianua i sua ꝓsodia. Ex vo dcis Gal. 6. amph. ꝯ°. 39. possumus trahere ꝙ singultus est motus stoⁱ ad expellendum nociuū sube stoⁱ imbibitum vel inuiscatū.

Cause singultus in gn̄e gn̄alissimo sunt due. s. replo ꝛ inanitio. sꝫ iste hn̄t alias cās: nā q̄dā sunt ꝑmitiue: q̄daꝫ añcedētes ꝛ q̄dā cōiuncte. Cāe ꝑmitiue sunt interdū frigꝰ exterius penetrans ꝛ ifrigidans extremitates: vt manus ꝛ caput marīe pedes ꝛ tibias stoᵐ deinde in eo frīditatem īprimit: nimia etiā caliditas resoluens ꝛ iducens malā siccam vel calam vel vtrūq; in stoᵒ vel in aliqua pte eius. Silr̄ etiaꝫ ꝑcussio in capite vsq; ad cerebrū attigens ex q̄ ꝑ colligantiā leditᷓ stoᵐ ꝛ icurrit singultū ꝛ silīa. Cause añcedētes singultꝰ p̄nt eē coꝛrupᵒ cibi in stoᵒ: frigus in oꝛe stoⁱ nouitᷓ ab aliq̄ cā acq̄situꝫ sicut est nuditas pedū vel accepᵒ ciboꝝ acutoꝝ ꝛ silīa. Alia cā pōt esse vētositas grossa q̄ nō faciliter resoluitᷓ. Alia cā pōt eē replo stoⁱ ex malis hūoꝛibꝰ vel cibi vl̄ potꝰ acuti stoᵒ adherētis vl̄ si calidꝰ cibꝰ vel potꝰ acutꝰ in eiꝰ villis vel suba penetrat ꝛ inuiscatᷓ ꝛ ipsum stoᵐ aggrauat ꝛ ingratum facit ad qđ expellendū nā cogitᷓ. sic est pip ꝛ sinapis ꝛ eruca diatrion pipeon. Alia cā pōt eē cōstricᵒ vomitꝰ quā natura nititᷓ exercere ꝛ ipm volumꝰ aliq̄ occasione retinere. Alia cā pōt esse apā epatᷓ: qđ epar mittit a se ad stoᵐ rōne vicinitatis hūoꝛē vel fumū nocentē ei. Alia cā pōt eē apā in velamibꝰ cereⁱ vel in ipso cerᵒ a q̄ ꝑ cōicationē nociue q̄litatᷓ vel mᵃ ad stoᵐ diriuanᷓ ꝛ ad oīa ista nā intēdens expellere cāᷓ ꝛ facit singultū. Cāe ꝯiuncte sunt moꝛdicaᵒ fcā in stoᵒ ab humoꝛe vl̄ cibo vl̄ a mala q̄litate vel ab aliq̄ re nocitiua ꝛ in h̄ stant oēs cāe ꝯiuncte. Silr̄ et effusio colere vel alterꝰ mali hūoꝛis vel ventositatꝭ ad stoᵐ vt freq̄nter accidit in hoꝛa crisꝭ a quibꝰ per vomitum vel singultū se intēdit exonerare

vt aliqñ accidit in febribus ad crisiꝫ accedētib⁹.
¶ Alia cā pōt eē apā sto¹. nā in tali casu sꝑ noci
uū est in domo: ⁊ illud sempꝑ natura nitiẗ expel
lere ⁊ sic singultū opaẗ. Alia cā pōt eē mala ꝯ°, ca
lida vel frigida cū ma^a vel sine ma^a iam manife
sta ⁊ in facto esse ⁊ iam inducit sensibile nociuū
⁊ hoc pōt esse cum replōne vel inanitiōe.

Signa cārū pmitiuarū ex rōne infir
mi ⁊ sodaliū ei⁹ accipiunẗ vt q2
talis singultosus ābulauit ꝑ frigidū pauimētuꝫ
⁊ iuit nud⁹ corꝑe vel q2 ictū i capite recepit vsq3
ad craneū penetrātē vel q2 res frigidas stoma
cho supposuit ⁊ adiunxit vel aquā frigidā ḡẏvel
violēter trāsnicauit vel in ea natauit. Sgna cāꝝ
añcedētiū sunt vt q2 cibus in stomacho fuit cor
ruptus tūc sentiẗ mal⁹ sapor ⁊ corruptus i odo
re ⁊ odor horribilis si ꝑpter malam cōplōnē sto¹
frigidā saltē in ꝑncipio: tūc sentiẗ frig⁹ in regio
ne sto¹: ⁊ nō adest sitis ⁊ iuuaẗ a calīs ⁊ lediẗ a
frīs. Si singult⁹ ꝓcedit a replōne sto¹ tūc adest
grauitas in sto° ⁊ multū sputū ⁊ suꝑflua hūidi
tas ad os decurrēs ⁊ post vomitū sedaẗ. Et si sit
a mala q̄litate acuta ciboꝝ vel hūoꝝ hoc sciẗ q2
patiēs cōfiteẗ sese comedisse piꝑ sinap. vel crucā
⁊ sīlia. Et si est ab hūore sciẗ ꝑ saporē in ore sen
satū: vt q2 ibi sentiẗ salsedo vel amaritudo ⁊ post
vomitū singult⁹ euanescit. Si est propter vomi
tū retentū h̄ faciliẗ pōt cognosci ex iudicio patiē
tis ⁊ cōpleto vomitu talis singult⁹ cessat. Si ꝓ
cedat ab apāte epaẗ vel sto¹ vel cer°: ex illorum si
gnis ꝑ sua capitula requiranẗ. Qñ aūt ē ex ma
nitiōe ꝑ precedentia denotaẗ: vt q2 habuit fe. a
cutas corporeā subām ꝯsumētes vel passus fuit
vomitū vel ventris subductionē ꝑ magnuꝫ tp̄s
sponte vel ꝑ artem ꝓcuratū. Et ista spēs vēit cū
siccitate corꝑis ⁊ ariditate ⁊ in iuuenib⁹ coleri
cis. ⁊ sic de alijs signis.

Judicia ꝑ singultū possum⁹ iudicare
q2 cū videm⁹ aliquē freq̄nter
singultire iudicam⁹ h̄ eē ex repletiōe vl' inanitio
ne. ⁊c h3 ypo. 6°. amph. āph. 39. ibi. Spasm⁹ fit
ex plenitudine aut euacuatiōe: ita ⁊ singult⁹. Et
si ab alijs cau. ẗ. ad ista duo reduci pñt. ¶ Se
cūdo si suppurgato seniori singultus supueniat
nō bonū. 7°. āph. a°. 42. Et h̄ vl'e ē vbicūq3 in se
nib⁹ est abūdātia egōnis vel vomit⁹ ꝑꝑ defectum
etaẗ ⁊ vtutis debilitatē sꝑ illaudabile ē Ga. i ꝯ°
¶ Tertio in vomitu ⁊ singultu oculi rubei ma
lū. 7°. āph. āph. 3°. Et cā ē q2 cū singult⁹ nō cessꝫ
ꝑ vomitū apā in cer° vl' sto° eē iudicaẗ: q2 rube°
ocloꝝ vtrūq3 pōt significare vt ait Ga. i ꝯ° eiusdē

¶ Quarto indicat sic ypo. san. mlto fluēte spa
sm⁹ aut singult⁹ post nimiā inanitionē malum.
¶ Quito spasm⁹ inat⁹ ⁊ singult⁹ post nimiam
inanitionē malū. v. amph. amph. 4. Et cā datur
in ꝯ°. q2 singult⁹ etiā est spasm⁹ quā os sto¹ ⁊ me
ri patiunẗ ⁊ si spasm⁹ ē ꝑiculosus: silr ⁊ singult⁹.
¶ Sexto singultus a ma^a frīa vel hūida simplici
vel cōposita: sola sitis si sustineaẗ resoluit eum.
¶ Septio a singultu ex replōne vomitu sufficiē
ti celebrato liberaẗ hō. ¶ Octauo si post suffi
ciētē vomitū singultus nō euanescit apā in sto°
aut in origine meri a cer° ad sto^m veniētis vl' in
ipo cer° indicaẗ. ¶ Nono qñ habēti singultum
accidit apā in latere dextro ⁊ singultus est vehe
mēs in crastinū morieẗ ante ortū solis. ¶ Istos
4. vltimos iudiciales canones ponit canonista
Aui. i. 13^a. 3¹. i. c. ꝑꝑ°. ¶ Decio tristosa vel gaudio
sa subita ānūciatio obliuisci facit singultiētes: ⁊
iō freq̄nter sananẗ cū cogitationis distractione.

Curatio singult⁹. Intētio curatiua in
singultu: si ē materialẗ est ex
pellere illā materiā: deide sto^m ꝯfortare. In sin
gultu vo q̄ est ex inanitiōe intētio curatiua ē hu
mectare ⁊ replere vtēdo dieta resūptiua. Et a frī
gi° intē° curatiua est calefacere. ⁊c de alijs suo°.
Sꝫ añq3 ad ꝑticularē curā veniam⁹ ponam⁹ h̄. 18
curas valētes in singultu quas ponit Aui. in. 13^a
3¹. in ꝑn° cure singult⁹ q̄ sūt iste. ¶ Prima cura
est vomit⁹ ⁊ post sumere yerapigrā. h̄ l. luꝫ tenet
verū in cā replōnali. ¶ Scōa cura q̄ . 3 singul
tui ē iducere terrorē sic est vox canon iopinata
¶ Tertia ē fortꝫ vociferatio ⁊ freq̄n 3. ¶ Quar^a
ē ꝓuocare patiētē ad irā. ¶ 5^a ē inducere timorē
subito ⁊ ānūciare hñti singultū q' aliq̄s magn⁹
dñs minaẗ ei dicēdo: q̄d fecisti tali dño q̄ tibi mi
naẗ. ¶ 6^a ē gaudiū subito introductū vel noua
gaudiosa ānūciata vt filīa: vt dicēdo talis amic⁹
tu⁹ veniet cito: q2 lr̄am misit tali. ⁊ sīlia. ¶ 7ª est
tristicia suꝑflua vt tal' amic⁹ fregit sibi casualiter
crura. ¶ 8^a ē aspsio aq̄ frīe suꝑ faciē sbito. ¶ 9^a
cā pōt eē mot⁹ fortꝫ vel forte exercitiū ꝑpterea q2
corp⁹ calefaẗ. ¶ 10^a ē eq̄ta° eq̄ꝝ. ¶ 11^a ē sustinere
tussiꝫ. ¶ 12^a ē sustiere siti. ¶ 13^a ē sternutationē ꝓ
uocare. ¶ 14^a ē retiere āhelitū ꝑ magnū spaciū
⁊ freq̄nẗ: q2 tal' retē° āhelit⁹ auget calītatē i pecto
ralib⁹ ⁊ i sto° ꝯcōitatie. ¶ 15^a. ē somn⁹ lōg⁹. q̄ q̄
dē multū iuuat i sanatiōe singult⁹ ꝑꝑ fortificati
onē natural' calorꝭ i iteriorib⁹. ¶ 16^a ē liga° vl' cō
stric° extremitatū dolorosa. ¶ 17^a ē positio vēto
sarū suꝑ sto^m sine scarificatione. ¶ 18^a ē positio
reꝝ rubificātiū suꝑ sto^m sic est sinapis ⁊ similia

¶ Post ista ꝯsideremꝰ si singult⁹ ē ꝑ cās ꝑmi/
tiuas vt ē frig⁹ ꝛ tūc patiens calefiat ꝛ pāni cali
di sup stōm ponant̄ ꝛ det̄.ʒ.j.cimi¹ pl'uerizati cū
vino vl' gith pl'uerizato cū brodio galline.vl' det̄
maratrū ꝛ anisuz ꝛ comedat allia ꝛ reb⁹ vtatur
cal'is.Et silr̄ ē dicēdū de alijs cāis ꝑmitiis.Et si
fuerit ꝑ ictū in capite:ille curet̄ ꝛ iponāt̄ res cō
fortātes capiti iuxta tenorē egritudis. ꝛ tūc ipē
dat̄ bona cura:qꝛ h̄ maluz ē ꝛ piculosum.¶ Si
singult⁹ ꝯsideret̄ quātū ad cās ꝯiūctas qb⁹ suc/
currūt añtes ille curet̄:qꝛ ex cāis añcedētib⁹ fiūt
ꝯiūcte nisi cito eis succurrat̄. nā si fuerit ꝑ sto¹
repl'onē ciboꝝ vel potuū vel ꝑ hūorē pungen/
tem vel molestātē ipm ꝓuocet̄ vomit⁹. Si g̃ est
maᵃ grossa vl' viscosa:det̄ in potu oxiel squilliti/
cū vel diureticuz postea comedat duas rotulas
rafani gallica¹:deide post paululū ꝓuocet̄ vomi
tus cū pēna in oleo madefacta ꝛ vsqꝫ ad guttur
itromissa vl' bibat decoctionē se.atripliq̄ ꝛ aneti
ꝛ aliq̄d de semie rafani comestibil':deide vomat
Aliq̄ tñ volūt ꝙ h̄ ē bonū qñ ē in orifi° sto¹ sꝫ si
est in fundo cōpetūt meᶜ euāntes p inferi⁹.Nos
ṽo dicimꝰ vbicūqꝫ fit maᵃ vꝫ vomitus nō tñ erit
error imo artificiale.si illa maᵃ grossa purgetur
cū pill'is stōatiq̄ vel cū approꝑat̄.Deide ꝯforte/
tur cū reb⁹ cal'is in cā friā:ꝛ cū fridis in cā cal'a.
Post ꝯfortationē igit̄ in cā friā det̄.ʒ.j.castorci
cū vino decoctiōis mastiq̄ ꝛ mēte origa¹ ꝛ cala/
men¹.vl' det̄.ʒ.j.ꝛ ß.de succo absin¹ tepido. vl' det̄
ʒ.j.ꝛ ß.de cimino pulucrizato cū.℈.j. de sale cōi.
mirabol' ēt ꝯditi valēt in isto cāu fm Aui.valēt
ēt empl'a ꝛ vnguēta cal'ia a pte exteriori applica
ta ꝛ vꝫ oleū absin¹ ꝛ oleū mastiq̄. ꝛ valet h̄ eplm
sup stōm positū post vnctionem oleoꝝ.℞.thur̄
mast̄.añ.ʒ.ß. lapdani.ʒ.j.ꝛ ß.absin.mēte añ.ʒ.ß.
ani¹ marat¹ gariof̄. spice¹. añ.ʒ.j. cere qd̄ suf̄.f̄.
emplm ad modū scuti ꝛ supponat̄.Valēt etiaꝫ
el'cᵃ cal'a vt diazinzibrios tiriaca ciminata alexᵃ
siue metridaᵐ filoniū:vt dic̄ Aui.ꝛ dn̄t ista mi/
nistrari post purgationē neciaꝫ.vñ dico notant̄
fm Aui.ꝙ vꝫ filoniū qꝛ in ipso est aliq̄d de stu/
pefactione ꝛ ꝯfortatiōe ꝛ resol'one ꝛ expulsiōe.
nā in remotiōe singult⁹ q̄ fit ꝑ nimiā sto¹ sensi/
bilitatē debēt dari aliq̄ medicine q̄ ptiꝫ sint stu/
pefacientes ꝛ ptiꝫ ꝯfortātes vt dictū ē de philo
nio.Et isti trocisci valēt fm Aui. ℞.costi croci
rof̄.masticis spice¹.añ.ʒ.4.azari.ʒ.ij. aloes opij
añ.ʒ.j.ꝯficiant̄ cum succo psillij.ꝛ det̄.ʒ.j.in hac
meᵃ ponit Aui.psilliū ꝛ opiū ad stupefaciendū
ꝛ spica ꝯfortat ꝛ resoluit:azarum inclinat humi
ditates ad ptes vrinales:aloes inclinat humidi
tatē ad ptes iferiores ꝛ purgat eas p secessum.
costus ꝛ croc⁹ maturāt ꝛ ꝯfortāt ꝛ calefaciūt ꝑ
qd̄ isti trocisci mltū valēt singultui vehementi ꝛ
subuersioni animi vt ponit Auicē.in.13ᵃ.3ᵃ.c.de
singultu.vꝫ ēt decoc° ʒʒ¹ in vino cū melle ꝛ aq̄ de
cimino. In singultu ṽo antiq̄ purgatio valꝫ cū
pill'.stomaticis ꝛ inunctio cum oleo alkekēgi
ꝛ cū oleis supradictis ꝛ emplastro supradicto.
¶ Trocisci haly q̄s ponit in.4°. ꝛ valēt in sin/
gultu cū est a cā friā ꝛ cū est a repl'one maᵃ pri⁹
purgata. ℞.myrrhe aloes squināti ꝫiꝫibrij mē
tast¹ mōtani origa¹ sicci se.apij marat¹ an¹ añ.ʒ.ij.
opij rof̄.mund.añ.ʒ.ß.f̄, trocisci cū vino optio
ad pōdus.℈.4.ꝛ det̄ vn⁹ cum vino decoctionis
ꝫiꝫibrij ꝛ mente.Et dicit Haly.ꝙ reten° anhelit⁹
sepe singultatōnē ex repl'one dissoluit.ꝛ.ʒ.ß. lig̃
aloes cū aqua mēte ꝛ absin¹ vel ꝫiꝫibrij prodest
manifeste singultui.Et in istis ꝯcordant Haly.
Serap.ꝛ Aui.ꝛc̄.¶ Si singult⁹ est a vētositate
ꝛ venit ista spēs cum eructatione sto¹.Tūc da/
mus ciminum carui ꝛ anisum vel puluerem ru/
te cum vino calido.vel detur puluis galange ꝛ
cimi¹ cum vino tepi°.ꝛ valet carui ꝛ ameos ga/
riof̄. ꝛ menta mastix thus balsamita abrotanū
origanū ꝛ calamentū ꝛ sil'ia. Ex quibus potest
fieri vinū vel electuariū vel alia fm industriam
medicantis.¶ Si singultus accidit propt̄ hūo
rem colericū in sto° inuiscatum vel in concauita
te eius retentū:det̄ sirupus acetosus cum aq̄ ca
lida deinde ꝓuocetur vomit⁹ cum aq̄ calida de/
coctionis se.raphani.Et post vomitum damus
aquā ordei cum succo granatorū dul. sequēdo
Serapionē qꝛ aqua ordei mūdificat cum dicto
succo ꝛ alterat.Si ṽo singult⁹ est a siccitᵉ Haly.
ꝛ Serap.ꝛ Aui.ꝯcordant ꝙ detur in potu aqua
cal'a cuꝫ oleo amigd.dul.ꝛ oleo viol'.ꝛ detur aq̄
cucurbite ꝛ aqua ordei ꝛ aqua citrulli ꝛ muscil
lago psillij ꝛ se.citoniorum ꝛ se.malue ꝛ malua
uisci.Et valet iulep rof̄.ꝛ auenatum ꝛ ordeatū
ꝛ dicta resumptiua ꝛ tunc fiat sicut dictū est in
mala ꝯᶜ sicca stomachi.¶ Si autem singultus
est ꝓpter apa in epate qd̄ scitur per signa in suo
ca° dicenda tunc cōpetit flōia basilice ꝛ post ce/
phalice si magna est repl'o deinde det̄ aq̄ solat¹ ꝛ
aqua end̄ cum cassiaf̄.ꝛ si adest inflāmatio det̄
sirupus acetosus ꝛ oxisacara ꝛ sirup⁹ maloꝝ gña
torū musoꝝ cū paruo spodio in pua quātitate.
¶ Deinde empl'et̄ epar ex succo end̄ ꝛ semiue ꝛ
solat¹ cum puluere sand̄ al.ꝛ m.ꝛ rof̄.Si ṽo sin
gult⁹ fuerit ꝓpter apa sto¹ curet̄ apa sic inferi⁹
dicet̄ in suo.c.ꝓprio. ¶ Si singultus acciderit

puis pueri lactātib⁹ ꝓpter indigestionē eoꝝ vel ꝓpter frig⁹ penetrans vel ꝓpter caseationē lactis in vētriculis eoꝝ isti nō possūt recipe medicinas sꝫ sufficit ꝙ sto⁹ eoꝝ cū oleo de mastice vł cū oleo absin⁹ vel aneti vel castorij inūgāt ⁊ panni cali sup applicent ⁊ nō supfluat lactis suctio ⁊ nutrix cibarijs pascat subtilibus: vt ex eis bonū lac cito qꝫ digestibile generet.

Declaratio in singultu p̄mo sciendū ꝙ ypo. in 5°. āpho. amph. 3°. ⁊. 4. ⁊. 5. ⁊ in. 6°. āpho. āpho. 39°. ⁊ sꝫ Ga. in eisdē ꝯtētis eadē iudicia q̄si faciūt de singultu: q̄ de spasmo. Et Ga. in ꝯ°. 4°. 5°. amph. dicit ꝙ singult⁹ est spasmus quā ad os sto⁹ meri patiunt. Attn̄ si bene volum⁹ ꝯsiderare naturā ⁊ eēntialē diffinitionē spasmi ⁊ singult⁹: singultui nō pōt cōpetere diffinitio spasmi nec ecōtra: q: nō sūt idē pp istas cās. Primo q: singult⁹ est i mē° qđ nō est volūtarie mobile sic ē meri ⁊ orificiū sto⁹. spasm⁹ aūt ē i mē° volūtarie mobli. Secūdo q: singult⁹ expellere vł nociuū ꝯtentū. In spas° aūt nō nec mēbrū spasmatū ma^c nitit expellere nociuū ꝯtētū. Tertio q: singult⁹ fit a natura incitata. spasm⁹ vo nō. Quarto q: spasm⁹ fit in lacerto. singult⁹ vo in neruo vel in pte neruosa seu i ꝑtevillosa. Quīto q: in singultu fit q̄dā curtatio ⁊ ꝯtētio meri ⁊ orificij sto⁹ ⁊ post rectificat ⁊ extendit. Et in spasmo autē q̄uis curuet mē^m ⁊ retrahat nō ita extēdit: īmo i tali dispositione remanet p morā lōgiorē. Sexto q: motus spasmi sp est mot⁹ mor⁹. singult⁹ aūt ē malus motus ꝟtutis expulsiue ⁊ ē mot⁹ nature q̄n non est multū excedēs nec opatiōes ipediēs. Cōueniūt aūt singult⁹ ⁊ spasm⁹ q: sicut spasm⁹ pt fieri a replone ⁊ ianitiōe: sił ⁊ singult⁹. Scđo q: i vtroqꝫ ē abbreuiatio ⁊ curtatio mēbri ⁊ retractio: tn̄ nō ita iterꝫ ⁊ stati extendit in spasmo vt nociuū expellat sicut in singultu vt stati dictū ē. ℂ Scđo qrit q̄ drīa ē inter vomitū ⁊ singultū cū in vtroqꝫ motu sto⁹ ⁊ meri moueant: cū aliqđ nociuū expellere desiderāt vt dicit Ga. in ꝯ° in fine. Dicūt aliq̄ cū Ga. in eodē loco ꝙ in vomitu meri ⁊ stomach⁹ mouent ad expellēdū nociua. i. natātia ⁊ cōtēta in ꝯcauitate sto⁹ ⁊ meri. In singultu vo q̄ in interiori pte stomachi. i. inuiscata in substantia sto⁹ sūt expellēda vba sūt Ga. ibidē. ℂ Tertio querit singult⁹ cui⁹ mēbri ē morb⁹. Rn̄dit Ga. in cōmento. 4. 5. ampho. ꝙ singult⁹ est spasmus quem os stomachi ⁊ meri patiunt verūtamē dico ꝙ potest esse passio fundi stomachi: q: os stomachi ⁊ partes rē nociuā expellere laborāt: ideoqꝫ

contingit singultus cum stomach⁹ infirmatur: vel aliqui comedunt piper aut aliquam rem calidam vel bibunt vinū calidū ⁊ maxime dum piper intantū teritur vt queat in corpus stomachi penetrare. Et sił q̄n corpus stomachi vel calefit aut infrigidatur. vba sunt Ga. 6. de mor°. c. 2°. ℂ Quarto dubitatur de controuersia que ē inter Gordoniū ⁊ Johā. de torna^a. Primus dicit ꝙ singultus est motus cōpositus ex virtute aīali ⁊ naturali sicut tussis ⁊ sternutatio. Et dicit ꝙ nō est cōpositus ex retētiua ⁊ expulsiua: q̄m retētiua nociua retinere nō dubitat. Scđus vo dic̄ ꝙ male dicūt quidā moderni dicentes singultum motum esse cōpositū sicut est tussis: q: singult⁹ solum malus motus est expulsiue naturalis: qui nō iuuat ab aīali ⁊ sic patꝫ ꝯtrouersia: ⁊ hic posset fieri quedā forma vtrū singult⁹ sit mot⁹ compositus ex ꝟtute aīali ⁊ naturali sicut tussis. Tūc ꝓveritate inquirenda. ℂ Primo notandū ꝙ virtutes ex opationib⁹ cognoscunt: q: oīs virt⁹ est principiū alicuius opationis ⁊ nulla opatio fit i corpore hūano nisi ab aliqua virtute ista suppositio est Aui. in. p^a. fen. p̄ doc. 6. c. p°. Et ē Arist. in. 2°. de aīa vbi dicit ꝙ potentie aīe ex actib⁹ ⁊ opationibus distinguūt ⁊ cognoscunt. ℂ 2° supponit dictū Ga. i p̄mo de int. natura nō mouetur ad expellendū supflua nisi p̄ius sentiet nocu^m. idē dic̄ Ga. 10°. de inge°. c. j. ℂ Tertia suppositio est ꝙ ad vnū actū possūt ꝯcurrere. 2. vtutes quarū vna est principalior ⁊ p̄ma in actiōe alia coadiuuatiua ⁊ secūdaria. ℂ Quarta suppositio ē dictū Ga. 6. de morbo. c. 3°. vbi loquit de singultu scꝫ ꝙ mot⁹ sto⁹ qui fit in singultu similis est motui q̄ fit in tussi: qđ intelligit q̄ntū ad actū naturalis ꝟtutis expulsiue ⁊ p̄sentatiōis materie quā p̄ntatā natura nitit expellere. ℂ 5^a suppositio est Ga. 5. de morbo. c. vij. vł in colli°. vj. vel circa ꝙ quedā sūt me^a que habent virtute expulsiuā forte que p̄nt p se expellere nociuū vt stomach⁹ ⁊ matrix ⁊ intestina que oīa per suā propriam naturalē virtutem expellūt a se nociua nō adiuuāte aliqua alia virtute. Alia sūt mēbra q̄ p se nō p̄nt agere opationē nec expulsionē nociuoꝝ a se cū sola expulsiua naturali vbi iuuāt in expulsione a virtute aīali sensitiua ⁊ motiua vt p̄lmo ⁊ cānales sui ⁊ cere^m: ⁊ hoc q̄ntū ad supflui expulsionē. ℂ Sexto nō: ꝙ aliquē motū esse cōpositū pt itelligi duob⁹ mōis. Uno° ꝙ ad illū motū concurrūt duc ꝟtutes ad candem intentionē ⁊ illū motū pagendū actiue vt ad motū tuss: i q̄ ꝯcurrit virt⁹ natural⁹ p̄lmōis ⁊ cānalis

eius expulsiua: sic vtus aialis sensibilis et motiua eorum et aliarum partium coadiuuantium. Et sine istis tribus scilicet naturali expulsiua et aiata sensitiua et animata motiua numquam tussis fieret. Et ideo tussis est motus compositus. alio modo potest dici motus compositus propterea quia due vtutes ad illum concurrunt ad diuersas operationes siue intentiones vna scilicet ad sentiendum et alia ad mouendum non quod ambe moueantur sed solum vna mouet et alia sentit. Tunc sit prima 2° sumendo motum compositum primo modo singultus non est motus compositus. probatur quia stomachus est membrum forte per se potens expellere nociuum cum sua sola naturali virtute expulsiua ideo non indiget vtute aiali motiua vt prenotatum est i. 5ª. suppositione. et in. 3° li°. huius in. c. de tussi. Jn pone etiam sic intelligit Jo. Jacobus de tornamira bone memorie de tempore meo cancellarius. ¶ 2ª conclusio sumendo motum compositum 2° singultus est motus compositus: patet quia in singultu necessario requiritur vtus aialis sensitiua nocumentum sentiens per quam suscitatur vtus naturalis expulsiua stomachi que per se solam expellit aut expellere nititur illud nociuum non precognitum sed presentatum et sic itelligit Bern. de gordonio in lilio: sic etiam intelligit Ga. 6. de morbo. c. 5°. vbi dicit motus stomachi in singultu similis est motui qui fit in tussi et intelligit Ga. ex parte vtutis aialis sensitiue: in singultu non quantum ad actum vtutis aialis motiue. et sic facta est pax istorum duorum nobilium virorum. ¶ Quinto iuxta materiam notandum est secundum autores medicine quod vna operatio fit aliquando a duabus virtutibus naturalibus eiusdem generis vt attractio nutrimenti ad membra que fit a vtute naturali expulsiua membri in quo continetur nutrimentum et a vtute naturali attractiua membri nutriti desiderantis nutriri. Aliquando aliqua operatio fit a duplici virtute vitali eiusdem speciei vt motus cordis et arteriarum. Aliquando vna operatio fit a duplici vtute aiali. vt inquisitio veritatis que partim et initiatiue fit a vtute extimatiua et a virtute ronali completiue. ¶ Aliquando fit vna operatio a duabus virtutibus diuersarum specierum vt est tussis que fit a vtute naturali et aiali et appetitus cibi et potus et multe alie. ¶ Aliquando vna operatio vna sola complectitur vtute vt et cibi et potus retentio et digestio. ¶ Sexto sciendum est quod licet multe cause singultus sint enumerate: tamen fere omnes possunt reduci ad. 3. quas ponit Ga. in 2°. 5. 5i. amphorismorum. quia aut est ex plenitudine vel ex inanitione vel ex mordicatione orificii stomachi vel totius stomachi vel alicuius partis eius quecunque sit illa causa siue sit materia mordicans siue innaturalis 2° quam natura sentit inimicam quam natura nititur expellere ac si esset materia pungitiua siue aggrauatio materie cuiuscunque qualitatis sit: dummodo aggrauet naturam. ¶ Septimo sciendum est quod quamuis in quarta pronosticationum sit dictum quod singultus veniens post inanitionem malum signum est non tamen necessarium quod sit mortalis maxime in iuuenibus. Et si alia bona signa apparent vidi hominem. 50. annorum qui passus fuit dissinteriam per duos menses cui superuenit singultus. et multum dubitaui propter dictum ypoc. ipse tamen sanatus fuit dei gratia: quia habebat bona signa et nullum pernitiosum. ¶ Dubitatur de contradictione que est inter Haly de regali dispositione. et Serap. i singultu ex inanitione. quia Haly iubet dare aquam rosarum. cum muscilagine psillij refrigeratam et consilia Serapio iubet dare aquam calidam cum oleo amigdalarum et similia. Et licet in causis curatiuis bene conueniant tamen in modo ministrandi contrarij sunt discrepantes. ¶ Ad hoc dicendum quod in singultu facto ab inanitione vel siccitate si non assit calitas res humide debent calide exhiberi: vt cum sua calitate actuali citius penetrent et leuius suum fortiatur effectum et sic intelligit Sera. Si si cum ista inanitione seu siccitate assit caliditas que continue desiccat. Dico quod tunc res frigide et humide actualiter et vtualiter sunt ministrande vt cum sua actuali frigiditate naturalis earum frigiditas iuuetur in actione et annullatione extranee calitatis: et cum sua humiditate stomachum desiccatus humectetur. et sic Haly intellexit de naturali dispositione in loco allegato etc.

¶ Capitulum. 13. de nausea subuersione et fastidio.

Subuersio siue nausea est motus expulsionis stomachi cui non associatur motus expulsiuus. Hanc diffinitionem ponit Aui. 13ª. 3i. in. c. de vomitu. quando igitur aliquis habet voluntatem vomendi sine effectu dicitur quod iste habet subuersionem animi vel nauseam fastidium. Alio noie a G° in passionario vocatur anorexia et dicitur ab a quod est sine et onorexis quod est appetitus quasi sine appetitu. Alij vocant nauseam. alij fastidium. Alio noie in passionario vocatur atrosia. i. sine nutrimento. propterea quia tales non appetentes nec comedentes remanent sine nutrimento et fiunt macri tabescentes et hoc multis colicis et melicis in senectute solet aduenire. Si bene vellemus considerare de ista subuersione animi seu nausea iam dictum fuit in isto. 4. i. c. 5. de debilitate appetitus: nam non est aliquis qui habeat nauseam aut subuersionem animi quin habeat fastidium et debilitatem appetitus: et ideo ab eisdem causis generatur fastidium et nausea et debilitas appetitus: ideo ad vnum possent pro puectis reduci ca^{ta}

imo dico q̃ nausea fastidium ꝛ subuersio animi sunt quedã passiones p̃cedentes ꝛ coadiuuãtes debilitatẽ appetit⁹ ꝛ vomit⁹. ꝛ fere omẽs iste passiones ab eisdem videnť ꝑcedere causis ꝛc̃.

Cause q̃dam sũt ꝑmitiue: q̃dã ãtecedẽtes q̃dã ꝯiũcte. Cãe primitiue nausee pñt esse aspect⁹ rei horribilis: ꝛ si aliquis vomat corã alio vel videat bufonẽ vel rẽ turpis aspect⁹ de qua virtus imaginatiua abominabilẽ cõspiciat formã: ad cui⁹ intuitũ naturalis expulsiua nititur expellere q̃d in stomacho ꝯtineť: sed nõ põt iõ subuersio nũcupať. ict⁹ etiã ꝛ ꝑcussio in stomacho vel nimiũ frigus exteri⁹ mordicãs vel calitas exalans: oĩa ista pñt eẽ cause subuersionis ꝛ nausee ꝑpterea q: debilitãt digestiuam ꝛ faciũt ad multiplicationẽ flãtis limosi ꝛ viscosi vel alteri⁹ hu. circũlinientis parietes stomachi ꝛ debilitãt appetitiuã virtutẽ. ꝛ sic de alijs cãis ꝑmitiuis. ¶ Cause ãtecedẽtes sunt vel esse pñt mala complexio sto⁹ cal. vel fria cũ ma^a vel sine ma^a: vel mali hũores in aliq̃ parte corpis exñtes. Alia cã põt esse replẽo ciboꝝ ꝛ potuũ freq̃ntata ꝛ nauseatiua satietas siue crapła quã natura digerere nõ valet. ꝛ inde isti sũme repleti facti sunt nauseantes ꝛ fastidiosi. nã nimia ociositas ꝛ dimissio exercitij imẽsaq; corpis repletio: p̃cipue ciboꝝ fastidiosoꝝ vt carniũ porcinaꝝ anguillarũ ꝛ auiũ in aquis degentiũ sunt in cã ꝛc̃. Cause aũt coniuncte sunt illi mali hũores iã generati in parietib⁹ sto⁹ iam adherẽtes siue sint cali vt est co. ru. siue frigidi vt flã vel corrupti vt colera prasina ꝛ co. q̃ est sicut porri color. vel si sint alterius male qualitatis vt flã salsũ aut co. vitellina ꝛc̃ de ceteris hu. subuersionẽ vel nauseã vel fastidiũ vel volũtatem vomẽdi sine effectu facientibus maxime si illi hũores vel aliqui eoꝝ sint in gua q̃titate ꝛ sb̃am sto⁹ imbibẽtes cũ debilitate v̾tutis expulsiue: q̃ si fortis existeret vomitũ exerceret.

Signa passionis sunt satis manifesta q: q̃n cibus p̃sentiť quasi vult vomere: ꝛ si cogiť ipm accipere imediate reijcit eũ ita q̃ stomach⁹ ipm recipere nõ valet: imo cupit vomere ꝛ incidit ĩ singultũ vel eructuationẽ Si v̾o fuerit a causis primitiuis: ex iudicio patientis haberi possũt. si ẽ a mala cõplẽone sto⁹ calida: ꝛ fuerit sine ma^a tũc adest sitis ꝛ estuatio caliditas tact⁹ ꝛ ꝯ° ꝛ etas ꝛ tp̃s cũ istis ꝯcordant ꝛ adest leuitas nihil penit⁹ expellit aut valde modicum. Et si sit cũ ma^a eadẽ assunt signa. Aliq̃n tñ aliq̃d de illa materia ꝑ partẽ eijcit sup̾iorẽ. et tũc gen⁹ egritudis ꝑmutať. aut ãbo genera cõiũgunť vnũ aliud p̃cedẽdo. Et si est a cã fria nõ adest sitis nec calitas imo est hõ diligens q̃etes ꝛ ociũ ꝛ fuerit ĩ ꝯuiuijs ꝛ comessatiõib⁹ ꝛ est replet⁹ ꝛ silia⁹ ꝛ sic de alijs causis ãtecedẽtibus. Si fuerit a causis ꝯiũctis ꝛ sit mal⁹ humor cum sua mala qualitate ibibit⁹ in sũba sto⁹ ꝛ ei remouẽs actualiť appetitũ vel sit aliqua mala qualitas iã de facto dissipãs sũbam orificij sto⁹ vt facit caliditas vel mortificãs fritas iam tunc actualiter egrotat ꝛ cause ãtecedẽtes facte sũt cõiuncte ꝛ imediate q̃uis iste cõtinue ab ãtecedẽtib⁹ adiuueniť: ꝛ tunc nihil proijciũt vel valde parũ ꝛ post illã proiectionẽ remanet nausea ꝛ subuersio animi. i. orificij sto⁹, cũ remotione appetitus cibi vel eius debilitate. ꝛ sic de alijs causis cõiunctis ꝛc̃.

Iudicia in nausea. Pri° ypo. ꝛ Gal. 4°. amph. aph. ꝛ. ꝯ°. i4°. dicũt nõ febricitãtib⁹ fastidiũ ꝛ cordis morsus ꝛ os amaricatũ ꝛ tenebrositas oculoꝝ sursum farmacia indigere figt ꝛ cã dať in cõmẽto sic. colera nãq; ru. distẽperata sursum euaporans fastidium facit: cuius acredo. i. acuitas facit cordis morsus ꝛ os amaricatũ ꝛ sequiť amaritudo ĩ ore ꝑp̃ie ẽ ex° co. ru. ¶ Scd̃o vir. pñt esse talia accidẽtia sine dolore vel grauitate vel pũctura sto⁹ ꝛ cũ h̃ fiũt tristes ꝛ postea vt plurimũ sequiť vomitus: imo iste passiões preãbule sũt ad vomitũ cũ quasi ab eisdẽ ꝑcedãt occasionib⁹. ¶ Ter. vomit⁹ superueniẽs nausee ꝛ fastidio ꝛ subuersioni animi cum sunt a materia est cã sanationis eaꝝ ¶ Quarto cũ Ga. in passionario anorexia si sine febre fuerit ꝑiculũ h; ꝛ si cũ fe. ꝑiculũ nõ habet nisi sit fe. pestilẽtialis malũ signũ est q: denotať q̃ hũores vel vapores venenosi a minera putredinis veniunt ad cor quos cor ipi orificio cõicat sto⁹: ꝛ ibi causat nauseã cum sua venenositate ꝛ mala qualitate.

Curatio istaꝝ passionũ multum ꝯuenit cũ cura debilitatis appetit⁹ propter hoc recurre ad illud ca^m. posito ergo q̃ nausea fuit a materia calia colerica cu; siti ꝛ oris amaritudine ꝛ siccitate palati ꝛ ligue digeratur ma^a cũ sir° acetoso vł cũ oxizacara simplici vł cõposita. deinde ꝑuoceť vomit⁹ vel purgeť cũ hac decoctiõe. ℞. floꝝ viol. boraginis ꝛ buglosse: q: cordiales sunt ꝛ cõfortantes ãn. ʒ. ß. pru. damaq; i5. numero fiat decoctio in qua temperetur per 6. horas corticu; mirabo. citri⁹. ʒ. j. fricenť ꝛ coleť ꝛ colature addať reubar⁹. ʒ. j. vel. ʒ. ß. ß. post purgata mãía ꝯforteť stomach⁹ cum sirupo de pomis vel cũ succo granatoꝝ musoꝝ vel acrium

vel sir° facto de succo citonioꝝ ⁊ zuc. ⁊ vtať tria sanđ. ⁊ zuc. roſ. ⁊ rosata nouella ⁊ comedat ĩ pn cipio menſe lactucas cũ aceto ⁊ portulacas ⁊ acetosa vel saltẽ in suo tpe ginula ⁊ fragã q̃ cũ sua acetositate ⁊ frigiditate repimũt colerã ⁊ sto^m re frigerãt cũ sua acetositate ⁊ frigiditate. Et nausee ⁊ subuersioni animi succurrũt: ⁊ sumãt delicata cibaria cum succo acetose citraguli ⁊ limonis vel salsa viridi. Si quid fuerit a causa fria vtať rebus ꝯᷓrijs materie in qualitate ei⁹. Si ergo fit a materia frigida ṗmo digerať cum oximelle diure⁹ vel cum sir° de absin° vel cum vino absintiato. deinde ꝓuoceť vomitus. deinde purgeť cum puluere ⁊ de diaturbit. vel purgeť cum yerapigᵃ acuata cũ esula ⁊ mastice. Et post vtať diacitoniten ⁊ aromatico rosato ſm descriptionẽ Mebe^e ⁊ pliris cum musco ⁊ leticia Ga. ⁊ sumat aquã absin. ⁊ garioff. ⁊ vz cynamomũ diarion pipereon ⁊ fiat salsamentũ de pet° ⁊ saluia ⁊ menta cum garioff. simul pistatis ⁊ cũ aceto distẽperatis. sto⁹ autẽ ab extra ꝯforꝫetur cum oleo de absinthio ⁊ oleo de mastice ⁊ ẽmplaſ ⁊ alia remedia dicta in. ca. de debilitate appetit⁹. Et machineť multa ⁊ diuersa cibaria cum diuersis salsamẽtis ⁊ acuminibus: vt appetit⁹ excitetť. nã inde identitas cibarioꝝ mať est fastidij ⁊ fantastice satietatis nouerca. Nouerca vo nobilis ⁊ elegantis appetitus. Si vo ista abominatio venerit ꝑpter nimiã corporis repletionẽ ff. fl'oia ⁊ purgeť totum corpus ⁊ sto⁹ ꝯforteť cum aromaticis calidis vel frigidis ſm qualitatẽ sto^i ⁊ totius corporis que quidẽ aromatica requiranť in. c. de sincopi. vel in. c. de tremore cordis. Si vo fastidiũ siue nausea fuerit a mala cõplexione sine materia vt interdũ accidit: tũc illa mala ꝯ° cũ suis ꝯtrarijs alterantib⁹ remoueať. Si etiam venerit ꝑpter causas primitiuas: ille expellantur ⁊ cito sanitas subsequať. si vo acciderit ꝑpter alias causas: ille remoueãtur recurrendo ad. c. 5. illius. 4^i. li. quia ibi dei gratia reseruatum est.

Declaratio Primo ignorandum nõ est ſm intẽtionem Aui. in. 4ᵃ. p^i in. c. 13°. c. de iuuamẽtis vomitus. ⁊ ſm alios auctores medicie ꝙ ad intestina mittiť co. ru. ad stimulandã ṽtutẽ expulsiuã: vt mũdificet ea a fecib⁹ ⁊ limositatib⁹ in ea derelictis ⁊ ꝯtentis. ad sto^m vo nõ mitiť aliqua portio colere nec ad stimulandũ nec excitandũ expulsiua: vt ꝯtinue mũdificeť a supfluitatibus ⁊ limositatibus supple in latitudie sanitať. ꝓinde natura ordinauit in eo virtutẽ expulsiuã. aliquando cum vomitu: aliquãdo cum singultu: aliquãdo cum eructuatione superflua: vt a se abijciat ad exteriora. Et si hec expulsiua sit debilis vel maᵃ sit inuiscata in parietibus vel in substantia sto^i: sequitur inde subuersio animi vel nausea vl' fastidiũ ⁊ in hoc poteris perpẽdere quare in magnis dñis dum sunt senes ⁊ deliciosi ⁊ suauis vite cum paucitate exercitij fit fastidium ⁊ nausea cum talis virtus in eis sit debilitata: etiã q: coꝝ corpora cõiter sunt repleta propter causas imediate supradictas: etiam q: virtus animata sensibilis ⁊ virtus appetitiua ⁊ attractiua sunt iaꝫ naturaliter debilitate. iuxta verbũ Ga. 2°. de cõplexionibus. c. ij. in fine. c. vbi dicit: destruiť etiã digestio ⁊ sparsio cibi a corpore ⁊ nutri^m ⁊ desiderium ⁊ motus ⁊ sensus in sene debiles nõ cõpleñť ſm ꝙ oportet. hec ille. Et oĩa ista me^co desideranti in talibus operari ad memoriã sunt reducenda. ¶ Scđo querit: quod est ṗncipale membrũ in abominatiõe ⁊ fastidio? R̃ndit G⁹. ṗmo de inte. c. 6. sic: dico ergo ꝙ abominatio et fastidiũ sto^i denotant passiões: sequiť ĝ ꝙ sto⁹ precipue eius orificium est membrũ qđ ṗncipalius patitur ꝯ̃uis etiam totus stomachus imo totum corpus exinde accidentaliter patiať: q̃a penuriã nutrimenti. ¶ Tertio queriť que virtus ṗncipaliter patiť in istis passiõibus? Dico ꝙ virtus appetitiua sto^i. secundario virt⁹ attractiua ⁊ interdũ virtus animata inanitionẽ sto^i nõ sentiens. ¶ Quarto notãdũ ſm Ga. in passionario ꝙ in egritudinibus multis tã ĩ acutis q̃ in cronicis maxime venit ad istud fastidiũ ⁊ nausea et debilitas appetit⁹. ⁊ rõ est quia natura occupata circa materiã egritudinis: oẽs ṽtutes corporis seu potẽtias anime tanq̃ domicellas corporis retrahit ⁊ reuocat ad se adiutrices ⁊ non minus naturalẽ calorẽ ⁊ spũs tanq̃ hoies armorũ ad resistendũ mor° ⁊ cause ⁊ accidẽtibus q̃ ipm sequunť: ꝑpterea nõ valet in alijs opationibus minus necessarijs licite operari. ⁊ ideo cibũ nõ requirit ꝑut in sua sanitate requirere consueuit. ¶ Quito nõ: ꝙ ṗter dicta in. c. 5°. hui⁹. 4^i. in febricitãtib⁹ venit nausea ⁊ fastidiũ ꝑpter duo ſꝫ Ga^m. in passiona°. ṗmo q: vapores ⁊ fumositates humoꝝ faciẽtiũ fe. veniũt ad orifi^m sto^i vbi fit desideriũ comedendi ⁊ ad guttur ⁊ fauces et palatũ ⁊ os: ⁊ sic impediũt virtutẽ appetitiuã et cũ sint calidi q: a calore febrili generati sunt sicci ⁊ cali ⁊ sic sitim potius q̃ famẽ sunt generantes. ¶ Sexto scias ꝙ eruca ⁊ vtrũq; raphanuꝫ

⁊ sinapis ⁊ spēs aromatice valent ad appetitū
ꝓuocandū ⁊ fastidiū ⁊ abominationē remouē-
dum in cā fria. Acetū ⁊ agresta ⁊ succ⁹ citrāgu-
loꝝ ⁊ limonū ⁊ acetositas ci⁹ acetosa ⁊ acedula
pāpini vitis ⁊ salsamen̄ q̄ ex istis ⁊ sil'ib⁹ fiunt
valent in cā cal'a: tam alterādo malā cal'm q̄ ex-
tringendo ⁊ vniendo ꝑticulas orificij stomachi.
¶ Septimo memor esto ꝑut dictū est in q̄rto
iudicio: q̄ nausea in febrib⁹ pestilentialibus est
signū malū. ⁊ h̄ est rōne signi. quāuis cā sit in
corde: nā quāuis materia venenosa vel fumi ele-
uati a minera putredinis veniant ꝑ̄ncipalit̄ ad
coꝛ: tñ aliq̄ poꝛ⁹ hūoꝝ vel fumi vel q̄litatū vene-
nose rōne virtutū mittitur ad os sto⁹ ⁊ ibi causat
nauseā ⁊ subuersionē: ⁊ q: signat talē mām con
tinue petere coꝛ: iō est malū signū. vomit⁹ aūt ⁊
nausea ⁊ subuersio veniūt nāl'it̄ in alijs febrib⁹
propter cās in. ca. de fastidio allegatas. etiā q:
orificium stomachi a sua ꝓpria opatiōe que est
appetere vel attrahere rōne passionis cordis re
trahitur ⁊ ipeditur: non tñ in alijs febrib⁹ est ita
malum signū sicut in pestilentialibus q: mate-
ria nō est ita venenosa ⁊c̄.

¶ Capitulum. 14. de vomitu.

v Omitus est mot⁹ sto⁹ cum
expulsione noci-
ui grossi palpabilis in eo ꝑ̄us cōtenti
per partes supioꝛes. Ista diffinitio ē
bona: q: datur per genus ⁊ dr̄ias ⁊ facit differre
suū diffinitū a quocūq; alio. Nam in ista ponit̄
mot⁹ tanq̄ gen⁹ sto⁹ ad dr̄iam mot⁹ q̄ fit in tussi:
⁊ ponit̄ ibi cū expulsione nociui ad dr̄iam nau-
see i qua nihil expellit̄. Et ponit̄ ibi grossi ⁊ pal-
pabilis ad dr̄iam eructuationis in qua quāuis
sit motus sto⁹ ⁊ cum ea expellat̄ nociuū in sto⁹
cōtentū tñ illud nō est palpabile: etiam ponit̄ ꝑ
partes supioꝛes ad dr̄iam lienterie in q̄ quāuis
sit mot⁹ ad expellendū in sto⁹ contentū ⁊ in inte-
stinis vel illud q̄d nā capit tanq̄ nociuū tñ nō
expellit̄ per supioꝛa īmo ꝑ iferioꝛa. pꝫ igit̄ q̄ dif-
finitio est bona. Alio aūt noīe greco vocat̄ ana
stropha. ⁊ dirivat̄ ab ante q̄d est sto⁹ ⁊ crophos
q̄d est ꝯuersio quasi sto⁹ cōuersio per partē supe
rioꝛem coꝛum que in eo continentur.

Cause aūt a quib⁹ potest fieri vomit⁹ que
dam sunt ꝑ̄mitiue: quedā antece-
dentes: ⁊ quedā ꝯiuncte. Primitiue vt est ictus
in sto⁹ casus ab alto aut percussio in aliquo mē
bro sto⁹ colligato vel ꝓpinquo vt ꝑcussio cere-
bri ⁊ sil'ia. sil'r aspectus rei hoꝛribilis ex quo fa-
ciliter vomitus causat̄ maxīe in habentib⁹ debi
lem contentiuā. Sil'r vomitus fit ꝓpter motū
fortē post cibū ⁊ nauiga⁹ in mari non est ꝑ̄mit-
tenda: q: pauci euadunt q̄n vomant nisi naute
multum cōsueti mare trāsire. ⁊ sic d̄ oib⁹ alijs q̄
ꝑ̄nt inducere cōmotionē ⁊ indigestionē in hūo
ribus ⁊ cibis. ¶ Cause antecedētes sunt repul
sio totius coꝛpoꝛis vel alicuius partis colere vl'
flātis vel mł'ie que ꝑ̄nt effundi ad sto^m possunt
etiam digōnē coꝛrūpere ⁊ cibū in eo si ibi effun
datur. ⁊ hoc aliq̄n per viam alterationis per se.
aliq̄n per viam cōmixtionis ⁊ frequēter altera-
tionis. ¶ Alia cā pōt esse crapula cibi ⁊ pot⁹ vt
precipue si cibi in eoꝝ essentia sint pingues vel
fastidiosi: vt carnes poꝛcine ⁊ aues in aq̄s degē
tes ⁊ anguille: vel etiā assumptio ciboꝝ: q̄s de
se natura abhoꝛret ⁊ in eis nō gaudet sicut co-
mestio ranarū quas libēter loco cibi ytalici assu
munt. Et si tu qui nō es ytalic⁹ attētasses h̄ vix
vomitū euadere potuisses. vel etiā limaces que
vtiliter in aliq̄bus regionibus ꝑ cibo capiūtur
que quāuis de se in aliq̄ casu sint vtiles ⁊ pficiē
tes tñ rōne cōis incōsuetudinis alijs nationib⁹
sunt odiose fastidium ⁊ vomitū ꝓuocātes ⁊ sic
in nō ꝯsuetis pōt esse cā vomitus. ¶ Alia cau-
sa pōt esse tussis que interdū poterit esse ita foꝛ-
tis q̄ cū ea cōtenta in sto⁹ cogunt̄ expelli violē-
ter maxime indebilē habētibus ꝯtentiuā. Apa
etiam sto⁹ vel in cōcauitate epatis ꝑ̄nt esse cau-
se antecedētes vomitus. Nam si apa est in sto⁹
⁊ rumpit̄: vetū est q̄ sanies tanq̄ res nocēs ma
le qualitatis a natura expellet̄. Sil'r apa epatis
de suis supfluitatibus ad sto^m continue remit-
tit. ⁊ sic possibile est q̄ exinde vomitus generet̄.
¶ Cause coniuncte ponunt̄ a Ga. 6. de moꝛbo
c. 3°. Et possunt esse materia grossa flātica vel
mł'ica colica vel sanguinea iā de facto ad sto^m
cōtinue effuse: que aliq̄n sunt coꝛrupte aliquan
do non: ⁊ q̄n sunt coꝛrupte: coꝛrūpunt cibum ⁊
potū in sto⁹ ꝯtentū. ⁊ ipsum ꝯuertunt in suam
q̄litatē: qui rōne coꝛruptionis a nā abhoꝛret̄. ⁊
sic per vomitū expellit̄ cib⁹ ⁊ ma^a ei ꝯiuncta. Et
q̄n iste humiditates seu materie nō sunt coꝛru-
pte ꝑ̄nt esse causa vomit⁹ q: sunt multe aut aliā
qualitatē in se ꝯtinent sine coꝛruptione ex q̄ vo
mitus ꝓuocabit̄ dum tñ multitudo eius conse-
quatur vt est flā dulce vel flā muscillaginosum
⁊ sil'ia iā de facto ad sto^m fluxa. Alia causa pōt
esse debilitas contentiue ⁊ foꝛtitudo expulsiue
stomachi. fit igitur vomitus propter nimiam
materie quātitatē: aut q: illa materia est moꝛdi
cans ꝑ̄ugitiua ⁊ acu^a. Alia cā pōt esse acceptio

medicine vomice: vt est ells & filia.

Signa vomit⁹ sūt q: pcessit abominatio & nausea & subuersio & quāq; tremet labiū inferi⁹ & tēsio ypocūdrioꝝ: & illud est signū propinquū. vñ Ga. signa aūt vomitus sūt dolor cordis & dolor capitis & scotomia cū nigredine q̄ imaginat̄ i oculis: vt tremor i labio inferiori & saliua plurima fluēs ab ore. Et omia ista fiūt cū in sto° aggregat̄ chim⁹ de genere colere mordicātis os stomachi. 3° de crisi. c. vltio. ¶ Signa vo causaꝝ primitiuaꝝ ex relatione in fir⁹ & socioꝝ ei⁹ pñt haberi. sīlr si sit ppter assumptionē ciboꝝ fastidientiū. sīlr si sit ppt̄ crapulā vel ebrietatē ab ore patientis vel sodaliū pōt haberi. Et si sit ppter repletionē toti⁹ corpis h̄ scit̄ ex habitudine repletionali. & q: diu fuit in edijs comessationib⁹ & cōuiuijs seq̄ns & q̄rens festa sine artificiali & naturali purgatiōe ventris & sine abstinētia volūtaria vel coacta. Si vo fuerit ppter malos hūores in stoma° exñtes vel ppter ipsum mordicātes illa facilr cognoscunt̄ p exeūtia a corpe. nam si fuerit malus humor putrid⁹ in re piecta apparet manifeste putrefactio. & q̄si sanies cū malo & terribili sapore. Et si fuerit a mal̄ hūorib⁹ nō putrefactis nō adest illa saniositas nec putrefactio: nec ille horribil̄ sapor: s̄ sētit̄ sapor approp̄at⁹ vnicuiq; coꝝ vt si est col'ic⁹ adest amaritudo in ore & sitis & apparet in colore exeūtis a corpe color ali⁹ spēi col'ice vt est color ru. citrina vl̄ prassina. & apparēt sīles colores i re piecta. Si est a flāte illud qd̄ expellit̄ ē al. viscosum vel muscilaginosum & nō adest sitis nec amaritudo: s̄ sentit̄ sapor illius spēi flātis vt sicut flegma salsū salcedo saliue sentit̄. Si est acetosum sentit̄ acetositas. & sic de alijs speciēb⁹ q̄ pñt cognosci tā ex pte flāā q̄ ex pte saporis. Si vomit⁹ ē a m̄lia sentit̄ pōticitas siue acredo & illud qd̄ vomit̄ est nigrū. Et vltimū qñ vomit⁹ est ab humorib⁹ subtilib⁹: tunc sedatur post administrationē medicine pōtice & cū hoc faciūt dolores acutos pūgitiuos mordicātes sto^m. Et si fuerint hūores grossi sedat̄ vomit⁹ cū administratione medicine subtiliatiue: vt dicit Aui. Et quādo hūores sūt multi in q̄titate multa coꝝ expellit̄ q̄ntitas: dūmō natura sit fort̄. nā freq̄nt̄ multi hūores in sto° vel pectore retinent̄ cū corū pua expulsione ppter virtut̄ expulsiue debilitatē. ¶ Signa aūt q̄ vomit⁹ vēiat a cōicatione alioꝝ mēbroꝝ cognoscunt̄ p passiōes dolores vl̄ grauitates illoꝝ membroꝝ: vt epar splen matrix cerebꝝ intestina: vt accidit in yliaca passione & cum hoc vomit⁹ accidit cum interpolatione. Et si est a stomacho vomitus est q̄n cōtinuus & stomach⁹ reijcit cibum nō potēs ipm ppter sui imbecillitatem cōtinere: & sic de alijs. Et qñ grauitas est in toto corpe & dolor est in ore stomachi & angustia aduenit egro vomit⁹ aut causa supra coniūcta est co. ru. & humores natātes in ore stomachi & ebulliētes. 3° ampho. cōmento. 22.

Judicia in vomitu. Prīo iudicat ypo. 2°. pnosticoꝝ cañ. 38. si laudabilis est vomit⁹ cui flā. s. naturale admixtuz ē colerib⁹ supple naturalib⁹ nec est viscosus: q̄nto vo a simplicitate. i. cōmixtione remotior: tāto deterior. Cā isti⁹ reddit̄ in cōmēto. q: si vomitus ē pur⁹ & est pure colic⁹ vehemētē sigt̄ victoriā caliditatis. & si flātic⁹ pure sigt̄ frigiditatē &c. ¶ 2° vomit⁹ sicut succus porri vel viridis aut plūbe⁹ vel niger: malus ē. 2°. pnosticoꝝ cañ. 39°. Et cā ē q: niger sigt̄ admixtionē col'e nigre facte p adustionē & sic sigt̄ adustionē humoꝝ. viridis autē fm Ga. in cōmento sigt̄ caliditatē in corpe a natura egredientē. & sic est malū signū. & sigt̄ q̄ dispositio corpis est preter naturā. ¶ 3°. si vomit⁹ cum oībus istis col'ibus vel plurib⁹ eorum infectus fuerit: mortis est nūcius. 2°. pnost. cañ. 40 Et causa dat̄ in cōmento: q: sigt̄ q̄ multe & praue egritudines & abūdātia multoꝝ humoꝝ corruptoꝝ. Cū igitur vnusq̄sq; istoꝝ colorū i vomitu p se sit malū signū vt dictū est: multomagl q̄n oēs in vno vomitu ɔiungunt̄. ¶ 4° si vomitus fuerit viridis & fetid⁹ sigt̄ mortē subitā valde vbi s̄. cañ. 41. Et cā ē q: fetor sigt̄ corruptionē & putrefactionē. & viridis caliditatē supfluā cū corruptione substātie. ¶ 5° si i vomitu singult⁹ & oculorū rubedo malū. ¶ 6° si in pncipio cuiuslibet egritudinis co. nigra egrediat̄ sursū aut deorsū est signū signs mortē: p° de crisi. c. 6. ¶ 7°. si q̄s sitim inq̄escibilē patiat̄ ppter multā co. ru. i stomacho ɔtentā & illā euomat stati fit insiticulo sus magis q̄ si multū assumeret potuz. hoc autē iudiciū trahit̄ ex dictis Ga. 2° de vtutib⁹ naturalib⁹. c. 9°. ¶ 8° quicūq; vomit⁹ vel egestio veniens post signū digestionis & cum alleuiatione patiētis: bonū signū ē. q: sigt̄ q̄ natura dñatur supra materiā morbi & illā foris expellit corpora a sordicieb⁹ mūdificādo. ¶ 9° somn⁹ mult⁹ post laxationē ventris vel vomitū supueniēs: sigt̄ q̄ corpus sufficient̄ a sordicieb⁹ ē mūdatū sīlr & sitis cū intēse fuerit augmētata Aui. i. 4^a. p^i. ca. 4°. ¶ 10° possum⁹ coḡscere qñ q̄s vomit si d3 restringi aut nō. & si ei cōferat & sentiat vomitū iuuare

eo ꝙ ip̄z bene ⁊ facilit̄ tollat aut venit in die cre
tico ⁊ post signū digōnis ⁊ cū alleuiatiōe patiē
tas talis ei nō est ꝯstrīgēdꝰ. Sꝫ si infirmꝰ ex eo
grauet̄ ⁊ cū mala tollerātia talis est restringen-
dus ꝓpter qð dicit ypocras pº amph̄o. ap̄ho. pº
In ꝑturbatiōibus vētris ⁊ vomitibus q̄ sponte
fiūt. i. naturalr̄ si qualia oꝫ purgari purgentur ⁊
ꝯfert ⁊ bene ferūt. si vo nō ꝯtrariū. ⁊ hoc etiam
ꝯtinet̄ statim dicendo in cura.

Curatio vomitus añ curā ꝑticularem aliq̄ cañ. vl̄es sunt p̄mittēdi. ¶ Primus nullus vomitus naturalis ad quem
patiētis manifesta sequit̄ alleuiatio virtute forti
existente: ⁊ est restringendꝰ si t̄n supfluere vel
natura debilitaret̄ vtiq̄ cohibendus est ꝓ posse
¶ Scd̄s si natura ꝑ vomitū nitit̄ expellere no-
ciua illā iuuandū est cū rebꝰ prouocantibꝰ iuxta
illud pª amph̄. amph̄. 21. quecūq̄ ducere oportet
vndecūq̄ repit natura inde ducere oꝫ ꝑ ꝯueniē-
tes regiōes. ¶ 3ꝰ vomitꝰ nequaq̄ ꝓuocādus est
in h̄ntibus ꝑuū ⁊ strictū pectus ⁊ strictū ⁊ lon-
gū ⁊ macrū collū. nocet etiā debile cerem. ⁊ ocu-
los h̄ntibus. ¶ 4ꝰ. si cū ellēo vel aliqua meª vo-
mica vomitū voluerimus ꝓuocare in his q̄ faci
liter non vomitāt añ bibitionē oꝫ eoꝝ corpora
plurimo nutrimēto ⁊ req̄e rehumectare cañ. est
ypo. 4º. amph̄o. amph̄. 14. ⁊ Ga. in ꝯº eiusdem
⁊ Auicen. in. 4ª primi. in. c. 4. ⁊. c. ii, de vomitu.
¶ 5ꝰ. iuuamentū est ante vomitū diuersa cibaª
pinguia ⁊ vnctuosa cū incisiuis mixta. ⁊ potum
multū sumere vt exinde virtute ꝯtentiua debili
tata expulsiua facilius opet̄. h̄ aūt in febribꝰ nō
habet locū. Iste cañ. est Aui. in eodē loco. ¶ 6ꝰ
est ypo. ⁊ Ga. in. 2º. amph̄o. amph̄. ⁊ ꝯº ibidem
digesta medicari ⁊ mouere nō cruda. ⁊ Auic. in
loco p̄allegͣ. ⁊ tenet se cū h̄ ⁊ est iste: corꝑa vbi q̄s
vult purgare oꝫ fluxa facere ꝓpter qð Arnol. de
villa noua in suis ꝑabolis doctria. 16ª. de regul̄
alteratiōis ad farmaciā. si prauꝰ chimꝰ ad exituꝫ
cōpellat̄ vitio ꝑ digōnē nō emēdato aut difficilit̄
euacuabit̄: aut offendet meª ꝑ q̄ trāsibit. ¶ 7ꝰ ve
rēdus est vomitꝰ ⁊ catarticū ꝑ inferiꝰ laxatiuuꝫ
macredinē vētris h̄ntibus. qꝛ difficilis ⁊ labori-
osus imo etiā timorosus plerūq̄ existit. Aui. in
4ª. pª. c. 4. ⁊ ypo. 2º amph̄. ap̄h̄. 55º. In oibꝰ mor
bis ea q̄ circa vmbilicū ⁊c̄. Et p̄ncipalꝰ intelli-
git̄ de vomitu q̄ de fluxu vētris s̄m Gal̄. in ꝯº.
¶ 8ꝰ. cañ. habentiū q̄s apa in interioribus ven-
tres ⁊ vomitū in eis ꝓuocare est difficile. ibi 4ª
pª. c. 4. ¶ 9ꝰ. bonus eīn odor vehemēter ꝯueni
ens ē stoº: maxie q̄n nutriētibꝰ rebꝰ est cōmixtꝰ.

ꝓinde in cura vomitꝰ decēter aromaª ministrāt̄.
¶ 10ꝰ. distractio maͤ facte cū extremitatū liga-
tiōe crurium vel pedū ⁊ coꝝ calefactio ⁊ positio i
aq̄ calīa: in vomitꝰ curatiōe est iuuatiua. ¶ 11ꝰ. vo
mitus q̄ s̄m semitā crisi eueneritnō ē abscindē-
dus nisi supflueret vel nimis naturā debilitaret
⁊ tūc cū rebꝰ ꝯriis cāe eiꝰ est restringēdus. istum
ponit Sera. in suo breuiaº. ¶ 12ꝰ. in curatiōe su
ꝑflui vomitꝰ naturā debilitātis attractio meͤ ad
ꝑtes inferiores cū clisteri aut laxatio vtilr̄: aut
cōpetēter p̄ot celebrari vbi supflui h̄uores cā vo
mitꝰ existūt. tūc aūt volumus sistere vomitū: aut
ip̄m ꝓuocare: si sistere: tūc pª intētio curatiua ē.
⁊ si est a mīta ⁊ mala maª q̄ illa euacuet̄ aliq̄n ꝑ
vomitū: aliq̄n cū laxatiua meª. aliq̄n cū clisteri:
⁊ illud dꝫ esse acutū. ¶ 2ª inteº curatia q̄ si s̄ vo
mitꝰ ꝓpter indebitā cibi ⁊ potꝰ administratione
vel si illi in corꝑe corrumpāt̄. q̄ tales cibi ⁊ po-
tus euitētur: ⁊ ꝯgrua ciboꝝ ꝯferentiū mīstratio
celebret̄ sꝑ aromaª adiūgendo. ¶ In cā calīa a-
romaª fria ⁊ in fria cā aromaª calīa mīstrāt̄. ¶ 3ª
si mala stoª calīa vel fria cōplo fuerit cā vomitus
vel neausea: illā debenꝰ ꝑ ꝯria ad suā reducere
naturā aromaª cū alterātibus mīstrādo sicuti i-
mediate dictū est. ¶ Curatio ꝑticular vomitus
si est a cāis p̄mitiuis sicut est obuiaº vel ꝑcussio
in stoº: dent̄ ꝙ cibaria facilis digōnis ⁊ i ꝑua q̄n
titate. ⁊ ab intra dent̄ aromaª ꝯfortātia stom. q̄
inferꝰ dicent̄ iux canones ⁊ intētiōes supradcās
⁊ ab ex̄ ponant̄ empl̄a ⁊ inūctiōes inferꝰ dicēde
Et si vomitꝰ fuerit propter vulnus in stoº: vel
capite: illud curet̄ prout decet: ⁊ in suis dicetur
caplis ⁊ cū h̄ stoꝰ intꝰ ⁊ ex̄ ꝯfortet̄. ⁊ sic de aliis
cāis p̄mitiuis. Si in vomitu fuerit cāe añtes vt
est nimia corꝑis replo: tūc in p̄nciº vomitꝰ nō est
sistēdus s̄ potiꝰ est ꝓuocādus: ⁊ nā iuuāda cū i-
cisiuis i maª flātica vel cū aliis in maª calīa col-
ca. nā ꝑ expulsionē ⁊ euacuationē illiꝰ maͤ sana
tur ille malus modꝰ vtuꝶ expulsiue stoª q̄ vocat̄
vomitꝰ postq̄ ꝯplete fuerit expulsa: ⁊ illð ē ꝯsim
Ga. pº de fe. ad Glauconē. c. iiº. Prouocare igr̄
tur oꝫ cū q̄ ad ventrē. i. stom ꝯfluit humorē illū
vo q̄ deorsuꝫ effundit eodē mō ꝑ deorsuꝫ. h̄ ille.
Ponat̄ igit̄ q̄ illa replo sit a calīs hu. cū siti calo
re: ⁊ estuatiōe eꝝ amaritudie ⁊ nausea ⁊ delectati
one in fris. tūc digerat̄ maª cū sirup. vl̄ cū oxim
caª simplici vl̄ cōposita. postea det̄ i potu vna die
aq̄ calīa cū oleo viol̄. deinde pēna intincta in oleo
viol̄ intromittat̄ i os ⁊ vsq̄ ad guttur trāseat vl̄
cū digitꝰ vomitꝰ ꝓuocet̄. Si t̄n difficilr̄ vomerit
purgent̄ illi humores calī cū rebus eis appro-

p̄ṗatis p̄cipue cū mirab. citrinis ⁊ cū colatura dicta in c. de subuersione ⁊ nausea. post purgationē pfectā stomach⁹ cōfortet̄ cū stipticis aromaticis ⁊ sirupis q̄ ponunt̄ ab autorib⁹. ¶ Et Gordo⁹ cōgregauit ea. ⁊ sūt ista rob. sanō. coriādrū p̄gatū viol. poma: p̄cipue acria pira p̄rica citonia cāfora. stiptica vō nō aromatica sūt corallus bolus armeniac⁹ p̄sidia balaustia terra sigillata san. ora. cortic̄ mespilli arboris ⁊ coctani arboris querc⁹ ⁊ pruni rob. ⁊ succ⁹ acetosus. Et in isto casu valet acetū ⁊ herba acetosa. ⁊ vz rob de succo citonio⁊ ⁊ de succo mespillo⁊ ⁊ sorbaruz ⁊ sirup⁹ rob. viol. ⁊ sir⁹. de ribes: acetū ⁊ succ⁹ citrāgulo⁊ ⁊ limonū ⁊ succ⁹ cit⁹: ⁊ silia his. ¶ Ista intelligunt̄ q̄ntuz ad puocationē vomit⁹. q̄n vomit⁹ est debilis ⁊ nō supflu⁹ ⁊ natura nō est potens expellere materiā in sto⁹ vel alibi cōtētam. ⁊ q̄ntū ad cōfortationē intelligit̄ post pfectā purgationē. ⁊ si adhuc p ista nō cesset vomitus calidus: iteȝ comedat pisces recētes atriplices malvas ⁊ faseolos ⁊ post sumat aquā rafani ⁊ sir^m acetosuz: ⁊ denuo vomit⁹ puocet̄ vt prius. Et deīde stomach⁹ put dictū est cōfortet̄ ⁊ recurrat̄ ad capitulum de subuersione ⁊ nausea. ⁊ vtat̄ codē regimine ⁊ cōfortatiōe. vtat̄ etiā babēs vomitū i cā casa isto iulep ℞ aq̄ acetose. lī. ß. succi malo⁊ granato⁊ acrium vel muso⁊ q̄r̄. j. succi mēte. ℥. ij. zuc. q̄r̄. iij. ß. iulep. ⁊ in clarificatione ponant̄ sanō al. ⁊ rob. ru. spodij. an̄. ℥. ij. mēte. ℥. iij. spice. ℥. ß. det̄ sto⁹ ieiuno i meridie ⁊ in introitu lecti q̄libet vice. ℥. ij. ¶ A parte vō exteriori i orifi⁹ sto⁹ ponat̄ istud emplm̄. ℞. psidie balaustie sumach mirtillo⁊ rob. ru. berberis an̄. ℥. ß. masticis mēte an̄. ℥. ij. ⁊ ß. lig⁹ aloes. ℥. j. succi citonio⁊ succi piro⁊ agrestiū an̄. q̄ suff. incorpent̄ oia sil̄ ⁊ vt melī⁹ ad intra penetret addat̄ aceti. ℥. j. ⁊ ß. extēdat̄ supra pannū ⁊ supra orificiū stomachi ponat̄. si vō succus citonio⁊ ⁊ piro⁊ nō hēres fac cū succo arnaglosse ⁊ cū succo vge pastoꝝ. ¶ Si vō vomit⁹ est creticus ⁊ multū durauerit ⁊ natura nimis debilitat̄ ppterea q̄r nec cibus nec pot⁹ retinent̄ nec corp⁹ nutrit̄: tūc debem⁹ vti reb⁹ contrarijs cause vomit⁹ vt dic̄ cañ. vndecim⁹. Ponat̄ igit̄ q̄ cola citrina vl̄ ru. vel alia spēs colere fit cā istius supflui vomit⁹ ⁊ vent̄ nō est laxus: imo cōstrict⁹ q̄d cōiter accidere solz. ß. p⁹ tale clistere: vt ma^a inferi⁹ trahat̄. ℞. ℥. herba⁊ cōiuz an̄. m. j. ordei excorticati furfuris ana. p. j. pru. damaq̄ 20. numero ß. decoc⁹ vsq̄ ad q̄r̄. ℥. in qua dissoluat̄ cass. mūdat̄. ℥. j. elect̄uarij ō succo rob. ℥. ß. olei viol̄ q̄r̄. j. salis cōis. ℥. ij. reiteretur bis aut ter donec venter mollificet̄. post ista detur colatura dicta c. de subuersione ⁊ nausea. det̄ tū de ea talis quātitas q̄ natura nō succūbat. Si tū vēter sufficiēter esset laxus: nō oz tunc purgare: ⁊ h̄ est ↄsiliuz Serap. Sz ↄ̄nr alteret̄ mala cōplo cal̄a stomachi ⁊ refrenet̄ illa colera dādo sir^m factū de succo pomo⁊ vel citonio⁊ vel piro⁊. Isti sir⁹ ⁊ fructus alterāt ⁊ cōfortāt. vel det̄ sir⁹ de ribes vel sirup⁹ de succo limonū vel citrāgulo⁊ cū zuc. cōpositus. Et vtat̄ citonijs coctis sub calino ⁊ piris ⁊ comedat sorbas ⁊ nespulas in suo tpe ⁊ poma ru. acria ⁊ malagranata musa ⁊ acria ⁊ silia ⁊ sumat cibos faciles digestiōis vt pulli gallinarū ⁊ pdicum ⁊ parent̄ cū aceto vel agresta ⁊ cum succis fructuū imediate dicto⁊. ⁊ a pte exteriori ponat̄ emplz sup:adictū vl̄ pāni intigant̄ in succis supradict̄ vel in aliq̄ eo⁊: ⁊ orifi⁹ sto⁹ supraponātur. Et intellige q̄ ista emplastra vel succi debēt esse actualr̄ fr̄a: vt dic̄ Rab. vt stomach⁹ cōfortet̄ Portulace comeste cū aceto sistūt vomitū calīn Bulliat̄ acetū ⁊ in eo filtrum vel spongia intingatur ⁊ fr̄m stomacho applicet̄. aliq̄ tamen ista apponūt calida. si tegula ad ignē calef̄ ⁊ cū aceto fortissimo aspgatur: ⁊ sup ipam fogacia rob. rubea calefiat ⁊ stomacho applicetur stomacho prius inuncto cū succo mente asperso vel rosa⁊ ⁊ mirtillo⁊ iuuabit multū. Et si vomitus est propter debilitatē stomachi sine cōplexiōe cal̄a ista apponant̄ calida actualr̄. Et si est a mala cōplone calida apponant̄ actu fr̄a. ⁊ sic intelligit Rab. Trocisci de terra sigillata scripti in capitulo de emopthoica ab int⁹ ⁊ ab extra: valent in vtroq̄ vomitu. ⁊ valet rob de succo granato⁊ acetoso⁊ ⁊ muso⁊. Et sic fit succus eoꝝ dimittat̄ per noctē ⁊ ablata residētia coquat̄ lento igne donec sit sicut iulep. ⁊ postq̄ fuerit depositus ab igne: ponant̄ statim in eo extremitates mente cooperiat̄ diligent̄. ⁊ sic dimittat̄ donec infrigidet̄. deinde mēta extrahat̄: ⁊ isto mō fit rob de pomis ⁊ silia. s̄m Rasim. Istud aūt nō est dimittendū q̄ i vomitu ex cā cal̄a cū replone corporis dz fieri flōia de basilica. p flōiam eñ ma^a an̄s diminuit̄ ⁊ cū hoc fit distractio ma^e ⁊ corp⁹ ⁊ hūores alij refrigerant̄. ↄsideret̄ tū vtus etas ⁊ tps ⁊ alia pticularia. ¶ Si vomit⁹ ē a cā fr̄ia ⁊ a flātē ⁊ ille nō ē mlt⁹ n^c ↄtinu⁹ nec debilitat naturā tūc aut illud flā ē ibibitū i sba sto⁹ int̄ pellicu las ei⁹ aut solū ↄtiet̄ in ↄcauitate ⁊ supficie ↄneꝑa ei⁹. Si pmo mō dissipet̄ ⁊ euellat̄ a loco: dādo p^a ⁹ oximel sq̄lli^m aut sir^m de calamēto aut aquā calidā decoctiōis aneti calamēti ⁊ salis cōis. de

inde purgeť cū yerapiª acuata cū pulpa coloqn^c
ſm pua q̄titate vel cū pillľis de aloe vel mirab.
kebu. vel cū pillľis ſtomatic̨ dicṫ in. c. de vtigine
Et iteꝝ ſubtiliceť maª cū vino decoctiōis mente
origani calaᵗani⁹ ꝛ mara. ꝛ aneti. Et iterū purge
tur nā i iſto caſu modica eſt piectio flātis: ſ; nau
ſea eſt maioꝛ. deinde ſto⁹ ꝯforteť: vt infra pate-
bit. Si v̓o iſtud flā fuerit ꝯtentū in ꝯcauo ſtoⁱ
ſilľr deť oximel ſq̄lliᵐ cū aq̄ decoctiōs aneⁱ calaⁱ
ꝛ rafani. deinde vomit⁹ leuiter cū pēna in oleo
intincta ꝓuoceť vel vtať iſto curiali vomitu. ℞
ſquille ſucci cepe domeſtiᶜ ru. añ q̄ṫ. ß. zuca. lľ. ß.
fundať zuc. ꝛ coquať cū dictis ſuccis ꝛ ſ; elcᵐ ꝑ
bolos pōderātes. ʒ. ʃ. ꝛ capiať vnus ꝛ ſequenter
vomat. nā ſq̄lla ſine dubio vtētes ad vomitum
ꝓuocat. ¶ Uel ſ; ſic ℞. oximelľ ſq̄lliⁱ q̄ṫ. j. aq̄ ra
fani olei ſiſami aq̄ ſambuci vel ſucci cortic̨ eius
facta reſidētia dūmō excorticeť a radice v̓ſus ſu
perius añ. ℥. j. miſceanť ꝛ medietas capiaťꝛ poſt
ꝑ pauſam vomit⁹ ꝓuoceť ꝛ ſine dubitatiōe ſtoᵐ
a flāte ꝛ ſoꝛdib⁹ emūdabit. Et poſtq̄ maª fuerit
ꝑfecte purgata tūc ſtomachus ꝯforteť dando ſi
rupū de abſinº vel ſirᵐ de mēta ſm deſcriptionē
Mebeᶜ. vel ſirᵐ de ſucco citonioꝝ cum mēta et
vtatur miua ꝛ deť cibi mixti ꝯditi cum bonis
ſpēbus aromatic̨: ꝛ potet bonū vinū antiquū
maturū odoꝛifeꝝ. ꝛ vngať os ſtoⁱ cū oleo maſť.
ꝛ nardileō. ꝛ ſuperſꝑgať pul. maſtic̨ ꝛ pānus li-
neus nou⁹ calidus ſuꝑapponať. ¶ Et iterū em-
plaſtreť ſto⁹ ſic. torrefiat medietas vnius panis
bruni deinde piſteť poſtq̄ fuerit ꝑatus in forti
aceto ꝛ ſucco mente. ꝛ tūc addať maſtic̨ pulue-
rizati. ℥. j. ſucci mente quātū ſufficit calefiat i ca
ciola cū nardileon ꝛ maſticileō ꝛ calſm ſtoⁱ ap-
ponať oꝛificio. ¶ Et iterū vngatur ſtomachus
cum nardileō ꝛ maſticileō calīs. deinde ſinapize
tur cū iſto pul. qui eſt odoꝛiferus ꝛ reſtrictiuus
℞. mēte ſicce ʒʒⁱ. abſin. ſiccoꝝ nuc̨ cipreſſi cina-
momi ſpicenardi. añ. ʒ. j. gariofl̄ thur̨ maſticis
añ. ℥. ß. Iſte puluis eſt ꝯfoꝛtatiuus rōne aroma
ticitať ꝛ rōne ꝯſtrictiōis ꝛ rōne calefactiōis. et
vꝫ in vomitu ꝛ ſumpt⁹ ab intra ꝛ appoſit⁹ ad ex̄
ꝛ ſi in medietate vnius bruni panis toꝛrefacti ꝛ
ꝑati in ſucco mente ꝛ aceto aſꝑgať de iſto pul-
uere ꝛ ponať calidus ſupra oꝛificiū ſtoⁱ ſiſtit vo
mitū: ꝛ vꝫ ad fluxū ſi ſup totū ponať ventrē. Et
ex eo pñt fieri electuaria ꝛ empľa vel oleū ꝛ ſilľa
Refrenantia aūt vomitū a cauſa frigida factū
ꝛ ſilľr fluxū ventris ſunt iſta ſe. naſturciū toꝛrefa
ctum nuc̨ folia ꝛ cortex cipreſſi ꝛ lignū eius fo
lia corticis ꝛ fructus mirte lignum aloes ſtorax

calamita ambꝛa lapdanū ſpiceⁱ ꝛ celtica calam⁹
aromaticus gariofl̄ menta abſinᵐ folia citⁱ ꝛ ci-
tranguli ꝛ limones ꝛ cortices fructū eoꝝ thus
maſtix ruta agnuſcaſtus panis groſſus ꝛ toꝛre
factus gallia muſcata aliptamuſ. ꝛ fere omnia
aromatica. ꝛ ideo zinziber vel mēta vel balſa-
mita valet in vomitū. thiriaca magna data i po
tu cū ſucco mente ſiſtit vomitū. Et ſi ſ; emplm
ex maſtice cū modica terebentina ꝛ ſpergatur
pul. thur̨ in furno toꝛrefacti. ꝛ ſup pannū de la
na extendať ꝛ ſupponať gallina lardata cum ga
riofl̄ ꝛ etiā in ventre eius aliqui etiam claui po-
nātur cū cubebis ꝛ aſſetur ꝛ ſpergať cū viº odo-
rifero. ꝛ aqua ro. muſcata: ꝛ patiens ſentiat odo
rem. ꝛ de gariofl̄ ꝛ de cubebis comedat cū galli
na. ꝛ valet vinū groſſum maturū ꝛ odoꝛiferū.
¶ Et valet etiā poſitio ventoſaꝝ inter ſpatulas
Et Cōſtantin⁹ dicit: q̄ ponanť ventoſe in am-
bo latera colli qđ mihi eſt extraneū ꝛ vꝫ etiā mi
ua ſm diſcriptionē Johānis damaſc̨. ꝛ Auicen.
¶ Et valet aromaticū gariofl̄ ſm diſcriptionē
Mebeᶜ. cui⁹ eſt h̄ recepta. ℞. gariofl̄. ʒ. 6. maciꝫ-
doaⁱ ligⁱ aloes piperis longi ʒʒⁱ añ. ʒ. j. liquiricie
gallie muſ. añ. ʒ. ij. folij cubebe añ. ℈. j. ambꝛe. ʒ. j.
muſci. ℈. ß. ſirupi roß qđ ſufficit vel ſirupi citrini
vel conficiāť cū ſirupo de menta vel cum zucu.
ſtomachū ꝛ coꝛ ꝯfortat vomitus ꝛ nauſeā ſedat
Et vꝫ ꝯtra omēs purificatiōes in partibus ſtoⁱ.
ꝛ membꝛa nutritionis calefacit ventoſitates diſ
ſoluit ꝛ attenuat. v̓ba ſunt Johānis Mebeᶜ in
ſuo antidoº. diſtinctiōe. j. ¶ Cōfectio trociſcoꝝ
diarodū ℞. roß. ru. aureos. 6. liq̄riᶜ raſe aureos
ʒ. ligⁱ aloes aureos. 2. croⁱ aur̨. ß. maſtic̨. ʒ. ij. con-
fice cum vino ſ; trociſci. Ualet etiā confectio de
citonijs ſm diſcriptionē Mebeᶜ in pª diſtictiōe
ſui antidotarij. ꝛ valet diacitonitē cum ſpēbus
ꝛ valēt citonia comeſta confecta ꝛ fruſta cum
pul. gariofl̄. ꝛ vꝫ etiā embꝛocatio cū ſpongia ma
defacta in vino decoctiōis reꝝ ſtringētiū vomi
tum. ¶ Hic eſt ſciendū q̄ debet ꝯſiderari in vo-
mitu ſi eſt aliqđ membꝛū mandās materiā ad
ſtomachū: vt ſi venit a matrice vľ epate: ꝛ ſi epar
eſt calidum ꝛ multū generat colerā: quā poſtea
mittit ad ſtomachū. tūc epar debet refrigerari
ꝓut in ſuo capľo dicetur cum ſlōia baſilice ꝛ cū
alijs refrigeratiuis tam ab extra q̄ ab intra: ꝛ co
lera cū cōpetenti laxatiuo: in quo multū ponať
de reub. eſt euacuanda ꝛ purganda. ꝛ ſi ꝓcedat
a matrice fleubothomeť mulier de vena pedis i
talo interioꝛi ꝛ matrix ꝯfoꝛteť: ꝛ ſic de alijs mē-
bꝛis. ¶ Uomitus ſang. ſit interdum a cāis pri-

mitiuis: vt e ictus percussio in meri vel in gutture propter quod vena rupta vomit san. Aliquando sanguis ab alijs mebris fluit: vt ab epate ad stomachum per easdem partes per quas nutrimentum transiuit a stomacho ad epar. et sic aggrauans stomachum tanquam res innaturale. na ipsum per superius eijcit. Si vena igitur in gutture vel meri vel stomacho rumpatur: ista disruptio est ca coniuncta vomitus sang. vel si in stomacho vel meri et gutture aliqua vena corrodatur: et san. vomitur: cum ex tali corrosione resudet san. similiter si in stomacho fiant vlcera corrosiua: etia san. euomitur. Locus et a quo exit cognoscitur per dolorem et aggrauationem loci illius. et cognoscitur et per cas primitiuas vt quia recepit ictu aut cecidit aut sanguisuga tenetur appensa: aut quia fuit mutilatus et san. quod deberet nutrire illa mebra iteru redundat ad epar. deinde per meseraicas ad stomachum. et quando est ab apertione vene e rubeus clarus. et si est a corrosione: dicit Constatinus quod est niger. et si ab vlcere e saniosus et adest dolor in stomacho maxime quando sumunt res acutas vel acras et sic de suis consimilibus. ¶ Curatio ois vomitus san. est prohibendus et no assuefaciendus: quia no est bonus. quia sang. quidem sursum qualiscunque fuerit per os malu. deorsum vero bonu. nisi niger exierit. 4. aph. am. 25. ¶ In vomitu quidem san. particularibus conuenietibus fiat flo. de basilica. et si no: ponantur vetose i vtroque crure. per tale eni flobotomiam euatur materia ancedes et fit distractio ad parte opposita. Si forte san. fluxerit a capite: tunc flobotomia fienda est de cephalica: deinde fiant fortes fricationes et ligationes extremitatu et fiat istud electuarium. Rx. pul. diapapauer pul. triasandali ypoquistidos boli ar. terre sigillate an. ℥. ij. carnium citoniorum ℥. j. zucca. quartam. iij. fundatur zuc. cu succo plantaginis. et virge pastoris et facta residetia fiat electuariu per bolos et valet succus plantaginis et virge pastoris et bursae pastoris cu trociscis de terra sigillata dictis in emopthoica. ¶ Et si vomitus san. fuerit propter vlcera in stomacho illa euacuentur sicut in suo dicetur ca. fiat talis medicina Rx acassie se. rob. terre sigillate balaustie opij se. iusquiami albi gumi arabici an. ℥. ij. succi arnaglosse et virge pastoris an. quod sufficit. fiat trosisci ponderates. ℥. j. detur vnus cum aqua arnaglosse et modico aceto. vehemeter prohibet sang. vt ponit Aui. et breuiter recurratur ad capitulum de emopthoica et ad capitulum de flu. san. narium.

Declaratio Primo nota quod Ga. 5. de mor. c. 6. dicit quod oia mebra habet naturale expulsione ad expellendu oem rem extra naturam. et ista virtus expulsiua est in stomacho, et in matrice et i pectore. et etiam in pulmone: et in canna pulmonis multum manifesta respectu aliorum mebrorum: et ideo si in stomacho vel orificio eius aliquid contineatur quod sibi no sit naturale: illa virtus naturalis expulsiua mouet stomachum: et mediantibus villis latitudinalibus expellit per superiora illud nociuu in eo contentu et hoc est ei nale et no artificiale. quia nullus didicit vomere vel tussire nec femina parere. ideo hoies nullo precedete magistro nec doctrina per se tussiunt et vomere sciunt: et mulieres pariunt: et non solu hoies imo et bruta: vt oues boues et canes capre. et sic de alijs. Aliqui tamen magis et citius. alij vero minus et tardius, prout in idiuiduis est reperire. Et iuxta materia sciendum est quod aliqua insunt brutis naliter et sine doctrina et arte et sine vsu precedente que hoibus no insunt nisi per arte: vt est natare in aqua. quia bruta que nunquam natauerunt si ad aquam proijciantur natabunt et exient ripam conuenientem iuxta posse. nisi simia que si ad aqua proijciatur nescit natare: sed ponit manus ante oculos et sic nisi succurratur submergetur. vt dicunt illi qui viderut. hoies aut nequaquam natabunt nisi per tepora priora in arte natoria fint edocti et cosueti. ¶ 2° sciendu quod hoc nome vomitus capitur interdu pro illo actu vel motu que virtus expulsiua stomachi operatur ad expellendum nociua quidem motus fit mediantibus villis latitudinalibus exprimetibus a parte iferiori versus superius. et sic capit Ga. 6. de mor. c. 3°. Alio mo capitur pro re proiecta siue sit cibus siue humor siue sang. siue vermes siue stercora: vt accidit in yliaca. et sic capit ypo. 2° pnosticorum ca. 38. ibi. vomitus vero laudabilis. et in tribus ca. sequetibus. ¶ 3° dubitatur vtru vomitus sit fortior motus quam singultus: Et videtur quod sic per Aui. in 13a. 3i. trac. 5°. et probat per tres rones quas ibi ponit. ¶ Prima ro: quia singultus est primus motus ad vomitu. igitur singultus est debilior vomitu. consequetia tamen pro tanto quia et per singultu ita bn purgeretur stomachus sicut per vomitu: frustra tunc natura faceret vomitum. ans est Ga. 6. aph. comento. 38. ibi. spasmus fit etc. ¶ 2a ratio. in vomitu plus expellit de materia quam in singultu. ergo vomitus est fortior motus quam singultus. ona tenet. quia quanto motus est fortior magis et plus de materia debet expelli. ans patet ad experientiam. ¶ 3a ratio. ille motus est fortior vbi virtus incitans est maior et sequens suu effectum quod est expellere. fiat sic est in vomitu. igitur etc. ona tenet. quia virtus naturalis que sequitur suum effectu est fortior illa que conatur et no pot expellere. ¶ In oppositum est Ga. 6. apho. comento. 38°.

ibi. Spasim⁹ fit ex ꝛc. vbi dicit ꝙ singult⁹ est q̄-
dā mot⁹ ad vomēdū fortioꝛ tñ ꝙ vomitus. Vba
sūt p̄cise Ga. Et rō q̄ talis est: ibi ē fortioꝛ mot⁹
vbi res ībibite in sba sto¹ expellunt̄ mag̃ ꝙ si ex-
pellerent̄ res ꝯtente in sup̄ficie ei⁹ ꝯcaua. ħ sic est
in singultu cū i eo expellāt̄ res iuiscate ꝛ ibibite
in suba sto¹. ꝯña nota est. ꝛ maioꝛ ꝛ mīoꝛ est G¹
in dicto ꝯ⁰ ꝛc. ¶ Primo sciendū ꝙ Aui. in loco
allegato formaliter ꝛ p̱ intentionē ꝯtradicit G⁰
ꝛ iō dicūt aliqui ꝙ cōp̱ando vomitū ad singul-
tū q̄ntū ad essentiā motus al's vomit⁹ ꝛ q̄ntum
ad rē p̄iectā: sic vomit⁹ est fortioꝛ: ꝛ sic intelligit
Aui. sȝ si vomit⁹ cōp̱atur ad singultū q̄ntū ad rē
ꝯtentā in sto⁰: sic singult⁹ est fortioꝛ. q꞉ natura
nitit̄ ad illud expellendū qđ est in sto⁰ inuisca-
tū ꝛ sic intelligit G⁹. videas si per hoc pōt fieri
pax inter duos me͏̄ᶜ auctores. ¶ 4⁰ in ordīe no-
tabiliū notandū est ꝙ vnū mēᵐ pōt seruire di-
uersis virtutib⁹ nō in eodē tp̄e. q꞉ aliq̄n est tp̄s
attrahēdi. aliq̄n expellēdi: ꝛ ī hoc est sollicitudo
creatoris bn̄dicti: qm̄ multotiens ponit instr̄m
vnū vtile ad mltas op̱atiōes: ꝛ ī ħ fuit excusatio
a multitudine instroꝝ sm̄ viā vtilitatū ꝛ op̱atio-
nū ita ꝙ multe vtilitates ꝛ op̱atiōes fiūt p̱ vnū
instr̄m sicut fuit factū de coop̱torio tenui duoꝝ
coop̱torioꝝ cerebri: Vba sunt Ga. 8. de iuuamē-
tis membroꝝ quasi in medio. ¶ Itē dicit Gal.
4⁰ de mor⁰. c. 8. Et exēplificat đ lingua q̄ est or-
ganū tactus gust⁹ ꝛ mot⁹ ꝛ de ħ p̱fecti⁹ fuit tra-
ctatū sup̱ius in. 2⁰ lib. in declaratiōibus. c. de pa-
lisi lingue: nō est bonū idē totiēs recapitulare: ħ
gratia maᶜ bonū est aliq̄d rememorari. ¶ 5⁰ sciē-
dū iux̄ dicta in cāis āncedētib⁹ vōit⁹ ꝙ cibi fasti-
diosi ꝛ aboīabiles pn̄t esse cā vomit⁹: p̄cipue si
vltra voluntatē ꝛ appetitū assumant̄. ꝛ ħ est qđ
dicebat Ga. 2⁰ amph. ꝯ⁰ 38. Parū deterioꝛ cib⁹
ꝛc. vbi dicit sic. de cibo eñ abominabili vomit⁹
fastidiū inflatio ꝛ rugitus generant̄. ꝛ nō mirā
q꞉ cibus q̄ nō capit̄ cū delectatiōe sto¹: ipm̄ non
bene amplectit̄. imo hȝ ipm̄ q̄si in odio. ꝛ nō bn̄
retinet̄: ꝛ p̱ ꝯn̄s nō bene digerit̄. ꝛ sic p̱ vomituȝ
expellit̄. vel si incōplete digerat̄: fastidiū gn̄at in-
flationē ꝛ rugitū: ꝛ in isto casu dȝ tm̄ ab alijs nu-
trientib⁹ abstinere donec sensatū ei⁹ nocumētuȝ
totalis euanescat. ¶ 6⁰ dubitat̄ vlterius vn̄ tot
hūiditates q̄t aliq̄n p̱ vomitū expellunt̄? Rn̄det̄
ꝙ ab illis mēbris a q̄bus attractū est nutrimen-
tū a sto⁰ ab epate ꝛ p̱ eadē loca ꝛ meat⁹ ꝛ venas
p̱ que attraxerūt illud nutriᵐ vel hu. p̱ easdeȝ re-
mittūt ad epar ꝛ ab epate p̱ mesaraicas ad stoᵐ.
deinde ad ex̄. Et ħ asserit G⁹. 3⁰ de v̄tutibus na-
turalib⁹ in. c. 15. vbi dic̄ sic. oēs p̱ticule attrahūt
ex vltia sup̱ficie illđ qđ ꝯgruū ē ꝛ amicū ꝛ expel-
lūt qđ grauat ꝛ mordet ꝛ nō est mutabile i ei⁰
ꝯ̄rias ꝯtinue fieri p̱p̱atiōes. ħ ille in sn̄ia. ¶ 7⁰
nō ꝙ lȝ sit dcm̄ ꝙ expulsio maᶜ p̱ diuersas p̱tes
nō dȝ fieri q꞉ duo mot⁹ ꝯ̄rij sunt ꝯturbatiui ꝛ sic
in vomitu nō dȝ fi¹ purgatio p̱ inferi⁹ cū meᵃ laxa-
tiā vł clisteri: tñ dico ꝙ ista pn̄t cōpetere in vomi-
tu. p̄⁰ q꞉ p̱ talē medicinā vł clistere distrac⁰ maᶜ ħ
ad oppoᵐ. 2⁰ q꞉ si multa maᵃ sit in corp̱e saltē
aiis p̱s ei⁹ euacuabit̄: tūc dico ꝙ illa auctoritas
intelligit̄ q̄n vterq꞉ motus fit ab arte nisi daret̄
tā fortis meᵃ q̄ expelleret p̱ sup̱ius ꝛ p̱ inferi⁹ su-
p̱flua ꝛ in mag̃ q̄ntᶜ: vel si fieret vi morbi. vel si
vna fit vi nature vł vi morbi ꝛ alia ad oppoᵐ ħ.
p̱ artē bn̄ pn̄t tollerare vt ħ distrac⁰ maᶜ ad opᵐ.
ꝛ p̱s maᶜ āntis euect. ¶ 8⁰ nō. p̱ut dictū est in. ꝛ
cañ. ꝙ calefactio extremitatū in curatiōe vomit⁹
est iuuatiua: ꝛ est dcm̄ Aui. in. 13ᵃ. 3¹. in. c. de cura
vomitus. Et cā dicta est q꞉ p̱ talē calefactionem
fit attractio san. ꝛ hūoꝝ ad illa inferiora extre-
ma ꝛ sic distrahit̄ mᵃ fluēs ad stoᵐ etiā vltra ħ
infratio illaꝝ extremitatū ꝛ infratio sto¹ est iu-
uatia in sedatiōe vomit⁹ veloq̄ ꝛ cañ. p̱p̱tea q̄a
fria. Vba sunt Aui. in lo⁰ p̄alleg̃. Et sic pȝ ꝙ cale-
factio in materijs est ꝯueniēs fris vł ap̱atib⁹ nō
furiosis. Infratio aūt in calis ꝛ furiop ꝛ multū
mobilib⁹ q꞉ infrat ꝛ alt̄at furiā ꝛ iniq̄tatē p̄dcē
maᶜ vȝ. ¶ 9⁰ sciendū ꝙ in p̱gnātibus de mane i-
terdū venit vomit⁹: ꝛ p̱ijciūt aliq̄n colerā aliq̄n
flā ꝛ multū alleuiant̄. ꝛ sentiūt se leues ꝛ bn̄ tol-
lerāt eū ꝛ nō gn̄at eas p̱p̱tea q꞉ aliq̄s sup̱fluita-
tes a mr̄ice vel ab alijs mēbris ad stoᵐ occurrē-
tes expellūt a mr̄ice: imo est signū imp̱gnatiōis
in nō ꝯsuetꝭ vomere. ꝛ talis vomit⁹ nō est cohibē-
dus nisi multū fuerit sup̱fluus ꝛ ille aggrauāt
ꝛ tūc est sistēdus dādo acrumia vel nō p̱iculosa
fetui. ¶ 10⁰ sciendū ꝙ aliq̄ marᶜ pueri q̄n habēt
v̄mes vł incipiūt i eis gn̄ari: hn̄t vomitū ꝛ si bi-
būt viᵐ stati p̱ijciūt. ꝛ si assumūt ius gallie calī-
nō emittūt vel lac calīn: ꝛ ħ multotiēs suȝ exp̱t⁹
¶ Causa isti⁹ pōt esse duplex. p̄⁰ q꞉ sto⁹ p̱p̱ter vo-
mitū p̄teritū est iā desolatus: ꝛ debilitat⁹ ꝛ p̱ ca-
lorē iuris galline calidi stomach⁹ aliquali ꝯfor-
tat̄ p̱ calitatē actualē: ꝛ q꞉ hȝ p̱p̱ietatē tempera-
di hūores remittere furiositatē ꝛ habet equare
vt hȝ sn̄ia Ga. in. 3⁰ lib. de cibarijs. ꝛ iō tale ius
ab eis faciliter retinet̄. vinū aūt cū actuali frigi-
ditate ipm̄ amplius debilitat ꝛ desolat. ꝛ iō ab
eo nō retinet̄. Alia cā potest esse quia si ibi sint
vermes magis molestantur a re frigida. ꝛ sic ħ

magis mouent ad quē modum natura magis infestatur. ꝛ sic nititur expellere nociuū ꝛ facit vomitū. vnde frequēter per os aliqui exeunt cū cibo vł potu vel per se. ¶ 11° nō: ꝙ quāuis vomitus ꝓsit in multꝭ vt in ꝓseruatione ꝛ curatiōe podagre ꝛ lapidis renū ꝛ vesice. ꝛ in sciatica ꝛ in multꝭ egritudinibꝰ mēbrorum inferioꝝ ꝓpterea qꝛ materiā antecedentē ad diuersum attrahit ꝛ ipsam foris expellit in pte. valet etiā in curatione aliqrū egritudinū stoi. ꝛ vꝫ in ꝑncipijs poxis moꝝ febriū ꝛ in multis alijs. tñ in custodia ꝛ regimīe sanitatꝭ nō multū est assuefaciēdus: timēdo ne natura assumat ꝓ ꝯsuetudine semper ad stom malos ꝓpellere hūores: ꝛ de sto° facere sentinam qui est locus fetidus ad quē superflua totius nauis cōtinue decurrunt. Scitum eniꝫ est ꝙ si mali humores ad stom defluant ꝯtinue digestio debilitatur ꝛ cibi corrūpuntur. ꝛ pessimi ꝑinde in corpe generanť humores. ꝛ sic ꝑualet ꝙ per alias expellereť ptes. Propterea dicebat princeps medicoꝝ Gal'. Preparatio ad vomitū duobus modis fit. aut assuefactione ad vomitū qđ tñ hic non intēdimus qꝛ vile est ꝛ ab oībus scitur: supple ꝙ vomitꝰ ꝯuertatur in ipsum ꝛ orificium stoi sua ꝓpria ꝛ principali opatione que est attrahere totiens prineť nisi in casu necessitatis vt predictū est vł materia curreret ad stom sicut in fe. cōtinuis ꝛ interpolatꝭ accidit frequēter. īmo talis vomitꝰ frequēter ab oī alia crisi securē nos alleuiat ꝛ excusat cum sit purgaº vl'is. illa ēt est sn̄ia Aui. in. 13ª. 3ª. trac. 5. ¶ 12° dubitať que est ꝑicula in vomitu ꝑncipalr pa. dič Gal'. 6° de morº. c. 5°. in ꝑn. ca. ꝙ stomachꝰ: ꝛ iō clarificat bonus Gordoꝰ ꝙ ps iferior patiť quātū ad expulsiuā: ꝓpterea qꝛ cogiť expellere ꝑ supiora illud qđ aggrauat vel pungit stom partim ēt meri qꝛ nō pōt cōtinere qđ in sto° est: nec potest resistere: qꝛ debilitatū est. ꝛ vomitus nō fit nisi qñ ps iferior est forꝭ ꝛ supior debilis. ꝛ ex ꝯñti patiť totū corpus ꝓ maiori pte in forti vomitu ꝛ sinthomatico: ꝛ iō artificiale est post sufficientem euatione per vomitū orificiū stoi roborare vt possit resistere pti iferiori a supiori ipellenti. ¶ 3° sciendū iuxta statim dicta ꝙ qñ volumꝰ cōfortare orificium stoi cū rebus stipticis vł aromaticis vel calidis: vt est rosata in clareto ꝛ siłibus: ista debent ministrari per visum. Sed si volumus ꝯfortare fundū stoi ꝛ retinere: qđ vltra naturam effluat violentia ꝛ diarria. talia añ cibuꝫ sunt largiēda vt ꝯfortať pars iferior ꝛ portanariū claudatur. Et si per supius ꝛ inferiꝰ talis fieret inepta expulsio tunc ante cibum ꝛ post talia confortantia largiantur. ¶ 14°. nō est obmittēdum dictū Ga. 3° de morbo. c. 9. f. ꝙ sudorem ꝛ vrinam vel egestionē emittere vel sanguinem a naribꝰ vel exire emoroidas vel vomitū sanguinis vel alterꝰ rei facere: oīa ista qñ veniunt sine nocumēto actiōis ꝛ cū fortitudine nature ꝛ cū alleuiatione pa. nō deberet dici actio morbi nec motꝰ morbi: sed deberet reponi sub actione nālī ꝛ sub motu nature. sed cuꝫ ista veniunt cū magꝰ violētia ꝛ sine alleuiatione ꝛ cum nimia nature debilitate tūc talia sunt accidētia morbi qnīmo sunt realiter morbi ꝛ simpliciť mala actio nature ꝛ motus morbi ꝛ sunt motꝰ extra naturam irregulariter operantem cū ista exeunt nō in cōgruo tempore. Incōgruum tēpus appello cuꝫ fluxus in vsu alicui existat ꝛ tamē nocet ꝛc. Cum istud vo cōprehenderis ꝛ recordaris illiꝰ verbi qđ superius dixi. i. ꝙ omne nocumentum actionis sit accidens nō dubitabis ꝙ ea que iuuant corpꝰ non sunt ex genere accidentiū cū magis pertineant actioni naturali. verba sunt Ga. 3° de morbo. c. 6. in fine capituli vel in capitulo penultimo ꝛc. ¶ 15° qriť vtrū ruminatio in brutis debeat dici vomitꝰ cuꝫ ꝯtenta in sto° ꝑ meri vsqꝫ ad os manifeste ipellantur? Respōdeo ꝙ non. propter qđ est notandū ꝙ aliq bruta sunt ruminantia vt bos aries capra ꝛ similia. vnde postqꝫ pastum vt sunt herbe folia palia ꝛ arbusta ꝛ fenum: iterū naturaliter virtꝰ expulsiua nō lesa ad os expellit. ꝛ iterū ibi masticantur ꝛ per eundē meatum ad angulum stoi remittunť bolus post bolum ꝛ iterū qđ ruminatū est ibi paulatine digeriť ꝛ corpus ruminantis nutriť ꝛ sic patet ꝙ ruminatio nō dꝫ dici vomitꝰ cū ad os ꝛ nō ad extra expellať. qđ nō est nociuū īmo iuuatiuꝫ ꝛ illud iterū ad stom ꝛ vētrē remittať. Nā sic dicit Gal'. abominatio qꝫ ꝛ vomitꝰ est malꝰ expulsiue virtutꝭ motꝰ: ꝛ hi motꝰ tūc ꝯtingūt qñ virtꝰ expulsiua de ore stoi rē nociuā nitiť expelle. vba sunt Ga. 6. de morº. c. 2. Et ista est maior in ꝓpōne sed ꝙ ruminať nō est nociuū. īmo iuuatiuum. igitur ruminatio non est vomitus.

¶ Capitulum. 15. de dolore stomachi.

q Uāuis et passionibꝰ stōachi dictis ꝛ dicēdis ī isto libro medicine ꝑcipue sm Gal'. in passionario qlibet hn̄s eas posset dici stomatichꝰ. qꝛ dolor fortis ꝛ actus stomachi ꝑ tpe quo durat molestior eius egritudo reputatur: cū semper dolor omnes corporis vtutes ꝓsternit

vt describit.2° ꝓnosticoꝝ. Et hāc passionē dolo
rē ꝑcordioꝝ antiqui noiauerūt: vt scribit.4°. de
morbo.c.10.

Cause doloris sto' pūt eē q̄dā ꝑmitiȩ q̄dā
aūtes q̄dā ꝯiūcte. ꝑmitie sunt sic ē
ictus in regiōe sto' ꝑcussio casus vulnꝰ penetrās
frigus exterior ꝛ calor silr. ¶ Cāe aūtes pūt eē
indigō sto' multo tpe ꝑcedēs. vñ mali in corpe
multiplicāt hūores ꝛ mala ꝯ° eius calīa q̄ ꝯuer-
tit cibū ad malā q̄litatē colericā ꝛ acutā: vñ gñā
tur hūiditas pungēs ꝛ corrodēs vel calīa ꝑ se si-
ne maª. ¶ Alia cā pōt esse mala ꝯ° fria ꝯuertēs
cibū ad malā q̄litatē friam ꝛ hu. vel friam ꝛ sic-
cā mlīcā vel acetosaȝ. ¶ Alia cā pōt eē freq̄ns re
pletio sto' maxime absq; bono appetitu qñ assū
pta nō digesta aggrauāt ꝛ dilatāt stom: ꝛ cā sūt
vētositates gñande: silr ꝛ cibi interiꝰ sumpti ni-
mis calī aut frigidi ꝛc̄. ¶ Cāe ꝯiūcte sunt effe-
ctus istaꝝ cāꝝ aūtiū vl' ꝑmitiuaꝝ ꝛ ipa mala cō
plexio calīa vel fria q̄ aliqñ est cū maª aliqñ sine
maª: ꝛ freq̄ntiꝰ fit talis dolor mordicatiuꝰ: qñ
maª est mordicatiua acuta ꝛ calīa ꝛ adurēs ꝛ in
sto° malā inducēs q̄litatē. ¶ Alia cā est inter-
dū mala mª mlīca q̄ ebullit sup terrā vel ē aliqñ
colera prasina. ¶ Alia cā ꝯiuncta pōt esse apā ca
lidū vel frīn stom vlcerās: et sic de alijs. ¶ Alia
cā pōt esse vētositas extēdēs ipm ꝛ q̄si solonem
ꝯtinuitatis faciens q̄nto stoꝰ magis est sensibilis
tāto citiꝰ in eo fiūt iste impssiones ex effusione
materierū ad stom tanto etiā accñā male tollera
tiōis fiūt fortiora: ꝛ est interdū tātus dolor itol-
lerabilis q̄ stōtici veniūt ad sincopī ꝛ mortē ꝓ-
pter maliciā ꝛ acuitatē vel corruptionē illoꝝ hu
moꝝ ad stom aliūde venientiū vl' missoꝝ. vñ nō sȝ
Aui. 13ª 3ª. trac. 2. c. j. q̄ aliq̄bus accidit sto' dolor
post comestionē. ꝛ postq̄ cibus est apprēsus et
retentus a vtute retētiua ꝛ digō incipit fieri: ta-
les nō quiescūt donec euomāt. vñ si vomūt rem
acetosā ꝛ nigrā signȝ q̄ mlīa emittit a splene ad
stom. Et in isto casu ꝯsiderāda sunt alia ꝑicula
Si hō est spleneticꝰ vel aliq̄ egritudo vt est dol'.
vel q̄uitas vel durities in sinistro latere sentiat.
Itē scias q̄ a quibusdā accidit dolor sto' ex co-
lera. q̄ emittit ab epate ad stom. ꝛ ista aliqñ cau
sat vomitū vel ꝓcurat secessum ꝛ post sedat dor
vñ sunt aliq̄ q̄ imediate pꝰ cibū nō vomūt sed pꝰ
longū spaciū tempis. ꝛ tūc signatur q̄ isti hūores
sunt effusi ad fundū sto'. ꝛ qñ cibus sumptꝰ cuȝ
eis ꝑmiscet rebulliti digōne ꝛ ascēdit ad os sto'
ꝛ tūc causat ꝛ fit vomitꝰ: q̄ ꝑfecte celebrato se-
dat dolor. Aliq̄bus etiā accidit dolor pꝰ comesti

onē ꝛ nō cessat donec cibꝰ sit digestus. ꝛ h̄ acci-
dit hūtibꝰ mirachiaȝ ex mlīa ad mirach effusam
ꝛ iste dolor ascēdit vsus mediū sto'. Aliqñ etiā
accidit dor sto' ꝛ estuatio: cū sūt ieiuni: ꝛ postq̄
comederit ille dolor cessat: ꝛ cā huius est: quia
aliq̄ maª fluxa erat ad stom in ꝑua tñ q̄ntite ꝛ cū
cibo sumpto descēdit ad ptē inferiorē sto' ꝛ ibi
alterat ꝛ ꝑ ptes inferiores expellit. ꝛ h̄ freq̄nter
accidit. Aliqñ etiā pōt accidere ex colerica maª ꝛ
hoc rariꝰ accidit vt dicit Aui.

Signa cāꝝ ꝑmitiuaꝝ ꝑ relatiōes hūtur
infirmi. vt q: fuit ꝑcussus in re-
giōe sto'. vñ vnū tenui i cura quē posterior pes
eq̄ in orifi° sto' ꝑcussit: q̄ post longū tps stōticꝰ
cōquerebat. ¶ Si vō iste dolor fit ab indigōne
scit ꝑ eructuatiōes fumosas vel acetosas. Et si ē
ꝑꝑ nimiā replōnē ꝛ indigōnē: scit q: stoꝰ aggra
uat ꝛ freq̄nter adest nausea ꝛ vomitꝰ: postea se
quit alleuiaº. Et si fit ꝓpter aliquā malā cōplo-
nē cū maª vel sine maª iā sunt dicta signa in.4°
c. istius.4ª. ¶ Et si maª faciens dolorē est calīa
tūc accidit mordicatio ꝛ inflāmatio ꝛ estuatio
ꝛ sitis ꝛ calor ꝛ sapor illiꝰ materiei. vt si est colīa
sentit amaritudo: si flā salsuȝ salsedo: si colīa eru
ginosa sapor eruginis eris. ¶ Pōt etiā maª co-
gnosci ꝑ exeūtia a corpe q: q̄dā interdū emittit
ꝑ vomitū verisile est q̄ tale est illud qd̄ remanet
ꝛ causat dolorē sicut illud qd̄ ꝓijcit ad ex̄. Et si
dolor ꝛ mordicatio est ꝯtinuꝰ signū est q̄ hūor
vel maª est ꝯtinue in sto°: sȝ si nō est ꝯtinuꝰ ꝑma
nēs sȝ interpolatꝰ cū mordicatiōe: notat q̄ maª
colīca ab epate ad stom interpolate effundit. vñ
dicit Aui. q̄ ista mordicatio in sto° ex ista maª
colīca q̄nq; facit accidere effimerā. Et si mordi-
catio ꝛ estuatio est ꝯtinua ex illa maª colerica i-
terdū facit accidere tertianā. ꝛ h̄ est: q: illa maª
colīca est interdū putrefacta ꝛ corrupta in epa-
te: ꝛ ab illo ad stom sine interpolatiōe effundit. ꝛ
silr tūc causat dolorē in latere dextro. Et si est ꝓ
pter mlīaȝ: nō adest dolor nec estuaº nec inflam
maº: sȝ acetositas in ore sentit: ꝛ si aliq̄d vomit
illud est acetom: ꝛ cū h̄ splen aliqñ sentit durꝰ ꝛ
dolor freq̄nter in sinistro latere reꝑit ꝛ adest de
bilitas. imo etiā corruptio digōnis ꝛ est cā gñā-
tiōis hūoris corrupti: ꝛ hūor corruptꝰ est cā do-
loris ꝛ dolor est cā debilitatis ꝛ corruptiōis digō
nis ꝛ sic vī esse ibi q̄si q̄dā circulatio. Si vō dor
fiat a vētositate: adest eructuatio ꝛ rugitus, ꝛ ex
tenuatio in sto° ꝛ in ypocūdrijs.

Judicia In dolore sto' oēs stōtici siue
sint ex idigōne siue ex dolore

sive ervomitu antiquo: omnes inquã stomatici sũt male colorati debiles et tristes et diu in sanitate pfecta nequeũt pseuerare.

Curatio dolor stom si sit pter aliquã de mal cõplonib⁹ cũ maa vel sine maa recurrat ad.c.4m isti⁹ ca. Et obseruentur ad vnguẽ cañ.gñales ibidẽ prenotati et si ibi sit maa purget et alteret mala cõplo: sicut ibi predictũ est. Si igit cũ mala coplone cal'a assit dominiũ cole digerat cũ sir°.vel cũ orizacara vl' cũ sir° de succo limonũ vel cũ sir°ros in q vel quib⁹ tẽpet absinm credẽdo ⁊si° Aui. ¶ Deide purget sic ℞.folioz absin pass.mũd.ab arill.añ.ʒ.j.foliox sene q: coleras purgat et malas hũiditates stomachi desiccat floz viol. boraginu z buglos. q: cordiales sũt añ.ʒ.ß.liquiri.ras.ʒ.6.℞.decoc° i qua tẽpet cortiq mirab.citri.ʒ.j.fricent fortit et colature addat aloẽ loti.ʒ.j.vel duas ẽm fortitudinẽ et debilitatẽ patiẽtis. Et p⁹ vtatur lacte vaccino acetoso: a q̃ extractũ est butirũ. Et interdũ sumat aquã fontinã fraz nisi apostema interiori vl' pectori ĩpediãt et sisia: vtatur etiã lactuq portulaq cũ aceto liphato. vtat etiã cucur. melõib⁹ et similib⁹ appropriaž put decz. cibi aũt reliq sint facilis digestiõis cũ aceto pparati. vt sũt pulli gallinarũ pdices pisces gni de aqs mũdis p petrosa loca currẽtib⁹ et ista cocta sint in aq cui in fine addatur acetũ. vtat etiã limõib⁹ et citrãgul et acetositate cit et bibat ptisanã et si ⁊tigat eos vinũ bibere illud sit albũ vl' claz et aq mlte cõmixte. Et si ibi cũ cal'itate sit siccitas et arefactio: vtat rebus humectãtib⁹ vt est ordeatũ auenatũ malue spinargia et reb⁹ silib⁹: vt in pdicto 4°.c. hui⁹ pdictũ est. Et balneũ aq dulq ⁊fert eis si tñ illa maa colica a supiori pte pũpe voluerit et est debilis motus. vt in.c. de vomitu annunciatũ est. Et detur i potu aq decoctiõis attripliq. et se. ei⁹ mixtũ cum oleo viol. et paruo croco. deinde vomat digito vl' pẽna in oleo intincta et ori imissa vsq ad guttur vl' pnocetur p⁹ assũptionẽ sirupi acetosi cũ oleo mixti. Deide post mec pfecte. euationez stõach⁹ ⁊fortet tã ad ex q̃ ad ĩtra: vt ibidẽ pnotatũ est et sumat freqñter malagranata coctana poma pira et psica. et credẽdo ⁊si° Ga. 8°. de ige°.c.v. vngatur stomach⁹ cũ oleis fris. Et si stomach⁹ hz incensionẽ vtile ẽ oleũ coctaninũ et olea alia etiaz ⁊ueniũt q̃ refrigerãt sicut ẽ oleũ i q̃ ponũtur flores vitis vel pãpini vl' extremitates ramoz ei⁹ q̃ frigida sũt. et succ⁹ ypoqsti. et balaustia. Vba sũt G ibidẽ bacali. i. portulaca fria et hũida in.3°.gdu. et in ea ẽ põticitas. ideoq ⁊dest fluxui multaruz materierũ ad ventrẽm: id est ad stomachũ et intestina et maxĩe si ma⁹ fuerit colica. frãgit eñ q̃litates eius et refrigerat fortit si cõedat aut bibat succ⁹ ei⁹. Maly de regali dispõne. 2°. li°. 2ª ptis c. 32°. eadẽ est sñia Ga. p° de fe. ad Glauconez. ca. 14°. vbi dicit: q si stomach⁹ imbecill' fuerit et in hoc lipothomiã patiatur et dolorẽ: tũc imponẽda sũt q̃ vigorẽ pstãt qualia sunt ea q̃ p dactilos et vinũ et farinã ordei crocũ et aloẽ et masticem. infundere aũt ea q̃ p absinm aut oleũ maluinũ. i. de pomis vel citonijs et masticinũ. hec ille. Et sc quit. Et si exurant stom imiscere qdẽ aliq infrigidantia sicut cucur succum et lactuce et portulace et solat et endi et agreste. hec eñ nõ infrãnt solum ß infrant et stipticãt. et fra aqua adustos stomachos iuuat multotiẽs in tpe data cõueniẽti. Aliter vo multũ nocet. vbi supra. ¶ Si dolor fuerit pter materiã flãticam quod sciẽ q nõ sentit ardorẽ nec situm: imo grauedinẽ et põderositatem tunc digeratur cum oximell. diuretico vel sqllico quodlibet per se vel simul mixti. et in clarificatione ponat menta ysopus absintium de quolibet ʒ.ij. exinde purget cũ pill. stõaticis. et post vtat diatriõ pipeõ cui⁹ pprietas ẽ calefacere stom et ventrẽ et remouet dolorẽ ei⁹ qñ est ab hũiditate mlta et cruda et mũdificat stom ab ipis et valet contra acidos ruct⁹ et digestionẽ cõfortat. vt ait Johãnes damascen⁹. ceteriq medicine autores de virib⁹ tractãtes medicaminũ cõpositorum. Deinde cõfortet stomach⁹ ad extra cum oleo nardino et masticino et oleo de absin° et cũ emplastris calidis. Capiat etiã cibos leues et facil' digõnis et in pua qñtitate. itez etiã põt purgari cũ diaturbit: vel cũ mirab. keb. in decoctiõe polipodij et alioz. Si vo fuerit a vẽtositate sola ℞. saccellatiões cũ milio et sale torrefactis et cũ pitaria et vrtica torrefactis et i pãnis lineis inolutis et bulliant ruta camo. et mẽtastrũ origam et pulegiuz invino in q̃ madefiat filtrũ vel spõgia q̃ expressa calida stomacho applicet. Et iste supradicte herbe bulliant in oleo ex q̃ stomachus iungat. Iterũ calefiat oleũ rutaceũ et oleũ absin et castorei: et cum eis vel aliq eoz vngat stomachus. deinde lana succida calida applicat et pitaria et mẽta torrefacta qlibet p se vz in sedatione dolori. ¶ Itẽ ventosa magna sine scarificatiõe ventri apponatur et dimittat stare p vnas horam et post vngat cũ oleis supradictis vel cũ oleo in quo bullierit anisum ciminũ marat ruta pulegium et sisia. et iterũ bibat vinũ et nectar et vinũ purũ i parua qñtitate et cibos bone digõnis et bõi chimi; et d

cit Aui. q aristologi lōgi ē mar[1] iuua[1] in resoluē
do dolores ventosos vehementes sil'r castoreū
si sumat cū aceto limphato vel saltē cum vino al
lia sil'r valēt ⁊ electuaria carminatia vētositates
vt' est diacimi[m] diacalamentū bacce lauri cū ani
so tiriaca magna tiriaca diatesserō. ciminū torre
factū maratrū carui cimi[1] rusticoꝝ sal sacerdo-
tal' ⁊ sil'ia. Et si aliqn̄ cōtingeret caperet clistere
ista in eo debēt mitti ⁊ valet pulegiū ⁊ galāgi ꝑ
se sumpta cū vino vel brodio pulle ⁊c̄.
¶ Dicit Berñ. de gordo[o]. q in passionib' anti-
q̄s sincopalib' stomachi non īuenit tantū iuua-
mentū in aliq̄ re sicut in hoc medicamie. ℞. suc
ci mente. ℥. ß. succi absin[1]. ʒ. ij. gariof. ligni aloes
xilobalsami añ. ℈. ß. fiat. pul'. ⁊ accipiat tepidū om̄i
die ieiuno stomacho. Et scias q aromaticū ga-
riofilatū ex descriptiōe Mesue valet multū i pas-
sionib' ⁊ dolorib' stomachi ex f'ritate. sil'r diaci-
minū ⁊ diatrion pipeon: sūt approbata in dolo
ribus stomachi ex f'ritate vel vētositate: ⁊ breui
ter recurrat ad cap'm. 4[m]. isti' 4[i] li[i]. ¶ Si vo
fuerit ꝑpter m'iam digerat ma[a] ꝑ istū modū ℞.
liquiri. ras' vuaꝝ pass' mund' ab ani'l. añ. ℥. j. ab-
sin[1] mēte epithi[1] fumiterre añ. ℥. ß. capill' veneri. ℥
ij. spice lig[i] balsami cinamōi añ. ʒ. ij. mell'. lb. j. si
nō adest calor. ⁊ si adest calor vel fe. fiat. cum zuc. ⁊
diminuant cal'a ⁊ fiat. sir'. In isto sir[o] ponāt absin[1]
⁊ menta q: stomachū ɔfortāt ⁊ ponit ibi fumus
terre q: tēꝑati ē caloris ⁊ ē sicc' in 2[o] gdu ⁊ i eo ē
pōticitas ⁊ amaritudo: ⁊ q: sto[o] ꝓdest in q̄ sunt
supfluitates colerice: q̄s educit laxando. vt dicit
Haly i. 3[a] parte lib[i]. 2[i] ⁊ de vtraq; col'a. Et poni-
tur ibi capill' veneri q: si sumat marie cū vino cō
fert fluxui supfluitatū ad ventrē ⁊ sto[m]. Aui. i 2[o]
Et ponit ibi spi[a] q: apit oppilatiōes epat' ⁊ sto[i]. ⁊
prohibet materieꝝ effusionē ad sto[m]. Aui. i 2[o].
ca. de spica. ⁊ ꝑ suā fragrantiā mēbra iteriora cō
fortat. Et ponit ibi lignū balsami q: cal'm est ⁊
siccū in 2[o] gdu ⁊ apit oppilationes ⁊ cōfortat vi
scera grossa. i. epar sto[m] ⁊ splen. ⁊ ponit ibi aqua
ad humectādū ⁊ tēꝑandum reliq̄ sicca. ⁊ pñt ibi
addi flores boragi buglosse ⁊ sil'ia. digesta ma[a]
purget cū diasene vel purget sic ℞. volubilis mi
noris epithi[1] sticad'. arabici sene fumitre an[1] añ.
ʒ. ij. polipodij q̄rcini. ʒ. iij. fiat. decoctio in q̄ tempē
tur mirab. indi. per. 6. horas. ℥. j. fricent ⁊ colent
⁊ colature addi pñt pul'. epith[1]. ʒ. j. vel. ʒ. ij. pōt ad
di ad purgamētū m'ie. purgata materia vtatur
pa. pliri. cū musco ⁊ leticia Ga. ⁊ aromatico ga-
riof. ⁊ vngat cum oleis supradictis. pōt etiā ad-
di dyacameron ⁊ diābre: q: valent in passionib'
m'liq̄ sto[i]. ¶ Si aūt dolor stomachi fuerit ꝑpter
apata vel vlcera sto[i] curent illa. sicut in suis dice
tur cap'is. dño ɔcedēte. Et si quis in sto[o] añ ci-
bū dolorē sentiat ⁊ post cibū cesset. signat q co-
ad stomachū mittit in ieiuno tūc vo talis famē
sustinere nō dz. Scriptū em̄ est ne aliquis co-
medat nisi post desideriū ⁊ appetitū nec in h' tar
det cum desideriū ebullierit nisi mendosuz fue-
rit vt ē ebriosū desideriū ⁊ habētiū fastidiuz q̄m
tollerare faciūt stomachū putridis: ⁊ malis re-
plet humorib'. in. 3[a]. p[i]. c. de regimine comestio
nis. Sz tales debem' colagogis euacuare ⁊ sto
machos eoꝝ ꝑut dictū est i. 4[o]. c. ⁊ in isto cōfor-
tare ⁊ si etiā mittat m'ia ad sto[m] in ieiuno cau-
sans famē sil'r est faciēdū ⁊ stomach' cōfortetur
⁊ emplastret ⁊ euaporet: ꝑut hic ⁊ ibi dictuz ē sm
causam egritudinis. ¶ Si vo alicui accidit do-
lor stomachi post comestionē ⁊ talis nō cessat do
nec vomat: tūc ɔsideret si est a col'a vel a m'ia vt
predictū est in pōne in principio istius capituli.
⁊ tunc euacuet humor peccans ⁊ stomachus ad
intra ⁊ ab extra confortet. vñ si est a f'ūte vel m'ia
exptus sum vinū absintionatū ⁊ pillulas stomati
chas ⁊ emplastratione cū meta ⁊ absin[o] ⁊ vsum xi-
loaloes ⁊ xilobalsami spica[i] mente ⁊ diaciton-
ten. ⁊ si hec fuerit ꝑpter alias causas: recurre ad
cap'm de vomitu qd̄ est añ illud ⁊ sm causā ꝓce
dendum est ad curā. ¶ Uerūtamē sm Aui. valz
ista medicia in isto casu post vl'ia. ℞. olibani ma
stiq̄ nigelle: pro qua in isto casu ego sumo git
ameos corticū fisticoꝝ viridiū xiloaloes crudi añ
℥. ß. fiat. pul'. ⁊ distemperet cum melle vel zuc. ⁊ su-
mat omni die de mane stomacho ieiuno. ʒ. ij. vel
ʒ. iij. vtatur etiā coriandro preparato. Illa autē
que a tota proprietate valēt in doloribus stoma
chi sm Aui. sunt pellicule intrisece stōaticorum
gallinaꝝ. Et dolor mordicatiuus stomachi seda
tur cum assumptione reꝝ frigidaꝝ vt est succus
portulace vel aqua ei' et lac acetosum a quo ex-
tractū sit butiꝝ. Euacuatio vo si ɔueniat nulla-
ten' est dimittēda: imo celebrāda cum vomitiuis
catartico laxatiuo cōuenientī sm q videt materiā
inferi' vel supius declinari. cordumeni cōfert do
lori pungitiuo ventri in ipo em̄ ē virt' liquefacti
ua ⁊ eius ꝓprietas est cōfortare membra intrin
seca. Auicenna. in. 2[o].

Declaratio in dolore stoma[i]. ꝑmo
notādū q dic̄ Ga. p[o].
de ingenio in. ca. 16[o]. q aliqn̄ mala cōpl'o stoma[i]
pōt eē cū ma[a] aliqn̄ sine ma[a] ⁊ qn̄ est cū materia
illa pōt eē in ɔcauitate sto[i] ⁊ in superficie ei'

nexa: vel pōt esse imbibita ꝛ interclusa in suis pelliculis. vñ si ꝯtigat ꝙ a cerebro ad sto^m fluat aliqs humor: in eo malā inducēs cōplōnē ꝛ dolorē tūc debemus mūdificare ꝛ ꝯfortare ce^m ꝛ sic qđ solebat ad sto^m fluere minuet̃ qđ quidē erat causa dicte male cōplonis ꝛ doloris. Deinde debemus mūdificare illud qđ in sto^i ꝯcauitate fuerit ꝯtentū. ꝛ illud qđ in pelliculis est interclusuꝫ sanguis ꝑsentit̃. ꝛ tandē mala cōplo curet̃ ꝛ hoc intelligit G^a in loco vltio alle^o. Uñ dolor vel morbus nō est ita magnus ꝙ inducat fortissima accidentia: imo est ꝑuus ꝛ vtus ex eo ꝯ nō dissoluit̃ ꝛ humores nō fuerūt multi tunc ꝑus dicte cause sunt auferende: vt ibidē inqt Ga. Si tñ do^r vel morbus est ita fort̃ ꝛ pūgitiuus ꝙ vtutem dissoluat ꝛ sincopi cum sudore ꝛ terribilia accidētia inducat: tūc ꝑus fortissimo succurrenduꝫ est dolori seu morbo ꝙ cāe ei^o: ꝛ h̄ fit cū mitigatiuis doloris ꝛ calefactoriis ꝛ inūctiōib^o ꝛ cum aliis medicis iā dict̃ nō totalr̃ dimittēdo cām i suo vigore remanere. qm̄ ꝑculdubio exñte causa eius est credēdū: nullū morbū integre curari posse vt ibi inqt Ga. ꝛ h̄ etiā clare notat̃ 4°. me g^i. colū^o. 9. nā mitigatio dolor̃ ꝯseruat vtutem ne deficiat. 12. meg^i. colūdello. j. ¶ Scdo notandū: ꝙ Ga. ponit vnā receptā vni^o yerapig^e in. 4 de ingeñ. c. 16. que est vtilissima in dolorib^o sto^i ꝛ q: q̄ntitas est mag̃ pōt reduci ad istā formam ℞. cinamo^i xilobalsami azari spice^i croci cassia lignee mastiq̃ añ. ʒ. j. aloē. ʒ. 16. ꝛ. ℈. ij. f. pul. ꝛ dicit Ga. ibi ꝙ aloes dꝫ esse medietas lota: ꝛ alia nō lota q: aloes nō lotū est mag̃ laxatiuū ꝫ lotū ē minus laxatiuū est tñ mag̃ sto^i ꝯfortatiuū. Et si ista yerapig^a det̃ in puluere est mag̃ vtilis et si misceat̃ cū melle mag̃ ꝑuat: nō tñ est adeo vtil̃ vt siccat ꝛ min^o soluit. vba sunt G^i ibidē. Et ista me^a hꝫ. ʒ. doꝫ. ꝑuā. s. vnū coclear ꝛ media ꝛ duo coclearia ꝛ mag. ʒ^a. coclea^a ꝑua. ꝛ dat̃ cū ptisana h̄ legunt̃ a Ga. in loco alleg̃. ꝛ h̄ notat̃ quō mediterdū infelicitat mediciarū opatiōes. ¶ 3° sciasꝫ diascoriđ ꝙ absin^m decoctū singulariter vꝫ cū spica^i vel celtica ꝛ aqua pluuiali vsqꝫ ad cōsumptionē tertie ptis cōpescit dolorē sto^i ꝛ ventris ꝛ fastidiū tollit. ¶ Quarto nō ꝑm Ga^m. 3° de interiorib^o circa finē ꝑ tres coll̃. cū dimidio: ꝙ os sto^i est sensibilissimū mēbror̃. ꝛ idē dicit 4. ꝺ mor^o. c. 10. circa fi. ad. 2. colū^a loqñs ꝺ dolore ꝑcordior̃ sic ꝑm cotā libri mei. Et iō nō est mirū si dolores stōici maliciā anhelitus ꝛ virtutis sequatur defectio cū pluries videmus anhelit^o defectioneꝫ: ꝛ sincopim habere eis in aliquo pedis digito offensionem habentibus: quāto igitur magis istud ex stomacho eueniet quia per stomachū vtrisqꝫ nobilibus mēbris: id est cordi ꝛ cerebro nocumentū extendit̃ propter sui sensus fortitudinē ꝛ propter sui ad ea vicinitatem. vnde quanto stomachus sensibilior erit: tanto maiora ꝛ plura fiunt accidentia: videmus enim eius nocumentū ad cerebrū ꝛ cor extendi: vba sunt Ga. in loco ꝑallegato. Multū igit̃ custodiendus est stomach^o tam ꝑpter se ꝙ ꝑpter mēbra vicina ꝛ colligata. ¶ Quinto sciendū: ꝙ cōsiderando causas doloris in stomacho vel in aliis membris reperiemus ꝯtrouersias inter autores medicine ꝛ diuersas opiniones: quas causa breuitatis dimitto. verūtamen maior pars eorū dicit ꝙ due sunt cause doloris per se. s. mala complexio ꝛ solutio continuitatis. mala complo est causa doloris per se ꝛ primo ꝛ solutio ꝯtinuitat̃ secūdario. vnde nō ꝙ ad hoc ꝙ causet̃ dolor tria requirunt̃. ¶ Primo requirit̃ ꝙ membrū sensibile a sua dispōne naturali immutet̃: quia si eēt insensibile nō in eo fieret dolor. vt ptꝫ de osse et cartilagine. ¶ 2° requirit̃ ꝙ immutet̃ fortiter q: debilis ꝛ ꝑua imutatio nō causat dolorē. parua em̄ manus calefactio ad ignē non facit doloreꝫ. ¶ 3° requirit̃ ꝙ subito vel in ꝑuo tempis spacio immutetur: quia si paulatine alteraret̃ nō causaretur dolor. ꝛ ideo ethici nō sentiūt dolorem: ꝑpterea quia talis dispositio ethica vel paulatine fuit introducta ꝛ nō subito nec i paruo tp̄is spacio. ¶ Quarto nota: ꝙ aliqđ potest esse cā doloris duobus modis. Uno^o per se ꝛ ꝑ^o ꝛ tūc dicit̃ ꝙ causa doloris per se ꝑmo est illud qđ ꝑpriuꝫ obiectū sensus: tact^o: ꝛ iste sūt due q̄litates actiue: vt calitas ꝛ frigiditas. vt dicit Aristote. ij. de anima. ꝛ Ga. 4. de morbo. c. vj. Aliquid etiā potest esse causa doloris per se ꝛ secūdario: sicut est sensibile cōmune. nam sicut dicit Aristo. primo posterior̃. Aliquid pōt esse per se ꝛ primo: vt homo per se ꝛ ꝑmo est risibilis: sed fortes per se et secundario est risibilis in q̄ntum est hō. ¶ Tūc sit prima ꝯ^o. Mala cōplexio calida vel frigida potest esse causa doloris per se. ꝛ primo probat̃: quia illud est propriū obiectū sensus: tactus. et qđ potest immutare membrū fortiter subito ꝑ se ꝛ ꝑmo potest esse causa doloris: sed mala cōplexio calida vel frigida est cā doloris. igit̃ ꝛc. ꝯ^a nota est. ꝛ maior ptꝫ ex notabili. ꝛ minor ptꝫ qa mala cōplexio calida vel frigida est obiectū sensus: tactus: scđo de anima. quia est quid calidū vel friḡm. ¶ 2^a ꝯ^o solo ꝯtinuitatis pōt esse cā do-

loris ꝑ se.sꝫ nō p̄ᵒ.ꝓbat̃.q̃ illud qđ est obiectuꝫ cōe sensus tact⁹ ⁊ pōt ipsuꝫ subito ⁊ fortit̃ imu-tare:pōt ēē cā doloris ꝑ se ⁊ secūdario.ꝟ solutio ꝯtinuitat̃ est h̄mōi.ğ ⁊c.ꝯña nota est ⁊ maior ꝑ p̄ria pte pꝫ.s.ꝙ solꝰ ꝯtinuitat̃ sit sensibile cōe q̃ est mot⁹ formal̃r.mō mot⁹ est sensibile cōe.2ᵒ de aīa.q̃ mot⁹ ⁊ q̇es magnitudo quātitas ⁊ numerus sunt sensibilia cōia.ꝟ ꝙ possit imutare fortiter ⁊ subito pꝫ ad expientiā.¶ 6ᵒ q̄rit̃ vtrū dolor sentiat̃:⁊ nō oꝫ nūc ꝓcedere ꝑ argumēta ꝟ vt veritatē inq̇ram⁹.Notandū p̄ᵒ ꝙ dolor ⁊ delicia nō sunt sensus ꝓprie ⁊ formal̃r ꝟ sunt accidenᵃ seu passiōes seq̄ntes sensationē.nā sil̃r ē de dolore corpis ⁊ de dolore aīe q̄ est tristiᵃ: vt ponit Gal̃.2.amph̄.ibi duoꝝ doloꝝ est:ꝙ tristiᵃ ⁊ gaudiū nō sunt formal̃r apphensiōes aīe:ꝟ mag̃ accidentia causata ab apphensiōe horrēde speciei vel ꝯuenient̃ ab aīa.ğ sil̃r mō dolor corpis ⁊ delicia nō erūt sensatio formal̃r:ꝟ mag̃ erit accñs ex illis causatū ⁊ gr̄a materie aduerte: ꝙ si dolor ⁊ delicia corpis in ꝟ ꝯueniūt qđ dictū est cū tristicia ⁊ gaudio:tñ in alio discōueniūt.qm̄ dolor corpis ⁊ delicia passiōes sūt aīe ꝓut ad aliqđ organū corpale referunt̃. gaudiū vo ⁊ tristitia passiōes sunt aīe nō relate ad aliqđ organū corporale.Et q̄ pꝫ ꝙ dolor corpis ⁊ delicia nō dicūtur ēē corpis q̃ ab aīa nō fiant.q̃ sine dubio ab aīa fiūt.ꝟ dicunt̃ corpis.q̃ nō sunt aīme nisi ad orgaᵐ corpale referant̃.Et vlteri⁹ q̃ dolor ⁊ delicia sunt aīe:vt referunt̃ ad organū corpale. iō maxie ꝯsistūt in appetitu .s. appetere gaudium tanq̄ bonū ⁊ delectabile:⁊ nō appetere imo euitare tristitiā tanq̄ ꝯ̄riū hūani corpis in regimīe sanitat̃.¶ 7ᵒ ꝓ ꝯfirmatione dictoꝝ.s.ꝙ dolor ⁊ delicia sīt passiōes seq̄ntes sensatiōes:⁊ nō sensus q̃ sensatio nō est obiectū sensus. Nō ꝙ dolᵒʳ capit̃ dupl̃r. Uno mō ꝓ cā faciēte dolorē.⁊ sic sīt due cāe vt visuꝫ est in 5ᵃ declaratione isti⁹ capl̃i. Alio mō sumit̃ ꝓ illa sensatiōe rei ꝯ̄rie. ⁊ de isto fiebat q̄stio si dolor sentiebat̃:tūc dolor sumit̃ ꝓprie pro actu qui est īter potentiā ⁊ obᵐ.vñ dolor est paᵒ virtutis aīalis.vñ ista virtus aīalis diuiditur in apprehēsiuā ⁊ motiuā.motiua exercet̃ ꝑ neruos ⁊ lacertos.⁊ de ista nihil ad p̄sēns. Apprehēsiua est duplex:īterior ⁊ exterior: q̄ diuiditur in q̇nq̃ sensus exteriores.⁊ est virt⁹ visiua auditiua odoratiua gustatiua ⁊ tactiua.Apprehēsiua aūt īterior diuidit̃ ī.5.s. in sensuꝫ cōeꝫ fantasiā rōnē ⁊ memoriā.Sēsus cōis ē ille q̇ recipit oīa illa q̄ ꝑ alios sensus fuerūt ꝑcepta.⁊ sic de alijs.Et fantasia illas formas seu ydola ꝯseruat seu custodit posito q̄ obiecta sensuuꝫ nocēnt p̄ñtia vt dic̃ Aui. in p̄ᵃ p̄¹ doctria.6.c.5.⁊c. ¶ Tūc pono duas ꝯclōnes tenē⁹ me cū maiori pte autoꝝ medicᵉ.P̄ria ꝯᵒ est.Dolor ꝑ se nō sentit̃ a sensu exteriori.ꝓbat̃ sic.ab illo sensu nō sentitur dolor cui⁹ dolor est act⁹ exterior. ꝟ dolor est act⁹ sensus exterioꝝ igit̃ ⁊c.ꝯña bona est.maior pꝫ 2ᵒ de aīa.q̃ solū spectat ad v̇tutē itellectiuaꝫ reflectere se supra actū suū.¶ 2ᵃ ꝯᵒ. dolor sentitur a sensu cōi.ꝓbat̃.ab illo sensu sentit̃ q̇ ponit ꝺ̄riam iter obiecta sensuū exterioꝝ ⁊ coꝝ actuū sed sensus cōis est h̄mōi.ğ ⁊c.ꝯña tꝫ.⁊ maior pꝫ q̃ ponēs ꝺ̄riam iter aliq̄ oꝫ ꝙ illa cognoscat.⁊ minor pꝫ.q̃ ꝓpter ꝟ est dat⁹ sensus cōis hoi ⁊ alie iteriores virtutes vt ꝑcipiant ⁊ sentiāt act⁹ sensuū exterioꝝ vt pꝫ 2ᵒ de aīa ⁊ 3ᵒ in liᵒ de sensu ⁊ sensato.Ex q̇bus pꝫ ꝙ null⁹ sensus pōt sentire nec ponere ꝺ̄riam iter obiecta exteriora nisi sensus cōis.⁊c. nunc autē scitum est ꝙ sensatio dolorosa est oꝑatio sensus ꝑceptionis:igit̃ sensus cōis eā cognoscit.Tunc tu allegas textum Ga.in.4.de morbo.c.6.post p̄nciᵐ ca. vbi dicit:dolor fit in sensu tactus itelligit̃ post sensationem sensus tact⁹ ex vehemētia caloris vl̃ frigoris.non tñ ex vehemētia siccitatis ⁊ humiditatis ⁊c.vide ibi.Et sic pꝫ ꝙ quāuis dolor sentiatur:nō tñ ꝓprie rōnem hꝫ obiecti.⁊ sic dr̄ sentiri. sed sic dicim⁹ sentit̃. q̃ causatur ex actione sensibilis in sensuꝫ.s.calitat̃ vl̃ solōnis ꝯtinuitatis.¶ 8ᵒ nota f̄m Ga.in loco p̄allegato ꝙ delicta ⁊ dolor fiūt in oīb⁹ sensib⁹.i.post sensatiōes oīuꝫ sensuū vt visuꝫ est imediate.⁊ cā isti⁹ est.q̃ excellenᵃ sensibiliū corrūpit sensuꝫ:2ᵒ de aīa.nota tñ ꝙ delicia ⁊ dolor in aliq̄ cōueniūt ⁊ in aliq̄ discōueniūt.p̄ᵒ discōueniunt q̃ delicia incipit a motu innāli ⁊ termiat̃ ad dispōnē nālē. q̃ dicit Ga.4.de morbo circa finē ad.7.colūᵃ ꝙ sentire deliciā nō est aliud nisi reuersio sensatoruꝫ.i. sensibiliū ad nālitatē.Et ꝯueniunt tñ ex pte rei in q̄ fiūt.q̃ dolor ⁊ deliᵃ hn̄t fieri circa idē.2ᵒ cōueniūt q̃ vtraq̃ fit a q̄litᶜ fortit̃ alterāte ⁊ ī mō alteratiōis q̃ req̄rit̃ ꝙ fīt subito.¶ Nō iuxta dictū in cāis ꝙ mala cōplᵒ p̄t ēē cā ꝯiūcta ⁊ imediata q̃ ꝑ se ⁊ p̄ᵒ ē obᵐ sensus tact⁹. p̄t tñ ēē cā añs respectu male q̄litat̃ quā iduc̃ ī h̄uorib⁹.im ꝙ respectu diuersoꝝ p̄t ēē ꝯiuncta ⁊ añs.¶ 9ᵒ notādū ꝙ quāuis sit dictū in isto cᵒ. f̄cipᵉ in descriptiōe sir⁹ꝫ m̄l̃iam ꝙ aliq̄ sunt res q̄ ꝓhibent mās ad stoᵐ fluere.vt est portuᶜᵃ capill̃ veneris spicaⁱ ⁊ sil̃ia.tñ in p̄ncipijs egritudinū nō debemus isistere cū his.ꝟ p⁹ ad purgādū mās aūt̃ ⁊

post coniunctam deinde ad confortandum stomachum & viscera cum illis causis &c.

Capl'm.16. de debilitate ablatione & corruptione stomachi digestionis.

Alienus 6°. de morbo.c.j. cū quo fere concordat Aui.13a .3a.trac.3°. dic q͞ digestio cibi nihil aliud ē q͞ conuersio siue mutatio sui s͞m q̄litatē ita q͞ p̄me digōni q̄ fit in sto° s͞m cursum nālē accidit triplex nocumentum. Primū est tū cibus nullo° digerit.& tūc vocat ablatio digōnis. Si vo digestio minuat & tarde mutet cibus sine mala q̄litate: tūc vocat debilitas seu diminutio digōnis. Si vo cibus corrūpit vel in malā q̄litatē mutat. vocat corruptio digōnis: vt ipsemet ponit in eodē lo° vsus finē capli & tūc cibus corrūpit & trāsit i malā q̄litatē q̄ n̄ patit cibū corpori assimilari.

Cause istarum passionum s͞m intētiōes & remissionē earum: q̄dā p̄nt eē p̄mitiue: q̄dā añtes: & q̄dā cōiuncte. P̄mitiue sic ē est ictus casus percussio in sto° vel in mirach vel in mēbris circūuicinis ei a q̄bus pōt p̄uenire debilitas digōnis. Silr calor aeris vel balnei excedēs exalās naturalē calorem & sp̄us a q̄ manifeste digestio minuit q̄ de cā digestio in estate & ceteris tpib' nō est ita fortis sic i hyeme. vt habet p̄mo amph. cañ. & 2°. Uentres hyeme & vere &c. Silr frig' penetrans & mortificās naturalē calorē. p͞pter q͞d in q̄busdam debilib' & raris & macris in tpe magni frigoris accidit digōnis paucitas & aliq̄n diarria rōne p̄ue & debilitatis digōnis. 4a cā debilitatis digōnis pōt eē exercitium supfluū: q͞z gymnasiū tēpatū facit acq̄rere calitatē bonā & nālē in corpe a q̄ puenit bona & cōpetēs digestio & q̄n supfluit conuertit ipsum ad frig' & idigestionē. 3° teg'. cañ. & 2°.12°. 5a cā pōt eē longa q̄es. q͞z ipsa facit in sto° & toto corpe friditatem. & q̄n supfluit: extinguit naturalē calorē. 2° eodē. Cause añtes p̄nt eē accidētia aic: vt ira tristicia & silia. & silr studere meditari fortit exercitare mentē imediate post prādiū vel cenā. & h' accidit p͞pter duas cās. q̄rū p̄ia est q͞z cib' & pot' inferi' ad fundū sto' insedēdo libere descēdere nō pōt. 2a cā est exercita° aialis virtutis supfluens p̄culdu° naturales vtutes p̄cip̄e digestiuā disturbat: cū cal' nālis & sp̄us ad infra aialiū virtutum retrahant. Ideo q̄n aiales virtutes q̄escūt vt in som°: tūc nāles fortius opant. vt in c° de som° visum est. etiā coit' supfluus digōnē debilitat idubitant. Alia cā añs pōt esse replēo in toto corpe vel in mēbris vicinis a q̄bus in suo tpe hūores vel alie supflue humiditates seu aq̄sitates ad sto̅ remittunt. Et ista mē̄a p̄nt esse cere̅ epar & splen & matrix & silia. Alia cā pōt esse cibi vel pot' sumpti in magna quātitate. Isti eni debilitāt digestiuā in p͞pterea: q͞z eos neq̄t vincere nec digerere pfecte. silr sumere cibos mltos fridos in mag̃ quātitate & lōgo tpis vsu. vt sunt herbe frie sicut cucurbita melones poma fungi & silia. Silr cibos cape tarde digōnis vt caro bouis antiq̄ & dura & panis opir' dur' panis & sine fermēto auellane case' antiqu' &c. silr mō h' faciūt cibi vētosi & pot' vt fabe ceteraq̃ legumina: mustū añ p̄fectam ebullitiōem & residētiā & mlta aq̄ in vino posita vel sine vino potata: sto̅ debilitāt & digiam: nisi estuosus & imēse calid' existeret vel sicc'. Alia cā p̄t eē iordina° ciborum: vt si q̄s in p̄n° prādij sumat coctana aut poma aut mala ḡnata: deinde sumat lagana condita oleo & absomogaro: vt exēplificat Ga.6.de mor°.c.j. Alia cā p̄t esse acceptio ciborum tpe nō cōueniēti. vt si q̄s d' mane & añ descēsionē & digōnem cibi p̄teriti supponat aliū cibū. p̄mus eni corrūpit rōne 2i. ad cui' corruptionē rōne mixture 2' corrūpit. P̄nt ēt corrūpi rōne sue q̄litatis q̄ eis iest a sua natura. q͞z cito recipiunt corruptionē vt est lac recēter mulsum pisca & melones nimi' ēt pot' facit in sto° cibū fluctuare & natare. silr eq̄tatio balneatio in nō recēti tpe mistrata. pari mō q̄n zirb' ē tenuis nō potens nālē calorē reflectere nec ↄtinere est cā debilitatis digōnis. Cāe cōiuncte istarum passionum sūt mala cōplō sto' vel vicinātiū mēbrorum cal'a vel fria p̄ se vel sicce & hūide mixte cū ill'. fria tñ freq̄nti' ipedit digōnē. Et si cā mltū supfluit: est cā ablationis ei'. 2a cā pōt eē mlta ma° vel mala in q̄litate in sto° collecta vel ↄgregata aliunde veniens vel ibidē ḡnata. 3a cā cōiuncta p̄t eē apa ḡnatū q͞d pōt eē flegmō vel zimia vel erisipila vel sciros. vt dicit Gal. in lo° stati alle°. silr vlcerationes in sto° freq̄nter p' apa venire ↄsueuerunt. 4a cā cōiūcta p̄t eē vētositas in sto° ḡnata vel aliq̄ mō ibi exñs q̄ nō p̄mittit cibum pfecte cōp̄hēdi. imo ip̄m subleuat & digerē nō p̄mittit. 5a cā p̄t eē hūores missi a cere° vel epate & silibus ad sto̅. siue ibi mittant in h' digōnis vel añ: q̄ vel corrūpūt cibū vel sunt cā digōnis ablate vel diminute. 6a cā pōt eē mala cal'a vel mala frida cerebri vel epatis & splenis & mr̄id q̄ suā sto° cōicant friditatē. 7a cā pōt eē debilitas ↄtētiue & fortitudo expulsiue. Et iste sunt cāe debilitatis digestiue vel ablatiōis vel corruptiōis eius s͞m q͞ cāe sunt fortes aut fortiores vel fortissime

Signa causaꝝ ꝑmitiuaꝝ hn̄tur ꝑ rela/tionē paciēt̄.vt si aliq̄s recipit
ictū in sto°.vt vidi vnū ꝑcussuȝ cū calce equi in
sto° q̄ post semꝑ hn̄it debilē digōnē ⁊ q̄si semꝑ
fuit ifirm⁹.¶ Signa aūt egritudīs sunt q: ali/
ces ⁊ oscitatiōes ⁊ ǵuitas ⁊ dolor in corꝑe ⁊ in
mēbris indicāt debilitatē digōnis nō multū in
tensam.Et si ista augeant̄ fortiorē sign̄t debili/
tatē digtīe.ructua° aūt ⁊ appetit⁹ vomēdi ⁊ ꝯstri
ctio ābelit⁹ ⁊ pigritia corꝑis ⁊ tarditas egōnis
sign̄t fortiorē idigōnē.Sed q̄n cib⁹ null°° vl' val
de parū mutat̄ nec in sub̄a nec in q̄litate dr̄ ab/
latio digōnis.⁊ h̄ freq̄nti⁹ fit q̄n fr̄itas est itensa
in tātuȝ q̄ nālis calor est ipotens super digōnē.
¶ Signa causaꝝ ātecedentiū sunt vt si ꝯtinue
q̄s stat in tristicia vl' in rācore vel timore: vel si
vtat̄ intēꝑate coitu vel est hō replet⁹ ⁊ vsus fuit
dieta copiosa vel vsus fuit reb⁹ infrāntib⁹ tꝑe ꝑ/
lixo vel cibis vētosis,vel sumit eos iordinate vl'
tꝑe nō ꝯgruo vl' q: sumpsit cibos de se corrupti
biles vt lac melones ⁊ sīlia.vel nō vtit̄ tēperato
exercitio añ cibi assumptiōeȝ.⁊ sic de alijs. Sig̃
cārū ꝯiunctaꝝ.si isti mor¹ vl' aliq̄d coꝝ veniat ꝑ
pter malā cōplōnē cal'aȝ vl' friam hūidā vel sic/
cam simpl'r vel cōposite cū ma^a vel sine ma^a re/
curre ad ca^m 4^m isti⁹ q̄rti libri.q: ibi reꝑies suf
ficienter.Et si sit ꝑꝑ apa in sto° cognoscit̄ ꝑ do
lorē ei⁹ ꝯtī^m ⁊ adest fe.Et si ista accidētia vl' mor
bi veniāt ꝑꝑ vlcerationē sto¹ q̄n sumūt potum
sentiūt fortissimū dolorē.Et si sunt ꝑꝑ vētosita
tē assunt eructuatiōes gurgulationes ⁊ rugit⁹ ⁊
dolor in itestis.⁊ in tali digōne seu corruptiōe
digōnis seq̄t̄ flux⁹ vētris cū sono ⁊ fetore. ⁊ cuȝ
h̄ sentit̄ inflatio in vētre q: cib⁹ non ꝑmittit̄ diu
in sto° ꝑmanere.imo adest lenitas ⁊ lubricitas
egestionis.Si v̄o idigestio est ꝑꝑ hūores cali/
dos adest sit̄ ⁊ calor ⁊ eructua° fetida ⁊ fumo/
sa cū ꝑuitate appetit⁹ vt dicit Aui.Et in ore sen
tit̄ sapor amar⁹ vel salsus s̄m diuersitatē hūorū
calidoꝝ.⁊ q̄n̄q3 aliq̄d de cal'is hūorib⁹ ꝑ supius
expellit̄ s̄m gen⁹ vel spēm illoꝝ hūoꝝ calidoꝝ.
Q̄n aūt ista veniūt ꝑpt̄ hu.fridos nō adest sit̄
nec calor nec alia sig̃ supra dicta.imo adest ꝑui/
tas appetit⁹:q: illi hu.satiant appetitū faciēdo
fantasticā replōnē i orifi° sto¹. ⁊ adest oxiremia
vel acetositas i ore ⁊ discolora° faciei ⁊ pigritia
⁊ q̄n̄q3 aliq̄d de flātevel mt'ia per superi⁹ expelli
tur.Et si ma^a corrupta vel maliciosa est in sto°
nausea vel vomit⁹ vel rugitus vel dolor sunt in
sto° ꝯtinue nō hn̄tes iterpolationeȝ.⁊ si aliunde
veniunt iterpolationē hr̄e vidētur:postq̄ humo
res ibi cōgregati fuerint ⁊ fluxi expulsi vel alit̄
assumpti.Si ista accidentia vel aliq̄d ex eis ve/
niant ꝑpter debilitatē sto¹ ⁊ eius raritatē sigtur:
q: diu fuit passus dolores sto¹ vel alias egritu/
dines.⁊ adest discolora° ⁊ d̄bilitas appetit⁹ ⁊ fa
cilit̄ ledit̄ a debili cā marie a replōne vl' assum/
ptione ciborū tarde digōnis.Si autem debili/
tas digestionis est ꝑpter raritatē mirach cogno
scitur ex habitudine tenui vētris q: macer est ⁊
tenuis.⁊ q̄n cū digitis apprehēdit̄ sola pellis ⁊
tenuis mēbrana reperit̄.⁊ si fuerit ꝑpter mate/
rias ab alijs mēbris ad sto^m occurrentes:sigtur
per passiones:⁊ dolores illoꝝ mēbroꝝ.vt si sit ꝑ
pter materiā colericā ab epate ad sto^m missam
adest dolor ⁊ ǵuitas in ypocūdrio dextero ⁊ vri/
na est rubea ⁊ os amaricatū ⁊ estuatio ⁊ mor/
dicatio ⁊ sitis ⁊ dolor in sto° pungitiu⁹ seu mor
dicatiu⁹. Et si a cerebro sepe accidit coriza ad
nares ⁊ ad guttur fluit humor ille calid⁹ vel fri
gidus:⁊ egestiones sunt spumose: si ex splene flux⁹
sequatur sic etiaȝ possumus scribere de splene ⁊
matrice ⁊ de alijs mēbris.

Iudicia in debili ⁊ ablata ⁊ corrupta
digōne. Pr̄io dicit Aui. cor/
ruptio digōnis in ꝯualescētib⁹ cum acetosa eru/
ctuatiōe sig̃t recidiuatiōeȝ:q: timet̄ de putrefa/
ctione.¶ 2°.q̄ hn̄t corruptionem digōnis sepe
pruritū ⁊ scabiē nō euadūt marie q̄n a cā fuerit
cal'a.ista duo iudicia ponit Aui.in lo° allegato.
¶ 3° Aui.in eodē loco.Nūq̄ perducit d̄bilitas
digōnis ⁊ ꝯuersio cibi ad flā ad tremorē ad fri/
gus extremitatū ⁊ ad cōmotionē paroxismi fe.
¶ 4°.in senib⁹ comestorib⁹ cum fuerit debili/
tas digōnis vix in eis diu sanitas remanebit.ꝗ
in eis idigesti vel corrupti multiplicent̄ humo/
res.¶ 5° vix aut nunq̄ habitudo carnosa cū te/
nuitate ⁊ raritate mirach vel zirbi reperit̄ etiam
mirach spissum calorē retinendo ⁊ reflectendo
digōnē q̄ plurimū iuuat sicut eius raritas ꝑ/
mittendo illū exalare digōni nō prebet iuuamē
tum. ¶ 6°. in nocumētis digōnis fact̄ a mala
cōplōne fria est vehemētior ⁊ frequētior q̄ cali
da.Aui.in.13^a.5^a.trac.3°.c.j.¶ Septimo ꝑnosti
cat Hor.ex dc̄is Aui.in loco allegato.Debilitas
digōnis ⁊ marie eius corruptio est mala:cū ci/
bus¹ mutat̄ ad sub̄am extraneā ⁊ corruptaȝ ꝑ
alias digōnes nō corrigitur. imo remanet vsq̄
ad scd̄am ⁊ tertiā ⁊ quartā digōnē. Et ei illius
accidit ydropis cācer formica ⁊ herisipila mor/
phea baras ⁊ scabies.⁊ hoc ideo q: sanguis nō
est digestiuus digōne vere cōuenienti: q̄ genet̄.

bra non attrahunt ipm vt ex eo nutriant ⁊ talis putrefit ⁊ fetet ⁊ non fit nutrimentũ ex eo nec bona assimulatio: ⁊ hec est doctrina Aui. ⁊ vba ei⁹ quasi pcisa in loco allegato. ¶ 8°. si fum⁹ ca-pr:nosus vel eructuosa fumosa veniat post cor-ruptionẽ ciboꝝ sigt ꝙ in illa corruptiõe gñati fuerũt hũores calĩ colerici: ⁊ cũ h̃ adest sitis. Et si fum⁹ vel eructuatio exiuerit acetosa sigt hũo. frigidos fuisse gñatos ⁊ non adest sitis sed sali ue effusio copiosa. ¶ 9°. cũ Aui. in loco supradi cto: ꝙ licȝ nocumentũ digõnis qñ accidit ab a-liqua ma⁹ siue mala cõplõne iã derelicta facili⁹ curat: ꝙ si accidit ꝑpter debilitatẽ virtutis ⁊ ma liciã cõplõnis iam ꝯfirmatã.

Curatio In debili ⁊ ablata ⁊ corrup[a] digõne. Ante curã pticulareȝ aliqui gñales cañ. ad hoc ꝙ pfecta digõ sum-ptoꝝ in sto° celebret sunt premittendi. Et isti cañ. sumunt in parte a Rasi in. 4°. ad Alman-sorem in. c. de regimine comestiõis. Et ab Haly in. ij. li. 2[e] partis regalis dispõnis vbi loquitur de regimine sanitat. ⁊ ab Aui. in. 3° p[1]. doc. 2[a]. c. 7°. Quis omnes cañ. huic caplo necessarios scri bere non decreui nolens legentes attediare. ⁊ iã istos ⁊ plures alios in locis pdictis ⁊ in regiĩe Reg Aragoni Arnoldi poterit quisꝗ ꝯtinue i-uenire. In exhibitiõe istoꝝ canonũ sunt ista cõ-sideranda. pmo exercitium. scdo q̃litas assumen doꝝ. 3° q̃ntitas. 4°. ordo: 5°. tps. 6°: ꝯ corpo-ris. 7° replo ⁊ inanitio. 8°. potus. 9° preparatio ciborum. Omnes etiam res nonnaturales et annexe hic possent applicari: sed pro nunc super sedeo. ¶ Curationes generales ad bonam di-gestionẽ fiendam.

Et pmo de exercitio

q: exercitiũ naturalẽ calorẽ viuificat p quã digõ sto⁹ ⁊ alioꝝ membroꝝ celebrat. Et q: superflui-tates ꝯsumit ⁊ expellit. iõ vt bona celebret digõ refectioni nostre ⁊ pani q̃tidiano añ ferẽdũ est ꝑpatum ⁊ nõ supfluũ q: in omĩ motiõe corpis cũ cepit qs dolere: q̃escere statim remediũ est. 2° apho. am°. 48. ⁊ in ꝯ° G⁹ dicit ꝙ exercitiũ vtile est. nã cõmouet naturalẽ calorẽ ⁊ ipm facit vali dũ ⁊ validas facit q̃ sunt in nob v̄tutes natura les ⁊ vitales ⁊ aĩales. h̃ ille. Verũ ĩ exercitio sũt aliqua ꝯsiderãda: pmo tps: q: ante prãdiũ ⁊ ce-nã. 2° q̃ntitas: q: vsꝗ ad pncipiũ fatigatiõis. 3° modus vtẽdi q̃ quidẽ diuersificant bm ꝙ corpo ra indigẽt ⁊ sunt multi modi quos ponit Auic. ii. 3[a] pi. ⁊ multi alij: sed nunc potẽtes eundo ex ercitantur aliquãdo inclinãtes se ac si essent ali-quid de terra collecturi. Mechanici aũt ⁊ ope-rarij in suis artibus ⁊ operibus exercitant. verũ aũt studẽtibus audito diuino officio ⁊ alijs pa-ctis negocijs. vix restat tẽpus exercitãdi. Et con siderauit Fulgentius bonitatẽ exercitij ⁊ dixit sic. exercitiũ ẽ hũane vite ꝯseruatio caloris natu ralis excitatio nature dormientis stipulatio su-perfluoꝝ ꝯsumptio mẽbroꝝ consolidatio mors morboꝝ fuga vitiorum membra languoꝝ tpis lucrum iuuentutis debitũ senectutis gaudiũ sa lutis adiutoriũ destructi[m] omniũ morboꝝ ocij inimicũ. Ille ꝗ solus ab exercitio se retrahit ⁊ la bore qui gaudio vult carere: attamẽ qui in die nõ hȝ manducare: non oportet laborare. 2° am pho. cõmẽto. 16. ¶ Iteȝ si quis vna die replet⁹ fuerit cibo ⁊ potu in crastinum faciat abstinen tiam ⁊ longo vtatur ⁊ suaui exercitio vt p absti nentiã ⁊ exercitiũ derelicta superflua in corpore ꝯsumantur. Iste cañ. stat in textu ⁊ rõne. ¶ Ali⁹ cañ. ante cenã suauiter exercitari sto[m] preparat vt cena delectabiliter capiat ⁊ bona digestio ce lebret Aui. in. 3[a]. p[1]. c. de regimine comestionis. Alius pisces ⁊ oua sorbilia ⁊ filia in hominib⁹ fortem hñtibus digestiuã ⁊ fortiter se exercitan tibus non sunt comedenda: q: ipsi corrumpunt ⁊ alios cibos sibi adiunctos corrumpũt in fu-mositates ⁊ humores corruptos conuertendo. Alius cañ. hoĩes se multũ exercitãtes ⁊ laboran tes meli⁹ ⁊ facili⁹ grossa digerũt cibaria ⁊ min⁹ ei nocẽt: quinimo que apud delicate viuẽtes vi-dent esse indigestibilia ⁊ morbida apud labora tores ⁊ oratores placentule ⁊ nectar. Et per hoc pȝ q̃ntum vȝ exercitiũ vt bona digestio assum ptorum compleatur.

Secũdo cõsideratur

qualitas. pmo talis sube ⁊ qualitat sint cibi qꝺ nõ superesset cũ sua frigiditate nec feruere faci-ant cum sua caliditate ⁊ cũ vastatiõe naturalis caloris. ⁊ sic de alijs qualitatib⁹ intelligendũ est 2° cibaria decoquenda sunt ad pfectionẽ vt bo na in stomacho fͭ digestio: quia cibaria deficien ter cocta bullita vel assata si consuetuȝ est ea de coqui venter ea bene digerere nõ põt. p° amph. cõmẽ. 2. ¶ Tertio omnis cibus ⁊ potus stipti-cus si sumatur ante alios cibos: et potus strin-gunt ventreȝ ⁊ si post ipsum laxant. nam ꝑpter duriciem suam adiuuant stomachũ G⁹ in li. de cibarijs in. c. de cibis ꝯferẽtibus sto° v̄sus fine. ¶ 4°. cibaria facilis digõnis sũt ptisanũ panis

bene sactꝰ pisces parui caro ꝑdicis ⁊ starne ⁊ fasiani ⁊ silia. megꝰ ꝑticula. 7ª. colū°. 4°. ¶ 5°. cibus sapidꝰ in quo natura gaudet a stomacho ⁊ eius virtute retētiua auidiꝰ oī alio cōplectit̄ ⁊ digestiua cū digerit ⁊ bonū ex eo efficit nutrimentū. q: vt plurimū in sanis qđ bene sapit ori bene sapit sto° intelligit̄ ceteris paribꝰ vel parū minꝰ q: parū deteriꝰ cibꝰ ⁊ potꝰ detestabilior q̇dē melioribꝰ delectabilis aut magis appetendꝰ est. 2°. amph°. obseruandū tn̄ est ꝙ ne ꝓpter q̄litatē ciboꝝ inf̄ra coꝝ q̄ntitas assumat̄. ¶ 6° ꝙuis ꝑ cibaria subtilia ⁊ facilis digestionis virtꝰ digestiua minꝰ molestet̄ ⁊ sanitas in deliciose viuētibꝰ facilius cōseruet̄. tn̄ ꝑ ea nec ita robusti nec vigorosi efficiūtur nec laboꝝ supportatores. laborātes aūt ⁊ grossis vtētes cibarijs his opponunt̄. ¶ 7°. si q̇s necessitate vel volūtate coactꝰ cibum valet sumere male q̄litatis paucis vicibꝰ ⁊ ī parua q̄ntitate eos sumere debet. ⁊ cum eis miscēda sunt ꝯ̄ria qualitatibꝰ eoꝝ vt ꝑ ea talia cibaria corrigant̄ iō cū fungis miscendū est piꝑ ⁊ vinū purū ⁊ cū recētibꝰ piscibꝰ allia ⁊ silia. ⁊ sic de alijs. ¶ 8° cibi viscosi rōne adherētie tardiꝰ descendūt a sto° ⁊ intestinis. silr̄ panis nō exquisite a furfure mundatꝰ velociꝰ descendit ad posteros ꝙ̄ subtiliter cribellatꝰ ⁊ citruli cū cortice ꝙ̄ sine. ¶ 9° carnes cocte suꝑ prunas qn̄ digerunt̄ sunt boni nutrimēti: sūt tamē tardi descensus ⁊ in monoculo moram faciūt. Aui. in 3ª. ꝑ¹. doc. 2ª c. 7°. ¶ 10° ius pulli vehement̄ tēꝑat hūores plꝰ ꝙ̄ gallinaꝝ ⁊ nutribiliꝰ. ibidem.

Quātitas aūt ciboꝝ talis debet eē. p° ꝙ non aggrauet stom̄ nec inflationē generet. mega¹ ꝑtic̄a. 7ª colū°. 4 ¶ 2°. multꝰ cibꝰ nō hūectat absolute ꝟ ille qui caret oī fortitudine acredine ⁊ pōticitate ⁊ salsedine ⁊ amaritudine. 4°. amph. cōmento. 13°. ibi ad ellos. Hoc idē dicit Aui. i. 7ª. 4¹. tractatu. 3°. c de sahafati. ¶ 3°. si q̇s vna die magnā cibi vel' potus sumpserit q̄ntitatē ꝙ ide digestionē sentiat debilitatā vel grauitatē in stomacho die sequēti famelicꝰ existat ⁊ somno vtat̄ prolixo in loco tēꝑato vt digestio corrigat̄. sentētia est Auic̄. in. 3ª, ꝑmi doctri. 2ª. c. 7°. ¶ 4°. homo sanꝰ tantā q̄ntitatē cibi assumat ꝙ ex ea grauitatē nō sentiat: nec ypocūdria tēdant̄ nec istā° alio in vētre seq̄tur nec rugitus nec nausea. nec insomnietas nec pigricia nec sapor cibi. ¶ 5° qui studēt ad multitudinē ciboꝝ vel q̄ntitatē incarcerandā: ante senectutē extinguūt̄. vel coꝝ senectꝰ intēpestiua erit ⁊ valde immūda. vt in habitatoribꝰ septētrionis occurrit. Arnoldꝰ. ¶ 6° in magnitudīe corporis plures cibi ⁊ potꝰ sunt ministrādi: ꝙ̄ in paruis corpibus. ꝑua eīm vasa magnā q̄ntitatē recōtinere nō pn̄t. corpa etiam maiora pluri naturali calore ⁊ spiritibꝰ egent ad coꝝ sustētationē. ¶ 7° multa ⁊ diuersa cibaria sumere in eadem mensa duobus modis impediūt. ꝑmo ꝓpter diuersitatē coꝝ in digerēdo. q: qđ digestū est indigesto admiscet̄. 2°. q: plus q̇libet pōt sumere de eis maxime qn̄ sūt sapida: ꝙ̄ si solū vnū capetur. ¶ 8° si quis multū cibo indiget ipm simul sumptū digerere nō pōt ⁊ vices oportet multiplicare ⁊ q̄ntitatem minuere.

Ordo ciborum Primo cibus cū medicinis misceri nō debet se. croci hortēs: vel vrtice vel' epithimꝰ ⁊ silia cum cibis misceri est inutile. q: cibū corrumpūt ⁊ ꝑturbant digestionē ⁊ mouent eum egredi prius ꝙ̄ cibo corpus nutriat̄. 13° mega¹ colū°. 12°. ¶ 2°. cibaria subtilia ⁊ facilis digestiōis subsequēda sūt cibaria dura ⁊ tarde digestionis q: prius digerunt̄ ꝙ̄ grossa ꝓcedētia ⁊ penetrare nō possūt. corrūpunt̄ in se ⁊ corrūpūt reliq̄ quibꝰ admiscent̄ ⁊ digestio exinde corrūpitur vel minuit̄. ¶ 3° cibi labiles vel laxatiui sumpti aū cibaria dura subseq̄ntia fluūt cito ⁊ labūtur ad iferiora ⁊ secū ducūt grossa cibaria indigesta. 4° hn̄tibꝰ ventrē laxū eo q: cibꝰ a stoma° leuit̄ descendit in principio mēse salubrit̄ stiptica ꝓcedunt̄ maxīe si cū aromatic̄ fuerit admixta Aui. ibidē. Ubi vo venter laxus nō existit cibi a stoma° faciliter descēdentes ꝓponi debēt illis qui stringūt vt cibi qui facilr̄ descēdūt apiāt viā subseq̄ntibꝰ. Persica eīm melones ⁊ gūmide ⁊ similia debēt ꝓponi pani ⁊ carnibꝰ si in eadē mensa assumi ꝯueniat al's diutius remanēs priꝰ sumptꝰ ⁊ viā obturās cā est corruptiōis cibi leuioris prius digesti. Silr̄ intelligendū est de laxantibꝰ ꝓpositis ⁊ cōstringentibꝰ: vt oua elixa cū oleo oliue ꝓponi debēt piris ⁊ citonijs. ¶ 5°. si cibi nō sint faciliꝰ descendētes nec laxatiui ꝟ sūt digestionē cōpetentē expectātes: tūc cibus grossꝰ precedat subtilem: vt caro mutonis ꝓcedat carnes auiū. ⁊ carnes bouine carnes mutonis. q: fundꝰ stomachi calidior est ⁊ faciliꝰ digerit cibū grossum q̄ in superiori eiꝰ ꝑte nō eq̄ bn̄ digerit̄: q: frigidior ē ipa ly in ꝑ° li°. 2ᵉ ꝑt̄ dispōnis regalis. ¶ 6°. nec pisces nec lac cū rebꝰ accetosis sumant̄ in eadē mensa q: vnꝰ aliū corrūpit ⁊ disponūt ad leprā. ¶ 7° vinū ⁊ lac in eadē mensa nō sūt sumēda. q: vinū coagulat lac: ⁊ sic digestio corrumpit̄. ¶ 8° lac

acetosum cum rafano nō sumatur nec cū carni/bus volatiliū q: sūt subtiles ꝛ pauce resistētie: ꝛ iō rafanū p se corrūpit carnes volatiliū. ¶ 9° nō sumaꝫ triticū coctū cū iure carniū vel cū aq post vsū risi q: vtrūq; est grossi nutrimēti ꝛ opilatiuū ¶ 10° acetū nec oleū nec resvnctuose ivase enco conseruāde sūt apponēda in pulmentis: q: iam ab eis malā sumpserunt q̄litatē. ħ dicit Aui. au/toritate indo. 3ª. p̄mi. c. de regimie comestiōis.

Tēpus Primo plus dꝫ dari de cibo ī hyeme ꝛ vere q̄ in alijs tpib⁹ anni cū in illis temporib⁹ naturalis calor sit fortior. iuꝫ illud ypo. Uētres hyeme ꝛ vere calidissimi sūt natura. pmo aphor. am°. ꝛ cōmēto. 15°. ¶ 2° ca/ueas ne iteꝝ comedas donec certissime cognoueris sto^m eēvacuū. i. purgatū a p̄mo cibo: ꝛ ħ co/gnosces p desideriū comedēdi ꝛ saliue subtilitatē ad os descēdētis. q: si q̄s cibū sūpserit absq; corpis necītate i. comedēdi volūtate: inueniet ca/lorē naturalē veluti gelidū. Si vo cū desiderio ipm sumpserit īueniet ipm sic ignē accēsū. De secreꝫ secretoꝝ Arist. in. c. de regimie sani. ¶ Pro pcordātia nec oēs q̄ sanitatē habere volūt aliqd cōedāt nisi desideriū fuerit certū. ꝛ sto⁹ ꝛ supiora intestina a p̄° nutriēte fuerit euāta. qđ eīn in corpe deteri⁹ existit ē nutriens sup nutriēs (qđ nō est digestū) mittere. In 3ª p̄mi doc. 2ª. ca. 7°. ¶ 3° in hye⁹ nutriētia pauci nutrimeti nō sūt sumēda: nec olera: ꝫ sumanꝫ illa q̄ sūt fortis soliditatis: vt grana ꝛ legumina. In estate vo contraria Aui. ibidē. ¶ 4° in estate melior hora comedēdi est illa q̄ est frigidior anteq̄ calor nimis inualescat. ¶ 5°. de tpib⁹ anni stant versus antiqui poete tales. Tpe sub veris modici prandere iu/beris. At calor estatis dapibus nocet īmoderatꝫ. Autūni fruct⁹ tibi dant suspiria luct⁹. Ad ple/num sume ventrem sub tēpore brume.

Complexio Primo datꝫ talis ca/nō. calidis ꝛ sicq; com plōnib⁹ cib⁹ retardari nō dꝫ. q: nihil calīs ꝛ sicq; cōplōnib⁹ tam nociuum est q̄ abstinētia sine sit accītalis. 9° meg¹. prtīcl̄a 4ª. colū°. 6°. ¶ 2° ī regimie pseruatiuo vt bona fiat digestio ꝛ cplo cōseruetꝫ dāda sūt silia cōplōni. Ħ⁹. de regimie sani tatꝫ. i. c. 3°. ꝛ 3° teg¹. ꝛ. cañ. ꝛ cōmēto. 45. Calidiora eīn corpa aliter aūt īpmutatio regimie vtēdū est. ꝛ p pcordātia certū itaq; docu^m ē ad seruan/dū sanitatē q̄ hō vtatur cibis pueniētibus suis cōplōnib⁹ ī sanitate. Vbi gr̄a si q̄s est calīe nature conueniūt sibi calida cibaria temperata. idem penit⁹ dico in hūido ꝛ sicco. De secreꝫ secretoꝝ Aristo. li°. 6°. ¶ 3°. si in corpe calor augmentetꝫ vel corp⁹ īflāmetꝫ aut p cal̄a cibaria ꝛ fortia aut p calorē extraneū dn̄antē ꝛ vicētē tūc cibaria opposita sumātur. ibidē. ¶ 4°. insic⁹ indiget nutrimēto multū hūido vl̄ hūectā⁹ ꝛ ī pte calefacien/te. Colic⁹ vo idiget infrante ꝛ humectāte ibidꝫ intelligitꝫ ī regimie pmutatio ¶ 5° hūtib⁹ cal̄aꝫ ꝛ siccā cōplōne cū forti digestiua. cibaria subtilia sunt nociua

Repletio ꝛ inanitio. Pri° nō pura corpa q̄ntūcūq; magis nutries magis ledes. 2°. amph. amph. 10° Et ī cōme°: cibi subeūtes corpa nō pri⁹ mūdificata a mal hūori bus corrumpūtur. ħ tū patiunꝫ illi quoꝝ stomachus malis redūdat hūorib⁹. ibidē ī p°. ¶ 2°. ꝛ ibi etiā null⁹ est replēdus vt nō sit ibi loc⁹ vacu⁹ ꝛ reliq̄e famis ibi sūt relinq̄nde. Aui. ī. 3ª p¹. doc 2ª. c. 7. ¶ 3°. si vna die fuerit cibi repletio: die se q̄nti famelic⁹ existat ꝛ sōno vtatur ī loco tēpato ī quo nec calor nec frigiditas sit. Aui. vbi s̄. ¶ 4° q̄ multū psueuit comedere carnes etiā vinū bi/bere: si ociosus fuerit vt replōnē euacuet freq̄ntꝫ ē minuēd⁹. ¶ 5°. Et nihil q̄dē deteri⁹ q̄ diuersa nutriētia sil̄ adiūgere. Aui. ibidē: ꝛ seqtur: ꝛ in ħ tps plōgare. Cū eīn postremū nutriēs aduene/rit pmū iā incipit digeri. Auicē. vbi. s̄. ¶ 6° si q̄s eīn prādiū sup replet cena eosdē inanire tenetꝫ. Et si aliq̄s cena replet seq̄ns prandiū moderari dꝫ. ¶ 7°. vnū vel duo in septiana ieiunia ī ocio/sis: aliorū dieꝝ replōnem cōpetenter refrenat. p inde tali ieiunio occupati diuti⁹ morā trahūt in viuēdo. ¶ 8° oīs replet⁹ ꝛ crpulat⁹ vomitui ꝛ ab/stinentie ꝛ diuturno somno est relinquendus.

Potus Primo pot⁹ nō sit tant⁹ q̄ egre/diatur tempamentū nec natet ī stoma°. q: digēnem disturbat ꝛ in sto° natat q̄n mult⁹ est. ¶ 2°. q̄uis aliq̄ dicant q̄ ī hora comedendi potus nō est assumend⁹: hoc intelligitur de potu dilatiuo nō de pmirtio. Erpiētia docet hodie neminē cibū cape perfecte sine potu pmirtiuo. illud eīn bruꝫ aīalibus ē relinq̄ndū. Pot⁹ tū sumend⁹ est tēpate ne cibū in sto° faciat fluctuare vel ei⁹ calorē naturalē debilitare. ¶ 3° tūc sumend⁹ est pot⁹ cū natura reqrit eū vā iūi que p estuationē in ore sto¹ demōstratꝫ: q̄ nunq̄ sanisꝫ contingit nisi post sumptionē cibi vel īmodera/tū exercitiū vel post lōgū flatum vēti subsolani. ¶ 4° vinū mustū vinū acutū ꝛ igneū ꝛ grossū ꝛ dulce ꝛ vinū in quo ponitꝫ calx vel gipsum ꝛ vi^m conseruatum in vase pigmētato: omnia ista sunt vitanda nisi ratione medi^c aliq̄n sumanꝫ vt vi/

num gipsuȝ maturū in stomachali lienteria su¬mitur artificiali intētiōe. ¶ 5° vinū qđ cōpetit sanis est vinū albū ꝛ clarū vel vinū subrubeum in sua suba clarū non turbidū cuius odor ꝛ sapor sit bon⁹ ꝛ sit amicabilis nō sup̄flue sumptū nō viride nec īmaturꝫ nec acerbū: sit tñ talis fortitudinis ꝙ nō multū tolleret de aq̄. Corporib⁹ etiā calidis imo ꝛ tēperatis vtilius est bibere vinum debile cū modica aq̄ vel sine aq̄ ꝙ̄ fortevinum cū multa aqua. vt dicit Arnoldus qꝛ aqua inflationem seu rugitum facit in sto°: ꝛ digōnē perturbat ꝛ splenem iflat.

Cōsuetudo Primo ille in q̄ male digerūtur cibaria siue nutriētia ab hoc nō decipiat̄. qm̄ post dies mali in ipso generabūtur hūores facietes egritudines p̄ue quātitatis. Aui. in 3ª. p¹ doc. 2ª. c°. 7°. ꝓpter qđ Constātinus. Nō gaudeāt multo cibo vtētes qm̄ si in p̄nti nō dolēt: in posterū tñ p̄iculum nō euadēt. ¶ 2°. in comedēdo semel aut bis in die ꝯsuetudo cū q̄ sane viuit ē obseruanda qꝛ ꝯsuetudo est altera nā. Jđ q̄liber sensat⁹ poterit in h̄ eē iudex suiipsi⁹. ¶ 3°. ꝯsuetudo obseruanda est: maxie bona. Nā si q̄s hr̄et in ꝯsuetudine replendi se vltra modū: certe illa cōsuetudo nō est obseruāda: nec potare de mane. Silr̄ de inanitiōe ꝛ ieiunio tēp̄ato est iudicādum. ¶ 4° ignorare nō debes ꝙ q̄ cōsueuerunt bis in die comedere: si retrahant se ad vnā: certū sibi eueniet nocumētū sic eueniet illi q̄ ꝯsueuit comedere semel in die ꝛ icipiat bis comedere: qꝛ ei⁹ stomach⁹ neq̄t cibū digerere ꝛ idigestū retinet. De secret̄ secretoꝝ Arist. in. c. de regimine sanitatis. ¶ 5°. qui ꝯsueuit comedere in vna hora certa ꝛ trāsfert comestionē suā in aliā cito p̄cipiet ꝙ nature nō p̄dest: sed multuꝫ afficit. qꝛ cōsuetudo est altera nā: vbi. s̄. c. 3°. Jsta etiaꝫ leguntur ab ypo. 2°. regi̅. acutoꝝ. cañ. ꝛ cōmento 5°. ꝛ 51°. ¶ 6°. cibi ꝛ pot⁹ ꝯsueti: posi° ꝙ sint aliqualiter illaudabiles incōsuet̄. 2° regi̅. acutoꝝ cañ. ꝛ cōmento. 34. ibi. sꝫ ꝛ alia his ꝯueniētia. ꝛ 2° amph. cañ. ꝛ comento 38°. Et ꝓ ꝯcordātia ē nāq̄ꝫ cib⁹ qui solet comedi: in quo aliqđ existit nocumentū est ꝯuenientior cibo non vsitato. in 3ª. p̄mi doc. 2ª. c°. 7°.

Preparatio ciboꝝ ciba ͣ deficienter bullita vl̄ assata: sto⁹ nō bñ pōt digerere. 4. de regimine sanitat̄. caplo 13°. ꝛ vltio ꝛ p° aph̄. cōmēto 2°. ¶ 2°. qꝛ cib⁹ in masticatione p̄parationeꝫ suscipit ad digestionē: ideo bene masticādus est anteq̄ꝫ deglutiatur. ꝛ si molares nō possidet arꝫ artificio est p̄parādus vt facili⁹ digerat̄. Et ideo dicit Arnoldus ꝙ voraces freq̄nter egrotāt ꝛ nunq̄ꝫ ad nālē p̄ueniunt senectutē. ¶ 3° varietas salsamentoꝝ ad diuersa cibaria p̄paratoꝝ ꝓuocant assumentē vt plus de viaticis assumat ꝙ̄ sto⁹ digerere possit. Jdeo euitāda sunt. ¶ 4° cibi corrupti vel putrefacti siue fruct⁹ siue carnes siue pisces quāuis diuersimode p̄parent̄ semp̄ susceptibiles sunt putrefactionis ꝛ corruptiōis: q̄ in sequela digōnis emēdari non valet. ideo migurgitari non debēt cum ad diuersos maxie putrefactionis preparent morbos.

Cura p̄ticularis est ꝙ p̄io ꝯsiderent̄ cāe p̄initiue: ꝛ ille curent̄ p̄ sua ꝯ̄ria vt ē ictus vel frigoris vel caliditat̄ sup̄fluitas ꝛ exercitium sup̄fluuꝫ ꝛ p̄uitas ei⁹ ꝛ sic de alijs causis p̄initiuis. Simili mō cāe añcedētes ꝯsiderande sunt ꝛ ad temperiē reducēde. sꝫ posito ꝙ s̄ a repletione maloꝝ humoꝝ in corpore existentium que etiā fluentes ad sto^m in eo inducūt sup̄radicta nocumēta digōnis tunc illa materia si ē frigida flātica digeratur cū oximelle diuretico vel cum sir° de calamēto vel cū sir° de ysopo quibus aliqua quātitas sirupi de absin° est miscenda. Deinde purget̄ cū mirab. keb. ꝛ puluere diaturbith. ꝛ similibus. deide ꝯfortetur stomachus vt dictum est in cura male cōplexionis frē cum cibis ꝛ potib⁹ ꝛ sirupis ꝛ electuarijs ꝛ emplastris ꝛ oleis ibi relatis. Et valet oleū masticis ꝛ oleū de spica¹ cum sua aromaticitate. ¶ Et p̄cipue vtatur isto electua°: qđ valet in mala cōplexione frigida ꝛ humida stomachi ꝛ epatis ꝛ toti⁹ corporis ꝛ in debili digestione ꝛ confortat sto^m ꝛ epar ꝛ splenem ꝛ coꝝ cōpl̄ones ꝛ aperit: cerebrum quoq̄ꝫ confortat ꝛ cor: ꝛ auget sp̄ma ꝛ impinguat vtentes eo ꝙ facit leticiam. ꝛ valet in tremore cordis ꝛ sincopi. ꝛ ego frequenter vsus fui eo in defectu appetitus ꝛ debili digestione ꝛ in illis quoꝝ sto¹ faciliter a parua cā leduntur. ꝛ vocatur electua^m de cit°. ℞. cortic̄ cit¹ zedoarij doronici carabe coralli ru. añ. ʒ. j. serici crudi mi nutim īscisi been al. ꝛ rub. folij spice¹ cardamo¹ gariof̄ anthos calami aro¹ añ. ʒ. ʃ. ossis de corde cerui. ij. margaritaꝝ p̄foratāꝝ ꝛ nō p̄foratāꝝ rubinoꝝ iacinctoꝝ smaragdoꝝ sc. sansuci sticados arab. añ. ℈. j. limature auri ꝛ argēti ꝛ floꝝ buglosse tormētille storac̄ calamite spodij sc. basiliconis macro pipis. añ. ʒ. ß. musci fini ambre grisie añ. ℈. j. mēte sicce mastic̄ lucidi. añ. ℈. ij. ꝛ ß. ꝯserue buglosse. ʒ. j. zucc¹. ℔. j. ꝛ ß. vl̄ magis vel minus

fm quantitatē specierū: vel potest fieri ad modum opiate cum melle despumato. τ aperit oppilationes omniū viscerum. τ vʒ cachesie τ cacochimie purgata maᵃ. τ si nō timerē prolixitatē explanarē tibi laudes τ gradus medicinaꝝ in eo intrantiū. Et si aliq directoria adderes in apozimatibus valeret ad oēs morbos frigidos omniū mēbroꝝ. A parte vo exteriori applicet lana succida intincta in oleo mastic vl' in oleo de absinᵒ τ spiceᵉ calis. ℭ Uel f. sic. ℞. zinziᵇ abrotaᵉ costi dul. mēte absinᵗ serpilli an. ℥. j. mastic. ℥. j. thuris. ℥. ß. spice squinanti gariofi. ligᵗ aloes cassie ligᵉ an. ℥. j. bulliant in oleo oliue. lb. j. τ ß. vini odoriferi. lb. ß. vsqʒ ad vini ꝯsumptionē τ vngatur stoᵒ τ post lana succida calida supponat. ℭ Itē diacitonitē multū vʒ. Et in isto casu valet piper ꝑ se τ diatrion pipereō τ plirī cum musco τ thiriaca τ metridatū τ theodoricō empiscō. ℭ Si indigestio est ꝑpter crapulā iniūgatur ieiuniū τ somnᵘ longᵘ: τ parcitas cibi τ potus τ vomitᵘ. τ si necesse est. recurrat ad. c. de ebrietate. τ pannᵘ calidus vl' pulmonar calin stoᵒ applicet. τ aliq ista in die portāt Et vʒ applicaᵒ pui pueri bone cōplōnis. τ silr pōt fi de caniculo puo τ oīa ista iuuāt ad digōnē. ℭ Si debilitas vel ablaᵒ vel corruptio digōnis fit ꝑpter aliquā malā cōplexionē calidam vel friam vel siccā vel hūidā. cū maᵃ vel sine materia recurrat ad. c. 4. istius. 4ᵗ libri. ℭ Et in cā calida purgata maᵃ f hec meᵃ quā ponit Auic. ℞. rosa. ru. ℥. io. spodij. ℥. iij. se. coriandri. ℥. ʒ. cōfice cū cōserua rof. ℥. iiij. τ dent. ℥. ij. cum succo granatorū vel citonioꝝ ꝯdito cū zuc. Ista eīn sunt ꝯfortatiua τ infrigidatiua τ dbēt fieri post ꝑuocationem vomitᵘ cū siruᵒ acetoso τ post purgationeʒ cū decoctiōe absin. τ fumiterre τ mirab. citᵗ. τ rosata nouella vʒ τ triasanδ. τ zuca. rof. τ similia. ℭ Cura corruptionis digestiōis. τ pmo intelligamᵘ signa vt nō erremus in cura. vn sicut aliq liter iam dictū fuit supius: omnis mala stomachi complexio quando fuerit fortis τ intempata dissoluit virtutem τ ipam ledit. sed si est calida intēsiue corrumpit cibaria sumpta: τ per os talium sentit exire odor fetidus ipse etiam sentit fetorē suū τ corruptionē digōnis τ aliquibᵘ videtur φ sentiant odorē ouoruʒ τ pisciū putridorum τ corruptorū. τ si ructant isti odores sibi ab eis τ ab alijs sibi approximatis sentiuntur. Aliq etiā sentiūt odorē τ saporē luti vel alicuiᵘ rei ēxnee τ horribilis. Ista inquā morbos insinuant propinquos τ cū hoc hūt sitim τ oris siccitatē τ gaudēt libēter in potu matutino. In intensa aūt complōne fria accidit freqnter digestionis ablatio τ interdū eius corruptio. vn dicit Serapio: φ a complōne frigida stomachi: cibaria sumpta remanēt in eadē qntitate in qua sumunt. i. φ non resoluunt nec alterant. Et si non alterant nec digerunt corrumpunt. Et si vtus digestiua aliquid parū in eis operet tunc fiūt eructationes acetose. Et cāe istius sunt vt aliqua egritudo officialis vel mala cōplexio frigida stomachi aut multitudo ciboꝝ τ potuū cōtinuata. Aut intēsa frigiditas ipoꝝ ciboꝝ: aut flā aut melancolia in stomacho exns vel aliūde veniēs aut propter alia multa que superius dicta sunt. ℭ Uerūtamen priuatio digōnis quando accidit ex malicia alicuius sue qualitatis non fit nisi cū corruptiōe eius. vba sunt Serap. Et tales qn venit a cōplōne fria nō sitiunt nec estuant: sed fiunt molles τ turgidi τ flātici. τ aliq ꝑpter hoc nō amittūt appetitū q: frigidus vēter bonus est appetē τc. 2ᵒ tegᵗ. Remanēt ergo cibaria incocta a paruo naturali calore: sicut multa ligna viridia incōbusta si puo igni supponant. ℭ Cura pticularis est φ in pmis si est ꝑpt aliquē morbū officialē vt est apā curet vt infra dicet. Et si sit ꝑpter frigiditatē cōplōnis: cura iaʒ dicta est in. c. 4. τ in isto caplo. Et si sit ꝑpter cibaria fria: illa dimittant τ vtat cibarijs calis et bonis spēbus aromaticis τ sic de alijs. Si autē fuerit a flāte: in pmis ꝑuocetur vomitᵘ post comestionē pisciūm salitorum τ rafani τ potū aq tepide vbi decoctum fuerit anetū τ rafanum et oleū cōmune. vel prouocet vomitus post acceptionē oximellis squilliticí τ diuretici per duos vel tres dies cum aqua calida τ oleo. Et si sit flā inuiscatū in rugis stomachi dent pille stōtice vl' dent pille de yerapigra acuata cū pulpa coloquintide τ mirab. kebᵗ. ad euacuandū τ ꝯfortanduʒ. Post vo euacuationē rectificet stomachi digestio ꝯfortando τ calefaciendo dando elcᵃ calida τ sirupos τc. q non oportet totiens reiterare: et semp in isto casu sirᵘ de absinᵒ τ mina τ diacitonitē τ elcᵐ supra scriptū cum bona dicta τ modestia vite: supradicte tn euacuatiōes tam in cā calida φ fria faciende sunt vt illud qδ iā est corruptum τ causa faciens corruptionē euacuetur. ℭ Sequitur electuarium Haly. de regali dispositiōe valens in frigiditate stomachi. ℞. cimini infusi in aceto τ exiccati in vmbra. ℥. io. anᵗ. se. apij mente sicce sansuci calamenti mentastᵗ. an. ℥. vij. mastic gariof cardamōi macis nucis muscate: calami aromatici. ana. ℥. quattuor. mela

no pipis pipis lõgi ʒʒ.añ.ʒ.ß.xiloaloes.ʒ.iij.mu
sci.ʒ.j.zuc. vel mell' ꝙ sufficit ſ; elec^m^.in tabulis
vel ad modũ opiate. Et dicit Auenzoar sepe ꝓ/
baui ꝯfectionẽ mell' emblicoꝝ valde iuuatiuam
esse in malicia digõnis q̃ talis est. ℞.pul.embli
coꝝ.ʒ.ij.coquãt in duab⁹.lb.aq̃ donec ad.j.rede
at:⁊ colatura cũ.j.lb.pomoꝝ ⁊ alia succi g̃natoꝝ
⁊.ij.lb.succi citonioꝝ:⁊.lb.j.succi mẽte:succi vue
acerbe.lb.j.mẽte.lb.j.mell.lb.8. coquãt oĩa sic
decet ad ꝑfectionẽ ⁊ ſ; ad modum opiate. Et si
emblicoꝝ.ʒ.ij.coquant cuʒ succo vue acerbe et
cũ succo mẽte ⁊ melle añ.lb.j.vʒ in debilitate di
gestiõis sto^i^. Si tñ cal'itas affuerit loco mellis
ponat zuc.⁊ addant rob.⁊ sand.⁊c.

Declaratio in nocumẽtꝭ digõnis p^o^ nõ: ꝙ positio aq̃ in
vino calorẽ debilitãdo in ꝯsuetꝭ disturbat digõ/
nem ventositatẽ faciẽdo iõ vsitari nõ dʒ in hoĩ
bus q̃ tpate bibũt nisi aliqua intẽtio curatia vł
ꝯseruatiua ꝑambula existe. ¶ 2° intelligẽdũ est
ſm Ga.6.de mor^o^.c.j. ꝙ cã mutatiõis cibarioꝝ
in sto^o^ nihil aliud est nisi quedã ꝯ^o^ q̃ ex q̃ttuoꝛ
elemẽtis cõmixtꝭ vñ sto^i^ creata est eẽntia.ex q̃ pʒ
ꝙ cõpl'o stomachi ⁊ essentia sto^i^ siue q̃litas ĩ eo
derelicta in ꝑma creatiõe sunt cãe mutatiõis et
digõnis ciboꝝ ⁊ introductiõis forme chili. ¶ 3°
nõ: ꝙ mala cõpl'o humida sto^i^ aut fria ⁊ hũida
nisi succurrat ꝓducit hoĩem ad cacechiã ⁊ idro
pisim ꝓpterea: q2 cibũ male digestũ ꝯtinue mit/
tit ad epar:⁊ in eo nõ bñ põt corrigi. Mala aũt
cõpl'o sicca vel cal'a magis ꝑducit hoĩem ad sin
thesim vel ethicã. ¶ 4° ignorãdũ nõ est ꝙ mala
ꝯ^o^ sto^i^ cal'a nõ solũ impedit digõnẽ imo vt plin
corrũpit ipam maxie si cibaria sint rare sube et
ad digerendũ leuia: vt oua sorbilia ⁊ lac. in isto
casu cõpetit aq̃ fria sicut dicit Aui. Et cibi for/
tes ⁊ grossi sic est caro bouina ⁊ porcina ⁊ pãis
azimus ⁊ sil'ia. ¶ 5° respice ꝙ lʒ sit dcm̃ ꝙ eedeʒ
sunt cãe diminutiõis digõnis ⁊ corruptiõis ⁊ eius
ablatiõis ſm intẽsum ⁊ remissuʒ tñ effusio col'e
ab epate ad sto^m^ ꝓprie ⁊ de se nõ debilitat sto^m^
ſʒ aliqñ ipam corrũpit ꝓpter nimiã cal'itatẽ que
ipam sequit. Effusio aũt mľie ad sto^m^ freq̃nter
ꝑuenit ad hoc vt debilitet digõnem vel ipaʒ cor
rũpat, dictũ est Aui. vbi.s. ¶ Prima cã isti⁹ di/
cti est: q2 mľia magis facit appetere q̃ stoma/
chus digerere possit. ¶ 2ª causa est: q2 inducen
do fritatẽ nõ sinit sto^m^ digerere. ¶ 3ª causa est:
q2 cũ sua siccitate resistit hũiditati ⁊ cũ fritate re
sistit cal'itati q̃ sunt due q̃litates bone digõni re
sistẽtes. ¶ 6° sciendũ: ꝙ qñ cibus tarde digerit

necessario tarde cibus descendit: etiã quãdo di/
geritur cito ⁊ cito nutrit ⁊ cito a stamacho de/
scẽdit nisi cibus in se sit ventosus. q2 q̃ nutrit co
piose ⁊ velociter veloces secessus fiunt. 2°. am/
pho.am^o^.18. sed si cibi fuerint acuti: veloci⁹ ex/
pellunt q2 natura maxime mouet vt eos a se ex
pellat. 2° amph.ꝯmẽ.8°. ¶ 7° scias: ꝙ nocumẽ
ta digõnis pñt venire ꝓpter lapsus in sto^o^ sim/
plices vel cõpositos. sicut exẽplificat G⁹ ⁊ Haly
3°.teg^i^.cañ.⁊ ꝯ^o^.71.de quodã in cui⁹ sto^o^ erant
4.lapsus. ꝑmus in q̃ntitate: q2 ꝑuus ⁊ debebat
esse magnus vel mediocris ſm formã corꝑis. 2⁹
erat in figura: q2 rotundus ⁊ debebat esse oblõ/
gus ⁊ pars supioꝛ amplioꝛ q̃ inferioꝛ. Et terti⁹
lapsus erat in situ: q2 positus erat iuxta diafrag^a^
Et q̃rtus lapsus fuit mala ꝯ^o^ fria in eo ⁊ in istũ
sto^m^ nõ potuit Ga. curare: q2 qñ comedebat ĩ ma
gna q̃ntitate stomachus repletus cõprimebat
diafragma ⁊ in paciẽte fiebat magna anhelit⁹
difficultas. sed tales debẽt accipe cibũ paucum
multi nutrimẽti bis aut ter in die: ⁊ cũ hoc sint
facilis descẽsus ⁊ carnes facilis digõnis: ⁊ aqua
carnis ⁊ ius cũ vitellis ouoꝝ ⁊ sil'ia. ¶ 8° notan
dũ ſm Ga.6.de regimine sanitatis. c.8. ꝙ oxi/
mel ⁊ diatrion pipeon ⁊ dicta subtilissima: oĩa
ista corrigũt digõnẽ tardam qñ causa est a frio
⁊ remouẽt oppilatiões. ¶ 9°. scias ſm Ga.3° de
regimine sanitatis.c.eodẽ. ꝙ vngere ventreʒ scʒ
sto^m^ debilitat digestionem. ⁊ ideo dicit venter
vnguendus non est cibaria ceterius digerãtur.
hoc tñ intelligit de oleo cõi vel vnguẽto molli/
ficatiuo non aũt de masticelcon vel nardileon
cum aspersiõe puluer stipticoꝝ ⁊ ꝯfortatiuoꝝ.
¶ Decimo nota: ꝙ aliqua cibaria obediũt digõ
ni ex ꝑte qualitatis cõpl'onalis tamẽ resistũt rõ
ne sube: vt dactili maturi q̃ q̃uis sint cal'i ⁊ hũi
di: tamẽ suba coꝝ est grossa. ideo ad digerendũ
sunt tardi. Aliqua etiã econtra. vt lactuca que lʒ
sua rara suba sit obediens digestiõi: sua tamen
frigiditate ei resistit. Aliqua etiã cibaria vtroq̃
modo digestioni resistũt: vt caro bouina ⁊ cau/
les ⁊ sil'ia. Aliqua etiã cibaria sunt q̃ vtroq̃ mõ
sunt obediẽtia vt oua sorbilia gallinarũ ⁊ ꝑdi/
cũ ⁊ fasianoꝝ ⁊ iussella ex eis facta ⁊ sil'ia. ¶ Vn
decimo sciendũ: ꝙ multũ debem⁹ studere vt fiat
bona ⁊ ꝑfecta digestio assumptoꝝ isto mõ quib⁹
cũq̃ cibi vel potus assumant in quacũq̃ suman
tur q̃ntitate vel qualitate quia ex cibis vel poti/
bus bonis quãdo non digerunt chimus gñã/
tur malus ⁊ ex malis gñatur chimus laudabilis
qñ bene digerunt. 3°.teg^i^.ꝯ^o^.31°. ¶ Duodecimo

scias f̃m Johẽz Serap. in 3ª p̃te sui breuiarij q̄
malicia digestionis festine seq̄tur maliciã com/
plexionis cal'e aut frigide: ⁊ hoc cito ⁊ quasi im/
mediate. hoc autẽ nõ est de ꝓprietate hũide aut
sicce compl'onis. ſ; oportet q̄ durent per tempus
longum: neq; in tempore paruo per istas duas
qualitates põt destrui stomachi digestio. accidit
tamẽ vt per humiditatem lõgi spacij ⁊ t̃pis: sto/
machi accidat ydropisis. ⁊ post longaz siccitatẽ
ei⁹ accidat ethica se. rectuꝝ ⁊ marasmõ. ¶ 13° sciẽ/
dum f̃m q̄ dicit Aui. in p̃ma p̃mi doc. 4ª. c. 2°.
ibi: Nutriẽs in masticatiõe ⁊c̃. q̄ postq̄ cibus in/
greditur sto^m sanũ supple: ibi integre digeritur
p̃ma digestiõe nõ ꝓpter stomachi cal'itatẽ soluz
ſ; propter calorẽ mẽbroꝝ circumq; exñtiũ. a de/
xtra p̃te eñ est epar. ⁊ a sinistra splen. q̃ q̄uis ra
tione contenti ⁊ sue nature ⁊ nutrimẽti: nõ mul
tum calidũ est membrũ: tamen ratione venarũ ⁊
arteriarum in ipso contextaꝝ influit calorez. a p̃/
te vo superi est cor: qđ continue sibi influit cali/
ditatẽ mediãte diafragmate qđ cõtinue suscipit
calorẽ a corpe. ⁊ cõicat ip̃z stomacho. circumq;
vo est zirbus qui calorez retinet ⁊ reflectit. Ego
etiam dico q̄ fel qđ est in concauitate epatis: ad
hoc iuuat ⁊ arteria magna q̃ est in spondilibus
imo etiã omnis calor t̃pat⁹ membroꝝ interiorũ:
imo etiam calor exterior temperat⁹ vt pueri ⁊ ca
tuli: imo etiam calor ignis viuificando calorem
naturalẽ interiorez iuuat: iuxta illud Gal'. q̃nq;
necessariũ est nobis flãma t̃pata ignis calefie/
ri ⁊ vtentes ea ab ea multum iuuant̃: l; sup̃flua
ignis flãma nos adurat. 3° de cõpl'onib⁹. c. 3°. iux̃
hoc. ¶ 14° dubitatur vtrũ calor influx⁹ ab alijs
mẽbris plus op̃etur ad digestionẽ primam ⁊ ad
op̃ationẽ chili q̄ ꝓprius calor stoma^i. Et vide/
tur q̄ sic: p̃mo Aui. in loco statim alle° vbi ponit
expresse q̄ cibus in sto° p̃fecte digerit̃ non ꝓpter
caliditatẽ stomachi sed ꝓpter caliditatẽ mem/
broꝝ circũstantium. igit̃ ⁊c̃. ¶ 2° ille calor mag̃
op̃atur ad digestionẽ sto^i ⁊ operationẽ chili a q̃
fit maior transmutatio cibi: sed a calore mẽbro/
rũ fit maior transmutatio cibi. igitur ⁊c̃. minor
patet. q: epar ⁊ cor magis mutant cum fortiorẽ
habeant calorem: ⁊ patet etiã maior per Auicẽ.
in loco allegato. ¶ 3°. in quocũq; actu q̃n ad ip̃z
plura concurrunt agẽtia ita q̄ aliquod fuit ma/
ioris virtutis ⁊ potentie ⁊ aliquod minoris: illa
actio debet attribui illi vel illis que sunt maio/
ris virtutis ⁊ potẽtie ⁊ fame: sicut patet in bellis
in quib⁹ fama victorie regibus ⁊ magnatib⁹ at/
tribuit̃ cum deuicta sunt. ſ; sic est de corde ⁊ epa/
te cum sint maioris actiuitat̃ ⁊ fame. g̃ ⁊c̃. ¶ In
oppo^m. in actiõe magis operat̃ agens primuz ⁊
propriũ q̄ agens secũdariũ: ſ; in digestiõe cibi ⁊
trãmutatione vt k. chilus calor stomachi est p̃n/
cipale agens cũ sit prim⁹ ⁊ ꝓpri⁹ ipsi sto°. igitur
⁊c̃. ¶ Pro q̃stiõe primo nõ q̄ ad dig̃õnẽ ⁊ op̃a/
tionẽ chili q̃ in sto° fit q̃ttuor ꝯcurrũt. Primũ ẽ
cõpl'o natural' ipsi⁹ stomachi ⁊ sic h; l'ra Ga. 6°.
de mor°. c. p̃°. post vnũ colũ^m vbi dicit sic. Nos sci
mus q̄ cã mutationis ciboꝝ nihil aliud ẽ q̄ que
dã cõpl'o q̃ est ex quattuor elemẽt̃ cõmixta vnde
stoma^i est creata eẽntia: ſ; tamẽ calida elementa
maiorem h̃nt partẽ. hec ille. ¶ 2ª cã est eẽntia ⁊
cõpositio ipsi⁹ stomachi: vt apparet in dicta au/
ctoritate. q: eẽntia ⁊ cõposito post cõpl'onez ẽ 2ª
cã. ¶ 3ª cã est forma specifica eiũs in sto° vel to/
ta ꝓprietas vel substãtia ⁊ hoc trahit̃ ex dict̃ G^i
3° de cõplexionibus cap'o. 2°. post vnum colũ^m
vbi dicit q̄ v̾tutes. s. 4. ministrãtes naturales nõ
sunt nisi totius substãtie cuiuscũq; corp̃is quod
extimam⁹ cõmixtũ ex calido f̃ro ⁊ humido ⁊ sic/
co. ⁊ tunc q̃n corpus resoluit corp⁹ qđ est ei pro/
priũ ⁊c̃. possumus ergo vere dicere q̄ stomach⁹
habet in se qualitatẽ compl'onalem per quã di/
gerit cibum in sto° cum adiutorio membrorum
circũuicinorum. 2° habet qualitatẽ ꝓcedentem
a cõpl'one ⁊ credo cõpositione si sua dicta bene ĩ
spiciant̃ ⁊ essentia ei⁹. 3° h; vnaz aliam qualitatẽ
que ẽ 3ª: ⁊ est tota ꝓprietas. ⁊ iste due vltime dãt
colorẽ ⁊ formã. ¶ Color eñ chili videt̃ ꝓcedere
a colore stomachi ⁊ forma ei⁹ specifica q: albus
est ⁊ sil'is ptisane spisse ⁊ paratus ad penetrandũ
ad epar vt ex eo sang. generet̃ ⁊c̃. ¶ 15° notan/
dũ q̄ in digestione stomachi ⁊ operatione chili
q̃dã est actio cõis ⁊ alia est ꝓpria. cõis est calefa
ctio cibi ĩ sto° ⁊ ab alijs mẽbris circũuicinis ⁊ a
cõpl'one ⁊ cõpositione sto^i. Alia est actio ꝓpria ĩ
digestione ⁊ ista ẽ introductio forme in tali cibo
calefacto. ⁊ vocat̃ ꝓpria: q: fit a ꝓpria cõpl'one ⁊
compositione ⁊ forma specifica resultãte ex tali
cõmixtione quattuor elemẽtoꝝ. ¶ Tunc sit p̃ª
cõclusio q̃ntum ad actionẽ cõmunẽ que est cale
facere ⁊ coquere calor influxus ab alijs membris
circũuicinis sto° plus operat̃ q̄ calor sto^i qui de
se neruosus est: nisi in p̃te inferiori ⁊ frigidus ⁊c̃
2° ꝓbatur p̃ Ari. p̃mo de g̃natione q̃ dicit: q̄ in
omni actione cõmuni magis op̃at̃ agens cõe q̄
agens ꝓpriũ. Cũ g̃ cor ⁊ epar ⁊ alia mẽª sint a/
gentia cõia p;. ꝯcl'o vera. ¶ 2ª cõclusio q̃ntũ ad
actionem ꝓpriam que est p̃fecte digerere ⁊ dare
formã chili ⁊ ipsum aptare: vt fiat san. proprius

calor sto[i] ⁊ ei[us] ꝓpria cōplo cū cōpōne ⁊ forma specifica magis opatur ad digōnē ⁊ formā introductā in chilo ꝙ calor alioꝝ mēbroꝝ: ptꝫ ex supradictis. Et ꝓbat qꝛ illa est ꝑfectior actio q̄ dat formā ꝓpo passo: ſꝫ calor sto[i] est hmōi ⁊ nō alia: et intelligo in dādo formā ⁊ nō dispōnē pmā. g̃ ⁊c. ꝯña est bōa. ⁊ añs ptꝫ ꝑ p̄dicta. Ad rñsiōes. ad pmā Aui. intelligit ꝙ epar ⁊ cor in actiōe cōi que est calefacere magꝫ opatur calor alioꝝ mēbroꝝ: qꝛ sūt calidiora ⁊ sunt a natura ordinata vt istā ⁊ alias opatiōes. Ad scdam dico ꝙ ibi est maior trāsmutatio cōis: sed nō propria.

Caplm. 17. de inflatiōe stomachi.

Inflatio stōachi

est tumor ei[us] exteri[us] eminēs ꝓpter vētositatē vel apā vel aliā cām in ꝯcauitate ei[us] ꝯtentā vel in eius subam imbibitā.

Cause istius inflatiōis sto[i] dicit ꝙ est vētositas nō expulsa in eo ꝯtenta q̄si expelleret ꝑ supi[us] iā eēt eructua[o]. ⁊ si ꝑ inferi[us] eēt alteri[us] nois qđ turpe sonat ⁊ turpius olet. verū tñ q̄uis eadē videt esse cā eructuationis ⁊ rugitus ⁊ inflationis sto[i]: mihi tamē videt ꝙ inter ea que maxime ꝯueniūt aliqua dñia est assignāda: vt dicit Aristo. ⁊ auctor. 6. pncipioꝝ. pinde dico ꝙ q̄uis in vtroqꝫ morbo p̄dictoꝝ sit multa ventositas ⁊ ab eadē causa possit generari tam materiali ꝙ efficienti: tñ dico pmo ꝙ vētositas q̄ facit inflationē est grossior ⁊ magis impassibilis a natura seu calore naturali. Scđo dico ꝙ est inobedientior virtuti expulsiue ꝓpterea quia in digōne ⁊ coctiōe nō potuit recipere talē aptitudinē vt a vtute expulsiua expelleret. in eructuatione vo cōtrariū est. q̄uis inflatio sto[i] vix poterit esse sine eructuatiōe. iō qꝛ ptes subtiles illius vētositatꝭ facilr expellunt in modica q̄ntit: ⁊ iō illa eructuatio est modica ⁊ ad sanādū inflationem sto[i] insufficiēs.

Cause inflatiōis sto[i]. Inflatio sto[i] habet cās. p[o] efficientē ⁊ illa ē vētositas grossa in sto[i] ꝯcauitate exñs vel in eius suba imbibita ⁊ illa imediate facit inflationē: sed tñ ista ventositas hꝫ cām efficientē ⁊ ista est calor debilis qui pōt mouere cibū vel humorē in digerendo vel ꝯuertere in vaporē: nō tñ pōt ipm vaporē ꝯsumere nec aptare vt expellat: imo remanet in sto[o] sine expulsiōe. Cāe aūt materiales istius vētositatis sunt cibi grossi ⁊ viscosi: vt sunt fabe lētes faseoli rape mustū ⁊ ceruisia añ ꝑfectā ebullitionē ⁊ vina grossa ⁊ multā in aqua cum vino miscere vel ipsam solā sine ꝯsuetudine potare. Ista inquā digeri non pñt ꝑfecte a naturali calore bono ⁊ tpato qn magna ps eoꝝ in vaporeꝫ ⁊ ventositatē ꝯuertat. quid g̃ erit qñ calor ē mo dicus ⁊ inequalis silr bona cibaria nō inflatiua pñt esse causa materialis vētositatis ⁊ inflatiōis stomachi nō ex se vel eoꝝ natura: sed ex debilitate digestiue ⁊ naturalis caloris: qui quidē potest venire interdū ꝓpter assumptionē ⁊ vsum ciboꝝ frioꝝ: vt sunt cucurbita lactuca portulaca ⁊ fructuū frigidoꝝ ⁊ silium. aliqñ ꝓpter frigus exterius penetrās ⁊ calorē naturalē vincēs ⁊ mortificās: silr ꝓpter calorē exteriorē resoluentem ⁊ exalantē eundē calorē naturalē rōne apriōis pooꝝ. silr ꝓpter ictum ⁊ casum ⁊ apā ⁊ sitia. huor etiā frigidus flāticus vel melācolicus in sto[o] existens vel aliunde veniēs pōt esse cā materialis ventositatis sto[i]. nā cum calor mouet ⁊ calefacit talē materiā cū sit debilis nō pōt digerere nec aptare tales hūiditates siue eleuatiōe vapoꝝ q̄s nequaꝙ pōt ꝯsumere vel adnihilare. Mē[a] autē a quibus iste hūiditates possunt ꝓuenire sunt aliqñ epar: aliqñ splen: alqñ matrix ⁊c. ⁊ sic de alijs. vt iam late dictū est in. c. de eructuatiōe vbi posita est silitudo ⁊ cōparatio ad aerem calinosū frigidū ⁊ mediocrē. Et pōt etiā in corpe vētositas gñari ab alijs causis que digōnem minuūt ⁊ naturalē calorē.

Signa vētositatis ⁊ inflatiōis sto[i] sunt manifesta. qꝛ in eius regiōe videtur ⁊ tactu repit manifestus tumor ⁊ eminentia ad partē exteriorē ⁊ h[o] freqnter in pueris ꝯualescētibus nō bñ dietatis repit. ⁊ hoc ꝓpter debilitatē digestiue ⁊ cū h adest rugit[us] ⁊ gurgula[o] ⁊ oscitatio ⁊ pigrities ⁊ discoloratio faciei ⁊ corporis ⁊ tensio ⁊ grauitas ⁊ ꝯstrictio anhelit[us] ꝓpter diafragmatis cōpressionē. Si vo est a cāis pmitiuis: habet ex iudicio patiē. silr mō si potauerit aquā friam in magna q̄ntitate. Si vo inflatio sto[i] venerit ꝓpter vsum ciboꝝ inflatiuorū ex relatiōe cognoscit patiētis: qꝛ vsus fuit castaneis vel rapis vel musto vel ficub[us] vel leguminib[us] ⁊ silibus: etiā cognoscit ex alijs qꝛ si dimittunt illa vētosa cibaria ⁊ vtat cibis alijs ꝯtratis: illa inflatio minuet. Si sit ꝓpter huores cū vētositate assunt somn[us] ⁊ rugit[us] in vētre. Et si illa hūiditas a splene mittat adest dolor ⁊ duricies ⁊ grauitas i splene. ⁊ qñ laborat sentit dolorē in latere sinistro in regiōe similiter splenis. ⁊ est male coloratus colore fusco. Et si a mrice: similiter assunt ista in regione matricis silr quando est ab

epate. Et si est a flate habet sputamina et multu salivā. et aliqñ facit eructuatiões acetosas et nō sitit. Et quādo est a melācolia nō sentit caliditatē sed assunt eructuationes acetose et adest siccitas. ¶ Si vo passio est a stomacho ipa est continua q2 semper calor agit in illis humiditatib⁹ et continua fit evaporatio et otinua infla°. q2 forte tātū cōvertit de illa maª īventa in vētū qntū assumit de vapore: et iō inflatio remanet cōtinua qd nō otingit qñ venit ab alijs mēbris. q2 nō fit cōtinua emissio et in tpe interpolationis calor naturalis convertit se ad ventum et illum consumit qntum potest.

Iudicia. Primo si ventus quē natura expellere nitit violenter retineat gurgulationē et digestiōis impedimētū cōtiē gnabit. ¶ 2° qñ inflatio in ventrib⁹ cōvalescentiū multiplicat iudicat recidiuationē. q2 iudicat ipm ampliori cibo vti ꝙ deberet nec stōach⁹ digerere valeret. ¶ 3° habētes ventres diuti⁹ inflatū vel tumidū timere debet tympanistem. ¶ 4° ventositas in stomacho generata si nō expellat s digeratur ad matricē causat in ea inflationē. et si retineat inter ciphac et mirach facit vētosam ydropisim. si ad caput facit tinnitū et aliqñ vertiginē aliqñ dolorē capitis. et iō cōpescēda est: si multiplicetur.

Cura inflatiōis sto¹. Primo pmittēdi sūt illi canones gñales dicti in cura eructuatiōis īmo possem⁹ te remittere et p cura et p iudicio et p clarificatiōe. q2 illud quod iam prius fuit bene masticatū: si iterum ruminaret fastidium generabit homini ruminanti. Et si velles attēdere ad caᵐ quod est ante istud reperies curam debilitatis digestiue, a qua vt plurimū stomachi inflatio pcedit. ¶ Ponat igitur ꝙ inflatio stomachi pcedat a debilitate digestiōis et debili calore sto¹: tunc si in sto° reperiant sigñ maᵉ alicui⁹ sic dictū ē in signis: illa ē expellēda. ī maª igit frīa vbi ego repio stoᵐ multū inflatū: pmo pono ꝙ infirm⁹ par℞ cōedat de cibis nō ventosis facil digestiōis et boni nutrimēti et modicū bibat de vino nō limphato: s maturo: et guberno ipm sm canones dictos in. c. quod est ante istud et tūc vtat isto sir°. ℞. calamēti pulegij mentastⁱ origani mente absinⁱ abrotani aā. m. j. ameos. siseleos. anisi. maratri carui. ana. ℥. j. se. petrosi. et apij aā. ℥. ß. mell. lt. ij. f. sir° et clarificet et si ē senex vel mulier f. cū vino. Et si splen participet addatur scolopendria et tamariscus cappar) cicorea et cortex fraxini et geneste et filia. ¶ Iste sir⁹ digerit materiam frām siqua ē et vētositatē osumit et ipam attenuat si est grossa siue sit in matrice siue in splene siue in sto° et postꝙ vsus fuerit isto sir° p io. dies purget sic. ℞. yerapiᶜ. ʒ. iiij. pulpe colloqnᵉ. ℈. j. anⁱ. ℈. ß. f. pille et distemperent cū vna pte sirupi supradicti et offerant: vel purget flā isto mō. ℞. zinzibrij viridis. ʒ. j. hermodact turbit gūmosi cādelati. aā. ʒ. j. anⁱ. ʒ. ß. f. bolus et det in media nocte et post bibat aliqd de sir° supradicto purgat flā a sto° valde bene. Et si splen participat addat epithim⁹ et polipodiū et sene et sic de alijs mēbris. Si aūt in pma vice sto¹ infla° nō minuat: iterū f dict⁹ sir⁹ et purget et continue vtur ista drageta. ℞. dauci minutiz inscisi anisi maratri carui cōfector aā. ℥. j. coriandri confecti. ℥. j. et ß. se. sisami n ofecti. ℥. ß. liqrj. ras. minuti icise. ℥. j. et ß. corticis citri madi ana. ʒ. ʒ. fiat dragea si esset paup vtat semib⁹ supradictis sine confectura. et vtatur cimino sine omi misicordia. et sal sacerdotalis v2 in isto casu si cum cibis assumat. Itē de seminib⁹ dictis in dicta dragea cū gariof. et cubeb. et zinzi° et pipe pōt fieri pul. et electuariū et v2 diatrion pipereon diaciminū diagalanga diacalamentū et diaspermatō zazenea tiriaca magna metridatū zinziʳ oditū et zinziʳ ofectū cū zuc. et filia. et potet vinū purū sine aqua in parua qntitate. nō comedat fructus nec res vētosas. Sola datio polij mōtani cū vino cōsumit ventositates. Ciminū pulverizatū et cū modico sale potui dat cū iure galline vel vino ad ventositatē osumēdā et sto¹ inflationē. A pte vo exteriori iubēt autores ꝙ vngat sto⁹ cū oleis cal'is: vt ē oleū sisami et dapuileō et nardileō. vel f. sic ℞ florū et folior agnicasti rute dauci folior dāniō mētastri pulegij origani pulegi mōtani aā. ma. j. cimi anⁱ carui maratri. aā. ℥. j. omnia ista cōquassata temperent per vnum diem naturalē in ij. lt. olei antiqui. et j. lt. vini odoriferi et coquant vsq ad consumptionē vini. et ex isto vngatur tota regio stomachi et supponatur lana succida cal'a. vl vngatur cū oleo decoctionis rute et nigelle et baccarum lauri et castorei. Valet etiam hoc emplastrum ad consumendam ventositatē et ad inflationē stomachi et epatis et splenis ℞ gūmi armoniaci oppoponaci rasine pini terebentine. aā. ℥. ß. cardamoni ciperi sauine nitri baccarum lauri cassieligᵉ melliloti farine fenugreci seminis apij sansuci. aā. ʒ. j. et ß. olei nardini ꝙ sufficit: fiat emplastrum et extendat supra alutam et cooperiat sindone et portet cōtinue super stomachum addatur tn de cera vl gūmis sm ꝙ tibi videbit. ʒ. ß.

castorei data omi die delz inflationē sto¹. fil'r ca/
rui p sc. vētosa sup ventrē ⁊ circūdās vmbilicū
valet. Cōstā⁹. Si aūt inflatio sto¹ sit pper vsum
ciboꝝ vētosoꝝ illi euitētur. ⁊ vtaẽ cibis rare sbe
nō vētosis ⁊ in eis ponanẽ spēs aromaᶜ in cōue
niēti q̄ntitᵉ. ❡ Si vo inflatio sto¹ fuerit pper
magnā q̄ntitatē ciboꝝ vel potuū faciat abstinē
tiā ⁊ capiat eos in pua q̄ntitate: exercitiū ⁊ lon
gus somn⁹ ⁊ dormire sup ventrē ⁊ plumaceolos
de puis plumis anserꝫ replet⁹ calidus sto° appli/
catus. ⁊ .ʒ.j. galāge cū vi° calō data quolibꝫ ma
ne ⁊ pil'e facte de sola galanga cum sir° acetoso
ad q̄ntitatē vni⁹ aurei q̄libet mane. Et sūt ex eis
q̄ educūt vētositatē plumā ⁊ paucā hūiditatem:
oīa ista valēt in inflatiōe vētris ⁊ i rugitu ⁊ gur
gulatiōe vētris clisteria etiā facta ex decocᵗ istaꝝ
herbaꝝ p̄dictaꝝ ⁊ ciminū cū oleo de lilio vel ru
ta vl' nardino valēt. Si aūt ista infla° eēt cū op/
pilatiōe: miscēda sunt cū supradictꝫ aliq̄ apitiua
vt aristologī rotūda achorus ⁊ radicꝫ apitiue et
semina ⁊ tūc ɔficiamus elcᵗᵐ aut potū cū vino
vel sirᵐ ⁊ filia. si ista infla° accideret pper apā i
sto°: cureẽ sicut in suis dicẽẽ caplis sil'r de infla/
tiōe matricis. ⁊ sic de alijs.

Declaratio i vētositate sto¹. Prio
sciēdū ꝙ q̄n vētositas
in sto° facili⁹ curaẽ q̄ⁿ si eēt in matrice vl' inter ci/
fach ⁊ zirbū. ⁊ hoc iō q: medicine supradicte ip
sam carminātes ⁊ extenuātes citi⁹ attigūt stoᵐ
q̄ⁿ alia mēbra. Jccirco timpania ⁊ infla° mᵗicis
nō ita cito sananẽ sicut ista stomachalis inflatio
❡ 2° notandū ꝙ in curatiōe cuiuscūq̄ vētosita
tis debem⁹ studere in ɔfortatiōe digtīe vt nō ge
neret vētū ⁊ ħ sicut dictū fuit in. c. aū istud ⁊ iā
supius facta est mētio. ❡ 3° nō: ꝙ supius dictū
est ꝙ q̄n calor naturalis est multū debilis non
pōt materiā dissoluere nec vētositatē gn̄are quia
nec cibū nec hūorē bū ⁊ pfecte pōt sbtiliare nec
digerere sed cal'itas vincēs digerit ⁊ coquit ci/
bū siue hūorē ⁊ subtiliat fumū ⁊ vaporē intm̄ ꝙ
totus ɔsumiẽ vel facil'r expelliẽ a lo° ⁊ ħ facilius
in anni tpib⁹ exprobaẽ. nā i hyeme q̄n tps ē frīn
nec in estate q̄n tps est cal'n ⁊ aer seren⁹ vix va/
pores multi ⁊ grossi tēpestates ⁊ tonitrua fiunt
vel gn̄abunẽ nec mult⁹ vētus: sꝫ i vere in q̄ calor
solis est mediocris ⁊ in fine autūni ⁊ vēti incipi
unt ⁊ alie impssiōes hu. q̄ a debili calore sol' ne/
queūt ɔsumi nec euapari: ⁊ ideo istis tpib⁹ mul/
ti vēti inflāt ⁊c. vt dicit G⁹. 6. de morbo. ca°. 4°
❡ 4° sciendū ꝙ ex cibis q̄ facil'r in fumositatē
seu vētū ɔuertunẽ est lac: iō nocet illis q̄b⁹ vēto
sitas ɔtinuo in sto° includiẽ seu gn̄aẽ ⁊ ypocun
dria subrugentia sunt. 5°. amph. am°. 65. ibi lac
dare caput dolētib⁹. Et cā daẽ in ɔ° q: mutaẽ in
vētositatē. Si tn̄ coquaẽ cū sale ⁊ melle illud no
cumētū total'r remoueẽ ⁊ vꝫ in rugitu ⁊ inflatiōe
q: ventrē hūectat. ❡ 5°. sciēdū est ꝙ dctm̄ est in
pōne ꝙ vētositas est cā inflatiōis sto¹ ⁊ verū est
⁊ sic hꝫ Gal'. 5°. amph. ɔ° vltio. vbi. s. icterici nō
valde sunt inflati. ventositas em̄ coadunata in
corpe supra exiēs cū eructuatiōe vel infra suo°
vel pmanēs intus gn̄at vētris extensionē ⁊ in/
flationē. Sic aliq̄n ex defectiōe viscerū aliq̄n ex
coadunatiōe flātis. ħ ille. ❡ 6° nō: ꝙ ista vento
sitas inflatiua sic in sto° gn̄ata interdū extendiẽ
vsq̄ ad splenē ⁊ sic facit inflationē in eo ⁊c. Ali
q̄n extendiẽ vsq̄ ad intestina ⁊ ħ facilius ⁊ fre/
quētius ⁊ tūc aliq̄n causat colicā vel yliacā dolo
rē ⁊ torsionē indigōnem ⁊ gurgulationē. Aliq̄n
ad epar ⁊ facit in eo dolorē ⁊ duriciē ⁊ extensio
nē q: misceẽ illa vētositas cū chilo ⁊ tūc iste do/
lor factus a ventositate est sine fe. vt dicit ypoc.
7°. ampho. am°. 50. ibi: q̄buscūq̄ epar circūdo/
let ⁊c. ❡ 7°. declaraẽ illud dictū in diffinitione:
ꝙ inflatio stomachi est pper ventositatē in cō/
cauitate sto¹ ɔtentā vel inter eius tunicas tūc di/
co ꝙ si illa ventositas est inter tunicas sto¹ tunc
difficilius coquiẽ ⁊ expelliẽ: q: nō ita cito agens
approximaẽ passo sic̄ si eēt in ɔcauitate. Si aūt
est in ɔcauitate facilioris est dissolōnis ⁊ expul/
sionis ⁊ cure. ⁊ ħ est ꝙ dicebat ypo. 6. amph. am
pho. 7. ibi. Dolores ⁊ torsiōes circa vētrē exūtes
supiores quidē. i. supficiales faciliores leuiores.
non supiores vo. i. pfundati inter tunicas mem
bri fortiores. i. difficilioris cure ⁊ maioris dolorꝫ
Jdē dicit Ga. in cōmē. eiusdē. ❡ 8°. ignorandū
nō est ꝙ preter dicta post purgationē pfectā eē
faciētis inflationē stomachi ⁊ post bonā dietā
mltū vꝫ saccellatio milij ⁊ salis panicij ⁊ auene ⁊
aliaꝝ rerū retinentiū calorē circa stoᵐ. Et sil'r
euapatio cū camomilla melliloto ruta ⁊ calamē
to ⁊ cimino ⁊ sil'ib⁹ torrefactꝫ ⁊ applicatis sto°
vel coctis in vino: ⁊ spōgia madefacta sto° ap/
pliceẽ: ⁊ sic est finis istius. c. laudeẽ deus ⁊ nomē
eius in eternū glorificeẽ.

❡ Caplm̄. 18. de colerica passiōe.

Colerica passio est inordina
ta ciboꝝ vel hūoꝝ
corruptoꝝ in sto° vel intestinis existē
tiū p supius cū vomitu: ⁊ p inferius
cū fluxu vētris simul factis expulsio cū dolore
sto¹ vel ventris anxietate.

Cause istius passiōis sunt. Prima est corruptio ciboꝝ in sto° vel in intestis existentiū ⁊ nō modicā ⁊ ineptā alteratione faciētiū: ita ꝙ ex eis nutritio nunꝗ̄ fiet. Ex qb⁹ pꝫ ꝙ hec passio vix aut nunꝗ̄ poterit eē sine corruptione digōnis. pꝫ ēt quātū iuuat nutrire pueros ⁊ alios cib bonis nō cito corruptibilib⁹ qꝛ tam hūores colerici ꝙ̄ alij possent ab epate ad stoᵐ ꝑuenire ex qb⁹ digestio in eo corrūperet̃ ⁊ cibi ibi ꝯtenti qn̄ ēt expellant̃ in magna quātitate vel ꝑua cū dict̃ cibis corrupt̃. h̄ non negat positio: imo hoc verū est ⁊ ꝯcedendum.

Signa passionis satis sunt manifesta qꝛ adest vomit⁹ ⁊ fluxus vētris aliqn̄ vn⁹ ⁊ successiue ali⁹ q̄ sil' pn̄t fieri rōne propinqtat̃ ⁊ adest angustia ⁊ doloꝛ in sto° ⁊ itestinis ⁊ ꝓprie in stom°: ⁊ adest mordicatio. ¶ Et qn̄ venit a tali infusiōe colere vel melancolie vel alteri⁹ hūoris ab epate vel splene ad stoᵐ vl' itestina est deterioꝛ. vt dicit Rab. qꝛ tūc duplex cā ibi existit. s. hūoris ⁊ cibi corrupti. Ad augmētationē aūt cāe seqt̃ur accidētium augmētatio: ⁊ tūc qd̄ expellit̃ vtplīmū senti'r acetosuꝫ vl' amarū. Et adest euatio hūiditat̃ flegmatice vel melancolice vl' colerice. ⁊ aliqn̄ emittūt hūiditateꝫ silem loture carnis. Et aliqn̄ stercus fetidū ⁊ fit in eis facies ypocratica ⁊ coloꝛ corꝑ est sic coloꝛ hoīum q̄ sunt ꝓpe mortē. ⁊ multi ex ista passiōe moriunt̃ ꝙ̄maxie pueri ⁊ maxie īobediētes receptioni ciboꝝ ⁊ medicinaꝝ. ⁊ si ē ab hūoribus calidis siccis colerīq adest sit̃ ⁊ extenuatio ⁊ vomitus ⁊ egestiōes colerice: ⁊ sic de alijs. ¶ Sig āñcedētia q̄ ēt pn̄t dici cāe sunt āñcessio satietatis nauseatiue ⁊ multa vētositas in corpe ⁊ ventre anteꝗ̄ ipsa accidat: ⁊ qn̄ ipsa īcipit tūc vētri īcipit doloꝛ circa vmbiliculū. vt ponit Rab. 9°. Almanß. c. ꝓprio. Deide seqt̃ur ꝯturbatio ⁊ flux⁹ vētris ⁊ angustia magna ⁊ doloꝛ crescit.

Judicia Primo ista passio in pn̄°leuiter tollerat̃: sꝫ qn̄ comesta corrupta expellunt̃: tūc efficitur maioꝛ ⁊ fortioꝛ. ¶ 2°. ista egritudo ē acuta: ⁊ sine ītermissiōe vl' cū modica īterpolatione. ¶ 3°. vehemēs sitis in colerica passiōe ē mala: qꝛ potuꝫ assumptū reijciunt. iō sic nō auferr̃ si cōtinuo cruciant̃. ¶ 4°. somn⁹ eis supueniens ē bonū signū: qꝛ iudicat sanitatē venietē sicut ex mult̃ vigilijs resoluūt̃. ¶ 5°. cū corruptio ciboꝝ possit accidere ex corruptione digōnis vel ex ei⁹ minutione vel totali ablatione. vt in caplo qd̄ ē āñ istud visuꝫ ē. Jlla spēs ē deterioꝛ q̄ fit post totalē digōnis ꝑuationem. ¶ 6°. h̄ egritudo vt plīmū accidit īfantibus. ⁊ si supueniat viris in ꝑfecta etate vl' senib⁹ fit eis fortissima ⁊ piculosa maxie in debilibus. Et qñq3 veniūt ad carnis liqfactionē: in pueris vo nō oīno ē sine piclo. ¶ 7°. qn̄ istud qd̄ superius emittit̃ ē fetidū vl' ē sterc⁹: mortal' ē īfra qrtā diē. Si aūt ꝑ supius exit hūoꝛ coleric⁹ vl' ali⁹ nō fetēs min⁹ ē molestū neq3 de illa timēdum ē. ¶ 8°. cōfortat nos Rab sic. Licꝫ vomit⁹ ⁊ flux⁹ vētris fuerit mala sinthomata facientia terrere: nō est timēdū: imo medicus subuenire dꝫ infirmo ⁊ hoc cū medicinis que infra mandabunt.

Curatio in cura colice passionis sunt aliq̄ intētiones curatie. Pri̊ est multū gn̄al' ⁊ cōis. ⁊ est Ga. ⁊ Haly. 3°. teg̊. cañ. ⁊ 9°. 96. ibi. Unū cōe hn̄tes ꝑceptū ⁊c. s. cā efficiens ꝑus abscidat̃. ¶ 2ᵃ intē° ē in codē cañ ⁊ 9°. s. post remouere discrasiā ⁊ mala accidētia si tn̄ vtrūq3 sil' supplere possum⁹ meli⁹ ē saltē mōvnū: mō aliud. ¶ 3ᵃ. ē stoᵐ ⁊ itestia int⁹ ⁊ ex confortare. ⁊ qꝛ ꝯstat ꝙ h̄ egritu° semꝑ ē mala quātū ē ex ꝑte expulsoꝝ: iō cām ei⁹ auferre debem⁹. sed nō ē alia via ꝑ quā cibū corruptū vl' hūoreꝫ pessimū expellam⁹ ꝙ̄ ꝑ vomitum vel secessuꝫ: iō ad illud saltē i pn̄° conari debem⁹. ¶ Jn pn̄is ergo credēdo Rab ⁊ Serap. ⁊ Haly in 7°. li°. 2ᵉ part̃ det̃ aq̄ cal'a ⁊ vomat donec cib⁹ corruptus ⁊ hūores mali corrupti euentur. Et h̄ cognoscitur: ꝙ vomit⁹ dꝫ ꝓuocare vl' ꝯtinuari itantū: inquātū exeūtia sunt cibi vel hūores corrupti vel hu. col'ici vel amari. Et qn̄ sto⁹ incipit singultire vel motu spasmatico moueri ⁊ corp⁹ iaꝫ multuꝫ debilitat̃: tūc vomitū ⁊ fluxū vētris ꝯstringim⁹ iuxta posse: inquātū tn̄ virt⁹ ē valida eā remouere nō debemus. sꝫ debem⁹ dolorē remouere cū calefactorijs ⁊ emplis stipticis ꝯfortatis ⁊ partim resolutiuis actual'r cal'is fm̄ Serap. vt dolor ventris remoueat̃ ⁊ dicta loca confortentur. ¶ Primo g° ſ sic ℞. cortiq mespili ⁊ citonij qrcus sumach ꝑsidie balaustie mirtilloꝝ sarcocole mastit̃ floꝝ camo. ⁊ melli°āñ. ʒ. ß. ſ pul'. ⁊ addat̃ succi citonioꝝ vel pomoꝝ vel piroꝝ maxie agrestium qd̄ sufficit: calef̃ ⁊ extēdat̃ sup pāñū ⁊ sup ventrē applicet̃. si tn̄ fluxus esset maioꝛ apponatur mag̃ supra vētrē: ⁊ si minoꝛ ꝙ̄ vomit⁹ maioꝛ ꝑs sto° applicet̃. deinde dent̃ in potu trocicius scī de olibano: in quibus concordat Rab Haly. ⁊ Aui. quoꝝ hec est recep̊ fm̄ Rab ⁊ Haly ℞. boli armē° thuris āñ. ʒ. ij. ⁊ ß. canfore galle gariof̃. āñ. ɔ. ß. fiāt trocisci ponderantes aureuꝫ. j. ⁊ detur vnus cum sirupo citonioꝛum vel piroꝝ

vel pomoꝝ ⁊c. Uel cū vino vel aqua decoctiōis
mente ⁊ masticis ſm casum: vel cuꝫ rob maloꝝ
granatorū acetosoruꝫ qđ sic fit: extracto succo a
malis granatis acerbis cum suis corticibus di-
mittatur per noctē ⁊ in crastinū vſqꝫ ad spissitu
dinē vt iulep coquatur: ⁊ in eo calido extremita
tes mēte rebulliant. valet enī vomitui ⁊ colerice
passioni ⁊ fluxui colerico. ⁊ reprimit caliditateꝫ
colere ⁊ humoꝝ acutoꝝ. Et si isti sirupi nō repe
riant: dent cū vino vel cuꝫ aqua plātagis ⁊ roſ.
¶ Aliud remediū valens in vomitu ⁊ in fluxu
colerico qđ didici a medico famoso ⁊ ego aliā
ꝓbaui ⁊ ipsuꝫ veꝝ reperi. ℞. succum pomorum
agrestiū ⁊ in eo madeſ pannus duplicatus. ⁊ si
corpus est cal'm cuꝫ febre vel ingenti calore: fri
gidus actu applicet. si aūt frm cal'm aut tepidū
apponat. Et si post ista excederet ⁊ non cessaret
crura ⁊ ꝑtes inferiores dolorose constringātur.
Et si fluxus ventris magis īfestaret brachia ad
diuersionē materie stringātur. ⁊ si equalr eqlis
ſ cōstrictio. Et vltra h̄ pedes ⁊ crura in aqua fri
gida ponant. deinde empl'm supradictum sto° ⁊
ventri applicetur. ¶ Uel ſ hoc empl'm qđ valꝫ
in vomitu ⁊ in fluxu vētris colerico ℞. mirtil-
loꝝ roſ ru. sanđ al. ⁊ ru. ⁊ muscatelli an̄. ʒ. ij. cā-
fore ʒ. ß. galle muscate ʒ. j. ⁊ ß. aque roſ qđ suffi-
cit ſ empl'm super sto^m etiam ventrem. In isto
casu vbi est minus ⁊ extēsus vomit⁹ ⁊ flux⁹ ven-
tris: dicit Raſ ꝙ pannus infusus in aqua roſ
infrata in niue supra illud empl'm ē apponēdū.
⁊ h̄ nō solū ad remouendū acuitatē colere ⁊ hu
moꝝ naturalē ⁊ innatā: imo etiā actualē ⁊ acq-
sitam: qꝛ cū hoc ꝙ de se sunt calidi ⁊ acuti ēt rō
ne caliditatꝭ acquisite ex corruptione ciborū cor
ruptoꝝ sunt ēt excessiui calidi rōne humorū co
lericorum in sto° ⁊ felle ⁊ venis existentium se-
quētes eos in fluxu suo: qꝛ cortina attrahit cor-
tinam rōne ꝯtinuitatis: vel vt meli⁹ dicā natura
vexata ⁊ disturbata in ope reglari expellit istos
⁊ illos cum suis similibus. ⁊ in hoc iuuat facili
tas mot⁹ ⁊ debilitas ꝯtētiue. ¶ Deide ſ tal' pul'.
qđ ſm Haly valet vomitui ⁊ fluxui ventris cole
rico. ℞. granorum granatorum extracto succo
ʒ. x. berberis cubebarū roſ ru. an̄. ʒ. 4. spice¹. spo
dij cala¹ aromatici ciperi mēte sicce cortiꝭ pista-
cearum an̄. ʒ. ij. xiloaloes. ʒ. j. ſ pul'. ex quo potest
fieri cōditum cum succo citonioꝝ vel electuariū
vel trocisci ⁊ detur cum sirupo citoniorū vel cuꝫ
aliquo ꝯstrictiuo vt aqua roſ ⁊ arnaglosse in ca
lida causa vel cū vino in causa frigida. In isto
puluere est ꝯfortatio ⁊ alteratio ⁊ restrictio: mul

tum etiam valēt ligationes dolorose circa crura
quādo vomitus est maior vl' circa brachia quā-
do fluxus vētris ē maior. super omnia valet eis
somnus. magnas ⁊ repentinas retinet euacua-
tiones. vt dicit Aui. de cui⁹ ꝓuocatiōe iam supe
rius dictū ē in capitulo de somno. ¶ Si autem
fluxus colericus cessare nō pōt iubet Johānes
Serap. ꝙ ventose apponant inter spatulas. Et
similiter si per supradicta non cessat vomit⁹ ven
tosa magna apponat super vmbilicū ⁊ hoc si-
ne scarificatione ſ vt materia ad oppositū ꝯtra
hatur. Et tunc si possibile est: patiens dormiat
tenēdo vētosas. Et postꝙ per aliqđ spaciū dor
mierit vētose remoueant qꝛ forte locis calefie
ret ⁊ incenderet ad modū loquēdi. Item olfa-
ciat roſ ⁊ sanđ ⁊ res boni odoris ⁊ sumat ꝑ ci-
bo ius galline cocte cum aromaticis frigidis ⁊
stipticis in cā calida ⁊ cū aromaticis calidis in
causa frida: que reptes in caplo de cardiaca. Et
post paulatine ad pristinum regimē reducatur.
Amidū torrefactū cū sirupo de papauere mixtū
⁊ gallia al's galla valet in fluxu vētris qñ taliter
cessare nō potest. Si vo aliqua accidētia seu ma
la sinthōta superuenerint sicut ē spasm⁹ debilitas
appetit⁹ insomnietas ⁊ sil'ia: illa curent sicut di-
ctum ē in suis ꝓprijs capl'is. ¶ Seqtur empla-
strum retinens fluxum vētris ⁊ vomitum coleri
cum postꝙ materia fuerit sufficienter purgata.
℞. acassie sanguinis draconis psidie balaustie
boli armenici terre sigillate. an̄. ℥. j. fiat pul'. ⁊ ad
datur farine ordei quarꝭ. j. distemperentur cum
aceto ⁊ super stomachum ⁊ ventrem extēdatur.
¶ Item ſ empl'ꝫ tale. ℞. farine ordei quarꝭ. j.
mastiq. ℥. j. spodij roſ. ru. siccaꝝ mirtilloꝝ sūach
an̄. ℥. ß. ſ puluis ⁊ vna pars ponat super epar in
fogatō de roſ aqua roſ asperso: ⁊ de residuo ſ
emplastrum supra stomachum cum aqua roſ ⁊
albumine oui distemperato. Ista ⁊ similia pñt
bulliri in aceto ⁊ spongia vel filtrū in tali aceto
madefacta: stomacho ⁊ vētri ⁊ renib⁹ applicata
supradictis mirabiliter subueniūt sinthōtibus
vbi calor ⁊ fe. reperiuntur. Hic patet error eorū
qui semper super pueris quāuis magnā hēant
fe. semper apponunt res calidas vt est absin^m.
mēta ⁊ ꝑsicaria ⁊ similia. Si tamen de vermib⁹
dubitaretur vel eorum certa haberemus signa:
aliq ex istis cū supradictis vtiliter essent cōmi-
scenda. ¶ Nunc sequūtur pil'le q valent in cole
rica passione somnū ꝓuocando ⁊ stringēdo ℞.
se. papaueris. ʒ. ij. se. iusquia' al. ʒ. j. opij croci an̄.
℈. j. sumach berberis spodij ana. ʒ. j. succi liqui-

ri^e^.ʒ.ij.ſucci pomorum acetoſorum vel ſucci ci-tonioꝝ ꝙ ſufficit ꝶ pillule ⁊ dec.ʒ.ꝶ.poſt prã-dium vel poſt cenam. Et in iſto caſu valet dia-miconium: quod deſcribitur in magno antido° Ga. ⁊ in fluxu ventris per ſe. ⁊ valet diacodion ⁊ ſirupus de papa. ad alterandum humorem et ſomnũ prouocandũ ⁊ ſimilia. quãdo autẽ ꝑ ex-euntia per vomitum ⁊ fluxum ventris cogno-ſcitur ꝙ flã ⁊ materia flãtica vel frigida eſt in cã tunc poſt perfectam euacuatioñe debemus mi-niſtrare res ſtipticas calidas intus ⁊ extra: que frequenter dicte ſunt. ⁊ vtatur patiens plir̄ cum muſco ⁊ diambra ⁊ diacitonitẽ cũ ſpẽbus. Et a parte exteriori vngatur ſtomachus ⁊ venter cuꝫ oleo nardino ⁊ maſticeleon ⁊ abſinceleon: ⁊ ſu-perſpergat̃ iſte puluis ꝯfortatiuus ⁊ calefactiu' ℞.mente abſin¹ foliorum ⁊ nucum cipreſſi ana ʒ.ꝶ. ⁊ ſuperapponatur lana ſuccida. vel ꝶ de iſtis ſicut dictũ eſt in cauſa calida ẽm ſuum modum Et pro cura iſtius recurratur in parte ad capl̃m de vomitu deſcripto in iſto 4°. ⁊ in parte ad. c. de fluxu ventris qd̄ breuiter ſubiũgetur deo ad iuuante.

Dieta comedant in primis: quando co-medere incipiunt ius pulle cum a-greſta ad alterandũ ⁊ equãdũ hũores vt nõ flu ant: ⁊ ſumant lac capre coctum cũ lapidibus vel calibe. Et qñ maſticare ⁊ comedere potuerint ſu mant carnes auiũ ſilueſtriuꝫ vel campeſtriũ ma xime perdicum qui proprietatẽ habent ad ſto^m^ vt dicunt auctores. Et ſi vellẽt pro ſapore ſalſaꝫ camelinã vel ſalſamentũ de menta: dictũ in. c. de faſtidio. ℂ Iſta inquaꝫ in cã frigida: in cã autẽ calida ſuccus limonũ ⁊ citranguloꝝ ⁊ agreſta ⁊ ſimilia preualerent: fructus autem ſtiptici pro ſunt eis vt ſorba neſpula pira citonia ⁊ poma a-cetoſa lambruſce cum ariłł. Iſta enim ſtiptican do ſtomachum ⁊ inteſtina confortant ne recipi ant leuiter ſuperfluitates. Pro potu ſumãt ante conualeſcentiã aquam ferratã cum ſirupo cito-nioꝝ vel cũ cõſerua roſ. ⁊ poſtꝙ ſunt in aliq̃ ꝯualeſcentia ſumant bonum vinũ odoriferum competenter lymphatũ ⁊ ſumant ordeatũ ⁊ aue natuꝫ: lactucas portulacas maxime bullitas dũ modo ſentiant aliquid de calore vel amaritudi-ne in ore. ⁊ iſta fiunt ad alterandũ malã frigidã in ſtomacho derelictam. ⁊ ſi ſtomachus ſentiret̃ frigidus nequaꝙ iſta frigida ſunt ſumenda: q̃a ſtomachus ſatis de ſe eſt deſolatus ex vomitu precedenti. Sed dentur cibaria boni nutrimẽti ⁊ facilis digeſtionis.

Declaratio in colerica paſſione. ꝑmo notandũ: ꝙ in co-lerica paſſione quando cibus eſt corruptus in ſtomacho vel hũores mali ad ipm aliũde mit tunt̃: tunc natura mouet̃ ad expellendũ nociua ⁊ nõ quieſcit ſi fortis eſt donec ſtomachus in to to vel in maiori parte ſit abſterſus ⁊ mũdifica-tus. Et ſi debilis eſt quandoq; ſuccumbit ⁊ in-firmus periclitabit q: natura a morbo reſiſtere nõ vꝫ ⁊ hoc eſt quoddã gñale in omĩ egritudie. tunc ꝯtiã dico ꝙ per iſtum vomitũ vel vomitati onẽ purgat̃ res pũgens ⁊ mordicãs ſtomachuꝫ Et tunc eſt verũ dicere ꝙ vomitus eſt medi⁹ vo mitus poſtꝙ per illũ motũ nature ꝑfecte expel-lunt̃ quecunq; nociua. Et nõ debemus totaliter terrere vomitum ⁊ talia accidentia. imo ſemper debemus iuuare prefato: tamen naufragij iudi-cio periculoſo. Et hoc dico ꝓ tãto q: aliqui iu-uenes qñ vident iſta terribilia accidentia defici-unt in adiutorijs ⁊ vacillant. ℂ Scd̄o ſciendũ eſt: ꝙ ſi aliq̃s ſumpſit medicinam vomitiuaꝫ vt eſt elłus. ⁊ poſtꝙ ſuperfluit vomitus ſi ſumpſe rit aquam decoctionis baurach ⁊ poſtea vomat vomitus ſedabit̃. ꝓpterea quia virtus attracti-ua humoꝝ q̃ attrahit illud qd̄ expellitur abluit̃ cum virtute baurach ⁊ egreditur vt dicit Sera. ſimili etiã modo poſſumus dicere ꝙ iſta decoc° aque cum baurach in modica q̃ntitate vel ãmi-niſtratio aque calide per ſe pñt abſtergere cau-ſam vomitus ⁊ vomitũ. ⁊ per ꝯñs expulſiua ceſ ſat qñ non habet q̃d ampli⁹ expellat. ℂ Jccirco in pñ°conari non debemus ad ꝯſtringendũ vo mitũ nec fluxũ ventris. Et ꝙ amplius eſt illos reſtringere nõ eſt in poteſtate ſapientis medici. ℂ Tertio ſciẽdũ ꝙ aſſumere philoniũ in nimie tate doloris ꝓpterea q: facit quietare humores colericos ⁊ inducit quieteꝫ: eſt vtilis in colerica paſſione ⁊ in ſſ̃ibus furioſis egritudinib⁹. ma-teria tamẽ pri⁹ purgata iuxta poſſe ſaltẽ in ma-iori parte ſi tota nõ poteſt. ℂ Quarto ſciatis ꝙ colerica paſſio eſt egritudo acutiſſima ⁊ multuꝫ moleſta: ⁊ in pueris multũ periculoſa. ⁊ vt plu-rimũ mortalis: maxime quãdo venit ex corru-ptiõe aeris peſtilentialis cibos ⁊ humores cor-rumpentis ⁊ hoc ꝓpter ipſoꝝ virtutis debilita-tẽ. 2° ꝓpter coꝝ inobedientiã ꝓpter quã in eis actiua paſſiõis debite: nõ pñt applicari. vnde in tm̃ iſta egritudo eſt aliqñ moleſta ꝙ facit egrũ ſincopizare. ⁊ tũc obſtãtib⁹ terribilibus accidẽ-tib⁹ ſuccurrat̃ primo ſincopi deinde egritudini. ⁊ nõ ꝑmittat̃ patiẽs ſic mori. q: vltimũ terribiliũ

est mors. ¶ 5° nota ꝙ si sincopis veniat in colica passione vel in egritudinibꝰ stomaticis q̄uis causa sit in stomacho: tamen prius succurrendū est accidēti cordis tanꝙ nobilioris. deinde trāsacto vel remediato accñte cordis tūc causa sincopim faciēs auferať cum appropriatis stomacho aliq̄ cordialia semp cōmiscendo. ¶ 6° sciendū ꝙ in colerica passione inq̄ntū fit vomitus ē passio sto'. pcipue orificij eiꝰ. Et inq̄ntum hꝫ inordinatū secessum est passio intestinoꝝ. q: in istis mēbris fit magnꝰ ꝛ intensus dolor ex maª colica vel ex cibis corruptis vel putrefactis a quibus mordicatio ꝛ pūctio vehemēs in eis fit. Et ꝛ passio totiꝰ corporis: q: oībus eius opationibꝰ nocet. ¶ 7° nota ꝙ Serap. ꝛ Raš. ꝯcordant ꝙ licꝫ isti qui patiunť colericā passionē habeant inq̄etudinē ꝛ fortissima accñtia nūꝙ de eis est desperādum inq̄ntū ṽtus est fortis cū pulsu bono ꝛ ordinato. E hoc est generale in oībus egritudinibus preterꝙ in pestilentialibꝰ in quibꝰ ṗnm virtus corrumpiť. 2° amphō. cōmento. 13°. vñ freq̄nter occurrit ꝙ egritudines q̄ apud medicos videnť incurabiles iussu dei curanť. ꝛ homo incipit curam ꝛ deus perficit illam.

¶ Capłm. 19m. de apostemate stomachi.

Apostema sto' fit sicut in alijs membris vñ sciendū ꝙ stoꝰ nutriť sic duplici nutritione. Una q̄ potest dici refocillatio potius ꝛ ista in eo fit a chilo: dū cibꝰ in eo digeriť: ꝛ ista iuuat ad duo. Prīo q: p talē cibi acceptionē ꝛ digestionē: attractio eiꝰ cessat. ꝛ p cōsequens fames. 2° iuuat stomam vt nō estuet a calore membroꝝ circumstātiū ꝛ ne desicceť: sicut pꝫ de patella vel cacabo sup ignē posito: si in eo nō sit liq̄: cito destruiť. ūmo p liq̄rē talē refocillatur talevas qđ nō destruiť. Et h est qđ dič Gal. 2° amphō. cōmēto. 17°. ibi: Ubicunqꝫ cibus preter naturā itrat diximꝰ stom ṗmo recipe cibum. vñ quidē sibi sisem retinet ad sui nutrimentū ꝛc. Et h intelligiť de refocillatiōe ꝛ famis remotione. ꝛ hoc ī ptibus exterioribꝰ. Alia ē vera nutriº q̄ntū ad assilatiōnē verā nutrimētalē inq̄ntum ad ptē interiorē. Et ista nutritiōe nutriť ex sanᶜ misso ad ipm ab epate: aut aliq̄r ṗpato ꝛ digesto ꝛ colorato qđ in eiꝰ sbāꝫ ꝯuertať. Jō verū est dicere ꝙ stoꝰ nutriť ex sanᶜ: cū eadē sit maª gñationis ꝛ nutritiōis. q: embrio generať ex sanguine ꝛ sił nutriť ex eo ꝛ ptes eius. q: ḡ stoꝰ nutriť ex sanᶜ interdū ad ipm loco boni sanguinis pñt mitti hūores inaturales nō apti ad nutritionē q̄ inter eiꝰ duas pelliculās p viā ꝯgestiōis vel diriuatiōis ꝯgregari in eiꝰ suba faciūt apa: maxime qñ añ fluxū in se hñt malā q̄litatē inaturalē Et ista apata pñt esse sanguiea flātica colica vel mlica simplicit vel cōposita fm simplicitatē vel cōpositionē quattuor humoꝝ.

Cause apatum aūt sto' in gñe possūt ee tres: sicut alioꝝ apatum. etiā multarū egritudinū. s. pmitie: añtes: ꝛ ꝯiūcte. Primitiue possūt esse casus pcussio: obuiatio rei dure cōtra stomachū. Ex quibꝰ in stomaº pōt causari dolor q̄ est causa aggregatiōis hūoꝝ ad locū vbi ipe dolor ē. ꝛ p ꝯns apatis. iō. d. Aui. i 13°. 3'. in tracta. 4°. c. p°. ꝙ dolores plōgati sto' sunt cause apať eius. iō q: ad locū dolorꝭ ꝯfluūt hūores. 3°. teg'. ¶ Cause añtes pñt eē humores. 4. vel vnꝰ eoꝝ in corpe vel in ptibꝰ ppe stomachū supabūdātes q̄ sūt parati ad ipsum stom fluere ꝛ in eo causare apa q̄ ante fluxū dicūť cause añcedētes. ꝛ qñ sūt fluxi: inflationē faciētes dicūť causa cōiuncta. ¶ Cāe ꝯiūcte sūt ipsimet hūores fluxi vel cōgesti ibibiti in substātia stoma' tumorē inaturalē ī eo faciētes. vñ fm ꝙ magis fit ab vno humore vel ab alio fm hoc nominatur apa sanguineū vel colicū vel flāticum vel melācolicū simpliciter vel cōposite ꝛc.

Signa apatis sto' sūt dolor sto' ꝯtinuꝰ q̄ nō recedit posito ꝙ fiāt remedia dicta in. c. de dolore stomachi. Tunc etiā est fons dolorꝭ in illa pte vbi est apostema ꝛ adest inflatio ꝛ tumor durꝰ i ṗnº. Et qñ venit ad suspirationē molescit ꝛ dolor crescit qñ digiť vł alia re cōprimiť ꝛ adest fe. Et si apa ē calin fe. ē maior ꝛ dolor est pōgitiuꝰ cōtinuꝰ ꝛ fe. acutus. Et adest interdum calor ꝙ videť aduri. Et q̄nꝙ est tantꝰ dolor ꝙ pducit eū ad pmixtionē rōnis. vel ad pafrenesim ꝛ aliquotiēs ad mlicā passionem q̄nꝙ ad vomitū. Si apa ē ab hūoribꝰ frīs: omia ista sunt remissa nec adest tātus dolor nec fe. ꝛc.

Pronostica aūt signa sūt ꝙ i ṗnº ꝛ augmēto oīa supra dicta sūt intēsiora. & qñ facta ē sanies ꝛ apa ē rūptū supuenit fluxꝰ ventris vel vomitꝰ vel apa resolviť tunc iam q̄escit fe. ꝛ cetera accñtia diminuntur. iuxta illud: circa generationē saniei. ꝛc. ¶ 2° quando adest frigus in extremitatibꝰ cū apostemate ꝛ dolore est signū malū fm Auic. ¶ 3° dico ꝙ qñ adest dolor in stomacho: ꝛ per multum tempus durat apostema freq̄nter causatur in sto° post ipm ꝛ cum ipso: ꝛ hoc est rōne fluxus humoꝝ ad locum doloris.

Curatio apatis sto. et in principiis primit tendi sunt can. generales. Primus est Ga. 3°. meg. fere in colū. 8°. et est pmo oz mām q fluit vel parata est fluere moueri et expelli ad ex vel ad remota mēbra et nō a remotis mēbris vel locis eā vel aliā ad mēbrū attrahere apatū. ¶ 2° can̄ confirmat pmū nō dcet farina ciam dari in initio apatis sto vel intestinorum: q2 cū egestione q expellit a supiorib' membris ad stom̄ et itestina ma traħit: et sic crescit apa. Ista ponit a Gal. in eodē loco. ¶ 3' can̄ confirmat primū et 2m. et est quasi correlariū eorum et est iste. vomitus nō cōpetit in apate sto a pn°: q2 p ipm mā ad stom̄ confluūt et p eandē rōnē mā apatis et ipsa apa augmētat. ¶ 4°. si apa sto curet seu medicetur cū dissolutiuis et mollificatiuis sine cōmistione stipticorum et confortatiuorum: molestū est solis mollificatiuis admistrari virt' sto et epar defic: ideo stiptica cū dissolutiuis sunt mistranda. p° meg. ¶ 5'. sto° apato vel duro existe cū fe. non debēt applicari pure medicine cale dissolutiue: nisi postq fe. cessauerit in maiori pte: imo et tūc aliqd confortatiuū oz adiungi. 9°. meg. colū. 6°. ¶ 6'. can̄ nulla dissolutiua vel resolutiua ī pn° apatis sto sunt mistranda sed poti' in augmento cū stipticis sunt pmiscēda Ga. i eodē lo°. ¶ 7' can̄ in pn° apatis calidi sto medi fria et stiptica in epithimate et emplo debēt apponi q illū confortent et phibeant illā materiā fluere ad apata et qd collectū est expellat iuxta posse precelebrata tū sfoia sufficienti. Multi alij can̄ dimittuntur vsq ad aliū locū. ¶ Curatio apat cali sto pmo pticularib' conuenientib' sf. sfoia de mediana vel basilica. Ista valet in corpibus plectoricis propter euatione materie añtis et ad refrigerandū etiā in nō plectoricis ad alterādū dūmodo ibi sit ma peccans sua quātitate aliqli et qlitate. deinde fiāt empla repcussiua et refrigeratiua a parte supiori exteriori vbi dolor et tumor eminent. Fiat ergo sic ℞. vnū citoniū pistet fortit et addat farine ordei quart. j. aq lactuce aq portulace q suff sf emplm. ¶ Aliud emplm ℞. farine ordei lb. ß. ros. ru. sand. albi et rub. boli armenici licij memite añ. ℥. iij. succi sempuiue. succi citoniorum vel pirorum vl' in ei' loco succi pomorum añ q sufficit ad icorpandū sf emplm et actu frm apponat qn adest nimi' ardor et calor. Aliud emplm qd vz in pn° apatis cali sto. ¶ ℞. aq mēte aq ros aq cucur aq portulace succi pomorum succi citoniorum vel pirorum añ. ℥. j. et ß. ros. ru. sand. ru. mirtillorum ypoqstidos añ. ℥. iij. cere qrt. j. olei ros. ℥. ij. cera et oleū simul fundant et addant reliqua puluerizata. incorpent in mortario et pāni linei in h ifundant et sup loca ponant. ¶ Deinde datur ista medicina lenitiua post clistere linitiuū ℞ cass. mund. ℥. ß. distēperet cū aqua end. et propinet. Et si nā per h nō lenit: detur oi die vsq ad septimū diē. ℥. iij. cassie sm cōsilium Aui. p istā medicinā nō fit magna attractio q2 leuis et sua uis est. ¶ 2° fit cōpetens expulsio supfluitatum pme digestiue et cōstipatio euitatur. ¶ 3° fit cōpetens lenitio et maturatio apatis si resolui nō pōt. ¶ 4° fit doloris mitigatio si post ista non cessat fe. nec dolor iterum flotomet et purget sm modū prius dictū addendo mānā in purgatione. in statu aūt diminuemus fria et stiptica. et addimus aliqua resolutiua. et ideo miscemus oleū camo. vel oleum ros et ponim' camo. mellilo et sansucū et alteā et diadragagātū et absin ꝯ hmōi dū aliqb' de supradict vt ē farina ordei ros et citonia et aq ros et silia. Intētio isti' est aliqlit mollificare et sm pte resoluere et dolorē mitigare. Et si dolor esset magnus cū calore et ardore: dentur ergo. ℥. iij. de se. cucumeris cū aq fria et detur de cōserua ros. ℥. iij. cū aqua ordei. et a parte iteriori sumat aquā end et solat' alkekēgi. Et p' septimū diem det ex consilio Aui. et Serap. ex dictis aqs aliq quātitas cū. ℥. ß. de trocisc̄is ros. et exinde misce aquā feniculi et apij añ. ℥. j. succi absin ℥. ij. mastiq. ℥. ß. dent omni die. Intētio trociscorū de ros est confortare stom̄ calīn et refrigerare. et intētio aq feniculi et apij est apire et aq absin' pti apire et ptim confortare. mastix autē confortat stom̄ itus et ex. Et dicit Aui. q emplm absin' iuuat q2 facit q apa non ibibat in oibus partib' sto et h etiā vz cōplere mastix q2 confortando stom̄ apa non pōt se amplius dilatare. dr q h emplz vz in statu et declinatiōe q2 resoluit et mollificat et mitigat dolorē et cum h cōfortat. ℞. radicis altee se. li camo. melli absin balaustie ros añ. ℥. j. olei camo. olei de lilio. olei mastiq. olei ros. olei nerci dē. i. de spice añ. ℥. ß. axūgie galline. ℥. ß. sf emplz: valet qn fe. est remota. Item cum istis eisdē pōt fieri resolutio et euaporatio cum filtro et spōgia si bulliatur cum vino.

Dieta sit q isti sumant p cibo ordeatum auenatū lac amigd. Aut boragines et spinargi coctas cū lacte amigd. et cum brodio pulle. et pro potu vtat aq ordei cū iulep alexandrino. vel cū zuc. et comedat poma et pira cocta et aliqū citoniū et pruna matura. et breuiter vtatur dieta subtili. et ciba sint actu cala vt maturatio

nem nō impediant saltem in statu ꝛ declinatiōe In apāte aūt fro ꝛ hūido qđ cognoscit̃ ꝑ debilitatē digōnis ꝛ cū hoc fe. est lēta. ꝛ dolor nō est acut⁹ nec pungitiuus nec adest sitis: imo adest multū sputamen ꝛ sentit̃ tumor sine duritie ꝛ dolor grauatiu⁹. ꝓmo iniūgat̃ dieta subtilis ꝛ caueat avomitu ꝛ a forti purgatione sic alij. Et fi. tat̃ sirup⁹ ad digerendū materiā frīam apātis in stomacho existis. ℞. mente absī¹ capill⁹ veneri recēti aā. q̄rij. j. rob. ru. ℥. j. mell' rob. ℔. j. an¹ ʒ. ij. nud cipssi spice¹ aā. ʒ. j. fi. sirup⁹ det de mane ꝛ sero cū decoctiōe mēte ꝛ mastic. ¶ Pro purgatiōe aūt vtat̃ de tribus in tribus diebus isto potu ℞ yerapigre Ga. ℥. j. cassie fi. ʒ. iij. deinde fi. tale emplastrū ℞ camo. melli¹. ana. ℥. j. se. feni¹ rob. rub. nucū ꝛ folioꝝ cipressi aā. ℥. b. olei camo. olei. rob aā. ℥. j. farine fenu¹. ℥. j. fi. empl'm. ꝛ valꝫ in p̄n° ꝛ post septimū diē addatur se. lini redicis altee axūgie galline olei spice¹ ana. ℥. j. ꝛ silia. Et tūc diminuant̃ stiptica ꝛ addant̃ resolutiua ꝛ maturatiua ꝛ mollificatiua ꝛ addat̃ amo¹ an¹ aloes cicot¹ radđ altee ana ꝑm ꝙ oꝫ: vel minuat̃ vna q̄ntitas ꝛ alia addat̃ ꝓut opāti videbit̃. ꝛ post ista p̄nt addi armoma^m ꝛ opponocū storax ꝛ adeps auiū: q: h̄ apā maiori indiget calefactione ꝛ resolutione. ꝛ addat̃ oleū de spica¹ q: ꝓpriū est in hac causa cōfortādo ꝛ resoluēdo. Cum istis etiā aliqua mollificatiua de supradictis debēt misceri ad hoc ꝙ q̄ntū resoluit̃ tātū mollificet̃ al's p⁹ resolutionē partiū subtiliū grosse remanerent ꝛ forte materiā ꝯuerterēt in lapidē irresolubilem generando. In apāte sciritico ponunt̃ resolutiua mixta cū mollificatiuis ꝛ hoc duob⁹ modis. q: aliq̄n sil' miscent̃ aliq̄n in vna die ponunt̃ mollificatiā ꝑ se separata a resolutiuis fortib⁹. alia die resolutiā segata a mollificatiuis. ꝛ hoc cōtinuatur donec tota duricies vel ei⁹ tumor ꝑ opationē nature euanescat mediāte adiutorio resoluētiū ꝛ mollificantiū. ¶ Primo ḡ fi. hoc empl'm qđ ē mollificatiuū ī ꝑte etiā resolutiuū. ℞ camo. mellilo¹ radic altee absī¹ bacaꝝ lauri semē malue ꝛ maluauisci aā. ℥. ij. gūi armōiaci. ℥. j. ꝛ b. caricaꝝ pinguiū. 6. medulle ossis cerui medulle crur vacce olei de camo. aā. ℥. j. temperet̃ armoniacuꝫ in aqua decoctiōis ficuūꝫ ꝛ addant̃ res supradicte vt est thuris masticis ana. ʒ. iij. ꝛ fi. empl'm ꝛ calidū applicet̃. In pauperib⁹ fiat empl'm de oleo absī¹ ꝛ stercore capre vel cum mo^co absī° ꝛ oleo decoctionis ei⁹. a parte vo interiori sumāt cassiā fi. ꝛ butirum ꝛ sumant maluas coctas cū oleo vel butiro vel cum brodio mutonis cum aromaticis specieb⁹. vt ab intra etiam apostema mollificetur ꝛ paretur resolutioni. Et sumat cibos leues boni chimi in parua quantitate: vt natura agat in resolutione apātis.

Declaratio in apāte sto¹. Primo q̄ritur vtrū in apāte calido stomachi in quo competūt repcussiua sicut mādragora iusquiamus ꝛ similia in p̄ncipio debeant ministrari. Dico ꝙ nō: q: a debiliorib⁹ medicinis debem⁹ incipere: ne nimis fortis ꝛ subita mutatio fiat que multum nocet. q: scriptum est i. 2° reg' acutoꝝ cōmento. 53°. ꝙ omnis mutatio subita extra cursuꝫ consuetudinis nocet corporib⁹ maximo nocumento. etiam quia illa natura nō potest sustinere: iuxta illud. nō em̄ sustinet natura repentinas mutationes. 3°. reg'. cāi. 54°. ꝛ 2°. ampho. amph. 51°. ¶ Secūdo dico ꝙ nō debēt talia frigida in excellentia applicari: q: excellent̃ ifrigidāt ꝛ extinguūt innatum calorem primo de fe. ad Glauconē cap'lo. 10°. ¶ Secundo querit̃ vtrum in dictis apostematib⁹ calidis de gn̄e flegmōis vel herisipile: eplastra frigida supascripta ꝛ confortatiua debēt apponi actualiter frigida. d: ꝙ stomachus de se est frigidus ꝛ neruosus ꝛ in suis ptib⁹ ꝑm magis ꝛ minus. vn̄ si talia min⁹ frigida applicant̃ actualiter ille modic⁹ calor naturalis forsitan subito extingueret ꝛ si cal'a: ille innaturalis calor augeret̃: sed si talia empl'a postq̄ sunt extensa sup pannū si pani flāme ignis ostēdantur nō ipm calor stomachi ita refugit ꝛ citius de po^a ad actū reducet̃. Aliq̄ tamen sunt mēbra in quibus frigida actu in principio iubēt̃ ministrari: vt in frenesi. ¶ Tertio nota: in apostemate cal'o stmachi frīa ꝛ stiptica non debet per multū tempus cōtinuari sine magna angustia ꝛ grauatione al's sine magna idustria ꝛ graduatione: ppterea p̄mo q: statuꝫ retardāt ꝛ egritudinē prolongāt materiam nimis crudificando. ¶ Secūdo: quia calorem naturaleꝫ stomachi per coꝝ supfluam ꝯtinuationē debilitāt ꝛ digestio modici ꝛ pauci erit valoris. ¶ Tertio q: nimis ingrossarent materiā seu humorem: et sic fierent inepti ad resol'oem. qđ magis est querendū in apātibus sto¹ q̄ maturatio nec apātis eruptio. cum ad talē eruptionē vlceratiōes vel de stomachi necessario consequant̃. semp cū vel lem: ꝙ apostemata stomachi ꝛ pleuresis curarentur cum resolutione potius: q̄ cum maturatione ꝛ eruptione sanici propter timorem egritudinum subsequentium.

¶ Cap'lm. 20^m. de vlcerib⁹ stomachi.

Ulcera fiunt in sto° aliqñ post apata maṫia casa que postꝙ fuerit rupta ꝛ saniē emiserit ꝛ nō fuerūt bñ gubernata remanet vlc'. Aliqñ autē fiunt ab acutis humoribus ad stoᵐ descendētibus a cerebro vel ab aliquo alio mēbro qui sunt mordicatiui colerici qui per multum tps fluxum suū cōtinuauerunt ꝛ sic per cōtinuationē stoᵐ mordicant ꝛ vlcerāt: vel q: sua praua q̄litate vel putrefactione in parte stomachi vbi magis remanēt faciūt vlcerationes sicut frequēter fit in pl'mone p viā catarri. Ubi etiā acuti mordicatiui: vt est vsus sinapis ꝛ ceparuꝫ ꝛ eruce ꝛ salis cardone ꝛ baurach pñt esse cā vlcerationis. primo q: de se mordicant ꝛ vlcerant ꝛ excoriāt per suā qualitatē corrosiuā. ¶ Scđo ꝙ malam qualitatem corrosiuā acutam ꝛ pungitiuam in hūoribus introducunt ꝛ ipsi hu. ex talibus cibis generati sunt acuti ꝛ pūgitiui. vñ si tales ad stomachū fluunt ipsum corrodunt ꝛ vlcerant: vt iam dictum est.

Signa vlcerū sto' quedā sigñt egritudinem alia sigñt locū egritudinis. vlcera sigñt esse in sto°: q: adest dolor pungitiuus ꝛ cibus non pōt in sto° facere moram. q: propter dolorem quā inducit: natura euꝫ foris expellit tanꝙ rem nociuam: etiam q: virtus retentiua est debilitata. Et si patiens sumat cibum aut potū ex rebus acetosis vel acribus vel ponticis vel salsis vel acutis: dolor pungitiuus maior est ꝙ si res assumerētur dulces vt est lac butirū ꝛ similia. ꝛ si eructuant adest fetor in eructuatione ꝛ ab vlceribus vapor eleuatur qui desiccat os ꝛ linguā ꝛ sitim inducit. ꝛ qñꝗ accidit sincopis rōne vicinitatis cum corde. ꝛ aliqñ dolor capitis ꝛ pturbatio ratiōe colligātie stomachi cum cerebro. Illa auteꝫ que sigñt locū egritudinis sunt ista. nam si meri est vlceratum sentitur dolor ꝛ maior in pñcipio deglutionis maxime si cibi acuti vel mordicatiui deglutiantur: ꝛ dolor sentitur inter spatulas ꝛ a parte añ vsꝗ ad stoᵐ exclusiue. Et si vlcus est in ore stomachi: dolor ibi sentitur magnus cum sit mēᵐ multum sensibile maxime apud deglutioneꝫ rerum supradictaꝝ. ꝛ ex isto casu venit freqñt sincopatione compassionis cordis: ꝛ extēditur dolor versus ante ad mirach: ꝛ anhelitus minoratur. Si vo vlcus est in fundo stomachi in hora deglutionis cibi vel pot' non sentiꝫ dolor sed post aliquā morā postꝙ cibus ibidem a superioribus descenderit ꝛ cum hoc in egestionibus aliquādo exeūt cortices partis vlcerate ꝛ nō adest dolor in intestinis: immo in fundo stomachi. Si vo ista vlcera venerint pꝑter hūores calidos a capite defluētes assunt signa catarri ꝛ cū hoc sentitur punctura in gutture: ꝛ assunt alia signa dicta in capl'o de reumate.

Judicia in vlceribus sto'. Primo vlcera in meri ꝛ ptibus superiorib' stomachi piculosiora sunt ꝛ difficiliora ad curandū ꝙ illa que sunt in fundo sto' cuꝫ fundus sit magis carnosus. ¶ Scđo dicit Gal'. in 5°. de iterioribus in. c. 4. ꝙ quidaꝫ habens apa in meri. qđ fuit ruptum ꝛ euomuit saniem ꝛ similiter in secūdo ꝛ tertio die. ꝛ tunc passus est accidētia que ostēdebant vulnus esse in orificio stomachi: q: quando deglutiebat acuta vel salsa vel pontica sentiebat dolorem. ꝛ quando nō transglutiebat dolor cessabat. postea passio fuit elongata: ꝛ post magnum periculum euasit. Cuius euasionis etas fuit causa. credo: ꝙ iuuenis erat ideo dicitur ꝙ talis vlceratio in iuuenibus est periculosa: ꝛ in senibus mortalis. ¶ Tertio cum quis res resumpserit acetosas: vt est acetum agresta vel succus acrorum fructuum: vel res acutas. vt sinap ꝛ similia. ꝛ statim cum punctione dolor sentitur: qui ante non sentiebatur. Et si hoc frequenter accidit: stomachum signat esse vulneratum: seu vlceratum in parte interiori: maxime si aliquando in vomitu seu egestione apparet sanguis aut sanies cum dolore loci. ¶ Quarto vlcera stomachi antiqua vix aut nunꝙ curantur. recentia vo cum labore ꝛ dil gentia.

Curatio vlcerationis stomachi. An curam particularem noueꝫ canones gn'ales sunt premittendi. ¶ Primus est Galieni i scđo de fe. ad Glauconē ꝛ in multis locis. Omnia vlcera anteꝙ curētur: oportet ea prius desiccari. ¶ Secūdus est Galieni. tertio meg'. fere in. 15°. colūdello. etiam est Aui. in 13ª. 3ª. In cura vlcerum stomachi quāuis vlcera stomachi oporteat desiccari: tamen calcantum vitreolum es vstuꝫ ꝛ viride eris ꝛ similia in potu non sunt tribuenda. sua ventositate substantiam perimūt anime rationalis: quāuis in alijs vlceribus in desiccando multi valoris existunt. ¶ Tertius canō est Galieni meg' particula qnta. q̄si in coluudello decimo. Si in sto° sint vulnera ꝛ vlcera: ꝛ velimus coꝝ saniem mundificare: sicut mūdificam' saniem de ṗ̄ate viscoso cum radicib' ꝛ oximelle ꝫ hec meᵒ molesta. sed bonū

est eam cũ rebus cã inferi⁹ deponẽtib⁹ mundifi-
care vbi supra. ¶ 4° vlcus stomachi cũ vomitu
nõ oz mũdificari: q: vlcus cũ vomitu vndiq; sibi
saniẽ aggregat ⁊ dilatat̃. laxatiuũ vo nõ sił ope
ratur q: nõ mouet stoᵐ sicut vomit⁹: sed suauiẽ
inferi⁹ saniẽ deponit. Gal. in eodẽ loco. ¶ 5⁹ nul
la mẽᵃ laxatiua fortis in mũdificatione vlceruz
stomachi est ministrãda. s; suauis ⁊ lenis ne sto
mach⁹ ampli⁹ excoriet̃ ⁊ ledat̃. Aui. in loco alle-
gato. ¶ 6⁹ ante pfectã sordis vel sanie mũdifi-
cationẽ incarnatiua ⁊ ɔsolidatia mẽᵃ pauci vel
nullius existit iuuamẽti. ¶ 7⁹ medicine pro sa-
lute vlcerũ stoⁱ ministrãde meli⁹ ⁊ cõpetenti⁹ in
aurora vel p temp⁹ ante cenã exhibeant̃ ne opus
intẽtũ cibis vel potib⁹ infelicitetur. ¶ 8⁹ si vlce-
ra stoⁱ nõ in fundo sed supi⁹ versus meri existãt
vtiliter cũ icarnatiuis ⁊ ɔsolidatis miscent̃ aliq̃
cõglutinatiua: vt est gũmi araᵐ ⁊ dragagãᵐ vt
medicinas alias partib⁹ vlceratis faciat adhe-
rere. ¶ 9⁹. cũ stomach⁹ vlcerat⁹ debilis sit dige-
stiue: facilis digestiõis alimẽta paucię q̃ntitat̃
facilis digestiõis p eius salute. ¶ Curatio pti-
cularis vlceꝝ stomachi. Primo cognitis vlcerib⁹
stoⁱ p sua signa si sint recẽtia ⁊ pui tempis: tunc
stiptica ⁊ desiccatiua sufficiũt. ⁊ fi. tales trocisci.
℞. rob. ru. balaustie. thur̃ sumach mastiq̃ spodij
san. dra. añ. ʒ. ij. siru' rob. q̃ suffic̃. fi. trocisci pon-
derantes exagiũ. j. det̃. j. de mane ⁊ alius ante ce
nam p. 2. horas cũ sirᵒ citonioꝝ vel cum aliq̃ rob
stiptico. Si aũt nõ esset vlcus recens: tũc p̃sumẽ-
dum est q̃ ibi sit aliqua sanies: tunc dent̃ mũdi-
ficatiua aliqua per aliquos dies sicut ẽ aqua de-
coctionis ordei. in ista aqua ẽ absterſio ⁊ mũdi-
ficatio. vel detur ydromel p aliquos dies. deinde
dentur icarnatiua. Et iterꝫ detur aqua ordei cuz
sirᵒ citonioꝝ vel de mespul' ⁊ sorbis vel cuz rob de
fructib⁹ stiptiq̃. ¶ Uel fiat tal' sir⁹ quem ponit
Gordo⁹. ⁊ vꝫ ɔcordare cũ sñia Aui. ℞. oxizacaᶜ
simpliq̃ oximell' añ. lb. ß. miscent̃ ⁊ clarificent̃ et
dent̃ cũ aq̃ ordei. ¶ Deinde dent̃ isti trocisci. ℞.
sarcocole thur̃ mastiq̃ gũmi araⁱ dragagãⁱ cara-
be terre sigillate. añ. ʒ. iij. sirⁱ citõioꝝ vł sirⁱ absinⁱ.
q̃ suff. fi. trocisci põderãtes. ʒ. j. dent̃. iij. in die na
turali: sic̃ de alijs dictũ est. ¶ Ualẽt etiã trocisci
de carabe quoꝝ lß ẽ ℞ᵃ s; Mebeᶜ ℞ carabe aur̃
6. cornu cerui adusti coralli adusti dragagãti a-
cassie ypoquistid balaustie masticis lacce sc. pa-
paueris assi añ. aur̃. ij. thur̃. croci añ. aur̃. j. fi tro
cisci põderantes. ʒ. j. cum muscillagine psilij. de-
tur vt supra. Si p ista freq̃nter vsitata non sanã
tur: signum est q̃ ibi est corrosio ⁊ caro mortua:

⁊ tunc detur medicina carnem mortuam mun-
dificans. Et in isto casu dicit Aui. O q̃ ɔueniẽs
est yerapigra Ga. ʒ. j. distempata cũ mellicrato
vel cũ ptisana. Et si aliq̃n cõpetit euacuatio fa-
ciẽda est cũ cassiafi. ⁊ aliq̃n cũ clisterib⁹ leuib⁹: vt
dicit Aui. Et si aliq̃n venerit flux⁹ ventris propt̃
vlcera stomachi curet̃ cum trociscis de spodio:
quos ponit Aui. ⁊ Mebeᶜ. Filoniũ etiam compe
tit in vlcerib⁹ stoⁱ. ⁊ trocisci de carabe iam dicti
valent. ¶ Itẽ scias q̃ in corrosione ⁊ vlceribus
stoⁱ valẽt multa de illis que dicta sũt in caplo de
emopthoica ⁊ multa illoꝝ: que cũ adiutorio dei
dicentur in caplo de dissinteria.

Dieta habentiũ vlcera stoⁱ: ⁊ est q̃ sumãt
cibos facilis digestiõis: vt sũt pul-
li gallinarum ⁊ pdicũ ⁊ oua sorbilia ⁊ ordeatuz
⁊ auenatum. Et s̃m Ga. ordeũ mundificat. ⁊ de
siccat ⁊ infrigidat ⁊ alterat. ⁊ sumat lac acetosuz
a quo extractũ est butirũ. Et i potu sumat aquã
ordei cũ sirᵒ aliquo de fructib⁹ stipticis: ⁊ vinuz
sit maturũ nõ acre. Et comedat pedes mutonis
bene cocti: q: sunt conglutinatiui.

Declaratio. Primo notãdũ iuxta
pᵐ can. gñalẽ: q̃ vlce-
ra oĩa vt plurimũ indigẽt desiccatiuis. Proinde
dicit ypo. ydropiscis q̃ nascunt̃ in corpe vulnera
nõ facilit̃ sanant̃. 6°. apho. amᵒ. 8. Et in cõmen-
to. Uulnera si nõ pfecte siccẽt̃: nõ curãtur. Et cã
est: q: ad locũ vlceratũ multi ɔcurrũt hu. qui q̃a
nõ nutriũt: corrumpũtur. ⁊ malam introducunt
cõplonem. ⁊ sic cõsolidatio ⁊ carnis regeneraᵒ
impedit̃. Et hec est sñia Ga. 6°. amph. cõment.
to. 45°. ibi: vulnera q̃cunq; annua fiũt. ¶ 2° no
ta q̃ dictum est in priᵒ positiõis q̃ hu. acuti mor
dicatiui ab epate vel cereᵒ vel alijs membris ad
stomachũ venientib⁹ possunt in eo vlcus causa-
re. ⁊ hoc intelligit̃ si diu i eo remaneãt: aut iuuat
multũ debilitas virtutis sensitiue stomachi non
sentientis suũ nocumentũ. ⁊ sic virtus expulsiua
nõ expellit: q: insensatũ est. Uirt⁹. etiã expulsiua
si est sopita ⁊ debil' ⁊ cũ hoc adest flux⁹ ad locũ
iaz tunc egritudo vlcerosa in ianuis existit. ¶ 3°
s̃m Ga. 5°. de int. c. 4°. q̃ omne mẽᵐ quodcũq;
sit. si h; op̃a cal'm: cũ illud mẽᵐ opatũ fuerit cir-
ca suã opationẽ necessario dolorẽ patiet̃. eo vo q̃
cessẽre dolor mitigabit̃. nõ est g̃ mirũ si in apate
stoⁱ ⁊ vlcerib⁹ eius fiunt dolores in attractiõe ⁊
retẽtiõe cibi. Hoc etiam verificari põt in obtal'ᵒ.
q: q̃n pa. stat in loco obscuro ⁊ nõ videt: quiescit.
si vo se exponat aeri lucido ⁊ conatur respicere ⁊
videre patit̃. ⁊ sic de alijs morbis.

¶ Capitulum.21.de duricie stomachi.

d Duricies stomachi fit aliqñ in sto°:ita ꝙ si tangatur:durus repitur:tñ nõ est ibi apa qꝛ si esset ibi apa non esset mirandū si duricies affuisset.

Cause isti⁹ duriciei pñt eẽ frĩtas de rõne cui⁹ est ĩspissare mãm siue vẽtositatẽ in eo ɔtentã. Aliqñ etiã per istã viã ĩdurant̃ ĩtestina maxĩe gracilia. siľr splen ⁊ matrix. Alia cã ſm Aui. põt esse mľia ingrossans.

Signa habent̃. qꝛ duricies manifesta repit̃.⁊ nõ assunt nec affuerũt signa apatis. Vñ si ẽ ꝓpter frĩtatẽ sine ma°non adest ĝuitas:⁊ frĩtas tactu repitur.⁊ hꝫ discolorationẽ faciei. Et si ibi ẽ mã flãtica:⁊ adest ĝuitas ⁊ multũ sputũ flãticum:⁊ nõ adest sitis nec calor. Si est a mľia sentitur acetositas. ⁊ qñ hꝫ eructuationem:illa est acetosa.

Curatio Vľibus ꝓcedẽtib⁹ cuꝫ digestiuis ⁊ purgationib⁹ fĩ tale vnguẽtũ. ℞.olei sisami¹olei rute olei ꝺ absin°. olei de camo.añ.ʒ.ij.axũgie galline ⁊ vulturis ⁊ anserĩ añ.ʒ.j.dialtee ĝrt̃.j.⁊ pꝛemunct⁹ sto⁹ fasciet̃ cũ lana succida. ¶ Scðo fĩ ꝟ emplin qð ponit Aui. ℞.camo.melli¹cardamo¹carui cimi¹añ.ʒ.j. thurĩ masĩ bdellij añ.ʒ.ß.spice¹croci añ.ʒ.ij.olei camo.ʒ.j.fecis olei cõis qð suff.fĩ emplꝫ. Ex eisdẽ põt fieri empl'm supꝛa alutã addẽdo ceram ⁊ plus de gummis resolutiuis. ¶ Aliud qð ponit Aui.ad duriciẽ sto¹. Est tñ dosis medicinaꝝ diminuta. ℞.cere.ʒ.viij.terebẽtine.ʒ.4.ʒʒ¹.oppoponacĩ añ.ʒ.ij. aloes galba¹.añ.ʒ.iij. olei de lilio qð suff.fĩ emplꝫ durũ ⁊ extẽdat̃ sup alutã. ⁊ fiãt illa remedia q̃ dcã sunt in cliroſi in sto°. in.c.19. istius libꝛi.4¹.⁊ cũ hoc sto¹ɔfoꝛtatio nõ postponatur.qꝛ summe est necessaria. Siľr ẽt actualis caľitas ⁊ ɔtinua resolutio est necessaria.

¶ Caplm.22.de anathomia ⁊ passionibus intestinoꝝum.

i Iam supius in ꝑnci°isti⁹ q̃rti li¹. posita fuit anathomia meri ⁊ sto¹ſm suas ptes:nũc aũt volum⁹ cũ adiutoꝛio dei anathomiã ĩtestinoꝝum describere:vt meli⁹⁊ clari⁹eoꝝ moꝛbi ⁊ loca in q̃bus sunt specificent̃ ⁊ ĩnotescant. Et grã eoꝝ describem⁹rectã positionẽ circũstantiũ mẽbꝛoꝝ ipsa ɔtinẽtiũ ⁊ sto™. Sicut eñi stomach⁹ est sub membꝛis spũalib⁹⁊ sub diafragmate:sic intestina sunt sub sto°vt recipiãt qð in sto°fuit digestũ aliq̃li t̃.⁊ ĩ residuo pfectã digõnẽ opent̃ ⁊ perficiant ꝑmam digõnem. ¶ Pꝛimo igitur dicam⁹ꝙ illud qð appet exteri⁹sub ossib⁹ pectoralibus ⁊ sub additamẽto cartilaginoso qð exit ab vltio osse pectoꝛali dꝛ os sto¹⁊ est vltia ps meri:⁊ ibi est os sto¹. Deinde durat vsq3 ad vmbilicum ꝑter tres digitos in latitudine. Illud autẽ cõcauũ qð est in medio vẽtris vocat̃ ſm Aui.sumen:⁊ apud alios vmbilicus. Et tota illa regio q̃ est ab vmbilico vsq3 ad genitalia ſm Aui. vocatur sumẽ. vbi aũt finiunt coste ibi sunt ypocũdria.in dextro epar:in sinist°splẽ. Alia aũt vocãtur lũbi:⁊ sunt sup anchas ⁊ magĩ tendẽtes ad ptẽ posterioꝛẽ. A pte vð supioꝛi ẽ dyafragma.a pte vð posterioꝛi sunt coste ⁊ pellicule ei⁹. A pte aũt añrioꝛi est pellis ⁊ caro seu pãniculus carnosus:⁊ ĩ eo sunt musculi a q̃b⁹ ꝓcedũt choꝛde Deinde seq̃tur cifach:qð est pãniculus adherẽs cuti superioꝛi carnose exterioꝛi. Et ſm ꝙ hõ vel aliud aĩal ẽ pingue vľ macrũ ſm hoc cifach magis vel min⁹ɔtinet de pĩguedine.⁊ istud cifach interius versus inferi⁹dirigit̃ ⁊ diuidit̃. ⁊ ex eo fiunt duo dindimi transeuntes sup os pectoꝛis. deinde ĩferius ꝓcedentes amplian̄t.⁊ continet q̃libet dindim⁹suũ testiculuꝫ. Post ista sequitur zirb⁹:⁊ ẽ pãniculus ĩmediate voluens ĩtestina ⁊ sto™ex duabus pelliculis ɔtext⁹ ad quã veniũt multe arterie ⁊ vene.⁊ est in eo pinguedo multa ⁊ aliqñ modica ſm pinguedinẽ vel maciẽ aĩalis.⁊ sequit̃ cifach ĩ quãtitate pĩguedinis. ⁊ iste pãniculus siue zirbus apud Goꝛdoniũ in.c.de mirachia ⁊ in.c.de ydropisi vocat̃ mirach. Aliq̃ tñ dicũt nõ sic sed aľr de noĩbus tñ nõ ẽ magna vis:dum vð rerũ ĩtentiones veracit̃ cõpꝛehẽdamus. Iste aũt zirb⁹oꝛdinat⁹ẽ:vt retineat n'ãlem caloꝛẽ in sto° ⁊ ĩ ĩtestinis. Ista aũt satis iplicite ⁊ alia q̃ sequunt̃ cõtinent̃ late 4° de iuuamẽtis mẽbꝛoꝝ in.c.9. Sub sto° aũt sunt ĩtestina que sunt sex numero:quãuis oĩa sint ɔtinua ⁊ non sit nisi vnũ:diuidit̃ tñ p imaginationem in aĩali iuuene aľs viuẽte in sex ptes penes off'q̃ hñt ⁊ egritudĩes q̃ in eis sumũt suas denoĩatiões penes ẽt figuras eoꝝ. Sunt ĝ tria ĩtestina ĝcilia:⁊ ista sunt supioꝛa.⁊ tria grossa:⁊ ista ĩferioꝛa nũcupantur. Pꝛimũ vocat̃ poꝛtanariũ siue duodenum. Secundum ieiunum. Tertium ylcon siue subtile. Quartum oꝛobus siue saccus:siue monoculus. Quintũ colon. Sextuꝫ longaon siue rectum. ¶ Pꝛimum ergo vocatur poꝛtanariuꝫ. qꝛ ab inferioꝛi parte stomachi oꝛitur.⁊ vocatur duodenũ.qꝛ lõgitudo ei⁹est duodecim digitoꝝ in latitudine ei⁹ cuius est, ¶ Secundum vocat̃

ieiunū: q: in oī aīali ocioso sp̄ vacuū repit̄ pro-
pter ɔtinuā successionē a venis meseraicis que cuz
eo ɔtinuant̄: ⁊ cū vena portanaria plus q̄ cum
alio intestino que tantū sugūt q̄ semp̄ inuenit̄
ieiunū ⁊ vacuū: q̄uis realiter ⁊ de facto p̄ ipsum
trāseat cibus. Dicit̄ etiam portio siue portic⁹: q̄a
dum eo. venit ab epate inter ipm̄ ⁊ portanariuz:
que stimulat ⁊ facit cito ab eo descēdere vt pōit
Aui. in 10ª. 3ª. c. j. Ex alio etiā magis ꝓpinquum
est epati q̄ aliquod aliud intestinū. ¶ Tertium
dicit̄ yleon siue gracile: ⁊ est multū longū ⁊ gra
cile nō spissum. ⁊ facit circa ylia ⁊ circa dorsum
multas reuolutiōes: ⁊ in isto vel in aliqua eius
p̄te fit yliaca. de qua postea fiet caplm̄ proprium
dn̄o permittēte. ¶ Quartum vocat̄ saccus siue
cecū vel monoculus: ꝓpterea. quia non videtur
habere nisi vnū foramē q̄uis habet duo vt po-
nūt anathomizantes. nā p̄ vnū intrat maª. dige
renda. per aliud exit: postq̄ in eo aliqua fuerit ce
lebrata digestio. ⁊ iam in isto frequēter remanēt
cibaria male digesta ⁊ male masticata ⁊ carnes
male cocte ⁊ cibaria de se dura ⁊ legumina ⁊ res
indigestibiles per os sumpte: vt ossa prunorum
⁊ amigdō. Et ego vidi in mēse octobris dominū
Mattheū tūc vicecomitē castribom bone mēo-
rie q̄ post fuit comes sfurci: dum esset duodecim
annoꝝ p̄iicientē. 32. ossa gūmidolaꝝ cū bono di
steri post acceptionē aliquoꝝ p̄cedentiū. Et nō
videtur loc⁹ in quo p̄ tantū tp̄s permanē possit
nisi in illo intestino vel sacco. Est aūt satis bre-
ue vt appet ad sensum. Et qn̄ istud cadit in os-
seū vel bursam testiculoꝝ: est multū p̄iculosum:
q: nō pōt reuerti ad pristinū statum ꝓpter suaz
grossiciē. Et forte erat vacuus qn̄ intrauit: ⁊ ibi
manēdo implet̄. q: cibus ɔtinue ps post partez
trāsit ab vno intestino ad aliud. Et ego ex hoc
⁊ sibi si[m]ilibus vidi q̄plures p̄iclitari. q: intestina
non poterāt retrocedere fecib⁹ induratis replera
¶ Quintū vocat̄ colon: ⁊ est satꝫ grossum an-
fractuosum nō lene nec vniforme: imo hꝫ hīc cel
lulas. ⁊ inclinat̄ v̄sus renē sinistrū ⁊ versus sple
nez ascēdēdo: ⁊ iterꝫ v̄tit̄ versus dextrū sto¹ ⁊ sub
penna epatis. ⁊ ibi suscipit aliquā q̄ntitatez de
eo. ab ipso epate ad stimulandū vt feces euacuē
tur. deinde descēdit inferi⁹: vsqueq̄ ꝓpe anchas
Habꝫ aūt fere duas brachiatas in longū qn̄ est
extēsum. ⁊ in eo maxie versus finē feces recipiūt
nomen suū ⁊ formā: q: ante vocabant̄ kilus vel
chilus. ⁊ ī isto intestino ꝓprie fit colica passio.
¶ Sextū vocat̄ rectū siue longaon: vocat̄ rectū
q: q̄uis de se sit longū: nō habꝫ illas anfractuo-
sitates nec ineq̄litates sicut colon. ⁊ istud durat
vsqꝫ circulum pudibundū. ⁊ in fine istius sunt
musculi ad claudendū pro maiori parte tempis
dū hō est sanus. ⁊ ad aperiēdū in hora necatis:
vt sup̄flua expellāt̄. Et in isto ꝓprie fit tenasmō:
imo qn̄ vlcera sunt in eo freq̄nti⁹ ⁊ cū maiori co
natu pat̄. vadit ad sellā rōne ꝓpinquitatꝫ ad ner
uos sensibiles dictos musc̄los ɔstituētes. post in-
testina sequit̄ mesentiū: ⁊ interpretat̄ mesicaruz
textura. Et tenet se cū intestinis: in quo repiunt̄
multe vene meseraice ⁊ mediatrices inter stoᵐ ⁊
intestina ⁊ epar. Et p̄cedūt ramificādo a vena
magna epatis q̄ dicit̄ porta: ⁊ tanq̄ p̄ portā in-
trāt iuuātia ad epar a stoº ⁊ intestis venis mese
raicis mediātib⁹: ⁊ p̄ eadē loca sup̄flui hu. ab e-
pate ⁊ venis ad stoᵐ ⁊ intestina remeāt ⁊ expel-
lunt̄. Iste aūt mesaice sunt coop̄te pāniculis et
ligamētis: ⁊ carne glādulosa ɔiūgētib⁹ intestina
cū dorso. In itestis p̄nt fieri multe egritudies: si
cut fluxus vētris s̄m oēs suas sp̄ēs: dolores: tor-
siones: iliaca passio: colica passio ⁊ colerica pas-
sio que se cōicāt stoº ⁊ intestinis: tenasmon ⁊ sco
riationes: vlcerationes apostemata ⁊ vulnera: ⁊
sic de alijs.

¶ Caplm̄. 23. de fluxu vētris. ⁊ p̄º de lienteria.

f

Fluxus vētris multe sūt spe
cies. auctores tamē
me^c ne intellect⁹ in multitudie sp̄ēꝝ fa
tiget̄: ⁊ vnā meditādo aliā obliuiscat̄
ipsas reducūt ad tres. Et si alij flux⁹ sunt: vt flu
xus q̄ fit in colica passiōe ⁊ in tenasmōe: impo-
nūt eis alia noīa ad remouendū intellect⁹ ɔfu-
sionē. Sunt ḡ tres sp̄ēs fluxus vētris. s. liēteria:
diarria ⁊ dissinteria. ⁊ de hoc stat antiqu⁹ versus
Cruda lien simplexq; diar cum sanguine dissin.
¶ Prio ḡ de lientia dicendū est ꝓpt̄ea. q: aliq̄n
venit a stoº: q: cā ei⁹ in stoº ɔtinet̄: ⁊ nouissime
de sto¹ passione locuti sum⁹: iō de ea p̄º dicēdū ē.
Dicamus ḡ q̄ lienteria est fluxꝫ vētris in q̄ co-
mesta ⁊ bibita fere in eadē q̄ntitate ⁊ qualitate
exeunt inferius: in qua p̄ sup̄ius fuerūt assum-
pta. vel dico q̄ lienteria ē velox exitus cibi ⁊ po-
tus per inferi⁹ in eisdē qualitatibus ⁊ q̄ntitatib⁹
q̄bus comesti ⁊ bibiti sunt. 6. ampho. ɔº primo.
Vn̄ lienteria nihil aliud est q̄ indigestio ciboꝝ
q̄bus egrediētib⁹ nulla mutatio v̄tutis digesti-
ue inuenit in eis in colore odore ⁊ liquore: imo i
nulla q̄litate. Ga. ibidē. Leni dicūt liēteriā leni
tas intestinoꝝ. Ga. ibidē. Lienteria cōponit̄ de di-
enteria qd̄ ē intestinū. ⁊ lieon qd̄ ē leue inde di-
cit̄ lienteria; quasi leue vel molle intestinū. Io-

hannes in prosodia.

Causa lienterie q̄dā est p̄mitiua: q̄dā an̄tecedens ꝛ q̄dā cōiuncta ꝛ īmediata. Primitiua vt ē nimiū frig⁹ penetrās ꝛ mortificans calorē nālē: a q̄ mortificatiōe cātur indigō ꝛ iperfecta retētio in sto° ꝛ in itestis: ꝛ sic cib⁹ labitur iferi⁹ nō sufficiēter retent⁹ nec digest⁹. ꝛ h̄ sepe accidit hoībus rare cōplonis p̄ frigora ꝛ loca niuosa transeūtib⁹. Alia cā pōt eē calor extrīsecus exalādo nālē calorē: quā exalationē indigō comitat̄. Alie cāe p̄mitiue p̄nt eē .s. casus ictus balneatio in aq̄ fria ꝛ silia. ¶ Cāe an̄tes p̄nt eē multitudo hūoꝝ in toto corpe ꝯtētoꝝ vl̄ in aliq̄ ei⁹ pte vl̄ mala cōplo in aliq̄ mē° vl̄ mēbris ex̄ns. vt si epar vel splen fil̄ eēnt fria ꝛ cor. q: tūc necessario sto⁹ infriarek. ¶ Cāe ꝯiuncte ꝛ īmediate. Pria est debilitas v̄tuꝶ ꝯtentiue. nā posito ꝙ virt⁹ digestiua sit fortꝭ: si retētiua nō p̄t retinere: emittit an̄ digōnē rē sumptā vt nō iuuaret: sed subito ꝛ nō ḡdatiz. Alia cā pōt eē cōplo fria per se vel cū ma^a lenitatē ꝛ lubricitatē faciēs. Hec āt spēs sit vt p̄l'imū mariē qn̄ lōga ē lieteria. Raro aūt fit a cōplone cal'a simplici nisi mortificet virtutē retētiuā. sic dicit Aui. in .16.3^i. trac. p̄mo. c. de solone vētris. Alia cā pōt eē vlcera° sto^i. Naz vlcerat⁹ sto⁹ duz recipit cibū ꝛ potū: leditk ab eis: quāuis boni sint rōne vulneris in eo ex̄ntis. q: in ipso iducunt dolorē: ꝛ natura nitik expellere cibū ꝛ potū tāꝙ rē nocētē. ꝛ sic fit flux⁹ ventris.

Signa lienterie sunt flux⁹ vētris ꝛ exit⁹ cibi cū pauca vel nulla digōne: qn̄ est a sto° ꝛ causis ei⁹ ꝛ non est cum periodis. Et si digtia stomachi ꝛ itestinoꝝ est simul debilis tūc est maior indigō ꝙ si vna eēt aliq̄lik fortꝭ ꝛ alia debilis. Et si digtia ꝛ retētiua sint simul debiles citissime cib⁹ sumptus egredik. ꝛ tūc cognoscitur co^r ꝛ suba ei⁹ in egōne: ꝛ frequēter vadit ad sellā: s; nō in mag̃ q̄ntitate p̄p longā itestinoꝝ reuolutionē. Et si debilitas nō ē i digtia cib⁹ egrediēs nō est sine digōne. Et b̄m ꝙ cib⁹ ē mag̃ vel min⁹ digest⁹: poterit cognoscere morā ei⁹ in sto° ex̄ntē. Qn̄ aūt venit p̄p flā vel aliā humiditatē in sto° ex̄ntē vel aliūde veniētē aliq̄ p̄s illi⁹ flātis ꝛ hūiditaꝶ expellik. Et si solū ē flā: ifirmus patik oxiremiā ꝛ eructuationē: ꝛ dicūt ꝙ h̄ est accn̄s insepabile: ꝛ h; ḡuitatē. Si v̄o ista humiditas venit a cere°: tūc venit fluxus post somnū longū: ꝛ adest catarr⁹ ꝛ debilitas in cerebro ꝛ egō est spumosa ꝛ viscosa. ꝛ illud qd̄ deberet per nares fluere aut p̄ palatū iferius ad sto^m vl̄ intestina perlabitur per aliquas vias seu cānales. Et si venit p̄pter malā fridam sine materia: assunt signa friditaꝶ sine pondere ꝛ aggrauatione. ꝛ aliqn̄ venit in isto casu cū canino appetitu sicut ꝯtingit sto° in lienteria q̄ fit p̄pter sto^m tm̄ in cibo appetēdo causak desideriū h̄ic qd̄ vltra mēsurā est. Ga. 6. de iter. c. 2. et sequik: vn̄ sto⁹ caninū h̄eat appetitū vel desideriū cogak vltra ꝙ natura sustinere valeat attrahere ꝛ postea velociter cū egōnibus incoctū eiicit. ibidē. Dum eni defecta est ꝯtētiua: nō solū illud qd̄ ē inutile ꝛ nō necessariū: s; ꝛ qd̄ ꝯgruū ꝛ necessariū v̄ emanat sic in lienteria passione accidit. 6. de morbo. c. 3. In isto passu cognoscit hūana rō quātuz iuuat lientericos paucis ꝛ leuib⁹ frui cibarijs. quātuz quoq; iuuet retētiuā ꝛ digestiuā v̄tutē simul cōfortare reb⁹ decētibus ꝛ appropriat̄. ¶ In his duobus eni post supfluoꝝ siqua sunt expulsionem cura lienterie consumetur.

Cura lienterie quasi eadē v̄ eē sic diarrie. ꝛ ꝙuis iste fluxus possit interdum venire a cā cal'a .s. a colera missa ab epate ad sto^m vl̄ itestina: hoc tn̄ reseruak ad. capl'm de diarria subsequēs. Ponam⁹ ḡ ꝙ veniat a mala fria sine materia: tūc sufficit cōfortare sto^m ꝛ intestina ꝛ illa calefacere vt iam dictū est in p̄nci° isti⁹ q̄rti libri in. c. de mala fria sto^i. ꝛ fiāt empl'a ꝛ vnguēta cal'a ꝛ cōfortatiua. ibidē in. c. de debilitate digōnis. ꝛ sicut statim dicek. Si aūt frigiditas fuerit cū materia. s. hūiditate flātica sine feb. ꝛ ardore ꝛ calore ꝛ sine siti ꝛ cū acetosa eructuatione ꝛ cū ꝯuenien^a p̄ticulariū k talis fir⁹. ℞. sir^i de absintio. sir^i de mēta an̄. quartꝭ. iij. dek cū aq̄ decoctionis cicerū rub. ꝛ mēte ꝛ spice^i. digesta ma^a purgetur cū pill' stomaticis dictis in c. de v̄tigine. vl̄ si purgarenk vomitu: esset valde bonū p̄pter p̄pinq̄tatē materie in sto° ad os. p̄pterea etiā q: trahit ad diuersuz. ꝛ ēt v; vti oximelle diur° vel ēt squilli° qd̄ de sua q̄litate p̄uitatū corpa multū p̄pat ad vomitum p̄p flātis ꝛ grossoꝝ hu. iscisionē. Post vsum istoꝝ ḡ k sic remollianł rotule radicis rafani gallicani p̄ diē ꝛ noctē in melle ꝛ in crastinū post comestionē diuersoꝝ cibarioꝝ ꝛ dicti rafani triū rotulaꝝ p̄uocetur vomit⁹ cū pluma in oleo itincta ꝛ p̄ gulaz vsq; ad guttur intromissam: ꝛ tūc exiet cibus ꝛ rafanus ꝛ mag̃ p̄s maloꝝ illoꝝ humoꝝ. ꝛ hoc k frequēter donec sentiat alleuiatiōez. Posito aūt ꝙ nō esset ꝯsuetus vomitui: purgetur cū mirab. kebu. ℞. polipodij quercini absintij mēte anī^s an̄. ℥. j. mastiq̄. ʒ. ß. k decoc°i qua dissoluak corticū kebul'. ℥. j. pulueris diaturbit, ʒ, ß, detur in au

roza. Et operant̄ bn̄ quidē. purgabūt em̄ mate/
riā añtez ꝛ ꝯiunctā: ꝛ ſi nō ꝯfortāt ſtoᵐ ꝛ poſt dē
tur elcᵃ calīa: vt diatrion pipeon diacalamētum
diazinzᵐ ꝛ diagalāga ꝛ thiriaca metridᵐ cū vino
odorifero. vtaꝛ mēta yſopo calamēto. ꝛ vtaꝛ cy/
namoᵒ. ꝛ comedat res facilis digōnis precipue
carnes toſtas: fiat etiā tale emplm̄. ℞. labdani
depurati q̄rt̄. j. gariof. ʒ. ß. gallie muſcḋ maſticis
lucidi. ʒ. j. ꝛ ß. cipi ſq̄nanti calami aromaᵗ nucis
muſcate ligni aloes an̄. ʒ. j. cere qđ ſuf. f̄ emplz̄
ſuper alutā ad modū ſcuti. Cibi eoꝝ ſint parue
q̄ntitatis ꝛ p̄cipue comedāt alaudes ꝛ auiclās
puas toſtas ꝛ turtures: qꝛ diu retinent̄ in ſtoᵒ ꝛ
bibāt bonū vinū maturū odoriferū ſine aqua ī
tali tn̄ q̄ntitate ꝙ digeri poſſit: fructus em̄ hūi/
di in iſto caſu ſunt ꝓhibendi qꝛ aut ſunt laxati
ui aut ſūt fri ꝛ flā augmētātes. ¶ Si aūt liente
ria fuerit ꝓpter reumaticā materiā a capite de/
ſcendentē tunc curet̄ catarrꝰ vt in. c. ſuo fuit di/
ctū. Iſta meᵃ vz ī diarria ꝛ ī liēteria: ꝛ facit cibū
expectare digōnē in ſtoᵒ calefaciēdo ſtoᵐ, ꝛ inte
ſtina ꝯfortādo: ꝛ hūiditates deſiccando: ꝛ vz in
vomitu ꝛ colerica paſſiōe ex cā fria purgata ma
teria. ℞. nucis ciþſſi folioꝝ eius mēte ſicce thu
ris maſticis corticḋ thuris groſſi cynamoᵗ macis
galāgḋ an̄. ʒ. iij. ſe. naſturcij cimiᵗ coriandᵗ torrefa
ctoꝝ an̄. ʒ. 4. labdani ſtoracḋ calamite ambre gri
ſe corticis citᵗ an̄. ʒ. j. ꝛ ß. ligᵗ aloes. ſpiceᵗ ſpiceᶜᵉ.
an̄. ʒ. j. muſci fini. ʒ. ß. oīa in puluerē redigant̄:
ex q̄ fiāt trociſci pōderātes. ʒ. j. ꝛ ß. detur. j. ante
prandiū ꝛ alius an̄ cenā cum lacte in q̄ lapides
fluuiales cādētes fuerint extincti. vel dicti pul.
p ſe pōt. ʒ. j. adminiſtrari. vl' f̄ elcᵐ per bolos cū
zuca. ¶ Si liēteria ſit a calidis hūoribus coleri
cis ſi hō eſt fortis ꝛ nondū ꝓceſſit in infirmita/
te ꝛ pōt tollerare: purgemꝰ illā colerā cū appro/
priatḋ marie cū mirab. citᵗ patis vt dictū ē de he
bu. poſt damus refrigerātia ꝛ reſtringētia: et ca
uemus a regimine ꝛ a rebus calidis ꝛ tūc mul/
tum prodeſt ſirupꝰ factus cū zuca. ex ſucco vue
acerbe ꝛ ſucco citonioꝝ ꝛ pomoꝝ ꝛ piroꝝ ꝛ ma
lorū granatḋ acrū ꝛ muſoꝝ ꝛ rob de ribes ꝛ de
fructibus ſupradictis. ꝛ valent trociſci de ſpodio
q̄ ſic fiūt ſm̄ Aui. ℞. rob. ru. ʒ. 8. gūmi arab. ſe.
acetoſ amidi parū torrefacti an̄. ʒ. iiij. croci. ʒ. ij.
boli armeᵗ. berberḋ an̄. ʒ. ij. ꝛ ß. caſtaneaꝝ torref.
ʒ. iij. cōfice cū ſucco granatḋ acrū ꝛ dentur. ʒ. iij.
¶ Si egritudo elongat̄ ꝛ adeſt caliditas detur in
potu lac vaccinū a q̄ extractū fuerit butirū cum
iſto puluere ℞. boli armeᵗ terreſigillate ſpodij
an̄. ʒ. ij. carabe roſ. balauſtiarū acaſſie. ypoquiſti

dos cynamoᵗ an̄. ʒ. j. ꝛ ß. f. pul̄. de quo miſceant̄.
ʒ. ß. cuz. lib. ß. lactis ſupradicti: ꝛ det̄ in vna vice an
te comeſtionē: ex oibus fris ꝛ ſiccis poteſt fieri
emplm̄ ſi ſunt ſtiptici mixtis cum rebus ſupra/
dictis immediate: vt eſt ſuccus plātaginis vga
paſto ꝛis burſe paſtoris q̄nq̄ neruie ꝛ succꝰ po/
moꝝ ꝛ piroꝝ ſilueſtriū: ꝛ cibetur cū rebus infri/
gidātibus ſtipticis. ¶ Nota hic ꝙ oīa q̄ cōfe
rūt diſſinterie vtilitatē afferūt in iſto caſu. ¶ Si
aūt ſit a debilitate v̇tutis retentiue ſtoᵗ vel inte/
ſtinoꝝ: debemus ſtoᵐ ꝛ inteſtina ꝯfortare cum
aromaticis ſtipticis. ꝛ f̄ ſic. ℞. calami aromatiᶜⁱ
cipi maſticis. ſe. apij cimini infuſi in aceto ꝛ eric
cati an̄. ʒ. iij. mirtilloꝝ galiaꝝ nucis ciþſſi: ꝛ folio
rū eius arillorum granoꝝ granati thuris maſti
cis. an̄. ʒ. iij. dent̄. ʒ. ij. cum vino aromatico ſtoᵒ ie
iuno vel cum lacte lapidato. A parte v̇o exterio
ri ponat̄ emplm̄ de maſtice ꝛ vngatur ſtomachꝰ
ꝛ tota regio ventris cum oleo nerdē vel maſti/
cino vel abſinceleon ꝛ ſinapizetur pul'. thuris et
maſticis vel cū puluere immediate dicto. ꝛ det̄
electuariū diacitonitē. Si ſit a cauſis p̄mitiuis
vel alijs: remoueant̄ ille p̄us. deinde fiat cura, ſu
pradicta.

¶ Capl̄m. 24. de diarria.

Iarria eſt fluxus vētris hu/
moralis cum emiſſi/
d one cibi iam digeſti vel quaſi digeſti
ꝛ eſt fluxus ventris ſine vomitu ꝛ di
cit̄ ſm̄ fratrē Iohannem in proſodia a die. quia
pluries venit in die: maxime ante prandium ve
nit multis.

Signa mixta ponā hic cuz cauſis: vt fa
cilius ſententia comprehendat̄.
Fit ergo iſte fluxus aliq̄n a toto corpore ꝛ hoc
duobus modis. quia aliq̄n fit: vt nature expellē
tis ſuperflua: ꝛ in bona vt perfecta criſi: ꝛ iſta ve
nit poſt ſigna digeſtionis ꝛ cū alleuiatiōe patiē
tis. ꝛ venit iſta egeſtio ſine ſono ſm̄ Ga. 2ᵒ pro
noſticorum cōmēto. Illius liquida v̇o bona: et
ſm̄ etiā ypocratē in eodem canone. Iſte etiam
fluxus creticus nō venit frequēter ꝛ paulatime
ſed raro. Vnde Gaꝰ in dicto cōmeᵒ. fluxus aūt
vētris q̄ ſit raro multotiēs ſignat criſim lauda/
bilem ꝛ ſignificat ꝙ natura expellit rem ſupflu
am in q̄ntitate ꝛ qualitate ſua: vt euacuet̄ totū
corpus aut aliquod ex mēbris eius ꝛ mūdificet
ipm. hec ille. Et venit etiam cuz bona tolleran
tia ꝛ cum alijs bonis ſignis. Iſtam autē ſpēm
nō oportet curare niſi multū debilitaretur: ꝛ tūc
ſuccurratur cuz bonis cibis ꝛ cū bonis medici/

nis aromaticis. et tunc valent medicine dicte i. ca. de lienteria. Venit etiam iste fluxus interdum a nimia repletione: ut quando aliquis diu bene fuit epulatus et est in quiete sine exercitio conuenienti. similiter etiam accidit post mutilationem extremitatum: quia natura cognoscens quod illa quantitas chili non valet in membris adaptari: illam tanquam superfluam ad inferius respuit expellendam. et hoc etiam fit ui nature superflua in quanto expellentis. Ista autem lienteria multum confert et pa. bene fert et melioratur: et talis frequenter venit in latitudine sanitatis.

Cura autem istius fluxus stat in minoratione diete et in flobothomia et purgatione. Alio modo venit non vi nature sed vi morbi: et sinthomatis: et fit a mala et irregulata expulsiua venarum totius corporis vel aliquorum membrorum et ista venit cum diuersitate coloris sine bona tolerantia. et de ista dicebat ypoc. 4°. ampho. aph. 21. Et quantocunque dolores plures fuerint magis malum et maxime si color viridis videatur. nam tales moriuntur: quia magis est venenosa et incorrigibilis inficiens alios humores et destruens virtutem retentiuam venarum ¶ Aliquando etiam venit propterea: quia aliqua membra longinqua non possunt nutriri propter oppilationem venarum. Aliquando propter liquefactionem humorum vel membrorum et tunc egestio est quasi vnguentum et est malum ratione signi: quia significat liquefactionem humorum vel membrorum. et ratione cause: quia omnis liquefactio est causa corruptionis subiecti. Et istis duabus vltimis speciebus prime debetur apitio venarum cum diureticis et fricatio membrorum exteriorum et balneum aque dulcis et somnus et vsus ciborum generantium humorem subtilem et preseruatio a frigore et rebus oppilantibus et grossum chimum generantibus vt legumina et risum et amidum. ¶ Secunde autem speciei in qua est liquefactio competit resumptio cum bonis et electis cibis cum ouis sorbilibus et iure bonarum carnium et cum aqua carnis: et vino odorifero et cum aromaticis stipticis: et aqua plantaginis. et vtatur stipticis frigidis. Et si est frigida vtatur stipticis calidis. ¶ Aliquando venit propter debilitatem et desperationem nature: cum natura iam non regit corpus sicut nauta non regit nauem quando ipsam respicit naufragari vt in primis morti. et talibus non conuenit cura. et hic est finis prime digestionis vi nature et vi morbi. ¶ Sed adhuc sunt alie cause diarrie constituentes. 6. species eius quarum prima venit ab epate et felle. quia colera in multa quantitate: vel mala in qualitate mittitur ad intestina que facit mordicationem quam natura nititur expellere et per consequens totum quod in eis continetur: non expectando digestionem perfectam. Unde G°. velocitas cibi egredientis fit propter coleram nimiam ad stomachum et intestina missam a felle vel propter defectum contentiue virtutis in hijs locis et vires expulsiue virtutis. 2° ampho. commento. 20. Quibuscunque iuuenibus existentibus etc. Sic ergo que in intestinis est chilositas non transit ad epar: immo descendit ad inferius: et causat dyarriam et tunc cognoscitur quia in parte egestio est chilosa et in parte est citrina. etiam quia venit in iuuenibus colericis et in estate. et quia magis fluit in nocte: et talis mutatur cito in dissinteriam. Ista species curatur sicut lienteria: quando procedit a calidis humoribus colericis purgando et refrigerando. Unde valet purgatio cum manna et cassia et cum mirab. citri. Et valet rob fructuum frigidorum stipticorum et sirupus ros. et sirupus de ribes et citoniorum valet multum. Et similiter clisteria restrictiua que dicentur deo dante capitulo de dissinteria. ¶ Secunda species in isto ordine dyarrie venit propter oppilationem venarum meseraicarum. Nam stomachus iam perfecit opus suum: similiter et intestina: cum non potest chilositas penetrare. in isto casu materia exiens est chilosa ad modum ptisane vel pulmenti liquidi et tunc est grauitas in latere dextro et in ypocundrio et forte precessit dieta grossa vel nimius vsus rerum dulcium. Ista etiam oppilatio potest in corpore prouenire ex apostemate in dictis venis genito: quod cognoscitur per febrem et calorem et dolorem dextri ypocundrij. ¶ Ista species dyarrie quando est ex oppilatione meseraicarum curatur cum apitiuis diureticis calidis secundum suum modum. Sed quia vt plurimum fit oppilatio a grossis et viscosis humoribus. ideo detur talis sirupus. ℞. radicum apij et petro. brusci spargi graminis cicorce ana. m. j. seminis apij et petro. carui maratri ana. ʒ. j. fiat apozima vel sirupus cum melle. detur de mane. ʒ. 4. ¶ Vidi etiam se. apij et ameos et petro. decoqui in vino albo et propinari et sanabantur. Vidi etiam in isto casu dari reubarbarum torrefactum cum vino continuatum et valebat et competenter ministretur cum aqua endi. vel pluuiali. Auicen. dicit quod in isto casu vomitus est ex rebus magis iuuatiuis. et quod sumat cibum suum pluribus vicibus non vice vna. Et quod post cibum suum accipiat aliquid quod penetrare faciat. Et magis laudatum apud Galienum ad penetradum est dyacalamentum de quo datur. ʒ. j. et ß. ante cibum et ʒ. ß. post. et detur vinum vetus subtile paucum quia est valde bonum tiriaca vero est valde iuuatiua. valent etiam fricationes ante cibum. et post fricetur venter et dorsum vehementer cum panno aspero. Et

dicit Aui. ꝙ aliq̄n est necessaria medicina pur-gans hũores grossos. ¶ Tertia spẽs in isto or-dine ẽ diarria splenetica. ⁊ signũ isti⁹ ẽ. q2 eriẽs est nigrũ vl' subnigrũ ⁊ adest dolor siue grauitas in latere sinistro circa regionẽ splenis. et q2 pa-tiens ẽ melãcolic⁹ tp̄s autũnale ⁊ ẽ patiẽs in fi-ne iuuẽtut̃. Et venit ista maᵃ p porũ vsq3 ad cõ cauũ epat̃. deĩde ad stoᵐ: ⁊ sic ĩficit̃ epar ⁊ sto⁹. Et q̄nq3 lic3 ĩcipiat ad modũ dyarrie: tñ si ma-teria est mltũ corrupta vehemẽtis malicici sepe mutat̃ in dissinteriã. Et de ista dr̄ dissinteria si a felle nigro inchoauerit mortal' est. 4°. ampho. Aliq̄n tamẽ põt venire talis fluxus vi nature ⁊ p viã mũdificationis. vel ĩterdũ venit in fine q̄r tane vel in aliis morb: ⁊ tũc venit cũ alleuiatio-ne ⁊ bona tollerantia. ¶ Quarta spẽs est sto-machalis ⁊ venit ꝑpter debilitatẽ retentiue nõ potent̃ sufficiẽter retinere cibũ ⁊ potũ donec di-gestiua sufficient̃ digerat ꝑpter nocumentũ ex-pulsiue ĩcitate ab aliquo acuto hũore. vel q2 di-gestiua in se ẽ mltũ debilitata ꝑpẽ aliquã malã cõplõnẽ ⁊ tunc expellitur cib⁹ semicoctus: ⁊ tũc adest dolor ⁊ grauitas in sto°. ¶ Ista aũt cura-tur cum rebus cõfortantibus stoᵐ: ⁊ ipsum ca-lefacientibus habẽtibus stipticitatẽ. vñ v3 dya citonitẽ cũ spẽbus diazinziberis ⁊ reliq̄ stiptica cal'a que frequẽter dicta sunt. ⁊ det̃ cib⁹ paucus facilis digõnis ⁊ laudabilis chimi cũ aromati-bus. ⁊ empl'et̃ stomach⁹ cũ empl'o de mastice so lo vel addit̃ q̄busdam aliis ad hoc valẽtib⁹ cu3 pice pistello cal'o. vel aliter vt tibi ⁊ apotheca-rio videbit̃. vel cũ empl'o scripto in. c. de liente-ria. Nõ eni in isto casu ⁊ in mult̃ differt lieteria a diarria nisi ꝑm magl ⁊ minus. ⁊ vngat̃ sto⁹ cũ oleis cal'is ⁊ cũ oleo neridẽ ⁊ masticeleon ⁊ ab fincileon ⁊ desup spergat̃ pul'. thuri ⁊ mastiq̄ ⁊ circũliget̃ benda. ⁊ det̃ vinũ maturu3 grossum rub. cum decoctione masticis vt dicit Auẽzoar. ¶ Quinta spẽs dyarrie in hoc ordine est icere-bellari. ⁊ ista cognoscit̃ ex p̄sẽti dolore capit̃. vel q2 de p̄senti est vel fuit catarrizatus. ⁊ magl fluit post somnũ. ⁊ exiens ẽ spumosus vel muco sum. vt ypo. 7°. amph. cañ. 29. Quibuscũq3 spu mose egões in diarria his flegma a capite de-fluit. ibidem. ⁊ in isto magl fluit post somnum. ¶ Curatur aũt ista spẽs curãdo catarrũ appli-cando fronti ⁊ cõmissure sacculũ de milio cum pãnicio torrefact̃. aliq̄n sacculũ de camo. ⁊ rob. ⁊ teneat̃ regimen dictũ in q̄ta spẽ. ¶ Sextam spẽm ponit Aui. in. 16. 3ᵃ. in. c. 2°. que quide3 fit de vẽtositate. ⁊ ista non est p̄termittẽda. Sciui ⁊ amaui hominem qui passus est eam. ⁊ dicit Aui. sic. Et quãdoq3 fit fluxus ventris ꝑpter vẽ tositatem ⁊ inflationem que oriuntur ⁊ corrũ-puntur inde ⁊ digõ. ⁊ fit fluxus vẽtris vbi supra ⁊ cã dicta est. q2 natura nitit̃ expellere ventosi-tatem faciente extensionẽ ⁊ digõnẽ ĩpedientẽ3. ad cuius expulsionẽ seq̄tur expulsio cibi semico cti ⁊ q̄si corrupti: ꝑpterea q2 in eo nõ fuit facta ꝑfecta digestio. ¶ Huic spẽi valet paucitas cibi ⁊ augmẽtatio exercitii ante prãdiũ. ⁊ valet vsus dyacimini dyamart̃. ⁊ dyacalamẽti. ⁊ ꝯfortetur stomachus vt supra dictũ est. Et valet ista me-dicina quã ponit Aui. in isto casu. ℞. balaustie thuri ameos añ. ꝑtes eq̄les ꝑ pul'. ⁊ icorporetur cum passulis pistat̃ cum toto: ⁊ sumat ex eo ad quãtitate3 nuc̃: ⁊ teneatur regimen supradictũ in. c. de lienteria. q2 vt breuius loquar diarria fe re vt lienteria curatur. ideo multi p̄bor̃ vtrãq3 spem in vno collocauerunt capl'o: inter eã q̄ua3 facientes distinctionem.

¶ Capitulum. 25. de dissinteria.

D Issinteria est flux⁹ vẽtris cum sanguie. Et lic3 ex oĩbus spẽbus supradictis homo posset suppeditari ⁊ mori: ta-men ista spẽs est deterior: cũ in ea sanguis q̄ est sedile nature ⁊ vite euacuetur. interia vl' enteria grece idem est qð ĩtestina latine. ⁊ cõponitur cũ dis qð est diuisio. ⁊ dr̄ hec dissinteria penultima acuta. id est diuisio ɔtinuationis ⁊ vlceratio in testinor̃. ⁊ fit ante fluorem: quẽ greci diarriam dicũt. Johãnes ianuẽsis in ꝓsodia. Papias aũt dicit ꝙ dissinteria est sanguine⁹ flux⁹ ventris cũ excoriatione ĩtestinor̃. Unde Gal'. p̄mo de in-terio. c. 5. Dissinteria vulnus ẽ intestinor̃. Idem dicit Gal'. 4. amph. cõmẽto. 24. Si ḡ sunt alii fluxus sanguis vt emorroydarũ vel epatic⁹. vel sanguis qui fluit per iferius. post istu3 aũt caᵐ si nõ est vlceratio seu excoriatio ĩtestinor̃: ꝓpro-prie dicuntur dissinteria.

Cause dissinterie ꝑm Galienus p̄mo de iteriorĭbus. 5. c. notant̃ sic. Dissin-teria vulnus est ĩtestinorum sed dolor ⁊ nocu-mentũ in initio generat̃ a quadã materia pun gitiua per ĩtestina transeunte ⁊ lauãte ⁊ radẽte cor̃ lenitatẽ. vnde ipsis nihil viscositat̃ quibus defendant̃ habentib⁹ ex acumine meri sepi⁹ ex-coriatis vulnus in eis efficit̃. hec ille vbi supra. Hic ergo habes causam ɔiunctam istius dissin terie. Alia causa ɔiuncta poterit esse assumptio medicine multũ for̃ ⁊ in magna quãtitate: vt

est dyagrediū esula ⁊ ellebor⁹. imo etiam de me dicina satis amicabilis qñ in quātitate irregulata tribuit̄ p ydiotas apothecarios. Scio eniȝ hominē qui adhuc viuebat dum hoc scribebat̄. q. ij. ʒ. dyaturbit assumpsit per fatuū famuluȝ illas requirentē loco duaꝝ. ʒ. Noui etiā aliū cui p fatuū apothecariū ministrata fuit medicina cū qua tantū assellauit vsqꝫ ꝓꝑerit ad mortem: exñte dissinteria hoc faciēte. vterqꝫ tñ sanatus ē diuina permissione coadiuuāte aliqua persona. ¶ Cause autē añcedentes possunt esse mala et multa maª colerica vel flegmatica vel melācolica exuberans in toto corpore vel aliquo mēbro a qua natura se intendit deonerare ꝟtute expulsiua forti exñte ꝑpter eius maliciā ⁊ ī cōueniētiam vel multitudinē: q quādo iam fluit: facta est causa cōiuncta: ⁊ dum se non mouebat: erat añcedēs causa. Alia causa añcedens est corruptio ciborum in stomacho vel humorū inuenis: ⁊ sic de alijs. ¶ Cause aūt primitiue possunt esse alteratio magna ⁊ longa facta in aere siue in caliditate siue in siccitate siue in vtroqꝫ. Aliquando in frigiditate vel humiditate liceȝ ex istis magis lienteria ⁊ diarria ⁊ frequentius generetur. Nā siccitas tempis siue aeris chimos minorat: sed acutiores facit in suis qualitatibus. 3°. ampho. cōmento. 8. ibi. In siccis tꝑibus ⁊c̄. Nam siccitas p se sola solet generare coleraȝ. in. 3°. amphorismoꝝ. cōmē° iam allegato. Ex vsu etiam fructuū corruptibiliū potest fieri ⁊ causari dissinª. Et hoc freq̄nter fit duobus modis. Uno modo quia tales fructus sunt generati ⁊ nutriti in corrupto tempe male influētie. Alio mode: q̄a ex fructibus generat̄ humor putrefactibilis leuiter: q sua corruptiōe acquirūt malā qualitateȝ mordicatiuā ⁊ pungitiuā: ⁊ sic causant dissinteriā ꝑpter qđ nō est multū securū vti eis i estate: vel in autūno: maxime pueris.

Signa dissinterie. Cognoscit̄ dissinteria ⁊ est signū eius insepabile. quia adest dolor ⁊ tortura intestinoꝝ vel stomachi ante horā fluxus. Aliud signū est. quia iste fluxus dissintericus non venit subito. Hanc etiā ꝓprie significatiōes sequunt̄ in initio sui. Colerica egestio ⁊ pungitiua existit. postea rasura intestinorū: ⁊ deinde cuȝ rasura parū san. ꝟ tamē fit cū vuln⁹ factū ē. Uerba sūt Ga. 6. de interiori bus. c. pmo in pnci°. Aliud signū est: quia cum ista egestione sanguinolēta ⁊ rasura intestinorum exit aliqua pars illius maᵉ que facit fluxuȝ ⁊ in hoc debet aduertere medicus vt melius sciat euacuare si necesse est. vel alia remedia adhibere. si est a co. cum egestiōe exit col. Et si flā sal sum: illr̄ exit: ⁊ silr̄ de melancolia. Si fuerit ex assumptiōe medicīe laxatiue multū forti: ex relatione infirmi habet̄ ⁊ iudicat̄. Silr̄ qñ venit propter cibaria acuta vel laxatiua. ¶ Signa auteȝ vtrū ista excoriatio s̄ in intestis supiorib⁹ vel inferiorib⁹ distinguunt̄ sic. ⁊ ponunt̄ a Gal. pmo de inter. c. 5. quia si intestina superiora vel gracilora excorient̄ vel dissinteria sit in eis: dolor est ab vmbilico supius. Scđo in egōnibus parum est pinguedīs: cū ipa sint gracilia sine pinguedine. Tertio q: rasura melius miscet̄ cum egestiōibus q: via est longior. ⁊ ꝑpter transitū ⁊ reuolutionē melius adinuicē cōmiscent̄. Quarto cognoscit̄ q: rasure nō ita magne nec ita manifeste sunt ꝑpterea: q: sūt minoris q̄ntitat̄. Rab dic̄. ⁊ Ga. pmo de interiorib⁹. ꝙ in isto casu fex ⁊ rasure descēdūt post dolorē post vnā horā. q: tractus est longus. ¶ Si aūt excoriatio fit in grossis seu inferiorib⁹ intestinis: totū est oppoᵗᵐ p: pimo q: dolor est ab vmbilico inferius ⁊ multum adest pinguedinis: cū ipa sint pinguia: ⁊ rasura nō est ita perfecte mixta cū egōnibus ⁊ sanguie. q: citius exeūt: q: via nō est longa. quare cito exeunt: ⁊ iste rasure sunt detecte intueri ⁊ in magna q̄ntitate: ⁊ sunt pingues. ⁊ adest pua mora inter dolorē ⁊ egōnē. ¶ Signa aūt ꝙ sit pestilētialis dissinteria sunt. q: tempa p̄terita fuerunt. vel sunt de pñti multum sicca calida vltra coruȝ complexionē quā naturaliter debēt habere. Scitur etiā scđo ⁊ melius. q: multi in illo tpe in illa regione vel loco eadem egriditudine sunt detēti. ⁊ ꝙplures mortui sunt. Si alia signa vel cause vel cure fuerint: ad cōtenta in isto. c. ꝓuenienter possunt applicari.

Iudicia pnostica in dissinteª sic habētur. Si aliq̄s in tpe pestilētia li vel in vno loco vel regiōe sunt multe dissintᶜ ⁊ aliq̄ incipiunt habere tenasmonē vel diarriaȝ vel lienteriam: iudicabis eos de proximo simili morbo. id est dissinteria occupari. ¶ Scđo dissinteria in intestis supiorib⁹ est magis piculosa ⁊ difficilioris cure. Et si ibi fit vlcera° pfundauit. ⁊ antiq̄ta vl̄ nimis lata: dī ꝙ ē incurabilis. Si vo vlcera° est i intestis inferiorib⁹: est magis salua. Dic̄ Aui. Causa pmi. quia superiora sunt gracilia neruosa: ⁊ nō pñt eque bene suscipere consolidationē. Inferiora vo sunt in substātia corum spissa ⁊ carnosa. ideo hñt materiā regñationis in se vel iuxta se: ⁊ ideo deꝑditū bñ cito recupeꝝ

ratur τ locus inde cõsolidat. ¶ Tertio cū ypoc. 4. amph. amph. 24. dissinteria si a felle nigro inchoauerit: mortale est. Et si co. ista nigra vel co. adusta ꝓijciatur super terram bullit sicut acetū: est mortale. ¶ Quarto cū ypo. in longis dissinterijs cibi abstinētia malū cum fe. vo pei⁹ 6. amph. amph. 3. Natura enī sustinens dissinteriam τ abstinentiā oportet vt succūbat: q2 oppositū abstinere vtuti ex dissinteria debilitate debuisset ꝓbere iuuamentū. ¶ Quinto iudicare possumus ꝙ oīs fluxus vētris post longā egritudinē si sit subitus τ repētin⁹ est mortalis: maxime si sit dissinteric⁹. Prima cā est. q2 venit cum debilitate vtutis que adhuc cū eo magis debilitatur τ ꝓsternit. Scdo q2 signat magnā τ subitam corruptionē in hūoribus corporis. Tertio: q2 longa egritudo fit ab hūoribus fris. τ dissinteria fit a calis hu. Interdū tñ venit fluxus ventris post longam egritudinē. τ hoc per viam crisis. s3 tūc nō est dissinteria sed venit cū bona tollerātia et alleuiatiōe pat. τ post signa digōnis. τ oīs talis est bonus. ¶ Sexto oīs fluxus vētris q̄ duc ad hydropisim est mortalis. q2 in isto oppo^m est in obiecto: cū hydropici curari debeat p fluxū ventris. ¶ Septio si i dissinteria appet pustula nig post aurē: moriet infirm⁹. ¶ Octauo dī ꝙ oīs fluxus vētris q̄ ꝓmo est sicut aq̄ deinde sicut vnguentū: est malus. ¶ Nono in omī vētris fluxu debilitas appetitus discōfortatio mētis grauitas post somnū iacere tibijs retractis. vox rauca τ catulina. pulsus debilis cum summa frequentia debilitas τ flagellatio toti⁹ corpis: adherens vētris cū dorso: facies colorata colore mortuoꝝ velut si hēret pannū in facie diūsitas τ mutatio egestionū: fritas extremitatum. Qm̄ oīa ista vel plura coꝝ ꝯiūgunt nō solū in fluxu vētris: verū etiā in omī egritudīe sunt sig ꝑniciosa τ mortalia. Ꝯria vo salubria. ¶ Decio singult⁹ post īmoderatū fluxū vētris mortale est. 5. amph. am°. 5. q2 spasm⁹ stō^l signatur ex inanitiōe: τ talis mortalis est. 5. amph. am°. 4. ¶ Vndecio in fluxu vētris eructus° supueniēs ꝑus nō exñs bonū ē: q2 sigt ꝙ natura iam incipit digerere cibū. ¶ Duodecimo qñ in fluxu vētris debita remedia applicant τ nō iuuāt signū est ꝑniciosum. ¶ Decimo tertio fluxus vetris pestilētialis incipiēs a liēteria vel diarria cū tenasmone ad quē subsequit dissinteria in pueris vsq3 ad. xij. annū piculosior est ꝙ̄ in senib⁹ in ꝓ^a senectute: nec in iuuenibus Hec aūt p experientiā scit. ¶ Decioquarto nigre egōnes si a dissinteria fuerit: iā habito vt in teſtinoꝝ carnes egerant: mortale est. 4. aph. am°. 26. ¶ Decimoqnto in vētris fluxib⁹ mutatiōes egōnū iuuāt: nisi ad malū trāsmutent. 2. amph. am°. 14. Et sequit in ꝯ°. Diuersitas egōnū τ mutatiōes eoꝝ signāt purgatiōes mēbroꝝ τ diuersoꝝ hūoꝝ fiduciā sanitatis τ mūdificationē corpis faciētes nisi cū transmutant ad malū. ¶ Decimosexto dicam⁹ ꝙ oīs flux⁹ vētris vel vomitus ad quē sequit alleuiaᵒ pa. τ bona tollerantia est bon⁹ τ vtilis. ypo. τ Ga. in snia ꝓ° amph°. am°. τ ꝯ° ꝓmis. τ. 4. amph. am°. τ ꝯ°. tertijs. Cōtrariū vo est si inde q̄s deteriorek τ adest inq̄etudo τ sic de alijs malis accidētib⁹. h etiā dicit G⁹ ꝓ° amph. ꝯ°. 23. Si enī tātū maᵃ egritudis purget infirmus q̄escit leui⁹. Sed si cū re naturali purgatū misceat grauat τ angustiat infirm⁹: cū sua deficiat virtus. ibidē. ¶ Deciosептimo dissinteria si a co. ni. incepit mortale est. Si a co. pauca nō oīno piculosa: sed plures ex eo saluant. 2. de vtutibus naturalibus. c. 9. ¶ Decimooctauo lienteria post dissinteriā mortale est.

Canones

cōes in omī fluxu ventris. ¶ Prim⁹ nullus flux⁹ ventris infra q̄rtā diē est restrīgēdus si pat. ipm tollerare pōt bñ. ¶ 2⁹. In dissinteria si vlceraᵒ vel excoriaᵒ est in intestinis supiorib⁹: debēt meᵉ τ cibi medicinales p partē supiorē. s. p os sumi vel ministrari. Si vo in inferiorib⁹ debēt ministrari p inferius cū clisterib⁹ τ suppositorijs. ¶ 3⁹ est: ꝙ qñ vlceraᵒ est in vtrisq3 p vtrāq3 ptē sunt medicāda τ adiuuāda. ¶ 4⁹. meᵉ ꝯstrictiue ad fluxum vētris cōpetēti⁹ añ cibū indigētibus debēt exhiberi. vt ꝑcedētes cibū illū aliqualē faciāt expectare digōnem retinēdo. ¶ 5⁹. Si stiptici fruct⁹ vt castanelle cibi stiptici debēt administrari illi añ refectionē ministrent ꝓpter actionē supradictā. ¶ 6⁹ si in fluxu ventris affuerit calitas stiptica frīa sunt ministrāda τ ecōuerso si cū fluxu vētris al fit fritas al's debilitas: tūc cū stiptīc calīa ꝑmiscēda sunt. vel stiptiᵃ calīa sunt ministrāda. Et in isto casu digestia ē multū debilis. iō calefactiua vtriq3 sunt ꝯcedēda. ¶ 7⁹. Si cū fluxu vētris fuerit nimis: res multū acetose relinquēde sunt ad preparandos τ vehemēter stiptiᶜ pari mō. ¶ 8⁹. Sudor τ fricatiōes τ vnctiōes cū oleo de camo. τ aueᶜ materiā ad diuersa trahēdo poros apiendo iuuāt in restrictiōe flux⁹ vētris. ¶ 9⁹. Ponere vētosas super ventrē illoꝝ q̄ habēt fluxū vētris τ excoriationē cum dimittunt quattuor horis restringunt. Aui. formaliter ponit istū canonē in. 16ᵃ. tertii. c. de cura fluxu ventris absolute τ dicit ꝙ ipse

expertus fuit. ¶ Decim⁹ est Aui. in loco pallegato φ in fluxu ventris absolute vitentur fruct⁹ oino q̄uis sint stiptici: nisi cū sto⁹ refugit ex cib. ⁊ certe verū dicit Aui. nā ego hāc tenui viā. ⁊ bñ me reperi vt aliq̄liter p̄fatū est. Et dicit Aui. φ castanee nō nocēt eis. ¶ Undecim⁹ ē Aui. Sōn⁹ est ex reb⁹ magis iuuantib⁹ habētes fluxū ventris. q̄es etiā iuuat ⁊ labor nocet.

Curatio ꝑticularis dissin. In primis cōsidera: si cā dissin° est calida ⁊ tu venis in p̄n°: hoc est īfra quartā diē inclusiue. Purgabis mām colericam prio sic cū clistere lauatiuo. ℞. aq̄ ordei quarř. j. mell' roř. q̄rř. j. ꝟ. clistere. ⁊ itereť bis. deinde purgeť. ℞. roř. ru. viol. añ. ℥. j. bulliant vnico feruore ⁊ coleť ⁊ in colatura tempereť corticis mirab. citrino. ℥. j. gūmi dragagāti. ʒ. ij. per. 6. horas ⁊ post fricationem coleť ⁊ mittreť. Uidi etiam aliq̄ñ illā co. purgari cū decoctiōe floꝝ ⁊ cassiaꝝ. ⁊ pulcher inde reperiebatur effectus. Ista autē purgatio debet dari cum cautela ⁊ timore. q: plures antiquoꝝ non euacuant nec medicinas dant laxatiuas. īmo a ꝯstrictiōe icipiunt. Un̄ Aui. in. 4. p̄. c. 3°. in p̄n°. ventrē soluere sup̄ fol'onem ventris timorosum est. Requiriť ergo φ egritudo sit in p̄n° φ ibi sit fortitudo virtuꝭ ⁊ replō seu multa materia: q: multitudini debeť euātio ⁊ acumini repressio ⁊ excoriationi ꝯsolidatio. ⁊ finis est cōstrictio. In cā eñ φ san. emittať cū rasura intestinoꝝ in ma⁸ sanguinea ꝟ flōia parua de epatica: q: infrigidat acuitatē humoruꝫ ⁊ trahit ad diuersam ptē ⁊ ꝯstringit ⁊ epar refrigerat ebullitionē san. vñ Aui. amplius flōia q̄ ad diuersaꝫ trahit mām. i. vētrē s̄m plurimū retinet in. 4°. p̄. c. 20. Et aliqui tenent hoc p magno secreto. imo vnus fecit flōtomare hoīem dissintericum. 70. annoꝝ. qui forte illā fuerat passus per vnuꝫ mēsem ⁊ vltra volūtatē peritoꝝ mgroꝝ ⁊ statiꝫ sanus fuit: cui nulla alia me⁸ ꝓficuerat nisi flōia post ista deť sir⁹ de ribes ⁊ oxisacara ad alterandum ⁊ sir⁹ roř. ⁊ citonioꝝ mirtilloꝝ ⁊ pirorum ad alterandū ⁊ reprimendū maliciā ⁊ acuitateꝫ hu. caloꝝ. nō tñ ista danť ad digerendū vt eueť: q: cū sit furiosa non pōt bñ digeri ſꝫ sufficit ingrossari vt nō sic fluat: etiā vt non stimulet nec abradat itestina. Statim post purgationem ꝟ. clistere sic. ℞. sepi renū capre vel alteri⁹ loci fusi quarř. j. succi trogos. i. plantagis succi virge pastoris. añ. lb. ß. incorporenť in morta° addendo boliar¹. ʒ. ij. terre sigillate ypoq̄stidos. añ. ʒ. j. ꝟ clistere ⁊ tepidō iniciať. Unde nisi sepū hirci vel capre icorporeť p̄us i morta° cū alijs medicis ⁊ succ: imediate ꝯgelareť ad tantā tepiditateꝫ φ cū clistere nō misceref. ¶ Scđo pōt fieri clistere tale. ℞. vitella ouoꝝ coctoꝝ in aceto. 4. numero sepi hirci p̄us fusi ⁊ colati q̄rř. j. succi buglosse ⁊ vge pastoꝝ ⁊ plātag. añ. q̄rř. ß. aq̄ roř. q̄rř. j. olei roř. ℥. ij. cū q̄b⁹ dissoluanť ⁊ tepentur iste pul. ℞. terre sigillate gūmi arab. añ. ʒ. j. ⁊ ß. ypoq̄ſř. acaſ̄. san. dra. añ. ʒ. j. olei roř. ℥. j. icorpentur vt supra dictū ē ⁊ ꝟ. clistere. Loco aūt aq̄rū pōt fieri dissolō in iure capiř ⁊ pedis mutonis. ꝟ tñ eēt aliqđ īpedimentū ex sq̄balis ita φ ma⁸ ad itestina ꝓuocata non posset exire vel in aliq̄ grossoꝝ intestinoꝝ esset aliq̄ mala materia iniscata vel adherens: bonū eēt illā mūdificare cū clisteri lauatiuo aq̄ ordei ⁊ mell' ⁊ post sequať clistere icarnati^m in quo cū aliquo succo de supradictis vel cum aq̄ decoctionis masř ꝓsidie ⁊ balaustie. ⁊ imittať pul. masř thuř ⁊ san. draco. boliar¹ ⁊ cortic̄ thuř. añ. ʒ. j. olei roř. ℥. ij. ꝟ. clistere icarnati^m. Aliqui ēt ponūt in isto casu anthimonij loti vl' ersti. ʒ. j. ꝟ. ꝗ clistere vel suppo^m ex istis. ℞. acaſ̄. ypoquisř. balaustie terre sigillate. añ. ℥. j. cōchule marine aduste san. dra. ceruse plūbi. añ. ℥. ß. ꝟ. pul. ⁊ distēpereť cū succ̄ supradictis. ⁊ ꝟ. clisteria vel suppo⁸. ꝓñt ēt addi opij. ʒ. ij. in toto cōposito. Oia supradcā ī maiori pte h̄ñt locū: q̄ñ dissin° est in itestinis inferioribus. ¶ Q̄ñ aūt ꝟ. dissin. a flāte salso ille hūoꝝ purgatur cū mirab. kebu. ℥. j. ⁊ partim citrinis: q: citrini p̄ma sua natura purgāt colerā. scđo flā. Cum ergo flā salsum partim sit cōpositū a flāte ⁊ pti a colera sequiť φ cōuenienter pōt purgari cum mirab. citrinis. deinde vtať regimine supradcō ⁊ ꝟ. clisteria supradicta vel eis siſ̄ia. p̄mo mō lauatiua. scđo cōstrictiua. tertio incarnatiua īmo etiā nutritiua ex aq̄ carnis: si nutrimentū p os cape nō posset vel ēt ex lacte lapidato cū stiptic̄. Post ista clisteria īmo post exhibita sunt tanq̄ in medicinis q̄ in potu ⁊ cibo cōstrictiua ⁊ stiptica sequiť pul. Rab. in. 9° al. qui vꝫ. ad dissin. ℞. spodij se. plantaginis ⁊ psillij. añ. ʒ. 10. gūmi arab. boliar^ci. añ. ʒ. 5. psiliū ⁊ bol⁹ ⁊ gūi asseňť. ⁊ ꝟ. pul. ⁊ denť. ʒ. iij. de mane ⁊ tantūdē de nocte añ prandiū ⁊ ante cenā cum rob citonioꝝ vel sirupo mirtilloꝝ. Haly iubet dari in p̄n° pul. carabe ⁊ trocíscos de carabe. sequiť medicamenti⁹. ℞. gūi arabici terre sigillate. añ. ℥. j. san. dra. ypoquisř. añ. ℥. ß. ꝟ. pul. ⁊ detur ante prandium ⁊ ante cenam cū aliquo sirupo constrictiuo vel cū aq̄ acetose vl' portulace. his pōt addi acassia

⁊ semen portulace ⁊ detur cum succo vel aq̄ arna-glosse. Cū aūt cognoscitur manifeste q̄ sit a flāte salso per exitū eius per inferius: etiā quia sapor salsus in ore sentitur. Post clistere supradictuʒ detur aliqua me^a in quib^9 sit caliditas cū stipti-citate, ⁊ tūc valʒ se. nasturcij torrefacti ⁊ puluerisati ⁊ cocti vsq̄ ad ʒ. iij. ⁊ ℥. 4. lactis capre bene cū lapidib^9 cocti. ¶ 2°. fiat sic. ℞. se. nasturcij torre-facti. ʒ. 6. boliar^ci. ʒ. 5. amidi. se. basilicōis. añ. ʒ. iij. torrefactis sine adustione addatur croci san. ora. ba-laustie. añ. ʒ. j. fiat pul^9. vel trocisci dentur. ʒ. iij. cum sirupo citonior̄ vel mirtillorū iuxta tenorē. 4^i. canonis generalis si excoriatio est in intestinis superioribus: ⁊ si in inferiorib^9 per clistere lati ori-ficij seu late cānule iniciatur. Medicamē valēs nō solū ad dissint. verū etiā ad quēcunq̄ fluxū san. Vest Cōstantini ⁊ ysaach in viatico. ℞. boliar^ci se. por^ce. añ. ʒ. 4. spodij se. acetose rof. balaustie myr^e coriandri preparati ⁊ torrefactis acassie ypo-quistidos coralli ru. torrefacti. añ. ʒ. iij. sumach. ʒ iij. ⁊ ß. dragagā^t carabe se. malue bismalue tor-refactor̄. añ. ʒ. j. fiat pul^9. dentur. ʒ. iij. per modū supra dictū. vel fiant trocisci cū succo arnaglosse. Si autē esset nimis delicatus fiat clistere^m cum zuc̄, sed nō tā-tum valet. ¶ Ras iubet dare lac acetosum cum puluere de bolo sar^co. ¶ Aliquando autem fit flu-xus ventris propter aliquod apostema in inte-rioribus generatum ⁊ disruptū ⁊ signa eius sūt precessio fe. ⁊ dolor ⁊ grauitas in illo mēbro in quo est vel fuit apostema exinde cessauit ille do-lor ⁊ pulsatio: ⁊ post emittitur sanies aut sang. aut totū mixtum. ¶ Ista species indiget mūdi-ficatiuis vt est ydromel ⁊ aliquib^9 cōfortatiuis ⁊ defensiuis intestinorum p clisteria ⁊ per potū. Si fluxus ventris sine dissint. est propter medi-cinā laxatiuā detur in potu. ʒ. iij. mastiq̄ puluerisa-ti temperati cum aq̄ rof. vel pluuiali vel saltem frigida vel lacte lapidato cum eodem liquore in quo temperat^9 est. Ad idem fm Aui. in. 4^a. pri-mi ℞. se. nasturcij torrefacti. ʒ. iij. coquantur cū la-cte ferrato a quo extractum est butirum vsq̄ ad spissitudinem ⁊ est pbatum. Itē ad idem valet tiriaca cū aqua plantaginis. 4° ad fluxum su-perfluum pter laxatiuū fiat muscillago de semine lini ⁊ psillio ⁊ dragagā^o ⁊ gūi arabico ⁊ nasturcio ⁊ cum istis misceatur coagulum leporis vel capre-ti ⁊ dentur mixtis cum vino ⁊ valet multuʒ. Itē comedat ⁊ bibat ⁊ dormiat ⁊ cessabit fluxus q: somnus fortis retinet euacuationes ⁊ cum vo-lueris magis ducere elleborum moue corpus. cū vo stare somnum fac ⁊ noli mouere. 4. ampho.

amphoris. 15. In omi dissin. ⁊ in omni fluxu san. ⁊ mēstruorū ⁊ emorroydarum valent trocisci de terra sigillata dicti i capitulo de emoptoica si ministrentur sicut ibi dicetur. Ego qn̄ non habeo sirupum citonior̄ nec mirtillorum sumo de re-strictiuis pro egentib^9 radicem quercus ⁊ me-spuli ⁊ corticis ramor̄ earuʒ ⁊ corticis sorbe añ. m. j. cupulor̄ glandiū psidie balaustie. ana. ℥. j. conquassentur ⁊ bulliantur in aqua pluuiali si ha-beri potest si non in fontina. ⁊ addantur rof. rub. berberis sumach spodij ⁊ sand. al. ⁊ ru. ⁊ musca-tellini ⁊ mirtillorum. añ. ʒ. ij. zuc^i quod sufficit fiat sirup^9 vel apozima vt tibi videbitur vel ex deco-ctione potest fieri emplastrum post colaturam ⁊ de colatura potest fieri clistere addendo aquam arnaglosse ⁊ plātaginis minoris que quinq̄ ner-uia dicitur ⁊ succum burse pastoris. ¶ Notanduʒ q̄ cornu ceruinum vstum ⁊ lotū cū aqua vel rof. plantaginis ⁊ duo coclearia argenti sumpta ex eo cum vino in quo gūmi dragagāti fuerit elix-tum sanat dissinteriam. Coagulū lepor̄ potatū cum vino idē facit ⁊ dos. est. ʒ. j. ℞. se. plantagi-nis ani^i torref. ana. ʒ. j. psidie sang. dra. ana. ʒ. ß. sorbeat totum cū vino rubeo grosso in ieiuno ⁊ hoc tribus diebus non iterpolatis continuabit. ¶ Pestilentialis autē fluxus curatur sicut dictū est in isto capitulo. ⁊ cum eisdem rebus. verūtamē dico q̄ tiriaca recens vel si est antiqua misceatur ei parum opij ⁊ detur ei omni mane. ʒ. j. cum a-qua plantaginis ⁊ valʒ. ¶ Secundo dico q̄ po-ma ⁊ pira agresta citonia etiam si habes pistentur ⁊ extrahatur succus in quo madefiant panni linei: et superponantur ventri. ¶ Istud emplm valʒ in dissinte^a. ℞. duos panes de mixtura nigros tor-ref. super carbones ⁊ temperentur cum aceto vel in vino nigro ⁊ pistentur fortiter: tunc addatur iste puluis. ℞. gallar̄ viridium cupullarum glan-dium psidie balaustie corticis mespuli. ana. ℥. ij. rof. amidi acassie boliar^i terre sigillate sang. dra. ana. ℥. j. fiat pul. incorporetur cum supradicto pane addendo olei mirt. olei rof. aque cupullorū rof aceti ana. quod sufficit fiat emplm ⁊ supponatur calidum. Conqueruntur de nimio dolore quando materia acuta transit per excoriationem intesti-norum vel in ipso actu excoriationis ⁊ tunc ca-piantur res statim dicte omnes vel alique ⁊ bulli-antur in vino vel in aqua ferrata ⁊ addatur camo. vel flores cameleonte ⁊ melliloti: ⁊ in eis bullien-tib^9 ponatur spongia vel filtrum ⁊ expressum ca-lidum loco dolenti applicetur vel teneantur. 3. vel. 4. sacculi pleni rebus supradictis ⁊ lebes cū vino su-

per ignē bulliant in quo subito duo sacculi,pij/ciantur ꝛ vnus expressus calidus applicetur. ꝛ quando īceperit refrigerari auferatur. reliquus autem teneat locum primi ꝛ ista sunt semp cōtinuanda. Similiter ꝛ reliqua meª qꝛ ista egritudo est multum periculosa ꝛ caribdinosa: ꝛ nō patit̄ ignorantiam nec iuuamentū phisici nec obedientiam īfirmi nec pigritiam vel tepiditatem assistentium ꝛ seruitorum. Et valet in isto casu clistere de sepo capꝭ cū oleo rof. ꝛ aq̄ plātaginis. volo te scire vnum q̄ si fluxus dissintericꝰ vel alius ē longus. non ē in posse hominum vt ita sepe leuet vel surgat ad sellaꝫ: sꝫ cōsulo q̄nis turpe est vt linteamē ponatur sub anchis: ꝛ ibi faciat negocia sua continue remouendo ꝛ renouando: ꝛ circulum pudicicie cum panno leui vl' stupis ꝛ coto mollibus mundificando. melius est enim modicum erubescentie habere q̄ subito ad patres antiquos ab hoc seclo trāsmeare. ¶ Item si placet acq̄escere practice ꝛ vsui meo propterea quia pa. dissinte. imo quemlibet fluxum ventris sunt fastidiosi ꝛ comedere nō possunt. Ego administro eis omnem cibuꝫ in quo ipsi delectātur dummodo accipiunt aliquid de pane cum illo. verūtamen do in parua quātitate vt etiaꝫ de alijs victualibus compello eos ad sumendum. Et do eis vinum vetus non acre. sꝫ rubeum ꝛ maturū cum aqua ferrata in qua ponatur gūmi arabicum assatum bolus armenicus ꝛ spodium. Cōquerentur etiā de siti: do eis inter vtrāq; comestionem zucᵐ rof. vel conseruam citoniorum: ꝛ in potu aquam coctā vel ferratam cum candenti calibe. in omnibus reperio bonum effectum domino cooperante. si habes sirupum mirtis vel rob fructuum stipticorū vel sirᵐ citoniorum cum aqua supra dicta. bonum est eis si sufferāt sitim. nocebit dissinterico si aliquando torꝰvēter vngatur cum oleo masticis ꝛ citoniorum superssperso puluere mirtillorum ꝛ rof. ꝛ san. dra. ꝛ masticis. coget̄ dormire. Si aūt affuerit fe. si putrida ē vl' ethica vl' effimera cito fe. dimittit infirmū vel infirmus fe. tunc tn̄ danda sunt stiptica frigida cauēdo calida: nō tamē verēdū est ipsos cibare quecūq; sit fe. si virtus est debilitata nimis. Emplin bonū. ℞. poma ꝛ pira ꝛ citonia odorifera cum toto aā. 4. numero cruste panis assi q̄rᵗ. j. rof. ru. ℥. ij. vini ni gri q̄d sufficit ad incorporandū fiat emplastrū supra ventrem ꝛ retro precipue super locuꝫ dolorosum. possunt tamen addi stiptica frida. Et valet vomitui ex causa calida, ꝛ si non eēt multa caliditas addatur puluis infra scriptus. ℞. mente absintij thuris masticis sang. dra. aā. ℥. j. acassie cimini assi anisi se. nasturcij torrefactorꝫ aā. ℥. ß. rof. ru. mirtillorꝫ. aā. ℥. j. ß. puluis ꝛ valet mixtus cū supradicto emplō. vel calef. medietas panis de mixtura sup faciem prunarum donec quasi ardeat ꝛ tunc madef. in aceto bullienti ꝛ asperso puluere supradicto calidū vētri ꝛ retro supponatur. ꝛ hoc frequēter faciendum est sine dubio valet vomitui ꝛ fluxui ventris: qꝛ cōfortat ꝛ stringit ꝛ repellit materiam ne a stomacho ꝛ in intestinis suscipiatur. ꝛ scias q̄ vsu spiceꝝ in cibis ꝛ potibus prohibet ne superfluitates currant ad stomachum ꝛ intestina. Coriandrum fortis est īpressionis in tetinendo cibum in stoº. 16ª. 3ª. c. de cura fluxus stomachi ꝛ īstestinorū librificatiui. ¶ Notandū q̄ ista q̄ sequuntur fere valēt in oī fluxu nisi eēt ab oppilatione factus qꝛ tūc aliqua valent ꝛ aliqua nō. primuꝫ est calīn se tenere in lecto: vētosa posita sup vmbiliculum. Caseꝰ vetustus coctꝰ in aqua postea exiccatus aqua ferrata cum calibe lac caprinum coctum cū calibe vel cum lapidibus. lauare pedes decoctionis radicis filiq; vel calcatripe. Sōnus qualitercunq; fit de die vel de nocte nisi eēt a reumate in quo diurnus somnus nō valet qꝛ reuma augere videtur. Dicit eni gordonius q̄ coagulum leporis ꝛ coagulum ꝛ lac vaccinum vel ouinum a quo butirum fuerit extractum ꝛ postea coquatur: curat fluxum ventris. Similiter nasturcij se. torrefactū cum lacte capre lapidato vel ferrato. Cōformi mō valet aq̄ tonitrui vel pluuialis qꝛ subtilis ꝛ penetrās est rōne caliditatis acq̄site p actionē caloris solis q̄ actio īprimitur in vapore aqueo. ꝛ sic patet qūo aqua cisterne vel pluuialis vꝫ in fluxu vētris. ¶ Dux tamen mihi videtur ponere certas vel certā medicinam que curet oēm speciem fluxus ventris hoc non videt̄ negandū sicut stare in calore cōpetenti lecti ꝛ nō ire ad aerem fridum nec calidum excellenter. Si sanies apparet in egestiōe ꝛ erit ab īestinis īferioribus detur clistere mundificatiuū cū aq̄ decoctiōis ordei ꝛ mell'. postea dentur clisteria ꝯsolidatiua de rebus incarnatiuis ꝛ ꝯsolidatiuis. Et si est in īestinis superioribus iam desipatur ꝓpter cās iam dictas. det̄ tn̄ mellicratū in potu: deīde den̄t per supius res cōsolidatiue ꝛ incarnatiue. ¶ Scdo pell' castance cocte distēperata cum succo plantaginis ꝛ potata: sanat fluxum ventris constringendo ꝛ confortando. Gallina munda impleatur in ventre

rebus stipticis calis vel frigidis fm cām egritu-
dinis cū 4. vitell' ouoꝝ coquaꝛ ⁊ coleꝛ ⁊ in bro-
dio ſ. offe ⁊ de brodio bibat. Restrictiua in cau
sa cal'a sunt acassia sumach ypoquistidos. Item
pot⁹ restrictiu⁹ ⁊ sitis coꝝ sedatiu⁹ fit ꝙ in aqua
cisterne decoquanꝛ duo coctana interi⁹ munda-
ta ⁊ in decoctiōe ponanꝛ galle cinamomū ⁊ zuc.
⁊ bibat per tres dies. ¶ Alia est dissin^a iproprie
dicta. q꞉ nō est cū excoriatione intestinoꝝ ⁊ ista
est fluxus hūoralis ⁊ differt ab alia q꞉ in ista nō
existit excoriatio siue rasura itestinoꝝ. ¶ Secū-
do quia in ista exit san. subito ⁊ in magna q̄nti-
tate ⁊ iste d꞉ fluxus epaticus. Ga. aūt 6°. de mor
bo. c. 5. dicit ꝙ ista habet. iiij. spēs. ¶ Prima est q̄
fit in aliquib⁹ ociosꝭ impleꝛ san^e vel in bene refi-
ciētib⁹ se exercitia postponētes ꝯsueta ⁊ in qui-
busdā mutilatis. tales em̄ supflue implenꝛ san^e
⁊ natura sentiens supfluū tanq̄ directa ab agen
te infallibili cum bona ⁊ regulata expulsiua ex-
pellit de illo san. supfluo aliquā quātitatem vsq̄
ad epar per eosdem meatus per quos transiuit
ab epate vsq̄ ad locum in quo continebatur. Et
signū istius est q꞉ exit san. pur⁹ pulcher pp̄rie q̄n
titatis ⁊ subito exit ⁊ cessat velociter ⁊ est ꝑoris-
malis quia per temporū interualla ꝓcedit. Et a-
liqui qui vocanꝛ debiles in arte iudicant ꝙ sint
tales fluxus ab emorroydib⁹ intrinsecis : que ex
terius nō apparent ⁊ nō est verū. Aliq̄n venit si-
milis fluxus sanguineus ex medicia laxatiua q꞉
ad magnum fluxum ⁊ euacuationē humorū ra-
tione caliditatis in stomocho ⁊ intestinis dereli
cta adhuc virtus expulsiua expellit sanguinē iā
irregulata ex fortitudine medicine. ⁊ ista species
cognoscitur q꞉ medicina quā assumpsit fuit mo
lesta ⁊ violenta cum multis ventris torsionibus
¶ Secunda species isti⁹ fluxus epatici fit a de-
bili retētiua epatis. q꞉ epar nō potest perfecte re
tinere chilū nec ꝑ ꝯñs digerere cum in omni a-
ctione ꝑfecta requiraꝛ tempus ⁊ mora sufficiēs
Et in isto casu expellitur san. ad modum loture
carnis. ita ꝙ videꝛ aqua tincta cum san. ⁊ erit si
milr̄ cū magna q̄ntitate. Et si aliq̄liter retētiua
vigoreꝛ ⁊ digestiua mag̃ opaꝛ. ⁊ hoc est qd̄ dicit
Gal'. 6°. de inꝛ. c. 7°. sic epar : si nō poterit cibū a
sto° ad ipm venietem retinere : sciatis ꝯtentiuā
esse defectā. Quare in initio huius passionis ne
cessario erit egestio cū erugine sanguis cōmixta
postea cū grossiori ⁊ quasi fece vini. hec ille. Et
istam vidi aliquādo exire subito ⁊ in magna q̄n
titate cū magna caliditate epaꝛ ⁊ fc. Et vna vice
vnus epaticus curatus fuit in paruo temporis

spacio cū appositione pānoꝝ ros. calefactorum
super tegulā in vaporē aceti super regionē epa-
tis. ⁊ hoc feci carens omīa alia me^a. ⁊ quia anti-
quus ⁊ debilis nō poterat sustinere flōmiam.
¶ Tertia species est in qua san. qui exit est ni-
ger ⁊ lucidior naturali sanguine. ⁊ videtur ꝙ sit
sanguis mīicus. q꞉ sang. veniens ⁊ regurgitans
vsq̄ ad intestina nigrescit ibi. vt dicit Ga. vj. de
morbo. c. 5. ⁊. 5°. de inꝛ. c. penul. ⁊ ista fit principa
liter a debilitate virtutis attractiue mēbroꝝ ⁊ ex
cōsequēti a fortitudine virtutis expulsiue siue a
debilitate retētiue. vel fit propter oppilationē i
epate : q꞉ epar bene iam digessit : ꝫ digestiuū trā
ire nō potest ꝓpter oppilationē. ¶ Quarta spe
cies fluxus sang^ci vel epatici est qui venit ab e-
morroydibus interioribus signū istius est quia
san. exit purus tendens ad nigredinē. ⁊ egestio
est laudabilis a san. separata. ¶ Quinta species
est que venit propter rupturam venarum ista ve
nit subito ⁊ velociter ⁊ in magna q̄ntitate vel
parua fm quātitatē vene rupte. Differentia ta-
men inter fluxum epaticum ⁊ intestinalē vel al
terius mēbri potest assignari propterea q꞉ epa-
ticus est sine dolore ⁊ est periodalis. alij autem
sunt cum dolore vel grauitate mēbroꝝ a quibus
materia ꝓcedit ⁊ magis fluit de nocte.

Cura fluxus sanguinis qui nō est proprie dissinteria. Si autē iste fluxus venit
in mutilatis vel in ociosis repletis ſ. abstinen-
tia ⁊ flōia ⁊ iniūgatur eis labor ⁊ purgetur sepe
si indiget. Et si fuerit ex medicina laxatiua cure
tur vt iam superi⁹ dictū est dādo se. nasturcij tor
refacti. ʒ. iij. cocti cū lacte lapidato vl' ferrato. Et
somnus prouocetur post acceptionē ciborum et
medicinarum stipticarum. Si venerit flux⁹ san-
guine⁹ subito ad modū loture carnis. iste e epa-
ticus : ⁊ tunc fiat flōtomia de epatica ⁊ denꝛ tro-
cisci de spodio. Et sup epar fiat emplastrum tale
℞ ros. ru. sanď. ru. ⁊ muscatellini. añ. ʒ. 4. spice
ʒ. j. farine ordei. ℥. ij. vini ⁊ aceti añ. quod sufficit
fiat emplr̄m. ⁊ tepidum apponaꝛ vt melius fiat
penetratio : denꝛ tria sanď. si causa est calida : vel
dentur electuaria ⁊ alia medica^a calida si causa
est frigida. In tertia aūt specie cōfert flōia vene
mediane ⁊ cōfert fricatio toti⁹ corpis de mane et
de sero. vt nutrimentū ad mēbra extrīseca attra-
hatur. Et tunc valent diuretica ⁊ vinum subtile
ministratum post cibum ⁊ aliqua electuaria fa-
cietia cibū penetrare. Postq̄ cognoscitur ꝙ in
stomacho aliqualiter sit digestus. Et Auicenna
elegit sibi diacalamentū quod valet in causa fri-

gida diazinziberos ꝛ siɫia. ¶ Quarta spēs que venit ꝑpter rupturā venaꝝ curaᷓ cū medicinis dictis i emoptoica. verūtamē ꝯsideretᷓ mēbꝛū a q̄ procedit: ꝛ tunc cū reb⁹ stipticis misceanᷓ medicine dirigentes ad illud mē. ¶ Restat ergo dicere q̄ cura vlis flux⁹ vētris si nō est ab oppilatiōe est cū restrictiuis ꝛ ꝯfortatiuis ꝛ desiccatiuis ꝛ cōsolidatiuis. Cū ergo ē ab oppilatione denᷓ aperitiua suo aperitia calā i cā fria ꝛ ecōuerso. Apitia tn̄ que admīstro in fluxu vētris sūt radic̄ aperitiue. apij ꝛ feniculi petro brusci spagi ꝛ graminis ꝛ cicoꝛee ꝛ sil̄ semia coꝝ: ꝛ addatur cimini carui ameos siseleos cuscute. Si cā est calā addanᷓ. 4. semīa fria maioꝛa ꝛ minoꝛa. ¶ Etvꝫ siseleos ameos capillꝰ veneris cicoꝛea vetulta spica celtica ꝛ siɫia. Ista aūt debēt decoq̄ ī vio al. vl' claretō vel in aq̄ ferrata vel pluuiali ꝛ adanistra tēpoꝛe ꝯdecēti vt nouisti. ¶ Posito aūt q̄ non sit oppilatō ꝛ volum⁹ cōfoꝛtare ꝟtutē retentiuā ꝛ mēbꝛa hūoꝛes aliūde veniētes recipiētia sic ē epar ꝛ stomach⁹ ꝛ intestina tūc int⁹ ꝛ extra appꝛoximenᷓ res ꝯsolidatiue ꝛ cōfoꝛtatiue restrictiue q̄ sunt iste. ¶ In cā calā bol⁹ armenic⁹ terra sigillata san. dra. ypoq̄stidos acassia psidia balaustia coꝛtex citonioꝝ citōia nespula soꝛbe coꝛtic̄ caruꝫ coꝛtex querc⁹ cupule glādiū lutū samiū coꝛtices castanee mirtill̄ berberi sumach se. ꝛ herba rob. ꝛ se. eius sanō plātago bursa pastoꝛis vga pastoꝛis se. acetose acetū aqua rob. hedegar q̄nq̄ neruia galle cauda eq̄na ꝛ siɫia. ¶ In cā aūt frigida valent thus mastix stoꝛax calamita ambꝛa nux cipssi ꝛ folia ei⁹ coꝛtex thuris garios. anisum ciminū se. nasturcij reub. toꝛref. ꝛ siɫia. Et vlt̄ sm distinctionē causaꝝ aliq̄ addēdo vl' diminuēdo valēt etiā trocisci de terrasigillata dicti i. c. de emoptoica. Valēt vtiq̄ isti trocisci ℞ spodij rasure eboꝛis alūis assi. an. ʒ. ß. rob. ru. margaritarū coralli al. ꝛ ru. sanō. muscatelli carabe san. dra. ambꝛe gm̄. an. ʒ. ij. distēperenᷓ cū succo mirti vel suco rob. vel cū aliq̄ stiptico succo ꝛ fi. trocisci pondeantes. ʒ. j. ꝛ. ß. dē vn⁹ de mane ante cibū cū aliq̄ de sirupis supꝛadic̄ vel cū lacte lapidato vel ferrato. valēt em̄ cōtra fluxū apaticū ꝛ cōtra multas alias species fluxus vētris nisi eēt ex ꝯstipatiōe vel oppilatiōe in qua dam⁹ supꝛa dicta aperitiua addēdo se. dauci absin ꝛ siɫia reub. cū vino al. ꝛ an' ꝛ semē nastur' toꝛrefacti. Et si est debilitas vꝫ aqua distillata fen' apij ꝛ petro gīnis ꝛ similiū ꝛ aqua ferrata ꝛ vinū limphet cū aq̄ ista rū aquarū. Itē ne mēbꝛa recipiāt hūoꝛes vngatur stomach⁹ ꝛ regio epatis cū oleo masticis ꝛ supspargaᷓ puluis reꝝ stipticaꝝ supꝛadictarū. Et iteꝝ vngatur cum oleo citonioꝝ ꝛ supspargaᷓ puluis supꝛadict⁹ de reb⁹ stipticis que etiā interius aliq̄ mō sunt tribuenda. dr̄ etiā q̄ emplastrū factū de solo mastice cū pauca terebētina vꝫ in fluxu ventris ꝯfoꝛtando stoīe superflua recipiat ꝛ ipm coadunādo ꝛ stipticādo ꝛc.

¶ Repetitio fluxus ventris.

Renus aūt flux⁹ vētris repetitio talis est. flux⁹ vētris b epatic⁹ ꝛ intestinalis sanguinei habēt inter se drīam. qm̄ san. ꝛ hūoꝛes mali exeūtes ab itestinis veniūt cū rasura ꝛ excoriatiōe coꝝ ꝛ cū doloꝛe ꝛ pūctura ꝛ nō venit subito. ꝛ ꝯtinuaᷓ ista egō cū suis accidētibus ꝑ multos dies. Epatic⁹ aūt venit sine doloꝛe ꝛ punctura ꝛ sine rasura ꝛ venit subito ꝛ nō continuaᷓ īmo habet ꝑiodos ꝛ venit magis de nocte. ꝛ post aliā egestionē sine ꝑmixtione. drīa aūt inter fluxum epaticū ꝛ stomaticū sine san. est. qm̄ epatic⁹ chilosus ꝛ eq̄lis q2 iam stomach⁹ operat⁹ fuit in eo q̄ntum ad ipm ꝑtinebat: ꝛ q2 stetit in sto ꝑ duas hoꝛas aut plus aliqua impꝛessio ꝛ influentia epatis remāsit in eo. si ꝟo esset ꝑpter stomachū in eo sentireᷓ grauedo ꝛ doloꝛ ꝛ nocumentū sensibile ꝛ manifestū. Drīa aūt inter chilosuꝫ sanguineū ꝛ epaticū ꝛ illū q̄ fit ex meseraica: q2 i eo q̄ ex meseraica fit nō adest aliquod signū debilitatis epatis in vꝛina nec in alijs. Et si venit ab epate: vꝛina est tenuis ꝛ vt plurimuꝫ remissa. fluxus aūt ventris fact⁹ a residuatiōe epatis vel ab vlceratiōe epatis est violēt⁹ ꝛ antecedit eum fe. ꝛ tussis sicca. Et si fit ab alijs mēbꝛis sine epate est sine fe. fluxū ꝟo ventris factū ꝑpter apata vel vlcera vel ꝑpter coꝛrosionē p̄cedit fe. ꝛ adest arefactio coꝛpis. ꝛ p̄mo erit subtilis violētus et resudatiu⁹. ꝛ postea in fine ingrossaᷓ. ꝛ post eruptionē apatis erit sanies ꝛ virulentia. Et quandoq̄ erit cū ea san. sicut erit in apatib⁹ crepatis exterius. p̄mo sanies. sc̄do san. qui parat⁹ erat in saniem cōuerti. Si ꝟo est a sola coꝛrosione seu a rasione vel supficiali vlcere talis inq̄uā est cū doloꝛib⁹ circa epatis regionē ꝛ talis est in pua q̄ntitate. Si aūt fiat fluxus a foꝛtitudine ꝟtutis expulsiue supflua expellentis ꝛ supfluitates diu in coꝛpe cōgregatas. ꝛ aliq̄n venit diuersitas coloꝛum in egestionib⁹ sm diuersitatē hūoꝛuꝫ in coꝛpoꝛe existētiū ꝛ cū hoc nō adest fe. nec signū apostemaᷓ. Egō aūt que venit ex debilitate epatis ē p̄mo lauatina ac si homo lauaret vas in q̄ carnes crude fuerint posite vel reseruate: postea si mag

durat efficit feculẽta. Si rasura et excoriatio ẽ in intestinis supiorib⁹ p magnã pausam forte per vnã horam vel per dimidiã fiũt dolores ab vmbilico supius et cũ hoc feces cũ rasuris sunt multum mixte. Si aũt est in intestinis inferioribus nõ tãta est mora int dolorẽ et assellationem nec etiã ita bene sunt mixte rasure cũ fecib⁹ imo bñ possunt eligi et iudicari separate.

Curatio Si est ppter apã i aliq̃ mẽbrũ interiorũ tũc curetur illud apã stõmando repcutiẽdo in pncipio et resoluẽdo et finaliter mũdificãdo post rupturã per loca apparentia ad que natura conat expellere. Et si sit ppter debilitatẽ epatis vel sto⁹ etc. tũc cõfortetur pm suã naturã sicut iã supius dictũ est. Aui. aũt ponit auctẽ sua ppria et aliorũ q passule pigues comeste sunt multũ laudate et q ipe curauit fluxũ epaticũ lotiuũ difficilẽ cũ eis. Et debẽt comedi cũ toto q2 arilli ɔfortãt et dulcia libenter attrahunt ab epate. Et vide in cura dyarrie epatice et s. sicut ibi docet. Deinde fiat tale vnguentũ cũ quo pñt vngi latera et venter q̃dvz ℞. scolopendrie corticis capparis spice¹ spice^ce galãg aggrestis capilliveneris recẽtis se. end. se. scariole poli mõtani lupinorũ fenugre¹ absin¹ camedreos. aã ʒ. j. gũi ara. lacce mastiq̃. aã. ʒ. j. et ß. Istud vnguẽtũ parti ẽ apiti^m et partim sedati^m dolorũ et parti est ɔfortatiuũ. Et dz cũ eo fieri inunctio circa latera et ventrẽ et dorsum pnocet tñ prius vomitus cũ se. rafani et attripliq̃ vel cũ succo media ni corticis de quo det. ʒ. j. omnes iste me^e excepto gũis bullianr i oleo post cõquassationẽ imo bene pistatis et gũe tẽpent in vino calo et addita cera modica fiat vnguentũ. ¶ Nũc aũt sequit potus aperitiuus qui aperit opilationes meseraicarum et splenis. ℞. radicis apij feniculi et sparagi brusci gramis. aã. m. j. cõquassent post mũdificationẽ et tẽperẽt in aceto fortissimo p. 6. horas. Deinde recipe capilli veneris recentis. m. ij. end. scariol absin¹ centauree. aã. m. j. lacce azari calami aro¹ spice¹ et celti^ce cortiq̃ cappar. aã. ʒ. j. mel. zuc¹. aã. lb. j. vtat isto sir⁹ cũ decoctiõe cicerũ ru. audacter valet in omni enfraxi interiorũ mẽbrorũ. Sit etiã decoctio ɔoppilatiua ex ameos et se. per⁹ et apij et fen¹ cũ vino al. et aq̃ valet vltra hoc oximel squilliticum q2 extenuat hũores facientes oppilatiões: et cũ hoc parat vomitũ qui frequent in fluxu ventris est necessari⁹.

Dieta habentiũ fluxũ vẽtris prer oppilationẽ: iam aliq̃d dictũ ẽ in isto ca⁹ supius de ɔssin^a verũtñ vltra hoc consulimus q dent cibaria que habẽt in se virtutem remanendi diu i stomacho et in itestinis sine corruptionẽ et aliqualiter habeant virtutẽ adhesiuã et ɔsolidatiuã stomachi et intestinorũ: imo etiã mũdificatiuã p viã adhesionis: ita q ille cib⁹ adhereat stomacho et intestinis: et claudat etiã vias p q̃s hũores a toto corpe vel ab aliquo mẽbro ad epar et stomachum et intestina remittunt. In isto loco poteris cognoscere q̃ntum iuuat administrare stomachum et epar et splenẽ confortantia. q2 si ista in se sint fortia nulla extranea recipiẽt in toto corpe venientia. Et ideo Haly de regali dispõne iubet dare cibum de biscocto cũ lacte lapidato capre vel vacce. Et valet cibus de amido et auena munda cũ simili lacte. valẽt etiã pedes mutonis pus cocti in aqua: deinde in lacte capre ita q comedat pedes et postea bibat lac. Lac ferratũ p se liberat eos a morte si comedere non possunt. Et meli⁹ si aliq̃d pri⁹ comedere possint ¶ Risum comestũ cũ lacte vel cũ iure carnis vz cõpetẽs cibus fit ex san. capreti et intestinis eius coctis et minuti incisis et modica vacatione et mẽta et cinamomo et reuertat in stomacho capreti prius cocto: et iterũ bulliat. et prodest si auide capiat ad modũ beernentiũ: si põt comedat offas panis azimi in iure carniũ cũ caseo antiquo s. passill⁹ ex citonio int⁹ et exterius mũdato et prebullito in iure bonarum carniũ: addẽdo turturem vel columbã vel paruas auiculas cũ puluere cinamomi et spice¹. Turtures etiã et colũbi p dices et auicule parue pci^e alminebic habent prprietatem diu remanẽdi in sto^o et in intestinis sine corruptione. et p istã viã caro pauonis iuuat si tenera est cũ eius salsa aut alia q̃ puocat appetitũ. Et cum hoc caro per magnũ tẽpus manens si nõ digerit nõ corrũpitur. Ex auicul ergo supradictis potest fieri cib⁹ qui dr ciuet. Et machinent cibi diuersi in quib⁹ delectent. et vinum nõ auferat si ad vmbram fuerint nutriti. Et comedat risum candarusum triticũ et multa ɔsilia et brodiũ factum cũ vitell ouorũ pri⁹ coctis et pistatis cum epate galline et speciebꝰ et modico aceto. et valẽt interiora capreti et epar mutõis et similia. Et si comedere nõ potest bibat lac lapidatum et colaturam de gallina et de perdicibus rostis in quibus aliquid ponat de pulueribus restrictiuis iunctis cum cinamomo et spice¹ et similibus. Reubar^ru assum cum succo plantaginis multũ valet et vt dicũt autores. et glãdes assi. Dentur etiam cibi qui in parua quantitate multum nutriunt vt oua et ius carniũ electua^m cum ouis

testiculi galloꝝ epar galline pinguis aqua carnis.in loco ꝗ aliqs masticare nõ possit mistren tur etiã pisces tosti in craticula.Cõsulo ꝗ in oībus vtatur aqua ferrata cum calibe ⁊ in ea intponatur mastix:⁊ valet ſi fe. non fuerit. queraꝶ maturius ⁊ sapidius vinuȝ qđ reperi poterit vt est vernachia vel maluesia vel vinũ grecum vel vinũ de azoya ⁊ est vinum coctum antiquũ vel vinum de tauro vel de matricali vl'de vino bastardo quod ferꝶ de portugalia: ⁊ misceatur cuȝ eis de aqua ferrata ⁊ comedat in eis vipas ⁊ potet in pua q̃titate.

Declaratio in fluxu ventris ꝑmo notandũ est ꝗ dictuȝ fuit in prima pronosticatione ꝗ ſi dissinª vl' excoriatio est in testinis superioribus ⁊ gracilibꝰ est magis periculosa ꝗ̃ ſi esset in grossis:⁊ causa huius est quia grossa sunt magis carnosa et magis susceptiua ꝯsolidatiõis inter gracilia tamen vlcerata.Intestinũ ieiunũ ſi sit vlceratum est magis periculosum propter aliquas causas. ⸿Prima ē propter gracilitatem sui corporis. ⸿Scđa ꝑpter multitudinē venaꝝ que ī eo sunt ⸿Tertia propter coleram que ad ipsum mittitur ab epate que imediate obuiat ei cum sua fortitudine ⁊ mordicatione propter quã vicus augeꝶ ⁊ fluxus augmentatur. ⸿Quarta propter propinquitatem suam ad epar quod est mebrũ nobile ⁊ ꝑncipale.Et nõ est aliquod intestinum ita epati ꝓpinquũ sicut ieiunũ est sicut dicꝫ Aui. in.16ª.3ª.in.c.de solutiõe ventris omniũ modoꝝ ⸿Quinta causa periculi est quia ita modicum in eo possunt remanere medicine date ad restringendum ⁊ consolidandum sicut cibus ad digerendũ.⸿Scđo notandũ ꝗ in tenasmone ⁊ in dissin.sequente tenasmonē patientes debent abstinere a rebus valde salsis ⁊ amaris ⁊ a rebus acetosis ⁊ acutis:quia omnia ista faciunt egestionem dolorosam ⁊ mordicatiuã ⁊ excoriatiuam.Aui.in.16ª.3ª.in.c.de tenasmone.⸿Tertio sciendum ꝗ in lienteria cibus non potest digestionem expectare ꝑpter debilitatē retentiue ⁊ fortitudinem expulsiue. Illi tamē cibi ⁊ potꝰ indigesti qui non habent in se maliciã nec acuitatem sicut hu.acuti ⁊ colerici ideo nõ causant dolorem nec etiam corrũpunꝶ:quia non diu remanent in stomacho ⁊ intestinis.nam longa retinentia vel remanentia ciborum in stomacho vel intestinis est causa corruptionis eorũ vt alibi visum est: nec etiam aliquid ab eis potest coagulari nec degeri:immo quia nihil ab eis separaꝶ.Et ideo in libro ypo.de lienteria inueniꝶ ꝗ in lienteria cibus subtilis non coagulatus ſine dolore egreditur.6.amph̄o.cõmento primo. ⸿Possumus ergo ex istis assignare ⁊ firmare signum distinctũ ꝗ in dissinteria adest minꝰ dolor.in diarria aũt vel lieteria modicꝰ.⸿Quarto sciendum ꝗ res calide virtualiter iuuãt frequenter ad retinendum fluxum vētris propter tria.⸿Primo quia faciunt cibum penetrare.Secundo quia prouocant vrinam.Tertio quia faciunt sudare.⁊ ſm ꝗ dicit Aui.in.16ª.3ª in.c. de cura fluxus ventris absolute quandoq; vinum purũ antiquũ facit hoc:imo quãdoq; accidit ꝗ ille qui habet fluxum ventris ſi bibit de vino puro antiquo multũ ita ꝗ sit semꝑ ebrius retineꝶ nã eiꝰ. hec ille. Et ego dico ꝗ in tali vino est. ⸿Quarta proprietas quia facit dormire. Et quinta quia iuuat digestiuam.hoc autem intelligitur quando temperate sumitur.⁊ quãdo nõ adest fe.nec fluxꝰ est a calidis humoribus colericis.⁊ iste est vnus casus in quo ebrietas iuuat sed pro alio adiutorio in multis ⁊ in alijs nocet casibus propter qđ a sapientibus ⁊ ab alijs vt non fiant fatui debet euitari: ⸿Quinto scias: ꝗ antiqui ponebant medicinas cauterizantes: ⁊ fortes in clisteribus vt est arsenicum es vstũ alumen calx viua ⁊ similia.⁊ intentio coruȝ fuit quia vlcera exteriora curanꝶ cum istis. Simili modo dꝫ fieri in vlceribus intestinoꝝ. ⸿Modo apud modernos nõ fit sic:sed solum immittunꝶ medicine restrictiue ⁊ incarnatiue vt oliba num mastix bolus armenicus sarcocola cortex thuris.⁊ similia.Et ſi aliquid miscemus de supradictis illud est bene repressum:⁊ in parua q̃ntitate ⁊ tunc non possunt nocere.Unde Auicē. Cũq; administramꝰ clisteria in quibus ponunꝶ medicine cauterizantes illud est pernitiosum. ⸿Sexto nota ꝗ ſi tu cognoscis ꝗ causa fluxꝰ ventris sit oppilatio meseraicarum vel aliarum venarũ nunꝗ debes ministrare restrictiua: sed semꝑ aperitiua nec cuȝ aperitiuis miscēda sunt constrictiua.Confidens de q̃nta virtute natura li disgregatiua quã aliqui posuerũt: q2 opatiões istarum medicinaꝝ omnino sunt ꝯtrarie ⁊ per tam strictum locũ debent transire ꝗ vix poterit fieri segregatio imo qđ deterius est aperitiua ducũt restrictiua ad loca oppilata ⁊ sic fit maior cõstrictio.sed solũ denꝶ apitiua q̃bus aliq̃d misceatur aceti.quia rõne sue terrestreitatis remanendo in vijs oppilatis cum sua acuitate fortiꝰ de oppilat ꝗ̃ vinũ ⁊ liquescere facit res oppilãtes.

¶ Septio dubitaꝛ̃ quõ in lienteria cibi pñt exi
re sine digõne ɔ̃ſiderata inteſtinoꝝ lõgitudine.
Prio dicẽdũ ꝙ in lienteria ſunt multi gdus: naꝫ
quãuis dicaꝛ̃ ꝙ in lienteria cibi ⁊ pot⁹ exeunt in
eadẽ quãtitate ⁊ q̃litate in q̇bus accepti fuerũt
hoc ĩtelligiꝛ̃ quãtũ ad digõnẽ ĩ q̃ forma ⁊ calor
ciboꝝ total'r remoueꝛ̃ nõ tñ quãtũ ad p̃uationẽ
totalẽ alterationis: imo ⁊ alteraꝛ̃ ẜm mag̃ ⁊ mi
nus q: nõ pñt ita longã viã trãſire ſine aliquali
alteratiõe ⁊ digõne. Et iuxta h̄ ſciendũ ꝙ ſicut
error fact⁹ in p̃ma digõne niſi ſit pu⁹ in ſcd̃a nec
in tertia corrigi nõ pñt eq̃li mõ ſimilis ɔ̃ſidera-
tio eſt iter ĩteſtina q: vnũ alterius errorẽ corri-
gere nõ põt: ⁊ ſic per oĩa cibi trãſeunt ĩdigeſti: vl'
male digeſti ⁊ incõplete. ¶ Octauo ĩtelligẽdũ
ꝙ ĩterdum facim⁹ longã poſitionẽ aliq̃n longã
declarationem aliq̃n notabilia. ⁊ hoc facim⁹ q:
aliq̃n practicamus ⁊ ordinamus: alij legũt: alij
r̃ndent. aliq̃ ponant ⁊ declarant intẽtiones me͛:
nec etiã iuſtum videreꝛ̃ vt autores predeceſſorũ
abſorberentur. Jcci rco cum oĩno iſta ſint vtilia
obmittẽda non ſunt: in breuib⁹ enim codicib⁹ h̄
minime ɔ̃tineri valebũt. ¶ Nono vꝫ eſſe cõſen-
tiendum diſſinteriã: raro ex oppilatiõe meſaica
poſſe ꝑuenire: q: ſi eſſent clauſe iaꝫ mali humo-
res a ſto° ad inteſtina poſſent tranſmeare citius
aut fe. aut aliã ɔ̃ſtituerent egritudinẽ. Sil'r nõ
de lienteria eſt ſciendũ q: cũ in ea cibi ſint indi
geſti nõ ſine merito ab attrahente natura repu-
diãꝛ̃: q: nõ ꝑtinent ad ſuũ ouile: quãuis in via
nullũ ſit ĩpedimentũ. diarria aũt ſemꝑ a calida
efraxi generaꝛ̃: q: in lienteria iam cibi ſunt dige
ſti verũtamen lubricãdo ruunt inferius ꝓpter
aliquã cãrum cõmemorataꝝ p̃ſentiã. ⁊ aliq̃n ꝓ-
pter dictã oppilationẽ. Q: aũt cã opilatiõis dcẽ
flux⁹ vẽtris ſpẽs pñt generari ⁊ fieri aliq̃n h̄ nõ
nego. ¶ Decimo ſciendũ ꝙ ĩterdũ venit fluxus
humoꝝ multoꝝ coloꝝ ⁊ vꝫ ꝙ ſit diſſinª: ⁊ non ẽ
nec eſt vicio epaꝛ̃ imo ſit a natura volente pur-
gare ⁊ deonerare ſe virtute expulſiua forti exiſtẽ
te. ⁊ hoc dicit Gal'. 6. de inter. c. 7. Item aliquã-
do egõ diuerſi coloris eſt ꝙ nõ ſit ꝓpter defectio
nem epatis ſꝫ ꝓpter ſanitatẽ expulſiue virtuꝛ̃. ſꝫ
hoc vtplurimũ ɔ̃tingit homini toto exiſtẽte ſa-
no. Et cã eſt abundãtia hũorũ expellendoꝝ in
corpore. ſit quoqꝫ plurimũ cũ nã moueꝛ̃ in ex-
pellendo illud qd̃ in ĩfirmo epate coadunatũ ẽ
ad ſuã naturã redeunte. Nã mali humores ſi in
epate digeruntꝛ̃ ɔ̃ſequiꝛ̃ vt ex hac digõne malus
a bono ſepareꝛ̃. Juuatiᵐ eſt qd̃ bonũ eſt ⁊ ma
lum expellitur, hec ille vbi ſupra. ¶ Undecimo
notandum ꝙ in diſſin. etiam in forti thenaſmo
ne apparet ĩ tactu aliqualiter ⁊ in motu pulſus
ꝙ ibi ſit fe. ſed nõ vꝫ mihi ꝙ ſemꝑ ſit formaliter
fe. ſed verũ eſt ꝙ ibi ẽ ſuꝑcalefactio ꝓpꝛ̃ cõmo-
tionẽ hũoꝝ qui ſunt cali. ſcd̃o ꝓpter motũ cor-
poris. tertio ꝑꝑ ſomnietatẽ. q̃rto ꝑꝑ abſtinẽtiã.
q: tales mãducare nõ pñt. ⁊ id̃ vinũ nõ total'r ĩ
eis eſt auferẽdũ ſi aliq̃ cibaria ſuſcipere nõ pñt
nec lac. ¶ Duodecimo aduertẽdũ ꝙ lꝫ ſit dcñ
ꝙ ſi vlceratio ſit in ĩferiorib⁹ ĩteſtinis debẽt me͛
cõſtrictiue miſtrari ꝑ inferi⁹ nõ tñ ꝓpter hoc di-
mittimus dare ɔ̃ſtringẽtia per ſuꝑius. q: iſta cũ
ſua terreſtreitate quã non cito ꝑdunt iuuabunt
in tranſeundo per loca excoriata ipſa cõſolidã-
do ⁊ ſtipticando quin aũt cliſteria iuuent in ex
coriatione ſuꝑiorum non nego: q: aliq̃n ꝑs cli-
ſteris nõ ſolum ad ſuperiora tranſit inteſtina.
verũetiam ad ſtomacham vt viſum eſt in .c. de
yliaca. ⁊ videbiꝛ̃ deo iubente. ¶ Tertiodecimo
ſcias ꝙ poſito ꝙ diſſinª. ſit ſine periculo adhuc
cõualeſcẽtib⁹ per multũ tp̃s durat fluxus vẽtris
⁊ aliqualis excoriatio alicui⁹ partis inteſtini ꝙ̃
mal⁹ hu. excoriari nõ potuit ſꝫ ipſa diuti⁹ currẽ
do quaſi mollificauit ⁊ maturauit vt facil'r cũ
egõne ⁊ hũorib⁹ eliqueꝛ̃: ⁊ hoc fere durat donec
totũ ſit ɔ̃ſolidatᵐ. Quibuſdã etiã iam in cõua
leſcentia accidit vomit⁹ colericus de mane ieiu-
no ſto°: ⁊ nihil cibi accipere pñt donec citrinã
vel rubeã colerã ꝓiecerit. ¶ Quartodecio ſcias
ꝙ ego raro vel forte nunꝙ̃ vidi aliquẽ bñ come
dentem ſi comeſtionẽ bonoꝝ ɔ̃tinet cibarioꝝ
ex diſſin. ꝑiclitari iuxta illd̃ ypo. 2°. amph. amp.
33°. in omni egritudine ɔ̃fortari mẽte ⁊ bene ſe
habere ad oblõnes bonum eſt ⁊c. Sed ſi come
dere nõ pñt malũ ꝓ eis vt viſum eſt in iudicijs:
ſed ṽe vix pñt comedere q: ſaliua eis deficit: id̃
cũ hũidis ſunt nutriendi. ¶ Quindecimo no
tandum ꝙ antiqui vt plurimũ dant in diſſin. ⁊
in fluxu vẽtris in puluerib⁹ vel in trociſcis medi
cinas ſuas ⁊ h̄ faciũt q: maiorem quãtitatẽ ea-
recipiũt ſto° ꝙ̃ ſi dareꝛ̃ in electuarijs facꝛ̃ cum
zuc. vel tabul'. ¶ Sextodecio clarificat gordo-
nius illud qd̃ dictũ eſt in vltimo iudicio ſcilꝫ ꝙ
lienteria veniens poſt diſſin. eſt ĩcurabilis. ⁊ ra-
tio eſt: q: villi inteſtinoꝝ tranſuerſales mediã
tibus q̇bus ſit retẽtio; ſunt cõſumpti ratione vl
ceris ꝓfundati ĩ eis ⁊ cũ ſint mẽbra radicaª am-
plius nõ pñt reſtaurari. ⁊ ſic non põt fieri bona
retẽtio nec ꝑ ɔ̃ñs ꝑfecta oĩũ aſſumptoꝝ digõ:
⁊ ſic lubrificatio ⁊ ꝑpetua lienteria. nõ tñ ꝓpter
hoc moriuntꝛ̃ q: non eſt veriſil'e ꝙ oĩa inteſtina

sint vlcerata nec villi oĩuz ĩtestĩnoꝝ ↄsumpti.ꝛ iõ
aliqualiter nutriunẗ ꝛ viuũt macre tñ. Et ego bñ
vidi aliquos quos nõ potui curare. ¶ 17° dubi-
taẗ cũ Bern̄.de gordo. vtrũ suba epatis in fluxu
ventris p egõnem posset emitti? Et videẗ ꝙ sic:
q: si aliq̄d impediret: hoc maxime videẗ eẽ stri-
ctura venaꝝ meseraicaꝝ: ꝫ nõ quod patꝫ: q: hu-
mores a sto° ad epar mittunẗ. Scõo q: san. coa-
gulat⁹ mittiẗ ab epate ad itestina. siĺr ꝛ suba e-
patis. Tertio q: ↄtenta q̄ attestanẗ supra disso-
lutionẽ mẽbroꝝ: vt sunt petalia furfurea crino-
ydalia p venas capillares ad magnas venas de-
inde ad vrinã vt appet in specieb⁹ ethice: tñ me-
seraice nõ sũt ita stricte. ergo ꝛc̄. Op^m patꝫ. quia
epar est mẽ^m pncipale nec etiã natura dissolu-
tionẽ mẽbroꝝ pncipaliũ nõ sustineret alioꝝ sic̄
cor ꝛ cere^m. nec ĝ apaꝛ̄ cũ sit membrũ gñans sã-
guinẽ. Rñdeo fm Gordoniũ: ꝙ si epar dissol-
uaẗ in magnas ptes: nõ est possi^e ꝙ ille possit ad
intestia p meseraicas trãsire. Si autẽ dissolutio
fiat i pua frusta: forte tũc esset possibile. Et tũc
si ponaẗ in aqua calida si dissoluiẗ ẽ san. si nõ dis-
soluiẗ: ẽ suba epaꝛ̄ vt aliqui dixerũt. Ego aũt bñ
possuꝫ credere ꝙ vita manẽte posse tñ dissolutio
nẽ i epate fieri ꝙ ptes ei⁹ pue nõ magne ab eius
totali suba sepenẗ. ꝛ sic ↄclusit Aui. i. 14ª. 3ª in. c°
de significatiõib⁹ malicie cõplõnis epaꝛ̄. verũta-
mẽ bñ est concedẽdũ vt visum est in isto caplo:
vbi locuti fuim⁹ de dissinťia non vera: ꝙ aliquã-
dõ sang. ante congelationẽ mittiẗ ab epate ad in
testia siue stomachũ ꝛ ibi cõgelaẗ. Et qñ emittiẗ
p inferius appet ꝙ sit suba epaꝛ̄ ꝛ non est nisi sã-
guis cõgelat⁹. nec ẽ veꝝ illud expimentum de a-
qua caĺia. q: sanguis bonus coagulat⁹: imo etiã
porci ꝛ alioꝝ aĩalium si ponatur in aqua feruẽti
decoquiẗ ꝛ idurescit sicut facit panis de milio q̄
indurescit si decoquiẗ i aqua bulliẽti. ¶ 18° que-
ritur cũ Gordo° quare flux⁹ epaticus ꝛ cerebel-
laris sunt piodales ꝛ nocturni: ꝫ stomachalis ꝛ
itestinal' sunt mag͡l diurni ꝛ nõ sunt cũ piodis?
Dico ꝙ epatic⁹ ꝛ crebellaris mag͡l causanẗ ppẗ
cõmotionẽ ꝛ flux⁹ humoꝝ: ꝫ de nocte propẗ re-
uocationẽ caloris ad itra ex frigiditate nocꝭ ma-
ior fit cõmotio ꝛ fluxus in hũorib⁹ ꝛ ideo maior
fluxus ẽ in nocte. In stomacho aũt ꝛ in itestinis
non est sic. q: ppter passiones i suba coꝝ exñtes
eueniũt. ¶ 19°. iuxta istã maťiam q̄riẗ vtrũ i dis-
sinteria ꝛ i alijs spẽbus flux⁹ ventrꝭ. scꝫ liẽteria ꝛ
dyarria cõpetat euacua° cũ medicis laxatiuis?
¶ Primo pbatur ꝙ nõ. Illud quod augmẽtat
morbũ nõ cõpetit i curatione illi⁹ mor^i medicina

laxatiua ẽ huiusmõi. igĩ ꝛc̄. maior nota ẽ q: mor-
bus minuẽdus est ꝛ nõ augmẽtand⁹. mĩor patꝫ
q: auget fluxuꝫ vẽtris quẽ curare itẽdim⁹. ¶ 2°
arguiẗ autorit^e Auic̄. i 4ª pmi i pricĩ°. 3ª. ca. vbi
dic̄. Uẽtreꝫ soluere sup solutionẽ ventris timo-
rosum ẽ. modo res timorosas ꝛ piculosas atten-
tare non debem⁹. ¶ Tertio illud quod augeẗ ꝛ
facit excoriationẽ itestinorũ nõ cõpetit i dissinꝭ.
ꝫ medicina laxatiua est hmõi. igĩ ꝛc̄. maior no-
ta est. mĩor patet. quia itestinoꝝ excoriatio i ini-
tio gñaẗ a quadam maª pũgitiua p itestina trãs-
eunte ꝛc̄. vt dic̄ Ga. pmo de ite. ad vnũ foliũ cuꝫ
dimidio. modo purgatio cũ laxatiuo fac̄ ipsã ad
itestina fluere: ꝛ p ↄseq̄ns auget excoriationem.
¶ Quarto nulli afflicto debili dꝫ dari afflictio
ꝛ debilitãs. sed dissinterici ꝛ lienterici ꝛ dyarrici
sunt hmõi. igiẗ ꝛc̄. maior est nota. mĩor pbatur:
q: purgatio augmentat defectũ ṽtuꝭ. 4. ãpho.
2°. 46°. ibi Si rigor iciderit. ꝛ i multis alijs lo-
cis. In opp^m sũt omnes autores q̄ iubent dare
medicinas laxatiuas i oĩbus istis spẽbus fluxus
vẽtrꝭ. vt est Auic̄. Johannes serap̄. Gerald⁹ cre-
monẽsis. Jordan⁹ de tur. cre. ꝛ moderni sanꝭ cñ
lijs vt iam visum ẽ in cura. ¶ In ista q̄stione erũt
q̄ttuor articuli. In pmo ponenẗ q̄dã notabilia
ꝛ supposita. In scõo ponenẗ ↄclusiones. In ter-
tio rñdebiẗ ad rõnes. In quarto mouebunẗ ali-
qua dubia circa istã maťiã ꝛ circa materiã flux⁹
vẽtris. ¶ Quãtũ ad pmũ articulũ. Primo no-
tandũ: ꝙ q̄stio ad veritatẽ itelligiẗ de vera dis-
sinteria q̄ fit ab hũorib⁹ acutis pũgitiuis cole-
ricꝭ vel fleũaticis salsis vel melãcolicis de q̄ imedia-
te facta ẽ mẽtio. ꝛ siĺr de liẽteria ꝛ dyarria pse-
uerãtib⁹: ꝛ nõ vni⁹ vel duoꝝ vel triũ dieꝝ. ¶ 2°
notãdũ ꝙ qñ medic⁹ venit ad dissintericũ vĺ ad
aliũ fluxũ ventrꝭ patiẽtẽ debẽt ↄsiderari pticula-
ria. s. tps: etatẽ: cõplexionẽ: habitudinem: ꝛ sic de
alijs. ꝛ debet ↄsiderare: si ẽ diu ꝙ istã egritudinẽ
passus ẽ: vel si ẽ in ppinquo tpe: vt infra q̄nq; vel
sex dies: ꝛ sup oĩa dꝫ ↄsiderare ṽturẽ. sic hꝫ litte-
ra Ga. pmo ãpho. 2°. 3°. In omni purgatiõe vir-
tuꝭ ↄsidereẗ. ¶ 3° gr̃a maťie ꝛ fac̄ ad ppositum.
notandũ ꝙ ars me^e tribus mõis iuuat naturam
siue virtutẽ in infirmitate curãda. Prio q̄dẽ da-
to ꝙ virtus infirmi sit potens destruere materiã
morbi seu morbum curare: hoc tñ facere nõ põt
nisi in multo tpe ꝛ qñ ars iuuat euãcuare ptẽ illius
ma^e vel ṽtuteꝫ aliter ↄsolando fit in minori tpe
victoria virtutis supra morbuꝫ. ¶ 2° mõ iuuat
qñ ṽtus morbi ꝛ ṽtus ifirmi in eodẽ statu sũt ita
ꝙ vnũ aliũ vincere nõ põt. ꝛ tũc adiutoriũ artꝭ ꝫ

multū ac si duo pugnarēt ↄ vnū. ¶ 3° qn̄ ṽtus i firmi est sufficiēs incipe digōnē vl' impulsiones ma^e: tñ nō pōt ↄtinuare vsq ad statū vl' pfectuz terminū. ꝛ tūc cū modico art̄ adiutorio venit ad finē bonū ꝛ optatā victoriā ꝛ sanitatē qđ si nō fieret ṽtus a mor° vincerēt ꝛ fieret mors: q2 mors est pfecta victoria morbi supra ṽtutē ifirmi. 3° ↄ crisi. ¶ 4° supponit vna suppō q̄ est multū gña lis in me^e: ꝛ est ꝙ in oi egritudie ꝑus debemus remouere cām egritudis: deinde curem⁹ discra siā siq est. Et ista est Ga. 3°. reg¹. cañ. ꝛ 9°. 69°. ibi: vnū cōe hñs pceptū. ¶ 5ª. suppositio ꝙ sup fluitates corpi dñantes ꝛ ei nocētes debēt p ar tē expelli ꝛ purgari ṽtute ƀ tollerāte. ꝛ sic iacet i sc̄ptura Ga. 4. amph. 9°. 3. ꝛ dicit p totū sic. In tētio em̄ ypo. in oi purgatiōe est vna. s. vt expel lāt supfluitates nociue corpi dñantes. ¶ 6° sup ponit dcm̄ Arnoldi in pabolis doct. 2ª in pn̄°. ꝛ est medicus fidelis ꝛ sapiēs cognit̄ agnoscēdis q̄nto celerius pōt subuenit egrotāti ꝛ ƀ de p° ar ticulo. ¶ Quantū ad scdm fit pª ↄclo ꝙ in dis sinteria facta a mult̄ hūorib⁹ vl' multā q̄litatem hñtib⁹ siue sint colici siue sint flātici siue melici cōpetit euacua° cū farmaª ṽtute ƀ tollerāte. pba tur ↄclo p 3^m notabile. q2 medic⁹ cū sua arte iu uat naturā oib⁹ ill' trib⁹ mōis ibi recitat̄. ¶ Pri mo q2 aliqn̄ ṽtus infirmi nō pōt sup materiam mor¹ nisi i mlto tpe ꝛ expellit lēte mltū ꝛ tūc ad iuta p artē i modi° tpe expellit. Silr dicēdū ē de 2° et 3° mō. ¶ Scda ↄclo in liētª veniēte a leni tate intestinoꝝ cū maª peccāte cōpetit farmacia pbat̄ p q̄rtā suppositionē. ¶ 3ª ↄclo i diarria hu morali cōpetit euacua° cū farmaª. pbat̄ p eandē suppositionē: q2 cuiuslibet mor¹ materialis: cām debem⁹ abscindere sp ꝑus: ſ3 iste imo oēs de q̄ bus sunt posite tres ↄclōnes sunt mor¹ materia les. ḡ eoꝝ cās ꝛ radices debem⁹ abscidere prius. maior ē Ga. in lo° iā ꝑallegl. ꝛ oña est maifesta. ¶ 4ª ↄclo infert ceteras medicias que mistrari pn̄t in oi fluxu vētris mirabol' sunt pfectiores ꝛ meliores. pbat̄ ista ex assensu oiuz practicātiuz q̄ eos i fluxu cōit̄ administrāt. ꝛ pbat̄ p rōnē. p° ↄ dissintª de calio hūoribus. Illa meª est pfectior ꝛ melior in dissint̄. q̄ cū tribus ṽtutib⁹ necc̄ijs ad curā dissinte^e quas aliqua meª pōt habere opat̄ in dissmª. ſ3 sic est de mirabo. ḡ ꝛc. oña bona ē. ꝛ maior est nota. q2 nulla meª pōt securi⁹ opari ꝙ si opetur cū tribus ṽtutib⁹. minor pbat̄ p Auic. ꝛ Mebe^e. ꝑmo p ꝑmas ṽtutes. q2 sunt fri extin guūt colerā p scdam ṽtutē. q2 corrugāt ꝛ stipti cādo ↄfortāt sto^m ꝛ intestina ꝛ epar ꝛ mēbꝛa nu

tritiōis. etiā per tertiā: q2 euacuāt humores acu tos ꝛ colericos. Ista em̄ pbant̄ p autores supra dictos ad l'ram. igit̄ ↄclo vera. ḡ qn̄ mirab. dant̄ hoc fit vt euacuēt ꝛ extinguāt acumē colere ꝛ vt ↄfortēt ꝛ refrigerēt: ꝛ isti ꝑpe sunt cit¹. Si autē eēt de flāte salso vl' de alijs humorib⁹ acut̄ cōmi xtis misceant̄ kebuli vl' indi ꝛc. q2 oēs hñt ꝑpe tatē extinguēdi colerā. ¶ 5ª ↄclo. in liēteria vel diarria cōpetēter dantur kebuli fm̄ dñium hūo rꝭ peccant̄. pt3 ↄclo q2 opant̄ saltē ꝑmo modo. q2 expellūt humores nociuos. scdo q2 ↄfortant ꝛ restringunt stomachū ꝛ intestina. ꝛ sic pt3 cō clusio vera. ¶ Quantū ad tertiū articulū restat rn̄dere ad rōnes. ¶ Ad ꝑmā qn̄ arguit̄. illud qđ augmentat ꝛc. cōcedo: ꝛ nego minorē. ꝛ q2 tu di cis q2 augmetat fluxum: ↄcedo p tpe. ḡ morbū. nō v3 oña. q2 augmētando fluxū destruit causas mor¹ sicut medi⁹ vomitia augmētando vomitū remouet cām vomitus ꝛ curat vomitū. ꝛ sic aq tutie vl' aliquod colliriū missuz in oclo puocā do lachrymas curat fluxū lachrymaruz. ꝛ sic de alijs. ¶ Ad scdam qn̄ arguis auctoritate Auic. vbi dic ventrē soluere ꝛc. est timorosuz. vez ē ꝙ est timorosuz: nō tamē est ꝓhibitū. ꝛ est timo rosuz nisi fi cū cautela ꝛ obuiatia. s. cū forti ṽtu te ꝛ in pn̄° vl' augmēto egritudis ꝛ cuz medicis appropat̄: vt sunt mirab. q̄ posito ꝙ nō laxēt sal tim ↄstringūt ꝛ repmunt maliciā ꝛ acuitatē hu moꝝ. ¶ Ad tertiā. Illud qđ facit ad excoriatio nē ꝛc. ↄcedo maiorē. ꝛ nego minorē. Et qn̄ tu di cis ꝙ facit fluere materiā: rn̄deo p° ꝙ illa maª veniēs ṽtute laxatie me^e inuenit iā sto^m ꝛ intes stina ↄfortata: qđ nō pn̄t illi humores nocere. Dico scdo ꝙ posito ꝙ tūc magis fluāt in duab⁹ horis vl' tribus non ita pn̄t inducere excoriatio nē sicut causaret p. 15. dies vl' tres septimanas: q2 agēs q̄nto p longi⁹ tps applicat̄ passo fortio rē inducit effectū. Auic. in. 1. c. de natur̄ tpoꝝ. ꝛ p3 ad experientiā. ¶ Ad 4^m dico ꝙ non est afflictio imo alleuia° nec ē debilitas imo fortificatio. q̄a posito ꝙ p modico tpe debilitet postea tñ ma gis fortificat: ꝛ sic pt3 qđ sit dicēdū de questiōe. ¶ Nolo ƀ ponere vires ꝛ ꝓpetates mira. q2 sas repies in auctoribus allegat̄. ¶ Quātū ad 4.^{tū} arti^m ꝑmū du^m mouet̄. posito ꝙ mirab. nō repiant̄ si d3 purgari cū alia meª. Dico ꝙ sic. sed debēt misceri aliq stiptª ↄfortatiua: vt berberis: sumach ypoq̄stiđ. ꝛ silā ꝛ v3 reubarb^m aliquāl torrefactū q2 p tales medicias purgat̄ maª ali ꝛ sic minuit̄ ꝛ breuiat̄ egri°. ¶ 2° q̄rit̄. si in flu xu pestilentiali cōpetat eūo cū laxatiꝭ. Dico ꝙ

sic.⁊ si petis cū quib⁹? Dico ꝙ mirab. pncipalit ppter cās supradictas: si tñ misceat aliqd de agarico erit valde bona ppter ppietatē quā hȝ ꝯ hūores corruptos ex aere pestilētiali. ⁊ tūc vȝ ria⁹ recēs cū succo vel aq̄ plātag vel rof. q̄ mag est cordialis. ⁊ vȝ etiā aqua ḃge vel burse pastoꝝ ⁊ valȝ etiā metrid. vñ iste opiate in pua q̄ntitate valēt ꝯ venenū ⁊ restrīgūt rōne opij ⁊ cū h̄ calliditas eoꝝ repmit ⁊ felicitat eaꝝ opatio cū aq̄s frīs. ¶ 3º. dubitat q̄ sūt ille spēs flux⁹ q̄ mag reperiunt pestilētiales: Dico ꝙ tenasinon ⁊ dissinteria lieteria ⁊ dyarria raro repiunt pestilētiales ¶ Quarto dubitat si flux⁹ dissinteric⁹ ⁊ tenasmon pestilētiales sint morbi ꝯtagiosi: Dico ꝙ sic nō solū in vna domo imo etiā in toto loco. et ꝙ a puero decē vel q̄ndecim annoꝝ trāsit ad sexagenariū ⁊ ad magis ⁊ ad min⁹. ¶ Quito dubitat vtrū expectare debeam⁹ digōnē ma in isto casu añ purgationē: Dico ꝙ nō debem⁹ expectare digōnē. q2 ma⁹ ē furiosa qd pȝ p motū suū furiosū ⁊ velocē. etiā q2 si diu maneret i corpe: corrūperet alios hūores ⁊ ad suā naturā cōuerteret ergo tanꝙ inimicū mortalē citius ꝙ poterimus ipam a corpe expellam⁹. ¶ Sexto dubitatur de mō mistratiōis mirab. Deb̄e ponit ꝙ imbibant cū fricatione in oleo amigd. dulci ⁊ ponant in sole vt desiccent: ⁊ qualibet die ħ. fiīs rotatio cū vino. Deinde cōterant cū pauca zuc. ⁊ sero capno. ⁊ fiant inde trocisci ⁊ pmitte siccari in vmbra ⁊ administrent. ¶ Alio mō pparant ḃm ipsuȝ: cōterant ⁊ vna pars eoꝝ ponat in. 12. ptib⁹ seri capnni ⁊ ponant in vase vitreo stricti orificij ne eorū ḃtus exalet. ⁊ sic stēt p dies octo. ⁊ postea bulliant vnica bullitione. ⁊ sic dimittant donec siccent fricādo cū manib⁹. deinde postꝙ aq̄ siccata fuerit: ħ. trocisci aut pille ⁊ exhibeant ḃm q̄ntitatē dof. ¶ Alio⁹ exhibent in dissint. ḃm Plateariū. ʒ. j. vel. ʒ. j. ⁊ ß. pulverizatoꝝ. ponant in aqua pluuiali vel rof. vel sero capno calis nō bulientibus. q2 virt⁹ exaltaret cū bullitiōe. postea fricent ⁊ colatura det. ¶ Magr̄ Jo. de torna. bone memorie exhibet sic. ℞. cortiq̄ mirab. citr. ʒ. iij. ⁊ ß. reub. asli. ʒ. j. ⁊ ß. ħ. pul. distēpet cū aqua ferrata: ⁊ det. vel dent de mane ⁊ añ cenā duo mirab. citr cōfecti vel kebuli ꝯfecti ḃm suū casuȝ. Et ego de hoc vidi bonā ⁊ rōnabilē expientiā dño coopante antequā studuissem in clarificatorio. mirab. eni cōdūti minoris sūt solutiōis ⁊ maioris ꝯfortatiōnis mēbroꝝ nutritiōis. nō oditi ḃo contrariū opant. ¶ Septimo q̄rit si mirab. debeant ministrari nō habēdo aspectū ad purgationeȝ: Dico ꝙ sic. q2 vt iam dictū ē ꝯfortāt mē⁹ nutritiōis. ⁊ ħ. talis pul. ℞. cortiq̄ mirab. citrinoꝝ bñ i regula torrefactoꝝ coriandri pparati carabe. se. acetose. cornu ceruini vsti añ. ʒ. ij. spodij coralli ru. añ. ʒ. ß. ħ. pul. vel trocisci cū aqua rof. detur. ʒ. j. ⁊ ß. cū lacte capno vel ouino ferrat cū calibe. Iteȝ coagulū leporis int oīa coagula est meli⁹ vt dic Aui. ⁊ oīe coagulū est calm ⁊ siccū ⁊ ignee nature ⁊ emittūt sanguinē ⁊ lac cōgelatum in sto⁹ ⁊ hu. grossos ⁊ coagulat oīe liqdum: vt est de lacte. ⁊ p istā viā coagulationis valȝ in dissint. maxime coagulū pulli equini.

¶ Capitulum. 26. de yliaca.

Yliaca passio interpretat q̄si ylij colica. yliū aūt itestinū est qd etiā vocat subtil. Et yliaca pa⁹ cū dolore intēso in itestinis supioribus ac si itestia terebello pforarent. Qd aūt yliaca attineat colice ⁊ quasi ab eisdē cāis fiat: h̄ pȝ vt dicit Rab in diuisionibus suis in. c. pprio vbi dicit sic. Et est colica q̄ vocat yleos cui⁹ expoñ⁹ est dñe miserere. O ꝙ pua est oīs cura: cuȝ sit cōfirmata. hec ille. Dicit etiam Auic. ꝙ yliaca cōicat in causis ⁊ signis ⁊ in cura cum colica: ergo consanguinee sunt. Et vltra hoc: oēs autē medici in hoc concordāt yleon esse cum vie stercoris infra claudunt in subtili itestino siue grosso. 6º amphorismoꝝ. cōmēto. 44º. Patȝ ḡ ex istis ꝙ colica ⁊ yliaca quasi sorores sūt: q2 ambe immediate fiunt a clausura ⁊ oppilatione q̄ fit in itestinis. Que si fiat in supioribus: vocatur yliaca. si in inferiorib⁹: vocatur colica.

Causa ¶ Patet etiam ibidem: ꝙ causa immediata est clausio vie stercoꝝ in subtili intestino siue grosso. Et hui⁹ clausure ḃm ipsum tres sunt cause. ¶ Prima est oppilatio seu desiccatio fecum: ita ꝙ a natura expulsiua non potest expelli aliquo modo. ¶ Secūda causa poteit esse apostema. ¶ Tertia causa possunt esse humores grossi ⁊ viscosi. Quicunq3 tamen voluerit intelligere dictum Galieni. 6. amphorismoꝝ. cōmēto. 44º. ibi: Quibuscūq3 stranguria ⁊c. potest interptari ꝙ yliaca passio vt plurimū fit ex apostemate. vt ipe dicit ibidem auctoritate alioꝝum ⁊ sua. Sic multi et solo apostemate testant hoc contingere. Sed ego calidum ⁊ durum apostema hoc facere dico. Non eni credo constipari intestina huius in grossis ⁊ viscosis humoribus. Concedo hoc tamen fieri quadam apostasi congregatione multorum humorum viscosoꝝ ⁊ frigidoꝝ imiscatoꝝ vel imbibi-

toꝝ in suba intestini yleon dicti. Ptz ḡ quō Ga. in ꝯ°illo pōit illas tres cās.s.calīn apā. Et quō magꝭ se tenet qđ fit ab apāte. Cōstā. vo solū posuit duas cās.s.calīn apā ꝛ hūores grossos: ꝛ viscosos ꝛ crudos inuiscatos ī intestis. Ad hoc tñ dicendū ꝙ Ga⁹. ꝛ Constā. intelligūt de yliaca q̄ venit ꝑpter ꝓpam cām ī intestinis gracilib⁹ existente: qn aūt yliaca hēat multas cās: hoc nō negant: sed tñ oēs cōcurrūt ad oppilationē ꝛ clausionē vie stercoris ꝛ vētositatū: ꝛ alioꝝ q̄ cōiter a natura solent expelli ꝑ inferius q̄ oīa retinent vi morbi ꝛ dicamus sic.

Cause yliace quedā sunt ꝑmitie. qdā antecedētes. quedā ꝯiūcte. Cāe ꝑmitiue sunt q̄ ab exteriori ex iopinato accidūt: vt est ictus casus ꝑcussio obuia° circa ylia q̄bus posset accidere dolor ꝛ torsio ꝛ apā ꝛ fīia. sīlr aer frigidus ꝯstrigēs intestina ꝛ retinēs feces. vel ipa frigitas mortificās ṽtutē sensitiuā ꝛ expulsiuā que ita debilitāt ꝙ nō pñt expellere feces. sīlr nimia calitas exiccās feces. nimi⁹ labor ad quē seq̄tur siccitas fecū ꝛ etiā toti⁹ corpis. Si aūt volum⁹ sumere comesta ꝛ bibita ꝑ causis ꝑmitis tūc repiemus ꝙ aq̄ fria in nīa q̄nti°sumpta insimul est interdū cā yliace: vt ponit Geral. cremoñ. sīlr sumere venenū vl' aliquē cibū freq̄nter cui⁹ ꝓprietas ē gñare colicā ꝛ intestioꝝ torsiōes: vt sūt fungi. sic dic̄ Aui. in 2°. Cōformi mōvsus ciboꝝ stipticoꝝ ꝛ tarde digōnis: vt case⁹ carnes salite bouine vl' porcine vl' legumina. vsus etiā lōgus fructuū viridiū. q: gñat flā ꝛ hu. viscosos ꝛ grossos ꝛ carnes male cocte assate vl' bullite. Et vidi ħ aliqñ ꝯtigisse ex colūbis siluestrib⁹ male coctꝭ ꝛ male masticatꝭ ꝛ auide trāsglutitꝭ: ꝛ ex ꝯchilib⁹ crudis ꝛ sic de alijs. Cāe añcedētes pñt esse multi hu. fri ꝛ viscosi vel vētositates grosse in corpe gñate vl' hu. calī colerici pungitiui. oia ista iquā in corpe exñtia. apā etiā epatis vl' venaꝝ mesaraicarū vl' splenis vl' vesice ad qđ necio seq̄tur ꝯstipatio intestinoꝝ vicinoꝝ ei vl' strāgulatio vrine ꝛ ꝑ ꝯñs vie stercoris ꝛ retētio fecū ꝛ ventositatū. ¶ Alia cā añs pōt cē ruptura hernialꝭ. ꝛ qñ intestina cadūt in ossceū ꝛ retrocedere neq̄q̄ pñt. Alia cā pōt cē ṽmes accumulati nec feces nec vētositates īferi⁹ ꝑmittētes trāsire. ꝛ ħ freq̄nt̄ in practica pñt speculari. ꝛ sic de alijs. Oēs aūt iste cause añcedētes postq̄ reducte sunt de potētia ad actū: ꝛ impsserūt suū effectū facte sunt ꝯiūcte ꝛ imediate. ¶ Cāe ꝯiūcte yliace sunt iste p^a ꝛ imediata vt iā dcm̄ est: est ꝯstrictio vie stercorꝭ. Alia cā imediata ꝛ ꝯiūcta est apā calīn vel frigidum. Alia cā pōt cē inuisca° flāꝭ vl' hu. fri vl' calī in intestinis gracilibus ꝑcipue in yleon itestio ꝛ sīlia.

Signa yliace sūt in q̄druplici dñia. qdā sūt sig̃ egritudis. qdā cāꝝ. q̄daꝫ distinctia iter alias egritudies q̄ñ sibi sīles. qdā etiā sunt sig̃ ꝓnostica seu iudiciaria ad iudicandū mortē vl' vitā vl' de lōgitudie vl' breuit° vite. ¶ Sig̃ yliace ponuntꝭ a Ga. 6. de int. c. j. sic qñ dolor in vētre nimi⁹ ꝯtigit in supiori pte itestioꝝ ꝛ euomitū ꝯuenit egrū exagitari vomitui aliqñ. ꝛ egrōnē ex qua passiōe rari sanantꝭ q̄ yleos vocatꝭ. Aliud signū ponitꝭ ibi. q: tant⁹ est dolor ꝛ torsio in supiorib⁹ intestis ꝙ ifirmis videtꝭ ꝙ chorde in intestinis sint alligate ꝛ ꝯtinue stringantꝭ vl' intestina a suo ꝓpo loco euellantꝭ: ꝛ vltra ħ adest inq̄etudo vigilie intollerātia ꝛ veniūt ad terribilitatē accñtiū. ꝛ q̄litercūq̄ fit nihil exit ꝑ inferius ꝛ ħ ē signū īsepabile. ꝛ posito ꝙ clisterizetꝭ modicū erit cū clisteri ꝛ modicū ab eo iuuātꝭ. ¶ Sig̃ cāꝝ sunt ista nā si fuerit ꝑpter flā grossum in intestinis adherēs nō adest calitas: imo adest frigiditas ꝛ ī loco g̃uatiu⁹ dolor: ꝛ cū ħ etas ꝛ tpor cōplo ꝛ regio ꝛ ars ꝛ regimē ꝑteritū: vt q: forte ꝑ multū tps fuit vsus cibarijs flātiq vt fructib⁹ recētib⁹ piscib⁹ ꝛ fungis ꝛ sīlib⁹. ꝛ forte qñ habꝫ vomitū aliq̄d ꝑ supius expellitꝭ de flāte cū vomitu. ¶ Sig̃ qñ ē a vētosit° tūc nō adest sītꝭ nec pōderositas: ꝛ forte ꝑcessit vsus lōgus reꝝ a q̄bus vētositas gñatꝭ: vt sunt fabe pisa ꝛ alia legūina. ficus recētes vue castanee ꝛ multi alij fructus. sīlr vsus freq̄ns musti nō bulliti ꝛ sīl.a. aut potauit aquā friam a q̄ color naturalis debilitat⁹ fuit: ꝛ exinde gñat multas ventositates. ꝛ aliqñ iste dolor vētosus mouetꝭ de vno loco ad aliū: ꝛ cū ħ est ibi maior infla° ꝛ tēsio ꝛ rugit⁹. ꝛ si aliqñ ꝑmatꝭ cū manu vl' pāno calō mutatꝭ illa vētositas ꝛ fit rugit⁹ ꝛ qñ tāgitꝭ sentitꝭ infla° māifesta ꝑ lōgū spaciū intestini. ꝛ qñq̄ nō sentitꝭ. ꝛ si cōpmatꝭ ꝛ fricetꝭ cū manu vl' cū panno calō vl' cū aliq̄b⁹ resolutis ꝛ euapatiuis iuuantꝭ ex eis vt plurimū. ꝛ si cum clisteri vl' aliter exit stercus illud natat sup aquā ꝑpter multitudinē vētositatꝭ in eo inclusaꝫ ꝛ rō eis ꝙ intestina sint plena acub⁹ ꝛ pūctiōib⁹. ¶ Signa qñ est ab apāte. si apā est calidū tūc dolor est intēsus in vno loco extēdēs mānēdo ñ se ꝑmutās de lo° ad locū: nisi forte rōne ventositatꝭ incluse nō habentꝭ exitū: ꝛ adest pulsatio ꝛ sp fe. acuta ꝛ inflāma° ꝛ rubedo coloris ꝛ inflatio in oclis ꝛ retētio vrine est signū forte vt dicit Auic. Et si apostema est a ma^a fria illa non sunt ita intēsa: imo oīa sunt remissa: ideo

tñ vt iam dictũ est ꝙ lȝ in apate dolor debeat eẽ fixus ⁊ non mutabilis: tñ rõne vẽtositatꝫ retẽte que mutatᷣ de loco ad locũ mutatᷣ dolor: tñ fixe ⁊ ꝑncipatiue tenetᷣ in vno loco semꝑ. Qñ aũt est a fece dura sqbalata: signa sunt q: forte ꝑ lõgum tp̃s añ res faciẽtes ↄstipationẽ accepit: vt sunt panis nõ fermẽtatꝰ: biscoctũ risum auicule que toste ⁊ turtures ⁊ silia ⁊ caseꝰ antiquus. ⁊ adest dolor ꝗuatiuꝰ ⁊ extẽsiuus. ⁊ vr̃ ꝙ itestinuȝ a seipso scindatᷣ. ⁊ adest siccitas ligue ⁊ oris. Et Aui. dicit vnũ notabile verũ in signis colice distinctiuis cãruȝ qđ ĩ colica nec yliaca os ne deciꝑiatᷣ ꝑ id qđ forte sit de siti ⁊ iflatione ⁊ rubedie vrine. illud nãqꝫ cõe est oĩbꝰ. Qñ aũt est ꝑꝑ venenũ sumptũ tũc in ꝑnºicipit cum tremore cordis ⁊ sincopis ⁊ cũ debilitatᷣ ⁊ mollicie seu mollificatione ⁊ vomitu. ⁊ hec fiũt añꝙ dolor accidat. Signa aliaꝝ causaruȝ ex istis pñt signari ⁊ ĩueniri. ¶ Signa distiguentia intᷣ yliacã ⁊ colicam sunt q: pº in yliaca ẽ retẽtio fecis totalis vlᷣ maior ꝙ in colica silr̃ in colica nõ est tantꝰ motꝰ nausee vlᷣ vomitꝰ sicut in yliaca ꝑpterea q: maª magꝭ est ꝑpe stoᵐ ꝙ in colica. Accidẽtia aũt alia vt est sincopis ⁊ tremor cordis angustie vigilie fritas extremitatũ. Ista inquã frequẽtiꝰ veniũt ĩ yliaca ꝙ in colica q: maª magꝭ ẽ ꝑpe cor. Silr̃ manifestiora iuuamẽta repiũtur in colica ex clisteribus ꝙ in yliaca. Etiã dolor est in yliaca ab vmbilico supius. in colica vo ab vmbilico vsus iferius. ⁊ hoc vtplurimũ. q: qñqꝫ cã reuolutionis colon itestini versus supius dolor ascẽdit. ¶ Signa aũt distictiua iter colicã ⁊ nefresim ⁊ alias passiones q̃ videntᷣ esse in intestinis dicetᷣ cõcedente iesu in caº. de colica.

Pronostica signa vlᷣ iudiciaria i yleon. ꝑmo datᷣ in yleõ ꝑmũ iudiciũ a ꝑmo magistroꝝ ypo. vñ 4º ap̃h. ap̃h. io. sic. In yleon vomitꝰ singultꝰ spasinꝰ ⁊ desipiẽtia malũ. ⁊ Galᷣ. in cõmẽto dicit ꝙ vomitꝰ nõ semꝑ durat ſȝ supuẽit cũ ad mortẽ qs veniat. q̃ si augmẽtetᷣ stercꝰ emittitᷣ. Et dicit ꝙ si spasinꝰ aut singultꝰ vlᷣ desipiẽtia accidãt ista eueniũt ꝑpter neruũ alligantẽ cerebrũ ⁊ stoᵐ. Intestina eñi cũ patiuntᷣ ad eijciendam egõnẽ mouentᷣ quã cũ iferius nõ pñt eijce reꝑpter clausionẽ vic mouentᷣ cũ angustia non naliter ad supiora vt expellantᷣ nociua. in cõmẽto eiusdẽ amp̃h. ¶ Scđo quibuscunqꝫ ex strangũria yleos innascitᷣ hȳ in sex diebꝰ ꝑeunt si nõ feb. supueniente vrina multa fluxerit. 6. amp̃h. amp̃h. 44. Galᷣ. non bñ tenet istum amphoᵐ: sed dicit in fine cõmenti sic. Bonũ tñ esset dici hũores crudos ⁊ grossos ⁊ frigidos accidentia fuisse huiꝰ morbi. s. yleos ⁊ eos cũ fe. ⁊ cursu vrine curari. sic dicũt illi iterpretes. Hu. eñ illi ꝑpᷣ fe. dissoluuntᷣ ⁊ ꝑ vrinã multã ⁊ grossaȝ sicᷣ aiũt emittuntᷣ. hec ille vbi supra. ¶ Tertio in egritudine yleos qñ est ꝑdens. id est occidens: vomitu expellitᷣ stercꝰ. Jo. ser. Aui. ⁊ omnes stãt in isto dicto. ¶ Quarto colica aũt q̃ yleos appellatur difficile sanatᷣ: maxie si cum ea stercoris accidat vomitꝰ. ⁊ in hoc ↄueniunt oẽs vt dicit Haly in 4º. liº. scđe ꝑtis regalis dispõnis. Itẽ dicᷣ Gal. 6. de iterio. i. c. j. vlᷣ in 2º colᷣ. ⁊ . 6. de morbo. c. 2. ¶ Quinto iuuenes ĩfra. 40. annos existentes nõ ita cito ex yleos succũbunt sicᷣ senes in ꝑma ⁊ scđa senectute. ⁊ ħ accidit ex fortitudine vtutꝫ iuuenũ ⁊ debilitate senũ quãuis multos senes bñ ⁊ canonice adiutos ex hac clade mediusñdiꝰ vidi pclitari: credens ħ ex ꝗui ⁊ grosso ⁊ flãtico vel alteriꝰ generis apate in yleo exñte ħ ꝑueniꝛe ꝑ signa ibi notata. nã erat iuuenis. 24. annorũ cui aduenit dolor in ypocũdrio q̃ extẽdebat se vsqꝫ ad stoᵐ ⁊ iferiora itestina ⁊ habuit fe. ⁊ post qnqꝫ septimanas vocatꝰ mĩstraui clisteria ⁊ purgationes per supius ⁊ iferiꝰ. ⁊ ꝫm artẽ meᶜ facta fuerũt sibi necessaria: tñ nunꝙ ↄductꝰ potuit apiri bñ. ⁊ nõ fuit verisilᷣe ꝙ ibi squibalarũ neqꝫ humoꝝ ibi posset remanere quãtitas taleȝ clausionẽ faciẽtes post acceptionẽ. 25. clisteriorũ ⁊ totidẽ laxatiuorum ⁊ diu durauit egritudo me absente vbi ꝑ q̃ndenã in fine ꝑ octo septianas. iam eñ erat debilis medicĩas ferre nõ valens. ¶ Sexto yliaca citiꝰ ificit ꝙ aliq̃ aliarum egritudinũ itestinoꝝ postꝙ est in actu nocendi manifeste. ⁊ veniũt accidẽtia terribilia. ⁊ ħ accidit ꝑpter nimiã sensibilitatẽ ⁊ subtilitatẽ gracilium itestinoꝝ. ¶ 7º yleos in quo est frequens doloris vniꝰ loci ad aliũ ꝑmutatio minꝰ est ꝑiculosa. q: vr̃ esse ex vẽtositate que faciliꝰ resoluitur ꝙ hu. neqꝫ apa. ¶ Octauo cũ gordoº qñ dolores ⁊ accidentia minuũtᷣ: ⁊ medicaª sumpta ꝑ os bene descendunt operando ꝑ iferius bonũ est. ¶ Nono qñ in yliaca vẽtositas q̃ per iferius est multũ fetida: est malũ signũ. sed deteriꝰ est quãdo eructuatio est fetida. ⁊ omnimode malum ⁊ mortale est qñ stercus fetidum exit per os. ⁊ similiter quando anhelitus fetet.

Curatio iliace similis est cure colice in aliqbꝰ. s. in aptione viarũ ĩtestinoꝝ: fortiores tñ medicine in yliaca debẽt admĩstrari. ⁊ plures euacuatiue ⁊ mollificatiue

medicine debēt ministrari per supius q̄ in coli-
ca. ¶ Itē duo medicamina simul laxatiua in ylia
ca sunt ministrāda qđ nō fit in colica. Vñ scien
dū q̄ qñ ꝓdatꝛ clistere in yliaca ⁊ dolor non cessat
dꝫ dari medicina per inferius .s. clistere. ⁊ per su
perius detur colatura vel pille. nā clistere attra-
hit ad inferius qđ per superius ministratuꝫ est.
In pⁱmis ergo dū ista paranꝛ fiāt aliqua calefa
ctoria cum herbis cal'is ⁊ resolutis vt est pitaria
arthemesia abrotanū fenᵗ folia enule absinᵗʰⁱᵘᵐ mē
tastrū pulegiū origaⁿᵘᵐ torreꝗ in cacabo vl' care
oda ⁊ calide applicenꝛ vbi doʳ est: vel cū milio ⁊
sale ⁊ pannicio ⁊ auena ⁊ aniso ⁊ maratro. ⁊ se.
aneti ⁊ se. lini. ⁊ fenuᵒ torrefacꝗ in sacculo misce
anꝛ ⁊ applicanꝛ vl' cū sacculo floꝝ camo. ⁊ melliᵗ
⁊ sticad. ⁊ fil. ū calefacꝗ in tegula cal'a rorata viᵒ
vel apponatur cucurbita plena aqua decoctiōis
istoꝝ ⁊ filiū. Itē misceanꝛ ista. ℞. dialtee butiri
arūgie porcine anaꝗ ⁊ galline añ. ℥. j. olei camo.
℥. ij. fiꝗ vnguentū ⁊ vngatur tota regio dolorosa.
¶ Iterꝝ prepenꝛ clisteria pᵒ mollificatiua. deide
acuta ⁊ attractiua: q: a leuioribꝰ est inchoandū.
⁊ fiꝗ sic. ℞. malue cū toto radicꝫ bismal. viol. brā
che vrsine mercurialis cicle añ. M. j. se. lini ⁊ fe-
nugᵗ añ. ℥. j. furfurꝗ. p. ij. anisi maraᵗ añ. ℥. j. 9quasꝭ
senꝛ ⁊ fiꝗ decoctio in qua dissoluanꝛ cassiaꝗ. mūđ.
℥. j. ⁊ ß. mellis despumati quarꝗ. j. olei camo. grꝗ
j. salis cōis. ʒ. ij. fiꝗ duo clisteria: vnū ministreꝛ ꝑ
tres vel quattuor horas ante aliud. Ista clisterᵃ
nō pñt nocere ⁊ pñt iuuare in omi cā fria vel ca
lida apostemosa vel vētosa squibalerica vl' hu-
morosa. ⁊ post clisteria nō dimittes amministra
tionē reꝝ supradictarū mitigantiū dolorē ⁊ ex-
tremitatum fricatio in omi tpe est valde iuuati
ua. multū eñ opatur ad distractionē maᵉ dolorē
facientꝫ ⁊ ad doloris mitigationē. ¶ Et scias ꝗ
qđ stat in rōne ⁊ expimento q̄ si dicte res q̄ po-
nunꝛ in clisteribus facꝗ ⁊ fiendis in yliaca ⁊ co
lica conqrenꝛ in decoctiōe triparū mutonis vel
alioꝝ animaliū comestibiliū esse vtile ratione si
militudinis ⁊ conformitatis ⁊ expimentatores
hoc testificati sunt. Ista eñ valēt in yliaca ⁊ in
omi constipatione. Itē herbe ⁊ semina ⁊ cetera
que cocta fuerūt ad clistere cū decoctiōe ad vlti-
mū terātur cū butiro ⁊ porci axungia ⁊ oleo ca-
mo. incorpenꝛ ⁊ fiat emplin: ⁊ calidum loco do-
lenti apponaꝛ. p hoc emplin materia mollificaꝛ
⁊ aliqualiter dissoluitur. Ista eñ sunt dolorꝭ mi
tigatiua. Post ista clisteria fiꝗ flebothomia fm
Aui. q: aut ibi est apostema: aut nō. Si est apo-
stema nō est excusatio ab eo; imo est necessaria;

⁊ si fuerit dolor fortꝭ a quo timeꝛ de apāte ꝓpte-
rea q: ad locū dolorosuꝫ fluūt spūs ⁊ humores
⁊ in loco lenti causant apostema: tunc etiā suc-
currere debemus cum flōia. quia ꝑ ipsam distra-
hūtur hūores a loco vbi apostema erat iā actua
liter. vel erat in eodē loco futurū. Et hec est sen-
tētia Aui. in. c. de yliaca. ⁊ vlterius dicit. Et qñ
nō separātur humores mali in corꝑe ⁊ difficilis
fit exitus eoꝝ cum fluxu vētris ē flōia ex rebꝰ ne
cessarijs. Hec ille. Cognito ergo q̄ apā gñetur
in intestinis gracilibus vel etiā grossꝭ ꝑ signa su
pradicta: fiꝗ flōia si apostema est calidū: ⁊ nō no-
cebit si fiꝗ clisteria supradicta remotis calidis se
minibus ⁊ addito oleo viol. loco olei camo. Di-
cit aūt q̄ flōia in pⁱmis tribus vel quattuor die-
bus dꝫ fieri de basi. parꝗ oppoᵉ vbi est dolor. de-
inde de eadē pte deinde apponāꝛ repcussiua fm
Jo. de tornamira. a pⁱncipio cum spongia made
facta in aqua frigida in qua sit tertia pars aceti
sepissime renouando quādo incipit calefieri vl'
cum oleo ros. vnfancino in quo sit q̄nta pars a-
ceti. vel cū oleo mirtilloꝝ ⁊ citonioꝝ. Et ista cō-
tinētur ꝑ tres vl' quattuor dies a pⁱncipio. ¶ Et
si apā fit de cā fria quod tardius accidit cū maᵃ
fria ꝑ ꝑuulas venas intestinoꝝ penetrare nō va
leat: non oportet ponere repercussiua ita fortia:
sed sufficit ponere desuper vnguētū de dicꝗ mi-
xtum cum oleo de camo. tepidū. ¶ In augmē-
to autē miscemus cū dicꝗ oleis oleū de camo. ⁊ in de
facimus euaporatiōes ab extra cū camo. ⁊ me
liloto ⁊ ros. ⁊ in statu filt. ⁊ tunc fiꝗ aliqua matu
rotiua ⁊ mitigatiua ex farina volatili molendi-
ni ⁊ farina fenugᵗ. ⁊ se. lini cum vitell' ouoꝛuꝫ ⁊
cum aq̄ ⁊ oleo. ⁊ fiat emplin de mica panis cū
caricis ⁊ oleo camo. Omia ista stant in rōne q̄a
si in cal'o apostemate in pⁱcipio poneremus ca
lida fieret maior attractio: ⁊ sic apostema ⁊ do-
lor simul augerentur. Cum istis tñ clisteria leni
tiua ⁊ potus eoꝝ lubricare facientiū: vt porꝰ cal
fieꝗ. ⁊ tamarindoꝝ ⁊ māne nō omittunꝛ. Et re-
gatur sicut febricitās pter acetū ⁊ malagranata
acria ⁊ musa que intestis nocēt: sed sumat orde
atū ⁊ auenatū ⁊ brodiū pulle ⁊ maluas borragi
nes atriplices coctas cū brodio pulle vl' cū oleo
vl' butiro qñ feb. nō est magna. ¶ Item in isto
casu iubet Constā. dare cassiaꝗ. cum. ʒ. j. ⁊ ß. yera
pigre facte cum aloe loto addendo. ʒ. j. olei viol.
ad mollificanduꝫ ⁊ lubrificandū. vl' fiat sic i sue-
co solatri vel scariole cocꝗ ⁊ despumaꝗ dissoluāꝛ
cassiaꝗ. mund. ℥. j. yerapigᵉ supradicte. ʒ. j. Vel fi
at decoctio florū in qua dissoluaꝛ cass. mūđ. ʒ. j. ß

vel.ʒ.vij.mãne granate.ʒ.iij. detur clistere lenitiuũ. ¶ Fiat sic. ℞.malue cũ toto radic̃ bismal. brãche vrsine violarie volubilis medie.añ.M.ij.flo℞ boragĩ ⁊ violꝫ añ.℥.j.⁊ ß.prunoꝝ damasc.4.ſit decoctio vſq₃ ad.lb.j.⁊ ß. velvſq₃ ad.iij.lb.⁊ in.lb.j.dissoluatur cassiaꝫ.℥.ij. olei violꝫ q̃rt.j.mellꝫ ℥.j.ſit clistere.deĩde in media.lb.dicte decoctiõis dissoluatur olei amigd. dulc̃.℥.ij. cassieꝫ mund.℥.j.⁊ ß.mastic̃ diagredij añ.℈.ß. detur ꝑ os postq̃ clistere opus suũ perfecit.⁊ ista sepe iterentur si videatur expedire.⁊ de supradictis herbꝫ ſit emplꝫ cũ sand.⁊ oleo violꝫ ⁊ farina ordei vt dolor mitigetur ⁊ ſit aliqualis alteratio materie apostemose. ¶ Si yliaca est ab apostemate frido vel facto a materia frida: tũc dentur clisteria magis fortia etiam repercussiua.frida non valent. q₂ magis ingrossarent ⁊ infrigidarent materiam apostematis ⁊ resolutioni vel alteri euacuationi inabilior redderetur.⁊ iõ debemus dare in potu res apiritiuas ad incidẽdum ⁊ subtiliandũ ⁊ digerendu₃ illã grossam ⁊ viscosam materiã. ¶ Proinde ſit decoctio radicis apij ⁊ fenꝫ ⁊ petro. ⁊ graminis ⁊ brusci ⁊ ĩ decoctione dissoluatur cassiaꝫ mund. ℥.j.⁊ ß.pp̃inet.misceatur tñ ei olei de kerua.i.olei sambucini vt reperi in glosula Haly in.c.de paralisi.℥.j. ¶ Alij dicũt tñ q̃ kerua est catapucia kerua.id est pẽtadactilus ſm Aui. ¶ Et itẽru₃ fiat hec decoctio.℞.aneti baccarũ lauri.añ.℥.j. caricarũ ping.io.numero passularu₃ mund ab arillꝫ.℥.j.seminis malue ⁊ altee. seminis lini ⁊ fenuꝫ añ.ʒ.iij.radicis apij ⁊ fenꝫ ⁊ petro.añ.℥.ij.coquãtur in aq̃ ⁊ addatur oleũ amigd.amararũ.℥.j.⁊ ß. in qualibet exhibitione ⁊ capiat ꝑ tres aut quatuor vices.Et si eẽt idignantis nature q̃ nõ posset potare oleũ:detur illa decoctio ꝑ se.q₂ maturat ⁊ resoluit ⁊ mitigat dolore₃.ſit clistere magĩ acutum qd̃ inferius dicetur.⁊ ambe medic̃ per superius ⁊ inferius ministrentur simul ad vnã euacuationem per ĩferius ꝯueniunt. Ego aũt pῑus do laxatiuũ per supius:⁊ post per mediã hora₃ dari clistere iubeo:vt attrahatur inferius quod superius est preparatũ.Et si vis ista ꝯtinuare ⁊ nõ vis piger stare sequitur aliquãdo bonus effectꝰ ⁊ si aliquid deficit de cura apãtis calidi vel fri. in.c.de colica reperietur deo iuuante. Valet tamen in isto casu quando a vẽtositate vel fridis humoribus assumptio tiriace ⁊ metridati ⁊ electuarij diacimini in quo ponatur spicaꝫ. Et fiant emplastra ex farina se.lini ⁊ fenugreci ⁊ oleo camo.⁊ melliloto cum vino simul mixtis ⁊ coctꝫ.⁊ hoc fit ad resoluendum ⁊ maturandu₃ ⁊ sedandum dolorẽ. ¶ A fecibus induratis si ſit yliaca ſit lenitiua clisteria ⁊ fiat illud qd̃ supradictũ est ter aut quater.⁊ ſit decoctio floꝝ cu₃.℥.j.cassieꝫ. mund.ʒ.ß.de diacartami.⁊ detur cibus laxatiuus ⁊ lubricans.Et si ista nõ v₃ ſit tale clistere attractiuu₃ laxatiuũ ⁊ vẽtositatũ ꝯsumptiũ.⁊ cu₃ hꝫ est lubricitatẽ faciẽs in fecibꝰ ⁊ hũoribꝰ flegmaticꝫ.℞.quinq₃ herbaꝝ cõium añ.M.j. vtriusq₃ cẽtauꝫ vtriusq₃ calamẽti mentastꝫ origaꝫ abrotani rute ysopi añ.M.ß.anꝫ maratꝫ carui añ.℥.j.ſit decoctio in q̃ dissoluatur mellis anthosati olei rute añ.quartꝫ.j.yerapigre.℥.j. bñdicte.ʒ.4..salis.ʒ.j. ſit clistere ad.lb.j.⁊ ß. ¶ Et ante clistere per duas horas dentur iste pillꝫ.℞.yerapigre.ʒ.ij.plpe coloquintide.℈.j.masticis.℈.ß.fiant pillule. Et in isto casu valet mltũ sumere maluas ⁊ alias herbas laxatiuas cũ multo oleo:⁊ bibere ius carnis. Cum malua dicatur quasi molliens aluũ. id est ventrẽ:ista enim est sua actio.sc₃ mollificare vẽtrem ⁊ locum vbi apponitur.⁊ mollificat res indurartas in ventre vel alibi existẽtes ⁊ oleum similiter.Cõsueuit enim oleum nõ advomitum prorumpere multociens:s₃ ventrẽ mollire.de se. ad Glauconem caplꝫo.14.vel fiat pureta de malua ⁊ mercuriali ⁊ cicla ⁊ boragine cũ pingui brodio mutonis vel cũ butiro. ¶ Et ſit tale emplꝫm a ꝑte exteriori.℞.mal.bismal.senecionis branche vrsine añ.M.j.fenuꝫ.se.lini añ.lb.ß.olei violꝫ axũgie galline ⁊ porcine sine sale butiri añ.℥.ij. ceparũ lilij coctarũ sub prunis.4. numero herbe coquantur in aqua vsq₃ ad ꝯsumptionẽ: ⁊ tunc pistentur oĩa simul ⁊ addantur olea ⁊ axungie ⁊ fiat emplꝫm suꝑ locũ dolorosum.⁊ iterũ frigatur in patella ⁊ calidũ apponatur.⁊ capiat si põt de supradicta decoctione anteq̃ sit ꝯsumpta vnũ bonu₃ haustũ q₂ valde bonũ est.⁊ ita ꝯtinuentur modo vnũ: mõ aliud. ¶ Si yliaca esset ꝓpter hũores fridos flãticos ⁊ grossos ſit sic. ℞.radicis apij ⁊ fenꝫ ⁊ petro añ.℥.ij.anꝫ carui maratꝫ se.perꝰ ⁊ apij añ.℥.j. radicis rafani gallicani.℥.ij.ſit.apozima de quo freq̃ter in die capiat ita calidum sicut poterit supportare. ⁊ semel aut bis in die sumat de melle rob.2.coclearia argentea distemperato cum dicto apozimate ⁊ colato.vel comedat mel rob.⁊ post bibat apozima.Et iterũ clistere ſit attractiuum ⁊ laxatiuum vltimo in hoc capitulo ordinatum.⁊ freq̃ter purgetur dando in potu yerapigre.ʒ.ij. pulueris dyaturbith ℈.j.Cum supradicto apozimate vngatur etiam sepe ⁊ sepius cum rutaceon : ⁊ camomilleon. In quibus coquatur pulegium ; origanum : ⁊

calīn mētastrū ⁊ agnuscast⁹ anī^m mara^m ane^m ⁊
filia. vel ſꝫ decoctiōes ⁊ alia q̄ dicta sunt supius
qn̄ yliaca est ab hūorib⁹ friis. ⁊ fricet̄ loc⁹ vbi est
dolor. Valēt etiā pille de aloe ⁊ pille yerapigra
cū coloqnti^a ⁊ mastice: ⁊ multa alia q̄ dicent̄ in
c. de colica dn̄o iesu xp̄o adiuuāte: ⁊ hoc op⁹ co-
opante. In isto casu iuuat multū potus aq̄ cal'e
q2 dissoluit illos hu. flāticos. ¶ Trocisci valen-
tes ad yliacā de cā fria. ℞. absinthij se. apij ani^s
cimi cassielig^e an̄. ʒ. iij. myrrhe castorei spice^s an̄.
ʒ. j. ⁊ ß. pipis longi apij an̄. ʒ. j. ſꝫ pul. ⁊ ide formē
tur trocisci ⁊ det̄. ʒ. j. ⁊ ß. ⁊ vꝫ ſm Cōsta. ¶ A ven
tositate si ſꝫ yliaca ſꝫ clistere qđ dictū est supius
qn̄ est a fecibus induratis. qđ quidē est ꝯsum-
ptiuū hūiditatū supfluoꝝ ⁊ ventositatū resolu-
tiuū. ⁊ dent̄ in potu ꝯsumētia ⁊ carmināatia ven
tositatē. ⁊ vꝫ diacimi^m ⁊ diacala^m ⁊ trocisci supe
ri⁹ scripti. ⁊ valēt allia comesta. Et notent̄ illa h̄
que dicent̄ in colica vētosa. nā nō videt̄ esse ylia
ca q̄n ibi sit clausio intestini. ⁊ q2 vētositas i sto
macho ⁊ in intestis gn̄at̄ fere ꝯtinue ex actiōe ca
loris naturalis in cibis vel hūoribus aliqn̄ pua
aliqn̄ multa q̄ nequaq̄ ptrāsire possunt intesti-
noꝝ clausurā ⁊ cōstipationē. ⁊ ideo remanēt in
intestinis ⁊ faciūt distensionē ⁊ ꝯtinui solōnem
ex quo ꝯcludit̄ q̄ raro est yliaca vel colica quin
vētositas ibi pticipet. ppterea nō erram⁹ si vento
sitatē ꝯsumētia cū alijs medicamibus adiūga-
mus. ¶ A calis hūoribus pūgitiuis si ſꝫ yliaca
cūent̄ illi cal'i humores freqnter ⁊ det̄ sir⁹ viol'.
cū aq̄ ordei ⁊ purget̄ sic. ℞. floꝝ viol'. ʒ. 4. pru.
siccoꝝ. iß. ſꝫ. decoctio in qua dissoluat̄ cassiae. ℥. j
māne granate. ʒ. ij. vel diacartami vel electuarij
de succo rof. ʒ. ij. vel in decoctiōe supradicta di-
stempet̄ elc^m de succo rof. ʒ. ij. reub. ʒ. ß. ¶ Et ſꝫ.
tale clistere ℞. ordei mund. p. ij. malue bismal.
violarie volubil' me^e an̄. M. j. cātabri. i. furfuris
p. j. ſꝫ decoctio in q̄ dissoluat̄ elc^m de succo rof. ℥.
ß. cassie ſꝫ mūd. ℥. j. ⁊ ß. olei viol'. qrt. j. salis cōis. ʒ
ij. ſꝫ clistere. Et dicit Aui. q̄ yerapig̃ est magis iu
uatiua eis ⁊ pille de aloe cū scamōea. q2 cū qua
dā violentia humores purgāti sunt ⁊ ꝯstipatio
remouēda: al's nihil vꝫ. ¶ Sterc⁹ lupi datū i po
tu vꝫ multuꝫ in yliaca sicut stercus canis in sq̄-
nantia. Si ruta coquat̄ in oleo valꝫ in yleon ge
nerato ex vētositate: ⁊ si aquā eius ꝓpinaueris
valet ad idem. ¶ Haly de regali dispōne. A ru-
ptura si ſꝫ yliaca: intestina ad suū reducant̄ locū
si possibile est. deinde adaptet̄ bracale. deide dēt
medicine laxatiue mixte cū dissoluētib⁹ vētosita
tē. ¶ A veneno si ſꝫ: ꝓuocet̄ vomitus sepe. Et de

tur thiriaca ⁊ metrid^m ⁊ similia: vel det̄ gēciana
⁊ herba tunici ⁊ bace lauri cum ruta simul mi-
xtis: vel quodlibet p se. ¶ A vermibus vo si fue
rit curent̄ sicut dicet̄ in. c. ⁊ expellantur. q2 duo-
bus modis nocent vmes. Vno modo mordicā
do ⁊ pungendo subam intestinoꝝ. Alio modo
quando sunt cōglobati oppilāt viam ⁊ nō per-
mittunt transire feces nec vētositatē: ⁊ sic fit do
lor intollerabilis. ⁊ in h̄ casu multū vꝫ yerapigra
acuata cum agarico: quia occidit vermes. ⁊ ex-
pellit eos.

Declaratio in yliaca. p^o q̄rit̄ q̄re in yliaca d̄ fria cā siue
sit apā friīm siue friī hūores vrina semp est ticta
⁊ colorata: posito q̄ ibi nō sit feb. Dico q̄ vrina
tingit̄: aliqn̄ posito q̄ ibi nō sit fe. rōne abstinē^e
aliqn̄ rōne vigiliaꝝ. aliqn̄ rōne pui potus: aliqn̄
rōne calefactorioꝝ: aliqn̄ rōne dolorj. aliqn̄ rōne
colere ru. nō misse ad intestia vt faceret in eis sti-
mulationē: imo ista co. q̄ debuisset mitti ad sti-
mulandū v̄tutē expulsiuā diuertit̄ ad vrinam: ⁊
sic seq̄tur ꝯstipatio ex defectu stimulatiōis ⁊ tin
ctura vrine q̄uis cā sit fria: vt clare pt̄ videri in
22. c. istius. 4^i. li. Cū ergo oīa ista vel maior
ps sit in yliaca a q̄cunq̄ cā ſꝫ. seq̄tur q̄ vrina dꝫ
esse tincta vltra modū q̄uis cā sit fria. iō dicit
Aui. q̄ ex tinctura vrine neq̄ ex siti debemus ar
guere vtrum cā sit calida vel fria. q2 hec cōmu-
nia sunt oibus spēbus yliace sal ti pusq̄ p tem-
pus durauerit manifestū. ¶ Scđo intelligāt in
uenes q̄ q̄uis in yliaca ⁊ in multis alijs passio
nibus nos ponam⁹ multa remedia ⁊ forte iuue
nis ordinauit vnū qđ aliqn̄ nō valet: ppter hoc
nō dꝫ dimittere q̄n ꝓsequat̄ illud reme^m si rōna
biliter fuerit ordinatū: ⁊ sic alia remedia cōpe-
tētia: vt nō tepeſꝫ. statim. imo sit ꝯstans virtute
⁊ ope ⁊ sermone. ¶ Tertio notandum q̄ q̄uis
multe sint passiones que veniunt cum cōstipa-
tione vētris: tamē ꝓpriū est huic passiōi ⁊ quasi
anthomatice habere constipationē que nunq̄
ab ea separatur: ⁊ sic iacet in scriptis. 7. amph̄o.
commēto. io. Sic in isto yleon nihil descendit
per inferius quod proprium videtur huic passi-
oni. Hec ille. ¶ Quarto queritur quomodo fe-
ces possunt expelli per superius seu stercora: cū
non recipiant nomen stercoris donec sint in vl-
timo intestino vt visum est in anathomia itesti
norum. Et cum etiam ibi sit tanta oppilatio q̄
nihil inferius possit descendere vsq̄ ad locum
vbi stercora suā recipiant denoīationeꝫ. Et qđ
amplius est illud quod est in vltimo, sciꝫ intesti

no nō videt̄ φ possit sup̄ius ascēdere ꝑpter ꝯsti/
patione̅ in gracilib⁹ intestinis exn̄te̅ restat ergo
φ in yleon stercora ꝑ sup̄ius emitti nō pn̄t. Con
trariu̅ tn̄ dicu̅t omēs p̄cipue Ga. 4°. amphō. ꝯcō
mēto. 10°. vt iā visum est in primo signo ꝑnosti
covere qḋ est indeterminata. ℂ Sed videt̄ mihi
φ nos possum⁹ dicere sic notando φ stercus ꝯsi
deratur dupl'r. Uno mō ꝑ fece a q̄ separatum est be/
nignu̅ ab illa grossa ⁊ fecali maª. ⁊ istud nu̅φ re
cipit nomē stercoꝝ q̄ntuncu̅qꝫ trāseat ꝑ intesti/
na donec sit in intestino recto. ⁊ tunc real'r reci/
pit nomē ⁊ formā stercoris. ℂ Alio mō possum⁹
cape sterc⁹ ꝑ quacu̅qꝫ maª cibali corrupta ⁊ fe/
tida in q̄cu̅qꝫ loco siue sit in sto° vt interdum ci/
bus corru̅pit̄ in eo ex corruptiōe digōnis. vt dic̄
G⁹. 6. de mor°. c. p°. Siue corru̅pat̄ ille cib⁹ i sto°
aut in itestinis ꝑpt̄ longā morā in eis factā sine
digestiōe bōa ⁊ ꝑfecta. ⁊ isto mō capit̄ magl' lar/
ge. tu̅c dico φ si cōsiderem⁹ p̄mo mō ꝑ ista maª
fecali q̄ iam recepit formā suā ⁊ nomē in vltimo
intestino: dico φ nō est visibi'e φ illud ad supio/
rem partē ampli⁹ ꝑ tam lōgos cōduct⁹ reuertat̄
⁊ sic cōcludunt̄ due imaginationes p̄me: hic em̄
transitus ad sup̄ius impedit̄ ꝑpter longitudinē
viaꝝ ⁊ ꝑpter obstaculu̅ fecu̅ vel apatum vel hu/
moꝝ ⁊c. Si au̅t ꝯsideret̄ scḋo mō ꝑpter mate/
riā cibalē corruptā in sto° vel in intestinis. hoc vi
dem⁹ de facto ꝑ sup̄ius expelli a v̄tute expulsiua
⁊ hoc fit q: cibi ⁊ pot⁹ sumpti q̄n diu remanēt si
ne digōne ⁊ sine ꝯductu debito in sto° vel in in/
testinis supiorib⁹ vel inferiorib⁹ corru̅punt̄ intā
tu̅ φ fetēt plus φ stercora: ⁊ iō indicant̄ esse ster
cora. su̅t tn̄ magis cibi idigesti ⁊ corrupti φ sint
stercora formal'r: ⁊ sic itellegu̅t autores. ℂ Qui
to notandu̅ φ vomit⁹ veniēs in yliaca du̅modo
nō sit fetidus nec cib⁹ ita corrupt⁹ vt iā dictu̅ est
nō nocet: imo aliqual'r alleuiat̄ ꝑ euacuationem
alicu⁹ ꝑtis maᵉ ꝯsu̅cte vel an̄cedētis: ꝭ q̄n mittu̅
tur cibi corrupti fetidi ꝑ vomitu̅ ad modu̅ ster/
coris: tu̅c dicat̄ miserere mei deus. ℂ Sexto no/
tandu̅ φ retētio ventositatu̅ q̄ ꝯsuete su̅t exire vt
accidit du̅ hō est i loco verecu̅do nocet ꝑpterea:
q: ille versus sup̄i⁹ reflectu̅t̄. ⁊ pn̄t causare ylia/
cā temporaneā ⁊ colicā ⁊ eructuationē fetidam
⁊ iō iuuat nō multu̅ eas ꝯstrigere: immo sicut ve
niu̅t sic recedāt cu̅ sono vel sine sono. ℂ Septi/
mo adhuc ꝯfirmo istud qḋ dictu̅ ē in capl'is ylia
ce. s. φ p̄ncipalior cā ⁊ q̄ pl'in duc̄ egru̅ ad interi/
tu̅ ē cā ꝑpa cu̅ ꝯstipatiōe fecu̅. ⁊ hoc dicit Ga. 6° de
inter. c. p̄mo. vel in fine. 2ᵉ. coll'i. ℂ Octauo du'
vtru̅ in aliq̄ specie yliace debeat ꝑuocare vomi/
tus? Dico φ nō. Illud qḋ ē malu̅ signu̅ imo etiā
pessimu̅ nō dꝫ ꝑuocari. sic est de vomitu. ergo ⁊c̄.
φ au̅t sit malu̅ signu̅ patꝫ ꝑ ypo. 4° amphō. amp/
phō. 10°. ibi: in yleon vomit⁹ ⁊ singult⁹ malu̅ ⁊c̄
dicendu̅ φ si yliaca est ex veneno sumpto vel ex
cibis venenosis vt fungi vel allij debet vomitus
statim ꝑuocari: q: al's esset picl'u̅ si talia diu in
corpe remanerēt cu̅ in se habeant q̄litates ꝑni/
tiosas ⁊ mortiferas. ℂ Tu̅c ad argᵐ dico φ i a/
lijs causis meli⁹ est illas matias siue hu̅ores siue
fecales ad ꝑtes inferiores ꝑperare: ꝭ in isto casu
nō ⁊ hoc asserit Aui. ℂ Nono notare poteris. 2.
ex dictis i p̄mo signo ꝑnostico ex dict̄ Ga. Pri/
mu̅ ē de colligantia cerebri ⁊ stomachi ꝑ neruu̅
ipsa duo meª colligātē ex q̄ colligātia pticipant
in egritudinib⁹. ℂ Scḋo poteris notare q̄nta est
cōstipatio yliaca ⁊ q̄ntu̅ ē violēta ⁊ pessima egri
tudo φ suis malis occasionib⁹ q̄ ꝑ iferi⁹ debuis
sent eijci ꝑ supi⁹ cōtra naturā expellunt̄ vt ibi de
claratu̅ est. ⁊ hoc idē declarat Ga. 6. de morbo. c
2°. de sto° ⁊ intestinis: q: stomach⁹ q̄n s̄m cursu̅
nature ꝑpriu̅ habet̄ cibuꝫ sup̄ius detrahit ꝑ me/
ri ⁊ superflua sua expellit inferi⁹. Quādo v̄o extra
naturā ꝑcesserit aliq̄n q̄dē p'rima subtrahit ad i
feri⁹ v̄bi gratia: sepe ex clisteri aspicim⁹ ꝑtē ascē/
dentē sup̄ius ꝑpulsam sterc⁹ φ pirer euomi si/
cut ꝯtingit in yleon q̄ spēs mortalis est. ego au̅t
fateor q: in hm̄oi actionib⁹ sto° ad se nihil attra
hit ꝭ a se ascēdēª suscipit. i hac siquidē actiōe in/
testia vehemēter exp̄ssa in supiora ꝑpellu̅t: q̄n ag
grauat̄ eijciēdo superflua ciboꝝ vsqꝫ ad su̅ma ora
ꝑiciu̅t. hec ille vbi supra: ⁊ sequit̄. Mot⁹ v̄o in/
testinoꝝ naturalis est q̄n egō inferius descēdit
interdu̅ au̅t hec actio in toto pit sic in yleos fre/
quenter videm⁹. hec ille. patꝫ ḡ malicia ei⁹ ⁊c̄.

ℂ Capl'm. 24ᵐ. de thenasmone.

Thenasmon ē passio re
cti ⁊ vlti/
mi intestini cum nimio dolore ⁊ ni/
mio conatu egrediēdi ⁊ modico effe
ctu. Adest em̄ dolor circa circulu̅ ⁊ videt̄ φ sem
per debeat assellare ⁊ semꝑ se exp̄mu̅t. modicus
tamē euenit effect⁹. ℂ Et iō Auic. fluxus seu co/
natu̅ assellandi: factu̅ in intestino recto vocat za
riꝫ. Thenasmon au̅t s̄m grecos interpretat̄ co/
gnatio reditiōis. q: semꝑ conat̄ redire ad assella
tionē. s̄m v̄o latinos interp̄tat̄ quasi tenēs ma/
terias: q: cu̅ nimio conatu assellandi maᵉ flatice
vel colice vel sq̄balle in recto intestino retinent̄.
thenasmon au̅t qḋ est ver⁹ s̄m Aui. nōver⁹ est il
e q̄ fit ꝑꝑ retētionē soli⁹ fecis sicce ⁊ idurate in/

recto intestino ad quā sequit̃ conat⁹ nimi⁹ egrediēdi sine effectu ⁊ silitudinarie videt̃ thenasmō ⁊ non simplicit̃ sed cum additione. Alius est verus thenasmon. ⁊ iste habet plures causas.

Cause thenasmonis p̄nt esse ꝑmitiue anțcedētes ⁊ coniuncte. ꝑmitiue possūt esse frigus ab extra adueniēs alterās ⁊ malā cōplexionē inducēs in dicto intestino vel materias cōprimēs fluere ad dictū intestinū ⁊ hec frigiditas pōt esse ab aere exteriori vel assessione sup lapidē frigidū vel sup terrā vel gelu vel glaciē vel ꝓpter frigiditatē aque vel alterius rei attingentis p longā tpis moram regionem illius partis. Aliqñ aūt pōt venire a caliditate vel siccitate magnis ⁊ intēsis in aere vel a corruptione eius: hoc negare nō possum⁹ q2 hoc freq̄nter videm⁹ ꝗ maxime in pueris: ⁊ multi proinde moriunt̃ ex cōpressionibus maxime quādo thenasmon mutatur in dissinteriā. ¶ Cause anțcedētes possūt eē mali hūores corrupti salsi vel acuti vel bauracales in sto⁹ vel epate vel alibi generati ⁊ contenti. Alia causa potest eē corruptio ciborū vel hūorū in suis digestiōibus ⁊ longus fructuū vsus: q2 mali ⁊ corruptibiles humores ex eis generant̃. Aliqñ possunt eē vermes vel vlcera. Cause cōiūcte aūt est retētio fecum cū aliquibus: aut ē apostema in dicto intestino recto vel vermes vl' vlcera vel emorroid. in dicto intestino. vl' est humor calidus ⁊ acut⁹ vel corruptus imbibit⁹ vel inuiscatus in intestino vel est flā salsuz ⁊ vt plurimū ꝺm Auic. fit ab hūore viscoso q̄d videtur mūcus nariū. ⁊ hoc bñ apparet ad experiētiam in exeūtib⁹ ⁊c. tali mūco apparēt aliq̄ gutte san. ꝓpter abrasiones quas tales hūores in intestino opāntur qñ sūt ibibiti i substātia ei⁹ siue inuiscati in supficie ei⁹: ⁊ iste humor mūcosus magis videt̃ esse flegma salsum vel alteri⁹ speciei ꝗ colericus vel melancolicus.

Signa egritudinis sunt satis manifesta q2 hz magnū dolorē ⁊ puncturā ⁊ q̄si rasurā circa circulū pudibūdū se extēdētē supi⁹ p 4 digitos ⁊ in pectine ⁊ versus āchas ⁊ est ibi tantū desideriū egerēdi ꝙ summā felicitatē mūdanam reputarēt posse cām expssionē ⁊ conatū faciētem expellere. Sig̃ causaꝝ sic inuestigent̃ si ē a causis ꝑmitiuis scit̃ ex r̃one patientis vt q2 fuit ⁊ laborauit i aere frigido vl' in loco niuoso vel sedit sup marmorē vl' lapides frigidos vel niuē vl' glaciē vl' gelu vl' natauit vl' cecidit in aq̄s frigidis. Si aūt sit ꝓpt aerē pestilētialē. ß scit̃ q2 in illo loco vl' regione multi sūt retinent̃ i infirmitate ⁊ aliq̄ moriunt̃ ⁊ aliq̄ euadūt. ¶ Signa cāruz anțiuz. Cāe anțes cognoscūt̃ in corpe abūdare p hitudīnē corpis: vt si ē plen⁹: vl' p exe untia: vt si aliqñ exit flā mūcosum aut colā aut p regimē p̄teritū: vt si p multum tps vsus fuerit multis fructib⁹ ⁊ fungis ⁊ silib⁹ reb⁹. ¶ Signa cāruz cōiūctarū sunt q2 qñ ē a colera adest punctura ⁊ ardor calor fiꝶ. ⁊ egō ē colica crocea: ⁊ frequēter vadit ad sellā ⁊ qnq3 nihil assellat q̃nq3 parum de supradicta egestione cū aliqua gutta sāguinis. ¶ Si vō fuerit a flāte i pte inferiori circa anuz adest grauitas ⁊ pōderositas ⁊ dolor grauatiuus ⁊ ne pūctiōis quā spēs illa inaturaľ flāꝶ inducit ⁊ egō ē mūcosa flātica ⁊ aliq̄ gutte san. ex ruptura vene q̄ iterdū apit̃ ⁊ rūpit̃ ex magno conatu ⁊ expssiōe vel ꝓpter abrasionē quam feces vl' humores mali inducūt in itestino. Ex isto potis tu cognoscere q̄ntū iuuat patiētē nō se fortit̃ exprimere ⁊ q̄ntū iuuat ipm in p̄n⁰ cām expssionis ⁊ desiderij remouere q̄ntū etiā iuuat malā q̄litatem i dicto itroductā ānullare. ¶ Si fuerit ab epate i dicto itestino: adest dolor ⁊ tumor ⁊ fe. ⁊ fiꝶ molestia itollerātia ⁊ g̃uitas dolorosa. Si fuerit a v̄mib⁹ etiā aliqñ emittit̃ aliq̄s v̄mis ⁊ assūt signa v̄miū. etiā si est ꝓpter vlcera i codē itestino de' scit: qñ distenria lauatiua vel ꝯstrictiua imittitur. videt̃ eī ꝙ intestinū nouissime cū rasorio excoriet̃. Si tenasmon ꝓpter solas feces retētas venerit hoc scit̃ ex ꝯfessione patiēꝶ. Et si fuerit ꝓpter emorroid. ex signis earum possunt idagari.

Judicia in thenasmone. Primo thenasmō in autūno vel estatis tūc piculosior ē ꝙ in alijs tpib⁹ q2 tūc vt plurimē pestilētiaľ. ¶ Scdo thenasmō ex colā ⁊ hūorib⁹ pūgitiuis si cito ei nō succurrat̃ v̄tit̃ in dissinteriā. Et si ē ex flāte ⁊ hūorib⁹ viscosis: si cito nō succurrat̃ v̄tit̃ in colicā vl' yliacā maxie qñ vene seu corp⁹ istis hūorib⁹ repitur plenū. ¶ Tertio dicit Gordoni⁹ ꝙ thenasmō si diu pseuerauerit ducit patientē ad colicā ⁊ yliacā ⁊ ad vigilias ⁊ ad debilitatē virtuꝶ ⁊ ad dolorē capiꝶ ⁊ sincopi quoꝝ cā ē ꝯtinuatio doloris. ¶ Quarto thenasmon in pueris piculosior est tā pp debilitatē v̄tutis eoꝝ ꝙ etiā pp inobediētiā recipiēdi cibos ⁊ medicinas. ¶ Quito mulier eī in vtero hūs thenasmonē innatus aborsuz facit. 5⁰ āpho. āpho. 4⁰. ¶ Sexto thenas. pestilētialis ad quā seq̄t dissin⁸ mortalis est vt plurimū maxime in pueris. ¶ Septimo thenas. patiētes vel etiam dissinteriam si bene comedāt nō habēt periculū: q2 cibi supueniētes faciūt exire cibos extremos feces ⁊ humores.

Curatio thenasmonis. Primo considerent cause ⁊ ille remouende sunt. vn̄ si thenasmon sit ab aliqua causa pmitiua auferat ⁊ corrigatur per suū otrariū. ponatur igitur ꝙ sit a frigore exteriori tunc fiant euaporatiões ⁊ calefactiões circa anū ⁊ circa pectine ⁊ coxas. ⁊ renes. ¶ Et post h̄. tale clistere ℞. menthastri origa camo. melli calamet abrotani ca tabri. an̄. p. ij. olei camo. olei de lilio. ʒ. j. ⁊ h̄. iniciatur per clistere. hoc em̄ est calefactiuū ⁊ doloris mitigatiuū. Si tamen ibi videtur esse constipatio vel aliqs superabundās humor pn̄t addi laxatiua vt yerapigra benedicta ⁊c. vt postea patebit. ¶ Res aūt que post colaturā remanēt: pistent fortiter ⁊ incorporentur cū oleo camo. vel ruthe ⁊ frixe in sartagine super partes supradictas emplastretur: ⁊ postꝙ fuerint frigide remoueantur ⁊ fiāt saccellatiões cum milio ⁊ sale vel pānicio simul torrefacti. ⁊ locis supradictis apponātur. fiant etiā sacculi pleni furfure ⁊ bulliant in vino vel aqua si pauper est ⁊ applicentur vnus ante ⁊ alius post retro ⁊ super 3m. sedeat calidu3 q̄tum poterit donec fit quasi frigidum ⁊ tūc auferatur ⁊ iterū calefiant ⁊ apponant ⁊ post dicte regiones vngant cum oleis calis ⁊ vnguētis vt pigamleō ⁊ oleū de lilio ⁊ dānileō ⁊ vnguētu3 merciaton sp in calore iacendo vel sedendo. Et dic̄ Auicē. ꝙ balneū proficit eis ⁊ sedere sup re3 calidam sicut est tegula calidissima cum vino rorata ⁊ pāno cooperiatur: supersedeat patiēs ita calide sicut sufferre poterit citra adustionē ⁊ fiant alia calefactoria que infra dicent cum auxilio diuino ⁊c. ¶ Cause antecedētes si cognoscantur esse in corpe ille euacuentur: vt si est hō plenus flāticus vel iuuenis q̄ fuit vsus mult̄ fructibus ⁊ egestio est mūcosa nō colerica: signum est ꝙ causa thenasmonis flā est salsum vel alia species flātis. Euacuetur ergo cū decoctione polipodij ⁊ an̄ pul. diaturbith vel cū pillis. d bdellio vel cū pillis fetidis: sicut dic̄ Auic. vel cū serbulis. Et Aui. laudat i isto casu gūmi albotin qd̄ est terebentina. videas tn̄ ne sit sophisticata. Et posset fieri clistere de rebus approp̄iat ad mūdificandū materiā coiūctā ⁊c. vt infra videbit. ¶ Si aūt colera vel humores calidi eēnt in cā ⁊ adesset calor ardor ⁊ sitis ⁊ egō colerica p maiori parte: tūc ad casum antecedentē habendo respectū: detur cassief. ʒ. j. in decoctiōe flo dissolute: ⁊ detur sirup viol. quia mollificat feces induratas ⁊ laxat humores calidos. vel s̄m Auic. fiant pille de cassiaf. s. passate per sedaciū cum succo liquiricie ⁊ dragagāti: omnia ista mollificant feces ⁊ humores calōs euacuāt ⁊ materiā antecedentē etiam coniunctam quia via aperitur: et hoc faciunt si non in toto saltem in parte. Ergo si superest aliqua pars materie colerice tempentur. ʒ. j. mirab. citrini. s. corticu3 in sero caprino ⁊ aq̄ pluuiali an̄ partes equales per totā noctem ⁊ in crastinū fricentur fortiter ⁊ colentur: ⁊ colature addatur reub. ℈. j. vel magis vel minus et ministret. ¶ A fecibus duris si fiat thenasmon quod cognoscitur quia diu est ꝙ pati. non assellauit ⁊ habet ventrem in parte superiori durum ⁊ quando assellat exit aliquid squibalericū dur in pua q̄titate cū aliquali muscillagine vel muco vel cū rasura intestini que fit ṗpter motu3 et conatū nimiū. vel quia fex dura est rōne nimie more in intestino. Et ratione male qualitat ipsius vel alicui humoris ⁊ piuncti ipm intestinū abradit: ⁊ tunc exit aliq̄ gutta sanguinis: tūc iubent auctores ꝙ fiāt clisteria mollificatiua liniētia nō mordicantia nec exiccātia. h̄ ergo sic. ℞. radicis bismalue herbe viol. malue brāche vrsine an̄. M. j. cātaberi. p. j. h̄ decoctio in q̄ dissoluatur cassiaf. mūd. ʒ. j. ⁊ h̄. olei viol. ʒ. ij. iniciat per clistere tepid. ⁊ teneat ipm mora tpis. ⁊ si p isto nō exeūt addat dicte decoctiōi theodoricō empiscon. ʒ. j. vel yerapig. ʒ. j. salis cōis. ʒ. ij. iterent toties donec nociue feces sint expulse. Vel fiat sic ℞. 5 herbarū cōiū. an̄. M. j. se. lini fenug ana quart. j. semina per se conquassent ⁊ herbe similiter coquātur in aq̄ ⁊ vino an̄ qd̄ sufficit addatur camo. p. j. coquant vsq ad muscillaginitatem. Et ex ista decoctione pōt fieri clistere vel madefiat filtrū vel pānus line vel spōgia ⁊ extorta calā ano ⁊ renib ⁊ pectini applicet: ⁊ cum inceperit frigefieri remoueatur: ⁊ iterū calefiat. Et h̄ reponat vicesies in die ⁊ toties in nocte si possibile est: si nō dormit: q̄ tūc dimittēdus est. Dia imediate dicta medicamīa decoctōis fortiter pistentur: ⁊ addito oleo camo. ⁊ axungia porci vel galline ⁊ butiro fiat super partes supradictas emplm ita calm sicut poterit sustinere. Si vō cognoscimus ꝙ cū dictis squibaleis vel sine eis videtur abundare materia fria flatica. vel frig sentiat manifeste reb supradictis adiungemus res calās vt est ani mara ciminū origa calamentū mētastrū ⁊ 3inzib. ⁊ fiāt vt. s. ¶ Ab humoribus calis ⁊ colericis venit interdū thenasmō vt iā ṗfatū est vel a flegmate salso vel alio: vel ṗpter hu. putrefactu3 adherētē ipi intestino ⁊ tūc fiant clisteria ablutiua. Et pmū qd̄ laudat

Aui. est vt fiat clistere cũ aq̄ oliuarũ q̄ est salsa ⁊
ablutiua ad mēsurã medie. lib. ¶ Scd̃o pt fieri
clistere ex aq̄ decoctionis ordei ⁊ mell' rosarum
ad mũdificãdũ illos hu. vel saniē si ibi eēt. Et si
hu. eēt fridus viscosus pōt fieri clistere ex succo
cicle ⁊ mercurial' añ. q̃rt. j. yerapig. ℥. ß. vel pul.
diaturbith. ʒ. ij. ⁊ ß. Et aliqñ in isto casu nece est
vt capiat pill'as feridas. vt dicit Aui. His autē
execut ⁊ iterũ in exequēdo curã p īterpolationē
adiungam' anodina ⁊ calefactoria supradicta.
¶ A ma. vētosa si fieret thenasmon: fiat decoc. de
herbis ⁊ semib' cal'is cũ oleo de lilio ⁊ oleo de
pigano qd' apud Gal'. vocat pigamaleõ. In cã
fria valet suffumiga. cũ pinea ɔquassata ⁊ ani.
⁊ maratro ⁊ ameos ⁊ resina pini ⁊ colofonia ⁊
timiamate. Et cũ suffumigationib' dominarũ
de cathalonia ⁊ thure ⁊ mastice. Gal'. tñ iubet
indesinēter suffumigationē ex pice bricia. i. colo
fonia totiens q̃tiens ad sellã ierit ⁊ tal'r fiat cũ
emboto q fum' itret intestinũ si possibile est si-
ne arsura. Gal'. ēt iubet in passiona. fieri eucha-
tisma qd' est balneũ prticulare ab vmbilico īfe-
rius in elixatura fenugre. ⁊ radicis altee ⁊ ros.
¶ Deinde fiat. hoc vngm̃ s'm ipsum. ℞. axungie
porcie sine sale axũgie anserꝫ ⁊ galline olei ros.
añ. ℥. j. cere noue qd' suff. fiat. vnguentũ liquidum
cũ quo tota vngat regio cũ eo cal'o īmo īfra in-
testinũ p anũ est mittendũ. Sil'r iubet fieri cli-
stere ⁊ iunctio ex oleo ros. ⁊ mirtio ⁊ vino cal'is
supradicꝫ ⁊ cũ lana succida cal'a supra dicta par
tes fascient in actuali calore cōtinue remanēdo
foramē tñ nõ clauso dimisso. Ista aũt actualis
cal'itas siue calefactio fit iterdũ cũ euchatismati
bus siue enematib' seu sepis vnguēti. Aliqñ cũ
embrocis iterdũ cũ saccellationib' iterdum cũ
collirijs nedũ cũ oleis ⁊ sepis ⁊ axũgijs anodi
nis maxie cũ fe. multũ itensa nõ repit. ¶ In cã
cal'a fiat. tale vngm̃. ℞. olei viol'. ⁊ ros. ℥. ij. olei ne
nufarꝫ olei saliq̃ butiri recentis sine sale. añ. ℥. j.
opij. ʒ. iij. misceant ⁊ fiat vngm̃. ⁊ iungat itus ⁊ ex.
filtrũ ēt vel spongia bulliant in aq ⁊ aceto cũ
ros ⁊ camomi. ⁊ mellilo to ⁊ cal'in applicet ⁊c.
¶ Sequunt pessaria in q̃bus concordãt Ras.
Alex. ⁊ multi alij ⁊ ego p pte mea laudo ea que
mitigãt dolorē aliqual'r ⁊ ardorē ⁊ punctionꝫ
siue ɔfortãdo siue sensũ remouendo. ℞. croci
olibani myrrhe añ. partꝫ. j. opij ptes. ij. opium
dissoluat in vino ⁊ aqua rosacea: ⁊ alie medicie
puluerizate cum eo misceantur ⁊ fiant licinia
ex pãno vel ex cotone circũuoluta cũ filo ⁊ vna
pars fili dimittatur extra que madefacta ⁊ cir-

cũuoluta in dicta medicia submittat. ¶ Aliud
qd' posuit Gal'. ⁊ est de secretis suis ⁊ valet ad
thenasmonē ⁊ solutionē ventris ⁊ solutionem
san. ab ano ⁊ ad dolorē eius ⁊ pũcturã ⁊ est de
secretis ipsius. ℞. myrrhe thuris masculi croci
opij añ. partē vnam cõficiantur cũ vitell' ouorꝫ
⁊ fiat cõfectio similis forme auellane: ⁊ in qua-
libet illarum formarum ponat filum in me. ⁊
qñ volueris supponere vngat cũ oleo ros. ⁊ pōt
extrahi oī hora qua hõ voluerit. ¶ Ab vlcerib'
in longaone si fiat thenasmon tunc post ablutio
nem vlcerũ cũ iniectione aque ordei ⁊ mell' in
tus ⁊ extra ponatur vnguētum diapãfilogos.
¶ Uel hoc vnguentum in quo est doloris mi-
tigatio ⁊ vlcerũ incarnatio. ℞. olibani ⁊ corticꝫ
eius myrrhe mastiq. añ. ʒ. ij. ceruse lote. ʒ. iij. plũ-
bi vsti eris vsti opij. añ. ʒ. j. muscillaginis draga
gan' qd' sufficit fiat vnguētum ⁊ vngãtur par-
tes supradicte ⁊ intromittatur aliq pars cum si
ringa vel clisteri vel tēpera feces ne desiccētur.
Et iterũ fiãt clistere ex mellicrato ⁊ iterꝫ iniciã
tur de dicto vnguento. ¶ Ab apate calido si fu
erit thenasmon quod scitur per se. ⁊ calorem ⁊
dolorem ⁊ tumorem ⁊ sitim tunc fiat. flōtomia de
basilica: deinde de sophenis. ⁊ nõ oportet dice-
re q vtatur abstinentia: qꝛ comedere non pos-
sunt. si forte possent caueant a superfluo cibo ⁊
potu. ¶ In principio aũt ponant aliqua cõfor-
tatiua frida vt materia repellatur ⁊ membrum
cõfortetur ne recipiat materias aliunde venien
tes. ℞. ro. ru. ℥. j. psidie balaustie. añ. ℥. j. mirtill'
℥. j. ⁊ ß. omnia cõquassata bulliantur in aqua in
qua īfundatur filtrũ vel spongia ⁊ cõtinue sup
locum doloris approximent. ⁊ similiter embro-
ce ad istã intētionem fiant. In isto casu in prin
cipio cõpetunt enemata facta ex aq̄ ros. ⁊ oleo
ro. cum aq̄ solatri tepida tñ mistret. Deinde pōt
fieri clistere ex aqua ordei ⁊ vtat vnguēto valē-
te ad vlcerationē dicto non est diu quando the
nasmon est ab vlceribus intestini. In isto casu
cõmendat Aui. emplastrum de fenugreco coctũ
cum maluis: quia maturat ⁊ resoluit ⁊ sedat do
lorem. Similiter valet emplastrum de mellilo-
to ⁊ caulibus. ¶ In casu q apostema fit inflã-
matum ⁊ dolorosum laudat Auicē. hoc vnguen
tum. ℞. plumbi vsti bene loti ceruse plũbi be-
ne lote climie similit' lote ⁊ pulueriza te. añ. ʒ. ij.
olei viol'. olei vitellorũ ouorũ. añ. quod sufficit
fiat quasi vnguētum liquidum vngatur intus ⁊
extra ⁊ aliqua ei' ps q̄ sit liq̄dior p aliquã pu[...]
cãnulam subtiliter itus pijciat. ¶ Apa diuũ si

fuerit mollificet̃ ⁊ resoluat̃ cũ approp̃ãq̃ vt iam dictũ ẽ in.19.c.istiᵘˢ.4ⁱ lⁱ.in apate sclirotico stoᵒ. Fiat talˀ decocᵒ q̃ nõ solũ vʒ ad mũdificandũ ⁊ resoluẽdũ apa durũ in stoᵒ ⁊ itestinis: imo v̈va lere fere in oĩ casu ad resoluendũ ⁊ mollificãdũ ⁊ mitigandũ dolorẽ. ℞. radic̃ altee malue violˀ brãche v̈sine añ. M.j. folioꝝ cauliũ. M.ß. se.liui ⁊ fenuᶜᵃ furfur̃. añ. lI.ß. camo. mellilo añ.ʒ.ij. herbe ꝑ se ↄq̃ssent̃ ⁊ semĩa sil̃r ⁊ flores ẽt deinde misceant̃ ⁊ coq̃nt̃ in aq̃ ⁊ vino al. p mediũ. Et ĩ ista decoctiõe tẽpet̃ spõgia vel filtrũ: q̃ extorta ano ⁊ pectini ⁊ renibᵘˢ bñ calˀa applicet̃ ⁊ h̃ frequẽter. itẽ dicte meᶜ fortit̃ pistate ⁊ cũ oleo cõi ⁊ axũgia porci incorpate ad modũ pastelle addẽdo farinã volatilẽ molẽdini: frigat̃ in patella vˀl cacabo. ⁊ cũ.iij.emplˀis.3ᵃ.dicta loca emplˀent̃ ⁊ ↄtinuent̃. Cõsulo iterũ q̈ iste meᶜ ĩ maiori quãtitate sumpte coq̃nt̃ in magna lebete siue caldaria: ⁊ in decoctiõe herbis missis ĩ semicupio patiens sedeat ⁊ balneet̃: ⁊ post cũ lintheamĩbus ⁊ pãnis calˀis ĩ lecata calˀa reponat̃ ⁊ ibi stet nõ surgẽdo: ĩmo si q̃ egerẽdi volũtas supuenerit: h̃ faciat stãdo in illo calore: põt tñ submitti pãnᵘˢ calidᵘˢ ne illa expulsa maditas ⁊ ptes inferiores deturpet. Hic eñi modus sañ vꝫ inhonestᵘˢ vtilis tñ expimẽtalˀr repitur. Minᵘˢ eñi malũ est paruã ĩhonestatẽ nemini piudicantẽ cõmittere ⁊ viuere q̃ oẽs eiᵘˢ cerimonias obseruare ⁊ vitã suã añ tp̃s finire ⁊ vtiliᵘˢ est aliq̃d de fetore iacendo in lecto calˀe supportare q̃ sepe aeri ⁊ frigori se exponẽdo carne v̈mibᵘˢ ⁊ putrefactioni escã parare. Oia ista pñt itelligi nõ solũ in apate duro verũ etiã in oĩ spẽ thenasmonis. ¶ Hec autẽ meᵃ spãliter valet in apate duro ad mollificandũ ⁊ resoluẽdũ. ℞. bdellij.ʒ.j. croci alliane sinapi cerũse plũbi. añ.ʒ.ij. axũgie galline anaꝫ medulle cruriũ vaccaꝝ añ.ʒ.ß. f̃. vnguentũ addẽdo olei camo. q̈ sufficit. ⁊ vngat̃ cũ isto vnguẽto ⁊ supponat̃ emplˀm de diaqlone ⁊c̃. ¶ Pestilentialis thenasmon curat̃ sic iã supius dictũ ẽ: tñ in isto casu det̃.ʒ.j. q̃libet die de mane de tiriaca magˀ vel metridatoᵒ cũ aqua plãtaginis vel cũ succo eius vel cũ aqua roꝫ. ⁊ fiãt reliqua remeᵃ. In dissinᵃ si cõuertat̃ thenasmon: qᵈ sepiᵘˢ fit in pestilẽtiali thenasmone oꝫ recurrere ad caᵐ de dissin. ⁊ capias ibi medicinas ↄstrictiuas ⁊ alias: put expedit ẽm curatiuas intentiones ibidẽ dictas ⁊ relatas. Sed h̃ scias q̈ in thenasmone ex cã calida ⁊ ĩ dissin. si ex scoria ferri fortit̃ igniat̃ ⁊ spergatur aceto fortissimo ⁊ patiẽs fumũ p̃ iferius capiat fimbrijs ptensis: est bonũ remediũ, similiter decocᵒ tapsi barbati ⁊ floꝝ cameleonte in vino valẽt fere in oĩ cã ⁊ hñt bonã ꝓprietatẽ in hoc. Silˀr filtrũ vel spõgia bulliat̃ in vino ⁊ sup persp̃argatur pulˀ. anᵗ maratᵗ ruthe ysopi ⁊ teneatur sup anũ ⁊ iter coxas ⁊ pithoncon. Cõfectio de storace ẽm Mebeᶜ ↄferens ad supabũdantes fluxũ vẽtris ⁊ ad thenasmonẽ factũ a frĩditate. ℞. storac̃ liq̃dᵒ opij se.iusquiami albi castoᵒ croci myrrhe olibani añ ptes eq̃les mellis qᵈ suff. f̃. ad modũ opiate. In ista egritudie oĩa debẽt ministrari calˀa actualiter vt semp f̃. euaporatio ⁊ nõ coartatio sed resolutio ⁊ diaforeꝭ vt materia resoluatur ⁊ doloꝝ diminuatur ⁊c̃.

Dieta in thenasmone p̃io caueat ab oĩbus amaris ⁊ acuꝭ ⁊ acetosis. oĩa eñ ista faciũt egestionẽ mordicatiuã ⁊ dolorosam ⁊ excoriatiuã. Aui.in.16.3ⁱ.i.c.de thenasmone vtatur brodio galline ⁊ offis eius ⁊ comedat auenatũ ⁊ ordeatũ ⁊ bona cibaria vsualia ⁊ comedat pultes de riso ⁊ de pane azimo cũ lacte caprarũ lapidato ⁊ custodiat se a frigore.

Declaratio in thenasmone. P̃io q̃rat̃ thenasmon cuius mẽbri est passio: R̃ndit Ga.7.amph.cõmẽto.28.ibi. in vtero habẽti thenasmus. sic thenasmus est passio recti ĩtestini ꝓpt̃ egõnes san. ex vulneribᵘˢ sup hoc ĩtestinũ h̃itis. Et seq̃tur: sepe eñi ad sellã surgũt ⁊ exp̃munt. vñ sepe totũ corpus laborat ⁊ fatigat̃ maxĩe matrix ꝓpter ↄiunctionẽ sui ⁊ itestini neq̃ mirandũ si abortiat. pꝫ g̃ q̈ p̃io est passio ĩtestini. scd̃o totius corporis. ¶ Scd̃o ẽm Aui. scias ⁊ ẽm alios autores medicine ⁊ ẽm expientiã que oĩum testiũ verissima est doctrix ⁊ magistra. q̈ frigus exteriᵘˢ multum nocet in habẽtibus thenasmonẽ: iõ q̃ ĩtestinũ rectũ est multũ neruosum ⁊ in capite eius sunt musculi multũ sensibiles. mõ sic est q̈ frigidũ inimicũ est neruibus ossibus ⁊ spinali medulle ⁊ dẽtibus ⁊ cerebro. Calidum v̈o est vtile ⁊ amicum nature. 5. amph. amphoᵒ.19. Et ideo nunq̃ aliq̃d actualˀr fridũ oꝫ applicari: ꝫ semp actualˀr calˀm. Et ex alio: q̃ fria facerent coartationẽ cuius opᵐ querimᵘˢ in opatiõe. ¶ Tertio dubitat̃ cũ tu dicas thenasmon fit a maᵃ ↄtenta vel ibibita in ĩtestino recto: vnde pñt exire tot hũores ⁊ superfluitates quot exeũt q̈ si totũ illud ĩtestinum eẽt totalˀr plenũ nõ sufficeret ad.10. partes illius qᵈ expellitur. R̃ᵒ. sic q̈ illa mala materia exñs ibibita in intestino cum sua mordicatione vel etiam mala q̃litas in eo derelicta stimulat ⁊ incitat v̈tutẽ expulsiuã ↄtinue ⁊ mlˀtũ ⁊ superflue

ad quã incitationẽ ſeq̃tur incitaº in alijs iteſti/nis ꝛ in venis meſeraicis:imo ẽt incitat̃ virt᷒ expulſiua epaṫ ꝛ venarũ:ꝛ ſic oĩa nitunt̃ expellere ꝛ de facto expellunt de ſupfluitatib᷒ ꝛ hũoribus ĩ eis ꝯtent̄. ꝛ ſic appet iterdũ diuerſitas egõnis Aliq̃n ṽo ſan.aliq̃n co.aliq̃n flã.aliq̃n hu. viri/dis aut niger:ꝛ ſic de alijs.¶ Ideo thenaſ.ter/minat̃ in diſſinteriã:maxĩe q̃n fit a corruptione aeris ex magna ei᷒ alteratiõe ad aliquã q̃litatẽ. tũc eni hu.in corpe:aut corrũpunt̃ aut adurunt̃ vel ſaltẽ alterant̃ ad aliquã malã q̃litatẽ talr̃ ꝙ natura eos expellere conat̃:ſic ſeq̃tur q̃dã attra/ctio ex colligatiõe ꝛ ꝯcathenatione vni᷒ cũ alio ꝛ ꝯtinu᷒ flux᷒ donec vene ꝛ totũ corp᷒ in maiori pte remanẽt vacuũ.nõ eni eſt credendũ medico nãm ita eẽ indoctã ꝙ tot hũores a corpore p̄ci/pitaret:ſi apti nutritioni ꝛ corpis ꝯſolidationi exiſterẽt niſi expulſiua eẽt irregulata.Et ſi tu di cas iã expellit ſan. formalẽ ĩ diſſinterijs: dico ꝙ hoc eſt ꝑ accñs volens expellere nociua expellit̃ ſan.extractus ab iteſtino vi morbi. ¶ Quarto ſciendũ ꝙ q̃n dant̃ cliſteria laxatiua non debẽt dari in magna quãtitate ꝓpter loci ĩfirmi ꝓpinq̃tatẽ.ſit etiã cautela ꝙ canula ſit breuis vel pua quãtitas imittat̃.iõ de quãtitate colature vl̓ liq̃/ris ſufficit.lb.ß.vel.℥.iij.ſm autores de quãtita/te canule ſufficit ꝙ duo digiti ex trãſuerſo de di/cta canula cliſteri imittat̃.h̃ aũt ꝯſulit̃:ne maior humoꝝ attractio fiat ad locũ doloroſum.Si ṽo haberes aliquã tentionẽ ſcʒ ꝙ euacuãdo illud q̃d continetur in alijs ſuperioribus inteſtinis expelleretur illud q̃d in recto manet detentum ſi corpus nõ eſt plectoricũ.bona eſt cõſideratio. ¶ Quinto ſciendũ ꝙ in thenaſmone p̄cedẽti/bus vniuerſalib᷒ manifeſtũ remediũ ẽ actualis caliditas in partibus vicinis inteſtiº recto.ideo frig᷒ cauendũ eſt ꝛ fugiendum quãtuʒ poſſunt. ¶ Sexto ſciendum de axũgijs vrſi ꝛ aliorum aĩaliuʒ ꝛ auiũ multũ valet in iſto caſu ꝛ in mul/tis alijs ſed bonũ eſt ꝙ nõ ſint ſalite. Modus ergo conſeruationis coruʒ eſt ꝙ in vno vaſe ter reo ponat̃ vnus lect᷒ de granis frumenti ꝛ alter de axungia ꝛ tunc cooperiat̃:bñ ſic diu ꝯſerua/bitur dño cõcedente. ¶ Septimo dubitat̃ q̃n thenaſ.poteſt fieri a cã calã etiã a cauſa frigida: Dico ꝙ hoc fit ſm diuerſos reſpectus ꝛ effect᷒ quos aliquãdo inducit caliditas. aliquãdo fri/giditas vnde ꝛ ſternutatio fit aliquãdo a cali/do:aliquando a frigido.

¶ Capitulum.28.de dolore ꝛ tortura iteſtino/rum ꝛ mirachie.

a Liquãdo accidit dolor ꝛ tortura in inte/ſtinis cuʒ magno dolore ꝛ torſione ꝛ mordicatione.Et quãuis h̃ caᵐ poſ/ſet cõtineri ſub caº de colica ꝛ yliaca: tñ autores ꝯſueuerũt facere caᵐ ſpãle.¶ Iſta aũt punctio vl̓ tortura quãuis hẽat multas cãs tñ pñt redu/ci ad.6.¶ Pria eſt ꝙ pñt eſſe hu.pũgitiui acuti vel ſalſi vel bauracales vl̓ corrupti q̃ mordẽt in teſtina ratione male qualitatis in eis derelicte. ¶ Scõa pñt eẽ vẽtoſitates icluſe non potentes exire:ꝛ ſic dilatãdo iteſtina ꝛ extẽdendo iducũt q̃ſi ſolõnẽ ꝯti.in fieri. ꝛ ſic cauſat̃ dolor magn᷒ ꝛ tortura.¶ Tertia cã põt eẽ retẽtio ꝛ inuiſca/tio hũorꝫ groſſi ꝛ viſcoſi ꝛ ei᷒ adherẽtia cũ inte/ſtino põt eẽ flã vitreũ vel muſcillaginoſuʒ vl̓ flã ſalſum ꝛ feces idurate.oĩa iſta facere pñt coar/tationẽ ꝛ retẽtionẽ fecũ ꝛ vẽtoſitatũ:ꝛ ꝑ ꝯñs do lorẽ ꝛ torturã.¶ Quarta cã põt eẽ criſis ꝛ ter/minus alicui᷒ egritudĩs p̄cedẽtis.nã natura vo/lens ſuos inimicos extra atria ſue ciuitat̃ expel lere ꝓpellit circũq̃ȝ ad loca q̃ ſunt mag̃ parata recipe que in trãſeundo ledũt loca vbi attingũt. vñ talis leſio ꝛ tortura eſt ſignũ criſis:ꝛ multo/tiens ꝓrũpit ad fluxũ vẽtris per quã a deteriori morbo ĩfirmus languidus debilitat̃. Quinta cã põt eẽ vlcera põt eẽ apa in iteſtinis.¶ Sexta cã põt eẽ hũori/tio in eis.Mirachia aũt vt plurimũ fit ab hũori bus acutis vel pũgitiuis q: groſſi nõ pñt bñ pene trare.vel ab apate in mirach vl̓ in meſenterio q̃d continet fere oẽs venas meſeraicas ꝛ vere eadẽ eſt cauſa cum yliaca vel colica.

Signa Illa ãt tortura q̃ fit ab hũorib᷒ calis pungitiuis ꝛc̃.ſignatur q: ibi eſt mag̃ inflatio ꝛ mordicatio ꝛ pũctura ve hemẽs ꝛ ſitis:imo aliq̃n fe. ꝛ forte aliq̃ quãtitas coꝝ erit ꝑ ſupius vl̓ ĩferi᷒.ꝛ diſcurſus ꝑ ꝑticula³ in oĩbus multũ iuuat ad iſtas noticias inueſti gandas.¶ Si fit a flãte groſſo vl̓ viſcoſo adeſt magna g̃uitas ꝛ nõ adeſt tant᷒ dolor nec pũctu ra nec calor neq; ſitis niſi eẽt flã ſalſuʒ ꝛ tũc ſa/por in ore ſentit̃ ſalſus. Si ẽ hũor baurachal di cit Aui.ꝙ adeſt magna g̃uitas cũ adherẽtia in vno loco.ꝛ cũ h̃ forte exeũt de illr̃ hu. cuʒ egõne nãlr̃ ꝛ ꝑ ſe facta vl̓ ꝑ artẽ vt in cliſterib᷒.ꝛ ſilib᷒. Si aũt ſit a ventoſitate vl̓ illa eſt mobilis: ꝛ ſic dolor mouet̃ de loco in locũ vl̓ eſt coartata ꝛ ſic remanet dolor fixus in vno loco ꝛ nõ ſentit̃ põ dus neq; aggrauatio.Et q̃n fac̃ eructuatiões vl̓ bõbos:dol᷒ aliquali allcuiat̃,ſi fuerit ab vlcerib᷒ vl̓ vermib᷒ q̃ pñt eẽ, Septia cã ſigna reperiunt̃

in suis capitulis. et si est propter apam recurre ad colicam propter apam. ¶ Signa autem distinctiva sunt: quia ista convenit cum colica passione in terribilitate dolorum et accidentium et est a causis humoralibus, verumtamen distinguuntur una ab alia. quia in colica est fluxus et expulsio ciborum et humorum per superius et inferius. In ista autem adest communiter constipatio. Cum colica autem bene participat et similiter cum yliaca in aliquibus.

Iudicia Primo quando infirmus propter puncturam intestinorum et dolorem fortissimum venit ad vomitum et singultum vel permixtio ronis mortalis est. Avi. in c. proprio. ¶ Secundo iudicatur tortura et punctura intestinorum in qua nullus fluxus adest: fit fortior spiritus ex ea colica procreatur. ¶ Tertio per sequelam si huic torture supervenerit fluxus naturalis vel artificialis ut plurimum excusatur a colica et spasmo permixtione ronis et sequitur sanitas ¶ Quarto cum gordonio patientes intestinorum torturam si habent stomachum et intestina debilia et multum sensibilia ut homines discarnati et passio per multum tempus duraverit: cadent in accidentibus supradictis. et si per opportunum ea evadere possunt. ¶ Quinto si dolor et tortura intestinorum cum clisteribus et purgationibus debitis non alleviatur apam figitur esse in intestinis. Et si cum hoc non est constipatus et punctura et dolor continuatur causam egritudinis possumus iudicare esse in matrice vel mesenterio vel venis mesaraicis quam alibi: et sic dicatur proprio nomine mirchia.

Curatio torture intestinorum si fuerit ab humore et non adest ventositas in primis secundum Avi. provocetur vomitus. deinde purgetur illa materia secundum suam quantitatem et qualitatem. et non videtur mihi quod debeamus incipere a digestione cum materia sit multum furiosa ratione sue qualitatis vel ratione membrorum in quibus est vel ratione membrorum vicinorum. ¶ Sed quando videtur ista tortura et punctio intestinorum cum caliditate et ardore fiat tale clistere. ℞. specierum herbarum ana. M. .j. ordei furfuris ana. p. .j. fiat decoctio in qua dissolvatur cassiafistule mundate ℥ .j. yerapigre ʒ .vj. benedicte ʒ .iij. olei violacei quartam .j. salis communis ʒ .ij. fiat clistere. si autem colera videatur abundare: purgetur cum mirabolanis citrinis vel tamarindis et manna granata vel cassiafistula. et post purgationem fiat emplastrum de portulaca et rebus frigidis ad repellendum saltem alterandum materiam ad intestina currentem. Ista tamen frigida misceantur cum camomilla. et absinthio et similibus. ¶ Si autem non adest calor nec febris nec fluxus: sed videtur quod ibi sit ventositas vel mala frigida flatica cum retentione fecum tunc fiat tale clistere. ℞. utriusque centauree polipodii quercini secundum Avi. utriusque calamenti origani et pulegii abrotani ruthe. ana. M. .j. anisi marathri carui cimini. ana. ℥. .j. furfuris p. .j. fiat decoctio. et in .j. libra eius colature dissolvatur mellis anthosati colati olei rutacei. ana quartam .j. yeragigre benedicte. ana ℥ .ß. salis communis ʒ .ij. recipiat ter aut quater donec ventositas et causa eius consumatur vel alii humores evacuentur. et post evacuationem detur thiriaca aut metridatum. Vel detur iste pulvis cum vino. ℞. cimini carui bacarum lauri florum agnicasti ruthe anisi. ana ʒ .ij. penidiarum ℥ .j. ß. pulverizentur ʒ .v. et detur dianisum et fricetur venter totus et panni calidi supponantur. et utatur aliis speciebus calidis nisi in causa calida. Item illud quod remansit de clisteri post colaturam pistetur fortiter et addito oleo de lilio et rutaceo et fiat emplastrum super locum dolorosum post longam fricationem et unctionem cum dictis oleis. Item terantur semina et flores et folia agnicasti et se. rute ana ℥ .ij. bacarum lauri ʒ .iij. cimini ℥ .j. et ß. incorporentur omnia in oleo rutaceo. et fiat emplastrum super locum doloris. ¶ Isti autem debent diu fricari et paulatim et gradatim debent exercitari ante prandium et cenam: et caveant ab omnibus fructibus recentibus et leguminibus et musto et ab omni re faciente ventositatem. et utatur bonis cibis et carnibus bullitis cum aneto et cimino et aniso. Item utatur ciminata cum perdicibus vel aliis avibus laudabilibus facta. dicit etiam quod ius galli antiqui cocti cum dictis seminibus valet multum. similiter dicit quod caro ericii assata valet in omni tortura et punctura intestinorum. Panis autem eorum sit salitus vitet modum consuetum aliqualiter et bene fermentatus. Potent vinum album vel clarum vetus sine aqua nisi esset febris in parva tamen quantitate ¶ Si autem fuerit a flate fiat eadem cura sicut in ventositate: sed purgetur flatica materia et purgetur cum clisteri supradicto. et evacuetur cum agarico et cum decoctione polipodii et anisi et marathri addito pulvere diaturbith. Cum autem fuerit ab ulceribus vel apostematibus vel a vermibus vel ab aliis curetur ut dictum est: vel dicetur domino concedente in suis capitulis. ¶ Ista autem melius valet in tortura intestinorum et in omni ventositate stomachi. ℞. carui anisi marathri ana ʒ .iij. radicis acori bacarum lauri aristologie rotunde foliorum lauri centauree xilobalsami. ana ʒ .ij. mellis despumati quod sufficit fiat electuarium ad modum opiate et dentur ʒ .ij. cum vino odorifero puro quando non timetur de febre.

Declaratio Primo intelligendum quod ut plurimum quando cum tortura intestinorum vel sine debet venire thenasmon pestilentialis primo incipit fortasse per unam diem diarria et in tertia vel quarta assellatione incipit dolor intestinorum et punctura seu quasi arsura in ano et post ista incipit magnus conatus cum voluntate redeundi ad sellam. et faciunt aliquam egestionem muncosam cum aliquibus guttis sanguinis vel ventis: et nihil penitus possunt

comedere ⁊ sitiūt cōtinue ⁊ post cōtinuādo the-
nasmo. dissint. efficiꝫ ⁊ freqnꝫ durat tantū donec
maᵃ añs sit euacuata nisi ante moriaꝫ. Declaraᵒ
in tortura intestinoꝝ. Primo notandū ꝙ licꝫ sit
dictū ꝙ in cura doloꝝ torture itestini quando ē
a maᵃ calīa debēt dari solūᵒ lenitiua clisteria: tamē
dubitādo de grossitudine hūoꝝ ⁊ de vētositate: q̄
pl'in retineꝫ cū ventris cōstipatione: dico ꝙ si ali
que cal'e herbe vel semia apitiua ventositatē cō-
sumētia post primū clistere mollificatiuū adiū-
ganꝫ nō fiet error q: nō sumᵘ īventre nec lux ibi
ē vt videamᵘ luculēꝫ nocitia nec ea ꝑspicaciꝫ pos
sumᵘ ꝑma obuiatiōe intueri nec cōiecturare ni-
si ꝭm extimationem veritati ꝓpinquā. Scd̄o q:
freq̄nter est ibi fl'ā salsuꝫ qd̄ inducit accn̄tia cali-
tatē ꝓducētia. Tertio q: ista cal'a nō diu rema-
nēt in ventre. iō cōmode vt prefatū est cum alijs
pn̄t ꝑmisceri. ¶ Scd̄o nota ꝙ caro ericij est ali-
qualiter aperitiua ⁊ hꝫ in se nitrositatē ⁊ iō ape-
rit ⁊ ex ea nō gn̄aꝫ ventositas ⁊ ideo cōpetenter
datur in tortura intestinoꝝ ⁊ in ydropisi vt po-
nit Aui. ¶ Tertio notādū ꝙ Aui. in cā cal'a iu-
bet fieri empl'in cū rebus frigidis vt cū solatro ⁊
pāpinis vitiū. ⁊ credo ꝙ hoc iubet post yl'ia vel
vbi ē mala ꝯᵒ cal'a cū paucitate materie ad alte-
randū. Noui iuuenē. 20. annoꝝ q̇ habuit tortu-
rā intestinoꝝ ⁊ in tp̄e estaꝫ post labores itineris
tūc vnᵘ incipiēs volēs ip̄m curare applicuit sibi
sup vētrē silices madefactos in aqua f'ria. ⁊ liga
uit ⁊ fecit ꝙ staret vel iaceret sup vētrē ⁊ īfra 4ᵐ
vnᵘ hore fuit curatᵘ a tortura. Credo hoc fuisse
ex caloris naturalis ad intra reuocatiōe ꝯsumēꝝ
vētositatē. vel ex alteratiōe male cōpl'onis mem-
bri vel hūoris ibi missi. ⁊ istā expientiā vī ꝯfirma
re dictū ꝯsiliū Aui. si aūt volueris facere ſꝫ. in iu-
uene carnoso nō supflue pleno vbi calor ⁊ ardor
ē ⁊ materia moᶜᵃ vel nulla. ¶ Quarto nota ꝙ si
ista egritudo ꝓlongeꝫ ⁊ est in intestinis supiori
bus recurre ad curā yliace: ⁊ habebis intentum.
¶ Quito scias ꝙ si egritudo ꝯtineꝫ post purga
tionē bonū remediū est ad mitigationē doloris
balneū aq̄ cal'e decoctionis herbarū ⁊ medicina
rum dictarum in. 2ᵒ clisteri istiᵘ capl'i. ⁊ sil'r frica
tio lōga intestinorum ex vētositate.

¶ Capl'm. 29. de colica passione.

Colica est itestinorū inferioꝝ passio dolorosa cuꝫ qua difficilis est exitᵘ eorū q̄ ꝭm naturā ⁊ cōsuetudinē foꝝ eijci ꝯsueuerūt si-
ue sint feces seu hūores aut vermes aut alia re-
tēta vltra ꝯsuetudinē nature. Diciꝫ autē colica a
colon qd̄ est vnū de intestinis grossioribus me-
dium: vt iam dictum est.

Cause colice, qui bene voluerit cōsidera-
re causas ⁊ signa ⁊ curā yliace non
oporteret hic ponere nisi signa distinctiua: q: ab
eisdē causis fiūt ⁊ fere eadē accn̄tia ⁊ cura sed ꝑ
iuuenibᵘ sciendū ꝙ colica pōt fieri a causis ꝑmi
tiuis ⁊ hꝫ cās añcedētes. ⁊ fit semꝑ a causis ꝯiū-
ctis. ¶ Cause ꝑmitiue pn̄t eē aliq̄n frigus exte-
riᵘ infrigidās ⁊ cōgelans ⁊ faciēs accidere com-
pl'onē frigidā. Alia cā pōt eē vēti septētrional'loꝝ
ga insl'aᵒ: q: stringit ⁊ coartat mēbra interiora.
vel q: forte desiccat ⁊ nō pn̄t exire feces ⁊ ꝑ ꝯn̄s
nec vētositates. Sil'r habitare in regiōe frigida
q: frigus exteriᵘ strigit lacertos vētris ⁊ circuli pu
dibūdi. ⁊ sic fex retineꝫ ⁊ illud foꝝ expelli debu-
isset. Alia cā ꝑmitiua pōt eē nimia cal'itas aeris
vel labor nimiᵘ maxime in tp̄ibᵘ ⁊ aere cal'o. sicci
tas aeris ⁊ abstinētia foꝝ a quibᵘ feces possiꝫ ē
exiccari, ⁊ᶜ de alijs. ¶ Cause añtes in corꝑe exi-
stētes nedū egritudinē facietes possūt esse mala
cōpl'o frigida q̄ potest multiplicare pinguedinē
que facit in suo tp̄e ad difficilē exitū fecū quan-
do meatᵘ exiīt stricti rōne pinguedinis etiā ma-
la cōpl'o f'ria infrigidādo ⁊ coartādo malā coli-
cā inducere potest ⁊ mala cōpl'o cal'a ⁊ mala ꝯᵒ
f'ria intestinoꝝ. Et oīa illa q̄ desiccare pn̄t illud
qd̄ deberet facere lubricare feces que sic exiccate
oppilant intestina ⁊ sic causanꝫ colicā dolorem.
Alia cā añs pōt esse impfecta vel corrupta dige
stio multiplicata ⁊ freq̄nter creata a qua possūt
humores crudi generari ⁊ corrūpi ꝑ se ledētes vl'
mordicātes intestina vel inbibētes grossa inte-
stina. Alia cā pōt esse f'ritas mēbroꝝ corꝑis ma-
xime nutritiuoꝝ a qua gn̄atur fl'ā. Cōformi mō
longus vsus ciborū frigidoꝝ ⁊ hūidoꝝ vel cito
corruptibiliū vel vētosoꝝ. Sil'r multi hūores fri
gidi in corꝑe exn̄tes quos cū natura digerere nō
ualet multas ex eis gn̄abit vētositates maxie posꝙ̄
in intestinis fuerint missi. Ruptura potest face
re ad retētionē fecum ⁊ ventositatum ⁊ colicum
dolorē ꝑcipue si intestina aliq̄n cadūt in osceu.
Cause ꝯiūcte sūt ille a quibᵘ actual'r ⁊ imediate
ꝓcedit egritudo. vn̄ oēs supradicte cause quā-
do sūt multū intēse ⁊ currūt vel delabunꝫ ad in-
testina ⁊ inducūt suū effectū: dicunꝫ ꝯiūcte ⁊ i-
mediate sicut est vētositas inclusa nō potēs exi-
re postꝙ̄ ē in itestinis dilatat ea ⁊ exāplat ⁊ faciē
do dilatationē facit solōnē ꝯti. ⁊ ꝑ ꝯn̄s dolorem
pari mō hūores colerici vel fl'ā salsum aut mīlia
adusta vl' alij hūores corrupti qn̄ sūt ibibiti itꝫ

tunicas intestiox grossoxvel eox supficie ꝛ pungunt ea ꝛ corrodũt ꝛ fiũt intẽsi dolores in eis: si milr ois inordinata fecũ retẽtio. Apa etiã in aliquo intestinox grossox. repletio etiaꝫ monoculi fecũ induratax vel hũoruꝫ facientiũ clausioneꝫ in intestinis. Haly. in 3° tegi cõmento. 136°. ibi. Cũ vo ex stercore. ponit. 5. causas a quibus potest fieri colica. Prima ē ex stercore duro. 2ª est ex flãte viscoso. 3ª ex vẽtositate grossa. 4ª ex apate. 5ª ex hũoribꝰ colericis vel aliis pũgitiuis vel adherẽtibꝰ vel imbibitis in substãtia alicuiꝰ intestinox inferiorũ. Johannes serap. ideꝫ dicit ꝛ stat in ratione.

Signa colice. hꝫ aũt colica triplex genꝰ signox. s. signa egritudis actualis: ꝛ signa causaruꝫ: ꝛ signa distinctiua. Signa egritudinis sunt pmo feces que retinent de die in diem ꝛ quasi porisinalr expellunt ꝛ iterũ retinent. appetitꝰ debilitat ꝛ post totalr auferr: deinde incipit dolere in intestinis inferioribus ꝛ appetit acria ꝛ abhorret pigua: ꝛ aduenit volũtas vomẽdi ꝛ nausea ꝛ dolor aliqñ circa crura. ¶ Signa actualis egritudinis colice sũt dolores fortes in partibꝰ ventris ab vmbilico inferius ꝛ q̃si totalis fecum ꝛ ventositatũ retentio. ꝛ accidentia q̃ ponit Ga. ꝛ Aui. 16ª 3ª. in signis colice absolute: ꝛ sunt qꝛ videt eis ꝙ intestina terebello pforent. ꝛ videt eis ꝙ acus infra intestina fuerit iclusę. Et qñ localr mouent crescit ꝛ auget dolor. ¶ Et si capiãt clisteria exeũt sq̃bale dure cũ vẽtositatibꝰ icluse q̃ aliqñ natãt rõne vẽtositatis admixte cũ qua fuerũt retẽte. ꝛ sũt siles stercori ouino vel caprio ꝛ sepe euomunt eo. vel hũores malos corruptos. aliqñ cibũ de primo assũptũ. ¶ Signa causax sic idagant. nã si colica fuerit ex flãte sentit dolor ꝛ grauitas ꝛ frigiditas i ptibus iferioribꝰ vẽtris ꝛ cupiũt calefieri cũ aliquo calefactorio. Et si accipit clistere erit multum de flãte ꝛ dolore ꝛ porismꝰ est lõgus ꝛ nõ est dolor acutꝰ multũ nec calitas in tactu repit: imo adest fritas actualr specialr qñ ē flã vitreũ vel ventositas. fritas ē signũ cõe eis. dicit Serap. ꝛ multuꝫ iuuat a calis ꝛ cũ hoc alia pticularia cõueniũt vt qꝛ est senex vel flãticꝰ vel tps est hyemis ꝛ regimẽ pteritũ qꝛ fuit vsus piscibꝰ fructibꝰ recentibꝰ ꝛ silibus ꝛc. Et est hõ ociosus vel crapulosus vl forte ē piscator vel pator corioꝝ in aq̃s vel iuxta aq̃s. ꝛc de aliis. Et isti hũores flãtici vt plurimũ sũt ɔtẽti in rugis anfractuosis intestini colon. qꝛ hũor grossus iter duas pelliculas intestinorũ vix penetrare põt. ¶ Signa qñ est ab hũoribus calis acutx qꝛ sequunt calor ꝛ ardor ꝛ sitis ꝛ inflãmaꝰ ꝛ mordicaꝰ ꝛ ardor ĩ vrinã: ꝛ ad hꝰ qꝛ ē hõ iuuenis ꝛ colicꝰ in estate vel in pnº autũni. ꝛ est faber aut laborator vel qꝛ laborauit in sole calo. ꝛ fuit vsus pipatis allearx ꝛ silibꝰ. Et si iste hũor calidꝰ subtilis ē imbibitꝰ inter duas intestinorũ pelliculas cũ magna difficultate expellit: immo post clisteria 3ª aut 4ºr adhuc remanet dolor et post euacuationẽ colẽ vl alteriꝰ mali hũoris corrupti: seq̃tur alleuiatio: in isto casu etiã adest exiccatio ligue. ¶ Signa qñ est a fecibꝰ iduratx sũt qꝛ diu est ꝙ nõ assellauit ꝛ adest dolor grauatiuꝰ extẽsiue ꝛ extẽsio quã facit fex retẽta. ꝛ sentit q̃si si intestinũ i se scinderet. ꝛ qñ hñt appetitũ assellandi modicũ vel nihil exit post expssionẽ ꝛ aliqñ exit aliq̃d qd̃ videt limꝰ viscosus ꝛc. Et si fiãt clisteria mollitiua citiꝰ iuuant ꝙ si esset apostema vel hũor: ꝛ cũ hoc iuuat ad noticiã: si diu fuerit vsus rebꝰ restrictiuis. vl est hõ sicce hitudinis vel lõge laborauit in aere calo in quo exercitiuꝫ fec imoderatũ ꝛ sudorẽ: q̃ oia desiccãt feces ꝛ sic de aliis. Et in istis cognoscunt multe cãe pmitiue q̃ iplicite i supradictx signis cõtinent. Et si retẽtio fecũ accidat ppter clausionẽ pori cistx fellr q̃ vadit ad itestina: tũc egestio ē alba ꝛ forte ē ictericꝰ. ¶ Signa qñ est a vẽtositate tũc pcedũt istatio ꝛ rugitꝰ i itestinis ꝛ in stoº ꝛ feces qñ exeunt natãt sup aquã: qꝛ cũ vẽtositate diu fuerunt admixte ꝛ aliquã leuitatẽ ab ea sumpserũt. ꝛ forte ex eis ille vẽtositates fuerũt create. ꝛ qꝛ est persona que vtebat rebꝰ ventositatẽ generantibus vt sunt legumina castanee rape ficus ꝛ mustuꝫ ꝛ similia. ꝛ forte potauit aquã frãm vel vinũ multũ limphatũ a quibꝰ vẽtositas gñat. Et plurimum iuuant cum clisteribꝰ ꝛ saccellatiõibꝰ vẽtositateꝫ cõsumẽtibꝰ. ¶ Signa qñ est ab apate. si apa est calin adest fe. cõtinua ardor punctura ꝛ pulsaº sitis ꝛ dolor extẽsiuꝰ vtplimũ in vno loco fixus. qꝛ aliqñ rõne vẽtositatis retẽte nõ potẽx exire ascẽdit versus supius. verũtamẽ priꝰ dolor nõ remouet a loco apato. adest etiam rubedo coloris in facie. inflaº in oculo. retẽtio vrine ꝛ sine dubio in trãsitu forx clisteris acuti vel etiã sq̃balearũ p locũ apostematũ crescũt dolores rõne cõpressionis apatx: imo etiã si cõprimat cum manu crescit dolor. ꝛ qñq̃ alleuiant cum capiũt clistere mollitiuũ factũ ex anodis. ꝛ qñq̃ adest fritas extremitatũ q̃ si sit cõtinua cũ febre acuta nõ cessante sacerdos panniꝰ ꝛ cera preparent. ¶ Si apostema est frigidũ febris est lẽta ꝛ nõ est tantus ardor nec punctura nec tãtũ dolet qñ cõprimit:

etiã q: alia pticularia ꝯueniũt:vt est etas cõplo
nis tps regimen.⁊ q: fuit vsus piscib⁹ ⁊ fructi/
bus ⁊ herbis ⁊ olerib⁹ friis ⁊ humoribus.vt lac/
tucis portulaq̃ carnibus porcinis ⁊ fructibus:⁊
silib⁹.⁊ forte egestio est flãtica. ¶ Signa disti/
ctiua sciendũ est ꝙ patientes lapidẽ renũ freqn
ter habent passionẽ silẽm colice maxie qñ lapil
li multi vel flãtici vel grossi humores in renib⁹
⁊ in vijs vrine ꝯgregati fuerint. Et sunt aliqua
signa cõia istis passionib⁹.sunt etiam aliq̃ diffe
rentiã iter has passiones demõstran⁹. ¶ Primo
dicit Serapio ꝙ nausea ⁊ vomit⁹ ⁊ dolores cir/
ca ventrẽ ⁊ magna retẽtio vrine vel nature ⁊ vẽ
tositates sunt cõia colice ⁊ egritudini renali.ve
rũtñ fortiora sunt in colica ⁊ se ꝯtinuãtia ꝙ̃ in
passiõe renũ.differt ẽt dolor colic⁹ a dolore q̃ fit
de lapide renũ.nã colicus icipit ab inferiori pte
dextri lateris vsq̃ ad supiorẽ sinistri.Et qñ ꝯfir
maꝛ dilataꝛ ad dextrũ ⁊ sinistrũ ⁊ declinat magꝭ
ad añriora versus pectinẽ ꝙ̃ ad posteriora. Do
lor aũt renũ per oppo^m:icipit enĩ a supioribus
⁊ descendit paulatim vsq̃ ad locũ vbi cõfirmaꝛ.
⁊ magis declinat ad posteriora.⁊ iste fit fortis
añꝙ̃ cibũ sumat.colic⁹ aũt fit fortior sumpto ci
bo.Colicus icipit subito ⁊ in tpe breui. ¶ Ille
aũt q̃ fit ppter lapidẽ renũ fit paulatine ⁊ ante
cedit ipsũ dolor in dorso ⁊ difficultas vrine. de
inde veniũt accñtia colice.Item dolor colic⁹ ad
plẽs partes moueꝛ.renalis aũt est fixus etiã cli/
steria ⁊ expulsio fecũ ⁊ vẽtositatũ cito alleuiat.
In renali aũt nõ ita manifeste fit alleuiatio.sed
poti⁹ alleuiaꝛ cũ diureticis ⁊ lapidẽ frãgentib⁹.
vlteri⁹ in renali in pncipio vrina est aq̃sa. deide
fit grossa spissa ⁊ al. cũ sedimine filoso flãtico.
Post appent arene rubee in fundo vasis.In co
lica aũt vtplurimũ est tincta ⁊ colorata vt visũ
est in ca° de yliaca. ⁊ hoc signũ est ifallibile suf/
ficiens ad distinctionẽ dictarũ egritudinum.

Pronosticũ tale est. Primo poniꝛ a Gal.12°. meg^t quasi colũ°.12.⁊ 12.de igenio.c.8. Et est qñ in colica
administranꝛ clisteria ⁊ fiũt cathaplãta ⁊ calefa/
ctoria ⁊ danꝛ clisteria vẽtositatem cõsumẽtia ⁊
dolor nõ alleuiaꝛ:iudica humo. calidos vl' cor/
ruptos pũgitiuos in suba itestinoꝛ esse ibibi/
tos qui nõ facil'r expellunꝛ vl' apata iter q̃ disti
guas p sua signa Quãdo aũt per pria clisteria
⁊ calefactoria paꝛ.alleuiaꝛ:iudicaꝛ ꝙ materia ⁊
cã doloris erat in concauitate ⁊ superficie con/
nexa intestini contenta:ꝙ̃ cito attingunt lauãt
⁊ extirpant clisteria prio sumpta. ¶ 2° cuz ypo.
7° amph.amph.26.in dolore forti circa ventrẽ
extremitatũ frãs maluz. ¶ 3°.colica in q̃ dolor
mutaꝛ de loco ad locũ est minus piculosa ꝙ̃ si
semp in vno loco permaneret. q: tũc significat
apã aut fixionem humorũ in vno loco itestini.
¶ 4°.si post eñationem fecũ vel vẽtositatũ in
firmus alleuiatur:est bonum signũ: q̃uis iterũ
redeat egritudo.ergo si clisteria nõ prosunt nec
alia remedia.vt calefactoria ⁊ dolor cõtinuatur
⁊ supuenit spasmus ⁊ friitas extremitatũ ⁊ sin/
gult⁹ vel punixtio rõnis vel aliqd cor̃ ⁊ vestigiũ
vel aliqd bothor magnũ vt faba appet ⁊ vlcera
tur ⁊ remanet vsq̃ in diẽ scdm:aut plus. vl' ad/
uenit subeth ⁊ anhelit⁹ festinus:oĩa ista siml' vl'
aliq̃ ⁊ maior ps aggregata sunt mala ⁊ pnicio/
sa signa. ¶ 5° sm Constãtinũ ⁊ vt verius dicaꝫ
sm Constan^m.in 9°.pante^t.in.c.de colica. spẽs
colice q̃ est ex apate est deterior:cum ex ea fre/
quenter fiat yliaca. ¶ 6° aliquãdo colica muta
tur in dolorem areticum ibidem.

Cura colice.añ cui⁹ curã pticularẽ q̃dam canones gñales sũt pmittẽdi.Ca
nones gñales in colica passiõe. ¶ Prim⁹ ẽ Ga.
⁊ Haly.3°.teg^t.cañ.15° ibi.q̃ vo ex stercore du/
ro.⁊ est qñ colica est ex retẽtione fecis dure ite/
stino adherẽte prio mollificãda est cũ clisterib⁹
humidis ⁊ pinguib⁹.deinde cũ acutis ⁊ fortiori/
bus est euacuãda. ¶ 2° est Haly. in iam dcõ cõ
mento.qñ colica fit a flãte vitreo grosso ⁊ visco
so itentio curatiua in illo est calefacere ⁊ icide/
re illud flã cũ clisteri acuto in q̃ sũt medicĩe acu
te:calẽ subtiliãtes:dcide cũ acuꝛ clisterib⁹ cuceꝛ.
¶ 3° est Haly vbi supra qñ colica est a vẽtosita/
te grossa inflãtia itentio curatiua est ipsa cũ me
dicinis cal'is ⁊ vẽtositatẽ carminãtib⁹ ⁊ resoluẽ
tibus curare ⁊ resoluere. Et qñ est a colera vel
humorib⁹ acutis ipsos expellere vel eũare. ⁊ sil'
dicendũ est de apostemate in qd sm varietatẽ
causarũ varianꝛ intentiones curatiue. ¶ 4° est
Gal.meg^t.pticula.12^a.quasi colũ° 2°.sic pterea
illam caueant medicinã propinare in colica in
qua est iusquiamus ⁊ opium ⁊ mandragora:⁊
storachia ⁊ filia que doloris mitigatiua vocan
tur:nisi cũ viderint infirmũ ppter nimiũ dolorẽ
⁊ vigilias deficere.necvalent aliq̃ remedia alia.
¶ 5° est eiusdẽ in eodẽ loco si iste medicine cũ
opio debeãt ministrari.primo reqriꝛ ꝙ sint cõposi
te illius anni ⁊ recẽtia q: talia citius dolorẽ mi
tigant. 2° reqriꝛ ꝙ sint bene repsse cum rebus
cal'is.3° ꝙ nõ denꝛ in cã frigida. q: materiã ma
gis igrossarent. ¶ 6° est Auic.in.16^a.3ª tractatu

4.c.j. Quando signa colice incipiũt appere interdicat̃ repletio ꝛ euacuatio ꝛ mundificatio est incipiẽda ꝛ cõtinuanda ꝛ est intẽtio aliquoꝝ: ꝙ cibus ꝛ potus auferant̃ totalr̃: nisi sint medicinales vel ad virtutis sustentationẽ. ℂ 7ᵘˢ. si colica accidit post cibũ de primo sumptũ vtiqꝫ ille cũ vomitu est expellẽdus cum clisteris exhibitione. q2 nõ oportet vt fiat clistere dũ in sto° aliqd ptinet̃ ne illud crudũ inferiꝰ p clistere attrahat̃. Aui. in loco pallegato. ℂ 8ᵘˢ. in colica facta ab acuta maᵃ si dolor nõ cessat danda sunt somnifera ꝛ narcotica. q2 minus ceteris doloribus huic passioni nocitura sunt: hec eñ maᵃ subtilis est ꝛ medicina in qua iusqamus ꝛ opiũ sunt: refrigerat ꝛ exiccat ꝛ ingrossat. ppter hoc nõ solum dolorẽ mitigãt verũctiã ꝛ cãm auferũt. 12. megˡ quasi colũ°. 14. ℂ 9ᵘˢ. quis nõ multũ sit necessariũ dare medicinã laxatiuã per os q̃ntũ ad cãm piunctã in colica. tñ quando stomachꝰ ꝛ intestina superiora sunt pñᵐᵐ maᵉ colice ad inferiora intestina. qđ scit̃. q2 stoꝰ est debilis ꝛ adest multitudo humoꝝ ꝛ sup vmbilicũ reperit̃ repletio ꝛ grauitas. tũc om̃ia ista requirũt vt meᵃ laxatiua propter añcedentẽ materiã per superius exhibeatur vt in illo per inferius euacuet̃: si tamẽ natura nititur ad vomitũ: bonũ est vt per supius expellatur. Aui. vbi. s̃. ℂ 10ᵘˢ est Ga. 2. megˡ. quasi colũ° 8°. ꝛ est quasi g̃nalis. nõ solũ ad colicã imo ad multas egritudines. ꝛ est iste. Optet ꝛ nãm morboꝝ metiri ꝛ ad fortiora q̃bꝰ ṽtus deficit intendere. ꝛ moderni dicũt ꝙ accidẽtia ꝛ sinthomata vt dolores ꝛ sincopis ꝛ alia accidẽtia intẽsa veniũt oꝫ cãm morbi dimittere ꝛ ipis accidẽtibꝰ subuenire. ℂ 11ᵘˢ est Ga. ibidẽ nõ solũ ad colicã imo ad oẽm morbũ: si inueneris quedã medicamĩa q̃bꝰ accñtia destruant̃ ꝛ corrumpant̃ et cũ eis deficiat morbꝰ. ꝛ illa medicamĩa nõ nocẽt talia nõ sunt dimittẽda: imo ptinuari debẽt cũ per ea ꝛ cã morbi ꝛ accidẽtia diminuantur. ℂ 12ᵘˢ est ꝙ medicine que dant̃ in torsione intestinoꝝ ꝛ colica illa actualr̃ cal'a debẽt exhiberi siue p supius vel inferius sint ministrate. Iste cañ. est Haly. de regali dispõne implicite positꝰ in 7° li. 2 ptis in. c. de colica. ℂ 13ᵘˢ est g̃nalis yliace et colice q̃ñ fiunt ab apãte. sed in apãte viscerũ inuestigari debẽt an sint in supiorib ꝰ ꝛ si sic curet̃ ꝛ purget̃ cũ meᵃ laxatĩa cũ cibo q̃ p superiꝰ purget si est in inferiorib ꝰ cum clisteri. Iste est formalr̃ Ga. megˡ. particula. 13ᵃ. quasi colũ°. 13°. Et causa datur a Ga. ibi. ꝛ est que per os intrãt virtus eoꝝ priusq̃ sub vmbilico venerint minuit̃. Alisteria ṽo vsqꝫ ad ieiuniũ intestino nõ veniunt. ibidem. Nos aũt ni vtraqꝫ passiõe pferãt purgatiões hoc nõ est negandũ: sed hic canon intelligit̃ vtplurimũ. ℂ 14ᵘˢ. si propter inflatiuã ventositatem fuerit dolor intestinoꝝ cibarijs assuescat ꝛ potibus fomẽtis ꝛ cathaplasmatibꝰ ꝛ cõfortatiõibus ventositatẽ attenuantibus ꝛ subtiliãtibus. 12. megˡ quasi colũ°. 14. Et hec sñia iã est data superius in 2° cano. auctoritate Haly. ℂ 15ᵘˢ est Ga. in eodẽ loco si causa doloris colice acuta est materia cauenda sunt subtiliatiua ꝛ calefactiua. ꝛ arbitrandũ est illã materiã cũ solutiuis purgare. deinde reuerti ad temperandã cõplonẽ intestinoꝝ ibidem. Alij canones ponunt̃ in lilio Gordonij pret̃ istos. p̃mus est. 16ᵘˢ in ordine. s. ꝙ nõ potẽt aquã friam nec aliquã rem q̃ntũ erit possibile. ℂ 17ᵘˢ. est ꝙ sustineant sitim. ℂ 18ᵘˢ. q̃ñ applicantur calefactoria ꝛ dolor crescit imediate dimittenda sunt: ꝛ intendẽ debemus ad purgationẽ materie: ꝛ est sil'e de pleuresi. q2 sigt corpus esse plectoricum. ℂ 19ᵘˢ. si causa colice est solum vẽtositas sola solutiua ꝛ euaporatiua sufficiũt ꝛ appositio ventosaꝝ ꝛ abstinẽtia ꝛ comestio allioꝝ verũ oportet vt detur ex eo quãdo nõ est fe. neqꝫ caliditas inq̃t Serap. c. ppo. ꝛ si est cũ maᵃ illa expellat̃. ℂ 20ᵘˢ. custodiẽdũ est ne cũ calefactorijs epar supcalef̃. multos alios cañ. dimitto cã breuitatis. ℂ Cura pticularis colice. Primo g̃ iuxta tenorẽ. 10ⁱ. canõis. Si dolor sit intollerabilis vel accidãt alia accidẽtia ṽtutem deficientia illa iuxta posse sunt remouenda iuxta dicta in suis locis. Ad dolorẽ g̃ fiant calefactoria dicta in. c. de tortura intestiorum ꝛ in mult̃ alijs locis. in casu tñ ꝙ nõ fit ab apãte nec ab humoribꝰ cal'is pungitiis. Primo ergo torret̃ miliũ ꝛ paniciũ cũ sale ꝛ cal'in loco dolẽti applicent̃. 2° camo. mellilotum rutha origanũ ꝛ pulegiũ ros marinus ciminũ anetũ maratrũ cõquassata bulliant̃ in vino in quo filtrũ vel spõgia madef̃. ꝛ post cõpressionẽ cal'a applicent̃. ab alia parte fiat sacculus de dict̃ se. ꝛ herbis ꝛ calefacta sup tegulã vel bullitus in vi° applicetur. valent etiam inunctiones cum oleis calidis vt est pigameleon camomileon castileon. ꝛ oleum in quo bulliant̃ rutha herbe ꝛ semina ꝛ filia illis. Deinde exequamur cal'a supradicta: ꝛ silia illis. Deinde exequamur cal'a supradicta: p°curam q̃nqꝫ cãꝝ quas ponit Haly 5° tegˡ. 9°. 136. Et sũt stercus durum flã viscosum vel hũores grossi vẽtositas grossa apã cal'in vl' frm hũores colerici ꝛ pũgitiui retẽtio fecũ sq̃ballarũ retinentiũ ventositatẽ qđ scit̃: q2 sunt duo vl' tres

dies q̄ nō assellauit vel valde parū: ⁊ forte vsus fuit cibariis siccis ꝯstrictiuis vt sunt caules bñ cocti risum dactili epata aīaliū ⁊ res tostas ⁊ similia. ¶ Prio fꝫ clisteria mollitia vt sic. ℞. malue bismalue brāche vrsine, añ. M. j. se. li. fenug. catabri añ. p. j. fꝫ decoctio in q̄ dissoluat cassia. ℥ ij. olei viol. olei camo. añ. ℥. ij. salis cōis. ʒ. ij. fiat clistere ꝑuū ad q̄rt. iij. deide q̄n dem̄ clistere fuerit operatū fiat sibi sile ad. lb. j. ⁊ ß. ⁊ hoc fꝫ bis aut ter donec feces ꝑus mollificate perfecte fuerint euacuate. patiens aūt pro medicina sumat sir. viol. cuꝫ decoctiōe prunorū damasc. pass. ab arill. mund. ⁊ caricarū pinguiū: in qua aliquid de pingui ⁊ lucida cassiafistula dissoluat: postea comedat iusella ⁊ cibaria hūectāᵃ feces ⁊ comedat puretā factā de boraginibus maluis cicla ⁊ mercuriali ⁊ sil. ibus cum brodio carniū piguiū vel cum butiro vel oleo oliue. ¶ A parte vo exteriori sup ventrē ponat empl. ex herbis clisteriis simul pistatis cū axūgia porci sine sale ⁊ cū butiro ⁊ oleo viol. ⁊ teneat se cal'e custodiendo se ab aere frigido: ⁊ hec totiēs reiterent donec pat. sit curatus ꝑfecte. ¶ A flāte vel hūoribus gross. fris si fꝫ passio colica ꝥ venit freq̄nti⁹ vētib⁹ nauseatiua satietate ⁊ fructib⁹ nō siccis ⁊ piscib⁹: ⁊ adest retentio fecis ⁊ vētositas: ⁊ tales fuerunt ociosi ⁊ habēt nauseā ⁊ cruciationē fetidā ⁊ ante venit eis sudor frigid⁹. ¶ Primo fiat tale clistere. ℞. 5ᶜ. herbaꝝ cōium ꝑitarie camo. mellilotí radicis apii fen. se. cōis origani cala. pulegii añ. M. j. an. marat. añ. ℥. j. fursuris. p. ij. fiat decoctio ⁊ colature addat yerapᶜ bñdicte añ. ʒ. v. agarici pul. diaturbith añ. ʒ. j. ⁊ ß. olei de lilio quart. j. salis cōis vel armoniaci. ʒ. ij. fiat clistere ad quart. 5. ¶ A parte vo exteriori ponāt resolutiua cal'a supius dicta. Et si per ista non curatur clisteri superius dicto: addant centaurea radic. achori ⁊ ꝯtinuent sacellatiōes ⁊ calefactio. ⁊ si dolor nō quiescit ꝯtinuent clisteria ⁊ purgatiōes. vñ si corpus videt esse plenū flāticū a q̄ flā currit ad intestina: tūc bonū ē q̄ cā añs purget ⁊ ꝥ freq̄ntius ꝯuenit illis qui freq̄nter cōsueuerūt habere colicā q̄bus in via ꝑseruatiōis seu curatiōis succurrēdū est. ¶ Vn si digōnē flātis pñt expectare digerat sic. ℞. origani calamē. pulegii añ. M. iij. an. carui se. petro. ⁊ apii añ. ℥. j. mell. desp. lb. ij. fiat sirup⁹ ad. lb. iij. ¶ Deinde purgetur cum his pill. ℞. yerapigre Ga. pul. diaturbith. añ. ʒ. j. coloq̄nᶜ. ℈. ß. salis gēme diagredii añ grana. 4. fꝫ. pill. que in hoc casu ꝓficiūt: quia euacuāt flā ⁊ humores viscosos

dos est. ʒ. j. ⁊ ß. vel. ʒ. ij. vel magis vel minus fm ꝑticulariū virtutē, aliqui addūt bdellii. ʒ. ß. ⁊ cū eo in aq̄ dissoluta distempant res supradictas puluerizatas. ¶ Vel fꝫ. pill. al. quas ponit Mebᵉ que purgant flā ⁊ consumunt ⁊ valēt ad egritudines flāticas ⁊ laudant in isto casu. ℞. sarcocolle. ʒ. iiij. turbith. ʒ. io. colloq̄ntide. ʒ. j. ⁊ ß. zinzi. tantūdē salis gēme. ʒ. ij. dissoluat sarcocolla cuꝫ aqua ros. ⁊ alia cū eis misceant. ⁊ fꝫ pill. Et dic Mebeᶜ q̄ sunt sane ⁊ experte. si tamē adest vētositas: addat pigami ⁊ an. añ. ℈. j. dos est. ʒ. ij. vel j. ⁊ ß. ⁊ post vtat thiriaca ⁊ metridato ⁊ diatriō pipereon diacaᵒ ⁊ stet in calore ⁊ caueat a cibis fris ⁊ humidis ⁊ exerceat se ⁊ parum comedat. ¶ A grossa ventositate si colica fuerit illa dissoluatur aliquando cū diaforeticis interi⁹ sumptis ipam dissoluētib⁹ aliquādo cathaplasmatibus ab extra applicatis vt sunt cimiᵐ anetū maraᵐ milium paniciuꝫ sal. sil. torrefactis in sacculo applicentur vel cū herbis ⁊ seminibus supradictis in principio cure particularis torrefactis. Aliq̄n ab extra ponitur ventosa magna sine scarificatione super locum doloris ter aut quater ⁊ prodest ad ventositatē in cōcauitate intestinoruꝫ ⁊ ad illā que intercluditur in tunicis eoꝝ: ⁊ si non ꝓdest signū est q̄ ibi est aliqua materia. 12. de ingenio. c. vltimo in fine libri. ¶ Aliquando illa ventositas ꝯsumitur cum clisteri vt sic. ℞. abrotani saturegie florum ⁊ foliorum ag. casti ruthe origani cala. pulegii zinzibrii ꝑitarie sansuci mēte. añ. M. j. ani. mara. carui se. aneti añ. ℥. j. ꝯq̄stentur oīa ⁊ bulliant in. 6. lb. aque vsq̄ ad consumptionē medietatis. Et in vna lb. isti⁹ decoctionis dissoluant castorei. ʒ. ij. pul. diacimi. ʒ. j. ⁊ ß. yerapiᶜ bñdicte añ. ʒ. iiij. olei ruthe quart. j. salis cōis. ʒ. j. ⁊ ß. iniiciant per clistere ⁊ teneatur quātum possibile fuerit: ideo ponitur ibi modicū de sale vt non faciat cito stimulationem. Et postq̄ istud clistere opus suū perfecerit in alia. lb. dicte decoctionis dissoluatur yerapigre bñdicte añ. ʒ. iij. pul. diaturbith agarici puluerizati cum sera⁰ añ. ʒ. j. salis gēme. ʒ. ij. ⁊ ß. olei camo. olei ruthacei añ. ℥. j. ⁊ ß. fiat clistere. ¶ Istud clistere dissoluit ⁊ cōsumit ventositates ⁊ euacuat humores a quibus ipe gn̄antur ⁊ sic ꝓficit cāe cōiuncte et añcedenti. Aliquando illa ventositas ꝯsumitur sumēdo eleᵃ cal'a ipam carminātia vt est electuariuꝫ dyacaᵐ q̄d ponit Auicē. in. 5. sotira magna diaspermatō diaꝫꝫ. viride conditum in conserua diatrion pipereon dianisum diamaraᵐ: omnia ista dissoluunt ventositates ⁊ humores frigidos

ideo valet colice de causa frīa ⁊ vētosa: maxime si
cum eis vel aliquo coꝝ sumatur de aqua radicū
quā ponit Haly de regali i.c. de colica. ℞. cortic̄
radic̄ apij ⁊ fen. ⁊ pet°. an̄. ʒ. ij. radic̄ rafa. galli-
cani origani calamēti saturegie an̄. ʒ. ij. pass. mū
dataꝝ. ab arill. ʒ. 20. caricarū pinguiū. 10. nume-
ro iuiubarum istiꝰ anni. 24. numero. coquant̄ i
8. lib. aque vsq̄ ad cōsumptionē medietatis ⁊ det̄
vnus goboletus paruus tepidus cum aliquo de
supradictis electuarijs. Aliqñ cōsumit̄ cum bo-
no regimine ⁊ abstinētia ⁊ exercitio post acceptio
nem alicuius cibi. vt dicit Ga. 12° de ingenio. c.
vltimo. vbi dicit q̄ ipe vidit rusticū qui cū a do-
lore colico vexaret̄: surgēs panē cū alijs comede
bat nihil supbibens p totam diē ⁊ solitum labo
rē exercebat: ⁊ p totā noctē dormiebat: mane vo
surgēs nihil dolēs sentiebat. Et sequitur. allium
vo nunq̄ sitim gn̄at ⁊ vētositatē dissoluit qua-
propter voco illum tiriacā rusticorū. hec ille. Nūc
igit̄ in isto dicto Ga. poter̄ notare quō ex parci-
monia ciboꝝ ⁊ potuū ⁊ i euitatiōe ocij nō soluꝫ
colice sanitas: verūetiam multarū egritudi[m] sa-
nitas ⁊ ꝓseruatio inuenit̄: ⁊ bonitas sanitat̄ re-
sultat q: multitudo ciboꝝ ⁊ reqes. he' eñ sūt cāe
vētositatis gn̄ande. 5°. amph̄o. cōmento. 4°. Et
nō solū vētositat̄ q̄nimo multarū egritudinum
frarū 2° de morbo. c. 3°. Aliqñ vētositas itesti-
noꝝ ꝯsumit̄ cū suppositorijs fm Auic. vt sic. ℞
rute partes. ij. pistetur fortit̄ ac si eēt vnguētum
addendo aquā mell. deinde addat̄ cimi pulueri-
sati ⁊ passati medietas salis nitri quart̄ ps misce
antur oīa simul ⁊ f̄. velut vnguentū in quo inti-
gat̄ lichinū factū de coto ⁊ immittat̄. sit tamē lō
gum quattuor digitoꝝ vt virtus eius interiꝰ at-
tigat. Itē castoreū mel ⁊ fel vaccinum ⁊ oleum
rute sil' tempētur ⁊ f̄. lichinū intictū in eo ⁊ sup-
ponat̄ vel submittat̄. Ista consumūt ⁊ extenuāt
ventositatē. ⁊ aliqñ feces ꝓpinquas ⁊ humores
eijciūt extra corpꝰ. ¶ Ab apate calo in intesti-
nis si f̄. colica p° particularibus cōuenientibus
fiat flobothomia de basilica si tñ adest magna
corporis replo prius f̄ de sophena matic si renes
ex magnitudine caloris apatis cōpatiant̄ ⁊ vri-
ne sequat̄ aliquod impedimentū: tñ deiñ dētur
in potu res frigide ⁊ humide ⁊ potet aquam or-
dei cū liquiri[a] cocta. ⁊ vtat̄ rebꝰ frīs ⁊ humidis
vt ē aqua endō ⁊ solatri. ¶ Et detur ista decoctio
℞. florum boraginis viol. ⁊ bugloss. an̄. ʒ. ß. pru
noꝝ damasci. 15. fiat decoctio in qua dissoluatur
cassiaf. mūd. ʒ. j. vl' mane granate. ʒ. j. det̄ de ma-
ne. ¶ Itē vtatur sir° viol. cum decoctione pru-
norum damasc̄ pass. ⁊ caricaꝝ. ⁊ vtat̄ dieta hu-
mectatiua ⁊ refrigeratiua ⁊ lubricatiua fecū. Et
vtat̄ medicinis lubrificatiuis vt molliāt ventreꝫ
⁊ aliqualr̄ mitigēt dolorē: interim tamen vel p°
f̄. clistere. ℞. ordei mund. p. j. liquiri[c] rase con-
quassate floꝝ viol. boraginis ⁊ buglosse solatri.
an̄. ʒ. j. fiat decoctio: i qua dissoluat̄ cassiaf. mūd.
ʒ. j. ⁊ ß. mane granate. ʒ. j. olei viol. ʒ. ij. f̄. clistere.
⁊ valꝫ clistere mollitiuū fecū dictum supꝰ. Deiñ
f̄. hoc emplm̄ ad mitigandū dolorē post princi-
pium ⁊ euacuationē materie. ⁊ valꝫ ad resoluē-
dum materiā ⁊ ad maturandū si necesse ē ⁊ ad
mollificandū. ℞. foliorum ⁊ radicū malue ⁊ bi-
smal. ⁊ folioꝝ solatri viol. camo. mellilori an̄. ʒ. ß.
tere oīa diligent̄: ⁊ addat̄ olei viol. olei nenuf. a-
xūgie anat̄ cere. an̄. ʒ. iij. icorpent̄ oīa sil' ⁊ f̄. em-
plm̄ ⁊ pōt addi se. lini. ʒ. j. bonū ē eñ q̄ si post flo
bothomiā humores colici in corpe videant̄ abū
dare purgent̄ post digestionē matie cum sirupo
viol. ⁊ rebꝰ humectatiuis cū cassiaf ⁊ tamarin-
dis ⁊ prunis ⁊ manna granata ⁊ electua[a] de suc
co ros. Et sp vtat̄ clisteribus mollificatiuis ⁊ mi
tigatiuis doloris. Et valꝫ in isto casu clistere de
lacte capre vl' de lacte asine qd̄ meliꝰ ē cū cassiaf.
⁊ oleo amigd̄ dulciū. ⁊ post rupturā apatis vtat̄
clisteri ex aqua ordei ⁊ melle. deīde vtatur cliste-
ribus ꝯsolidatiuis ⁊ confortatiuis ⁊ recurrat̄ ad
capl'm de vlceribꝰ itestinorum. q: oīa apata fere
post rupturā necessario relinquunt vlceratiōes.
¶ Ab apate frio si fiat colica: tūc i pnci° non oꝫ
ponere fortia repcussiua: s in pncipio ponatur
oleū camo. mixtū cuꝫ pauco oleo ros. ⁊ aceto ad
penetrandū ⁊ h̄ fit vt itestinū confortet̄: ne susci
piat matias. Et in augmēto post q̄nq̄ dies aut
sex misceat̄ oleū camomellinū cum vino ⁊ stupe
madefacte i eo cal'e supponant̄. ⁊ fiāt clisteria di
cta in colica q̄ ē ꝓpter retētionē fecum. ¶ Deiñ
f̄. tale emplm̄ ad maturandū ⁊ mitigandū dolo
rem. ℞. farine se. lini. ⁊ fenugreci. ⁊ frumēti: or-
dei. an̄. ʒ. ij. vitell. ouoꝝ. 6. numero olei camo. vi-
ni boni al. penetratiui an̄. q̄ suf. f̄. ēplm̄ ⁊ tepi-
duꝫ supponat̄. Aliud ēplm̄ ad apa friū. ℞. cari-
carū pinguiū. 20. numero coquant̄ i aqua ⁊ pi-
stent̄ fortit̄ deinde addatur medulle panis. ʒ. ij.
frumēti. ʒ. j. ⁊ ß. axūgie porcie sine sale ol'i camo.
an̄. q̄ suf. f̄. emplm̄ ⁊ calef. i sartagine. ⁊ suppo-
nat̄ calidū. si adderet̄ camo. ʒ. j. erit melius.

Dieta istoruꝫ sit mollificatiua. ⁊ q: isti cō
munit̄ habēt fe. regant̄ vt febrici-
tātes fm diuersitatē humorum. Hic est sciēdum
q̄ fm q̄ dicit Haly i 7° scd̄e partis q̄ aliquan-

do cū colica facta ab apate accidat difficultas
vrine ꝓpterea qꝛ intestinū apostematum cū tu-
more repimit collū vesice:⁊ sic vrina nō pōt exire
vel cū difficultate exit.⁊ tūc oportet ꝙ fꝫ. flōia d̄
sophēa ⁊ vnge renes ⁊ pectinē cū oleo viol.⁊ ca
mo.per longū spacium ⁊ inguina similiter ⁊ su
perponatur emplm̄ supradictum.fiant etiā cli-
steria supradicta ⁊ ista continuanda sunt donec
eger ꝑfecte sanetur iussu dei. ¶ Ab humoribus
calis si fꝫ colica ſi,sunt i intestinoꝝ ſupficie tunc
nō est illa mala nec durabilis sic si essent inuisca-
ti in eis:⁊ tūc ꝑ iterpolationē signꝫ ꝙ hūores co-
lerici ab epate vel alio loco currūt ad intestina,
¶ Mō si fuerit purgeꝫ cā ancedens sic.℞.pru.
damad.i5.nūero floꝝ viol.boragi.⁊ buglosse se-
ne.aā.ʒ.ß.fꝫ decoctio in qua dissoluatur cassiafi.
mūd,māne ḡnate.ʒ.ß.vel pōt purgari cū tama-
rind.⁊ reub.⁊ diagredio.⁊ silibus.Deinde fꝫ il-
lud leue clistere qd̄ fuit dcm̄ qn̄ colica est ab apa
te calō ⁊ vtatur cibis ⁊ potibus ⁊ sirupis refri-
gerātibus ⁊ alterātibus compl'onē corꝑis ⁊ epa
tis.si isti hūores sint inclusi int̄ duas tunicas in
testinoꝝ fiāt clisteria fortiora:qꝛ illi hūores in-
clusi nō facilr̄ resoluunꝫ seu expelluntꝫ. Jō opor
tet adiūgere aliqua medicamia q̄ cū aliq̄li violē
tia illas repellāt supfluitates siue sint colerice si
ue flegmatice salse siue alie nisi eēnt itestia mul-
tū debilia leuiter supfluitates alioꝝ mēbroꝝ su-
scipientia vel homo eēt multum debilitatus ex
longa egritudine vel aliqd̄ ꝑticulare impediret
vt est etas virtus ⁊ similia.Ga.autem.io.de in-
genio.c.penultimo exemplificat de hoīe q̄ crede
bat habere colicam fieri consuetis calor ⁊ dolor
semꝑ augmentabaꝫ:tūc arbitratus est Ga.illos
pūgitiuos fore hūores inter intestinoꝝ tunicas
inuiscatos q̄ corrumpebāt cibos ⁊ medicinas.
Tūc dedit patiēti cibos difficulter corruptibiles
⁊ tūc vidit illū laborē fuisse mitigatū. Et intel-
lexit ꝙ eēt bonū purgare illos hūores.⁊ Bꝰ pur
gauit eos paulatim cum yerapiͣ ⁊ sanitati resti
tutus fuit,in nono vel decimo die.Cibi aūt dif-
ficulter corruptibiles sūt cādarusꝫ ⁊ risuꝫ ⁊ pe
des quadrupedū bn̄ cocti.Et exēplificat Ga.ēt
de alio q̄ habebat dolorē colice ⁊ post purgatio
nē cū scamonea balneauit se ⁊ iteꝝ recepit cliste
re ⁊ sic fecit vsqꝫ in quartū diē.In quarto auteꝫ
die iterū venit nimius dolor ⁊ in crastinū acce-
pit clistere ⁊ pigameleon.i.oleum pigami ⁊ as-
sellauit multū.Et qꝛ iste dolor cū interpolatiōe
veniebat cognouit Ga.ꝙ ex toto corꝑe aliquid
ad ventrem veniebat ⁊ non dedit ei ampliꝰ sca-

moneam:quia nocet intestinis.sed dedit ei can
darusum cašn cū aqua cui miscuit mala grana
ta:⁊ dormiuit in illa nocte sine dolore ⁊ post de
dit sibi apozima de sumach,qꝛ ꝯfortat intestina
ne recipiāt hūores ad ipam fluentes: ⁊ dedit ei
panē tritici cū vino pōtico nō veteri ⁊ aliquātu
lū de fructibus nō stiptic̄ de malis piris ⁊ cito-
nijs ⁊ malis granatis ⁊ sic fecit in tertia die. in
quarta aūt die dedit ei tiriacā ⁊ sic sanitati redu
ctus est.Balneū aūt in colica multū cōmendaꝫ
post purgationē maͤ ancedenꝫ ⁊ ꝯiuncte ꝙ fit
in loco tuto a vento ⁊ aere frio. Et ꝙ in exitu a
balneo deꝫ ei thiriaca aut metridatū ⁊ filia.⁊ ꝙ
sudet si possibile est. ⁊ in balneo ponanꝫ herbe
cal'e ⁊ folia ⁊ medicine q̄ valēt in colica:⁊ fꝫ stoꝰ
ieiuno:⁊ balneū nō attingat pectus. Et si debi-
lis est nō stet per multū tempus propter timorē
sincopis.¶ Istud enī balneum ampliat poros
cutis ⁊ resoluit ventositates:que subtiliate faci-
lius expelluntꝫ ⁊ remouet dolorem. Ponit Aui.
⁊ Haly.de regali dispōne in 2º.ꝙ fimus lupi in
quo sint pili ⁊ inueniꝫ in spinis ꝓpinatū colice
prodest:vel si suspendaꝫ cum filo lane arieꝫ quē
occidit lupus aut frustū cornu ceruini super pa
tientē colice:prodest.Idem dicit Auicenna.Se
rapio,Gordonius.⁊ Johes de tornamira. Ky-
rianus tamē hoc nō ponit qui fuit maximꝰ em-
ꝑicus vel sequēs tertias ꝓprietates suꝑ omnes
quos ego vidi.tn̄ alia siue empicalia tota ꝓpe-
tate valentia ponit Kyrānꝰ. ¶ Primo yringꝰ
herba ⁊ radix potata cū melle ⁊ aq̄ colicos miti
gat dolores. Kyrānidarū pmo.¶ 2º carduelis
que alio noie vocatur auis iouis assata ⁊ come-
sta colicos sanat.idem.¶ 3º stercus lepoꝝ cū vi
no solutum ⁊ datum potui curabit colicos de-
speratos.2º kyrānidaꝝ. ¶ 4º.castoreū dissolu
tū cū pigameleon,id est oleo de pigamo qd̄ est
semē ruthe agrestis immissum sumptū cū cliste
ri sanat colicos.ibidē.hoc in rōne stat.qꝛ calid̄ ⁊
dissolutiua sunt humiditatū grossaꝝ ⁊ vētosita
tū.¶ 5º.intestina ciconie comesta colicos ⁊ ne
freticos sanat.3º.kyrānidaꝝ.hoc magꝭ stat i ex-
ꝑimento ꝙ in rōne.⁊ qualitercūqꝫ sit:ꝯsulo ꝙ i
colica vtamini clisteribus supradicꝫ. qꝛ si corꝫ
effectus non apparet:male vadit negocium. Et
narrauit mihi quidā expimentator ꝙ ille qui cō
sueuit habere colicā qn̄ preseruaꝫ:si quater i an
no sumat de iure galli in cuiꝰ ventre ponaꝫ farci
tura hec.℞.polipodij querci recentis.ʒ.iij.ani
si cimini carui.vel marathri. ana.ʒ.ß. coquantur
fortiter ⁊ comedat de gallo ⁊ bibat de brodio ⁊

assellabit fortiter ⁊ purgabit flegma. Iste mod⁹ est rusticalis sed digeratur flegma in hoie preseruando cū oximelle diuretico vel sqllitico ⁊ euacuet cū decoctione polipo⁹ ⁊ puluere diacbith. ⁊ fiet vrbani⁹. Cōsiderant̄ alie cause a quibus potest puenire colica siue sint pmitiue siue antes: vel piuncte siue sint vermes vel ruptura vel alia causa. ⁊ recurrat̄ ad capitula istoꝝ ⁊ ad capitulū de yliaca. ⁊ iste cause auferant̄: q̄uis omnia illa fere ad ista possunt reduci.

Declaratio in colica. ¶ Pri° sciēdū q̄ ex repletiōe intestini monoculi qđ est tertiū intestinū grossuꝫ siue illa repletio sit fecū siue hūoꝝ nō potētiū exire ꝑ inferius fit colica: q: colon coniūctus est ei: ⁊ cōmunicat sibi partē egritudinis. siłr ex tali repletione pōt fieri yliaca. ppterea q: yleon colligatū est ei. ⁊ qđ ꝑ inferius exire nō pōt itestino gracili supiori cōicat̄ ⁊ fit yliaca. ⁊ ꝑ cōsequens in intestinis supioribus ⁊ inferioribus. ¶ 2° posset aliquis dubitare quomō in colica aliqñ venit nausea ⁊ vomit⁹. hoc declaratū est in yliaca in declaratiōe nona. ¶ 3° nota q̄ habētes colicaꝫ fortit̄ sitiūt. ⁊ posito q̄ bibāt fortiter sitis nō aufertur: imo iterum volunt bibere. ⁊ hoc accidit: q: illud qđ bibit nō trāsit ad epar. ppter oppilationē meseraicarū q̄ etiam participāt vtplurimū cū egritudinibus stomachi ⁊ intestinoꝝ. nā posito q̄ stomach⁹ recipiat illum potū ⁊ intestina etiam: tñ q: ipm sufficient̄ nō digerūt ⁊ mesaice ⁊ epar repudiāt indigestum. Nam quodlibet naturaliter scit q̄d acceptare debet de nutrimento. benignū iuxta posse recipit ⁊ malignū ꝓpellit ad extra in q̄ntum potest. q̄libet eñ hospes scit vel scire debet quē hospitē debet acceptare i domo sua ⁊ iō male ⁊ imꝑfecte digesta ⁊ cocta incōplete in stomacho ⁊ intestinis ꝑ inferius expellunt̄ nō accepta ab epate nec a venis meseraicis: ex quo aliqñ species aliqua lieterie gñat̄. hoc autē fit a virtute regitiua nō errāte: sed etiā ab agente infallibili directa ⁊ gubernata. nam si erraret vel debilis esset virtus expulsiua tunc susciperet hūiditates idigestas ⁊ sic causaret̄ forte aliqua ydropisis species vel alie egritudines. ¶ 4° pari mō sciendū q̄ habētes debilē digestiuā a qua gñat̄ ventositas ⁊ debilē expulsiuam a qua non soluꝫ feces imo ⁊ ventositates retinent̄. nō est mirum si incurrant in illā ydropisis speciē que dicitur timpania. ppterea q: ventositas subtilior est chilo ⁊ facilius ꝑ meseraicas ⁊ quasi inuite ⁊ cōtra naturam ad epar ꝑ partes circūuicinas nō hñs exitum poterit ptransire. ¶ 5° scias q̄ dictuꝫ est in signis q̄ aliquando exeūt colera vel flā aliqñ humores corrupti vel adusti ꝑ partes inferiores. Et cām istius reddit Aui. ⁊ dicit q̄ humor corrumpit̄ quādoq̄ ⁊ qñq̄ adurit̄ ex dolore ⁊ vigilijs ⁊ ex medicinis calidis interius ⁊ exteri⁹ applicatis. Cum ergo in colica sint oīa ista non est mirum q̄ humores adurant̄ ⁊ corrumpantur. Nunc aūt res quib⁹ natura nō potest se iuuare: imo sūt ei nocibiles q̄ntūcunq̄ valēt illas ad exteri⁹ nitit̄ expellere bñ aūt añ colicā ex alijs cāis tales humores in corpe humano possūt generari ⁊ inueniri ⁊ causā colice fieri quos natura foris expellit si est fortis. ¶ 6° sciendū q̄ vomit⁹ in colica non semꝑ est malū signū: imo aliqñ est summe necessari⁹ cum accidit colica cū repletione nouella stomachi. ⁊ hoc pbat ꝑ septimum canonē gñalē. ⁊ auctoritate Auicē. in 16° .3ª tract. secūdo. caplo pmo. ¶ 7° dubitat̄ cum attractio materie ad oppositam partē apostemat̄ sit necessaria vtplurimū: sicut dicit Ga. meg⁹ particula 7°. in 7° colū°. vbi dicit q̄ si virga fuerit tumida vomitus vtilior est egestione. si aūt lingua egestio cōpetētior est q̄ vomit⁹. Idē dicit 13° megª quasi colū°. 5°. vbi dicit ppter hoc nō oportꝫ solui ventrē si apostema fuerit anovicinū. ꝫ cū oēs in colica ex apostemate iubeāt dari clisteria ⁊ medicinas: videt̄ q̄ hoc faciāt ɔtra reglās artis medicine: Dico q̄ nulla est doctrina doctoꝝ iubentiū clisteria. pmo q: tractus est longus a colon vsq̄ ad meri q: illa maª q̄ actualiter facit egritudinē in eo ampli⁹ superi⁹ nō posset ascēdere vsq̄ ad meri. 2°. q: vbi materia añs apātis existentis in colon retraheret̄ ad partē oppositā ꝑ flōthomiā basi^ce vel ad lōginquā ptes ꝑ flōiam sophene ⁊ vbi minueret̄ maª ɔiūcta cū clisterib⁹ ⁊ purgatiōib⁹ ⁊ abstinē^a piculū esset q̄ apā intātū cresceret q̄ nihil inferi⁹ posset transire. ⁊^c de colica fieret yliaca ⁊ stercus vomeret qđ est sig^m mortale. Quō aūt vomitus pcurari debeat qñ sto⁹ est nouiter replet⁹: hoc docet̄ in. 13° canone generali. ¶ 8° attēde q̄ in 16ª. 3ª tracta. 4°. c. 2°. dic̄ q̄ nimius error est in cā frīa dare stupefaciētia ad sedandū dolorem: q: nō est vera cura nec sedatio doloris. nam vera cura stat in remotione cause. stupefactio. vo est augmentatio ⁊ fortificatio cause frigide quecunq̄ sit: q: non sequit̄ doloris sedatio ppter cause remotionem ꝫ ppter sensus remotionē ⁊ mortificationē. Et ideo q̄uis de psenti requiē habeat aliquā: illa nō est sempiterna. imo postvnū vel. 2. vł. 3. dies redit do^r fortior

ꝙ prius:sed iusto casu debemus incipe subtiliā
do ⁊ apiendo poros ⁊ euacuando.⁊ h̄ fieri dꝫ in
pn°cū medicis q̄ nō sunt nimis calꝫ:imo in ma
teria flātica reqrif̄ incisio ⁊ maturatio ⁊ euātio
vicib⁹alternatis.In ma⁹ aūt vētosa talia reso/
lutiua applicenꝫ q̄ nō plus dissoluāt de vētosita
te ꝙ resoluāt ⁊ in istis duob⁹ casibus multū vꝫ
abstinere a cibo ⁊ potu.❡9°.notādū ꝙ aliq̄ di
cūt lapidē posse gn̄ari in intestinis a q̄ etiā lapi/
de colica posset gn̄ari oppilādo viā de q̄ multū
miror cū intestina sint multū lata tum etiā cum
ↄtinuū habeāt discursum feq̄ ⁊ hūiditatū ⁊ cuꝫ
sint lubrica nec vꝫ ꝙ ibi sit calor tant⁹q̄ in tā grā
dē siccitatē posset reducere materiā donec h̄ la/
pis.Et h̄ etiā asserit Ga.6.de interiorib⁹.al's de
iuuamētis.c.j.añ mediū.c.sic.sed in lib.quorū/
dā dꝫ:ꝙ qdā post diuturnitatē hmōi thenasmo
nis ita magna volūtate assellādi miserunt lapi/
des grādinosos velut eos q̄ in vesica creanꝫ qꝺ
nunꝙ vidi nec aliquē q̄ hoc vidisset nec in scptꝫ
poneret q̄re ⁊c.❡10°.sciendū ꝙ ī colica in q̄ vꝫ
esse replō sanguis ⁊ alioꝝ humoꝝ pticularibus
ↄuenietibus bn̄ pōt cōpetere flōia soluta tn̄ p⁹
ↄstipatiōe forti cum clisteribus iuuatiuis ad h̄
fieri ↄsuetis:nam interdū in ista egritudine ma
nifestū affert iuuamentū.⁊ silr in dolorib⁹ inte/
rioꝝ membroꝝ cum repletiōe ⁊c.

❡Capl'm.30.de vermibus.

Vermes in corpe hūano ge/
nerantꝫ a calore ī cor
pe exn̄te sicut gn̄anꝫ in aqua ⁊ in ter
ra vtute caloꝝ solis⁊ influētie.Nā si
cut calor solis agēs in hūiditatib⁹⁊ limositati/
bus terre gn̄at diuersos vermes:sic̄ scribiꝫ pmo
metheoꝝ caplō pemiali ꝙ ex tellure post dilu/
uiū genite fuerūt multe spēs serpentū ⁊ vniuꝫ
que iā ante fuerūt cognite ⁊ genite: etiā fuerūt
alique que nunꝙ fuerūt vise:inter q̄s vtute⁊.ca
lore ⁊ influētia solis genitus est phiton serpēs
marie inter oēs.Pari etiā modo in hūano cor/
pe vermes gn̄anꝫ ⁊ diuersi dū materia flātica in
aliq̄ loco vel ↄcauitate vel plicatura alicui⁹ inte/
stini/est retēta ⁊ est incōueniēs nutritiōi.Nā nā
iuꝝ posse mediāte calore ī corpe exn̄te nitiꝫ ipaꝫ
gubernare.Et si ipam nō pōt totaliter mutare:
vt ex ea mē⁹nutrianꝫ: nec est tāte corruptionis:
vt ex toto putrefiat:nec in saniē cōuertaꝫ: sed ex
pectat actionē caloris putredinalis vel alterius
tunc talis materia excoquiꝫ ⁊ disponiꝫ:vt susci/
piat spm̄ vite:q̄ spūs vtute influētie ⁊ caloris in
putrefactiōe vel actiōe acquisiti in materia di/
sposita introducunꝫ. ⁊ tunc mouenꝫ ⁊ viuunt:
nutriūtur ⁊ augmentanꝫ.❡Vermiū autem q̄
in intestinis gn̄antur:tres sunt species famose.
scꝫ lumbrici ascarides ⁊ cucurbitini:quod idem
est:tertia spēs caret nomine:nisi volueris cosvo
care acrocornides: sicut in passionario cogno/
minanꝫ.❡Interpretatio vermiū.Vermis dꝫ a
verro verris: qꝺ idē est qꝺ scalpo scalpis:q: scal
pēdo pmo intestinis.deinde toti corpi manife/
stū inferūt nocumentū.Lumbricus dꝫ quasi lu
bricus ppterea:q: lubricādo pcedūt aliqn̄ sugi⁹
aliqn̄ inferi⁹.Ascarides noianꝫ quasi escā rodē
tes.vel cucurbitini a semine cucurbite: q: sunt
breues ⁊ lati ad modū seminis cucurbite.❡Ter/
tia spēs vocaꝫ acrocornides:⁊ sunt rotūdi ⁊ bre
ues ad modū vermiū casei vel vermiū carnium
putrefactaꝝ.Lūbrici aūt longi sunt ⁊ rotundi.
Et est species magis famosa.

Causa materialis vermiū ē flegma: qꝺ
q̄uis sint de gn̄e flegmatꝫ natu/
ralis dulcis vel insipidi:tamē remanet indige/
stum citra pfectionē illi⁹gradus:cū quo natura
se iuuat:vt ipm in sanguinē cōuertat in necessi/
tatꝫ hora.Remanet etiā extra venas.s.in intesti
nis:vbi nō est locus:vt in sanguinē ↄuertatur.
Aui.⁊ omnes dicunt.ꝙ nō generanꝫ ex sangui/
ne.q: thesaurus nature est: ⁊ eo natura ↄtinue
indiget.vt ex eo membra nutrianꝫ ⁊ spūs gene
rentur.⁊ vt deperdita restaurenꝫ.Nec etiam ver
mes in colore nec in substantia nec in motu ap
parēt esse ex sanguine gn̄ati:nec sanguis ad in/
testina mittiꝫ.vt in eis remaneat: sed vt citissi/
me cū fecibus expellaꝫ.cū nō sit viscosuꝫ nec ad
herēs.❡Nec ex colera rubea:quia est calida et
sicca ⁊ amara.⁊ potius ab ea occiderenꝫ q̄ gn̄a
rētur:vt ptꝫ q: fella aīalium cum alijs reb⁹ cin/
plastrata eos ad interitū perducūt.Nec ex me/
lācolia:q: vtraqꝫ qualitate vite pncipijs repugt
Restat ḡ:ꝙ flegma est eoꝝ cā materialis imme
diata.Mediata aūt causa ⁊ pcipua est indige/
stio ex debili pcedēs calore in cōpatiōe ad ciba
ria sumpta.❡Ideo satietas nauseatiua ⁊ vsus
ciboꝝ flegmaticoꝝ vt fructuū vel ciboꝝ viscoso
rū vt frumēti ⁊ risi ⁊ fasceoloꝝ ⁊ fabaꝝ recētiū
⁊ pisciū insalitoꝝ ⁊ maxime sine squamis ⁊ la/
cunaliū ⁊ carniū porci ⁊ porceoli coitus et post
repletionē.Omnia ista ⁊ silia si diu ↄtinuentur
sunt causa gn̄atiōis flātis crudi.⁊ per ↄn̄s ver/
miū ⁊ aliarum egritudinū fri̅arūꝫ:aliq̄ tamē vo
lūt ꝙ gn̄antur ex frigido flegmate falso⁊ aliqn̄
ex colera acuta.Et si hoc fit:hoc ē rōne flegma/

cis admixti cū colera: cuius gratia generantur si sic est:ꝛ in libro vocabuloꝝ eis repugnatur.

Signa vermiū. Illa autē signa q̄ ego frequētius vidi in senib⁹ in prima senectute vmes hn̄tibus erāt q: hēbant fortem dolorē colicū vel iliacū, ꝛ clamabāt ꝛ iactabant ꝛ pꝛoijciebāt se cū frequēti decubit⁹ mutatione. ꝛ post clisteria p me ordinata copiā vmium foris eijciebāt aliqñ.25.aliqñ.18.ꝛ tūc requiescebant in pace. Autores autē ponunt alia signa. ¶ Primū qd ponit Aui. ꝛ sui seqces est multitudo saliue hūidū: ꝛ os hūidū in nocte. q: hūiditas itei⁹ retrahit de nocte ꝛ siccitas labiorū ꝛ puitas saliue in die extēdit ab ex̄ ꝛ ɔsumit humiditas oris ꝛ labioꝝ. Ideo ifirmi in die laborant in hūectanda labia cū ligua: ꝛ accidit eis stridor dentiū ꝛ alienatio ꝛ accidentia frenesis sine tinnitu auriū ꝛ sine dolore capitꝭ ꝛ nō euellunt pilos sic frenetici ꝛ alienati. ¶ Illa accidētia accidūt eis ,ppter eleuationē vapoꝝ ab eis ꝛ motū ipsoꝝ ad caput. ipsi q̄ꝫ maxillas mouēt ac si vellēt aliqd masticare nihil tn̄ in ore hn̄tes. ꝛ aliqñ in somno tremūt ac si timerēt ꝛ post cibū hn̄t nauseā ꝛ aliqñ tristiciā ꝛ rixā. Et aliqñ accidit eis sitis ingēs: ꝛ nō valent satiari potu. ꝛ vt plurimū accidit eis casus appetit⁹ ꝛ iterdū intēdit tātū ꝙ in appetitū icidūt caninū ꝛ h̄ fm diuersitatē vermiū ꝛ locoꝝ in qb⁹ gn̄ant. Di. enim ꝙ cū ascaridis crescit appetit⁹. ꝛ cū lumbriā qñ supius ascendūt nausea ꝛ vomit⁹. Aliud signum est mutatio coloris in facie ꝛ in oculis ꝛ aliqñ scalpūt nares ꝛ aliqñ accidit tensio ꝛ iflatio in vētre velut si eēnt ydropici. Et ponit Aui. ꝛ alñ emittūt sudorē frm ꝛ fetidū. Et vltra h̄ iterdum accidūt eis accidētia epilē ita ꝙ infirm⁹ cadit ꝛ stertit ꝛ spasmat velut si eēt epiletic⁹. Ista enim signa nō oia simul in vno ifirmo accidūt: h̄ alñ qdē appent in vno idiui⁹ ꝛ alia in alio. ¶ Sigꝫ distīcta si sint lūbrici vtplurimū in supioribus gn̄ant itestinis a flāte grosso vel a salso vel a colera vitellina vel a citrina: vt ponit Iob. de tor. auctoritate Rab in toto ɔtinente tūc dolor maior sentit sup vmbilicū ꝛ aliqñ ascendit vsqꝫ ad sto^m. ꝛ aliqñ aliqs eoꝝ cū vomitu eijcit ꝛ adest cōmotio ꝛ mordicatio ꝛ pūctio in ore sto^i cum magꝫ difficultate aliquid de cibo deglutire pn̄t nec ipsum appetūt: ꝛ cū h̄ nocent cordi ꝛ causant aliqñ in eo tremorē ꝛ diuersitatē pulsus. Nocēt etiā pulmoni rōne vicinitatꝭ: ita ꝙ ifirm⁹ cogitur aliqñ tussire sicca tussi. Et si sint ascarides vl' cucurbitini lati ꝛ breues q̄ vtplurimū in itestis inferioribus gn̄ant. f. in vltio subtili. f. yleos ꝛ in primo grosso. f. orobo ꝛ in colō qd ei ɔtinuat ꝛ isti pn̄t gn̄ari a flāte acetoso vl' a muscillaginoso vt aliq̄ scribūt tūc sentit dolor sub vmbilico ꝛ punctio magꝫ ꝛ pcipue qñ a cibo ꝛ potu diuturna fit abstinētia. Et in istis vt dictū est nō auferit appetitus. imo fm pꝛimū mltiplicat fm Aui. nec tātū nocēt sto⁹ cū sit lōge ab eo ꝛ in tpe famis mltū molestāt ꝛ dolor ascēdit alñ vsqꝫ ad vmbilicū ꝛ nō tn̄ ascendūt supi⁹ nec tn̄ descendūt iferi⁹ sic lūbrici. ꝛ ad occasionē ꝛ expulsionē illoꝝ cū carthaticis magnis fortiorib⁹ est ,pcedendū. Si sint vmes rotūdi acrocordines vocant ab antiqs q̄ sunt rotūdi ꝛ parui sic sunt illi qui in carnibus putrefactꝭ ꝛ caseo gn̄ant. q̄ frequētius vt aliqui tradūt in flāte gn̄ant muscillaginoso vl' acetoso in vltio intestino tūc adest dolor ꝛ punctio ,ppe anū ꝛ q̄si ɔtinuus in ano prurit⁹: ꝛ aliqñ exeūt imo ad calorē ꝛ solis splēdorē pq̄site intuantur. Aliqñ appet ꝛ h̄ ego vidi i puero fere.12. vl'.14. annoꝝ in morlanis ꝛ aliqñ in vulnerib⁹ paupeꝝ rū hoium vel pueroꝝ vel alioꝝ aīalium male curatis tales vermes generantur.

Iudicia in vmib⁹. ¶ Prio qñ in tenasmone vl' in dissinteria pestilētiali exeūt vmes pūo nūero ꝛ paꝝ. non alleuiat ē malū sig^m mortui vl' viui qlitcūqꝫ exeāt. ¶ 2⁰. docet ypo. 2⁰. ,pnost. indicare p vmiū expulsionē cap̄.18. cū duob⁹ accidētib⁹ sic. Utile ēt est iaꝫ ,ppiquāte termio id est sterc⁹ ɔdēsari ꝛ colore subcitrino fieri ꝛ nō isolidū ɔdēsari bo^m ē. ēt si lūbricos mixtos hūerit. Et seqt in 9⁰: Non laudat eūatio lūbricorū nisi qñ natura expellit eos p iferi⁹ cū supfluitatib⁹ reliqs q̄ sunt in corpore ꝛ no qñ egrediunt p cām aliquā p viā accidētis. Dico ꝙ expulsio lūbricoꝝ cū fecib⁹ appropinquāte termio fe. acute ē bonū i viā signi q: sigtur fortitudo vtuꝭ expulsiue a q̄ nō solum supfluitates expellunt: imo ēt alia supflua in intestinis ɔtēta. ¶ 2⁰. est bonū signū in viā cause q: ipsi nihil boni in corpe hūano gn̄ant: h̄ poti⁹ dicta sint hōata inducūt ꝛ augēt putrefactiones ꝛ p ɔn̄s fe. ꝛ ɔsumūt ꝛ corrūpūt nutrimētum ꝛ qñ calefiūt a fe. magꝭ mouent ꝛ magꝭ pūgunt ꝛ paꝭ. ampli⁹ affligit. ꝛ notant dicit ypo. appropiquāte termio q: si veniāt i pn̄⁰ maxie ɔcoitātib⁹ malis signis nō eēt bonū signū: q: nā regulata nunqꝫ eūat in pn̄⁰. vt dicit Gal'.4. aph̄.9⁰.22. ibi. Egritudib⁹ qbuscūqꝫ icipiētib⁹. q: si in pn̄⁰ expellant ꝛ sint mortui malū est: q: sigt ꝙ mala materia venenosa cohītat i corpe q̄ eos occidit

vel iterficit vel figit fe. pestilentialē. Et iterū si in pñº expellant vim malū est: qꝛ signū ē q ipsi fugiūt malignitatē morbi vl' venenositatē materiꝰ. In augmēto et sūt malū sigm maxie si p os exeūt qꝛ nōdū egritº ē ppe terminū nisi corruāt in fine augmēti In statu aūt qꝛ iā egrituº est in termīo ē bonū sigm qꝛ tūc est tps expellēdi supflua nociua. Oia ista itelligunt qñ vi morbi ⁊ nō cū adiutorio scie mec expellūt. qꝛ si cū media minoratiua in pñº vel in augmēto mīstrata vel cum clisteri aliq expellerent nō esset malū: qꝛ cā fe. ⁊ morbi per eorum euacuationē diminuunt ⁊ accidentia alleuiantur.

Curatio vmiū. añ curā pticularē premittēdi sūt aliq cañ gñales. ¶ Primꝰ quāto vmes magis fuerit in itestis iferioribꝰ siue ibi fuerit gñati siue pfluxi tāto magis amara ⁊ i maiori qntitate sūt p supiꝰ tribuēda ne vtꝰ eoꝝ i itinere lōgo tpe ꝯsumat. ¶ 2ꝰ. qꝛ ascarides siue cucurbitini sūt in se fortiores ⁊ maioris resistētie qꝺ pꝫ ex sube eoꝝ soliditate fortioribꝰ idigēt antidotis: vt ipsi moriāt ⁊ destruant. ¶ 3ꝰ. in via pseruatiōis a vmibꝰ bonū est abstinere a cibis flā gñantibꝰ ⁊ ipsuꝫ in pueris aliis mūdificare si iā in itestis pus fuerit emissuꝫ seu gñatum. ¶ 4ꝰ. itēº pª in curatiōe vmiū ē eos necare. 2ª ē eos expellere vtile est et eos post eoꝝ mortē foris eijcere ne forte cordi ⁊ stoº ⁊ toti corpori nocumentū iferant venenosum. ¶ 5ꝰ. nō obstantibus dictis in pnosticatione qtienscūqꝫ vmes cognoscantur in corpore hītare satagat medicꝰ cito ipos expellere iuxta posse ne dāna corpori inferant supius allegata. ¶ 6ꝰ. medic calide in 3º. gradu sine mala vl' venenosa qlitate si fe. vl' apa nō affuerit ꝯ vmes sunt qplimū iuuatiue. Iste cañ. est Aui. 16. 3ª. trac. 5. c. 4. ¶ 7ꝰ. si vermes cū bibitis vel comestis sunt necādi ꝯuenientior hora sumēdi talia est post abstinentiā ⁊ stoº ieiuno. ¶ 8ꝰ. amara cala caliditate ⁊ amaritudine cōuenientius oī alio medicac vermes mortificant ꝯria eni sunt dulcibꝰ ⁊ vnctuosis qbus ipsi applaudunt ⁊ nutriunt. ¶ 9ꝰ. cōpetit vermiū possessoribus vnctuosis ⁊ dulcibꝰ biduo enutriri. 3º vo die matutine hora famis vel vacuitatis cum amaris eis cōmixtis refocillari strictiōe nariū coadiuuante. ¶ 10ꝰ. cū vmes occidētia iteriꝰ p os admīstras vtilr vēter exteriꝰ lenit ⁊ emplastrat cū stipticis ⁊ amaris: vt ex vtraqꝫ pte amaritudinē sentiētes p iferiorē circulū turpit cogant pcipitari. Isti cañ. p maiori pte sententialr sunt Aui. in loco vltīo allegato. ¶ 11ꝰ. vmes in supioribꝰ existētes itestinis vel in stoº p sumpta antidota supius faciliꝰ necant ⁊ expellunt. Et quiin iferioribꝰ p suppositoria ⁊ clisteria. ⁊ q in medijs huiꝰ vtriusqꝫ sunt medicādi iste cañ est Serap. ⁊ Aui, ⁊ alioꝝ autoꝝ. ¶ Preseruatio a vmibꝰ. Illos quos a vermibꝰ pseruare volumꝰ sunt infantes adhuc lactātes: aut sunt pueri infra. 14. annū: aut sunt iuuenes: aut in alijs etatibꝰ ꝯstituti. lactātes pueri pſuant si nutrix ⁊ ipsi postq cibaria accipiūt bonis ⁊ euchimis victualibus nutriant: vt in alijs edocet locis. cauēdo a fructibus oibus recētibꝰ ⁊ a piscibꝰ ⁊ lacte ⁊ a supflua repletione. lac eni a bonis nutrientibꝰ generatum auidius ab itestinis ⁊ stoº acceptat ⁊ citius ⁊ pfectius digeritur ⁊ cū maiori solēnitate ad mēbra dirigitur nutriēda nec hu. inde generatus ruit ad intestina: vt ex illo vermes generētur vel nutriant. pueri aūt nō lactantes pseruātur per eundem modū cauēdo gulositatē ⁊ comestionē oimodam fructuū precipue imaturorum ⁊ illoꝝ maxie qui in pte corrupti ⁊ iam in eis vermes repiunt. nam sicut in eisdem fructibus vermes gñantur: sic ex ipsis cuꝫ comedunt debēt vermes pcreare. finaliter caueāt ab oibꝰ ex qbus flā crudū ⁊ indigestū generant que dcā sunt supius in executione materialiū. ¶ Iuuenes aūt ⁊ senes vidi mltos qui frequēter a vermibus molestabant: ⁊ isti pñt pseruari p istum modū. teneāt regimē supradictū deide bis aut ter in anno materia flātica cū oximelle squilliti co vel diuretico vel cū sirº de calaº ⁊ simibꝰ digeratur: deinde cū decoctiōe polipodij ⁊ pul. diaturbith vel cū mirab. keb. euētur vel cū yerepigra cū pulpa coloc eūetur. naꝫ yerapigra acquisiuit sibi ex cōponentibꝰ pprietatē vt euacuet materiam in itestinis contentam: ⁊ vtat speciebus ⁊ allijs ⁊ sinapi ⁊ eruca ⁊ comedat vtplurimū res costas. Et ponit Rab. 9º almāsoris q ille q cōsuetus est vmibꝰ dānificari anteqꝫ comedat aliquos bolos cū sinapi ⁊ almuri accipiat. ¶ Curatio pticularis vmiū. Prio sciatis q iam dictū est in cañ. q medic calē in tertio gradu nisi sint venenose in sua essentia aut assit fe. aut apa ferre oēs cōpetunt in iterfectiōe vmiū. vlteriº sciatis q occidētia vermes qdā sunt frida: vt crassula ⁊ vals aqua eius q a tota pprietate occidūt eos. ⁊ simpus acetosus ppter pprietatē specificaꝫ vbi est calor vel fe. sꝫ emplm ex farina ordei ⁊ aceto cum portulacis ⁊ vermicularis. Et si possibile ē purgetur cum electuario de succo rob ⁊ cū rau barº. ⁊ si pua quātitas reubar' cum modico do

co detur cum aqua absinthij. vel saltem portula ce in pueris triū vl' quatuor annorum. vt plurimū occidunt vermes ⁊ cū hoc expelluntur. Et i isto casu vbi est inordinatus calor empl'a distemperētur ⁊ conficiantur cū aqua portulace ⁊ aceto. et aqua portulace det in potu. ⁊ si in aqua portulace ⁊ in puro aceto temperet' centonica ⁊ in potu det' post expressionē vz in causa cal'a vbi sitis ⁊ fe. sunt presentes ⁊ ista infusio det' de nocte qū nimis sitiunt. ¶ Quedā autem sunt cal'a ⁊ sūt in duplici differētia. quedā eñ sunt calida ⁊ nō amara. ⁊ quedā sunt cal'a ⁊ amara: sed pro nunc omnia simul in isto ponant' rotulo ⁊ sunt ista. Cordumeni prasiū ⁊ calamentuz ⁊ succus eius absin^m abrotanū epithimus occidit ⁊ expellit. Cartamus menta pulegiū cābu^o ciminū camepiteos allium se. fen' mirtus origanū radix enule exiccate ciminū ethiopum assatum abrotanū anisum ⁊ se. apij nasturciuz nigella se. atriplicis folone educit eos cum mortificatiōe: ⁊ filx volubil' ⁊ polipod. ⁊ melius quo educunt' post mortificationē est aloes. Thiriaca mag occidit eos: ⁊ yerapigra occidit eos ⁊ eijcit extra. hec omnia fere ponunt' ab Aui. se. caul' potatum cū aceto occidit vermes ⁊ expellit. absint^m occidit vermes ascarides si bibat'. Haly de regali dispōne. si emula bibat' cum melle lūbricos occidit ⁊ ascarides Haly. Succus menta aquatici interficit lumbricos. Idem pille Rab. que valent ꝯtra epidimiā quia trāseunt sine amaritudine occidunt ⁊ expellunt vermes ⁊ hoc intelligit' in puertis: qa pueri nequeūt deglutire: sed eoꝝ pul. cū vino vl' aqua absin' distempatus puulis est grat' vel violenter tribuēdus prasij cordumeni añ. ʒ. ij. ss pul. ⁊ detur aureus vnus cū vino ℞. centonice an'. añ. ℈. 4. pulpe coloqn^c. ℈. ss. salis indi gna. 3^a ss. pul. ⁊ sumatur in vna vice interficit ⁊ eijcit eos. ℞. pipis nigri bacarū lauri cimini mastic añ. ʒ. ij. mellis qd suf. ss ad modū opiate: ⁊ det' vnum coclear plenum de mane ⁊ de sero totidem. Radix enule sicce in q̄ntitate. ʒ. ij. centonice tantundē piperis nigri. ʒ. ss. ss. pul. ⁊ incorporetur cum nucleis cerasorum vel persicoruz vel cum amigda. ama. ⁊ sumat de hac cōpositiōe. ʒ. j. ⁊ ss. vsq ad. ʒ. iij. de mane ⁊ de sero. ⁊ si esset tps calidum remoueatur piper. Pillule de absinthio ⁊ omēs pillule ⁊ yerapigre laxatiue necant ⁊ expellunt vermes cum obseruatione canonum in pncipio cure dictorum. io. Agarici ⁊ coloqn^e ⁊ lupinoꝝ insimul necant vermes laxando ventrē expellūt eos. se. alexandrinū vel centonica minutim incisa cum forpicibus incorporent' cum duob' ouis ⁊ flore farine frumenti ⁊ fiant focacia ⁊ coquat' ⁊ detur pueris: qui reliquas medicinas cape nō valent. Ex supradictis diuersimode possunt fieri electuaria sirupi ⁊ empl'a ⁊ vnctiones ⁊ silia. ¶ Emplastra vermes occidentia que sunt ordinata in diuersis libris practicantiū: ⁊ in quibus ego frequenter reperi iuuamenta sunt ista ℞. centauree vtriusq absin' polipodij quart. añ. ʒ. ij. centonice. ʒ. ss. coquant' in aqua ⁊ vino vsq ad ꝯsumptionē vini ⁊ aque ⁊ tunc pistent' ⁊ incorporent' cum felle bouis. ⁊ fiat empl'm extensum supra pannū ⁊ calide vmbilico ⁊ ventri vel loco dolenti apponatur. fel tauri inunctum ⁊ emplastratum vmbilico lumbricos eijcit 2° hyrānidarū. ¶ Scias: ꝙ hoc vnguentū debent tenere appothecarij pro lumbricis pueroꝝ. ℞. absin' costi amari calamēti origani pulleg persicarie foliorū psici añ pistent' fortiter ⁊ coquantur in aceto ⁊ aqua vsq ad consumptionē liquoris. deinde passentur per sedacium sicut caro citonioꝝ addantur aloes cicotri' agarici passati per sedacium. añ. ʒ. j. pulpe coloqn^c. ʒ. ss. olei amig. ama. ⁊ fellis bouis quod suf. vngatur vmbilicus et venter ⁊ loca vbi lumbricorum tempestas dolorosa presentitur. ¶ Aliud ℞. farine lupinorum prasij sicci puluerisati. añ. ʒ. ij. succi absin' vel fellis bouis quod suf. ad incorporādū: emplastret' super vmbilicum ⁊ eijcit vermes diascorides. ¶ Iterū fiat tale emplastrū. ℞. vtriusq cētauree absin' polipod. quart. ana. ʒ. ij. pistentur fortiter: deinde distempentur cum aceto ⁊ felle bouino ⁊ oleo absin' vel oleo amigd. amar. ⁊ frigatur in patella ⁊ cal'm vmbilico ⁊ ventri punctis cum oleo amaro apponatur ⁊ cuz fascia ligetur si tamen adest fe. aliqua de istis amar cum farina ordei incorporentur ⁊ cum succo vermicularis ⁊ portulace vel aquis distemperentur ⁊ emplastrentur. ¶ Aliud ℞. absinthij persicarie foliorum persici, foliorum nucis vtriusq centauree ana. M. ij. portulace vermicularis. añ. M. j. pistentur fortiter ⁊ extrahatur succus cui addatur farine lupinorum. ʒ. ij. centauree semen alexandrini git vel nigelle: semen nasturcij puluerizatorum ana. ʒ. ij. fellis bouis. ʒ. ij. olei amigd. amar. olei absinthij. ana. ʒ. j. incorporentur ⁊ fiat emplastrum. ¶ Fiat iste pul. post ꝙ assumptū fuerit si vermes sunt geniti expelluntur. Recipe semen caulium. semen alexandrini radicis enule puluerizatorum ana. ʒ. ij. vel. ʒ. ij. ꝑsidie cimini ethiopum: vel cornu cerui vsti croci. ana.

ʒ.ß.vł.ʒ.ß.ꝶ.pul.decꝭ cum aqua absin¹ ieiuno sto
macho.vł cum decoctiōe ciminí rusticoꝝ.q: eli/
xatura ei⁹ occidit vmes postq̄ dedit in potu ali
quā de medicis amaris mistra decoctionē poli/
podij ꝛ an¹ sił conq̄ssatis ꝛ cum istis vermes mo
riuntꝛ ꝛ occiduntꝛ ꝛ expelluntꝛ canōib⁹ obseruatis.
¶ Ponit etiā Ga.in passiona° suo ꝙ vnū cocle
riū cornu ceruini puluerizatuꝫ cū aqua mełł mi
stratum ieiuno stomacho mirabilitꝛ vmes exclu
dit. Ponit etiā Gał.ibidē ꝙ ex medulla ceruina
mixta cū modica cera vngatꝛ tota spia dorsiꝛ ab/
sin^m viride tritū vmbilico supponatꝛ ꝓdest ꝛ bi/
bant elixaturaꝫ absin¹ꝛ centauree amigd. ꝛ nu/
clei ꝑsicoꝝ in ieiuno sumpti vel pistati distēpati
cū vino ꝛ bibiti vꝫ.Ga.ibidē. Cortex radic̄ gra/
nati cū vino distēperat⁹ vel vinū decoctiōis eius
extrahit vermes ꝛ ascarides. Aui.i.2°. Ponit ēt
Gordoni⁹ ꝙ de nouo r eptum est ꝙ se. zedoarij
tritū datū in potu cum brodio vel vino ꝓculdu
bio occidit oēs vmes. Dicūt tñ autores ꝙ zedo/
ariū est calin ꝛ siccū in 3° gradu.iō si vmes iter/
ficit nō est mirū vt ꝑ canonē sextū fuit ꝓbatū.ꝛ
vꝫ cōtravenenū. Ameos cū melle dat⁹ occidit ver
mes viatic⁹.ʒ.j.se.alexādrini puluerizati detur cū
vino vel cū vitello oui.ꝛ hoc se.ē magꝭ vsitatum
ꝛ dꝫ ꝙ tenet ꝑncipatū ꝛ rōne vsus:q: oēs ad il/
lud ꝛ ad cētonicā ꝯcurrūt tanq̄ ceru⁹ ad fontes
aquaꝝ. Et dicit Tornamira ꝙ infantes nō pos/
sunt recipe ista amara.iō fiāt eis a parte extiori
empłā ex reb⁹ amaris q̄ supius dicte sūt.nā īfan/
tes rare ꝯtexture ꝛ sine pinguedie sunt.ꝛ tenueꝫ
hñt ventrē.ꝛ iō empłā ꝛ virt⁹ eoꝝ ad vmes pene
trant ꝛ eos mortificat ꝛ stupefacit. ¶ Itē aloes
distempatū cū succo absin¹ꝛ persicarie ꝛ folioꝝ
ꝑsici ꝛ farina lupinoꝝ ꝛ nigelle ꝛ herbaꝝ amara
rū ꝛ ſl.empłā.4.cōditionibus obseruatꝭ. ¶ Pri
ma vt cū empłis supradictꝭ acetū al .misceatꝛ: vt
melior ꝛ leuior fiat penetratio. ¶ 2ª ꝙ illa sint i
liquida suba ad eundē finē. ¶ 3ª ꝙ si sit inordi/
natus calor ꝙ ī cibis ꝛ potib⁹ ꝛ medicis frā cuꝫ
całis misc̄. ¶ 4ª cōdi° in isto casu ꝛ in oib⁹ alijs
egritudinib⁹ ꝙ ista ꝛ alia remedia continuētur.
q: forte bis aut ter remedia applicata nō ꝓsunt
nisi multotiēs iterentꝛ. Vermes aūt qui sūt in i/
testino recto sūt ꝑui ꝛ occidūtꝛ vel viui expelluntꝛ
cum enematibus fortib⁹ factis ex herbis ꝛ succ̄
ꝛ medicinis supradictis virtute hoc tollerante:
ꝛ ponatꝛ in clisteri aliqn̄ oleū amigd.ama.yerapi
gra benedicta ꝛ litrā seu pix liq̄da qd idem est.
Adherēt eni ꝛ viscantꝛ in pice liq̄da ꝛ sic a corpo/
re expelluntꝛ. Si aūt infans estꝛ nō potest fortia

tollerare ſl.clistere ex decoctione absin¹ꝛ folioꝝ
persici vel ſl suppositorium de bombace ꝛ intin/
gatur in succo absin¹ꝛ supasperso puluere aloes
immittatꝛ: vel inuoluatur dictuꝫ suppositoriū in
albitrā ꝛ supponatur vel inuoluatur in visco cuꝫ
quo capiuntur aues ꝛ vermes ei adherētes foris
expelluntur.

Declaratio in vmib⁹. ¶ Pri° du/
bitatꝛ de vmib⁹ quem
morbū in genere faciūt in corpe? Dico ꝙ faciūt
mor^m officialē q: ꝓhibēt intestina a sua ꝓpria
opatione q̄ est digerere ꝛ expellere.ꝛ sic vī ꝙ sit
morb⁹ in meatu. Et tūc q̄ritꝛ vtrū vermes cōsti/
tuāt morbū officialē in numero addito ꝑ Johā
niciū q̄ hoc ponit expſſe in ysagogis suis? ꝙ nō
q: vmes nō sunt mēbra nec partes membroꝝ:
ergo nō possunt cōstituere morbum officialē in
numero addito mēbroꝝ.ꝓterea q: nō sunt mem
bra nec partes mēbroꝝ nā si adderēt in numero
membroꝝ tūc ipsi essent membra. qd est falsum
sed dico ad Johannicium ꝙ ipse ponit facere
morbū officialem in numero addito mēbroꝝ
q: sunt in cōcauitate ꝛ supficie ipsoꝝ.ꝛ sicut mē
bra supflua debēt a corpe expelli ꝛ resecari: sic ꝛ
ista animalia.attñ nō sunt membra nec partes
mēbroꝝ q̄nimo sunt superfluitates oīnode pre
ter naturam ꝛ extra cursum eius ꝓprium ꝛ na/
turalē generationē: vt dictū est. ¶ Scdo q̄ritur
ex defectu cui⁹ virtutꝭ vmes in corpe magꝭ gñan
tur? Dicit ꝙ ex defectu virtutꝭ digestiue ꝛ ei⁹ de/
bilitate. q: in loco gñandi bonū chimū ꝛ san/
guinē gñat flā ꝛ hu.crudos. q̄ sunt maª eoꝝ q̄c/
quid cantetꝛ.ꝛ ex defectu virtutis expulsiue super
flua insufficientꝛ expellēs. qn̄ aūt virtus aialis rō
nalis in supfluitate ciboꝝ ꝛ fructuū cōestione i/
ordinata aliqn̄ nō deficiat. ß nō nego maxie inꝑ
uectis. ¶ 3° q̄ritꝛ cui vtuti magis nocent vmes?
Dico ꝙ diuersis virtutib⁹ ꝛ diuersis eaꝝ actionī/
bus ꝛ fere oibus nocēt ꝭm diuersitatē accidētiū
q̄ in corpe hūano iducūt q̄ supius sunt dicta: q:
aliqn̄ inducūt vomitū aliqn̄ dolorē in sto° ꝛ in/
testinis aliqn̄ sincopi aliqn̄ subeth ꝛ aliqn̄ mortē
ꝛc. ¶ 4° sciendū ꝙ q̄uis in sto° nūq̄ gñentꝛ vt
dicit Gerardus cremoñ. supra viaticū: ß semꝑ in
intestis.tñ aliqn̄ ascēdunt ad ipm: ꝛ ad meri per
os expelluntꝛ. Dico etiā ꝙ vermes aliqn̄ in aure
generantꝛ: ꝛ ego vidi expellere ab ore vnius iuue/
nis se.habentis acutam duos aut tres vermes
ad formā granoꝝ pini: erāt tñ grossiores: ꝛ sa/
natus fuit homo. Siłr vidi freq̄ntꝛ vmes gñari in
aurib⁹ canū vel vulnerib⁹ eoꝝ facꝭ in estate ꝛ

in locis vbi ipsi cū lingua attingere nō pñt ꝛ in
vulnerib⁹ ceteroꝝ aīaliū q̄ñ nō tenent̄ mūda. ꝛ
ista mirabilr̄ occidunt̄ cū succo ꝑsicarie ꝛ folio
rū ꝑsici ꝛ folioꝝ nucꝫ sup̱ eos frequēter ꝓiecto.
¶ 5°. q̄rit̄ vtrū v̄mes in itestinis hūanis gn̄ent̄
ꝑ viā putrefactiōis vel ꝑ viā coctiōis ꝛ digōnis:
Et vr̄ ꝙ ꝑ viā decoctiōis ꝛ digōnis gn̄ent: ꝫ nō
ꝑ viā putrefactiōis. ꝯña ē nota: q: sunt actiões
opposite q̄rū ēt cāe saltē ꝑticulares necessario
erit opposite. añs ꝓbat̄ ꝑ Aui. fen. 16. 3ᵉ. c. j. po-
nentē semp̱ v̄mes in hoīe existere qḋ nō pōt esse
nisi gn̄arent̄ ꝑ viam digōnis: ꝛ a calore nāli al's
hō semp̱ eēt eger ꝙ nō ē ꝯcedēdū ꝛ nō putrefa-
ctionis ꝛc. ¶ 2° sic ē de v̄mib⁹ in viscerib⁹ hoīuꝫ
gn̄atis a calore in hoīe exn̄te sic de gn̄atione ver
miū in viscerib⁹ terre: ſꝫ sic ē de illis q̄ in terra ge
nerant̄ ꝙ fiūt ꝛ gn̄ant̄ a calore solis q̄ nō ē pu-
trefaciens: imo desiccās: vt habet̄ 2° de cōplōni
bus ca°. p°. ꝛ ē viuificās: vt habet̄ 2° de gn̄atio
ne: ꝫ sic erit de v̄mib⁹ in itestinis hoīuꝫ ꝙ gn̄abū
tur a calore nāli digerēte nō putrefaciēte. ¶ 3°
ꝓbat̄ ꝑ Cōstᵐ in viatico q̄ dicit sic. Cā coruꝫ sa-
turitatꝫ est mltit° ꝛ idigestibilioꝝ ciboꝝ accep°
de q̄bus in itestinis crudi adunant̄ hūores q̄b⁹
dum calor dn̄et̄ excoquunt̄ ꝛ inde illa aīalia ge
nerant̄. Itē dicit Gerard⁹ cremonēs in glosa: ꝫ
vr̄ ꝙ gn̄ent̄ ꝑ viā coctiōis ꝛ digōnis. ¶ Oppᵐ
dicit Aui. in. 16. 3ᵉ. trac. 5. c. j. vbi dicit ꝙ vermes
musce ꝛ sīlia gn̄ant̄ ex matijs putridis hūidis.
Pro isto dubio nota ꝙ Aris. 4. metheo. dic̄: ꝙ si
cut fit gn̄atio simr̄ cū q̄litates actiue obtinēt su
per passiuas puta cal'itas sup̱ friditatē ꝛ siccitas
sup̱ hūiditatē sic fit putrefa° si passiue inualuerit
sup̱ actiuas. ¶ 2° suppono ꝙ in ꝓductiōe v̄miū
in itestinis est gn̄atio ista pꝫ de se: q: vermes ex
ꝑadiacente ma° gn̄ant̄. ¶ Ex isto correla° seq̄t̄
ꝙ q̄litates actiue nō sunt totalr̄ sepate a passi-
uis: q: iaꝫ tūc nō eēt gn̄atio vt ꝓbat pᵐ nōbile.
¶ 3°. suppono ꝙ in illa massa materie in q̄ vl' ex
q̄ debent v̄mes gn̄ari: itroducit̄ sup̱calefactio ꝛ
iceptio putrefactionis ꝓpter defectū eūationis
ꝛ ꝓpter coartationē ei⁹ quāuis totalr̄ a regimie
nature vl' nālis caloris nō fit totalr̄ sepata ꝙ si
esset talis ꝛ tāta in illa materia fieret putrefac°
q̄ non esset ꝑata nec digna suscipe spm̄ vite. Et
h̄ videt̄ dicere Cremonēs in loco alle°. ꝛ Aui. ꝛ
Serap̄. Et ex hoc vr̄ ꝙ calor mēbri in q̄ fit illa
putrefactio augmentat̄ ꝛ agit in illā māꝫ ꝛ a
tali actione caloris ma° illa calefit ꝛ nō totalit̄
sed in parte putrefit ꝛ inde gn̄ant̄ v̄mes. Et hoc
asserit Ioh̄ serap̄. cum dicit. cā prima in hoc est
putrefactio ꝛ sanies: in h̄ ſmone est cal'itas pu
tredinis q̄ vt dr̄. 4. metheo. putrefactio ē corru
ptio q̄dā ꝓpe cal'itatꝫ in hūido a cal'itate aliena.
ꝛ cā est q: corrup° nunq̄ fit a cal'itate corporis
mixti. q: ꝓpriū a ꝓprio ipassibile est. Aris. in pro
blemmatib⁹. tūc ꝫ aīant̄ illa aīalia a calore ꝛ nā
nostri corpis ꝛ ifluentia corpoꝝ supracelestiū:
q: dicit Aris. vbi supra ꝙ ifluentia celestis agit
pͥmo in mixtū ſꝫ nō agit nisi ꝑ mediū ꝯtinens:
ꝛ tūc ponit̄ vna ꝯclō. In gn̄atiōe v̄miū mā i q̄
vel ex q̄ gn̄ant̄ nō ē totalr̄ putrefacta: ſꝫ in putre
faciēdo v̄mes gn̄ant̄. Istā ꝯclōnē ꝓbat. 2ᵐ no-
tabile ꝛ suppōnes. 2ᵉ sequētes ipsiuꝫ. ad allega-
tiones post vltimā suppōneꝫ ꝛ ad autoritatem
Aui. ꝛ alioꝝ dico ꝙ verū est ꝙ gn̄ant̄ ex mā pu-
trefacta ſm q̄d ꝛ nō totalr̄: imo añ ꝑfectam pu-
trefactionē illi v̄mes gn̄ant̄ vt ꝓbatū est. sic etiā
rn̄dendū est ad rōnes añ oppᵐ. ¶ 6° sciendum
ꝙ ꝑ amara duplici itētiōe occidunt̄ v̄mes. Pͥa
est horribilitas saporis: nā v̄mes sentiētes hor-
ribilitatē saporis amari ab eo refugiūt ꝛ nō au
dent accedere ad cibū q̄ posteri⁹ sumit̄: ꝛ sic vel
fame ꝑeunt vl' refugiēdo ꝑ iferiores ꝑtes expel
lunt̄. Alia itētio ē q: amara sunt apitiua ꝛ diuisi
ua ꝛ extenuatiua: q: dicit ysaach in diet̄ vl'ibus:
ꝙ oē calidū dissoluit. ꝫ ista amara rarificāt ꝛ ex
tenuant subam coꝝ ꝛ sic occidunt̄ vl' eijciuntur
a natura tanq̄ iebriati ꝛ debilitati ꝛ stupidi ab
ipsa natura expulsiua.

¶ Capitulum. 3i. de emorroydibus ꝛ de passio-
nibus ani.

c **Morrois** interp̄tat̄ ca-
sus: vl' flux⁹ san.
Cōponit̄ emorroys de emach qḋ est
san. ꝛ morroys qḋ est cadere vl' fluere
q̄si ruitio vel flux⁹ san. vbicūqꝫ fit. Gerard⁹ cre.
eq̄uocat emorroyꝫ ad duo. s. ad venas q̄ ꝓcedūt
a vena chili vsqꝫ ad circulū pudibundū ꝛ caput
lōgaōis ꝛ ad passiōes eaꝝ. s. ad excrescētias que
fiūt i capitib⁹ eaꝝ. Et ego ꝑ virtutē q̄d nōis eq̄-
uoco ad 3ᵐ. s. ad fluxū qui fit ex tumorib⁹ vel ex
crescentijs gn̄atis in capitib⁹ dictaꝝ venaꝝ iter
passiones ani: q̄ ab Aui. numerant̄. 7. s. emor-
roys ap̄a cal'm vel frigidū. Ragadie mollifica-
tio egressio ani fistule pruritus vlcera: ꝛ alij ad-
dunt ꝯdiliomata ficus ꝛ atrices. Emorroide tn̄
sunt in pl'ib⁹ hoībus ꝛ frequēti⁹ appentes Iccir
co de ipsis ꝑus cōmemoratio est fiēda. Dicem⁹
ꝫ cū Aui. emorroid' sunt in triplici dr̄ia ſm for-
mā carū. nā quedā sunt verucales ꝛ iste magis
fiunt a mlīa ꝛ sunt sīles verruc̄ paruis in duricie

τ sunt peiores omnibus sm Auic. Alie dicuntur vuales τ sūt late τ rotūde ad modum vnius botri veluue τ sunt ad purpureum colorem tēdentes τ iste gñantur prim a sang. τ partim a mēlia Iste sm Raf. 9°. Almāsoris leniores existunt. ¶ 3ª species vocatur moralis ita φ emorro. sūt siles moroꝝ τ iste sūt molles τ tractabiles non sicut moꝝ matuꝝ vl' qđ est imatuꝝ. τ iste gñant a san. vt dicit Aui. τ iste sm Raf. vbi supra sūt mediocres. Itē aliqñ licꝫ raro siūt a flāte: vt dic Aui. τ sunt sicut vesice que repiunt in ventrib' pisciū. Itē quedam sunt emorro. fluētes p interualla tēporuꝫ. Alie sunt que nunφ fluunt. τ iste sūt que vocant ab Auicē. τ ab alijs: cece τ surde ¶ Itē qdam sūt exterius appetētes alie sunt interius exñtes nō apparētes.

Cause emorroydaꝝ qdā sunt coniuncte τ immediate τ iste sunt sm Rabbi moysen τ sm omēs vt p'lmū a mēlia τ a sā. grosso mēlico τ raro gñant a flāte nā mēlia iungitur sanguini τ inspissat ipm τ turbat ipm intātum φ mēbra ipꝫ repudiāt. τ descēdit illa turbulētia τ fex san. rōne pōderositaꝝ τ feculētie ad partes inferiores τ replent ille vene q sunt in circulo ani rōne eius accidit ibi calor τ dolor τ tumor τ capita venaꝝ apiuntur τ fluit san. q: impossibile ē emorroydas eē currētes sine oris venarum aptione in ano p quas pp multitudinē τ grossitiē sā. feces expellit. vba sunt Ga. 6° amphoꝝ. 9°. 12°. ibi emorroydas sanāti antiqs. g pꝫ φ causa ɔiūcta τ imediata ē san. grossus ponderosus τ mēlicus inferi' diriuat'. Cause añtes sm Rabbimoysen ē malicia digōnis: q: natura cibaria nō bñ digerit nec in bonū san. naturalē τ mēbris ɔuenietēꝫ ɔuertit pcedēdo a pma digestiua vsqꝫ ad tertiā τ i hoc adiuuat acceptatio ciboꝝ a quib' gñatur san. gross' mēlic' sicut sūt fabe lentes ceteraqꝫ legumia caules caseus carnes bouine ceruine leporie caprine carnes salse τ a fumace frumentū coctum tri. risum panis azim' dactil' τ similia. Cibi hñtes mētas supfluitates: vt sūt aues in aqs degētes āguille pisces sine squamis capita aialium potare vinū grossū τ mustū vel ceruisiam. Itē iuuāt ad h res sanguinē adurētes vt sinapis pipata alleata porri cepe τ silia. Et sꝫ Rabimoys. iuuāt ad hoc res in quib' ē manifesta fritas: vt cucumeres τ melones τ melōgene τ similia. omīa ista faciūt ad disturbationē digōnis τ ad gñandū sang. grossuꝫ. Et si mali hu. acuti vl' alteri' male qlitatis vl' mala mañia alia cum alio san. grosso misceat vl' homo sumat medicinas acutas vt pulpa coloquīn. τ silia. vel sumat medicinas hñtes pprietates apiēdi venas: vt cētaurea scamoª τ pprie aloes q int alias medicinas nocēt emorroydib' τ ano: vt dicit Mesue in suis simplicib'. Omnia ista incitāt emorroydas τ affugūt possidētes eas τ magis solito infestant

Signa egritudinis sūt satis manifesta q: vidētur ille tuberositates i circulo ani vl' ppe ipm τ cū hoc fluit sanguis interpolatis tpib' nō tñ determinatis q: aliqñ tardi' aliqñ citi' sm regimē hñtis eas. Et sm φ magis vel minus de iam dicto grosso sanguie mēlico in corpe aggregat. Et si sint interiores visu nō hoc scit: sꝫ quia sang. fluit tpalit sicut in appentibus τ dolor sentit interi' τ in expressione sicut ɔsult egerere apparet aliqñ signū eaꝝ vl' ñ haberes instrumētū aptoriū qđ cū turuo apit τ cū eo apit interdū vulua interdū anus poteris aliquali ipos mari respiciēdo: τ cū h in istis τ i ill' egōnes sūt a san. sepate. ¶ Signa egritudinē ɔcomitantia sūt ponderositas τ dolores circa anum τ circa anchas τ circa dorsū τ ipsi debilitantur. τ aliqñ appetit' deficit τ sitiunt τ ledunt a frigore τ iniuuantur a calore. Et vltra hoc habentibus emorro. adest calor proprius eis τ est citrinitas declinans ad viriditatē vt dicit Aui. in 14. 3. c. pprio. Et aliqñ appet color fuscus ac si haberet faciē vinosam vl' rubeā. In tpe frigoris magis ē cum fuscedine coloris. Et si cā est calida senti calor τ ardor circa illā ptē. Et si ē frigida ista diminuunt τ ponderositas circa crura τ circulum inferiorē augmētantur.

Pronosticum in emorro. primo pronosticat ypo. emorro. sananti antiquas si nō vna relicta fuerit piculū ē ydropisis fieri τ ptisis aut mania 6°. ampho. amph. 12°. τ causā dat i. 2° q: ille hu. mēlic' τ grossus san. mēlicus si p locū assuetus nō expellat regurgitat ad epar τ alias partes τ fac egritudies supradictas. ¶ Scdo mēlic τ frenesicis emorroid. innate bonū est. ¶ 3° emorroid. verrucales int ceteras deteriores. Auicē. in loco allec°. ¶ 4° emorro. interiores τ maxime ille q tēdunt ad partē virge sunt deteriores: ppterea q: cū inflōne earum ɔstringunt vie vrinales τ faciūt stranguriā. τ tūc si cū emorro. iterioib' nō fluētib' aduenit strāguria signū pnostiu est φ ille sūt inflate τ ɔualet φ apiant. ¶ 5° emorro. multiplicant magis in regiōbus meridioalib' τ insufflatiōe vēti austrini τ h fit rōne dissolutionis τ relefectiōis regiōis τ vēti q faciūt fluē hu. Et q: res

soluuntur ab hu. ptes subtiles: remanēt grosse terrestes ⁊ fit inde san. melācus ⁊ grossus a quo fiunt emorro. vt est visum. ¶ 6°. qn̄ magn⁹ est dolor in emorro. vel in ptib⁹ eis vicinis rōne doloris: multi hu. ad locum fluunt dolorosum vñ si cū fōia vel cum dolorez sedantibus cito non succurratur periculū est q̄ ibi generetur apā vel fistula vel vlcus. ⁊ similia.

Cura ⁊ regimē emorro. diuidit̄ in. 5. cōsiderationes fm̄ diuersitatē earū ⁊ fm̄ tpa a quib⁹ icepunt. ¶ Pria ɔsideratio ē in dieta ⁊ regimie: vt emorroð. pauci tpis curētur ⁊ ille que sunt multi tēporis nō multū ab eis patientes aggrauent̄: ⁊ h̄ fit p istū modū. ¶ Prio si aliqs nouiter ab emorro. molestetur ⁊ vult ab eis curari: vel ali⁹ ɔsuetus eas hēre vellet ab earū accidētib⁹ aliqliter releuari ponat se in regimie bono cauēdo se ab oībus que dicta sunt in isto caplo. numerant̄ cause añcedentes: ⁊ caueat a coitu supfluo ⁊ ira ⁊ timore ⁊ ab oīb⁹ q̄ aduɼūt san. vel a quib⁹ generat̄ san. grossus vel adust⁹ vel turbulentus que in eodē paragrapho dicta sunt ⁊ ante oīa caueat a cibo ⁊ potu supfluis ⁊ vtatur ieiunio ⁊ abstinētia cōpetenti ⁊ vtat̄ cibis ⁊ potibus bonum ⁊ subtilem san. generantibus que sunt facilis digōnis: vt caro ⁊ ius galline piguis ⁊ capret⁹ ⁊ muto annualis. pulli q̄q3 gallinarū perdices ⁊ pulli earum turtures turdi meruli alcanamir fasiani francolini colūbini ⁊ cetere aues campestres p̄ter illas q̄ in aqs cōtinue demorant̄. Item ius cicerox ru. cū pet⁹ cum oleo vel cum carnibus laudabilib⁹ ⁊ in iure eox faciat offas subam pisorum ⁊ oīu3 leguminū dimittēdo. Ponit etiam Auēzohar: q̄ cibariū factū ex porris cū oleo sisamino cum sua ppřietate iuuat multū. pōt tñ poni loco sisami oleo oliuax: vel si parū paret̄ cu3 vitello ouox. Et hoc idē dicit Aui. in. 17ᵃ. 3ᶦ. c. de cibatiōe cox Ceteri q̄3 boni cibi dūmmō nō gn̄ent san. grossum sunt eis vtiles: vt sunt oua tremula pisces squamosi de aqs mūdis currētib⁹ cunicul⁹ iuuenis capo ius iuuenis vitul⁹ lactans. In potu q̄3 sumat vinū albū vl' clarū desiccatiuū maturum cū debita quātitate aq̄ cauēdo mustū ceruisia3 ⁊ sisia. Et cōiter studium ipendatur in euitādo cōstipationē: q: vt plurimū sunt cōstipati s̄ g̃ in pncipio prandij vel cene de pure de mercuriali malue boragia ⁊ fumo terre: ⁊ blet̄ cū iure carnium vel oleo amigdalax dulc̄ vel saltem cōiu3 vel cum butiro: ⁊ in pn̄° mense comedat pruna damascena nou desiccata vel passulas qb aril̄t mundatas ⁊ superbibat de iure mutonis vl' capreti vel de aqua decoctionis caulium pme bullitionis vel dictax herbarū ⁊ postea comedat offas ⁊ res liqdas: ⁊ iuuat multū ad constipatiōnem remouendam. si aūt sumat. ʒ. j. de medulla se. cartami cum brodio carnis in pncipio mense vel. ʒ. ß. de cassi fi. mun̄d. Et si iterdum conueniat capere clistere illud sit lenitiuum ⁊ molificatiuum valde. ¶ Rabinoyses facit fm ipsum laudatum clistere. ℞. succi porrorum. ʒ. ij. succi apij. ʒ. j. butiri vaccini. olei nucum. olei decoctionis catapucie. añ. ʒ. j. ⁊ ß. olei rafani. ʒ. j. fi̇t clistere vl' suppositoriū vl' lana in eo itincta supponatur. ⁊ lana itincta in isto calido superposita per vnū mēsem ɔtinuata sanat emorro. sic⁹ et sunt eis vtiles ⁊ passule mun̄d. auenatum ordeatum ⁊ lac amigð. ⁊ sisia. Pureta quoq3 de solis bo: agin. valet multum. per hoc enim regimen emorro. pauci vel multi temporis refrenātur ne grauiter affligant̄ eox possessores. valet etiam ad hoc vt digerat̄ materia mlica ⁊ terrea grossa cū sirupo supradicto in caplo de mania. deide purgetur cum polipodio sene ⁊ epithimo: ⁊ lapide lazuli. vel purgetur cū pillulis de bdellio in quibus tam moderni q̄ antiqui: ⁊ oīs sapientium turma cōuenit. De quibus dicit Mebe. q̄ sunt ex parte ad fluxum emorro. ⁊ ad vlcerationes in eis ⁊ ad fluxum menstruorū. ¶ Quarum hec est recepta. ℞. bdellij. ʒ. xij. ameos. ʒ. iij. mirabolorum indorum bellicorum ⁊ emblicorū adustorum vl' torrefactorum carabe añ. ʒ. ij. ⁊ ß. infundatur bdelliū in succo porri ⁊ fiant pill. dos est ʒ. ij. vsq3 ad aureos. ij. ⁊ valent. ¶ Alie pillule q̄ valent in eodem casu. ℞. mirab. nigrox emblicorum ⁊ bellicoru3 añ. ʒ. v. bdellij. ʒ. x. scorie ferri se. porri. añ. ʒ. iij. coralli adusti karabe cōchulis marine aduste. añ. ʒ. j. ⁊ ß. margaritaru3. ʒ. ß. conficiantur sicut dictum est: ⁊ caueatur aloes per istas pillulas cōtinuatas flux⁹ emorroydarū sistitur ⁊ emorroyð. desiccantur ⁊ hūores grossi ⁊ terrei expelluntur ⁊ destruūtur. Et valet in via pseruationis ⁊ curatiōis. Et iste sunt Mebemesue ⁊ eas ponit Haly in septimo. de regali dispositione caplo. 22. ⁊ iubet eas dari cum aq̄ extinctionis ferri. ⁊ dicit Haly q̄ amputāt fluxum sanguinis emorroyð. Guilermus de saliceto ponit: q̄ flobothomia de vena que ē in collo: omni mense excusabit ifirmū a fluxu emorroyda. ⁊ propter ista nō cessamus quin aliquando sumat aliqua laxatiua. ¶ 2ᵃ ɔsidera° ē apire emorroyð. antiqs ⁊ ɔsuetas si diu ē q̄ nō fluxe

runt maxime si sint inflate aut dolorose si ꝓpter
defectū cursus eaꝝ hō venit vel ꝑatus est venire
ad aliquā egritudinē vt est gutta mania ⁊c̃. Nā
dicit Aui. in 4ª. 3ª. c. 3º. ꝙ fluxus sanguis q̃ fit ab
emorro. fac̃ nos securos ab herpestiomio māia
mł'ia epilē^a heresipila ⁊ a formica miliari cācro:
lepra pleuresi excoriatiōe ⁊ scabie peripłonia: fre
nesi ydropisi ⁊ ptisi. Et si restringat̃ sanguis ex
eis fluere cōsuet' timendū est de aliqua istarum
egritudinū ⁊c̃. ¶ Apiunt̃ aūt emorro. vno triuꝫ
modoꝝ: aut cū medicis aperientib': aut cū san/
guisuga: aut cū flōmo. ¶ Pꝛio ḡ mō apiēdo po
nant̃ in balneo vt ꝑ ipm ꝑtes subtilient̃ vt facili'
fluat san. ꝑ calorē balnei subtiliat': ⁊ in crastinū
℞. flōia sophene vel vene q̄ est in dorso pedis. aut
sang. ad ꝑtes emorro. attrahat̃. deīde vngant̃ o/
leo cū amigō. ama. vel cum oleo de nucleis per/
sicoꝝ: vel bdelliū dissoluat̃ in succo porri ⁊ oleo
de amigō. amar. ⁊ īde emorro. liniant̃. Post illa la
uent̃ cū aq̄ decoctiōis malue ⁊ extrahat̃ succ' ce
paꝝ rubeaꝝ ⁊ sepe cū eo emorro. liniant̃ vel cum
ipsa cepa diuisa: ⁊ ꝯfricata vnā ꝑte cū alia ꝑ ma
gnū tp̄s fricent̃. ¶ 3º succ' centauree linit' super
emorro. apit eas. Itē pul. staphizagrie incorpa/
tus cū melle ⁊ linit' apit eas. ¶ Ad idē. ℞. cē/
tauree mi. ⁊ maio. staphizagrie peđ colūbini el/
lebori al. aā. ℥. ß. fiat pul. ⁊ incorpet̃ cū felle bo/
uis ⁊ succo cepe ⁊ dimittat̃ desiccari. ⁊ iteꝝ icor/
ꝑet̃ cū succo cepe ⁊ felle bouis ⁊ iterū siccet̃ ⁊ h
fiat q̄ter ⁊ qñ volueris vt emorro. apiant̃: lauet̃
cū aq̄ tepida ⁊ post distempetur dict' pul. cū fel/
le bouis ⁊ liniant̃ emorro. Et si vna q̄ntitas ifra
capsulā glanđ. ponat̃ ⁊ iuestiat̃ emorr. vna vł due
⁊ subtilit̃ cū bēda ligetur ⁊ sic iaceat i lecto ⁊ a/
perient̃: iste mod' ē bon' ne ꝑtes vicie ledent̃ ab
ill' acuit aliq̄liter corrosiuis. dicit etiā Thederic'
ꝙ fiat decoctio calamenti ⁊ calēdule origa^i ⁊ sal
nit^i: ⁊ si ex eisdē ℞. suffumigium freq̄nt̃ iuuat ad
aptionē ⁊ post etiā ad cōsolidationeꝫ ⁊ desicca/
tionē. ¶ Emplm̃ Guillermi de saliceto ad ape/
riendū eas. ℞. duas cepas ru. ꝑuas. ⁊. 4. spicas
allij pistent̃ ⁊ incorpent̃ cū farina lupinoꝝ ⁊ cuꝫ
aceto fortissimo ⁊ distēpet̃ ⁊ ponat̃ sup emorro.
⁊ statī apient̃. Aui. ⁊ mlti alij laudāt lac ficulnee
⁊ p̄cipue Arnoldus de villa noua dicit ꝙ foliuꝫ
ficus cōfricet̃ vna pars cum alia conterat̃ donec
lac exeat ⁊ cum illa parte de qua lac exit emorro.
ꝯfricent̃ donec aperiant̃. Si autē esset in hyeme
quādo folia ficus nō reperiunt̃: lac ramorum fi/
culnee supplet folioꝝ ficus defectum. ⁊ dic̃ Aui.
ꝙ multe species lacticinoꝝ in h iuuant. ¶ Itē

Arnoldus aloes cicotrinū distempatū cuꝫ felle
bouino ⁊ modico aceto aperit eas. ¶ Ad idē p̄
mo ℞. suffumigatio origani calamēti ⁊ malue de
coctoꝝ in vino ⁊ pañ. recipiat fumū sedēdo i sel/
la ꝑforata: ⁊ tūc emplastret̃ emorro. solum cum
ellebori puluere nigri incorporato cum succo ce
pe vel cum lacte fic' ⁊ fiet flux' eaꝝ. ¶ Ad idem
post lauatorium vel suffumigiuꝫ fiat emplm̃ de
stercore colūbino. ℥. j. succi titimalli. ℥. ij. ℞. emplꝫ
⁊ supponat̃ modo ꝑdicto ⁊ valet multū i aptiōe
eaꝝ maxie si addat̃ fel bouinū ⁊ staphizagria vel
succus botor marien. i. aclamis. ¶ Et ꝑculdu/
bio ista cōmixtio ꝓuocat eas. Et fm̃ Aui. ℞. ꝑb
pe colloq̄n^e. ℥. iij. amigō. ama. ℥. iiij. ℞. licinia vel
suppositoª ex hac maª. 5. ⁊ in. 5. horis vnuꝫ post
aliud mittat̃. ⁊ san. fluet cuꝫ adiutorio dei. ¶ 2'
mod' aperiēdi emorr. est ꝙ sanguisuga in tp̄e q̄
repiri poterit ponat̃ in frusto arūdinis ita ꝙ ca/
put sanguisuge sit in capite foraminis arūdinis ⁊
imediate illud caput emorro. applicet̃. ⁊ sic ℞. de
alia ⁊ post de alia donec apiāt̃ qđ sufficiāt. ¶ 3'
mod' aperiēdi ē: ꝙ si ꝑmi duo nō sufficiūt 3' ad/
hibeat̃. ⁊ ē ꝙ cuꝫ flobothomo audacter aperiat̃
vna vel due vel tres. si sint plene ⁊ inflate. ex qua
plenitudine ⁊ inflatione accidūt dolores ⁊ acci/
dētia supradicta. san. tm̃ in tanta q̄ntitate fluere
permittat̃ ꝙ natura possit sustinere. Et si nimis
vltra nature tollerentiā san. decurreret ille cū in
fra scriptis pro posse restringat̃. ⁊ vtat̃ cū h bo/
nis cibis facilis digōnis. ¶ 3ª cōsideratio est: ꝙ
si fluāt nimis ꝙ ille restringat̃ p̄º cū dieta cauē/
do primo ab oib' specieb' alleis ⁊ cepis ⁊ sina/
pi ⁊ q̄ per suam calitatē faciūt fluere sang. ipiuꝫ
subtiliādo. ⁊ caueat ꝓ tūc a vino albo. ⁊ claro ⁊
subtili ⁊ a sinapi ⁊ eruca ⁊ a coitu ⁊ labore sup/
fluo. Et ꝓ tūc vtat̃ reb' sanguinē ingrossantib'
q̄ supius fuerūt ꝓhibite in causis ancedētib' in
isto. c. Et vtat̃ sirº citonioꝝ ⁊ sirº rof. ⁊ mirtilloꝝ
⁊ vtat̃ rebus stipticis. ⁊ vtat̃ trociscis de carabe
fm̃ Rab. Restringentia aūt q̄ exteri' applicant̃
sunt ista vitriolum terra sigillata sang. dra. bol'
arme. aloes thus mastix balaustia cortex thuris
pili leporis tele aranee. ¶ Deinde ℞. balaustie
aquatiq̄ vitrioli antiqui galle aā. ℥. iij. ℞. pul. si/
napizetur ex ipsis fiat emplm̃ super emorro. ⁊ li
getur bene cum benda ⁊ sic stet ꝑ tp̄s: foramē ta
men ani relinquatur apertum vt pondera inutº
exterius expellant̃. Item pilorum leporis com/
bustoꝝ ⁊ tele aranee incorporent̃ cum albumie
oui ⁊ desup emplastret̃: ⁊ retinet fluxum si fortit̃
ligetur; facta tamen flobothomia prius de ba/

filica si necesse est vt fiat sang. distractio ad oppo
sitã ptẽ. ꝛ ꝑ eandẽ rõnez valẽt vẽtose posite iter
spatulas cũ scarificatiõe. valẽt ẽt trocisci de ter-
ra sigillata dicti in caº de emopthoica si bibant̃
cũ aq plantagĩs. Et si emplr̃ desuꝑ cũ albumi-
ne oui. Ponit Auicẽ. ꝙ si ꝑ ista fluxus nõ cesset
emorro. cauterizent̃ cũ coto tincto in oleo fer-
uenti: ꝛ sic retinebit̃ flux⁹. ꝛ post supponant̃ re-
strictiua supradicta. ¶ Fiat etiã hec decocº ℞.
gallaꝝ balaustie: psidie corticis mespili ꝛ sorbe
rob. alumis añ. ʒ. ij. cõmixta ꝛ ꝯquassata bulliãt
in vino stiptico ꝛ sedeat patiẽs in illa aq̃ posita
in ꝯqua vel in pelui. ¶ Itẽ scoria ferri contrita
ponat̃ in aceto fortissimo deide fricet̃ al's desic-
cetur in sartagine vl' in testa figuli ꝛ fcõ pulue-
re subtilissimo misceat̃ cuꝫ trifera ꝛ det̃ in potu
frequẽter ꝛ restrigit eas. Dicit Aui. c. 9. de restri
ctiuis emorroydaꝝ. fen. i4ª. Possunt etiam fieri
saccelli restrictiui de reb⁹ ꝯstrĩgentib⁹ dicq̃ in ca
pitulis de fluxu vẽtris: suꝑ quos põt sedere ma-
ne meridie ꝛ sero. ẽm tñ tẽpora fiant saccelli de
rebus stipticis calidis in hyeme ꝛ de frigidis in
estate. Req̃ritur tñ ꝙ pãnus iste quo fiũt saccel
li sit lineus ꝛ vsitatus ꝛ rarus. vt melius ꝛ faci-
lius medicinaruꝫ virtutes ad loca egra possint
penetrare. ¶ 2º req̃ritur ꝙ in vino grosso ꝛ sti-
ptico vno feruore bulliant̃. ¶ 3º ꝙ in hyeme ca-
lidi: in estate fridi applicent̃: ꝛ sic continuentur.
¶ Emorro. iteriores si vltra modũ fluant fiat ta-
le vnguẽtũ. ℞. psidie balaustie. cõchule marine
aduste. pul'. piloꝝ leporis adustoꝝ ossiũ mirab.
adust. thuris masticis san. dra. terre sigillate te
le aranee añ. ʒ. j. ꝛ ß. fiat pul'. ꝛ icorporet̃ cũ cola pi
sciũ ꝛ cola carpẽtarioꝝ dissolutaꝝ in aq̃ pluuia
li ferrata qđ melius est fiat empl'm ꝛ emplastrent̃
emorro. exterioribus. Si vº sint interiores fiat
lichiniũ ex pilis leporis vel saltẽ ex coto ꝛ intin-
gatur in supradicto vnguẽto ꝛ supponat̃ ꝛ hoc
frequẽter fiat: ꝛ teneat̃ regimẽ supradictũ quã-
tum ad alia. ¶ 4ª ꝯsideratio est circa incisionẽ
emorroydarũ ꝛ remotionẽ earũ. Unde sciendũ
ꝙ emorro. vexantes hoies vltra modũ possunt
multipliciter remoueri. ¶ Primo mõ cũ icisio-
ne cũ aliquo instr̃o: vtputa cũ ferro scindẽte vel
cũ cauterio actuali vel ligatione fili serici aut li
nei aut pili aut medicis cauterizantib⁹ circa que
cadunt aliq̃ documenta. Primũ est ypo. scilꝫ ꝙ
vna dimittat̃. ¶ 2m est ꝙ nõ oẽs vna vice sꝫ vna
post aliã icidat̃. ¶ 3m añ icisionez seu remotio-
nem earũ cause añcedentes cum farmaª seu flo-
bothomia precipue basilice ꝛ decenti dieta mi-
nuantur. ꝛ istaꝫ debẽt p̃cedere ꝛ subseq̃ ne mali
in corpore aggregent̃ humores primas egritu
dines parituri. ¶ 4m ẽm Aui. recti⁹ in q̃ emor-
ro. remouent̃ est: vt ei⁹ radix liget̃ cũ filo sete vel
linei vel cũ filo forti: ꝛ sic dimittat̃ donec cadat.
¶ 5m documentũ est ꝙ si post abscisionẽ vl' q̃lẽ
cunqꝫ remotionẽ fluat sanguis ꝙ ille ꝑmittat̃
fluere vsqꝫ quo timeat̃ magna debilitas ꝛ mani
festa: ꝛ tũc restrĩgat̃ vt supius dictũ est. Et si for
te sanguis nõ fluxerit basilice flobothomie mul
tiplicent̃. ¶ 6m est Arnoldi qñ cũ filo de serico
vel pilo equino ligant̃ ꝛ auferant̃ nõ sunt strin-
gendi forti strictura ꝛ imoderata. sed intantum
stringant̃ ꝙ eger bene possit tollerare sine ma-
gno dolore. q: forte rõne doloris ꝛ tract⁹ hũorũ
ad locũ emorro. apparetur ꝛ anus. ¶ 7m ẽ ꝙ qñ
ponunt̃ medicine acute suꝑ emorro. ꝛ causant
intollerabilẽ dolorẽ pro tpe tales medicine de-
bent remoueri. ꝛ applicet̃ butirũ ꝛ alia anodia.
Et ponat̃ patiens in aq̃s stiptic̃. ꝛ iterũ ad me-
dicinã acutã reuertat̃ donec ꝛ sic corrosa appeat
caro sana. ꝛ tũc curetur cũ litargio ꝛ vnguento
albo cãphorato. ¶ 8m docum hñtibus emorro.
non dent̃ medicine acute vt aloes scamoª coloª
laureola. q: ista ad declinia loca hũores ꝯtinue
trahũt ꝛ illas ꝯtinue aperiũt nisi habeam⁹ intẽ
tionẽ apiendi eas. ꝛ tũc valet aloes cicotrim nõ
lotũ cũ sua vi apitiua. ¶ Quãtum ad manua-
lem opationẽ si vis opari cũ ferro cal'o calefiãt
forpices donec sint igniti: ꝛ ponat̃ pannu⁹ line⁹
duplicat⁹ in albumine ꝛ aq̃ rob. madefact⁹: suꝑ
anum: ꝛ per vnũ foramen emorro. cũ filo ligata
trahatur ad extra. deinde cũ forpicibus ignitis
radicitus abscindat̃. ꝛ sic fiat de duab⁹ vl' tribus si
ibi sint. deinde vt dolor auferat̃ superponat̃ bu
tirum cũ albumine oui mixtũ ꝛ icorporatũ: vel
albumen ꝛ vitellũ oui incorpata in mortario cũ
succo semꝑuiue vl' vmbilicar̃. deide vt reliq̃ cau-
teria curent̃. ꝛ sic fiat de singulis p̃ter vnã q̃ põt te
neri apta cũ succo cepe vel lacte titimalli vl' sic⁹
cũ quib⁹ aloes cicotrinũ puluerizatum misceat̃.
¶ 2º possunt icidi forpicib⁹ vel rasorio nõ cale-
factis ꝛ tũc hẽam⁹ p̃sto restrictiua si fiat emoroso
gia cuꝫ q̃bus statim succurrat̃ vt vita saluetur.
¶ 3ºº possunt cum medicinis cauterizantib⁹ re-
moueri q̃ sunt multe ꝛ paulatim sunt remouen
de ꝛ cauterizãde. Et ista potẽtialia cauteria sũt
alterãda ꝛ reprimẽda ne mẽm ꝛ vicine ptes apo
stement̃ vel dãnificent̃. ¶ Iste mod⁹ ẽm Arnol
dum est magis securus. s. ꝙ auferant̃ cũ suaui-
bus corrosiuis. Et ista ẽm Auicenã ꝛ Arnoldũ

sunt spēs salis q̄ quasi cōprimēdo sup̄fluitatē cō
sumendo faciūt eas liquari ꝛ ꝯsumi apud āñce
dentis materie ꝯsumptionē. Et in isto casu apō
Arnoldū laudatꝛ fex aceti ꝯbusta ꝛ in cineres re
dacta ꝛ anatū ꝛ sal gēma ꝛ nitrū añ partes eq̄
les. Oīa puluerizata cū melle incorꝑentꝛ ꝛ cum
axūgia porci antiqua ꝛ ꝯtinuando ano suppo
natꝛ ꝗemorroydi. ¶ Laudatꝛ etiā fm Auic. dicꝫ
bardit. i. viride eris in remotiōe ꝛ desiccatiōe ea
rū. In qualibet aūt pōne istaꝝ medicinaꝝ locꝰ
lauādus est cū vino calō in quo mel ꝑus dissol
uatꝛ. ¶ Guillermꝰ de saliceto ponit hoc emplm
cū quo desiccātur ꝛ anihilantꝛ emorro. ℞. galla
rū nucis cip̄ssi masticis boliarmenici. añ. ℥. j. ꝛ ß
ß. pul. ꝛ bulliatꝛ in aceto donec sit spissum semꝑ
agitando. ꝛ calm sup emorro. emplastretꝛ. h' em
stringit ꝛ desiccat. sed reqritꝛ āñcedētis maͤ fre
quentē purgationē ꝛ boni regiminis ꝯtinuatio
nē. Multe alie medicine sūt ad istā intentionē
que valēt ad strictionē ꝛ exiccationē eaꝝ. ¶ Pri
mo dicitꝛ ꝙ pulꝛ. tormentille frequēter datus stri
git emorroydes ꝛ desiccat eas vniuersalibus ꝑ
cedētibus quia sicca est. ¶ 2° solee sotularium
comburantꝛ cinerizentꝛ puluerizentꝛ ꝛ addatꝛ sal q̄
est in fundo vasis bene siccat tantūdē cū pulue
re gallaꝝ ꝛ aluminis arū. ꝛ oīa bene pulueriza
ta incorꝑentꝛ cum sanguine porci antiq̄ ꝛ ꝯtinu
ata ꝛ supposita sup emorro. sanat eas. ¶ 3° dici
tur ꝙ politaria minor quocūqꝫ modo data siue
viridis siue sicca puluerizata ꝑ nouē dies sanat
eas. ¶ 4° pinea cum suo spū siue succo cōbusta
ꝛ puluerizata ꝛ ille puluis datus in potu cū vi
no desiccat ꝛ sanat eas. ¶ 5°. pulꝛ. cornu cerui ad
usti spergatꝛ sup emorroyō. prius suffumigatas
cum decoctione folioꝝ nespuli stringit ꝛ sanat
eas. ¶ 6°. fiat tale electuaᵐ qō ponit Rabimoy
ses in. c. 4. sui tractatꝰ de emorro. in maiori pꝫte
ꝛ ipm rescripsit Guido de cauliaco qui fuit bo
nus indagator. ꝛ dicit ꝙ est ꝓbatū in desiccatio
ne ꝛ destructiōe emorroy. ℞. mirab. inō. beller.
ꝛ embli. lauatoꝝ cū aqua buglosse quousqꝫ ab
eis remoueatꝛ amaritudo añ. ʒ. v. radicum tapsi
barbati. ʒ. ij. zinzibꝛ ij cinamomi galange nucis
muscate olibani añ. ʒ. j. ameos spicenardi. sq̄na
ti añ. ʒ. ß. scorie ferri ꝑparate cū aceto. ℥. j. penidi
arū. lꝛ. ß. zuca. lꝛ. ij. ß electᵐ. vel pōt fieri cū melle ꝑ
nō delicaꝛ supradicta remedia applicari debēt
ꝑcedēte bono regimine ꝛ dieta supradicta ꝛ pre
cedētibꝰ purgatiōibus maͤ āñtis ꝑut decet fre
q̄ntatꝛ. ¶ 5ª ꝯsideratio est circa remotionē dolo
ris ꝛ impedimēti qō faciūt emorro. ꝙuis reliq̄

ꝯsideratiōes supradicte iuuēt ad istā velut si fue
rint a repletiōe sang. ꝛ inflatiōe eaꝝ. ꝙ ille eua
cuentꝛ ꝑ locū ꝯsuetū quo euacuato dolor remo
uetꝛ. ꝛ sic de alijs iuxta ꝑcepta ꝛ receptas supius
relatas. tñ preintellectis gn̄alibus documētis ꝛ
spālibus medicinis iā debite mīstraꝛ remouent
adhuc dolorē ponentꝛ aliqua fm experientiā ꝛ ve
rā doctrinā vl'ibus q̄si in ꝑambulato antemissis
¶ Primo ergo oleū oliue calefiat in parua olla
ꝛ in ea cale frusta lane succide infunde ꝛ illud
calm circulo pudibundo ꝛ femori frequēter ap
plicetꝛ ꝛ supsedeat vel equitet sepe ipm mutādo.
Experientiā de h' vidi ꝛ ipam ponit Halyabas ꝑ
hoc em̄ ꝛ dolor remouetꝛ ꝛ excrescētie minoraꝛ.
¶ 2° viride eris. ʒ. ij. alūinis arū. ℥. j. dissoluantꝛ
in vino ꝛ lana succida intincta fm dictū modū
applicetꝛ. ¶ 3° diaq̄lon incorꝑatū cū oleo roſ. et
croco ꝛ opio suppositū mitigat dolorē. Auicē.
¶ 4° adeps anatis ꝛ ysopus humida pingues
do renū capraꝝ ꝛ cera al. equalꝛ misceantꝛ ꝛ fiat
vnguentū. ¶ 5° fm Rabimoysen fiat decoctio
radic̄ euisci ꝛ folioꝝ eiꝰ ꝛ se. lini camoͤ. ꝛ in ista
decoctiōe tepida sedeat paꝛ. sepius fomētando
vel sacculus plenꝰ rebus supradictis calidus et
expssus loco doloroso vnus post aliū ministretꝛ
¶ 6°. ad istā intentionē vꝫ oleū nuc̄ indic̄ ꝛ ole
um rafani ꝛ oleū camo. ꝛ oleū pētadactilinū: ꝛ
res desiccātes ꝛ dissoluētes. ¶ 7°. ℞. olei nucle
orū ꝑsici, oleū amigō. amarꝛ añ. ℥. ij. storac̄ liq̄ō.
bdellij añ. ʒ. ij. oīa dissoluta in oleo incorꝑentꝛ in
mortaᵒ ꝛ ex isto sepe emorro. inūgantꝛ ꝛ remoue
bitꝛ dolor. ¶ 8°. fm Rabimoysen ad dolorē ℞
olei roſ. vitelloꝝ ouoꝝ axūgie anaꝛ ꝛ gallie añ.
℥. ij. cere. ℥. j. ꝛ ß. ceˡ. ℥. j. ꝛ ß. ß vnguentū ex q̄ vn
gantꝛ emorro. ꝛ panni cali supponantꝛ. Remeᵃ
ꝑ tꝑe poxismali. ¶ 9° sequūtur meᵉ que sunt la
xatiue ꝛ fm ipm manifestissime ꝓsunt ꝛ dolorē
remouēt. ℞. mirab. keb. inō. bellericoꝝ ꝛ embli
coꝝ bdellij. añ. ʒ. j. ꝛ ß. cimini salis indi samregie
origani armoniaci cicute ameos radic̄ yreos
cassielig̃ mastic̄ añ. ʒ. j. ꝛ ß. peniō. turbith al. añ.
ʒ. 8. serapini. ʒ. ij. gūme distemꝑentꝛ in aq̄ porri ꝛ
alia puluerizata incorporentꝛ ꝛ ß massa pillarū.
aliq̄ ponūt aloes: ego tñ nō pono nisi sit bñ lo
tū: ꝛ doſ est. ʒ. ij. vsqꝫ ad. ʒ. iij. ¶ Iste pille viᵉ
purgādo materiā añteꝫ remouēt dolorem ani ꝛ
emorroy. ℞. bdellij dissoluti i viᵒ ꝛ oleo. ℥. j. por
roꝝ coctoꝝ sub prunis in stupis madefacti. ℥. iij
farine se. lini. ℥. ij. butiri vaccini. ℥. j. olei amigō.
dulcium axungie galline ana. ℥. ß. omnia ista in
mortario incorꝑentꝛ ꝛ fiat vnguentum ꝛ addā

tur.4.vitella ouoꝝ farine ſe.fenug'.ʒ.ij. ⁊ tepi-
dum apponat.Hoc enī certiſſima valet in remotio
ne doloris. ℞.malue biſmalue cū toto violarie
brāche vrſine porroꝝ cū toto parietarie. añ.M.ij.
camo.ſticad' arabi ⁊ citrini añ.M.j.oīa iſta cō-
q̄ſſata bulliant in aq̄:in q̄ pati.ſedeat vl' ſpōgia
vel filtrū in ea madidū ſepe applicet vl' iſta bul
lita in ſacculis calida cōtinuo ano ſupponant.
¶ Verucales aūt q: alijs ſunt duriores idigēt
mollificatiuis ⁊ diſſolutiuis ſm diuerſitatē tem
poris ⁊ cōplōnis. Nā ſi fuerit in eſtate ⁊ in tem
porib' calis ad mitigandū dolorē ſupponat vi-
tellū oui nutritū cū oleo viol'.Et ſi fuerit in tpe
fro nutriat cū oleo amigd.dulc.⁊ butiro recēti:
⁊ cū iſtis miſceat muſcillago fenu' ⁊ ſe.lini ⁊ ħ
res liq̄da in aq̄ madeſ tepida pāni vel ſtupe vl'
bombax ⁊ calīn applicetur.Et ſi forte intollera
bilis adeſſet dolor cū ſupradicꝫ icorpet opiū ⁊
radix mādragore ſe.iuſq̄ami ⁊ papaueris ⁊ ſil'ia.
¶ Morales aūt que videnť hic grana in ſupfi
cie ſicut mora vel rugas remedianť ſm Arnol-
dum cū reb' exiccatiuis in qb' nō eſt mordica°:
vt ſe.tapſi ⁊ folia tapſi barbati haſſe ⁊ folia plā
taginis aduranť ⁊ fiat cinis vel ēt radices cāna
rum aduranť.⁊ iſti cineres incorpent cuꝫ oleo
roſ.⁊ applicenť loco dolēti vel ſpōgia vl' filtrū
intigat in vino bulliēti decoctiōis porri ⁊ tapſi
barbati ⁊ ſupſpergat puluis ſuptadictus ⁊ pars
ſupſedeat.erit enī vtile in remouēdo dolorem ⁊
eas deſiccādo maxīe ſi ſupradicto cineri addat
ceruſe litargiri añ pōdus eq̄le cineribus ſupra-
dictis.⁊ cū oleo roſ.in mortario diu icorporenť
⁊ continue applicenť ⁊ ſuper ipſum ſedeat dicit
Auicēna. q ſi ſup morales puluerizeť capparis:
exiccabit eas ⁊ deijciet ipſas.Ad deſiccandum ⁊
diminuendū eas valent medicinarum ſupradi-
ctarum multe.Et vꝫ etiam iſta ſm Auic. Cinis
nucum cipreſſi linitus piſcium ſalitorum torre-
factorū cum equali pondere ⁊ caſei antiqui:oīa
iſta valēt ſup circulum ani appoſita. Suffumi-
gationes exiccatiue pñt etiaꝫ fieri cum arcenico
⁊ thure ⁊ ſulfure ⁊ lacca ⁊ cicuta ⁊ radiq̄ rubee
tinctoꝝ ⁊ ſemine porri ⁊ fimo colūbino ⁊ ſarco
cole ⁊ galbano tamariſco.Aliqua ex iſtis vl' plu
ra puluerizentur ⁊ fiant trociſci cum gūmis tē-
peratis in aliquo liquore ex qbus ħ ſuffumiga-
tio.Ponit Auicēna q linimentum factum cum
myrrha corrodit emorroydes.¶ Item in aqua
vel ſucco ſilitarū humidarū intingat lana ⁊ fre
quēter apponat vel cū eis fricet frequēter.p hoc
enim deſtruuntur oīno. ¶ Scribitur ſecundo

hyrānidarū q ſtercus muris puluerizatum ſup
emorroydes prelotum cū vino delet eas in tri-
bus diebus.Si porrus parcť cum butiro ita q
ſub prunis in ſtupis madefactis coquatur cum
butiro piſtetur:dolorem remouet ⁊ tumorē.Si
militer cepe rubeū cum cepe lilij cocta ⁊ piſtata
cū fece olei ⁊ oleo mirtino remouet dolorē.Dia-
quilon mollificatū cū oleo camo. ⁊ icorporatuꝫ
cū croco ⁊ opio valet.ſilr vnguētū factū ex oleo
oliuarū ⁊ ceruſa.¶ Ad ideꝫ.℞.cere al.ʒ.ij.olei
roſ.ʒ.io. ceruſe plūbi.ʒ.io. plūbi vſti.ʒ.ij.cāfore
dragagan',opij.añ.℈.j.albuminis oui calidi.j.nu
mero.ħ vnguentum in mortario ⁊ remouet do-
lorem maxime quando adeſt calor.Ad idē.℞.
ſucci radicis portulaq̄ mellis.añ.lī.j. decoquan
tur vſq ad ſpiſſitudinem.

Declaratio

i emorroydib'. Prio nota q emorroydes
māſuete que p tēpora fluunt ad q̄s ſeq̄tur alle-
uiatio ⁊ que non multū ſunt iſlate: nec tēſe:nec
cum his adeſt magnus dolor nec apoſtema ta-
les nunq curari nec ſcindi debēt cū ex his ſeq̄-
tur excuſatio egritudinum in ſecūda conſidera
tione poſitarū:imo ⁊ pluriū aliarum. ſed ſi iſta
accītia eas ſequātur bonū eſt q curēť ſm mōs
⁊ cōſiderationes ſupius dictas.relinquať tñ vna
vnde fluat ſanguis p īteruallа ⁊ vt ſalueť indi-
cium ⁊ ampho' ypo.ſupius in pnoſticatiōe alle
gat'.ſ.emorro. ſananti antiquas. ¶ Queritur
in quo tpe debemus reſtringere emorroy.Dicit
Auicēna q ſanguis' emorro.dꝫ intantū currere:
q pa.ſentiat naturalem debilitatem ⁊ impedi-
mentum in operationibus cōſuetis ⁊ vſq quo
ſanguis fluat rube' clarus ⁊ ſubtilr in quo nō
ſit aliqua nigredo ⁊ color faciei muteť in palli-
dum vel facies tumeſ.aut pedes. tunc per mo-
dum ſupradictū regendus eſt patiens in reſtri-
gendo alr nō. ¶ Tertio notandū ſm q ponit
Auicēna in 14ª.tertij caplo primo.⁊ Gerardus
cremonenſ.ſup viaticum.⁊ Gordonius qui ſe-
cuti ſunt Auicēnā.q emorro.⁊ cetere ani egri-
tudines ſunt moleſte ⁊ difficilis cure.ppť nouē
cauſas.¶ Primo q: eſt callis ⁊ via ſupfluitatū
pmo ⁊ pncipaliter pme digeſtiue. 2° q: eſt via
⁊ callis ſupfluitatū que a toto corpore in gñali
vel aliquo mēbro ad epar ⁊ poſt ad ſtomachuꝫ
⁊ inteſtina:deinde ad inferiorem partem remit
tuntur.Tertio q: eſt mēbrum inuerſum ⁊ con-
gregatum ab inferioribus vſq ad ſuperius: ita
q communiter illud quod ſtat intus in hora ex
pulſionis vel conatus ſtat ſeu exit ad extra,4°.

q: est me^m multū sensibile rōne neruoꝝ ⁊ lacertoꝝ ipm expientiū ⁊ claudentiū. ¶ 5°. q: fces cōtinuo fluūt ad ipm rōne cui⁹ meᵉ suū effectū nō pñt implere. ¶ 6°. q: ppter multā expssionē quā faciūt infirmi ɔstipati ⁊ ppter dolorē hūoꝝ cōtinue ad ipm fluūt cū sit in loco decliuiori q̄ntū ad illud qđ est supius. ¶ 7°. q: est debilitatū rōne emorroyđ. vel aliaꝝ passionū mō sic ē ꝙ meᵃ debilitata facilius supflua recipiūt. ¶ 8°. q: mēbrū turpe est ⁊ phisici nō libēter volūt tractare nec mūdificare: sed sirurgicis ipm remittūt. ¶ 9° q: paciētes a pn° nō se oñdunt medicis ⁊ sic de aliis q̄re ⁊c. ¶ 4°. querit̃ q̄ sunt isti q̄ minus a sanᵉ fluente ab emorro. ledunt̃: Dr̃ ꝙ hoies robusti ⁊ musculosi q̄ bene comedūt ⁊ hn̄t bonaꝫ digestiuā ⁊ epar est sanguificū in maiori q̄ntitᵉ gñans sā. vltra pportionē alioꝝ hūoꝝ. ¶ 5°. q̄ritur a q̄bus facilius currit san. ⁊ a q̄bus vt pl'm sequit̃ maior debilitas, ab interiorib⁹ inuisibilib⁹ vel ab exterioribus dr̄ ꝙ ab interiorib⁹ pptere q: interiores rōne tenuitatis pellis ⁊ rōne fecis dure trāseūtis. ⁊ rōne ɔfricatiōis intestini. ⁊ rōne caloris maioris citius ⁊ facili⁹ affluunt̃: ⁊ diutius currūt: ⁊ rōne absconsiōis. q: meᵉ applicari nō pñt tardius ɔsolidant̃ ⁊ facilius succumbūt. ¶ 6°. intellige ꝙ q̄uis sit dictū ꝙ san. q̄ currit p emorroy. est san. mel'cus grossus. ideo natura liter descēdit ad loca decliuiora. tñ iste flux⁹ non est ɔtinuus q: natura ipm retinet q̄ntū pōt credens ⁊ expectās se ex eo ī nutritiōe iuuari: ⁊ qñ amplius nō pōt ipm retinere expellit ad extra ⁊ fit fluxus. tñ stat ꝙ interdū qñ supfluit ⁊ exit bonus sanguis clarus rubeus. ⁊ hoc rōne seq̄le q: capita venaꝝ sunt apta. ⁊ tunc accidit debilita° manifesta tūc etiā cito ē subueniēdū. ¶ 7°. sciēdū ꝙ in q̄busdā mulieribus tanta est san. gñatio ⁊ ita sunt sang. replete: ꝙ p mēstrua perfecte purgari nō pñt: imo hn̄t fluxū emorro. ⁊ ad h̄ iuuat multū mēstruoꝝ retentio. q: tūc natura mittit ad vnā canalē ꝙ p aliā euenire nō pōt. Aliq̄ dicūt ꝙ p aliū modū dicendo ꝙ in feia sunt duplices supfluitates. q̄dam sunt ordinate ad nutriendū fetū ⁊ qñ fet⁹ in vtero nō habet̃ ista purgat̃ p mēstrua. Alie sunt supfluitates nutrimentales q̄ supant indiuiduū q̄bus ipm indiuiduū nō indiget: ⁊ ista in mulieribus p emorro. expellit̃ etiā sic nō repugnat: qñ ī sexu feminco vterq̄ flux⁹ repitur. ¶ 8°. ex supiorib⁹ dictis pōt notari ꝙ si nouus flux⁹ emorro. p earū amputationem vel desiccationē auferat̃ nō est periculosus quia natura illi grosso sanguini dabit aliā viā maxie qñ eger supradicto regimine gubernat̃. ⁊ cū flebothomia ⁊ farmacia. sill'r san. mel'c⁹ ⁊ grossus diminuat̃ ad qđ multū pdest rectificatio digōnis sto'epatis ⁊ splenis ⁊ flōia basiliq̄ ⁊ saluatelle. ¶ 4°. sciendū ꝙ hn̄tes vel expectātes fluxum emorro. hn̄t vt pl'mā tristiciā ⁊ turbationē cere' ⁊ alia accidētia. ⁊ h̄ est q: vene q̄ terminant̃ in ano ex quoꝝ repl'one emorroyde gñant̃ aliquā cōcomitantiā hn̄t ī cere° mediante epate Qñ g̊ iste vere replent̃ sanguine grosso ⁊ mel'co ⁊ nō euacuant̃ natural'r nec artificial'r. fumi a dicto san. grosso ⁊ mel'co resultant ⁊ pmo ad epar exinde ad cere^m sic turbāt pmo epar a suis opationibus. scđo cerebrū a suis actiōibus. ⁊ ī isto loco cognoscit intellectus q̄liter ⁊ qñ ex retentione emorroyđ. egritudines in epate ⁊ cer° generantur. Cognoscit etiā q̄ntū ⁊ q̄d fluxus earum pōt operari in sanatiōe egritudinū epatis ⁊ cerebri. ¶ 10°. dicit Bern. de gordo°. quia iudei vtpl'imū patiunt̃ emorroy. ⁊ hoc est ppter tria. Primo: q: sunt sine labore corpali non eñ sunt aratores nec fossores sed poti⁹ ex vsuris ⁊ aliis mechanicis artib⁹ viuūt. Aliq̄ vo ex practica medicine: iō multe supfluitates in eoꝝ corpibus accumulant̃ que per fluxum emorroyđ. curantur. ¶ Scđo. q: vtpl'imū sunt in anxietate ⁊ timore ppter subsidia que agūt xp̄ianis de minis eoꝝ ⁊ sic adurunt̃ humores. vñ ypo. 6. ampho. am°. 23. Et timor ⁊ pusillanimitas humorē mel'cum pficiunt hmōi. ¶ Tertio dicit ꝙ h̄ est ex vltiōe diuina. iuxta dictū psalmiste. Percussit eos ī posteriora dorsi ⁊ opprobriū sempiternū dedit illis. laus deo viuo.

¶ Capl'm. 32. de apostemate ani.

Apostema fit ī ano aliq̄n sic in pluribus mēbris corpis ⁊ ab eisdē cāis ⁊ adhuc abvna alia. nā qñ emorroy. sunt restricte p amputationē cū corrosiuis vel actualibus cauteriis vel cū medicinis exiccatiuis contingit ꝙ iste san. q̄ p illas ptes cōsuetus erat fluere redūdat ⁊ ɔgregat̃. ⁊ facit aliq̄n apā nisi forte per aliū locum expellat̃.

Signa eadem sunt sicut ceteroꝝ apātū sed si fiāt p viā īmediate dictam vt pl'mū fiunt a sanguine grosso ⁊ turbido et mel'co. Contingit tamē aliquādo ꝙ in illis qui nunq̄ habuerūt emorroydas fiunt apāta calida: vt est herisipila vel flegmō. ⁊ tunc adest dolor ⁊ calor ⁊ pulsatio ⁊ fe. ⁊ sitis ⁊ estuatio ⁊ si fi. a flāte vel mel'ia oia ista sunt remissa. sed vt ve-

teamur dicim⁹ illa apata vtplurimū fieri a talibus humorib⁹ q̄ vtplurimū ibi fluere ꝯsueuerūt: quin aūt ab alijs fieri possint hoc minime est negandum.

Cura apati ani, p⁹ ꝯsulo q̄ in p̄n⁹ vl' in p̄mis trib⁹ aut q̄ttuor diebus fiat flēbotomia de basilica ptis mag⁹ dolorose ad distrahendum materiā sā. grossi ad ptes supiores. Et post in secūda vel tertia die si magna videt' esse reple⁹ ponant' vētose int' spatulas vt adhuc maior fiat distractio. ⁊ ista fiūt ppter materiā añcedentē: vt nō fluat ad locū apatum imo fricatiōes dolorose ⁊ ligatiōes in supiorib⁹ membris fieri conuenit neq̄ purgatiōes inferi⁹ trahētes humores cum farmacijs sunt celebrande: ppter hec nō oꝫ solui ventrē si apa fuerit ano vicinū necorina puocet' si est in virga, meg⁹ pticula iꝫ. quasi colin⁹ ꝯ si tū venter debeat laxari ppter constipationem illud solū cum mollitiuis ⁊ lubricatiuis sine attractione est fiedū siue sint clisteria siue colatura. Et ppter materiā ꝯiunctā si videt' nimia sanguinis plenitudo fiat flēbotomia de vena q̄ ē in pede in talo. deinde sup apostema si calid̄ ē ponenda sūt repcussiua. Et interī facta flēbotomia prima sint tamē mixta cū paucis resolutiuis ⁊ anodinis ⁊ fꝫ magnitudinē ⁊ paruitatē doloris ⁊ fm qualitatem ⁊ cōplexionem materie. in augmento autē repcussiua minuant' ⁊ augmentent' resolutiua dissolutiua ⁊ maturatiua. ¶ In statu aūt sola mollitiua ⁊ maturatiua ponant'. fiat ergo hoc emplastrꝫ Haly abbatis in 7⁰ de regali dispōne qd̄ valꝫ in apostemate calido ani. ℞. folior̄ malue solat'. añ. ma. j. viol'. ficē. lēticular̄ excorticatar̄. añ. ℥. ij. coquant' vsq̄ ad pefectā decoctionē ⁊ aq̄ deficcationē. ⁊ tunc terantur in mortario ⁊ paulatī addat' olei viol'. ⁊ ros̄. ⁊ vitellor̄ ⁊ albuminū ouorū añ. q̄ suffic̄. ⁊ incorporentur ⁊ anus ēplastret'. Aliud medicamē eiusdem ad apostema ani. ℞. ceruse. ʒ. v. thuris masculi. ʒ. j. ⁊ ß. marcasite argentee. ʒ. ij. ß. puluis subtilissimus ⁊ incorporent' in mortario cū oleo ros̄. circūfuso ⁊ fiat vnguentum quo apostema vngat': ⁊ aliqua pars sup pānum extēdat' ⁊ ano applicet': ⁊ valꝫ. Et ideo dicit Auicē. in. 4ᵃ. 3ⁱ. c. pprio q̄ q̄nq̄ sedat' dolor quādo in p̄n⁹ horum apatum fit flēbotomia ⁊ administrat' sup ea maran. hoc ē emplastrū de cerusa. ¶ Ad fiat sic fm ipm. ⁊ hoc ponit Rabbimoyses ī tractatu suo de emorroy. ℞. ceruse. ℥. ij. pulueriꝫet' in mortario plumbi vel stagni ⁊ addat' albuminis oui vel olei ros̄. añ. q̄ suffic̄. ⁊ iterum circunducat' donec fiat vnguētum fuscum ⁊ quasi nigrum. ⁊ sine dubio valet in apostemate ani: ⁊ in emorroy. ⁊ ragadijs. ¶ Aliud emplastrum in apostemate ani in augmēto ad dissoluendū ⁊ mitigandū dolorē. ℞. medulle panis de frumento vel farie volatil' molēdini. ʒ. iij. amigd̄. dulcium ʒ. ij. croci. ʒ. ß. misceat' ⁊ calidū applicet'. ¶ Vel fiat hoc emplm̄ in prīn⁹ ℞. medulle panis. ʒ. iij. olei ros̄. ʒ. ij. croci. opij añ. ʒ. ij. vitellor̄ ouorum. 4. numero butiri. ʒ. j. ß. emplm̄ ⁊ supponatur. si tū videtur q̄ ibi sit magn⁹ ⁊ inflāmans dolor: tepes'. calor ille cum aqua ros̄. ⁊ aqua portulace ⁊ solat'. Si aūt materia esset frigida fiant ampla ex radice euisci ⁊ se. lini ⁊ fenugreci cū butiro ⁊ oleo de camo. ⁊ ceteris maturatiuis in tali casu fieri ꝯsuetis. ¶ Et in isto casu valet hoc emplm̄. ℞. cepas al. ⁊ porros ⁊ folia tapsi barbati. añ. q̄rt. j coquant' fortit' ⁊ tūc addat' olei camo. ⁊ butiri recētis añ. q̄ sufficit. fiat vnguētum. Si tamen eēt dolor fortissim⁹ posset fieri emplastrum ex vitell' ouorum ⁊ folijs iusquiami cum opio ⁊ mādragora ⁊ croco ⁊ similibus. Ad remouendū etiam dolorem valēt eucatismata ⁊ balnea ⁊ fomentationes supius dicte. scꝫ decoctio malue ⁊ bismalue se. lini. camo. mellilo ti ⁊ fiant remedia dicta ī capitulo de thenasmone vt dolor remoueatur. ¶ Itē postq̄ videt' q̄ tēdat ad aliquā maturatiōnē: imo añ maturationē primus apiat' ne sanies retenta ad inferius pfundet' ⁊ fistula inde generet' q̄ me͡ⁱᵗ ⁊ intestina pforet ⁊ corrumpat. ⁊ iō a sanie freq̄nt' est mundificandū. q: dicit Guillermus de salicето fm plurimū om̄e apa saniosum in isto loco parit fistulā.

¶ Caplm̄. 33ᵐ. de ragadijs.

Ragadie sūt quedā apture seu fissure aliqualit' oblōge sine tumore q̄les solēt fieri in labijs mulier̄ cū boreas sufflat vl' in pedib⁹ discalciator̄. vnde ragadie ani interdū sanguinē emittūt in pua q̄ntitate ppter pellis illius loci subtilitatē. Et aliq̄n sūt vlcerose ppter sordes ibi fluentes.

Cause ragadiar̄ fiunt aliq̄n ppter caliditatem ⁊ siccitatē que accidūt ī ano Aliq̄n fiunt iste fissure propter magnam fecum siccitatem. Et aliquando fiunt ppterea q: fec. q̄ expellit' est multum grossa: ⁊ cum hoc est nimis dura: fiunt etiam aliquando ppter emorroy. que scindunt' vel ppter apa in illis locis.

Curatio ragadiar̄. In primis fiat mūdificatio corpis cum flobothomia ⁊ purgatione si indiget: sicut dictum est de emorroy. ⁊ humor siccus melācolicus purget'

cū epithimo ⁊ polipo⁹ ⁊ aq̄ casei. ⁊ si fuerit per caliditatē ⁊ siccitatē reducat̄ ad tempamētū cū ↄ̄rijs tam cibis q̄ potib⁹ q̄ medicis interi⁹ ⁊ exterius applicat̄. Si aūt fit ꝑpter siccitatē ⁊ fecū duriciē cū cibis hūidis ⁊ laxatiuis in ꝑn⁹ mēse sumpt̄ humectent̄ ⁊ cū pinguib⁹ ⁊ mollificatis clisterib⁹ nō attractiuis. ¶ Post ista incipiam⁹ curare ragadias cū illis q̄ hn̄t eas curare cū sua ꝓprietate ꝯm Aui. ca⁹. ꝓprio. Et hec est recepta me. ℞. cinerꝫ ostraceorū polipodij q̄rt̄ an̄. ℥. ij. folioꝝ oliue. ℥. ß. pistent̄ oliue ⁊ polipodiū ⁊ passent̄ ꝑ sedaciū ⁊ addat̄ cinis ostraceorum ⁊ olei roſ. q̄ suf. ⁊ fi͞t vnguētum quo bis aut ter in die vngat̄: ⁊ sepe lauet̄ cū decoctiōe fol. oliue ⁊ roſ. ⁊ polipod ⁊ alumine: si vī humiditas abūdare.

¶ Si aūt ragadie sunt in calore. vꝫ vng̃m albū cāphoratū. Itē nutriat̄ litargiꝫ ⁊ cerusa plūbi lota ⁊ plūbū vstū de q̄libet. ℥. iij. i mortario plūbi vel stagni cū pistello plūbi vel stagni cuꝫ aq̄ roſ. ⁊ oleo roſ. ⁊ albūine oui. ⁊ addat̄ cāphora tandiu moueat̄ donec totū sit nigrū vel fuscū. Et se ex isto vnguento vngat ⁊ pānus linit⁹ co supponat̄. hoc eni vng̃m desiccat ⁊ infrat ⁊ ↄsolidat. deus scit quātū vꝫ. vꝫ etiā in vlcerib⁹ tibiaꝝ post vlceris ⁊ corporis mūdificationē. Et si magna eēt calitas cū decoctione roſ ⁊ balaustiarū ⁊ acassie addita aq̄ plātagīs. Si aūt iste fissure seu vlcerationes sunt aq̄se vl' virulēte sanent̄ cū vnguēto imediate dicto. Vel fi͞t ß vnguētū q̄d mūdificat ⁊ desiccat ⁊ icarnat. ℞. psidie balaustie myrrhe ceruse lote plūbi vsti marcasite auree ⁊ argentee aloes cicotrini loti se. roſ. thuris mastiq̄ san. ra. cinerꝫ ostraceoꝝ adust̄. ℥. ij. fol. oliue alūis arſ alūis de plu. vide eris litargiri. an̄. ℥. j. ⁊ ß. olei roſ. q̄ sufficit. cere noue. ℥. j. cum oleo roſ. ⁊ cera icorpent̄ reliq̄ ⁊ fi͞t vng̃m q̄ freq̄nter ragadie vngant̄ ⁊ plagelle supponant̄. ⁊ oīnāli die bina aut trina vice cū decoctiōe gallaꝝ ⁊ aluminis arſ ⁊ foliorum oliue ⁊ roſ. lauent̄.

¶ Si vo eēt siccitas manifesta: fi͞t sic. ℞. adipis anat̄ ⁊ galline medulle ossiū cerui ⁊ vituli ⁊ ysōpi hūide an̄. ℥. ß. butiri sine sale olei amigdalarū dulc. olei de papauere olei sisamini olei roſ. gūmi dragaganti olei de lilio olei de nucleis p̄sicorū an̄. ℥. ij. myrrhe amidi farine volatil' molēdini mumie thurꝫ mastiq̄ san. ra. farine litargiri ceruse alūis arſ an̄. ℥. j. cere. ℥. j. ⁊ ß. ⁊ cū dc̄is oleis ⁊ piguedinib⁹ fi͞t vnguentū si ibi eēt caliditas cū siccitate addat̄ aqua endiuie. aq̄ solatri. ⁊ aq̄ portulace. Immediate dictū vnguentū partim est mitigatiuū doloris partim est mollificatiuū ⁊ humectatiuum ⁊ partim est icarnatiuum. In istis aūt siccis ragadijs fi͞t suffumiga⁹ cum maluis ⁊ bismaluis ⁊ violaria ⁊ branchia vrsina ⁊ suffumiga⁹ cū bdellio icorpato cū adipe anatis vel galline. Ragadias aūt iflatas apostemosas curam⁹ sicut apata. Et valēt galle nō ꝑforate cocte in vino ꝓpterea q: faciūt retrocedere humores simul ⁊ acassia ⁊ talia huiusmodi.

Dieta istoꝝ est q̄ nō comedāt res salsas nec acutas nec stipticas vētrē desiccantes. Si vtat̄ boragibus maluis ⁊ spinargijs coct̄ cū piguedine mutonis vl' oleo vel lacte amigdalaꝝ dulciū. ⁊ vēter inquātū possibile est teneat̄ lax⁹. Oua sorbilia ⁊ cetera ciba⁹ facil digōnis ⁊ boni chimi. Et teneat̄ regimē emorroydas patientiū.

¶ Capitulū. 34. de mollificatione ani.

m **Ollificat̄** interduꝫ anus sicut mollificat̄ tibia ⁊ lingua ⁊ labia: ita q̄ nō pōt cōstringi, nec dilatari itantum q̄ aliqui paralisim ipsam merito vocauerunt.

Cause mollificationis ani diuidunt̄. Nā quedā sunt ꝑmitiue: quedā antecedentes: quedā coniuncte. ¶ Cause ꝑmitiue pnt esse casus aut percussio sup dorsum quādo attingit in loco origis neruorum aut lacertorū mouentiū strīgentium ⁊ dilatātium caput intestini recti. nā ex tali casu ⁊ percussiōe aut nerui strīguntur aut rūpunt̄ aut debilitātur q̄ spirit⁹ motiui ad eos non possunt trāsire. Alia cā ꝑmitiua potest esse incisio emorroydarum. in q̄ etiā icidantur lacerti mouentes circulum pudibundum q̄bus icisis cessat motus dilatationis ⁊ cōstrictionis dicti mēbri ꝑpter dictā icisionē. Alia cā ꝑmitiua exterior pōt esse frigus exterius paraliticās dictum mēbrum: vt si diu sederit super lapidem marmoreum vel alium fridum. ⁊ sic de alijs modis fridat̄. ¶ Cause antecedētes pn̄t esse mala complexio frida in corpore existentes maxime in membris vicinis illi membro vl' materia parata ad illa membra fluere neruos scꝫ ⁊ lacertos. quāuis ista materia aliquando sit calida ⁊ eius caliditas est cā ībibitionis eius in dictis lacertis. Aliquādo autēꝫ est materia flātica subtilis i genere suo parata fluere ad dcā loca. ¶ Cause ↄiuncte est ipsa icisio que facta est vel ībibitio materie male vel mala cōplexio in eis in fieri vel in facto esse derelicta. Nā cause āntecedentes in corpe existētes ipsuꝫ nūdū ledētes ꝑ approximationē ⁊ imbibitionem in mēbro le/

so vel per reductionē de potētia ad actū fiūt cō/iuncte ꝛ ante non.

Signa egritudinis sunt q: feces exeūt inuoluntarie. q: lacertus ꝯstringens nō hꝫ virtutē. Et silr exit anus: ꝛ aliqñ est ibi retētio fecis q: illud intestinū paliticū nō sētit feces nec colerā cū eis missam: ꝛ sic vtus expulsiua sicut ꝛ sensitiua remanet ꝓstrata ꝛ dormiens. intm ꝙ aliqñ fit colica ex retētione fecuꝫ ꝛ humoꝝ vt dicit Aui. Nā plures spiritus requiruntur ad motū ꝙ ad sensum. vt visum est in. 2°. li. ¶ Signa causarū si mollificatio ani sit a causis ꝑmitiuis illa fit subito. Illa autem que fit a mala cōplexione vel a materia que ps post partē imbibit lacertos illa fit paulatiē. Illa aūt que fit a maª calīa imbibētē scilꝫ ꝑ caliditatē loci qñ tangitur. ꝛ si fit a materia friā: locus tactu repitur. iuuatur a cal'is ꝛ non sitit.

Iudicia Primo mollificatio ani veniens ꝑpter incisionē aut constrictionē aut attractionē lacerti amplius nō recipit curationē: sicut nec vesica pōt retinere vrinam post incisionē lacerti. ¶ 2°. illa q̄ venit paulatim a mala cōplexione a maª pōt recipere curationē nisi in decrepitis. ꝛ hoc frequēter in pueris videmus qui feces ꝛ vrinā propter humiditatē lacertoꝝ retinere nō possunt: ꝛ in ꝓcessu tēporis illas bene retinēt cum hūiditates illorum lacertorum superflue arte vel natura ꝯsumuntur. ¶ 3° quando mollificatio ani est cum sensibilitate est incolumior ꝛ magis parata ad curā. nā in ꝑma sola vna operatio deperditur. in secunda autem due.

Curatio si fuerit ꝑpter neruoꝝ aut lacertoꝝ incisionē in illis non opter laborare: sed si fuerit ꝑpter frigus mortificans virtutem motiuam calefiāt sicut inferi⁹ dicetur. Et si fuerit ꝑpter malā frigidā cum maª: vel sine maª: purgata materia si ibi fuerit. ¶ Fiat eucatisma in aqua decoctiōis herbaꝝ calīarū ꝛ verū stipticarū. ℞. ergo folioꝝ cipssi ꝛ nucum eius ꝛ folioꝝ ꝛ se. mente sauine costi saluie filiorum ꝛ baccaꝝ lauri que in hoc bonā hñt ꝓprietatem ꝛ corticum ꝛ foliorum pini ꝛ capsule vbi pince cum corticibus sunt. añ. ℳ. j. oīa ista vel aliqua ex eis bulliantur i aliqua caldaria magna ꝛ in ea calida sedeat pa. ꝛ in exitu a balneo fiat superpositio peciarū filtri noui sup anū madefactaꝝ in dicta decoctiōe cal'a: ꝛ in nocte iteꝝ balnetur ꝛ ꝯtinuetur. nā ista calefaciūt ꝛ corrigūt intestinū ꝛ lacertū ipm mouētes. Et in decoctiᵉ pōt addi mēta rūta calaᵐ sq̄nāᵐ ꝛ spēs aliūis. ꝛ si. ꝑ h̄ nō fit tale clistere. ℞. aq̄ supradicte q̄rt. j. olei spice¹. ℥. iij. fiat clistere iniiciatur ꝑ clistere locovnguēti ꝛ teneat q̄ntū poterit. A pte vo exteriori vngatur cū oleis appropatis: vt est oleū de lilio oleū castorei ꝛ de euforbio. ꝛ si cognoscis ibi eē materiā flaticā imbibitā in capite intestini recti fiat clistere ex aq̄ decoctiōis supradicte addēdo yera piª. Et q̄ntitas clisteris sit. lī. ß. ꝛ aliqñ fiat clistere cū sale gēma. Si ibi sit mala cōplo cal'a vl' maª cal'a curetur cū clisteri ꝯueniēti purgata maª añ cedēte. ꝛ tunc sedeat in aq̄ decoctiōis folioꝝ ex cortiq mespuli ꝛ folioꝝ ꝛ cortiq q̄rq ꝛ sorbe ꝛ arboꝝ malignati ꝛ corticū castaneaꝝ ꝛ psidieꝛ balaustie q̄bus aliq̄d de supradictis cal'is in decoctᵉ addatur. Et modus applicādi est sicut in cā friā. Si aūt cognoscis ꝙ ibi sit extēsio intestini vel exiccatio. ꝛ siccitas tūc hūecta cū oleis hūidis. ꝛ brodio capitis mutōis ꝛ silib⁹. h̄ tñ raro ꝯtingit. In cāis supradictis valēt alumina ꝛ balnea naturalia sulfurea ꝛ alūinosa. imo ꝛ balneū de aq̄ salsa naturali vel artificiali ꝛc.

¶ Capīm. 35. de egressu vl' exitu ani.

Liquādo vltia ps recti intestini exit exterius: cū pueri vl' alij superflua ꝓdigōnis conatur expellere. ꝛ h̄ passio cōiter vocatur exitus ani. i. exit⁹ longaonis ad ex. Pro quo sciendū ꝙ vltima ps intestini recti siue longaonis noīe cōi vocatur anus per quē superflua prime digōnis expelluntur. Et habet fm Aui. ꝑmo can. in anathō. musculoꝝ ani scilꝫ. 4. musculos apientes ꝛ claudētes anū. Alij tñ nō ponūt nisi duos. sed illi duo ramificantur in. 4. ꝛ ille q̄ apit est exterius. ꝛ ille q̄ claudit est magl interi⁹: ꝛ eius officiū est longaonē sursuꝫ eleuare. nec accidit exteri⁹ egredi nisi ꝑpter eius laxitatē vel mollificationē. vba sunt Aui. in loco allegaº. ꝛ h̄ intelligit vtplurimū.

Cause pñt assignari eedē q̄ fuerūt assignate in. c. de mollificatiōe ani. verūtamē Aui. pōit duas ꝯiūctas ꝛ imediatas. Pria ē apa ita ꝙ ꝑpter ipa an⁹ egreditur ꝛ nō pt int⁹ reuerti. ꝑpter inflationē longaonis ꝑpter apa. Et in h̄ mirantur iuuenes. q: volūt ipm in suū locū reducere. ꝛ nō pñt. q: qd̄ est plenū ꝛ inflatum nō pōt ipm recipere. Alia causa ꝯiuncta est mollificatio lacerti ipm longaonē supius trahētis vsus partem intestini eiusdē q̄ est supius ipm claudētis Ista aūt mollificatio fit vtplrimū ꝑpter nimiaꝫ hūiditatem ipm imbibentē.

Pronosticatio sic. qñ an⁹ exit ꝛ pōt int⁹ re-
uerti est magꝭ curabilis ꝙ q̇ nō pōt int⁹ reuerti.

Curatio ani exitus. Cū est ꝑpter apa
casin melius est: ꝙ incipiat
a flōia: deinde ꝓuocetur vomitus vt maᵃ ad di-
uersum trahat: q: nō optet soluere ventrē si apa
fuerit ano vicinū: sed oꝫ materiā ad loca duci
apposita. vba sūt Ga. iз. megˡ q̄si colū⁰. 5. ¶ Su
per locū ponant repcussiua stiptica sic. Accipe
lētes excorticatas q̄rt. j. rob. ru. acassie añ. ℥. j. so-
latꝰ. ℥. iij. coquant in aqua ꝛ ꝼ emplm de bisinal
ua ꝛ ficubus siccis ꝛ farina se. lini fenugꝰ ꝛ vitel
lis ouoꝝ ꝛ butiro ꝛ sil'ibus. Et si apā est frm ad
dat radix lilij al. ꝛ celestis ꝛ flores camo. ꝛ melli
loti ꝛ sil'ia. donec sit curatū ꝛ curet sicut supius
dictū est in. c. 32. istius. 4ᵗ libri. Et si anus intus
nō pt redire ꝑpter apā bonū est ꝙ mollificetur
ꝑ sessionē decoctiōis malue in qua bisinalue se.
lini fenugᵃ. ꝛ vngat cū oleo camo. ꝛ aneti. ¶ Si
aūt sit ꝑpter mollificationē dicti lacerti respicia
tur ad. c. qđ est immediate ante istud de mollifi-
catione ani q: quasi eadē est cura sicut ibi. In ꝑ
mis ergo ordinet dieta tendēs ad siccitatē: dein
de res cal'e stiptice ꝯfortatie bulliant in vino ru
beo stiptico ꝛ in illo sedeat paꝶ. ꝛ ex illo cū exit
anus ꝼ fomenta⁰ ꝛ lauatoriū. Res aūt stiptice
tā cal'e ꝙ frie dicte sunt supius in isto 4⁰. lib. in
c. 25. de dissinꝭ. cū loquebamur ibi de dissin. im-
proprie dicta. volo tn̄ ꝙ aliq̇ neruos ꝯfortatiua
nō laxatia cū istis misceāt volo etiā ꝙ isti q̇ hn̄t
exitū ani taliter gubernent ꝙ nō optcat exp̄me
re anū in egerēdo. imo inꝼ posse ventrē hēat la
xū: ꝼ aūt tale lauatoᵐ siue eucarbisima siue em-
brocā⁰ ℞. ꝑmuleuerꝭ vtriusq̇ saluie sticad. ara.
fol'. ꝛ nuč cipssi folioꝝ ꝛ cortic pi⁹ myrrhe ꝛ mir
tilloꝝ folioꝝ ꝛ granoꝝ sumach añ. ℳ. j. cū istis
addat cortic mespuli ꝛ sorbe ꝛ citonij ꝛ cortex q̄r
cus ꝛ cupulloꝝ glandiū p̄sidie balaustꝭ añ. ℳ. ß
alūis de roca. lꝭ. j. ꝛ ß. vini rubei lotos. 6. ꝼ. deco
ctio addendo. iij. lotos aq̄ salse naturalis vl' ma
rine. ꝛ in ista cal'a sedeat freq̄nter ꝛ q̄tienscūq̇
anus exierit cū hac decoctiōe abluat p̄terq̄ i lo
tiōe ani exeūtis nō sit aq̄ salsa timēdo mordica-
tionē: post anteq̄ reūtat ad intra sinapizet cum
isto puluere ℞. thurꝭ masticis san. draco. nuč ci
p̄ssi sumach berberꝭ myrrhe cortic thuris galla
rū añ. ℥. iij. antimonij plūbi vsti ceruse plumbi.
añ. ℥. j. ꝛ ß. ꝼ pul. subtilissim⁹ ꝛ sinapizet intestiᵐ
exiēs post dictā ablutionē ꝛ interius reuertatur
Suffumigatio cū spolio serpentis valet in exitu
intestini ꝛ matricis. silr suffumigat⁰ cū bdellio et
capare ꝛ ex istis cum saluia ꝛ rutha ꝛ oleo ma-
stic ꝛ de lilio pōt fieri emplm sup anū ꝛ stet añ
ꝛ retro ꝛ stet in calore ꝛ nō mltū laboret nec fri
gora patiat. si paup fuerit ꝼ ista cū nuce cipssi ꝛ
cortic querc⁹ ꝛ nespuli ꝛ citonij in vino vel lexi-
uio coctis cū ꝑmulaūis ꝛ saluia: vel ꝼ pul. ex bo
lo arᵐ⁰ ꝛ terra sigillata ꝛ mastic ꝛc. ¶ Hic est sci
endū: ꝙ in pulucrib⁹ q̇ sinapizant sup intestinū
dū est extra ꝛ in lauatorijs cū q̇bus lauant qn̄
exterius eminet nec sal nec alumē est ponēdum
q: timemus ꝙ in intestino mordicatio fieret ꝛ
ꝓuocationē faceret ꝛ cogeret infirmū sepius as
sellare ꝛ ꝑ ꝯn̄s intestᵐ a suo loco naturali exteri⁹
resilire. ¶ Ad idē ℞. thurꝭ minuti plūbi vsti cor
tic thurꝭ; añ. ℥. j. sumac nuč cipssi balaustꝭ. añ. ℥. ß.
ceruse plūbi loti mirtilloꝝ añ. ℥. iij. ꝼ pul. ꝛ sinapi
zet fm doctrinā supius dictā. s. post lotionē cum
decoctione stipticoꝝ.

¶ Capl'm. 36. de fistula in ano.

Fistula in ano fit aliqñ sicut
in alijs mēbris cor-
poris ꝯsuetū est fieri.

Cause a q̇bus fistule in ano pn̄t ꝑuenire
q̄dā sunt ꝑmitie: vt vulnus in ano
vel in ptib⁹ ei vicinis: a q̄ male curato ꝛ nō mū-
dificato pōt fieri fistula: ꝭ autē silr pn̄t fieri ab
ictu vel casu in eodē mē⁰ vel circa ipm fact. Cāc
aūtes pn̄t esse ꝑmo emorroy. q̄ ex malo regimie
ꝛ ex defectu cōpetentiū medicinaꝝ vl' vlcerant:
vel corrodunt ex q̇bus vlceratis vl' corrob pōt fi
eri fistula. ¶ 2ᵃ. pōt apa in illis locꝭ in ptibus vi
cinis qđ in suo tpe nō fuit apertū. s. qñ fuit ma-
turū vel ꝑpe maturationē ꝛ tunc illa sanies ꝯ
fundat se in mē⁰ ꝛ corrūpit subam ei⁹ ꝛ bonam
cōpl'onē ꝛ causat ibi fistula. ¶ Cāe ꝯiuncte sunt
ipsa sanies corrupta in apāte vel emorroyđ. vel
vlceribus gn̄ata: vel mali hu. corrupti ad dictas
egritudinē ꝯcurrētes. ꝛ si alie sint cause saltē in
gn̄e ad istā possent reduci. ꝭ est sciendū ꝙ q̄dā
est fistula penetrās subam intestini ꝛ alia vesice
ꝛ alia nō penetrās nec subam intestini nec vesi-
ce. Ista aūt nō penetrans est aliqñ in carne ꝛ ali
qñ in musculis.

Signa fist. ani sūt. ¶ Prio orificij stri-
ctura ꝛ largitas interioris ꝯcaui
tatis ꝛ exit⁹ saniei aquose: ꝛ aliqñ claudit ꝛ tūc
nihil exit: ꝭ instant ptes vicine ꝛ dolent ꝛ iterū
apitur ꝛ fluit illa hūiditas vel sanies. ¶ Signa
a q̄ cā ꝼ. si ꝼ a cāis ꝑmitiuis vt ē vuln⁹ vl' ictus
hoc scitur ex relatione patiētis silr si ꝼ a causis

añcedentib⁹ h̃ ſcitur. nã dñs fiſtule patit̃ emorroyd. a quaꝝ aliq̃ fuit corroſa vl' fuit paſſus apã qđ nõ fuit bñ curatũ vel mũdificatũ vel ꝑceſſit vlc⁹ in illis ꝑtib⁹. ¶ Signa vtꝛuʒ ſit penetrans ponunt̃ ab Aui. q꞉ ſi tenta vel radi⁹ itromittat̃ ꝑ foramẽ fiſtule. ⁊ cũ h̃ digit⁹ itromittat̃ in ano ſi radius ſentit̃ cũ digito; ꝓculdu° eſt penetrãs. Aliud ſignũ eſt exit⁹ ſtercoꝛis ⁊ vẽtoſitatꝫ ꝑ foramen fiſtule ⁊ aliqñ exit⁹ ſaniei ꝑ anũ. Maniſeſte vidi aliqñ h̃: nouiſſime aũt in q̃dã iuuene cui poſt vlceratiõnẽ ⁊ corroſionẽ vni⁹ emorro. male curate ꝑ indoctos barbitũſores ⁊ cirurgicos accidit fiſt. ⁊ illa male curata virulẽtia ⁊ ſanies corroſit inteſtinũ ⁊ ipſuʒ penetrauit. nã ꝑ foramen qđ erat ex̃ circulũ pudibũdũ exiebat ſterc⁹ ⁊ habebat magnũ vnguẽtũ ⁊ nõ poterat ſedere. Tardius aũt ego fui vocat⁹ ⁊ fuit viſa ⁊ iudicaui ipſum de ꝓxĩo moriturũ. ⁊ ſic dño ꝑmittẽte factuʒ fuit. multũ eñi erat debilitat⁹ ex lõga egritudie. ¶ Signa aũt ꝙ fiſt. penetret ad veſicã: eſt exit⁹ vrine ꝑ foramẽ exteri⁹. ¶ Signũ aũt qđ ſit ĩ aliquo lacertoꝝ eſt ꝙ ſtercus nõ põt cõtineri ꝑfecte. ⁊ ſi eſt in toto lacerto inuolũtarie exit quotienſcunq; ad illam portaʒ venit.

Iudicia in fiſt. ꝓ° ẽ in Aui. i 4ª. 3ª. ca° ꝓꝓꝛio dicit ꝙ fiſt. nõ penetrãs eſt icolumioꝛ nec ẽ tãti laboꝛis ſic̃ penetrãs ⁊ rõ eſt: q꞉ nõ eſt ibi tãta leſio nec tãta ꝓfunditas ẽt q꞉ in ꝓ̃ma ſolũ vnũ mẽbꝛũ eſt leſum. in 2° autẽ duo aut plura. ¶ 2° fiſt. penetrãs ẽ deterioꝛ ⁊ vt plurimũ moꝛtal' ꝓpter cãm dictam. ideo dicebat Guillermus de ſaliceto ꝙ iſta fiſ. penetrans nõ curat̃ de leui ſed eã dimittere meli⁹ eſt ⁊ honorabilius. ⁊ cũ hoc ꝯcoꝛdat albucaſis. ¶ 3° fiſt. ani que eſt in carne icolumioꝛ eſt; q̃ ſi eẽt in aliquo mẽbꝛoꝝ ſꝑmaticoꝝ. ¶ 4ᵐ. iudiciũ ⁊ ꝯſiliuʒ eſt Aui. ⁊ ſequẽtium ipſum de fiſt. penetrante ꝙ ſi nõ fuerit nocumentũ ei⁹ multũ ꝓꝑ̃ ꝑl'imũ flux⁹ virus ⁊ ſaniei vel ſi nõ facit magnũ tediuʒ cum ſuo fetoꝛe nõ erit malũ dimittere cũ tali duʒ tñ teneat̃ mũda cũ bonis lauamẽtis ⁊ fomẽtationib⁹ ⁊ cã iſti⁹ dat̃ a q̃buſdã: q꞉ ſuꝑfluitates coꝛpoꝛis ꝑ illa loca expellunt̃ ⁊ tenet locũ fluẽtiuʒ emoꝛro. q̃ expulſio eſt cã longioꝛis vite. ego aũt vidi aliquos hñtes ⁊ nõ multũ curabãt ⁊ h̃ faciebant ex ꝯſilio ꝑitoꝝ ⁊ ꝑ multũ tp̃s viuebant non tñ erant penetrãtes.

Curatio fiſt. ani q̃cq̃d dicã bonũ ẽ ꝙ fiſt. a m oĩ die cũ decoctione agri° ⁊ folioꝝ oliue ⁊ aliũs arſ ſiringet̃ imiſſa ꝑ traiectoꝛiũ vel ſiringaʒ. 4. vel. 5. vicibus in vna viſitatione, deinde leuiter cũ lineis pãnis exiccetur. Et ſi foramẽ eſt ꝑuũ apiat cum medulla ſambuci vl' gentiana vel cũ radice bꝛionie facte ad modũ tente. Et ſi madeſ̃ in melle ⁊ ſuꝑſpergat̃ pul. aliũs arſ meli⁹ erit ⁊ citi⁹ apiet̃. ⁊ ſi vis remouere calloſitatẽ oꝛificij aſꝑge ſuꝑ dcãs tentas vl' ſuꝑ tenta pãni madefacti in melle pul'. viridis cãpane vl' pul'. afrodilloꝝ nõ tñ mltũ penetret ad itra ꝓpter timoꝛẽ corroſionis iteſtini vel veſice vl' lacertoꝝ claudentiũ ⁊ apientiũ circulũ pudibundũ ⁊ ſemꝑ lauent̃ cũ dicto lauatoꝛio in quo repit̃ ſepe iuuamentũ magnũ: vel mundificet̃ cũ collirio garab qđ ſcriptũ fuit in 2° li°. hui⁹ in. 4. ca. de fiſtula in lachꝛymali. Et vtat̃ ꝑ iterualla vngnẽto viridi ibidẽ ſcripto ⁊ alijs lauatoꝛijs in eodẽ loco dict̃. Et vna aq̃ q̃ ibi ponitur vʒ multũ in quacũq; fiſt. vel mũdificet̃ cũ vino ⁊ melle ⁊ viride eris vel cũ alio vnguẽto vl' medicamine acuto q̃ dicent̃ poſt cũ adiuto° dei donec cõſumat̃ caro moꝛtua q̃ apparet in fiſt. ⁊ occulret̃ caro ſanguĩea. appeat tñ cũ illa ferunt doloꝛem: mitigãdus eſt cũ butiro ⁊ oleo roſ. vl cũ albumine oui ⁊ butiro. Qñ aũt vuln⁹ appet mundificatũ curetur cũ incarnatiuis. Et ſi iſta nõ valent ⁊ vis operari cum ferro tunc aperto foramine cirurgicus bñ expert⁹ accedat cũ cauterijs actualibus ⁊ cũ cautela cauterizet ſuꝑficiẽ fiſtulatam. Nam in cauterio actuali in iſto loco adeſt triplex iuuamẽtũ. ¶ Primum. q꞉ mala ꝯ° mẽbꝛi remouet̃. ¶ 2ᵐ q꞉ ꝓhibet hu. ad illũ locũ fluere. ¶ 3ᵐ. q꞉ opus leuius ⁊ facilius cõplet̃: iõ non imerito in iſto ⁊ in multꝫ alijs caſib⁹ ab autoꝛibus cõmendatur. h̃ tñ fieri nõ dʒ niſi fiſt. iteſtino vel veſice ꝓpinq̃ exiſtat: q꞉ foꝛte iteſtinũ vl' veſica a ferro ca. corrũperet̃: etiã hoc fieri nõ dʒ niſi in fiſtula antiquata vbi alia nõ ꝓſunt medicamina. nec etiaʒ dʒ fieri in neruis timendo de ſpaſmo. fiſt. aũt penetrans iteſtinũ: vt alia mẽª iam dicta vix aut nunq̃ curat̃. vt iam dictuʒ eſt. ¶ Eſt aũt hec fiſt. in duplici dĩa: vt iplicite ponit Raſ ⁊ Aui. Quedã eſt cui⁹ caput vel foramen eſt longũ ab ano: ⁊ alia eſt iuxta margineʒ ani. ¶ Prima aũt ſi incidat̃ timoꝛ eſt ꝙ inuolũtarie feces egrediant̃ ꝓpter icĩſionẽ lacerti ipm anũ claudẽtis vl' ſtringentis. ¶ In ſecũda aũt non eſt timoꝛ vt ponit Raſ. Et q̃uis Auicen. ⁊ Raſ in diuiſionibus iſtam curã que fit cũ icĩſione bene ponãt tamẽ moderni magis late ipſaʒ deſcribunt. ¶ Et fit ſic. Accipe acum de plũbo in cuius foramine ponatur filuʒ de ſerico retoꝛto in ſe cõtinens quatuoꝛ filos vel de filis lini vl'

de pilis animalis ſm Aui. deinde digitus index perunct⁹ butiro ſine ſale vel oleo ⁊ remota vngue ſupante mittat dicta acus plūbea ⁊ cū domeſtica pte digiti plicet verſus anū ⁊ extrahat vel pōt extrahi cū piceis argenteis quib⁹ boni opatores nō carēt: ⁊ tūc remota acu due extremitates fili ligent ⁊ ꝯſtringātur nō multum: ⁊ ſi ppt carnis inciſionē dictū ligamē elarget iterū ⁊ iterum paulatim ſtringat donec dicta caro ⁊ pticula inteſtini abſcindat: ⁊ vbi prius erant duo aut 3ª foramina fiſtule vnū exteri⁹ ⁊ aliud interius ⁊ foramē circuli pudibundi ƒ. totū vnū foramē: ⁊ ſi tūc circūquaqꝫ videt loc⁹ multū leſus vel cauſnoſus pōt mūdificari cum rebus ſupradictis deinde curet vuln⁹ ſicut cetera vulnera. ¶ Ali⁹ modus inciſionis eſt: ꝙ illud ligamen qđ exit per vtrūqꝫ ligatis extremitatibus ꝯtrahat ad extra ſuauit cū manu ⁊ cū alia manu ſcindat cum inſtrumento facto ad modū falcis curue bñ ſcindente vel cū raſorio. Alij faciūt cū cauterio cultellari ſcidente: ⁊ poſt loc⁹ mundificet ⁊ curetur ⁊ cicatrizetur foramen tamen remaneat apertū vt poſt curam p ipm feces expellant.

¶ Caplm. 37m. de fico condilomatis.

F Icus in ano ē qdā excreſcētia gnata circa pudendū circulū cui⁹ forma eſt ſtricta in pede ⁊ lata ſupi⁹ ad modū ficus: ⁊ exteri⁹ eſt rube⁹. Cōdilomata ſūt aliqualit lōge ⁊ in cuſpide magis acute. Atrices ſunt quedā tuberoſitates pue circa anū q̄ aliqn̄ recedūt ⁊ p tps reuertunt ſaltē in pn°. ¶ Iſtarū aūt triū paſſionū ficus eſt deterior: qꝛ ſignuꝫ eſt ꝙ multa maª eſt in eius cauſa ⁊ freqnti⁹ puſtulatur ⁊ vlcerat.

Curatio iſta fere ſilia ſunt in cura. In pn° ꝗ opatiōis taliū excreſcētiaꝝ recurrendū eſt ad caplm emorroydaꝝ. Et purget maª ancedēs ⁊ ꝯiūcta iuxta doctrinā ibi datam. ¶ Vel purget ſic. ℞. mira. ind. ℥. ß. keb. ʒ. ij. ſcamonee. ʒ. j. epithimi ſene an. ʒ. ß. maſtiq. ʒ. j. turbith. ʒ. ij. ꝫꝫ. ʒ. ß. ƒ. maſſa pillaꝝ cuꝫ ſucco fumiterre his pillis addit Guillermus de ſaliceto agarici. ʒ. ij. ⁊ bñ facit pro fortib⁹ ⁊ robuſtis. p alijs nō. ¶ Vel purgent dicti hu. groſſi ⁊ aduſti ſic. ℞. polipod. qrc. ℥. j. ſene epithi. cuſcute aniſi floꝝ boragi. an. ℥. ß. ꝯqſſent ⁊ bulliāt i. j. lb. ⁊ ß. aq̄ preter flores vſqꝫ quo redeat ad quart. j. colet ⁊ in colatura diſſoluat per ſex horas mirab. ind. ℥. j. fricent fortiter ⁊ colentur ⁊ colatura detur in aurora: ⁊ inde teneat regimē dictum in capitulo de emorroydib⁹. ¶ Poſt illa fiat tale emplaſtrū ℞. cineris radicis cānaꝝ cineris clauellatarum an. ℥. j. millefolij pitarie camo. an. ℥. ij. aluminis arſ ʒ. ij. vini rubei q̄ntum ſufficit ad incorporādum ƒ. emplm ⁊ calidū ſupponat. ¶ Alia emplaſtra ponit Theodoric⁹ in iſto caſu. pmū eſt. ℞. millefolij pitarie. an. m. j. piſtentur ſil ⁊ addat parū ſalis ⁊ quotidie emplaſtret donec ſit curatus. ¶ Item capillus veneris piſtatus cum ariſtologia rotunda ſimul incorpata ⁊ emplāta cōtinue ſup ficuꝫ ſine dubio deſtruit ipm: vt refert Theodoricus. ¶ Ad idem. ℞. cineris radiq cānarū ℥. ij. ſquillarum coctarū ſub prunis. ℥. ij. mell qđ ſufficit ad incorporādum calidum ſupponatur. ⁊ in tertia die erit curatus: vt dicit autor idem. ¶ Item ad idem res pbata ſm ipm ℞. plātagi maſtiq. ʒ. j millefolij mētaſtri an. m. j. piperis. ʒ. ß. Iſta data cum vino omni die in potu ſanat oēs ficos. ⁊ de. 9. in. 9. dieb⁹ debet renouari potio. et ſi per iſta nō curātur cum inciſione ligādo ⁊ cauterizando cum cauterio actuali vel potētiali vel cum raſorio vt dictum eſt in capitulo de emorroydibus.

¶ Caplm. 38m. de prurītu ani.

P Ruritus ani vel in ano fit pptervnā. 4. cauſaꝝ. Aliqn̄ fit ibi prurit⁹ ppter fordicie ſudoris vl fecis ibi derelicte ⁊ nō mūdificate. Aliqn̄ ƒ. ppter vmes in inteſtino recto retētos q̇ acrocornides vocātur vt viſuꝫ fuit in capitulo de vmibus. Aliquādo fit ppter vlcera in ano. Aliqn̄ fit ppter hu. acutos pūgitiuos ibi currentes ſic fit pruritus in alijs partib⁹ corporis quibus p̄cedentibus ⁊ ꝯtinuātibus: vt plurimum ſcabies ſubſequitur.

Curatio ſi ſit ppter fordiciem lauetur anus cum aqua tepida ⁊ ꝯtinue cum pānis ⁊ cum folijs tapſi barbati mundificet. ſi ſit ppter vmes cliſterizet: vt dictum eſt in capitulo de vermib⁹. ⁊ ƒ. cliſteria acuta in pua q̄ntitate. ⁊ ƒ. ſuppoſitorium de coto ⁊ madeƒ. in terebentina vel in pice liquida ⁊ vermes inuiſcabuntur ⁊ exeunt malis gratib⁹ eorum. pix autem liquida occidit eos ⁊ extrahit: vel immiſcent dicta ſuppoſitoria habentia filum in capite: vt poſſint extrahi cū viſco cum quo capiunt aues ⁊ extrahātur ⁊ vermes ſecum extrahent. Si antes fuerit ppter humores acutos euacuent ⁊ alterētur put decꝫ. deinde fiāt ſuppoſitoria dicta in capitulo de thenaſmone maxime illa in quib⁹ ponitur opiū: ⁊ expellat ille humor ſalſus vel acut⁹

cum disteribus ibidem dcis. Si fuerit pruritus ppter vlcera: cureñt sicut reliq vlcera cū desiccatiuis: vnde valet vnguentū de plūbo ꝛ vnguentum albū cāphoratū ꝛ litargirū nutritū ꝛ silia: ꝛ ptinue teneant mūda cū pānis albissimis pᵒ lotionē cū decoctione agrimonie ꝛ fol'oliue ꝛ silliuz. Indiget etiā: vt in dicta decoctiōe ponaṫ alumen arsum ꝛ alumē de pluma. Et cū h̄ ꝯsiliū fit eis: ꝙ requiescāt a laborare: ne in eundo vel laborando medicamina cito cadāt: ꝛ suū effectuz nō sortiant. ꝛ etiā ne supfluitates ad illū locum precipitent. Indigēt etiā: vt ligature a coxis incipiant q̃ melius ligātur: ꝛ medicamina meliᵒ cū talibus ligaturis retinent. Si v̄o vlcera eēnt antiquata: melius est: ꝙ suauiter sine itestini ꝛ musculoꝝ eius lesione cauterizentur: ꝑut in visceribus alijs consuetum est fieri.

¶ Explicit quartᵒ liber Philonij. Laudes omnipotenti.

D Eus cum tua summa potētia ꝛ misericordia īfinita. ¶ Incipit liber quintus Philonij. In quo dño cooperante dicetur de passionibᵒ mēbroꝝ in quibus scda digestio celebratur.

¶ Capitulum primum de anathomia epatis.

T Cribitur q̃rto de iuuamentꝭ mēbro. c. iij. colūᵒ. 6. ꝛ in. 14. 3ⁱ. cañ c. j. ꝛ in 2ᵒ. megᵗ. q̃si colūᵒ. 10ᵒ. ꝙ epar est primū instroꝝ ḡnantiū san. ꝛ h̄ facit vtus eiᵒ ꝑ subaz suā carnosaz. ꝛ qui ꝯsiderauerit eius subaz: īueniet eā ꝓpiquā nature san. ibidē. ¶ Unde sciēdū ſm Gal'. i loco p̄us alleᵒ: ꝙ intentio nālis cuiuslibet mēbri est assilāre illud: qd̄ ad ipsuz venit sue ꝓprie nature ꝛ colori ꝛ cōplexioni. ꝓpterea actio epaꝝ alterat cibuz: id est chilū purū sibi a stoᵒ ꝛ meseraicꝭ venientē: ꝛ mutat ipsuz donec sit sibi silis i nā. ꝛ ꝑ h̄ fit rubeᵒ ille chilus ꝛ spissus. V̄ba sunt Gal'. ibidē. ḡ epar est vnū de. 4. ꝓncipalibᵒ mēbrꝭ. ¶ Et q̃ ē p̄nᵐ venarū: ꝛ est ꝓncipiū instroꝝ faciens san. sine q̃ vita nō pōt ꝑmanere: ideo p̄mo de anathomia ꝛ passionibᵒ eius est dicēdum. Epar aūt est collocatū sub diafragᶜ in pte dextra sub costis paruis. s. vbi ipse deficiūt. Habet aūt epar. 5. pēnulas: q̃ se sibi tenent in radice seu in trunco. Epar etiam h̄z figurā lunarem cū. 2. supficiebᵒ quaꝝ vna est cōuexa seu gibbosa. alia aūt est cōcaua: que apud medicos vocaṫ sima. ¶ Iste. 5. pēnule cū sua supficie cōcaua amplectunṫ stoᵐ a pte dextra: ac si esset vna manus cum. 5. digitis. Et dum homo iacet super sinistrā partē epar supponitur stoᵒ ipsum amplectendo. ꝓinde dicitur epar ab epi: qd̄ est supra. Istas aūt pēnulas vocat Aui. additamēta. Et pars gibbosa appodiatur dorso. ꝛ costis. ꝛ cū vna pte tāgit diafragma vt ponit Aui. ꝛ h̄ poteris cognoscere cum itellectu: ꝙ si apā est in gibbo: maior tussꝭ ꝛ anhelitᵒ difficultas seq̄tur rōne ꝓpinq̄tatis: q̄ si esset in sima. Et dicit Auic. ꝙ caro epaꝝ non h̄z sensum de se: nisi rōne pāniculi: quo tegiṫ. bñ tñ h̄z sensum in partibᵒ vbi pāniculus ꝯsequiṫ carnē seu subam epatis rōne nerui cōtexti cū pāniculo vt nō careat sensu. Epar aūt alligaṫ cū ligamētis fortibus mēbris circūuicinis. s. diafragmati dorso intestinis ꝛ stomacho. Ex quo p̄ꝫ ꝙ ista mēbra adinuicem possunt pati per colligātiā ꝛ cōmunicationē materiei vniᵒ ad alterū. Uena aūt pulsatilis que dr̄ in epate ē ei nālis ad custodiēdum temꝑantiam caloris nālis vt per eā deferatur calor nālis ꝛ spiritus a corde: qui inueniṫ ipsum in sua digōne: ꝛ cū hoc vt ille calor ꝛ spūs taliter ipsum epar calefaciāt. ꝙ stomachᵒ ab eo iuuetur in sua digestione ꝛc̄. In epate aūt cōtinetur cistus fell'. q̄ est quidā folliculus pāniculosus ex vna pte se tenens cū epate in ꝯcauitate eiᵒ: ꝛ h̄z duas vias seu poros: quos Gal'. vocat in. 4. de iuuamētis mēb. canales. Ista sunt ordinata. vt supfluitates colere in epate ḡnatas susciperet: ꝛ san. ab eis mūdaret. Et vna illarū canaliū dirigiṫ ad mediū epatis. ꝛ ꝑ illā supfluitates colere supradicte ad cistim fell' dirigant. Et alia dirigiṫ ad fundū stomachi. Et aṫ ista vnᵒ ramus descendens diuidiṫ in duas ptes quarū vna dirigiṫ ad intestinum ieiunū. vt expsse ponit Aui. 14ᵃ. 3ⁱ. trac. 10ᵒ. c. j. Et alia pars mittiṫ ad itestinum colō: vt ibi faciat stimulationem. quā cū natura nititur expellere feces cū ea exterius etiā expellit. Uene aūt q̄ sunt inter stoᵐ ꝛ intestina ꝛ epar: per q̄s chilus ad epar venit: vocanṫ meseraice: ꝛ sunt multū stricte: q̄ coopiunṫ pāniculꝭ ꝛ ligamētis ꝛ carne glādulosa cū quibᵒ pāniculꝭ ꝛ ligamētis itestina cū dorso ligantur. Et in istis venis mesaicꝭ est virtᵒ ꝑgatoᵃ ꝛ aliq̄lꝭ digestiua vt citiᵒ chilus ibi ꝑgatᵒ a v̄tute epaꝝ in san. ꝯuertaṫ. ꝛ h̄ expsse ponit Ga. 4. de iuuamētis mēbr. ꝛ Aui. 14ᵃ. 3ⁱ. c. j. Et vltra dicit Gal'. in loco allegato sic. Et dico ꝙ cā propter quā vo-

ne per quas ascēdit cibus a stomacho ⁊ ab oīb⁹ intestinis adunaꝛ ita ꝙ ex eis fit vna vena :q̄ dicitur porta epatis. Deīde ⁊ ista vena diuidiꝛ intra epar in multas venas. ⁊ est causa vt plongeꝛ via cibi in epate ⁊ pficiaꝛ ei⁹ mutatio in san. vba sūt Ga. p̄cipue quarto de iuuamētis mēbroꝝ i colūna. 6ª. Hec aūt vena vocaꝛ porta. quia p ipam tanꝙ per portam subintrat totius corpis nutrimentū. In epate aūt nō est tanta concauitas ad chilū recipiendū ⁊ ad ipm in san. mutandū. s̄ dicta vena diuidiꝛ in multas strictas venas q̄ sunt subtiliores ꝙ multe alie vene corpis vt cū strictura ⁊ tenuitate venaꝝ ⁊ ppinquitate carni epatis virtus leui⁹ faciat suā opationē: ⁊ mutet chilum in san. Et quo patꝫ ꝙ ista actio est successiua : ⁊ nō simultanea. Alie aūt vene corpis sunt fortiores ⁊ spissiores in substātia earum vt magis sint actionib⁹ exteriorib⁹ resistētes. Hui⁹ autem vene portanarie interest attrahere chilū a venis meseraicis. interest etiam ramorū ei⁹ chilum dictū in san. transmutare. Una alia vena oriꝛ a gibbositate epaꝝ: q̄ vocaꝛ cōcaua: q̄ suscipit san. a vena q̄ dr̄ porta. ⁊ fuit necessariū ponere cānales colere citrine post venas: p quas cib⁹ ascendit a stomacho ⁊ epate: ⁊ añ venas q̄ accipiūt san. ab illis ⁊ sān. fit in fine purgationis: anteꝙ venit ad venā amplā. Et propter hoc posite fuerūt iste cānales in isto loco. vba sūt Ga. in loco vltimo alle°. Et hic etiā sunt vie p quas mittiꝛ aquositas ad vesicam. Et postꝙ iste vene fecerūt actū suū. i. depurauerūt san. a co. ⁊ mī̄a ⁊ aquositate: mittūt illum ad venā amplā: q: ibi etiā sunt vie p quas superfluitas mľie mittiꝛ ad splenē. Et a vena ampla sanguis. i. massa sanguinaria p totū corpus per suos ramos tam inferi⁹ ꝙ supius semiaꝛ. Et dic̄ ibidē Ga. ꝙ qñ ista vena āpla in sua radice. supple patiꝛ aliquā occasionē nocumētū ē oībus venis corpis. Ista aūt vena ꝯcaua in sua ramificatione stricta ē ⁊ gracil' sicut alia vena vocata porta pp eandē cām. Dicit etiā Ga. in. 4° de iuuamenꝭ mēb. q̄ñ colū° 1°. exeq̄ndo anathomiaꝫ ⁊ vtilitatē ptiū epaꝝ ꝙ epar ē copulatū cū corde. Nā sicut visū est i 3° li° in. c. p° . vn⁹ ramus vene āple q̄ pcedit ab epate: ingrediꝛ p dextrū orificiū sub auricula dextra cordis: p quē ramū fit attractio san. ad dextrū ventriculū cordis ad nutrimētum eius: ⁊ vt ex eo faciāt spūs ⁊ san. arteriales. Ex isto patet ꝙ magna iniuria fit cordi ⁊ arterijs ⁊ toti vite hūane: qñ istud nutrimentū nō est bonū nec a bonis nutriētib⁹ gñatuꝫ. q: nec bonus sāguis arteriaꝛ nec boni spūs ex pessi° chilo gñari valebūt. sic̄ bonū arcū ex pessi° ligñ fieri ē īpossī.

¶ Capl'm 2ᵐ de mala cōplone epaꝭ

c Par sicut alia mēbra officialia pōt pati triplex gen⁹ morbi. s. morbos ꝯsiles officiales ⁊ cōmunes sicut ponūt autores. ⁊ Cōstātin⁹ in viatico. Pri° ꝯsiles: q: malā cōplonē calidā aut frigidā humidā aut siccā. simplices aut cōpositas. Sic pōt pati. 8. gñā malarū cōplonū seu octo species 4. simplices. ⁊ 4. cōpositas. Pōt etiā pati morbos officiales: q: mēbrū in q̄ntitate diminutū vel augmētata. Et pōt pati morbū in meatu q: oppilationē. Pōt etiā pati morbos cōes. q: solonē ꝯtinui vt est vuln⁹ excoria° vel abra°. ⁊ silia. Pōt etiā pati mor.ᵐ in quo. 3. gñā morborū repiunꝛ. sicut ē apa calīn aut frīn. ⁊c. Pri° etiā de mala cōplone calā est dicendū. Mala cōplo calida epatis pōt habere cās pmitiuas añtes ⁊ coniūctas. Primitiue pñt eē intensus calor aeris vel nimi⁹ labor in estiuo tpe maxime sine potu: nimi⁹ coitus: applicatio calefactoriorū multoꝝ i latere dextro vel sinistro vl' in me° vētris pp colligantias sicut sepe accidit mulierib⁹ hñtib⁹ dolores matricales vl' hñtib⁹ yliacā vl' colicā passionē. ad quorū calefactionē ⁊ calefactorioꝝ freq̄ntes appōnentem epar calefꝭ. ⁊ vrina tingiꝭ. vt iam visuꝫ est in. 4° li°. in ca° de yliaca i declaratiōe pma. ¶ Cāe antecedētes sūt hu. cali gñati in epate vel i corpe extra: vel sūt sanguis gñatus ex cibis vel sūt cibi calidi: vel sūt hu. calidus...

Signa male calē satis bene ponunꝛ ab Auicen. ⁊ Constantino in nono sue theorice. Et sunt ablatio vel debilitas appetit⁹. ardor ⁊ sitis nimia. Et qñ est cum materia adest vomitus colericus aut viridis sicut succus porri: ⁊ aliqñ nausea ⁊ oris amarit° aliqñ ego citri

na colerica vrina rn. Et qñ est sicuꝰ materia est sub tilis. ꝛ qñ est sine materia: est facilis casus in fe. acutas: pulsus velox ꝛ frequẽs ledit a cal'is ꝛ iu-uatur a friis: ꝛ vtplurimū hñt egestionē colericam maxime qñ ibi ē materia. ꝛ si ibi nō est materia: egestio ē sicca adusta nimis ꝛ ligua ꝛ labia sicca ꝛ aspa corpus macerat. Et si est iuuenis col'icus vtens regimine calefaciēte: vel exercet se in arte ca lefaciēte: vt ē furnarius vel faber. ꝛ si itinerauerit p cal'a loca in tpe estiuo. ꝛ sic de alijs. Ista cuꝫ il-lis insinuāt malā cōplonem cal'am esse in epate vel oia vel aliqua ex eis: ꝛ cū h̄ color faciei est ci trinꝰ. ❡ Scias h̄ ꝙ qñ cōpl'o epaꝶ cal'a nō mul-tū excedit in cal'itate: gñat colerā. Et qñ est in eo mala cal'a multū intēsa ꝛ extēsa: gñat mel'iam ꝛ e-gritudines q̄ a mel'ia gñant: vt ē mania mel'ia ali-qñ lepra. Ultra signa iā dicta cal'itas tactꝰ supra regionē epaꝶ inuenit: ꝛ manꝰ cal'e p̄cipue dextra ❡ Signa male frē epaꝶ tale nullū de supradictꝶ signis hꝫ: ſ hꝫ linguā ꝛ labia alba. nec sitit: ꝛ sic paucꝰ san. in epate eiꝰ gñat corrᵒ col'. ꝛ humor q̄ gñat est flāticꝰ: q2 multū de flāte in eo gñat: corᵒ col'. aliqñ ad nigredinē: aliqñ ad viriditatē: aliqñ ad colorē marmoreū: aliqñ ad colorē fisticalez. si cut dicit Cōstꝰ i 9ᵒ. sue theoᶜᵉ. Et qñ ista fra in cipit: nimiū hñt desideriū nec cadūt ita sepe i fe. nec egestio hꝫ malū odorē. ibidē. Pulsus tardus tactus frigidꝰ vrina remissa sā. est grossus nō po tens currere p venas: sicut incaustū grossum nō pōt currere p papirū. Et scias: ꝙ in p̄nᵒ istiꝰ ma-le cōpl'onis frē nō fit fe. sed postꝙ pseuerauerit: aliqñ arripit a fe. pptea q2 sā. q̄ est i epate corrū-pit vt dicit Serap. Et nota etiā: ꝙ si epar est ca-lidū: veᵉ meseraice sūt late. egestio erit sicca q2 fit mag̃ attractio ꝛ exiccatio hūiditatis chilose rō-ne cal'i ꝛ rōne latitudis viaꝶ. Et si epar est cal'm vel frm meseraice opilate vel stricte. egestio ē hu mida q2 qd deberet attrahi p nutrimēto: exteriꝰ cū fecibꝰ diriuat. sil'r qñ virtꝰ attractiua ē debil' egō ē hūida. q2 apar nō p̄t attrahere succositatē ad se. Et si eiꝰ attractiua est multū fortꝭ: multum attrahit de succositate. ꝛ sic egō remanet sicca. ❡ Signa male cōpl'ōis sicce. ista gñat hu. gros-sos ꝛ siccos ideo facit siccitatē in ligua ꝛ in ore ꝛ adest sitis. Et si cal'itas ei copulet: ista intēdunt q2 siccitas auget p cal'itatē ꝛ calitas fortius opat in sicco cū siccitas sit lima calorꝭ ꝛ totū corpꝰ est siccū ꝛ fuscū: ꝛ pulsus durꝰ ꝛ egō sicca ꝛ i qua qñ titate. Mala 9ᵒ hūida epaꝶ fac egōnes hūidas ꝛ remouet sitim ꝛ facit inflōnem faciei ꝛ oculoꝶ ꝛ mollicié carnis ꝛ ypocūdrioꝶ: ꝛ nō adest corpis

extenuatio. ꝛ in eo gñant hu. aqñ: iō adest hūi-ditas lingue ꝛ oris ꝛ albedo coloris. ꝛ qñqꝫ ē cū eo citrinitas pauca. Et si ibi est frigus cū hūidi tate decliat color ad viriditatē: ꝛ vtplurimū isti hñt corpus debile ꝛ laxum ppter maliciā que sequi tur humiditatē. vt dicit Auicē.

Pronosticatio talis ē p̄ᵒ cum hᵒ totū corpꝰ p naturā epaꝶ imutat. 2ᵒ. apho. 9ᵒ. 18. Et couꝫ q̄ nutriunt ꝛc. Si g̃ corpꝰ est hūidū ꝛ saliginosum pnostica ꝙ epar ē hūidū posito ꝙ bono vtatur regimine: ꝛ sic de alijs. ❡ 2ᵒ. cū Ga. megꝰ pticu-la 2ª. qñ col'. 4ᵒ. necesse est eīn vt stōachꝰ ꝛ epar digerāt cibū ꝛ p̄parent vt sit maᵃ totiꝰ corporis nutrimētū. ꝛ ideo epatis ꝛ stomachi defectus du cūt egrū ad pditionē. ibidē. Et ideo in egritudi nibꝰ istoꝶ cū in p̄nᵒ sunt: multā nō inducūt mo lestationē ſ paulatim subintrāt. Cauendū ē ne tales funditus radices emittāt: q̄s postea nemo valeat extirpare. ❡ 3ᵒ cū Cōstā. in 9ᵒ. sue theoᶜᵉ Qui patiunt malā cōpl'onē cal'am epatis facil'r cadūt in fe. acutas vel in cōsumptionē corporis ꝛ ethicaꝫ. ❡ 4ᵒ hñtes epar supflue cal'm: si sint colerici ꝛ macri caueāt a lepra maxime si ipetigi-nes ꝛ furfures freqūt in coꝶ facie ꝛ corpe inue-niant. snīa est Bern. de Gordoᵒ. ❡ 5ᵒ. cū ppter istas malas epaꝶ cōpl'ones p multū tps durans eius digestiua v̉tus debilitet ꝛ aliqñ corrumpat necesse est achochimiā vel ydropisiꝫ vl' alias ma las egritudines: vt sūt scabies ꝛ lepra gñari. Et ſm diuisitatē ꝛ gdū corruptionis vl' debilitatis. ❡ 6ᵒ hñtes epar ca. ꝛ stomachū frm: necessario multitudinē hūorū crudorū ꝛ flāticoꝶ in venis coruꝫ possidebūt: q2 ibi magna chili ipfecte dige sti fit attractio ꝛ error in p̄ma digōne factꝰ neq-ꝙ p scdaꝫ emēdat. ❡ 7ᵒ ɔsecutiue cū Arnoldo i suis amphis sic. Quibuscūqꝫ epar ē cal'm necef se est chimos corpis qñtocunqꝫ crudi extiterint aliqualit esse acutos. ❡ 8ᵒ in hñtibꝰ epar cal'm ꝛ meseraicas latas: vtpl'imū sicce sunt egōnes ꝛ q̄-si aduste. ❡ 9ᵒ q̄buscūqꝫ venter fuerit ɔstipatꝰ ꝛ chimi crudi atqꝫ acuti inveniis eoꝶ multiplicant vtpl'im scabie vexant ꝛ imūdicijs cutis. ❡ Mul' ta alia pticularia ꝛ mala parant epaticis si eis citissime nō succurrat: vt sunt species scabiei im petigines serpigines pruritus gñalis ꝛ pticularꝭ formica ꝛ furfures ꝛ herisipile fe. corpis consum ptiue ethica ydropisis ꝛ silia ſm diuersitatē cō-pl'onis ꝛ durationis eius.

Curatio male cōpl'onis epaꝶ. Añ pti-cularē curā p̄mittēdi sūt aliq̄

cañ. in curatiõe epaticoꝝ. ¶ Prim⁹ sumit̃ a Ga. pri° amph. ꝯ°. 21°. Queciiq3 educere oportz. Si in epate sunt chimi morboꝝ gñatiui quos pur gare necesse sit ꝯueniẽs locus erit stomach⁹ ⁊ in feriora meliora sũt cum egestionibus ꝙ̃ supio ra cũ vomitu. ¶ 2⁹ sumitur a Ga. in 3° meg. cõ plõ epatis sto° pati͛ corrũpit̃. chimus eniz a sto macho corrupto veniens corruptus est: ideo sto ma. ꝯ° ꝑcorrigẽda est si epar volum⁹ emẽdare. Hic habes ꝙ chilus in sto° ⁊ in intestinis inde bite coctus vel corrupt⁹ in epate corrigi nõ vale bit. ¶ 3⁹ sumit̃ ab Aui. in 14ᵃ. 3ᵃ. in sermõe vl̃ ⁊ ẽ Cõuenientior hora ad sumẽdũ in potu medici nas egritudinũ epaꝶ ẽ illa in qua tot⁹ chil⁹ q̇ ad ipsum ex sto° ⁊ intestinis penetrat ẽ iã digestus ⁊ expulsus ⁊ ẽ hora inter surrectionẽ a sõno ⁊ ho rã balneatiõis. Tũc eñ extuma venas epaꝶ ⁊ me seraicas fore euacuatas. Et iste ẽ bon⁹ cañ. ĩ ad ministratiõe digestioꝝ ⁊ apitiuoꝝ ⁊ ꝯfortatiuoꝝ mẽbroꝝ iterioꝝ. ¶ 4⁹ epar calidũ nõ est tantum infrĩdandũ ꝙ pacientẽ ad ydropisim ꝑducat. nec frm epar ẽ tatũ supcalefaciẽdũ ꝙ hoiez ꝑducat ad ethicã ⁊ arefactionẽ. Cõuenit g° scire ei⁹ natu ralẽ cõplõnẽ ⁊ calefaciẽdo vl̃ infrĩdando ĩ ipa sꝑ ꝑ manere. ¶ 5⁹ cañ. material̃ cã egritudinũ epatis in ꝯcauitate ei⁹ extñs facil⁹ ẽ ⁊ ꝯueniẽti⁹ cũ ven tris solõne educet̃. q̇ aũt in gibbositate ꝯtinet̃ re ctius cñ diureticꝭ ꝑ vrinã euacuat̃. ¶ 6⁹ trahitur formal̃r a Ga. meg. ꝑticula pᵃ. In epate võ vel ore stomachi nascẽᵃ apata cũ dissolutis ⁊ molli ficatiuis sine cõmixtione aliquoꝝ stipticoꝝ ⁊ cõ fortatiuoꝝ molestissimũ ẽ curare: solis eñ molli tiuis ⁊ apitiuis virt⁹ epatis ⁊ sto° deficit quibus defectꝭ alꝭ necessario perit vbi s. Aui. aũt in loco allegato ampliat istũ cañ. ad egritudies materi ales ⁊ apostemosas ⁊ oppilatiuas. ¶ 7⁹ subtilis sube ⁊ ꝑfecte ꝯtritiõis ⁊ puluerizatiõis oz ee̅ epa ticas medicias siue sint calẽ siue frĩe: vt ad ipsuz epar citi⁹ ⁊ ꝑfecti⁹ possint penetrare. ¶ 8⁹ ẽ Ga. meg. ꝑticula. iiᵃ. q̇si colũ°. 7°. Si epar aut sto̅ᵐ debilia volueris cũ stipticis confortare: misce cũ eis amara. naz amara stiptica faciunt penetrare vsꝗ ad corpis interiora ⁊ intelligit q̇ntũ ad epi thimata ⁊ q̇ntum ad medicinas ꝑ interi⁹ sum tas in se. vñ si vis vt stiptica corpis interiora pe netrent elige ea in quib⁹ aliqua est amaritudo. ¶ 9⁹ ẽ Aui. in fine c. iã alle. Oẽs quidã endiuie spẽs ꝓpter amare q̇ ad rubedinẽ declinãt cõferũt lesiõib⁹ epaꝶ. calefactꝭ q̇dã cũ sir° acetoso infrĩdaꝶ aut cũ melle ibidẽ. ¶ 10⁹ ẽ Aui. ibidẽ. Carnes li maciaꝝ lesionib⁹ epaꝶ ꝯferũt a tota ꝓꝑetate: ⁊ ex

isto notat̃ ꝙ ꝯsumpꝶ et epaꝶ calitate q̇ꝑl̃im sũt iuuatiue. ¶ 11⁹ epati discrasiato marie ex ca calã leuia cartatica sũt tribuẽda: q2 fortia carnes te neras cito debilitãt dissoluẽdo. ¶ Curatio ꝑti cularꝭ malaꝝ cõplõnũ epaꝶ. Pri° in cura male cõ plõnis epaꝶ ẽ nob triplex intẽtio. ¶ Priᵃ ẽ q̇ si ibi est maᵃ: ꝙ euacuet̃ cũ medicis infra noiatis. ¶ 2ᵃ ẽ alterare illã malã cõplõnẽ. ¶ 3ᵃ ẽ ꝯfortat re. ¶ Prima cõplet̃ cũ flõia ⁊ debitis purgatiõi bus. ¶ 2ᵃ cũ medicis ꝯrijs illi discrasie ⁊ causis ei⁹ obuiare. ¶ 3ᵃ cõplet̃ cũ aromaticꝭ calis vl̃ frĩs ꝫm discrasiã vl̃ etiã cũ stipticꝭ mixꝶ cũ alteratiib⁹ rebus sua q̇litate. nã sicut scriptũ ẽ in multꝭ locis vbi de passiõib⁹ sto° ꝑtractatũ ẽ: ꝙ in epaꝶ ⁊ sto° passionib⁹ in assũptis interi⁹: verũetiã in exteri⁹ applicaꝶ in cĩ ca. aromatica frĩa ⁊ stiptica ⁊ ĩ frĩa aromatica ⁊ stiptica cũ debẽt canonice ministrari q2 nõ solũ opz nos ꝓcedere ad cãe egritudinẽ su ciẽtis remotionẽ q̇nimo isistere debem⁹ imõ su ꝑradicto ad discrasie remotionẽ ⁊ alterationẽ ⁊ ꝯfortationẽ mẽbri lesi ꝓpter: si meᵐ est ꝑncipa le vel ei ꝓpinquũ vt hẽant oꝑationes exercere q̇ toti corpi videt̃ ee̅ necessaria: vt in sto° approbat ¶ In pmis g° ꝯsideret̃ si ibi ẽ maᵃ ca. vel sau. co lericus: ⁊ tunc fi flõia de epatica dextri brachij. Ista eñ vz ad expellendã materiã ⁊ alterãdum Si tamẽ ibi esset magna siccitas vel ariditas cũ caliditate frenũ colere nõ esset auferẽdũ. ¶ De inde fiat talis sir⁹ in mala calã epaꝶ qui valꝫ ad infrĩdandũ ⁊ ꝯfortãdũ ⁊ apiendũ q̇ apio ẽ necia in oib⁹ epatis egritudib⁹. vt dicit Serap. ⁊ q2 i endiuia oĩa ista repiunt̃ ℞. bañ. de ca. ℞. endiui ⁊ grecꝭ ⁊ hortolãe. añ. ℥. iiij. rostri porci lactu͛ por tulace acetose epatice sũmitatũ papaueris ⁊ sca riole añ. ℥. ij. ⁊ ß. floꝝ nenuf. ℥. j. ⁊ ß. ros. ru. ℥. j. 4 se. frigidorũ minoꝝ sanď. al. ⁊ muscaꝶ. berberis sumach spodij añ. ʒ. ij. absin. ʒ. iij. ꝑuini malorus granatoꝝ aceti al. añ. ℥. ij. panis zuc. lb. j. ⁊ ß. fiat sirupus clarificatus. detur cum aqua prisane cũ qua sint cocta duo pira diuisa in frustis cũ suis pizomatib⁹. ¶ Iste sir⁹ refrigerat epar ⁊ ꝯfortat ⁊ vz i terciana. ⁊ vz oxizacᵃ ⁊ sir⁹ acetos⁹ ⁊ viol. ⁊ sir⁹ de ribes dũ° in clarificatiõe ponant̃ rose spo diũ ⁊ sanď. Et vz sir⁹ de aq̇ cucurbite posite co cte in furno cũ zuc. Et si maᵃ colicavi superabũ dare purget̃ cũ hac decoctiõe ℞ floꝝ boraginis ⁊ buglosse viol. se. endi. passulaꝝ cum toto. añ. ℥. ß. cassief. mũdate. ʒ. iij. tamarind. ʒ. v. reubar. ele cti. ʒ. ß. fiat potus detur in aurora. ¶ In tama rindis est proprietas in materijs calis epatis: quia purgant; ⁊ cum sua frigiditate refrigerant.

¶ Fiat etiā tale elec^m ꝯfortatiuū ℞.pul.triasā. ʒ.iiij.pul.diadragā^t fri pul.rosate nouelle. añ.ʒ. ij.spodij.ʒ.j.berberis.ʒ.ß.spice.℈.j.ꝯserue rob.℥. j.zuc.panis q̄rt.iij.fiat elec^m ad modū zuc.rosate.q: magis vʒ ꝙ si zuc^m caperet aliq̄d de calitate ignis in infusiōe. ¶ Si p supradicta nō pfecte infrigidet fiat tale epithima ℞.aq̄ end. aq̄ rob.aq̄ acetos. añ quart.j.rob.berber. sumach sand. al. ꝛ ru.ꝛ muscat.4.se.fro. minor.añ.ʒ.j.ꝛ ß.misceant ꝛ fiat epithima addēdo aceti al.℥.ij. Portulaca pistet ꝛ cum eo epar emplastret ꝛ vʒ. pñt etiam fieri empla. ẜm Serap.de succo herbarū frigidarū ꝛ de succo pampinor. vitis ꝛ istis frigidis ẜm ipm debet misceri foliū ꝛ spica ꝛ mastix.ꝛ vʒ oleū de citonijs ꝛ oleū mirtinū ꝛ silia odorifera ad ꝯfortandū cum supioribus fris cōmixta. Ista enī ẜm Ras.ad Almansorem debēt poni actu fria supra regionē epar. post purgationē materie:q: al's illa ma^a p antipistasim ꝯfortaretur ꝛ augmentaret:ꝛ cū incipiāt calefieri remoueant ꝛ alia supponant. ¶ Hic tn̄ est intelligendū ꝙ ista epithimata tal'r regulāda sunt ꝙ pectus nō infrietur ꝛ sequat tuss. vt ego vidi frequēter.valēt ēt trocisci d berber. d cāphor^a ꝛ spo^a ꝛ siles ꝛ si fuerit tuss misceat diadragagā^m frm ꝛ diapenidion sine spēbus. ¶ Uel f. tales trocisci quos scripsit Haly in isto casu ℞.gūmi ara. ꝛ dragagan^t ami^t ana.ʒ.j.succi liquir.ʒ.j. ꝛ ß.f. trocisci ꝛ dentur cum sir^o nenuf.vel viol. vl'rob. Uel fiant isti trocisci ex descriptiōe Haly qui valent ad dolorem epatis factū a calore ꝛ ad malam calam eius ℞.rob.ru.ʒ.v.se.cucumeris citrulli ꝛ cucur^c.añ.ʒ.iij.lacce munda^c se.portulac. añ.ʒ.4.cuscute.ʒ.iij.sand.al. ꝛ spodij iuiube cortice reub.se.feni^t.añ.ʒ.ij.ꝛ ß.f. trocisci ꝛ sumantur cū aq̄ end. al's cum aqua iuiube. ꝛ si fuerit tuss addatur liquir.ꝛ succi eius gūmi ara^t ꝛ dragagā^t amidi añ.ʒ.j.ꝛ ß.pass cum toto.ʒ.iij. Et si ibi fuerit oppilatio addat apiū:q: aperit oppilationes ex quacūq; partiū siue sint in gibbo siue in sima.sicut dicit Aui. ¶ Et in isto casu vbi est oppilatio f. sic ℞.succi end.succi solat^t succi alkekengi añ.℥.ij.succi coriādri hūidi succi feni^t añ.℥.j.ꝛ ß.croci.ʒ.ß.detur in potu.q: ẜm Auicē. aperit refrigerat ꝛ cōfortat. Itē rob de citonijs stomachū confortat ꝛ viscera ꝛ epar vt pōit Hebe^e. Et rob de piris idem operatur. ¶ Scd'o valent trocisci de berber.:quor. hec est pmixtio ẜm Rasim.9°.Almans.℞.succi berberis vel se.ei^9 si nō habes succū.ʒ.io.scariole ꝛ citrulli ꝛ portulace añ.ʒ.iij.rob.ru.ʒ.ij,reubar.ʒ.j.fiant trocisci; det aureus vnus cum sir^o acetoso facto cum zuccaro vel cum succo granator. ¶ Tertio duo aurei speragorum cum zuccaro in aqua fria sumpti cōferunt in mala cala epatis. ¶ Quarto cucurbita viridis ponatur in furno calido post panis extractionē.Extrahat cucu. ꝛ in fundo fiat foramen ꝛ extrahat aqua ꝛ illa aqua cōmixta cū aqua end.ꝛ zuc^o fiat sir^9 vel ex ipa sola.Quinto vʒ vinū granator. ¶ Sexto valet lac vaccinuʒ a quo extractū est butirū. ¶ Septimo vsus end. sole vel mixte cū ataraxacon qd' est scariola ꝛ lactuca cum aceto limphato valet multum in mala ca.epatis.

Dieta in mala coplone calida epatis aut ibi est fe.aut nō:si ibi est fe.regat vt febricitans cum auenato ꝛ ordeato ꝛ aq̄ ordei ꝛ non bibat vinū nisi multū sit limphatum. Comedat olera ex lactucis ꝛ portulac. ꝛ agresta ꝛ frustis cucur^c.ꝛ nutriatur pullis paruis cum agresta ꝛ sil'ibus.ꝛ comedat lac amigd.coctum ꝛ in nullo casu competūt electuaria siue ꝯfectiones cum melle facte nec cibaria cum speciebus condita.Si v'o fe.nō affuerit ꝛ ille calor sentiat ꝛ fortis adest sitis:ꝛ aliquod vestigium scabiei sicce cum proritu. Pro cibis damus lactucaʒ et endiuiā simul mixtas cum aceto limphato.ꝛ damus pullos gallinar. ꝛ perdices maxime iuuenes ꝛ aues paruas bullitas cum agresta ꝛ pro mutone.Et damus simil'r.ordeatū ꝛ auenatū et capretum ꝛ vitulū ꝛ extremitates cor. cū aceto ꝛ succo limonū ꝛ citrangulor.Et concedamus eis stōs ꝛ extremitates auiū morantiū in aquis vt ponit Aui.ꝛ iubemus eos vti limacijs p'uis in capsulis exētibus quibus libenter interdum vescant cathalani:ꝛ cōcedimus pisces squamosos de aquis mūdis cuʒ petro. ꝛ aceto.ꝛ de herbis sumant end.spinarg.lactucas portulacā coriand.scariol.cum paruo petro.ꝛ feni^t ꝛ apium ꝛ de fructibus sumāt interdū cucu.melo.ꝛ amig. ꝛ persica ad reprimēduʒ calorē ꝛ pira ꝛ cocta^a ꝛ poma odorifera ꝛ torna ꝛ fraga ꝛ fructus in q'bus est aromacitas ꝛ passul. cuʒ arist.de fructibus tn̄ parū comedāt pp'ter oppilationē quam timemus.Caueant a cibis ꝛ herbis calis.vt sūt cepe allia por^9 ꝛ sil'a.Caueāt a pane azi^o ꝛ carnib^9 grossis ꝛ caseo lacticinijs p'ter lac vaccinuʒ acetosum a quo extractū est butirū ꝛ nō sumat aim^m nec risuʒ.Et qualitercūq; sit indigō ꝛ oppilatio euitet. ¶ Mala autē frigida epatis cōplexio sic curat. ¶ Primo ꝯsidera si ibi est ma^a frigida ꝛ illa post digestionem expellatur, ytat

ergo in p̄mis ad digerēdū ⁊ ꝯfortandū sir⁹ de
absin⁹ vel ſ etiā sirup⁹ quē ponit Auicēna in ma
iori pte qui digerit malā frām in epate ⁊ ipsa ca
lef ⁊ ei⁹ oppilatiōes apit ⁊ ipsuꝫ ꝯfortat. ⁊c. ℞.
mediani corticis radiꝗ apij fe¹ per⁹. añ. ʒ. j. eu-
patorij ab sin¹ costi dulꝗ. ⁊ amari arist. longꝰ ⁊ ro
tū. añ. ʒ. ß. se. apij ⁊ fen¹. mastiꝗ añ. ʒ. ij. lacce ca
lami aro^ci squināti. añ. ʒ. iij. spice¹ rof. ru. añ. ʒ. j. ⁊
ß. coquātur in aq̄ ⁊ addanꝫ mell' ⁊ zucc¹. añ. lb. j.
ſ sir⁹. ¶ Ego vō p pauperib⁹ facio sic. ℞. cortiꝗ
tamarisci rad apij ⁊ fen¹ ⁊ per⁹ granis. añ. ʒ. j.
saluie mēte yso¹ zinzibrij cicoree costi dulꝗ abro-
tani absin¹ scolopēdrie endi. agrimonie añ. ʒ.
ß. vini al. vel clari lotū vnū aq̄ fonꝫ lotū ß. mell'
despumati. lb. ij. ⁊ ß. ⁊ addaꝫ se. per⁹. anisi mara-
tri. añ. ℥. j. coquātur lento igne ad ꝯsumptionē
tertie partis. Et patiens q̄ est debilis in ascen-
dendo gdus discolorat⁹. ⁊ vrina ei⁹ est subtilis ⁊
aq̄sa ⁊ nō pōt opari nec ascēdere a basso in altū.
imo vi ei ꝙ tibie deficiant. etiā q̄ hn̄t malchiron
vtantur isto potu nam aperit ⁊ calefacit sto^m ⁊
epar ⁊ splenē. Ego frequēter vsus fui eo in op-
pilatione ⁊ mala cōplōne istorum mēbrorum ⁊
nihil melius hoc medicamīe potui inuenire. ⁊ dꝫ
reiterari quater aut q̄nq̄es ⁊ sine dubio facꝫ pau
perem vigorē recupare vt panē suū lucretur. ⁊ si
habuerit aliquos denarios aliq̄d de squinanto
folio ⁊ ameos ⁊ siseleos ⁊ de spica¹ dicto potui
supadiungaꝫ ⁊ erit opus pfecti⁹. ¶ Post dige
stionem materie si aliq̄ ibi fuerit purgeꝫ sic. ℞.
polipodij q̄rc passb. cū toto. añ. ℥. j. florū viol. ⁊
boragis ⁊ buglosse rof. rub. anisi carui añ. ʒ. j.
spice¹. ʒ. ß. ſ decoctio in qua dissoluaꝫ corticum
mirab. keb. ℥. j. tēporentur per sex horas. ⁊ post
fortem fricationē colenꝫ ⁊ ministrentur. Et si nō
est satis laxatiuum addanꝫ diacartami. ʒ. iij. aut
iiij. Uel purgeꝫ cum his pill'. ℞. cortiꝗ mirab.
keb. ʒ. ij. agarici turbith. añ. ʒ. j. mastiꝗ rof ru. lac
ce ablute, añ. ʒ. ß. aloes. ℥. ß. ziziberis. reubar. añ.
℈. j. absin¹. ʒ. j. succi absin¹ q̄d suf. ſ massa ⁊ denꝫ
ʒ. ij. vel magis vl' minus ſm valitudinem egro-
tantis. Iste pille laxant ⁊ cū hoc ꝯfortant. Pur
gata materia altereꝫ cōplō fria sumēdo electu^a
cali. pulueres ⁊ silia appropata: vt est aromati-
cum nardinuꝫ hebe^c ⁊ dialacca ⁊ diacucuma ⁊
aromaticū rosatū ⁊ silia diaspinatū. vꝫ ēt zinzi^r
cōditum cū aqua decoctionis radiꝗ ⁊ seminuꝫ
apitiuoꝝ quā ponit Rab. Et valet diareubarba
ruꝫ dianisuꝫ diagalangl ⁊ sil'ia. Et denꝫ trocisci
rof. ⁊ pul'. dci in. 4⁰. c. 4¹. li⁹. in cura male cōplō
nis fride stomachi. ¶ Denꝫ etiā trocisci de reu-
barbaro quorum hec est recepta. ℞. spice¹ succi
eupatorij vl' agrimōie. succi absin¹. se. fen¹. anisi
añ. ʒ. ij. reubarbari. ʒ. x. ſ trocisci pōderātes aure
um vnū. deꝫ. j. oi mane cū aq̄ distillata vl' deco-
ctiōis mēte ⁊ absin¹. ¶ Supra regionē vō epaꝫ
ſ vnctiōes cū oleis calidis ꝯfortatiuis: vt ē nar
dinū camo^m anetinū q̄b⁹ misceaꝫ aliq̄d de oleo
rof. Epithimata ⁊ emplā calā epati apponanꝫ
vt sic. ℞. radiꝗ yreos. ℥. j. mastiꝗ mellilotī. carda
mo¹ amomi costi dulꝗ spice¹ ⁊ celti. folij eupato¹
absin¹ sq̄na¹ añ. ʒ. j. herb. epatice saluie rof. rube.
añ. ʒ. j. ⁊ ß. olei nardi¹ ⁊ aneti. ⁊ rof. añ. q̄ suf. ſ
ēplin ⁊ calin sup epar ponaꝫ. In isto ē calefac⁹
⁊ ꝯforta⁹ in q̄bus frm epar delectaꝫ. potest aūt
addi armoni^m ⁊ terebentina cera ⁊ lansucus.
¶ Uel pōt fieri tale emplin. ℞. spice¹. ⁊ celtice
rof. ru. squināti. cipi calami aromatici. añ. ʒ. j. ⁊
ß. myrrhe. ℥. ß. mastiꝗ. ʒ. iij. myrrha dissoluaꝫ in
succo absin¹ ⁊ alia puluerizata addanꝫ ⁊ ſ ēplꝫ
⁊ supra regionē epaꝫ calin apponaꝫ. ¶ Et si per
ista nō emēdaꝫ denꝫ trocisci de lacca que fiūt sic
℞ lacce reub. añ. ʒ. iij. spice se. apij ameos masti
cis squinanti se. iunipi. amigd. ama. costi amari
rubee maioris succi eupato¹ azari arist. rot. gen
tiane añ. ʒ. j. ⁊ ß. ifor̄menꝫ trocisci ad pōd⁹. ʒ. j. ⁊
deꝫ vn⁹ cuꝫ apozimate de radicib⁹ apitiuis. in q̄
ꝯcordāt Rab Haly ⁊ Auicē. Cui⁹ hec ē pmixtio
℞. mediāi cortiꝗ radiꝗ fen¹ ⁊ apij. añ. ℥. ß. spice¹.
ameos eupato¹ absin¹ poli montani calami aro-
matici squināti reubarbari costi. añ. ʒ. iiij. radiꝗ
rubee maioris. ℥. ij. coquātur in. iij. lb. aq̄ vsq̄ ad
ꝯsumptionē medietaꝫ. ⁊ deꝫ vn⁹ gobolet⁹ puuo
cū vno de trociſꝗ supradicꝫ in aurora post dige
stionē p̄mā ⁊ scdam. ⁊ sine dubio valēt multū ⁊
apiunt oppilatiōes epaꝫ ⁊ splenis ⁊ calefaciūt
mēbra p̄me ⁊ secūde digestionis.

Dieta in mala cōplōne fria epaꝫ: conue
dat cibaria facilis digōnis. vt sūt
pdices pulli gallinaꝝ aues pue ⁊ captū lactans
⁊ vitul⁹ colūbi turtures ⁊ vētres anseri bū cocti.
⁊ ista penꝫ cū spēb⁹ odoriferi: ⁊ vtaꝫ per⁹. ⁊ fen⁹
⁊ ysopo ⁊ abrota⁹ saluia ⁊ basilicōe ⁊ saturegia
⁊ pillo costo dulci ⁊ origano ⁊ calamēto. ⁊ spēs
sint dorsi^m vtraq̄ galāga vtraq̄ spica cinamo^m
grossuꝫ. ziziber. garioꝫ squināti ciminū: aneti.
Et vtaꝫ bono pane fermētato ⁊ bibat vi^m bonū
maturū claretū vel albū odoriferum. In tali tn̄
quātitate ꝙ digestio non minuatur. Uitabit vi
na grossa aquā puram ⁊ ticerā ⁊ panē azimum
⁊ q̄cq̄d ſ de pasta azima. vitabit oēs fruct⁹ viri-
des seu recētes ⁊ oia legumina brodiū tn̄ cice-

fuscorum alis decutorum et lenticularum cum menta et petro. et spica. et galangal paratum est eis utile. fda tamen dictorum leguminum postponendo utatur etiam amigdo. dulcibus et amaris et passis. cum toto. quia confortant et impinguant epar. utatur fisticis et limacijs iuuenibus cum feniculo petris et petro. nam isti fructus et limacie multum valent in utraque ca. ut ponunt autores. non comedat lacticinia nec carnes grossas nec cibaria oppilatiua: sed semper ad deoppilandum oportet esse consideratio. Et dicit Serap. quod isti comode a piscibus et fructibus omnibus siue fris et humidis debent abstinere.

Cura male complexionis humide epatis. ista autem quando magnificatur et superfluit producit ad ydropisim carnosam. Et ideo ut dicit Haly oportet curari ut ydropisis yposarcha. utatur ergo rebus desiccatiuis et attenuatiuis. Et ideo multum valent trocisci de lacca qui habent proprietatem desiccandi et demacerandi superfluas humiditates. et ideo macrescere faciunt pingues: et cum hoc habent proprietatem confortandi epar et aperiunt oppilationes eius. Et multum valet sir. de absinthio per descriptionem mesue: utatur bonis cibis bone digestionis in parua quantitate. qui quidem ut plurimum sint cocti in veru vel in craticula. Et omnes pisces et fructus humidos repudiabit et offas et nimium potum. Fiant empla. ex rebus desiccantibus sine excessu caloris et frigiditatis et recurre ad ydropicam yposarcham. ¶ Mala autem sicca complexio epatis si per multum durauerit tempus ducit ad marasmonem et corporis desiccationem. ideo oportet uti rebus humectantibus ex cibis et potibus et medicis congruis sine superflua caliditate et frigiditate. Et breuiter si ista mala sicca epatis fuerit cum caliditate curetur sicut curatur fe. ethica. et si iungatur cum frigiditate curetur sicut curatur ethica senectutis cum humectantibus. et curetur sicut mala complexio sicca stomachi ut dictum est in 4°. li°. et si sit fria et sicca curetur cum calefacientibus et humectantibus. et si frigida et humida curetur ut yposarcha. et si calida et humida curetur cum infrigidantibus et desiccantibus tam in cibis quam in potibus quam in medicis et sic de alijs. ¶ Duo tamen in istis mutationibus debent obseruari iuxta generalem canonem obseruationum. Primum est quod cum alterantibus miscenda sunt aliqua stiptica et odorifera epar confortantia et aromatizantia. Secundum est quod in permutando ne excedamus methas ne in contrarium incidamus discrasiam illius quam permutare volebamus et non verificetur versus. Incidit in syrtim cupiens vitare caribdim. et ultra hoc secundum combinationem istarum dictarum malarum complexionum fiat combinatio medicinarum dictarum in simplicibus complexionibus.

Declaratio in mala epatis complexione. Primo sciendum secundum sententiam Ga. 4. de iuuamentis membrorum c. p° in principio et eodem 4°. c. 3°. quasi colum° 3° in illo loco quod dicit. Et iam declarauimus quod impossibile est et cetera. dicit ibi quod impossibile est quod aliqua res conuertatur ad contrariam dispositionem dispositioni in qua prius erat nisi prius transeat per dispositiones medias. Sed quia intentio nature est de chilo facere sang. mediante complexione et substantia epatis: hoc non potest fieri subito. ideo in venis meseraicis est aliqua virtus generatiua sang. et iste vene gratia illius virtutis alterant id quod descendit ad eas cibo digesto in stomacho et in intestinis. Verba sunt precise Ga. in loco pal. legato. Et isto modo patet quod in transitu chili a stomacho et intestinis ad epar mediantibus meseraicis quod in eis recipit aliquam preparationem: ut ex eo sang. citius efficiatur. Unde dicit quod sicut nutriens in masticatione aliquam suscipit preparationem digestionis: ita chilus in transeundo per meseraicas aliquod principium digestionis et preparationem suscipit: ut a virtute epatis facilius conuertatur. ¶ Secundo notandum quod quamuis sit dictum in signis male complexionis calide quod egestio est sicca et adusta: et hoc verum est ut plurimum. verumtamen aliquando ista mala cala in tantum augmentatur quod augmentat san. et humores et carnositatem epatis. et tunc ista expelluntur cum egestione. quia iecoris sunt nutritioni: et tunc egestio redditur humida quando epar incipit adurere sang. tunc egestio est sicut fex vini. ¶ Tertio notandum quod secundum Aui. quando in epate est adustio seu apa aut dubelati que sunt apata magna et postea cum egestione egreditur aliquid noces sanguineum grossum tunc illud est carnositas epatis iam putrefacta. vide quomodo epar potest emitti cum egestione quod est durum audire ratione subtilitatis et strictionis venarum meseraicarum. Sed multa secreta sunt nobis occultissima que vere sunt in propatulo manifesta deo: hoc tamen fuit pertractatum in declaratione fluxus ventris declaratione. i. 7. ¶ 4° sciendum quod licet dictum est in signis quod quando adest mala fria in epate augmentatur appetitus cibi: tamen quando illa friitas est confirmata et consecuta est finem suum tunc appetitus destruitur quia omnis mala complexio fria mortificatiua destruit appetitiuam virtutem sic dicit Aui. in loco pal. ¶ 5° secundum Arnol. in suis apho. est sciendum quod in quibus epar est calidum et stomachus frigidus: necessarium est venas eorum crudis et flatibus abundare chimis precipue si copiose reficiatur. nam cruditas chili per actionem epatis corrigi non potest. ¶ 6° non est ignorandum quod quamuis intentio aliquorum sit quod in illa mala complexione epatis empla alterantia debent supponi actu ca. vel saltem tepida timendo de oppilatione et clausione pororum et calore fortificatione propter retentionem frorum vaporum: tamen contrarium dicit Ras. 9° almansoris in c. de dolore epatis. dicit enim quod empla que ponuntur super epar quando tepescere cepit remoueantur et alia supponantur. et in ca. fria poni debent

actu cal'a. ¶ Cōtra p Ga. iз. de inge. sanitat̄. c. vj. vbi docet ponere empl'a actu cal'a sup apāte epatis calido: que ponunt̄ ad repcutiendū ma- teriā. Dico q̄ Ga. loquit̄ ibi de apāte in declina tione. nā si in apāte actu fria apponerent̄ iā ma teria ingrossaret̄ ꝛ forte lapidificaret̄ ꝛ nō pos- set resolui. nos vō loquimur h̄ de mala cōpl'one sola sine apāte ꝛ post flōiam ꝛ purgationē me^e: ꝛ tunc sufficit sola alterat⁰. ꝛ ista empl'a alterā^a fria debēt poni sto⁰ ieiuno exn̄te f̄m Haly in 2ª pte regal' dispōnis li. 7⁰. Dз etiā poni post eua- cuationē ma^e añtis ꝛ plenitudinē faciētis ꝛ nō añ: vt docet G⁹. 3⁰ reg^l. cañ. 16. ibi. Si ḡ totū cor pus fuerit plectoricū. ¶ 7⁰ notandū q̄ ex occa- sione epatis f̄ aliqñ fluxus san. ꝛ vn⁹ est rube⁹ ꝛ pur⁹: ꝛ iste venit ex aptiōe alicui⁹ vene eius. Ali⁹ est sic lotura carnis recētis: ꝛ iste fit a debili di- gestiua ei⁹. q: nō pōt ip̄m chilū in san. trāsmuta re. nec vtus segregatiua seu expulsiua pōt ab eo aquositatē expellere vel segregare. Ali⁹ est niger grossus putrefactus: ꝛ iste venit ppter solonem ɔtinuitat̄ in eo factā: q̄ si pua ē curari pōt. si ma- ga nequaq̄. qm̄ nobile me^m ꝛ pncipale. ¶ 8⁰ cū Bern̄. de gordo⁰ querit̄. que ɔ⁰ est deterior in epate aut mala cal'a. aut mala fria: posito q̄ eq̄li ter distēt a debita ꝛ nāli cōpl'one epat̄: Si q̄ ad solā malā cōpl'onē dico q̄ ceteris parib⁹ sunt eq̄ lis malicie. q: tp̄s infrīatiōis ꝛ calefactiōis ēvnū vt dicit Aui. in 4^a p^l. c. 2. ꝛ Ga. 7⁰. de ing⁰ sani tatis. ꝛ stat in rōne. q: sunt extrema ɔ̄ria. Si aūt loq̄mur q̄ntū ad subam densam vel rarā epatis dī q̄ in suba rara epatis cal'itas est deterior: q̄a cali est rarificare. ꝛ sic suba epatis magis rarifi- cat̄ ꝛ dissipat̄. Sed fria cōpl'o in isto casu est mi nus mala: q: nō rarificat nec dissipat ip̄e epar sic cal'itas verūm q: cal'itas est amica nature ꝛ fri- giditas ɔ̄ria nobis me^a vicia mag̃ ledūt̄ a fris q̄ a cal'is. ipi epati exhibitis vl' applicat̄. q̄ autē mala ca. vel mala frida si eq̄liter recedant a tpa- mēto sint eq̄lis malicie: p3. q: ibi tarde curat̄ de mala ca. sicut de fri. dūmō sint ɔ̄firmata: sed fri. magis nocet q̄ sicca. q: vna ē actia ꝛ alia passiua Etiā q: fri. corrūpit digestiuā: ex q̄ sequit̄ abla- tio nutrimēti toti corpi. ¶ 9⁰ sciēdū: q̄ qñ i epa te est puus lapsus accidētalis: tūc indigem⁹ mo dica me^a ꝛ q̄ntū ad gradū ꝛ q̄ntū ad pōdus. Et h̄ est qñ egō est filis cōpl'oni epat̄. Sз qñ lapsus accidētalis ipius epatis est magn⁹: h̄ est qñ egri tudo est ɔ̄ complonē naturalē q̄ est a pcreatiōe tūc indigem⁹ forti me^a in q̄ntitate ꝛ in gradu. q: tūc maior est distā^a a naturali cōpl'one. Exē^m

si q̄s hēat epar calm naturalr a pn⁰ sue ḡnatōis ꝛ incurrat accidētalē cal'itatē tūc minor me^a fria in q̄ntat^e ꝛ in ḡdu sufficit: q̄ si epar eēt frē cōpl'o nis naturalr ꝛ supcalefieret. Sз si aliq̄s hēt ex ca. accidētalr ꝛ nō nāliter: tūc debem⁹ eleuare me dicinā tot ḡdibus q̄t gradib⁹ mala cōpl'o accidē talis eleuat̄. Et hec est intētio Ga. in. 3⁰ reg^l ibi. Si. io. quidē nūeris ꝛc. Et hec doctrina est mul tū ḡnalis in scia medicine.

¶ Capl'm. 3. de debilitate epat̄ siue de epaticis.

Uāuis f̄m q̄ dicit frater Jobānne. in pso
q dia. ois q̄ i epate patit̄ possit dici epa ticus: tñ f̄m qd dic̄ Aui. in 14. 3^l reia. 2. c. j. epaticus est ille in cui⁹ opatiōibus epatis est debilitas absq̄ re manifesta aut apāte sup- ple puo aut dubelati. i. apātib⁹ magnis. Et ppt hoc Aui. ꝛ Serap. ꝛ multi alij fecerūt vnū capl'з de debilitate epatis.

Cause debilitat̄ epat̄. Dic̄ Aui. q̄ ista de- bilitas epat̄ libēter sequit̄ egritu- dines eius vt sūt mala cōpl'o ca. aut fri. ꝛ opplō nes ꝛ apāta ꝛ aliē egritudines que in suo suba ɔ̄tinent̄. Sed illud qd nūc intēdim⁹ mag̃ est ma la cōpl'o simplex sine ma^a. cui⁹ pn^m est duobus modis. vel q: ip̄m epar est pn^m ipi⁹ male cōpl'o- nis: vel ab alijs mēbris aliq̄ cā ei cōicat̄ ex q̄ ma la cōpl'o ꝛ debilitas manifeste in eo ḡnantur. ¶ Et pn^m mēbrorū in isto nūero pōt eē sto^s. nā debilitas digestiue sto^i ꝛ intestinorū q̄ mittit chi lū impfecte digm̄ ad epar: sic freq̄nt̄ accidit gu losis ꝛ ebrietatē ɔtinuātib⁹ ꝛ potatiōes in lecto de nocte. Et h̄ etiā accidit aliqñ effrenat̄ ɔualē scētibus habenas sui oris in cibo ꝛ potu sapien ter nequeūt moderari. ¶ Scōm mebrū pōt esse fel. q: nō bene mūdat san. a colera. ¶ 3^m pōt eē splen. q: nō bene mundificat epar a supfluitate mlica. ¶ 4^m pōt esse renes ꝛ opplōnes corꝫ q̄ nō mūdificāt epar pfecte ab aq̄sitate san. ¶ 5^m pōt eē matrix. nā ppt̄ nimiā fluxū mēstruorꝫ nō solū vtus epat̄: verūetiā toti⁹ corpis vtutes debilitāt̄. qd etiā oi sanguico ꝛ alteri fluxui sup fluo est annexū. qñ etiā mēstrua retinent̄ vel ē mōrroy. san. epa. ɔsumit̄ al's corrūpit̄. ꝛ sic in eo sequit̄ mala cōpl'o ꝛ incōmoda debilitas. ¶ 6^m pōt eē mesaice ꝛ opplō venarꝫ mesaicarꝫ ꝛ vena rū p quas transit san. ad nutriendum intestina. Et h̄ freq̄nter cōtingit in colica ꝛ yliaca passiōe. Oīa ista pn̄t introducere malā i epate cōpl'onē ꝛ p ɔ̄ns debilitatē. Et scias q̄ epar sic ē ꝛ alia mē bra quattuor hз nāles vtutes. s. attractiuā: retē

nā: digestiuā τ expulsiuā: qui oēs simul pñt debilitari vel vna earū sola: vł due vł tres. Silr in co pōt introduci aliqua de malis cōplonibus q̄ iaʒ in.c. qd iā ante istud est fuerūt enumerate: q̄dlibet tñ istoꝝ p sua signa poterit denoīari.

Signa debilitatis epaṫ. ¶ Ut iam p̄fatū ē epar ī sua vtute τ mēbroꝝ vicinātiū hʒ san. gñare. Cū g̃ epar sanū τ bñ cōplexionatū extiterit bonū τ clarū τ lucidū sang. in corpe gñabit. ipm quoqʒ corpus τ faciē bono suffultiet colore τ fm indiuiduū cōplonē τ ei⁹ cutis depressitatē vel raritatē. Et ecōuerso. si epar debilis fuerit malū san. generabit. malus vo sanguis vel aquosus malū in facie τ in corpore gñabit colorē. Vn̄ Ga. aucte ypo. Color inq̄t corporis dn̄antiā humoꝝ oñdit nisi in pfunditate corporis occubuerit. pmo amph. commento .2. ibi In pturbationib⁹ ventris τ vomitib⁹ τc. Et ille cuius color bon⁹ est signat q ei⁹ epar nihil hʒ mali: sicut dic̄ Aui. Epatici vt plurimū colorē hñt ad citrinitatē decliuē. Et qñqʒ colorē hñt viridē sicut fistici. Et pp̄ter hoc dicebat Aui. q medic⁹ expert⁹ cognoscit epaticū τ stomaticū p colorem τ nō indiget aliquo alio signo. Si ergo fuerit debilitas in epate pp aliquā malā cōplonē simplicē vel cōpositā: iā de eis dictū est in .c. qd ē ante istud. Nā calā adurit hūores: τ facit ad fe. declinare facilr. Et siccitas scabiē τ pruritū in corpe gñat. fria vo hūores grossos gñabit τ inducit oppilationes τ pigriciā. Illi vtiqʒ hūores nō faciliter p corpus mouebunt: s potius ab eis frigide flatice egritudines in corpus adducunt. Sicca vo cōplo humores gñabit grossos τ paucos τ facit hoiem siccari: macrū τ sitibundū: discoloratū. qd ceteri cōe hētur. Humida vo epaṫ cōplo humores facit aquosos τ hoiem sputamine plenū pauce sitis pigrū τ turbidū. Et si ista debilitas τ discoloratio fuerit a cōitate sto¹ signaṫ q i stomacho repit dolor τ interdū duricies τ indigestio τ pōderositas vel forte aliqua de egritudinib⁹ sto¹ in quarto libro iā recitatis: sic ē nausea: vomit⁹ τ sīlia. Et si fuerit a cōitate intestinorū: in eis sentit inflatio vel rugit⁹ vel ventositas gurgulatio τ dolor. τ forte aliqua egritudo eis appropriata: vt ē colica yliaca τc. Et si fuerit a cōmunitate fell'. col'. adest sic icteric⁹ τ egestio ē alba vt plurim. Et si a cōitate splenis: color mag vertit ad nigredinē: τ cū h sentit maior dolor τ grauitas in ypocūdrio sinistro. τ maxime post motū τ exercitiū forte. Et signa q digestiua epatis sit debilitata sūt. q: san. q̄ transit ad mēª ē crud⁹ τ indigest⁹ τ male qualitaṫ a q̄ indigōne sequit interdū in oculis τ facie notabilis īflatio pº. secundo in pedib⁹ τ crurib⁹: τ sic parant ad cachechiā τ de pximo ad ydropisim: τ si flōthoment sanguis est aquosus τc.

Iudicia in debilitate epaṫ. epatici sic iudicant. epatic⁹ pn⁹ ē ad malum colorē τ ad debilitatē corporis toti⁹ τ pigriciā τ ad ydropisim cū cā est fria τ hūida, vel ad sinthesim qñ cā est calā p se vel cū sicci^e mixta. ¶ 2º si qs hʒ egōnem silem loture carnis recentis iudica ipm debilitatē epaṫ possidere in sua digestiā q: epar de chilo sanguinē nō valuit gñare: s ad itestina tanq̄ res īpfecte cocta τ despecta expellit a natura: τ inde flux⁹ vētris cābit lauatiuus. qui si diu durauerit τ calitas valuerit virulētus efficit. in posterū vo sicut fex rubei vini appebit. ¶ 3º si qs dolorē aut grauitatē ī dextro ypocūdrio sentierit in hora qua chil⁹ ad epar transit iudica ipm de pñti epaṫ habere debilitatē. ¶ 4º si qs egestionē albā habuerit τ lenē τ chilosam iudica ipm oppilationē meseraicarū vel debilitatem attractiue epatis possidere: τ debilitas corporis debilitatem epatis attractiue certificat: vt dicit Auicenna.

Cura debilitatis epatis. ¶ Primo p̄sidera si est pp̄ter aliquā de mal' cōplexionibus: τ curet sicut dictū ē in. ca. ante istud. Et si fuerit pp̄ter apata vel oppilatiōes: curet sicut ī suis ppijs dicet caplis. τ sic de alijs: intellige tamen q si humidū epar voluerimus desiccare vel epar siccum voluerim⁹ hūectare: illud facere debem⁹ cū rebus in quib⁹ fit siccitas aut hūiditas absqʒ magna calefactiōe τ absqʒ infrigidatione ¶ Si ergo debilitas epaṫ fit a frigore quod vt plurimū contigit: debem⁹ calefacere paulatine cuʒ medicinis in quib⁹ sit calefactio vt alteret τ fit ī eis pfortatio cum stipticitate τ aromaticitate vł vtroqʒ vt suba epatis confortet: q: tenera est nimiūqʒ dissolubilis: τ ne in eo putrefaº generet. τ in dictis medicinis sit aptio τ diurecitas. quia vene epatis sunt stricte vt in pmo. c. istius. 5. lib¹ discussum fuit: τ fit etiā i eis lenificatio pp̄t materiā i eo ptentā. τ autores meᶜ approbāt cassia lig. τ eupatoᵐ τ crocū τ costū τ medicinas aromaticas apitiuas: vt spica¹ τ celtica τ similia et malagñata musa τ passulas cū suis arill' bñ masticatas τ comestas. Et ego fui visus cum predictis agrimonia τ saluia domestica τ absinº τ bono vino. τ epate lupi desiccato vnū codear argēti plenū d pul. ei⁹ cū boº viº curat epaticos a tota

ꝓprietate si ꝯtinuet fiãt trocisci. ℞. azari arist. ro. agnicasti lacce spodij añ. ℥. iij. acori ameos reub. añ. ℥. ij. aloes cicotri loti. ℥. j. absin. ℥. iiij. se. enđ. se. acetoſ mara. añ. ℥. j. ꝛ ß. spice ꝛ celtice croci nuc musca. añ. ℥. ß. pulverizent oĩa ꝛ cum succo enđ. ꝛ agrimo. ſ trocisci põderantes. ℥. j. ꝛ detur omĩ die de mane vn distempat cũ vino decoctiõis agrimo. ꝛ saluie domest. Et sine du vȝ ad calefaciendũ ꝛ ꝯfortãdũ epar. Si tñ ibi adest siccitas pñt addi semina fria maiora ꝛ pasfule ꝛ succi herbaꝝ humidaꝝ cum caliditate. ꝛ in istis sic ꝯsideratur.

Declaratio trociscoꝝ imediate de scptoꝝ. ❡ Primo ibi ponit azarũ qđ est calim ꝛ siccũ in. 3° g. ꝛ est apitiuũ ꝛ dissoluit dolores intrinsecos ꝛ ꝯfert oppilatiõi epaẜ ꝛ duriciei ip̃ius. ꝛ ꝯfert ictericie ꝛ hydropisi. ❡ 2° ponit agnuscast ca. in p°. siccus in scđo apit opplões epaẜ ꝛ splenis: cũ sit apitiu ꝛ iuuat valde ad duriciẽ eoꝝ ꝛ epar ꝯfert cũ sua põticita. ❡ 3°. ponit ibi arist. ro. q̃ est ca. vsq̃ ad 3m gra. sic. in scđo est apitiua ꝛ abstersiua et subtiliatiua. ❡ 4° ponit ibi lacca q̃ hȝ vtutẽ extenuatiuã fortẽ ꝛ confert ictericie ꝛ hydropisi. ❡ 5° ponit ibi spodiũ ad stipticandũ ꝛ ꝯfortãdũ epar. q: scptũ est. Gaudet epar spodio: mace cor: cere [?] q̃ musco. Pulmo liqri: splẽ cappare: stomachusq̃ galãga. ❡ 6° ponit ibi acorus qui ꝯfert dolori epatis ꝛ ꝯfortat ip̃m ꝛ est cal. ꝛ sic. in pn° 2 gra. ꝛ est subtiliatiu ꝛ apitiuus ꝓpt qđ etiã neruoꝝ capita apit. ꝛ vȝ in neruoꝝ passiõibus. ❡ 7° ponit ibi ameos qđ est ca. ꝛ sic. in 3° gra. ꝛ in eo est amaritu. ꝛ bon odor ꝑ q̃ epar et stom ꝯfortat qñ in fritatẽ sunt excedẽtes. ❡ 8°. ponit ibi reub. de q̃ tãta est fama in passiõibus epaẜ: ꝙ ꝯ ip̃m nihil audere ruminare. ❡ 9°. ponit ibi aloe ca. vsq̃ ad 3m g. sic. in p°. ꝛ q̃uis aperiat opplões epaẜ nõ ponit ibi nisi in pua qntitate: qm̃ ledit epar pcipue qñ nõ ẽ lotũ. ❡ 10°. ponit ibi absin cui fama in egritudibus epaẜ ꝛ sto vbiq̃ iãdudũ fuit diuulgata. ❡ 11°. ponit se. enđ. vȝ in egritudibus epaẜ ꝓpetate ꝛ qlita ꝯrijs sil. ꝛ ꝯfert etiã in apiendo opplões ꝓpter suã amaritudinẽ ꝛ ꝯfortãdo cũ sua stipticitate. ꝛ ꝯfert etiã egritudini fric epaẜ cũ sua ꝓpetate ꝛ cũ apitione ꝛ ꝯfortatiõe. etiã q: qñ cũ calidis miscet eius fritas refrenat. Has ꝓpetates ponit Aui. de enđ. in. 14a. 3a. in. c. de reb ꝯuenietibus epati. ❡ 12°. ponit marat ꝛ est ca. exñs in p° gra. puocat vrinã ꝛ apit opplões epaẜ ꝛ splenis stom calefacit: ꝛ pmã ꝛ scđam adiuuat digestiuã. ❡ 13° põit ibi se. aceto: q: ꝯfortat ꝛ cũ enđ. repmũt qlitatẽ aliaꝝ medicinaꝝ. ❡ 14°. ponit spice q̃ ca. est in p°. sic. ĩ scđo ꝛ ẽ aro. iõ me pmi me ꝛ scđe digestiue ꝯfortat etiã stom ꝛ intestinas meseraicas ꝛ epar cũ suis ptibus ꝛc. ꝛ hec est apitiua ꝛ resolutiua. ꝛ omẽs coꝝ apit opplones ꝛ digõnes iuuat ꝛ ea calefacit qsi idẽ est iudiciũ de celtica. ❡ 15° ponit ibi crocus cal. in scũdo: siccus in p° qui ꝯm albucrasim nõ alterat hu. imo ꝯseruat eos in eqlitate: ꝛ rectificat putrefactionẽ ꝛ est apitiuus cũ stipti ꝛ ꝯfortatione. ❡ 16°. ponit nux musc q̃ exñs ca. ꝛ sic. in fine 2. gra. ep ꝛ splenẽ ꝛ stom ꝯfortat. q: in ea aromaticitas ꝛ stipticitas reperiunt. ❡ 17° ponit agrimonia in q̃ caliṫas ꝛ aromaticitas stipticitas ꝛ aptio simul repiunt. ꝛ si audere loq adhuc ipsã magis exaltarẽ: cũ mihi in istis casib sit multum expta cõprobata ꝛ dilecta: sed habeas amicam. Et vȝ dialacca ꝛ sila. Valẽt etiã multũ isti trocisci q̃s Aui. multũ cõmẽdat: q̃ pñt fieri in opiata vel in trocisc. ℞. pasſ enucleataꝝ. ℥. xxv. croci. ℥. j. cala aroma. ℥. ij. bdellij. ℥. ij. cinamo. ℥. j. cassie lig. ℥. ß. myrrhe. ℥. iiij. terebẽtine lig aloes quod apud ip̃m vocat darsesaham. ℥. ij. mell. ℥. xv. vini qđ suf. ad coquendũ mel ꝛ oĩa incorpent ꝛ ſ ad modũ opiate. Et dic Aui. ꝙ h dixit d hac me ꝙ est cõposita ex medicinis ꝯuenietib cu suis ꝓpetatib epati. ❡ Declaratio isti me. ❡ Primo eni ponũt vue passe q: sunt amice sto ꝛ epati ꝛ renib ꝛ vesice. ꝛ ista amicitia est melior ꝓpetas q̃ aliqua me hĩe põt. q: gratãter ꝛ amicabilr mem medicinã sociã ꝛ amicã suscipit: ꝛ cũ ß in eis ẽ matura ꝛ equa humoꝝ: ꝛ ñ sunt leuit corruptibiles. ❡ 2°. ponit ibi crocus: q̃ est ca. in scđo. sic. in p°. Et iõ ꝓpter pmas qualitates ponit in hac me: ꝛ ponit ꝓpter scđas: q: est stipticus ꝛ maturatiu ꝛ resolutiuus ꝛ doloris mitigatiu: ꝛ putrefactioni resistẽs. ❡ 3° ponit ibi calam aromaticus ꝓpter pmas qlitates. quia ca. ꝛ sic. vsq̃ ad scđm gra. ꝛ ꝓpter scđas q: subtiliat: ꝛ cũ hoc ꙗ subtiliat ꝛ apit ꝛ ꝯfortat stipticando epar qđ est rare cõpõis ꝛ puocat vrinã qđ in passiõibus fris epatis nequãq̃ obliuiõi ẽ tradendũ. ❡ 4° ponit ibi bdelliũ ad deficcãdũ ꝛ ꝯfortandũ. q: nõ est paratũ putrefactiõi. ❡ 5° ponit ibi cinamomũ ꝓpter pmas qualitates: q: calefacit ꝛ deficcat: cũ sit ca. ꝛ sic. in 3° gradu. Ponit etiã ibi ꝓpter scđas q: est vltimũ in subtiliatiõe. Et dic Aui. ꝙ est apitiuũ. apit eni oppilatiões epatis ꝛ ꝯfortat ip̃m. Et ponit ibi ꝓpter tertias q: rectificat oẽs putrefactionẽ ꝛ oẽs

virtutē corruptā τ oēm saniositatē humoꝝ cor/ruptoꝝ:imo nō pmittit eos corrūpi sua ꝓpꝛieta/te.τ iō ponit̄ in medicis ꝯ epidimiā valētibus. ¶ Sexto ponit̄ ibi cassialigⁱ. q̄ est cal'a τ sic.in scdo gra.τ in ca est stipticitas τ resol'o τ acre⁹ τ aromaticitas cū q̄bus calefacit: resoluit: τ apit τ ꝯfortat τ aromatizat epar τ stom τ mēa iterio/ra.nā sm Aui.in.14a.3i.trac.2.c.2.de cura debilitatis epaꝝ.Cinamom.τ cassialigⁱ.sunt ꝯria putrefactioni τ rectificant cōplōnē τ expellūt cām que corrūpit hu.τ mundificāt virus seu hu.pa/ratos corruptioni.τ cū hoc resistūt medic morti fere τ venenose.verūtn̄ cinamomū mixtū forti⁹ est ꝙ cassialigⁱ.ꝑcipue cinamom alitiuū: vt dicit Algafagius.Et dicit Gal'.in libro de cibis ꝙ cinamom aromatizat stom.τ ꝯfert fritati ei⁹ τ frigiditati epaꝝ τ apit oppil'ones eoꝝ. ¶ Septimo ponit̄ spica.ꝑpter ꝑmas q̄litates videlꝫ q: cale/facit τ desiccat mēbra in q̄bus fritas τ hūiditas dn̄at̄.τ cū secūdis apit oppil'ones epaꝝ τ stoi.τ ꝯfortat ea.τ confert ictericie.τ ꝓhibet mās ad stom.τ intestina τ epar decurrere τ cōfert spleni. ¶ 8º.ponit̄ sq̄nātū ēt palea cameloꝝ nuncupat̄ ad cōfortandū cū sua stipticitate τ fragrātia. τ ꝯfert apatib⁹ stoi τ epaꝝ:cū sit calin τ stipticum. ¶ 9º.ponit̄ myrrha ca.τ sic.in 2º gra.multū est apitiua:τ resolutiua τ subtiliatiua absq̧ mordicatione quo multū īdiget suba epaꝝ cū sit tene/ra:imo myrrha hꝫ in se stipticitatē cū q̄ epar cōfortat:τ a corpe ex̄hit supfluitates crudas: τ re/sistit putrefactioni.intantū ꝙ corpa mortua cū myrrha ꝯseruant̄ a putrefactiōe.sic epar τ stom τ totū corp⁹ cū ei⁹ auxilio dei munē a corruptionis tēpestate liberant̄. q̄ de cā in pill'. depingit̄ Ras q̄ summe valēt ꝯ mortalitateꝫ. ¶ Decimo ponit̄ terebētina h.q: hꝫ in se parū stipticitaꝭ τ ꝯfortationis τ absterstionis.τ mūdificat epar a suis supfluitatib⁹.cetera alia ponunt̄ ad ꝯdimētum τ ꝯseruationē aliaꝝ medicinaꝝ.Et q̄n ad/est caliditas cū debilitate epa.debem⁹ miscē aromatica fria dcā in cardiaca τ miscem⁹ sanḋ.roſ τ spodiū.Et debem⁹ miscere iusq̄amū al. opiū. Nā ista repmūt cal'itatē:τ cū h ꝯfortāt epar. τvt dicit Aui.ꝙ ꝓpter h Philoniū iuuat hn̄tes caliditatē epaꝝ.q: q̄ supradicta media vt in magl cōposita est ex medicis aromatiq τ stiptiq. epar p ei⁹ ꝯfortat̄.Et q: partim est cōposita ex apitiuis ei⁹ vie apiunt̄.τ q: ex pte ex mūdificatiuis ipsuꝫ epar mūdificat̄.τ partim ex resistētib⁹ putrefa/ctioni τ corruptioī:epar τ ei⁹ hu.ꝯseruant̄ a corruptione.τ q: sunt vtplīmū cal'a ei⁹ mala. cōpl'o. fria remouet̄.Et si sit nimis ca.cū opio τ se. pa/pauer̄ refrenet̄.τ cū h alie mec nō omittūt suas opatiōes.Sed q: in stoo morā faciēdo alterant̄ τ ca lefaciūt ipsum stom ꝯfortāt τ aromatizant: τ ꝑparāt vt in ea bona digō celebret̄: τ vt chil⁹ bon⁹.τ pfecte digest⁹ in epate nō corrūpat̄ h ipe chil⁹ iā in stoo aromatizat⁹ aromatizet epar τ cōfortet. Ualet ēt in cā fria diāthos cum musco τ plir̄ cū musco τ dyarodon abbaꝭ τ aromaticuꝫ gariaꝭ. ¶ A pte vo exterioꝛi s̄ empl'z sic. ℞. absinthij.ʒ.ij.spicei.ʒ.ij. nuḋ cipsi cipi. roſ ru. an̄. ʒ.iij.olei roſ. olei nardi. an̄.ʒ.ij. vini qō suff. s' emplin sup epar.vel addat̄ quātitas vini odoriferi vt mec in eo coquant̄ τ cū spong̃ saccellet̄ epar τ frequēter τ breuit s̄:sic dictū est in .c. qō est an̄ istud imediate. Si tn̄ eēt psona multū delicata:iste mec pn̄t fieri cū zuc.τ elcm in tabulis. ¶ Iste sir⁹ in quo nō ē multa cal'itas iuuat epa/ticos in vtraq̧ cā:dūmodo nō sit excedens vl' febrilis caloꝛ.℞.absintēnō.nouelle nō lote an̄.ʒ.iij.spice roſ ru.an̄.ʒ.iij.sanḋ ru.τ muscatelli.an̄. ʒ.j.zuc. lb.j.s̄ sir⁹. Et si cū debilitate iueniat̄ caloꝛ manifest⁹ addat̄ epatice poꝛtulace an̄.ʒ.j.q̄/tuoꝛ se.frīoꝛum an̄.ʒ.j.τ si cum ista debilitate cognoscat̄ maa:purget̄ sicut dictum fuit. ¶ Dicta epaticoꝝ. Iste aūt dictādi sunt cauēdo cibaria grossa dure τ tarde digōnis. s comedat carnes auiū laudataꝝ in mea.vtat̄ bono pane bn̄ cocto τ bn̄ fermētato cum tpata salis quātitate. τ sit vni⁹ aut duoꝝ dierū postꝙ exiuit a furno. τ bi/bat bonū vinū al.τ clarū si ibi sit oppilao. Et si nō sit:bibat vinū odoꝛiferū ru.τ maturū. τ co/medat interdum de piscib⁹ laudabilib⁹ tostis in craticula τ vitella ouoꝝ sorbilia. Pn̄t iterdū capere capretū τ mutonē τ gazel τ iuuenib⁹ cuni/culis τ vitulo· triū aut q̄tuoꝛ mēsiūꝫ vescant̄ alñ. τ vtat̄ vuis passis cū suis arill'.dum tamē bene masticent̄ τ sine pietate. Utatur etiam granaꝭ musis masticādo τ deglutiendo grana:sua eniꝫ stipticitate epar cōfortāt.Et si nō habes granata musa: misceant̄ aliqua cum dulcibus. Non eni multo cibo nec potu repleantur:vt leui⁹ τ facilius digeratur. Utatur petro.ad aperiendū: τ saluia ad confortandum.

Declaratio in debilitate epatis.

¶ Pꝛio sciendū:ꝙ dicit Aui.in.14a.3i.tractatu.2.c.3.de cura debilitatis epaꝭ quasi in ꝑncipio:ꝙ debilitas epatis vt plurimū est.ꝑpter frigus aut ꝑpter humidita/tem aut ꝑpter siccitate:aut ꝑpter materias ma/las retentas in ip so.Et ꝑpter hoc est plurimum

cure eius cū calefactiōe subtili cū apertiōe ⁊ maturatiōe ⁊ lenificatiōe ꝑmixta cū stipticitate cōfortāte ⁊ ꝓhibente putrefactionē vba sunt Aui. in pⁱⁿº.c.⁊ silr in fine capli eiusdē dicit: ꝙ debilitas epatis cui⁹ est causa indigesta vel est in attractiua vtplurimū est a frigore. ⁊ ideo vtplurimū debemus ꝓcedere calefaciēdo cū medicinis in qbus sit subtiliatio ⁊ cōfortatio. Ante tamē debemus hoc querere p signa dicta in.c. ꝑrio huic ⁊ debemus succurrere male cōplōni dn̄anti sicut ibi enarratū fuit. ¶ Scdo notandū ꝙ cum epar sit membrū ꝑncipale si patiat solutionē cōtinuitatis ⁊ est magna ⁊ notabilis nō curat: nō tamen ita cito morit als sicut in solutiōe ꝯtinuitatis cordis. q: cor nobilius est ⁊ indignationis nature. Sed si fuerit ꝑua curari poterit: maxime si fuerit in extremitatibus pennularū. ¶ Tertio scias ꝙ quāuis siccitas sit lima caloris tn̄ sicca bene possunt cōpetere in debilitate epatis ex calore. pº q: cū illa caliditate pōt esse hūiditas: ⁊ iō siccitas cōpetit. Et posito ꝙ nō eēt hūiditas: adhuc stiptica sicca possent iuuare: q: cū eis miscet aqua humida. ⁊ ideo magis est iuuatiuū ꝙ̄ nocumentū: cum sint ꝯfortantia ⁊ stipticantia. ¶ Quarto sciendū ꝙ quāuis epar sit mēm spermaticū: tn̄ in sua ꝑma creatione natura miscuit magnā ꝗntitatē san. menstrui cū spermate magis forti⁹ ꝙ̄ in aliquo alio mēbro spmatico. Et ꝓpter hoc post suā indurationē remansit rub. ⁊ spissus: vt spissaret ⁊ rubificaret san. ⁊ ꝯuerteret ad suā naturā. nā intētio cuiuslibet mēi est assimilare illā rē quā alterat sue natur. Quapropter caro epatis alterat cibū venientē a stoº ⁊ mutat illū donec sit silis illi in natura. ⁊ ꝓpter hoc fit rubeus ⁊ spissus. vba sunt Gl. 4. de iuuamētis mēbrox qn̄ colūº. 6. vel in.c.iij.

Caplm̄.4. de apate epatis.

Omne apā qd fit in epate aut fit in ꝯcauitate ei⁹: aut i gibbo. q: apa mesaraicar nō est apa epatis. ⁊ sic de alijs. Dicamus ḡ ꝙ si apā est a medio epatis sm̄ spissitudinē ꝯsiderando versus latus ꝯcauū dicit apa in ꝯcauitate epatis vel in sima. Et si est a medio versus exterius: dicit apa gibbi epatis: verumtn̄ pn̄t venire apata i lacertis qui sunt sup ipm ⁊ in velaminibus et in pāniculis eius: vt dicit Ga. pmo de morbo. c.5. quāuis hoc raro ꝯtingat sicut dicit Aui. in 14ª.3ª trac.3.c.j. Potest ergo pati epar sicut dic Ga.5. de int.c.4. ⁊ Aui. in loco vltime allegato flegmonē herisipilā apa durū sclirosū similiter ⁊ apa flegmaticū ⁊ apa vētosuz. Et istud vētosuz est qn̄ vētositas includit in loco aliq: ⁊ nō pōt inde exire nec euapari: vt dicit Ga.5. de morº.c.5.

Causarum apatis epatis: quedam sunt ꝑmitiue: qdā antecedentes: quedā ꝯiuncte. ¶ Primitiue vt est pcussio torsio obuiatio casus: vt dicit Aui. in loco nouissime allegato. silr strictio fortis ⁊ ꝯtinua zone vel diploidis. oia ista pn̄t causare dolorē vel oppilationē talem in epate ꝙ hūores ibi ꝯcurrent. ⁊ sic potest ibi fieri apā. ¶ Cause antecedētes calidi epatis pn̄t esse multus sang. ca. superflue ⁊ grossus maxime. silr multitudo cole nigre vel alterius speciei. aut mala cōplo calā cuz fe. Alia causa potest esse nimia caliditas stomachi cum qua sequit corruptio chili. ⁊ sic habet littera Ga. megª. pticula.3ª. sic cōplo epatis stomacho patiente corrumpet chilus. chilus ā stomacho corrupto veniens ad epar corruptus est. Idem dicit Aui. in.14ª.3ª. tractatu.3.c.2. ⁊ ꝑ cōsequēs magis corrumpit. ⁊ potest inde gn̄ari apa epatis vel mor⁹ i corpore. Alia causa aīus potest esse retentio emorroyda. sicut tenet littera Ga.9. ampho.pº 12. ibi: emorroydas sanān antiquas. Alia causa pōt esse multus vsus ciborus calidorum interius assumptorum. vt allia cepe pipata ⁊ speciata zinziber conditū ⁊ silia: a qb⁹ sang. ⁊ alij humores cali generantur. silr assumptio multorum ⁊ diuersorum ciborū a qbus digestio corrumpit aut diminuit: sicut habet littera Ga.4. de regimine sanitatis.c.8. Sic etiā epar tendit ⁊ oppilat ⁊ aggrauat post acceptionem multox cibox. ⁊ silr vsus rerum dulcium sicut ē mel zuca. carica ⁊ silia sicut hz lra.15ª meg. quasi colūº.9. sic. Omne em̄ dulce f. cā apatis splenis. vbi.8. ¶ Alia causa potest eē retentio colere in epate vel cisti fell⁹ quā naturaliter consuenit ad intestina vel stomachū vel alibi delegare sic habet lra.13º. megª. quasi colūº.14. in h vba. Cūqz hec colera ⁊ resudatio illa purgari ꝓhibet necessario in epate augmentat apa: maxime si in cōcauitate fuerit epatis. Similr vsus ciborū viscosox ⁊ stipticox Ga. ibidem. ideo faciūt oppilationē. Alia cā antecedēs pōt esse fortissima attractio maior ꝙ̄ fit necria facta ab ipo epate rōne ꝯculcatiōis que cōiter sequit attractionem inordinatā. Cāe añtes apatū frox seu fere sile cāis apatū calox. ¶ Cāe ꝯiūcte istorūz sunt illi hu. seu ventositates vniti ⁊ cōculcati non ꝑmittentes respirationē nec rectum regimen nature vt ꝯsiderat vt in suba mēbri vel mēbrox ꝯcertatum. sed

potius in saniē conuerti parant̄.⁊ isti siue forte habēt depēdentiā a cāis p̄mitis vel a cāis añce dentib⁹ cū plectoria vel mala cōple. Et cū ap̄a ꝑ flegmatica ꝯiuncta est flā.⁊ cū apatis sclirov est multa vel nimia resolō facta a calore q̄ resoluit subtile.⁊ remanāt grossuȝ intantū ꝙ aliq̄ ꝯūtit̄ i lapidē vt sepe videm⁹ i epate bouis ⁊ porci ⁊ ſi milis.et reb⁹ ꝯ iilibus p̄nt fieri ap̄ata mēbrorum viciantiū ipsi epati:sicut sunt lacerti qui sunt super ipsum:⁊ pāniculi ⁊ meseraice.

Signa sunt q̄druplicia. ¶ Nā quedam sunt cōia oī ap̄ati epaꝛ.quedaȝ sunt demōstrantia diam iter ap̄a gibbi: ⁊ ap̄a ꝯcauitaꝛ ei⁹. ¶ Itē q̄dā sunt distinguētia inter ap̄a epaꝛ:⁊ iter ap̄a mēbroꝝ vicinantiū.⁊ sic de aliis. ¶ Signa cōia sunt dolor ḡuatiu⁹ sub ypocundrio dextro maior vel minor ſm magnitudinē vel ꝑuitatē cāe. ¶ Scdo dolor ascēdit vsq; ad furculas spatularū ac si ab eis versus iferius fieret attractio. Et fit ꝑpter actionē suspēsorioꝝ loci in quo est ap̄a. ¶ Tertio q: dolor cōicatur costis ac si esset pletic⁹ versus costas dextri ypocundrij versus spatulas ascendendo. Nam hoc suspensoriū in quibusdā corporib⁹ est ligatū in interiori ꝑte costarū vn̄ patiunt̄ vt veniat dolor vsq; ad pelliculas costarū. vbi fuit Gal. in. 2. de inte.c.4. ¶ Quarto adest malicia decubit⁹ in vtroq; latere in hora dormitionis.dextrio: tñ sup dextrū:⁊ leui⁹ cubant resupini. Et marie qn̄ ap̄a est callu color est pallidus habens fastidiū ⁊ vrine sunt sanguinee:marie quādo ap̄a est calidum. ¶ Signa vtrū sit in gibbo vel in ꝯcauitate ista colligunt̄ a Gal. in ꝑte.5. de inter.c.4. vbi interio.c.9. Primum si ap̄a est in gibbo ⁊ est magnum faciliter repitur:⁊ tumor appet ad modū lune noue.⁊ adest tussis sicca.q: rōne tumoris ap̄a is ⁊ vaporis ab eo eleuatoꝝ nocumentū ⁊ ꝯstrictio magis cōicatur diafragmati ⁊ pulmoni ꝙ si eēt in ꝯcauo.⁊ ideo anhelit⁹ cōstringit̄: ⁊ adest paucitas vrine. imo si ap̄a est magnum vrina pro maiori ꝑte retinet̄:q: aquositas nō pōt transire ad renes ꝑpter oppilationem:⁊ maior attractio suspēsorij fit ꝙ si esset in ꝯcauo:⁊ maior aggrauatio. ⁊ adest do. maior qn̄ suspirat vel cogit̄ anhelare. ¶ Si ap̄a sit in concauo epatis:adest ablatio appetit⁹ nausea ⁊ vomitus ⁊ singultus.q: cōmunicatur sto° nocumentum ratione maioris ꝑpinquitatis:vt dicit Gal. 5.de inter.c.4. Et dolor non est tantus nec suspensio nec grauedo sunt tante sicut quādo apostema est in gibbo,q: sustentatur super stomachū.nec etiā est tanta tussis.q: lōgius est a sp̄ualibus.⁊ per ꝯn̄s non adest tanta anhelit⁹ cōstrictio.nec tactu reperitur duricies ⁊ ap̄a sicut fit qn̄ apostema est in gibbo. ¶ Et si apostema est in vtroq; latere:signa sūt ibi cōmixta. ¶ Signa distinguētia inter calidū ⁊ frīduȝ sic habentur ſm Gal.5.de interio.c.4. Sunt tamē quedā significātia calidum apostema eē in epate:sicut sunt flegmones. Sentit eniȝ infirm⁹ in dextro latere sub ypocūdrio nimiū doloreȝ. nā superius eleuato loco ypocundrij min⁹ sentitur dolor. Dolor etiā vsq; ad furculas ascēdit: ⁊ paruaȝ habent tussiȝ. Color lingue rube⁹ in initio: postea mutabitur in nigredinem:vrina rubicunda cōturbata superius liuens.desideriū cibi aufertur.sitiunt sine intermissione vomunt puraȝ colerā quasi vitellis ouorum.deinde mutatur ⁊ fit q̄si eris erugo. Et si hoc apostema fit absq; epatis defectione.id est debilitate:egestionē ꝓhibet. hec ille. Ita ꝙ squibalee exeunt aliquando. Et si epar ē debile fit ecōtra. ⁊ cū hoc adest insomnietas.oīa vo āntia herisipile sunt velut ista.febricitant eni simul cū siti vehemētissima. ⁊ q: semper videmus fe.que per acuta dī sequi intēsiuam passionem euenire epati.i.herisipile. ¶ Si ap̄a epaꝛ est a cā seu materia frīa nō adest mag̃ sitis nec fe.nec ariditas nec nigredo lingue:sed ḡuitas adest ⁊ ponderositas maior circa ypocūdriū dextrū ⁊ color est mutatus ad viriditatē vel ad colorē marmoris vel fistici.⁊ cuȝ hoc alia ꝑticularia cōueniunt. ¶ Signa distinguentia iter apostema epaꝛ ⁊ mēbroꝝ vicinoꝝ epati sic habent̄. Naȝ si apostema fit in lacertis qui sunt sub cute qui ſm Gal.5. de interio.c.4. sunt octo. Quidam ſm longū alij ſm latū alij sub cute submersi:alij vsus supius elati a supiori parte versus inferius ⁊ appareat forma epaꝛ in tactu ⁊ in visu longa versus inferius.⁊ est sicut stilus cū quo scribit̄ in tabulis cereis.vel sicut cauda muris in vna ꝑte grossa ⁊ alia subtilis.⁊ hoc sentit̄ qn̄ est in lacertis supioribus versus cutim elatis.q: si esset in ꝓfundis nō sic sentiretur:imo magis assilaret̄ ap̄atib⁹ epaꝛ. ⁊ cū hoc assunt signa cōia q̄ accidunt in ap̄ate epaꝛ:ꝑter pauca.q: nō adest vomit⁹ nec nausea nec tanta sitis.⁊ adest maior dolor si tangatur vel cōprimatur.nec ap̄a est ita piculosum.q: seꝑatuȝ est a suba epaꝛ.⁊ sic intelligit Aui.⁊ Gal. in loco allegato meli⁹ ꝙ ille q̄ dixit ꝙ ap̄a sit in lacertis in suba epaꝛ exn̄tibus. Et si ap̄a est in lacertis: qui sunt recte in lōgitudīe positi necesse ē vt appeat

longū ⁊ extēsum in medio vētri circūassumēs
vmbilicū sic hi lacerti positi sunt. ⁊ ppt̄ h̄ palā
est istud ppter suā cōpositionē ⁊ formā. Alij v̄o
lacerti q̄ sunt his oppositi difficilit̄ pñt cogno-
sci. difficiliores etiā sunt lacerti in latitudine po
siti. Quo circa q̄ intelligim' epar ēē sub cyfach
q̄ sub illis tribus lacertis existit. ppter h̄ nō pos
sum' cās eius tactualit̄ intelligere nisi cum apā
maximū fuerit. Ga. loco allegato v̄ba p̄cisa sūt
Et sic p3 dr̄ia inter ista apata q̄ qñ est i lacertis
in lōgitu positi appet apā. in alijs aūt lacerti nō
appet nisi apā fuerit maximū. ¶ Si apā est in
mesaicis fe. nō est ita magna imo est remissa: et
dolor ⁊ grauitas sentiūt p̄fundius v̄sus intesti
na ⁊ sto^m ⁊ dolor est extēsiu': q̄ mesaice cū sint
stricte extendūt ab apate. ⁊ dolor iste tūc sentit
v̄sus vmbilicū: ⁊ cū hoc nihil tactu vel visu repi
tur a pte exteriori. ⁊ egestio est chilosa rōne op-
pilatiōis quā fecit apā. ⁊ dicit q̄ tūc vrina est tur
bata. In apāte āt idurato scliro[ti]co sentit durici
es manifesta ⁊ tumor sine dolore ⁊ feb. Et h̄ns
ipm post cibi assumptionē plus affligit. Et alle
uiat in tpe famis. ⁊ seq̄t extenuatio corpis ⁊ ca-
sus appetitus cū corruptiōe coloris. ¶ Signa
aūt distinctiua inter apā epatis ⁊ pleureś dicta
sunt supius in li. 3. c. 8. de pleuresi.

Judicia

in apāte epati. ¶ Primo indi-
cat Ga. i. 5. de int. c. 7°. q̄ fle-
gmones ⁊ apāta existia in ɔcauitate epati deteri
ores ⁊ piculosiores sunt in gñanda desiderij ab
latiōe ⁊ vomitu ⁊ siti quēadmodū flegmōes in
gibbo existes sunt deteriores q̄ si eēnt in ɔcauo
in dolore ⁊ anhelitu ⁊ tussi ⁊ dolore vsq̄ ad fur-
culas. ¶ 2° iudicat Aui. q̄ apā qd̄ fit circa pan
niculos venis cooptos ē cū maiori dolore q̄ si
esset in carne vl' sub̄a epati. ⁊ fe. est detior. ⁊ h̄ cō
tingit: q̄ iste ptes sunt mag̃ sensibiles: caro cū
epati insensibilis est de se: vt dic̄ Geral. exe. i sili
c. ¶ 3°. flux' vētris cū apāte epa. mortal' ē. Aui.
in lo° p̄alleg̃. f. in. i4. 3ª. trac. 3. c. 2. ¶ 4° ex apā-
tib' epati tā calis q̄ fris pōt cāri hydropiś: max^e
qñ cor̄ cura postponit vl' totalit̄ negligēdo omit
tit. ¶ 5° pmutatio apātis epati ad apā splenis ē
bonū signū. q̄ fit pmutatio nociui a mag̃ nobi
li ad minus nobile: sed si fit ecōuerso ē malū si-
gnū. ¶ 6° crisis apāti cali' gibbositati epati ⁊ in
apāte lacertor̄ fit vt pl'in cū sudore aut cū vrina
laudabilib' aut cū fluxu san. nariū p̄cipue dext^e
ptis nari. Et apā in ɔcauo terminat p sudorē aut
fluxū san. colerici aut cū vomitu. ⁊ h̄ intelligit si
ad bonū dēat terminari. ¶ 7° apā dur̄ ī epatis
via est ad yposarchā spēm hydropiś: max^e si sit
antiq̄tū. 2° de fe. ad Glau. c. sciro^r epati: q̄ nūq̄
recipit curā: nec ipe G' curauit nec vidit aliquē
q̄ curauerit. ibidē. ¶ 8° in epate v̄o flegmonez
patiēte singult' supuenit. 4°. am°. am°. 59. h̄ est
q̄ nerui epati in sto° sūt colligati f̄m G^m in 2°
¶ 9°. epar incisu3 mortale est. 6. am°. am°. i8.
ibi. Uesicā incisam. ⁊ Ga. in 2° reddit cā3. q̄ cū
vene sint incise seq̄t flux' san. ⁊ patiētes moriūt
anq̄ vene ɔsolident. ¶ Et seq̄t in 2°. Arbitror
verū dicere dicētes posse sanari cū inscisio intra
ɔcaua nō fit. s. q̄ dicūt ei' extremitates q̄si digi-
tos eminētes posse incidi ⁊ sanari. hec ille.

Curatio

Añ ptīclarē curā aliq̄ c̄nales
cañ. sunt p̄mittēdi. ¶ Prim'
est. Apā epati freq̄nter p fluxū san. nariū termia
tur qñ in dicto epate talis accidit flux' san. nul-
latenu' restrigēdus est donec manifesta alleuia°
sentiat v̄tute h̄ sustinēte. ¶ 2°. si q̄s emorro. cō
suetas habuerit restrictas ⁊ apā epati incurrerit il
le festināter apiēde sūt vt regurgita° sugsluu san.
ad epar facta p ear̄ fluxū diriuet. ¶ 3°. ē in for-
ma Ga. in epate v̄o nasce' apāta ca. cū dissoluti
uis mollitis apitis sine cōmixtiōe aliq̄r stiptico
rū ⁊ ɔfortiuor̄: molestissimū ē curari. solū enim
mollitis ⁊ apitis v̄t' ēpati deficit q̄ defecta alb ne
cessario perit. meg̃¹. ptīcu^a p^a. ⁊. 3. teg̃¹. cañ. i7°.
¶ 4°. ē Ga. i3. meg̃¹ colū°. 8. Si apā ca. oxit in
epate p̄qre si corp' ē plenū. ⁊ si v̄t' ⁊ tps ⁊ etas cō
uenūt: icide basilicā dex^e man'. nā h̄ vena ē ɔiū
cta vene ɔcaue a gibbo epati recto tramite ascē
dēte q̄ nō iuēta mediana inscidat. h̄ ēt si nō iue
niat icide cephalicā aut sophenā. vbi. s. ¶ 5°. in
p̄n° apati epati farina^a nō ē dāda: q̄ si far^a icbos
te epati apāte daret fieret augmētū i apāte. Ga.
i3. meg̃¹. q̄si col'. 8. ⁊ i. 4. āph. 2°. p° ibi. Pregnā
tes purgare si ɔuēit. ¶ 6° i initio apati calli epati
dū hu. ad illud fluūt cataplāta mollitia v̄l dis[so]
lutia iutilia sūt: h̄ i p̄n° me^a fria ⁊ stip° ei ɔueniūt
mē^m ɔfortet ⁊ p̄hibeat mām illā fluere ⁊ exp̄ri
mat ⁊ excludat qd̄ i eo coadunatū ē. meg̃¹. p̄ti^a
xj. q̄si col'. 6. ¶ 7°. i augmēto apati epati p' p̄ti-
ctā ma^e purgatiōnē añtis vtēdū ē aliq̄b' dissolu
tis ⁊ mollificatis mixti cū aliq̄b' stiptici ⁊ ɔforta
tiuis ne epati sub̄a solū dissolutis ⁊ mollificatis
dissipet. snīa est Ga. vbi. s. ¶ 8°. decet aūt i apā
te epatis in statu ⁊ decliatiōe stipt^a diminuere ⁊
augere resolutia ⁊ addere mollificatia ɔ duriciē
dubitādo. melior em̄ crisi apati ē q̄ fit p resolōnē
¶ 9°. nunq̄ dissolutia cōpetūt fe. manēte nullū
em̄ ē dissolutiuū qd̄ nō sit calefact^m. vñ nēcio co

posito fe.augmẽtabit meg' particula 2ª alb.iiª. col.8º. ¶ Decim' duricie manẽte in his mẽbris scʒ epate ꝛ stomacho inoportunũ ẽ vt fe.existẽte dissoluatur nisi postꝗ̃ fe.cessauerit. Ga.ibidem. ¶ Undecim' est. Aui.in.i.4ª.3' trac.3º.c.de cura apatis ca.sanguinei qđ in flo̾ia facienda in apostemate sanguineo epatis ṽtute extãte forti in vna vice est extrahenda de san.q̃ntũ necesse ẽ.ꝛ si debilis oꝫ vices multiplicare. ¶ Duodecim' est Ga.13º.de ingenio.c.6º.ꝛ Aui.in loco vltimo allegº cataª frigida ꝛ stiptica in apatib' epatis non diu sunt ꝯtinuãda q: epithiatũ quidẽ frigidorũ administratio supflua.q̃nq; pducit ad duriciem ꝛ ideo oportet ꝙ apocrustica cũ apitiuis ꝛ subtiliatiuis sint cõmixta. Aui.ibidẽ. ¶ Tertiusdecimus est Ga.ibidẽ.ꝙuis epithiata stiptica ꝛ repcussiua cõpetãt in pnciº apatis cali epatis.tñ illa actu frigida nõ sunt apponẽda ne cito materia inde indurescat vel vapores cali reclusi ad augmẽtadũ apa reuertat.idẽ dic̃ in de fe.ad Glauconẽ. ¶ Quartusdecim' est Ga.in codẽ.13º de ingenio in.c.6º.vbi loquit de Talio medico ĩ cui' cura mortu' fuit diogenes orator imperatoris q: noluit credere Ga.ꝛ est iste: sicut in apostemate in ꝯcauo epatis existente solutiua vẽtris sunt tribuenda sic q̃n ẽ in gibbo : tempata diuretica tribuẽda sũt p salute ascẽdẽdo a ꝺcoctiõe apij vsq; ad azarũ ꝛ pet°.idẽ dic̃ 2º de fe. ad Glauconeʒ. ¶ Quĩtusdecim' est Ga.13º de ing.sanitat.c.6 trãsumptiue Jo.serãpio.ꝛ forª B'.ẽ ista. Epar ꝛ os illarũ viarũ ꝙ colerã suscipit cibos ꝛ medicinas q̃rit apitiuos q̃ subtiles sũt in suba nõ pũgitiuã habẽtes qualitatẽ. Pungitiua eñ mẽbrũ tumefactũ afficiũt furiose: iõq; medicine epatis debẽt eẽ mũdificatiue ꝛ sine punctione. hec ille. ¶ Sextusdecim' res viscose ꝛ opilãtes vias per qs nutrimentũ suscipit ꝛ colera ꝛ alie supfluitates ab epate segregant ꝛ expellunt ꝛ res q̃ cito ĩ colerã conuertunt nullo mõ in apatib' epatis pro directa cura nõ sũt ministrãda. Epar eñ apatuʒ plus ꝙ̃ oportet est oppilatũ ꝛ calin. Et iõ cãdarum ꝛ mellicratũ in hac nõ ꝯueniũt passiõe. B' ibidẽ in sñia. ¶ Cura pticularis apatis ca. epatis est ꝙ pmo fi.flo̾ia de basilica vel alijs venis ipsa nõ inuẽta iuxta tenorẽ.4.cañ.general' istius .ca. vel saltẽ de vena q̃ ẽ inter indicẽ ꝛ mediũ.ꝛ si virtus ẽ fortis seu flo̾ia sufficiẽs in vna vice ꝛ si debil' paulati extrahẽd' ẽ san. ¶ Et si ẽ ꝯstipat' pus fiat clistere leniti^m sine attractiõe.deinde super epar ponant repcussiua sic. ℞.sanđ.rof.ru. siccarum añ.ʒ.iij.succi enđ,succi solatri.añ.ʒ,ij.aq̃ rof.ʒ.j. aceti.ʒ.ß.misr.ꝛ panni freq̃nter intincti in eo tepidi aliq̃lit supponant ꝛ de trib' horis vl'.4.i.4. remoueãt ne ipi supcalefacti epar ca.reddãt magis ꝙ̃ oꝫ vel in succo solatri ꝛ endiuie ꝛ sempuiue pãn' intinct' sepi' epatis regioni apponatur. ¶ Et ista cõtinuẽtur p tres aut 4.dies.ꝛ si addatur parũ aceti erit meli' pp penetrationẽ ꝛ infrigidationẽ. Ista tñ actu fria nõ sũt ponẽda donec supfluã actualẽ pdiderit frigiditatẽ, put docet 13'.cañ.ꝛ Ga.ꝛ alioꝝ autoritates. Uel fiat sic ℞.succi plãtag virge pastoris ꝛ burse pasto.portulac̃ sguine cucurbite succi pãpinoꝝ vitis albe ꝛ attriplicis.añ.ʒ.j.addat sanđ.ꝛ rof.añ.ʒ.ß.spodij.ʒ.iij.aceti.ʒ.j.fiat epithia p modũ supradictũ vsq; ad.4.dies.ꝛ tũc sumat p cibo ordeatũ ꝛ aquã ordei q̃ multũ laudat q: abstersiua ẽ ꝛ sine mordicatiõe vt dicit Haly. Et si fe.est fort' ꝛ inflãmaº sumat aquã enđ.q̃ refrigerat ꝛ hʒ ppriẽtatẽ ad epar: ꝛ sumat pari mõ aquã solatri. Iste eñ aque refrigerãt ꝛ sunt loco pot' ꝛ mec. aqua mell' ꝛ malagranata sũt phibita p Ga.ꝛ Auic. ꝛ Serap.q: oppilãt. Et dicit Sera. ꝙ secaniabi qđ est oximel simplex factũ ex.4.ptib' aque ꝛ duabus mell' ꝛ vna aceti vʒ cũ aq̃ enđ ꝛ aq̃ solatri ꝛ hoc ppter apertionẽ q̃ in eo ẽ nec acetũ pmittit ipm facere oppilationẽ quã opat aqua mell'. Et põt capere ius pulli bulliti cũ paruo petrosil.ꝛ enđ.nouella. Et si ꝯq̃rat de amaritudĩe dicat ꝙ in eo ẽ ṽtus cõfortandi epar vel loco eius ponat lactu^a ß nõ tãtũ vʒ.ꝛ si interdũ posset comedẽ bolũ enđ. esset sibi vtilis.iteꝝ coquant cicera ru. cũ pulla ꝛ petro ꝛ sumat p cibo illud brodiũ.ꝛ si fe. nõ est mag̃ põt sumere vinũ al.vel clarũ cõpetẽter limphatũ cũ aq̃ bullita ꝛ refrigerata. ꝛ hoc est hora comestiõis alioq̃n pro potu vtat aq̃ ordei int prãdiũ ꝛ cenã ꝛ de nocte dũ sitit. Ualʒ etiam sirup' acetosus quã ponit Mesue q̃ vocat diarodon. Et vʒ etiã oxizacara fm Ga.13º.meg' in fine.9ª.col'. ¶ Et valʒ iste sir' tã ad fe.ꝙ̃ ad remouendũ oppilatiões q̃ annexe sũt apatis epatis. ℞.succi scariol' succi enđ.succi rostri porcini succi apij ꝛ fen' añ.q̃r.j.aq̃ distillate radic̃ petº.ꝛ apij ꝛ capilliveneris.añ.ʒ.ij.aq̃ font.ll'.j.zuc.ll'.j.ꝛ f.fiat sir' cũ.ij.ʒ.aceti albi ꝛ in clarificatiõe addatur rof.ru.squinanti spice' spodij.4.se.frioꝝ mioꝝ sanđ.ru.muscati.añ.ʒ.j.absin'.ʒ.iij.ß.sirup' ꝛ vtatur eo cum aqua ciceruʒ ru.vel cũ aqua endiuie. Et si molestum est habere succos saltem de herbis ꝛ alijs medicinis fiat sirup'. ¶ In augmento aũt fm Gam.13º de ingeº.c.6º. Et etiam fm Auicen.in.i.4ª.3ª.tracta.3º.cº.3º. de cura apatis

calidi epatis meli⁹ est ꝙ aliq̄ stiptica ꝯfortatiua
apponant̄ sicut est oleū roſ. ⁊ vnfanq̄. ⁊ oleum
mirtinum ⁊ coctanī[m] vel mastiq̄ nardinū ⁊ mi-
sceat̄ vnū cum alio vel cum alijs ⁊ addat̄ squinā-
tū spica[r] ⁊ celtica ⁊ absīn[m] de quolibet. ʒ. ij. vel ſꝫ
q̄ntitatē oleoꝝ magis vel min⁹ vel cū succo ab-
sin[t] misceant̄ ⁊ ſ̄. epithīa vel pāni in eis madefa
cti supponant̄. Jsta eīn sūt ꝯfortatiua ꝑ suā aro
maticitatē ⁊ magis epar cōfortabit q̄n cū stiptic̄
⁊ cōfortatiuis oleis misceant̄. Dic̄ eīn ibidē Ga.
ꝙ citoniū coquatur invino stiptico ⁊ cathapla-
smet̄ epatis regio. Ga. etiā in passiona⁹ iubet fie
ri polentam post triduū ex farina ordei ⁊ carīq̄:
⁊ dactilis icoctis ⁊ mixtis ⁊ supponatur emplꝫ ⁊
iubet ibi ꝙ calꝫ superponatur. vl̄ fiat tale empla
strū sumantur citonia in frustis cōseruaꝗ. ⁊ pi-
stent̄ fortit̄ cum farina ordei ⁊ addat̄ ciperi sq̄-
nanti spice[t] ⁊ celtice an̄. ʒ. ij. absin[t]. ℥. ß. olei roſ. a-
ceti an̄. ʒ. j. olei camo. olei nardi[t] an̄. ℥. ß. misceant̄
⁊ fiat emplm̄ ꝑ modū iam dictū. Quādo ē ꝑpe
statum ⁊ in statu addat̄ emplo supradicto ca-
mo. mellilotum farina fenugreci ⁊ se. lini ⁊ pax
croci ⁊ oleū camo. ⁊ minuat̄ oleū ⁊ roſ. alia sti-
ptica. Et iterū vtat̄ sirupo ⁊ regimine supradic̄
Et notandū est vt clare ponit Galien⁹ i3⁰. meg[i]
quasi in col. 9⁰. ꝙ a quolibet apāte iteriori aliq̄
resultāt ⁊ emanāt supfluitates: ⁊ si nō in princi-
pio saltē in alijs temporib⁹ vt manifeste in pleu
resī poteris notare. Jsta aūt resultata superflui-
tas indiget ꝙ euacuetur vnde si apostema est in
concauo epatis venter teneat̄ laxus ⁊ purgetur
interdū maxime in statu ⁊ declinatione cum cas
siaſ. ⁊ tamarindis vel cū decoctione viol. ⁊ pru-
norū squināto ⁊ absin⁰ ⁊ mānagranata: q: ista
supfluitas in sima extūs epatis ꝓmpti⁹ per inte-
stina expellunt̄. Cibi etiā laxatiui in quibus ci-
cla boraginis ⁊ malue ⁊ lupulus assumant̄. Si
v̄o in gibbo fuerint epatis leuius per vrinā eua
cuabit̄ vt i 4. edocet can̄. ⁊ ideo detur aqua radi-
cum aperitiua vel detur oximel diureticū. Et va-
lent sir[t] enarrati: semꝑ tamē in talibus sit virtus
stipticorum ⁊ aromaticoꝝ vt premissum ē ⁊ asa-
rū ⁊ cuscute cum ciceribus rubeis ⁊ radicibus
apij ⁊ brusci cū vtraqꝫ spica ⁊ squināto simul co
cti in isto casu simul laudant̄. Jn declinatiōe au
tem ꝓ laxatiuis debēt mīstrari me[c] laxatiue for-
tiores nisi forte natura mittat supfluitates apo-
stematis rupti ad intestina q̄ per se fluxum ven-
tris causarent: tunc eīn ꝑmittēda est natura ope
rari. ⁊ si nimis fluit ⁊ contineat̄ debilitatio vir-
tutis vtatur trociscis de berberi ⁊ de terra sigilla-
ta dictis i. c. de emoptoica. aliis aūt dam⁹ in de-
coctione floꝝ agaricum ⁊ turbith ꝑpter grossos
humores ⁊ mirab. cit[r]. ꝑpter colericos: ⁊ etiā alo
en ⁊ tūc miscenda sūt mollificatiua aliqua cum
resolutiuis ⁊ cōfortatiuis. ¶ Si i epate fit apo-
stema a causa ꝑmitiua sicut est casus percussio ⁊
similia. facta flōia fiat hoc emplm̄. ℞. mirtilloꝝ
roſ. ru. baccaꝝ lauri. ana. ʒ. iiij. calami aromatic̄
myrrhe mastiq̄ an̄. ʒ. ij. croci. ʒ. j. olei de lilio ⁊ ce-
re. an̄. q̄d̄ suffic̄. ſ̄. emplm̄. Jn declinatiōe aposte-
mat̄ postq̄ fe. recesserit ⁊ accn̄tia alia diminuū-
tur: debem⁹ fortiora resolutiua applicare aliqua
mollitiua cū eis cōmiscēdo de iduratione ei⁹ du
bitando. ⁊ hoc pōt fieri ꝑ modum epithimatum
in tali forma. ℞. floꝝ camo. mellilo[t] rute absin[t]
yreos origa[t] cala[t] ysopi roſ. ru. ana. ℥. j. ⁊ ſ̄. bul-
liant̄ omnia invino ⁊ aqua cū vno. ꝑ. enō. ⁊ alio
radicis bismalue ⁊ se. lini ⁊ fenu[t]. an̄. ꝑ. j. ⁊ in de-
coctione intigat̄ spongia que expssa ca[a] sup epa
tis regionē apponat̄. iterdū aūt cum dicta deco-
ctione embrocatio epati est facienda concā vel
peluim submittēdo ne lectica ⁊ panni madeſ. ⁊
iterum dicta resolutio cum spōgia vel filtro rei-
tereſ ⁊ cōtinueſ donec ad sanitatē ꝑducat̄. ¶ Aui-
nicē. v̄o ponit hoc emplm̄ valens nō parū in de
clinatione epatis ad ipꝫ resoluendū: de quo ipse
dicit: ꝙ est laudabile ⁊ expertū. ℞. storac̄ liq̄d̄.
cere noue an̄. ʒ. x. masticis cro[t] amomi an̄. ʒ. iiij.
olei mastiq̄ olei roſ. an̄. ʒ. v. vini. ℔. ß. misceant̄ me
liori quo poteris modo ⁊ cum toto casm̄ regio-
ni epatis sepius apponat̄ vel aliter cum istis ⁊ si-
milibus empla sunt facienda.

Curatio apatis frigidi epat̄. Hoc apa
ſm Cōstanti[m] tumidū ⁊ mol
le nuncupat̄. Apud v̄o Haly tenerū denoiat̄. Est
eīn indolorosum ꝗuatiuū magis ꝙ dolēs cum lē-
ta fe. ¶ Jstud q̄dē apa repcussiuis nō hꝫ opus:
q: magis infriaret ⁊ igrossaret. Et si aliqua appo-
nerent̄ illa cū subtiliatiuis ⁊ aromaticis ꝯforta-
tiuis debēt eē ꝑmixta vt epar cōforteſ: etiā nō vꝫ
flōia nisi hu. cēnt cōmixti ⁊ multi: iō tūc ad dimi
nuēdū valeret multitudinē. Jn ꝑn⁰ ḡ fiāt diste-
ria leuia cauendo a fortib⁹. Postponat̄ ⁊ fortes
farmacie vt docet Ga. i3⁰. meg[i]: quasi col. ii⁰. ß ta
lis tribuat̄ ꝙ nūq̄ attrahat vt est cassiaſ. in aq̄
enō. dissoluta: q̄ q̄dē enō. vꝫ in mala ca. ⁊ i mala
fria epat̄ vt visū est cū de mala cōplōne epat̄ tra
ctabam⁹. Et vꝫ decoctio polipo[t] facta in ptisana.
Clistere aūt factū ex decoctiōe cōmuni berbarū
cum absintio ⁊ ordeo ⁊ cassiaſ. ⁊ tamarind̄. Jn
statu autem ⁊ declinatione addem⁹ calamentū

dauců coloq̄nti. ⁊ centaureã. Ga. in loco alleg°. fiāt etiā suppositoria interdū: vt vēter lax⁹ teneatur ⁊ teneat dietā subtilē: vt per abstinentiā a cibis mel'icis grossis vt apa ⁊ eius accidēs ⁊ ꝯiūcta ma^a minuat̃ ⁊ ad eundē finē debet vti medicinis subtiliatiuis cum ꝯfortatiuis ⁊ resolutiuis aliqualiter ꝑmixtis. Fiāt etiā tales trocisci quos ponit Haly in. 4^a. ꝑticula. 2^c. ℞. ros. ru. ʒ. v. berberis. ʒ. iiij. ani^s se. apij squināti cassieligṅ calami aro^t añ. ʒ. iij. masticis spice^t cinamo^t azari reub. ru bee tinctorum lacce. añ. ʒ. j. omnia dicta pulueri zentur ⁊ distemperent̃ cum succo feni^t ⁊ fiāt trocisci ponderantes. ʒ. j. detur vnus de mane ⁊ ali^a de sero distemperatus cum aqua aperitiua radicum qua bene indiget ista materia quia grossa ⁊ viscosa existit faciens magnā oppilationē. cuius hec est recepta ℞. mediani corticis apij ⁊ feni^t ⁊ petro^s añ. ℥. ij. se. apij an^t marat^t carui añ. ℥. j. squināti agrimonie camedreos camepiteos rubee tinctorū cassieligṅ xilobalsami. añ. ʒ. iiij. aceti al. quart̃. j. mellis dispu. lb. ß. ß aqua seu aposima in ista aqua ⁊ trociscꝭ est apertio ⁊ desiccatio et ꝓuocatio ⁊ confortatio: ⁊ si sentiatur apa frigidum esse in concauo in augmento ⁊ in statu potest aliquādo purgari cum diacartamo ⁊ puluē diaturbith mixtis cum lacce ⁊ squināto: ⁊ si ī gibbo addantur trocisci se. vrtice ⁊ miliū sol'. se. saxifragi ⁊ cum aqua supradicta aqua rafani misceatur ⁊ cum trociscis offerat̃. In isto etiam casu valet dialacca diacucurma ⁊ valent olea in q̄bus est aromaticitas ⁊ ꝯfortatio ⁊ calefactio vt est oleū nardinū ⁊ oleum de gessemini ⁊ oleum de herua ⁊ oleum balsami. ¶ Fiat etiā hoc emplastrū. ℞. se. apij ameos an^t cardamomi. añ. ʒ. iiij. squināti aloen epatici añ. ʒ. iij. spice^t ⁊ celtice masticis croci mirti añ. ʒ. j. ⁊ ß. terebētine gūmi pini añ. ʒ. iij. cere al. ꝙ sufficit. cera dissoluat̃ cum oleo nardino ⁊ costino. ⁊ addantur gūmi ⁊ alie medicine puluerizate ⁊ fiat emplm̄ sup epar fm etiam Haly ex fimo bouis ⁊ capre incorpatis cū istis pōt fieri emplm̄. Et fm Haly ⁊ Auic. ex stomatico emplāto. ¶ Apate aūt rupto qđ scitur per exitū saniei per intestina si apa est in concauo epatis vel per vrinā si est in gibbo. cum hoc etiam in hora rupture aduenit rigor ⁊ tremor ⁊ adest nausea ⁊ vomitus ꝓpter ma^e horribilitatē tunc facimus tale empl'm qđ rumpit apa si pfecte non est ruptum ⁊ tollit dolorem ⁊ maturat residuū ⁊ in parte epar ꝯfortat. ℞. fenugreci ordei. añ. ℥. j. se. lini. ʒ. iij. farine volatilis molendini radicis enule ⁊ bismalue absinthij añ. ʒ. v. camo. melliloti viol' sicꝭ rosarū ru. añ. ʒ. iij. ceparū lilij al. ʒ. iiij. fimi colūbini amomi squinati spice^c. añ. ʒ. j. olei viol'. olei camo. añ. qđ sufficit fiat empl'm ⁊ tepidum superponatur. deinde detur patienti potus mūdificatiu⁹ ⁊ abstersiuus vt ē aqua decoctionis ordei ⁊ caricarū al. pinguium nā ī ordeo est virtus abstersiua ⁊ in caricis silr. ⁊ cum hoc in eis est virtus resolutiua ⁊ maturatiua ⁊ conglutinatiua ⁊ subtiliatiua quib⁹ omnibus indigemus in apāte epatis post eruptionem. vꝫ etiā mellicratū ꝓpter abstersionem ne vlcus ꝓfundet̃. ¶ Auctores antiqui ponūt ꝙ fit etiā ista decoctio. ℞. fenugreci se. lini. añ. ʒ. x. caricarū. x. nūero diāthos se. malue ⁊ maluauisci añ. ʒ. v. mentastri ysopi ⁊ prassij. añ. ʒ. ij. penið. q̄rta. j. mell'. lb. j. ordei quart̃. j. fiat potus ⁊ maturat ⁊ abstergit ⁊ lenit ⁊ mundat vlcus ⁊ nutrit. aliqui addunt oleum amigð. dulꝭ vel amararū: ⁊ tunc vꝫ lac camelle vel asine vel capre. ⁊ si apa est in gibbo sicut prius dictū est in cañ. ⁊ in executiōe cure: oportet ꝙ materia trahat̃ ad renes ⁊ vesicam cum rebus aperitiuis ⁊ vrinā prouocātibus vt sanies cum vrina expellatur. Et tunc si feb. nō adest dent̃ diuretica cal'a tibi nota. Et si febris adest dent̃ diuretica frigida vt sunt semina frigida maiora ⁊ minora ⁊ sumant̃ cum sir° papaueris vel viol'. Et si apa exñs in cōcauitate epatis rumpat̃ ⁊ sanies expellitur per vomitū vel ꝑ partes inferiores: tunc postponēda sunt laxatiua vbi natura sat̃ purgat: imo tunc vtat̃ cibis ꝯfortatiuis ⁊ miscent̃ cū abstersiuis. iō valet decoctio supradicta de ficubus. ⁊ valet ordeatuꝫ ⁊ auenatū ⁊ sumāt pullos gallinarū ⁊ perdicuꝫ. ⁊ extremitates capti bene coctas ⁊ vinū limphatū. ¶ Cura apatis duri epat̃ sclirosis epat̃. qñ est incipiēs potest curari: sed postꝙ remanserit pluribus diebus nō. Pereūt em̄ aliqñ cito: aliqñ in tpe ampliori. ⁊ cā est: qr epar ꝓpter suā teneritatē ⁊ sube mollicie: tum etiā ꝓpter nobilitatē ⁊ ꝑncipalitatē sue oꝑationis nō pōt fortia suppotare medica^a. sicut facit splen. ⁊ h̄ est sententia Ga. de se. ad glauconē. c. 12. ⁊ trāssūptiue Auic. in 14^a. 3^i trac. 3. c. de cura apatis epatis. ⁊ cura illius est: ꝙ hu. grossi ⁊ spissi degerantur ⁊ euent̃ prout oportet: ⁊ digestiuū sit tale in quo reperiatur apertio viarū ⁊ confortatio vnde det̃ oximel diureticum in quo decoquantur extremitates absin^t ⁊ enð. deinde purgetur hūor grossus cum mira. kebul̃. ℥. j. temperent̃ per noctem in decoctione viol'. ⁊ sene ⁊ epithimi. ⁊ addatur cassiaf̃. ℥. ß. propinetur de mane quia cum pur-

ĝatione indigem⁹ mollificatione ⁊ int⁹ ⁊ ex̄ ⁊ iō ad int⁹ dex̄ ꝑ cibo auenatū ⁊ brodiū pulloꝝ in q̄ sit pet°. ⁊ spiargia ⁊ boragī ⁊ croc⁹ ⁊ dex̄ ordeatū. Medicina vō exterior sit cōposita ex tribus. Primo ex mollificatiuis duriciei. scđo ex resolutiuis. tertio ex aliq̄b⁹ ꝯfortatiuis epatis taꝫ aromaticis ꝙ stipticis. Et iō fiat tale empl'm vl' vngm in q̄ sunt tres supradicte ꝓprietates. ℞. camo. hispanice. ℥. j. rof. ru. medulle ossiū cerui. si repiri non pōt ossiū bouis ⁊ axūgī anatis ⁊ galline olei nardini añ. ℥. ß. absinthii sicci. ʒ. iij. farine fenugre. ⁊ se. lini añ. ℥. j. costi dulcis. ʒ. iij. cere noue: qđ suffic. fiat. vngm ⁊ suauiter sclirosis vngatur ⁊ pann⁹ line⁹ duplicatus ex eo liniatur. Vel fiat empl'm ex caricis ⁊ pass. bullitis ⁊ pista cū farina fenugreci ⁊ camo. ⁊ ruta ⁊ mellilo° ⁊ oleo camo. ⁊ neridē. Emplastruꝫ resolutiuum scliros epatis qđ ponitur sm itentionem Gal'. scđo de fe. ad Glauconeꝫ in .c. 12. ℞. gūi armoniaci bdelli añ. ℥. j. ⁊ ß. turis. ℥. j. olei nardini olei mastic. añ. ℥. ß. spice ⁊ celtice rof. rub. añ. ʒ. j. ⁊ ß. puluerizāda puluerizentur ⁊ cū gūis dissolutis in oleis misceā ⁊ icorporētur ⁊ addita cera noua ꝙ suff. fiat empl'm qđ extēsum sup alutā superponatur epati pūncto vng° supradicto. Cōsulo ꝙ vtatur iterius diureticis ⁊ lapidē frāgētib⁹ sm cōsilium Gal'. in loco vltime alle°. qꝛ in rōne stat ꝙ illa q̄ frāgūt lapidē in renib⁹ ⁊ vesica post trāsitum ꝑ epar ꝙ ꝑ⁹ frāgant lapidē vl' duriciē i epate existē ꝑ qđ necio virt⁹ eoꝝ medicaminū pus trāsit. ⁊ qñ dictū empl'm remouetur vngatur regio epatis vng° sup⁹ dicto. Cōsulit et Aui. vt patiens dormiat sup lat⁹ dextrū vt ex reflectiōe caloris maior fiat resol'o. Iteꝫ sumat patiens omni die. ʒ. j. seminis agnicasti cū aqua end. ⁊ fen. Et valet ad resolutionē duri apatis epatis. ¶ Idē facit costi. ʒ. j. vsq; ad. ij. Guido de cauliaco ponit h' empl'ꝫ in duricie epatis: ℞. galbani serapini oppopoci añ. ℥. j. farine fenugreci ⁊ se. lini. añ. ℥. ij. terebētine. lb. ß. olei camo. ℥. iiij. farine frumenti qđ suff. ad inspissandū ponantur gūi in oleo camo. in dissolutione ⁊ post dissoluantur ⁊ addita terebētina ⁊ reliq̄s puluerizatis ⁊ paruꝫ squinanti ⁊ rof. ru. ⁊ spicenardi. ⁊ fiat empl'm ⁊ superponatur.

Declaratio in apatib⁹ epatis. ¶ Primo sciendū ꝙ si apa sit in pellicul' q̄ sunt in ꝯcauitate epatis ⁊ exide fit oppilatio ita ꝙ san. nō possit trāsire ad gibbū epatis iaꝫ ibi sunt duo mor. qꝛ apa fit in cēna ⁊ ꝓhibet ne bon⁹ san. gnetur. Oppilatio vō san. ꝓhibet ne possit penetrare q̄ due actōes corpi valde sūt necie. vba sunt Gal'. primo de morbo. c. 5. Et isti sunt duo morbi officiales: ⁊ vltra h' est ibi morbus consimilis qꝛ mala cōplexio ⁊ morbus cōmunis qꝛ elongatio ⁊ separatio partis a parte. ¶ Scđo sciendū sm Aui. vbi supra ꝙ in apostematibus ⁊ alijs egritudinibus calis epatis nō accidit nec sentitur pulsatio propterea qꝛ arterie sunt in eo pauce. ⁊ cū hoc sunt disperse per panniculum eius. ¶ Tertio sciendū ꝙ si aliqñ apa sit in solo gibbo epatis aut in sola sui ꝯcauitate non pōt tamē esse quin vtrūq; latus. s. gibbosum ⁊ ꝯcauum cōpatiantur. qꝛ substātia epatis continua est. verba sunt Gal'. 5. de interio. c. 7. Et ideo qꝛ passio vnius lateris alteri cōicatur nō est mirū si signa sint cōmixta. ¶ Quarto itelligē ꝙ qñ est apa in cōcauo epatis adest nausea ⁊ vomitus colericus si apostema est colericum vel flāticus si apostema est flāticū. Et hoc est qꝛ aliqua pars hu. illorū a quo vel a quib⁹ apostema fit stomacho vel orificio ei⁹ trāsmittitur quā natura sentiens nititur expellere ⁊ expellit ꝑ vomitū. Singult⁹ aūt non appet nisi cū apa est magnū ⁊ longū. ¶ Quito nō est ignorāduꝫ ꝙ apa qđ est in lacertis positis sup epar nō est ita ꝑiculosum sicut si esset in substātia epatis vel in panniculo eius vel in venis ꝓpterea qꝛ in illo epar non est oppilatū nec discrasiatū nec quātum sibi cōicatur rōne vicinitatis: nec etiam apostema meseraicarū est ita periculosum sicut si esset in epate ꝓpter eandē cām: etiaꝫ qꝛ vene meseraice sunt multe: ⁊ ideo nō possunt omnes apostemari: imo multe eaꝝ remanēt nō apate nec oppilate ꝑ q̄s quātitas chili poterit ad epar penetrare. ¶ Sexto nō mirū si hn̄tes apa in epate sint male colorati: silr de habētib⁹ oppilationē ⁊ malā cōplexionem qꝛ cū epar sit primū mēm ⁊ fundamētuꝫ gnatiōis san. cū ipsuꝫ deficit in dignōne ⁊ mūdificatione san. ꝓpter aliquā de egritudib⁹ ei appropatis necesse est vt ille san. ꝑdat colorē suū nālē ⁊ suam rubedinē ⁊ pulcritudinē. Ideo color rerū mutatur aliqñ ad viriditatē: aliqñ ad colorē aliquem de supradictis. ⁊ de h' sup⁹ iam facta est mentio. ¶ Septio sciendū ꝙ in tpe famis bñ ab epate ⁊ a venis pōt trahi aliq̄d ad stom vt satisfiat appetitui. Et hoc asserit Galienus 3°. de virtutibus naturalibus ca°. 15°. sic. Non oportet admirari si per easdem venas per quas nutrimentum mittitur ad epar rursus in longioribus ieiunijs posse trahi escam in ventreꝫ. Et ideo dicit Aui. ssamen pati preter solitam stomachū repler malis hu. ¶ Octauo nota ꝙ ante flōiam ⁊ purgationē mae añcedētis nulla regcissima sunt sug

ponenda ppter aliqs cas. p° est q2 illa mā ppter repcussiua nō pōt retrocedere q2 illud qd ē plenū nō pōt eā recipe vt dicit Gal. ꝛ Haly 3° teg°. cōmēto ꝛ cañ. 160. ¶ Scda cā ē q2 ista apocrustica seu repcussiua igrossant ꝛ idurant mām q̄n illa materia nō pōt retrocedere ꝛ sic apa idurat ꝛ ingrossat vt dicit Aui. in. 14. 3ᵗ. in ca°. de cura apatis ca¹. epat. Nec etiā cōpetunt resolutiua q2 maior fieret attractio ꝛ fiedo ꝛ apa augmētaretur. añ igit localia ꝛ pticlaria reme° vlēs plectoria cognita sunt pmittēde purgationes ꝛ h̄ est alphabetū in arte. ¶ Nono sciēdū fm Haly de regali dispōne ꝙ illi q̄ ꝯsueuerunt flōmari magis de san. pñt sufferre in exhendo: q2 meli' rōne cōsuetudinis pñt flōmiā tollerare ꝛ signat ꝙ multus san. in patiēte apata epat fuit ꝯgregat' q̄ p p̄cedētes nō fuit minorat' flōmias intantū q̄n apa caret. ¶ Decimo itelligendū ꝙ q̄n apa ca. est in gibbo epat cū repcutim' a pte exteriori ꝛ ab int' debem' vti diureticis fridis ꝛ h̄ in pn° vt sunt. 4. se. fria minora ꝛ ma. miscen° gmē ꝛ radices cicoree ꝛ filia q̄ nō multū excedāt in caliditate. In augmēto aūt debem' miscere aliq̄ magis diuretica ꝛ calla in qbus nō fit nimis excedens caliditas. vt radices fen ꝛ per°. apij ꝛ brusci ꝛc. Sed q̄n apa est maturū debem' dare fortia diuretica ne forte materia ibi remanens in lapidez cōuertat. Et iō cū aq̄ radicū misceat azaz semen milij sol' ꝛ saxifrage se. petro. apij ꝛ squinanti. ꝛ de cōpositis detur litontripon ꝛ filoantropos. ¶ Undecimo sciendū ꝙ admistra° laxatiuorū nō cōpetit in pn° sed in statu ꝛ declinatione ꝛ in fine augmēti ē multū necessaria. p° ad eruptionē apatis vt materia añs ꝛ ꝯiuncta diminuat: ꝛ q2 iuuam' naturā vt sup residuū dūcat ꝛ apa in sumū ꝯuertat ꝛ exaler: ꝛ vt ēt supfluitates q̄ ab apate resoluunt per iferiora expellant ne epati noceāt. Post eruptionē autem valēt laxatiua q2 mūdificatio epat a sanie ꝛ virulētia nō parū ad iuuat ad sanandū ꝛ ꝯsolidādū vlc' factū ꝛ ne sanies ꝛ virulētia in epate diu remanentes sibi ꝛ meseraicis ꝛ mēbris circūuicinis manifestum afferat nocumētū. Et h̄ dicebat Aui. in loco allegato. iplicite tñ. ¶ Duodecimo dubitat ex quo hu. apa in epate frequēti' gñat: Dico ꝙ rō dictat ꝛ expientia docet ꝙ ex illo hūore apa in epate frequētius gñat qui magis in eo abūdat ꝛ magis parat' est vt putrefiat s; iste est san. q̄ magis in eo abūdat q2 vlis massa sanguinaria ꝯus in eo generat ꝛ vt plurimū magis de san. scdo q2 san. ca. est ꝛ hu. ꝛ p ꝯns magis putrefactioni paratus.

¶ Scdo gñatur d colera q2 in eo est cistis fell' in q̄ cole supfluitates collocant. 3°. ex flāte. 4° ex melācolia q2 vtraq3 q̄litate putrefactioi resistit. Signū aūt vtplurimū qd a san. vl co. apa i epate gñet est q2 vtplīmū cū eo fe. venit acuta q̄ ex calidis hu. d3 fieri pcise. ¶ Tredecio q̄rit ppter q̄d res dulces faciūt apa epat ꝛ oppilatiōes vt dicit Gal. meg°. 13°. ꝛ Aui. in. 3ª. p¹. c. de regimie ci' qd comedit ꝛ bibitur: Dico ꝙ oēs res dulces sunt grosse subē iō replēt mēbra ꝛ claudūt vias. 2° q2 citi' ꝛ auidius imo ad digōnem ab epate attrahunt iō causant oppilationē ꝛ augēt apata maxie epat cū hēat venas strictas vtvisū est in pmo ca. hui' ¶ Quartodecimo dubitat si ex chilo pōt fieri apa in epate: Dico ꝙ chil' in trāseundo p venas meseraicas recipit aliquā digestionē ꝛ pparationē vt cito f. san. ꝛ q̄n est i epate vlteri' magis disponit ꝛ iam incipit fieri san. ꝛ tunc si iste retineat ppter oppilatiōes ꝛc. q̄uis nondū pfecte sit san. tñ ille potest putrefieri ad apa. Et si tu dicas ꝙ tūc eēt dare aliā spēm preter iam dictas: Dico ꝙ nō q2 illa spēs est hūoralis ꝛ reponit sub illo hūore ad quā magis paratus est ꝯuerti q2 ille q̄n hūor non potuit tenere vias ad mēbra nec ad itestina reuerti ppt oppilationē ꝛ ꝯculcationē ei' ꝛ nō est ver' chilus sed poti' est chim'. Chilus autē in ppria forma sua exñs nō pōt esse materia apatis q2 liquat rōne subtilitat ꝛ nō potest putrefieri q2 nō expectat actionē cālis ꝛc. ꝛ hec de isto morbo.

¶ Capitulum. 5. de fluxu sanguinis ab epate.

Uāuis in 4° li° aliq̄ fr fuerit dictū de dissinteria pprie ꝛ iproprie dicta tñ hic determinatur de fluxu sanguinis ab epate sine nocumento ꝛ sine dolore intestinorum.

Cause fluxus sang. epat quedā sunt primitiue vt est mutilatio mēbrorū exterior vt est pedū vl manuū vt est malefactorib' iusticialr fieri ꝯsuctū. Nā natura illā quātitatem san. qua debebat illa mēbra nutrire nō indigens ea iterum delegat ad epar. epar vo ea nō indigens cu3 sua expulsiua ad intestina per meseraicas remittit. Deide exterius per circulū expellit vt refert Gal. 6. de morbo. c. 5. Et tunc san. exit purus ru. ꝛ pulcer ꝛ venit piodaliter ꝛ in magna quātitate fm quātitatē mutilationis ꝛ fm fortitudinē virtut epatis san. generantis. ¶ Scda cā pmitiua pōt esse solutio ꝯtinuitat vel ruptura venarum epatis facta ab ictu casu vel percussiōe in ipso epate. Et san. iste ē ru. cla-

rus sed nō venit per iterualla tēporis sic in prima specie. ¶ Cause ancedentes ↄstituunt scdam spēz. ¶ Prima est multitudo san. in corpore ppt dimissionem exercitij cōsueti cū regimine copioso sine stōmia cōsueta vel nō cōsueta ⁊ maxime qñ virtus digestiua est fort̄ in generādo san. ⁊ ẛ. per eandē viā sicut in pⁱma quātū ad regimē nature in expellendo supfluum in quāto. Et de ista etiā facit Gal'. mentionez. 6. de morbo. c. 5. ¶ Scda cā potest esse quedā abrasio seu vlceratio in parte ↄcaua epatis. Et in ista appet san. niger ⁊ grossus ppter longaz morā quā fecit in vijs ⁊ in venis meseraicis ⁊ intestinis anteq̄ expellatur etiā pōt cito currere. ⁊ appet q² pua eius quātitas ⁊ sic vł grossus ⁊ niger ⁊ qñ putrefactus: ēt q² paulatine resudat ⁊ diuti⁹ remanēdo ingrossatur ⁊ corrūpitur. Istā cām ponit Constantin⁹. ⁊ q̄uis abrasio sit a cā ancedente forti ⁊ malis ⁊ acut̄ humorib⁹ tñ postq̄ san. emanat ipsa abrasio ⁊ excoriaᵒ seu vlceratio fcā est ↄiuncta. ¶ Causa ↄiuncta est ipsa solō ↄtinuitatis vł vlceratio vł abrasio postq̄ iaz ab epate ppter ipsas currit san. Alia cā ↄiuncta q̄ est oppilatio in epate ↄstituit. 5. spēm fluxus epat̄ qd est: q² qñ epar suscipit chilū ⁊ digerit ipsuz aliq̄liter ⁊ ille san. ppter oppilationē vel ppter debilitatē retētiue vel ex defectu digtie epat̄ q̄ pfecte in san. pmutare nō pōt: nec vlteri⁹ trāsire iterū ad itestina redundat. Et hoc dicit Gal'. 6. de interio. c. 4. ⁊ in isto casu expellit̄ chilus mediocriter exñs int̄ digtm̄ ⁊ nō digtm̄. Et oēs cōcordant q̄ iste san. est ad modū loture carnis de proximo excoriate. Et si alie spēs sint flux⁹ epat̄ ad istas reduci pñt. Et ego vidi freq̄nter istā spēz ⁊ deus sanabat: scientia etiaz medicine coadiuuante fm earum diuersitatem.

Iudicia Iudicam⁹ q̄ flux⁹ sā. epatic⁹ qui venit ppter rupturā venarū ei⁹ vel ppter vlcerationē vł abrasionē ē malus. Nam si mag̃ est ruptura vel corrosio vel vlceratio est icurabilis maxie si est antiq̄: imo hominē pducit vtplⁱmū ad mortē. Scdo si fluxus epaticus sit ppter oppilationē vel ppter debilitatē cōtentiue nō est ita malus q² ista magis ⁊ citius sunt susceptibilia remediorum.

Curatio fluxus epatis. Iam in liᵒ. 4. ista materia aliqualiter fuit tractata s₃ nūc breuit̄ dicim⁹ q̄ si ē a cā pⁱmitiua exteriori qd scit̄ ex iudicio patient̄ debem⁹ san. restrīgere ⁊ epar ⁊ venas ↄsolidare. Et dent̄ iste medīᵉ q̄libet per se vel simul mixte, vel due aut tres ex eis. Et sunt spodiū gūmi arabicū assunt dragagāᵐ, carabe corallus ⁊ sc. anthere psidia balaustia acassia terra sigillata ypoq̄stidos san. dra. de q̄libet sumat̄. ʒ. j. ⁊ ẛ. trocisci ponderātes ʒ. j. ⁊ ẛ. cū aq̄ ⁊ succo arnaglosse ⁊ burse pastoris ⁊ vn⁹ distempat⁹ cū vino oī die stoᵒ ieiuno mini strec̄ ⁊ ẛ. stōmia de epatica ppter san. distractionē ad oppositā partez. ¶ Vel ẛ. isti trocisci q̄s ponit Cōstan. ℞. spodij boliar̄ᶦ rof. ru. añ. ʒ. 5. san. dra. balaustie sumach cōchule marine arsc. cupularū glandiū. añ. ʒ. iiij. carabe gūi araᵇ corallī arñ acassie reubarᵇ añ. ʒ. ij. croci spice cāphore ypoq̄stidos. añ. ʒ. j. ẛ pul'. ⁊ tēperet̄ cū succo arnaglosse: ⁊ fiant trocisci ad pondus vnius. ʒ. ⁊ det̄ vnus cū aqua frigida si calor affuerit. ⁊ si nō cū vino stiptico. Si fuerit ppter debilitatē digtie q̄ venit ab aliqua malarum cōplexionum curetur sicut dictū est in. 2ᵒ. c. isti⁹ fm diuersitatē cōplonis sue dando in potu siue cathaplasmando vł cibādo vel aliter put ibi dictū est cōpetent. Si vō fuerit ppter mutilationē faciant abstinētiaz semel in die comedēdo. Cum aūt acciderit ppt debilitatem retētiue epatis ↄfortet̄ ⁊ aromaticis ⁊ stipticis calidis vel fridis fm diuersitatē causaruz ⁊ sic de alijs.

¶ Caplm. 6. de oppilatione epatis.

Opilatio epat̄ est morbus officialis in via trāsitū san. ⁊ hu. ipediens. iuxta istā doctrinā est sciendū q̄ oppilatio accidit interdū in venis epat̄. s. in ramis venarū q̄ procedunt. a vena q̄ vocat̄ porta in cōcauitate epatis exiñte. Et aliqñ fit in carne ipsius epat̄. Aliquando fit in venis gibbi epat̄.

Cause isti⁹ oppilatiōis qdā pñt eē pⁱmitiue: qdā ancedētes: qdā ↄiuncte. Primitiue vt est ↄstrictio magna ⁊ diuturna supra regionē epat̄ cū zona vel diploide vel alterius vestis vel aliq̄ cōstrictione ab ex veniente: silr ictus vel casus vel obuiatio in regione epatis rōne quaz hu. ad ipm fluūt ⁊ faciūt oppilationē ⁊ cibi grossi vt caro porcina bouīa ⁊ caseus ⁊ panis azim⁹ frumētū coctū amidū ⁊ suba legumenū. Alia cā pⁱmitiua pōt eē fritas exterior vt ponit Gal'. 12. de ingeᵒ. c. 2ᵒ. ¶ Cāe ancedētes fm q̄ scribit Gal'. 10ᵒ. de ingeᵒ. c. j. Et Auic. 14ᵃ. 3ᶦ. trac. 2ᵒ. c. 5. Et Haly. 2ᵒ. tegᶦ. cōmenᵒ. 9ᵒ. Et Aui. i. 14. ibi: Humidū quidē simul ⁊ calm. Et Aui. i. 14. 3ᶦ. c. de oppilationib⁹ epat̄ sunt humores multi aut grossi aut viscosi in venis vł in corpe vel in eo generati siue san. grossus in eodē epate ge/

neratus a quo epar nutrit᷑. Alia cā pōt eſſe frigi-
ditas humoꝝ q̄n occurrūt frīo epati ī q̄ ingroſ-
ſant᷑. ſiliter chilus groſſus in quo ſunt multe fe-
ces qui cum degerit᷑ dimittit multas feces poſt
ſe poſtq̄ ſubtile tranſiuit. ¶ Cauſe ꝯiuncte op-
pilatiōis epatis. Pma cā ꝯiuncta pōt eſſe na-
turalis ſtrictura vel ꝯſtrictio venarū vel canaliū
a pma ſui creatiōe: vt dicit Ga. io. de inge°. c. ij.
⁊ iij. teg⁹. cā̄. 72. ibi. Alijs vo cuſtraxim in epate
habētibus. Et Aui. in loco vltimo allega°. Alia
cauſa ꝯiuncta ſunt ipi humores groſſi ⁊ viſcoſi:
vel multi frigidi diuiſim vel ꝯiunctim in venis
eius iam multiplicati vel ingroſſati ⁊ iā in actu
obturationē facientes vel ipa fex chili groſſi in
ramis venarū epaꝛ ingroſſata ⁊ derelicta. Alia
cā ꝯiuncta pōt eſſe regurgitatio ſan. ad epar ꝓ-
pter mutilationē aliquoꝝ mēbroꝝ vel ꝓpter re-
tentionē mēſtruoꝝ vl' emoꝛro. ꝯſuetarū. Alia cā
ꝯiuncta eſt apā in epate. Et q̄n iſte cauſe ꝯiun-
cte multiplicant᷑ ⁊ ꝑ multū tp̄s ꝯtinuant᷑ cauſāt
pmo oppilationem in multiꝭ locis epaꝛ q̄ aliq̄n
ſunt cā putrefactiōis ⁊ ꝑ ꝯñs fe. Aliq̄n ſunt cau-
ſe apātis. ex q̄bus hydropiſis frequēter gn̄atur.
Aliq̄n ſunt cāe retētionis ventoſitatis ⁊ grauita-
tis ⁊ doloꝛis ⁊ extēſionis in dextro hypocūdrio
pcipue dū ventoſitas inter duas obturatiōes re-
cludit᷑ ⁊ exalare nō pōt. nā ventoſitates retente
⁊ humores concluſi in epate ꝑ aſſuetos cōductos
pcedere nequeūtes dolorē extenſiuū ⁊ aliquan-
do grauatiuū in dextero hypocūdrio ⁊ epatis re-
gione ſunt gn̄antes. Aliq̄ dixerūt q̄ aliq̄n gn̄at᷑
caro vel aliq̄d additamētū in venis epatis faci-
ens obturationē. ſed dic̄ Aui. q̄ hoc accidit ra-
ro q̄ oꝛificia venarū ſunt neruoſa iō caro ſuper
ea gn̄ari nō pōt. Et poſito q̄ oꝛiat᷑ in vno oꝛifi-
cio nō eſt veriſile q̄ in oībus oꝛificijs cū ſint plu-
ra ſiſes excreſcētie oꝛiātur: ſed eſt veri⁹ ſile q̄ ex
multis viſcoſis hūoꝛibus ⁊ groſſis ſiue flāticis
frīs vel a ſan. groſſo vel a fecibus coꝝ plura coꝝ
oꝛificioꝝ vnū poſt aliud obturētur.

Signa opplōnis epatis quedā ſignāt
egritudinē ⁊ iſtoꝝ q̄dā ſumūt᷑
ab expulſis ⁊ alia a retētis in ipo epate. Ab ex-
pulſis quia egeſtio eſt humida ⁊ chiloſa ⁊ ſubti-
lis ⁊ multū humida ⁊ multa eſt ꝓpter cōmixtio-
nē chili: q: q̄d deberet mittere ad mēbra nutriē-
da cum fece que deberet eſſe ſicca in parua q̄nti-
tate miſcet᷑ ⁊ ſic creſcit q̄ntitas vltra cōſuetum.
Et ſilr humiditas ⁊ ſubilitas. ⁊ hoc maxime in-
telligitur quando oppilatio eſt in cōcauo epaꝛ:
que frequentius accidit vt dicūt auctoꝛes vꝛina
eſt ſubtilis ⁊ clara ⁊ citrina. Si opplō eſt a calo-
re ⁊ alba. ⁊ ſi eſt a frigoꝛe ⁊ pꝛecipuū ſignum eſt
grauitas in dextro hypocūdrio ⁊ diſcoloꝛatio fa-
ciei. ¶ Ex retētis ſumunt᷑ ſigna q: quāto plu-
res in eo retinent᷑ hu. vel ſuptilitates tanto ma-
ioꝛ grauitas ⁊ extenſio in epate reperiunt᷑: quia
non remittunt᷑ ad coꝛpis nutritionē nec ꝑ poꝛ-
ticum conſuetū expellunt᷑. ¶ Aliud ſignū egri-
tudinis eſt paucitas gn̄ationis ſang. ⁊ per ꝯñs
ſpūū de q̄bus diſcoloꝛatio ſequit᷑ ⁊ debilitas to-
tius coꝛpis. ideo non pn̄t laboꝛare nec aſcende-
re per gradus nec pergere ad altam montaneā:
quia caloꝛ naturalis ⁊ ſpiritus maxime motiui
deficiunt. ⁊ ideo motiua virtus nō poteſt opera-
ri ſine inſtrumēto. imo quādo mouent᷑ ⁊ labo-
rare nituntur accidit eis difficultas anhelitus ⁊
quaſi pulſatio circa clibanū pectoꝛis ꝓpter vici-
nitatē ⁊ cōtcationē membroꝝ anhelitus cū epa-
te: vt dicit Aui. Et ꝓpter hoc dicebat Conſtan.
q̄ furcule ſemꝑ mouent᷑ nec quieſcūt a pulſatio-
ne. Et in talibus nō ſolū epati verū ⁊ pulmoni
intendēdū eſt. Sunt etiā diſcoloꝛati. quia ſan.
ſpergi nō pōt ad cutis ſuperficiem vt bonus in
eo generet᷑ coloꝛ ⁊ reſplendēs cū ibi nō ſit quāti-
tas nec qualitas ad illud peragendū ⁊c. ¶ Si-
gna cauſarū pꝛimitiuarū ex iudicio pa. ⁊ ſocioꝝ
poteſt haberi. Similr ſi eſt a retentiōe mēſtruo-
rum vel emoꝛro. etiam faciliter poteſt ſciri per
relationem pa. Si ſit pꝛopter vſum ciboꝛū ſti-
pticantiū groſſoꝝ ⁊ viſcoſoꝛū. nam iſto mō op-
pilatur epar ex fecibus chili groſſi. Quādo aūt
ibi eſt ventoſitas incluſa nō adeſt grauitas: ſed
extenſio magna. Et ſi eſt ab apoſtemate eſt ibi
grauitas ⁊ doloꝛ ⁊ fe. ⁊ alia ſigna dicta in. c. de
apoſtemate epatis. ¶ Inquirendum eſt igitur
ſi fuerit vſus cibis oppilātibus vel aquis luto-
ſis vel leguminibus vel fructib⁹ per multū tp̄s
⁊ ſic de alijs. nā per talē inquiſitionē veritas po-
terit inueniri.

Judicia in oppilatiōe epatis. Auic. in
14. 3⁹. c. de opplōne epaꝛ dic
ſic. Et oppilatiōes quedā epatis ſunt ex mrībus
egritudinū eius. ita q̄ poſſum⁹ iudicare q̄ peri-
culū eſt q̄ opplōnes ſequat᷑ hydropiſis aut apo-
ſtema aut alie egritudines eius ⁊ ſic pmo epaꝛ:
ſcdō totius coꝛpis cauſabit egritudines ⁊ nocu-
mēta. ¶ Scdō in cura oppilationū vbi nō eſt
apā fe. nō inuenit᷑: ſed grauitas ⁊ extētio ⁊ doloꝛ.
¶ Tertio niſi cito oppilatiōi epaꝛ ſuccurrat᷑ pe-
riculū eſt q̄ vnus meat⁹ poſt aliū claudat᷑ et ſic
ſubiectum cito ibit in ruinam.

Curatio oppilatiōis epatis: pusq̄ƺ particularis exequatᷣ cura: aliqui gn̄ales can̄. sunt premittēdi. ¶ Prim⁹ est Serapio ⁊ Aui. in capl'is ꝓpriis in sn̄a, ꝓpter igens piculum qḋ ex epatis oppilatiōe corpus hūanū paratū ē incurrere cū sūmo studio ⁊ bōa diligētia ipi nō pigre ꝫ cito debem⁹ obuiare: al's du^m est celeriter incurrere picula iá relata. ¶ Scḋus q̄ subtiliāt ⁊ incidūt viscositatē ⁊ grossitiē hūoꝝ ⁊ euacuando abstergūt multos vel grossos hūores ⁊ q̄ vrinā ꝓuocant necessaria sunt in remouēda epatis oppilatiōe. ¶ Terti⁹ est Aui. ⁊ Serapio, flōia si cōtingat fieri nō in ꝑncipio ꝫ in oppilationis ꝓcessu debet de basilica celebrari nisi a principio signa san. grossi ⁊ multi vehementer fint appen^a nōdum eñ in ꝑn° hu. grossi cursibiles effecti fuerāt. ¶ Quart⁹ oppilationē in latere ꝯcauo exn̄te q̄ ventrē soluūt potius sunt ministrāda. Et si in gibbositate q̄ vrinā ꝓuocāt diuretica exhibēda sūt pro salute. ¶ In vtraqꝫ causa pmittēdo illa q̄ incidūt ⁊ abstergūt ⁊ aperiūt Iste can̄. est Aui. in. 14^a. 3^i. c. de cura oppilatiōis epatis. ¶ Quitus cōpetentior hora in administratiōe remouentiū oppilationē epatis ē illa in qua tot⁹ chilus ab eo recept⁹ est digest⁹ ⁊ expulsus ⁊ forte est hora post surrectionē a somno ꝑ vnam horā vel ꝑ dimidiā ⁊ post sine cibo remanet tempore competenti. ¶ Sext⁹ in oppilatione epatis cum qua manifesta reperitᷣ caliditas frigida vel tēpata vel parū calida aperitiua ad oppilationē remouendā sunt vtiliora. ¶ Septimus est Aui. in loco ꝑallegato aperitiua calida necessaria sūt in cronica epaꝶ oppilatiōe. ¶ Octau⁹ ē Ga. ⁊ Haly. 3° reg^l. can̄. ⁊ 9° 72°. ibi quecūqꝫ frequentē eufraxim epaꝶ, ꝓpter angustiam venarū eius incurrūt salubris cū eis inuenta est tenuis dieta. ¶ Nonus dulcia ꝑ se in oppilatiōe epatis sūt postponēda q: res dulces ad faciendum oppilatiōes sunt veloces: q: natura eas trahit anteq̄ꝫ digerantᷣ. Aui. 3^a. ꝑmi. ca. de regimine eius qḋ comeditᷣ ⁊ bibitᷣ. ¶ Decim⁹ nō debēt aperitiua oppilationū epaꝶ omnimode a cōfortatiuis ⁊ stiptic̄ eē denudata. ¶ 11⁹ necesse ē medicinis eūatiuis aliq̄ diuretica vīutē laxatiui penetrare facientia sociare. Serap. in. c. ꝓprio. ¶ 12⁹ est Aui. in. 14. 3^i trac. 2. c. ꝓprio de cura oppilationū epatis vbi ventrꝫ solō ē necessaria nō oportet fortiá laxatiua ministrare nisi magna fuerit necessitas ⁊ ꝫ ꝓpter ꝓpinquitatē peccātis ma^e me^e laxatiue. Mēbra eñ fortia in expellēdo nociua modico adiutorio sūt ꝯtēta. ¶ Tertiusdecim⁹ si epithimata vel empl'a vel vnctiōes vel fomētatiōes seu lauatiua deoppilatiua in iá dicta egritudine videntᷣ eē iuuatiua: illa sto° ieiuno ⁊ vacuo exn̄te debēt applicari Haly in 2ª pte regalis dispōnis li°. 6°. c. ꝓprio. ¶ Cura particularis oppilationis epaꝶ. Prio sciendū est q̄ me^e q̄ remonēt oppilationē epaꝶ oportet q̄ sint apitiue ⁊ aptio se tenet magis ex pte cal'itatis. Nam sm̄ q̄ dicit Aui. 2° can̄. in. c. de operationib⁹ medicinarum singulariū ⁊ Arnoldus in speculo in. c. de medicina apitiua inquātū est aperitiua oportet q̄ sit subtilis substātie in qua ꝑcipit aliqua cal'itas ad ꝑforandū ⁊ liq̄faciendū ⁊ remouendum obstaculum qḋ erat in via obturata q̄uis sint dare aliqua frigida q̄ sunt apitiua rōne virtutis calide que est in supficie q̄ vtus ꝑ primā decoctionē vel ablationē remouetᷣ sicut est endiuia hortolana ⁊ cāpestris ⁊ taraxacō. Et alia sūt operitiua vt aqua plātaginis cum folijs. Alique vo sunt multū calida. His visis ⁊ canonib⁹ ad vnguez obseruatis videatur si cū ista oppilatiōe al fit cal'itas deordinata ⁊ sitis. Et tūc detur sirup⁹ acetosus cū aq̄ end. Et valet end. hortolana ⁊ silvestris ⁊ scariola domestica ⁊ taraxacon qḋ est scariola vel end. agrestis ⁊ cardo celi. ⁊ valet epatica. ⁊. 4. se. fr̄ia maiora ⁊ mīo. q: ista deoppilāt ⁊ alterant. similiter aqua plātaginis cum folijs ⁊ radicibus suis. Et in isto casu etiá valet diuretica tēpata vel frigida etiá vt solatrū coriandrū herba acetose cicorea borago politricū capillus veneris sparagus ⁊ gramē lupini nō dulcorati ceterach dianthos viniculariis cimbalaria scolopēdria camepiteos de istis aliqua sunt frigida aliqua tēpata ita q̄ nō multū excedūt in cal'itate vel fr̄itate. Apitiua calida sunt amomus ameos agaricus cinamomū cubebe eupatorius cū decoctiōe lupinoꝝ absin^m acorus apion citera cuscute capparis azarū cassialigā aristologi rotūda rubea tinctorum yreos filici sm̄ q̄ ponit Aui. Epitim⁹ squilla polium mōtanū centaurea minor succ⁹ eius gentiana sirup⁹ acetosus cum melle ⁊ aceto squillitico ⁊ oximel squilliticum ⁊ oximel diureticum ⁊ sil'ia. Medicine cōposite aperiētes oppilatiōes epaꝶ. sūt trocisci de scolopēdria in antidota° Aui. Cōfectio de reub. ⁊ diacolocintrion pipeō ⁊ ꝓprie diacalamētū philoniū colerica acori cōserua radic̄ apij maxime quādo spica vtraqꝫ ⁊ rob. cū istis conseruis mis^r. ex supradictis pn̄t fieri sirupi me^e decoctiōis electuaria epithiata ⁊ alia sm̄ diuersitatē causaꝝ. In causa calida applicādo aperitiua frigida vel saltez tem/

perata. et in cā fria applicādo apitiua calā. et ista pñt applicari simplr' vl' cōposite. et ista sufficere deberēt p. puerif. s p iuuenib' preter iam dicta s talis fir' in cā calā. ℞. cortiq rad. cappari brusci spagi saliq gramis apij cicorec añ. m. s. teperent s nocte in aceto albo fortissimo. tūc addat endi. nouelle domestice et siluestris vtriusq scariole ro stri porcini epatice ceterach politrici dyathos ca pilli veneris recētis plātaginis cū toto. ana. m. j. se. sparagi brusci. 4. seminū frigidorū minorum añ. 3. ij. zuccari. lb. j. s. sirup'. et in clarificatiōe sād al. et muscat rob. ru. spodij añ. 3. j. et s. aceti al. qrt j. addant et s. sir'. det oi mane et sero dummō per pausam ante non sumpserit cibum. et detur cum aqua decoctiōis cicerum ru. et graminis et endi. ¶ Iste sirup' apit: et alterat et pfortat epar. Dein purget ma^a^ oppilatiōis cum cassia s. et reub^o^ a garico in minori qntitate. A pte vo exteriori cum herbis et medicinis dictis in sirupo pñt fieri fo mentatiōes epithiata etc. ¶ In oppilone a cau sa fria in qua nō est fe. nec ardor nec sitis reperit et ista freqnti' accidit s. iste sir'. ℞. radiq ru. maio ris mediani cortiq gentiane achori yreos radiq capparis sqlle. ana. m. s. tempent in al. aceto per vnā diem post cōquassatione. et tunc addat sco lopend^e^ cum toto cicor^e^ capilli vener endi. epati ce penthafilon scariol absin' agrimonie ana. m. j. camedreos camepiteos ameos poli montani rusci añ. 3. j. anisi maratri carui cinamo' amo mi añ. 3. ij. mastiq spice' et celtice cassielig^e^ spodij capparis oiu3 sand. rob. ru. añ. 3. j. et s. reub. 3. j. oxi mell. sqllitici. lb. j. aceti albi. qrt. j. s. sir' clarifica tus detur cū decoctiōe cicer rub. vel nigrorum cū radiq cicor^e^ et spice^e^. ¶ Si aūt attediari de multi tudine simpliciū: capias aliq ex istis addēdo a cetū et mel. et s. sirup'. Et si cā esset multū frigida et iste sir' fieret in bono vino albo nō esset error imno valeret. Et tūc valeret potus dict' in. c. 2° istius libri in cura male frie epat. ¶ Post vsum istorum vel aliquor purget sic. ℞. polipodij querq 3. j. anisi maratri. se apij. carui absintij añ. 3. s. s. decoctio in q dissoluat diacartami. 3. 4. agarici. 3. j. s. potus vel magis vel minus: sm vires egro tantis. ¶ Iste eni potus aperit et purgat gros sos hu. vel purget cum his pill. ℞. yerapigre. 3. j et s. agarici. 3. s. bdellij. 3. j. s. pillule pro vna dosi. Et si forte cum hijs nō purgat dent pillule sto matice. vl' purget cū theodoricon empiscō et cū yeralogodion. Et ponit Serap. q agaricus da tus cū succo eupatorij apitvias et mūdificat pri' subtiliando deinde purgādo. Gal. in passiona^o^ iubet dare oi mane amigd. amarar. 3. 5. al's. 3. 5. se. apij. 3. j. cimi'. 3. ij. Sz pōat q epar nō idigeat calefactione nec infrigidatione: s tm apertione qd scit p remotionē signorum q dicta sūt in. 2. c. huius de mala cōplone epatis. tunc dico q debe mus vti aperitiuis tēperat vel quasi. et si vnū a peritiuū excedat in vno gradu calitatis: addat frigidū apitiuū in code3 gradu vel quasi. Et sm istam viā cōmiscent cuscute et endi. cū pauco ab sintio simul mixt. Attn Auicē. et Serap. i isto ca su eligūt camepiteos cū aqua endi. et squantu3 et oximel sqlli^m^ et decoctionē spagi et radiq lilij ce lestis cū lacca. et v3 capill' veneris et gramē et ra dix fen'. et hoc qn nolum' infriare nec humecta re nec calefacere. Et v3 decoctio lupinoru3 et cice rum ru. vel nigror cū endi. nouella et alkekēgi. et v3 sir' acetosus cū melle fact'. ¶ Deinde fiāt ta les trocisci. ℞. spic^e^. 3. iij. camepithcos absintij ana. 3. j. et s. se. endi. se. scariol rob. ru. azari epatis lupi sicci reub. spodij. añ. 3. j. thur. 3. j. succi agri monie quod suff. s. trocisci ad pondus vni'. 3. de turvnus in hora in casu. electa cū decoctiōe lupi nor non dulcorator et absintij et spice'. vel cum aqua radicū. ¶ A pte vo exteriori pñt fieri epi thiata fomētationes et empla de rebus dictis in sirupis sm diuersitatē causarum. Et v3 hoc em plm. ℞. camo. mellilotī. abrotani yue muscate añ. 3. j. se. apij. ameos absintij añ. 3. iij. mastiq spi ce^ce^ spice' añ. 3. ij. distēpent cū succo fen'. et s. em plm sup epar stoma^o^ ieiuno. Et cū supradict re bus in vino bullitis s. euchatisma vel fomētatio et erit artificiale. Purgata ma^a^ añte et coniuncta iuxta posse si ibi fuerit vētositas vtat diacalamē to cum seminib' apitiuis et diaspmatō et diamē ta quod ponit Aui. in. 5°. ¶ Et s. facellationes de absintio et pitaria et cimino et ani^o^. qn aūt tē pus oppilōnis plōgat: ꝯsilio Sera. et Aui. s flōia de epatica siue de basilica dextri brachij. qz illa vena haurit sang. ab epate. Et cōtinuētur medi camina supradicta.

Dieta in oppilatiōe epatis generalit iux consiliū Galieni. 3° teg'. canone. i. debet eē subtilis in substātia ciborum ita q co medat cibaria facil' digōnis et leuis penetratiōis et in pua qntitate iuxta tenorē octaui canonis. Et comedat ius cicerū cū petro. et spica'. Et su mat carnes mutonis gallinar cū petro. et specie bus patas. in causa tn frigida et cu3 cibis sumat petro. feniculū et abortanū et sinapi sparagos et cappares. et vtili' est eis q sumant res bullitas. nam tolle ceteris paribus grossiorem generant

E

chilum. Caueat ab oībus cibis grossis ⁊ viscos ⁊ a carnib⁹ grossoꝝ aīaliuꝫ: ⁊ a bestialib⁹ piscib⁹ ⁊ marie nō squamosis. ⁊ nō vtaꝭ reb⁹ frictis nec assatis. dimittat triticū coctū amigd ⁊ dactilos ⁊ subam leguminū panē azimū: ⁊ res dulces: in q̄bus viscositas est. Nō fiant balnea nec empl'a nec fomētationes donec p̄ria ⁊ scd'a digestio sint cōplete. Caueant filii ab exercitio ⁊ eq̄tatione imediate post cibū donec scd'e digōnes iam dicte fuerint cōplete. nā exercitiū post replōnem facit cibū penetrare absq̄ pfecta digōne. ⁊ sic augmētant oppilationes epatis ⁊ meseraicarum. Caueat a nimio potu post cenā ⁊ cibū maxime avio. q: materias crudas ad epar facit penetrare vtatur vino antiquo odorifero subtili albo ⁊ claro in parua quātitate.

Declaratio in oppilatione epaꝭ. ¶ Primo sciendū q̄ aliq̄ sunt fr'ia q̄ de se sicut dicit Aui. sunt apitiua ⁊ subtiliatiua: vt sunt q̄tuor se. fr'ia minora ⁊ ma. ⁊ epatica ⁊ end. Aliq̄ ēt sunt cal'a que de se sunt opilatiua: vt est frumētuꝫ qd Algafaq ponit eē calm in p'rio faseoli q̄ sunt calidi in medio. 2ⁱ. ¶ Scd'o dubitaꝭ quō autores ponunt oppil'onem epaꝭ posse fieri ex ventositate: cū vētositas grossissima subtilior fit q̄ chilis subtilis: sic ventus subtilior est aq̄. Dico q̄ vētus vel vētositas nō faciūt oppil'one: pōt tñ venire cū oppilatiōe ita q̄ illa ventositas pōt claudi in viis epatis q̄ abvtraq̄ pte sunt oppilate ⁊ nō pōt exire. sic aliquādo vētositas claudiꝭ in itestinis: vt pōt videri in yliaca ⁊ in colica. Et ista vētositas sic retenta dilatat meatus in q̄bus ɔtineꝭ. ad quoꝝ dilatationē vicinoꝝ meatuū ⁊ partiū fit cōstrictio: ⁊ per ɔñs oppilatio. Et per istū modū ventositas. causat oppilationes. ¶ Tertio dubitaꝭ de ciceribus vtruꝫ valeant in oppilatiōe epaꝭ: Et q̄ nō: q: coꝝ nutrimentuꝫ est grossum: vt ponit Gal'. in libro de alimentis ⁊ alii autores similiꝭ Gal'. ⁊c. ¶ In oppoᵐ sunt oēs qui iubēt cicera rubea ⁊ nig̃ dari in oppil'oᵉ epaꝭ. ēt ex alia cā: q: sunt ca. ⁊ sicca. Nota s'm q̄ dicē Algafaq ⁊ Aui. in. 2º. autoritate ypo. q̄ in cicerib⁹ sunt due species q̄ sepanꝭ ab eis per decoctionē q̄rū vna est salsa: ⁊ p istā coꝝ decocº lenit nām. Et alia ē aliqualiter dulq̄ ⁊ apiens: ⁊ tñ ista cū p'ria aliq̄liter mixta puocant vrinā ⁊ apit oppilationes epaꝭ ⁊ splenis ⁊ frangit lapidē in renibus ⁊ vesica: vt ponit Gal'. ⁊ Aui. in locis allegatis. Et ista virt⁹ apitiua stat in supficie coꝝum: imo etiā p remollitionem ⁊ fricationē remouetur sicut ꝭ de end solatro ⁊ caule ⁊ de lupis que cum sint amari ⁊ nō comestibiles p remollitionē ⁊ fricationeꝫ in aq̄ dulcoranꝭ ⁊ fiūt comestibiles. Et s'm istam nām Aui. ⁊ alii ɔcedunt cicera. i. ius cicerū ⁊ decoctionē. Alia est nā coꝝ s'm subam ⁊ mām coꝝ. ⁊ ista suba comesta dat grossum nutrimētū: q: p̄me due ppetates iaꝫ remāserūt in decoctione. Tūc ad q̄situ dico q̄ decoctio coꝝ vꝫ in oppilatione epaꝭ ⁊ splenis ⁊ puocatiōe vrine ⁊ mūdificatione renū ⁊ vesice: marie cū decoquūtur cū foliis pet°. ⁊ cū aliis diureticis. Et dꝫ poni in fine decoctiōis ne illa diureᶜᵃ ⁊ apitiua ⁊ absterfiua virt⁹ p longā ebullitionē euanescat. Suba aūt coꝝ. q: nutrimētū dat grossuꝫ nō vꝫ cōpetere in tali discrasia. Et p hoc pꝫ q̄d dictum est ad rōnes ⁊ autoritates. ¶ Quarto sciēdū: q̄ iaꝫ dicta supius de oppilatiua debēt p longū tps cōtinuari int⁹ ⁊ applicari exteri⁹. q: sine mora sufficit in applicatione agētis ad passum non fieret actio cōpleta. Ideo apud multos ⁊ ignorātes artē me° iuent⁹ est modus ɔtinuandi medicinas p nouē dies vel p ampli⁹ vel min⁹. ⁊ h' mag̃ fit ppter ɔtinuationem q̄ ppter numeruꝫ dierum certum. q: continuata vigent ⁊ intercisa pereunt. ¶ Quinto q̄riꝭ p quē modū absinᵐ vꝫ in oppilatione epaꝭ cū sit amaruꝫ: ⁊ amara reputenꝭ esse fundata in suba grossa ⁊ terrea vt dicit Mebᵉ in suis v'lib⁹ in. c. j. R̄ndeo dicendo q̄ in oppil'one epaꝭ sunt certe itentiōes. P'ria est aptio. scd'a ē mēbri ɔfortatio. mō ista duo in absinº repiunꝭ. nā absinᵐ calm est in p'rio: siccū in scd'o. ⁊ est ideo duplex nā. vna est cal'a q̄ datur ei amara ⁊ facit ipsuꝫ apitiᵐ oppilationū ēt solutiᵐ vētris ⁊ iō soluit ⁊ apit etiā oppilationeꝫ epaꝭ. ⁊ q: ista virt⁹ mag̃ est in supficie: iō p'rio occurrit mēbro cui applicabitur ⁊ facit opationem caliditatis. ¶ Scd'a nā seu opatio pcedit a suba terrea ⁊ stiptica: a qua oriꝭ adunatio ptiū laxarū ⁊ ɔfortatio illi⁹ mēbri ad qd attingit virt⁹ ei⁹. ⁊ ppterea igiꝭ q: in absinº reperitur abstersio cōfortatio ⁊ mēbri cui debetur adunatio seu partium ɔgregatio ⁊ humoꝝ illi⁹ mēbri a putrefactiōe pseruatio: dignū est vt iter epaticas medicinas reuerēter collocet: ⁊ vt ipm memorie cōmēdeꝭ: vt epar p ipsuꝫ ɔforteꝭ ⁊ p ɔñs scd'a digestiua. Et vltra hoc eius cōductus aperiantur. q: iam p'ria antēq̄ ad epar attingat fuit confortata. ¶ Sexto dubitatur ꝭ epar calidum a prima sui generatione potius oppileꝭ q̄ frigiduꝫ. Arguiꝭ p'mo q̄ sic ⁊ psuppono duas ppositiones. P'rima est vehementia: ⁊ fortitudo virtutis attractiue est causa

oppilationis epatis.ptʒ in 14ª.3ª.tra.5.c.de op/
pilatione epatis. ❡ Scđa ꝓpositio. virtus at/
tractiua viget per caliditatē ⁊ siccitatē. Ista est
Aui.in p̄ma distin.primi can. doctrina. 6ª.ca.3.
Tunc arguiť sic. Quicq̄d est causa maioris at/
tractionis est cā maioris oppilatiōis.sed calidi/
tas est cā maioris attractiōis:ergo caliditas est
causa maioris oppilatiōis:⁊ ꝑ ꝯn̄s epar calidū
magis oppilabiť.ꝯn̄a est bona ⁊ añcedens pro
maiori parte ptʒ.q: per p̄mā propositionē: ⁊ ꝓ
minori ptʒ per scđaʒ. Scđo quicq̄d disponit ad
raritatē magis disponit ad oppilationē.sed cali
ditas est hm̄ōi.ergo ⁊c̄. Consequētia est bona.p
cor:raritas membri est causa oppilatiōis ꝓpter
faciliorem receptionē superfluitatū ⁊ humorū:
vt ponit Aui.⁊ ideo splen faciliter oppilatur. q
aūt caliditas disponit ad raritatē magis q̄ fri/
giditas hoc de se est notū.quia dilatat mēbrum
⁊ frigiditas ꝯstringit. ❡ In oppoᵐ arguiť.dicit
Serapi.in tractatu.4°. sui breuiarij q oppila/
tio que fit in epate nō est nisi propter humores
grossos ⁊ viscosos q̇ aggregant̄ ⁊ coartantur in
capitibus venarū ⁊ in ramis ⁊c̄. Constat autē
q in epate frīo plures humores grossi ⁊ viscosi
repiuntur ⁊ generant̄ q̄ in calido.ergo in frio ci
tius fiet oppilatio. ❡ Scđo quia omne mem/
brum sup̄flue frigidum ingrossat ⁊ inspissat et
cōgelat hūores. Conclusio. Epar frigidum pa/
ratum est oppilationi magis p̄mo q̄ calidū:q̇a
meatus epatis calidi sunt latiores ⁊ sup̄fluita/
tes ⁊ hūores liberius p̄nt transire. ❡ Scđo:q̇a
epar calidum fortiores habet virtutes om̄es:q:
omne membrū infrigidatū sup̄flue defectas ha
bet operationes. ❡ Tertio quia in eo nō gene/
rant̄ tot grossi nec viscosi humores. ❡ Ad ratio
nes.ad p̄mā dico q oppilatio calidi est triplex.
Prima est attrahere. Scđa est attractū digerere
Tertia est consumere:nisi ab eo expellať ⁊c̄. Cū
tu dicis q vehementia ⁊ fortitudo attractiue est
causa oppilationis.verū est quando attractum
nō digeritur vel non consumitur vel alibi dele/
gatur.sed in epate calido qđ attrahiť digeritur
ꝑfecte ⁊ ad alias partes mittitur vel in eo cōsu/
mitur. Ad scđam dico q sola mēbri raritas nō
est causa sufficiēs ad faciendū opplōnē:ꝫ opor/
tet q ibi sint multi ⁊ grossi vel viscosi humores
qui in epate calido non faciliter reperiuntur.
❡ Septimo sciēdū q ī aptiōe oppilatiōis epa
tis p̄ma intentio est apire obturationē pororū
vel venarū cū rebus apitiuis q̄bus aromatica
⁊ cōfortatiua debent esse admixta ꝫm tenorem
io.cano.nam ex tali commixtiōe confortatiuorū
⁊ stipticorū cū aperitiuis tria cōmoda ꝯsequunť.
❡ Primū est meꝰ cōfortatio aromatizando ⁊ vi
uēdo ⁊ stipticādo. ❡ Scđm est. quia ista stipti
ca v̄tutem medicinarū aperitiuarū retinent:⁊ ip
sam faciūt reuerberare sup materiam vt ille sub
ito non recedāt:donec suam p̄fecerint operatio
nem. ❡ Tertiū est:q: si sunt frigida rep̄mūt ca/
lida aperitiua calidorū ne epar adurať vel super
calefiat. Et si sunt calīa felicitāt operationē ape
ritiuorū.ergo stipticū grosse substantie figit sub
tile ⁊ retinet. Calidum aūt est vehiculum frigi/
di:frigidum v̄o reprimit calidū: ⁊ ip̄m retinet:
ne cito ab opere euanescat. Patʒ ergo q mixtio
supius freq̄nter dicta est multum vtilis ⁊ discre
ta. ❡ Octauo scias q in oppilatiōe epatis ante
confirmationem ⁊ in p̄ncipio vrina incipit at/
tenuari ⁊ crescente oppillatiōe crescit tenuitas
vrine q: ptes nō grosse p̄nt penetrare cū ea. Et
quando oppilatio est confirmata:vrina est in vl
timo tenuitatis. ❡ Et siue oppilatio sit in prin/
cipio siue in fine:semper post prandium maior
sentitur aggrauatio ⁊ dolor ideo: quia chilus
nec humores possunt penetrare. propterea ibi
causatur dictus dolor aggrauatiuus. immo di/
citur q furcule ⁊ subasselle nō cessant a pulsati/
one vsq; ad ylia.

❡ Caplm.4.de mala habitudine hydropisim
precedente.

Istam habitudinem vocat Auicen. cachechiam q̄uis illud nomē cachechie ip̄e ap/
propriet ad corruptionē complōnis
epatis ꝓpter propinquitatē quā habet ad hy/
dropisim:que cōmuniter sequiť debilitatem se/
cūde digestiue.vt postea patebit. Serapio v̄o so
lum facit mentionē de habitudine hydropisim
patiente. Et quia habet easdem causas ⁊ signa
⁊ curam sicut yposarcha. Ideo multi practican/
tes de hac habitudine: singulare capitulum nō
fecerunt.

Cause cachechie sunt eedē q̄ hydropisis:
sed differunt.quia vel sunt remissi
ores:q̄ in hydropisi.vel sunt adhuc in p̄ncipio ⁊
nō tātū ꝓcesserūt.

Signa constituētia vel demonstran/
tia cachechiā sunt. Quia appa
ret inflatio:p̄mo in pedibus ⁊ tibijs. ⁊ in facie:
⁊ palpebris:⁊ aliq̄n in toto corpore ⁊ calor faci
ei ⁊ totiꝰ corporis declināt ad albedinē ⁊ labia
⁊ gingiue sīliter ad albedinē sunt declinantia.⁊

dicit Serap. q corpus inflat ad modū paste fermētate. Aliqñ crescit in eis appetit⁹ τ aliqñ fit solutio vētris. aliqñ ɔstringit τ feces retinentur τ vrina τ sudor: silr alie supfluitates vt est sputū. τ forte retinent mēstrua vl' emorro. ɔsuete τ adest grauitas in motu τ pigricia. τ aliqñ inflamant testiculi. Et dicit Sera. τ Aui. q si in eis accidāt vlcera sunt difficilis cure ꝓpterea q: cōplexio mē^l est corrupta. τ ꝓpter corruptionē humorū in eo ɔtentorū. τ generat in vētriculis corꝑ multa ventositas ylia corꝑ tendunt. Ista autem habitudo imorum frequēter accidit ɔualescētibus effrenatis q cronicis egritudinib⁹ perpessi sunt. Silr illis qui emorro. ɔsueuerūt fluētes habere. Et pro nūc ꝓpter abscisionē vel cicotrizationē nō fluunt. Silr post nimiā τ longā sanguinis effusionem.

Curatio cachechie fere eadē est cum curatiōe hydropis. Ego vo primo pono eos in abstinentia: ita q si comedere possent. vj. ℥. panis in prādio sufficiāt ei comedere. iij. ℥. Et si ɔsueuit vel pōt potare. 4. metretas vini: sumat solūmodo duas. τ sp a mēsa surgat cū fame τ siti. Deinde si fuerit ꝓpter retētionē san. fluere ɔsueti ꝟ flōia vel apiant emorro. vel mēstrua ꝓuocent. postea intēdam⁹ ad correctionē cōplōnis totius corpis τ ɔfortationē epatis τ sto^i τ ad eūonem ma^e. Unde si videantur hūores in corpe abundare q non sint multum grossi nec viscosi: ɔcordat Serap. Auic. τ alij q purget cum yerapigra. nā isti duo cum Ga. affirmāt q yerapigra extrahit τ purgat supfluitates corpis absq naturalibus τ innatiuis hūiditatibus. Et si aliqñ vtatur vomitu ante cibū iuuat eos multū magis q aliq res: vt dicit Sera. τ hoc est ꝓpter euacuationē aātis ma^e τ ɔiūcte si aliqua in sto^o vel epate ɔtineat. Et vtat siru^o de absinthio τ dialacca τ aqua de radicibus et rebus vrinā ꝓuocantibus. Si aūt cognoscitur q ibi sint humores grossi degerant cū oximelle diuretico vel sqllitico τ siru^o de absint^o. Deinde purget sic. ℞. ligni aloes mastiq. añ. ʒ. j. polipodij agarici turbith añ. ʒ. j. τ ß. an^i. ʒʒ^i añ. ʒ. ß. pulpe colloqn^e. ʒ. j. scamo^e agari^i spice^i añ. ʒ. ß. yerapigre. ℥. ß. ꝟ massa. vel purget cū pillis de mesereon q dicent in. c. de hydropisi dño adiuuante. deīde sudēt i stuфis siccis τ balneēt se in aqs sulfureis τ alūīnosis τ lauēt pedes τ tibias in lexiuio salito. τ vtant exercitio tpato. Sumāt interdum clisteria que educūt flegma τ aquosos humores de herbis τ oleis τ confectiōibus ca. confecta. Et post eūonē thiriaca metridato τ dialacca vtat: τ in medicinis digestis τ correctiuis male cōplōnis totius τ partiū ꝑncipantium in egritudines epatis τ sto^i τ in apitis τ in laxatiuis addat agrimonia leuistic⁹ camepitheos aristolo. ro. τ spica^i τ celtica τ se. vrtice τ miliū sol. τ ꝑ residuo recurrim⁹ ad. c. de hydropisi: τ vtat cibis facilis digōnis τ boni chīmi fm tēpus anni. τ aliqñ pullis gallinaꝝ capretis τ vitulo lactanti τ columbis τ turturibus τ pdicibus starnis τ francolinis in terra vbi reperiunt. τ alijs puis auibus τ carne mutonis. τt ista vrplin sint tosta τ sint pata cum rebus aromaticis: τ vtat porris τ allijs τ sinapi τ petro. τ feni^o vel fenugre^o τ menta. τ caueat ab alijs fris herbis τ ab omnibus fructibus q nō sunt sicci. τ teneat se in magna dieta τ abstinentia.

¶ Caplm. 8. de hydropisi.

Hydropisis dr ab hydros grece qđ ē aq latie τ passe qđ est passio: qsi passio aqtica denoīat. τ ñ inmerito passio aqtica noīat. ¶ Primo qntū ad materiā ex q generat. q: ab hūoribus subtilib⁹ τ aqsis τ flaticis τ ab aq citrina gnatur pcipue. Un Haly. Chili subtiles τ aquosi faciūt egritudies aqsas: sicut est hydropis. 3°. teg^i. ɔ^o. 193. ¶ Scdo passio aqtica vocat ꝓpterea q: aquā citrinā in ventre et in alijs ptibus corpis in magna qntit^e retinet. ¶ Tertio passio aquatica vocat. q: aquā ɔtinuo desiderāt potare: cū sitis insatiabilis fere continue in eis reperiat. ¶ Hydropisis igitur ē morbus materialis cū iflatiōe toti⁹ corpis. aliqñ cum inflatiōe vētris sine alioꝝ mēbroꝝ inflatiōe ex aqsitate vel ventositate ɔiunctim vel separatim ab errore vtutis digestiue epat pcedēs. ¶ Berñ. de lilio dicit: q hydropisis est error immutatiue vtutis in toto corpe ɔñs errorē digestiue vtutis in epate. Ista sat est bona notificatio: ꝟ non bñ vl'iter ɔuertit cum suo diffinito qđ de necessitate ɔuenit oīi bone diffinitiōi. Et ꝟ dico ꝓpter leprā τ scabiē pcedentē a vtut digestiue errore i epate tñ nō dico qn sit bona passiōis notificatio qđ bono medico sufficere dz. Nūc autē fm maiorem medicoꝝ exercitū τ rei veritatē tres sunt spēs hydropisis qnis in passiona^o. 4. ponātur diuidendo spēm que fit ex sanguine aqso solum in anasarchā τ yposarchā. sed tñ q: nec in cāis: nec in signis nō multū differūt: sub vna spē iste due repiunt. Et dicamus q p^a spēs est yposarcha que ab aliquibus vocat leucoflegmācia, et

aliquando anasarcha. Secūda spēs vocatur alchites. Tertia vocaẛ tipanistes. Interpretatio autē istoꝝ noīuꝫ tal'est. Prīᵒ leucoflegmancia ſm Galienū in passioᵒ interpretaẛ albus tumor vel albū flegma. ꝛ dr̄ a leucos grece qđ est albū latine ꝛ flegma q̄ſi tumor factᵒ ab illo flegmate aq̄ſo. ¶ Jposarcha dicit̄ ab ypos quod est sub ꝛ sarchos qđ est caro quasi humor exiſtēs sub carne. ibidē. ꝛ frater Jo. in ꝓsodia. ¶ Alchites ē secunda spēs. ꝛ dicitur ſm Galiᵐ. in loco allegato de aſchit ꝑ l: scriptum qđ est vter q: sonat sicut vter semiplenus aqua. ¶ Timpanistes est tertia species ꝛ dicit̄ a tipano quod est pellis ventris sicut pellis timpani in vltimū de potētia extēdit̄ imo ſi cum ligno paruo ꝛ sicco ꝑcuteret̄: venter redderet sonū maiorē q̄ alie spēs. Et yposarcha ẛ. a materia flegmatica ꝛ aquosa penetrāte cū sanguine ad mēbra carnea. Alchites ẛ a maᵃ aquosa q̄ cōtinue effundit̄ ad spaciū iferioris p̄tis ventris ꝛ ꝑtes vicinas cum qua cōmiſceẛ aliqua ventositatis portio. Timpanistes ẛ. a maᵃ ventosa in maiori q̄ntitate ꝛ aquosa in minori que collocata est in vētris spaciositate inter zirbū ꝛ cifach nūc aūt ſm q̄ dicit Auicē. ꝛ Serap. ista species ydropisis habet aliquas causas ꝛ signa ꝛ iudicia communia oībus speciebus: aliqua etiā que sunt propria vnicuiqꜫ speciei.

Cause cōmunes oībus speciebᵘ ydropiſ: q̄dam sunt ꝯiūcte: q̄dā an̄tes: ꝛ q̄dā ꝑmitiue. Cā ꝯiuncta ꝛ īmediata in q̄ oēs species ydropisis cōueniūt: ē error magnᵘ fortis virtutꝭ digestiue epaẛ. ꝛ sic hꝫ littera Ga. 2ᵒ. ꝑnost. ꝫᵒ. ꝑmo ibi. Ois ydrops ī acuta fe. vbi dicit. Et vniẛ q̄dē oēs spēs ydropiſ ꝓueniūt a nocumēto accidēte in v̄tute gn̄atiua sang. q̄n deficit ab illo ope ꝛ deest ei cōplementuꝫ eiᵘ. hec ille. Jdē dicit ſᵒ. de inẛ. c. 7. sic. ydropisis eñ nō pōt eē: nisi patiaẛ epar ibidem. Et ideo dicit Alexāder. q̄ ydropisis est passio cronica ex f̄ritate epatis gn̄ata q: v̄tus epatis cibos nō decoq̄t neqꜫ in subām san. cōuertit. Et Auic. in. 14. ꝫ'. c. ꝑprio ꝛ nō quidē accidit ydropisis absqꜫ egritudine epaẛ. Et sic patet de cā ꝯiūcta. ¶ Cause an̄tes q̄ in corpe possunt inueniri anteq̄ actualꝭ ydropiſ repiaẛ ꝛ etiā cum ipa actualꝭ ex̄nte sūt multe. q: vel sūt ī ipso epate ex̄ntes: vel sūt ab aliis mēbris ꝑ cōicationē. Si ꝑmo mō tūc p̄nt esse ꝯſimiles morbi: aut officiales aut cōmunes. cōsil'is aut est mala cōplo calꝭ: vt dicit Galꝭ. ſᵒ de inẛ. c. vltimo. ꝛ Auic. loco ꝑallegᵒ. vel etiā mala f̄ria aut sicca aut humida simplices vel cōposite. Oēs iste cōplōnes q̄n aliqua vel alique eaꝝ superfluūt, ꝓpriam cōplexionē mēbri sanādebilitāt: ꝛ ꝑ ꝯn̄s opationeꝫ q̄ fit mediāte bona cōplōne sana verū est tamē q̄ mala cōplō calꝭ paulatī ꝛ gradatī resoluēdo calorē naturalē pōt in tantū virtutē epa. debilitare ꝛ facere errare q̄ ille error erit causa coniūcta ydropiſ. Dic̄ eñ Auic. q̄ calor naturalꝭ epaẛ potest resolui a calore īnaturali. vel pōt ei accidere subita extinctio sicut accidit ex potu aq̄ f̄rie non in suo tp̄e accepte. vt q̄n capiẛ ī ieiuno. vel post balneū. Potest etiā ista mala f̄ria ī epate fieri et ꝑ ꝯseq̄ns ydropisis post longas euacuatiōes ꝛ ītensas: vt ꝑ sudorē ꝛ fluxū vētris ꝑ emorroy. per mēstrua: per fluxū san. nariū. q: oīs fluxus san. superfluᵘ ē forẛ cā ī inducēdo fortem errorē ī v̄tute digestiua epaẛ ip̄ꝫ infriando ꝛ debilitādo, ꝓpter euacuationē sang. ꝛ spirituum ꝛ naturalis calorꝭ. ¶ Morbi etiā officiales p̄nt eē cause an̄cedēteſ ydropisis vt pctū in q̄ntitate. nā ſi paruū ē a creatiōe: epar valde cito oppilaẛ. vꝭ q̄uis nō sit paruum: pōt oppilari ꝛ eē cā an̄s ydropisis: ꝑcipue q̄n oppilatio ē ī gibbo epa. tūc eñ aq̄ītas q̄ debet trāsire ad venas ꝛ ad vias vrinales penetrare nō valēs iterū in magna reuertit̄ q̄ntitate ꝛ retrocedēdo ꝑ viā regurgitatiōis ꝛ resudationis cadit inter pelliculas vētris q̄ zirbᵘ ꝛ cifach nominanẛ. Et dic̄ Aui. ī loco allegato q̄ ista humiditas ꝓgredit̄ ꝑ vnū porrū qui dirigit̄ v̄suſ vmbilicū ꝑ quē embrio invtero ex̄ns materno recipiebat nutrimentū ad oīa sui corpusculi mēbra nutriēda. Et iō ista oppilatio gibbi epaẛ ē principalis cā ydropisis. Morbi aūt cōes q̄ possunt eē causa an̄s ydropisis in ipo epate sunt ꝯstituti solō aut rasura vel excoriatio vel vulnᵘ vꝭ vlcus nō curatū post apa ꝛ filia hiis ī ipo epate ex̄ntia ¶ Cause ydropisis q̄ ab extrinseco accidūt p̄nt eē calꝭitas exterior q̄ facit ad magnā resolutionē īnati calꝭ. vel magna f̄ri. extinguēs īnatū calꝭ. totius corpis ꝛ epatis ad iteriora penetrādo. filrā moderata comestio ꝛ potus superfluᵘ maxime de nocte in lecto per multū tp̄s cōtinuatᵘ: ꝛ maxie potus aque f̄rie ī magna quātitate sumptᵘ nō in sua hora: vt q̄n freq̄nter bibiẛ in ieiuno vt dicit Ga. ſᵒ de inter. c. vltio. ꝛ Aui. in. 14ᵃ. ꝫ'. caplō de ydropisi. ꝛ filꝭa. ¶ Et oīe illud qđ facit nimis penetrare: vt labor in tp̄e calō ꝛ filꝭa vltra ƀ fe. lōge ꝛ diuturne que faciūt nimis potare. nā potādo excessiue v̄tus epatis debilitaẛ ꝛ ẛ. cā ydropiſ ꝓpterea: q: multa hūiditas in epate ꝛ in corpe ꝯgregaẛ. Scđo q: febrilꝭ calor exalat naturalem calorē vt supius fuit relatū. ¶ Cause ydropisis

cōicantes ab alijs mēbris collocant̄ inter cās añ cedētes ꝓpterea: q: in corpe exñtes ꝛ in mēº mādāte nōdū nisi postq̄ fuerit cōicate fiūt cā forꝫ errorꝫ digōe epatꝫ nec actualē faciūt hydropisiꝫ. Et dicūt fere oēs q̄ iste cāe cōicate aut fiūt a toto corpe aut ab aliq̄ spāli mēº Si a toto corpore hoc est q: totū corpꝰ exñs frim totū sanguinē et hūores imo et epar refrigerat. ꝛ fit cā male nutritiōis ꝛ regurgitatiōis ad epar. sil̄r qñ totū corpus ē cal̄m extneo calore facit ad debilitatē nālis ca. ꝛ ad indigōnē fortē: ꝛ ꝑ ꝯñs ad hydropisim. Si aūt venerit ab aliq̄ alio mēº sic pōt ꝓuenire a stoº q̄ poterit ita esse infrigidatꝰ ꝛ debilitatꝰ q̄ in eo nō pt fieri bona digō: sic freq̄nter videmus ad expiētiā i ꝯualescētibꝰ ab emorosogia ꝛ post longū fluxū vētris: marie sanguīolētū. Aliqñ aūt venit a splene spālit̄ si h̄ꝫ durū apā vt dic̄ Ga. vel ꝓpt̄ opplōnes eiꝰ ꝛ nō bene purgat ep a mlīa. Silr̄ pōt cōicari a cisti fell̄. q: pōt eē oppilata ꝛ sic n̄ bñ mūdificat̄ ep nec reliq̄ hūores a sup̄fluitate colica. aliqñ a mebaicis. Sil̄r ꝓpter renes. q: nō bñ attrahūt aquositatē humorꝫ per venas q̄ dicte sunt in p̄mo. c. istiꝰ. 5ⁱ li. Silr̄ propter vesicā ꝛc̄. ꝛ ꝓpter matricē. q: mēstrua non bñ purgant̄. Silr̄ ꝓpter retentionē emorro. eo q: talis san. q̄ ꝯsuetꝰ ē flui si nō fluit reuertit̄ ad epar ꝛ facit hydropisim vt bñ ponit ypo. implicite. ꝛ Gº. valde explicite amph. ꝛ ꝯº. 12. 6. amph. Passiōes ḡ istorꝫ mēbrorꝫ siue sint male ꝯplōnes siue opplōnes siue apāta siue retētiōes sup̄fluitatū siue dolores vt accidit in intestis q̄ diu passi fuerūt colicā aut yliacam siue aliter pñt suas egritudines cōicare epati ꝛ in eo debilitatē ꝛ forte errorē in eius digestiua causare.

Signa hydropis̄ cōia. Primū signū cōe in oibus spēbus hydropis̄ est inflatio pedū vñ Gº. Apatio pedū res est q̄ cōicat oibꝰ spēbus hydropis̄. 2º. ꝓnostic̄. ꝯº. 2. ibi. Cō surgēs aūt ex lūbis. Idē dicit Sera. in suo breº c. ꝓpo sicut in oibus spēbus hydropis̄ inflatio pedū est accñs cōe. Hoc idē dicit Aui. ꝛ moderni oēs auꝰcāe dicent̄ in declaratiōe. Scōm sigᵐ est corruptio coloris. Tertiū est cachochimia p̄cedēs. Quartū est sitꝫ. Quintū ē difficultas anhelitus. Sextū est debilitas appetitꝰ cibi ꝓpter intēsum appetitū potꝰ. Septimū est retētio superfluitatū. Octauū est pauca vrina cum tinctura sua. Inflatio oclorꝫ antecedit yposarchā cū albedine labiorꝫ. Et aliqñ accidūt eis feb. ꝛ h̄ marie opplōnis cā. ꝛ si hydropis̄ ē a cā cal̄a adest inflāmatio ꝛ amaritudo oris ꝛ sitꝫ qñ intollerabilis citrinitas faciei. siccitas in corpe debilitas appetitꝰ cibi pulsus velox. Aliqñ supuenit vomitꝰ citrinus ꝛ viridis. Et si fit a cā fria oia ista fiunt remissoria. ꝛ cūꝫ h̄ adest discoloratio faciei. Color liuidus nō adest. tāta sitis ꝛc. nō adest. ꝛ pulsus est tardus nisi magna spūaliū ꝑ cōpssio. ¶ In yposarcha ꝛ timpaniste ꝭm Aui. ꝛ ꝭm expientiā accidit egō sanguinolēta ꝓpterea q: sanguinea massa ad mēª ꝓpter opplōnes vel ꝓpter debilitatē ḃtutū nō p̄t ptrāsire. Et si est ꝓpter apā epatis vel ꝓpter eius malā cōplōnē: signa iā fuerūt dicta in suis caplis. ¶ Signa spālia ꝛ pº yposarche. In yposarcha adest inflatio in toto corpe ꝛ facies declinat ad pinguedinē. ꝛ qñ cōprimitur digitꝰ in pedibus ꝛ tibijs vel vētre dimittit foueam ꝛ vestigiū qd̄ post paulatim replet̄ nō est tāta inflatio in vētre sic in timpaniste nec tēsio vt in alchite imo ē tractabilis ꝛ mollior: nec vmbilicꝰ ita appet ad ex̄. Et aliqñ egō est sanguinolēta pulsus moll̄ latꝰ leuis. ¶ In corpe aūt yposarche appet talis tumor sicut in corpibꝰ mortuorū: vel sicut appet in pasta q̄ eleuat̄ ꝑꝑ fermētū quā si cū māu p̄sserꝫ facies foueā. postꝰo paulatim eleuat̄ ꝛ idē paste adeq̄uat̄. ¶ Timpanistes ḃo cogn̄scit̄: q: vēter inflat̄ ꝛ tumet ad ex̄ et cutꝫ extendit̄ sicut pell̄ timpani ꝛ vmbilicꝰ multū eminet ad ex̄ ꝛ mēbra alia gracilant̄ ꝛ macrescunt. Et si vēter cū ꝑuo ligno sicco vel cū manu ꝑcutiat̄ ꝑ sonus sil̄is illi q̄ fit cum percutit̄ vter plenus vento vel aere vel qñ percutit̄ timpanū: vt dic̄ Gº. 4. amph. ꝯº iiº. Et hec spēs vocatur ibidē a Ga. hydropis̄ sicca. ꝛ abusiue vocāt hydropē ꝓpter tumentē vētris sil̄itudinē ꝛ eiꝰ magnitudinē nō q̄ aliq̄ sit ventrꝫ hūiditas ſꝫ q̄das grossicies aerꝫ. Hydropis̄ enī nascit̄ ex cāis frioribus: hec aūt a calidioribꝰ. Impossibile est enī sine calore in grossium aerē mutare illos hūores. 4. amph. ꝯº. iiº. ibi. Quibuscumq: tortiōes ꝛc. ¶ Alchites cognoscit̄. quia qñ patiens vertitur de vno latere ad aliud. vel qñ cum manu venter eius cōmouet̄ sentit̄ sonus vētris semipleni aq̄ vel vino claq̄ando: ꝛ adest grauitas circa vētris regionē et nō inuenit̄ grossicies nec inflatio in mēbris exterioribus nec caro in eis cecidit digitis foueā dimittēdo sicut in yposarcha nec tanta ventrꝫ extēsio ꝛ duricies sicut in timpaniste. Pulsus ꝭm Aui. est ꝑuus ꝛ freq̄ns ad aliqualē tendēs duriciem: ꝛ in ꝓcessu mēbra supiora gracilant̄ ꝛ vēter ꝑcussus non sonat sicut in timpaniste: nec vmbilicus tantū eminet ad extra: sed dicta mēbra supiora gracilant̄. s. manꝰ brachia

pectus collum facies propterea: q: valde modicũ recipiũt de nutrimento ppter oppilationem epatis ⁊ defectionem in digerẽdo ⁊ mittẽdo ipsum ad supiora mẽbra. ¶ Signa quando ydropisis fit a cõicatione aliorũ mẽbroꝝ: hoc cognoscitur p passiones ⁊ dolores in illis mẽbris. etiã q: supfluitates q̃ per illa mẽbra erant ꝯsuete exire retinent. Si venerit ppter cõpassionẽ stomachi: signat p dolorẽ ⁊ grauitatẽ in eo ⁊ p indigestionẽ. vel adest aliqua de malis cõplõnibus dictis in 4° libro. in. 4°. caplo. Uel si in eo fuerit apostema quod etiã cognoscitur per signa dicta in. c. 19. eiusdem. 4ᵗ. liᵗ. ⁊ sic de alijs passionibus Si venerit ppter cõmunicationẽ renũ vel ylioꝝ id est intestinorum sicut dicit ypocras. 2°. pronostico. cano. 2. ibi. Consurgens autẽ ex lumbis i. renibus: tunc adest pedum inflatio lõga dyarria pmo ppter oppilationẽ meseraicaꝝ. scdo propter apostema quod interdũ accidit ieiuno intestino vel alteri. vel ppter oppilationem meseraicarum ita q̃ chilꝰ non bene potest ad epar penetrare. vel quia illa maᵃ corrũpitur in intestinis ⁊ forte efficit mordicatiua ⁊ pungit intestiua ⁊ facit assellare. ideo fit diuturna vẽtris effusio. Silr ppter apostẽa epatis adest tussis sicca: ⁊ ꝯstricꝰ ventris. q: succositas a calore epatis febrili ꝯsumitur. Si fit a matrice scitur: q: diu est q̃ menstrua fm cõsuetudinem nõ fluxerunt nec in tãta quãtitate fluxerunt q̃ vĩtus epatꝭ ⁊ totius corpis fuit debilitata ⁊ totum corpus infratũ rõne generatiõis aquosoꝝ humoꝝ ⁊ vẽtositatꝭ. Silr mõ ppter retẽtionem emorroy. nã sanguis vltra cõsuetudinẽ retẽtꝰ ad epar regurgitando decurrit ⁊ ipm implet ⁊ debilitat: ⁊ sic ydrops causat: vt explicite ponit Galienꝰ. 6° ampho. cõmento. 12 ibi. Emorroy. sananti antiquas. vel etiam ex nimio fluxu earum. Silr debilitatur vĩtus digestiua epatꝭ ⁊ totiꝰ corporis. Cũ autem fuerit a splene in eo sentitur dolor ⁊ tumor. Et si ibi ẽ apostema cognoscit p fe. ⁊ dolorem ⁊ tumorẽ tacti manifestum. Naz apostemata mẽbroꝝ interiorum attrahunt ad se sanguinẽ ⁊ spiritus ⁊ alios humores. sicut vẽtosa attrahit sanguinẽ ad locum vbi apponit ⁊c.

Judicia in ydropisi q̃ nascunt in corpe vulnera nõ facilr sanãt. 6° ampho. canone. 8. ⁊ causa datur in commento. ¶ In libro de vulneribus ypocratis alibi dixit. Uulnera si nõ pfecte siccent nõ sanant. in ydropicoꝝ aũt corporibus ppter abundãtiam humiditatum impossibile esse videt. ¶ Secundo iudicat ypocras. 6°. ampho. ampho. 35°. sic. ydropici tussis supueniens: malum. precedens vo sine malo. Galienus in cõmento intendit si ista tussis procedat ab essentia morbi vel causa eius: q: si crescit humiditas aquosa ydropisis pertingẽs vsq3 ad cannales pulmonis generatur inde tussis. vnde vicinus est suffocatiõi. ¶ Tertio ydropicus si tussim siccam habeat desperatus est. 7°. amphorismorum. canone. 48°. ¶ Quarto ab ydrope habito fm venas in ventre aqua fluente solutio fit. 6°. amphorismorũ. cano. 14°. Et Galienus intellexit de purgatione ⁊ expulsione aq̃ spontanea. quia tunc significat fortitudo nature sup materiã morbi: cũ ipsa expellat. ¶ Quinto quibus epar aqua impletũ in omentuz. id est in panniculum interiorem erupit: hijs aque venter impletur ⁊ moriunt. 7° amphorismoꝝ. cano. 57° Et Galienus in cõmento dicit q̃ hoc intelligit de aqua que continet in vesicas que fiunt in epate: sicut sepe vidẽmus in mutonibꝰ ⁊ in alijs animalibus que occiduntur. Nam quando crepant ille vesice ⁊ aqua cadit in spacium ventris vsq3 ad zirbum impletur venter ⁊ moriunt. Et Auicẽna determinat explanando istum passum in caᵒ de causis yposarche. quia illa aqua exiens a talibus vesicis est deterior in substantia sua: supple q̃ aliqua ydropicorum. ideo corrumpitur in illo loco ⁊ interficit vapore suo. quoniam tunica epatis ipam continens est iam corrupta. vel forte zirbus corrumpitur ⁊ putrefit ab ea. ¶ Sexto. omis ydrops in acuta febre maluz. Infestatur enĩ febre ⁊ grauedine mẽbrorũ ⁊ dolore. 2°. pnosticorum. canone pmo. ¶ Septimo inter species ydropisis yposarcha est facilioris cure. Secundo timpanistes. Tertio alchites. ¶ Octauo in homine iuuene in principio egritudinis cum sapientia boni medici obedientia infirmi ⁊ assistentium: ⁊ cum fortitudine virtutis omnes species ydropisis sunt curabiles. Post cõfirmationem vo ⁊ in senectute ⁊ debili virtute nec iste: nec ille possunt curari. ¶ Nono ydrops que accidit post durum epatis apostema nõ recipit curationem: quia oppilatio est in eo confirmata: ⁊ mala complexio videtur adequata: ⁊ epar ratione rare complexionis non potest sustinere fortia medicamina. vt dicitur 2°. de fe. ad Glauconem. c. 15°. Etiam q: cum gibbus epatis sit oppilatus: nutrimentũ ab eo ad cetera mẽbra nõ põt puenire. ¶ Decio ydrops pcedens ab epate: periculosior est q̃ si pcederet a splene siue sit mala cõplo siue sit apostema. ¶ Undecimo fluxꝰ ve-

tris ī hydropico sine alleuiatiōe patiētis: mortale est. ⁊ si ē cū alleuiatione bonū signū est. ¶ Decimoterᵒ. sudor ipse veniēs hydropico est bonū signū. ¶ Decioq̄rto dic̄ Gord. ꝙ vrina discolor est mortalis: ⁊ h̄ est q: sig̃t diuersitatē maᵉ peccātis. sit difficultas anhelitꝰ ⁊ disnia ⁊ fluxus ventris: dicit̄ ꝙ infra tres dies moriunt̄. alꝰ morieẗ ¶ Decioq̄nto q̄buscūq3 torsiōes ⁊ circa vmbilicū dolores ⁊ lumbos ⁊ dolor nō soluit̄ nec a farmacijs nec aliter in hydropē siccā. i. timpaniaz ꝓficit̄. 4. ampho. cā. iiᵒ. ⁊ iaz dictū est aliq̄d de hoc in signis. ¶ Decimosexto iudicat ypo. hydropicos incisos vl' cauterizacos sic. Quicunq3 empici aut hydropiꝰ vrunt̄ aut incidunt̄ hij effluente sanᵉ vel aq̄ multa repente peūt. 6. amᵒ amᵒ 27. ¶ Decimoseptio epar hn̄tes calin ⁊ colericū si ceciderint in alchitē vel yposarchā nec calidis nec friis poterūt emēdari: sed sufficit medico recordari ꝑiculū. Arnol. in suis ampho. ¶ Decio octauo colericus in quo epar est calidū inmoderato potu vel vsufructuū aquosoꝝ in yposarchā interdū ⁊ sepius incidit in alchitē. ibidem. ¶ Decimonoᵒ. q̄buscūq3 lāguētibus alchitevel yposarcha supuenerit carbūculus vel antrax ꝓculdubio mortē vicinā eē nūciat. ibidē. ¶ Vigesimo hō de q̄ vehemētiꝰ timet̄ cū aduenerit ei hydropisis supple ne curet̄ est cuiꝰ cōplō naturalis est calā ⁊ sicca. nō ei egr̃at ꝑ ꝯueniētiā sue cōplōnis: nisi ꝓpter rē magnā. Aui. i4ª. 3ª. trac. 4. c. de hydropisi. ⁊ cōcordat cū illo ampho. in morb̄ minus periclitant̄ egrotātes ⁊c̄.

Curatio in hydropisi. Añ curā ꝑticularē ꝓponamꝰ aliq̄s ḡnales cañ. ad curationē ꝓficientes. ¶ Primꝰ est Iohānis serap̄. in. 4. libro sui breuiarij. In hydropisi carnosa a replōne sanguinis ex retentiōe mēstruoꝝ vel emorroydarū vel alia causa ꝓcedente ꝓperāter sanguis est extrahēdus per loca cōsuecta vel saltem cum flōmia ne calor naturalis a multo frio sang. extinguat̄. ⁊ hoc in quacūq3 hora anni fuerit. ¶ Scd̄s est Auicen. in. c. de cura alchitis sic in forma. Fleubothomiā vᵒ oportet vt deuitet oīs hydropisim habens q̄tum potest: nisi illi q̄ patiunt̄ hydropisim ex retentione sanguinis. fleubothomia em̄ prohibet membris eorum nutrimētum: cū ipa sint pauci nutrimēti. ⁊ cū hoc infrigidat epar ipsorum. ¶ Tertiꝰ est Sera. in libro statim dicto post cōpetentem sanguis extractionē in yposarcha medicie euacuatiue appropriate sunt ministrande: vt superfluitates vincentes ⁊ fixe in oībus membris corporis foras eijciātur. ¶ Quartus cōmunis est oībus speciebus hydropisis. ⁊ est Cōstantini in viatico auctoritate Galiꝰ. Oportet vt duobus modis intendamꝰ ad curandū hydropisim sicut dicit Ga. Una est intentio nostra in virtute confortanda digestiua: vt auferātur nociua sibi. Altera illius materie purgatio ab ipa corꝑis mundificatio. ¶ Quintꝰ est Serapio. vbi supra in omnibus speciebus hydropisis si in aliquo viscerū est apa tunc oportet vt studiū operantis conuertatur ad rectificationem apostematis et eius sanationem prout in proprijs capl'is dictū est vel dicetur. ¶ Sextus cōmuniter in speciebus hydropisis res euacuatiuas incisiuas ⁊ exiccatiuas interius ⁊ exterius cōuenit adhibere. ibidem. ¶ Septimus resolutio ventositatum ⁊ humiditatū ⁊ pororū interioꝝ ⁊ exteriorum apertio: saltem cū fricatione ad solem vel ignem: vel cum siccis stuphis: vel aliter oībus spēbꝰ hydropisis curabilibus videntur iuramentū ꝑstare. ¶ Octauus. sitim tollerare ⁊ modeste cibos boni chimi ⁊ leuis digestionis cū aromatibus ⁊ ꝯfortatiuis mix̃ semel in die solū capere: sūt remedia hydropicis iuuatiua. Expedit ḡ vt corpora humiditatibus abundantia in digestiua ⁊ refectionis medicari. ¶ Nonus. v̓tutes oēs ⁊ membra ꝑ̄cipalia ꝑ̄cipue epar cum stomacho cum dictis cibis ⁊ rebus odoriferis ⁊ stiptiq̄ cōfortare adiutoriū ꝑ̄bet in hydropicorum sanationē. ¶ Decimus. si ꝯtingat aliquē hydropicū incidere vel cauterizare aqua eius citrina ꝑ foramen paulatī est extrahēda. quia si subito euacuet̄ citissime peribit eger. sn̄ia est ypocra. 6. amphorismorum cano. 27. ibi. Quibuscunq3 empicis ⁊c̄. ¶ Undecimus. si aliquis fe. ⁊ hydropisi simul molestetur: post dimissionem feb. vel in tempore minoris aggrauationis cibi sunt exhibendi ⁊ alia remedia sunt ministrāda. Iste ē Galieꝰ in passionario. ¶ Duodecimꝰ. Sicut in timpaniste eructuatiōis prouocatio ⁊ vētositatū grosse subtiliatio credunt̄ esse vtilia. sic in alchite ⁊ yposarcha vomitus interpolatus de quarto in quartum aut aliter ꝯm vires prouocatus ab antiquis vtilis esse cōprobatur. ¶ Decimustertiꝰ. In hydropisi yposarcha vl' alia de frigida causa non oportet colerā euacuare. quia aque cī trine cōtraria existit. ¶ Decimusq̄rtꝰ est Serap. in loco allegato. Medicine que hydropicis ꝑ̄cipiunt̄ assumi puluerizate siue diuretice sint siue aquam deponentes citrinam siue confortatiue siue aperitiue: oportet vt plurimum ꝙ subti

lissime pulverizent: q2 taliter pparate faciliores sunt penetrationis ad loca lesa donec submergantur in eis. ¶ Quintusdecim⁹ ē Serap. in .4. sui breviat. c. pprio. Oz medicinas trāsmutare ad invicē: q2 illud qđ ↄsuevit nā multotiēs accipe fit ei sic cib⁹ nō āt vt medicina. ¶ Sextusdecim⁹ nō oz medicinas laxativas vel cōfortativas seu apitivas q̄uis sint diversaꝝ spērū ↄtinue appli care. ꝭ decet mō istas aliqñ illas in cura adhibe re ꝛ iterdū ex toto qescere vt nā cibo ꝛ potu fo ciliet. ¶ Septimusdecim⁹ ē Avicē. in .c. de cura alchit. recti⁹ est vt in potu sumat int̄ duas solo nes vētris aliqd de apientib⁹ oppilatiōes vt sūt trocisca de amigđ. ama. ꝛ similia: cū istis canonib⁹ ꝛ ad istđ ppositū notant̄ cañ. gn̄ales iā colloca in .2°. c. isti⁹. ꝑ. l. ꝛ in .c. 4. eiusdē li. et notantur filr cañ. dicti in .c. 6. ꝛ c. ¶ Curatio particularis ydropisis. ꝛ prio de yposar. Prio ordinet̄ dieta put inferi⁹ dicet̄ tēdens ad caliditatē ꝛ siccitatē cū cibi ꝛ poti⁹ abstinētia. Et ↄsiderat̄ si yposarcha pcedit ab apate epatis vel a mala cōplone fria aut calida vel alia. vel si fiat ab aliq̄ cā affice dente pmitiva vel ↄiuncta ꝛ illi cause obvietur per suū ↄriū. Si igit̄ fiat ypo ppter retētiones mēstruoꝝ vel emorro. illa puocent̄ iuxta posse. Et si nō ē possibile ea puocare ꝭ flōia. de q̄ aūt vena fieri debeat autores tacent. Sed ego dico cū reverētia ꝛ saluo meliori iudicio q̄ oz fieri i p̄n⁹ de basilica que apud antiquos vocat̄ vena epatis ppterea q2 mēbrū qđ p̄us ledit̄ ex retentione sang. emorro. ē epar vt dic̄ Gal. vj. amph. cōmento .12. ibi. Emorro. sanāti antiquas. Dei de de sophena ppter māiȝ ↄiunctā. pōt etiā fieri flōia de saluatella ppter humorē grossuȝ a sple ne pcedenteȝ. Et post ista iuxta posse aperiant̄ aliquo mō supradictoꝝ in suo .c. Simili modo si fuerit ex retētione mēstruoꝝ fiat flōia de vena q̄ est in cavilla iteriori pedis ꝛ ventose cum scarificatione coxis ꝛ crurib⁹ sunt apponēde a parte domestica. in aliis aūt casib⁹ nō valet flōia vt dicit scđs cañ. q2 cum ibi sit multus mal⁹ hu. ꝛ aquosus ꝛ san. paucus bonus ꝛ ille bonus rapitur a flōia ꝛ dimittet̄ totus malus. sicut dicit Avi. in .4ª. feñ. j. ca°. 2. de flōia etiā ppter cās in 2°. cañ. dictas. Post vo itendam⁹ ad ↄfortationem sto ꝛ epaꝝ ꝛ aptionē viarū ꝛ ad eūationē illarū aquositatū cū sanguine mixtaruȝ ꝛ forte iam in vētre decurrētiū. Prio igit̄ dec̄ sirup⁹ de absin⁹ ꝭm dispositionē alis descriptionē autoꝝ: qui valet stomacho ꝛ epati vel fiat iste sirup⁹ q̄ valet in yposarcha de cā fria. ℞. rađ apij ꝛ fen ꝛ pet⁹ rađ yreos ꝛ acori. añ. ℥. ij. aristolog̃ longe ꝛ rotunde. añ. ℥. j. agrimonie salvie absin⁹ menꝛ te costi dulcis origani calamēti abrotani serpilli scolopēdrie endivie. añ. ℥. j. sē. pet°. ꝛ apij an maratri carui ameos masticis. añ. ʒ. ij. ros. rub. calami aromatici lacce squināti cuscute añ. ʒ. ij. spice ꝛ celtice spodij. añ. ʒ. j. mell ↄspumati. lb. j. ꝛ ꝭ. zucari. lb. j. ꝭ. siropus. ¶ In isto sirupo est ca liditas ꝛ siccitas ↄfortatio ꝛ apertio ꝛ alteratio male cōplōnis frigide. ¶ Et tunc volunt autores precipue Haly q̄ vomitus puocetur in pn cipio anteq̄ aq̄ sit cōfirmata ꝛ virt⁹ debilitata q2 tunc vomit⁹ non est adiungēdus sed tūc vtatur rebus aquā deponētibus citrinā. Si autem materia vr̄ multū grossa digeratur cuȝ oximelle squillitico vel diuretico in quo bulliat̄ absin. post .4m. vo diem illa aq̄tica materia sic purgā da erit. ℞. pas. cū toto an⁹ maratri carui polipo dij quercis cuscute. añ. ℥. ꝭ. ꝭ. đcoc⁹ in q̄ dissoluat̄ mira. hebuloꝝ per .6. horas temperatorū. ℥. j. in crastinū fricent̄ ꝛ colentur ꝛ addat̄ esule. ℈. j. ꝛ offeratur vel loco esule addat̄ diacartami. ʒ. ij. vel. iij. q2 cartam⁹ hȝ pprietatē evacuandi aquā citrinā ydropicoꝝ. Vel purget̄ cū yerapigra sic ℞. yerapigre Gal. ʒ. ij. pulpe coloq̄ntide absin masticis. añ. ℈. ꝭ. fiant pille ꝛ dent̄ pro vna dosi vel detur magis aut minus ꝭm virtutē ꝛ etateȝ egrotantis. Serap. ꝛ Avi. cū Gal. cōcordant q̄ yerapigra supfluitates corporis evacuat absq̄ humiditatibus innatis. ꝛ si ista non sufficiunt purget̄ cum pill'is dictis in ca°. 7. istius quinti libri scȝ de mala habitudine ad ydropisim precedente. Ras. aūt vult ꝛ Avi. cōsentit q̄ purget̄ cum pill'is de reubar. qualibet ebdomada quarū hec cōfectio ꝭm ipsum. ir. ad almāsorem. ℞. reub. succi eupatorij se. scariole añ. ʒ. iij. agarici. ʒ. v. mezereon. ʒ. x. fiant ex eis pille dos est. ʒ. ij. vl magis vel minus ꝭm fortitudinē patientis. Et in dieb⁹ intermediis vtat̄ sirupo supradicto. vel cū aqua radicū que inferi⁹ dicet̄. ꝛ iste mod⁹ cōtinuetur vsq̄ ad pfectā sanationē. Et iuxta 7m cañ. adiungat̄ ei abstinētia ꝛ parcitas cibi ꝛ potus. Et vtat̄ exercitio ꝛ fricationib⁹ ꝛ stufis sic cis. Et valet fricatio ad solē ꝛ balnea aluminosa ꝛ sulfurea ꝛ iacta⁹ sup arenā calidā. ꝛ q̄cumq̄ modo fit puocet̄ ad sudorem. Cum isto eni regimine yposarci cito cū adiutorio dei curabunt̄ ¶ Dent̄ etiā eis trocisci de lacca quos Ras cōmēdat i cura yposarci. ℞. lacce reubarbari añ. ʒ. ij. spice celtice mastiq̃ se. apij sq̄nanti absinthij ameos savine amigdalarū amaraꝝ costi amari

merrhe rubee tinctoꝝ.añ.ʒ.j.ſucci eupatoꝛij ſuc
ci abſinthij ſemis feniculi aniſi azari ariſtologie
gẽtiane.añ.ʒ.ij.pipis ʒʒ¹.añ.ʒ.j.fiãt trociſci pon
derãtes.ʒ.j.⁊ ß.dent̃ cũ aq̃ radicũ:ꝯferũt in ypo
ſarcha ⁊ ꝓuocãt vrinã ⁊ apiunt oppilõnes ⁊ ca/
lefaciũt ⁊ ꝯfortãt ipſuz epar ſm̃ Raſ.⁊ ſm̃ Da
ly.vz ſotira ⁊ atanaſia ⁊ tiriaca ⁊ metridatũ. Si
militer ſi carnes ericij excoriati deſiccent̃ ⁊ poſt
puluerizent̃:ſi q̃libet die dent̃.ʒ.ij.aut.iij.cũ bo/
no vino veteri maturo ꝓdeſt maxĩe yposarche.⁊
ſi det̃ cũ vino decoctionis anſin¹ felicitabit̃ op⁹.
Idẽ dico de epate lupino cũ reub.⁊ reupõtico.
dat̃ cũ aq̃ radicũ vl̓ cũ aq̃ decoctiõis abſinthij.
¶ Illud medicamẽ ẽ vtile yposarche ſm̃ Daly.
⁊ ꝓuocat vrinã ⁊ ꝯfortat epar ⁊ ipm̃ calefacit ⁊
apit oppilatiões. ℞.ſe.dauci azari ſe.apij aniſi.
añ.ʒ.v.ſpodij camedreos ameos ſiſeleos came/
piteos mẽtaſtri mõtani carpobalſami floꝝ ſqui
nanti.añ.ʒ.iij.ſpicenardi ⁊ celtice caſſ̓ielig̃.añ.
ʒ.ß.tere oĩa diligẽter ⁊ dent̃.ʒ.ij.mane ⁊ ſero cũ
oximelle diuretico.vel põt ꝯfici cũ melle ad mo
duz opiate. Et valet dialacca ⁊ diacucurma.poſ
ſet etiã fieri empl̓m ſuper epar ⁊ ventrẽ ſm̃ do/
ctrinam que ſtatim in cura alchitis dicetur.

Alchites curat̃ ſic. ¶ In ꝑmis ob/
ſeruent̃ cañ. ſupradicti in
cura ydropiſis ⁊ intẽtio gñalis ſit in euãtione a
quoſitatis ⁊ ꝯſumptione vẽtoſitat̃ ⁊ ꝯfortatiõe
ꝑme ⁊ ſcõe digeſtiue ⁊ tertie. ſi poſſibile eſt ⁊ in
parcimonia cibi ⁊ pot⁹ qui debẽt eſſe ſubtiles ⁊
exiccatione ptiũ hũidarũ ⁊ aptiõe oppilationũ
mẽbroꝝ iterioꝝ ⁊ aptione poroꝝ cutis vt ꝑ eos
aliq̃d de materia euaporet̃.⁊ in ꝓuocatiõe vrine
⁊ hoc cũ diuerſis medicinis nũc euacuando per
ſeceſſum:nũc ꝑ vrinã:nũc ꝑ ſudorẽ mõ exercitã
do aliq̃n fricãdo. Prouocet̃ vomit⁹ de quarto in
q̃rtũ diẽ poſt vſuz oximell̓ ſquilliticí ⁊ decoctio
ne raſani gallicani. Nam ſm̃ Aui.vomit⁹ iuuat
eos multũ ꝓpterea q: ad diuerſum trahit ⁊ ꝑtẽ
euacuat ma̓. Et iteꝝ fiat decoctio raſani dome
ſtici ⁊ agreſtis cui addatur oximel diureticum
vel ſquilliticum ⁊ iterũ vomat ⁊ in iſto vomitu
concordant antiqui ſcꝫ Gal̓.⁊ Aui.⁊ multi alij.
¶ Deinde vtat̃ iſto ſirupo in quo eſt apertio vri
ne ꝓuocatio ſto¹ ⁊ epatis cõfortatio ⁊ oppilatio
nũ epat̃ ⁊ ſplenis ⁊ venaꝝ meſeraicarũ apertio
⁊ vẽtoſitat̃ groſſe carmina⁰. ℞. rad̃ yreos rad̃
aco¹ ⁊ fen¹ ⁊ pet⁰.bruſci ſpagi gramis gentiane
ariſt̃.lõ.⁊ ro. rad̃ fu.i. valiane.añ.ʒ.ij. policarie
cala⁰ coſti dulc̃ ⁊ amari mẽte abſin¹ end̃ ſcariole
ſaluie.añ.ʒ.iij.agrimo⁰.ʒ.iiij.an¹ marat¹ carui ſe.
pet⁰.domeſtici ⁊ macedonici ſe.apij dauci ⁊ cu/
ſcute ſe.end̃ ⁊ ſcariole ameos ſilerj montani añ.
ʒ.j.ſquinãti ſpice¹ ⁊ cel⁰ folij añ.ʒ.ij.rob.ru.ſpo¹.
añ.ʒ.iij.zuc.lb.j.fiat ſirupus ad perfectionẽ co/
ctus. Radices ꝯquaſſate in aceto temperent̃ per
8⁰.horas.⁊ additis alijs reb⁹ ſirupetur:vt ſupra
dictũ eſt. ¶ Poſt vſum ſir¹ ſupradicti capiat de
iſtis pill̓is quibus ego frequẽter vſus fui ⁊ be/
ne me reperi cũ eis. ℞.fol̓.laureole temꝑatis in
aceto ꝑ vnũ diẽ naturalẽ.ʒ.iiij.ligni aloes lacce.
añ.ʒ.j.corticis mirab. ke.ʒ.ij.an¹ marati reub.
ſucci abſin¹.añ.ʒ.j.erj vſti.ʒ.j. ⁊ ß. diagredij rad̃
yreos coſti dulc̃.añ.ʒ.ß.ſucci fen¹ q̃d ſuf̃.f̃ mal/
ſa pill̓.doſ̃ eſt.ʒ.ij.vel.ʒ.j.⁊ ß.vel magis vel mi/
nus ſm̃ virtutẽ pa. ¶ Iteruz aũt dum capit de
iſtis pill̓is in dieb⁹ q̃etis vtat̃ iſto elc⁰. ℞.cina/
mo¹ ce¹ coſti ſpice¹ ⁊ celtice azari caſſielig⁰ añ.ʒ.j.
reub.ʒ.iij.myrrhe ſq̃nanti ariſto.lõ.⁊ ro.añ.ʒ.ij.
ſpo¹ lacce ſand̃. muſ.añ.ʒ.j.mell̓ q̃d ſuf̃. f̃ ele⁰
ad modũ opiate. Det̃ oĩ mane.ʒ.j.⁊ ß. cũ aq̃ ra/
dicũ in dieb⁹:in q̃b⁹ nõ capit purgationẽ. Verũ
tñ ꝯſulo ꝙ in illa die in q̃ capit purgã:capiat de
iure galli in quo ponat̃ pet⁰.⁊ yſop⁹ ⁊ croc⁹ ⁊ de
pul̓.cinamo¹ ⁊ gariof̃.cũ ſpica ⁊ folio. ⁊ come/
dat de gallina.⁊ bibat minus q̃ poterit de bo/
no vino odorifero claro ⁊ maturo. Et iſta cõti/
nent̃ ꝑ.iſ.dies.⁊ aliq̃n ꝓuocentur ſudores:ſi eſt
poſſibile cũ ſtuphis ſicc̃ vl̓ cũ ſemicupio.⁊ iſte
ſtuphe fiũt mult̃ mõis. Prim⁹ mod⁹ ẽ ꝙ ſemicu/
piũ vel ꝑua tina vſet̃ a pte ꝯuexa ſup carbones
vitiũ groſſoꝝ vl̓ ſup alios carbones de bonis li
gnis ſicc̃.⁊ poſt madefiat cufa ſiue tina cũ pan/
no madefacto i vio.⁊ iteꝝ calef̃.⁊ iteꝝ madef̃.
⁊ h̃ totiẽs ꝯtinet̃:do⁰ bñ ſit calefcã:⁊ tũc cooptu
ra ꝑus ꝑpata ſupponat̃ q̃ſi ſubito.⁊ pa.ind⁹ in
grediat̃ ⁊ ſudet quãtũ ſuſtinere poterit. ¶ Se
cund⁹ mod⁹ ẽ ſtupha ſicca q̃ fit in paliſi cũ tina
ad quã ꝑ calamũ ſm̃ lõgũ ꝑforatũ venit vapor
vl̓ bullient̃ cũ herbis cal̓is pa⁰ bñ coopto intus
exñte ⁊ ſudet. ¶ Terti⁹ mod⁹ ẽ ꝙ hẽant̃ lapides
fluuiales ⁊ calef̃. ad magnũ ignẽ:⁊ ab alia pte
habeantur multe herbe calide minutim inſciſe:
⁊ in magna caldaria ſeu in alio vaſe ponatur in
fundo vnus lect⁹ de dictis herbis ⁊ alius de pan
nis ⁊ deſup ali⁹ de lapidib⁹.⁊ ſic de alijs: donec
fumus copioſus exire videatur.ſup quã fumus
pa.bñ coopertus taliter cõſtituat̃: ꝙ ſudet iceſ/
ſant̃ quãtũ ferre poterit ſine nocumẽto.⁊ exeũ
ti a ſtufa iſta vl̓ alia.ʒ.j.metridati offerat̃.⁊ ſuds
ſi põt ſtãdo in lecto bñ coopert⁹ poſt cibet̃.put
edoctũ eſt. ¶ Quart⁹ modus eſt: ꝙ ſepeliat̃ in

arena cal'a in tpe estiuo ꝛ ꝙ caput coopiat̃ ꝛ re
liquũ corpus sepultũ in arena calef̃. ꝛ sudet ꝛ si
ꝑpe eẽt tabernaculũ in quo posset in lecto iace-
re ꝛ sudare: ꝑualeret. ¶ Quītus modus est ꝙ i
quo tētorio bñ coopto multis pãnis: ne calor ex
alet facto sicut tētoriũ hoīuz armorũ sed mino-
ris q̃titat̃. ponant̃ peluces plene herbis cal'is
decoctis in vino vel saltem in aqua: donec calef̃
tentoriũ. ꝛ tũc hõ intret ꝛ stet donec sudet faciē
ꝛ oculos exterius tenēdo. ꝛ iste est modus dñaꝝ
de Cathalonia q̃n sunt puerpe ꝛc. ¶ Sext⁹ mo
dus est ꝙ balneet̃ in tinis sulfureis vel alumio
sis vel in aquis salsis ꝛ marinis vel in alijs na-
turalibus balneis: post sudēt. ¶ Septim⁹ mo-
dus est ꝙ sup carbones statuat̃ aliq̃s mod⁹ ad
modũ craticl'e sup aquã ebulis cal'. coopto egro
imponat̃: ꝛ de multis herbis cal'is patiēs coope
riatur ꝛ sudet si põt. ꝛ postponat̃ in lecto calefa
cto cum carbonibus in pelui positis ꝛ sudet.
¶ Octau⁹ mod⁹ est ꝙ postq̃ panis a furno ex-
tractus fuerit ponãt̃ in furno tabule. ꝛ sup tabu
las ingrediat̃ furnũ pa. cooptus pãnis ita ꝙ ca-
put teneat̃ extra furnũ: ꝛ ibi sine lesiõe corpis et
destructiõe virtutis sudet iuxta posse. ꝛ lect⁹ sit
ibi ꝑpe: in q̃ cũ suis pãnis cal'is inuoluat̃ ꝛ sudet
¶ Non⁹ modus est ꝙ cucurbita plena aq̃ cal'ia
decoctiõis herbaꝝ calidaꝝ circa pedes ꝛ latera
apponat̃ ꝛ sudet: si audet. Si forte videat̃ ꝙ na
tura ꝑ se vel cũ aliq̃ adiutorio ꝓuocet sudorem
aliq̃n: tũc nõ oportꝫ vti istis stuphis: ꝫ ꝑmittat̃
ꝑ se vel cũ aliq̃ adiutorio opari ꝯfortãdo ipsum
cũ cibis boni chimi ꝛ facilis digõnis aliq̃liter
aromatizatis ꝛ pua q̃ntitate boni vini clari vel
albi ꝛ odoriferi ꝛ maturi viride dimittēdo. ista
ꝯtinuãdo. aliq̃n fiãt empl'a: q̃ post dicent̃. vel ꝫ
emplm̃ de istis vel aliquib⁹ eoꝝ. Hec sunt mate-
rialia emploꝝ. fim⁹ bouis ꝛ cap. ꝛ fim⁹ colũboꝝ
chiolea limaces aduste cũ suis conchis cõchule
marine aduste sal sulfur nitrũ cardomo. bacce
lauri yereos baurach gũi ara. gũi pi⁹ gũi armo⁹
thus aloes myrrha bdelliũ spica⁹ cip⁹ cimi^m cão.
mellilo. aristo. ro. vinũ vet⁹ vrina pueroꝝ aq̃ sal-
sa letiuiũ. Et iterũ post. 6. dies interpolatos q̃b⁹
purgationē nõ accepit: capiat de pill'is de serap.
vel de pill'is de meserẽõ. q: fm̃ Aui. in loco alle-
gato pill'e de serapino ꝛ pill'e de meserecon sunt
vltime in alchite: sicut pill'e de reub. sunt vltime
in ypo^a. Sil'r põt vti pill'is supradictis probatis
vltra hoc. aliq̃n fiat clistere qd̃ sit laxatiuũ attra
ctiuũ ventositatũ ꝛ dissolutiuũ vẽtositatis. nam
fm̃ Aui. illud qd̃ eijcitur ꝑ clistere prope aquã ci

trinã est ꝛ ꝓpe vẽtositatē. Ideo põt fieri bona
actio in attrahēdo ꝛ ꝯsumendo. Scdo etiã quia
nõ ita fortiter dissoluit corpus: nec debilitat vir-
tutē. etiã nõ ita trãsit ꝓpe cor nec ꝑ sto^m nec ita
ꝓpe epar nec ꝑ vias ꝓpinq̃s mẽbris ad digõnē
necessarijs. sicut faciũt catar^a ꝑ supi⁹ assumpta.
Et pmo fiãt clisteria ex rebus dissoluẽtibus ven
tositatē sine mordicatiõe: sicut dictũ fuit in. c. de
colica ꝛ in. c. de yliaca. Deinde fiant clisteria at-
tractiua sine magna mordicatiõe ꝛ sine sale. et
post addat̃ spẽs sal'. ℞. rad. yreos acorus. ana.
ꝫ. ß. rute origa⁹ cala⁹ malue cicle centauree mi
noris añ. ℥. ij. an⁹ marat⁹ carui. añ. ℥. j. cõquassent̃
ꝛ bulliant̃ in. v. lt'. aque ad ꝯsumptionē medie-
tatis. Et in libra vna isti⁹ decoctiõis addat̃ yera
pigre benedicte añ. ℥. j. succi yreos. ℥. j. ꝛ ß. olei ru
thacei. ℥. ij. ꝫ. clistere sine sale. ꝛ in crastinuꝫ sil'e
clistere inijciat̃ addẽdo sal' gẽme. ʒ. ij. ista aliq̃n
ꝯtinent̃. demũ det̃ de sir° de absin° cũ decoctiõe
radicũ apitiuarũ ꝛ agrimo^e. ꝛ post purget̃ cum
succo yreos tantũ q̃ntum media testa oui ma-
gne gallie poterit ꝯtinere. istũ aũt succũ ponũt
autores: sꝫ miscẽt ipm̃ cũ alijs odoriferis ꝛ ꝯfor
tatiuis epatis ꝛ sto^i. Et ipm̃ ponit Jo. serap. in
suo breuiario a quo multi alij extraxerũt sititu-
dinē ꝛ ego cũ eis bene me repi. Sed post ei⁹ ac
ceptionē ꝓtendi fimbrias meas in ꝯfortatione
epatꝭ ꝛ ṽtutis. ¶ Pill'e Haly approbate alchiti.
℞. batiture eris folioꝝ laureole tpatis in ace°
añ. ptes equales succi absin⁹ q̃ntũ sufficit fiant
pill'e. dos est. ʒ. ij. ¶ Alie pill'e Haly plus rõnabi
les ꝛ sunt bone ꝛ expte in alchite ꝛ ypo^a remanē
tibus q̃nalib⁹ canonib⁹ cũ indicijs in suis vigori
bus. ℞. ligni balsami añ. ʒ. ij. anisi masticis añ.
ʒ. j. ꝛ ß. reub. succi absin⁹. añ. ʒ. j. eris vsti laureo-
le tpate vt. ß. añ. ʒ. ij. diagredij radicis yreos co-
sti dulcis. añ. ʒ. j. fiant pill'e cũ aqua feni⁹ vel cũ in
succo agrimo^e qd̃ melius est. dos est. ʒ. ij. vel. ʒ. ij.
ꝛ ß. ¶ Alie pill'e fm̃ eũ. ℞. laureole. ʒ. 6. rob ru.
succi liquiri^e. añ. ʒ. ij. fiãt pill'e cum aq̃ solatri: et
dentur. ʒ. ij. In istis pill'is laureola debet in ace
to tpari ꝛ exiccari q: ista est correctio sua: ꝛ iste
vltime pill'e quia multũ in eis intrat de laureo-
la nõ debēt ministrari nisi virtute valida existē-
ti. ¶ Et si patiēs est debilis fiat tale empl'm de
ponens aquam citrinam hydropicoruꝫ fm̃ Ha-
ly de regali dispositione. ℞. pulpe coloquinti-
de semen altee diagredij aloes myrrhe radicis
malue bdellij. ana. ʒ. j. ꝛ semis anabule radicis
yreos. ana. ʒ. iij. alb. ℥. iij. seminis malue semi-
nis cucumeris agrestis; cardamomi; euforbij;

añ.ʒ.iij.baurach salis gēme.añ.ʒ.ij.axūgie anse/ ris⁊ galline ⁊ vituli⁊ porci.añ.quod sufficit ad incorporandū ⁊ fiat vnguentū vel emplm ⁊ po nat sup ventrē:q2 vt d2 valde est laxatiuū.¶Em plastrū vtercꝫ pficiēs ydropisi.℞.fimi bouis.ʒ. xxx.sulfuris canclati cardamōi baccarū lauri. ana ʒ.v.fimi caprarū triti.ʒ.xx.terātur oīa ⁊ fiat em/ plm cū vino.Idem potest fieri de yreos ⁊ bau/ rach ⁊ fimo caprino ⁊ ficub9 siccis i aceto remol litis.Ista empla ⁊ silia debent poni sto° vacuo: ⁊ qñ volum9 remouere lauetur vēter cum aqua vel vino decoctionis camo.⁊ mellilotí ⁊ maiora ne ⁊ rob.⁊ fiat emplm sup ventrē solū.Si ydro pisis est de causa cal'a⁊ tūc sup epar epithiata fri gida apponant.⁊ sup vētrē cal'a apponant em/ plastra.¶Emplm fm Haly qd vtile est oībus speciebus ydropisis maxime de fria causa.℞.a/ momi spice cinamōi.añ.ʒ.x. bdellij gūi araci a/ pij croci añ.ʒ.v.aloes myrrhe thuris masculi car/ pobalsa silobalsa lapda.añ.ʒ.xv.cassielig costi amari piret aristolog.ro.mellilotí radic yreos. añ.ʒ.x.gariofi.mastic.añ.ʒ.vij.rob.ru.fimi colū/ bini.añ.ʒ.xx.cucumeris agresti pulpe coloqnt.añ. ʒ.x.gūme ⁊ crocus tempent in vino veteri ⁊ ad/ de cere qd suff fundant simul ⁊ addant alie me/ dicine ⁊ emplet venter.Ista empla psunt ad qt/ tuor.Primo quia laxatiua laxāt liquid. de aqua citrina.Scdo quia desiccant ipsam subtiliando ⁊ euaporando.Tertio q2 carminant ventosita/ tem ⁊ ipsam in parte exalant.Quarto q2 cōfor/ tant ventrem ⁊ mirach ⁊ faciūt ipsum non su/ sceptibile supfluitatū ad ipm currentiū ⁊ nō so/ lū mirach verūetiam alia mēbra sub eo conten/ ta vt dicit Auic.¶Medicina bona ⁊ experta q̄ dissoluit ventositates grossas valet in ydropisi⁊ confortat stomachum debilem ⁊ epar ⁊ aperit oppilationes.in causa tamē frigida est poti9 eli/ genda.℞.acori enule cāpane aristolog lon.et ro.añ.ʒ.ij.rubee tictorū an lacce spice ligni alo/ es gariofi.folij cuscute.ana.ʒ.iij. carui se. cicute maratri.añ.ʒ.ij.⁊ ß.cētauree minoris ameos myr/ rhe origa cala añ.ʒ.ij. saturegie cassielig. azari. añ.ʒ.j.⁊ ß.rob.mastic radic capparis scolopēdrie mēte sicce.añ.ʒ.iij.⁊ ß. reub. sq̄nanti gentiane. añ.ʒ.ij.⁊ ß.mell despumati qd suff.fiat electm ad modū opiate.⁊ det.ʒ.j.⁊ ß.cum aqua radicū ti/ riaca cum aqua decoctionis calamenti p 21.dies administrata.⁊ ꝙ nō comedat nisi semel in die valet multū fm Aui.Et species est ad oēs ydro/ pisim in diacurma.dicit Aui.⁊ hec ē ℞a.¶℞. croci spice cinamomi azari cassielig.añ.ʒ.iij.co

sti squinātí myrrhe.ana.ʒ.j.⁊ ß.fiat pul.⁊ addat mell quod sufficiat ⁊ fiat electm ⁊ detur.ʒ.j.vel.ʒ j.⁊ ß.cum aqua aperitiua valet ad epatis passio/ nem ex frigida causa similiter ⁊ stomachi ⁊ sple nis ⁊ remouet vētositates ⁊ oppilatiōes.¶Va let etiam fm omēs dialacca ad oppilationē epa tis de frigiditate ⁊ ad duriciem ⁊ apostema in epate ⁊ ad dolorem splenis ⁊ ad suspectionem ydropisis ⁊ ad ventositatem ypocondriorum. ℞.azari cinamomi croci squinātí reub. masti/ cis aristo.ro.⁊ long.ana.ʒ.ix.myrrhe gentiane maratri anisi apij gariofi.eupato absinthij mu scate cardamōi cucube ana.ʒ.iij.mell qd sufficit detur cum apozimate radicum ⁊ se.aperitiuorū ⁊ valet contra venenū.¶Nunc autem sequun/ tur pille de mezereon fm Mesue ad expellendū aquam ydropicorum cum fortitudine sine timo re.℞.foliorum mezereon temperatorum in ace to per diem naturalem.ʒ.v.mirab.cit.ʒ.iiij.ke. ʒ.iij.confice cum māna granata vel cum tama/ rindis in aqua end.dissolutis. ¶Et post acce/ ptionē.istarū pillarū sumat d trotisc de berbe.℞ berberis.ʒ.x.se.cucu.citrulli masticis spodij. añ.ʒ. vj.lacce reub.rob.ru.añ.ʒ.j.croci spice succi liq̄ri māne granate.añ.ʒ.iiij.fiant trocisci.⁊ in cā fri/ gida dentur cū vino odorifero.⁊ in cā cal'a cum aqua end.¶Si apostema est in epate val3 em/ plastrū de spica ⁊ mastice⁊ croco mellíloto ⁊ ab sinthio ⁊ camo.cum oleis aromaticis.¶Et fiat aliquando hoc emplm.℞.succi sambuci ⁊ ebu/ li ana.lb.ß.farine ordei stercoris columbini. ana lb.ß.vini odoriferi quod sufficit bulliantur vsqꝫ ad spissitudinem.⁊ fiat emplm in ventre non in epate etiam in istis nutriat patiens perdice pul lo gallina precipue cum iure galline. q2 adiuuat ad puocationem ⁊ rectificationem epatis.⁊ ius galli cum polipodio ⁊ aniso est bonū laxatiuū sine violētia.Serap.dicit in suo breuiario lima/ ces combuste quando terunt cū cocleis vel squa/ mis suis ⁊ ponunt supra ventrem ydropicorum exiccant exiccatione sufficiente.Et subdit: ꝙ si i epate est aliquid apostematis: tunc oportet ꝙ fi emplm cum herba absin ⁊ spica ⁊ croco ⁊ extre mitatibus vitis ⁊ mastice ⁊ mellíloto ⁊ camo.⁊ oleis aromaticis vt est oleum de spica ⁊ oleum de camo.¶Hic autem est sciendum fm Ale/ xand.ꝙ alchites ⁊ timpanistes magis curentur per catharticas purgationes sine flobothomia ypo sarcha vo ⁊ anasarcha aliquando curant cū flobothomia. ¶In omni specie ydropisis si testi/ culi fuerint inflati vel tibie precedentibus vni/

uersalib⁹ ꝶ ß ep̄l3.℞.an⁹marati caruí címí pul/uerizato℞ añ. q̄rte.j.farine fabarū ſucci ebuli ⁊ ſambuci vini optimi qd̄ ſufficit ad icorporandū ponat̄ caſtu ſup teſticulos ⁊ ſup tibias: imo etiā ſup vētrē. Aliq dicūt q̄ fiāt cauteria vel iciſiões in burſa vt ide aq̄ aliq p ea eueꝫ. Et dico q̄ bo/ne ſunt in ſuo caſu. Sumat et īterdū de pill' de agarico cū .4. gnis de eſula. ¶ Hec ē medicina Gordonij. ℞. euforbij pulpe coloq̄ntide agari ci.añ.ʒ.ij.ſpice bdellij ſe.enð ⁊ ſcariole maſticis añ.ʒ.ß.ſucci yreos ſucci abſin' ſucci cucumeris aſini.añ.ʒ.ß.carniū citonio℞.ʒ.j.icorpent ⁊ fiat maſſa pillarū.ſan ſtant in rōne deꝫ.ʒ.j.⁊ ß.ſaluo iure de mag aut min⁹. ¶ ydropiſis de cā cal'a i cauſis ⁊ in ſignis ⁊ in cura differt ab ydrope de cā fria: iō ſicut dicit Aui. errauerūt illi q dixerūt oēm ydropiſim idifferēter non poſſe curari niſi cū reb⁹ ⁊ medicis calis: q̄ circa pmo ignorādū3 nō eſt q̄ in talib⁹ accidit ſiꝑ multū itenſa ꝑpter cās in declaratione dicēdas ⁊ vrīa eſt pauce quā titat rubicūdiſſima ita q̄ iterdū appet eſſe ſub/nig.⁊ alñ i ea appent q̄ſi arene ⁊ ß pp aduſtio/ne a calore inordinato itroductā.⁊ verū eſt ſm Raſ.⁊ alios autores. Et ſm q̄ dictū eſt in can. ſpālibus can.i.9°. Iſta ſpēs vtplurimū eſt icura bilis: q2 mag cal'itas ⁊ mag oppilatio demon/ſtrant cē in epate vl' forte apa calin. ¶ Nūc aūt magn⁹ eſt ignis q̄ aq̄ nō extinguit. ⁊ cū medic⁹ dat fria digeſtiua epar debilitat ⁊ aq̄ augeꝫ cu3 vētoſitate.⁊ cū largit res calidas ⁊ deſiccatiuas mala cōplō ca. augmentat ⁊ itollerabil' ſiꝫ cōti/nue magnificat.⁊ ideo ab iſtis ſm antiquo℞ cō ſiliū eſt fugiendū. Si tñ volum⁹ eos non total'r deſperatos relinq̄re iudicato iſirmo cū ſuo picu lo ꝯſanguineis ⁊ amicis icipiam⁹ ⁊ tentem⁹ ſi cu/rari pōt per iſtū modū. ¶ In pmis cōſidereꝫ ſi ß ydropiſis cal'a fit ꝑpter apa calin epar vl' ſple/nis vel alterius mēbri vel ꝑpter malā cōplōne3 calam epar. Et ſi ſic curemus illa ſicut in ſuis inſinuatū eſt vel inſinuabit caplis: tūc o3 q̄ iſti caueant ab oibus cibis ⁊ medicis calidis ⁊ ab omni dieta cal'a. q2 iſta addunt in cām ⁊ p ꝯñs in egritudinē ideo cauēda ſunt. cal'a eni cū fri/gidis ſint bñ correcta ⁊ repreſſa ⁊ gubernet in dieta ſicut inferius diceꝫ. ¶ Primo ergo ſ talis ſirup⁹ quo intēdimus ifrigidationē cal'. vel fe. ⁊ aperitionē poro℞ ⁊ ꝯfortationē. ℞. cicoree cu3 toto enð ſcariolis domeſtice ⁊ ſilueſtris cū toto radic apij ⁊ fen. ſcolopendrie politrici capill' ve neris epatic abſin'. añ. M. j. roſtri porc. M. ß. ſe. enð ⁊ ſcariole ſe. apij ⁊ pet⁹. macedonici. añ. ʒ.j. ſpice ⁊ celtice ro℞.ru. ſpodij ſanð. al. ⁊ ru. De inde purgeꝫ ſic. ℞. cortic mirab. cit'. ʒ. iiij. yera pig. Ga'. ʒ. iij. folio℞ aureole tēpato℞ vt ſupra epithi. ʒ. j. ⁊ ß. reub. ʒ. j. lacq. ʒ. ß. ſe. enð ſpice ab/ſin'. añ. ℈. ij. puluerizent oīa ⁊ cū ſucco abſin' vel agrimonie fiāt pille. Et ſi illas deglutire nō pñt deꝫ in potu. ʒ. j. ⁊ ß. ¶ Pro correctiōe aūt in die/bus nō purgatiōis dent trociſci berberi vl' troci ſci de ſpodio cū aq̄ enð ⁊ a q̄ ſolatri ⁊ alkekēgi. ¶ Iterū purgeꝫ ſic. ℞. paſſu. mund ab arill' ſu miterre epithi añ. ʒ. j. polipo' q̄rci. flo℞ viola℞ ⁊ borag ⁊ bugloſſe an' ſe. apij ⁊ enð. añ. ʒ. iij. ſ de coctio i q̄ diſtēpent cortic mirab. cit'. ʒ. j. ⁊ poſt fricationē ⁊ colaturā addat caſſieꝫ. mund. ʒ. vj. reub. ʒ. j. ſ potus. ¶ Iſta colatura q̄ſi ponit ab autorib⁹ modernis. vl' purgeꝫ cu3 diacartamo ⁊ elc⁹ de ſucco ro℞. añ. ʒ. ij. ⁊ ß. reu. ℈. j. ſ bol⁹. Poſt iſta p correctiōe ⁊ ꝯfortatiōe vtat iſto pulue. ℞. radic cicoree ſicce cuſcute ſe. enð. ⁊ ſcariole reu/pōtici. añ. ʒ. ij. reubar. electi epatis lupi exiccati. añ. ʒ. j. ⁊ ß. lacce ſpice ' cipi ſanð. ru. abſin' agrimo nie. añ. ℈. j. ſ pul'. ⁊ deꝫ in dieb⁹ non laxationis omni die de mane. ʒ. j. cū aq̄ enð. ſolū epar lupi cū reub. corrigit epar calefactū ſi ſumat cum aq̄ enð. ¶ Supra regionē epar ad infrigidandū ⁊ cōfortandū. ſ tale epithīa. ℞. ſucci enð. ſcariol' ⁊ roſtri porcī epatice. añ. ʒ. ij. farine ordei q̄rt. j. ro℞. ru. oium ſanð ſe. enð ſcariol' ſpo' abſin' añ. ʒ. ij. puluerizāda puluerizent ⁊ miſceant ⁊ ſ em plaſtrū ſupra regionē epar ⁊ ſupra regionē ven tris ponat aliqd emplin cal'm de ſupradcis. Et iterū p ꝯfortatiōe ⁊ correctiōe male complōnis cal'e epar vtat diacucurma cui miſceat ſanð ſpo diū ⁊ ſemia fria minora. ná dicit Aui. q̄ ſpes eſt ad oēm ydropiſi3 in diacucurma. ⁊ vtat triaſāð ⁊ roſata nouella. ⁊ q2 enð eſt ꝯfortatiua apitiua ⁊ refrigeratiua epatis ⁊ q2 valet in leſionib⁹ epa tis cal'is cū ſirupo acetoſo ⁊ in fridis cu3 melle vt ponit Aui. in. i. 4. 3'. ſmone vl' i. de curis epar. ¶ Si endiuia aliqñ ſumat ſto° ieiuno cum. 3ª. pte ſui acetoſe cū aceto iuuaret eos. ¶ Ite℞ ſu mat de ſero capñno in quo bulliat ſpica ' ⁊ celtica añ. ʒ. j. anſin"'. ʒ. j. ⁊ ß. oi mane vnū gnū gobellū p. 7. dies cōtinuādo. Aliq dant vrinā ꝑpriam ad deoppilandū. Ego vō potius cōcedere vrinam hois ſani ⁊ iuuenis q̄ illam turbulētā egrotan/tis. Iſte aūt medicine ſupradicte debēt diuerſifi cari miſtrando mō vnā mō aliā. Et aliqñ debe/mus req̄eſcere ab oī ope p̄terq̄ a dieta cōpetēti. ¶ Medicina laxatiua Aui. ℞. ſeri caprini vel camellarum ſi haberi poteſt. lƀ. ij. ſpicenardi. ʒ. j.

salis gēme.ʒ.v.ista trita bulliāt lēto igne. ꝺ ista
decoctiōe dež.lī.ß. deīde paulati ascēdēdo vsqꝫ
ad.lī.j.ista enī expellit aquā citrinā absqꝫ calefa
ctione.Et si in dicto ßo bulliaꝛ̃ endi^c.M.j.cor-
ticū mirab.citri.ʒ.ß.spice^t absin^t.an.ʒ.j.fol.laure
ole preparate.ʒ.ß.rad.yreos.ʒ.ß.ēēt bona: si paula
tim ministreꝛ̃.¶ Aliud medicamē Aui. medie-
tas vni^9 citonij cū suo cortice abiectis seminibus
tēpereꝛ̃ in aceto p.3.dies.deinde teraꝛ̃ fortiꝛ̃ cuꝫ
pōdere eius de folijs laureole recētib^9.Deīde di-
ctū acetū ꝛ de zuc.medietas pōderis aceti bul-
liant ad spissitudinē mell.ꝛ tūc in vltima ebul-
litiōe addaꝛ̃ cito^m ꝛ laureola:ꝛ in ista me^a nō est
timor:vt diē Aui.Et ad experiendū deꝛ̃.ʒ.ß. deinde
ascēdēdo.Et si huic me^c addaꝛ̃ mastiđ.ʒ.ij. roß.
ru.se.enđ.spice^t.an.ʒ.ß.cortiđ mirab.ʒ.ß.reubar.
ʒ.j.ēēt securior.Et mag^s artificialis vtaꝛ̃ trocīscis
de berberis ꝛ rebus dictis in mala cōplone epatis
calida.Et si adest apa cureꝛ̃ sicut dictum est in p
prio caplo.ꝛ sic de alijs ꝛc.

Dieta ydropisis est talis.Comedat perdi
ces turtures pipiones carnes edi
assatas pullos gallinarū auiculas pparatas cuꝫ
agresta cū succo limo^m.ꝛ sumat panē ordei ꝛ a-
uene spelte.ꝛ si cōcedat triticeū sit bñ fermētatus
ꝛ coct^9.Et nō vtaꝛ̃ iure nisi in dieb^9 purgationis
vtaꝛ̃ etiā interdū zedoa^o ꝛ acetosa ꝛ enđ etiam
scario.cū aceto.ꝛ fiat salsa viridis ex acetosa ꝛ pe
tro.ꝛ sint ɔtēti vna vice in die comedere:ꝛ tolle-
rēt sitim.ꝛ ɔcediꝛ̃ eis aliqñ aliqđ de fructib^9 ali-
qñ ficus siccas amigđ.ꝛ zuc.pōt cape.cū ista die-
ta curauit Ga.senē alchiticū cū cal.ꝛ ṽtute debi
li:sed purgabat ipm vno mō sic. ℞.corticis mi-
rab.cit^t.ʒ.vij.fumiterre.ʒ.4.fol.absin^t eupat^t an.
ʒ.ij.enđ.nouelle.ʒ.j.spice^t se.enđ.roß.rub.an.ʒ.ij.
bulliāt i.iij.lī.aque vsqꝫ q^o redeāt ad.lī.j.ꝛ addiꝛ̃
ʒ.x.zuc. bibaꝛ̃ loco correctiui pparatiui ꝛ aliq̄liꝛ̃
laxatiui.Deinde ℞. lac cebran esule zuc^t tantū-
dē.misce i vase nitido ꝛ ɔgeleꝛ̃.Uel etiā pōt con-
gelari lac esule cū pinguedine caricarū:ꝛ fiant iñ
pill.ꝛ denꝛ̃.2.aut.3.ad modū cicerꝫ.ꝛ vtebaꝛ̃ inꝛ̃-
dū ille bon^9 senex rob de agresta vel de acedula.
Et fecit Ga.homini seni emplin sup epar de re-
bus fris ꝛ de g̃nis fris i aceto.Sup vētrē ṽo fa
ciebat ß eplin.℞.farie ordei ꝛ milij boliar^ci ster
cor^i vaccini capni cineri q̃rci ꝛ vitꝛ̃.an.ʒ.ij.baura-
cis sulfuri.an.ʒ.j.distēpenꝛ̃ cū aceto.ꝛ fꝛ̃. emplin
sup vētrē ꝛ vmbilicū.ꝛ sup epar pōaꝛ̃ eplꝫ ꝺ enđ
scariola ꝛ roß.ꝛ aliqñ soluebat ipsam cū sir^o roß
in q̃ pri^9 ifundebaꝛ̃ mezercō ꝛ myrrha.Uel dis-
soluebat in ipso lac esule.Qñ hēbat sitim dabaꝫ
ei iulep.ꝛ qñqꝫ miscebat folia mezereon cū melle
ficuū ꝛ dedit ei.Et in vltimo nō dimisit die vno
absqꝫ expulsione aq̄.h^e sunt ṽba Ga.in sñia nar
rata p Aui.i.4.3^t.in.c.de ydropisi cū cal.vel in.c.
de cura alchitis. ¶ Si aūt fuerit timpanistes co
medāt ciba^a imediate dicta ꝛ caueāt ab omnib^9
legūib^9 ꝛ frumēto cocto.ꝛ caueāt a rapis ꝛ ole-
rib^9:vt sūt caules spinargia blete ꝛ silia:caueaꝛ̃
a lacte caseo ꝛ a fructib^9 recētib^9 ꝛ a castaneis ꝛ
a pane fermētato ꝛ a musto ꝛ a superfluo cibo ꝛ
potu ꝛ ab omni frigore.ꝛ teneat se in calore:ꝛ si
poterit sudare sudet saltem cum aliquo adiuto-
rio de supradictis . Quādo ydropici incipiūt su
dare:valde est bonū signum:q: signat fortitudo
virtutis expulsiue.¶ Timpania vt dicit Ga.4°
amphor.ɔ^o.ii^o.vocatur ab ypo.ydropisis sicca.a
modernis ṽo vocaꝛ̃ tipanites:vt diē ibi q^9 abu-
siue vocaꝛ̃ ydropisis ppterea:q: ydropisis ē mor
bus hūid^9:cū ß.ab aq̄:q: ꝺ: ab ydor grece qđ est
aqua latie:vt pōit Ga.i passio^o.Timpania ṽo fit
ab aere vētoso:ß tñ ppter silritudinē quā hꝫ cum
alijs q̃ntū ad inflationē vocaꝛ̃ ydropisis.ista au
tē spēs plus q̄ alie indiget reb^9 ventositatē dis-
soluētib^9 qñ etiā indiget vt euacueꝛ̃ illa ma^a q̄
ventositas generaꝛ̃ ꝛ q: ista species g̃naꝛ̃ a cali-
do vt ponit Galien^9 in dicto cōmēto: volunt q̄
illa caliditas reprimatur dando aquam endi. ꝛ
aquam acetose ꝛ scariole: ꝛ aquam solatri con-
tinuando.p.7.aut 8.dies.Debem^9 etiā vti diure
tiđ frigidis vt sūt semia enđ.scariole. Aliq etiaꝫ
ponūt vētositas ꝛc.oportet ergo q̄ ipa vt eua-
cueꝛ̃ hu.hūid^9 si ipa sit ppter retētionē eius. ꝛ tē
peꝛ̃ epar cū epithimatib^9 ꝛ purgationib^9 leuiorib^9
adminiſtraꝛ̃:ꝛ freq̄nꝛ̃ fricꝛ̃ vēter cor ꝛ euaporeꝛ̃ cū
milio ꝛ sale cimio maratro ꝛ cū aniso. nō aūt su
pra epar vētose ß supra vētrē sñ scarificatōe sūt
ponēde.loco aūt pparatiui deꝛ̃ sir^9 de enđ.ꝛ aq̄
fen^t ꝛ aq̄ apij ꝛ mellilоti tribulorum ꝛ alkekēgi.
¶ Itē puoceꝛ̃ eructuatio.fiāt eciā clisteria de re-
bus ɔsumētib^9 vētositatē in quib^9 ponaꝛ̃ oleum
rutaceū ꝛ baurach:q: ista duo subtiliāt vētosita-
tē ad apicēdū vias ꝛ ad vētositatē ɔsumēdā: detur
istud aposima qđ pōit Haly.℞.radiđ apij ꝛ fen^t
an.ʒ.j.se.apij an^t dauci se.pet^o.cimi.an. ʒ.iij. fo-
lij sq̄nāti an.ʒ.ij.azari spice mastiđ spice^t.an.ʒ.ij.
ꝛ ß.oppo^ci.ʒ.j.zebebi.20.coquanꝛ̃ in aq̄ vsqꝫ ad
consumptionem medietatis dentur omni mane
ʒ.iiij.cum.ʒ.j.ꝛ ß.sotire vel cū tantūdē elect^t petar-
dicon.¶ Pille Haly ad timpanistē.℞.yerapi-
gre.ʒ.vij.ßapini agarici sal gēme succi eupato^t.
floꝝ sq̄nāti laureolꝛ̃ pparate cassieligñee an.ʒ.j.suc

ei absin. rad. yreos. añ. ʒ. iij. ß. pille dos eius. ʒ. ij. vel. ij. et ß. cū aqua cali. Post purgationem dent trocisci de berberis qui iam supius scripti sunt. Et aliqñ purget cum electuario de succo ros. et reub. dissolutis in aq end. ¶ Et emplet venter cum isto emplo vt ponit Haly. ℞. camo. melliloti arthe. sansuci mētast. añ. ʒ. io. cumi. saturegie an. marat. dauci cardamoi. añ. ʒ. v. se. rute et gūmi eius añ. ʒ. iij. azari carpobalsa. cassielig. spice. añ. ʒ. ij. castorei myrrhe gūmi pini storaq liquid. añ. ʒ. j. et ß. olei aneti vel ruthe qd sufficit in quo tēperent gūmi et addat pul. terēdorum et fiat emplm sup ventrē. ¶ Ista medicina laudatur a Rab. in suis experimentis q̄ laxat cito aquam citrinā et dissoluit inflationē et vrinā puocat et vs ydropisi. ℞. turbit aga. se. feni. an. añ. ʒ. j. scamonee. ʒ. v. lacce romane spice cel. añ. ʒ. ß. addat foliorum absin. mastic se. end. añ. ʒ. ß. reub. ʒ. j. succi yreos qd sufficit. fiant pille. vel distēperentur cum sirupo facto ex origano et calamento. Et si cū istis nō melioratur: aia eius cōmendet deo: et corpus capellanis. ¶ Sequit medicina magri Bernardi de gordonio in lilio ad euacuandum aquā citrinam ydropicorum. ℞. succi cucu. asin. et rad. ei. succi laureole succi yreos succi absin. succi eupatorij. añ. ʒ. iij. misceant: et qescant: et aq q̄ supnatat abijciat et qd residet reserue. Deinde ℞. reub. agari. añ. ʒ. ß. spice. se. end. se. scariole se. portul. mastic lacce dragagan. sal gē. añ. ʒ. j. mell. ros. ʒ. ß. miscentur et seruantur in vase mundo ad solem ad modū cōserue rosa. Et non reueletur nisi dilectis. Et detur. ʒ. j. vel magis vel minus sm vires infirmi. Isti caueant a leguminibus et fructibus recentibus vt sunt fic. et vue et ab oleribus preter fenicu. et pet. custodiat se a lacte nisi camelle. Scribitur in scdo libro kyranidarum q̄ san. capre calefactus in igne et comest. ydropicos pfecte liberat. Cum aūt in ydropicis venter videtur diminui. in pedibus et tibijs et bursa testiculorum fi. fomentū ex aq salsa decoctiōis rad. ebuli et totius herbe. vel lauent cum lexiuio: cū quo mulieres lauant caput in quo aliquid apponatur salis cōmunis. Item ad idem origanū absin. et calamentū paritaria folia: et rad. ebuli fol. sansuci oia vel aliq cū camo. et mellilot. et vino vel saltē in lexiuio cocta et fomētatio inde facta valet. oia ista intelliguntur purgata pus materia antecedente sufficienter. aliter eni nō esset nisi derisio. Ista est cura mea sm vsum meum: et sm autores et magistros meos; quorum nō sum dignus vocari famulus.

Declaratio ydropicorum. Primo querit quare ydropici yposarchi vel leucoflātici ptinue sitiant et desiderant potū aq cum totū corp. sit fridū et humidū et partes vētrales et alie sint plene aq et humiditate. Cum etiā discrasie nāles appetant similia ad suā pseruationē. et discrasie innaturales pria ad suam sanationē vt dr in teg. in multis locis et in scdo teg. Et ledunt quidē a similibus sue crasi iuuantur quidem a contrarijs etc. ¶ Prima causa pōt assignari dicendo q̄ q̄uis mēbra sint repleta humiditate illa tamē nō est naturalis imo innaturalis et inconueniens nutritioni. Mēbra autem appetunt humidum naturale vt nutriantur et sedetur sitis vel alit. Dicunt aliqui q̄ q̄uis illa discrasia sit accidentalis et non naturalis: tamen causa longe more et permanentie habituata est et facta velut naturalis: et sic appetit simile ad pseruationē. Alia causa pōt assignari q: partes vētrales sunt multū replete et cōprimunt spiritualia et cor non bene potest euentari imo fumi in eo generati retinētur qui ratione vicinitatis desiccant os stomachi et sic fit sitis. vel q: ab illa aqua mala et corrupta fumi eleuantur mali et corrupti qui ad orificium stomachi venientes in eo causant sitim. In ydropico aute de cā cal. non est mirū si sitiunt q: discrasia est innaturalis et est ca. ideo appetitur cōtrarium scz fridum et humidū. ¶ Secūdo querit quare in omni specie ydropisis: saltem in pn. adest inflatio pedū: Prima causa aūt est q: calor naturalis in eis est debilis cū sint multum remoti a corpore qd est fons caloris et nō bene pūt digerere illud qd ad ipsos fuit missum p nutritione. vñ infla. pedū accidit pter defectū vl debilitatē virtut. nutritiue. fen. 14. 3. trac. 4. ca. de ydropisi. ¶ Scda cā est: q: sunt in loco decliuiori ad quē supfluitates currere sunt consuete. i manib. aūt p pñ. Pmo q: sunt ppe cor. scdo q: sunt mē. multi motus. tertio q: supflua nō ita ad eas currūt: q: sup radices brachiorum nō mltc repiunt supfluitates. ¶ Ter. qrit qre vrina coit in ydropic in pn. ē tincta. p. cā ē: q: in modica quāti. et io mag coq̄t et calefit: et et pns tingit: et q: nō cito exit ab epate tinctura et superfluitates q̄ in eo sunt: leuit cū illa mo. miscent vrie. 2. cā ē: q: san. et colera nō bñ ab ea sepant imo cū ea miscent. 3. cā ē: q: parū bibūt. et io dic Aui. q̄ pter tincturā vrine non oz iudicare q̄ ydropisis sit a causa calida. ¶ Quarto scias q̄ ypo. iter oēs spēs ydropis sm autores facilio-

ris est care. ⁊ ppter. 2. Primo q: materia ē disp-
sa p totū corp⁹ magis attinēs nature sāguis ⁊ mē
bro in q̄ ptinet' iō nā citi⁹ poterit ip̄z digerere et
expellere cū suis v̄tutib⁹ digestiua. s. expulsiua cū
minori arte iuuamēto. ¶ Tertio q: citi⁹ apparet
⁊ citi⁹ terret egrotantē ⁊ citi⁹ ei succurrit. ¶ 4°
q: v̄tus in eo est fortior: cū materiā nociuam ad
longiorē possit expellere distātiā. ¶ Quinto q:
in ypoca nō est oppilatio saltē tāta in gibbo epa
tis q̄nta in alchite ⁊ timpanite. qđ patet: q: ille
san. aquosus nutritiōi inept⁹: bene pōt transire
a vena que est in gibbo epatis ad venas totius
corpis. qđ nō fieret si in gibbo epatis foret oppila
tio: s; poti⁹ redūdaret v̄sus vmbilicū. ⁊ sic venter
poti⁹ q̄ caro inflaret': cui⁹ opm videm⁹. Et ideo in
ypoca poti⁹ ad epatis pfirmationē ⁊ illi⁹ aquosita
tis euacuationē debem⁹ intēdere q̄ ad deoppi-
lationē: q̄uis in vtraq; spē deoppilō sit necria:
vt illa maa parti p vrinā ⁊ ptim p secessuz possit
euacuari. ¶ 5° circa 4m can. de siti ⁊ fame tole-
randū est sciendū: q̄ ypoci hn̄t carnes hūidas ⁊
plenas aquositate vel aquoso sanc. iō mala pº hu
mida i carne ⁊ epate dn̄at': q̄propter de necitate
ad coꝝ salutē fames ⁊ sitis sunt adiungēdū fm
ypo. etiā sic. corpib⁹ hūidas carnes habētib⁹ fa-
mē adhibere couenit. fames em̄ desiccat corpus
4°. ampho. cañ. 59°. Et humidā habētes cōple-
xionē oportet: vt ab abstinētia medicent'. 2° am
pho. cañ. 16. ibi. vbi indigentia nō oportet labo-
rare ⁊c. Et dicit Haly de regali dispositiōe li°. 4°
2e partis regal' dispo. Opz carnosam hn̄tes ydro
pisim a ciboꝝ ⁊ potuū arcē copia: q̄m sua cib⁹ mlt
titudine stom ḡuat ⁊ digestionē phibet: ⁊ corpo
ris auget hūiditatē ⁊ calorē extinguit naturalez
¶ Sexto dubitat' de dicto bōi Bernardi de gor
donio in lilio. ⁊ Jo. de tornamira bōe memorie
vna voce dicentiū. q̄ nō debem⁹ dare titimalluz:
scamoneā ⁊ addit medicinas diagrediatas nec
pill' de misereon: q: multū debilitāt epar: contra
cui⁹ cōtrariū dicūt oēs. ⁊ in pill'. in quib⁹ intrat
mezereō cōcordāt Ras ⁊ Mesue i. c. de medici-
nis laboriose soluētib⁹. Etiā Haly Aui. Serap.
⁊ multi alij. Nota q̄ mezereon alio noīe vocatur
laureola. ⁊ ē plāta calida ⁊ sicca in 4° gra. ⁊ ha-
bet multas pp̄etates bōas ⁊ malas vt dic̄ Me-
sue in loco allegato. h̄z tm̄ posse ducē aquā citri-
nā ydropicoꝝ cū fortitudine ⁊ vehemētia vt ip̄e
ponit ibidē. Et q: multū est fortis ⁊ in ea ē virt⁹
acuta ignea ⁊ excoriatiua ⁊ dissolutiua virtutis
ppterea anteq̄ sumat' eius malicia est auferen-
da iuxta posse. ¶ Et pmus mod⁹ correctionis
eius est: q̄ tpet' in bono aceto p vnā diē natura-
lem ⁊ crastinū siccet' ⁊ puluerizet'. ⁊ post misceat'
cū mirab. ⁊ absin° ⁊ berberi. ¶ Scđs modus est
q̄ decoquant' citoniū berberi ⁊ rob. in aceto ⁊ in
illo ace° tēperent' folia laureole per 24. horas ⁊
post desiccent' ⁊ offerāt' in quātitate debita. ¶ 3°
mod⁹ est q̄ tēperent' in aq̄ end. ⁊ muscillagī psi l
lij facta cū ea vel cū aqua portulace: ⁊ ppinetur
cū aqua vel succo istaꝝ. Et in hoc valet aq̄ end.
aqua solatri ⁊ alkekengi vel succi coꝝ. ¶ Scđo
circa hāc q̄stionē notandū: vt iam dictū est ⁊ di-
cūt autores q̄ ydroposis ē fortis morb⁹ ⁊ diuti-
⁊ tardus ad curandū: q̄m nisi sint aliq̄ iuuenes
cū forti v̄tute ⁊ bona obediētia: vix aliq̄ mō cu-
rant' ⁊ hoc expsse ponūt autores: ⁊ patz ad expi
entiā. ¶ Tertio scias: q̄ vnū pncipiū ē in medi-
cina qđ ponit Ga. 4. amph. pº. 16. ibi. Ellebor⁹
piculosus est. Et est q̄ forti infirmitati fortis oc
currit me°. Et q̄ iō elleus qui est fortis me° cōpe
tit in lepra q̄ est fortis īfirmitas. Et ex istis pnci
pijs sic notatis pstat q̄ laureola esula ⁊ siles for-
tes mec in euacuādo aquā citrinā ydropicoꝝ cō
petūt ydropisi. ⁊ de facto artificialr i ea ministrā
tur. Et ad saluandā coꝝ intētionē dico q̄ ipsi in
telligūt q̄ talia nō debēt exhiberi ante pfectā co
rū correctionē nec in debili virtute. s; bn̄ postq̄
correcta fuerint: vt dic̄ Ga. ⁊ narrat Aui. 14a. 3a ⁊
alij oēs āministrāt ista ⁊ silia. Et qđ fortius est
Ga. cōcedit cātarides ipis ydropicis exhiberi sic
dicens. Medicamē em̄ acceptū ex cātaridib⁹ for
titer iuuat habētes ydropisis. s; tm̄ cātaris pluri
mū vlcerat vesicā: s; cū eius v̄tus separat' a pmixtio
ne eoꝝ q̄ ipsis pmiscent': deinde taliter offerunt' i
quo nimia existit hūiditas: euacuāt eā p vrinam
tertio de cōplonibus. c. 4°. Cātarides aūt corri-
gunt' p adustionē aut p āmixtionē gūi cerasi. Et
ego repudiādo mēdacio affirmo viuit de⁹: q̄ mlt
tos v̄tute dei vidi curatos alchiticos ypo sarcho-
nouissime aūt vnū psbyterū etatis. 57 annoꝝ tipa
nisticū cū pill'. de mezereō fm descriptionē q̄ po-
nit' in cura alchitis ⁊ cū elctu° ibidē scripto fm vsū
meū psupposito tm̄ bono regimie. ⁊ sic fuit exem
plificatū de mezereon. Sic intelligēdū ē de scāo-
nea ⁊ de euforbio ⁊ de ellō ⁊ de anabsla ⁊ de fem
la ⁊ de sc. vitice ⁊ de succo mediani cortiq̄ sambu
ci ⁊ de aloen: qđ debz esse lotū. Et sic itelligit' A-
uic. in cura alchitis sic. d. In solutis aūt nō oz q̄
sit illud qđ nocet epati. Et si aliq̄ necessitas fue
rit hmōi cē: oportz vt illud rectificet'. hec ille. Et
si ē aliq̄ medicina q̄ nō pōt expectare correctionē
aut decoctionē: tūc post ei⁹ opationē debem⁹ cū

stipticis ꝛ aromaticis stoᵒ ꝛ epatis ꝯfortationē adhi-
bere. Vñ ꝑm autores aq̄ ordei aq̄ decoctionis
passularū cū toto remouēt nocumētum i corpe
derelictū ab eis. Et si corpꝰ remanet inflāmatuȝ
aq̄ endi. aq̄ scariole remouēt illā iflāmationem.
Et crede mihi qꝛ nūq̄ alchites nᶜ tipanistes cū
medicis leuis opatiōis: sicꝫ ē cassia ꝛ māna: cura
bunt. ℂ 7ᵒ nota ꝙ endi. hortulana ꝛ siluestris vȝ
in discrasijs epatis calefactis cū sirᵒ acetoso ꝛ infria
tis cū melle. Et dicit Aui. in. i4ª. 3ª. in ꝑmō cur̄ d̄
curis epatis. ꝛ in caᵒ de cura male cōplōnis calꝫ i
epate dicit sic. Et endi. qdē cāpestris ꝛ hortulana
vtilia est in hac itentiōe. s. in ꝯfortatiōe ꝛ abster-
sione ꝛ aptione. Cōplō nāq̄ ambaȝ declinis est
ad frigꝰ nō valde supfluū ꝛ in ea ē calitas apiti-
ua nō calefactiua eq̄lis ꝯfortans. imo pueniꝫ ex
iuuamēto ambaȝ vt nō noceāt epati frio. h̄ ille
Jōꝫ ꝯcludiꝫ ex dictis Aui. in illis duobꝰ locis ꝙ oi
bus spēbꝰ ydropisis tā calis q̄ fris vꝫ pstare iu-
uamentū. ℂ 4ᵒ q̄riꝫ vtrū aliq̄ spēs ydro. possit
causari a cā ca. efficiēte ꝛ instrali? Et vꝫ ꝙ nō. qꝛ
ydrops denoiaꝫ a sua cā: nā dꝫ ab ydor grece qd̄
est aq̄. sed aq̄ est fria de q̄ ydrop. noiaꝫ. ḡ nō fit
ydro. ab aliq̄ cā calā. ℂ 2ᵒ cōfirmaꝫ. qꝛ materia
ydro. siue sit aq̄ siue ventositas: semꝑ est fria in
sua cōplōne. ḡ ydro. nunq̄ fiet ab aliq̄ cā calida.
ℂ 3ᵒ. omne illud qd̄ gn̄aꝫ in epate pviā extictio
nis cal. nālis epatis a frō innāli gn̄aꝫ a frō ꝛ nō a
calō. sed sic est in gn̄atione ydro. ꝛ materie eiꝰ.
igiꝫ ꝛc. ꝯña ꝛ añs. p minori ē Aui. in distinctiōe
i4ª. 3ª. trac. 4. c. de ydro. q̄si in p̄nᵒ caᵒ vbi dicit
egritudies cōplōnales epatis sunt inflāmantes ꝛ
faciūt ydropisim cū ḡdatiōe inati cal. aut exala
tionis subito ꝛc. Jn ista autoritate ꝯtineꝫ reso-
lutio ꝛ extinctio calois epatis q̄ extictovl resoluto
ydro. cātur a frō ꝛ nō a cal. ℂ Jn oppoᵐ. cōplō
tempata est instrm nature ꝛ mediante quo ipsa
suas bn̄ exercet opatiōes ꝛ pfecte: sed ista cōplō
tempata epatis corrumpiꝫ a calore innāli epatis
dn̄ante ꝛ eiꝰ tempamentū corrūpente ipso inna
turali cal. nō recedēte ſȝ in eo manente. igiꝫ ꝛc.
Cōsequētia bona est. qꝛ cū cōplōne mēbrorum
opaꝫ. igiꝫ seq̄tur ꝙ iste calor inālis gn̄abit ydro
pisim ꝛ māin eiꝰ. ℂ 2ᵒ. arguiꝫ. q̄cq̄d est cā cāe
est cā causati. ſȝ calor inālis est cā resolōnis ca-
loris nālis ꝛ destructionis virtutis facientis bonū
san. nō recedēdo ab epate. ḡ iste calor inālis est
cā efficiēs imediata ꝛ pducens ydro. ꝛ cāȝ eius.
ℂ 3ᵒ timpanistes ꝛ cā eiꝰ fit imediate a calō, igi
tur aliq̄ spēs ydropis fit imediate a ca. ꝯª nota
est ꝛ añs est Gal. 4. aphō. cōmēto iiᵒ. ibi. Qui

buscunq̄ torsiōes ꝛc. vbi dicit sic: ydropisis eni
nasciꝫ a cāis fridioribꝰ. hec aūt. s. timpanistes a
cāis caliorībus. ipossibile eni est sine cal. igros-
sum aerē mutare illos hu. h̄ ille. Ex quo satis cla-
re appet ꝙ ydropis aliq̄ spēs ꝛ cā eiꝰ imediate fit
a cal. tanq̄ a cā efficiēte imediate. ℂ Jn ista q̄-
stione erūt. 4. articuli. Jn pᵒ ponenꝫ opiniones
aliquoȝ autoȝ. in 2ᵒ ponentur aliq̄ suppōnes ꝛ
notabilia: ꝛ aliq̄ eliciēꝫ ꝯclōnes. in 3ᵒ ponētur
ꝯclōnes. in 4ᵒ r̄ndebiꝫ ad rōnes ꝯcordādo au-
toritates. ℂ Quātū ad p̄ᵐ pma opinio ē Con-
stātini in 9ᵒ. megꝰ caᵒ de ydropisi. vbi ponit oēs
3. eiꝰ spēs a cā fria gn̄ari tāq̄ a cā imediata q̄uis
cā añs vl mediata posset eē cal. avt lōge fe. ꝛ apa
ta calā ꝛ siliā. Et istā opinionē ponit ibidē Cō
stantinꝰ in viaᶜᵒ. ꝛ istiꝰ opinionis fuit gerardus
cremo. in glosula cū autoritate alhy. Et eandēȝ
sniam seq̄tur Bern̄. in lilio. Oēs isti videnꝫ seq̄
Aui. in i4ª. 3ª trac. 4. ca. de ydropisi. vbi dicit ꝙ
egritudies cōplōnales epatis sunt iflāmātes ꝛ fa
ciunt ydropisiȝ cū ḡdatiōe resolōnis innati cal.
aut extinctiōis eiꝰ subito. q̄si dicat ꝙ nisi cal. nāt
epatis resoluaꝫ paulatiȝ ab innāli vel alr extiguaꝫ
vel corrūpaꝫ nunq̄ fiet ydropisis. ℂ Nō aūt ne
gat Aui. qn cal. innālis possit in epate remanē,
cū digestio 2ª iperfecta vl corrupta in eo cele-
braꝫ. ℂ Alia ē opinio mḡri Job. de tor. in p̄mo
clarificatoᵒ ꝛ i 2ᵒ vbi expsse ponit ꝙ mala cōplō
cal. ē alia cā imediata efficiēs ꝛ instralis illiꝰ ma
teriei vētose vel aq̄se ꝛ p ꝯñs ydropis. ꝛ pbat h̄
multis rōnibꝰ ibi positis. ℂ Quātū ad 2ᵐ arᵐ pre
suppositio est ex libello de mala diuersa i. c. 5. in
snia Gal. ibi ponit ꝙ in oi mala cōplōne diuer
sa ē aliq̄d de cōplōne nāli. pȝ qꝛ mala ꝯᵒ diuersa
est media inꝫ h̄ duo. s. inꝫ dispōnē q̄ est nā eiꝰ. i.
cōplō natural. ꝛ iter dispōnē q̄ ē a natura peni-
tus egressa. ḡ cal. inaturalis dū fit pticipat cū ca
lore naturali ꝛ cū mala adeq̄ta saltē in fcō eē vl
anteq̄ terminū suū attiḡat. Ex isto habes ꝙ in
ydropisi de cā calā nō solū cal. inatural cōcurrit
ad gn̄ationē illiꝰ maᵉ. imo in eo pticipat aliq̄d
de nāli ca. qꝛ nisi aliq̄d de naturali calore re-
maneret iaȝ eēt mala ꝯᵒ adeq̄ta ꝛ nunq̄ āplius
sanitas recupareꝫ. verū qꝛ plēs ḡdus sunt cal. in
naturalis. iō ipse ē iformās ꝛ ab eo tanq̄ a pdo
mināte tota latitudo cal. denoiaꝫ. ℂ 2ª suppoſiᵒ
est ꝙ corpꝰ ꝛ mēbra ydropicoȝ aliqualr nutriū-
tur q̄uis iperfecte ꝛ nutrimēto ipfecte digesto.
Jsta supposiᵒ pȝ p pª parte. qꝛ si non nutriantur
mēbra aliqualiter nec calor nec spūs continue ꝛ
nouiter generantur nec vita tāto tēpore in cor-

pore ꝑmaneret. 2ª ꝑs pȝ per expientiā.q꞉ si bñ ⁊
ꝑfecte natura oparet̃ mēbra nō inflaret̃ nec cor/
pus egrotaret.¶ 3° nō ꝙ intelligit̃ ꝙ hydro. et
cā eius ꝯiuncta aliqñ gñet̃ a calore totalr̃ inna/
turali ⁊ ab omi naturalitate sepato.vel pōt itel/
ligi ꝙ ad gñationē talis ma^e ꝯcurrat ca.innatu
ralis q̄ nō est totalr̃ supat᷒a natura ⁊ opatione
cal̃.naẗalis.imo ꝺi talis ⁊ q̄si cōposit᷒ ⁊ sub vna
forma ⁊ rōne effect᷒ quē induč. nā in tali actiōe
isti᷒ cal̃.resultat aliq̄ ꝺigō alicui᷒ pue ptis chili
in q̄ cal̃.⁊ spūs gñant̃ ⁊ mē^a aliqualr̃ nutriūt̃: ⁊
h̄ fit ex pte cal̃.naturalis.etiā resultat actio q̄ to
talr̃ est p̄ter naturā vt est gñatio vētositat̃ ⁊ aq̄/
sitat̃.Ex q̄bus tamē a ma^a fiūt oēs spēs hydro,
loq̄ndo i sensu diuiso.nō aūt in sensu cōposito.
q꞉ tūc esset falsa positio.¶ 4° sciendū ꝺm G^m
5.de inte.c.7.ꝙ lȝ hydropiß nō possit ēē nisi pa/
tiat̃ epar.tñ nō ad oēm debilitatē vl̃ epat̃ passio
nē neccō sequit̃ hydro.ß reqrit̃ ꝙ illa mala cōplo
cal̃a vel fri.vel altera ei᷒ passio intantū ꝯtinuet̃
donec ablatio vel mag̃ defectio sequat̃ sue actio
nis ex nimia debilitate virtut̃ ꝺigtie chilū ꝺige/
rētis ⁊ ex eo sanguinē facient̃.Et h̄ pȝ ꝑ aucto
ritatē ⁊ rōnem ⁊ expientiā.alr̃ ex q̄libet pua epa
tis ꝺiscrasia in hydro.gñaret̃ qꝺ absit ⁊ h̄ intel/
ligit Aui.vt ꝺič egritudines cōplonales epatis
cū gradatiōe faciūt hydropisim ⁊ gradū p᷒ gra
dū inducēdo donec v̄tus ꝺigtia epat̃ ad magnū
ducat̃ errorē siue cū cal̃ō siue cū friō.idē ꝺič Cō/
stan.5.viatici.¶ 5° notandū ꝙ 2° ꝯtra^a sil̃ in eo
dē loco adeq̄to actualr̃ nō pñt stare.2° topicoꝝ
⁊ G᷒.xj.de inge.c.7.Cōtraria eñ cōiter se sunt
remouētia sub vno gñe entia.In isto pȝ ꝙ ma
la cōplo cal̃a ⁊ mala fria in epate sil̃ ⁊ semel sta/
re nō pñt.auctoritas satis est cognita: sed ꝑ rō/
nem pōt ꝓbari:q꞉ si mala cal̃a ⁊ mala fria possēt
simul esse in epate:tūc vl̃ illa essent in eq̄li gra/
du vel i inequali.si equali:tūc resultat tpamen/
tū.si in ineq̄li solū ibi erit vna mala complo ⁊
vnus lapsus vel vnus morb᷒ vel vnū mē^m posset
ēē simul ⁊ semel duaꝝ diuersaꝝ cōplonū qꝺ est
absurdū.q꞉ cal̃m nec frm nec albū nec nigꝝ nec
dilata^e nec ꝯstrictio sil̃ in eodē loco p̄ciso stare
pñt:vt ꝺicit G᷒ p°de morbo.¶ 6° gra ma^e no/
tandū.hydropiß in gñe pōt hře.3.cās vt iā supi᷒
ꝺcm̄ est.s.pmitias:antes:⁊ ꝯiūctas.de pmitiuis
sat̃ ꝺcm̄ est.Cā ants ē duplex.Quedā est ꝑ se: vt
mala cōplo epat̃.Alia est adiuuās vt mala com
plexio mēbroꝝ vicinoꝝ ei vl̃ eoꝝ apa.Alia est cā
ꝯiūcta.⁊ ista est duplex.Uñs ⁊ ista ē forꝫ errori
mutatiōe chili in epate,nō potētis ex eo bonū
san.gñare.Alia ē ꝑticulari ⁊ inin᷒ p̄ncipal̃ ⁊ ē de
bilitas expulsiue epat̃ vl̃ attractiue renū ⁊ sple/
nis ⁊ ptiū adiacētū.imo etiā v̄tut̃ ꝺigtie in mē
bris p᷒ cui᷒ incōpletā actionē ꝑs regurgitat ad
ep ipm debilitās ampli᷒ ꝙ debilitatū fuit.¶ 7°
nō ꝙ actio cal̃.innālis q̄ suꝑuenit epati ē triplex
Pria est calefacere epar ⁊ hūores in eo ꝯtētos.
2ª est resoluere naturalē cal̃.⁊ spūs ⁊ ex illo ex q̄
cal̃.naẗalis solebat gñare spūs cal̃.pducꝫ innatu
lem.3᷒ act᷒ est v̄tutē ei᷒ ꝺigtiaꝫ ⁊ cōplonē debili/
tare ne ꝑfecte suas cōpleat opatiōes.s.ne ex chi/
lo cū sua ꝓpa cōplone faciat sang. bonū. nā oē
mē^m suā actionē facere ꝺȝ ⁊ h̄ cū sua ꝓpa cōplo
ne.5.de inte.c.7.Si ḡ ꝓpa ꝯ° destruit̃ vel corrū/
pit̃ silr̃ ⁊ actio minorat̃ ⁊ corrūpit̃. ¶ 8°. nō:ꝙ
q̄uis sit debilitatū epar ⁊ errās in sua ꝓpa acti/
one:tñ naẗa semꝑ satagit cū eo ⁊ itēdit ex chilo
sanguinē ꝓcreare q̄uis etiā sit suꝑflue calefactū
vel infrñatū.q꞉ alr̃ corp᷒ nō nutriret̃:vt ꝺič 2ª sup
positio.¶ 9^m notabile est illud.innaẗalis cal̃.ex
alans ⁊ destruēs cal̃.naturalē ⁊ spūs ⁊ cōplonē
epat̃ corrūpēs.aliqñ exalat̃ ⁊ exalat cū naturali
cal̃.⁊ tūc mala fria introducit̃ vt sepe accidit p᷒
longas fe.post ꝺimissionē eaꝝ: ⁊ aliqñ añ sepe
videmus cachechiā vl̃ aliquā spēm hydro.subse
q̄:⁊ freq̄ntius yposarchā.Aliqñ iste innaẗal cal̃.
exalās naturalē cal̃.⁊ destruēs v̄tutē epat̃ ꝺige
stiuā nō separat̃ ab epate imo q̄uis ꝑ magnū tē
pus ꝯtinuauerit in exalatiōe cal̃.nālis ⁊ spūs et
in destructiōe bone cōplonis epat̃:tñ nō recedit
imo semꝑ manet multiplicādo suas spēs ⁊ h̄ fre
q̄nter accidit in apatib᷒ gibbi epat̃.⁊ h̄ etiā vidi
accidere in apatibus splenis ꝑ colligātiā ⁊ i ma
la cōplone epatis cal̃a qñ ꝑ longū tps durauē/
rit ⁊ durādo itroduxit in hu.indigesto formā in
eptā nō ꝯuenientē ma^e nutrimētali. ⁊ sic a naẗa
repudiat̃ ⁊ inde fit hydro.¶ Quātū ad 3^m ar^m
fit pma ꝯclo.Nunq̄ hydropiß nec cā ei᷒ gñatur
a cal̃.totalr̃ innaturali.pȝ ꝑ pmā supponē. quia
ois mala cōplo ꝺiũsa sapit naturā cōplonis na/
turalis.⁊ naturā male cōplois adeq̄ta cū sit me
diū inter eas:vt ꝺič Ga.in libello de mala com
plone ꝺiũsa in.c.5.pȝ etiā ꝑ 3^m notabile.q꞉ i acti
one isti᷒ cal̃.nālis vl̃ male cal̃e i epate exnt̃ resul
tat vn᷒ effect᷒ in quo fit aliq̄ ꝺigō chili ex q̄ aliq̄
portio naẗalis cal̃.⁊ spūs gñat̃ sine q̄b᷒ corp᷒ tā
to tpe nō posset ꝑmanere. Exurgit etiā gñatio
vētositat̃ vl̃ aq̄sitat̃ q̄ totalr̃ sūt p̄ter nām ⁊ sūt
cā hydr. Et ista actio seu effect᷒ tāto tpe ꝯtinua
tur donec cal̃.naẗalis ⁊ bona epat̃ cōplo est de
structa.⁊ tūc seq̄tur mors,vl̃ donec cal̃. naẗalis

⁊ bona cōplō vincant suum ɔ̄rium ⁊ tunc sequitur sanitas. ¶ 2ª. ɔ°. non est necesse ydropisim sequi oēm malam cōplonem calā aut frīaȝ epatis vel quēlibet erroꝛē in eo factū q2 alꝰ nunq̄ esset tertiana nec mala calā epatis q̄n sequeret ydro. qȝ falsum est. ¶ 3ª ɔ°. semꝑ ydropiꝭ ḡnaṫ ex defectu virtutꝭ digestiue epatis ꝓcedēre a mala cōplone ca. vel a mala frīa extiguēre. ¶ Ista ɔ°. est oīuȝ antiquoꝝ ⁊ modernoꝝ ⁊ est Gal'. 2° ꝓnostic. cōmēto p°. ¶ 4ª ɔ° r̄nsalis. aliq̄ spēs ydropiꝭ causaṫ a mala cōplone ca. īmediate effi ciente in epate exn̄te. ita q̄ ꝑ tunc in epate nō ē mala cōplō frīa. ꝓbaṫ ꝑ 1ᵐ 2ᵐ ⁊ 3ᵐ nōbile. ⁊ pȝ ꝑ rōnes factas in oppoᵐ. Et ꝓbaṫ sic a mala cōplexione ca. in epate exn̄te maª ydropiꝭ ḡnaṫ. ḡ aliq̄ spēs ydro. a cā eiꝰ cā calā īmediate ḡnaṫ. ɔª bona est. aīs ꝓbaṫ sic. epar opatur suā opatiōeȝ mediante sua cōplone in eo exn̄te vt scribiṫ. 5° de iterio. c. 7. ȝ tūc dum illa maª ydropiꝭ ꝑ viaȝ digōnis erranꝭ ḡnatur in eo nō est cōplō tēpata nec ꝓpꝛie naturalis nec frīa ȝ solū mala calā. igiṫ ab ista mala ca. ydropisis ⁊ cā eius ḡnabiṫ. aīs istius pȝ. q2 apate ca. in gibbo epatis exn̄te vel forꝭ oppilatio cum mala ca. epaꝭ nulla alia cōplō in eo est nisi calā. ḡ habeṫ itentuȝ. verūm̄ nō itelligo q̄ in illa mala cōplone ca. totus calʼ. nālis fit destructꝰ. q2 si sic nunq̄ sanitas recupareṫ nisi aliq̄d de naturali caloꝛe qui est īstr̄m nature in coꝛpe remaneret. vt visum est in 3° notabili. ¶ 2°. ꝓbaṫ ɔ° ꝑ pmū argumentū factuȝ in oppoᵐ. ¶ 3°. ꝓbaṫ ꝑ Gal'. 4. apꝭ. cōmēto. 72°. ibi. Quibuscūq; i fe. ⁊c̄. vbi dic̄ q̄ fumositas. i. fumosa vētositas ḡnatur q̄n ca. in grossam materiā icipit opari. ⁊ exēplificat sic. Videmꝰ in exterioꝛibus cū cal'. ignis in q̄busdā coꝛpibꝰ opaṫ ventos ḡnari. ⁊c̄. Exquo pȝ q̄ vētositas a cal'. innaturali pōt ḡnari sicut vētus in exterioꝛibus a calitate ignis ⁊ ꝑ ɔ̄s ydropiꝭ. Et cā eiꝰ īmediata a q̄ fit ydro. tanq̄ cā eius materiali. ¶ 4° ꝓbaṫ. q2 oēs ponūt cās signa ⁊ curā ydropiꝭ q̄ fit a cā ca. nec tu poteris dicere q̄ q̄uis appeant signa calitaꝭ tn̄ semꝑ cā est frīa. q2 oē qȝ ab aliq̄ diciṫ q̄ est cā eius cū signo eiusdē a quo est. 5° de iteri. c. penulᵒ q̄n dicat q̄ cā ⁊ signa dn̄t ꝓpoꝛtionari. Si ḡ in ydropico appet inflāmaᵒ ⁊ amaritudo oꝛis citrinitas ⁊ tactu siccitas ⁊ mē a ventre fugius paucitas vrine cū itensa tinctura eiꝰ ⁊ ista accn̄tia oꝛiunṫ ab epate cum ydropisi. iste erūt signatiōes male cōplonis calē epaꝭ actualiter in eo exn̄tis. ⁊ i ista autoꝛitate appet q̄ sig accn̄tia in moꝛbo sequunṫ dispōnē moꝛbi ⁊ cāe eius. nā accn̄tia sequunṫ moꝛbum velut vmbꝛa coꝛpꝰ. 3° de moꝛbo. c. j. ¶ 5° ꝓbaṫ eadē 4ª. ɔ°. q2 in ydropisi de cā ca. ponunṫ frīa sup epar vt ponit Aui. ḡ ɔ° va. ɔª tȝ pꝛo tāto. q2 epati frio me̅ frīe non supponunṫ. sed ca. pȝ per oēs autoꝛes. igiṫ ⁊c̄. ¶ Et tūc ad rōnes aī oppoᵐ. Ad pmā q̄n diciṫ q̄ ydro. denoīaṫ a sua cā cōcediṫ in aliq̄ spē. q2 timpania magis deberet denoīari a vēto cū a vento potius ꝭ q̄ ab aq̄. Et q̄n dicit q̄ eiꝰ cā est aqua. verum est q̄ in oī specie est aliq̄d de aq̄. ꝭm magꝭ ⁊ minus. sed ista aq̄ vel ventositas pn̄t aliq̄n ḡnari a cā ca. per viā iperfecte vel coꝛrupte digōnis: vt ꝓbat 4ª ɔ° cū suis ꝓbationibꝰ. ¶ Ad 2ᵃᵐ q̄n dī q̄ maª ydropiꝭ siue sit aq̄ siue ventositas: semꝑ est frīa in sua cōplone. ḡ ydro. nunq̄ fiet ab aliq̄ cā ca. ȝ semꝑ frīa. nego ɔ̄aȝ. ⁊ ad ꝓbationē. q2 cōplō ca. generat moꝛbos calidos. ergo ⁊c̄. verū est de per se. nō aūt ꝑ accn̄s. nā mala cōplō calā exn̄s in epate defectādo caloꝛem naturalē epatis potest generare moꝛbos frīdos si ipsa recedat ab epate ⁊ mala frīda itroducatur. ⁊ hoc facit per accn̄s. si autē remancat generabit aquam vel ventū: que aqua q̄uis de sua natura deberet esse frīda. tn̄ q2 generatur a ca. superfluo ⁊ innaturali efficitur nitrosa salsa vel acuta ꝭm magis ⁊ minus. Et intm̄ q̄ illud qȝ nāliter debet esse frīm actualꝭ reddiṫ calīn. Et quādo diciṫ q̄ ydropisis est moꝛbus frīdus. concedo ratione sue materie ⁊ ratione sue durationis: nō aūt semper ratiōe sue cause efficienṫ. ¶ Ad 3ᵃᵐ rationē quando diciṫ. omne illud qȝ generatur in epate ⁊c̄. Dico q̄ verū est per viam extractionis a frīdo ⁊ per viā resolutionis a calido innaturali: dūmodo ille caloꝛ innaturalis recedat. sed in isto casu nō recedit: īmo remanet in suo eē donec ydropisiȝ generet. ¶ Ad rōnes post oppositū ꝓbant ɔclusionē responsaleȝ: ⁊ ꝭ sufficiant de questione. ¶ Ad concoꝛdantiā auctoꝛum ego dico q̄ Auicenna intelligit q̄ in omni ydropisi opoꝛtet q̄ sit debilitas ⁊ resoluᵒ caloꝛis naturalis a caloꝛe innaturali. vel q̄ ille caloꝛ naturalis aliter ex frigiditate exterioꝛi vl' iterioꝛi extinguatur. sed nō negat quin caloꝛ naturalis exalari posset a caloꝛe īnaturali ⁊ extraneo ipso īnaturali in epate remanente cum digestio secunda īperfecta vel coꝛrupta in ipso epate celebratur. ⁊ sic itelligunt aliꝫ autoꝛes. s. Constantinus ⁊ Goꝛdonius. ⁊ ceteri. Verūtamē vt plurimum yposarcha ⁊ alchites que sunt vā ydropisis fiūt a debili caloꝛe debilitato a caloꝛe innāli ꝓcedente: sicut sunt fe. lōge ⁊ lōga mala e paꝭ

cōplo calia vel a frīitate introducta subito p exal-
latione cal.nālis ꝛ ṽtutis debilitatē: vt accidit p⁹
longū fluxū sang.mēstruoꝝ vel aliter emorroy.
¶ 9°.qrit̃ q̄re hydropi⁹ ex ypo^a.vel leucoflanti^a
ꝯtinue sitiūt:cū totū corpus sit frīm ꝛ hūiduꝫ ꝛ
ptes vētrales sint plene hūiditate cū discrasie na
turales appetāt silia ad suā ꝯseruationē ꝛ discra
sie innaturales appetāt ꝯ̃ria ad eoꝝ sanationeꝫ.
¶ Prima cā pōt assignari dicēdo q̄ q̄uis mem
bra sint repleta hūiditate illa tñ nō est naturalis
imo inatalis ꝛ incōuenies nutritiōi.me^a vo ap-
petūt hūid.naturale vt inde nutriāt̃ ꝛ sic causat̃
sitis.Et etiā q2 q̄uis illa distpantia sit accñtalis:
ꝛ nō naturalis tñ rōne longe more hituata est ꝛ
facta sicut naturalis ꝛ sic appetit silē ad suā con
suationē.Alia cā pōt assignari q2 in ista spē par
tes vētris sunt multū replete ꝛ cōpmūt spūalia ꝛ
nō pōt coꝝ plene euentari:imo fumi in eo gn̄ati
retinēt̃ q̄ fumi rōne vicinitatis deficcāt orifi^m sto^i
ꝛ sic fit sitis.in hydropisi aūt de cā cal'a nō ē miruꝫ
q2 discrasia est innaturalis ꝛ fac appetē ꝯ̃riūm.
¶ 11°.intelligēdū q̄ hydropis est passio epatis p
mo ꝛ pncipalr.Et est nocumētū ṽtutis digtie.pn
cipalr ꝛ p° epatis.ꝛ aliqñ p colligantiā vt freqnt̃
accidit in apate splenis.vel ex colligātia renum
nō mūdificātiū sanguinē ab aq̄sitate vel splenis
nō mūdificātis supfluitatē mlicā.opplones ali
cui⁹ istaꝝ viaꝝ hn̄t maximā sp cām in cāudo hy
dropis pcipue opplo venaꝝ gibbi epatis marie i
alchite ꝛ timpaniste est cā regurgitatiōis aq̄ ci-
trine ad ventrē inferiorē inter ciphac ꝛ mirach
vt supius dictū est.¶ 12° nō:q̄ hydropis ab au
ctorib⁹ vt dicit G⁹.2°.pnostic.ꝯ° 3°. ibi:cui⁹ vo
origo est ab epate ꝛc. ꝛ h magis ꝛ largi⁹ intelli-
gendo yposarchā vl leucoflantiā rōne cui⁹ in hy
dropis est triplex gen⁹ mor^i.nā est ibi morb⁹ cō
similis q2 mala ꝯ° in epate veniētiā in toto cor
pe.Et ē ibi morbus officialis q2 morb⁹ invia:q2
opplo ꝛ silr morb⁹ official i figura q2 tūor: pre-
ter nām q2 si nūq̄ eēt hūor nunq̄ q̄sq̄ hydropi-
cus iudicaret̃ actualis q̄uis aliq̄ dicāt q̄ sol⁹ er
ror foris ṽtutis digtie in epate ē hydropis ꝛ ē ibi
solo ꝯtinuitatis.¶ 13° nō ē q̄ dic Cōstā.in.9.pā
teg^i:q̄ ypo^a fit qñ chilus q̄ est in epate mutat̃ in
flāticā materiā:iō yposarcha est hūoralis.In al
chite chilus mutat̃ in aq̄sitatē ꝛ paucā vētosita
tē.In timpaniste vo chilus mutat̃ in vētositatē
ꝛ paucā hūiditatē q̄ oia sunt innaturalia. ꝛ ido
ista dr̄ morb⁹ vētosus in mag.Et q̄uis iste spēs
possent fieri aliqñ a cā calia:aliqñ a cā fria verū-
tñ alchites ꝛ yposarcha fit a cāis vtplm friorib⁹.

timpania aūt a caliorib⁹.4.am°.ꝯ°.j.ibi. Qui
buscūq; torsiōes ꝛc.¶ 14°.dubitat̃ si in hydro
pisi cōpetat puocatio fe. sicut in palisi ꝛ spas°:
Dico q̄ nō.q2 ma^a in hydropisi ē in magna q̄n-
titate ꝛ nō pōt bene ꝯsumi a febre:febris etiam
puocaret sitim ꝛ potus datus ppter necessitatē
semp augeret cām morbi:iō non cōperit.¶ 15°.
querit̃ vtrū in timpaniste cal.epatis potius de-
beat chilū in humorē couertere q̄ in vētositatē:
Et arguit̃ q̄ sic.q2 oē agens qd̄ sufficit ad illud
qd̄ est maius ꝛ difficilius:dꝫ sufficere ad id:qd̄ ē
minus ꝛ facilius:sꝫ sic est de cal.epatis in tipani-
stis.igit̃ ꝛc.ꝯña nō.aūs pro maiori pꝫ p regulā
thopicā:q2 qd̄ minus videtur inesse ꝛ inest: ꝛ id
qd̄ magis.p minori pꝫ.q2 si calitas epatica suff
ad gn̄ationē vētositatis multomagis dꝫ sufficere
ad gn̄ationē hūoris:cū ex hūorib⁹ vētositas ge
neret̃.vt ponit Ga.4.amph.ꝯ°.xj.ibi. Quibus
cūq; torsiōes ꝛc.ꝛ.6.de mor°.c.4.Et sic patꝫ.Op-
pmo gn̄abunt̃ hu.ex chilo:q̄ vētositates.Op-
positū dicūt auctores.ꝛ Ga.in 9°.meg^i. vt iam
auctorizatū est in 12^a.clarificatiōe isti⁹.c.¶ Pri
mo nota:sicut dicit Ga⁹.6.de morbo.c.4. ven-
tositas generat̃ a virtute debili ꝛ paruo calore.
Fortis eñ calor resoluit fumū ꝛ insensibilr ex-
pellit. Fritas aūt non pōt materiā in fumū con
uertere.Ideo dicit Ga.in loco allegato:dū cal.
est fortissimus in corpore vel frigus fortissimuꝫ
ventus paruus vel nullus gn̄atur:sed dū est me
diocris calitas.¶ 2° notandū:q̄ in timpaniste vnius ab
sunt.2.impedītia per viā dependētie vnius ab
altero.vnū est debilitas cal. naturalis.aliud est
p viā dependētie erroris ṽtutis digestiue.Vnp
pter defectū cal.naturalis ꝛ rōne corruptiōis p-
prie ꝛ naturalis cōplonis epatis sequit̃ error in di
gestia ei⁹.nā cōplo naturalis est cā opatiōis me
broꝝ omniū.vt dicit G⁹.5.de interi.c.7. Iō ista
ṽtus digtia erat i digerēdo pfecte ꝛ in mundo
chilū in ventū quā in bonū humorē debuisset p
mutare.¶ 3° nota:q̄ aliqñ ventositas gn̄atur a
debili ca.ꝛ minori q̄ sit calor q̄ gn̄at humores:
h fit qñ subtile dissoluit̃ a grosso sicut fit ex chilo
a grossis cibarijs ꝛ vētosis gn̄ato q̄ q̄dē chilus
dr̄ subtilis respectu hūiditatis. Aliqñ vētositas
gn̄at̃ a cal.fortiori q̄uis in se ꝛ simplr sit debilis
respectu obiecti sicut fit vētositas in intestinis ex
hūoribus grossis ꝛ flāte vitreo.vt dicit Ga.6.de
morbo.c.4.ꝛ.12.meg^i.colū°.vltimo. q2 pus fu
it cal.aliqualr potēs gn̄are hu.deinde fortificat⁹
est naturalr vel artificialiter ꝛ coquēdo vel dige
rendo istud flā vl hu.grossiꝫ ꝯuertit ipm vl par

tem eius inuentū ⁊ in sto° gñationis ventositatꝫ fortior cal' requirit̃ ꝙ requirat̃ in gñatione ventositatis ex chilo cū cibus sit grossꝰ. ¶ 4° nō. ꝙ in timpaniste nō solum ventositas ex chilo gñatur ꝑ viam debilitatꝫ cal' natural': imo etiā ꝑ viam erroris ⁊ quasi illa mala epatꝫ cōplō diuersa inclinat̃ ad ꝓductionē ventositatis sicut bona inclinat̃ ad ꝓductionem boni hu. Et in hoc iuuat magna comestio ⁊ potatio ⁊ ciboꝝ vētosoꝝ frequēs assūptio. Et nō intelligas ꝙ in tīpanistis sola vētositas: imo gñant̃ aliqui hu. ex quibꝰ corpus aliq̄lit̃ nutrit̃. ⁊ gñat̃ sup̃flua hūiditas que currit ad spaciū quod est inter ciphac ⁊ mirach. ex qua etiā per actionē debil' cal'. illoꝝ membroꝝ etiam circūstantiū aliqua ventositas generatur. Tunc sit ꝓma ꝯclusio. In qualibet triū digestionū .s. prima stoma' ⁊ intestinoꝝ. ⁊ secūda in epate. ⁊ tertia in venis potest generari vētositas. ꝑꝫ q: in qualibet istaꝝ potest stare debilitas naturalis caloris ⁊ digestiue virtutis. Et in qualibet applicatur agens debile cōpatiue passo resistenti ratione cuiꝰ actio sit debil'. ¶ 2ª ꝯclō. maior calor req̄rit̃ ad generationē humoris ex chilo i epate timpanistici ꝙ ad generationem ventositatis pater. q: iste paruus calor in epate existēs mouēs materiā pōt ex eaventum generare prius ꝙ humorē. q: calefaciendo chilū ⁊ mouēdo ipsum ex partibꝰ subtilioribꝰ pōt ventū gñare: sicut pꝫ de pomo in cineribus calidis posito in quo multus ventus gñatur ante eiꝰ ꝑfectā coctionē propter actionē ignis in partibꝰ eius subtilibꝰ. ⁊ sic patꝫ ꝯclusio vera. ¶ 3ª ꝯclusio. maior cal'. ⁊ fortior est necessariꝰ ad generationem ventositatis q̄n ex flegmate vitreo vel ex grossis humoribꝰ debet gñari ꝙ ad gñationē hu. in epate. pꝫ q: subiectū in quod agit est grossiꝰ ⁊ maioris resistentie ꝙ sit chilꝰ. ⁊ ꝓpter hoc ad arm q̄n tu dicis oē agens qđ sufficit ad illud qđ est magis ⁊c. Dico ꝙ verū est ceteris paribꝰ. ſ; hic nō est sic. vel dico ꝙ verum est de agente naturali circa eandē materiā, nunc aūt istud agens est contra naturam: q: morbꝰ est causa alterius morbi. q: mala complō epatis q̄ est causa ydropiꝭ cū forti errore digestiue virtutis. q̄ etiā in isto casu magis inclinatur ad generationē boni humoris. ¶ 16° in ordine declinationū q̄rit̃ si ista vētositas in tipanisticis gñet̃ a calore mediocri tāꝙ a cā agēte? Videtur ꝙ nō. q: mediocritas dicit temꝑamentum modo aūt solus naturalis calor est temperatus qui quidē sub forma ꝓpria in epate timpanistici minime reperit̃. ergo a calore mediocri nō generabitur ventositas. In oppositum dicit Gal'. 6°. de mor°. c. 4°. Primo notandū fm Ga. ꝓmo āpho. cōmēto. 14°. ibi. Et qui crescūt plurimum habent calorē innatū ꝙ magna est differētia int̃ calorē naturalē ⁊ innaturalē ⁊ inter actiōes coꝝ. nam calor naturalis nostri corꝑis tēꝑate est cōplōnis ⁊ accn̄talis ē igneꝰ. ⁊ est prima differētia ¶ 2ª differētia est q: per calorē naturalē corpus humanū reducit̃ ad esse ⁊ crescere ⁊ viuere ⁊ augeri ⁊ ꝯseruare: q: nullū corꝑ̄ pendū proprio calore corrumpit̃. calor aūt naturalis vel febrilis corpus corrumpit ⁊ debilitat: vires cōsumit corpus macrescere facit ⁊ malos i corpore generat hu. ⁊ vētositates ⁊ ipsius subiecti corruptionem. ¶ 3ª differētia naturalis calor est cā omis actionis naturalis in corꝑe ⁊ auget appetitū confortat oēm digestionē sanguinē auget in corꝑe dissoluta a corꝑe restaurat corpus custodit. verba sunt Ga. loco vltime allegato. ¶ 2° sciendū ꝙ calor corꝑis nostri duobꝰ modis potest dici mediocris. Uno modo mediocritate temꝑātie ⁊ sic calor naturalis i suo esse dr̄ mediocris in tēꝑeire sicut dicit Ga. in loco stati allegato q: temꝑatus est. Alio mō potest dici mediocris mediocritate ꝑuissimi ⁊ fortissimi cal'. ita ꝙ nō est tantū fortis ꝙ possit tantū ꝯsumere sicut dissoluere de materia subiecta. Tūc dico ad dubiū ꝙ ventositas in timpaniste generat̃ a calore mediocri nō mediocritate temꝑantie, ſ; mediocritate ꝑuissimi ⁊ fortissimi caloris. ¶ 17° dubitat̃ quō fe. ⁊ ydropisis pn̄t simul esse in eodē subiecto cū sint dispōnes cōtrarie? Dico ꝙ si bene ꝯsiderent̃ bene possunt simul stare. calefactio eīn facta a calore innaturali ⁊ febrili ⁊ infrigidatio causata ꝑ defectū caloris naturalis nō sunt ꝯtrarie dispōnes: imo vident̃ se habere sicut causa ⁊ effectꝰ. nam calor febrilis est causa destructionis caloris naturalis ⁊ est cā quare ipse calor naturalis deficit. ⁊ sic fe. ⁊ ydropiꝭ pn̄t sil' stare. ¶ 18° q̄rit̃ cū epar sit mēm mēbrū nobile ⁊ ꝓncipale q̄re passiōes eiꝰ vt apa ⁊ soluꝰ ꝯtinuitatꝫ nō inducūt subitaneā mortē sicut cor vl' citā sicut cerm? Cā est. q: epar ē pauci sēsus ⁊ piꝰ in eo causat̃ dolor. ⁊ iō nō ita cito vtꝰ i eo debilitat̃ sicut i corde qđ est multū sēsibile ⁊ indignātis nature nec sicut cerem qđ ē ꝓnm sensus ⁊ motꝰ. mō sic est ꝙ dolores ꝓsternūt vtutes ꝑ° ꝓnosti. cōmento. 98°. ibi: Apostema vo molli ⁊c.

¶ Capl'm. 9m de ictericia.

i

Ctericia est mutatio colorꝭ natural' ad colorē citrinū vl' nigꝝ vl' viridē ꝑꝑ hu. currē-

tē ad corpis supficiē sine putrefactio᷎. ¶ Icteri
cia aūt dirivat᷑ de icteris qđ est avis hñs aureū
colorē ad magnitudinē meruli habitat i loc̄ vm
brosis tp̄e estivo sa᷑ turpit᷑ cantās. Et vocat᷑ in
lingua beernēsi aurice alb aurea. Ex quo p3 ꝙ
ḡnis sint .3. spēs ictericie tn̄ citria sive aurea an
thono᷎ ictericia nūcupat᷑. Nūc spēs icteritie nū
cupant᷑. s. citrina: viridis. ꝛ nigra. Et fm antiq̄s
alijs trib᷒ noīb᷒ appellant᷑. Prio vo aurigia a co
lore auri. q̄ fit de colera mala q̄ tn̄ nō est adusta
vt dicit Gerard᷒ de cremona. ꝛ ista retiet ꝓpriū
colorē q̄ est rufus vel subrufus vl' citrin᷒ inten
sus. Et isti siles sunt auro: imo vident᷑ lucere sic
aurū pcipue ꝯiunctiua ꝛ facies. nisi rōne tenui
tatis colera luci᷒ se manifestaret. ꝛ ista apud mo
dernos ꝛ latinos vocat᷑ citrina vl' crocea a colo
re citri maturi vl' croci. ¶ 2ª spēs vocat᷑ agriaca
pegaselcōtis. ꝛ ista iterpretat᷑ apđ Gal'. i passio
nario agrestis mustela. fm vo alios iterp̄tat᷑ sic.
agriaca. i. agrestis pegaseleontis. i. psitac᷒ quasi
agrestis. psitac᷒ avis q̄ h3 colorē viridez. Et ista
spēs apud modernos ꝛ quosda antiq̄s vocatur
viridis. ꝛ fit ex colera adusta. ¶ 3ª spēs dr̄ melā
chicon a melan qđ est nigrū ꝛ chicon qđ est hu
mor q̄si ab hūore nigro vel ml'ico facta vel ꝓdu
cta. ꝛ isti appent nigri vltra ꝯsuetudinē. ꝛ nō est
necesse alias species ponere. q: oēs alie ad istas
pn̄t reduci. Gal'. in passiona° vocat eos arcuat᷑.
q: color arc᷒ celestis in aliquo tenēt. iđ in aliq̄b᷒
ꝓuincijs vocant᷑ circulati. ꝛ ēt ibidē vocat mor
bum regiū. ꝛ h̄ ꝓpterea q: cibis regalibus sunt
nutriendi. ꝛ etiā potib᷒ in curatione.

Cause ictericie quedā sunt p̄mitiue: q̄dā
añtes: q̄dā ꝯiuncte. Cāe p̄mitiue
ictericie citrine vl' viridis pn̄t cē nimia aeris ca
liditas labor fort᷑ in tp̄e cal'o. saltādo coecando
aut itinerādo. ex q̄b᷒ vel multa co. ḡnat᷑ vl' illa q̄
ḡnat᷑ adurit᷑. vl' ex forti motu oppila° causatur.
¶ 2ª cā pōt cē morsus aīaliū venenosoꝝ sic est
s̄pent᷑ ꝛ magne vespe vl' scorpionis ꝛ siliu3. Nā
sanguis ifect᷒ a morsu venenoso corrūpit᷑ ꝛ al
terat᷑ ad colorē croceū vl' viridē vt dicit Gal'. 5°.
de iteri. c. 7. i. 3. colū°. Itē absq3 crisi san. i colerā
mutat᷑ cū ex pessima ꝛ aliena corruptiōe corrū
pit᷑ sic fit ex morsu venenatoꝝ reptiliū. Quidā
mister reg̃ cui᷒ erat officiū cape tiros eo ꝙ soli
tus erat bibere medicinā q: tardavit ꝛ color ci᷒
mutat᷒ est in prassinū colorē. h̄ ille. Et iste sana
tus fuit ex vsu tiriace ꝯsilio Gal'. ¶ 3ª cā p̄miti
ua ꝛ ab extriseco veniens est assumptio veneni
mortiferi vt Gal'. ibidē dicit ꝛ Avic. exēplificat

de felle leopardi ꝛ vipe q̄n nō iterficiūt. ¶ 4ª
cā pōt cē long᷒ vsus rerū calīꝝ vel rerū facien
tiū oppilationē. ¶ Cāe añtes. s. multit° ḡnatio
nis co. citrine in epate q̄ vl' ḡnat᷑ a cōpl'one cal'a
epat᷑ vl' a ml'tiplicatiōe ciboꝝ cal'oꝝ vl' dulciū vl'
vnctuosoꝝ. q̄n cibaria dulcia ꝛ vnctuosa ꝑ suā
ꝓpetatē velocit᷑ alterant᷑ ad colerā vt ponit Se
rapio i. c. ꝓpo. ꝛ Avi. in p° can. c° de hu. Et i ista
cā cadit mult᷒ vsus por᷒ calidi ꝛ speꝝ. sil' ꝛ aīa
ta cal'a ꝛ oppilatiōe3 facieª: ita ꝙ colera n̄ p̄t trā
sire ad cistim fell' ꝛ remāet in epate ꝛ ip3 calefa
cit vltra mēsurā. Alia cā añs p̄t cē mlta cal'itas
ꝛ supflua i venis ꝛ i toto corpe. nā si vene ꝛ to
tū corp᷒ sint supflue cal'a san. q̄ in eis ꝯtinet᷑ ad
colerā ꝯuertit᷑. vt ponit Avi. i5. 3ª. c. de icteri° ꝛ in
h̄ iuvat nimia cal'itas sto° ēt cibi ꝛ por᷒ cal'i. vt di
cit Gal'. sic. Si. n. q̄spiā ml'tū 33' vl' pipis come
dat nimio calore epar calefac᷑. cā cui᷒ in ictericiā
icidet. ꝛc̄. meg'. p̄ticl'a 2ª. Alia cā añs p̄t cē corru
ptio cōpl'onis epat᷑ qđ fit ꝑꝑ aliquā de egritudi
nib᷒ supradicit᷑. tūc eni v̄tutes ei᷒ n̄ales deficiunt
opatiōes ꝓprias exercere nequeūtes. nec colera
ad fel expelli p̄t imo in epate manēs tigit epar ꝛ
calefac᷑. tigit ēt san. ꝛ hu. ꝛ sic ad supficiē corpo
ris delegat᷑. ꝛ sic fcā est cā ꝯiuncta. Iste eni dicū
tur esse cause antecedentes q: pn̄t esse in corpe
ꝛ non adhuc primo occursu faciūt egritudinez.
¶ Cāe ꝯiuncte fm Gal'. 5. de interio. c. periul°.
est defectus mūdificationis fell'. q: nō pōt san.
mūdificare a col'a. Et hoc accidit vel ꝑꝑ defectū
virtutis expulsiue eius q: ꝓpter plenitudinē ei᷒
nimiā ipedit᷑. interdū expulsio cōtenti in eo: sic
accidit in vesica nimis plena q̄ a se nō valet ex
pellere vrinā: vt Gal'. explicite ibidē declarat ꝓ
pter oppilationē meat᷒ qui dirigit᷑ ad fundum
sto° vel ad itestinū. ¶ Alia cā ꝯiuncta est defect᷒
attractiue cistis fell' nō potent᷑ ad se trahere co
lericā supfluitatē. 5. de interio. c. 7. Alia cā pōt cē
fortitudo nature regularit᷑ opant᷑ supabūdātiā
colere citrine vel rubee in die cretica ad supficiē
corpis expellent᷑. ¶ Alia cā pōt cē fortitudo vio
lentie morbi illā colerā vi sint bōs. añ. 4m diē. vel
in die non cretica ad corporis supficiem expel
lentis. ¶ Cause ictericie nigre sunt vel oppila
tio meatus qui ab epate ad splenem procedit ꝑ
quem superfluitas melancolica in epate gene
rata ad ipsum delegatur que non separata ꝛ cū
sanguine missa supficiē coloris nigro colore de
pingit. vel etiā potest fieri ꝓpter oppilationem
meatus qui a splene ad sto° orificium delegatur
pori qui ad itestina dirigit᷑ per quē portio me

lancolie ad virtutē retentiuā eoꝝ ꝯfortandā de legat. Silr ꝯtingere potest ꝑpter debilitatē virtutis attractiue splenis vel ꝑpter debilitatē segregatiue epatis vel expulsiue vl ꝑpter multitudinē gnationis melic in epate. Et in hoc iuuat multus vsus ciboꝝ melancolicoꝝ. ¶ Itē aliqñ est icteritia nigra epatica: vt ponit Aui. q: aliqñ epar est ita excessiue calīn ꝙ adurit sanguinem intantū ꝙ ꝯuertit ipm ad nigredinē ⁊ facit in corpe mllam multiplicare. Et si cū hoc adest sple nis opplo: tūc formaliter est icter⁹ nigra. Aliqñ venit icteritia nigra ꝑpter cal'itatē toti⁹ corpis san. adurentem vel ꝑpter magnā frigiditatem ipm congelantem ⁊ denigrantem. ⁊ hoc testaṫ Auicen.

Signa icteritie. signa egritudinis satis sunt manifesta. ⁊ q: icter⁹ citri⁹ ſ a colera rubea adusta vel ex admixtiōe colere citrine ⁊ rubee sicut color viridis ꝑducit ex admixtiōe croci ⁊ auripigmēti. vt nouerīt pictores. Nigra aūt a colera nigra. aliqñ adusta: aliquando nō adusta: sed solū multiplicata. Icteritia citrina vel aurigea cognosciṫ q: calor est citrinus sicut pes melonis ⁊ oculoꝝ albedo effecta est citrina qñ deaurata. Urina tincta cū spuma crocea vt plimū pulsus paruus ꝑpter debilitatē virtutis: ⁊ durus ꝑpter magnā siccitatē. viridis autem cognosciṫ per calorē viridē magis obscurū ꝙ citrina. ¶ Nigra aūt habet colorē nigrū non ꝯsuetū. ⁊ cetera q inferi⁹ dicenṫ. ¶ Quantū autem ad signa causarū viridis ⁊ citrina sub vno genere congregant. Dico ḡ ꝙ si iste due species ſ a causis primitiuis ⁊ extrinsecis aduenientib⁹ vt est nimi⁹ calor exterior: vel ex corruptione aeris: vt accidit in Sardinia in qua in quodam tēpore anni: vt in fine estatis ⁊ autūno fere oēs fiunt icterici. Icteritia viridis vt plurimū vel si ſ a morsu venenosoꝝ aīaliū h habeṫ ex relatiōe patientis ⁊ socioꝝ. Et quando est a morsu vel a veneno assumpto cognosciṫ per pstinam ⁊ immediatā vel saltem proximā sanitatē etiā quia accidit subito. Et cum hoc egestio nō efficiṫ al. q: non est ibi aliqua oppilatio ex qua in egōne albedo consequaṫ. ¶ Signa causaꝝ antecedentium sunt q: si fit a mala cal'a epatis precessit ardor ⁊ sitis ⁊ ablatio appetitus oris amaritudo. ⁊ si in eo est multa colera adest vomitus col'e citrine vel ru. Si fit ab epate assunt signa apatis epaṫ q fuerūt dicta in. 4. c. istius f. li. ⁊ cū h qa est iuuenis col'icus faber vl laborator in tpe calido, ⁊ vsus fuit dieta cal'a ⁊ sicca, ⁊ cōmedit allea ⁊ pipata ⁊ speciata. ⁊ potauit nectar vl vina fortia in magna q̄titate. Et vrina est rubea ⁊ nō fit subito sed paulatine. Illa aūt q fit a mala cōplōne cal'a in toto corpe tāꝙ a cā aū designatur. q: corpus freq̄nter aū aduentū icteritie calidū tactu repitur ⁊ hꝫ pruritū ⁊ appetitus cibi prauus est. Et egestio nō est al. sed etiā sicut ꝯsueuit ⁊ est aliqual' mollis: q: portio colere bñ ad intestina trāsportaṫ ⁊ facit exire egōnē mollem Et ista spēs nō fit subito: ſ paulati. ¶ Illa aūt q fit a cōplōne corrupta epatis cognosciṫ ꝑ actiones epatis corruptas ⁊ per grauitatē ⁊ dolorē sub dextro ypocundrio ⁊ corpus etiā macrescit. ¶ Signa causaꝝ ꝯiūctaꝝ. ⁊ pmo debilitaṫ fell ⁊ oppilationū poroꝝ eius. Si ḡ fit ꝑpter debilitatē cisti fell col'. corpis col'. freq̄nter citrinaṫ: nō tñ tantū sicut in icter⁹ aductuali lingua efficiṫ alba. ⁊ adest vētris cōstipatio: q: col'a ad intestina nō transit ꝑut deberet. etiā multus in corpe cal'. generatur ꝑpter co. retentionē que q̄dē cal'. fecē desiccando exiccat. ⁊ in pn⁹ vrine est discolorata ⁊ post efficiṫ multum citrina. aliqñ intantū intēdiṫ i col'. ꝙ vrina g̃ssa ⁊ nig̃ qñ efficiṫ co. exuberans cum ea misceṫ. ¶ Signa illius q fit propter oppilationē cistis fell inseparabilia sunt intēsa tinctura vrine. 2m signū est egō alba. 3m sigm est grauitas ⁊ dolor in ypocundrio dextro q circa ventrē ⁊ stom extenduṫ, maior grauitas ⁊ dolor post primā digestionē ⁊ secūdā: q: postꝙ chilus est digestus non habet conductos apertos vt sang. ad membra nutrienda repellaṫ. Et vtplurimum in icteritia que est propter opplōnes egestio est alba cū immēsa tinctura vrine ⁊ pruritus in corpore ⁊ leuitas somni. ita ꝙ a leui causa ⁊ citissime expergesiunt: ⁊ lemus dormiūt super latus sinistrū. Albedo tñ egōnis nō venit nisi paulatine ſm ꝙ crescit oppilatio pororum. Si icteritia est ꝑpter oppilationē meatus per quem expellitur colera ad intestina. dicit Rasis in diuisiōibus ꝙ icteritia accidit velociter ⁊ fortiter cū graua grauitate in regiōe epatis ⁊ egestio est alba: ⁊ adest oris amaritudo ⁊ siccitas ⁊ cal'. in sto° ⁊ sitis ⁊ ista accidētia sequunṫ. q: co. per vias suas expelli propter oppilationē nō potēs ad stom degurgitat. ¶ De nigra. dicit Serapio. ꝙ si egēstio tingitur cū colera. tūc egritudo non est in felle nec in meatibus eius ꝑ quos fel mūdificaṫ. ⁊ si vrina remanet ſm colorē naturalem tūc egritudo nō est in epate. ⁊ si col'. vrine est colerica⁹ intēsus tūc lesio est in epate. Si ḡ porus q dirigiṫ ad intestina ē clausus: tunc egō est alba

q: co.ad intestina nõ mittit̃ vt faciat pũctionẽ:
tingat egõnẽ:imo sũt ɔstipati:ꝛ si por⁹ q̇ ad sto^m
delegat̃ sit ɔstipat⁹:dic̃ Raſ.ꝙ tũc egões sunt
grosse ꝛ ru.sicut armo^m q: multa ɔmittit̃ ad in
testina ꝛ nõ adest vomit⁹ sicut in illa q̇ fit ꝓpter
opplõnẽ pori ꝑ quã attrahit̃ co.ad fel. Illi⁹ aũt
q̇ venit ꝑ viã crisᵎ ꝑfecte ꝛ a fortitudĩe vtutis ex
pulsiue signa sunt q: venit in egritudib⁹ vel fe.
acutis ꝛ venit in die cretica cũ dimissiõe fe. ꝛ as
sunt sig̃ crisᵎ vt nausea vomit⁹ vigilie sit̃ ꝑuitas
appetit⁹ amaritudo oris. Si aũt veniat icter. ex
violẽtia morbi talis nõ venit in die cretica. ꝛ vt
plin venit añ sig̃ digõnis.ꝛ añ.vij.diẽ.ꝛ feb. nõ
recedit nec infirmus alleuiat̃:immo deteriorat̃.
¶ Signa ict.nigre h̃ sunt ꝑmo co.cui̇ est niger
cũ p⁹ fuerit alteri⁹ co.ꝛ si ꝓcedat a splene: adest
g̃uitas vel durities vl' dol' in splene ꝛ co.est ma-
gis niger q̃ si fit in epate ꝛ q̃nq; egõ ꝛ vrina sũt
nigre. Et aliq̃ in fundo vrinalis appet sicut fex
vini ru.ꝛ tũc est sig^m ꝙ venit a splene.ꝛ q̃nq; tẽ
dit̃ mirach ꝛ adest trist^a ꝛ anxietas ꝛ timor sine
manifesta cã vt dic̃ Aui.ꝛ h̃ est ꝓpter multitudi
nẽ hu.nigri mlĩci a q̇ fumi ꝑitãtes naturã eius
ad cer^m eleuant̃ ꝛ ipm ꝑturbãt: q̃uis etiã ista
tristi^a ꝛ anxietas ꝛ taciturnitas accidat freq̃nter
in ict.citrina. Et si⁹ ista icteri. nigra accidat ꝓpt
opplõnẽ splenis adest g̃uitas in ypocũdrio sini
stro magna ꝛ pa.cũ difficultate dormit sup lat⁹
sinistrũ. Et si est ꝓpter fe.quartanã vel propter
apã splenis: hoc dinoscit̃ q: ista vel aliqd̃ corũ
presens reperitur.

Judicia

pnostica sũt h̃. ¶ Prio q̇bus
cũq; in febribus in die 7^a.aut
9^a.aut 11^a.aut 14^a.ict^a supuẽerit bonũ si ñ dex^m
ypocũdriũ durũ fu̇.si vo nõ:nõ bonũ intellige sa
ne.4.am°.cañ.65. ¶ 2°.q̇buscũq; in feb.icteri.
supuenerit añ 7^m.diẽ malũ.4.amphor.cañ.63.ꝛ
hoc est:q: natura nõ potuit añ 7^m.diẽ illã mate
riã bene digerere nec expellere cũ eius grossiti-
es arguat̃. ¶ 3° icteriq̇ si ei⁹ epar durũ fit malũ
6.am°.cañ.42°.q: duricies epatis est signũ si-
gnãs durũ vel callũ apã in epate nasci.ɔ° eiusdẽ
¶ 4°.si icteri^a est sine duricie epatis tũc pori sui
sunt ɔstipati.aut nã ſm crisim materiã aduna-
tã circa cuti expellit.ibidẽ. ¶ 5°.icte.nõ valde in
flati sunt.5.am°.cañ.vltimo. Et cã dat̃ in ɔ° sic:
q: vẽtositas coadunata in corpe supra exiẽs cũ
eructatiõe vel infra.i.inferi⁹ suo⁹ vel remanens
intus g̃nat vẽtris extẽsionẽ. Aliqñ g̃nat̃ ex defec^e
viscerũ. Aliqñ ex coadunatiõe flatis. Huic eniz
vẽtosit' icteri sũt ɔ̃xij.q: sũt col'ici. Icte^a si vento

sitatẽ habeat nõ tñ erit magna cũ magnus cal'.
cã dissoluat. ¶ 6° vrina al.vel parũ tincta i icte.
citrina est malũ signũ.q: signũ ꝙ epar est debi-
le nõ potẽs supfluitatẽ col'icã expelle cũ vrina.ꝛ
iõ dicit Aui.ꝙ talis lõgo tpe remanẽs ipm cõti-
nue debilitat ꝛ errare facit. ¶ 7°.icteri^a facta ꝑ
opplõnẽ in meatu:ꝑ quã cole^a: ab epate mittit̃
ad fel:vel in meatu:ꝑ quã a felle co^a.mittit̃ ad in-
testina.ꝛ si ista oppilatio fu̇ ꝓpter excrescentiam
carnis vl' alteri⁹ rei:nũq̃ talis icte^a curabit̃. ¶ 8°
icteri^a q̇ venit sine fe.in hoibus in p^a senectute:
vel in decrepita ꝛ sunt multum carnosi vel pin-
gues:raro aut nũq̃ curant̃. Hoc aũt noui i mul-
tis ꝑ me exptũ fuisse.ꝛ h̃ est:q: ma^a vr esse mul-
tũ grossa ꝛ viscosa.q̇ a debili cal'.ꝛ virtute defe-
cta neq̇t dissipari. ¶ 9° qñ fiũt remedia cõpeten
tia in icter.ꝛ pa.nõ sanat̃:nec ei⁹ ma^a resoluit̃:et
vrina fit sicut co.orobi:ꝛ fe.supueniũt: ꝛ aliquã-
do supuenit eis tremor:ꝛ est debilitas in locuti
one cũ mult̃ vigilijs ꝛ tristi^a oĩa ista signa sunt
mortalia.ꝛ tales vix trãseũt.14.diẽ.vt dic̃ Auic.
¶ 10°.icte.nefrenq̇ emorroy. innate bonũ. qm
natura mũdificat̃ ꝑ illa loca.

Curatio

ictericie.ꝛ p° citrine ꝛ viridis
In curatiõe ictericie ꝛ cuiusq;
cũq; egritudis hñtis cãm ꝑma intẽ° curatiua est
remouere illã cãm faciente egritudinẽ.ꝛ sic eos
annẽtũ Ga.ꝛ Haly.3°.teg'cañ.ꝛ ɔ°.96.ibi.vnũ
cõe hñtes ꝓceptũ ꝛc. ¶ 2ª intẽtio est curare ips-
sam diseraſiã G° ꝛ Haly.ibidẽ. Prima aũt intẽ-
tio venit ad ꝑfectionẽ aliqñ ꝑ mutationẽ ꝛ alte
rationẽ male cõplõnis calẽ in toto corpe ꝛ vẽis
eius existis vel in solo epate. Aliqñ ꝑ ɔfortatio-
nẽ epatis ꝛ cisti fell'.aliqñ ꝑ aptionẽ opplõis. Ali-
qñ ꝑ euones ma^e añtis cũ cathartiq̇ ꝛ medicinis
laratiuis ꝛ flõia epatice aut saluatelle ꝛ postea
venar̃ sub lingua ꝛ cũ ventosis positis sub spa-
tulis ꝑcipue sub dextra. Et cũ vomitu nã vomi-
tus multũ ab auctorib⁹ cõmẽdat̃. Nĩ ꝑ euonem
ma^e ɔiũcte cũ sudore ꝛ resolõne tũc aũt ſm posi
tionẽ cãr̃ ponẽda est cura.pnotando cañ. sup⁹
in alijs capl'is positas:ꝛ q: cãe ꝑmitiue ꝑus in
ordine nobis occurrũt ꝛ ꝑus sensui subiacẽt de
eis ꝑus facienda est mentio. Si igit̃ icteri^a sup-
uenerit homini q̇ multũ laborauerit in esta^e ca-
lida tũc inducat̃ quies ꝛ ociũ ꝛ vtat̃ dieta fra sta
do in loco tpato. Et si ibi sit supabundãtia hũo
ris colerici adusti aut nõ adusti ille cõpetenter
euet̃ q: humor adustus corruptus nũq̇ ad vsus
nature ɔuertet̃.digerat̃ g̃ ꝛ eiectur. Et si cogno-
scis ꝙ ibi sit opplõ illa extirpetur cũ aperitiuis.

Si est ꝑpter morsus ſpenꝶ tiri vel alioꝝ aīaliū
venenoſoꝝ: cura ponit̄ a Gal'.5. de iteriori.c.7.
¶ Unde in iſto caſu ⁊ in aſſumptiōe veneni ca
piant tiriacā metridatū ⁊ tiriacā diateſſerō ⁊ ſic
ſanauit Gal'.miſtrū regis. In aſſumptiōe autē
veneni p̄us debēt vomē: deīde ſumāt medicīas
ſupradcās. Et aſſumāt ſm̄ Aui. ſuccū acetoſum
⁊ ſuccū pomoꝝ acriū ⁊ vinū maloꝝ gnaꝶ aceto
ſis ⁊ ſuccū enđ ⁊ portulace cū puluere berberꝭ ⁊
rob ru. Tiriaca ⁊ alie ꝯfectiōes ſumāt cū dictis
ſuccis. nā per dcās ꝯfectiōes venenū cōmouet̄
⁊ ꝑ ſuccos berberis ⁊ rob epar infridat̄ ⁊ ꝯfor-
tatur. Et dicit Aui. ꝙ qn̄ venenū eſt bibitum ſu
mat frequēter lac cū oleo amigđ. ⁊ eſt exptū in
tali ictericia poſt multū vomitū ⁊ ꝙ vomat cū
eis ⁊c. ¶ Cauſis ant̄ tib⁹ ſic ſuccurrat̄. Si icteria
citrina ꝓcedat a multa gnatione colere in epate
ſi ſꝫ ꝑpter ei⁹ malā cōplōnē calām curet̄ ſic dictū
eſt in ca° 2°. iſtius libri. Si aūt venerit ꝑpt̄ fre-
quentē caloꝝ ciboꝝ vel potuū aſſumptionē illi
pot⁹ ⁊ cibi euitent̄. Et ſi ab eis in corꝑe reman-
ſerit hu. calid⁹ gnatus: ille eſt expellēdus cū me-
dicamine. ⁊ poſt aſſumat cibos fridos. ſcariolā
enđ cardū celi lactucas bletos ſpinargia: ⁊ fru-
ctus fridos. ⁊ loco eorum potent ptiſanā ⁊ lac
amigđ. Et vtat̄ cucur. ⁊ citrull' melonib⁹ ⁊ ſilib⁹
⁊ purget̄ coleric⁹ hu. vt dictū eſt cū oxifenicia ⁊
mirab. citri. ⁊ caſſiaꝶ. ⁊ reub. ī aq̄ enđ diſtēpaꝶ.
⁊ vtat̄ ſir° acetoſo ⁊ ſir° de nenuꝶ ⁊ ſir° portula-
ce quā ponit meſue in ſuo antido°. Et ſuꝑ epar
emplā fria ponat̄. Et vtat̄ ſero capno cū mirab.
citri. ⁊ valet eis lac acetoſū. ¶ Et valet h̄ emplꝫ
in ictericia facta a calore ⁊ in epate calō a p̄n°.
℞. ſanđ. al. ⁊ rub. ⁊ muſcaꝶ rob ru. abſin' an̄.ʒ.
ij. aloes ſpice' an̄.ʒ.j. ſꝫ puluis ⁊ addat̄ cere. al.ʒ.
v. olei rob ⁊ viol'. an̄.ʒ.io. ſꝫ emplm̄ ſuper epar: ⁊
ſilr̄ eſt oꝑandū ſi eſt ꝑpter caliditatē in toto cor
pore vel iuvenis. ⁊ ſilr̄ vtat̄ herbis ſupradicꝶ ⁊
aq̄s coꝝ diſtillaꝶ. Si aūt ſto° nocerēt ipſū alte-
rando ex dicꝶ aq̄s vel ſuccis cū ʒuc. ſꝫ iulep. nā ꝑ
decoctionē ⁊ ʒuccarā carū fritas ⁊ malicia refre
natur. ¶ Si aūt fuerit ꝑpter apā: regimen ſu-
pradictū teneat̄. ſilr̄ tunc ſꝫ flōia devenis q̄ ſunt
ſub lingua deinde ponantur vētoſe ſub ſpatula
dextra. vel ſub coſtis ꝓpe epaꝶ regionē. q: nō eſt
res ita iuuatiua ſicut extractio ſan. q: ꝑ flōiam
materia ꝯbitur a diuerſis. ⁊ cū hoc corp⁹ refri-
geratur. ⁊ ſic apā ⁊ plectoria dimīnuūt̄. attamen
reſpice īfirmi virtutē. Et in iſto caſu ſm̄ Raſ de
bent dari res q̄ reſoluant ipm̄ apā. ⁊ iō confert
ſumere caſſiaꝶ cū ſucco caulium vel cū decoctio
ne carū maxie ſi miſceat̄ oleo amigđ. amararū.
Poſt flōiam ꝓuocet̄ vomit⁹ ad euādū partem
illius colere q̄ dirigit̄ ad ſto^m vel ſaltē vt ab epa
te dirigat̄ ad ſto^m. deinde per vomitū forꝫ abij
ciat̄ tn̄ inferiora meliora ſunt ad euādū māni
de epate. p̄° amph. in ꝯ°: q̄ ducere oꝫ. Cū autem
cognoſcit̄: ꝙ multa col'. ru. dūet̄ in felle debilis
virtuꝶ q̄ non pōt latera ſua cōſtringere nec a ſe
colerā euare vel ēt in epate debili: tūc ordinād⁹
eſt vn⁹ ſir⁹ q̄ ſit alteratiu⁹ ⁊ ꝯfortatiu⁹ mēbroꝝ.
¶ Fiat ergo ſic. ℞. radicꝫ cicoree radđ petr° ⁊ apij
gminis an̄. ℳ. ß. enđ noue: le nō lote ſcariol' do
meſtice ⁊ ſilueſtrꝭ roſtri porcini lactuce epatice
ſcolopēđ an̄. ℳ. j. rob. ru.℥.j. ſpođ omniū ſanđ.
berberꝭ ſumach abſin'. 4. ſe. frioꝝ mioꝝ an̄.ʒ.iij.
ſpice'.ʒ.j. floꝝ nenuꝶ.ʒ.ij. vini maloꝝ gnatorum
acriū vel muſoꝝ aceti al. an̄.ʒ.ij. ʒuccare ad groſ
ſum pōdus. ℔.j. ſꝫ ſir⁹ in quo eſt alteratio apꝑio ⁊
ꝯfortatio det̄ cū decoctiōe cicerū rub. ⁊ piſorū.
¶ Deinde purget̄ ſic. ℞. fumiterre abſin' florū
boragꝫ. ⁊ bugloſſe. an̄.℥.j. coquāt̄ in ſero capno
⁊ in colatura diſſoluant̄ cortices mirab. cit'. pul
uerizatoꝝ.ʒ.ij. diagredij ad pōd⁹. v. gnoꝝ ordei
⁊ ſumat de mane ⁊ vtat̄ dieta fria ⁊ hūida ⁊ ma
lo gnato muſo ⁊ ac'. ¶ Et iterū purget̄ ſic. ℞.
floꝝ viol'. boragꝫ. ⁊ bugloſſe an̄.℥. ß. paſſ' mūđ ab
arill' fumiterre an̄.℥.j. ſꝫ decoctio in ſero capno
in qua diſſoluat̄ tamarinđ.℥.j. reub.ʒ.j. ſꝫ pot⁹ ꝑ
vna doſi. vel purget̄ cū mirab. ⁊ caſſiaꝶ etiā aga
rico ⁊ parum de ſcamonea. ¶ Emplm̄ tale pōt
fieri. ℞. ſucci ſolat'. ſucci lactuce enđ roſtri por-
cini ⁊ epatice an̄.℥.ij. ſāđ. al. ⁊ rubei ⁊ rob ru. ſpo
dij. 4. ſe. frioꝝ an̄.ʒ.ij. pulueriʒāda pulueriʒent̄
⁊ miſceant̄ adde aceti.℥.ij. ⁊ ß. cāphore.℈.j. refri
gerentur in niue vel in puteo ⁊ pāni linei in eis
madefacti regioni epaꝶ ⁊ circa ipſū apponant̄.
⁊ qn̄ fuerit aliq̄liter calefactū remoueant̄ ⁊ alij
apponant̄. ⁊ frequēter ſꝫ donec fritas ad iterius
ad epar ſentiat̄ penetrare. Iſtud epithima cōti-
nuatū aliq̄bus dieb⁹ poſt ſufficientē purgatio-
nē remouet icteri. ⁊ albificat vrinā ſic dicit Aui.
Et h̄ intelligit̄ qn̄ eſt ꝑpter malā calām epaꝶ vel
fell'. Aliqui faciunt h̄ de aq̄s diſtillaꝶ ⁊ bn̄ pōt
fieri. Iſti vitabunt laborem ⁊ iram vigilias ⁊ ri
xam ⁊ furorem ⁊ comedent carnes laudabiles
paratas cum aceto ⁊ agreſta ⁊ vinum ſit lipha-
tum. ⁊ dicit Aui. ꝙ aliqn̄ ꝯfert eis cū cibent̄ cū
pane azimo ⁊ ſale trito ⁊ enđ plīma ⁊ hoc ꝑ.7.
dies hoc lauat fel ⁊ remouet putrefactiones ei⁹.
¶ Cauſis ꝯiunctis ſine fe. ſic ſuccurratur. p̄mo
igit̄ ſi fuerit ab oppilatione ictericia ſꝫ flōia de

basilica.⁊ post oportet ministrare medicinas a/
peritiuas ⁊ abstersiuas ⁊ subtiliatiuas humoꝝ
facientium obturationē.ministrari tñ debēt cuꝫ
eis aliqua aromatica stiptica ⁊ ꝯfortatiua habē/
tia vtutes:hec aūt q̄ sequunt̃ sūt deoppilātia⁊ a/
periētia petro. feniculū gramen pentaphilon ca
medreos camepitheos alkekēgi rafan⁹ panis
porcinus aristoloḡ gētiana radix lilij rubea maior
squilla cappari cicera.De omnibus istis supradi/
ctis vel de pl'ib⁹ coꝝ ana.℥.ij.tempent̃ in aceto
nō in vasa cupri per.12.horas tunc addat̃ absin᷑
calamenti origani vtice scolopend.capill'veneri
saluie bethonice gerīnādree tribuli marini.añ.℥.
j.⁊.ß.azari an᷑ maratri car᷑ ameos siseleos sileris
mōtani añ.℥.j. spice᷑ ⁊ cel^{ce} squinanti lacce cipi
calami aromatici folij.4.se.froꝝ minorū se.apij
⁊ petro.se.brusci speragi spo᷑vtriusq̄ sand.añ.ʒ.
ij.liq̄ri.ras.pass.mūd.añ.℥.j.agrimōie.m.j. mell'
zucc᷑ añ.lib.j.aceti albi.lib.v.ſ.sirup⁹ ⁊ detur cum
aqua cicerum ru.⁊ spice᷑vel potest digeri grossa
materia que est causa oppilationis cuꝫ oximelle
diuretico vel squillitico⁊ sil'ia post hoc purgetur
Medicine eñ solutiue fm Serap. Aui.⁊ Haly
in ꝓprijs capl'is multū ꝓficiūt ictericie maxime
qñ venit ab oppilatiōe.Et speciales autem me
dicine laxatiue in isto casu sunt hec aloes scamo
nea succus cucumeris asini᷑ agaricus mirab.cit᷑
cit⁹.Et cum istis addant̃ correctiua confortati/
ua ⁊ aperitiua.Iste eñ medicine eligunt̃ ita for/
tes vt cum quadam violentia purget̃ ⁊ attrahāt
humorē infirū in porovel in via fell'.¶Et ideo
Ras.9°.ad Almansorem purgatur cum his pill'.
℞.aloes.ʒ.j.scamo^{e}.q̄rtā ꝑtē vni⁹.ʒ.id est gra/
na.xv.agarici.ʒ.ß.succi epat᷑.ꝙ suff.ſ.pill'.ꝑ vna
dosi.⁊ est regula:ꝙ si vna medicina nō bene pur
gat in vnavice eadem medicina confortetur⁊ h̄
est cōsilium expressuꝫ Ga.5°. de interioribus ca°.
7°.etiam penultimo.⁊ est aliud consilium qđ in
isto casu cōpetit vomitus vt dicit Serap.Fortas
se eñ aperiet̃ oppilatio ꝑ motū laboriosum quē
facit accidere vomit⁹.hec ille.etiā q: euacuat ma
teriā añredēteꝫ ⁊ eam trahit ad diuersum.⁊ for/
te aliquid de materia ꝯiūcta vel saltē mouet eaꝫ.
Istuꝫ etiā vomitū cōmendat Ga. in passiona°
post cōestionē radicꝫ rafani.¶Fiāt etiā iste pill'e
de euaporatorio q̄ fꝫ Mesue valēt ad fe.ꝑiodicas
⁊ ad dol'.epat̃⁊ oppilationē⁊ ad ictericiā. ℞ cor
ticꝫ mirab.cit᷑succi eupa᷑succi absi᷑ añ.ʒ.iij.reub.
ʒ.iij.⁊ ß.masti.ʒ.j.ce᷑.ʒ.ß.aloes.ʒ.v.succi end.quod
suff.dos.est.ʒ.ij.cum aqua casei.¶Ictericie aūt
q̄ fit ab oppilatione:valꝫ fm Haly decoctio ab/
sin᷑ cū yerapigra ⁊ scamo^{a} q: scamo^{a}cum quadā
purgat violētia vt dictū ē.¶Vel purget̃ cū istis
pill'quas Bern.de lilio pōit.℞.agarici turbit
aloes añ.ʒ.ij.esule.℈.ij.lacce spice᷑ folioꝝ absin᷑
folioꝝ mēte calami arōatici mastic:ꝫ᷑ sal' gēme.
añ.℈.j.⁊ ego addo reub.℈.ij.scamo^{e}grana.6.suc
ci agrimo^{e} qđ suff.¶Pill'e probate ⁊ experte per
Aui.℞.aloes.ʒ.j.scamo^{e} pond⁹ triū granoꝝ
ordei sal' gēme.4^{a} pars vnius ʒ^{e} rubee tinctoꝝ
ʒ.ß.ſ.pill'.⁊ detur cum aqua de radicibus aperi/
tiuis.¶Deīde ſ.hec aqua.℞.radicꝫ cicoree.m.
j.diāthos absin᷑radicꝫ apij attriplicꝫ agrimo^{e} añ.
m.ß.aq̄ lib.4.coque donec redeat ad.j.⁊ de ista
aq̄ dabis ictericis dieb⁹ꝯtinuis d̄ mane.℥.iij.in
qualibet vice cum.ʒ.j.pul'.aga^{ci}:⁊ postea dab illi
decoctiōis mētastri fluuial'.℥.ij.siru᷑ acetosi.℥.j.⁊
manifeste ꝓdest vt dicit Haly.⁊ hic est intelligē/
dū ꝙ lꝫ col'.ru.mltū se manifestet ī icteri^{a} que fit
ab oppilatiōe alicui⁹ de trib⁹ meatib⁹ fell'supra
dictis tamē illa oppilatio:vt pl'imū fit de humo/
ribus grossis ⁊viscosis aut mltis aut frisvt scri
bit.10°de ingenio caplo p°.⁊ in pma distinctione
3^{i}.cañ.trac.2°.c.5°.⁊.2°.teg᷑.ꝯ°.90 ibi humiduꝫ
simul ⁊ calidū ex ⁊c.Colera autē multū subtilis
est cōparatione ad alios hu.⁊ iō cum purgātibus
col'.debemus miscere aliqua euacuantia flegma
⁊ grossos humores maxime si habēt vtutē apiti
uā⁊ diaforeticā:q: ergo agaricus est aperitiuus
oppilationū vt dič Mesue in suis simplicibus.iō
compertit in ictericia etiā q: grossos hu.euacuat.
Quapropt̃ dixit Diascorides ꝙ agaric⁹ ē diafo/
retice vtut̃⁊ pingues ⁊ spissos hu.purgat⁊ inui
cteric⁹ ictericos q̄ ex cō
secrib⁹facta eufraxim remouet⁊ ictericos q̄ ex cō
stipatiōe epat̃ egri fiūt:iuuat.hec ille.¶Troci/
sci de aniso sunt cōmendati in icte.q̄ ſ.ab oppi/
latione.valēt etiā trocisci de eupato^{o} ad fe.anti/
q̄s ⁊ rigorē ī parū⁊ aperiūt epatis ⁊ splenis op
pilationem ⁊valēt ad apata in ipsis ⁊ icteri^{c}:⁊ i
pn° ydropisis.Et h̄ est recepta.℞.māne ḡnatē
succi eupa᷑ añ.ʒ.j.rob.ru.ʒ.ß.spice᷑.ʒ.iij.⁊ ß.ſ tro
cisci cum succo eupato᷑⁊ fen᷑ qđ suff.dent̃ cum
aqua aperitiua.¶Iuxta qđ est sciendū:ꝙ succ⁹
eupato᷑ trahit̃ in fine veris⁊ debet exiccari sicut
litiuꝫ⁊ sicut succus liquiritie.⁊ sic faciebant an/
tiqui de multis succis herbarum⁊ radicum ⁊c.
Isti autem debent vti cibis ⁊ potib⁹ ⁊ medicis
dissolutiuis⁊ aperitiuis.Et valet eis brodiū pul
le cocte cū petro.⁊ ciceribus ru.in fine decoctio/
nis appositis vel ius cicerum cū petro.⁊ spica᷑⁊
valet eis serū caprinū cui misceat̃ reu.aqua end.
cum reub.spice᷑ curat ictericiam.¶Iste puluis

qui sequitur curat ictericias factā ab oppilatione vel vino cistis fell. ꝛ ponit a Rasi in toto ptine te ꝛ transsumptiue in clarificato° de tornamina ℞.aloes cicotri.ʒ.j.myrrhe.ʒ.ij.croci silvestris ʒ.j.fiat puł.deť vnū coclear de.4.in.4.dieb⁹ cū vino limphato cū aq̄ decoctionis acori scolopēd eiuš.In cretica aūt ictericia qn̄ venit p viā mūdificationis ꝛ in die cretica nō ante septimū diē non oꝫ multū laborare fm autores q: leuis curationis est maxie qn̄ venit cum dimissione fe.ꝛ alleuiatione patientis.Et iubent autores q̄ tales ponanť in balneo aque dulq̄ fm Daly. Et q̄ vngať cū oleo camo°.ꝛ oleo aneti ꝛ vescanť cibis subtilib⁹ facilis diḡonis ꝛ boni chimi vt bonus san.nouiter percatus superficieꝫ corporis in nutritione bono colore depingat. vtať etiā sir° acetoso ꝛ zuc.ros ꝛ viol.ꝛ silib⁹.Et si p ista ictericia ꝛ col.citrinus nō remoueť credēdo cōsilio Gal.5.de interioribus. paš. balneandus est in balneis naturalibus aque surgētis a terra in ea videlicet que virtuš est dissolutiue: vt vtebatur vn⁹ paš.humidū grossos hu.moderate dissoluē tibus ꝛ sanus fact⁹ est.hec ille.ꝛ sequiť.Illi aūt qui non febricitant ꝛ tñ cū icteri.grauitatē sentiebant in dextro latē sub ypocūdrio curati sunt a me cū apientib⁹ oppilationes cor ꝛ cū cibis ꝛ potib⁹ ꝛ medicis que purgāt co. ru. vñ plimos ab hac passione in vna die.ibidē. ꝛ post dicit q̄ in isto casu qn̄ medicina cōis co.purgās nō profuit ipse dedit ita forte laxatiuū q̄ isirm⁹ in fine eḡonis ardorē sensit ꝛ nō exiuit co.ru.aut citrina Śvenata.i.viride.ibidē.Et isto habes q̄ mā faciens icte.pinásuā dꝫ cū fortib⁹ medicis apitiuis apiri ꝛ cū aliqua violētia expelli ꝛ purgari. ¶ Remedia localia post vl'es purgatiōes ꝛ correctiones malarū cōplonū ꝛ post vsuꝫ bone diete facili' remoueť ille fedus col'.tñ si aliqn̄ remanet p tp̄s longū ponať paš in balneo aq̄ dulcis decoctionis herbaꝝ supradictarū vel in balneo aquaꝝ naturaliū a terra surgentium. ꝛ quando vult vrinare fricet se cum vrina stando in tina: q: hec est curatio ictericie.ꝛ in exitu a balneo sudet ꝛ custodiat se a frigore. Dicit etiam Aui. q̄ balneum decoctiōis capilli veneris: facit exire colorem.¶ Secūdo cooptatur cum pānis citrini coloris ꝛ aspiciat res citrinas ꝛ croceas: ꝛ cōsideret in eis: q: fm Aui.hoc mouet naturaꝫ.ad expellendum materiam citrinam totam ad cutim ꝛ facit adiutorium in curatione. ¶ Tertio ponit Aui. q̄ si icteri. existens in balneo sumat ʒ.ij.succi rafani.ꝛ.ʒ.j.vini cū media.ʒ.baurach.

Ista medicina sine mora extrahit citrinitatem. ¶ Quarto limphetur vinum si fe.non adest cū aqua decoctionis sparagi ꝛ ciceris. ¶ Quinto fiat sic.℞.capilli veneris recentis mentastri fluuialis rubee tinctorum aā.Ꝧ.j.fiat decoctio in Ꝧ.vj.aque donec redeat ad medietatem: de ista aqua dabis mediam.Ꝧ.mixtam cuꝫ bono vino subtili ꝛ maturo: sed paš ante stet ꝛ post ambulet in sole donec sentiat magnū calorē ꝛ sitiat.ꝛ tūc offeratur dictus potus ꝛ sudabit ꝛ col. croceus ab eius oculis cadet ꝛ ad naturalē reuerteť in vna die vt dicit Daly.¶ 5°.pisces squamosi de aquis super lapides currētibus coquātur in aceto ꝛ vapor in oculis ꝛ facie recipiať ꝛ pdest. ibidē.¶ Sexto dicit Daly.q̄ sequibagiius albū de carne vaccina prodest si comedatur in eo panis ꝛ ius bibatur paulatim dimittendo carnes.¶ Septimo reperitur in quadā postilla Auicē.q̄ si stratum de filis laneis in quo magni dñi sedent qđ in lingua portugalentium vocatur tapit comburatur ꝛ cū melle fiat electuarium ad modū opiate ꝛ quolibet mane de eo sumantur.2. coclearia sanať ictericus. Et dicitur ibidē q̄ est expertū.¶ Octauo legitur.2.lyrānidarū ꝛ transsumptiue in 15.3ª.in cap° proprio q̄ fimus albi canis comedētis ossa aridus ꝛ tritus ꝛ in potu dat⁹ icterico sanat.¶ Nono legitur tertio lyrānidarū: q̄ mero idest parca auis id est dīno viridis ꝛ in linguagio becrnensium vocatur aureoli etiam est ictericis cor ei⁹ comestum ictericos sanat. ꝛ si tota auis comedereť: magis valeret gallina vł pullus habens pedes croceos parata cum petro.ꝛ ysopo ꝛ basilicone; ꝛ sansuco si continuetur in comestione valet. ¶ Decimo cortex coloquin° impleatur bono vino albo vel claretto aliqualiter limphato ꝛ calefacto super cineres icterico exhibeatur ꝛ valet. ¶ Undecimo fiāt sternutatiōes pmo fm Daly in.2°.Si sternutatio prouocetur cū succo prasij ictericos emēdat. ¶ Duodecimo succus vel decoctio mētastri aperit oppilationes epaš icte ricorum.ibidem.¶ 13°.reub.cū aqua endi curat ictericiaꝫ citrinam a principio.¶ Decimoquarto.℞.puluis eboris succi epatice ana.ʒ.j.croci agrestis.ʒ.j.totum ponatur in panno lineo qui mergatur aqua fontis. ꝛ ibi ducatur donec virtus transeat in aquam. ꝛ istam bibat mane ꝛ sero. hoc ponitur in kynnessine nepos hoc non videtur habere magnam efficaciam. ¶ Decimoquinto dicit Serapio. q̄ medicina aperitiua ꝛ subtiliatiua ꝛ vrinam prouocantia;

valet in ictericia. Et ipse eligit in illis qui fe. non
hñt gentianá ꝛ apiũ ꝛ costũ aristologꝗ. poliũ cē
taureã agrimoniá. Et si adest caloꝛ vel fe. vz ace
tosa end. ꝛ solatrũ ꝛ alkekengi se. attriplicis suc
cus absin. radix rubee tinctoꝝ capilli veneris ꝛ
dic̄ ꝙ iuuamentũ istoꝝ est magnuz in ictericia.
¶ 16°. ℞. caputpurgia cuz succo cucume. asinini
ꝛ succo cicle ꝛ ciclaminis ꝛ folioꝝ nasturcij ꝛ pra
sij ꝛ rami cũ folijs vnius istorũ vel plures mixti
cũ lacte mulieris: mittat̃ p nares iacēte hoīe resu
pino. Ista purgãt coleram grossam q̃ remansit
in capite ꝛ mouent eá ꝛ eradicant citrinitatem.
¶ 17° sumat̃ oī die de puluere radiꝗ rubee tincto
rũ. ʒ. j. cũ ouo sorbili. ꝛ valz. ¶ 18° dicit Auicē. ꝙ
isculi terrestres exiccati ꝛ sumant̃ pulueriзati va
lēt qm̄ ipi mũdificant statim. ¶ 19° dicit Aui. ꝙ
ex eis q̃ expta sũt est etiam vt detur in potu radi
cis acetose ꝛ stet in sole ꝛ ambulet post illud vna
hora ꝛ calef. ꝛ sitiat. Et post detur capill' vene
ris ꝛ rubee tinctoꝝ ꝛ mentastri ꝛ mēte ꝛ anisi et
squinãti ꝛ spica. ¶ 20°. ʒ. ij. nucis cipressi. ꝛ. ʒ. ij
cassieligꝗ. puluerizent̃ ꝛ dent̃ in potu cũ vīo ꝛ mi
gent ictericiá totá. ¶ 21°. abluat̃ facies ꝛ fimuz
in facie recipiat ꝛ oculis ex aqua decoctiõis ysopi
ꝛ maioꝛane ꝛ capilli veneris camo. aneti ꝛ tri
buli aperiũt oppilationē poꝛoꝝ. Odoꝛent etiaz
aquá ros. ꝛ acetũ ꝛ aliqua gutta in oculis distil
letur sil'r acetositas q: ē multũ abstersiua remo
uet tincturá oculoꝝ si collirief ꝛ si nõ habes citrũ
collirief succ⁹ limonũ vel citrãguli. Comestio ce
pe confert icteri. Aui. i. 2°. ꝛ hoc facit q: est sub
tiliatiua ꝛ incisiua. aqua cuscute ē mirabil' in icte
ricia ppterea q: est abstersiua. ꝛ ideo miscef cuz
succo cit. ꝛ oculis istillef. Aui. in. canon. 2°. cicera
valent ad ictericiá. ibidē. Decoctio lactuꝗ agre
stis valet in icteri si def cuz lubricis terrestrib⁹
exiccatis q̇ in aromatico alkaratim nominãtur.
¶ Ictericia nigra curatur sic. si cũ ea fuerit fe. cu
rabit̃ vt dicef in ca° de quartana. Si fuerit ppter
apa eius cura dicetur inferi⁹ in ca° de apate sple
nis in isto libro. sil'r si est ppter duriciem splenis.
supposito igit̃ ꝙ ista ictericia splenetica veniat
cũ repl'one ꝛ videas ꝙ habeat venas grossas vel
si fuerit apa vel oppilatio tũc ℞. flõia de basilica
sinistri brachij. deinde si ibi sit oppilatio in sple
ne digerat̃ ma melãcolica ꝛ subtilief cũ oximel
le squilli vel diuretico in quo ponant̃ epithi
mus scolopēd. ꝛ coꝛtex tamarisꝗ. ¶ Vl' ℞. sir⁹ tal'
℞. mediani coꝛticis fraxini saliꝗ ꝛ geneste tama
risci capparis fen. pet°. apij brusci sparagi gra
minis geniane rafani gallicam. añ. ℥. ij. cepe ma
rine. j. numero epithimi. ℥. j. ꝛ ß. scolop. oxig. cala
mēti mētastri zinzi. fumiterre capill' veneris fo
lioꝝ boꝛagis ꝛ buglosse diathos añ. m. ß. se. apij
ꝛ petro. ꝛ brusci cuscute an. marathri carui se. pe
tro. macedonici. añ. ℥. ß. folij spice ꝛ cel azari. añ
ʒ. ij. radices mũd. ꝛ pq̃ssate tempent̃ in aceto al.
p. 12. hoꝛas. ꝛ bulliãt̃ foꝛtiter in aqua. deinde ad
dãtur reliqua ꝛ mell' anthosati. lɨ. ij. aceti supra
dicti. lɨ. ß. ℞. sir⁹ in fine clarificatiõis ponant̃ cice
ra ru. Deus nouit si iste sir⁹ aperit oppilationes
mēbroꝝ interioꝝ. vbi fe. nõ adest ꝛ maxime sple
nis detur cũ apozimate aperitiuo. ¶ Deide pur
getur sic. ℞. mirab. indoꝝ emblicoꝝ bellericoꝝ
añ. ʒ. ij. agarici. ʒ. iij. yerapig. cuscute. añ. ʒ. ij. ꝛ ß.
epithimi. ʒ. ij. se. rafani an. se. apij ꝛ feni. amcos
mastiꝗ añ. ʒ. j. scão. ʒ. ß. sene. ʒ. j. succi folioꝝ agri
monie ꝙ suf. ℞ massa pillulaꝝ: def. ʒ. ij. saluo iure
de magꝗ ꝛ min⁹. ¶ Vel purgef sic. ℞. folioꝝ bo
ragis ꝛ buglosse polipo. qrꝗ recētis an. epithimi
fumiterre. añ. ℥. ß. pass. mũd. ab arill' scolopēdrie
añ. ℥. ß. ℞. decoctio in q̃ dissoluant̃ mirabo. ind. ꝛ
emblicoꝝ. añ. ʒ. vj. fricentur foꝛtif ꝛ colature ad
dantur agarici. ʒ. j. esule ad acuendũ grana. iiij. ℞
potus pro vna dosi.

Dieta ictericoꝝ. caueãt ab oīb⁹ cibis gros
sis ꝛ viscosis ꝛ melãcolicis. ꝛ nutri
atur cibis subtilissimis bonũ chimũ naturaliter
generãtib⁹. Icteri aũt nigra q̃ ℞. a calitate epa
tis ꝛ san. ꝛ humoꝛib⁹ adurentib⁹ sic curatur sicut
dictum est in capl'o de mala cõpl'one epatis refri
gerando ipm ꝛ aperiendo cum medicinis frigi
dis aperitiuis addēdo aliqua temperamēta vl' q̃
si tēperamenta. Si v° causa icteri nigre fuerit
fritas def tiriaca mag ꝛ metridatum. ꝛ valēt illa
que dicta sunt in capitulo de mala cõplexiõe fri
gida epatis. Et si ictericia nigra fuerit ppter de
bilitatē attractiue splenis q: nõ bene mũdificat
humoꝛes a supfluitate mel'ica ꝙ scif q: hõ est tri
stis ꝛ suspectus de vita cũ mal' cogitatiõib⁹ ꝛ ti
moꝛe. Tũc pcedētib⁹ vl'ib⁹ supradictis ventose po
nant̃ sine scarificatiõe sup regionē splenis ꝛ ℞. sic
q̃nter epithia supra ipm ex scolopend. ꝛ absin° ꝛ
ysoº in vino ꝛ in lexiuio bulliat: ita ꝙ ille herbe ꝛ
me fir. q̃ remãserũt in colatura pistent̃ foꝛtiter
ꝛ incoꝛpentur cuz oleo nardino ꝛ camo. ꝛ ros. ꝛ
℞. emplin aut vnguentũ ad cõfoꝛtandũ splenez
vl' fiat hoc emplin cõfoꝛtatiuũ. ℞ gũi amo. ℥.
iij. absin. coꝛdumeni floꝛum squinanti cētauree
radicis capparis mediani coꝛticis tamarisci ros.
ru. añ. ʒ. j. bdellij cere. añ. ℥. j. terebētine modicũ
fiat emplin super alutam ꝛ cooperiatur velo se

ricino ⁊ sup̱ splenē aptet᷑. Et iterū coquat᷑ scolo-
pendria ⁊ ruta ⁊ daucus cū aneto ⁊ sepe cū spō-
gia regio splenis lauet᷑ ⁊ fomentet᷑.

Declaratio in icteriᵃ. ℭ Primo no-
ta ſm Ga. 5. de interio-
rib⁹ ca. 7°. vel penultio. ꝙ multotiens hu. corp̱is
corrumpunt᷑ in epate sine potu mortifere potati-
onis ⁊ sine apatib⁹ duris vel callis in epate exnti-
bus p̱ istū modū. Itē possē est ꝑpter alteratione
natural' epatꝫ cōplonis corruptionē fieri ī hūori-
bus absq̄ opplone callor vel duror nā aliqñ ef-
ficit᷑ totū corp⁹ sicut col'. herbar inter viriditatē
⁊ albedinē. i. ad nigredinē tēdētia. ⁊ alior q̄ co-
lor fit sepe p̱p appilationē epatꝫ nascētiū. h᷑ ille.
Et sic sequit᷑ ꝙ diuersi fiūt colores p̱p splenē ſ-
tñ obscuriores ⁊ nigriores. G⁹. ibidē. Hic ḡ po-
teris inuestigare q̄lit᷑ discoloratio pōt vēire aliqñ
a stō° aliqñ ab epate aliqñ a splene. Et ista inue-
stigatio scit᷑ p̱ dolorē ⁊ grauitatē ⁊ passionē illi⁹
mēbri: verūtn̄ discoloratio facta p̱p splenē mag̃
tendit ad fuscedinē ⁊ obscuritatē. ℭ 2° aduerte
ꝙ qñ epar est ſm dispositionē naturalem in suis
4. v̄tutib⁹ naturalib⁹ mittit sup̱fluitates coleri-
cas p̄mo ⁊ p̄ncipalr̄ ad fel. ⁊ si nō pōt ꝑpter ali-
qd̄ impedimentū mittit ipsas ad vrinā ⁊ q̄ntū
pōt natura ꝓhibet ne ip̄e penetrēt cum san̄ᵉ ad
mēᵃ corp̱is. Et qñ amplī⁹ nō pōt mittit ip̄as cū
san̄ᵉ ⁊ totū corp⁹ croceo tingit᷑ col'. silr̄ dicēdum
est de mīa. ℭ 3° sciendū ꝙ icteriᵃᵐ factā ꝑpter
oppilationē meat⁹ qui dirigit᷑ ad itestinum seq̄-
tur cōstipatio vētris ꝑpterea q: co. q̄ ibi solebat
mitti ad stimulandū virtutē expulsiuā ad alias
p̱tes delegat᷑: ⁊ patꝫ. freq̄nter tētat egerere sine vo-
luntate sentiēs in vētre pōderꝫ inutilē grauitatē
⁊ egerit rē al. vel cinericiā tendētē ad col'. cibi as-
sumpti. ⁊ q: tūc ad stōᵐ ⁊ ad mēbra cū san̄ᵉ ma-
gna p̱s co. emittit᷑. iō coloris citrinitas mag̃ ī ocu-
lis ⁊ facie repit᷑. ⁊ silr̄ sitis ⁊ oris amaritudo in-
tantū etiā ꝙ cibos iudicāt amaros. ⁊ iō dicebat
Ga. icterici eñ nō putāt eā q̄ sentit᷑ ī gustu ama-
ritudinē esse ex colera ſ ex cibis q̄s sumūt. 4° de
morbo. c. 4°. nā illa co. inficit gustū: imo etiam
liguā ⁊ lacertos eā mouētes intātū ꝙ vt p̱lin fi-
unt pigri ad loq̄ndū ⁊ diligūt taciturnitatē ⁊ eē
in lō° secreto ⁊ obscuro. ℭ 4° nō ꝙ sic icteriᵃ ci-
trina fit p̱ viā crisꝭ ex co. citrina multa quā natura
ad exteriora mittit: sic etiā accidit iterdū vt icte-
riᵃ nigra vēiat p̱ viā crisꝭ ī egritudinib⁹ splenis ⁊ ī
alijs egritudinib⁹ mlīcq̄: vt dic̄ Aui. ℭ 5° dubita-
tur circa debilitatē fell᷑ nō potētꝫ expellere nec ex-
trahere supfluitatē coᵣᵉ ꝑpterea q: virtutes eius
ꝑpter oppilationes sūt debilitate. quō ista debi-
litas poterit remoueri cū nō sint meᵃ appropria-
te huic mē° in cui⁹ debilitate r̄ndet Rasꝭ in diui-
sionib⁹ in. c. p̄prio in fine. c. ꝙ fel ꝯfortat᷑ cū ꝯfor-
tatiōe epatꝫ ꝑpter ꝯtinuitatē quā hꝫ cū eo ⁊ q̄ fe-
licitat epar vel ꝯfortat vel ap̱it epar ap̱it ⁊ ꝯfor-
tat fel. ℭ 6° est aduertēdū: ꝙ qñ ictericia venit si-
ne fe. ab oppilatiōe ſ a grosso ⁊ viscoso hūore ob-
turāte meatū. In tali casu nō cōpetūt empl'a re-
frigerātia q: tūc maᵃ mag̃ ingrossaret᷑ ⁊ refrige-
raret᷑ ⁊ fieret cā ꝓlōgatiōis egritudis. ℭ Sꝫ pos-
sunt fieri ēpl'a ⁊ epithimata cū reb⁹ aromaticꝫ ap-
propriatꝫ. Et pōt fieri emplꝫ dictū in. 6°. c. istius
5ⁱ libri de oppilatiōe epatꝫ. Sꝫ supradicta empl'a
frā bñ cōpetūt ī ictericia ꝓcedēᵗᵉ ex mala cōplone
calida epatꝫ. ℭ 7° notandū. ꝙ frig⁹ exteri⁹ q: stri-
git poros ⁊ oppilat eos ex q̄ oppilatiōe co. ⁊ hu.
subcutanei euaporari nō p̄nt nec p̱ sudorē nec p̱
resolutionē occultā foris exalare: iō nocet ictericꝫ
multū ⁊ ex alia p̱te etiā nocet q: ingrossant illā
materiā q̄ de se erat grossa Et iō icterici ab eo dꝫ
cauere imo sūt bñ coop̱iendi ⁊ dꝫ ī calore iacere.
balnea aūt q: opposita sūt his duab⁹ itentiōib⁹
supradictꝫ de directo cōpetē iudicant᷑. ℭ 8°. pro
iuuenib⁹ est sciendū ꝙ sicut dic̄ Ga. p̄°. āpho. ꝯ°
22°. ibi. Digesta medicari ⁊c. ꝙ ī vnoq̄q mēbro
sūt. 4. v̄tutes. idē dicūt oēs ⁊ ē alphabetū in ar-
te. Et iste sūt appetitiua vel attractiua retentiua
digestiua ⁊ expulsiua. ⁊ ſm ꝙ iste v̄tutes natura-
les mistrātes deficiūt in suis op̱atōib⁹ sic diuerse
egritudies in corp̱e gñant᷑. silr̄ etiā v̄tutes natu-
rales ministrare p̄nt errare ex q̄ruꝫ errore diuer-
si ī corp̱e efficiunt᷑ morᵢ. ⁊ silr̄ de oībus alijs v̄tu-
tib⁹ est dicēdū ⁊c. ℭ Tūc q̄rit᷑ de ictericia ab er-
rore cui⁹ v̄tutꝫ ꝓcedet in corp̱e? Dico ꝙ icteriᵃ ⁊
oēs morbi materiales fiūt ab errore v̄tutū natu-
raliū mistrātiū: nā certū est ꝙ si attractiua seu a-
petitiua bñ attrahat vel appetat ⁊ regularit᷑ re-
tētiua bñ tēp̱ate retineat ⁊ digtiā cōplete digerēᵈᵃ
digerat ⁊ expulsiua bñ ⁊ p̱fecte expellēda expellat
tūc male reliq̄e ī corp̱e nō manebūt nec matiales
morbi ī corp̱e ꝓducent᷑. vñ icteriᵃ pōt causari ini-
tiatiue ab errore v̄tutis digestiue stōⁱ cū chilus q̄
in eo gñat᷑ fit multū calid⁹ p̱at⁹ vt colera in ma-
gna q̄ntitate ⁊ disproportionata ex eo generet᷑.
ℭ 2°. si fieri pōt ab errore v̄tutꝫ digestiue epatꝫ mlꝫ-
tū de chimo colerico gñat᷑. ℭ 3° ab errore v̄tutis
segregatiue ⁊ expulsiue q̄ impedimēta erāt iiiit-
tendo illā co. ad loca ei destinata. virtus etiā at-
tractiua illorū mēbror deficit: q: nō pōt eā ex-
here. ℭ 4° incōpletie ab errore v̄tutꝫ imutatiue in

3ª digõne nõ potẽtis assilare illũ sanguinẽ infe-
ctũ colera mẽbris quibꝰ mittit̃ in suba ⁊ in acci
dẽtibꝰ q̃uis ꝺ isto errore illa ñ male meret̃: q: fa
cit qȝ põt ẽ ille error ꝓcedit a subiecto ĩfecto nõ
potẽti recipe formã mẽbri in q̃ est. Si etiã virtus
digtia nõ g̃net hu. grossos aut viscosos vel melã
colicos nõ fierẽt oppilatiões. vł si expulsiua eos
expelleret cõplete vt dictũ est. Nã Ga. 9º de inge
nio. c. 2º. dicit ꝙ si hu. mouerent̃ in corpe ⁊ refri-
gerarent̃ ⁊ dissoluerent̃ putredo in eo minime ge-
neraret̃ maxime si regitiua natura sit ĩ corpe aĩa
lis vel terrenascentiũ sicut ostendimꝰ in liº de vir
tutibꝰ naturalibꝰ. Habẽt ab initio sue creationis
motũ naturalẽ per quẽ supflua ⁊ putrefacta a se
expellũt. h ille. Ex isto patet ꝙ morꝰ materialis a
defectu ṽtutũ naturaliũ ⁊ ṽtutꝫ regimine ꝓcedũt
¶ 9º q̃ritur ictericia q̃s morbꝰ est in gñe: Dico
ꝙ qñ fit a mala cõplõne calã epar̃ vel venaꝝ to-
tius corpis vel a morsu venenoso vel a veneno
sũpto est morbꝰ ꝯsilis. si est ab opplõne alicuius
pori epar̃ vel cistꝫ fell' est morbꝰ ĩnuia. vel possu-
mus dicere ꝙ est morbus officiał cõcomitantia
morbi ꝯsilis: q: ẽ oppilatio in poro. ⁊ cũ h ẽ ma
la cõplõ. ¶ 10º. q̃rit̃ cãcellariꝰ noster bone mẽo-
rie Joh. de tornamira ictericia cuiꝰ mẽbri est pas
sio: Rñdet: ꝙ si capiamꝰ ictericiã ꝓ colore citrio
est accidẽs morbi ꝑncipalis officialis vel cõsilis
⁊ tũc est passio cutꝫ ⁊ supficiei corpis ⁊ cõiuncti-
ue qȝ pȝ ad oculũ ⁊ hoc terminatiue. Si aũt ca
piatur pro principali morbo a quo ꝓuenit illa ci
trinitas tũc dico ꝙ est passio vel splen fell' ⁊ poroꝝ
eius. vel põt esse passio epatis ⁊ venaꝝ eiꝰ vel ve-
naꝝ totiꝰ corpis ⁊ san. in illis contẽti. q: vt dicit
Auer. 2º. coliũº 3º. san. ⁊ hu. sũt in gñe mẽbrorũ
cõplõnaliũ ⁊ bene dicit. ¶ 11º q̃rit̃ vtrũ icteriª
ꝓueniat a cã ꝑuata vel a causa cõicata: Dicit̃ ꝙ
semꝑ est causa cõicata. Nam semꝑ ab aliis mem
bris hu. ad cutꝫ supficiem dirigit̃ q̃ ipsam horri-
biliter tigit. Et si tu dicas dñe videt̃ ꝙ illa q̃ fit a
morsu aĩalium venenosorum: nõ ꝓueniat a cau-
sa aliũde cõicata q: a pte exteriori ⁊ a causa ꝑua
ta. Dico ꝙ q̃uis fit a causa exteriori tñ corpis to
tius supficies a morsu cõicat̃. nã morsus corrũ-
pit paruũ hu. ⁊ sic ꝑ quãdã cõicantiã ⁊ sequelaȝ
corrumpũtur ⁊ citrinant̃ hu. reliq̃ in supficie cor
pis. imo etiã interiꝰ hu. ⁊ bona cõplõ corrũpunt̃
ita ꝙ interdũ moriunt̃ ⁊ sic appet ꝙ est morbus
ꝑ colligantiã. ¶ 12. q̃rit̃ quare auctores nõ po-
nũt ictericiã albã a flãte generatam: ⁊ videt̃ ꝙ sit
dare ictericiã albã sicut virtus digestiua epar̃ ĩ ca-
lore discrasiata põt multũ co. g̃nare a q̃ ictericia
citrina causat̃. sic virtꝰ epar̃ discrasiata ṽsus frita
tẽ multũ de flãte g̃nabit a q̃ ictericia al. põt cau-
sari. tenet ꝯña ꝑ sile. ⁊ añs est notũ. Oppᵐ dicũt
autores q̃ negãt ictericiã a flãte posse g̃nari: Di-
co ꝙ a flãte nõ põt fieri ictericia ⁊ cã ẽ grossities
⁊ viscositas ⁊ põderositas eiꝰ. ideo nõ est bñ diui
sibilis nec ad cutis supficiẽ expellibił sicut colã.
Et q̃uis mlia sit hu. põderosus ⁊ grossus: tñ nõ
est ita tenax nec viscosꝰ sicut flã. scias tñ ꝙ ab hu
more flãtico frõ ⁊ aquoso g̃nato ꝓpter fritatem
epar̃ albificat̃ facies ⁊ lingua ⁊ totius supficiei
residuũ vt ponit Aui. ĩ. 14ª. 3ª. tracta. pº in. c. de si
gnificatiõibus malicie cõplõnis fre. ⁊ idẽ dic̃ in
trac. 2º eiusdẽ distinctiõis. 14º. Hoc tñ nõ indica-
tur icteri. al. q: ille ptes flãtico vel sanᵒ flãte nu-
triunt̃ q̃ dñant sub cute. Modo sic est. ꝙ col. cor-
pis dñantiã ostendũt humoꝝ. si nõ in ꝓfundita
te corpis occubuerãt. pº ãph. cõmento. 2º. Et sic
col. albꝰ magł venit ꝑ viã nutritiõis. Color aũt ci
trinꝰ ⁊ niger magł ꝑ viã expulsionis ad supficiẽ i-
tellige in icteriª. ¶ Ad rõnes dico ꝙ q̃uis ĩ epa-
te frõ possit g̃nari flegma in magna q̃titate: tñ
illud flã nõ est ita diuisibile nec expãdibile sicut
colera ⁊ mlia etiam q: hu. flegmaticus magis ẽ
amicus nature ⁊ nõ est ei odiosus sicut alie sup-
fluitates coᶜᶜ ⁊ mlice. ¶ 13º querit̃ q̃re pili ĩ icte-
ricia non tingũtur colore icterico sicut tingunt̃ ĩ
morphea cũ pili generent̃ ex fumis resolut̃ a cor
pe: ⁊ radicantur in cute: q: cutis est tincta colo-
re crocco: sic etiaȝ pili deberẽt esse: Dico ꝙ capil-
li vel pili g̃nant̃ a vapore fumoso resoluto a ter
tia digõne in mẽbris facta. ⁊ ista generatio fit in
poris cutis. Nunc autem dico ꝙ pili nõ generan
tur a fumo qui resoluit̃ a materia ictericie. quia
materia ictericie ⁊ vapor eius magis resoluitur
⁊ procedit a 2ª digestione ⁊ materia ictericie nõ
couertit̃ in fumũ nec in pilos cum natura in eaȝ
nõ operet̃ ad digõnem nec ad cõuersionẽ in sub
stantiam membrorum ẽ potiꝰ ad expulsionẽ eiꝰ
tanq̃ nocitiui. Et illi vapores sicci in poris suc-
cessiue exñtes q̃ sũt maª piloꝝ nõ sũt capaces il-
lius tincture cum sint iam in cutis poris coagu-
lati: vt dicit Aui. in. 4ª. distinctione. 4ª. trac. pmo
⁊ caplõ pmo in ꝑncipio: imo dico ꝙ ille vapor ẽ
ita congelatus siccus grossus durus: ꝙ non põt
recipe tincturam. etiam q: ẽm philosophũ. 2º de
partibus animaliũ pili nõ sequunt̃ dispositionẽ
cutis in hominibus q̃uis in aliis animalibꝰ ẽ ẽ
Et causa est q: in aliis animalibus cutis est spis
sa ⁊ ille vapor multo tẽpe moratur ⁊ tingũtur
col. cutis ratione more. Cutis autem hominum

subtilis est in cōparatiōe ꝛ paruo tempe in ea manet ille vapor. ideo ꝛc. Etiam ex alio q: mate ria pilorum vt iam tactū est resultat a maª nu- trimentali non autē a materia ex qua nullus fit nutrimentū. In morphea autē non est sic. nam vapor pilorū in morphea resultat ab illa mate- ria flātica que maculat ꝛ nutrit illā partem cum sua suba in 3ª digestione. q: ergo cutis de se est alba ꝛ materia a qua talis vapor q̄ est mate- ria pilorum est alba. iō in morphea pili fiūt albi. Nam omne illud qđ descēdit ab alio necesse est ꝙ assimilet ei a quo descēdit. pmo ampho. 2º. il- lius amph. Et qui crescūt plurimū habent calo rem innatū. ¶ 14º. dubitat quare icteri. cū feb. ante septimū diem sit malum signū cum illa maª ictericie possit esse in pua q̄ntitate vel ita obedi ens nature ꝛ leuis: ꝙ in. 4ª. die vel 5ª. a natura expellet ad ptes exteriores per viam crisis: Dico ꝙ amphorism⁹ ypo. vt dictū 2º pronosticorū est verus ꝛ causa hui⁹ est. nam Ga. 5º. de cretic dieꝫ bus. c. 8. dicit sic. Et non fit crisis in hora sua nisi cum humores qui sunt in corpore iam sunt ma turi: esse autem crisis ante horam suā est malū ꝛc. Sed cum ista materia que ante septimū diem expellet sit aliqualiter grossa h patz. quia p po- ros nec sensibiliter nec insensibiliter potest re- solui: imo remanet in cute ꝛ sub cute pter suā grossitiem nō potest ante septimū diem esse di- gesta ꝛ magis expellitur vi sinthōs: ꝙ vi na- ture. ꝛ ideo dicebat Bernar. in lilio: ꝙ q̄uis ali- qua fe. possit ante septimū diem per sudorem ter minari nō potest per ictericiam q: materia sudo ris facilis est ad operationē maᵉ ictericie. ꝛ per hoc ptz solucio ad rationes: ꝛ q̄n dicit ꝙ poterit esse parua dico ꝙ nō pōt esse in pua q̄ntitate: cū sit expansa per totum corpus nec obediēs. quia tunc insensibiliter vel cum sudore expelleretur. ¶ 15º. nota: ꝙ post purgatiōes vniuersales bal- nea domestica ex decoctione herbarum ꝛ bal- nea terrarū naturalia multū proficiūt. q: aperi- unt poros ꝛ cal. eorum illā materiam subtiliat ꝛ expulsioni aptam facit. Etiā q: lauādo abster gat ꝛ florem sanguinis boni ꝛ rosei ad corpis superficiem facit puenire.

¶ Capl'm. 10ᵐ. de anathomia splenis ꝛ de pas- sionibus eius.

Splen a supplemēto dr̄. Ex oēria pte epat ne vacua existe- ret. Et iō dr̄ de suppleo supples. dicit Catho Splen fm Ga. 5. de iuuamē tis mēbrorū in. c. penl'. p. j. colū. cū dimidio an te finē dicit. ꝙ splen est instrm ad purgandū super fluū feculentū gn̄atum in epate. Et subdit ꝙ p- priū est spleni ꝙ sit molle ꝛ rarū ꝛ simile spōgie vt faciliter recipiat illā superfluitatē nigrā ꝛ spis sam ꝛ p suā molliciē h3 illā pprietatē vt attra- hat illam. Et fm Auicen. in. 15ª. 3ᵗ. in. c. 2. dicit ꝙ splen attrahit mlīam que est fex san. ꝛ illā etiā que fit per adustionē. ꝛ sic pt3 ꝙ est receptiuum mlie naturalis ꝛ accidentalis: qđ p3 in q̄rtana. Splen aūt est membrū oblongū factū ad mo- dū lingue tendēs ad nigredinē col. trāsuersalr pti sinistre sto' piunctū vsq3 ad dorsum ꝛ cū sua superficie concaua ptingens epar ꝛ sto''' fm p- tem inferiorē. Et inter splenē ꝛ stomachū sunt vene pulsatiles ꝛ incarnate cum vtroq3 ꝛ ex par te gibbosa est ligatus cum costis ꝛ earum pelli culis. Et ex parte concaua est ligatus cum stoº ꝛ zirbo. cum ligamentis subtilibus ꝛ filis a qui bus firmatur ꝛ ligatur: vt dicit Ga. in loco alle gato. Et habet vias que sunt de gn̄e venarū. et hoc dicit Ga. pptera quia isti pori p quos splē attrahit nutrimentū ꝛ expellit residuū sunt con caui vt sunt vene. Et sunt duo: vnus est q̄si col- lum qđ est continuatum cum concauitate epa- tis vbi continuat collū fell' cum eō ꝛ p istum superfluitas mlīca ad ipm splenē attrahit ꝛ p aliū porū cuius origo est a splenis pcauitate mitti vna q̄ntitas melie ad os stomachi vt excitet et confortet appetitiuā ipsius stomachi cum sua acredine vel ponticiᵉ. Et aliq̄ etiā pars ei⁹ mitti tur ad fundū sto' vt pfortet retētiuā ei⁹ ꝛ intesti- norum. Splen aūt h3 cooptoriū qđ ptinet ipm qđ quidē cooptoriū siue pāniculus pstitutus est vt ex duabus pilliculis siue tunicis. Et orit ꝛ sustē tat a ciphach. fm ꝙ dicit Aui. Et cum villis plu ribus subintrātibus splenē ꝛ zirbū ꝛ vicinat dia fragmati: imo fm aliquos ille pāniculus in pte orit a diafragᵉ. quapropter splenetici habēt cōi ter difficultatē anhelit⁹. quia q̄n pāniculus ille vel splen extendit vel apatur vel aliq̄liter patit necessario ptes q̄bus alligat vl' a q̄bus orit nec nō ex vicinis cōpatiunt iō diafrag ratiōe istorum cōpatit ꝛ cōprimit pulmonē vel aliter ledit: ꝛ sic sequit anhelitus frequēs ꝛ pstrictus maxime in motu laborioso quia tūc magi laborat ciphach ꝛ diafrag cum tūc fit maior attractio versus in- ferius etiā vapores plures in motu eleuantur ꝛ humores magis cōmouētur. Et h insinuat prin ceps medicorum sic. Et cū splen attrahit eā id est superfluitatē melancolicā ad seipm. Nam eijcit ip sam ad sto''' statim: s3 ante digerit ipam ꝛ niti-

tur in hac opatione istis venis pulsantib⁹ magis ⁊ multis q̄ in eo sunt diuise qm̄ ꝑ motū eaꝝ cō-tinuū ⁊ tēperantiā caloris naturalis venientis a corde ad ipsas est eis possibile digerere super fluitatē grossaꝫ venientē ab epate. Istud vō qḋ alterabit̄ ex ea fit san. subtil' sil'is nature splenis. ⁊ illḋ qḋ nō pōt mutari in san. subtilē splē eijcit ipsuꝫ ad sto^m ꝑ collū de genere venaꝝ ⁊ in h̄ est vtilitas nō pua. vba sunt Gal'. pcisa. 5. de iuua. ca. vlti. vel penl^o. ⁊ eandē sniam ponit Auicē. in 15ª. 3ᵉ. c. 2. Passiones autē q̄s pōt pati splen: ⁊ q̄ p̄nt ab eo pcedere sunt multe: ⁊ in pte pomunt̄ a Gal'. 6. de iterio. c. 8. ⁊. 9. panteg'. c. de passionibus splenis. ⁊ ab Aui. loco alleᵗ. nā dicit Gal'. ꝙ qn̄ appetitiua vl' attractiua virt⁹ splenis deficit: tūc necio san. ille ꝑ totū corp⁹ diuisus vndiq̄ nigredinē tribuit. ⁊ sic gn̄at ictericiā nigrā. Et dicit Aui. ꝙ qn̄ virt⁹ attractiua in eo deficit gn̄antur egritudies i corpe melācolice: sic est cācer ⁊ varices elefantia ipetigines ⁊ lētigines nigre morphea nigra mlia ⁊ lepra. ⁊ qn̄ nō expellit a se qḋ expellere d3 tunc splen inflat̄ ⁊ fit magn⁹ ⁊ aliqn̄ durescit. ⁊ alli apātur. ⁊ tūc frequēter fit cū ydropisis. ⁊ marie qn̄ apa est durū vt dicit Gal'. in loco vltie allegato. ⁊ tunc etiā fm ipsum generat̄ tristiª ⁊ qn̄q̄ mittit ipsam supfluitatē in quātitate distempata. ⁊ gn̄at aliqn̄ nauseaꝫ ⁊ famē ⁊ vomitū. ⁊ aliqn̄ facit in itestis accidere dissint. mortalē qn̄ in se acqsiuit malā q̄litatē corrūpentem ⁊ corrodentē itestina. ⁊ de tali dissinteria dī 4°. amph. cañ. 24. ⁊ dicit Aui. in 14ª. 3ᵉ. c. 2°. ꝙ qn̄ splen igrossat̄ arescit corp⁹ ⁊ ēt epar ⁊ igrossatio splenis multū nocet epati. aut q: ipsuꝫ nō bn̄ mūdificat a feculenᵗ hūoꝝ: aut q: ad epar regurgitat supfluitas multa ad malā q̄litatē alterata: vel q: ipsa nō potens transire ab epate ad splenem in ipso epate multiplicat̄: ⁊ sic ei⁹ cōplō diuersorum languorum.

¶ Caᵐ. iiᵐ. de dolore ⁊ mala cōplōne splenis.

b Icunt autores mē: pcipue Aui. i 14ª 3ᵉ trac. 2. c. j. in p̄n°: ꝙ splē pōt pati. 3. gn̄a morborū. s. malā cōplōnē. malā cōpōnē. ⁊ solutionē ꝯtinuitatꝭ. Prio igit̄ de mala calā cōplōne est dicendū. Et dī ꝙ ista mala cōplō qn̄ ē calida pōt eē aliqn̄ cū dolore. aliqn̄ sine. aliqn̄ cū apate. aliqn̄ sine. silr pōt dici de mala cōplōne fria. ⁊ vtplūmū ista mala cōplexio est cum duritie ⁊ oppilatione raro aut sine.

Cause istius male cōplōnis cal'e splenis vel ēt frie p̄nt eē illa vl' sil'ia q̄ sunt cāe male cōplōnis cal'e vel fride epati ⁊ doloris ei⁹ que dicta sunt in ca° 2°. istius 5ᵢ libri p quib⁹ ibi est recurrendum ⁊ pro signis etiam.

Signa doloris ⁊ male complōnis cal'e splenis absq̄ apate sūt ista. nā in regiōe splenis sentit̄ dolor ⁊ adest sit, ⁊ inflāmatio: ⁊ qn̄ est cū maª adest g̃uitas in ypocandrio sinistro itingens se costis ⁊ adest debilitas mūdificationis fecū mlīce cū tristiª. Si aūt fuerit a mala cōplōne fria adest debilitas appetit⁹ cibi: imo adest fastidium ⁊ abominatio ⁊ grauitas sitis ⁊ si est cū materia adest rugitus ⁊ cruciatio ⁊ grauitas in sinistro ypocundrio.

Curatio doloꝝ splenis cū calore. Primo si mala cala splenis fuerit absq̄ mā qḋ raro ꝯtingit: sufficiant alterātia q̄ infra dicent̄. Si vō cū maª ⁊ virt⁹ ⁊ etas ⁊ tp̄s ⁊ alia pticularia ꝯueniūt fm oēs ꝶ flōmia de basilica brachij sinistri. deīde digerat̄ maª cū orizacara vel cū isto sir°. ℞. cicoree cū toto end. cum toto scolopēdrie scariol'. añ. ℳ. j. radiꝗ cappis rad. brusci floꝝ ⁊ cortiꝗ tamarisci floꝝ boragis ⁊ buglosse se. portulace. añ. ʒ. ß. zuc'. ℔. j. ꝶ sir⁹ ⁊ dec̄ ad alterandū ⁊ ꝯfortandu3 ⁊ digerendum. ¶ Deinde purget̄ cū appropriat̄ vt hic. ℞. florū viol'. boragis ⁊ buglosse. añ. ʒ. ß. epithimi pass. mund. añ. ʒ. ß. ꝶ decoctio in q dissoluat̄ cassiefi. ʒ. j. reub. ʒ. ß. ꝶ pot⁹: vel si in dicta decoctiōe distēperent̄ mirab. cit', ⁊ tamarīd. erit bonū. ¶ Post vtat̄ isto pul'. de quo pōt fieri elc^m in tabulis vel trocisci vel ad modū opiate cū sero capno. ℞. radiꝗ cappis ⁊ fruct⁹ eius radiꝗ brusci ⁊ fructᵘ amōi er⁹ berberꝭ scolopendrie añ. ʒ. ß. rof. ru. ʒ. vj. amōi mediani cortiꝗ tamarisci añ. ʒ. ij. ⁊ ß. se. portulace. ʒ. j. ß. pul'. vel elc^m ⁊c̄. Et dent̄. ʒ. ij. cū sero capri vel vino vel cū orizacara. vel cū decoctione capilli veneris ⁊ cicoree cū toto ⁊ radiꝗ capparis. ¶ In cāis calīs splenis v3 vsus seri capni in q̄ remollianť p noctē scolop. ⁊ epithim⁹ ⁊ radix achori ⁊ bulliāt vnica ebullitiōe remouēt oppilationē ⁊ doloꝝ duritiē ⁊ se. portulace cū tantudē de rad. achori puluerisatū ⁊ radices cicoree añ. ptes eq̄les v3 mirabilr̄ si det̄ cū sir° acetoso. ¶ Sequuntur trocisci ibaly q̄ refrigerāt splenē moderatie ⁊ idē nō faciūt oppilationē. imo remouēt ⁊ aperiunt: si in eo sit ⁊ remouēt dolorē. ℞. rof. ru. ʒ. 4. spodij se. melonis ⁊ cucur. ⁊ citrulli se. portulace. añ. ʒ. iij. reub. scolop. añ. ʒ. j. ⁊ ß. cāphore. ʒ. ß. ꝶ puluis ⁊ distempetur cū aqua decoctionis ci-

cortee ꝛ salicꝫ ꝛ fiãt trocisci pōderantes.ʒ.j.ꝛ detur mane ꝛ sero qualibet vice vn⁹ distēperat⁹ cuȝ aq scolo.vel cū aqua cicoree ꝛ corticꝫ fraxi¹ ꝛ salicis. ¶ Sup splenē vo vbi est dolor cū fe.vel cal. extraneo fit.hoc emplm.℞.scolo.floꝝ ꝛ folioꝝ tamarisci mercurial.añ.m.ß.cātabri.p.j.oīa ꝯq̄ssata coquant in aceto ꝛ isto⁹ ieiuno spleni fiat emplm tm pri⁹ vaporet splen cū spōgia vel filtro madefacto in dictā decoctione. Isti autē nutriendi sūt cibis subtilib⁹ gñationi mlīe ꝯtradicētibus: vt sunt pulli gallinarū ꝛ pdicū capret⁹ lactās orceatū borago mercurial'attriplices pate cū carnib⁹iā dictꝭ vl' cū lacte amigd.cū aqua ferrata vl' cū aqua decoctiōis scolo. Si aūt eēt mala cōplo fria splenis curet sicut mala cōplo fria epatis prout dictū fuit in.c.2°.isti⁹ 3ˡ.li¹.applicando calida intus ꝛ extra ꝛ appropriata spleni.vt sunt radix capparis ꝛ scolop.tamariscus ꝛ cortex fraxi¹ ꝛ salicꝫ.debet tm̄ seruari conuenienᵃ ꝛ disconuenienᵃ curaꝝ epatis ꝛ splenis put dicet in.c.sequenti: ꝛ tunc secure ca'a possunt applicari.

¶ Caplm.12ᵐ de apostemate splenis.

Postema sanguineuȝ in splene pōt fieri aliqñ:freqntius tamen apa mlīcum in eo causatur.q: hu.q̄ ad ipm p sui nutrimēto ꝛ ad mundificandū massam sanguinariā mittit est fex ꝛ grossities eiusdē masse sanguinis.ergo videt ꝙ apa splenis fit.ab illa mlīa. Ā colera aūt vl'a flāte raro in eo fit apa. q: null⁹ istoꝝ in splene cognoscit abundare.

Cause possunt esse primitiue vt est casus pcussio sup sinistrū latus obuiatio motus ꝛ labor supfluus in estate a q̄ san. adurit vt visum est in.c.10°.sil' cibi grossi mlīcum multiplicātes humorē. Cāe añtes possūt eē multitudo hūoꝝ mlīcoꝝ vel sang.mlīci in corpe exñtiuȝ sil' oppil'o forꝫ. Cause ꝯiūcte sūt ꝯcalcatio ꝛ carētia euacuatiōis illius maᵉ vel sanguis vel alteri⁹ hu.i s'ba splēis:ita ꝙ nō pñt euētari.ꝛ sic causant apa cū a regimine nature derelinquunt.

Signa cōia oībus apatib⁹ splenis ē grauitas in latere sinistro ꝛ inflatio ꝛ dolor qui ostenditur vsqꝫ ad diafragᵃ ꝛ aliquando vsqꝫ ad humerum ꝛ spatulā sinistrā ꝛ hoc rōne colligātie cum dictis membris.vt visum ē in caplo.10°. Et adest aliquando difficultas anhelitus ꝛ duplicatio eius vt faciūt pueri postq̄ plorauerunt ꝛ hoc est propter impedimētum qd fit in anhelitu ab inflatione apatis vt dicit Serap. ꝛ Aui.in caplo ppzio. Si apa fit a san. adest fe. calor ꝛ sitis cū paruo dolore.s; adest tēsio ꝛ grauitas sub ypocūdrio sinistro.ꝛ in tactu calor reperit ꝛ apa nō est multū durū ꝛ posito ꝙ cōprimat:nō dolꝫ.vel si dolet modic⁹ est dolor q: splē de se isensibil'iudicat cū careat neruis ꝛ ramis eorū.ꝛ si aliquid sentit ē rōne pāniculi.aliqñ etiaȝ qñ pmit sup splenē fit eructuatio vel rugit⁹. Si vo fit a colera rubea sitis ꝛ iflāmatio sūt fortiores nec est tāta tensio lateꝝ nec grauitas. Si autē iflatio ē sine apate nō ē ibi grauitas tanta sicut in apate nec dolor.ꝛ habētes dolēt qñ laborant: ꝛ vadūt pedib⁹. Et habētes iflationē sine apate alleuiant post rugitū ꝛ eructuationē.q: tunc venit pter ventositatē. Si apa fit mlīcū nō adest calītas nec dolor nec iflatio.s; adest durities fortis ꝛ fixa in vno loco ꝛ tristicia ꝛ praue cogitationes nec est fe.cōtinua sicut quādo est in co'a vl' sanguie. Si iflatio est a ventositate iam aliqꝫ sigᵃ supius fuerunt dicta ꝛ tunc adest durities ꝛ tensio veniens sine pōdere ꝛ grauitate ꝛ alleuiat ex eructuatione vt dictū est. Opilatio splenis sola sine apate si affuerit in splene:tunc sentit dolor ꝛ grauitas:ꝛ nō assunt fe.nec signa apaꝫ. Si fit a flāte apa est laxū ꝛ molle ꝛ lene in tactu ꝛ color est albus cum pauca nigredine ꝛ puus est dolor ꝛ nulla sitis.

Iudicia Primo qñ splen cōicat dolorē vel cām suā egritudinalem epati frequēter ex illo fit casus in ydropisiꝫ. q: si splen diuturnū habuerit apa ydro.gñabit.5° de morbo.c. vltio. Et causa est q: splen cōicādo melancolicā supfluitatē q̄ alibi fluere erat cōsueta ipm epar debilitat ꝛ p ꝯñs digestiua ei⁹ ꝛ iō cito in ydropisim icidūt ꝛ tūc causa añs est ī splene.causa aūt cōiuncta ꝛ imediata est in epate q: fortis error digestiue ei⁹ a cōicatiōe splenis eius vigilet ergo q̄ turgidū hꝫ splenē. ¶ 2°.quicunqꝫ splenetici a dissint.capiūt curant supple ꝛ his superueniente dissinteria lōga ydrop. inascit aut lienteria ꝛ peunt.6°.āpho.cañ.43°. Istū'eundē recitat Aui.in.c.pprio. Cā primi fm Ga.ī cōmento q: humores purgant melancolici qui in substātia fuerāt splenis.ꝛ sic duricies ei⁹ remouet. Causa secundi est q: purgatio cum modis excesserit ꝛ diu durauit ifirmis nocebit ꝛ fit.causa debilitatis digestīe epaꝫ.ꝛ per consequens ydropisis et lienterie. ¶ 3° spleneticis si supuenerit dissinteᵃ bonū.6°.ampho.cañ.48°. Splenetici proprie dicunt illi q̄ splenis habēt duritiē quicūqꝫ splenetici ꝛc. ¶ 4°.autumn⁹ inimicus est spleneticꝭ: ꝛ plures egritudines accidūt in corpe ī autūno

G

ꝑpter multiplicationē gñatiōis mľie ꝛ adustio
nis sang. ꝛ humoꝝ in isto tpe: ꝛ ponūť ab ypo.
3°. ampho. cañ. 23°. ꝛ sunt ꝑprie fe. quartane hy
dropes veniētes ex splene ꝛ vlcerationes ꝛ multa
alia ibi narrata. ¶ 5°. vrina sanguinea ꝛ vrina
grossa in suba in qua est fex ꝛ viscositas attinēs
colori san. veniens in fine egritudinis splenis ē
bonū sigm. qꝛ sigt purgationē cāe mālis splenis
Aui. ꝛ maxime si venit post signa digōnis ꝛ cū
alleuiatiōe patiētis. ¶ 6° ꝑnosticat Aui. aucto
ritate ypo. Qui frequenter incidūt catarrū non
fiūt splenetici qꝛ reuma fit de maª subtili fluida
ꝛ aquosa. durities aūt splenis fit a maª grossa
melica nō bene currsibili. ¶ 7°. vrina tenuis et
alba i egritudib' splenis si ꝯtinuauerit nō est bo
nū signū recuꝑandi sanitatē: maxie si debita ap
plicenť remedia. Si aūt vrina muteť ꝛ inspisseť
vel in ea incipiat appere ypostasis: ꝛ eneorema
spissum. erit bonū signū ꝛ tūc medicine debent
ꝯtinuari. ¶ 8° dicit Aui. ꝙ qñ terminatur apā
splenis ꝑ fluxū san. nariū ꝛ ꝑpe ex nare sinistre
partis sigt sanitatē eius. ¶ 9° ꝑnosticat Cōst.
in viatico li. 4. si splenis passio certificeť in pn°
anteꝙ̄ sit confirmata ꝛ durities sit facilis curati
onis ꝛ obediens medicamētis ꝙ̄ si neglexerit
donec in oppl'onem ꝛ apā indurauerit ad curan
dū erit longū ꝛ ad sanandū difficilioꝛ fiet vbi. s.
¶ 10° q̄nto splen magis significať tanto corp'
magis macrescit.

Curatio passionū splenis. Et p° ante curā ꝑticularē aliqui gñales
cañ. ad curā egritudinū ꝑtinentes sunt p̄mittē
di. ¶ Prim' est Ga. meg¹. ꝑticula 13ª. qñ colū°
13. splen vo nō solū mollificari: sed etiā ꝯfortari
debet si calīn apā vel duritiē habuerit. qꝛ actio
ei' toto corpi est iuuatiua. ¶ 2' canō. qꝛ splen lō
ge est a sto° ꝛ epate addimus de medicinis ei'
tātū in quātitate ꝛ qualitate ꝙ in longitudine
vie virt' eius nō deficiat. hoc est de intētiōe G¹.
ꝑticula 7ª. colū° vlti. ¶ 3'. est Ga. 13°. meg¹. qñ
colū°. xj. qꝛ nutrimentū splenis est de tali grosso
sanᶜ: necessario sunt ei q̄ freq̄nter incidāt ꝛ ape
riāt s̄m q̄titatē grossitie illi' maᶜ vbi. s. ¶ 4' ca
nō. epar cū egōnē ꝛ vrinā ꝑuocantib' purgam'.
splen vo nullo mō nisi cū egōne purgare poteri
mus. nō eñ hꝫ vias ad renes sicut epar. 13. meg¹
fere colū°. xj. supple vias manifestas sic hꝫ epar
qꝛ ꝑuocanª vrinā ꝛ res apitiue bñ cōpetūt i pas
siōib' splenis. vt infra patebit. ¶ 5' cañ est Ga.
ij. de fe. ad Glauco. c. 13. in fiña. Cū fortib' cal'is
resolutiuis sol' apata splenis mine sunt medicā
da ne post totius hūidi resol'onē sclirosatū ꝛ in
curabile ꝛ lapidificatū remanet apa. ¶ 6' cañ.
ibidē sequiť. Cōuenit apata dura splenis cū te
pid'. hñtib' calitatē ꝛ hūiditatē nō multā nec oī
factā nimiā medicari G'. ibidē. ¶ 7'. cañ. dat
cām ferri. nā ea q̄ ꝑ ericcātia fit ductio. i. resolu°
sclirosam in coꝝ reliquiā opanť. meli' q̄ ē disso
lētib' farmatijs fortib' miscere mollificaª 2° de
fe. ad Glau. c. 19. ¶ 8' cañ. splenis aūt sclirosim
incidētes nō solū extorsuꝫ fortib' farmatijs cu
rare ꝯuenit sꝫ etiā ꝑ pot' fortiores tollerat aut b
intristārer. Optia āt sunt ex his cappari corte
scolo. mirti radices ꝛ extrēitates. Coq̄re aūt ta
lia meli' est in ace° ꝛ oxielle ꝛ i ista forma scribiť
2. de fe. ad Glau. c. 14. ¶ 9'. cañ. splen vt pl'imū
patiť ex duritie iō acetū dꝫ poni in medicinis ei'
cū ipsis duritiei liq̄factiuū sit cū sua penetratio
ne. ¶ 10' cañ. oē dulce fit cā apaꝝ in epate aut
splene. i. augmētat cām qñ est apa calīn tam in
epate ꝙ̄ in splene. 13ª meg¹. colū°. 9. Et qꝛ etiaꝫ
oppl'onē gñat. iō in passiōib' ei' ꝑ se simpliciter
oīa dulcia nisi sint apitia sūt relinquenda. ¶ 11' cañ.
oē lac p̄ter camelinū est malū spleni. Aui. in
15ª 3¹. c. 7. ¶ 12' cañ. melioꝛ ꝛ cōpetētioꝛ hora ad
sumēdū medicamina spleni ꝑficienª vel ei' op
pilationē apientia est post ꝑfectā dormitionē ꝛ
expoliationē epatis ab hu. ꝛ supfluitatib' in eo
gñatis. modica cena transacte noctis p̄cedente.
¶ 13' cañ. qꝛ est lōga via a sto° vsq; ad splenē de
cēs est ꝙ ei' meª puluerizeť vel ꝑfecte ꝯteratur vt
leuius ad ipm posset penetrare ꝛ eius q̄ntitas
ne peat in via cū v̄tute est augmentāda. Iste ca
nō. est de intētiōe Ga. 3°. reg¹. cañ. 100. ibi. In p
fundo vo ꝛc. ¶ Cura° passionū splenis in spāli
ꝛ p̄mo apatū. Primo scias s̄m Ga. 5°. de mor°.
c. vlti. ꝙ si apā flāticum vel sanguineū fuerit in
splene facile cū tactu eo ꝙ durū est cognoscitur.
Itē cetere passiōes splenis epatis passiōib' ꝯue
niētes sunt. hec ille. ꝑpter qd dicit Aui. Sera. ꝛ
Cōstā. ceteriq; antiq ꝛ moderni ꝙ curatio apat
tum splenis ꝛ aliaꝝ egritudinū ei' sunt siles cu
ratiōib' egritudinū epatis. Me° splenis nō tan
tū debēt stipticari nec mēbra ꝯfortari sic in epa
te. qꝛ suba epatis rarioꝛ est ꝛ nutrimentū ei' sub
tilius ꝛ actio eius nobilioꝛ. Contraria aūt sunt
in splene: qꝛ suba eius spissa ꝛ nutrimētū gros
sius actio min' nobilis. iō optꝫ ꝙ medicina sple
nis sit fortior virtute vt relatū est in 2° cañ. gñali
ꝛc. ¶ Apa calīn splēis sic curať i pn° ꝑticularib'
ꝯuciētib' s. flōia de basilica ꝑtis sinistre i curuatu
ra brachij, deīde de saluatella q̄ est inť auricularē

⁊ mediū in dorso man⁹ sinistre. Et in flōia isti⁹ ve
ne sān. oȝ stringi per seipm̄ fȝ Aui. excluso tñ ca-
su virtutis. Deinde vtatur regimīe subtiliatio q̄r
qn̄qȝ sufficit in sanatione egritudinū splenis vt
ponit Aui. in. c. ꝓprio. Et exīde sumāt medicīas
aliq̄s sicut dictū est ī. c. d̄ apātib⁹ calidis epatis.
Et detur aqua portu^{ce} ⁊ aq̄ capill' veneris ⁊ aq̄
folioꝝ salicis ⁊ aqua scolo. ⁊ aqua solatri ⁊ aqua
apij ⁊ aqua endiuie cum puluere radicis cappar̄
⁊ iste aque possūt misceri cum sir° acetoso: ⁊ pos
sunt adhiberi distillate vel in decoctione. Super
splenem v̄o in p̄mis quattuor aut. v. diebus po-
nēda sunt aliqua que cōfortēt ⁊ refrigerēt ipsuȝ
vt non augeat̄ apostema: nec recipiat materiam
ei⁹. nō tñ sint tātū fria nec stiptica sic in epate. et
iō oꝫ eē mixta cū aliquib⁹ resolutiuis. tūc ℞ olei
rof. part. iij. aceti olei camo. añ. pt. j. misceant̄ et
cū isto splenis regio preungat̄ post scd̄m vel ter-
tiū diē addat̄ succi solatri pt. j. post q̄rtū diē vn-
gat̄ cū isto vnguēto. ℞. olei ro. olei camo. succi
absinthij añ. ℥. j. cū isto tepido vngat̄ splen. ⁊ pā-
nus line⁹ in ea madefact⁹ spleni applicet̄. Et fiat
ħ emplm̄. ℞. farine ordei radicis altee ana. ℥. ij.
rof. ru. sand. al. ⁊ ru. añ. ʒ. iij. end. ℥. j. aceti aq̄ sco-
lopē. añ. q̄d suf. f. emplm̄. Et secūdo istā viā vta
tur aq̄s supradict̄ vel vtat̄ isto sir°. ℞. scolo. end.
cicoree cortiq̄ radicis capparis mediani cortiq̄ ta
marisci ⁊ fruct⁹ ei⁹ cortiq̄ saliq̄. ⁊ intelligit̄ de sali
ce ru. añ. ℥. ij. rad. ru. tinctoꝝ achori yreos azari.
añ. ℥. i. 4. seminū frigidoꝝ. añ. ʒ. ij. aceti al. lī. ij.
mell'. lī. j. ⁊ ß. fiat sir⁹ det̄ mane ⁊ sero cū aqua fer
rata. Et si sit fe. loco mell' pōat̄ zuc. dof. est. ℥. iij.
cū tanto de aqua ferrata. ¶ Post quoꝝ receptio
nē purget̄ sic. ℞. floꝝ borag. ⁊ buglosse polipo.
q̄rcini epithimi cortiq̄ capparis tamarisci scolo.
añ. ℥. ß. f. decoctio in qua dissoluat̄ agarici pulue
rizati epithimi. añ. ʒ. j. diacartami. ʒ. ij. vl' mag vl'
min⁹ ſm virtutē egrotātis. Ante tñ purgationē
capiat aliqua clisteria vl' suppositoria. deide vtat̄
trociscis de berber dict̄ in. c. de mala compl'one
epatis cū sir° acetoso zuccario vl' cum oxizacara.
¶ Puluis Haly vtil' dolori splenis ex cal'. cuȝ fe.
℞. rof. ru. ʒ. vj. berber. ʒ. iiij. liquiri^{e} scolo. añ. ʒ. ij
spice^{i} mastiq̄. añ. ʒ. j. agrimonie. ʒ. j. ⁊ ß. croci. ℈. j.
fiat puluis ⁊ det̄ exagiū. j. id est pond⁹ cū sir° ace
tose ⁊ aqua scolo. ¶ Hec est forma trociscorū va
lentium apāti cal'o splenis cuȝ fe. ℞. rof. ru. ʒ. vj
berber. ʒ. iij. se. cucume. ⁊ citrulli mund. añ. ʒ. ij. a
grimonie absin^{i} añ. ʒ. ij. tamarisci vel saltem cor-
tex vel floꝝ ei⁹ scolo. cortiq̄ rad. cappar cucurbite
q̄ue exiccate se. melonis se. portu^{ce}. añ. ʒ. j. ⁊ ß. cā-
phore. ℈. ij. aque scolopēdrie q̄ꝫ suf. f. trocisci pō
derantes solidum. j. detur vnus mane ⁊ ali⁹ sero
cum aqua cicoree vel allikengi ⁊ cū sir° acetoso.
Iterum etiam purget̄ cum epithimo ⁊ cassia f.
vel cum colatura supradicta q̄r splen non habet
alias venas per quas sic purget̄ sicut purgari ꝑ
sudorem ⁊ per resolutionē insensibilem quapro
pter postq̄ͣ fe. cessauerit vtendum est resolutiuis
mixtis cum mollificatiuis que inferius dicētur.
¶ Apostema frigidū splenis fit aliqñ a flāte licȝ
raro ⁊ tunc apostema est molle ⁊ tractabile non
dolorosum ⁊ color est albus. Aliquando fit a me
lancolia. ⁊ tunc apostema est durum indolorosū
vel pauci doloris ⁊ color niger. ¶ Et tunc fiat si
rupus talis qui valet in passionib⁹ frigidis sple
nis ⁊ in oppilatiōe ⁊ duritie. ℞. radicis cappar
⁊ aristolog. longe ⁊ ro. radiq̄ enule cāpane acho
ri yreos gentiane radiq̄ apij ⁊ feni^{c} ⁊ petro. ⁊ bru
sci spagi ⁊ gramis rubee tinctorū mediani corti
cis salicis tamarisci geneste fraxini añ. ℥. ij. scolo
pendrie cicoree abrotani end. eupatorij capilli
veneris folioꝝ lauri folioꝝ iuniperi poli mōtani
ysopi. añ. m. ß. ameos siseleos camepiteos epithi
mi anisi maratri carui se. portulace pue cucurbi-
te exiccate añ. ℥. j. squināti azari lacce mastiq̄ car-
pobalsami rof. ru. oīum sand. añ. ʒ. ij. huic sir° ad
dāt̄ ſm Sera. summitates prasij. se. agnicasti ca
lamēti nucū cipssi añ. ℥. j. radices ⁊ cortices tēpe-
rentur in aceto albo fortissimo donec sint coopꝫ-
te per vnum diē naturalem: ⁊ postea bullianttur
in aqua ferrata. lī. viij. vsqȝ ad consumptionē. 4.
ꝑtis. ⁊ tunc addent̄ berberis ⁊ semina bulliant̄
vsqȝ q̄ redeāt ad. lī. iiij. ⁊ tunc colet ⁊ addant̄ spe
cies ⁊ acetuȝ ⁊ mell'. lī. iij. f. sir⁹. Et si attediaris
de tot mat̄ialib⁹ capias aliq̄ ⁊ mag appropriata
Et nō mirer si tātū ponim⁹ de aceto. q̄r aliq̄ au-
tores solū acetū ⁊ mel ponūt sine q̄cūqȝ aq̄ q̄nti
tate. Iste sir⁹ det̄ cū decoctiōe ciceꝝ ru. ⁊ aq̄ ferra
ta ⁊ ī oppl'one mēbroꝝ iterioꝝ nō oȝ aliud q̄rere
ad mūdificādū ⁊ apiendū epar splenē ⁊ renes ⁊
ad digerēdū grossos hu. ī oīb⁹ mēbris dū tñ ad-
derent̄ aliq̄ q̄ sūt appropata ill' mēbris. Vl' pt di
geri ma^{a} cū oximelle sqllitico vl' diure^{co} in q̄b⁹ po
nant̄ cappares ⁊ tamarisc⁹ ⁊ sco. ⁊ sil'ia. ¶ Et p⁹
melācolia purget̄ sic. ⁊ sil'r hu. fri ⁊ grossi. ℞. po-
lipo. q̄rcini epithimi pasf. mūd. ab arill'. cuscute
fumiterre scolopendrie cortiq̄ cappar tamarisci
anisi maratri añ. ℥. ß. fiat decoctio in qua tempē
tur cortices mirab. indorū. ℥. j. in crastinum fricē
tur ⁊ colent̄ ⁊ colature addatur agarici pulueris
diaturbith pul' epithimi. ana. ʒ. j. vel magis vel

minus ꝛc. vel de supradictis pñt fieri pill'e in q̃bus addaẗ yerapigre Ga'.ʒ.iij. coloq̃ntide.ʒ.j. ¶ Vel purgeẗ cũ istis pill'is q̃ liberant nõ soluʒ splenẽ: verũ ꝛ totũ corpus ab egritudibus que fiũt ab hũoib' grossis mlĩcis flãticis ꝛ sunt pill' Haly in li. de regali dispõne. li. 10. 2ᵉ ptis ꝛ spãliter purgant col'. nigrã. ℞. carpoballsami cassie ligñ spice nardi azari cinamomi croci mastiq̃ squinãti achori absĩn' succi aristologie ro. salis indi. ana ʒ.ß. aloes epatici. ʒ.v. ꝛ ß. diagredij agarici pulpe coloq̃n. añ. ʒ.j. ꝛ ß. epithimi polipodij querq̃ sc. dauci trocisci mirab. indoꝝ añ. ʒ.iij. cũ succo scolop. ꝛ tamarisci fiẗ massa deñẗ. ʒ.ij. saluo iure de magis aut minus ꝛ q: dirigunẗ ad splenẽ addatur radicis capparis cortiq̃ tamarisci scolo. añ. ʒ.ß. formenẗ pill'e.

¶ Caplm. 13. de duricie ꝛ oppl'one splenis.

A quolibet mẽᵒ sunt 4. ṽtutes. pᵒ amphο. pᵒ. 22. ibi. Digesta medicari ꝛ nõ mouere cruda. Et. 5. de inẗ. c. penulti. in. p̃nᵒ. c. ꝛ in medio eiusdẽ. c. Splen aũt h3 casdẽ ṽtutes ex quaꝝ impedimẽto ꝛ debilitate diuersa accidẽtia ꝛ egritudines in ipso splene ꝛ in corpe diuersimode gñanẗ. Et si iste ṽtutes remanerẽt q̃libet in suo naturali ꝛ debito esse splẽ est sanũ ꝛ totũ corpus bñ mũdaẗ a superfluitate mlĩca. Iste aũt virtutes sunt attractiua coꝝ q̃ sũt sibi sil'ia. Altera est retẽtiua illorũ silium. Tertia est alteratiua. i. digtia. Quarta est expulsiua coꝝ q̃ sunt sibi ꝯria ꝛ odiosa. Hec sunt ṽba Ga. 3ᵒ. de cõpl'onib'. c. ij. vltra mediuʒ. 6. col. Ex defectu ṽtutis attractiue ei' gñaẗ icẗa nigra. Ex debilitate eius mittiẗ magna ps mlĩe ad stoᵐ ꝛ causat aliq̃ñ appetitũ caninũ: aliquãdo vomitũ: aliq̃ñ fluxũ vẽtris mlĩcũ. ꝛ ista fiunt fm diuersitatẽ q̃litaꝝ illius mlĩe ad stoᵐ expulse ex defectu vel errore ṽtutis digtiẽ si digõ ei' qð ad ipm mittitur est circa pfectionẽ digõnis remanet acetosum ꝛ ex eo nutritur splen impfecte ꝛ sic in eo causaẗ tumor ꝛ oppl'o ex illa q̃ntitate que mittiẗ ad stoᵐ immensurate ꝛ vltra debitũ augeẗ appetit'. Et si vltra mensurã coquaẗ et aduraẗ: freq̃nter venit patiẽs in tristitiã ꝛ mlĩã vel in scabiẽ vel cancrũ si nõ expelliẗ qð expelli d3 a splene tunc est defectus ṽtutis expulsiue et tunc illud remanet in eo ꝛ ingrossaẗ splen: ꝛ sic causaẗ duricies vel oppl'o vel apostema scliroticũ ꝛ post cancer.

Cause Hic nõ optet difficultatẽ causarũ inferri cũ iam in isto li. in. ca. 6. de oppl'one epatis p sil'e fuerũt p̃notate nec signa nec curas: obseruatis tñ canonib' gñalibus verũtamẽ signa oppl'onis sunt grauitas in ypocũdrio sinistro ꝛ discoloratio toti' corpis p̃cipue faciei tendẽtis ad nigredinẽ vel cinericiũ colorẽ ꝛ adest debilitas ꝛ flagellatio toti' corpis ꝛ debilitas in tibijs. ꝛ qñ laborant supueniũt eis difficultas anhelitus decurtati. ꝛ adest dolor in latere sinistro q̃ aliq̃ñ tendiẗ vsq̃ ad diafragma rõne colligantie ꝛ vsq̃ ad stoᵐ ꝛ epar rõne vicinitatis ꝛ pximitaẗ. ꝛ ista accidũt q: gross' san. debite ab alia massa separi non pot ppter causas dictas in. c. 10. isti' li. de anathõ splenis. Si ṽo ista oppl'o fuerit ppter aq̃a qualecũq̃ fuerit aq̃a calin vel frm eius signa in. c. qð est imeãñ istud iã fuerũt annũciata. Si est ppter ventositatẽ non adest põderositas: imo sentiẗ leuitas ꝛ sentiẗ magna extensio in splene maxie qñ sumpsit castaneas vel pisa vel res ventosas. ꝛ si fit ppter salsos hu. nõ assunt signa põderositatis: nec aq̃atis: sed sentiẗ grauitas cũ reliq̃s signis p̃us recitatis. duricies aũt solo tactu cogsciẗ. vñ signa aq̃atis nõ p̃cesserũt illa duricies inflatiõ oppl'o a grossi hu. nõ dubitaẗ euenire. Oẽs isti dicunẗ splene' ꝛ habẽt macilẽtiã in corpe ꝛ suspiria multa hñt ꝛ in tibijs põderositatẽ ꝛ debilitatem in colore feditatẽ in mente tristiciam ꝛ mlĩam nullã alacritatẽ habent. in latere sinistro grauitatẽ ꝛ i lingua i vrina tenuitatẽ. Et vltra h̃ sciatis q̃ duricies in splene nõ accidit q̃n oppl'o p̃cedat ꝛ vnũ sine alio vix põt pseuerare. qua ex cã eadẽ est cura ꝛ dieta. Itẽ in oppl'one pl'ib' indigemus potib' trocisq̃ ꝛ alijs medicinis interius sumptis. In duricie ṽo ꝛ sclirosi egemus epitimatibus ꝛ vnguẽtis ꝛ emplis ꝛ fomẽtationibus mollificãtibus ꝛ diaforesim faciẽtib'. les ex istis alternatis vicib' mistratis velocior ꝛ pfectior resultat effectus.

Cura oppl'onis ꝛ duriciei splenis p̃mo obseruatis canonibus gñalibus dictis in caplo p̃cedenti. In oppl'one duricie si assint signa repl'onis san. grossi saltẽ in pulsu ꝛ habitudine venarũ non nocebit si fit flõia de sophena pedis sinistri. ꝛ post aliquos dies flõmeẗ de saluatella. ꝛ in p̃nᵒ vel quacunq̃ hora phisicus fuerit vocatus ad patientẽ vtaẗ sirupo dicto in caplo huic imediato in apostate frio valente si non affuerit calor. ꝛ purgetur sicut ibi dictũ est Si autem ista fuerit cum calore vtatur sirupo ꝛ purgatione dictis in caplo huic immediato vel ante in cura apostematis cal'i. vel sicut dictũ est

in caplo 2° isti⁹ libri in cura doloris splenis cum
calore. Sed qn̄ ista sunt siue fe. post vl'ia adhuc
reuertat̄ ad sir^m supradictū ⁊ vtat̄ eo. Deinde fi
fic. ℞. vtriusq; cētauree radic̄ achori scolopen.
añ. ℳ. j. rute. ℳ. ij. ꝯquassant̄ ⁊ bulliāt in ace-
to ⁊ spōgia vel filtrū in eo bulliente intinctuȝ ⁊
madefactuȝ ⁊ bn̄ expressum viceses de mane ⁊
totiens de sero si ieiunat plenetico iacēte in le-
cto sup regionē splenis applicet̄ mutādo vicissiȝ
dum icipiūt tepefieri ⁊ in fine spōgia sit calefa-
cta ⁊ expressa ⁊ supliget̄. ¶ Et vtat̄ oī die troci-
scis de cappare quos ponit Ras. 9°. almāsoris
℞. cortic̄ radic̄ cappis se. agnicasti. añ. ʒ. x. sco-
lo. ʒ. ix. aristolog̃. ro. foliorum rute. se. nasturcij
armo^ci achori nigelle añ. ʒ. iij. armoniacū dissol
uat̄ in aceto ⁊ cū eo forment̄ trocisci pōderātes
ʒ. ij. dent̄ ql̄ibet mane vn⁹ cū apoȝiate de radici-
bus ⁊ sir° acetoso cū melle fcō. ¶ Alia assigna°
trociscoꝝ fm̄ Haly. ℞. cortic̄ rad̄. cappis. ʒ. iiij.
aristo. lon. ʒ. ij. armo^ci. ʒ. iiij. floꝝ pētafilon pipis
al. añ. ʒ. iij. costi amari se. rute. añ. ʒ. ij. scolo. ʒ. ij.
⁊ ß. fiant trocisci cū decoctione armo^ci dissoluti.
Et valēt fm̄ Haly. in 4° li° 2^e partis in duritie ⁊
apāte duro splenis. verūtn̄ splen ante admīstra
tionē fortiū diureticoꝝ iux̄ doctrinā 15^I ⁊ 4^I cañ.
mollificādus ⁊ fomētandus est: vt materia pre-
paret̄ ad resolutiōes. ⁊ silr̄ illa resoluētia ⁊ diure
tica ꝯtinuando dicta mollifica° ⁊ fomētatio de-
bent ꝯtinuari. ⁊ iō dicit Haly. oȝ epithimatibus
vti anteq̄ porrigas medicamina. ¶ Cathapl^a
Haly resoluēs duritieȝ splenis ⁊ vȝ oppilationi.
℞. cortic̄ radic̄ cappis cortic̄ ⁊ radic̄ tamarisci
pētafili mētastri se. rute. sq̄lle. añ. ʒ. iij. salis nit^i.
ʒ. ij. oīa ꝯquassata bulliant̄ in aceto fortissimo ⁊
cū spōgia p̲ modū supradictū splen euaporet̄:
⁊ de eisdē icorporatis fi cathaplasma. ¶ Aliud
empl'm eiusdem qd̄ in parte est mollificatiuum
⁊ in parte dissolutiuū ⁊ preparat materiam ad
resolutionē ⁊ valet duritiei splenis ⁊ apāti duro
℞ fenugreci se. lini farine ordei añ. ℥. j. mellilo-
ti. camo. amigd̄. amar̄. lupinoꝝ se. cicute. se. ru-
te. añ. ʒ. x. squille fimi capraꝝ. lilij al. añ. ℥. j. ⁊ ß.
salis nitri amomi. rad̄. cappis. añ. ℥. ß. bdellij. ℥.
ij. caricaꝝ nigrarū. 15. nūero. Carice ⁊ bdellium
in aceto tempent̄ ⁊ mollificent̄ ⁊ fortit̄ pistent̄
⁊ tunc reliq̄ pistata fortiter incorporent̄ ⁊ cum
aceto mixta ⁊ extensa super pānum calidū sple
ni applicent̄. Ista ꝯtinuent̄ ⁊ videbis mirabilia
¶ Aliud emplastrū resolutiuū. ℞. ficuum ni-
graꝝ siccaꝝ. ℥. j. bdellij. sapini oppoponac̄. añ. ʒ.
xij. fimi capraꝝ fenugreci añ. ℥. iij. gūme ⁊ ficus
in aceto fortissimo tempent̄: ⁊ addit̄ medicinis
reliq̄s splen empl'et̄. ⁊ quando volueris remoue
re post remotionē locus ille cuȝ sirupo acetoso
vel spongia madefacta in aceto decoctionis ca
mo. ⁊ caulium. ru. ⁊ rute. fomentet̄ ⁊ fricetur ⁊
desuper pānus calidus applicet̄: ⁊ tunc come-
dat ⁊ bibat. ¶ Nos vō cōsueti fuimus vti em-
plastro Gal'. 14°. de ige°. ca°. 5°. sic. ℞. gummi
armo^ci dissoluti in aceto. ℥. ij. ⁊ ß. cere. ℥. ß. icorpē
tur cuȝ oleo de lilio: addimus tn̄ radicis yreos
rute. añ. ℥. ß. salis gēme. ʒ. v. fiat empl'm ⁊ exten-
datur sup̲ alutam ad formā. 4^I. folij papiri cum
marginib⁹. ¶ Iterū tn̄ regionem splenis vngi
faciebamus cum isto vnguento. ℞. aristologie
ro. radicis achori gētiane corticis radic̄ cappa-
ris prassij sambuci tamarisci ⁊ squille añ. ℥. ij. ru
te viridis scolopēdrie añ. ℥. iij. ꝯquassent̄ ⁊ tem
perentur in aceto p̲ vnā noctē in crastinū auteȝ
incidant̄ minutim ⁊ fortissime sine decoctione
pistentur ⁊ per sedatiū passent̄ ad modū carniū
citonioꝝ. deinde addat̄ marciaton dialtee olei
nardini ⁊ costini axūgie anatis ⁊ galline ⁊ por
cine alumis salis nitri salis gēme añ. ℥. j. fi vng^m
quo splenis regio quottidie perungat̄. Et iterū
post punctionem dictā imediate empl'm super
splenis regionem afferatur ⁊ de eorum iuuamē
to non oȝ dubitare tribus precedentib⁹. ¶ Pri-
mum est vniuersalium precedentium admīstra
tio. 2^m bone diete exhibitio. 3^m est medicaminū
cōtinuatio. Et si dicto vnguēto addat̄ gummi
arabici oppoponac̄ ⁊ galbani añ. ℥. j. dissolutoꝝ
in aceto erit mag̃ dissoluti^m duritieꝝ. Gal'. aūt
in loco p̄allegato pro mollificatiuo vtebat̄ radi
ce maluauisci ⁊ summitatib⁹ malue cott̄ ⁊ icor-
poratis cū cepo anatis ⁊ galline ⁊ porcine ⁊ fi
cathaplasma ⁊ valet. In 2° aūt de fe. ad glauco
nem addit istis supradictis Gal'. radicē dragun
tee. post ista mollificatiua reuertendū est ad for
tia resolutiua supradicta ⁊ ppter exterius appli
cata nō postponam⁹ illa que interius p̄cipiunt̄
assumi sicut est oximel diureticum ⁊ sirupus de-
scriptus ⁊ allegatus superius. ¶ Cura ventosi-
tatis splenis. Ista cognoscitur per inflationem
⁊ extensionem ⁊ dolorem ⁊ duritiē ⁊ aliq̄n quā
do cōprimitur sentitur rugit⁹ ⁊ gurgulatio ⁊ ali
quādo eructuatio sine pōderositate ⁊ aggraua-
tione ⁊ tūc vtatur istis trociscis fm̄ Serapionē
℞. nasturcij albi. ʒ. xxx. teratur ⁊ cribellet̄ ⁊ con
ficiatur cū fortissimo aceto ⁊ fiāt trocisci subti-
les ⁊ desiccent̄ in furno vl' in testa cal'a. ⁊ iteꝝ te
rant̄ ⁊ cribellent̄ deide adiūgāt̄ iste medicie ℞

granoꝝ agnicasti.ʒ.j.fructus tamarisci.ʒ.v.scol.
ʒ.j.addim⁹ radicē capparis teneris folioꝝ rute.
aā.ʒ.iiij.ꝭ trocisci pōderantes.ʒ.j.⁊ ß.dent.2.cū
aqua decoctiōis anisi ⁊ sirupo acetoso. Eundē
puluerē quasi ponit Haly in loco pri⁹ dicto ad-
dit tn̄ modicū farine ordei. ¶ Sequunt trocis-
sci q̄ multū laudant ab Haly vbi.s.⁊ valent do
lori splenis ex frio ⁊ ex vētositate ⁊ ex apate du
ro ⁊ opplōne eius. ℞.corticis rad.cappar.⁊ fru
ctus ei⁹ aā.ʒ.v.nit.ʒ.ij.carpobalsa.ʒ.4.se.ag
casti.ʒ.iij.scolopēdrie rad.yreos prasij spice a-
cho.aristo.lon.⁊ ro.centauree minoris aā.ʒ.j.⁊ ß.
serapin.ʒ.4.agarici.ʒ.4.cortic̄ ⁊ floꝝ tamari-
sci.aā.ʒ.ij.serapinū distempent in aceto ⁊ cete-
ra medicamina incorpent puluerizata:⁊ ꝭ troci
sci ponderātes.ʒ.j.⁊ ß.⁊ det omi mane vn⁹ distē-
peratus cū sir°acetoso ⁊ cū aqua decoctiōis sali
cis ⁊ ani.facta in aq̄ ferrate. ¶ A parte vo exte
riori ꝭ saccellatio cū milio ⁊ sale ⁊ cimio torref.
⁊ cum emplis supius dictis. Et ponāt ventose
super regionē splenis sine scarificatiōe. Si vo
sit ibi aliqua hūiditas cū illa vētositate cōmi-
xta qd̄ scit ex gurgitatiōe que raro fit sine vētosi
tatis ⁊ aq̄sitatis cōmixtione. Primo digeratur
maª per modū supra dictū ⁊ det sir⁹ acetosus fa
ctus cū radicib⁹ ⁊ seminibus aperitiuis. ¶ Dei
de purget cū hac colatura ℞.an.mara.epi.floꝝ
viol.⁊ bor.aā.ʒ.ß.passeꝝ mūd.ab an.ʒ.j.ꝭ de
co° in aqua p sex horas dissoluat mirab.ind.ʒ.
j.fricēt ⁊ colent ⁊ colature addat diacartami.ʒ.
4.aga.ʒ.j.ꝭ potus. Vel purgetur cum pillis d
misereon dictis in.c.de alchite que euacuant a-
quam facientē gurgitationē in quocūq̄ loco
fuerit siue in mrice siue in splene siue inter ci-
phach ⁊ mirach det tn̄ pua quantitas ꝭm vires
egri. ¶ Post ista ⁊ cū istis euaporet regio sple-
nis cū hac decoctiōe. ℞.anisi mara.car.rute sic-
ce rad.acho.⁊ lilij celestis siccoꝝ agrimonie.aā.
ʒ.ij.camo.ʒ.iij.coquant oīa in aceto ⁊ cū spō
gia ꝭ freqnter euaporatio pcipue ante cibū. q̄a
imediate post cibū nō ꝯfert: q: calorē stom.de-
bilitaret ipm exterius exalando ⁊ hu. indigest⁹
rōne caloris ad splenē traheret.⁊ post vtat em-
plastris supius dictis. ¶ Itē dicit Cōstā. aucto
ritate quorūdā q̄ si q̄s bibat i vase tamarisci re
mouet duritiē splēis.ego aūt h̄ fui expt⁹ freqnt
pcipue in q̄dā milite cui⁹ splenis duricies circit
p annos 20.in eo durauerat:⁊ feci ei fieri vasa
vinaria ⁊ ciphos ⁊ scutellas p iure sumēdo ⁊ dei
gr̄a fuit pfecte sanat⁹. In casu aūt q̄ nō habe-
mus tamariscū de q̄ pnt fieri ciph⁹ ⁊ scutella ⁊c̄.

rasura tamarisci remolliant in vino ⁊ aq̄ ⁊ iure
q̄ sumptur⁹ est eger:⁊ idē resultabit effectus si
40ª.ꝯtinuauerit dieb⁹. Idē pōt fieri de fraxino
sicut de tamarisco.q: q̄n eiusdē vtut̄ sūt sic scri
psit G⁹ in antido° cesari.⁊ h̄ etiā multū vz i q̄
si dc̄a rasura i ptisana vl' aq̄ ferrata tpet aā assū
ptionē. Trocisci de lacca dicti in.c.de ypolar.va
lēt si sumāt cū decoc.agrimo.⁊ tamarisci ⁊ scol.
⁊ cū aq̄ apitia dicta in cura ripanisi. In isto etiā
casu.s.īflatiōe splenis a vētosit. vz diacimi dia
ni. cū aq̄ apitia dicta i cura alchit. ¶ Fiat hoc
elc.℞.se.ag.casti.folioꝝ ⁊ se.ei⁹ siccoꝝ cortic̄
rad.cappar. cortic̄ tama. aā.ʒ.iij.se. dauci mcu
an.mara.car.cimi scol.aā.ʒ.j.acho.sicci.ʒ.ij.⁊ ß.ꝭ
pul.ex q̄ cū zuc.pōt fieri elc.p delicat. vl' cū suc
co scol.ꝭ trocisci pōderātes.ʒ.j.⁊.ß.det cū aq̄ api
tiua vl' cū sir°aceto so aq̄ ferrate cōmixto in ea ci
est vtus liq̄faciēdi ⁊ diminuēdi splenē:vt pmo
can.fen.2.sūª pª.c.16.notat ab Auic. ibidē. Aq̄
vnū existit clemētoꝝ ⁊c̄. Et vtat freqnter fricā°
cū vnguēto supradicto vl' cū oleo costio ⁊ nard°
Hoc est vnguē arthanite qd̄ ponit Meb. in suo
antido° resoluēs apata splenis ⁊ lapiditatē ei⁹
⁊ scrophulas. ℞.arthāite.i.ciclāis viscositat. ma
cte de rad. siliq̄ succi tameat.i. sambuci. aā.ʒ.ix.
succi extremitatū vl' folioꝝ tamarisci.ʒ.ij.olei iri
ni.ll.ij.ysop.hūid.ʒ.v.armo.bdellij aā.ʒ.j.⁊ ß.cor
tic̄ rad.cappar.ʒ.j.⁊ ß.spice.ʒ.iij.aceti q̄ suff ad
xpandū cere qd̄ suff.ꝭ vnguētū. Scolop.coquat
in vino al.vl' claro.⁊ vinū potet p 20.dies ⁊ her
ba emplet.⁊ pdest spleneticis. Splen porci sanat
spleneticos. Et ꝭ alia reme°. Si aūt p ista splen
nō liq̄t nec mollescit:tūc Haly in.9.li. 2ª p̄.re-
gal' dispōnis iubet fieri cauteria. Et Albulcasis i
j.li.c.5.sup regionē splenis Albulcasis dicit q̄ pri
mus mod⁹ est q̄ ꝭ.3.aut.4.cautia liniādo ꝭm lō
gitudinē splenis.nō tn̄ debes infigē manū tuā p-
mere:ne forte sub a splenis dānificet ⁊ p⁹ curent
sic cetera cautia. Ali⁹ mod⁹ est q̄ h̄ns cauteriū fur
catū h̄ns.2.aut.3.cuspides obtusas ad istā for-
mā vel ad istā. Et tūc infirmo iacēte sup pte de
xtrā eleuata cute q̄ est i directo splenis vbi cubi
tus sinister infirmi nudi puenit sub costis ⁊ ibi
eleuet cut. cū digit. man⁹ sinistre opant. ꝭz lōgitu
dinē corpis.⁊ h̄ cautia iā ꝭ ꝭm latitudinē. Deide
cauteriū ignitū h̄ns.2.aut.3.pūcta trāseat cutē
apphēsā cū digit. ⁊ sic remanebūt.4.foramia si
cauteriū solū hēat.2.pūcta vl'.6.si hēat.3.pūcta
⁊ p⁹ dimittat fluere:⁊ curet postea sic ā° cautia.

Dieta spleneticoꝝ. Prio bonū ē eis mo-
rari in aere mūdo nō turbido nec

spisso nec nebuloso ⁊ caueant a cibis ⁊ potibus grosse sube. Panis coꝝ sit bñ coct⁹ ⁊ bñ fermentatus.j.vl'.2.dieꝝ.cui aliqui in factura miscent gith aut anisum aut maratrū.⁊ bñ. Et caueant panē azimū iperfecte coctū ⁊ panē durū mltoꝝ dierū ⁊ miliatū. Vinū sit albū ⁊ subrubeū claꝝ ⁊ si idiget limphet' cū aq̄ ferrata pluuiali vel cū aq̄ decoctiōis scolopēdrie in q̄ tempent' rasure tamarisci cū cortice. Caueāt a musto ⁊ pomatio ⁊ ceruisia. Carnes sint aniū cāpestriū vsualiū boni chimi ⁊ subtil' ⁊ facilis digōnis vt sunt fasiani pdices starne francolini colūbi turtures auicule que q̄ capiunt' in visco vl' brusco vel cū reti. Capret⁹ muto iuuenis. Et ista debēt comedi ⁊ parari cū aceto vt dicit Haly. Caueat carnes porcinas leporinas bouinas ⁊ carnes salsas ⁊ effumatas. Pisces pt comedere sq̄mosos de aq̄s mūdis bullit' cū petro. ⁊ aceto. ⁊ pōt comedere oua sorbilia fracta in aq̄. vtat' pet° mēta fen° alleis ⁊ porris ⁊ sinap. ⁊ vtroq; nasturcio saluia ysopo. ⁊ rafano sicca end. ⁊ rostro porcino iure cicerū ru. ⁊ iure cauliū ru. pⁱme ebullitionis sepe capiat anisū cimi^{ini} anetū carui maratrū ⁊ se. sisami. Caueāt a caseo ⁊ lacte ⁊ riso ⁊ amido ⁊ ab oī legumie. qm̄ hu. grossiū ⁊ vētosum ḡnant oppilationē. Caueāt et a piris ⁊ sorbis ⁊ mespul' ⁊ castaneis citoniis ⁊ psič. vtatur cappe tamarisco amigd. amarꝯ. ⁊ nucleis psicoꝝ ⁊ ceraseoꝝ. Comedat iussella ⁊ bibat vinū in cipho de tamarisco ⁊ i scutell' ⁊ ciphis de fraxino vel frusta coꝝ ponant' in potib⁹ coꝝ. Et vtat' aq̄ ferrata imo ex ea f' coq̄na coꝝ ⁊ cū ea vinū limphet'. Exercitio vtat' tempato an̄ prandiū. ⁊ faciant fricationē cū vrina pueri cal'a vl' cū ppria. Intrent balnea nālia vel saltē artificial' cū decoctione herbaꝝ q̄ in fir° ponunt'. dicit Stephanus arnaldi q̄ illud acetū valet splenetič in 8°. lt. aceti remolliant' summitates tamarisci ⁊ ozigani ⁊ feni' ⁊ apii ⁊ cuscute ⁊ rostri porcini per tres dies ⁊ post colet' ⁊ reponat' ⁊ vtatur in cibis suis. vtat' oībus speciebus.

Declaratio in egritudib⁹ splenis. Pⁱo sciēdū q̄ iterdū ex egritudinib⁹ splenis supueniunt aliq̄ accñtia capiti: sicut qñ in eo est apā melācolicū durum fiūt male imaginationes ⁊ corrupte cogitationes ⁊ tristicia: vt dicit Aui. Nō tñ fort' pmixtio rōnis ⁊ sensus: nisi postq̄ p multū tps durauerit ⁊ subito augmentat' illa co. nigra adusta vel alter hu. male qlitatꝯ. ⁊ tūc illa accñtia itendunt' ⁊ venit pmixtio rōnis cū tiore ⁊ tristicia. Et ista fiūt de vno duob⁹ modis aut q: fumi ab hūore in splene ɔtenta ad cerebrū eleuant' ⁊ ipsum cōturbat ⁊ iudiciū ei⁹ cū eoꝝ spissitudine ⁊ tenebrositate aut pp̄ter cōicationes splenis ad diafrag^a ⁊ diafragmatꝯ ad cerebrū. ⁊ p eundē modum f' aliqñ dolor in capitib⁹ eoꝝ. iō medicādo splenē caput oīno nō est negligēdū. sepe ei mēbra iferiora ad inuicē capiti ⁊ caput iferioribus cōicās pp̄ter q̄ Gal'. in 3° li° passionarii dicebat p̄cise talia verba vt seq̄tur. Est nā q̄ pfecto q̄ oēs egritudies pt's alicui⁹ totius corporis sub capitis p̄iudicio cōmouent'. nam huic se singula mēbra iferiora a neru quodā familiari neruerūt misterio naturali. ⁊ sicut ex singulis corpori substātiis cōstat: ita etiā alterū alterius auxiliū gubernat'. ⁊c. hec ille. In passionibus renū non solū etiam capiti imo cuilibet mēbro a cōicatione alterius leso est subueniēdū postq̄ remediis vniuersalibus ⁊ pticularibus mēbroꝝ mādans fuerit prius procuratū. ¶ 2° sciendū q̄ Gal'. 2° de virtutibus naturalibus ca° 9°. circa medium capituli dicit sic. vl' cū minus q̄ oporteat ad se ipsum trahat splen melācolicū hūorē ⁊ imundū sanguinē male coloratū fit totū corp⁹. ⁊ quāto indigētius trahit tāto est signū q̄ ipse in se est male disposit⁹ ⁊ seq̄tur in sñia q̄ renes male atrahunt vrinā qñ se male hñt. ⁊ sil' splen male attrahit co. nigrā qñ est ifirmus. ⁊ tūc sang. fit grossior ⁊ nigrior. q: nō est depurat⁹ a fece melancolica. ⁊ ista pñt notari in iudiciis fleūe qñ flomant'. oīa ista p̄stant iuuamentū in cognitione egritudinū. Gal'. ibi in sñia. ¶ 3° nota fm Gal'. 5° meg⁹ q̄ i vulneratꝯ ⁊ vlceratꝯ si splē ⁊ epar sint ifirma illa mē^a debēt p̄us curari. q: ipossibile est vlcus seu vulnus curari: nisi p̄us eis sanitas restituatur. Et bñ est dictū. q: quodlibet mēbrū vulneratū seu vlceratū si dz sanari oz q̄ restauratio in eo fiat per sanguinem complōni eius cōuenientē. Constat aūt q̄ splenetici non hñt sanguinē sic mundū. ergo in eis bona opa° fieri nō pōt. nisi per splenē san. nutrimētalis corporis a fece mel'ica fuerit mūdificatus. Sil'r nō pōt dici de epate. ¶ 4° notandū fm Aui. in 15ª. 3ⁱ. caň. c. 2. ⁊ in eadē. 15ª. 3ⁱ. c. j. q̄ qñ splē ipinguatur totū corpus extenuat' ⁊ macrū efficit' pp̄ter duo. Primo q: virt⁹ digestiua epatis ledit' a magnitudine splenis ⁊ grossitie eius. q: est ei contraria pp̄ter nimiā frītatē ⁊ siccitatem deordinatam Virtus aūt digestiua ei⁹ per calīu ⁊ humidū opat'. ⁊ iō p̄mus san. in epate ḡnat' q̄ de c.s corp⁹ macrescit. ¶ 2° q: splē attrhit magnā son.

q̄titatē ab epate debilitato vltra q̄ attrahere
ↄsueuerat ꝓpt̄ suā magnitudinē. Extenuatio au
tē splenis bonitatē hūoꝝ ꝛ pinguedo ei⁹ maliciā
coꝝ ōndunt. ¶ 5°. intelligendū sicut dicit Ga⁹.
meg' ꝑticu³ 3ª. q̄n colū°. 10. q̄ epar ꝛ splen sunt
ꝑata ad recipiēdū duriciē q̄n sunt apata ꝫ epar
facilius recipit duriciē q̄ aliqđ aliud mēbrū q̄a
suba eius est obtusa ꝛ vene q̄ ꝑ ipm expāse sunt
multū sunt stricte ꝓpter cām ī anathō epatis as
signatā. ꝛ ideo materia apatis nō bn̄ pōt emitti
foris nec solui ꝛ sic induraṫ. etiā quia ex calore
ei⁹ ꝛ mēbroꝝ vicinoꝝ subtile illius ma^e resolut̄
cito ꝛ grossum remanet ꝛ sic duricies vel lapidi
ficatio concreaṫ. ideo lapides in epate bouis ꝛ
porci ꝛ hominū freq̄nter gn̄anṫ. splen vo q̄uis
habeat subam rarā ꝛ nō ita cōpactā sicut epar tn̄
q̄ꝛ nutrimētū ei⁹ est grossuꝫ ꝛ hꝫ paucas partes
subtiles ille breuiter ↄsumunṫ ꝛ remanet gros-
sum: ꝛ ꝑ ↄn̄s duricies vel lapidificatio cōcreanṫ
ꝛ ꝓducunṫ. ¶ Ita q̄ q̄ntum est ex ꝑte subiecte
epar citius induraṫ sed ex ꝑte nutrimēti splen ci
tius induraṫ. ¶ 6°. notādū vt tactū est in iudi-
cijs q̄ a splene indurato vel opplōe vel aliter apa
te leso multe in corꝑe gn̄anṫ egritudines sic est
hydropiß prisis fe. q̄rtana ꝛ q̄ntana ꝛ emitritei
imo etiā scabies ꝛ sintheß. Et ista fiūt q̄ꝛ facit er
rare epar ꝛ alia mē^a maxime q̄n nō bene mūdi-
ficat san. a m̄lica superfluitate. ¶ 7°. q̄riṫ vtruꝫ ad
omnē opplōnē splenis sequaṫ apa ꝛ putrefactio
ꝛ videṫ q̄ sic q̄ꝛ humores putreſ q̄n ↄculcātur ī
vno loco ꝛ ꝓhibenṫ a respiratiōe: ſꝫ sic est in op
pilatiōe: ḡ ꝛc. ↄn̄a nō est ꝛ maior est Haly 3°. teg'
ↄ°. 93. Euacuatiōes vo ꝛc. vbi dicit chim⁹ enim
nō putreſ donec prohibeṫ eius expiratio. Hoc
idē testaṫ ysaach in febrib⁹. Minor pꝫ. q̄ꝛ si ꝑfe
cte euareṫ nō esset opplō nec clausio viaꝝ. Op-
positū pꝫ ꝑ oēs: q̄ꝛ opplō pōt esse sine apate ꝛ si-
ne putrefactiōe. ¶ Primo nō: q̄ dr̄ia est inter cō
clausionē poroꝝ ꝛ opplōnē. Cū em̄ cōclausionē
dicimus solūmodo exteriorē cutim ↄclausaꝫ esse
intelligimus. cum em̄ opplōnē dicim⁹ intelligi-
mus vias ꝛ foramina de q̄bus ꝛ ꝑ q̄ fum⁹ dissol
uiṫ esse oppilata vt nihil fumi ab eis nec ab ea
egrediaṫ nec etiā qđ subtilissimū est. verba sunt
Ga. meg' ꝑticu³. 9. colū°. j. Et nūq̄ sine ista ma
gna opplōne fe. pu. nec apa pōt gn̄ari fm̄ Ga^m
ibidē. Et cāe istius opplōnis eedē sunt in sple-
ne ꝛ in epate que iā fuerūt cōmemorate in. c. 6.
istius. 5ⁱ. libri. ¶ 2°. ꝓ isto dubio nota: q̄ ꝓpter
istā opplōnē magnā est dare aliā in qua non est
tanta clausio nec ꝓhibitio respiratiōis nec mul
ta ma^a in vno loco ↄgregata. ¶ Tūc sit ꝑima ↄ°
nō est necesse in q̄libet epatis vel splenis opplō
ne fe. vel apa gn̄ari pꝫ ad experientiā. ꝛ ꝓbatur
q̄ꝛ possibi^e est nō multa ma^a in vno loco vl' in ali
q̄bus venis ↄgregeṫ: ſꝫ pauca q̄ est sufficiēs face
re opplōnē ꝛ nō apa cū sit extēsa ꝑ ↄcauitates ꝗ
aliquas mēbri: vt per venas ꝛ poros nō aūt co-
gregata nec ↄculcata ī vno loco vel porositatib⁹
membri. Et ꝓpter hoc in opplōne non fit infla
tio de qua sit curandū sicut in apāte. Et per hoc
pꝫ rn̄sio ad argumentū añ oppositū. ¶ 8^m. q̄ri
tur vtrū in opplōne splenis vrina debeat esse te
nuis. Et arguiṫ q̄ nō q̄ꝛ omē qđ ab alio dissolui
tur: necesse est vt assileṫur ei a q̄ dissoluiṫ. p° aīe
ↄ°. ꝛ qui crescūt ꝛc. Sed vrina splene' dissoluiṫ
a materia grossa ꝛ spissa. ḡ ꝛc. ↄn̄a nō est. ꝛ añs
ꝓ maiori ꝑte vbi. ſ. ꝛ pro minori pꝫ q̄ꝛ a mate
ria m̄lica q̄ est grossa ꝛ spissa. ¶ Oppo^m vide-
mus ad expiētiā: q̄ꝛ in opplōne splenis apparet
pallide vel glauce tenues ꝛ radiose. ¶ Primo nō:
q̄ splen nutriṫ a sang. grosso q̄ꝛ a gibbo epatis
ad ipm mittiṫ: vt visum est in. c. 10. istius. 5ⁱ. libri
ꝛ in sua nutritiōe resultat aliqua aquosa superflui
tas que iteꝝ in parte versus epar ꝛ venas ꝑgre
diṫ ꝛ cū san. venali misceṫ ꝛ ſꝫ ꝑs liquoris. aliq̄
eius pars ꝑ poros vrinales ad renes dirigitur ꝛ
cū vrina expelliṫ. ꝛ ista aq̄sitas in ꝓcessu suo ab
epate ad splenē erat multū subtilior vt faceret pe
netrare nutrimentū grossum. In regressu autē
adhuc est subtilior q̄ꝛ ab ea separatū est quicq̄d
feculētie ꝛ grossiciei habebat. Causa aūt illius
reuersionis est carentia viarū a splene ad renes
ꝛ vesicam q̄ꝛ nō habet vias ad renes vel vesicaꝫ
per quas purgetur sicut epar. 13°. meg' q̄n colū°
2. ¶ 2° pro q̄sito est notādū q̄ color daṫ vrine
aliq̄n per viā cōmixtiōis. Ita q̄ pars alicui⁹ hu
moris dn̄antis in corꝑe misceṫ ei. ꝛ tunc fm̄ q̄
ille hūor magis aut minus in corꝑe aut in aliq̄
mēbro vbi trāsit dn̄atur magis aut minus colo-
rat vrinam exēplū de ictе. ꝛ tertiana in q̄bus co
lera in epate dn̄atur verūtn̄ q̄ꝛ maior q̄ntitas co
lere dn̄atur epati in icteri^a in ea ampli⁹ vrina co
loraṫ. Et aliq̄n vrina coloratur per viā ꝓuatiōis
ita q̄ priuaṫ a mixtiōe humoꝝ q̄ ↄsueuerūt vri-
nā tingere ꝛ colorare. vnde vrina absq̄ colore ē
de se ꝛ diafana. Si ergo nihil ei misceatur rema
net in diaphanitate sua. Constat autē q̄ in for
ti opplōne aliquid ex grossis ꝛ nō dissolubilib⁹
humoribus cuꝫ ea non miscetur ratiōe stricture
viarū ꝛ pororum ꝛ ratione grossitudinis humo
rum ꝛ ratione carentie viarū ꝛ meatuū ad sple-

nem ꝛ ad vias vrinales. ergo vrina remanet pura ſm ſuum ꝓpriũ colorē.ſ.q2 eſt pallida ꝛ glauca ꝛ tenuis ꝛ radioſa. Et q̄uis per illos groſſos ſplenis humores tranſeat tamen nihil ab eis eliquat̃ niſi vrina miſceat̃. Et eſt ſile de aqua diſtillata p groſſos feces vini per quas ſi aqua tranſeat clarificata nunq̄ cum ea groſſum ꝯmiſcet̃: nec ſpiſſa efficit̃ ꝛ hoc eſt ratione clauſionis faci p quas ſolũ poteſt tranſire. Et ad rationes dico ꝙ illa vrina nõ decidit̃ ab illis humoribus cũ ab eis nihil poſſit ſeparari. ❡ 9° dubitatur quare hu. ſicut eſt co. praſſina aut vitellina, vel mẽia aduſta non habẽt ꝓpria receptacula ſicut hu. naturales? Dico ꝙ natura ordinauit receptacula humorũ naturalib9 qui ſunt ſub regimine nature conſeruatis, vt inde ſe iuuaret in ſeruitio quorũdam mẽbroꝝ in ſpeciali: etiam in ſeruitio totius corporis in generali. Natura eñ ꝓdidit arterias ꝓ ſanguĩe ſubtili arteriali: fecit etiã venas pro maſſa ſanguinaria etiã pro flãte naturali qd̃ eſt ſanguis ĩperfecte coctus de quo natura ſe iuuat in nutritione tꝑe neceſſitatis, ideo a ſanguĩe non ſepatur. In iſta etiam maſſa ſunt omẽs humores cõmixti ſm ꝓportionẽ quã natura eis ordinauit. ꝛ hoc dicit Ga. 2° ꝓnoſticoꝝ ꝯ° 38° ibi Laudabilis vo vomitus ꝛc. Preparauit etiam natura ciſti fell' vt mundificaret maſſaꝫ ſanguinariam iã recitatã. fil' etiam ſplenẽ ad mundificandum ſupfluitatem mẽcam a ſanguine etiam vt inde fierent iuuamenta ſupradicta in anathõ ſplenis. Alij aũt hu. nõ ſunt de intẽtione nature nec ſub regimine eius niſi ſub regimĩe corrupti nõ vt eos digerat digeſtiõe nocitiui. deĩde expellat iuxta poſſe nec etiã aliquo mõ corp9 nutriũt nec iuuamentũ faciũt: ideo locũ nõ habẽt determinatũ: oĩs eñ hu. extrane9 q̃ nõ de natura corporis eſſe ꝓbatur: impoſſibile eſt vt nutriat ea: ſꝫ poti9 in putredinẽ immutat̃. vba ſunt Gal. 2°. amꝑho. cõmento. 13°. ibi: Que reliquunt̃ ꝛc. Et ſic patet reſponſio ad q̃ſitum ꝛ patet etiã ꝙ co. q̃ mittit̃ ad ciſtim fell' ꝛ mẽia que mittit̃ ad ſplenẽ ſub numero humoꝝ naturalium reponũt̃ cũ natura eis in actione vel nutritione ſe iuuet. ❡ 10° ſciatis ꝙ mẽia ꝛ co. ꝛ flã innaturales multũ abũdant in ſtomacho ꝛ ad ipm fluunt. Cuius cauſa eſt q2 ſicut dicit Ga. 3° de virtutibus naturalibus caplõ. 3°. ꝙ particule ſic ſe habent adinuicẽ ꝙ ſtomachus per eaſdem venas attrahit nutrimentum ad ſe. ab epate ſi indiget ſicut accidit ĩ longioribus ieiunijs p quas ab ipõ ſto° ad epar pus tranſierat, nõ ſolum ſtomachus h̃ facit veꝝ etiam omĩa mẽa attrahũt ab alijs ſm ꝙ nutrimẽto indigẽt. Et ſequit̃ in littera. Sicut ḡ ex ſe inuicẽ pticule hñt nutrimẽtũ ita etiã a ſe inuicem deponũt ſupfluitates. Ex quo patꝫ ꝙ iſti hu. vel ſupfluitates in mẽbris exiſtẽtes naturalr̃ fluunt ad ſtom ꝛ forte ad apata vel ſcabiẽ vel putrefactionẽ vel cãm febris cõuertent̃ quo circa dicebat Oribaſi9: ꝙ ſtomach9 eſt cẽtina oĩum hũoꝝ ĩmundoꝝ: ĩmo ſm ipm ſtomach9 eſt in corꝑe: ſicut latrina in ciuitate. Ideo cũ iſti hu. curſũ trãſgrediunt̃ nature ad ſtom p eadem loca fluũt per que chilus ꝛ ſanguis ꝛ cetera membra penetrauerunt ꝛ ideo plus manifeſtius in ſtomacho ſuperabundant ꝛc.

❡ Caplm. 14m. de anathomia renum.

Renes ſm deriuationẽ dicunt̃ a riuis: q2 a renib9 riui ceroſi hũoris deriuant̃. nã vene ꝛ medulle tenuẽ liquorẽ deſudant in renib9: qui liquor rurſus a renibus calore venereo reſolut9 recurrit ad vaſa genitalia. Frater Jo. de ianua in ꝓſodia ꝛ ſic ibi capit renes pro renibus ꝛ ꝓ vaſis ſꝑmaticis ꝛ pro toto illo ſpa° vbi iſta colligunt̃. Dicim9 etiam nos ꝙ renes dicuntur a riuis aquoſe hũiditatis ab epate ad ipſos fluẽtis ab eis etiã ad veſicã ſine intermiſſiõe riu9 ꝓſilit vrine ad veſicã decurrẽtis. q2 in exitu illius aquoſitat̃ ab vrina fit denoĩatio, ideo dicit Egidius. Dicit̃ vrina q2 fit in renib9 vna. Renes aũt ſũt duo mẽa ſatis dura ꝛ ſpiſſa colore ſemirubea colorata in tergo ſup lũbos ꝛ ſpõdilia collocata ad mũdificationẽ aq̃ſitat̃ ſanguĩs a natura ordinata a ſanguĩe cũ aquoſitate attracto nutrita ꝛ augmẽtata. Loc9 aũt renũ eſt poſt ſpõdilẽ. 12m coſtaꝝ ꝛ ſup ſpõdile renũ primũ. Gal'. vo. 5°. de iuuamẽt̃ mẽbroꝝ dicit: ꝙ creator fuit ſollicitãs trahere duas coleras ad loca deſtinata poſt generationẽ ſucceſſiuã maſſe ſanguinarie vt ipſiꝫ ſanguinẽ depuraret ab eis ſupfluũ aut reſiduũ ſubtile qd̃ remãſit in ſanguine: ſicut vrina diſtinguit̃ a ſãguĩe p duos renes. ꝛ ſũt poſiti ꝓpe epar ad exitũ ill9 a corꝑe eſt poſita veſica vt vrina trãſeat ad ipam ꝛ ꝯgreget̃ in ea ꝛ in extremitate veſice ẽ poſit9 muſcul9 retinẽs vrinã ꝛ cohibẽs ipaꝫ ab exitu niſi in hora in q̃ dꝫ exire. vba ſunt Ga. ibidẽ. Et ſeq̃tur ĩmediate. ꝛ veſica poſita fuit inferi9 in loco p quẽ eſt exit9 ſupfluitatis cibi ſupe ꝓme digõnis ꝓpter meli9. Et renes fuerũt poſiti in lo° alto vt ſint ꝓpinq̃ ad extrahendũ aq̃ſitatẽ a ſã. forti9. h̃ ille. Nã attractio fortior ꝛ leuior fit in loco ꝓpinquo. Ad quẽlibꝫ aũt renẽ dirigit̃

vnus porus a gibbositate epatꝭ ꝑ quem trāsit il-
la aquositas cū qua miscetꝭ portio sang. ad nutri
mentū ipsoꝝ renū. ⁊ nō indigēt alia vena ꝑ quā
sanguis afferatꝭ ad eos ꝓ nutritiōe. Postꝙ ergo
renes digesserunt illam aquositatē ⁊ ꝓ sui nutri-
mento dictū san. receperūt fuit necessariū vt po-
nantꝭ inter renes ⁊ vesicā ⁊ canales. Et ꝓpter hoc
fuerunt ibi positi duo cānales longi duri ⁊ for-
tes qui dicuntꝭ vritides quasi vrinā dantes dū il-
la ibi trāsit ille liquor formatꝭ est vrina. qui ꝗdem
pori vrinam dantes descendūt inferius ⁊ ꝯiun-
guntꝭ exteriori tunice vesice. deinde intrāt collum
vesice ⁊ descendūt vltra ⁊ penetrāt secundā tu-
nicam vesice. Et si transit vrina a ꝯuexa supficie
ad ꝯcauā ⁊ ibi cōgregatꝭ tpe vo necessitatis ex-
pellitur. Ren aūt dexter est altior sinistro: vt po-
teris in anathomia cognoscere: Illius causa est
q: membrū qd̄ purgatꝭ. s. epar est in parte dextra,
etiā q: plures rami vene q̄ dr̄ ꝯcaua siue kil'. que
egreditꝭ a gibbo epatis ꝑ quos portat nutrimētū ad
venā amplā sūt transeūtes ad dextrū isti⁹ vene.
Et om̄e corp⁹ in quo vtus ē attractiua facili⁹ at-
trahit ren ad partē in qua est. vt dicit Ga. 5°. de
iuuamētis q̄si in 3° col'. Aliā causam ponit ibidē
Ga. q: splen deprimitꝭ ad ꝑtem inferiorē sto⁹ et
epar eleuatꝭ ideo est eleuatio renis dextri sup si-
nistrū fm eleuationē epatꝭ sup splenē. Nā epar q̄
si tāgit renē dextrū ⁊ ideo est ei ꝓpinꝗor ⁊ primo
⁊ magis forti⁹ vt attrahat aquositatē ab epate.
Ren aūt sinister attrahit nō ita fortitꝭ s paulati
nū. Et ꝗuis co. ru. nō habeat nisi vnū receptacu
lū. s. fel ⁊ colera nigra aliū. s. splenē tn̄ illa aquosi
tas īdiguit habere duo receptacula. s. duos renes
q: multa ⁊ in magna q̄ntitate est. Si autem esset
vnū magnū mēbrū qd̄ esset capax multe aquosi
tatis nō esset corpus aīalis equale q: si illud eēt
in dextra ꝑte in sinistra nihil esset et ecōuerso. ⁊
ideo fuerūt duo vt corpus aīalis esset equale. ⁊
vt tantū valeāt duo equales sicut vnus magnus
Etiam ꝓpter aliud fuerūt duo vt si actio vni⁹ im
pediatꝭ ꝑs illi⁹ actionis ꝑ aliū cōpleatꝭ. Quilibet
aūt istoꝝ renū habet in se ꝯcauitatē magnam: q:
aquositas ē multa ⁊ in ꝑua ꝯcauitate recipi nō
pōt cū sit subtil' attractiōi obediens. Nā res sub-
tilis veloci⁹ obedit attrahenti q̄ res grossa. 5° de
iuuamentis post in col'. Et dicitꝭ Ga. ibidem. ⁊ ego
dico ꝙ caro eorum fuit dura ⁊ spissa ꝓpter duo:
quoꝝ alterum est: ꝙ corp⁹ spissum est fortius ad
attrahendū supfluitatē aquosam. Aliud est quia
renes indigent nutrimento. Et cum illa aquosi-

tate attrahunt aliꝗd de colera citrina que tota
pura erit cū vrina ꝓpter illud qd̄ attrahūt d̄ san.
ponderat ⁊ descendit in eis: ⁊ applicatur cū car
ne ⁊ cōtinuatꝭ cum ea paulatim ⁊ efficitꝭ eis cib⁹
vt ergo sang. non currat nec exeat cum vrina ex
cannalibus renum fuit corpus illorum spissum.
hec ille. Fuit etiam substantia eoꝝ dura ⁊ spissa
vt nō attrahat nisi subtile. Nā si essent rara ⁊ spō-
giosa sicut splen attraheret grossum ⁊ spissum.
¶ 2ª causa est vt nō ledantꝭ a multitudīe super-
fluitatis aquose quā continue recipiūt q̄ de se ē
acuta ⁊ cum ea vt plurimū cōmiscentꝭ hu. acuti vt po
nit Aui. Et venit eis vn⁹ neruus a quo creantꝭ vl'
fiūt panniculi eoꝝ vt dicit Galien⁹. Et veniūt ab
ipsis due vene magne copulate cū vtroqꝫ eorum
scilꝫ vena pulsatilis: que est inter dorsum: ⁊ vena
nō pulsatilis que oritꝭ ex gibbo epatis. Et ponit
Ga. ꝙ nō indiget vena. 3ª ⁊c̄. Creati fuerunt ob-
longi vt in longitudine vie magis excoꝗretꝭ illa
aquositas ⁊ sanguis ibi cōmixtus vt melius se-
paretꝭ ab ea. Fuerunt etiam ad rotunditatē ten-
dentes sicut ouum cōpressum: vt cū suis angulis
alijs membris nō nocerent etiam q: forma roti
da maioris est capacitatis ⁊ resistētie vt in alijs
cōprobatur facultatibus.

¶ Caplīn. 15ᵐ. de debilitate ⁊ dolore renum.

Mplicite ponit Ga. 6°. de
morbo. c. 2°. ⁊ in
i 3° li°. passionarij passiōes renū ⁊ ꝑse
quēdo eas satꝭ declarat. Silr facit Cō-
stantin⁹. 9°. panteg¹. caplo ꝓpo de passionib⁹ re
num. Et Aui. 18. 3¹. trac. p°. ca°. 2°. Et in senten-
tia dicūt ꝙ renibus accidūt 3ª. genera morborum
s. mala cōplō: mala cōpositio: ⁊ mala vnio q̄ est
solutio continuitatis. Mala complexio potest
esse simplex vel composita. mala compositio q: a
prima sui creatione possunt esse nimis parui aut
nimis magni. Aut potest in eis causari oppila°
⁊ sub ista reponuntꝭ lapides arenule ⁊ ꝯgregatio
viscosoꝝ ⁊ grossorū hu. impedientiū viā eorum vl'
vias q̄ veniūt ad ipsos vel ab eis ad vesicā ꝑce-
dunt. Rursus mala vnio q: eorum ꝯcauitas pōt
dissolui ꝑ corruptionē ⁊ vlcerationē aut ꝑeulum
aut per venarum aptionem. Possunt etiam pati
morbum cōpositum q: apostemationē. ¶ Debi-
litatem autem renum voco: quando deficiunt a
sua ꝓpria actione que est mundificatio sangui-
nis ab aquositate ⁊ cōuersio ma^e nutrimentalis
sanguinee in substātia renum per eoꝝ propriam
digestionem. Etiam voco debilitatem renum de
bilitatē expulsiue eorum etiam attractiue quādo

nec possunt attrahere nec digerere nec expellere ⁊ vltra ꝙ debent operent̄. ⁊ ista est ꝓpria debilitas renū ⁊ virtutum eorum que omia cognoscuntur per debilitatem operationum eoꝝ cum dolore. Naꝫ si homo habet dolorem in renibus sine lapide ⁊ sine apostemate ⁊ sine aliqua manifesta passione. vel aliqn̄ mingit vrinaꝫ sanguinolentam tunc merito potest dici debilitas ⁊ dolor renum.

Cause debilitatis renum ⁊ doloris eorū. Quedā sunt ꝑmitiue: qdam ātecedētes: qdā ꝯiūcte. Cāe ꝑmitiue ponunt̄ a Ga. ⁊ Constantino in locis allegatis. similiter etiam ab Auicen. Et sunt casus percussio ⁊ conquassatio equitatio non assueta maxime in equo altetrotante preter consuetudinem ⁊ gradationem. Simil̄r longa itineratio pedibus eundo applicatio etiam rerum stupefacientiū ad ex̄. ⁊ nimia frigiditas mortificās. Magna caliditas dissoluens. Nimi⁹ potus aque limose vel turbide. Tēdere etiā arbalistas fortes cū stricto lumbari. iuuat ad dolorē in senectute: ꝙuis in actu dol'. nō sentiat̄. sil̄r portare magna onera inconsueta. ¶ Cause ātecedentes possunt esse mala cōplō calida vel fria. sicca vel humida. simplex vel cōposita cum materia vel sine materia: vt plurimuꝫ tamen cū materia. Multus ⁊ superfluus coit⁹. Nimius ⁊ longus vsus diureticoꝝ ad itra. Alia causa ātis ponit̄ a Ga. 6. de interio. c. 2. scꝫ largitas earum venaꝝ que attrahūt aquositatem a vena concaua ad renes. De corruptione auteꝫ spermatis in vasis ⁊ circa vasa seminaria retenta in assuetis coitu non est dubitandum qui sit causa doloris: dum tamen superflue transportet̄ Omnes etiā alie passiones renū que inferius dicentur: vt sunt apostemata lapis excoriatio ventositas possunt eē cause antecedētes doloris et debilitatis renū. ¶ Cause ꝯiuncte omnes cause ātes que recitate fuerunt in ꝑncipio in processu ꝑnt esse primitiue vel ātecedentes. sꝫ postꝙ ꝯtinuate fuerunt ⁊ suū introducūt effectū ⁊ egritudinē actualē, sunt ꝯiuncte doloris ⁊ debilitatis renum.

Signa doloris ⁊ debilitatis renum et cāꝝ eius. signa doloris sat̄ sunt manifesta: quia dolet in anchis ⁊ in regiōe lumboꝝ. ⁊ aliquādo nō potest ambulare. Et in isto dolore sunt multi ḡdus: quia paruus maior maximus ꝺm diuersitatem ⁊ quantitatē causaꝝ illius doloris. ¶ Aliud signū egritudinis renū. s. doloris ⁊ debilitatis renū est qꝛ aliqn̄ migit vrinam sanguineā. Si ḡ fuerit debilitas renū cum dolore a causis ꝑmitiuis ex relatiōe pa. cognoscunt̄. Si fuerit ꝓpter largitudinē ⁊ amplitudinem venarū per quas fit attractio supfluitatis aquose cum sang. mixta a vena concaua ad ipsos renes. tunc dicit Ga. 6. de interio. c. ij. ꝙ isti mingunt subtilem sanguinem eruginosuꝫ similem egestioni epatice passionis in initio sui existentis supple que est sicut lotura carnis recēt̄: ꝙuis ista que procedit a renibus sit magis sanguinolēta ꝙ egestio epatica de qua in libro. 4° fecimus mentionē. Et venit ista vrina sanguinea post digōnem factam in epate. cuꝫ sanguis spargitur ad venas quia si vrina patiētis ꝯsideret̄ immediate post cibū reperiet̄ aquosa. vnde ista vrina sanguinolenta pōt prouenire duobus modis. vt dicit Ga. loco vltime allega. ¶ Vno modo ꝓpter defectionem renū procedenteꝫ ab aliqua egritudine ipsorum. ⁊ tūc sentitur dolor in renibus ⁊ q̄litas dn̄ans. Vel egritudo cum suis signis cognoscit̄: vt infra dicetur deo dāte. ¶ Alio mō potest ꝓuenire ꝓpter largitudinem ⁊ ampliationē viarum supradictarum ꝑ quas ad renes attrahitur aquositas. Et tunc Serap. ⁊ Auicenna dicunt ꝙ tales vrine veniūt sine dolore. Serapio dicit ꝙ aliquando vrina cuꝫ sanguine ⁊ alijs superfluitatibus venit per viā mūdificationis ab epate ⁊ tunc fit residentia in fundo vrine. Si vene sint salue ⁊ tunc eger sentit iuuamentum magnum ⁊ tranquillitateꝫ ⁊ iste venit ꝺm periodos ⁊ paroxismos sicut fluxus sanguinis emorroydaꝝ. In illa aūt que fit ꝓpter debilitatem renum vel propter nimiā venarū amplitudinem que si durauerit totum corpus extenuabitur ⁊ macrescit. qꝛ non solum nutrimētuꝫ renum euacuatur: imo ⁊ sanguis etiā qui ad nutrimentū corpis debuisset trahi magna q̄ntitas ad renes deriuat̄ cum aquositate ⁊ est simile de aqua que ad locū fluit decliuiorem maxime vbi amplitudo canaliuꝫ reperitur. Si autem dolor ⁊ debilitas fuerit propter malam complexioneꝫ tunc assunt signa complexionis dominantis. Nam in calida sentitur calor in loco tactu. etiaꝫ reperitur ꝙ iuuatur a frigidis ⁊ leditur a calidis: nisi repletio impediret ⁊ adest sitis ⁊ amaritudo oris ⁊ debilitas appetitus. Et si nō sunt multum lesi appetunt coitum ⁊ frequenter. Et alia particularia cōueniūt vt quia iuuenis colericus tempus estatis vrina pauca ⁊ tincta ⁊ quādoꝙ pinguedo supernatās in superficie appet. ¶ Si vō dolor ⁊ debilitas est cū materia dolo

ris.sentitur grauatiu⁹ pōderosus ⁊ post motuȝ
crescit ⁊ cū alteran⁹ vł resoluētia applicant̄ paȝ
proficiunt donec materia fuerit purgata ⁊ totū
ꝯtrium est sine materia peccante. Et dicit Auic.
ꝙ quocūq̄ mō sit debilitas renū ⁊ extenua⁹ eoꝝ
semper veniunt cū paucitate vrine ⁊ defectione
in coitu ⁊ cum debilitate visus ⁊ dolore capitis.
¶ Cum aūt dolor ⁊ debilitas renū fuerit a ma
la fria tūc non adest calor nec sitis nec dolor est
tantū itensus vrina est remissa ⁊ in maiori quā/
titate qꝛ nō ꝯsumit̄ a calore inordinato. Et alia
particularia ꝯueniunt vt qꝛ flāticus senex ⁊ tps
hyemis. Si aūt sit a lapide vel apate signa infe
rius dicent̄ in suis capitulis.

Judicia Primo icipit ypo. iudicare in passionib⁹ renū. Quicūq̄ ne
frerici fiūt supra.40^m annū nō sanant̄.4°.am.
ampħ.40°. Gal. nō tȝ istū amphorismū nec ip/
sum cōmentauit. Sed ad h ꝙ ampho⁹ sit verus
reqritur ꝙ iste p lōgū tps añ.40^m annū fuerit
nefretic⁹ ⁊ cū illa nefreti q̄ est dolor ⁊ passio re/
nū trāsiuerit.40^m annū.nā si venisset in.40°.
anno vel paulopost ⁊ antea nūq̄ habuisset ad/
huc posset curari. ¶ 2° reqrit̄ ꝙ medicamia cō
petentia añ.40^m annū fuerint p salute exhibi/
ta ⁊ applicata.⁊ postea applicarentur: forte cu/
rari posset. Et ego mltos vidi meliorari p⁹ 40^m
annū. Et tūc dicit Gordoni⁹ ⁊ bñ ꝙ si non fue/
runt sanati in iuuētute cū virtute forti: qño cuȝ
debili curabunt̄. ¶ 2° dicit Aui. in loco allega/
to ꝙ qñ multiplicant̄ egritudiēs in renib⁹ mul/
tum debilitat̄ epar.⁊ aliqñ itantū debilitat̄ ꝙ ex
inde puenit ad ydropisim: siue iste egritudines
sint frie siue sint cal̄e. ¶ 3°. debilitas renū q̄ est
pp aliquā de malis cōplexōib⁹ illa est deterior q̄
est pp malā cōplexōnē adequatā. ¶ 4°. in debili/
tate renū in qua sequit̄ sanguis euatio multa ⁊
supflua nisi cito succurrat̄ multa fit corporis de
bilitas ⁊ extenua⁹. iō citissime tali lāguori ē ob/
uiandū. ¶ 5⁹ nefretici ⁊ circa viscera dolores la
boriose sanant̄ in senib⁹.6. ampħ. am pħ.6. ⁊ in
cōmēto assignant̄ due cause ampho⁹. ¶ Prima
est actio istoꝝ mēbroꝝ nunq̄ qescit. ⁊ qes ē ne/
cessaria mēbris q̄ sanari debēt. ¶ 2ª cā. qꝛ sup/
fluitas hūoꝝ acutoꝝ p renes trāsit q̄ ꝯtinue vul
nera seu vlcera hȝ renouare. ēt qꝛ etas istoꝝ sem
per se flectit ad debilitatē q̄ debilitas est causa
prolongationis morbi non solum istoruȝ: verū
etiam quorūlibet aliorū.

Curatio doloris ⁊ debilitat̄ renuȝ. ⁊ añ curā pticularē aliq̄ cano/
nes vł eos ānotant̄. ¶ Primus est sicut eim̄ apio
a glutinosis ⁊ pinguib⁹ humorib⁹ gñat̄ in reni/
bus: sic stiptiq̄ vel abstersiuis ⁊ incisiuis farina/
ciis abolent̄ de intentione Gal. 3° teg⁹. cañ. 45°.
ibi. Hec quidem glutinosis ⁊c. 2⁹. si vie a gibbo
epat̄ ad renes pcedentes nimis leniant̄ aut di/
latent̄: has expaspare ⁊ stipticare oȝ ne sanguis
vltra debitū ad ipsas attrahat̄. ¶ 3⁹. imoderata
dictoꝝ meatuū largitas ⁊ in quocūq̄ imodera
to fluxu vrine a diuretiq̄ ⁊ apitiuis oīno est ab/
stinendū. ¶ 4⁹. cibi ⁊ pot⁹ ⁊ medicine stiptice
⁊ vnitiue largos stringunt ꝯduct⁹ q̄ ex re in isto
casu vtilia sunt ⁊ amica. ¶ 5⁹ supflua retenta in
renib⁹ ⁊ lūbis ⁊ vrine vijs obturationē faciētia.
leui⁹ ⁊ facilius p vrinā expellunt̄. ¶ 6⁹ si debili/
tas renū cū vrina sanguinea fm piodos adue/
niat vena basilica añ paroxis^m est apienda ꝯtr
alia stiptica remedia sunt adiūgenda. ¶ 7⁹ nisi
cito cuicūq̄ innaturali fluxui sanguineo nō cre
tico nec ꝯsueto succurrat̄ corp⁹ delitescit ⁊ cito
ad naufragiū pparat̄. ¶ 8⁹. in dolore ⁊ debilita
te renū in qb⁹ peccans ma^a nō repit̄: sola altera
anodina seu stiptica sufficiūt p salute. ¶ Cura
pticularis dicit Aui. in 1ª 3ᵗ. c. de debilitate re/
num ꝙ ppria debilitas renū est qñ ambo renes
deficiunt in colando aquositatē sanguis ⁊ in se
parando sanguinē q̄ cuȝ ea ad renes mittit̄. Si
ergo ista debilitas pcedat a causis pmitiuis ille
dimittant̄ ⁊ cause contrarie adiungātur. ⁊ si sit
ab aliqua de malis cōplexionibus ille curentur
ministrando cōtraria intus ⁊ extra. Sed si debi
litas renum sit propter meatuuȝ amplitudinē.
tunc qꝛ exercitium immoderatum ⁊ labor qui/
cunq̄ ⁊ coitus ⁊ balneum dilatant meatus ⁊ lo
ca per que illa transit aquositas. ⁊ qꝛ etiam in/
citant materiam omnia ista sunt vitāda. ⁊ qes
⁊ trāquillitas adiungēda. ⁊ pro cibo vtatur ri/
so cocto cū lacte cap̄ vł cū lacte ouino qđ meli⁹
est in q̄ calibs vł lapides candētes sint extincti.
Itē vtat̄ lentib⁹ pbullitis in aq̄. deinde coct̄ cuȝ
carnib⁹ mutonis. vtatur mespulis ⁊ sorbis cito
niis piris ⁊ aliis reb⁹ ⁊ fructibus stipticis ⁊ cō/
fortatiuis valet etiā triticū ⁊ frumētum coctuȝ
cū carnib⁹ mediocriter pinguib⁹. Et vȝ ordeatū
⁊ auenatum cum amido mixtum. Et comedant
lumbos siluestres perdices ⁊ turtures ⁊ ceteras
campestres auiculas tostas aut bullitas cuȝ su
mach ⁊ berberis. ¶ Et super omnia ista vtatur
lacte ouino. qꝛ non est res ei similis in confor/
tando ⁊ ipinguendo renes ⁊ eius renuȝ anima
lium comestibiliū, tales eni optimi existunt in/

uamenti. Et si adesset debilitas vtatur portulacis lactucis et fructibus friis et stipticis. ¶ Potus istorum sit vinum ru. maturum temperatum cum aqua ros. vel cum aqua virge aut burse pasto. et si l'ia. sint et infirmus caueat a superfluo cibo et potu: immo sobrie victualibus reficiatur cauendo vina al. clareta et alia apitiua. ¶ His sic ordinatis si vi' q ibi sit replo: fiat flo'ia de basilica ad retrahendum mam sanguis cum aquositate decurrentis. ¶ Et post vtatur istis trociscis. ℞. muscis cipssi thuris mastic corticis thuris ros ru. boli ar. terre sigillate ematistes an. ℥. v. coralli carabe margaritarum an. ʒ. iij. et ß. gummi ar. dragagan. an. ʒ. iiij. fiat pul. et cum succo arnaglosse fiant trocisci ponderantes ʒ. j. et ß. detur vnus de mane ante prandium et alius ante cenam: vt procedendo cibum membra debilia et dissoluta restaurentur cum aqua arnaglosse et bursepasto. ¶ Et si cognoscitur q ibi sit frigiditas manifesta dentur stiptica cal'a. vt sunt nuces et folia et cortex cipssi thus et cortex eius mastix absin. et s. spica. et misceantur aliqua de friis confortatiuis vt ros sumach berberis terra sigillata bolus ar. et fiat compo vtilis et preciosa. Succus et virge pasto. cum balo ar. et gummi dragagan. vz. ¶ Super autem renes. i. in spacio quod est a renibus vsus epar quasi transuersaliter ponantur empl'a et epithimata stiptica cum succo citoniorum et mespulorum et sorbarum et pirorum commiscendo farinam ordei et puluerem rerum imediate dicta. et super omnibus istis recurratur ad capl'm de emopthoica passione: maxime quando aliqualiter vrina est sanguinolenta cum paruo dolore. ¶ Si autem vrina non habet san. mixtum et adest dolor renum fiat sic cura. Cura doloris renum cum est a mala complexione ca. Si dolor renum fit a mala complexione quando aliquando venit sine apatet et si ne vlceribus et sine lapide et sine alia egritudine rerum manifesta. Tunc si est mala complexio cal'a cum ma: quod scitur per signa superius dicta: primo fiat flo'ia de basilica. deinde de sophena exteriori. Exinde fiant clisteria mundificantia intestina et renes et prouinciatem confortantia et aliquid de antecedente ma. euantia in quorum decoctione ponantur dactili et citonia. Et aliquando fiat clistere de solo lacte ouino incorpato cum pinguedine renum caprarum cum oleo ros. et ß ad confortandum. ¶ Deinde digeratur ma. cum isto digestio ℞. lactuce portulace epatice lentigi aque fontium burse pasto. an. M. j. 4. se. frior. minorum ros ru. sumach berberi an. ʒ. ij. succ. li. j. florum nenufaris spodii sand. al. et ru. an. ʒ. ij. fiat sir. confortatiuus et alteratiuus. deinde purgetur ma. cal'a cum thamarindis et cassiafis. et electua. de succo ros. ¶ A parte vero exteriori ad refrigerandum fiat sic. ℞. vngueti populeon. li. ß. succi virge pasto. succi arnaglosse an. ℥. ij. ros ru. sand. ru. et muscatis se. papaueris an. ʒ. ij. boli armeni terre sigillate camo. mell. se. platagi. an. ʒ. j. et ß. cere al. ℥. j. et ß. olei ros. ℥. j. Cera et oleum simul fundantur et proiciantur in mortario: et tunc addatur populeon et succi et alie medicine puluerizate cum. 6. vitellis ouorum et tribus ℥. lactis ouini et incorporentur et fiat vnguentum. Si vero dolor esset fortissimus et intollerabilis cum aliqua parte vngueti supradicti potest misceri iusquiamus et se. eius opium et mandragora. et cum isto vngueto vngantur partes renales. ¶ Aliud vnguetum. ℞. olei ros. cere al. an. ℥. j. succi vmbelici veneris. ℥. ij. san. dra. psidie balaustie ros. ru. an. ʒ. iij. incorporentur et fiat vnguentum. Istorum vnguentorum aliqua pars extendatur in panno lineo et renibus applicetur. Si ista non sufficiunt et cal. et ardor remanet in renibus cum nimio dolore habeas laminam plumbeam quam minutissime perforabis et cum bendis ligatam patientem super renes portare iubebis auferet ei malam complexionem calidam et facit hominem castum. Idem potest fieri de marmore vel de lapide porphirii sine foraminibus etc. ¶ A mala complexione fria dolor renum si fuerit et est cum materia fiat hoc clistere. ℞. quinque herbarum communium pitarie ruthe absin. an. M. j. surfuris. p. j. fiat decoctio in qua dissoluatur yerapigre bndicte diacarta. an. ℥. j. olei de lilio vel olei sambu. quarterium. j. salis communis. ʒ. j. et ß. fiat clistere. ¶ Deinde si videtur superabundantia flegmatis vel hu. viscosorum vel friorum non sit fluxus superfluus vrine nec san. cum ea fuerit: tunc digeratur materia cum oximelle squillitico vel diuretico. et purgetur cum puluere diaturbith et agarico et mirab. keb. deinde vngantur renes et regio eorum cum oleis ca. resolutiuis mitigatiuis doloris vt est oleum de floribus sambuci et oleum ieusemini. et potest fieri in oleo camo. vnius anni et erit melius. et possunt fieri emplastra de gummis cal'is sicut est lapdanum gummi armoniacum et bdellium etc. quia nisi istis duobus doloribus: qui sunt a complexione cal'a vel frida: succurratur. fiunt consuetudinarii et aliquando a mala diuersa fit mala complexio adequata. ¶ Scias hoc q positio ventosarum cum scarificatione in natis: scilicet in illo loco super quem homo sedet ex vtraque parte circuli pudibundi est res experta in egritudinibus renum et lumborum materialium et partium spine dorsi vsque ad spatulas. nam in illo terminantur vene que nutriunt illa membra. hoc frequenter in practica mea reperi esse sanissimum domino hoc permittente. ¶ A ventositate si fuerit dolor renum: tunc adest dolor extensiuus et non sentitur grauitas: nec pondus in renibus: nec

assunt signa apatis nec lapidis nec febris ⁊ ma
gis dolet post replone indebita in tpe vacui
tatis ⁊ post vsum reru a qbus vetositas genera
tur vt sunt legumina ⁊ fruct⁹ vt castanee ⁊ mu-
stum. Rursus ⁊ post aliqua indigonem stoma
chi sentit maior dolor ⁊ extensio: precipue post
digonem prima ⁊ scdam. na ex illo sanguie qui
cum aquositate ad nutriendu3 renes delegatur
grossus ⁊ ex eorum substantia generatur veto-
sitas que eos extedit ⁊ vltra eor naturalitatem
dilatat maxie quado tale nutrimentu de sui na-
tura fuerit viscosu3 aut grossu3: vt i ventu citissi
me transmutet. post aut totu receperunt nutri-
mentum ⁊ sunt vacui: tuc minuit aliqualit do-
lor maxime qn digestio stomachi ⁊ epatis ⁊ re-
nu fuerit solenniter sine vento celebrata. ¶ Cu-
ratio stat prio custodiat se a nutrientib⁹ gros
sis ⁊ viscos ⁊ vetosis: vt sunt legumina sic⁹ rece
tes castanee risu3. triticu ceruisia reces mustum
frumentu coctu ⁊ panis q fit de siligine. S3 vta
tur cibis subtilib⁹ facilis digonis a replone sup
flua pcauendo. vtat rebus diureticis in quibus
sit virt⁹ resolutiua vetositatu vt est anisum ma-
ratru carui ⁊ cimi^m sisamu se. petro. ⁊ apij ⁊ se.
agnicasti ⁊ se. ruthe. De foris vo sup renales ⁊
lubares ptes emplet cu3 hoc emplo. R. petro.
cum toto apij cum toto ruthe calamenti origa-
ni an. M. j. cimi carui aneti an. ʒ. j. omnia con-
quassata cu oleo rutaceo ⁊ anetino suffrigatur
⁊ dicte particule emplastrent ⁊ ista ptinuentur
si etiam ex istis supradictis fierent clisteria sine
sale vt diu absq mordicatioe retinerent. ⁊ pat.
iaceret resupinus nullu ex hoc renibus ⁊ ptieu-
lis supradict ipo2taretur incomodu. hec aut no
solum renali vetoso do' ori cofert veru et lapill
⁊ male eor frie coploni neco oppilatioi ipsor
manifestu preberet iuuamentu. In isto etia ca-
su valet diaci^m dianis diacala^m ⁊ filia. vngendi
sunt preterea renes cu oleo ruta^o ⁊ oleo costino
⁊ oleo qd fit de floribus lilij ⁊ ag^t casti ⁊ yeuse-
mini. ista sunt approbata in renu passionibus
a ventositate vel fria ca generatis purgata ma-
teria si affuerit ⁊ sic de similibus.

Declaratio in debilitate ⁊ dolo-
re renu. ¶ Prio nota
in pmo iudicio fuit dictu ppter egritudies
renum per longu tps possessas frequenter epar
debilitatur intantu ydropis sequit eas ⁊ hoc
etia testat ypo. ⁊ Gal. 2°. pnosti. canonib⁹ ⁊ co
mentis pmis ⁊ secudis ibi. Omnis ydrops ⁊c.
Et ca istr⁹ declarat a Gal. in 2° isti⁹ can. versus
fine comenti. ¶ Nam oia mebra q ppter nocu
mentu alior mebror dolent. aut dolet ppter vi
cinitate ⁊ ppinqtate. Aut ppter coicatione ma-
gnam qua hnt iter ea p neruos ⁊ venas ⁊ sequi
tur ibi. Na epar ptinuat cu splene ⁊ renib⁹ ⁊ sto
macho ⁊ itestinis p vena magna ⁊ vltra illa cot
nuatione vel colligantia cu renibus ⁊ alijs me
bris iam dict est ibi magna propinquitas. Et si
illa aqsitas non pot expelli cu vrina ppter oppi
latione eor vel ppter eor debilitate vl apa sine
dubio ad epar regurgitabit. deinde ad ventrem
⁊ totu corp⁹ exinde fiet ydropis. ⁊ no solu mate
riam aquosam epati coicabut imo etiam mala
coplone ⁊ corruptione ei⁹ q ppie est ydropisis.
scriptu est eni: ex vicinitate sequit comodum
aut incomodu. ¶ 2° notadu: qn renes male
hnt sine sit mala p^o vl apa sua cam coicant lum
bis qui sunt qda carnes tenere q i eis subiacet
⁊ vicinant. ⁊ io fit qsi dolor vnus ex mala coplo
ne vel alia qualitate a vicinis pcedente mebris
⁊ nocedo renibus nocent lumbi.

¶ Capitulm. 16. de apostematibus renu ⁊ via-
rum eorum.

Sunt apata in renib⁹ sic i alijs
mebris. vn ista apata suscipiut diuer
sitate ex pte locor vbi fiut. na quedaz
fiunt in pte carnosa ipsor loge a paniculo. Alia
fiunt ppe paniculu ipsor: ⁊ ista sunt mag dolo-
rosa. Rursus qda fiunt vsus vias supiores ve-
nientes ab epate: ⁊ ista sunt deteriora: q citius
epar ledit. Alia fiut ppe poros vritides vl vias
iferiores: ⁊ ista sunt minus mala: q ps ma^e sal
tem per via resudationis an rupturā p via mun
dificationis post ruptura cum vrina extra mit-
titur. Quedam etia fiunt in rene dextro ⁊ sunt
deteriora: q mag ppe epar. queda in sinistro ⁊
sunt min⁹ molesta. qdam fiunt in vtroq rene ⁊
sut deteriora cu vterq sit oppilat⁹ ⁊ i actioe ipe-
ditus. Alia fiut in vno solo: ⁊ ista sunt min⁹ ma
la. Ex pte et ma^e diuersificant: q qda fiut a san
guine: qda a mlia: alia a colera. Ex parte quati-
tatis q quedam sunt magna ⁊ vocatur dubel-
lati arabice. ⁊ sunt deteriora q maiorem locum
occupat ⁊ ampliore faciut oppilatione. ¶ Ite
queda earum maturant ⁊ rupuntur. queda isen
sibiliter resoluuntur. ⁊ est melior eorum deter-
minatio. qda reuertuntur in duritiem ⁊ lapidei
tatem ⁊ tuc est mala determinatio rone oppila
tionis qua inducunt. Illa aut que rumpuntur
si rumpantur versus poros vritides est melius.

Cause apatum renũ habebit p̃mo causas primitiuas q: nõ est dubiũ ꝙ si partes renales cõquassent̃ ex casu vel ictu dolebunt ⁊ ad locũ dolorosum ꝯfluũt hu.a cõquassatiõe: vel casu ⁊ sil'ibus que sunt cãe primitiue renes possunt apostemari. ¶ Cause añcedẽtes ponũtur ab Aui.in.18ª.3ª.tracta.2.c.p̃mo. Et sunt repletio corpis totius aut replõ mẽbroꝝ supiorũ eis colligatoꝝ. Aliqñ nimia san.replõ: aut mala eius qualitas fil' ⁊ aliorum humorum. ¶ Cause cõiũcte sunt cõclusio ⁊ coartatio humorum taliter: ꝙ nec euentari nec gubernari a natura pñt: sed in eis tumor generatur ⁊ putrefactio et apostema.

Signa sunt p̃° feb.insepabiliter ꝑpter putrefactionẽ ⁊ ꝯtinuã eleuationẽ vaporũ ⁊ fumorum ad epar ⁊ de ꝑrimo ad cor. ⁊ q̃uis fe.sit insepabilis tamẽ aliqñ magis affligit ⁊ qñ paroxismali' ⁊ venit cũ ospilatiõe ⁊ rigore ⁊ hoc sine ordine cũ frigore manuũ ⁊ pedum. ⁊ sentit̃ dolor ⁊ calor ⁊ grauitas ⁊ extẽsio in anchis ⁊ maxime in rene vbi est apa. ⁊ pes illius partis frequẽter habet dormitationẽ nec potest iacere super renẽ sanũ: imo oportet ꝙ iaceat resupinus vel sup latus infirmũ q: mẽbra apata nõ q̇escũt qñ sũt suspensa: imo requirit̃ ꝙ sint appodiata. Et si est in rene dextro sentitur versus epar ascendere dolor. Et si est in sinistro sentitur dolor versus vesicam descendere. ⁊ quãdo apa est in carne ⁊ substãtia renũ dolor ẽ magis quietus. qñ aũt est i pãniculo vel suspẽsorio que fuerũt creata ex neruis dolor est fortior: et tũc infirmus nõ potest se erigere nec stare rect' nec ambulare nec tussire nec sternutare ꝑpter lesionem que accidit neruis a q̇bus pãniculi et suspẽsoria oriũtur ⁊ alijs eis ꝯuicinis. ¶ Aliud signũ est ventris ꝯstipatio maxime qñ apã est magnum ꝑpterea: quia comprimunt̃ intestina. Urina in pncipio est alba deinde efficit̃ subcitrina: deinde citrina deinde ru. ⁊ tunc est bonuz signũ. Et quãdo apostẽa magis accedit ad maturationẽ sedimẽ in vrina sepe laudabile repit̃. Et quãdo apostema est ruptuz sanies erit multa ⁊ feculentia cum vrina. ⁊ dicit Auic. ꝙ si ista sanies est alba ⁊ lenis nõ fetida ⁊ non egreditur cum vrina: tunc adeo est bonum signum ꝙ melius esse non potest. Et cũ supradictis signis adest sitis ⁊ dolor capitis vigilie rubedo faciei ⁊ oculorum ⁊ difficultas anhelitus maxime quãdo apostema est in panniculo ꝑpterea: q: membra pãniculosa a q̇bus ipsi in parte oriuntur vel sunt colligati inferi' trahunt̃ ⁊ hñt frigiditatem extremitatũ. Et si apa est frigidum vel ma' eius frigida oĩa sunt remissa rõne frigiditatis ma' ⁊ egritudo ꝓlongat̃ vrina est alba dolor puus grauitas in loco multa.

Iudicia in apatibus renũ. p̃mo dicit Aui.in loco alległ. oĩa q̇dez renum apostemata velocia sunt vt in lapidem cõuertantur. ¶ 2°. quãdo est in apostemate renum cũ fe.supuenerit pmixtio rõnis ⁊ multo tẽpore durauerit cum alijs malis signis signũ est mortale. nam apa cõicat suam passionẽ cerebro vel velaminibus eius. ¶ 3°. si apa est in carne renum dolor est magis quietus. Si aũt est in panniculo vel suspensorio vel in vijs eorũ dolor est fortior ⁊ deteriora sequunt̃ accidẽtia rõne maioris sensus istorum membroꝝ. ¶ 4° quãdo vrina in apatibus calidis renũ durauerit diu alba ⁊ viscosa est malum signũ: quia vel est inobediens digõni vel cõuertit̃ in duriciẽ. quãdo aũt efficit̃ rubea ⁊ in ea est ypostas laudabilis talis ẽ bonũ signũ: q: sigt̃ ꝙ materia est obediẽs digẽni ⁊ expulsioni. ¶ 5°. dicit Aui. ꝙ qñ apa rumpitur ⁊ fe. ⁊ dolor ⁊ rigor remouet̃ oĩo ⁊ cuz hoc sanies est alba ⁊ lenis nõ fetida ⁊ talis egredit̃ cum vrina adeo est bonũ signũ ꝙ melius non põt esse. si aũt ꝯ̃ria istorum appareãt est maluz signum. ¶ 6° dicit Gerardus cremo. supra viaticũ ꝙ qñ ista apata ꝓlongant̃ ⁊ indurant̃ non recipiunt curationẽ imo ⁊ extenuãt totũ corp' ⁊ subtiliant̃ anche ⁊ spasmant̃ ⁊ debilitant̃ crura ⁊ vltimo veniũt in defectionẽ ⁊ mortẽ. Et cõiter apata renũ dura sunt ad curandũ. ¶ 7°. quãdo ex apate renũ rupto sanies de vesica dirigit̃ ad intestina: malũ signũ est q: nõ potest ad intestina penetrare s3 remanet inter siphach ⁊ mirach ⁊ fit inflatio in vẽtre ⁊ hydro. ¶ 8°. iudicat G' 6. de interio. c. 2. sic. ꝗ festinãter vuln' renũ oportet sanari qd̃ nisi fecerimus incurabile efficietur ⁊ intelligit post rupturã apostematis. ¶ 9°. qñ apa est ruptũ ⁊ sanies mingit̃ dolor ⁊ alia accidentia mitigant̃: quia circa generationes saniei dolores ⁊c̃.

Cura apatũ renũ ante particularẽ curam aliq̇ cañ. gñales sunt p̃mittẽdi ex q̇bus p̃libatis particularẽ curã facilius aggrediamur. ¶ Primus est medicina laxatiua laborioseducẽs nec clistere fortiter attractiuũ in p̃n° ⁊ augmento apatuz renum nunꝙ̃ sunt tribuẽda ne multi humores ad intestina attracti: renibus aũt vicinis afferãt nocumẽtũ. Iste ẽ de interio

ne Ga.i3°.meg' q̄si in colū°.5°.idem dicit Aui. i3ª.3ª. ¶ 2ᵘˢ laxatiuū molliens vt viol.cassiaf.fi. modo ꝛ lenitiua clisteria in temporib' ꝛ egritudine supradictis vtilit' sunt ministrāda. ¶ 3ᵘˢ rationabile est ꝙ vbi san.multitudo vel plectoria dmōscit' vena basilica.deīde illa que est in curuatura pollicis in prin° apiant' ꝛ sophena etiā comode potest aperiri. ¶ 4ᵘˢ semia diuretica nec aliqua vria ꝓuocātia in prin° ante maturationē apatū renū in potu nec aliter sunt tribuēda .qḋ si fieret tūc humores ad renes copiosi' effunderētur.ꝛ sic apostemata augerēt' de intētiōe Ga'. i3ª meg' quasi in colū°.5°.ꝛ 6°.ꝛ 8°. ¶ 5ᵘˢ oportet materiā a loco in quē fluit moueri ad remota mēbra ꝛ nō a locis remotis ad mēbra lesa ipsum declinare vbi supra colū°.8°. ¶ 6ᵘˢ in eadē forma est Ga.i3° meg'.quasi col.12°.in renibus vō duo cōmiscent' supple vt durities fiat.f. obtusio substātie eorū ꝛ malignitas nutrimēti.scilicz san.colamentū ꝓpterea si duriciē fuerint passi: incurabilis erit.quare oꝫ studiū ipēdi ne hec mēbra in duriciē cadāt.hec ille. ¶ 7ᵘˢ est Aui.i3ª.3ª. trac.2° de cura apatis renū qñ apa renū itegre fuerit maturatū cui' cognitio est in vrina:tūc diuretica sūt mistrāda cū aliquib' ꝯfortatiuis mixta. ¶ 8ᵘˢ est Constantini in 5°.viatici.ꝛ transūptiue Bernardi de gordonio in.c.ꝓprio:si flux' vētris affuerit sir' rob.ꝛ mirtin' cū aliquib' refrigeratiuis sūt exhibēda.ne multa materia ad intestina fluēs rōne vicinitatꝫ partē ma' renib' committēdo ipm augeāt apa. ¶ 9ᵘˢ est Gerardi cremonēs.supra 5ᵐ viatici caplo ꝓprio in apatib' renū nunꝗ flōia debet fieri ventre ꝯstipato extē nec multū solubili ꝛ laxo. oꝫ ergo vtriqꝫ casui subuenire. ¶ 10ᵘˢ est Ga.ꝛ Haly canonib' ꝛ cōmētis.100.ꝛ 102°.ibi:in ꝓfundo vō ꝛc.q: renes multū distāt ab orificio sto' medicina eoꝝ q̄ per os sumit' debet tantū de qualitate ꝛ q̄titate cōuenieēter habere ꝙ virtus eius invia ꝓpter alterationē ꝛ digestionē ei' inter medias nō deficiat ꝛ iste canō est multū gn̄alis i oī egritudine.Haly tn̄ exēplificat de renib'. ¶ 11ᵘˢ est Sera. ꝛ Aui. ꝛ sequētium eos in renū apatib'.oꝫ ifirmū cibo ꝛ potu parce vti p̄cipue qñ hu.aquosi in corpore cognoscunt' abundare.p hoc eñ renes ab eorūꝫ digestione sūt excusati.ꝛ natura in morbi mat'ia opat' ꝛ augmētū quoqꝫ q̄ntis materie nō celebratur. ¶ 12ᵘˢ est Aui.in loco allegato in curatione apatum renum calidorum.dū potest curari cūꝫ eo qḋ est minoris acuitatꝫ nō intēdas ad id qḋ ē acutius ita ꝙ leuiorib' talis cura est exequenda

iste can̄.est multum gn̄alis in medicina.Vñ Arnoldus i suis parabolis doctrina 2ª opus rectissimū nō efficaciorib' tm̄:sed tutiorib' pficiatur. ¶ 13ᵘˢ cū excellēter cal'a subtile resoluēdo ꝛ intēse frigida congelando ꝛ ingrossando partē ma' ineptam faciūt resolutioni vel maturationi ipsius diu nō est vtendū cum temperatis ꝛ mollificatiuis ꝛ aliquib' cal'is ꝛ aliquib' frigidis medicamina ꝛ emplastra sunt cōmiscenda.

Cura particularis in cā cal'a iuxta doctrinam noni canonis cōsiderem' siuēter ē cōstipatus ꝛ tūc in prin° vtatur isto clisteri musci llaginoso lenitiuo ꝛ mollificatiuo. ℞.foliorū malue ꝛ violarie radicis maluauisci.añ.m. j.se.lini fenu' añ.ʒ.ij.f.decoctio i q̄ dissoluat' cassiafistule mundō:tamarindō.añ.ʒ.j.olei viol. q̄rt.j vel potest poni olei rob.ad cōfortandū renes an qḋ suff.fiat clistere ad q̄rt.5.ꝛ itere bis aut ter si necesse fuerit ciclam nō ponim':q: habet virtutem bauracalēz in se:alia autē sūt mollificatiua ꝛ anodina sine mordicatiōe ꝛ attractione:vel f. clistere ex aqua ordei ꝛ oleo ista clisteria sunt lenitiua.Dicit eñ Serapio:verūtamē oportet vt fit plurimū euacuationis eorum cū clistere lenitiuo.deinde considerer' si forte fluxus ventris sit ꝛ tunc damus restrictiua cōfortādo intestina cōformiter renes melior̄ent' ꝛ cōforteat':ne vltra debitum humores recipiant:ꝛ damus rob citonio rum sirupum mirtillorum sirupum rosarum:ꝛ citonia condita cum zuccaro sine speciebus:ꝛ alia huiusmodi remota ꝯstipatione vel multa laxatione. ¶ Si particularia cōueniant:fiat flobothomia de basilica illius brachij qui correspōdet renī infirmo.per hoc eñ fit subtractio materie antecedētis:ne in quantitate maiori debito humores ad renes fluāt icessanter. ¶ Secūdo potest fieri flobothomia de vena que ē in curuatura gēnu:qua non inuenta flobothomet' sophena illius partis in qua creditur esse apostema. in pricipio pro potu sumat aquam ordei aut ydromel: aut oxizacaram.Nam dicit Auicenna.ꝛ aqua quidē ordei est ex eis quibus est adherendum in ca' ꝛ oportet vt nullo modo dimittas.Nam iste aque sunt abstersiue incisiue ꝛ subtiliatiue ꝛ forte resoluent apostema sine mordicatione:vt dicit Auic.in cura apostematum renū. Rasis iubet dari in potu per vnam ebdomadā aquā ordei:ꝛ medicamen de seminibus frigidis ꝛ aquam citrulli ꝛ melonis. ¶ Haly iubet ꝙ det' sirup' viol. cum muscillagine psillij.seminis malue.seminis altee.seminis bōbacis.ana.ʒ.ß.passularum mundataꝝ ab

aristo. ℥.j.liq̃ri. rase. ʒ.vj. panis zuc. ℔.j.⁊ ß. fiat. sir⁹
⁊ in clarificatione ponat̃ succi solatri quartarius.j.decoq̃
cũ aqua ordei. Iste sir⁹ ẽ refrigeratiu⁹ ⁊ vz febri q̃
semp sequit̃ apostema calidũ renum ⁊ ẽ lenitiu⁹ ⁊
anodin⁹: est etiã mũdificatiu⁹ post hoc mã digesta
liniat̃ venter cũ cassiafistula ⁊ mãna ⁊ tamarindis in
aqua casei distempat̃. ¶ Iterũ vero a pncipio super
regionẽ renũ in apate calido ponat̃ hoc ẽplim
refrigerãs. ℞. folioꝝ viol. farine fabaꝝ ãn. ℥.j. fa
rine ordei. ℥.ij. sand. ru. ros. ru. ãn. ℥.ß. olei ros. ℥.
ij. succi solatri qđ suff. f. emplm. Istud emplm est
refrigeratiuũ male cõplonis calide renũ. ⁊ ẽ aliq̃
liter repcussiuũ ⁊ ɔfortatiuũ ne renes recipiãt hu
mores ad ipos venientes vt materiã augeãt apo
stemosam. ⁊ dz ɔtinuari a pn° apat̃ donec inci
piat maturari: ⁊ si forte esset magn⁹ calor ⁊ intol
lerabilis dolor huic emplo addat̃ se. psillij. se. pa
pauer̃ al. ãn. ℥.ß. mãdragore opij. ãn. ʒ.ij. croci. ʒ.
ij. ¶ Aliud emplm ad eandẽ intẽtionẽ. ℞. vn
guẽti ros. populeõ ãn. ℥.ij. icorpent̃ cũ oleo ros.
⁊ vngant̃ renes ⁊ etiã extẽdat̃ sup pãnũ lineũ ⁊
renib⁹ applicet̃: ⁊ facit eandẽ opationẽ. Si nar
cotica emplastris adiungat̃: q2 dolor magn⁹ ⁊ in
tollerabilis est f. hoc canonib⁹ vlibus ad vngues
obseruatis. ¶ Postq̃ aũt materia apatis icipit
digeri ⁊ sanies gñari qđ cognoscit̃ in digõne vri
ne ⁊ p dolorẽ ancharũ ⁊ inflationẽ in eis ⁊ q2 vri
na ẽ ignea tũc facim⁹ emplz in quo ẽ ɔfortatio ⁊
maturatio cũ aliquali resolutiõe ⁊ mitigatione:
vt sic. ℞. farine ordei farie se. fenugre. ãn. quart.
j. camo. mellilo. ana. ℥.j. ⁊ ß. olei ros. ℥.j. ydromel
qđ suff. f. emplm sup renes. Ex istis etiã põt fie
ri emplm sup renes in pncipio addendo cũ su
pradictis sand. al. memitã aquã cicoree rasuram
cucurbite. ¶ Vel f. hoc cerotum qđ ponit Haly
cera al. ⁊ oleum ros. viol. simul fundant̃ ⁊ addã
tur succus coriãdri ⁊ cicoree ⁊ portu.ce ⁊ acetum
⁊ aqua ros. ⁊ extendat̃ sup pannũ: ⁊ renib⁹ appli
cet̃. ⁊ ista sunt ad repcutiendũ materiã ⁊c. ¶ A
liud emplm maturatiuũ. ℞. ros. ficus sicce pingu.
⁊ carnes dactiloꝝ ãn. vj. ⁊ radiq̃ yreos. ʒ.4. coqu
tur in. ℔.iiij. aque mell. vsq3quo redeat ad. ℔.j.
tunc pistent̃ fortit̃ ⁊ addat̃ farine fenug.ci. farine
se. lini. ãn. ℥.j. olei ɔiza. olei camo. ãn. ℥.j. aque de
coctiõis supradicte qđ suff. ⁊ incorporet̃ ⁊ f. ma
turatiuũ ⁊ anodinũ emplm. ¶ Si autem ruptu
ra tardauerit apatis: quod cognoscit̃ eẽ maturũ
qđ scit̃ p minorationẽ fe. ⁊ dolor̃. ⁊ q2 remanet
grauitas tunc possum⁹ addere farinã orobi: ⁊ fi
mũ colũbinũ ⁊ farinã volatilẽ molẽdini ⁊ duas
cepas lilij al. ⁊ vnã squillam. Auic. aũt qñ plon
gat̃ apostemañ ruptura addit camepitheos po
liũ ⁊ prasiũ ⁊ petr°. ⁊ sq̃nantũ spicã. Tũc etiam
ministrant̃ diuretica q̃ apiendo ⁊ applicando vias
aliqualit̃ apiant apa ⁊ faciãt materiã ei⁹ ad infe
riora emanare. ⁊ apud Sera. spalit̃ laudat̃ agn⁹
castus ⁊ acor⁹. Si vero p ista nondũ rumpit̃ ⁊ re
manet grauitas ⁊ nulla cũ vrina exit sanies tunc
iubẽt autores q̃ f. clisteria acuta ⁊ iubẽt q̃ pa. i
grediat̃ balneũ aque dulc̃ decoctiõis herbarũ q̃
ponunt̃ i sirupo ⁊ aliarum diureticarũ. Per hoc
enĩ balneũ in isto tpe ministratũ dolor sedatur ⁊
vie aperiunt̃ ⁊ ampliant̃ ⁊ forte apa rumpit̃. qñ
etiã ruptura plongat̃ iubet Ras. in diuisionib⁹:
q̃ eger laboret ⁊ saliat ⁊ ascendat ⁊ descendat p
gradus cũ velocitate. Sz vere ego vidi que nihil
hoꝝ poterãt facere immo quasi immobiles iace
bant donec apa fuit ruptũ. Postq̃ vero apa est ru
ptũ quod scit̃ q2 sanies exit cũ vrina: tũc mistran
tur diuretica i pn° vt sanies mũdificet̃ ⁊ post mi
sceant̃ aliq̃ cõsolidatiua ⁊ incarnatiua vlcerũ re
nũ: q̃ in. c. de vlcerib⁹ renũ dño coopante dicent̃
⁊ sic curant̃. ¶ Apate vero frio exñte in pn°. f. cli
steria euacuatiua aliq̃d de mã ante ⁊ digeratur
residuũ cũ isto apozimate calefactiuo ⁊ digesti
uo. ℞ calamẽti yso. absin. mẽte origa. pass. mũd
ab aristo. radiq̃ yreos ãn. ℥.ij. carui mara. se. end. ⁊
scariole ãn. ℥.ß. liq̃ri. rase. ℥.j. mell. ℔.j. ⁊ ß. f. apo
zima post octo dies si adest repletio in sang. f.
flõia de basilica deide de sophena. ¶ Et purge
tur mã flãtica cũ pul. diaturbith vel cũ hac de
coctione. ℞. polipod. querc̃ floꝝ viol. ⁊ boragi
nis etiã buglosse an. ãn. ℥.ß. pass. mund. ab aristo.
℥.j. f. decoctio in sero capno in qua dissoluat̃ cas
siaf. mũd. ʒ.vj. pul. diaturbith. ʒ.ij. In clisterib⁹
autẽ ponant̃ illa q̃ ponunt̃ i apozimate. ⁊ quinq3
herbe cões ⁊ addat̃ oleũ de lilio ⁊ oleũ de camo.
⁊ nardinũ. Et postq̃ recepit clistere stet resupi
nus vt calor clister̃ ⁊ virt⁹ attingat ad renes: naz
mã fria indiget actuali ⁊ potẽtiali calore int⁹ ⁊
extra. ideo a pte exteriori f. calefactoria cũ pitsa
ria ⁊ mẽtastro ⁊ apio ⁊ petro. rorefact. ¶ Et f.
emplm maturatiuũ. ℞. radiq̃ altee sũmitatũ fe
nectionis ãn. ℥.ij. cepaꝝ lilij al. ℥.ij. caricarũ pingui
um. xx. numero coquant̃ i ydromelle ⁊ pistẽt̃ for
tit̃ addat̃ farie se. lini ⁊ fenu. medulle panis ãn.
℥.j. ⁊ ß. floꝝ camo. ℥.j. olei camo. ℥.iij. axũgie por
cine. ℥.j. ⁊ ß. incorpent̃ oia ⁊ calidũ renib⁹ applicet̃
¶ In statu aũt addatur rad. yreos ⁊ farina oro
bi folia lauri oleum baccarum lauri. q2 multum
laudat̃ sm Aui. vel põt addi vrtica ⁊ fimus colũ
binus ⁊ bouin⁹ ⁊ terebẽtina. Fiãt etiã reme. di

cta in cura apostematis calidi quãtuz ad ruptu ram sed fortiora. ⁊ fit int⁹ ⁊ extra.

Dieta habẽtiũ apata in renib⁹. In pri mis iuxta doctrinã decimi canonis pce viuãt sumẽdo puũ cibũ ⁊ puuz potũ. ⁊ vtant̃ ordeato ⁊ auenato ⁊ iure pulloꝝ ⁊ puaꝝ pullaꝝ cum agresta. ⁊ põt comedere spinargias maluas atriplices coctas cũ lactuc̃ ⁊ borag̃ in lacte amigdal'. Et comedat ẽt pullũ ⁊ pullã coctam cũ cucur. ⁊ de illo iure bibat. ꝑ potu autez credẽdo ꝯsilio Rab deẽ aq̃ ordei ꝑ octo dies cũ se. citrulli ⁊ melonis ⁊ cucumer. Et vt dic̃ Haly donec apa icipiat facere signa maturatiõis ista debẽt ꝯtinuari. Pro potu iter vtrãq3 comestionẽ vbi est mag̃ nñ põt dari aq̃ ordei cũ zuc. Si aũt fe. eẽt lenta ⁊ apa flãticũ: possem⁹ vtiliter in potu ydromel exhibere: ⁊ iuuamẽ pstaret vtuosum ad abstersionẽ ma^e ad apata currentis sine mag̃ puocatiõe ⁊ attractiõe. Vitabũt carnes ⁊ vinũ qñ apa est calm: ⁊ est in pnci° ⁊ augmẽto. Si vo apa est frim post pncipiũ põt ꝯcedi vinũ limphatũ cum aq̃. ⁊ caueat a carnib⁹ ⁊ cibarijs grossis: vt sunt carnes porcine ⁊ bouine: caseus legumina: panis azimus: risuz: triticũ ⁊ silia. In pn° apatũ renũ nõ ponat̃ petro. nec alia apitiua. In statu aũt possum⁹ cõcedere vinũ si fe. fortis nõ affuerit. Et carnes volatilium vsitatoꝝ laudabiliũ. In diebus vo quib⁹ carnes nõ comeduntur sumat oua sorbilia ⁊ pisces squamosos de aq̃s mũdis bullitis cuz pet°. ⁊ sale vel tostis in craticula. silr tunc pñt in condimẽtis assumere res diureticas ⁊ apitiuas in declinatione ⁊ ẽt postq̃ apostema fuerit ruptum tunc renes sunt mundificandi vt vlcus. Et vlterius etiam non procedat imo incarnatiua vlcerum illo tempore sunt exhibenda intus ⁊ extra.

Apostema durũ scliroticum põt causari duobus modis in renib⁹. Uno modo ꝑ viam cõuersionis apostemose ma^e ad naturam lapidis a calore extensiuo resoluente subtile ⁊ ipsum grossum terreum ⁊ viscosum in lapidem ꝯuertente. Vl' põt fieri a materia mlica in pncipio sine alio apate p̃cedẽte ad ipsos renes fluẽte: ⁊ tunc plurimũ fit a frio extensiuo ipsaz materiam ingrossante: vt aliqui conati sunt dicere per similitudinez cristalli.

Signa sunt g̃uitas in anchis ⁊ in renibus cũ paruo vel nullo dolore pcipue in illo q̃ fit a ma^a mlica ad ipsos missa sine apate sanguineo p̃cedẽte. Nã in tali aliquãdo mouetur dolor ⁊ adest ancharũ ⁊ membroꝝ inferioꝝ macies ⁊ extenuatio ⁊ debilitas vrina subtilis ⁊ indigesta ⁊ pauca. q2 renes parũ attrahunt de humiditate: q2 virtus attractiua ⁊ expulsiua debilitate sunt. ⁊ adest debilitas in scia ⁊ vertebro. ⁊ in mẽbris inferioribus cũ caliditate ⁊ arefactione eoꝝ.

Curatio Qui bñ aspicit curã apatis duri epatis ⁊ splenis facilit̃ põt venire ad curã apat̃ duri renũ si sit curabile: q2 vtplimũ est icurabile sm autores. Pret Gal. cañ in isto. c. relatos debem⁹ procedere ad vias apiendas ⁊ materiei mollificationẽ. Si g̃ sit necessariũ purgare aut flebothomare purget̃ cuz reb⁹ deponentib⁹ melãm. Et sñ flõia de basilica ⁊ de sophena. Et post sñ. tale emplm. ℞. se. lini fe nugre^c añ. ʒ. v. se. malue ⁊ altee aneti ⁊ camo. añ. ʒ. iiij. gũmi arabici bdellij terebẽtine. añ. ʒ. iij. gũme tpentur in aq̃ cal'a. ⁊ alia medicia adiungat̃ ⁊ fiat emplm calm ⁊ renibus applicet̃: prius tñ ptes renales vngant̃ cũ axungia galline ⁊ medulla ossium bouis ⁊ dialtea. Unguẽtũ ad mollificandũ duritiẽ renũ. ℞. medulle cruris vl' coxe bouis axũgie galiiarie bdellij gũmi pini gũmi armo^ci añ. ʒ. ß. olei camo. olei sambucini añ. ʒ. iij. cere modicũ vsq3 ad. ʒ. ß. fi. vng^m ⁊ aliquãdo mollificet̃ ⁊ aliqñ resoluat̃. ¶ A pte vo interiori det̃ aliqñ cassiaf̃ ad mollificandũ ꝑ se. vel cũ hac decoctione. ℞. se. cucumer ⁊ citrulli ⁊ cucurbite se. altee malue. se. lini añ. ʒ. j. ex vna pte põt fieri decoctio cũ aq̃: cũ qua det̃ cassiafistula ad lubricandũ ⁊ mollificandũ. ex alia parte põt fieri pul'. de quo põt dari ad quãtitatẽ triũ. ʒ. cuz sir° viol'. vel cũ aliquo iulep. Ista me^a est cõposita ex mollificatiuis ad mollificandũ materiã ⁊ ex apitiuis puocãtib⁹ vrinã ⁊ vtat̃ iure galline cum pet°. ⁊ vtat̃ bono vino albo vel clareto. vtatur ⁊ cibis subtilib⁹ bone ⁊ facilis digõnis. ⁊ in isto casu ad mollificandũ ⁊ resoluendum valet adeps vrsi leonis murilegi ⁊ cuniũ ⁊ coranim cerui ⁊ asini ⁊ caprioli ⁊ oleũ costinũ ⁊ camo. ⁊ oleũ de lilio. valet etiã vnguẽtũ altee ⁊ agrippa ⁊ sil'ia eis. qñ aũt ingrossatur vrina tũc debem⁹ dare subtilissima ad dissoluenduz hũores. ⁊ qñ est multum subtilis tunc tenemur maturare cũ medicĩs imediate dictis ⁊ cibis calefacientibus ⁊ humectantibus. ⁊ quãdo vrina multiplicatur signum maturationis est.

Declaratio in apostemate renũ. pmo dictũ fuit in supradictis q̃ apa renum difficilis ⁊ dure est sanatio

nis. ⁊ causa est: q: renes de se sunt mēbra immo
bilia. q: superfluitates alioꝝ mēbroꝝ cōtinue reci-
piunt. Scḋa cā est longitudo spacij qḋ est inter
os ⁊ renes. nā medicine ꝑ os ministrate diutissi
me ꝑmanent in longa via: ⁊ anteq̄ ad eos attin
gat ꝑdit minorē partē sue virtutis: ⁊ eos nō at-
tingit nisi post certā digestionē. Tertia cā est fri
giditas eoꝝ. vt ponit Constā. in. 9. meg̃. c. ḋ pas
siōibus renū. Quarta cā pōt esse strictura viarū
ad purgandū eos ꝑ partes inferiores ꝑ q̄s con
sueuerūt purgari. ¶ Scḋo nō q̄ vt dictū fuit in
signis q̄ in apate renū homo nō pōt se erigere.
⁊ est verum vt ego aliq̄n vidi. ⁊ hoc precipue fit
q̄n apostema est in panniculo cooperiente ⁊ cōti
nente eos. vel in concauitate ipoꝝ renū: aut in vijs
q̄ procedūt a vena concaua ad renes. vel in vijs ab
eis pcedētib⁹ ad vesicā qui porivitides cogno
minant. Causa illius accidētis est. q: pāniculus
ille est neruosus ortus a neruo exeūti a spōdili
⁊ nucha super renes exeūtibus ⁊ colligatus cum
neruis facientib⁹ erectionē ⁊ inclinationē ita q̄
ille contrahit rōne apatis: ad quā contractionē alij ner
ui cōpatiunt: ⁊ sic homo nō pōt se erigere: ⁊ tūc
dolor est intensior cū inquietudine: imo patiēs
clamat interdū sicut faciunt parturiētes. Et in ta-
li casu cum anodinis aliq̄ narcotica sunt cōmi-
scēda: vt dictū est i cura. ¶ Tertio dico ſʒ Rab.
in diuisiōib⁹ q̄ apā renū vno de trib⁹ modis ter
minant. Uno mō insensibiliter vt q̄n maª est pau
ca ⁊ subtilis: ⁊ istū modū iuuat multū abstinēª
a cibo ⁊ pcipue a potu: silr flōmie ⁊ lenitiue ven
tris: purgatiōes pariter cum oleis ⁊ vnguentis ⁊
emplr̄is resolutiuis ſm suas debitas horas mi-
nistrat. ⁊ iste est melior modus ⁊ securior. ¶ Se
cūdus modus est ꝑ cōuersionē in saniē: vt quan
do maª est multa ⁊ grossa vl' viscosa. vl' in isto ca
su iuuāt emplr̄a ⁊ olea ⁊ vnguēta maturatiua: ⁊
mollificatiua. et nocent silr iter istis nimietas ci
bi ⁊ potus. ⁊ iuuat eos post maturationē vt mo
ueant velociter ⁊ vt ascendat ꝑ gradus si possi-
bile est vt apā rumpat ⁊ appeat sanies in vrina
Et iste modus nō est ita securus ꝑpter timorē
vlcerū eoꝝ. ¶ Tertius modus terminatiōis q̄
cōuertat in duriciē: vt q̄n materia est grossa ⁊ ter
restris: difficilis est resolutiōis. ⁊ iste sepe ducit
egrū ad hydropisim: ⁊ tunc cognoscit q: diu du
rauit: ⁊ dolor paruus remanet in lūbis. ⁊ ibidē
sentitur grauitas sine febre ⁊ q̄titas vrine mi-
nuit ⁊ regurgitat ad epar ⁊ non tenet canalem
suā ꝑpter lapidis vel humoris grossi oppōnem
⁊ post ista venter aliq̄n incipit inflare ⁊ fit hy-
dropicus. ¶ Quarto scias q̄ dictū est in cura:
q̄ in pricipio apātis debet fieri flōmia de basili-
ca. Sed ponat q̄ medicus nō fuit vocatus nisi
post decem vel duodecim dies: tūc peto quid de
bet facere? Dico q̄ illo tūc si cognoscit replo et
materia est iā fluxa ⁊ alia pticularia cōueniant
adhuc debet fieri flōmia de sophena vt maª con
iuncta diminuatur ne magna quātitas saniei i
ipso apāte generet. Nam quanto minor quanti
tas saniei in apostemate generatur cum equali
cōualescentia: tanto magis ab vlcere ⁊ fistula lo
cus apostemat⁹ redditur securus. Et tūc debēt
poni emplā partim maturatiua ⁊ partim resolu
tiua: vt natura cui⁹ est electio resolutionē ⁊ ma-
turationē operet. Nam sepe in apostematibus
cū maturatiuis insistimus: natura tn̄ insensibi-
liter cōsequit resolutionē ⁊ ecōuerso. ¶ Quinto
scias q̄ ppterea q: dolor virtutē dissoluit ⁊ debi
litatem introducit ⁊ ipām virtutē a suis prohi-
bet opationibus: vt scribit in scḋa pmi. summa
2ª. c. 12. Ideo in dolore renū ab apāte proceden
te multū debemus insistere in mitigatiōe cuius
pmo cum eūone materie a tis ⁊ cōiuncte: vt di-
ctum est cū clisteribus mollificatiuis que euacu
ant illud qḋ comprimebat renes ⁊ cum flebo-
thomia basilice ⁊ sophene ⁊ per positionē vēto
sarū cū scarificatione in pulpis coxarū sup q̄s
homo sedet ⁊ intra alchatim ⁊ dorsum ⁊ cū ap-
positiōe lane intincte in oleo sambucino vl' de li
lio vel in oleo de floribus sambuci. ⁊ si est neces
sariū in vltimitate doloris dent diureª fr̄a cum
aliq̄b⁹ cal'is mixta cū aliquo narcotico sicut est
aniᵐ orobus ⁊ opiū. Silr detur philoniū: ipsuʒ
eñ est melius medicamen in isto loco cum opti
ma dieta ⁊ parcitate potus. ¶ Sexto dubitat
in qua etate nefretici sint difficilioꝝ cure? Et vi-
detur q̄ in iuuentute. nam nefresis in iuuētute
venit cum disconuenientia particulariū: ergo ē
difficilioris cure. Consequētia tenet ꝑ ypo. pmo
ampho. ibi. In morbis minus pclitant egrotā
tes ⁊c. Ab aūt fit in discōuenientia particulariū
patʒ per ypocra. ⁊ Galᵐ. 3º. ampho. cañ. ⁊ cōmē°
35. ibi. Senioribus v° disinit catarri ⁊c. vbi in-
ter egritudines que proprie accidunt senib⁹ cō-
putantur nefres. ⁊ sic est cum disconuenientia
etat in iuuenibus. ¶ Scḋo arguitur sic. Ille
morbus est difficilioris cure in quo causa est for
tior. sed in iuuenib⁹ causa est fortior. igitur ⁊c.
cōña tenet. quia multitudo materie est fortitudo
cause morbi. minor probatur. quia in iuuene ve
nit cum disconueniētia etatis cū sit morb⁹ sen-

bus approp̃atis vt iam fuit dictũ in alia ratiõe.
¶ In oppo^m est ypo.4.amph.c.7.ibi. Quibus
cũq; nefretici supra q̃ttuor annos nõ sanantur.
¶ Primo notandũ q̃ p nefresim intelligeť qli-
bet passio renũ ↄsuetudinaria p̃cipue de dolore
renũ q̃ ↄsueuit venire ex lapide cũ dolore intesti
nor renib⁹ primor vel ex mala cõplõne vl' ap̃a
te ⁊c. ita q̃ nefres est quasi nomẽ gñale egritu-
dinib⁹ renũ s̃m Ga. in passiona°. ¶ 2° nota q̃
tres cõditiões requiruntř ad hoc q̃ ille amph. in
morb minus p̃iclitanť egrotantes: sit v̄tus. Pri
mo requiriť q̃ morbi sint eiusdẽ sp̃ei sp̃alissime
vt causon in sene flãtico in tpe hyemali ⁊ causõ
in iuuene colerico in tpe estiuali. ¶ 3° reqriť q̃
s̃ compatio ad idẽ subiectũ tñ s̃m diuersa tpa ⁊
diuersa equalia in v̄tute. ¶ 4° supponiť q̃ vir-
tus fortior citius ⁊ facilius curat morbos. q̃̃ de
bilis. nam virtus est que curat morbos. 3° teg[i].
⁊ p̃mo de fe. ad Glauco. c. j. ¶ 5°. supponiť ⁊ pz
de se q̃ virtus in iuuenibus citra quadragesi-
mum annũ fortior est q̃̃ post. 40. annos. Tunc
poniť cõclusio nefretici post quadragesimũ an-
nũ sunt difficilioris cure vt plurimũ sunt incura
biles. Ista ↄclõ est formaliť ypo. 4. amph. cañ.
70. ⁊ per hoc pz qd̃ dcm̃ est ad rõnes. Ñã dico q̃
verũ est si sunt equalis v̄tutis: s̃ hic nõ ẽ sic. igiť
⁊c. ¶ 7°. clarificat Gordoni⁹ dicens q̃ q̃uis aq̃
sitas quasi ↄtinue transeat per renes ap̃a freq̃n
tius generať ab humoribus q̃̃ ab illa aquosita-
te, q; aquositas cito trãsit rõne sui liquiditatis
⁊ etiã ego dico q̃ illa humiditas transit p mea-
tus latiores. sang. aũt qui cũ ea misceť cum ab
ea sep̃atur in venis angustijs recipiť ⁊ ibi ĩ sub
stantiã renũ per tertiã digõnẽ trãseũdo ↄuertiť
ex quo q̃dem sanguie cõmixto cũ alijs hũorib⁹
si ↄtingat eos ↄcludi ⁊ nõ euẽtari causatur ap̃a.
Alia cã est. q; illa humiditas cũ sit de natura vri
ne ⁊ sicca nõ est ita putrefactibilis sicut hũores
etiã q; nõ expectaret putrefactionẽ. ¶ 8° scien-
dũ q̃ Serap. in. 4. sui breuiarij ⁊ ip̃m sequitur
Aui. in. 3. cañ. c. p̃po. ⁊ Gordo. q̃ h̃ntes ap̃a ĩ re-
nibus nõ faciliter dormiũt nec iacẽt sup ventrẽ
suũ: imo plurimũ q̃etis eor est in resupinatiõe
sup dorsum: q; mẽbror ap̃ator quies est vt sint
accubita q̃eta nõ suspẽsa. p̃pter illud p̃mũ q̃eť
est in resupinatiõe sup dorsum suũ. hec ille. In
ista aũt suspensiõe extendiť panniculus. qñ aũt
sunt accubita stant super lumbos q̃ sunt carnes
molles. ⁊ sic pãniculus nõ extendiť nec causatur
tantus dolor rõne accubitus. Sed tunc dubitať
de pleureticis q̃ nõ p̃nt iacere nec dormire super
latus ap̃atũ: ⁊ sic videť rõ facta vel dicta fl'ã. Ad
hoc dicendũ q̃ membrũ ap̃atum q̃ sunt lacerti
vel pãniculi costas ⁊ carnes inter costas ex̃tes
coop̃ientes nõ p̃nt extẽdi nec p accubitũ p̃tis cõ
trarie suspẽdi cũ adhereãt costis: imo qñ voluñt
iacere super latus ap̃atum: cõprimiť ap̃a a mem
bris circũuicinis interi⁹ a lectulo exteri⁹ qua ex
re sup latus dolens req̃escere nõ p̃nt. renes autẽ
sep̃ati sunt a lumbis pendẽtes p suũ panniculũ
⁊ venas ⁊ arterias. ⁊ sic ad vtrunq; lat⁹ p̃nt decli
nare ⁊ suspendi. ex qua suspẽsione pãniculus ex
tendiť ⁊ tunc dolor augmẽtať. ¶ 9°. sciendũ q̃
in ap̃ate duro renũ vrina est pauca indigesta et
subtilis cã paucitať ẽ debilitas attractiue cor q;
debiles sunt. Causa v̄o debilitatis ⁊ tenuitatis
eius est opplõ facta ab ap̃ate duro. Nam opplõ
p̃hibet penetrare illud qd̃ solet vrinã inspissare
Causa indigõnis debilitas nature est nõ poten
tis digerere nec ↄquere qd̃ dicit Aui. q̃ aliqñ ex
magnitudine opplõnis istius ap̃atis captiuať
vrina ⁊ ducit ad hydropisiz p̃pť clausionẽ p vias
vrine ⁊ reuersionẽ eius v̄sus epar ⁊ erga totum
corp⁹. ⁊ idõ ĩ talib⁹ debem⁹ intẽdere cũ diureticis
ad vrine p̃uocationẽ. ¶ 10. queriť quare in ap̃a
tibus renũ accidit fe. erratica ita q̃ frigiditas
extremitatũ ⁊ horripilatio veniũt interdũ: ⁊ de-
inde calor ⁊ fe. Dr̃ q̃ h̃ accidit: q; in ap̃ate renũ
accidit dolor aliqñ maior aliqñ minor rõne trã-
situs vrine vel deriuatiõis ma^e: vel alterius rei.
Modo qñ est maior dolor calor ⁊ sp̃us ⁊ hũo-
res retrahũtur ad intra q; ad locũ dolorosũ cõ
fluũt hũores ⁊ tũc exteriora spiritib⁹ ⁊ calore de
paup̃ata nõ imerito remanẽt fria. ⁊ tunc fit ri-
gor. Et iterũ ille calor febrilis augmẽtať ⁊ mul-
tiplicať p venas ⁊ arterias vsq; ad cor: ⁊ post ad
totũ corpus delegať. ⁊ sic causať fe. errãs hinc ⁊
inde. Sic etiã est q̃ ĩ ap̃ate frĩo fit fe. nõ rõne ma
terie frĩe s̃ ex vi putrefactiõis. Ñã oĩ putrefactio
ni in corpe hũano facto annex⁹ est ĩcẽdiũ cal'.
q̃ dũ magnus est febrẽ cognoĩamus. ¶ 11° q̃ri
tur quare in ap̃ate renũ pes illi⁹ p̃tis in qua est
ren ap̃atus obdormitať? Dico q̃ renes ↄuicinã-
tur spõdilibus a q̃bus neruĩ tibias ⁊ pedes mo
uẽtes oriũtur ⁊ cõicãtur illis neruis duo. Prim
est mala q̃litas febrilis. Scdm̃ est compressio in
neruis illis p̃pter quã cõpssionẽ sp̃us aĩalis q̃rũ
offĩm est trãsire p neruos vt faciãt sensũ ⁊ motũ
nõ p̃nt libere penetrare ⁊ sic causať obdormita
tio in pede vno vel in duob⁹ si in vtroq; rene est
ap̃a. Idem accidit ex oppilatione renũ si humo
res ad spondile deriuantur. ¶ 12°. dubitatur.

quomõ aqua mellˀ vel ydromel cõpetit pro potu in apātibˀ renū: vt dictū est i cura pticulari: ⁊ videt φ nõ cõpetit: q2 nocet in apātibˀ epatis ergo ⁊ in apātibˀ renū: cõsequētia tenet p silē. aña est Ga. 13° de inge°. c. 6°. Idē dicit Auicē. i. c. de apostematibˀ epatis. In opm ē Aui. 18. 3ⁱ. tracta. 2°. vbi de cura apaꝝ cali renū. vbi iubet dare aquã mellis plurime cõmixtionis q̄ñ in principio. Pro isto dubio nota ꝑm ypo. 3°. reg. acutoꝝ cañ. 12. φ ydromel h3 aliquas ꝓprietates. ¶ Prima est φ nõ facit tãtū de siti sicut vinū dulce. q2 pulmonē humectat. Scđa q2 iuuat ad screandū. Tertia q2 sitim sedat: q2 h3 virtutem lauatiuam. Quarta q2 multã ꝓuocat vrinaꝫ. ibidē cañ. 13°. ¶ Secūdo nota ꝑm Gaᵐ. 3. reg. acuꝫ. commēto. 13. φ mel ⁊ ydromel cito attrahit ⁊ cito transit ab oībus viscerībˀ q̄ sūt inter stomachū ⁊ renes. nã sicut gustˀ ex eo ⁊ alijs rebˀ dulcibˀ delectat̃ sic ⁊ alia viscera interiora ꝑinde ab eis cuꝫ auiditate attrahunt̃. ¶ Tertio nota φ mel ē calidū ⁊ siccū in scđo gradu. ⁊ dicit Rab φ cito cõuertit̃ in colerã: h3 tñ in se ṽtutē apitiuã orificiorū venaꝝ ꝑm Aui. in. 2. ⁊ est abstersiuū: resolutiuū hūiditatū: ⁊ ꝓhibet putrefactionē ⁊ corruptionē carnis. hec Aui. Sicut ergo mel habet istas ꝓprietates: sic ⁊ ydromel quod ex eo cõponit̃ participabit aliquid ex illˀ. ¶ Quarto nota ꝑ3 Ga. in loco allegato vt iã tactū est: φ ex melle ⁊ rebˀ dulcibus multū delectant̃ mēbra intrīseca. ideo attrahūt ex se magnã q̄ntitatē ex eis cū velocitate ⁊ nutriunt̃ ex eis. propterea animalia que nutriunt̃ ex ficubus hñt epar magnū ⁊ delectabile. nã epar nutrit̃ ⁊ impinguat̃: ⁊ magnificat̃ ex comestione ciboꝝ dulciū. Ga. ibidē. Et hec intelligit̃ in tpe sanitatˀ. Q̄ñ aũt hec apostemata calida vel q̄ñ corpˀ h3 fe. ista membra nõ conuertūt ista dulcia ad nutritionē nec augmentationem epaꝝ vel alioꝝ mēbroꝝ: sed potius cõuertunt ea ad subam ⁊ naturã colere rõne caloris innaturalis q̄ ea ɔuertit ad hu. ɔsilem sue nature ⁊ cõplonī. ¶ Quīto scias φ vene apātis in quibˀ chilˀ ɔuertit̃ in sanguinē sunt multū stricte vt visuꝫ est in pmo. c. istius q̄nti liˡ. ꝑpter hoc sunt magis ⁊ citiˀ oppilabiles. renes aũt ecõtra. nã quilibet rē h3 in se cõcauitatē magnã ⁊ habet venã latam ⁊c̄ vt ostensum est in. c. 14. istiˀ quinti liˡ. ex quo manifeste apparet: φ renes nõ sūt ita opilabiles sicut epar ⁊ splen: nisi cã esset magna valde. ¶ Sexto pro isto dubio nota φ fe. q̄ ꝑcedit ab apāte renū nõ est ita ītēsa sicut illa q̄ ꝑcedit ab apāte epatis ꝓpterea: q2 renes longinq̄ sunt a corde: etiam q2 ps maᵉ resoluit̃ insensibiliter aut cū vrina ex mittitur ɔtinue. q2 pori vritides sunt satis lati ⁊ materia ē ad ianuã: ⁊ ideo faciliter exterius delegat̃. ¶ Septimo nota ꝑm Mebᵉ in suo antidotario φ pter ꝓprietates dictas ydromel v3 ad egritudines frigas proprie ad illas q̄ sūt in cerebro ⁊ in neruis: ⁊ in iūcturis ⁊ lūbis loco vini ⁊ ɔfert vijs vrīe ⁊ nõ pmittit ī eis lapidē gñari ⁊ mūdificat p vrinã. ⁊ q̄ñ est multe cõmixtionis mellˀ nõ ita cito penetrat ad ptes remotas sic ille qui ē paucce cõmixtiõis. ¶ Tūc sit pma ɔclo: in apātibus epaꝝ ⁊ splenis ydromel nullo mõ cõpetit. Pat3 p Ga. 3°. reg. acut̃. ɔ°. 13. in pnᵒ ⁊ vsus fine cõmeti p auctoritatem humani in eodē ɔ°. ⁊ potest ꝓbari p tertiū notabile ⁊ autoritate Aui. ⁊ oīu3 autorū. ¶ Scđa ɔclo. Idromel cõpetit ꝓ potu ī apāte renū. p3 q2 illud qđ lauat ⁊ abstergit ⁊ diminuit materiã apaꝝ ⁊ ɔfert vijs vrine ⁊ nõ sinit in renibˀ lapidē gñari ⁊ cõpetit ī apāte renū: ꝫ sic est de ydromelle. q̄ ⁊c̄. ɔñtia ē bõa. añs ꝑ maiori notū est. q2 oēs ille ꝓprietates ptēte in maiori ɔferūt ad sanationē apātum renū. pro minori autē pat3 p Mebᵉ. ⁊ Aui. in loc̄ allegˀ. ⁊ pat3 p scđ3 notabile ⁊ p tertiū. Et p ista rñdet̃ ad argumētū añ oppᵐ ɔcedēdo añs ⁊ negãdo ɔñam: ⁊ q̄ñ dicit̃ p silē. Dico φ nõ est silē: q2 vene epatis sunt strictiores: vt dictū est in. 4. notabili ⁊ in anathoīa epaꝫ. Scđo q2 fe. nõ ē ita magna nec intēsa: cum minera putrefactiõis nimis sit lõge a corde nec epar est ita ꝑpe vias expulsiõis ad extra sicut renes qui sunt ꝑpe vesicam ⁊c̄.

¶ Capitulum. 14ᵐ de vlceribus renum.

Vlcera fiūt in renibˀ sicut possibile ē fieri ī alijs mēbris. vñ vlcˀ renū ē solo cõtinuitat̃ facta ī eis: in qua sanies aut virus in eis gñat̃ ⁊ vera ɔsolidatio ab humore vel cõplõne diutius impeditur.

Cause vlceruꝫ in renibˀ pñt esse in triplici dñia. Nã quedã sūt pmitiue. quedã añtes. q̄dam ɔiūcte. Cause pmitie vt ponit Aui. in. 18ª. 3ⁱ. cañ. in. c. de signis vlceꝝ renū. ⁊ Ga. 4° amphο. ɔ°. 80. pñt esse casus ꝑcussio aut vulnus ad q̄ sequit̃ interdū fluxˀ san. ex aptione violenta s̃. vulnˀ ⁊ post s̃. vlcus ⁊ silˀia. ¶ Cause añtes pñt eē aliq̄ñ mlˀtitudo hũoꝝ caloꝝ ⁊ acutoꝝ ad renes exide ad vesicã currētiū q̄ sua acuitate vlˀ alia inaturalitate radūt ⁊ excoriãt eos. ¶ Alia cã põt eē multitudo hũoꝝ viscosoꝝ faciētiū in eis magnã adherētiã. sicut ē aliq̄ñ flã salsu3 vlˀ aliud quod cū labore eradicat̃ ⁊ separat̃ ab eis dimittūt

post se excoriationē ꝛ vlc⁹. ¶ Alia cā pōt eē apa in eis male curatum. nā post rupturā apaꝫ nisi ruptura bene fuerit mūdificata possibile ē vlcus ibi de nouo gñari. ¶ Alia cā pōt esse lapis forte q̄ in trāsitu vl' eradicatiōe ei⁹ vulnerat ꝛ excoriat: ꝛ sic facit vlcerationē. ¶ Alia cā aūs pōt eē multiplica⁹ san. in venis: ita φ ipm nō pñt ɔtinere ꝛ sic rumpunt̄. 4. am⁹. ɔ⁹. 80. ¶ Cāe ɔiuncte sūt mala cōplō introducta in ip̄is renib⁹ vulneratꝫ aut aliter soloné ɔtinuitatꝫ patiētib⁹ a causis aūtib⁹ vel p̄mitiuis. Nā cāe aūtes vel p̄mitiue mouēt causas ɔiūctas.

Signa vlceꝝ ꝛ sūt q̄druplicia. q̄dā sūt ip̄am egritudinē signātia. Alia sunt cās ei⁹ oñdētia. Alia sunt vlcus aūtia. reliq̄ inter vlcus renū ꝛ vesice distinctionē facientia. ¶ Signa vlcerū renū sunt mict⁹ san. ꝛ saniciei mixtoꝝ cū vrina ɔtinuās aliq̄n ꝑ vnā septimanā aut ꝑ mēsem aut plus cū dolore in renib⁹. ꝛ aliq̄n exeūt cū vrina resolōnes longe sicut fila ꝛ q̄dā frusta rubea carnosa: ꝛ sic tenet lr̄a ypo. 4⁰. amph. am⁰. 77. ibi. Si sanguinē aut pus minxerit. ꝛ amph. ꝛ ɔ⁰ seq̄ntibus. ibi. Quib⁹ vrina pinguis ꝛ grossa ꝛc̄. ¶ Signa cāꝝ. Si vlcus in renibus fi a cāis p̄mitiuis ex dicto ꝛ s̄nia patiētis et socioꝝ eius cognoscit̄. forte em̄ eger recepit ictū aut cecidit sup̄ renes ꝛ sil'a. ¶ Signa cāꝝ aūcedentiū. Si fuerint multi hūores cal'i ī corpe cognoscit̄ ꝑ calorē in tactu ꝛ per siti. ꝛ forte est hō q̄ fuit vsus allcatis ꝛ piparis vl' nectare vl' quia multū laborauit in tp̄e cal'o cū abstinētia. vl' vs⁹ fuit reb⁹ salsis ꝛ acutꝫ ꝛ sil'ib⁹. Ex tali em̄ regimine hūores acuti ꝛ bauracales solēt in hūano corpe gñari: q̄ freq̄nter defluētes ad renes ipos pñt vlcerare. ꝛ s̄m Aui. in. 18. 3ª in. c. ꝑprio vrplūnū ab istis hūorib⁹ fiūt vlcera in vijs vrinalib⁹. ¶ Si aūt fiāt a flāte viscoso: q̄d aliq̄n est falsum p̄cessit impedimentū in vrina ꝛ in renib⁹ p̄sentitur grauitas ꝛ regimē multiplicās flegma p̄cessit sicut est videre hoībus gulose ꝛ crapulose viuētibus. Si aūt fuerit ꝑpter lapidē vel apā deuenit̄ ad cognitionē. q: illa p̄cesserūt ꝛ cognoscunt̄ ꝑ coꝝ ꝑpria signa. ¶ Signa cāꝝ ɔiunctarū sunt ip̄a signa egritudinis. q: adest mala complō vl' mala q̄litas q̄ impedit ɔsolidationē vulnerꝭ ꝛ iā mingūt samē aut pus. ꝛ aliq̄n sanguinē ꝑ multū tp̄s. ¶ Signa aūtia vlcera renū s̄m Aui. sūt freq̄ns mictura sanguis sine sanie. ꝛ signa magni apatis in renibus vel in vijs coꝝ p̄cesserūt. Et dicit Aui. Et p̄cesserūt ipm vlcus ꝛ ꝑcussio aut casus. ꝛ p̄cesserūt ipm vlcus in renib⁹ aliq̄n mictura cū calore vel ardore vrine ꝛ dolore grauatiuo grauatio in anchis cum tinctura vrine. ꝛ cū istis aliq̄n exeūt aliq̄ ɔtēta rubea in vrina. ¶ Sig̃ distinguētia vlc⁹ renū ꝛ vesice ꝛ ꝑriū vi cinarū. Prio in vlcerib⁹ coꝝ nō est difficultas vrine. in vlcerib⁹ aūt vesice vrina expellit̄ cū difficultate. ¶ In vlcerib⁹ etiā renū vt dic̄ G⁹. 6. de interio. c. 2. repiunt̄ frusta minima granosa ꝛ carnosa q̄ cū vrina emittunt̄ ex suba renū ꝑpter rasurā coꝝ excoriatorū exeūtia. h' ille. Itē dicit 4⁰ am⁰. ɔ⁰. 78. ibi. Quib⁹ in vrina pingui ꝛc̄. Sed ista ɔtenta vrine carnosa ꝛ granulosa in vlceribus renū sunt rubea: ꝛ in vlceribus vesice sunt alba ꝛ magna. Et si vlcera sint in alijs vijs vrine: ista ɔtēta sunt ꝑua ꝛ tenua. ¶ Aliud signū distinctū ponit̄ tale. nā fetor ꝛ squame sequūt̄ mictū san. ꝛ saniei ꝑueniētiū a vesica: s̄ si est in renib⁹ nō adest fetor cū eis. Illud ponit̄ ab ypo. 4. amp⁹ am⁰. 8. ibi. Si sāguinē aut pus mingūt aut squamus ꝛ odor ḡuis vesice vlcerationē sign̄t. Et G⁹ in ɔ⁰ ait. Sanies ꝛ sanguis cōmixta in oībus instrisvrine signāt esse vulnera. s̄ fetor ꝑprius ē vesice morb⁹ ꝛ magis squame. ¶ Aliud signū distinctū ponit̄ ab Aui. mict⁹ sanguis freq̄ns: est signū vlcerū renū ꝛ vesice: s̄ in ꝑua q̄ntit̄ ꝑcedit a vesica: cū sit mē^m pauci sanguis. Et q̄ñ venit a renib⁹ venit ī maiori q̄ntitate. ¶ Aliud signum in vlcere renū adest dolor in renib⁹ ꝛ in costis illius ꝑtis vbi est ren vlcerat⁹ ꝛ sanies est bñ commixta cū vrina. q: in longinq̄ori via meli⁹ vrina cōmiscet̄ cū sanie. Si aūt vlc⁹ est in vesica: dolor sentit̄ in pectine ꝛ sanies mag̃ vadit ad fundum vrine φ ab ip̄a vrina sepata.

Judicia in vlcerib⁹ renū. p̄mo iudicat ypo. Si sāguinē aut pus miserint renū aut vesice vlcerationē sign̄t. 4. amp⁰. am⁰. 75. Iste amphorism⁹ est ver⁹ cū cert̄ ɔditionibus. Primo φ iste mictus sang. aut saniei diu durauerit. Scd̄o q: in illis mēbris vl' in aliquo coꝝ sit dolor. Tertio φ sit in ꝑua q̄ntitate cōpationе ad saniē que exit ab apāte que exit in magna q̄ntitate p̄mis trib⁹ aut quattuor dieb⁹: vt ego aliq̄n vidi duo quibus in vrina pingui ꝛ grossa exn̄te carnea frusta vel pili exeūt his renibus egerunt̄. Quarto vlcera que fiunt in renibus facilioris cure ꝛ minoris maliciei sunt φ vlcera vesice nec poroꝝ per quos transit vrina. quia vlcera mēbroꝝ carnosoꝝ facilioris cure sunt φ neruosoꝝ. Renes aūt carnosi sūt. vesica vo neruosa. Quito sic. vlcera renū ꝛ viarū vrine plurimū accidūt ꝑpter genetationē ma^e colerice ad illa lo

ca currētis ⁊ ibi excoriationē faciētis.aut ꝓpter
lapidē a cui⁹ eradicatiōe vel transitu ꝑmo uuln⁹
deinde vlcus gn̄atur.Aui.in.c.ꝓprio.Sexto flu
xus sang.a renib⁹ cū sanie vel sine sanie: lōgeve
durās ꝗuis oī die ꝑua defluat q̄ntitas:tn̄ rōne lō
ge more debilitatē inducit ⁊ finalr̄ ad interitum
ꝑducit̄ eger a marasmone ꝯsūmatus. Septio di
cit Aui.ꝙ qñ ꝑn̄tes vlcera renū aut vesice min/
gunt sanguinē post mictū saniei significat corro
sionē.Octauo qñ in vlcerib⁹renū fiunt remedia
rōnabilia ⁊ ꝯtinuant̄ ⁊ cū eis pat̄.non melioratur
simo durant ꝑ multum tempus:⁊ etiā si multa
virulentia ⁊ sanies.vel si illud qđ exit est viride vl̄
mali coloris vel fetidum.Oia ista sunt signa iu
diciaria difficultatis vel impossibilitatis cure vl/
cerum renum.

Cura vlcerū renū.Ante curam ꝑticulares
aliq̄ canones vl̄es sunt premittendi
Unde dicit Cōstantin⁹ i via°.Opꝫ curā vlceruꝫ
renum accelerare.qꝛ si inueterauerint:amplius
curari nō valebūt.¶ Prim⁹ est Arnoldi de villa
noua in suis amphorismis.Juuenib⁹ colericis i
vijs vrinalib⁹ vlceratis fluxū patientib⁹ vrinalē
expedit abstinere a potu vini.¶ Secūdus.qꝛ vt
plurimū vlceratio in renib⁹ab humoribus adue
nit bauracalibus ⁊ acutis ⁊ expedit eoꝝ acuita/
tē vel amaritudinē ad dulcedinē declinare:ne sua
acuitate vulnera vel abrasionē faciēdo vlceratio
nē inducant.¶ Terti⁹ est Aui.in.iij.3ª.in cura vl
cerum renum a rebus calis ⁊ acutis ⁊ salsis ⁊ a/
maris.⁊ acetosis.abstinētia ⁊ vsus cōtrariorum
iuuāt vlcera renū celerius ꝑcurari.¶ Quartus
multus potus aque vel vini alteriusq̃ liquoris i
egritudine est cuitandus ne sui multitudine se/
pius faciat vrinare.¶ Quint⁹ coit⁹ maxime sup/
fluus ⁊ labor ⁊ mot⁹ renū ⁊ illa que ad ipsos hu
mo.fluere vel penetrare faciunt cū sollicitudine
sunt relinquenda.nā sine quiete vix aut nunq̄ vl
cera renum ꝑfecte sanant̄.¶ Sext⁹ vbi flōia co/
gnoscit̄ necessaria ⁊ lenis purgatio si celebrētur
multū iuuāt in equatione humorū ⁊ eorū mali/
cia remouēda.¶ Septim⁹ cañ.ꝓpterea qꝛ vomi
tus ad diuersum trahit hūoreꝫ ⁊ añcedentē pur
gat materiā in renū vlcerib⁹ vtilissim⁹ iudicatur
itantū ꝙ aliqñ ab oī alia excusat medicīa.¶ O
ctauus.si vlcera renū fortis comitet̄ dolor ⁊ oēm
rectā impedit opationē prius ille est blādiend⁹ ⁊
ꝯñter ad vlcera ꝯcurrēda ꝓtendat̄.¶ Non⁹ cañ.
est.Qui vlcera renū voluerit ꝑcurare ipsam cuꝫ
leniorib⁹diureticiꝫ dꝫ a sanie ⁊ sorde per interual/
la mūdificare.¶ Decim⁹:Quecūq̃ medicine ꝓ
salute vlcerū renū exhibent̄ nisi ad vomitū intē/
dam⁹ talia stomacho ieiuno interi⁹ ministrantur
⁊ lōga mora sine refectiōe specter̄.¶ Undecim⁹
Post sordis ⁊ saniei mūdificationē stipticis ⁊ i/
carnatiuis ꝓ ꝯsolidatiōe cum siccātib⁹mixtis ad
vlcerū sanationē cura erit exeq̄nda. ¶ Cura ꝑ/
ticularis vlcerū renū.In ꝑmis si videt̄ repletio
sanguinis fiat flobothomia:de basilica . secūdo
de sophēa fiat flobothomia:tamē remota prius
ꝯstipatiōe cū clisteri mollificatiuo.exinde detur
ydromel in potu ad mundificandū vlc⁹.¶ Uel
fiat tale apozima.℞.ordei.lī.j.radicis apij ⁊ fe/
niculi capilli veneris recentis añ.m.j.mell. lī.j.S
apozima lauat ⁊ abstergit ⁊ mūdificat vlcera re/
nū ⁊ vesice.Si aūt esset magnū vlc⁹ ⁊ indigeret
fortioribus:addat̄ yreos.ysopi ⁊ prasij ana.ʒ.ij.
¶ Si autem esset paruum vlcus a modico tem/
pore citra sufficit ꝙ det̄ in potu de isto puluere
cū aqua mellis.℞.semis malue ⁊ maluauisci se.
melonis ⁊ cathecle qđ est melō rotūdus añ.ʒ.ß.
dentur.ʒ.iij.cū ydromelle.mel eñ ꝑ se mūdificat
¶ Istis sic ordinatis iuxta doctrinā cañ.7ª. pro
uocet̄ vomit⁹:postq̄ comederit diuersa cibaria:
pluma madefacta in oleo cōi mixto cū oximelle
squillitico vel diuretico ore imittit̄ ⁊ vomit⁹ sic fa/
ciendo ꝓuocabit̄ vel post dictā sumptionē cibo/
rum agrestam cū oleo miscebit ⁊ potet vnū par/
uum gobellū.⁊ post pluma in ore missa ꝓuocet̄
vomit⁹.Et hoc fi.de quarto in quartū die:⁊ in a/
lijs dieb⁹sumat cibaria facta ex lacte cum farina
frumenti vel cum medulla panis.Uel comedat
auenatū ⁊ ordeatū.Et comedat carnes auium
vsualium:vt sunt ꝑdices:fasiani:colūbi:turtures
⁊ auicule ꝑue.Et paruꝫ bibat de aqua ordei.Si
ṽo ꝯtingat ipm bibere vinū:illud sit grossiuꝫ ru/
beū vel nigrū maturū: si febris nō affuerit.ꝙ si
affuerit:vinū postponendū est.¶ A parte ṽo ex
teriori fiat emplm̄ ad confortandū renes ⁊ exic/
candū eos.Ex farina ordei ⁊ thuris:⁊ masticis
de quolibet.ʒ.j.myrtillorum rosa.rubearum ca/
mo.añ.ʒ.xij.mellis vini rubei.olei rosa.añ quod
sufficiat.fiat emplastrū ⁊ calidū supra renes ap/
ponatur.Istud emplm̄ prohibet ne vlcus am/
plius putrefiat:⁊ tollit dolorē ⁊ ꝯfortat renes ⁊
eoꝝ malā complexionem tollit:⁊ iuuat ad icar/
nandū ⁊c.Juxta ṽo tenorē octaui canōis.si do/
lor fuerit magn⁹ille mitigād⁹est ꝑ° a parte exte/
riori:faciendo tale emplastrū. ℞.cere albe.ʒ.ij.
olei rosa.⁊ viol.axungie vulturis ⁊ anseris buti/
ri recentis.ana.ʒ.ß. fundantur omnia simul ⁊ co
lentur ⁊ addatur semis malue ⁊ bismalue.se.lini

orobi añ.ʒ.ß.camo.ʒ.j.vitellorum ouorum.v.nũero. ß.epithima et calin applicet. ¶ Istud tollit dolorẽ et aufert tumorẽ.quia membrũ vlceratũ vt plurimũ est inflatũ et dolorosum. ¶ A parte vo interiori si dolor est magnus: et cognoscit que cã est calida detur hoc medicamen. ℞. iusquiami al.ʒ. ß.opij thebaici.se.citrulli.se.lactuce et portulace añ.ʒ.j.croci gra.8.ß.pul.et det.ʒ.ß.cum aqua decoctiõis petro.et feniculi vel cũ oximelle diuretico. ¶ Post vo mundificationẽ et male cõplõnis vlcerationẽ et renũ inflationẽ: det in potu iste puluis ad incarnandũ et consolidandũ. ℞.terre sigillate.ʒ.iij.boli armenici cacabre dragagãti spodij se.melonis et citrulli ana.ʒ.ij.seminis melonis.se.petro.propter penetrationem añ.ʒ.j.dent omni die.ʒ.iij.stomacho ieiuno: cum lacte lapidato vel presudato. ¶ Fiat etiam medicamen qđ ponit Serap.4.libro sui breuiarij in.c.proprio de vlceribus renũ.qđ valet vlceribus que fiunt in oĩbus membris et vijs vrine. ℞.se.melonis et citrulli cucume.et cucurb.mund.se.papaueris al.et nigri.gũi dragagã.gũi amigd.amidi se.portulace se.malue et altee lacte ablute rauẽ seni.añ.ʒ.v.spodij.ʒ.4.alkekẽgi boli armeni.ʒ.x.granorum pini puorum et maiorum mundatorum.añ.ʒ.iij.succi liquiricie zuc. tabarzeth et psilij añ.ʒ.xx.pul uerizanda puluerizent et cũ eis misceat psiliũ et zuccara et fiat ad modũ opiate: et dent oĩ die mane.ʒ.v.cũ rob citoniorum vel iulep.alexãdrino vel cũ lacte capre vel asine: et est multũ iuuatiuum. Huic me.pnt addi myrrhe ad exiccãdũ et mũdificãdũ.ʒ.ij. ¶ In isto etiã casu debent mĩstrari clisterica facientia ↄsolidationẽ in vlceribus intestinorum: que dicta fuerunt in.4.c.istius li.in.c.de dissinteria in quibus nõ ponit sal.quia diu in intestinis pmanendo aliquã prebent ↄsolidationem et stipticitatẽ etiã alterationẽ renibus et vesice vlceratis. ¶ In casu quo vlcus esset malũ in sua natura quod scitur ex nimio dolore renũ cũ intollerãtia et inquietudine infirmi. Et quia illud quod exit cũ vrina est fetidũ aut nigrum aut viride. Et quia medicine rationabiliter intus et exterius applicate nequaquam prosunt tunc.quis tales vtplurimũ sint mortales: tamen nõ debemus desistere a cura precedente iudicio veritatis nihil vanitatis promittendo si ibi cognoscit aliqua mala complexio adesse in renibus.illã prius auferamus: sicut in.c.de dolore renũ et debilitate insinuatũ est.alis iuanũ laboram9. Deinde procedam9 cum medicinis mũdificatiuis et exiccatiuis ad mundificandũ et exiccãdum vlcus. ¶ Secundario pcedamus cũ medicinis stipticãtibus intus et extra alterãtibus ne vlcus fiat deambulatiuũ et corrosiuũ vel aliter male moriginatum: et sic valẽt isti trocisci. ℞.myrrhe.ʒ.iij.croci.ʒ.j.agrimonie sicce cinamomi anisi aloes cicotrini loti que tuor seminũ frigidorum maiorum gũmi dragagãti amidi yreos ysopi añ.ʒ.j.succi saluie quod suff.fiant trocisci ponderãtes.ʒ.j.et ß.et vnus distemperatus cũ aqua ordei detur oĩ mane post digõnis celebrationẽ. Deinde per longũ tps nõ sumat cibũ nec potũ.postea comedat cibaria facta ex farina ordei cum lacte capre.vel sumat de cibarijs pdictis vel infra dicẽdis. A parte vo exteriori super renes et alkatim fiãt empl'a de rebus stipticis calidis vel frigidis sm que calor videbit augmentatus vel diminutus. Isti trocisci sm Rab.in.9°. Almans.c.de mictu sanguinis et saniei valẽt ad vlcera renum. ℞.4.seminũ frigidorum maiorum mund.añ.ʒ.20.boli armenici gũmi arab.thuris pinguis sang.draco.seminis plantag.añ.ʒ.10.opij.ʒ.iij.se.apij ad penetrandũ.ʒ.ij. Conficiant cum sirupo de papauere et fiãt trocisci põderantes.ʒ.j.et ß. Alterãt eñ malam complõnẽ calidam et mundificãt et consolidant. Quñ vrina apparet munda sine sanie tũc damus incarnatiua et conglutinatiua supius dicta.et in potu eorum miscem9 gũmi dragagãtũ arab.et damus citonia ↄfecta et passulas cũ suis arill. In isto etiã casu valent trocilci de carabe.

Dieta istorum parti supius dicta est.et iuxta doctrinã scdi canonis gñalis vtat rebus alterantibus complexionem illorum malorum humorum calidorũ et frigidorũ.et quia vtplurimũ sunt calidi: vt dictum fuit in causis: ideo vtatur ordeato et auenato iure pue pulle bullite cum portulaca vel lactuca et quattuor seminibus fris.et cũ alijs herbis frig. Comedat pisces squamosos de aquis mũdis currẽtibus tostis in craticula. Comedat etiã olera ex malua atriplici portulaca et lac. ¶ Pro potu aũt in hora prãdij bibat vinũ maturũ rubeũ grossum in pua quantitate cũ aqua mixtũ. Et vina alba vel clara subtilia sunt euitanda.et nimi9 potus vt vrina non multiplicetur. Nã verũ est pverbiũ quod cõmuniter dicit. Qui nimis potat affluẽter mingit. vtatur carnibus auiũ comestibiliũ degentiũ in montanis et campis. Comedat capretũ et iuuenẽ mutonem sm que febris affuerit. Et iste sint aliquando bullite: aliqũ assate. Et in causa calã vtat cucumeribus melonibus lõgis et palestinis.et põt comedere ↄfica et antepfica: dũ tñ sint ↄfecte mana.

Et iuxta doctrinā .3ª. cañ. Caueat a reb⁹ calis ꝛ acutꝭ ꝛ a reb⁹ salsis ꝛ amarꝭ ꝛ acetosis ꝛ a rebus vehemētis dulcedinis q: cito in colerā trāsceunt vt cognitū est in pimitiuis meᵉ vtat̃ lacte ꝛ cibis cū eo ↄditis ꝛ pparatis. Et vtat̃ tritico ꝛ riso ꝛ cādaruso ꝛ amido ꝛ colatura furfuris. Et iuxta doctrinā .4ª. cañ. bibat in pua quātitate ꝛ potꝫ lac asine vel saltē capre pro salute sua. Et aliqñ aquā ordei ꝛ aliqñ vinū put supius dictuꝫ ē. Et ꝑm cañ. caueat a coitu ꝛ ab oī motu imo loco exercitij vtat̃ fricatiōe. sola ipsa eni ↄsumit supflua ꝛ trahit sanguinē ad totū corp⁹ ꝛ remouet dolorem locoꝝ paulatim fricatoꝝ dolentiū dummō ꝑ longū tpis spaciū ꝭ ꝛ ꝙ maᵃ aīs fuerit añ ꝑfecte euacuata. Silr̃ dimittat petro. ꝛ ius ciceꝝ ru. ꝛ similia diuretica ꝛ vrinā puocantia nisi aliqñ intēderim⁹ vlceris mūdificationē. Valet etiā cib⁹ qui fit ex lacte amigď. bullito cuꝫ mica panis albi pus in aq̄ remollita. Valēt etiā fructus sicci vt sunt amigď. pus purgate deide torrefacte ꝛ fistici ꝛ auellane ꝛ gña pini. ficus autē sicci ꝑm Aui. nocēt q: in se lacticiniū habēt ꝛ ab sconsum rōne cui⁹ scalpunt ꝛ supflue vlcera abstergunt. Quāto aūt fic⁹ recētes ꝛ iperfecte mature sunt magꝭ euitāde nō oꝫ dubitare. Comēdat vitella ouoꝝ galline sorbilia ꝛ triticū cū lacte ouino ꝛ capno. Nā lac bibitum ꝛ comestum iuuat: q: cū serositate lenit ꝛ maturat ꝛ caseitate consolidat. Lac aūt asine ꝛ camele magis vlcus lauant ꝛ abstergunt. Lac vō capre ꝛ ouis magis nutriunt ꝛ ↄsolidant ꝛ magꝭ ↄfortāt renes. Modo ergo exquo sic est sumat aliqñ de vno aliqñ de alio ꝛ supdormiat.

Declaratio in vlceribus renū primo q̄ritur vtrū vlcera renū poti⁹ gñent̃ ab hūorib⁹ acutis q̄ ab aq̄sitate q̄ cū humorib⁹ ad renes defluit. ꝛ vr̄ ꝙ ab aquositate q: illa aquositas acutior est hūorib⁹ cū sit vrinalis mō vrina acutiorē hꝫ qualitatem ꝛ mordificatiuā: vt dicit egidi⁹ in suis versibus. ¶ Oppositū dicit Aui. in .18⁹. distictione .3ª. c. ꝓprio vbi ponit expsse ꝙ vlcera renū vtplurimꝫ fiunt ab istis hūorib⁹ cal'is ꝛ acutis excorianti bus renes aut vesicā aut vias vrinales ꝛc. Dico ꝙ vlcera renū poti⁹ gñant̃ ab hūorib⁹. ¶ Primo q: iter agēs ꝛ patiēs añꝙ effect⁹ pducat̃ reqrit̃ mora sufficiēs. Hic aūt non est mora sufficiens imo illa aq̄itas cito trāsit ꝛ vadit ad vesicā hu. magis adherent vt nutriāt. Et qñ sunt mali ꝛ acuti loco nutritionis causant vlc⁹. ¶ Tunc ad rōnē dico ꝙ aq̄itas nō remāet tam lōgo tpe ꝙ possit cāre vlc⁹ q: cito trāsit cū nō sit alteri⁹ iuuamēti nisi vt faciat trāsire nutrimentū vsqꝫ ad renes. ¶ Scōo notandū ꝙ in curatiōe vlceruꝫ renū quātū ad medicias pmo cōpetūt abstersiua ꝛ mūdificatiua: nā quātocūqꝫ sanies ꝛ virulentia diuti⁹ in vlcerib⁹ pmanēt tāto maior corrosio gñat̃ ꝛ vlc⁹ pfundat̃ ꝛ vlteri⁹ sanaᵒ retardatur ꝙmaxīe si in corpore mali ꝛ acuti humores dñantur ad curationē dictoꝝ vlceruꝫ. Scōo requiruntur meᵉ exiccatiue. nam per desiccationem vlceris sanies phibetur generari in eo: cū deficcent humiditates ibi fluentes ꝛ noua caro vlcus adequari generet̃ dūmodo multa vel maliciosa añcedens materia ꝛ ↄiuncta fuerit expulsa ꝛ corrupta. ¶ Tertio ↄferunt meᵉ fortit̃ stipticantes vt phibeant malos hūores defluētes ad renes ꝛ hoc intus ꝛ extra. ¶ Quarto indigent medicinis alteratiuis male cōplexionis eorum: nā quādiu mala cōplō in mēbro fuerit affixa vix aut nunꝙ ei⁹ vulcus erit pfecte sanatuꝫ. ¶ Quinto cū istis medicinis oibus aut maiori pte earū idigent vlcera renū medicis ↄglutinatiuis nā per eas quodāmodo coopiunt̃ ppt̃ cōglutinationem earū: ꝛ fiunt securi de abrasione acutoꝝ hūorū q̄ ad ipsos renes mixti cū aq̄sitate transeunt vel a quocunqꝫ alio mō ad eos fluunt. Et iste medicine sunt sicut amidū gummi dragagantū ꝛ gūmi arabicū ꝛ alie gūme frigide. ꝛ ꝑm Aui. valet lacca q: habet virtuteꝫ cōglutinatiuā ꝛ facit crescere carnē in renib⁹ ꝛ facit nutrimentū cū quo renes nutriunt̃ spissiꝫ ꝛ aptum vt cito sigilletur. De scariola amplius nō oꝫ petere si valet qm̄ eandem vel saltez silē hꝫ virtutem. ¶ Sexto indigēt renes vlcerati vt cū medicinis earum misceantur aliqua diuretica in parua quātitate non vt puocent ad vrinā sed vt faciant penetrare ad eos medicinas alterantes ꝛ desiccātes ꝛ stipticantes ꝛ incarnātes: ꝛ sigillantes. nam longinqui sunt ab ore ꝛ ꝑ multa loca habēt trāsire medicaᵃ supradicta anteꝙ ad eos perueniant. ¶ Septio indigent aliquādo vt cum ipsoꝝ medicinis aliq̄ narcotica misceantur ꝑpter tria. pmo ad remouendū acuitatem hūoꝝ. scōo ad remouendū dolorē. tertio ꝑpter repcussionē ꝛ exiccationē quā facit ex repcussione per accidens prohibendo fluxum hūorum ad eos. Et iste medicine sunt opium mandragore iusquiamus al. ꝛ niger ꝛ semina eoꝝ ꝛ papauer ꝛ ista in curatione vlcerū renū sunt exequēda. Tertio scias vt dictū fuit in causis añcedentibus ꝙ vlcera in renib⁹ possunt causari

ab hũorib⁹ grossis ꝛ viscosis ꝛ h̄ pōt eē verū tri
plici de cā. ¶ Primo q: iste humor grossus ꝛ vi
scosus potest in se habere malá qualitatē corro
siuam ꝛ vlcetatiuā vt flā salsum. ¶ Scdo: q: ra
tione nimie adherētie natura laborat in separā
do ipsum a renibus: q: cū quadā violētia ꝛ in
violentia separatione aliquid de coꝝ suba sepa
ratur sicut qui vult abradere litterā abradit ali-
quid de suba pergameni. Tertio ꝑpter longam
morā quā in eis faciūt cōculcati: ꝛ forte nō pfe-
cte auētati acquirūt qualitatē extraneam qua ꝛ
ipsos excoriādo ipsi renes vlcerant̄. ¶ Quarto
scias ꝙ in gnātione saniei vlcerū renū nō sic ge
neratur feb. sicut in gnātione saniei apatuꝫ nec
tantus dolor. Et cā huius est qm̄ sanies que in
apostemate gnātur illa fit in loco nō euētato ꝛ
multi fumi ibi causant̄ ꝛ multiplicant̄ a putre-
factione humoꝝ a quibus sanies generat̄ ꝛ illi
fumi resoluti attingunt vsqꝫ ad cor ꝛ ibi inflā-
mati causant fe. putridā: iuxta illud .4°. amph.
circa generationē saniei. In gnātiōe aūt saniei
vlcerū renū nō fit talis hūoꝝ cōculcatio nec fu-
moꝝ: sed sicut ille purus fum⁹ gnātur statim euē
tatur nec hūores putrefiūt nisi illi parui q̄ attin
gunt ad locū vlceratuꝫ q: in ꝑpacula ꝛ in loco
nō ergastulato imo libero ꝛ euentabili illa sa-
nies gnāt̄ ꝛ sic fe. non causat̄ verūtamen si vlcus
esset in locis ꝑpinquis cordi ꝓculdubio fe. fie-
ret ethica sicut apparet in ptisi vbi ꝑpter defe-
ctum euētationis pulmonis q: pulmo vlcerat⁹
ꝛ debilitatus nō pōt cordi flabellare nec ipsum
euētare. ꝛ sic introducit̄ mala cōplō febrilis eq̄-
lis cui aliqn̄ cōmiscet̄ feb. putrida rōne magne
putrefactionis vel vlceris pulmonis sic ēt posset
vlcus gnāri ꝑpe spūalia cuꝫ multa putrefactio
ne: ꝛ ꝙ fumi attingerent vsqꝫ ad cor ꝛ sic causa-
rent fe. ¶ Quinto sciendū ſm ypo. ꝛ Gal. 4°.
amph. amph. ꝛ cōmento 82°. ibi. Si sanguineꝫ
aut pus mingunt aut squamas ꝛc. sanies exiēs
cū vrina cū fetore siḡt vlcus in vesica: ita ꝙ fe-
tor est ꝑpriū signū vlceris vesice. Vnde dicit Aui.
in .18ª. 3ª. caº. ꝑprio. Sed qn̄ ista sanies venit ex
renibus nō fetet. Et cām istius assignat gerar-
dus cremo. sup viaticū in caº ꝑprio ꝛ post ipm
Gordonius q: renes sunt mēbra fortia cōpara
tione ad vesicam ꝛ calidiora ꝛ fortiora ꝛ iō pñt
illam materiā melius digerere ꝛ corrigere ꝛ al-
terare ideo nō fetet. vesica aūt per opm̄ etiaꝫ q:
imediate exit cum suo fetore mixta cuꝫ vrina vt
dictum fuit in signis digestiuis. ¶ Sexto scien
dum ꝙ sanies exiens ab vlceribus renuꝫ nō ita

cito residet in fundo imo ſm Constantinū non
residet nisi post vnā horā ꝛ cā est q: multuꝫ est
cōmixta cū vrina rōne longioris vie. In vlceri-
bus aūt vesice q: nō est ita mixta cuꝫ vrina citi⁹
ab ea sepat̄ ꝛ citius residet. ¶ 7° scias ꝙ ꝑpte-
rea vlcera in renib⁹ vt pl'imū fiūt ab hu. calidis.
ideo cū vlcerib⁹ coꝝ mala cōplō cala repit̄ quo
circa meᶜ frīde illā cōplōnem calidam alterātes
mixta cuꝫ stipticis intus ꝛ exterius assumunt̄ ꝛ
ꝯtinent̄ ꝑinde trocisci de papauere q̄ i casu isto
sunt laudati cū alijs supius scripti. ¶ Octauo:
nota ꝙ dictū fuit ꝙ medicine stipticantes ꝛ in-
carnantes dari nō debēt nisi per prius renes fu-
erint a sorde ꝛ sanie mundificati. ¶ Tūc quero
quō cognoscam coꝝ mūdificationē. Respōdeo
ſm Gerardū de cremona ꝙ hoc scit̄ per mūdifi-
cationem vrine: nā tunc in vrina nō appet sani-
es nec trūbositas. ¶ Nono dubitat̄ quō in reni
bus pōt causari tantus dolor cū sint meᵃ dura ꝛ
spissa vt dictū fuit in anathomia Et q: sunt mē
bra carnea ꝛ non neruosa ꝛ sensus fit median-
tibus neruis: sunt etiā membra pauci sensus vt
dicit Serap. ꝛ sic vī ꝙ in eis magnus dolor nō
posset fieri. ¶ Opm̄ appet ad experientiā nā itera-
dum tātus est dolor ꝙ ipsi ifirmi cogunt̄ clama
re vt ego aliqn̄ vidi. Et h̄ etiā Aui. ꝯfirmat dicēs
ꝙ aliqn̄ est dolor parturientis: itelligo hic ꝙ a
spondili qđ est superius super regionē renū ori
tur neruus qui dirigitur versus renes a quo cre
antur vel fiunt panniculi ipsos renes coopēti-
tes qui quideꝫ pāniculi sunt multi sensus ratio
ne nerui a quo oriunt̄ vt in anathomia coꝝ fuit
prenotatuꝫ. Sunt etiam in eis vie ꝑcedentes a
vena: que est in gibbo epatis vsqꝫ ad ipsos ꝛ ab
eis vsqꝫ ad vesicam que quideꝫ vie sunt neruose
ꝛ pāniculose multi sensus. Dico etiā ꝙ q̄uis ali
qua ps corpis sit insensibilis vl' parū sensibilis
de se sentit tn̄ rōne pāniculoꝝ ꝛ ligamētoꝝ circū
stantium vt patet de dentibus qui de se pauci vl'
nullius sunt sensationis: rōne tamen ligamētoꝝ
rum cum quibus ligantur maxille sentiunt mul
tum qn̄ putrefiūt vel aliter molestant̄. Dico ꝙ
in renibus vel eoꝝ regione potest fieri ſm na
turam cause magnus dolor aut paruus scꝫ a so
lutione cōtinuitatis sub qua cōtinue vlcus ꝛ ab
rasio vel excoriatio vel a mala cōplōne vl' apo-
stemate in eis vel in pāniculis coꝝ vl' in vijs vri
ne accidērib⁹ ꝑpter tria. Primum est q: ipsi re
se habēt pāniculos aliquos itra villos coꝝ qui
exeunt a neruo supradcō. ¶ Scdo q: pñt pati
magnū dolorē ratione pāniculorū vndiqꝫ coo-

perientiũ eos ꝛ carnes eoꝝ terminantiũ sic pia mater terminat subam cerꝰ. Tertio põt pati dolorẽ rõne pãniculi q̃ est sup eos vbi apparet pinguedo. Quarto põt pati dictũ dolorẽ ingentem ꝑpter ꝓpinquitatẽ ipoꝝ ad ciphach qđ est mẽbrũ pãniculosum ꝛ multũ sensibiꝰ. ¶ Et tũc ad rõnes aũ oppᵐ ꝛ auctoritã Serap. dico ꝙ renes nõ dicunꝫ pauci sensus nisi in comparatiõe ad vesicã que de se est magis neruosa ꝛ pãniculosa ideo de se est multo magis sensibile ꝙ̃ renes.

¶ Decimo querit̃ que vltra sunt difficilioꝛis cure vlcera renũ vel vesice? Et videt̃ ꝙ vlcera renũ quia hũiditas impedit curationẽ vlcerũ. g̃ vlcera renũ sunt difficilioꝛis cure: pña bona q: renes hũidiores sunt ꝙ̃ vesica. añs est ypo. ꝛ Galꝰ. 6ᵒ. ampho. amᵒ. ꝛ 9ᵒ. g. dicit Aui. ꝛ Serap. in. c. de cachecia. i. de dispõne p̄cedente hydropis. Oppᵐ dicit Aui. in. 18ᵒ. 3ᵃ. trac. 2. c. de vlceribꝰ renũ vbi dicit: ꝛ vlcera quidẽ renũ minoꝛis malicie sunt ꝙ̃ vlcera vesice ꝛ sequit̃: ꝛ vlcera quidẽ membri neruosi difficilioꝛis sunt sanatiõis ꝙ̃ vlcera mẽbri carnosi. h̃ ille. ¶ Pro isto dubio nota ꝙ duplex est hũiditas: quedã naturalis in ipo membro exñs ꝛ ipm naturaliter nutriens sicut ptꝫ in mẽbꝛis carnosis que hñt bonã ꝛ naturalẽ humiditatem. Alia est hũiditas p̄ter naturã ad membꝛa aliunde ꝯcurrẽs vt hydropicis vel in eisdeꝫ mẽbꝛis malã acquirẽs qualitatẽ rõne male complexionis in eis exñtis: vt ptꝫ in vlceribꝰ malis ꝛ cãcrosis: in q̃bus posito ꝙ patiens bono nutriatur nutrimẽto tñ illud nutrimentũ ad malos ꝯuertitur humores rõne male cõplexionis in mẽbro exñtis. Idẽ ꝯtingit in thisiq̃. ¶ Terꝰ aduerte ꝙ vlcerata mẽbꝛa cõiter sunt inflata ꝛ tumefacta amplꝰ solito al's nõ esset bonũ signum imo malũ vt dicit ypo. ꝛ Gaꝰ. 5ᵒ. amᵒ. cañ. ꝛ 9ᵒ. g. ibi. Si vulneribus malis ꝛ fortioribꝰ exñtibus tumoꝛ nõ apparet hoc magnũ malum est. Lara vo. i. mollia bona cruda. i. dura mala ꝛc̃. Quia g̃ renes vlcerati sunt inflati debẽt inflari cũ emplis ꝛ epithimatibꝰ supius dictis: ꝛ cũ aliis resolutiuis post purgatione maᵉ ꝛ cõplexiõis alteratione. Et cõpleant̃ ꝛ alie intẽtiões q̃ fuerũt dicte in scđa declaratiõe. ¶ Tũc dico ad dubiũ: ꝙ p̄supposita bõe cõplexiõis eq̃litate vulnera vł vlcera mẽbꝛoꝝ carnosoꝝ facilꝰ curant̃ ꝙ̃ vulnera neruosoꝝ. ptꝫ ꝑ auctoritatẽ Aui. in loco iã dicto. ꝛ ptꝫ ꝑ rõnẽ q: cura vlcerum stat in replone bone carnis: mẽbꝛa aũt carnosa magis abũdãt i ncarne ꝙ̃ neruosa. g̃ ꝛc̃. ¶ Et tũc ad rõnem aũ oppoᵐ dico ꝙ intelligit̃ de hũiditate accidẽtali ꝛ p̄ter naturã non aũt de naturali. igit̃ ꝛc̃. ¶ Et scias ꝙ p̄reter neruositatẽ vesice ꝛ paucã eiꝰ carnositatem multum impediunt consolidationẽ ꝛ curationẽ vlcerum eius frequẽs per ipsam vrine transitus ꝛ congregatio vrine in cõcauitate eius.

¶ Undecimo in oꝛdine declarationũ est notandũ ꝙ lꝫ renes sint mẽbꝛa grosse sub̃e cõpacta ꝛ dura ẽꝫ qđ sunt mẽbꝛa carnea ꝛ indigẽt nutrimẽto grosso ꝛ quia nutritio fit a sĩli. 2ᵒ de gñatione. tñ in passiõibus renũ ꝛ vlceribus eoꝝ damus cibos subtiles boni nutrimẽti ꝛ facilis digẽõis. Primo quia in istis passiõibus rõne vicinitatis epar compatit̃ ꝛ virtus eius aliqualit̃ debilitatur: ꝛ sic subtilia competũt quia grossa digeri non valerent: etiã et alio q: cibaria subtilia hñt in se aliquas partes grossas in sub̃a q̃s natura in epate exñs. ꝛ renes cum aq̃a supflui tate tandẽ renes attrahũt cũ potẽtia attractiua ꝛ exinde nutriunt̃ ꝛ cõfoꝛtant̃. nã iste grosse nutrimenti partes naturaliter ad mẽbꝛa inferioꝛa descendũt cum dicta aquositate.

¶ Duodecimo querit̃ quare sang. exiens ab epate cũ vrina exit in pua q̃titate ꝛ ille q̃ exit a renibꝰ exit cũ maioꝛi cum epar sit membꝛũ sanguificũ ꝛ q̃ñ sine compatione maioꝛ q̃titas sanguis in eo dñat̃ ꝛ sic magis potest perdere? Dicendũ ꝙ ab epate per vrinã q̃titas sanguinis minoꝛ exit ꙙ a renibus quia sanguis post in epate est gñatus delegatur ad oĩa mẽbꝛa vt ipa nutriat p̄ter paucũ q̃ ad renes mittit̃ vt foꝛis expellat̃ ille potius ad mesereaicas. deinde per intestina educit̃: q̃a vie sunt latioꝛes: sanguis aũt q̃ exit a renibꝰ vel vesica nõ habet alia loca ꝑ que euacuet̃ nisi per vrinã nec ad aliqđ membꝛũ põt mittere: iõ exit i maioꝛi q̃titate.

¶ Caplm. 18. de lapide renũ ꝛ vesice.

l Lapis est dura sub̃a in hũano coꝛpe ab eiꝰ caloꝛe ex g̃ssa ꝛ viscosa maᵃ gñata moꝛbũ cãns officialẽ in nũero ꝛ in via. Et q̃uis intẽtio mea esset loq̃ p̄us de egritudibus renuꝫ deinde de egritudibus vesice tñ rõne ꝯuenientie cãꝝ lapidis renũ ꝛ vesice tã in gñatiõe ꙙ in curatiõe dispono de vtroq̃ lapide ꝑut ad medicũ spectat in vno. c. ꝑtractare. Pro noticia igit̃ gñationis lapidis est sciẽdũ ꝙ Albertꝰ in sua phia de mineralibꝰ li. p̄ᵒ. c. 2. dicit ꝙ lapidis maᵃ est siccũ terreũ cũ hũido viscoso cõmixtũ. Humidũ eniꝫ est causa cõmixtionis: ꝛ terrestreitas est cã induratiõis: vnũ sine alio nunꙙ lapidẽ generaret. Et subdit in eodem caplo: ꝙ lapides oẽs

in renibus ⁊ veſicis aīaliū generantur ex groſſa
⁊ viſcoſa ⁊ terreſtri humiditate. ¶ Iſta autem
terreſtreitas eſt potētialiter in aqua maris vel i
aquis aliquoꝝ fontiū in quib⁹ per actionē calo
ris ſubtile reſoluit̄ ⁊ remanet groſſum terreſtre.
Et ſi aliqs dixerit ꝙ illud humidū eſt aereū cō
tradicit philiſophātib⁹ ⁊ autoꝛib⁹ medicine. Et
ꝙ ampli⁹ eſt lapis fulguris per modū dictum ex
vapoꝛe hūido terreſtri generat̄. Dicit̄ aūt lapis
ſm Huguciū a litos grece qḋ eſt lapis. vł a ledo
ledis: q: ledit mēbꝛa in quib⁹ eſt vel in quib⁹ ge-
nerat̄. vnde dicit̄ lapis, quaſi ledens pedē vel qua
ſi ledens partem: ethimologia eſt.

Cauſe q̄ntū ſpectat ad medicū q̄daꝫ ſunt pmitiue: q̄dā an̄cedētes: quedā cō
iūcte. Primitiue vt eſt exercitiū imoderatū poſt
repletionē. nam tale exercitiū trahendo caloꝛem
naturalē ad extra: ⁊ nō pmittēdo cibū in loco di
geſtionis q̄ſcere debilitat digeſtiuā ⁊ eſt cauſa
vt flā ⁊ groſſi hūoꝛes i coꝛpe generent̄. ⁊ ſic ad-
iuuāt ad cāꝫ materialē lapidis. ¶ Scđo fac̄ pe-
netrare cibū ⁊ potū indigeſtū ad epar ⁊ ꝯſequē
ter hu. crudos ⁊ indigeſtos ad renes ⁊ alia mē-
bꝛa vt dicit Ga. pmo de regimie ſanitat̄ ⁊ ſic iu-
uat ad cām foꝛmalē q: in renibus ⁊ veſica lapis
ſuā recipit indurationē ⁊ lapideitatem ⁊ foꝛmā
Nā tale etiā ſupfluēs exercitiū ſupfluū īducit ca
loꝛē ⁊ deſiccat hūiditatē naturaleꝫ vt legit̄. 5° de
regimine ſanit̄. c. 3°. laboꝛ etiā excedēs ꝙuis fiat
lōge a cibo introducēdo ſupfluū caloꝛē ⁊ ſiccita
tē nimiā etiā, exterioꝛ frigiditas faciēs ad cōſtri
ctionē viaꝝ ⁊ p⁹ ꝯñs ad ꝯſtrictionē maͤ ⁊ retētio
nē eius. Inoꝛdinata etiā conſtrictio cum aliquo
ſuper renes: ad quā ſequit̄ oppila° ⁊ ꝯſequenter
retētio huius ſupflui viſcoſi terreſtris. ¶ Cauſe
an̄tes in coꝛpe exn̄tes ⁊ nōdū actualit̄ egritudi-
nē faciētes p̄nt eſſe ſanies ab vlcere vel ap̄atib⁹
pꝛocedens. Hu. etiā groſſi ⁊ viſcoſi in toto coꝛpe
pꝛeciſe in renibus vel veſica abūdātes. Silr̄ etiā
debilitas expulſiue renū vel veſice. Mala etiam
cōplexio fria cōſtringēs ⁊ nō pmittēs fluere ma
teriā frigidā groſſaꝫ vł viſcoſā. ⁊ oppilatio mea-
tuū. debilitas digeſtiue a qua ſequit̄ multiplica
tio flāris ⁊ hūoꝝ viſcoſoꝝ ⁊ groſſoꝛū: ⁊ iſte cau-
ſe ſūt coartātes materiā ⁊ retinētes eā. Silr̄ la-
pis i veſica oꝛitur his cibis ſcꝫ viſcoſis. 13°. meg̃.
col. q̄ñ. 13°. Cibi aūt a quib⁹ g̃nat̄ iſta maᵃ groſſa
ſm Serap. ⁊ Auicē. ſunt lac ⁊ cibi qui cū eo fiūt
maxime lac vaccinū ⁊ caſeus maxime humidus
⁊ recēs. Carnes poꝛcine ⁊ vaccie. Anſeris ⁊ aues
moꝛantes in aquis. Et caro hyrcina piſces groſ
ſi maxime nō ſquamoſi vt anguille delfinus lā-
pꝛeda. Silr̄ piſces qui p ſuā naturā ſtāt in lutoꝛ
vt tāche. Panis azimus panis impfecte coctus
triticū ⁊ feludeget. Fruct⁹ acetoſi ⁊ fruct⁹ qui ge
nerāt humoꝛē viſcoſum. poma imatura. caro citᵗ
pira ⁊ ſimilia. Et de potib⁹ aqua turbida vł pa-
ludoſa vel cenoſa ceruiſia vina groſſa ⁊ nigra
⁊ muſtū. ¶ Cauſe ꝯiuncte. Prima eſt cal. extra-
neus ſupfluens in renibus ſiue ſit aliunde deflu
ens in renib⁹ ſiue ſit in eis permanēs ⁊ affixus.
Iſte caloꝛ duo facit. Pꝛio ad renes aliūde attra
hit materias ⁊ ſupflua multa ⁊ eas retinet. Se-
cūdo calefacit ⁊ deſiccat etiā in lapidem conuer
tit finaliter. Conſtrictio etiā talis materie pōt re
putari cauſa coniuncta ⁊ imediata lapidis quia
niſi materia remaneret in vijs nunꝙ̄ lapidifica-
ret: ⁊ q̄ñ meat⁹ ſuperioꝛes p quos fit attractio ta
lis materie ad renes cum ſua aquoſitate ⁊ nutri
mento ſunt lati ⁊ poꝛi vꝛitides ⁊ meat⁹ renū in-
ferioꝛes ſūt ſtricti per quos dꝫ fieri expulſio tūc
talis dñs vix ſine calculo permanebit. maxime
quando talis materia ſuperflue calefit ⁊ deſicca
tur quacunqꝫ ex cauſa.

Signa lapidis bene ⁊ ſuccincte ⁊ diſtin
cte ponūt̄ a Serap. in li° 4. vn-
de ſigna que ſignant lapidē generare i veſica ſūt
pꝛuritus in canali virge ⁊ in pectine cū erectiōe
virge impuertia ⁊ adeſt doloꝛ in anterioꝛi parte
illoꝛum vſqꝫ ad pectinem. Si aūt lapis eſt in re
nibus doloꝛ eſt in alkati. i. oſſe lato ipſius doꝛſi:
⁊ in renibus ⁊ adeſt doloꝛ ſimilis doloꝛi colicoꝛ
vt dicit Ga. 6°. de moꝛbo. c. 2° ⁊ ſi mouent̄ ⁊ am-
bulent magis affligunt̄ ⁊ ſi ſtent quieti in doloꝛ
re minus moleſtant̄: ⁊ adeſt nauſea ⁊ ventris cō
ſtipatio ⁊ eructuatio ⁊ vꝛina in pꝛincipio tenuis
⁊ aquoſa cum magno deſiderio. ⁊ poſtꝙ̄ lapis
deſcendit ad cannalem veſice facimus diſtinctio-
nem ei⁹ per ſubſtantiam ⁊ caloꝛem ⁊ quantita-
tem eius. Per ſubſtantiam quia lapis veſice eſt
durioꝛ ꝙ̄ lapis renum ⁊ magis planus ⁊ rotun-
dus ⁊ colliſus ſine acutis angulis per coloꝛem
quia lapis renum eſt rubeus. lapis veſice eſt al-
bus vel ad cinericium coloꝛem trahētis. Per q̄n
titatem quia lapis in veſica generatus eſt maioꝛ
q: locus vbi generatur eſt amplioꝛ. Lapis autē
renum eſt paruus: quia locus vbi generatur par
uus eſt ⁊ mollis. ⁊ renes quia mēbꝛa ſpiſſa ſunt
non poſſunt ampliari. ⁊ ſic remanet lapis par-
uus cum magna materia in eis nō valet aggre-
gari. Et cū oībus iſtis adeſt difficultas vꝛine et
doloꝛ pūgitiu⁹ intēſiu⁹ ⁊ maxie q̄ñ lapis i veſica ē

retinet. Dicit etiã in viatico q̃ signa ibi iseparabilia lapidis sunt febris τ strictura vrie τ do. ptinuus. τ h̃ itelligit q̃n lapis est cõfirmat⁹ quẽ nã nitit expellere τ in motu illo soluit ptinuum ad quã solonẽ seqtur fe. τ dolor τ estuatio ex impetuoso motu san. τ hũoris τ spirituũ ad locũ vbi dolor existit τc. dicit Aui. in. 19. 3ª. c. de signis lapidis ve^{ce} q̃ in lapide ve^{ce} vri⁹ est decliuis ad albedinẽ τ sedimẽ nõ est rubeũ. Signa aũt inter colicã passionẽ τ inter dolorẽ renalẽ posita fuerunt in ca° de colica passione in libro quarto.

Judicia in lapide renũ τ vesice. Primo lapis renũ vtplurimũ venit pinguib⁹. Et lapis vesice vtplurimũ extenuatis. ¶ Scđo lapis renũ vtplurimuʒ accidit senib⁹. lapis aũt vesice sepi⁹ aducnit puer[is] ab ifan^a vsq; ad p̃ncipiũ pubertat[is] attamẽ in vtroq; lapide vidi g̃nari. ¶ Tertio inducat ypocras. Quicũq; nefretici sunt supra. 40. annos nõ sanant. 4°. amph. amph. 1°. Et p nefreticos itelligit Gal. i tertio libro passionarij. Qui h̃nt dolorẽ renum quẽ ferre nõ p̃nt vel lapidẽ τc. Quarto quibuscunq; in vrinis arenosa substãt sedimina h̃is vesica aut renes lienthasim. i. lapidẽ h̃nt 4°. aph. amph. 82°. ¶ Quinto docet Auicẽ. q̃ vrina in cui⁹ fundo appet hu. plurim⁹ dig̃ est vt ex illa generet lapis. ¶ Sexto dicit Auicẽ. q̃n sedimẽ est arenosum non aggregat lapis ,ppterea q: ma^a nõ est coartata nec est mlta materia. si eẽt mlta τ spissa sufficiẽter retẽta ex ea lap. g̃naret poti⁹ q̃ arena. ¶ Septimo lapis renuʒ τ vesice sunt mor: hẽditarij ẽm Aui. nã multi morbi st q̃ ,pcedunt a parentibus sicut τ mores animi ,ppt qđ dicebat damasenus. Queadmodum vicia animi τ figura corporis ab auis τ parentibus habentur τ eadeʒ est hereditas. Jta quoq; τ morbus diuturn⁹ maxie si fuerit in p̃ncipali mẽbro. ¶ Octauo quãto vrina est mag[is] clara tanto significat q̃ lapis in renib⁹ est ɔfirmat⁹ sig̃ τ accidẽtia lapidis remanẽt in suo eẽ sic p̃us. ¶ Nonũ iudiciũ raro visus est hõ lapidẽ in renib⁹ vel vesica h̃ñs si ventrẽ laxũ h̃eat vel frequẽti vtat vomitu. ¶ Decio puus lapis sic cicer vel g̃num frumẽti citi⁹ ipedit vrine exitũ q̃ magn⁹ q: citi⁹ trãsit ad foramẽ v̄ge penetrare non põt iõ via virge remanet oppilata. Jn renib⁹ autẽ quanto maior tãto peior q: per vias cor[um] ãgustas lapis magn⁹ exteri⁹ eliq̃ri nõ põt nisi p̃us cũ appropatis medicis aliqualiter cõminuatur.

Cura vl'is lapidis renũ τ vesi^{ce} simul quãtũ ad p̃seruationẽ τ curationẽ. τ primo aliq̃ cañ. vl'es p̃mittunt. Prim⁹ est calculosi ab oib⁹ causis supradict[is] q̃ ad lapidis g̃nationẽ p̃nt concurrere siue sint p̃mitiue siue ãtecedẽtes aut ɔiuncte dz abstinere. ¶ Scđs q: vomitus hu. ad diuersum attrahit τ ãtecedent[is] materie aliquã educit quãtitatẽ in p̃seruatiõe a lapide nõ modicũ vr̃ p̃stare iuuamentũ. ¶ Terti⁹ si medicinis lapidẽ ɔsumẽtib⁹ vel alijs cõpetentib⁹ adiutorijs p longũ tpis spacium infirm⁹ añ inscisionẽ nõ adiuuet a quib⁹ si iuuamẽ nõ sentiatur manifestum pro vltio remedio parati τ assueti cirurgici ɔsilio ad dictã incisionem reuertatur. ¶ Quartus corporib⁹ plectoric[is] calculũ paciẽtibus ante p̃fectã plectorie solonẽ τ ãtecedentis materie expulsionẽ fortia diuretica nõ sunt tribuenda. Jlli enĩ h̃uores ad vrinalia mẽbra expulsi sup̃fluitates augẽt τ lapidis ma^e augmẽtũ p̃stant τ igneũ calorẽ in renib⁹ vigere faciũt. Jste cañ. trahit ex dict[is]. 1. megⁱ. q̃n col'. vltio vbi dicit q̃ possum⁹ purgare gibbositatẽ epat[is] p renes τ vesicã si mlta in corpe τ i epate nõ sit materia. ¶ Quint⁹. q̃m via ad renes τ vesicã longinq̃ existit τ medicia ex tali via diuersas suscipit alteratiões τ virtut[is] diminutionẽ: decet ipaʒ vigorare: τ quãtitate: τ q̃litate consolare tali q̃ ei⁹ vires in itinere nõ pdant. 6⁹. i retẽtiõe Gal. 1°. megⁱ. colũ° vltio. τ 3° tegⁱ. cañ. τ cõmẽto. 68. Que vo abũdant ẽm numer[um] τ cañ. τ cõmento 138. Que vo ex lapide circa vesicã i sinia. si lapis in vesica existit ei⁹ opationẽ ipediens expellẽd⁹ τ curãdus est ois si est passibile al's trãsponendus est ab orificio vesice cũ siringa vel aliter remouendus. ¶ Septim⁹ g̃nationis viscosor[um] grossor[um] hu. cũ subtili dieta τ cibi τ pot⁹ paucitate p̃hibitio τ meatuũ vrinaliũ cõpetens aptio τ itẽsio ex̃nei caloris renũ aliqualis repressio a lapidis generatione corpus preseruant h̃ũanuʒ. ¶ Octau⁹. p̃^a τ 2^a digõnes cũ debito exercitio a cibis τ medicis τ alijs rebus ɔfortet ne ex earum desiccatione grossi τ viscosi vel crudi hũores generent in corpe a q̃bus tanq̃ a materia lapilli cõcreantur. ¶ Nonus est Serap. in quarto sui breuiarij q: h̃uores viscosi τ grossi generationẽ ante oẽm rẽ p̃hibet paucitas ciborum τ cautela a malicia digõnis: iõ ista duo adiutoria cõtinuo sunt memorãda. ¶ Decim⁹. cũ ex ventris ɔstipatiõe arta° in renib⁹ exequat q̃ nõ pua lapidẽ generãdi cã existit τ dolor[is] necẽ est vt talis vẽtris ɔstrictio cũ clisterib⁹ vel aliter auferatur τ vrina faciliter ,puocet. Pondere enĩ multi li expulsio renum τ lumbor[um] dolor manifestius

alleuiat. ¶ Undecim⁹ ē Arnoldi in suis ampho
rismis. Quibus egōnes ꝛ vrine sup̄fluitates re/
tinent̄ necē lūborū aut circūstantiū mēbroꝝ paſ
ſiones incurrere. ¶ Duodecim⁹ mollificatiuis ꝛ
anodinis empl'is ꝛ vnguētis ꝛ euaporationibus
debite op̄ando fungere debem⁹ circa mēbrū cal/
culoſum p̄us q̄ ad calculi extirpationē cū forti/
bus diureticis ꝛ lapillū cōminuētib⁹ p̄cedamus
de mēte Serap̄. vbi supra. ¶ Tertiu⁹ decim⁹: cū
dolor p̄manet intollerabilis cū anodinis aliqua
narcotica vt iusq̄am⁹ mādragora opiū bñ rep̄ſſa
ſūt cōmiſcēda ne vr⁹ pre nimio dolore total'r p̄/
ſternet̄. ¶ Decimuſquart⁹ ē Auic. i. 19ª. diſtincti/
one. 3ª. i cura lapidis ve^ce i tali forma. Lapis ve/
ſice īdiget medicinis fortiorib⁹ q̄m ip̄e eſt frigi/
dior ꝛ eſt longinquior ꝛ q̄m lapis ē vehementi⁹
cōfirmatus ex vehementia ꝯgelationis ꝛc̄.

Preſeruatio ī gn̄atione lapidis ꝯſideratis cauſis la
pidis ſuperius recitatis: ſil'r etiam canonib⁹ ob/
ſeruatis faciliter quis preſeruabit̄ ab ei⁹ gn̄atio
ne ſi eas ex toto vel pro maiori p̄te relinq̄t⁹ p̄ut
in p̄mo can̄. vl'i p̄notat̄: ꝛ q: cibi ꝛ pot⁹ groſſi ꝛ vi
ſcoſi ꝛ difficil' digōnis ſūt cauſe materiales a qui
bus hu. gn̄arent̄ ſilr̄ q̄ imedi^e ſunt cā material'
lapidis: iō de ipſis p̄us eſt agendū. nā in aſſum/
ptione ciboꝝ ꝛ potuū ꝯtrarioꝝ frequēti⁹ erram⁹
cū ſint res guſtui delectabiles a quibus omi die
euadare nō valem⁹ ꝛ cognita carū natura ꝛ p̄p̄e
tate niſi relinquant̄ lati⁹ ab eis p̄uenit nocumen
tū q̄ ab antidotis ſequat̄ iuuamentū. Jccirco ri
diculoſū eſſet cū medicinis incip̄e op̄ari niſi p̄i
us diete ꝯſideratio p̄ ordinē ſubiūgatur. Uitent
ergo lac ꝛ cibos q̄ cū eo ꝯficiunt̄ ꝛ parcet omni/
bus ſpecieb⁹ caſei p̄cipue hūido ꝛ viſcoſo vel re/
cēti: ꝛ dimittat carnes groſſas ſic̄ ſūt bouine ꝛ ca
prine. Silr̄ dimittat carnes ſalſas: carnes anſe/
rum ꝛ anatum ꝛ omniū auiū in aquis degentiū
pari mō piſces beſtiales groſſe ſub̄e ſunt dimittē
di vt balena delfin⁹ tunina ꝛ omnes piſces carē
tes ſquamis vt anguille tāche ꝛ etiā lamp̄da et
ragia. Uitēt panē azi^m ꝛ omnē cibum ex azima
paſta ſofiſtica^m ꝛ panē imp̄fecte coctū. Et ſilr̄ pa
nem in quo ſentiuntur lapides vel arene q: tal'
fuit imediate fact⁹ poſt picaturā molariū lapidū
molēdini aut frumentū a lapidib⁹ ꝛ arena non
bñ fuit expurgatū. Et ſilr̄ tri. ꝛ feludetū ꝛ riſuꝫ ꝛ
frumentū coctū. Nō bibāt vinū muſtū nec ceruī
ſiā nec vinū nigrū nec turbidū nec aquā turbidā
ꝛ ſtagnalē: ꝛ fruct⁹ gn̄antes hu. viſcoſos vt ſunt
poma īnatura carnē cit'. Et dimittāt ſbam cau

lium ꝛ oia legumia p̄ter ius ciceꝝ ru. ꝛ allioꝝ ꝛ p̄
ter ius lenticularū. ꝛ nō comedat oua indurata
nec frixata. Dimittāt replōnē cibi ꝛ potus q̄uis
ipſi de ſe ſint boni: nā grandis cibi ꝛ pot⁹ abun/
dantia q̄uis ſint corp̄is nutri^m ꝛ ꝯuenientes tñ
erūt cā morboꝝ frigidoꝝ vt ſcribit̄. 2°. de mor/
bo. c. 3°. Et hoc faciūt q: hu. frigidi inde gn̄ant̄
rōne indigōnis. Exercitiū etiā imoderatū ꝛ oīs
imoderatus labor p̄cipue poſt cibum immediu/
te dimittat̄. ſilr̄ nimia exterior frigiditas etiā ma
gn⁹ calor ꝛ cibi multū cal'i ꝛ exceſſiue frigidi p⁹/
ponant̄ ſilr̄ pot⁹ aque frigide. Utatur rebus cō/
trariis ſup̄adici; vtat̄ vomitu freq̄nter p̄pter cau
ſas in. 2°. can̄. generali aſſignatas. Et digeratur
materia cū oximelle diu^co vl' ſq̄llitico ꝛ purgetur
cum diaturbith. vtat̄ ergo exercitio tēp̄ato ante
p̄ādiū ꝛ moderata fricatiōe ꝛ cū hora acciderit
comedat cibaria boni nutrimenti ꝛ facilis dige/
ſtiōis. Panis ſit de frumento fermētat⁹ vni⁹ vel
duorū dieꝝ a decoctiōe: cui aliq̄ in p̄ſtando mi/
ſcēt aniſuꝫ maratrū carui ꝛ gith. Carnes ſint pul
loꝝ ꝛ gallinarū ꝛ p̄dicū ꝛ caponū ꝛ mutonis an
nualis ꝛ capri ꝛ turtuꝝ ꝛ colūborū ꝛ ceterorum
auiū in cāpis habitātiū. Et ſup̄ oēs valēt caude
tremule vbi in magna abūdantia capiūtur ſicut
barona cicute: comedat piſces ſq̄moſos de aq̄s
mūdis ꝛ currētib⁹ toſtos in craticula vel bullitos
in aqua ꝛ vino p̄ mediū cū ſale ꝛ petro. ſicut fa/
ciunt alamani. Poſſūt comedere oua mollia ſor
bilia. Pot⁹ ſit vinū albū vel clarū ꝛ ſubtile. ꝛ p̄nt
interdū bibere mellicratū loco pot⁹ ꝛ loco medi
cine pōt vti oximelle ſimplici vel diure^co. Et ali/
q̄n ſumat iulep ꝛ vinū limphet̄ cū aq̄ decoctiōis
ſe. apii ꝛ fen' vel cū decoctiōe ciceꝝ ru. ſumant in
terdū amigd. ama. ꝛ nucleos p̄ſicoꝝ ꝛ ceraſorum
ꝛ prunoꝝ feſticos pineas ꝛ vuas paſſas. Capiat
etiā freq̄nter ius ciceꝝ ru. vel veticorum al's be/
cutoꝝ cū petr° p̄paratū. Silr̄ pōt facere de faſco
vel cū petr° ꝛ ſp̄ebus ꝛ oleo dūmō ſubſtantia nō
comedat̄. Utat̄ petr° ꝛ ſpagis ꝛ ſūmitatib⁹ paruā
rū vrticarū ꝛ rafano ꝛ aqua diſtillationis ci⁹ cuꝫ
toto. vtat̄ dauco ꝛ p̄cedano ꝛ meu: ꝛ foliis ꝛ ra/
dicib⁹ ꝛ fenic. vtat̄ ſinapi ꝛ eruca ꝛ calamento ꝛ
yſopo cuſcute ꝛ apio porri ꝛ bleti ꝛ iringis condi/
tis ꝛ nō ꝯditis: vtat̄ etiam extremitatib⁹ cappari
¶ Cibis ſic ordinatis precipit̄ homini q̄ cibis et
potibus vtatur in parua quantitate taliter q̄ di
geſtiua ſuper cibos aſſumptos p̄ualeat ꝛ cos
perfecte digerat: quia ex cibis bonis quando
non digeruntur chimus generatur malus.
Et ex malis cibis chimus generatur laudabi/

lis: qñ digerit̃.3º.reg'.cõmento 30.ibi. In cibis
vo ⁊c. Expertus sum φ ille qui frequẽter de ma-
ne sumit de saluia comededo duas aut.3.cimas
aut sumit eas pistatas cũ vino subtili distẽpera
tas p̄seruabit̃ a lapide. Idem facit ruta. vñ ver-
sus. Saluia cũ ruta faciũt tua pocula tuta. Ego
aũt vtor sic qñ arenule rubee apparẽt in fundo
vrinalis. Primo sumant de summo hanc aquã
decoctionis cicerũ ru. cũ folijs ⁊ rad̃ pe°. ⁊ cum
spica nardi. Scd̃o in olla bullienti cũ carnibus
vel aliter ponat̃ quasi q̃rta ps vnius manipuli
de folijs pet° ⁊ post sumat̃ cũ aceto ieiuno ⁊ cõ-
tinuetur per.10.dies. mũdificat vias vrinales ⁊
aperit paruas oppilationes epatis. Idem facit
cõserua ra. apij. Idem operat̃ rafanum vsitatũ
⁊ nasturcium aquaticum ⁊c.

Cura p̃ticularis lapidis. Prio p̄supposi-
to φ can. generales ⁊ regimẽ p̄ser-
uatiuum fuerit in mẽte opantis constituti ⁊ ab
egro vngularie siue ad vnguẽ ꝯseruati: tunc in
curatione vtriusq; p̃us itendendum est ad miti
gationẽ doloris qui nos a ppria ⁊ debita cura-
tione disturbat ⁊ distrahit. ad cuius remotionẽ
debem⁹ p̃us intẽdere cũ clisteribus. deinde cum
euchatismatibus ⁊ mollificãtibus ⁊ emplris ⁊
vnguẽtis circa mẽbra lesa vt vie aperiant̃ ⁊ la-
pis genit⁹ remolliat̃ ⁊ dolor p̄ posse mitigetur.
¶ In p̃mis igitur fi. clistere ex.5. herbis cõibus
cum oleo viol. ⁊ pira ⁊ yerapigra ⁊ benedicta.
Scd̃o fi. tale clistere si dolor est magñ cum q̃etu
dine. ℞. senetiõis aq̃tici cicle malue bismalue
mercurialis herbe milijsol pentafilonis pence-
dani dauci rute. añ. M. j. radicis achori ordei
mundi. añ. ℥. iij. furfuris se. lini. añ. p. j. se. apij ⁊
pet. an' marat'. añ. ℥. j. fiat decoctio in q̃ dissolua-
tur yerapi benedicte litontripon añ. ℥. ß. olei pen-
cedani. olei rutacei olei camo. añ. ℥. ij. fi clistere
sine sale. Istud clistere lenit vẽtrẽ ⁊ frãgit lapi-
dẽ ⁊ excludit vẽtositatẽ ⁊ dolorẽ remouet ⁊ cãz
añcedentẽ mirabilr̃ expurgat si continuet̃: post
p̃mũ clistere ex istis herbis sumat̃ vna quãtitas
addendo nasturciũ aquaticũ ⁊ berulã ⁊ calẽdu
lam ⁊ fi balneũ attingens vsq; ad vmbilicum ⁊
cõtinuãdo scd̃z clisti. fi talis euaporaº ⁊ mollifi-
catio circa renes vel vesicã ad dolorẽ remouen-
dũ. ℞. malue radicis bismalue senetionis aq̃-
tici flor̃ camo. mellilori se. lini fenug'. añ. ℥. ij.
bulliant̃ in aq̃ in qua spongia vel filtrũ madef̃
⁊ renib⁹ ⁊ peritoneon ⁊ pectini cal'a frequenter
applicetur. ⁊ ex scobilijs bene pistatis ⁊ cũ oleo
camo. incorporatis loca emplr̃entur. ¶ Debemus

etiam interpolate vngere loca illa cũ isto vng°.
℞. axungie gallinc auserine ⁊ porcine sine sale
butiri sine sale. añ. ℥. j. olei sisamini olei viol. añ.
℥. j. olei camo. cere. añ. ℥. j. ⁊ ß. fi vnguentũ ⁊ par
ticule supradicte vngantur ⁊ emplastrent̃. Ista
autem mollificatiua non diu debent continua-
ri ne renes per ea debilitẽtur. ⁊ ideo miscet Se-
rapio oleum rutaceum cum eis ⁊ camo. ad mi-
tigandum vt renes vigorentur. ¶ Potest etiaz
fieri hoc emplastrum ad mitigandũ do. ⁊ molli-
ficandum ⁊ ampliandũ loca illa. ℞. farine fru.
q̃rt. j. farine se. lini ⁊ fenugreci ⁊ camo. ro. rub.
añ. ℥. j. ⁊ ß. distẽperent̃ cũ aqua ⁊ oleo sisamini ⁊
oleo scorp. ⁊. ℥. j. salis cõis ⁊ calidum applicet̃ ⁊
teneat̃ quãtum caliditas in eo durauerit. ⁊ ite-
rum calefiat ⁊ reponat̃ vel pãni calidi supra ip̃z
ponant̃ vt calor conseruetur. Loca autez super
que ista debent fieri sunt regio renum ⁊ lumbo
rum alzatin i lapide renũ ⁊ pectine ⁊ piteneon
⁊ ylia in lapide vesice. nã quando ista loca sunt
mollificata ⁊ laxa ⁊ meatus mollificati lapis ⁊
arene facilius expellantur dum diuretica medi-
camina per partem superiorem condecenter ex
hibeantur. Et si cum supradictis vnguentis ⁊
emplastris iungeres pentafilon ⁊ herbam milij
solis ⁊ senecionem aquaticũ ⁊ daucum ⁊ saxi-
fragam melius esset quia mollificarent ⁊ lapis
etiã comminueretur. Lapidez frangentia. ¶ His
sic ordinatis debemus vti rebus diureticis ⁊ cõ
tinuando supradicta debemus vti lapidẽ fran-
gentibus. Primo fiat tale apozima. ℞. rad̃. a-
pij fen' ⁊ pet°. pẽtafilon saxifragie milij solis pẽ
cedani capilli veneris recentis pet°. macedoni-
ci dauci crete marine calcatrape añ. M. j. Iste
herbe p̄ter duas p̃mas ponant̃ cũ toto cipi radi
cis achori vtriusq; rafani. añ. ℥. ij. ameos sis leos
se. pet°. ⁊ apij se. dauci se. saxifragie se. milij solis
añ. ℥. ß. an' marat'. añ. ℥. j. mell'. lt. ij. vini albi vel
clareti lotũ. j. aque fontis lctũ. ß. bulliant ad cõ
sumptionem tertie partis ⁊ coletur ⁊ clarificet̃
⁊ in clarificatiõe ponatur spice' cel°. añ. 3. ij. cice
rum vericorum alb̃ decutorũ. p. ij. ⁊ si vis vt diu
tius cõseruet̃ coquatur ad perfectionem adden
do de melle ⁊ de zuc. de isto apozimate sumat oi
die. ℥. iij. cũ trib⁹. 3. litontripon vel de filo antro-
pos vel di°ᵐ ducis. si v° esset magnus calor in
aere vel in corpore cuz dict̃ herbis calis posset
addi solatᵐ cicorea acetosa capillusve. end̃ sca-
riola allzekengi precipue semẽ. frigida maiora
⁊ minora. ¶ Hec est medicia Rab. in. 6. alman
soris de q̃ ipse p̄hibet testiᵐ in fractiõe lapidis

vesice que fractio ⁊ expulsio fit circa.50.dies.℞
carpobalsami se.rafani se.dauci cliratri.i.se.per°
macedonici radicis capparis amigd.amar.squinā.
cipi spice ⁊ celtice cassieligñ semis cicute gētiane
aristologie ro.azari cordumeni amomi serapini
bdellij pipis achori.añ.ʒ.iij.oppoponacis.ʒ.iiij.et
ß.gūe dissoluat̄ in balsamo saltē in vino al.⁊ ma
larent̄ cū balsamo ⁊ alie medicine puluerisate ad
iungant̄ ⁊ fiat massa pillaꝝ: ⁊ det̄ mane ⁊ sero
omī die.ʒ.i.cū apozimate supradicto vel cū apo-
zimate de seminib⁹.Et aliqñ addat̄.6ª.pars vni⁹
ʒᶜ.de cinere scorpionū.Cinis scorpionū sic fit fm
Rab.caplo de lapide.℞.scorpiones viuentes ⁊
ponant̄ in olla lutata ⁊ coopta ⁊ stent in furno
calo per.6.horas.deinde puluerizent̄ ⁊ reseruen
tur. Vngant̄ etiā renes ⁊ vesica cū oleo de scor-
pionib⁹ qđ sic fit fm eundē Rab.loco alleg°. ℞
aristo.rotū.gētiane cipi corticis radicis cappari añ.
ʒ.i.hec omia bene ꝯq̄ssata ponant̄ in.i.lī.olei a-
migd.amar.⁊ ad solem in tpe calido per vnam
ebdomadā dimittat̄ ⁊ in qualibet.lī.talis olei po
nant̄.x.scorpiones viui vel mortui ⁊ sic per duas
septimanas ad dictū solē pmittat̄ stare.deinde
colet̄ ⁊ in ampulla reseruet̄.Et de ipso pdicta mē
bra inūgant̄.⁊ qñ lapis i vesica cognoscit̄ ad ipꝫ
frangendū aliq̄ portio per siringā immittatur.
Hoc aūt fieri debet in exitu a tina decoctionis
herbarū aperitiuarū que dicte sunt in apozima-
te.¶ Volo etiā ꝙ tūc aliqñ det̄ tiriace vel metri
dati.ʒ.i.cū vino al.decoctiōis penthafilon ⁊ ra-
dicis vel se.per°.¶ In lapide vesice qñ q̇s est in
porisino ponit Ga.curā pmo de inī.ca.pmo sic
Si aliquē puerū viderim⁹ vrinā clarā ⁊ aquosā
habere ⁊ pri⁹ fuit arenosa ⁊ sepe pectinē scalpit ⁊
virga sine causa erigit̄ ⁊ inclinat̄ ⁊ tandem vrina
stringit̄.dico nō moueri a veritate dicente in col
lo vesice lapidē haberi vbi supra.Et sequit̄: ⁊ si hu
iusmōi puerū facias supinū iacere ⁊ eleuatis pe-
dib⁹ magis toto corpe hic ⁊ illuc moueat̄ fortas-
sis lapis ille ab vrine xctu egredict̄.⁊ post hoc p-
cipue puer vt exprimat se: ⁊ si forsitan possit mi-
gere.Quib⁹ fm ꝙ considerasti aduenientib⁹ ne
cessario vrinā egredict̄ ⁊ cōsideratio tua certissi-
ma fiat.hec ille.Et sequit̄:Si vo vrina nōdū egre
diat̄ ⁊ strāguria pmanserit:tūc argaliā.i.siringā
fieri necesse est: ⁊ cū ipsa lapis vesice moueatur ⁊
vrina egrediat̄.¶ Retulit Ga.in libro de cura-
tionib⁹ egritudinū fm mēbra medicamē qđ frā
git lapidē ⁊ paulati expellit donec vesica mundi-
ficetur ⁊ vrina clara ⁊ pura egrediat̄ in quo ma
ximum cōsiderat̄ secretū pcipue cum hanc egri-
tudinē oīno curet.℞.se.cucume.camedreos se.
petro.macedonici.añ.aur.vi.pistent̄ in morta°
ligneo cū pistello ligneo ⁊ incorpent̄ cū melle ⁊
det̄ cū apozimate de radicib⁹ ⁊ seminibus aperiti-
uis.Ego aūt ꝯsueui addere huic medicine gra
sol'se.saxifragi.per° ⁊ apij ⁊ valet multū. ¶ Aq̄
distillate p lapide pmo sumant̄ herbe ⁊ radices
dicte in q̄tate ⁊ cōquassate oēs vel alique ⁊ po
nant̄ in alēbico ⁊ reseruent̄ in āpulla vitrea ⁊ su
mant omni mane.¶ Vel sumant̄ radices acho
ri ⁊ rafani gallicani ⁊ rafani comestibilis.añ. lī.
ij.saxifragi cū toto filipēdule cum toto dauci añ.
lī.i.⁊ ß.cōquassent̄ ⁊ distillent̄ ⁊ valet in fractiōe
lapidis.q̄titas istius aque ⁊ alteri⁹ supradicte
est.ʒ.i.vsq; ad duas cū litontripō vel cum filo an
tropos vel cū elctu° ducis.¶ Medicamen no-
strū frangēs lapidē in vesica ⁊ in renib⁹.℞.gra
norū sol'.se.apij se.dauci per°.ameos an¹ marat¹
carui se.petro.macedōici ⁊ leuistici cardamomi
xilobalsami heremodactiloꝝ granoꝝ edere bac
caꝝ lauri se.melonū mūđ.se.malue amigđ.ama.
nucleorū psiccoꝝ ⁊ cerasoꝝ mūđ.añ.ʒ.iij.se.vrti-
ce se.cressonis se.saxifragi rađ achori rađ.fu.rađ
saxifragi.añ.ʒ.ij.galāgi.ʒʒ¹.cinamomi spice¹ ⁊ cel
tice cipi sanđ.ru.rob.ru.añ.ʒ.ij. sanguis hyrci ex
iccati i maio vel qñ racemi incipiūt maturari.ʒ.
i.⁊ ß.fiat pul'.⁊ det̄ omni mane.ʒ.i.vel.ʒ.i.⁊ ß.cū
apozimate supradicto vel cū vino al.vel pōt inde
fieri elecᵐ ⁊ det̄ vt supra.Hermodactili eni faciūt
mingere arenā ⁊ lapidē ⁊ de sanie ⁊ de omni hu-
more coagulato in vesica ipam mūdificat.Ge-
rard⁹ cremo.supra.5ᵐ.viatici glosa vltia.¶ Ci-
nis leporis in furno calo intus i olla lutata ⁊ co-
opta cōbusti vel torrefacti frangit lapidē.San-
guis hyrci exiccat⁹ idē operatur.Cinis caude me-
mule frangit lapidē ⁊ ipsa sumpta oibus modis
frangit lapidē ⁊ puocat vrinā.¶ Multi ponūt
modū sumēdi san.hyrci ⁊ dicūt ꝙ hyrc⁹ antiqu⁹ nō
castrat⁹ pascat̄ cū herbis diureticis vt est serpillū
abrotanū fenᵐ per° ⁊ saxifragi milio sol' saltem
tamarisco ⁊ fraxino ⁊ roze marino ⁊ folijs lauri
⁊ edere quia herbas nō libenter pascunt̄ hyrci.⁊
qñ racemi incipiūt maturari anteq̄ cū capiis co
cant iugulent̄ ⁊ pmus san.fluat extra vas filtra vl
timus ⁊ medi⁹ in vase recipiatur: ⁊ qñ fuerit fri-
gidus ⁊ congelatus cū capillo scindat̄ sicut faci
mus de elcijs ⁊ post illa frusta desiccent̄ ⁊ quan
do volueris vti puluerizet̄ ⁊ cū aqua rafani ⁊ fo
liorū ei⁹ det̄.ʒ.i.vsq; ad.ʒ.ij.⁊ valet.¶ Operatio
manualis in retētione vrīe ex lapide.Primo duo
ministri eleuēt q̄libet per suam partem anchas

infirmi iacētis resupini in lecto: ⁊ vn⁹ fricet pitoneon ⁊ cōprimat vsus anū ⁊ cū alia manu fricet ⁊ cōprimat a radice virge vsus itra: ⁊ aliqñ capiat vgā cū vna manu eleuādo: ⁊ sic qñ ꝯcutiē do ifirm⁹ ꝯcutiaꝛ. Et si p h lap. non remoueꝛ ab orificio vesice digit⁹ punctus oleo mittaꝛ i ano donec mediante itestino tangaꝛ collū vesice. ⁊ si cū tactu lapis repitur cū digito pellaꝛ vsus concauū vesice: ⁊ sic hō vrinabit. ¶ Et cū h oleo calido scorpionib⁹ vel cū petroleo vel saltē cū oleo cōi calo vngaꝛ pitoneō ⁊ pectinē ⁊ vgā. ¶ Si aūt vrina eēt stricta: mittaꝛ siringa p talē modū. Primo fomēteꝛ paꝛ. ⁊ euaporeꝛ cū euaporatione supius dicta: ⁊ tūc sedeat sup banchā dilatādo genua quātū poterit. ⁊ tūc imittaꝛ siringa p forāmē virge vsus radicē paulatim ipellēdo donec sit sub osse pectinis in pn⁹ eius: ⁊ tūc inclineꝛ virga vsus iferius: ⁊ sic paulatim ipellatur mō leuādo nūc declinādo donec trāseat collum vesice in q sunt tres anfractuositates vi reuolutiones. ppter qd fit talis depssio vel eleua⁹ arga lie: vt patebit in. c. isto sequēti deo dāte. his igiꝛ sic pactis si vrina exit bonū est: aliꝛ imittaꝛ iterū donec vrina exeat. Tūc vo mittaꝛ per dictā siringam aliq de supradicꝭ medicis lapidē cōminuentibus: sic est oleū scorpionū ⁊ oleū balsami ⁊ succ⁹ limonū vel succ⁹ saxifragie. Uel dissoluaꝛ stercꝰ colūbinū cū lexiuio ⁊ coleꝛ p sindonē: ⁊ sic tepidū p siringā imittaꝛ. Ista eni bn ꝯtinuata cū medicis supradicꝭ ⁊ iferi⁹ dicēdis renū ⁊ vesice lapides ⁊ lapilli euelluꝛ. ¶ Lapidis ectio cū incisione eūatis fecibus cū clisteri saliat ifirm⁹ vt lapis ad collū vesice ipellaꝛ. Deinde patiens ⁊ mister sedeant sup bāchā ⁊ ifirm⁹ reuertetur sup genua mistri. ⁊ trahanꝛ coxe infirmi erga collū ei⁹ quātum possibile fuerit: ⁊ sic cum collo ligenꝛ: tunc digit⁹ medi⁹ punct⁹ oleo mittatur in ano ⁊ iuxta posse lapis vsus collū vesice ipellaꝛ: ⁊ post iter anū ⁊ testiculos non in recta seu cōmissura: sꝫ eē versus ptē sinistrā fꝫ. icisio cū icisorio vsqꝫ quo ad lapidē attingaꝛ: ⁊ tūc suauiter cū vncino lapis ex̄haꝛ. deide suaꝛ vulnus ⁊ supponaꝛ pul. sanguis draconis thurꝭ mastiqꝫ boli armeⁿⁱ icorpati cū albūine oui. ⁊ stet paꝛ. solut⁹ a ligatura pma in lecto nō mouen⁹ dictaꝫ medicinā p tres dies. deide cureꝛ sic cetera vulnera. dꝫ ꝙ cōmissura est loc⁹ ꝙ si icidereꝛ homo: moriēꝛ. ¶ Si aūt lapis est i mulierib⁹ iter vuluā ⁊ anū fit incisio ⁊ digit⁹ p vuluā mittaꝛ. Quāuis res supradicte valeant in vtroqꝫ lapide: tñ iste sr̄⁹ spāliter vꝫ in lapide vesice fm Aui. Rꝫ. milij solꝭ triti. ℥. xv. capilli venerꝭ. ℥. ß. se. pet⁹. ℥. iiij. ficuum al. vij. numero decoquanꝛ in. 4. lꝭ. aque donec remaneat. j. lꝭ. deꝛ. lꝭ. ß. in exitu a balneo. vꝫ etiā sagenea ⁊ metridatū ⁊ athanasia qñ lapis est puus. In balneo eni eoꝝ ponanꝛ medicine calidores ꝙ in balneo renū. iō cū alijs herb apitiuis dicꝭ supius addaꝛ agnuscast⁹. mētastrū origanū ⁊ calamētū ⁊ capilꝭ vene. Et in vnguentꝭ ⁊ oleis ponaꝛ pix ⁊ armoniacū ⁊ galbanum ⁊ euforbiū: ⁊ fꝫ emplīn sup pectinem ⁊ pitoneon. Emplīn de bdellio ⁊ sapino icorpaꝭ cū reb⁹ frāgentib⁹ lapidē ⁊ cū oleo scorpionū p⁹ fortē vnctionē cū dicto oleo scorpionū in locꝭ supradicꝭ vꝫ multū. ¶ Hoc emplīn vꝫ in remotiōe dolorꝭ ⁊ lapidis fractōe. Rꝫ. cam. mellilotꝭ. scolo. milij solꝭ herbe calcatrepe. pētafilon cū toto poli mōtani pulegij pet⁹. apij cū toto aū. lꝭ. j. pisteꝛ siꝛ vl̄ friganꝛ cū oleo rutaceo ⁊ scorpionū ⁊ applicenꝛ pectini ⁊ pitoneon. ¶ Legiꝛ in p⁹ lib̄ rāsi/darū ꝙ se. ⁊ radix yringi cocti cum vino ⁊ melle lapidosos ⁊ strāguriosos ⁊ nefreticos a superfluitate ⁊ arenul⁹ valde est iuuatiua: marie si cū cade puluere vtriusqꝫ spice misceaꝛ. Si enula bibatur cū vino al. p multū tps frāgit lapidē q est in renib⁹ ⁊ vesica. Idē facit capilꝭ ve. q: hꝫ virtutē solubilē ⁊ dissoluētē. Balneū camo. ⁊ ziziberi frāgit vtrūqꝫ lapidē. capill⁹ ve. date in potu cum aq rafani fm Aui. frāgit lapidē si ꝯtinueꝛ. Aui. ponit ista q sequunꝛ sqlla oriel sqlliticū ⁊ acetū sqlliᵐ. calaᵐ absinᵐ cassialigꝭ poliū radix spagirad pētafilꝭ. ⁊ aq ei⁹ camepiteos radix saxifragꝭ ⁊ se. ei⁹ cortex radiqꝭ lauri dauc⁹ cū toto rafanū ⁊ se. ei⁹ ⁊ aq distillata eius radix senetionis aq rici radix atriplicꝭ cinis testarū ouoꝝ a qb⁹ exiuerint pulli ⁊ cinis caude tremule: ⁊ leporis cōbusti in olla ⁊ sang. hirci ⁊ cinis scorpionū lapis iuent⁹ in felle bouis carui se. altee ⁊ carpobalsā⁹ ⁊ xilobalsami capilli ve. recēs succus limonū sumpt⁹ p os ⁊ iniunct⁹ circa vesicā ⁊ iniect⁹ p siringā frāgit lapidē cuius testiᵐ est: q: corrodit ferrum lapis iudaicus. vitrū vstū fimus colūbinus sim⁹ galli aū. ℥. ij. origani. ℥. j. ⁊ ß. vel. ℥. j. ⁊ cōtinuetur. q: extrahit lapidē. Hermodactuli etiam faciunt mingere arenā ⁊ lapidē ⁊ de sanie ⁊ d oī hūo: e coagulato vesicam mundificant. Gerardus cremo. 5⁹. viatici. cōmento vltimo.

Declaratio in lapide renū ⁊ vesice Primo notandum ꝙ q̄ttuor pr̄er iam dicta q reqrunꝛ ad lapidem renū ⁊ vesice gn̄atiōnē. ¶ Primū est calor fortis ex̄neus. Nam si eēt fortis ⁊ pure naturalis per/

fecte digereret, et expelleret vel consumeret materiam ex qua lapis esset generandus: et hoc est pro causa efficiente. ¶ Secundum est humor grossus et viscosus in quo potentialiter est terrestreitas aliqualis: et hoc stet pro causa materiali. ¶ Tertium est locus idoneus vt talis materia contineatur: et hoc fit in loco causae formalis. nam habet formam datur figura materiato. ¶ 4m. est sufficiens mora inter agens et passum. et ad istam moram multum iuuat meatuum strictura, nam si conductus sufficienter ampli existerent virtus expulsiua non permitteret in corpore aliquid permanere nisi multum propria succumberet debilitate. nam quamuis stomachus multum abundat in humida et viscosa superfluitate et in eo calor ad lapidis generationem sufficiens competenter abundet. et quamuis in eo etiam sufficiens inueniatur concauitas: tamen lapis in eo non generatur propter amplitudinem meatuum eius. vnde nec sufficienter retinetur illa materia: ex quo calor insufficienter agit in ipsam quia viscosa et grossa materia in stomacho existens cito per largum expellatur foramen: et per eandem rationem lapis in intestinis non generatur. In renibus autem et vesica quia habent vias strictas et in eis abundant superfluitates grosse et viscose a sanguine residuum corporis nutriente separate. et quia in vijs strictis possunt adherere et in eis longam moram trahere: leuius in ipsis lapides possunt generari. Si autem in epate lapis generetur: hoc maxime fit post apostemata quorum subtile ab eius calore est resolutum et grossum remanet induratum et lapidificatum. ¶ Secundo non est ignorandum quod licet in mulieribus abundent superfluitates frigide et humide et grosse et viscose: cum sint communiter in ocio: quia sunt custodie domus: vt dicit Galenus 2. de complexionibus. c. 4. et talibus frequentius accidit lapis: vt dicit Serapion c. proprio: tamen in viris lapis accidit sepius quam in mulieribus. causa quia illae vie vrinales in eis latiores reperiuntur et collum vesice est amplum et rectum ad vuluam et via est breuis: et ideo cito exeunt ille superfluitates dicte: quamuis sint grosse. ¶ Secundo quia calor earum debilior est nec est ita potens in resolutione. ¶ Tertio quia habendo menstrua secundum naturam in bona quantitate et proportione a multis superfluitatibus euacuantur et a multis egritudinibus excusantur: vt scribitur 2. de fe. ad Glauco. in c. de cancro. In viris omnia ista contraria inueniuntur, ideo etc. nolo tamen ignorare: quod mulieres interdum patiuntur lapides in renibus et vesica: non tamen ita frequenter: nec in tot mulieribus sicut in viris. Ego enim vidi mulierem fere. 50. annorum que vrinam retinere non poterat. immo sic continue vrina ad vesicam per poros vritides derogatur sic etiam collum eius exterius emittebatur. Et hoc accidit quia vnus indoctus cirurgicus abstraxerat sibi duos lapides a vesica incidendo in collo vesice, in qua incisione incidit lacertum demum collum vesice constringentem: et erant illi lapides ad albedinem trahentes: quantitas vnius erat sicut ouum columbi. alter autem sicut ouum carduelis. Ita quod negandum non est in mulierum renibus et vesica lapidem posse generari. ¶ Tertio queritur quare vt plurimum in pueris lapis generatur in vesica: et in senibus frequentius in renibus. Dico quod pueri habent virtutem expulsiuam fortem et expellunt superfluitates a superioribus ad inferiora. Secundo etiam quia humores puerorum et adolescentium sunt subtiliores: quam humores senum. et ideo penetrant per renes sine adherentia pueri habent etiam multum calorem in renibus et amplitudinem viarum: cum sint mobiles et dilatabiles. Calor etiam fortis dilatat vias et liquidam reddit materiam et penetrabilem. ideo in renibus eorum non fit lapis. Sed quia vesica naturaliter est frigida quia neruosa et virga virilis etiam frigida et parua: et conductus eius parui et stricti. ideo si ibi fit aliqua materia grossa et viscosa que in vesica aliquali ingrossatur: non ita libere potest expelli immo adheret, alicui parti vesice et tamen ibi manet quod inde lapis generatur. et ad hoc etiam iuuat gulositas eorum et magnus motus post cibum quod materias crudas et grossas non solum ad vesicam: quinimo ad cetera membra facit penetrare: vt visum est in causis premissis istius c. In iuuentute autem istorum vie ample fiunt: et virga et meatus eius crescunt et subtiliantur. et sic lapis in senibus non generatur sicut in pueritia et infantia. In senibus autem totum oppositum reperitur: nam ipsi renes habent frios ex etate quia post sequitur suum totum in complexione quia frigiditas etiam constringit. et ex alio etiam quia vt plurimum illi qui habent lapidem sunt pingues et crassi: vt dicit Aui. in c. proprio et patet ad experientiam. quia pinguedo stringit meatus. Habent etiam multam materiam viscosam et grossam que congregatur et adheret in vijs strictis renum: et fit inde lapis. Et quamuis vesica senum sit frigida materia grossa multum et viscosa: tamen habet meatus latos in virga pro quibus illa materia quamuis grossa libere potest pertransire. et sic in vesicis eorum vix aut raro lapis generatur. ideo lapides quos emittunt senes vt plurimum sunt renales et rubei. ¶ Quarto queritur vtrum lapis generetur a calido vel frigido: Et videtur quod causa efficiens lapidis sit frigiditas. Omne quod dissoluitur a calido generatur a frigido. lapis in corpore humano dissoluitur a calido quod generatur a frigido vel coagulatur a frigido. consequentia bona. et minor est Aristo. in. 4. metheo. et patet de niue et glacie et similibus que coagulantur a frigido et dissoluuntur a calido. minor patet per auctores: quia res calide frangunt lapidem, vt se. saxifragie et cinis scorpionum et similia. ¶ Secundo motus calidi et motus frigidi sunt contrarij. quia motus calidi est a centro ad circumferentiam: quia de ratione calidi est dissoluere et ampliare.

motus vo fridi est a circuferentia ad centru. qz de rone ei9 est vnire et coprimere et facere subiectuz minore locuz occupare. sz in gnatioe lapidis fit mot9 a circuferetia ad cetru. g lapis gnat a frio. Tertio sic est de maiori mudo et de minori. sed in maiori mudo lapis gnat a frio: vt pz de grandinibus q gnant in fritate medie regionis aeris vt dz in mato. igit etc. Oppositu dicunt autores et expsse Aui. in. 18. 3. in. c. de lapide renu. Pro notitia veritatis qonis po nota q caliditas hz quinqz effect9. Prim9 est calefacere. Scds e res coagulatas a frio dissoluere et liqfacere. sic dicit Gal. pmo de coplonib9. c. 5. vbi dicit qz piguedo fuit coagulata a frio: ei9 liqfactio erit a calido. et hoc etia fit in oibus corporib9 a frio coagulato. et in isto effectu modic9 calor sufficit. Terti9 effectus calidi est apire et rarefacere: vt dicit Gal. 2o. de coplonibus. c. 1o. Caliditatis enim pprietas est apire venas et dilatare eas. Quartus effect9 calidi est resoluere et osumere illud qd subtile est et ptes terrestres vnire et ad centru ducere vt patz in vasis fictilib9 coctis ad igne et in sale facto ab aq fontiu salsoz p ebullitione cu igne. et exalat eni et osumit humidu subtile supfluu p actione ignis et restat ptes terrestres vnite. Quint9 effectus est coponere et vnire p siccitate qua inducit et p cosumptione humidi supflui et in residuo firmitatem et ostantia adhibere. ¶ Nota scdo q calor posset esse tantu supflu9 et per tatu tps cotinuatu q etia osumeret illud humidu qd e ca cotinuationis partiu terrestriu. na sine humido viscoso cotinuante et cocathenate nuq partes terrestres colligarent: nec fieret vnu corp9 vt dicit phs in libro de mineralibus. Sicut et farina nuq fieret panis sine aliq liquore. et de hoc habemus exemplum de calce q fit de lapidib9 p consumptione humidi sbalis lapidis p actionem ignis. Silr etia de regula et de vasis fictilib9 qb9 post pfecta et naturale iduratione ab igne facta si amplius igni approximant p logu tpis spaciuz cosumit dicta sbalis et naturalis humiditas q erat ca otinuationis partiu ei9: et sic in pulverez redigunt et dissoluunt. ¶ Tertio p qone nota q Gal. 3o. pnosti. comento. 38o. ibi. Laudabilis vo vomit9: dicit q fritas et caliditas supflua ingrossant materiaz in qua agunt: tn diuersimode. qz caliditas finit humiditate et siccat ea: fritas aut cogelat eam. etia vna et eadez caliditas diuersis modis opatur et cotrarijs fm diuersitate subiectoru circa que opat vt calor ignis idurat lutu et liquefacit cera. et vnus et ide calor reru supflu9 dissoluit pinguedine circa renes extente. et indurat grossam et viscosam mam in ocauitatib9 renum qescente ipsam in lapide renu couertedo. ¶ Tuc sit scdo. Ca efficiens lapidu in corpore humano est supflua caliditas. Ista est de mente Aui. in. 18a. 3a. in. c. de lapide renu. silr de intetione alioz autoz. Per tale eni calore calefit ma grossa et viscosa. et p eunde calore resoluunt ptes aq et viscose oes pter illas q sunt necesse ad cocathenatione subiecti que remanet fixe. et per eunde calore itroducit siccitas et firmitas et constatia et lapideitas in dicta ma. ¶ Ad pma rone qn dz: oe qd dissoluit a calido coagulat a frido. dico q Aristot. itelligit de dissolutioe q est rarefactio siue osumptio huidi sbalis: vt pz in pinguedinib9 et cera et butiro. et glacies q ogelatur a frio et dissoluunt a calido. et hic coplet secudus effect9 caloris. In lapide eni fit dissolutio et diminutio per osumptione humiditat substatialis lapidis ptes ei9 otinuant. io no vz argumetu. ¶ Ad scdam qn dicit. motus calidi est a centro etc. Dico q duplex est mot9 calidi. Primus est calefacere et dilatare: et iste est a cetro ad circuferentiam. Alius est mot9 calidi qui seqtur pmum in corporib9 parat et disposit. s. dissoluere et exalare supfluam humiditate et subtile et ptes grossas terrestres ad centru ducere et inducere. et iste est a circuferentia ad centru. ¶ Ad tertiam qn dz. sic est de maiori mundo etc. dico q non est sic omino de humore grosso qui est in corpe huano i quo imediate otinua inuenit caliditas et de aq que congelat in aere frido vbi protunc cotinue instat friditas etc. ¶ Quinto nota: q licz humor flegmaticus coaguletur a frigido vt patet de flegmate vitreo: tn illa coagulatio no pot ee tanta q sufficeret ad lapidis gnatione. ppterea qz flegma illud coagulat a frio per digestiua calidam dissoluit et attenuat. ¶ Sexto qrit a quo humore lapis magis gnet? Et videt q a mlia. qz est humor grossus et copactus et citius ab eo potest resolui subtile: et pot in lapidem couerti. Oppositu dicunt autores. qz magis generatur a flegmate grosso q a mlia sola ppt qttuor. Primum est qz cu mlia sit de natura terre per se no est adunabilis vt se ma copacta. Scdm est. qz e in pua quatitate in coparatioe ad fleg. Tertium e. qz no ita vadit mix cu sang et aqsitate q ad nutriendu renes dirigitur sicut fleg: sz potius illa supfluitas mlica ad splene delegatur. veru tame dico pro me: q si humor grossus terren9 mlicus cuz flegmate viscoso comiscetur et tales diu per

mixti ꝑmanerēt in locis angustis vbi ex̄ne⁹ ca-
lor dn̄aret in renibus vel vesica: vel alibi sine du
bio ad lapidē ꝯuerteret. ¶ Primū motiuū isti⁹
dicti est. q: in splene vbi maxie abūdat mēlia pōt
fieri sclyrosis ꝛ duricies lapidosa sine apāte: vt
dic̄ Aui. in sclyrosi splenis. ¶ 2ᵐ motiuū meū ē
dare apā compositū ex flāte ꝛ mēlia. Et posito ꝙ
nō veniat ad sanationē nec ꝑfectā resolutionē:
vē tale apā ꝯuertit̄ in sclyrosim ꝛ lapideitatē. Et
tūc nō erit dicendū ꝙ talis lapis solū ḡnet̄ a flā
te. ¶ 3ᵐ motiuū. q: apāta splenis freq̄nter ꝯuer
tunt̄ in lapidem: ꝙuis sint mēlica in maiori ꝑte
¶ 4ᵐ motiuū. q: per talē modū ꝯmixtionis la
pides in visceribus terre mediāte sup̄iori influē
tia a q̄ infundit̄ forma ꝛ lapideitas ḡnatur. Nā
q̄n humidū ꝛ viscosum cōmiscet̄ ꝛ ꝯiungit ꝛ cō
cathenat eas ꝛ retinet ꝛ sic in lapidē cōuertit̄ ꝛ
indurat̄. Et hoc est qđ dicit Aristo. ꝛ Albertus
sequēs eū. vt superi⁹ fuit allegatū. Et sic intelle-
xit Constan. in viatico q̄n dicit ꝙ lapis ḡnat̄ ex
humore viscoso grosso. Gerardus cremo. bon⁹
vir glosat sic. viscoso. i. flātico. grosso. i. mēlico. et
sic p̄z dictū meū esse probatū. Si vō volueris
tenere p̄mā intentionē post oppoᵐ. Vn̄de q̄n
dicit̄ ꝙ est hūor grossus ꝛ cōpactus apt⁹ nat⁹ vt
in lapidē ꝯuertat̄. dico ꝙ verū est: ſ nō in tanta
q̄ntitate nec ita dirigit̄ ad renes vel vesicā sicut
flegma. ¶ Septimo in ordine notabiliū sciatis
ꝙ post ꝯfirmationē lapidis vrina app̄et subtilis
ꝛ tenuis ꝑpter opplōnē. Sꝫ in ḡnatiōe ꝛ an̄ꝙ
ꝯfirmet̄: vrina est grossa ꝛ turbulēta ꝛ aliqualit̄
arenosa. Cā est videri meo. q: postꝙ multū flā
in corꝑib⁹ calculosoꝝ fuit ḡnatū ex indigōne et
gulositate eoꝝ ꝓcedēte. q: vt pl'in sunt gulosi et
mali regiminis vt app̄et ad expientiā in ḡnatio
ne talis hūoris nondū fit lapis: sed post natura
volēs se deonerare mittit flā ꝛ humorē grossum
ad loca ꝛ vias ꝯsuetas aliq̄n ad vomituꝫ aliquā
do ad intestina. aliq̄n ꝛ freq̄nti⁹ ad renes ꝛ vesi
cā vbi qđ est magis grossuꝫ in lapidē cōuertitur
reliquū vō cū vrina expellit̄: ꝛ sic vrina app̄et al
ba ꝛ turbulēta in sua suba spissa ꝑpter cōmixti
onē sup̄fluitatū. ¶ Octauo nō ꝙ si lapis est in
vesica est i pectine ꝛ in regiōe vesice magn⁹ dol'.
ꝛ adest difficultas mingēdi ꝛ arene apparēt alᵉ
in vrina: ꝛ vḡa erigit̄ de facili. ꝛ lapis est durus
ꝛ fortis ꝛ arene nō cedūt tactui ꝛ scalpūt se i ra
dice vḡe ꝛ vrina app̄et clara ꝛ aq̄sa q̄ p̄us fuit
arenosa cū arenis albis. in lapide aūt renū dol'.
est in renib⁹ ꝛ in ꝑte posteriori in alkatiꝫ. Et ali
q̄n fit dolor sil'is colico: vt dictū est. q: vix accidit
lapis renū sine yliaca vel colica passiōe ꝛ lapis
renū est rubeus moll' ꝛ debilis coagulatiōis. et
dī ꝙ patiēs locū renū freq̄nter scalpit. ꝛ iuxta h̄
nota ꝙ q̄n arene exeūt sine dolore ꝛ sine lesione
signat̄ ꝙ materia lapidis euacuat̄ maxime si in
grossa q̄ntitate emittant̄. Si autē in ꝑua q̄nti-
tate ꝛ cū difficultate ꝛ lesione ꝛ dolore: signat la
pidem esse ꝯfirmatū ꝛ valde modicū ab eo pōt
eliquari. ¶ Nono dubitat̄. cū ad largitatē viaꝝ
vrinaliū sequat̄ grossicies vrine ꝛ ad strictură ca
rum sequat̄ tenuitas eius ꝛ subtilitas: vt dictuꝫ
est in opplōne splenis quare pueri h̄nt vrinam
grossam ꝛ spissam in suba: senes aūt tenuem ꝛ
subtilē: attn̄ pueri h̄nt strictos meatus: senes au
tem largos. Ad hoc dico ꝙ spissitudo ꝛ grossici
es vrine nō semꝑ ꝓuenit ex natali meatuū stri-
ctura vel largitate: sed etiā a maᵃ a qua descidit̄
ꝛ a calore vel fr̄itate agente in dicta maᵃ: q: ergo
pueri multū h̄nt calorē innatū: vt dī p̄ᵒ amph.
ibi. Et q̄ crescūt pl'in habēt calorē innatū ꝛc. et
multā naturalē humiditatē q: propinqui sunt
ꝑtui. ꝛ accidētalē ꝑpter multā comestionē ꝛ die-
te inordinationē. H̄nt etiā forte ystimbriā: vt di
cit Aui. in p̄ᵒ can. in doctrina. 3. de cōplōibus eta
tū. Calor est mult' agens in illis h̄uiditatibus
digerit eas: ꝛ om̄e qđ digerit̄ ingrossat̄ vt notat̄
4ᵒ. metb. saltē digōne innata ꝛ innatiui. ꝛ illa
sup̄fluitas descidit̄ a maᵃ digesta humida ꝛ gros
sa ꝛ spissa. ideo vrina in pueris est spissa. Senes
aūt ꝙuis habeāt meatus largos: h̄nt tn̄ calorē
debilē ꝛ digestiuā debilē: ꝛ humores crudos ex
ꝯn̄ti. ꝛ om̄e crudū ꝛ idigestū respectu digestiui
est subtilis: vt dicit p̄hs ibidē. ꝛ etiā ille debilis
calor nō pōt ōscidere aliquid ab illo indigesto
ꝛ sic vrina remanet tenuis in senib⁹ ꝑpter aliam
cām. etiā senes h̄nt vrinas tenues ꝛ crudas. s. q:
multū bibūt magis ꝙ pueri. ꝛ ille mult' pot⁹ su
p̄fluus extinguit calorē naturalē: ꝛ sic vrina re-
manet in eis alba ꝛ tenuis. Ga. in passionaᵒ in
li. 3. ponit multas figuras lapidis. Quidā enim
sunt quadrati vel triangulati. quidā asperi ꝛ ta-
les sunt mali. q: in transitu ꝑ meatus vel affligū
tur cū illis angulis vl' aspitate: ꝛ sic nō p̄nt trāsi
re ꝛ molestāt infirmū ꝙplurimū. vel si trāseunt
vulnerāt ꝛ vlcerāt loca ꝑ que trāseūt: ꝛ sic rema
net dolor in mēbro cū vlcere ꝛ sil'r ardor vrine.
Dicit etiā Ga. ibidē ꝙ ex arenis nō expulsis fiūt
lapides. ꝛ hoc non est mirum. Nam si ille arene
cōcathenantur a materia grossa ꝛ viscosa ꝛ ca-
lor intensus ab ea resoluatur. similiter grossum
remāet desiccatū cū pristinis arenis incorꝑatū.

¶ Capl'm.19m de anathomia vesice ⁊ passionibus eius.

b Dixit Galien⁹ pmo de int.c.p° q oportet p anathomiaz scire vniuscuiusq; mēbri essentiam q̄liter est. Ideo bonū est vt scribantur breuiter anathomie mēbrorū quorū passiões ptractare intēdim⁹ ⁊ in proposito de vesice passione. Dicit aūt vesica quasi vas aq. In ipa em vrinalis aqua cōtinue cōgregat. Est aūt vesica mēbrū panniculosum ⁊ neruosū forte multū fm sui rotūditatē tendens ad rotunditatē ⁊ est cōcauum ad vrine retentionē deputatū. Vesica autē iviris est collocata sup intestinū quod vocat longaon. In feminis autē sup matricez iacet. ⁊ sicut dicit Ga.7° de iuuamentis quasi in fine quarti col. ad cōstitutionē ipsi⁹ veniūt ad ipsam ab vtroq; latere vnus neru⁹: quoz origo est ex tunica que est in osse lato quod est in fine dorsi. similit veniunt ad ipsam vene ⁊ arterie q̄ pcedūt a venis extensis sup dorsum quaz vna est pulsatilis. ibidē Ga. ⁊ sequit In collo ei⁹ sunt copulati duo nerui ⁊ due vene non pulsatiles ab vtroq; latere. Et hic rarificant ⁊ expandunt ⁊ diuidunt in eo. ⁊ p istas venas nutritur vesica ⁊ collum eius ⁊ istud collum transit anfractuose tribus anfractib⁹ sub pectine ⁊ sub osse femoris. Per tales em anfractus ⁊ reuolutiones facilius retinetur vrina. In mulierib⁹ vo transit⁹ directe fine eis. ⁊ ibi incipit exire sub osse femoris: tunc incipit subtiliari dictū collū: ⁊ fit quasi vna via ad modū magne vene. ⁊ intrat in compositionē vge inviris: ⁊ trāsit p virgam fm longū vsq; ad extremum ei⁹. et per hoc exit vrina: ⁊ sic sunt duo foramina in virga virili: vnū quod procedit a collo vesice: ⁊ per istud exit vrina. ⁊ aliud quod pcedit a vasis spermaticis. ⁊ per istud exit sperma. Aliqui dicunt q in virga est tertiū foramē p quod exit liquor ille qui in somnijs vel quādo vir cū cupiditate tāgit mulierē. s; de hoc nō est multū curandum. Mulier autē nō hz viam ita longā: nec collū vesice in eis transit vltra os femoris: s; ppe foramē vulue terminat. vesica aūt hz duas pelliculas que magis sūt spisse versus collū ⁊ ibi manifeste appent q sint due. ⁊ ad pmā pelliculā exteriorē dirigunt pori vritides diagonalr pcedētes a renib⁹. et penetrāt pmā pelliculā exteriorē. Deinde aliqlr inter duas pelliculas pcedūt penetrāt scdam pelliculā ⁊ sic cadūt vrina ⁊ arene ivesicā exeuntes a renib⁹ ad supficiē cōuexam ⁊ cōcauā. Vltra hoc habet vesica lacertos in collo stringentes ⁊ apperiētes ipsam donec fit necesse ipsam vrinā exteri⁹ expellere fm hoīs voluntatē. Vtilitas autē vesice est retētio vrine per lōgā morani: vt nō sepe ⁊ sepius ad vrinandū surgamus: sicut habētes ardorē vrine vel passionē que dicit diamne. quantitas autē ei⁹ ē q poterit cōtinere quartā partem vnius loti vel pauloplus. Tela aūt vesice vel substantia ei⁹ fm Ga.5°. de iuuamentis versus finē qnti colū¹. ex filis oībus necessarijs ad motus q̄bus indiget mēbrum est ptexta. Nā cōposita est ex filis longitudinalib⁹ p quos fit attractio. ⁊ ex filis circūdantib⁹ fm latitudinē per quos fit expulsio cum quib⁹ se expmit in pte expulsionis ⁊ ex filis pcedentib⁹ diagonalr ⁊ trāsuersalr mediantib⁹ quib⁹ fit retentio.

¶ Capl'm.20m. de stranguria.

i Istud nomen stranguria componitur de stringo stringis: ⁊ de vrina. Et ideo dr ve stranguria qua fi strictio vrine vltra volūtatē eā expellere volentis. Et dicit strāguria. i. strāgulatio ⁊ ppie dictū est q: strāgulatio idē est qd gule strictio iuxta il lud 2¹. a mpb. Strāgulatorū ⁊ nōdū dissolutorū ⁊c. ḡ strāguria inuolūtaria ⁊ noxia vrine retētio preter naturā cū conatu ⁊ volūtate expellēdi eā. Et istud capl'm intitulat Auicēna. in.19ª de difficultate vrine ⁊ a Rasi in diuisionib⁹ de retentione vrine cum conatu ⁊ angustia fm aliquos. Et fm Ga. in passionario sūt tres species seu modi fm q causa est fortior vel debilior. sc; suria dissuria ⁊ strāguria. Et de hoc stat versus. Suria nil strangur. guttas: dissurq; per horas. Verūtamē Ga. pmo de interiori. ca°. pmo. vbi pfecte loquitur de retētiōe vrie. nō loquit nisi de stranguria. Et 6°. de int.c.3°. vbi loquit de vesica ⁊ de cōstrictione vrine ponit solū strāguriā ⁊ dissuriā: nullam inter eas faciēs drīam. Et de suria nullā fec mētionē. Vnū ergo p alio poni pōt ⁊ de noībus modicum curare debem⁹ dūmodo intētiones rerum ad morboz locorūq; noticiam ⁊ curam ptinentes habeamus ⁊c.

Cause stranguríe qdaz sunt pmitiue: quedam añcedētes: quedā coniuncte. Primitiue ⁊ ab extrinseco accidētes ponuntur a Ga. pmo de int.c.j.⁊.6. de inte.c.3°. Prima cā pmitiua potest esse ict⁹ vel pcussio aut conquassatio in pitoneon a quo potest vesica vel collum eius inflari vel apostemari: vt dicit Ga. primo de interiorib⁹.c. pmo. Similiter pcussio aut casus super ossa dorsi. Sed aliquando ista vrine con-

strictio nō fit statim:sed post.3^{m} diem cū vesica
tumescit ꝛ apātur ꝑpter ꝯculcationem spōdiliū
ad eā:cum locū suum dimittant ꝛ inferius con/
uertunť.verba sunt Gal.6. de iter.c.3°.Alia cā
ꝑmitiua est casus vł obuiatio a quo seq̄tur dis/
ruptio vesice a q̄ sanguis defluens ad vesicā ibi
coagulať ꝛ impedit vrinam exire. vt dicit Gal.
ibidē ꝛc.❡Cāe ancedētes ponunť a Gal. silr
6°.de iterio.c.3°.ꝛ sunt apāta in renib⁹ vł in vijs
eoꝝ a q̄b⁹ sanies effusa ad vesicā meatū claudit
vrine.silr hūores grossi in venis vel alibi existē
tes potētes currere ad vesicā ꝛ ei⁹ meatū claude
re possibili.ꝛ etiā ad hoc iuuat nimia cibi ꝛ po/
tus acceptio ꝛ idigestio ꝛ assump° fructuū ꝛ re
rū ḡnatiuaꝝ hūoꝝ grossoꝝ:de q̄bus fcā est mē/
tio in.c.de lapide.Silr mala cōplō fria mortifi
cans virtutē sensitiuā:ꝛ ꝑ ꝯñs expulsiuā aliqñ
nō expelliť vrina:ꝑpter fe.adurentes hūiditatē
corporis ꝯsumētis:ꝛ aliqñ fatui medici laborāt
in expulsione vrine q̄ nō existit.❡Cause ꝯiun/
cte stranguríe.Prima est oppilatio meat⁹ ꝑ quē
dꝫ vrina trāsire a vesica exteri⁹.Scđa cā est de/
fectus vesice nō potenꝭ se lateraliter exprimere:
mediāte qua exp̄ssione fit expulsio vrie ꝛ ista ex
pressio mediante q̄ fit expulsio sup̄flui fit cū vill
lateralibus.Debilitas aūt istius expulsiue fit ali
quando a mala cōplōne fria: p̄cipue etiā ꝑpter
nimiam replōnē vesice ex vrina que q̄deꝫ replō
vrine accidit duob⁹ modis:sicut dicit Gal.6.de
iterio.c.3°.Uno mō ex defectu sensus vesice. q:
neruus ꝑ quē in ea fit sensus mor⁹ patiť.vñ vesi
ca in somno plena quā nō sentiebat plenitudi/
nē iplebať:ꝛ vesica nimia quātitate vrine extēsa
cā strāgurie existit.hec ille.Uirt⁹ eniꝫ expulsiua
vesice vel alicui⁹ mēbri nō opatur nisi percepto
nocumēto.ꝑmo de iter.c.j.Alio mō accidit ista
replō in sanis:cū aliq̄ necessitate coguntť vrinaꝫ
retinere:vt ꝑpter opus aliqđ in quo supple occu
pantur:aut ꝑpter bonoꝝ hoiuꝫ verecūdiā:aut ē
manēs cū rege vel in loco iudicij: vel in ꝯuiuio
vñ mictū ire verecūdať : quocirca extēsio vesice
cū vrina fit cā strāgurie. verba p̄cisa sunt Gal.
6°.de iterio.c.3°.Aliqñ fit stranguria ꝑpter lapi
dem a renib⁹ vel vesica expulsum ad meatū qui
non pōt transire:imo obturat ipsum.Silr hūo/
res grossi vrine transitū ipedientes. silr vo caro
aut veruca aut aliq̄ excrescentia in dicť locis fa/
cta aut creata:vel cicatrix: vt accidit aliqñ post
micturam sanguis.silr apāta in vesica precipue
in locis vesice vel in vijs vrine.Gal.quidē ꝑmo
de interio.c.j.dicit:ꝙ tripliciter fit oppilatio in

collo vesice.Unus modus est cū collū vesice tu
mescit ꝛ indurať ex nāꝫ adeo vt via vrine clauda
tur.Alio mō cū ex nām in illo loco nasciť aliq̄d
vt veruca sup̄flua caro porri ꝛ silia. Tertio cum
claudiť ex aliquo ad cū venienti.hec ille.Et seq̄ť
in snia:ꝙ hūores grossi qñ coadunanť in orifi°
colli vesice vel lapis vel frustuꝫ san.aut sanici ꝛ
apostema simplex vł cōpositum sunt cause strā
gurie ꝛ specierum eius ꝓm ꝙ cā est maior vł mi
nor:intensior vel remissior ꝛc.

Signa strāgurie. Signa egritudinis
sunt retētio vrine ex toto cum
aggrauatione ꝛ conatu expellēdi.Reliq̄ autem
signa ꝓm positionē causaꝝ sunt inuestigāda. Si
ergo fiat a causis ꝑmitiuis:ex relatiōe patienꝭ
habenť:q: dicit se ꝑcussum fuisse vel casum ha/
buisse ꝛ etiā ex alio.q: ille qui percussus fuit in
ꝑitoneon ꝛ vesice regione hꝫ tumorē ꝛ doloreꝫ
in loco ꝑcusio.Et si hūores ad apā ibi aggregē
tur:adest feb.ꝛ retētio vrine.ꝛ breuiter tota re/
gio vesice appet extēsa ꝛ inflata ꝛ dolēs.Si aūt
est ꝑpter cōculcationē spondiliū accidentem ex
casu vel ꝑcussione a q̄ ꝓuenit stranguria:hoc co
gnosciť ꝑ dolorē in loco.Et q: signa ꝯcauitatis
ꝛ cōplōnis ad intra appent in fine dorsi: ꝛ si ex
tali casu vel ꝑcussione rūpiť vena sang.veniens
ad vesicā coagulatur.ꝛ hoc etiaꝫ sciť q: minxit
aliq̄s guttas sang.vel q: ꝑus ante coagulatio/
nem vrinā minxit sanguinolentā.Et dicit Aui.
ꝙ congelatio sanguinis in vesica supple qñ est cō
suetudinaria cognosciť per citrinitatē coloris ꝛ
per pulsus ꝛ anhelitus ꝑuitatē ꝛ frequētiaꝫ: ꝛ ꝑ
sudorē frim ꝛ febrē ꝛ rigorem ꝛ nauseā. ❡Si/
gna causaꝝ antecedentiū.si aūt stranguria acci
derit ꝑpter saniem ab apātibus renū vel mea/
tuum eius hoc sciť:q: signa apātis renū q̄ p̄ces
serunt cū signis eruptionis ei⁹ q̄ fuerūt dicta in
c.16°.istius q̄nti li.Si vo strāguria vel difficul
tas vrine fuerit ꝑꝑ grossitiē hūorum claudētiuꝫ
viā vrine hoc sciť:q: aliqñ cū vrina aliq̄d de ill
humorib⁹ extramittiť:ꝛ in infantulis etiā vrina
spissa mingitur.Uel q: est hō senex vel flegma/
ticus iuuenis in ocio cum dieta copiosa: maxie
si per longū tempus fuerit vsus cibis grossis ꝛ
flegmatic:ꝛ cum hoc adest priuatio signoꝝ la/
pidis renuꝫ ꝛ vesice vel apostematis erupti vel
sanguinis in vrina apparentis:ꝛ cum hoc senti
tur grauitas in pectine ꝛ peritoneon: ꝛ in ipsa
vesica:ꝛ maxime si in ipsa sit maxima humoris
quātitas cōgregata.❡Si vo est ꝑpter fridam
cōplōnem ꝯstringentem vel mortificantem vel

sensum remouentē: h scil'. quia diu fuit in locis friis vel stetit in aqua fria. vel qz p multū tēpus fuit vsus rebus multū infrigidātibus aut sumpsit res narcoticas. Simil'r qñ est a calore. ptz p oppositū istorum. Si aūt stranguria fiat ppter debilitatē sensus: tunc homo nō sentit illud nocumētum qd debet sentire: nec sentit mordicationem vrine. qz mēbra sensibilia in sua radice sunt lesa ¶ Signa cāz cōiunctarū. Si fit ab apate ī collo vesice: iam tumefactio z oppl'o assunt z feb. z signa dicta supius. ¶ Si fit ppter opplōnē est ibi retentio cū dolore. si fiat a debilitate vesi^c nō potentis a se expellere. z fit ppter malā cōplōnē friam vrina est al. aliqñ grossa aliqñ tenuis ḿm diuersitatē causarū. z ante istā strāguriā freqnter surgebat ad mingendū: z cū hoc fritas in loco sentit' z iuuatur a calis. z cognoscit' etiā p retentionē signoz aliorū. ¶ Si fuerit ppter repletionē vesice: qz diu retinuerit vrinā cū voluntate mingēdi: sicut accidit illis q̄ sunt occupati vel q̄ sunt in locis verecūdie: h scil' per relationē eius ¶ Si vo fit ppter malā cōplexionē calidam: cal'itas sentit' z ardor in vrina. ¶ Et si fuerit ppter apā in collo vesice: adest dolor z retētio vrine. z qd mingit' exit cū magna difficultate: z nō pñt mingere nisi stando z fortiter cōprimēdo z adest dol'. manifeste in pectine z pitoneō: z alia signa que dicent' in. c. de apate vesice deo adiuuāte. ¶ Si quidē fuerit ppter lapidē q̄ a renibus ad vesicā defluit pcesserunt signa illius: qz arene rubee z dolor z silis colice zc. Silr de lapide vesice. ptz etiā ex alio. qz si mittat' siringa p vesice foramē vel alius radius clipsat' z subtilis: ci' lapidis duricies tactu inuenit'. ¶ Si aūt fuerit ppter sanguinē cōgelatū aliunde venientē: eius signa iam dicta sunt: qz prius minxit vrinā sanguinolentā z dolor fuit sensatus in illo loco a q̄ processit. z cum hoc si intromittat' siringa forte aliquod signū appebit in capite eius vel frustula aliqua exient cum' vrina z adest puus pulsus z citrinitas coloris. pulsus z anhelit' puus z frequens cum signis supius dictis. ¶ Qñ aūt est ppter humores sentit' grauitas pondus in vesica z regione eius z nō adest dolor: nisi ille q̄ procedit ab extensiōe vesice. qz cōiter sunt frigidi. z tales nō causant dolorē: sed aggrauationē. Et cum hoc si retromittat' siringa: aliqd. signū apparebit in capite eius. vel aliqua particula exiet cum vrina. vel etiam aliqñ ante istā horā aliquid de illis humoribus spissis appuit in fundo vrinalis vt sepe visuz est. ¶ Et si fuerit ppter debilitatē expulsiue tūc ex cōpressiōe vesice educit' vrina faciliter qñ vna est ppter egritudines sig' p dolorē pteritum aut psentē z p signa egritudinū coz superius iā recitata.

Judicia in strāguria. ¶ Primo dicit Aui. z ptz ad experientiam: q oēs spēs opplōnis vesice q̄ accidūt in ipa vel p coartationē sunt cum dolore z sunt etiā cum timore z suspēsione. ¶ Scdo dicit Aui. q stranguria ppter sanguinē congelatū z retentū i orificio vesice cum qua adest citrinitas coloris cuz puitate z freqntia pulsus z anhelitus z sudore frio z fe. z rigore z nausea. oīa ista sūt mortalia. Et ego dico q a quacūq cā in retētione vrine ista proueniant sunt pessima signa z mortalia. ¶ 3° veruca vel caro causans strāguriā. Si ē in via q̄ ē ab epate ad renes vel ī vijs renū vl' in poris vritidibus nō recipit curationē z nō medicatur nisi cū tina z empl'is linificantib'. Illa autē que est i meatu virge quādoq egredit' cuz his que mingere faciunt. vt dicit Ras' in diuisionibus. ¶ Quarto renibus saniē habentibus strāguriā accidit. 5. ampho. amph. 59. z iste amph. solet poni in cauda ampho' in ano flegmones zc. Et in isto 2° sequitur. Cū ergo in renib' coadunat' materia putrida necesse est per vesicam effluat ad quā pueniēs eā pūgit: cogit cōmouet vt p eam expellat. ibidem. ¶ Quinto in ano et in matrice flegmonē patiēti stranguria accidit alio etiā loco allegato. z hic stranguria capitur pro pua z sepissima mictura: vt pz per Ga. in cōmēto pmo. Sic etiā accipit Ga'. 6. ampho. 2°. j. ¶ Septimo iudicat ypo. in. 3. ampho. ampho. 6. in sententia. frequēs sufflatio venti borealis facit dissuriā. z causa dat' a Ga. in cōmento sic. Dissurie vo ex passionibus vesicarū sunt. cū eī vesica fria z sicca fit z sine sang. plus patit' q aliquod mēbrū ex frigiditate accidentiū. Vba sunt Ga. ibidem.

Cura strangurie dissurie z paucitatē vrine z difficultatē eius. Posito igit' q strictio vrine fiat a causis pmitiuis. s. q ceciderit vl' a casu vel pcussione vel obuiauerit alicui rei dure. pmo f' flōia de basilica. post vngat' locus cuz oleo ros' z vnfancino mixtis cū modico aceti et suspergat' cū pul'. san. ru. z ros. z mirtillorum. añ. ʒ. j. z si tūc non remouet' dolor imo crescit: et incipiunt appere signa apatis. s. fe. tumor z dol'. tunc est signū q a cāis primitiuis veniūt añtes z ab añcedētibus z pmitiuis veniūt coniūcte p dependentiā. z tūc flōmet' de sophena. post si vē

ter est constipatus soluat cum clisteri mollificatiuo et abstineat a cibo duobus diebus secundum Aui. et postea vtatur dieta tenui. et regatur vt febricitans. deinde fomentetur locus secundum doctrinam G. primo de inte. quasi ad vnum col. cum aqua cal'a vel tepida. Deinde vngatur cum oleo viol. et camo. tepidis. et ista debent continuari per quattuor horas: vt dicit G. ibidem continuo infirmus exprimat se ad mingendum et aliquis vel ipse infirmus comprimat cum manu suauiter vesicam inflatam a superiori parte versus virgam. et hoc faciebat Ga. continuando vnctionem et embrocationem donec dolor mitigetur: et patiens mingat. vel decoquatur in aqua camo. mellilo. et folia napi et malue et violarie et se. lini cum spongia. vel filtro seu euapo. vel vesica bouis hac decoctione semiplena pectini vna et altera pitoneo apponantur. Si vero foret magna repletio posset leuiter purgari cum lenitiuis. et breuiter fiant illa que dicentur in c. de apate vesice. Et sit balneum ab vmbilico infra de rebus mollificatiuis et anodinis supradictis. quibus addatur radix altee cepe porri et caules. ex quibus omnibus vel aliquibus potest fieri emplastrum ad mitigandum et mollificandum cum butiro et oleo camo. et viol. et extendatur in sarabell vel in panno condecenti et pectini et pitoneo applicetur mentulam per foramen extra dimittendo. et in isto apomaso nec siringa nec radius vel argalia in principio est immittenda: timendo dolorem et apatis augmentationem: vt dicit Ga. ibidem etc. ¶ A sanie si sit stranguria vrine que in meatu vel in collo vesice se interponit et vrinam retinet. Primo remoueatur a collo vesice eleuando pedes et anchas infirmi altius ventre sicut fuit dictum in c. de lapide. et post si adhuc non mingit: mutatur per foramen vge radius vel siringa secundum modum dictum in c. de lapide. ita quod ab illo foramine vel meatu expellatur continuo. deinde diuretica que mixta cum vrina et sanie aliqualiter ipsam subtiliant et exire faciunt. et aqua rafani vtriusque et aqua crete marine et calcatrape valet in hoc casu sumpte per os et cum siringa iniecte. similiter et alia diuretica superius iam dicta. ¶ Ab humoribus grossis vrina impedita curatur sicut modo dictum est de sanie ad iungendo digestionem eorum cum oximelle squilitico et diuretico et purgationem eorum cum turbith et agarico vel cum benedicta, hermodactilata et diaturbith. ¶ Et in isto casu et supradicto vz regimen subtiliatiuum et assumptio istius pul. ℞. se. dauci se. petro. macedonici. ana ʒ. ij. hermodactil. ʒ. iij. fiat pul. detur ʒ. j. cum aliqua de aquis supradictis. Valet etiam furfur tritici coctum cum oleo nucum et saccellatum et valent diuretica dicta in c. de lapide ¶ A sanguine coagulato si sit stranguria vel dissuria que consueuit prius exire a renibus vel vesica vel ab alijs locis cum vrina: tunc sit flo. ia de basilica. et in crastinum de sophena et sistatur talis fluxus san. dando trocisco de terra sigillata dictos in c. de emoptoica passione. Tunc veniendo ad egritudinem mittatur argalia vel siringa puncta oleo per foramen vge donec transeat ad vesicam: et tunc extrahatur et tunc pa. iacens per dorsum exprimat se et mingat et postquam fuerimus securi a fluxu sang. ad vesicam: diuretica et lapidem frangentia ministrentur superius et per siringam immittatur: vt ille sang. vel humores dissoluantur vel etiam sanies si ibi fuerit. In isto casu et alijs duobus supradictis vz balneum ab vmbilico inferius in aqua decoctionis feni. et petro. et vtriusque senetionis et rad. altee et se. lini et foliorum napi et camo. et melli. et dauci et pitarie et porrorum et caulium. Dentur etiam per os illa que lapidem comminuere et frangere consueuerunt. Nam dicit Aui. in. 19. 3. trac. primo quod cura sang. coagulati in vesica est cura lapidis. Et dicit ibidem quod aliquando est cura sufficiens potare sirupum acetosum cal'm vel oximel diureticum vel squilliticum cum aliquantulo cineris facti ex ligno fici. vel si ei aliqua diuretica misceantur. nam in oximelle diuretico est acetum quod est incisiuum et est ibi mel quod est absterssiuum. et sunt ibi alia que sanguinem et humorem grossum et saniem subtiliant et cum vrina foris expellunt: cum sint diuretica. Coagulum leporis distemperatum cum aqua rafani et immissum per siringam dissoluit res in vesica coagulatas. ¶ Item ʒ. ij. carpobalsami date cum aquis diureticis valent ¶ Similiter ista que sequuntur in eadem quantitate secundum Aui. li. gnum penonie et grana ci. blacce bisancie aureum. i. cordumei. Similiter ℞. sauine assefetide gummi armo. rubee tinctorum ana ʒ. s. fiat pille cum aqua rafani detur ʒ. j. cum aqua apitiua radicum apitinarum. Agaricus et siseleos debite preparati cum succo satifrage facta residentia iniecti per siringam valent multum. Similiter duo aurei assefetide et tantundem aristo. longe fiat pul. et detur ʒ. j. cum aqua cicerum ru. vel nigrorum et petro. et spice. vel iniiciatur per siringam. vz etiam lexiuium factum ex cinere ligni ficus et aqua cineris vitis. ¶ A lapide vero si sit stranguria sit remedium stari dicta et recurratur ad c. quod est ante istud curando lapidem vel transponendo ipsum curabitur egritudo. ¶ Ab insensibilitate vesice et debilitate sensus eius si fuerit tunc vngatur alkatim et regio vesice et pitoneo cum oleo castorei et marciaton et oleo nucis indice et oleo nardino et costino. valent etiam in isto casu medicine que sunt contra venenum: sicut thiriaca metridatum: precipue ille in quibus intrat lapis bezahar. et sine du. lapis prorum inter proprietates optimas

ꝛ opationes q̄s pficit in corpore humano hꝫ ꝓ-
prietatē frangēdi lapidē in renib⁹ ꝛ vesica ꝛ mū
dificandi vtrūq̄ vt dicit Beriēsis valet ēt oleū
de lilio ꝛ oleū de narcisco ꝛ oleū de cc°ꝛ oleum
sambucinū. vn̄ sambucus idē est ꝙ gesemini cū
istis policeꝛ ꝛ aliq̄ quātitas itra vesicā cū siringa
iniūciatꝛ. oleū aūt balsamī vꝫ ꝓprie. empl'a ex ruta
ꝛ pulegio herbe palisis ꝛ saluie ꝛ cicute ꝛ se. ei⁹
ꝛ semē rute ꝛ ex sīlibus. ¶ A repletiōe vesice ni
mia q2 diu retinuerit vrinā tūc vesica nō pōt se
lateralr̄ exp̄mere nec vrinā expellere in isto casu
suauiter tacta modicū vesica cū manu est expri
mēda ꝛ cōprimēda vngēdo cū oleo calido viol. ꝛ
camo. ꝛ iterū cōprimatꝛ donec vrina egrediatꝛ ꝛ
denuo vesice regio ꝛ pitoneon ex reb⁹ mollifica
tiuis erit epithimāda vt est malua ꝛ radix leui-
sti. se. lini fenugreci yppia florē gerēs albū. ꝛ si p
ista vrina strāgulire nō valet ad dn̄am siringam
est recurrendū ꝑparatā sicut docet Albulcab. ꝛ
ceteri medicine opifices. ¶ Siringa autem est
instrūm sic clistere ſꝫ est puū ꝛ cōiter fit de argē-
to ꝛ p ptē supiorē vbi est latior ꝛ vbi manica al
ligat itromittatꝛ filū duplicatū donec exeat ad
aliā partē ꝛ flosculus lane cū coto fortiꝛ cū fili
extre ligetꝛ. deide cū alia extremitate itra cānu-
lā vsq̄ trahatꝛ ꝛ si aliq̄d de dicta lana vel coto su
perfluit cū forpicib⁹ abscindatꝛ ꝛ pōr oleo puri-
tta per virge cānalē vsq̄ ad vesicā delegetꝛ ꝛ eq̄
cuspide ei⁹ vbi est lana senseris penetrare filū p
alterā ptē paulatī trahe ꝛ sic opando seq̄tꝛ vri-
na cotū vl' lanā ex necessi'e aīs cēt ibi darevacuū
q̄d nimis abhorretꝛ a nā itantū ꝙ nūq̄ fuit nec
erit nāliter loquēdo. 4°. phicoꝝ. Hec est forma
cānule siringe ꝛ pōt fieri de auro vel argēto vel
auricalco ꝛ de eisdē metallꝛ pōt fieri radius ꝛ nō
erit pforatus fm longū. sed erit magis gracile
ꝛ bn̄ politū. ¶ Ad ipellendū lapidē ab orificio
vesice vel aliq̄ alia si ibi sint exitū vrine īpedien
tia ad istā formā ꝑus dictā ꝛ mag̃ minutā ista
instra imitti debēt post vnctiones ꝛ balnea her
barū supradictarū. in isto casu caueāt a cibo ꝛ
potu maxīe apitiuo. q̄n aūt aliq̄d in vesica volu
eris mittere filū ꝛ flosculos totalr̄ amoueantꝛ.
¶ A congelatione vel humoꝝ grossitie si vrīa
īpediatur: fiat illa cura que fit in sanᵉ coagulato
vel congelato: ꝛ minuatur cibus ꝛ potus ꝛ em-
plastrentur loca illa cum herbis calidis aperiti
uis: ꝛ ponatur in balneo herbarum diureticarū
ꝛ fiant embrocationes cum eis ꝛ fiat hoc em-
plastrum. ℞. radicis achori ꝛ enule campane ꝛ
apij ꝛ petr°. ꝛ pitasilon cū toto. añ. ℳ. j. fimi co
lumbini. p. 2. se. sinapi. ℥. ij. rute pulegij siccoꝝ
camo. ℥. j. coquassentur ꝛ frigantur in oleo ca-
mo. ꝛ calidum in dictis partibus emplastretur.
¶ Emplm̄ Aui. valens in isto casu ꝛ in sangui
ne coagulato ꝛ est expertū vt ipse dicit. ℞. bac-
carum lauri alūis amomi mellilotī farine cice-
rū nigroꝝ camo. añ. ʒ. io. se. dauci. se. rafani ꝛ a-
pij hortulani ꝛ mōtani. añ. ʒ. 7. ꝛ emplꝫ cū oleo
balsami vel scorpionum: vel saltem cū oleo de
lilio ꝛ aqua canlium aqua alkekengi ꝛ vinum
in quo ponitꝛ alkekengi cum se. suo rubeo tem
pore vindemiarū valet: ꝛ nō queras aliam me-
dicinā in mundificatione renū ꝛ vesice ꝛ in pre
seruatione a lapideitate ꝛ arenositate ꝛ hūoro-
sitate. Vnguētū ad idē. ℞. serapini bdellij op-
poponaq̄. añ. ℥. ij. remolliantꝛ in vino calido ꝛ ad
das cera ꝛ oleū ꝛ adeps anseris ꝛ anatꝛ. añ. ℥. j.
ꝛ ß. fiat. vnguentū quo ptes supradicte frequen
ter vngantꝛ ꝛ pānis calidis adiunctis in calidi-
tate actuali detineantꝛ. hoc vnguentū vꝫ ad op-
pilationē ex hūorib⁹ vel arenis ꝛ contra fridita
tem q̄ sunt cause ꝯstrictionis vrine. Oleū autē
scorpionū ꝛ nardinum ꝛ muscatellinū nō obli-
uiscantꝛ quin per siringaꝫ iniūciantꝛ ad cōminuē
dum illa que in vesica retinētur: q2 aut calefaciē
do ꝛ humectando illa contenta dissoluunt aut
dissoluta lubricare faciūt ꝛ exire. ¶ A veruca vl'
excrescentia nata in vijs vrine si fuerit strangu
ria fiat balneum ex rebus mollificatiuis. ꝛ fiant
empl'a ꝛ olea adiungant mollificatiua. ꝛ balnea
ex rebus mollificatiuis summe valēt in isto casu
imo aliud remediū non habetur q2 omni ope-
ri medicine talis excrescentia contradictoria re-
putatur cū nec visui nec tactui imediate nec au
ditui possit aliq̄ mō presentari. Ista empl'a etiā
talia balnea meatus dilatabunt ꝛ facili⁹ vrina
expellitꝛ vt dicit Rab. Et tūc denꝛ vrinā prouo-
cantia. Dicit enī Rab. i libro diuisionū ꝙ in plu
ribus modis difficultatꝛ vrine ꝯfert introitus in
aq̄ calida in qua decocta sint folia caulīū humi
da ꝛ carthamū ꝛ fenugrecū ꝛ rubea tinctorum
ꝛ emplāta ex eis sup pectinem ꝛ alkatim. ¶ A
frigore vo si fuerit stranguria vngantꝛ loca su-
pradicta cum oleis ꝛ vnguētis calidis vt ē oleū
de lilio ꝛ oleum nardinū ꝛ sambucinū ꝛ oleum
rute. vnguentū marciaton dialtea agrippa ꝛ cū
oleis calidis emplꝛ. ¶ A caliditate si fuerit vn
gatur ex consilio Aui. cum oleis temperatis ꝛ
cum oleis frigidis in quib⁹ est lenificatio vt est
oleum viol. ꝛ oleum de cucurbita. Et similiter
q̄n siccitas ibi reperitur denꝛ etiaꝫ cibi ꝛ potus

hūectatiui. A palisi vel spasmo si fiat strāguria s
sicut dictū est ab insensibilitate ꝛ fiat sicut dictū
est in ca. de palisi ꝛ in ca. de spasino. ¶ Infanti-
bus aūt si venerit strāguria ꝛ fuerint lactātes of
ferant diuretica cū lacte ꝛ illa eadē nutricib⁹ mi
nistrēt: alleū tritum ꝛ dissolutū cum aqua rapha
ni vel aqua decoctiōis petr°. ꝛ vȝ in ꝓuocatione
vrine eoꝝ. fist cū radio multū subtiliter tentet si
in virga vel ei⁹ aditu sit lapis aut hūor: ꝛ sic a fo
ramine amoueat vel transportet. ¶ Medicina
fortis diuretica ꝛ est Auice. ca°. fil. ℞. sauine a-
zari se. petro. ꝛ apij amo. ameos radicis rubee ti
ctoꝝ amigd. ama. spice. aā. ʒ. 20. se. melonū. ʒ. io.
corpm cātaridaꝝ remotis capitib⁹ ꝛ alis. ʒ. j. ar-
moniaci. ʒ. j. dissoluat armoniacū cum aqua rafa
ni ꝛ s. pille. aā. ʒ. j. vsq3 ad. ʒ. iij. vesice damule. ʒ.
iij. exiccate date cū vino habent ꝓprietatē ꝓuo-
cādi vrinā. Cācri marini adusti. ʒ. ij. cum vino va
let in stranguria pueroꝝ Aui. hec. Rab. vo in io.
experimēto pmi ca° experimentoꝝ. Decoctio carui
ꝛ se. apij ꝓuocat vrinā fortis ꝛ subtiliat hūores
grossos. ¶ In. i2°. experimēto pmi capli ponit
has pillas. ℞. azari se. fen. rubee tinctoꝛuȝ costi
saturegie ysopi sicce aā. ʒ. iij. pulueriȝent ꝛ fiāt ex
eis pill. det. ʒ. j. cum aqua decoctionis fen. ꝛ an.
℞. yris camedreos fu. se. fen. an. apij azari. ana
ʒ. ij. cinamomi amomi carui ʒʒ. floꝝ cinamomi.
aā. ʒ. j. sticados gentiane marrubij aā. ʒ. ij. pulue
risent ꝛ ꝯficiant cū decoctiōe azari ꝛ squinan. ꝛ
maratri ꝛ s. pille det. ʒ. j. cum aq̄ decoctiōis floꝝ
camo. ꝛ spice. Et nō est silis medicina in ꝓuocā-
do vrinā ꝛ subtiliādo hūores ꝛ apiendo oppila
tiōes ꝛ cōfortādo ꝛ tempando stomachū frigi-
dū. Rab. in pmo. c. experimentoꝝ. ꝛ iō tollit do-
lores colicos qui veniūt ꝓpter passiones renū ꝛ
vesice ꝛc. ℞. spice cel°. se. cucu. lacce rubee ticto
rū. aā. ʒ. iij. mirabilit ꝓuocat vrinā ꝛ valȝ strāgu
rie. Et ponit a Rab. 3°. c. experimētoꝝ. Confec°
medicaminis qd ponit Rab. 9°. Almāsoꝛ dissol
uēs sanguinē aut pus i vesica. ℞. cordume. myr
rhe rubee tinctoꝝ se iunipi armoniaci asseferide
aā. ʒ. ij. armoniacū dissoluat cū aqua rafani ꝛ cū
eo alie medicine incorporent ꝛ s. pille dent qua
ter in die q̄ntitas. s. a. ʒ. ß. vsq3 ad. j. cuȝ aqua ape-
ritiua de seminib⁹ ꝛ radicib⁹ eperitiuis ꝛ diure-
ticis. Cōfectio Rab. in. c. 4°. experimētoꝛuȝ que
purgat matricē mulierū ꝛ dissoluit ventositates
ꝛ ꝓuocat mēstrua ꝛ vrinā. ℞. ameos floꝝ har-
neel. i. cicute azari floꝝ camo. se. fe. gentiane spi-
ce. squināti camepitheos camedreos ani. rubee
tinctoꝝ. ana. ʒ. io. coquant in. lī. 4. aque vsq3 ad
lī. j. ꝛ cum aliqua parte istius detur. ʒ. j. gūmi ar-
moniaci. ¶ Alia cōfectio Rab. in eodeȝ loco ad
eandē valēs intētionē. ℞. aristo. rotūd lacce ru-
te gētiane meu fu. spice. costi. aā. ʒ. j. mell. qd suf
fic. s. ad modū opiate dent. ʒ. iij. cum aq̄ decocti
onis sauine ysopi ꝛ saturegie vel cū aqua rafani
vel crete marine. ¶ Rab. in hoc caplo expimen-
toꝝ suoꝝ ponit has pillas que valēt ad lapides
renū ꝛ vesice apiunt oppilatiōes ꝛ expellūt feces
ꝛ vrinaȝ ꝛ est exptū sm ipm. ℞. capilli ve. cineꝝ
scorpionū gentiane vitri cōbusti lapid. iudayci
se. cucu. ꝛ cucur. an. rad. lilij celestis ana ptes eq̄-
les s. pille cum aqua decoctionis camo. ꝛ melli-
ʒ. j. vel. ʒ. j. ꝛ ß. est dos. vsq3 ad. ʒ. ij. ꝛ. ß. ꝛ det cū aq̄
decoctionis agarici. Cimices ꝛ pediculi positi i
foramine virge faciunt mingere. Axūgia cunicu
li multū valet in ꝓuocatione vrine. Musa enea
dicit valere in omi difficultate vrine q2 magnas
operat dissolutionē in causis vesice. Herbe nomi
nande cocte in vino ꝛ emplāte in pectine ꝛ peri
toneon ꝛ alkatim ꝛ renes valent ad dissolutio-
nē humoꝝ ꝛ rerū impedientiū exituȝ vrine post
vnctionē cum oleo laurino vel scorpionū vel sal
tim cū oleo camo. Senecio aquatic⁹ ꝛ cāpestris
paritaria leuisticus per°. macedonicū qd multū
crescit sup muros ciuitatꝫ aquēsis petro. domesti
cū apiū saxifraga pimpinella ex istis s. balneum
pti° ꝛ emplm in locis supradictꝫ. ¶ In isto ca-
su valȝ benedicta hermodactilata. Nam vt dicit
Gerardus de cremona hermodactili faciūt min
gere arenā ꝛ lapidem ꝛ saniē ꝛ de omni humo-
re coagulato vesicam mūdificant ꝛ renes.

Declaratio in strāguria ꝛ dissuria ꝛ suria. Notādū q̄ q̄-
uis Ga. pmo de inꝫ. c. pmo. ꝛ. 6°. de int. c. 3°. non
faciat mētionē nisi de stranguria ꝛ dissuria tn̄ in
3°. libro passionarij ponit illas tres species supra
dictas. s. suriā stranguriam ꝛ dissuriam. ꝛ loc⁹ ab
autoritate nō tenet negatiue: ideo nos facimus
mentionē seq̄ndo Ga. ꝛ alios autores medicine
Intelligendū etiā est q̄ Ga. in locis allegatis ꝛ
in. 5°. ampho. cōmento. 59. aliquando vnum pro
alio. Nam in dicto cōmēto nominat strāguriam
paruaȝ ꝛ sepissimā micturā siue sit a defectione
virtutis cōtentiue in vesica siue sit ex acuta vrina
siue illa contētiua deficiat ꝓpter malam comple
xionē vel propter apostema vel ex acuitate vri-
ne que acuitur propter passiones renum aut ꝓ-
pter humores cōmixtos cum vrina sit colamen-
tum sang. ꝛ alioꝝ humoꝝ: qui descēdentes ad re
nes ipsam vrinam acuunt: vt dicit in commento

eodem. Sic etiā sumit Gal. 6. amph. cōmento pmo in istis locis vocat Gal. stranguriā illud qđ Rasi vocat ardorē vrine. ideo vnū pro alio freqūeter capitur. ¶ Scđo notanduz ſm Serap. φ ista parua ꝛ sepissima mictura quā vocat G⁹ stranguriā ꝛ Serapio distillationē vrine. Si cū ista difficultate vrine est dolor tūc nō fit nisi aut propter apā qđ est in vesica vel in collo ei⁹: aut propter excoriationem saniei aut propter vlcus aut ppter maliciā cōplonis: aut ppter ventositatem inflatiuam ꝛ grossam. Et si ista parua ꝛ sepissima mictura quā ypo. ꝛ Gal. in locis allegatis vocāt stranguriā nō fit cū dolore hoc fit aut propter debilitatē ṽtutis expulsiue ipsius vesice aut ppter diminutionē sensus vesice aut ppter malam cōplonem friam. Et in oīb⁹ istis appet tensio in vesica. ¶ Tertio nota φ vētositas retenta in īrestinis est aliqñ causa strāguriē vt tamē est in notabili īmediate dicto aucte Serap. ꝛ modus est iste. Nā vt dictū fuit ī anathomia vesice: vesica in viris collocata est sup intestinū ꝛ in mulierib⁹ supra matricē. Si ergo in intestino recto coartenť feces dure vētositates retente nō poterūt exire imo vtrẽq; cōprimūt collū vesice ꝛ sic causabiť parua ꝛ sepissima mictura cum frequēti conatu. Et in hoc pōt intellect⁹ cognoscere quātum pdest fecū ꝛ ventositatum expulsio ꝛ ꝯsummatio siue ꝯsumptio: nā frequenter visum est φ in expulsiōe squiballearū cū enematibus opportunis vētositas eijciebatur ꝛ consequēter aqua p suos cānales libere decurrebat. ¶ Quarto notandū φ nō oīs paucitas vrine est vocāda strāguria qꝛ aliqñ mittitur vrina naturaliter in parua quātitate. Primo quādo aliquis hꝫ fe. adurentē ꝛ modicuꝫ aut nihil potat qꝛ caliditas consumit qđ exire debebat. Secundo modo qñ infirmus multū egerit vt in fluxu vētris maxie lienterico vel diar^co nisi cū egōnibus foris emittitur qđ ad epar consueuerat penetrare. ¶ Tertio modo qñ homo multū sudat propter eandē cām. Sic enī se habēt euacuationes adinuicem φ vna alteraꝫ minuit. Vñ ypo. Urina multa facta noctu modicū secessum figt ꝛ ecōuerso amph. vltimo particule. 5^e. ¶ Quinto queritur quare insufflatio venti borealis prouocat vrinā cū sit fridus ꝛ siccus ꝛ ipsa potius strigere debuisset φ̄ facere fluere? Dicať φ boreas diuratiue isufflans puocat vrinā ꝛ stringit ventrem. Causa pmi datur a Gal. 3°. amph. cōmento. 6. ibi. Austrim flatus ꝛc. qꝛ iste vētus frigidus ꝛ siccus ꝛ vesica siľr ꝛ ideo cito patitur a frigido ꝛ sicco. ¶ Alia causa sequitur ex ista qꝛ frigiditas istius venti cōprimit ꝛ constringit vesicam que expressa ꝛ constricta expellit illud qđ in ea continetur. ꝛ sic facit fieri frequentem micturam ꝛ in parua quātitate imo etiam ratione velocis ꝛ frequētis transitus nocet vesice: quia vrina iterum ꝛ modo iterum transiens ratione acuitatis abradit ꝛ stimulat loca per que trāsit propter qđ dicit ibidem ypo. φ boreas facit vētres duros ꝛ dissuriam que est frequens mictura in parua quātitate. ista enim per experientiā patefiunt. Ad rationeꝫ ꝛ per ista dicimus φ boreas constringit vesicam ad expellenduꝫ vrinā. Uias autem vrinales stringere non potest quia eas attingere non valet. etiaꝫ qꝛ sunt late. Causa autem secunda quando dicitur φ boreas strīgit venttem datur a Galieno cōmento vltimo allegato: qꝛ in flatu talis venti sicci corpora desiccantur quātum ad exterius sic etiam habet littera Gal. pmo de cōplexionibus ca° pmo qꝛ ventus septētric nalis deficcat omnia quib⁹ aduenit vel obuiat cum sit frigid⁹ ꝛ siccus. hec ille. Et ideo plus de humiditate ciboruꝫ necesse est vt attrahatur ꝛ etiam necesse est vt feces in ventre diutius morentur propter suam siccitatem. Uerūtamen si tantū suffiet vt penetret corpora rara ꝛ naturalem debilitet calorem ꝛ contentiuam nature digestionem perturbabit ꝛ sic egestiones actualiter humectabit. ¶ Sexto qrītur quare difficultas mingendi vel stranguria magis accidit vesica stante plena φ̄ semiplena. ꝛ videtur φ cōtrarium deberet esse. qꝛ quātum mēbrum magis repleť magis sentit suam replonē ꝛ quāto magis ipsam sentit ꝛ citius ipsam conatur expellere vt aliqñ pꝫ in sto° in nauseatiua sacietate vel replone p supius ꝛ in intestis post pfectaꝫ digōnē? Ad hoc dicendū φ nimia replo vesice est cā strangurie vt supius dictū est ꝛ auctores insinuant sꝫ qūo hoc fit scias φ ad colluꝫ vesice veniunt duo nerui orientes a tunica que est sup os latum in fine dorsi qđ arabice vocať alhatim ex vtroq; latere vnum ex quibus cū carne ꝛ alijs fiunt duo lacerti ad stringendū ꝛ aperiendum collum vesice. ꝛ cum hoc fiunt ibi villi latitudinales pcedentes a dicť neruis per quos fit expulsio cum quibus virtus expulsiua se exprimit in tpe necessitatis. Nūc aūt qñ vesica est nimis plena expulsiua nō se pōt iuuare istis villis ad expellendum qꝛ sunt nimis tēsi rōne plenitudinis vesice. ꝛ per ꝯñs nō se pōt iuuare neruis nec lacertis a quib⁹ procedunt ꝛ tūc lacert⁹

impedit⁹ mediāte tēsionē villoꝝ nō pñt se relaxa
re: iō vrina retinet̄. ¶ Et tūc ad rōnem qñ dr̄ ꝙ
mēm q̄nto mag⁹ plenū ē mag⁹ sentit ꝛc̄. Dico ꝙ
q̄uis mēm sentiat suā repletionē tñ nō pōt se ex
pmere nec virt⁹ expulsiua vesice q̄ est mēbꝝ or-
gani cū suis ɔsilib⁹ mēbris se pōt iuuare ꝛ sic fit
strāguria ꝛc̄. ¶ Septimo sciendū fm Gordo-
niū ꝙ arūgia cuniculi ꝛ pellis ei⁹ si sup pectinez
ꝛ virgā ꝛ vesicā applicet̄ puocat vrinā idem facit
litontripon elctm ducis ꝫ quia sūt medicine for-
tes cū eis diaprunis misceatur.

¶ Caplm. 2i. de diabete.

Diabetes est multa ꝛ imo-
derata vrine ex-
pulsio cū siti. Diabetes fm Gerardū
cremonēs. supra. 5m. viatici interp̄ta
tur penetratio, ppterea q² potus sumpt⁹ cito pe-
netrat ad renes. Alio noīe dr̄ diaplacos qd̄ inter
pretat̄ sitire faciēs. Dicit̄ eñ alio noīe fanuda qd̄
interp̄tat̄ pforatio: iō q² pot⁹ sumpt⁹ cito vr̄ mē-
bra vsq₃ ad v̄ge exteri⁹ foramē penetrare. Auicē.
ꝛ nos alij sequētes Ga. 6. de int̄. c. 3°. q̄ntum ad
comparationē diabet̄ ad licteriā compat q̄ seq-
tur caninū appetitū dicentē sic poss̄e ē fieri ꝫ. i. di
abeticā a debilitate renū sicut ɔtigit sto° in lien
teria q̄ fit ppter stom tātū in cibo appetēdo desi
deriū hēre qd̄ vltra mēsurā est: sill̄r aduenit reni-
bus ꝛ i hac passiōe: tātū eñ hñt desideriū i attra-
hēdo sibi ipam hūiditatē ꝙ vltra modū est. vñ q̄
eā attrahūt aggrauati eā a se expellūt qd̄ q̄dez fit i
canino appetitu. subito eñ cito impleat̄ qd̄ tan-
dē euomūt ꝛ venter coꝝ fit egōnis hūide. hec il-
le. Vñ sicut stomach⁹ si caninū hēat appetitū vel
desiderium conat̄ cibū vltra ꝙ natura sustinere
valeat attrahere postea velocit̄ cū egōnib⁹ inco-
ctū eijcit. sill̄r ꝛ renes hāc hūiditatē tātū vt attra-
hant ꝛ eā velociter ad vesicā expellūt. ibidē ꝛc̄.

Cause diabetice alique sunt primitiue vt
est frig⁹ circūdans ꝛ taliter circum
dāns ꝙ penetrat totū corpus ꝛ virtutem renum
debilitat contentiuam: sicut dicit Auicenna i. i9
3ı. c. de diabetica ita ꝙ illa hūiditas nō pōt rema
nere nec digestionē spectare imo imediate pene-
trat. Possunt etiā debilitari ppter potū aque fri
gide sicut dic̄ Aui. ibidē. Et ista spēs cōmunit̄ ve
nit de frigore q² renes debilitati nō pñt ɔtinere
vrinā imo ipsā dimittūt abire ꝛ nō potētes reti-
nere. ¶ Cause antecedētes est caliditas in reni-
bus nimis intensa q̄ aliqñ procedit a nimio vsu
ciborū calidoꝝ vel specieꝝ precise si ad hoc spe-
cialiter diu ministrat̄ vel herbe calē vt saxifraga
miliū solis pet°. macedonicū sc. vrtice. eruca cu-
bebe vtraq₃ spica squinātū. Et de cōpositis dia-
saterioñ ꝛ olea ꝛ vnguēta ꝛ empl̄a cal̄a q̄ si diuti⁹
ɔtinent̄ inducūt in eis malā cal̄am cōplōnē vi-
gorantē v̄tutē attractiuā nō i pn° ꝫ ɔtinuādo et
tūc sūt cāe añtes. ꝛ hoc dic̄ Ga. 6°. de int̄. c. 2. qñ
ad duos col̄. nā illud desideriū qd̄ est in renibus
necesse ēvt paulati recipiat ꝛ sill̄r mala ɔ° fria de
bilitās v̄tutē coꝝ. Ga. ibidē. ¶ Cāe añt ɔiuncte
diabece sūt eedē cause posite ꝛ in cē ꝛ i effectu p-
ducētis. Et fm Ga. ꝛ Auic̄. in loc̄ p̄dict̄ pcipua
cā ɔiuncta diabetice ē fortis attractiua renū ad-
iuncta a mala cal̄a in eis exñte. Et alia cā ē debi
litas retētiue renū naturalis si ꝫ. ab extra vt a fri
gore exteriori mortificāte siue a debilitate, ppter
malā cōplōnē frigidā in eis ab extriseco vt acci-
dit senib⁹ ꝛ decrepitis siue fiat ppter dilatationē
meatuū magnā nō cōdecentē, put videbat̄ in oy
arria. Ex quo pȝ ꝙ in latitudic diabetice sūt mlti
ti gradus fm ꝙ cause sūt intēsiores seu remissi-
ores. Ista etiā ɔtētiua renū debilitatur a multa
humiditate attracta a renibus ad ipsos vt dicit
Ga. 6°. de int̄. c. 2°. nā renes supcalefacti attra-
hūt ad epar ꝛ vena grossa. Epar aūt nō solū at-
trahit a venis ꝛ a toto corpe verū etiā a venis me
seraicis que attrahūt a fundo stoı. fund⁹ v̄o ab
orificio ꝛ p istas attractiōes stomach⁹ desiccat̄.
Et renes implent̄ vltra modū nimia humidita-
te ꝙ contentiua retinere nō valet: immo ipsa fes
sa dimittit abire illam indigestam crudam sub-
tilem albam vrinam.

Signa passionis satis sunt manifesta:
q² adest nimia sitis ꝛ cū₃ bibūt
statim post paruum tempus mingūt in magna
quantitate. ꝛ vrina est alba ꝛ tenuis sicut aqua
ꝛ in vera diabetica exit sine grauedine ꝛ dolore
ꝛ corpus attenuat̄ ꝛ macrescit. venter v̄o consti-
patus existit. Si v̄o a causis primitiuis: vt quia
fuit in locis niuosis frigidis non est tanta sitis
nec tantū potant nec mingūt sicut qñ est a cāra
te renū. ¶ Signa aūt ꝙ ista passio sit a caus̄ ca-
lidis: sūt manifesta in renib⁹ cal̄itas ꝛ ardor ad-
est ꝛ pungitiu⁹ dolor ꝛ assumptio rerū calidarū
nocet. Et assūptio rerū fr̄iarū ꝛ stipticarū iuuat
ꝛ sitis est intēsior: qñ aūt ē a frigidis cāis totum
ē p opm q² frigiditas i renib⁹ sentit̄: vel remissa
cal̄itas ita ꝙ nō sentit̄ ardor nec pūctura pene-
trans ad manū qñ tangit̄ ꝛ dolor pungitiu⁹ non
adest imo est remissa: res cal̄e stiptice iuuāt. frigi
da v̄o nocēt nec tantū sitiūt nec tantū potāt nec
tātū mingūt nec tātū corp⁹ desiccāt sicut in cal̄a.

Judicia in diabetica. Primo diabetica passio. accidens senib⁹ et decrepitis vix aut nunquam curatur. Primo quia magis potum quam deducunt appetitum ad cibum et recuperant ad potum. ¶ Secundo quia virtutes habent defectas ut notatur secundo de complexionib⁹. c. 2°. ¶ Secundo iudicatur cum Avicenna in loco allegato diabetica perseverans ducit corpus ad liquefactionem et ethicam propter quattuor. Primo quia magna fit attractio a toto corpore ad renes et corpus non nutritur immo desiccatur. Secundo quia corpus desiccatum citius inflammatur quam humidum: ut patet de lignis siccis et de viridib⁹: propter quod dicitur quod siccitas est lima caloris. Tertio etiam quia renes calidi existentes paulatim suam malam complexionem in totum corpus diffundunt cum sit paratum receptioni quia siccum. Quarto quia nutrimentum quod deberet nutrire corpus potius desiccatur cum frequentatione urine in corporis siccitate. Quinto in iuvenib⁹ si cito succurratur sicut statim dicetur antequam ad ethicam deveniant bene possunt curari.

Cura generalis diabetice passionis stat in istis canonib⁹. Primus est Serap. in quarto sui breviarii in summa: quoniam hec egritudo ut plurimum fit a mala complexione calida et sicca renum: necesse est illam ab eis cum suis contrariis expellere. ¶ Secundus quia retentiva renum debilis facta est propter copiosam liquoris attractionem et eiusdem pondus et aggravationem oportet in causa calida eos cum frigidis et stipticis confortare et alterare. ¶ Tertius cum totum corpus ex tali renum attractione et expulsione marcidum fit et sitibundum necesse est pro salute ut maior quantitas potabilium offeratur et ne cadat in marasmonem sitis totaliter evitetur. ¶ Quartus in diabetica passione ex calido epar et stomach⁹ acuta caliditate discrasiata existunt icirco cibi subtiles ut ova remedii sunt: grossa vero et moram in stomacho facientia et caliditati acute resistentes ut candarusum et similia sunt offerendi. ¶ Quintus potus vini al. et clari pari modo et nectaris et cetera potus apritiui et alia diuretica penitus sunt dimittendi in diabetica: contrariam autem diureticis quantum opationem. ¶ Sexto etiam ut aquositas ad partem oppositam diriuetur congruum est ut post multam aque assumptionem vomitus procuretur. ¶ Septimus ingeniandum est ut attrahatur materia ad illud quod exterius apparet de cute et proprie ut per sudorem evacuetur. ¶ Octavo ventres diabeticorum propter ipsorum tunam renum attractionem exiccantur: quapropter naturale lenificatio salti cum tepatis aut mollitiuis clisterib⁹ multum existit iuvativa. ¶ Cura particularis diabetice primo si venter constipatus fuerit fiat clistere lenitivum in quo ponatur oleum viol. et yerapigra et benedicta. Et secundum Avi. a primo fiat flobia et hoc valet ad divertendum materiam et alterandum malam complexionem. Si vero necesse fuerit purgetur materia peccans calida cum manna et cassiafistula et mirabol. cit. Post provocetur vomitus post multum potum aque ut tract⁹ aquositatis ad renes ad alium locum revertatur. deinde pro cibo utatur candaruzo riso et ordeo mundato coctis cum lacte amigd. propter calorem: et si calor extraneus neque fe. affuerit pparentur ista cum carne pingui nutriantur etiam cum lactucis et portulaca et piris et mespulis et sorbis et cucumerib⁹ et melonib⁹. Comedat interdum secundum Avi. pedes bovinos. Et potest interdum sumere pisces recentes de aquis mundis dummodo simus securi quod non faciant sitim. Sumat etiam ius pulle cocte cum seminibus frigidis minorib⁹ et maiorib⁹ et cum sumach. Pro potu autem sumat aquam ordei et aquam cucurbite coctis in furno et lac acetosum a quo butirum fuerit extractum succus citrangulorum cum muscillagine psillii succ⁹ mororum et prunorum et malorum granatorum sunt eis utiles. etiam succus fragorum. Ista enim et similia debent misceri cum aqua fontina frigida et etiam vel aqua ros. Et dicit Avi. q. ℥. j. succi ros. confert eis faciens cessare siti. Capiat pari modo vinum ru. grossum bene limphatum. Medicine autem conferentes in isto casu sunt ille que sunt frigide et stiptice ut sunt trocisci de spodio. ¶ Fiat et exhibeantur isti trocisci de spodio multum utiles. ℞. spodii ros. ru. acassie balaustie gummi arabici dragagan. terresigillate cancrorum fluvialium adustorum ana ʒ. ij. se. papa. se. lactuc. ana ʒ. j. et fiat muscillaginis psillii quod suff. Dentur ʒ. j. et fiat cum succo granatorum vel cum aqua cucur. in istis enim trociscis est sufficiens infrigidatio et confortatio. Deinde fiat hoc emplastrum Avi. ℞. attriplices teneritatum vitis et mespuli de quolibet m. j. berberis sumach ros. ana ℥. j. psidie balaustie virge pastoris ana ℥. ij. succi ribes agrestis olei viol. olei citoniorum ana quod suff. fiat emplastrum et ponatur super renes et albati. est refrigeratiuum renum et confortat eos. Ut etiam in renib⁹ iste operationes compleantur fiat hoc epithima. ℞. acassie ʒ. iiij. thuris ʒ. ij gallarum ypoquistidos lapdani berberis cupullarum glandium ana ʒ. ij. muscillaginis psillii facte in aqua ros. quod suff. fiat frequenter epithima in locis supradictis. ¶ Trocisci Sera. que prestant iuvamentum manifestum quos etiam scripsit Avi. i. c. proprio ℞. acassi. ʒ. ij. ros. sic. ʒ. iij. boli armenici ʒ. iiij. gummi arabici ʒ. ij. dragaganti ʒ. j. et fiat terantur et cribellentur et conficiantur cum muscillagine psillii detur cum aqua frigida. ¶ Aliquando provocetur sudor cum cucurbita plena aqua calide pasita ad pedes infirmi iacentis in lecto ut ponit Albert⁹ in febrib⁹. ¶ Emplastrum factum ex farina ordei cum aceto et oleo ros. valet. Vel sic. ℞

pāpinoꝝ vitis extremitatū salicꝫ citonioꝝ por/tu^{cc} vge pastoris spume.añ.ʒ.j.pistent fortit et addatur farine ordei.lꝫ.ß.olei rosꝫ.τ aceti.añ.ʒ.ij.ß epithīa τ actu frigidū applicetur sup renes τ alia ti. Caueat a vino al.τ subtili τ pet°.τ omnib⁹ spe ciebꝰ τ ab omnib⁹ q̄ vrinā ꝓuocāt τ filib⁹. Potet la: caprinū τ vaccinū τ ouinū acetosū a quo vel a quib⁹ pri⁹ butirū fuerit extractū: i isto etiā casu valet sir⁹ ro.mirtin⁹ τ sirupus de ribes. Ualet etiā hoc vnguentū ℞.thuris.ʒ.iij.acassie ypoquistidos lapdani añ.ʒ.iiij.olei rosꝫ.ʒ.j.vngueti populeon q̄rꝫ.j.incorpentur in mortario τ vngentur loca supradicta. Et quia mala calida epatis vtplurimum hāc sequitur discrasiā vt visum est in 4°.ca. generali expedit malā cōplexionē illius membri ꝑmutare saltē cū epithimatib⁹ cibis frigidis τ stipticis vt in ꝓprio.c.de mala epatis fuit enūciatū. In ista aūt diabetica valēt trocisci de spodio q̄rum formā reperies in.4.li°.in.c.de lienteria facta a cā calida.τ valēt emplā τ alia remedia ibidē cōmemorata emplin factū de succo solat⁹ τ succo pampinorū vitis τ oleo rosꝫ.vl⁹ vnfancino valet multū. lamia aūt plūbi minuti pforata τ portata sup regionē renū iuuat multū in auferendo eoꝝ caliditatē: valꝫ etiā vnguentūꝫ rosꝫ.τ populeon q̄ lꝫ p se vel simul mixta. A causa aūt frīa si sꝫ.diabetica seu multitudo vrine tūc sm Auicē.valēt illa medicamīa q̄ calefaciūt renes τ valēt ad coitum τ vꝫ sumere oua sorbilia stoma° ieiuno τ sumere lac coctū cū lapidib⁹ vel calibe p̄cipue lac ouium τ vngantur renes τ vesica cū oleo nardino τ costino τ oleo castorei.τ sꝫ.empla de reb⁹ stipticꝫ et calidis: vt sūt cortex ei⁹ τ mastix τ cortex pini τ addatur san.ora.τ cinamomū grossum. Ex supradictis pōt fieri emplin oleū τ trocisci. Ualet siliter sir⁹ mirtin⁹ τ decoctio mirtillorū.pillꝫ. Aui.in isto casu. ℞.casto^{i} myrrhe basce.i.yso^{i} vl⁹ origa^{i} cupullorꝫ glādiū piret⁹ añ.ptes equales.sꝫ.pillꝫ.τ in introitu lecti detur.ʒ.j.cū sirupo mirtino vel saltē cū decoctiōe mirtillorū. Et in isto casu valꝫ metridatum si omni die sumatur a.ʒ.ß.vsq ad.ʒ.j.distēpatuꝫ cū vino grosso odorifero.τ sꝫ.emplin qd ponitur in 4°.li.c.13°.de lienteria a causa frigida.

Declaratio in diabetica passione. Et p̄mo dubitatur. cū aliq̄n in renib⁹ sit mala complexio calida vt visuꝫ fuit i.c.15.· istius.5^{i}.li^{i}.sine aliqua diabetica: q̄re ad omnē malā cōplexionem calaꝫ renū illa fortis attractio τ diabetica nō sequuntur. Dico q̄ illa mala cōplo ca.renū tūc q̄n nō adest diabetica n̄ est tātū intēsa sicut in diabetica. Dico scdo q̄ illa mala cōplo pōt esse sine fortitudīe attractiuā q̄ attractiua renū res est distincta a mala cōplone cala: q̄uis aliq̄n p ipam attractiuā adiuuetur vnū tū sine alio pōt eē. Siliter possūt simul esse τ q̄n sic est ab alio iuuatur. Dico tertio.in p̄ma mala cōplexione renū virtus retētiua coꝝ nō est ita debilitata imo retinetur vrina donec ab ea separetur porcio sanguis p nutrimēto renū missa. Scdo q̄ritur vtrū diabe.causetur a calo vel frō quia diabetꝫ.fit a forti expulsiua renū: sed expulsiua facit suā operationē per frigidū remissum τ siccū vt dicit Auicē.i p° can. doc.de virtutib⁹.c.3°.igr diabetꝫ.fit a frigido. Op^{m} dicit Aui.in.19°.3^{i}.c.ꝓpio de diabe.τ Ga.6°.de intꝫ.c.2°.τ probatur ratiōe sic. Diabetꝫ.ꝓuenit a defectu virtutis ꝯtētiue renū caloꝝ rū extitū sꝫ talis retētiua debilitatur a calido: nō a frigido: ꝯña bona.τ añs p maiori est Gal. 6° de intꝫ.c.2°.sic. Bene credendū est causa fluxus vrine nō sm cursū nature existis τ sit defectio renū eo q̄ nō possunt sustinere τ in breui tempore ad alia mēbra penetrat. Minor aūt est Auicē.i p̄ma p̄mi doc.6^{a}.de v̄tutib⁹ naturalib⁹ τ ꝫ est rei veritas. Ad ratiōnē ante oppositū q̄n dꝫ q̄ diabetica fit ꝓpter fortē expulsiuā renum q̄ vigēt p frigidū: Dico q̄ diabetica p̄ncipaliter fit a forti attractiua renū τ debilitate ꝯtētiue que debilitatur a multa hūiditate attracta quā retinere nequeūt.τ sic patet q̄ magis ꝓcedit a debilitate cōtentiue q̄ a fortitudine expulsiue. Et hoc ponit Ga.in loco statī allegato q̄uis nō est dicendum. Aliq̄n tū q̄n virtus expulsiua renū in hoc iuuet. Aliq̄n diabetes causatur a nimia latitudine venaꝝ τ viaꝝ que ꝓcedūt a gibbo epatis vsq ad renes p q̄s fit attractio τ talis diabetica est morb⁹ officialis in via. Tertio q̄ritur vera diabetica cuius mēbri est passio τ cui⁹ virtutꝫ est nocumētū: R̄ndit Ga.6 de intꝫ.c.ij.in fine ca^{i}.dicēs sic diabetica passio ꝓpria renū est q̄si caninꝰ appetit⁹ in ore sto^{i}.fit tamē ꝓpter defectionē cōtentiue. Si enī renes nō haberēt forte desideriū multū vrine nō possēt attrahere. Itē si virt⁹ ꝯtētiua nō defecisset vrina cito nō egrederetur: hec ille. Et sic patet resolutio nes q̄stiōis tūc enī renes τ vesica cōpatiuntur sicut stomachus τ intestina in lienteria. Ga.in eodē 2°. caplo. Et sic p̄mo errat virt⁹ attractiua renū.2°. cōtentiua.3°.expulsiua sꝫ minus q: q̄n due p̄me errant non oportet q̄ tertia laboret. Quarto notandum q̄ q̄uis oīa mēbra habeāt quattuor virtutes vt dicit Ga.5°.de intꝫ.c.penultimo.naturales scꝫ attractiuā retētiuā digestiuā τ expulsiuā.ṽtus tū attractiua vesice nō attrahit aquo/

sitatē a renibus sic dic̄ Ga.9.de inte.c.2.ad vnū col̄.cum dimidio q̄n̄ sic ingerēs. Mōstraui cū φ renes aquā sanguinis attrahāt.vesica vō aquositatē nō attrahit nec intestina a sto°. Renes ei aquā sanguis ad vesicā expellunt p aditū vrine. Stomach⁹ vō cibū τc̄. Ad intestinū ieiunū mādat p ꝯiūctionē q̄ est ī inferiori pte sto¹. Et si tu dicas ad q̄d ḡ est vtus attractiua vesice? Dico φ ad attrahēdū illud qō sibi p nutrimēto necessariū existit. ¶ Quinto dubitat̄ qs morbus est ī gñe? Dico φ vā τ pncipalior dia^c sp̄ēs q̄ fit a forti attractiua renū est morb⁹ ꝯsilis q: vtplin ē mala cōplō cal̄.renū q̄uis ēt possit aliqn̄ cāri a mala cōplōne fria.s3 raro q: ī tali casu nō sitiūt nec tali egritudini cōpetit diffinitio diabetice. Postius em̄ sunt ad.c. seqns de diāne remittēdi: q̄a tunc solū fit a frītate penetrāte τ alterāte vn̄ virtus retentiua mortificat̄ τ nō valens ipam retinere sinit ipam abire. Morbi etiā officiales dictū morbū cōem cōcomitant̄ q: renes τ vesica τ alia membra vicina manifeste in suis officijs et opatiōib⁹ videnť vberare. ¶ Sexto clarificat bonus Bern̄.de gordo° in.6.li.c.13.dicēs φ nō oino est silē de lienteria in qua cib⁹ a sto° crudus expellit̄ τ indigest⁹ τ de diabetica in qua silr vrina exit cruda τ indigesta q: ista non fiūt ab eadē cā: q: in lienteria fit pꝑter frītatē q̄ debilitat digestiuā τ retentiuā sto¹ τ intestinoꝝ in dia^a: imo fit ꝭm plm pꝑter nimiū calorē innaturalem renū ꝯfortantē eoꝝ attractiuā a q̄ attractiōe virtus ꝯtētiua debilitat̄ vt iam visum fuit. ¶ Septimo notandum ꝭm Platearium τ ꝭm Pe.hispanū q̄s etiā sequit̄ Gordo.φ in dia^a appet vrina al. τ multa tenuis τ cruda cū deberet eē tincta rōne cal̄.renū: deberet etiā eē spissa pꝑter ꝯturbationē q̄ est indigestia τ segregatiua. Dico φ cā istoꝝ est pua mora aq̄sitatis in epate nā an̄ digōnē a renib⁹ supcalefacꝗ attrahit̄ sic etiā sine digōne expellit̄ nec aliq̄ hūores cū ea cōmiscent̄ τ sic sine coloratiōe ticture remanet al. τ sine sbe inspissatōe remanet tenuis τ indigesta. ¶ 8°. nota s3 Ga.6.de inte.c.ij.v̄sus finē.ca.φ sitis q̄ fit sine diabetica s̄.ex mala ꝯ^e cal̄a aut sicca aut vtraq3 sto¹ τ maxie oris ei⁹: aut epaꝗ τ maxie cōcauitat̄ ei⁹ q: ḡ in diabetica pp lōgā attractionē τ exiccationē sto¹ τ orifi° ei⁹ ipe desiccat̄.deinde sentiens suā inanitionē merito bibere desiderat τ sic potū subito τ fortiter accipit τc̄. Et sic patz quō appetit potū.cibū vō nequaq̄ q: rōne caliditatis os sto¹ nō vritur imo dissoluit̄ τ exampliatur τ sic fit ibi quedā fantastica replō: τ iō non fit appetitus cibi q: stomachus frigidus bon⁹ est appetere.malus aūt digerere.2.teg¹. τ ecōuerso de calido preter iam dicta in 3^a.declaratione. ¶ Nono dubitatur vtrū diabetica sit morb⁹ consimilis aut officicialis aut cōis? Et videt̄ φ consimilis quia fit a mala cōplexiōe cum materia vel sine materia.vt dicit Auicen. in.c. ꝓpo distinctione.19^a.3¹.can̄. Mala aūt complō est morbus consimilis.igit̄ τc̄. In oppositū oīs morbus qui impedit actionē mēbri officialis ē officialis. Sed in diabetica actio membri officialis debita impeditur.ergo τc̄. ¶ Scd̄s morb⁹ τ causa morbi differunt sicut causa τ effectus: s3 mala complō est causa diabetice.ergo mala cōplexio nō est diabetica. τ p ꝯn̄s non est morbus cōsimilis.ad hoc dicendū φ diabetica est morb⁹ cōsimilis inq̄ntum est mala complō renū: vt dic̄ Aui. τ est morb⁹ officialis inq̄ntū impedit operatiōes membroꝝ officialiū.nā attractiua eoꝝ3 lesa est: q: nimis τ vltra debitū fortificata ē. Similiter cōtentiua est multum debilitata τ sic est morbus officialis q: nō est mirū si duo mor¹ sint in vno mēbro per dependentiā vni⁹ ab altero vt mala cōplō cal̄a renū τ diabetica. Et mala complexio sicca sto¹ τ sitis. Et ad vltimā rōnem dico φ nō est incōueniēs φ vnū sit morbus τ cā morbi alteri⁹: ideo τc̄. ¶ Decimo dubitat̄ de prisana quō cōpetit in diabetica cū sit subtilis τ lubricatiua τ penetratiua.vt dr̄ p° reg̃.acuto.can̄. τ ꝯ°. 18.ibi. Ptisana vō ordeacea τc̄. Dico φ cōpetit q: est ꝯfortatiua τ cū hoc multū ꝓuocat ad vrinā: τ ideo competit: vt dicit Serap̄. τ Auicen. ¶ Undecimo notandū: φ cibaria grossa τ viscosa ꝯcedunt̄ in diabetica ad hoc vt faciāt morā in sto° τ epate τ in tali mora suscipiāt digōnem τ aliqualr̄ corpus nutriāt τ p vias τ meatus aliqualr̄ claudant.subtilia aūt si ministrarētur cito penetrarēt ante digōnem eoꝝ τ a superfluo calore fortasse corrumpent̄.grossa vō remanēt cal̄itati ignis sto¹ τ epati resistētia. q: cal̄itate ignis epar τ stomach⁹ sunt ꝑfusa.vt 4°. can̄. docet generaliter τc̄.

¶ Cap.de diāne.22.de exitu vrie p̄ter volūtatē

d Jamne ꝓpo vocabulo interp̄tat̄ diuisio aq̄ nā amnis.i.aq̄ cōponit̄ cū dis.i.diuisio. Et dicim⁹ diāne.i. diuisio vrine vel aq̄. Est autē diamne inuoluntarius vrine exitus sine dolore τ ardore τ angustia. Sic vocat Galienus in passionario τ multi alij istā passionē vocāt Serap̄. τ Auic̄. in parte distillationem

vrine q̄uis ad alias cās amplieť hoc nomen di
stillatio qñ scȝ fit a cā calīa vel ab vlcere ⁊ silib⁹:
de quib⁹ in isto li° aliq̄lis est facta mētio. Auicē.
aūt dicit capm de innoluntario exitu vrine. Silr
Haly in libro regū parte scōa li°. vij. versus finē
intitulat de medulla exitus vrine preter velle ei⁹
qui in lecto mingit ⁊c.

Cause diāne vel exit⁹ vrine p̄ter volūta-
tem quedā sunt p̄mitiue: quedaȝ
añcedētes: alie ꝯiuncte. Primitiue ab ex veniē-
tes sunt sic incisio lacerti stringent̃ collū vesice
tūc eni paulatim vrina expellit̃ sicut cadit ad ve-
sicam vt frequenter accidit in extractione lapidis
cū icisione. ⁊ hoc ego vidi aliqñ. Silr ex vulne-
re potest accidere. Aliqñ aūt ex ictu p̄cussiōe vel
casu ⁊ similib⁹. Alia cā primitiua pōt esse nimiū
frigus exterius malā cōplōnem frigidā in collo
vesice introducens: vt sepe accidit sedētibus su
per marmores ⁊ super res fridas vt nouissime
accidit cuidam domicelle que ꝓpter cessionē su
per rē fridā ⁊ per frig⁹ circūdans ⁊ penetrans le
ctum ⁊ fimbrias cōmingebat vrinā nō valēs re-
tinere q̄ in breui dei grā fuit remediata. ¶ Cāe
añcedētes p̄nt esse p̄mo mala cōplō fria in vesi-
ca. Silr paralisis in vesica vel in toto corpore q̄
extendit̃ vsq̧ ad collū vesice. silr senectus ⁊ de-
crepitus quib⁹ nō solū debilitas accidit ꝯtenti-
ue imo etiā ⁊ oīum v̄tutū. pari mō somnū lōgū
factū in somno prolixo: sicut aliquādo accidit
in ebrijs post disertā vini potationē vel pueris
post magnā refectionē: tūc eni sōniāt se mīgere
in loco ꝯsueto vel alibi ⁊ virt⁹ imaginatiua aīal̃
p̄cipit expulsionē ⁊ sic mingūt. ¶ Cāe ꝯiuncte
⁊ imediate sunt debilitas virtut̃ retētiue q̄ fit a
debilitate lacertoꝝ collū vesice restringere solē-
tium. ⁊ sic dicit Gal̃. 6. de interioribus. c. 3°. qñ
in p̄mo collū° in hec verba. Dis igit̃ lacert̃ molli
ficatis eo ꝙ neruus per quā venit virtus aīata
ad eos penetrat aut nucha īfirmat̃ vrina ⁊ egō
inuolūtarie mollificant̃. ⁊ qñ deficit virt⁹ sensi-
bilis fit cā strangurie ⁊ aliqñ diamne. Cā autē
debilitatis neruoꝝ ⁊ lacertorū p̄nt esse opilatio
aut aliqua malarū cōplōnum que vtplurimum
s̄m Serap. ⁊ Aui. est frigida. Et ideo qñ debili
tatur virtus ꝯtentiua a mala cōplōne frida nō
stringit̃ collū vesice nec spacio breui pōt vrinaȝ
cōtinere imo tam modicū expellit̃ sic ad vesicaȝ
eliq̄tur. Ista aūt egritudo pueris accidit ꝓpter
neruoꝝ mollificationē: silr ⁊ decrepit̃ ꝓpter sup
fluam hūiditatē ⁊ friditatē quā naturalit̃ possi
dent vel accidētaliter quocūq̧ mō sint. Alia cā
pōt esse nimia cōstipatio ⁊ fecū retētio in inte-
stino qd̄ dr̄ longaon qd̄ cum squibalieis adiple
tur cōprimendo vesicā faciūt exire quicq̄d in ea
cōtinetur hūiditatis vt dicit Aui. silr etiam acci
dit ꝓpter ipulsionē spondilis qui est in directo
ad intra. simili mō accidit interdū pregnantib⁹
ꝓpter cōpressionē quā facit fetus in vesica que
locata est sup matricē ⁊ in viris sup longaoneȝ
vt visum est in anathomia vesice. Itē accidit in-
terdum ꝓpter apā mēbrorum vicinoruȝ.

Signa egritudis satis sunt manifesta
q: mingūt sine sensu ⁊ sine vo-
lūtate ⁊ vestes ⁊ lectū coꝝ fetēt nisi ꝯtinue mu
tent̃. Et si est a causis p̄mitiuis: a denotatiōe in
firmi pōt haberi cū bona medici inq̄sitione ⁊ so
ciorū īfirmi. si est ꝓpter mala fridā corp⁹ est fri-
gidum ⁊ alia p̄ticularia. Et silr denotat̃ p̄ iuuā-
tia ⁊ nocētia: q: tunc calida iuuāt. frida aūt no-
cent ⁊ sic de alijs. Si aūt est ꝓpter etatē cogno-
scitur q: cōiter accidit vel pueris vel decrepitis.
Pueris autem accidit ꝓpter nimiā humidita-
tem neruos remollientem cū humiditate. Si p̄
pter ipulsionē spondilis tactu ⁊ visu discernit̃.
Quādo aūt est ꝓpter feces retētas in itestinis ⁊
vesicam cōprimentes hoc cognoscit̃ q: homo ē
constipatus ⁊ diu est ꝙ non libere assellauit ni-
si forte aliquas paucas squiballeas. ꝓpter ipre-
gnationem si fuerit leuiter cognoscitur. similit̃
si est propter apostema alicuius mēbri vicini.

Judicia in diamne. Primo diāne in
decrepit̃ est icurabilis: tū q:
virtutes iam sunt multū debilitate in eis: tū q:
modica cura habet̃ de eis: q: heredib⁹ exosi sūt.
Et si nil possidēt q̄ magna oībus fere abhomi-
natione habent̃ non solum filijs ⁊ ancillis ⁊ fa-
miliaribus imo etiā ⁊ vxori ⁊ ꝓpinq̄s in parentela.
¶ Scōo si pueri lactātes multā expellāt vrinā
nō est vis: q: multū assumūt de lacte ⁊ sunt etiā
naturaliter humidi. ideo eis nō succurrit̃ q: spe
ratur ꝙ in maiori etate mēbra recipiant p̄fectaȝ
virtutē ⁊ influentiā ⁊ tunc curabunt̃. ¶ Tertio
in alijs etatib⁹ polis ⁊ aliquādo facilis est cura.
¶ Quarto p̄gnantib⁹ diamne patientibus for
tia medicamina nec int⁹ nec ex̃ timēdo de abor-
su sunt offerēda sed dum bona dieta ⁊ potu vi-
ni grossi sunt gubernāde in istis ⁊ in cunctis p̄e
uideat medicus vt infamia euitetur.

Cura diamne si fuerit ꝓpter friditatē qd̄
vtplurimū accidit curet̃ cū calidis
⁊ stiptic̃ potionib⁹ ⁊ electuarijs emplis ⁊ vngue
tis euchathisinatibus ⁊ oleis ꝯfortatiuis cale-

facientib⁹ neruos lacertos colli vesice. Et ista po neda sūt in radice virge in pectine ⁊ pitone con⁹si cut in diabetica sup renes ⁊ allzatim quin autez in origine nerui hec debeāt adaptari medicami na nō nego imo assero eē cōplendū. ¶ Medica mē bū exptū fm Aui. ℞. mirab. keb. cū toto tor refactoꝝ. ℥. j. beē al. ʒ. iiij. calamēti sicci granorum mirti ⁊ sandarace myrrhe olibāi cipi maḋ. añ. ʒ. iij. gariofi. enule adusti ⁊ granoꝝ almahaleb. añ. ʒ. ij. pficiant oia ista puluerizata cū melle emblicoꝝ vel saltē cū melle rob. ⁊ fi. ad modum opiate detur. ʒ. j. ⁊ ß. vel ʒ. j. bis in die cū vino odorifero. Valet etiā fm Serap. ⁊ Aui. ⁊ Haly cōfectio anacardina ⁊ metridatū. Cōfectio q̄ multū vȝ ad cōfortationē virtutis retētiue vrine. ℞. nucis cipressi ⁊ corticꝫ ei⁹ thurꝫ ⁊ corticꝫ ei⁹ mirtill. cimini torrefacti keb. torrefactis fimi colūbini añ. ʒ. iij. carabe coralli ru. rob. ru. añ. ʒ. ij. cōserue citonioꝝ qꝺ suff. oia supradicta puluerizata cū pecijs citonioꝝ ⁊ cōserua incorpenf ⁊ fi. cōfectio nō multū liquida ⁊ capiat ad q̄ntitatē castanee decoctiōis saluie ⁊ herbe paliūs ⁊ mirtilloꝝ ⁊ gallarū ⁊ nucum cipressi. Est em̄ exptā cōfectio ī isto casu ⁊ in dyarria ⁊ lienteria. ⁊ ter in die capiat. s. mane ⁊ an cenā ⁊ in medio noctis. ¶ Medicamen Serapi. in isto casu quod cōfert iuuamentū manifestum. ℞. granoꝝ mirti glādiū torrefactoꝝ corticis thuris cimini cipi oīuȝ añ. ptem. j. terant ⁊ dētur de eo. ʒ. iij. cū vino antiquo vel cū vino decoctiōis mirte ⁊ sumach ⁊ thuris ⁊ balaustie ⁊ cupullaꝝ glandiū. In isto casu. s. q̄n est ex relaxatiōne lacerti ⁊ ei⁹ mollificatione preter iam dicta. dico q̄ castoreū sumptū in q̄ntitate. ʒ. j. cū vino decoctiōis lilifagi vȝ etiā. Silr valet tiriaca ⁊ metridatū cū eodem vino. silr valet inūctio cū oleo castorei ⁊ oleo de lilio ī radice vge ⁊ pitone cō allzati. Valēt etiā balnea naturalia maxime sulphurea. Et dicit Aui. auctoritate alteri⁹ q̄ si renes leporis exiccent. deīde ℞. de eis. ʒ. iiij. semis aneti. ʒ. iiij. piretri. semis apij añ. ʒ. ij. fi. puluis ⁊ dentur ʒ. ij. ⁊ ß. cū. ℥. j. aque frīe. pbet iuuamētū magnū ad id. ⁊ cōfert eis cerebrū leporis tostū ⁊ nutritū cū vino. i. multū incorpatū cū vino sicut fit de cerebro capreti. Multum etiā vȝ oleū de been ⁊ oleū sambucinū mixtū cū piretro ⁊ pipe nigro ⁊ cortice pini ⁊ nucꝫ cipssi. ¶ Hoc clistere valꝫ: quia stando in intestis cōfortat ⁊ calefacit collū vesice ⁊ stringit vrinā ei⁹. ℞. saluie rute p̄mulaueri yue musc. myrrhe camo. sticaō arab. folioꝝ ⁊ nucꝫ et corticꝫ cipssi añ. ℥. j. fi. decoctio in cui⁹. lb. j. misceat olei castorei ⁊ olei beē. añ. ℥. iij. thurꝫ keb. torrefactis mirtilloꝝ cipi. añ. ʒ. j. ⁊ ß. fi. clistere sine aq̄ ⁊ cē

Dieta istoꝝ sit sicut illoꝝ qui mingūt in lecto. sicut patebit in. c. seq̄nti istō immediate. Valet etiam fm Constant. tiriaca magna ⁊ athanasia ⁊ trifera magna ⁊ silia. vinū decoctionis rute vsitatum facit ad retētionez vrine in diamne.

Declaratio in diamne. Primo notandū. Differentia est inter diamnē ⁊ diabeticā passionē: q̄uis ī vtraq̄ sit intēpestiua vrine expulsio: q: ī diabetica ē motus calor in renib⁹. ⁊ virt⁹ attractiua eoꝝ est inordinata in attractiōe sua quaȝ sequit attractio ab epate ⁊ epar inanituȝ attrahit a stomacho. ⁊ sic stomachus desiccat ⁊ causat sitis. ⁊ pp̄ter sitim nimius sumit pot⁹. quem iterū pp̄ter siccitatē attrahit epar ⁊ iterū renes ab epate. Et sic videtur q̄ ibi sit quedā circulatio: pp̄ter quod dicē Auicē. i. 19ª. ℥ª. in. c. de diabeᵗᵃ. q̄ diabetica vocat arabice circuitus ī rota. ⁊ vrina mīgit in magna q̄ntitate. ¶ In diamne vo vrina nō mittit ī magna q̄ntitate: q: nō pōt in vesica congregari nec adunari: imo sicut intrat ita exit pp̄ter debilitatē cōtentiue ⁊ lacerti ɔstrigentis collū vesice. Secūdo ī diamne nō est tāta sitis. Tertio q: in diabetica errat vtus attractiua renū. In diamne vo sola retētiua vesice. Conueniūt etiaȝ q: in vtraq̄ vrina exit sine difficultate ⁊ labore. ¶ Secundo scias q̄ sicut freq̄nter diamne aduenit decrepitis ex debilitate lacerti cōstrigent collū vesice. sic etiā freq̄nter accidit aliquib⁹ decrepit q̄ assellant inordinate ex defectu lacerti ɔstringentis intestinū rectū in vltima sui pte. iō sepe seipsos deturpant. Hoc etiā ɔtingit ex defectu vtut animalis rōnal ⁊ memoratiue. q: nō recordant ire ad sellā in tpe suo debito donec natura expellit vel saltez donec natura inordinate illa inutilia pōdera exteri⁹ sinit abire. Iā em̄ illi sūt sicut puuli. ¶ Tertio nota q̄ decrepiti parū habēt natural hūiditat ⁊ caloris: ⁊ q̄uis aliqui videant humidi: tamē hoc est hūiditate accidētali: ⁊ ideo cōmuniter sunt sicci: ⁊ multū sitiūt: ⁊ potum inordinate capiūt. ⁊ sic multū eos oportet mingere. Si ergo supradictus lacert⁹ est mollificat⁹ ⁊ debilis ⁊ etiā de vtus cōtentiua: iam tūc est ī cōtinua rigatione ⁊ guttatim currit vrina vȝ prosilire. ¶ Quarto aduertendū attēte q̄ aliq̄n vrina exit paulati. scȝ q̄ nō potest bibere exire propt aliquod impedimentū in aliquo eius meatu extūs. ⁊ iste paulatinus exitus nō denominatur diamne: imo dissuria aut strāguria aut suria fm suos grad⁹ q̄nti

tatis:⁊ de tali dcm̄ est supius in.c. de stranguria. ¶ Quinto nō ꝙ aliqua dr̄ia est inter diamne ⁊ mictū in lecto i somnis:qꝛ inuolūtaria emissio vri ne qn̄ fit tā in somno ꝙ̄ in vigilia. Inuolūtaria nō videt̄ esse ꝑalisis nec talis mollificatio: sed h̄ fit ab hūiditate imbibēte aliqualr̄ ⁊ relaxāte et debilitante neruos ⁊ lacertos colli vesice: nō tn̄ tantū sicut in ꝑma. Idcirco cū in bibulorꝫ vesicā multa ꝯgregat̄ vrina cū profunditate somni libenter lectos cōmingūt.qꝛ vrina illa aliqualiter mollificat actuali hūiditate collū vesice.Et in h̄ iuuat v̄tus imaginatiua somnū machinando. ¶ Sexto sciendū ꝙ auctores dicūt ꝙ veᵃ tauri vel capre vel capri adusta valꝫ in diamne.fit arguᵐ ꝙ mēbra aialiū suis paribus per quandam silr̄itudinē ꝑstant iuuamentū.vel possum⁹ dicere ꝙ vesice sunt neruose ⁊ sicce de se:⁊ ꝑ adustionē acquirūt ampliorē siccitatē ⁊ ꝯstrictionē.Et per istā viā valere vident̄ in exiccando collū vesice. Bern̄.de Gordoᵒ dicit:ꝙ hoc faciūt a tota proprietate. ¶ Septimo q̄rit̄:vtrū ista passio causetur a frigiditate?Et videt̄ ꝙ nō quia friū iā cōdensaret ⁊ stringeret.Sed n̄ frigiditas eēt i collo vesice ipm̄ potius constringeret.Oppoᵐ dictum fuit in sūia.Dicendū ꝙ hec passio vtplurimū fit a frīo qn̄ fit a causis intrinsecis sicut allegatū est auctoritate Aui.⁊ Serap.Et qn̄ tu arguis qꝛ frigidi est condensare ⁊ cōstringere ⁊ cōgelare.vt dicit̄ ꝑnosticorꝫ can̄.54.ibi.Laudabilis v̄o vomitus ⁊c̄.Dico ꝙ opus fritatꝭ ē duplex. Primū est ꝯstringere ⁊ aggregare. Et q̄tꝰ ad istud op⁹ nō facit ad expulsionē vrine inordinatā:imo ad retentionē qꝛ adhuc tūc nō est tanta fritas ꝙ debiliter retētiuā coadunādo mēbrum. Aliud opus ē supflue infrigidare ⁊ mortificare cal'.naturalē ⁊ v̄tutē nō solū retētiuā.imo etiaꝫ alias.⁊ꝫ istud opus frm̄ facit diāne ⁊ alias passiones.qꝛ frigidū est mortificās ⁊ ꝑaliticū faciens:vt ibidē dicit Aui. doctrina de virtutibus. Et ꝑ hoc soluit̄ ratio.Et scias ꝙ qn̄ ista fritas venit cū hūiditate supflua imbibente collū vesice tunc istud mēᵐ paraliticū efficit̄.qn̄ non est ibi hūiditas pōt etiā esse tanta fritas ꝙ virtutes ei⁹ destruerent̄.⁊ sic pꝫ ꝙ hec egritudo pōt esse cuꝫ maᵃ peccāte in mebro ex̄nte aliqn̄ sine materia. ¶ Octauo sciendū ꝙ glādule ⁊ cupulle earū et arilli ⁊ se.rosarꝫ tam siluestriū ꝙ̄ domesticarū ⁊ silia q̄uis sint fria.tn̄ valent in emissione vrine ꝑter voluntatē:qꝛ ꝯstringunt virtutē ⁊ ꝯfortāt cōtentiuā.⁊ ꝑ ꝯn̄s vrinā retinēt.Sunt etiā sicca ⁊ hūiditatē desiccāt.⁊ q̄uis sint fria. misceātur cum alijs medicinis calīs ⁊ stipticis ⁊ ꝯfortatiuis q̄ remittūt fritatem eorꝫ. vt pꝫ in cōpositiōe medicinarū supradictarū. ¶ Nono ignorandū nō est ꝙ inuolūtaria vrine emissio q̄uis in senibus veniat cū ꝯueniētia ꝑticularitū:⁊ in iuuenibus ⁊ adolescētib⁹ ⁊ pueri cū discōueniēᵃ:tn̄ curabilior est in istis ⁊ citi⁹ ꝙ̄ in senib⁹. Pria cā est fortitudo esse:qꝛ in senib⁹ multomo ples innaturales hūiditates abūdant ꝙ̄ in alijs etatibus Scd̄a cā est debilitas v̄tutis in senib⁹ ⁊ fortitudo naturalis caloris ⁊ v̄tutꝭ in istis etatib⁹ supradictis.v̄tus eīn est q̄ curat morbos. ⁊ ad h̄ q̄des ille amph̄. In morbis minus ꝑiclitant̄ egrotantes ⁊c̄.fit ver⁹:requirunt̄ saltē ꝙ in vtroqꝫ infirᵒ v̄tutes sint eq̄les in fortitudine vel debilitate pter alia que ad eius veritatē sunt req̄sita:vt ypo. saluet̄ sententia.

¶ Caplm̄.23.de mingentibus in lecto

Quamuis h̄ passio fit spēcies diāne ꝑnt ambe sub vno.c.reponi:sicut fecit Aui. ly ⁊ Serap.⁊ quedā alij:tn̄ qꝛ Auicē Constā.⁊ Gordo. faciūt singulare caplm̄: nos etiā dicim⁹ ꝙ mictus in lecto est inuolūtaria vrine egressio in dormiēdo.

Cause sunt vel esse ꝑnt oēs ille q̄ dicte sūt in.c.qd̄ est immediatū isti⁹.h̄ Aui. reducit eas ad duas. Prima est mollificatio laxati ꝯstringere solentis vesicā:quā aliqn̄ adiuuat acuitas vrine.Alia cā est ꝑfunditas in somno in quo fiunt somnia a v̄tute imaginatiua ꝑcipiēte expulsiuā: ⁊ sic fit mict⁹ in lecto nō solū in pueris:imo ⁊ in iuuenib⁹ ⁊ in alijs precipue quando in illa die vel nocte per excellentiaꝫ potauerunt.

Signa ⁊ cura iā dicta fuerūt in.c.de diāne:verūtn̄ aliq̄ ponēda sunt hic ꝑpter formā operis.

Curatio talis est ꝙ curet̄ ⁊ calefiat et ꝯfortet̄ collū vesice sicut statī dictū fuit in.c.ꝑcedenti. ¶ Dicit Sera.medicina ad illum q̄ mingit in lecto suo iuuatia valde.℞ mirab.keb.bellericorꝫ ⁊ emblicorꝫ an̄.ʒ.10. glandiuꝫ cū toto infusarū in aceto vini ꝑ vnū diem naturalē ⁊ postea torrefactarꝫ.ʒ.vij.cipi gnorum mirti thuri masculi rad.enule exiccate storacis ce coralli ru.arere an̄.ʒ.v.myrrhe.ʒ.iij.terātꝰ ⁊ cōficiant̄ cū melle ⁊ det̄.ʒ.iij.cū vino. ¶ Pillē ꝑbate eiusdē q̄s ipe expt⁹ fuit vt dic̄. ⁊ sūt apd̄ eū ꝑbate ad multitudinē vrine ⁊ ei⁹ guttati pter voluntatis emissiōeꝫ.℞.myrrhe casto'costi ana'alhalce cu

pullarũ glandiũ píret' añ.ʒ.ß. terant᷑ ⁊ cõficiant᷑
cũ aq̃ myrrhe hũide vel cũ succo mirtio vł' mĩua.
det᷑ post somnũ.ʒ.j.vel.ʒ.j.⁊ ß.¶ Sequit᷑ pul.Ha
ly ad illũ q̃ mĩgit in lecto.℞.mẽtast' aq̃tici poli
mõtani añ.ʒ.iij.myrrhe.ʒ.j.⁊ ß.ciperi sinap.car⸗
dãoⁱ nuc̃ cipssi thurĩ añ.ʒ.j.⁊ cũ melle fit medi⁹ ⁊
det᷑ ad q̃ntitatẽ nuc̃ eũti dormitũ.Dic̃ Haly q̃ ve
sica cap̃ subtẽsa.i.sup̃ regulã vel lapidẽ vel lami⸗
nã cãdẽtẽ torrefacta ⁊ trita si bibat᷑ cũ aq̃ ⁊ ace⁹ v₃
Ego dico q̃ d₃ dari cũ vino odorifero tepido.nã
cũ suo calore felicitabit op⁹:aq̃ eñ ⁊ acetũ mẽbrĩ
obsũt neruosis.Chimolea distẽpata cũ felle tau
ri ⁊ emplãta sup̃ pectinẽ ⁊ pitoneon v₃ maxime
si stiptica cal'a cõmisceant᷑.Caro hiricij salsa ⁊ co
mesta v₃.Hic aũt ẽ intelligẽdũ q̃ ista remedia q̃
hic i.c.de diãne fuerũt dicta debẽt sortire suũ ef⸗
fectũ post cõdecentẽ purgationẽ si indigent nec
sustinere ɔuenit cũ purgationib⁹ ⁊ clisterib⁹ va⸗
lent etiã stuphe facte ex herb̃ ⁊ rebus cal'is ⁊ sti⸗
ptic̃ vł' s.stupha sicca cũ dic̃ĩ reb⁹ sedẽdo sup̃ cal'a
⁊ post stuphã offerat᷑ trocíscata vel tiriaca vł' me
tridatũ cũ succo mẽte vel calamẽtũ vel ruta cal'is
vel cũ vino decoctiõis castoꝛ.glãdes assate ⁊ co⸗
meste valẽt p̃ se.s.hoc euchatisima.℞.saluie her
be galitis rute cortic̃ q̃rcus ⁊ mespuli cortic̃ pini
añ.m.ij.coquãt᷑ i lexiuio ⁊ vino.⁊ in isto addẽdo
sal' cõis alũis añ.ʒ.j.sedeat in ɔcha ⁊ s.freq̃nt᷑ ⁊
intret lectũ.Si aũt aliq̃s mĩgat in lecto somniã⸗
do sicut freq̃nt᷑ accidit adolescẽtibus ⁊ puerĩ.p°
teneat se in dicta q̃ ĩferi⁹ dicat᷑:⁊ s.medicamina
statim recitata.deinde ille loc⁹ vbi somniat se mĩ
gere mũdificet᷑ ⁊ decoret᷑ vel saltẽ ponat᷑ ibi vna
crux lignea vel ferrea.q: saltẽ verecũdabit᷑ vel ti
mebit deũ ⁊ nõ minget sup̃ crucẽ: ⁊ ymaginãdo
⁊ somniãdo talis minoctu ⁊ q̃ñ vigilat nullo mõ
mĩgat in illo loco.Aliq̃ñ talis minoct⁹ iã etate p̃
ficiẽs atq̃ in lecto mĩgens v̈ga corripiat᷑.De la⸗
ctantib⁹ nõ ẽ ponẽda cura:q: q̃ñ sũt lactãtes ha
bẽt lacertos ⁊ alia mẽbra multum hũida q̃ in p̃
cessu exiccantur:vt dicit Aui.

Dieta in mĩgentib⁹ in lecto.Pri° caueat
a nimietate ciboꝝ ⁊ potuũ ⁊ ab oi⸗
bus cib̃ ⁊ potib⁹ vrinã ꝓuocãtib⁹:vt sũt melones
cucumeres ⁊ citruli per°.rafanũ baucia ⁊ auicule
q̃ dicunt᷑ cauda tremula q̃ in magna copia i ba⸗
ionaveteri capiunt᷑.Caueat a vino al.⁊ subtili ⁊ a
q̃so ⁊ fructib⁹ recẽtib⁹.Nõ bibat aquã nec poma
ciũ nec vinũ aq̃ p̃mixtũ:s bibat vinũ grossũ ⁊ ru⸗
beũ matuꝝ ⁊ odorifeꝝ.vtat᷑ cib̃ ⁊ ɔdimẽtĩ cal'is vt
ẽ ciminũ aliq̃lr̃ torrefactũ sinapis pipi ⁊ carui.⁊
caueat ab oib⁹ cib̃ q̃ sanagnã in corpore inducũt
hũiditatẽ.Castanee ⁊ auellãe torret᷑.bñ ꝓficiũt.
¶ Ista dicta teneat᷑ in isto ca°.⁊ i.ca. p̃cedẽti.

Declaratio Querit᷑ p° vtrũ v̈tus
imagiatiua i somno sit
cã expulsiõis vrine.Et videt᷑ q̃ nõ.q: illud qd̃ sit
a re mollificãte ⁊ debilitãte vesicã ⁊ lacertũ colli
ci⁹ nõ fit ab imagiatiua v̈tute:s inuolũtaria vri⸗
ne emissio fit a debilitate lacerti colli vesice.g̃ ⁊c.
¶ 2° v̈tutes aiales in somno q̃escũt g̃ tũc nõ o⸗
pant᷑.ɔña bona.añs p̃bat᷑:q: somn⁹ est q̃es v̈tu⸗
tũ aialiũ cũ itentiõe nãliũ.¶ Oᵐ dic̃ Aui.i.19ᵃ
3ᵃ.c.de mictu in lecto.⁊ p̃bat rõne.Silr̃ ẽ de emis
sione spermatĩ ⁊ vrine.S₃ emissio spermatĩ s. ab
imaginatiõe:g̃ ⁊ vrine.ɔña t₃ p̃ silr̃.⁊ p̃bat᷑ etia₃
q: mĩr⁹ vĩ hr̃e posse sup̃ sp̃ma cũ sit supfluu₃ in
q̃nto a 3ᵃ digõne resolutũ:cũ etiã sit grossi⁹ ⁊ mi
nus mobile:cũ etiã sit longinq̃us ⁊ foramina ma
gis stricta.cũ ergo moueat sperma:multo mag̃
mouebit vrinã.Pro solõne q̃onis nota q̃ expul⸗
sio vrine in somno fieri nõ põt sine somno s̃m A
rist.in li°.de somno ⁊ vigilia s.p̃ istũ modũ.ido⸗
la vel spẽs vel fantasmata rerũ p̃ceptaꝝ sensu in
memoriã ɔseruãt᷑ al's de p̃teritĩ nõ recordaremur
Tũc igr̃ v̈t⁹ imagiatiua q̃ s̃m Albertũ i sua p̃hia
⁊ s̃m q̃ p₃ p̃ expientiã nunq̃ q̃escit nec in tp̃e vi⸗
gilie nec in tp̃e somni mouet sp̃ualr̃ istas spẽs ⁊
p̃sentant᷑ rõni ⁊ fantasie.Aliq̃ñ sub eadẽ spẽ:ali⸗
q̃ñ sub diuisa:ita q̃ rõ ⁊ iudiciũ sub q̃dã nubilo ⁊
spẽꝝ ⁊ fãtasmatũ p̃mixtiõe:iudicat qd̃ ñ ẽ ⁊ sic fit
inde somniũ:⁊ aliq̃ñ iudicat etiã qd̃ ẽ vel erit:⁊ᶜ
ɔtingit sõnia v̈ificari ⁊ falsificari.¶ 2° nõ q̃ v̈t⁹
aial' motiua volũtarie obedit rõnali ⁊ aliq̃ñ ima⸗
giarie.Exẽplũ p̃mi.rõ discernit qd̃ bonũ est:q̃re
nictũ volũtua° motiua mouet corp⁹ ad q̃rendũ
victualia.Exẽplũ scd̃i vt in freneticĩ in q̃b⁹ moti
ua voluntaᶜ suis falsis fãtasmatib⁹ ⁊ imagiatiõi⸗
bus mãifeste vĩ obedire:silr̃ etiã in sõno ꝓfũdo
cũ sõnio.Cũ igr̃ istaꝝ v̈t⁹ mouet᷑ imagiatiã ⁊ fac̃
sõnũ s₃ p̃mixtionẽ istaꝝ spẽꝝ dictaꝝ ⁊ motũ eaꝝ
p̃cepit expulsũ cũ g̃ v̈t⁹ retẽtia sit g̃uata cũ mag̃
põdere seu replẽtione vrie cũ semie seiali diu fuerit
retẽtũ ⁊ nã illud libẽt᷑ expelleret leuit᷑ retẽtia obe
dit expl'iue ⁊ suas relarat habẽas.silr̃ ⁊ expl'iua
obedit imagiatieᶜ lecti cõmigũt᷑ ⁊ lubrice fiunt
pollutiõis nocťne.T ẽ sit ɔcl'o mĩsal' q̃ v̈t⁹ imagia
tia ẽ cã expl'iõis vrie aliq̃ñ p₃ p̃ iã dc̃ã ⁊ p₃ p̃ Aui.
q̃ dic̃ q̃ expellit eã volũtas occulta silr̃ volũtati
aie supple cũ imagiatiõe ⁊c̃.ɔcl'o.expl'io vrie p̃e
ter volũtatẽ i sõno sepe fieri p̃t absq̃ sõno ⁊ ima⸗
giatõe.p₃:q: p̃t fieri a laxatõe lacti mouẽtĩ ⁊ ɔstri
gẽtĩ colli vesᶜᶜ,⁊ p₃ q̃d dicẽd ẽ ad rõẽ añ oᵐ sẽas

¶ Capl'm.24.de ardore in vesica.

Liquādo in vrinādo tātus do^r et ardor in vesica vel in collo eius sentit^r q̄ vi q̄ ignis transeat per collū vesice et vgam et q̄ ardeat.iō Aui.et Rab.et sequētes eos intitulāt istud.c.de ardore vrine.Constan.vo in 5.viatici intitulat capl'm de guttata vrina vel de guttatim mingētibus. q: vesica non potēs sustinere qualitatē vrine acutam ipam foris expellit anteq̄ in ea multa coadunet q̄ntitas. Et iō preter alia signa in hac passiōe vrina citissime erit in pua q̄ntitate cum ardore et dolore inteso Jecirco nō immerito guttata vrina nūcupatur vel distillatio vrine.

Cause ardoris vrine q̄dā sunt p̄mitiue: vt oia illa q̄ ab extrinseco accidentia acuūt hūo:es vt est labor multus itinera° lōga in tpe calo maxime pedester. Et quodlibet aliud longū exercitiū inordinatū. nimi° coitus diuturn° vsus spēx calidax in magna q̄ntitate: et vsus salis et rerū salsarū. Oia ista et silia cānt in vrina ardorē acuitatē et salsedinē et bauracitatē. ¶ Cause āntes ardoris vrine pūt esse multitudo humox in corpe extitium.silr apa calin in renibus vel vijs vrine qn̄ diu fluxerūt ad vesicā et ardorē i vrina vel excoriationē causauerūt et iste imediate sunt piūcte. Coitus aūt supfluus manifeste facit frequenter mingere et ardorē vrine. Nam humiditates q̄ncq̄ egrediunt^r in coitu supfluo exitu plurimo: vt dic̄ Aui. Alia cā pōt eē liq̄factio corpis qn̄ hūidit ates male mixte cum bonis p vrinā expelluntur. ¶ Cause piuncte trahuntur a Ga.6.de inte.c. 2.et Aui. 19°.3ª.trac.2.c.j. de ardore vrine.q: vel sunt vlcera in vesica vl'in collo eius vel in vga vel est acuta vrina mixta cū sanie apātum mēbrox supiox sicut sunt renes: aut vie vrine. Jsta aūt vrina acuta cum diu durauerit ducit ad vlceratiōnē vesice et vge. vt dic̄ Aui.ibidem. ¶ Signa si sit a sola mala cōplexione vel acuitate vrine transeūtis ad vesicā sine vlcere et scabie vesi^e tunc adest ardor et pūctura et do^r quando volūt vrinā expellere sine sanie et sine squamis in vrina appentibus. Si sit ab vlceribus tunc apparet in vrina sanies aut furfures parui et squame parue. et aliqn̄ sang. cum sanie mixtus.

Judicia in ardore vrine. ¶ Primo vpo.Sampho.am°.76.si sanguinē aut pus minxerūt: renū aut vesice vlcerationē signat. ¶ Scdo ardor vrine in decrepitis vtpl'm nō sanat^r vel cū magna difficult^e. ¶ Tertio ardor vrine sine vlceratione vesice si per multum tps durauerit sine remedijs cōuenientib° ducit ad vlceratiōnē vesice aut colli eius aut virge. ¶ Quarto ardor vrine in calculosis freq̄nter venit maxime qn̄ lapilli asperi aut angulares eijciunt^r frequenter.

Curatio ardoris vrine: si est ppt vrinā acutā p se vel pmixtione humox calox. Jn pmis ordinet^r dieta et dent^r cibi frigidi et humidi. vt sunt isti quos ponit Ga. in libro de cibarijs.c.15.quox est ordeū. et quicquid fit ex eo siue aqua siue ordeatū siue sauic. silr malua et poma. silr miliū paniciū batheca.i. melones cucumeres citrulli pruna psica lactuca portulaca papauer pira et cerasa: ficus aūt sicca et vue passe que declināt ad acuitatē et ponticitatem.ideo nō cōueniunt in isto casu. Pūt etiā isti sumere pullos gallinarū pdices capretū: et silia his cōdita cū aliq̄bus de supradictis rebus sine spēbus.et sumāt pisces squamosos de aq̄s mūdis. Utant^r etiā cibis factis de cucurbi.et coquatur cucur.tenera cū pullis gallinarū et de illis comedat et iuris deglutiat notabilem q̄ntitatem. ¶ Sumāt etiam sm Aui.cibū factū de lacte acetoso coagulato a quo extractū est butirū. Serapio autem addit his cibarijs maluā eud.et caueant ab oibus rebus supflue calis: vt allia cepe porrus sinapis eruca: et ab oibus spēbus calidis silr caueāt a labore et coitu et ab oibus q̄ hūores et corpus supflue calefaciunt. et a reb° salsis et acutis. stent in trāquillitate et reqe sine tristitia. Pro potu aūt sumāt lac acetosuz a q̄ extractum sit butirū. et aliqn̄ capiat aquā ordei. et aliqn̄ bibat vinū limphatū: et aliqn̄ sir^m viol'. et rob. cum aqua fria vel cū prisana. si aūt ibi sit ma^a vl'materia li humores acuti ordinata et retenta dicta supradicta purget^r illa acuta ma^a cū tamaridis q̄ euacuando refrigerāt et cū māna et reub. rpato p no ctē in qua eno.q: purgādo calefacit. vel cum decoctiōe flox viol'.et cassiaf. Et si est flegma salsū purget^r cum decoctione polipodij et anisi et flox et cū puluere diaturbith et cassiaf. et fiat ista decoctio in sero caprino. ¶ Jo.de tornami. bone memorie q̄ suo tempe fecit vtrūq̄ clarificatoriū dat.3.j.et š.reub.dissolutī per noctē in aq̄ ordei multe decoctiōis vel in sirupo viol'.3.ij.et de ma ne addat^r de dicta aqua et bibatur. Hoc autē ipse habuit ab Arnoldo in practica ad papā clementem intitulatū. ¶ Jtem purgata materia que cūq̄ sit š flōmia de basilica ad refrigerandum

τ ad distractionē materie. Deinde ℞ muscillago talis. ℞. psillij. ʒ. vj. se. citoniorum. ʒ. v. q̄ttuor. se. frigo⁊ maio⁊ an. ʒ. ij. se. papa. ʒ. j. τ ß. 9quassent̄ τ ℞ muscillago cū aq̄ ordei multe decoctiōis bis in die. Itē vna ps isti⁹ muscillagis iniiciat̄ p si⁊ ringā τ erit vtile. q: remouebit τ remittet calidi tatē in mēbro derelictā. ❡ Trocisci sequētes va lent in isto casu ad alterādū τ refrigerādū τ ad expellendū τ mūdificandū renes τ vesicā ab ill' humorib⁹ τ eos aliq̄liter digerit ne cū transitu vrine calefaciēdo alterēt. ℞. q̄ttuor semi. frigo⁊ maio⁊ mundā an. ʒ. iiij. gūmi arab. gūmi draga⁊ gāti an. ʒ. j. τ ß. se. portulace se. papauer. an. ʒ. iij. sand ru. ʒ. j. τ ß. iusquiami al. ʒ. j. ℞ trocisci cum muscilag. psillij dec. ʒ. j. in mane τ tantūdem añ cenā vel in introitu lecti cum aqua ordei. vel ℞ electuariū si homo est delicatus. Item vinū bñ τ vltra consuetudinē limphetur.

Declaratio in ordine vrine. Prio nota vt dictum fuit q coit⁹ superflu⁹ in oī etate q̄busdā mag; quibusdā min⁹ inducit ardorē vrine. Pria rō dat̄ ab Auic. in loco allegato: q: cū coitu superfluo exeunt aliq̄ humiditates τ hūores in magna quātitate hoc fit rōne vicinitat̄ cū spermate non solū loci imo τ silitudinis. ❡ Scōa rō. q: in cōcussione τ mo tu q̄si bestialis libidis hūores τ san. imo etiam vrina calefiunt τ hu. parant̄ ad exitū τ cū vrina miscent̄ τ vrina supcalefit τ facit ardorē in vesi ca τ meatu ei⁹. ❡ Scdo nota q ista spēs ardo. ris vrine q̄ est sine vlceratiōe vtplurimū venit in fine iuuētutis. q: in iuuētute fuit multa colera gn̄ata τ hūores adusti q̄s nā satagit expellē cū vrina. Et ēt ex alio. q: tūc colere gn̄atio icipit di minui. τ flatis gn̄a⁰ icipit recipe incrementū. τ sic p cōmixtionē colere ru. τ flegmat̄ fit flegma salsum etiam q: tunc hūores adusti dñant̄ qui a natura ad vias expellunt̄ vrīales: mediū ssidi⁹ in eis generabūt ardorē: τ imediate talis ardor recedit. ❡ Tertio nota q aliqui nouicij in me⁊ dicina ppterea q: vrina mingit̄ durāte ista egri tudine in parua quātitate rōne acuitatis vesica eam nisi cū magna difficltate τ modico spacio nō pōt retinere: credunt q sit stranguria aut la⁊ pis: τ tunc offerūt diuretica petro. pētaphilon litontripon τ silia. Et ℞ est q̄dā spēs heresis in medicina: cū ista egritudo cū talib⁹ 9tinue au⁊ geatur τ eger cū talib⁹ poti⁹ ad interitū q̄ ad sa nitatem pducat̄. Sed tūc cōpetūt fria cū aliq̄⁊ bus friis diureticis pmixta. Et q̄n inuria est mi⁊ nimus ardor a cā calā vl' ab vlcerib⁹: vix aut nūq̄ diuretica calida nunc τ als prenotata sunt offe renda τc. ❡ Quarto sciēdū q ista passio aliq̄n venit in latitudine sanitat̄: ita q hoīes multum verant̄ τ īpediunt̄ a suis negocijs τ opationi⁊ bus. iccirco eis citissime est succurrendū vt ne⁊ gocia nō postponant̄ τ ne in vlcerationē deue⁊ niant. Et vidi dum essem parisi⁹ studens iuuenē ardore vrine grauatū. qui cū solo vsu piro⁊ de caluau τ potu aq̄ fontine in bibēdo fuit curat⁹. ❡ Quinto nolo te ignorare ꝭm Gal'. 6. de iter. c. 3⁰. q actiones mēbro⁊ officialiū q̄dā sunt me re nāles sicut attractio aquositat̄ a renib⁹ a gib⁊ bo epatis τ cibi a sto⁰ ad ieiunū intestinū soli p tinent virtuti nāli. sil' vene retētiua q̄ mediante suis villis cōstringit τ retinet retinēda. Alie sūt actiones mere aiales vt manus τ pedes 9strin⁊ gere τ dilatare: τ caput mouere ꝭm oēm distam positionis. Alie sunt actiones ex duob⁹ supradi ctis cōposite sicut appetit⁹ sto⁹ qui est cōpositus ex aiali sensitiua τ naturali attractiua. Actio vo expellendi vrinam τ actio expellendi egōnē nō sunt mere voluntarie nec pure naturales: vt di⁊ cit Gal'. ibidem. Restat ergo q iste due actiōes erūt prim volūtarie: vt est in lacert̄ vesicā τ inte stinū rectū mouētibus τ claudētib⁹: sicut virt⁹ aialis sensitiua τ nālis attractiua in cōpositiōe appetit⁹ sunt in orificio sto⁹. Sed reqrit̄ q virt⁹ aialis voluntarie moueat lacertos q̄ sunt supra ventrē τ matic circūcirca exprimendo ab eis in virtute volūtarie mobili τ nāli colli vesice τ ite⁊ stini recti fit mictio τ egō. Et hec vr̄ mihi q sit sn̄ia Gal'. in loco allegato. nā post multa alia di cit ibi Gal'. sic ante finem co⁊. Egestio τ mictio vtriusq; organi cū pprijs ṽtutib⁹ opantib⁹ pfici⁊ tur. Actio vo recti itestini τ vesice sunt nō suo⁊ lacerto⁊ actiōe aīata. i. volūtaria. Nā lacerti ho⁊ rū duo⁊ ora oppilātes tūc tpis suā opationem nō operant̄ cū lacertis q̄ sunt supra ventrem qd suū est faciūt. hec ille. Quasi dicat q lacerti ve⁊ sice τ itestini recti nō expellunt nisi q̄n virt⁹ vo⁊ luntarie mobilis mouet dictos lacertos exp̄mē do vt a dict̄ mēbris nocitiua expellant̄. Jō ali⁊ quando iste superfluitates simul foris expellunt̄: imo vix assellat aliq̄s quin mingat. q: ita bene exprimunt̄ ad mictum sicut ad egestionē: forti⁹ tamen ad egestionem.

❡ Capitulum. 25. de vlceribus vesice.

Vlcera fiunt aliquando in ve⁊ sica: aliquando in virga scilicet intus in cannali eius per quē exit vrina.

Cause antecedentes pñt esse epostemata in vesica vel vga. Alia causa potest esse multitudo humoꝝ acutoꝝ in corpe existiū. Silr multus vsus specierū calaꝝ vel ciboꝝ acutoꝝ ⁊ potuū vel rerū salsarū. silr rerū que faciūt ardorem vrine. ¶ Cause cōiuncte sunt illi acuti humores currentes assidue ad vesicam ⁊ vgā vrina etiā acuta ꝑ se vel cū cōmixtione illoꝝ malorū humoꝝ acutoꝝ. In pmo lauāt: deinde mordicāt. deinde excoriāt ⁊ vlcerāt finalr. Nam fm Ysidorū ethymologiarū vrina dr de vro vris. qr vrit loca ꝑ que trāsit: aut qr vsta sit: aut qr a renibus egredit.

Signa Jam aliquid fuim⁹ locuti in. c. 17. istius quinti lib. ⁊ posita est ibi differētia inter vlcus renū ⁊ vesice: ⁊ vide ibi ¶ Ista tn̄ vlcera vesice fiūt cū difficultate ⁊ retentiōe vrine. ⁊ adest dolor in pectine ⁊ i illis ptibus rōne vicinitatꝭ. Et in vrina apparent aliqn̄ cortices albe aut grosse magni si fuerit in vesica. Et si fuerint in meatibus apparēt tenues ⁊ pue. Signū aūt qđ adest in vlceribus renū ⁊ vesice sunt mictus sanguīs ⁊ saniei. vnde ypo. Si sanguinē aut pus minxerint renū aut vesice vlcera tionē signāt. 4. amphο. amphο. 77. ¶ Scđo dicit Gordoni⁹ in vrinis suis in. c. de ɔtentꝭ. ꝙ in vlceribus vesice ⁊ viaꝝ vrinaliū adest sanies cū vrina ⁊ est trūbosa ⁊ fetida ⁊ dolet in illis ptib⁹ maxime cū mingit ⁊ potissime in capite: lꝫ vlc⁹ sit in radice ⁊ est cū strāguria ⁊ de difficili aut nunꝙ curant. ¶ Tertio qn̄ vlc⁹ est in vga saniēs mingit añ vrinā ⁊ dolor comitat locū vlcerꝭ. Si vlcus est in vesica sanies egredit mixta cum vrina ⁊ habet fetorē ⁊ dolor ē maior in vlcerib⁹ vesice ꝙ in vlceribus renū. qr magis neruosa et sensibilis: sed in vlcerib⁹ vesice nō ita mingitur sanguis sicut in renibus.

Cura vlcerū vesice: pmo vtat bono regimine postponendo cibaria acuta ⁊ salsa ⁊ acetosa ⁊ res multū dulces. qr cito in colerā cōuertunt. Et sumat cibos delectabiles et caueāt ab exercitio: iō qr acuit hūores ⁊ inflammat maxime qn̄ supfluit. ⁊ vtat lacte ouino. Aliqn̄ sumāt res mūdificātes vlcera ⁊ saniē: sicut sunt trocisci de alkekengi ⁊ aquā mellis que est mundificatiua. ⁊ post sumat res ɔsolidantes. ¶ Seqtur descriptio trociscoꝝ alkekēgi. quos ponit Rasis in suo antido° in hec vba. Confectio trociscoꝝ vltimorū ad vlcera renū ⁊ vesice cum qbus est cōfortatio ⁊ lenitas ⁊ incarnatio vlceris ⁊ sedatio doloris. Et noiant trocisci alkekēgi qn̄ sunt in loco eoꝝ: imo sunt fortiores ⁊ ɔueniētiores ad vehementiā vlcerꝭ ⁊ doloris cū vrina mingit. hec ille ℞. citrulli ʒ. 10. boli armenici gūi ara. san. dra. se. papa. al. amig. excortica. sucei liq° dragagāᵗ amidi añ. ʒ. x. se. apiꝭ. ʒ. ij. ḡnorum alkekengi. ʒ. iiij. opij. ʒ. j. fiāt trocisci ponderātes ʒ. iij. ⁊ det vnus qn̄ est ardor ⁊ acuitas vrine cū sirupo viol. vel iulep vl cū ptisana tertie digōnis ⁊ qn̄ nō est acuitas cū vino. ¶ Et si dol. est vehemens: iniiciat in vesica collirū albū cū lacte aut aqua mellis ⁊ ficuū. Istud collirium laudat Ras in diuisiōibus. ⁊ Aui. in. c. de vlcerib⁹ vesice fen. 19ª. tracta. primo in fine. c. cuius descriptio est in antidot° Rasis in. c. de medicinis oculi. ¶ Cōfectio collirij al. ℞. ceruse plūbi ablute. ʒ. x. sarcocolle grosse. ʒ. iiij. dragagāᵗ. ʒ. iiij. opij. ʒ. ß. fiāt collirium ⁊ iniiciat aliq̄ q̄ntitas vt tibi videbitur. Debet etiā iniici ꝑ siringā cū aq̄ mellis ⁊ fontiū qn̄ sordicies q̄ erit cū vrina est plima. ¶ Cōfectio trociscoꝝ Ras 9. ad Almans. q dicit ꝙ qn̄ eger mingit pus dādi sunt isti trocisci ℞. se. melonū ⁊ citrulli ⁊ cucur. mund. añ. ʒ. 20. boli armenici gūi arab. thuris pinguis sang. dra. añ. ʒ. 10. opij. ʒ. iiij. se. apij. ʒ. ij. informent trocisci pōderantes. ʒ. ij. scđo in vgā iniiciat istud collirū fm cū ¶ Confectio collirij de cerusa. ℞. ceruse sarcocolle olibani gummi ara. opij san. dra. añ. fiant trocisci ex eis ⁊ ꝑ siringā iniiciat: pus tn̄ mūdificet vesica ⁊ vlcus immittēdo ydromel. ⁊ postꝙ eger minxerit istud collirū dissolutū in lacte asine iniiciatur.

Declaratio in vlceribus. Pmo nō: ꝙ qn̄ vlcus ē i vga vel in meatu eius: magꝭ ꝓdest qđ iniiciat ꝑ siringaꝫ ꝙ id qđ bibit. Citius eñ ⁊ leui⁹ attingit ad locū lesum ⁊ cū maiori vigore. ¶ Scđo nō: ꝙ quando ista vlcera sunt antiq̄ ⁊ in hoibus senib⁹ maxime a senio nō recipiūt curationē. qr vrus decrescibilis est ⁊ nō pōt carnē ḡnare vt vlcera carne repleant. Etiā qr frequēs vrine trāsit⁹ cū ei⁹ bauracitate ⁊ mordicatiōe impedit curā. Notantur hic cañ. ⁊ cura vlcerū renū ⁊ vesice.

¶ Capl'm. 26. de apate calo vesice.

Alidum apa fit aliqn̄ in vesica. ⁊ fm Auicē. in 19ª. 3ª. hoc accidit raro. Verūtn̄ fieri pōt. Et habet causas aliqn̄ pimitias añtes ⁊ ɔiunctas.

e

Cause primitiue ponuntur satis clare a Ga. pmo de inter. c. pmo. Et sunt casus aut obuiatio aut ictus super peritoneon

aut in pectine a quibus propter horum concussionem potest vesica apari vel collum eius etc. ¶ Cause antecedentes possunt esse repletio totius corporis precipue maxime sanguinee aut colerice. aut replemus membrorum vicinantium sicut sunt matrix et renes et filia a quibus ista talis materia ad vesicam vel collum eius currit et causat apa. ¶ Alia causa antecedens secundum Avi. potest esse lapis et dolor ex eo causatus. et hoc ut dicit frequenter accidit infantibus. nam ratione doloris humores ad vesicam attrahuntur et ibi coadunantur et constringuntur. ¶ Cause coniuncte sunt non evaporatio et perculcatio ipsorum humorum constrictorum in una parte vesice vel colli eius que manente sine evacuatione perfecta et nature gubernatione tumorem faciunt et apa et putrefactionem.

Signa apatis calidi vesice. ¶ Primum signum est fe. inseparabilis propter putrefactionem. dolor pungitivus et mordicativus in pectine et pitoneon attingens usque ad collum cum tumore manifesto et calitate in tactu. retentio urine et stranguria et urinam eijcere non possunt nisi stet pedes. Sequitur etiam constipatio ventris. quia vesica inflata comprimit rectum intestinum super quod est collocata: et sic feces non possunt exire. Et adest sitis et aliquando vomitus colericus. Aliquando difficultas anhelitus. aliquando frigiditas extremitatum. et interdum veniunt in alienationem mentis cum magnitudine lingue et leduntur a calidis diu retiq. Et cum istis etiam assumit alia particularia: ut sunt etas et tempus et regimen preteritum etc.

Iudicia in apate vesice. Primo dicit Avi. in. 19a. 3a. in. c. proprio quod apa vesice est egritudo mala: et hoc est quia ibi est magnus dolor cum sit membrum nervosum et nimis sensibile. ¶ Secundo quia actio vesice que multum est necessaria toti corpori est impedita vel ablata. 3o est mala propter malignitatem sinthomatum que pro maiori parte iam sunt dicta. ¶ Secundo iudicatur quando in apate vesice est fortis et continua calitas cum fe. acuta et cum forti retentione urine et stercoris. et in urina non appent signa digestionis: mortalis est. et quanto apa est maius: tanto ista signa sunt magis mortalia. ¶ Tertio si omnia ista non fuerint multum intensa et possunt variare et signa digestionis appent in urina bonum signum est et sanitas expectande. ¶ Quarto si fex levis et equalis appet in fundo urinalis: bonum signum est. ¶ 5o quando in apatibus vesice appet sanies aut pus in urina ruptura apatis signat. tunc enim dolor ille alleviatur: et fe. paulatim recedit. ¶ 6o si signa digestionis non appent de tota ebdomada non rumpet apa. ¶ 7o. dicit Avi. quod si apa debeat in vesica generari ut plurimum generatur circa collum eius. et quandoque rumpit versus partes interiores: et tunc est melius: et quandoque versus partes exteriores vesice. et est deterius: quia non est locus manifestus ad purgandum saniem: et tunc oportet quod natura provideat ibi iuxta posse suum.

Curatio generalis apatis vesice stat in aliquibus canonibus generalibus. quorum primus est Gal. 13o meg. quando in fine. 4a. col. si apa est in virga vel vesica non oportet urinam provocare. ¶ 2us. mandans causam apa in vesica vel alibi ad partem oppositam est attrahenda preterquam in pestilentialibus morbis ubi celerius propter principium quorum partem expellenda est. ideo dico vesice apati in principio flobotomias basilice esse adiungendas. ¶ 3us. soluta plectoria si fuerit superabundantia alicuius humoris congruit in apate calido vesice illos evacuare et apocrustica remedia adhibere. Gal. ibidem col. 6. ¶ 4us. clistere attractivum in hac egritudine est in principio et augmento omnino derelinquendum ne cum tali ad inferius humorum attractione augeatur apa. mollitivum vero competit ne consueta exire multum desiccata retineantur et in dampnum membri apati redundent. Avi. ubi supra. ¶ 5us. non multo tempore tepercussiva supponenda sunt timendo maxime ignorissationem et membri frigiditatem naturaliter ulteriorem debito refrigerationem. ¶ 6us. de anteriori manu et de puncta quod fuit possibile condecenter evacuata post repercussionem pura et friorum apponere utile est res mollitivas et dolorem sedativas in isto casu membrorum egrorum et dolentibus appropriare. Iste canon finaliter in. 19a. 3a. tra. f. c. de cura apatis calidi vesice invenitur. ¶ 7us. cum pura in corpore affuerit humorum abundantia possibile est cum balneis et fricatione purgari supplere cum aliis resolutivis et mollificativis 13o meg. quando col. 6. ¶ 8us. in apate colli vesice a causis provenientes primitus argalia vel siringa in principio est vereda. quia ratione dolorum quam inducent ipsa augmentaretur. p. de iteri. c. j. ¶ 9us. in statu et in alio tempore post principium si vero urina non potest exire cum siringa vel argalia vel aliter ingeniandum est ut ipsa forum eijciatur de mente Gal. in loco allegato. ¶ Cura particularis apatis vesice. Iam de eo aliquis facta fuit mentio in c. de stranguria. ut ipsam ponit G. p. de iter. c. j. Observatur igitur canonum generalibus iuxta doctrinam secundi canonis flobotomia de basilica secundum quantitatem replexionis et secundum vires infirmi. nam si magna est replexio et vires infirmi fortes flobotomia magna. Et si pura et virtus debilis: fiat pura flobotomia. facta illa si adhuc vi maior replexio in crastinum iteretur flobotomia de sophena. et quia materia est calida ut supponitur sanguinea vel colerica a principio ponantur repercussiva iuxta doctrinam 3a. canonis. per illa enim retrocedet materia et alteratur et forte prohibetur apostema. Rx. olei ros. olei unfacini ana. ℥. ij. aceti. ℥. j. misceantur et locus dolorosus inde ungatur: et panni ibidem madefacti superponantur. et post unctionem de isto pulvere aspergatur. Rx. mirtill. tos. ru. san. oia. sanda. al. ana. ʒ. iij. fiat pul. et su-

perponant̄ dicti pāni in supradictis oleis madefacti. ⁊ vz oleū mirtinū. Facta aūt cū one ⁊ aliq̄li repcussiōe ⁊ facto clisteri mollitiuo intendendū est ad mollificationē tumoris ⁊ dol. remotionē ⁊ vrine expulsionē miscēdo aliq̄ ꝯfortatia et repcussiua fomētando cū aq̄ cal'a. sicut faciebat Ga. pᵒ de inte. c. j. Uel fꝫ talis fomētatio. ℞. florū camo. melli' añ. ℔. ß. rad. altee fenugre' se. lini añ. q̄r. j. coquant̄ in aq̄ ⁊ cū illa fꝫ embrocaᵒ cū spongia ꝯtinuādo per vnā horā. ⁊ iterum vesica bouina que p̄us fuit plena aere impleatur dicta decoctione ⁊ teneatur cal'a circa anū ⁊ pectinez ⁊ pitoneō. Post hoc vngat̄ cū oleo camo. ⁊ viol. ⁊ oleo de lilio ⁊ alijs oleis ⁊ remedijs dictis in a̅patibus renū. Ista prosequēdo si vēter fuerit ꝯstipatus fꝫ clistere lenitiuū: ⁊ teneat̄ dieta hoīs auari tam in cibo q̄ in potu. ne hūores in corpe multiplicent̄ ⁊ augeant̄ a diureticis saltē in p̄ncipio pcauēdo. ⁋ Emplm̄ Auic. qd valet post p̄ncipiū inceptionis. ℞. simule frumēti: ⁊ est secūda farina post florē sizimi añ. misceant̄ cū lacte ⁊ oleo camo. ⁊ viol. ⁊ fꝫ emplm̄. ⁊ post hebdomadā appropinquat stat' ⁊ tūc fꝫ emplm̄ ex farina fabaꝝ ⁊ se. lini añ. ℥. j. camo. ℥. iij. cum oleo camo. Uꝫ etiā eis balneū aq̄ cal'e in q̄ cocta sit altea malua se. lini ⁊ camo. ⁊ melli' ⁊ ordeū ⁊ ciperis cordumeni spica amomū ⁊ fenugreᵐ et nopi ⁊ caules ⁊ filia. In dolore autē intollerabili quādo timet̄ mors emplastranda sunt narcotica: vt iusquiam': mādragora ⁊ filia mixta cum alijs. Postq̄ aūt a̅pa fuerit ruptum ⁊ mingitur sanies fꝫ. sicut dictū fuit post rupturam apostematis renū ⁊c̄.

Declaratio

in a̅pate vesice. Primo nō q̄ dc̄m fuit: a p̄ncipio dꝫ fieri flōmia ⁊ apocrustica applicari qd p̄ncipiū dꝫ intelligi: p̄ter p̄ncipiū qd vere est p̄ncipiū i. p̄mū initiū egritudinis. ⁊ istud durat vsq̄ ad tres dies. ⁊ tunc pone q̄ medicus nō sit vocatus vsq̄ ad quartū vel quintū diē vel sextū. ⁋ Quero q̄d dꝫ agere: Dico q̄ quotienscūq̄ medic' fuerit vocatus vsq̄ ad quartū vel quintū vel sextū diē: tunc si in loco rubor ⁊ tumor ⁊ dolor ⁊ pulsus plenus reperiant̄ p̄mo debet facere clistere ⁊ flōmias. ⁊ vltra hoc si magnus ardor ⁊ calor af fuerint debent applicari aliq̄ ꝯfortatiua mixta cū aliq̄bus resolutiuis ⁊ mollificatiuis ad mitigandū dolorē ⁊ ad alterandū. ⁋ Scđo scias q̄ pura stiptᵃ ⁊ frīa p̄uo tpe debēt applicari in a̅pate vesice. pᵒ q: mēbrū est neruosum mō frm̄ imi cuz est neruis ossibus ⁊c̄. ⁋ Scđo q: mate ria ingrossaret̄ ⁊ nō posset resolui nec maturari. ⁋ Tertio quia frīa claudunt ⁊ stringūt: ⁊ sic vrina stringeret̄ ⁊ augmētaret̄ stranguria: ⁊ cōiter huic morbo est annexa. ⁊ iō dicit Ioh. de tornamira bone memorie: q̄ ista frīa repercussiua cōpetunt in p̄mis duabus horis. ⁋ 4ᵒ q: caliditas calefactorioꝝ ⁊ rerū resoluentiū ⁊ anodinarū post vlēm purgationē remouet dolorē ⁊ dilatat viā ⁊ vrina facilius expellit̄: ⁊ aliq̄d cū eis cōtinuo resoluit̄ ⁊ eliquat̄. Et de ista repcussione iā aliquid fuit dc̄m in. c. de pleuresi. ⁋ Quinto nō q̄ aliqui dicūt q̄ iste flōmie cōpetunt facto tumore ⁊ q̄n vrina ꝓhibet̄. ⁊ mihi videt̄ q̄ magis cōpetāt in principio tumoris ⁊ vrine ꝯstrictionis: imo etiā in initio initiāte si esset possibile ad hoc vt fe. ⁊ difficultas vrine euitaret̄ ⁊ diminuerent̄. ⁋ Quarto si tu queras quō cognoscam' si a̅pa vesice veniat ad maturationē ⁊ sanici aggregationē: R̄ndit Ras. 9ᵒ. ad Almans. in. c. ꝓprio. q̄ q̄n ē fe. ⁊ dol. ⁊ grauitas magnā signat saniei aggregationē remanent: ⁊ post administrationē: maturationē ⁊ anodinoꝝ resoluentiū. Si vrina guttatim exit est signū q̄ pus in a̅pate aggregat̄. ⁋ Quinto scias q̄ lꝫ Ga. p̄mo de inte. c. j. dicat q̄ in a̅pate vesice q̄n vesᵃ erat inflata ⁊ extensa nō ꝑmisit introducere argaliā: q: timebat augmentationē a̅patis ꝓpter dolorē quē faciebat argalia: attamē si per purgatiōes ⁊ debitas fomētatiōes stando in cal. vrina nō exit tūc ingeniandū est vt cū siringa: si aliter nō pōt vrina expellat̄. q: qui nō hn̄t nisi vnā viā per quam transeat ab egritudine ad sanitatē velit aut nolit per ipam trāsire oꝫ: vt dic̄ Ga. al's. male ꝑ colo. ⁋ Sexto querit̄. a̅pa vesice quis morbus est in gn̄e: an consimilis officialis: vel cōis: Dico q̄ in a̅pate vesice est triplex morbus. s. ꝯsilis. q: mala cōplō cal'a in vesica in a̅pate cal'o. Est ibi morb' officialis in via. q: impedimētū vrine ex clausione vie ei'. Est etiā ibi morb' i figura: q: tumor p̄ter naturā. Magnū eñ a̅pa totalē vrine viam claudit maxime si sit in collo ei'. ꝑuū aūt a̅pa aliq̄d de vrina ꝑmittit eliq̄ri. Est etiā ibi morbus cōis. q: solutio ꝯtinuitatis ⁊ exāpliatio mē' ⁊ separatio ptis a pte. Et si a̅pa est in fundo vesi' tūc nō est tāta strictio vrine: ꝫ sepe expellit̄ in parua q̄ntitate. q: illa ps vesice grauat̄ ab a̅pate: ⁊ tūc vtrum magis q̄ntitas vrine in ea nō pōt ꝯtineri. vtrum tn̄ p̄ncipali' iudicet̄ morb' officialis rōne male ⁊ inepte cōpositiōis ⁊ clausiōis ex qua imediate ꝓcedit impedimētū in vrina. dicit̄ q̄ sic cui cōcomitant̄ alia duo genera morboꝝ.

Capitulum .xxvij. de mictu sanguinis.

Mictus sanguinis fit multis modis vt expresse ponit Aui. 19ª 3ª. in c. vltimo. vñ ab eisdē causis pōt fieri a quib⁹ fit egestio sanguinis quasi ꝛ hoc cōparatiue ꝛ ab aliis causis inferius dicēdis, vnde iste cause pñt dici primitiue: alie antecedentes: alie cōiuncte.

Cause primitiue ponunt̄ 9°. ad Almāsorē. c. pprio, ꝛ sūt casus pcussio maxime in partib⁹ vicinis mēbris vrine: ꝛ ab Auicē. etiā ponunt̄ in loco allegato. Ex istis em̄ possūt vene rūpi ꝛ inde sanguis miscet̄ cū vrina ꝛ sic celeriter cū ea exteri⁹ emittit̄. ¶ Cause añcedentes possūt eē nimia sanguis subtilitas maxie qñ attractiua renū est fortis. Alia cā pōt eē nimia sā. plenitudo in corpe ꝛ cōgregatio ex defectu ẜōie ɔsuete aut restrictio mēstruoꝝ aut emoꝛ. ɔsuetarū. Acuitas etiā sanguis ꝛ siliꝛ abscisio mēbroꝝ ꝛ venit aliqñ p viā crisis: ꝛ tūc egritudo q̄ inde terminat̄ pōt eē cā añs. Lōgus etiā vsus ciboꝝ calidoꝝ ꝛ specieꝝ ꝛ vini acuti. Alia cā pōt eē defect⁹ segregatiōis san. ab aquositate in nutritiōe renū Siliꝛ debilitas epat̄. Alia cā pōt eē apostema vesice aut renū ꝛ viaꝝ vrine post rupturā tunc eniꝫ ꝛ san. ꝛ sanies emittunt̄. similiꝛ etiā in vlceribus. ¶ Cause ɔiūcte sunt aptio vene vel venaruꝫ sīue sit corrosio siue incisio sicut sepe accidit in excoriatione post transitū lapidis ꝛc̄.

Signa Cōgruū em̄ est vt signa ponant̄ ẜm positionē causaꝝ. Si igr̄ fuerit pp causas pmitiuas: hoc scit̄ ex relatione patientꝭ. si pter subtilitatē san. cognoscit̄ q: qñ ẜōthomat̄ sā. appet multū subtil' ꝛ tenuis. Qñ aūt ē pter san. replōnē cognoscit̄ q: hō est plen⁹ sanguine q̄ vixit in ocio cū vsu vini ꝛ carniū ꝛ quia dimisit ɔsueta exercitia ꝛ ẜōias aut q: nō sequūtur ɔsuetas euacuatiōes emoꝛ. vl' mēstruoꝝ. Aut q: habuit abcisionē mēbri aut mēbroꝝ. Emissio sanguis ab istis pueniēs venit cum periodis: vt dicit Aui. Si aūt venit p viā crisis talis venit subito ꝛ cū alleuiatiōe patiētis ꝛ fortitudine vtutis. Et dicit Serap. in isto casu ꝙ aliqñ vrina mixta cū sanguine ꝛ aliis supfluitatib⁹ venit p viā mundificatiōis ꝛ tūc fit residētia in fundo vrinalis. Si aūt venerit pter amplitudinē omnium venarū tunc talis sanguis venit sine dolore. Si venerit a debilitate renuꝫ est sicut lotura carnis magis trahens ad albedinē ꝛ grossitiē. Et si est a debilitate epatis tūc etiā est sicut lotura carnis magis trahēs ad rubedinē ꝛ ad coloreꝫ sang. A causis aūt ɔiūctis si fit pter aptionē venaꝝ tūc fit sine dolore nisi in loco vbi vena rūpit̄ ꝛ sāguis erit mult⁹ ꝛ sincer⁹ vt dic̄ Aui. Et si sanguis veīt p viā erupcōis ab apate venit in magna q̄ntitate mixt⁹ cū sanie: ꝛ apuerūt signa apostemat̄ dicta in suis caplis. Qñ venit mict⁹ san. pter rupturā vel scissurā in renibus sine apate ꝛ vlcere tūc venit in magna q̄ntitate q: multū de sanguine venit ad eos cū aquositate ad eorū nutrimentū. Et qñ venit a ruptura facta ivenis vesice exit in parua q̄ntitate: q: in ea nō ita exuberat sāguis q: qñ ad vesicā venit iā vrina venit colata ꝛ sine san. q: nutrimētū suū recipit a paruis venis a q̄bus solū suscipit nutrimentuꝫ. Qñ aūt venit ab vlcere venit cū dolore loci vbi est vlcus ꝛ erit in parua quantitate ꝛ erit separatus ab vrina ꝛ in exitu ei⁹ aliqñ fit difficultas ꝛ dolor pp cōmixtionē sanici ꝛ putrefactionis. Et si est pp abrasionē venarū ille exit paulatī ꝛ est san. ad nigredinē declinis: ꝛ qñq3 fetet vt dic̄ Aui. maxie qñ venit a vesica. Si aūt venit pp liq̄factionem carnis corpis tūc adest dict⁹ fetor corpis ꝛ debilitas ṽtutis cū quo apparent mixte alique resolutiones sicut rasura pergameni.

Judicia in mictu san. Primo q̄cunq3 sanguinē spōte mingunt his de renib⁹ vene rupturā sigt. 4°. amplī. apho. 8°. ¶ 2°. si san. aut trūbos migūt ꝛ strāguriā habēt ꝛ dolor īcidit i pectine ꝛ sub vētre ꝛ peritoneon in vesica passionē sigt. 4°. āpho. āpl. 8i°. ¶ Ter°. si san. aut pus minxerit renū aut vesice vlcerationem signat. 4°. āpho. āpho. 77°. Iste ampho. ē ver⁹. 3. ɔditiōibus obseruat̄. Primo ꝙ tal' mictura duret diu. Scdō ꝙ in illis mēbris vel' aliq̄ eorū sit dolor. Tertio ꝙ fit i pua q̄ntitate. ¶ Quarto cū Aui. mict⁹ san. siliꝭ loture carnis sigt debilitatē digōnis ꝛ segregatiōis a renib⁹ aut debilitatem istarū in epate: ꝛ signa distinctiua iā fuerūt dicta in signis. ¶ Quito nota ꝙ q̄uis ypo. dicat sanguis siquidē sursum qualiscūq3 fuerit maluꝫ est. deorsuꝫ vo bon⁹: si niger exierit tñ q̄ntūcūq3 exierit rube⁹ ꝛ clar⁹ ꝛ in magna q̄ntitate ꝛ per longū tempus siue currat a mēstruis vel emor. vel per fluxū ventris vel p vrinā nō erit bonū signū nisi cito p se q̄ō meli⁹ est vel per medicinaꝫ stringatur vel ad ictericū ꝛ ydropicum indiuiduum prepet̄. ¶ Sexto dicit Gordoni⁹ ꝙ mictus san. qñ venit a vesica tardius curat̄ q: nō est mēbrum carneū sicut renes. ¶ Septimo san. ꝛ sanies diu cum vrina exeūtes malū signū est q: vlcera in aliquo mēbroꝝ naturaliū icurabilia sigt.

Curatio mictus san. Aute curam par
ticularē videas istos genera
les cañ. ¶ Prim⁹ est q̄ in mictu san. ad distra/
ctionē san. ad partem oppositā ⁊ ad partem an/
tecedentis ma^e foris emittedū flōia de basilica
vena est celebranda maxime nouella exñte egri
tudine ⁊ ppter ɔiunctā de sophena si adhuc cō/
petere videat̄. ¶ Secūdus. nulla a pnci° restri/
ctiua stiptica debent exhiberi emanctis san. con
gelationē formidādo. vtilius ergo est sanguinē
congelatum aut saniem repellere ⁊ vrinales vias
inchoādo mundificare. ¶ Terti⁹ mict⁹ san. qui
venit per viam crisis vel expulsionis superflui in
quanto stringendus non est nisi nimia corporis
debilitate sumus constricti oppositum operari.
¶ Quartus mictus san. a vesica vel renib⁹ pro
cedente post perfectā co𝔷 mūdificationē cū fri/
gidis ⁊ constrictiuis int⁹ et exterius oportet sub
uenire quib⁹ interdū de stupefacientibus aliqua
q̄ntitas cōmisceat̄. ¶ Quintus labor ⁊ coitus ⁊
vini acuti potus ⁊ ciborum speciatorum oport𝔷
esse expres hac egritudine laborantes. ¶ Cura
tio pticularis. Posito q̄ fiat a causis primitiuis
ille remoueant̄ ⁊ diminuant̄. Tunc si venerit p/
pter laborem vel equitationē vt solet venire in
habētibus lapidem in renibus ⁊ vesica tūc adhi
beat̄ trāquillitas. Et si oportet eos laborare pri⁹
flōment̄ ⁊ vtant̄ bona dieta tendēte ad frigidita
tem ⁊ labor eorum fiat paulatim. Si autē vene/
rit propter coitum ille taliter euitetur ⁊ vtat̄ som
no longo ⁊ dieta resumptiua. ¶ A casu aūt aut
percussione si acciderit a quo ruptura accidit ve
narum vesice vel renū fiat cura sicut quando ve/
nit a plenitudine corpis ⁊ ruptura venaru𝔷 a lar
gitate venarum pcedentiū ab epate vel renibus
a debilitate renū sig̃t. ⁊ cura iam posita fuit in. c
16°. ab vlcere renū vel vesice si fiat ab apostema
te eius. Signa ⁊ cura iam posita fuerunt in suis
capitulis ⁊ sic de alijs. ¶ A ruptura venarum si
fiat mictus sanguinis ppter repletionem vel a
causis primitiuis vel aliter. in pmis fiat flōia de
epatica per talem em̄ flōiam distrahitur san. ab
epate ⁊ a renib⁹ ⁊ valet in omni casu vbi virtus
⁊ san. repletio inuenit̄. Et si magis abundat san
guis fiat flōia de sophena. deinde mundificent̄
vie vrinales a sang. coagulato si ibi est dando de
coctionē radicis feni^l ⁊ apij ⁊ achori ⁊ yreos ⁊ ylo
pi ⁊ capilli ve. liquiri^c ⁊ cicerū ru. ⁊ ista coquant̄
in lacte. ¶ Deinde dentur isti trocisci. ℞. balau/
stie ypoquistidos. terre sigilla. san. ro. aū. ʒ. iij. ka/
kabre ʒ. iiij. gūmi ara^a. ʒ. iij. ⁊ ß. aque plāta. qd̄
sufficit fiāt trocisci detur. ʒ. j. ⁊ ß. cum aqua plan/
tagi. Et dicit Ras q̄ sumat carnes coctas cū su/
mach ⁊ succo vue acerbe. Et caueat a nutrimen/
to acuto ⁊ salso vel sumat trociscos de terra sigil
lata dictos in ca° de emopthoica. Sup locū per/
cussiōis ponat̄ hoc emplastrum. ℞. boli armeni
ci terre sigillate acaffie ypoquistidos. licij san. ro.
aū. ℥. j. aque plantagi aceti ana. qd̄ suff. fiat em/
plastrū supra locū a quo dubitat̄ sanguinē pro/
uenire. ¶ Ab acuitate humorum pcedente vel a
cibis calidis diu vsitatis vel a potu vini acuti et
nectar ⁊ similia. tunc iubeatur fieri flōia ⁊ q̄ vtat̄
cibis frigidis ⁊ grossis grossum chimum gene/
rantibus que frequenter dicta sunt ⁊ sunt herbe
⁊ fruct⁹ frigidi ⁊ stiptici ⁊ stet in quiete sine labo
re corporali ⁊ mentali. bonum est etiam q̄ illi ca
lidi humores conuenienti farmaco expellantur
⁊ q̄ vtatur trociscis supradictis. Si post ruptu/
ram apostematis renum aut vesice aut ab vlcere
eorum mingitur sang. cū sanie mixtus: tunc mū
dificentur vie vrinales dando aliquando mun/
dificatiua diuretica ⁊ aliquando ɔsolidatiua ad
sanandū vulnus sicut dictum fuit in suis capitu
lis recurre ergo ibi. Ras aūt 9° Almans. compo
nit medicinā in qua est vtraq̄ virtus. ℞. se. me/
lonum ⁊ citrulli ⁊ cucur. mūd. aū. ʒ. 20. boli^a gū/
mi arab. thuri pingi san. ro. aū. ʒ. 10. opij. ʒ. iij. se.
apij. ʒ. ij. fiant trocisci pōderantes. ʒ. ij. detur om̄i
die vnus cum. ℥. j. sirupi de papauere. Iubet etiā
Ras hoc collirium per virgam immittit quod vo/
cat̄ confectio collirij de cerusa. ℞. ceruse sarco/
colle olibani gūmi arabici opij san. ro. aū. ʒ. ij.
f. collīria ⁊ pri⁹ mūdificent̄ vlcera cum iniectio/
ne aque mell̄ p siringa𝔷 ⁊ post aliqua pars dicti
collirij immittatur distemperata cum lacte asine
vel mulieris vsq̄ ad vesica𝔷. Medicina Gordo
nij. ℞. 4. se. frigidor maior mūd. aū. ʒ. xx. boli
armenici gūmi arabici thuris san. ro. se. papaue
ris albi dragaganti liquiri^c mund. thuris masti.
myrrhe ambre grisse. aū. ℥. ij. cupularu𝔷 glandiū
spodij cacabre sand. muscatelli^i si. ro. acaffie ter
re sigillate mirtillorum sumach coriand. p̃para
ti. aū. ʒ. iij. squināti. ʒ. ß. conficiat̄ cum succo plan
taginis ⁊ fiant trocisci vel electua^m ⁊ vn⁹ distem
peratus cum lacte capre vel asine offeratur vel
iniiciat̄ per siringam ⁊ fiat empl̄m super loca𝔷 q̄
cognoscit̄ per dolorē. Recepta aūt p cōgelati sā
guinis mūdificatione: si ē in sto° siue veniat ab
ictu vel a sang. nariū vbicunq̄ sit congelat⁹ siue
veniat a renib⁹ vel in vijs eo𝔷 si san. cōgelet̄ vtat̄
eger istis trociscis quos ponit Cōstantin⁹ in. 5°

viatici in.c.ppo in fine.c.℞.absinthi ⁊ se. marat ⁊ apii dauci rubee.i.storacis se.melonis frondius raphani pondus equale ⁊ cito da bibere cū lacte asinino vel apozima de radicib⁹ vl' de cicere

Declaratio in mictu sanguinis q̄ exit in vrina mictus q̄ recte vocat̄ mict⁹ san. q̄uis q̄ntitas vrine q̄ cū eo mittit̄ pōt puenire ab epate duob⁹ mōis a forti attractiua renū. ¶ Primo q: sāguis i se ē subtilis nō habens in se aliquā spissitudinē ⁊ sic nō pōt cōprehēdi a retētiua ⁊ sic faciliter trahitur ⁊ expellit̄ tanq̄ superfluitas. Scdo mō fit. qn̄ renes cum sua forti attractiua attrahūt magnam q̄titatē ⁊ illā ad vesicā expellūt cū forti expulsiua. ¶ Scdo vo q̄ qn̄ digestiua renū est debilis ⁊ nō pōt fieri segregatio pfecta tūc san. q̄ mingitur est sicut lotura carnis. ⁊ talis exit absq̄ dolore ⁊ de isto fuit dictū in.c.de dolore ⁊ debilitate renū. ¶ Tertio intellige q̄ lʒ primus cañ.dicat q̄ i pncipio debet fieri flōmia de basilica. ⁊ Auic.dicat q̄ si flōmia cōpetat magis cōpetit sophene q̄ basilice. Dico q̄ Aui.intelligit post pncipiū ad euandū materiā ɔiūctā. Canō aūt intelligit̄ q̄tū ad materiā añcedentē. ¶ Quarto tu queris si vnus hʒ lapidē in renib⁹ vel vesica ⁊ cūm hoc mingit sanguinē: ⁊ si tu das stiptica tu facis ad retentionē lapidis. Si das diuretica tu auges fluxū sang. Dico q̄ aliqn̄ debem⁹ dare vnū aliqn̄ aliud vel debem⁹ ea cōmiscere. ⁊ sic faciūt auctores. vt ptʒ in eoꝝ receptis. nā illa natura que ex materia homo gn̄at carnē ossa neruos ⁊ venas ministrando vnicuiq̄ illud quo magis indiget ministrabit lapidi ⁊ vlceri illud qḋ eis magis necessariū existit. ¶ Quinto scias q̄ sā. qui venit a renib⁹ ⁊ venis añ ipos existib⁹ ē magis cōmixtus cū vrina q̄ ille q̄ venit a vesica ppter duo. Primū est q: via est longior ⁊ in longo trāsitu melius cōmiscet̄. 2° q: sang. pueniēs ab epate ⁊ renibus est magis subtilis q: nōdum est sepatus ab aq̄a sub̄a que ei cōmiscet̄. ⁊ sic facilius vrina cōmiscet̄ ⁊ expellit̄. ¶ Sexto nō q̄ sang. pōt ex emitti per virgā aliqn̄ nō tn̄ cū vrina ⁊ tunc nō vocat̄ mictus sanguis ⁊ h̄ fit in homine multū coeūte: in q̄ spmate deficiēte sang. emittit̄ sicut dicit Ga. in li. de duodecim portis in.c.2. sic: q̄ aūt spma ex sang. scđario ex alijs hūoribus efficitur hoc ratiōe pbatur q: in multo coitu spermate deficiente sanguis emittitur. hec ille. Et hec de libro q̄nto.

¶ Laus deo vero ⁊ eterno viuo. Amē.

¶ Incipit liber sextus.

¶ Ca.j. de anathomia genitaliū mēbroꝝ virilis

Eternus et gloriosus creator omniū optimus deus: mēbra genitalia ɔdidit vt essent preparatoria ⁊ emissoria se. quo mediante animal generaret̄ ⁊ de nō esse ad esse pduceret̄. Aristo. autē in q̄nto de gn̄atiōe animaliū dicit: q̄ generatio aialium duplex habet pncipiū. s. marē ⁊ femellā Mas aūt est principiū motus sicut forma. Femina autem est principium sicut materia: ⁊ ex cōmixtione vtriusq̄ fit creatura ⁊ cōmixtio vel generatio embrionis. Preparauit ergo deus benedictus genitalia mēbra mari ⁊ femelle vt vnū semē pncipalius emitteret ex se. alterū aūt vt exreciperet intra se. hec aūt mēbra a sapientissimo deo totaliter fuerunt aptata ⁊ formata: sil'r q̄ ⁊ cetere corporis partes ad opus ⁊ eorum officiū exercendum q̄ nec meliora nec perfectiora esse possent: q̄tum ad naturam spectat ⁊ hoc bene insinuatur a Constantino in.6°. viatici.c.pmo. Istis autem genitalibus membris talis a creatione inserta est delectatio ⁊ appetitus vt vnūquodq̄ animal ad conseruationē sue speciei et multiplicationē eius amaretur ita q̄ sine amoris affectu nunq̄ generatio produceretur ad effectū. hic eñ amor ⁊ delectatio his mēbris nutu diuino appropriata fuerunt: ne forte abominato coitu ab animalibus generatio perderetur. ista autem genitalia membra sunt tria. s. vasa seminaria testiculi ⁊ virga virilis quoꝝ anathomia hic ponitur. Anathomia istoꝝ talis est ⁊ primo vasorum seminaliū. Sciendum q̄ origo vasorū seminalium est a kili vena que procedit a gibbo epatis ⁊ ab orti arteria oriente a corde q̄ post multas reuolutiōes venit ⁊ ad partes que sunt sub eis ⁊ simil'r arteria quā Arist. vocat orti procedēte a sinistra auricula cordis ipa enim post multas ⁊ diuersas ramificatiōes ad eūdem puenit locū ⁊ a ramis eaꝝ simul iunctis q̄ sunt duo meatus pcedētes vsq̄ ad testiculos ⁊ ibi fiunt ampliores. ⁊ q̄libet apprehēdit totū testiculum ⁊ a testiculis eleuant̄ aliqn̄ duo meatus iuxta collum vesice vsq̄ ad foramē virge. primi q̄ conductus ante testiculos vocant̄ dilatoria. illi autem per quos se. expellit̄ a testiculis vsq̄ ad virgā ⁊ foramē ei⁹ vocant̄ a medicis expulsoria. Testiculi autē duo sunt creati ex carne glandulosa ⁊ alba multū sil'i carni mamille in quibus

dealbat᷑ mã̃ spmaɋ̃ ⁊ assi̅latur colori corui ⁊ ad
qđ iuuat aereitas veniens cū ea vt dicit Auicē.
Bursa aūt testiculoꝝ siue pellis exterior oꝛit᷑ a
pelle totū corp᷒ coopiente. Cifach aūt in fundo
vētris in q̄libet iguie sup os femorꝫ ꝯstituit du-
os dindimos in q̄libet inguie vnū a q̄b᷒ iferius
dilataɋ̃ ⁊ ãpliaɋ̃ fiūt duo iteriores folliculi oua
testiculorū cōprehēdētes ⁊ ad ipsos ēt veniunt
nerui sensitiui a cifach ⁊ a pānicło nucheveniūt
suspēsoria ipsos ꝯtinētia. Testiculi aūt sunt pn
cipiū radicale ⁊ fundamētū ḡnatiōis nec spma
formā suā recipit donec fuerit in eis dealbatum
sicͭ vrina nō recipit formā suā donec in renibus
sit digesta ⁊ a sang͛ sepata iđ testiculi mē̄ᵐ pnci
pale dicunt᷑ quãtū ad ꝯseruationē speciei. Vir-
ga virilis est cōposita ex carne ⁊ pelle q̄ pcedit a
carne ⁊ pelle q̄ sunt supra os pectinis ⁊ ad eius
ēt cōpositionē nerui ⁊ musculi ab vltimis spon
dilib᷒ veniūt. a q̄b᷒ vn᷒ neru᷒ magn᷒ porosus cō
stituit᷑. q̄ ps pncipal᷑ est in erectiōe virge. Et ad
istū pncipal᷑r currit vētositas. sil᷑r veniūt ibi vene
a kili vena ⁊ ab arteria q̄ dr̄ orti:iā deā ꝯueniūt
ēt ad ei᷒ ꝯstōnē pmo vena a renib᷒ pcedētevsq̄
ad foramē qđ est in capite virge p qđ vrina ex-
pellit᷑ sil᷑r ⁊ vasa expulsoria spmatis a testiculis
ad caput virge veniūt in vnū ꝯstituta ⁊ cū vena
p quā vrina expellit᷑ cōmiscet᷑. ⁊ faciūt vnū fora
men in capite vge. Implãtata aūt est virga sup
os femoris. virga aūt erigit᷑ qñ neru᷒ ei᷒ pncipa
lis ⁊ alie ꝯcauitates iplent᷑ vētositate. ⁊ vene q̄
in ea sunt iplent᷑ sanguie ⁊ hũore ⁊ qñ arterie q̄
in ea sunt san͛ arteriali ⁊ spū ⁊ calore iplent᷑ q̄
oīa in actu ḡnationis summe necc̃ia existunt.

¶ Capitulum. 2ᵐ de defectu coitus.

i N actu generatiōis tria
pncipaliter reqrunt᷑ vt dicūt autores
sc3 spūs vel vētositas erigens ⁊ ista p
cedit a corde effectiue nō material᷑r q2 cor calm
est ⁊ in se nō ꝯtinet vētositates sed qñ hō imagi
natur sup coitū vl᷑ virga alr̃ fricat᷑ ⁊ tangit᷑: si ē
hō q̄ coitu idigeat pp̄ter seminis exuberantia3:
virt᷒ imaginatiua pcipit virtuti ꝯcupiscibili que
est in corde. Cor aūt mediantib᷒ arterijs mittit
calorē ad mēbra genitalia ⁊ spūs qui conuertit
hũores in vaporē ⁊ vētum ex quo virga virilis
iplet᷑ ⁊ erigit᷑: ⁊ hec est snīa Gal᷑. 6. de interio. c.
vltio ⁊ ideo dicebat cōstantinus q̄ erectio virge
fit a corde. Cor enim mãdat toti corpori vētum
spūalem. Dicimus ergo q̄ cor ad actum genera
tionis mandat realiter naturalē calore3 ⁊ spūs
⁊ mittit ven tositatē effectiue. ¶ Scđo requirit᷑
mã̃ que fm Aui. venit ab epate. ⁊ fm Cōstanti-
num venit a cerebro p venas q̄ sunt retro aures
quibus incisis transuersaliter homo fit sterilis.
¶ Tertio reqrit᷑ nālis appetitus coeundi. q̄ p-
cedit ab epate iuxta illud. Cogit amare iecur. i.
epar. partim autē venit a cerebro. ⁊ dicit Rab. ⁊
Aui. Si ergo aliquis in oībus istis deficiat pōt
vocari fridus ⁊ maleficiatus. ⁊ si deficiat in ali-
quo fm diminutionē causarū: erit coitus dimi-
nutio ⁊ fiunt multi gradus in defectu coit᷒. De
fectus tñ cuiuslibet istoꝝ facit hoīem sterilem ⁊
causabit approximeron. i. coitus defectum.

Cause defect᷒ coitus q̄dã sunt pmitiue
alie añcedentes alie ꝯiuncte. Pri
mitiue sunt magna fridītas aeris circūdantis
nos ⁊ penetrãtis que pōt esse tanta q̄ induceret
paralisim in mebris genitalib᷒. Sil᷑r nimia ca-
liditas dissoluens ⁊ resoluens vētositates ⁊ cō-
sumens mãm vel nō pmittēs vētositatē ḡnati-
nã dicit Aui. in. 20ᵃ. distictione 3ᵃ. c. de diminu-
tione coit᷒ q̄ frig᷒ ⁊ calor sunt sil᷑ ꝯriavētositati.
nã frigus phibet ei᷒ ḡnationem ⁊ calor resoluit
ipsam ⁊ mãm ei᷒ ⁊ itelligit de frigore exteriori ⁊
iteriori. Sil᷑r illud eni frig᷒ exteri᷒ pōt infridare
vasa seminaria ⁊ renes ⁊ ipsum semē cōgelare.
Aliã cãm pmitiuã ponit Aui. in loco allegato.
sc3 casus aut pcussio facta in capite a q̄ cerebrū
debilitat᷑ ex q̄ debilitatiōe coit᷒ diminuit᷑ vl᷑ au-
fertur. Proīde coit᷒ multū nocet ⁊ debilitat per
cussos in capite ⁊ extestatos. sil᷑r possum᷒ itelli-
gere de pcussione facta in mēbris genitalibus ⁊
in mēbris pncipalib᷒ ⁊ silia. ¶ Cãe añcedētes
sunt debilitas digōnis sto᷑icīno emor. q2 tūc fit
nocumentū in q̄busdã vijs cōib᷒ iacentib᷒ iuxta
anū ⁊ virgã ⁊ testiculos. Et q2 istud mēᵐᵃ quo
icidunt᷑ emorro. multū est vicinū mēbris ḡnati-
uis. Sil᷑r possum᷒ dicere de ceterꝫ mēbris vicī-
nis vt renes vesica ⁊ pori vrinides. Sil᷑r ēt possum᷒
dicere de magnis egritudib᷒ toti᷒ corporis q̄ in
pn᷒ sunt cause añcedentes ⁊ qñ sunt cōfirmate
vel vlteri᷒ pcedētes fiūt cãe ꝯiuncte. ¶ Cãe cō
iuncte sunt paucitas vl᷑ totalis puatio rex oius
vel alicui᷒ ad actū ḡnatiōis de necc̃itate reqsita-
rū. s. mãe semialis vl᷑ vētositatꝫ erigentꝫ ⁊ appeti
tus cū imagiatiōe amare cogentꝫ. cãe autē p q̄
res pdunt᷑ iã in pte fuerūt dicte in cãis pmitis
⁊ añcedētib᷒. Et pnt eē alie cãe in mēbris geni-
talib᷒ aut in mēbrꝫ pncipalib᷒ aut in alijs mēbrꝫ
vicinis aut intermedijs. Et sunt mala ꝯ᷒ aut
mollificãtio in virga virili. Si causa est in testi-

culis aut vasis seminalibus h est q: in eis dñat aliq mala cöplo simplex vel cöposita cũ mã aut sine materia. Et si est fritas cũ siccitate est deterior. q: sic testiculoꝝ 2° calã ⁊ hũida mltũ in actu gñationis redũdat sic coꝝ fria 2° hoiez sterilizã do fedat. ¶ Alia cã 2iuncta est defect⁹ mẽbroꝝ pncipaliũ ita ꝙ aliqd eoꝝ vel oia deficiant in opere ei approꝑiato vt dĩ in pncipio cãe istius. ¶ Alia cã 2iũcta põt eẽ oppilatio in mebris q̃ sunt iter mẽbra pncipalia ⁊ genitalia. Alia cã põt esse imaginatio: forte enĩ imaginat ⁊ recordat rerũ aliaꝝ ex ꝑpositũ. Et ideo accñia aie vt ẽ tristitia ira mala volũtas nocẽt in isto casu. sili ve recũdia. nã q̃ de aliq̃ femina verecũdat nil boni cũ ea operabit nisi eã freqũter assuescat ⁊ ei familietur. sili ẽt senect⁹: nã dic̃ Gal. cib⁹ ⁊ pot⁹ somnus ⁊ vigilia oĩ etati cõia sunt. venerea võ soluz adolescentiũ ⁊ iuuenũ sunt. añriores võ ⁊ posteriores nõ amittũt spma vel si emittãt est ĩfectũ añale fecundũ exñs. 2°. de regimĩe sanitaꝝ. c. 2. Alia cã est fritas ⁊ ebetudo spmatis qd nõ põt bñ moueri nec ĩtrare mẽa. Et ꝙuis in aliqb⁹ sit multũ de spmate si coeunt: illud spma nõ descẽdet nisi aliqua ps q̃ est liqda ⁊ aquosa q: nec sperma nec vasa ei⁹ calefiunt in actu gñationis. Et exit aliqñ quedã res q̃ ĩ 2gelata vel liquida aliqñ aquosa frida sine delectatione.

Signa ponẽda sunt fm positionẽ causarũ si q̃ fuerit a causis pmitis h iudicia ⁊ relationẽ patientiũ ⁊ socioꝝ cognoscet vt q: fatet se fuisse in aere frido trãseundo ꝑ mõtes ⁊ loca niuosa: vel dicit se fuisse in capite ꝑcussum ⁊ extestatũ ⁊ postea copulã cũ muliere hẽre nõ potuit. sili possumus dicere de alijs mẽbris ꝑcipue de genitalibus. vn⁹ enĩ hñs pulchrã vxorẽ retulit mihi se in guerra fuisse ꝑcussum in inguine ⁊ pitoneon ⁊ ex post fuit multuz debilis in coitu. vñ vxorẽ nunꝙ potuit impregnare. forte enĩ tũc vasa seminaria fuerũt ꝑcussa ⁊ disrupta ⁊ sic de alijs. ¶ Signa causaꝝ añcedẽtiũ qñ est ꝑpter debilitatẽ sto⁹ digõnis cognoscitur per dolorẽ ⁊ grauitatẽ in eo ⁊ ꝑ eructuationem acetosam ⁊ fumosaz ⁊ ꝑ signa dicta in ca° ꝑpo. sili si fuerit ꝑpter nocumentũ illatũ ab icisione emoroydarũ distinguit a patiente. Et si fuerit ꝑpter passiones mẽbroꝝ circũuicinoꝝ signa dicta sunt supius ⁊ dicent iferius in suis capitul. si fuerit ꝑpter mollificationẽ nerui orti ab alkatim q̃ est pncipalis ps virge aut ꝑpter malã cõplexionẽ fridam istoꝝ vel alicui⁹ eoꝝ: tunc non erigitur virga cũ aqua calã nec cũ tactu manus mulieris: nec etiaz fit manifesta 2ctio qñ ponit virga in aq fria ⁊ qñqꝫ est ibi exuberatio spmaꝝ ⁊ exit leuiter sine erectiõe ex quo seqtur aliqñ extenuatio corpis ⁊ cũ h appetit⁹ coit⁹ nõ aufert. Si fuerit ꝑpter fritatẽ testiculoꝝ ⁊ vasoꝝ spmatis exit aliqñ sine volũtate spma ⁊ repiunt loca illa tactu frida. Si est ꝑpter siccitatẽ: sperma nõ emittit. ⁊ qñ emittit illud est in paruissima quãtitate ⁊ cũ maxĩa difficultate exit. ⁊ h accidit plurimũ cũ extenuatione corporis ⁊ paucitate sanguinis vt dicit Aui. ⁊ dieta hũectatiua eis 2fert ⁊ si debilitas coit⁹ fuerit a debilitate cordis ⁊ cerebri cognoscit ex passionib⁹ eoꝝ pñtib⁹ de qb⁹ supius facta est mẽtio: sili de renib⁹. Qñ autez est ex defectu vẽtositaꝫ cognoscit q: vĩ manifeste defect⁹ erectionis alijs virtutib⁹ existentibus saluis ⁊ cũ hoc adest appetit⁹ coit⁹ ⁊ dum tãgit mulierẽ exit aquositas ⁊ liquor viscosus ⁊ istis cõfert mĩstratio rerũ gñantiũ vẽtositatem. Qñ aũt est ꝑpter defectũ mot⁹ spermaꝝ q: sperma ẽ fridũ flaticũ non aptũ exitui in hora coit⁹: tunc illud exit post coitũ liqdũ ⁊ in magna quãtitate ⁊ frigm. ¶ Si sit a friditate testiculoꝝ ⁊ adest paucitas piloꝝ in eis ⁊ paucitas appetitus ⁊ semen tarde exit ⁊ fritas tactu repit ⁊ se. est fridũ ⁊ grossum. A calitate aũt testiculoꝝ raro venit paucitas coit⁹. põt tñ venire sterilitas scꝫ qñ se. mulieris est calidũ maxĩe ⁊ tunc iste sunt multi appetit⁹ ⁊ testiculi ⁊ ptes vicine sunt pilose ⁊ venelate ⁊ se. cito expellit. Siccitas aũt cognoscitur ꝑ paucitatẽ seĩs ⁊ habitudo est sicca ⁊ extenuata ⁊ paucitas coit⁹ sufficit eis. De istis aũt cõplonibus satis reperies 2° teg' trac. de testiculis que non oportet hic repetere. Si autez est a quãtitate diminuta mẽbroꝝ genitaliũ. hoc scitur visu vel tactu. nam aliquos vidi habẽtes ita paruam virgam sicut vnus puer. ij. annoꝝ. si sit ex accidentibus ex rõne ĩfirmi habetur.

Judicia in debilitate coit⁹ pmo apri mo qñ venit ꝑpter puitatez genitaliũ in viris nõ recipit curationẽ in etate ꝑfecta. ¶ Scdo viri cũ multis mulierib⁹ se associantes vasa seminalia hñt debilia in radice iõ raro generãt vel qd gñant cũ vxore est ĩbecille. ¶ Tertio dicit ꝙ incisio venarũ que sunt retro aures ex trãsuerso vel cauterizate sterilizant hominẽ. Ego aũt freqũẽter feci in eis flõiam in viris ⁊ in mulieribus q̃ postea in sobole fuerũt fecundi. ¶ Quarto dicit Gordoni⁹ ꝙ pigues nõ sunt potẽtes in coitu sicut extenuati ceteris paribus; imo citius deficiunt ⁊ cã est: q: piguedo

arguit frigiditatē ⁊ extenuatio caliditatē ⁊ calidi potētiores sunt frigidis. Scđa cā est q: mac' hñt vias latiores idō mā citi' pōt fluere. ¶ Sexto iudicat̄ cū eodē: pueri ⁊ decrepiti ⁊ ebrij ⁊ crapulosi ⁊ debiles ex īfirmitate ⁊ q̄ hñt virgā nimis longā aut breuē: non generant aut raro. Aristoteles tñ dicit ꝓpter senes φ hō ⁊ equus generāt tantū quātum possunt coire.

Curatio debilitat̄ coitus. In p̄mis si fuerit a causis p̄mitiuis vt est icisio vasoꝝ spermat̄ vel ꝓpter fracturā neruı q̄ orit̄ ab altatim vel si fuerit ꝑ ineptā virge vel testiculoꝝ ꝑuitatē vel ꝓpter decrepitatē nō oꝫ laborare. Itē si fuerit ꝓpter alias cās p̄mitiuas: remoueant̄ ille ⁊ ad suū reducant̄ ꝓpositū. Silr̄ si fuerit ꝓpter defectū mēbroꝝ p̄ncipaliuꝫ vel genitaliū vel eoꝝ passiones remoueant̄. Et si fuerit a paucitate spmat̄ dent̄ medicie ⁊ cibaria multiplicantia spma. silr̄ dicendū est de vētositate erigente. ¶ Istis sic ordinat̄ ⁊ executis videam' si est paucitas sanguis ⁊ spmat̄ tunc nutriant̄ bonis cibis calis ⁊ hūidis sanguinē multiplicantib' vt inde spma gn̄et̄ sic sunt caro mutonis annualis ⁊ galline pingues ⁊ iuuenes ⁊ pulloꝝ ei' suo tp̄e capones ꝑdices fasiani ⁊ turnices pulli columboꝝ anates ⁊ folce passeres ⁊ cetere ꝑue aues visuales ⁊ cerebella eoꝛū cicera multū valet ⁊ cū istis misceant̄ ꝫꝫʳ cinamomū ⁊ cardamomuꝫ ⁊ aliq̄d de aromatib' ⁊ digestiua p̄ma ⁊ scđa ꝯfortat̄ vtat̄ etiā reb' facientib' erectionē vt sunt ille q̄ gn̄ant nō excedentē vētositatē ⁊ hoc in p̄ma ⁊ scđa digōne: vt sunt fabe cicera fabe fracte citrulli leguminū risuꝫ nape rape pastinace baucia dactili sic' recētes. vue mature dulces recētes. Ista cibaria non sumant̄ ad repletionē: q: tunc magis īpedirent φ iuuarēt coitū q: vt dicit Gal. mult' eni cib' nō nutrit sꝫ solū ille qui bñ digerit̄. ista eni vtplurimū sunt viscosa ⁊ multi nutrimēti q̄ ēt retinēt in se ventositatē vsqꝫ ad scđam: ⁊ forte tertiā digōnē rōne grossitie ⁊ vētositat̄: valet etiā lac vaccinū ⁊ ouinū. ¶ Illa aūt q̄ incitāt virtutē gn̄atiuā sūt spēs ⁊ aromata: sicut īferi' fiet mētio. Et ad idē valet tactus ⁊ colloquiū cū muliere iuuencula. q: senes naturalē calorē iam amiserūt. ⁊ cum tactu illaꝝ p̄cipue māmillarū ⁊ mēbroꝝ genitaliū ⁊ oscula iuuant. ¶ Medicine ad coitum appropriate ⁊ p̄mo semia sunt eruca sinapi semen napi ⁊ cauliū ⁊ vrtice lupini dulcorati tritum coctū. lupini eni dulcorati ⁊ cocti sic vendūtur in ciuitate vlisbonēsi: habēt in se virtutē inflatiuā cepe ⁊ baucia ⁊ nasturciuꝫ hortulanum spagi ⁊ raphani ⁊ cardamomum ⁊ sisami fenugrecū decoctū cū melle macropiꝑ se. lini ⁊ gña de been sisamū ⁊ silia gña ad idē sunt cicera fabe pisa herbeles fascoli triticū coctuꝫ cū pingui carne ⁊ spēbus cortices ⁊ herba sunt cinamomi macis. medulle aūt sunt gña pini feniculi amigdale dulces auellane. gūme sunt dragagantum assafetida qm̄ inflat multū. Nā cū infridat' bibit de ea aureū vnū cū vino p̄stat ei magnū iuuamentū. Radices vō ⁊ ligna sunt been ⁊ ꝫedoariᵐ radix iringi radix costi dulcis radix saturionis nā ipse est fort̄ in erectionē vge radix spagi radix cardi cepe rape napi cepe ꝓpe assate squilla assata in ꝑua quātitate ꝫ: ʳ ⁊ prope conditum azarum galang̃ piretᵐ hermodactilus ciperus. ¶ Animalia que sumūtur ad coitum fm̄ Aui. sunt stilio lacertus sed hec duo nō mihi placēt sed stincus precipue pars vmbelici ⁊ renes ⁊ sal eius in quo fuit salitus ⁊ cōiter capimus aialiū visualiuꝫ ⁊ est taurus ⁊ hyrcus ⁊ aries ⁊ verro ⁊ aper ⁊ vulpecula p̄apos ⁊ testiculos ⁊ de piscibus capim' locustas cancros marinos yrunes ⁊ aliqua ꝯchilia parata cū bonis speciēb' ⁊ odoriferis supradictis vt ꝫꝫʳ ⁊ alleca salsa ⁊ interiora coꝝ ⁊ precipue ad stimulandū. Et de aq̄s dulcibus capimus lauq̄ras rabas alosas ⁊ pisciculos q̄ hñt magnū caput q̄ dicunt̄ cauilati Oia ista ꝑata put decet iuuāt ad coitū. ⁊ vꝫ bonū vinum odoriferꝫ ⁊ mustū in ꝑua quātitate. ¶ Medicine cōposite metridatū vꝫ fm̄ Aui. ⁊ vꝫ diamastū ⁊ pliris cū musco ⁊ ꝓprie cui accidit ex debilitate cerebri aut cordis ⁊ vꝫ aromaticū rosatus fm̄ hebe ⁊ maxie illi cui accidit debilitate stomachi. ⁊ vꝫ diambra in p̄mo casu: ⁊ q: ambra cōfortat cor ⁊ diasinterion ⁊ diaspmaton ⁊ elcᵐ de seminibus fm̄ Gal. ⁊ Rab. 5º. almāsoris. c. de his q̄ augēt spma. ⁊ Aui. ¶ Cui' hec est recepᵃ ℞. se. baucie se. napi ⁊ cepaꝝ radicis spagi ⁊ se. eruce ⁊ se. rafani ⁊ pineaꝝ mundā lingue auis rādyringe ⁊ satiriōis costi dulc̄ ꝫꝫ' pipis lon. seminis nasturcij ouꝫ añ. ꝫ. iij. cū melle fi. elcᵐ ꝯposito ē. ꝫ. iij. cū. ℔ j. lactis statiꝫ mulsi. ⁊ cū penidijs. Valet etiam elcᵐ de nucleis fm̄ Rab. in eodē loco ℞. amigd. dulciū auellanarū nucꝫ indice mundā calcal. i. sterc' tremule arborū ꝫeiben. i. pipis nigri fisticoꝝ pastinacarū pistaccarū añ partes eq̄les ꝫꝫ' pip lon. se. peonie añ tertiā partē vni' zucari quātū sufficit fi. elcᵐ ꝑ bolos ad modū opiate sumatur de eo de mane ad magnitudinem ouis ¶ Medicina Rab q̄ valet hñtib' corpora sicca

℞.lact vaccini.lb.ij.mane granate.ʒ.ij. coquat ad mellis spissitudine et sumat quotidie.ʒ.20.in potu et post sumat pisces assatos in veru vel supra prunas cu cepis. Deinde bibat mustu vel vinum maturu grossum et assuescat vitella ouor cum pul.ʒʒ. ¶ Unguentu erigens virga et est Rasis in eode loco. ℞.olei de lilio.ʒ.ij.castor.ʒ.j.misceat et in eis ponat euforbij piperis et sinapis an.ʒ.j.musci sexta parte vnius.ʒ. fiat vnguentu quo vngant renes et femora et mebra in circuitu.s.virga et peritoneon. ¶ Medicame Rasis ibide cu quo virga cito erigitur. Aureus.j. assefetid.misceat cum melle cum.ʒ.j.vini puri per duas horas ante coitu sumat. ¶ Stephan arnaldi iubet fieri tale cibu carnis muscor mutonis. lb.ij.p nocte carnes incise minutim cequant cu ciceribus in aqua:tunc addat coriadri sicci et tritici.ʒ.j.ceparu coctarum sub prunis.ʒ.ij.terantur omnia simul et bulliat ad spissitudine: tuc addat zi.ʒ.ij.pipis.ʒ.j.offerat cum ouis et pot addi galaga et tissa:auget sperma et coitu. Pot vti istis electuarijs sin oes pliris cu musco potio muscata. Diantos cu musco.diagalanga:diameta:diatrion pipeon:diasaterion acutis cu renibus stincor.2.ʒʒ conditis et radix iringi coditi cum melle vel zuca.et speciebus. ¶ Medicina magri de gordo de qua dicit q no debet reuelari nisi filijs. ℞.vitella ouor butiri recetis priapi tauri ciceru galang satirionis zedoarij zʒ oditi mete testiculor gallor.an.ʒ.j.cerebellor columborū et passeru bene coctis et assatis vel suffrixoru cum axungia gallinaru.an.lb.ß.medulle nuc indic:medulle pinearu fisticor iuiubaru amigd.dulciu se,malue:se.mercurialis auellanar excorticatar.an.ʒ.ij.se.eruce garioff.ʒʒ pipis lon.et nigri lingue auis se.bulbi cinamo.an.ʒ.se.coqnt cum lacte ouino et fortiter conterant et addatur caudaru stincor.ʒ.ß.totum conficiatur cu melle ros. ¶ Puluis ad ide ℞.papi tauri eruce pipis garioff.cardamomi testiculor vulpis. an.ʒ.ß.caudar stincor.ʒ.iij.ß pul.detur cum ouo sorbili. ¶ Medicina curialis pot ordinari sic ex intentioe nostra in defectu coitus et in frigidis et maleficiatis que facit ad erectione virge et stimulatione et multiplicatione seminis. ℞. coserue iringoru testiculorum satirionis in confua exillentium conserue baucie.an.quartariu.j.carnium dactilorum mundator a filis.lb.ß. granorum pini auellanarum torrefactaru fisticorum.ana quart.j.se.bulbi seminis maiorane se.napi et pastinace et mercurialis,se,eruce, an.ʒ.j. lingue auis.ʒ.j.piperis al.et lon.galage cardamomi an ʒ.ij.ʒʒ.oditi.ʒ.ij.testiculor vulpecule siue alopicis exiccatorum testiculoru leporis exiccatorum priapi tauri.an.ʒ.iij.medulle nuc indice.ʒ.j.omnes conserue pistentur cum zuccara cocta incorporentur ad ignem addendo species fiat ad modum manus xpi vel ad modum citronati in caciola. Alij coquunt in lacte vaccino cum cerebellis columbarum et passeru et testiculorum gallorum ad spissitudinem et lactis consumptionem et additis speciebus et zuccara faciunt ad modu restaurantis et fiat in magna quantitate:vt diutius duret addendo semper caudarum stincoru cum suis renibus.ʒ.ij. ¶ Pul.ad idem. ℞.costi dulcis.ʒ.ß.spice celtice.ʒ.iij.carpobalsami xilobalsami an.ʒ.j.et ß.ʒʒ.albi gariofili.an.ʒ.ij.musci fini ambre grisie an. ʒ.j.fiat puluis et sumat cum ouo sorbili. ¶ Unguentu. ℞. olei sinapi olei nucis indice olei castorei an.ʒ.j. misceatur vngantur genitalia et partes vicine. Habentes autem approximeron vel impotentiam coeundi si cum istis diu vsitatis non fecundatur iam de sobole habenda sunt desperati et a pulchris iuuenculis in diuortijs matrimonij audacter expellendi etc.

Declaratio in debilitate coitus et approximeron. Primo nota q sperma nil aliud est q superfluitas alimenti que in substantiam rei nutriende no transit ita q superfluit in quantitate post quartam digestione. Ideo Auicenna dicit q sperma est superfluitas quarte digestionis que fit cum cibus dispergitur in membris resudando avenis tertie digestionis.nam completa est humiditas proxima congelationi et conuersioni in mebris et est de humiditate ex qua nutriuntur membra dura vt sunt vene arterie et nerui propterea illi a quibus multum de illa materia expellitur p coitum habent neruos et ligamenta debilia.et ideo dicitur q coitus omnibus neruorum egritudinibus valde existit nociuus et propterea etia q vasa seminaria in quibus sperma aggregatur oriunt a venis que sunt sub renibus prope eos qui procedunt a vena kili et ab eo orti trachea arteria necesse est q sperma sapiat naturam cordis et cerebri et epatis.q: etiam vasa seminaria non sunt sine neruis:necesse est etiam q influetiam calorem spiritus ab eis recipiat sperma in hora coitus et virtute etia informatiua que disponit de vtroq semie et de mestruis qveniut in adiutoriu vt formet embrio et preparet ad rece-

ꝑtionē aïe rõnalis a deo creāde. In istis eñ vasis spermaticis san. ꝯuertit̄ in sperma vt dic̄ Galien⁹ in li. de. 12 porꝫ. c. 2°. ¶ Scđo nota ꝙ Aristo. in. 2°. de gn̄atione aïaliū dicit ꝙ vir hꝫ sperma qđ actiue ꝯcurrit ad gn̄ationē fetus mulier aūt ſm ipm nõ habet nec emittit sperma in coitu ꝫ solū menstruū. Sed si hoc esset verū quero ad q̇d vasa seminaria fuerūt ꝑducta in mulieribus vel duo testiculi in angulis matriꝗ ad q̇d fuerūt positi nisi ad dealbādū sā. ibidē venietē ꝛ vt ꝯuertat̄ in sperma. Recita etiā mihi quare quādo mulier coit ꝛ nõ cõcipit: cur vestigia san. i expulsis a vulua in pannis vel alibi nõ apparēt nõ videt̄. Aliter ꝛ meli⁹ perscrutat⁹ est Ga. micro. tegⁱ. c. ꝑmo. ꝛ Aui. in fen. 20. c. de spermatis causis ꝛ Ga. scribit sic ibi ad pedē littere: sic inq̇t G⁹ Sperma hoibus descendit ex omni corpis humore que fit ex subtiliori natura. 4. humorꝫ. Habet aūt hoc sperma neruos ꝛ venas ꝓprias attrahentes se a toto corpe ad testiculos qui nerui et vene ex fricatione viri ꝛ mulierꝗ emittūt illud: sic ex collisiõe ferri ꝛ petre eijcit̄ ignis. Et hi nerui ꝛ vene diuersi sūt a venis ꝛ neruis vrine. vrina eñ ꝓprios suos meat⁹ habet ꝛ illud. s. sperma viri fortius est ꝛ calidius spermate mulieris. muliebre v̇o nutrimentū est spermatis virilis. hec ille Et sequit̄: illud ergo sperma ex subtiliori materia. 4. hūorū ꝑcreatū cocundo emittit̄ cõpletuꝫ atq; tūc sperma mulerī associatū recipit̄ cū quodā spū in matrice vbi pinguescit ex matricis calore ꝛ spū ꝑ arterias ad matriceꝫ attracto. Alius eñ ē spūs ille q̇ venit ꝑ arterias subtiles ꝛ fouet matricē exteri⁹. Et alius est qui cū vtroq; spermate in eā intrat: ꝛ ille ē spūs q̇ nõ ꝑmittit exire spm̄ interiorē ꝫ ꝯstringit ad fouendū infantem postea v̇o venit in matricē. Ali⁹ spūs quidē exiens ex subtiliori natura sanguis q̇ iungēs se spmati v̇tit illud in naturā carnalē ꝑ matricis calorem sicut epar v̇tit flā in sanguinē ꝑ venas in q̇bus fortit̄ opat̄ opationē suā cū v̇tute fell̄. hec ille ibi. c. ꝑmo. Modo habes hic intētionē Gaⁱ. ꝛ q̄modo mulier habet sperma: ꝛ ꝫ idē ꝯfirmat Ga. 5°. ampho. cõmēto. 47°. ꝛ habes quõ sperma viri ꝛ mulieris cū san. mēstruo intrāt subam fet⁹. ꝛ quõ cū vtroq; spermate descidit̄ spūs gignitiu⁹ q̇ format embrionē. ꝛ quõ ille spūs iuuat̄ a calore matricis ꝛ a spiritib⁹ q̇ ad ipm veniunt ꝛ habes quõ sperma est ꝑductū ex subtiliori natura. 4. hūorū. ꝛ habes quõ ꝑ ꝓprias venas ꝛ neruos venit ad testiculos. Iste oēs ꝑdicte ꝓpositiões ꝯtinent̄ in ꝑdicto originali. ¶ Tertio circa dicta dubitat̄ vtrū in spermate sit aliq̄ virt⁹ intrīseca iformatiua cõplēs gn̄ationē fet⁹. Et videt̄ ꝙ nõ q: seq̄ret̄ ꝙ in omi cõceptione gn̄arent̄ duo fetus: vnus mascul⁹ ꝛ alius femella: ꝯseq̄ns est falsū. patꝫ ꝯn̄a. q: sicut cū spermate viri descēdit spūs fili ꝛ mulieris spermate. Nā sic spūs viri ducit̄ a q̄ttuor mēbris ꝑncipalib⁹ rõne quorū habet spm̄ gn̄atiuū resultātē ex alijs trib⁹ spiritibus. s. vitali naturali ꝛ aïali: etiā in spermate mulierꝗ fili fieret ꝛ sic eēnt due v̇tutes informatiue simul qđ est falsuꝫ: q: in omī effectu oꝫ ꝙ sit vnū agēs ꝛ aliud patiens. ¶ Scđo seq̄ret̄ ꝙ mulier posset ꝑ se ꝯcipe cū habeat locū ydoneū scꝫ matricē ꝛ habeat sperma ꝛ etiā habeat illos spūs gignitios siue v̇tutē iformatiuā: q: eadē rõne q̄ ꝓcedit a viro eadē rõne ꝓcedit a muliere. In opp̄m est Ga. in li°. de. 12. porꝫ. in. c. ꝑmo ꝛ ꝓbat̄ rõne sic: nisi eēt aliq̄ v̇t⁹ itrinseca in gn̄atiõe fet⁹: seq̄tur ꝙ talis gn̄atio nõ eēt fortior gn̄atiõe cultorꝫ ꝛ gn̄atione plātarꝫ. ꝯn̄s est falsū ꝛ ꝯtra Arist. i 2° de aïa vbi dicit ꝙ ꝑfectissimū opuꝫ est vnūq̄dq; sibi sile gn̄are. ꝯn̄a tenet q: sicut in ill̄ agēs ꝛ formā sūt ab intrīseco. ita ꝫ esset nisi aliq̄d iformatiuū eēt. iterꝫ seq̄ret̄ ꝙ mulier ꝑ se posset ꝯcipe sine viro: vt ꝓbat̄ ſm Ga. ꝛ sic vir eēt sup̄flu⁹. accidit eñ iterdū ꝙ mulier somniādo spermatisat ꝛ ē embrio. Pro isto dubio nõ ꝙ virt⁹ informatiua embrionis an̄ aïe rõnalis ifusionē multis mõis noīatur Aliq̇ vocāt spm̄ genitiuū decisū a ꝑentib⁹ cū ipo spermate. Aliq̇ vocāt v̇tutē regitiuā. alij iformatiuā ꝛ vocāt etiā discretiuā: ꝛ vocat̄ etiā intellect⁹ practic⁹. vocat̄ spūs gignitiu⁹ q: nõ videt̄ ꝙ aliq̄ res cū spermate possit emitti nisi spūs vel calor naturalis. ꝛ vocat̄ regitiua q: sicut per regitiuaꝫ corpis ipe cib⁹ digerit̄ ꝛ vnicuiq; mēbro sua porꝫ tribuit̄ ita ꝑ illā v̇tutē spermata ꝛ mēstruū alterant̄ ꝛ ꝑparant̄ ꝙ q̄dā ꝑtes terree siue grosse cõuertunt̄ in ossa: ꝛ quedā ꝑtes viscose i neruos et q̄dā aq̄se in carnē ꝛ sic de alijs. vocat̄ etiā informatiua q: informat ꝛ figurat distincta ꝛ diuersa mēbra vocat̄ distictiua ꝓpter distinctionē in ꝑrte ꝛ opatiõe organorꝫ: ꝛ ꝑ ꝫ differt a v̇tute naturali. s. a calo vel fro cui⁹ vna ꝑtās vnū organū vna opatio mõ ista hꝫ distinctas ꝑtes sicut de semine plātarꝫ videm⁹ ꝙ ꝑducit stipites ramos ꝛ folia ꝛ cortices. Ita de semie aïaliū vegetatiua diuersas opatiões ꝛ ꝑtātes ꝑduc̄ ꝛ ibi sūt diuersa organa: q: ibi ē organū q̄ fit visio ꝛ organū quo audit⁹ ꝛ sic de alijs. sic etiā sūt diuerse opatiões ſpē differētes. Dicit̄ etiā intellect⁹ practic⁹ q: sicut intellect⁹ practic⁹ mediante vno instrumēto sic est

dolabꝛũ vel ſerra põt facere diuerſas figuras ſpe
cie differẽtes qđ nõ poſſet facere agens naturale
q: ſi agat diuerſos effectus mediante eodem in⸗
ſtrumento: hoc fit ꝓpter diuerſitatem materierũ
ſicut ſol deſiccat lutũ ⁊ liquefacit glacie3: ſic iſta
virt⁹ foꝛmatiua mediãte eodẽ inſtrumento .ſ.ca
loꝛe naturali in eadẽ materia homogenea.ſ.ſp⸗
mate vel mẽſtruo facit ⁊ foꝛmat diuſas foꝛmas
ſpẽ differẽtes. Dicit᷑ etiã imago mũdi: q: ſicut p⸗
ma cauſa đ: imago mũdi eo q: virtualit᷑ in ſe cõ
tinet effect⁹ mũdi: ita etiã iſta ṽtus in ſe h3 plu⸗
res effectus quoꝝ eſt ꝓductiua. Sic etia3 poſſet
dici aĩa. q: ſicut aĩa in coꝛpe exercet plures opa⸗
tiones mediãte ſpũ vitali ⁊ naturali ⁊ aĩali con⸗
uertẽdo cibũ in ſubãm mẽbꝛi. ita iſta virt⁹ ꝯuer⸗
tit iſtũ ſanguinẽ mẽſtruũ vel ſperma i mẽbꝛa: ꝓ
pter qđ dicit Ga. in meg⁹.c.p°. q̃ſi ad .46 lineas:
ꝙ coeundo ſperma mittit᷑ cõpletũ ⁊ aĩatum atq3
tunc ſpermati mulieris aſſociatũ repit᷑. Ga. etia3
in loco allegato vocat eã interioꝛẽ naturam vbi
dicit. Hec em̃ interioꝛ natura ſemꝑ mittit armo⸗
niã ſuã ad nutriendũ coꝛpus int⁹ ⁊ extra. ¶ Se
cũdo nota ꝙ ꝯtrouerſia eſt inter Ga. ⁊ Ariſtoꝛ.
q: Ga. in eodẽ loco dicit ꝙ ſperma viri ⁊ mulie⸗
ris cõmiſcent᷑ adinuicẽ: vt ſtati diceť. Ariſtoꝛ. em̃
dicit ꝙ mulier nõ h3 ſperma: ſ3 mẽſtruũ loco ſper
matis. Et dicit ꝙ a muliere nõ exit aliq̃d niſi paſ
ſiuũ: ⁊ cũ ſpermate viri q̃cquid exit eſt actiuum.
S3 medici cũ intẽtiõe Ga. dicũt aliter ⁊ dicũt ve⸗
rũ: ꝙ tam vir q̃ femina hñt ſperma non cõitate
nõis ſ3 vniuoce. vt dicit Aui. 20ª. diſtin. 3ª. c. 3. de
cauſis ſpermatis. ⁊ ſubdit ibidẽ. Et in vnoquoq3
ſpermate eſt virtus foꝛmãdi inſimul actiue ⁊ in⸗
foꝛmãdi paſſiue: ve3 ſemen maſculinũ eſt foꝛti⁹
in ṽtute a qua ẽ inceptio foꝛmatiõis iuſſu dei: ⁊
ſemẽ mulieris ẽ pl̃imũ in ṽtute a q̃ eſt ꝑncipiu3
foꝛmationis id ẽ recipiẽdi foꝛmã. Cõueniũt er⸗
go ſpermata viri ⁊ mulieris in matrice: ita ꝙ ſp⸗
ma mariſ agit in ſpermate mulieriſ naturalit᷑ ⁊ itẽ
dit imꝑmere foꝛmã ei⁹ a quo deſcidit᷑: ⁊ ſemen
mulieris in ſua actione intẽdit ſuſcipe. Et dicũt
aliqui ꝙ illud agit ſperma viri in ſpermate mu⸗
lieris qđ agit fermẽtũ in paſta. ſc3 ebullitionẽ ⁊
calefactionẽ: ⁊ vtrũq3 agit in reliquũ: ⁊ vtrũq3 pa
tit᷑ a reliquo. Et in iſta actiõe mediãte ventoſita
te eleuãte fiũt ampulle. Et in quolibet iſtoꝝ ſp⸗
matum ſunt ſpũs vitales naturales ⁊ aĩales: qui
mouẽt illã materiã quolibet genere motus quo
rum quodlibet intẽdit ad gñationẽ. Et ex iſtis
reſultat dicta virtus infoꝛmatiua q̃ tot nominibus
denominat᷑. Et ad iſtam actionẽ cõcurrit ſang.
menſtru⁹ ad ſupplẽdũ in materia. Spũs em̃ vi⸗
talis intẽdit ad regenerationẽ coꝛdis. naturalis
ad gñationẽ epatis. aĩalis ad gñationẽ cerebꝛi.
In medio ergo naſcit᷑ q̃dam veſicula: quedã etiã
a parte ſupioꝛi prope p̃imã vna. alia a latere ver
ſus inferius. Et pꝛima eſt que in medio foꝛma⸗
tur coꝛ. Ex ſuperioꝛi foꝛmatur cerebꝛum. ex infe⸗
rioꝛi epar. Sed qđ iſtoꝛum foꝛmet᷑ pꝛimo ſunt
opiniones. ſed mihi videt᷑ ꝙ coꝛ. Iſtis ſic poſi⸗
tis ſit p̃ma cõcluſio. Cũ ſpermate viri ⁊ mulieris
in coitu emittit᷑ caloꝛ ⁊ ſpũs. ꝓbat᷑. cũ alijs ſuper
fluitatib⁹ mittunt᷑ caloꝛ ⁊ ſpũs. ergo cũ ſperma⸗
te qđ gñationi eſt deputatũ. t3 ꝯña ꝑ locũ a ma⸗
ioꝛi. añs appet. q: cũ vꝛina emittit᷑ caloꝛ ⁊ ſpũs q̃
bus mediãtib⁹ partes leuioꝛes mittunt᷑ ſurſũ et
grauioꝛes deoꝛſum: rõne quarũ in vꝛina iudicat᷑
de regionibus coꝛpis per vꝛinã: imo etiã cũ aq̃
ydropicoꝝ cũ extrahat᷑ in inciſione vel aliter e⸗
uacuat᷑ ſpũs ⁊ naturalis caloꝛ. iõ nõ debet trahi
niſi paulatino mõ: vt dicit Ga. in de fe. ad glau⸗
co. c. 14. ⁊ Aui. ⁊ alij. Iſtã etiã cõcluſionẽ t3 Aui.
¶ Secunda cõclõ. talis caloꝛ ⁊ ſpũs manẽt cu3
ſpermatib⁹ in matrice. p3 ꝑ Ga. in li° de .12. poꝛꝫ
¶ Tertia ꝯcluſio. Ille ſpũs ſeu virt⁹ infoꝛmati⸗
ua nõ remanẽt in coꝛpe in introductione aĩe. p3
q: al's ſequeret᷑ ꝙ idẽ ſpũs eſſet oꝛganic⁹ ⁊ nõ oꝛ
ganic⁹. ꝯñs eſt falſum. igit᷑ ⁊c. ⁊ falſitas ꝯñtis p3
q: ſi fieret oꝛganic⁹ ⁊ maneret coꝛpus: exerceret
opa membꝛoꝝ oꝛganicoꝝ: ⁊ nõ opoꝛteret ꝙ aĩa
introduceret᷑ qđ eſt abſurdũ. ¶ Ad rõnes. ad p̃
mã qñ đ: in q̃libet gñatione gñarent᷑ duo fetus
negat᷑ ꝯña. ⁊ ad ꝓbationẽ dico ꝙ nõ. q: q̃uis in
vtroq3 ſpermate ſit ṽtus gñatiua: tñ ſperma mu⸗
lieris cũ ſuis ſpiritib⁹ magis cõcurrit i actu gña⸗
tiõis paſſiue. ſ. vt recipiat impꝛ̃ſſiones ſpirituum
ſpermatꝭ viri. ¶ Ad aliã qñ đ: ꝙ mulier ꝑ ſe poſ
ſet cõcipe: nego ꝯñam. ⁊ ad ꝓbationẽ negat᷑: q:
ibi deficit agẽs ꝑncipale. ſ. ſperma viri ⁊ ſpiritus
cũ eo miſſi. ¶ Sed circa tertiã ꝯcluſionẽ in qua
dicit᷑ ꝙ ille ſpirit⁹ gignitiuus deficit in introdu⸗
ctiõe aĩe ſm̃ aliquos vt ꝓbat ratio: ⁊ dicũt ꝙ ſi⸗
mile eſt de eo ⁊ de motu ꝓiectoꝝ. imaginat᷑ aũt
ꝙ in re ꝓiecta eſt aliqua ṽtus ꝯtinuãs ſm̃ motũ
ṽtute pꝛimi ꝓiciẽtis q̃ virt⁹ deficit in inſtãti qñ
pꝛoiectũ eſt in termino. Ita etiam imaginari de
bemus de iſta virtute infoꝛmatiua que manet i
ſpermate vſq3 ad pꝛimũ inſtans eẽ illius aĩati. ⁊
etiã q: in inſtãti deſinat eẽ qñ pꝛimo aĩa ẽ intro⸗
ducta: ⁊ exercet opationes illi⁹ aĩe que ſunt nu⸗
trire ⁊ augmẽtare. ¶ Quarto nota in oꝛdine no
tabiliũ ꝙ dimiſſio coit⁹ ꝑ multũ temp⁹ eſt cauſa

debilitatis etiā paucitatē eius īviris ⁊ ī vtroqꝫ sexu eo ꝙ aīa obliuiscit̄ ei⁹: vt ponit Aui. in loco allegato. tūc enī nā nō est sollicita in ḡnatiōe spermatē sicut nō est sollicita in ḡnatione lacꝫ in mamillꝫ oīuꝫ femellarū remouentiū filios suos a lactatione. ¶ Quīto adhuc dubitat̄ de veritate tertie ɔclōnis: in q̄ dr̄ ꝙ talis spūs non remanet in corpe in introductiōe aie? Sed tu dices ex quo idē calor nālis ⁊ hūidū radicale decisum a pncipalibus mēbris remanet p totū tp̄s vite. ⁊ vr̄ ꝙ idē spūs in eis exn̄s dꝫ sīr remanere. tꝫ ɔña. qꝛ multo magꝫ vr̄ de illo spū formatiuo ꝙ de alijs spiritib⁹ ⁊ calore q̄ ɔtinue patiunt̄ trāsmutationem. ɔn̄s pꝫ. qꝛ nisi illa duo. s. calor nālis radicalis ⁊ spūs ⁊ hūidū radicale remanerēt a pn° generationis non posset dici ꝙ aliqs fili⁹ fuisset ex suba parentum. ¶ Ad h̄ dicendū est: ꝙ ppt̄ istas ⁊ alias rōnes aliq̄ ɔcedūt ɔ̄riū dicte ɔ̄ōnis eē verū. ⁊ dicūt ꝙ Gal. ⁊ Aui. dicāt ɔ̄riū dicte ɔ̄ōnis esse verū in libro de spermate. c. j. Et h̄ etiam tꝫ Egidius in suo tractatu de formatione hoīs. ⁊ credo ꝙ medici sunt eiusdeꝫ ītentiōis. qꝛ facili⁹ vr̄ sic ī corde ɔseruare ꝙ ipꝫ cor de nouo formare. nec esset rōnale ꝙ totū hūidū radicale eēt ex suba mr̄is cū spiritibus ⁊ calore radicalib⁹ verū tamē ph̄i vt Aristot. in. 2°. de ḡnatione aīalium asserūt dictā tertiā ɔclōnē esse veram. ⁊ sic sunt due opiōnes hīc de ī̄gressu spmatꝫ in subam fet⁹. ¶ Sexto clarificat Gordoni⁹ dicēdo ꝙ vētositas erectionē faciens venit a corde nō materialiter s̄ effectiue. Virt⁹ enī imaginatiua cū imaginat̄ coitū cū sit vna de v̄tutib⁹ supiorib⁹ precipit v̄tuti ɔcupiscibili q̄ est in corde. ⁊ illa mittit calorē ad mē̄ genitalia p arterias. ⁊ talis calor dissoluit vapores in venis ⁊ arterijs p q̄s transit: ⁊ illa vētositas inde generata igrossat virgā. ⁊ hoc dicit Gal. 6. de iterio. c. finali. Sed aliter est dicendū de erectione puerorum que fit nulla virtute concupiscibili precipiēte.

¶ Capitulum tertium de priapismo.

Dicit galienus pmo de interio. q̄si in. 8°. col. Si quis librū vult cōponere ad insinuandum cuiuslibet rei sciam: pmo nomen illius rei insinuet: deīde significatiōes illi⁹ noīs describat: ⁊ tandē qđ dicendū est explanet. Vn̄ volens seq̄ doctrinam Gal. dico ꝙ papisimus dr̄ a priapo. papus autē dr̄ a presso qđ est redimere s̄m Huguitionem. ⁊ est virile mē̄m qꝛ generis hūani iacturā redimit. Dicit̄ etiā priapis s̄m poetas hort⁹ deorū. ⁊ dicitur hortus precesse ppter fecūditatē cōmunē: qꝛ hortus nunꝙ est sine fructu. Unde ouidi⁹ in lib° fastorū. Rubet hortorꝫ deus tacella priap⁹. Et alius dicit: Ad formam nasi cognoscitur hasta priapi. Gal. 6. de interiorib⁹. c. fi. dicit: ꝙ priapismus est magna tēsionis erectio in longitudie ⁊ rotūditate magnificatio nulla coit⁹ cōcupiscētia nec calore exīte. i. augmētatio veretri pmanēte tumore sīc fit supine iacentib⁹. qđ nomē sumptū est a quodā greco q̄ piros vocabat̄. pict⁹ āt erat in muro cū veretro ad eundē modū quē hēbat. hec ille. Hic ergo appet intētio noīs papismi: qꝛ intēsa veretri erectio sine voluntate ⁊ appetitu coeundi. Alio noīe vocat̄ satiriasis que dr̄ de satiri s̄m Catholiconē. Satiri enī sunt hoīes adūcis naribus hn̄tes cornua in frontib⁹ capraꝝ pedibus siles. Et dicunt̄ satiri a satiritate. qꝛ lasciui ⁊ luxuriosi ferunt̄. hec ille. Verūtn̄ s̄ꝫ Gerardū cremoñ. ⁊ suos seq̄ces: papisim⁹ ⁊ satiriasis ɔueniūt in aliquo: ⁊ ī aliquo differūt. qꝛ in papismo nō est cōcupiscentia coitus nec per coituꝫ mitigat̄. in satiriasi vō est virge erectio sicut in papismo. ⁊ cum hoc in satiriasi est concupiscentia coitus ⁊ per coitum sedatur: vt ipse ponit.

Cause papismi q̄dā sunt añtes: ⁊ q̄dam ɔiuncte: coniuncte ⁊ imediate s̄m Gal. Aui. in. 20ª. distictiōe. 3ª. in. c. pprio. ⁊ s̄m Gal. in loco alleg° vbi dicit sic. Cā enī iflatiōis veretri est vētositas palā est cū statī fit inflatū. ⁊ inflatio cito euanescit. null⁹ enī hn̄orꝫ taꝫ cito euanescere posset. 6. d̄ iter. c. vltio. ¶ Cā añs faciēs illā vētositatem ē caliditas pauca. Est ḡ vētositas multa ⁊ grossa nō facilit̄ resolubilis. ⁊ iuuat ad ipsam retinēdā spissitudo cutꝫ virge pp quā vētositas resolui nō pōt. ⁊ dimissio coit⁹ p longum tp̄s ⁊ long⁹ vsus cicerū ⁊ testiculoꝝ vulpis iuuāt ad satiriasim ⁊ papismū. ¶ Cā aūt mālis illi⁹ ventositatis est multa humiditas: siue ista hūiditas sit in vasis spermatꝫ siue in locis ppinq̄s a q̄bus multiplicat̄ vsqꝫ ad virgaꝫ. vn̄ ista ⁊ illa cōgregant̄ ⁊ sperma ḡnat̄ ⁊ vētositas multiplicatur: fit aliq̄n priapismus ⁊ aliq̄n satiriasis cum appetitu ad coitum vel priapismus sine appetitu. ⁊ tunc dicunt dn̄i religiosi ꝙ tēptantur a diabolo vt dimittant castitatem.

Signa priapismi satꝫ sunt manifesta: qꝛ tensio magna ⁊ terribil: in qꝛ tensio magna ⁊ terribil: ꝙ vene ⁊ neruī ⁊ arterie itantū tendūtur q̄ ibi causatur dolor. Et si materia a qua fit vētositas continetur in vasis spermaticis: hoc fit cum tremore ⁊ saltu ⁊ iectigatiōe. Et si in ipsa virga est

gn̄ata aderit tremoꝛ vḡe. ⁊ signū est ꝙ in ipam vgā venit sanguis ⁊ vētositas: ita ꝙ si nō supue nerit tremoꝛ nō gn̄at̃ illa vētositas: sed sang. ab arterijs ⁊ vasis spermatis currit ad virgā cū ventositate grossa q̄ nō faciliter resoluit̃.

Judicia in ꝑapismo ꝑmo dicit Auic. in loco allegato ꝙ si huic accidēti cito nō succurrat̃ venit pa. interdū ad thetanū vasoꝝ spermatis, i. vasa spermatis spasmā tur. ⁊ foꝛte in veretro causabit̃ apa ꝓpter cōcursum humoꝝ ad illū locum: ⁊ venit ad moꝛtem. ¶ Scd̄o senes raro vl' nūq̄ a priapismo occupant̃. q2 modicū hn̄t caloꝛē nō sufficientē dissoluere humoꝛē a quo talis vētositas gn̄atur.

Curatio ꝑapismi. an̄ ꝑticularē curam isti can̄. gn̄ales ꝑponant̃. primus est Cōstan'. 6. viatici. c. ꝓꝑo auctoꝛitate G. Ab om̄i medicina siue cibario coitū augmētante ⁊ sperma ⁊ vētositatem gn̄ante in cura istius egritudis est abstinēdum. ¶ Scd̄s can̄. gn̄alis est eiusdē in loco allegi. ꝑapismi cura° cū vomitu ⁊ flōia est incipiēda vsq3 'ad vētris solutionē absq3 medicina laxatiua timendo ne cū fluxu vētris materia inferius diriuet̃. ¶ Tertius. membꝛa supioꝛa optet fricari ⁊ exercitari in cura satiriasis ⁊ priapismi: inferioꝝ membꝛoꝝ exercitia postponēdo ꝓpter eandem rōnem. ¶ Quart' est Aui. coitus euitādus est: nisi ꝓpter magnam necessitatē. s. si ꝓpter dimissionē eius veniat coꝛpori aliqd̄ manifestū nocumentū. ¶ Quintus ruta agnuscastus ⁊ similia q̄uis sint calida: cōpetunt tn̄ in ꝑapismo q2 ventositatē ꝯsumūt et gn̄ationi spermaꝝ ꝯdicūt. ¶ Sextus. fria vt cāphoꝛa nenufar. ⁊ poꝛtulaca q2 gn̄atiōi vētositatꝫ ⁊ fumose vētositati resistūt ⁊ appetitui libidis. iō ab auctoꝛib' in dicꝫ passiōib' ꝯcedunt̃. ¶ Cura° ꝑapismi in ꝑmis fit flōmia de mediana siue cardiaca, q2 erectio virge inchoatiue a coꝛde procedit. vt visum est in. c. quod est imediatū isti. Deinde ꝓuocet̃ vomitus: vt pars ma^e. a venis euacuet̃: vt aliq̄ pars vsus supius attrahat̃: ⁊ hoc fit post comestionē raphani gallicani ⁊ potū oximellis squilliticí vel cum electuario facto de zuccaro ⁊ succo squille vl' cū aliquo vomitiuo. Et si adhuc videt̃ repl'o: iterū flōmet̃. deinde detur ei muscillago psillij facta cum aq̄ distillata nenuf̃ vel saltē poꝛtulace. Deinde fomentet̃ virga ⁊ partes genitales cū aqua decoctionis rute ⁊ agnicasti ⁊ cimi' ⁊ silium. Post renes ⁊ virilia vngātur ⁊ epithimenẗ cū succꝫ herbarū friaꝝ. cū quibus misceat̃ psilliū ⁊ cāphoꝛa, ⁊ v3 populeon cū eisdē cōmixtuꝫ. vtat̃ poꝛtulaca cū aceto ⁊ sumat acetū ⁊ succū limonū ⁊ acetositatē citri cū cibis suis. Jeiunet̃ in pane ⁊ aq̄. ⁊ si aliquos cibos capit sint refrigerati in aceto ⁊ succis supꝛadictis. Et si bibat vinū sit bene limphatū. ¶ Cōseq̄nter fit hoc cerotū ℞. cere al. ℔ j. fundat̃ decies in aqua fria ⁊ tūc addat̃ camph^e. ℥ j. teneat sup renes ⁊ genitalia. v3 etiā lamina plūbi ꝑfoꝛata si superpoꝛtet̃ ⁊ freq̄nter in aceto cāphoꝛato infrigidet̃. v3 etiā frustū marmoꝛis vel lapidis poꝛphirij. ¶ Deinde fit talis pul'. ℞. se. psillij. ʒ ij. et ꝑ. se. poꝛtulace. coꝛiādri ꝑꝑati se, lactuce an̄. ʒ ij. cāphoꝛe. ʒ j. fit pul. det̃ om̄i mane. ʒ j. cū succo limonū vel acetositate citri vel cū aq̄ fria. Jtē flores ⁊ folia agnicasti ponant̃ sub lintheaminibus ⁊ nudus doꝛmiat resupinus: al's aūt nō doꝛmiat sup renes. Si aūt nō pōt ieiunare comedat panē de milio ⁊ lactucas et poꝛtulacas ⁊ endi. cum aceto. Ruta agrestis címinū bulliāt in vino ru. ⁊ se. coꝛiādri. ⁊ se. bꝛusci. ⁊ de illo vino bibat. Et si nondū cessat: iterū fit. flōmia de cardiaca: postea de soph^a ⁊ vētosa ponat̃ sup pulpas tibiaꝝ. sup ventrē ponat̃ spōgia vel filtrū madefactum in muscillagine psillij facta cū aceto. Sirupi frigidi ⁊ fria electuaria valēt vt castoꝛeū ⁊ cāpho^a odoꝛata. Et tota cura stat in euacuatione ⁊ alteratione cū rebus frigidis

Declaratio in ꝑapismo. Primo q̄rit̃ priapism' cui' mē^i est passio? Rn̄dit G'. 6. de inte. c. penul. ꝙ priapismus solius veretri est passio. ¶ Scd̄o dubitat̃ vtrū priapism' fit a cā cal'a vel a cā fria? Et videt̃ ꝙ a cal'a. q2 cura eius fit cū fris reb' vt ponūt auctoꝛes tam ab extra q̄ ad intra. ¶ 2°. q2 illud quod coꝛrumpit̃ a frio gn̄atur a cal'o. ꝫ ista passio coꝛrumpit̃ a frio. g̃ gn̄atur a cal'o. ꝯn̄a bona: q2 ꝯ̃ria sunt seinuicē remouētia sub vno gn̄e existētia. etiā ⁊ q2 om̄e qd̄ coꝛrūpit̃ a suo ꝯ̃rio coꝛrumpit̃. ¶ Jn oppo^m arguit̃: q2 cā imediata ei' est vētositas ⁊ talis gn̄atur a calidit^e debili quā medici frigidum dicunt. ergo a frio generatur. ⁊ q2 coꝛrūpitur a cal'o q2 a ruta ⁊ agnocasto q̄ sunt cal'a. ¶ Primo notādū ꝙ diã est inter ꝑapismum ⁊ satiriasiꝫ vt supius fuit notatū. q2 ꝑapism' est imoderata vḡe erectio sine appetitu et intētiōe coeūdi. Satiriasis aūt ē cū erectiōe ⁊ appetitu. Alia diã. q2 ꝑapismus cū coitu non sedatur. satiriasis cū coitu sedat̃. ¶ Nota ꝙ ista materia a qua illa vētositas generatur aut est i neruo pꝛincipali virge aut in ꝑtibus ei vicinis: aut venit a venis ⁊ arterijs, q̄ ibi termināt̃: ⁊ ꝫ testa

tur Ga. 6. de int. c. penl. sic. Priapismus enim fit cum ora istarum arteriarum dilatantur. vel fumosa ventositas in neruo isto generatur. Testor tamen hoc ex vtrisque fieri: licet fiat vt plurimum ex oris arteriarum dilatatione. facilius enim os earum aperitur quam ventositas in neruo hoc generetur. Tertio nota quod questio potest intelligi de causa efficiente vel de causa materiali. ¶ Prima conclusio. Causa efficiens istius ventositatis est calor debilis potens materiam illam mouere et calefacere: et inde ventum generare et non consumere. probatur questio quia si esset simplex frigiditas non generaret ventositatem. Et si esset fortis caliditas: illam ventositatem consumeret: sed parua caliditas generat ventositatem vt expresse ponit Ga. 6. de inte. c. 4. Patet etiam quod per Aui. in. 20a. disti. 3a. c. proprio. Causa autem materialis secundum Aui. ibidem est materia multa. et credo quod sit grossa et viscosa. quia si esset subtilis potius resolueretur et non posset per tantum tempus manere in virga vel in vijs que sunt ante spermam. ¶ Et per hoc ad rationes ante oppositum quando tu dicis quod generatur a calido. quia curatur a frigidis. verum est quod fit a calido debili quod sic dicitur debilis comparatione ad multam materiam et viscosam. sed simpliciter loquendo non est debilis ideo: quia in senibus est calor simpliciter debilis non potens materiam mouere. ideo in eis nec satiriasis nec priapismus potest generari. ¶ 3o. nota quod coitus multis modis minuitur. Primo modo per ministrationem rerum remouentium intentionem et acumen caloris: et sic remouetur per assumptionem camphore et lactuce et portulace et silium. nam se. lactuce sumptum desiccat sperma et aufert libidinem: vt ponit Aui. in. ij. Limones etiam et acetositates citri faciunt hominem castum. Secundo modo remouetur vel debilitatur coitus per resolutionem ventositatum. et de istis est ruta agnuscastus ciminum origanum anisum. Minuuntur etiam per aliqua que sumuntur intra: non solum intus sumendo immo si sternatur de eo lectus intantum quod a castitate sumpsit nomen suum. Egritudines etiam acute et longe consumunt humores a quibus generatur ventositas et materia spermatica: somnia quoque et quecunque superflua eundo idem operatur. Quarto est aduertendum: quod secundum Ga. 3o. teg. can. et 2o. 36. ibi. Venereorum vero. et secundum Aui. in. 20a. dist. 3a. c. j. et secundum Rasim. 4o ad Almansorem. c. de vtilitate coitus. et secundum Arnoldum de villa noua in speculo quod coitus temperatus competit in regimine sanitatis et multa iuuamenta prestat. Primo dicit Ga. quod homo videtur leuior et melius dormiens. Et littera arabica dicit quod anima vtens coitu moderate efficitur melior quam erat ante. Ras. in loco allegato addit et dicit quod corpus alleuiat et animam hylarem facit et iram sedat et sollicitudinem: ita quod melancolia eius occasione sanatur. Et sequitur. si quis etiam amore mulierum intantum coartaretur et quasi ad mortem deueniat et multotiens vtatur coitu licet ea non potiatur quam diligit sedatur tamen eius furiosus amor. hec ille. Coitus preterea alleuiat caput atque sensus. ad vltimum vero si quis multo vsus fuerit coitu: repletionis malum euitando inuadet. Aui. ponit aliqua de supradictis et dicit quod facit acquirere audaciam et mitigat iram superfluam et facit grauitatem. s. in moribus. et valet pluribus egritudinibus colere nigre et expellit fumum spermatis aggregatum a partibus cerebri et cordis: et confert doloribus renum repletorum et egritudinibus flaticis omnibus et proprie in eo cuius caliditas innata est fortis quam non destruit exitus spermatis. et propter hoc appetitus requirit cibum et quandoque coitus abscindit materias apparatum accidentium in partibus inguinum et testiculorum. Arnaldus vbi supra tenet se cum Ga. et alijs dicendo. Si coitus moderatus fuerit ex interuallis proporcionate secundum complexionem etatem et regionem et ante repletionem et famem preter infrigidationem et estuationem talis quidem coitus corpori est vtilis ad generationem nec corpus concutitis ex eo leditur. Si vero immoderatus fuerit et laboriosus et nimis frequens: corpus exiccat: inanitionem simpliciter perpetrat: et cetera motu calefacit extraneo calore: inparte cor et epar et cerebrum renes lumbos atque iuncturas. ¶ Propter quod etiam fumis materialibus et reticulis principalia replet membra et totum corpus: similiter aut dis principalia replet membra et totum corpus: similiter autem motu et inanitione atque delectatione resoluit spiritus et naturalem calorem. et eadem membra infrigidat et adhuc sequuntur plurima nocumenta. s. tremor membrorum et digestionis debilitas propter impotentiam stomachi. et oculorum consumptio visus debilitatio. et accessio propter dissolutionem humorum dolor et apatio iuncturarum et debilitas eorum. vt patet in podagra et cyragra. hec ille in summa. ¶ Damna autem spermatis retenti preter consuetudinem ponuntur a Ga. 6. de int. c. 4. de inrice. et ponuntur etiam ab auctoribus in locis allegatis. verba Ga. Vtus enim spermatis in mulieribus fortis est: ideoque necesse est vt purgetur mulieribus multum de spermate habentibus quod etiam viris necessarium est. vnde tamen viri in hoc diuersi sunt. et quidam enim ab initio sue etatis connubere ceperunt et debilitantur. alij vero nisi hoc fecerint: caput aggrauatur eorum et febricitant: et appetitus et digestio debilitantur. quos videlicet assimilauit arboribus multum fructiferis. cognoui quoque quosdam qui abstinent se a coitu propter venerabilitatem quam amauerunt: infirmati et aggrauati sunt et alios vero cecidisse in tristiciam absque vlla causa et in falsas cogitationes: sicut melancolici et appetitus et digestio infirmati sunt. vidi quoque alios propter angustiam vxoris sue coitu abstinuisse qui fuerunt sepe assueti coeundi. vnde appetitus eorum defecit et paululum

qđ comedebāt nō digerebāt: sed multū vomitu3 eijciebāt. qđ ꝯsiderās certificaui ꝯtinētiā coeūdi magis ꝙ mēstrua nocere maxime corpib⁹ qb⁹ hu mores mali sūt ex assuetis requie ⁊ taciturnitate Et qdā vsu nimio coit⁹ subito ī abstinētiā ꝯuer tunt. 6°. de inf. c. 4. ¶ Quarto nota ƀ3 autores ꝙ coitus necessari⁹ est in regimine sanitatis cu3 sperma sit superfluitas tertie digestiue. quia su- ꝑfluitas prime ⁊ secūde digestiue si non expellat manifeste faciūt multa dāna. illa eadē opabitur spma coartatū sine fallo. Et iđ dicit Galy. 3° reg. ⁊ alij autores supradicti cōcordāt ꝙ coit⁹ est cau sa sanitat̄ qñ egredit̄ sperma qđ coartatū erat ⁊ est cā corruptiōis sanitat̄ qñ ē in corpe spma co- artatū ꝙꝓ opꝫ op3 ꝙ situs eius ci⁹ eqlis ꝙ expellat ei⁹ superfluitas ī qnto. nō aūt hūiditates nutrimē- tales ex quib⁹ mēa debuissent nutriri. Si eñ non expellit̄: spma illud coartatū corrūpit̄ ⁊ fit ex eo qđ ē sil̄ e vtuti veneni. sicut illud qđ accidit viduis ex ꝓfocatione ma^e: sicut dicit Galy 3° reg. ꝯ°. 35. ibi: venereoꝝ vo vsus. Jđ dic̄ Arnold⁹ ī speculo de reb⁹ āneris reb⁹ nō nālib⁹. si coit⁹ fuerit ipotēs vel remissus vel ex toto etiā fuerit postposit⁹ co- artatū spma invat̄ gñatiōis ꝑꝑ pollutiōes eue- nit gūedo tristicia ꝑturbatio itellect⁹ aducit cor- pi ꝑꝑvapes corruptos ad cerē^m venietes ⁊ inter- dū vasoꝝ apata. ƀ ille. oia ista sūt ꝯfirmatiōes do ctoꝝ Ga. supius recitatoꝝ. ¶ 5° sciās ꝙ qñ sp- ma mouet̄ ex aliquā occasione ⁊ nō expellit̄ facit multa dāna ꝑꝑ dictā coartationē: imo aliqñ facit apa ī vasis semīarijs. qdā eñ hō cui iudicialr ꝑ sniam testiculi remoti fuerūt ꝑꝑviolētiā cuiusdā ꝑue puelle: vga erecta calcauit meretricē ⁊ semen motū nō hñs vñ exiret ī vasis semīarijs ⁊ pitoneō causauit apā ⁊ inflationē q̄ qsi deuenit ad mor- tē. Quibusdā etiā tāgētib⁹ mlieres ⁊ coire ñ po tētib⁹ tristi^a ⁊ sōnietas accidit ⁊ defect⁹ appetit⁹ donec illđ expellat̄. iđ a tali calcatōe ⁊ ꝯcussiōe ca strati ⁊ nō castrati đbēt totalr̄ ꝯtīere. ¶ 6° igr an dū nō ē ꝙ incōmoda q̄ supfluo coitu sūt alliga- ta ē festina senect⁹. ⁊ ƀ dic̄ Galy ī 3° reg. ꝯ°. 38°. ibi. Tps vovsus ⁊c̄. ⁊ nō fact⁹ ē error mult⁹ ī coi tu nocturno nisi q: ꝑpter mltitudinē ei⁹ accidit ī corpe senect⁹ festina. Et iđ Arnold⁹ dic̄: Coit⁹ eñ supflu⁹ cūct̄ hoib⁹ vitand⁹ ē. nā oēs vtutes cor- pis āputat: ⁊ ī extremā ꝑcipitat senectutē. ¶ 7°. nō ꝙ ꝙuis mēstrua maḡ sunt consueta expelli: ⁊ ꝙuis sint min⁹ digesta ⁊ min⁹ pura ⁊ ꝙuis maḡ intēra sint a nā. ⁊ expulsio eoꝝ freqntior: tñ retētio spmat̄ maḡ nocet ꝙ retētio mēstruoꝝ. Et ƀ dic̄ Ga. in. 6°. de inf̄. c. 4. Et ꝑma rō ē: vtus ei⁹ for-

tior ē vtute mēstruoꝝ. iđ maior̄ đ3 eē resistētie. si ĝ corrūpit̄ fortior cā arguit̄ ⁊ ꝑ ꝯñs maḡ nocu- mētū. 2^a rō q: meli⁹ ē ⁊ maḡ sepatū a supfluita- tib⁹ ⁊ sic ei⁹ corrup° ⁊ nocumētū maiora erūt. res eñ tēpatior ⁊ amicabilior nat̄e qñ corrūpit̄ maḡ aggūat naturā. iđ cadauer hūanū qñ corrumpit̄ maḡ fetet ꝙ bouinū ⁊ porcinū: ⁊ dānu3 qđ ifert amic⁹ vel familiar̄ maḡ ifestat ꝙ illud qđ ifert extne⁹ vel iude⁹ ꝑꝑ qđ ꝯcludit G⁹. ī. 6. de inf̄. c. 4 de mrīce ꝙ retē° spmat̄ maḡ nocet mulierib⁹ ꝙ retē° mēstruoꝝ. ¶ 8° qrit̄ vtrū hō tpat⁹ sit lōgio ris vite exercēdo coitū vel nō exercēdo coitū. ⁊ vr̄ ꝙ exercē°. q: illud qđ affert iuuamētū est lōgior̄ vite. coit⁹ ē hmōi: ĝ. ⁊c̄. ꝯña bona. añs ꝑ maiori ē vex ⁊ pro minori p3. q: expellit supfluitates q̄ in corpe retinēt̄. ⁊ nisi ꝑ illū expellent̄ facerēt nocu mētū vt supi⁹ dictū ē. 2° ad idē fuerūt creata mē^a vt vnūqđq3 suā ꝓpriā exerceret opationes. q̄ tūc crescūt. ⁊ sūt ī sua ꝓpa nā̄ sic̄ dic̄ Ga. 6. de inf̄. c. penl̄°. ¶ Si āt coit⁹ nō exercerent̄ mē^a illa eēnt ꝑ- ua ⁊ debilia q̄ talia iuuarēt ad abbreuiationē vi- te cū sanitas stet ī bona tpan^a mēbroꝝ. S3 qñ nō faciūt suas opatiōes mēbra marcescūt ⁊ debili- tant̄ ⁊ minorāt̄. sic ap3 ī māmill̄. ⁊ mēbr̄ geitalib⁹ q̄ oib⁹ mēbr̄ deƀuiūt: cū spma ab oib⁹ descidat̄ mēbr̄ vt dicūt aliq̄ ⁊ calor. ⁊ sic ꝑ exercitiū coit⁹ oia mē^a ꝯfortabunt̄ q̄ ꝯforta° ē cā lōge vite. ¶ 3° dicūt eciā autores ꝑcipue Aui. ⁊ Arnol. in loc̄ al legat̄ ꝙ coit⁹ remouet vel reꝑmit mala aie ⁊ cor- pis q̄ sūt cā acceleratiōis mort̄. coit⁹ ē hmōi. igit̄ ⁊c̄. ꝯña ē bona. ⁊ añs ꝑ maiori ē oiu3 autoꝝ me^e Jn opp^m. illud qđ ē cā diminutiōis calor̄ nālis ⁊ hūidi nutrimētal̄'ē cā breuior̄ vite. coit⁹ ē hmōi igr̄ ⁊c̄. ꝯ^a bona ⁊ añs ꝑ maiori ē Ar̄. ī li° de lōgi- tudine ⁊ breuit^e vite. ⁊ mior p3 ꝑ Aui. ī. 3^a. distin. ꝑmi cañ. c. singulari de cāis necitat̄ mort̄. mior p3. q: in q̄l3 coitu expellit̄ spūs ⁊ nālis calor ⁊ hūi dū radicale ⁊ tpamentū. s. spma ⁊ post ma^a nutri- mētal̄. 2°. autorit^e Cōstāt̄. ī li° de coitu. vbi dicit ꝙ castrati sūt diuti⁹ viuētes ꝙ hñtes testicl̄os ⁊ ƀ ē q: nō coeūt. ¶ 3^m arg^m ē Ar̄. ī li°. đ lōgitudie ⁊ breuitate vite vbi dic̄ ꝙ aialia nō coeūtia sūt lon- gior̄ vite vt muli. Passeres aūt q: multum coeūt sūt breuior̄ vite. Pro qōne nota ƀ3 Aui. ī loco al legato ꝙ ī coagulatiōe nr̄i corporis qñ spma viri tāꝙ agēs ⁊ spma mulier̄ cū mēstruo tāꝙ patiēs sil̄ coagulant̄ ī cāpo nat̄e nō pñt venire in tantā duritiē ⁊ coagulationē sicut lapides ⁊ vitrū ⁊ me talla a qb⁹ modicū vel nihil resoluit̄. ⁊ cā est: q: nō habem⁹ tātā terrestreitatē. imo ꝯtinue tā ab extioꝛib⁹ ꝙ ab intioꝛib⁹ ꝑ aliqđ de nr̄is corpib⁹

resoluit̃ ⁊ cal̃.naturalis radicalis sustẽtat̃.⁊ hz p pabulo hũidũ radicale.⁊ qñ totũ hũidũ est cõsumptũ calor ille extinguit̃ ⁊ sic ille calor radicalis est cã extinctiõis suppo ut ibidẽ ɔcludit Aui. ¶ 2° nõ q̃ iste cal̃.radicalis duob' mõis extinguit̃. Uno° p ɔsumptionẽ pfectã sui pabuli qđ est hũidũ radicale tũc est mors naturalis ⁊ ista venit in fine senij. Alio° põt extingui aggregatione supfluitatũ corpis sicut f mali hu. vl' alie humiditates in corpe aggregate que suffocãt ipm vel sunt cã cite extinctiõis inducẽdo egritudies ¶ 3°.nõ: q̃ q̃uis in coitu aliqđ de spiritib' ⁊ naturali calore expellat̃: tñ facit ad expulsionẽ supfluitatum ut ex eis naturalis cal̃. nõ extinguat̃. ¶ Tunc sit ɔ° vlsalis: coitus moderat' in hoĩe sano est cã lõgioris vite. pz ɔ° p rõnes añ oppm rões aũt ⁊ auctoritates post oppm intelligunt̃ de coitu imoderato: igit̃ ⁊c. Moderat' aũt coit' p multa interualla fact' ita q̃ dz aggredi nisi p' magnã abstinẽtiã ab eo ⁊ post multũ appetitũ Ille aũt q̃ fit a cõtactu ⁊ fricatiõe mlierũ nõ ẽ bonus appetit' coit' nisi nãlit̃ p' existeret pp aggrauationẽ spmat̃. Et si pbis datũ ẽ coire tali inter uollo coitu vtant̃ nõ ppt̃ momẽtaneã delectationẽ: sz ppt̃ sobolẽ aut ppt̃ sanitat̃ ɔseruationẽ: vt dic̃ Ga.6.de int̃.c.4.de mr̃ice. vbi dicit q̃ dioge nes in hmõi abstinẽ° ⁊ sui ai ɔtinẽtia fortissim' fuit: sp tñ vsus fuit coitu. ⁊ venerabiles h nõ faciũt cã delectatiõis: s vt supfluitates emittant̃. h ille. ¶ 4° notandũ q̃ lz mlieres nõ hẽant vgã in q̃ patiant̃ erectionẽ nec satiriasi. ⁊ lz etiã sint nã lit̃ fric' aliq̃ tñ hñt alñ inordinatũ appetitũ coeundi. nã hñt collũ mr̃icis neruosũ ⁊ cartilaginosũ ⁊ mltũ sensibile a pte inferiori. vñ vapes resoluti ab hũorib' calis retẽtis in mr̃ice ⁊ in venis ⁊ arterijs assistẽtib' mr̃icis a q̃b' venit spma ad testiculos mr̃icis. q̃ q̃dẽ vapes ventosi ⁊ fumosi cal' veniẽtes ad collũ mr̃icis cãnt i eo titillatões ⁊ pruritũ ⁊ tẽsiõnẽ aliq̃lẽ: ⁊ sic fit i eis nãlit̃ appetit' coeũdi ⁊ h max° accidit assuet̃ coire ⁊ p abstinẽtib' ⁊ q̃busdã iuuẽculis nõdũ maritat̃ ⁊ q̃busdã religiosẽ q̃ i cõplõne sũt cale ⁊ hu. vl' colerice ⁊ ruffe vl' brune vl' si hñt fissa. tãt' est aliqñ appetit' in eis q̃ si nõ tenerẽt vecũdiã vl' ifamiã iã ipe iuitarẽt viros sic viri ɔsueuerũt eas deprecari. Et aliqñ meretrices se exponũt tali oportunitate q̃ viri hẽant occasionẽ ingerẽdi se. ⁊ sic pz q̃ sic in eis sanis nãlis appetit' coeũdi iordinat' accidit sic ẽt adiũctis inordinat̃ cãis ⁊ nõ nãlib' aduenit eis inordinat' appetit' ⁊c: vigilate ergo.

¶ Capl̃m.4.de gomorrea.

g Omorrea a gomorra ciuitate dr̃ ppt̃ ineptã hũanã semis effusionẽ sic in illa ciuitate fiebat. Gomo.ẽ inuolũtaria spmat̃ emissio.6.de int̃.c.vl. Dico q̃ gomo.ẽ purgatio spmat̃ absq̃ veretri tensiõe ibidem.

Cause gomo.ponũt̃ a G° in gñali lo° sti allegi sic dicẽte. Gomo. duobus mõis accidit. aut q: spma a mẽ° in q̃ ẽ expellit̃: aut q: p se exit cũ nõ posset ab eo teneri: ita q̃ sit gomo. a debili° ɔtentie vel a fortitudie expulsiue ¶ Cãe aũt debilitat̃ ɔtentie ⁊ sil̃r fortitudis expulsiue pñt eẽ q̃dã pmitie. alie añtes. alie ɔiũcte Et p° cãe debilitat̃ ɔtentie pmitie sũt frig' exterius attingẽs vsq̃ ad vasa spmat̃. ⁊ ea ifrigidãs aut paliticãs. Sil̃r sedere sup lapides frios vt sũt p marmorẽ. Ict' aũt ⁊ ɔcussio in dict̃ vas aut in origine neruor̃ a q̃bus ipa cõponunt̃. ppt̃ ista eñ ipa vasa pñt paliticari aut debilitari intantũ q̃ spma nõ pñt ɔtinere. ¶ Cãe añtes pñt eẽ mala cõplõ fria ⁊ hu. in his sil̃r aliq̃ passiões corpis sicut epilẽtia maxie qñ ma° ei' est circa genitalia Alia cã añs põt esse mltitudo hũor̃ ⁊ nimia subtilitas ⁊ liq̃ditas eor̃: ita q̃ ex sang. ⁊ hũorib' astis liq̃dũ ⁊ fluxibile spma gñat̃. G' in li. ð spermate.c.3. ¶ Tactus eñ mulier̃ cũ cupidie ɔcubit' aliqñ est cã emissiõis spmat̃ absq̃ volũta° ⁊ vge erectiõe ⁊ modica vel nulla delectatiõe. fortitudo aũt vasor̃ expellentiũ fit pp multitudinẽ spermat̃ ⁊ caloris ⁊ spũum. vñ nã sentiẽs calidã materiã ab ea aggrauata illam expellit q̃uis vt plimũ fiat a frio ⁊ hũido.

Signa gomorree sat̃ sũt maĩfesta: quia freq̃nt̃ ⁊ sine vge erectiõe spma exit alñ decies alñ vigesies aut ãpli' aut mi' i die naturali intantũ q̃ hõ debilitat̃ ⁊ macer efficit̃. ¶ Siq̃ cãp. si ãterit est pp debilitatẽ ɔtẽtie ex improuiso ⁊ sine sẽsu. Et si est pp fortitudinẽ expulsiue ɔsentit̃ ⁊ erit cũ aliq̃li delectatiõe. Et si est pp cãs pmitias scit̃ p relõnẽ pat̃. cũ bona medici inq̃sitiõe. Si pp passiões alior̃ mẽbror̃ ille passiones cogñscunt̃ p sua sig̃ ⁊ p dolorẽ ⁊ aggrauationẽ loci. Et si vasa sint sic palitica spma exit insensibilit̃ sine erectiõe. Et si est pp spasm adest ɔtio i ptib' illis ⁊ do° in pectie ⁊ i regiõib° ⁊ ptib' vicis ptib' illis: ⁊ Si cã est calla sentit̃ calor ⁊ titilla° in ptib' illis: ⁊ iuuat̃ a fris: ⁊ a cal'is molestat̃. ¶ Si eẽt ppter multitudinẽ spmat̃ hõ nõ macerat̃ nec sentit grauedinẽ. Et si est pp cal'itatẽ semis illud sentit̃ calidũ i exitu ⁊ ibi ẽ calor ⁊ rigor ⁊ tremor ⁊ mordicatio. Et si est pp frig' spma exit friũ ⁊ ibi sentit̃

fritas: ꝛ aliq̄b⁹ accidit dol'.ca.q̄dā spēs manie ꝛ grauitas totius corpis. Et dic̄ Gordo. ꝙ ista accīa accidūt ill' q̄ hn̄t se. calin ꝯuis nō sit gomorrea.

Judicia gomo. pmo q̄ gomo. nō solū īfert dānū īdiuiduo: imo etiā toti spēi hūani gn̄is q̄ si hoīes oēs paterent̄ gomo. sic cito gen⁹ hūanū depiret. Et iō dic̄ Gord. ꝙ gomo. dr̄ q̄si flux⁹ gn̄is hūani. ppterea q: materia ex q̄ dz gn̄ari embrio fluit ꝛ depdit̄. ❡ Secundo nisi eis succurrat̄ multi peribunt q: nutrimentū mēbroꝝ ad illas ptes se inclinat. ꝛ iō dicit Gordoni⁹ ꝙ multi nō volētes reuelare hanc passionem perierunt.

Curatio gomo. si fuerit a cāis pmitiis ille remoueant̄ ꝛ reducat̄ corpus ad sanitatē. vt si est ppter frig⁹ calefi. corp⁹ ꝛ sic de alijs. In pmis ergo minoret̄ eius cib⁹ et pot⁹: ꝛ pcipue illi cibi ꝛ pot⁹ ex quib⁹ sperma generat̄ q̄ superius fuerūt dicti. Et vtat̄ pane milij ꝛ pannitio ꝛ vino debili limphato: ꝛ comedat caules cū pauco oleo ꝛ sale ꝛ dormiat in duro lecto ꝛ nō sup dorsū. Deinde dentur illa que desiccant sperma q̄ sunt ista in cā cal'a. primo lētes ꝛ aqua eaꝝ q̄n decoquunt̄ cū se. canab. ꝛ vz nenuf coriandrū se. por^cc succ⁹ cāne aqua lactis a quo extractū est butirū q̄n est multū acetosa. Et dicit Rab. si aliquis vtat̄ ea abscindit sperma. Et pōt fieri emplastra^o reb⁹ fris vt est iusq̄am⁹ alb⁹ ꝛ niger opiū camphora muscillago psillij portulace cū oleo papa. ꝛ cū oleo ros. vl' mirtino vl' cū sād. ꝛ cāphora addant̄ in cā cal'a frigida ꝛ stiptica vt sunt psidie balaustie cupulle glādiū cerule sorbe mespl'a pira citonia ꝛ melōes trita cū cerusa plūbi abluta chimolea cū aceto semē citrulli se. end. psilliū nō tritum s in muscillagine missum quia eius interiora cal'a sūt. coriādrū tritū ꝛ nenufar exiccatū ꝛ incedere nudis pedib⁹ deijcit desiderīū coit⁹. Et si videt̄ hō venosus ꝛ plen⁹ fiat flōmia vt ma^a spmatis diminuat̄. Sil'r purget̄ colera ꝛ alij hūores si vident̄ abundare in corpe. ꝛ puocet̄ vomit⁹ ppter diuersionē. Res aūt calide desiccātes sperma sūt iste. ruta ꝛ se. eius agn⁹ castus calamentū euforbiū cimi^m: diacimi^m ē exiccatiuū spmatis maxime si sumat̄ cum aceto vel s. tale cōpo^m. ℞. pineaꝝ excorticataꝝ ꝛ frixaꝝ ꝛ cribellent̄ bdellij an̄. ʒ. x. balau^e ros. an̄. ʒ. v. terāt ꝛ cribellent̄ ꝛ vtat̄ pari. Pince em̄ per frixurā pdunt vtutē quā habēt sup coitum. vt dicit Aui. ❡ Aliud. ℞. se. aneti. ʒ. iij. se. lactu. ꝛ portula. an̄. ʒ. iiij. bibant̄ cū aqua lētiū. ❡ Aliud. ℞. se. rute se. iusq̄ami al. an̄. ʒ. ij. ros. rube. balaustie. ana. ʒ. iij terant̄ ꝛ cribellent̄ ꝛ dent̄. ʒ. ij. cū aqua frigida: vl' cuz vino limphato. ❡ Aliud. ℞. se. lactuce. ʒ. ij. ꝛ s. se. rute. ʒ. j. balaustie. ʒ. ij. se. agnicasti. ʒ. j. totū pro vna dosi. Si vtus ↄtētiua debilitat̄ a frio cū cal'is rebus sperma minuētib⁹ misceant̄ stiptica cal'a: vt thus ꝛ mastix cortex thuris anisum torrefactū ruta origa^m cimi^m torrefi. ꝛ vz oleū rute ꝛ mastiq̄ ꝛ de lilio. Si fuerit propter palisin aut spasmū vasoꝝ spmaꝝ fiāt cure sicut dictū fuit in suis capl'is in palisi ꝛ spasmo. ꝛ sicut dictū est in ca. de palisi vesice. Medicīa ↄtra palisim vbicūq̄ fuerit cū q̄ vngit̄ origo neruoꝝ mouētium illud membꝛ. ꝛ ē illud Mebe^c. ℞. myrrhe electe aloes epati^s spicenardi san. cia. thuris muunie opoponacis bdellij carpoballa^s cc^a mastiq̄ gūmi ara. storaq̄ liq̄de storaq̄ rubee. an̄. ʒ. ij. ꝛ s. musci. ʒ. s. terebētine ad pond⁹ oīuz. misceant̄ hec oīa puluerizata cū terebētina ꝛ distillent̄ in alēbico vitreo ꝛ reponat̄ i vase vitreo fortiuz tātū sic oleū balsa^s

Declaratio in gomo. ❡ Pri^o q̄rit̄ cui⁹ mēbri eit passio: Videt̄ ꝙ virge: q: defect⁹ erectionis est in eo modo illi⁹ mēbri ē passio in q̄ manifestat̄ defect⁹ sue opationis. s sic est hic. igit̄ ꝛc̄. ❡ Scd̄o sil'e ē de lienteria ꝛ de gomorrea: s lienteria ē passio itestinorū: ꝯuis veniat aliūde. g̃ ꝛ gomorrea ē passio veretri ꝯuis cā veniat aliūde. ↄn̄a bona. ꝛ an̄s patz q: in vtraq̄ ē flux⁹ innaturalis. ❡ In op^m ē G. 6°. de int̄. c. vlti. vbi dic̄ ꝙ gomo. est passio vasoꝝ spermaꝝ ꝛ nō veretri sicut papisin⁹ ē passio vge viril'. Et pbat̄ rōne. gomorrea est passio ppter defectum virtutꝭ retētiue spmaꝝ: s talis retētiua viget vel ↄ vigere ī vasis spmaꝝ nō in vga virili. g̃ ꝛc̄. ↄn̄a nota. an̄s est Ga. in loco alleg^o. ❡ Pro isto dubio est notandū ꝙ sicut in papismo ē supflua vētositas quā effectiue mittit cor ad virgā sic in gomorrea est defec⁹ istius ventositatis: ꝛ p ↄn̄s defectus erectionis. ❡ Secundo nota: ꝙ aliqui sunt ꝛ multos ex eis vidi ꝛ maxime in prima senectute qui habēt satis p vna vel duabus ↄspersionib⁹: tamen ex defectu tensionis pendulum suū in agrū nature mittere nō possūt. Et si incipiāt cum muliere coinq̄nari sine erectiōe perfecta: semen indebite iuxta ripam acherōtis seminatur. ꝛ quasi hoc reputat̄ vnū ramusculum gomorree. ❡ Tertio nō ꝙ gomorrea ppꝛie loquēdo capit̄ pro inuoluntaria spermatis emissione absq̄ penduli eleuatione: vt dicit diffinitio. Potest etiā ampliari ad debilē ꝛ paruissimā ꝛ defectuosaz eleuationē penduli cū volūtaria seminis emissione vt statim dictū est in secūdo notabili.

¶ Tūc sit pīma ɔclō capiēdo gomorreā p°/mō: gomorrea est passio vasoꝝ spmaꝝ q: ex defectu eoꝝ ⁊ nō vge q̄ facta fuit ad expellēdū ⁊ nō ad retinēdū. ¶ Scḋa ɔclō capiendo gomorreā 2° mō: sic pōt dici ꝙ ē passio vge, q: illud pendulū sufficiēter dꝫ eleuari qḋ nō est. ⁊ ꝑ h̄ ptꝫ solō pᵉ rōnis. ¶ Ad scḋaꝫ qn̄ dī. silr̄ est de lientᵃ Dico ꝙ nō est silr̄. q: in liēteria semꝑ intestina sunt subiectū ei⁹: cū in se habeāt vel habere debeāt vtutē retentiuā ⁊ retinēdi cibū donec ꝑfecte sit digestus: posito ꝙ cā veniat ab alijs mēbris ⁊ sepe veniat a cere° vel epate. ¶ Scḋo in ordine declarationū nota ꝙ gomor est morb⁹ officialr̄: quez aliqn̄ cōicat̄ morbus ɔsilis q: mala cōplō vrplurimū vt in vasis spermaꝝ ⁊ est nocumētū vtutis retentiue. vt dic̄ Ga. 6. de int̄. c. vlt°. Actio eīn nature expellēda minuere ⁊ expellē ⁊ ɔtinēda optime ɔtinere. vba sunt Ga. in loco vltimo allegl. Si vo virtus retentiua in vasis spermatis non pōt ɔtinere semē certū est ꝙ erit nocumētū ei⁹. ¶ Tertio notandū ꝙ Aui. in. 20. 3ᵉ. c. de multitudine exuberatiōis spermatis dicit ꝙ qn̄ dat̄ psillīū ad infrigidandū dꝫ dari muscillago ei⁹ ⁊ nō suba. q: superficies eius sunt fric. interiora autē sunt cala. ⁊ hoc in multis herbis ⁊ medicis accidit que sunt diuersaꝝ cōplexionū fm̄ diuersitatē suaꝝ ptiū: vt ptꝫ de caulibus qui fm̄ supficiez sunt cali ⁊ laxatiui. in cent° autē sunt fri ⁊ sicci ⁊ ɔstrictiui. ¶ Quarto circa materiā gn̄atōis q̄uis dubitē de pluritate qrit̄: vtrū semen nature hūane in hora coitus ab oibus mēbris descidat̄ ad hoc ꝙ fiat ꝑfecta gn̄atio simul in spē. Et arguit̄ ꝙ sic. q: claudus aliqn̄ gn̄at claudū ⁊ mācus mancū: sed h̄ nō esset nisi se. ab oibus mēbris descideret̄. g̃ ⁊c̄. ɔn̄a bona. ⁊ an̄s pro maiori ptꝫ ad expientiā. ⁊ ꝓ minori ptꝫ quia nō videt̄ alia cā. ¶ Scḋa rō. mēbra in supflua se. effusione debilitant̄. g̃ ⁊ se. ab omībus descidit mēbris. ɔn̄a tenet. q: nō videt̄ alia cā debilitatis in tali se. superflua effusiōe nisi q: a mēbris om̄ib⁹ semē calor ⁊ spūs supflue cūant̄. an̄s pꝫ ad expientiaꝫ. ¶ Tertio sperma est supfluitas tertie digōnis: vt ponit Aui. ⁊ alij. sed tertia digtīa fit ī oib⁹ mēbris g̃ ī illis illud semē generabit̄ ⁊ in hora cōmixtiōis ab eis expellet̄ ⁊c̄. ¶ In oppo^m ē Aristot. in. 2°. de gn̄atiōe. vbi dicit ꝙ assimulatio filioꝝ ⁊ parentū nō est sufficiens cā ꝙ sperma descidat̄ ab oibus mēbris. Et ꝓbat̄ tali rōne. ffilij assimulant̄ parētib⁹ in voce ⁊ pilis ⁊ vnguibus: tn̄ ab illis nō descidit̄ sperma. g̃ ⁊c̄. ɔn̄a nota: et an̄s ptꝫ ad experientiā. ¶ Scḋa rō. filij assimulant̄ auis ⁊ ꝓauis aliqn̄ tn̄ ab illis iaꝫ corruptis nō descidit̄ sperma. ɔn̄a nota. an̄s patꝫ in. 2°. de gn̄atione aialiū ⁊ pꝫ experiētia. ¶ Tertio sequeret̄ ꝙ in qualibet ɔceptiōe cōcipent̄ duo fet⁹. vn⁹ a viro habens pendulū: aliū a muliere habens matricē: cū ab vtroqꝫ semē emittat̄: qḋ dꝫ assilare illi a quo descidit̄. ⁊ a quolibet mē° maᵉ seminalis descidit̄ per te. ergo materia exiēs a pendulo generabit pendulū: ⁊ materia matricis gn̄abit matricē. ɔn̄s est falsum. g̃ ⁊ illud ex quo sequit̄. Multe rōnes possent fieri ad vtramqꝫ partem quas nunc cā breuitatis dimitto. Et sciendū ꝙ ista qō opinata est antiqua. nā pīmus ꝑ boꝝ ipsam posuit. ¶ Plato aūt in ei⁹ balneo se balneauit. Empedocles in sua cogitatiōe credidit determinare ⁊ defecit. vt dicit Aristo. in loco allegl qui ipam bene masticauit ibidē. Albert⁹ autem ipam sentiuit. Mihi aūt clerico sufficit: ꝙ ego remittā te ad eos ⁊ desuꝑ transire sicut murilegus suꝑ prunas. ¶ Notandū ꝙ quedā sunt mēbra ꝑfecta q̄ in eoꝝ cōcauitatib⁹ ɔtinet hūores ⁊ hūiditates q̄bus nutriunt̄ cōpleta iā tertia digōne vt sunt mēᵃ simplicia: ⁊ ꝑ ɔn̄s que ab eis cōponunt̄. Alia sunt mēbra impfecta q̄ augmentant̄ ꝑ iuxta positionē supfluitatū a q̄bus augētur: vt vngues ⁊ pili ⁊ siliaꝫ dentes. Prima autē mēbra habēt in se aliqḋ supfluū in q̄nto ꝓpter ɔseruationē spēi ⁊ aliqḋ supfluū in qualitate q̄ in dimidiū a vtute regitiua gubernatū in suo tpe expurgat̄. A scḋis aūt mēbris pauce vel nulle supfluitates sepant̄. ¶ Scḋo nō fm̄ Aui. 20ᵃ fen. 3ᵉ. ca. de cāis spermatis: ꝙ sperma est supfluitas quarte digōnis: ita ꝙ cōpleta digōne tertia illa humiditas apperet silis quarte digestine ⁊ est humiditas ꝓxima ɔgelatiōi ex q̄ nutriunt̄ mēᵃ dura spermatica: vt sunt nerui vene arterie ⁊ similia. Et qn̄ ꝙ repit̄ plīn de ea retentū in venis ad qḋ iā ꝓcessit digō. 4ᵃ ⁊ remāsit vt nutriant̄ eo vene ⁊ vt supueniat ad altera mēᵃ homogenea vt nutriant̄ ea. h̄ ille. Et si bene h̄ intelligere volueris hēs ꝙ cōpleta 3ᵃ digōne illud supfluū retinet̄ in venis velut ex eo mēᵃ spermatica nutriantur vel vt natura sollicita de spē ex eo faciat materiā seminalē ⁊ p⁹ rōnale est ꝙ illud qḋ ita remanet spissiꝫ ꝑ venas ⁊ alia mēᵃ corꝑis aggreget̄ in lo° repositorio ⁊ in teca nat̄e. s. i vas̄ seminarijs. ⁊ de h̄ hēm⁹ expsse textū Ga. in li. de. 12. port̄ in. c. ij. vlus fine dicētis. nōndū aūt ꝙ vna vena ꝓpa est vacua supple san̄ ab alijs q̄ recipit illud spma a. 4. alijs vēis: ille aūt recipiūt ab allio venietib⁹ ab oib⁹ ꝑtib⁹ corꝑis ⁊ ossib⁹ medul

lā hñtib⁹: h̄ ille. ex dic̄ꝝ Aui͡c. initiatiue ⁊ ex dic̄ꝝ Gal. cōpletiue poterī ꝯcludere q̄lr̄ sperma h̄z loca in q̄b⁹ reponit̄ ⁊ recipit̄ tpe ꝯsimili al's consilij nature. p° ſm Aui. q: in venis ē ⁊ in eis recipit̄: ⁊ ſm Gal. ab illis venit ad alias venas ⁊ ad vasa seminalia. etiā hoc idē ꝑ cōiecturas poteris inuestigari q: oēs sup̄fluitates hñt sua receptacula i q̄bus recipiunt̄ ⁊ sup̄fluitates. 4. humoꝝ: vt dicit Gal. in li° de spmate vt feces grosse ⁊ vrina ⁊ silia: g̊ ista q̄ est sup̄fluitas in quāto d̄z hr̄e suū repositoriū in quo recōdatur pȝ etiā q: hō ꝯsuetus coire si nō coit per aliq̄d tp̄is spaciū h̄z testiculos aliquātulū plenos ⁊ pōderosos ⁊ vnitos ⁊ pōderositas spmaꝝ ⁊ in regionib⁹ coꝝ. in illis aūt qui coeunt sepe testiculi recipiunt̄ magī dissoluti tenues ⁊ fluxi leues ⁊ vacui. Isti etiā qui per multū tp̄us abstinent si dormiant super renes leniter polluūt̄ maxīe si fuerint sanguinei vl' in eis supabundet sperma. Hoc aūt nō fieret nisi sperma esset vnitū in illis locis que sunt ꝓpe virgā ⁊ testiculos. ¶ Tertio nota: φ multa motiua hñerunt inq̄sitores sapie vt dicerēt φ semē nature hūane ab oib⁹ decidat̄. Primū fuit summa delectatio: q̄ nō pōt esse nisi oia me͡a delectarentur. Aliud motiuū est assilatio geniti cū genitore. Aliud motiuū est cōicatio in egritudinibus. 4^m| q: oia me͡a ꝑ coitū debilitant̄ q̄d nō fieret nisi ista materia ab oibus decideret̄ mēbrī. Aliud motiuū in oibus mēbris fit. 3ª. digestio. ¶ Quarto nota φ cause assilationis geniti cū genitore sunt multe. Prima est supabundantia spmaꝝ vni⁹ sup spermā alteri⁹ vt dicit Gal. in li° de. 12. porꝝ. c. 3°. sic dicens. in coitu g̊ cui⁹ spma supabundet ei silis infans ꝑeat̄ ⁊ seq̄tur silis etiā matri hac cā fuit q: spma mr̄is nutrimētuȝ est spermaꝝ viri vbi silr̄. ¶ Scđa cā silitudinis vel dissilitudinis est supabundantia alicui⁹ hūoris vt dicit ibidē Gal. Sic aliq̄n ei ꝯtingit supabundante vno hūore nō eē silis īfans illi cui⁹ est spma: nā alij hūores debilitant̄ ꝑꝑ sup̄fluitatem alteri⁹. Aliq̄n eni sanis genitorib⁹ strabo infans nascit̄ vl' naso torto ꝑꝑ sup̄fluitatē hūoꝝ. Gal. ibidē. ¶ Tertia cā silitudis pōt eē īfectio spmaꝝ genitorī vl' genitricī vt dicit Gal. ibidē. c. 4°. sic: itē genitore q̄libet aliq̄ passiōe occupato īfans silem trahit q̄litatem. ¶ Quarta cā silis trahit̄ a motu hūoꝝ a q̄ spma gñat̄ vn̄ Gal. ibidem: sic̄ eni sanguis ex subtilitate h̄z virtutē exeundi ꝑ corpa ⁊ spma q̄d inde fit h̄z ꝑtātē exeūdi sine voluntate hois dormiēdo vel vigilādo. ¶ Quintū mutatio silitudis vel fit ſm φ sperma cōcipitur in horis in q̄bus regnat aliq̄ d hūmor vt ibidem dicit Gal. c. 5. sic: in trib⁹ sanguis horī spma ꝯceptuȝ a muliere in sanguis mutat̄ nām ⁊ format̄ ⁊ hō inde genit⁹ ē rube⁹ hñs supcilia ḡuia: ēt vide ibi sig̃ alioꝝ hūoꝝ. ¶ Sexta cā silitudis vel dissilitudis īfanꝝ cū gentib⁹ trahit̄ a Gal. in li° alleg°. c. 12. ⁊ est nā planetarum v̊ba sunt Gal. Cōtigit alīq̄ īfantē nulli gentū eē silem: ⁊ h̄ fieri pōt ꝑꝑ nām planetarū ⁊c̄. ⁊ vide ibi multa de alexādro q̄ūo Nectanab⁹ pr̄ ei⁹ p̄sciuit natiuitatē ei⁹ ex olipiade mr̄e ei⁹. ¶ Etiā his sic ꝓnotaꝝ fit p̄ª ꝯcl'o: assila° geniti cū genitorib⁹ nō est cā sufficiēs: φ spma decidat̄ ab oibus mēbris corꝑis. ꝓbat̄ ꝯcl'o auctē aristo. p° d̄ gñatione aialiū. ⁊ ꝓbat̄ ꝑ ꝑmā rōnē factā i op^m de vnguib⁹ ⁊ pilis. ⁊ ꝑ scđaȝ q: filij assilant̄ auis ⁊ pauis nō solū in effigie imo ēt in passionib⁹. ⁊ tñ ad illis nō decidit̄ sperma. g̊ ⁊c̄. ꝯña tenet: ⁊ ańs pȝ per arist. ꝑmo de gñatione aialiū dicit φ q̄dā feīa fuit cognita ab ethiope tñ filius inde gñat⁹ nō assilabat̄ ethiopi. ¶ Tertio arguit̄ sile est de gñatione plantarū a semie eaꝝ ⁊ de gñatione hois a semie ei⁹: sȝ semē plāte nō decidat̄ a tota plāta sȝ ab aliq̄ pte ei⁹: igit̄ sic erit in hoie φ se. nō d̄cidit̄ ab oib⁹ ꝑtib⁹ ei⁹ sȝ solū ab aliq̄b⁹. ꝯña pȝ. ⁊ ańs est verū ꝑ silitudinē q: vtraq; gñatio fit per emissionē semis. h̄ rō pōt hr̄e solonē q: nō est sile oino: q: gñatio hois est manifesta ⁊ ꝑfecta ⁊ magī intēta ēt a natura. ¶ Scđa ꝯ° sperma decidit̄ a venis toti⁹ corporis ⁊ a mēbrī q̄ perfecta nutritiōe nutriunt̄ ⁊ ab ossib⁹ medullam hñtibus: pȝ ꝯ° per Gal. in li° de. 12. porꝝ. c. 3°. ⁊ per Aui. in locis allegaꝝ in scđo notabili ēt fen. 21. c. de difficultate īpregnationis ⁊ per rōnes factas ań op^m: ⁊ hec fuit intētio ypo. ⁊ Jo. de tornami͡a. ¶ Tertia ꝯ° ꝑncipal'r spma a mēbris descinditur ꝑncipalibus ⁊ ꝯñr ab alijs eis colligat̄: pȝ q: a corde epate cerebro mittuntur spūs ex q̄bus resultat spūs informatiu⁹ ⁊ nō aliter nisi cū spermate g̊ ab eis sperma ꝑncipaliter decidit̄ ⁊ ꝯñr ab alijs mēbris ab eis recipiūt vaporem ⁊ influentiā ⁊ spūs que oia in parte cōicantur spermati in cōgregatione eius. iō dicūt aliqui φ ypo. ⁊ Gal. dixerunt φ sperma descinditur ab oib⁹ mēbris dicūt φ veruȝ ē in virtute sȝ nō mole q: ab oibus recipit influentiā ⁊ spūs ⁊ vapores ⁊ vtplurimū ydolū seu effigieȝ. Et si tu dubitas: vtrū istud fit in hora coit⁹. Dico φ nō q: nō est verisimile φ ita cito attingat sperma ad testiculos ab extremitatib⁹ sic̄ a mēbrī ꝓpinquis sȝ paulatim in suis repositorijs siue forma

spermatis aggregatur illa humiditas et conseruatur vsque ad horam coitus in qua hora in testiculis formam suam recipit et aptatur ad generationem. ¶ Ad rones dico quod rones ante oppositum sunt pro conclusione et rones post oppositum concludunt conclusionibus rinsalibus: quia quamuis assimilatio filiorum non fit causa sufficiens: tamen non stat quin sperma descindatur ab omnibus membris perfecte nutritionis et digestionis. 3e. ¶ Secunda ratio soluitur per idem. ¶ Ad tertiam quando dicitur quod in qualibet generatione generarentur duo fetus. negatur consequentia. et quando dicitur quod ab vtroque emittitur sperma. verum est sed ab illis duobus commixtis generatur fetus. quia sperma mulieris non habet in se actualitatem vt per se generet et sperma viri non potest agere sine spermate mulieris. ergo etc.

¶ Capitulum .5. de pollutione nocturna.

Pollutio in dormiendo est expulsio spermatis facta in somno profundo cum imaginatione vel somnio: quia aliquando fit in die et orto iam sole et si tunc dormiat somniando cum superabundantia materie poterit fieri pollutio: hoc dico propter eos qui solum posuerunt pollutionem nocturnam etc.

Cause autem pollutionis in dormiendo ponuntur a Gerardo cremo. super viaticum quedam sunt primitiue et sunt .3. secundum ipsum ibidem Prima est repletio crapulosa ciborum et potuum bonorum et delectabilium maxime si sint speciati dummodo tamen bene digerantur et in nutrimentum conuertantur alias ex eis non fieret pollutio sed ad deteriores conuertentur vsus quia tales morbos generare consueuerunt. 2o de morbo Gal. ¶ Secunda causa primitiua est magnus amor diu continuatus super aliquam mulierem cuius effigies vel species in mente conseruatur et ista species aliquando ab imaginatiua in aliam transmutatur et illa contingit quod aliqui somniando se polluunt non dilecta immo cum alia. ¶ Tertia causa primitiua est longus somnus et decubitus supra dorsum: tunc enim supcalefiunt renes et vasa seminaria et quandoque cogitur se eliquari et exire. ¶ Cause antecedentes sunt nimia abundantia sanguinis et bonorum humiditatum in corde et bona nutritio et reparatio membrorum suauitas vite et defectus vel dimissio coitus consueti per aliquod tempus: et tunc multitudo illius materie in vasis spermatis et in locis vicinis congregatur sicut fit congregatio vrine in vesica. ¶ Cause coniuncte est stimulatio nature et virtutis expulsiue vt illa materia expellatur. et ista expulsiua cogitur a virtute imaginatiua vt postea videbitur et sic fit pollutio.

Signa si fuerit propter inordinatam ciborum repletionem et potuum sciuntur ex relatione infirmi. sed dicendum est de aliis causis primitiuis: Si fuerit propter causas antecedentes ex habitudine corporis cognoscitur: quia vir homo rubeus plenus pilosus venosus bene comedens et bibens non laborans et est diu quod non cognouit mulierem. tales enim consueuerunt sibi has pollutiones. Si enim propter causas coniunctas scitur per effectum: quia vir homo calide complexionis et habet somnia cum concupiscentia carnali cum dilecta vel alia.

Judicia et cura talia sunt sicut in gomorrea et in parte sicut in satiriasi et reddendo singula singulis omnes cause reducende sunt ad corporis sanitatem per sua contraria in qualitate vel in effectu vt etiam deus et bona natura ex tali pollutione cum complacentia non offendantur. vide in capitulo de gomorrea et satiriasi et fac fomenta et purgationes et abstinentias et vtere aliquando frigidis et siccis et sic supradicte medicine in dictis capitulis.

Declaratio Primo queritur quare epilentici polluunt se in paroxismo dicendum quod ad retentionem eorum que sunt in corpore requiritur quod membrum retinens sit in bona dispositione: et quod cum villis transuersalibus retineat retinenda sed in epilentia est spasmus et vasa seminaria spasmant et omnia membra cum spasmantur motu non naturali mouentur nec possunt adaptari ad retentionem immo permittunt exire retentum et sic expellitur illa materia in vasis retenta: vel dicendum quod illa vasa spermatica comprimuntur quando in actione cogunt illam materiam expelli: et hoc maxime fit quando materie epilentie est circa vasa vel in vasis seminariis. ¶ Secundo intelligendum quod si aliquis habeat duas aut .3. pollutiones in somniando et tamen propter hoc non vult se ad concubitus mulierum inclinare tunc natura obliuiscitur et postea cessant pollutiones ille vel tarde veniunt. et est simile de generatione lactis quod deficit in vberibus non lactantibus pueros. vt fuit dictum in capitulo 2o. istius .6e. ¶ Tertio intelligendum est quod secundum Constantinum in viatico in capitulo proprio pueri non patiuntur pollutionem propter causas ibi assignatas et eas recitat Bern. in .7a. parte lilii. c. proprio. ¶ Causa tamen in hoc melior et magis veridica est quia non habent sperma nec superfluum inquantum superabundans a .3a. digestione quia tunc natura est magis sollicita de indiuiduo quam de specie. et ideo totum nutrimentum mittit ad membra: et quia habent venas et meatus strictos nec habent calorem sufficientem ad dissolutionem et effusionem talis materie. Quando autem veniunt ad adolescentiam tunc natura incipit generare et facere puissionem de tali materia. et calor est maior et perfectior et vene et vasa sunt latiora et natura mouetur vt tunc materiam genitales expellat et

eam in somno facit ebullire ⁊ subtiliari ⁊ exire
aliqñ ꝓpter exuberantiā materie. Aliqñ propter
imaginationē fixā in feminā dilectā. ¶ Tertio
orit dubiū vtrū ꝓpter imaginationē vtus expul
siua debeat moueri ad mouēdū humorē vel ad
expellendū semē ⁊ facere pollutionē in somno
cū imginatio nō sit res corpea ⁊ talis sine instro
nō mouet res corpeas nec est qd reale sed soluz
intellectuale. ad hoc dicendū q spēs rei sensate
extris in fantasia facit venire san. ⁊ san. mouetur
ad eā rōne silitudinis vt aliqui dicūt. ideo in va
riolis cooperiunt patiētes pānis rubeis vt san.
⁊ ma variolarū ad exteriora moueātur. ⁊ imagi
natiua pōt mouere vtutē expulsiuā vt expellat
vrinā vel sperma in somno. Et h ptz in mult au
ctoritatib. Primo auctē Aui. in p p doct. de
humoribus vbi dicit q intueri res rubeas mouet
sang. iō prohibet intuitū eaz in fluxu sang. ⁊ co
mendat in exitu morbillor ⁊ variolarū: vt dcm
est ꝓpter motū sang. ad illas spēs q sunt in fan
tasia quō aūt ꝓpter imaginationē fit pollutio ali
qd fuit dictū in. ca. de mictu in lecto ⁊ supponit
q potētie. seu virtutes naturales q immediate
seruiūt aīe sicut imaginatia rō ⁊ meōria dignio
res ⁊ potētiores sunt vtutibus corpi famulanti
bus imediate sicut sunt appetitia retētia expul
siua. iōqz iste vtutes corpi seruiētes pcepto diui
no seruiūt. ⁊ obediūt pnis: maxime qñ ipe indi
gent naturalr. Cū ergo imaginatiua imagina
tur aliqd supabundās expellere ad ei motus seu
nutū mouet expulsiua ⁊ ei obedit ⁊ expellit il
lud supabundās vtutē retentiuā impediēs oēs
vtutes regitiuas corpis parere dz ⁊ obediētiam
pstare p bonā rōnē. Dicit etiā Aui. q imaginati
one fit ꝯgelatio dentiū ⁊ p imaginationē hō ꝓ
uocat ad mingēdū qñ videt aliū mingere ⁊ ad
oscitādū qñ videt aliū oscitare ⁊ filia ⁊ qd am
plius est si tignus strictus iaceat sup terrā hō lem
pes sup ipm transibit. Si aūt latera trabis in al
tū exstāt ⁊ incōsuetus p ipam trāsire conet ibit
in ppuciū hoc aūt ex alio nō fit nisi ad verificā
dū dictū antiquū q imaginatio facit casum. et
Aui. in. 6. naturaliū dicit q tanto possemus ima
ginari pluuiā q plueret. ¶ Quarto querit in q
tempe magis debeat fieri pollutio in somno vl
in vigilia? Et vr q in vigilia. qz oīs supfluitas
magis pata est exire in vigilia q in somno: sed
ma pollutiōis est hmōi. igit ⁊c. aūs ptz ad expi
entiā de vrina egōne ⁊ silibus. Contrariū patet
ad experientiā quia magis fit pollutio in dor
miendo q in vigilando. ¶ Notandum q vtu
tes animales intellectiue. s. fantasia imagiatio
ratio vel discretiua ⁊ memoratiua magis viget
in vigilando q in dormiēdo. Ideo dicūt q ista
imaginatio que iuuat ad pollutionem est com
posita ex virtute animali ⁊ naturali. sed ista cō
positio nō ponitur a solemnibus auctoribus: nec
ego ponā. Sz dicendo q imagiatio est duplex.
quedam est ordinata ⁊ cadens sub regimine na
ture ⁊ ista magis viget in vigilia. ⁊ fm istam nō
fit pollutio, quia in vigilando materia spermat
nō tātū grauat naturam quin ratio regat virtu
tem expulsiuam q non expellat illā in vigilan
do. Alia est ordinata ⁊ nō ex toto cadens sub re
gimine nature vel rationis nec totaliter puata
⁊ ista viget in somno ⁊ fm istam fit pollutio: qa
ista pcipit virtuti expulsiue que est coacta a vir
tute retentiua nō potente retinere materiam:
quia multa: aut quia pungens ⁊ acuta ⁊ sic fit
pollutio. Nec illa expulsiua ex toto est regulata
a natura sed quasi furtiue expellit illam: non in
tempore nec in loco a natura ordinatis. tu autē
arguis de expulsiua ordinata a natura: ⁊ sic ptz
solutio.

¶ Capitulum. 6. de vlceribus ⁊ pustulis virge.

Vlcera ⁊ postule fiūt in virga que aliquando ratione
malescure ⁊ durationis fiunt cācro
se intantū q aliqñ perditur virga vl
pars eius: aliquando fiunt extra in pelle. aliquā
do vtplurimū intra.

Cause possunt esse primitiue: aut ātes:
aut coniuncte. Primitiue vt ē vul
nus vel attritio ⁊ coitus cū fetida vel im mūda
vel cancrosa muliere. Alia cā primitiua pōt esse
portare femoralia nigra fetida ⁊ imunda. Alia
cā pōt esse materia spermatica vel corrupta retē
ta inter caput virge ⁊ preputiū: vel mali humo
res ibidem retenti que ibi retenti ⁊ non euacua
ti corrumpunt locum quem tangunt ⁊ vlcerāt.
¶ Cause antecedentes possunt esse spata ma
le curata. Vel repletio malorum humorū acuto
rum in corpore vel in partibus vicinis existen
tiū. ¶ Cause coniuncte sunt multi humores ca
lidi acuti malam qualitatē in mēbro inducētes
⁊ mala cōplexio calida introducta corrumpēs ⁊
vlcerans membrū.

Signa egritudinis satis sunt
manifesta. Cause pmitiue p relationē patiētis
hntur. Cause antes quia qñ est propter humores
corruptos illa veniūt incipiēdo nō precedēte ali

qua causa p̄mitiua. Et si fuerit ꝓpt̄ ap̄ata illud
scit̄ ex relatione patiētis. Cause ꝯiūcte p effectū
suū cognoscunt̄. quia egritudo iā est introducta
⁊ facit iam dolores ⁊ impedimentum.

Judicia in doloribus vͤge. ¶ Primo
dicit Aui. ꝙ vlcera q̄ fiunt in
testiculis ⁊ virga ⁊ in ano sunt mala ⁊ ambulati
ua atq̝ leuiter venit putrefactio ꝓpterea q: sūt
in loco abscondito ⁊ illa loca declinātia sunt ad
caliditatem ⁊ humiditatē ⁊ sunt prope meatus
per quos currūt sup̄fluitates que fiūt mordifica
tiue ⁊ impediūt curā ⁊ sunt sil'ia illis que fiunt
in visceribꝰ ⁊ in ore. ¶ Scd̄o ibidē deteriora vlce
ra vͤge sunt illa q̄ fiunt in lacerto qui est in radi/
ce virge ⁊ in ano ⁊ ideo q: indigent exiccatione
forti. ¶ Tertio aliq̄n est necium abscindere vir/
gam p̄cipue q̄n vlcera sunt supra ip̄am putrefa/
cta: vidi aliquos mori q: tarde ad bonū perue/
nerūt medicū, virga eīn erat circūdata toto vlce
re cancroso cū duricie ⁊ erat rotūda sicut vnꝰ na
pus ⁊ homo erat iam discoloratꝰ ⁊ semimortuus
Impedit̄ etiam cura taliū vlcerum q: se nō cito
medicis sapientibus ostendunt.

Curatio vlcerū ⁊ pustulaꝝ virge ⁊ ma
tricꝫ. Et ponant̄ primo aliqui
cañ. generales. ¶ Primꝰ est Ga. 5. meg'. c. ⁊ col'.
vltimo vlceribꝰ veret' ⁊ vulue siccior cōpetit me/
dicina, vnde multotiēs ea curaui cum cinere bō
bacinarū cartarū ⁊c. vbi supra. ¶ Secūdus cañ
generalis est Aui. i. xx^a. distinctiōe 3^a. ca^o. de cura
vlceꝝ vͤge ⁊ testiculorū. vlcera q̄ sūt supra' caput
vͤge rebus magꝫ desiccatiuis q̄ꝫ illa q̄ sunt supra
preputiū indigēt q̄n caput vͤge est vehemētiorꝫ
siccitatꝭ ⁊ cōplonis. ¶ Tertiꝰ vlcera vͤge indigēt
medicina sicciori q̄ꝫ alia mēbra intātū q̄ntū ipsa
est siccior aliis mēbris. ¶ Iste cañ. patet q: ma
gis recedit vsus latꝰ hūiditatis q̄ꝫ membra q̄ na
turaliter sunt hūida vel nō tantū sicca. ¶ Quar
tus nullo mollificatiuo medicamīe indigēt isto
rū mēbroꝝ vlcerationes nisi aliq̄n ad pellis pre
putiꝫ reuersionē intēderemꝰ. ¶ Nuncꝰ in prin
cipio mundificet̄ locꝰ ⁊ infrigidet̄ cū aqua roſ.
⁊ plātaginis. Et si maiori indigemꝰ mundifica
tiōe lauet̄ cum aqua decoctionis ydromellis: cū
coto vel cū aqua in qua dissoluat̄ alumē de roca
arsum ⁊ post iteꝝ lauet̄ cum vino ⁊ aceto mixtis
in quibꝰ decoquant̄ galle aut nucis cipssi ⁊ alu/
men ⁊ post finalr̄ exiccet̄ cū pannis lineis ⁊ al/
bissimis antiquis ⁊ blasitis ⁊ reuertat̄ p̄putiū de
super ⁊ quotiēs mixerit pecie pannoꝝ lineorum
que erāt inter pellem ⁊ caput virge, remoueant̄ ⁊
alie post mūdificationē reponant̄. Ista eīn fre/
q̄ntanda sūt donec malicia cōplonis euanescat
vel si magis volumꝰ exiccare ponēmꝰ de vnguēto
albo cāphorato ⁊ ponamus balaustiā ⁊ cortices
bugie ⁊ fungas q̄ reperiunt̄ in rosa agresti que
apud antiq̄s vocat̄ bedegar q̄uis nō sit ⁊ in qua
libet visitatione lauet̄ cū aliquibꝰ de lauamētis
supradictis ⁊ pannis siccis mūdet̄ ⁊ coopiat̄ ⁊
valz vnguētū diapāphilogos ⁊ femoralia ꝯtinuo
mutent̄. ⁊ sint mūda ⁊ alba. Si aūt vlcera āplꝰ
fuerint ꝓfundata ⁊ a p̄ncī^o nō bn̄ mūdata nec
curata tūc post lauatoria supradicta pul'. de aloe
est supponēdꝰ vel plūbū vstū ⁊ thutiā ⁊ vz vnguē
tum diapāphilogꝫ ⁊ litargirū nutritū ⁊ cerusa vl'
fiat medicina Ga. 5°. meg'. c. vltimo carte panni
bōbacini cōbuste fiat cinis ⁊ dictis vlceribꝰ ap/
ponant̄. ego aūt expertꝰ sum rasurā fuliginis ni
gre que repit̄ in orificio furni a parte exteriori ⁊
in superiori cū ꝓfecta lotiōe ⁊ mūdificatione cū
pecijs panni blasiti ⁊ freq̄nti mutatiōe. ¶ Sed
ponāmꝰ ꝙ pellis preputij nō possit inuersari ⁊
vlcerationes remaneāt in capite virge ⁊ sine per
nitiōe ꝓpter p̄putij inflationē credēdo consilio
Aui. mūdificatiua dꝫ intromitti cūꝫ traiectorio.
Et ego vsus fui isto lauatorio. ℞. vini al. bo/
ni nō corrupti. lib'. ij. alūis arsi. ʒ. ij. ⁊ ß. viriđ. eris.
ʒ. ⁊ ß. ista pulueriʒata mittant̄ in vino ⁊ cū tali vi
no siriget̄ freq̄nt̄ ⁊ curabit vlcerationē ⁊ detume
scet p̄putiū donec p se reuerset̄ ⁊ faciet securū vn
guentū qđ ponit Aui. in loco allegato ad vlce/
ra que indigent magna exiccatione ⁊ cū hoc est
incarnatiuū. ℞. thutie aloē sarcocolle thurꝫ la/
piđ. masī. cortic cāne cōbuste gallaꝝ balaustie ⁊
acassie ana. ʒ. ij. fi. pul'. ⁊ cū oleo roſ. fi. vnguentū
ista valent q̄n vlcera sunt in iterioribus ⁊ in exte
rioribꝰ. ¶ Alia medicina scoria ferri plūbū vstū
sang. dra. carta combusta. i. pannꝰ bombacinꝰ cō
bustus alumē assum. omia ista in equali ponde
re cū oleo roſ. incorporent̄ ⁊ fi. vnguentū. solus
pul'. sarcocolle ⁊ aloes sanat vlcera virge nō cor/
rupta. ¶ Si aūt corruptio intātū fuerit augmē
tata ꝙ locus appareat niger ⁊ corruptꝰ ⁊ morti/
ficatꝰ ⁊ fetēs dicit Guillelmꝰ de saliceto ⁊ ꝯcor/
dat Guido ⁊ alij ꝙ debemꝰ intēdere ad remoti/
onem totius denigrati ⁊ corrupti: q: āplius for
ma sanitatꝭ in eo nō pōt introduci ⁊ hoc pōt fieri
sup inscidēdo cū ferro ignito vel cū vngula vel cū
aliqua caustica medicina. Et si hoc nō fieret to/
tum mēbrū corrumperet̄ ⁊ marcidum fieret ⁊ for
te totum corpus periret ⁊ locus non corruptus
defendatur a corruptione cum emplastro facto

ex bolo armenico τ aceto vł cū oleo ros. τ bolo armenico. Si āt ab vlcere vł loco excoriato san/guis fluxerit iordinate restrīgaꝶ cum emplso fcō ex bolo arᵒ τ albūie oui vsq; ad .3. dies. τ si ali/qd de corrupta carne remāserit remoueaꝶ cum puluere affrodilloꝝ vel cū vnguēto aplōꝝ dein/de incarnetur τ cicatrizeꝶ sicut ponūt autores. Si vlcus fuerit intra subām virge in meatibus eius: cureꝶ sicut vlcus vesice pcipue cū siringa q non multū intus penetret τc.

Declaratio in vlceribꝰ virge. Prīo qrit qs morbus sit in genere? Dico ꝙ in vlceribꝰ virge est triplex genꝰ morbi. Prīo est morbꝰ ɔsilīs q2 mala cōplo rō/ne cuiꝰ maª nutrimētalis ɔuertiꝶ in virus τ in sa niem. Et est ibi morbꝰ officialis in figura q2 in/equalitas mēbri τ corrupº naturalis figure q2 deꝑditio carnis est ibi: etiā3 morbꝰ cōis. q2 solō ɔtinuitatis τ cuilibet istoꝝ morboꝝ debeꝶ cura sicut scias. Scdo qriꝶ vtrū sit morbꝰ per se vł per colligantiā? Dico ꝙ est morbꝰ ꝑ colligantiā q2 aliūde veniunt hūores mali τ acuti corrūpē tes subām mēbri τ malā in eo introducētes com plexionē. Ex supradictꝭ ps ꝙ vlcus virge est mor bus cōpositꝰ ex triplici genere morboꝝ. Terº qriꝶ ex defectu cuꝰ virtutis vt plurimū pcedit? Dico ꝙ ex defectu virtutis digestiue sanguis in epate q nō gñat bonū sanguinē sed hūorē acu/tum ineptū nutritiōi. Quarto scias ꝙ qūis in senibus plēs abundent supfluitates ꝙ in iu/uenibus: q2 calorē hūt debilē: τ sic in eis magis deberēt vlcera τ apata in virga multiplicari tñ dicimus ꝙ iuuenibꝰ frequētiꝰ vlcera virge acci/dunt. pmo q2 aliqñ coeūt cū femina hñte vlcus in mrīce cū sua ɔtagiositate ificiunt virgā τ in ea facit vlcꝰ. Et q2 hūores iuuenibꝰ calidiores τ acutiores sunt iō magꝭ pati: τ virga senū nō est sic pata suscipe corruptionē3. Quarto qriꝶ a quo hūore apata vge magꝭ debeāt causari? Di/co ꝙ si apa s. p viā ɔgōnis tūc magꝭ siūt ab hu/more mlīco grosso q2 ex eo nutriunꝶ illa mēbra. Si p viā diriuationis sic magꝭ siūt ab alijs hūo ribꝰ. q2 magꝭ sunt cursibiles. Et hec ē via Petꝰ. hispani quā sequitur Gordoniꝰ.

Capitulum .7m. de origine dindimorum.

f **Cias** sm Aui. in .2ª .3ª. ꝙ īme/diate post cutiꝫ vētris est vnꝰ pāniculoꝝ vētris q est rugosus cō tinens originē dindimoꝝ τ itestina τ in illo ɔtineñ .8º. lacerti ad faciendū aliqs mo tus expulsionis vrine τ fecū. Et sub isto ɔtineꝶ zirbꝰ τ itestina τ sub isto ciphace situꝫ est os fe/moris vt sustēret ista mēª scꝫ itestina τ zirbuꝫ τ mirach. Istud aūt os femorꝭ est factū ad modū semicirculi. τ in pte supiori vsus vētrē hñt quā dā eminētiā τ in inguinibꝰ ligaꝶ cum anchis in vtroq; iguine τ sm aliqs ab istis ligamētꝭ oriꝶ corpꝰ neruosum in q mlře exeūt arterie τ nerui τ vene τ vocaꝶ vga virił. Hoc āt ciphach ī fundo vētris sup os femorꝭ in qlibet iguine constituit vnū dindimū τ qlibet istoꝝ dindimoꝝ dilataꝶ iferiꝰ τ ptendit: τ sic ɔstituūt duos folliculos cō/tinētes duos testiculos ab ipso ciphach τ pāni culꝭ nuche veniūt suspēsoria ipos ɔtinēꝰ. Osseū aut fit a cute exteriori ɔtinēs testiclōs τ follicu los τ suspēsoria eoꝝ. suba aūt testiculoꝝ ē carno sa alba τ glādulosa. Isti aūt didimi sunt sarꝭ la ti sup os femoꝝ ad latitudinē pollicꝭ vł paulo/plꝰ τ mltū duri τ fortes τ tactui resistētes τ vī qñ sunt discoopti ꝙ sint duplicati vna ps sup aliā3 rōne cuiꝰ didimi sūt nūcupati: vł q2 duo sunt vł dicunꝶ duplicati q2 a ciphach τ mirach oriunꝶ: q2 mirach ē pāniculꝰ adherēs ciphaci q ēt ɔstri giꝶ in inguīe τ ābo ɔstituūt didimuꝫ τ sub isto mirache ē pāniculꝰ īmediate iuoluēs itestia q dr zirbꝰ. Fuit aūt a nā factꝰ vt inuolueret τ ligaret itestina τ cū sua piguedine retinet nālē calorē τ ad itestina reflecteret τ digōnē3 itestinoꝝ τ sto/macaret. Et antiq istū zirbū vocauerūt omētū3: τ ista est rei veritas qūis aliq disconueniant in noībꝰ istoꝝ pāniculoꝝ: de quo nō est multū curā dū. Et iter istos duos pāniclōs sm Aui. stat aq citrina ydropicoꝝ τ sine dubio cū quolibet din dimo in inguine vniunꝶ vene τ arterie τ vasa se minaria portatoria vsq; ad testiculos. Et iteruꝫ a testiculꝭ ascēdūt alia vasa expulsoria p radices virge vsq; ad foramē p qd exit spma. Et oīa ista pdunꝶ in practica pfecta didimi isciśiōe τ testi/culi ablatiōe quā cirurgici opanꝶ. Ex qbꝰ mani festaꝶ piculū moꝝ in tali isciśiōe τ testiculi ab/latione matrie fe. suguenīete. Ista semīaria vasa τ vene orta a kili τ orta ab arteria q dr orti ma gis trāseunt vsus radicē virge ꝙ vsus coxe latꝰ cū qlibet ēt didimo trāsit vnꝰ neruꝰ pp sensuꝫ fa ciendū ppterea aīi herniosi qñ iscidunꝶ a cur/soribus frequēter spasmātur.

Capitulum .8m. de hernia τ de illo qd ruptu re assimilatur τ apate testiculorum.

h **Ernia** est nomen generale ad rupturā τ relaxationeꝫ τ ad herniam humoralem aquosaꝫ τ varicosam τ intestinalem. Diciꝶ autē

hernia dr̄ herēs heres q: fortiter adheret patientibus eā in quo mōstrat̄ fortitudo adhesionis et difficultas sepationis. ¶ Sciendū ē q̄ ſm Aui. in. 21ª. 3ª. ca. ꝓprio q̄ ruptura ꝓprie fit ꝓpter fissuram pāniculi cōtinētis zirbū ⁊ intestina postq̄ foramē rupture transit zirbus vel aliqd̓ intestinū vſq; ad inguinē vel per ꝑtes inferiores ⁊ ista ꝓprie dicit̄ hernia ⁊ ruptura ⁊ ista ſꝫ aliquos raro accidit. Et est vna spēs q̄ ei assimilatur quantum ad eminētiā ⁊ d̓r relaxatio vnde relaxatio ē dilatatio dindimi vltra suam naturalē strictura; cum descensu zirbi vel intestini per cōcauitatem eius ad partes subiectas ⁊ aliqñ vſq; ad testiculos ⁊ ista proprie ſm Aui. in loco allegato vocat̄ ramex ⁊ iste sunt due spēs hernie magis famose. ¶ Tertia species hernie est humoralis que ē ꝓprie apostema testiculi vel burse eiꝰ de qua dicet̄ infra. ¶ Quarta spēs hernie est hernia aq̄sa q̄ fit ab aqua descendēte ad bursaꝫ testiculorū totalem vel ad vnā partē in folliculo. ¶ Quita spēs d̓r varicosa cū multis grossis venis grosso sang. plenis circa osseū inuolutis que dicuntur varices. ¶ Sexta spēs dicit̄ carnosa q: ibi gñat̄ caro in eodē loco vel aliqñ in inguine. ¶ 7ª species d̓r vētosa q: vētositas cōgregat̄ in bursa testiculoꝝ. Primo q: apostema qd̓ hernia humoralis cōputatur debet reponi cū egritudinibꝰ genitaliū ideo primo de eo est determinandū. fiūt interdū in suba testiculoꝝ vel in folliculis eoruꝫ apostemata vel in osseo ⁊ inflationes q̄ apud q̄sdam vocat̄ hernia hūoralis ⁊ habet causas.

Cause apātum ⁊ inflationum testiculorū pñt eē ꝑmitiue: q̄dā añtes: alie cōiuncte. ꝑmitiue sicut ponit Cōstantinꝰ in. 6º. viatici sunt cōcussio constrictio ictus ⁊ similia. Cause añtes sunt multitudo hūoꝝ in corpe dolor vehemens rōne cuiꝰ humores ibi attrahunt̄. Cause ꝯiuncte sūt humores fluxi ad eos ⁊ corruptio eorū in eis facta a calore extraneo q̄ quidē fluxio fit ꝓpter aliquā cām de supradictis. isti autē hūores pñt esse calidi aut frigidi aut acuti ⁊c̄.

Signa apātis testiculorū. si apostema fuerit in suba testiculorum ē cuꝫ maiori dolore ⁊ sensibilitate ⁊ nō faciliter per visum poterit cognosci ꝓpterea q: etiā pellꝭ tūc inflat̄ ꝑ ꝓuicinitatē: sed qñ ē in suba testiculi ē maior dolor: q: hec mēbra mediātibꝰ vasis ⁊ origine habēt colligantiā cū corde cerebro ⁊ ēpate que sunt ꝑncipalia: ipa etiam sunt ꝑncipalia q̄tum ad ꝯseruationē spēi: ⁊ iō magꝭ dolēt qñ est a materia calīa ⁊ acuta dolor est intensus ⁊ i loco sentitur caliditas ⁊ adest rubedo ⁊ pulsatio ⁊ fe. Si autem est a causa frīa nō est tantꝰ dolor nec calor nec fe. Color aūt est albus ⁊ liuidus quando est melancolia in causa.

Curatio apostematis testiculoꝝ ⁊ hernie humoralis. In ꝑnis si ē calida ⁊ venter est constipatꝰ ſ. clistere lenitiuū vel suppositoria deinde fiat flōia de basilica. Et si adhuc remāet repletio aut plenitudo cū dolore ⁊ tumore ſ. alia flōia de sophena alteriꝰ lateris vbi est testiculus apātus. deinde purget̄ humor calidus cum tamarindis ⁊ cassia. ⁊ mirab. citrinis vel cū electuario de succo rosͣ. vt vult Auic. ⁊ iterent̄ suppositoria vt materia trahat̄ ad partes ani. Facta flōia in causa calīa repcutiat̄ materia cum argilla vel chimolea pistata cum aceto vel oleo rosͣ. vel cū herbis frigidis ⁊ siccis actu calis in tēpore frigido. Cōmendet̄ patienti vt teneat dietā subtilē tēdentē ad latꝰ frigiditat̄ in cā calīa si ē febricitās. ista aūt flōia ⁊ repcussiua in ꝑnciꝰ faciēda sūt. In augmēto aūt fiāt epithiata ⁊ emplā que ponit Aui. q̄ sunt parti resolutiua ⁊ ꝑtis repcussiua: vt sic. ℞. aq̄ solatꝭ aq̄ cucur. aq̄ foliorꝫ canne aque end. aque ordei aque fabaꝝ cū illis mixtis vel cū aliquibꝰ ex eis misceat̄ paꝝ croci ⁊ olei rosͣ. ⁊ panni madefacti in eis supponant̄. Et dicit Aui. ⁊ de eis q̄ experti sumꝰ. item est alchēgi sꝫ succꝰ ⁊ farina ordei ⁊ farina lentium ⁊ farina fabarum ⁊ violarum tritarū partes equales vngant̄ ⁊ emplastrent̄ cum eis. Et si ꝑ ista ardor et dolor nō auferant̄ misceant̄ alique ex repcussiuis fortioribꝰ sicut sunt folia iusquiami ⁊ illa que superius dicta sunt. Et folia iusquiami obtinet ꝑncipatum. ¶ In augmento etiā ꝓcedēdo ponantur aliqua maturatiua mixta cum resolutiuis. ¶ In ꝑnis post ſ. hoc emplm. ℞. farine fabarū q̄r. j. camo. radicꝭ altee muscillagꝭ. se. liꝭ ⁊ fenu. aā. ℥. ij. ſ. emplm qd̓ in ꝑte est maturatiuū ⁊ resolutiuū ⁊ mitigatiuū doloris. Aliud ē emplm. ℞. farine ordei farine fabarū farine se. liꝭ. ⁊ fenugꝛ. passꝭ. mūd. ab arillꝭ. aā. ℥. ß. olei camo. q̄r. j. mellꝭ ℥. ij. vini qd̓ suffꝭ. fiat emplm. Itē passule mūd. ab arillꝭ. folia cauliū farina ordei vitella ouorum. Itē cimiᵐ folia solatꝭ farina fabaꝝ camo. mellilotū oleū de lilio mellꝭ sunt materia emplorum ⁊ stercus vaccinū ⁊ vinū ⁊ reliqua q̄ dicta sunt cum succo ebuli ⁊ pane frumenti grosso alb̓ rallato. Si aūt nō pōt resolui ⁊ venit ad maturitatē apiatur ⁊ mundificet̄ sicut cetera apāta. Si aūt apostema ē de materia frigida flātica eīcitur pa. cassia turbith ⁊ fiat emplm de farina fabarū ⁊ fenug.

greci aut cū cepis lilij ꝛ folijs cauliū bulliāt cum ficubus ꝛ vngaꝛ frequenter cū oleo de camo. ꝛ oleo de lilio ꝛ oleo nardino. ꝛ ꝭ. exēplū q̄ dicenꝭ in. 7°. li°. qñ loq̄mur de apātib⁹ fris dño ꝓceden te. Uel pōt resolui cū emplo facto de diaqlon vl' de gūmi armoniaco tūc cū aut resoluiꝭ aut bre uius maturabiꝭ. Et est ītelligendū ꝙ in apātib⁹ testiculoꝝ sanies nō dꝫ diu dimitti: qꝛ forte cor rūperet subam testiculi q̄ multū ē tenera ꝛ mol lis ꝛ passibilis ꝛ post corruptionē irreparabilis qꝛ tūc nō est aliud remediū nisi testiculi totalis ablatio sicut fit in herniosis. Si aūt vō ꝯuerti ad duritiē paulatim mollificeꝭ resoluēdo: sic dictuꝫ est ī apātib⁹ duris splenis ꝛ epaꝭ ꝑmvnū modū Multa aūt alia remedia inuenies in librovoca buloꝝ. ¶ Ruptura ꝓprie fit ꝑꝑ fissurā pāniculi ꝯtinētis zirbū postꝗ̄ ꝑ foramē trāsit zirb⁹ vel aliq̄d ītestinū vsqꝫ ad inguinē vl' ꝑtes īferiores. Et ista ꝓprie dr̄ ruptura vna spēs hernie. Alia ē spēs hernie q̄ isti assīlaꝭ quātū ad eminētiaꝫ q̄ dr̄ relaxatio. vn̄ relaxatio ꝛ dilatatio didimi vltra suā nālē strictura cū descēsu zirbi vel intestini ꝑ ꝯcauitatē ei⁹ ad ꝑtes subiectas. Et ista venit frequētius ꝛ vocaꝭ ꝭm Aui. ramex ꝛ accidit frequēter pueris ꝓpter sugfluā hūiditatē coꝝ ꝛ neruoꝝ mollitiem. Deinde veniūt alie. 5. spēs q̄ superius dicte sunt in principio istius capituli.

Cause rupture ꝛ relaxatiōis sunt quedā ꝑmitiue ꝛ est oē illud qd̄ facit ad fortē ipulsionē zirbi v̄sus ꝑtes subiectas ꝛ sunt casus ꝑcussio ꝛ ludus balestre ꝛ vibrature hasti ludium cursus salt⁹ leuare ꝛ portare grauia pōdera iactus lapidum ꝛ lignorum ꝛ lancearum. ¶ Cause antecedētes que ꝓcedunt a corpe est tussis fortis ꝛ laboriosa ingens clamor ꝛ vociferatio coitus iordinat⁹ facit aliqñ rupturam ꝛ ipsam relaxationē semꝑ auget maxie qñ fit post repletionē. Causa aūt magis ꝓncipalis relaxationis est humiditas multa in ꝑtibus illis vel circūquaqꝫ que mollificat ꝛ relaxat didimum ita ꝙ faciliter aperiatur a quacūqꝫ īpulsione forti. Et ꝗuis humiditas sit cā preparans tn̄ fortꝭ cōpressio zirbi vel intestini fiunt causa coniuncta ꝛ perficiunt relaxationem.

Signa cōmunia oī speciei hernie est eminētia ꝛ additio augmenta ta sup augmētū nāle. Si aūt est relaxa° vel ruptura descendit intestinum vel zirb⁹ per didimū In ꝓn°tn̄ apparet prope inguinem vel in inguine parua eminētia ad modū oui q̄ postea paula tim augeꝭ donec fiat magna ꝛ ꝑfecta relaxa° vel ruptura ꝛ in ꝓnci° est facilis reditio cū sola respiratione ꝛ in antiq̄ fit reditio cuꝫ manu ꝛ cōpressione facili vel difficili ꝭm quātitatē itestini egressi vel zirbi. Si est ruptura ciphac: zirbus vl' ītestinū descēdit in osseū lateralꝭ iter didimuꝫ ꝛ cutiꝫ exteriorē. Si aūt est relaxatio ꝓus appet in īguine eminētia ad modū oui ꝛ paulatiꝫ descendit īferius ꝑ pectinē ꝛ didimū vsqꝫ ad testiculos per tp̄s. In ruptura āt eiphach tumor est maior in osseo ꝛ dolor est magn⁹ ꝛ grauitas magna ꝛ magna difficultas ad motū in intestinis rugit⁹ sentiꝭ ꝛ audiꝭ rēne retētionis vētositatis ꝛ audiꝭ leuiter gurgulatio ꝛ rugitus quādo descēdit intestinū in reuersione versus superius. Et si zirbus descendit nō ita cito leuiꝭ auditur sonus sed sine quacūqꝫ gurgulatione reuertitur vel cuꝫ pua qꝛ res vnctuosa in transitu suo non facit sonum vt patet de oleo.

Iudicia in relaxatiōe ꝛ ruptura. Pri mo oīs ruptura ꝛ relaxatio qñ est antiq̄ta est īcurabilis nisi manu cirurgici remediū adhibeaꝭ. ¶ 2° relaxationi recēti ꝛ rupture si in ꝓn° decēter succurraꝭ curabil' ē. ꝓn^m aūt relaxationis ē qñ in īguine īcipit appere ad modū nuc̄ q̄dā eminē⁹ ꝫ qꝛ tūc nullā facit aggrauationē fere null⁹ me^{co} se oñdit ꝛ si ostendit nō vult exeq̄ nec expectare curaꝫ nec sanitatē ꝛ sic q̄si īsensibilꝭ ꝛ pedetēti augmētanꝭ do^{ci} verā herniā trāsmutat. ¶ 3° oīs rupt⁹ ꝛ oīs ꝑfecte relaxat⁹ stat ī piclo ꝙ itesti^m ꝑcipue monoculū cadat ad osseū ꝑ foramē relaxatiōis vl' rupture ī q̄ feces cadāt nunꝗ̄ vl' raro retrocedet ꝛ sic moriꝭ ꝛ ego vidi aliq̄s mori ꝛ aliq̄s ꝓpe mortē existere q̄ ꝑ me dei grā cū mollificatis ꝛ cū manu paulatim retrocedēdo fuerūt remediati ꝛ sanati. Plures alios vidi in q̄b⁹ illō iocale cuꝫ mollificatis nec al'r potuit retrocedi ꝛ final'r ꝑēpti sunt ꝛ hꝫ fuit ꝑꝑ fecū īdurationē antiq̄tā triū aut. 4. dierū: io bonū ē ꝙ ꝑseruenꝭ a tali piclo cū aliq̄ cura vl' cū palliatis ꝯtīe gestā° portatoriuꝫ. ¶ 4° cū Aui. rupta fissural' cū desiccatis nō curaꝭ sed desiccā° relaxationē ab hūiditate fecū a ꝓn° applicata debēt meliorare. ¶ 5° rupta seu relaxa° i tenera etate cū portatorio ꝛ req̄e in lecto cū desiccatiuis facilius curaꝭ ꝙ in alia etate qꝛ caro crescit ꝛ mēbra in etate procedendo confortantur. ¶ Sexto ꝭm Auicen. ramex intestinalis ꝛ zirbalis est egritudo fortꝭ difficilis ꝗuis sit parua ꝛ ramex aquosa est facilis ꝗuis sit magna. ¶ Septimo ruptura que est supra vmbilicum inducit sepe mala accidentia ꝗuis sit parua nō

dolent in pñ° q: illud qḋ ea ad extra expellit̃ sũt intestina genitalia que ibi sũt cõpressa ⁊ coartata iõ fex retinet̃ ⁊ qñq; eã euomũt sicut accidit ĩ iliaca vnde silia accidẽtia ꝓcurãt. ¶ Octauo q̃ cacochimicũ aut ĩbecillẽ aut debilẽ vel senẽ aut gulosum ⁊ male cõplexionatũ p:esumpserit ꝑ inscisionẽ curare manifestissime desiderat homicida nũcupari. ¶ Nono relaxatio siue hernia zirbalis nõ est tãti periculi sicut intestinalis q: non ↄtingit zirbũ indurarĩ fecib⁹ sicut intestina adipleri. ¶ Decimo iudiciũ lʒ cũ cura ꝑ incisionem multi curent̃ ꝗplures etiã ꝑiclitant̃. iõ ẽ dubia ⁊ diffamatoria q: aliqñ superuenit spasmus aliqñ fe. aliqñ flux⁹ san. quare plurimi in manib⁹ cursorum moriunt̃. Qua ex re boni ⁊ sapientes verecundi timẽdo infamiã cã cursorib⁹ delinquũt ¶ Undecimo iudicat̃. scissi a quib⁹ vnus aufertur testiculus q̃uis in iuuentute generẽt in senectute eoꝝ generatiua deficit q: senes cum duobus testiculis modicum hñt sperma multominꝰ cũ vno. ¶ Duodecimo ruptura cui⁹ descẽsus est inter pelleꝫ ⁊ didi^m nisi succurrat̃ a principio infra. 15. vel. 20. dies non curatur.

Cura hernie ⁊ p̃mo ponun⁹ aliq̃s cañ. vniuersales q: apud naturalẽ ⁊ artificialem gñalia semꝑ p̃cedũt specialia. 3°. ãph. 2°. 16° ibi. Cõstitutiones vo. ¶ Prim⁹ cañ. gñalis ĩ ruptura ⁊ relaxatione. Prius oẽs cause p̃mitiue vł antecedẽtes vel cõiuncte a quib⁹ ruptura ciphacis vel dindimi relaxatio pñt fieri in curatiõe eorũ sunt euitãde. ¶ Scd̃s ois ciboꝝ ⁊ potuũ repletio maxime vẽtosoꝝ apud ruptos ⁊ relaxatos cũ diligẽtia ⁊ terrore est euitãda. ¶ Terti⁹ a cibis mollificantibus oportet relaxatos abstinere. ¶ Quartus eius qḋ erit foris redditio ⁊ ne iterũ exeat ↄseruatio ĩ hac cura est necessaria cũ ↄsolidatiõe. ¶ Quint⁹ est multũ cõis ⁊ põt extendi ad extractionẽ catharactaꝝ ⁊ filiis nullus audeat aliquẽ ruptũ aut relaxatũ inscindere nisi ille qui vidit sepe illã curã ꝑ bonũ cirurgicũ adipleri. ¶ Sext⁹ artificialis ẽ añ incisionẽ corpus cũ laxatiua medicĩa vel clisterib⁹ a superfluis mũdificari. ¶ Septim⁹. tp̃s electiõis ad istã curã faciendo ẽ ver: q: tũc corpa vires resumunt vt dicit Arist. in de secretis secretoꝝ ⁊ sunt fortiora: tunc etiã bon⁹ san. ⁊ boni humores in corpe generantur. ¶ Octauus. illa q̃ necessaria sũt ꝑ cura ex q̃bus se medic⁹ iuuare intẽdit ante inceptionẽ manuũ sint p̃parata vt banca ⁊ manutergia rasoria vncin⁹ grossus ad discarnandũ dindimũ setones acus cauteria spõgia aq̃ calda ne fluxus san. operationẽ impediat ⁊ fascie pãni ⁊ oua pul. restrictiuus ⁊ alia ↄsimilia. ¶ Cura ruptur e ⁊ relaxationis cũ medicis. Ista cura diuersificat̃ q: q̃dã attẽtat̃ cũ medicis. Et qñ cũ eis curari nõ põt recurrẽdũ est ad cirurgicũ. ¶ Primo ḡ cũ in p̃ncipio appet in inguine eminentia ad modũ oui vł nuc̃ maioris. ¶ Jaceat pa. resupin⁹ ⁊ interi ĩ portatoriũ zonale cũ benda panni ligata vel suta a parte posteriori ⁊ sit bifurcata trãsiens per radicẽ coxe ⁊ coopiat̃ cũ scuto de panno lineo pleno cotone vel stupa qḋ scutũ cõprimat dictã eminẽtiã ne ad exteri⁹ ꝓrũpat ⁊ pa. recipiat in potiõib⁹ ⁊ puluerib⁹ medicis ↄsolidatiuis iter q̃s laudatur ↄsolida regal. mumia ⁊ simphitũ ⁊ pa. caueat a replẽne ciboꝝ maxie vẽtosorũ ⁊ mollificantiũ ⁊ a superfluo potu. Et caueat etiã a coitu ñ ẽ ĩ etate coeũdi ⁊ breuiter obseruent̃ cano. supradicti. Cibaria aũt vẽtosa hec sũt. Pri° oĩa legumina rape pastinace castanee ficus recẽtes panis siliginis ceruisia añ ꝑfectã residẽtiã mustũ ciboꝝ copiosa assumptio nõ comedat fruct⁹ recẽtes nec panem azimũ vitẽt tussim ⁊ omnia q̃ ipsam ꝓuocant vt sunt res acerbe ⁊ acre ⁊ salse ⁊ acute vt castanee nuces: dum sunt in lecto sumant pedes ⁊ extremitates animalium vsualium ⁊ vinum grossum rubeum. Teneat ventrem laxum cũ suppo° ⁊ clisteri lenitiuo. Aliquando sumat puream de borag. Aliquando etiam propter ventrem sumat in principio prãdij. ʒ. ß. aut. ʒ. j. de cassiaf. cum iure galline vel aliquo liquore distemperatis vł de tamarinḋ. vel de diacartamo. Et iacẽdo in lecto 40. dies capiat omni mane de isto puluere cũ decoctione edere terrestris ⁊ consolide regalis. ℞. san. dra. boli armenici lacce nigre mumie nucis cipressi. ana. ʒ. j. ani⁹ se. nasturcij torrefacti. ana. ʒ. vj. consolide maio. ⁊ mino. ⁊ medie sigilli sancte marie. añ. ʒ. j. ⁊ ß. f. pul. Et detur cum vino grosso decoctionis edere terrestris ⁊ ↄsolide regalis. Aliqui recipiũt cõsolidam regalem cũ toto ⁊ incorporantur cum zuccara ⁊ omni mane recipiũt vnum bolum magnum. ¶ Lanfrancus dicit ꝙ ipse curabat eos cum pul. valeriane dando quolibet mane ⁊ sero. ʒ. j. ⁊. ß. pastatam cũ vino. Ad idem valet pul. radicis serophularie que est herba habens odorem cucumeris. ¶ Item ex radice eius cum consolida maiori ⁊ minori fiat emplastrum cum albumine oui ⁊ ponatur sub scuto bracali. Gordonius dicit ꝙ ipse curabat nouellam rupturam in pueris cũ pul. nasturcij torrefacti dando ipsum cũ lacte lapidato vel ferrato sicut fit in fluxu ventris. d: etiã ꝙ si radix baucia

minutim icīsa tēperetᵛ in vino ⁊ de illo vino cō-tinue poteᵛ. curat oēm rupturā. idē facit epati-ca. Petrus hispan' dicit hoc. Radix herbe q̄ vo-catur cesta in linguagio bierneñum ⁊ cū folijs eius icorporenᵛ ⁊ denᵛ sepe ⁊ stipites hȝ in sum mitate maceolas: ⁊ nascitᵛ in paludibus data in potu ⁊ emplāta curat rupturā. Ego autē teneo me cū iacea nigra puluerizata ⁊ cū consolidis ⁊ sigillo sancte marie fm̄ oēm modū sue admini-strationis. In istis aūt. 40. diebus teneat conti nue bracale cū emplo cōtra rupturam. ¶ Cura rupture cū in osseū descendit zirb' vel intestina q̄ñq3 accidit q̄ a pn̄° rupture vl' relaxatiōis acci-dit tanta aptura q̄ itestina vl' zirb' taliter inferi' descendūt q̄ nec patiens nec assistens p virib' suis retrocedere facere pñt ⁊ stat in illa pena ali q̄ñ p 12. horas. aliq̄ñ p diē nālē. aliq̄ñ p duos ali q̄ñ veniūt ad mortē q̄si. Et ego h̄ frequēter vidi nō solū in pn̄° rupture. imo ēt in pcessu h̄ ēt fre-quētius q̄ ipsi vellent accidit. tūc medic' voca-tus hēat se. lini cū maluis ⁊ fiant sacculi ⁊ bul-liant in aq̄ calīa supeminētia ətinue applicenᵛ ⁊ reuertēdo iterum habeatᵛ radix maluauiscioiola ria bracha vrsina malua se. lini ⁊ fenugreci ca-mo. ciminū ⁊ anisum. ⁊ vnū ex istis aut plā co-quātur in magna caldaria: ⁊ patᵛ. sedeat in hac decoctiōe in ɔcha vel in magna pelui vl' semicu pio. Et tūc medic' attētet cū manu suauitᵛ ⁊ fa-ciat reintrare illud qd̄ erit ad locū suū q̄ regres-so detᵛ patiēti iacee puluerizate cū ouo sorbili vl' de ɔsolidis tritis ⁊ distēperatis cuȝ vino. vel de puluere caȝ ⁊ semine nasturcij torrefacti cū ali qua quātitate mumie. vl' de puluere supradicto ⁊ sup locū emi nētie teneatᵛ brachale cuȝ emplo cōtra rupturā. Et teneanᵛ cañ. gñales ⁊ regimē supra dictū. ⁊ vtaᵛ isto potu. ℞. triū cōsolidarū vtriusq3 iacee vtriusq3 plantagīs valeriane pipi-nelle añ. ʒ. j. nucis cipssi nucis muscate. cinamo-mi cimini coriandri ppa ati añ. ʒ. ß. thuris ma-stiq̄ terre sigillate boliarᶜⁱ gūmi dragagāᵗ. añ. ʒ. iij. vi' stipᶜⁱ maturi lotos duos. vl' lt. ꝑ aq̄. lt. iiij. pōt addi cinamo^m spice' ⁊ mel ⁊ pōt fieri ad mo dum nectarij. ¶ ℞ᵉ empl'i cōtra rupturā ⁊ poni tur a Rasi ⁊ ab oib' medicine autorib' ℞ pic̄ naual. ʒ. v. colofonie. ʒ. iij. litargiri gūmi armoᶜⁱ oppoponaq̄ gūmi bdellij mastiq̄ terebētine. añ. ʒ. j. boliarmeᶜⁱ thurij san. dra. sarcocole aloes cico trini mumie aristol'. cētauree triū ɔsolidarū su-mach berberij nuq̄ cipssi gallaȝ viridiū psidium vermiū terestriū añ. ʒ. ij. san. hūani. ʒ. j. glutinis pisciū galle muscate visci q̄rq̄ tele aranee añ. ʒ. j. ⁊ ß. glutinis pellis arietine cocte in aq̄ ferrata ⁊ aceto dissolutis misceanᵛ ⁊ incorpenᵛ ⁊ fᵛ ēplin. Singuli enī autores ponūt emplin ɔ rupturaȝ fm̄ ppriā formā addendo ⁊ dimīnuēdo ȝ istud sufficit p iuuenib' q: vbi est multitudo cōponū opatio fit minus certa. ¶ Aliud emplin qd̄ po-nit Raz'. ⁊ ipsuȝ ēt ponit Guido de cauliaco. ⁊ alij. ℞. nucis cipssi acassie gallaȝ balaustiarum añ. ʒ. v. myrrhe sarcocole thurij. gūmi. araᶜⁱ. añ. ʒ. iij. san. dra. boli arᶜⁱ. alumīs aloes mumie añ. ʒ. ij. ß. puluis subtil' ⁊ icorpeᵛ cū aceto ⁊ fᵛ empl' ⁊ teneaᵛ sup locū vbi exeūnt intestina vel zirb' cū portatorio. ¶ Per alterū modū curaᵛ ruptu ra cū adamante. ⁊ istū modū ponit Guido quē didicit a quodā valēti viro. Et est q̄ patiens te-neat regimē ⁊ cañ. supradictos ⁊ iaceat in lecto p 40. dies ⁊ teneat retinaculū: tūc accipiat pa-tiens q̄libet mane. ʒ. j. limature calibis cuȝ vino decoctiōis epatice terrestris ⁊ sup foramē ruptu re ponaᵛ emplin factū de apostolicon icorpato cū adamante grosso mō puluerizato ⁊ muteᵛ de trib' in trib' dieb'. ⁊ h̄ cōtinueᵛ p 15. dies: ⁊ post p alios. 15. dies ɔtinuet emplin dictū de ruptu-ra ⁊ sanabitᵛ si de' voluerit: Dicūt aūt isti q̄ ada mas attrahit ferrū a tota pprietate ⁊ ad locum rupture cū aliq̄li nutrimēto ipellitᵛ. Et iō dī q̄ q̄ dā carnositas nodosa sup locū fit ⁊ tūc ē signū pfecte curatiōis. vt dicit Guido. ¶ Cura ruptu re ⁊ relaxationis p opus manuale ⁊ p° p absci-sionē dindimi ⁊ ablationē testiculi. Et est 3' mo dus. ¶ Ista est cura q̄ cōiter vtūtur q̄rentes ⁊ currētes p diuersas regiones. ¶ Prio ordinato bono regimie ⁊ purgato vētre cū clisteri vl' sup positorio sto° ieiuno ⁊ nō in plenilunio ⁊ luna nō sit in libra nec in v̄gine nec in scorpione nec sit iuncta alicui planete maliuolo ɔstituaᵛ eger supra bāchā q̄drupedē fortē ⁊ firmā ⁊ extensis brachijs ⁊ crurib' circa cubitos brachia cū toto corpore cū bancha ligenᵛ cū manutergijs ne cū manib' suis ipediat operantē. Et sup genus ite rū cuȝ bancha ligeᵛ ⁊ cum digitis man' sinistre magr̄i ⁊ cū digitꝭ famuli eleueᵛ pellis cuȝ carne sup dindimuȝ ex transuerso ⁊ sic fiat incisio cum rasorio fm̄ longū inguinis q̄ dindim' bñ possit appere ⁊ videri. ⁊ tūc discarneᵛ dindim' a locis a q̄bus adheret. ⁊ tūc v̄sus partē supiorē quan-tum poterit acu ⁊ filo forti penetreᵛ didim' vsq3 ad aliam partem. ⁊ circa totum dindimū filum ligetur. ⁊ stringaᵛ totus dindimus ex transuer-so sup os fermoris. Altera aūt ps dindimi v̄sus inferius cū sua fili ligatura discarnetur ⁊ extra

hatᷣ cum illo testiculo ⁊ abijciatᷣ. pars aūt superi
oꝛ cauterizetᷣ in labijs scissure ad maioꝛē firmi-
tatē cōsolidatiōis ⁊ in labijs dindimi cauterizati
ponatᷣ albumen oui ⁊ reliqua ꝯsueta ⁊ capita fi
loꝝ exterius dimittantᷣ donec eos natura ꝑ se di
mittat abire ⁊ vulnus teneatᷣ mundū. Et istis
diebus patiēs iaceat in lecto ⁊ vt febꝛicitās gu
bernetᷣ. ¶ 4ᵘˢ modus fit cum actuali cauterio ⁊
istū modū pōit Albulca. ⁊ ipꝫ recitat Gui. ⁊ Aui
cē. silᷣr multi alij. Et est ꝙ pa. ligetᷣ sup bancā sicᷣ
prius ⁊ tunc impellatᷣ testiculus versus partem
superioꝛē donec sit sup os pectinis: ⁊ tunc icau
sto signetᷣ locus ꝺm q̄titatē testiculi ⁊ egresso
testiculo ad suū locū cauterizetᷣ cū cauterio re-
curuo ne alie partes ledantᷣ. ⁊ cū cauterio recur-
uo tantū cauterizetᷣ donec attingat ad os: ⁊ ꝺm
hoc ſ. ex trāsuerso vt dindimus cauterizetur. Et
post cum albumine oui sicut alia cauteria curetᷣ
Et in isto tpe iaceat ⁊ teneat regimē ⁊ tenaculū
Et ſ. alie circūstantie dicte in incisiōe ⁊ in abla-
tione testiculi. ⁊ istū modū ponit Guido de cau
liaco. ¶ 5ᵘˢ modus est quē recitat Guido ⁊ po-
nitᷣ a Rogerio. Primo notatᷣ locus sup os ⁊ cū
acu aliqualᷣr longa ⁊ curuata penetretᷣ cutis ⁊ ca
ro vsq̄ ad os ⁊ subtus dindimū vsq̄ ad aliā ptē
ꝑtrāseat ⁊ exeat in locū exterioꝛē: ita ꝙ pellis et
caro ⁊ totus dindimus cōpꝛehēdatᷣ inter duo ca
pita fili: ⁊ sic ligetᷣ imposito ꝑus vno fuste sup
locū vbi dꝫ fieri nodus. ⁊ sic cū illo fuste paula-
tim qualibꝫ die circūducatᷣ ⁊ ꝯtinuetᷣ donec choꝛ
da libere exeat tenendo regimen supꝛadictū ac
si esset febꝛicitans. ⁊ sic totus dindimus cū car-
ne exterioꝛi ⁊ pelle scindatᷣ. ¶ Istum eundē mo
dū operantᷣ aliqui. sed loco fili canabis vel choꝛ
de ponūt filū aureū quadruplicatū ⁊ ligant do
nec filum ꝑ se exit: stare dim. tunc aliqualᷣr strin
gēdo. ⁊ h̄ faciūt vt videantᷣ aliq̄d fecisse cū filo
auri. Isti eīm prius scindūt pellē ⁊ carnē ⁊ acci-
piunt solū dindimū ⁊ curāt vulnus pter foꝛamē
fili. Dicūt eīm ꝙ cum longitudine tpis dindimꝰ
stringitᷣ ⁊ ꝯfoꝛtatᷣ q̄uis totus non abscindatur.
¶ 6ᵘˢ modus ponitᷣ a Guidone ⁊ a magr̄o Io-
hāne de toꝛnami. ⁊ ab alēfrancho. ⁊ est ꝙ scinda
tur caro ꝺm longum supꝛa dindimū ⁊ tunc ele-
uetur dindimus quo eleuato cauterizetᷣ subtilᷣr
os pectinis cum duobꝰ aut tribꝰ cauterijs ⁊ ꝯsu-
mūt carnē que est sub dindimo. ¶ 7ᵘˢ modꝰ est
ille qui fit cum cauterio potētiali ꝺm quē opatᷣ
Guido ob cuius reuerētiā ego pono h̄ origina
le suū in hunc modū qui sequitᷣ. nec addendo:
nec diminuendo. dicit Guido. Elegi mihi illud

de cauterio pōli in quo summe est cauendum q̄
hō sit dn̄s de corrosiuo. plus eīm vꝫ multiplicare
vices q̄ q̄titatē ⁊ arcenicū in hoc optinet pn
cipatū. opatio eīm ipsius vt de scrophulis dictū
fuit est foꝛtis ⁊ valida. ⁊ si indocte applicetᷣ cō-
mouet fe. ⁊ accidentia mala. In parua eīm quā
titate facit magnā operationē maxime circa pn
cipalia. ⁊ ideo opoꝛtet ꝙ defendatᷣ aceto ⁊ sola
tro ⁊ alijs infrigidantibus ⁊ cū bona dieta ac si
haberet fe. eius autē operatio durat ꝑ. 5. dies et
propterea sufficit ꝙ de tertio in tertiū mutetur:
⁊ corrigatur: aut cum opio: aut cū succo solatri
aut caulium. ⁊ sequitur modus meus operandi
cum ipso talis est supposita bona dieta: ac si ha
beret fe. resupinetᷣ paᵗ. ⁊ radatur tota pars illa.
Deinde ducatur testiculus superius q̄tum pos
sibile fuerit super os pectinis. ⁊ signetur cum in
causto aut carbone circuitꝰ testiculi ⁊ reducto te
sticulo in bursa ponatᷣ ruptoꝛiū ad quantitatē
vniꝰ castanee ꝑuē ꝙ fit calce viua ⁊ sapone mol
li ⁊ modico de saliua in loco signato in medio
ossis pectinis ꝓpe virgā per digitū vnū ⁊ circū-
datū aliquo circulo de panno cerato aut de ali-
quo glutinoso taliter vt nō trāseat vltra signa-
tū ⁊ ligetur tn̄ vna benda voluēte anchas ⁊ doꝛ
sum ad modū brachalis vt non remoueatur de
loco ⁊ ibi stet per vnum diē naturalē. In crasti-
num aūt soluatur ligatura ⁊ remoueatᷣ caustī-
cum ⁊ inuenietᷣ scara nigra ⁊ tunc incidatᷣ i me
dio ꝺm transuersum ad quantitatem vnius gra
ni oꝛdei ⁊ ſ. cauerna vel fouea in qua ponatᷣ q̄n
titas mediꝫ grani frumenti arcenici puluerizati
repꝛessi cum succis aut cū opio tantū q̄nū est
arcenicū per se vel cum modico de cotone ma-
defacto cū saliua. deinde cooperiatᷣ cū cotione:
aut carpina: deinde vngatᷣ circumquaq̄ cū po-
puleon ⁊ desup totū ponantᷣ panni de duabꝰ te-
lis refusi ⁊ expꝛessi in aq̄ ⁊ aceto aut cū ouoꝝ al-
bumine ⁊ ligetᷣ cum benda scutali suta ⁊ brac
li simplici de duabus telis ⁊ firmata retro i bꝛa-
cali ⁊ iaceat in lecto de maratro supꝛa doꝛsum.
Et lꝫ in qualibet die panni possent renouari et
semp ꝓbare ꝙ intestinū sit reductū coꝛrosiuū
tn̄ nō remoueatᷣ dē duobꝰ aut tribꝰ diebꝰ vsq̄ q̄
doloꝛ fuerit quietatus ⁊ tūc remoueatᷣ coꝛrosi-
uū. Et iterū augmentando foueā magis lacerā
do foueā q̄ incidēdo ꝓpter sanguinē ponatᷣ de
puluere vt prius ⁊ remoueatur de scara in circui
tu ⁊ q̄tum est possibile vt libere videatᷣ ⁊ ope-
retur in pꝛofundo. ⁊ ita continue fiat donec ca-
ro mirachꝫ tota sit cōsumpta: quod cognoscitᷣ

per inflationem burse testiculoꝝ ⁊ dolorē ꝑtiuꝫ posterioꝝ ⁊ ꝙ in fissura videat̄ subā alba ⁊ erit dindimus ita strictificatus ꝙ digitus non pōt intrare per bursam vsqꝫ ad dindimū vt solebat nec ex tūc intestina possunt descendere si incide re vellet. ⁊ hoc cōiter est factuꝫ in duabus septi manis. Post vō si placet procuretur casus scare carnis cum axūgia porci aut butiro seu aliquo vnctuoso per vnam septimanam. ⁊ qn̄ ceciderit scara videbitur dindimus albus ad modū ca nalis. ⁊ tunc facta probatione intestinoꝝ ⁊ mi rachi circūstantie carnis vt non tangant̄ a cor rosiuo ponat̄ de puluere arcenici magis repressi in maiori quātitate cū cotone sup dīdimū ⁊ de fendatur ac etiam mitigetur cum fortiorib⁹: vt est oleū papa. ⁊ iusquiami ⁊ mandragore: eo ꝙ dindim⁹ est magis sensibilis q̄ꝫ caro ⁊ mag̅ indi get mitigatione ⁊ mag̅ cauta opatione ꝓpt̄ ve nas ⁊ neruos qui sunt in eo. Et ipso sic ppara to: stet vsqꝫ ad scđam remutationē ⁊ tūc scinda tur dindim⁹ fm longū ⁊ in fouea ponat̄ de pul uere cū cotone. ⁊ hoc ita ꝯtinuet̄ quousqꝫ totus dindim⁹ aut maior ꝑs eius sit corrupta q̄ cōiter erit in duab⁹ septimanis. ⁊ cognoscet̄ ꝑ maioreꝫ tumorē testiculoꝝ ⁊ maiorē dolorē dorsi ⁊ ꝑtiū posterioꝝ. Et si necessariū est ꝓpter magnitudi nem dindimi vt meli⁹ corrodat̄ facere duas aut tres fissuras fiant fm longū in quib⁹ ponat̄ de corrosiuo cū cotone semꝑ: ⁊ si tūc ꝯsideraret̄ ꝙ aque descendissent in osseū īponatur proba per mediū dindimi versus bursam ⁊ ab ipsa cū ma nu eleuata aque extrahant̄: ⁊ pcuret̄ casus esca re vt dictū est. ⁊ qn̄ locus erit bn̄ mūdificat⁹ ap parebit caro rubea incarnet̄ locus ⁊ curet̄ cura tione vulnerū alioꝝ. Et postq̄ꝫ erit vulnus īcar natum īcipiat incidere paulatine ⁊ portet braca le ⁊ ligaturā per .xxx. dies. hec sunt verba eius. Ista cura bona est ⁊ vera: ⁊ crebri dolores sunt intermedij. ¶ 3⁹ modus est quo saluatur totus testiculus ⁊ tota virtus generatiua vel saltim ꝓ maiori parte. Et est modus fm quē operatus ē Guillermus brito me presente. Et est ꝙ situa to egro ⁊ bene ligato cum forti bancha ⁊ ducto testiculo super os femoris ipse operator cū vna manu ⁊ seruitor cum alia eleuent cutem que est sup dindimū ⁊ os femoris ⁊ ex trāsuerso in al tum ⁊ illa pellis eleuata in altū scindat̄ cū car ne fm longū dindimi tantū ꝙ didim⁹ possit bn̄ videri. Et si san. īpediat tollat̄ cū spongia in aq̄ cal̄a missa ⁊ expssa: ⁊ tūc cū acu que hēat q̄nqꝫ digitos in longitudinē penetret̄ dindimus: di mittēdo vnā quātitatē dindimi q̄ñ in latitudie ꝑui digiti. ⁊ penetret illa ac⁹ sub dindimo nō ex toto: sꝫ dimittat̄ tāta quātitas dind^i sic ꝑ⁹ ⁊ iteꝝ exeat ac⁹ ꝑ dindi^m ex̄ capiēdo illud qđ ē int̄ me diū. ⁊ tūc cū puis tenacul̄ extrahat̄ ac⁹. q: cū māu nō p̄t: q: forꝫ ⁊ dur⁹ ē dindim⁹. tūc extra acu cū illa cauda liget̄ fortit̄ illa ꝑs itermedia dindi^i cū duob⁹ nodis vnū p⁹ aliud ⁊ remoueat̄ san. sꝑ cū spōgia. ⁊ post supponat̄ albumē oui ⁊ p⁹ facie bāt desup emplm̄ de ros̄. ⁊ camo. ⁊ mica pāis sil̄ in vino coct̄. añ tn̄ emplm̄ ꝯtinuet̄ inunctio cuꝫ oleo ros̄. decoctiōis vmiū terrestriū vl̄ cū oleo đ terebētina ⁊ cū oleo de lilio ad ꝯfortationē ner uorū ⁊ in q̄libet renissitatione remoueat̄ illū fi lum ⁊ aliq̄l̄r strigat̄ iuxta īfirmi tollerantiā ⁊ ħ ꝯtinuet̄ donec tota quātitas dindi^i cū acu ⁊ filo accepta sit abscisa ⁊ chorda libe exeat ⁊ tūc ibi fit ꝯsolida^o tal̄ ꝙ nunq̄ꝫ ꝑ illud foramē dindimi aliq̄d exeat. vt⁹ eni ḡnatia ⁊ mā ⁊ nutrimētū in fiunt̄ in testiculo ꝑ extrema dindi^i itacta ⁊ non scissa ⁊ fit op⁹ ꝑfectum. q̄uis ibi magni ⁊ multi sint dolores. pa. āt gubnet̄ ac si hēret fe. Aliq̄ scin dunt didi^m vsqꝫ ad illud me^m. ⁊ illđ me^m scissuꝫ cauterizat̄ ī vtraqꝫ ꝑte. ⁊ sic fit ꝯsolidatio callosi tas ⁊ durities. ita ꝙ ꝑ aliā medietatē nihil no ciuū īferi⁹ poterit trāsmeare. ⁊ hoc vidi fieri sic.

De hernia aq̄sa est infla^o in bursa testiculoꝝ ꝓꝑ mām aq̄ saꝫ in ea ꝯtentā. ⁊ dr̄ apa aq̄sum. Contingit autē ħ apa fieri duob⁹ modis. Un⁹ mod⁹ est ꝙ illa aq̄ cadit ad totā ossei ꝯcauitatē ⁊ tota bursa inflat̄ sicut aliq̄n accidit ydropicis. Alius mod⁹ est q̄n aliqua aque quātitas aggregatur in quodā fol liculo adherente ipsi burse a parte interiori que tactu reperit̄ ⁊ interdū digitus cōpressus videt̄ cōprimi ⁊ eleuari remot̄ digitis.

Cause hernie aq̄se sunt error vtut̄ ḡna tiue san. q̄ in loco ḡnandi bonuꝫ san. ḡnat aq̄sas hūiditates sil̄es sero casei que fluētes ad bursam testiculoꝝ vl̄ alibi cāūt apa larū vl̄ aq̄suꝫ vl̄ faciūt spēꝫ ydropis̄. q̄ vocat̄ ypo sarcha ⁊ sil̄ia. ⁊ iō cōit̄ vix vēit ista passio. nisi ca cochimiđ male digōnis. Et sunt cāe isti⁹ hernie q̄n cāe yposarche marie q̄n aq̄ currit ad totum osseū ħ cognoscit itellect⁹ quātum illis iuuat̄ a paucitate cibi ⁊ pot⁹ ⁊ ab euatione supfluitatū ⁊ corruptione male cōplexionis frigide epatis.

Signa hernie aquose quādo aqua cur rit ad totū osseuꝫ tota bursa te sticulorum est tumida ⁊ inflata ⁊ in omni eius parte repitur mollities. Et quādo ibi est mul

ta aqua adest luciditas ꝛ in ingressu est grauitas ꝛ dol'.est puus. Aliud signū est q꞉ ista ꝑ cōpressionē nō recedit sic̃ zirbalis vl' intestinalis.

Iudicia in hernia aquosa. Primo si testiculi diu remanēt in ista aq̄ citrina male q̄litatis acq̄site: timēdū est de corruptione vel putrefactiōe coꝝ vel alicui⁹ eorum. ¶ 2° q̄uis melioratio cito appeat post osli apertionem ꝛ aque extractionē cū ferro: tñ nisi aliṫ ꝓuideatur cū correctione male cōplōnis ꝛ remotione cachochimie ꝛ frequentibus purgatiōib⁹ ꝛ debito regimine: cito alia aqua post expulsam reuertetur.

Curatio hernie aquose: q꞉ ḡ h̄ spēs frequenter accidit hūidis a natura ꝛ male cōplōnatis opoꝛꝫ q̄ illa mala ꝯ° corrigaṫ si est in etate q̄ possit corrigi. Si aūt venit in etate lactanti regimē nutricꝭ corrigaṫ ꝛ maxie comedat res tostas ꝛ caueat a fructib⁹ ꝛ a reb⁹ hūidis ꝛ fiṫ super bursam aliqđ emplīn de infra dicēdis. si aūt est in etate ꝑfecta silr corrigaṫ regimen. ꝛ purgeṫ sicut dictū fuit i. c. de cachech^a ꝛ in. c. de yposarcha ꝛ deuṫ vrinā ꝓuocātia. deinde fiṫ. empl'a desiccātia illā aquā aggregatā in bursa testiculoꝝ. ꝛ ista est ꝑma cura. ꝛ si ista per empl'a nō desicceṫ fiṫ secūda cura. q̄ postea ponēt cū cirurgia emplīn ℞. bacarū lauri. ℥. iij. camo. ℥. j. ꝛ ß. piperis longi baurac̄ añ. ℥. j. ꝛ ß. fiat pul. ꝛ cū vuis passis remotis arillis incorpeṫ ꝛ fiṫ emplīn sup osseū. vel fiat pul'. ꝛ post inunctionē cum oleo sambucino sinapizetur. Et si istud non sufficit fiāt empl'a dicta in. c. de yposarcha. ¶ Cura manualis hernie aquose. Si aqua est in toto osseo ꝑmo ꝑcedentibus vl'ibus ponatur aliqđ de empl'is supradictis. ꝛ pōt fieri emplin de bolo arme° ꝛ psidio balaustiṫ. ꝛ cimio torreṫ. ꝛ de semie nasturcij ꝛ tūc in ꝑte inferiori prope latus testiculi apiaṫ cū lanceta ꝛ paulatiꝫ expellatur aqua nō totaliter in vna vice ꝛ ꝯtinuetur emplīn supra vel aliquod aliud ꝯfortatiuū mēbri ꝛ aliqđ desiccatiuū ad defendendū locum ꝛ desiccandū aquā. ¶ Alio modo fit cū cauterio ita q̄ tenacule latum hn̄tes rostrum ꝛ foramen in medio rostri apprehendit bursam testiculoꝝ in loco decliuiori vt inde ferrū ignitū trāseat ꝑ dictū foramē ꝛ bursam testiculoꝝ ꝛ post sequaṫ chorda in fundo acus ꝛ vocatur seto ꝛ i qualibꝫ visitatiōe trāsmuteṫ illa chorda ꝛ currat aq̄ cōtinue donec exiccetur. ꝛ ꝓpter ista nō dimittanṫ empl'a supradicta. Aliqui faciunt hoc cū cauterio pōli. sed longū opus est ꝛ tediosum. Et si aq̄ reuertaṫ qđ aliqñ infra. 3. vel. 4. aut. 6. mēses accidit cura ꝛ dicta reiterenṫ ꝛ cōtinue purgentur. ¶ Unus miles habuit relaxationē paruā cui superuenit hernia aq̄sa scđe spēi: sed aq̄ ꝯtenta nō in toto osseo s; solū in quodā folliculo laterali q̄ satis erat spissus intantū q̄ aliq̄ dixerūt: q̄ erat hernia carnosa ꝛ q̄ntum ad relaxationē facta fuerūt sibi remedia supradicta per me ꝛ ꝑ socios ꝛ bene se portabat: q꞉ iacuit. 40. diebus cum emplastris etiā portabat cū bracale ad maiorē securitatē. Nunq̄ aūt folliculus potuit recedere cuꝫ oīibus resolutiuis ibi coctis: sed vnus soci⁹ accepit osseū cuꝫ folliculo cū tribus digitis man⁹ sinistre ꝛ ꝑforauit osseū cum folliculo de vna ꝑte ad aliā bina vice cū lanceta. ꝛ cōpressit digitis ꝛ exiuit aq̄ citrina spissa q̄ñ muncus spissus ꝛ imposito setone cū acu ꝯtinue mutabaṫ semel i die setone puncto cū aliquo puluere. ꝛ non durenit tota cura nisi ꝑ. 10. dies ꝛ sanatus est miles ꝛ añ curā patiebaṫ in illa ꝑte folliculi magnū dolorē.

Declaratio in ruptura. ¶ Primo nō q̄ inter cetera aīalia hoīes ꝑcipue masculi magis fiūt herniosi ꝓpterea: q꞉ capite erecto incedūt ꝛ q꞉ vēter stat directus super inguinē ꝛ os pectinis. iccirco intestina ꝛ zirbus pariora sunt ad descēsum. Cetera aūt aīalia ambulāt sup ventrē ꝛ faciē. ꝓfacies autem hominum vsum celum ꝛ deum est erecta: iuxta illud Ouidij ꝑmo methamor. Pronaq̄ cū spectat aīalia cetera terrā. Os hoīs sublie dedit celūq̄ videre. Iussit ꝛ erectos ad sidera tollē vultus. ¶ 2° nō q̄ hernia q̄ ē a relaxatiōe. Aliq̄ñ ꝑcedit a ḡnatiōe. nā informatiua multoties errat dimittēdo dindimos relaxatos ꝛ mollificatos ꝛ amplos q꞉ materia a qua fuerunt creati multū humida nō bene vnibilis nec stringibilis ꝛ forte hoc iā ꝓcessit a ꝑma ḡnatione ꝛ ab initio spermatis patris. visum em̄ est multoties q̄ pater ꝛ fili⁹ erāt laxati. ꝛ ego h̄ vidi vsq̄ ad tertiā ḡnationē ꝛ hoc est sīle de ḡnatiōe claudorū. ¶ 3° scias q̄ inter intestina que solent inferius descēdere ad bursam testiculoꝝ est monoculū ꝛ etiā deteriora solēt adducere accidētia. Cā ꝑmi ſm Aui. 22ª. cañ. c. ꝓpo est q꞉ solutū est ꝛ nō est ligatū cū zirbo. Causa secundi: quia grossum et magnū non habent longitudinē magnā: ꝛ q̄a cadit ꝛ impleṫ fecibus nō potest retrocedere et ideo multos fecit periclitare. ¶ 4° notandū: q̄ quicq̄d dicant inscisores herniaꝝ vel rupturaꝝ nunq̄ in eternū per inscisionem dindimi ꝛ extractionē testiculi curabūt aliquē ruptuꝫ q꞉ ru-

ptura in dindimo nunq̄ potest accidere. facilius eñ relaxat̃. q2 talis est eius cōpositio: ſ bene curãt relaxatos. ¶ 5°. querit̃ hernia q̄s morbus est in gñe? Dico q͛ est morb⁹ official̃. ⁊ in spē ē morbus in via. q2 dilatatio dindimi ad quã sequitur morb⁹ in figura. Mēbra eñ. s. osseu3 ⁊ dindim⁹ perdunt suã propriã figurã. Et si relaxatio est ꝓpter malam materiã humidã imbibentē: ⁊ relaxantē dindimũ. dico q͛ ibi est morb⁹ ꝯsil̄is. q2 mala cōplo hũida in illo neruo introducta ⁊ mansa hũida ⁊ relaxans ⁊ ampliãs. Si aũt ibi est ruptura: dico q͛ est morb⁹ cōis: q2 mala vnio vel solu° ꝯtinuitat̃ quã sequit̃ morbus official̃ in figura. ¶ 6°. q̄rit̃ relaxatio cui⁹ mēbri ē passio? Dico q͛ p̄ncipalit̃ est passio didimi. q2 ad relaxationē ei⁹ sol⁹ fit illa passio. Silr̃ aũt hernia ē passio mirachis. ⁊ sic de alijs. Hernia aũt aquosa ⁊ vētosa est passio burse testiculorũ: ⁊ omis hernia est pa° ꝑ colligantiã. q2 aliũ devenit q͛ꝺ venire non debet. ¶ 7°. ſm Gordo^m notandũ q͛ cibi grossi nō cōpetũt in crepatura q2 sũt male digōnis. nec etiã subtiles q2 nō bonã faciũt ꝯsolidationē: ſ illi q̄ mediocres sunt nec multum subtiles nec multũ grossi: ⁊ tales sunt meliores. ⁊ apti ad digōnem ⁊ cōsolidationem. ¶ 8°. nota ſm ipm q͛ balneum nec fomentationes cum reb⁹ humidis nō cōpetunt. q2 relaxant ⁊ faciunt ad dilatationē possũt tñ competere: immo sunt necessaria in reductione illius quod in osseum cadit.

¶ Capitulum nonum de anathomia matricis ⁊ de passionibus eius.

Matrix interp̄tat̃ quasi parua mater. est aũt matrix ĩstrm ⁊ loc⁹ generationis seu ager nature quē natura ad gñationē hoīs et quadrupedũ aīaliũ sollicita creauit. Est eñ matrix susceptiua semis ex quo aīal generari debet. Auic. 3°. cañ. fen. 21ª. c. j. dic̄ q͛ matrix a p̄ncipio sue creatiōis est silis mēbris gñationis inviris. ſ mēbra viri generatiua sunt ꝑforata ⁊ ꝑfecta ꝓcedētia ad exteriora. Matrix eñ ⁊ partes eius ĩterius retinent̃ quasi minus ꝑfecta. Collum aũt matricis est sicut virga viri couersa: ⁊ fundus ei⁹ est sicut osseũ testiculorꝫ. est tamen latum habēs duos angulos quasi duo cornua. ⁊ cuilibet illorꝫ est vnus testiculus affixus. ⁊ ista duo cornua extendunt̃ quodlibet vers⁹ suũ ꝓliũ ⁊ h3 duos testiculos interi⁹ sicut viri habent duos pendētes exterius ⁊ apparentes ⁊ maiores elongati a radice virge tendētes ad rotunditatē. In mulierib⁹ autem testiculi sunt ꝑui ad rotunditate3 tendētes ⁊ ſm latitudinē multũ compressi ad formas lupini in duob⁹ laterib⁹ m̃ricis situati sepati vn⁹ ab alio nō cōtenti sub vno cooptorio: sicut sunt testiculi virorꝫ: ſ quilibet h3 suũ panniculũ qui q̄dem pãniculi sũt neruosi. Et sicut viri habēt vasa spermatica eminētia inter testiculos ⁊ radicem virge vsq3 quo veniat sperma ad radicē virge per q̄ expellitur ad matricē. sic etiam mulieres hñt vasa spermatica inter duos testiculos. ⁊ illud q͛ꝺ eijcitur de spermate in cōcauitatē m̃ricis ⁊ in cōcauitate matricis ē q̄dã rotũda extremitas in cuius medio est semita ⁊ sup ipam sunt additamēta plurima ibi tēdēª: vt dicit Aui. vbi s. Matrix vo habet in se multas venas ramificãtes ad matricis supficiē inclinatas vt per capita illaru3 necessitatis tpe mēstrua expellant̃ vt etiã in tpe debito fetus nutriatur ⁊ augmētet̃. Alligata aute3 est cũ dorso a pte posteriori ⁊ a pte añ versus vmbilicũ cũ multis ligamētis ⁊ fortib⁹ in quib⁹ nerui ⁊ vene reperiunt̃. substãtia aũt matricis facta est neruosa vt sit fortior in sustētando fetũ ⁊ possit corrugari ⁊ cōstringi ⁊ congregari i collo maxime post ĩpregnationē. ⁊ etia3 possit dilatari in partu ⁊ post partũ stringi. Matrix aũt nō hab3 ꝯcauitatē donec est cōpleta. ⁊ ꝓpter hoc dic̄ Aui. q͛ matrix in puell̃ minor est q̄ vesica ea3 q͛ꝺ nō est postq̄ fuerũt corrupte aut p̄gnantes. Situat̃ aũt matrix sicut fund⁹ versus dorsum sup intestinũ longaonē. A parte vo anteriori est vesica vt ab vtroq3 latere fer⁹ in ea exñs hēat stratũ ⁊ sustētationē mollē. Collũ aũt matric̄ ſm Ga. 5°. de ĩte. añ finē. p. j. col. in situatu3 est sub collo vesice ⁊ super intestinũ rectũ q̄si collũ vesice ⁊ collum matricis multũ sũt cōtigua sub osse pectinis. Collũ eñ matricis ⁊ collũ vesice ad vnũ terminant̃ foramen in mulierib⁹ ſm rectũ intestinũ ad circulum pudibundũ terminat̃. matrix autē occupat locũ ab vmbilico vsq3 ad vuluã. iō in isto lo° ponim⁹ empl̃a ⁊ facim⁹ inunctiones ad confortationē eius ⁊ ad restrictionē mēstruorũ ⁊ corũ aꝺptionē. Habet aũt matrix in longitudine ſm Aui. a. 4. digitis vsq3 ad. ij. vel inter vtrũq3. Et q̄nq3 fit breuior ſm vsum coit⁹ ⁊ dimissionē ei⁹. ⁊ dicit Aui. q͛ matrices hñt aliq̄ ꝗntitatē lōgitudinis ſm longitudinem membri virilis q͛ꝺ intromittit̃ frequenter. Ex quo patet q͛ viri habētes parua3 iuuenculã nō bñ possũt extendere nec aptare matricē ad cōceptionē nec etiã bñ possũt seminare ad fundũ agri. Longam aũt virgã ⁊ disꝓportionatã hñtes ⁊ nimis dilatant ⁊ extendũt: imo etiã semina concurrētia in fine coit⁹ cum balneo

fegregant ⁊ disturbant conceptū. Ideo vir post feminis effusionez non amplius debet fabricare: nec impellere. Habet aūt matrix duas tunicas: intrinsecam ⁊ extrinsecā. Ad intrinsecā aūt magis terminant vene pcedētes a ɔcaua vena epatis. Et dicit Gal. 6° de iterio. c. 6. sic: ad vuluam aūt multa ora venaꝝ terminant p q̄ sanguinez a vena ɔcaua epatꝭ possent attrahere. nō eni melioꝛē viā attrahendi sanguinē possent hr̄e. h ille. Iste aūt vene magis tendūt ad supficiē tunice interioris vt ex san⁹ in eis ɔtento tpe ipregnationis cito embrio nutriat. ⁊ et mēstrua fluant facili⁹ vt dictū est. Tunica vo exterioꝛ est magis neruosa ⁊ dura vt sit fortioꝛ in ɔtinēdo ⁊ durioꝛ in resistendo. Et q̄uis non hēat nisi vnā ɔcauitatez. tn̄ fm longū in qualibet medietate eius repiuntur tres cellule ⁊ vna in medio. ⁊ sic sunt in ea 7. cellule vt vult Gal. in libro de. 12. portis q ɔ cōceptio masculi fit in pte dextra ⁊ femie in parte sinistra. Habet aūt matrix colligantiā cū coꝛde cerebꝛo ⁊ epate ⁊ sto°. Et ista mēbꝛa cū patiuntur ⁊ ipsa et cōpatit eis: dum ipsa sunt infirma. ⁊ iter ipsam ⁊ mamillas ɔtinent vene laterales ⁊ mēstruales: per qs fluit sanguis aliqn ad mamillas vt ɔuertat in lac. aliqn ad mrīcē vt fluāt mēstrua. vel vt fetus nutriat. Patit aūt matrix multas passiones de qbus per oꝛdinē iferius dicetur: dño cōcedente. Sed hic prius ponet gn̄atio embꝛionis propter scire.

¶ Caplm. 10m. de generatione embꝛionis.

Alde iustuz est vt tam nobilis suba sic est corp⁹ hūanuz q gn̄atio ⁊ motus sue foꝛmationis in isto li° psentet. Nobilitas hūani coꝛporis ex pte aie pcedit qꝛ subm est aie rōnalis facte vel create ad imaginē vel silitudinē dei eterni. Dicit aūt nobile qꝛ est instrm oīuz bonaꝝ opationū q in ipso repiunt q̄s aia exercere non pōt sine ipso. Et et nobile ratione scientie me°: qꝛ eius subm est. qꝛ p maioꝛi pte ea q in medi° ɔsiderantur referunt ad corp⁹ hūanū sanabile. io corpus hois bn̄ opantis honoꝛandū est valde. Et si execrabilr opat est vitupandū. Seminat g̃ semē virile in agro nature cui muliebꝛe semē obuiat a vasis seminalib⁹ mulieris exiens ⁊ in dicto agro remanens. ibi cōmiscent ad iuicez ⁊ vnum agit in reliquū ⁊ vtrūqꝫ agit ⁊ vtrūqꝫ patit mediantib⁹ spiritib⁹ ⁊ caloꝛe nāli ab vtroqꝫ parente decisis. s. spiritib⁹ vitalibus naturalibus ⁊ aialibus. qꝛ nisi ista cōmixtio fieret embꝛionis creatio fieri nō posset. qꝛ materia viri calla est ⁊ spissa: vn̄ pꝛe nimia spissitudine nō posset fieri dilatatio. etiā ex supabundātia caloꝛis ma⁹ destrueretur infans. nisi ex semine mulieris cōtrarias q̄litates hābēte reciperet tempamentū. silr est dicēdum de semie mulieris. Hec aūt mā si in dextra matriċ parte ɔtineatur ⁊ adunet in mām maris tendit. Et si in sinistra in materiam femie. Hec aūt diuersitas accidit pter dn̄atione cal. in pte dextra poti⁹ q̄ in parte sinistra. ⁊ sic fuit allegatum ⁊ declaratū in c° de gomoꝛrea in declaratione q̄rta. Et sicut Gal. in macroteg. ⁊ Aristo. in li° de gn̄atione aialiū li°. 12. Si virt⁹ spermat viri in maioꝛi vincens fuerit fet⁹: pr̄i assimilabit. ⁊ ecōuerso. Et si fuerit eq̄lis fet⁹ vtriqꝫ assilabitur fm diuersitatē mēbꝛoꝝ. Hec aūt mā virtute caloꝛis excocta quadā pellicula noua ⁊ tenuissima circūdat in q semina ad instar lact spumosi coagulant. ⁊ hec pellicula secūdina vocat. qꝛ 2a in gn̄atione ⁊ in ptu q cū puero nascente egreditur disruptis suspēsoꝛijs ⁊ retinaculis qb⁹ orificijs venaꝝ matricis adherebat. que q̄dē tunica embꝛionis: nisi post fetus expulsionē expellat genitrix nō sine piculo remanebit. Et in ista actione virtus iformatiua cū spiritu vitali intēdit ad iformationē coꝛdis. ⁊ cuz spiritu nāli ad foꝛmationē epatꝭ. ⁊ cū spiritu aiali ad foꝛmationē cerebꝛi. Et sic fm Aui. ista actio in me° icipit ⁊ ibi mediāte spū ⁊ vapoꝛe eleuāte in me° gn̄at vna ampulla seu vesicula vt ex ea gn̄et coꝛ. ⁊ alia a pte supioꝛi vt ex ea gn̄et cerem. Et est alia altera a pte iferioꝛi v̄sus dextrū vt ex ea gn̄et epar. Deinde gn̄atur vmbilic⁹. ⁊ fm Aui. in 6° nāliū. ⁊ in 21a. fen. 3a. in ca° de gn̄atiōe embꝛiōis q̄uis ista tria mēbꝛa inijciatiue pcedant. tn̄ prius cōpletus est vmbilicus q̄ ista tria pncipalia mēa. qꝛ per illū illa tria mēbꝛa ⁊ reliquum corpoꝛis embꝛionis recipit nutrimentū ⁊ incrementum. Spaciū aūt tpis in quo materia est sic spuma vel sic lac spumosuz ⁊ q secūdina circūquaqꝫ q̄si tecta gn̄atur est. 6. vel. 7. dieruz. fm Aui. Et in his virt⁹ infoꝛmatiua foꝛmat embꝛionē nō petēdo nec suscipiēdo aliqd a matrice de illis q postea attrahit ad augmentū ⁊ nutritionē eius. s. san. mēstruosum. Et post istos. 6. aut. 7. dies in trib⁹ sequētib⁹ diebus icipit liniare ⁊ punctuare ⁊ ptrahere: ⁊ prius mēbꝛa pncipa ⁊ vmbilicus. ⁊ de illis tribus pncipalib⁹ mēbꝛis alia tria fundamenta toti coꝛpoꝛi necessaria oꝛiunt. De cerebꝛo nerui ⁊ nucha que alba existens per mediū doꝛsi ⁊ spondiliū vsqꝫ ad os caude extendit. De coꝛde oꝛiunt arterie ad san. arterialē ⁊ spū vi-

talē per totū corpus diffundendū τ deferendū τ pulsum faciendo motu cordis mediāte. De epate, oriunt̄ vene vt san. in eo factus p totū corpus vt ipm nutriat deferat̄. His tribus fundamētis sic inceptis natura ordinauit ossa tria mē^a pnci palia custodiē^a. s. craneū pter cer^l defensiones. Clibanū pectoris ad cordis defensionē. Costas lateris ad defensionē epat̄. Post ista formantur alia mē^a posteriora. vt sunt man^9 τ pedes τ sil'ia Hec aūt non fit: sed paulatī formant̄ τ successi ue. Cōstā^9 aūt in. 3° panteg^l in. c. qd̄ est añ penl'. qd̄ intitulat̄ de spermate: dicit ꝙ postq̄ sperma ta sunt cōcepta simul in mr̄ice infans. 4. gradi bus gn̄atur. ¶ Prim^9 est cū adhuc est vicinus spmati τ ypo. h̄ vocat sperma. ¶ 2^9 aūt cū spma sang. se cōmiscet cū cor cer^m τ epar nondū pfe cte formata sunt. τ sunt sicut sanguis massa. et istū gradū vocat ypo. fetū. ¶ 3^9 est qn̄ cū cere^o corde τ epate iā formatis alia mē^a iā apparēt in forma: tm̄ imperfecta. τ iste gradus ab ypo. voca tur embrio. ¶ 4^9 gdus est cū oīa mē^a apparent eque formata. τ iste gradus vocat̄ infans. Plan tis assilatur aīatis aīa vegetatiua. ¶ Tps cōple menti infantis tale est. si infans nascit̄ in. 7. mē se si sit masculus in 30. diebus informat̄. in. 40. mouet̄. Femina vo si in 7° mēse nascit̄ in. 35. die bus informat̄. τ in. 60. mouet̄. in. 210. cōplet̄ die bus. Si nascit̄ in 9°. mēse τ est masculus. i. 45. formaẗ dieb^9 i. 100. mouet̄. τ in. 300. nascit̄. si na scit̄ in 9° mēse mascul^9. in. 60. format̄ diebus τ in. 80. mouet̄. Fēia in. 45. format̄. τ in 90. moue tur. τ in. 270. nascit̄. Masculus aūt iō citi^9 com plet̄. q: sperma vn̄ nascit̄ fortius est τ calidius τ in loco calidiori est locatū. ypo. tm̄ testat̄ se vidis se mulierē ante 30. diē aborsum fecisse τ aborsū oīa mē^a cōpleta hr̄e. Et hec est sn̄ia Constātini in loco allegato. s. in 5°. panteg^l. in. c. antepenul timo. qd̄ caplm̄ intitulat̄ de spermate. De p̄mis quattuor gradibus stant versus Egidij in tali forma. Uersus. Sex sunt in lacte dies ter sunt in san^e terni. Bis carnē ter seni mēbra figurant. A die ḡ cōceptiōis vsq: qd diem cōplemēti viui ficationis fetus sunt dies. 45. ita ꝙ p̄mus τ vl timus inclusiue teneant̄. Ex q̄ p3 ꝙ. 45. diebus viuus τ cōpletus est fetus q̄ntū ad effectū gn̄a tionis: maxime qn̄ nascit̄ in 9° mēse. qd̄ vt plu rimum contingit s̄m Constantinum in loco ia3 allegato.

¶ Caplm̄. iii^m. de mēstruoꝝ retētiōe.

Enstruū a mense dicit̄. q: i quolibet mēse 30. dieꝝ fluere d3 naturalr̄ s̄m Aui. in. 21^a. fen. 3^l. tr̄. 3. c. p̄mo. τ hoc est naturale. Si aūt tarde vel ci tius currāt nō est naturale. Menstruū d̄r quasi monstruum. pptera q: sola mulier est aīal men struale. vt dicit Ysidorus: τ videt̄ quasi mōstrū. Alio noīe apud vulgares curiales vocant̄ flo res: pptera q: sicut arbor pducēs flores vtplu rimū apta nata est pducere fructū τ arbor vtplu rimū nō pducēs flores nō pducit fructū p̄ter s̄ culneā: sic mulier hn̄s mēstrua pōt filios pduce re τ ecōtra. De nō h̄nte mēstrua q: nūq̄ inceter nū impregnabit̄. nisi mēstrua naturalr̄ fluant. Hic aūt sciendū ꝙ a vena q̄ pcedit a gibbo epa tis pcedūt due vene quaꝝ vna ptendit̄ v̄sus p tes supiores τ alia v̄sus iferiores. τ illa q̄ ad infe ri^9 ptendit̄ p^9 multas ramificatiōes in radice ra mificationū eaꝝ oriūt̄ vene q̄ ad mr̄icē tendūt τ ipam nutriūt τ fetū etiā. τ illud qd̄ in ea ptinet̄ τ ex illo san^c ibi misso. etiā fluūt mēstrua p orifi^a illaꝝ venaꝝ ibidē terminataꝝ tpe a nā ordiato

Cause retentionis mēstruoꝝ vltra natu rā retentoꝝ: q̄daꝫ sunt primitiue: a^e ātes: a^e cōiunctie. Primitie sunt magnus la bor longa exerci^a τ magna τ lōga euacua^o maxi^e san. nariū τ emorre. Propt̄ pri^m mulieres agri colarū τ laboratoꝝ paucas habēt supfluitates τ pauca mēstrua. Propt̄ 2^m q: ille que frequēter h̄nt emorre. τ grādē fluxū san. nariū pauca aut nulla h̄nt mēstrua. Nimia ēt trāquillitas τ ociū τ dimissio exercitij psueti ingrossant san. τ ebe tāt calorē naturalē τ claudunt venas p q̄s san. fluere d3. Sumē etiā freq̄nter cibos frios τ gros sos in magna q̄ntita^e. τ potare sepe aquā friam Uulnera etiā in matrice vel vlcera ad que sequū tur cicatrices claudētes orificia venarū per q̄ d3 fluere san. τ sub isto reponit̄ partus innaturalis mag^l fetus τ aborsus. Nimus etiā calor exterior exiccans τ nimia fritas pstringens τ similia. Et sub istis reponit̄ retentio facta pter frigus ꝙ aliqua recipit in parturiendo nam enixe leuiter recipiunt frigus partus τ filia. Iste sunt cause p̄mitiue cū quibusdā antecedētibus etiā cōmi xte: vt p3. ¶ Cause añtes sunt apa mr̄icis vic^9 cius. sil'r egritudines q̄ psumūt hūores corpis: vt est hydropisis τ mala cōpl'o fria epat̄ aut cor dis. Sil'r ieiuniū τ paucitas ciboꝝ τ potuum. ¶ Cause pūncte ponunt̄ a Ga. 5. amph. 9°. 58 ibi. Menstruis plurib^9 veniētib^9 τc. τ ab Auic. in loco allegato. Et iste sunt cause aut a vicio in strumēti aut vicio hūoꝝ aut vicio v̄tutis. Uicio instr̄i: vt ē mag^l oppl'o τ clausura τ siccitas orifi

ciorũ venarũ terminataꝝ in ꝯcauitate mr̃icis ꝑ q̃ mẽstrua fluere debẽt aut durities aut tortuosi tas. Uitia hũoꝝ q: san. ꝛ hũores sũt nimis ğssi ꝛ viscosi nõ potẽtes fluere. aut q: san. est in ꝑua q̃ntita^e ꝓpter longã abstinẽtiã ciboꝝ aut ꝓpter famẽ: aut ꝓpter aliquã cãm de an̄tibus dictam. Uitio aũt vtuᵭ q: expulsiua ẽ mr̃ĩ debilis ꝛ re tẽtia forᵭ. Jsta aũt debilita^o accidit ꝓpter aliquã de malis cõplõnib^9 calãz aut siccã aut friãz alñ. Aliqñ cũ ma^a aliqñ sine ma^a. Aliqñ venit retẽ^o mẽstruoꝝ ex cõicanõe alioꝝ mẽbroꝝ: vt est debi litas epar̃ qñ matrix ab eo nõ recipit debitã san guinis q̃ntitatẽ nec sufficientẽ sicut naturalr̃ fie ri est ꝯsuetũ in sanis mulieribus.

Signa egritudis de se sunt^9 manifesta: q: plãgit se nõ hr̃e flores sic alie mulieres vel sicut ipa hr̃e ꝯsueuit ꝛ nõ põt ꝯci pe. ꝛ qñ venit hora hñdi hꝫ aliqđ ꝑuũ signũ al bi vl̃ rubei exeũtis supflui. ꝛ ꝑ. 2. aut. 3. dies añ egrotat plãgendo se de vẽtre aut capite aut pe ctore ꝛ in aliq̃bus mãmille implẽt̃ ꝛ indurescũt ꝛ sequũt̃ inde mr̃a mala accidẽ^a q̃ G^9 recitat. 6. de inť. c. 4. ꝛ Aui. 21^a 3^1. c. 1. trac. 3. Et si retẽ^o mẽ struoꝝ fuerit a cãis ꝓnitiuis h̃ ꝑ inq̃sitionẽ hꝫ vtrũ al̃s ꝑcussa fuerit vel hũit vulnus vel vlcus in mr̃ice. ꝛ ipa enarrabit. ¶ Una dñа trãscũte ꝑ sepẽ a casu vnus palus siue stipes intrauit vio lenter ꝑ vuluã ꝛ fuit vulnerata in mr̃ice ꝛ mltũ de san^e fluxit inde ꝛ hũit vulnera que post sana tionẽ relinquerũt cicatrices q̃ ex re mulier hũit re tentionẽ mẽstruoꝝ nisi in parua q̃ntita^e nec ex post fuit impg̃nata: silr̃ de alijs casib^9 põt fie^i in terrogatio. pari mõ põt informari medic^9 de vita vtrũ hũit mltos labores cũ strictura diete. Tũc reducam^9 alia signa ad cãm friam ꝛ ad cãm ca lidã. si cã est calã vrĩa est intẽsa ꝛ pauce q̃ntitaᵭ ꝛ pulsus est velox ꝛ est mr̃er macra colr̃ica irasci bilis velox in motu ꝛ delectat̃ multũ in coitu et est sitibũda agilis in suis actib^9 ꝛ aliqñ labia ap parẽt fissa max^e qñ ꝯcomitat̃ siccitas etiã est mu lier colorata. in cã aũt fria oĩa sunt ꝯrĩa: q: talis mulier est discolorata cũ tarditate pulsus sõno lẽta cũ pauca siti vrĩna remissa ꝛ albedo mẽstru orũ ꝛ alñ nigredo ꝛ sentit cruditatẽ ꝛ ğuitatẽ in sto^o. Et si ibi peccat ma^a fr̃a multũ hꝫ sputũ. Et alñ emittit supfluitates flãticas cũ egõnib^9 ꝛ est mulier flãtica plena ꝛ pinguis ꝛ nõ appetit coi tũ. Si aũt fuerit ꝓpter aliquã egritudinẽ illa bñ se mõstrat ad intellectũ: vt ẽ fe. ptiƀ hydropisis apa mr̃icis ꝛ sitia. Si fuerit ꝓpt̃ paucitatẽ san guinis est feia extenuata cũ citrinita^e colorᵭ silr̃ si retinent̃ ꝓpter fluxũ sang. per aliũ locũ ex re latiõe patiẽtis habet̃ cũ medici inquisitiõe.

Judicia in retẽtõe mẽstruoꝝ. ꝓ^o ypo. mẽstruis plr̃ibus veniẽtib^9 a mr̃ice veniũt egritudĩes ꝛ nõ veniẽtib^9 accidũt egritudĩes. 5. am^o am^o. 58. ¶ 2°. mulieri san. vo mẽti mẽstruis supueiẽtib^9 solr̃o fit. 5. am^o am^o. 32 ¶ 3°. si mulier q̃ nec p̃gnãs est nec g̃nauit lac hꝫ hui^9 mẽstrua defecerũt. 5. amph. am^o. 39. ¶ 4°. retẽ^o mẽstruoꝝ facta post ꝯsolidationẽ vulnerũ in mr̃ice vel in orificio ei^9 est difficilis sanatiõis valde vl̃ plr̃in impossibi^e. ¶ 5°. mulieri mẽstruis deficiẽtib^9 sanguinẽ a narib^9 fluere bonũ est. 5°. amph. am^o. 32. Et G^9 in ꝯ^o. vult q̃ idem intelli gendũ est de q̃libet fluxu san. vt per emorroĩ. ꝛ silr̃ibus. ¶ 6°. mulieri mẽstrua sine co lore ꝓprio ꝛ nõ ꝑm se sꝑ facta purgatiõe indigere sigt̃. 5°. amph. am^o. 36. Et G^9 in ꝯ^o intelligit nõ solum ad farmaciã q̃ purget illã materiã q̃ ꝓhibet ex re mẽstrua: imo etiã ad ordinãdã dietã ex reb^9 aromaticᵭ ꝛ nastarᵭ. i. pessarijs. Sinthõta q̃ ꝓue niũt ex retẽtiõe mẽstruoꝝ sunt ista. Primario ꝑ lis: mania: epilen^a. aliqñ suffoca^o mr̃icis fit ꝑ ag gregationẽ ma^e ꝛ corruptionẽ ei^9 ꝛ corrugatio ꝛ tensio ꝛ tortuositas in mr̃ice ꝓpterea: q: ꝑua ꝑo eius magᵭ replet̃ illo supfluo san^e q̃ alia. iõ ma trix vĩ aliqñ offendere vl̃ mutari de vno loco ad aliũ vt fuit opinio falsa aliquoꝝ vt recitat Ga^9. 6. de inť. c. 4. Aliqñ accidũt apata mr̃icis ꝛ mẽ broꝝ vicinoꝝ ꝓpter retẽtionẽ illi^9 supfluitat̃ ꝛ ac cidũt dolores immẽsurabiles in tota regiõe mr̃i cis ꝛ circũquaq; ꝛ ğuitas in toto corꝑe ꝛ debili tas digõnis ꝛ appetit^9 ꝛ nausea ꝛ eructuatiões ꝛ re tussis ꝛ difficultas anhelit^9 ꝛ hydropisis ꝛ dol. for tẽrio vrĩne ꝛ egõnis ꝛ anxietas ꝛ tristi^a ꝛ dol. fortis in capite ꝛ in radicib^9 ocloꝝ ꝓpt̃ colligãtiã. ꝛ alñ fe. ꝓpter opplõnẽ. alñ vrĩna est nigra. alñ ac cidit podagra. vñ ypo. Mulier nõ podagrizat si mẽstrua ei nõ defecerũt. 6. amph. am^o. 30.

Cura mẽstruoꝝ. Añ curã ꝑtictarẽ aliq̃ ca no. vl̃es sunt ꝓmittẽdi. ¶ Prim^9 ca nõ. cũ a corpis siccitate freq̃nter mẽstrua nõ flu ant: i talib^9 cũ nimis cal̃is ꝛ exiccatis nõ ẽ labo randũ ne augmẽtata mala cõplõne cal̃a vl̃ sicca egritudo ğuior efficiat̃. ¶ 2^9. cañ. Ga. in. 5. am^o ꝯ^o. 32. ibi. Mulieri mẽstruis deficiẽtib^9: si mẽstr^a deficiãt ꝛ sanguis aliũde ꝑ artẽ aut ꝑ naturã iu nat: ꝛ cã est q: materia q̃ erat ꝑata facere egritu dinẽ per talẽ fluxũ: aut auferat̃ aut diminuatur. ¶ 3^9. cañ. cõpetenti^9 fit flõmia ad mẽstrua ꝓuo cãda de venis q̃ sunt sub mr̃ice q̃ de superioribus

vt san.ad iferiora trahat.¶4ᵘˢ.canõ ad candem itentionẽ fortes ligature ⁊ dolorose crurib⁹ ⁊ corpis mulieꝝ facte ⁊ ꝑ lõga tpis spacia manentes magnũ pstat iuuamẽtũ de itẽtõe Aui.vbi supra ¶5ᵘˢ.canõ est Aui.in loco alle°.Qñ mẽstrua deficiunt ꝑꝑ clausionẽ ⁊ oppilationẽ orificioꝝ venarũ p⁹ vlcera ⁊ vulnera icarnata ⁊ cicatrizata cũ flõia minuẽdus est san.⁊ corp⁹ mũdificãdũ cũ medicis ⁊ abstinẽtia ⁊ vsu exercitioꝝ ne cã añs supdictoꝝ sinthomatũ i corpe mltiplicet. ¶6⁹ canõ illa q̃ nimis sunt fortia vt ell⁹ ⁊ euforbiũ ⁊ nigella ⁊ silia.dꝫ poni in pua quãtitaᵗᵉ qñ supponunt ⁊ puo tpe somni cauẽdo febriũ aut vlceꝝ ꝓuocationẽ.¶7⁹.canõ vrinã ꝓuocãtia etiã menstruis iꝑant pari mõ:iõ in vtroqꝫ casu diuretica ꝯsiderent.¶8⁹.canõ nisi dieta ꝯueniẽs ciboꝝ ⁊ potuũ ⁊ alioꝝ medicamib⁹ ꝓuocãtib⁹ fuerit ꝯsona labor nullũ aut paruũ prestabit iuuamẽtũ. ¶9⁹.canõ in ꝓuocatiõe mẽstruoꝝ cũ reb⁹ apitiis pus a leuiorib⁹ est icipiẽdũ:deĩde mediocribus: postea cũ fortiorib⁹ ẽ isistẽdũ.Iste canõ est Rab. in diuisiõib⁹.¶10⁹.canõ ẽ ypo.Muliebria educit ex aromatib⁹ calefactio.5°.amph. amph.28. Haly in.8.de regali dispõne vult. ꝙ vmbilic⁹ ⁊ pectẽ ⁊ ptes vicine cum istis aromatib⁹ calis dꝫ emplari.Et dicit ꝙ h̾ medicamĩa oppilationes reserãt si ex grossis fuerit hũorib⁹.q2 icidũt illos ⁊ subtiliant ⁊ venaꝝ orificia apiunt q̃ fritarꝫ cã fuerũt clausa ⁊ mric̃ dissoluũt ipissationem sua subtiliatione ⁊ calefactiõe ⁊ sanguis extenuant grossitiẽ his suis q̃litatib⁹. h̾ ille. ¶11⁹. canõ est multũ cõis in arte medicie ⁊ ẽ Gal.3°.teg.ᶦ canõ. 96°.iclusiue ibi.Vnũ cõe hñtes ꝓceptũ. Si retentio mẽstruoꝝ fuerit ꝑꝑ apã in mrice vel ꝑꝑt febrẽ aut alias cãs vel egritudines illas pus curare debem⁹:deĩde coꝝ cursũ itendimus iuxta posse.¶12⁹.canõ cognito ꝙ retẽtio mẽstruoꝝ sit cã ꝓductionis vel augmẽtationis alicui⁹ egritudinis illa ꝓuocãda sunt iuxta posse q̃ nõ adimpleto eoꝝ maᵍ cũ flõia cauille pedis vel cũ vẽtosis vel alr̃ est minuẽda ne coꝝ superfluitas sꝫ cã cõiuncta egritudinũ ꝓsentiũ ⁊ sinthomatũ predictoꝝ.¶13⁹.canõ est ex sñia Gal.7°.meg.ᶦ qñ in colũ° vltio:⁊ est iste.Quia vie a sto° ⁊ epate lõge sunt vsqꝫ ad matricẽ:ideo in medicis eius in q̃litate ⁊ quãtitate taliter est ꝓuidendum ne in via coꝝ virtutes deficiant.¶14⁹.canõ in fortib⁹ pessarijs submittẽdis fila exterius pendẽtia dimittantur vt leuiter extrahi possit ne sua lõga mora mrice ⁊ collũ eius exurant ⁊ ad febrẽ ꝓuocẽt patientem.¶Cura particularis retẽtionis mẽstruoꝝum.Prio cause ꝓmitiue cõsiderentur vt si est superflu⁹ labor ⁊ exercitiũ vel nimia exterior caliditas itroducens q̃litatẽ calaꝫ aut siccã aut vtrãqꝫ.Silr̃ nimia fridĩtas ⁊ silia.quib⁹ cogniꝫ tanq̃ cause retentionis mẽstruoꝝ ille remoueãtur per sua ꝯ̃ria ⁊ corpus ad suã naturalitatem reducatur.Silr̃ est dicendũ de ictibus ⁊ vulneribus ⁊ solutionibus cõtinuitatis. Si fuerit ꝑꝑt sanguis grossitiem aut alioꝝ humoꝝ spissitudinem.Aut ꝑpter duritiẽ ⁊ spissitudinẽ matricis: oĩa ista fm Haly in libro regũ. indigent calefacientibus ⁊ oppilationẽ auferentibus ⁊ calefactione cũ aromatib⁹ int⁹ mistraꝫ ⁊ exteri⁹ emplastratis ⁊ suffumigaꝫ ⁊ imissis. Si ergo vꝫ ꝙ sit ibi sanguis multitudo:sꝫ flõia de vena q̃ repetit retro genu in curuatura eius:q2 fortior est alia in ꝓuocatione mẽstruoꝝ.Deinde ponant vẽtose cũ scarificatione in cruribus a genu isra ⁊ super calcaneũ. ¶In istis flõijs parua quãtit.s san.est extrahẽda.q2 magis fiunt vt natura consuescat mittere san.ad partẽ inferiorẽ ad quod multũ iuuant ille ligature q̃ in talib⁹ fiũt flõijs ⁊ fomẽtatiões cũ calã aqua ⁊ per seipsas valẽt sine flõia:vt dicunt oẽs.deinde digerant humores grossi ⁊ purgent fm ꝙ videbitur abundare. Post ista ministrent diuretica ꝓuocantia leuiora tñ pus iuxta doctrinã.8ᵘˢ.canõ.Et ista sunt radices aperitiui circa tertiũ gradũ:vt radix apij sen⁹ petro.brusci spagi ⁊ graminis ⁊ pentafilon rubee tinctorum arthemesia nepita calamentũ mricaria scolopẽdria se.brusci achorus absinᵗʰᵐ azarũ calamẽᵗʰᵐ radix lilij celestis lupini se.apij ⁊ petro.domestici ⁊ macedonici origanũ mentastrũ meu seu siler montanũ ameos siseleos ciminũ diptaᵐ cassialig̃ enula cãpana saturegia abrotanũ alleũ leuistic⁹ ⁊ similia. Fortiora his sunt cicuta rutha nigella sinapis castoꝝ ell⁹ niger colloq̃ntida staphizagria myrrha armonia cum fel tau⁹ succus cucu.asinini baurach fel galline oppoponacũ misereõ pip piretrũ papauer rufum affrodillus.Medicine que per euaporationem ꝓuocant menstrua sunt iste fm Serap. Oppoponacum condisũ thus blacce bisancie lignum aloes storax sicca.aromatica autẽ sunt de quibus intellexit ypoc.amphõ.Que educũt mẽstrua sunt ista fm Haly.4°.de regali dispositione:scilꝫ spica cinamomũ cassialig̃ spicaᶜᵉ costus amomũ squinantum gallia muscata ꝉ similia.Dicit Haly.ibidẽ:ꝙ ista sumãtur in certa quãtitate ⁊ mediocriter conterantur ⁊ ponant in duobus sacculis ⁊ coquant in aqua in qua se

deat femina vsq; ad vmbilicum: ⁊ valet in ꝓuocatione. Et de eisdē aromaticis potest fieri sirupus aut emplastrū aut oleum aut vnguentū aut suffumigium aut pessarium aut balneuȝ aut epithima aut apozima aut sacculi. verūtamē de medicinis supradictis ante ista aromatica aliqua sumanť ad itra in sirupo vel apozimate vel pul. vel electuario mixto cū istis aromatibus vt sunt herbe ⁊ medicine vsuales quibus cōmuniter vtimur ad intra. Et Aui. exēplificat de calamēto cocto cum aqua mellis vel puluerizatum sup aquā mellis ⁊ sauina eodem modo ministrata est fortior: ⁊ pulegium est forte valde ⁊ cinamomum ⁊ yerapigra serapinū ⁊ oppoponacū castoreū cardamomum ⁊ decoctio enule ⁊ faseolorum ⁊ lupinorū ⁊ sansuci ⁊ ypericō. Alia sunt que supponunť vt elleborus. pulpa colloquintide storax sicca centaurea euforbiū assa fetida. gūmi oliue agrestis succus absinthii. Euforbiuȝ supponiť in coto ⁊ expectatur super ipsum vna hora absq; damno. Felles animaliū ⁊ sauiuȝ sūt de istis. ¶ Suppositoria vel pessaria mēstrua ꝓuocātia. ¶ Primo sm Aui. fiat pessarium ex coto ⁊ madefiat. in aliquo succo ⁊ supaspgatur pul. euforbii ⁊ submittatur ⁊ teneať p vnam horam ⁊ nō plus. ¶ Aliud ℞. myrrhe calamēti aā. ʒ. ij. sauine ʒ. v. ruthe sicce. ʒ. x. passularum mundā ab arillis ʒ. xx. conficianť cū melle ⁊ fiāt pessaria. ¶ Ad idem. ℞. castorei myrrhe musci aā. simul incorporentur ⁊ fiant ad modum glandium ⁊ supponanť cum oleo de been succus papaueris rufi valet. Galbanum ponatur in lana infusa in oleo sambucino id est de ieusemi ⁊ ponať intra matricē Pessarium quod aperit ⁊ deponit sang. menstruosum sm Serap. s. castoreum ⁊ muscus liquefiant cum oleo ⁊ ponatur in lana munda ⁊ supponatur. ¶ Aliud eiusdē ℞. rute recentis pulpe colloquintide absinthii aā. partes eqles teranť ⁊ conficianť cum felle tauri ⁊ fiat pessariū vel cū felle vulpis. ⁊ est expertum sm Serap. ¶ Aliud multū forte eiusdē. ℞ elleborí nigri succi absinthii aā. ʒ. ij. myrrhe. ʒ. iiij. armoniaci. ʒ. j. teranť ⁊ conficianť cum felle tauri ⁊ superponať. ¶ Aliud ad idē. ℞. succi cucu. asimini myrrhe cimi aā ptes equales teranť ⁊ cribellētur ⁊ conficiantur cum felle tauri ⁊ fi. supposito ria vel pessaria. ¶ Hoc pessarium est mirabile in prouocatione menstruorum. ℞. trifere magne sine opio. ʒ. j. farine orobi. ʒ. j. nigelle repte inter frumentū. ʒ. j. succi rute. ʒ. j. pul. rubee tinctorum ʒ. j. ⁊ ß. fi. pessarium ⁊ supponatur cum bōbace. ¶ Pul. ad idem. ℞. spice maratri ameos agarici xilobalsami cala. aromatici ana. ʒ. j. galang.

cinamomi cubebe. ana. ʒ. ß. fi. pul. ¶ Suffumigia ad ꝓuocandū mēstrua fiunt de speciebus aromaticis q̄ supius dicte sūt. Et sm Auicē. suffumigiū cū sola colloquintida prouocat mēstrua ⁊ silr oppoponacū assaf. serapinum cardamomum. Et dicit Serap. q coferunt iuuamentū magnū. ¶ Medicine ꝓuocantes mēstrua qñ vaporanť cuȝ eis: ⁊ sunt iste oppoponacū ꝯdisuȝ thus blacte bisācie storax sicca lignū aloes. ¶ Vel fi. sic sm ipsū decoque in aqua anetum camo. squinātum cassia ligi. costū mellilotum sulfur ruta origanū sticados. abrotanū cardamomum ⁊ fi. suffumigiū cū ebroto. ¶ Balnea ꝓsunt in ꝓuocatione menstruorum q2 subtiliant humores ⁊ eos p corpus fluere faciunt: ideo ante alias medicinas debēt mitti ad executionē. Herbe q̄ subtiliatiue ⁊ alie medicie calide vt ē calumentū pulegiū sauina ⁊ silia coquātur in aqua p octo dies ante horā coitum ⁊ balneenť stomacho ieiuno nō in die tñ sloīe ⁊ in exitu offerať trifera magna sine opio ⁊ trocisci de myrrha ⁊ alia q̄ inferius dicenť. ¶ Medicine intus sumpte mēstrua ꝓuocātes. pmo Rasis. in. 2° de expimēto quarti ca. medicina purgās matrices mulierū ⁊ dissoluēs vētositates ⁊ ꝓuocans mēstrua. ℞. ameos flos barmeel. i. ciatre azari florum camo. se. feni gentiane spice squinanti camepitheos camedreos an rubee tinctoruȝ aā ʒ. x. coquanť in. 4. lī. aque vsq; q̄ remaneat. lī. j. ⁊ post colaturam in aliqua quātitate eius calida dissoluať. ʒ. j. gūmi armoniaci ⁊ offerať ⁊ vȝ multuȝ. ¶ Alia medicia eiusdē in eodē caplo. ℞. rubee tinctoruȝ feu. men. teranť silr ⁊ deť de eis. ʒ. j. ⁊ ß. cum aqua decoctionis ysopi ⁊ saturegie cito ꝓuocat vt dicit Ras. ¶ Alia eiusdē in eodē capitulo q̄ dissoluit ventositatē ⁊ prouocat vrinam ⁊ mēstrua. ℞. arist. ro. an. lacce rute gētiane meu. feu. spice costi aā. cōfice cū melle ⁊ deť. ʒ. iij. cuȝ aqua decoctiōis feni. ¶ Medicia laxatiua Rasis in eodē. 4°. caplo q̄ purgat diuersos humores ⁊ cū hoc ꝓuocat mēstrua ⁊ vȝ ad ydropisim. vñ si aliqua mulier reperiť parata ad ydropisim cum retentione mēstruorum vtať isto electu°. ℞ aristologie ro. lacce squināti marrubij ana. ʒ. ij. ligni aloes rob. aā. ʒ. iiij. agarici. ʒ. viij. cōfice cuȝ melle ⁊ deť cum aqua decoctionis achori vel saturegie. ¶ In tertio experimento. 7. ca. ponitur medicamen ꝓuocans vrinam ⁊ mēstrua. ℞. pulegij cimi radic lilij celestis costi aristologi ro. rute aā. cofice cū melle ⁊ da. ʒ. iij. vl. ʒ. j. azari prouocat menstrua in decimooctauo experimento noni capli. ¶ Trocisci de myrrha nono ad Al-

mansorem mēstrua prouocantes. Recipe myr/rhe.ʒ.iij.lupinorum optime tritorum.ʒ.v. foliorum rute mētastri pullegij cimi rubee tinctorum asse fetide serapi oppoponaci an.ʒ iij.fi trocisci pōderātes ʒ.ij.detur vnus cum aqua decoctionis se.iunipi. ¶ Cētose que ponūtur sub curuatura pollicis.i.genu sunt ponēde. Rasis medicamē ad mulierem cuius mēstrua retinentur et credit que ipsa sit grauida et est Serapionis. ℞.casto an se.apij an.ʒ.j. terantur et cribellantur et bibantur cum vino parum mixto.nā si est grauida calefacit fetum et cōfortat ipsum et nō nocet ei: et si nō est pregnans aperit matricē et puocat menstrua. ¶ Medicina que ponitur in magno antidota Gal. que puocat menstrua: et si longo tēpore desint et fetum excludit mortuum. ℞. reupontici cassielignee pipis arthemesie ruthe dauci diptami an partes equales puerizentur et cū melle conficiantur et detur de mane cum vino tepido in modum auellane. ¶ Aliud Haly in 2a. parte de regali dispōne li° 8°. ℞.dipta cassielig an.ʒ.j.et se.apij fen ani si cimi an.ʒ.j.castorei galbani an.ʒ.iiij.galbanum dissoluatur in aqua decoctionis lupinorū cū melle et cū hoc alia dissoluantur et fac pillulas et detur in ieiuno.ʒ.j.et fi.cum aqua decoctionis faseolorum et lupinorum et melle. ¶ Ad idē. ℞. se. an apij feniculi petro.macedonici cardamo fi pul. et distemperetur cū melle et detur.ʒ.ij. cum vino post balneū et alia vsia. ¶ Vtatur isto apozimate. ℞. calamēti sauine rubee tinctorum prasij camedreos camepiteos mentastri pulegij an.ʒ.ij.an mara se.dauci se.petro. amcos cuscute squināti an.ʒ. iij.aristo.ro.gētiane bacarum lauri reupontici an. ʒ.ij.ex istis potest fieri apozima et electuariū ad modū opiate.etiam ex rebus supradictis pnt cōponi diuerse medicie nisi hec scriptura veniat in manus asini. ¶ Medicine composite ducētes mēstrua sunt trifera magna sine opio diamarte Geralogodion gerarufini paulinum diacalamē tum diaprasium diaspermaton sirupus de calamēto ¶ A paucitate sanguinis si mēstrua deficiant et que est femina: macra laboriosa cum citrinitate coloris et debilis in actibus suis et forte habuit aliquā cōsumptiuā egritudinē aut fuit in abstinentijs aut vigilijs vel longo tpe fuit in ira vel odio talis indiget dimittere accidētia tristosa. Et vtatur dieta resumptiua et impinguatiua. et vngatur de vnguentis resumptiuis et balneetur in aqua dulci et vtatur longo somno et trāquillitate et gaudio et caueat a ffōia: nisi in parua quātitate. vtatur pineis et fistiq et amigdō dulcibus quia impinguant. et si aliqualiter vellemus iuuare naturam in prouocatione fiat paruissime ffōie et dentur diuretica debilia et leuiora vt ē radix apij et fen petro brusci sparagi grammnis et pētafilon et semia corum.4.semina frida et alia apitiua fria frequenter dicta in isto volumine. ¶ In causa autē frigida si e sine humore fiat sirupus talis. ℞.radicis petro.apij feu.enule cāpane acbori an.M. j.sauine origani calamēti pulegij mētastri meu, filsceleos cum toto an.M.fi.se.leuistici petro.macedonici se.petro apij se.saxifrage.an.ʒ.j.gētiane.ʒ.j.et fi.mellis anthosati.lij.fi sirupus.detur cum aqua decoctionis cicerum ru. et sauine et spice. ¶ Deinde purgetur ffā sic. ℞.florum anthos.origani ysopi polipo quarque an.ʒ.fi.passe mundo ab arill.ʒ.j.epithi.ʒ.ij. fi decoctio in qua dissoluatur corticū hebulorum puluerizatorum.ʒ.iij.puluis diaturbith.ʒ.j.et fi.vel purgetur cum pillulis fetidis vel digeratur cū oximelle squillitico et cum decoctione ysopi et sauine et purgetur cum yeralogodion et diacartamo vel cū pill de diaturbith Tunc purgata materia vngatur mulier ab vmbilico inferius vsque ad pectinem iclusiue et retro. etiā cū oleis calidis vt est oleū de lilio et de spica et oleum de rutha et de sauina.et iste herbe vt pulegium et mētastrum et calamentum et arthemesia: bulliantur in oleo et vino ad cōsumptionem vini.et cum istis vngatur multis diebus vt mala cōplexio frida inficis deleatur et humores calefiant et ad fluxum preparentur. et iterū vtatur dieta subtiliatiua et calefactiua frias res et grossas dimittēdo. Vtatur ergo iure cicerū et fasceolorum cū petro et spica et bonis speciebus odoriferis vt menta et similibus. Et quolibet mane sumat triferā magnā sine opio: aliquando tiriacam dissolutam in vino decoctionis sauine et lupinorum: et fi euaporationes cum aromaticis supius dictis.et fi etiam pessaria que teneat de nocte per aliquas horas: et ista continuentur per.8.aut per.10.dies ante purgationē menstruorum. ¶ Fiat etiā talis euaporatio ypericon matricaria arthemesia sansucus sauina calamentū foliorum lauri flores camo. anthos et saturegia bulliant in vino et cum spōgia vel filtro in illo intincta vaporet ab vmbilico inferius et inter coxas: vel recipiat fumum intus in matricem cum emboto et retro etiam vaporetur ab ano superius. ¶ Fiat etiam balneum vsque ad vmbilicum in decoctione dictarum herbarum: in sirupo: et similiū. et ista continentur per multas limationes vnū remedium post aliud. ¶ Istud pessariū potentur educit mēstruū et mirabiliter facit

ad ɔceptionē. ℞. myrrhe nigelle q̄ repit̄ int̄ grana frumēti añ. ptes equales puluerizent̄ ⁊ incorporent̄ cū trifera magna ⁊ theodoricon empicō ⁊ forment̄ magdaliones ad formā maioris digiti ⁊ inuoluant̄ in sindone ⁊ submittant̄ post balneū. ¶ Ex galbano ⁊ croco ⁊ myrrha cū ficub⁹ siccis decoct̄ f̄. pessaria ⁊ det̄ aqua distillata vel decoctionis artemesie ⁊ matricarie ⁊ rubee tinctorū. vinū etiam decoctionis sauine ⁊ diptami Et emplastratio arthemesie cocte in oleo muscatellino. radix etiā malue excorticata ⁊ pūcta melle ⁊ spersa pul'. scamanoco submissa: est puocatiua ¶ Sequit̄ pessariū qd̄ velocit̄ menstrua educit. ℞. elli nigri pipe colloqn͡e lupinoꝝ absin' fenu' sauine ana ptes eq̄les f̄. pul'. ⁊ supsperganť pessaria de lana intincta in felle tauri vel in succo rute. ¶ Ad idē fiat fomentū ex aqua decoctionis gallitrici ⁊ pul'. storacis calamite lapdani ⁊ ligni aloes conficiant̄ cū lapdano ⁊ serapino sine liq̄re: ⁊ est domesticū puocatiuū. Theodoricō anacardinū cū oleo muscatelli⁹ supponant̄ ⁊ f̄. fomētationes ⁊ balnea supradicta. q: ſm Haly nec pessaria nec iniectiōes in matrice debēt fieri nisi post balnea. Vētose crurib⁹ apponēde sūt ſꝫ Rasim in diuisionib⁹ duobus aut tribus dieb⁹ ante diem purgationis. ¶ Nūc sequit̄ iniectio seu clistere qd̄ iniiciat̄ in matricē. ℞. radic̄ sq̄nāti florū ei⁹ diptani sauine pigani sicci mentastri añ. ʒ v. coque oīa ī duab⁹. lt̄. aque donec redeat ad . lt̄. ß. ⁊ in quarta parte libre dissolue olei dꝫ lilioꝝ olei nardini. añ. ʒ. ß. musci. fini. ℈. ß. castorei croci ana. ℈. ij. clisteriza tepidū q̄m mēstrua educit. Rubea maior bullita in vino rubeo vel claro si detur cū trifera magna sine opio si multis tēporib⁹ cōtinuet̄ puocat mēstrua. Sizimbriū calīn ⁊ siccū in 3⁰ gradu subtiliās ⁊ dissoluens pdest morāti mēstruo. Haly vrtīcꝫ mētastrū exiccat menstrua. Pulegiū idē facit Haly. in. 8⁰. scđe ptis facit euapationē cū traiectorio emboto in cathedra pforata ⁊ ps superior emboti intrat vuluā ⁊ puocat mēstrua. ℞. se. cicute nigelle leuistici carui calami aroma' bdellij. añ. f̄. suffumigatio. ¶ Vel sic ℞. casto' thuris masculi calami aro͡ci xiloaloes storacis calamite se. cicute nigelle leuistici bdellij añ. ptes equales fiant pill'e que ponant̄ super carbones ignitos ⁊ p embotū in cathedra pforata calefiat matrix.

Declaratio ī retētiōe mēstruoꝝ: p⁹ nō ꝙ nā ordinauit ꝙ sola mulier haberet mēstruū sāguineū supabūdantē suū nutrimētū pp̄ter duo, vnū ē pncipale ⁊ aliud accessoriū. Principale est augmētatio fetus in vtero materno postꝙ fuit cōcept⁹ ex duobus spmatib⁹ ⁊ vt iuuet material'r spmata in generatiōe aliq̄ꝝ mēbroꝝ vt visū fuit in. c. 10⁰. isti⁹ li¹. de gnatione embriōis. ⁊ ista pprie est cā final' eorū. ¶ 2ª cā fuit vt mulier in tpe nō ɔceptiōis purgando se ab illis supfluitatibus non egrotet. nā cū mulier sit de natura sui frigidior viro ⁊ hūidior: etiā q: est custodia dom⁹ vt dicit Ga. 2⁰ de cōplōnibus. c. 4⁰. plus in eadē de supfluitatibus generant̄ ⁊ cōseruant̄ ꝙ in viro nec ī alijs femell' iō ordinauit natura in eis mēstrua: q̄ si mēsurate fluāt put decet mulier in sanitate pdurat ⁊ pducit vitā suā vt dicit Ga. 2⁰ de se. ad glaucones in. c. de cācro. ¶ 2⁰ notādū vt iā tactū ē in pōne ⁊ etiam ſm Ysidoꝝ ethimologiaꝝ ꝙ sola mulier est al'. mēstruale. Et si querat̄ quare femelle alioꝝ aīalium nō habent mēstrua: Rñr ꝙ non hñt nutrimētū ita ɔiunctū sicut mulier. ⁊ q: sunt maioris exercitij ⁊ laboris in quib⁹ supfluitates sanguinis ɔsumunt̄: ⁊ etiā q: ex illis supfluitatibus generant̄ pili ⁊ in quibusdā cornua pp̄ter regimen ⁊ defectionē eoꝝ. verūtamē postꝙ cōceperunt similiter fetus eaꝝ illo sanguie nutrit̄ ⁊ augmētat̄. Dicit etiā Ysidor⁹ ꝙ si cruore mēstrui segetes fuerint ɔtacte nō germināt ⁊ moriunt̄ herbe ⁊ amittūt arbores fruct⁹ suos. hec ille. Et dicit autor de proprietatib⁹ rerum. Istud scꝫ menstruū est humane generationis principium supple materiale. ⁊ hoc nobiliū ⁊ ignobiliū est commune in materno vtero nutrimentū inde ager nature natiuitatis infantulus irrigat̄ ⁊ nutritur q̄diu in matrice ɔseruat̄. ¶ 3⁰ querit̄ vtrū menstruū sit supfluitas scđe digestiōis vel tertie: Et videt̄ ꝙ tertie sic. q: sic se habet spma in viris ita mēstruū in mulierib⁹. sꝫ spma in viris decidit a 3ª digestiōe. g̃ ⁊ mēstruū in mulierib⁹ decidit a tertia digestiua. ɔña ē nota. ⁊ añs p maiori pte pbat̄: q: vtrūqꝫ est pp̄ter gnatione aīaliū. etiam Arist. in. 2⁰. de gnatiōe aīaliū dicit ꝙ mulier nō hꝫ spma s̄ solū mēstruū. ¶ In op᷑ dicit Auicē. ⁊ oēs alij. Nā veā q̄ pcedit a gibbo epat̄ pcedūt vene ad supficiē ɔcauitat̄ mr̄icis p q̄s venit sanguis vt mēstrua fluāt ⁊ ī tpe necessitat̄ fet⁹ augeatur ⁊ nutriat̄ ⁊ sic hꝫ lr̄a Ga. 6⁰. de int̄. ca. 6⁰. Et hoc iam visum fuit. ⁊ sic patꝫ ꝙ mēstrua a secūda digestiōe pcedūt ⁊ nō a 3ª. ¶ Ad rōnem d̄r ꝙ non est sil̄e totalit̄ ꝙ mēstrua solū veniūt ad augmētationē ⁊ nutritionē fet⁹. sperma aūt ad gnationē. ¶ 4⁰ q̄rit̄ q̄s morb⁹ ē retē⁹ menstruoꝝ: Dico ꝙ ī gñe ē morb⁹ official' in via q: vene matricis: q̄

aliqñ debuisset fluere sũt opilate ⁊ clause. põt tñ
subseq̃ vel p̃cedere morb⁹ cõis:q: solo ꝯti. vel a/
postemata vlcerata ad q̃ sequit̃ clausio vel oppi/
latio venaꝝ matric̃. Potest etiã seq̃ morb⁹ ꝯsimil̃
q: mala ꝯ° cal̃ vel frã vel sicca. Et sic patꝫ ꝙ con
strictio mẽstruoꝝ põt esse cum tribus generibus
morboꝝ vl̃ aliquib⁹ ex eis. ¶ 5° nota: ꝙ retẽtio
mẽstruoꝝ ẽ passio matric̃. ⁊ ꝯñr ꝑpter nocumẽta
q̃ toti corpi inferũt: est passio toti⁹ corpis. Et est
nocumentũ expulsiue matric̃ ⁊ venaꝝ ei⁹ q: ex/
pellere nõ pñt: qđ expellere debẽt. ¶ 6°. sciendũ:
ꝙ flõia de sophenis ab aliquib⁹ excusat egritu/
dinib⁹ a retẽtione menstruoꝝ ꝓcedẽtib⁹ sicut di
cit Ga. in li°. de rigore q̃si colũ. 6°. in hec verba
queadmodũ docuit ypo. qñ dicit ꝙ ancilla saco/
niam q̃ nõ fuit mũdata a mẽstruis in partu filie
sue eo ꝙ os matric̃ contortũ existit versus ãchã
doluit in pedib⁹ ⁊ incurrit tumorẽ als̃ tremorem
in toto corpe. Cũq; flõata fuisset de sophenis q̃e
uit oĩno ꝑpter ꝑfectã ablationẽ cause, hec ille.
¶ 7° sciendũ ꝙ infans ꝯcept⁹ in m̃rice ꝓut visũ
est supius, formatur a p̃mo a spmate viri ⁊ mu/
lieris simil̃ cõcurrentib⁹. Deinde post. 6. dies san
guis ꝓcedẽs ꝑ venas m̃ricis ad adiutoriũ sper/
matũ ⁊ supplet paucitatẽ eorũ ⁊ sic apparet ꝙ i/
fans genitus magis deberet diligi a matre q̃ a
patre: ⁊ ipe naturaliter genitricẽ q̃ genitorẽ cuꝫ
ab ea duplicẽ materiã suscipiat in vtero. A patre
aũt nõ nisi ꝑuam. Scias ꝙ excepta dilectiõe di/
uina nõ est dilectio sup dilectionẽ genitoris er/
ga genitos gñale est cũctis aĩalib⁹. ¶ Ista ꝓpo/
sitio patꝫ ꝑ expientiã. Genitor aũt plus diligit i/
tẽsiue: genitrix vo extẽsiue. Infantul⁹ aũt geni/
tricẽ pl⁹ diligit dũ sugit ei⁹ vbera. Postq̃ autẽ ve
niũt ad verã cognitionẽ gẽitorẽ pl⁹ diligũt. Jđ di
cit Aris. in. 8°. de gñatiõe aĩaliũ ꝙ pat̃ generat fi
lium sibi similem in specie ⁊ in effigie marie qñ
virtus in semine patris vincit virtutem in semi/
ne matris. ideo pater circa filiorũ ꝓcreationẽ sol
licitus existit ⁊ filiũ suum naturalit̃ diligit intã/
tum vt etiã nutrimentũ sibi substrahat vt nutri/
at filiũ suũ, ⁊ hoc est verũ in gñatione oĩuꝫ aĩa/
liũ p̃ter pauca vt aquilã ⁊c. ⁊ hoc dicit Aristo. in
9°. de historijs aĩaliũ. Nõ aũt est talis amor mu/
lieris erga virũ suũ vel aliũ amatorẽ q̃ solũ dili/
git aut ꝑpter carnalẽ dilectionẽ aut ꝑpter suffra
gia q̃ ꝯtinue ab eo recipit q̃bus viro deficientib⁹
amor mulieris vt pl̃imum forte. ii. digitis. imo. 12
eclipsatus est. iuxta cõe ꝓuerbiũ. deficiẽtibus di
uitijs deficit amor: ⁊ intrat ingratitudo verũtamẽ
aliq̃ ꝓbe femie faciũt silitudinẽ dilectionis viro
suo ad ꝯseruandã famiã suã ⁊ honorẽ nõ tñ ver⁹
est amor ⁊c. ¶ 8°. q̃rit̃ vtrũ epar gñet̃ a san. mẽ/
struo videt̃ ꝙ sic: q: mẽbra a spmate gñata sequũ
tur dispositionẽ ⁊ colorẽ mẽbroꝝ spmaticoꝝ: sed
epar nõ sequit̃ dispositionẽ nec colorẽ mẽbrorũ
spermaticoꝝ. g̃ nõ generat̃ a spmate: g̃ a san. mẽ
struo. ꝯña boñ. ⁊ añs ꝑ maiori est veꝝ. q: oẽ qđ
decidit̃ vel gñat̃ ex aliquo nece ẽ vt assilet̃ ei a q̃
decidit̃ vel gñat̃: p° amph. ꝯ°. 19°. ⁊ q̃ crescũt ⁊c.
Pro minori pꝫ: q: nõ assl̃iat̃ nec in colore nec in
suba q: mẽa spmatica sũt alba ⁊ dura: vt patꝫ de
neruis ⁊ ossib⁹. epar aũt molle est ⁊ rubeũ. ¶ 2°
ꝓbat̃ auctoritate Constãtini. 2°. pãteg⁹ in ca°. de
spmate: vbi expsse ponit: ꝙ epar gñet̃ ex san. mẽ/
struo. In oppm est Aui. ⁊ oẽs ponẽtes tria mẽ/
bra p̃ncipalia ex trib⁹ ãpull̃ in spmate factis p̃ul
gñari q̃ mẽbra q̃ oriunt̃ ab eis: & vene q̃ gñant̃ a
spmate hñt ortũ ab epate. g̃ mlto magis epar pri⁹
gñabit̃ a spmate. Pro declaratione p̃mo nõ ħm
Aui. in. 21a. fen. 3a. c. de gñatiõe embrionis ꝙ sper
matib⁹ in matrice ꝯceptis ⁊ retẽtis v̄tus infor/
matiua mouet id qđ est in spmate ex spũali na/
turali ⁊ vitali ad originẽ. i. e. ex circũferẽa ad cen/
trũ. Et ista actio quã Aui. vocat insufflatio repit̃
impelli ad mediũ illi⁹ hũiditatis vt ibi sit locus
cordis. Deide fiũt alie due vesice vna a latere ei⁹
dextro ⁊ alia in loco supiori ⁊ sunt ramificate rã
gentes p̃mã ampullã q̃ est in medio. ex p̃ma ge/
nerat̃ cor. ex secũda epar. ⁊ ex tertia cerebruꝫ. Et
tũc illa maa. s. spma rõne cõmotionis ⁊ mot⁹ spũ/
um q̃s facit virtus informatiua efficit̃ q̃si spuma
⁊ hoc durat vsq; ad. 6. dies vel. 7. in quib⁹ natu/
ra nihil suscipit a matrice nec a san. mẽstruo ve/
narũ vt expsse ponit Aui. in loco alle°. Et hoc fit
vt spermatica mẽbra remaneãt pura in sua ꝓpria
materia q̃ est spma ⁊ ista fuit p̃mo cor q: anteq̃
corp⁹ nutriat̃ nec aliqđ corp⁹ necesse est vt pri⁹ vi
uat. 2° epar. 3°. cerebrũ ⁊ vmbilicum ⁊ alia mẽbra
q̃ ab eis ortũ hñt vt arterie vene ⁊ nerui ⁊ ossa et
cartilagines pellicule ligamẽta ⁊ cetã alia hmõi.
Post istos aũt. 6. vel. 7. dies occurrit sã. a m̃rice
ꝯvenis ei⁹ ad nutritionẽ corpis ⁊ augmẽtationẽ
mẽbroꝝ spmaticoꝝ. donec ifantul⁹ egrediatur.
Ex ista actiõe ⁊ cũ ea stat ⁊ remanet post eã hũi/
dum radicale ⁊ calor natural̃ ⁊ spũs radical̃ sub
stẽtent̃ ⁊ refocillent̃ q̃ nunq̃ recedũt nec oĩno de
struunt̃ vsq; ad mortẽ q̃ etiã refacillant̃ ꝑ calorẽ
naturalẽ ⁊ spũs influẽtes humidũ etiã radicale
ꝑ humidũ fluens sustentat̃ ⁊ refocillat̃. Et sic pꝫ
q̃d sit dicendũ ad dubiũ: dicendũ ꝙ epar est mẽ
brũ p̃ncipale ⁊ spmaticũ ⁊ ex spermate generatũ.

¶ Tūc ad primā rōnē q: membra spmatica se- quunt̃ dispōnez membroꝝ spmaticorū: dico ꝙ a pncipio satis ē albū: ſ3 q: natura sic ordinauit ꝙ sit magne q̄ntitatis: ⁊ q: i eodē dȝ fieri sāguis multū suscepit vt⁹ iformatiua de sanguie mēstruo in augmētatione ⁊ in nutritiōe ipi⁹ pȝ etiā ꝙ sit albū q: postꝙ est bullitū in aqua ⁊ sanguis extra- ctus remanet albū: iō in radice assilari spmati ex quo fuit gn̄atū. Ad autoritatē Cōstantini respō det Petr⁹ hyspanus: ꝙ ipe ⁊ ysaac quē secut⁹ est errauerunt in generatione cordis ⁊ epatꝭ: vel di- co ꝙ bon⁹ Cōstantin⁹ itellexit q̄ntū ad nutritio- nē ⁊ augmētatōez ei⁹: n̄ āt q̄ntū ad p̄mā gn̄atōez

¶ Capitulū .12m. de nimio fluxu menstruorū.

Fluunt menstrua in q̄ntitate supflua ad quā superfluā euacuationē sequit̃ euacua° caloris naturalis ⁊ spūū ad q̄ sequit̃ debilitas virtutū fere oīum ⁊ totius corpis sequũtur ⁊ multa incōmoda put in pcessu clarius manifestabitur: dn̄o concedente.

Cause istius fluxus q̄dā sunt aut possunt eē p̄mitiue ab extrinseco accidētes vt est pcussio aut casus aut obuiatio aut vulnus cursus ⁊ saltus choreatio longa ⁊ violētia ad qđ vel ad quē sequit̃ nimia sanguinis subtiliatio et acuitas aut fissura vel ruptura venaꝝ. de h̄ ego vidi exēplū qđ accidit dn̄e vicecomitisse castri bōi: que pedester iuit p tres leucas tpe caloris. s. a ciuitate clorensi vſq₃ ad sarraciam in qua via vene fuerūt rupte ⁊ sanguis subtiliatus ⁊ talis secut⁹ est fluxus mēstruoꝝ q̄ nunꝙ potuit restringi: et finalr̄ mortua est reqescat in pace. stetit tn̄ p nouē septimanas qđ nullū potuit ꝯsiliū habere. Et multe alie p̄nt eē cause p̄mitiue. vt longus vsus ciborū subtiliū cū spēb⁹ ⁊ vini albi ⁊ clari ⁊ oīuȝ q̄ gn̄ant humores subtilē ⁊ cursibiles. ¶ Cause an̄tes p̄nt eē mala cōplō matricis calā san. ⁊ humores subtiliās ⁊ calefaciēs multa q̄ntitas sanguis subtil' ⁊ mali ⁊ inept⁹ port⁹ cū multitudine fet⁹ aut magnitudine aut icōueniēti exitu. Alia cā añs pōt eē apa in matrice male curatū ad qđ pōt seq̄ vlceratio aut abrasio in superficie ꝯcaua matricis. Cāe ꝯiūcte sūt sicut vlc⁹ in matrice ⁊ apertio venaꝝ ei⁹ q̄ multis modis fieri pōt: q: aut pcedit ab ipo mēbro aut a v̄tute aut ab humore fluēte. Si ab ipo mēbro vt q: matrix est debil' ⁊ laxa rara ⁊ mollificata ⁊ vene eius multū debiles ⁊ facilis aptiōis nō potētes debite ꝯtinere id qđ ꝯtinere dȝ. Et h̄ cognoscit p se intellect⁹ q̄ntū iuuāt stiptica ⁊ ꝯsolidatiua p traiectoriū itra matricē missa vt ei⁹ subam interiorē tangendo stipticēt ⁊ cōfortēt orificia venarū interiorū ⁊ claudant. Istā aūt debilitatē pōt pati matrix ppt se ipam in cōpositione. Aut pp̄ter aliquē de malis cōplōnib⁹. Et ista talis est deterior: q: q̄ntūcūꝗ sit correpta femina perit aut succūbit. Et si ē pp v̄tutē hoc ē q: virt⁹ retētiua ē multū debilis ⁊ expulsiua fortꝭ. Si aūt sit talis flux⁹ pp̄ter causā in humore extītē. hoc est: q: peccat in q̄ntitate: vt q: magna q̄ntitas sanguis ⁊ hūoris abūdat in venis. Aut etiā isti peccāt in q̄litate. Et q: calidi et acuti aut nimis aq̄si aut fluidi aut fluxibiles desc ⁊ quantū ad primū iuuat lōgus cibus ciborū speciatorū. Et q̄ntū ad istud h̄m lōgos vsus esus piscium recentium ⁊ fructuū ⁊ herbaꝝ frigidaꝝ ⁊ humidarum ⁊ similium.

Signa si fluūt mēstrua a vi virtutꝭ expulsiue regularit̃ opantꝭ mulier non debilitat̃. imo bn̄ tollerat suā gucdinē ⁊ debilitatē. Ille aūt flux⁹ q̄ venit inordinat⁹ pp̄ter nimiā replōnē. signa replōnis apparēt in facie ⁊ in toto corpe ⁊ q: est femina q̄ vsa fuit regimine copioso ⁊ esu carniū ⁊ vini copiosa potatiōe ⁊ forte purgatiōes ꝯsuete fuerūt retente. Silr̄ exercitia ꝯsueta dimissa ⁊ vene apparēt plene ⁊ qn̄ꝗ cum dolore ⁊ qn̄ꝗ sine. Et iste fluxus nō est restrigendus donec femina fuerit debilitata ⁊ hūores fuerint sufficiēter euacuati. ¶ Si fuerit pp̄ter debilitatē matricꝭ ⁊ mulierꝭ appet mulier debilior ⁊ pigra ⁊ laxa discolorata. modicū aut nihil interpolat q̄n cōtinue fluāt. Ille aūt qui ē pp̄ter calitatē ⁊ acuitatē san. scit̃ q: in exitu sentit̃ calitas ⁊ acuitas ⁊ velocit̃ exit ⁊ nō in magna q̄ntitate h̄ i puritate ⁊ exit cū mordica ⁊ sine cōmixtiōe aq̄sitatꝭ flātis ⁊ exit cū mordicatiōe. Si āt venit pp cōmixtionē hūoꝝ aq̄soꝝ cum san. h̄ cognoscit̃ respiciēdo expulsa i pāno q: expulsū vȝ aquosū ⁊ multū subtile ⁊ cito expādit p pannū cū pauco vel nullo rubore ⁊ nō adest calor. Qn̄ aūt venerit ex corrosiōe vel vlcerib⁹ matricꝭ tūc mulier sētit dolorē corrosiuū i loco ⁊ exit q̄si fex vini q: forte illa hūiditas virulēta coagulat̃ in matrice anteꝙ exeat. ¶ Ille aūt q̄ est ppt emorroydas i matrice venit cū gucdie capitꝭ ⁊ cū dolore in viscerib⁹ ⁊ i mr̄ice ⁊ in itestis q̄ ꝯtiguāt ⁊ iste venit cū piodis. Si flux⁹ mēstruoꝝ iordinatꝭ venerit a cāis extrīsecꝭ ex relatiōe patiētꝭ habe tur. Et cū h̄ qn̄ venit a ruptura venaꝝ mricis pp̄ter cām exteriorē san. venit subito ⁊ velocit̃ rubeus ⁊ clar⁹. silr̄ qn̄ venit pp̄ter maliciā ꝯtus aut magnitudinē fet⁹ ex relatiōe hētur patiētꝭ ⁊ obstetricꝭ vt h̄ic Ga. 6. de intꝭ. c. 5°. Qn̄ est rasura i col-

lo mricis illud qd in tali fluxu egredit est erugi nosum et aliqn rubeu vel aqsuz vel citrinu i pua qntitate. Et si fuerit in pfundo mricis p erugine exeunte cogscit. Et si fuerit ppter vulnera p visum et tactu poteris denotare et dolore loci corrosi. Sinthoata q sequunt innaturale fluxu menstruoz ponunt a Costa in 9. pateg. in c. de passionib mricis. et a Ga. 5. de int. c. 5. in h vba: q si fluxus menstruoz vltra modu exstiterit sequit corruptio coloris tumor pedu totiusq corpis digo et desideriu corrumpunt et oia accidetia corruptione sang. ocomitantia apparet et finaliter pereunt: vt dicit Constantin.

Judicia pmo ypo. menstruis pfib vel menetib accidut egritudies et no euenietibus a mrice accidut egritudies. 5. amph. am. 58. ¶ 2. mulier menstruata sine pprio colore et no fz se sp facta purgatioe idigesta signat. 5. am. am. 36. et G. in o dicit q illi humores q phibet exire menstrua purgadi sunt similit et illi q multu faciut penetrare et fluere sm veritate. ¶ 3. iudicare poteri q flux menstruoz supfluus in iuuenib est multu piculosus. i senib aut vtplm est mortalis. ¶ 4. q longu fluxu sa. hnt menstruale finalr hydropice moriunt. ¶ 5. fluxus menstruoz adeqtus no recipit curatione. q ora venaz mricis logo tpe apta existut et qn callositate iam habetia no pnt psolidari.

Curatio flux menstruoz et po aliq can. gnales sunt pmittedi vt gnales intetioes cure habeant. ¶ Prim in nullo supfluo menstruoz fluxu balnea nec calefactiones sunt exercede iste can. implicite e ypoc. et G. 5. am can. 28. ibi. Queciq infrata sunt. sil code can. et 2. 1. et 18. cal'm nocet h freqnt vtetib et c. ¶ 2. flux menstruoz q venit p via mudificatio nis vl ppt nimia replone tanq caz ancedete stringi no dz: vsq de mag timeam debilitate. Huius aut signu est oferent et bona tollerantia iux illud si qlia oz purgari purgent et c. ¶ 3. et supfluo flu xu menstruoz flomata basilica magnu vr pstare iuuametu maxie apparete replone pptera: qa plectoria tollit et materiam trahit ad diuersum. ¶ 4 qn cogscamus colera rubea vel alios huores p via comixtiois esse in ca flux illos pus cu appropatis euacuabim qbus aliq stiptica et cofortatiua comiscem maxie si in eisde laxatiuis ista reperiant. vt fum terre et mirab. citri. in colera ru. et kebuli indiate. ¶ 5. necesse est argalia vel siringa vel aliud instrm inuenire ad imittedu medicina in matrice sm diuersitate loci et medicine. 5. meg. col. 5. ¶ 6. q iniecta stipt vel psolidatiua p supradicta instra citius ad locum dañificatu attingut. pstantius afferut iuuametuz q illa q per os assumunt. io elegantius sunt pcedende. ¶ 7. qn patiens inordinatu fluxu menstruoz no solu digestiua: imo etia totu corpus debilia et defecta hnt vtile est eos cum nutrimento odorifero et facilis digonis et boni chimi vt vitella ouoz et aqua carnis et silibus enutriri qnqz aqua sumac et aquaz aceto comiscere. ¶ 8. si vis menstrua retinere sitiam maiorem ad mammilla appone. i. sub mamillis. 5. am amphor. 5i. Ista sitia debet alligari cum falcia. Et hoc idez dicit Ga. i. de fe. ad Glaucone. c. 9. sic repentinas a matricibus euacutioes que circa mamillas sitia apponunt: sedant casu que per nares epatis et splenis sm emorrosogiam patientem narem. ¶ 9. est Gordonij. 1. lilij. in. ca. pprio nullus fluxus menstruoz debet restringi qdiu mulier est bene colorata et bene potest tollerare sine manifesta debilitate. vbi autem manifesta debilitas cognoscitur statim fluxui est resistendum. ¶ Decimus est Haly in secunda de regali dispositione lib. 8. si aliquis humor a sanguine debet euacuari melior modus euacuationis est per vomitu: quia ad diuersum trahit materiam antecedentem et impedit materia ne ad partes inferiores consueleat properare. ¶ Undecim canon de motu superfluo et a labore et ab omnibus liquiditatez in sanguine inducetibus oportet superflue menstruantes abstinere. ¶ Curatio particularis nimij fluxus menstruorum. Primu qd oportet facere oz q egro iniungat tranquillitas sine quocunq labore et iaceat in loco temperato sine frigore et sine magno calore interdicendo cibaria aquosa vt sunt fructus recentes preter habentes stipticitatem et vt sunt herbe crude similiter interdicant cibi in quibus est magna caliditas per suam naturam aut per artem. Et vtantur cibus confortantibus maxime tostis: vt sunt assature bonarum carnium et auium: risum et triticu et feludet et frumentum coctum et lenticule secunde decoctionis et similia que grossum generant sanguinem. et caueant a superfluo cibo et potu: propter debilitatem digestiue iuxta doctrinam septimi canonis, et iuxta doctrinam quarti canonis respicias in mente: si sint alij humores cum sanguine mixti. qd scitur per pannum albuz et mundum: in quo talis recipitur superfluitas. Et si post exiccationem apparet in panno solus color rubeus clar

ſolus ſanguis peccat. Et ſi appet coloꝛ citrinus
aut viridis cuꝫ ſanᶜ colera peccat. Et ſi eſt coloꝛ
niger aut cinericius cū ſanᶜ eſt colera nigra. Et
ſi appet coloꝛ alb⁹: tūc ibi ſunt hu. aq̄ſi aut ſlāti
ci. ergo ſi ſol⁹ ſan. dn̄et̃ ꝑ flōia de baſilica. qꝛ vene
mr̄iq̄ de directo attrahūt a veᵃ ꝯcaua epať: iō ꝑ
talē flōiaꝫ ſiet diſtractio ad oppoᵐ ⁊ ſic diſtrahi
tur flux⁹. Et ſi ali⁹ hu. cū ſanᶜ fuerit mixt⁹: pur-
getur. ❡ Si colera purget̃ ſic ſm docuᵐ 4ⁱ. ca-
nonis. ℞. paſſ. mund. ab ariſt. ℥. j. ⁊ ß. floꝝ bo-
ragis epithiⁱ an̄. ℥. j. ꝑ decocᵒ ī q̄ diſſoluat̃ epithiⁱ
pulueriẓati. ʒ. j. ⁊ ß. cortiq̄ mirab. citⁱ. ʒ. ij. ꝑ potus
vel purget̃ cū electnario de ſucco roſ. ⁊ mirab.
citⁱ in decoctiōe abſinⁱ ⁊ epithiⁱ. ❡ Si fuerit ſlā.
purget̃ ſic. ℞. polopo. q̄rciⁱ anⁱ marat ⁱ epithimi
an̄. ℥. ß. ꝑ decocᵒ in q ia diſſoluat̃ corticū mirab.
kebuloꝝ in pul. ʒ. j. pul. diaturbith. ʒ. j. vel magꝭ
vł min⁹ ſm vires egri. ❡ Ab aptura venaꝝ fit vt
plurimū iſte flux⁹ q̄ aptura aut eſt ſola ſimplex:
aut accidit alīi a cāis p̄mitis aut ē cū alio coad-
iuuante vt ē vlc⁹ vł corroſio. Et ſic iſte flux⁹ per
apturā venaꝝ aut ē a cā calīa: aut a cā fria. iō re-
ducam⁹ iſtā curā ad 4ᵒʳ cās. ſ. ad ſimplicē aptu-
ram ⁊ ad corroſionē ⁊ vlcerationē mr̄iq̄ aut ad
cam calam aut friam. Poſito ergo ꝙ ſit ſimplex
aptura ſine corroſiōe vlcerīj: tūc ſi corp⁹ declinat
ad calitatē dent̃ res īfrigidātes ⁊ ſtipticātes ſm
ꝯſiliū Sera. ⁊ haly. Et ſunt iſte roſ lētes excor-
ticate ſolatrū cup̄e gladiū pſidia balauſtie cor
tex bugie. i. cortex radiq̄ malignati ypoq̄ſtid. ⁊
ſilia. ❡ Iſta dent̃ in potu cū vino pōtico vł bul
liant̃ in aq̄ tepida remiſſe vł fria actu. ſm Raſ.
ſedeat pa. vſqꝫ ad vmbilicū ⁊ ex iſtis ſiant iun-
ctiones ꝑ iferi⁹ addēdo berberīj ⁊ ſumach. anthe
rā arillos boluarmenicū ⁊ terrā ſigillatā ⁊ ſilia.
❡ A corroſiōe vł vlcere ſi flux⁹ fuerit mēſtruoꝝ
qd̄ ſcitur. per exeuntē virulentiā cū ſanie aliq̄n
cū ſanᶜ mixtā: ⁊ ex dolore in loco ⁊ exit illa viru
lentia ⁊ ſanies cū fetore ⁊ aliq̄n ad modū fecis
vini. tūc facta ꝑus ꝑua flōia ⁊ mūdificatiōe cor
ruptoꝝ hu. ⁊ ſuppoſito bono regimie tūc mini-
ſtrent̃ ille mediᶜ ma tic ꝑ ptes iferiores cū traie
ctorio vt ſunt aloes thus ⁊ cortex ei⁹. ⁊ ſan. dra.
corallus carab. myrrha croc⁹ liciū memita ami-
dū ceruſa merdaſengi: i. plūbū vſtū achor⁹ col-
cotar. i. atramētū terra ſigillata bol⁹ armenic⁹. ⁊
ſilia. Et alīi cū mellicrato mūdificent̃. et iſte me
diᶜ q̄ ſequūt̃ ſtringūt ⁊ mūdificant vlcera. ℞.
galle aduſte ⁊ extīcte in aceto ⁊ carte. ſ. būbacie
cōbuſte oſtracea cōbuſta cornu cerui aduſtū reſ
multū ſiles iſtis. ❡ Hic pul. ē magni iuuamēti

℞. lapid. ematiſtīj ſā. dra. carabre coralli alumis
iameni balauſtīj boliarᶜ ⁊ tre ſigillate ſe. porᶜᶜ an̄.
ptes eq̄les ꝑ pul. ortobellat⁹. Et dent̃. ʒ. ij. cuꝫ aq̄
mirtilloꝝ aut arnagloſſe. Si vis excuſari a labo
rib⁹: hēas trociſcos d̄ terra ſigillata q̄rū recepta
ponit̃ in caᵒ de emoptoica. ⁊ da cū ſucco arna-
gloſſe vł ꝑ modū q̄ ibi docet̃ et diſtēpati cū ſuc-
co arnagloſſe cū traiectorio iniiciat̃ ⁊ iuuāt p⁹
mūdificationē mr̄iq̄ cū ydromelle: ⁊ ſunt m̄tuꝫ
vtiles. ❡ Ab acuitate hūoꝝ ſi ꝑ tal flux⁹ tūc or-
dinet̃ dieta fria ⁊ igroſſatiua hūoꝝ. iō comedat
lactucas portulacas riſuꝫ citonia pira meſpula
corna ⁊ ſilia. Et loco p̄patiui det̃ ſir⁹ de citonijs.
⁊ ſir⁹ mirtilloꝝ ⁊ ſir⁹ roſ. cū aq̄ decoctōis ſumach.
Et vult Raſ. i diuiſionib⁹ ꝙ ſedeat in aq̄ fria ⁊ bi
bat aquā veri frigorīj ⁊ ꝙ caueat a vino. deinde
purget̃ ille hu. coſlic⁹ ꝑ modū ſupi⁹ in iſto caᵒ iaꝫ
dictū. Vel ſi pticularia ꝯueniāt purget̃ ꝑ vomi
tum ad ꝯſeruationē. ioᵒ. cañ. vel purget̃ cū caſ-
ſiaꝭ ⁊ tamarind ⁊ mirab. citrinis ⁊ reubarbaro
aliq̄lr torrefactīj ⁊ in aq̄ end. miſſis. Et ꝯſr dent̃
trociſci de berberīj ⁊ det̃ h̄ medicamen qd̄ ponit.
Gal. i ſuo magno antidotaᵒ. ℞. cornu cerui lo
ti. ⁊ vſti carabe acaſſie gipſi ematiſtis coralli ru.
opij maſtiq̄ an̄. ℥. ß. alē. ʒ. ß. miſcent̃ oia ⁊ ꝑ pul.
ſubtiliſſime pulueriẓat⁹: dentur oi die. ʒ. 4. cuꝫ
ſucco ſimphiti. vel in delicatis ꝑ electᵐ cū ẓuc. ⁊
❡ Sti-
det̃ cum aq̄ arnagloſſe ⁊ quinqꝫ neruie. ❡ Sti-
ptica fria valenᵃ in cā calida ſunt arnagloſſa ⁊
quīqꝫ neruia virga paſtoꝛis ⁊ burſa paſtorīj roſ.
⁊ ſe. ei⁹ ſumach berberis acaſſia ypoq̄ſtid cornu
ceruinū vſtū ematiſtes cui⁹ iterpretatio ē tenes
ſan. boluſarmeᶜ⁹ terra ſigillata lutum ſem⁹ ſan.
dra. pſidia balauſtia ſpodiū liciū cōche marine
aduſte papauer nigrū rob citonioꝝ ⁊ meſpulo
rū ⁊ piroꝝ ⁊ ſilia. ❡ A cā fria vel aq̄ſa ⁊ ſlātica
vel alia ſi fuerit cū materia purget̃ hūor ille cuꝫ
appropriatīj in quib⁹ ſit confortatio ⁊ aliqualis
ſtipticitas. vt cum mirab. keb. ⁊ diaturbith. vel
diacartami incorporato cum carne citoniorum.
Et dent̃ res igroſſantes materiā ſubtileꝫ. Et in
pueris dent̃ cibi ſtiptici vt eſt riſuꝫ ſupſpſo pul-
uere coriandri p̄parati vł naſturcij torrefacti ⁊
maq. ⁊ det̃ lac coctū cū lapidibus fluuialibus vł
calibe cū quo coquat̃ frumentū vel farina ei⁹ vł
dent̃ fabe fracte ſupſpſo pul. cimini torrefacti ⁊
cinamomi groſſi ⁊ mente ⁊ comedat carnes to
ſtas in veru ⁊ bibat vinū groſſuꝫ rubeū. ❡ Sti
ptica calīa ſūt iſta aniſuꝫ ciminū ſe. naſturcij tor
refactū thy⁹ ⁊ cortex ei⁹ maſtix nux ⁊ folia cipſſi.
ſtorax calamita alumē iamenum myrrha ſanō

muscatell[a]. ¶ 2°. pl[us] quē ponit Rab. ℞. olibanī balaustiaꝝ gallaꝝ āthimonij acassie alumis añ. ʒ.iij. ℞. pu[lue]r[iza] ꝛ s[u]bmittat sibi m[u]lier cū coto. Et iubet dare ī potu trociscos ð carabe ꝑ vnā ebdomadā. Et si nō valēt: detꝭ electuariū de scoria ferri. ꝛ ℞. talia epithimata ꝛ emplaꝛ: sicut dictū est in fluxu ventris. Istā medicinā ponit Gordo. ꝛ dicit ꝙ est expta. ℞. succi plātaginis muscillag[inis]. draga[n]gā[ti] ꝛ gūi arabi[ci]. añ. ptes equales. ꝛ vna ps suma tur per os. ꝛ alia īnjciatꝭ ꝑ traiectoriū in matricē si tñ cum ea miscerentur stiptica calī[d]a puluerizata esset melius.

Declaratio ī magno fluxu mēstruoꝝ. p° ē intelligēdū ꝙ aliqñ ē tāta cōmotio hūoꝝ invenenis alicui[us] mulieris ꝙ si flux[us] muliebris semel incipiat vix aut nunꝙ poterit restringi. natura eñ nō sollicitatꝭ ī retētiōe rei maligne ꝛ corrupte ꝛ nociue. imo potius nititꝭ expellere tanꝙ rem sibi nocētē. Et hoc frequēter accidit in mulierib[us] cacochimiꝗ ꝛ mali regiminis. Et hoc cognoscit bon[us] intellect[us] ꝗntū iuuat tales femias freqñter purgare ꝛ eas cibis euchymis ꝛ odoriferis ꝛ bono ꝛ odorifero vino ī ꝑua quātitate enutrire sepe mēstruaꝗ ꝛ si ibi sit vulnus vel abrañō icurabilis efficiꝭ ꝑpter malā cōplonē matriꝗ ꝛ hūoꝝ illoꝝ ꝛ sic causatur cōtinua mēstruoꝝ seqla fi[l]issima etiā sequela fit in fluxu ventris dissinterico vel dyarriali. ¶ 2° intelligēdū ꝙ q: mulieres senes sūt frie ꝛ aliqñ in sua cōplone. ꝛ q: hñt multas supfluitates cū sang. mixtas cū difficultate vel nūꝙ eaꝝ vulnera vel vlcera matricis sananꝭ. iō vtplīn moriunꝭ ꝛ dictū fuit in. 3° iudicio. ¶ 3° notādū ꝙ emorro. raro veniūt mulierib[us] q: purga°ꝗ fit in eis ꝑ mēstrua ē sufficiēs vt excuset eas a fluxu emor. nō aūt sic est in viris. Et si aliꝗ hēat vtrāꝗ purgationē ē signū mag[is] repl[eti]onis. Et sūt alique mulieres san[e] replete hñtes bonā maxillā ꝛ abūdantiā comestibiliū ꝛ boni meri. ¶ 4° queritꝭ in qua habitudine mēstrua plus abūdet in macra vl ī pingui? Et vīꝛ ꝙ ī mac: q: vbi plus abūdat de san[guine]. pl[us] ðbēt abūdare mēstrua. sic ē in hītudine macra. q: venas hñt latas ꝛ q: pingues magꝭ sūt flātice ꝙ sanguinee. ꝗ ꝛc. ¶ 2° silr ē de mēstruis ꝛ de spmate. ꝭ ī hītudine macra in viris magꝭ abūdat de spmate. ꝗ ꝛc. maior ē Arist. 3°. de gnatiōe aīaliū. ꝑ minori pꝫ. q: pingues min[us] hñt de calore nalꝭi ꝛ debiliorē digestiuā ꝛ venas strictas ꝛ oppilatas. ¶ In opp[ositu]m. q: multitudo mēstruoꝝ seqtur multitudinē supfluitatū: ꝭ pingues hñt plures supfluitates. ꝗ ꝛ plā mēstrua. ¶ Ad ꝭ dicendū ꝙ pīguedo est duplex. ꝗdam ē ꝗ venit cū bona cōplone ꝛ habitudine nō multū supfluenꝭ ꝛ in iuuētute ī muliere san[guine]a bñ se reficiēte. ¶ Alia ē pinguedo supflua ꝗ venit ī etate ampliori ꝑpter supfluā frītatē mulieris. ꝛ ista stringit venas ꝛ nō ꝑmittit ī eis magnā sanguinis ꝗntitatē aggregare: imo magꝭ abūdat flā. ¶ Tūc dico ꝙ intelligēdo de ꝑma pīguedie mulieres iuuenes pingues cū bono ca[lo]re naturali ꝛ fortitudine v̄tutis magꝭ abūdāt ī mēstruis ꝙ macre. q: magꝭ abūdat in eis cā efficiēs ꝗ ē calor natural[is] ꝛ v̄tus for[mati]ꝛ ꝛ cā mal[is]. q: sā. macre eos aūt nō hꝫ tantū de ma[teri]a mēstruali: vt patꝫ in laboratib[us]. Sꝫ si loqmur de secūdo pinguedine in ꝗ vene sūt stricte ꝛ oppilate ꝛ ma[teri]a mēstruoꝝ quasi ꝯgelata fria tales hñt pauca mēstrua. Macre aūt hñt plus in cōpatione ad istas. ꝛ sic pꝫ ꝗd dicēdū sit ad rōnes. q: lꝫ ī istis sit multitudo supfluitatū ꝛ debuissent magꝭ purgari ꝑ mēstrua. tamē iste supfluitates sunt ꝗsi congelate ꝛ pori ꝛ vie ꝑ ꝗs debuissent fluere sūt obturate et clause. silr calor natural[is] est ꝑuus nō potens eas dissoluere. Et ꝑpter istas cās ꝗuis mulieres senes multas habeant supfluitates: hñt tñ caloris naturalis paupꝑtatē ꝛ meatuū taliū clausuras. q: nihil pōt fluere. ¶ Dignū ē ꝙ illa ꝗ in medi[cin]a raro accidūt involumib[us] cōscribanꝭ. Retulit mihi mulier in alijs miles ꝙ in quodā monasterio in loco ꝗ ð: monier[us] fuit ꝗdā ꝑorissa cui ꝑ multū tp̄s ꝑp senectutē defecerūt mēstrua ꝛ tēpestiui venerūt ī vertice cani. ꝛ fere oēs cecidere molares vberū ṽo parū aut nullū appebat vestigiū ꝛ ruge in facie ypocratica ꝑfundissime legebanꝭ ꝭfactū ē ita vt ꝗcꝗd de capill[is] ꝛ pilis oriebaꝭ ꝛ cresscebat totū nigrū pullulabat. ꝛ exibant dētes ꝛ molares sic mos est in īfantib[us] fieri sic oriebanꝭ mestrua. aut in iuuēcul[is] abundanꝭ fluebāt. Mādmille ṽo velut in virginib[us] eleuate fuerūt mōtuose: ruge euanuerūt ꝛ facies pulchra intātū ꝙ illa honesta ꝛ religiosa monial[is]: priorissa verecunda batꝭ ꝛ vixit ꝑ multū tp̄s in religiosa vita. ꝛ ꝭ fuit ꝗ[si] misteriū raro ꝯtingēs. ¶ 5° in ordine notabiliū sciēdū ꝙ qñꝗ venit flux[us] mēstruoꝝ ꝑpt debilitatē virtutꝭ in seipa aut ꝑpter aliquā de malis cōpl[exi]onib[us] accidit. Et tūc ꝭm Aui. est deterior ꝛ talis flux[us] vtplīn est incurabil[is]: q: nō pōt curari nisi illa mala ꝯ° ꝑus corrigaꝭ. ꝛ illa correctio duraret ꝑ tātū tp̄s ꝙ mulier p[ri]us cēt ðfecta defectōe mortali. ¶ 6° intelligendū est ꝙ in nimio fluxu mēstruoꝝ nō solū sanguis euacuaꝭ: immo etiam humores omnes: vt in massa sanguinaria sūt cōmoti invenis. Et hoc patet. q: Constantinus: ꝛ

aliꝫ auctores iubēt in pānis in q̄bus illa sup̄flui recipitur desiccari. ⁊ in illis docet cognoscere do miniū hu. peccātis in tali casu. Isti eñ hūores p̄cipue multū cali ⁊ acuti aut multū aquosi q̄n in magna q̄ntitate cū sanᵉ ꝯgregant̄ ⁊ cōmiscēt̄ fiunt a cā sup̄flui fluxus menstruoꝝ. ¶ 7° nō. vt dicit Constā⁹ ꝙ ablatio mestruoꝝ aut est na/turalis aut innaturalis. naturalis ablatio vtplu rimū est a. 45. annis vsq̄ ad. 50. vel. 55. ẜm q̄li/tatē ⁊ cōplōnē ⁊ h̄itudinē mulieris sicut accidit de ablatiōe menstruoꝝ. sic accidit de inp̄gnatio nē. Ego t̄n vidi mulierē bone h̄itudinis q̄ post 60ᵐ annū h̄ns mēstrua ꝯcepit ⁊ pepit filiū ⁊ cō seq̄nter habuit duos filios ⁊ erat in 67° āno q̄n h̄uit vltimū filiū. Erat aūt fēia carnosa ⁊ mu/sculosa ⁊ fortis. Si aūt mēstrua fluāt post tp̄a su pradicta ille fluxus est innaturalis. ¶ 8° sciendū ꝙ sang. dū est intus nō fluēs extra nō vocat̄ menstruū. Et si vocet̄ menstruū improp̄ria ē lo cutio. Jdō dicimus ꝙ cetera aīalia a muliere nō h̄nt menstrua. q̄uis femelle alioꝝ aīaliū ꝯcipiāt per emissionē spermatū ⁊ fetus earū nutriūtur sangᵉ mr̄is. Sed sciendū ꝙ natura sollicitata de ꝯseruatiōe speciei ordinauit membra genitalia ad actū g̅n̄ationis mediante amore requisito in ter masculū ⁊ femellā p̄pter iniuriā sui corp̄is ⁊ ne subtrahet̄ sibi nutrimētum p̄p̄riū quo indi/get ad sustentationē sui corp̄is ꝙ h̄ēret sangui/nē sup̄abundantē ex q̄ ille fetus in aluo matris augeret̄ ⁊ nutriret̄. Ordinauit etiā in mulieri/bus vt purgarent̄ sup̄fluitates illius sang. p̄ flu xū mēstruoꝝ p̄pter qđ in femellis alioꝝ aīaliū nō fluūt mēstra sicut in mulieribus. Prima cau sa est. q: mulieres h̄nt sup̄fluitates q: h̄nt nutri mētū mag̅ ꝯiūctū. iō plures hūores ⁊ sup̄flui tates in eoꝝ corp̄ibus aggregant̄. etiā mulieres nō sunt tanti laboris sicut femelle alioꝝ aīaliū ⁊ cū hoc in pl̄ibus dispōnibus mulier est custo/dia domus. 2° de cōplōnib⁹. c. 7. Ex p̄te aūt fe/mellarū alioꝝ aīaliū est oppoᵐ q: nō h̄nt nutri mentū ita ꝯiūctū. 2° q: exercitant̄ vtplin super/flue. etiā ille superfluitates q̄ restāt ad vngues ⁊ pilos ⁊ vellera ⁊ cornua cōuertunt̄. iō in eis men strua nō fluunt. ¶ Sꝫ tunc querit̄ quare femel le aīaliū quadrupedū nō h̄nt cornua maiora ma sculis. cuꝫ h̄eant plures sup̄fluitates? Primo di co ꝙ femelle nō habent tam fortem calorem si/cut masculi qui possit eleuare ⁊ extendere illas superfluitates: que sunt materia cornuū ⁊ velle/rum. Et per eandem rationē femelle animalium non sunt ita magni corporis sicut masculi. pro/pter paruitatē caloris non potentis extendere materiā nutrimentalē. ¶ 9°. sciendū ꝙ p̄pterea q: fetus nutrit̄ in aluo mr̄icis de sanᵉ q̄ in epate mulieris generat̄: p̄pterea etiā q: fetus postq̄ est ex̄ ille san. q̄ solebat ire ad mr̄icē per intētio/nē nature ꝯuertit̄ ad mamillas: ⁊ ibi in lac trās/mutat̄: vt inde infantulus nutriat̄. Et iō si muli er freq̄nter parit ⁊ freq̄nter nutriat nō aggregā tur in corp̄e eius multe sup̄fluitates: imo pau/ce vel nulle. ⁊ p̄ ꝯn̄s sanius viuūt si bonā dige/stiuā habeant. veruntn̄ citius senescunt propter labores quos h̄nt in portādo fetū ⁊ in parturiē do ⁊ magnas in partu purgatiōes h̄ndo ⁊ ali/qđ de p̄p̄o nutrimēto infantulo cōicādo. Ex su pradictis per modū correlarij sequit̄ ꝙ p̄regnā tes ⁊ nutrices bonis cibis ⁊ potib⁹ debent nu/triri. 2° sequit̄ ꝙ ille nō debēt pati famē nec siti ad euitandū iniuriā fetus ⁊ infantis ⁊ detrimē tum corp̄is earū. ¶ 10° querit̄ in quo tp̄e men/strua in maiori q̄ntitate debēt fluere. ⁊ vr̄ ꝙ in vere. q: in illo tp̄e magis debēt fluere mēstrua i q̄ san. abūdat. ⁊ magis de sanᵉ g̅n̄at̄. ẜ hoc est in vere. g̅ ⁊c. tenet ꝯn̄a p̄ tanto q: multa abūdāᵃ ⁊ multa g̅n̄atio eius sunt cāe maioris flux⁹. an̄s est veꝝ p̄ oēs. specialr̄ p̄ Haly. in 2ᵃ p̄te regalis dispōnis. li. j. c. 5. ¶ 2° a fortiori v̄tute expulsiua est vt fortior fluxus menstruoꝝ. sed in vere v̄tus est fortior. g̅ in vere erit maior fluxus menstruorū. p̄ꝫ ꝯn̄a. etiam pro maiori p̄ꝫ. quia tunc calor na turalis est fortior vt dicit Ga. p̄mo amph̄o. com mēto. 15. ibi. Uentres hyeme ⁊ vere ⁊c. ¶ 2° p̄/batur. quia in estate. q: tunc magis est subtilior ⁊ acutior ⁊ magis paratus ad fluxū ⁊ humor ⁊ vene magis dissolute ⁊ laxe ⁊ magis p̄ate ad ap tionē. Notandū ꝙ ad maiorē vel minorē fluxū menstruoꝝ aliqua ꝯcurrūt. Primum est magna q̄ntitas sang. vel eius paucitas. 2ᵐ est dilatatio venarū vel earum constrictio. 3ᵐ est fortitudo v̄tutis expulsiue. 4ᵐ est motus sang. velex⁹ q̄cs 5ᵐ. est sanguinis subtilitas ⁊ acuitas aut eius grossities. ¶ Tunc sit p̄ma cōclusio q̄ntum ad maiorem q̄ntitatem sang. ⁊ fortitudinem virtu tis expulsiue: ⁊ q̄ntum ad inceptionē motus in sang. in vere in maiori q̄ntitate debēt fluere mē strua. probat̄ per primā rōnem. ¶ 2ᵃ conclusio. q̄ntum ad maiore acuitatem sanguinis ⁊ eius subtilitatē in maiori q̄ntitate debēt fluere i esta te. p̄bat̄ p̄ scđam rōnē. Et sic p̄ꝫ quid dicendū est. Silr̄ aūt distinguenduꝫ est de etate ⁊ cōplō ne mulieris.

¶ Capl̄m. 13. de suffocatiōe matricis.

Uffocatio matricis est egritudo si-
milis eplie ⁊ sincopi se cōicando cor-
di ⁊ arterijs ⁊ cerebro ⁊ velaminibus
eius.

Cause pro nunc solum ponūtur antecedē
tes ⁊ coniuncte. Causa autem an-
tecedens potest esse aggregatio spermatis ⁊ ei⁹
retentio ⁊ dimissio coitus cōsueti. Alia causa an
tecedēs potest eē retētio mēstruorū. Alia cā po-
test esse apostema in matrice. ¶ Causa coniūcta
precipua est corruptio spmatis eiusdē vel illorū
mēstruorū ⁊ pucriño eorū vel alicui⁹ eorū vel etiam
aliorū malorū humorū in fumos malos corru-
ptos ⁊ vt plurimū venenosos. vt ponit Ga. 6º.
de inte. c. penl. ¶ Alia cā coniūcta pōt esse ꝯtra-
ctio matricis vel eleua° ei⁹ versus superi⁹ ⁊ im-
pellit mēbra supius posita imediate. Et illa im-
pellūt alia vsq; ad diafrag^a. necnon vsq; ad sto^m
6º. de interiorib⁹. c. penul. Et aliqñ ista cōtractio
est versus supiora aut ante aut versus retro vel
versus aliqd lat⁹ sm q̄ illa ma^a retinet in venis
matricis in aliquo locorū ⁊ non habet meatum
vnde exeat; immo replendo dilatat ⁊ spasmat mē
brum ⁊ aliqñ illa materia subintrat mēbrum. s.
substantiam matricis ⁊ ingrossat eā ⁊ contrahit
Et aliqñ per illā imbibitionē causat apostema
⁊ tunc matrix sicut corrugat. Est aūt illa egritu-
do materialis ⁊ vapor malus ⁊ venenosus. qui
ab ista materia spermatica vt plurimū vel men-
struali eleuatur attingit ad cor mediantib⁹ arte-
rijs ⁊ venis ⁊ siccāt sincopim. attingit etiā cere^m
⁊ causat spasmū ⁊ egritudinē silēm eplie. nā vir-
tus aīalis irritata a vapore venenoso ⁊ corrupto
refugit retrahēdo secum spiritus ⁊ naturalē ca-
lorem ⁊ bonos humores. ⁊ sic nerui versus suā
contrahunt originem ⁊ causat spasmum ⁊ ce-
rebrū in se ꝯturbat ⁊ suas ꝓprias opatiōes exer-
cere nō pōt. Initium eni neruorū est cerebrum: ⁊
tunc vacillans mouetur vt a se sua nociua depel
lat. secundo de interioribus capitulo vndecimo.
Isti sunt duo modi. Primus scilicet per contra-
ctionem matricis. Secundus per eleuationē va
porum venenosorū attingentiū duo supradicta
membra principalia. s. cor ⁊ cerebrū. sm quos
modos habet suffocatio matricis fieri: vel abla-
tio anhelit⁹ in mulierib⁹ iuuenib⁹ vel moniali-
bus vel viduis vel alijs continentibus vel male
maritatis. In istis eīn talis egritudo venire co-
sueuit ⁊ non alijs. Si eīn iste cum iuuenibus ali
qua habeant colloquia vel amplexus vel oscula
vel contactus citius in istam incidunt egritu-
dinem.

Signa sunt quattuor specierū. Prima
species est signorum pcedentiū
q: quando habet venire suffocatio matricis pre
cedit difficultas anhelitus vel pulsus vel tremor
cordis dolor capitis ⁊ aliqualis alienatio: ⁊ loq-
tur secum debilitas in crurib⁹ ⁊ color alteratur:
et efficitur citrinus. Et qñq; accidit sitis a putre
dine illius vaporis calidi. quandoq; accidit su-
beth ⁊ pmixtio rationis ⁊ rubedo faciei ⁊ oculo-
rum ⁊ labiorum. ⁊ aliquando venit cū clausura
oculorū ⁊ eos apire nō potest ⁊ adest difficultas
anhelitus. ⁊ presentit quandoq; mulier ascēdere
aliquid a regione pectinis ⁊ vmbilici vsq; ad os
stomachi. ¶ Signa presentia sunt fere: ablatio
anhelitus: stridor dentium ⁊ clausio maxillarum
⁊ iacet quasi mortua ⁊ suffocata. ⁊ aliquando fi-
unt motus brachiorum ⁊ manuum ⁊ tibiarum:
⁊ aliquando contrahunt. Et si alte vocentur: nō
respondēt: nec loquitur ⁊ patitur sincopim ⁊ spa
smum. ⁊ habet rubedinem maxillarum pigritiā
⁊ corruptionem cogitationis ⁊c. ¶ Signa cau
sarum. In illa aūt que est a spermate retēto cor-
rupto plurimum accidit sincopis ⁊ totalis vocis
ablatio ⁊ cōtractio crurium ad superiora: ⁊ inci-
pit cū ampliori nocumento anhelitus ⁊ aliquan
do sentit aliquid ascēdere a regiōe pectinis vsq;
ad os stomachi. ⁊ statim incipit sincopis ⁊ suffo
catio. Et cū hoc scit q̄ diu est q̄ non coiuit: q̄uis
affectaret: imo steterit in castitate vel virginitate ⁊
est femina corpulenta rube. plena vtens regimi-
ne copioso bono vino ⁊ carnib⁹ alijsq; multis ci-
barijs bonis ⁊ requie ⁊ ociositate. Si autem ve
nit propter retentionē menstruorum mamille vt
plurimum apparent plene propter lactis exube-
rantiam. q: sanguis qui cū menstruo deberet ex
pelli ad eas reflectit ⁊ grauitas in corpe sentitur
⁊ sensus debiliores ⁊ dolores oculorum ⁊ colli ⁊
fe. ⁊ accidētia in isto casu sunt manifestiora. Si
autem cum retentione menstruorum fuerit do-
minium alicuius humoris illud apparet ex mali
cia eius. Nam si est sanguis apparet ex retentio-
ne eius. Et si est colere nigre facit accidere sepe
alienationē. q: communicant cerebro fumi ei⁹.
⁊ ipsum inficiunt sicut accidit in melācolia: ⁊ fa-
cit accidere sincopim per cōmunicationē cordis
⁊ facit accidere difficultatē anhelit⁹ per cōicatio
nem vtriusq;. nā nerui mouentes pect⁹ a cereb° ⁊
nucha hñt originē. ⁊ sic fit cā cessationis anhelit⁹
Dominiū aūt fleumatis p pigritiā appet corporis

⁊ albedinē ⁊ laxitatē ⁊ ꝑ multū sputaminē ⁊ accidētia sunt magis quieta. Colic⁹ aūt hu. scilꝫ: qa accidētia sunt minus q̄eta ⁊ motus acutioꝛ ⁊ minus incolumis: vt dic̄ Aui. ¶ Signa distinctiua sunt ista suffocatio mr̄icis cōuenit cū epilē^a: qa vtraqꝫ subito accidit verūtm̄ illa q̄ patit̄ suffocationē matricis post poꝛisimū recoꝛdat̄ nisi ee͂t maxima spēs. Epilētica aūt nō recoꝛdat̄. Suffocata aūt dū est in poꝛisimo aliq̄n intelligit q̄n vocat̄: sꝫ nō pōt loq. Epile^a aūt nō intelligit nec recoꝛdat̄ nec loquit̄ durāte poꝛisimo. ¶ Itē epile^a hꝫ spumē añ os. Suffocata aūt nō hꝫ spumā et si aliqd cūrrat ab oꝛe eius statim surgit a poꝛ^o. Distinguit̄ etiā ab apopleria qꝛ in suffocatione nō totaliter auferet̄ anhelit⁹ sic in appo^a. Differt etiā a' litargia qꝛ i litargia sꝑ adest fe. in ista aūt nō nisi forte haberet apa in mr̄ice ⁊ tūc distinguit̄ ꝑ doloꝛem intensum ꝯtinuū matricis.

Judicia in suffocatiōe mr̄icis. ¶ Primo si dubitas vtrū sit viua vl' moꝛtua fac iudiciū G^a in puo flosculo lane carpinate vel coti vel pluma pēdente añ os vel nasum vel ciphus plenus aq̄ ponat̄ sup os stō^a et tūc si lana moueat̄ vel aq ciphi v̄sel̄ adhuc viuit vel al's nō. ¶ 2°. foꝛtis suffocatio mr̄icis vilipēdenda nō est: qꝛ mulre suffocant̄ in paroxismo. ¶ 3°. suffocatio mr̄icis spmatica maioꝛis timoris est ⁊ deterioꝛū accidētiū q̄ menstruales nec alterius hūoꝛis. ¶ 4°. iuuēcule hn̄tes suffocationē mr̄icis a spermate: si cocunt patissime sunt ad impꝛegnationē q̄uis sit monialis.

Cura suffocatiōes mr̄icis. ¶ Primo aliq̄ cañ. sunt pmittēdi. vt cura in gnāli ꝑ intentionē cōphēdat̄. ¶ Prim⁹ est Aui. in. 2ª fen. 3^a. in eadē foꝛma. Et caue ne des ei vinū qa a q̄ est ei ꝯuenientioꝛ: nec carnes grossas nec ea q̄ addūt in spermate. ¶ 2⁹. cañ. in mr̄icis suffocatiōe ex retētiōe mēstruoꝝ ꝓcedēte flōmia de basilica in ꝑn^o est celebrāda. ꝯūr ex sophena. Et p⁹ ista mēstrua ꝓuocāda sūt adiūgēda: nisi mr̄itudo viscosi hūoꝛis ee͂t in cā dicte ꝓhibitiōis tūc flōia negat̄ subtiliationē dicte hūoꝛis exseqndo ¶ 3⁹. qꝛ sinthōta hui⁹ sunt frefaciētia ⁊ piclōsa ꝑus poꝛ^o ⁊ sinthōti est succurrēdū q̄ cāe moꝛbi ¶ 4⁹. cañ. ꝯfricatio ⁊ cōmotio oꝛis mr̄icis cum digit̄ obstetricē cū oleis ⁊ puluerib⁹ aromatic̄ ꝑunctis in suffocatiōe mr̄icis in vtraqꝫ cā ꝑauld⁹ ꝯfert iuuamētū. ¶ 5⁹. cañ. cū ex replsone magl̄ q̄ inanitiōe frequētius ista ꝓcedat egritudo dignū est vt regimē i ea subtilicet̄. ¶ 6⁹. cañ nūq̄ aliqd qđ bn̄ odoꝛet est olfaciendū: sꝫ fetida narib⁹ sūt apponēda ⁊ ex aromatibus empl'a ⁊ suffumigatiōes in ptibus inferioꝛibus mīstrent. Iste cañ. est ex oīuꝫ auctoꝝ intētiōe. ¶ 7⁹. cañ. vomit⁹ iuuat eas vt facit eas requiē inuenire Auic. ¶ 8⁹. cañ. vētosa pectini appo^a sine scarificatiōe vꝫ qa attrahit mr̄icē ad locū suū ⁊ post poꝛ^m posita in interioꝛi pte coxe cū scarificatione iuuat. ¶ 9⁹. cañ. calefactio mēbꝛoꝝ genitaliū ⁊ vicinoꝝ mulierū multū vꝫ in hac egritudine ⁊ oībus mōis ingeniet̄ in ꝓuocatiōe mēstruoꝝ. ¶ 10⁹. cañ. remoto poꝛ^o inter alia iuuātia q̄ sunt ꝓ salute res ꝯsumētes ⁊ sbtiliātes vētositatē int⁹ ex sūt ministrāde. nā ⁊ illi vapoꝛes resoluti de gn̄e sunt ventositatū. Iste cano. est Serap. ¶ 11⁹. cañ. in oꝛdine ⁊ ꝑus intentiōe q̄ntumcūqꝫ possum⁹ ingeniose matrix ad ptes inferioꝛes est inclināda q̄ cū eleuatiōe sua ⁊ suoꝛū vapoꝝ pꝛincipalia membꝛa cōpꝛimebat.

Cura pticulari suffocatiōis mr̄ic̄. ¶ Nūc aūt exeq̄ndo curā diuidim⁹ eā i tres ptes. p^a ps est cura poꝛ^s. 2^a ps est cura p⁹ poꝛ^m q̄n est a spmate. 3ª est cura post poꝛ^o q̄n est a retentiōe mēstruoꝝ ⁊ alioꝝ hūoꝝ. Añ g̃ infirma ē in poꝛ^o ꝯstituat̄ tal'r q̄ anhelitū attrahere possit ne suffocet̄ lex toto. ¶ Pꝛio g̃ alta voce clamet̄ ⁊ vocet̄ pedes ⁊ manus fricent̄ fricatiōe doloꝛosa ¶ 2°. tibie cum genu cū funiculis ligatiōe doloꝛosa ligēt̄ ⁊ alī coxe sup genu. ¶ 3°. ventosa sine scarificatiōe pectini apponat̄. ¶ 4°. sup carbones incēsos ponant̄ plume auiū ⁊ frusta solee sotulariū vel coꝛij vel pān lane vel pili vl' frusta asse fetide ⁊ silia. talis fum⁹ fetidus oꝛi naribus infirme apponāt̄. ⁊ sic apiendo os infirme ⁊ nares aliq̄n claudant̄ ⁊ aer ad tp̄s retineat̄ fꝫ Haly. ¶ 5°. cassialig^a cinamo^m aloes th⁹ ⁊ lauēdula thimi ⁊ silia aroma^a posita supꝛa carbones incēsos siue fimbꝛijs ꝓtensis sumat v̄sus vuluā ⁊ fumus ꝑ embotū intus vuluā ⁊ mr̄icē recipiatur: ⁊ in h̄ vꝫ argalia ⁊ gallia muscata ⁊ silia. Et hec fiant iuxta tenoꝛē. 6^i. cañ. Et de istis ⁊ d' herbis aromaticis fi empl'a pectini. ¶ 6°. obstetrix vngat duos digitos suos. s. indicē ⁊ mediū cū oleo nardino vel muscatellino suꝑsperso puluere aromatū supꝛadictoꝝ: vel lineat eos cū gallia vel alipta muscata vel oleo muscatellino malapatis: ⁊ ponat eos intus matricē fricando latera eius qꝛ q̄nto magis cū aromatib⁹ fricat̄ tanto bonus odoꝛ magis augmentabit̄ quia vnguenta aromatica redolere latius nesciunt nisi commota ⁊ ꝯfricata. vel vngat̄ cum pipere ⁊ gariof̄ dissolutis ⁊ inde dictum membꝛuꝫ confricet̄. ⁊ ista

ꝯti nuẽt iuxta tenorẽ quarti canonis donec matrix iferius cõdescendat. ❡ 7°. sternuta° ꝓuocet cũ sinapi ⁊ pipire ⁊ castoreo ⁊ cõdiso. ❡ Cura post ꝑoxi^m qñ est a spmate cessante ꝑoxis°. si cã est retentio spermatis ⁊ est virgo nubat in xpo ⁊ potiat marito ⁊ marit⁹ eã ipregnet ⁊ statiʒ cessabit suffocatio. Si aũt maritũ hře nõ põt vł vult esse casta vtat regimine dicto in ꝑoxis°. ⁊ caueat ab oibus reb⁹ spma gñantib⁹ ⁊ a vino ⁊ a carnibus ⁊ ab oibus augmentũ in coitu facientib⁹ q̄ dicta sunt in ca° de paucitate coit⁹. Et fiant flõmie ⁊ purgationes ⁊ vtat regimie ifrigidante ⁊ vtat lactuꝗ ⁊ portulaꝗ. cũ aceto. Et ẜm Aui. vtatur calamẽto mẽtastro ⁊ ruta ⁊ agnocasto ⁊ electuario diacimino ⁊ diamarte cũ decoctione radicũ ⁊ diatrion pipeon: ⁊ ieiunet bis aut ter in septimana in aq ⁊ pane ⁊ aspectũ fugiat ⁊ consortiũ viroꝝ in lecto suo teneat agnũ castum. q: dicũt algafagi ⁊ hyran⁹ ꝙ si teneat in lecto ꝓhibet erectionẽ in viris. Et si misceat cũ mẽtast° ⁊ suffumiget inde mulier vel det in potu remouet appetitũ coitus desiccando spma. in mulierib⁹ balneũ. ⁊ maxie termaꝝ valet eis. q: resolui supfluitates ⁊ consumit ⁊ exercitate supflue. Et si alio mõ nõ põt igeniet ꝙ obstetrix ꝑ modũ supradictum fricet cuʒ digiꝗ ꝑunctꝗ cũ aromatibus in mrice ꝑ lõgas pausas ⁊ forte exiet spma corruptũ. Et dicit Aui. ꝙ in isto casu. scʒ postꝙ̃ spma ẽ corruptũ cauẽda est flõia ⁊ fiãt pessaria de reb⁹ mordicatiuis sicẽ est ʒinʒi^r pip. cardamomũ. ⁊ vʒ tiriaca metridatũ ⁊ res q̄ ꝯfortãt cor ⁊ cere^m ⁊ curet cura sincopis. ❡ Qñ aũt fuerit a retẽtione mẽstruoꝝ vel a multitudine hũorũ retentoꝝ ꝓcedam⁹ ad ꝓuocationẽ mẽstruoꝝ sicut dictũ est in. ii°. istius sexti libri. vñ si ibi est multa vẽtositas cũ materia retinens sanguinẽ menstrualẽ digerat ꝑus cũ oximelle squillitico. deinde purget cũ gerarufini ⁊ theodoricon empicõ ⁊ cũ agarico ⁊ pillulis fetidis. Et agaric⁹ est valde bon⁹ in hac egritudine qñ potat cũ vino vel costũ silr ⁊ myrrha cũ aqua mell. ⁊ post ꝓcedatur ad ꝓuocationẽ sicut ibi dictũ est. tunc ẜ flõia ex basilica ꝓpter materiã añtem. Postea de sophena illi⁹ partis in qua sentit ḡuedo ꝓpter materiam ꝯiunctã ⁊ ẜ pessaria acuta mordicatiua ad os mricis. Et de numero istoꝝ est sinapis ⁊ eruca ⁊ semẽ eius ⁊ herba q̄ dicit pes colũbin⁹ ⁊ nepita ⁊ calamentuʒ ⁊ piper ⁊ euforbium ẜm Aui. est valde forte faciens descẽdere menstrua statim ⁊ cardamomũ vʒ ẽt. Et silr iuxta doctrinã 4^i. cañ. ẜ cõmotio in ore mricis assidua cuʒ digitis matrone ꝑunctis aromatiꝗ ⁊ vʒ multũ. q: facit declinare matricem versus inferius.

Declaratio in suffocatione mriꝗ. ꝑrio nõ ẜm Gal. 6°. de iterio. c. 4°. ꝙ ꝯtinen^a ad quã seqtur retẽtio spmatꝗ magꝗ nocet mulierib⁹ ꝙ̃ ex retẽtione mẽstruoꝝ. Nã q: magꝗ ꝯuertibile in peiorẽ corruptionẽ ⁊ putrefactionẽ. iõ deteriora iducit accidẽn^a vt dicit Gal. ibideʒ. Et iõ pessaria acuta ⁊ fricatio cũ digiꝗ mrici imissis valent. Vñ Gal. in codẽ ca° post. j. col. cũ dimidio dicit sic. Nã vidi ꝙ q̄dã diu vidua existẽs patiebat accidẽtia ⁊ q: vulua erat supius eleuata obstetrice manifestante valẽtia pessaria vt faceret ꝑcepi: vñ ꝓpt calorẽ pessarioꝝ ⁊ manus ipõnẽ vulua mox tremorẽ patiẽte in delectatiõe velut in coitu ꝯuersa est: ⁊ quodã hũore grosso ab ea exeũte a passione q̄euit ⁊ seqtur spma. ḡ cũ sit mala materia ⁊ qñ corrũpit ⁊ si nõ exierit deteri⁹ nocumentuʒ facit ꝙ̃ menstrua. fortioris eñi virtutꝗ est. h̃ ille. ❡ 2° intelligendũ est ꝙ lʒ suffoca° mricis possit venire a retẽtione mẽstruoꝝ tñ h̃ accidit raro ⁊ ꝙuis reten° mẽstruoꝝ faciat venire multa accidentia vt patuit in ca° ꝓprio. tñ nõ est de ꝓprietate eoꝝ vt faciãt accidere abscisionẽ anhelit⁹ sicut fit ꝓpter retẽtioneʒ spmatꝗ vt dicit Serap. ⁊ Gal. vbi supra. Nã sic spma exñs sub regimine nature est maioris iuuamẽti. q: est cã mãlis ꝓlificationis ⁊ facit hoiem valentẽ ⁊ liberalẽ ẽt sic qñ est ex regimen nature est ei maior virt⁹ i malitia. ❡ 3° q̄rit vtrũ matrix sit aial ⁊ vi ꝙ sic. Et facio primo ar^m Serap. Matrix letatur ex odoribus aromaticis ⁊ facit eam fugere odor fetidus. igitur matrix habet organũ ⁊ virtutẽ olfaciendi. ⁊ oẽ tale est aial. ❡ 2° auctoritate Platonis qui ipsam nominat aial. vt dicit Serap. in 5°. sui breuiarij. ❡ 3°. illud qđ mouet ad querẽdum illud qđ delectat ipsuʒ ⁊ suũ ꝺsideriũ hʒ ẽ aial: matrix est hmõi. ḡ ⁊c. maior nota est de se. minor pʒ ꝑ Gal. 6° de iteriori. c. penul°. autoritate Platonis: vbi dicit ꝙ vulua ꝯcupiscit ⁊ desiderat filios ꝓcreare. ❡ In oppositũ. matrix est ꝑs corporis mulieris ḡ nõ est aial. ꝯ^a tʒ. q: aia nõ ẽ act⁹ alicui⁹ mẽbri vel ꝑtis aialis. sʒ est act⁹ ⁊ ꝑfectio toti⁹ corporis. aialis. ❡ Pro q̄õne notandum ẜm ꝙ scribit Gal. 6°. de iteri. c. 4. ꝙ antiꝗ assimilauerũt vuluã ꝯcipe cõcupiscentiã desiderantem aiali. dicũt eñi eã nocere toti corpi nisi desiderata iueniat ꝙ Plato ꝯfirmat vẽtres eñi qui vulue. i. mrices dicunt cũ sint quasi aial cõcupiscunt ⁊ desiderãt filios ꝓcreare: ⁊ si diu remãse-

rint ꝙ fructū nō creant angustiant̄ neq̄entes in vno loco ꝑmanere.ꝑ corp⁹ eñ moti vias spūū ⁊ anhelitus a suo naturali cursu corrūpūt:quaꝝ diuersa ⁊ magna mulieribus faciūt accñtia. vñ q̄dā dicūt ꝙ vulua ꝑ totū corp⁹ moueat̄ icedēs sup diafragᵃ⁊ ꝓhiber āhelitū.h̄ ille.Et sequit̄ q̄ dē eñ asserūt eā nō sicut aīal moueri sȝ ꝓhibitꝭ mēstruis vuluā desiccari.vñ ꝓpter desideriū humectatiōis erga viscera mouet̄ ꝙ cū ad diafragᵃ ꝑueniret ip̄o quidē cooꝑiente anhelit⁹ ꝓhibetur aīalis.Et hec est scḋa opinio antiquoꝝ ⁊ aliq̄ꝝ ydiotarū ⁊ vetulaꝝ.Et istā reprobat Ga.ibidē. ¶ 2° ꝓ qōne vt dictū fuit in fine.9.c. ꝙ matrix alligata est cū corde⁊ cereᵒ⁊ epate ⁊ stoᵒ⁊ passiones ⁊ ꝑncipal̄r in ea exn̄tes cōicant̄ eis etiam passiones istoꝝ mēbroꝝ matrici cōicant̄ ꝓpter colligantiā quā inter se h̄ñt. ¶ 3° nō ꝙ aīal diuerse speciei pōt esse in alio aīali:tñ h̄ aīal nō potest esse ꝑs illi⁹ aīalis in quo est:sicut matrix est ꝑs mulieris.sicut pꝫ de v̄mibus in corꝑib⁹ hūanis gn̄atis.⁊ talia aīalia h̄ñt motū:vt pꝫ. q: mouent̄ sursum ⁊ deorsum. ¶ 4° nō:ꝙ Ga. r̄ndet intentiōi ypo.⁊ alioꝝ ponentiū mr̄icē sursum ⁊ deorsuȝ ⁊ lateral̄r moueri ex q̄ motu fiebat suffocatio qḋ Ga.negat. verūtñ q̄n matrix moueat̄ negare nō audem⁹ ꝓpter dicta quasi omniū auctoꝝ.attamē ille motus est q̄si ꝯtiōis ⁊ spasm⁹ nā san.mēstrualis ⁊ aliȷ̄ hūores q̄ exire ꝯsueuerūt ⁊ exteri⁹ fluere retinent̄ ⁊ matrix ⁊ vene ei⁹ implent̄.⁊ sic decurtat̄ ⁊ abbreuiat̄ ƀm longū et ampliat̄ ƀȝ latū recte sicut fit in spasmo. q: oīe corpus neruosuȝ si sup̄flue impleat̄ vl' inaīat̄ vltra q̄ oȝ extēdit̄ aut retrahit̄.v̄ba sunt Gˡ.5°.de morᵒ.c.ij.attñ intellige ƀm Ga.6.de int̄.c. penulti.ꝙ ƀm plenitudinis q̄ntitatē ⁊ ƀm locū repl'onis mr̄ix aliter ⁊ al̄r torq̄tur ⁊ curat̄.Nā si repl'o est in ꝑte dextra illa pars torquet̄ ⁊ v̄sus eā attrahit̄ ꝑs sana.⁊ sic de aliȷ̄s.Si repl'o est in tota matrice tota matrix in se ꝯ̄hit̄.⁊ sic videt̄ sensuȝ eleuari vene⁊ cathene ex mēstruis ꝓhibitꝭ implent̄.⁊ ex colligāᵗ mēᵃ colligata ⁊ vicina cōpatiunt̄.imo etiā ali q̄ ꝯ̄hunt̄ ꝓpter cathenationem Et ƀm hoc r̄ndet̄ ad qōnē ꝙ matrix nō est aīal nec motus eius.sic mot⁹ aīalis qḋ mouet̄ ad capiendū res desideratas delectabiles. sed magis motus eius est sicut motus mēˡ infirmi ꝯ̄hētis se⁊āpliātis ꝑꝑ suā plenitudinē ad quē motū angustia ⁊ aliq̄ñ suffocaᵒ ꝯseq̄t̄ ⁊ alia mala accñtia Et q̄n est cū istis menstruis ꝓhibitis v̄etositas cōicat̄ videt̄ saltare ⁊ facilius moueri ꝓpter motū ventositaꝭ que faciliter mouet̄.iō recitat Ga. ibidē ꝙ architratus dicit q̄ꝫ ꝙ lacert⁹ in longitudine breuior fit ⁊ ex plenitudine spasmatus.id ē v̄etositas augmētet v̄n̄ sup⁹ ascēdit.h̄ ille. ¶ Ad rōnes.Ad p̄mā q̄n dī matrix delectat̄ ex olfactu bonoꝝ odoꝝ ⁊ aromaticaꝝ aggrauat̄ aūt ex odoribus fetidis.qḋ pꝫ.q: retrahit̄ ⁊ fugit a malis odoribus ⁊ ascēdit vel inclinat̄ ad bonos h̄ aūt nō facit q: sit aīal vel habeat organū olfact⁹ sed ista inclinatio est pure nat̄alis ⁊ sua ꝓprietas est vt pure natural̄r inclinet̄ ⁊ delectet̄ in bonis odoribus sicut epar delectat̄ in reb⁹ dulcib⁹ Et sicut natural̄r graue descendit deorsum sine quocūq; appetitu aīali.⁊ leue sursum.sic matrix delectat̄ natural̄r in rebus iocundi odoris.⁊ ad eas natural̄r mouet̄. ¶ Et per hoc etiā r̄ndetur ad scḋm arᵐ notādo dcm̄ Ga.4°. de morᵒ.c.io. ꝙ vna actio est q̄ñq; aīalib⁹ ⁊ terrenascentibus. scȝ actio naturalis alienās nutrimentū. vel remꝯuenientē.⁊ ista actio est pure natural' vñ ꝑ istā actionē iā arbores attrahūt nutrimentū a radice ⁊ radix a terra.Et sic etiā mēbra attrahūt nutrimentū a venis mesaicis ⁊ vene a stoᵒ. Et sic dcm̄ est ista actio est pure nat̄alis in aīalib⁹ terrenascentibus.Alia actio est posita ƀm Ga. ibidē.⁊ ista solū est data orifiᵒ stoˡ hoīs ⁊ aīaliū q: sentiūt ꝯtactū siue ꝯ̄ctū partiū orificiȷ̄ stoˡ.⁊ iō fit appetit⁹ qui parti est naturalis:⁊ parti aīalis nō aūt sic est in mr̄ice.q: q̄cq̄d appetit ⁊ in quocūq; delectat̄:illud est purū naturale nihil deuirtute aīali ꝯcōmitante illū appetitū seu delectatinē.Et ꝑ hoc pꝫ sol'o ⁊ idē Ga.6.de int̄.c.penul. dic̄ hec v̄ba. Vulua g̃ sicut aīal nō mouet̄:sed extrahit̄ circa partē exteriorē.vñ verū est matricē ꝑtūc nullā passionē h̄re.sed torq̄ri ad quandā ꝑtem quodā t̄pe ⁊ in alio in aliā qḋ passiōis genus aliȷ̄s mēbris ꝯtingit.q̄re plˡibus vicib⁹ me dici cohibent̄ errare arbitrātes me⁹ qḋ torquet̄⁊ nō pōt ꝯstringi vel dilatari eē infirmū supple aᵗ infirmitate. ¶ 4° ꝓpter dcm̄ Cōstā' dubitat̄ vtꝝ ꝓpt̄ suffocationē mr̄iq̄ inducat̄ i toto corꝑe frigiditas:Et v̄r ꝙ nō.imo v̄r ꝙ itroducat̄ caliditas ⁊ ꝙ sit morb⁹ calid⁹.Nā cal'itas vl' frītas corꝑis sequūt̄ dispōnē maᵉ a q̄ ꝓcedit egritudo: sed in hac egritudie maᵃ est calā:q: sp̄ma vl' mēstruū ē putrefactū.mō oīe qḋ putrefit nece est eē calidū ⁊ hu.vt dic̄ Ga.9.de ingeᵒ. ¶ Contrariū dicūt omes ꝙ suffocaᵒ matriq̄ est morb⁹ frigidus. pꝫ etiā.q: in talib⁹ mulieribus in porᵒ frītas tactu reperit̄ ⁊ paruitas pulsus ⁊ anhelitus quoꝝ ꝯ̄ria in morbis calis reperiūt̄. ¶ Dicēdū ꝙ iste morb⁹ est frigid⁹.vñ sciēdū ꝙ frigiditas corꝑis

⁊ mēbroꝝ duobus modis fit vno mō ꝓpter ma-
teriā frīdam in ꝑtib⁹ exteriorib⁹ existentez circa
mēbra. ⁊ sic accidit in epilia in qua ꝓpter mam
frīam in ꝑtib⁹ exteriorib⁹ existēm exteriora ifrigi
dant̄ q̄uis iteriora sint calida. ⁊ isto° nō est frigi-
tas in suffocatione matricꝫ. Alio mō fit fritas in
corpe ꝓpter ꝯculcationē caloris naturalis circa
cor ⁊ ꝑtes iteriores rōne cui⁹ cōculcationis mē-
bra exteriora calore ꝓuant̄. ⁊ sic remanēt frida. ⁊
isto mō seq̄tur fritas in suffocatione mr̄icꝫ. q: ca
lor refugiens a venenositate ma͞c ꝯculcatur ⁊c̄.
¶ 5° nota q̄ viri nō patiunt̄ suffocationē mr̄icꝫ
ꝓpter retētionē spmaꝝ sicut mulieres. ſꝫ bñ pa-
tiunt̄ multa alia incōmoda q̄n equalen⁹: sic di-
ctū est in isto 6°. li°. in. c. de papismo. ¶ 6° du-
bitat̄ vtrū vita in aliq̄ femia possit māne ablaꝗ
pulsu ⁊ anhelitu vı̄ q̄ sic. q: duo p̄cedūt ab aīa.
p̄m est vita q̄ est act⁹ p̄m⁹. 2m est qd̄ ad vitā sub-
sequit̄ ⁊ h̄ 2m est mot⁹ cordis ⁊ arteriaꝝ. q: cor
p⁹s viuit q̄ moueat̄. pꝫ ex argumēto q̄ vita pōt
ꝑmanere sine anhelitu ⁊ pulsu q̄ sunt opatiōes
q̄ ad vitā subsequunt̄. ¶ 2° pbat̄ ꝑ Gal. p° ap̄h.
cōmēto. 15. vētres hyeme ⁊ ver vbi dicit q̄ q̄dam
sūt aīalia fric nature quoꝝ calor fritate hyemis
genus supat̄: intantū q̄ q̄n mortua inueniunt̄ in
cauernis habitan⁹ in sensibilia ⁊ motū nullum
h̄ntia. Et tū ista aīalia nō sunt mortua. q: adue
niente v̄e ⁊ estate viuunt ⁊ mouentur. ergo ⁊c̄.
¶ Oppo m dicit Gal. 6. de iteri. c. penul°. sic si-
ne dubio credendū est hoīem sepato qd̄ anheli
tu nō posse ꝑmanere nec anhelitu viuo ꝑmanē
te separi. Oē enī aīal anhelitū necessario hꝫ. Et
qd̄ viuit anhelitū hꝫ h̄ ḡ facile est disputatum lꝫ
difficile videat̄. h̄ ille. Pro dubio notandū q̄ ad
motū cordis seq̄tur mot⁹ arteriarū sic ad motū
trūci seq̄tur mot⁹ ramoꝝ arboꝝ ⁊ hoc teste Egi
dio in suis de pulsib⁹. ¶ 2° nota q̄ vita stat per
calīn naturale ⁊ ꝑ spūs quoꝝ q̄libet ꝓcedit a cor
de ⁊ corrupto calore naturali ⁊ spū corrūpitur
vita. qui pn̄t corrūpi duob⁹ modis. vno mō per
viam suffocationis q̄n nō hꝫ anhelitū vt in suf-
focatione mr̄icꝫ vel in mag̃ squinātia. Alio mō
ꝑ viā resolonis vt in nimio ⁊ in nimis intenso
gaudio ⁊ lōgissimo risu. Et ad h̄ q̄ iste calor na
turalis nō suffocet̄ cito: ordinauit natura anhe
litū necessariū cordi vt ꝯseruaret suū calorē per
euētationē vt ēt cito ꝑ exteri⁹ exalent̄ ordinauit
pulsum vt ꝑ totū corp⁹ calor nālis ⁊ spūs: ⁊ per
ꝯn̄s vita mediantib⁹ arterijs diffunderet̄ ⁊ ex-
panderet̄ ⁊ totū corp⁹ viueret mediāte aere ab
exteri⁹ attracto. qui aer attractus in l. 4. diuidit̄

partes. vna ps euaporat̄ per porros corpis. alīa
ps ꝯsumit̄ ꝑ actionē nālis caloris. 3a ps remittit̄
ad pulmonē vt exteri⁹ per tracheā arteriā foris
cū q̄busdā fumositatib⁹ expellat̄. ⁊ h̄ ad purga-
tionē nālis caloris ⁊ spūs. 4a ps remanet mu-
liebris ⁊ subtilissima ⁊ vnit cū ipsis spiritib⁹ vi-
talib⁹. vt ex eo regent̄ in arterijs ⁊ refocillent̄ cū
aere attracto. ¶ 3° notandū q̄ spūs ⁊ calor na-
turalis duob⁹ modis ꝯseruant̄. Uno mō ꝑ euen
tationē q: calī sunt multū ⁊ cito inflāmabiles.
⁊ ista ꝯseruatio fit ꝑ motū dilatationis cordis ⁊
arteriarū. 2° ꝯseruāt̄ ꝑ expulsionē fumosaꝝ su
perfluitatū: ⁊ ista ꝯseruao fit ꝑ motū ꝯstrictiōis
cordis ⁊ arteriaꝝ. Nā ꝯstrigē° se expellūt superflui
tates fumosas vt faciūt folles fabroꝝ. ¶ Tunc
si p̄a 3°. Cessante total̄r pulsu ⁊ anhelitu necesse
vita corrūpit̄. pꝫ autoritate Gal. dicta i oppo m
q̄ōnis. ⁊ pbat̄ rōne. Uita nō pōt ꝑmanē destru-
ctis cāis ꝯseruatiuis vite. ſꝫ remoto pulsu ⁊ an-
helitu remouent̄ cause ꝯseruatiue vite. ḡ ꝯn̄a est
nota. ⁊ an̄s pꝫ per 3m notabile. q: spūs ⁊ nālis
calor sunt cāe vite qui ꝯseruant̄ per anhelituꝫ ⁊
pulsum vt visum fuit ibidē. ¶ Ad rōnes Ad pri
mā q̄n tu dicꝫ q̄ duo ꝓcedunt ab aīa: p̄m⁹ est vita
que est act⁹ p̄m⁹ ipsius mot⁹ aīe. 2⁹ est opatio q̄
ad vitā ꝯsequit̄ q̄ est mot⁹ cordis ⁊ arteriaꝝ. Di
co q̄ ille p̄mus mot⁹ q̄ est vita q̄uis sit p⁹us nō
pōt stare. nec aliquo° ꝑmanere sine actiōe. Se-
cunda q̄ est motus cordis ⁊ arteriarū qd̄ est po
sterius quātum ad esse. ⁊ q̄ prius nō pōt eē sine
Posteriori. Pono duo exēpla. Primū est de spū
radicali q̄ nō pōt ꝑmanē sine spū fluente. ⁊ sil̄r
ignis exiens a ꝯcussiōe lapidis cū ferro p⁹us est
q̄ suū pabulū in ignitiōe. verūtn̄ ꝑmanē nō p̄t
sine pabulo. Certū ē aūt q̄ ꝓpabulū vite ē mot⁹
cordis ⁊ arteriaꝝ sine q̄bus nullo mō vita pote
rit ꝑmanere. ⁊ sic pꝫ r̄n̄sio ad rōnē. ¶ 4° in ordi
ne declarationū q̄rit̄ vtrū clausio oris ⁊ narium
ad quā seq̄tur retētio anhelit⁹ cōpetat in suffo-
catione mr̄icꝫ. Et vı̄ q̄ nō. q: illud qd̄ est cā aug-
mētationis morbi nō cōpetit. sed clausio oris ⁊
nariū sunt hmōi. ḡ ⁊c̄. ꝯa nota ē: an̄s ꝑ maiori ꝑ-
te pꝫ. q: cām egritudinis debemus minuere: ⁊
nō augmētare. pro minori patet. q: clausio oris
⁊ nariū per se inducit suffocationē si diu dura-
ret: imo ⁊ mortē. ¶ In oppositū est Haly de re
gali dispōne q̄ iubet nares vtrasq̄ opilare. Pro
isto dubio p̄° nota ſm q̄ dicit. 12⁹. cañ. q̄ mr̄ix
ascēdens versus supius dꝫ oīb⁹ modis inferius
īpelli. ¶ 2° nota q̄ totalis cōstric° anhelit⁹ vio-
lenta q̄ fit per clausionē nariū ⁊ oris pōt ite ī g

vno modo ꝙ ſit multũ longa ⁊ ꝯtinua ſine intermiſſiõe. Alio mõ ꝙ fiat leuis ⁊ cũ interpolatiõe ⁊ breuis vt ꝑ vnũ pr nr. ¶ 3º nõ ꝙ ꝑ retẽtionem anhelitus mẽª ſub diafragte exiſtia: imo ⁊ ſupiora ſupflua v̉ſus inferi⁹ expellũt. ⁊ ſcipa pꝫ ad experientiã de vrina ⁊ egõne in ruptura ⁊ ſilibus. ¶ Tũc ſit pma ꝯº totalis ꝯſtrictio anhelit⁹ lõga ⁊ ꝯtinua ſine intermiſſiõe nõ cõpetit ꝑ pmã rõnẽ: q: talis induceret ſuffocationẽ ⁊ mortem. ¶ 2ª. ꝯº ꝯſtrictio anhelit⁹ q̃ eſt leuis ⁊ breuis: ⁊ interpoª ꝯfert in ꝑorº ſuffucatiõis mrĩcis: pbatur q: per talẽ ꝯſtrictionẽ anhelitus calor nãlis vnit̃ ⁊ ꝯfortat̃ ⁊ diſſoluit i'los vapores putrefactos ab illa maª reſolutos. 2º q: impellit mrĩcez verſus inferi⁹: vt dicit 3ᵐ notabile. ¶ 5º. dubitat̃ quõ res fetide cõpetũt: q: aerẽ inficiũt ⁊ aer infectus attractus nocet cordi ⁊ ſpiritib⁹ qđ pꝫ q: epidimia cauſat̃ ab infectiõe aeris ⁊ corruptiõe q̃ venit ꝓpter fetorẽ corpoꝝ mortuoꝝ ⁊ latrinarũ ⁊ ſiliũ: vt dicet̃ in ſuo tractatu in lib. 7. iubẽte Jeſu xpo. ¶ Dico ꝙ res fedide vt fum⁹ rerũ fetidarũ cõpetit. vñ ſciẽdũ ꝙ omnis fum⁹ fetidarũ inducit corruptiõem in aere: ſꝫ ſolũ ille q̃ exit et ꝓcedit a corꝑibus infectis ⁊ cadaueribus nõ ſepultis ⁊ ab aq̃s ⁊ reb⁹ hũidis putrefactꝪ ⁊ a ſtercoribus hoĩuꝫ ⁊ alioꝝ aĩaliũ accumulatis ⁊ putreſ. Fum⁹ aũt q̃ ꝓcedit a pulmis ⁊ a raſura cornu cerui ſiue corij cũ ſit ſuccus ⁊ a re ſicca procedẽs nõ iſicit aerẽ. Et ſic dico ꝙ iſte res fetide cõpetũt ꝓpter ꝓprietatẽ quã hñt: q: faciũt refugere mrĩcẽ v̉ſus inferi⁹. ¶ 6º. qrit̃ vtrũ vinũ cõpetat ⁊ videt̃ ꝙ ſic: q: vinũ cõpetit in oĩ ſincopi ſed in mag̃ ſuffocatiõe mrĩcꝪ eſt ſincopis: vt viſuꝫ eſt in põne. ꝗ ⁊c. ꝯñ nõ eſt. ⁊ añs ꝑ maiori ẽ Gª. 12 de ingeº. c. 4. ¶ In oppoᵐ eſt Aui. in. 2ª. fen. 3ª. c. ꝓprio vbi dicit ſic. Et caue ne des eis vinũ in potu qm̃ aqua eſt eis couenientior. ¶ Ad h̃ dicẽdũ: ꝙ exhibitio vini in hac paſſiõe ꝯſiderat̃ duplicit̃. Vnoº ꝙ vinũ det̃ in hac paſſione tpe interpolatiõis vt inde feia nutriat̃ ⁊ ſan. in corpe augmẽtet̃. Et ſm iſtũ reſpectũ vinũ nõ dꝫ exhibere ⁊ ſic intẽdit Aui. ſed aq̃ q̃ dꝫ eſſe prebullita ne noceat ſtoº ⁊ pectori ⁊ ſpleni ⁊ epati. Alioº ꝙ det̃ in modica q̃ntitaᵉ in hora porª ad ꝯfortãdũ cor vt a ſe expellat fumos ⁊ iſto modo competit ⁊ ſic intẽdit Ga. ¶ 7º. ſciendũ vt elicit̃ ex dictis Ga. 6. de inĩ. c. penl̃. q̃ſi in pnº: ꝙ in ſuffocatiõe mrĩcꝪ ſũt mlte ſpẽs q̃ nõ dr̃nt niſi ſm maioritatẽ ⁊ mioritatẽ nã dic̃ G⁹ ibidẽ: ꝙ q̃dã iacẽt nil ſentiẽtes nec loq̃ntes ⁊ pulſus eaꝝ ẽ ꝑuiſſim⁹ adeo qđ nõ appebit. Al's ꝙ̃ vidi ſenſuꝫ ⁊ motũ ⁊ ſanã hr̃e mẽoriã ſincopis tñ eis ſepe ꝯtingebat anhelitũ etiã difficilẽ habebãt nõnullis man⁹ ⁊ pedes ſpaſmabant̃: h̃ ille. Nã aliq̃ videbãt̃ ſincopizare ⁊ nõ rñdẽt nec ſentiũt nec vidẽt nec audiũt nec cognoſcũt nec appet pulſus nec anhelit⁹ manifeſtus: ⁊ cã in iſtis eſt maxia. Alie ꝑſentiũt egritudinẽ ſuã ⁊ dolorẽ circa cor cũ tumore in mrĩce ⁊ in vẽtre ⁊ nõ pñt erigi: ſed oꝫ eas incuruari et ⁊ iacere ſupra ventrẽ ⁊ nõ ꝑdũt ſenſum nec motũ nec intellectũ ⁊ poſt tp̃s recedit iſte ꝑoxiſm⁹. ¶ Et iſta cã eſt minor nõ ꝗ nece eſt in oĩ ſuffocatiõe mrĩcis ſupradicta mag̃ accidẽtia euenire. Nã ſuffocatio mrĩcis eſt vna latitudo ⁊ in q̃libet latitudine ſunt multi gr̃dus ⁊ q̃ntitas accidẽtiũ erit ſꝫ q̃titatẽ paſſiõis nõ ſolũ iſtoꝝ imo oĩũ accidẽtiuꝫ. v̉ba ſunt Gª. 4º. de morbo caº. pº in fine caª. ¶ 8º. q̃rit̃ q̃re in ſuffocatiõe matricꝪ ꝑoxiſm⁹ mag̃ durat q̃ in epilẽtia. Dico ꝙ i ſuffocatiõe matricꝪ mã eſt multa ⁊ magis viſcoſa ⁊ cõpacta nõ cito diſſolubilis: materia aũt epiᶜ ẽ fumalis ⁊ cito diſſolubilis ꝗ ⁊c.

¶ Capitulũ. 14ᵐ. de precipitatione matricis.

Recipitatio matricꝪ eſt in natural̃ deſcẽſus ei⁹ verſus ꝑtes inferiores ita ꝙ alñ inuerſa exit ꝑ ſuũ foramẽ ⁊ orificiũ exteri⁹. ¶ Hãc paſſionem vocat Haly. egritudinẽ matricis. Aui. vocat eam augmentũ matricis ⁊ exitum eius.

Cauſe ꝯſiderant̃ q: aut primitie aut añcedẽtes aut ꝯiũcte. Cãe primitie ſũt vl' eẽ pñt lõga ſeſſio i loco frõ a q̃ pñt nerui ⁊ lacerti ipam mouẽtes infrari ⁊ ꝑaliticari ⁊ ſic matrix nõ retẽta ꝑcipitat̃. Alia cã pmitia pt eẽ multus conatus ⁊ expſſio: vt alñ accidit in ꝑtu vel in thenaſinone cũ maximo conatu expellẽdi res retẽtas ſilr̃ ſternutatiões multe ⁊ frequẽtes alñ ſit a ſtrepitu ⁊ vociferatiõe quã ipa audiuit: vt dic̃ Aui. ſilr̃ caſus ſalt⁹ curſus vehemens choreatioᵉ ꝑcipue ſaltatoria vociferaº quã ipſa facit ⁊ exaltet vocẽ. ¶ Cãe añtes a q̃bus põt fieri ꝑcipitaº matricꝪ ſunt multa hũiditas in corpe exñs q̃ alñ fluẽs ad matricẽ ⁊ ligamẽta ei⁹ ipa mollificãdo facit eã ꝑcipitare ꝑtus ẽt difficilis in q̃ obſtetrix forte laborauit in ꝓhẽdo fetũ cũ manu vel aliter extrahẽdo ſecũdinã. ¶ Cauſe conĩũcte pñt eſſe putrefactio nimia ⁊ mollificatio ligamẽtoꝝ matricis vel corruptio coꝝ vel inciſio coꝝ. Interdũ em̃ tanta eſt humiditas fluẽs ad mrĩcẽ ⁊ ligamẽta eius ꝙ ipa ⁊ ligamẽta imbibũt ⁊ mollificant̃ relaxant̃ ꝙ matrix ꝑcipitat̃.

Signa egritudinis sanã sũt mãifesta p̃cipue qñ matrix ĩuersa p porta toriũ suu exit exteri⁹. Signa causaꝝ p̃mitiuaꝝ p relationẽ ꝛ iudiciũ pa. ꝛ assistẽtiũ p̃nt haberi. Signa vo causarũ ãñtiũ p hitudinẽ corpis cognoscunt: q: ẽ mulier hũida q̃ stetit in ocio cũ multa comestiõe fructuũ vel piscũ recẽtiũ etiã vel q: aliqñ exit hũiditas multa a mr̃ice ꝛ q̃ cũ ea coit sẽtit multã hũiditatẽ a mr̃ice euacuare. Simthõta aũt q̃ sequũt p̃cipitatiõe mr̃icq ponunt ab Auic. i 2ª. 3ª. i. c. de augmẽto matricq ꝛ exitu ei⁹ ꝛ sũt magni⁹ dor in pectie ꝛ i vltimo osse spine dorsi ꝛ i dorso: q: ligamẽta ei⁹ ab istis locq oriunt ꝛ qñq3 accidit fe. qñq3 accidit expssio ꝛ difficultas i vrina et egõne ppt̃ea q: matrix exiẽs cõprimit meat⁹ fecq ꝛ vrĩe. q: duplat sup os qñ exit saltẽ medietas vel mag q̃ntitas. Et aliqñ accidit spasm⁹ aut tremor aliqñ timor sine mãifesta cã: ꝛ sẽtit i pectine ac si hẽret vnã rẽ rotũdã põderosã sic glob⁹ fili ꝛ exit p vuluã matris leuis tact⁹. Et qñ nõ sentit res rotũda i pectie signat ꝙ tota matrix ꝛ radix ẽ extra.

Iudicia in p̃cipitatõe mr̃icq. ¶ Primo qñ matrix p̃cipitat ppter corruptionem vel putrefactionẽ ligamentoꝝ ei⁹ cura ẽ impossibilis. ¶ 2° qñ i pectine nõ sentit res rotũda sicut glob⁹ filoꝝ tũc iã matrix ꝛ radix ei⁹ i. ps ligamẽtoꝝ est ex ꝛ talis est icurabil. ¶ 3° p̃cipitatio mr̃icq antiqua recipit curatiões s3 Aui. ꝛ itelligit de cronica q̃ aliqñ p̃cipitat ꝛ alqñ cũ medicis vel aliter releuat. ¶ 4°. si aliqua mulier habeat mr̃icq p̃cipitationẽ ab aliqua cã p̃mitiua et post cõpetẽtia remedia nõ vertit ad locũ suũ signũ ẽ ꝙ ei⁹ ligamẽta sũt rupta: iõ malũ signũ ẽ.

Curatio p̃cipitatiõis matricq. ¶ Primo p̃cipias eis vt caueãt ab oĩbus causis p̃mitiuis supradict. Deide debes itẽdere in diminutiõe causaꝝ ãñtiũ. s. hũiditatis. Circa qd multi casus possent notari q̃s cã breuitatis dimitto. ¶ In p̃mis g̃ si aliqd de matrice exterius exit obstetrix cũ manu sua g̃cili intincta in oleo mastiq ponat interi⁹. Deide R. empl3 sup vuluã de reb⁹ stipticq ꝛ mulier strĩgat crura sua iacẽdo resupina. Deide appone vẽtosã magnã sine scarificatiõe imediate sub vmbilico ꝛ vnã aliã in dorso idirecto alteri⁹. Haly iubet ponere ĩ vtroq3 late circa vmbilicũ. Deide aroca narib⁹ apponãtur ꝛ illa olfaciat trahẽdo anhelitũ p iferi⁹ aut recipiat cũ emboto fedos odores ptensis fimbrijs deinde sup vmbilicũ ꝛ retro sup dorsũ in directo vmbilici ponant duo emplã talia. R lapdani de putati. ℥. j. ꝛ ß. thurq. mastiq añ. ℥. ß. ligni aloes gariof. spice⁹ ꝛ cel^{ce} ambre grisie añ. ʒ. j. musci fini. ʒ ß. R. empl'm rotundũ sup pannũ laneum nouũ ꝛ nõ cooptat sindone. ꝛ continue portet de die ꝛ de nocte. Fomẽtet vulua ꝛ tota regio matricis cum vino stiptico decoctiõis psidie ꝛ balaustie ꝛ nucq cipressi ꝛ corticis bugie ꝛ corticis mespule ꝛ sorbe añ. ℥. ij. aliũis q̃rte. j. R. aliqñ clistere lenitiuum ꝛ nõ multũ se exp̃mãt in ascellãdo. Vẽtosa etiã in radice mãmillaꝝ apposita sine scarificatione v3. Silr R. decoctio mirtilloꝝ ꝛ rosꝛ ꝛ nucis ꝛ foliorũ cipssi ꝛ corticq pini ꝛ siliqũ in vino stiptico cũ q̃ embrocet: ꝛ lana i eo infusa sepe vulue ꝛ regioni ei⁹ ꝛ mr̃icis ante ꝛ retro supponant ꝛ aliq por⁹ cũ puluere thuris ꝛ ꝯpõq̃stiõ ꝛ nucq cipressi i matricẽ p traiectoriũ immittat vt matrix in se stipticet ꝛ corruget ꝛ minorẽ occupet locũ. Et dicit Auicẽ. ꝙ vna herba q̃ nascit sup lapides fluuiales q̃ quidẽ herba lubricare pedes fac: v3 in isto casu supple si ex ea cocta ĩ vino stiptico põtico R linimẽtũ ꝛ empl'm. Et lẽtes excorticate ꝛ mixte cũ stiptiq valẽt multũ. Maneat in trãq̃llitate sine labore sine sternutatiõe sine tussi cũ dieta excicatiua. Et d: ꝙ iste puluis facit stati ducere matricẽ ad locũ suũ. R. cornu cerui vsti foliorũ lauri siccoꝝ mirtilloꝝ añ. ʒ. j. ꝛ ß. cũ vino stiptico dicit Cõstãtin⁹: ꝙ si matrix suffumiget cũ stercore bouino v3 ad vuluã egressã. Ad istud ppo^{m} vide in li°. 4°. ca. 35°. de exitu ani. Mulier sedeat in catino pleno aq calla vsq3 ad vmbilicũ in qua ponat alumẽ ꝛ res stiptice ꝯfortãtes p vnã horã ꝛ refert Haly in 2ª. pte regalis dispõnis. li°. 8° de ingressionis ꝛ egressiõis matricis medela: si tota matrix foris effluxerit ꝛ curã nõ amittat s3 corrupta est aufert illã oĩno nõ timẽdo mulieris iteritũ: qm tradũt antiquoꝝ q̃dã mulieres q̃rũ mr̃ices oĩno educte sũt vidisse p̃us q̃ vita finiebat. H ille. ¶ Declinat aũt matrix v3 aliqñ lat⁹ sic dic Ga. 6°. de inf. c. penul°. ꝛ hoc ppter hũores ibi hitos in aliqua duaꝝ partiũ ei⁹ vel ppter san. replẽte3 venas magq in vno latere ꝙ in alio: q: oĩne corpus neruosũ si supflue impleat vel inaniet vltra ꝙ oportet extẽdit aut retrahit. vba sunt Ga. 5°. de morbo caplo 2°. ¶ Cum ergo matrix qd est mẽbrũ neruosũ sanguie mẽstruo retento vel aliter impleat in aliqua sui parte necessario contrahitur versus illam partem. Veruntamen intelligendum s3 Galienum. 6°. de interiorib⁹ capitulo penultimo. ꝙ s3 plenitudinis quantitatem ꝛ s3 locum repletionis matrix aliter ꝛ alit torquetur ꝛ inclinatur ad aliquã partem ꝛ versus eam contrahitur pars sana sicut fit in spas

mo ⁊ sic intelligit in alijs ptib⁹. ¶ Signa ſm p̱tem aũt curtatã vel repletã obſtetrix cognoſcit p̱ tactũ ⁊ cũ hoc mulier ſentit ĩ illa p̱te maiorẽ grauedinẽ ⁊ videt ei q̄ ibi ſit q̄daʒ glob⁹ ⁊ obſtetrix repit ibi duriciẽ in tactu ⁊ q̄nq̄ȝ accidit eis ſuffocatio matric̄ ſm ḡdus ſuos quoꝝ vn⁹ aliũ p̄ciſe vix attigit. ¶ Curatio dic̄ Aui. q̄ flõet de ſophena p̱tis oppoſite lacerti ꝯcti ſi videt replõ in toto cop̱e deinde fi. flõia de ſophena eiſdẽ p̱tis deĩ de purget ma^a aũs. ſi fuerit multi hu. vel groſſi digerendo eos cum ſir° dicto in capitulo de p̱uocatione mẽſtruoꝝ ⁊ fiant iniectões ⁊ peſſaria ibidẽ recitata q: fere nunq̄ȝ hoc accidens venit niſi cum paucitate mẽſtruoꝝ. ideo ad p̱uocationem eorum intendere debemus fiant inunctiones et empl'a ⁊ balnea ⁊ alia ibidẽ dicta. Obſtetrix vngat illud lat⁹ infra matricẽ cũ altea ⁊ pinguedie galline vel anſeris. Et ſup oĩa valet piguedo coturnicis. nam ſcribit. 2°. kiranidarũ q̄ radix altee cocta cum oleo ⁊ adipe coturnicis cum cera facit ad indurationem matricis ⁊ tumores eius ⁊ vlcera ⁊ pruriginea ⁊ ad omnes paſſiones matricis: ⁊ valet oleum balſami ⁊ cetera olea calida intus ⁊ extra ⁊ emplaſtra facientia reſolutioneʒ ⁊ calefactionem.

Declaratio in matric̄ p̄cipitatione ¶ Primo ſcias: q̄ aliq̄n eſt tãta p̄cipitatio matric̄ q̄ q̄ſi tota erit extra vſq̄ȝ ad mediũ coxaꝝ: ⁊ ſi tũc p̱pter negligentiã ip̄a ĩfirma vel obſtetrix nõ reuertit ad locũ ſuum matrix ip̄a refrigerata exteri⁹ ſtabit: ⁊ ſic nõ reducta remanebit exteri⁹ ⁊ ſic multe femĩe p̄iclitant matrice exteri⁹ ſp̱ p̱manẽte. ⁊ tũc eẽt melius ſm haly vti inciſione ⁊ h̄ inciſio fieri dʒ virtute forti exñte: femia aũt debilis p̱ ip̄am morire in tali caſu ſtatim. Aliq̄n cadit a ſũmo vſq̄ȝ ad vuluam ibi ꝯglobat ⁊ remanet ac ſi eſſet glob⁹ filoꝝ vel vna maſſa rotũda: ⁊ tũc nõ ſit tãta difficultas reuerſionis cũ medijs ſupradictis. ¶ 2° intelligẽdũ ẽ q̄ v̄tplin p̱pter cauſas p̱initiuas precipita° matric̄ venit a fr̃itate ⁊ humiditate matricis: ⁊ ligamẽtoꝝ: p̱inde cal'a ⁊ ſtiptica mag̃ de directo cõpetũt ⁊ dieta exiccatiua. Competit etiã frigida ⁊ ſicca non quia frigida ſunt: ſed quia ſicca ⁊ ſtiptica. ⁊ quia ſũt mixta cũ aliquib⁹ confortantib⁹ calidis ⁊ ſtipticis. ¶ 3° dubitat ſup̱ cauſaʒ declinationis matricis v̄ſus aliquã partẽ: q̄ tũc debet fieri flõia d̄ ſophena part̃ oppoſite p̱ti cõtracte ⁊ p̱pter diuerſionẽ ma^e. ⁊ tunc fiat diuerſio ſm duas diametros qḋ eſt contra Aui. in. 4^a. 3^a. caplõ. 20°. de flõia. Dico q̄ iſta flõmia ⁊ ſimiles poſſunt cõſiderari duob⁹ modis: vno° in multuʒ repletis: ⁊ ſic ſunt faciende flõie due ⁊ aliq̄n tres vna ad diminutionẽ magne replõnis ⁊ ſic ſit flõmia ĩ iſto caſu de ſophena oppoſita lacerti contracti matricis. Alio mõ in corp̱ib⁹ nõ multũ repletis: ⁊ ſic debet fieri flõia de ſophena eiuſdẽ p̱tis. Et q̄n Auic̄. loquit de duabus diametris intelligit de corporibus vbi nõ eſt excellens repletio ⁊ ſic nota ⁊c̄.

¶ Capitulum. 15^m. de mola matricis.

m **Ola dicitur** de moles qḋ eſt põderoſitas quia põderoſitatẽ ⁊ aggrauationẽ ꝯtinue ſentiunt h̄ñtes molã matricis vnde molã matricis eſt inflatio ⁊ aggrauatio in matrice p̱pter carnoſitatẽ in ea grauatam vel p̱pter humores vel groſſam ventoſitatẽ in ea gñatam vel aliunde in fluxã cũ qua mulier credit eẽ pregnans. Talis aũt molaris inflatio põt venire p̱pter duo vnũ eſt gñatio cuiuſdã fruſtri carnis in matrice gñati a ſpermate mulieris ⁊ mẽſtruo ꝯcurrentib⁹ ad ip̄m ſine ſpermate virili ⁊ ſine virtute ei⁹ gñatiua. Alia cauſa põt eẽ aggregatio multoꝝ humoꝝ ⁊ ſup̱fluitatũ ⁊ mẽſtruoꝝ retētoꝝ in matrice: ⁊ iſte due ſpecies ſʒ Aui. vocãtur mola. Et q̄cq̄d ſit in matrice ab iſtis nõ dicitur mola: quia aliq̄n poſt talem inflationẽ exit ventoſitas in magna q̄ntitate: ⁊ talis inflatio poti⁹ debet vocari ventoſitas matricis q̄ mola. ⁊ verũ dicit Aui. q: ego t̄pe pueritie mee dum addiſcereʒ artes liberales vlix bone vidi q̄ q̄dã iudea credit eẽ pregnãs cui fuerũt p̄parata oĩa que ſũt neceſſaria ⁊ dũ obſtetrices vuluã ⁊ matricẽ tractarẽt exiuit tanta ventoſitas ſine quocũq̄ȝ alio liquore a matrice q̄ fuit mirum ⁊ h̄ p̱ totã ciuitatem vlix bone ⁊ p̱ totum ſtudium fuit diuulgatum.

Cauſe mole carnoſe efficientes vna eſt nĩmia cal'tas matricis ⁊ cauſa materialis eſt multitudo materierũ effuſaꝝ ad matricem. Alia cauſa illi⁹ carnoſitatis ſm Aui. eſt coit⁹ mulieris in quo mulier cõprehendit ſemen ſuuʒ ſine ſemine virili ⁊ extendit ip̄ſum cum ſanguine menſtruo miſcendo. ⁊ ſic caro trumboſa ⁊ informis ſit ⁊ hoc ſm Auicẽ. Cauſa autem alteri⁹ ſpeciei. ſcilʒ humoralis eſt retentio ſuperfluitatum conſuetarum exire.

Signa ſunt in duplici d̄ña: q̄dã ſignant egritudinẽ. Alia ſunt diſcernentia inter ip̄am ⁊ verã imp̄gnationẽ. Alia ſunt diſtinctiua inter ſpecies eius. ¶ Signa egritudinis ſũt retẽ° mẽſtruoꝝ altera° colorꝭ cal' appeti

tus inflatio ventris inflatio vtriusq; mamille et repletio earum et motus in ventre et in istis conuenit cum impregnatione. similiter etiam conuenit cum dolore qui fit in bono partu. Signa distincta sunt quia motus mole non est ordinatus sicut est motus embrionis immo dico quod non mouetur nisi motu matricis vel post compressione ad aliquod laterum quando mouetur sine compressione sed mouetur a loco altiori ad declinione sicut moles ponderosa. Motus vero embrionis est calcitratiuus et citius. similiter in mola sentitur mollicies in pedibus et manibus suis et mulier est debilior quam vere pregnans. similiter in mola carnea est maior duricies quam in vera impregnatione. Signa distinctiua inter species eius sunt: quia mola carnea sentitur dura in tactu et imaginatione corpus formatum in matrice ac si esset embrio. in alijs autem speciebus non sentitur nec in eis est tanta duricies. Et si venter tangatur vel percutiatur non sonat sicut tympanum.

Judicia in mola matricis. ¶ Primo antequam accidet ex mola matrice accidentia similia accidentibus colice. ¶ Secundo mola matricis est multum deceptoria mulieris et medicorum. ¶ Tertio mola est mala egritudo cronica et difficilis cure et aliquando impossibilis quia aliquando durat per vnum annum. aliquando per duos: aliquando per quattuor aliquando per totum tempus vite: aliquando efficiuntur hydropice.

Curatio mole matricis vult Auicenna quod mulier vtatur puo motu et paruo exercitio et quod iaceat resupina cum eleuatione ancharum et membrorum inferiorum. Deinde fiat flobotomia et prouocetur vomitus et purgetur humor peccans et vtatur balneis et emplastris et vnguentis mollificatiuis et vtatur rebus educentibus fetum mortuum et secundinam et rebus facientibus aborsum. Et dicit Auicenna quod aliquando sufficit in ea labor dando in potu veralogodion et oleum alkekengi quia est vehementis iuuamenti. In primis fiat talis potus vel apozima ad liquefaciendum molam carneam et ad educendum humores ex quibus augmentatur. ℞. ypericon sauine menta silvestris vtriusque calamenti leuistici arthemesie nepite rubee tinctorum pulegij regalis. ana. ℳ. j. anisi maratri squinanti se. dauci et petro. macedonici calamenti. aromatici galangi agresti. ana ʒ. j. achori rafani gallicani ana ʒ. ij. aceti. lib. ß. melli. lib. ij. fiat apozima. deinde fiant trocisci quos capiat cum supradicto apozimate. ℞. cinamomi myrrhe ana ʒ. ij. et ß. rute sauine calamenti pullegij ficorum rubee serapini oppoponaci ana ʒ. j. cardamomi se. iuniperi menta silvestris ana ʒ. j. et ß. fiant trocisci pondrantes ʒ. ij. detur vnus. Post ista vel continuando ista per decem dies detur quolibet mane ʒ. iij. se. iuniperi vnguantur qualibet die venter et matrix intus et extra et retro anchas cum vnguento dialtee cum quo possunt misceri pinguedines auium et medulle ossium animalium et olea secundum voluntatem et in introitu lecti vnguatur fortiter et pessarium de lana intinctum in eo submittatur. Et potest ex istis et similibus fieri emplastrum et teneat per totam noctem. Cum istis et ante ista sepe purgetur cum pillulis fetidis simili modo sedeat in aqua decoctionis bismalue et violarie et se. lini et fenugreci. obstetrix etiam vnguat digitos suos cum dictis oleis et vnguentis et mittat eos: immo totam manum si potest et moueat dictum frustum carnis et extrahat iuxta posse et ista continuentur donec mola a loco in quo est moueatur versus inferius vel versus locum decubitus. Et tunc continuatur omni nocte vnus de trociscis supradictis et detur in potu capillus veneris pistatus et distemperatus cum vino alba decoctionis sauine. Et fiat suffumigatio cum myrrha et rutha vel fiat hoc pessarium quod ponit tornamira. ℞. galbani ʒ. ij. elleboris. al. ʒ. ij. incorporentur simul et fiat pessarium et teneat ipsum infra matricem cum filo exterius dimisso vt possit extrahi ad libitum et ingenietur mulier ac si deberet egire et tunc fortiter sternutet et fortiter se exprimat ac si deberet fetum obstetrice presente donec frater lombardorum exeat et vadat ad furcas. Mola autem procedens a retentione humorum vel menstruorum curatur cum flobotomia et purgationibus et prouocatione menstruorum sicut dictum fuit in retentione ipsorum. Et illa que fit a ventositate curetur sicut ventositas matricis. et vtatur dianiso et diacimino diaspermaton et vngatur cum oleo rutaceo et oleo benedicto et cum alijs oleis calidis et cum agrippa et oleo castorei et vtatur omnibus speciebus calidis.

¶ Capitulum. 16. de ventositate matricis.

Ventositas in matrice multis ex causis generatur.

Cause quedam sunt primitive et eas ponit Auicenna in 21. 3. c. vlt. Et sunt percussio et casus ex quibus debilitatur virtus matricis. similiter frigus exterius quod potest facere oppilationem in ore matricis et coartando facit ad retentionem ventositatis in concauitate matricis eius vel in angulis vel in villis eius. et sub ipsius. ¶ Cause antecedens ventositatis matricis potest esse partus difficilis similiter longus vsus rerum ventositatem generantium. vt sunt napi castanee panis siliginis et similium.

Signa ventositatis sunt dolor in matrice et in regione eius et inflatio et tumor in ventre

Et ille que habent sentiunt in ea ac si haberent
vnam rem inuolutam in ea ꝛ sentiunt illum do
lorem aliquando permutari.

Judicia Primo vētositas q̄ ꝯtinet in
ꝯcauitate mr̄icꝫ leuioris exit⁹
ꝛ cure est. Illa aūt q̄ ꝯtinet in angulis eius me
diocris cure existit. q꞉ remota est ab orificio ma
tricis. ¶ Illa aūt q̄ ꝯtinet in villis ꝛ suba ei⁹ est
difficilioris cure sic̄ accidit in colica ꝛ yliaca qn̄
vētositas vel humor cōtinet in suba intestinoꝝ.
¶ 2° dicit Aui. ꝙ qn̄ est tanta retētio vētositaꝫ
in matrice ꝛ villis eius ꝓpter retētionē fortē ei⁹
ꝙ tota matrix inflatur. ꝛ fit inde dolor extēsiu⁹
vsqꝫ ad pectinē ꝛ debilitat in inguinib⁹. alñ ex
tendit vsqꝫ ad diafrag͡ ꝛ sto͡m. Et si hō ꝑcuteret
cū paruo ligno sicco sup̄ ventrē facit sonū sicut
timpanū ꝛ hoc rōne nimie extēsionis cuꝫ sic̄ in
timpaniste. intantū ꝙ aliq̄ iudicant ydropice: ꝛ
nō sunt nisi ydropice matricꝫ vētositate: cuꝫ qua
pōt esse error digestiue epaꝫ cōuertens mām in
ventū. vel ēt digestiue sto͡i: imo vix est talis ven
tositas sine rugitu ꝛ eructuatione aq̄ tales mul
tum iuuantur. ¶ 4° iudicat illa īflatio matricꝫ
differre a timpania. q꞉ in ista nō est tāta sitꝫ nec
tanta arefactio mēbroꝝ supioꝝ. Timpanistes
aūt semp̄ ꝑcedit deteriorādo. Ista aūt aliqn̄ in
terpollat ꝛ aliqn̄ melioꝛat īfirma. ¶ 5°. si aliqua
post partū sentit istā vētositatē ꝛ ventrē īflatuꝫ
ꝛ cito ei succurrit cū medicis infra dicēdis cito
sanabit. nos vō multas mulieres vidim⁹ q̄ ha
bebant ita magnos vētres ꝓpter ꝯgregationeꝫ
istius vētositatis: ꝙ videbant ydropice. ꝛ h̄ du
rabat per totum tempus vite earum.

Curatio vētositaꝫ mr̄icꝫ. ¶ Primo eua
cuet mā āns. ex q̄ ista vētosi
tas gnāt. ꝛ h̄ cū yerapigra Gal. aliq̄ꝫ acuta q̄ ē
ꝓpria huic passioni si egri° sit nouella. Et h̄ no
tat ītellect⁹ quātuꝫ iuuant clisteria in qb⁹ ponit
yerapi͡ mixta cū ꝯsumentib⁹ vētositatē ꝓpterea
q꞉ matrix a ꝑte inferiori collocata est sup̄ itesti
num rectū. Si aūt egritudo sit antiq̄: purgetur
cū yera archigenis: cui⁹ recepta ponit in antido
ta° Auicē. in forma pillaꝝ ministrata. Deinde ꝭ
vnctiones ꝛ iniectiōes ex eisdē cū oleo rutaceo
ꝛ oleo alkelkengi. Deinde vtat sagzenea cui⁹ re
ceptā ponit Aui. ꝛ vtat dianiso ꝛ diacimio ꝛ vta
tur geralogodiō cū aq̄ apitia radicū ꝛ seminuꝫ
resoluētiū ventositatē. ¶ 3° ꝭ talia pessaria. ℞.
bdellij. ℥. iij. xilobalsa͡ carpobalsa͡ costi. an̄. ʒ. iij.
origa͡ cimi an̄. ʒ. j. ꝭ. pessaria cū oleo nardio ꝛ ru
taceo ꝛ ipꝫ teneat p̄ totā noctē. ¶ 4° ꝭ tal' iiec°.

℞. origa͡ folioꝝ agnicasti rute. an̄. M. ß. anisi
carui ameos. an̄. ℥. ß. ꝭ decoc° in oleo ꝛ vino. an̄.
lb. j. ꝛ bulliat vsqꝫ ad ꝯsumptionē vini ꝛ in cola
tura dissoluat yerapi͡. ℥. ß. iniciat p̄ traiectoriū
vl' yera archigenis. ʒ. iij. ꝛ ꝭ simr. ¶ 5° ꝭ ēplīn vti
le vētositati ꝛ īflationi mr̄icis. ℞. bdellij gūmi
ara͡. an̄. ℥. ij. se. rute. se. agnicasti cētauree abrota
ni origa͡ calamēti cassieligne ameos. an̄. ʒ. j. ꝛ
ß. terebētine qꝺ suf. ꝭ duo ēplā. vnū an̄ ꝛ aliud
retro. ¶ 6° vult Aui. ꝙ ꝭ balneū in aq̄ decoctio
nis supradictaꝝ herbaꝝ carminātiū vētositatē.
¶ 7° ꝑcipit Aui. ꝙ ponant vētose sup̄ regionē
mr̄icꝫ sine scarificatione: fiat tñ ignite ꝭm ꝯsue
tudinē. ¶ 8° iubet idē autor ꝙ sumāt oī die. ʒ. j.
ꝛ ß. de diamarte cuius ℞ͣ ponitur in antidota°
Aui. cū. ʒ. j. cimi͡. ꝛ. ʒ. ß. mastic̄ post vl'ia ꝯtatur
diacalamēto diaspmaton cuꝫ vino decoctionis
arthemesie ꝛ se. agnicasti origani ꝛ marat͡ ꝛ car
ui. ꝛ fiant euaporationes cū saccis milij sal' ꝛ ci
mini. ꝛ sil'ib⁹. ꝛ cū herbis cal'is ꝛ siccis torrefa
ctis in testa ꝛ applicaꝫ in regiōe mr̄icꝫ. ¶ 9° ꝭ ta
le remediū filtrū nouū bulliat in aq̄ cū cinerib⁹
ꝛ aniso ꝛ maratro, ꝛ calīn apponat ante ꝛ retro
ꝛ sudet si pōt quātum pōt. Herbe aūt que debēt
torrefieri ꝛ applicari sunt. paritaria ruta absin͡
matricaria arthemesia hedera terrestris abrota
num nepita folia agnicasti origanum calamen
tum pulegiū samsuc⁹ thimus serpillū ꝛ silia. ex
quibus etiam potest fieri potus cum vino.

Declaratio in vētositate mr̄icis.
Circa istā māꝫ scias
ꝙ iste mulieres hn̄tes vētositatē mr̄icis a ꝑn° ꝑ
pterea q꞉ vēter crescit ꝛ forte mēstrua retinētur
credunt esse pregnantes ꝛ iō a ꝑn° nō se ōndūt
medicꝫ. ideo cura redditur difficilior: matie quā
to magis ventositas est grossior ꝛ a grossiorib⁹
humoribus gn̄ata. Mola etiā matricis fit mor
bus difficilis cure ꝓpter eandē rationē. q꞉ mu
lieres credūt esse pregnātes propter mēstruoꝝ
retentionē ꝛ ꝓpter alia signa iam dicta. iō mor
bus ꝛ ei⁹ materia antiquat ꝛ indurat ꝛ fit diffi
cilior ad curam. ¶ 2° querit quare Aui. ꝛ alij ꝑ
hibent motū ꝛ exercitiū in mola matricꝫ: cū mo
tus ꝛ ꝑturbatio iuuent ad cuulsionē ei⁹. ℞. ꝙ
cura mole mr̄icis stat in mollificatiōe mr̄icis ꝛ
mole vt facilit exeat ꝓpter exercitiū autē ꝯsumi
tur humiditas ꝛ supfluitates. ideo non cōpetit.
In vā aūt ipregnatione tempatū exercitiuꝫ bn̄
cōpetit ꝭm Aui. ¶ 3°. intelligēdū ꝙ res liquide
ꝛ huide bn̄ cōpetūt vt mr̄ix sit fluxibil' ꝛ moll' ꝛ
vt illud carneū pec⁹ sine arpia: vel frater lōbar

doꝝ labefiat ⁊ facilr labāt. Silr ēt cōpetūt aliq̄
pessaria mordicatiua expelleᵃ molā seu aripaȝ q̄
est q̄si mōstrū ⁊ sine itentiōe nature regulariter
opant̄. Competūt ēt ꝓuocatiua mēstruorum: vt
augmētaᵒ ⁊ cā mālis ei⁹ cesset. ¶ Ignorare nō
debes ꝙ in ptu nāli vl' in aborsu collū mr̄icis ⁊
ipsa in sua expulsiua nitit̄ expellere fetū iam cō-
pletū fet⁹ ēt viu⁹ ⁊ cōplet⁹ petit exitū nālr: iō sine
adiutoᵒ facili⁹ expellit̄ ꝙ̄ mala carnosa cū oībus
medicis ⁊ adiutorijs vt dicit Joh. de tornamira.
¶ Capitulum. i4. de apostemate in matrice.

i **In matrice** fiūt apata aliq̄n calia: aliq̄n
fria: aliquādo dura sclirotica.

Cause ꝯsiderant̄ aut ꝓmitiue aut antes:
aut ꝯiūcte. Cāe ꝓmitiue ponunt̄
ab Aui. in. 21ᵃ. 3ᶠ. c. ꝑpo. Et noiant̄ ibi ꝑcussio ⁊
casus aut mltitudo coit⁹ aut aborsus aut disru-
ptio quā facit obstetrix in ptu marie difficilr ⁊ h̄
ꝓpterea: q: obstetrix facit laborare mulierem in
ꝑtu. ¶ Cāe antes ponunt̄ ibidē ab Aui. ⁊ sunt
retētiue mēstruoꝝ. silr replo corꝑis vel mr̄icis vel
mēbroꝝ ꝓpe mr̄icē exītiū sanguis vl' alioꝝ hūo
rū ꝑcipue caloꝝ in apate calo vl' frioꝝ in frio ⁊
sic de alijs: vl' ēt replo aliq̄rū hūiditatū sīlium
q̄litatū. silr reten⁹ ſꝑmatis. ¶ Cāe ꝯiūcte sunt
ꝯculcatio ⁊ oppilatio ⁊ prohibitio euētationis
illius sanguis vel humoꝝ vel aliarū hūiditatuȝ
vl' ſꝑmatis iam in matrice existentiū. Ita ꝙ q̄n
ista non euacuant̄ nec a natura gubernant̄ ve-
niunt in putrefactionē ⁊ in apa.

Signa egritudis sunt calor febrilis ⁊
dolor in regione mr̄icis cū infla
tione in pectine ⁊ tremor ⁊ dolor circa radices
oculoꝝ: ⁊ alīn venit spasmus neruoꝝ ⁊ digitoꝝ
⁊ dolor vulue. Si apa est magnū tunc dolor est
in tota mr̄ice cū grādi iflatione ad ex̄. Et si apa
est in ꝑte posteriori mr̄icis dolor adest in dorso ⁊
retinet̄ stercꝰ ꝓpterea: q: itestīᵐ rectū coartat̄ ab
iflatione mr̄icis. Et si apa fuerit in ꝑtib⁹ anterioꝛi-
bus dolor est ibidē. Et si fuerit in laterib⁹ dolor
est in illis: ⁊ adest distillaᵒ vrine ⁊ difficultas ei⁹
ꝓꝑ coartationē vesice quā fecit istaᵒ mr̄icis ⁊ apa
tis ⁊ h̄ q̄n lacerti mr̄icis apant̄ ⁊ sentit̄ extēsio in
iguinib⁹ ⁊ aggrauaᵒ in coxis. Et si apat̄ vulua vl'
os mr̄icis ⁊ ibi sentit̄ dolor ⁊ iflatio repit̄ ⁊ illud
leuit̄ cū digitꝭ ab obstetrice repit̄ ⁊ iudicat̄. ⁊ q̄n
apa magnificat̄: ista accidentia magnificantur
q: iflatio ⁊ intēsio mag̃ sentit̄ ⁊ magna grauitas
in iguinib⁹ ⁊ in regione mr̄icis ⁊ pulsus freq̄ns
⁊ ꝑuus ⁊ adest tristiᵃ ⁊ retētio vetositatꝭ ad quā
sequit̄ magn⁹ dolor ⁊ q̄nq̄ cōicat ista passio ac-
cidentia sua stoᵒ ⁊ tūc sentit̄ in eo dolor ⁊ aggra
uatio ⁊ nausea ⁊ vomit⁹: ⁊ aliq̄n singult⁹ ⁊ cor-
ruptio digōnis ⁊ appetit⁹ ⁊ debilitaᵒ eius. Silr
q̄nq̄ cōicant̄ cereᵒ. ⁊ seq̄t dolor capitꝭ ⁊ in radi-
cib⁹ ocloꝝ ꝓfunᶜ vsq̄ ad neruos opticos. ⁊ q̄nq̄
ille dolor extēdit̄ vsq̄ ad iūcturas ⁊ extremita-
tes corꝑis. In apate aūt calo oīa ista accn̄tia st̄
fortiora cū fe. iflāmatiua ⁊ cū horripilationib⁹
⁊ cū nigredie ligue ⁊ q̄nq̄ ꝑducit ad ablationē
vocꝭ ad spasmū ⁊ sincopim. Et si apa est frigidū
omnia ista sunt remissoria ⁊ debiliora.

Judicia ꝑmo iudicat̄ in apate mr̄icis
sic quāto apa mr̄icis plib⁹ ꝑti-
bus mr̄icis cōicat̄ tāto deteri⁹ ē: q: apa magnū in
mr̄ice deteri⁹ ē ꝑuo. ¶ 2ᵒ. q̄n dolor ⁊ fe. crescunt
signū ē ꝙ apa v̄tit̄ in saniē cōpletā fe. ⁊ accn̄tia
mitigant̄. ¶ 3ᵒ. flux⁹ vētris veniēs in apate mr̄icis
⁊ silr flux⁹ vrine sunt bonū signū: q: iducūt tran
quillitatē in hac passione. ¶ 4ᵒ. apa exn̄s i ore
mr̄icis possibile est ꝙ sanet̄. ⁊ si est in ꝓfunᵒ nō ē
possibile vt sanet̄. Aui. in fine ꝑ'caᶦ allegᶦ.

Curatio apatis mr̄icis ⁊ ꝑᵒ aliqui cān
gn̄ales sūt ꝑmittēdi. ¶ Pri
mus est Gal'. 5ᵒ. megᶦ. q̄si colūᵒ. 8ᵒ. an̄ finem oȝ
mām a loco in quē fluit mouere ⁊ iclinare ad re
mota mēᵃ ⁊ nō a remotꝭ mēbris cā ad illō meⁿˢ
trahi. ¶ 2⁹. est Gal'. ibidē in fine colūdelli si aūt
in renib⁹ vl' vulua apa est ꝑus icisa basilica ve-
na postea de vena q̄ est sub genu icidat̄ q̄ nō in
uenta sophena minuat̄. ¶ 3⁹ si apa fuerit i mr̄i-
ce vl' i vulua mēstrua nō educant̄: sȝ oȝ māȝ ad lo
ca duci opposita. i3ᵒ. megᶦ. col'. 5ᵒ. ¶ 4⁹. p⁹ regu-
latas flōias cū solutio medicamie residuū maᶜ
est expellendū. Iste cān est Serap. i suo breuia
rio caᵒ ꝑpo. ¶ 5⁹ est Aui. in. 21ᵃ. 3ᶠ. c. ꝑpo. vomi
tus est purgatio eis iuuatiua vtplimū. ¶ 6⁹. to
talis cibi ꝓhibitio vel saltē ei⁹ manifesta mino-
ratio vsq̄ ad tres dies est celebrāda ⁊ velut fe-
bricitans egra est gubnāda: ⁊ pot⁹ totalr ꝓhibea
tur: saltē in die ꝑmo Aui. ibidē. ¶ 7⁹. ꝑcipiēdū
est mulieri hac passiōe molestare vt vigilet quā-
tum poterit Aui. ibidē. ¶ 8⁹. est Serap. in loco
supius alleᵒ post corꝑis sufficiētē euacuationē mū-
dificationē: ꝯpleat̄ matrix in ꝑnᵒ egritudis cuȝ
reb⁹ q̄ māiu a loco repellant ⁊ ipsam refrenent.
¶ 9⁹. est eiusdē in loco supius alleᵒ i statu egri-
tudinis eiusq̄ vehemētia miscem⁹ cuȝ medicīs
q̄ refrenāt ⁊ expellūt medicinas: in q̄bus est ali-
q̄d sedatiuū doloris. ¶ io⁹. est eiusdē in declina
tione egritudinis non conferūt nisi ille medici-

ne que resoluunt tñ nisi apa veniat ad rupturã. ¶ iiii'. si apa nõ resoluit ꝛ puenit ad aggregatione sanici maturam' cũ fenugre° ꝛ altea ꝛ camo. ꝛ melli° ꝛ croco ꝛ puluere molẽdi ꝛ farina triti cocta cuz aqua cisterne in vl' cũ aqua ficuum ꝛ fimo colũbino. ¶ 12'. nõ diu ꝯtinuãtia sunt stiptica repcussiua timẽdo apatis idurationẽ. Per istos casus poterij elicere curã pticularẽ ꝛ curatiuas itentiones isti' egritudinis vt nõ sis sicut sutor antiquarum vestium vel vt reparator sotularium antiquorum.

Cura pticularij in pmis si vẽter est ꝯstipatus sit vnũ lentiuũ clistere vl' saltez suppositoriũ ꝛ postea icipiat a flõia basilice facta illa flõetur de vena q̃ est sub genu q̃ nõ inuenta de sophena flõmet: iuxta doctrinã 2' cañ. Deinde ꝑ digtio ꝛ alteratiuo ma' det sirup' viol' ꝛ iulep alteratiuũ vel iulep de aq̃s friis distillatis ꝛ pascat cũ iure puarũ pullarũ ꝛ atriplicibus ꝛ maluis aucato ꝛ ordeato. ꝛ ꝑ potu sumat aquã ordei ꝛ post flõiam oportunã sm virtutẽ ꝛ etatem purget ab humore peccãte cũ laxatiuo medicamine iuxta doctrinã 4'. cañ. sicut cassiafi tamarindõ ꝛ mãna cũ decoctione siccor fructuũ vl' ꝓuocetur vomit' ꝛ sedeat in pn° in aq̃ dulci cõmixta cũ oleo ros. ꝛ sit ẽt a pn° emplin sup vmbilicũ ꝛ pectie cũ ros ꝛ lentib' excorticatis ꝛ psidia ꝛ balausti ꝛ arnaglossa ꝛ musscillagine psidij ꝛ solatri ꝛ virga pastoris ꝛ semperuiua ꝛ rasura cucur. ꝛ sand' ꝛ fructib' stipticis mixti ꝛ icorporati cũ farina ordei: ꝛ h iuxta doctrinã 8'. cañ. Deinde clisterizet matrix cũ muscillagine psilij vl' cũ oleo ros ꝛ aq̃ arnaglosse ꝛ portulac ꝛ solatri ꝛ cũ albumie oui. Deide malua violaria arnaglossa lentes mellilotuz ꝛ fenugrecũ decoquãt in aq̃ posita in pelui sedeat mulier vsq; ad vmbilicum. Cũ h eni sepe laxat vrina ꝛ vẽter ꝛ minoratur dolor. ¶ In statu aũt cũ repcussiuis miscemus in emplis ꝛ iniectionib' aliq̃ anodina vt est se. lini ꝛ fenugreci ꝛ farina violatil' molendini camo. ꝛ oleũ ei' ꝛ oleũ rosa. ꝛ viol'. ꝛ vitella ouor. Ista autem faciẽda sunt post 4m. diẽ sm Ras ꝛ añ statũ purget totũ corp' ab hũore peccante cũ cassiafi vel cũ aliquo medicamine ꝯueniente iuxta doctrinã .4'. cañ. Et in augmento vomit' ꝓuocet ꝛ sedeat in pn° in aq̃ dulci mixta cũ oleo ros. ꝛ sit embrocatio cuz aq̃s stiptic. ꝛ sit emplin de papauere cũ oleo vnfacino vel saltez ros in statu. ꝛ post sit h emplin anodinũ ꝛ maturatiuũ. Haly de regali dispõne. ℞. farine ordei ꝛ fabarũ malue violarie añ. ʒ. ij. caphore. ʒ. ß. dissẽperent cũ aqua coriandri ꝛ virge pastoris. Et in pn° sit emplin sup vmbilicũ ꝛ pectinẽ ꝛ qn remouebit emplin vngat loc' cum oleo ros a violac. Ite sit pessariũ de cotone vel lana ꝛ iungat cuz isto ceraceo ꝛ imittat i vulua. ℞. cere noue olei viol'. añ. ʒ. j. fundant sil' ꝛ addat aq̃ solatri ꝛ arnaglosse añ. ʒ. ij. caphore. ʒ. j. icorpent in mortario ꝛ submittant. Haly dicit sic. Et si mulier sentit ardorẽ dolorẽ ꝛ calorẽ in loco oz oleũ rosaceuz purũ i vulua instillare cũ oui albumine pcussum ꝛ axũgia galline vel instillet aq̃ arnaglosse ꝛ coriãdri viridis ꝛ aq̃ ordei ꝛ oleũ ros mixta simul. Et si per ista dolor nõ cesset minuat vena q̃ regit in genu. ꝛ cũ supradictis statim misceat aq̃ decoctionis papaueris ꝛ oleũ ei'. vel iniciat colliriũ albũ distempatũ cũ lacte mulieris puellam lactantis ꝛ pturientis cuz aliq̃ pte decoctionis fenugreci ꝛ puo opio ad remouendũ dolorẽ qz ego vidi aliqs mori in augmẽto ꝑ nimietate doloris ꝛ apatis. Mitigatio aliqñ dolorẽ sup vmbilicũ ꝛ pectinẽ: ponam' emplin illud. ℞. camo. melli' radicis altee se. lini. fenug' añ. ʒ. j. carica⁊ pinguiũ. 8°. numero dactillarũ. 6. pulueriʒẽtur pulueriʒãda ꝛ addantur vitellor ouor. 5. Et cum aq̃ decoctionis viol' ꝛ oleo ros sit emplz. q̃d mollificat ꝛ maturat ꝛ tollit dolorẽ. Si dolor non mitigat addat opium ꝛ se. papaueris ꝛ iusquiami. Si forte faptura tardet iungat cum plastro supradicto fimi colũbini pulueriʒati. ʒ. ij. ꝛ ß. sinap. pulueriʒati. ʒ. ß. marat'. ʒ. vj. Vl' si apa e ꝑpe vuluã in loco q̃ possit videri vl' palpari rũpat. Postq̃ aũt apa fuerit ruptũ mũdificet cuz iniectiõe mollicrati ꝛ aq̃ ordei in q̃ coquat ysopus ꝛ sauina ꝛ rubea ꝛ arthemesia ꝛ saturegia ꝛ silia. ꝛ h sit freqnt. Ante tñ rupturã si apa e in declinatiõe q̃d scit ex mitigatiõe fe. ꝛ dolorib' ꝛ calidiorib' magl ꝛ resolutis debem' vti iuxta doctrinã pmi cañ. sic est armoniacũ galbanũ liquefactũ cũ oleis calis vt est oleuz de lilio ꝛ oleum sambucinũ ꝛ oleũ nardinũ. ꝛ sicut sunt axũgie ꝛ medulle calide ꝛ axũgie galline ꝛ anat. ꝛ precipue pinguedo ortigie sm Rasiũ. Iste pinguedines dissoluant cũ predict oleis ꝛ vngant loca supradicta. ꝛ aliqua ps intus matricem repida imittatur. ¶ De apate frio matric. istud apostema hz cãs antecedentes sicut est aggregatio flãtis in corpe ꝛ mlt' vsus ꝛ replo cibor flãticorũ. Et hz silr causas coniunctas .s. congestionẽ ꝛ diriuationem flãtis in aliquem locum matric

in q̄ flā sine eūatiōe recludit̄: ⁊ vadit in putrefa-
ctionē ⁊ apā. ¶ Signa adest inflatio in toto pe
ctine vsq̄ ad vmbilicū ⁊ sentit̄ pondus ibi ⁊ ag
grauatio ⁊ dolor remissus ⁊ est femina flāti⁹ cū
freq̄nti oscitatiōe ⁊ brachioꝝ extēsiōe ⁊ forte cū
istis cōcordat tempus ⁊ regimē p̄teritū ⁊ etas ⁊
ꝯ° ⁊ alia particularia ⁊ accidentiū remissio. Et
adest dolor in partibus illis multo minor q̄ si
esset de colera vel sanguine. ¶ Curatio. in isto
casu nō ponunt̄ repcussiua: nec refrigeratiua ne
forte materia magis infriaret̄ ⁊ induraret̄ ⁊ cō
uerteret̄ in corruptionē vl' sciros: sed magis de
bemus insistere cū digestiuis ⁊ euacuatiuis flā
tis ⁊ humorū grossoꝝ ⁊ abstinētia ⁊ ieiunio mo
deratis ꝯm longitudinē egritudinis ⁊ empl'a ca
lida de rebus cal'is dissolutiuis. ⁊ maturatiuis
sunt ponenda. Silr̄ fīt decoctiōes mellilo' camo.
⁊ sauine ⁊ origani ⁊ arthemesie ⁊ fenug' ⁊ se. li'
cū pinguedinib⁹ ⁊ oleis supradictis. Et iniiciat̄
silr̄ per clisteria. etiā valent si mulier olea ⁊ vn-
guenta ⁊ empl'a cal'a ⁊ hūida. ⁊ aliqn̄ mollitiua
timēdo ꝯuersionē ad sciros ⁊ silia ⁊c. ¶ De apa
te duro. Apa durū scliroticū mr̄icis postq̄ est an
tiquatū nō curatur quia fit causa cācri. Sed ad
palliandū vngatur sepe cū oleis cal'is ⁊ resoluti
uis ⁊ cū medullis ⁊ axungiis aialiū ⁊ iniiciat̄ i-
tus cum rebus mollitiuis ⁊ resolutiuis: vt est cli
stere cū decoctiōe fenug' ⁊ se. lini cum oleo ane-
tino ⁊ sambucino ⁊ camo. ⁊ de lilio ⁊ de narci-
stico ⁊ storaq̄ liquid. ⁊ fiat empl'm de bdellio et
storace ⁊ de gū̄i ara'. Et postq̄ transiuit temp⁹
⁊ nō resoluit̄: ꝯtinuāda sunt supradicta ⁊ egra
ponat̄ sepe in tina ⁊ vngat̄ cū supradictis ꝯtinu
ando curā scliroſis fīt talis fomētatio intus ⁊ ex̄
℞. altee. ℥. ij. camo. melli' folioꝝ malue ⁊ viola-
rie fenug' se. lini aā. ℥. j. Postq̄ fomētaueris pi-
sta omnia simul. ⁊ additis axungie porci ⁊ gal-
line ⁊ anatis fīt empl'm supra tumorē ⁊ fīt pessaria
longa. fīt etiā hoc vnguentū. ℞. olei de lilio olei
sambuci axungie cuniculi ⁊ coturniq̄ medulle co
xarum vacce ⁊ seruine olei amigd. dulcis butiri
aā. ℥. j. fīt vnguentū quo vngant̄ interiora ⁊ exte-
riora matricis. ⁊ fiat pessariū de lana alba ⁊ im-
bibat̄ hoc vnguentū ⁊ submittat̄ freq̄nter. Itē
amurca olei fundat̄ cum cera ⁊ coquat̄ in vase
ereo ⁊ fiat pessariū de lana ⁊ in eo intingatur et
submittat̄ freq̄nter ⁊ prodest cū aliis reb⁹ supra
dictis. Et si ista nō tibi sufficiūt: recurre ad. c. 15.
4' libri. de apostemate stomachi. ⁊ ad. c. 4. 5. li.
de apostemate epatis. Et ad capitulum. 13. libri
istius philonii de duricie ⁊ apostemate splenis.

Declaratio in apāte mr̄icis. Pri-
mo queritur a q̄ cau-
sa materiali magis in mr̄ice gn̄atur ex sperma-
te vel ex sanguine mēstruo: Et videt̄ q̄ ex spma
te. quia apa magis gn̄atur ex materia in illo. mē
bro retēta que supfluit i corpe. sperma est hmōi
igitur ⁊c. Patet: quia sperma retinetur circa te-
sticulos matricis in retentione eius. ¶ 2°. pu-
tridi humores seu humiditates in aliquo mem
bro congesti vel ad ipsum fluentes: quando pu-
trefiunt: sunt causa ⁊ pncipiū apatum in eis: sꝫ
sperma aggregat̄ in matrice ⁊ ibi putrefit vt pꝫ.
q: facit suffocationē matricis. ergo ⁊c. ¶ In op
positū videt̄: q̄ magis gn̄etur ex sanguine men
struo q: talis in maiori q̄ntitate abūdat in ma-
trice ⁊ est nutrimentū matricis ⁊ quodlibet mē
brū leuius patitur apa a supfluitate sui nutrimē
ti. Respondeo ⁊ dico q̄ apa magis gn̄atur in
matrice a superfluitate sanguinis menstrualis.
Si cū menstrua bene purgent̄ raro in matrice
apostema generabit̄ rarissime autē de spermate
Nā sperma non est superfluitas nutrimēti: sed
solum ordinatū est ad generationē fetus: q̄uis
membra aliquādo ꝯm Aui. eo nutriant̄. Et quā
do apa corrumpitur aut putrefit natura vix pōt
spectare qd faceret apā: imo potius faceret suf-
focationē matricis ⁊ q̄nq̄ mortem. Supfluitas
āt sāguīs nō hꝫ tātā venenositatē nec corruptio
nem. ideo natura pōt spectare cōuersionē ei⁹ ad
apa. Suffocatio ḡ matricis mag̃ gn̄at̄ a spma-
te retento ⁊ corrupto. ⁊ apa mag̃ a supfluitate
sanguīs mēstrui retēti ⁊ nutrimēti nutricis qn̄
supfluit ⁊ nō purgat̄. Et p h̄ pꝫ solō ad rōes q:
matrix nō est ppriē loc⁹ spermatis nec matrix ex
eo nutrit̄ sicut ex sanguine mēstru° nec est tāte
q̄titatis. ¶ Scdo dictū fuit i signis q̄ in apāte
cal'o mr̄icis dolor sentit̄ in radicib⁹ oculoꝝ. ⁊ cā
est q: matrix ē neruosa ⁊ a neruis gn̄at̄. nerui āt
oriunt̄ ex cerebro ⁊ nerui obtici q̄ ab ipo cereb°
oriunt̄ vel a pia matre p q̄s fit cōsīo mr̄ū patiūt̄.
Et q: circūdāt a pte interiori radices oculoꝝ do
lēt. iō ⁊c. ¶ Tertio nota q̄ alii in apāte fit dolor
magis in itestīs. pp̄terea q: vētositas ⁊ feces exi
re nō pn̄t pp̄ter coartationē quā facit matrix in
flata ab apate in intestinis vicinis. ¶ Quarto
aduerte q̄ si apa est in anteriori parte matricis
dolor sentit̄ anterius ⁊ in pectine ⁊ vmbilico. ⁊ si
est in parte supiori dolor sentit̄ in dorso. ⁊ si est
in aliquo latere dolor sentitur versus anchā ⁊ pi
xidē illius lateris in quo est apa. ⁊ in quacunq̄
pte fit apa matrix declīat ad ꝯriū illi⁹ vt dic̄ Aui.

¶ 5° dubitaṫ de horripilatiōe q: fe. q̄venit ī apa
te matricꝗ ē ꝯtinua. nūc aūt i fe. ꝯtinuis nō acci-
dit horripila°: nisi fuerit cōposite cū īterpolatis
Dico ꝙ horripila° accidit duob⁹ mōis. Uno mō
ꝓpter ꝯpsionē ma͛ frie supra mē͛ sēsibilia ⁊ isto
mō accidit i fe. īterpolaꝝ. Alio mō accidit ꝓpter
retractionē caloris naturalis ad intra ⁊ sic infri-
gidanṫ exteriora ⁊ isto° fit horripila° i apate mr̄i
cis. nā calor natural' ⁊ spūs interi⁹ retrahunṫ vt
succurrāt mē° leso ⁊ vt pugnēt ꝯ materiā mor͛.
¶ 6° nō ꝙ flōia basilice melior ⁊ vtilior est q̄ntū
ad materiā aūtē q̄ est ī fluxu. ꝟ q̄ntum ad mate-
riā ꝯiunctā ⁊ ad illā q̄ est iam fluxa mag᷑ cōpetit
de sophena. Et hoc dicit Gordo. seq̄ns Petrum
hyspanum. Et hoc gn̄ale est in oīni apate: nisi sit
epidimiale. q: in alijs dū ma͛ est in fluxu dꝫ fieri
flōia de parte opposita ꝓpter distractionē mate
rie. Postꝙ aūt est fluxa ꝟ. de eadē ⁊ sic docet pri-
mus cañ. gn̄al'. ¶ 7° dubitaṫ de vomitu q̄liter cō
petit in apate. q: inducit motionē in humorib⁹.
⁊ illi cōmoti magis fluūt ad locū apostemosum
Dicendū ꝙ vomit⁹ bn̄ cōpetit in apate matricis
q: trahit materiā ad partē oppositā ⁊ nō ꝑmittit
ipaꝫ fluere ad apa. Et ad ar͛ⁱⁱⁱ dico ꝙ facit cōmo
tionē: ꝟ inducit euacuationē: ⁊ sic humores cō-
moti pot⁹ exterius expellunṫ ꝙ̄ fluāt ad apa: et
ideo cōpetit vt iam docuit 5⁹. cañ. ¶ 8° . cū apa
ta interius terminenṫ ꝑ resolutionē īsensibilē. ali
q̄n ꝑ ꝯuersionē in saniē. aliq̄n ꝑ ꝯuersionē scliro-
sim. Queriṫ ꝑ quē istoꝝ triū modoꝝ apa matricꝗ
frequēti⁹ debeat terminari? Petr⁹ hyspan⁹ dicit
ꝙ per insensibilē resolutionē. ⁊ causa est: q: ma-
teria est satis subtilis ⁊ fluida ⁊ matrix est satis
cal'a. nō rōne cōplōnis naturalis q̄ fria est: ꝟ rōne
cōplōnis fluētis aquā acq̄rit a mēbris vicinis ⁊
a testiculis in angulis matricis existētib⁹. ⁊ quia
mēbrū rarū est ⁊ semꝑ aliq̄d de aquositate ema-
nat apatis. ⁊ erit sicut apa postꝙ̄ fuit in statu cō
tinue minuiṫ donec euanescit: nō negādo q̄n ali
q̄n per alios duos modos possit terminari. s. per
cōuersionē in saniem q̄n ma͛ est a mala q̄litta-
te ⁊ hūida est. Et faꝝ de extraneo calore rōne fe.
q̄ cōiṫ sequiṫ apata mēbroꝝ interioꝝ. ¶ 9° sciē-
dū ꝙ q̄n apata matricꝗ a pn̄° nō gubernanṫ sicut
decet nec fit flōia a pn̄° nec fiūt resolutiōes cōpe
tētes: apa crescit ⁊ efficiṫ magnū ⁊ post rupturā
vlcus idē ꝓcedēs ē difficilioris cure ꝑꝑ multitu-
dinē ma͛ que nō fuit euacuata nec resoluta. Et
scias ꝙ alique cū suis dolorib⁹ ⁊ febrib⁹ ⁊ īflatio
ne vētris credūt eē pregnātes ⁊ nullū a medicis
petūt ꝯsiliū. ⁊ sic ꝑclitanṫ p⁹ lōgas mr̄icis vlcera
tiōes ⁊ final'r fiūt ydropice ⁊ moriuntur inflatē.
¶ 10° nota ꝙ multi medicorū noīe sunt decepti
in apate mr̄icis opanṫ in illo ac si esset dolor ma
trical' vētosus vel ali⁹ vel intestinal' a ventositate
factus applicātes a pn̄° ꝑitariā absin͛ⁱⁱⁱ ⁊ herbas
cal'as torrefactas nō ꝯsiderātes fe. q̄ cōcomitaṫ
nec ventrē tumescētēꝫ cū calore ⁊ ardore forti n͛
ꝯsiderātes q̄liṫ ex applicatiōe taliū do͛ nō sedaṫ
imo augmētaṫ ⁊ tūc poti⁹ deberēt fieri flōie ⁊ re
ꝑcussiua applicari. tales eñ medici sūt filꝫs intro-
ductis in tragedia. vt dic̄ ypo. in li° de lege medi
coꝝ destruanṫ tales ⁊ cū errorib⁹ ⁊ deceptionib⁹
in puteo penitētie recludanṫ. ¶ 11° scias vt pl'a-
rimū est ꝙ vt pl'in apa in matrice fit ex retētiōe men
struoꝝ: q: ille sang. in maiori q̄ntitate abūdat in
matrice ꝯgnaꝝ: aut q̄ntitas mior ⁊ mag᷑ ꝯuertiṫ
ad malas q̄litates horribiles ⁊ vētosas ꝙ in saniē
⁊ ꝟm ꝙ aliquis humor abūdat cū illo san. men-
struo retento ꝟm hoc apa idē gn̄atū mag᷑ decli-
nat ad nomē ⁊ naturā illi⁹ hūoris cū sā. abūdāṫ
⁊ sic fit aut herisipila aut flegmō aut zimia aut
scliros aut cācer. ⁊ hꝫ ꝟ cure sine dubio sūt diūse

¶ Capl'm. 13ᵐ de vlcerib⁹ matricis.

V Lcera fiūt i matrice sicut fiūt in multis alijs locis. Si
militer ⁊ ragadie fiūt ab eisdē causis.

Cause vō vlcera matricis pn̄t interdū ha-
bere causas ꝑmitiuas q̄ quidē po-
nunṫ ab Aui. in. 21ᵃ distictiōe. 3ᵃ. cañ. 3°. trac. q̄ sus
finē tractat⁹. Et sūt vuln⁹ aut ꝑcussio. ⁊ obuiatio
aut casus: ad q̄ se͛ solō ꝯtinuitaꝝ aut apatio ad q̄
postea se͛ vuln⁹ aut vlc⁹. ¶ Cāe antecedēt pn̄t eē apa
ta q̄n nō bn̄ mūdificanṫ vl' nō bn̄ gubernāṫ. Sili͛
multitudo hu. caloꝝ ⁊ acutoꝝ i corꝑe exn̄tiū. Si
mil'r pt⁹ difficil'. applica° aūt mediciaꝝ cal'aꝝ aut
iniectio earū ad q̄s se͛. excoria° aut abrasio sunt
de causis. ¶ Cāe ꝯiūcte sūt putrefactio ⁊ corru-
ptio sube matricis ad que se͛ corrosio ⁊ vlceratio
Sil'r nimi⁹ ⁊ lōg⁹ ⁊ ꝯtinu⁹ flux⁹ illoꝝ hu. acutoꝝ
⁊ caloꝝ ad matricē vlcerantiū ipsam.

Signa vlceꝝ matricꝗ sūt dolor ⁊ pulsa-
tio in matrice. ⁊ flux⁹ saniei ⁊ vi-
rulentie. Si ꝟ. a cāis ꝑmitiuis: iudi° patiētis ha
benṫ. Signa aūt humoꝝ si ē a san͛ vl' cola do͛ ē
acut⁹ ⁊ pūgitiu⁹ cū ardore ⁊ ca͛ ⁊ fe. Si aūt est a
flāte dolor ē remiss⁹ cū grauedīe loci ⁊ ē diu ꝙ du
rauit. Et si san. erit rube⁹ mixt⁹ cū sanie alba vel
cū virulētia vena aliq̄ ē rupta in vlcere. Et si erit
sicut fex vini vlc⁹ est cācrosuꝫ. Et si sanies est al-
ba rupturā apaꝝ aut pustule sig͛. tn̄ ꝓcedētibus
signis apaꝝ matricꝗ. Et si erit sicut lotura carnis:

figt magnā retētionē mēstruoꝝ pcessisse. Et si sā guis est viridis signat colerā prassinā eē cāz vlce rū. Et dic̄ Aui. ꝙ ista vlcera aliqn̄ sūt circa orifi⁹ ꝛ collū matricis. Et si sūt in orifi⁹ per visum ꝛ ta ctū cū digito cognoscunt̄ vel per imissionem pes sarij: qꝛ tūc qn̄ ista iniciūt̄ sentiūt dolorē ꝛ mor dicatione in loco. Et si est in pfundo non ita sen titur dolor immediate. Et qn̄ est cum apostemate assunt fe. ꝛ horripilatio ꝛ alia signa apatis dicta in .c. quod est immediatum isti.

Iudicia in vlceribus matricis. Primo vlcera mri͡cis qn̄to pfundiora sūt in sba mri͡q tanto deteriora. ¶ 2° qn̄ illud qđ exit ē ad spissitudinē declive est bonū signū qꝛ sigt mundificationē vlceꝛ: maxime qn̄ venit cū aliquali alleuiatione doloris ꝛ accidētiū. ¶ 3° mul titudo viruleē ꝛ hūiditatū nō digestarū. signum est ꝙ vlcus est sordidū ꝛ turbidū ꝛ paratū putre factioni. ¶ 4°. vlcera matricis in iuuenib⁹ faci lius curant̄. in senib⁹ aūt raro aut nunq̄: imo ꝙ plures vidi periclitari: ꝛ in fine ydropicas fieri medicamina negligendo.

Cura vlcerū matriq. ¶ Prim⁹ cañ. gnal̄ in cura qn̄to vlc⁹ matriq ē hūidi⁹ me⁹ q̄ apponit̄ debet esset siccior. meg⁹. pticula tertia ¶ 2⁹ cañ. vlcerib⁹ vulue siccior medi⁹ cōpetit. sup ple ꝙ si vlcus esset in aliquo mēbro hūido. ¶ 3⁹. cañ. malā cōplōnē exñtē in quolibet vlcerato re mouere maxia ps cure existit. meg⁹ ptic̄la. 5ª. col. p°. ¶ 4⁹ cañ. abstractio maᵉ añtis ꝛ maᵉ peccā tis cū catarticis ꝛ euchima dieta nō parua pars cure matricis indicat̄. ¶ 5⁹ cañ. nullo mō molli tiuo medicamīe indiget vlc⁹ matricis. qꝛ tale ma lā mē⁹ cōplōnē hūidā augmētat. ¶ 6⁹ cañ. me dicinas aūt abstersiuas ꝛ mūdificatiuas ī talivlce re oportebit medicū exhibere ꝛ ꝯseqn̄t exiccati uas ꝛ finalr̄ incarnatiuas ministrare. ¶ 7⁹ oꝫ p tes interiores ꝛ qn̄tū exteri⁹ appet de collo mriq cū pānis lineis mūdis ꝛ albissimis tenere mun das ꝛ ab oī sorde securas. Nolo hic ples cañ. mul tiplicare ſ; collige hic canones ꝛ curā dictā in ca. 6°. isti⁹ 6ⁱ libri. de vlcerib⁹ virge: qꝛ ista duo mē⁹ in eodē gradu siccitatis ponunt̄ a generatione. meg⁹ pticula 5°. colū°. vltimo.

Cura pticulari p°purget̄ totū corp⁹ qn̄tū ad materiā añtē cū laxatiuis appro priat̄ ꝫm exigētiā hūoꝛ ꝛ cū flōia basiᶜᵉ ꝛ sophe iuxta doctrinā. 4ⁱ. cañ. Deide corrigat̄ mala com plō dominās in corpe ꝛ in mēbro egro: iuxta do ctrinā. 4ⁱ. cañ. Posito ergo ꝙ ibi sit dolor cū ca lore res frigide ab extra sūt apponende: ꝛ intus immittēde sicut est succ⁹ virge pastoꝛ ꝛ burse et portulace ꝛ plātaginis ꝛ silīm. ista eñ confortāt membrū ꝛ eius malā cōplōnē alterant si calida est. ¶ Ego noui aliquas mulieres que sentiētes se habere illa vlcera lauabāt ea cum aqua frigi da mūda ꝛ cū pannis lineis siccabāt ꝛ infra mri cē mittebāt ꝛ freqn̄t mutabāt ꝛ sufficiebat h̄ eis pro cura. Post mittant̄ infra mūdificatiua: sic ē ydromel cū decoctiōe yreos ꝛ absin⁹ ꝛ mell. vl̄ cū decoctione agrimōie ꝛ melle vel melle roſ. dissolu to ꝛ colato in aqua ordei. Deinde si vlcus est in p fundo matriq ꝛ dubitat̄ de modis ei⁹ ꝛ ipsi⁹ pu trefactione ꝛ corruptiōe p traiectoriū iniciat̄ h̄ lauamentū. ℞. vini albi. lꝭ. ß. aluminis arñ viride eris. añ. ʒ. ß. post cōmixtionē stet p. 5. horas ante iniectionē. Et post h̄ hoc vnguentū qđ ponit Aui. ꝛ vꝫ in pn° rei cū nondū in vulua nascit̄ caro ℞. litargiri ceruse sarcocolle añ. ʒ. ß. addat̄ cere ꝛ olei roſ. qđ suffic̄ h̄. vnguētū. Et si vlcus fuerit sordidū ꝙ scit̄ p magnā qn̄titatē sordiciei exeun tis cū fetore addat̄ aliqua pua qn̄titas floris eris. Postq̄ aūt vlcus est mundificatū ꝙ scitur p pau cam qn̄titatem exeuntium ꝛ illud est album ꝛ di gestum ꝛ caro incipit venire. ℞. thutie ablute p tes duas cachimie argēti sarcocolle añ. pꝫ. j. h̄ vn guentū cū oleo roſ. Et si in matrice fuerint raga dic vel putrefactio cū eisdem lauament̄ ꝛ vnguē tis curabit̄. Lauatoriū pticulare potest fieri ꝛ in tus matricem pici ex decoctiōe gallarum ꝛ psi die ꝛ balaustiarū ꝛ aluminis cū aliqua portione agrimonie. ꝛ si esset corrosio venarū san. dra. myr rha ꝛ thus ꝛ bol⁹ armenic⁹ crocus aristolog. pul uerizent̄ ꝛ cū aqua roſ. ꝛ arnaglosse p traiectoriū iniiciantur.

Declaratio in vlceribus matricis. ¶ Pri° dubitat̄ q̄ vlce ra sunt facilioris cure saniosa. vel illa q̄ sunt sine sanie. Et videt̄ ꝙ saniosa qꝛ sanies ondit putre factionē humoꝝ quos natura neqt rectificare: nec in sbam membri ꝯuertere. Et sic vꝫ ꝙ quāto ibi magis est de sanie magꝭ est de putrefactiōe ꝛ vbi maior ē putrefac° ibi difficilior est cura in il lis aūt i quib⁹ nō est sanies nō est putrefactio qꝛ caro videt̄ esse munda ꝛ sic cura facilior. ¶ Se cundo vlcera nō saniātia sunt saniora ꝛ securio ra ꝙ saniē facietia. g̃ sūt facilioris cure. tenet ꝯña qꝛ vlcera nō sanant̄ nisi pri⁹ deficient̄ Ga. aph. 6°. pho. 8°. ydropici quib⁹ vlcera nascunt̄ in cor pore. ¶ In opp^m sūt oēs auctores dicentes ꝙ vlcus vel vuln⁹ postq̄ saniat est sine piculo ꝛ ci ti⁹ sanatur. Et probat̄ ratione: qꝛ in quo genera

tur sanies est calor nālis digerens. q2 sanies in p̄te a calore nāli gñaꝛ vt habeꝛ 2°.amph.cōmē to.47.ibi circa gñationē saniei ⁊c̄. Pro du° no tandū ꝙ per saniē possum⁹ duo itelligere. Pri^m^ est hūiditas eq̄lis in porrositatib⁹: vel circa sup ficiē mēbri apati. vel vlcerati vel vulnerati q̄ est digesta a natura digōne nociui nō ita perfecta sicut est digestio innatiui: Possum⁹ etiā itellige re virulentiā siue hūo⁊ aquoso⁊ putredinē to talir a nā ⁊ calore naturali derelictā. Prima aūt sanies f̄m Gal. 2° amph. cōmento.47.partim gñatur a calore innaturali ⁊ parti a calore nāli. virulentia aūt totaliter a calore innaturali gñatur magis per viā corruptionis ꝙ digōnis. sanies autē deriuaꝛ de san^e^. q2 ex san^e^.i.ex massa san^ea^ gñatur. Et si magis vis videre de sanie recurre ad librū vocabulo⁊ quē ego cōposui an̄ cōpositio nē isti⁹ libri. per.30.annos cū itentiōe melioran di ipsuz si deus voluerit. ⁋ Scd̄o nota vt dicit Gal.5.meg^i^. quasi colū°.p°. ꝙ si mē^m^ vlceratuz nālr̄ fuerit siccū mag̃ oꝫ ipsuz d̄siccare. min⁹ v° si hūidū est. ⁊ sic̄r itelligēdū est de alijs q̄litatib⁹. ⁋ 3° nota: ꝙ cā p̄p̄ quā sanies in mē° nō gñaꝛ est duplex. Prima est: q2 illud mē^m^ nō nutriꝛ. iō in morientib⁹ nō fit sanies in vlceribus eorum. ⁋ Scd̄a cā pōt eē calor extraneus illi me° d̄nans vt sepe accidit in fe. ⁋ 3^a^ cā pōt esse mūdifica° ⁊ curatio vlceris post perfectā mūdificationē ei⁹ ⁊ exiccationē q̄n cura ⁊ cicatriza° ei⁹ est i ianuis. ⁋ Et tūc sit p̄ma p°. Ulcera mr̄lr̄ q̄ saniē albaz ⁊ digestā emittentia sunt faciliores cure. p̄baꝛ q2 mē^m^ qd̄ nutriꝛ ⁊ in quo sciꝛ ꝙ est calor naturalr̄ nō superfluens citi⁹ curaꝛ ꝙ illud in quo calor naturalis nō iueniꝛ: sic est hic. g̃ ⁊c̄. vtraq₃ pars apparet per dicta in vltio notabili. ⁋ Tunc ad p̄mā rōnē di° ꝙ cōcludit de virulētia putrida q̄ matie fit in mēbro male cōplōnato qd̄ nō nutri tur. imo q̄cq̄d ibi venit totū ɔuertiꝛ ab illo ina turali calore in hūiditatē liquidā putridā nō in bonā saniē albā q̄ dꝫ fieri in vlcerib⁹: saltē post 4^m^ diem: f̄m cirurgicos. ⁋ Ad rōnes dico ꝙ cō cludit de vlcerib⁹ post perfectā mūdificationez ⁊ exiccationē vlceris. ⁊ tūc sanies dꝫ esse pauca vel nulla: ⁊ tūc non restat nisi cicatrizatio vn̄ q̄n sanies nō gñaꝛ in q̄rto die est maluz signum. q2 aut feb. cōsumit hūiditatē mēbri aut mē^m^ non nutriꝛ. ⁋ 4° dubitaꝛ que medicamina sunt car nis gñatiua. Et v3 ꝙ sicca nō sunt hm̄oi. q2 illa que ɔsumūt carnē ⁊ inaniūt nō sunt carnis ge neratiua. sicca sunt hm̄oi. g̃ ⁊c̄. ɔ^a^ ē bona. ⁊ an̄s pro vtraq₃ parte appet de alumie arso ad expiē tiaz ⁊ viride eris. ⁋ 2°. regñatio carnis fit a s̄li sicut restaura° sed caro nālr̄ est calīa ⁊ hūida. g̃ caro gñabiꝛ a calis ⁊ hūidis ⁊ nō a siccis. ⁋ In oppo^m^ appet ꝙ sicca. q2 caro in vlcerib⁹ nō gña tur nisi hūiditas ibi ɔtenta ɔsumaꝛ. s3 sicca h̄nt ɔsumere illā sup̄fluā hūiditatē igiꝛ ⁊c̄. 5. amph. ɔ°. 8°. ibi ydropico⁊ q̄ nascunꝛ. ⁋ Pro du° p° nota f̄m Gal. 5. meg^i^. q̄si colū°. p°. ꝙ oib⁹ vlceri bus desiccan^a^ sunt necessa^a^ ⁊ illa q̄ sunt mūdifi can^a^. Et seq̄tur ibidē ꝙ carnis autē creata sunt desiccatiua ⁊ mūdificatiua. hūiditas eni super flua carnē in vlcerib⁹ vl̄ vulnerib⁹ non permittit gñari. iō oꝫ ipsaz exiccari ⁊ mūdificari. ⁋ Natu ra eni gñat carnē in vlcerib⁹ ex bonis hūorib⁹ ⁊ san^e^ in mē° cui⁹ mala ɔ° est alterata ⁊ ad bonam ɔuersa. Nos v° tenem⁹ vlcera mūda cū mūdi ficatiuis ⁊ exiccatiuis ⁊ natura gñat carnem ex bonis hūiditatib⁹ nutrimētalib⁹ iur̄ illō. Diuin natura opatrix: medic⁹ v° minister. 3°. teg^i^. ⁋ Et tunc ad rōnē q̄n d̄r. Illud qd̄ cōsumit carnē ⁊c̄. Dico ꝙ exiccatiua ɔsumūt carnē sup̄fluā ⁊ hūi ditatē sup̄abundātē q̄bus debite ɔsumptis illa ā̄pli⁹ nō apponunꝛ: imo ponūꝛ leuiora icarnati ua: vt thus mastix sarcocollla ⁊ s̄lia. Et q̄uis il la desiccatiua ɔsumaut carnē. tñ remouēt ipedi mentū icarnatiōis. ⁋ Ad scd̄am q̄n d̄r ꝙ gña carnis fit p̄ s̄le sicut restaura°. Dico ꝙ ad gña tionē duo ɔcurrūt. vnū est superflue hūiditatis ɔsump°. ⁊ h̄ fit p̄ ɔ̄riū. q2 p̄ desiccatiua. Scd̄m ē restaura° carnis vlceri iple° ⁊ illud fit p̄ s̄le. s. per bonū nutrimentū qd̄ mē° aduenit qd̄ est calīn ⁊ humidū naturalr̄. Et p3 q̄d dicendū. ⁋ Scd̄o nota ꝙ matricis vlcerate duplex ɔ° cōsideratur. Prima est fluens. ⁊ ista est hūida p̄pter cursum superfluitatum ad ipsam. ⁊ ista dꝫ exiccari cum siccis. Alia est radicalis ⁊ ista ē sicca. q2 mēbrū3 neruosum est ⁊ f̄m istā magis desiccatiua sunt apponenda. quādo est vlcerata. q2 tūc iam mul tū recedit a naturali cōplōne vt dictuz est in se cundo notabili primi dubij.

⁋ Capitulum 19. de sterilitate ⁊ difficultate im pregnationis.

S Terilitas est difficultas i pregnatiōis ac cidens multis ex causis.

Causa sterilitas autez venit propter de fectum in semine viri aut mulie ris. aut propter defectū in mēbris gñatiuis ⁊ se minalibus eo⁊ s̄l aut alicui⁹ eo⁊. Pri° in semie pōt esse defect⁹ q2 est nimis calīn aut nimis fri gidū aut hūidū aut siccū in aliq̄ eo⁊ ex qua cō

plone sequit defect' in ineptitudo conceptiois. silr
liqditas ⁊ aqsitas ei' qn aut seme est liqdu ⁊ ni
mis aqsum labit ⁊ facit labi suu par ⁊ retineri
no pot in mrice. Alia in semib' pot ee disproporo
na si qdlibz illoz seminu alteri semi alteri' cplo
nis vniret vtiqz fieret concep°. Et mas ⁊ femia ab
aliis hrent ple: vt dicit Aui. ⁊ h frequter videm'
in diuortiis matrimonialibus iudicialr per diffi-
nitiua sniam separatis. na quilibz eoz post sepa-
tione cu aliis iuncti plificabut. Ista disproportio
pot ee qntu ad pmas qlitates vl scdas. ⁊ h cum
difficultate cogscit. Alia ca in semib' pot esse de
fectus etatis: vt est se. infantuli vl infantule: qd
quide adhuc est nimis subtile ⁊ aqsuz q: ipe vl
ipa sunt adhuc citra coplementu ⁊ fortitudinez
mebroz. ¶ Alia ca sterilitat in semie pot ee ex
pte regiminis maris vl femelle. semia ci frequtan
tiu satietates nauseatias ⁊ ebrietates no faciut
conceptione. q: vel est pun vel imperfecte digestum
Notu em est q ex multo cibo vl potu no mult'
san. nec se. gnat. sz ex illis q bn ⁊ pfecte in succes
siuis digonibus coquunt ⁊ alterat. Multas mu
lieres satis iuuenes vidi no cpietes pter hoc
viciu sub isto me° ponunt mulieres q no potat
nisi aqua. ⁊ ille q multos fructus marie virides
comededo deuorat. ¶ Alius defectus ex pte se.
viri est coire cu pullis q nondu sut magne imo
pue hoc em corrupit sperma viri q no pot gna-
re. ⁊ h fit a tota pprietate: vt dic Aui. Ex pte ma
tricis pot venire sterilitas aut difficultas impre
gnatiois propter viciu in mrice exns. vt est aliq
de materialibus coplonibus corrupentibus se.
viri facietibus q in ea bonu se. no gnat. ⁊ vtplu
imu hoc accidit a frigore cogelante ipam mricez
sicut accidit mulieribus q multu bibut de aqua
fria. silr etia accidit viris ex potu aq frie. Alia ca
ex pte mricis pot esse defectus mestruoz. q: pro
pter clausione poroz san. no pot currere ad fetu
Alia ca in mrice exns est mlta huiditas. q: mul
te huiditates corrupunt ⁊ suffocat se. ⁊ ipm faci-
unt lubricari tam viri q mulieris debilitado co
tetiua. ⁊ hoc fm plurimu fit a frigore cu illa hui
ditate comixto. Silr pnt debilitare ctetiua ⁊ at-
tractiua. q: tuc matrix no pot fortit se. virile nec
suu retinere. imo qd ibi venit lubricat. Alia ca in
mrice pot esse debilitas in ea q aln est a gnatioe
aln a tpe in se. vel p colligantia villoz ei' vel la-
certoz vt accidit aliqbus debilib' ⁊ raris in co-
plone. ¶ Alia ca pot ee durities labioz mricis
intrinsecoz que no pnt vniri intatu sunt idura-
ta imo p' coitu remanet os mricis aptu ⁊ labut
spinata. Et h pot interdu fieri a fritate exteriori se
dedo sup marmore vel aliu lapide frm vel in aq
fria vl remisse tepida. vt accidit qbusda in pte. in
tpe calo pot etia indurari ⁊ callosuz fie': ⁊ duruz
orifi^m mricis ppt solone ctinuitat facta in tpe
deuoratiois vt pnis accidit puell: max^e si ho hz
grade balanu. na tuc fit ibi cicatrix ⁊ durities p
pter qua lacerti no pnt plicari nec claudere mri
ce. Silr pot accidere a vulnere vl vlcere vl apate
⁊c. Alia ca male retetiois semis pt ee malus sit'
mricis: vt si matrix multu declinet v'sus vnu lat':
vl aliud vl an vl retro. Alia ca male retetiois se.
pot esse coit' post coitu. aln est caro neruosa vel
callosa. aut aliq veruca in orifi° mricis no pmit
tes ipam claudere. etia nimia pinguedo in mrice
vl in toto corpe ipedit conceptione. ¶ Cae sterili-
tat in viris pnt ee mala co° cala vl fria hu. vl sic-
ca excelles in vasis semialib' corrupes ipm se. vl
ipm debilitas in eis. vn asseretes dicim' q ho-
mines q nimio vtunt coitu in iuuetute sua hut
vasa semiaria debilitata. ⁊ sic bonu se. no pnt co
tinere nec gnare. ¶ Silr corruptio coplonis co
ru sic accidit illis qb' abscise sunt vene retro au
res vl ex fissura vesi^c vl vge in extractioe lapidis
ab ea. vl si neru' pncipalis vge vl aliqd de vasis
semialib' abscidat. Silr si testiculi fuerit empla
ti cu reb' friis vt est iusqam' papauer ⁊ silia. Silr
longitudo vge vel ei' nimia breuitas. Pari mo
debilitas membroz pncipaliu ⁊ mebroz digo-
nis ⁊ paucitas spuum ⁊ debilitas corpis. Neces
sarium em est vt sint membra digestionis ⁊ me
bra spuum pncipalia fortia ita vt fiat conceptio
Diuersitas em viri ⁊ mulieris in emittedo semi-
na ita q vnus emittit pus vl posteri' altero est
vna de cais sterilitat. optet em q vterqz simul se
minet suu seme. Alie aut cae sterilitatis ⁊ defe-
ctus coitus in viris iam fuerunt posite superius
in caplo scdo istius sexti libri. Similiter ⁊ cura
operante dno.

Signa sterilitat ⁊ caz ei'. Primo steri-
litas p seipaz cogscit. Nimia au
te calitas in viris cognoscit p tactu ⁊ qn sper-
ma erit mulier sentit ipm nimis calin ⁊ per com
plexionem calidum testiculoru ⁊ per magnum
appetitum coitus ⁊ est pilosus ⁊ valde cito par-
tes genitales pilis coopiunt. Frigiditas autem
spermatis viri cognoscit. quia tarde exit ⁊ sine
magna delectatioe ⁊ in exeundo sentit frigiduz
⁊ non multu appetit coituz ⁊ adest paucitas pi-
loru in genitalibus. Et si est ho cu paucis pilis
⁊ verecudus inter femias cuz tardo pulsu ⁊ vrina

remiſſa ⁊ raro virga eius erigit͛ iá tūc res eſt ma
nifeſtioꝛ. Ex p̄te v̄o m̄ricis h̄ ſunt ſigna ſi eſt ꝑ-
pter malā cōplōnē m̄riq̄ friaȝ adeſt paucitas mē
ſtruoꝝ ⁊ retētio ip̄oꝝ: ⁊ ſi alī currūt ſūt alba n̄
rubea ⁊ cruda paucitas piloꝝ in pectīe ⁊ ī coꝛpe
tarditas in motib⁹ ⁊ pigritia nō appetit venereȝ
nec emittit ſperma niſi valde modicū fritas ī ta
ctu in regiōe m̄ricis āncceſſio ⁊ lōgus vſus fr̄oꝝ
ciboꝝ ⁊ potuū ⁊ cōit͛ ſūt diſcoloꝛate. Si mala ca
lida eſt cā ſterilitatis adeſt paucitas mēſtruoꝛū
⁊ cogſcit͛ ꝑ pānū exiccatū vt dcm̄ eſt in fluxu mē
ſtruoꝝ. nā ſi eſt citrin⁹ ſigt calitatē. ſi alb⁹ fritatē
Et eſt m̄lier col̄ica agilis in motib⁹ iracūdia ſiti
būda appetēs coitū multitudo piloꝝ in pectine
pulſus velox cū tinctura vꝛine. Hūiditas cogſcit͛
q: in coitu ſupabundat illa hūiditas ⁊ ꝙ frie de
lectatiōe vtriuſq; ⁊ cū h̄ adeſt liq̄ditas ⁊ tenui-
tas mēſtruoꝝ ⁊ multa hūiditas fluit a m̄rice ⁊ ſi
foꝛte ꝯcipiūt: aboꝛtiūt qn̄ fet⁹ incipit magnifica
ri. Siccitas aūt ꝑ paucitatē mēſtruoꝝ ⁊ ꝑ ſiccita
tē in oꝛe ⁊ ꝑ fiſſurā labioꝝ ⁊ appetūt coitū ſicut
terra ſicca appetit roꝛare cū roꝛe celi. ⁊ ſūt iraſci-
biles extenuate ⁊ nihil eijcit ſemis ī coitu. Sig
aūt cāꝝ p̄mitiuarū q̄ ab extrinſeco accidūt ſicut
eſt ictus obuiatio caſus vuln⁹ ī m̄rice. Sil̄r ap̄a
verruca ⁊ caro addita ⁊ nimia piguedo m̄riq̄ cal
loſitas in ea. ſil̄r breuitas v̄l lōgitudo v̄ge ⁊ eius
toꝛtuoſitas. ⁊ ſil̄r motus laboꝛioſus ex relatiōe
patiētis ⁊ ſodaliū poſſunt haberi.

Iudicia in difficultate imp̄gnationis ¶ P̄rio dic͛ Aui. Mlr̄ier que
pepit ⁊ imp̄gnat͛ min⁹ infirma ē ꝙ̄ ſterilis. verū
tn̄ eſt debilioꝛis coꝛpis ꝙ̄ ip̄a ⁊ veloci⁹ fit ſenex:
ſterilis aūt ē pl̄imarū egritudinū ⁊ tardat͛ ei⁹ ſe
nect⁹ ⁊ eſt iuuēis q̄ſi in pl̄imo ſue etat̄. ¶ 2° dic͛
in eodē. c. de ſignis ſterilitatis. Oīs m̄lier q̄ mū
dificat͛ ſupple a mēſtruis ſi p⁹ mūdificatiōnē re-
manet hūidū a tali m̄rice lubꝛicāt͛ ſp̄mata. ¶ 3°
q̄cūq; h̄nt frias aut dēſas m̄rices nō ꝯcipiūt ꝑ-
pter fritatē. Et q̄cūq; hūidas h̄nt m̄rices nō ꝯci
piūt extinguit͛ eīn ſemē in eis. Et q̄cūq; m̄rices
h̄nt ſiccas magis ⁊ ardētes nō ꝯcipiūt. Indigē
tia eīn nutrimēti extinguit͛ ſemē. Quecūq; v̄o tē
periē h̄nt ex vtraq; moderate hui⁹ gn̄antes ſiunt
5. am°. am°. 62. ¶ 4°. voluit ypo. iudicare in vi
ris dicens ſic. Sil̄r aūt ⁊ in marib⁹ aut eīn ꝑpter
raritatē coꝛpis vel ſpermat̄ ſp̄us ex͛ fert͛ vt nō in
cidat ſemē aut ꝑpter denſitatē diffundit͛ hūidū
extra. Aut ꝑpter frigiditatē nō caleſit ita vt cō-
greget͛ ad hūc locū aut ꝑpter cal̄itatē h̄ ip̄m ſit.
5°. ampho. amph̄. 63°. ¶ 5°. calloſitas ⁊ cicatrix
in oꝛificio vel collo matricis exn̄s ⁊ ꝯcluſionē ei⁹
poſt conceptionē impediēs curationeȝ nō reci-
piūt: q: cicatrices curari nō p̄nt niſi maioꝛes p⁹
ip̄as nouiter fabꝛicent͛. Si tn̄ ꝯcipiat ꝑiculū eſt
fetū exire nō poſſe ꝑpter ip̄edimētū dilatatiōis
¶ 6°. ſi ꝑua ſit intemp̄ies ⁊ coꝛpus diſtēꝑatum
coꝛpi ꝯ̄ꝛie q̄litat̄ ſe iūxerit poſſibile eſt ꝯcipi. Si
v̄o iungat͛ ſibi ſil̄i ip̄oſſibile ē. Si v̄o frm ſp̄ma
friam vuluā inciderit ip̄oſſibile eſt ꝯcipi. Sil̄r ſi
ſiccū in ſiccā. ſil̄r in alijs cōplōnib⁹ eſt intelligē
dū. 5. amph̄. ꝯ°. 62. ibi. Quecūq; frias vel dēſas
h̄nt m̄rices. Et ſequit͛ imediate frm v̄o ſperma
in matricē calidioꝛē neceſſe eſt vt incidat hūidi⁹
in ſiccioꝛē dȝ eſſe oppoſitio vtriuſq; alteri⁹ mo-
dū nō excedere. ibidē. ¶ 7°. dicit ꝙ mulier ſteri
lis ⁊ vir nō gn̄ans ex creatiōe ⁊ nō ꝯueniēs ſuo
ſocio indiget ꝑmutari ⁊ breuitas inſtr̄i. ſ. v̄ge v̄l
m̄ricis iſti inquā medicationē nō h̄nt. ¶ 8°. ſi
oꝛificia venarū ꝑ que fluere debent mēſtrua ſue
rit clauſa ꝑpter cicatrices remanētes poſt ſana
tionē vulnerū vel vlcerū vel ap̄atū vel ex eis ma
trix eſt lenificata oīa iſta ſunt incurabilia ⁊ non
oȝ in eis laboꝛare ſn̄ia eſt áp̄hi. in loco allegato.
¶ 9°. dicit Aui. ꝙ reliq̄ impedimēta ab iſtis re-
gimen h̄nt ⁊ curationē. Alia iudicia ponunt͛ ab
Aui. ex intenſiōe alioꝝ ⁊ nō ex ſua. Et h̄ eſt p̄mū
iudiciū in iſto oꝛdine. ⁊ eſt decimū in oꝛdīe alio
rum iudicioꝝ. ¶ Decimū ḡ iudiciū ſperma ma
ris ⁊ femelle ponunt͛ in vaſe pleno aq̄ quodlibȝ
ꝑ ſe ⁊ ex p̄te illi⁹ qd̄ ſupnatat ē ſterilitas. ¶ Vn
decimū dicit ꝙ vterq; mīgat ſup ſuā virētē lactu
cā ⁊ in illo eſt defectus cuius lactuca deficcatur.
¶ Duodecimū dicit qd̄ ſi grana frumenti v̄l oꝛ-
dei vel fabe ponantur in duobus vaſis ⁊ quili-
bet coꝝ mīgat in ſuo vaſe ⁊ ſic ꝑmittant͛ ꝑ ſe
ptem dies ſtare in vꝛina: ⁊ tunc ſi grana naſcant͛
in aliquo eoꝛum ex parte eius non eſt ſterilitas.
¶ Iſta tria iudicia vltima non ſunt appꝛobata
ſed dicit Aui. ꝙ illa ⁊ alia multa poſuerūt: q̄ nō
ſunt veriſimilia: imo minus ꝙ̄ iſta. Sed nūc ve
niamus ad iudiciū ypocratis a cui⁹ mēte et oꝛe
nullū fuit pꝛomulgatum mendacium ⁊ dicit ſic.
¶ 13ᵐ. mulier ſi nō acceperit in vtero velis autē
ſcire ſi acceperit: id eſt ſi poteſt concipere conte-
gens veſtimentis ſuffumiga cum aromatib⁹ de
oꝛſum: id eſt per os matricis cum emboto. et ſi
quidem videatur tranſire odoꝛ ad os ⁊ nares ꝑ
coꝛpus cognoſce eam ꝙ non pꝛopter ſe non ge-
nerat. 5. ampho. amph̄. 60°. Et ſequitur in com-
mēto. eſt ergo culpa viri. ⁊ intelligit Galien⁹ de
myrrha ⁊ ſtoꝛace ⁊ ſilibus aromatiq̄ calis quoꝝ

fumus p totum corp⁹ ascendit quousq; ad os ꝛ nares perueniat a quib⁹ cū odor nō pfecte sentitur matrix oppilat̃ qd̃ cum sit necesse,est nō ꝯcipi vt iam dictum est in 3° iudicio.q: matrices habent depssās.i.oppilatiōes p tales fum⁹ aromatū ascendere nō pōt.❡14°.ſi mulieri purgationes nō exeūt rigore nec fe. ſupueniēte:angustie vo.i.diuersi appetit⁹vel irrōnabiles abominationes ꝛ defectiones animi ei accidāt.reputa hāc in vtero habere.ꝛ cā est fm Ga.i cōmento q: in cōceptu orifi^m sto^l nocet.❡15°.mulieri ſi vis ſcire ſi cōcepit qn̄ dormitatura ē mellicratū da bibere ſi quidē torsiones circa ventrē habuerit:ꝯcepit.ſi vo nō minime.5° amphoꝛ.am°.41°.❡16°. dicit Serap.Et nō fit sterilis mulier nisi ex corruptione cōplōnis frīe aut ex stipticitate q̄ accidit in orifi° vasoꝝ matriḋ donec nō annectant̃ vulue ꝛ qn̄ nō adherēt ei nō mittūt ad eam nutrimentū cuꝫ qn titate necessitatꝭ fer⁹.ꝛ sequit̃ in sn̄ia ꝙ ois mala cōplō excessiua nō pmittit fieri impregnationeꝫ.

Curatio sterilitatis.Et pmo aliq̄ pauci cañ.gn̄ales sunt pmittendi ❡ Prim⁹ ē Haly de regali dispōne in. 4° li°.secūde ptis.Cū sterilitas cā male cōplōnis accide rit eo disponat̃ mulieri regimē qd̃ cōplōni ei⁹ad uersetur cibis.s.ꝛ medicaminib⁹ siue potu sumptis siue matrici infusis oleis ꝛ emplīs ꝛ filibus cauēdo ea q̄ malā cōplōnē ꝯfortant.❡2⁹ cañ.q: cāe ꝯceptionē impediētes vtplm̄ sunt diuturne necvir nec mulier cito lassent̃ in medicinas suscipiendo nec medic⁹ in ministrādo cōueniens regimen cum cibis ꝛ potib⁹ ꝛ medicamentis saltem p vnum annū aut duos vterq; desistere non debet.ꝯtinuata em̄ vigēt:intercisa peūt.❡3⁹ flectenda ē ꝯ°excedēs ad oppositū cōplōnis sui pa ris.❡4⁹ſi impedimētū conceptionis ab aliquo ſ.humore in corpe vel in matrice exn̄te: corpus pri⁹ purget̃ deīde a matrice residuo humoris extirpato in ei⁹conforatiōe intēdere debem⁹.quelibet em̄ cā dicti impedimēti euellanda est a corpore egrotātis:vt oppilatio pinguedo mēstruorū retētio.ꝛ silia.❡5⁹.q: in intestinis missuꝫ matrici multū vicinat̃.ſi hu.in ea cristūt egem⁹purgatione bene ꝛ realr̄ opando clisteribus dꝫ euacuari. ❡6⁹.non solū sufficit maluꝫ chimum euacuare ſꝫ ꝛ patientē cibis ꝛ potib⁹ euchimis male q̄litatis cōtrarijs enutrire.❡7⁹ est Serapionis 5°.sui breuiarij in.c.ppriō.Si i matrice fuerit apostema vel aliqd̃ aliud vel alia notabil̃egritu° illa cōpetētib⁹ adiutorijs est auferēda.❡8⁹cañ. gn̄alis q̄tum ad leuitatē matriḋ est Arnaldi in suis parabol.Lenitas inatural̃matriḋ quā nutscillagines inferūt emēdat̃ incisiuis ꝛ abstersiuis.❡9⁹.ꝯcaua me^a quoꝝ supficiē extrinsecam cicatrices vlcerū liniūt cōpetent̃ pontiḋ mordicatione carentib⁹incrispant̃.ibidē Arnaldi. ❡10⁹ mulieres que impgnari desiderāt:ab aceto ꝛ ab acruminibus sunt phibende.q: acetum feminis plus ꝙ masculis inimicat̃.quia vulue nociuum est. 3° regiminū acutoꝝ cañ.41.ibi:acetū femis ❡11⁹ null⁹ q̄spiā medicoꝝ cū corpis plectoria attentet matricē purgare cū iniectionib⁹ vel pessarijs ante vl̄es purgatiōes pcedētes.Iste cañ. est Ga.3° teg^l versus finē ibi.Si igitur totū corp⁹ ꝛc.❡12⁹.mala ꝯ^e matriḋ disturbante ꝯceptionē ſi est fine ma^a sola alkan^a cū ꝯfortantib⁹ mixta sufficiunt pro salute corporis ꝛ conceptione celebrāda.❡Cura pticularis sterilitatis q̄tum ad sterilitatē pcedētē ex parte viri satis fuit dictū in ca°.2°.hui⁹.6^i.li^i.Si etiaꝫ mulier esset multū frīa nō hn̄s semē:p ea q̄ ibi dicta sunt possemus subuenire ministrādo spma generātia ꝛ vasa cōfortando seminaria fm magis ꝛ min⁹.Dicūt ali qui lōbardi ꝙ hedera terrestris i fasciculꝭin lecto ꝛ circa linteū posita facit hoīem potentē in gn̄atione prolis.Idē facit abrotanū.Reducēdo igitur cās pmitiuas ꝛ notas ad tēperiē p suū ꝯriuꝫ reuertamur ad cās matriḋ q̄vtplm̄ sūt frigiditas ꝛ hūiditas.vt dicit Auicē.ꝛ hoc dupl̄r.q: vel simpl̄r vel cōposite. dicit em̄ Aui.ꝙ cause faciētes sterilitatē ꝛ difficultatē impregnatiōis q̄ pn̄t recipe curationē sūt vtplm̄ frīe ꝛ hūide.Et medicine q̄ faciūt impgnationē tenēt se ex illa parte.i.in succurēdo fritati ꝛ hūiditati.Si igr̄ adest ꝯ° frīa ꝛ hūida cū ma^a digerat̃ ma^a cum calidis incisiuis ꝛ calefactiuis.❡Et ſ.tal̃fir⁹.℞. radiḋ rubee tinctorū enule campane radicis apij feni^l ꝛ petro.radicis bistorte añ.ʒ.iij.arthemesie sauine nepite matricarie origani calamēti pulegij abrotani ysopi azerole mētastri costi dulḋ sansuci añ. ʒ.j.ꝛ ſ.anisi maratri carui se.apij ꝛ petro.se.dauci cuscute añ.ʒ.j.squināti calāi aromatici.folij ameos siseleos añ.ʒ.ſ.spicenardi spice celtice ligni aloes añ.ʒ.ij.mell̄ āthosati.lb.ij.ſ.fir⁹q̄ icidit hūores grossos ꝛ viscosos ꝛ calefaciēdo matriceꝫ alterant ei⁹ malā cōplexionem frigidam ꝛ aperit oppilationem ꝛ meatus ꝛ substantiam ei⁹attenuat.❡Deinde credendo consilio Aui. purgetur cuꝫ aliqua ex yeris vt geralogodion . vel yeraruffini.vel cū istis pillis ℞.yerapigre Ga.ʒ.j. ꝛ ſ.bn̄dicte.ʒ.ij.diagredij pulpe colloquintide.añ. ℈.ſ.forment̃ pillule cum sir° predicto ꝛ dentur

mulieri eunti dormitũ: dũ tñ modicũ cenaue-
rit ⁊ longe sit a cena. ¶ Vel fiat iste bolus q̄ ca
piatur in medio noctis. ℞. turbith bñ gũmosi
ʒ.j. agarici. ʒ.j. ⁊ ß. zinziberi viridis. ʒ.j. incorporent
⁊ fiat bolus qui capiat in medio noctis. ⁊ pōt ad-
di vel diminui ꝑ vires. ¶ In casu q̄ essem⁹ i hye
me q̄ talē sirupū nō possem⁹ facere q̄ herbe nō in
ueniunt virides nec hñt virtutē digerat materia
cum oximelle squillitico vel saltem diuretico ⁊ si
rupo de absin° mixtis cū apozimate anisi marat
cari cuscute ⁊ radicis bistorte. Et post pt purga
ri bis aut ter cum isto electuario laxatiuo ℞. li-
gni aloes xilobalsami carpobalsa¹ zizinberis al-
bi anisi aneti mente sicce titimbrij. añ. ℈. ß. pulue
ris diaturbith. ʒ.ij. esule. ʒ.iij. diacartami. ʒ.ij. pa-
nis cuccari. lī. ß. fundat zuccarũ cum aqua nepi
te ⁊ fiat electuariũ. Dum enī circa ista operat me-
dicus nō dimittat interim vngere regionē m̄ri-
cis cum oleis calidis confortatiuis vt est oleũ nar
dinũ ⁊ muscatellinũ ⁊ oleũ sambucinũ ⁊ oleum
de floribus ieussemini, quod apud Aui. vocatur
sansucus ⁊ hoc ad alterandũ eius malā cōple-
xionem frigidam. ¶ Deinde fiat talis particularis
purgatio matricis. ℞. absin¹ arthemesie sauine ru
te añ. M. ß. myrrhe. ʒ.ij. pulpe colloq̄nt. ℈.j. fiat
decoctio in vino cui addat sir¹ supradicti aliqua
ps ⁊ mel ⁊ tepidũ iniiciat in matricē p traiecto-
riũ ab. j. ℥. vsq; ad tres: ⁊ hec ɔtinuent multis die
bus: p̄cipue post mēstrua. ¶ Vel fiat talis iniectio
℞. vtriusq; policarie vtriusq; centauree tanace
ti absin¹ añ. ℥.ij. pulpe colloq̄n. ʒ.iij. an¹. ʒ.ij. fiat
deceptio in aqua ordei ⁊ addatur theodoricon
emperiscon trifere magne sine opio. añ. ℥. ß. fiat
iniectio in matricem ꝑm q̄ntitatē supradictam
Aliquas alias iniectiones posuimus in. c. de p-
uocatiōe menstruoꝝ ⁊ in alijs caplis que hic de
bēt notari. ¶ Fiat et tale pessariũ ad calefacien
dum ⁊ purgandum materiā matricis a liquore
⁊ humiditate que in ea est. ℞. pulpe colloquin-
tide grosso modo trite. ʒ.ij. interioris cinamomi
ʒ.iij. distemperent cum vino cocto vel bene ma-
turo vel cū oleo nardino ⁊ cū coto subimittatur
in modũ pessarij. ¶ Ad purgandũ materiā ma
tricis fiat talis iniectio. ℞. rad. cipi. ℥.ij. myrrhe. ℥
j. pulpe colloq̄n. ʒ.iij. centauree. ʒ.ij. bdellij. ʒ. ß. fiat
decoctio vsq; q̄ redeat ad. lī. j. ⁊ tepide iniiciat. ℥.
iij. vel. iiij. ⁊ hec ɔtinuent tribus dieb⁹. ¶ Vel fiat
hec pessaria ad purgandũ matricē ab omi sor-
de humida ⁊ a mēstruis si est nece. ⁊ debet ea te-
nere in toto tpe menstruoꝝ ⁊ ante p duos aut
tres dies. ℞. yerapigre Ga. trifere magne sine

opio benedicte añ. ℥.j. colloq̄nti gentiane spice
nardi anthos nepite sauine iun peri ypericon
añ. ℥.ij. nigelle. ʒ.j. ⁊ ß. incorporent oīa cū succo
mercurialis ⁊ melle q̄ suffic. ⁊ fiat pessaria ad for
mā indicis ⁊ inuoluant in velo scricano ⁊ sub-
mittat: vnum in die: ⁊ aliud in nocte. Et vtatur
interim metridato ⁊ thiriaca vel trifera magna
sine opio. ¶ Post purgationē mēstruoꝝ teneat
p tres aut quattuor dies ista pessaria conforta-
tiua ⁊ vnitiua matricis ℞. thuris mastic añ. ℥. ß.
myrrhe. ʒ.ij. galle muscate nuc cipssi bistorte la-
pdani aluīs iameni. i. de pluma rob. rub. cina-
momi grossi. añ. ʒ.iij. sumach. ʒ.ij. fiat pessaria cū
decoctiōe nucis cipssi ⁊ mirtilloꝝ ad formā su-
pradictā ⁊ dimittant fila in capitibus coꝝ. Et
pñt addi musci fini grana. ij. ¶ In istis tribus
diebus post purgationē nō iaceat cū viro: sꝫ te-
neat in die vnũ ⁊ in nocte aliud. ¶ In introitu
lecti ⁊ exitu fiat hec suffumigatio cū emboto. ℞.
gallie muscate alipte muscate añ. ℥.j. musci ypa
rie. ʒ.ij. ligni aloes. ʒ. ß. bistorte. ʒ.vj. saluie sicce. ℥
ß. cortic thuris. ʒ.iij. Post tres dies cū suis nocti
bus iaceat cū viro cessando ab omi ope medi-
cinali pro tūc. ¶ Si aūt nō impgnet in toto il-
lo mēse imo cū iterũ incipit hre suos flores iterꝫ
reuertamur ad dicta pessaria mūdificatiua ⁊ cō
fortatiua: etiā ad purgationē vlem ⁊ p̄ticularē
⁊ fiat talis sir⁹ ℞. arthemesie matricarie sauine ca
lamēti sansuci ypericō nepite. añ. M. j. an¹ ma-
ratri siseleos amcos cuscute. añ. ʒ.iij. radicis bi-
storte ⁊ rubee maioris. añ. ℥. ß. liqritie rase. ℥.j. ci
cerũ ru. p. ij. fiat apozima. ¶ Et post septē dies
purget. ℞. diacartami. ʒ.iij. turbith electi. ʒ. ß. zz¹
℈.j. fiat bol⁹. Post purgā p. ʒ. dies añ flores si vi
dent esse plena sanguinea fiat fl̄omia de sophena
¶ In tpe aūt mēstrui teneat ista pessaria ℞. tri-
fere magne sine opio. ℥.j. ⁊ ß. pulpe colloq̄n bdel
lij. añ. ʒ.ij. sc. iuniperi reubar. añ. ʒ.j. succi ypicō
q̄d suff. fiat pessaria ad formā digiti indic vt supra
dictũ est stati post mēstrua fiat balneũ de herb su
pradictis vel balneet in aq̄ decoctiōis corticis
mespuli ⁊ camo. Et exeũti a balneo det trifere
mag sine opio. ʒ.j. ⁊ ß. ⁊ hoc ɔtinuet p. ʒ. dies bis i
die nāli nō ɔiūgēdo se viro. ¶ Et fiat talis suffu-
migaº. ℞. thuris masti myrrhe añ. ℥. ß. bisto. ℥.j.
vel fiat suffumigiũ supradictũ ⁊ cocat in nocte se
mel tm̄ ⁊ p⁹ abstineat p. ʒ. dies ⁊ i illis. ʒ. dieb⁹ bal
nei teneat ista pessaª cimi torrefacti: nuc musca
nuc cipssi añ. ʒ.iij. gariof. ʒ.j. fiat pul. ⁊ incorpet cū
caric. ⁊ fiat pessariũ. Mulier aūt in prosequēdo ista
pōt vti aliqb⁹ fecũdātibus ipam ⁊ m̄ricis dige-

stiuam cōfortātib⁹ sicut est istē pul. ꝛ electuariū ℞. zinzi. al. gariof. galange zedoarij piperis lō gi ana. ʒ. j. ꝛ ß. florum cynamomi interioris cyna momi. añ. ʒ. ij. nucis muscate: maḋ granoꝝ para disi cardamomi añ. ʒ. j. lingue auis maḋ indice li gni aloes añ. ʒ. ß. cubebaꝝ siseleos bistorte sansu ci calami rasure eboris. añ. ʒ. iij. ꝛ bis duplum de zuccaro. ꝛ fiat pul. de quo pōt sumere in rostita panis ꝛ in iure galline. vel pōt fieri clarētū ꝛ si milia. Uel potest fieri electuariū in tabulis vl' ad modū opiate. ¶ Itēz fiat electuariū tale. ℞. pul ueris dyanthos pul. diacameron pul. diamarga riton añ. ʒ. j. ꝛ ß. zuccari q̄rt. iij. fiat electuariū ad datur rasure eboris. ʒ. ij. ꝛ semp̄ p̄terq̄ in balneo pōt portare hoc emplm̄ supra regionē matricis. ℞. empl'i cironei. ℥. ij. lapdani depurati. ℥. j. ꝛ ß. gallie muscate alipte muscate. ana. ℥. ß. malaxent̄ oīa cū oleo nardino ꝛ fiat emplm̄ rotundū ꝛ por tetur inter pectinē ꝛ vmbilicū. ¶ Si aūt difficul tas impregnatiōis est cāz subtilitate humoꝝ illi humores purgent̄ ꝛ vtatur regimine cōtrario il li cōplōni ꝛ vtat̄ lactucis spinargijs ꝛ vino lipha to cum aqua prebullita. ꝛ vtat̄ offis in iure de bo nis carnib⁹ sine speciebus. Et f̄. flōia iuxta con uenientiā particulariū. deinde cū cibis ꝛ potib⁹ ꝛ medicinis oppositis illi cōplōni. cōplō nocens adequetur ꝛ supra matricē ponant̄ emplastra et ceratoria equalis caliditatis id est nō excellētia ī caliditate nec fr̄itate. ꝛ in eis ponant̄ succi ꝛ mu scillagines ꝛ olea aliqualiter fr̄ia mixta cū aro matib⁹ fr̄is ꝛ cal'is mixt̄ sil'r: q: matrix totalit̄ fri gidis nō īdiget: q: de sui natura neruosa ē ꝛ fr̄ia Et dent̄ illa q̄ a p̄prietate faciunt ad im̄pgnatio nē vt est vrina cameli ꝛ limatura eboris ꝛ siseleos ꝛ cōfortet̄ matrix cū stipticis fr̄is mixtis cū aliq bus cal'is. ¶ Si aūt impedimentū conceptiōis f̄. a vētositate sicut dictū est in ventositate matri cis vtatur dianiso diacimino ꝛ vtatur aniso ma ratro ꝛ carui mixt̄ cū semīe apij ꝛ rute in electua rio vel aliter cū aqua apitiua radicum ꝛ seminū aperitiuoꝝ. Ista cū sīt vt origaᵐ agnuscastus flores ꝛ se. ei⁹ ciminū ꝛ gith ꝛ baca lauri ꝛ ruta cō sumūt vētositatez int⁹ sumptā ꝛ exteri⁹ applica tā. ¶ Siccitas aūt si fuerit in cā: tal' nō indiget nimis cal'is. q: talia ɔsumūt hūiditatē. ꝛ sic am pli⁹ corp⁹ desiccāt ꝛ matricē. ß tal' vtat̄ dieta resū ptiua vtēdo cal'is facil' digōnis ordeato. s. ꝛ aue nato ꝛ pūis pull' bullit̄ ꝛ paruis piscib⁹ sq̄mosis de aq̄s mundis. ꝛ f̄. clisteria mollificātia sicut il la q̄ fiūt de decoctiōe capit̄ ouis vl' agni vel herb bōib⁹. Et sil'r clisteria hūectāᵃ cū oleo viol. ꝛ sil'ia Et pessaᵃ sil'r humectāᵃ de rad. cuisci ꝛ pinguedīe anser̄ ꝛ butiro ꝛ vtat̄ etiā lacte p̄cipue capño. Et capiat res hūectātes. i. īpregnātes vt sūt amigd. ꝛ grana pini q̄ nō solū in impinguādo remouēt malā cōplōnē siccā: imo etiā confortāt neruos ꝛ mēbra neruosa ꝛ cetera. ¶ Si aūt est a debilita te matricꝫ ꝛ villoꝝ ei⁹ oꝫ ɔfortare villos ꝛ lacertos ei⁹ desiccādo hūiditatē ei⁹ si aliqua ibi fuerit. Et hoc fiet cū stipticis cal'is ꝛ ɔfortatiuis. Et si aliq̄ cōicet̄ frigiditas ista sūt ɔfortatia in cā fr̄ia. s. am bra thus ꝛ cortex ei⁹ mastix lignū aloes gariof. nux muscata saluia galāga calam⁹ arōatic⁹ maḋ cardamomum ꝛ teneat̄ regimē qḋ fuit dictū in causa frigida ꝛ hūida. ¶ In cā aūt cal'a valēt sti ptica fr̄ia cōfortātia cū aliquib⁹ cal'is. Stipᶜᵃ aūt fr̄ia sūt cornu ceruinū vstū ꝛ lotū cacabre acassia ypoquistiđ. ostracea cōbusta galle bol⁹ arᶜ⁹ san. dra. terra sigillata psidia balaustia glādes ꝛ cupul le earū ꝛ fruct⁹ ꝛ cortex mespuli ꝛ corter sorbe ꝛ cortex bugie mirta ꝛ mitilli. Et cū istis misceant̄ res supradicte. ꝛ f̄. pessaria ꝛ vnguēta. ꝛ sil'a. ꝛ f̄. empl'a mixta cū istis ꝛ ill' stiptic ɔfortatis. ¶ Si p̄pter multā pinguedinē aliqua nō ɔcipit vl' nō posset ɔcipere: vtat̄ regimie extenuatiuo ꝛ exerci tio multo cū ɔtinentia victualiū ꝛ pot⁹ vini ma turi ꝛ spissi. Et vitet ociū ꝛ dormitionē diurnā ꝛ dimittat oīa balnea nisi nafolia. Et vtat̄ stuphis sicc̄ ꝛ purget̄ frequent̄ sic̄ fuit dictū i cā fr̄ia ꝛ hu mida. Et vtat̄ clisterib⁹ acutis ex reb⁹ calefacien tib⁹ ꝛ exiccātibus in quib⁹ ponant̄ yere. deinde fiant remedia dicta in causa frigida ꝛ humida. ¶ Si strictura orificij matric fuerit in causa ste rilitatis dicit Auicēna q fiat radi⁹ siue madalio longus aliqualit̄ de stagno ꝛ vngat̄ cum vnguen tis lenitiuis sicut ē agrippa ꝛ dialtea ꝛ immitta tur in vuluā frequent̄ ꝛ paulatim augmentet̄ ꝛ ī magnitudīe donec os matricis largū fiat ꝛ mul tis vicib⁹ balneet̄. Et dicit Auic. q istis multū valent iniectiones in matrice cum traiectorio de rebus humidis cum aliquādo hoc p̄cedat a sic citate matricis ꝛ fiant pessaria de radice euisti co cta ꝛ incorpata cū coagulo leporis ꝛ butiro. Et valet iniectio cū lacte in matrice ꝛ vsus rasure vl' limature eboris vel siseleos ꝛ bistorta faciūt fe minā eē fecundā. Pessariū valet factum de oleo balsami multum vꝫ ꝛ de oleo de been ꝛ de oleo de lilio. Et sil'r pessariū factum de blactis bisanc̄ cū musco ꝛ cipo ꝛ spica ꝛ aneto ꝛ origano ꝛ ysso po ꝛ bdellio cum toto ꝛ nuces cipssi ꝛ bacca lau ri ꝛ folio ꝛ cordumeno. Et ex omni calefactiuo ꝛ stiptico p̄pric dicit Auicenna ꝛ alij similiter.

¶ Cū istis remedijs q̄ infra sequunt̄ multe p̄be mulieres affectū desideratū cōpleuerūt. ⁊ pri⁹ in sterilitate existentes post istoꝝ usus fecūde facte sunt pcedētib⁹ vl'ib⁹ reqsitis. ¶ Postq̄ pmo s̄ tale elc^m. ℞. pul. diābre. ʒ. ß. ambre grise. ʒ. ij. pulueris plis cū musco pul. diāthos cū musco pulueris diagalāg. an̄. ʒ. ij. cinamo. elcti. ʒ. iij. rasure eboris. ʒ. ij. se. siseleos. ʒ. j. ȝuc. lb. ij. ⁊ s. s. elc^m p bolos pōderantes. ʒ. v. De isto electuario capiat oi mane vnū bolū. pus tn̄ bibat de aqs infrascriptis. v. coclearia argēti. ℞. aq̄ rubee maioris aq̄ arthemesie an̄. lb. ij. aq̄ ysopi. aq̄ nepite an̄. q̄r. j. misceant̄ ⁊ ponant̄ in vase vitreo. ¶ Empl̄ꝫ qd̄ multū iuuat ad ɔfortationē m̄ricis ⁊ ɔceptionē ℞. lapdani depurati. ʒ. ij. thuris mastiq̄ an̄. ʒ. ß. spicenardi gariof. ambre grise ana. ʒ. ß. cere qd̄ sufficit s̄ emplin malaxando cū oleo nardino et extendit̄ sup pannū nouū rubeū de seta ⁊ nō coopiat̄: sed portet̄ a feīa inter vmbilicū ⁊ pectinē. Et vꝫ ante ɔceptionē ⁊ post. ¶ Pessariū Haly i 8. li. 2^e ptis: qd̄ ɔfortat m̄ricē ⁊ ɔceptū adiuuat ℞. alūis de pluma. ʒ. ij. sumach croci myrrhe xiloaloes an̄. ʒ. j. tere oīa diligēter ⁊ cū melle liq̄fac ⁊ lanā in oleo ros. infunde ⁊ exprime. deinde facto pessario in p̄dicto melle intinge ⁊ submitte post mēstruoꝝ purgationē: ⁊ h̄ faciat trib⁹ diebus ⁊ sic ad coitū accedat. Aliud pessariū eiusdē. Sume fel lupi ⁊ leonis ⁊ ancipitris s̄ pessariū cū lana. Aliud sume fel leporis ⁊ fimi ei⁹ ⁊ mellis an̄ ptes eq̄les. s̄ pessaria tribus dieb⁹ medēdo q̄ mulierē singulis dieb⁹ in pul. rasure eboris. Pillule Ga. qs recitat Haly ℞. aloes epati metalli glauci. i. bdellij pulpe coloq̄n^e agarici diagredij an̄ ptes eq̄les s̄ pill'e ⁊ dec̄ exagium. j. Iste pill'e valēt sterilibus friis flāticis vbi multa fria abundat materia. ¶ Suffumigiū eiusdē Haly. de q̄ dicit q̄ si steril' eo suffumiget̄: ɔcipiet. ℞. aspalti fimi leporis pigāi sicci an̄ ptes eq̄les. s̄ pul. et cū cera: fiāt trocisci ⁊ cū emboto mulierē suffumiga exptū est dic̄ Haly. ¶ Alia vapatio ⁊ vꝫ in cā multū hūida. ℞. arsenici rubei myrrhe nuci cipssi storaq̄ liq̄de arist' bacarū lau' an̄ ptes equales s̄ trocisci cū vino ⁊ s̄ vapatio post purgationē menstruoꝝ q̄m ɔcipiet. ¶ Aliud pbatuꝫ fm ipm. ℞. safrani amomi spice mellilo' an̄. ʒ. iij. folij indi cardomo' an̄. ʒ. ij. adipis anseris ⁊ caprini ⁊ gallinevitelloꝝ ouorū bullitorū an̄. ʒ. ij. olei nardi'. ʒ. j. s̄ pessaria cū lana nō lota: pessariꝫa tribus diebus ɔtinuis post mēstrua. ¶ Aliud eiusdē. ℞. safrani mastiq̄ storaq̄ cal^e an̄. ʒ. ij. folij. ʒ. j cere olei nardi' ⁊ ros an̄ quod sufficit s̄ pessaria.

¶ Clisteris assignatio: q̄ ɔceptus pdest prius tiōi si ex hūiditate s̄ que spina lubricet fm Haly ibidē. ℞. gallaꝝ mirtilloꝝ liq̄ris balaust. an̄. ʒ. j. fiat decoctio in q̄ dissolue gallie musq̄. ʒ. iij. alipte musq̄. ʒ. j. ⁊ s. fiat iniectio ad. lb. s. p traiec^m. Oleū sambuci ⁊ oleū de lilio valent.

Declaratio in difficulta^e impgnatiōis. ¶ Primo itelligendū q̄ mulieres q̄ multū ⁊ freq̄nt̄ ⁊ cū diuersis viris coeūt: vt sunt meretrices cōes raro cōcipiūt. ¶ Et p^a cā est: q2 ipe rōne nimis coit⁹ h̄nt sua vasa semiaria multū debilia: ⁊ sic semē reddit ineptū ɔceptiōi. ¶ 2^a cā: q2 meretrix rōne nimie ɔfricatiōis mēbroꝝ viriliū lubrica ⁊ q̄si callosa efficit̄. ¶ 3^a cā: q2 qd̄ vnus facit: alter destruit. ¶ 4^a. q2 ipe q̄uis sepi⁹ supponāt̄ tn̄ quasi cū nullo recipiunt cōplacentiā: ⁊ sic raro ɔcipiunt. ¶ 2°. dubitat̄ quō vir vel mulier pōt coḡscere post actū coit⁹ si ɔcepit. ¶ Primū signū est: q2 post coitū mulier sentiat frig⁹ ⁊ dolorē ⁊ grauedinē circa renes ⁊ sub vmbilico signū est q2 ɔcepit. ¶ 2^m si paucū aut nullū semē emittit extra vuluā est signū ɔceptiōis. ⁊ tūc matrix q̄ntū ad orificiū est sicca. ¶ 3^m. si vir cū muliere coiēs virgā suā sentiat suggi ppter clausurā quā facit matrix ⁊ stricturā: talis vga remanet q̄si sicca sine hūore tūc est signū ɔceptiōis. Nā post ɔceptum matrix nimis claudit̄: vt dic̄ G⁹. 5. de mor⁹. c. 5°. In h̄ vba: matrix sola vtute expulsiua efficax est fetū ɔceptū expellere q̄ fetus cū ɔtinuis nouem mēsibus ɔtineat̄ intātū os m̄ricis interi ɔstringit̄ interi⁹: vt nec acumē acus penetrare queat ⁊ q̄uitatē eius ⁊ extēsionē in h̄ tpis spacio ɔtinet. h̄ ille. De signis aūt ɔceptiōis stāt v̄sus egidij tales. Matrix sicca ven⁹ sopita retētio flux⁹ dis color affect⁹ vomit⁹ cōpressio vge: Adāme grossities ⁊ ɔturba^o vētris. Ex mellicrato ɔcept⁹ signa pbant. ¶ Utrū aūt ɔcepit masculū vel femellaꝫ stāt v̄sus filij eiusdē. Ceptū maris insinuat splēdor faciei. Mēbroꝝ leuitas spissi ɔcretio lactis. Atq̄ tumor vētris in dextra pte rotondus. Femineū fetū ɔtria signa demōstrant. In versibus Egidij ibidē etiā ɔtinet̄ q̄ ɔtenta al. puula i vria ondunt ɔceptū vl' guttā sic imittit̄ gutta regnare p alba minuta. Nō si mulier fuerit nō alterū tibi decrit. Quī vl' ɔcept⁹ assit vl' labor ineptus. ¶ 3° sciēdū q̄ vna de cāis difficultat̄ ɔceptiōis ē lōga sepatio a viro suo. nā aliq̄ recedūt ab vxore p lōgū tps: vn̄ si talis mulier vult viuere caste ⁊ nō cognoscit virū mulier refrigerat̄: q2 nā obliuiscit̄ se g̃nare, ⁊ sic p⁹ tps efficit̄ difficilis ɔceptio

nis mltū igit iuuat ad ɔceptū si vir blādiat mulierē vbis tactu ⁊ ogcvt ipē ab ea diligat vt op⁹ cōpleat nāe. ¶ 4º nō. ꝙ Aui. ponit regimē masculinitat, i. ad gñandū masclos ꝙ ibi poteris notare. verūtñ dic ibi ꝙ si mulier ɔcipit a die ablutiōis. i. pfecte purgatiōis vsqꝫ ad qntū ɔcipit masculū. Et si a qnto vsqꝫ ad. 8m. ɔcipit feminā. Et si ab. 8º. vsqꝫ ad. 12m ɔcipit masculū. ⁊ si post istū terminū tales fiūt hermofroditi. Et sic vī ꝙ termin⁹ bone ⁊ ve ɔceptiōis est a die ablutionis vsqꝫ ad. 12. dies inclusiue. Et sic ex dict istis notat ꝙ mulieres p⁹ purgationē viris ɔiūgi nō debēt nisi pus lauent. ¶ 5º. sciēdū ꝙ ꝗuis matrix de sui nā ⁊ ɔstructiōe sit frida qꝛ neruosa ⁊ neruis ɔtexta vt dic Aui. attñ pt iterdū supcalefieri rōne male cōplōnis calē toti⁹ corpis vl neruoꝝ circūstantiū. ⁊ iō ad remouēdū illā malā qlitatē siue cōplōnē debem⁹ vti reb⁹ friis nō absolute: ſʒ tēpate qb⁹ aliq ɔfortātia calā miscem⁹ taꝫ in cib ꝙ in medicis oleis ⁊ vnguent ⁊c. qꝛ friū inimicū ē neruis ossib⁹ ⁊c. Si eni miscem⁹ calā cū friis ⁊ ɔfortatis nā segregat ⁊ vtit friis ad alterandū ei⁹ malā cōplōnē. Et vtit calis ad ɔfortationē ⁊ receptionē ei⁹. ¶ 6º. itellige ꝙ meli⁹ tps ad ipregnādū mulierē sanā ē post mūdificationē ⁊ ablutionē qꝛ tūc ſm Aui. in signis sterilitat mrix ē mūda ⁊ sine hūiditatib⁹ ex̄neis. Et si tūc os mriq remāet hūidū: signū ē ꝙ mrix p⁹ tūc iepta ē ɔceptiōi: qꝛ lubricare fac spma ⁊ ipꝫ nō retinet; imo tūcq indiget adiuto° exiccatiuo. ¶ 7º. scias ꝙ mulieres q nō ɔcipiūt: angustiat frequēter ⁊ sunt morbide pp retētionē supfluitatū ēt qꝛ hūiditates caꝝ nō ɔsumunt in nutritione embrionis nec in purgatiōe q solet fieri i ptu. Et h ēt dic Gal. 6. de. iterio. c. 4. autoritate plōnis. verūtñ meli⁹ ɔſuāt iuuētutē suā intātū ꝙ in maiori tpe vite sue appent iuuenes. ¶ 8º qrit vtrū femine macre sint magl apte ad ipregnandū ꝙ pigues? Et vī ꝙ pingues sint magl apte. qꝛ defect⁹ spmatis est cā faciens difficultatem ipregnatōis: ſʒ talis defect⁹ magl repitur in macrꝗ q sūt sicce. ¶ Oppositū dicit pbs in li° ꝺ gñatione aīaliū ⁊ pbat rōne qꝛ silr ē de spmate mulierꝗ ⁊ viri ſʒ viri macri pl⁹ abūdant in spmate: vt dicit Aris. ibidē. igit mulieres macre ⁊c. Pro qōne nota ꝙ duplex ē piguedo. Una ē pcedens a bona digōne forti a bono ⁊ forti calore nāli. ⁊ ista poti⁹ dꝫ dici bona habitudo ꝙ piguedo ⁊ ista ē calā ⁊ hūida. Et cū tali pinguedine bñ abūdat spma ⁊ mēstrua in magna quātitate fluūt ⁊ ista de se est apta ipregnatiōi. Alia ē pinguedo tāta ab idigestione facta a debili calore naturali q in ore medici vocat fritas: q aliꝗ vocant friū illud qđ est remisse calīn. Et ista ppe vocat piguedo vl crassities ⁊ de ista dicit ypocras. Crassi valde ſm nāꝫ ⁊c. ⁊ ista est fria ⁊ humida. Et ista sepe est cā sterilitat: qꝛ vt plimum tales frias ⁊ dēsas hñt mrices: qꝛ matrix sequit vt in plurib⁹ cōplōnē mulierꝗ cui⁹ est. Silr macies est duplex qꝛ qdā est in cōplōne fria ⁊ sicca vel cū cōplōne calā ⁊ sicca talis macies si in vltimo fuerit est cā sterilitatis vt dicit ypo. ⁊ Gal. 5º. amph. cañ. ⁊ 2º. 63º. ibi silr ⁊ in marib⁹. Alia nō est excedens q venit ex ɔsumptione supfluitatum cū bona digōne post exerci° sicut accidit laboratorib⁹ circa cāpestria ⁊ agonista exerci°. Et ista talis macies dum nō fit vltimata nec cū fame nec alio malo regimine ista est causa fecūditatis. Ideo isti laboratores ⁊ laboratrices pl⁹ abundant in prole ꝙ reges nec burgenses ⁊c. ⁊ hoc de questione.

¶ Capitulum. 20m. de difficultate partus.

Causa difficultat ptus aut ē ex muliere pgnāte. aut ē ratione fet⁹: aut est rōne mricis ⁊ orificij eius: aut est rōne secūdine: ⁊ aliqñ pōt eē rōne mēbroꝝ vicinoꝝ: ⁊ aliqñ pp defectū obstetricꝗ. Et declarat istis poterꝗ cognoscē cām difficultat part⁹. Si g est ex pte mulierꝗ h est qꝛ mulier est debilis pp aliquā pteritā egritudinē aut pñtem aut pp famē aut qꝛ est puella ⁊ cōcepit anteꝙ deberet. silr si ē timida aut qꝛ nō ē cōsueta ipregnari ⁊ forte est iam annosa ⁊ nunꝙ fuit ipregnata nisi ista p° vice ⁊ lacerti sunt iam idurati ⁊ nō bñ dilatabiles pp duritiē ⁊ ɔsuetudinē ⁊ in talib⁹ est maior timor vt dicit Auic. ⁊ vehemētiorē dolorē patiunt pp violētiā aut qꝛ ē mltū piguis rōne cui⁹ vulua reddit stricta. Qñ aūt pgnans ifriatur a frigore exteriori coartat ⁊ stringit vulua ⁊ pt⁹ difficilis efficit. ¶ Fetus pt esse cā difficultat part⁹: nā fetus femineus difficilius exit masculo. Aut fet⁹ est magn⁹ ſm se totum aut qꝛ habet magnū caput: aut qꝛ paruus ⁊ debilis ⁊ nō potens se mouere nec iuuare se ad exitū. Aut qꝛ hꝫ duo capita: aut qꝛ est mortuus aut qꝛ sunt in se fetus geminati ⁊ silr coniuncti: aut duo aut tres: Et de duob⁹ corporib⁹ in vno trūco nat visuꝫ fuit q ab anchis iferi⁹. ⁊ versus supius duo capita duo ora. quattuor brachia ⁊ qttuor man⁹: vn⁹ anus ⁊c. Et vn⁹ pus moriebat ⁊ fetebat. alter aūt posterius finaliter mortuus fuit. Alia causa potest esse. qꝛ pes vel man⁹ exit

prius capite. ¶ Difficultas partus facta ꝓpter matricē hoc est aut q: est nimis pua. aut multū sicca non habentes in se humiditatem ad faciēdum lubricitatem. aut q: habet a creatione strictum orificiū. vel q: in collo vel orificio sui fuit vulnerata cicatrizata ⁊ cicatrix non potest dilatari. ⁊ hoc pertinet ad causas primitiuas aut ꝓpter alias egritudines in ea. Illa aūt q̄ fit propter secundinam est. q: illa est fortis ⁊ grossa ⁊ non potest rumpi in hora partus ⁊ non fit aliq̄ euacuatio humiditatū ⁊ suꝑfluitatū ibi existentium. Aliq̄n fit partus difficilis propter constipationē factā in intestinis ex qua seq̄tur cōstrictio orificij matricis. Et h̄ cognoscit intellectus quātum iuuat ad partum facilem tenere vētrē laxum ⁊ orificiuz matricis humidū ⁊ corp⁹ forte cum virtutis confortatione.

Signa si est propter cās ꝑmitiuas. vt q: fuit vulnerata vel vlcerata in collo matricis ⁊ hȝ ibi cicatrices filr̄ si est propter frigus exterius aliquo modo acquisit⁹ hoc scitur ex iudicio patientꝭ. Si est ꝓpter debilitatē pregnantis scitur q: de se videtur esse debilis ⁊ laxa ⁊ stando pregnans vel ante habuit aliquā egritudinem. vel si fuit passa famen vel q: concepit multū cito anteq̄ esset adulta in etate filr̄ si timet nimiū pari modo potest sciri si ē annosa q̄n recipit maritūȝ vel fuit ipregnata. Si aūt est propter pinguedinem ex habitudine ⁊ complexione cognoscit̄. Si aūt ē ꝓpter debilitatem fetus hoc per debilitatem motus eius cognoscitur q: tarde ⁊ debiliter mo᷑ ⁊ raro ⁊ quādo mouetur mo᷑ lente. Et si fetus est mortuus scitur ꝑ omnimodā cessationē motus ⁊ per frītatē ventris ⁊ lateris ⁊ gracilitatem oculoꝝ pregnantis ⁊ alba oculoꝝ fiunt fusca. Et illud qđ per iferi⁹ emittitur est fetiduȝ ⁊ anhelitus est fetidus. Et adest magnus dolor ⁊ grauatiuus circa vmbilicum. Et adest fe.lenta. ⁊ discoloratio faciei. Et fetor anhelitus est ꝓpter ascensionē fumoꝝ fetidoꝝ ad os ⁊ nares. imo ipsamet sentit fetorem dictū. Magnitudo aūt fet⁹ ꝓsumit̄ q: pr̄ est magnus ⁊ mat̄ est pua ⁊ adest magnitudo vētris p̄gnantis ⁊ mulier grauis est in motu. Q̄n aūt oīa ista deficiunt ⁊ mater est fortis facilis motus ⁊ fetus mo᷑ ad exitum ⁊ tū partus est difficilis. Tunc est signū q̄ secundina est fort̄ ⁊ tunc nō erit aliqua aquositas nec superfluitas ⁊ pregnans multuȝ laborat. Q̄n autem part⁹ reddit̄ difficilis q: aliqđ mēbrū prius erit q̄ caput. pȝ ex seipso. ¶ Seccitas matricis per siccitatē pregnantis cognoscitur q: est macra sicca sitibunda agilis lubricosa ⁊c̄.

Iudicia ꝑmo iudicam⁹ q̄ si mulier q̄ in .25. anno vel p⁹ē vgo dēde ipregnata est vel si est īfra .25. annū ipregnata talis inquā cuȝ difficultate pariet ꝑmogenitos suos. ¶ 2°. silr̄ si p̄gnans est mulier pinguis multū cū difficultate ɔcipiet ⁊ pariet. ¶ 3°. si dolor descendit versus iferi⁹ cū fortitudine genitricis ⁊ bonitate anhelitus in muliere mediocris habitudis ⁊ etat̄ oīa ista signant facilitatē partus q: q̄n dolor est ꝓpe vuluā iam lacerti dilatātur per ꝓītiam embrionis ꝓpe ianuam existentis ⁊ cito exibit ille nouus calamitatis mundi socius. ¶ 4°. si dolor declinat versus anchas ⁊ posteriora partus est difficilis.

Cura d̄fficultat̄ pt⁹ In ꝑmis postq̄ tps pariendi appropiquat mulier teneatur in bono regimīe ⁊ dieta euchimia cauendo a frigore exteriori ⁊ capiēdo cibos multi nutrimēti vt sunt aues cāpestres oua sorbilia ⁊ iusscula ex eis facta cū bonis sp̄ebus sp̄aliter cū multo cinamomo ⁊ aliq̄ quātitate croci ⁊ vino aromatico maturo. Et vēter teneat̄ laxus sine cōstipatione cū cibis specialibus ad hoc. ¶ Et cum ad h̄ mag̃ appropinquat tps fere per .6. vel .8. dies: assi balneet̄ p̄gnans in aq̄ dulci vt lacerti a calitate ⁊ humiditate aq̄ relaxent̄: ⁊ vt mollificetur matrix ⁊ vulua. Et in isto casu dicit Ras. Et p̄.j. mēsem ante incipiat balneari ⁊ nō lōge moret̄ in eo. Et si vis vt balneū sit mag̃ mollificatiuū coq̄tur in dcā aq̄ bismalua viola⁊ branca vrsina ⁊ fe.lini ⁊ silia. ⁊ cuȝ istis vtat̄ bono exercitio ante prādiū. Dum aūt appropinq̄t partus ⁊ dolores icipiunt ɔuocet̄ obstetrix sapiens ⁊ bū videns ⁊ cū digit̄ gracilibus vngat pectinē ⁊ vuluā ⁊ ptes vicinas cum mixtura butiri ⁊ oleo oliue ⁊ axungie galline ⁊ anseris. Et si forte sunt trāsacte .4. hore q̄ nō comedit: cōfortet̄ iusscellis supradictis ⁊ cū bono vino odorifero: ⁊ al̄r cū aliquo restauratiuo cordiali d̄ diamargaritō ⁊ rosata nouella. Et femia iaceat resupina dilatando coxas vnam ab alia separando. ⁊ obstetrix pānos applicet ne frigus intercidat ⁊ tunc ipellat fortiter cum forti attractione anhelitus. Et h̄ frequēter faciat. Et si secūdina post sufficientē morā non frangatur obstetrix cū digitis ⁊ vngulis ipsam rūpat vel cū paruo cutello. Et si per ista nondū exit ɔuocet̄ sternutatio. Et postq̄ sic steterit per mediam horam ⁊ infantulus nō facit silitudinem descendendi: subito

surgat et stet pedibus et ascēdat per gradus et descendat cum violentia et obstetrix iterū mungat et faciat officia supradicta. Si forte pregnās laborat amplius et nō potest liberari semper ꝯfor ta eā modo supradicto et non obliuiscaris eius. Et iterent̄ vnctio et alia remedia supius dicta ꝑ interualla et obstetrix cum suis q̄ꝗꝫ digit̄ vnct̄ et punctis dilatet orificiū m̄ricis q̄tuꝫ poterit. ¶ Auctores ponūt aliqua pessaria ad dilatādū orificiū m̄ricis. Et Gordonius ponit istud et dicit ꝙ facit facilē partuꝫ sine timore abortus. ℞ ysopi radicis lilij origani calamenti. an̄. ℥. ij. terebētine. ℥. j. cōquassent̄ et inuoluant̄ in lana et submittant̄. Et dicit Aui. et etiā Haly ꝙ si mulier fuerit pinguis debet iacere super ventrē. i. sup genua sub ventre. Cum ista eīn iactura lacerti ventris leuius et facilius stringunt̄ et sic mulier facilius parit et sic pariunt quadrupedia. Et sepe obstetrix cum supradictis oleis vngat vuluā et partes ei⁹. Haly in 2ª pte li. regalis dispōnis li. 8. dicit ꝙ adiāthos coquat̄ in aq̄ in qua dissoluat̄ mellis et olei sambuci an̄ partes equales et diptami. ʒ. j. Si detur in potu parit. Si nidum yrūdinis fricet̄ in aq̄ calīa et de colatura dent̄. ʒ. iiij. mulieri partus fit facilis. ibidēꝫ. Et seqtur: si mulier fumiget̄ cū vngula muli facilis fit partus. Si aūt mulier fuerit debilis inducant̄ ei vires cū bonis cibis et vino maturo odorifero et cū restauratiuo et cū monitiōe verborū et pclamet fortiter: sc cōprimēdo vsus inferi⁹ et odoret muscū et ambrā et piloaloes et similia. Et dixit iterꝫ Haly: ꝙ si partus est difficilis ꝙ vir eius accedat ad eam et futuat eam et vꝫ. ¶ Cū aūt partus sit difficilis ꝑpter frigus qđ densat m̄ricē et prohibet fetū exire tunc mulier ponatur in balneum aque cal̄e. Et postea sedeat in loco calido cauēdo a frigore exteriori: et partes posteriores et anteriores m̄ricis lauent̄ cū oleo de icusmini vel sambucino qđ idem est et hec ß̄ ſm Haly. Iste medicine que sequunt̄ ponunt̄ ab Aui. in. 21ª ʒª in. c. ꝑpriovbi dicit: ꝙ oēs medicine que educūt vermes et ascarides extrahunt fetū: sed illa non est bona via de omibus quia forte nocerent fetui vel ipm interficerēt. Et dicit pmo ꝙ si mulier capiat de corticibus cassie ß̄ in potū parit statim. Dicit 2º. ꝙ sumere in potum assam fetidā et castoreū est bonū et vltimū. Et sumere in potū cinamomū est bonū valde q: alleuiat partum et accidentia eius. et aqua fenugrᵉ et radicis altee. capillus veneris tritus et datus in potu cuꝫ sirᵒ rosᵉ et aliquātulo olei valet multū silr̄ pulegiuꝫ.

¶ Pille quas ponit Auicē. ℞. cinamoᵒ sauine an̄. ʒ. x. cassieligne e. ʒ. 7. cimi myrrhe orisij. rotū. costi amari an̄. ʒ. v. storacis rubee. ʒ. ij. opij. ʒ. j. ß̄ pill̄ et dent̄ in potu aurei. ʒ. cū. ℥. ij. vini antiqui. ¶ Alie pille ℞. sauine. ʒ. x. rute. ʒ. ʒ. ſe. cicute. ʒ. iiij. ysopi cinamoᵒ rubee tinctoruꝫ an̄. ʒ. iiij. ß̄ pille et dent̄. ʒ. iij. cū decoctiōe sauine et origani et pulegij. ¶ Aliud medicamē. ℞. aristol. longi pipe ris myrrhe an̄ ptes equales ß̄ pille et dent̄ omī die. ʒ. iij. Silr̄ pillē de bdellio myrrha et sauina alleuiant partū. ¶ Medicamē cui nō est par. ℞. myrrhe castoᵉ et storacis an̄ aureū. j. cinamoᵒ sauine an̄ aureū. ß̄. ꝯficiant̄ cum melle et dent̄ aurei 2. cum vino et est vltimū. ¶ Scribit̄ in. 2. li. Kyrannidarū ꝙ fumus vacce suffumigatus sub sella parturiētis partū accelerat et secundinā educit. Scripsit Stephan⁹ Arnald. ꝙ lapis magnes q̄ ferrū attrahit circa femora ligatus accelerat partū. Liget̄ polipodiū ad corā et vꝫ agrimonia euulsa a terra cū orōne dn̄ica et ligata ad coram cū radice versus supius accelerat partū: vt ponit Gordo. et si cito nō remoueat̄ dicit ꝙ attraheret ventrem et viscera qđ non credo. Sequitur cief Serap. ꝙ velociter attrahit embrionem siue sit mortuus siue sit viuus ſm ipm. ℞. myrrhe ell'i nigri oppopōcis fellis tauri an̄ partes equales terant̄ et ß̄ pessaria longa et supponat mulier intra matricē. Silr̄ ß̄ suffumigatio cū truncis cauliū et myrrha et felle tauri silr̄ mixtis et valēt. Si aūt partus sit innaturalis ita ꝙ prius exit vn⁹ pes aut vna manus id qđ exit reducat̄ et impellatur ad matriceꝫ. Si autem multi sunt fet⁹ tūc impellat̄ vsus supius et trahant⁹ vnū post aliū. Si fetus est mortuus extrahat̄ et dilatetur vulua cum instrumento cirurgico quod dilatat orificium matricis et membratim expellatur: si aliter nō potest et secundinā similiter. prius tamen tentetur si potest exire cum cief Serap. dicēdo in fine capl'i. Centaurea mortuū expellit fetum et sanguinē partus et nocet fetui viuo. Pulegiū educit fetū. Arthemesia trita et posita super vētrem et vmbilico expellit fetum. Idem facit si ligetur ad coram. Ell'⁹ niger brionia centaurea ruta fel tauri pix liquida assa fetida galbanum elacterides: et balnea herbarū calidarum et pessaria menstrua prouocantia omnia expellunt fetū mortuū et secundinā et sanguineꝫ partus. Ex supradictis fiant pessaria suffumigationes et emplastra. &c.

Declaratio in difficultate part⁹. pᵒ sciendū ſm Serapio.

⁊ Aui. quos etiā sequit̃ Gordoni⁹ ꝙ figura na-
turalis part⁹ est ꝙ pri⁹ egrediat̃ caput ⁊ ꝙ man⁹
eius sint extēse super coxas. ⁊ hec est optima fi-
gura. Alia figura est ꝙ prius exeāt pedes de di-
recto ad orificiū matriꝗ nō declinantes ad aliqđ
duoꝝ lateꝝ. Et ista nō est ita bona sicut p̄ma: re-
ponitur tn̄ sub naturali: relique aūt figure part⁹
sunt innaturales. ¶ 2° sciendū ꝙ medicamina
q̄ sunt multū fortia cū timore ⁊ cautela debēt ami-
nistrari fetu viuo exīte: q2 timendū est de inter-
fectione eius. Si aūt cognoscit̃ ꝙ fetus sit mor-
tuus vel secundina retinetur audaci⁹ possūt mi-
nistrari: maxime pessarizādo. ¶ 3° sciedū ꝙ mu-
lieres febricitātes in ip̄regnatione sua cōiter ab-
ortiunt ⁊ hn̄t difficilē partū. q2 fe. nō solū matri-
cē: imo etiā fetū aggrauat ⁊ extinguit. Silr̄ ē di-
cendū de aliis egritudinib⁹ p̄niciosis. ¶ 4° sciē-
dū ꝙ exercitia multū iuuāt ad facilitatē part⁹ p̄-
pterea q2 virtus est fortior ⁊ libera a superfluita-
tib⁹ ideo visū est sepe ꝙ vxores laboratoꝝ p̄gnā-
tes anteꝙ̄ retrocedāt ad domū in via cū paruo
dolore pariebāt filios suos. ¶ 5° notandū ꝙ q̄c-
quid ꝯfortat v̄tutē aīalē vitalē ⁊ naturalē ꝯfert
in difficultate part⁹. iō aromatica q̄uis odorata
faciāt ascēdere matricē ad p̄tes sup̄iores vt visuz
fuit in. ca. de suffocatione matricis. tn̄ propterea
q2 confortant virtutē aīalem expulsiuā cōpetūt
cum matrix tūc plena ⁊ ponderosa fetu non pōt
ita leniter ascēdere sicut si esset vacua. ⁊ hoc dicit
Gordoni⁹ ex alio etiā valēt: q2 calefaciūt cere^m:
⁊ originē neruoꝝ. ⁊ iō nerui fiūt abiliores ad mo-
tum expulsionis. Ista q̄ sequunt̃ f̄m Aui. valent
a tota p̄prietate. s. ꝙ pariens teneat in manu sini-
stra lapidē magnetē. Itē liniat̃ cū cinere vngule
asini aut suffumiget̃ cum ea suffumiga° cū oleo
piscis salari suspensio corallii in coxa dextra valet
Dicit̃ ꝙ si suspendat̃ super coxā ei⁹ storax rubea
nō aduenit ei dolor. Si crocus terat̃ ⁊ fiat ex eo
mx ⁊ suspendatur sup̄ eam expellit secundinaz.
dicit̃ ꝙ mulier nō moritur ex partu si lapidē ful-
guris teneat in lecto suo vel in alio loco.

¶ Capl̄m. 21^m de regimine pregnantium.

p

Ostquā aūt mulier cū adiu-
torio dei ⁊ medici-
ne vel sine medicina fuerit pregnata
oportet illā gubernare ne nouiter cō-
ceptus aboleat̃ ⁊ mulier veniat in aborsuz secūn-
do dicta autorū medicine. Cauere debet mulier
pregnans a nimia ꝯstipatione a qua si aliqn̄ ag-
grauata fuerit vtat̃ in principio prandii prunis
maturꝭ siccis aut nō siccis ⁊ iussella ante oīa alia
cibaria cōedat. Caueat a labore ⁊ exercitio sup̄-
fluo ⁊ a saltu ⁊ a coreatiōe ⁊ a tussi ⁊ a coitu. Et
caueat ab omi balneo nisi qn̄ appropiquat p̄tui
tūc em̄ nō nocet eis imo iuuat ad mollificandū
musculos matriꝗ ⁊ vulue ⁊ ad ap̄iendū vias. Et
caueat a frigore exteriori ⁊ a rebus vaporosis ne
cadat in corrizā nec ī tussiz. tussis em̄ facit ad cō-
motionē fetus ⁊ aborsum. Et caueat breuiter ab
oībus q̄ faciūt aborsum. vt est salt⁹: coreatio: p̄-
cussio casus obuiatio ⁊ coitus maxime post cibū
⁊ ira ⁊ tristicia ⁊ timor: oīa sūt causa aborsus ma-
xime in p̄mo mēse vsq3 ad 20. dies. s3 ⁊ ī p̄ma eb-
domada vsq3 ad tres dies. Caueat etiā a vōitu ⁊
a forti purgatione. ¶ Caueat etiā a rebus acut̃
⁊ amaris: vt sūt cappares oliue immature. Et ca-
ueat a rafanis ⁊ a faseol⁹ ⁊ lupinis ⁊ ab aliis que
faciunt ad fluxum menstruorū vt cicer ⁊ cisamū
Et caueat a menta ⁊ a ruta ⁊ a calamēto ⁊ silib⁹
que faciūt ad fluxum Et comedāt bona cibaria
vsualia ⁊ bibant bonū vinū odoriferum ⁊ matu-
rum in colore mediocri. nō albū nec clarū: s3 ten-
dat ad nigredinē. Et vtat̃ fructibus maturis et
stipticis ad ꝯfortandū stomachū ⁊ excitandum
appetitū: vt sunt citonia ⁊ pira odorifera. Si ali-
quos fruct⁹ vel aliquē cibū multū appetit q̄uis
nō sint multū vtilia aliquid de eis ei offerat̃. Si
aūt pregnās appetit aliq̄ que nō ꝯsueuerunt co-
medi tūc vtat̃ rebus frixis vel assis cōmixt̃ ⁊ con-
ditis cū aromatib⁹: ⁊ vtat̃ fructib⁹ statim dictis ⁊
mal⁹ granat̃ ⁊ auellanis torrefact̃ ⁊ castaneis. ⁊ a-
liqn̄ citrāgul⁹ ⁊ limōib⁹. ⁊ aliqn̄ vtat̃ sir° de absin°
Si v̄o aliqua pregnās incurreret fe. regat̃ cū di-
eta fria ⁊ humida. Et si ꝯuenit eā purgari purge-
tur: nō in p̄mis. 3. mēsibus q2 tūc ligamenta sunt
debilia sicut testat̃ Ga. 5° amph̄. cōmento p̄mo.
pregnātes ⁊c̄. Et tūc potest purgari cū māna et
cassiaf̃. ⁊ tamarindis ⁊ cū decoctiōe viol⁹. ⁊ p̄u-
noꝝ damaſ. Medicine pregnantium sunt p̄mo
electuariū diamargariton qđ ponit Aui. R̄. mar-
garitarū nō p̄foratarum piretri aā. ʒ. j. zinziberis
masticis. aā. ʒ. iiij. zedoarii deronici seminis apii
cassieliguee cardamōi nuꝗ musca. macis cynamo-
mi aā. ʒ. ij. been rubei piperis macropiperis. ana
ʒ. iij. zuccari ꝙ suffic̄. dosis est coclearium. j. vl' po-
test fieri in tabulis. Hoc em̄ electuariū rectificat
dispōnez matricis ⁊ dispōnem sto¹ pregnātis. q2
cā. est Aui. ꝙ hō debet impēdere studiū in ꝯfor-
tatione sto¹ pregnātis cū supradicto electuario ⁊
cum xiloaloes ⁊ mastice ⁊ cum speciebus aroma-
ticis in quib⁹ nō est multa caliditas. Arnald⁹ ī suo
libello de vinis: ponit istud vinum ad retinēdos

filios ꝛ vocat ipsum deus diamon. ℞. zuᵗgarioꝝ añ. ℨ.j. leuisti spiceᵗpipis albi añ. ℨ.ß. galangeᵗ anᵗ carui añ. ℨ.ij. ꝶ. nectar. cum zuc. ꝛ limphetur cum aqua passulata vel liquiris.

¶ Capitulum. 22. de retentione secundine.

s Ecundina dr̄ qꝛ 2ᵃ ē ī partu filii ēt est secunda in ḡnatiōe embrionis. naꝫ qñ spmata fiᷓ in mr̄ice ꝯiunguntᷓ ꝛ vnū agit in aliud ꝛ fit q̄si lac: tūc in supficie circūqꝫ fit vna pellicula q̄ postea crescit ꝛ augmētatᷓ ad augmētū ꝛ quātitatē fetꝰ ex sanᵍ menstruo. ꝛ est siᷓ de tela q̄ fit in supficie vini bullienꝶ ī dolio: istā telā ḡnat nā ad tegēdū embrionē loᵒ tece vl' lintheamīs: vt ptegat custodiat ꝛ defendat vsqꝫ ad horā exitꝰ eiꝰ q̄ sī retineatᷓ post exitū fetꝰ iducit multa nocumēta sic̄ est fe. fetor anhelitꝰ dolor capiꝶ ꝛ aliqñ sincopis ꝛ similia accidentia.

Curatio in pmis. si secūdia retineatᷓ post fetꝰ exitū ppterea qꝛ mr̄ est debilis in se qꝛ multū laborauit in ptu tunc pariēs. iacēdo in calore ꝯfortetᷓ cū aliq̄ potu boni odoris ꝛ nutrimēti ꝛ cū medicis corꝛ cerebꝛ ꝯfortantibꝰ. sic est diamargaritō diāthos ꝛ diamuscꝰ ꝛ pliris cū musco ꝛ potio muscata ꝛ post ꝓuocetᷓ sternutaᵒ ꝛ retineatᷓ anhelitꝰ ꝛ stringantᷓ nares vt ex tali dispōne vēter ꝛ ptes iferiores cōprimat qδ in mr̄ice ꝯtietᷓ ꝛ tūc expmat se fortiᷓ. Et si p ista nō bñ exit q̄escat pvnā pausaꝫ tenendo loca iferiora cal'a vngēdo cū oleo de lilio ꝛ δ sambuco actual'r cal'is mistrādo iteꝝ diuretica cal'a ꝛ illa q̄ expellūt fetū mortuū ꝛ illa q̄ ꝓuocant mēstrua ꝛ detᷓ succꝰ porri. Et ꝶ suffumigaᵒ ex semie porri ꝛ sauina ꝛ arthemesia ꝛ ypicon ꝛ dentᷓ in potu ꝛ fiāt illa q̄ dcā sunt in caᵒ pcedente stercꝰ colūbinū ꝛ stercꝰ eq̄ suffumigata valent simp. ēt per se vel cū alijs. vngula equi absinᵐ ꝛ rutha stercꝰ bouis stercꝰ ancipitrꝫ potaꝶ vl' suffumigaꝶ. Ex supradicꝶ pōt fieri balneū supposito ria empl'a suffumigaᵒ ꝛ silia. ¶ Medicamē Haly ad expellendū fetū mortuū ꝛ secūdinā. ℞. sauine aristologie azari se. achori añ ptes eq̄les tere oīa ꝛ cū melle despumato distēpata ꝛ dab. ℨ. ij. cū aq̄ decoctionis lupinoꝝ mentastꝛ ꝛ sauine. ¶ Et si p h̄ nō exit secūdina ꝶ sic. ℞. oppopōq̄ fellis bouis añ. ℨ. ij. castorei. ℨ. j. detᷓ mulieri cum aq̄ decoctionis maratꝛ ꝛ sauine. Et dicit ibidem Haly ꝙ vir virgaꝫ sua cathaplasmet ex catno. i. gūma iuniperi ꝛ mulierē futuat. ꝛ exiet creatura in factura dei. Silr aristol'lōga ꝛ rotūda ꝛ sauina ꝛ nasturciū añ ptes eq̄les terantᷓ ꝛ distēperentᷓ cū felle bouis ꝛ inde lichinū factū mulieꝝ supponatᷓ ꝛ educit fetū ꝛ secūdinā. ¶ Alia medicia Haly ad idē. ℞. se. cicute sauie lupioꝝ añ. ℨ. j. myrrhe. oppopōq̄ añ. ℨ. ß. castorei. ℈. j. ꝶ pul'. ꝛ detᷓ mulieri. ℨ. j. cū aq̄ decoctōis cauliū ꝛ pulegij. Et diᷓ Aui. de suffumigatiōibꝰ bonis ē elleᵇ albꝰ cū fit suffumigaᵒ cū eo. Hic itellige ꝙ Haly ī liᵒ. de regali dis. 2ᵃ pte caᵒ. 7ᵒ. ponit modū extiōis secūdine fm cirurgiā. Et ē: ꝙ si post ptū secūdina remanet sub forma rotūda in aliq̄ lateꝝ mr̄icis. Tūc obstetrix manū suā punctā cū oleo viol' vl' de lilio mittat p os mr̄icis. Et inentā secūdinā nō adherētē alicui pti mr̄iq̄ paulati exterius trahat. Si āt fuerit adherēs collo vel alicui pti mr̄icis non educat ipaꝫ violentᷓ ne forte matrix cū ea foris attrahatᷓ sꝫ paulati ad aliqδ latꝰ trās mutetᷓ aliq̄lr retorq̄ndo cū tenacl'a fragatᷓ ꝛ a matrice sepetᷓ. ꝛ sic cito foris exiet forte eadeꝫ nocte vl' in crastinū: aliq̄ ligāt eā apphensam cū bēda subtili ad coxā mulieꝝ ne ad iteꝝ retrahatᷓ ꝛ pꝰ paulatim exhunt ponēdo desup emplm ꝛ interius ponēdo res mūdificatiuas vt excitent virtutem expulsiuā matricis vel res lenitiuas.

Declaratio in retētiōe secūdine. ¶ Prio duᵇ si retēᵒ secūdine post ptū ē mltū piculosa ꝛ vr̄ ꝙ sic: qꝛ est res supflua q̄ nullū adiutoriū pōt facē pꝰ exituꝫ fetꝰ: imo iducit multa nocumēta ꝛ dol'. capiꝶ ꝛ stoᵗ ꝛ fe. ꝛ alī sincop ꝛc̄. ¶ In oppoᵐ ē Aui. ī loco alleᵒ vbi dicit. Nā cū nō egreditᷓ secūdina tūc ipsa carminatᷓ ꝛ egreditᷓ post dies ꝛc̄. ¶ Primo nō: vt visuꝫ fuit in pnᵒ istiꝰ caᵗ in caᵒ de ḡnatione ēbrionis in isto. 6. liᵒ. ꝙ pncipiū ḡnatiōis secūdine est ex spmate: imo añ formationē ēbriōis īcipit eiꝰ informaᵒ attñ sp crescit ꝛ augmētatᷓ ex supfluitate nutrimēti fetꝰ qδ ē san. mēstruꝰ. Et q̄ diu fetꝰ stat in vtero ipsa est teca ꝛ defensio eiꝰ sic̄ teca fabarū ꝛ cicerū est cooptura ꝛ defensio ḡni sui. Et iō in nāli ꝛ bono ptu ꝛ maturo secūdina frangitᷓ in hora ptus ꝛ apitᷓ sic̄ teca castanee apitᷓ post fructꝰ maturitateꝫ. Alī tñ accidit dicta retētio aut qꝛ fetꝰ nō est maturꝰ ꝛ ligamēta secūdine nō frāguntᷓ. Aut qꝛ pariens ē debil' nō potes ipellē postq̄ fetꝰ est ex. nā eā odit qꝛ actꝰ ꝛ operatio secūdine iaꝫ tūc desinit ꝛ virtus expulsiua ipsam iuxta posse nititᷓ expellē tanq̄ sarcinam ꝛ pondus iutile. Et h̄ tenetᷓ p ꝯclōne ꝙ debet expelli iuxta posse sine magna exterminatione parienꝶ qꝛ ipsam nā per se expellit sine adiutorio artꝶ meᵉ. ¶ 2ᵒ. itelligendū est. ꝙ ꝯdictio est iter Aui. ꝛ Haly de regali dispōne, nam dici

tur ibid a Haly.⁊c nõ oȝ oio cũ secũdia ↄclusa fu
erit ei⁹ curã differre q̃n acceleret ei⁹ emissio q̃m fit
interi⁹ q̃nq̧ ab ea.hec ille.Aui.eñ nõ fac̃ multũ
de ea cõputũ dicẽs auctoritatẽ dictã sup̃i⁹ i op^m
Ad h̃ nõ p̃mo:q̧ secũdina ẽ multũ leuis ⁊ tenera
Et cõparo ipam tele q̃ fit sup vinũ exñs in dolio
q: a supfluitate nutrimẽti fet⁹ q̃ natura ad ptes
expellit exteriores:⁊ iõ post partũ cito corrũpit̃
sicut vna res a natura distincta.Tũc dico q̧ ve-
rẽda ẽ retẽtio secũdine pp accidẽtia q̃ inducit q̃
iam supius fuerũt enumerata.⁊ si possibile ẽ ex
pellat̃ nõ tñ pariẽs est multũ fastigãda:si debilis
est nisi post ei⁹ ↄfortationẽ.Et tũc p̃mo puocet̃
sternutatio.⁊ fiãt p⁹ leuia remedia ⁊ postea alia
fortia.si cũ p̃mis nõ exit:al's spectet̃ natura ma-
turãs ⁊ corrũpens ⁊ expellẽs ipam mittẽdo itra
matricẽ vnguẽtũ basilicũ qd Aui.ponit in.5.qm̃
putrefacit secũdinã ⁊ extrahit ipam.¶ Cui⁹ hec
est. ℞^a.℞.cere.℔.j.pic.ʒ.8°.myrrhe rasine añ.ʒ
4.terebẽtine.ʒ.4.olei.℔.5.fiat vnguẽtũ.¶ Sȝ
tũc q̇d dicẽdũ ad Haly q̧ ipe icitat medicũ:⁊ ob
stetricẽ vt sint diligẽtes circa expulsionẽ ei⁹ pro-
pter accidẽtia q̃ inducit q̃n vltra modũ retinetur
q: cũ ea aliq̃ supfluitates retinent̃.⁊ q̃uis i.8°.li
bro dixerit ⁊ posuerit dictã auctoritatẽ.tñ i.9°.li°
alit̃ dicit dicẽs in fine.6^i.c.vbi dicit sic.nec vo e-
ductio secũdine diffiniẽda ẽ.⁊ si nõ egredit̃ non
curet̃ putrescit eñ post dies ⁊ dissoluta emittit̃.
hec ille.⁊ sic concordat cum Aui.Et ego hanc vi
di sepe experientiam:igitur ⁊c.

¶ Capl'm.23^m.de gutta.

g Vtta est passio i ligamẽtis ⁊ ner
uis iuncturaȝ corpis ex
humore vel vẽtositate ad eos decurrẽ-
tibus a mẽbris supioribus vel circũui-
cinis vel a mala cõplone.¶ Iuxta qd sciendũ q̧
gutta ẽ gen⁹ ad omnẽ dolorẽ q̃ fit in iũcturis ⁊ li-
gamẽtis coȝ ex cursu humoȝ vl' vẽtositatũ p viã flu
xus vl' stillicidij.Vñ gutta hȝ spẽs cõiter q̃tuor
quaȝ p̃ma vocat̃ arthetica.Et p̃prie vocat̃ arthe
tica:q̃n discurrit p art⁹.i.p mẽbra.Aliq̃n ad hũe-
rũ aliq̃n ad cubitũ aliq̃n:ad genu aliq̃n ad collũ
aliq̃n ad iũcturas spõdiliũ ⁊ sic de alijs.Vñ q̃ar
thetica ẽ ex humoribus ad ↄcathenationẽ mẽbroȝ
decurrẽtibus tñ aliq̃n oẽm dolorẽ quẽ ↄcathenatio
mẽbroȝ patit̃ artheticũ vocauerũt.3°.ãph.ↄ°.14
¶ 2ª spẽs d̃r podag̃.⁊ d̃r podag̃ a pos grece qd
est pes latine.Et d̃r podag̃:q: ad pedẽ p̃ncipalit̃
fit p fluxus vl' stillicidiũ hũoȝ vel alicui⁹ hũiditatis
extranee vel ad iũcturas ⁊ ligamẽta ⁊ neruos do
lorẽ causant̃.¶ 3ª spẽs vocat̃ cirag̃ a ciros q̧ est
manus p eandẽ rõnẽ:q: gutta in manibus ⁊ iũctu
ris ⁊ ligamentis eius.¶ 4ª spẽs d̃r sci^ca ⁊ d̃r de
scia ⁊ est os coxe ↄcauũ i q̃ ingredit̃ ⁊ vertit̃ aliud
os qd d̃r vertebrũ ⁊ int̃ vtrũq̧ os est ligamentũ
q̧ ligat vnũ os cũ alio.Et q̃n in illo ligamẽto vl'
in ligamẽto exteriori imbibit̃ mala ma^a facit ma
gnũ dolorẽ ⁊ tãtũ q̧ facit ad ↄcurtationẽ neruis ⁊
ad manifestã claudicationẽ vel corpis imobilita
tem:maxime q̃n ma^a est imbibita in ligamẽto i-
teriori.Si eñ gutta fuerit i aliq̃ alio loco q̃ i ma
nu vel pede vel ancha p p̃po noie d̃r arthetica ⁊ sic
nõ oȝ ponere nisi vnũ genus.⁊.4.species.

Cause gutte sũt quedã p̃mitiue:alie ãntes
alie ↄiũcte.¶ Primitie aũt sũt fra
ctura nimi⁹ pot⁹ immoderatũ exercitiũ maxime
post replone.Casus ict⁹ ⁊ pcussio ↄquassatio dis
locatio ad q̃ seq̇tur debilitas i mẽbro nimia exte
rio: calas dissoluẽs hũiditates ⁊ faciẽs eas fluere
siſtrictiã magnũ frig⁹ ab extra ↄgelãs ⁊ restrigẽs
membrũ ⁊ ipm debilitãs ⁊ humorẽ congelans lõ
gus etiã vsus ciboȝ flãticoȝ sicut sunt fruct⁹ re
cẽtes ⁊ pisces.vñ sunt aliq̇ cibi q̇ ad h̃ hñt aspe-
ctũ sicut sunt anserelli ⁊ porcelli pigues ⁊ anguil
le caro porcina maxime recens ⁊ aues in aquis
degẽtes vt sunt anates falce corui aq̃rici ⁊ rũgi
⁊ pisces bestiales ⁊ oẽs sine sq̃mis.¶ Cãe ãntes
¶ Prima ẽ mala cõplo cal'a in iũcturis exñs ⁊ ibi
materias attrahẽs vel mala cõplo fri'a ipm me^m
mortificãs ⁊ calorẽ eius.Silr replo maloȝ hũo
rũ vel hũiditatũ inaturaliũ vel naturaliũ i nõ de
bita pportiõe:rõne cui⁹ exeũt a sua p̃p̃a natura
siue sit sanguis p se vel mixt⁹ cũ flãte vl' m'lia aut
colera aut flã p se maxie crudũ vl' hũores cõposi
ti ex istis:debilitas etiã digtie maxie.2^e.⁊.3^e.qes
⁊ ociũ ⁊ dimissio exercitij ↄsueti coit⁹ inordinat⁹
maxime post replonẽ freq̃ntia ebrietatũ ⁊ gulosi-
tatis retẽtio euacuationũ ↄsuetaȝ vt sanguinis
mẽstrui vel emorroydaȝ vel alteri⁹ supfluitatis exi
re ↄsuete. Alia cã põt eẽ fuisse genitũ a gẽitoribus
guttosis.q: morb⁹ hereditari⁹ existit p̃pter infe-
ctionẽ seminũ ⁊c.Et si alie sunt cause p̃mitiue vel
ãntes:ad istas reduci p̃nt.¶ Cãe ↄiũcte sũt de-
bilitas mẽbri suscipiẽtis supfluitates ⁊ fortitu-
do mẽbri mandant̃ eas ⁊ expellentis a se siue sint
mẽbra principalia siue alia amplitudo etiã viaȝ
Silr humores iaȝ fluxi ad iũncturas ⁊ ligamen
ta earũ cũ malis q̃litatibus.¶ Qui vo vellet te-
nere viã Ras breuẽ q̃ntum ad causas gutte di-
cet.Cause quib⁹ fiunt dolores iuncturarũ sũt.5.
p̃ma augmẽtatio hũoȝ i corpe.2^a.fortitudo mẽ
broȝ p̃ncipaliũ potẽtiũ expellere supflua.3.debi

litas membrorum recipientium. Et in hoc ɔcordat Serap. in suo breuiario. et Auicē. similiter.

Signa gutte manifesta sunt: q2 sentit dolor in loco iuncturali et ille ē magn⁹ itollerabilis et clamosus. aliqñ cū tumore: aliñ sine et adest istantia vigiliarum fm itentiões et remissionē cāe et qlitatū ei⁹. Quia aliñ est dolor remissus cū pōderositate et ḡuedine mēbrorum. ¶ Signa causarum si fuerit a cāis p̄mitiīs iudicio patientis et sociorum pōt hri. Si gutta fit a cāis añcedentib⁹ vt si fuerit a mala complone calā sine mā ibi sentit calitas fortis cū sensu tact⁹ sine ponderositate et ḡuedie. Et si ibi fuerit materia ibi sentit extēsio et grauitas cū dolore et inquietudine. Et si ibi fit mala fria in tactu repit fritas manifesta. ¶ Signa replonis sunt inflatio venarū cutis extēsio pulsus plen⁹ grauitas mēbrorū vrina tincta et spissa. pigritia in motib⁹ ebetudo itellectus appetit⁹ debilis debilitas visus. Aliñ etiā somniat se nō posse moueri vel aliqd graue pōdus supra se portare vel hre: et somniat se nō posse loq ac si hret incubū. ¶ Signa sanguis sunt habitudo plena tendens ad pinguedinem grauitas in capite et rubor in origine oculorum alices oscitationes et nausea et dormitā⁹ pturbatio in sensib⁹ et in itellectu et in cogitatiōe lassitudo corpis sine labore p̄cedēte et rubedo coloris corpis et vrine. Calor et extēsio in loco guttoso. pulsatio et ḡuitas et p̄cessit multa carnis comestio et pot⁹ vini cum ociositate et replone et reqe. Frigida iuuant et delectant. Calā ab ex applicāda nocent si ɔtinuant: et cū b tps est ver et etas iuuenilis et ɔ⁹ sanguinea et regio ɔuenit cum eis et alia pticularia ɔuene appent plene. ¶ Signa flātis sunt q2 adest extēsio in loco sine pulsatione et sine punctiōe et nō cito mutat dolor de vno loco ad aliū: imo remanet res fixa in vno loco et adest paucitas rubedis et puus calor in mēbris Et forte hō est senex et tps est hyems et regimē pteritū fuit multiplicatiuū flātis. Et forte ars: vt piscatoria et ɔ⁹ cum istis ɔcordant. Sic calā iuuant: et fria obsunt: si oia ista ɔcordāt verisile est q flā est cā isti⁹ passionis. ¶ Signa colere sunt fortissim⁹ et acutissim⁹ calor ledens tactū et spatio pua sine grauedine et dolor pungitiuus et nō sentit dolor grauatiu⁹ sicut in sanguie et in flāte nec tātus tumor nec tantus rubor sicut in sanᵉ. et dolor magis tendit ad supficiē mēbri propter leuitatē et subtilitatē maᵉ. Et cū b aliquando amaritudo in ore sentit. Et forte est iuuenis coleric⁹ et tps est estas et regio et cōplō calā et sicca regimē multiplicās colerā: vt q2 vsus fuit allearū pipatis et vino puro. et forte multū laborauit in tpe calō: vl nimis vigilauit. et forte ars et alia pticularia ɔcordāt. De melācolia aūt raro aut nunq fit gutta nisi cū aliq subtili hūore fuerit cōmixta. ¶ Signa āt q fit a mala cōplone b valde raro fit. vt dicit Aui. et tūc adest dolor sine ḡuedine: et sine iflatione et nō est alteratio coloris nec signū alicui⁹ maᵉ. ¶ Signū mlīe pui tas doloris pua tensio puū iuuamētū ex euatione est attenuatio loci dolētis et obfuscatio coloris ei⁹ et tenebrositas sine rubore. et forte alia pticularia ɔcordant: vt est ars etas tps cōplō dieta et alia hmōi. Si mā est ventosa adest tensio absq ḡuedine et dolor cito mutat de vno loco ad aliū pter leuitatē vētositatis et p̄cessit dieta vētositatis ḡnatiua. ¶ Signa aūt q hūores sunt cōmixti faciētes guttā cognoscunt p pmixtionem signorum et p paruū iuuamentū seqtur ex administratione rerū calidarum nec fridarum nisi fm diuersitatē humorum. nā vna hora iuuat cum calīs alia hora cū friis vt dicit Aui. Et cū hoc forte p̄cessit regimen ḡnans humorē caliū et fridū vel vt accidit in corporibus calide cōplonis aut colerice in qbus rōne cōplonis et inclinationis nālis generatur colera et rōne diete ḡnat flā et crudi humores. Et per istū modum ḡnatur ma⁹ mixta in gutta et in febribus cōpositis.

Judicia in gutta et spēb⁹ ei⁹. ¶ Primo iudicat ypo. eunuchi nō podagrizant nec calui fiūt. 6. amphō. amphō. 28. Intendit ypo. ibi q isti eunuchi ex dfectu facto in dicta nont pñt podagrizare q̄uis non coeant. ¶ 2⁹ podagra et maniaca ve et autūno mouent vt in pluribus. 6. amphō. amphō. 55. Et cā datur i cōmento q2 humores liquefiūt in corpore in vere et ad debilia currunt loca de fortioribus locis et Auicen. concordat in hoc. ¶ 3⁹. pueri non podagrizant ante affrodisiam. i. ante tempus cocundi. 6. ampho. ampho. 30. Et sequitur in cōmento Cū eunuchos podagricos eē videri pueros nunq me vidisse memini nisi aliqñ timorem in gētib⁹ ex nimijs gulositatib⁹ suis. cōmēto eiusdē. ¶ Quarto cū ypo. 6. ampho. amphō. 49. qcunq podagrice egritudines fiunt he defluentes in. 40ᵃ. dieb⁹ desistunt. et Gal. in commēto dicit q sicut terminus flōnum carnosariū particularum est dies. 15ᵃ. sic et neruosorum est 40ᵃ. propterea q2 caro est rarior q suba colligātie. Et ma⁹ q est in carne cito cōgregat et cito resoluit, et illa q est in ligamentis tarde cōgregatur

⁊ tarde resoluit̃. Et iõ cõiter videmus q̃d qñ tu-
mor appet in gutta ẽ bonũ signũ. q: tũc materia
gutte transit a mẽbris neruosis ad mẽa carnea ⁊
tunc minuitur dolor manifeste. ¶ 5° humores
ex quib⁹ fiũt gutte procedũt a 2a ⁊ 3a. digestione
vt dicit Aui. ⁊ nõ a pmavel a. 4a. ¶ 6°. aptiores
homines in quib⁹ iste egritudies multiplicant̃
sũt senes ⁊ hñtes egritudies cronicas ⁊ conuale
scẽtes si male gubernent̃. Et cã istoꝝ est: q: vtu-
tes istoꝝ deficiũt a bona digestione. ¶ 7°. Auic.
in. 21a. 3l. dicit ꝙ qñ alicui accidũt dolores iũctu-
rarũ prĩo icipiũt a podagra. ¶ 8° iudicat̃ ꝙ gut
ta ẽ morb⁹ hereditari⁹ qm̃ spma est ꝰm cõplone
gñantis. ¶ 9° iudicat̃ ꝙ mltotiẽs fit curatio do
loris iũcturarũ ⁊ ꝯfortatio eaꝝ ⁊ expulsio mate-
rieꝝ ab eis. ⁊ ista sũt cã pniciei egrotanꝗ: qm̃ ille
supfluitates q̃ ꝯsuete sũt fluere ad iuncturas per
ueniũt ad mẽbra pncipalia. ⁊ si nõ trahũtur ad
iũcturas fluũt alibi faciẽtes cadere habẽtes eam
in timorẽ. ¶ 10°. iudicat̃ ꝰm Auic. in loco supe-
ri⁹ allegato. Cũ succurrit̃ dolorib⁹ iuncturarũ in
primis cũ apparet ꝟ. coꝝ cura facil'. ¶ 11°. si egri-
tudies iũcturarũ ꝯfirment̃ ⁊ fiãt cõsuetudinarie
nõ curant̃. maxime ille q̃ gñate sũt ex hũoribus
diuersis. ¶ 12°. si varices supueniãt guttosis: si-
gnũ est sanatiõis coꝝ. ¶ 13°. iudicat Aui. ꝙ oĩe
mẽbrũ in q̃ est dolor iũcture macrescit ⁊ extenua
tur. ¶ 14°. dolores iũcturarũ q̃ sũt pter sciaticã
cũ curant̃ ⁊ eradicant̃ eoꝝ materie nõ redeũt ve-
locit̃. sciatica vo ⁊ podagra cũ curant̃ ⁊ eradican
tur ⁊ eoꝝ mae sũt ex eis q̃ redeũt velocit̃ qualibꝫ
ex cã text⁹ est Aui. pcisus ⁊ hoc fit propter situm
membri. ¶ 15° iudicam⁹ cũ Ras. in diuisionibus
⁊ cũ Auicen. in. 22a. 3l. quãdo sciatica accidit in
ancha sinistra fit dolor eius super ifirmum vehe
mentior ⁊ deterior.

Curatio aũt gutte. Primo aũt intẽdi-
mus pseruare ne ruãt ĩ tristo-
sam gutte languorẽ: aut volum⁹ egritudinẽ re-
mouere. Preserua° aũt fit p remotionẽ ⁊ euacua
tionẽ oium cãꝝ supradictarũ siue sint pmitiue si
ue añtes siue ꝯiũcte siue sint cibales vel alie. Et
ad istã pseruatiuã intẽtionẽ prenotent̃ aliq̃ cañ.
gñales. ¶ Primus. q: freqñter podagra ⁊ arteca
monẽtur in autũno propter fructus in estate co-
mestos necessariũ est vt tales fruct⁹ maxime ab
arteticis ⁊ suspectis euitent̃ de intẽtione Ga. 6°
ampho. cõmento. 55°. ibi Podagrica ⁊ maniaca
¶ 2⁹. q: coitus est forꝗ cã in gñando podagraꝫ
oꝫ suspectos ad hãc egritudinẽ ipm totalr̃ euita
re vel p maiori pte sñia Ga, 6° ampho. cõmento

30. ibi: Et pueri nõ podagrizãt. ¶ 3⁹. nimia q̃es
⁊ ociũ ⁊ somn⁹ diurn⁹ nõ pmittẽtes supflua cor
expelli ⁊ resolui. Silr ⁊ magn⁹ labor. exercia im-
moderata iũcturas calefaciẽdo ⁊ debilitãdo: sũt
cãe doloris iũctarũ. iõ p posse sũt ab eis remuen-
da. de intẽtiõe 6l. amph. cõmento. 78. ibi. Eunu-
chi nõ podagrizãt. Nocet podagricis vinũ forte
maxie si psserit saturitas cibi. si em̃ bibat̃ tũc ide
nerui cito patiunt̃. iõ vitandũ est. ibidẽ. ¶ 5⁹ sa-
turitas cibi ⁊ pot⁹ ⁊ freqñtia gulositas ⁊ ebrietas
indigestionẽ pcurãdo sũt cãe doloris iũcturaꝝ
iõ tanq̃ execrata sũt totalit̃ euitãda. ¶ 6⁹. est ex
sñia Aui. in. 22a. 3l. Hoies cal'e cõplonis suspecti
ad guttã cibos flãticos debẽt euitare: ⁊ silr cibos
cõmixtos ex quib⁹ possit gñari sã. vel col'a. vl' hu.
crudi. ⁊ isti duo hu. pmiscent̃ ⁊ illud q̃d grossum
vel crudũ ẽ mittit̃ ad iuncturas pter admixtio
nẽ col'e vl' san. q̃ ipm submersit ⁊ facit penetrare.
¶ 7⁹ ẽ q: nõnulli pati ad guttã p administratio
nẽ flõie ⁊ farmacie pseruãt̃. ista eis exhibẽda sũt
p particularib⁹ ꝯueniẽtib⁹ in tpe veꝗ. de intẽtiõe
ypo. ⁊ Ga. amph. 6°. ãph. ⁊ cõmẽto. 47°. Et qñ
tũ ad istã intẽtionẽ pseruatiuã scribunt̃ hic illi
cañ. seu amph. q̃s ponit Arnald⁹ de villa noua in
suis ãpho. cos etiã scripsit Guido de cauliaco i
6a. pte sui lia. ⁊ sũt bñ ad ppositũ. Et pm⁹ ẽ 8⁹ in
ordine. pedes podagricoꝝ aer offendit excellent̃
infrigidãs ⁊ faciẽs estuare. ¶ 9⁹. in ordine pi-
sces bestiales ⁊ anguille iũcturis semp aduersan
tur. ¶ 10⁹. lactãs porcell⁹ ⁊ fluuiales aues necnõ
vetustissie galline ꝯditionalr̃ ferũt inferiores iũ
cturas. ¶ 11⁹ in ordie minas terribiles ifert iũctu
ris ⁊ capiti q̃ lac aialiũ cũ cib⁹ ⁊ vino sumit. ¶ 12⁹
pot⁹ q̃ nõ spectat iudiciũ vere siꝗ iũcturꝗ mistrat
grauamia lesiõis. ¶ 13⁹ sicut auar⁹ vẽter oppmit
oẽs art⁹: sic q̃tidiana largitas fauet eos. ¶ 14⁹
ois fatigatiua deambulatiua maxime imediate
cibo sũpto ⁊ pedũ suspensio ledit iuncturosos.
¶ 15⁹ i dormiẽtib⁹ nimis ledit articulos decubit⁹
resupin⁹. ¶ 16⁹ extremis artubus excitat iracun-
dia tẽpestatẽ. ¶ 17⁹. passibilitas iũcturaꝝ ⁊ ma-
xime pedũ neq̃tvsũ nocẽtiũ in q̃titate notabili
tollerare. Isti. 17. cañ. sũt ad pseruationẽ a gutta
Quãtũ ad regimẽ ꝯfortatiuũ mẽbroꝝ ne mẽa iũ
cturalia rẽcipiãt supfluitates in q̃ stat mags ps p
seruatiõis: notãt̃ h̃ alij ãph. Arnaldi vbi s. ¶ 18⁹
i ordie ẽ iste in tinis aliuiob pedib⁹ nũq̃ deest ro-
bur pspitat̃. ¶ 19⁹. saluia paꝝ cocta ⁊ crebro sũ-
pta i fine refectiõis mistrat iẽffabile iuuamẽtum
neruis ⁊ oib⁹ iũcturꝗ. ¶ 20⁹. flores amigd. necnõ
⁊ mirre ⁊ camomille ⁊ mellilotũ atq̃ rof. ⁊ semp

nitie ꝓsunt iuncturꝭ. ¶ 21ᵘˢ achorus hedera non arborea: ſʒ terreſtris ſpāli iuncturꝭ oib⁹ amicaꝛ. ¶ 22⁹. nux idica iūcturꝭ ⁊ neruis ꝑceterꝭ frena/ ſcentib⁹ mltipli eſt amica. ¶ 23⁹ q̄ ſepi⁹ calcat vuas aut ī muſco recēte balneat pedes ſuos ra/ riſſime podagriʒat. ¶ 24⁹. vbena geſtata receſ circa colūnas pedū iuuat virib⁹ occulꝭ. ¶ 25⁹. celeſte ſigⁿⁱ dolorē pedū effugit in eternū. Et in telligiꝛ de ſigno piſcis fcō in certa ꝯſtillatione. ¶ 26⁹. cañ. ponitꝛ a Raſi. ⁊ Aui. ꝙ freqnꝛ dolor iuncturaꝝ remouetꝛ cū ꝓuocātib⁹ vrinā. ¶ Iſta q̄ ſequuntꝛ ſunt ꝯfortātia neruos. Pri⁹ beē ner/ uos calefacꝛ ⁊ lenificat ſpaſmū ⁊ duriciē neruoꝝ matrie oleū ei⁹. bdelliuʒ ꝯfert duriciei neruoꝝ ⁊ ꝯgelationi coꝝ. Auicē. ⁊ Daly. in 2° 2ᵉ ptis. fitꝛ oleū factū ex cortice citri. Camomil⁹ ꝯfortat oīa mē⁹ neruoſa. Caſtoreū ꝯfert neruis calefaciēdo ⁊ ꝯſumēdo. Aui. cipus ꝯfert neruis. Caſſialigꝫ. ⁊ cipſſus ꝯfortāt neruos. calamētū emplātū cō fert ſciatite calefaciēdo ⁊ exhendo: ⁊ ꝯfert ner/ uis. Coſtus ꝯfert neruis. 2°. cañ. ⁊ in oleo eius eſt mirabilis ꝓprietas neruis friis Aui. in 5°. Cē taurea in cliſterib⁹ ꝯfert neruis. Aq̄ cinerꝭ ligni ficus ꝯfert neruis. Laurus ꝯfert dolorib⁹ oībus neruoꝝ. fex olei oliuaꝝ ⁊ fex olei de lilio ⁊ feces oīum oleoꝝ caloꝝ ꝯferūt neruis ⁊ iuncturis ex fria cā oppſſis. Oppoponacū ꝯfert neruis ⁊ iū cturis. Piretrū ꝯfert neruis mollificatis. piper calefacit neruos ⁊ in hoc nō eſt ei par. Balneū ſiccū ⁊ ſulphureū idē facit. Metridatū ⁊ tiriaca data poſt purgationē valetoībus egritudibus neruoꝝ. platearī⁹ ſupra antidotariū dicit ꝙ me/ tridatū valet ꝯ extēſionē neruoꝝ ⁊ ꝯctionē ner/ uoꝝ q̄ fit ex hūorib⁹ ibibentib⁹ ipſos ⁊ replenti/ bus ſic fit in ſpaſmo. Et vʒ in relaxatiōe neruo/ rū ſicē fit in paliſi. ⁊ dʒ dari cū vino decoctionis ſaluie. h ille. Itē ſm ipſuʒ reſoluitꝛ metridatū in oleo muſcatellino ⁊ calefꝭ ⁊ inde ꝑs patiens vn/ gatꝛ. ibidē. Et dicit ꝙ valet ſciaticꝭ ⁊ podagricis receptū iteri⁹ ⁊ inunctū exteri⁹. Ioh. Serap. dic in ſnia in ca° de curatiōe podagre. ꝙ metridatū ⁊ confectio hermeꝭ ꝓhibent ne hmōi hūores in corꝑe gñentꝛ. Dicim⁹ etiā ꝙ ſi folia ⁊ ſummita/ tes ſumach cū quo paranꝛ pelles capne ꝯq̄ſſata coquanꝛ in aq̄ in q̄ ponanꝛ alumē ⁊ ſal cōe ⁊ in de lauentꝛ pedes ⁊ genua ⁊ alie iuncture ſine du bio tales iuncture multū roboranꝛ ⁊ defendun tur a ſuſceptiōe ſuꝑfluitatū. Et ſi ſumach nō ha bes fac cū cortiee meſpuli ⁊ q̄rc⁹ ⁊ mirte cū alu/ mine ⁊ ſulphure vi° ⁊ ſaluia cū ſale in lexi° facto de cinerib⁹ q̄rcus ⁊ facit op⁹ mirabile iuſſu dei: cui ſit infinit⁹ honor ⁊ gloria amen. Et iſta ſunt dcā quātū ad ꝓſeruationē a gutta ⁊ ſpēbus ei⁹.

Cura gutte opprimentꝭ iuncturas actua/ liter Canones gñales. ¶ Primus vbi ſimplex q̄litas ledit iuncturas ſolis alteran tibus curatꝛ valitudo. Iſte cañ. eſt Aui. in c° cu/ rationis gñalis in dolorib⁹ iuncturaꝝ. ¶ 2⁹. in iſto ordine canonuʒ curatiuoꝝ gutta raro fit a mala cōplōne ſine ma⁹. iō vtplimū indiget paꝭ aliq̄li notabili purgatiōe. Aui. ibidem. ¶ 3⁹. in egritudie iuncturali cū ſupabūdanti ma⁹ oꝫ ꝙ ꝓhibeatꝛ q̄ð effundiꝛ ꝑ attractionē ad ꝯriū. ⁊ ꝑ minorationē ne illā ampli⁹ ſuſcipiat. Aui. ibidē. ¶ 4⁹. cognita ſupabūdan⁹ ſan. ꝑ ſigna tradita ſupius a pte ꝯria flōia eſt exercēda. Et ſiupra iaʒ exnte ma⁹ ab eadē pte ē ꝓcurāda. ¶ 5⁹. abſtinē⁹ cibi ad ꝯſumēdas materias in ꝓfundo multum valet in ſpēbus gutte Gerardus cremoñ. in ca° de ſciatica.. ¶ 6⁹. vomit⁹ ꝑcipua exiſtit medi⁹ in dolorib⁹ iteriorib⁹ alꝭ inferioꝝ iuncturāꝝ. ¶ 7⁹. ſi materia eſt calā ⁊ colꝛica ⁊ ſubtilis feſtineꞇur euātio cū ſolutiuis. Et ſi vo eſt groſſa nō ē ma/ lum ꝑmittere ꝙ eā ſubtiliet ⁊ maturet ⁊ ꝑpet ad h vt expellaꝛ ad partē euātionis. ⁊ tn̄ iterea alleuia cuʒ ſolutione ſubtili. hec eſt doctrina in 22ᵃ. 3ᵉ. in canonib⁹ doloris iūcturaꝝ. ¶ 8⁹ ī ma terijs cōpoſitꝭ farmacia ⁊ emplā ꝯuenit eſſe cō/ poſita. ¶ 9⁹. ſi q̄s guttoſoꝝ a fc. ſuꝑ gutta mole ſtetur regimine morboꝝ acutoꝝ eſt regendus. ¶ 10⁹. nunq̄ in ſciatica nec in ma⁹ frida in aliq̄ tpe cōpetunt repcuſſiua. ¶ 11⁹ adiutoria repcuſ/ ſiua nec reſolutiua añ corporis cōpetentē eua/ cuationē nequaq̄ ſunt exercenda. ¶ 12⁹ cañ. q̄ ꝯtinue in corpore ⁊ in mēbris inq̄natꝭ ex ebibitꝭ ⁊ comeſtis ſemꝑ aliq̄ gñanꝛ ſuꝑflua ad eorum expulſionē aliqua pticulari farma⁹ frequēter in digemus in ꝓſequēdo curam. ¶ 13⁹. narcotica fria in dolorib⁹ iuncturaruʒ apponi nō debēt niſi in menſa neceſſitate eminente.

Cura pticularꝭ gutte. ¶ In ꝑmis cogni to dn̄io ſanguis ꝓ venaꝝ repletiōes ⁊ ꝑ ruborē loci ⁊ dolorē pulſatiuū ⁊ ꝑ regimen ꝑteritū ⁊ ꝑ alia pticularia in ꝑn° credēdo ꝯſilio Raſ. ſꝭ flōia baſilice de latere oppoſito: vt fluꝛ⁹ nō ſꝭ ad apa ⁊ vt ma⁹ ſlegmonis ad opⁿⁱ trahaꝛ. Cū tñ apa eſt in brachio dextro vꝉ ī māu dextra ⁊ ma⁹ nō ſolebat alꝭ fluere ad manū ſiniſtram ſꝭ flōia de manu ſiniſtra in baſilica. Et ſi replō eſt magna pōt fieri flōia de ſophena eiuſdeʒ partꝭ. Et ſic fec Raſ cuidā mulieri ⁊ ſanauit eā. fecit tñ apoforiſim. Quātitas autē ſanguis exhendi

ſit ſm q̄ntitē apatiō ⁊ doloris ⁊ accidētiū. Et ſi
nō pōt minuere ex baſilica. minue ex aliquo de
eiuſdē ramis q̄bus nō inuēctis: minue de media
na. q: ſm Raſ. in li. de iūcturis. Quidā ramus
vene baſilice ⁊ q̄dā ramus vene cephalice ꝯiun/
gunt: ⁊ ex illa ꝯiūctiōe fit vena mediana ⁊ debe
mus ꝰ facere multotiēs. ⁊ hoc ſufficit aliq̄n pro
cura. Poſt pfectā minutionē debemus ꝯfortare
cū vnguētis ⁊ rebus friīs ⁊ ſtipticis credēdo ꝯſi
lio Raſ ad hoc vt nō recipiat ſupfluitates: ⁊ de
bemus q̄ dare res refrigerātes: vt dicit Haly ſic
ē ius pulloꝝ cū cucur. ⁊ portulaċ alteratū ⁊ ſuc
cā granatoꝝ muſoꝝ ⁊ aq ſolatri vel lactuce vel
portulace. Et vꝫ aq̄ endī. ¶ Sequit vnguētū ex
deſcriptiōe Raſ. ꝓhibēs materiā ne fluat ad lo
cū ⁊ ſedās dolorē. Et vꝫ in apatibꝰ ſan. ⁊ infriat
ea ⁊ ꝯfortat mēm ⁊ intelligit pꝰ pfectā purgatio
nē cū flōmia ⁊ farmacia pſuppoſita bona dieta
⁊ abſtinēa a vino ⁊ carnibꝰ. ℞. ſpodij cāphe mē
mite acaſſ e añ. ʒ. j. opij. q̄rtā partē vniꝰ. ʒe. ſ. gra
na. xv. ꝯficiant cū aq ſolatri vl' lactuce vl' portuc
⁊ deſup ponant. Et vꝫ aq̄ endiuie ſolatri ⁊ aqua
roſ. ⁊ decocꝰ ſand. cū modico aceto. ¶ Aliud vn
guentū. ℞. memite ſand roſ. cortiċ papauer ni
gri añ. ʒ. 10. opij. ʒ. j. ſ trociſci. Et cū vti volueris
reſolue in aq roſ. camphora ⁊ line locū doloro/
ſum. Pari mō poterit fieri de oſſibus aīaliū cō/
buſtis ⁊ lotis ⁊ exiccatis addēdo acaſſiā ⁊ corti
cē papa. ⁊ hermodact cū muſcatellinis pſillij cū
modico cāphoe ⁊ opij. ¶ In ſtatu aūt cum iſtis
friīs ⁊ ſtiptiċ cōmiſcēda ſunt aliq̄ calā ꝯfortatia
⁊ reſolutiua vt eſt camo. melli. ⁊ ſilis. In declina
tiōe aūt vtat balneis ⁊ rebus reſolutiuis ⁊ vn/
guētis ⁊ fomētatiōibus ⁊ empl'is reſoluētibus.
Et, nunq̄ ꝯfortātia mēm leſuꝫ obmittant ſicut ē
camo. roſ. nuces ⁊ folia cipreſſi ⁊ corticibꝰ pini
coctis in vino ſtiptico. ¶ In maa aūt col'ica in
qua ſentit fortis calor ⁊ dolor pungitiuꝰ ⁊ non
grādis extēſio nec magna inflāmatio nec tantꝰ
rubor ſicut in ſanguinea. Et dor aliqualr tendit
ad ſuperficiē mēbri ⁊ alia pticularia ꝯſentiunt.
tūc in pnº ſm Raſ. dent mec debiles euātes co
lerā ſm tenorē vtutis ⁊ ſm tpis qualitatē. nā ſi
corpus fuerit debile: purget cū decoctiōe pruno
rū ⁊ ſero caprino ⁊ cū caſſiaſ. ⁊ tamarind. Et ſi
nō eſt tante debilitatis purget cū elcº de ſucco
roſ. ⁊ reubarº ⁊ ſcamoa ⁊ mirab. cit. ⁊ aloes. Et
dicit Raſ. q ſicut gutta ſanguinea aliq̄n curat
cū flōmia: ſic ⁊ col'ica aliq̄n curat cū purgatione
colere ſine appōne alicuiꝰ mec. Vomitus etiā in
hac cā eſt iuuatiuus vt maa ad oppom attrahat

maxime q̄n dol'. fuerit in iūcturis inferioribꝰ. et
poſtq̄ maa añs fuerit aliqualr purgata. Fiat ꝰ
emplm ad reprimendū materiā ⁊ ad eius reper
cuſſionē ⁊ dolorē remouendū. ℞. roſ. ru. ℥. ij. fa/
rine ordei. ℥. iij. farine lentiū. ℥. 6. pul. cortiċ pini
℥. ij. coquant cū oxizacara ⁊ modico oleo roſ. et
applicet. ¶ Sequunt mec laxatiue quas ponit
Raſ. in li. de iuncturis q̄n materia eſt calā ſan/
guinea vel col'ica ſi vis ſoluere ſol'e ne media ſ
ſic. ℞. ſucci maligranati dulċ. lꝉ. ſ. iulep. lꝉ. ſ. mi
rab. citri. ʒ. v. miſceant ⁊ ſtent p vnā diē ⁊ noctē
⁊ colatura tribuat. ¶ Alia q̄ magis infrigidat
℞. lꝉ. j. iulep. cortiċ mirab. cit. ʒ. x. Dimitte ſtare
ſicut aliā. ⁊ adde. ℥. j. muſcillaginis pſillij ⁊ bibat
par. ¶ Alia medicia laxatia ℞. pruna ſicca. xx
tamarind. xvj. coque in. iij. lꝉ. aq̄ donec redeat ad
lꝉ. ſ. colet ⁊ colatura addat corticū mirab. citri. ʒ
⁊ iterū tpetur ⁊ colature adde zucca. ℥. j. ⁊ def.
¶ Sequit ſirꝰ mirab. citrinoꝝ qui vꝫ dolori iun
cturaꝝ ⁊ fe. acutis ⁊ terciane purgat cole. ru. ℞
mirab. citri. ʒ. 100. ablue cū aqua calā ⁊ mitte in
aqua friā. ita q aqua emineat ſup mirab. 5. digi
tis ⁊ poſtea in eſtate pone ad ſolem per. 4. dies
deinde ℞. illā aquā ⁊ iterū pone aliā ⁊ dimitte
ſtare per alios quattuor dies ⁊ hoc ſ. ter donec
mirab. perdant ſaporē ſuū ⁊ albeſcāt. deinde ag
grega illas aquas cū. 100. ʒ. māne al. ⁊ coque ad
ignē donec fiat iulep. ⁊ ſi vis acue ipm cum ſca/
moa ⁊ cuilibet. lꝉ. ſirꝰ pone. ʒ. j. ſcamonee. ⁊. ℥. j. aq̄
roſ. ¶ Pillule eiuſdem ad dolorē iuncturarum
calīn. Et ſunt Jo. damaſċ. ℞. aloes cicoꝰ. ℈. j. cor
ticū mirab. citri. ʒ. j. ſcamoe eſule añ. ℈. ſ. maſticis
grana. 15. ſ pille cum aqua citonioꝝ vel malorū
macianoꝝ ⁊ ſumat totū in vna vice. q: purgat
co. rub. ⁊ parum humoris aquoſi ⁊ bene opant
in dolore iuncturarū calō. Pille optime in pnº
egritudinis quas ponit Raſ. in li. de iuncturis.
℞. aloes. ʒ. 10. zirungie. i. hermodactiloꝝ corti/
cū mirab. citri. añ. ʒ. 5. cōfice cum ſucco vue cami/
ne ⁊ ſumat qualibet vice. ʒ. j. ⁊ ſ. vel. ʒ. ij. i pillis.
¶ In gutta aūt friā ⁊ i cā ſiatica dic Raſ. q ſi ē
debilis purgetur cum ſe. vitice ⁊ aqua mellis. ⁊
cuꝫ baurach. Et ſi eſt fort ⁊ maa ſpiſſa purget
cū colloq̄nº ⁊ centaurea ⁊ zirūgie. i. hermodact.
⁊ turbith ⁊ teſticulis vulpis. i. ſateriomb q̄ ma
gnā hñt ꝓprietatē in ꝯfortādo neruos vt dic al
gaſaq̄. ⁊ ſi eſt multa maa nō pōt tūc purgari in
vna vice: ꝰ oꝫ vt iterent vices minuēdo q̄ntitatē
mec ſm vires infirmi ⁊ pcipit Raſ. ibidē q fiat
vomitus q: bonus eſt valde cū egritudo fuerit
in iūcturꝭ inferioribꝰ aut in ancha

⁊ in diebus in quibus nō vtitur vomitu aut alio
laxatiuo dabimus tiriacam aut metridatū aut
diatrion pipercon cū zuccaro. Silr̄ valet tiriaca
diatesseron. Ista inquā valēt ad ↄsumēdū resi/
duum materie calefaciēdo ⁊ exiccādo ligamēta
⁊ iuncturas. ¶ In isto casu si est hō materie fride
cōplonis flōia nō cōpetit. q: in isto casu ista de
bilitant virtutē digestiuā ⁊ sic in corpe supflui/
tates auget ⁊ multiplicat. ¶ Empla ⁊ vnguēta
sunt supponēda q̄ calefaciūt ⁊ subtiliāt illā ma
teriam grossam ⁊ h̄ post debitas purgatiōes. ⁊
in statu ⁊ declinatiōe ponēda sunt aliq̄ molliti
ua cū dissolutiuis ⁊ resolutis: vt maᵃ nō ↄuertaꝛ
in lapidē i iūctur̄. q: resoluēdo subtile sine mol
lificatiuis cito grossū lapidificaret ⁊ mēᵐ tunc
nunq̄ posset plicari nec moueri. ḡ vicissiꝫ ponā
tur mō mollificatiua calia ⁊ iterū resolutiua vt
tātū resoluaꝛ sicut mollificaꝛ. ¶ In declinatiōe
aūt fiat h̄ emplm̄. ℞. radicis maluauisci. q̄r̄. j.
pistē fortiter ⁊ addāꝛ canabri p. ij. flor camo.
ʒ. ij. coquātur in colatura furfur̄ vel in vino si cā
est frida. Resoluit enī ⁊ mollificat ⁊ tollit dolo
rem si inde fiat emplm̄. ¶ Aliud qd̄ est forte val/
de in resoluēdo materiā fm̄ Ras. ℞. masticis.
ʒ. j. lapidani. ʒ. ij. se. rafani. se. caul. amomi. añ. ʒ.
ß. fecis olei qd̄ sufficit. vel cū oleo vrino. fiat ēplm̄
ad resoluendū maām fridam. In isto casu valet
diaq̄lon distēperatum cū oleo camo. ⁊ emplatū
desup fm̄ Ras. ¶ Et si maᵃ esset frigidissima ⁊
mēbrū frīm vngaꝛ cū isto vnguēto qd̄ calefacit
mēbrum ⁊ resoluit materiā friam ⁊ valet gutte
fride ⁊ paralisi. ⁊ ipm ponit Ras. in liᵒ d̄ iunctu
ris. ℞. piperis castorei eufor añ. aureum. j. piretri
aur. ij. fiat pul. ⁊ addatur olei costini qd̄ suff. fiat vn
guentum ⁊ vnge locū fortiter sed q: nimis for
te est. ideo vngaꝛ diebus īterpolatis cū dialtea
vel cum marciatonvel cū aliquo vnguēto facto
de axungijs auium ⁊ aīaliū ⁊ cū medull. ossiū
aīaliū. ¶ In ista intētione. i. in dolore iunctu/
rarū a grosso hūore ⁊ frio valet multū fm̄ Aui.
emplm̄ factū de stercore vaccino remota prius
plectoria. ⁊ vr̄ mihi q̄ debeat distemperari cū lexi
uio. ¶ Istud qd̄ seq̄tur vꝫ in dolore iuncturarū
in p̄nᵒ fm̄ Ras. qñ est a cā frida acassia aloes ⁊
myrrha aggregenꝛ cū aq̄ decoctionis gallarū.
¶ Ad idē valēt ḡna iunipi ⁊ nuc̄ cipssi icorpo
renꝛ cū eadē aq̄ gallar̄. Et si addāꝛ ossa mirab.
citri. ⁊ hermodact. erit maltū mirabile purgata
maᵃ. ¶ Aliud emplm̄ ponit Aui. ⁊ est multum
forte. ℞. olei antiq̄. lt. j. ⁊ ß. nitri alexādrini te/
rebētie añ. lt. j. euforbij. ʒ. j. yreos sicci. ʒ. ij. farie

fenuᶜⁱ. lt. j. ⁊ ß. fiat ex his emplm̄ ⁊ supponaꝛ ob/
seruato tn̄. iiᵒ. canone curatiuo. Empla mēbra
cōfortantia ⁊ resoluētia residuū materie. Istis
aūt emplis nō egemus nisi post euātionem ite/
gram maᵉ de quor̄ numero est emplm̄ Aui. ℞.
sauine nucū cipressi ossiū adustor̄. añ. ptes eq/
les aluminis partē. j. dragaganti. 6ᵃ ps totiᵘ gluti
nis pisciū quātū sufficit ad incorpandū fiat ēplm̄
glutē tn̄ distēperet cū lexiuio. ¶ Aliud ad eun/
dem intētionē ⁊ est ptim ↄfortatiuū ⁊ stipticū
⁊ ptim resolutiuū ⁊ mitigatiuū ⁊ facit multas
opationes in pluribᵘ egritudinibᵘ qm̄ apit ⁊ ex
hit spinas ⁊ ossa putrida ex pfundo. ⁊ insuꝑ ma
gis pōt extrahere materiā hūoralē a profundo
iuncturarū ⁊ ↄfert mollificationi. ℞. se. vrtice
mundati spume baurach salis armoᶜⁱ aristolo.
ro. radicis colloq̄nᵉ terebētine añ. aur̄. 20. fenu/
greci pipis macropipis añ. aur̄. 10. gūmi armo
niaci aur̄. 12. cordumeni carui agrestis xilobal/
saᵗ thur̄ myrrhe adipis capre gūmi pini añ. aur.
10. cere. lt. iij. dabber glutis. lt. ß. lacr̄ ficᵘ siluestr̄
aureos. 4. olei de lilio quātū suffic̄ ad liq̄factio/
nem medicinarū humidarum vini optimi quā
tum sufficit ad cōficiendū medicinas siccas cō/
ficiantur oīa ⁊ malaxenꝛ ⁊ ministrenꝛ sup iun/
cturas. ¶ Aliud ⁊ est Auicēne cōferens in vna
hora ad sciaticā ⁊ ad dolorē manᵘ ⁊ pedis ⁊ alia
rū iuncturarū sumaꝛ fenugrecū ⁊ ponaꝛ in va/
se ferreo ⁊ fundaꝛ desup acetū q̄ sufficit: coqua
tur sup prunas vsquequo dissoluaꝛ. Deinde pij/
ciatur mel desup quātum sufficit. ⁊ bulliat iterū
⁊ supponaꝛ. Aliud qd̄ ponit Aui. ⁊ est eiusdem
virtutis. ℞. picis de minera. lt. 3. fecis aceti sic/
ce ⁊ aduste. lt. j. ⁊ ß. gūmi pini cere. sulfuris non
adusti stafizagrie. añ. lt. j. piretᵘ. lt. ß. cardamomi
lt. j. ⁊ ß. misceantur prout decet. ⁊ fiat emplastrū.
¶ Unguentum Rasis ad confortandū mēbra
℞. opij castorei. añ. ʒ. ij. croci. ʒ. ß. aggrega in a/
qua gallarum ⁊ suppone. Et si dolor augmēte/
tur ⁊ cū medicis non remoueꝛ vngaꝛ cū acceto
forti in quo coctū sit mentastrū ⁊ origanum ⁊
alie herbe calide. ¶ Remotio doloris iunctura
rum fit aliqn̄ cū resolutiuis aliqn̄ cū narcotic̄.
pria est vā cura post materie euātionē cū farma
co clisteri vel flōia. 2ᵃ est dubia ⁊ timorosa. pria
fit cū aliq̄bus calis q̄bᵘ inest attracᵒ. 2ᵃ fit cum
friis stupefactis q̄bᵘ inest mortificaᵒ ⁊ mēbri de/
bilitatio cū supflua infridatiōe verūtn̄ remotio
ne doloris virtutē deijcienꝛ indigemus. q: cere
bri ⁊ magni dolores totū corpᵘ pturbant ⁊ egrū
fere ad pniciē adducūt: iō boᵐᵉ q̄ i nimietᵉ po/

loris anodina cū pauco calore cū alijs adinuicē
misceam⁹ vl' vna vice infrabim⁹ ⁊ alia vice calefa
ciem⁹.s.postq̄ dol'.cessauerit. ¶ Istud vnguē[m]
qd̄ sequit̄ tollit dolorē mortificādo. ℞. castorei
opij añ.℥.j.croci.ʒ.ß.misceant̄ cū aq̄ rof ⁊ fi̅ q̄ñ
vnguētū. Et si cū isto dol'.nō aufert̄. iterū lauet̄
mē[m] dolēs cū aceto decoctiōis herbarū cal'arū:
vt est pulegiū saluia origanū ⁊ herba paralisis.
¶ Aliud mitigatiuū doloris qd̄ pōit Ras ⁊ cō
cordat Aui.mica panis albi distempet̄ in lacte ⁊
fricet̄ cū manib⁹ donec bñ incorpent̄ ⁊ tūc ad-
dat̄ vni libre isti⁹.℥.j.⁊ ß.opij.⁊.ʒ.ij.croci ⁊ totū
incorpatū sup locū dolorosū apponat̄ ⁊ freq̄nt̄
iteret̄ mutādo. ¶ Aliud ad idē ℞.amidi q̄rt.j.
farie fenug[i].℥.j.⁊ ß.papa.al.℥.ß.cāph[e] croci opij
añ.ʒ.ij.incorpent̄ oīa cū lacte mulier̄ ⁊ liniat̄ de
sup.⁊ q̄ñ volueris remouere lauet̄ mē[m] cū ace[o]
limphato. ¶ Ad idē ℞.capitū papa.cū semie ⁊
cortice ordei mūdati añ.℥.ij.se.iusq̄ami.ʒ.iij.cō-
quassent̄ ⁊ ponant̄ in vna.lb.aq̄ vsq̄ ad cōsum-
ptionē medietatis: ⁊ colature addat̄ muscillaḡ.
psillij ⁊ fenu[i] ⁊ se.li[i] facte cū aceto media.lb.olei
rof.cōquassati cū albūie oui q̄rt.j.fi illinimētū ⁊
pāni infusi supponant̄ mē[o] patiēti. ¶ Hoc vn-
guentū.vz in podaḡ ⁊ in oīb⁹ spēb⁹ gutte ex fria
cā. ℞.succi herbe grā dei.lb.j.succi radicis ebuli
succi radic̄ vrtice añ.lb.ß.axūgie vulpis vl' muri
legi.lb.ß.q̄bus ad̄ntib⁹ ponat̄ axungia porci i eo
dē pōdere cere rubee q̄rt.j.fi vnguētū ⁊ vz in cā
fria ⁊ remouet inflationē. ¶ Ego facio sic. ℞.
olei rof q: cōfortat.lb.j.olei camo.q: resoluit si-
ne attractiōe.lb.ß.succi rad.ebuli q: resoluit ⁊ ca
lefacit ⁊ hz ppetatē in h̄ ex v̄tute.2[a] q̄ est subti-
liatia succi rute p eandē v̄tutē añ.q̄rt.j.v̄miū ter
restriū q: cōfortat neruos iūcturas ⁊ ligamenta
eaꝝ p q̄ndā ppetatē q̄ in eis est ⁊ p similitudi-
nē carnis coꝝ ad carnē hūanā.lb.j.v̄mes iscidā
tur minuti ⁊ coquāt̄ oīa sil' ad cōsumptionē suc-
coꝝ ⁊ in colatura misceat̄ cera q̄rt.j .terebētine
q: cōfortat neruosa mē[a] ⁊ iūcturas.℥.ij.fi vnguē
tū vz in sciatica ⁊ in oīb⁹ spēbus gutte ex cā fria.
Scribit̄ in.2.li. Kyrānidarū q̄ san.leporis cali-
dus iniūctus sanat podagricos pfecte.

Capl'm.24.de sciatica.

Sciatica est q̄dā spēs gutte cui⁹ dol'.incipit a iū-
ctura anche ⁊ descēdit inferi⁹ vsq̄ ad
corā ⁊ aliq̄ñ descēdit inferi⁹ vsq̄ ad ge
nu. Et aliq̄ñ extēdit se inferi⁹ vsq̄ ad talū pedis ⁊
vsq̄ ad digitos ei⁹. Et dicūt auctores q̄ ex isto
dolore q̄nq̄ extenuat̄ ⁊ macrescit pes ⁊ crus et
coxa ⁊ ista intēsio doloris v̄sus inferi⁹ est s̄m q̄n
titatē ma[e]:nā q̄nto plus extendit̄ do[r] v̄sus infe-
rius s̄m longū etiā s̄m latū maior q̄ntitas ma[e]
arguit̄ ⁊ cū maḡ difficultate incuruāt̄ nec indi-
rectū exigūt. Et sciatica est de nūero egritudinū
cronicarū. ⁊ dicit Aui. q̄ aliq̄ñ dislocat̄ ⁊ resilit ver
tebrū a suo loco ⁊ tūc est cū puatiōe ābulatiōis:
imo moueri nō pōt nisi moueat̄ totū corp⁹ ⁊ ali
quādo sine resilitiōe claudicāt in eundo.

Curatio sciatice paꝝ differt a curatiōe
alioꝝ doloꝝ iūcturaꝝ nisi q:
in sciatica pptereа q: ma[a] est multū pfundata i
iūcturis ⁊ vtplin est fria: repcussiua fere nūq̄ cō
ferūt q: vel materiā ingrossarēt ⁊ redderēt ipaꝝ
indissolubilē ⁊ ineuaporabilē vel ipam maḡ fa-
cerēt pfundare. Si ḡ vr̄ q̄ hō nimis sit plenus
san[e].⁊ alijs hūoribus fi pus flōia de basilica ⁊ si
adhuc nō sufficit fi de vena q̄ est in calcaneo: vel
saltē de sciatica in cauilla pedis exteriori.deinde
fi clistere qd̄ infra dicet̄: deinde purgetur sic. ℞.
hermodactiloꝝ diagredij añ.℥.alb.ʒ.ij.cimini ʒ[a]
costi gariof añ.ʒ.j.fi puluis.cuius dof est.ʒ.j.et
ß.cū vino albo aut mulsa. Aui.tñ dicit q̄ vomit⁹
foꝝ est magis iuuatiuus q: solutio v̄tris tra-
hit materiā ad inferiora nisi esset ma[a] pauca.et
iō postponat̄ farmacia vsq̄ q̄ aliter sit cōsumpta.
Si tñ dolor tendat ad partē interiorē pedis per
sus cauillā interiorē fiat flōia de sophena interi
ori. Postq̄ igit̄ ma[a] añs videt̄ esse diminuta cū
lenitiuis clisteribus ⁊ flōmijs ⁊ cū vomitu ⁊ ab
stinentia ⁊ maior plectoria est aliqualiter miti-
gata.tūc s̄m Aui.qui dicit q̄ solutio v̄tris q̄nq̄
vsq̄ in finē postponat̄ possumus vti tali clisteri
qd̄ est freq̄nter p me expertū in attrahēdo materi
am friam facientē sciaticā. ℞.cētauree rute sal-
uie yue muscate herbe palisis anthos rad.acho
ri sticad arab.añ.℥.ij.an[i].℥.j.fi decoc[o] in q̄ dissol
uatur mellis anthosati q̄rt.j.olei de lilio antiq̄s
simi q̄rt.j.agar[i] hermodact. pul.diaturbith. añ.
ʒ.ij.fiat clistere vel potest ibi poni yerahermetis
vel yeralogodion s̄m magis vel min⁹ ⁊ pōt poni
sal' gēme q̄ attrahit ⁊ dissoluit flātab intestinis ⁊
ptibus anchevicinis. ¶ Istud clistere fi ter in se
ptimana ⁊ infirm⁹ iaceat super ancham lesam ⁊
laxatiua ⁊ sal minuāt̄ vt diu in intestinis rema-
neant: q: q̄ñ diu retinet̄ calefacit ancham ppter
vicinitatē intestinoꝝ ⁊ aperit vias ⁊ digerit ma
teriā gutte. In alijs seq̄ntibus debet poni sal et
alia laxatiua.deinde detur farmacia euacuās flā
⁊ humores grossos vel purget̄ cum pillulis feti
dis, que huic egritudini sunt appropriate ⁊ sicut

sunt pillule de hermodacť:quas ponit Rab in fi
ne sui antidotarij q̄ sūt appropriate podagricis
⁊ sciaticis antiquis.⁊ hec est. ℞ᵃ. ℞.hermoda/
ctil.satirionū arnaglosse.añ.ʒ.ß.iterior colloqnᵉ
bdellij añ.℈.j.centauree minor ʒ.io.al. gūa duo
eufor castorei oppopōaci galbani asse fetide añ
q̄rtā ptē vni⁹ ʒᵉ.scamoᵉ zinziᵇ sinapis tapsie mō/
tane pipis añ.℈.ß.yerapiᶜ.ʒ.j.Et est vna doß. in/
telligiť in hoīe fortissimo.¶ Vel purgeť cū istis
pill.Haly.℞.agarici turbith.añ.ʒ.ij.aloes cicotᵃ
se.cicute añ.ʒ.ß.pulpe colloqnᵉ.ʒ.j .doß est. ʒ.iij.
Hoc clistere ponit Rab in loco supradicto valēs
ad sciaticā antiquā.⁊ in ista etiā ꝯcordat Sera.
℞.cortices radicū capparū corticū radicū colloqnᵉ
⁊ pulpe eius centaure minoris merbezere.i.arna
glosse hermodacť.satirionū nasturcij rafani gal
licani se.baucie se.eruce.añ.p.j.coqnť cū aq̄ ⁊ co
lenť⁊ in colatura ponāť muri nabati ⁊ oleum de
kerua.Et si ponas oleū de lilio ⁊ de ruta ⁊ oleū
sambucinū ⁊ medicinas laxatias attractiuas erit
bonū.¶ Si autē maᵃ videť esse calā s. clistere ⁊
pille de hermodacť. Rab. ℞.hermo.al.ʒ.j.aloes
ʒ.iij.scamoᵉ quartā partē vni⁹.ʒᵉ.se.apij .℈.ß .⁊ ē
vna dosis.Si aūt esset co.cū flā̄te vel essent hūo/
res ca . isti purgenť cum electuaᵒ de succo roß.⁊
puluere de diaturbith vel cū electuᵒ diacartami.
cui⁹ hec est ℞ᵃ. ℞.pul.diadragagāti fri.ℨ.j .car
niū citonior ꝯfector cum zucᵒ.ℨ.ij.zinziᵇ al.her/
modacť añ.ʒ.iiij.medulle cartami.ʒ.vj.diagredij
ʒ.iij.turbith electi.ℨ.j.manne granate mell roß.
despumati añ.q̄rť.ß.panis zucᵃ.ℨ.xvj.s.electuaᵐ
doß est.ʒ.iiij.purgat principaliť flā.secūdario co.
Postq̄ aūt materia añs sufficienter videť eua/
cuata ⁊ de ꝯiuncta aliqua pars quod cognosci/
tur p aliqualem accidentiū mitigationē: tūc de/
bemus vti aliquibus emplastris ⁊ vnguētis reso
lutiuis ad resoluendū residuū maᵉ dūmō simus
tuti q̄ aliqua maᵃ nō amplius ibi fluat . Et ista
emplastra debēt esse confortatiua mēbri . ¶ Et
ad istam intētionem valet hoc empl'm quod po
nit Aui.qd̄ multū attrahit materias a pfundo
intantū q̄ extrahit spinas ⁊ ossa ⁊ confert molli
ficationi ℞.se.vitice munde spume baurach sal
armoniaci aristo.ro.radicis colloqnᵉ.⁊ si nō ha
bes radicem ponas de fructu terebentine añ. au
re.x.gūi armoniaci.aure.i2.cordumeni xilobal/
sami thuris myrrhe adipis capre gūmi pini ana.
aure.x.cere.ll iij.glutinis cōis.ll.vj.lactis fici sil/
uestris:qd̄ si ego nō habeo pono succū folior ⁊
extremitatū fic⁹ cōis aure.viij.olei de lilio q̄tū
suff.ad liq̄factionē medicinar siccar:⁊ s.empl'm

¶ Aliud empl'm eiusdē cōferēs in hora ad sciati
cam ⁊ dolorē man⁹⁊ pedis ⁊ reliquar iūcturar
℞.fenugreci mittať in testa figuli ⁊ desup p̄ijci
atur mel ⁊ s.empl'm.Ad idē. ℞.picis de mine/
ra.ll.iij.fecis aceti sicce aduste.ll.j. ⁊ ß. gūmi piᵃ
cere sulfuris viui staf̄zagrie.añ.ll.j.piretri.ll.ß.cor
dumeni.liist vnū olei.ll.j.⁊ ß.s.empl'm ⁊ cōsu/
mit residuū maᵉ⁊ vz multū.valēt aq̄ termarū na
turaliū.⁊ vz sterc⁹ capra ⁊ bouis dissoluta ⁊ co/
cta cū bono vino mixta cū sulfure ⁊ alumine⁊ sa
lib⁹.Ad istaz intētionē.s.ad ꝯsumendū residuū
maᵉ ⁊ ꝯfortandū membrū debilitatū ab egritu/
dine ⁊ neruos.Valet vnguētū marciaton ⁊ alia
vnguenta calā q̄ ponunť in antidotarijs autorū
⁊ valet p̄cipue vnguētū de balsamo.¶ Valz etiā
vnguētū de vespertilionib⁹ qd̄ ponit Aui. ℞.i2
vesperti iōes decolenť ⁊ coquanť in succo ligue
bouis.⁊ oleo antiquo.añ.ll.j.aristo.ʒ.iiij.castoᵃ.
ʒ.iiij.costi.ʒ.iij. coquanť oīa sił donec succus ꝯsu
mať ⁊ remanet oleū:⁊ coleť ⁊ vsui reserueť. Per
aliū modū ponit Guido auctoritate Rab . ℞.
7.vespertiliones⁊ coquanť in aqua pluuiali vsq̄
ad ꝯsumptiōez medietatis ⁊ coleť⁊ colature ad/
dať olei roß.q̄ntū est medietas aq̄⁊ summitates
salicis cōquassatas.⁊ iterū coquanť ad ꝯsumpti
onē aque ⁊ reserua.Nūc sequiť vnguētū vulpiū
qd̄ vz in gutta ⁊ in palisi ⁊ in spasmo ⁊ ad remo
uendū dolorē iuncturar purgata maᵃ ad illū do
lorē ⁊ claudicationē q̄ fit in sciatica ⁊ in debilita
te ⁊ in fragilitate toti⁹ tibie ⁊ ad minorationem
ei⁹. ℞.carnes vulpis masculi bū pinguis⁊ inci/
danť minuti post abiectionē interiorū ⁊ ponanť
in cacabo ⁊ adiunganť ista. ℞.saluie acho'her/
be paliß yue muscate origaᵃ aneti iuniperi cū se.
maiorane ⁊ sticad.añ.ℨ.iij.baccar lauri.ℨ.ij .oīa
ista cōquassata ponanť sup carnes vulpinas sup
que proijcianť aque⁊ vini añ.q̄ suff.⁊ olei antiq̄
ll.iiij.coquanť vsq̄ ad consumptionē aque⁊ vi/
ni.⁊ tunc coletur fortiť ⁊ exp̄mať ⁊ pōt fieri in/
de vnguentū addendo medullā cerui⁊ pingue/
dinem taxonis ⁊ vrsi ⁊ sil'ium.¶ Guido de cau
liaco ponit vnguētū de ranis ⁊ de sanᵉ testudīs
℞.olei radicis cucu.siluestris.ll.ij.olei maiora/
ne galbani cere terebētine medulle ossiū cerui
añ.q̄rť.j.ranar.iij.numero sanguīs testudinū.ij
numero coquanť oīa ⁊ coleť. ⁊ tūc addāť balsaᵃ
ʒ.ij.⁊ dr̄ q̄ est valde p̄ciosum .Et valz vnguentū
de catto coctū in ansere pingui⁊ qd̄ liq̄t in tosta
tione reseruať.⁊ vngantur iūcture ⁊ ancha.⁊ va/
let multum:maxime si addatur euforbium casto
reū⁊ herbe⁊ medicine huic morbo appropriate.

¶ Si sciatica ꝑ ista nõ curat᷑: volunt autores ꝙ
supponantur anche empl'a rubificãtia: sicut est
istud qđ ponit Rasis in diuisionib⁹. ℞. sinapis
puluerizati fimi colũbini puluerizati. ãn. partes
equales. cõficiantur cũ decoctione ficuũ ⁊ em-
plastret᷑ ancha ⁊ dimittat᷑ ibi vt vesicet᷑ locus ⁊
currat illud qđ in vesicis ꝯtinet. Deinde vapore
tur cũ aq̃ cal'a. Vult etiã Haly in li° de regali di
spositione ꝙ ponant᷑ sup ãnchã ventosa cũ sca
rificatione ⁊ sanguisuge. Et si ꝑ ista ⁊ ꝑ supra-
dicta sciatici nõ curantur fi᷑ cauteria. 5. vel. 6. in
circuitu loci vbi vertebrũ cũ scia religat᷑. ⁊ in cẽ-
tro fiat vnũ ⁊ sint cauteria punctualia facta in
cuspide ad formã oliue vel ꝑue glandis ⁊ fora-
mina dimittant᷑ aperta ponẽdo intus grana he-
dere vl' cera ad formã cicerũ. ⁊ sic maneãt ꝑ lon
gum tp̃s apta ad min⁹ per q̃ttuor dies vt mate^a
fluat. Per ista enĩ cauteria actualia expellit᷑ ma^a
egritudis cõiuncta ⁊ mala mẽbri cõpl'o remo-
uetur ⁊ mẽbrũ in se fortificat᷑ vt ampli⁹ leuit᷑ ma
terias nõ recipiat ⁊ libata a claudicatione. Vñ
ypo. Quibuscũq; a sciatica molestat᷑ vertebruȝ
resilit foras his tabescit crus ⁊ claudicant. si nõ
vrant᷑. 6. amph. am°. 60. Intelligit᷑ si longũ tp̃s
durauerit ⁊ seq̃tur in cõmento. Et nimia hũidi
tate sciãtica vertebrũ resilit ⁊ reuertit᷑ longe tp̃e.
Crus putrescit ⁊ cõsumitur nisi cum foco succur
ratur ⁊ humiditas exiccetur. hec ille.

Dieta guttosoꝝ variãda est fm varieta
tem causaꝝ. nã in gutta cal'a post
euãtionem cũ floĩjs ⁊ purgationib⁹ virtus ĩfir-
mi succũberet nisi aliq̃liter infirm⁹ reficeret᷑. iõ
iubet Haly ꝙ ĩfirmus reficiat᷑ cũ iure pullorum
gallinaꝝ ⁊ cũ succo g̃natoꝝ musoꝝ. ⁊ fm Rasis
in isto casu dȝ esse dieta fria ⁊ hũida: vt est aqua
ordei ⁊ cucu. ⁊ cucur. ⁊ caueat ab oĩbus cal'is ⁊
in dieb⁹ ĩterpolationis res refrigerãtes dabim⁹
vt est sir⁹ acetosus ⁊ muscil'ago psillij ⁊ aq̃ ordei
⁊ succ⁹ malĩg̃nati ⁊ dabim⁹ sir' auenatũ ordea-
tũ ⁊ sil'ia. ⁊ fugias vigilias ⁊ cogitatiões tristo
sas ⁊ iram ⁊ gubernent᷑ sic febricitantes. ¶ In
cã aũt fria sciãtica caueat a cibis multe supflui-
tatis credẽdo ꝯsilio Rasis. vt sunt carnes bouie
arietine ⁊ ouine ⁊ caueat a vino ⁊ lacte ouis ⁊ a
piscib⁹ ⁊ fructib⁹ hũidis. ⁊ sufficiãt eis res assate
⁊ carnes minoꝝ anũ q̃ sunt ꝑue supfluitatis. ⁊
vtat᷑ salsamentꝭ subtilib⁹ digõne iuuãtib⁹ q̃ fiunt
ex carui cimino origa° aneto ⁊ sinapi. dicit Rasis
Et vtat᷑ electuarijs cal'is ⁊ vino antiq̃ pauco. ⁊
si aliq̃n comedat multũ ꝓuocet sibi vomitũ ⁊ su
det multũ in balneo vel alr' ⁊ hoc añ cibũ nocet

eis vigilare. q: corrũpit᷑ digestio ⁊ sic superflua
multiplicant᷑. Et dicit Rasis ꝙ dieta in isto casu
dȝ esse subtil'᷑ ⁊ comedat vna die. alia nõ. Et hoc
ĩtelligit᷑ qñ egritudo ẽ in p̃n° ⁊ ma^a est in fluxu.
ꝓpter qđ gratia exẽpli ponã hic dietã quã tene-
bat magr̃ nr̃ Bernard⁹ forestetij bone memo-
rie in mõtepessulano q̃ multũ in suo tp̃e fuit ve
xatus a dolorib⁹ iuncturaꝝ p̃cipue a ciragra. nã
ita cito ꝙ sentiebat magnos dolores gutte sta-
tim ponebat se in dieta subtilissima ⁊ ĩponebat
taliter frenũ ori ꝙ aliq̃n stabat ꝑ tres dies natu
rales ꝙ nil comedebat nec bibebat ⁊ in ĩtollera
bili siti. lauabat iterdũ os cũ aq̃ fria. ⁊ sic faciẽ-
do cessabat dolor. ⁊ paulatĩ reuertebat᷑ ad dietã
grossam. ⁊ fatebatur se non ĩuenisse ita bonũ re
medium in aliqua medicina sicut in ista dieta ⁊
abstinẽtia ⁊ excusabat ipsum ab omni alio me
dicamine ⁊ cum ista vixit forte. 100. annos.

Declaratio in sciatica ⁊ in spẽb⁹
gutte. Primo sciendũ
est vt dicit Cõstã. autoritate coste filij luce ꝙ vbi
cunq; epithimata empl'a seu cathapl'ata: imo ⁊
vnguẽta alicui mẽbro sunt supponẽda. vñ me^m
ꝑpendit᷑ eẽ calefaciẽdum vel mã grossa de ipso
soluẽda oȝ purgationẽ toti⁹ corꝑis p̃cessisse cuȝ
farmacia ⁊ floĩa. certificato aũt ꝙ corp⁹ ẽ mũdi
ficatũ ⁊ pa° adhuc remanet ꝓpter hu. in ipso mẽ
bro clausos: tũc supponẽda sunt epithimata ⁊
olea calida ⁊ sil'ia. ⁊ hoc non solũ tȝ in materijs
frigidis imo etiã in calidis. q̃cunq; actio in illo
mẽbro sit sensibilis. ⁊ sic hȝ littera Gal'. 3° teg^t.
cañ. 100. ibi. Si igit᷑ totũ corp⁹ fuerit plectoricuȝ.
Idẽ dicit Aui. fen. 4^a. p̃mi. ca. 3°. Et in isto p̃nt
cognosci errores ignorãtiũ artẽ medicie. ¶ 2°
sciendũ ꝙ pot⁹ vini ante cõpetentẽ comestiões
sup oĩa generat guttã. q: natura vini est cito pe
netrare. imo aliq̃n penetrat añ ꝑfectã digõnem
⁊ penetrãdo facit secũ cõcurrere materias cru-
das ad iuncturas ⁊ ligamẽta caꝫ. ⁊ vinũ nocet
in cã cal'a. q: cãm egritudĩs augmentat. Nocet
etiam in cã fria. q: vt dictũ est vinũ sua subtilita
te cito penetrat ⁊ defert guttam a cã frida secũ
humores nõ tñ tantũ nocet in cã fria sic in cal'a.
¶ 3° nota ꝙ in sciatica ⁊ in gutta a cã fria nũq̃
a prin° dȝ dari medicina fort᷑: imo illa fort᷑ me^a
tunc ministrata cõuertit se ad humores bonos
⁊ laudabiles: dimittens malos quos eradicare
non põt. q: humores sunt in scia profundati ⁊
non p̃nt sic eradicari: nec etiam frigidi hũores
viscosi ⁊ cõglobati ⁊ in p̃n° ĩdigesti p̃nt extrahi
cũ forti nec leui me^a. ¶ Ex isto poteris perpen-

dere quod aliquū vз digestiua in aliq̄ specie gutte: sicut docet Ga. 7. can. generali quod est ꝯtra opi⸗ nionē aliquoꝝ dicentiū ꝙ in nulla spē gutte cō⸗ petūt digestiua nec subtiliatiua. ¶ 4° nota ꝙ dormitanᵃ narcotica oia sunt postponenda: nisi eminēte magna necessitate ⁊ dolore supcrescēte ⁊ patiente q̄ñ ad interitū deducēte. Nā in freq̄n ti appositiōe coꝝ sensus mēbri cōsumit̄ ⁊ mare⸗ ria ingrossat̄ ⁊ infrigidat̄ ⁊ cura egritudinis re tardat̄. ¶ 5°. dubitat̄ a q̄bus hu. vt plm̄ fit gut⸗ ta a calis vel a fris: Et vr̄ ꝙ a calis. q: spēs gut⸗ te sunt apata: vt dicit Raſ. ⁊ Serap. ꝯ talia apa ta magis fiunt per viā diriuatiōis q̄ꝯ congōnis igit̄ magis causabunt̄ ab hūorib⁹ calis: cū sint magis cursibiles ⁊ penetratiui. Frigidi aūt hūo res ⁊ grossi inepti sunt penetrationi. ¶ 2°. argʳ ista passio fit per viā diriuatiōis aut cōgestionis si p viā diriuatiōis: tūc magis fiet gutta ab hu. calis. q: magis cursibiles ⁊ penetratiui. Nō est aūt dicendū ꝙ gutta fit per viā cōgestiōis. q: tūc esset de gñe apatū que veniūt ad maturationē ⁊ saniē quod est falsum ⁊ ꝯtra Aui. q: ista apata raro aut nunq̄ꝫ veniūt ad rupturā nec maturationeꝫ vt dicit Aui. ¶ In oppoᵐ vr̄ ꝙ gutta magis ge neret̄ a fris hūoribus ⁊ grossis. q: iūcture ⁊ li⸗ gamēta nutriunt̄ ab hu. grossis: cū ipsa sint meᵃ grossa: ⁊ maᵃ grossa est ꝯformis illis mēbris. igi tur in maiori q̄ntitate ibi fluit: ⁊ p ꝯñs magꝭ ab ea generabit̄ gutta. ꝯña bona. ⁊ maior est vera. ⁊ minorē ponit Haly in regali dispōne. ¶ 2°. ab illis hūoribus magis gñabit̄ gutta q̄ magis ⁊ in maiori q̄ntitate ex industria nature mittit̄ ad iūcturas. sed p opationē ⁊ industriā nature ma ior q̄ntitas flātis mittit̄ ad iūcturas. igit̄ ⁊c. ꝯña tenet de se q: a multa maᵃ in me° ꝯtenta citi⁹ ge⸗ nerabit̄ egritudo q̄ꝫ ab alia q̄ in toto corpe coti⸗ net̄. Maior est nō. ⁊ minor ꝓbat̄ p Aui. in p̄mo can. doctri. 4ᵃ. de hūoribus vbi dicit ꝙ flāt̄ q̄n⸗ titas mittit̄ ad iūcturas vt hūectet eas ⁊ meᵃ q̄ multe existunt motiōis ne siccitas eis accidat p pter calorē q̄ ex motu prouenit ⁊ fricatiōe. Pro ista qōne p̄mo nota: ꝙ hu. fluūt ad mēbra dura ⁊ cōpacta propter 3ᵃ. ¶ Primum est subtilitas humorū ⁊ acumen eorū sicut est colera q̄ de se ē penetratiua. Et q̄uis ista sit penetratiua. tñ est in pua q̄ntitate ⁊ raro fluit ad iuncturas: ⁊ pre⸗ cipue ad sciā cum cito resoluat̄. iō ab ea raro fit sciatica. ⁊ ꝓm istū modū raro aut nunq̄ꝫ sciatica fit ab humore mlico q: grossus ⁊ nō liquabilis 2ᵐ ē remollitio meⁱ. Meᵐ eñ remollitū ⁊ molli ficatū vltra naturā in se est debilitatū tūc facilr̄ ad ipm penetrāt hūores ⁊ ipm recipit facilr̄. et ꝫ istū modū fit sciatica. ⁊ alie spēs gutte ab hu more flātico fluēte ꝓpter suā liq̄ditatē ad meᵐ remollitū ⁊ debilitatū. ¶ 3ᵐ est industria ⁊ pce⸗ ceptū nature q̄ mittit flā ad iūcturas vt hume⸗ ctet eas ne desiccent̄ ex calitate. q: sequit̄ motus ⁊ ꝓm istā fit ab hūore flātico ibidē misso ad di⸗ ctā humectationē faciendā. ¶ 2° p notificatio ne dubij nō ꝓm Aui. in. 22. distin. 3ᵉ in trac. 2°. c. iij. de dolore iuncturarū. ꝙ vtplm̄ fit dolor iun⸗ cturarū a flāte cum co. 2° a flāte crudo. deinde a sanᵉ. 3° a colera. ⁊ raro a mlia. Et p hoc ptꝫ quid dicendū de qōne. ¶ 6° in ordine declarationuꝫ nō ꝙ q̄uis i oibus etatibus gutta possit genera ri tamen aptiores vt in eis fiat gutta sunt senes q: in eis calor naturalis debilitat̄ ⁊ supfluitates in illa etate magis multiplicant̄: maxime si sint gulosi aut luxuriosi silr̄ ⁊ hñtes egritudines cro nicas ꝓpter eandē cām. silr̄ ⁊ cōualescētes quā⸗ do nō regunt̄ cum modestia vite bonoꝝ virtua liū cibi ⁊ potus ⁊ hoc fit ꝓpter eandeꝫ causam. ¶ 7° mirabile videt̄ ꝙ viri frequētius incurrūt sciaticā ⁊ guttā q̄ꝫ mulieres: cū mulieres sint fri gidiores ⁊ in eis plus abūdent supfluitates. cū sint etiā magis in q̄ete ⁊ in ocio q̄ꝫ viri: Dico ꝙ cā istius est q: ad hoc ꝙ fit gutta ⁊ sciatica duo requirunt̄. s. multitudo materie ⁊ diffusio ei⁹ ad loca iūcturaꝝ q̄ diffusio fit p actionē caloris. Nūc aūt q̄uis habeāt mltā materiā ad gñandū gut⸗ tā tñ hñt paruū calorē nō potentē illā materiāꝫ fluentē facere nec dissoluere: imo illa remanet q̄ si cōgelata ⁊ non fluida nec liquabilis. imo ille hūiditates poti⁹ conuertunt̄ ad crassitiem q̄ꝫ ad guttā. Alia cā est. q: mulieres purgant̄ p mēstrᵃ q̄ si ꝓut decet fluant finalr̄ absq̄ꝫ egritudine mu lier pdurat: vt ait Ga. 2. de febrib⁹ ad Glauco. in c. 23. nec etiā in actib⁹ mūdanis nec in coitu tā⸗ tū laborant sic viri. iō iūcture eaꝝ nō tātū calesci unt nec debilitant̄. ⁊ per ꝯñs nō tantū recipiūt de hūoribus. ⁊ sic nō ita fiūt guttose. silr̄ possu⸗ mus dicere de eunuchis ⁊ de pueris. ¶ 8° notā dū ꝙ si gutta mouet̄ in vere: hꝫ est ꝓpter abūdā⸗ tiā humoꝝ vt dī 3° amph. am°. 21. in illo eñ tpe multa massa sanguinaria generat̄. Et si in autū no mouet̄: hoc est ꝓpter maliciā eoꝝ. ⁊ q: homo comedit fructus in estate preterita ⁊ q: meatus sunt lati saltim in p̄ncipio ei⁹. Si aūt in estate: hꝫ est ꝓpter calorē dissoluentē eos. vt dicit Galie. ¶ 9° sciēdū ꝙ i sciaᵗ. q̄uis fit de cā ca. epla fra n̄ debēt apponi. q: maᵃ ē mltū ꝓfūdata cū mlta ca ro fit sup anchā q̄ impedit resolōnē maᵉ. Silr̄ ꝫ

emplā fria apponerēt pori clauderēt ꝛ maª ingrossaret: ꝫ in illo casu supponēda sūt illa q̄ sūt lenis calefactiōis: vt dicit Rab in dionib⁹ q̄ sunt sedāª dolorē sicut est camo. melli¹ se. li¹ fenu^m ꝛ silia nec etiā me^c multū calē sunt supponēde de sciaticis añ ma^c pfectā purgationē q: maior attractio ma^c fieret ad locū ꝛ maª inť⁹ putrefieret: vt dicit Rab vbi. s. etiā fieret egritudo difficilis sanationis valde qm̄ tūc maª inspissať ꝛ fit sicut res q̄ sup ignē cocta ingrossať ꝛ indurať. h̄ ille. ¶ 10. notandū ꝙ gutta ſm suas spēs est passio ꝑpe ligamētoꝝ nō neruoꝝ carnis nisi associatiē ꝛ ꝑ colligātiā vñ ligamēª iūcturas ligātia sūt duplicia: q̄dā em̄ exeūt ab osse vt a scia a q̄ erit ligamētū qḋ intrat vtebrū ꝛ ligat vnū os cū alio. Aª sūt ligamēta q̄ ꝑcedūt a chorda ꝛ muscul ꝛ ligāt vnū os cū alio in iūcturis supficialr n̄ penetrādo subaꝫ ossis ꝛ in istis ꝑpe fit podag̃ ꝛ cirag̃ ꝛ ex istis ligamētis cōpatiunť meª ꝑpria vt est caro nerui ꝛ muscli et in carne ꝛ in cuti fit inflatiō q: nō sūt dilatabiª. ¶ 11º notādū ꝙ lauatoª cū decoc^e reꝝ stipticarū vt est alumē sol rosa cortices q̄rc⁹ ꝛ psidia balaustie aq̄ alūiose ꝛ salse ꝛ sulfuree valet in declinatiōe. Ad ꝯsumēdū residuū ma^c ꝛ ad ꝯfortādū iūcturas ne aliā recipiāt. Aª āt lauatoª nō cōpetūt in aliq̄ tpe: q: faciūt fluere materias ad dicta ligamēta. ¶ 12. adūtēdū ꝙ cauteria actualia pūctualia de qb⁹ facta fuit mētio mltū valēt ad cōfortādū mē^m ne iterū materias recipiat verūtñ vnā cautelā ꝛ industriā dꝫ hr̄e medic⁹ quā ponit Rab i li. de iūcturis. s. ꝙ postq̄ ꝑ vtutē cauterioꝝ hūores nō currūt ad mē^m ꝯsuetū: illud corpus ē euandū paulatī ne supfluitates q̄ solebāt fluere ad illa meª reuertanť ꝛ fluāt ad aliqḋ nōbile mē^m. Et dicit Rab: Ego em̄ vidi plurimos hominū mori subito eo ꝙ nō fuerūt vsi euatiōe p⁹ cauterizationē. h̄ etiā hꝫ locū in oīni ꝓhibitiōe ma^c fluere ꝯsuete qñ restringiť sicut est fluxus emorroy. siue fit seratura venaꝝ sicut aliqñ fit in vlcerib⁹ tibiarū: siue aliter ꝛc̄.

¶ Laus deo vero ꝛ viuo.

¶ Explicit liber sextus Philonij. Deo gratias.

d Eus cū tua sūma poteª ꝛ mia infinita. Incipit 7⁹. lib philonij in q̄ de febr. cū suis adiūctis. ꝛ de apatib⁹ ꝛ ḋ pulchritudie ꝛ de ipediētib⁹ eā cū adiuorio dei misicordis ꝛ pij tractabiť

¶ Ca. j. de diffinitiōe ꝛ diuisiōe febriū in gnali.

f Ebris est calor extne⁹ accēsus in corde ꝑcedēs ab eo mediāte spū ꝛ san. ꝑ arterias ꝛ venas in totū corpus ꝛ inflāmať i eo iflāmatiōe q̄ nocet opatiōib⁹ nālib⁹. Hanc diffinitiōeꝫ poīt Aui. in pª. 4¹. c. j. Et ē bona q: ꝯuertiť cū suo diffinito ꝛ fac ipꝫ differre a q̄cūq̄ alio ꝛ cū h̄ dať ꝑ gen⁹ ꝛ driās. Ga. in pº am° ꝯº 16. Febris est cal. naturalis mutat⁹ in igneū. Alie multe diffinitiōes ponunť ab alijs: s ꝑ nunc iste sufficiūt. Diciť āt fe. ḋ feruco ferues ꝑ eo q: i totū corpus feruorē inducit ꝛ ebulitionē. Nūc aūt sciendū ſm Aui. in loco alleº. ꝛ ſm Ga. in megtecli. 8. in pnº. ꝙ 3ª sunt gña febriū disticta penes tria q̄ in corpe hūano repiunť. Naꝫ oia q̄ in corpe hūano repiunť sub triplici gñe sūt q: aut sunt meª ꝯtinētia aut hūitates aut spūs sub quo poniť ꝑ nūc naturalis calor ꝛ fumi ꝛ vapores. Et ista diuisio itelligiť q̄ntū ad res corꝑeas. nō aūt q̄ntū ad aiam nec ad vtutes nec cōplones ꝛ similia q̄ sūt incorꝑea. Si ḡ inflāmāť spūs pº ꝛ subiectiue inflāmatiōe q̄ manifeste nocet opatiōib⁹ ꝯsuetis a natura dr̄ effimera ab effimero pisce q̄ vltra. 24. horas nō viuit ꝛ eadē die in q̄ suscipit spm̄ vite moriť. ꝛ est gñat⁹ ꝑ viā putrefactiōis et nō ꝑpagatiōis. Si aūt aliqs de. 4. hūorib⁹ putrefiāt: ꝛ inde fiat fe. pº ꝛ subiectiue: tūc dr̄ fe. putrida hūoralis q: pmo ꝛ subiectiue in hūorib⁹ fundať ꝛ radicať. Si vo totū corpus inflāmatur ex pina ꝛ subiectiua inflāmatiōe cordis ꝛ mēbroꝝ radicaliū corꝑis: tūc dr̄ fe. ethica ab ethis grece qḋ est ꝑmāsiua dispositio latine. Aui. aūt cōpat meª corꝑis radicalia ꝑietibus balnei vel olle. Et hūores corꝑis aq̄ balnei vl aq̄ bulliēti i olla. Et cōpat spūs aeri balnei vl vaporib⁹ eleuať ab olla bulliēti. Subdiuidūť ista tria gña febriū i suas spēs. Nā effimera q̄dā est a cāis pmitiis extrinsec⁹ aduenientib⁹ vt ē calor solis frig⁹ ꝛ silia. Queda ꝑpter actiōes corꝑeas. vt mot⁹ corꝑis. Queda ꝑꝑ actiōes aiales: vt ira tristiª. Febris aūt humoralis subdiuidiť: nā quedā est de san^c: alia ḋ colª: alia de flāte: alia de mlª. Aª. ē de cōmixtiōe aliq̄ꝝ istoꝝ. De san^c aūt duob⁹ mōis fit fe. aut de mlto san^c sine corruptiōe ꝛ sic fit sinocha. Aut fit de san^c corrupto ꝛ putrefacto ꝛ sic fit sinochus. vñ vsus. Sinocha de mlto s sinoch⁹ ex putrefco Adhuc h̄ spēs fe. sanguinee subdiuidiť. s. in augmasticā ꝛ paugmasticā ꝛ homotenā. Febris āt colica diuidiť in ꝯtinuā ꝛ interpolatā. Cōtinua duplex est q̄dā est de colª pura putrefacta intra

venas remotas a corde τ ab orificio sto⁹: τ h̄ vocat tertiana ɔtinua. Alia fit de colã vl' flãte salso putrefact̃ in venis circa cor vl' circa orificiũ sto⁹ τ h̄ spẽs vocat causon. vñ Gal'.4. am⁰. ɔ⁹ 5⁹ nulla iter causon τ tertianã dña est quãtũ ad mãm vñ gñant. Tertiana iterpolata aũt q̃dã ẽ va seu pura: τ ista fit dẽ colã rubea pura τ subtili ex venas putrefacta. Alia ẽ tertiana nõ pura quã medici vocãt nothã seu nõ verã. τ ista f. d colã q̃ssa in suba q̃ q̃dẽ colã grossa gñata ẽ p cõmixtionẽ colere rubee cũ flãte. Ista aũt tertiana iterpolata alñ ẽ simplex qñ. s. ma⁹ nõ putrefit in duobus loq̃ vl' mã est pauca in quãti. Febris aũt flãtica subdiuidit: q: q̃dã fit de flãte putrefacto itra venas vt dic Aui. in p⁹ 4¹. trac. 2. c. j. de febrib⁹ putridis. ibi: Putredo. Et ista ẽ adhuc. fe. cõtinua adhuc ẽ duplex. nã q̃dã ẽ in venis remot̃ a corde τ ista q̃uis fit ɔtinua τ iseparabil' tñ venit ei q̃dã vehementia seu exacerbatio p quã cogscit ac si hret parox: vt dicit ibidẽ Auicẽ. Alia fit de flãte putrefacto in venis q̃ st̃ ppe cor τ ista ẽ cõtinua τ nõ hz additiões nec diminutiões in sua ɔtinuatione. Alia fit de flãte putrefacto ex venas τ ista dr q̃tidia⁹ iterpolata. Et adhuc h̄ subdiuidit s̄z q fit de diuers̃ spẽb⁹ flãtis vt videbit ifra dño cõcedẽte. τ ẽt fm locũ putredis in pfundo vl' i superficie fm q fiũt due spẽs. s. lipaira τ epiala. ¶ Febris aũt mlica sic fit: q: mlia qñq putrefit intra venas τ facit ɔtinuã s̄z raro vt dicit Auicẽ. in p⁹ fen. 4¹. ca. de fe. q̃rtana piodica. Et alñ putrefit ex venas τ fac fe. q̃rtanã iterpolatã. Et ista subdiuidit: q: q̃dã ẽ de mlia nãli q̃ ẽ fex sanguinis. Alia ẽ de mlia adusta. Et alia de mlia q̃ attinet sanguini. Alia de mlia que attinet flãti. Alia de mlia q̃ attinet colere. Et illa q̃ ẽ de mlia adusta est duplex: q̃dã ẽ mlia adusta p adustionẽ mlie nãlis. Alia ẽ p adustionẽ alioɀ hũoɀ. Et adhuc sbdiuidit q: alñ fit fe. mlica cũ ma⁹ mior̃ quãtitatis τ mag̃ grossa q̃ in q̃tana τ tũc f. fe. q̃ntana sextana q̃ vt plurimũ fiũt de ma⁹ mlica flãca vl' flãti attinẽte. Et alia q̃ nõ ẽ tãte grossitiei est tñ maior̃ quãtitat̃ τ fit q̃rtana. Ethica ãt subdiuidit q: q̃dã ẽ ethica q̃ nõ ẽ fe. τ ista vocat ethica senectut̃ siue marasmõ. Alia ẽ ethica q̃ est fe. Et ista hz tres spẽs fm ɔsũptionẽ triũ hũiditatũ nutrimẽtaliũ iaȝ ex venas exñtiũ vt videbit in pcessu dño adiuuãte. Et h̄ est recta diuisio febriũ in gñali fm q gña diuidunt in suas spẽs. Febres cõposite subdiuidunt fm cõbinationeȝ febriũ ɔtinuaɀ τ interpolataɀ fm q ɔtinent in istis vsib⁹. Paru⁹ emitrite⁹ in venis flã recõdit. Exteri⁹ colãm medius conuertit illi. Pessimus hũor inest in venis fel coq̃t ex. Preter iam dicta Aui. subdiuidit hoc genus fe. sic. Quedaȝ sunt fe. acute alie nõ acute. Et acuta fm Ga. diuidit in acutã pacutã τ p pacutã. Itẽ q̃dã sunt cronice τ alie nõ cronice. Et ista subdiuidit q: q̃dã ẽ cronica ɔuersiua: alia nõ ɔuersiua. Et q̃dã sunt nocturne: τ alie diurne. Et q̃dã sunt leues τ salubres. Alie moleste multũ cũ terribilib⁹ accidẽtibus. Aliq̃ sunt dimittẽtes τ alie inseparabiles. Et iseparabiles q̃dã sunt q̃ diminuunt: alie sunt q̃ intẽdunt. Alie q̃ sunt fixes in accessionib⁹ τ afflictionibus. Et q̃dã hñt rigorẽ: alie tremorẽ: alie frigus: τ alie affligũt sine istis. Et aliq̃ sunt simplices alie cõposite. τ sunt q̃dã ɔtinue alie iterpolate. De ɔtinuis aũt q̃dã est pestilẽtialis: alia nõ pestilẽtial'. Quedã est fe. sincopal' hũorosa. q̃dã sincopalis nõ humorosa vel minuta. Item q̃dã sunt fe. cũ apate. vt plures τ feb. pestilentiales cum bubonibus. Alie sine apate vt causon tertiana τ silia. Et q: fe. effimera inter alias fe. citioris terminatiõis τ facilioris exstit cure τ ẽt minoris lucri q: vix cognoscitur nisi postq̃ recessit: ideo de ea prius nos expediamus.

¶ Caplm. 2^m. de fe. effimera in generali.

e **Effimera** est febris ex inflãmatione spũuȝ procedens per totuȝ corpus cuius terminatio est breuis.

Cause istius fe. pñt esse mlte. nã aliqñ fit a causis p̃mitiis vt est calitas aeris vel solis τ vẽti oriẽtalis τ frig⁹ exteri⁹. Aliqñ fit ppt balneũ in aq̃s stiptic̃ poros exteriores claudẽtib⁹ vt sunt aq̃ aluminose. Alñ pp cibũ calm. alñ pp vinũ sumptũ. Alñ fit pp actiões aĩales vt est angustia tristicia cogitatio ira timor τ gaudiũ somn⁹ τ lõga q̃es τ vigilie. Alñ fit fe. effi. pp̃ter dispõnes corporeas sicut dicit Aui. q̃ sunt in duplici dña. nã q̃dã sũt dispõnes q̃ sunt actiones vt est labor τ tranq̃llitas nimia τ euatio dolor sincop fames sit. ex oib⁹ istis p̃t venire effi. Alie sunt dispõnes corporee q̃ non sunt actiões seu mot⁹ q̃ pñt causare effi. vt ẽ oppilatio in corpe satietas nauseatius iam in sto⁹ recepta apã clausio poroɀ exterioɀ oĩa ista pñt causare fe. effi. Et q: iste effi. aliqñ mutant i fe. putridam qñ non bene dietant. Aliqñ ad ethicam vt accidit aliqñ colicis τ consumptis quãdo nõ bñ gubernant vel eis iponitur ieiunium triduanũ τc. Ideo ponemus duo genera signorum: s̄z signa propria τ signa permutationis.

Signa ppria effi. Incipit ꝙ effi. cũ aliq̃ li rigore ⁊ calor ꝓfundaẜ. Et ali qñ adest pigricia ⁊ somn⁹ ⁊ ꝓfunda⁹ seu submersio pulsus. Et i augmẽto caliitas nõ est ita mordicatiua sicut fe. acuta: imo ẽ leuis sicut caliitas hois exercitati aut sicut caliitas hois qñ nĩs potauit de puro vino. Et si in pma die vrina ẽ naturalẜ hñs ypostasim ⁊ cũ hoc pulsus ẽ bon⁹ tũc est effi. naz in effi. vrina nõ multũ alteraẜ nec ostẽdũt dñiuz alicui⁹ humorũ sicut faciũt fe. putride vt ẽ tertiana ⁊ fe. sanguinee: ꝙ si vrina ẽ bona ⁊ pulsus ordinatus ⁊ nõ freqñs magna freqũtia: tũc ẽ fe. effimera ꝗuis aliqñ i ea appet vrina ticta pp supcalefactionẽ hũoz calor vt ẽ sã. ⁊ colla i corpe effimerati extrĩũ. Siliẜ puls⁹ diuersus aliqñ puus ⁊ debilẜ sm diuersitatẽ effi. ⁊ diuersitatẽ pticulariũ. ¶ Aliud aũt est signũ qd facit ipam differre a febrib⁹ putridis ⁊ acuẜ ⁊ ẽ ꝙ pri͂m ei⁹ sit leue: ⁊ si tãgaẜ corp⁹ ei⁹ calitas nec addiẜ nec crescit sicut fit i alijs febrib⁹ acuẜ. Et in statu nõ veniũt accñtia multũ fortia nec terribilia sicut in alijs fe. nec feruor nec ebulli⁹ nec magn⁹ dolor. Et vtplim⁹ creticat p sudorẽ leuẽ sicut fit sudor i latitudine sanitaẜ non multe qñtitaẜ. Et si i ea apuerit do^r capiẜ ⁊ recedit totalẜ post recessum fe. ⁊ ei⁹ eradicationẽ signũ est ꝙ illa fuit effi. Si vo ẽ magna exuberantia sudoris nõ est effi. ꝫ alteri⁹ spẽi. ¶ Signa pmutatiõis effimere ad alias fe. sũt p⁹ q2 ipa declinat sine sudore ⁊ hũorositate. Et si forte sudet ⁊ nõ eradicaẜ fe. tũc pmutaẜ ad alias fe. ⁊ plsus p⁹ sudorẽ oñdit reliq̃s fe. ⁊ si affuerit dolor capiẜ ille remanet vltra diẽ naturalẽ. Oĩa ista sig p mutationẽ ei⁹ ad putridã vẜ ethicã oñdũt qñ tñ mutanẜ ad ethicã ista sũt ĩtensiora ⁊ cũ ꝫ diuti⁹ durant: ⁊ vltra ꝫ loc⁹ arteriaz ẽ calidior ⁊ fe. remanet vniformis ⁊ est augmẽtũ caloris post refectionẽ pulsus dur⁹ ⁊ eqlis ⁊ pu⁹. Si vo pmuteẜ ad fe. putridã appet diuersitas i pulsu ita ꝙ aliqñ ẽ freqñtior aliqñ magn⁹: ⁊ aliqñ ẽ minor caliditas mordicatia i tactu: ⁊ i vrĩa nõ appẽt a pncipio sig digõnis. Si aũt pmutaẜ ad fe. sanguineas vt ẽ sinocha tũc appẽt sig replonis sã. cũ rubore faciei ⁊ tũore nõ ꝯsueto ⁊ pulsus est plen⁹.

Cura effi. in gñali: si pa. effi. fuerĩt colici ⁊ macri vel effi. si ex fame vel ex labore vel angustia. oz ꝙ isti nutrianẜ cũ cibis boni nutrimẽti ⁊ faciẜ digõnis vt est ordeatũ auenatum amigdalatũ: ⁊ vt sũt pui pulli galline vel pdicis ⁊ comedat lactucas ⁊ portulacas coctas cũ lacte amigd. ⁊ bibãt aquã friam vel aquã ordei vel vinũ multe aq̃ mixtũ. Et in istis nõ oportet spectare declinationẽ fe. nã si isti nõ cibarenẜ cito efficerenẜ ethici vel caderẽt in fe. putridas. Et i hoc errabãt aliq̃ antiq̃ qui indifferenẜ in oñi fe. apponebãt ieiuniũ triduũ. vt dicit Ga. in li⁹ de ingenio sanitaẜ. Si vo effi. fuerit ex apate vel ex oppilatiõe tũc illi nõ sũt cibãdi nisi post manifestã declinationẽ. Et siliẜ in alijs spẽb⁹. Si hñt sitim detur eis aqua fria: q2 cũ ista fe. solũ sit in spiritibus sine ma⁹ grossiori sola ifrigidatio est melior cura: cũ in ea nõ idigeam⁹ ma^e euacuatiõe: iõ de directo nulli eoz purgãdi sũt nisi hñtes replonalẽ opplonẽ ⁊ nauseatiuã satietatẽ. Et p tãto non sũt ꝓhibẽdi ab aq̃ fria dũ tñ nõ haberẽt apã in sto⁹ vel epate vel splene ⁊ in alijs interiorib⁹ mẽbris. ¶ In fine aũt pori⁹ põt poni in balneo aq̃ dulcis. q2 humectat ⁊ aperit poros: ⁊ iuuat ad exalationẽ vapoz ⁊ inducit sudorẽ. Et sic cõperit: dũ tñ nõ habeãt febrẽ effimerã ex oppilatiõe in interiorib⁹ q2 tũc nõ cõpetit ꝓpterea: q2 balneuz facit cõmotionẽ in hũorib⁹ ꝓpter oppilationem ꝯclusis. que q̃dẽ humores nõ euctati putrefierẽt ⁊ balneatio gñaret egritudinẽ putridã: vt dicit Aui. Et dũ tamẽ nõ habeãt effimerã ex nauseatiua satietate: donec illa pri⁹ euanescat. Et similiẜ hñtes catarrũ cum effimera balneãdi non sunt. ¶ Si vo effi. est ex oppilatione poroz exteriorũ vel ex oppilatiõe in mẽbris interiorib⁹: valet fricatio suauis ⁊ longa ⁊ nõ balneũ. Uisis generalib⁹ ad particularia accedamus.

¶ Caplm. 3^m de cura effimere in speciali.

Effimera a calore exteriori fit aliqñ pp calore aeris vel vẽti orĩetalis vel australis vel ꝓpter calorẽ balnei: vt freqñẜ accidit pturiẽtib⁹ longã morã in balneo facientibus verũtñ freqñter accidit a calore solis vt accidit aliqñ illis: qui stãt vel vadũt in sole tpe calido maxime discoopto capite. Tũc eñ sol calefacit spirit⁹ aĩales: q̃ magis declinãt ad ptes exteriores ꝙ vitales vel naturales. Et tũc illi supcalefacti ⁊ isiãmati iflãmãt alios spũs vsq3 ad cor ⁊ sic fit febris. Et post expandiẜ per totũ corpus ⁊ iste ẽ vn⁹ mod⁹. Alius mod⁹ est: ꝙ aer calid⁹ per solem vel aliter attrahiẜ ad cor: ꝓpter quẽ inflãmanẜ spũs eius. Deinde fit ꝓcessus a corde ad totum corp⁹. Un in illa q̃ fit ꝓpter calorem solis pmo incipit a cerebro ⁊ in capite: q2 forte tale caput nec corp⁹ nõ est mundũ: imo repletum. ⁊ per caliitatẽ solis dissoluunẜ vapores calidi calefaciẽtes spũs. Et in illa q̃ fit ab aere calido: aliter fit impressio in corde ꝓpter attractionem aeris ca-

lidi ad ipsum.

Signa sunt aggrauatio ꝛ inflāmatio ꝛ dolor in capite: maxīe qn̄ ibi est repletio: anhelit⁹ magnus: ꝛ calor maior exteri⁹ ꝙ interius: q: ptes appentes corporis sunt magis calefacte a calore solis: ꝛ a calore febrili: ꝛ interiores a solo calore febrili. Et scitur ex iudicio patientis q: ipse dixit se fuisse vel stetisse in sole vel aere calido per longam moram.

Curatio isti⁹ est: ꝙ vngat̄ caput cum oleo rosaceo vł violaceo actu fridis ꝛ totuꝫ pect⁹. Vel ab alto embrocet̄ cum oleo salic̄ ꝛ dicti̅ oleis mixtꝫ cū decoctiōe herbarꝫ fridarꝫ infridata. Et si fiut: det̄ sibi aq̄ fria fontina vel racea lactis amigdalarꝫ clarificati cū aq̄ fridissima. ꝛ h̄ ptinuet̄ vsq₃ ad declinationē. Et tunc ponat̄ in balneo aq̄ calide. ꝛ caput embrocet̄ cū aq̄ calā q: hūectat ꝛ resoluit calorē febrilē ꝛ vapores ꝛ fumos ab exteriori calore in corpe gn̄atos. ꝛ remouet malā cōplōnem ꝛ reliq̄as febris. Unde hec embrocatio cum rebus supradictis melior est: ꝙ si fieret sola madefactio fm Aui. in. caplo ꝓprio. Deinde reuertat̄ paulatim ad dietam consuetam cauendo calorem.

Effimera a frigore aeris exterioris vel aque: vt accidit natantibus vel aliter stantibus in aqua frida. Et ista effi. fit ꝓpter clausionē pororum. que clausio vel cōstrictio est cā retentionis fumorum ꝛ vaporū propter quam retentioneꝫ inflāmantur spirit⁹: ꝛ fit febris effimera.

Signa habent̄ ex iudicatione patientis ꝛ pulsus nō est ita pu⁹ sic̄ i illa q̄ fit ex tristicia ꝛ angustia. attn̄ pu⁹ est ꝛ qn̄ p̄mitur manus supra corpus: calor mag̃ sentit̄ augmētari ꝙ si esset ex tristicia vel displicētia vł tedio seu angustia. pulsus etiam est velox ꝓpt necessitatem factam a fumis vaporosis retētis cum spiritibus non potētibus exalari ꝛ resolui propter clausionem porꝫ. oculi etiam nō profundantur: imo aliqn̄ inflantur ꝓpter retentionem vaporꝫ. vrina aliū est alba: ideo q: calor naturalis est quasi extinctus. ꝛ aliqn̄ est colorata: q: calor intus reducitur: ꝛ fortificat̄ circa epar ꝛ etiam circa vias vrinales.

Curatio Melior cura isti⁹ est sudor: ita ꝙ mēbra oīa excepto ore vt anhelare possit: cū pannis cooperiant̄ donec sudet. Et si p se sudare nō pōt ponat̄ in balneo aque calide: in qua decocte sint res apitiue: vt ē mētastrū balsamita ambrosia feniculum apiuꝫ ꝛ petrosiliū cū suis radicib⁹. ꝛ fricent̄ fricatiōe leui ꝛ non madefiant vel vnguentur. donec sudent ꝛ balneum aeris calidi vel saltē calefactio precedat balneum aque. deinde vnguant̄ ꝛ embrocentur capita corꝫ cum oleis apitiuis. vt est oleum de aneto ꝛ oleum de been ꝛ de camomilla. Deinde cibentur cum bonis cibis subtilibus facilis digōnis. vt pulli gallinarum ꝛ perdicuꝫ capretus lactans ꝛ sīa. Et bibant vinū album mediocriter limphatū. Caueat a potu aq̄ per se vel a frido exteriori. ꝛ a cibis facientibus pororum clausionem ꝛ oppilationē. ꝛ ex balneis stipticis ꝛ poros claudentibus.

Effimera si fiat vt fit frequenter ex balneis aluminosis cal'is q: retinentur fumi. ꝛ fiunt febres effimere. sicut imediate dictum est. ꝛ frequenter talis effimera perducit ad putridam. ¶ Signa. Cutis est tensa. pulsus paruus ꝛ velox. vrina alba ꝛ tenuis. ꝛ non habet oculos nec faciem ad inferius dimissos nec profundatos.

Curatio istorꝫ talis est sicut cura effimere facte a frigore. diutius tn̄ debent stare in aere balnei calidi ꝛ in aq̄ calida sīr. ꝛ per consequens non tardatur inunctio cum oleis aperitiuis. ꝛ teneatur aperitiuum regimen ꝛ euchimiuꝫ cauēdo semper repletionē ciborum ꝛ potuum.

Effimera ꝓpter cibos calīos. ¶ Primū fundamētū isti⁹ est in epate ꝛ in spū nāli ꝓpterea. q: virt⁹ cibi calidi citius ad epar attingit. Unde dicit Aui. q: illa q̄ fit a calore solis. vt plurimū est cerebellaris ꝛ in spū aīali. Et illa que est ex balneo. est cordialis ꝛ in spiritu vitali. Ista ex cibis calidis pueniēs est epatica ꝛ in spiritu naturali.

Curatio fit p administrationē ciborꝫ fridorꝫ. vt lactucarꝫ portulacarū ꝛ malorꝫ gn̄atorꝫ ꝛ sīa. Et euent̄ cū cassiaf vł cū succo prunorꝫ vel cū tamarīd ꝛ māna granata. ꝛ dent̄ me^e^ fric. vt ē triasand ꝛ aq̄ endiuie vel oxizacara sir⁹ rof iulep cū aq̄ ordei. Et super epar ꝛ caput ponant̄ epithimata ex sand ꝛ rof ꝛ aq̄ rof ꝛ end cū pauco aceto ꝛ cāphora ꝛ succo lactuce ꝛ portulace ꝛ sīrium herbarꝫ fridarū ¶ Effimera ex vino curat̄ cū vomitu ꝛ solōne vētris ꝛ cū eis que imediate dicta sunt. ꝛ caput embrocet̄ cū oleo rosaceo ꝛ succis fridis. qn̄ ibi est dolor. ꝛ in declinatione ponat̄ in balneo. Et sīr tal' cura. sic dictū fuit in caplo de ebrie^ti^ li^o^ p^o^. ¶ Capitulum 4^m^ de speciebus effimere propt actiones animales: vt sunt accidētia ꝛ propter somnum ꝛ quietem ꝛ vigilias.

Effimera ex tristicia et angustia. ista species febris. aliquando propter motum et reclusionem spirituum ad partem interiorem et conculcationem eorum versus cor: vnde fit febris.

Signa sunt dimissio oculorum et profunda° eorum propter resolutionem et facies est discolorata tendens ad citrinitatem propter profundationem caloris naturalis et spirituum circa partes interiores. et pulsus est paruus et aliquando durus propter duritiem arterie. et vrina est ignea. et quandoque pa. sentit ardorem eius et acuitatem propter siccitatem in ea dominantem. et quia calor et spiritus ex tristicia et angustia interius recluduntur

Curatio Primo vitanda sunt ista accidentia a quibus talis febris procedit. et vtatur letificantibus. et intret balneum aque calide et non aereum et olfaciat redolentia frigida. vt sunt rose viole sandalus et similia. et caput et pectus vngantur cum oleis frigidis et epithimentur cum pannis madefactis in mussillagine psillij et camphore vel in succis herbarum. Vinum odoriferum mixtum aqua iuuat eos et omnem hominem venientem in hunc mundum. Post audiat pulchras cantilenas et musice instrumenta et reliqua letificantia.

Effimera ex ira fit propter motum subitum spirituum ab interioribus ad exteriora propter quem motum spiritus inflammantur: et fit febris. effimera cum omnis motus localis collisiuus et confricatiuus sit causa caloris: immo et incendij aliquando: vt dicitur secundo methaurorum.

Signa ex iudicio patientis fere et assistentium habentur: et cum hoc adest rubedo faciei: nisi timor cum ira misceatur: sicut accidit illis qui cum ensibus nudatis severe volunt vberare: tunc enim iterum calor et spiritus ad interius reuertuntur cum san. et sic facies pallida vel citrina non sine causa efficitur: et adest inflatio faciei similis illi qui dormiuit vel studuit super libro capite dimisso. et oculi rubei. et hoc propter motum spirituum et san. ad exteriora et vrina tincta: et pulsus plenus et magnus et frequens. et si forte concomitetur ei timor tunc fit pulsus aliquantulum diuersus.

Curatio vt stet in tranquillitate et mutetur eius intentio ab ira ad res letificantes vt sunt cantilene hystorie fabule et lectura librorum hystoriarum et enarra° casuum et accidentium in mundo et inspec° iocalium magni valoris et ponatur in balneo aque calide et vngatur cum oleis frigidis vel temperatis: et cibetur cum bonis cibis facilis digestionis. et quamuis Aui. dicat quod non detur eis vinum: verum est purum forte et debile et lympha tum. vnde in ira competit eis in declinatione.

Effimera ex gaudio motus in gaudio fit spirituum ab interioribus ad exteriora sicut in ira. sed in ira talis motus fit subito. in gaudio vero paulatine. ideo raro accidit inde febris effimera Si tamen aliquando accidat habet tunc talia signa.

Signa sunt debilitas pulsus et tarditas eius propter exalatione spirituum. caliditas non tanta sicut in ira. nec vrina tincta: nec oculi sunt ita rubei et habet aspectum oculorum et faciei bonum et gaudentem: quamuis habeat fe. Et pulsus non est ita frequens sicut in ira.

Curatio fere talis est sicut in ira cum lenioribus tamen infrigidantibus mitigatur. quia inter aie accidentia gaudium et leticia humane nature amicabiliora existunt. Tristicia vero et angustia corporis et anime operationes impediunt: quod nihil clarius nostris mentibus elucescit. Gaudium quoque et delicia moderate temperata hominibus lapsis afferunt magnum fructum et iuuamentum.

Effimera ex timore causatur sicut effimera ex tristicia. nam in vtraque spiritus ad interiora reducuntur. sed in tristicia paulatim: in ira subito. Et hec est differentia inter vtramque.

Effimera ex vigilijs habet sua signa. nam vigilie precesserunt et adest succussio palpebrarum: et profunda° oculorum propter consumptionem et resolutionem humiditatum orbite et gratia oculi: vrina apparet conturbata propter indigestionem quia in superfluis vigilijs non perfecte celebratur: debilitas pulsus: discoloratio faciei. Et ista signa aliquando commiscentur vel mutantur. proinde ad maiora inspicere debemus.

Cura talis est sicut dictum est in c. de sono. s. prouocetur somnus et stet in quiete et tranquillitate et embrocetur caput cum decoctione herbarum frigidarum et humidarum vt ibi dictum est et vtatur balneo et bonis cibis humectatiuis et bono vino quia confert eis.

Effimera ex somno et quiete. aliquando ex somno et longa quiete retinentur vapores multi ad hu. resoluti. quod calefaciendo spiritus per commixtionem vel iuxta ponentem inducunt fe. spiritualem. ¶ Signa sunt quia somnus et humorosus. caliditas in tactu non est multum acuta. ¶ Cura est vigilare et non dormire: et vtatur fricatione temperata. otium precesserunt sine consuetudine et pulsus est plenus et humo-

¶ Capitulum. 5m. de effimera propter dispositionem corporis que sunt actiones: vt est labor.

Effimera ex labore fit. ideo quia exercitium et labor in ordiatus calefacit corpus et spiritus. Et quod calefactione spiritus inflammati causant fe. ef. Ista autem fe. molesta est inter alias ef. quia nocet spiritibus vitalibus animalibus et vitalibus. ¶ Signa habentur ex dicto pa. et sodalium quia nimis laborauit non consuete. Et quia iunctature membra propter motum collisionis et fricationis magis lassitudine calefiunt. ideo caliores tactu reperiuntur et corpus siccum. Et si ex labore non superfluo accidat ef. tunc corpus non est siccum immo humidum et econuerso. Si est superfluus labor quia non fit sine dolor neque humectatio in corde et quia in latere angustio preter pectora

les multũ laborãt ⁊ exiccant̃: iõ accidit eis sitis ⁊ tussis sicca ⁊ pulsus dur⁹ ⁊ paruus ⁊ debilis dur⁹ ꝓpter siccitatẽ. paruus ⁊ debilis ꝓpter resolutionem humoꝝ ⁊ caloris natural' ⁊ spũs factã in labore.

Curatio est ꝙ vtat̃ dieta resũptiua capiẽdo cibos facil' digõnis ⁊ boni nutrimẽti ⁊ vtat̃ ocio ⁊ tranqllitate, ⁊ ponat̃ i balneo aq̃ dulc̃ cal'e ⁊ vngat̃ totũ corpus pcipue iũcture cũ oleis tẽpat̃ ⁊ dormiat ⁊ reqescat sumẽdo ordeatũ ⁊ auenatũ ⁊ pullos galline ⁊ pdices ⁊ capretũ i suo tpe ⁊ pisces sq̃mosos de aquis mũdis ⁊ vinũ limphatũ paꝝ tñ cõcedat, q: cũ digtia sit debil: nõ tãtũ pñt digerere sic pus pide debẽt vti etiã cibis pue q̃ntitat̃ ⁊ mlti nutrimẽti vt sũt cibi supradicti: ⁊ pue auicule bñ preparate: ⁊ vitella ouorũ sorbiliũ ⁊ testiculi galloꝝ ⁊ sil'ia.

Effimera facta pp euõnẽ fit aliqñ pp cõmotiõem hũoꝝ ⁊ tũc sps mouẽt̃ ipetuose ⁊ supflue qdẽ mot⁹ inflãmãt sps ⁊ fit effi. Aliqñ h̃ fe. fit pp medicĩas laxatias. iõ q: nĩs calefiũt corp⁹ ⁊ sps cũ suo supfluo calore. Et qñq; venit post flõiam pp cõmotionẽ q̃ fit in hũiditatib⁹ ⁊ spiritib⁹ ⁊ ꝓptea q: flõia fac̃ redire vapes hũiditatũ ad naturã colere ⁊ cũ calefactione ⁊ inflãtione illoꝝ vapoꝝ iflãmãt̃ sps ⁊ fit effi.

Curatio si flux⁹ supfluit retineat̃ cũ cibis ⁊ potib⁹ restrictis ꝯfortatiuis ⁊ cũ medicis stiptic̃ interi⁹ sumpt̃ ⁊ exterius mistrat̃ supra sto^m ⁊ applicent̃ actu cal'a ꝓpt̃ ei⁹ ꝯfortationẽ. Et meli⁹ emplm ẽ lana ĩfusa in oleo masticino ⁊ nardino cal'is: ⁊ lana expssa a dictis oleis aliq̃l'r sto° applicet̃. verũtamẽ dic̃ Auic. ꝙ circa cor ⁊ epar debẽt poni res refrigerãtes.

Effimera ex dolore corpali: i tãtũ do^r aliqñ calefac̃ spũs: ꝙ ide ef fi. gñat̃. Signa sũt pñtia doloꝝ in brachio vl' tibia vl' ocl'o vl' dẽte vel intestis vel in aliq̃ loco corpori. Cura° ẽ ꝙ remoueat̃ ille dolor sic docet̃ i suis capl'is ꝓpis. Deĩ f̃ illa q̃ dc̃a sũt i ef. ex labore.

Effimera ex sincopi fit pp diuersã cõmotionẽ i spiritib⁹ a q̃ cõmotiõe seq̃t̃ calefac° i eis ⁊ inflãmatio ⁊ febris. Sig̃ sũt q: sincop. pcessit nodũ ẽ natural' dies ⁊ pulsus est diũsus aliqñ debil' qñ vicit cal'itas. Curatio ẽ qñ curet̃ sincopis sic fuit dictũ i suo. c. Et dent̃ cibi laudabiles ⁊ facilis digestiõis vt dictũ est in effi. ex labore. ⁊ det̃ eis vinũ odoriferũ cõpetent̃ limphatum. Et fugiat tristosa.

Effimera ex fame fit q: vapores corporis ⁊ calor acuũt̃ qñ calor nõ iuenit nutrimẽtũ ⁊ ide fe. gñat̃. Sig̃ sũt pulsus pu⁹ ⁊ debil' ⁊ qñq; dur⁹. Curat̃ cũ assumptiõe ordeati vl' auenati i pn°: postea dent̃ cibi laudabiles ⁊ v; eis balneũ aq̃ dulc̃ cal'e ⁊ embrocatio super caput eius ⁊ dormiet ⁊ requiescat.

Effimera ex siti fit p eundẽ modũ sic ex fame ⁊ curat̃ p potũ aq̃ frigide: ⁊ si misceat̃ succ⁹ maloꝝ gñatoꝝ ẽ bonuꝫ

Effimera ex oppilatiõe: aliqñ pori cutis extiori oppilant̃ pp frigo^s ab ex. aliqñ pp balnea stiptica. ⁊ aliqñ pp adustionẽ sol'. vt dic̃ Aui. Et qñ h̃ fiũt vapos retinẽtur ⁊ coartãt̃ ⁊ fiũt cã iflãmatiõis spũuꝫ ⁊ febri ef ⁊ h̃ pp defectũ respiratiõis. Et si tũc iflãmet̃ san. mult⁹ in corpe exñs fit tũc sinocha ex inflãmatione sanguinis ⁊ spũum sine aliqua putrefactione

Signa Si fit a cãis pmitis ista oppila° habet̃ ex indicatiõe pa. vt q: trãsiuit p loca niuosa vl' stetit p tps ad frig⁹ ꝙ cutis fuit oppila^a ⁊ ispissata. ⁊ vapes ñ pñt exalari. Itẽ tarde icipit decliare maxie si declinẽt sine euacuatiõe. Et si oppilatiões sũt magne pulsus ẽ paru⁹

Curatio est ꝙ ponat̃ in lo° tempato ⁊ mediocrit̃ pãnis coopiat̃ et suauit̃ p totũ corp⁹ cũ mãib⁹ fricet̃. Et postq̃ fe. cessauerit cõcedat auenatũ aut cibos de gñe spelte ⁊ ius pulle cũ cicerib⁹ decoct̃ ⁊ cũ alijs apitiuis reb⁹ vt petr°. aut cibet̃ cũ puis auib⁹ filij ppat̃ recedẽte aũt fe. si v̄ ꝙ ibi fit repl'o sang. p se vel cũ alijs hũorib⁹ f̃ flõia. Et si fiũt grossi hũores digerãt̃ ⁊ purgẽt̃ put oꝫ: ⁊ i fine cõpetit balneũ aq̃ dulc̃ ꝺcoctõis capilli veneri ⁊ camo. ⁊ fen^l ⁊ melli^l

Effimera ex nauseatiã satietate a tali replõne gñant̃ vapes mali ex q̃b⁹ intẽdit̃ cal'itas ⁊ iflammat̃ spũs ⁊ fit effi. ⁊ mag̃ fit in hoib⁹ col'icis. vt dicit Aui. in suo. ca°.

Cura est si ista satietas ẽ nouella ⁊ cib⁹ adhuc ẽ in sto°, puocet̃ vomit⁹ vl' f̃ purgatio cũ clisterib⁹ aut cũ farma^a. ⁊ vtat̃ abstinẽ^a moderata. Si affuerit eructua° acetosa sig̃t idigestionẽ sto^i: ⁊ tũc vtat̃ aliq̃ elect^io ꝯfortatio vt dia galang̃ diatriõ pipeõ ⁊ vngat̃ sto⁹ cũ oleo mastic̃ ⁊ oleo ꝺ absin° ⁊ nardio in quib⁹ cal'is lana succida intcta suppõat̃ ⁊ a certo caueat sibi a tali more tali pctõ: ꝙ si ꝯtinuet̃ nõ solũ corp⁹ necat imo et aĩaꝫ pire fac̃. Et capiat cibos leues facil' digõnis ⁊ i pua q̃nti^e ⁊ stet i lo° tẽpato. postq̃ por⁹ t̃nsierit ⁊ dormiat ⁊ famescat dõec satietas sic trãseat ⁊c.

Effimera ex apate qñ apa ẽ i iteriorib⁹ sic in pl'eũ vl' i pipl'oia ⁊ tũc fe. fit putride pp effumationẽ ad cor: f̃ aliqñ vẽiũt apata i tibijs vl' i aliq̃ pte corpis exteriori. ita ꝙ hũor ꝺ gñe col'e. ꝺscẽdit aliqñ i puo tp̃ sp̃a° ⁊ i tali ꝺscẽsu calefiũt ⁊ iflãmat̃ sps ⁊ fit forti fe. effi.

cū.intollerātia ⁊ mag̃ siti ī cōpatiōe ad alias ef.
Et h̄ freq̄nt̄ vidi fieri p̄cipue in dn̄o Arnaldo co
mite furi bone mēorie. Hoc etiā freq̄nt̄ fit in q̄-
busdā furūcul' exteri' eueniētib' ⁊ in panaritijs ⁊
aliq̄n in alijs ap̄atib' extrīsec̄. ⁊ h̄ vocāt vulgares
raiciū fe. siue ista ap̄ata fiant a cāis p̄mitiis vl' an-
cedētib' sicut sūt repl'o p̄terita ⁊ oppilatio intrīse-
cav' extrīseca: vel ictus vel casus. Et vt pl'imū fiūt
iste effimere ex ap̄atib' sanguineis vl' col'ic̄ vt in
herisipila. Et cognoscūt̄ ꝑ ardorē ⁊ rubificationē
loci. ⁊ per pulsū velocē ⁊ plenū ꝑ sitim fortem.

Curatio

Si ista ap̄ara veniūt freq̄nt̄ cō
siderēt̄ a q̄ hūore fiūt. vn̄ si fi-
at a sanguie h̄. flōia p̄ueniēdo illa ap̄ata ne fiāt
vel illa vlcera q̄ aliq̄n ꝯsueuerūt seq̄ talē descēsū
hūorū. Et si ē de gn̄e col'e p̄ueniēdo purget̄ iª co
lera ⁊ sic de alijs hūorib' simpl'i vl' ꝯmixtū. Et si d̄
fco h₃ iª ap̄ata curēt̄: sic̄ ī suis ꝓꝑis dicet̄ cap'lis:
si de' ꝓmiserit tātū de vita. ⁊ nō cōcedat nisi p' de-
cliationē ꝑfectā. ⁊ tūc vtat̄ dieta f̄ria ⁊ h̄ūectatiua
⁊ caueat a vino nisi post cibū sumat vinū subtile
⁊ bn̄ limphatū. Et circa illa ap̄ata ponāt̄ empl'a
sicut medico videbit̄ ⁊ postea dicet̄. Et vt pl'imū
debēt eē f̄ria ⁊ d̄bēt poni s₃ Aui. ī via q̄ ē int̄ ap̄a
ta ⁊ cor. ne isti fumi q̄ eleuāt̄ ab eo: veniāt ad cor

Effimera

ex calore. Interdū ex calo-
re aer' vl' ex calore sol' vl' bal
nei accidit fe. effi. verūtn̄ vt pl'im fit ex calore sol'.
¶ Primū em̄ ꝙ i hac fe. ledit̄: ē caput: ⁊ iō sp̄us
aīalis p̄us īflāmat̄: ⁊ post vital' ꝑꝑ attractionē aer'
cal'i ad cor. ⁊ sig̃ st̄: q: laborauit vl' itinerauit ad so
lē ⁊ aerē cal₃ ibi stetit diu i aere balnei cal'i ⁊ sil'ia.

Curatio

fit cū reb' īfrīantib' int' ⁊ ex̄
inūgendo caput ⁊ pect' cum
oleo ros̄. ⁊ nenufario: ⁊ stet ī loco ad f̄ritatē decli
ui: ⁊ potet aquā f̄riam ī siti sua: si medico v̄r expe-
dire ⁊ in decliatiōe fe. balneet̄ in aq̄ dulci tepida ⁊
de aq̄ tepida sup̱ caput ei' effundat̄: q: aq̄ tepida
hūectat ⁊ resoluit fe. vt dic̄ Aui. Et alie sūt sp̄ēs
fe. effi. par̄ mag̃ aut parū min' ad istas p̄nt redu
ci. q: effi. vix cog̃scit̄ nisi postq̄ poti' totalr̄ reces-
sit: iō d̄r ꝙ effi. ē facil' cure ⁊ difficil' cognitiōis: q:
vt pl'im natura eā curat sine adiuto° medicinarū

Declaratio

in fe. effi. ¶ Prīo q̄rit̄:
vtrū ex nauseatiua sati
etate possit fe. effi. gn̄ari. Et p̄bat̄ ꝙ n̄ q: tal' nau
seatiua repletio diminuit ⁊ obtūdit: imo etiā ī ꝑ
te extiguit naturalē calorē ig̃r ⁊c̄. tenet ꝯn̄a q: fe.
nō fiūt nisi ex īflāmatiōe ⁊ ignitōe natal' calor' vt
dic̄. Ga. p̄° ap̄h. ꝯ°. illi' cān. hūide diete oībus ⁊c̄.
Probat̄ an̄s ꝑ ysaac i li° de fe. vbi vult q: instītu
do cibi ⁊ pot' calorē extiguit natalē. Et Ga. sup̱
illo amphor'. ⁊ q̄ crescūt. ⁊ exᵐ extrīsecū ibidem
positū: vt si infra ligna maxie viridia pauco igni
apponāt̄ nec̄e est ꝙ ignis extiguat̄. ¶ 2° arguit̄
sic talis repl'o est cā f̄rōꝝ morboꝝ g̃ nō est cā fe.
cū fe. ⁊ morb' frigid' sint ꝯ̄ria ⁊ ꝯ̄rioꝝ effectuū
ꝯ̄rie sunt cause. an̄s p̄bat̄ ꝑ Gaᵐ. 2° . de morbo
ca. 3°. vbi dic̄ sic. idē ꝯtigit. i. gn̄atio multoꝝ mor-
boꝝ frigidoꝝ ex nimia abūdāᵗⁱ cibi: h₃ em̄ sit cor-
poris nutriti' tn̄ cōueniens cā est f̄roꝝ morboꝝ.
¶ 3°. ex tali repl'one gn̄ant̄ humores crudi ⁊ in
digesti ig̃r ⁊c̄. tenet ꝯn̄a: q: tales magis h̄nt īfri-
re ꝙ calefacere. An̄s p̄bat̄ ꝑ Aui. ī p° can̄. ī fen. 2ª
d̄. pª. c. 15°. de his q̄ ꝓueniūt ex eis q̄ comedunt̄
⁊c̄. ¶ Oppᵐ dicit Ga. 8°. de ingeᵒ ⁊ Aui. in pª
distinctiōe. 4ª. ⁊ p̄bat̄ rōne q: talis repl'o nausea
tiua pōt īflāmare cor. ⁊ sp̄us inflāmatiōe nocēte
opationib' nocumēto sensibili ⁊ notabili. g̃ nau
seatiua satietas pōt causare fe. ꝯn̄a ē nota. ⁊ an̄s
est Ga. 8°. de inge. vbi vult ꝙ ex crapula fit īflā-
matio cordis ⁊ sp̄us ⁊ q̄n̄q₃ ap̄ata. ¶ Pro isto
dubio ē notandū ꝙ talis repl'o ē duplex. q̄daꝫ est
ad quē sequit̄ eructua° acetosa ⁊ raro talis facit
fe. q: signat d̄niuin f̄ritatis i st°. Alia ē ad quaꝫ
sequit̄ eructua° fumosa ⁊ tal'is bn̄ causat effi. Et
mod' ē iste: q: ex tali crapula resoluūt̄ mlt̄i fumi
cal'i q̄ inflāmāt sp̄us ad fe. maxie si st°' fit calid'
⁊ cibi assūpti cal'i vl' speciati. vt vinū purū nō lim
phatū. ¶ 2°. nō s̄m Ga. 8°. de igenio ⁊ Aui. i lo°
alle°. ꝙ effi. de q̄ est s̄mo vt pl'in accidit corpibus
col'ic̄ in q̄b' rōne cal'itat̄ in eis d̄nant̄ ascēdūt fu
mi resoluti a tali repl'one cal'i: q̄ īflāmāt sp̄us. De
maª aūt gn̄atiōis isti' dicūt aliq̄: ꝙ isti fumi reso
luti a tali repl'one sūt mlt̄i ⁊ grossi. ⁊ vadūt ꝑ totū
corp' ⁊ causāt oppl'onē: ⁊ claudūt poros cū sua
grossitie: q̄ oppl'one stāte dictoꝝ fumoꝝ resolu°
coꝝ fieri nō p̄t ad ex̄. ⁊ sic reclusi fortificant̄ ⁊ re-
uerberant̄ ⁊ multiplicant̄: deide īflāmant̄. ⁊ sic in
flāmāt sp̄s: sic̄ inflāmat̄ exala° cal'a ⁊ sicca i nube
f̄ria ⁊ hūida iclusa: vt p₃ i methaur'. ⁊ sic fit effi.
¶ Et ꝑ hoc ad rōnes: ad p̄mā. qn̄ d̄r ꝙ talis re-
pletio diminuit ⁊ obtūdit calorē naturalē ⁊c̄. di-
co ꝙ verꝫ est de illa: ad quā sequit̄ eructua° aceto
sa. vl' dico ꝙ q̄uis in p̄n° obtūdat. tn̄ postq̄ na-
tura icipit ip̄aꝫ digerere eleuant̄ in tali digēne ⁊
actiōe fumi cal'i multi ⁊ grossi q̄ inflāt sp̄us. sic̄
d̄r ad scd̄aꝫ. ¶ 3° nota ꝙ ex frigore exteriori ꝑ ac
cidēs sc₃ claudēdo poros cut̄. ⁊ nō fit debita eu
ta° nec exala° fumoꝝ ⁊ vapoꝝ. nec sup̱flua ꝑ cō
expellunt̄. ⁊ tūc tales fumi sic recēti ꝑ modū sta-
tim dictū calefaciūt sp̄us ⁊ sic fit fe. effi. S₃ opor
tet ꝙ sit frig' forte ad claudēdū poros. ¶ 4° du
bitat̄ si ex accidētibus aīe potest fe. effi. generari.

Et pbaт ꝙ nõ: pmo accidẽtia aĩe nõ sũt filia fe. effi. igiť ab eis no põt gñari. añs eſt notũ. ꝛ pña pꝫ. q: oẽ qḋ gñaẗ a ſuo ſilẽ gñaẗ. 7°. methaphi. ❡ 2°. accidẽtia aĩe nõ pñt alterare coꝛ nec ſpũs ꝫ ꝛc. pña nota. añs pꝛobaẗ. quia accidẽtia aĩe ſunt immaterialia: ſpũs aũt ꝛ coꝛ ſunt materialia: nunc autem immateriale non põt agere in materiale. p Cõmentatoꝛẽ. 7. methᵉ. ❡ 3°. accidẽtia aie infriant coꝛpus humanũ. ğ nõ cauſabũt in eo fe. tenet pña: q: fe. effi. f. a rebus calefaciẽtibus. añs pꝫ. q: timoꝛ anguſtia ꝛ triſtitia ꝛ ſimilia infriant coꝛpus: vt dic Haly 3°. tegⁱ. 9°. ii° Et ex accidẽtibus aĩ c. ꝛ 9° illius. Abſtinere vo. Confirmaẗ: quia ſi ex accidẽtibꝰ aie fe. effi. cauſareẗ: ſequereẗ ꝙ vꝛpl'in coꝛpa hũana haberent fe. effi. pñs eſt falſum ad experientiá: ꝛ pña nota eſt: q: vix poſſumus liberari ab illis accidẽtibus aie. ❡ Oppᵐ dicit Aui. in pᵃ. 4ⁱ. trac. pmo vbi ponit fe. effi. ex accidẽtibꝰ aie vt eſt etiá poſitum in. c. 4. iſtius. 7ⁱ. li. ꝛ pbaẗ rõne: accidẽtia aie pñt inflãmare coꝛ ꝛ ſps inflãmatiõe nocitiua opationibꝰ naturalibꝰ. igiť ꝛc. pña nõ. ꝛ añs pbaẗ per Ga. ꝛ Haly 3°. tegⁱ. cañ. ꝛ 9°. 16. ibi. Et ex accidẽtibus q̃ accidẽt ꝛc. Et p Aui. in. 4. cañ. fen pma vbi ponit fe. effi. ex accidẽtibus aie. ❡ Pꝛo iſto dubio eſt notandũ ſm ꝙ dicit Haly in 3°. tegⁱ 9° 15. Et ſm ꝙ dicit Aui. in diſtin. 2ᵃ pmi li. cañ. doctri. 2ᵃ ſumma pᵃ. c. 14. de his q̃ pꝛoueniunt ex motu aĩali: ꝙ accidẽtia aie nihil opanẗ in coꝛpe niſi mediãte motu ſpũs ꝛ caloꝛis naturalis ꝛ ſã. nã quedã accidẽtia mouent calorẽ naturalem ꝛ ſpm̃ ab exterioꝛibus ad interioꝛa: ſicut ira ꝛ gaudium. Ira quidem mouet ipſum motu foꝛti: et gaudium mouet ipm̃ paulati. Aliq̃ ſunt accidẽtia: q̃ mouẽt ſpm̃ ꝛ caloꝛẽ naturalẽ ab exterioꝛibus ad interioꝛa. ſicut anguſtia ꝛ triſtitia ꝛ timoꝛ tremoꝛ timoꝛes ꝛ tremoꝛes terroꝛ tñ marie ſubito mouẽt. Anguſtia ꝛ triſtitia paulatie ab exterioꝛibꝰ ad interioꝛa. ❡ In tali ğ motu ſubito marie ab exterioꝛibus ad interioꝛa ſpũs q̃ ſunt ſubiectũ fe. effi. circa coꝛ ſupcalefaciũt rõne multiplicatiõis ꝛ ꝯculcatiõis ꝛ inflãmanẗ. ꝛ ſ. fe. effi. vt dictũ eſt ſupꝛa. Et h̃ maxime fit in ira ꝛ timoꝛe. pꝫ igiť: ꝙ ex accidẽtibꝰ aie. põt gñari. Ad rõnes qñ dĩ ꝙ nõ ſunt ſilia fe. effi. ꝛ oĩe qḋ gñaẗ: a ſuo ſili gñaẗ. 7. methᵉ. Dico ꝙ auctoꝛes habẽt verum in ſubiјs. non aũt in accidẽtibus: vel dico ꝙ haberet verum in generatis per ſe: ſed accidentia aĩe generant febꝛẽ per accidẽs. ſ. ad motum caloꝛis ꝛ ſpũs.

❡ Caplm. 6. de febꝛe acuta.

Cura fe. ꝯtinua eſt illa q̃ cũ velocitate ſui finis dĩ eſſe a mag. h̃ eſt diffinitio quã ponit Ga. 2. aphᵒ 9°. 19. ibi. Acutoꝝ moꝛboꝝ ꝛc. Alioꝰ dĩ fe. acuta ꝛ eſt q̃ moueẗ cũ velocitate. ꝛ ẽ in ea timoꝛ. Iſta aũt fe. acuta ꝛ ꝯtinua nõ trãſit 14. diẽ. Nunq̃ eñ acuitas egritudis cũ foꝛtibꝰ accidẽtibus ꝯtinuis. 14ᵃᵐ põt ꝯtrãſire. Iſta ãt fe. acuta ꝛ ꝯtinua cito ad moꝛtẽ vel ad ſalutẽ terminũ ſuũ ꝑpabit. Et iſta talis in ſmõe poꝛtugalenſiũ quoꝛũdũ ſim infirmitas nũcupaẗ.

Cauſe fe. acute eſt putredo humoꝝ. meḡ. pticl'a. xj. in pñᵒ. iſtiꝰ aũt putrefactionis: cã eſt ꝯculcatio ꝛ euẽtationis ꝓhibitio. q: hu. qñ coartaẗ ꝛ nõ expirat putrefit ꝛ inflammatur in eo caliditas extranea ex qua fe. generatur 3°. tegⁱ. cõmẽto. 91. ibi. Ferunt eñ ſi ita cõtingat: iam ğ apparet p illud qḋ dixĩmꝰ ꝙ putredo eſt cauſa retinẽs fe. Et ſi vis vt ipa dicatur cauſa cõiuncta: dic cuꝫ Haly ibidẽ ita: ꝙ putredo humoꝛum cum aſſumatiõe ad coꝛ eſt cauſa immediata fe. Et cauſa putredinis eſt ꝓhibitio euẽtationis ꝛ cõculcatio. Et cauſa iſtoꝛum eſt opplõ et cauſa oppilationis eſt multitudo vel groſſities vel viſcoſitas humoꝝ vel alia cã claudens vias ꝛ meatus. Iſte aũt cãe ſunt adinuicẽ ꝯcathenate: q: vna ſine alia vix poterit eſſe. Et iſte ſunt ꝓ cauſis ꝯiunctis. ❡ Cauſe añtes ſunt nimia coꝛpoꝛis replõ multoꝝ humoꝝ vel viſcoſoꝛum vel nimia venarũ deſiccatio in eſtate: que tũc humores calidos ſibi attrahunt ex ceľico gñe: vt ſcribitur. 4. amphoꝛ. 9°. 54. ibi. ſ. acutoꝝ moꝛboꝛꝫ ꝛc. ❡ Cãe pmitiue ſunt aeris exterioꝛis nimia caliditas acuitatẽ vel ebullitiõnẽ in hũoꝛibꝰ inducens: vel mala qualitas alia vt eius coꝛruptio vel putrefactio vt appet in aere peſtilẽtiali. ſilr' frigitas aeris exterioꝛis faciẽs clauſionẽ poꝛoꝝ exterioꝝ ꝛ foꝛtificationẽ hũoꝝ caloꝝ in coꝛpe q̃ſi p antipiſtaſim: ſilr' nimiꝰ motꝰ ꝛ imoderata exercitia in feruoꝛe eſtaẗ. Silr' nimie vigilie ꝛ anguſtie ꝛ cogitatiões ꝛ lõge abſtinẽᵉ. Oĩa. iſta faciunt mediate ꝛ imediaᵗᵉ ad acuitatẽ hũoꝝ coꝛpis ꝛ coꝛ ſurie augmẽtationẽ ꝛ exiccationẽ.

Signa fe. acute ꝯtinue ſunt cõiter hoꝛ. capit calo ꝛ fe. intẽſio. Et in tactu videtur ꝙ caloꝛ penetret ad interioꝛa manꝰ vigilie anguſtia coꝛpoꝛalis intollerãtia ſitis et ardoꝛ pulſus velox ꝛ vrina rubea tincta aliquãdo ad citrinitatẽ intenſam vľ ruſedinẽ declinãs oĩa hec ſignt moꝛbũ eſſe acutum ꝛ motus eius velociſſimus. Et Ga. in pmo de fe. ad Glauco.

ponit signa ɔtinuaꝝ ꝛ nō deficiētiū fe.q: nō hñt rigorē nec tipū sic iterpolate:nec fe. ista cessat i 24.horas sic cessant iterpolate. Et si i pulsu fu erit iordiatio aut ieq̄litas in diuersis pcussiōib⁹ ꝛ in plib⁹ ē signū magnitudis ꝛ acuitaꝝ fe. ꝛ ꝙ nō ē de deficietib⁹.i.iterpolaꝝ.Si hūores fuerit colrici ei⁹ fe.vtiq̧ acutiores erūt.4°.de cāis pul suū cōmēto.7.Et seqꝭ. si flātitiores māsuetior q̄dē erit fe.ppriū ē eni fe. mar^{e} acutis ꝙ hēant pulsuƺ veloce.4° de cāis pulsuū.cōmēto.15.ꝛ cā isti⁹ ē necitas attractiōis aerꝭ ad ifriandu3 cau/ ma cordis ꝛ ptiū circūstātiū.Aliud sig^{m} est q: cū somnietate ꝛ vigilijs pp vapores ascēdētes ad caput loquunꝭ in somnijs ꝛ ꝭ freq̄nꝭ in eis pafreneꝭ. ꝛ somnia eoꝝ sunt terribilia.Et cum istis supradicꝭ signis alia pticularia ɔcurrūt.vt est etas tp̄s regio aer ꝛ regimen preteritum ꝛc.

Judicia in fe.ɔtinuis ⁊ P͞rio dic̄ ypo. Acute egritudies i.4.dieb⁹ iudicanꝭ.i.terminanꝭ.2°.āpħ.am.23°.in cōmē/ to criꝭ in acuꝭ egritudib⁹ nō multuƺ moraꝭ tp̄s. ¶ 2° iudicaꝭ criꝭ in 6ª die ē illaudabilꝭ 2° āpho. cōmēto.23°.ibi:Acute egritudies ꝛc. ¶ 3°.qñ i cipiūt signa digōnis appere.tūc ē finis pncipij egritudis.in sniā p^{a} de criꝭ ca.16. ¶ 4°. iudicaꝭ crisiƺ eē futurā p ista sig vl qñ aliq̄ eoꝝ añcedūt ꝛ ponunꝭ a Galꝭ.3°.de crisi ca° 2° sic.Et añcedūt supple crisim vēturā q̄ fiet p eūationē alñ p ap/ tionē exiture diuersa cōmotio i corpe egri ꝛ ve/ hemens.ꝛ id est ꝙ accidit ei iuq̄etudo estuatio ꝛ ɔmixtio in sensu.pfund⁹ somn⁹ altera°i anheli tu vtigo g̃uitas sui corpis.ꝛ adueniūt dolores capiꝭ ꝛ dolores i collo ꝛ in alijs locꝭ plimis cor/ poris.ꝛ accidit eis qñq̧ tinit⁹ ꝛ somn⁹ in vtrisq̧ aurib⁹ ꝛ vidēt corā se filꝭa radijs:ꝛ currūt lachry me ei⁹ absq̧ volūtate ꝛ retinꝭ vrina ei⁹ ꝛ tremet labiū ei⁹ iferi⁹.Et aduenit ei in vno mē°tremor ꝛ accidit ei obliuio ꝛ negat cognitionē ei⁹ q̄ est ei psens quā videt.ꝛ aduenit ei rigor vehemēs ꝛ añcedit porisim⁹ fe.ei⁹ ꝭm plimū horā in q̄ cō/ suetudo ei⁹ erat vt veniret.Et aduenit ei iflāma tio vehemēs ꝛ sitis itollerabilis:ꝛ clamat ꝛ salit sic dolorosus:deinde pcedit ex eo sudor exube/ rans aut vomit⁹ plim⁹ aut soluiꝭ venꝭ ei⁹ subito aut pcedit ex eo san.plim⁹ ꝛ accidūt ei sp̄es di/ uerse.ab istis aut oēs eaꝝ simul.3°.de crisi.c. 2°. ¶ 5° p°ꝙ ɔsideraꝭ in ca.i.crisi mai⁹ sig^{m} ē digō vrie ꝛ egōnis ꝛ qd̄ expuiꝭ ex pectore.Et ego pns fui mltitudini,nūo ifirmoꝝ quā cōphēdi i ho^{a}. criꝭ.ꝛ nunq̧ vidi aliquē eoꝝ mori q̄b⁹ aduenit criꝭ p⁹ digōnē ma^{e}.3° de cri,c°.3°.igiꝭ p^{m} signuƺ

signātiū bonitatē criꝭ pñꝭ ꝛ mai⁹ ipsoꝝ ē digō. ibidē,ꝛ seq̄ꝭ in sniā.Et 2^{m} sig^{m} ē ꝙ ꝭ in die criꝭ iudicata p diē idicatiuā.ꝛ 3^{m} sig^{m} ē ꝙ ꝭ ꝭm nām egritudis:vt si ē fe.adurēs tūc neci⁹ est flux⁹ san. nariū:aut rigor forꝭ. ꝛ postea seq̄ꝭ sudor calꝭ. ꝛ hūidus cōphendēs totū corp⁹ aut euomat aut gerat colꝛaƺ plimā.3°.de cri.c.5°. ¶ 6°.in nā de ciente febre si labiū aut ocul⁹ aut supciliū aut nasus distorq̄ꝭ:aut nō videat aut nō audiat iaƺ debili exñte corpe q̄cūq̧ hoꝛ ꝭ iam ppe ē mors 4° āmpħ.āpħ.46°. ¶ 7°.vbi in fe.nō deficien te disnia supuenerit ꝛ desipiētia mortale est.vbi supra.amph.50°. ¶ 8°.q̄buscūq̧ in febrib⁹ aut in alijs egritudib⁹ voluntarie oculi lachrymanꭥ nihil icōueniēs.q̄b⁹ vo nō ꝭm volūtatē icōue/ niens ē 4°.āph,am°.52. ¶ 9°.q̄buscūq̧ in dēti bus i febrib⁹ limositates fiūt fortiores ꝛ diutur/ niores fiūt fe.vbi supra āpħ.53°. ¶ 10°.febrici/ tanti sudor oīs supueniēs nō deficiēte fe.sup⁹ p⁹ ɔsumationē sudorꝭ malū. plōgaꝭ ei morb⁹ ꝛ hu mores plimos sigt 4°.āpħ.āpħ.56°. ¶ 11°.qui buscūq̧ in febrib⁹ aures surdescūt san. a narib⁹ fluēs aut vēter turbat⁹ soluit egritudinem 4°. ampħ.āpħ.60°. ¶ 12°.q̄buscūq̧ in fe. ictericia supuenerit añ 7^{m} diē malū ē:4°.āpħ.āpħ.63°. ¶ 13°.q̄bus in fe.in 7^{a}.aut 9^{a}.aut 11^{a}.aut i 4^{a}. die icteri^{a} supuenerit bonū:si nō dexterū ypocō driū durū fuerit.i.si nō hūerit durū āpa. in epa te.si vo nō:bo^{m}.id est si non venerit in dieb⁹ su/ pradictis nō est bonū signū.ibidē.ampho.65°. ¶ 14°.i fe.circa vētrē cauma forte ꝛ cordis mor sus vl tremor malū.vbi supra āpħ.66°.Et seq̄ꝭ in cōmēto.ꝭ accñ^{a} sunt mala ꝛ in vltiate pessi^{a}. q: vite fundamētū igneo calore est calefactum. Iste āpħ.itelligiꝭ i fe. ɔtinuis in q̄b⁹ ifirmi aliꝭ dicūt:cor meū ardet. Istud cauma venit inter/ dū ppꝭ āpata in sto° vl in mēbris vicis. ¶ 15°. iudicat ypo.in fe.ex sōnijs tiores aut spasimi ma lū.4°.āpħ.am.67°. ¶ 16°.in fe.spūs offendēs malū:spas^{m} eni sigt.am°.69°. ¶ 17.in fe. acuꝭ spasim⁹ ꝛ circa viscera dolor forꝭ:malū vbi supra am°.60°. ¶ 18°.q̄buscūq̧ i fe.vrīe ɔturbate ve lut subiugaliū his capiꝭ dolores aut assunt aut aderūt.vbi supra amp°.72°. Quedā aūt hmōi vrinaꝝ turbate existūt q̄.s.yposta sim g̃ssaƺ velo/ citer faciūt q̄ cū sit velocitatē mor cessanꝭ sigꝭ: 4° am°.cōmēto.72°. ¶ Et seq̄ꝭ ibidē.q̄ vo ypo stasim nō faciūt ꝛ turbate existūt si virt⁹ sit forꝭ longū morbum protendunt:si debilis mortes. ibidem. ¶ 19°.quibus in 7ª terminatur egritu do his nubē claraƺ rubeā.4^{a}. die haber vrina ꝛ

alia signa ꝺm rõnẽ.4°.amph.am°.43°. ⁊ sequit̃
in cõmento. Uñ nõ soluȝ nebula rubea in.4ª die
⁊ 7ª crisim sigt:s ⁊ alba ad hoc certior ⁊ dignior
est.⁊ hoc magis si nebula in medio sit etiã suspen
sa.cõtinua quoq; ⁊ equalis ⁊ ibidẽ.¶ 20°.iudi-
ciũ ꝑ vrinã sic.vrina q̃ vna die hȝ ypostasim lau-
dabilẽ ⁊ alia die nõ.sigt q̃ quidã humorꝝ recipi-
unt digõneȝ.alij vo nõ:⁊ iõ longã egritudinẽ si-
gnat.2°.pnosti.cõmẽto.26°.⁊ in can.ypo .idem
dicit.Et tu considera si virt⁹ sit fortis potẽs expe
ctare finẽ lõgi mor vl' nõ.⁊ ꝺȝ h iudica ⁊ dieta e-
grũ.¶ 21m.vrina al.cũ fe.acuta sigt frenesim vel
mortẽ.¶ 22°.vrina nigra intẽdẽs ad croceũ in
circulo cũ fe.acuta sine allevatiõe patient̃: mor-
tale est.¶ 23°.vrina sine aliqua ypostasi i fe. acu
ta:talis ꝑmanẽs nihil boni sigt.⁊ q: cõiter medi
co p̃sentant̃ vrine ɔtinue ⁊ amici cupiũt scire de
egro ⁊ petũt a medico q̃d videt̃ vob. Jõ ɔtinue-
mus h inspiciẽdo dicta ypocra.i pnostic. ⁊ bene
seruiũt nobis in istis fe.acut̃ ɔtinuis ⁊ i acut̃ cõ-
uersiuis ⁊ in ꝑacut̃ ⁊ i alijs fe.iterpolat̃ cõpositis
Dicam⁹ g̃ sic ꝺm ypo.¶ 24m iudiciũ ꝑ vrinaȝ sit
tale. Urina ẽ laudabil' q̃ ypostasim albã ⁊ subsi-
dentẽ eq̃leȝ ⁊ ɔtinuã atq; leuẽ habebit ⁊ sic per-
manẽs vsq; ad crisim erit.Est em̃ fidelis ⁊ nũcia
salutis.⁊ sigt breuitatẽ egritudis:q̃ vo cũ ypo-
stasi p̃dicta mõ vo sine ea est diuturnitatẽ egri-
tudinis sigt nec ẽ oĩo fidel'.2° pnosticoꝝ. can.
26.Et sequit̃ in cõmẽto circa mediũ q̃ si fuerit i
ea sedimẽ.i.in vrina laudabili tũc oȝ ꝑuldu° vt
sit in ea nebula alba.Et oȝ necessario vt sit color
vrine equal' in citrinitate ⁊ suba ei⁹ media inter
subtilitatẽ ⁊ aquosaȝ ⁊ grossitiẽ sicut vrina asini.
¶ 25° vrina rubea nimis cũ sua sibi sil'i ypostasi
longã egritudinẽ sigt.ẽ tñ nũcia fidel' ⁊ certa spã
de salutis.2°.pnostico.can.27°.Et sequit̃ i com
mẽto. Jsta vrina signat dominiũ sang.cũ aq̃sita
te.⁊ dic̃ ibi Ga.q̃ in egritudib⁹ q̃ fiũt a sanᶜ qui
ẽ magis iuuatiu⁹ in hũorib⁹ nõ ẽ timor.Et illa aq̃
sitas q̃ est cũ sanᶜ indiget digõne.¶ 26° nebula
pendẽs i vrina si al.bõa:si nigra mala.vbi s̃.can
29°.⁊ Ga.in.ɔ° dicit q̃ nigredo denũciat morti
ficationẽ vel calorẽ excessiuũ.¶ 27°.cũ vria cla-
ra ⁊ citria fuerit idigestã sigt egritudinẽ.2° pno
sti.can.30°.Et seʳ i.ɔ°.Color vrine natal' ẽ equal'
citrinitat̃.Et seʳ.Cũq; hui⁹ sba fuerit tenuis sigt
q̃ egritudo nõ digerit̃.Et seʳ.vrina natural' in co
lore suo tẽꝑato i citrinitate ⁊ i sba sua eq̃lis ita vt
nõ sit subtil' sic aq̃ nec grossa sicut vria asini ⁊ be
stie ⁊c.ibidẽ.Timẽd⁹ est igit̃ infirmi defect⁹.Et
sequit̃ in cõmẽto.Et si cũ tali vrina clara ⁊ citri-
na vtus egri fuerit fortis potẽs spectare digõnẽ
iuuet ĩfirm⁹ al's morieẽ.¶ 28° vrina mort̃ signi
ficatiua ⁊ fidel' ⁊ certa est aq̃sa aut fetẽs aut nig̃
siue lutosa.i.grossa vel turbida vbi s̃.can.32°. Et
rõ dictoꝝ est.q: vrina aquosa arguit inobedien-
tiã maᶜ vltimatã ⁊ ipotẽtiã vtutis digtie vltima-
tam sigt.Cã secundi:q: fetor sigt mordificationẽ
vel adustionẽ.Cã 3ª est q: nigredo sigt mortifica-
tionẽ vel adustionẽ.Causa.4ª.q: si sit i p̃n° vl' au
gmẽto sigt ɔturbationẽ in humorib⁹ vltimataȝ.
⁊ tunc est mortalis.Si aũt tal' vrina venerit i sta
tu aut declinatiõe nõ q: venit ꝑ viã mundificatio
nis:q: hu.⁊ sup̱fluitas ei cõmiscent̃:⁊ Ga.in ɔ°.
vrina aquosa ẽ cui⁹ suba est tenuis ⁊ color ei⁹ al-
bus sigt indigõneȝ hũorꝝ in fine vltimo ⁊ debi-
litatẽ vtutis faciẽtis digõnẽ.¶ 29°.pronosticat
ypo.sic in pri° pnosticoꝝ in p̃n°. Pri° in oĩ egri-
tudie egri faciẽ p̃notabis.vtrũ sil'is sit sano ⁊ etiã
si sibi sano silis sit.q̃ si sit:optim.si vo ɔtiũ pessi-
mũ est ⁊ magis malũ si infirmi facies sit sil'is faci
ebus mortuoꝝ:vt si nares acuti oculi ɔcaui tim-
pera plana color viridis niger pallid⁹ aut plũbe⁹
quib⁹ appentib⁹ infra triduũ egritudis nõ p̃cedẽ
te fluxu ventrĳ vel sup̱fluo vomitu aut sup̱fluis vi
gilijs vl' abstinẽª imoderata.oĩa ista signa sunt
mortaª q: subalis ⁊ radical' hũiditat̃ sigñt ɔsum
ptionẽ ⁊ virtut̃ debilitatẽ ⁊ caloris natural' exa-
lationẽ factã a calore febrili ⁊ molestia ei⁹.¶ 30°
si in sõnijs palpebris subclusis sola alba videant̃
sine fluxu vẽtris preterito naturali vel artificiali
nec h hȝ in ɔsuetudine timendũ est de morte vbi
supra.¶ 31°.si labia torqueãt̃ aut nares aut pal-
pebre aut sup̱cilia mortale est:maxie cũ debili vir
tute.⁊ si sequat̃ amissio sens⁹ ꝑ se vl' cũ ist̃ p̃dictis
mortale ẽ.¶ 32.in nõ deficiẽtib⁹ fe.si que quidẽ
extra fria fuerit q̃ vo int⁹ ardeãt ⁊ sitim habeãt
mortale est.4°.ampho.am°. 48°.Et dicit Ga.
in cõmẽto q̃ nõ itelligit̃ nisi i fe.ꝑacut̃ ⁊ ɔtinuis
⁊ in fe.furiosis ⁊ nõ in alijs.nec in feb. tertianis
que cal'iores sunt alijs.Et seʳ in commẽto causa
horũ accĩtiũ ap̃a est calĩn de flõnũ genere vl' he-
resipilarũ que sũt cã sanguis attrahendi ad mẽ-
bra vbi supra ꝁ.vnde ⁊ intẽdunt̃ interiora ⁊ cutis
⁊ exteriora frigescunt.hec ille. ⁊ pro concordan-
tia.¶ 33°.in acutis morbis fritas extremitatuȝ:
malũ:7°.ampho.amph.po.⁊ vide cãm in cõmẽ
to q̃ imediate dicta est.Et ꝑ ɔcordãtia i dolor̃ for
ti circa vẽtrẽ extremitatũ fritas malũ est.7°. ã°.
ãph.26.° Et vide cõmentũ ⁊ cãm.¶ 34. si testes
aut vga ɔtrahant̃ aut minuant̃:nõ tñ occasione
dol'.mortale est. Et secundo pnosticoꝝ manuuȝ

mobilitatis signa sic ꝓnotabis. In fe. acuta ⁊ in ꝑiplẽonia ⁊ in frenesi ⁊ in dolore capitꝭ si man⁹ tu lerit ad caput aliq̃d positur⁹ vł aliq̃d collectur⁹ huc illud q̃sierit vł de vestibus q̃si pilos euulse rit vel festucas de pariete decerpserit. malũ sig ⁊ mortale ẽ. Nimis longũ eẽt si totũ librũ ꝓno sticoꝝ hic vellem⁹ affigere. Sʒ ſm Ga. in. 2. pro nosticoꝝ. ꝯ°. 6. vocatꝰ hic ꝓnosticũ ħ ⁊ est ꝓrõn. ¶ 35°. sũma in oĩ ꝓnosticatiõe q̃ est sup illũ qui morit ⁊ q̃ viuit est cõparatio inter fortitudinẽ egri tudinis ⁊ inter fortitudinẽ infirmi. qñ est ꝗ egri tudo fortior morit infirm⁹. ꝑauldu°. Et qñ debi lior est v̓tute infirmi nõ morit. 2°. ꝓnosti. ꝯ°. 7. ibi. Bonũ est modeste se ⁊c̃. Et nõ ibidẽ quõ oʒ ꝯsiderare. 3. ꝑncipales v̓tutes q̃ quidẽ cognoscunt debiles esse aut fortes ex debilitate vł fortitudie suaꝝ oꝑationũ. ¶ 36°. si liuor mixtus viridi ĩ vn guib⁹ ⁊ digitꝭ affuerit mortẽ aduenire nõ dubi tat. ij. ꝓnosti. cañ. 8. Si aũt vis scire signa sum pta ab alijs excũtib⁹ vide in ꝓnosti. ypo. ⁊ ĩ alijs libris. ſʒ ꝯsidera bñ in supradictꝭ. q: res q̃ ĩ vltio sunt ꝯtrarietatis reb⁹ nãlibus sunt in vltio signtes ꝑditionẽ. ij. ꝓnosti. ꝯ° 32. ¶ 37ᵐ indiciũ febrici tãtib⁹ nõ fortiter nec oĩno ĩ suꝑficio ꝑmanere vł minuere corpus aut ꝯtabescere malũ est magis eo q̃d ſʒ rõnẽ fit. ħ eñ. i. nõ minuere lõgitudinẽ egritudinis. ħ eñ. i. ꝯtabescere imbecillitatẽ vir tutꝭ signt. ij. amph. am°. 28. ſcʒ in ꝯ°. Si eñ fe. ma ior sit ⁊ velocior macies fiet velocior. ¶ 38° tꝑi bus siccis fe. nascunt acute ⁊ breuissime ex hũo rib⁹ colicis. 3°. amph. ꝯ°. 17. ibi. Egritudines v̓o sicce ⁊c̃. intellige de regiõibus ⁊ cõplõnib⁹ ⁊ eta tib⁹ calꝭ ⁊ siccis. vñ in hyspanoꝝ regnis ⁊ in oriẽ talib⁹ regiõib⁹ fe. acute ⁊ colice freq̃nter fiunt. in alijs v̓o fr̃is raro. ¶ 39°. in nõ deficiẽtib⁹ fe. si q̃ quidẽ ex sunt fr̃ia fuerit. q̃ v̓o int⁹ ardeãt ⁊ sitim hñt mortale est. 4. am° am°. 48. Signt cñ aꝑa ĩ visceribus esse. hec ille.

Curatio febriũ acutaꝝ ꝯtinuaꝝ. Nũc aũt volo ꝓ amore dei ⁊ vtili tate cõi aggregare aliq̃s gñales cañ. ꝑ quos q̃s possit regularit in fe. pu. oꝑari. ¶ Prim⁹ est ĩ fe. acutis putridis. scim⁹ sanitatẽ nõ posse fieri nisi putredo ꝑmit⁹ terminet. iõ oʒ illã ꝑus auferri ꝯ̃ intentiõe dñi Ga. io. de inge°. c. ij. in ꝑn°. ¶ 2°. si aliq̃s fe. pu. vult curare ꝑus mitigabit putre factionẽ. ⁊ intẽtio sua erit in fe. ⁊ in putredine. In fe. aũt duob⁹ mõis intẽdat. vno mõ vt curet illud q̃d adest ⁊ vẽturũ ꝓhibeat. alio ĩ putredie q̃s intẽdẽs curet eã. i. putredinẽ q̃ dixi. v̓ba sunt Ga. 18. de inge. c. 5. ¶ 3°. q̃cũq3 putrefactionẽ au ferre voluerit ad remouendũ oppilõnẽ q̃ est cã ei⁹ intẽdere oʒ. q: remanẽte cã effectus vtiq3 sem ꝑ remanebit. ¶ 4° cañ. est Aui. in ꝑ° 4ª. trac. ij. c. intẽtio ad curatiões fe. putridaꝝ qñ fe. est mul te vehemẽtie ⁊ acuitatꝭ ⁊ nõ inuenis v̓tutẽ forte resistentẽ ⁊ tollerantẽ: tũc magis vtendũ est in friatiõe nõ vltia q̃ euãtiõe nec digõne. Dico non vltima: q: q̃ excellẽter infriant extinguũt innatũ calorẽ. ꝑ° de fe. ad Glau. c. io. Si aũt v̓tus ẽ for tis ⁊ resistẽs abscinde cãm ⁊ expelle hu. ⁊ absci de cibũ ⁊ nõ infries infriatiõe q̃ ꝓhibeat resolõ nẽ. ¶ 5°. quotiẽscũq3 v̓tus est deficiẽs medicus fit occupat⁹ in equãdo cõplõnẽ ꝯ̃riã ei. q̃re de bes illã calĩam cõplõnẽ infriare ⁊ v̓tutẽ cũ cibo viuificare. vbi. s. v̓tus cũ viuificata redit ad cãʒ digerendã ⁊ expellendã. ¶ 6°. infriatio in fe. nõ est faciẽda cũ rebus stiptiq̃ ⁊ desiccatis: vt sunt aliq̃ trocisci istius v̓tutis. nisi hoc fieret p⁹ digõ nẽ ⁊ euõnẽ ma͛. ¶ 7°. vbi du͛ de spẽ ⁊ nata feb. subtilia regiuẽ: ⁊ caue vt ꝑoxism⁹ ventrẽ inueni as euãtũ v̓tute ħ tollerãte. ¶ 8°. oẽs fruct⁹ recẽ tes nocent febricitãtib⁹ cũ sua ebullitiõe ⁊ cor ruptiõe in sto°. iõ febricitãtes ab eis sunt ꝓhibẽ di. Aui. in ꝑ° 4ª. in. c. Intẽtio gñalis ad curatio nes fe. pu. ¶ 9°. est Aui. ibidẽ virtute forti exñte ⁊ san͛ suꝑabundãte. vł si cũ hu. vincẽte san. co gnoscit abũdare tũc flõia cũctis medicis cõueni entior existit. max͛ qñ vrina est ru. grossa ⁊ nõ ci trina ignea ex qua timet victoria cole ⁊ acuitas ei⁹ p⁹ flõmiã. ¶ 10°. ꝓsupposita v̓tutis ꝯstantia solo vẽtris minoratiua subtilib⁹ lenitiꝭ flõmiaʒ sequat ⁊ hu. suꝑabundantis residui seq̃tur euõ Aui. vbi. s. s. i. j. fen. 4ª. tc. ij. c. Intẽ° ad curatiões vłes fe. pu. ¶ 11°. in ꝯtinuis fe. acutꝭ vẽtris lenifi catio cũ solutiꝭ lenib⁹ nõ loboriosa est plin com mendãda. sñia Aui. ibidẽ. ¶ 12°. si ꝑ singultũ vł nauseam vel per dolorẽ sto° vel aliter cognoscit q: hu. ad stom͛ declinet ilico vomit⁹ est ꝓuocan dus. Si per rugitũ ⁊ gurgulationẽ in intestis ꝓsumit materiã inferi⁹ diriuari per solutionem ventris est euanda: q: vndecũq3 repit natura in de ducere oʒ per cõuenientes regiões. ¶ 13°. euõ eradicatiua ante ma͛ digõnem exercenda nõ est nec in calĩa: nec in fr̃ia nisi materia fuerit furio sa ⁊ nõ quiescẽs ⁊ terribilia inducẽs accidentia. Iste cañ. est ypo. ꝑ° amphõ. ibi. Digesta medica ri ⁊ nõ cruda moueri. Et silr̃ est Aui. in ꝑma fen 4ª. loco supius allegato. Et causa istius est q: ꝑ istã euacuationẽ ante digestionẽ materie impe ditur digestio nociuui: ⁊ innatiuũ cãʒ nociuo permiscetur propter motũ quem dicta euacua°

in humorib⁹ inducit:ad quē etiā motum moue-
tur malignum absq3 digestione sui. ¶ 14⁹ in do
minio sanguinis vbi de flōia sum⁹ solliciti nō op3
digestionē expectare. Solis alijs hūorib⁹ ⁊ non
sanguini debet expectatio digōnis. ¶ 15⁹ cū na-
tura ad crisim mouet pfecte nō indiget medica-
minibus: si aūt impfecte o3 nos iuuare eā ⁊ mi-
noritatē sui roboris adiplere vt crisis pfecte ope
retur cum vtroq3. s. virtute ⁊ medicaminib⁹ pmo
ampho. 2°. 22°. ibi. s. Digesta medicari. ¶ 16⁹ si
in aliqua fe. ptinua cōpetit flōia illa a pn° est ex-
crcēda. Cū em postponit flōia apud pnᵐ egritu-
dinis amplius ad eā nō est intētio ⁊ fortasse in-
terficit p aduentū debilitatis. Iste est Aui. in pᵃ
4ᶦ. tra. 2°. c. Intētio ad curatiōes vles ⁊c. ¶ 17⁹
euacuatio cū meᵃ in die interpolatiōis vel mino
ris afflictiōis ⁊ i hora diei frigori est faciēda ⁊ nō
in die poxi⁹ vel maiorꝫ afflictionis. Auic. ibidem.
¶ 18⁹ si fe. acutissima fuerit vinū balneu3 ⁊ epi-
thima relinquant ⁊ ad aquā frigidā puertant: q2
magnū iuuamē ad fe. extinguēdā prestat ⁊ eius
acumē: s3 tñ nō v3 ad purgandū putredinē cū vri
na vel sudore vel egōne. meg⁹ pticula iiᵃ. quasi in
colū°. 3°. ¶ 19⁹. quocirca si oīa fortiora sūt. s. cor
epar ⁊ cerebrū ⁊ fe. sit acutissima da aquā frigidā
sine dubio. si senior vel decrepit⁹ nō fuerit: iposſi
bile est em decrepitum fortē inuenire. Ga. ibide3
¶ 20⁹ similitudo san. ⁊ viscositas humorū ⁊ an-
gustia ⁊ horripilatio als oppilatio corpis pmo
flōmo succurrim⁹ deinde hūores attenuamus ⁊
post poros apimus ⁊ dilatam⁹ sm ordine3 natu
re meg⁹. pticula. iiᵃ. colū°. 2°. ¶ 21⁹ ante oīa vir-
tus requirenda est q̄ si sit fortis ⁊ expedit purga-
ri intrepid⁹ purgabis. Si aūt fuerit defecta neq̄
q̄ purges aut modicū q virtus ferre valeat: aut
prius virt⁹ cum aliquib⁹ confortetur: deīde pur-
ganda purgent. ibidem. 22⁹. si in fe. pu. putredo
est ppter oppilationē aperiat illa. Et si ppter hu
morū multitudinē minue eos: si ppter grossitiē
⁊ viscositatē attenuent ⁊ subtilient. Et si cā est cō
posita medicinā sm cōpositionē cause compone
ibidē. ¶ 23⁹. si frigidus aer attract⁹ ad cordialia
ante oēm medicinā attingit. iō vt ipe refrigeret
⁊ in fe. acutis naturalr vl artificialr est procuran
dus. ¶ 24⁹. aliqñ ppter magnā molestiā morbi
nociua egritudinis ministramus. verbi gratia si
sincopis fuerit cū fe. necesse est infirmo vinū da-
re ⁊ ius carniū. ⁊ ppter hoc oportet vt ad illud
qd magis necessariū est festinem⁹. meg⁹. particu
la 7ᵃ. colū°. 9°. ¶ 25⁹ si est necesse vt multū extra
hat san, aut hu. ⁊ virtus sit debilis non semel sed
paulatim ⁊ multis detractiōib⁹ minuatur. si au
tē fortis semel ⁊ multus extrahēdus est meg⁹. p-
ticula. 9ᵃ. col. 9°. ¶ 26⁹ in fe. acutis in laxando
medic⁹ sit auar⁹: q2 meli⁹ est partē maᵉ relinq̄re
q̄ totū exq̄site euacuare vt dicit Aui. in 4ᵃ. pmi.
¶ 27⁹ medic⁹ in reficiēdo d3 eē audax ⁊ larg⁹ q2
omne petīi quodcūq3 sit magis fit in tenuibus
dictis q̄ in grossioribus vt dic ypo. p° amphorꝫ.
¶ 28⁹ assiduare gutturi patientis egritudinē ca
lidā aliq̄d vt remaneat humidū ⁊ nō exiccetur. i
curis eaꝝ est iuuaᵐ valde. Aui. pᵃ. 4. ca°. de cura
fe. acutarum per ipm illa autem cū quib⁹ hoc fit
sm Aui. ibidem sunt muscillago psilij ⁊ muscil-
lago granoꝝ citonioꝝ ⁊ succ⁹ portulace ⁊ succus
liquiricie vt sedetur sitis. ¶ Curatio pticularꝫ fe.
acute continue. in primis ergo iuxta doctrinam
23ᶦ. cañ. instituat acute febricitās in aere frigido
ita q camera sit munda a supfluis ⁊ roret cū a-
ceto ⁊ aqua ros. vel saltem cū aqua frigida ⁊ ster
natur cū folijs salicis ⁊ vitis ⁊ cāne. Et circa le-
ctum ⁊ parietes cameᵉ ponant cāne ⁊ rami ⁊ fo-
lia supradicta ⁊ folia ⁊ flores nenuf. ⁊ lentiginis
aque. Et isti rami debēt colligi āte ortū sol. ⁊ odo
rent viol. rosas. sanδ. vel s. sacculus cū istis cum
modico cāphore qui quidē saccul⁹ aliqñ aq̄ ros
⁊ aceto roret. ⁊ cōtinuo odoret. Et si in dicto sac-
culo addas de se. papaueris ⁊ florib⁹ nenuf. me-
lius valebit. ¶ 2° iuxta tenorē 9ᶦ. cañ. virtute for
ti existente si videt q sang. supabūdet sol⁹ vel cū
alijs humorib⁹ in magna q̄ntitate s. flōia de ba
silica in magna q̄titate sm q̄titatē plenitudi-
nis tamē prius cōsideret si adest cōstipatio: ⁊ il-
la cū clisteri mollitiuo vel supposito remoueat vl
cum clisteri iniiciat succi cicle. ℞. j. olei viol. q̄rt. j.
salis. ʒ. j. Si aūt fe. est ardētissima ⁊ vī quasi estu
are: extrahat succ⁹ melonis cucur. ⁊ cucu. ⁊ lacſ ⁊ ad-
dito suc° ⁊ oleo viol. s. clistere ⁊ ad vnā. ℞. istius
addat sal cōis cāphore. añ. ʒ. i. s. clistere ⁊ tepidū
iniciat. laxat em ⁊ infriat caumā qd in intestinis
est a caliditate annullat ⁊ extirpat. Istam aute3
flobothomiam in secunda vel in tertia die sequa
tur vna medicina minoratiua virtute hoc tollerā
te iuxta tenorē decimi cañ. ℞. florū viol. ʒ. j. floꝝ
boraginis ⁊ buglosse. añ. ʒ. s. feruore vnico bul-
liant in. j. ℔. aque ⁊ colent in colatura dissoluat
oxisencie. ʒ. j. Post fortē fricationē colet exhibea
tur vel in dicta colatura dissoluet cassiaf. vel mā-
nagranata vel reubarbarum dissolutum in a-
qua endiuie. Ista enim commixta vel simplici-
ter exhibeant iuxta indigētiam infirmi ⁊ indu-
striam medici. His sic expletꝭ ⁊ dū ista exequunt

ꝺebemꝰ intendere ad digõnē maᵉ. Digeraꝛ ergo
maᵃ cū sirᵒ acetoso facto cū zuc. ⁊ aceto ⁊ aq̄ q̄a
dicit Aui. multotiēs inuenires q̄ digerit ⁊ subti
liat ⁊ eūat ⁊ infrat sicut ē sirꝰ acetosus. vl' dī oxi-
zacᵃ q̄ fiūt ꝺ sucᵒ maloꝝ ḡnatoꝝ acetosoꝝ zucᵒ ad
easdē intētiōes in cāis etiā cal'issimis vbi est sitꝭ
⁊ ardoꝛ ⁊ fe. intēsa: vꝫ sirꝰ de papa. ⁊ sirꝰ nenufari
nus sirꝰ rob ⁊ viol'. ⁊ sirꝰ enꝺ. sirꝰ de se. poꝛtulace
quē ponit Mebeᶜ ⁊ sirꝰ limonū ⁊ de ribes ⁊ suc-
cus ḡnatoꝝ ⁊ aq̄ extracta a cucurbᵃ in furno co-
cta. Si maᵃ est cōmixta aliqual'r ⁊ ꝙ eēt ibi flā vt
īterdū accidit ꝺ flāte salso vl' alia spē hūorꝫ ḡssi
⁊ viscosi: tūc addēda sunt cū supradictis aliq̄ in
scisiua q̄ nō excedāt mltū in aliq̄ q̄litᵉ vt est enꝺ
cicorea cū raꝺ. adiantos radix apij ⁊ cicera betu
ca. vl' digeraꝛ cū aq̄ cicerū in q̄ ꝓus ḡnis virgu-
laꝝ radix fenˡ ꝑbulliant cū modico aceto. Cogni
ta aūt digōne maᵉ si est acuta cal'a purgeꝛ cū hac
decoctiōe. ℞. floꝝ viol' boragꝭ ⁊ buglosse ān. ʒ. j
bulliāt vnico feruoꝛe. ⁊ in colatura dissoluaꝛ cas
siaꝭ mūꝺ. ʒ. j. reub. tꝑati in aq̄ enꝺ. ʒ. j. Vl' sic ī di
cta decocᵉ tꝑenꝛ tamarinꝺ. ʒ. j. ⁊ ß. bulliāt iteruꝫ
vel bn̄ ꝯfricenꝛ ⁊ colenꝛ ⁊ mīstrēꝛ addēdo ꝺ elcᵒ
de succo rob. ʒ. iij. vel magis vl' minus ꝺm ṽtutē
egri. vl' deꝛ māna ḡnata cū reubᵒ. ¶ In maᵃ aūt
flātica si est ḡssa ⁊ viscosa ꝺ ei talis meᵃ ℞. poli
podij q̄rꝺ recēꝭ ⁊ mūꝺ floꝝ viol' ⁊ boragꝭ ⁊ bu-
glosꝭ pasꝭ mūꝺ ab arill'. ān. ʒ. j. ꝺ decocᵒ in qua
dissoluaꝛ cassieꝭ mūꝺ. ʒ. j. scamoᶜ decocte in co-
ctano ḡna. v. vel loco eiꝰ ponaꝛ reub. ʒ. ß. purgat
flā cū poꝛtiōe col'e. aliq̄ in dicta decocᵉ addūt co
lata pul. diaturbith cū modico spiceˡ. Aliq̄ etiāꝫ
ponūt in dicta decoctiᵉ radicē ebuli ⁊ aniᵐ. ⁊ sic
eūant flā. Ista eīm faciēda sūt caū vl' ibꝰ bn̄ obser
uaꝛ. ¶ In maᵃ supradicta grossa ⁊ viscosa flācᵃ
qꝺ sciꝛ ex ꝑterito desiderio ⁊ copioso regimie vl'
pisciū vel fructuū ingēti cibatiōe ⁊ ex ħitudine
plena cū sputamine aq̄so crudo ⁊ aliq̄n spisso et
silibus. ¶ In tali inquā casu ꝓ digtio sirꝰ aceto
sus cōmode tribuiꝛ cū aq̄ cicerū ⁊ ṽgulaꝝ ḡmi
nis. Et si addaꝛ aliq̄d de sirᵒ de absinᵒ bonū erit
Sirꝰ ei acetosus nō solū subtilē maꝫ digerēdo i-
grossat: imo ⁊ tenacē flāticā incidit ⁊ dissoluit vt
dicit Mebeᶜ ⁊ Aui. ¶ Pro solutiuis aūt q̄dā mi-
nistrauerūt mirabol'. sed nō inuenerūt in eis in-
tentiōeꝫ ꝺm quā opeꝛ. stringūt eīm poꝛos post
sol'onē. vt dic̄ Aui. ⁊ exasꝑant viscera vt ip̄e asse-
rit in intētiōe ḡnali ad curatiōes ḡnales feb. pu
tridarū. Et dicit ibi ꝙ si fuerint necīj ꝙ deꝛ pꝰ
digōnē integrā maᵉ. Dicit tn̄ Stephanꝰ arnaldi
in defensoꝛio vite ꝙ mirabolani mira in febri-
bus faciūt q: frigidi sunt a remoꝛ hūoꝛes attra
hūt sed bn̄ intelligit ꝙ deꝛ post ꝑfectā digōnē
maᵉ. ꝺ ḡ sic. ℞. coꝛticis mirab. citˡ. ʒ. j. kebul' in-
doꝝ. si eēt maᵃ cōposita ān. ʒ. ß. cōteranꝛ grossoᵒ
⁊ temꝑenꝛ per totā noctē in. 8. ʒ. lacꝭ amigꝺ. dul
ciū. Deinde ℞. tamarindoꝝ. ʒ. iij. viol' iuiubaꝝ.
ʒ. j. zuc. ʒ. j. ꝺ leuis decoctio cū qua limpheꝛ po-
tio mirab. post ꝑfectā fricationē ⁊ colaturā coꝝ
⁊ offeraꝛ vna q̄ntitas ꝺm vires egri ad leniēdū
materiā ⁊ ad reprimendū caloꝛē. Alius porꝰ ꝺm
ip̄m. ℞. reubar. ʒ. j. ⁊ ß. succi rob. ʒ. iiij. aq̄ col'e. ʒ.
ij. zuca. ʒ. j. Dicit etiam ip̄e ꝙ scamonea cū pau-
co mente. ⁊ viol' in ptisana vel cum zuca. in lacte
amigꝺ. est cōueniens. Ponit etiāꝫ ip̄e ꝙ si. ij. ʒ.
scamonee pulᶜ ponanꝛ in coctano inuoluto ī pa
sta ⁊ coquaꝛ donec pasta sit perfecte cocta sub ci
neribus vel in furno ⁊ abijciaꝛ scamoᵃ ⁊ illud co
ctanum vel pomū offeraꝛ erit delicatiuū laxati-
uū. ⁊ purgat col'am in delicatis sine calefactiōe
epatis cum zuca. vel penidijs ⁊ pul'. sanꝺ. ⁊ sirꝰ
viol'. ⁊ fiat ad modū electuˡ vel ꝯserue ⁊ vꝫ vt. s.
¶ Si igiꝛ materia fe. magis fuerit flātica q̄ co-
lerica fiat sic. ℞. coꝛticū mirab. keb. ʒ. j. bellerico
rū turbith ān. ʒ. ij. remollianꝛ per. 6. hoꝛas. in. j.
lꝭ. aque tepide cum duabus. ʒ. carnium passulaꝝ
ad caloꝛem feruentis aque in duplici vase ferue
re ꝑmittaꝛ deinde coleꝛ ⁊ colature offeraꝛ ꝺm vi
res egri. Si aūt in ista fe. ꝯtinua fuerit flā salsuꝫ
cum colera mixtū qꝺ sciꝛ ex salsedine oꝛis ⁊ in ie
iuno in salsedine sputi exeuntꝭ cū rascatiōe sere
atiōe ⁊ ex siti ꝯtinua ⁊ pruritu ⁊ scabie preteri-
ta vel p̄nte. Tunc post digestiuū in q̄ ṽr epithi ⁊
passul' inueniaꝛ purgetur talis humoꝛ sic. vt cu-
ret fe. ⁊ scabies euanescat. ℞. seri capni. lꝭ. j. po-
nanꝛ in eo viol'. ʒ. j. absinthij. ʒ. ß. bulliant vnico
feruoꝛe ⁊ in colatura dissoluatur tamarindoꝝ. ʒ.
j. Et post perfectā fricationē ⁊ colaturā deꝛ in
sero vel in medio noctis cognita digestione ma
terie. Et valet in fe. ⁊ in scabie si continuentur.
¶ Si aūt materia fe. tendit ad mel'iam ꝺ sic. ℞.
folioꝝ sene. ʒ. iij. passul'. munꝺ ab arill'. ʒ. j. epithi
ʒ. j. agarici. ʒ. ß. oīa temꝑenꝛ per. 6. ho. in duabus
lꝭ. aque. deinde bulliant vnico feruoꝛe ⁊ colatu-
re addaꝛ manne granate. ʒ. io. vel magis vel mi
nus. verūtamen sene decoctionē nigrā reddit et
obest q̄plꝫ in hoibus colericis ⁊ siccis in ħitudi-
ne. ideo ⁊c̄. Ergo loco illius fiat sic. ℞. polipo-
dij querꝺ pasꝭ munꝺ. anˡ epithi ān. ʒ. ß. fiat leuis
decoctio in sero caprino in cuius colatura dissol
uatur tamarindoꝝ. ʒ. vj. offeraꝛ colatura vel pur
gatur cū reliq̄s approp̄iatis. Tamarindi enim

cũ sua acredine ⁊ frĩte ⁊ euãtione alterãt mala ꝫ cõplõnẽ calĩm febrilẽ ⁊ euãnt colerã ⁊ hũorem adustũ. ⁊ iõ habẽt duplex iuuamentũ. Hoc autẽ nõ est ignorandũ ꝙ he fe. ↄtinue veniũt ĩterdũ cũ cachochiᵃ ꝓpter ↄculatiõnẽ hũoꝝ ⁊ tũc sunt multi mali hũores ⁊ paucus bonus san. ⁊ tunc flõia nõ est exercẽda. Dicit enĩ Aui. in 4ᵃ distin ctiõe pᵃ cᵒ 20. Cũ ḡ alicui⁹ fuerit sang. pauc⁹ bo-nus ⁊ fuerint in ipsius corpe mlti mali hũores. flõia bonũ rapit: ⁊ malũ relinqt. ¶ Istã aũt ca chochimiã idagabis ꝑ facici plenitudinẽ incõ-suetã. ⁊ ꝑ colorẽ vergentẽ ad plũbeũ vel cineri-cium vel rubeũ morticatũ ꝑ dimissionẽ purga-tionis ↄsuete ꝑ vomitũ vel per secessum factuꝫ ꝑ artẽ vel ꝑ naturã cognoscit̃ ⁊ per crapulam ⁊ regimen crapulosum ⁊ per q̃etis ocij amoreꝫ ⁊ per cessatiõnẽ passionũ ↄsuetarum: vt sunt spẽs gutte in quib⁹ ꝓpter longã durationẽ ⁊ absti-nentiam nõ solũ bonissimo ⁊ mali hũores ↄsu-munt̃. Silr̃ accidit qñ multi humores crudi in corpore repiunt̃ tunc enĩ flõia est multũ ipediẽs vt dicit Aui. in loco allegato.

Dieta febricitantiũ acute: circa quã aliq̃ cañ. vꝛes sunt pmittẽdi. ¶ Prius est ypo. pᵒ amph. amᵒ. 16. ⁊ trãsumptiue Auicẽ. in cᵒ de cibatiõe febricitãtiũ. s. hũide diete oĩb⁹ febricitãtib⁹ ↄferũt ⁊ maxie pueris ⁊ alijs sic as-suetis refici. ¶ 2⁹. in morbis acutissimis totalis simplr̃ cibi cõpetit ꝓhibitio p̃supposita v̑tutis ↄstanᵗᵃ de itentiõe ypo. pᵒ amᵒ aph. ibi. Ad vltias egritudies ⁊c̃. ¶ 3⁹. in morbis acutis in qb⁹ virt⁹ est debilis nõ cõpetit totalis cibi ꝓhibitio. pmo amph. amᵒ. ibi. Contẽplari aũt oꝫ. ¶ 4⁹. i mor bis aũt acutis in q̃bus cõpetit cib⁹ ille dꝫ dari sub tilis ⁊ nõ grossus. Cã istoꝝ triũm canonũ est vt natura magis occupet̃ in digõne maᶜ morbi ⁊ nõ diuertat̃ ab ea ad digõnẽ cibi. ¶ 5⁹. cũq; acci-dit fe. ⁊ natura est sicca nõ cibes penit⁹ añ si nõ egredit̃ fex pfecte. Iste est Aui. in pᵃ 4ᵗ. trac. 2ᵒ caᵒ de cibatione febricitantiũ. ¶ 6⁹. necessariuꝫ est porisimos ⁊ exacerbatiões stomachos febri-citãntiũ vacuos inuenire ne natura ad cibũ cõ-uersa a digõne ⁊ expulsiõe materie morbi desi-stat. ¶ 7⁹ est Aui. intẽtio curatiua in oĩbus fe. putridis oẽs fruct⁹ nocẽt febricitãtib⁹ cũ ebulli-tione sua ⁊ corruptiõe in stoᵒ. iõ febricitãtes vni uersalr̃ q̃si execratos dꝫ eos euitare. ¶ 8⁹ ẽ Ste phani arnaldi in defensorio vite. Non est vtile nec licitũ febricitantes febre putredinali nimis herbis crudis enutriri nisi sint multe necessitat̃ q: naturã fatigant in digerẽdo: sicut nec fructi-bus est bonum vti. ¶ 9⁹. cibaria grossa ⁊ ipura ⁊ ad putrefactionẽ conuertibilia sunt apud fe-bricitantes dimittẽda. ¶ 10⁹. cibaria stiptica ne quaq; febricitantib⁹ conferunt nisi excedens sit laxatio vẽtris. ¶ 11⁹. dulcia cibaria in acutis feb. nõ sunt vtilia nisi pect⁹ aliq̃liter patiat̃. Inter ce tera cibaria acute febricitantibus vtilia ⁊ amica ptisana colata ⁊ nõ colata optinet pncipatum postq; ordeatum apud me sit collocatũ. ¶ 12⁹. potus aq̃ ordei p̃us alijs potib⁹ strenuus ⁊ me-lior inuenit̃ ⁊ cõpetens. ¶ 13⁹. cõis dieta omniũ febricitantium sit facilis digestiõis ⁊ nusq; sin poros detẽta. ¶ 14⁹. vbi virt⁹ est debilis ⁊ stat⁹ remot⁹ plus de cibo ⁊ grossiori est mistrandum. vbi aũt virt⁹ est fortis ⁊ status ꝓpinquus nihil de cibo aut parũ ⁊ subtiliori est cõcedẽdũ. Int̃ vtrũq; dispõnẽ istoꝝ oꝫ medicũ cõcedere sm ex-timatione veritatis ꝓpinquã. q: quãtitas offe-rendoꝝ cert̃ litteris denotari nõ põtvt dic̃ Gal. in teg¹. ¶ 15⁹ corporibus calĩs ⁊ siccis cito reso-lubilibus nõ solũ semel ſ; bis in die cibus est ex hibendus ⁊ talib⁹ multũ valẽt fria ⁊ hũida. Si tñ viscosa nõ sint nec multũ nutritiua meg¹ pti cula 8ᵃ. colũᵒ. 5ᵒ. ⁊ hoc fit q: in istis multũ time mus de ethica. ¶ Dieta pticular̃ febricitantiuꝫ acute cũ ergo vider̃ fe. pacutã quã poteris ida-gare per calorẽ ⁊ fe. multũ intẽsaꝫ. ⁊ aliu cũ ma-gno dolore cupit̃ ⁊ ꝑ inq̃etudinẽ ⁊ angustiã ma gnam. ⁊ ꝑ alia sinthomata terrorẽ facictia. illa inquã ostendũt morbũ esse pacutũ ⁊ materiaꝫ pacutissimã ⁊ velocissimã motũ habentẽ forteꝫ ⁊ venit crisis in 4ᵃ die quib⁹ sic appentib⁹ nihil penit⁹ pro cibo mistrabis. solã aũt aquã ordei ꝑ pinabis vel aliq̃s sirupos vel potus alteratiuos vt ẽ sir⁹ acetosus orizacaᵘ iulep alexãdrinũ Rob de succis fridis vt rob de agresta ⁊ rob de succo acetoᶜ ⁊ rob de fructibus acedule. ⁊ silĩa. Si tñ esset infirmus in etate puerili vel iuuenili vl̃ cẽt cõplõnis calĩe ⁊ sicce vel esset multũ rare habitu dinis cũ apertione ⁊ raritate poroꝝ qd apparet q: frequẽter in sanitate ex modica cã sudabat vl̃ si hꝫ in cõsuetudine comedendi plurimũ ⁊ fre-quẽter. vel si alr̃ est debilis multũ. Si enĩ aliq̃d de istis vel maior ps inuenit̃ ↄcedimus ei aue-natum vel ordeatũ clarũ in pmis tribus dieb⁹ ⁊ si crisis fit in 4ᵃ die illa die nihil dam⁹ de cibo. Si crisis vsq; ad septimũ diẽ differat̃ dictos ci-bos ↄcedim⁹ vsq; ad 6ᵐ diem inclusiue ⁊ succos maloꝝ granatoꝝ ⁊ sirupos alterantes ardorem febris acute. In septia aũt nihil cibale nec me-dicinale penitus est offerendum. solã enĩ aq̃ or-

dei in magnitudine sitis in ꝑua q̄nti^e est tribuē
da. Ubi aūt egritudo ꝓceditvsq; ad .ii^m. vl' 4^m
ꝯcedim^9 ordeatū factū cū lacte amigd̄. ⁊ cū lacte
4. fe. frioꝝ maioꝝ ⁊ auenatū silr̄ cōditum ⁊ ius
ꝑue pulle cocte cum lactuc̄ vl' frusto cucurbite vi
ridi. vel pisciculos squamosos boni saporis de
aq̄s currētibus maxime impetuose suꝑ lapides
⁊ al̄s ꝓ appetitu ꝯcedim^9 de pomis vl' piris ob/
seruat̄ ad hyemē coctis in cinerib^9 cū aliquātu/
lo de zuc^o. Aliq̄ dant auenā fractā vl' cādarusuꝫ
cū lacte amigd̄. ⁊ ponūt in eo acetū. Nos vō in
eo ponimus grana ḡnatoꝝ ꝓpter sapiditatē ⁊ i
frigidationē vel parū de succo vel acetos^e limo
nū vel pomi citrini vl' arāge: ꝑ hoc eñ appetit^9
roborat̄ ⁊ cibus sapidior ⁊ frior inuenit̄. aliquā
do dat̄ colatura furfurꝫ frumēti cocta ad medi/
ocrē spissitudinē cū pauca zucca^a. Comedit̄ etiā
mica panis frumēti ter vl' q̄ter lota in aq̄ fria et
vltimo cū aq̄ ros̄ nō fricatis manib^9. refrigeran
do eñ nutrit si suꝑspergat̄ zuc^a panis. s̄ nō tātuꝫ
refrigerat. In regnis hyspanie medici ⁊ medice
multū vtunt̄ iure ciceꝝ betucoꝝ. Aliqui ꝯcedūt
spinargia ⁊ lactucas ꝑ eq̄les ꝑtes coctas cū la/
cte amigd̄. ⁊ fe. frioꝝ maioꝝ ꝯcedit̄ ⁊ dictum lac
bullitū ⁊ suꝑspersum suꝑ panē ter lotū suꝑsper/
so zuc^o. Dāt etiā pruna damascena in aq̄ fria lo/
ta ⁊ ꝑpata seu remollita. Aliq̄ etiā ꝯcedūt race/
mos hyemales in tꝑe vindemiarū suspēsos. vel
lactucas ⁊ portulacas ⁊ parū end̄. bullitas in aq̄
qua abiecta: addat̄ acetū ⁊ comedant̄. Ista enim
sustinēt naturā ⁊ nō augēt: imo minuūt ⁊ nō sūt
grossa: imo ad lat^9 subtilitat̄ mag̃ trahūt. Silr̄
panis sil'e solut^9 in aq̄ fria. ⁊ ē scd̄s panis frumē
ti succ^9 ḡnatoꝝ mellicratū ꝑue cōmixtiōis: ita q̄
ibi sit multū de aq̄ ⁊ parū de melle vel zuc^a. Il/
la aūt que trahūt ad latus grossitiei sunt ꝑdices
pulli galliaꝝ captus ⁊ extremitatū ei^9 oua sorbi
lia ⁊ auicule cāpestres pedes ⁊ auricule porcello
rū pedes mutonis ꝑfecte cocti pisces squamosi
de aq̄s mūdis currētib^9 ex semie cucurb. ⁊ tātuꝫ
de amigd̄. dulc̄ extrahat̄ lac ⁊ ponat̄ cū auena fra/
cta vl' cū spelta mūdata ⁊ fracta ⁊ coq̄tur ad ꝑ/
fectionē ⁊ offerat̄. Si aūt eēt multū debil' vl' in
digeret fortificatiōe virtutis s̄ cib^9 albus cū dco
auenato addēdo pulpā galline bullite ⁊ zuccaꝝ.
Quantū ad potū febricitantiū acute oꝫ q̄ vinū
postponat̄ ⁊ totalr̄ relinquat̄ nisi in sincopi vel
in nimia vtut̄ debilitate. sed det̄ aq̄ ordei vl' det̄
interdū aq̄ i qua temꝑet̄ ⁊ malaret̄ mica panis
sil'e vel panis ordei ⁊ offerat̄. Sed nos nequaq̄
hn̄tes fe. pu. balneare dimittim^9, nec eis catha/
plasmata nec ēpl'a fria nec cal'a: nisi p^9 purgatio/
nē totius corꝑis. Cū corp^9 ꝑfecte purgatū fue/
rit balnea ⁊ lauacra ⁊ epithimata fieri iubem^9.
meg^r. ꝑticl'a. xj. colū^o. 3°. Alius modus ⁊ opinio
q̄ntū ad modū gubernatiōis istoꝝ febricitantiū
acute est apud aliq̄s de hyspanis vt ego vidi. nā
in illis regnis hyspanie multi de istis inueniūt̄.
⁊ est q̄ febricitātes nō freq̄nter mutēt lectū: imo
nec lintheamina ꝑmittūt mutari vsq; ad crisim.
Dicūt eñ q̄ calor lectus attrahit calorē ⁊ vapo/
rē ad ex. ⁊ sic minuit̄ febrilis cal'. ⁊ natura feruē
tius opat̄ in digōne ma^e fe. qū patiēs stat in ca/
lore reflexiōis sui corꝑis q̄ si freq̄nter aeri frigi/
do exponerent̄. Et dicūt q̄ nō valeret tantū si li
theamina recētia in calore solis vel ignis calefie
rent: q: nō tantū est sil'is calori corꝑis. Et si q̄s
h̄ ꝑspicue dignaret̄ intueri aliquā vitatis scintil/
lā inueniret. Et iō cōiter operādo qū egri in le/
cto extātes se discooperiunt assistētes faciūt eos
melius cooꝑiri. in p^o de fe. ad Glau. in cura feb.
acutarū dicit. Continua vō fe. q̄bus q̄dē status
nō ꝓcul a 4^a. esse dꝫ ⁊ est vtus fortis: ⁊ ea q̄ etat̄
sunt ꝯcordāt certe ⁊ valde subtiliter oꝫ dictare.
q̄bus aūt ꝓcul a 4^a. est status toti^9 egritudinis
aut ea q̄ vtutis nō sūt bn̄ robusta s̄m ꝑncipiuꝫ
quidē grossius ꝓpe vō status tenuis ⁊ in status
⁊ in crisi existentibus tenuissime dictare. Hec sūt ver
ba Ga. vbi. s̄. Et pro cibo iubet ibidē Ga. dare
ptisanā ⁊ ordeatū ⁊ mellicratū nisi feb. esset ita
fortis q̄ mellicratū rōne mellis cōuerteret̄ in co
lerā. Et iubꝫ ibi dare cādarusuꝫ per qd̄ intelligo
ordeū mūdatū fractuꝫ grosso mō aut auena et
spelta mūdata ⁊ sil'i mō fracta. Iubet etiā dari
panē lotū per aquā friam ⁊c̄. Et sequit̄ in fine.
In vō caūs ⁊ causonibus qū ꝑmo videris digō
nis signa: eris audēs aquā friam dare bibere iu
multitudine datiōis cōmēsurās horā ⁊ regionē
⁊ etatē ꝯsuetudinē ⁊ naturā. hec ille.

Declaratio in fe. acuta ꝯtinua. p^o
intelligendū s̄m Ga.
in de differētijs febriū q̄ p^a cā in feb. pu. q̄ntum
ad curā ꝯsiderat̄ plenitudo corꝑis q̄ ad vasa vl'
q̄ ad virtutē. ¶ 2° ꝯsiderat̄ oppil'o viarū ⁊ poro
rū. ¶ 3° ꝯsiderat̄ detentio materie ⁊ prohibitio
respirationis ⁊ euentatiōis ꝓpter cōculcationes
ex qua cōculcationē humorū sequitur putrefa/
ctio ⁊ ex putrefactione fumus eleuatur q̄ ꝓueni
endo ad cor facit fe. hec sunt vba Ga. vbi. s̄. Et
in isto continetur in sūa modus generationis
febris putride ⁊ cāe ei^9 ⁊ modus cure. ¶ 2° no
ta q̄ in cura fe. s̄m Ga. meg^r. ꝑticl'a 8^a. colū decio

p° q in fe.pu.cā fe.pmanēte necessariū est pmo putredinē excludi deīde malā cōplōnez curari. Ex isto seqˀt q altera° male cōplōnis dʒ seq purgationē ma^e z remotionez putredis, z seqˀt et q epithimata fria sup epar vl' sup pulsus vl' sup frontem z tpora in pn° nec augmēto apponēda nō st, sic faciūt aliq igrātes medici in arte medicie abortiui. ¶ 3° notādū q in fe.acuta alñ cōperit flōia sʒ alñ postponit pp idigōnē cibo2 assumpto2 vl' hūo2uʒ q adhuc stant semidigesti circa epar z venas ei⁹. iō i p^a z 2ª die omittat flōmia. In tertia āt die iterdū postponit pp motū ma^e fe.acute q vepl'imū ē colā vt dicūt autores. motus āt cole in tertia die celebrat z tollit cōt' añ flōiaʒ. g in p^a die flōia dimittēda ē pp ɔstipationē. in scda pp crapulā vl' idigōnē, i tertia sil' pp isultū ma^e colerice. Et iō aliq in ɔtinuis fe.non flōmant vsq ad qrtā die. attn si san. vincit: fac a pn° flōiam nisi vt⁹ aut etas aut crapula nō consentiant. vl' cib⁹ idigest⁹ nouit' assumpt⁹. Hec cm solēt flōiaʒ ipedire ne st a pn° vt dicit Gal'. in libello de flōia. ¶ 4° in ordine notandū q medici pcipue Aui. z Iohānici⁹ diffiniūt fe.p calorem dicēdo q fe. est calor exne⁹ zc. Sed hoc vr falsum. qz si sic tūc ad fe. eēt motus. ɔñs est falsum. igit z illud ex q seqˀt. q ɔñs sit falsuʒ pbat p Auer. 3°. colli°. c.j. vbi dicit q ois morb⁹ ē mala dispositio. mō dispositio est de p^a specie qlitatis ad quā non est mot⁹. 7° phisico2. pbat ɔña. qz calor exneus acqrit per alterationez in q est motus. igit zc. ¶ 2° ad idez. si pdicatio eēt va tūc calor capet p corpore cal'o aut p sola qlitate a sufficiēti diuisione data a Gal'. in cōmēto. Et q crescūt. nō p° mō qz fe. est motus z morb⁹ est accñs. z accidens nō est corpus. nec scdo mō. qz fe. mouet a corde in totū corpus vt ponit Aui. in diffinitione. mō nullū accñs mouet de subo i subm qz accña indignant nature sunt. parū eni pñt mutari aut neqq vt pōit autor. 6. pncipio2ū. ¶ 3° seqret q duo ɔ̄ria essent in eodem subo adeqto. ɔñs est falsum ɔ̄ Aristo. in postpredicamentis. z ɔ̄ Gal'. in p° de cōplōnib⁹. pbat. ɔ^a. qz i fe. liparia iteriora sunt fria z tñ per te fe. ē in corde. g calor febrilis z frigus sil' essent in codē loco. qd est absurdū. ¶ Oppositū dicit Auicē. in p^a 4^i. c.j. dicens q fe. est calor exneus zc. Et pbatur rōne fe. est mala ɔ° g vel est mala ɔ° ca. vel mala fria. vl' mala hūida. nō fria non hūida nec sicca per se. qz nulla istarum apparet ad sensum tactus. ergo est mala calida. ɔ^a non est. añs est Gal'. 8. de inge°. c.j. vbi dicit q fe. est qdā morbus ex mala cōplōne corpis zc. g fe. est calor extraneus pter naturā qd fuit pbādū. ¶ Pro ista qōne est notādū q capiēdo calorē pter naturaʒ pro corpe cal'o sic fe. nō est ca^r pter nām. qz fe. ē morbus. z ois morb⁹ est accñs mēbri. mō accñs nō pōt esse corp⁹ imo distiguunt. g fe. nō est ca^r pter nām. sumēdo ly ca^r p cor^e cal'o. ¶ Cōfirmatur. qz tūc seqret q duo corpora essent sil' in codē loco adequato. qd est ɔ̄ Aristo. 4° phi. pbat ɔña. qz fe. est sil' cū spū z san^e z sic corpus ēt in corpe sil' z esset corpo2 penetratio. qd est falsuʒ. qz nullus dubitat q ca^r nālis z spūs sūt corpa. vt dicit Haly 3° tegⁱ ɔ° illius cañ. Et ex accñtib⁹ aie. Itē notandū est q aliq dicūt q fe. est calor: sumēdo ly ca^r p cal'itate sola in spiritib⁹ z san^e exñte z in toto corpe. Et isti bñ dicūt qūis non bñ declarent qliter z p quē modū fe. est ca^r. pp qd est notandū q qñ Aui. z Gal'. dicūt q fe. est ca^r exneus accēsus in corde procedens ab eo in totū corpus mediante ca^{re} z spiritu: non intelligit q eadē caliditas numero q est in corde moueatur a corde z transeat ad totū corp⁹. sed iste ca^r qui est in corde causat aliū calorez exneū in san^e z venis z arterijs ppinqorib⁹ cordi z iste nouit' ca^r⁹ gñat aliū z ille alium. z sic pcedit ad totū corp⁹ nisi sit aliqd phibens z est sil': de hasta ferrea cui⁹ grossa extremitas posita in fornace calefacta a ca^{re} fornacq exide calefit ps seqns z ista calefacit aliā donec cal'itas venit ad magnā distātiaʒ. vel est sil'e de stupa ptensa in terra: si ignis ponatur in vna extremitate tota stupa inflāmabit vsq ad aliā extremitatē: non est tñ intelligendū q p^a flāma vel caliditas q erat in pria extremitate transeat ad aliaʒ sed illa prima generat aliam: z alia aliaʒ donec tota stupa est inflāmata. vel est sil'e de candela. qz non est eadē flāma vel caliditas in fine q fuit in pn°. sʒ prima generat aliā z alia aliam. z sic per continuam gñationē flāme arder tota cādela successiue. qz cal'itas cū sit accñs nō transit de subiecto in subm. sed cū sit magne acuitat agēdo multiplicat spēs suas per diuersa suba ppinq. ¶ Tūc rñdeo ad qsitū z pono. 4. cōclōnes. ¶ Pria est q cum dicitur q fe. est calor extraneus zc. Dico q ista predica° est effectiua. i. q ille calor extraneus accensus in corde facit fe. multiplicando suas spēs mediāte san^e z spiritu per venas z arterias per totū corpus. ita q fe. est effectus caloris exnei cordis multiplicātis spēs suas mediāte sanguine z spū per venas z arterias vsq ad totū corpus vt dictū est. Ista ɔ°. pbata est p nos

tabile imediate dictū. ¶ 2ª ꝯº ꝓ iuuenib⁹ dispu
tare volētib⁹. Febris nō est calor formalr. pbaṫ
sanitas nō est formalr calor tpatus. igiṫ nec feb.
est formalr calor distēpatus. igiṫ tenet ꝯña: q2 si
cut se hȝ sanitas ad tēpamētū sic egritudo ad di
stēpamētū ꝑ Ga. pº de mor°. pbaṫ añs q2 calor
naturalis tēpatus solū est instrm vtutū spūum
⁊ opatio membrorꝫ ⁊ hūorꝫ. sanitas vo depēdet
ex tpamēto omniū istorū. ḡ sanitas nō ē calor tē
pat⁹. ¶ 2º ꝯfirmaṫ ꝯº si fe. eēt calor formalr di
stempat⁹ tūc fe. ⁊ sanitas sibi oppoª nō differrēt
spē. ꝯñs ē falsuȝ. pȝ q2 fe. ⁊ sanitas sūt ꝯria ⁊ ꝯria
drūt spē: vt hr̄ in postp̄dicamētis. ꝯña pbaṫ: q2
calor naturalis tēpatus ⁊ calor febrilis distēpa
tus nō drūt formalr in spē: ꝫ sic intēsuȝ ⁊ remis
suȝ q̄ in spē nō drūt. 4. methaᶜ. ⁊ G⁹. pº ꝺ drijs
feᵐ. c. j. ¶ 3ª. ꝯº fe. est calor distēpat⁹ extne⁹ effecti
ue ad istū sensuȝ ꝙ fe. est effect⁹ vl' mala disposi
tio causata imediate a calore extneo vel a calore
p̄ter naturā: pbaṫ per supradicta: ⁊ pbaṫ rōne. si
fe. eēt. calor p̄ter naturā vl' eēt in gn̄e cāe efficiēt
mālis formalis ⁊ final'a sufficiēti diuisiōe q2 nō
sunt plᵉs cāe. nō mat'ialis: q2 calor p̄ter naturaȝ
nō est maª fe. nec in gn̄e cāe formalis vt visū fu
itin 2ª ꝯclōne ⁊ q2 fōalis forma introduciṫ sub
ito ⁊ nō successiue nec in gn̄e cāe finalis q2 finis
est opatio. ḡ ē in gn̄e cāe efficiēt̄ qꝺ est q̇d mag
notū. ḡ fe. est calor effectiue ⁊ nō formalr qꝺ fuit
pbādū. ¶ Sȝ circa ħ intellige ꝙ iste locutiōes
ꝗuis intēdāt ad vitatē ⁊ sint vere. tñ quodāº trā
scēdūt sēsū medici. mō sic ē ꝙ ꝯsideº toti⁹ meᶜ nō
ptrāsit sensuȝ. 3º. tegᵗ ꝯº illi⁹ cañ. Quā forte ali
q̄s nō ⁊c. Et medic⁹ est artifex sensibilis vbi. s.
ibidē. Oibus his sensu iudicaṫ. Jō mag intēde
re debem⁹ ad realitatē cāe ꝙ ad argumenta. qꝺ
eñ ptinet meᶜ nō est aliud nisi medicū inuestiga
re qualiter eger ad sanitatē reducatur. vba sant
G¹. 9. de inge. c. ij. Jō aliṫ est dicēdū fȝ medicos
loq̄ndo ⁊ sit ħ ꝯº. Calor p̄ter naturā in corde et
in alijs mēbris ⁊ fe. sūt idē penit⁹ fm medicū. p
baṫ. Calori p̄ter naturā in corde exñti ⁊ in alijs
mēbris ⁊ febri debeṫ idē modus curādi: ḡ sunt
idē fm medicū q2 medic⁹ sumit drīaȝ in reb⁹ ex
pte finis q2 finis meᶜ est curare egritudinē ⁊ sa
nitatē ꝯseruare. ⁊ pbaṫ añs: q2 eisdē medicis re
moueṫ fe. ⁊ calor p̄ter naturā ⁊ istꝺ intēdit Aui.
in diffinitiōe sua qñ dic̄. Si intēdaṫ fe. in corde i
tētiōe pª ⁊c̄. Et ꝑ ħ ad rōnes. ad p̄mā qñ dr̄ ꝙ se
q̄reṫ ꝙ ad fe. eēt mot⁹. dico hꝫ locū si fe. eēt ca
lor formalis ſȝ q2 nō est calor nisi effectie. iō non
vȝ. Ad scōam vō dr̄ si p̄dicaº eēt vera: tūc calor ca

petur ꝑ corpe cal'o: aut ꝓ sola q̄ntᶜ ⁊c̄. Dico ꝙ fe.
est cal'. sumēdo ly calor ꝓ causalitate sola. ⁊ ad ꝑ
bationē dico ꝙ ille idē in nūero q̇ est i corde nō
moueṫ ad totū corp⁹ ſȝ ille causat aliū ⁊ ille aliū
⁊ sic de alijs donec ꝑ totū corp⁹ sit expās⁹. ¶ Ad
3ᵃᵐ. dico ꝙ nō vȝ q2 ꝗuis in liparia infiora sint
fra tñ nō ꝑꝑ ħ sc⁹ ꝙ cor sit frm: q2 qñ dr̄ ꝙ i lipaª
infiora sūt fra illa ē q̄dā ꝓpositio indefinita nō
vlis. ⁊ sic pȝ q̇d dicaṫ ad oēs rōnes. ¶ 4º. in or
dine nōbiliū nō ꝙ in acut̄ egritudib⁹ medic⁹ oȝ
hr̄e mētē ad dies indicatios ⁊ ad creticos. vñ si
crisᵖ dēat fieri in 7ª. die ꝑ sudorē: tūc in 4ª. q̄ est
ei⁹ indicatiua hēbit aliq̇d de sudore vl' vape pce
dēde ab ope natᵉ. Si aūt crisᵖ dēat fieri ꝑ vomi
tū in 7ª. die in 4ª. hēbit nauseā vl' vomitū i ꝑua
q̄ntiᶜ. ⁊ sic itellige de oib⁹ dieb⁹ cretiq̄ in cōpatiōe
ad oēs dies indicatios ⁊ demōstratios ⁊ fere nū
ꝙ. 6ª. dies est bona ad laudabilē crisȝ. ¶ 5º no
tādū ē ꝙ nō solū fe. acuta ꝯtinua: imo fere oēs
egritudines curabiles hñt. 4. tpa. s. p̄nᵐ augmē
tū statū: ⁊ declinationē. ¶ Primū est cū manifᵐ
nocumētū ⁊ debilitas ⁊ fragilitas ꝯsuet̄ agilib⁹
inueniṫ ⁊ cū ħ nullū signū digōnis in vrina ap
paret nec in sputo nec i egōne. ¶ Augmētū aūt
est qñ exacerbatio vl' pox⁹ augeṫ ⁊ anticipat ho
rā ⁊ lōgior efficiṫ. ⁊ calor ⁊ sit̄ augmētanṫ ⁊ silr
alia acciñtia fe. augumētāṫ ⁊ alleuiaº modiª vel
valde occulta sit. tūc fe. ē in augmēto. Etsi tūc si
gna digōnis icipiāt appere tūc erūt sig̃ p̄terita
sig̃ augmēti mag certa. Stat⁹ āt est qñ acciñtia
⁊ sinthōta fe. ꝯtinue vltimāṫ vt est insomnietas
calor sit̄ intollerātia. ⁊ tūc appet pfecta digō in
fe. curabili vl' sanāda. Si tunc nulla digō appet
erit signū mortale. tūc in q̄ntū ē p̄m⁹ stat⁹ fe. ac
te. ¶ Declinaº āt sciṫ ꝑ q̄litates ⁊ dispōnes ꝯrias
dispōnib⁹ supradict̄ vt qñ calor ⁊ sit̄ ⁊ alia acciñª
diminuūṫ ⁊ eger maifestā sentit alleuiationē cū
bona tollerātia ⁊ appetit⁹ ad cibū aliqualr meli
oraṫ ⁊ ꝯfortaṫ ⁊ p̄cesserit crisᵖ cū aliq̄ manifesta
euatiōe tūc est declinatio p̄dicte fe. acute ⁊ vria
appet remissa ⁊ pulsus bon⁹ ⁊ eq̄lis ꝗuis debil'.
Et fm ista tria oȝ eos purgare ⁊ dietare ⁊ sō
mare fm cañ. supi⁹ sc̄ptos. vñ cū mag̃ molestia ⁊
sinthōtū angustia: signū est ꝙ est breuis tpis et
cite terminatiōis ⁊ vocabiṫ acutus vl' ꝑacut⁹ vl' ꝑ
acutissim⁹ qꝺ idē est fȝ q̄ntitatē molestie sintho
tū ⁊ talis cito ducit egrū ad mortē vel ad vitaȝ.
Et istarꝫ breuitas vel ꝓlōgatio ex breuiᶜ vl' ꝓlon
gatiōe suorꝫ p̄ncipiorꝫ cogsciṫ: Corrn̄det. n. p̄nᵐ
alijs tpib⁹ fm ꝓportōeȝ. nā si i pª die appuerit si
gnū digōnis in vria tūc i illa die est ex p̄nᵐ ⁊ in

cipit augmētū.ꝛ ſic alia tria breuia inuenientur
¶ 6° sciendū ꝙ in fe.acutꝭ ꝯtinuis ꝛ ardētibꝰ ſꝑ
debemꝰ itēdere ad īfrigidationē ꝛ rectificationē
epatꝭ.Aliqñ ēbroc.aliqñ epithīatibꝰ fris. obser-
uatꝭ tñ cañ.ſupradictꝭ.ꝛ iō dicit Aui.in illo.c. Cu
ratiões fe.acutaꝝ.ꝛ embrocare epar cū rebꝰ in-
frātibꝰ ē res maria ꝛ magꝭ iuuās.nā cū equatꝭ
epar eſt i eo maior ps rectificatiōis.ꝛ fortaſſe re-
ctificat aquā id ē vrinā. ¶ 7° nō ſm Aui.ibidem
ꝙ qñ medicꝰ videt aliquē febricitantē ſōniculo-
ſuꝫ ꝛ forte hꝫ humidū naſū ꝛ multitudinē ſaliue
tūc nō facias embrocatiões capiti nec epithīata
refrigerātia nec ſōnifera:ꝫ ſtudeas trahēdo mate
riā ad ptē inferiorē cū clisteribꝰ ꝛ fricatiōe ptiuꝫ
inferioꝝ ꝛ ħ fit ne cadāt ī litargiā.Et ſi forte ap
paret rubedo in facie ꝛ naſo nō ē malū ſi ſanguiſ
cū ſetꝭ porcinis a naribꝰ extʀatꝭ.ꝛ ħ ē ſnia Auicēn
vbi ſ. ¶ 8° ſcias ſm Ga.pmo de criſi caº.14°.ħ
dicit auctoritate ypo.ꝙ egritudo nō vocatꝭ acu-
ta vtplʼim niſi cū fe.ē ꝯtinua.ꝛ dicī i.c.17°.ꝙ egri
tudo in qua venit criſ cū velocitate ꝛ in 4ª. die ē
talis i fine acuitatꝭ.i.nō pōt eē plꝰ acuta.3° de cri-
ſi.c.48°.Et pōit ibi ꝙ Archigenes nō vidit ħ ni
ſi bis nec ipē Gaꝰ.ħ vidit niſi ſemel.Ego autem
iſtū cauſonē vidi tpe meo vna vice ī viro iuuene:
ꝛ alia vice i muliere ſilr iuuene.qđ amplīꝰ videbo
deus ſcit:cui ſit honor benedictio ꝛ gloria.

¶ Caplm 7m.de tertiana vera.

Tertiana

est in triplici dr̄ia qdā ē tertiana cō-
tinua:alia ē interpolata ꝛ iſta diuidi-
tur:qꝛ qdā eſt vā ꝛ alia nota.ꝫ de ter
tiana cōtinua pn̄ūc taceo:qꝛ eadē cā ꝛ eadē maª
eſt vere tertiane ꝛ cauſonis qꝛ nulla eſt iter cau-
ſonē ꝛ tertianā verā dr̄ia qn̄tū ad materiā vñ ge
nerantꝭ ambe fe.Ambe eñ naſcuntꝭ a coľa ru.ver
ba ſūt Ga.4°.āpho.amº.59°.ibi.Tertiana ve-
ra.Dicimꝰ igr̄ ꝙ tertiana vā ē fe.iterpolata pue-
niēs ex coľa ru.ex̄ venas putrefacta.Iſta aūt vo-
catꝭ a Ga.pº.de fe.ad Glauconē.c.5°. Et ab A-
ui.tra.4°.pᶜ.fē.4ᵗ.cañ.c.đ tertiana abſolute tri
theꝰ.Circa qđ ē ſciendū ꝙ co.aut putrefit intra
venas aut extra.ſi putrefit ex̄ venas facit fe. ter-
tianā interpolatā.Si coľa putrefit itra venas re-
motas a corde facꝭ ꝯtinuā.Si aūt putrefit ī venis
ꝓximis cordi vel in venis ořis ſtoᶦ vel epatꝭ tunc
facit cauſonē de quo poſtea tractabitur.

Cause

vere tertiane qdā ſūt pmitiue:alie
āntes:alie ꝯiūcte. ¶ Pmitie vt ni
miꝰ labor ꝛ exertiū mariᶜ i tpe calō ꝛ longꝰ vſus
rerū mľtiplicātiū coľam ꝛ calefacientiū hūores
ſicut ſūt alleata pipata ꝛ res in qbus multe ſpēs
ponuntꝭ:ꝛ vſus vīꝫ viridis ꝛ vini puri acuti caľi et
vſus nectarꝭ.oīa iſta multiplicāt co.ru.q augmē-
tata ꝛ mľtiplicata vltra mēſurā i corpe neqt gub-
nari:imo deſtituta a gubernatione natē ꝯculcatꝭ
ꝛ nō euētatꝭ:ꝛ putreſꝭ i loº miēreꝛ ex̄ vaſa ꝛ ſi cau
ſat tertianā iterpolatā affligentē vna die ꝛ alia ñ.
¶ Cāe āntes ſūt mľta co.i corpe exñs ꝛ nō duꝫ a
regimīe nature derelicta ſilr ꝯº caľa ꝛ ſicca coľica
qꝛ ꝯº q citiꝰ recipit fe.ē ꝯº caľa ꝛ ſicca .8°.de ige-
nio.c.7°.Alia cā pōt eſſe mala ꝯº caľa vel caľa ꝛ
ſicca epatꝭ nā tales pati ſūt ad fe.vt dicit Aui. in
3° cañ.fen.14.c.14.đ ſignis malitie cōpľois caľe
¶ Cā ꝯiūcta tertiane qdā eſt pcedēs vt eſt ꝯcul
catio ꝛ nō euētatio hūoꝝ.Alia cā cōiūcta ſubſe-
quēs iſtā ꝯculcationē ē putrefactio iſtiꝰ hūorꝭ co
lerici.teſtē habemꝰ Haly rodohan ſic dicentꝭ:chi
mus eñ nō putrefit donec ꝓhibeatꝭ eiꝰ reſpiratio
ꝛ nō ꝓhibetꝭ eius reſpiratio donec multiplicetꝭ vt
nō tolleret eiꝰ vtꝰ ipm ꝛ ceſſat a regimīe eiꝰ.ꝛ qñ
natura ceſſat a regimīe eiꝰ putrefit.ħ ille 3°.tegᵗ.
ꝯº ibi.Euacuatiões eñ ſi ita ꝯtigat.Effumaº vo
q fit a putrefactiōe vel iſlāmatione fumi exeūtis
a minera ſūt cāe ꝯiūctiſſime fe. putridaꝝ tā ꝯti-
nuarū:ꝙ interpolataꝝ ſimpliciū ꝛ cōpoſitarum.

Signa

tertiane vere ponūtꝭ a Ga.pº de
fe.ad Glauco.c. 4°. ſic. Ea que
cū vehemēti rigore icipit ꝯuenit potiꝰ tertianā ꝙ
aliquā aliarū fe.eē ꝛ ſeqtꝭ.Alia vō ſigna ſūt calo
ris qn̄titas ꝛ qlitas ꝛ arteriaꝝ motꝰ ſequitꝭ:calorē
eñ mľtū ꝛ acrē eē oꝫ. pulſꝰ aūt magnos veloces
ꝛ ſpiſſos ꝛ abſqꝫ qlibet ineqlitate pter febrilē .ri-
gorē .n.ſentiūt ac ſi corpꝰ pūgeretꝭ cū aliquo acu
to magꝭ ꝙ frio ꝛ ligua ꝛ vniuerſū corpꝰ ē ſiccíſſiᵐ
in tertiāis.Et ſeqtꝭ: cuiꝰ.n.tertiane vere oīno poxᵃ
tps ē breue horaꝝ alicubi.4.5.vel.6.aut ad lon-
giſſimū.11.vel.12.de fe.ad Glauc.c.9°.ponitꝭ etiā
a Raſ.i diuiſionibꝰ qꝛ iſta fe.icipit cū horripila-
tiōe ſilī pūcture acꝰ ꝛ ñ ꝓlōgatꝭ ſpaciū horripila-
tiōis nᶜ ꝯcutiūtꝭ pp eā dētes nec ē magnū frigꝰ:ꝫ
vult ſi cū acubꝰ vľ ſpinis pūgeretꝭ ꝛ aliqñ infriantꝭ
manꝰ ꝛ pedes.Et dicꝭ Aui.ꝙ ſi poxiꝰ trāſit.12 ho-
ras ñ ē tertiana vera:imo nō.Incipit.n.poxꝰ cū ve
hemēti rigore marīe i pmiſ poxiſmis ac ſi cū acu
bus vel ſpinis pūgeretꝭ.Et qūis rigor ſit vehe-
mēs cū frigore tñ paulatī ꝛ velocitꝭ minuitꝭ cuiꝰ op
poſitū fit in qrtana:vrīa ē rubea tēdens ad ignei
tatē cū ſubtilitate ſubē vtplʼim. ꝛ ſi tangatꝭ corpꝰ
ſentitꝭ magꝭ caľitas ñ tñ penetrat manū ſi diu ſuꝑ
corpꝰ teneatꝭ:ſicꝭ fit i cauſone ꝛ i alijs feb . ꝯtinuis
acutꝭ.Et dicꝭ Aui.ꝙ accñtia q accidūt eis ſūt vlgi

lie sine grauitate capitis nisi in quibusdā nō puris tertianis ⁊ adest sitis furor ⁊ ira ⁊ odiū locutiōis ⁊ pulsus acut⁹ ⁊ velox p cōpatiōnē ad reliqs fe. ⁊ si eqlis ɔstrictiōis ⁊ dilatatiōis ē tñ in pn° pu⁹ ⁊ in statu pox sit magn⁹ ⁊ resoluit̃ pox⁹ cū sudore. Et si alia pticularia cōcurrāt tūc certū signū ē ꝙ est vera tertiana: vt si ē iuuenis colic⁹ ⁊ tpus estas ⁊ hitudo corpis macra ⁊ regimē pteritū multiplicās colam cū dieta ⁊ cibis ⁊ potib⁹ calīs ⁊ sicq vl' si hz iuuenē vxorē ⁊ vs⁹ fuit coitu īmoderato. Et dic̄ Cōstāt. ꝙ ppriū ē huic fe. hēre vomitū colicū egōnē tinctā ⁊ citrinā maxīe post 3am accessionē vl' 4am. et dic̄ ꝙ sepe hñt pūcturā ī epate pp colerā sanº mixtā. Et dic̄ vlteri⁹ Ga. Et itez videm⁹ ī tertiana vera ꝙuis maª ci⁹ sit co. ru. plus ꝙ in ceteris fe. tñ febricitātes maiorē rigorē atq; tremorē hñt ꝙ ceteri febricitātes. Et qnto maª erit purior. i. co. pura tāto rigor ē fortior. 5°. d̄ mor°. c. 8

Judicia in tertiana. ¶ Primo iudicat ypo. tertiana va si nō iudicat̃ i 7. piodis lōgissima ē. 4. āpho. ā°. 59°. Item dicit Ga. p. de fe. ad Glauco. ⁊ i li° de ɔ̄tijs fe. li°. 4°. ca. ppio. ¶ 2° iudicat̃ p Ga. ꝙ tertiana est sine piculo p° de fe. vbi ꝗ. sic. Certa āt t̃tiana lōgissiª in. 7. piodis iudicat̃ cū eo ꝙ est sine piculo: p° de fe. ad Glauc̄. c. 9°. ¶ 3° iudicat̃ sic tertiana vera velox ē ⁊ breuis ⁊ vicinā fac̄ crisim i estate tñ breuior. in hyeme vo lōgior: sicq; estas morbos abbreuiat. p° amph. 2°. 12. ibi paroxismos ⁊ ɔsistentias. ¶ 4° dic̄ Gordo. ꝙ pm⁹ paroxism⁹ ē debilis ⁊. 2⁹ fortior. 3⁹. fortissim⁹. 4⁹. fortissim⁹ oīum. ibi cū est stat⁹ ⁊ fortissima accītia ī vlti° acuitatis ⁊ a cetero incipiūt pox gdati deficere vsq; ad 7m. q pu⁹ cit vel null⁹ i vera tertiana nisi error īcidat ex pte mediº vel īfirmi. ⁊ h̄ dz medic⁹ pdicere. ¶ 5° dic̄ Ras in diuisiōib⁹ ꝙ stat⁹ isti⁹ fe. ē in. 4°. parox⁹ ⁊ freqnter finit̃ in eo ⁊ nō trāsit 7m. ¶ 6° ⁊ cū vides pmm cū rigore ⁊ statū cū sudore exuberante: tūc nō dubites qn ipa sit pura.

Curatio vere tertiane. ¶ Primo h̄ debēt notari oēs illi cañ. vl'es q fuerūt scripti in. c. de fe. ɔtinuis acut̃. q: ꝙuis tertiana nō sit ɔtinua ē tñ acuta q: i. 14. dieb⁹ terminat̃ vt stati dictū ē auctoritate ypo. Sz pm⁹ gñal' cañ. spectās ad curā tertiane trahit̃ a Ga. p° de fe. ad Glauconē. c. de cura tertiane vere sic certā igr̃ tertianā tāq; a cola ru. motā fortissiē huectare ⁊ infrigidare oz maxime inqntū possum⁹. ɔ̄ria eñ ɔ̄rioꝝ sūt sanatiōes vbi ꝗ. ¶ 2⁹. ē Ga. ibidez sic. Colere eñ rubee huor oīuz eoꝝ q in corpe siccissim⁹ sit ⁊ calidissim⁹ existit. puocare igr̃ eū qui ad vētrē fluit huorē euacuare p humorē. illū vo qui deorsū fluit eodē mō p euacuatiōnē inferiorē. hec ille ibidē. ¶ 3⁹ est Ga. ibidē in forma. cibaria vo qcūq; huectant pficua sūt istis tertianis: supple nisi in se habuerit aliquā malā qlitatē patā putrefactiōi. ¶ 4⁹. cañ. est Haly de regali dispōne in li. 5°. 2e pt̃. Cura tertiane ⁊ oīuz fe. pu. stat i euacuatiōe huoꝝ facientiū eas ⁊ i extīctiōe caloris ⁊ q: in tertiana va mª nō ē tante qntitatis sicut est calor: iō in hac fe. magis intēdim⁹ ad alteratiōnē ꝙ ad euacuatiōnē ꝙuis cōpetēs euacuatio sp sit pmittēda vbi cōpetit. ¶ 5⁹. nō pax q tertianā patiunt̃ vētris ɔstipatiōne molestant̃. iō nō laboriose s; leuib⁹ laxatis aut clisteri lenitio a pn° oz clausū porticū apire ⁊ linire intestina ⁊ hu. nocētes p virib⁹ diminuere ⁊ mitigare. ¶ 6⁹. sicut comestio fructuū recentiū corpa huana ad fe. ppat putredinales sic etiā ad eaꝝ augmētatiōnē ⁊ cōseruatiōnē alimoniā ⁊ alimētū vident̃ pstare. iō nō solū in tertiana: imo i oī fe. pu. sūt postponēdi. ¶ 7⁹. ē Ras ad Almāß. li°. 10°. c. de tertiana inter cōctiōnē ⁊ inaniōis pnm sit lōgus tps. s. ꝙ mutriat̃ trib⁹ horis aut duab⁹ añq; fe. accidat aut totidē horis postq; fe. recesserit. h̄ ille. ¶ 8⁹. ē Serap. in li°. 6°. Cū ḡ declarat̃ digō invrina tūc oz euacuare materiā p ptē ad quā declinat ⁊ iste cañ. qntū ad pmā ptē ɔfirmat̃ p ypo. ibi. Digesta medicaª. Et qntū ad 2m. ɔfirmat̃ p eūdē ibi. Vñcūq; reperit nā ⁊c̄. ¶ 9⁹. si in declinatiōe parox⁹ sudor supuenerit in qcūq; tpe toti⁹ egritudis venerit vtiliter expectād⁹ ē nisi ipm aliqd malitiosū sint hōma vt est sincopis seqret̃. ¶ 10⁹. in pn° parox⁹ a sōno ⁊ potu abstineāt febricitātes: somn⁹ eñ materiā ad itra recludit ⁊ pot⁹ naturā a digōne ⁊ expulsione maª cogit retrahere. ¶ 11⁹. ē Gordonij i suis vrinis. Nūq; in tertiana fiōia cōpetit nisi post. 3. aut. 4. accessiōes ita etiā ꝙ sig̃ digōnis appeāt ⁊ virt⁹ sit fortis. ¶ 12⁹. ē eiusdē ibidē in pn° tertiane nō dent̃ mirabolani q: laxāt in pn° ⁊ in fine cōstringūt. ¶ 13⁹. scamoª nō det̃ in pn° tertiane q: īflāmabil' est: iō nō cōpetit cuiq; i estate idem doctor ibidē. ¶ 14⁹ nullū acetosū det̃ sil' cū prisana q: vnū aliud corrūpit nisi expectat̃ tps ꝙ vnum prius stom exierit. ¶ 15⁹. reubar. co. purgat calefaciē° ⁊ p⁹ se calorē dimittēdo iccirco i aq endi. tēpādū ē añ ei⁹ datiōnē. ¶ 16⁹ cū clisteri aut aliq laxatio ad īferiores ptes stati maª t̃hat̃ vbi rapt⁹ ei⁹ timet̃ ad caput. caput q; ne illā recipiat cōfortet̃ isti cañ. ⁊ alij pdicti i. c. pcedēte obseruet̃. ¶ Cura pticularis ve tertiane. In pmis si repit̃ ɔstipaº iux̃ doct. 5⁹. cañ. s. tale clistere lenitim ⁊ mollifim̄

℞.malue bismalue violarie brāche v.fine. ana M.j.furfuris.p.j.fiat decoctio ⁊ in colatura dissoluat cassief. mund. ℥.j.⁊ ß. olei viol.℥.ij. salis cōis.ʒ.j.⁊ ß.ſ cliſtere ad qrt̃.ʒ.deť de mane ⁊ iſta tum ſ talis ſir⁹. ℞.end. nō lote ſcariol lactucis portulac roſt porcini epatice ſummitatū papa. an̄. M.j.4.ſe.frioꝝ mioꝝ floꝝ violʼ floꝝ nenu. roſ ru.an̄.℥.ß.aceti al.℥.iij.zuc.panis.lb.j.ſ ſir⁹ et in clarificatiōe ponaſ ſe.portulace ſand.al. ſpodij an̄.ʒ.ij.cāphoꝛ.ʒ.j.Iſte ſir⁹ infriat ⁊ igroſſat materiā colicā ⁊ ipam digerit ſi magna eſt putrefactio ⁊ opplō qd ſcit̃ p longū paroxiſmū⁊ maliciā ei⁹.deť iſte ſir⁹cū aq̄ decoctiōis cicerū vlʼ detur cū aqua ordei ſimplr.In.4°.aūt die ⁊ poſt 2m.paroxiſmū iuxta tenoꝛē q̄nti can̄.deť iſta medicina euacuatiua colere ru.⁊ molliens ventrē. ℞.carniū prunoꝝ damaſ.iʒ.nūero viol. ℥.j.tamarind.℥.ß.bulliant oīa vnica bullitiōe.⁊ poſt fortiter cū manibus fricet̃ ⁊ colet̃ ⁊ colature ad daſ cassief mund.℥.j.ſ potus ⁊ iſte eſt aliq̄n tāte 𝔳tutis q̄ tota fe.recedit. ⁊ aliq̄n excuſat nos ab oī laboꝛe:q: radices fe.trūcat.Poſt 3m aūt paroxiſmū in die interpolatiōis:ſi vrina appet rubea ⁊ aliqualr ſpiſſa. ſ ſtōia de baſilica ⁊ extraſ de ſan̄ ſm q̄ntitatē replōnis. Ego aūt tpe meo feci fieri hanc ſtōmiā freq̄nter in tertiana ⁊ maxime colico cuius vrina erat ignea: oñdēs dñium colere magis q̄ ſanguis ⁊ ſemp me bñ repi ⁊ ß fit pꝑter infrigidationē ⁊ euētationē quā ſtōia inducit⁊ dimminutionē feruoꝛis ſicut apparet q̄n olla bullit fortiter ⁊ pꝑt magnū feruoꝛē ⁊ ebullitionē aq̄ reſilijt ad ex:⁊ ſi nōbilis illi⁹ aq̄ feruētis q̄ntitas auferaſ feruoꝛ vtiq̄ diminueť ⁊ aq̄ exteri⁹nō ſaltabit.Hec allegoꝛia declarat q̄ntum ſtōia vel minoꝛatiua farmacia in feruoꝛe hūoꝛū ⁊ in tertiana ⁊ fe.putrida afferat iuuamētū ſilr in pacutis.Si aūt in iſtis tpibus venit vomit⁹ colicus vel egō colica nullo°ſi ſtaſ niſi multū ſupfluat q: curatio ſunt ve ⁊ note tertiane ſi aliq̄d de ſtāte cum colā eijciaſ.Si vō p hoc paroxiſmuz nō videaſ minui iterū purgeſ patiens cuz dicta medicina vel cū iſta.℞.volubilis minoꝛis floꝝ violʼ boꝛag.⁊ bugloſſe paſſ mūd ab ariſt.℥.j.ſ. decoctio in qua diſſoluaſ manne granate.℥.j. vlʼ caſſief munde tantundē.reuba.ʒ.j.Gal.p° de fe.ad Glauco.vult q̄ fiat cliſtere de ſucco ciclē cū ſale ⁊ oleo roſ ⁊ zuca.rubea.Et vult Ga.ibidem:q̄ q̄n ſigna digōnis apparēt deť de abſint° de cuius puluere ſm aliq̄s danſ.ʒ.ij.vel deť d de coctione eius facta in aq̄ cū zuca.vel ſm Ga. extremitates eius ponātur in mellicrato ⁊ ſumat paſſ.ad coꝛrigendū ſto̅m:tunc etiā antiq̄.ſ. poſt ſigna digōnis balneabāt in aqua dulci tepida ⁊ vz eis vt vult Ga.ibidē.cauēdo tñ balnea naturalia ⁊ aquā ſalſam pꝑter clauſionē poꝛoꝝ.Idē dicit Serapio ſic.ſi fe.eſt parua tunc oꝫ vt balneetur infirm⁹ ⁊ anteq̄ oſtendaſ digō ⁊ pꝑe ſi eſt ei ꝯſuetudo illius.⁊ ſi nō pa. nō balneeť donec ſigna digōnis apparcāt.hec ille. Iam enim ſciunt vulgares q̄ vera tertiana breuis eſt terminatiōis:ideo nūc tales non ponunť in balneo ſ ſufficit eis:q̄ ſudent in fine paroxiſmoꝝ. Et poſt quartū ⁊ quintū paroxiſmū abluim⁹pedes ⁊ tibias cum aqua tepida decoctiōis folioꝝ ſaliq̄ ⁊ vitis ⁊ cāne necnō manus ⁊ brachia vt caloꝛ interius remanēs poſt poꝛoꝝ apertionē exterius expellatur.Poſt tñ talem lotiones bene ſe pannis debet cooperire ⁊ ab aere frigido coꝛpus ei⁹ nō tangaſ.Item poſt euātionē eius ſufficientem ⁊ ſtō°ieiuno exiſtente ſi caloꝛ fortis in coꝛpoꝛe et regio epatis calida ſentiaſ ſm Raſ.in.10. ad almāſ.epithima frigidū epati eſt ſuperponēdu3: ita q̄ pannus lineus infundaſ in aqua roſ commixta cum ſand.vel fiat tale epithima.℞.aque endiuie aque roſ an̄.lb.ß.ſanda.al.⁊ ru. roſ ru. an̄.ʒ.ij.ſpodij.ʒ.j.camphoꝛ.ʒ.ß.aceti.℥.ij.fiat epithima.Preter iam dicta cognita tertiana vera p ſigna ſupꝛadicta:⁊ q̄a affligit vna die ⁊ alia nō: ⁊ quia venit cū conuenientia particularꝫ ⁊ paroxiſmus non extendiť vltra.12.hoꝛas:tunc a pꝛincipio facto cliſteri mollificatiuo ordineneť aliqua ex iſtis.ſ.ſir°roſ aut violaceus ſirupus acetoſus vel oxizac°que fit ex.8.partibus ſucci maloꝛum granatoꝝ acetoſoꝝ ⁊.4.panis zuc.Sirup⁹ acetoſus ſic fit bulliat zuca.cū aqua ⁊ tunc addaſ in clarificatiōe acetū al.⁊ detur nō cū ptiſana ſ cum aqua pꝑbullita ⁊ infriata.ſirupus cū acetoſus ⁊ oxizac°ſunt cōmunia in materia colerica co q̄ acetum eſt moꝛs colere ⁊ vita mlʼc. vt dicit ypo. Valet etiam ſirupus nenufaris ſirupus de papauere ſirup⁹ de ſe.poꝛtulace quē ponit Mes Et dicit Raſ.10.ad Almāſoꝛē.c. pꝑo cum eger fortis inueniſ ⁊ eſt diu q̄ nō fuerit ſolutus pondus mirab.citri in aque feruenti die ac nocte infundere:deinde manibus fricatū cum.ʒ.30. tere niabiz.i.māne granate miſcetur in mane in potu tribuatur:vel ſi quarta pars.ʒ.vnius ſcamonee tribuatur cum iulep ⁊ aqua tanta q̄ntita q̄ vna vice ſoꝛberi poſſit vz.Et dicit ibidē Raſ cū hoc factū fuerit aut febꝛes nullo° accidēt vlʼ paꝛūper alleuiabiť.Et ſequitur q̄ ſi patiens eſt debilis ⁊ eius fuerit eſtas vnaquaq̄ die ſupple in

die iterpolatiōis sumat ℞ medicamē 20. prūna damaq. ℥. x. ʒ. tamarindoꝝ dissoluat i duab⁹. lib. aq̄ ꝛ coq̄nt i manib⁹ fricata ꝛ colata misceant. ꝛ ad dat colature. ʒ. x. zuc̄. ꝛ an̄q̄ dormiat: i potu sumat i crastinū p⁹ solonē cibet cū ordeato vl' al'r put decet. ꝛ stet ꝛ dormiat ꝛ q̄escat in lo° tpato tēdēte ad frītatē ꝛ hūiditatē: nō t̄n sit loc⁹ reumatic⁹. Tamarindi enī hn̄t magnū effectū i fe. q: fri sūt ꝛ sicci ꝛ purgāt co. ꝛ iō dupli̇ ifriant. Uno° de p se. q: fri sī. alio° p accidēs. q: euāant co. ru. q̄ est cā fe. ꝛ calorī. s; q: sicci ꝛ miscent cū eis prunaꝝ: q̄ sī hūida. Cōfortāt tamarindi sto᷑ debilitatū ex vomitu. ꝛ valēt in fe. hn̄tib⁹ sincopis ꝛ tale restauratiuū. ℞. pul. triasan̄d. pul. diapapa an̄. ʒ. iiij. pul. diadragag' fri. ʒ. iij. ɔfue viol. ℥. j. zuc' panis q̄rt. iij. ꝛ mixtura ad modū zucc'ro℞ det vnū coclear plenū: ꝛ p⁹ sumat de aq̄ ordei. Si āt vis vt sit mag̣ cordial' adiūgat pul. diamargariton sine spēb⁹ vl' addant margarite iacincti rubini ꝛ safiri ꝛ os de corde cerui ꝛ aurū ꝛ argentū limatū ꝛ foliatū ꝛ corall⁹ addat. Et istud v; ꝛ est necius q̄n hn̄t sincopis. Uiol. ɔdite in ɔserua sī valde bone in lenificatiōe vētris ꝛ valent ɔstipat. Et istud iulep ē mlt̄ū refrigeratiuū ꝛ ingrossatiuū ma̅ colice. iō v; an̄ digōnē ma̅ ꝛ p⁹. ℞. succi cucu. aq̄ cucur. an̄. lib. ß. muscillaginis psilij q̄rt. j. aq̄ end. aq̄ ros succi maloꝝ ḡnatoꝝ acetosoꝝ aceti al. an̄. ℥. iiij. zuc' panis. lib. j. ꝛ ß. ꝛ iulep ꝛ coq̄nt ad pfectionē ꝛ in clarificatiōe ponant. iiij. se. fri. mior̄ sand. al. ꝛ ru. ros. ru. spodij an̄. ʒ. j. cāphore. ʒ. ß. Ego repi in q̄busdā additionib⁹ Serap. q̄ ista ℞ᵃ q̄ seq̄t ē pbata ad tertianā. ℞. opij. ʒ. iiij. croci an' cardamo' sto᷑ aq̄ ru. ꝛ iusq̄ami baccaꝝ lauri an̄. ʒ. j. ɔficiant cū melle ꝛ det an̄ horā poxis'. Scribit ēt in p° li° kyranidarū q̄ cor auis q̄ dī coturce circūligata collo luna deficiēte sanat tertianā. Dicit ēt Petr⁹ hyspanus q̄ trifera sarracenica data cū decoc° trifolij ꝛ allelu ya sanat tertianā det t̄n in quātit° q̄ purget. Dicūt t̄n q̄dā q̄ si t̄tianari⁹ bibat de succo amaglosse quātū testa oui gallie p̄t cape tribus vicib⁹ an̄ horā accessiōis: curat tertianā verā.

De tertiana nota.

Tertiana nota sic dī q̄ non est cognita in malitia ꝛ duratione paroxismorum ꝛ in toto tempore sue durationis. Naz ei⁹ paroxismi longiores sunt ꝛ totū tempus durationis longius q̄ vere tertiane.

Causa. Fit aūt tertiana nō ex cola grossa putrefacta ex̄ vēas. Et ista co. scā est grossa pp admixtiōes flā̄: ita q̄ cōmiscēt ad inuicē ꝛ fit vn⁹ hu. q̄ nec ē co. ru. nec pur̄ flā. ꝛ tal' co. grossa nō pura nō sūt duo hu. s; vn⁹ hu. Ista ēt comixtio co. pōt fieri cū mlī̄a fm Serap. Dic Aui. q̄ in hoc dr̄t tertiana nota ab emitriteo. q: emitriteū faciūt due ma̅ sepate in diuersis locis existentes. quaꝝ q̄libet retinet suā formā ꝛ suū nomē. Tertiana aūt nota fit ex vna maᵃ vnam formā ꝛ vnū nomē retinēte. ꝛ in vno loco putrefacta cōposita ex duobus humoribus.

Signa note tertiane nō sī ita pura sic t̄tia̅ v̄e: imo sunt cōmixta. Et Aui. fac ca᷑ de dr̄a in v̄traq̄. q: pori v̄e t̄tiane ɔsumunt a. 4. hor̄ vsq; ad. 12. ꝛ n̄ illas trāsit: nō ē v̄a vtpl̄i᷑. In t̄tiana v̄o pori⁹ vtplimū se extēdit vsq; ad. 7. horas. ꝛ corp⁹ velocit calefit extremitatib⁹ adhuc fris remanētib⁹. Et v̄a tertiana termiat in. 7. piodis. nisi accidat error ex p̄te medici vl' ifir'. In t̄tiaᵃ v̄o nō n̄ ita cito calefit corp⁹ nec ē tāt⁹ ca' nec ita acut⁹ nec ēt ita fortia accn̄ᵃ. Paroxi' aūt note durāt vltra. 12. horas. ꝛ extēdit dura° ei⁹ al'n vsq; ad. 2. mēses. ꝛc. ꝛ ē cū discōueniēnᵃ ṗticulariū. vt q: ē senex vl' flātic⁹ ꝛ tp̄s hyemis ꝛ alia hmōi. Et s; quātitatē additiōis pori sup. 12. horas. fm ꝗ cog̃scim⁹ elōgatiōnē ei⁹a v̄a t̄tiaᵃ. Itē i t̄tiaᵃ nō nō ita cito appēt sig̃ digōnis sic in v̄a. nec ita cito extenuat corp⁹ sic in v̄a nec pori⁹ termiat cū mltitudie sudor̄ sic in v̄a t̄tiaᵃ.

Judicia in tertiaᵃ nō. Dicē° q̄ tertiaᵃ nō ꝛ tertiaᵃ duplex ꝛ t̄tiana nocturna volūt oēs eē lōge ꝛ tarde termiatiōis pp q̄d dicit Gal. p° de fe. ad Glau. c. 9. sic. Alias v̄o nō certā tertianā vidi. Aln̄ q̄dē autūno incipiente v̄e termināte vl' cessante vt sup:a. Et seq̄t ibidē. Aliud signū est q: nō v̄a tertiaᵃ affligit vltra. 12. horas: nec ca' eius est cū acumine. nec est pun gitiuus. nec est tantus ardor sicut in v̄a.

Cura tertiane note. Pᵃma reg̃la ḡnalis fm q̄ nota tertiana accidit ad veram: ꝛ fm q̄ ab ea distat in signis ꝛ in alijs: fm ꝗ cura ei⁹ dr̄t a cura v̄e tertiane. ℂ 2⁹. cān̄. Et q̄ maᵃ note tertia̅ est cōposita ex co. ꝛ flāte: sic etiā meᵃ digestiua ꝛ euātiua d; eē cōposita ex simplicib⁹ digerētib⁹ ꝛ euantibus vtrūq; hu. ℂ 3⁹. sir⁹ acetosus q: flā icidit ꝛ co. digerit. vt dicit Aui. cōpetent in nō tertiaᵃ pōt mistrari. ℂ 4⁹. q: in nō tertiaᵃ stat⁹ lōge est a p̄n°. iō in ea dieta non tātū subtilieē sic in v̄a: imo cibis ꝛ potib⁹ ē sustinend⁹ egrotans. vt virt⁹ possit expectare vsq; ad egritudīs statū. In p̄mis igitur ꝛ talis sir⁹. ℞. end. nouelle nō lote scariole portu᷑ ꝛ ostri por

cini adiātos ꝟgulaꝝ gnīs raď apij ⁊ fe¹ ⁊ cicoᵉ aā.ād.j.zuc.ꝶ.j.aceti al.ʒ.iij.ꝶ fir⁹. ⁊ deč cū aq̄ ciceꝝ ru.cognita digōne maᵉ purgeť sic.℞. poli po¹qrd.ʒ.j.an¹.ʒ.v.floꝝ viol' ⁊ boragī ⁊ buglosse aā.ʒ.ß.ꝶ decoct⁹in q̄ dissoluať cassieꝶ.mundate ʒ.j.reub.ʒ.ß.ꝶ pot⁹vel in dicta decocᵒᶜ dissoluať trifera sarraᶜᵉ: q̄ in ħ casu hʒ spālē aspectū.ʒ.j. pul.diaturbith.ʒ.j.❡Et in dcō sir⁹pōt addi raď brusci ⁊ spagi.Dicit ēt Auicē. ꝙ nihil iuuat eos tātuʒ sicͭ vomit⁹p⁹ cibū.Et dicit: ꝙ qn̄ vrīa coꝝ est grossa ꝶ flōia de basīᶜᵃ.Itē vomit⁹mltū vʒ si veniat spōte vl'alr in pn̄ᵒpoꝝ¹.Bonū digtūm in tertiana nō ꝭm Aui.⁊ ē sir⁹acetosus fact⁹ cū radicib⁹apij ⁊ fen¹⁊ cū semib⁹coꝝ.Et p⁹ 4ᵐdiem deč decoc⁹absin¹.ē eni iuuatīa ⁊ subtiliatīa meᶜ ⁊ sto¹⁊ ꝯfortatiua.silr aq̄ fen¹⁊ apij.⁊ dicit Aui. ꝙ in aq̄ ordei decoquanť ysop⁹origanū ⁊ calamētū ⁊vtraqꝫ spica⁊ fit ꝑ digtīo.vl'deč aq̄ ordei mixta cū aq̄ ciceꝝ.Postqꝫ āt sig̃ digōnis appēt i vrīna purgeť cū hac medicīa quā pōit Aui.℞. yerapigᵉ.ʒ.v. succi lactuc̄ eupatoꝛij aā.ʒ.iiij.se. apij mirab. cit¹ ⁊ kebuloꝝ aā.ʒ.v.se. melonis ⁊ cucur.⁊ citrulli se.apij ⁊ polipodij bedegar.aā. ʒ.x.turbith.ʒ.j.cassieꝶ.ʒ.vj.passꝶ enucleatarū.ʒ. xx.sebestē.xxx.numero ficuū.x. melꝶ.roß.ʒ.xv.ꝶ. apozima de quo sumať vnūvitrū plenū cum.6. gnīs de scamonea.Et sequiť ⁊ fortaß necessaria est meᵃ foꝛꝶ ⁊ dicit Haly.Si videris hāc fe.plōgari cū signis san.vt est rubedo colorꝭ ⁊ magnitudo pulsus minue venā epaꝶ ⁊ exhe san.ꝭm virtutem.Et si nō euacua flā ꝑ vomitū ⁊ ꝑ secessuʒ ⁊ valēt trocisci de spodio:⁊ vtať semp digtīo aliquo:vtať cibis subtilib⁹cōfortantibus: ⁊ ħ post digestionē accessionis nō cibeť vt natura occupetur circa morbū ⁊ materiam eius dicit Haly.

Dieta patiētiū tertianā.Cōsi⁹meo recurre ad caplm de fe.ꝯtinuis acuꝶ ⁊ ibi repies iclusiue dietā tertianaꝝ qꝛ ťtiana iter acutas cōputať qn̄ ē ꝟa.⁊ eligant ibi spāles cañ ibi positi ⁊ comedāt oꝛdeatū auenatū ⁊ micaʒ panis ter lotā coctā cū lacte amigď ⁊ colaturaʒ furfurꝭ silr coctā:⁊ lac amigď coctū ⁊ missuʒ sup micā pāis supspsa zucc. pt sumi i ꝟa ťtiana.ius ꝑue pulle alterate cū lactuc̄ ⁊ poꝛtulac̄vl' frustꝭ cucur.virid.Et si eēt tertiana nō int⁹i pulla pn̄t poni folia pet⁹.⁊ radix ei⁹⁊ cicera beruca ⁊ crocus in ꝟa ťtiana comedāť lactuce poꝛtulace crude ꝑate cū aceto.⁊ qn̄ coquunť coqnť cum lacte amigď cū aceto.Silr si cocte sumanť cuʒ aceto nō ē erroꝛ.Fruct⁹aūt loco ibi nā cōpetūt ħ vitādi sunt pcipue vue ⁊ fic⁹alr̄ tn̄ ad vigoꝛādū appetitū ⁊ ad repssionē colere cōpetūt melones ⁊ cucur.⁊ pruna matura i pua quātitate.❡Silr guidole poma ⁊ pira cocta sub prunis cū zuccᵒ⁊ siľia.Pot⁹aūt sit aq̄ oꝛdei ⁊ aq̄ ꝑ se bullita ⁊ in friata ⁊ p⁹ statū in declinatiōe deč vinū claꝝ bn̄ cōmixtū aq̄ Vn̄ dic̄ Aui.Et nō timeas p⁹ declinationē potare eos vinū plᵐᵐcōmixtū.vinū eni fractū ꝑ cōmixtionē ꝯfert quātitati residui ei⁹ i resoluēdo ad cui⁹necīa ē resolō ⁊ succurrit penetrationi aq̄ cū foꝛtitudīe sua ꝑ cōmixtionē q̄ est in eo de calefactiōe pauca q̄re ifrigidat vehemēter ⁊ ħūectat.ħ ille in caᵒ.ꝑꝓrio de tertiana.

Declaratio in ťriana.❡Pri⁹notandū ꝭm Gal.pᵒ de crisī cᵒ.14.ꝙ fe.iterpolaᶜ.hn̄t suas coꝛrelatias ď fe.ꝯtinuis.vn̄ dic̄ Gal. talia ꝟba. Tertiana q̄dē ⁊ ei⁹coꝛrelatiua de fe.ꝯtinuis sꝭ breues: ⁊ q̄rtaᶜ ⁊ ei⁹coꝛrelatiue de fe.ꝯtinuis sꝭ lōge ⁊ ꝑlixe:sed faciēs potᵐoī die.i.q̄tidiana ⁊ ei⁹coꝛrelatiua de ꝯtinuis sꝭ ꝑlixe.verūtn̄ min⁹ꝑlōganť ꝙ q̄rtana. ħ ille.❡2ᵒ.itelligēdū ꝙ duplex tertiana ⁊ due tertiane ⁊ tertiana nō volūt sp eē lōge tn̄ qꝛ mā est multa vel diuerꝭ in locꝭ putrefacta:q̄ q̄dē loca foꝛte ignoꝛanť ꝑter epar:qď in oib⁹pcipiť esse lesuʒ in tertiana vt plꝭmū tn̄ qꝛ virt⁹egri debilitata ⁊ egritudini resistere nō pt ꝑfecte iō i istis casib⁹da operā mō digerēdo nūc apiendo nunc purgādo catartic̄ vl'flōia saluādo sp virtutem. ❡3ᵒ. nō ꝙ tertiana terminať de necessitate sicͭ dicit Gal.3ᵒ.de crisī caᵒ.3ᵒ.aut cuʒ vomitu co.⁊ egōne ei⁹aut sudoꝛe plꝭmo in toto coꝛpe. Et ex isto appet erroꝛ illoꝝ:q̄ restrīgunť vomitū i tertiana.qꝛ ꝑ illū dʒ curari.❡4ᵒ.dubitat Goꝛď ⁊ bn̄:vtrū in tertiana ⁊ i fe.colic̄ cōpetat sir⁹acetosus.cū de se sit subtiliatiu⁹⁊ mā de se sit multuʒ subtiľ.imo magꝭvidereť valē igrossanᵃ ꝙ subtilianᵃ.℞ᵒꝙ i maᵃcoľica subtili nō cōpetūt subtiliatiua quātū ad digōnē maᶜ ſʒ poti⁹igrossanᵃ.ħ bn̄ cōpetūt rōne oppilatiōis ⁊ putrefactiōis. qꝛ cū ei⁹subtilitate apiūt oppilatiōes:⁊ cū coꝝ siccitate resistūt putrefactiōi.Et cū istis ponāť rose spodiū ⁊ alia q̄ igrōssant.Et qꝛ sꝭ fria alterāt malā cōplōnē.❡Vō dic̄ Aui.in.c.de cura fe.pu. in vl'i:ꝙ mltoties ineniť res:q̄ digerit ⁊ sbtiliat ⁊ cūat vt ē sir⁹acetosus.❡5ᵒ.notāduʒ ꝙ in fe. acuꝶ simplr vt plꝭmū spectať flōia vsqꝫ ad 4ᵐ diē.In p⁹postponiť ꝑꝑ cōstipatione. in 2ᵃ ꝑꝑ crapulā vel indigōnē.in 3ᵃ aūt postponiť ꝑpter motū maᶜcoľice.q̄ ē de 3ᵒ in 3ᵐ. ⁊ qꝛ tales fe. vt plꝭmū fiūt de co.❡6ᵒ.sciēdū:ꝙ qn̄ ē pu⁹lapsus accidētalis alicui⁹ mēbri tūc indigem⁹ medica

meª quātū ad pōdꝰ ⁊ ad ḡdū: vt accidit qñ ē filis
cōplonis ⁊ etati tēpori ⁊ arti ⁊ ꝯsuetudini ⁊c. Et
qñ morbꝰ ē ꝯ nām meª vl' corpis: tūc idigemꝰ for
ti meª in alterādo ⁊ corrigēdo i quātitᵉ ⁊ i ḡdu.
⁊ idigemꝰ lōgiori tpe in miſtrādo. Exēplū vt ſi
q̇s h̄eat epar calm vl' nālr vl' a pnci° ḡnatiōis. ⁊
cū h̄ icurrat ex accidēti calitatem: tūc mior meª
ſufficit ꝙ ſi eēt friē cōplonis nālr ⁊ accidentalr
calefiēt. ſilr ſi colicꝰ ⁊ iuuenis ⁊ in eſtate icurrit
tertianā tūc mior ē lapſus ⁊ egritu° citiꝰ ⁊ cū le
uiorībꝰ medicīs curaret: ꝙ ſi eēt flāticꝰ ⁊ ſenex ⁊
in hyeme. Sʒ ſi q̇s h̄eat epar calidū accidētalr
⁊ nō nālr: tūc debemꝰ eleuare medicinā tot ḡdi
bus q̄t eleuat ꝯ° accidētal'. Et h̄ eſt intē° Gal'. 3°
regl'. ibi. Si decē q̇dē numerī. Et Gal'. in ꝯ° illiꝰ.
In morbis q̇dē minꝰ ⁊c. ⁊ Aui. in 4a. ꝑ'. c°. ꝑ°.
¶ 1°. debemꝰ reducē ad memoriā: ꝙ fe. cōtinua
correlatiua fe. tertiane iterpolate ⁊ ſilr correlati
ua q̄rtane ⁊ q̄tidiane ꝙuis ſint ꝯtinue ⁊ iſepabi
les. tn̄ magl affligūt i die ⁊ in hora motꝰ coꝝ hu
moꝝ in q̄ debebat fieri acceſſio. ſi eēt iterpolata
vt tertiana ꝯtinua magl affligit ⁊ fortior fit i 3ª.
die. Idē dico de ꝯtinua q̄rtana q: magl affligit
de 4°. i 4ᵐ. Idē de q̄tidiana ꝯtinua. Et h̄ dico
ꝑꝑ medicos pauce ſcie ⁊ ſpeculatiōis q̇ iudicant
tales fe. eē duas fe. vl' iudicāt eē fe. cōpoſitā ⁊ tn̄
nō eſt niſi vna. ¶ Sed nūc orit dubiū q: tu di
ces: q̄lis igit dr̄ia ē int ſpēs emitriteoꝝ. Exēplū
ꝑui emitritei q̇ ē cōpoſitꝰ ex q̄tidiana ꝯtinua ⁊
tertiana iterpolata ⁊ nūq̄ ſepat. affligit tn̄ magl
de 3°. in 3ᵐ. ſic in tertiana ꝯtinua. Dico ꝙ i ꝑuo
emitriteo ⁊ ſilibꝰ ſūt ꝑoxl' maīfeſtiores q: veniūt
cū maiori frigore ⁊ rigore vl' tremore iux nām
materiei. In tertiana aūt ꝯtinua ſuffic ꝙ magl
affligat de 3°. in 3ᵐ. cū maiori calitate ⁊ icēſiōe
⁊c. ¶ 8°. notādū ē vt dictū ē i cura autoriᵉ Gal'.
in li° de fe. ad Glauc. ꝙ det abſinᵐ ⁊c. Et cām
iſtiꝰ ponit Serap. in ſuo li° ca° ꝓꝓo dicēs ꝙ in
abſin° due ſt ṽtutes: vna ē ꝯſtricta: alia ē reſolu
tiua: iō oʒ vt det poſt digōnē ⁊ nō añ: q: ſi ante
digōnē maᶜ miſtraret magl reſtrigēt ꝙ reſolue
ret nec laxaret. iō dat pꝰ ſiḡ digōnis q: abſinᵐ
calm ē i ꝑ°. ſiccū in 2°. ⁊ dic meſue ꝙ ē cōpoſitū
ex ſuba cal'a q̄ dat ſibi amaritudinē ⁊ viſcoſitatē
⁊ fac ipʒ apitiuū oppilationū ⁊ ꝑ ipaʒ calitateʒ
dat ei ſolo vētris. Intrat ēt cōpōnē eiꝰ ſuba ter
rea ſtiptica ſm quā acq̇rit ei vt ſit mēbri ꝯforta
tiuū ⁊ ꝑtiū laxaꝝ ꝯgregatiuū. vt dic idē doctor
Et maior ē i eo ſtipticitas ꝙ amari°: q: ḡ i ter
tiana ſtoꝰ ē debilitatꝰ ⁊ laxꝰ ꝑꝑ vomitū ⁊ potum
aq̄. Et epar ēt ꝑꝑ trāſitū h̄uorū a toto corpe ad

ſtoᵐ ⁊ ꝑ ipm trāſeuntiū. iō poſt ſiḡ digōnis det
abſinᵐ ad ꝯfortationē dictoꝝ mēbroꝝ. Abſinᵐ
educ colerā ꝑ vētris ſolōnē a ſto° ⁊ iteſtis ⁊ ab
epate ⁊ a venis ⁊ mūdificat eas ab h̄uorea q̄ſoꝝ
colico. iō dat ad laxādū ſil' ⁊ ꝯfortādū meª ſup
dicta. Doſis āt eiꝰ i decoc° vel in iſuſiōe ē a. ʒ. v.
vſq ad. viij. ⁊ in puluere a. ʒ. ij. vſq ad. iiij. ptḡ
dari in tertiana pꝰ ſiḡ digōnis ad purgādū cole
rā a ſto° ⁊ a venis ⁊ epate ⁊ ad ꝯfortandū eos.
¶ Capitulum. 8ᵐ. de cauſone.

c **Cauſon** ē feb. acuta ꝯtinua ex co. ru. ꝓputrefacta i ve
nis q̄ ſt ꝑpe cor vl' in venis epatis vel
oris ſto' vl' i mulꝝ ꝑtibꝰ corpis. Di aūt
cauſon a caumate qd̄ ē icendiū q: cauſon idē ē
qd̄ icēſio. 4. apħ. ꝯ°. 40. ibi. Si fe. n̄ a cola h̄eat.
cauſon igit iterp̄tat icendiū vl' cauma vt dic ver
ſus. Semꝑ ait cauſon ardeo vt cauma ſumi ⁊c.

Cauſe q̄dā ſt ꝑmitiue: alie āntes: alie ꝯiūcte. ¶ Primitiue āt ſt oia q̄ ab exte
riorībꝰ accidūt ⁊ faciūt ad acuitatē ⁊ mltiplica
tionē co. rub. ſic ē nimiꝰ calor aerꝭ ⁊ forꝭ eſtas cū
calore itēſo ⁊ labor corpal' exceſſiuꝰ maxᵉ in tali
aere ⁊ nimiꝰ vſꝰ ⁊ comeſtio reꝝ calaꝝ vt ſt allea
ta pipata ⁊ ſil'a vt nectar ʒꝛ ꝯdītū ⁊ nimia ira.
¶ Cāe āntes cauſōis ſt nimia calitas epaꝭ aut
venaꝝ totiꝰ corpis. Iſta. n. ſolet calos h̄uores ⁊
acutos ꝓducē ⁊ ḡnare. Silr mlta co. ⁊ h̄uores
ca. i corpe ḡnati ⁊ mltiplicati ⁊ ſil'a ꝑcipᵉ co. ru.
¶ Cāe ꝯiūcte ſunt ꝑ° co. ru. pura in venis ꝑꝛis
cordi vl' in venis epaꝭ vl' oris ſto' putrefacta q̄ q̄
dē cola iā ē deſtituta a regimie nāe ⁊ ē clauſa ⁊
cōculcata ⁊ putrefacta. Alia cā ꝯiūcta ſm Aui.
pōt eē flā ſalſum in eiſdē venis. Silr ꝯculcatū
nō euētatū ⁊ putrefactū ꝙuis Gal'. teneat ꝯ:rīū
3°. de criſi ca. 13°. vbi dicit ſic Cauſon āt nō ḡnat
niſi ex cola. Idē dic 3°. āpħ. ꝯ°. 30ꝰ. ibi: Vltra vo
hāc etatē q: nō vi aliq̇bꝰ ꝙ a flāte ſalſo tāꝫ ter
ribilia accidentia poſſent ꝓuenire. Et ſi forte ſt.
cau. ab illo flāte ſalſo: vt vult Aui. tūc ſt illa ſpēs
q̄ durat vſq ad 7ᵐ. diem q: fleuma tardiꝰ ⁊ cuʒ
maiori difficultate digeritur ⁊ expellit.

Signa cauſonis ſt calitas ꝯtiua ariditas aſpitas ligue a ꝑn°cū q̄dā
citrinitate ⁊ pꝰ efficit niḡ ꝑꝑ aduſtioneʒ ⁊ adeſt
vehemēª ſitꝭ ⁊ ꝑua° ſudorꝭ niſi i criſi. Et q̄ñ nlla
in cauſone repit diſtic° tēꝑuʒ morꝰ: q: fere eq̄lia
ſt tpa accidētiū i terribilitate ⁊ fortior ē calitas
in iterioribꝰ ꝙ i exterioribꝰ q: mā cau. iteriꝰ ē ꝑpe
cor ⁊ ꝑtes vicinas. iō dn̄t ſe ſꝑ eſtuare ⁊ ardere
iō ꝯtinuo ſitiūt, aſſunt vigilie ⁊ iq̄etudo ꝑmixᵉ

rōnis doloris capit̄ fit̄ intollerabilis pulsatio tī poꝝ ꝑpter vehemētē motū arteriaꝝ ꝓfundatio ocloꝝ pp magnā ꝯsumptionē hūiditatū orbitarū. Debilitas appetit⁹ vrina citᵃ ignea pulsus frequens ꝑpter magnā necessitatē attractiōis aeris: ⁊ alii fiūt surdi ꝑpter accessionē col'e ad organū audit⁹. Alii muti ꝑpter emissionē col'e ad orgaᵐ locutiōis vtplin adest ꝯstipatio ventris.

Judicia in cau. Primo p̄ur⁹ medicorū ypo. 4. am° am°. 58. dic sic. A causo. hīto rigore supueniēte solo fit. Et p concordia si supuenerit ei q̄ h₃ cau. rigor ꝯsumit̄ fe. ei⁹. ij. de crisi. c. iij. Et cā isti⁹ est q: co. ru. intrave nas manēs fm crisīa nā exteri⁹ expellit̄ ⁊ nā eaȝ cogit penetrare p lacertos ⁊ carnē vsq: ad cutis. ¶ 2°. si cau. in estate ⁊ iuueni ꝯtigerit nō est ita timēdū qm̄ m'icus calor facillime materiā sepe irritat eamq: cito dissoluit. ij. am°. 2°. 34. in fine cōmēti. ibi. In morbis ⁊c. ¶ 3°. si cau. qd̄ incendiū interp̄taf: iuueni ꝯtigerit in hyeme: nimiū signat hu. excreuisse. ⁊ est per⁹ q̄ si ꝯtigeret i estaᵉ ffoꝝ est em̄ ignis q̄ aq̄ nō extinguit̄. G⁹ ibidē. ¶ 5°. causon accidēs in senib⁹: picłosior indicat̄ ꝑ eandē rōnē. ¶ 6°. si cognoueris causonē ⁊ videris aliqd̄ signū digōnis. iudica ip̄m terminare per vnā de. 4. crisibus. s. p vomitū aut p solōnē ventris aut p sudorē aut p fluxū sā. nariū q̄dlib₃ istorū supueniēs causoni est signū bonū signis digōnis p̄cedētib⁹. ¶ 7°. q̄buscūq: in causone tremores fiūt: alienatio soluit. 6. am° am°. 26. Ga. tñ nō tenet istū amplb. q: nō est ꝯsuetudo dicere q̄ egritudo soluat̄ si in piculosiorē mutet̄. Et sequit̄ in 9°. Materia vñ nascit̄ causon intra venas ⁊ arterias ē. q̄ si mutet̄ ad neruos: i p̄mis fit tremor: ⁊ ex neruoꝝ passiōib⁹ cer⁹ᵐ qd̄ est eoru₃ fundamētū patit̄. ⁊ sic ne͠crio fit aliena°. 9° eiusdē. ¶ 8°. causon breuis termiatōis ē q: vtplin in 4ᵃ. vel. 5ᵃ. terminat̄ die. ⁊ ad longi⁹ in. 7ᵃ.

Curatio causonis. In p̄n° ponāt̄ cañ. gn̄ales ⁊ notet̄ illi q̄ fuert̄ positi in cura fe. acutaꝝ in gn̄ali. in. c. 6. isti⁹. 4. lib. Sit ḡ p̄mus cañ. ꝗfestināda ē a p̄n° in causone cūatio mīoratiua. ¶ Et q: furiosa est maᵃ ip̄am seq̄tur eradicatia digōne appēte mat̄ᵉ. 2° si vrīa fuerit citrina vel subcitrina ⁊ pulsus nō multu₃ plen⁹ flōia nō est celebrāda: q: magꝭ inflāmaret̄ co. ꝑ remotionē sā. freni ei⁹. ¶ 3⁹ si vrīa sit turbida vł ru. ⁊ spissa ⁊ pulsus plen⁹: flōia d₃ a p̄n° celebrari. ¶ 4⁹. si in cau. cōpetat flōia: illa a p̄n° ē exercēda. qñ em̄ postponit̄ flōia apud p̄nᵐ egritudis post nō ē ei intē° ⁊ fortasꝭ interficit ꝑpt aduētū debilitat̄. Iste cañ. ē Aui. in p̄ᵃ. 4ᵗ. fē. ij. ca. Intētiōes ad curatiōes vl'es ⁊c. ¶ 5⁹. hñtes causonē subtiliatiōe indigēt regimis. in vltio nisi timeat̄ casus vtut̄: tūc em̄ ne͠criū est vt cibent̄ q̄uis nō appetāt ⁊ res q̄s sumūt sint actu frie. Aui. in. c. ꝑpo. ¶ 6⁹. si obliuiscant̄ aquā potare ꝑpinet̄ eis aq̄ freq̄nt̄ q: sitī neq̄q̄ debēt sustiere ¶ 7⁹. qñ in hñte causonē supfluit flux⁹ san. nariū vel aliūde: oȝ vt restringat̄ ne vtut̄ debilitas magnificet̄: ⁊ ne habene corpis nimiū relaxent̄. ¶ 8⁹. capita patiētiū causonē rebus infriantib⁹ sunt defendēda vł' infrañᵃ ne co. vł' fumi eius ad ip̄m ascēdāt. Et in h̄ casu v₃ oleū ros' cū aceto ⁊ sand̄. cū aq̄ ros'. ⁊ vigīᶜ ⁊ alia sint hōta cū reb⁹ appropat̄ mitigent̄. ¶ 9⁹. cañ est Ga. in passionaᵒ Prio euet̄ col'ic⁹ hu. p vomitū aut vētrꝭ solōnē. deīde calitas ei⁹ acuta remanēs extiguat̄. ⁊ h̄ certissime fit: si aq̄ f'ra in bona q̄ntᵉ potet̄. ¶ 10⁹. q: vtplin sūt ꝯstipati. iō in p̄ᵃ die vł' 2ᵃ. lenitio clisteri feces expellāt̄. ¶ 11⁹. est Ras. 10. ad Almāꝭ. co. ꝑpo sic. Egro igit̄ q̄cūq: nocte ex aporiate pruñoꝝ ⁊ tamarind̄. ē tribuēdū. vēter q̄tidie bis aut ter soluat̄. ¶ 12⁹. q: maᵃ causonis ardētissima ē ꝑpe cor putrefacta ⁊ ad ip̄m ꝯtīnue euaporans id circa f'ria cordialia sine interuallo pa. sunt ministrāda. ¶ Curatio pticularꝭ causonis. Primo stat i rōne q̄ isti ꝯstituāt̄ i camera vbi sit aer frigid⁹. q̄ sit aspsa ⁊ rorata cū aq̄ f'ra ⁊ ace°. ⁊ circa lectū ponāt̄ folia ⁊ rami saliꝗ ⁊ cānaꝝ ⁊ viriū et q̄rc⁹ ⁊ malignati q̄ sint collecta añ solis ortum ⁊ sternat̄ camera cū iūcis ⁊ folijs vitis sil'r collect̄. ¶ Ista oīa ⁊ sil'a alterāt aerē q̄ attractus ad pulmonē ⁊ cor ip̄a infrigidāt ⁊ cauma corū refrigerant paulatī. Deinde iuxta doctrinā. 3ᵘ. cañ Si vrīna est rubea ⁊ spissa fiat flōmia de mediana vel basilica ⁊ hoc fiat a p̄ncipio fm doctrinā 4ᵘ. cañ. soluta ꝯstipatiōe. Et si ista flōmia a p̄ncipio nō fit dimittat̄. deinde in eadē die vel saltē in sequēti propter timorē accidentiū ⁊ modestiā ⁊ furiositatē me⁹detur hec medicina. ℞. floꝝ violꝭ boragꝭ ⁊ buglossꝭ. añ. ʒ. ß. prunoꝝ siccoꝝ. xv. numero fiat decoctio in qua dissoluāt̄ tamarind̄ cassiaꝭ mūd̄. añ. ʒ. 6. reubar. temperati in aqua end̄. ʒ. ß. ꝭ potus ⁊ offerat̄ in aurora: q: in principio si q̄d vł' mouendū moue. in statu aūt silentiū adhibere meli⁹ est a p̄ncipio ⁊ iuxta doctrinā. 9ᵘ cañ. ad alterationē ⁊ infricationē materie ⁊ q̄litatis eius fiat talis siᵘ qui digerit ⁊ ingrossat et infrigidat materiam ne furiat per venas salieudo. ℞. endiuie lactuce scariole portulace. rostri porcꝭ epaticꝭ folioꝝ ⁊ summitatū papauerꝭ capil-

lis veneꝝ recētis ana.m.j.floꝝ viol'.roſ.ru .floꝝ nenuf' lentig.aq̄ foꝛ.an̄.ʒ.j.4.ſe.frioꝝ mioꝝ an̄ ʒ.ij.ſ.decoctio in aq̄ fontina vſq ad.lī.j.⁊ ſ.⁊ in clarificatiōe cū zucc°.lī.j.⁊ ſ.addat' aq̄ end.aque roſ.ſucci maloꝝ granatoꝝ acriū an̄.lī.ſ.ſpodij. ſand.al.⁊ ru.camphoꝛe ſe.papa. an̄.ʒ .j.⁊ ſ. det' cū aq̄ oꝛdei vel cū aq̄ fria in mane ⁊ in ſero ⁊ i veſperis ⁊ in medio noctꝭ ſi potū deſiderat. Et ſi egritudo iſta cum vehemētia ſitꝭ hōtū ⁊ inqetudo ⁊ incēdio vltimaꝝ venit ⁊ in 2ª die aliq̄ ſigna digōnis apparere incipiūt ⁊ creditur terminari in 4ª.tunc nihil qđ ſit cibale egro eſt tribuendum iuxta doctrinā.5ⁱ.can̄.⁊ ypo.q: ad vltimas egritudines vltime curationes ſunt potētes ad pfectionē p°.āpho.am°.6°. Sed q: virt' ꝓpter abſtinentiā deficit.p° āpho.cōmēto 5°. iō ꝯtemplari oꝫ egrotantē ſi ſuffic. cū tali dieta vſq ad ſtatū ergitudinis.⁊ vtrū ille pri' deficiat.⁊ tūc dandū eſt aliquid de cibo vel de ſupradictis quia nutrit ⁊ detur aqua oꝛdei ⁊ detur auenatum clarū non ſpiſſum vel mica panis multotiens lota in aqua fria ⁊ cū lacte ſe.cucur.⁊ melonis mund . vel ipꝫ lac amigd.cū ſe.cucur.factū cū aq̄ fria. Pot' autē qui dari pnt ſm Aui.ſunt ſir' acetoſus ⁊ muſcillago ſe.end.⁊ poꝛtu^ce ⁊ melonis ⁊ ſir' de papauere nigro. Vlteri' pro potu vbi ſitis videt' eē inextinguibilis ⁊ infirm' iuuenis eſtuat ⁊ deſiderat aquā friam potare. Potet de aqua frigida q̄ntū in vno hauſtu pōt attrahere:donec iteꝝ ſitiat cū arſura. Et tūc iterū aliū capiat hauſtū ⁊c. Iſtis tn̄ cōditionib' obſeruatꝭ. ¶ Prima ē ꝙ nō ſit decrepit'. ¶ 2ª ꝙ nō ſit manifeſta debilitas in aliquo mēbro pncipali vel imediate pncipali deſeruiēti. ¶ 3ª ꝙ fe.nō ſit ex fria maª. ¶ 4ª ꝙ nō ſit virtutꝭ debilitas. ¶ 5ª ꝙ maª nō ſit cruda:imo digeſta. ¶ 6ª ꝙ nō ſit oppilā° magna ⁊ maifeſta. ¶ 7ª ꝙ moꝛb' nō ſit in pn° ſ in decliatiōe. ¶ 8ª ꝙ ſit vehemētia ſitis ⁊ pa.appetat aquā friaꝫ. In q̄t Ga.i paſſio°. Certiſſime aūt extiguet' ſi pa.bibat aquā frigidā ⁊ multū frigidā. Potet etiā ſuccū maloꝝ granatoꝝ cū aqua fria bibere pōt etiā ſumere in defectu virtutꝭ. Ius parue pulle cocte cū lactuc' vl' poꝛtulaq̄.⁊ cucur.cū agreſta . ⁊ tenet locū cibi ⁊ medicine.vel ſm Raſ . pōt dari mica panis multotiēs in aq̄ fria lota ⁊ mixta cū lacte a q̄ extractū ſit butiꝝ addēdo paꝝ zuc'. Si ḡ vides egrū multū ſitire ⁊ aquā friam deſiderare ⁊ vꝫ ei ꝙ alij pot' nō remoueāt ſitim ꝯditiōib' obſeruatꝭ ſi nō hꝫ apā in aliq̄ mē° interioꝛi ⁊ ſit cōſuet' eā bibere miſtra ei aquā friam ſic̄ ſtatī dictū ē,⁊ fac alia remeª ſupradicta. Cū ḡ videꝛ hñtē cauſonē ꝙ ei incipiat ſudoꝛ dimitte eū ſudare ſtando ꝓpe ne ſe diſcooꝑiat ⁊ ſudet q̄ntū ſufferre poterit vel ſi incipiat fluxus ſan.nariū vel fluxus ventris.rege ipm ſm can̄.ſupradictos habēdo oculum ad tenorē virtutis.

Declaratio Primo intelligēdū ſm ꝙ dicit Raſ.io.ad Almanſ.ꝙ in egritudinib' q̄ ſiūt a materia furioſa duabus de cauſis meª laxatiua danda eſt a pncipio. Prima eſt q: iſti humoꝛes furioſi digōnē ſpectare nō pnt.q: ꝯtinue de loco ad locū ipetuoſe mouent' vt dicit Ga.p° amph.cōmento. Digeſta medicari ⁊c. Alia cā q: ſi in pn° euacuati nō fuerint in augmēto vel in ſtatu perniciem affert ⁊ ſi ꝓpter groſſitiem materie vl' aliē nō das medicinā laxatiuā in pn° nō pſumas ipām dare i ſtatu:ſ quieſce ne naturā ipedias.verba ſūt Raſis vbi ſ. ¶ 2° nota ꝙ Raſ.in loco alle.iubet i cauſone apponere ſuꝑ epar ⁊ coꝛ pannos infuſos i aqua roſ. Et dicit ꝙ ſi nō hꝫ apā in interioꝛibus nec ſto° eſt debil' nec epar:bibat de aqua frigida infridata ſuꝑ niuē tantū q̄ntū pōt donec facies viride ſ.⁊ habeat tremoꝛē. ¶ 3° dubitat' vtrū cauſon poſſit fieri ex colā ſupiceſa nō putrefacta. Et arg' ꝙ ſic.ſi illud qđ min' vꝫ ieſſe ineſt.ḡ ⁊ illud qđ magꝭ.ſ min' vꝫ ineſſe qđ ex ſan.ſupinceſo nō putrefacto ḡnet' fe.ꝙ ex colā.igr ⁊c.ꝯª tꝫ ꝑ locū a minoꝛi. Minoꝛ ꝓbat'.q: ſan.patioꝛ ē putrefactioni ⁊ iō min' vꝫ ꝙ poſſit inflāmari ſine putrefactiōe cū vtraq q̄litate ſit par' putrefactiōi. Or aūt ex ſan.nō putrefacto.ſ inflāmato poſſit fieri fe.ſ pꝫ i ſinocha. ¶ In ꝯriū ſūt oēs autoꝛes ponētes cauſonē fieri ex colā putrefacta i venis ꝓpinquis coꝛdi vl' in vēis ſto° vl' epatꝭ. ¶ Pri° nō ꝙ i tē° fuit aliqꝝ ꝙ cauſō pōt fieri ex colā aḋſa ⁊ iſtamata ſine putrefactiōe imo ēt a mala ſo'a cōplōne itroducta i coꝛ'.⁊ iſti' opi.fuit Haripot' i additiōib' paſſionarij.d.ſic. Cauſō aª ex hūoꝛe alia ex q̄litate. Si ex hu.diſſoluit'.ſi ex q̄litate extiguitur.ſ ille.⁊ ſ ꝓbat rō an̄ op^m. Iſta op° ē ꝯ mēte Ga.3°.de cri.c.3°.⁊ 3°.ā°. cōmēto illi'. Vltra vo hāc etatē.vbi vult ꝙ cauſon ſ.a co.ru.putrefacta itra venas ꝓximas coꝛdi. ¶ 2°.nō ꝙ ſan.ē mltū amic' nat'e intātū ꝙ ſi purgat' cū laxatis ſic̄ ceti hu.niſi laxati^m cēt mltū violētū:⁊ tūc vltio expelleret'.iō q: magꝭ amic' nat'e ꝑꝑ ſ magꝭ ē ſollicita de ḡnatiōe ⁊ ꝯſeruatiōe ei'.q pꝓpt' defendit ipm ab oī coꝛruptiōe ⁊ putrefactiōe q̄ntū pt. Et ſi nā ei ddit cōplōnē i q̄ marie fūdat' putrefaº.ſ ſi fec vt in eo cauſaret' putrefactio ſ vt eſſet aptioꝛ ḡnationi membroꝝ ⁊ nutritiōi coꝛ:q: nutritio ſit ꝑ

calim & humidū.2°.de gnatiōe.Et hoc dico ꝓpter ea q: licet sanguis supcalefiat:tñ nō ita cito putrefit sicut alij hūores.q: natura defendit ipm. & in hoc dat opam quātum pōt.¶ Tūc ponit talis ꝯclusio.Causon nō gñat ex colla supincensa non putrefacta.pbat.q: causon ab oibus ponit sub gñe fe.putridaꝝ.et p Aui.q dic q causon fit a colera putrefacta.Probat scdo.q:ad putrefactionē duo reqrunt.s.ꝯculca°& nō euentatio humoris in vno loco vel in locis plibus.Secūdo reqrit calor faciēs bullitionē & cōmiscēs purum cum impuro.S sic ē in colla:q: ipa ꝯculcat in locis supradictis & ibi venit vel causat calor exne°:& sic putrefit & fac febrē putridā.¶ Ad argm.si illud qd nimis videt inesse inest.g & illud qd magis ꝯcedit maior aliquib° ꝯditoib° obfuat:q videri habet in logica:& ad minorē.min°videt inesse q ex sanguine supincēso non putrefacto generet fe.q ex colera.Dico distinguēdo vel ex pte qualitatū illorū hūoꝝ inter se cōpatarū: & sic ꝯcedit minor. Vel ex pte instri.s.nature:& sic negat minor: q: natura magis sollicita ē de sanguine q de colera: & magis satagit circa ei° custodiā.ideo nō ita cito putrefit sicut colera.Sāguis aūt q̄uis aliqn sup calefit.& inflāmet ex sui multitudine fac fe.que reponit sub gñe fe.eft.& hoc nō cōtingit fieri ex colera.¶ Quarto querit q spēs causonis sit molestior an illa q fit de colera ru.an illa q fit. de flāte salso? Dico q si molestia attendat penes acumē & molestiā accidētiū. Dico q illa q fit. de colla est molestior:q: mai° incēdiū & acumē hz. Si autem molestia attendat penes durationē & difficultatē eradicatiōis sic ē molestior qñ est ex flāte salso ¶ 5° notādū q causon hz cām efficiētē & est putredo colere q facit morbū q noiat causon.& habet accñs q: dolorē capitis & vigilias & sitim: et sic ibi est morb° cā morbi & accidēs mor°:vñ putrefactio & corruptio proprie & innate & subalis hūiditatis ex indigētia caloris naturalis supab undāte calore alieno.Istā diffinitionē pōit Gilbert°.¶ 6° nota q due sūt cāe cite terminatiōis causonis.Prima ē ex pte nature & morbi.primo q: morb° est multū intēsus & molest°& natura ipsum diu sustinere nō pōt.iō nitit ipm cito expellere.q: natura nō suffert lōgitudinē morbi:cū vltimitate malicie & accidētiū terribilitate. Alia cā ē ex pte materie.q: est multū subtilis & cito euaporabil.¶ 7° qrit vtrū accidēte putrefactiōe i vno hūore alij humores putrefiāt.pbat q sic.q: sūt cōmixti adinuicē:& sic nō vz q vn° putrefiat sine alio.ꝯña ē bona,& añs p maiori pte est Ga. 2°.pnosticoꝝ.ꝯ°.38.ibi. Laudabilis vo vomit° Vbi sic dicit Ga.ypo.ergo videt ne aliqs sit humor pur° s q sint ꝑmixti sil.¶ 8°.sic Sicut se hz calor naturalis ad digōnem ita se hz calor innaturalis ad corruptionē & putrefactionē.s calor naturalis sic se hz ad digōnem q oēs humores simul digerit & gñat.g calor innatural eos simul putrefacit & corrūpit.Maior est nota. q: contrarioꝝ cōtrarij sūt effect°.& minor est Auic.in doctri. de humorib°.¶ In oppm.ad oēm putrefactionem alicui° hūoris notabilē sequit feb. g putrefacto vno hūore si alij putrefiunt.data vna fe.oēs alie aderūt qd est falsum & ꝯtra mentē Ga.in li°. de differentijs fe.& 2°.de crisi.¶ Notandū p prima rōne:q cōmixtio est duplex fm phm.2°.de gnatiōe.& 4°.meth.Quedā est vera cōmixtio in q oēs ptes miscibiliū adinuicē cōmiscent:ita q in tali cōmixtione quodlibet cōmiscibiliū pdit formā suā & in mixto introducit noua forma. Alia ē cōmixtio in q miscibilia suam ꝓpriam retinent formā:& ista nō dr vera cōmixtio s potius dz dici iuxta positio.¶ Secūdo notādū q hūores q̄uis sint simul in venis verūtamen qlibet retinet suū ꝓpriū nomē & formā.& oēs simul aggregati dicunt massa sanguiaria.& hoc pz q: natura eos segregat i hora nutritiōis:& attrahit sanguinem ad gñandū & nutriēdū carnē:& mlia ad nutriendū ossa & sic de alijs.¶ Tertio notādū q aliter se hz calor naturalis ad digōnem innatiui & aliter se hz calor pter naturā ad corruptionē rei putrefactibilis.q: calor naturalis est vniformis & vniformiter agit in materia placēte:vt ex qlibet pte generet insimul qd aptū natum est generari.& sic sil & gñaret chilū:& ex chilo sil gñaret humores successiue:tñ q: tot° chilus simul nō posset recipi in venis epatis ita q in fine actionis vna ps est sanguis alia colera:alia mlia alia flegma.Calor aūt innatural agit distincte & difformiter i req magis parata ē putrefactiōi & corruptiōi.& cū hoc natura satagit custodire & regere res corpori necessarias & iuuatiuas & illas iuxta posse defendere.Cōstat aūt q res q putrefiunt extra regimen nature sūt & ab ea nō gubernant.Tūc sit prima ꝯclusio.Humores nō sūt simul mixti fm primam mixtionē.s.in qua noua forma miscibiliū acqritur:s bene sunt mixti mixtione secūda de qua dictum est in pmo notabili.¶ Secūda ꝯclusio est Putrefacto vno hu.nō est necessariū alios hūores putrefieri:patz p rationē factam post oppositū.¶ Ad rōnes ad pmā qñ dicitur q humores sunt cōmixti:Dico q non sunt mixti prima mi-

ꝑtione sed scd̃a q̄ est q̄dā iuxta positio: ⁊ sic vnꝰ
pōt putrefieri alio remanēte saluo. q: est ex regi
men nature ⁊ nā de eo non est sollicita. de alijs
v̓o sollicita ē ⁊ illos gubnat ⁊ sustinet. ¶ Que
ritur octauo q̄re causon magis gn̄at̃ ex flegma
te salso ꝙ̄ ex alijs hūoribus fridis sicut est me-
lancolia aut flegma ⁊c̃. Primo notanduȝ est ex
ꝑmitis vt dr̄ ꝑmo cañ. doctrina. 4. c. j. ꝙ flegma
salsum fit ex flāte tenui qd̄ saporem non hȝ vel
parū saporis cui cōmiscetur colera sicca adusta
⁊ facit ipsum flegma salsum ⁊ ipsum calefacit.
⁊ istud flegma est colericū. ⁊ oibꝰ spēbꝰ flegma-
tis est acutius ⁊ siccius ⁊ leuiꝰ. Cū igit̃ flegma
salsum post colerā fit magis calidū ⁊ acutū. Jd̄
ex eo post coleraȝ maxime fit causon. ¶ Nono
querit̃. Si causon pōt fieri ex colera putrefacta
in venis remotis a corde sicut in venis ꝓximis
cordi: R̄nt Aui. ꝙ causon pōt fieri ex colera pu
trefacta in venis totius corporis. Hoc dicit in. c.
ꝓprio. Et vr̄ ꝙ iste sit mortalis ꝓpter multitudi
nem maᵉ. ¶ Decimo notandum ꝙ raro accidit
causon in senibus. ⁊ si accidat est mortalis. q:
multitudo adest materie cuȝ virtut̃ debilitate.
pueris aūt ⁊ iuuenibꝰ nō sic. iō nō sꝫ ita ꝑiculo
si. Silr̃ dicendū est de mulieribꝰ maxīe flegma-
ticis: q: in morbis minus ꝑiclitant̃ egrotātes.
¶ xiᵒ. sciendū ꝙ aqua fria subtilis ⁊ passibilis
est. ideo si sumat̃ in ꝑua quātitate cito inflāma
tur a calore innaturali ⁊ cām feb. fortificat: sicut
patet in ramusculo fabri in aqua madefacto ag
gregante carbones ad oculū fornacis tūc eniȝ
ignis fornacꝫ magꝫ fortificat̃. vt pꝫ ad experientiā.
Silr̃ accidit in administratione q̄ in causone. q:
si det̃ in ꝑua quātitate statim inflāmat̃. ⁊ si det̃
in magna quātitate vt quātitas suppleat sube
eius subtilitatē ne inflāmetur sꝫ feb. extinguat.
¶ Duodecio dubitat̃ de administratione aq̄ frie.
Dictū est eni ꝙ det̃ post digōnē materie. Sed ꝯ.
q: illud qd̄ digerit ⁊ īfrigidat ⁊ īgrossat mate-
riam colericā dꝫ in ꝑnᵒ ministrari. aqua frida est
hmōi. igit̃ ⁊c̃. ꝯña nota est ⁊ maior est Aui. in. c.
de cura febriū putridarū in vli. ⁊ minor nō est
de se. ¶ Jn oppoᵐ: Nihil qd̄ crudificat mām ⁊
ipsam reddit cōpactā dꝫ in ꝑncipio ⁊ añ digōnē
ministrari. sic est de aqua frida ⁊c̃. Dico ꝙ non
dꝫ ministrari ante digōneȝ materie. pꝫ per rōnē
ante oppoᵐ. ⁊ pꝫ auctoritate Gal̃. megꝰ particu
la. 9ᵃ. quasi col̃. 6. vbi dicit sic. Aqua nō purgat
cos. s. malos humores sed cruditatē augmētat:
q̄uis cum bibitur quoddā quietis ⁊ refrigera-
tionis egri patiantur. Nā causa febris ⁊ apatis

non solū permanet: sed augmētata. ⁊ a digōne
remota est. vbi supra. ⁊ seqtur. Necessarium est
iterū vt aqua illa intēdat̃ ⁊ calefiat: cū fritas eiꝰ
nō stet ante fortitudinē febris vnde necessarijs
fe. cōfortat̃ ⁊ indurat̃ magꝫ ꝙ̄ fuerit ꝑꝑ oppila-
tionem quā in poris facit ⁊ cōclusionē dissoluē
doꝝ quocirca fe. fit diuturna. hec ille. ibidē. Et
seqtur ēt aliqn̄ virtutē aliquoꝝ mēbroꝝ magnā
in corpore actionē habentiū defectaȝ facit si ea
debilia inuenerit siue ex gn̄atiōe siue ex illo tpē.
vnde penitꝰ ab illis actionē amputat. ibidē. Et
ponit Gal̃. Mēbra q̄bus nocet aqua fria aliqn̄
nocet meri ꝙ non pōt transglutire. aliqn̄ nocet
stoᵒ ꝙ nō pōt digerere. aliqn̄ orificio stoⁱ. aliqn̄
epati ⁊ in alijs diafragmati. alijs pulmoni. alijs
renibus ⁊ vesice ⁊c̃. hec ille. ibidē. Et sequitur.
q̄busdā citissime anhelitū gn̄at ⁊ spasmū ⁊ tre-
morē facit in neruis. Quare dico ꝙ qui hoc au
diunt formidant aquā friam febricitātibꝰ mini
strare. ibidē. Et sequit̃ imediate. Jllis ergo non
dꝫ dare aquā: qui quidē mēbra hn̄t debilia. ⁊ in
quibus nobiliū mēbrorum ap̄ata sunt calā siue
fria siue mollia: siue dura. Et q̄ oppilationē hn̄t
aut hūores crudos aut putrefactos. megꝰ particu-
la. 9ᵃ. col̃. 7. Et sequit̃. Sed tn̄ si signa digōnis
apparent ap̄ate absente da aquā friam maxime
si quedā mēbra non hn̄t fria vn̄ suspicent actio-
nem coꝝ defectaȝ postea. Nec nocet herisipila-
to ap̄ati: si purū sine cōmixtione alterꝰ sit sed ēt
curatio eius est. ibidem. Et in isto apparet opi-
nio falsa illoꝝ qui dixerunt ꝙ aqua fria cōpetit
ante materie digōnem. ¶ Decimotertio intelli-
ge fin cañ. vbi dicit̃ ꝙ oī die detur apozima tha
maridoꝝ ⁊ prunoꝝ ⁊ bene q: ista cū hoc ꝙ sint
laxatiua sunt refrigeratiua: ita ꝙ habent laxare
coleram. ⁊ cum hoc infrigidant cām caloris re-
mouendo ⁊ alterando ⁊ infrigidando.

¶ Capitulum nonum de synocha.

S Ynocha est feb. ꝯtinua ex multitudine san-
guinis nō putrefacti ⁊ respirationem
ꝓ̄e sui multitudine non habentis.

Cause Synoche añtes sunt sanᵉ cōplō inclinata ad multū sanguinē ge-
nerandū. vn̄ posito ꝙ homo sanguineꝰ eisdem
cibarijs vescat̃ quibꝰ melācolicus: magis tn̄ de
bono sanguine in sanguineo generabit ⁊ multi
plicabit̃ ꝙ̄ in melancolico. ⁊ hoc est rōne cōplō-
nis q̄ ad hoc est inclinata. Alia causa añcedens
est multꝰ sanguis iam in corpe exn̄s ⁊ ipsa vasa
replens ⁊ foramina. ¶ Cause eni ꝑmitiue sunt

dimissio exercitij. vt dicit Ga. 9. meg. colū. 2. Siliter multū exercitiū nō assuetū. comestio et freques vsus ciboꝝ multiplicantiū sanguinē: sicut sunt carnes electe et bonū vinū maturū et vitella ouoꝝ et silia. Hec cōiuncte sunt multitudo fumoꝝ a tali sanguine euaporantiū et respiratione non hntium: imo retenti calefaciūt sanguinem et spūs et sic fe. reposita est sub spē essē. facte ppter opplonē poroꝝ et retentionē vapoꝝ et fumoꝝ a sanguine resolutoꝝ. q2 ab eadē cā fit et p eūdē modū quis inter eas sit dria. Causa autē retinens illos fumos est opplo poroꝝ cutis vel opplo poroꝝ et viarū interioꝝ. ita q ebullitio et supcalefactio fit cā opplonis suffocate calitatē sicut dicit Aui.

Signa synoche ponunt a G. meg. particula. 9. col. 2. vbi loquit de illo iuuene q hēbat fe. sanguineā et est fe. calidissima pulsus eqlis velox et magnus et spissus et fortis et calor in volis manuū et nō est modificatiuꝰ et vrina in calore et liquore est vicina vrine sane. Ego dico q vrplin est rubea et spissa. adest et grossicies corpis et multitudo carnis. Et p ista signa notū fuit Ga. q erat febris synocha ex opplone p pter multitudinē sanguis orta et ppter phibitionē dissolutiōis et ppter grossitiē corpis etc. Adest etiā rubedo coloris et plenitudo venaꝝ et extēsio mēbroꝝ ac si haberet alices. Et addit Aui. q hnt ruborē in facie et ocl'is et inflationē venaruꝫ timpoꝝ et replonē corpis vltimatā. et nō est feb. cum rigore. et hnt cōstrictionē anhelitꝰ. Et qñq accidit eis pfūdatio somni ac si haberet subeth et ante cōmotionē eius. s. fe. adest grauitas i corpore. et regimē precessit multiplicās sanguinem. Et adest pruritus in naribus et fatigatio membroꝝ pcedit. et in somnis vident res rubeas vel sanguinolētas. Adest grauitas et dolor frontis: et accidit eis difficultas locutiōis et calitas extēsa vaporosa ppter humiditatē que sentit tactu nō ita sicca sicut sentit in causone vel vera tertiana vel in acutis.

Iudicia in synocha. Primo dicit Aui. in. c. ppo q pfundatio somni et difficultas hnōis in synocha. et in synocho est malū signū. Scdo apā gutturis in synocha et in synocho est malū signū. Tertio si hntes synochā nō flomātur subito moriunt aut in nimiā molestiā et timorē veniūt: nisi fortuna ex vi nature eis foueat cū fluxu san. nariū aut cuꝫ sudore meg. ptic'a. 9. col. 4. in fine col. Quarto synocha freqnter mutat ad fe. putridā vl' ethicā dicit Aui. nisi cū flōia cito succurrat. Quinto si signa digōnis in ea tarde appeant tarde fiet crisis eiꝰ maxie si fe. sit tepida. Et si signa digōnis vsq post tertiū aut quartū diē expectent: signū est q crisis nō veniet in septimo. Et aliquādo venit crisis eius in quarta die. Sexto qñ apparēt pustule liuide aut nigre: signū est morꝭ. Septio si oculi lachrymant sine volūtate flēdi: sed ppter maliciam morbi et adest difficultas anhelitꝰ: est signū mortꝭ. Octauo iudicat Gꝰ sic. Neutra tñ harū spērū. s. synoche et synochi fit in macris et friis corpibus: sed in carnosis, multū sanguinē hntibus. 9. de ingen. c. 14. Nono iudicat Ras. hec feb. sepe in causones mutatur nisi a principio cum refrigerantibus et debita flōmia extinguatur. io. ad Almansorem. c. 5. in fine capl'i.

Curatio vl'is feb. synoche. Post cano. Ga. 9. de inge. c. 9. Quicūq curare voluerit synochā faciat infirmū flōri extrahendo multum de sanc fere vsq ad sincopim quasi oēs autores tenent istū cañ. Secūdus est Aui. in. 4. cano. Si sanguis inuenitur aquosus subtilis vel multum colericus infrigidādus est et ingrossandus. Tertius. si sanguis fuerit multum grossus subtiliandus est. Quartus Mūdificatio hūoris ipm sanguinē subtiliātis vel ingrossantis sequit flebothomia post eius digōnem competentē. Quintus. apītio pororum cum fricatione et silibus post euātionē cuꝫ flebothomia vel aliter factam in retētiōe synochē est multū iuuās et necessaria existit. Sextus si a pncipio ppter medici absentiā vel propter aliam cām flōmia neglecta fuerit: postea qñcūq tempe medicus ad infirmū venerit exercenda erit: psupposita virtutis constantia. vt error in pncipio factus in processu corrigat. Aui. c. pprio. Septimꝰ. si patiēs synochā flōmiā non sustinet: cum alteratiuis et apperitiuis et euacuatiuis est insistendū. Et si possibile est cum ventosis et sanguisugis vt superfluitas humoris sanguinei diminuatur et eius qualitas alteretur. Octauus canō est Auicenne in. c. ppo. flebothomia et sumere in potu aquam friam quādoq excusat ab infrigidatione alia. Nonus habentes synochā regimine indigent subtiliatiuo et comestiōis diminutione. Decimus Anagmastica quis plus indiget minutiōe. secundo homotena. tertio peraugmastica quis in illa species flōmia erit pñanda. Undecimꝰ est Aui. si añt morbi initiū sit ppter nimiū cibum

quē comederat infirmus: τ adhuc in vētre sit co adunat⁹: oꝫ ꝙ vſqꝫ ad diē ſcđamvel ad tertiā flō mía ſuſpendaꝛ. ¶ Curatio pticularis ſynoche. Iſta egritudo nō ſuffert pigriciā nec ignorantiam medici ꝓpterea quia pōt mutari in deteriorē vt dī in nono iudicio. iō canonib⁹ obſeruatis a pncipio τ iuxta tenorē pmi canonis flōmia ſ de vena mediana q̄ ab inferi⁹ τ ſupius eūat et extrahaꝛ ſan. vſqꝫ ad ſincopum ſerevel ſalti paulatim τ frequenter de ſanguine auferaꝛ. deinde dentur refrigeratiua ſicut eſt rob qui fit de ſucco vue acerbe τ rob q̄ fit de acetoſitate citri τ rob d̄ ribes τ rob factū de ſuc° granoꝝ acedule. τ detur ſir⁹limonū. τ ſirup⁹ qui fit de ſucco cucurbite τ de ſucco vel aqua acetoſe τ de ſucco granatoꝝ acriū. Et detur aqua frigida iuxta tenorem 8ⁱ. cañ. in magna q̄titate obſuatis cōditiōib⁹ dicꝭ in cura cauſōis. Et ſi eger fuerit debil: ciba ipm cum medulla panis loti cū ſucco granatoꝝ muſoꝝ τ agreſta. τ da ei aquā ordei: τ refrigera ipm cum muſcillagine pſilij. τ da zuc^m roꝭ ſm Raſim. Si adeſt ꝯſtipatio fiat lenitiuū cliſtere galline cocte cū maluis. deinde purgeꝛ cū tamarindis. τ prunis τ cū māna τ caſſiaꝛ. ¶ Sequitur ſirupus de ſemīe portulace ſm Meb^e. extinguēs inflationē τ feb. τ aufert ſitim τ ꝯfortat ſto^m et epar ſupercalefacta. ℞. ſucci endi. cocti τ deſpumati. lꝭ. ij. ſe. portulace. ℥. ij. teraꝛ ſe. τ ſup ipſum fundatur ſuccus τ ſtet in vaſe lapideo die ac nocte coquaꝛ lento igne ad cōſumptionē medietatꝭ τ addatur zuc¹. ꝭ. i. τ ħ. addēdo in clarificatione aceti albi ſucci maloꝝ granatorū acrium añ. ℥. j. τ ħ. Idem pōt fieri de aquis diſtillatis ſed nō tātū vꝫ ſicut ſucci. q: in eis diſtillatis remanet virtus ignis. q: dicit phus. Qđ ſemel eſt calīn ſemꝑ retinet aliquā vtutē caſi. Silr etiam vꝫ rob q̄ fit de ſucco herbe acetoſe qđ vꝫ tantū ſicut rob de ribes: vt dicit Meb^e. ℞. ſucci acetoſe. lꝭ. x. coquanꝛ lēto igne donec ꝯſumaꝛ tertia ps ſucci. τ poſt dimittaꝛ ſtare donec faciat reſidentiā τ iterum coquaꝛ lento igne vſqꝫ ad ſpiſſitudinē. Alij qui exponūt ſoli donec ſ ſpiſſum. ſicut etiam faciunt de ſucco agreſte. Et iſta valēt ad debilitatem ſto¹ facta a cā calˀa. τ valet ad ſolonē vētris a cā calˀa. τ cū hoc extinguit ſitim. Et fiāt ſimiles medicine donec extinguaꝛ. Vꝫ etiā orizaca ra ſimplex τ iulep alexādrinū τ ſirupus roſace⁹ τ violaceus τ cetera ſiˀia.

Declaratio in ſynocha. Primo q̄ritur cū multi hominuꝫ ſint pingues craſſi τ carnoſi τ pleni ſan^e. quare aliq̄ eoꝝ patiūtur ſynochā. alij vo nō: Ad h̄ rīndet Ga. meg^i ptickˀa. 9^a. q̄ſi colū°. 5. in fine colū¹. vbi dicit. Complōnes vo τ corpa bonos hūores hūtia de q̄bus diſſoluiꝛ fum⁹ aere ſi opplōnē multā hūt ducunꝛ ad fe. ꝯtinuā ſanguineam que ſynocha nuncupaꝛ. Qñ vo mali τ acuti humores ſunt cū caleſiunt ad putredinē feſtinanter incidūt. boni vo τ tpati nō cito ſed tarde putreſcūt. h̄ ille. Pꝫ igiꝛ ex dictis Ga. ꝙ aliq̄ habēt multitudinē ſanguinis τ humoꝝ. Et ſi tales habeant opplōnes tales cito cadūt in fe. maxie ſi humores tendant ad acuitatem. Alij vo q̄uis ſint craſſi τ pingues vel carnoſi: nō tñ habēt opplōnes: humores eoꝝ bene euētanꝛ τ a natura gubernanꝛ τ ſic nō cadunt in fe. ¶ Scđo intelligēdum ſm ꝙ dicit Aui. in pma fen. 4¹. c. de ſynocha. ꝙ ſynocha eſt de ſumma febriū q̄ eſt inter fe. putridas τ inter fe. effꝭ. dīt eñ a fe. effimera: q: pmū qđ in ea caleſit eſt hūor. τ pmū qđ in effime. caleſit eſt ſpūs. Differt etiā a fe. putrida. q: in ſynocha non eſt putredo ſicut in putridis. eſt tñ fe. acuta. τ talis ſynocha nō eſt eff. nec ethica nec putrida. Ex q̄ ſequiꝛ correlarie ꝙ iſta ꝓpōſ vlis eſt falſa. ois fe. aut eſt effimera aut putrida aut ethica. ſꝫ iſta eſt va. ois febris vl eſt effimera aut hūoralis aut ethica. ¶ Tertio dubitaꝛ. ſi ſāguis manēdo ſan. poſſit putreſieri τ facere feb. Dicitur ꝙ ſic. q: ſan. in ſe hꝫ duas qualitates. ſcꝫ caliditatē τ humiditatē q̄ ſunt pncipia putrefactiōis. ¶ Quarto ſciendū ꝙ iſtius fe. auctores. pmo Ga. in nono meg¹. τ Aui. in. 4. cañ. in ca. ꝓpo ponunt tres ſpēs ſpāliſſimas. Prima vocatur augmaſtica ab augmēto q: ꝯtinue procedit augmētando vſqꝫ ad criſim. τ iſta inter ceteras eſt deterior. quia plus de fumis τ vaporib⁹ malis ꝯtinue generanꝛ: ꝙ natura poſſit reſoluere. ¶ Scđa ſpēs vocatur paugmaſtica. q: a pncipio pfecte augmētata. id eſt ꝙ pncipiū augmēti eſt nequior horaꝝ eius. Et iſta ꝓcedit continue diminuādo vſqꝫ ad criſim. Et in iſta natura magis reſoluit τ cōſumit de fumis τ vaporibus q̄ de ma^a egritudinis diſſoluiꝛ. τ iſta ſpēcies eſt leuioris τ certioris curatiōis τ terminatiōis. Tertia ſpēs vocatur homotena q̄ſi equaliꝛ hominē tenēs. Et iſta a principio ad alia tpa nō recipit augmentū nec declinationē. ſed equalis in afflictione τ accidentibus iudicaꝛ. Et iſta ſpecies eſt mediocris in malicia iter alias duas ſpecies. τ ſic remanet vſqꝫ ad criſim. Et in iſta generatur tātū de fumis τ vaporibus q̄tū reſoluitur. τ morb⁹ τ natura q̄ſi contendunt de pari donec

alter succūbat. ¶ Sed nūc restat dubitare si qli/
bet istaꝝ spēꝝ fe. hēat quattuor tpa sicut cetere
egritudines curabiles. s. pncim augmētū statum
⁊ declinationē. Pro q̄ notandū ꝙ in pn° cuiusli
bet fe. ca. naturał ⁊ innaturał obuiāt sibiijnuicē
⁊ vterqꝫ calor maꝫ naturał in pn° ē sopit⁹ ⁊ nō fit
mag̃ actio tūc int̃ eos. ⁊ iō in pn° nō appēt mala
nec fortia accn̄tia. In augmēto vo q2 natura me
diāte calore naturali ⁊ spū sētiēs nocumētū agit
fortit̃ ꝯ calorē inaturalē ⁊ cāꝫ ei⁹ ⁊ icipit materiā
digerere. ⁊ tūc accn̄a fortificant̃ pp aggrauatio/
nē vtuꝫ regtīe q̄ tūc posita ē in tribulatiōe ⁊ an/
gustia pp pugnā. Propt̃ qđ aduertēdū ꝙ pcess⁹
in fe. ē duplex vł em̄ ꝯsiderat̃ a pte maᵉ vel a par/
te tēporꝫ morᶦ. Si a pte maᵉ sic est pcessus i istis
fe. sanᶜᵉ spēbus. q2 san. est multū obediēs nature
vn̄ si san. est inłic⁹ ⁊ grossus ⁊ nō fortiter agit in
illū fit pma spēs: si ē pauc⁹ ⁊ subtił ⁊ natura agit
i illū fit secūda spēs. Silr̃ mediocrꝫ. silr̃ agit na/
tura ⁊ fit 3ᵃ spēs. Si aūt iste pcessus ꝯsideret̃ a p
te tpis morbi ⁊ ex pte digōnis maᵉ: sic dicim⁹ cuꝫ
Ga. ꝙ ois morb⁹ curabił hꝫ q̄ttuor tpa manife/
ste vel occulte q̄ ad accn̄a: vel q̄ ad digōnem vel
indigōnē maᵉ. Et posito ꝙ in istis spēbus q̄ntū
ad sensuꝫ vł ad itensionē accn̄tiū nō appeant tpa
distincta veridice loq̄ndo in eis ꝯsiderant̃ ⁊ repi
unt̃ ista q̄ttuor tpa q̄ ad digōnē maᵉ ⁊ ei⁹ expulsio
nē si morb⁹ ē curabił. ¶ Quinto q̄rit̃ q̄re silis di
stinctio istaꝝ spēꝝ. s. augmastiq̄ ⁊ paugmastiq̄ ⁊
homotene nō fiūt in fe. colicis sicut i sanguieis:
Dico ꝙ cā est q2 maior aptitudo sanguis est ad
putrefactionē vel ad meliorationē q̄ in aliis hu.
Pri° ad putrefactionē. q2 in fe. duo hꝫ pnciᵃ pu/
trefactionis. scđo ad meliorationē: q2 amic⁹ na/
ture ē ⁊ morᶦ q̄ ab eo fiūt nō ita piculosi. ¶ 6° q̄/
rit̃ q̄re nō ē aliq̄ spēs isti⁹ fe. sanᶜᵉ q̄ sit tota pnᵐ
sicut ē aliq̄ q̄ ē tota augmētū. alia tota stat⁹. alia
tota declina°. Ad h̄ dr̄ ꝙ si aliq̄ spēs cēt tota pn/
cipiū nunq̄ illa curaret̃: q2 pncᵐ ē illud tps in q̄
nulla sig̃ digōnis appēt: ⁊ si nūq̄ sig̃ digōnis ap
peret: nunq̄ fe. curaret̃ q2 digō pcedit expulsionē
maᵉ. ¶ 7° dubitat̃ si flōia debet exerceri i pcessu
istius egritudinis. s. i. 5ᵃ vł 6ᵃ. die posito ꝙ a pn°
nō fuit facta. Uı̄ ꝙ nō p ypo. q̄ dic̄ ꝙ a pn° si q̄d
vr̄ mouēdū: moue. in statu aūt silētiū abhibere
meli⁹ est. 2°. āph. Iō dicit Aui. fen. pma. 4ᶦ. tra.
2. c. 7. Intētiōes ad curatiōes vłes cū inq̄t: ⁊ cuꝫ
postponit̃ flōia in pn° egritudis nō āpli⁹ ē ei in
tētio: Rn̄o ꝙ in fe. sanguineis p⁹ pnᵐ ⁊ i oi tpe
si necesse ē ⁊ appent sig̃ dn̄ij sanguis ē flēda flōia
psupposita vtuꝫ ꝯstātia. q2 san. nō hꝫ euacuatio/
nē artificialē ita bonā sicut ē flōia. iō si a pn° nō
fuerit facta postea ē faciēda. Tūc ad ypo. ⁊ Aui
cē. dico ꝙ verū dic̄ in bono regimie vbi nō cadit
error: q2 a pn° nō fuit facta. ⁊ iste error pōt corri
gi post flōiam i pcessu egritudis factā. ¶ 8° nō
hic gr̄a exēpli ⁊ ad ꝯfirmationē 7ᶦ. can̄. curā que
facta fuit cuidā comiti q̄ vocabat̃ dn̄s Petr⁹ co/
mes de borsellis i regno portugalie. Erat em̄ hō
piguis plen⁹. q̄ deuenit i sinochā: vt retulit mihi
hō fidedign⁹. Medici vo volētes ipꝫ flōare nul/
lā venā inuenire potuerūt: q2 abscōse erāt pre ni/
mia carne ⁊ piguedine. erat em̄ sōnolēt⁹. ⁊ qn̄ p/
prio noie vocabat̃. rn̄debat. ⁊ stati reuertebat̃ ad
somnū. Et medic⁹ assistēs habuit copiā sāguisu/
garū ⁊ apposuit corpi ei⁹ ⁊ in tibiis ⁊ frōti ⁊ iter
spatulas ⁊ p latera: ⁊ postq̄ fuerūt replete: exp/
gefact⁹ ē: ⁊ post cibauit illū in iure pulle ⁊ auena
to ⁊ sanat⁹ fuit. Laus deo. ¶ In declinatiōe aūt
isti⁹ fe. si adhuc remanet fe. q̄ ita cito nō pōt extir
pari fi. tale elcᵐ. ℞. spoᶦ sanđ. al. ⁊ ru. 4. se. fri.
ma. ⁊ mi. an̄. ʒ. ij. succi liq̄riᶜ. ʒ. ij. ⁊ ß. gūi arab. et
dragagāᶦ. amigđ. an̄ ʒ. j. cāphore. ʒ. j. ꝯserue ne/
nuf. ℥. j. zucᶜ ꝙ suf. f. elcᵐ i bolos vł ad modum
restaurāꝫ. ¶ 9°. dicit Ga. ꝙ stati a pn° flōia cō/
petit: nisi ipediat vtuꝫ debilitas aut nouella re/
pletio: sed dicit ꝙ vtplūmū in istis duabus egri/
tudinibus virt⁹ in prin° reperit̃ fortis. ista auteꝫ
replō nouella expectanda est vsqꝫ ad 2ᵐ diem.

¶ Caplm̄. 10ᵐ de sinocho.

s **Inochus** est fe. acuta cō
tinua ex putre
factōe sanguis gn̄ata ita ꝙ ē itelligē
dū ꝙ Ga. 2°. de crisi, c. 14. vsus fineꝫ
c. dic̄ sic. Verūtn̄ cū sā. icipit putrefieri nō rema/
net ver⁹ sā. s3 decliat ad co. Et nō pōit ibi fieᶦ fe. ex
sā. putrefacto. Et h̄ ē qđ dic̄ Aui. i pᵃ. 4ᶦ. c. pprio
ibi. febrē fieri opinat⁹ ē Ga. huic opioni ꝯri⁹ est
Aui. ⁊ ceteri doctores ponētes sinochū fieri a pu
trefactiōe sā. gn̄atū. q̄uis Ga. h̄ nō neget expsse.

Cause sinochi. Hꝫ sinoch⁹ easdē causas p
mitiuas ⁊ an̄tes sicut sinochꝫ. verū
tamē in cā ꝯiuncta sinoche est multitudo fumo/
rū retētorū sine sanguinis putrefactiōe: s3 causa
ꝯiuncta sinochi est putrefactio sanguinis.

Signa etiā talia sūt in sinocho sicut in
sinocha: nisi q2 in sinocho fe. est
magis intēsa ⁊ calor ei⁹ mordicatiu⁹ ⁊ pulsus ior/
dinat⁹ ⁊ vrina ru. grossa spissa ⁊ inaturał. ⁊ in si
nocha nō sic fit. Et pulsus i sinocho ē maximus
fortꝫ ⁊ eq̄lis i duritie ⁊ mollicie stabilis fm ꝙ in
sanitate magnitudo ⁊ spissitudo ē fm magnitu/

dinē ꝛ paruitatē fe.9. meg¹.colū⁰. p⁰. Et sequit̃ ibidē. Porro he significatiões sunt vlcs in his duab⁹ fe.s. synocho ꝛ synocha: sꝫ tñ vna significa tionū putredinis in vrina ꝛ pulsu ꝛ calore liquo re ꝛ ypostasi a sana vrina mutat̃. ¶ In pulsu au tē: q: ab ordinatiõe ꝛ stabilitate egredit̃. ¶ In calore q: pūgitiu⁹ ꝛ mordicatiu⁹ tact⁹ est meg¹. ꝑticła.9.col.ij.in fine col. Et nūq̃ in hac fe. sen tit̃ interpolatio sicut in alijs fe.otinuis.

Curatio synochi sumit̃ ad expientiā ꝛ a Ga.meg¹.ꝑticła.xj.col. 4.i h̃ vba. Si vtus fuerit fort̃ in fe.ꝯtinua ꝑpt̃ hu. ꝛ san.in putredine exñtē statiꝫ flõia nisi satietas sto¹.ꝓhibeat est fiēda. Oꝫ eñ flomiā donec cib⁹ digerat̃ suspēdi: sꝫ vtpłin vtutē fortē īuenim⁹ in ꝑn⁰hui⁹fe.vbi.s. Et sequit̃ ibidē q̃ si eger non dū fuerit.xiiij.annoꝝ nequaq̃ est flomād⁹. Po stea purget̃ sicut dcm̄ est supius in.c.de synocha cū reb⁹ mūdificātib⁹.v alteret̃ ei⁹ mala ꝯ⁰. put i synocha dcm̄ fuit verūtñ debem⁹ addere aliq̄ api tiua ꝑpter oppłōnē. ¶ Si aūt cū ista feb.hēet epat̃ debilitatē: dent̃ isti trocisci q̃s ponit Auic. ℞.spo¹.ʒ.iij.se.portu^c.ʒ.6.gūi dragagā¹.amidi. añ.ʒ.iij.succi liq̄^c.ʒ.4.refrigerāt eñ ꝛ ꝯfortāt sto machū ꝛ epar. Vel f̃ sic. ℞.roſ ru.ʒ.ij.berberi.ʒ. ij.ꝛ ß.se.cucu.ꝛ melonis ꝛ citrul¹ꝛ portu^c ꝛ spo¹ añ.ʒ.j.gūi dragagā¹ ꝛ arab.amigd.añ.ʒ.ß.reub¹ croci cāpho^c.añ.℈.j.f̃.trocisci cū aq̄ end. ꝛ dent̃ cū aq̄ ordei. Et istis pōt fieri restauratiuū cū zu cara ꝛ ꝯsua roſ ꝛ est magi gratiosūꝫ ad sumēdū vł det̃ triasand diadragagā^m frig. ꝛ ista valēt in vtraq̄ fe.san^ea.q: vtraqꝫ sił'is est i cura ꝛc.q̄ñ.

Dieta istoꝝ sit q̃ comedāt ordeatū ꝛ aue natū ꝛ ius pue pulle bullite cū la ctucis agresta ꝛ frustis viridis cucur.ꝛ micā pa nis ter lotā ꝛ coctā cū lacte amigd. ꝛ q̄ttuor se. frōꝝ ma.vł cū lacte amig.pt sumere sꝫ aliqs len tes ṗus bullitas ꝛ iterū in alia aq̄ coctas cū pe⁰ ꝛ puo oleo addito aceto vł succo maloꝝ ḡnato rū ꝛ ius cicerū ru.vł betucoꝝ ꝛ poma ꝛ pira co cta cū zuc.ꝛ sumat malag̃nata. ꝛ pōt vti cucur. bullita cū lacte amigd. Et comedat aliū melonē ꝛ citrullū. Et vtat̃ end.nouella lactuq̄ portulaq̄. Si vēter ē ꝯstipat⁹ comedat puretrā de maluis ꝛ spinargijs ꝛ mercurialis pat̃ cū lacte amig.vł soluat̃ cū decoc^c prunoꝝ ꝛ cassiat̃ ꝛ tamarind.ꝛ māneg̃nate.vł cū clisteri lenitio. Aquā aūt frigꝫ in synocho nō dam̄⁹nisi postq̄ sig̃ digōnis ap paruerint.meg¹.ꝑticła.9.q̄si col.4. Et si dolor ca pit̃ supuēerit oleū roſ.cū aceto mixtū capiti sup ponat̃. Et vꝫ oleū viol.ꝛ nenuf.aurib⁹ mittat̃ siłr naribus olfaciāt. Et siłr odoret roſ ꝛ sand. ꝛ folia saliq̃.ꝛ cāpho. Si vigilijs vexant̃. f̃.dor mitoriū de succ̄ herbarū friarū ꝛ hu.spuiua ver miculari solatrū vmbilicū vener lactuca portu^e papa.ꝛ se.ei⁹.letico aq̄ongue^m populcō. ¶ Ista capiti applicētur in dolore capit̃ ꝛ in vigilijs: ni si eēt catarr⁹: vel nisi eēt somniculosus paius ad subeth vł litargiā. Cōis ꝛ mag̃ vsitat⁹ pot⁹ isto rū acute febricitantiū est aq̄ ordei: sꝫ in magna estuatiõe ꝛ angustia fit̃ dam⁹ muscillaginē psilij ꝛ succū granatoꝝ vel aliquē de sirupis ꝛ rob su pradictis cū aq̄ frigissima: ꝯsidētes q̃ aliq̄ ex istis remoueant maliciā aq̄ fric cum cōmiscent. Si aūt tē patiant̃ cardiacā succurrat̃ cū aromatic̄ frig: sicut dcm̄ est in cardiaca ꝛ sto⁰: ꝛ regiõi epat̃ sup ponat̃ h̃ emplm. ℞.oiuz sand.ʒ.iij.roſ.ru. fane ordei añ.ʒ.j.cāpho^c.ʒ.ij.f̃.emplm cū aq̄ roſ. Si aūt veniat somnolētia: extremitates fortissi^e fri cent̃ ꝛ acetū fortissimū cū digit̃ ꝛ plumis narib⁹ imittat̃.ꝛ vapor aceti fusi sup tegulā ardētē sen tiat̃ ꝛ excitet̃ clamorib⁹ vł alit̃ timēdo de litarg^a vł applia. q: isti vapes in mag̃ copia ad caput ascēdētes ibi cāut subeth litargiā vł appliā. Et h̃ tenet verū in oi fe.ꝛ dolore capit̃. Si aūt hñt siti intollabilē: bibāt aquā friaꝫ cū puo ace⁰. Et f̃ sacculi de se.citonioꝝ ꝛ de se.psilij. vel f̃ sic hm Gordo. ℞. succi vue acerbe succi acetose succi lactuce succi maloꝝ ḡranatoꝝ ace¹ al' añ.ʒ.j.co q̄nt̃ lēto igne addat̃: zuca.cādi zuc.albissimi.añ. qd suff. f̃ pille ꝛ teneant̃ sub lingua.

Declaratio in synocho.p⁰.intelligē dū ē: q̃ si aliqs patiat̃ synochā ꝛ a ꝑn⁰ nō succurrat̃ cū extractiõe san. per flomiā aut nā ipm nō expellit p fluxū sang: nariū vel aliter. vel si aliter cū refrigerātis cito nō succurrat̃. vel talis synocha inflatiua cito i sy nochū de putredine san.ꝯuertit̃.q: san.ꝑpt re tētionē fumoꝝ ꝛ vapoꝝ ꝛ ꝯculationē coꝝ ꝛ defe ctū expiratiõis putrefit: ꝛ sic de synocha fit syno chus q est fe.g̃uior ꝛ maioris piculi. ꝛ sic itelle xit G⁹.in.ij.de crisi.c.14.ꝛ ibi loquit̃ de synocha ꝛ synocho. Synoch⁹ etiā pōt ḡnari ibi absq̄ sy nocha ꝑcedēte.q: san.in se pōt putrefieri: cū i se hēat vtraq̄ ṗnci^a putrefactionis ꝛ corruptiõis. ¶ Scdo notandū q̃ Ga.ij.de crisi.c.6.q̄ñ i me dio.c.dic̃ sic. Et tibi quidē sufficit vt cogitas esse hmōi fe.q̃ ḡnata est ex eo co. pura. ꝛ q: ipa est inflāmatiua adurēs.ꝛ quia ipa est acuta valde. Et ꝑpterea quidā medicoꝝ noīauerūt hāc feb. noīe ꝑpo qd est synoch⁹. h̃ ille. Ultra vo h̃ Ga. in.ij.de crisi in.c.14.negat fe.fieri ex san. dicens

fic.ꝙ si ad aliqđ mēm currat san.sol⁹ remanēs ꝭ naturā suā ꞇ figurā apā fiat nomē ilł⁹ apatis apud grecos vocaꝛ flegmō.cui⁹ deriuatio ē ab inflāmatiōe.ꞇ fe.q̄ ḡnaꝛ ex eo ē fe.leuis ꞇ salubris ꞇ fe.cui magꝭ assiłaꝛ ē fe.diei euemēs ex apate carnis molł q̄ est i emūctorijs ꞇ locis alijs.ꝭ enim apa nō fit nisi ex san.solo sano.verūtamē cū incipit putrefieri nō manet ver⁹ san.ꝭ declinat ad colerā vbi supra.Et seq̄tur imediate.Constat ꝙ ꝙ ḡna fe.san.oia sūt tria.ppterea q: fe.q̄ ꝓuenit ex sā.ꝓportionaꝛ ad co.cū san.qn̄ putreꝭ.declinaꝛ ad co.ibidē.Et ꝭm hos ꝭmōes negat ibi Ga.fe. fieri ex san.ipo remanēte san.ꝙuis in.9ª.ꝑticłā meg¹.ꞇ 9º.de ingeº dicat oᵐ.vt fuit dictū in p̄nº isti⁹ caⁱ.Sinoch⁹ est cū putredo san.ē in toto corpore.q: i oib⁹ ꝑtib⁹ corpis.meg¹ ꝑtiª.9ª.coł.pº in fine coł.Et sequiꝛ.Dico ꝙ fe.hui⁹ putredis sinochū eē cōtinuā ꝙdiu putredo ꝑmanet.Putredo enī sp est i hūidis reb⁹ marie całis cū dissolutiōe vel euētatiōe caruerit:sicut videm⁹ i sordicie i stercorib⁹ cū vna ps alia ꝯculcauerit.ibidē.Vide ergo quō Ga.iniuste accusaꝛ ꞇc̄.Nō ꝙ faciam⁹ dubitatione de eo qđ Ga.expsse ponit.q: fe.putridā ponit ex san.putrido ḡnari ꝭm ipm. ¶ 3º i ordine declarationū q̄riꝛ si ex san.putrido ex venas pōt fe.ḡnari vtrū illa sit ꝯtinua vel interpolata? Et vꝫ ꝙ interpolata:q: maª putrefacta ex venas facit interpolatā.ꞇ ꝯñā pꝫ i flegmōe ex auctoriᵗ Ga.vt dictū ē in declaratiōe.2ª.añ istā.Pro isto dubio est sciendū ꝭ in ypo.4º.aph.aph.64.in q̄buscūqꝫ fe.q̄tidie rigores fiūt q̄tidie fe.soluunꝛ. Et fe.interpolata q̄venit cū rigore q̄tidie in paroxisº illa fe.soluiꝛ ꞇ anullaꝛ.Et ꝭm Ga.i ꝯº posito ꝙ illa fe.soluaꝛ post parᵐ:q̄dā male qualitates retinenꝛ vel remanēt intra corp⁹ q̄ sūt cā reuersionis ipsaꝝ fe.ꞇ meo iudicio ille q̄litates sūt ꝓcipue in loco minere.i q̄ est talis całitas ꞇ disposiº maª ibi veniēs iteꝝ ꝯculcaꝛ ꞇ putrefit.ꞇ iterū natura facit paroᵐ insultū:faciēdo ꝯ materiā morⁱ Et ꝭ est cā formał paroⁱ.¶ Cā aūt materiał est ipse hu.putrefact⁹ ꞇ maª añs in corpe supabundās.Cā vo efficiēs paroⁱ ē natura q̄ conaꝛ inimicū nociuū cū sua vi expulsiua ex corpus eijcere. ¶ Cā aūt finałr paroxisⁱ est sanitas quā natura sp intēdit ꞇ ꝭ est siłitudo de furno a q̄ fuit extract⁹ panis nouiter in q̄ post extractionē panis remanet całitas ꞇ hitudo vt iterū cito ꝭ.calid⁹.siłr ē siłitudo vas ꝭ in q̄ p lōgū tps acetū fuit ꝯseruatū q̄ ꝑfecte euāato si vinū i eo reponaꝛ cito fiet acetum ꞇc̄. ¶ Scđo nota ꝙ febris efficiꝛ ꝯtiuā trib⁹ de causis.Prima est fum⁹ maᵉ intra vasa.q:tūc de directo fumi a minera eleuati nō possūt venas exire imo p rectū reptū canalē ad cpar ꞇ cor effumant ꞇ eleuanꝛ.Secūda cā ꝯtinuitatis est fe.ꝓportio humorū ad putrefactionē vt patet de san.que ex vtraqꝫ q̄litate ꝯueniēs est ꞇ ꝓportionatus putrefactioni.9º.de ingeº.¶ 3ª cā ꝯtinuitatis fe.ē mułtitudo maᵉ.Cause aūt interpolatiōis sūt ꝯria istꝭ Cū ꝙ san.inter oēs hu.sit maiorꝭ q̄titatꝭ cū etiā sit magꝭ apt⁹ putrefactiōi:seq̄tur ꝙ ad locū minere ꝯtinue fluit rōne q̄titatis ꞇ ꝯtinue putreꝭ.rōne qualitatꝭ ꞇ sic ꝯtinuā fac̄ fe.ꞇ ꝭ de isto dubio laus deo viuo ꞇ vero:q: fit⁹ maᵉ putrefacte ex venas nō est cā sufficiēs vt fe.ꝭ.interpolaª:ꝭ bū cū paucitᵉ maᵉ:q: si maª eēt multa ꞇ putrefactiōi parata:bū faceret ꝯtinuā.vt pꝫ i flegmōe ꞇ i bubōib⁹ fe.pestilētialiū.¶ 4º.q̄ritur quare ex apate colerico ꝭ.fe.ꝯtinua ꞇ nō interpolata:cū maª sit ex venas? Ad ꝭ dicendū ꝙ fit⁹ maᵉ intra vasa non est cā essētiał putrefactiōis interpolate:ꝙuis bū iuuet:ꝭ multitudo maᵉ ꞇ aptituº cursus ei⁹ ꞇ putrefactiōis est cā putrefactiōis ꝯtinue.Or ꝙ materia colica ē abił ad fluxū ꞇ penetrationē ad locū minere:iō ꝯtinuā facit putrefactionē:ꞇ p ꝯñs fe.san.ꞇ q: in maiori q̄titᵉ ē ceterꝭ hu.siłr. ¶ 5º. nota ꝙ in sanguineis fe.nō est expect.iª digō maᵉ q: san.maxᵉ ē digest⁹:ꞇ q: citi⁹ cognosciꝛ ꝙ alie spēs fe. ¶ 6º sciendū ꝙ corpa cała ꞇ hūida patiora sūt ad incurrēdū sinochū ꞇ sinochā.Tert⁹ Gª Cuicūqꝫ dñaꝛ ista ꝯº.s.cała ꞇ hu.putredo cito festinat in eo:cū etiā in sanitate putrefactiōi vicinius sit:qđ ꝑpēdiꝛ ex sudoris pudore ꞇ vrine putrefactiōe ꞇ egōne atqꝫ anhelitu.q: natura horꝭ est q̄si hirci in horribilitate odoris.propter hoc hec corpa sepe cadūt in fe.ꞇ alios q̄pł'imos morbos.octauo de ingenio.c.12.

¶ Capłm.iiᵐ.de febre quotidiana.

Febris q̄tidiana ē fe.īterpolaª affligēs oī die ex mª flātica ex venas putreꝭ ꞇ ꝓueniēs.nūc aūt sciēdū ꝙ fe.q̄tidiaª sic mł'te alie egritudines hꝫ cās ꝑmitiuas añtes ꞇ cōiunctas.

Cause fe.quotidiane ꝑmitiue p̄nt eē frigiditas ꞇ hūiditas aeris exterioris.ꞇ longus vsus rerū frigidarum ꞇ humidarum:vt est vsus fructuum recentium ꞇ piscium.Similiter quies longum ocium:ꞇ dimissio exercitij consueti.Etiam frequēs balneum ꞇ dulcis aqua.et frequentia crapule ꞇc̄. ¶ Cause antecedentes sunt nimia repletio humorum in corpore:precipue flegmatis ꝭm suas species:vt est flegma vitreum vel salsum ꞇc̄. ¶ Causa ꝯiuncta ē flegma

putrefactũ ex venas effumās vsq ad cor.ꝛ inflāmatio illiꝰ fumi in corde est cā putrefactionis et ꝯculcatio ꝛ nō euētatio illiꝰ flāt ꝫm suas spēs.

Signa istiꝰ feb.colligunt a Ga.ij.de cri. ſi.c.5.ſic.ſ.fe. faciēs paroxiſm oī die nō incipit cū horripilōne a p° die ꝛ cū ꝓcedunt cū ea dies:tūc qđ accidit eis ī p̄mis horis paroxiſmorū.est frigꝰ in eo.qđ appet de corpe ꝛ extremitatibꝰ eiꝰ nō est rigor:verꝰ.ꝛ repit in pulsu diuersitas ꝛ corrūpit ordo eiꝰ in p̄nº paroxiſmorū fe.remanet de illa diuersitate aliq̄diu in hora augmēti paroxiſmi ꝛ nō repit in eo velocitas ꝛ magnitudo et fortitudo sic in tertiaᵃ nec sentit tantā inflāmationē.nec ahelitꝰ est magnꝰ ꝛ freq̄ns:nec tātꝰ appetitꝰ aq̄ frie sit est minor q̄ in ceteris fe.Et sequtur Et vrina a pᵃ die eiꝰ est ꝫm q est in p̄nº q̄rtane. nec eger forsitā sudat in ea in p̄mis diebꝰ ſ in eo qđ est pꝰ cū ꝓlōgat in ea dies:ꝛ tūc iā fit in ea sudor.h̄ est sn̄ia Gˡ.vbi.s.Et sequit in sn̄ia q alia ꝯtickaᵃ ꝓueniāt:vt q: cōplōnis frie ꝛ stetit diu in ocio ꝛ q̄ete ꝛ multitudie cibi.Et ꝓpter h̄ accidit sepe pueris ꝛ cōiter accidit cū ea lesio stoꝰ vl' epatis ꝛ p̄cessit freq̄ns nauseatia satietas ꝛ tarditas in digōne ꝛ eructuatiōes acetose inflatio ypocūdriorū ꝛ color infirmi tēditꝰ ad albedinē ꝛ tps est hyems ꝛ regio ꝛ cōplo hūida ꝛc.h̄ est sn̄ia Ga. ij.de crisi.c.5.¶ Si g̃ quotidiana fit a flāte dulci:in p̄mis paroxiſmis nō venit frigꝰ nec horripilatio nec rigor donec ꝑtrāsiuerint p̄les parox.ˡ Si ſ a flāte vitreo vel acetoso frigꝰ est magnū valde.ꝛ iste rigor nec frigꝰ veniūt ita cito sic in tertiaᵃ:ſ; paulatine ꝛ p° in extremitatibꝰ ꝛ postea ſiūt sicut nix.Et sequtur vomitꝰ flāticꝰ in p̄nº paucitas sudorꝭ.ſ crisi appropinq̄nte dissoluit maᵃ ꝛ in oibꝰ spēbꝰ dorꝭ stoˡ vel splenis ꝛ discoloratio faciei ꝛ p̄uatio sitꝭ ꝛ cachochimia.ꝛ casus appetitus sunt sig̃ cōia.¶ Si ſ a flāte salso:adest sitis ꝛ frigꝰ minus rigor silꝛ ꝛ maior caliditas ꝛ siccitas ꝛ sapor in ore salsus.Nō plāgamꝰ g̃ papirū recolligēdo signa q̄tidie.¶ Incipitꝰ g̃ quotidiᵃ de flāte dulci cū puo frigore in extremis ꝛ pulsus est ꝑuus ꝛ occultꝰ ꝛ vaposus.ꝛ terminat cū modicº sudore vl' nullo in p̄nº.ſ ꝓpinquāte crisi ſ sudor nimiꝰ ꝛ de facili.vrina est remissa in p̄nº ꝛ spissa ꝛ alñ subtilis ꝑꝑ opplōnē.ſ; appropinq̄nte digōne maᶜ fit rufa vl' subrufa intm̄ q alñ ˡindicat caliditas epatꝭ ꝛ nō ē.adest tumor forꝭ ꝛ color plūbeꝰ vel pallidus vl' liuidꝰ.os h; hūidū ꝛ nō sitit. In flāte vo vitreo maximū frigꝰ sentit.ꝛ in acetoso silr:minus tm̄ q̄ in vitreo:in dulci aūt minꝰ oibus:q: quāto flegma est frigidius tanto causat maius frigus.

Judicia in feb.q̄tidiaᵃ. Pmo iudicat Gꝰ.p° de fe.ad Glauco.c.9. Anfimerina.i.q̄tidiana lōga est ꝛ nō sine piculo ¶ 2°.ꝯualescētes affrenati vel nō bn̄ gubnati ab anfimera sepissiᵉ molestant.nā debilitas digestiue ꝛ nō debita vel imoderata cibi ꝛ potꝰ assumptio est flāt cā supflui augmētādi.¶ 3°adolescētē q̄ppe colicū ꝛ siccū in cōplone nūq̄ vidi captū hmōi fe.p°de fe.ad Glau.c.7.¶ 4°.vniuersuȝ corpꝰ in hmōi fe.ſ.q̄tidianis iuenies plenū indigestis hu.ibidē.¶ 5°.iudicabis tps durationis parꝰ ꝛ interpolōnis est ſ; q maᵃ est magis vl' minꝰ cōpacta ꝛ viscosa:q̄ cog̃scit ꝑ tarda sig̃ digōnis in vrina.Et cōiter dr̄ q durat paroxiſmus ꝑ 18.hōs.ꝛ interpolat.6.ꝫm viaticū.¶ 6°.iudicab cognita spē fe.p̄nᵐ certitudīs istiꝰ fe.ē vsq ad.18 dies ꝛ terminꝰ fit eradicatiōis vsq ad.64.dies. ¶ 7°.iudicat in li.vocabulorū.si venerit vomitꝰ in p̄ncipio.accessiōis ꝛ sudor multus in fine eiꝰ: cito egritudo terminabit.quia obediētia maᵉ et ꝟtutis fortitudo iudicant.¶ 8°.abbreuiatio et alleuiaº paroxiſmorū ꝛ suorū tpuȝ indicāt illā eē cite terminatiōis ꝛ sanatiōis.¶ 9°.si sepe ſ sternutationes post statum egritudinis sunt bona signa.q: iudicāt fortitudinē expulsiuē.¶ 10°.iudicamꝰ materiā incipi digeri ꝑ mitigationē accidentiū ꝛ ꝑ mutationē coloris vrine ꝛ ypostasim eiꝰ ꝛ ꝑ gurgulationē intestinorū ꝛ inflationē ꝛ ꝑ abomiationē.¶ 11°.si isti in declinatiōe patiant aliquā inflationē pedū ꝛ tibiarū nō mireris si alia bona signa appent.sed fac ipm abstinere a nimietate cibi ꝛ potꝰ.ꝛ fac ipm sudare.ꝛ ꝯforta digtiam.¶ 12°.breuitas paroxiſmorū ꝛ multꝰ sudor breuitatē egritudinis denūciāt.q: paucitas maᵉ ꝛ obidientia eius denotat.

Curatio Illis fe.q̄r. Et p° cañ.vniuersales p̄mittāt.Primus est Gˡde fe.ad Glau.c.12.Uniuersuȝ tibi dicere regimē callin incisiuū.sit.¶ 2ꝰ.si anfimerinā patientes cū difficultaᵉ euomāt:subtiliatiōe indigēt humorū q̄ stoº sunt inuiscati vel adherētes.¶ 3ꝰ cōpetēter in p̄nº paroxiſmorū istiꝰ fe.vomitꝰ ꝓuocatur vt maᵉ antis ꝛ ꝯiūcte q̄ntitas aliq̄ extirpet. ¶ 4ꝰ.incisio ꝛ subtiliatio maᵉ ꝛ ꝯhs eius in hac egritudine vsq ad finē ꝯtinuādā intra tm̄ vnas horā euotionis ꝛ aliā mora sufficiēs ꝛ regimen conferens sunt a medico expectanda.¶ 5ꝰ.oēs species istiꝰ fe.cōueniūt in tribus.in principio ſ; mollificatione nature moderata:ꝛ in ꝓuocatione vomitus:et in administratione rerum

ſubtiliãtiũ ⁊ icidẽtiũ ⁊ diureticoꝝ. Aui.i.c.ꝑpo
in pͣ.4ᵃ.¶ 6ᵘˢ qm̄ debilitas digr̄e ſtoᶦ ⁊ epaꝛ eſt
cã fleg̃ͣ mltiplicãdi: iõ ſtoᵐ ⁊ epar ⁊ ſplenẽ ↄue-
nit apire ⁊ ↄfortare. ¶ 7ᵘˢ ſm elõgationẽ vl' ap-
propinquationẽ ſtatˢ a p̃nᵒ egris. ſm ħ eger eſt
dĳudicãdᵘˢ ⁊ dietãdᵘˢ ⁊ magꝭ vl' minᵘˢ ꝺ cibo mini
ſtrãdũ. ¶ 8ᵘˢ. nũq̄ in p̃ncipĳs poꝛᵘˢ doꝛmire per
mittãt̃ nec i ſtatu ne expulſio maᵉ ipediat̃. In ꝺ
clinatiõe ãt ſi fameſcẽᵒ doꝛmiãt iuuat eos vtute
ħ tollerãte q: tũc digõ ⁊ ↄſumpᵒ g̃ſſoꝝ chimoꝛũ
celebꝛat̃. ¶ 9ᵘˢ. nullᵘˢ ꝑſumat cibare pa. q̃ridianã
durãte poꝛᵒ ſ; pᵘˢ vl' añ ꝑ magnã pauſa; niſi vtᵘˢ
multũ fuerit defectiua Gal'. in paſſionaᵒ liᵒ 6ᵒ.
¶ Cura ꝑticl'aꝝ fe. q̃ti. Et pᵒ qñ ẽ a flãte dulci
nãli: q: tale flã ſan. ẽ ipfecte decoctᵘˢ. Et ſcit̃ ꝑ ſa
poꝛẽ dulcẽ in oꝛe ⁊ ꝑ alia ſig̃ ſup̃dicta: ⁊ tũc iux̃
tenoꝛẽ. 4ᵃ. cañ. digerat̃ maᵃ ſic. ℞. radiꝗ bꝛuſci
ſpagi g̃mis apĳ fe'cicoꝛee. petᵒ. añ. ʒ. ĳ. ↄq̃ſſata
in aceᵒ tẽpent̃ ꝑ. 6. hoꝛas: ſi nõ adeſt tuſſis tunc
addat̃ enꝺ. ſcariole politrici adiãtos capilli ve-
neris mẽte abſinᵃ. añ. ʒ. j. ⁊ ß. ſe. enꝺ ⁊ ſcariol' ſe.
bꝛuſci ⁊ ſpagi. añ. ʒ. j. roſ. ru. floꝝ boꝛagꝭ ⁊ bu-
gloſſe. coꝛtiꝗ citᵃ ⁊ coꝛiãdri ꝑpati. añ. ʒ. iĳ. ʒucᵃ. lꝫ
ĳ. ff. ſirᵘˢ ⁊ det̃ cũ aqua ciceꝝ rubeoꝝ ⁊ ſpicenarᵃ. i
cidit eni mãs g̃ſſas ⁊ ↄfortat ſtoᵐ ⁊ coꝛ ⁊ alterat
qualitatẽ febꝛilẽ. Et poterit addere ſcolopẽdriã
camedreos ⁊ petᵒ. macedonicũ ⁊ ſil'ia. Põt etiã
digeri maᵃ cũ ſirᵒ acetoſo in q̃ bulliant̃ yſopᵘˢ. vl'
ſumat̃ cũ decoctiõe yſopi ⁊ ciceꝝ ru. vl' cũ oxielle
diuretico. poſtea purget̃ ſic. ℞. polipodĳ q̃rꝗ
recenꝗ ⁊ cõquaſſati. ʒ. j. floꝝ boꝛagꝭ ⁊ bugloſſe
anᵃ. añ. ʒ. ß. paſſulaꝝ mũꝺ. ab arill'. ʒ. j. ⁊ ß. ff. de-
coctio ⁊ in colatura tẽpent̃ coꝛtiꝗ mirab. kebul'.
ʒ. j. in mane fricẽt̃ foꝛtit̃ ⁊ colet̃ ⁊ offerat̃ colatu
ra. Iſta eni decocᵒ eũat flã qꝺ ẽ añs ⁊ ↄiũcta cã
fe. q̃ti. ⁊ pᵘˢ ſtoᵐ coꝛroboꝛatũ ⁊ ↄfoꝛtatu; dimit-
tunt: vl' in dcã decocᵒᵉ diſſoluat̃ pul'. diaturbith
ʒ. iĳ. agarici. ʒ. j. ff potᵘˢ. Et iſta iterent̃ in p̃nᵒ tñ
põt fieri cliſtere ⁊ medicia laxatiua vl' lenitia cũ
caſſiaff. q̃ ſcꝺario purgat flã ⁊ cũ puluẽ diatur-
bith. Nos vᵒ iterdũ damᵘˢ eis iux̃ tenoꝛẽ. 6ᵃ. cañ.
ſirᵐ de abſinᵒ vl' decoctionẽ abſinᵃ ⁊ mẽte cũ vir-
gulis g̃mis ⁊ radice fenᵃ ⁊ apĳ ⁊ anᵃ. vl' ſi ẽ mul-
tũ delicatᵘˢ ff iulep ex aq̃s diſtillatꝗ mẽte ⁊ abſinᵃ
⁊ floꝝ ſambuci ⁊ radiꝗ fenᵃ ⁊ petᵒ. ⁊ apĳ cũ ʒuc.
deide ff. bolᵘˢ deauratᵘˢ ex diacartaᵒ. ʒ. ß. ⁊. ʒ. j. ⁊ ß.
pul'. diaturbith excepto iure de magꝭ vel minus.
Raro miſtramᵘˢ pill'. q: maᵃ ẽ in ſtoᵒ ⁊ nõ idige-
mus lõga attractiõe. Sed iuxta tenoꝛẽ 3ᵃ. cañ. ꝓ
uocet̃ vomitᵘˢ tali mõ. ℞. oxiell'. ſquillitici aq̃ ra
fani. añ. ʒ. j. tepidũ offerat̃ ⁊ poſt ꝓuocet̃ vomitᵘˢ

cũ pluma: alleuiat eni totũ ꝑxiᵐ ⁊ mãm añce-
dentẽ ⁊ ↄiunctã eũat. Aliꝗ eni dãt rotulas rafa-
ni gallicani ⁊ pᵘˢ duas hoꝛas mouẽt cũ pluma ⁊
oleo. Si iſfirmᵘˢ ſentit iſflationẽ ⁊ gurgulationes
iteſtinoꝝ ⁊ abominationẽ ⁊ nauſcã ſtoᶦ: ſig̃ ſunt
ſubtiliatiõis maᵉ ⁊ tũc medicia laxatiua ꝑ iferiᵘˢ
vl' vomitiua ẽ miſtrãda: ⁊ tũc ſecure põt dari ca-
tarticũ aliqꝺ vl' pill' ſtomatice aliqualr̃ acuate.
¶ Flã ſalſu; ſi fuerit in cã iſtiᵘˢ fe. q̃rꝗ. digeratur
maᵃ cũ oxizacara cõpoſita ⁊ aqua calida: q: ſm
oẽs aqua calã hꝫ magnã ꝓꝓetatẽ i flãte ſalſo in
lauãdo ſtoᵐ ⁊ tẽpanᵒ ſalſedinẽ eiᵘˢ. Et q: ħ ſpẽs
flãꝗ cõponit̃ ex flãte dulci ⁊ ex colera: iõ idiget
medicia digr̃ia ⁊ eũatiua vtriuſq; hũoꝝ digerat̃
igit̃ iſta cũ ſirᵒ de yſopo ⁊ oxizacara ſimplici. Et
eũet̃ cũ medicia cõpoſita ex mirab. citᵃ ⁊ keb. vl'
indis ⁊ eupatoꝛio ⁊ abſinᵒ ⁊ vuis paſſis ⁊ pꝛũis
⁊ caſſiaff ⁊ puluere diaturbith ⁊ agarico in pill'
vel in colata. Et ſi iſtud flã repiat̃ eẽ circa epar:
qꝺ ſcit̃ ex pꝛuritu ⁊ aliquali ſcabie. Danda ſunt
diuretica ad ꝓuocadũ vꝛinã ⁊ purget̃ cũ polipoꝺ
⁊ epithimo ⁊ ſene cocꝗ. in ſero capno ⁊ pᵘˢ ↄfoꝛ
tet̃ ſtoᵘˢ cũ trociſcꝭ de ſpodio ⁊ ꝺ ſanꝺ ⁊ de cãpho
ra. ¶ Flã vᵒ acetoſu; cog̃ſcit̃ ꝑ acetoſu; ſapoꝛẽ
in oꝛe ⁊ ꝑ oxireumiã freq̃ntẽ ⁊ ꝑ eructuatiões ace
toſas: ⁊ q: mr̃ia hꝫ ꝑtẽ cu; flãte in iſta ſpẽ: iõ in
digeſtis ⁊ eũatis miſcent̃ medicie eis ãbabᵘˢ ap-
pꝛopãte ſilr̃ in flãte vitreo. Et iſte due ſpẽs flãꝗ
ſunt fridioꝛes ⁊ magꝭ cõpacte iõ ſunt ad digões
⁊ eradicationẽ iobediẽtioꝛes ⁊ ad curandũ tar
dioꝛes: ⁊ ſunt poxᵃ eaꝝ lõgioꝛes ⁊ fridioꝛes. iõ in
digent foꝛtioꝛibᵘˢ digr̃is ⁊ eũatis. Digerat̃ g̃ mã
cũ oxielle diuretico vl' ſquillitico ⁊ ſirᵒ de fumo
terre vl' oxizacara: ſ; in apozimate cu; q̃ iſta ſu-
munt̃ ponant̃ aromatica vt ſpicenarᵃ galangꝭ ⁊
cipus vl' ꝑ digr̃io det̃ priſana cũ modico pipe de
inde ꝓuocet̃ vomitᵘˢ cũ ſe. rafaᵃ ⁊ atripliꝗ vl' cum
rafaᵒ lardato cũ ell'o al. abiecto ell'o. vl' cũ el'etᵒ
fcõ ex ſucco ſquille ⁊ ʒucᵒ ⁊ ↄfoꝛtet̃ epar ⁊ ſtoᵘˢ cũ
trociſcꝭ berberꝭ ⁊ de abſinᵒ. Et põt interdũ dari
ↄſerua de radicibᵘˢ apĳ cũ aqua diſtillatiõis ab-
ſinᵃ. Et purget̃ cũ diaſene ⁊ diaturbith. vl' cũ po
lipoᵒ ⁊ ſene ⁊ epithio. vl' cũ turbith ⁊ fumo ter-
re. vl' cũ kebul' ⁊ idi. ⁊ yerapig̃ ⁊ yeraruſini acua
tis cũ pulpa colloq̃ntide ⁊ ſalgẽme ⁊ cu; pill' ſis
ſtomatiꝗ ſilr̃ acuatꝗ q̃ oia dimitto medico ſapiẽ
ti ꝑticularit̃ opanti. Hic nota ſm Gerardũ cre-
monẽ. q̄ ſi. 3. gutte ſucci mercurial' calí in aure;
vl' narẽ dexterã mittant̃ ſtatí remouet tipũ. ꝓba
tum eſt vt dicit in p̃nᵒ poxᵃ ponant̃ pedes in aq̃
calã, in qua ſint cocte herbe cal'e. Et ff vnguẽta

⁊ olea calida cum staſizagria ⁊ piretꝰ ⁊ bauco ⁊ caſtoꝰ ad vnguēdū latera ⁊ dorſuꝫ: vbi ſentiūt dolorē ⁊ ſtomachꝰ intꝰ ⁊ exteriꝰ cū abſinꝰ ⁊ menta ⁊ yſopo ⁊ calamēꝰ cū maſtice ꝯfortet᷑ pꝰ ꝑfectaꝫ euātionē ꝑ vomitū vel ſeceſſuꝫ ⁊c̄. Sirꝰ ēt de mēta vꝫ in iſto caſu. ſilr ſirꝰ de anſinꝰ. ¶ Dicta. Pꝰ caueant ab oī replōne cibi ⁊ potꝰ ⁊ a cibis multū hūidis: vt ſunt piſces recētes ⁊ oēs fructꝰ recentes hmōi ⁊ lac ⁊ ſit tota dieta ſic ꝑinꝰ caū. in clinet ad icīſiones maᵉ: iō cōpetent᷑ miſtrat᷑ ius cicerū vetucarū cū petꝰ. ⁊ ſpiceꝰ ⁊ ꝑuo oleo ⁊ ſale ⁊ ius ꝑue pulle cū petꝰ ⁊ yſopo ⁊ croco. Et de herbis vtat᷑ mēta aneto borag̃l. fenꝰ petꝰ. apio. Et ꝯcedimꝰ aliqñ de pulla ſic pata ⁊ extremitates capti. Et damꝰ aliqñ vinū ſubtile bñ limphatū. Et iſta ꝯcedimꝰ: qñ timemꝰ debilitacē virtutꝫ. Nō itret balneū niſi poſt ſigna digōnis. Ingroſſatio aūt diete ⁊ eiꝰ ſubtiliatio reliquat᷑ iduſtrie medici q̄ opat᷑ in arte. Si vrīa alñ appet rufa vl' ſubrufa: ⁊ vtꝰ ē fortꝫ, extrhat᷑ de ſanᵉ cū mēſura duꝫ tñ caueat᷑ a mēꝰ leſo. Dicit Gal. in paſſiꝰ. ꝙ in iſta fe. dādi ſunt cibi cal̄: ſic ē piꝑ ⁊ ruta ⁊ aniſum. Et iubet dari vinū ſubtile al. colerꝫ. In acceſſione nihil dādū eſt de cibo nec de potu niſi i fine acceſſionis aquā ordei cuꝫ ꝗmie ⁊ radꝰ petꝰ. Et ad comedēdū det᷑ pullꝰ coctꝰ cuꝫ petꝰ ⁊ croco. ⁊ ꝭm Gal. ponatur ibi piꝑ ⁊ cimiᵐ. Et docet ibi Gal. dare pedes lactātiū ꝗdrupedū coctos cuꝫ aceto ⁊ puleꝰ. ⁊c̄. Vinū ḡ nō det᷑ ſtoꝰ ieiuno. qꝛ qđ ledit ſanos ledit ifirmos. Comedat auenatum ordeatū cū lacte amigđ. Multa ꝑticularia occurrūt in paſſionibꝰ: ⁊ diuerſi appetitꝰ veniūt ideo deſideratis ⁊ appetitis aliquid eſt patienti offerendum ꝭm induſtriaꝫ ⁊c̄.

Declaratio in ꝗtidiana. Priꝰ ſciēdū ꝙ a ꝑnꝰ vrīa ē al. ꝓpt᷑ flegmatꝫ friditatem. Et eſt ſpiſſa propter eius humiditatē. Sed quādo maᵃ icipit digeri: efficit᷑ rufa aut ſubrufa cū ſuba mediocrit᷑ tenui: aut pigui ꝓpterea qꝛ nā ꝯuertit illud in digerēdo ad nām ſan. ⁊ aliq̄d de hūoribꝰ ⁊ ſupfluitatibꝰ digōnis cū vrīa extmittunt᷑. ¶ Scđo nota ꝙ dictū fuit in ſignis ꝙ pulſus eſt moll' ⁊ latꝰ ⁊ debil' ⁊ diuerſus. vñ dico ꝙ moll' ꝑꝑ hūiditateꝫ. latꝰ ꝑꝑ extēſionē arterie mollificate. q̄ facil'r extēdiᵗ ꝑꝑ nimiā hūiditatē. ⁊ eſt tardꝰ ꝑꝑ ꝑuitatem calorꝫ: ⁊ ē diuerſus ꝓpterea: qꝛ alñ nō dñat᷑ ſup nām. ⁊ tūc pulſus eſt fortꝫ. alñ maᵃ eſt magne reſiſtentie: ⁊ natura tūc nō pōt dñare ⁊ tūc pulſus eſt debil'. ⁊ ſic fit diuerſus. ¶ Terꝰ itelligēduꝫ ꝙ fe. ꝗtidiana q̄ a Gal. vocat᷑ anfimeria nō dr̄ ꝗtidiana ex eo: qꝛ ꝗtidie affligat: ſed iō qꝛ gñat᷑ de flāte putrefacto ex vaſa. qꝛ tertiana duplex affligit ēt oī die: ſꝫ tñ ꝓpt᷑ h̄ nō dr̄ ꝗtidiana: ſꝫ duplex tertiana nūcupat᷑. Dicit᷑ aūt a Gal. vbi ſupra anfimerina ab am qđ eſt circū ⁊ meos qđ eſt dies. eo ꝙ in circūeundo oībꝰ diebꝰ ſuos reiteret iſultus: vt dicit Geraldꝰ de cremᵃ. ¶ 4ᵒ eſt itelligēdū ꝭm ꝙ dr̄ in. 7ᵒ. liᵒ pātegꝰ. ꝙ poꝛꝰ ꝗtidiane ⁊ aliaꝝ febriū in q̄buſdā ſunt lōgi ⁊ in alijs breues. ⁊ h̄ accidit ꝓpt᷑ vnū triū. Pria cā eſt nā maᵉ: nā ſi maᵃ eſt multa groſſa ⁊ viſcoſa ⁊ frida fe. ⁊ poꝛꝰ eiꝰ erūt lōgiores: ſi aūt calidior ⁊ ſubtilior ⁊ minꝰ viſcoſa tota fe. ⁊ poꝛꝰ eius ſunt breuiores. ¶ 2ᵃ cā eſt fortitudo vl' debilitas vtutꝫ. virtꝰ eñi fortꝫ citiꝰ digerit ⁊ expellit. debilis aūt tardius. ¶ 3ᵃ cā eſt figura corpis: nā ſi corpꝰ ē ſpiſſum ⁊ viſcoſuꝫ ⁊ oppilatū ⁊ pori eiꝰ ſunt clauſi ⁊ oppilati: tota fe. ⁊ eiꝰ poꝛꝰ ſunt lōgiores. Et ſi corpꝰ ē ſubtile ⁊ rarū ⁊ pori eiꝰ ſunt apti tota fe. ⁊ eius poꝛꝰ erūt breuiores qꝛ maᵃ cito exalat᷑. ¶ 5ᵒ ſciēdū ꝙ qñ fe. ꝗtidiaᵃ fit a flāte acetoſo q̄uis ſit frigidū: tñ autores iubēt dare trociſcos đ roſ. ⁊ de berberꝫ ad ꝯfortationē ſtoꝰ ⁊ epatꝫ ⁊ ad refrigerādū cōplōnē febrilē. Sed qꝛ ſunt fridi iō debent dari cū aliq̄ decoctiōe apitiua ⁊ calia vt eſt decoctio anꝰ maratri ⁊ carui ad apiendū. Et trociſci dent᷑ ad tēperandū calorē fe. ⁊ mediciaꝝ calarū q̄ ꝯtinue miſtrant᷑. Per qđ dat᷑ itelligi ꝙ nunꝗ in iſta fe. nec i alia res cal̄ per ſe ſine cōmixtione fridoꝝ dñt dari vt maᵃ fe. vel eiꝰ mala q̄litas nō augmētet᷑. Dant᷑ ēt iſti trociſci vt dictū eſt ab cōfortandū ſtoᵐ ⁊ epar: q̄ multū ſunt debilitata ꝓpter vomitū ⁊ purgationes: vt ipſa ꝯfortēt ⁊ ſtipticēt. Et iſta miſtranda ſunt poſt digōnes ⁊ purgationē materie. ¶ 6ᵒ ſciendū ꝙ ex iſtis duabus ſpēbus flātis. ſ. vitrei ⁊ acetoſi pñt generari alie feb. q̄ ponunt᷑ ab aliq̄bꝰ doctoribꝰ. ſ. epiala ⁊ liparia. Vñ epiala dr̄ ab epi qđ eſt ſupra ⁊ algor qđ eſt frigꝰ. q. frigꝰ deſup. i. in ꝑtibꝰ exterioribꝰ. ¶ Ideo dr̄ ꝙ epiala eſt fe. in q̄ exteriora frigeſcūt ⁊ caliditas interiꝰ nimia ſentit᷑. ⁊ h̄ eſt: qꝛ ad ꝑtes exteriores mittit᷑ flā vitreū ⁊ ibi remanet expanſum ſup mēbra ſenſibilia ⁊ ſparſum tñ ꝓtūc nōdū eſt putrefactū nec ſupcalefactū iō infrigidat multū mēbra exteriora. Et ſic calor febrilis q̄ eſt ab alia maᵃ flātica interiꝰ putrefacta ꝑ iuxta poſitionē ſui ꝯtrij augetur ⁊ cremat partes interiores ⁊ nō pōt calefacere exteriores niſi poſt magnū tēpus iō dr̄ ꝙ poriꝰ eius durat q̄ſi per. 24. horas. Et dicūt aliq̄ ꝙ vt plurimū conuertit in quartanā ⁊ poriꝰ tñ durat qꝛ

ma^a est multa et copacta et grossa et stiptica et virtus debilis sopita. Et pp hoc vr ptinua qz quasi vnu parox^m attingit aliu et tn no est ptinua. Et e alia spes istius fe. flatice q vocat liparia et eius interptatio est epiale puersa. Et in ista frig^us interius coculcat et exteriora calescut ppterea qz colera vel fla salsuz expadit sup me^a exteriora et ibi putresc et interius est fla vitreu qd post magnu spaciu putrescit et expadit exterius. et de h sunt copositi vsus. Semp in epiala frigescunt exteriora. Interiora calet liparia vertit illi. Et pter has feb. scribit in panteg^i. li. 8. c. de fe. copositis et causis et significatioibus earu qp est vna feb. flatica in q sentit calor nimius in corpibus interioribus: et de illa ma^a sic putrefacta cito ascedit fumus acutissimus in corpibus exterioribus. Et h fit qz h ma^a no est viscosa: et sic sisis est calor in interioribus et exterioribus. et hec fe. vocat chimoroos et iste calor durat ad duratione parox^i et venit omi die. et ibide ait h paru qd est qda fe. in q sentit infinitus calore et frigiditate simul in corpis interioribus. et h ptingit qn fe. nascit ex putredine flatis vitrei. Calor em in ista fe. est pter putrefactione flatis. Frigus em est ex aliqua pte flatis nondu putrefacta. et vocat h fe. yselus et interptat hyes loga. vn sciedu qp lz Costan. imponat sibi qp ipe fecit pateg^i tn falsuz est: qz Rab^i coposuit ipm sicut ego repi in quoda antiquissimo libro vbi expsse ponit in pn^o Incipit liber Rab. phi. verutn Costan. mutauit titulu et pemiu. ysaach etia xpian^us coposuit viaticu et no Costatin^us vt fatet Gerardus cremo. super eunde libru. Pereat g latrones q metut et non seminauerut et ponunt falcem in messe aliena. ¶ 7° intelligendu qp sicut dictu fuit in pn^o in signis datis a Ga. in. ij. de crisi qp in pmis diebus hui^s fe. eger no sudat et ca est: qz ma^a nondu est digesta nec est abilis nec subtilis vt exeat p sudore. Sz cu elongat in ea dies in qbus natura facit et digerit et subtiliat dicta materia copactaz et grossaz et illa efficit digesta et subtilis et abilis expulsioi: tunc natura resoluit illa materia in fumu qua mittit ad cuti et ibi couersa i vapore aqueum in sudore p poros cut exterius emittit. vn ad sudore tria requirut. Primu e aptio poror. Secudu est mollicies cut. Tertiu e fortz nai potens digerere et resoluere illa materia et ipaz ad superficie cutis expellere. Costat aut qp in pmis dieb^us hui^s fe. ista no existut: io sudor in pn^o no erit: vt p^o dcm est. ¶ 8° dubitat si vinu copetit in qtidiana cu sit fe. et ois fe. est morbus calidus et siccus. 2° de mor^o. c. j. Si g dat vinu augmentabit feb. qz ome sicc additu suo sili facit illud maius et facit ipm feruere et sanire. ij. am^o. p^o. 14. ibi. In morbis minus periclitant egrotates &c. Ad hoc dicedu qp vinu competit in hac fe. sicut dicit Petrus hyspan^us que in suis clarificatioibus sequit Godo. vn si quotidiana est a flate salso no ita de directo copetit vinu sicut in alijs spebus. verutn competit qz digerit et aperit et puocat vrinam et cu hoc qd potius est confortat natura dumo sit albu vel claru debile p se vl p pmixtione aq: ibi etia iubet dare cibos calos et vinu al. et subtile. et pdicit ibi medicis indoctis. q dant cibos frios in hac: et tales credut extinguere fe. et extinguut spiraculu vite. Ga. vbi supra. Et rnde mihi quare no daret vinu: qz piper et ciminu et ruta cis pcedutur et multomagis vinu cu sit amicabilior nature. ¶ Nono dubitat de vomitu vtru copetat et videt qp no: quia qn egritudo et ma^a eius est sup diafrag^a tunc copetit vomitus. Et qn est infra diafragma copetit farma^a q ducat p inferius sed ma^a qtidiane est infra diafrag^a: qz in stoma^o. g &c. pna est bona. et ans p maiori est ypo. 4. am^o amph. 18. ibi. Supra diafragma dolores sursum farmacia inferius indigere sigt. vbi. s. ptz minor de se et p omes autores. Scdo probat qp no competat saltē in pncipio quia digesta medicari et no mouere cruda. Ad hoc dicendu qp vomitus competit in qtidiana. Primo qz submouet et subleuat materia que multu est inuiscata et tenax. Secudo qz parte eius euat et minorat eius qntitate quapropt alleuiat parox^m. Tertio qz sto^s multu grauat in hac passioe. vt dicit Ga. p^o de feb. ad Glau. qz ma^a pincta fe. qs. p maiori pte i sto^o ptinet et ad ipm fluit io expedit vt ipe sto^s alleuietur: ne supuenies cib^us in eo corrupat cu illa materia mixt^s. 4°. qz via ad expelledu est breuior qp si p inferri^s purgaret. Et tuc ad pma rone dico qp amph^s intelligit qn no adest fe. sicut dic Ga. in p^o in fine ei^s. Ad scdam. qn arguis qp ma^a nedu est digesta. dico qp qnuis in pnci^o ma^a no sit digesta tn vomitus iuuat ad digonem illa mouedo &c. ¶ Nono Bern. de gordonio magr bon^s bn loquit de. 4. humoribus. in. 4. ptib^s diei nalis: et h fz influctia supior et inferior bn diuidedo diem nale in. 14. hos fin h regnat. 4. huores qlibet p 6. horas et qlibet in finis horis magis mouetur. Vn sanguis regt in vltis trib^s horis noctis: et in pmis trib^s horis diei sole oriete et sequit motu solis q in oriete: et h facit rone pformitat qz digni or humor et dignior planeta et hoc de radice superiori de radice inferiori: quia natura in nocte

gñat sanguinē ꝓpter fortiorē digestiuā ⁊ mouet ipsaȝ in illa hora vt ea supfluis mūdet. Colera autē mouet i.6.hor̄ seq̄ntib⁹ seq̄ns.2am q̄draȝ motus solis q̄ ē cal'a ⁊ sicca ⁊ h̄ q̄ntū ad radicē supiorē: rōne aūt radiq̄ iferioris tūc mouet vt nō iflāmet sanguinē. Mel'ia aūt mouet in alijs.6. hor̄ seq̄ntib⁹ q̄ est q̄dra frīa ⁊ sicca rōne radiq̄ supior̄ ⁊ rōne radiq̄ inferioris vt ꝑ suū motū caliditas ⁊ hūidita sā. tempet ⁊ purget a supfluitatib⁹ melācoliq̄s. Flā vo mouet ꝑ alias.6.horas seq̄ntes q̄ est q̄dra frīa ⁊ hūida rōne ɔformitatī. Et vt tunc san. a supfluitatib⁹ flātiq̄ mundificet. Et iste hore sunt meq̄les ꝓm ascensionē signoꝝ. Quelibet em̄ hora durat tantū q̄ntuȝ medietas signi vni⁹ cuiuslibet ascēdit vel orit sup orizontē: ⁊ de hoc stant vsus. Tres lucis p̄mas. tres noctis tenet ⁊ imas. Serq; tenet colera: seq̄ntes ab illa hora. Niger hūor occupat: alias sex subseq̄ntes. Fleg̃ sex vltimis regnabit seq̄ntib⁹ horis. ¶ 10°. intelligēdum ꝙ flegma qd̄ gñat ex nimia fritate acidum efficit: qd̄ aūt ex nimio calore salsum fit. Si autē gñet a puo calore dulce fit aut sine sapore. 3°. am pho. 2°. 13°. ibi. Si vo hyems austrina fuerit

¶ Caplm .12. de quartana.

Quartana est fe. iterpolata de mel'ia ex̄ vasa putrefacta pueniēs por'm de. 4° i 4m diē faciēs. Ista diffinitio trahit ex dictis Ga. 2°. de differētijs fe. Circa istā materiaȝ intelligēdū vt pri⁹ tactū ē i.c.j. isti⁹ 4i. lii. ꝙ mel'ia q̄nq; putrefit intra venas. ⁊ facit feb. continuā. ⁊ hoc accidit raro vt dic̄ Aui. in p̄ma 4i. c. de q̄rtana. Et aliq̄n mel'ia putrefit extra venas ⁊ facit interpolatā. Et ista pōt subdiuidi. q: quedā gñat de melācolia naturali: q̄ ē ꝓpe fex san. ⁊ illa mel'ia natural' gñatur q̄n san. ⁊ alij hu. generant. Aliq̄n ista mel'ia a qua talis q̄rtana gñat est mel'ia adusta: que facta ē ꝑ adustionē hu. alioꝝ: vt dic̄ Ga. 2° de crisi. ꝙ q̄n san. putrefit de subtiliori pte ei⁹ efficitur co. ⁊ de grossiori efficit mel'ia. Et preter hoc q̄daȝ q̄rtana fit de mel'ia: q̄ mag̃ trahit ad naturā san. Alia est q̄ trahit ad naturā col'e. ⁊ sic de alijs.

Cause fe. q̄rtane sūt oia q̄ iuuāt ⁊ multiplicant in corpe mel'iam: siue illa sit natural'. s. fex ⁊ colamētū san. ⁊ alioꝝ hu. siue illa mel'ia veniat ꝑ adustionē san. ⁊ alioꝝ hu. Exēplū p̄mi sic sūt lōg⁹ vsus ⁊ comestio rerū multiplicātiū hu. mel'icū. Et p̄° de pane. panis milij ⁊ panis opir⁹ ⁊ panis arsus lētes fabe ⁊ suba oiuȝ legūim castanee ⁊ case⁹ salit⁹ ⁊ antiq̄ pisces salsi ⁊ desiccati. de carnib⁹ aūt est caro bouina leporina ceruina ⁊ oīs caro salsa effumata caules ⁊c̄. Exm 2i sicut ē vsus reꝝ adurentiū san. vt sūt allia pip nasturciū sinap̄. forte vinū nectar aq̄ ardēs oēs species herbe ⁊ grana excellent calide. ⁊ p̄cipue nimi⁹ labor: vt q̄n fit lōga itinera° in tpe estiuo ⁊ in dieb⁹ canicularib⁹: sil'r lōga ira freq̄ns ⁊ ɔtinuata nia tristi a. sil'r lōge fe. p̄cedētes in q̄b⁹ sang. ⁊ alij hu. adurunt ⁊ putrefiūt ⁊ ꝑ magnū calorē ɔuertuntur in mel'iaȝ q̄ nō euāt imo remanet i corpe ⁊ putrefit: ⁊ fac̄ q̄rtanā. sil'r passiōes splēis iuuāt ītra q; cā: vt ē oppila° apa duricies ⁊ sil'ia. ⁊ ad h̄ iuuat cōpl'o radical' ⁊ fluēs mel'ica q̄ ad h̄ est inclinata vt generet mel'iaȝ. sil'r tp̄s autūnale ⁊ alia pticularia tēdētia ad fritatē ⁊ siccitatem ⁊c̄.

Signa q̄rtane sumūt a reb⁹ naturalib⁹ ⁊ a reb⁹ nō naturalib⁹ ⁊ a reb⁹ ɔ̄ naturā: vt dic̄ Cōsi. i pāteg. ⁊ iplicite Aui. in. c. ꝓprio. Ex reb⁹ naturalib⁹ vt q: est mel'ice cōplōnis male colorat⁹ colore citrino vl' cinericio vel fusco vel plūbeo ⁊ mēa pauce carnis ⁊ macra ⁊ nigra i colore. Sumūt etiā a reb⁹ nō naturalibus q: fuit vsus cibis q̄ȝ natura ē gñare mel'iaȝ sic sūt caules ⁊ case⁹ antiqu⁹ ⁊ carnes salse effumate ⁊ oēs spēs leguminū caro leporina ⁊ ceruia vel q: fuit vsus reb⁹ sanguinē adurētib⁹ vt nimi⁹ labor i tpe estiuo ⁊ lōg⁹ vsus spēꝝ. s. pipis ȝȝi. ⁊ sil'r herbarū vel seminū cal'oꝝ vt allioꝝ sinap̄. nastur' eruce ⁊ sil'ia vel q: diu stetit in freq̄nti ira ⁊ tristicia. vl' q: fuit in mult̄ ⁊ freq̄ntib⁹ vigilijs. vel q: p̄cesserūt fe. lōge ⁊ erratice. oia ista iuuāt ad multiplicationem mel'ie. Et q̄n fe. periodica adest ⁊ ista i maiori pte precesserūt: figtur ꝙ illa ē q̄rtana. Sumunt etiā a reb⁹ cōtra naturā. p̄mo a morbo: quia affligit de 4°. in 4m ⁊ est morbus frigidus ⁊ siccus quo ad materiā saltē ancedentē q̄uis calida propter putrefactionē. Sumunt etiā signa ab accidentibus morbi: q: quartana fe. icipit cū frigore pauco. deinde augmentat frigus: deinde minoratur prope statū por'. sicut fit in fe. flātica. sicut dic̄ Auicē. Deinde expandit calor ꝑ totū corp⁹ cū horripilatiōe. nō tn̄ est vehemēs calor sicut in tertiana ⁊ ē maior q̄ in q̄tidiana. Et dic̄ Aui. ꝙ nō cōp̄hēdit totū corp⁹ s̄ ē cū horripilatiōe mixta cuȝ frigore ⁊ aliquātulo dolore: q̄si frāgant ossa. Et ista sūt ꝓꝑ grossitiē mae ⁊ frig⁹ ei⁹. Et euenit aliq̄n talis cōpressio ⁊ ɔfricatio: ꝙ dētes strident. Pulsus est in p̄n° paru⁹ ⁊ dur⁹ ⁊ tardus ⁊ occult⁹. ac si esset pulsus senis. Urina in p̄n° est alba declinans ad viriditatē cū priuatiōe digestiōis. ⁊ post p̄ncipium diuersificat vrina: ꝓm qd̄ diuersificat gñatio melācolie ex diuersis hu. vt dicit Aui. Et

in q̄rtana repit̄ cut̄ arida ⁊ ficca cū colore plum beo ⁊ nig°. Si m̄ria q̄ fac̄ q̄rtanā: fit a san̄ adu/ sto: an̄cedūt siḡ san. ⁊ forte fe. san̄ ꝑcesserunt. ⁊ vrina est ru. ⁊ adest ꝯueniēᵃ ꝑticulariū. vt ē etas cōple°tps. ⁊c. ⁊ pulsus ē plen⁹ magn⁹. Si a flāte abusto por⁹ diuti⁹ durāt ⁊ accidit eis mai⁹ frig⁹ ⁊ lōgi⁹ ⁊ sudor tardior: ⁊ vria grossior ⁊ durities in pulsu mior. ⁊ venit talis q̄rtana p⁹ fe. flāticas.
¶ Si est a co. adusta pulsus ē velocior ⁊ por⁹ i cipit cū horripl'one ⁊ frigore i carne ⁊ cū sudore in fine: por⁹. Aduenit eis ira ⁊ furor ⁊ forte ꝑcesserūt fe. colerice. ¶ Si a m̄ria: siḡ iā sunt dicta.

Judicia in q̄rtana. Primū iudiciū ē Aui. in p⁹. 4⁹. in. c. ꝑpo Raro durat q̄rtaᵃ q̄n in splene fit oppila°aut dolor aut durities. ¶ Scd̄o iudicat ypo. Estiue q̄rta⁹ vt m̄rū fiūt breues. autūnales vō lōge. max̄ie q̄ ad hyemē ꝯiūgunt̄. 2°. āph. am°. 25. ¶ Ter°fe/ brib⁹ iordiate vagātib⁹ q̄rta⁹ future st̄. certius tn̄ circa autūnū. 3°. ꝑnost can̄. 29. ¶ Quarto q̄r/ tana q̄ nō venit cū a ꝑate splenis vl' aliq̄ passiōe ei⁹: nō ita lōga nec ita mala: sic si veniret cū eis: q: talis ꝑducit egrū ad ydropisiz. ¶ Quito ꝑ/ nosticat Aui. q̄rtaᵃ q̄n ē salua. i. q̄n ē sine a ꝑate ⁊ sine alia egritudie ⁊ bn̄ gubnat̄ nō ē piculosa ⁊ liberat egrū a mal' egritudib⁹ ⁊ mult̄: sic ē melā colia epileᵃ ⁊ spasm⁹. q: m̄ā a qua ḡnat̄ ē ficca. ⁊ quātū ē de se: e egri°fine piculo q̄uis longa sit.
¶ Sex°iudicat Aui. q̄n i q̄rtaᵃ nō accidit error: nō durat vltra vnū ānū: q: sic egritudines acute iudicant ꝑ motū lune sic ⁊ cronice ꝑ motuz sol'. Et alī durat vsq; ad. 12. ānos q̄n male gubnant̄ alī ꝑ. ij. alī ꝑ. j. cū dimidio. ¶ Septio si q̄rtaᵃ bn̄ gubnet̄ ⁊ regat̄ in autūno ⁊ hyeme cū bona dieta ⁊ purgatioib⁹ ⁊ digestiuis debit̄; ⁊ splenis ⁊ epat̄ ⁊ sto⁹ obſuatiōe in tp̄e ver̄: freq̄nt̄ curat̄ an̄ finē maij. ¶ Octauo q̄rtaᵃ q̄n fit ex m̄ria ex san̄ ḡnata: ē breuior̄ spacij ⁊ citior̄ cure. deide illa q̄ fit ex co. deide flāte. deide m̄ria. ⁊ hoc dicit bern̄. de gordo°. ¶ Nono iudicat̄ f'm Ras. ⁊ ē ꝯsiderādū an fe. ⁊ ei⁹ accn̄ᵃ ⁊ sue accessiōis lōgi/ tudo minoret̄ ⁊ q̄ currūt in ca. ⁊ h̄ bonū ē. h̄ ille. io. ad almās. c. de q̄rtaᵃ. ¶ Decio coḡsces ⁊ iudi cabis statū egritudis ꝑ fortissima accn̄ᵃ ⁊ dete/ riora cū stat⁹ sit forti⁹ tp̄s oib⁹ tp̄ib⁹ mor⁹. Haly d̄ regali dispōne. c. ꝑpo. ¶ Undec̄mo iudicabis digōnē ma°isti⁹ ⁊ alteri⁹ mor⁹ ꝑ mitigatōez por̄ mor̄ ⁊ minoratione cor̄. Haly ibidē. ¶ Duodeci mo iudicat Gal. in p°de fe. ad Glauco. c. 8° sic. int̄ deficiētes. i. iterpolatas acutissima ⁊ mitissi ma ē tertiaᵃ. lōgissima vō ⁊ sine piculo quātū in seipsa ē q̄rtaᵃ. vbi supra. ¶ 13ᵐ. iudiciū sic ypo. in. 4° āph. am°. 30°. ⁊ extēdit̄ ad oēs fe. iterpola tā. Quibuscūq; exacerbatiōes fiūt vl' por⁹: si i q̄ hora fe. dimiserit: in crastinū eadē hora accipiat discrita. i. lōga. ¶ 14°. ē ypo. sic a q̄rtanis hiti n̄ valde a spas̄°apphēdunt̄. si vō apphendant̄ ⁊ superuenit q̄rtana: soluūt̄. 5°. amph. amph. 7°.

Curatio q̄rtane. Et p°aliq̄ can̄. vl'es curatiui ꝑmittant̄ in q̄b⁹ in ḡnali cura q̄rtane ꝯtinet̄. ¶ Prim⁹ ē Haly. i. 3°. de regali dispōne ⁊ ē ēt Aui. in pᵃ 4⁹. In q̄rtaᵃ si vides in pulsu magnitudinez ⁊ velocitatē non multā ⁊ vrina est ru. grossa ⁊ habitudo plena ⁊ etas iuuenil': acceleranda est sanguis minu° de vena basilica aut de splenetica de manu sinistra ⁊ si san. exit ru. ⁊ clar⁹: stati claude venā. ⁊ si ni/ ger aut turbid⁹: aufer de san̄ f'm mēsurā neces/ sitatis. ¶ Scd̄s ē Haly ibidē. Nisi san. multum videat̄ abūdare: nullo° flōia ē attētāda ꝑꝑ cām supradictā. ¶ Terti⁹ nullū medicamē forte laxa tiuū in ꝑn°q̄rtanarijs ē offerēdū. q: tal' hu. me/ lancolic⁹ diu remāet crud⁹. ⁊ ꝑꝑ suā grossitiez ⁊ duritiē in ꝑn°nō poterit eūari. s; bonū ⁊ subti/ le eūabit̄. ⁊ grossiū ⁊ idigestū remāebit. ⁊ sic se. magis ꝯfortabit̄. de clistere lenitiuo ⁊ minoratia purgatiōe nō negligē°. ¶ Quart⁹ ē Haly ibidē. Talit̄ ingeniādū est in q̄rtana cū cib⁹ ⁊ potib⁹ ⁊ herbis ⁊ fructibus aliq̄bus: q; vēter declinet ad mollitiē. Et ꝯstipatio cū istis euitet̄ vel saltē cū mollitiuo clisteri. ¶ Quintus est Haly ibidē. ꝑ hibe quartanarios a cibo in hora accessiōis: vt natura in resistēdo mor° potius occupet̄. ¶ 6⁹. seq̄t̄ imediate. In q̄rtaᵃ non oz vti balneis: nisi cū status ei⁹ aduenerit ⁊ declina° icepit. ¶ 7⁹. Tota die q̄rtanarij ꝯuēi' ḡnationi colere nigre. ¶ 8⁹. ab oibus autūnalibus fructibus ⁊ alijs re centibus q̄rtanarij sunt ꝓhibēdi: q: hu. grossos ⁊ cito corruptibiles ḡnant ⁊ faciūt oppilatōes. ¶ 9⁹. caueāt ab aere frio ⁊ in aere calo vl' tēpe/ rato sit hita° cor̄. ¶ 10⁹. oēs q̄rtanarij cib⁹ ⁊ po/ tibus idigēt ⁊ medicis apitiuis ⁊ hn̄oz cōcula tionē ꝓhibētibus. Et regimē cor̄ ad caliditatē ⁊ humiditatē inclinet̄ ꝑ maiori parte. ¶ 11⁹. pro pterea q: materia huius egritudis est dura ⁊ cō pacta ⁊ status eius remotus ē a ꝑn°: iō nō mul/ tū subtill' eger a ꝑn°ē dictādus. s; tal' cib⁹ ⁊ poti bus reficiat̄: q; vtus eius salua ad statū valeat ꝑ uenire. ¶ 12⁹. in hac egrit̄ nō offerant̄ res excel/ lenter cal'e aut deficcantes: ne talis materia īde ḡnata faciat se ꝓlongari vel duplicari aut in cō tinuam conuerti. ¶ 13⁹. est. ꝓ frigida excellenter

mīſtrāda nō ſūt:q: materiā infrigidāt ⁊ coagu-
lāt ⁊ digōnē ipediūt ⁊ euacuationē pturbāt. Ge-
rard⁹ ſup viaticū ponit iſtos duos vltimos cañ.
¶ 14⁹. q̄ternarij ſpectare debēt pox^m iſto⁰ ieiuno
vt dic̄ qūt⁹ cañ. ⁊c̄. ¶ Curatio pticularꝭ q̄rta^c iu-
xta tenorē 10^t. cañ. regat̄ pa. bonis cibis ⁊ potib⁹
in quib⁹ ſint res apitiue: ⁊ iſta ſūt pulli gallinaꝝ
⁊ pdicū ⁊ faſianoꝝ ⁊ capt⁹ lactās ⁊ galline iuue-
nes ⁊ pet⁰. ⁊ boragī ⁊ malue ⁊ ſpinargia ⁊ piſces
ſq̄moſi de aq̄s mūdꝭ. Et ſi in pn⁰ menſe capiat
pruna damadꝫ vl' paſſulas ſine arillꝭ. ⁊ poſtea bi-
bat de iure galline vel capti vl' cauliū rubeoꝝ p̄-
me bullitiōis vel galli antiq̄ ⁊ ſic vtiq̄ꝫ q̄rt⁹ iplebi
tur cañ. ⁊ alleuiabit̄ egrit⁰. Idē opat̄ ius malue
⁊ attriplicꝭ ⁊ boragī ⁊ mercurial' ⁊ cicle pate cū iu
re mutonis vl' capri vl' galline ⁊c̄. Et vt 10⁹. cañ. i-
pleat̄ vtat̄ ordeato ⁊ auenato ⁊ lacte amigꝺ. co-
cto cū extremitatib⁹ capti pfecte bullitꝭ cū pe:ro
⁊ croco. Et ſm iſtū cañ. vꝫ cōpetere oua ſorbilia
⁊ piſces petroſi pui ⁊ ſq̄moſi pati cū per⁰. ⁊ cy-
namomo ⁊ croco ⁊ ſale ſꝫ pcēdo ſupfluo cibo et
potu: ſic gubernēt̄ p aliqꝺ tp̄s pnoſticādo q̄ iſta
egritudo ē lōga ⁊ n ōvult dimittere patiētē apud
hyemē. Si aūt egritudo nō vꝫ alleuiari imo oti-
nue creſcit: tūc rōnabile ē q̄ ma^a aliq̄lit̄ purget̄
⁊ pus cū oxielle ſimplici vl' diuretico vl' cū aliquo
digtio hūorꝭ peccātꝭ. ma^a deide purget̄ cū iſta co
latura pcedēte lenitiuo diſteri. ℞. floꝝ boragī ⁊
bugloſ. polipodij q̄rcꝭ cene ani^t añ. ℥. ß. paſ. mūꝺ
ab arillꝭ ℥. j. ß. decoctio ⁊ in colatura ponat̄ pul'. ſe
ne ⁊ epithimi añ. ʒ. j. ⁊ ß. cortic̄ eblicoꝝ ⁊ bellicoꝝ
añ. ʒ. ij. ß pot⁹. In. 2^a ⁊. 3^a. vice digerat̄ materia
cū oximelle diuretico mixto cū decoctiōe epithi^t
⁊ fumi terre ⁊ ani^t. deide purget̄ cū diaſene ⁊ di-
aboragiato vel cū ſupradicta decoctiōe facta i ſe
ro capno ⁊ addat̄ lapiꝺ. lazuli. ʒ. ij. elct^m de ſucco
roſ. ʒ. j. ⁊ ß. Iſtis aūt ſic icepꝭ ſi ſig̃ apparēt ſang.
ꝭ. flōia de baſilica i brachio ſiniſtro. ⁊^c adimple-
bis b^m cañ. Et ſi adhuc vꝫ ſan. abundare ꝭ. flōia
de ſaluatella in manu ſiniſtra ⁊ poſt iſta digerat̄
ma^a cū iſto ſir⁰. ℞. radic̄ apij ⁊ fen^t. ⁊ graminis
bruſci ſpaḡi mediani cortic̄ ebuli ⁊ ſambuci fraxi
ni ⁊ geneſte ⁊ tamariſci. añ. m. j. conq̄ſſent̄ ⁊ tem
perent̄ p diē ⁊ noctē in aceto fortiſſimo albo vel
claro nō in vaſe cupreo: q: recipit inde ſaporem:
ſ in ligneo vel terreo. deinde addat̄ cicoree cū to
to germādree vtriuſq̄ꝫ ſticados vtriuſq̄ꝫ calamē-
ti eupato^t. añ. ℥. j. ſcolopēd^e. in ß. abſin^t mēte enꝺ
ſcariol' melliſſe. añ. ℥. ij. 4. ſe. frigidoꝝ minoꝝ lac-
ce cappar ſpice^t ⁊ cel^ce. añ. ʒ. j. ⁊ ß. mell'. roſ. ꝭ. ij.
uc^t. ꝭ. j. ß. ſir⁹ ⁊ detur cum aqua decoctiōis ciceꝝ

ru. ⁊ ſpice^t. Iſte ſir⁹ dꝫ fieri cum aqua ferrata ⁊ ē
mirabilis ad omnē quartanā. Poſtq̄ cognoueꝭ
digōnē ma^e euacua cū geraruffini vel cū colatu
ra ſupi⁹ dicta in q̄ diſſoluant̄ indoꝝ ⁊ bellericoꝝ
añ. ℥. ß. tēperent̄ p. 6. horas. deinde fricent̄ ⁊ colē
tur etiā offerant̄ ⁊ imediate poſt colaturā acce-
ptā det̄ lapiꝺ. lazuli abluti. ʒ. j. Poſtq̄ aūt fuerit
purgat⁹ ⁊ accidētia icipiūt diminui: capiat ter in
ſeptimana tiriacā aut metridatū cū vio decoctio
nis agrionie. Si aūt ma^a eſt rebell' digōni ⁊ ino
bediēs nec ſig̃ digōnis appent nec ſint hōra alle-
uiant̄ tūc regat̄ pa. dicta cal'a ⁊ hūida: ⁊ teneat
ſe in calore: ⁊ iteꝝ de nouo icipe digerere mate-
riā cū aliquib⁹ ex iſtis. ſ. oximelle diuretico ⁊ ſq̄l
litico vel ſir⁰ de abſin⁰ cū apozima^e de radicib⁹ a-
peritiuis ſir⁹ de biſantijs ſir⁹ de ſq̄nāto oſil'r va-
lēt. Et vꝫ oſerua achori p ſe ⁊ oſerua radic̄ apij ⁊
maxie q̄n eſt durities ſplenis. ¶ Et iteꝝ purget̄
cū hac colatura q̄ purgat colerā nigrā. ℞. paſſ.
ab arill'. mūꝺ. ſene abſin^t floꝝ boragī. polipoꝺ.
q̄rcꝭ epithi^t an^t. añ. ℥. ß. ꝭ. decoctio i ſero capno: ⁊
in colatura tēpet̄ cortic̄ mirabi. eblicoꝝ ⁊ belleri
coꝝ. añ. ℥. j. p totā noctē ⁊ fricent̄ fortit̄ ⁊ colent̄ ⁊
colatura offerat̄. Et' ē intelligendū q̄ q̄n in vrina
appet rubedo tūc cū digtis debēt miniſtrari aliq̄
ſ ia ſil'r cū euacuatis vt enꝺ. ſcariola ſcolopend^a
⁊. 4. ſe. fria maiora ⁊ miora ⁊ ſanꝺ. ⁊ roſ. ⁊ ſilia ⁊
hoc ad repmendū calorē reꝝ cal'aꝝ. Et p electijs
detur triaſāꝺ. roſata nouella ⁊ zuc. roſ. In cā cal'a
i viatico iubet̄ dari apozima de radicib⁹ apitiuis
cū ſir⁰ de abſin⁰ ⁊ iubet̄ ma^a purgari cū vomitu
Comedat tū añ vomit⁹ puocationē p. ʒ. horas
rotulas rafani gallicani ipatas in melle. ⁊ p⁹ cūꝫ
pl'ūa ⁊ oleo vomit⁹ puocet̄: ⁊ in fine pox^ſi eſt po^e
ſudor puocet̄. Et ego hūs in mea iuuētute fe. q̄r
tanā p̄ſentiēs pox^m euenire itrabā lectū ⁊ pan-
nos cal'os aliq̄n tegulā calidā pedib⁹ faciebam
applicare. aliq̄n cucurbitā plenā aqua cal'a vt dā
na frigorꝭ euitarē: ⁊^c tranſiebat frigus. ⁊ poſtea
veniebat calor. ⁊ poſt ſudor in fine peroxiſmi et
aliq̄n puocaui vomitū in pn⁰ pox^t ⁊ añ pn^m poſt
acceptionē cibi ⁊ ſic otinuā⁰ dimiſit me fe. in fine
ſeptēbris: q̄ inceperat i vigi^a ſcti laurētij imediate
pcedētꝭ. nullos tū fruct⁹ recētes cōedi. Laus deo
vino ⁊ vero. dīc Aui. auctē Ga. Sic Ga. inq̄t ſa
naui pl'imā gētē a q̄rtana ſic dedi eis in potu p⁹
digōnes ſoluti^m. deinde dedi eis in potu ſuccum
abſin^t. ⁊ inde dedi eis tiriacā. Et dico q̄ aſſa ⁊ pi
per ſingularia ſūt iuuamēta valde. h̄ ille. Vltra
hoc ponūt multi autores: q̄ q̄dā q̄rtana magis
attinet ſan^t. alia magis flāti. ⁊ ſic de alijs. Et ſm

hoc diuersificat cura fm diuersitatē hūoꝝ: a q̄ ta lis mīa gñat. Si g̃ in aliq̄ p̄cessit morb⁹ sanguineus ⁊ ꝯ⁹ isti⁹ fit san^{ci}. ⁊ appent vene plene ⁊ vrina ru. ⁊ grossa ⁊ pulsus plenus ⁊ alia pticularia ꝯueniāt: tūc dr̄ ꝙ ista q̄rta^a est a mīa facta per adustionē san. ⁊ tūc det me^a digestiua. in q̄ n̄ fit calefactio. sic ē orizacara ⁊ sir⁹ de prunis ⁊ oxifeni^a ⁊ mel ros. ⁊ zuc. ros. ⁊ viol. ⁊ ptisana ⁊ sirup⁹ end. ⁊ sir⁹ scariole ⁊ sīlia. ⁊ dent malagñata. deinde det me^a q̄ purgat san. ab hu. adustis ⁊ mīq̄ ⁊ p⁹ puocet vomit⁹ in p̄n^o pox^l fcā p⁹ flōia de basilica. deīde purget cū ista colatura. ℞. carniū prunoꝝ damasq̄. 15. nūero pass. muñd iniubarū sebest. floꝝ boragi ⁊ buglosse viol. añ. ʒ. j. ß. decoctio in q̄ dissoluat cortiq̄ mirab. cit^l. ʒ. j. cassie fi. ʒ. ß. det p vna dosi: ⁊ vz in cā sanguinea ⁊ colica ❡ In q̄rta^a pcedēte a mīa gñata ex colera vl' i q̄ colera hz ptē: ⁊ p̄cessit tertiana vl' ali⁹ morbus coleric⁹ ⁊ pulsus ē velox ⁊ vrina citrina ⁊ colica ⁊ alia pticularia ꝯueniūt ⁊ tūc digerat ma^a cuz orizacara vl' sir^o viol. ⁊ ros. ⁊ vtat lactuq̄ portulaq̄ boragi ⁊ spinargiia ⁊ mercuriali ⁊ fumo terre in suo tpe: deide purget cū decoctiōe supradicta: vl' digerat ma^a cū sir^o de capill' veneris vl' cū isto sir^o. ℞. dianthos capilli venerl scariol' end rostri porq̄. añ. ad. ß. 4. se. fridoꝝ minoꝝ se. brusci. añ. ʒ. iij. scolopēd cortiq̄ tamarisci. añ. ʒ. j. zuc^l q̄rt. 5. ß. sir⁹: ⁊ det cū aq̄ scolopendrie ⁊ purget cū oxifeni^a ⁊ māna ⁊ cassia fi. ⁊ sīlibus. ❡ In q̄rtana aūt de flāte in q̄ vrina est alba ⁊ grossa ⁊ sitis pua ⁊ ꝯ^o flātica ⁊ forte aliq̄s morb⁹ flāticus p̄cessit. Et alia pticularia ꝯueniūt tūc det apozima de radicib⁹ apitis cū semib⁹ cal'is apitiuis p digtio cū mēta ⁊ absin^o ⁊ melle ros. Purgetur ma^a cū turbith ⁊ agarico ⁊ lzebulis ⁊ diacartamo ⁊ pulpa colloq̄ntide. Et in oib⁹ istis respiciātur cañ. vles: q: vomit⁹ in isto casu multū vz: q: flā vrplimū ad sto^m ꝯcurrit ⁊ iō puocet vomit⁹ in p̄n^o pox^l. ⁊ post pfectā eūonē in isto cāu multum vz tiriaca ⁊ metridatū ⁊ sīlia. deide gubernet vt supra dictū est. De q̄rtana fcā a mīa: cura posita est añ oēs. Sed hic est itelligēdū ꝙ tiriaca mag ⁊ metridatum ⁊ aurea alexādrina ⁊ sīles medicie debent ministrari post digōnez ⁊ eūationē ma^e ⁊ nō añ: q: magi mouerent mām ⁊ dissoluunt sine ꝯsumptiōe vl' eūone ei⁹. Dixerunt aliq̄ ꝙ succ⁹ absin^l distēperatus cum aceto dat⁹ trib⁹ aurorꝭ ꝯtis curat q̄rtanā. Idē dicunt de succo berbene distēperato cū vino. h̄ itelligitur purgata materia sufficiēter. Itē ponit Haly de regali dispōne ꝙ locuste lōge suspēse ad collum curāt q̄rtanā. Scribit etiā in p̄^o libro kyranidarū ꝙ cor anicule q̄ torq̄t collū q̄ vocatur in ligua beernēsiū tortura luna deficiēte: si suspendat ad collū patient q̄rtanā curat. Ista sunt experimēta ⁊ poti⁹ empica. Cōserua fcā de radicibus apij ⁊ ꝯserua q̄ fit de florib⁹ tamarisci: vt in isto casu. Silr vsus cassie fi. cū epithimo ⁊ folliculis sene. ❡ Vel fi sic. ℞. ꝯserue radiq̄ apij. ʒ. ij. cassie fi. passate p sedaciū. ʒ. iij. folliculoꝝ sene. ʒ. j. epithimi. ʒ. j. ꝯserue buglos. ʒ. vij. zuc^l panis ʒ. ij. ß. mixtura ⁊ offerat sto^o ieiuno q̄libet die. ʒ. v. cū vino decoctionis lilifagi. Dicit ꝙ succ⁹ tapsi barbati dat ter añ pox^m p vnā horā curat q̄rtanā. Flōia de saluatella sinistre manus in hora accessionis curauit multos: me vidēte q̄uis sit ꝯ regulas art. Ex sanguie asini ⁊ succo corrigiole ⁊ aceto si fi q̄si vnguentū ⁊ vngant q̄rtanarij sanat eos. kyr. 2°. Cor leporis in pāno missum ⁊ suspēsum in collo idē facit ēpericuz ē succus calamē^l sumpt⁹ cū vino añ horā accessionis curat q̄rtanā. Gordoni⁹. Oia ista itelligunt cū bono regimine ⁊ purgata ma^a. Vngunt spina dorsi cū oleo benedicto ⁊ oleo de lilio ⁊ vnguēto arogon ⁊ marciaton. in hora magni frigoris balnea humectantia valent in fine quartane qr tunc materia iam est subtiliata: ⁊ sic euacuabit per sudorem ante autem non valet.

Declaratio in q̄rta^a. ❡ Pri^o sciēdū ꝙ iuuenes nouit vxorati si multū in p̄n^o ꝯtinuēt cū vxore freq̄nt icurrūt in hāc febre. Prio rōne nimij coit⁹ virt^x debilitat ⁊ mali in corpe multiplicant hūores. ⁊ sic in fe. decidunt freq̄nt: q̄ rōne mali regimis plōgat ⁊ in q̄rtanā ꝯuertunt. Iō phibēdi sunt a coitu si cito voluīt sanari. ❡ Scdo q̄rit q̄ūo locusta suspēsa ad collū curat q̄rtanaz dr̄ ꝙ si ista empica aliq̄d opent illud faciūt a tota p̄ṗetate q̄ est virt⁹ abscensa ꝯns formā specificā illi⁹ rei mediāte certa alicui⁹ vl' aliquoꝝ corpoꝝ supcelestium influētia. Sed tūc du^r q̄ ē illa tota p̄ṗetas. ❡ Iuxta hoc multa dicta dixerūt autores. Naz Auer. in. 5. coll'o vr̄ dicere ꝙ sit ꝯ^o. Alij dicūt ꝙ est forma sub̄alis illi⁹ cōpositi. Alij dicunt ꝙ est totū mixtū scz forma ⁊ sb̄a ⁊ ꝯ^o q̄d Aui. vocauit totā sub̄am in doctria. 2^a. fen. primi cañ. c. 15. q̄n dicit ꝙ res q̄ nō ē opans ma^a nec q̄litate: illa est opans a tō suba. Nota h̄ ꝙ intētio Auer. vbi supra fuit ꝙ ꝯ^o p̄pria sub rōne q̄ declinat ad qualitatē obi sub debita p̄portiōe. illud dr̄ tota p̄prietas. Ut veri⁹ ⁊ clari⁹ loquamur dicamus ꝙ tota suba vl' p̄ṗetas p quā admixtū operat aliquem

effectũ: cuiꝰ ꝑductiõis cã naturalr loqndo ẽ ignota. ẽ q̃dã vtꝰ vl' natural' põ ꝯñs imediate formaꝫ subalẽ rei acq̃sita cũ ĩfluẽtia corpoꝝ supracelestium ad h̃ specialẽ ĩfluẽtiã hñtiũ ĩ itroductiõe forme. Et vꝫ eẽ de mẽte Aui. in. 2ª. fen. pª. doctri. 2ª. sũma pᵐa. c. 15. ꝛ ĩ libello deviribꝰ corđ. trac. pᵒ. c. vltio. vñ Arnaldꝰ ĩ trac. de causis sterilitatꝭ ait sic. Dicit̃ aũt ꝓprietas ꝓpa nã ad quã acq̃rendã ꝓpriaꝛ subalis forma mixtionis disponit̃ sic̃ accidit cuilibet mixto. ꝛ hec natura occulta đr: tum q: ignorata vtplĩn. tñ q: via rõnis nũq̃ cognoscitur: sic̃ cognoscit̃ dñiũ cõplõnis q̃litatꝭ cõplonal' Et ꝑinde ꝯᵒ đr natura. nõ q: ꝓpe noiari põt. Et via ẽt rõnis cognoscit̃: tota aũt ꝓpetas nũq̃ nĩ ꝑviã expimẽti cognoscit̃. Et ĩ h̃ cog̃scit itellectus q̃ ĩ aliq̃bꝰ opatiõibꝰ medicĩe p̃fuit expimentũ q̃ rõ: q: multa stãt ĩ expiᵒ q̃ nũq̃ fuerũt nec de p̃ñti stãt in rõne. ¶ 2ᵒ cognoscit itellectꝰ q̃ nõ oẽ expimẽtũ p̃t vallari rõne nec ꝯfirmari. Ista aũt ꝓprietas p̃t sic describi. ꝓprietas ẽ q̃dã vtꝰ vl' natural' põ. ꝯñs imediate ꝛ ĩsepabil'r formã subalẽ rei adductã sup ipam sub determĩata ꝓportiõe adiuuãte celesti influẽtia. Ex supradictꝭ pꝫ q̃ tõ. ꝓprietas nõ est ꝯᵒ pꝫ: q: si sic illa q̃ haberẽt eandẽ ꝓprietatẽ haberẽt eandẽ vel silẽm cõplõnẽ. ꝯñs ẽ falsum: q: reubᵐ ꝛ tamarindi a tota ꝓprietate attrahũt colerã: ꝛ tñ nõ sũt eiusdẽ cõplonis. ¶ 3ᵒ intelligendũ: q̃ ĩ q̃rtaª s̃m dicta autoꝝ vrine apparẽt diuse s̃m diusitatẽ coloꝝ hũoꝝ ex quibus fit q̃rtoª. vñ nõ appent diuse in q̃libet spẽ q̃rtane s̃ s̃m diusas spẽs hũoꝝ a q̃bꝰ gñat̃ tal' mr̃ia. vñ si f̃. a mr̃ia sanᶜᵃ vrina fit rubea ꝛ spissa ꝛ si a colerica: fit citrina vel subcitrina. Si aũt fiat q̃rtana a flãte adusto: vrina appet al. ĩ colore ꝛ spissa in suba. Diuersificat̃ etiã vrina s̃ꝫ diuersitatẽ tẽpoꝝ morbi etiã s̃m digõnẽ vel indigõnẽ maᶜ morbi. ¶ 4ᵒ intelligẽdũ ẽ q̃ dictũ fuit in. 7ᵒ iudicio q̃ q̃rtana q̃ fit ex mr̃ia san. ẽ salubrior ꝛ breuior. ꝛ ẽ verũ ꝛ cã istiꝰ ẽ: q: sicut dicit Ga. ĩ. 2ᵒ de cõplonibus. c. 6. in fine. c. q̃ san. omnibꝰ hũoribꝰ melior ꝛ ꝯueniẽtior nature existit. co. vo niḡ ẽ sic̃ sedimen ꝛ fex san. ꝓpter h̃ facta ẽ spissior ꝛ frior san. h̃ ille Et ꝑ ꝯñs egritudines facte a mr̃ia lõgiores ꝛ tardiores sũt ad curandũ. Et ꝓpter h̃ dic̃ Ga. q̃ in egritudinibꝰ q̃ fiũt a san. q̃ ẽ magĩ iuuatiuꝰ ĩ hũoribꝰ: nõ ẽ timor. 2ᵒ. ꝓnosticoꝝ ꝯᵒ 27ᵒ. ibi: vrina rubea ꝛc̃. ¶ 5ᵒ itellige q̃ dc̃m fuit in. 2ᵒ. cañ. gñali q̃ signis sanguis appentibꝰ f̃. flõia ꝛc̃. ꝛ si non appet nõ f̃. flõia. Et si f̃. flõia ꝛ san. appet rubeꝰ ꝛ clarꝰ claudat̃ vena ꝛ plus nõ exeat q: si fiat virtus debilitabit̃ ꝛ nõ poterit resistere morbo: ꝛ sic

flõia est cã mortis vel lõgitudis egritudinis ꝛc̃. Et hoc dic̃ Haly 3ᵒ de regali dispõne. c. 3ᵒ. ¶ Sexto memorãdũ ẽ de. 6. cañ. in q̃ đr q̃ balneũ non cõpetit nisi post statũ ꝛ appente decliatiõe: ꝛ causam istiꝰ reddit Haly ibidẽ: q: balnei iterest hũores subtiles eũare: nũc aũt ista maª q̃rtaᶜ ẽ multũ grossa ꝛ cõpacta: ꝛ tũc ꝑ balneũ illud qđ est subtile eũaret̃: ꝛ grossum remaneret augmẽtãs materiã morˡ ꝛ faciens ipm diutiꝰ corpus affligere ꝛ ꝑmanere. Et tũc tu dicꝭ isti cañs docẽt q̃ nõ debemꝰ euacuare nec balneare: nec fortia diuretica mĩstrare. Quid ẽ̃ faciendũ? Dico s̃m Haly q̃ cõpetit tenuis fricaᵒ moderata ꝛ leuis cũ moderatiõe cibi ꝛ potᵒ. ꝛ h̃ cõpetit vt f̃. dilatatio pororũ ꝛ maª attenuet̃. ꝛ p̃ñt interea debilia digestia ꝛ laxatiua adminĩstrari. ꝛ silr cibi ꝛ potꝰ ĩ q̃bus fit digõ maᶜ ꝛ minuᵒ maᶜ ꝛ ꝑ ꝯñs q̃rtaᶜ eiꝰ. ¶ Se primo dictũ fuit ĩ. iiᵒ iudicio ꝛc̃. q̃ digõ maᶜ istiꝰ ꝛ alteriꝰ morˡ cognoscit̃ ꝑ ꝑoxioꝝ mitigationẽ ꝛ minorationẽ coꝝ. Et cã istiꝰ est q: si accessio fe. sit instabil' nõ iterpolati tpis nõ nimiũ custodit si firma ꝛ stabilis tp̃s iterpolatiõis non dimittit tũc ẽ̃ eius dissolo dura erit ꝛ instabil' de necitate facil' erit. Et h̃ ẽ q̃ cõiter a laicꝭ đr q̃ qñ fe. mutatur vel diminuit̃. ¶ Octauo ꝑ declaratiõe tertij iudicij in q̃ đr febribꝰ inordinate vagãtibꝰ q̃rtaᶜ vẽture sũt. Sciẽdũ q̃ fe. inordinate vagãtes sũt fe. q̃ nõ custodiũt tp̃s certũ ꝑoxioꝝ. s̃ aliq̃ñ in. 3ᵒ. aliq̃ñ in. 2ᵒ. aliq̃ñ ĩ. 4ᵒ. ꝛᶜ de alijs faciũt ꝑoxisᵐ ꝛ ypo. vocat eas ĩ alio loco errãtes. ꝛ Ga. ĩ passionaᵒ. vocat eas planetas q: oẽs planete sũt errãtes ꝛ deuiãtes a via solis q̃ ẽ linea ecliptica sub q̃ sol sp̃ mouet̃. vñ ypo. autũno vo ꝛ estiuoꝝ multa ꝛ fe. q̃rtaᶜ ꝛ errãtes ꝛc̃. 3ᵒ. ãph. ãph. 23ᵒ. Et seq̃tur in ꝯᵒ fe. errãtes in autũno fiũt ex inordiatis autũni cõplonibꝰ ꝛc̃. ¶ Nono dubitat̃ de mr̃ia cũ sit fria ꝛ sicca q̃ modo põt putresieri q: vtraq̃ q̃litate repugnat putrefactiõi. Et iteꝝ Ga. 2ᵒ. đ cõplonibꝰ. c. ij. dicit q̃ nulliᵒ rerũ ꝓprietas est vt putrefiat ex sicco nec ex frigido. Ad hoc respondet Gordoniꝰ q̃ q̃uis mr̃ia sit frigida ꝛ sicca virtualiter tamen est hũida ꝛ liq̃da actualiter rõne cuius hũiditatis actualis ꝛ liquiditatis in casu coartationis ꝛ nõ euẽtationis põt putresieri ad fe. ¶ Decimo clarificat causas lõgitudinis ꝛ abbreuiatiõis ꝑoxioꝝ ꝛ interpolatiõis hoc ꝯtingit s̃m q̃ maª est multa vel pauca ꝛ s̃m q̃ mr̃icum vel paꝝ resistit putrefactioni: quia ergo mr̃ia est grossa ꝛ nõ est apta resolutioni diu affligit ꝛ ꝑoxismꝰ eius longus q: cuius materia frigida est ꝛ sicca ꝛ vtraq̃ qualitate putrefactioni resistit. ꝛ

ideo etiā longā facit iterpolationē. ISlā aut facit por^m longū: q2 ma^a ē fria τviscosa τ nō cito dis/solubil. τ quo tpe durat iterpola^o. q2 ma^a multa est τ pata putrefactiōi rōne mlte hūiditaŧ. τ iō q̄ñ nō iterpola:aut est in falsa q̄ete. Co. aūt pa rū affligit. q2 ma^a subtilis τ cito resolubil. τ iter polatio ei^9 est itra q̄tidianā τ q̄rtanā. q2 rōne sic citatis nō ita cito putresŧ sic flā. τ rōne caliditatis nō tantū morat sic m̄lia. San. aūt non facit fe. iterpolatā cū por^o τ iterpolōne. ℭ Ii^o. sciās τ in tellige ɓm Gal. in. 2. de creticꝗ dieb^9 in. c. io^o. ꝙ aliq̄ñ iuenim^9 q̄rtanā plōgari vsꝗ ad numerum multoꝝ annoꝝ. τ iuenit alia q̄tana q̄ terminaŧ in tot dieb^9 sic facit numer^9 piodaꝝ illi^9 q̄rtane q̄ fuit mltoꝝ annoꝝ. Et ego vidi febricitantē q̄ solū febricitabat semel in. 30. dieb^9. τ ista dura/uit ei p trigita annos solares. Laus deo. amen.

ℭ Capitulum. i3^m. de febribus co mpositis.

Ompposite fe. sunt mul/te: vt dič Ga. 2° de crisi. c. io^o. τ. ii^o. τ. i2^o. Et dicit in fine ca^i. ii^i. ꝙ forme febriū singlariuꝫ fine a pate sunt tres. vna est ex flāte. alia ē ex co. alia ex mel'ia. Et tu si exercitaueris teipsuꝫ τ vsi/tat^9 fuerꝭ in cognitiōe cuiuslibet eaꝝ singlarium ɓm suā singularitateꝫ nō ē tibi difficile cogn̄scere cōpositionē eaꝝ q̄ ex eis cōponunŧ. hec ille. Et q̄ iste cōpositiōes sunt mlte. q2 alīe ɔtinue cū cō/tinuis τ alīe iterpolate cū iterpolaŧ: τ aliq̄ñ iter polate cum ɔtinuis cōponunŧ. τ illud scribere τ narrare eēt longū: remitto te ad Gal. 2°. de cri/si capłis allegaŧ. τ ad li. de differentijs fe. τ suff nūc nob̄ ponere cōpositiōeꝫ ɔtinuaꝝ cū iterpola tis. Et vltra h̄ cōpositionē fe. iterpolate tertia^e cū q̄tidiana iterpolata. Vñ p̄supponiŧ ex dictis Gal. ibidē τ ex dicꝭ i. 6. c. hui^9. 4^i. li. ꝙ q̄libet triū hūoꝝ pōt putrefieri itravenas: τ pōt cāre fe. cō/tinuā. q̄libet ēt pōt putrefieri eꝝ venas τ p̄t cāre fe. iterpolatā. Et istoꝝ hu. q̄libet pōt putrefieri itra venas τ alt^9 ab eo eꝝ venas. τ ɓm h̄ p̄nt cau/sari tres sp̄ēs fe. cōpositaruꝫ q̄ dicunŧ emitritei. Si eni flegma putrefiat itravenas tūc faciūt fe. ɔtiuā q̄ ñ separeŧ nec iterpolat. τ si cū h̄ putresŧ co. eꝝ venas facit tertianā iterpolatā. τ sic sunt due fe. s. ɔtiue ex flāte. τ iterpolata ex co. τ sic ē p^a sp̄ēs emitriteoꝝ q̄ dr̄ pu^9 emitrite^9. ℭ Scōa sp̄ēs ē ɔ̄ria isti τ fit ex flāte putrefcō eꝝ venas τ ex co. putrefacta itravenas: τ sic tertiana ɔtinua cōponiŧ cū q̄tidia^a interpolata: τ vocaŧ medius emitrite^9. ℭ Ter^a cōposi^o fit ex mel'ia putrefcā int̄ venas τ ex co. putrefacta eꝝ ista fit q̄rtana cō tinua τ ex tertiana iterpolata. τ ē tertia sp̄ēs emi triteoꝝ. Et de isto flāt v̄sus āti q̄. Paru^9 emitri/teus invenis flā recōdit. Exteri^9 colerā medius ɔuertiŧ illi. Pessim^9 hūo2 iest maiori fel coq̄t er. ℭ 4^a cōpositio est ex tertiana interpolata τ q̄ti diana iterpolat. oīa ista h̄nt cās τ signa τ cura/tiones sic h̄nt sue simplices ex q̄bus cōponunŧ.

Cause Cōpositiōis istaꝝ fe. ē cōposi^o. ma li regis τ vsus rerū m̄ltiplicātiuꝫ flā vel colerā vl' ml'iam sl' in eade mēsa vl' p lon gū tp̄s vnū hūo2e: τ p aliud tp̄s aliū. Exēplū p̄ mi: vt q̄ñ in cadē mēsa q̄s in p̄n^o mēse comede/ret cerasa pruna guinidola: τ post comedēt pa/stillos cū multo pipe τ biberet nectar aut vinū forte. Exemplū 2^i. vt si q̄s p totā estateꝫ fuisset vsus cucur. τ melonibus τ m̄ltitudine fructuuꝫ τ in fine autūni se subito mutaret τ vesceretur allijs τ cepis τ sinapi τ porris τ nasturcio τ spe cieb^9 cal'is. Mutatiōes ēt tēpoꝝ ad q̄litates op/positas sunt sil' cāe istaꝝ fe. cōpositaꝝ. Muta/tiones ēt etatuꝫ cū regimine disp2oportionato etati τ cōpl'oni. Et q̄ñ isti hūo2es diuersi τ m̄lti in quātitate sunt in corpe generati: si putresiūt in corpore faciunt istas febres cōpositas.

Signa parui emitritei sunt: q2 iueni/tur fe. ɔtinua q̄ nūꝗ radicaŧ. τ ista est leta. Pulsus iordinat^9 aggraua^o oculoꝝ τ est fe. remissa nō m̄ltū adurēs sine estuatione Et ista sic exn̄te supuenit por^9 tertiane cū q̄daꝫ ho2ripilatiōe vl' rigore ac si spinis pūgereŧ. τ p^9 succedit calo2 magn^9 cū magna iflatiōe τ siti τ vigilia τ termiaŧ cū sudore τ vomitu: τ p^9 porisi/mū remāet fe. lēta moll'. τ in ista fe. dies tertia ē silis p̄me. τ q̄rta scōe. τ h̄ ē ɔpŧ motū colere q̄ ē de tertio in terciū. ℭ Sig̃ aūt medij emitritei. tūc eni ē. fe. ɔtinua sp cū nio calore τ ardore τ si ti τ vigilijs τ inq̄etudine. Et postea venit por^9 q̄tidian^9 cū modico frigore τ cū q̄dā q̄ñ stupo re. τ siŧ q̄ p̄us erat aliq̄l'r recessit: τ alīe venitvo/mit^9 τc. ℭ Sig̃ maiorꝭ emitritei. τ fit exteri^9 m̄/lia fritas a mel'ia putrefacta itra vasa. τ tertia/na iterpolata fcā a co. putrefacta eꝝ vasa. Et dr̄ ꝙ in ista fe. vrina est alīe remissa in colore τ for titer in suba ɔpŧ malā mel'iaꝫ: alīe intēsa τ citri/na ɔpŧ co. τ adest timo2 τ sollicitudo. τ cōiter sunt splenetici cuꝫ dolore in latere sinistro. τ bꝫ sōnia timo2osa ho2rēda τ falsa cū falsis imagi/nationib^9. τ siccitas i corpe ē mag̃ τ colo2 fusc^9 τ sitis τ vigilie. Ista aūt sic stante ɔtinua venit por^9 de. 3°. in. 3^m cū q̄dā ho2ripilatiōe. τ vrīa est intēsa. Et postꝙ por^9 finit^9 est: iterū remanet fe/

bris ꝯtinua. Si aūt fe. tertiana intpolata cōpo-
nat cū q̄tidiana intpolata h̄ sig̃ sequūt. ⁊ pꝰ sūt po
sita a G°. ij. de crisi. c. 9. sic i sūia. Fe. icipit cū hor-
ripilatiōe ⁊ diūsitate in pulsu. ⁊ postea venit ca-
liditas ꝑ totū corpꝰ ita q̄ iā vi᷑ ꝯveniat statꝰ par
⁊ anteq̄ finiat idē parꝰ iterū redit horripilatio
⁊ pulsus iterū fit puus ⁊ minor q̄ fuit ⁊ debilior
⁊ tardior ⁊ vehemētioris raritatis: iuenies etiaꝫ
calorē separi ab extremitatibꝰ ⁊ multiplicari i vē
tre ⁊ pectore. ¶ Ista fe. est cōposita ex tertiana
q̄ separat ⁊ ex fe. faciēte par᷑ omi die. ⁊ eiꝰ cōposi-
tio est s̄m cōmixtionē ⁊ cōpositionē quā greci vo
cant emitriteū. Et crisis fe. cōposite ex tertiana
q̄ separat ⁊ ex faciēte parᵐ omi die: quā dixi gre-
cos noiare emitriteū sit si cū ea ē eūo colere ⁊ fle
gmatis. 3°. de crisi. c. iij.

Judicia in spēbꝰ emitriteoꝝ. Primo iste fe. cōiter sūt tarde t̄minatiōis ⁊
fallaces. iō si sunt cū debilitate v̄tutis: sūt multū
dubie de morte. ¶ Scd̄o di᷑ sic. p̄uus emitriteꝰ
freq̄nt ꝯuertit in litargiā ꝑ somnolētiā q̄ fit a
resolōne fumoꝝ facta a flāte qd̄ est putrefactū i
tra venas q̄ ꝯtinue fumāt ad caput. q: vtplin fa
cte a flāte sūt cū sōnolētie. ¶ 3° iudicamꝰ sic. me
diꝰ emitriteꝰ sepe ꝯuertit in frenesiꝫ: ꝑpt̄a q: fu-
mi eleuati a maª colica int̄ venas putrefacta ꝯti
nue caput ascēdūt. ⁊ ibi rōne lōge durōnis faci
unt apā. ¶ 4°. maior emitriteꝰ vtplin ē mortal.
q: maª putrefacta int̄ venas cāt ꝯtinuū ⁊ longū
morbū ⁊ v̄tus mltū debilitat a duabꝰ feb. iō eis
nō pōt resistere: ⁊ sic succūbit. solus aūt deꝰ pōt
ipm curare: q̄ solus sanat languores. medici v̄o
mīstri eiꝰ sunt i morboꝝ curatōibꝰ. ¶ 5° di᷑ Aui.
q̄ festinemus in dādo decoctōes supple laxatias
an̄ digōnē maᵉ timet eni sirsen. i. ipa in vētricul
cer. ¶ 6° sp emitritei sunt dubij de salute: vbi
v̄tutis debilitas repitur.

Curatio fe. cōpositarum. Primꝰ can̄. est Aui. in sūia. In spēbꝰ emitre-
orū mag̃ intēdēdū est ad eūonē materieꝝ p̄ven
tris solōnē q̄ ad alterationē ꝑtinētia caloris.
¶ Scd̄s morbi cōpositi cū medicis cōpositis
sūt pcurādi. ¶ 3ꝰ simpliciū norma curabis cōpo
sitia. ¶ 4ꝰ est Aui. vbi supra. an̄ eūonē p̄cedat di
gestio. verūtn̄ aliq̄ pn̄t p̄cedere lenitiua. maª eiꝫ
emitriteoꝝ ꝑ maiori p̄te est grossa. ¶ 5ꝰ in cura
tiōe emitriteoꝝ ꝯsidera q̄s hu. cōponentiū sup-
abundet. ⁊ de digtis ⁊ eūatiuis illiꝰ hu. in cōpo-
nēda meª mag̃ est apponēdū. ¶ 6ꝰ. di᷑ Auic. q̄
emitriteꝰ durat alñ vsq̄ ad. 4. mēses. iō cito suc-
currēdū est cū digtis ⁊ eūatis nō fortibꝰ: donec
maª sit digēa. ¶ Cura p̄ticularī p̄ui emitritei. Et
pꝰ digerat maª cū rebꝰ calis rōne maᵉ flātice que
mag̃ abūdat. simr addāt fria rōne colere ⁊ diufera
sic febrilis. Et s̄ tal sirꝰ. ℞. rad̄ feⁱ ⁊ petᵒ ⁊ apij ⁊
cicoᵉ ⁊ brusci an̄. ℥. ij. Ista ponūt rōne flāt scari-
ole end̄ eupatice an̄. ℥. j. ⁊ ß. 4. se. fri. mi. se. brusᵗ
roß ru. spoᵗ floꝝ nenuf. an̄. ʒ. ij. cāphᵉ. ʒ. j. aceᵗ alb.
q̄rt. j. zuc. lb. ij. s̄ sirꝰ q̄ vtat toto t̄pe egritudis cū
aq̄ gramis ⁊ ciceꝝ ru. ⁊ spiceᵗ. ¶ Cognita digō
ne maᵉ purget sic ℞. floꝝ viol boragi ⁊ buglosse
volubil minoris q̄ gerit florē alb. polipoᵗ q̄rd aniſi
an̄. ℥. ß. s̄ decocᵒ in q̄ dissoluat cassiaf. mund̄. ℥. j.
agarᵗ pulᵗ pul. diaturbith an̄. ℥. j. ⁊ ß. vl mag̃ vl mi
nus s̄m vires infirmi. det in aurora vl purget cū
elcᵒ de succo roß ⁊ pul. diaturbith. Ista digō et
eūo ꝯtinet vsq̄ ad finē cure. In istis em̄ emitri-
teis q: maª est g̃ssa pōt mīstrari sirꝰ de bisancijs
⁊ in supradc̄is purgatiōibꝰ reubᵗ. ʒ. j. ⁊ spiceᵗ. ʒ. ß.
deinde ꝑpt nimiā corruptionē q̄ est in h̄uoribꝰ
oēs spēs emitriteoꝝ vident q̄si morᵗ pestilētiales
iō tractādi sūt sic epidimiati q̄ ad defēsionē cor-
dis ⁊ alioꝝ mēbroꝝ p̄ncipaliū: Ideo s̄ tale cor-
diale: ℞. se. ⁊ cortiq̄ citᵗ vl saltē limōis rad̄. tor-
mētille pul triasād̄ pul. diamargarito roß ru. an̄
ʒ. j. spiceᵗ. ʒ. ß. cāpᵉ. ∋. j. ꝯfuc buglosse. ℥. j. zucᵗ. lb. ß
s̄. mixtū ad modū zuc. roß. Et post s̄ talis saccu
lus. ℞. roß ru. floꝝ nenuf. viol. florū camo. an̄. ℥
ß. cortiq̄ citᵗ. ʒ. ij. sand̄ muscat. ʒ. ij. cāphᵉ. ʒ. ß. con-
quassent oia ⁊ ponent in sacculo ⁊ aspergat aq̄
roß ⁊ acetᵒ ⁊ freq̄nter odoret. itē de roß ⁊ sād̄. mu
scat. ⁊ camo. ⁊ absinᵒ ⁊ pua mēta s̄ sacculus su-
pra stoᵐ. ⁊ ista ꝯtinuēt paulati purgāᵒ: ⁊ ꝯtiue
egrū viatiq̄ salubribꝰ ꝑ v̄tutꝫ defensiōe nutriēdo
¶ Pro medio emitriteo s̄ sic. si istud flā est pu-
tref int̄ venas ⁊ facit q̄tidianā intpolatā ⁊ col.
putrefit int̄ venas ⁊ fac ꝯtinuā: ⁊ tūc co. ē in ma
iori q̄ntiᵉ. ⁊ iō plꝰ debemꝰ ponere de digerētibꝰ ⁊
eūantibꝰ co. ⁊ iō s̄ sic. ℞. end̄ nouelle nō lote sca
riole rostri porciᵗ eparice lactuᵉ ana. M. j. capilli
vener̄ recētis politrici ⁊ diātheos rad̄ apij ⁊ peᵒ.
⁊ feniᵗ ⁊ brusci ⁊ g̃mis ⁊ spagi an̄. M. ß. 4. se. fri
dorū mi. roß viol. floꝝ nenu. an̄. ℥. ß. cāpᵉ. ʒ. ij. spoᵗ
liq̄riᵉ raß an̄. ʒ. ij. zuc. lb. j. ⁊ ß. s̄ sirꝰ. ⁊ det cū aqua
end̄ ⁊ scolopēd̄ addāt absinᵗ. ℥. ij. in sirᵒ. Purget
sic. ℞. floꝝ viol. boragi ⁊ buglosse polipoᵗ q̄rcᵗ.
an̄. ℥. ß. anᵗ. 4. se. froꝝ mi. an̄. ʒ. iij. s̄ decoctio in q̄
dissoluat cassief mūd̄. tamarind̄ an̄. ℥. ß. pul. dia-
turbith. ʒ. j. ⁊ ß. reubarᵗ agarᵗ an̄. ʒ. ß. s̄m mag̃ aut
minus. Iterū s̄ restauratiuū elcᵐ supradcm̄. Di
eta aūt sit euchima cum bonis cibis p̄atis cum
rebus aperitiuis ⁊c̄. ¶ In maiori emitriteo di-

cit̃ ꝙ nõ euadet hñs ipsuz ꝑ pessimitatẽ ma͛ ꝛ lõgitudinẽ egritudis. verũtñ ip ꝯfortet nã ꝛ digerat ma͞a ꝑ istũ modũ. ℞. succi fumiterre succi lapacij acuti suc͞s borag ꝛ buglosse suc͞s endiuie succi lupuli añ. q̃. 4. se. frõ mi. se. b:usci epithi͞i flo viol. ꝛ nenufa. se. acetose berberi añ. ʒ. iij. ꝶ. fir͞o cũ zuc. lb. j. ꝛ h̃. det cũ aq̃ scolopẽd ꝛ tamarisci. purgetur sic. ℞. flo viol' borag ꝛ buglosse epithi͞i sene añ. ʒ. h̃. polipo͞i. ʒ. iij. an͞i. ʒ. ij. fiat decoc͞o in q̃ dissoluat cassiefist. mundẽ. ℥. j. mirabol'. indi. ʒ. iij. epithi͞i pulueri͞s. ʒ. j. ꝛ h̃. det in auro:a. Et dicit Aui. in p͞a 4͞i. in cura emitritei. ꝙ Gal'. ꝛ q̃ fuerũt añ ipm curabãt emitriteos cũ aq̃ o:dei i q̃ erat vt͞s pipis. cui aliq̃ ꝯdixerũt. q: pip inflãmat fe. ꝛ aq̃ o:dei pigrã facit mãm. Et Aui. ibidẽ tz se cũ Gal'. dicẽs ꝙ gñalis cañ. est ꝙ iste egritudines curant̃ cũ medicis cõpositis ex infridanti bus ꝛ calefaciẽtib͞s vt discernat nã iter duas virtutes ꝛ occupet̃ ifriatiuũ cũ fe. ꝛ ptib͞s cordis ꝛ calefactiuũ cũ ma͞a. Et qs ẽ q̃ curet emitriteũ absq̃ h̃. q̃si dicat null͞s: Paulatim q̃ digerat̃: ꝛ paulatim euacuetur ma͞a. Ex istis ifrascript̃ pñt fieri trocisci aut pillule q̃ nõ sunt mltũ laxatiue. aut elec͞m aut restauratiuũ rob. ru. liq̃ri͞e succus ei͞s spo͞m spic͞e reubar. se. endi ꝛ portula͞e ꝛ cucu. cuscute crocus reuponticũ. lacca gũmi arab. cacab͞e se. acetose. eupato͞m ꝛ ami͞s. Et i laxatis ponat̃ aloẽ absin͞m ꝛ mirab. agaricus epithi͞i reub. sene ꝛ cassiafist. ꝛc̃. dixerũt aliq̃ ꝙ smaragdus lapis p̃ciosus suspẽsus ad collũ a tota ꝓpetate curat emitriteũ. Istas pillas ponit Aui. ꝛ asserit ꝙ valẽt ad emitriteos ꝛ ad fe. cronicas ledentes viscera: maxie qñ ma͞a vincens est flegma͞a. ℞. aloes mast̃ co:ticis mirabol'. cit͞i. reubar. succi eupato͞i succi absin͞i rob ru. añ. ptes equales croci partẽ mediam fiant pill'e cum aqua endi ꝛ dosis eius est. ʒ. ij.

Declaratio in emitriteis. Primo sciẽdũ fz Aui. i p͞a 4͞i. c. ꝑpo. ꝙ int̃ medicias q̃ ꝑsunt in isto casu ẽ absin͞m romanũ ad rectificãdũ mãm ꝛ vt faciat venire egritudinẽ ad statũ dũmõ nõ festinem͞s in dãdo ipm: ꝛ nõ det̃ nisi post septẽ dies. Et cũ inceperint appere sig̃ digõnis. nã si añ sumat̃ fac accidere angustiã ꝛ nauseã ꝛ cũ sua calita͞e ꝛ sic citate cũ stipticit͞e fac̃ eos tardos ad euõnẽ. ꝛ h̃ itelligit̃ qñ dat̃ ad euãndũ i sua dosi. Scd͞o iux dictũ Aui. in cura maioris emitritei de admĩstratione aq̃ o:dei in q̃ sit vt͞s pipis qñ dic̃ vt discernat nã int̃ duas v̄tutes ꝛc̃. Tũc q̃rit̃ vtrũ sit dare q̃ntã v̄tutẽ nãlẽ. s. discretiuã q̃ discernet cal'm a frio ꝛ calm applicet m͞e mo:͞b frie. ꝛ friũ applicet discrasie ꝛ ma͞e mo:bi cal'e. ꝛ vi: ꝙ sic auto:it͞e Aui. in fine p͞e fen. 4͞i. in cura emitritei. Itẽ arguo auto:it͞e Auer. q̃ eã expresse ponit in 2͞o ꝛ 3͞o col'. in. c. de accñtib͞s v̄tutũ sto͞i. In oppo͞m arguit̃. q: vi: ꝙ Gal'. ꝛ Aui. ꝛ alij s̃t diuturni ponẽtes solũ 4. v̄tutes nãles ꝛ nõ põit ꝑtutẽ discretiuaz. Ad istã q̃õnẽ dicẽdũ ꝙ aliq̃ tenẽt se cũ Auer. ꝙ ẽ dare q̃ntã v̄tutẽ. q: ad h̃ ꝙ aliq̃ vt͞s attractiua attrahat aliq̃d attrahibile oz ꝙ illud sit discretũ ꝛ distinctũ: al's nõ posset attrahi. ꝛ sic vt͞s discretiua vl' sepatiua p̃par illud sub m v̄tuti expulsiue vel attractiue. 2͞o pz ad expiẽtiã q: epar digerit chilũ ꝛ p̃pat ipm vt sit nutrimẽtũ toti co:pi añq̃ s̃ attrac͞o ad me͞a nutriẽda oz ꝙ s̃ segrega͞o superfluitatũ ꝛ q̃libet vadat ad suũ locũ ꝛ h̃ est vna via. Al'r m̃ dicit Iacoda͞s de turre. s̃. 3͞o. d mo:͞o. ꝛ dicit ꝙ salua reuerẽ͞a Auer. nõ ẽ ponẽda q̃nta vt͞s scz discretiũa. ꝛ dato ꝙ sic: nõ ẽ nãl'r ꝯsiderãda a medico. ꝛ rõ ẽ. q: si act͞s ille quẽ tu iponis fieri ꝑ virtutẽ discretiuã põt cõpleri ꝑ alias v̄tutes nãles nõ ẽ necessariũ ꝙ illa vt͞s ponat̃ in eẽ. q: v̄tutes ꝛ opatiões alie ex alijs cog̃scunt̃. Sz il'e act͞s vel opatio ꝑt cõpleri ꝑ alias v̄tutes nãles ĝ ꝛc̃. ꝯña nota. añs pz ꝙ põt cõpleri ꝑ v̄tutẽ expulsiuã ꝛ ꝑ v̄tutẽ retẽtiuã opante v̄tute digtiua. q: attractiua fit post expulsionẽ incõueniẽt̃: ita ꝙ expulsiua mẽbri expellit qd̃ sibi nõ ꝯuenit. ꝛ attractiua alterius mẽbri attrahit expulsũ tãq̃ ꝯueniẽs. Et h̃ ve itelligit̃ in gñatione hũo ꝛ segregatione eo abiuicẽ. q: digtia opante vt͞s expulsiua expellit ab epate ꝑ suũ meatũ ad cistiz fell superfluitatẽ colere. sill'r ꝑ suum aliũ meatũ superfluitatem mlie ad splenẽ retinẽdo qd̃ meli͞s ẽ vsq̃ ad tps. Et in h̃ iuuat vt͞s attractiua mẽbro illo ad q̃s fit expulsio rei nõutriẽtis vl' n nutrient̃. Et adhuc circa h̃ ẽ sciẽdũ ꝙ discre͞o põt itelligi dupl'r: q̃dã ẽ discre͞o aliq̃rũ exñtiũ in potentia. q̃ q̃uis appet ꝙ sit vnũ: tñ sunt plura in potentia: vt in massa sanguinaria. Et est alia discre͞o aliquo q̃ sunt in actu sub diuersis fo:mis: vt in colo:ib͞s. De pña discretione loquẽdo dico ꝙ non põt cõpleri per virtutẽ expulsiuã ꝛ attractiuã. q: attrahibile oz ꝙ sit distinctum ꝛ discretum loquẽdo de secunda discretione. talis potest cõpleri ꝑ virtutem expulsiuã ꝛ retentiuaz operãte virtute digestiua. que p̃parat ꝛ digerit tales res: vt quelibet earũ expellat̃ a loco in quo est: ꝛ virt͞s attractiua alio mẽbro attrahat quãlibet res ad locum vbi necessaria existit. Qui etiam vellet specuları ad h̃ talis discretio humo põt cõpleri ꝑ virtutem retentiuam ꝛ expulsiuaz. q: hũo. sunt

distīcti formalr̄ sil̄:tñ sub q̄dā acerbatiōe ⁊ accu
mulatiōe. ⁊ h̄ est via medicoꝝ. q: ista 5ª. vtus po
sito ꝙ sit: tñ nō est necāria medico. q: nō fac̄ ad
finē medici. q: finis imponit necātē rei q: medi
cus nō tractat de vtutibꝰ nisi rōne finis. s. vt istr̄a
carū corrigat. s3 vtº discretiua nō h3 instr̄m: q: q̄
libet vtus nālis opat̄ p cōplōnē: ⁊ tunc dī ꝙ tot
sunt naturales vtutes quot sunt cōbinatiōes cō
plexionū: s3 nō sunt nisi q̄ttuor. q: caliū ⁊ hu. est
instr̄m vtutis digtie. frim ⁊ hu. expulsiue. frim ⁊
sic. retētiue. cal3 ⁊ sic. est instr̄3 attractiue. Et nō
sunt plēs ꝯbinatōes possibiles: ḡ nō plēs vtutes
Et ad Auer. dī ꝙ ipē locutꝰ fuit velut purꝰ pbus
nos vo loq̄mur sicut medici loquūt̄ in rōne fi-
nis. s. vt sciamꝰ corrigere instr̄a istarū virtutū qñ
vtutes sunt defecte. ¶ Et si Aui. vl' Ga. vel ali-
q̄s ponat istā vtutem discretiuā ponūt ipa3 tāq̄
actū cōpletū ab alijs vtutibꝰ natalibꝰ. s. expulsi-
ue ⁊ retētiue ⁊ attractiue: cooperante digestiua.
Aliq̄ vo dicūt ꝙ ista discretio fit a vtute corpis
regitiā ⁊ ope nat̄e. ¶ 3º. sciēdū ꝙ Aui. in fen. 22
3ª. in. c. de signis doloris iūcturaꝝ ꝙ spēs gutte
cōposite siūt ƀm diūsitatē hu. in corpe existiū. si-
mile etiā est dicēdū de fe. cōposit̄. Nā si aliq̄s co
lericꝰ vult vti regie refrigeratio comedēdo lactu
cas ⁊ herbas frias ⁊ fructꝰ frios ⁊ hu. ⁊ res ḡnan
tes flā ⁊ hu. crudos vl' vtat̄ nimia replōne ⁊ nau
seatia satietate. ⁊ cū h̄ vtat̄ rebꝰ co. ḡnantibꝰ post
lōgū vsu3 rerū flāticaꝝ. ⁊ isti hu. putref̄. vl' desti
tuant̄ a regie nat̄e ⁊ faciāt cōmixtionē nō vera3.
⁊ ḡnent guttā cōpositā ex diuersis hu. Silr̄ sil'es
hu. faciūt diuersas fe. cōpositas ƀm diuersitatē ⁊
ƀm cōpositionē ⁊ ƀ3 positionē hu. intra vel extra
vasa: ƀ3 h̄ siūt diuerse spēs emitriteoꝝ ⁊ alie feb.
sicut ponit̄. ij. de crisi ⁊c̄.

¶ Caplin. 14. de ethica febre.

Ethica est nomē latinū: ⁊ est
extractū a greco. Dici
tur aūt ethiª ab ethis qd̄ ē hitudo vl'
hitus ppt̄ea: q: ista egrituº iā vr̄ ha-
bituata ⁊ sira. Jō dr. ij. de crisi. c. x. ꝙ ethica dī ab
affixiōe. Ethica ƀm frēm Joh. de ianua dicit̄ a b
ethis qd̄ est mos. vñ ethicꝰ cū penultia correpta
i. moralis ⁊ h̄ ethica. i. scia moral'. Papias vo dic̄
ꝙ ethica est genꝰ fe. cuiꝰ tres sunt spēs. pª 2ª ⁊ 3ª
De pª leuiter infirmꝰ curat̄: de 2ª vix. de 3ª. nūq̄.
Quātū igit̄ spectat ad ppoᵐ dico ꝙ ethica est
duplex. q̄dā est cū fe. ⁊ alia sine fe. q̄ vocat̄ ethica
senectut̄ siue marasmō. de q̄ postea videbit̄ dn̄o
adiuuāte. Pria aūt diffinit̄ sic. Ethica est fe. ꝯti-
nua mēbrij radicalibꝰ subiectiue adherēs: ⁊ hūidi-
tates subales ⁊ nutrimētales ⁊ totū corpꝰ cōsu-
mēs. ⁊ h3 cās añtes: pmitiuas ⁊ ꝯiūctas.

Cause primitie sunt oia illa extrinseca q̄
calefiūt vel inflāmāt mēª radicalia
⁊ pñt facere fe. effimerā vl' pu. aliq̄bꝰ nō bñ dieta
tis vel gubernat̄ successiue pōt fieri fe. ethica: ita
ꝙ cāe pmitie istaꝝ sunt etiā cāe pmitie ad h̄ aer
fac̄ exteriꝰ dicēs. q̄cq̄d est cā cāe ē cā causati ethi-
ce. q: q̄ occasionē dāni dat dānū sibi dedisse vr̄.
¶ Cāe aūt añtes ethice sūt spēs fe. effimere vl'
fe. pu. acutaꝝ maxⁱ ille q̄ sūt cū iflatiōe ⁊ adustio
ne. Alia cā pōt eē ꝓhibitio cibi ⁊ potꝰ in tpe q̄ de
beret dari. ⁊ maxie h̄ fit in hoibꝰ colicis ⁊ maciij
q̄bꝰ aduenit fe. ꝯtia colica adurēs: vt causon ⁊ ei
ꝓhibet̄ potꝰ aq̄ fride vl' aq̄ ordei. silr̄ fe. q̄ fit cū spā
te. Vñ si ieiuniū triduanū imponat̄ cōplōne ca
lida ⁊ sicca existē in ethicā deuenerūt. 8. de ingº
c. 6. intelligit̄ si pus febricitauerit. Vlcꝰ pulmo
nis ppter qd̄ ꝓhibet̄ pulmo a pfecta euētatione
cordis: ⁊ sic inflat̄ cor. silr̄ nimia cal'itas epat̄ aut
pulmōis aut sto'aut silu3. Cāe ꝯiūcte ethice sūt
cal'itas ⁊ siccitas cordis ꝯsumēs hūiditates nu-
trimētales eiꝰ ⁊ silr̄ alioꝝ mēbroꝝ. silr̄ mala com
plō eq̄lis in eisdē mēbris introducta a fe. pcedē
tibus. vel a mala cōplōne diuersa pcedēte ⁊ diu
durāte vel ab oibꝰ alijs cāis cito ⁊ fortissime ma
lā cōplōnē cal'am ⁊ siccā introducētibꝰ in corde
⁊ in mēbris radicalibꝰ: ⁊ ipa ꝯsumēs.

Signa ethice fe. sūt fe. eq̄lis vniformis
sine porisimis ⁊ interpolōibꝰ ita
ꝙ sp calefit corpꝰ. nec vna dies plꝰ aggrauat q̄ alia
nisi ibi eēt cōmixtio fe. pu. Cut̄ est arida ⁊ sicca
sine hūiditate. Cal'itas istiꝰ fe. tāgēdo nō est inte
sa sic i fe. putridis: imo i pºtactu vr̄ suauis. Et si
manus remanet p aliqd̄ spaciū sup cutē: fit cali-
ditas fortior ⁊ vr̄ augmētari ⁊ aliquali mordica
re. pulsus ē pūꝰ ⁊ debilis ⁊ freq̄ns pp debilitate3
vtut̄: ⁊ est durꝰ pp siccitatē artie. Cal'itas auget̄
pꝰ refectionē ꝙ l3 s̄ in alijs fe. nō tñ ita māifeste
vnctuositas appet in vria ⁊ egōne. ¶ In 2ª spē
ethice vrina est vnctuosa ⁊ furfures i ea appent
⁊ extremitates māifeste discarnate ⁊ nodosita-
tes crescūt. ⁊ iō appet māifesta distinº. ¶ In 3ª
spē ethice facies appet ypocratª nares acute: ocu
li ꝯcaui: tpora plāa aures frie ⁊ ꝯtēte ⁊ pl'pe coꝝ
inuerse ⁊ totiꝰ faciei color pallidus aut plūbeus
aut terreꝰ. ⁊ hñt pānū in facie ac si puł sup faciē
spergeret̄. In ethica etiā repit̄ maior calor in vo
lis manuū ⁊ in plātis pedū. ¶ Signa pmutati
onis effimere ad ethicā sunt pmanētia fortitu-
dinis caloris. nam fe. effime. vt plm incipit dedi

nare post duodecī horas. Et si non declinat: imo remanet in eodē statu vsq3 ad tertium diem tunc fit ethica. ¶ Signa φ ethica sit cōposita cū feb. putrida sūt: q2 putrida facit interpolationē per sudorē vel aliter: sp tñ remanet caliditas ꝛ siccitas ꝛ sp crescit extenuaᵒ ꝛ arefactio ꝛ alia signa supra dicta ꝛ duricies in pulsu ꝛ puitas ꝛ debilitas maior est in. 2ª φ in pma. ꝛ in. 3ª. φ in pma vel. 2ª. Et i scda decrescūt extremitates ꝛ iūcture videnť decrescere ꝑpter carniū cōsumptionem. Pulsus ethicoꝝ sunt debiles ꝛ parui ꝛ veloces seu freqn̄tes. pui sūt ꝑpter debilitatē calorꝭ naturalꝭ: etiā ꝑ ꝯñs virtutꝭ. ꝛ sunt veloces seu freqntes ꝑpter necessitatē quā inducit fe. ethica. Ga. hec in. 4ᵒ. liᵒ de cāis pulsuū ꝯᵒ. 16. Et calidiᵒ qđ sit in ethicꝭ est locᵒ venarū ꝛ arteriaꝝ. s. in volꝭ manuū ꝛ plāꝫ pedū. q2 ibi terminanť vene ꝛ arterie ꝛc.

Judicia in fe. ethica. Priᵒ notādum φ Aui. in pma fen. pmi doc. 4ª. de hūoribᵒ. c. ij. i pnᵒ. capꝉi ponit hūores ꝛ ponit hūiditates secūdas quedā istaꝝ hūiditatū sūt superfluitates ꝛ alie sūt nō superfluitates: quaꝝ pª ē in forāminibᵒ extremitatū paruaꝝ venaꝝ mēbroꝝ simpliciū. ꝛ ista hūiditas nō h3 nomē. ß circūloquitur ꝛ vocať pma hūiditas de secundis. ¶ Scda hūiditas ē hūiditas roralꝭ q̄ spgiť sup oīa mēª simplicia: ꝛ ista ē apta nata ꝯuerti i mēᵐ qñ corpus caret nutrimēto ꝛ apta vt mēbrū hūectet qñ exiccātur a forti exercitio vel ab alia cā. ꝛ ista vocatur ros. ¶ 3ª hūiditas est illa q̄ paꝝ ante ꝯgelata ē ꝑ vlteriorē actionē: ꝛ ē nutrimentu3: qđ q2 iam q̄ntū est ex pte cōplonis in nutrimētū ꝛ mēbroꝝ subam ꝯuertiť. ß tñ ex pte exn̄tie nondū cōuersa est in subam ꝛ eēntiā ꝛ in silitudinē mēbri totalē. Et ista hūiditas vocať cābiū: q2 de ꝑximo cābiať ꝛ mutať in glutinū q̄ est. 4ª. hūiditas. q̄ ꝯtinet mēbra simplicia. Dicit g̃ Aui. in pma fen. 4ꝭ. trac. vltimo. ꝛ ꝯcordat Serap. in. ca. ꝑprio φ ad ꝯsumptionē hūiditatis q̄ vocať ros: sequiť pª spēs ethice. ꝛ est silꝭ de oleo qđ cōtineť in lāpade qñ aūt ista hūiditas icipit ꝯsumi q̄ vocať cābium tūc fit 2ª spēs ꝛ ē silꝭ de oleo qđ ē ibibitū i suba lichinij post ꝯsūptionē istaꝝ duaꝝ hūiditatū q̄rta hūiditas q̄ vocať glutinū incipit ꝯsumi q̄ conglutinat ptes mēbroꝝ simpliciū tūc ē silꝭ de hūiditate subali ipsiᵒ lichinij ꝑ quē ptes lichinij cōtinuanť. ꝛ tūc ē tertia species ethice. Prima igiť species est difficilis cognitiōis ꝛ facilis curatiōis vt dicit Aui. Tertia aūt spēs est opᵐ. q2 ē facilis cognitiōis ꝛ impossibilis curatiōis. ¶ Scda autē spēs in cognitiōe ꝛ curatione tenet medium.

Curatio fe. ethice. In primo aliqui canoñ. gñales sunt ꝑmittēdi: vt exinde cura eliciať. ¶ Primᵒ cañ. ē Ga. in io. mega² q̄ñ i colꝭ. 14. Ethicꝭ nihil aliud ē necessariū nisi refrigerare ꝛ hūectare coꝝ corpa. ¶ 2ᵒ ē Ga. ibidē. Ethicꝭ vo q2 nō o3 purgari nec calefieri calor balnei nocet. nā augmētat eis calorē ꝛ siccitatē. ß ille vbi s. ¶ 3ᵒ est Ga. i ioᵒ. megꝭ. q̄ñ in fine 6ꝭ. colꝭ. Nutrimēta ethicoꝝ nece est eē fria ꝛ hūida aut tēpata sicut ptisanū ꝛ hūida iura ꝛ mūđ. panē. ¶ 4ᵒ. cura eiꝰ ethicoꝝ silꝭs est cure siccam in stoᵒ cōplonē hñtiū: ß tñ ethicis frigidiora sūt necessaria ꝑpter multitudinē calorꝭ coꝝ. io. megꝭ colꝭ. io. ¶ 5ᵒ ē Aui. Si coguntť ꝑpter necessitate3 dare res q̄ faciūt citā hūiditatē vel hūectatione3. ꝛ ille sūt calꝭe. vt aq̄ carnis ꝛ vinū: o3 φ añcedāt vꝭ seq̄nť res infrigidātes. Iste aūt ē Aui. i pª. 4ꝭ. in cura fe. ethice. ¶ 6ᵒ. Si ethica accidat ꝑpter apa aut lesionē in alicꝭ mēbro vt ē epatꝭ calefactio: necesse est curare illud apa aut membꝝ lesu3 corrigere ꝛ ꝑparare. ¶ 7ᵒ infriatio aerꝭ est de rebᵒ magis iuuātibᵒ ethicos. silꝭ īdui pānis lorꝭ in aq̄ i q̄ sint rose ꝛ folia salicꝭ aq̄ rosꝭ. ꝛ trocisci de cāphora nō modicū iuuātᵒ eos. Aui. ibidē. ¶ 8ᵒ odorare cāphorā ꝛ rosꝭ. sanđ. ꝛ mādragorā papa. ꝛ aqua3 rosꝭ. ꝛ silꝭa iuuat ad coꝝ curā. ¶ 9ᵒ ē Aui. vbi supra. Emplā infriantia quibᵒ o3 eos sint aromatica, nā ipa sūt ꝑpinquoris iuuamenti. ꝛ ꝑprie supra pectᵒ ꝛ ptes vicinas ꝛ sint actu frigida sine stipticitaᵗ. nā stiptica desiccāt ꝛ ꝓhibēt v̄tutē medicinaꝝ ꝓfundari ꝛ ad interiᵒ penetrare: nō tñ tātū retineanť: q vocī ꝛ āhelitui inferāt nocumentū. ß ille. i suia. ¶ ioᵒ. q̄es ꝛ somnᵒ ꝛ tranq̄llitas ꝛ pseruatio a fame tristicia ꝛ ira ꝛ odio ꝛ āgustia ꝛ siti iuuat in ethicoꝝ curatiōe. ¶ iiᵒ. Lectᵒ coꝝ fit de matalitijs frigidis ex pāniꝭ lineis cū coro iternedio. silꝭ ꝛ cooptureꝛ nō sepeliāť i culcitra plumacea nisi sup ipa cooptoria de corijs paꝝ attēdāť. Et si lectica coꝝ statuať sup aliqđ vas aq̄ plenu3 eēt eis bonū vt dicē Aui. ¶ 12ᵒ. ē Aui. i loᵒ alleᵒ. i suia. i. c. rememorato infriantiū eos in fine capꝉi Lectᵒ coꝝ fit ꝑpe cursus aq̄ꝝ. vel saltē currat aq̄ per siringā ꝑpe lectū ꝛ ibi sternanť ꝛ circūponātur succi ꝛ folia ꝛ rami salicꝭ folia cāne ꝛ herbaru3 friaꝝ. ꝛ silꝭ herbe naturalꝭ frie i fria aq̄ madefacte. ¶ 13ᵒ lac capraꝝ ꝛ asine nutritaꝝ i pascuis frigidis ꝛ hu. ꝛ ꝑpe añnexitatū eradicat fe. ethicā: si possibilꝭ ē ei eradicaᵒ. Aui. ibidē. ¶ 14ᵒ. lac mulierbre sugēdo ab vbere sumptū ꝯueniētiᵒ est omni alio lacte. ¶ 15ᵒ. Lac a q̄ extractū ē butirū ē vtile ethicꝭ infriando eos. ¶ 16ᵒ. Lac cōpetit ethicis a

p̄n° vſq; ad finē. ¶ i4ᵘ. ius pue pulle alterate cū
lactucā ⁊ portulacā vl' saltē cum tenera cucurbi°. ⁊
agresta ī mittit eoꝝ calorē nutrit°. ¶ Curaº fe.
ethice pticularis. P°iuxᵗ tenorē. 4¹. can. ɔstituatᵗ in
loco vl' in camera hūida vbi attrahat aerē friū
⁊ hūidū. ⁊ si nālr nō habetᵗ: ſʒ rorādo camerā cū
aq̄ fontina vl' puteali ⁊ sternēdo ipaʒ ⁊ circa le/
ctū ponēdo folia ⁊ ramos saliq̄ ⁊ cānaꝝ cū iūq̄
⁊ roſ ⁊ viol' ⁊ nenufa. ⁊ lētigī aq̄ ⁊ papa. ⁊ folia
viti albe. Et ſʒ talis sacculᵘ quē odorabit iuxta te
norē. 4¹. can. R̷. oiuʒ sanð roſ ru. se. lactucǽ por/
tulaq̄ ⁊ papa. al. rað. mādrago° an. ʒ. iij. se. iusq̄a¹
cāphoᶜ an. ʒ. ij. floꝝ nenuſ. ʒ. j. ⁊ ß. opij tebaici. ʒ.
j. ſʒ duo sacculi ⁊ odoretᵗ vnᵘ ⁊ aliᵘ p īterualla vnᵘ
post aliū: ⁊ ista ɔtinuentᵗ. Et iuxᵗ tenorē finis. 4¹.
can. camisie q̄s idutuni sᵗ: imo ⁊ diploides ppᵗ
factā dealbationē iteꝝ lauentᵗ in aq̄ i q̄ decocta
sint sūmitates papa. ⁊ lētigī aq̄ ⁊ malue ⁊ lactu
ca ⁊ folia saliq̄ ⁊ silia. Et si in aq̄ ista pᵘ colaturā
ponantᵗ cāphora ⁊ trocisci eiᵘ esset meliᵘ. ⁊ tales
pāni desiccētᵗ i vmbra ⁊ iduantᵗ eis: ⁊ mutet fre/
quentᵗ lectū ⁊ vestes ⁊ lithcamia. Istis sic ordia
tis dietetᵗ sic. Dētᵗ puᵘ pullᵘ vl' pua pulla ⁊ coqᵗ
cū lactuc̄ vl' portulac̄ vl' frustis cucur. Et come/
dat cucurbitas ⁊ carnes pulle ⁊ offas i iure eiᵘ.
Et sic dī de pulla sic pōt dici de alijs auibᵘ vsua/
libᵘ pterq̄ de degētibᵘ in aq̄s. Et iuxᵗ tenorē pmi
can. vtatᵗ cib alijs fris ⁊ hu. vt ē ordeatū auena/
tū ⁊ faria de spelta ⁊ colatura furfurū cum lacte
amigð ⁊. 4. se. frīo ma. Pñt ēt ista supdcā pari
cū lacte vaccino a q̄ ext̄ctū ē butirū. Mica ēt pa/
nis ter lota in aq̄ fria ⁊ expssa ⁊ cocta cū dcō la
cte vl' cū lacte de se. fris iuuat eos. q: nutrimētū
istoꝝ nālr ē friʒ. ⁊ refrigerat epar ⁊ cor ⁊ san. ve
naꝝ obtpat: ⁊ ɔtīatᵗ febri ⁊ hūectat corpᵘ. Alius
cibᵘ sit de cācrī fluuialibᵘ: ita q̄ carnes eoꝝ ext̄hā
tur a corticibᵘ eoꝝ ⁊ lauentᵗ cū lexiuio fcō de ci/
neribᵘ vitiū. sic docet Aui. Aliᵘ cibᵘ sit de carnibᵘ
limaceoꝝ coctā cū fenᵒ pp viscositatē. ⁊ pᵘ ext̄hantᵗ
a casul' ⁊ postea comedantᵗ. sic faciūt catalani. ⁊
vidi ħ freqntᵗ iueni iuuamētū. Potᵘ istoꝝ sit aq̄
ordei ⁊ si vinū bibūt illud sit mltū liphatū claꝝ
vel subtile vel aliq̄lr rubeū ⁊ nutritiuū. ⁊ aliq̄n
sumat lac amigð. Et sequēdo doctrinaʒ p¹ can.
vtatᵗ piscibᵘ squamosᵗ de aq̄s mundð. bullitᵗ in aq̄
cū perᵒ. Pisces tñ magᵗ nō sunt vtiles. vt salmo
⁊ alosa ⁊ luceus ⁊ ceteri siles. Item vtatur lacte
amigð. bullito ⁊ piecto sup offas vl' pecias pāis
cū zucara. Itē vtatᵗ cibo facto a lacte a q̄ ext̄ctum
sit butirū. cū mica panis ⁊ zuc. vel cū farina or/
dei ⁊ silibus. ⁊ iuuāt eos ēt poma cocta sub ci/
neribᵘ cū zuc. ministrata ⁊ lactuce cocte cum pullᵗ
gallinaꝝ. iuxta tenorē vltimi can. Et scias iuxta
tenorē. 13¹. cano. ⁊ ſm autores nr̄os. q̄ lac est de
rebᵘ magī iuuantibᵘ eos. Vñ lac sit mulieris bñ
nutrite bonis cibis fris ⁊ hu. ⁊ sumatᵗ ab vbere
iuxta doctrinā. 14¹. can. Si ħ noluerit sumē vtatᵗ
lacte asine vl' saltem cap̄ q̄ nutriatᵗ herbis fris ⁊
hu. Et qñ ministrari ɔʒ ista aialia sint ppe īfirmū:
⁊ quāto citiᵘ poterit calʒ ab ore sumatᵗ de mane
⁊ postea supdormiat. Et lac a q̄ ext̄ctū est butirū
iuuat eos. Et q: in isto. 4. liᵒ. iam fecimᵘ mētio
nē de administratione lact̄. iō recurre ad. c. 4ᵐ q̄r
ti li¹ ad curā male cōplōnis sicce stō¹. ⁊ fac sicut
ibi docetᵗ. Balneū cō perit aq̄ dulq̄ nō multū ca
lide. q: mltū calā mltū calefacit ⁊ multū desic/
cat. sed sit aliq̄lr trāsiens tepiditatē. ⁊ cibo dige
sto in stoᵒ ponatᵗ in tina plena tali aq̄. s. dulci: in
qua sint cocte herbe frie ⁊ hu. ⁊ non sudet dicit
Aui. ſʒ post exitū a balneo vngatᵗ cū oleis fris. ⁊
hu. sic est oleū viol'. ⁊ nenuſ. Et vult Aui. q̄ in
exitu a balneo vt hūiditates p poros nō exalēt:
ſpgatur paulatiʒ in aq̄ q̄ nō sit multū fria: sic ē
aq̄ estatī q̄ aliq̄lr sit tepida p calorē sol'. ⁊ in tali
aq̄ pannᵘ lineᵘ sit madefactᵘ ⁊ liniatᵗ inde corpᵘ
siᵗ. deinde stet in lecto sine calore ⁊ sine sudore.
Et dicit Aui. q̄ si añ balneū mulgeatᵗ sup corpᵘ
eius lac: eēt bonū: ⁊ post exitū a balneo ⁊ inun/
ctione cū dict̄ oleis capiat aliqð iussellū de rebᵘ
hūectantibᵘ: sicut est iussellū puaꝝ auiū ⁊ galli/
ne ⁊ sil'iuʒ. ⁊ sic stet in tranq̄llitate ⁊ somno sine
angustia ⁊ tristiᵃ ⁊ sine ira ⁊ sine labore: ⁊ potet
vinū clarū subtile cū multa aq̄ non tñ imediate
post lac. Et caueat a sudore nisi eēt fe. putrida.
Et caueat a stōia ⁊ purgatiōe. q: ista fe. sine vi/
tio hu. est. ¶ Cōdescēdēdo ad apothecā ſʒ talis
siᵗ ad infriandū ⁊ hūectandū ethicos. R̷. sum
mitatū papa. al. foliorum lactuce portulace endð
scariole epatiᶜ an. M. j. 4. seminoꝝ frioꝝ mi. se.
malue ⁊ maluauisci an. ʒ. iij. iniub sebesī pasilu/
laꝝ mundð. ab arill' liq̄riᶜ rasᶜ an. ʒ. j. ⁊ ß. roſ. ru.
floꝝ viol'. ⁊ nenufa. an. ʒ. j. zuc. albissiᵉ. lᵗ. j. ⁊. ß. ſʒ
siᵗ q̄ vtatᵗ freq̄ntᵗ cū aq̄ ordei. Et si aliq̄ spēs fe.
putride eēt ibi cōmixta: pñt addi ista sicut vt
est cicorea ḡinē ⁊ radð ⁊ se. brusci ⁊ se. fria mi. in
maiori quātitate. ¶ Sumat ēt de isto elᶜᵒ. R̷.
pul'. papa. pul'. diapēið sine spēbᵘ vl' diadragagᵗ
fri pul'. tria sanð pul'. elēt¹ resumptiui an. ʒ. ij. cō/
serue tortuḡ facte p frusta. i. cōserue testudinis
nemoral' ɔfue roſ ⁊ viol'. an. ʒ. j. ɔserue nenuſ. ʒ.
ß. zuc. panis. lᵗ. j. ſʒ mixtū ad modū zuc. rosa. vel
pōt fieri in tabul'. ſʒ nō tantū vʒ. q: vtutes ignis

accipit.si tñ fit in tabulis fundatˀ zuc.cũ aq̃ ros.
⁊ enõ.In isto casu vz sirᵘ de nenuf.⁊ sirᵘ de pa/
pa.⁊viol.⁊ ros.Et indigemᵘ in isto casu magna
cordis infriatiõe.q: ĩ ista fe.cor est p̃ncipale sbm
cũ alijs mẽbris radicalibᵘ.iõ valẽt p̃ncipalˀr illa
q̃ refrigerãt cor:sicut est elcᵐ diamargaritõ sine
spẽbᵘ.⁊ sic est margarita vtraq3 ⁊ vterq3 corallus
hyacinctus smaragdus ⁊ ceteri lapides preciosi
ros.cãphᵉ.viol.sirᵘ viol.nenuf.ros.⁊c̃.Ista ɔfe/
ctio vz in ethica q̃ nõ multũ calefacit ⁊ nutrit ab
undãter.℞.festicoꝝ pinearũ pistacearũ ami/
gdalarũ dulc̃.aã.℥.j.4.se.fri.maioꝝ mũdõ.aã.℥
ß.pasƥ mũdˀ ab arill.℥.j.se.malue ⁊ bismalue ⁊ ci
tonij ⁊ bombaq̃ mũdõ se.papa.al.aã.ʒ.ij.incorpo
rentˀ oĩa cũ zuc.⁊ vtatˀ paꝝ.Paupes eñ nõ p̃nt
abũdare pecunijs ad multa medicamina hnda
sed istis leuibᵘ gubernẽtur.Illud vnguẽtũ qd̃
sequitˀ vz multũ si pectus ⁊ latera vnguantˀ cum
eo nõ cal'o:sed sicut est ℞.cere albe noue q̃rĩ.j.
olei viol.lt.ß.butiri sine sale.℥.ij.liquefiãt oĩa
simul ad ignẽ ⁊ postea colata in mortariũ p̃ijci
antˀ:in quo sit lactis mulieris puellã lactãtis et
p̃turiẽtis.lt.ß.gũmi arabici dragagãti infusorũ
in aq̃ ros aã.℥.ß.cãphore.ʒ.ij.ducantˀ tãtũ ĩ mor
tario donec fiat vnguẽtũ albissimũ.⁊ vz in ethiᵃ
⁊ ptisi ⁊ in marasmone.¶ Magr̃ Berñ.de gor
donio ponit aliã formã vnguẽti.℞.medulle cer
ui ⁊ vituli butiri sine sale axũgie galline recẽtis
dragagãᵗ gũmi arabici infusoꝝ olei nenuf.olei
viol.olei de cucurbita olei de salice aã.℥.j.cere
al.qd̃ sufficit fiat vnguentũ:bonũ est.verũtamẽ
ille medulle ⁊ axungie sunt calide:sed post infu/
sionẽ mittãtˀ in mortario:in qua sit aq̃ ros.⁊ lac
muliebre.⁊ erit melius ⁊ magis frĩm.¶ Magr̃
Pontius de sctõ egidio ponit h̃ elcᵐ.℞.candi
penid.aã.℥.iij.pinearum pistacearũ amigdala/
rũ dulciũ seminis papa.albi se.bõbacis seminis
malue ⁊ bismalue ⁊ citonioꝝ been albi ⁊ rubei
trociscoꝝ diarodon dianthos aã.℥.ß.semis la/
ctuce ⁊ portulace.q̃ttuor seminũ frĩoꝝ maiorum
mũdatoꝝ aã.℥.j.ros.mirtilloꝝ omniũ sandˀ.spo
dij rasure eboris ossis de corde cerui.blacce bi/
sancie coralli albi ⁊ rubei.aã.ʒ.j.sirupi de papa.
qd̃ sufficiat.fiat ad modũ opiate.Preualẽt alia
supradicta electuaria.q: in isto multa cal'a ⁊ sic/
ca ponuntˀ ⁊c̃.

Caplm.ij.de marasmone.

Ethica senectutis est maras/
mõ seu tabefactio to/
e tius corpis ex dominio male cõpl'o
nis sicce sine fe.Nã marasmõ ɔsumna
tio interp̃tatˀ.G.de interio.c.ij.in fine.c.vnde ma
rasmon interp̃tatˀ tabefactio seu arefactio corpo
ris ⁊ hũiditatũ substantialiũ.sm Ga.8.de cau/
sis pulsuum.

Cause ethice senectutis.Et p̃mo ponantˀ
cãe primitiue.¶ Prima põt eẽ po
tus aque frigide:stomacho stante ieiuno ⁊ debi
li.vel assumeretˀ post ĩmoderatũ exercitiũ virtu
tem debilitans ⁊ poros aperiens:⁊ calorẽ natu/
ralẽ resoluens.Propter quod aqua potata cito
attrahitˀ ad viscera ⁊ totum corpus refrigerat.
Alia causa p̃mitiua potest esse nimia caliditas
aeris resoluens ⁊ liquefaciẽs humiditates sub/
stãtiales corporis.propter quod calor naturalis
resoluitˀ ⁊ debilitatˀ:immo destruitˀ.⁊ frigiditas ⁊
siccitas subintrant ⁊c̃.¶ Cause antecedentes
sunt debilitas caloris naturalis ⁊ virtutis nutri
tiue nõ in vltimo debilitata adhuc exñs.Alia cã
potest esse mali vapores frigidi eleuati ab aliq̃
materia frigida in corpore existente qui vadũt
ad cor ⁊ ipm infrigidant.Alia causa añs potest
esse resolutio caloris naturalis nõ vltimata.sed
si continuetˀ:efficitur causa ɔiũcta.¶ Cause cõ/
iuncte.Prima est mala cõplexio frigida domi/
nãs in corpore cum debilitate totius corpis.q:
prohibet v̓tutem digestiuã ⁊ nutritiuam a suis
operatiõibus:sicut accidit in fine senij.Simili/
ter superflua infrigidatio facta cum potibᵘ vel
medicinis vel emplastris in patientibus febrem.
Similiter cõsumptio ⁊ resolutio caloris natura
lis.⁊ similia his.

Signa ethice senectutis ponit Gᵘ.ĩ.4.
li.de causis pulsuũ in.c.x.dicens
q̃ in ethica senectutˀ que est sine fe.pulsus ẽ par
uus ⁊ rarus.Et Aui.addit q̃ est tardus.Aliud
signum est arefactio ⁊ exiccatio corporis mani/
festa ⁊ nõ adest calor:imo vtplm reperiuntˀ frigi
di in tactu.⁊ vt plurimũ vrĩa est alba ⁊ subtilis
⁊ aquosa.Et isti in dispõnibus suis sunt sicut se
nes decrepiti.

Iudicia in ethica senectutis.Primo
dicit Aui.q̃ huic egritudini
postq̃ est ɔfirmata nõ est cura.Et si ei esset in/
geniũ curatiõis:silˀ esset ingeniũ curatiõis mor
tis.in p̃ma fen.4ᶦ.c.p̃po.

Curatio ethice senectutˀ si curari dz cu
ratˀ cũ calefaciẽtibᵘ ⁊ hũectã/
tibus.Et humectatio fit cũ cibis ⁊ potibᵘ cal'is
⁊ cũ balneis aq̃ dulcis sicut dictũ fuit superius.
¶ Insup sm Aui.fiat hũectatio cũ clisteribus
hũectãtis.sic est clistere factũ cũ brodio capitũ

⁊ pedū arietū ⁊ ouiū ⁊ cū clisteri facto ex colatu ris factis ex caponib⁹ ⁊ gallinis ⁊ fasiāis ⁊ pdici bus. Nā dicit Rosari⁹ ꝙ qñ aliq̄ colaticia vel iu ra nutritiua in liq̄da suba p ptē inferiorē iniiciū tur p modū clisteris: nō mirū si sto⁹ attrahat ali q̄d ad digerendū ⁊ nutriendū. vel forte ipa inte stina aliquā digōnē dicto clisteri opant̄ ⁊ per ve nas mesaicas ad epar mittunt̄ aliq̄ ptes ad nu tritionē ⁊ corpis hūectationē: ⁊ cū h̄ hūectat vi scera nec in talib⁹ ponēd⁹ est sal nec spēs: timē° mordicationē ⁊ subitū exitū: ⁊ q̄ntitas clisteri sit lb. s. ⁊ offerat̄ q̄ter in die nāli. Lenis aūt frica° p⁹ refectionē iuuat. silr lac coctū cū lapidib⁹ vȝ mlr tū. ⁊ sic mel est inimicū hn̄tib⁹ ethicā: sic ē iuuati uū hn̄tib⁹ ethicā senectutꝪ. Et iuuat eos ois cib⁹ hūectās facilis digōnis in q̄ nō ē viscositas: sic sūt iura carniū ⁊ aq̄ carnis ⁊ vitella ouoꝝ sorbi lia. Et vinū subtile odoriferū in digestibili q̄nt° ꝯfert eis. etiā empla ⁊ vnguenta dicta in ethica: dū tn̄ attineāt cal'itati ꝯferūt eis. Caueāt a frio exteriori ⁊ ab illis q̄ hūiditatē cōsumūt.

Declaratio in fe. ethica. Prio no tandū ꝙ spēs fe. ethi^e apud latinos nō hn̄t noīa specificata sic hn̄t mlr te alie egritudies vt est do^r capit̄ hydropis lepra ⁊ egritudines renū ⁊ intestinoꝝ. Et cā isti⁹ ē: q̄a vtplin p̄us venit ad scdāȝ spēm añq̄ cogscatur ⁊ fortasse ad 3^am. ℂ 2° q̄rit̄ q̄re in ethica nō ita ci to ꝯsumit̄ cābiū vel glutinū sic ros: Dico ꝙ ros est subtilioris sube. iō citi⁹ ꝯsumit̄. iō ad ꝯsuptio nē ei⁹ sequit̄ p^a spēs ethice fe. sic dcm̄ fuit in iu diciis. Alia cā ē. q: nā est mag̃ sollicita de ma^a di gesta ⁊ de mag̃ p̄pata vt ſ me^m: ſȝ cābiū ⁊ gluti nū sunt magis digēa ⁊ prepata: vt ſ pars me^r ꝯ̄ ros. iō diligēti⁹ a naa custodiunt̄. iō tardi⁹ con sumunt̄. ℂ 3° scias ꝙ dcm̄ fuit supius in cura p ticulari ꝙ post balneū aq̄ cal'e vnguēdi sunt cuȝ oleis ⁊ vnguētis fris. Et cā isti⁹ est. q: p calorem balnei pori apiunt̄ ⁊ hūiditas nāalis attrahit̄ v̄sus ptes exteriores. ⁊ tūc q: pori sūt rari ⁊ apti tales hūiditates subtiliatē exalarēt nisi fieret po roꝝ clausio cū vnctiōe oleoꝝ ⁊ vnguētoꝝ frioꝝ vel cū roratiōe aq̄ q̄si frie. Per ista em̄ pori clau dunt̄ ⁊ hūiditas nutrimētalis ingrossat̄ ⁊ in sub stātiā mēbroꝝ ꝯuertit̄. etiā corp⁹ infriat̄ ⁊ hūecta tur. ℂ Quarto scias ꝙ Ga. in li. de mala cōplo ne diuersa in col'. 5. ꝯcludit ꝙ mala cōpl'o diuer sa est q̄ñq̄ cā male cōpl'onis adeq̄te. Tūc enim mala diuersa est in termino sue actiōis qñ mala diuersa est introducta. ⁊ dicit h̄ vba. Cū aūt oia p̄ma corpis me^a integre ⁊ pfecte sunt calefacta dr̄ f. illa ethica q̄ est fixa ⁊ h̄ ideo qm̄ eius essen tia tūc nō cōsistit in hūiditatib⁹. i. hūorib⁹ ⁊ spū tm̄. sed est p̄ter hoc in corpib⁹ q̄bus adest frio ⁊ cū hac febre nō est passio nec dolor. Et estimat patiēs ꝙ nullo mō sit in eo febris: qm̄ nō sentit cal'itatē. h̄ ille. Ex istis dictis pȝ ꝙ in ethica lȝ sit supcalefactio in hūoribus ⁊ spiritib⁹: etiā in mē bris radicalibus: tn̄ fe. nō sumit nomē nisi ab il lis q̄bus subiectiue ⁊ p̄ncipalr̄ fundat̄. Si enim spūs p̄mo ⁊ pncipalr̄ supcalesiūt sic erit fe. effi mera. ⁊ si hu. sic erit fe. hūoralis. Si me^a p̄ncipa liter supcalesiūt: erit ethica. Ita ꝙ q̄uis in vna quaq̄ oia ista tria. s. spūs ⁊ hūores ⁊ mēbra ra dicalia supcalesiāt ex aliq̄ fe. tn̄ illa fe. nō sumit nomen nisi ab eo in quo subiectie ⁊ p̄ncipalr̄ in est. Iō ꝯtingit ꝙ nulla fe. cuiuscūq̄ spēi sit pōt dimittere fe. effimerā post se. q̄uis effimera post se possit dimittere alias duas spēs ⁊c. q: nō ē ve risil'e ꝙ mēbra radicalia supercalesiant qn̄ spūs ⁊ hūores prius calesiant ⁊ inflāment̄: nō tn̄ sub iectiue ⁊ pncipalr̄. ideo qn̄ vna est non est alia: nec oēs simul existūt. ℂ Quinto dicit Ga. in meg^r. ptica. 9. col'. p̄mo. ꝙ si effimera debeat in aliā febrē mutari: mutabit̄ in putridā vel ī ethi cam ſȝ h̄ fit vtplin in calidis ⁊ siccis corpibus. Si medici errent in regimie coꝝ cuȝ abstinētia ⁊ negligentia humide dicte. Primo mutat̄ ī acu tam: postea in ethicā. In calidis v̄o ⁊ hūidis q: sunt putrefactiōi pati: effimera mutat̄ in syno chā p̄supposito p̄dicto errore ⁊ ꝙ diu pmaneat. Et si nō curet̄ vt or: aut morit̄ aut in ethicā mu tat̄. vbi. s. ℂ Sexto nō ꝙ ethica p se sola est sine vicio alicui⁹ humoris. Et iō nec flōmia nec pur gatio ei competit: nisi esset composita cū putri da. tunc em̄ pōt vtrūq̄ cōpetere. Sed tūc dubi tat̄ quō mala diuersa ⁊ mala eq̄lis simł esse pn̄t in eodē subo: Dico ꝙ sic q: ardētib⁹ lignis soli dis adhuc stupe in cōcauitatib⁹ coꝝ ꝯtēte ⁊ inflā mate pn̄t simul ardere ⁊ inflāmarꝫ stupis vl' ari stis lig̃ solida remanēt inflāmata. silr nec sudor eis ꝯpetit nec artificial'e nō eis ꝯpetit n^e exerci^m.

ℂ Caplin. 16. de sudore.

Propterea q: fe. aliñ ad bo nū aliñ ad ma lū p sudorē t̄miant̄. iō bonū ē ꝙ p⁹ de clinationē fe. de sudore ſ mētio. Est sudor ē hūiditas exiēs a corpe p poros cutꝫ fctā ex vapib⁹ a corpe resolutꝫ iux̄ corpis supficiē ꝯdē sata. Vel dico cū Gord°. ꝙ sudor est vapor hūi dus ab interiorib⁹ resolutus iux̄ corpis supficiē ꝯdēsatus. Sudor sic ceteri effect⁹ hȝ q̄tuor cās

fcꝫ mālē efficientē formalē ⁊ finalem. Cā mālis sudoris est maª vel hūiditas vl' hūor in mēbris ⁊ eoꝝ porositatib' extis. Cā efficiēs est caˡ dissol uens ⁊ ꝯuertēs talē hūiditatē i fumū siue illa ca liditas sit iterior siue exterior. Cā formal' ē fritas ꝯdēsans illū vaporē vl' fumū int̄ cutiꝫ ⁊ illa fri giditas nō ē absoluta ſʒ cōpata. Videm' eñ φ i alēbico q̄uis sit calor: vaporē rex distillabiliuꝫ ꝯdēsari. Cā aūt final' ē purgaº corpis a supflui tatib' vt per eas actio nature non impediatur.

Cause sudoris q̄dā s̄t p̄mitiue. q̄dā an̄te dētes: ⁊ q̄dā ꝯiūcte. Primitiue s̄t sic nīa calˡitas aeris nimi' labor maxᵉ in tpe calo balneū ⁊ isufflatio vēti austral'. Mag coopertura pānoꝝ vl' plumaceoꝝ vl' pelliū. ¶ Cāe anceden tes sunt hūores vel hūiditates in corpe extes. ¶ Cāe ꝯiūcte sudoris ē forꝭ calefacº ⁊ subtiliaº illi' humiditaꝭ ⁊ igrossaº ei' sub cute ⁊ raritas ⁊ aptio poroꝝ p q̄s exit: q: si eēnt clausi aut ꝯstipa ti vt accidit in ydropisi nunq̄ exiret sudor. Dic Cōstan. quē seq̄t. Gordo. in isto φ sudor est du plex. q̄dā ē nāl' q̄ fit a bona ⁊ pfecta crisi vl' i die bus iudicatis ⁊ in exercitijs tpaꝝ vl' in tpe esti uo. in tali eñ sudore nocitiua expelluntᷣ ⁊ nō vti lia: ⁊ iste ē cū bona tollerātia ⁊ alleuiatiōe. Ali' sudor est innaturalis ⁊ dia foreticus ⁊ sinthoma ticus vt appet in nimijs dolorib' ⁊ i morietib'.

Signa sudoris. Pº si sudor sit mlt' mul titudo maᵉ aut ei' aq̄sitas ⁊ sub tilitas sigᷣ ⁊ fortitudo v̄tuꝭ liq̄factiue ⁊ expulsi ue: ⁊ sigᷣ raritas poroꝝ. Paucus āt sudor ē sigⁱᵘ paucitaꝭ maᵉ vl' viscositaꝭ eius ⁊ grossitiei aut sigᷣ debilitas v̄tuꝭ. ¶ 2º. sudor rubeus sigⁱᵘ est dñij sanguis. si citrinus colera sigᷣ. si alb' flā. si niger melācolia. ¶ 3º sudor fetidus corruptio nē ⁊ putrefactionē hūoꝝ sigt. Silr pñt notari singularia per saporē: q: dulcedo eius sigt san. ⁊c̄. amaritudo coleram ⁊ sic de alijs.

Iudicia in sudore. Priº iudicat ypo cras. Sudores febricitāti si cepint boni tertiāi q̄ntani. 7ª. ⁊ q̄ in. 9ª. die. ⁊ . iiª. ⁊ 14ª. ⁊. 20ª. ⁊. 21ª. ⁊. 24ª. ⁊. 27ª. ⁊. 30ª. ⁊. 31ª. ⁊ 34. ⁊. 37ª. ⁊. 40ª. hi sudores egritudinē iudicāt q̄ v̄o nō ita fiūt: dolorē sigūt: ⁊ lōgitudinē egri tudis ⁊ ꝯuersionē. 4º. āpħ. amº. 36. oēs isti dies sunt cretici. Et seq̄t in cōmēto nō solū sudores ſʒ ēt egestiōes mlte ⁊ vrinaꝝ quātitas ⁊ apata post auriculas laudabiles s̄t si in dieb' creticis appeant. Et seq̄t in eodē cōmēto. Morbi enim hos termios trāseūtes nō crisiꝫ cū sudorib' sūt faciētes nec cū egōnib' ſʒ poti' cū dissolutiōib' paulatim exeuntibus vel cū apatibus. hec ille. ¶ Scdo iudicat ypo. p sudorē: sudores fridi cū acuta q̄dē fe. facti mortē sigūt. Cū molliori v̄o fe. lōgitudinē egritudis sigūt. 4º. āpħ. ampº. 37. cā est q: sigt φ materia est multa ⁊ φ calor nā lis est extinct' vel ppinqu' extinctioni. ¶ Tertio vbi in corpore sudor ibi narrat egritudinē. 4º. ampħ. āpħ. 48. Et cā istius est: q: si maª morbi spergatᷣ necesse est totū corpus sudore purgetᷣ. sudor eñ nihil alind est nisi purgatio nature a nimijs supfluitatibus: tūc crisis eē pbatᷣ bona. Aut hūiditas morbo cogente a corpe dissoluitᷣ: φ q̄n fit ex solis locꝭ ē vbi regnat ifirmitas Gal. in cōmēto eiusdē. ¶ Quarto docet ypo. iudica re per sudorē sine fe. sic mlˡtus sudor ex somno sine aliqua cā manifesta factus sigt q̄m corpus plurimo cibo vtitᷣ. Si v̄o cibo nō accipiēti hoc fit: sigt q̄m eūatione indiget. 4º. ampho. ampº. 41º. Et sequitur in cōmento. Si eñ ex cibis est facile soluitᷣ. Si aūt ex hūoribus eueñtᷣ. Mult' enim labor ⁊ fatigatio sudorē facit. ergo q̄n in hūoribus vel cibis digerendū laborat natura: fit sudor necessario. Et sequitᷣ in fine cōmenti. Multus enim sodor duobus modis fit. aut ex multo cibo añ morbū accepto q̄ cā est hui' ma terie. aut ex cibi in morbo assumpti multitudie qui si fuerit añ morbū purgentᷣ: pñs v̄o abstinē tia corrigatᷣ ibidē. Ex isto habes φ replō antiq̄ ſʒ hūoꝝ corrigatᷣ per purgationē ⁊ nouella per abstinentiā. ¶ 5º. febricitanti oīs sudor supue niens nō deficiēte fe. malum. plongatᷣ morbus ⁊ humores multos sigt. 4º. ampho. ampħ. 56. ¶ Sexto docet Aui. i. 2ª. fen. 4ª. trac. pº. ⁊ post multa verba dicit sic. Sudor iterceptus malus est ⁊ sigt lōgitudinē egritudis ppter multitudi nem maᶜⁱ ⁊ nō cōuenit habēti eū flōia nec solo vētris ppter debilitatē suā imo clisteria leuia. Et q̄n post sudorē nō venit leuitas nō est bonū signū. ⁊ si facit augmētū in egritudie est malus signū posito φ sit p totū corpus. Sudor festin' in pncipio egritudinis est malus q: sigt multi tudinē materie nisi causa in eo sit hūiditas aeris aut ppter pluuiā multaꝫ tūc est minor malitia. Auicē. caº. de signis sumptis ex parte sudoris. ¶ Septio dicit ypo. In sudore rigor malū est 7º. ampħ. ampħ. 4. Et Gal'. dicit in cōmēto φ accña crisis nō faciētia crisim: sunt signa crisꝭ di screte. i. male terminationis siue morꝭ cum nā in his sit preterita ita vt morbū fugiat. vñ rigor in sudore malū est. hec ille. Cū isto ampho. cō cordat Aui. in loco allegato sic. Et q̄n cū sudore

hor:ipko accidit: nõ est bonũ immo malum. qm̃
hor:ipko sigt̃ expulsionẽ humoris mali nocentis
in corpe: ⁊ illud sigt̃ q̃ sudor nõ mũdificat: imo
mouet de humoribus malis illud: cui⁹ acuitas ẽ
fracta ⁊c. ⁊ sigt̃ q̃ ibi est multa maª. ¶ Octauo
q: fe. vtplm̃ creticant p̃ sudorẽ. iõ ponam⁹ hic cõ-
ditiões bone cris⁹ quas ponit Ga. pmo ampho.
cõmẽto. 20º. ibi. Ea quoꝝ cris⁹. fit ⁊ quoꝝ facta
est ⁊c. ¶ Prima õditio est q̃ fit cum purgatiõe ⁊
nõ cũ apate. ¶ Scõa est vt purgent̃ hũores no-
ciui q̃ sũt cã morbi. ¶ Tertio q̃ fit alteratio mor
bi. ¶ Quarto q̃ fit cũ alleuiatiõe patient̃. ¶ 5º
q̃ fit post aperitionẽ signoꝝ coctiõis. ¶ Sex⁹ q̃
fit in die cretica. vbi supra fuit allegatum. ¶ No-
no in ordine iudicioꝝ iudicat Auic. c. viti. allcº
⁊ dicit sic. qñ debilitat̃ v̄tus pulsus ⁊ sudat frõs
parũ est signũ malũ. si v̄o cadit pulsus est signũ
mort̃. Judicat Aui. ibidẽ de sudore ad bonum ⁊
dicit q̃ sudor bon⁹ cui cõuenit vt sit p̃ ipm crisis
cõpleta: est ille qui fit in die cretica: ⁊ est cõis toti
corpi abundãs sup ipz ⁊ alleuiat̃ infirmus: ⁊ se-
quitur in bonitate illum qui non est per totum
corpus ⁊ succedit ei leuitas ⁊c.

Curatio sudoris. ¶ Prim⁹ cañ. gñal' nõ remoueat̃ sudor don⁹ ma
teria sit pfecte purgata: ⁊ eger sentiat alleuiatio-
nẽ manifestã v̄tute stãte forti. ¶ Scõs egritudi
nib⁹ cõsumptiuis sicut est ethica ⁊ ptisis nõ cõ-
petit sudor. ¶ Terti⁹ est Constãt̃. inviatico sic:
cũ aũt sudor adeo augmentat̃: vt inde v̄t⁹ debi-
litetur. oz ipm restringi. Restringat̃ ergo sudor
discooperiendo corp⁹ vel minuendo cooptoriuz
⁊ si fit ex nimijs cibis assumptis inducant̃ ieiu-
niũ ⁊ abstinẽtia. Et si est pp̃ter corpis repl̃ones
digerat̃ ⁊ purget̃ hu. peccans ita q̃ fit diminutio
in hu. supabundantibus qui sunt materia sudo-
ris. deide vngat̃ corp⁹ cũ oleo ros. ⁊ oleo nenuf.
⁊ salicino ⁊ oleo citonioꝝ: ⁊ quolibet p̃ se vel si'
mixt̃. ¶ Uel fit sic. ℞. ros. ℥. ij. sanð. ru. balaust.
añ. ℥. j. gallaꝝ frondium mirte. añ. ℥. j. coquãtur
oĩa in. 2. lb. aque vsq̃ ad tertiam partẽ ⁊ coletur:
⁊ addat̃ olei ros. lb. j. ⁊ coquat̃ iterũ donec aqua
sit cõsumpta. ⁊ de isto oleo frio vngat̃ pa. maxie
pect⁹ ⁊ latera. Et potet de sirº ros. vel iulep cum
aqua frigida. flabellet̃ cũ flabellis. vel aspgatur
pect⁹ ⁊ latera cũ panno in aqua frigida madefa-
cto. ⁊ dormiat solus in lecto duro ⁊ sit male coo-
ptus. ¶ Si aũt volum⁹ sudorẽ pūocare: coopi-
at se bñ pa. ⁊ ponat caput infra coopimẽta ⁊ an
helet ifra ⁊ põat cucurbitã plenã aq̃ calã ad pe-
des vel ad latera. Et aliqñ vngat̃ pa. cũ oleo ca-
mo. ⁊ laurino vel vino: ⁊ vngatur dorsum ⁊ totũ
corp⁹. Jtẽ piper ⁊ cinamomũ calam⁹ aromatic⁹
rauponitic⁹ piretrũ reubarᵐ cost⁹ cassialigª car-
pobalsa' sansuc⁹ succus mẽtast' mixta vel sepata
bulliant̃ in oleo vngat̃ vt supra dictũ est. ⁊ pūo-
cabit̃ sudor. Uel fit suffumigia fimbrijs p̃otẽsis
cum castoreo vel calamento ⁊ carpobalsamo. et
se. vrtice ⁊ carui simul tritis. vel coquant̃ herbe
calide in olla. ⁊ fumus sedẽdo in sella pforata re
cipiat̃. Mentastrũ terat̃ ⁊ succ⁹ eius bibat̃ cum
aqua mell̃: calefacit fortit̃ ⁊ educit sudorẽ. Haly
de regali dispõne. Uel fit balnea ⁊ stuphe dicte in
spasmo ⁊ paralisi: ⁊ sic sudor pūocabit̃ deo dãte
¶ Alius mod⁹ est pūocãdi sudorem quẽ modũ
pro nunc dimitto.

Declaratio in sudore. ¶ Priº sciẽ dũ sm ypo. 4º. ãphoꝝ.
amph. 42º. q̃ sudor mult⁹ calid⁹ vel frigid⁹ sup
fluẽs supple ante sig̃ digõnis ⁊ nõ in die cretica.
talis em̃ sudor si sit frigid⁹ sigt̃ lõgiorẽ egritudi-
nẽ. calid⁹ v̄o minorẽ desigt̃. Et sequit̃ in 2º. Cum
ambo multos hu. significẽt frigid⁹ frõs. ⁊ calid⁹
calos. Uñ h' calid⁹ minorẽ designat infirmita-
tẽ. frigidus v̄o maiorem designat egritudinẽ: q:
multã materiã cũ pauco calore õndit. econtrario
v̄o calid⁹ sudor multũ calorẽ cũ pauca maª: ⁊ iõ
minorẽ õndit egritudinẽ: vbi s. ¶ 2º itelligẽdũ
sm qð dicit Ga. in pº ãpho. 2º. is. aucte Diafori
⁊ ipse pbat: q̃ sudor est pret̃ naturã q: sic cursus
corporis est sm cursum nature ⁊ natura cibo do
minãs ipm vicerit nõ ad cutẽ supflui cibi mun-
datur sensibilis: sudor em̃ in laborib⁹ ⁊ nimijs ex
ercitijs vel calorib⁹ extra naturã fit fatigationi-
bus. h ille. ¶ 3º nota q̃ ypo. pº pūosti. cañ. 29º
docet pūosticari p̃ sudorẽ sic. Sudor bon⁹ ⁊ lau-
dabilis existit q̃ in die cretico fit ⁊ egruz liberat.
Est etiã bon⁹ q̃ fit in toto corpe ⁊ eger ex eo libe
rat̃ ⁊ suauior ⁊ fortior efficit̃. q̃ v̄o nihil hoꝝ fece
rit: is est inutil̃. frigid⁹ aũt ẽ mal⁹ peior si i ceuĩ
ce ⁊ in capite solo. in acuta q̃dẽ egritudie mortẽ
sigt̃. cũ lenta v̄o plixitatẽ significat egritudinis:
Et Ga. in cõmento dicit q̃ ille qui fit in solo ca
pite ⁊ ceruice q̃uis sit calid⁹ est mortalis. idẽ dic
Aui. ¶ Quarto dubitat̃ quõ cũ acuta fe. põt ve
nire sudor sic ðr in. 2º. iudicio aucte ypoc. Dº q̃
Ga. in dicto 2º ponit quõ h p̃t fieri dicẽs sic q̃ su
dor frigid⁹ nõ emergit ab illo loº i q̃ ẽ calor febri
lis: q: si ibi necio ẽ calor febril' necio. sudor cales
ceret: s cũ sudor exit p̃ cutẽ: q̃ si sit friia: necio sudor
exiet frig⁹ in interiorib⁹ calescentib⁹. sudor igit̃
frigid⁹ in egritudie acuta fit: sic cũ hũor alicubi

putrefit.⁊ cū h̄ caloꝛ nālis deficit. ⁊ febriſ nō pt
venire ad extrema corꝑis ꝑꝑ oppilatiōes. vł ꝑꝑ
aliud cū agit in illꝰ⁊ ↄuertit aliquā ꝑtē coꝝ i va
porē:ille vapoꝛ veniēs ad ſupficiē corꝑis⁊ cutis
inueniet ibi friditatē ⁊ igroſſaſ ⁊ exit.vł exit pᵒ⁊
poſt igroſſaſ in cutꝭ ſupficie ⁊ itellige:ꝙ iſte ſu-
doꝛ nō infridaſ tn̄ ſub cute qn̄ exeat ꝑ poꝛos q̄
adhuc ſunt apti rōne caloꝝ febriſ ꝓcedētis: ſed
qn̄ ē ſup cuti ifridaſ.¶ 5ᵒ. clarificat Goꝛdoniꝰ
dicēs ꝙ ſi ſudoꝛ venit ex cāis itrinſecꝭ vt plᵒimū
venit de nocte ⁊ magꝭ in hyeme ⁊ magꝭ in doꝛ-
miēdo q: in iſtis caloꝛ nālis ē foꝛtioꝛ. Si āt ve-
nerit a cāis extrinſecꝭ: magꝭ venit in vigilijs ⁊ in
eſtate ⁊ in die. Et dic̄ Aui. nō fit ſudoꝛ fridꝰ niſi
iā ceciderit calꝛitas innata q̄re nō ↄſeruat hūidi
tates imo ſepaſ ab eis:⁊ ſudoꝛ pᵒ venit in parte
aīterioꝛi:q: ꝑs calidioꝛ ē ſm ipꝫ Goꝛᵐ. ¶ 6ᵒ. nō
ꝙ ſi in die iudicatiua nā fecit aliquā ſiłitudineꝫ
ſudoꝝ ⁊ in die cretica ſeq̄nti nō venit ille ſudoꝛ
circa finē ſtatꝰ:q: naſa ē ſopita ⁊ negligēs tūc
medicꝰ oꝫ icitare⁊ iuuare nām in ꝓuocādo ſudo
rē:q: coadiutoꝛes naſe ſumꝰ. ¶ 7ᵒ. nō ꝙ poſtq̄
hō ſudauit ꝑ bonā pauſaꝫ ⁊ volumꝰ ꝙ āpliꝰ ſu-
det:debemꝰ paulati abſtergere ſudoꝛē.ne ſudoꝛ
remanēs ſup poꝛos cutꝭ claudat eos.⁊ h̄ ſꝭ.terꝛ
q̄ter ſuauiſ cū pāno calꝭo ſine euētatiōe: ⁊ ſudet
vſqꝫ ad fatigationē ſudantꝭ.ſnia eſt Aui.caᵒ.ſiłi
de accidētibꝰ febriū. ¶ 8ᵒ. ſcias ſic dicit Aui.in
2ᵃ.ſen.4ᵃ.in iudicijs ſumptꝭ a ſudoꝛe ꝙ iſta ſig
diſtiguunſ aliq ꝑ tactū:vt ſi ē calidꝰ vł fridꝰ: aliq
ꝑ caloꝛē:aliq ꝑ quātitatē ⁊c. Vn̄ ſcias ꝙ in bōa
criſi oꝫ venire ſudoꝛ calidꝰ ꝑ totū coꝛpꝰ: ⁊ oꝫ ↄti
nuari eq̄lꝛ vſqꝫ ad finē terminationis. Aliq ſudoꝛ
eſt mltꝰ ꝑꝑ ↄſumptionē hūiditatꝭ ſubtił.vel ꝑpē
caloꝛē foꝛtē reſoluētē hūiditatē in coꝛꝑe:aut ꝑꝑ
mltas hūiditates in coꝛꝑe aggregatas:aut ꝑpē
raritatē coꝛꝑis ⁊ poꝛoꝝ cutꝭ.aut ꝑpē foꝛtitudinē
expulſiue ⁊ debilitatē retētiue. Sudoꝛ aūt ꝑuꝰ
fit ꝑpē cās ↄrias iſtis. ¶ Itē per tactū:q: aliq ſu
doꝛ eſt fridꝰ.⁊ tūc ſig̃t hūoꝛes fridos ⁊ extictio-
nē caloꝝ innati. Et ſi apꝑet in moꝛbis acutꝭ moꝛ
tem ſig̃t. Et ſi in moꝛb cronicꝭ vł lentꝭ: lōgitudi-
nē moꝛbi ſignat. Calidꝰ aūt ſig̃t hu.calos ⁊ ab-
breuiationē egritudis. Et iſta debemꝰ ↄſidera-
re:ſi veniat in pnᵒ egritudis vł in diebꝰ idicatis.
Et ꝑ coloꝛem ſiłr diſtiguiſ q: albꝰ dn̄ium flātis
oſtēdit.⁊ rubeꝰ dn̄ium ſanguis.liuidꝰ mł'iaꝫ.cro
ceus vel citrinꝰ colerā. Siłr ex ꝑte odoꝝ: q: feti-
dus coꝛruptionē ſig̃t hūoꝝ ⁊ coꝝ malitiam.⁊ ſi
odoꝛ ē bonꝰ:ſig̃t eq̄litatē hūoꝝ. Et ꝑte ſiłr ſapo
ris q: eiꝰ dulcedo dn̄iū ſanguis.amarꝰ colerā.

ponticus melancoliā. ⁊ ſtipticus ſiłr. inſipidꝰ flā
ſalſum. Et ꝑte ſube ſeu liq̄ris:q: viſcoſus ⁊ groſ
ſus ſig̃t hu.groſſos ⁊ viſcoſos.ſubtilis atteſtaſ
ſup humoꝛes ſubtiles ⁊ intellige ꝙ aliq̄n poꝛi
ſunt ita aperti:⁊ ſan.ita ſubtilis ꝙ ſi iſte ſudet⁊
ſudoꝛ abſtergatur cum panno lineo: ille ſudoꝛ
videtur ſanguineus.

¶ Capitulum.7ᵐ.de variola ⁊ moꝛbillis.

V Ariole ⁊ moꝛbilli ſunt veſice
nate ſup cutim ex ſan-
guinis ebullitiōe.cuiꝰ ebullitiōis fer-
mentū ⁊ materialis cā eſt aliq̄ ꝑs ſan
guinis mēſtrui in aliq̄bꝰ ꝑtibus vł poꝛoſitatibꝰ
mēbꝛoꝝ in ꝓᵃgn̄atione derelictꝰ vł retentꝰ. Et h̄
vltimū dico ꝙ pauciſſimi ſunt:ſi ſuo naſali tꝑe
viuūt:q̄ euadāt:qn̄ hēantvariolas ⁊ moꝛbillos.
Et q: tn̄ ſunt cōes oībꝰ:vꝫ ꝙ fermentū iſtoꝛum
ↄhaſ a ꝓᵃgn̄atione ex ſupfluitate vł ifectiōe ſan
guinis mēſtrui. naꝫ ex purioꝛi parte fetꝰ nutriſ.
feculētia aūt in poꝛoſitatibus retinetur.

Cauſe variolaꝝ ⁊ moꝛbilloꝝ q̄dā pn̄t eē
ꝑmitiue:q̄dā ān̄cedētes:q̄dā con
iuncte. ¶ Cāe ꝑmitiue ſunt nimia alteraᵒ aeꝝ i
ſuis q̄litatibꝰ ſolū vł ad coꝛruptionē vel altera-
tionē ⁊ putrefactionē. Ita ꝙ iſte aer coꝛruptꝰ ⁊
putrefactꝰ calefacit ſanguineꝫ ⁊ hūoꝛes. ⁊ facit
in eis accidere ebullitiōeꝫ:ſiłr ſtare diu ſub ſole.
¶ Cāe ān̄cedentes ſunt freq̄ns replᵒ ciboꝝ fa-
ciliter coꝛruptibiliū vt ſūt lac ⁊ piſces ſiłr come
ſti.ſiłr replᵒ mali ſanguis. ſiłr dimiſſio flōie cō-
ſuete in ſanguineis⁊ repletis⁊ ſiłia. ¶ Cāe cō-
iuncte ſunt ipſamet ebullitio ⁊ calefacᵒ in ſanᵉ
⁊ humoꝛibus ⁊ in ſanᵉ mēſtruali fermentante
aliū ſanᶜⁱᵐ.ſiłr ⁊ hūoꝛes ⁊ coꝛruptio ſanguinis
⁊ humoꝝ ex iam dicta fermētatiōe procedens.

Signa in moꝛbilł⁊ varioł ſūt ꝙ ān̄ce
dit eis doloꝛ in doꝛſo.⁊ accidit
eis pruritꝰ auriū vł nariū ꝑꝑ vapoꝛes q̄ eleuanſ
ab illa maᵃ ad dcā mēᵃ⁊ adeſt timoꝛ in ſōno. q:
maᵃ eſt hoꝛribił.⁊ iō fumi ⁊ vapoꝛes q̄ ab ea ele
uanſ ad caput faciūt tioꝛē i ſōᵒ:⁊ ſentiūt pūctio
nē i coꝛꝑe.q: maᵃ ē q̄ſi venenoſa cū ſui acuitate.
⁊ aliq ꝑuitatē i mēbꝝ ſentiūt.adeſt rubedo in fa
cie ⁊ i ocuł cū q̄dā tumoꝛe.hn̄t ēt extēſionē bra-
chioꝝ ⁊ oſcitatiōes ⁊ doloꝛē capitꝭ. Et apꝑet pᵒ
ꝑua rubedo. deide fiūt ꝑue eminētie ſic gnū mi
lij.deide creſcūt ⁊ fiūt ꝑue veſicule plene aq̄.vn̄
deide icipiūt deſiccari ⁊ fiūt ſic puſtule ⁊ cruſte.
poſtea cadūt. Et qn̄ ſunt māifeſte:accidit rauce
do vocis ⁊ ↄſtricᵒ anhelitꝰ⁊ anguſtia in toᵒ coꝛ-
poꝛe ⁊ doloꝛ in gutture ⁊ i pectoꝛe ⁊ in gigiuis.

Judicia in variolis. ¶ Primo variole q̄
cito appēt sūt salubriores q:
fortitudo virtutis cito expellētis arguit cū obediē
tia ma^e. ¶ Scḋo variole q̄nto pauciores dū mō
infirmi bn̄ gubernēt: tāto meliores: q: paucitas
corrupte ma^e indicat. ¶ 3° variole q̄ cito maturā
tur sine mag̃ angustia: sunt salubriores: maxie si
fe. recedit cū eaꝝ apitiōe. ¶ Itez albe sunt bone
q̄n sūt pauce: ⁊ nō ꝯtinuāt ad inuicē, nā si conti-
nuāt ad inuicē ita ꝙ faciant vnā crustā tenentes
magnū spaciū: sunt male. ita etiā duplices. s. q̄n
sup vnā reuni⁹ alia repit. ¶ 4° variole rubee sūt me
liores: q: sanguinē signāt. Ille aūt q̄ tarde appa
rēt ⁊ tarde maturant. ⁊ q̄ hn̄t colorē nigꝝ vel vi-
ridem aut violaceū nimiaz adustionē aut mor-
tificationē significāt. iō male. ¶ 5° dic̄ Aui. ꝙ va
riole sūt sic̄ vn⁹ mod⁹ crisis. ¶ 6° ſm Aui. variole
vt pl'im accidūt ifantib⁹. deinde iuuenib⁹. raro āt
senib⁹: ⁊ freq̄nti⁹ hūidis plus q̄ siccis: ⁊ plus ive
re. q: v̄r⁹ est fortior: etiā in fine autūni ꝑpt cōesti
onē fructuū ⁊ tp̄is inoptunitatē: tūc etiā morta-
litates freq̄nter iuadūt: q̄s vt pl'im ān̄cedūt vario
le ⁊ morbilli. ¶ 7° morbilli min⁹ accidūt in ocu
lis q̄ variole: q: oculi sūt rare sbē: ⁊ ma^a morbil-
loꝝ est subtil'⁊ euapabil'. ⁊ᶜ cito exteri⁹ euapat ꝑ
raritā ē oculi. ¶ 8° dic̄ Aui. ꝙ morbill⁹ nihil a-
liud ē nisi variola colica: ⁊ nō est alia dr̄ia: nisi q:
ma^a morbilli ē colica: ⁊ iō minor ī q̄ntitatē. ⁊ iō nō
multū eleuat sup cuti nec ꝑfundat infra: ⁊ iō est
maior īflāmatio ⁊ maior angustia ⁊ ocli magis
lachrymant. dolor tn̄ dorsi est minor q: in eo nō ē
tāta repl'o sicut in variolis: q: in variol' iplet vena
sanguine q̄ vadit per dorsum corpis.

Curatio variolarū ⁊ morbilloꝝ. Pri°
ponant aliq̄ canoñ. generales
¶ Prim⁹ ē Aui. in sn̄ia: q: variole nō solū acci-
dūt i cuti ⁊ in pte exteriori: imo etiā in ptib⁹ inte
riorib⁹ ⁊ in oīb⁹ mēbris siliū ptiū appētib⁹ ⁊ oc-
cult̄. iō dicā mēbris interiorib⁹ aliq̄ subuētio ē ad
hibēda. ¶ 2° est formal'r Aui. in sn̄ia. Et ꝯueniē
ti⁹ qḋ in hac admiſtrat egritudie ē flōia. ¶ 3° est
Aui. Propterea ꝙ flōia retrahat illud qḋ exterius
expellit ad intra: iō p⁹ tres dies iceptiōis egritu-
dinis ē dimittēda. ¶ 4° opȝ vt pa. bn̄ coopiat ⁊
elonget ab eo aer frigid⁹: q: poros oppilat. ⁊ ex-
itus coꝝ retardat. Aui. ibidē. ¶ 5°. nō tangat co
rū corpa oleū aliq̄ mō faciēdo īflāmationē ⁊ po-
roꝝ clausionē. ¶ 6° si ex nīa cooptura accidit sup
calefactio aut sincopis. ⁊ nō est excusa°: q̄n detega
tur vel exponat aeri min⁹ calo: illud dȝ fieri pau-
lati ⁊ nō subito. ¶ 7°. q̄n variole vel morbilli inci
piūt exire ⁊ apparere ⁊ nō repit ꝑpter alleuia°: im
mo ligua iuenit īflata decliuis ad nigredinē tūc
caue ne calefacias. Aui. expsse i.c. pp. ¶ 8° ē Aui.
ibidē. Oȝ vt alienes ab ill' q̄ hn̄t variolas ⁊ mor-
billos emplastationē maxi^e emploꝝ frigidoꝝ ⁊ sti-
pticoꝝ ⁊ vētris ⁊ alioꝝ mēbroꝝ ꝑpter timorē ꝯstri-
ctiōis anhelit⁹ subito ⁊ ne ma^a retrocedat: ⁊ ca-
ue ne accidat flux⁹ vētris vel mict⁹ san. ¶ 9° q̄-
uis repcussiua vel stiptica exteri⁹ applicari nō de-
beāt: tn̄ circa oculoꝝ vel itestinoꝝ ptectiones: ista
regl'a nō ē obſuāda. ¶ 10°. Si post sig̃ varioloꝝ
vel morbilloꝝ exit⁹ retardet: dāda sūt q̄ accelerāt
coꝝ exitū. ¶ 11° est cauēdū ne veniāt in fluxū ven
tris. q: ista ma^a corrodēs ⁊ venenosa ē. ⁊ si currat
ad sto^m vel intestīa: vulnerabit ⁊ excoriabit ea: ⁊
ad iteritū reducet eger. ¶ Cura pticularis variola
rū ⁊ morbilloꝝ. In p° iux̄ tenorē. 2^i. cañ. q̄n ap-
parēt sig̃ variole vel morbilloꝝ: tūc fi. flōia de ba
silica replōne sanguīs appente in p̄° vel. 2ª die vl'
in 3ª ante apparitionē variolarū. ⁊ post nequaq̄.
Deide inuoluat in pāno laneo de ꝑsico vel saltez
rubeo: vt ꝑ visionē pāni rubei. san. ad ex̄ moueat:
⁊ sic teneat in calore nō sup̄fluo iuxta tenorē. 6^i.
cañ. Et si bn̄ nō exeūt: ⁊ hn̄t angustiā dent illa q̄
faciūt ebullitionē ⁊ apperiūt oppilationē: sicut ē
feniculum apiū cum zuc. ⁊ decoctio rad. ⁊ semi-
nū istoꝝ cū ficub⁹ ⁊ melle. Et pro cibo detur or-
deatū ⁊ auenatū in potu aq̄ ordei. Et volunt oēs
ꝙ isti vtantur cariq̄: quia habent ꝓprietatē pro-
pellendi materias malas ab interiorib⁹ ad exteri
ora. Et cum hoc dicitur ꝙ aperiunt oppilatiōes
epatis ⁊ splenis. Et vtat festicis ⁊ lentibus i dua
bus aquis cū oleo vel pulla coctis. Fiat tal' pot⁹
℞. cariq̄ nūo. 15. pistacearuȝ. ℥. ij. se. fen' ⁊ apij ⁊
lacce ana. ʒ. iij. lenticularꝝ sine cortice. ℥. j. ⁊ ß. gūi
dragagan'. ʒ. 5. rof. ru. sanḋ. spo'. se. citonioꝝ aā
℥. ß. coquantur in. 8. lī. aque ad tertiam detur ma
ne ⁊ sero. Ad finez coctionis pone croci. ʒ. iij. In
terius ſm Gerardū cremoñ. sumat oxisacara et
zuc. rof. quia extinguūt ebullitionem ⁊ ardorem
sanguinis ⁊ materiam exterius expellunt. ⁊ hoc
etiam ꝯfirmatur ꝑ Auicē. Et detur rob de ribes
⁊ de acetosa ⁊ rob de agresta ⁊ aqua fructuū ace
tosoꝝ ⁊ rob de piris ⁊ de citonijs. Ista cū igros-
sant ⁊ infrigidant sanguinē ⁊ prohibent ipm ab
ebullitione ⁊ tuent sto^m ⁊ intestina ⁊ ad idē va-
lent lentes z^c decoctiōis abiectis pimis. 2. aquis
⁊ fi. acetose cū aq̄ ḡnatoꝝ ⁊ sumach ⁊ agresta ⁊
silib⁹. Et sūat ꝑ cibo vt ma^a trahat ad extra: ⁊ in
interiorib⁹ nō accubat. Et vt variole cito appa-
reant Gerardus cremonens. iubet linthcamen

madefieri i succo fen. ꝛ apij tepidis: ꝛ egrū in eo inuolui. Et Aui. ponit istā medicinā. ℞. lacce ablute. ʒ. vj. lentiū excorticataꝝ. ʒ. 8. gūmi dragagāti ʒ. iiij. decoquant in media. lb. aq̄ donec redeat ad q̄rtā ptē. lb. ꝛ det in potu: vt meā tueāt̃ a nocumēto videlꝫ variolaꝝ ꝛ morbilloꝝ. ¶ Oculus tueāt̃ sic liciū ꝛ acassia ꝛ croc⁹ añ. ʒ. j. cāph. ə. ij. dissoluātur in aq̄ rob. ꝛ freq̄nter cū plūa oculis instilleē. Si iā forte in oculo appet aliq̄ vesicla ꝛ rubedo int⁹ ponat̃ colliriū al. qđ iā fuit dictū i 2°. li°. c. 2 de obtalmia. Et dic̄ Aui. q̄ oleū fisticoꝝ vꝫ multū post variolas ꝛ p⁹ aduētū nocumēti in oculo ꝛ rectificat oculū. Gutturis ꝛ oris nocumēta tueant̃ cū collusione facta cū diamoron cū aqua ordei calā mixto. Et si in gutture sentit̃ dolor bonū est q̄ sumat lābēdo diamoron ꝛ de moris in suo tpe ꝛ sumat succū granatoꝝ in suo tpe ꝛ silia. In nares aūt intromittat̃ succ⁹ mēte cū sanđ. ꝛ rob. de agresta ꝛ aceto ꝛ odorare acem som ē magni iuuamēti fm Aui. Pulmo iuuat̃ cum diapapa. ꝛ si ibi iā fit lesio ꝛ raucitas: recurre ad. c. de raucedine ꝛ coquant̃ liq̄r. iuiub. sebesti ꝛ carice i aq̄. ꝛ addito dragagāto gargarizet ꝛ paulatī deglutiat de aq̄ illa. Sumat etiā de lacte cap̄ tepido dūmō nō ipediat fe. Intestia tueant̃ cū citonio cocto sb prūis ꝛ sūpto cū suc. vel cū rob citonioꝝ. Et si icipit flux⁹ vētris restrigat̃ sic dictū ē in suis capl̄is in li°. 4°. Post q̄ aūt variole exiuerīt pfecte ꝛ iam trāsierit. 4ª dies: ꝛ appet iā mateꝛ: tūc fm Auic. ꝛ fm alios autores meᵗ nece ē vt rūpant̃ cū acu auri ꝛ auferat̃ hūiditas. p h eīn eger alleuiat̃ ꝛ hūiditas corrupta expellit̃ ne caro ab ea corrodat̃ et corrūpat̃ ꝛ ne foueā in ea dimittat. Aliq̄n scindūtur cū forpicib⁹ capita eoꝝ: ne iteꝝ claudant̃. De inde fi. sinapisma cū sale ꝛ pul. lētiū ꝛ fabarū ꝛ orobi ꝛ litargi ꝛ cerusa. ꝛ de isto pul. aspgat̃ in lecto eoꝝ. Hoc aūt docuᵐ ē ꝯ opionē oīuꝫ laicoꝝ q̄ nolūt q̄ pforent̃. Et isti⁹ opionis laical fuit autor de pprietatib⁹ reꝝ q̄ dic̄ sic. Caueat aūt nutrix vel medic⁹ tā puulo q̄ adulto ne taliū pustulaꝝ i. variolaꝝ vesicule nec pp pruritū nec ppt̄ aliud rūpant̃ seu apiant̃. maxīᵉ circa faciē: q̄ si pforentur variole ppetuis tpib⁹ vestigia apparebūt ꝛ est opio pp cās iā dictas. ¶ Vestigia variolaꝝ sic remouent̃. Pri° post exiccationē eaꝝ vtat̃ pa. regimie ipinguatiō: vt fouee carne ipleant̃. Istas medicias ponit Aui. ad remouēdū dicta vestigia P° rađ. cāne sarcocolla se. melonū risū ablutū aqua ordei albumē oui creta ꝛ lutū armenū litargiꝛ suc. tabarset. Et de oleis ē oleū de lilio oleū de fisticis adeps asini cū oleo rob. ꝛ vē vꝫ oleū balsami. ꝛ dico q̄ vꝫ oleū qđ ē ꝯ palisim: ꝛ vꝫ oī cicatrici ꝛ ad remouēdū dicta vestigia. ꝛ ei⁹ ℞ª. scripta ē in 6°. li°. hui⁹ in. c. 4. đ gomorrea. Et vꝫ spuma maris: q: lenit ꝛ abstergit. Et vꝫ i antiq̄s cost⁹ ꝛ sal armōiacū ꝛ th⁹ ꝛ sapo ꝛ baurach ꝛ ossa vetusta cōbusta fe. rasa ꝛ farina rasa exiccati ꝛ aristoˡ ꝛ lupini ex istis fi. trocisci aut vnguēta ꝛc̄. Et fi. tale magisteriū oī die aliq̄ iuuenis psona anhelet in facie ei⁹ cui⁹ vestigia volum⁹ remouere ꝛ capita āboꝝ sint vno lintheamie duplicato coopta ꝛ anhelet donec facies sudet. Et tūc accedat barbitonsor ꝛ applanet foueas in radēdo: ac si vellet radere pilos barbe: aliq̄ hoc faciūt cū frusto cāne ꝛ fi. hoc sepe. Et aliq̄n intrent balneū. ꝛ q̄n vis abluere faciē dissolue in aq̄ amigđ. ꝛ risū fractū: ꝛ ablue cū illa aq̄ ℞. rađ. serpētaᶜ. lb. j. fabaꝝ lb. ß. succi saponarie. q̄rt. j. aq̄ rob. q̄rt. j. distēpent̃ ꝛ distillent̃: ꝛ cū ista aq̄ liniat̃ facies freq̄nt̄. ℞. axūgie asini ꝛ si nō hēs axūgie gallie. ʒ. j. dragagᵗ gūi arab. floꝝ fabaꝝ. añ. ʒ. j. ꝛ ß. fi. decoctio in aq̄ furfuris. ꝛ cū illa ablue faciē q̄n volueris ista medicamia remouere. Vnguētū ponit Rab. ℞. litargi nutriti rađ. arūdis sicce ossiū vetustoꝝ adustoꝝ farie ciceꝝ ꝛ risi se. meloᵐ mūđ. bēē costi añ. ʒ. j. oīa puluerizata cū musillagine fenug. ꝛ se. lini incorpent̃: ꝛ facies liniatur ꝛ epithimet̃. ꝛ in crastinum cū aqua supradicta lauetur.

Declaratio in variol. Pri° q̄rit̃ a q̄ hu. variole vt pl̄s gñantur san. vel co. ꝛ vi q̄ a co. q: dic̄ Aui. q̄ variole generant̃ pviā ebullitiōis. s co. ē maioris ebullitiōis q: calidior ꝛ mobilior. g ꝛc̄. Opᵐ dic̄ Aui. ꝛ oēs autores ꝛ pbat̃ rōne. oīs morb⁹ q̄ mag̃ seq̄t̃ feb. sanguineā mag̃ fit ex san. sic ē de variol. g ꝛc̄. ꝯª pꝫ. ꝛ mior pbat̃ p viaticū q̄ dicit q̄ variole sūt ex accidētib⁹ sinochū ꝯcōitantib⁹. ¶ Pro isto du° intellige q̄ variole generant̃ p viā ebullitionis sang. fermentati a reliq̄s nutrimēti fer⁹ in matrice q̄ quidē reliq̄e remanēt in porositatib⁹ mēbrorū vel mixte cū hūiditate radicali vel fluēte. ꝛ q̄n natura fortificat̃ vel ex q̄litate aeris vel ex influētia adiūcta mouet illas supfluitates ꝛ sanguinē massa sanguinarie calefaciēdo ꝛ miscēdo ad inuiceꝫ Et in ista ebullitiōe mittit̃ san. corrupt⁹ ad supficiē cutis ꝛ fiūt apostemose vesice. Si aūt i ista materia mag̃ abūdet flā fiūt maiores variole molles ꝛ late ꝛ albe. si sanguis: fiūt rubee nō ita late si mag̃ abūdet co. fiūt morbili: q: fm Aui. morbilli sūt variole colice. Et p h pꝫ rñsio ad questionē. Sed tūc q̄đ dicendū ad Ga. 5. passio. q̄ dicit q̄ omēs iste gñant̃ ex flāte maxime salso. Ad

hoc dicendū ꝙ variole sūt in duplici dr̄ia: quedā sūt ru. ⁊ nō late ꝫ stricte. ⁊ iste ꝓprie dicunť vario le. alie late ⁊ al. ⁊ istas vocat Ga. ibidem turpedo ꝓpter magnā turpitudinē quā in faciē hoīm in⸗ ducūt. Gꝰ. ibidē in fine capľi. ⁊ iste veniūt cū pru ritu. Et de istis intelligit Ga. ꝙ fiūt a flāte falso ⁊ nō intellexit de illꝰ p̄inis nec de morbill̄. ❡ Se cūdo dubitať quō tu dicis ꝙ variole generanť ex san. mēstruo. q: dicit Cōstāť. in pāteg[1]: ꝙ fetꝰ nu triť in vtero ex purissiº san. variole aūt ex grosso ⁊ feculēto san. ḡnanť. Dico ꝙ variole ex re. iquijs san. mēstrui ḡnanť. vñ sang. qui venit ad matricē ad nutrimentū fetꝰ. h3. 2. ptes. quedā sunt rare ⁊ clare ⁊ pure. ⁊ de istis nutritur fetꝰ in maiori pte Alie sūt grosse ⁊ feculēte ipure. ⁊ iste latitant in locis dictis ⁊ post tp̄s ebulliunt ⁊ putrefiūt ⁊ cau sant variolas mouēdo secū aliquas ptes masse sanguinarie existes in corpe ⁊ vicinas ei ⁊c̄. ❡ 3º queriť vtrū variole sp̄ ꝯtrahāt ortū a sanᶜ. mēstº ⁊ nō aliūde. ⁊ ꝓbatur ꝙ ab alijs pn̄t ꝓuenire: q: variole ꝫm Aui. sequunť ebullitionē sanguinis ⁊ putrefactionē eiꝰ ꝫ ista pn̄t fieri i sā. sine sanguie mēstº vt pꝫ in sinocho ⁊ i flegmone. igť ⁊c̄. ❡ Se cūdo variole sunt de accidentibꝰ sequētibus si⸗ nochū. mō sinochus pōt fieri sine putrefactione sanguinis mēstrui. igiť ꝯña tꝫ. ⁊ añs pꝫ ꝑ viaticū. ❡ In opᵐ ē Cōstan. in. 8. sue theoᶜᶜ. in. c. de va⸗ riol̄: qui dicit ꝙ sp̄ trahūt ortū a sā. mēstruo. Ad hoc dicendū p̄notādo cū Ga. 6. de inť. c. 6. ꝙ ad intrinsecā pelliculā mr̄icꝗ terminanť vene ꝓcedē⸗ tes a vena ꝯcaua cpaꝗ. ⁊ ꝑ istas venas fit attraº sanguis ad mr̄icē. vt ꝑ illū sanguinē ꝑ. fluxꝰ mē⸗ struoꝝ: vt inde fetꝰ nutriať in tp̄e impgnatiōis. Nā in ista sup̄ficie mr̄icis intrīseca ⁊ in capitibꝰ ⁊ orificijs venarū istaꝝ terminať vmbilicꝰ ꝑ quem trāsit dictus san. ad nutriendū fetū. vñ iste sang. h3 duplices ptes vt dictū est: q̄dā sūt puriores ⁊ pure san. alie sunt minꝰ pure. ⁊ verū menstruū de p̄mis nutriť fetꝰ. de scd̄is vero non sn̄ia est Auerº. magni medici. c. de menstruis vbi ꝯcludit ꝙ fetꝰ nullo mō nutriť ex mēstruo ꝫ ex sanguie purissiº Et tūc dico ad dubiū ꝙ variole initiatie fiunt a sang. mēstº ⁊ coadiuuatie ab alio san. putrefacto ꝑ ebullitionē ita ꝙ ille reliquie sanguis mēstrui latētes in ꝑositatibꝰ mēbroꝝ: dāt fermentū ⁊ cau sam ebullitiōis ⁊ putrefactionē alijs ptibꝰ sang. ⁊ sic natura forꝗ expellit exteriꝰ ⁊ facit illas vesi⸗ cas ⁊ ap̄ata. Et sic intelligit Aui. ⁊ Constantinꝰ: q: nō esset presumendū ꝙ tot hu. ⁊ ita ḡnaliť ha berēt variolas: nisi aliqꝺ ḡnale fermentū a p̄º ge neratione ꝯtraherēt. Scd̄o seq̄reť ꝙ si a sola san guinis putrefactiōe ⁊ ebullitiōe sine fermento sā guis fierēt variole: seq̄reť ꝙ q̄ncūq; eēt putre factio ⁊ ebullitio in san. fierent var. añs ē falsuꝫ q: in sinocho ⁊ flōne nō fiūt. ❡ Terº sequereť ꝙ pluries q̄ semel hoīes hac infirmitate egrotarēt ꝯñs est falsuꝫ: si bene gubernenť ⁊c̄. ❡ Quarto dubitať si variole vni indiuiduo bis aut ampliꝰ possit accidere. Sine argumēť dico ꝙ sic: q: pos⸗ sibile ē ꝙ in vna vice natura expellat calefaciēdo ebullitiōe vnā ptē illiꝰ sanguinis mēstrui. ⁊ alia vice residuū. ⁊ sic bis aut ampliꝰ facit variolas ⁊ morbillos. verūtñ hoc accidit raro. q: qñ natura nititť expellere illā totā vna vice expellit: nisi natu ra fit debil̄ aut malū regimē intercadat: vt q: se exposuit aeri frigido nō se coopiēs diligenť: aut q: comedit carnes grossas aut pisces bestiales. Oia ista disturbāt digestiuā ⁊ expulsiuā a suis opationibꝰ. Dictū tñ cōmune ꝙ vix ampliꝰ vna vice ꝑ istam egritudinē aliqꝺ indiuiduū mole⸗ stať. ❡ Quinto nota: ꝙ in variolis est maior do lor in spina dorsi q̄ in morbillis. Et rō est: q: ille dolor dorsi est rōne maᶜ ꝯtēte in vena kili q̄ extē⸗ ditur ꝫm lōgitudinē dorsi, nūc aūt maior replō est in variolis: ergo maior dolor: ⁊ hec ē sn̄ia Aui. ❡ Sexto scias ꝙ ficꝰ hn̄t in se virtutē lenitiuam ⁊ leniēdo dilatāt mēª pectoralia: ⁊ ipsa appṫant ad anhelitū. scd̄o habēt virtutē ⁊ ꝓprietatē expel lendi materiā ab interioribꝰ ad exteriora. ideo i vtentibꝰ faciūt multos pediculos ⁊ iuuant ad ex itum, violarum. ⁊ sic ponit Aui, ⁊c̄.

❡ Incipit libellus epidimie cōpilatꝰ a Valesco de Tharanta ꝫm traditionē antiquorum.

❡ Capłm. 18ᵐ. huiꝰ 7[1]. libri ⁊ primū huiꝰ tracta tus epidimialis. Et p̄mo sequiť ꝓemium.

p Remeditans ꝓcellā futura no generi morbis epidimialibꝰ cō tinue illatā in honore dei ⁊ v̄ginis gloriose: ⁊ ne cādela sub modio re condať: decreui salubriora remedia vni ꝑuo inse rere libello: q̄ pro legētibus ⁊ ꝫm ipm opantibꝰ aliqualē cū dei adiutorio morboꝝ epidimialiuꝫ offerat ꝑfectā vtilitatē alꝭ securitatē. Et q: vt re fert Seneca ꝙ optimū ē maioꝝ vestigia seq̄: ideir co ego i meis ꝑuis nō ꝯfidēs viribꝰ destinaui ta les imitari sapientū antiquoꝝ lectorē huiꝰ libelli hūili atq; beniuolo animo depcans vt benedicta cū grā ⁊ amore recipiat nō inuidiosa rabie cor⸗

rodēdo. Et si qua sint minus bn̄ relata: illa cū charitate & dilectiōe benigne tractet interpres. & ad meliorē reducat intellectū.

¶ Capl'm. j. quare & ex qbus causis & in q̄ tempore causet epidimia.

Quod vidimus testamur. & qd̄ testamur verū est. Cū nullus in libris scribere dēat nisi qd̄ scit & qd̄ in p̄orib⁹ didicit. vel illa q̄ in rōne stant. Dico g̃ q̄ epidimia venit aliqn̄ in tempore calo vt in estate vel autūni p̄n°. pp̄ter qd̄ Aui. fen. 2ª. p̄ doct. 2ª sūª. j. c. 9. dicit q̄ pestilētia fit ex aere putrefacto fm plm. in postremo estatis & in autūno. Vn̄ p̄mus mgrōꝝ ypo. In autūno acutissime egritudies & maxime mortifere fiūt vt in plib⁹. Ver v° sanissimū & min⁹ mortiferū. 3. amº. amº. 10. Idē dicit Rab. 4. ad almā. c. de mortalitate & cautela eius & rō est quare tūc magis venit: q: tūc aer est magis patus ad recipiēdū malā dispōnē: & corpa tūc sunt magis pata pp̄ter debilitatē caloris naṫalis factā p resolōnes & p ɔ̄ns p assumptoꝝ indigōnē: cū debilitas digōnis sequat debilitatē caloris naṫalis. etiā ppt fructuū comestionē. Et vidi sepi⁹: q: tūc moriūt hoies bn̄ cōplonati. i. sanguinei & colici pp̄ter magnā resolōnē q̄ in eis fiebat. Et illi citi⁹ pidūtant cui⁹ hu. sunt subtiliores & h̄ntes raritatem poroꝝ q: sp̄us in eis cito resoluūt cū calore naturali. Fit g̃ in eis magis resolō ad quā sequit debilitas. Et lȝ p̄us istis accidat epi. q: patiores tn̄ q: cōtagiosus morb⁹ est alios cuiuscūq; cōplonis fuerint pōt inficere cū ab eis fumi mali & corrupti & venenosi aerē & h̄uores corrūpētes pcedāt: & aer expirat⁹ ab eis sit iā corruptus: & corrūpit circūstātē aerē & alios inspirātes eū. Ex isto sequit manifeste q̄ assistētes debēt auertere faciem ab eis v̄sus ignē vel v̄sus fenestrā vel portā vt nō attrahant aerē ab eis expiratū vel corruptū. ¶ Scd̄o sequit: q̄ bonū eēt q̄ infecti egritudine & iā actu egrotātes crebro mutarēt non solū lectū: imo etiā camerā & domū: vt attrahāt aerē nouū nō corruptū seu infectū: sicut ille eēt si semp starēt in vno loco. Et loc⁹ nō dȝ esse strictus sed spaciosus. & aer eius sp̄ sit alteratus ad partē frītatis. ¶ Epiª etiā aliqn̄ venit in fine autūni vt si estas fuerit multū pluuiosa. vl' p multū tp̄s sufflat vētus australis & autūn⁹ q̄ de naṫa sua dȝ esse frigidus & siccus: q: diu sufflat vētus subsolan⁹ seu oriētalis. qd̄ idē est sic calidus c hu. pre nimia ɔtinuatiōe ventoꝝ meridionaliū cū turbulētia aeris & ei⁹ spissitudie & nubiū multitudie: tūc merito venit epiª: maxīe si cū istis fuerint male influētie: sicut cū saturn⁹ est in domo sua. s. in capcorno & in aq̄rio put mō est: q: nūc est. 25ª. octobris anno. 1410. qn̄ iste tractat⁹ fuit cōpilat⁹ saturn⁹ erat in. x. vl'. xj. g̃du capcorni et mars fuit in scorpiōe in domo sua. put alibi melius est videre. g̃ qn̄ ista ɔcordāt: deteri⁹ efficitur epi. ppt qd̄ dicebat Aui. in. 4. q̄ p̄n̄m oīuȝ hoīuȝ sunt forme ex formis influētiā planetaꝝ & ɔstellationū facietiū eē necriū illud: cui⁹ aduētū igratur &c. Et sequit: oȝ vt scias q̄ cāe p̄longinq̄ ad illud sunt figure celestes & ppinq̄ dispōnes terrestres. siue g̃ vēti flant p excellētiā siue s̄ pluuie vel nimia siccitas seu frigus: qb⁹ mediātib⁹ aer alteret vel corrūpat: cā oīuȝ hoꝝ sunt influētie celestes. Et h̄ vr̄ dicere Aui. vbi. s̄. Cōstat tn̄ q̄ aliq ex sola radice inferiori. vt ex cadauerib⁹ nō sepultis aer putrescit & epi. g̃natur. ¶ Notandū aūt q̄ q̄ntūcūq; aer q̄ mutet ɔ° in q̄litatibus p̄mis: nunq̄ g̃nant morbi pestiferi donec putrescat. Verūtn̄ aliq̄ g̃nant egritudies ex intēsiōe q̄litatū ei⁹: q̄ nō vident dici epidimiales. Aduertēdū etiā est q̄ aer i se nō putrescit rōne sui. cū sit corp⁹ simplex s̄ rōe vapoꝝ admixtoꝝ q: aer q̄ nos circūdat: nō est pur⁹ fm Aui. fen 2ª. p̄ʳ. c. p̄⁹ alle°. Cū g̃ aer putrescit: putrefac h̄uores. & icipit h̄uorē putrefacē q̄ a corde circūdat⁹ ē. qm̄ ad ip̄ȝ ppiq⁹ accedit vt ait p̄nceps aboali fē. 2ª. p̄ʳ. doc. 2ª sūª p̄ª. c. 9. Et fm hāc viā g̃nant epie & egritudies pessime vt antraces carbunculi & filia. ¶ Aliqn̄ etiā venit epª in tp̄e frio & in hyeme vel in autūno frīo. et tali tp̄e ɔculcāt hu. & nō fiūt resolōnes debite malorū hu. imo retinēt. & ista fit maxīe in tp̄e fertili cū abūdātia fructuū: & tūc magis infirmāt & destru-

unt hoies pleni ⁊ sanguinei. Vñ haly de regali dispõne li° p°. c.26. Plimũ em̃ timẽt pestilẽtia/ liũ aduẽtũ morbo⁊ ꝯ° q̃rũ cal'a ē ⁊ hu. ⁊ q̃ pueri sũt ⁊ adolescentes qm̃ ꝯ° cal'a ⁊ hu. ampli⁹ illius dñak. ⁊ subdit. Quare eos mltiplicare sanguinis minutionē ⁊ angere vsũ co⁊ q̃ refrigerãt ⁊ de/ siccãt. ¶ Etiã repleti ꝯsueuerũt tali tpe frequēti⁹ perire ⁊ egrotare q: hñt poros oppilatos ex hu morib⁹ grossis ⁊ viscos. Nã viscositas hũo⁊ ⁊ co⁊ grossities ⁊ supabũdã͠a sũt cãe oppilationis scd̃o teg'ꝯ°. hũidũ sil'. Et opp̃lo ē cã putrefactõ nis ⁊ ꝑ ꝯñs fe.3°. teg'ꝯ°. Ferũt em̃ si ita ꝯtigat. Ergo in talib⁹ gñank fe. ⁊ ꝑ ꝯñs epidimi'ales q: tali tpe raro alie gñank fe. ꝑter epidimiales. ⁊ apata vt p3 intuẽti. Ex h̃ mãifeste seq̃k q̃ repl̃o nimia nouella d3 euitari. Seq̃k scd̃o q̃ repl̃o an tiq̃ est diminuẽda cum appropato laxatiuo seu fl̃oia. Seq̃k 3°. q̃ cibi gñantes hũo. grossos ⁊ vi scosos dñt tali tpe refutari. Volo ēt te scire q̃ si ne epi. fit in estate siue in hyeme: hoies resoluti ⁊ coitu abutẽtes: citi⁹ alijs succũbũt ꝑpk debili/ tatẽ vtuᷓ co⁊. Ista ꝯ° est ꝯstank sue theo^cc. c. de coitu dicit sic. Ö3 q̃ in infirmitatib⁹ vt in pestilẽ tia tpis ⁊ corruptiõe aeris coit⁹ euitek. ¶ Nolo ēt te ignorare q̃ in tpe epi^e illi citi⁹ ꝑiclitant: in q̃rũ domib⁹ sunt fetores ꝑticulares sic̃ fetor la/ trine ⁊ canal' vl' sentine dom⁹: vbi decurrũt sup/ fluitates: sic̃ loc⁹ vbi ponunk vasa cũ aq̃ in qua abluunk dom⁹ vtẽsilia: maxie si aliq̃ ibi vrinã de ponãt seu supflua grossiora. ⁊ h̃ sepissime vidi per expientiã: ⁊ cã isti⁹ est: q: corruptio aer' vl'is fortificak ꝑ corruptionē ꝑticularē. Ex isto seq̃k q̃ dom⁹ debẽt eẽ mũde ⁊ sine q̃cunq; fetore. Et ad h̃ vt aer alterek: debẽt fie' suffumigia ⁊ ignis frequẽter. Et iõ est cautela q̃ q̃cunq; d3 stare in domo vbi epidimiati iacẽt d3 stare ꝑpe ignē: cũ ignis alteret aerē ꝯsumendo vapores malos: ⁊ aerē de nouo ꝯtinue gñando: iõ fumus seu aer gñatus per ignē ex bonis lignis vl' alijs reb⁹ cũ sit vapor nou⁹. nõ est corrupt⁹ nec põt nocere in spirãtib⁹: imo iuuat ⁊ cordis ꝯ° nõ corrũpik: sed poti⁹ in suo esse ꝯseruak. Cũ q̃ tpa in q̃bus fiunt epidimie sint diuersa: o3 q̃ regimē sit diuersum saltē in aliq̃b⁹ reb⁹. Nõ em̃ vi idē regimē ꝓserua tiuũ i estate ex toto cõpetenk: q̃d ꝯpetit i hyeme iõ in ꝓcessu cũ auxilio dei videbik aliq̃l' diũsitas.

¶ Capl'3.2^m. in q̃ ponit sig̃ et ostẽsa epidimie.

P Ronosticabitur epi^a esse vẽtura si infrascripta sig̃ vel plura ex eis apparuerint. s. qñ in fi/ ne estatis et autũni ꝑn° multiplicank ipressio/ nes ignite sc3 cometa et alie q̃s Arist. vocat ca/ pras saltãtes hyat⁹ voragines et sanguinei colo res et stelle cadẽtes. mag̃ tũc fi resol'o in corpib⁹ cũ ista non fiant nisi ab exalatiõe inflãmabili. ¶ Scd̃3 sig^m est mltiplicatio aliq̃rũ aialiũ sup terrã incõsueto⁊: vt ē rana⁊ bufonũ locustarum soricũ. ¶ Tertiũ ē qñ mltiplicank vẽti meridio nales et subsolani et mltitudo nebula⁊ et vapo rũ et apparẽtia pluuie sine effectu. qñ ista appa/ rent vl' aliq̃ ex istis. ꝯ° hyemis est corrupta et ꝑ ꝯñs epi. supuenit hyeni. Si aũt ver fuerit fridũ et siccũ sine pluuia et flauerũt vẽti meridiona/ les ēt ꝯturbatio aer' et caligo ei⁹ qñ per. 8. dies. deinde clarificak et iterũ ꝯturbak et si h̃ fi freq̃n ter: tũc epidimia veniet i estate. et cũ h̃ si dies sit cal'i et noctes fride. Silr qñ estas nõ est cal'a cũ mltitudine nebula⁊ ita q̃ aer nõ clarificak: imo est turbid⁹. silr qñ eadē die aliq̃n q̃de3 estus ali q̃dem frigus autũnales egritudines expectare o3. i. ineq̃les. 3°. amph. am°. 5. silr qñ duob⁹ vel trib⁹ diebus est calor et totidē frig⁹. h̃ attẽdẽdũ est: q̃ qñ accidit aeris putrefactio qñq; plus le/ dunt exñtes in bono aere q̃ in malo: vt visu3 ē freq̃nter de icarcera⁊ et capk in fundo turriũ et habitãtes in vallib⁹. qm̃ isti nõ moriunk: et ha/ bitantes in bono aere. i. in loco vbi ꝯsueuit esse bon⁹ aer in tpe qñ nõ ē epi. tales citi⁹ recipiunt ipressiones malas ⁊ moriunk. Vñ Auic. in. c. de aere bono. Cũ vo in aere acciderit putrefac° cõ munis discoopert⁹ tũc erit mag' ipsam recipiẽs q̃ ꝯstrict⁹ ⁊ occultus. aliq aũt discoopert⁹ melius existit. Cũ epidia^a autē aliq̃n veniunt morbilli aliq̃n variole ⁊ obtalmie ⁊ alia huiusmodi.

¶ Capitulum. 3^m. de preseruatione epidimie.

M Ultoforcius succurrit pseruãdo imo securi⁹ q̃ in curãdo postq̃ actuali' egrotãt. Jdeo ꝑus de pserua/ tione dicemus. Preseruatio a pestilẽtia cu3 dei adiutorio est fugere imo etiã totã terrã sic̃ dicit Ras. Et quãto lõgius tãto securi⁹: q: q̃ nõ ē in aere corrup° ⁊ putrefacto nõ corrũpik ab eo: sic̃ ille q̃ nõ morik in bello q̃ nõ est in eo. Si aũt o3 manere in loco in quo est talis ꝑcuriosio: tũc p^m manere in loco in quo est adiutoriũ sumik ab aere dom⁹ in qua manet nã dom⁹ d3 esse munda a q̃buscũq; superfluitatib⁹ maxie ab illis que generant fetorē: longe ⁊ se/ moratijs ⁊ ab aq̃s stantib⁹ ⁊ a latrinis ⁊ orifi° latrinarũ: sicut cloaca. Quando aer est caligio/ sus seu nebulosus: ꝯseruãd⁹ nõ surgat de mane

etiā q̄n flat vēt⁹ austral' vel subsolan⁹.s fiāt suffūmigia infra dicenda.Et q̄n surgit de mane:odoret acetū ꝛ aquā ros.qd̄ odoratum vꝫ tempe calō ꝛ frio ꝑpterea q: refrigerat ꝛ ꝯfortat cor nō discurrat ꝑ villā sed occupet̄ in aliq̄ īfra domū clausis hostijs ꝛ fenestris saltē cū vitro vel cū pāno incerato vt lux intret nō aer putrefact⁹.Ois ḡ fetor euitet̄ ꝛ boni odores multiplicent̄ tēpate tn̄ i estate cū reb⁹ frigidis.Et si ī hyeme odorent̄ aliqua cal'a vel cū eis suffumiget̄ dom⁹ vt ē musc⁹ꝛ ambra.nō est error:qd̄ ꝑbo auctoritate Aui.q̄ iubet aerē alterare cū ābra ꝛ thure ꝛ ligno aloes ꝛ sil'ib⁹.¶ Scdo ꝑbo ꝙ ista odorifera nō noceāt q: fetores nocēt summe vt visū ē.igr̄ aromatica ꝛ boni odores iuuabūt ꝑ regulā s̄ opp̄m ī opposito ꝛc.¶ 3° q: ista desiccāt aerē qd̄ est necium in pestilētia q̄venit in hyeme.¶ 4° q: ꝯfortāt cor ꝛ cereᵐ.Et si tu dicis ꝙ timēdum ē de calefactiōe cordis:Rn̄o ꝙ cor nō supercalefit nec humores circūstantes corrūpunt̄ a cal'itate aer| nec etiā ab illo modico vape ab aromaticis eleuato: s̄ poti⁹ ab aere corrupto ꝛ putrefacto.Et si dicas ꝙ isti vapores cal'i sunt vehiculum aeris putrefacti ad cor nō est verū cū honore:q: etiā sine istis aer putrefact⁹ꝛ corrupt⁹ subintraret camerulas cordis q: velim⁹ nolim⁹ aerē attrahim⁹.Restat ḡ ꝙ ista nō nocēt marie ī hyeme.q: iste vapor ex aromaticis resolut⁹ modic⁹ē ꝛ nature familiaris ꝛ ex eo spūs refocillant̄ ꝑut ē videre ī sincopizātib⁹. P° igr̄ de mane s̄.suffumigiū marie tpe frio cū ambra thure ꝛ ligno aloes ꝛ storac̄ lapdano ꝛ croco mastic̄ garios̄.ꝛ cynamo° q̄ dū ardēt faciūt bonū odorē ꝛ aliqn̄ cū sq̄nanto ꝛ terebētina cū istis oib⁹ vel aliquib⁹ ex eis.Si ista nō habent̄ s̄. cuꝫ lauēdula rore marino iunipo cipsso lauro ꝛ sauina acoro ꝛ cipo.ꝛ ista maxīe ligna ardeāt in domo vel ex eis s̄.suffumigiū sup carbones incensos.Ista supradicta sūt aromatica cal'a.Si vo s̄ cū aromatic̄ fris iuuabit multū. ꝛ sanos ꝛ iam actu egros si cū sanō. ꝛ ros.ꝛ florib⁹ nenuf.ꝛ folijs salicis ꝛ sil'ib⁹ cū aceto infuso sup tegulā ardentē vel sup ferrū ꝛ cū coriandro ꝛ folijs q̄rc⁹ ꝛ cāphora ꝛ cū corticib⁹ malorū granator̄ tamarisco abeno ꝛ mirto arbusto ribes:cuꝫ istis suffumiget̄ dom⁹ vel teneant̄ in manu:ꝛ odorēt sepe ꝛ camera vbi dormit suffumiget̄ ēt cū supradictis. q̄ q̄dē camera dꝫ eē vndiqꝫ clausa inter duo solaria vel ꝑpe terrā dūmodo nō sit reumatica. Camera aūt supior nō habitet̄.quia citius attingit ab influētia.Et si aliqua spiracula seu fenestre debēt apiri:ille apiant̄ que respiciūt ad septētrionem.ꝛ que ad meridiē ꝛ orientē claudant̄:securi⁹ tn̄ est ꝙ teneant̄ clause cū fenestris de vitro vel cū panno incerato.¶ In tpe aūt calō vt in estate vl' autūno ponant̄ circa parietes dom⁹ vel camere rami salicis tamarisci querc⁹ ꝛ cānar̄ Et sternat̄ dom⁹ cū iuncis ꝛ folijs salicis ꝛ viti ex nenufa.ꝛ viol'ꝛ ros.si habent̄.Et roret̄ dom⁹ cuꝫ aqua fontis fria ꝛ aceto ꝛ aq̄ ros.ꝛ odoret rosas viol' sanō.ꝛ cāpho.aquā ros.acetū ꝛ sil'ia.ꝛ fiant suffumigia cū reb⁹ aromaticis fris bis aut ter in die ꝛ nocte.etiā stet in tali aere ꝛ linteamina madefacta in aq̄ frigida ꝛ aceto pendant̄ circa parietes dom⁹ꝛ caueat ab habitatiōe ꝛ ꝯuersatiōe habentiū epidimiā ꝛ tactu cor̄.qd̄ si fiat: vtat faciē ꝛ odoret acetū.Fiāt etiā ḡ cāteplore ꝛ vasa ipleātur aq̄ in vase quorū sit foramē cera obturatum. que quidē cera ꝑuis perforet̄ foraminib⁹.ꝛ aq̄ exiens cadat sup peluim melodiam faciendo.

¶ Capl'm quartum de preseruatione ab epidimia per euacuationem.

Non solū effectiuē epidimia ꝓuenit a cāis exterio:ib⁹ vl' ab influētia celesti tanq̄ a cā añte ob aere putrefacto ꝛ corrupto tanq̄ a causa ꝯiuncta:imo etiā fortificat̄ hec mortifera rabies q̄n iuenit corpa repleta ꝛ hn̄tia ī se malū regimen.icirco scd̄m adiutoriū est ꝛ sūme necariūꝫ purgare hūiditates supfluas in estate ꝛ autūni pn° ꝛ in iuuenib⁹ꝛ colericis purgare colerā cum tamarinō.ꝛ mirabo.cit'ꝛ decoctiōe prunor̄ ꝛ similib⁹.In fine aūt autūni ꝛ in hyeme ꝛ ī replet̄ cuꝫ rebus q̄ purgāt grossos hu.vt agar°.turbith polipo°ꝛ sil'b⁹.ꝛ hec fiāt caute ꝛ cū mēsura . Et hec purgatio hu.frior̄ nō fit nisi in multū replet̄ ꝛ per modū dictū.Nā Haly dicit ꝙ debēt purgare supfluitatē cal'am.videt̄ ḡ ꝙ vt pl'im competit purgatio hu.calor̄.In oī aūt tpe siue ca.siue frigido vꝫ receptio pillar̄ de myrrha croco ꝛ aloe cycot' valēt etiā in oī etate apta ad purgandū ꝛ in oī cōplōne.Nā sicut olla despumat̄ a spuma ī pn° ebullitiōis:ita iste pille purgāt supflua q̄ cōgregant̄ ꝯsus mēbra pncipalia:pseruāt etiā sāguinē a corruptiōe.Flōia est etiā necessaria :imo bonū est flōare adolescentes ꝛ sanguineos seml' in qualibet lunatiōe ante comestionē vsqꝫ ad.3. vel.4.ʒ.aliquādo de mediana vel de epatica.aliquādo de splenetica.Per talē eīn flōiaꝫ cessat ebullitio sanguis.ꝛ colere in venis . vel ꝑhibetur ne fiat iam dicta ebullitio.ꝛ debet fieri ī ꝑua q̄ntitate ideo q: si caderent in febrem vel in pestilētialem morbuꝫ: oporteret ꝙ flobothom arentur

ſm modũ infra dicendũ ⁊ ſm doctrinã antiqrũ. Iſta aũt flõmia dz fieri niſi p aliqd pticulare im pediat:vt eſt vtutis debilitas:etatis puitas:im pgnatio emorroyd.flux' vel mẽſtruoꝝ.vñ Raſ. Si aũt appeat im corpe ſanguis aliqua motio: minutiõi abſqꝫ mora inſiſtendũ eſt. Et mihi vr q multũ vz anteq̃ cadãt in egritudinẽ. qꝛ dicit Aui.⁊ debes ſcire q dũ iſte egritudines timent ⁊ nondũ in eis ceciderint plus ſecure eis ↄcedit minutio fen.4ª.pmi.c.20.

¶ Caplm.5.qualiter q̇s pſeruabit ab epidimia cum cibis ⁊ potibus.

Uia malũ regimẽ nocet ↄſeruatori ſanitatis.ideirco tertiũ adiutoriũ ſumit ex cibis ⁊ potibus huic diſpoſitiõi cõgruis. Cibi ergo q̇ eis cõpetũt:ſunt cibi leuis digõnis nõ faciliter corruptibiles putrefactiõi reſiſtẽtes.⁊ nõ in tanta q̄titate ſicut in alio tpe.qꝛ timendũ eſt de indigõne.⁊ p ↄñs de corruptiõe ſm citius ⁊ freqn tius ita q nunq̃ patiat pſeruator famẽ nec ſiti. Caueat a carnibus bouinis ⁊ porcinis ⁊ a carnibus oibus aĩaliũ magnoꝝ ambulantiũ i agro vt dicit Haly.cã eſt:qꝛ gñant hu. groſſos ⁊ ſunt dure digõnis. Utat gallinis pdicib' ſtarnis ⁊ oibus:pter cõmorãtes i aq̇s:q̇ viſcoſos gñant humores ⁊ cito corruptibiles. Captus bon' ẽ ⁊ caro mutonis ⁊ cuniculi iuuenes ⁊ lepuſculi capolus q̇ gazel dr interdũ põt ſumi. Oĩa iſta ſumãt cũ aliqua acetoſitate.qꝛ maior pars acetoſorum iuuant in pſeruatiõe epidimie. Et qñ bulliũtur in aqua debet poni intus in olla crocus ⁊ acetũ vel agreſta etiã qñ paſtillant.cũ iã dictis carnib' poteſt vti pſeruator aliq̇bus ſalſamentis. ſ.ſalſamento qd dicit camellina.qꝛ ibi ponit acetum qd infrigidat ⁊ deſiccat. Siĩr panis torridus q̇ deſiccat ſuperfluitates ſto'.vt pꝫ de roſtita ſumpta poſt cibũ ſine potu q̇ deſiccat hũiditatẽ ſupfluã ſto' ⁊ multitudinẽ ſaliue ⁊ cinamomũ:vt dicit Aui.fen.14.3ª.c.de cura debilitatis epatis eſt cõtrariũ putrefactiõi.Siĩi mõ operat caſſialig.ſi diſtemperet cũ aceto. ¶ 3º ſumat,acetũ p ſe vel agreſta per ſe vl' mixti p ſalſamẽto.Nã dicit G' pmo de cõplõnibus.q acetũ preſeruat carnes ⁊ res a putrefactione.c.ij. Succus limonũ etiam acetoſitas cit' ⁊ citrãguloꝝ.vel põt ſumi ſalſa viridis q̇ cõiter fit ex pet° cinamo° ⁊ ace°.⁊ idõ dimittant allij porri ſepe ſinap.eruca. dimittatur etiã pip:qꝛ ſupcalefacit hu.⁊ corpus. ⁊ etiã auſcultet opinio illoꝝ q̇ dicũt alliũ valere. qꝛ falſa eſt ppter cãm iã dictã ẽt qꝛ generat fumoſitates ⁊ ſupcalefaciendo adiuuat ebullitionẽ ⁊ ſanguinẽ adurit ex quo aduſto gñant apata mortifera Caſeus etiã vitandus eſt:qꝛ groſſos gñat hũores. Lac etiã qꝛ cito corrũpit. Oẽs fruct' ⁊ herbe pter paucas ſunt vitãdi maxime illi q̇ naſcũt ⁊ creſcũt tali tpe in q̃ aer eſt putreſ:imo vr pticipari i malicia. Uñ Raſ.fruct' ⁊ olera q̇ in tali naſcunt tpe ſunt dimittẽda. Et aq̄ que in ſupficie terre manifeſte eſt:bibẽda nõ eſt. Si tñ aliq̇ fructus aſſumant ſint acetoſi:vt poma acria malũ granatũ pira ⁊ coctana ⁊ poma acerba.⁊ illi fructus q̇ pñt decoqui decoquãt in igne qꝛ ignis in decoctiõe remouet maliciã coꝝ ⁊ impſſionẽ malã derelictã in eis a ↄſtellatiõe ⁊ aere putrefacto. ⁊ herbe ſiĩr:ſumat lactucas portulacas cũ aceto. Et acetoſa eſt eis optia herbaꝝ cũ ſit fria ⁊ ſicca ⁊ refrigerat cor ⁊ ſanguinẽ in eius camerulis exñtẽ. Aliqñ põt ſumere petro.maioranã ſaluiã ⁊ fumũ terre cũ boragi. Oẽs alias herbas ⁊ olera dimittat.nã olera ⁊ fruct' hñt hũiditates aq̄ſas ⁊ putrefactibiles rõne quarũ hũor inde gñatus patus eſt putrefactiõi.iõ parcat eis. Uinum ſit debile vel limphatũ cũ aqua fontis al. vi ſubrubeũ clarũ. Caueat a nectare ppter calefactiõnẽ ⁊ ebullitionẽ fugiendã ⁊ a muſto. Et caueat pſeruator ab omĩ ↄfectiõe facta cũ mell: ⁊ caueat a balneo aque calie:ſed cũ aq̄ ⁊ aceto pñt lauari pedes ⁊ manus ⁊ tibie. Et vtat regimie refrigerante ⁊ deſiccãte ſꝫ oẽm modũ pter exercitiũ ⁊ coitũ. Et hec eſt ſnia Haly in li. regũ. Caueat etiã a rebus.q̇ excedũt in dulcedine.vt vue paſſe dactili carice zuc.⁊ mel.⁊ a confectiõibus que ex eis fiũt niſi ſint medicinales.

¶ Caplm.6.de ↄſideratiõe exercitij in epidimia

Uartũ adiutoriũ in pſeruatiõe ab epidiª ſumit ab exercitio. vnde dico q pſeruator recte operando nõ debet exercitari niſi modicũ ⁊ cum debili exercitio. Et labor ſupcalefacit ⁊ facit freq̄ntare anhelitũ ⁊ nimis inſpirare aerẽ qui eſt corruptus q̇ freq̄ntius attractus alterat ⁊ corrũpit hũores circa cor ⁊ in ſpũalibus cõtentos. Fiat ergo debile exercitiũ in loco tempato non in ſole. Caueat a corcis ⁊ a luctatiõe ⁊ a ſaltu ⁊ a curſu ⁊ ab omĩ actu in quo requirit anhelitus magnus ⁊ frequens.ſed temꝑate comedat ⁊ bibat vt ſupfluitates in corpore nõ aggregent quas oportet per exercitiũ conſumere ⁊ euacuare.

¶ Caplm 7.de ↄſideratione ſomni ⁊ vigilie in pſeruatione ab epidimia.

Adiutorium quintū sumit̄ a somno ꝛ vigilia

a opȝ ꝙ p̄seruator dormiat de nocte in camera bñ clausa ꝛ suffumigata ꝑ modū p̄ri⁹dictū. Nimi⁹ somnus nec ꝓlix⁹ cōpetit: q: hūectat nimis. ꝛ nos oino debem⁹ iclinare regimē ad exiccationē p̄ter exercitiū. sic dic̄ p̄nceps aboaly. Somn⁹ diurn⁹ euitet̄: maxie in hyeme. Et si in tp̄e calo dū dies sūt magni debeat fieri s̄. in loco tp̄ato remot̄ calciamēt̄ ꝛ s̄. tarde a cōestiōe q: q̄ post cibū ilico dormiūt: grauitatē in capite patiunt̄: ꝑ p̄ncipem medicoꝝ. 4. apho. 2°. 65. In febrib⁹ ex sōnis. Caueat a sagilnis vigilijs: quia superflue desiccāt ꝛ v̄tutē deijciūt.

❡ Caplm. 8m. de ꝯsideratiōe accidentiū anime ꝛ coitus in preseruatione ab epidimia.

Sextum adiutoriū a conside ratiōe accidenm aie

s Caueat p̄seruator ab ira: q: cor sup calefac̄: q: ira ē feruor aie. 2° de mor° c. 2°. Nimiū gaudiū etiā q: calefacit. ꝓpt̄ qđ Io. iacobi i suo opusculo de epidimia dic̄. Coitus ꝛ gaudiū nimiū ꝛ ira euitent̄. nā cito appet eorum mala impssio. Gaudiū tēpatū iuuat ꝛ letari i rebus honestis iuuat. De coitu aūt nō facim⁹ cam singulare: s̄ meo iudicio dimittēd⁹ est: maxie sup flu⁹. nā q̄ in tp̄e pestilētiali abutit̄ coitu: cito mortali naufragio ꝑiclitat̄: vt ego vidi freq̄nter: ꝛ sūt de maxime p̄parātis ad pestē s̄m Aui. c. de peste. Si tñ ꝯsueuit coire ꝛ nō tenet regimē strictū: tūc ad euitādū coartationē sp̄mat̄ ꝛ ei⁹ corruptionē fiat ꝯsi° Ga. ꝑ tāta interualla: vt in ꝯsib⁹ coitus dissolōnē sentiat: ꝛ leuior ipse seipo videatur.

❡ Caplm. 9m. in quo ponunt̄ remedia rōnabia qb⁹ si qs vtat̄ p̄seruabit̄ cū dei auxilio ab epidia.

Septimum adiutoriuȝ et p̄ncipali⁹ sumit̄ ab ill'reb⁹ qb⁹ si aliqs ex̄ns i bo

s no regimie vtat̄ liberabit̄ ab epidia cū adiutorio magni dei. ❡ Primū igr̄ remediuȝ est vti pill'is q̄s ponit Rab ꝛ Aui. ℞. aloē cicot duas ꝑtes croci oriētal' myrrhe aā. ꝑtem vnā. sumant̄ oi die quasi. ʒ. ß. vel. ℈. j. Iste pill'e nō sinūt hūores nec corp⁹ putrefieri. ꝛ ꝑ ꝯn̄s n̄ sinūt apa ta ꝑniciosa gñari. nā myrrha s̄m Ga. ꝛ Auic̄. ꝛ Algafaqui ꝛ quasi oēs antiq̄s ꝓhibēt putrefactionē: vt dic̄ Aui. ꝛ patȝ ad experiētiā: ꝙ ipa retinet corpa mortua ꝛ ꝯseruat ipa ab alteratione ꝛ fetore ꝛ ꝑ istā viam p̄seruat: q: ꝯseruat corp⁹ vbi intrat in suo eē. ❡ Declaratio. P° ponit̄ myrrha in hac ꝯfectiōe seu medi°. q: qñ sumit̄ i tali q̄ntitate ꝙ sit. ʒ. ß. purgat hūiditates crudas s̄m Aui. ❡ 2° ponit̄ i aloes q̄ hȝ magnā ꝓprietatē ad stom ꝛ purgat supfluitates colicas q̄ sūt in sto° ꝛ purgat intestina a fecib⁹. iō vȝ ꝛ p̄seruat a putrefactiōe. ❡ 3° ponit̄ i croc⁹ quē ꝯstat ex rōne oium mgroꝝ: ꝛ mecꝑitoꝝ eē cordialē. iō vȝ. ❡ 2° vȝ ex a° q: dic̄ Aui. aucto. Alcāsi ꝙ croc⁹ nunꝙ alterat hu. imo seruat eū ꝛ ꝯfortat viscera. h̄ idē dic̄ G° nā dic̄ ꝙ croc⁹ repat hu. putridos ꝛ nihil immutāt de hūo. ꝯseruat eos. Aliq̄r vȝ et q: s̄m Aui. i. 2°. 3. c. de sincopi ꝛ s̄m Cōstāt̄. pāteg faē penetrare medamin q̄ ponit̄ ad rēota lo ꝛ ad cor. Seq̄t̄ g̃ ꝑ rōnē ꝛ ꝑ doctrinā p̄cedēm ꝙ h̄ ē optia mea ꝛ ꝯsi° meo meli⁹ ē ꝙ sūat̄ in pill'. P° q: nō ē tātū horribil' ori. q: sic̄ mel ē vltim dulciū: sic aloē ē vltimū amaroꝝ. 2° sine denē ad larandū sine in ꝑua q̄ntitate ꝛ ad p̄seruām diuti⁹ i cor remanēt ꝛ ꝑ ꝯn̄s meli⁹ i manet v̄t⁹ p̄seruās a putrefactiōe. Ego āt nō imerito adhibeo eis magnā fidē: q: nō vidi aliquē ꝑiclitari q̄ eis vteret̄ i. 7. vl'. 8. epidis. q̄s cū dei auxilio ꝑtransiui. ❡ 2m remem ē Ga. p̄ncipis medicoꝝ q̄ dic̄ bolū armem cū aceto ꝛ aq̄ bibituȝ huic dispōi ē ꝯueniēs. Iste pot⁹ vȝ ꝑꝑ tria. P° q: infriat cor ꝛ hūores ꝛ fac̄ eos stare sine ebullitiōe sic̄ si aq̄ fria supfundat̄ olle bulliēti cessat ebullitio vl' si añ ebullitionē paulatī ponat̄ nūꝙ bulliet ꝛ extinguit colerā. Vȝ. 2° q: ꝯstringit vias ꝛ meat⁹ cordis ꝛ alioꝝ mēbroꝝ p̄ncipaliū vt fum⁹ eleuat⁹ ꝑ ebullitionē si q̄ sit i cor nō attigit ad ea nc aer exterior corrupt⁹ attigat cor vt ipm altēt. Vȝ etiā. 3°. q: ꝯsumit hūiditates supfluas vicias cordi. ꝛ eas exiccat. si tñ hēret pect⁹ debile seu tussiȝ remoueat̄ acem ꝛ ponat̄ vim. ❡ 3m remem ē sūere de tiria ad q̄ntitatē auellāe bis in septiana ꝛ q: calefacit multū sumat̄ cū aq̄ rob. vel accetose. nā tiria corroborat ꝛ ꝯfortat cor ipȝ defēden° a veneō ꝛ h̄ facit a tota spē vl' ꝓpriet. iō Aui. testat̄ ꝙ hō q̄ vs⁹ fuit tiria añ ifectionē n̄ morief̄ i epia: imo euadit ab ea. ꝛ i. 5. cañ. c. đ tiria. ꝛ đ ill' qb⁹ ab ea fit s̄. euatio ē administratio tiriace ꝛ metridati añ eā cū aliquo regimie bono. ❡ 4m remediū ē sumere metridatū ꝑ modū p̄ri⁹dcm seu cū succo limonū seu citrāgl': q: ista ꝯriat̄ veneō. nā dic̄ p̄nceps Aui. c. de metrid° ꝙ iuuamēta metri sūt iuuamenta tiriace p̄ter vnū. s. venenū serpētū ad qđ tiria ē p̄ferēda. ❡ 5m remem ē mgr̄i Iacobi i suo tract. de epidimia. ꝛ ē ꝙ si quis sumeret vnū bolū de acetosa de mane ꝛ aliū in vespis: raro in pestilētia pateret̄: ꝛ hoc in seipo ꝓbauit. ❡ 6m. remediū ē: ꝙ omi die sumat̄ bis de pul'to: mētille cum aliqua aqua; vt est aqua accetose vel buglosse vel

mellisse vel scabiose vel p se sine aq vel radix p
se masticet & comedat. qr defendit cor a veneno
& a fumis venenosis p suã ppetatẽ & desiccat si-
ne calefactiõe. ¶ 7m est sumere oi die de se. cit &
se. citrãguli & se. limonũ & se. cardi bñdicti: q̃n. ʒ.
ß. cũ sir° acetoso vel sir° de ribes vl' cũ aliq ex aqs
supradictis. ¶ Jo. iacobi quẽ ego vidi fatet q se.
cit. aq. tormẽtille & thiriaca obtinẽt pncipatũ.
¶ 8m remediũ ẽ sumere bis in die cappares cõ
dit cũ aceto. & h fm Aui. ¶ 9m remediũ qd cõ-
uenit oibus alijs remedijs & a nullo sepet reme
dio: est frequenter in die lauare manus cũ ace°
& aq ros vel aceto solo vel pãnus vl' spõgia i eo
madefacta portet in mãu & odoret. ¶ 10m reme
diũ est. ℞ flor viol. flor nenuf. ros ru. añ. ʒ. ij.
oiuz sand. añ. ʒ. j. cãphe. ℈. j. misceant & ɔq̃ssent
& ponant in sindone & odoret. si tps eet friũ ad-
dat lig aloes. ʒ. j. Nota etiã q aq ros. sumpta vl'
odorata freq̃nter vz. qr refrigerat & ɔfortat cor &
spũalia. ¶ 11m. remediũ est sumere de lapide be-
zoardico. qr vz ɔ venenũ cũ aliqua aq ex supradi
ctis. Et nõ noceret si cornu vnicorni intingeret
in istis aqs qñ dz sumi. qr defendit cor a vene-
no & a fumis venenosis. ¶ 12m remediũ est qli-
bet sero & mane capiat vn' bolus seq̃ntis electu
arij & desup bibat modicũ aq acetose cũ aceto.
℞. boli arme. ʒ. 6. cinamo electi. ʒ. ij. galãg. ʒ. j.
gariof. ʒ. j. & ß. radic tormẽtille. ℥. ß. panis zuca
lb. j. fundat zuca. cũ aq ros. vel acetose vz multũ
¶ 13m remediũ est facere flõmiã quolibet mense
cũ bono regimine cibi & pot': & alio vt supra di
ctũ est. & est ɔsiliũ Johis iacobi.

¶ Caplm. 10. qualiter succurrendũ est quando iam actu egrotant.

Jiam actualr egrotãt deus
subueniat eis cũ sua i-
s extimabili me. Et nos faciam' ea q̃
in rõne stãt & ab autorib' pcipiũtur.
Fe. aũt pestilẽtialis cogscit sic. Calor est aliq de-
bilis remissus extus. & si sint pingues nõ videt
hre calorẽ: interi' aũt fort & vr eis q ardeãt int'.
Et assunt signa fe. acute. s. siccitas oris & lingue
sitis fortis & difficultas anhelit'. dolor pcordio-
rũ circa cor. aliqñ in ancha: aliqñ in ylijs: aliqñ
in sto°. aliqñ in pectore & sic de alijs. & adest fe-
tor vrine & egõnũ & sudoris & omniũ que egre-
diunt a corpe & anhelit'. Si g adest fe. sine apa
te. Primo fiat modica flõmia de basilica. dico
modica: vt postea possit fieri si apãta apparue-
rint. & infrigidet aer ex omi mõ infriatiõis. & ster
nat dom' cũ iũco folijs salicis & folijs cãue ros.

lactuc portulacis & filibus. & roret domus cum
aq fria & aceto. & semp odoret acetũ cãphorã et
aquã ros. vel pomũ qd supra scptũ est. ¶ Si est
ɔstipatus h clistere lenitiuũ. ℞. malue mercuria
lis cicle brãche vrsine añ. m. j. ordei nõ excortica-
ti cãtabri añ. p. j. fiat decoctio in qua dissoluatur
cassie f inũd. ℥ j ele' de succo ros. ʒ. iij. olei viol. ℥.
ij. salis cõis. ʒ. iij. fiat clistere vel apponat de ye-
rapigra & bñdicta si habẽt dolorẽ in renibus vel
in anchis put videbit opanti. Et semp ɔfortet
cor cũ epithimate & cordialib' infra dicẽdis. Si
autem fuerit pdicta fe. cũ apate siue sit bubo si-
ue antrax: siue carbunculus h flõmia de eadem
pte vt si apa est sub assell fiat de basilica eiusdẽ
partis. si in inguine: de sophena eiusdẽ partis: si
in collo: fiat de cephalica eiusdẽ partis. Semp
g in hac feb. debemus pcedere cum eũone cum
flõmia: nisi aliqd particulare impediat vt est vtu
tis debilitas vel imperfectio etatis &c. Et imedi
ate vti ɔfortatiuis cordis. Aliq volũt q det me-
dicina laxatiua que si det: sit multũ debilis: sicut
est cassia f. mãna tamarind. viol. pruna reuba.
& sil'ia. Nõ det ei fortis medicina. qr aliqñ mate-
ria mala furiosa & corrupta dirigit ad intestina &
facit fluxũ vẽtris & mortẽ. Et qr ista egritudo ẽ
subita & materia inquieta & io subita remedia de
bem' adhibere & multa. qm si vnũ remediũ non
pdest: singula multa iuuãt. nec in tali egritudi-
ne expectet digõ: sed euacuet ma furiosa. Ego
aũt nõ multũ vtor euatione nisi per flõmiã: sed
magis vtor alteratiuis & cõfortatiuis. Ista autẽ
flõia fiat moderata vsq ad. v. vel. vj. vel. viij. ℥. vl
magis vel min' fm q appebit opanti qr san. re-
condat p thesauro nature, put dic Aui. ¶ Prio
igit fiat talis potus. ℞. aq acetose. lb. ß. aq end.
aq ros aq portulac añ. qrt. j. succi malorgra-
natorum musorum vl' acriũ. ℥. iij. zuc. panis. lb. j. cãphe
ʒ. ij. fiat iulep. Si nõ habes succũ malorgrana-
tor pone acetũ. aqua acetose vz. qr fria est & cõ-
fortat cor. aqua end refrigerat epar aqua portu-
lace refrigerat silr epar. Aqua ros ɔfortat cor et
refrigerat. zuc. reddit friz propter alia: & cũ hoc
nutrit. cãphora preseruat a corruptiõe & refrige
rat. ideo talis potus cõpetit. Det secũdo sirup'
de ribes. siropus acetosus sirupus de nenufar.
Tertio detur aqua acetos cum succo malignati
vel cũ aceto. Vel fiat quarto talis sirup'. ℞. suc
ci buglosse succi pomor rubeor seu dulciũ pur-
gat. añ. qrt. j. aque acetose. lb. ß. aq ros. quart. j.
succi citri vel loco ei' succi limonũ. ℥. j. & ß. flor
nenufa. omniũ sand. añ. ℥. ß. cãphe. ʒ. ß. zuc. pãis

℞.j.℞ sirup⁹. succus buglosse mundificat ꝛ con/
fortat coꝛ. succus pomoꝝ refrigerat ꝛ nutrit
ꝛ mūdificat ꝛ ꝯfortat. Ualet aq̄ acetose ꝑ mo/
dum iā dictū. ¶ Quīto pōt dari lac acetosum
serū caprinū. si magnā sitim hn̄t dēt aq̄ fontina
fria quātū vno haustu pn̄t trahere. q2 īfriat mul
tum. ꝛ nō dēt in pua quātitate q2 īflāmaret: vt
pꝫ de fabro roꝛāte carbones cū aq̄ ꝛc. Aq̄ ḡ da/
ta in modica quātitate ē cā maioꝛ inflāmatio/
nis. Tiriaca nō dat᷑ postq̄ actu egrotāt. q2 nis ē
calā ꝛ auget fe. finaliter dēt in pua quātitate cum
succo limonū vl' acetositate cit' ꝛ sil'ib⁹ vl' cū aq̄
acetose vel rob in q̄ modicū de cāpboꝛa dissolui
tur: ꝫ dent᷑ coꝛdialia fria. Dēt ḡ elc̄m supradictū
sine spēbus. Uel ꝑ tale elct̄m. ℞. pul. triasand
pul. diadragag' pul. diapapa. an̄. ʒ.ij. ꝯserue bu/
glosse ꝯserue rob an̄. ℥.ß. se. acetose se. cit' vel li/
monis an̄. ʒ.j. pānoꝝ aurei. viij. ʒuc. panis. lī.ß.
ꝑ mixtura ad mo ʒucca rob. pn̄t addi limature
auri ꝛ argēti ple safiri hyacīcti smaragdi os de
coꝛde cerui rasura eboꝛ coꝛall⁹ alb⁹ ꝛ ru. ꝛ been ꝛ
sil'ia. Et q2 coꝛ semꝑ dꝫ ꝯfortari int⁹ ꝛ ex̄. put dic
pnceps abo ali in .4. can̄. in illo. c. Antiquissimi
antiquoꝝ. iō ꝑ tale epithima ad ex̄: vt defenda/
tur. q2 mag' iuuabit: alr̄ iuuādū est q̄ aliqd me
broꝝ. ℞. aq̄ acetose. lī.ß. aq̄ rob aq̄ ēdi. aq̄ mel/
lisse an̄. q̄r̄.j. oiuꝫ sand rob ru. floꝝ nenuf. se. la
cru. se. papa. an̄. ℥.ß. aceti al. fortissimi q̄r̄.j. mi/
sceant᷑ ꝛ ꝑ epithima ꝛ ponat᷑ supra regionē coꝛ/
dis. ꝛ qn̄ fuerit calefactū remoueat᷑: aliud sup/
ponēdo donec fritas capsulas coꝛdis subintret
ꝛ ꝯfoꝛtet: ꝛ a fumis venenosis defendet. Et int᷑
regionē coꝛdis ꝛ apā emplēt᷑ loc⁹ cū tiriaca. qm̄
tiriaca expellit venenū an̄ se. iō errant q̄ liniunt
apā cū tiriaca. vtrū tn̄ dbeat poni tiriaca supra
tale apā ꝓbleuma est. q2 ille excellēs modernus
Goꝛdo⁹. c. de moꝛsu cāis rabidi iubet tiriacā po
ni sup2 vuln⁹ a rabido cane factū ꝛ dicit ibi in
clarificatiōe q̄ tiriaca vꝫ ꝯ venenū trahēdo ꝛ ex
pellēdo siue sumat an̄ siue post siue int⁹ siue ex̄.
Huic tn̄ siñe ꝯriat᷑ folionius. Seq̄re ḡ q̄ ꝓbasti.
Mā tn̄ est decisa in nicolo floꝛentino in suo de
venenis. Bonū aūt esset si eis daret᷑ vn⁹ trocisc⁹
de trocisc̄ cāphoꝛe cū aliq̄ de supradict̄ potib⁹.

n Nullatenus coꝛdis con/fortatio ē ne
gligēda imo ꝓmittēda itus ꝛ ex̄. ꝑrio
igit᷑ ꝯsideret᷑ apā ꝛ si īueniat᷑ rubeū vl'
citrinū bonū signuꝫ est. ꝛ si cito incipit crescere
cū sua rubedine vl' citrinitate bonū signū ē. Si
aūt apā sit nigrū vl' ad nigredinē decliue: null⁹
coꝝ euadet. Et q2 ista apāta sunt pniciosa ꝓpt᷑
cōuersionē materiei ei⁹ ad subāꝫ venenosāꝫ itā
tū q̄ coꝛrūpit mēm ꝛ alterat coloꝛē ei⁹ ꝛ addit q̄
litatē malā ꝛ putrefacientē ꝑ arterias ad coꝛ: vt
ponit Aui. fen. p⁹ 4'. Iō sup apā debem⁹ pone/
re attractiua ꝛ poros apiētia. P⁹ ḡ ꝑ embꝛoca⁹
cū decoctione camomill' ꝛ an' ꝛ spōgia ī ista de
coctione madefacta apponat᷑ desup ꝛ h̄ freq̄nt᷑.
¶ Scd̄o vn⁹ gallus osculet᷑ apā cū culo donec
moriat᷑ sinapizādo sal sup culuꝫ eius. ¶ Tertio
limacie viue ponant᷑ desup. ¶ Quarto ponan
tur sup apā sanguisuge. ¶ Quinto ponat᷑ ven
tosa pmo: deinde scarificet᷑ loc⁹ apostemosus. ꝛ
iterū ponat᷑ ventosa vt sanguis exeat ꝛ fumi ve
nenosi abīde ascendētes retrocedāt. nunq̄ aūt
ponant᷑ repcussiua. q2 iuuarēt cursum fumoꝛuꝫ
venenosoꝝ ad coꝛ. nec ēt vnctuosa vt axūgia ꝛ
sil'ia saltē in pn⁹. q2 claudunt poros. iō errant q̄
supponūt oleū rob acetū ꝛ oleū vnfancinū ꝛ bo
lū armenicū ꝛ sil'ia. Loco tn̄ defensionis possent
poni int᷑ regionē coꝛdis ꝛ apātis vt clauderent
poros ꝛ nō pmitterent fumos venenosos veni/
re ad coꝛ. ¶ Sexto ꝑ tale emplm̄ sm̄ Auic. ℞.
capill' veneris recent̄ atriplic̄ volubilis mino. ra
dicū euisci an̄. M.j. decoquant᷑ in aq̄ ꝛ vino per
mediū vsq̄ ad ꝯsumptionē ꝛ pistent᷑ fortit᷑ ꝛ ad
datur mell' qd̄ suff. ꝑ emplm̄ addēdo gūmi pini
℥.j. puluerizati. ¶ Aliud emplm̄. ℞. caricarum
piguiū pass mund an̄. ℥.iij. salis nit'. ʒ.iij. fermē/
ti acri. ℥.iij. mell. ℥.j. olei camo. quātū suff. ꝑ em/
plastrū: Aliud emplm̄. ℞. fermenti acri ꝛ fortit᷑
icoꝛpet᷑ cū succo scabiose. Aliud. ℞. vitellū oui
icoꝛpet᷑ cū sale ꝛ succo scabiose. ¶ Ista empla
debēt fieri in apāte qd̄ nō rūpitur in pnci⁹ sicut
facit antrax. Hic aduertendū q̄ volūtas Aui. ꝛ
cōsilium meum est q̄ perforet᷑ apostema anteq̄
fiat brunū ꝛ addat᷑ in venenositate. ideo volunt
aliq̄ q̄ in quarta die aperiat᷑ cū flebothomo: vl'
rasoꝛio. Ego aūt aliqn̄ feci aperiri hmōi apāta ꝛ
nihil exibat nisi modicū sanguis. ꝛ in secunda
visitatione exibat virus: postea sanies. Non ḡ
expectet᷑ perfecta maturatio. imo cito aperit᷑. Et
post apertionē ponat᷑ desuper emplm̄ parti ma
turatiuū ꝛ partim mūdificatiuū. Aliqui autem
exhꝰnt totaliter apā capiendo cū foꝛpicibus ꝛ
incidendo. qd̄ non appꝛobo. ꝓpter maximū do/
loꝛē ibi causatū a quo vtutes ꝯsternunt᷑. ¶ Se
cūdo ꝓpter nimiū fluxū sanguis. iō securi⁹ opōt᷑
per modū supradictum. Si autem fiat vesica vl'
carbunculus vel ignis persicus vel antrax cum
nimio doloꝛe ꝛ modico tumoꝛe cū nigredine ꝛ

cõbustiõe ⁊ cito emplẽtur cũ tali emplo. Malũ granatũ acetosum decoquatur sub calino vel in aceto ⁊ pistetur fortiter ⁊ desup apponaẽ. Scdõ3 vitellũ oui crudũ cum sale v3 in isto casu ⁊ ante vlcerationem ⁊ post. ¶ Item bruneta pistata p se valet multũ. verũtamẽ aliq pistant ipm inter duos lapides. Itẽ scabiosa valet multũ per modũ supradictũ. Ad idẽ valẽt omes spẽs cõsolidarũ. Post ista dimittãẽ restauratiõib⁹ vt incarnẽtur ⁊c. Hic aduerte φ iste egritudines sunt ita pniciose φ medici vtplin decipiunẽ. nã videmus bonã yposẽ. in vrina ⁊ aliqua bona signa: tñ infirmus moriẽ cuius rõ est. q2 maᵃ est multũ venenosa ⁊ nature odibilis. iõ natura dimittit eam ⁊ nõ audet eã inuadere: 3 potius reuertiẽ ad cibũ ⁊ potũ et facit bonã digõnẽ ⁊ ypostasim in vrina ⁊ percũt patiẽtes. ¶ Scdõ qriẽ quare aliqui moriunẽ: alij nõ? Dico ɔsiderãdo radicẽ inferiorem φ aliqua corpa sunt magis parata ad recipiendũ talẽ corruptionẽ. vt sunt corpa sanguinea ⁊ corpa pueroꝝ ⁊ iuuencularũ nuptui ppinquarũ ex ebullitiõe. Et ergo cũ Aristo. Agẽtis actio est in patiẽte disposito. qntum aũt ad radicẽ superiorẽ. q2 ista influẽtia magis respicit vnum φ̃ aliũ. vñ saturn⁹ oibus obest pterφ̃ suis scolaribus. i. hoibus sue cõplonis qbus nõ nocet ⁊ sũt melẽci. ¶ Tertio queriẽ quare in vno loco ⁊ in alio nõ? Per iã dicta poteris rñdere: q2 vna ⁊ eadem influentia directius respicit vnũ locũ φ̃ aliũ ⁊c. ¶ Quarto queriẽ quare sanguinẽ spuẽtes cicius moriunẽ ⁊ alios magis inficiũt? Rõ est q2 illud sputũ san. est ppter apa ruptũ qð est ppe coꝛ citi⁹ interficit. ⁊ q2 etiã maior ẽ corruptᵒ iõ alios mag corrũpit. ¶ Quito qre ista materia venenosa mag inuadit coꝛ φ̃ alia mẽᵃ pncipalia? Dico φ h̃ facit a tota pprietate. q2 veneniũ ex vtute specifica petit coꝛ. vel dico φ oĩa mẽᵃ inuadũt isti fumi pniciosi. s3 coꝛ citi⁹ lediẽ quia est mag passibile ⁊ magis indignãtis nature.

Dieta istoꝝ sit sicut febricitãtiũ ⁊c. acuta deẽ tñ eis cibus quẽ appetũt l3 sit parũ deterior. Et sumaẽ de eo pua qntitas: s3 frequenter vt infra diceẽ.

l

Ste autem egritudies intãtũ sũt pniciose φ spũs corpis ⁊ cordis magis resoluunẽ ⁊ destruũẽ φ̃ in aliqua alia ⁊c. Iõ indigem⁹ pmo gñatiõe spũum. scdõ indigem⁹ mũdificatiõe eoꝝ p expulsionẽ fumorũ. 3ᵒ indigemus infriatiuis rõne ⁊c. Spũs regnantur cũ bonis cibis facilis digõnis. Mũdificatio spũs fit cũ chordialib⁹ supradicẽ. ¶ Infrigidatio ⁊c. fit p modũ supradcm̃ in cura ⁊ p cibos refrigerãtes. pm⁹ cibus est φ coqtur pulla plena acetosa ⁊ agresta lactuca cũ croco ⁊ aceto. detur brodiũ ⁊ ẽ colaticiũ. Scdõ deẽ auẽatũ ordeatũ cũ lacte amigð. Et de pulla supradicta põt comedere extremitates cũ succo limonũ ⁊ cinãguliẽ agresta. 3ᵒ deniẽ pue aues bullite vel toste cũ acetoẽ. ⁊ ɔforteẽ aliqñ appetitus bonis cibis l3 aliqualiter sint ɔ̃rij: cõpetunt tñ: q2 accidẽtib⁹ vtutẽ dissoluẽtibus cibus ilico est dandus empĥ. illo. Cõtemplari aũt o3 ⁊c. pdida pᵉ: vt vir⁹ ɔforteẽ. Nã multi coꝝ q viriliter agunt sup illud sup restauratiõnẽ casus appetitus ⁊ comedũt violenẽ absoluunẽ. Verba sunt Aui. cañ. 4. c. ppo. Deñẽ pira poma coctaᵘ cocta sub prunis: ⁊ sila: possũt dari pedes mutonis cũ aceto. Sivinũ deẽ: sit clarũ subrubeũ odoriferũ cũ mlta aqua fõtina ad hoc: vt p ipm restaureẽ appetit⁹. Dixit mgr̃ Bernardus φ si epidimatus in vna die. s. pma possit sufficere clistere flõmia ⁊ sudores: φ euadet. Machineñẽ q̃ cibi diuersi in qb⁹ aliqualr infirmus delecteẽ. Et ipe sit tante obediẽtie φ vi vel gratis sumat de illis. Et sp cibi coꝝ tẽdãt ad acetositatẽ. ¶ Ista fabricator planetarũ ɔstellationũ ⁊ influẽtiarũ q vẽtis ⁊ mari impat oĩa ei obediũt absq mora ɔseruet nos a malicia aerꝭ ⁊ influẽtie: vt post lõgeua tpa bono fine vite spaciũ terminem⁹: ⁊ ad gl̃iam sui grã pducamur. Amẽ.

¶ Explicit tractat⁹ epiᶜ editus a Valesco ð Tarãta Anno dñi. 14 01. Laus deo nrõ Amen.

¶ Caplm. j. de apatibus in gñali.

q

Bonã freqnter feb. terminanẽ p apata: iuẽ necnõ ⁊c. vtplin sequũẽ apata. iuẽ illud. Circa gñationẽ sanici dolores ⁊ ⁊c. acciðũt mag φ̃ fctã sanie. Et illud Ga. 6. amᵒ. ɔᵒ. 44. ibi. Quibuscũq ex strãguria. iõ bonũ est vt p⁹ tractatũ vni⁹. s. feb. tractat⁹ alteri⁹. s. apatis ɔsequaẽ. Priᵒ q̃ videaẽ qd est apa ⁊ a q̃ gñaẽ. Dico q̃ cũ Ga. 12. de ingeᵒ sanitatis φ alio noie dĩ terapẽtica. c. i3. φ apa ẽ morbus mutãs mẽᵐa sua nãli qntiᶜ in eã que ẽ ext̃ naturã supple augmẽtatiue. Alia diffiniᵒ trahiẽ ex dictis Aui. fen. 2. pmi. c. 5. Apa est innãlis mẽˡ eleuatio pp mãm hũoralẽ vl' vẽtosã3 vl' aqsã in eius suba imbibitã. Dĩ aũt apa ab appono. nis. q2 pars post ptẽ maᵘ in mẽᵒ apãto apponiẽ. Generanẽ aũt apostemata ex vnoqq̃. 4. humoꝝ

simplr vel cõpositē. ꝛ põt ēt gñari ab hũorib⁹ nãlib⁹ ꝛ ab hu. nõ nãlib⁹. Põt ēt gñari apãta ab aqšitate ꝛ vẽtositate. De diuisionib⁹ aũt apãtum vide Aui. in loco alleg°. ꝛ vide i. 2. fen. p̃ᵃ. in. c. 5. de egritudib⁹ apaꝝ. Mod⁹ aũt gñationis apãtũ põita Ga. ꝛ Haly. 3°. teg¹. cañ. ꝛ 2°. 156. ibi. Sufficient q̃ in vno trac. Mod⁹ aũt gñatiõis apãtũ est iste ẽm autores me°. Si alicui mẽb° accidat mala 2° vel ad illud mẽᵐ mittit aliq̃ ma⁹ hũoralis vł vẽtosa vel aq̃sa vł aliq̃ supfluitas ab alio mẽ° fortiori co: ꝛ illud mẽᵐ ad qḋ fit missio non põt a se expelle tale hũorẽ vł supfluitatẽ stat talis ma⁹ in eo q̃ ĩ derelicta regiẽ nature ꝛ in illo mẽ° facit apa. ꝛ in h̃ iuuat fortitudo vtuꝫ expulsiue mẽ¹ expellẽtis sentiẽs in se rẽ nociuã quãtitatiuẽ vł q̃litatiuẽ. q: expulsiua suã actionẽ non facit: nisi cũ nociuũ assenserit. h. de igeᵒ. c. j. Juuat ꝛ in h̃ debilitas mẽ suscipiẽtis. Juuat ēt in h̃ plenitudo corpoꝝ supflua. Illa igit superfluitas vł hũo: retẽta in tali mẽ° ex eo ꝙ nõ bñ trãspirat. i. euẽtat putresc. p̃° de dñjs fe. q̃si in col. 5. iplent igit loca vacua ꝛ si phibeat eius expiratio accidit vna duaꝝ rerũ: aut vt infriet aut putresit ꝛ igniat vel putresit ꝛ aggregat saniē. 3°. teg¹ cõmẽto vltio alleg°. vñ si apa gñet a san^c puro vocat flegmõ. ꝛ si a flãte puro arabice vocat ʒimia ꝛ in greco vocat vdimia. Gal. 2. de fe. ad Glau. c. 12. Et si fit a co. ru. pura vocat herisipi^a. Si a melãcolia vocat sciros vł cãcer vł squir⁹. ꝛ sic vocat. 2. ad Glauco. c. 10. Et dicit Gal. i p̃° de dñjs fe. q̃si col. 5. ꝛ Aui. in. 2. fen. p̃ᵃ. in. c. 5. ꝙ si illi hũores vł duo horũ ꝯcurrãt ad gñationẽ apaꝝ: illud apa sumit nomẽ ab illis duob⁹ semper p̃ponẽdo nomẽ apaꝝ hũoris p̃dominantis ꝛ postponẽdo denoĩationẽ ab altero coadiuuãte vt dicit Gal. ibidẽ. vñ si apa fit cõpositũ ex colera rubea pura in maio:i quãtitate ꝛ ex sanguine in mino:i vocat herisipila flegmonosum: vł herisipila flegmonides. Et si econtra vocatur flegmon herispilosus. ꝛ sic de alijs. Et p̃ter ista iam dicta sunt alie multe spẽs apatum q̃ fiunt ẽm diuersitatẽ specierũ hũoꝝ in corpore gñatorum. vnde sicut scis flegma nouẽ hꝫ spẽs. colera q̃nq3 ꝛ sic de alijs. Et sunt iste spẽs antrax ꝛ carbũculus que gñant a sanguine grosso adusto ꝛ cõiter in tpe pestilẽtiali. Silr herpes herpestiomenus. cañ. 2. ꝛ mica formica miliaris cancra scrofula lupia dociũ gule bubo ꝛc. Flegmon dr̃ a flegi qḋ est flãmans. ꝛ est tumo: sanguis ẽm deriuatores. vel flegmon mag̃ est sumptum ab inflãmatione. 2. de crisi. c. 13°. ꝛ est apa mag̃ pro fundans se in carne. Herisipila dr̃ quasi herens pilis. q: in sup̃ficie carnis exit simł cũ pilis sine ꝓfundatione ꝛ fit a pura colera rubea volante ad sup̃ficiẽ cutis. Carbũculus aũt a carbone dr̃ ꝙ sicut carbo ignit⁹ locũ ardet: ꝛ fit a sanguine grosso inflãmato vehemẽtis adustionis: sic dicit Haly. 3°. teg¹. cõmẽto. 156. cañ. Sufficit autẽ in vno manifesto ꝛc. Signa aũt ꝛ iudicia ꝛ cure deo dante dicent iferi⁹ in capł'is ꝓprijs vniuscuiusq3 apatis. Et q: vlteri⁹ cõpositor de apatib⁹ de studio montispessulani. s. Guido de cauliaco peroptie istã materiã pertractauit. iõ ego ꝓpter eius reuerentiã fimbrias meas ꝯstringã ne vobis charissimis socijs sim tediosus. sicut etiam faciã in solõne continuitatis ꝛ algebra.

¶ Capitulum. 2ᵐ. de flegmone.

f Flegmon p:out hic ꝓprie sumit est apa ex sanguine gñatum cũ inflãmatione ꝛ rubore ꝛ calore ꝛ dolore. Verũtamen Gal. 2. de fe. ad Glauco. c. 3. ampliat hoc nomẽ flegmon ad bubones ꝛ ʒimiata ꝛ figetra obtalmias pipłias squinãtias plresis. ꝛ ad a'ia multa. Oia enim hec flegmones quidẽ sunt silr ad apostema cõpositum ex san^c ꝛ colera.

Cause flegmonis põt ꝯsiderari: vt sunt p̃mitiue añtes ꝛ ꝯiuncte. Primitiue vt est casus obuia° ꝑcussio: ita ꝙ locus sit cõquassatus debilitat⁹ ꝛ dolorosus. Et q: oĩs dolor exacuit reuma vt dicit Gal. 3°. teg¹. iõ ad illũ locũ cõfluit san. ꝛ spũs. ꝛ ibi remanens fiũt cãe materiales apatis. nõ dico de spiritibus. ¶ Cã añs est boni sanguinis repletio q̃ est cã vt fluat san. supfluus ad aliqḋ mẽᵐ maxĩe si fit aliter debilitatum: cum deriuet ꝛ fluat. Et cause cõiuncte flegmonis sunt non euentato illius sanguinis ꝛ supercalefactio ꝛ putrefactio eius.

Signa flegmonis ponunt a Gal. iclusiue. 2°. de feb. ad Glauco. c. 3°. Primũ est dolor validus. i. pulsa° dolorosa in ꝓfundo. Et vĩ ꝙ mẽᵐ in q̃ est extendat ꝛ ꝯquassetur. ꝛ sentit in eo ĩfirm⁹ amplio:ẽ calorẽ solito ac si cõbureret ꝛ semꝑ desiderat refrigerari. ꝛ calor supcrescit talis q̃lis balneãtib⁹ vel ad ignes calefacientib⁹ ꝛ si icatis accidit etiã tumor ad exterius appens. ¶ Ista aũt sig̃ mag̃ itenduntur quãto mag̃ de co. ru. sanguĩ cõmiscetur ꝛ adest pulsa° ꝛ fe. ꝛ dicit Aui. ꝙ quãto mẽᵐ in q̃ ẽ flõn est neruosiꝰ: tãto dolor est maior. Et quãto magis fuerit carnosũ tãto mĩor est pulsa° ꝛ calor: ꝛ dolor ꝛ ipsius resolõ aut collectio velocior.

Iudicia flegmonis. Primo dicit Auic. ꝙ raro accidit ꝙ flegmō sit simplex ſʒ ſʒ plꝰin associat̃ ei herisipila aut durici es: aut furiositas. ¶ 2° dic̃ Aui. ꝙ q̄nto flegmō est in loco neruoso pulsatio est maior ⁊ dolor. Sil̃r ⁊ resolꝰ vl' collectio ad saniē velocior. ¶ 3° ſʒ Aui. iudicamꝰ augmētū flōnis: q2 magꝭ istat̃ locꝰ ⁊ fit maior tensio ⁊ maior pulsaᵒ. statꝰ autē cognoscit̃ ꝑ finē accidētiū ⁊ ꝑ aggregationem maᵉ si maᵃ ibi dēat aggregari. Declinatio cog̃sci tur q̄n incipit ire ad lenitatē ⁊ debilitatē accidē- tiū. ¶ Quarto dicit Aui. ꝙ ille flegmon est ma lus q̄ nō tendit ad declinationē nec aggregat sa niē q2 hoc ꝑducit mēbrū ad mortē ⁊ putrefacit ip̄m ⁊ hoc fit aliq̄n ꝓpter magnitudinē apatis: ⁊ multitudinē materiei. ⁊ mltotiēs fit ꝓpter ma lignitatē materie si apa fuerit ꝑuū. ¶ Quinto q̄n tumor flegmōis diminuit̃ ⁊ dolor ⁊ pulsatio alleuiat̃: tūc apa venit ad resolōnē. ¶ Sexto q̄n pulsatio crescit. ⁊ apa augmētat̃ ⁊ calor: sig̃t ꝙ apa vadit ad saniē.

Curatio flegmōis. Aliq̄ pauci ḡnales cañ. sunt p̄mittēdi. Primus Apparente corꝑis replōne in p̄nᵒ celebrāda est flō mia a ꝑte oppoᵃ diametris bñ ſm longū aut la- tū ꝯsideratis. ¶ 2ꝰ. si maᵃ videt̃ calā danda est meᵃ sup̄fluitatū calāꝝ eūatiua. ¶ 3ꝰ. cañ. eūata sufficiēter ante maᵃ reꝑcussiua debite flegmoni supponunt̃ nisi apa sit in emūctorijs p̄ncipaliū mēbroꝝ. ¶ 4ꝰ cañ. est de rebꝰ impedientibus re- ꝑcussionē. ⁊ iste res cōtinēt̃ in istis vſibꝰ. Grossi cies frigꝰ cōgestio copia virꝰ. Nobile plectoricuʒ crisis vel cā forēsis. ¶ 5ꝰ. q̄n in p̄nᵒ apat videt̃ ꝙ crescat ⁊ incedat via exiture ⁊ tēdat ad matura- tionē tunc postponēda sunt infrigidātia ⁊ reꝑ- cussiua: imo ponēda sunt maturatiua. ¶ 9ꝰ post ꝙ sanies: est ḡnata nō p̄nt dissolui. quare dico ꝙ nō oportet inscisionē negligi vel retardare apa- te saniē habēte sed festināter fieri maxime si mē bris nobilibus vel alicui ꝯcauitati fuerit vicinū iʒ. megᵗ. col'ʒ. Et sequit̃. nā magnus error inde cōtigit si negligētia huic rei adhibeat̃. ¶ 7ꝰ cañ. est Ga. iʒ. megᵗ. quasi colūᵒ. 8. Curatiōes apatū caloꝝ sunt hee. ꝓhibere fluentia coadunata dis- soluere. ¶ Curatio particularis flegmonis siue sit a cā primitiua vel añte. Si vꝫ corꝑis plenitu- do iuxta tenorē p̄mi cañ. in p̄nᵒ dum maᵃ est in fluxu fiat flōmia de ꝑte opposita. si aūt iā trāsie- runt tres vel quattuor dies: vel egritudo est ĩ sta tu ⁊ maᵃ iā fluxa ſʒ flōia de eadē ꝑte. purget̃ maᵃ ⁊ sup̄fluitas sang. ⁊ masse sanguīarie q̄ mixta ē

eis cū tamarindꝭ. ⁊ cassiaſʒ. ⁊ el'cio de succo roſʒ. ⁊ sil'ibꝰ. deinde sup̄ locū apatū ponant̃ reꝑcussi- ua q̄ refrenāt maliciā maᵉ ⁊ ip̄aʒ retrocedere faci ant: nisi apa sit in emūctorijs p̄ncipaliū mēbroꝝ vt dicit 3ꝰ. cañ. Illic eñ nō est via ad repellēduʒ ⁊ expellēdū materiā vſus mēᵐ nobile a mēᵒ ino bili. vt dic̃ Aui. Reꝑcussiua aūt sunt succi herba rū friaꝝ. vt succꝰ portuᶜ cucur. endꝭ vīge pastoris: succꝰ solaⁱ ⁊ ꝓpe corpa eaꝝ: ⁊ inde facto emplo. succꝰ psilij spōgia infusa in aq̄ fria ⁊ aceᵒ ⁊ alke- kēgi est forte in p̄nᵒ cortiq̄ ḡnatoꝝ spuīua. vnde Gꝰ. ij. ad glau. Cortices ḡnatoꝝ coq̄ in vino cū sumach ⁊ farina ordei ⁊ q̄dā mulsa q̄ nascit̃ in lapidibꝰ q̄ sil'at̃ epatice si coq̄t̃ in aceᵒ ⁊ aq̄ est bo nū reꝑcussiuū ⁊ mēⁱ ꝯfortatiuū. Et si indigemꝰ fortiori miscemꝰ sandꝭ. ⁊ acassiā ⁊ hisq̄aᵐ ⁊ gallas Et dic̃ Rat. si in istis apatibꝰ calis pulsus ĩ aliq̄ bus horis fuerit forꝭ ⁊ caˡ sil'r ⁊ pulsaᵒ nō cessat in loᵒ apoſo nec ista cessat ꝓpt̃ appositionē reꝑ- cussiuoꝝ frioꝝ: tūc ꝑculduᵒ in ip̄o colligit̃ virus. ⁊ tūc ponāt̃ aliq̄ maturatia ⁊ ꝯtinuent̃ donec ve niat ad saniē de q̄bꝰ infra dicet̃. ¶ Nūc aūt seq̄t̃ meᵃ Rat. reꝑcussiua q̄ vꝫ in oī apate calō. Et po nit̃ in. 7. ad almāſʒ. ℞. sandꝭ. ru. meniteˡ vl' sicꝰ ciꝰ cerusé boli armeˡ añ. ʒ. j. cortiq̄ mādragore opij. añ. ʒ. ß. ſʒ trocisci cū aq̄ ⁊ post distemꝑent̃ cū aq̄ roſʒ ⁊ aceᵒ. ⁊ inde ſʒ epithima ⁊ supponat̃ pānus madefactꝰ in aq̄ niuis vl' in aliq̄ succo frio. Et postq̄ tepefactꝰ fuerit: remoueat̃ ⁊ aliꝰ supponat̃ ⁊ ſʒ alia reꝑcussiua pura in p̄nᵒ ex rebꝰ supradicꝭ Et si maᵃ retrocedere non pōt ab augmēto vsq̄ ad statū ponēda sunt ꝑti reꝑcussiua ⁊ ꝑti resolu tiua. Et in isto tp̄e laudat Gꝰ. oleū roſʒ. q2 rose stipticāt ⁊ oleū resoluit. vl' ſʒ emplm de maluaui sco ⁊ camo. ⁊ roſʒ cū faria ordei ⁊ oleo camo. et musscillagine fenugᵗ. in statu aūt ⁊ declīatiōe so la resolutia sunt apponēda. ¶ Si apa nō tēdit ad saniē nec tñ lapidificet̃ aliq̄ mollitia sūt cōmi scēda: vt ē bismalua ⁊ se. liⁱ. Si aūt tēdit ad sa niē ponāt̃ maturatia q̄ sūt ista. vitella ouoꝝ cuʒ axūgia porci ⁊ butiro ⁊ frumēto triticeo. Aliud maturatiuū qꝺ ponit Gꝰ. ij. ad glau. c. 7. farina frumēti distēꝑet̃ cū aq̄ ⁊ oleo ⁊ coq̄t̃ ad spissitu dinē. oʒ eñ ĩ medicis mātaris calorē ꝑdnari cū hūiditᵉ claudēte poros. ꝓp qꝺ ⁊ lilij cepe al. ⁊ fa rina fenugᵗ ⁊ se. liⁱ ⁊ carice ⁊ malua ⁊ maluauisc ⁊ senecio ⁊ tenere extremitates lapacij acuti ⁊ bu tirū ⁊ pīgueᵒ siue exūgia porcia ⁊ oleū oliue sūt bōa matatia in ca. apatibꝰ. Vel ſʒ sic ℞. folioꝝ malue senecīōis sūitatū lapacij acuti radꝭ lilij ale añ. ʒ. ij. oia ista madefca ĩ stupis madefꝭ ĩ aq̄ sub

caliuo decoquātur τ post pfectā pistationē addatur farine volatil' molēdini farie se. li. an. ʒ. ij. axungie porcie sine sale butiri recētis an. qd̄ suff. icorporent oia τ fi. eplm. Postq̄ aūt fuerit maturus qd̄ scitur p mitigationē accītiū τ caloris τ fe. τ p tuorē τ molliciē apaf tūc apiaf cū lāceta τ iponatur ibi tēta τ ponatur aliqd de maf atio τ sic ptinuetur p aliq̄s dies. Si āt sanies diu ptinuauerit: tenta ptie minuaf τ sup ipm ponaf stupe madefacte i vi° stiptic° in q rof. τ camo. fuerit bullite. Et q: p° icarnationē τ sigillationē accidit interdū tāt° dolor i isti cal'is apatib° q inqetu° τ insonietas causant. tūc mitiget dolor sic. ¶ Ponanf alterantia male cōpl'onis cal'e τ postponaf mitigā° dolorez nutri int igr vitella ouoz cū oleo rof. τ supponatur. Uel fi. sic. Mica pāis tēpata in aq̄ feruēti τ expssa incorpet cū oleo rof. τ suppōaf. ¶ Ad idē vz malua cocta i aq̄ τ icorpata cū furfure subtili τ oleo viol'. τ i oib° istis pōt poni croc°: q: fac ad mitigationē dolorū. Jusqam° radix τ folia cocta sub caliuo τ cū sang. porci τ butiro incorporata maturat apata cal'a τ mitigat dolorem.

Declaratio in flegmone. ¶ P° sciās q sanies i flōne pncipal'r gnaf ex san. bono nōdū corrupto in pncī° salrē. Et sic hz lr. i Ga. 2° de fe. ad Glauč. c. 3° verūtn tenef cōit. Et ē bm q apata hūoralia gnantur mat'ial'r a massa sanguinaria in q̄ si magdōnetur san. gnaf ide flōn. si col'a fit herisipila. τ sic de alijs. Et ex isto san. sic mutato in q̄sdā q̄litates inter bonū τ malū se hntes fiūt apata. 2°. ampho. 9°. xxj. ibi circa gnatiōes saniei. ¶ Scdō intellige q ad gnationē saniei calor natural' τ inaturalis pcurrūt sic dic Ga. in 9° stati allegato. Et Arnald° in speculo in. c. 55°. p° pr. ibi. Maturatiua meª. Et mod° opatiōis isti° calorū est iste. Calor eñ innaturalis qn̄ pualet. i sua actiōe putrefacit vel adurit humorē τ in fine actiōis talis hūor remanet incineratus. i. in eo est omino sepatio humide subē a terrestreitate. Et si ista actio ipediaf a calore naturali nō pōt pfecte inatural' calor suā actionē pficere. i. itinerare: τ tūc gnaf sanies: q: q̄ i gnatiōe saniei vterq calor opaf rōne caloris natural' daf ei color mēbroz: q: albedo τ eq̄litas. rōne aūt caloris innaf al' daf ei fetor τ ineptitudo pūersiōis etiā in subam mēbri. nā natura intendit mediāte calore naturali illū san. mēbrū assilare τ nō pōt q: ipedif a calore inaturali τ q: color mēbroz ē albus dat ei colorē q: albedinē: formā aūt nō pt dare q: facili° ē dare colorē q̄ formā τ iō sanies ē al. τ isto° nafa frustraf i suo itēto. Ex istis pz seqndo sniaz Arnaldi q me° maturatiua agit i maf iā apaf ipaz calefaciē° p adiutorio caloris natural' τ hūiditatē pseruādo p repugnan° calori innaturali q̄ intēdit ipaz psumere τ incinerare iō oz q fit cal'a τ hūida nō tn̄ excellenf calida q: tal' cōsumeret naturā τ iuuaret calorez inaturalē: s3 hēat cal'itatē tēperatā sic hz calor natural' vt ipm iuuet in sua actiōe τ oz q fit hūida cū eq̄li vnctuositate τ viscositate vel muscillaginositate cū qua vl' cū q̄b° oppilet poros τ exalationez humiditatis ipediat: iō maluauisc° τ carice malua fenugrecū se. lini axūgia porcina sūt bōa maturatiua. ¶ 3° notandū q meª fria aliqñ p accidēs offm me° maturatiue pt exercere reflectēdo calorē τ vaporē cal'm τ hūidū q̄ patus est resolui ab ipo apate: τ sic lactuca cocta τ supposita i flōne τ herisipila saniē pcurat. ¶ Idem facit aliqñ medicina exiccatiua parū hñs stipticitaf marie in apatib° cal'is sicut in flōne facit absin° i oleo viol'. Arnald° vbi supra. ¶ 4°. sciendū ē bm Ga. 2°. ampho. 9°. 47°. ibi. Circa gnationē saniei: q in gnatiōe saniei dolor fit in me° pter extensionē mēbri in quo est apa τ pter calefactionē ei°. ffe. aūt fit ppterea q: cor supcalef. ex supcalefactione mēbri apati τ hoc fit qn̄ san. mouef in apate vt putref. τ iō circa gnationē saniei τc. ffacta āt sanie dolores τ fe. alleuianf τ cessant sicut cessat calor τ ignis post incinerationē lignoz oppositoz. Nota bm Haly. 3° reg° 9°. i56. ibi. Ostensuz est aūt q apa est egritudo cōposita ex malicia cōpl'onis τ ex q̄ntitate τ figura. vbi supra. τ p consequens est ibi soluo cōtinuitaf. Et iō dicit Auicen. in. 2ª. fen. p°. cañ. in. c. 5. q in apate oia gña egritu° reperiunf: q: in eo reperitur egritudo male compl'onis: quia nullū accidit apostema nisi ex compl'onis malica. Et in ipso inuenif egritudo forme τ cōpōnis malicia. vbi. s. vide ibi. ¶ 5° notandū bm Ga. 2°. ad Glauč. q flōn fit de san. naturali bono nimi° tn̄ in q̄ntitate. Et flōn est cum rubedine rōne fiftitudinis caloris in tactu in pncipio τ augmēto reperif duricies propter multitudinē materie ei° que replet loca: τ tumor in pfundo q: maª est in profundo mēbri. scilz carnis est retēta: pulsus est magnus: τ inundatio est frequēs: τ est magnus propter examplationem arteriarum propter necessitatezquā feb. inducit: τ est ibi magnitudo caloris: q: calor τ spiritus ibi cōcurrunt rōne doloris. τ propter malam cōplexionē cal'am que est ibi. q: nullū accidit apa nisi ex cōpl'onis malicia. Aui. vbi. s.

¶ Capl'm. 2i. de herisipila.

Erisipila est apa colicũ i superficie corporis generatũ. Dr̃ aũt herisipila.q.herẽs pil. h q: ppria pa° cuq̃ iudicat̃. Dicit eñi Avi.in fen.3ª.4ᶦ.in.c.pprio: ꝙ herisipila nõ fit nisi in eo qđ apparet de cute ⁊c̃.

Cause vere herisipile ſm Avi.i.2ª.pᶦ.c.5° nisi ẽ co.ru.pura. Et istã vocat Avicẽ.in p°.can.i.c.de q̃litate gñatiõis hũoꝝ spumã Ga.ãt.i.2° ad Glau.c.3°.dic̃ ꝙ si reuª.ſ̃.i.fluxus ex san̄ᶜ vel col'a subtili bulliẽte ſm ꝯsistentiã herisipila ƀ pa° vocat̃. Et iõ dicebat Zenfrãc⁹.si sanguis tenuissim⁹ in subã ⁊ feruẽs in q̃litate: currit ad aliquẽ locũ: facit iflationẽ latã ⁊ rubeã ſ̃glam in mẽbro i superficie q̃ vocat̃ herisipila.hec ille.

Signa herisipile ſm Avic̃.in.2ª.fᶦ.⁊ iª ponit Ga.2°.ad Glauc̃.c.4.q: adest color ⁊ rubedo tendẽs ad citrinitatẽ: ⁊ si rubedo tangat̃ digitis euanescit: ⁊ statim reũtit̃: q: maª est multũ subtilis: nec est tant⁹ doʳ sicut i flõne: nᶜ tãta eleua°: ĩmo vix trãsit tũorẽ cut̃. Est tñ ille doʳ pũgitiu⁹ ⁊ mordicatiu⁹ nõ extẽsiu⁹ sic in flõne: nec ẽ tanta pulsatio sicut in flõne nec tẽsio nec profundatio immo moll' inuenitur: maxime q̃ñ in sola cuti expandit̃ hu.non ledens suppositam carnem ⁊ cũ ea adest sitis ⁊ febris.

Iudicia in herisipila.¶ p° dic̃ Avic̃. ꝙ ex cal'itate herisipile cõburit̃ cutiꝫ ⁊ virulentia deficat ipaꝫ cuti. ƀ aũt nõ fit i flõne nec in ṽa herisipila.¶ 2°.dic̃ Avi.q̃ñ accidit herisipila a fractã ossis sub cute ẽ malũ.¶ 3° dic̃ Avi.ꝙ interdũ accidit herisipila i facie.⁊ incipit a lepore nasi ⁊ augmẽtat̃ apa ⁊ expãdit̃ i facie tota.¶ 4.in her.putredo aut sanies malum.¶ 5° he.expl'in eñi terminat̃ ꝑ euõrẽ insensibilem ⁊ sic nõ cito fac̃ saniẽ: q: egritudo ẽ multũ acuta

Curatio herᶜ. Et p° iste rl'e gñales pmittent̃: qs Ga.põit i.14.de inge.c.ij.vbi dic̃ vl'is maᶜ purga° erit facienda. Nã si purget̃ mẽᵐ mox ad suã qualitatẽ reuertet̃.¶ 2ª regl'a nõ solũ nocꝫ her. q̃titatic ƀ ẽt q̃litaᶜ eo ꝙ maꝫ gñat itẽsionẽ ꝯducit igr̃ nos eã mag' flõnib⁹ ifriare.¶ 3ª regl'a refrigera°ᵛ⁰ cũ fris facta ⁊ repcussiuia nõ i oi lo° fieri pt secure.ne co.ru.a mẽ° inobili ad nobile deriuet̃. Ga.ibidẽ.¶ 4⁹.can̄.ẽ Ga.i eodẽ lo°.14.ð ige.c.ij.ð cura her.sic flõi repugnãtia nõ sũt iponẽda nisi p̃us purga° corᶜ toto sil'r ⁊ i her.ẽ faciẽdũ.ƀ ille.¶ 5⁹ gñalis can̄.sequit̃ ibidẽ.vñ sic in illo flõne flõia ſ̃.sic in ista farinaª ꝯuenit.¶ 6⁹ ẽ Ga.9° meg'.q̃ñ colũ° 7°.Hoc apa in heriª nõ est nece maturari ƀ refrigerari.¶ 7⁹ est ibidẽ in forma.nec nocet aq̃ fria derisipilato apati si pura sine alteri⁹ cõmixtione fit ƀ ei⁹ pota° ẽ cura ei⁹.¶ 8⁹ Ista apaª.i.heriª calidiora sũt q: de co.ru.facta quare oꝫ in ipsis magnã refrigerationẽ facere.13°.meg'.q̃ñ colũ°.3°.¶ 9⁹.Sicut pura herisipila refrigerandũ ẽ mẽᵐ donec color apatis mutet̃.⁊ mox vt colorẽ amittit euadet vel q̃escit.¶ 10⁹ est Avi.i.3ª.4ᶦ.i c.de cura herᶜ. Et oꝫ vt infrigida° eius in p̃n° sit forꝫ stipticitaꝫ adeo vt forsitan augmentet̃ ei⁹ stipticitas sup ipsi⁹ frig⁹: ƀ circa statũ sit fritas ipsi⁹ vehementi⁹ stipticitate.¶ 11⁹.ẽ Avi.ibidẽ. Et caue ne denigret̃ mẽᵐ ⁊ fuscũ ſ̃.⁊ incipiat ire i viã corruptiõis ⁊ tũc remoue infriationẽ ⁊ stipticitatẽ.ƀ ille vbi s̃.¶ Cura° pticularis herisipile. In p̃ncipio ſ̃.purgatio maᶜ cal'e col'ice cuꝫ decoctione flo᷑ ṽsualium.⁊ pru.in q̃ dissoluat̃ oxifeniª cassi ast.⁊ mãnagñata vel reubᵐ elecᵐ de succo ros.vel mirab.citᶦ. Et ſ̃.flõia: si videt̃ expedire.⁊ heri.est cũ tũore. Et ordinet̃ a p̃n° dieta patiẽtis.ac si hẽret fe.sumẽdo ordeatũ auenatũ ius ꝑue pulle cũ agresta. Et sumat lactuc̃.portulac̃.lac amigđ. Et ꝑcat vino ex toto vel illud sit optĩe limphatũ ⁊ iuuat aq̃ ordei: ⁊ ꝯtinuãdo ista a p̃n° p⁹ purgationẽ iuxta doctrinã: 8°.can̄.ponam⁹ repcussiua inter q̃ enarrat Ga.14.de inge.c.ij.solatᵐ herbã vel succũ spuinã portulacã psiliũ iusq̃ᵐ lactucã lentẽ.i.lenticinẽ aq̃ dicit glosa.rasuraꝫ cucur. ⁊ arnaglossã.dic̃ Haly. Et recurre ad alia repcussiua: q̃ fuerũt dicta in.c.de flõne. Et caue doctrinã.11ᵃ.can̄.Avi.etiã laudat aquã friam.sic dictuꝫ est in.7°.can̄.⁊ iux̃ tenorẽ.10ᶦ.can̄.dãs aquã plãtagis vel succũ ⁊ succũ ṽge pastoris aquã ros.⁊ pãni in istis intincti supponant̃ ⁊ freq̃nter remittent̃ ⁊ ista ⁊ alia fria ꝯtinuent̃ donec mẽᵐ incipiat denigrari vel fuscũ fieri. Et tũc desiste ab infriatione: q: termin⁹ infrigidatiõis in heriª est mutat° coloris dic̃ Guido. Et dicit Haly.in.iij.li° scđe ꝑtis regal' dispõnis ꝙ si apa ẽ cõpositum ex her.⁊ flõne curet̃ cũ cõpositis medicis: ⁊ etiã ſm dñium maᶜ exuberãtis ⁊c̃. Postq̃ aũt iste maximus calor cessauerit: ponẽda sũt aliq̃ resolutiua sic ẽ aq̃ solatri ⁊ decoctio camo.ros.⁊ qđ optiᵐ est vna pecia scarlate suprapposita.⁊ si est in brachio sit sic est in manica.⁊ in tibia sit sicut ẽ in caliga ⁊c̃. Et farina ordei ⁊ fenuᶦ cũ decocᶜ camo: põt fieri emplm nã cũ aliq̃ñ accidit corrup° ⁊ q̃ñ mortifica° in apate añ maturationẽ vel resolutionẽ ⁊ locus incipit fieri blaue⁹ vel niger ⁊ fuscus ⁊ sensus diminuit̃.⁊ fit q̃ñ corrup° ⁊ mortificatio ei⁹.⁊ tunc scarificet̃ loc⁹ ⁊ lauet̃ freq̃nt̃ cũ aq̃ salsa ⁊ ſ̃. cum

plastrum ex farina ordei vel fabarum cum melle ⁊ aceto.

¶ Capl'm. 22. de carbunculo.

c **Carbunculus** est apa et grosso san. gñatum: sic dicit G^9 ad glau. c. 5. Est ḡ carbũcul^9 apa ď gñe flõis cũ vesi^a corrodẽti locũ: in q̄ ē. ⁊ illa vesi^a est cineri cia vel blauea vl' nig̃. Et illa vesi^a qñ rũpit: facit scarã sicut cauteriũ. Et alio noie vocat pruna ad siltitudinẽ carbõis ardẽtis: q̄ etiã dr̃ pruna. ⁊ sic sumit nomẽ ab effectu quẽ iducit qꝛ ardorẽ ⁊ vesicã sicut carbo facit ignit^9 vel pruna ardẽs. vocat etiã ignis psic^9 a colore blaueo q̄ ydiomate occitano vocat peser. Alij vocãt ignẽ sacrum vel ignẽ scti Antonij. qꝛ scis recõmẽdãt tales. ⁊ qñ venit ad maturationẽ ⁊ expulsionẽ scare ⁊ napi qđ interi^9 ptinet. fit mag̃ fouea q̄ ex cũ aliq̄ tunc vocãt antracẽ ab antro qđ ē fouea ꝓ illã foueã q̄ in eo fit. Iste eñ san. a q̄ gñat carbũculus fꝫ Ga. in lo^o supradcõ est san. g̃ssus ⁊ amurcosus. i. siĺis fecis olei q̄ vocat amurca in synonimis. ⁊ est ebulliẽs. Et dicit ibi grossa: ꝙ est sang. niger g̃ssus cui cõmiscet co. vl' ru. vl' crocea vl' erugino sa ⁊ co. nig̃ sit. ⁊ iste facit ⁊ erigit in supficie cutꝫ vesicas siles illis: q̄ ab igne vel carbõe siũt. q̄bus erupꝫ inuenit vlc^9 scarosũ vl' crustosũ. ⁊ tũc ꝓpo noie vocat carbũcul^9. ⁊ qꝛ hu. ē amurcosus: facili^9 inflãmat. ⁊ iõ vi mẽ^m ardere intãtũ ꝙ aliqñ fumat. ⁊ multi vocauerũt h̄ apa ignẽ sacrum siue ignẽ scti Antonij ⁊c.

Signa carbũculi incipiẽtis ⁊ tumor et dolor vlut^9. i. magn^9 ⁊ fort ⁊ malignus. ⁊ appet rubor mixt^9 fuscedini ⁊ do^r acut^9 pũgitiuus ⁊ sentit eger talẽ dolorẽ: sicut sentit i cõbustiõe: ignis ꝑuus est in q̃tit^e ad modũ g̃ni edere: ⁊ cito augmẽtat ⁊ facit vnã vl' pl'es vesicas. ⁊ qñ maturat videt caro mortua. ⁊ qñ rumpit emittit virulentiã viscosam.

Judicia Pͦmo iste carbũcul^9 cũ antrace cõiter veniũt in tꝑe pestilẽtiali ⁊ sequũt ⁊ alij añcedunt ⁊ malas exituras sub ascell' ⁊ in inguib^9 ⁊ iã aliq̄d de eis fuit dcm̃ in isto. 4°. in. c. de epi^a. ⁊ vix venit epid^a sine eis. ¶ Scđo iudicat qꝛ tales bubões vl' carbũculi: vl' antraces in tꝑe epi^e vtpl'm sunt mortales. q̄a maximã corruptionẽ ⁊ putrefactiões in corpore signt. ¶ 3° ego raro vidi carbũ. si curari dꝫ qñ cõuertat in antracẽ ⁊ qñ faciat magnã foueã ⁊ sit vlc^9. ¶ 4°. tales carbũculi ⁊ antraces in tꝑe nõ pestilẽtiali facilit curant: q̃uis egri magnos sustineãt labores dolores ⁊ infestinatiões. ¶ 5° qñ ista debẽt venire: ꝓcedit dolor cordis: qꝛ materia venenosa petit cor. Dr̃ ꝙ qñ iste carbũculus venit cũ apate pestilẽtiali ⁊ est sub apate emũctoriorꝫ ⁊ rũpit ⁊ saniat citi^9 ꝑ illũ cũat ma^a apatis ⁊ est bonũ signũ. ⁊ aliq̄ ꝑ istũ modũ euadũt epidimiã: maxime si cito maturant ⁊ rumpunt.

Curatio carbũcli. Si est in tꝑe pestilẽtiali: in ꝑmis fꝫ flõia de eadẽ pte: sic fuit dcm̃ de apatib^9 in trac. de epi^a. Et si nõ est epi^a fꝫ. de pte opp^a: qꝛ tũc nõ ē ma^a venenosa. Deide de eadẽ: si cog̃scit nimia plenitu^o deide purget ista ma^a cũ approꝑatis. vt ē serũ caprinꝫ epithim^9 agaric^9 ⁊ tamariñ. In isto casu dic aui. ꝙ nõ oꝫ in eis tãta infratio sicut in herisipila: q̄a ma^a tendit ad grossiciẽ: vt dcm̃ est in pn^o. iõ non tollerat repcussionẽ. Qñ etiã est ma^a venenosa nõ dꝫ repelli ad interiora. ⁊ nõ debẽt poni multũ stiptica: qꝛ ma^a est grossa ⁊ repug̃t resolõni: et stiptica faciũt ipa magis repugnare. Resolutiua aũt pura nunq̃ vident cõpetere nec in ꝑnci^o nec p^9 quietẽ inflãmatiõis. dic Aui. qm̃ addũt i malam q̃litate materiei. sꝫ debem^9 apponere medicinas exiccatiuas: q̄bus fit infriatio ⁊ resolõ q̄daꝫ cũ quadã expulsiõe. sic est emplm. qđ fit de arnaglossa ⁊ gall' ⁊ lentib^9 ⁊ pane multi furfuri ⁊ galle cũ aceto vini. ⁊ sil'r alumẽ cũ ace^o. Et me^a que laudat ꝑ Aui. fit sic. ℞. malũgranatũ acetosum scindat ꝑ me^m. ⁊ coq̃tur in ace^o. deide terat. ⁊ fꝫ emplm sup pãnũ ⁊ supponat apati. ⁊ vꝫ in omĩ hõ fꝫ Aui. ꝙ eradicat hãc egritudinẽ. Postq̃ ãt furiositas ⁊ iflãmatio quieuerit: fꝫ emplꝫ qđ põit Aui. ad maturãdũ de ficub^9 ⁊ vuis passĩ. ⁊ de nucib^9 ⁊ de ordeo fracto vel de farina ei^9 cũ vino et oleo mixt ⁊ icorpat coct. In circuitu aũt loci ad usti ponat defensoriũ de bolo ar^co ⁊ aceto ⁊ aq̄ rof iuxt ꝯsiliũ Aui. Postq̃ aũt fuerit ruptũ apa: debẽt poni mũdificatiua sic est: vnguẽtũ qđ fit de melle ⁊ de faria frumẽti vl' ordei ⁊ suc^o apij. Postea vult Aui. ꝙ ponãt desiccatiua: donec veniant ad ꝑfectã incarnationẽ ⁊ sanitatẽ. Et h̄ fit cũ vnguẽto basilicõ. qđ ponit Aui. ℞. cerusc. ʒ. v. litargi^r. ʒ. ij. scorie argẽti. ʒ. j. ⁊ h. dragag^t. ʒ. j. fꝫ. pul. ⁊ incorporent in morta^o cũ cera al. ⁊ oleo rof. simul liquefactis ⁊ q̃titas cere sit. ℥. j. ⁊ olei rof. ℥. iij. fꝫ vnguentũ ⁊ valet in isto casu.

¶ Capl'm. 23. de antrace.

a **Antrax** ab antro dr̃. qđ idẽ est qđ fouea. Et qꝛ istud apa citius facit foueã q̃ alia. iõ dicit antrax. G^9 autẽ. ij. ad Glauco. c. 5°.

dicit sic. Q̄n vo influit san. calid⁹ sufficienter fm
q̄cq̄ pticulã: si repẽte ⁊ sit̃ influxerit hãc cõburẽs
vlcus ⁊ scarã h̄ñs apatũ est illud qd̓ in circuitu
ei⁹ ẽ oẽm iflãmationẽ eleuat ebullientẽ v̓tute. i.
maliciose dolorosam. noiat̃ aũt hoc vlc⁹ antrax.
hec ille. Dicũt em̄ aliq̄ q̄ antrax est carbũculus
malignat⁹ ⁊ q̄ñ eadẽ est materia: nisi q̄ iste san.
est mag̃ grossus ⁊ mag̃ citi⁹ ebulliens. Et rõne
sue cite ebullitionis citius adurit locũ. ⁊ acq̄rit
venenositatem ⁊ carnis corruptionem.

Signa antracꝫ eadẽ sunt cũ signis car
bũculi ⁊ sig̃ sunt itensiora. ⁊ in
circuitu antracꝫ appent vene expãse blauce ⁊ ru-
bee ⁊ aliq̄ nigre cũ magno ⁊ itollerabili dolore
⁊ angustia ⁊ debilitate toti⁹ corpis ⁊ psternatio
ne v̓tut̃. q: dolores psternũt v̓tutes. ⁊ q: ista mã
est venenosa: petit cor ⁊ rõne cõpassionis ⁊ ppi
quitat̃ ledit̃ os sto¹. ⁊ sic aliq̄ñ iducit vomitũ ⁊
aliq̄ñ sincopim ⁊ mortẽ maxie in tempore epi^e.

Judicia q̄ñ talia apata appent. ⁊ p⁹
retrocedũt. ⁊ remanet fe. cũ
alijs malis signis: est signũ mort̃. Et dicit Aui.
saluberi us mortaliũ. i. carbũculoꝝ ⁊ antraciũ ⁊
apatũ pestilentialiũ est illud: qd̓ est ru^m deinde
citrinũ ⁊ ex eo qd̓ ad nigredinem est decliue nõ
euadit aliquis. fen. 3ª 4ª. trac. primo.

Curatio antracꝫ. In p̄n° f̃. flõia de p-
te eadẽ: si egrit° cõtigent in
tpe pestilẽtiali. vel de opl^a. si nõ est in pestilẽtia
li. det̃ medicĩa laxatĩa si nece fuerit. Et si nõ põt
tollerare flõmiaꝫ. f̃. scarifica°. Et dietet̃ sic h̄ñs
fe. acutã auferẽdo totalr̃ vinũ ⁊ carnes. Et vtat̃
tormẽtilla ⁊ boloarme^co cuꝫ aq̄ acetose. Et vtat̃
limonib⁹ ⁊ citrãgulis ⁊ acetositate citranguli ⁊
semib⁹ istoꝝ in electijs ⁊ restauratiuis cum alijs
cordialib⁹ fridis. de q̄bus est mẽtio in c° de car-
diaca ⁊ in. c. de sincopi: ⁊ epithimata frida sup re
gionẽ cordis applicent̃: in q̄b⁹ ros̃. ⁊ sand̓. et aq̄
ros̃. et acetose et caphora. et applicent̃ frequent̃
Et int̃ regionẽ cordis et apa ponat̃ defensiuũ
de boloar^co terra sigillata et aceto. ne illa mã cũ
sua venenositate fumãdo attigat ad cor et mo-
riat̃ hõ. Sup locũ ãt apponant̃ aliq̄ attrahẽ^a ad
exteri⁹. Alij aũt iubẽt fieri scarificationẽ ⁊ super
apa apponũt vẽtosaꝫ. Et valẽt sanguisuge viue
vt attrahãt illã mãm venenosaꝫ ad ex̃. Aliq̄ ap-
ponũt in apatib⁹ pestilẽtialib⁹ cauteriũ actuale
⁊ male: q: ignẽ igni addũt nõ est bonũ sꝫ super
locũ si cito non morit̃ hõ: ponant̃ maturatiua q̄
in carbũculo fuerũt dicta. vl̃ empl̃m de ficubus
de sale ⁊ de frumẽto. Postq̄ aũt apa est ruptum
ponant̃ mũdificatĩa de melle ⁊ farĩa ⁊ suc° apij
deide ponant̃ alia ẽpl̃a. vt diaq̄lon. Si ppt̃ ru-
pturã nõ cessat mali^a: aliq̄ supponũt scabiosam
tritã. ⁊ ipaꝫ dãt in potu cũ vino vl̃ cũ aq̄ ei⁹. affir
mãtes q̄ mã apat̃ q̄ tẽdit ad iteriora ppellit ad
ex̃. Di ⁊ est vexꝫ q̄ ꝯsolida maior ꝯtrita int̃ duos
lapides q̄ñ miraculose liberat ab antrace ⁊ ve-
nenositate ĩfra diẽ nãlẽ: ita q̄ tota vẽtositas de-
struit̃ ⁊ tũc curet̃ cũ mundificatiuis ⁊ incarna-
tiuis sicut alia vulnera. Laus deo viuo.

¶ Capitulum. 24. de herpestiomeno.

h **Erpestio** menus est vlcus
qd̓ interpretat̃ se
ipsum comedẽs. Et deriuat̃ et de her
petũ qd̓ ẽ vnũ gen⁹ serpent̃ fm papiã.
Et dr̃ q̄ iste serpens q̄ñ non inuenit hoiem vel
aial qd̓ mordeat vulnerat seipsum. Deriuatur ḡ
de herpeton ⁊ de edo edis. Et est ideꝫ qd̓ come-
dere quasi serpens edens seipsum.

Cause v̓o herpestiomeni h̄ñt iplicite. 2°
ad Glauco. c. 3°. in q̄. c. si bñ aspi-
cias talẽ inuenies v̓borũ seriẽ. Colera v̓o xan-
ca. i. ru. cũ quidã suijpsius naturã qualitatem ⁊
subam est seruans cũ san^e vbiq̄ feratur corpori
ictericia vocatur passio. Si aũt ex certa. i. expul
sa fm aliquã particulã stante herpes nominabi
tur. hec ille. Et seq̄tur imediate. siq̄dem dem um
grossa cum suba fuerit: totaꝫ cutim vlcerat vsq̄
ad suppositã carnẽ ⁊ vocant hoc pestiomenos
herpes. si v̓o subtilior fuerit ⁊ eã cutem in sup̃fi
cie. hec spẽs addiuxit generis nuncupationẽ si-
ne additione herpes nominat̃. Collige ergo ex
istis dict̃ Galieni q̄ co. rubea in sua ppria suba
⁊ qualitate siue aliqua mala q̄litate. Si mittat̃
ad totũ corpus facit ictericiã. Et si fuerit expul
sa ad aliqd̓ mẽbrũ facit morbũ qui vocat̃ her-
pes non pfundando se in membro. Et si fuerit
colera grossa ⁊ corrupta corrodit vel vlcerat cu
tim vsq̄ ad carnẽ suppositã inclusiue ⁊ facit her
pestiomenũ. Et si non sit ita acuta vel acris: cau
sat formicam miliarem. Est ergo cã herpestio-
meni colera grossa corrupta: q: si esset subtilis
non remaneret sed euaporetur vt dicit Auicen.
Et si est multo magis grossior facit cancrenaꝫ.
Est ergo herpestiomenus mortificatio mẽbri ⁊
dissipatio eius cum putredine ⁊ mollificatione
vt dicit Guido. Et dicit q̄ vulgariter dr̃ ignis
sancti Anthonij: vel sancti Marcialis. De quo
summe miror cuꝫ i istis duob⁹ semper sit ardor
⁊ dolor. In herpestiomeno em̄ est mẽbri morti-
ficatio ⁊ dissipatio eius.

Signa herpestiomeni. Pͥmᵉ ē pdi° ꝓprij colorꝭ mē ⁊ muta° ī aliū colorē. ⁊ cessat dolor ⁊ pulsa° q̄ prius fuerūt in mē° ⁊ mēm nigrum efficit ⁊ molle ⁊ putrefit cū fetore multo. ⁊ vbi nō cito succurrit mēm in q̄ ē mortificatio ꝯplectēdo totū mēm ī q̄ ē īterficit hoīem nisi totalr̄ illud mēm ⁊ ossa cū serra auferat. Dr̄ia inter lupū ⁊ herpestiomenū. ſm Guid. d' cauliaco ē. q2 herpestiomenꝰ destruit mēm cū mortifica°e ⁊ mollificatōe. Sȝ lupꝰ destruit mēm cū corrosione ⁊ īduratiōe. dr̄ āt herpestiomenꝰ ſm Guidonē q̄si hoīs hostis. Ego āt vidi adolescentē fere. 17. annoꝝ cui in tibia sup cauillā dextri pedis ꝑ spaciū. 4. digitoꝝ a pte extiori accidit q̄dā mollificatio ⁊ mortifica° ad quātitatē vniꝰ denarij grossi ī pn°. ⁊ circūcirca se extēdēs mortificā° ⁊ putrefaciēdo. Caro fuit mortificata īfra. 9. dies ⁊ occupauit spaciū. 4. digitoꝝ cū mollificatiōe ⁊ putrefactiōe ⁊ aliq̄li ꝓfundatiōe sine dolore ⁊ sine apāte ꝑcedēte ⁊ sic stetit vsq3 ad. 12. dies ⁊ nullo medica° īcepit desiccaꝛ ⁊ q̄cq̄d erat corruptū ꝯūsū ē ī crustā: q̄ desiccata paulatī cecidit. ⁊ sic sanatꝰ ē sine fetore. ¶ Iste iuuenis sic fuit curatus. Nō eñ erat mali regis. ⁊ q2 adolescentia ⁊ fortitudo v̄tutis iuuabat ipm̄ ⁊ nō erat repletꝰ.

Curatio herpestiomeni ſc̄d̄o pncipē hispanoꝝ Aui. Cum g̃ vr̄ mēm alt̄ari ⁊ mutari a suo ꝓprio colore ⁊ vr̄ mollificari ⁊ tēdit ad putrefactionē. Debemꝰ resistere putrefactiōi sic. Terra sigillata bolꝰ armenicꝰ incorporent̄ cū ace° ⁊ liniat̄ ide locꝰ. Et si ꝑ h̄ non cessat: scarificet̄ locꝰ ꝓfunde ⁊ apponant̄ sanguisuge: ⁊ extrahat̄ san. a venis pūis circūdātibꝰ ptē lesam ⁊ sup loca scarpellata ⁊ lesa ponant̄ ꝓhibēdo putrefactionē. Et dic̄ Aui. ꝙ sic cancrena vel herpestiomenꝰ ꝓfundat̄. ponat̄ meᵃ fcā ex faria orobi cū sir° acetoso distēpata. vl' ex faria fabaꝝ cū sale ⁊ sir° acetoso ⁊ lauet̄ locꝰ scarpellatꝰ ⁊ vbi est morbꝰ cū aq̄ salsa: vt sanguis grossus exeat ⁊ nō ꝯgelet̄ ⁊ ad remouēdū ꝯcās linitiōes ⁊ vnguēta lauet̄ locꝰ bis in die cū aceto calīdo. deinde sup totū vlcꝰ ponat̄ h̄ vnguētū. ℞. assefetide se. vertice aristolᶜ ro. añ. ℨ. iiij. viride eris. ℨ. ij. succi foliorꝝ acoꝛ: ꝙ suff. f̄. vngm̄ ad spissitudinē mellis. ⁊ cū isto liniat̄ vulnꝰ ⁊ in circuitu eiꝰ. Et dic̄ Aui. Et de medicis ꝓhibētibꝰ corrosionē. ℞. floꝝ eris mell' aluīs añ ptes eq̄les. liniat̄ cū eo locꝰ ⁊ facit cadere illud qđ ē putrefactū. ⁊ h̄ uat illud qđ seq̄tur ipm̄. ⁊ iā exptū ē ꝑ nos. ⁊ recitatū in. c. de saníe auriū. Si āt ꝑ ista corrup° nō cessat imo color mutat̄ ⁊ totalr̄ feditas ⁊ fetor ꝯtinuant̄ ⁊ mollities: tūc f̄. iste pul'. ℞. aristoᶜ ro. galle. añ. ℥. j. f̄ pul'. ⁊ ꝓijciat̄ desup. Aliꝰ pul'. fit ex gūi dragagᵗ ⁊ vitreolo antiq̄. ista valēt maxīe si misceant̄ cum aceto ⁊ f̄. linimētū Aui. Qñ āt nō cessat mollities: nec putrefac°, debes vti cauterio actuali vl' pōli. ⁊ debes corruptū ab īcorrupto abijcē ⁊ separare. Potētialia aūt cauteria f̄. trocisci q̄ fiūt ex pul'. affrodill' ⁊ calce viua ⁊ vitreolo ⁊ myrrha ⁊ aristoᵃ ro. ⁊ viride eris cū solo arse° vl' arsenicū pulueriȝet̄ ⁊ misceat̄ cū succo plantagī. ⁊ liniat̄ cū illo succo. Et dr̄ ꝙ cuȝ solo succo herbe curat talia vlcera. Pōt ēt arsenicū sublimatum redigi in puluerē ⁊ cum vino misceri. ⁊ in tali mixtura rasurā linei infundi ⁊ supponi. Et mag̃ valet si inter sanū ⁊ egrū ponat̄ faciēdo cū spatūine diuisionē inter sanū ⁊ egrū. statim eñ sistere egritudinē facit vt dicit Guido. deīde supponatur butirū vt escara cadat: ⁊ mūdificet̄ locꝰ ⁊ incarnet̄. Et si alr̄ nō pōt curari cirurgicꝰ doctꝰ abscidat mēbrū cum cultello aut cum serra ⁊c̄.

Declaratio in herpestiomenō. Primo notādū ſm Auic. in. 3ª. fen. 4ª. cañ. c. ꝓprio de herpestiomeno ⁊ cācrena ꝙ corrup° pōt venire alicui mē° aliq̄bꝰ de cāis h̄ȝ Aui. c. de dr̄ia int̄ cācrenas ⁊ ascachilos. ¶ Prio est corrup° cōplōnis. ¶ 2ª cā ē corrup° ⁊ destruc° spūuȝ aialiū q̄ ad ipȝ mēm ꝯsueuerūt venire. ¶ 3ª cā pōt eē assup° veneni cal'i vl' fridi qđ destruit cōplōnē ⁊ destruit spūs aiales ⁊ vitales ⁊ naīales illiꝰ mēi. ¶ 4ª cā mortificatiōis pōt esse apāta mala ⁊ pustule ⁊ vlcera ābulātia sub͏e venenose. s. ꝙ illi hūores q̄ ista cāīt sīt corrupti ⁊ venenosi. ¶ 5ª cā est iepta īfusio olei in vlceribꝰ ꝓfundis. qđ ēt est cā putrefactionis carnis. ¶ 6ª cā pōt esse sup̄flua infrīdatio mēi apāti in apāte calīdo. sic̄ accidit alīr ī flōne ⁊ herisipila q̄ est cā corruptiōis cōplōnis mēi illiꝰ. ¶ 7ª. cā pōt eē lōga ꝯstric°. sic̄ si ꝯstrigeret̄ brachiū vl' tibia in radice vl' in aliq̄ pte: tūc nec spūs aliq̄s pōt nec ꝑ ꝯñs v̄tꝰ aliq̄ ad illud mēm pōt ꝑueníre. q2 spūs sīt delatores v̄tutū: ⁊ sic mortifi° mēi. ¶ 8ª cā pōt esse apā calīn malū sicū magnum ⁊ grosse maᶜ faciens oppilatiōes ⁊ claudēs meatꝰ ꝑ q̄s spūs ⁊ vita debēt trāsire ad mēm. ⁊ cū hoc corrūpit mēbri cōplōnē. Et dicit ibideȝ Aui. ꝙ qñ h̄ est in pn° ⁊ sensus nō est adhuc corruptus tūc vocat̄ hec passio cācrena prop̄e si ꝓcedit ab apāte qđ dr̄ flegmonides. Et qñ h̄ ꝯfirmat̄ ⁊ sensus est destructꝰ ⁊ caro ē corrupᵗᵃ ⁊ destructa vsq3 ad os veniens. siue h̄ īcipiat per se vel succedat apāti vocat̄ aschachilos. i. herpestiomenus. Et

quãdoq; cancrene fiũt aschachilos, imo cancrene sunt via ad herpestiomenum.

¶ Capitulum. 21. de formica.

f **Formica** Pro dicẽ ꝛ dicendis nõ ẽ ignorãdũ ꝙ apa aut est calĩn aut fridũ. Si ẽ calidum aut est a sanᶜ aut a co. ƀm suas spẽs: vlˀ ẽ cõpositũ ex vtroq;. Si ẽ a sanᶜ: aut ille sanguis ẽ bonꝰ aut malꝰ. Si sanguis ẽ bonꝰ tũc aut ẽ grossus aut subtilˀ: si est grossus ꝛ fluit ad aliqđ mẽᵐ ꝛ ibi remãet sine regie naẽ: tũc cãt apa: qđ dr̃ flõn. ꝛ iste accipit cutẽ ꝛ carnẽ. Si aũt est subtilˀ volat ad cutẽ: ꝛ fit flõn. nõ tãte maliciei nec pmanẽ sic alẽ. nec ẽ cũ pulsatiõe sicut prior. Si ãt san. grossus ẽ malꝰ ĩ se: tũc fiũt mlẽ spẽs exituraꝝ ꝛ pustulaꝝ. Nã si in eo sit mlta maliᵃ ꝛ adustio ꝛ co. mix. fit tũc herisipila: q̃ venit cũ cõbustione ꝛ crustã. ꝛ deterior ea ẽ ignis psicꝰ dicit Aui. ꝛ si san. ẽ subtilˀ ꝛ malꝰ: fit ibi flõn herisipiᶜ. ꝛ in isto est mag̃ maliᵃ ꝛ fraudulẽᵃ. Et si ĩ eo est maior g̃dꝰ maliciei: tũc erit mala herisipila hñs ĩflatiões ꝛ vesicas ꝛ cõbustionẽ ꝛ crustã. Apa ãt colˀicũ fit a colera subtili q̃ si ꝯtinet in cutẽ occupans valde modicũ de carne ita ꝙ fit q̃si int̃ cutim ꝛ carnẽ si illa sit acuta: fit ex ea formica. Vñ Galˀ. formica eñ fit ex co. ru. iõ ꝙ ex gñe herisipile est. dr̃t tñ: q̃ maᵃ formice subtilior ẽ q̃ herisipile. vñ ꝙ subtile est: penetrat ad cutẽ ꝛ excoriat ꝛc. 14. de igeᵒ. c. vltio. Vñ formica est in triplici dr̃ia: q̃ aut ẽ ãbulatiua sola. ꝛ illa ẽ subtilior ꝛ mutat̃ hic ꝛ ibi. ꝛ cito resoluit̃: aut ẽ ãbulatiua ꝛ corrosiua: ꝛ illa ẽ mala: aut illa ẽ ex colera grossa: ꝛ illa ẽ maiorꝭ calˀitatꝭ ꝛ ꝯtinet̃ magꝭ ad itꝰ q̃ pᵃ in carne. ꝛ ẽ talˀ sic si in ea eẽt aliqđ flegmatꝭ mixtũ. Et ex ista fit formica miliarꝭ. ꝛ ẽ maiorꝭ ĩflãmatiõis ꝛ calˀitatꝭ ꝛ tardiorꝭ resolˀonis. ista sũt vba Aui. i. c. ppo. Et ꝯstaᵗ. 8. pãtegᵗ. Ex qbꝰ pꝫ ꝙ. 3. sũt spẽs formice. s. pᵃ q̃ fit a colera rubea simplici: ꝛ ista vocat̃ formica siue forsa ƀm Cõstãᵐ 8. sue theoᶜᵉ. ꝛ ista solũ ẽ ĩ cute. ¶ Et si colera ẽ subtilˀ ꝛ acuta fit 2ᵃ spẽs formice q̃ vocat̃ mãducatiua. ꝛ ista corrodit ꝛ pforat carnẽ: ꝛ iste obãbulat cutẽ ꝛ dilatat se ꝛ cãt pruriginẽ ꝛ ardorẽ cuꝫ calore ꝛ cito vulnerat. Si ãt colera sit int̃ subtilẽ ꝛ grossã nec mltũ sit acuta: tũc gñat̃ terᵃ spẽs formice q̃ vocat̃ formica miliarꝭ. cꝰ signatio ẽ. q̃ hꝫ pustulas vlˀ eleuatiões ĩ cute ad mođ ꝛ q̃titatem miliꝭ. Hãc vocauit haly formice in. iiꝭ. liᵒ. 2ᶜ. p̃tꝭ. formica q̃ ẽ aggregaᵒ mltoꝝ bothoꝝ siue pũaruꝫ exituraꝝ ĩ supficie cutꝭ colˀicaꝝ cũ pruritu ꝛ ardore pũctura aliq̃n cũ vlceratiõe ꝛ corrosiõe ꝛ virulẽtia. ꝛ ista est lenior ꝛ cite cure.

Signa satꝭ sũt dcã in pᵃ spẽ. nõ appet aliq̃ excoriaᵒ. nec pustule ille in se hñt hũiditatẽ. vl si hñt illa ẽ paruissima: sꝫ mutat̃ cito de pᵒ loco ad aliũ: pmũ locũ nõ deserẽdo sꝫ aliꝰ locꝰ occupat̃. In scđa spẽ cũ eo ꝙ ãbulat corrodit ꝛ vlcerat loca. q̃ colera ẽ grossa remanẽs sub cute: ꝛ illi botrices seu eleuatiões sũt grossiores. ꝛ est ibi magnꝰ dolor ꝛ pũctura. In 3ᵃ aũt q̃ ppe vocat̃ formica miliarꝭ. ista magꝭ ꝯtinet̃ ad itra ꝛ ad ex̃ apparent eleuatiões sicut g̃na miliꝭ ꝛ hñt magꝭ de hũiditate. ꝛ est maioris ĩflãmationis ꝛ minoris calˀitatꝭ ꝛ tardiorꝭ resolutiõis.

Judicia Dr̃ si formica intũ augeat̃ ꝙ circuat totũ corpꝰ: hõ morit̃: q̃ multitudo male maᵉ arguit̃ in corpe eẽ tãtã ad itra q̃ ad ex̃ arguit ꝛ mala cõplõ q̃si p totuꝫ corpus expansa. ¶ In ista tertia specie est talis maᵃ: ac si in ea esset aliquid flãtis admixtum.

Curatio formice. Pᵃ regla gñalˀ est in pnᵒ cure oꝫ ꝙ purget̃ hu. pec cãs vt añs maᵃ minuat̃ nõ expectãdo digões q̃ maᵃ est furiosa. ¶ 2ᵃ ẽ Aui. i. c. ppo. ĩ formica q̃ facit vlcerationẽ ꝛ corrosionẽ. Caueᵗᵘʳ ẽ posiᵒ reꝝ hũectãtiũ: q̃ hũectaᵒ nõ ẽ ꝯueniẽs vlceribꝰ. ¶ In pmis igit̃ ordicet̃ dicta ac si haberet fe. sic dictũ fuit in herisipila ꝛ purget̃ maᵃ sic ibi dcm̃ fuit cũ cassiaꝭ ꝛ tamarĩđ ꝛ epithio ĩ aq̃ casei dissolutũ cassiaꝭ... cũ reub. pus in aq̃ endiuie tpato p noctẽ q̃ ista maᵃ ad quãdã tẽdit adustionẽ ꝛ maliciaꝫ. Et si ẽ miliarꝭ addat̃ pulˀ. diarbith. vꝫ et serũ caprinũ cũ vtute scamonee ꝛ epithiᵗ. Et a pnᵒ ordicet̃ dicta ꝯria cãe sumẽᵒ ordeatũ auenatũ ꝛ ius cicerũ. ꝛ ius pue pulle alˀtatũ cuꝫ lactucꝭ ꝛ agresta ꝛ cucur. ꝛ portulacꝭ. ꝛ vtat̃ eisdẽ herb. Loco potꝰ sumat aquã ordei vlˀ vinũ debile bñ liphatũ. Si q̃ formica: nõdũ ẽ vlcerata: a pnᵒ pone desup lactucã portulacã ꝛ nenuf. spuinã ꝛ muscũ lapidis: q̃ sillat̃ epatice ꝛ solaᵐ ꝛ succũ solatꝭ in ipso eñ ẽ exiccaᵒ dic̃ Aui. plãtago rubus ꝛ lens ꝛ sanich ordei ꝛ cortic̃ g̃natoꝝ ꝛ pãpinivitꝭ sũt vtiᵃ añ vlcerationẽ. Et vꝫ aqua q̃ exit a trũco vitꝭ. ita ꝙ vnũ caput ponat̃ ad ignẽ ꝛ ardeat ꝛ p aliđ exit liquor filis aque. ꝛ iste liquor commendatur ab Aui. q̃n timemꝰ de corruptiõe ꝛ corrosiõe. Et dicit Aui. ꝙ q̃n dubitamꝰ vlcera ꝛ corrosionẽ: cum supradictꝭ ĩfrigidatiuis debemꝰ miscere aliquid mellˀ ꝛ farinã thuris cum aceto. Et q̃n apparet corrosio ꝛ vlceraᵒ: tũc trocisci q̃ vocant̃ alaudaron: distemperentur cum vino stiptico aut cum aceto liphato. ꝛ supliniat̃. hec est ℞ᵃ trociscoꝝ.

℞.capitū granatoꝝ.ʒ.x.aluis de pluma.ʒ.4.cala.ʒ.xij.dragagā.ʒ.xij.myrrhe.ʒ.4.oliba.ʒ.viij.aristo.ʒ.xij.ꝯfice cū aq̄ mell.ꝛ fac trociscos. alij addūt gallas virides.Et pꝫ ꝙ isti sunt desiccatiui ꝛ stiptici.ideo valēt in vlceribus ꝛ in omni casu vbi est necessaria exiccatio ꝛ restrictio. Et vꝫ fel hirci.ꝛ ruta cū ni.ꝛ pipere.ꝛ uit cum vrina pueri distemperata ꝛ linita.ꝯsiliū bonum ꝛ approbatū.est:ꝙ i oi specie formice ꝙ spaciū qḋ in circuitu eius est liniat ꝛ aliq̄d de eg cum vnguento facto ex bolo armenico ꝛ terra sigillata distemperent cum aqua rosarū ꝛ aceto,ꝛ fiat vt dictum est.

Curatio formice miliaris. ¶ In ista occupat aliqua pars corpis cū ampullis eleuatis in supficie ad modū grani milij.A pncipio ꝑ purgatio materie colice ꝛ flātice.dando decoctionē ꝺoꝝ cū.iij.ʒ.epithi.ꝛ.ʒ.j.ꝛ ß.de pul.diaturbith cū.ʒ.ß.de cassiaꝑ.ꝛ ꝑ.remedia dicta in alijs spēbus cū bono regimine.deinde fiat hoc remediū Aui. ℞.gallarū psiḋ.balaustie boli armenici.an.ʒ.j.ß.pul.incorpetur cū aqua ros.ꝛ aceto in pua q̄ntitate ne faciat mortificationē.ꝛ liniat desuper cū pluma. ¶ Aliud remediū.capita pisciū salitorū torrefiant in testa ad ignē:donec sint quasi adusta. distemperētur cū vino pontico.ꝛ liniat desup.Aliud forti istis sumat flos eris ꝛ sulfur citrinū adustū misceant cum aqua lig vitis superius dicta:ꝛ fiant linimēta.Nos aūt vidim ꝛ scim vnā mirabilē experientiā:que siue quacūq; alia medicina preter dictā ꝛ purgatiōes multi tpe meo curati fuerunt gra dei.℞.lanā succidā ouis vel mutonis ꝛ torref.in cacabo super ignē donec sit nigra et arsa.ꝛ tunc pulverizet ꝛ distempet cū aqua ros. vel cum aqua peculi donec sit quasi incaustū cū quo scribim.ꝛ de hoc incausto bn̄ spisso cū pluma circūliniat formica ꝛ fiat hec linitio bis i die aut ter diluculo ꝛ in vespere ꝛ in pn noctis.et pānus lineus blancus ꝛ albus circūteneat non stringēdo ꝛ mediussidius nunꝙ in isto casu vidi medicinā magis expertam.ꝛ stat in rōne: q: desiccatiua ꝛ stiptica est.Et in quot locis incipit:i tot fiat linitio:q: egrā partē curat desiccādo. et sanā defendit stipticādo ꝛ roborādo.

Declaratio in formica. ¶ Primo intelligēdū est ꝙ carbunculus ꝛ antrax herpes ꝛ herpestinomenus ꝛ lupus apud autores me vocant pustule male ꝛ corrupte sanguinee:q: a sanguine corrupto ꝛ innaturali ꝛ in q̄litate s malas mutato fiunt. ex q̄ pꝫ ꝙ flōn verus nō dꝫ cōputari inter istas pustulas:q: nō fit a sang.precrūte corrupto:imo a bono:vt tenet lr̄a Ga.in.ij.de fe.ad Glauco. c. iij. ¶ Scḋo intellige ꝙ sunt alie pustule colice: sicut sunt spēs formice que fiūt sm diuersitatem specieꝝ co.ꝛ subē eius:sicut est vlcus colericū et herisipila vlcerata:q̄ fiunt a co.grossa ru. corrupta ꝛ in malas qualitates mutata:nā quedā est co.rub.innaturalis q̄ simul gn̄at cū alijs hu. et est naturaliter clara ꝛ subtilis.ꝛ vocat ab Auic. spuma sanguis in.c.j.doct.4. Alia spēs co. est innaturalis ꝑ cōmixtionē flātis subtilis. ꝛ talis spēs co.vocat co.citrina.ꝛ si ei misceat flā vitreū efficit tūc co.vitellina. Alia est q̄ fit per adustionem ꝛ vocat co.adusta. Alia est spēs cui origo est a sto ꝑꝫ Ga.ꝛ Iohāni. Et est alia spēs co. innaturalis.ꝛ est sīlis erugini eris.ꝛ ista etiā venit ꝑ adustionē:ꝛ ista est q̄ retinet ꝓpriā maliciā ꝛ venenositatē.Et sm ꝙ iste spēs cum diuersis hu.in corpe cōmiscent:diuerse egritudines ꝛ infectiōes fiūt simil ꝛ diuerse fe.ad q̄ narrare ꝛ curare nō sufficeret p̄ns.dies.ꝛ ampli q̄ plures nobis sunt occulte:nisi q̄ntū sumim ex cōbinatiōe signoꝝ vnius ꝛ alteri ꝛ ꝑ coiecturā ꝓximā veritati. ¶ Tertio notandū ꝙ san.in sua suba vl cōplexiōe corrupt: si in aliquā ptē delegat: si incipit ebullire:ꝓpterea q: nō respirat: tunc causat carbunculū vel spēs prune vel ignis ꝑsici: q̄ pro eodē reputo sm suos gradus.Et si in ista putrefactiōe ꝛ corruptiōe inquirit venenositatē: tunc fit cā antracis.ꝛ si vltra h̄ siniat ebullitio ꝛ venit in putrefactionē:fit cā cancrene ꝛ herpestiomeni.Si ibi est insensibilitas:tunc est ebullitio prima finita ꝛ putrefactio mēbri ꝛ corruptio incipit.ꝛ tunc est cancrena.Et q̄n mēbrū putrefit et corrūpit ꝛ sensus tollit tunc est herpestiomen cū insensibilitate ꝛ fetore ꝛ turpi aspectu. Et iō de cācrena singulare caplm nō facim: q: cura herpestiomeni curat.

¶ Caplm.26.de nolimetangere.

P **ropterea** q: aliq̄ fit herisipila i facie vl formica corrosiua sic dcm̄ est in scḋa spē.Si ista nō bn̄ curet: vlcerat facies ꝛ fit corrosio i facie.ꝛ h̄ pa vocat nolimetāgē q: tangētē inficit.vl q: q̄nto pl tāgit:mag crescit ꝛ peiorat.facies mē rarū est ꝛ delicatū. ꝛ superfluitates cer ad ptes ei deriuāt ꝛ ipa eas facilliter recipit.Quia q̄ sequit herisipilam vl fomicā ideo de eo hic aliq̄d volum dicere ꝛ curā aliq̄lē ei ponere.Post purgatiōes ꝛ dietā curat cū

oximelle simplici vel cū aqua decoctiōis agrimonie ⁊ aluminis. deinde bene exiccet᷑ post desuper ponat᷑ vnguētū de plūbo ⁊ vnguē᷑ factū de flore eris cū alūie ⁊ melle sil᷑ coctis fm̄ Theodori᷑ icorpēt salgē cū succo plātagī᷑ i loco mor᷑ cū ppria vrina supponat᷑ bis i die vel extrahat᷑ suc᷑ linarie ⁊ plantagi᷑ ⁊ cū sale gēma R. plagella ⁊ supponat᷑ ⁊ continuet᷑. Et R. me᷑ q̄s ponit Theodori. i. 3° li° suo ⁊ q̄s ponit Guido. talia eñ ego sepe derelinquo bōis ⁊ sapientib᷑ cirurgiā q: oēvlc᷑ qd̄ fit p se in labijs vel naso vel in facie i aliq̄ ei᷑ pte ē difficil᷑ cure: q: magnā cāz parguit cū nā mulū sit sollicita q̄ntū pōt de facie ipam custodit ⁊ defendit.

¶ Capl'm. 24ᵐ. de impetigine ⁊ serpigine.

Impetigo ⁊ serpigo sūt infectiones. Dicit᷑ aūt ipetigo q: cū ipetu leuiat. ⁊ serpigo a serpēdo dr̄ q: videt᷑ serpe hinc ⁊ inde. Illa ergo q̄ serpit dr̄ serpigo. ⁊ illa q̄ stat dr̄ ipetigo. Et sūt ifectiones supficiales corpis: ma᷑ cut᷑ puenietes a co. subtili cū grosso hu. mix. q̄ supuenietes ad cut᷑ supficiē: faciūt infectionez cū sqmis sicc᷑. Impetigo p° occupat puū locum deide aliqñ āpliat se dilatando aliqñ serpendo ⁊ mutādo locū priori nō dimisso vt dictū est de formica. ⁊ hz squamas siccas vt fauille.

Cause istar᷑ infectionū est ma᷑ acuta sicca habēs acuitatē: ⁊ ē pmix᷑ materie mlice q̄ ē ma᷑ grossior ma᷑ scabiei. Est tñ itelligēdū q̄ ipetigo ē duplex fz Aui. qdā est hūida sang᷑ i q̄ appet ros i supficie qñ fricat᷑. Alia ē totalit᷑ sicca. ⁊ ista vt plz ē a flāte salso ouerso i melancoliā p adustionē flātis salsi. ¶ Itē ipetigo qdā ē excorticata. ⁊ ista ē talis pp magnā siccitatē ⁊ ista cām hz magl pfundatā: ⁊ ē albaras nig q̄ ē peior spēs morphee. Al᷑ ē: q̄ n̄ ē excorticata ⁊ ista nō hz cāz ita pfūdatā. ¶ Itē de ipetigie qdā ē ābulatia q̄ vr̄ mutari ⁊ ābulare. ⁊ ista pprie vocat᷑ serpigo. Et qdā est nouella ⁊ alia antiq mala

Signa Appet eñ in supficie cut᷑ ariditas: ac si eēnt pue fissure ⁊ parue crustule sicut furfuree ⁊ adest in loco pruritus ⁊ ardor. q: ma᷑ ista est aliqñ ardens ⁊ ignite male qlitatis ⁊ sicca. iō cutī desiccat vt apparet.

Iudicia in ipetigie ¶ P° ipetigo hūida san᷑: cū qua qñ fricat᷑: apparet quasi ros ē maioris malicici. Et illa q̄ ē totaliter sicca est deterior. ¶ Scdo ipetigo excoriata deterior ē. ¶ Tertio ipetigo q̄nto antiqor tāto deterior ⁊ tardior cure. ¶ Quarto dic᷑ Aui. q̄ ipetigo ē egritudo herisia. i. hñs acuitatē vt nasturciū ⁊ silia. ¶ 5° si in capite ⁊ in facie pueri vel viri appz ipetigo ⁊ ptinuauerit p multū tps talis leprosus efficit᷑: nisi cū bona dieta ⁊ purgationibus cito det᷑ succursus. ¶ 6° pua ipetigo ⁊ iuuenis cito curat᷑ cū bono regimie ⁊ bona dieta.

Curatio ipetiginis. Propt̄ea q: causa ipetiginis est cōposita ex ma᷑ grossa ⁊ ex materia subtili ⁊ acuta: ideo medicina dz eē cōposita ex reb᷑ inscidētib᷑ ⁊ subtiliātibus ⁊ ex reb᷑ sedātib᷑ ei᷑ acuītia ⁊ hūectātibus ⁊ fm q̄ vnū vel aliud magl dn̄at᷑: sic magl deuia vel de alia me᷑ cōponant᷑: ⁊ sit pm᷑ cañ. gnal᷑. ¶ 2᷑ cañ. añ localia remedia dieta ouenies ē ordinanda ⁊ materia digerēda ⁊ cū approp̄at᷑ expellēda. ¶ 3᷑ est formal᷑ Aui. Appō sanguisugar᷑ ē de melioribus remedijs ei᷑. ¶ 4᷑ ē eiusdē. balneū ē de subtilior ib᷑ curatiōib᷑ ei᷑ supple precedētib᷑ vlibus ¶ 5᷑ qñ ipetigo p ouenietes curatiōes nō curat᷑: imo expādit᷑ serpēdo. tunc recurrat᷑ ad curā lep. ⁊ ocordat cū h̄ iudicio Aui. c. pp̄o. ¶ 6᷑ Aui. i eadē fora. Et de eis q̄ phibēt venire ipetiginē ē sanāt qd̄ dē eaveniti ē q̄ det᷑ in potu lacce ablute: sicut aloes abluit᷑ 3. j. cū. iij. 3. decoctiōis myrrhe vel mirtill᷑. ¶ Cura pticular᷑ ipetigis. In pmis iux tenorē pmi cañ. si ma᷑ grossa ē ⁊ sicca ⁊ multum magl subtili abūdās R. tal᷑ sir᷑. R. flor᷑ boragis rad. per°. ⁊ apij ⁊ fe᷑ end. scariole. añ. m. j. epithi᷑ sene ⁊ polipo᷑. qrd añ. 3. j. an᷑. 3. R. mell᷑ zuc᷑. añ. R. j. R. sir᷑. det᷑ cū aq decoctiōis cicer᷑ ru. ⁊ spi᷑. Deinde purget᷑ cū epithi° 3. iiij. dissoluto i sero caprino Si aūt ma᷑ magl ad lat᷑ subtilitat᷑ videat᷑ declinare. i digtio ponat᷑ magis de end ⁊ scariola ⁊ de portulaca: ⁊ ponat᷑ etiā de semib᷑ fris: ⁊ i purgatiōe ponat᷑ cassia᷑. ⁊ reub᷑ tamarid. ⁊ ele᷑ suc co ros. ⁊ silia. Et purgat᷑ cū pill᷑ de fumo terre dicēdis m. c. de scabie. vel purget᷑ cū hac decoc᷑. R. polipo᷑ qrd recē᷑ epithi᷑ flor᷑ boragi pass. mund an᷑ añ. 3. R. R. decoc° in q̄ dissoluat᷑ cassie᷑. mund. 3. vj. pul᷑ diaturbith. 3. ij. vel magl vel min᷑ fm tenorē vtut᷑ obseruato tñ p° cañ. cū alijs cañ. vlib᷑ Deinde i pua vel puerili vel noua ipetigie suffic᷑ interdū sola fricatio cū saliua hois ieiuni maxie si sit famelic᷑: vel suf᷑. q̄ fricet᷑ cū cortice rad. lapacij acuti: maxie si ab hoie ieiuno p̄us aliq᷑ masticetur: vel dētib᷑ oterat᷑. ¶ Reme᷑ singlaria ad ipetī. pmū ē acetositas cit᷑ ⁊ citrāguli ⁊ limōis: ⁊ si cum aliq̄ istor᷑ sepe fricet᷑. ¶ 2ᵐ ē Aui. gūi pini ⁊ gūi amig. aut gūi arabici aut storac᷑ ligda si aliq̄ ex istis i aceto distēpant᷑: ⁊ cū eo curet᷑ ipetigo curabit᷑. Ad idē vz sinap. cōestibil᷑ distēpata cū aceto ē ytia inqt pnceps Aui. 8ᵛ aq̄ sulphurea aq̄ salsa

se.melonis rad.affrodil' aliqñ hũectet loc⁹ ⁊ refri
gereur cũ succis herbaꝝ friaꝝ ⁊ hũidarũ: vt est
lactuca portulaca ⁊ cucur. vel cũ muscillagie psi/
lij ⁊ cũ saliua hoīs ieiuni. Et postea superponã
tur alia remedia linimēta ⁊ vnguēta. Et vꝫ h̄ vn/
guētũ. ℞.succi affrodilloꝝ succi serpētarie suc/
ci lapacij acuti añ. ℥.ij. axũgie porcie. lb. s. coquat
axũgia cũ succ̄ vsqꝫ ad ꝯsumptionē succoꝝ: ⁊ cuꝫ
axũgia ꝓiecta in mortario icorpent tartari plũ/
bi fuligis cami⁹ vel oris furni viride eris cineris
cucur. añ. ʒ.ij. argētiviui extincti cuꝫ saliua ieiuni
℥.j. aceti qd̄ suff. ad incorpandũ. ¶ Pro noua et
simplici ipetigine ifantiũ ⁊ alioꝝ. f. sic ℞. gũmi
prunoꝝ vel saltē gũi arab. glutis qd̄ fit ex corijs
añ. ℥.j. tempent in aceto ⁊ storace liq̄da ⁊ f. vng^m
mediocriter liquidũ. In istis medicis qñ egritu
do est antiq̄ pōt addi sulfur citrinũ ⁊ auripig^m ⁊
sil'ia. Vnguētũ Henrici qd̄ etiã ponit Guido cũ
q̄ curat⁹ fuit hō parisienß. q̄ eã passus fuerat p. 5.
annos. ℞. se. iunipi conq̄ssati. ℥.j. coquat cũ aq̄
sufficienti ⁊ colature fundat axũgie porci recen/
tis fuse ⁊ colate. ℥.vj. terebētine. ℥.j. dissoluãt oĩa
sup ignē ⁊ deponant: ⁊ qñ infriatũ fuerit aq̄ũi/
tas expellat ⁊ residuũ in mortario fortit agitet:
addēdo sulfuris viui. ℥.ij. f. vnguētũ quo vngatur
fricãdo. ¶ Fiat hec me^a q̄ vngat locus in balneo
⁊ post balneũ. ℞. farine fabaꝝ ⁊ lupinoꝝ ⁊ ciceꝝ
⁊ risi añ. ʒ.iij. gallaꝝ ossiũ mirab. torrefactorum
añ. ʒ.iiij. pmo coquat mel cũ succo iarri. deinde i/
corpent alie res supaddēdo acetũ ⁊ f. liq̄dũ vn/
guentũ. ¶ In antiqua aũt ipetigie ⁊ serpigie. ℞
litarg^i nit^i stercoris capraꝝ eris vsti folioꝝ rute et
agnicasti. añ. ℥.j. vitrioli sulfuris vi^i viride eris añ.
ʒ.iij. bulliant in aceto ⁊ f. quasi vnguentũ ⁊ linia
tur ide loc⁹. Aliud. ℞. anacardi. costi elli nigri vi
tr coli aristo. ro. torref. añ. ʒ.iij. f. vng^m cũ oleo ⁊
cera ⁊ vngat. Et dicit Gordo. Qñ aũt venit pru
ritus ⁊ sãgine ⁊ quasi quedã excoriatio liniat loc⁹
cum stercore capno mixto sale ⁊ melle. Et ponit
vnguentũ qd̄ est mirabile ad oēs morbos ⁊ ife/
ctiões cutis de co. aut san. vbicũqꝫ fuerit. ℞. sul/
furis vi^i auripig^i ru. añ. ℥.ij. pulverizent ⁊ cribel/
lent ⁊ postea ꝯficiant cũ succo de fumo terre ⁊ f.
trocisci ⁊ cũ vti voluerit distempet vn⁹ cũ vnguēto
citrino: ⁊ vngat loc⁹ ⁊ in crastinũ cũ aq̄ furfuris la
uet ⁊ continuet vsqꝫ ad pfectionē cure. Oleum
frumēti pix nauals sinap. ⁊ oleũ ei⁹ gũmi arab.
cũ aceto cordumeni se. nastur^i. se. rute mel ana/
card^m ⁊ sil'ia. vꝫ multũ in isto casu.

¶ Capl'm. 28. de apostematibus flegmaticis ⁊ frigidis.

Postema flãticũ molle ex flãte gñatũ. Et
a i greco nomē s̄m Ga. 2. ad Glauco.
c. 10. vocat zimia. Dicoq̄ ꝙ zimia est a/
postema molle albũ flãticũ in quo nō est cal'itas
nec dolor s̄m Ga. vbi supra.

Cause istoꝝ apatũ molliũ ⁊ laxorum s̄m
Ga. 2. de fe. ad Glau. ⁊ s̄m Aui. in
3^a. 4^i. in trac. 2. ē flã vel vētositas vel aquositas.

Signa sũt tũor lax⁹ ⁊ debil' ⁊ cedit impsi/
sioni digitoꝝ dimittens vestigia
tarde resurgentia sicut solet accidere i pedib⁹ ⁊ ti
bijs ydropicoꝝ. 14. de inge. ca. 3°. ⁊. 2°. de feb. ad
Glau. c. x. ⁊ adest do^r pu⁹ ⁊ cal'itas nl'la aut pua.

Pronosticatio P° vera zimia
tarde matura/
tiõis ⁊ terminatiõis existit. ¶ 2° vã zimia si i loc̄
ossuoß vt ē tibia vel coxa vel in loc̄ cauernosis vt
ē circa pect⁹ aliqñ terminat in fistulã q: lõga mo
ra ma^e ⁊ pigricies nate ē cã corruptiõis me^i in q̄
ē ⁊ vicini sui. ¶ 3° si apata flãtica cũ sol' exiccatis
⁊ resolutis ꝯtic ⁊ lõgo tpe ꝑcurent: ad nodosita
tē vel duriciē vel lapideitatē ꝯuertunt. 14. de in/
ge⁹. c. 3. in fine ca^i. ¶ 4°. zimia vt pl'im terminat
p resolutionē aliqñ p saniē p lõgũ tps ⁊c̄. ¶ 5°.
zimia mag venit in senib⁹ ⁊ flãticis: q: in istis ⁊ i
tpe hyemali flegma magis multiplicat.

Curatio apatis flãtici. In pincis cre/
dēdo ꝯsilio Aui. ponat pa. in
bono regie ⁊ dieta: cauēdo res gñantes flã: sicut
sũt oēs fruct⁹ recētes ⁊ pisces ⁊ nimi⁹ pot⁹ ⁊ nimi⁹
cib⁹. Abstinētia v̄o iuuat eos: q: absqꝫ cibi tenui
tate nũq̄ hũoralis collec° cõmode resoluet vt di
cit Ar⁹ in cañ. curatis doc̄. 6. Post dietam debite
ordinatã ⁊ tēdētē ad cal'itatē ⁊ siccitatē digeratur
ma^a flãtica ꝑut sepe dictũ fuit. deinde purget cũ
polipo° ⁊ agar° ⁊ turbith. ⁊ p h̄ ma^a añs remoue
tur. ⁊ ē cã retractiõis ma^e ad locũ apatũ decurrē
tis: ⁊ ē cã vt nã in illa ma^a q̄ manet in resoluēdo
occupet. q: s̄m Ga. i de mala diũsa: terminatio a/
postematũ q̄ fit p isensibilē resolõeꝫ ē melior. 2° il
la q̄ fit p ꝯũsionē i saniē. illa āt q̄ fit p corruptõeꝫ
⁊ ꝯuersionē ad duriciē ē mala oĩno. Istis sic or/
diatis ad localia vēiam⁹. Aui. icipiat a fricatiõe cũ
mãdili deiñ iubet ponere sup apa exiccatiã. Acci
pe spõgiã nouã q̄ adhuc retinet i se v̄tutē aq̄ ma
rine salse ⁊ ifundat i ace° mixto cũ aq̄ ⁊ supponat
calã q: in spõgia supradi^a vt dic̄ Aui. ē v̄t⁹ exicca
tiua ⁊ resolutiã. Hãc ēt medicinã pōit Ga. 2° ad
Glau. c. 10. Et hoc f. a pn°. In augmēto aũt ad/
dãt fortiora r̄solutiã sic̄ ē alia spõgia noua ifusa

in lexiuio fcõ ex cinerib⁹ viñ ꝛ modico ace°. Et
Gal.i lo°alleg°iubꝫ ligare istã spõgiã a pte infe
rio:i vsus sup:⁹ sicut fit i fracturꝭ: ꝛ iste spõgie sepe
mutent. ꝛ si nõ hẽs spõgiã ſ cũ pãno duplicato
de lana vl' cũ filtro. In statu at ꝛ ꝺclinatiõe for
tiorib⁹ resolutis debem⁹ vti: ita ꝙ misceam⁹ ꝺ sa
lege^a ꝛ baurach ꝛ lexiuio fcõ ex cinẽ fici ꝛ q̃rci cũ
alũine ꝛ sulfure ꝛ silia. ¶ Ras põit ħ resoluti^m
exiccati^m. ℞. aloen myrrhe licij acassie memite
cipi croci orietal' boliar^{ci} añ. ptes eq̃les pulueri
zent ꝛ cũ suc° caulium icorpent ꝛ ſ ẽplꝫ. Dic enim
Aui. in. 4. p^l. ꝙ si apata sit friaroꝫ stip^{ca} cũ aliq̃ i
q̃ vt⁹ existat calitaꝫ cũ retẽtiõe: sicut sq̃nãtũ ꝛ blac
ca bisan^a. Ego at i talib⁹ apatib⁹ apposui ẽplm
factũ de diaq̃lone sup alutã extẽsum: ꝛ alñ loco
resol'onis maḱabat apa. Idẽ feci de oxirocroceo
ꝛ alñ resoluit ex toto. Si at nõ p̃t cũ supdcis re
solui: ꝛ vĩ ꝙ apa aliq̃lr eleuat ꝛ dol' crescit tũc de
bem⁹ vti maḱatis. q: dic Aris. i cañ. curatis doc.
6. Mag̃ coll'tio p̃cip^e g̃ssi hu. citi⁹ i saniẽ vtit ꝙ
i euapãtib⁹ dissoluat. Et ħ dic pp purgatiõeꝫ to
tius corpis qꝺ p eruptiõeꝫ apaꝛ purgat ꝛ pp ti/
morẽ ꝺuersiõis ei⁹ i lapidẽ vl' sclyrosiꝫ maḱatiua
diũsmode a mulꝛ autorib⁹ tradũt. ℞. igit raꝺ
euisci ꝛ lilij al. ꝛ cepas alb, maluã ꝛ brãci vrsi/
nã ꝛ sũmitates lapacij acuti. añ. ptes equales: ꝛ
oĩa ista inoluta i stupis madeſ. coq̃nt sub cali/
uo: ꝛ deiñ addant caricaꝛ piguiũ. io. nũero. axũ
gie porcie qꝺ suff. frumẽti ſm quãtitatẽ alioꝛ i/
corpent ꝛ ſ ẽplꝫ. ¶ Hic scias lo° clarificationis
ꝙ res bullire i aq̃ nõ tãtũ maturãt apata fria sicut
cocte sub prũis vl' frixe i patella cũ sola piguedi/
ne, q: vt⁹ eaꝛ remãet i aq̃ aut in fumuꝫ ꝺuertit. ꝛ
reb⁹ supdcis p̃t addi faria fenug^l ꝛ se. li^l. ¶ Ex/
ptũ maturati^m qꝺ cito fac venire apa flãticuꝫ ꝛ
latũ ad suppurationẽ. ℞. raꝺ bismalue, ceparũ
lilij sũmitatũ malue ꝛ seneciõis ꝛ lapacij acuti
añ. ℳ. j. scidat minutiss^e: ꝛ p⁹ i patella cũ sagie
frixent ꝛ calꝫ ẽplꝫ applicet. Cogscẽs at si apa ve
nit ad suppuratiõeꝫ ꝛ pulsatiõeꝫ ꝛ crescẽtẽ do/
lorẽ. Et q̃ñ p⁹ vadit ad resol'onẽ ñ pulsat nec do
let. maḱato at apa^e cũ lãceola apiat: q: raro aut
nũꝙ p se apict: sicut alñ ꝺtigit i fl'onib⁹ ꝛc. Et i ħ
nõ fit tarda°. q: multa parit incõmoda tardare
apitiõeꝫ saniose collectiõis. vt dic Ar⁹. vbi. s. Et
cã ẽ: q: ꝺglobata sanies max^e q̃ i sclyrosiꝫ vertit
cãcrũ lupũ aut fistulã machiat: aut trãsit in bo/
ciũ vt ibidẽ dic Ar⁹. Apto at apate põat ibi ten
ta. deide mũdificet cũ mũdificatiuo fcõ de suc°
apij. ꝛ melle vel cuꝫ vnguẽto apostoloꝛ ꝛ curet
pfecte. ꝛ cicatrizet loc⁹ ꝛc. Et nõ expectet opinio

fatua quorundã cirurgicoꝛ ꝛ barbitonsoꝛ qui
stant p duas aut tres septimanas sine aptione
aliq̃ me^e: ꝛ per magnũ tẽpus ante apertionem.

¶ Capitulum. 29. de glandulis.

i. Sta Apata principaliter a flãte
gnant: sic dicit Aui. i. 3^a. di/
stictiõe. 4^i l^i. in trac. 2. iõ reponit ea i
trac. apatũ frioꝛ. Glãdula igit a glã/
de dĩ. q: p̃° ad magnitudinẽ glãdis appet: ꝙuis
in magnitudine ꝛ puitate diuersificent a puita
te cicerꝭ vsq; ad magnitudinẽ mellonis: sic dicit
Ras. Est g̃ glãdula excresce^a fcã a flãte cascato
ꝛ idurato. ꝛ fit sepe ſm Aui. sup vola man⁹ id ẽ
in dorso man⁹. ꝛ alñ in fronte. ꝛ ista apud mo/
dernos vocat lupia. Et in p̃n° q̃ñ sup ipsam fit
ipssio ꝛ forꝛ fricatio sepat ꝛ q̃si annulat. ꝛ alñ
non sepatur. q: ma^a est iam multum indurata.

Curatio glãdule ſm Aui. ẽ ꝙ ꝺterat ꝛ
fortit fricet ꝛ cõpmat. deinde
lamĩa plũbi supponat ꝛ illa desup fortit liget.
Si aũt p ħ nõ curat ꝛ mouet hic ꝛ ide nõ adhe/
rens me^o: imo mutat locũ: tũc ſ sic ſm Ras ad
alma. Ista. n. glãdula ſm suã maiorẽ ptẽ ẽ i pã/
niculo q̃ glãdulaꝛ sacc⁹ vocat: ita ꝙ scindat cuꝛ
extior cũ rasorio ꝛ tũc excoriat ꝛ cũ digitꝭ vl' vn/
cinis tõ glãdula cũ suo sacculo exhat. ꝛ si aliq̃d
de sacculo remãet residuũ cũ pul. affrodill. ꝺsu/
mat. deide vuln⁹ sanet sicut alia vulnera ꝛ cicatri/
zet. ¶ Nodi at curant eodeꝫ mõ. 1. p fricatiõem
sepissimã ꝛ p ꝺstrictiõeꝫ cũ plũbo ꝛ r'sol'onẽ alñ.
Et si nõ exhat vt stati dcm ẽ: videat tñ in oib⁹ ne
sint isiltrata i neruis ꝛ artijs: ꝛ ſ cura quã põit
Guido ad quã respicit cirurgicus opans ꝙuis
pauci cirurgici lr̃ati iueniant: maxie i ptib⁹ Ga
sconie. isti eñ sol' expimẽtis nitunt sine rõne ꝛ
vtunt cirurgia sicut viderũt coꝛ genitores opari.

¶ Capitulum. 30^m. de scrofulis.

f Crofule sunt dicta apata: q̃
veniũt in molli car/
ne. i4. de ige°. c. 8. vel dico ꝙ scrofule
sunt apata dura in molli carne ex ñ^a a
flãte ꝛ mlta gñata. dic Aui. ꝙ scrofula dĩ a porꝭ
ppterea q: mltũ accũt porꝭ pp gulositatẽ coꝛ.
Et ego dico ꝙ scrofula dĩ de scrofa q̃ ẽ porca, p/
pterea: q: sicut scrofa parit mltos porce los: sic vna
scrofula vĩ ꝫhere mltas alias circa ipaꝫ. q: ppe
vnã eaꝛ gñant plres vt diq̃ Aui. ꝛ alñ mlte ꝺgre/
gãt vna ppe aliã sicut nodi ꝛ repit vn⁹ nod⁹ ac si eet
racem⁹. scrofule g̃ sũt glãdule scliro^{ce}: vt dic Aui.

Signa scrofulaꝛ p visũ ꝛ p tactũ sũt mãi
festa sig̃ sensibilr q: a cã ꝛ ma^a du

ra fiūt. q: a flāte i maio' gte mix° ē m'ia i mīo' rē

Pronosticatio i scroful'. Prio oēs scrofu^e sūt difficil' curatōnis: verūtā saluiores scrofule sūt q̄ accidūt ifantib' r gūiores sūt eaꝝ q̄ accidūt senib' ppt̄ea q: veniūt cū discōueniētia ptic'lariū. ¶ 2° scrofule q̄b' nō associat̄ do' sunt difficiliorꝗ cure. ¶ 3° hoīes vehemēti' dispositi ad habēdas scrofulas i ptib' colli r capitꝗ sūt hn̄tes colla curta r hūidaꝝ cōplōnū. Aui. i eadē fō. ¶ 4° dic Aui. ibid. Loca in q̄b' pl' gn̄ant̄ scrofu^e isūt collū r subasselle. q: h̄ sūt carnes molles. moll' aūt caro ad h̄ existit vt spaciū int̄ venas ext̄ns impleat̄. f4. de ing°. c. 4. ¶ 5° pnosticat Ar' sic. Scrofulaꝝ multitu° clamitat iteri' eaꝝ plalitatē. r iō talibus scroful' nihil pficit exti' opari in pabolis doctrina. 9. ¶ 6° dicim' sic b3 sniaz Aui. q̄ scrofule q̄bus associat̄ dol'. r sunt ille q̄b' associat̄ apa calidū cū ma^a ca. tendēte ad maturationē. dico q̄ tales scrofule sūt curabiles. q: saniāt r ma^a purgat̄ r mūdificat̄: dūmō bōa cura r aptio loci diuturna ꝯsequat̄ cū maturatiōe rei dure. i. idurate.

Curatio scrofulaꝝ. an̄ ptic'larē curā aliq̄ vl'es can̄. sunt p̄mittēdi. ¶ Prim' can̄. ē Aui. in lo° supi' alle°. Radix sup q̄ est fiducia in curatiōe hn̄tiū scrofulas est euō r subtiliatio regis. r i isto can̄. ꝯtinēt̄ due intētiones. ¶ 2'. cāu. i ista egritudie si siḡ sang. apparēt fi flōia ex cepha^a. Aui. ibidē. ¶ 3'. est Arnal' in pabolis doct. 6. Turma scrofulaꝝ colli secuꝗ' extirpent̄ corrosiōe medicinali r p saniē q̄ ferro. ¶ 4'. ab eodē ponit̄ ibi q̄libet extirpatio pestis inguinarie vl' subasellarꝗ q̄plin scrofularū in pueris r debilib' est verēda maxie i estate ne corpa febrib' aut nimia purulētia ꝯcalescāt. ¶ 5'. vsus aquaꝝ mineraliū r mar^e saporis tartarei: vel acuti nō solū interiora bocia: s3 extrinseca valent attenuare. Arnal. ibidē. ¶ 6'. ponit̄ ibidem Glādulosa collectio nō inherēs neruis aut magnis venis vt nodus extirpari d3 insciōe cū cisti sua. h̄ ille. ¶ 7' est Aui. in. c. pp̄o de euōnib' laudabilib' r scroful: est vomit'. r h̄ dicit ppt̄ materiā an̄tē. ¶ 8' euare flā grossum est valde iuuatiuū si purget̄ cū turbith. ipm eīn purgat flā grossum sine calefactiōe r sine rasura intestinoꝝ ¶ 9'. qn̄ scrofule sunt magne tūc plagarij. i. cirurgici alienēt se a curatiōe eaꝝ cū ferro r cum medicamie acuto aui. vbi. s. ¶ 10' ē G'. 14. meg' q̄n in col' 8. Si scrofule fuerint in loco vbi non sunt multe vene vel arterie r sunt q̄n separet r nō pn̄t resolui cū medicinis resolutis o3 tales cum putrefactiuis putrefieri aut cū cirurgia insclndi Et tunc caueam' venas r arterias r neruos ne cū insciōe patiant̄. ¶ 11'. ppterea q: reuma capitis aln̄ cā existit scrofularū colli a reb' ad caput effumātib' iuuāt̄ scrofulosi. ¶ Curatio pticularis scrofulaꝝ. Prio iux̄ tenorē 2^e ptis p' can̄ subtiliet̄ regimē pa. comededo de bono pāe frumēti nō oīno a furfure sepato: r carnes sint auium p̄ter illas q̄ in aq̄s viuūt. r carnes capreti r mutōis aīalis comedat. Et caueat a porcinis et bouinis r ceruinis r apnis: r a carnib' salsis et effumatis. Caueat panē azimū r miliaceū r res q̄ grossu3 gn̄ant hūorē vt oīs suba leguminū r frumentū coctū r caseū b̄m oēm suā spēm. et caules dimittat r ea q̄ gn̄ant humorē aquosu3: vt sunt oēs species fructuū recētiū r pisces grossi r bestiales r offe r puretа q̄ fit de herbis hūidis r de cucurbita. bibat vinū subtile albū vl' claretū in pua q̄ntitate r misceat ei aquā mineralē saporis tartarei vel aluīnis. Caueat pomacium: ceruisiā r aquā turbidā r aquā friam iuxta doctrinā p̄mi can̄. Caueat a reb' replētibus caput r reuma gn̄antib': vt est nimia comestio. superfluus pot' r crapula r vsus cepaꝝ: r alleoꝝ crudoꝝ r decoctꝗ. alit̄ aūt nō v3 negociū. Sēp pcuret sibi bonā digōnē. r vtat̄ indifferēter reb' vsualibus r herbis cal'is: vt est pet°. r feniculū saluia r serpillū rc. r vtat̄ oībus dragetꝗ spēatꝗ iux̄ tenorē p^e partꝗ p' can̄. Prio digerat̄ ma^a an̄s cu3 oxielle diureti° vl' sq̄lli° que si fuerint cōposita cū additiōe aq̄ mineralis: erūt meliora. deinde purget̄ b̄m tenorē octaui can̄. cū pul'. de diaturbith. Vel fi talis bolus ℞. turbith alb. r bene gū: nosi int' r exteri' mūdati. ʒ. j. r f. ʒʒ'. virid. ʒ. j. r f. zuc. ʒ. iij. fiat bolus cum cōserua eiusdē ʒʒ'. det̄ bis in septimana vel ad mi' semel si pa. fuerit etatis laudāde sunt ista r si minoris est etatꝗ det̄ medietas ei'. r ꝯtinuent̄ ista: donec ma^a an̄s sit sufficiēter purgata. Pōt etiā vti pill'is dictꝗ in c. de paliū r pill' de agarico vel esula acuatꝗ. que fuert̄ dicte in. c. de asmate. r si videt̄ q̄ ibi sit plectoria sanguinea mixta b̄m can̄. scd̄m fi flōmia ex cephalica vt hu. capitis minuant̄. Scd̄o fiat talis potus: quē ponit Guido de cauliaco in trac. ij. de apatibus. ℞. scrofularie. ℥. iij. filipēdule. ℥. ij. pimpinelle pilofelle tenaceti cauliū ru. rubee maio. an̄. ℥. j. aristo. rad̄ spatule fetide radicis rafa' gallicani an̄. ℥. f. cōquassent̄ oīa r in vino alb. tempēt̄ r coquant̄ vsq3 ad ꝯsumptionē medietatꝗ cū melle. det̄ oīn mane quartꝗ. j. paulatim deglutiendo. r valet multū vt dicit̄ r stat in ratione.

¶ Quātū ad resolōnē scrophulaꝝ: duos mōs hēm⁹. Un⁹ ē: φ si ma^a est mltū dura φ mollifice tur·iuī posse mō mollificādo mō resoluēdo ꝛc̄. sic ad maturādū ꝛ resoluēdū ꝛ mollificādū. ℞. cepaꝝ liliꝫ gerēꝫ florē al. rad. eusci rad yreos et ebuli an̄. ℥. ij. ꝯquassata coquāt oīa sub prunis. dēide incorpent⁹ pistādo cū fece olei: ꝛ addat sul furꝫ vi^i. ℥. j. ꝛ ß. ꝯtinēt p. xij. dies ad modū empl'i de lilio: ꝛ supponat ß empl'in ℞. gūi armo^i. ℥. ij galba^i. ℥. j. mollificent in ace^o bulliēti: postea cū pauca cera malaxent ꝛ cū oleo eufor^i ꝛ casto^i ad dēdo istū pul. ℞. rad. yreos sic^e. ℥. j. eufor^i casto^i sal gēme an̄. ℥. ß. f empl'in ꝛ supponat: ꝛ post re uertat ad empl'in de cepis liliꝫ: ꝛ sill' 2° f emplꝫ resolutiuū de ēpl'o apostolicō ꝛ diaqlon qb⁹ in malaxatiōe dꝫ remisceri pul. supradict⁹: ꝛ rad. liliꝫ: q: fm Aui. pdest cū sua ppetate ꝛ se. nastur^i ꝛ rad. cucu. asi^i ꝛ ficus q̄ cadūt an̄ maturationeꝫ. ¶ Et sequit bonū empl'in resolutiuū resoluens duriciē in vna hebdōda fm Aui. qd Ga. scripsit in cathagenis. ℞. sinapis se. rute. se. vitice sulfu ris aristo. spume maris sulfurꝫ bdelliꝫ gūi armo^i an̄ ptes eq̄les olei antiq̄ ꝛ cere an̄. qd suffic. ꝛ f emplin. Sequit emplin qd ponit Guillerm⁹ de placētia. ℞. litargi^i triti. ℥. ij. olei cōis. ℥. 5. muscil lagꝫ fenug^i ꝛ se. li^i. an̄. ℥. iiij. muscillagꝫ malnauisci ℥. ij. litargi^m ponat in caciola cū oleo sup ignē ꝛ bulliat sp agitādo cū spatula. Deinde addantur muscillagꝫ ꝛ bulliāt ad ignē ꝛ iterū bulliat vsq ad spissitudinē empl': ꝛ in fine misceat de pulue. rad yreos q̄s. ℥. ij. ꝛ fiat emplin sup allutā ꝛ te neat sup scrofulas. ¶ Aliud emplin resolutiuū bonū ponit Guido auctē Ga. 6. cathegenaruꝫ qd resoluit ecituras grossas ꝛ cōfert scrofulis ꝛ apātib⁹ q̄ fiūt in rad. auriū ꝛ vꝫ podagre ꝛ bo cio gule resolubili: ꝛ in multis aliꝫ facit op⁹ lau dabile. ℞. olei veteris. ℥. 6. picis sicce. ℥. iiij. litar^i. ℥. 6. viride eris. 5. ꝛ. lapdani. ℥. j. ꝛ f. terat litarg^m ꝛ coquat cū oleo ꝛ cū fuerit inspissatū suppona tur pix ꝛ virid eris ꝛ vltīo ponat lapdanū: ꝛ pi stet in mortario ꝛ vsui reseruet tenē^o sup scrofu las. Sciēdū φ in istis ꝛ in multis aliis apātib⁹ freq̄nter credim⁹ maturare ꝛ nā cū ill' maturatis re soluit apāta. ꝛ aliī credim⁹ resoluē ꝛ maturam⁹ ꝓpterea q: iste me^e cal'e calefaciūt ꝛ sbtiliāt ma teriā: ꝛ ß fit max^e q̄n cū istis resolutis misceēt ali q̄ hūida viscosa sicut fit in emplo Guillīni de placētia supius dicto in isto. c. Et q̄n ma^a est ami cabilis nō multū dura ꝛ si nō resoluit nec mata tur: cū incisiōe apiat cutis extior ꝛ scrofula cum suo folliculo extrahat. Hāc curā fecit mgr̄ Guil lerm⁹ sagarrigā in gerūda cuidā pulchre mulie ri me pnte: ꝛ ß fit freq̄nter p dictos cirurgicos. Si vo aliq̄ de scrofulis veniūt ad maturationeꝫ incidat si ibi nō fuerit vuln⁹ ab vna pte ad aliaꝫ: ita φ tota scrofula cōphendat ab incisiōe fa cta ꝛ impleat totū alūine arso cū vitello oui. dei de intēde ad mūdificationē cū vnguēto viridi⁹l cū vnguento aplo. Et si ibi aliq̄d remanet de struat cū pul. affrodillo. Et si maior corrosio ē necīa addat aliq̄d de auripig^o rub. In oib⁹ di cris ꝛ dicēdis obseruētur septē cañ. gñales su pradicti. Facta aūt mūdificatiōe pfecta incarne tur vulnus sicut cetera vulnera.

¶ Capl'in. 31. de bocio gule.

Bocium gule ē apā flāticū i gula gñatū ꝛ ē q̄si carneum sine dolore: ꝛ vocat napta. Gñat in gula ex flāte grosso p viam reumatisimi: In cui⁹ ma^a mlīca est coadunās ad indurationē flātis cū sua siccita^e. Et q̄uis istud bociū in plib⁹ loq̄ possit gñari: vt dic G⁹. 14. me g^i. q̄si col'. 9. etiā q̄uis a multꝫ cāis possit fieri, tn̄ de illo qd fit in gula solūm^o intēdimus ß agere.

Cause ei⁹ dicte sunt q: ma^a eius est flātica cū mlīa mixta ad gulā descēdēs ꝛ ibi ingrossata ꝛ cōgelata ꝛ indurata. Et in ß iu uat multū lōg⁹ vsus reꝫ flāticaꝝ ꝛ freq̄ns pot⁹ aq̄ frie: q̄ trāseūdo p ysophagū ꝯgdat flā qd ibi cadit. ¶ Sig̃ māifesta sūt p visuꝫ ꝛ tactū ꝛc̄.

Pronosticatio p^rio bociū nā le: ꝛ qd venit a natura pentū nō recipit curationē nisi cū ferro. ¶ 2° bociū magnū ꝛ inueteratū est incurabile. ¶ 3° Arnald⁹ in pabol' in doc. 6. bociū colli verē dū ē in icisiōe vel corrosiōe dissoluē seu extirpare ¶ 4° bociū incipiēs circa vnū annū cū bōa die ta ꝛ medicis dissolutis ꝛ resolutis curabile est. ¶ 5° Bociū est morb⁹ ppus aliq̄b⁹ regiōibus si cut est sauarte in comitatu furi: ꝛ ß est rōne re giminis aut rōne aquaꝝ friaꝝ qs bibūt. Et vltra ß aliq̄n ē morb⁹ hereditari⁹ i successiōe: pcipue m cum est malū regimen.

Curatio v'lis bocij gule. In pmis illi xj. cañ. gñales ꝛ curatiui dicti in. c. qd est imediatū isti notēt ß obfuent. 2° to tū regimē ꝛ dieta ibi dicta total'r obfuent: q: si ne ipa nihil pficui sequet. ¶ P^rio g̃ digeratur ma^a cū oriellē sq̄ll^o i q̄ fit vt⁹ pire^i pipis ꝛ pur gat⁹ cū bolo dicto. c. de scroful' ꝛ p flomiā si indi get f tale resolutiuū ℞. floꝝ camo. melli^i an̄. ℥. j rad yreos ꝛ achori siccoꝝ an^i se. rute. an̄. ℥. j. ꝛ ß.

stercor͞ʒ āser͞ʒ ⁊ colūbo͞ʒ siccor͞ʒ sal'gēme añ.ʒ.ij.fi at conq̄ssatio de q̄libet.p.j.⁊ se.ponat͞ʒ ⁊ bulliat͞ʒ i lexiuio facto cū cinerib⁹ clauellat͞ʒ.⁊ in isto lexiuio bullieti intingat͞ʒ spōgia noua compressa calida sup locū applicet͞ʒ ter ⁊ q̄ter ⁊ vltimo cū benda bñ liget͞ʒ ⁊ ibi circūteneat͞ʒ. ¶ Empl͞ʒ vtile ad h̄. ℞.diaq̄lonis magni aplicō de q̄libet.ʒ.j.ico:porent͞ʒ oīa sil'⁊ addat͞ʒ iste pul'. ℞. pigami rad. yreos sicc͞ʒ sal'gēme añ.ʒ.j.terebētine qd̄ suff.fiat emplm ⁊ extēdat͞ʒ sup alutā ⁊ nō coopiat͞ʒ.otmuetur nocte ⁊ die ⁊ sup mēbr͞ʒ portet͞ʒ:nisi q̄n conq̄ssatio resolutiua applicat͞ʒ. Sil'r pōt fieri empl'm de solo gūmi armo⁹ ⁊ pauca cera ⁊ pul'. supradicto vel de solo aplicon vel diaq̄lone incorpat͞ʒ cū pulierib⁹ supradict͞ʒ. Aliq̄n vngat͞ʒ cū arūgijs ⁊ oleis calis.deinde reponat͞ʒ empl'm ⁊ resoluat͞ʒ cū cōquassatione supradicta. Si aūt cū istis nō curat͞ʒ nec resoluit͞ʒ dic̄ Gal'.14°.meg⁹ q̄n col'.4°.ꝙ cura bocij aut fit cū resolutis aut cū putrefactis ⁊ resolutis aut cū cirurgia ⁊ ferro.⁊ d͞ʒ ibi ꝙ putrefactiua ⁊ corrosiua in multo tpe opant͞ʒ:⁊ cum hoc sūt molesta mēbris ⁊ īfirmis ⁊ cruciatū afferūt. Et seq̄tur in lr̄a. Bonū ē ḡ in sufficietenus inscidi ⁊ ma⁹ i sacculo cū q̄ stat sic extrahi.⁊ totum sacculū os excludi:qd̄ si aliq̄d de sacculo remāserit:ponant͞ʒ ibi corrosiua ⁊ putrefactiua:vt toto loco mūdificatiua carnis curatiua ⁊ vulneris sanatiua pōi possint.v̄ba sūt Ga.pcise i lo° alle° imediate. ¶ Rogeri⁹ aūt iubet fieri duas setones cū ferro calo:vnū b̄m lōgitudinē bocij:aliud b̄m trāsuersū:⁊ iubet eos bis ī die moueri do͞c fit totū euacuatū. S͞ʒ h̄ mag͞ʒ v͞ʒ h̄ere locū q̄n ma⁹ aq̄sa ɔtinet͞ʒ in sacculo vel alia ma⁹ que possit fluere. ¶ Sequit͞ʒ el'cm qd̄ retētū in ore:⁊ paulatim deglutitū iuuat ad resolutionē bocij gule. ℞.rad. viticelle rad.cucur.agrestis ciclamīs polipo⁹ brusci spagi aristo.ro.rad.cucume.agrestis rad.iarri rad. tapsibarbati spōgie marie palee marie solee sotulariū adust͞ʒ bocij vlmi ana.ʒ.ß.pipis.ʒ.j. torrefiat spōgia ⁊ f͞ʒ.pul'.⁊ p se teneat͞ʒ in ore. Vel f͞ʒ.el'ct^m cū melle:⁊ post addat͞ʒ rad.celido^e sicce ciperi.ʒ͞ʒ piretri sal'gēme rad. scrofularie filipendule ossis de capite v͞ʒsi cor͞ʒ ericij torref͞ʒ.añ.ʒ.ß. turbith͞ʒ hermodact͞ʒ.añ.ʒ.ij.f͞ʒ.vt supra tenēdo i ore ⁊ paulatī deglutiēdo. ¶ Ung^m ad idē. ℞ eufor⁹.ʒ.j.sulfur͞ʒ saudarace añ.ʒ.ß.cere ⁊ olei qd̄ suff f͞ʒ.vng^m q̄ vngat͞ʒ collū ⁊ bociū ⁊ post supponatur supradictū empl'm.⁊ f͞ʒ.multa alia remedia que dicta sūt in.c.d̄ scroful'. Nos eīn in bocijs ab vno anno incipiētib⁹ pviam resolutiōis vt īmediate dictū ē opati fuim⁹ ⁊ inde honorē habuimus:et proficuū ɔsecuti sum⁹. Laus deo vero. Amen.

¶ Capl'm.32^m.de scliroſi.

Clirosis ē apa durū ⁊ apud Aui.vocat͞ʒ sephiros. Et Ga.2.de fe.ad Glau.vocāt h̄ apa durū ⁊ indolorosū. Sequir⁹ apud latinos vocat͞ʒ scilosis.vñ sclirosis est apostema durū insensibile ⁊ indolorosum factū a flāte vel mlīa vel ex fece sanguīs.14.meg⁹. Est aūt scliros͞ʒ in duplici manerie.q̄dā est insensibil'⁊ ista est pura sclirosis.⁊ si cū scliroſi remanet sensus ⁊ dolor non pura iudicat͞ʒ duricies. Nūq͞ʒ fit apa a pura mlīa naturali feculēta q̄ ē fex alior͞ʒ hu.⁊ tūc co^r ei⁹ ē cinerici⁹ vel plūbe⁹.aliq̄n fit a mlīa mix͞ʒ cū flāte:⁊ tūc co^r ei⁹ ē sicut color totius corpis. Et si fit a solo flāte qd̄ iā induratū ē:tūc color tendit ad albedinē. Alteri⁹ ē sciēdū ꝙ scliros͞ʒ fit duob⁹ modis.q: aliq̄n fit p modū supradictū.q: q̄n iste ma^e simpl'r vel cōposite mittunt͞ʒ ad aliquē locū nō pcedēte aliq̄ apate.⁊ ista ma^a nō maturat͞ʒ nec resoluit͞ʒ fit sclirosis:aliq̄n p viā ɔgelatiōis.aliq̄n per viā resolutiōis priū subtiliū ⁊ iduratiōe grossar͞ʒ.aliq̄n fit scliros͞ʒ post alia apata.q: ma^a talis apatis in pte fuit resoluta:⁊ residuū fuit induratū ⁊ sclirosatum:⁊ tale remanet post multū tps.

Signa sclirosis sunt q: adest tumor durus nō cedēs digitis.⁊ forte precessit aliquod apa qd̄ nō saniauit nec fuit apertum:⁊ est sine dolore ⁊ sine sensu.

Judicia in sclirosi. P° docet Ga.2.de fe.ad Glau.īsensibil' q̄dē sclir⁹ īsanabil' ē disſēsibil' q̄dē nō īsanabil' aut nō facile sanabil'. Dria inter cācrū ⁊ sclirosim ē:q: i cāc° est īflāma° ⁊ pulsa° apitio venar͞ʒ i circuitu.in sclirosi āt nihil hor͞ʒ appet:imo scliros͞ʒ ē indolorosa ⁊ sine calore vt pdictū ē insensibil' ⁊ īcurabil' ē ibi dē in h̄ v̄ba. P̄rima ḡ supple apata scliro^ca a medicis ɔstituūt͞ʒ stipticitātib⁹ ⁊ infriantib⁹ herisipila ⁊ flōnes ⁊c.h̄ ille.2° īrelligēdū: ꝙ nō oē apa mlīcū efficit͞ʒ scliros͞ʒ vt dic̄ Ga.14.meg⁹.colū°.6. q̄ āt sūt ex fece san.mlīca sūt.⁊ ista pn̄t venire ad maturitatē ⁊ fiūt ista sclirotica.vel pn̄t venire ad cācrū nō vlceratū pmo.Deīde inulceratū. vñ dic̄ Ga.ibidē ꝙ istud apa ex fece san.gn̄atū est coloris mazizam q̄ ē color cōposit⁹ ex viridi ⁊ nigro ⁊ repugnat tactui nec cedit digit͞ʒ.⁊ si magne vene ei fuerit vicie eas iplēt ⁊ varices faciūt ⁊ sequit͞ʒ apa ex grosso hu.sā.⁊ nig° gn̄atu͞ʒ cācer ē atq͞ʒ in ei⁹ naturā.si calid⁹ efficit͞ʒ:mutabit͞ʒ. Et si h̄ apa nō fuerit mazizam color͞ʒ s͞ʒ solūmō dur͞ʒ nō ē cācer s͞ʒ scliros d͞ʒ.14.meg⁹ q̄n col'.6°. Et p ista poteris

scire sclirof ⁊ cācri iudicia ⁊ drias ⁊ signa.
Caplm.33.de cancro.

Cancer est apa ex suphluitate
mlica gnatū.ij. de fe.
c ad glau.c.ppo.Aui.aūt in. 3ª.4.dic
q̄ est apa melicū de melia adusta a
maª colica.aut in q̄ est maª colica cū q̄ adusta ē
nō a pura feculēta.Et cācer dr̄ fm vnā duaꝝ in-
tētionū q: aliqn̄ sumit̄ p apate duro mlico do-
loroso.alīn sumit̄ p vlcere qd̄ sequit̄,tale apa ma
liciosū dolorosū ⁊ durū.Et nūc volo dicere de p
ma intētiōe:put est apa mlicū nō vlceratum.Et
iste cācer fit de mlia adusta.pᵒamᵒ.pᵒ.ij.in ptur
batiōibus vo vētris ⁊c̄.

Signa cācri nō vlcerati fm Auic. ⁊ fm
Ga.14.megᵗ.ipe in pnᵒ appet si
cut faba pua dur⁹ ⁊ rotūd⁹ fusci coloris quē co-
lorē Ga.vocat maziza:vt iā fuit dcm̄ in fi.c.pce-
dētis in q̄ est calitas qdā.Et alīn ē cācer cū vehe
mēti dolore.alīn cācer vlcerat̄:⁊ tūc fit a mlia adu
sta q̄ est ex adustiōe sang.⁊ adustiōe colere pure
soli⁹:vt dic Aui.Et alīn nō vlcerat̄.vocat̄ aūt can
cer ppt̄ suā tenacitatē.q: cācer firmit̄ tenet qd̄ ve
nat̄:⁊ sic egriᵒ firmit̄ tenet locū i q̄ nascit̄. vel vo
cat̄ cācer ppt̄ formā suā rotūdā sic pisci q̄ in sup
fiᵉ est rotūdus ⁊ in tactu dur⁹.Aut dr̄ cācer ppter
plenitudinē venaꝝ circūq;:sic pedes cācri sunt
in circuitu corpis ei⁹.Differt aūt cācer nō vlcera-
tus a sclirosi.q: cācer fit de mlia adusta mixta cū
cola adusta .clirosis fit a mlia feculēta pura vel
mixta cū flāte.¶ 2ᵒ.q: in cācro adest dorᵉ ⁊ acui-
tas ⁊ pulsatio:in sclirosi nihil hoꝝ inuenit̄.¶ 3ᵒ i
cācro sunt vene circūq; nigre nō rubee sic i flō
ne.¶ 4ᵒ cācer fit incipiēdo.ß sclirof nō.Sz sequ
do alia apata.¶ 5ᵒ in cācro adest nimi⁹ sensus.
in sclirosi non.

Iudicia in cācro.¶ Primo ypo.dicit
sic.Quibuscūq; abscōditi cā
cri fiūt:nō curare meli⁹ est.curati eīm citi⁹ pereūt.
nō curati aūt multū tp̄s pficiūt.6.am.amᵒ.34.
¶ 2ᵒ dic G⁹.ij.ad glau.i.c.ppo q̄ cācer pōt fieᵗ
in mltis mēbris:pcipue tñ fit i māmill' mulieꝝ q̄
nō purgāt a mēstruis:⁊ fit ēt freqnter in locq glā-
duloſ.¶ 3ᵒ dic ibidē G⁹ sic.Hāc passionē qdē in
cipiētē sanauim⁹ mltotiēs.in magnitudie vo di
gnū rōne eleuatū sine cirurgia nullus sanauit.h
ille.Idē dic G⁹.14.megᵗ.qn̄ col.j.¶ 4ᵒ qn̄ hu.
mlic⁹ nō multū grossus ex̄ s ē cā cācri fit leuior
curaᵒ ei⁹.q: h talis magl obedit purgatiōibus ⁊
farmacijs ibidē.¶ 5ᵒ dic Aui. ⁊ accidit in qbus-
dā hoīs vt sanet̄ cācer icipiēs:ↄfirmat⁹ vo non.

¶ 6ᵒ cācer venit alīn sine rōne hoīb⁹ qb⁹ stricte sē
cinor:roy d fluē ⁊ nō fluūt.silr ⁊ mlierib⁹ qb⁹ āte
tp̄s mēstrua defecerūt.¶ 7ᵒ cācer ↄfirmat⁹ nō cu
rat̄ nisi cū oib⁹ suis euellat̄ ⁊ extirpet̄ radicib⁹ ⁊
venis.¶ 8ᵒ dic Ras.7.ad almā.Cācer ē egriᵒ i
q̄ est maxᵒ fatigatio ⁊ fere incurabilis ē.cui si cū
incipit succurrat̄ vt decet ⁊ regat̄:forsitan stabit
vt est nec augmētabit̄ ⁊c̄.

Curatio cācri nō vulnerati. Premittā
tur q̄ aliq̄ gnales cañ.qntum
ad cācrū nō vlceratū.Prim⁹ ab oib⁹ cib cole. ni-
grā gnantib⁹ oz cācrosos abstinere.¶ 2⁹.cibos
speciatos ⁊ calos san.adurētes debēt cācrosi re
nuere ⁊ euitare.¶ 3⁹ est Gᵗ.ij.ad glau.c.ppo di
eta euchia ē eis necia ⁊ iuuatia.¶ 4⁹ ē Gᵗ.ibid
In pnᵒ cācri minutio sā.de vena mediaⁿ ē exercē
da.¶ 5⁹ vētrē ex apoziate epithiᵗ freqnt̄ soluerē
ē eis necriū ⁊ iuuatiuū valde ad sanationē vl' sal
tē vite plongationē.Isti cañ.ↄtinent̄.6.ad Al-
mā.c.de cancᵒ.¶ 6⁹ est Gᵗ.ij.ad glau.c.22.Cū
mulier cācro vexat̄ ⁊ nō mēstruat̄ si.50ᵐ nondū
attixerit annū:oz ei mēstrua puocare.¶ 7⁹ cañ.
viro cācroso si ↄsuete emor.ↄstricte fuerit oz eas
relaxare ⁊ apire.¶ 8⁹ est Haly de regali dispōne
loco 3ᵒ. 2ᵉ ptis.c.32. ppt̄ vnā aut duas cūones
hūoris mlici nō abstineas a purgatōe dicti hūo
ris ß sepi⁹ illā reiterabis donec oino corp⁹ ab isto
hūore sit purgat⁹ q: talis hūor difficile purgatur
nec mouet̄ ppter sui fritatē ⁊ siccitatem.hec ille
¶ 9⁹.cū dieta ⁊ regie supradicto cauēdū est iux-
posse ne cācer nō vlcerat⁹ fiat vlcerat⁹.megᵗ.pti-
cula.14.qn̄ col.7.in fine col.

Curatio in cācro nō vlcerato sic pcedi
mus.Prio iux̄ tenorē pᵗ cano.
ponat̄ eger in bono aere tpato vl' tēdēte ad cali
ditatē ⁊ hūiditatē.Caueat a cibis co. ni.gnanti
bus:q̄ sūt iste caules lētes caro vaccina ⁊ anseri
na vinū nigrū ⁊ turbidū.Et ista fm Ras. caro
bouina ceruina ⁊ leporina ⁊ carnes salse ⁊ effu-
mate.Case⁹ salsus ⁊ sicc⁹.fabe ⁊ legūina cūcta ⁊
silia.Et iux̄ tenorē 2ᵗ cañ.caueat ab oib⁹ spēbus
calis ⁊ pipatis ⁊ allear ⁊ cepis porꝫ sinapi ⁊ eru
ca ⁊ nasturcio ⁊ rafaᵒ ⁊ silib⁹.⁊ fugiat laborare i
sole ⁊ in aere calo.Et ↄserua ᵒeius fit in locis tē
peratū hñtibus aerē.Et iux̄ tenorē 3ᵗ.cañ.fz Ha
ly vtat̄ cib bonū san.gnantibus:vt sunt galline
pulli caro agni ⁊ hedi ⁊ pdices fm Rasis ⁊ pi-
sces squamosos de aqs mūdis ⁊ petrof.boragi.
lactuā sumach ⁊ portulacas ⁊ cucur.in suo tpe ⁊
silia.Et in potu sumat vi ū clarum limphatū.⁊
nutriat̄ vitellis ouoꝝ sorbiliū ⁊ ordeato ⁊ aucāe

to: ⁊ dicta sua tendat ad fri̅tatē ⁊ hu̅iditatē. Si
aūt ibi est caliditas. iubet Aui. dare lac vacce a quo
extractū est butirū. His sic ordinatis iuxta tenorē
4ᵢ. canō. ꝟ. sōia si nō fuerit ꝙ ꝓhibeat de media/
na ⁊ ẜm tenorē virtutis extrahatur de san. quod con
mēsuratū est. Et ẜm tenorē 6ᵢ. canō. digeratur materia
fri̅a ⁊ sicca ⁊ mel'ica cū sirᵒ de fumoterre dato in a
pozimate de folijs borag. ⁊ buglosse ⁊ scolopēdrie
epithi ⁊ tamarisci vel digeratur cū oximelle squilliti
co dato cū apozimate supradicto. Deinde purge
tur ẜm Ga. 2. de fe. ad Glau. ⁊ ẜm Haly in loᵒ al
legᵒ ⁊ ẜm oēs cū. iiij. ʒ. epithi pulverizati ⁊ disso/
luti in sero caprino. ¶ Vel ꝟ. tales pille ẜm Haly
vbi supra q̄ valēt ad purgationē humoris mel'ici.
℞. mirab. ind. ⁊ nigroꝝ kebuloꝝ epithi dauci
cretici an̄. ʒ. j. ⁊ ẜ. elle̅ni. ʒ. j. agarici. ʒ. j. ꝟ. puluis.
deinde pille cū sirᵒ de succo de fumoterre. Et iu/
xta tenorē 4ᵢ. canō. ẜ digō ⁊ purgatio freq̄nter ē
reiterāda: q2 iste humor mel'icus vtraq; q̄litate est
inobediēs digōni ⁊ purgatiōi resistēs. iō ista fre
q̄ntanda sūt. Et vt probat sextᵒ canō. si mulier ha/
bens cancrū nō purgetur ꝑ mēstrua: ꝓuocentur ei.
Sil'r si ē vir ⁊ nō fluūt emorroyde ꝯsuete: prouo
centur ei vt aꝑiantur: ⁊ sic complebitur 7ᵒ canō. Et ad
ꝯseruationē octaui canō. oꝫ ꝯseruare regimen su/
pradictū ⁊ facere remedia localia q̄ ꝯsequuntur.
Cū videmᵒ hoc apā durū ⁊ dolorosū cū calore oꝫ
desuꝑ apponere aliq̄ q̄ in ꝑte refrenāt materiam
⁊ in ꝑte resoluāt. Et in istovꝫ ẜm Ga. 2. de fe. ad
Glau. c. 2. succᵒ struci. i. cauliculi agrestis ⁊ succᵒ
morelle: refrigerat em̄ ⁊ resoluit. ⁊ ibidē dic̄ Ga.
ꝙ adhuc vꝫ pāfilogō. i. vngm̄ diapanfilogos. ℞.
olei ros. cere al. an̄. ℥. 5. succi granoꝝ morelle ru/
bee. ℥. 4. ceruse lote. ℥. ij. plumbi vsti ⁊ loti. panfi/
logi. i. thutie an̄. ʒ. j. thuris. ℥. ẜ. ꝟ. vnguēm̄. ẜ vngm̄
ponit autoritate Theodorici. Et ponit aliud au/
toritate Ga. ℞. litargi ceruse an̄. ℥. j. ꝟ. pul. ⁊ du
catur diu in mortario plūbi cū pistello plūbi ad/
dendo paulati de oleo ros. ⁊ oleo de camo. do/
nec ꝟ. vngm̄: ⁊ vꝫ in nō vlcerato ⁊ vlcerato. Sil'r
vnguentū vt nō crescat cancer pōt fieri ex terra si
gillata ⁊ bolo armenico diu confecto ⁊ ducto in
mortario plūbi cū succo agresti aut succo lactuce
aut cū succo sꝑuine ⁊ cerusa. ¶ Ista valēt an̄ vl/
cerationē ⁊ post ẜm Haly. Idē dicit Auicē. ꝙ illa
ducta cū muscillagine psillij in mortario plūbi ⁊
sil'ia. Empl'm de cācris fluuialibᵒ recētibus cum
climia. i. fece auri vel argenti. ¶ Cancer vlceratᵒ
cognoscitur ꝑ duriciē labioꝝ vlcerū ⁊ per callosita/
tē eoꝝ. Et corpa cācrosa mel'ica ⁊ male colorata
fuerint ⁊ ⁊ cū istis ꝓcessit cācer nō vlceratᵒ vl' vul/
nus vel apāta male curata q̄bᵒ forte meᵉ corrosi
ue fuerūt applicate. Presupposita igitur bona die/
ta: ⁊ purgatiōibᵒ ⁊ ꝓsupposita canonū. vniuersa
liū obseruatiōe credēdo Ga. 14ᵒ. megᵃ col. 14 vbi
ponit hec v̄ba. Si vis cancrum cū cirurgia cura
re prius debes materiā melancolicā purgare. de
īde icide vsq; ad finē sui vt nihil ex eo remaneat.
⁊ dimitte sanguinē fluere ne festines eū restrin/
gere. ⁊ exꝓme venas circūdantes vt totus sang.
melancolicᵒ excludatur: ⁊ tandem vulnus curabitur.
hec ille. In ꝓncipio debet curari apponēdo succū
morelle ⁊ herbe roberti. ⁊ de illis que bona sunt
in curatione vlcerū: est vt assiduetur pannus lineᵒ
infusus in aqua solat: ⁊ hoc freq̄nter. Item fiat
vnguentū. ℞. farine tritici mundi a furfure thu
ris pulverizati ceruss. plumbi lote ana. ʒ. j. terre
sigillate boli armeni aloes abluti ana. ʒ. ij. ꝟ. pul. ⁊
mittatur super cancrum humidū vlceratum. ⁊ va
let ⁊ nō vlcerato cum oleo ros. incorꝑatis. ⁊ ma/
gis valꝫ si ei misceatur de climia: valet ⁊ tutia ablu
ta ⁊ incorporata cum aqua portulace ⁊ muscilagi
psillij. Et ẜm Guidonē vꝫ ceterach herba rober/
ti ⁊ scrofularia gentiana ⁊ capill' veneris ex istis
possunt fieri potiones ⁊ empl'a. valet etiam tiria
ca ⁊ carnes viperarū in terris vbi reperiuntur. q2
vasconie nō reperiuntur. ¶ Ista em̄ expellūt ma/
teriam venenosam ad extra ⁊ smaragdᵒ ⁊ saphi/
rus vꝫ ad cancrū. Si autē velles mortificare ⁊ cor/
rodere cū corrosiuis ⁊ hoc fac cum arsenico ⁊ ei
nō est par in hoc. vn̄ ipm extirpat cancrū ⁊ lupū
⁊ fistulā ⁊ herpestiomenū ⁊ noli me tāgere ⁊ strin
git fluxū sanguis. Nos em̄ vidimᵒ cautelosū ci/
rurgicū asserentē cancrum ⁊ vlcera tibiarū anti
quaꝝ succis herbaꝝ sanare. Et accipiat succū so
lat vel plātaginis ⁊ i eo ponebat de puluere ar/
senici ⁊ cū panno lineo intincto in modico succo
⁊ puluere liniebat dictas egritudines ⁊ pannuꝫ
ibidem madefactum superponebat ⁊ sanabantur
multi cū adiutorio dei ⁊ illius medici. Locᵒ autē
sanus circumliniatur cum vnguento de bolo arme/
nico ⁊ succo solatri ⁊c̄. Et si per hoc locᵒ inflatur ⁊
malignatur: desiste per duos dies: ⁊ superpone
de succis dictarum herbarum: vt mitigetur. Mor/
tificatio cancri cognoscitur per remotionē fetoris
⁊ virulentie ⁊ per bonitatem carnis circūuenien
tis: sicut fit in vlceribᵒ. tunc incarnetur locus et ci/
catrizetur. ¶ Palliatur autem cancer cum pur/
gationibus ⁊ dictis supradictis ⁊ cū vnguento
diapāfilogos. ⁊ cum vnguento facto ex litargiᵒ
⁊ plūbo vsto ⁊ thutia. ⁊ cū vnguēto de plūbo et
cū alijs q̄ dicta sūt superiᵒ ⁊ cū aquis ⁊ succ̄ fri̅s

ductis in mortario de plūbo addita cāphora. ⁊ aliī ponit desup lamina plūbi. vʒ ēt herba roberti et scabiosa ⁊ tapsus barbatus ⁊ capfoliū. ⁊ pilosella policaria ⁊ pul. reptus in fungo q̄ se dilatat super terrā ad modū stelle. aliq̄ palliāt ponēdo peciā istius pāni ℞. litargirii pulverizati. ℥. ij. ceruse pulverizate thutie aā. ℥. j. ß pul. addat olei ros. cere nove. aā. ℥. ij. fundant sil' ⁊ coquāt ⁊ in fine addat plūbi usti. ℥. ß. ⁊ in isto mixto madef. pānus blaueus ⁊ vna pecia ponat sup cācrū ⁊ vna platella possit p multos dies durare: dū tñ omi die locus cācrosus mūdificet. sil' ⁊ dicta platella. Aliq̄ ēt faciūt dictā palliationē supponēdo peciā scarlate. Aliq̄ etiā apponūt frusta carniū gallinarum euisceratarum.

Declaratio in cācro. Prio itelligēdū est q nia epar calidītas pōt eē cā gnandi cācrū ⁊ multas egritudines calīas ⁊ mlicas. q: gnat hu. grossū ⁊ ipʒ adurit vl pparat ad adustionē. Et iō in cācro dēm⁹ ꝯsiderare ⁊ si calʒ refrigeref: q: phibere maliam epati q nō creef fit cū refrigeratiōe epar ⁊ cū cibis ⁊ cathaplasmatib⁹ ⁊ cū abstinētia grossoꝝ ciboꝝ mltūq; nutribiliū. i4. meg'. col'. 7. ℂ 2° nō q dcm fuit in p° iudicio q cācer intior melius est q nō curet ⁊c. ⁊ cā istius reddit a G°. 4. am. am°. 24. sic. Si cācer nascit in extiorib⁹ dure sanatur aut nō sanat cū fit loc⁹ vbi me° pt pluppōi q̄nto min⁹ in intestīs vbi nlla me^a pōt adaptari. vbi s. ibi. Diffinitia si a felle nig° inchoauerit mortale ē. ℂ 3° nō q inter maliās gnantes apata ma^a san^ea ⁊ ma^a flātica sūt minoris maliciei ⁊ ma^e que sūt ex gnē cole citrine ⁊ cole nigre. sūt male oēs q: isti duo hūores sil' sūt corrodētes me^a ⁊ actio q̄ cōicat eis ⁊ appropat vnicuiq; ipoꝝ ē q: cola citri^a facit euenire fe. acutas ⁊ co. nigra difficilis est dissolōnis. vba sūt Ga. ij. pnosti. ꝯ°. 46. ibi. Et rubeū molestū oino. Et sequit imedia^e. Erit ig^r egri° difficil' qm ille hūor. s. melic⁹ pp grossitiē suā ⁊ ppinq̄tatē suā nature tre iuiscat in mēbri suscipiētib⁹ cū ⁊ oppilat ca ⁊ fit difficilis pp illā cām ⁊ radicatio ei⁹ ex eis. vbi. s. in fora. In istis appet pp q̄d cācer fit difficilis curatiōis aut iposs ibil. ⁊ sil' lepra. Et ppt quā q̄rta^a ⁊ egritudies melice fiūt lōge vtplin. ℂ 4° nō q cācer dr esse ꝑticlaris lepra q: ꝯueniūt in ma^a ⁊ in lo° gnatiōis ⁊ in cōplōne q: vterq; ē morb⁹ carnis ⁊ sunt cōplōnis frigide ⁊ sicce ⁊c.

Caplm. 34. de pruritu.

P **Ruritus** est desider^m scalpēdi ⁊ fricādi corp⁹ vel aliquā ei⁹ ptē ppt mordicationē quā inducit superfluitas vel hūor ad ptes cutis ⁊ sbcutaneas

Cause prurit⁹ sūt pmitie ātes ⁊ ꝯiuncte. ℂ Primitiue sicut est calor exterior ⁊ faciēs dissolutionē illoꝝ hūoꝝ acutoꝝ vel salsoꝝ. ⁊ ad istū sudorē sequit prurit⁹ ppt cām dictā. Et quia hūores grossi dissoluti p calorem quem inducit labor nō pñt exire exteri⁹: imo intus remanētes faciūt prurituū. Alia cā pmitia exterior pōt esse pediculus vl pulex ledēs vel formica vel cimices cutim tangentes vel mordicātes. Alia cā prurit⁹ pōt esse tarda mutatio vestiū ℂ Cāe ātes pñt eē nimia calitas epar q̄ est cā gnatiōis hūoꝝ acutoꝝ vel adustoꝝ. Alia cā ātes pōt esse debilitas vtutis expulsiue nō potētis ipsos sensibilit vel insensibilit exteri⁹ expellere: sicut accidit decrepitis. ℂ Cāe ꝯiuncte prurit⁹ sunt hūores mali quibus inest q̄litas mala mordicatiua acuta vel salsa bauracħia. ⁊ isti hu. dū sunt in venis dicunt cāe ātes. ⁊ qñ iam sunt sub cute retenti dicunt cause ꝯiuncte.

Signa satis sunt manifesta. nō cū permittit hoīem dormire nec studere nec alta speculari. ℂ Pronosticatio. Quicūq; diu hēbit prurituū: vix euadit scabiē. q: pruritus p^a cā ⁊ pmū signū est ad scabiē. ℂ 2° iudicat q prurit⁹ curatio q̄ accidit senib⁹ decrepitis pp magnitudinē etaꝝ fin vitatē non est possibilis. qm̄ nō pñt pmutare eos ad aliā cōplōnē nec etatē. Serap. li. 5. sui breuiarij. sed bene p tpe cū regimine pōt minorari ⁊ mitigari.

Curatio prurit⁹. si est cā mag̃ ⁊ hu. sūt multi. pmo f flōia. deide purget hūor salsus vel acutus: vel adustus: vel baurachalis. sicut dicet in. c. imediate sequēti. Et inter medicinas istas humores purgātes Seraṗ. laudat mirabola. fumūterre epithimū ellebori nigrū ⁊ colloq̄n^e pulpā. Et si cā est parua vl humores iam fuerint purgati: pa. ponat in balneo aq̄ dulcis. ⁊ post balneū sudet: ⁊ in 3° sudore pa. curabitur dño ꝯcedēte cū debita dieta. Et si non curat: signū est multitudinis humoꝝ ⁊ grossiciei eius. ⁊ iterū materia digerat: ⁊ purget ⁊ iterū reducat ad balneū vel stuphā ⁊ liniat cū linimēto sedante prurituū ex medicinis expertis ⁊ pbatis. Dicit Serapio in quinto sui breuiarij. ca° ppo. sicut est aqua sicle ⁊ aq̄ maluaꝝ capellriuz ⁊ domesticarū ⁊ succus acetose ⁊ furfur ⁊ amidi ꝯfectus cū aceto. Et de medicis facientibus cessare prurituū est papauer cū aceto. Tertiū est cerotū in quo ponit apiū. Et cū istis medicinis

dicit, dz fricari corp⁹ ꝛ fili farīa fabaꝝ ꝛ īterioꝛa melonū. ꝛ ſi ꝓlōgaꝛ egri⁹ fricet̃ corp⁹ cū aq̄ apij ꝛ ace⁹ ꝛ oleo roſ ꝛ aq̄ decoctiōis colloq̄n ꝛ roſ. al. ℞. roſ. al. ʒ. ij. piſſet̃ et̄ fortit̃ cū ac⁹. ꝛ addat̃ furfurꝭ. ʒ. j. fricet̃ in corp⁹ ꝛ in craſtinū ponat̃ in balneo fricādo cū apio trito vl̄ cū nucib⁹ triꝭ vl̄ cū corticib⁹ nucū recētib⁹: oīa iſta fricata in balneo ꝛ farīa fenug ꝛ ſucc⁹ cucu. aſinini valent in pruritu. oēs iſti prurigioſi debēt cauē a reb⁹ ſalſ acutꝭ ꝛ calis ꝛ ab oīb⁹ reb⁹ ſanguinē aduretib⁹. Qui eīm ꝯſueuerūt cibaᵃ malos hūoꝛes gn̄anᵃ comedē hn̄t pruritū. S. de moꝛ⁹. c. x. Moā. n. pruri⁹ ſine ſcabie pua ꝛ ſubtil'ē ꝛ ſalſa ꝛ q̄eta. v¹. ſ. Inq̄t ſapio. c. alle⁹. Si prurit⁹ ē in mē⁹ virili ſi. h liniinētū. ℞. ceruſe de plū⁹. ʒ. vj. ſulfurꝭ al. ʒ. j. opij. ʒ. ß. miſceant̃ cū ace⁹ ꝛ liniat̃ mēᵐ. Seq̄t liniinētū q̄d vz ad īpetiginē ꝛ pruritū in teſticul ꝛ in vga. ℞. ceruſe de plūbo. ʒ. viij. ſulfurꝭ viui. ʒ. ij. ſtafiſagrie. ʒ. j. terant̃ ꝛ ꝯficiant̃ cū ace⁹ ꝛ vngat̃ in loco ſupradcō. Si āt prurit⁹ fuerit in ano vel mrice. ℞. alūis iamēi. i. alūis de rocha aſſati. ʒ. ij. tartari. ʒ. j. ꝯficiāt̃ cū ace⁹ ꝛ extēdāt̃ ſup pānū ꝛ applicet̃ lo⁹. Aliud ad pruritū teſticuloꝝ. ℞. acaſſie memite. an̄. ʒ. iij. aloe cicot ſūach ſal ar. an̄. ʒ. ij. ß pul. ꝛ miſceat̃ cū oleo ſambucino ꝛ ſi liniimentū. oīa iſta ſunt ſerapiōis. c. de pruritu.

¶ Capitulum. 37. de ſcabie.

Scabies eſt infectio cutis cū ſquamis vl̄ puſtulis cum pruritu aliquando cum virulētia ꝛ aliquando ſine ea.

Cauſe ſcabiei q̄dā ſt̄ ꝑmitie v t vſus ciboꝝ caloꝝ ꝛ ſalſoꝝ ꝛ acutoꝝ ꝛ ſpeciato rū ꝛ amaroꝝ ꝛ vſus vi¹ puri ꝛ olei ꝛ mell' ꝛ tarda muta⁹ veſtiū ꝛ pānoꝝ. ſili' dormire ꝛ pticipe cū ſcabioſ. Cāe ancedētes ſt̄ mala ꝯ⁹ cal'a vl' ſic ca malos hūoꝛes gn̄ans ꝛ coꝛruptos. Cāe ꝯiuncte ſt̄ ipſi hūoꝛes coꝛrupti cali bauracales ad cutis ſupficiē vi nāe trāſmiſſi. vn̄ iſti hūoꝛes a q̄b⁹ ſcabies gn̄at̃: aut eſt ſan. cui cōmiſcet̃ col'a q̄ foꝛte ꝯuerſa ē in mlīaꝫ pp aduſtionē: aut cui cōmiſcet̃ flā ſalſuz bauracale. i. retinēs vtutē bauraꝗ P⁹ q̄dē ē ſcabies ſicca ex maᵃ ſicca declinans ad groſſitudinē. iō dic̄ Sera. ꝙ cuēt⁹ iſti⁹ egritudis eſt ex ſan⁹ g̃ſſo q̄ putreſit. Et alta ē ſcabies hūida: ꝛ hūiditas ei⁹ ē ad ſubtilitatē decliuis: iō pullulat exti⁹ ꝛ ꝓijcit a ſe hūiditatē virulētā. Alia vo q: g̃ſſa eſt nō pt̄ exteri⁹ ita penetrare q: eſt ſicca nō emittit virulētiā nec humiditatē ſanioſam.

Signa egritudis de ſe ſūt maīfeſta. ſz ſig cārū ſic hn̄t: illa q̄ eſt aſpa in ſe ꝛ hz botoꝛes q̄ in cute eleuant̃ ſt̄ acutioꝛꝭ capitis tal' ē acutioꝛꝭ hūoꝛꝭ ꝛ illa q̄ hn̄t botoꝛes latos ꝛ magꝭ pfundat̃ i carne ei⁹ hūoꝛ ē minoꝛꝭ acuitatis. Si ſcabies ſit a ſan. cog̃ſcit̃ p ruboꝛez mē⁹ ꝛ plenitudinē coꝛpis p ruboꝛē ꝛ mollitiē ꝑ pruritū delectabilē ꝛ p copioſaz ſaniē ꝛ citā gn̄atiōez ꝛ cito erit ſan. cū ſcalpellatiōe vnguiū ꝛ ſapoꝛ in oꝛe ſentit̃ dulꝗ. Si aūt ſit a flāte ſalſo. tūc locus flaueſcit ꝛ q̄ſi ſq̄me exeūt ab eo ꝛ eſt mediocris gn̄atio ſaniei ꝛ prurit⁹ ꝛ mag̃ dilaceratio in alijs delecta⁹: ꝛ in fine ē magn⁹ doloꝛ. Si ē a col'a tūc adeſt ſiccitas ꝛ ariditas mē⁹ ꝛ punctio ꝛ arſura ꝛ pruritus acut⁹ ꝛ valde pauca gn̄a⁹ ſaniei. Et ſi eſt a mlīa locus vergit ad nigredinē ꝛ ſcabies ē ſicca ſine ſanie cū ſquamis. Et ſi hu. ſūt cōmixti ꝛ ſigna erunt cōmixta ꝛ pura ſimiliter.

Judicia in ſcabie. P⁹ dicit Aui. ꝙ ſcabies excoꝛticata ꝛ īpetigines mltiplicant̃ in autūno. ¶ 2⁹ ſanies pl'ᵐ accidit int̃ digitos eo q: ſūt ptes teneriōꝛes ꝛ debilioꝛes. ¶ 3⁹ ſcabi. in decrepitꝭ difficil' ē curatiōis q: nāl' ſt̄ ſicci ꝛ nutrimētū eoꝝ q: idigtm̄ ꝛ nō bn̄ nutribile. ꝛ flātice ꝛ ſeroſe ſupfluitates in ſenū coꝛpib⁹ ꝙpꝛis aggregant̃. S. de regie ſanitatis. ca⁹. 9. ¶ 4⁹. ſcabies ē egri⁹ ꝯtagioſa q: ꝑ ꝯtactū inficit. ¶ 5⁹. dicit Aui. ſcabies q̄dā feda attrahit vlnera ꝛ ꝑmutat̃ iterdū ad īpetigies ꝛ ſaphati. ꝛ d' ibidē ꝙ cāe gn̄antes ſcabiē ſt̄ eadē cū cāis gn̄antib⁹ pruritū: ſunt tn̄ foꝛtioꝛes ꝛ appropinquāt cāis gn̄antib⁹ pediculos ꝛ ſalaphati ꝛ furfures ꝛ impetigines. hec ille vbi. ſ.

Curatio ſcabiei. an̄ curā pticularē ponent̃ aliq̄ cau̅. vl' eſ. ¶ Prim⁹ eſt Jo. Serap. in li⁹. 5. ſic. Euēt⁹ hui⁹ egritudis ē a ſan. groſſo q̄ putreſit, ꝓptea īceptio curatiōis ei⁹ ſi a flōia. ¶ 2⁹ ibidē p⁹ flōiaꝫ ſeq̄t ſol'o vētris cū decoc⁹ duoꝝ mirab. aut cū fumoterre. ¶ 3⁹ q: ſcabies ꝛ prurit⁹ a cib ſalſ ꝛ acutꝭ ꝛ dulcib⁹ ꝛ ſpeciatꝭ gn̄ant̃: iō ab oīb⁹ iſtis cōmode abſtinendū eſt. ¶ 4⁹ q: coit⁹ mouet mām ad exterioꝛa ꝛ excitat vapoꝛē calīn putridū venientē ad ſupficiē cutꝭ: iccirco oīb⁹ ſcabioſ ē ibibēdus maxime diſtēpat⁹. ¶ 5⁹ balnea ꝛ vngᵃ necnō ꝛ localia remedia an̄ pfectā purgationez pauci valoꝛꝭ erūt q̄ꝛ ex re vl'a a ſapientib⁹ mediꝗ ſunt ꝑmittenda. ¶ 6⁹. imediate a p̄n⁹ ꝛ poſt purgationē dieta ꝯria cā eſt oꝛdināda ꝛ tenēda. Et remeoꝛent̃ h aliq̄ cau̅. dicti in. c. de īpetigine: q: max⁹ ſunt cauſe iſti⁹ ꝛ illi⁹. vt dicit Aui. ¶ 7⁹. comedere res inſipidas ꝛ acetoſas imo ꝛ hūidas: in q̄b⁹ nō eſt velocitas putrefactiōis: iuuabit ſcabioſas. ¶ 8⁹.

q2 i psiq̃ ꝛ q̃nil' adest velocitas putrefactiõis ꝛ i lacte ꝛ in aliq̃b' piscib': iõ a scabiosis sunt dimit tẽdi. ¶ 9'. ẽ Aui. olera sup̃ corruptibilia nocẽt eis ꝛ sir' acetos' iuuat eos. ¶ 10'. scabiosi quãtũ pñt nõ se scalpãt q2 si fecerit õ pua scabie faciũt magnã. ¶ 11'. ẽ Ras. i li° diuisionũ. Quãto pl' scabies est hũidior tãto pl' indiget me² fortiori in desiccãdo. ¶ Curatio pticular3 scabiei quãtũ ad obuationẽ. 3ª. cañ. teneat regimẽ ꝛ dieta: sic est dcm̃ in c° de cãcro. Et vt cõpleat pm̃' cañ. ap parẽtib' signis san. ꝛ repl'onis ꝶ. flõia de media na vl' de basilica. si epar ẽ i aliq̃ pticipat ꝛ extrahat de san° bm mẽsurã ꝛ quãtitatẽ ꝛ corruptionẽ ei' ꝛ bm vires ifirmi. Et iux̃ tenorẽ. 2ª. cañ. digerat p°ma³ bm q2 oz. vñ si ma° ẽ cal'a vl' si est san° di gerat p°ma³ cũ orizacara ꝛ sir° de fumoterre cũ apozimate cicerũ rub. ꝛ folioꝝ borag̃. deĩn purget cũ tamarinõ dissolut3 in aq̃ casei q̃b' addat reub. dissolutũ in aq̃ enõ. ꝛ cũ cassiaꝶ ꝛ mirab. cit' q̃b' addat. 3. j. epithi' pluerizati. Nũc aũt seq̃ tur sir' de fumoterre q̃ ↄfortat sto^m ꝛ epar ꝛ aperit oppilatiões ꝛ morbos eu3 curat q̃ru3 ma³ st hu. adusti aut salsi sic est scabies ipetigo ꝑpigo lepra sahaphati. ℞. mirab. citrinorũ ꝛ heb. añ. 3. 20. flor borag̃ ꝛ buglosse. viol' absin' cuscute añ. 3. ß. liq̃r rab. mb. ru. añ. 3. ß. epithi' polip'. añ. 3. vij. pru. pas. mũd ab aril'. añ. lꝶ. ß. tamarĩd cas sieꝶ. mund. añ. 3. ij. bulliant in. 10. lꝶ. aq̃ vsq3 ad lꝶ. ij. addat succi fumiterre cocti ꝛ despumati. lꝶ. iij. mell' despumati. lꝶ. j. ꝶ sir'. ¶ Sir' ali' de fumoterre ad digerẽdum flã salsu3 ꝛ hu. adustos. ℞. fumiterre. M. j. polipodij q̃rq̃. 3. ij. zuc' q̃rq̃. 3. ace'. q̃rtar3. j. pru. damaq̃. 20. nũero epithi'. 3. j. ꝶ sir'. ¶ Deide purget ma³ adusta sic. ℞. florũ viol'. borag̃ buglosse polipod q̃rq̃ pas. ab aril' mund epithi'. añ. 3. ij. ¶ Si aũt est ex flãte salso purget cũ hac materia pbata. ℞. tamarind. 3. j. dissoluant in sero caprino solo vel in q̃ pus bullierint viol' ꝛ absin^m ꝛ polipo^m ꝛ colature addat reub. tẽpati in aq̃ enõ. 3. j. det de mane ꝛ ↄtinuet post. ij. dies. ¶ Ul' purget cũ istis pill' de fumoterre que valet in isto casu. ℞. cortiq̃ mirab. cit' heb. ido. ꝛ nigroꝝ. añ. 3. v. aloes epatici. 3. vij. scamonee. 3. iij. distẽperent cũ succo fumiterre ꝛ addant fumiterre ꝛ epithi'. añ. 3. iij. ꝶ. massa. ꝛ q̃n fuerit desiccata iterũ icorporet cũ dicto succo ꝛ ꝶ ter. dos est. 3. j. vel. 3. j. ꝛ. ß. dieb' iterpolatꝶ. nulla scabies audet manere corã eis. Ego ãt vtor istis pill' frequẽter per me approbat3 añ. 30. annos in li° vocabuloꝝ scriptis. ꝛ purgant flã salsum ꝛ valent oĩ speciei scabiei q̃ secure pñt sumi

semel in septimana sine molestia ꝛ sine digõne nisi in pma vice. ℞. aloen epatici cortiq̃ mirab. cit'. añ. 3. iiij. dragagã' ros. rub. diagredij. añ. 3. j. sene fumiterre agarici epi'. añ. 3. ß. ↄficiantur cũ succo fumiterre sicut supra frequẽter fuerũt pbate. Põt ẽt purgari ma³ cal'a ꝛ acuta pri' digesta cum diaprunis si scabies est sicca ꝛ cũ cartartico iperiali ꝛ cũ yerarufini. fflãti aũt salso ꝶ purgatio cũ heb. ꝛ diaturbit. Adusti autem hu. purgant cũ fumoterre polipodio agarico epithimo ꝛ lapid lazuli ꝛ foliculis sene ꝛ ellebo°. ni. bñ represso vt dicet in. c. de lepra deo preuio. ffacta g° flõia ꝛ purgata ma³ frequẽter ꝛ pauite dieta optima. Ponat paꝶ. in balneo trib' diebus ↄtinuis ꝛ q̃libet vice in exitu a balneo det ei rubee trocifcate vl' auree alexan' vel tiriace magne. 3. j. distẽpat3 cũ vino ꝛ sudet in lecto ꝛ post vescat bonis cibis sumpt3 ꝛ pparat3 cũ agresta ꝛ aceto ꝛ sicibus. Et vtat aq̃ acetosa ꝛ aq̃ end. ꝛ in dcõ balneo ponant acetosa malua fumusterre ꝛ lapaciũ acutũ cicla borago furfur minutis inscisa ꝛ silia. Si p ista nõ sanat ꝶ ꝶ vnguentũ qd valet in oĩ spẽ scabiei ad alteratiõnẽ cutis ꝛ desiccandã ꝛ mũdificãdã scabiẽ. ℞. radiq̃ affrodill' radiq̃ enule campane. añ. 3. iij. radiq̃. lapacij acuti. 3. ij. inuoluant in stupis madefact3 in aq̃. ꝛ coquant sub calino ꝛ pistent fortiter cũ axungia porcina. deide addat argẽti viui extincti. 3. j. viridis eri incorporati cũ argento viuo. 3. ß. oĩa diu icorpent in morta°. ꝛ ꝶ vnguẽtũ quo vngat in nocte. ꝛ in crastinũ intret balneũ herbaru supradictaꝝ. vel balneet in aq̃ sulfurea vel aluminosa si eas h3 in pmptu. Et si nõ ꝶ vt supra dictum est. Potest etiã vngi cũ isto vnguẽto. ℞. litargiri pulueriʒati gũmi dragag' vitrioli añ. partes eq̃les icorpent oĩa simul cũ aceto vi' ꝛ ponatur in vase vitreo bñ coopto ꝛ sepeliatur in loco hũoroso p. j. mẽsem ꝛ postea mittet epithimãdo. Est eni iuuati^m in vltio cũ pauca mordicatione. Mãlia aũt ex q̃b' fiãt epithiata vnguẽta ꝛ linitiões sunt ista bm Aui. Condiũ argentum viuũ extinctũ scoria argenti aristolog̃ sulfur sal alkali es vstũ sal armoniacũ lẽtes mirti se. harmel. i. cicute armoniacũ flos eri stercꝰ canis cucumer asinin' succꝰ boragĩs ꝛ fumiterre lapacij acut3 scabios enule cãpane ꝛ rafani ꝛ sicle ꝛ lilij yreos litargirũ cerusa calx abluta ellebor' tartarũ oleũ antiquũ fex olei axungia porci antiqua acetũ vini oleum de sinapi oleum lauri ꝛ oleu3 amigd dulciũ oleũ de nucib'. folia sic' ꝛ succ' eorũ balnea turmar3 ꝛ aq̃ malue butirũ oleu3 ros.

⁊ fisaminū cera. Ista vel aq̄ ex istis mixta ꝓut oꝫ expurgāt scabiē ab om̄i loco. Fiāt igit̄ vnguenta vel epithima vel lenitiões: ⁊ in crastinum intret balneum in quo sint enula campana fumus terre lapaciū acutum malua scobiosa acetosa sicla ⁊ sacculi farine lentiū ⁊ fabarū ⁊ ordei ⁊ furfur minutū: ⁊ cū istis fricet̄ corpus scabiosuꝫ et partes eius ꝑ totū tēpus ꝑ qd̄ in balneo ꝑmanserit. Deinde bene cooperiat̄ in lecto ⁊ sudet. Et post vngat̄ cum oleo ros. ⁊ viol. ⁊ oleo amigd. dulc. vel cū balsamo vero qd̄ melius est. Et dicta olea debēt misceri cū aceto vel vino malorū granatoꝝ. Ista eñ fienda sunt vt cutis ɔfortet̄: ⁊ ei⁹ mala cōplo remoueat̄ ⁊ rectificet̄. Si qs in latitudine sanitatis pruritū vel scabiolā habuerit si vrina est citrina vel alba: dic̄ Raſ sufficiunt ī cura eius balneatio ⁊ fricatio corpis cū sulfure et farina cicerū ⁊ baurach. ⁊ postea sudet in lecto ⁊ hoc fiat ter vel q̄ter. Et vescat̄ bonis cibis ɔditis cū agresta ⁊ aceto. ⁊ vtat̄ malis granatꝫ. ⁊ bibat vinū lumphatū cauēdo a reb⁹ hu. acutos generātibus ⁊ salsos ⁊ scabiē faciētib⁹ tūc eñ sig^m est ꝙ ex ꝑua ⁊ acuta vel salsa hūoꝝ portiōe ꝓcedit. iō pauce medicine sufficiūt ad salutē. Sequitur epithīa Raſ ad scabiē hūidā. ℞. argētiviui extincti litargiri sulfuris viui folioꝝ oleandri. i. baladre ɔdisi. añ. ʒ. j. incorꝑent̄ cū aceto ⁊ oleo ros. liniat̄ ⁊ post intret balneū. Istud est nimis forte: iō caue. ¶ Hoc vnguentū qd̄ sequit̄ vꝫ ad scabiē humidā ⁊ ad flā salsum. ℞. argētiviui extincti. ʒ. j. litargiri. ʒ. ij. plūbi vsti. ʒ. iij. olei rosaꝝ ⁊ aceti añ qd̄ suff. f. vnguentū addēdo vitrioli. ʒ. j. ⁊ ß. fiat vt. s. ¶ Si scabies sit inueterata ⁊ indurata maxie sicut de flāte salso. ℞. succi fumiterre ⁊ scabiose ⁊ lapacij acuti ⁊ enule campane succi absin⁹. añ. ʒ. j. ⁊ ß. picis nigre. ʒ. ij. olei nucis seq olei oliue añ. ʒ. j. ⁊ ß. decoquant̄ succi cū istis deinde colent̄. ⁊ addat̄ tartari. ʒ. j. nitri. ʒ. j. f. vnguentum ⁊ liniatur vt. s. Ego autem cuꝫ terrore pono in vnguentis arsenicum auripigmētum vitriolum ⁊ species elli ꝓpter mala exempla q̄ vidi accidere eis: qui cum his operabant̄. Unus eñ miles fecit vnguentum de istis nepoti suo tiníoso ⁊ apposuit capiti eius raso in nocte: ⁊ in crastino mortuus repertus est in lecto. Magister noster mag̃r Nicolaus colba habebat secuꝫ vnum baccalariū in medicia in ponte ortosij et erat aliqualiter scabiosus: cui quidē apothecarius ꝓp̄a auctē ex supradictis fecit vnguentū et postq̄ baccalari⁹ fuit punct⁹ credidit ardere ac si poneretur in igne; ⁊ nō potuit quiescere donec totum remotum fuerat lauando cum aqua tepida. Ergo: Felix quem faciūt aliena pericula cautum. Caue ergo a talibus ne incurras infamiaꝫ ⁊ vtere leuiorib⁹. Multa hic possemus dicere: sꝫ latius in libro vocabulorum fuerūt scripta. laus deo viuo ⁊c̄.

Declaratio in pruritu ⁊ scabie.

¶ Primo scias ꝙ ī pruritu ⁊ scabie mat̄ia ī p̄n⁰ nō est repcutiēda vt nō ledat mēbra interiora per suam retractionē. sed per flōmiā vel purgationem vl̄ per vrinā vel per sudorem est expellenda. Et nullū locale remedium nec euaporatio nec lenitio nec vnguentuꝫ resolutiuū per partem exteriorem est applicādū nisi ꝑus materia añs sufficienter fuerit eūata. ⁊ hec est maxima ꝓpo⁰ in medicina. vt vult G⁹. 3⁰ teg¹. trac. de cāis ⁊c̄. ¶ Scd̄o sciēdū: ꝙ sepe mutare camisiam ⁊ vestes ⁊ sepe lauare manus et mēbra tenere mūda ⁊ nitida: multū iuuat ad remouendū pruritum ⁊ scabieꝫ. Et silr̄ remouere pediculos ⁊ lendes ⁊ briādos de manibus ⁊ de toto corpore vbicūqꝫ fuerint. Silr̄ cauere a sup̄fluo cibo ⁊ potu: q2 ex hoc freq̄nter ḡnatur scabies: vt dicit Constan. in sua theorica. ¶ Tertio nota ꝙ si scabies abūdet superius a diafragmate fiat flōmia de cephalica. ⁊ si a diafragmate inferius fiat de basili⁹ q2 euacuat ꝑtes cephalica superiores: inferiores basilica. Sed si cupis ambas purgare medianā fac aperire. vñ v̄sus. Euacuat ꝑtes cephalica sup̄iores. Basilica v̄o inferiores: si cupis ambas simul purgare medianam fac aperire. ¶ Quarto sciēdū: ꝙ cibi cito corruptibiles vt lac ⁊ pisces recētes ⁊ aliqui fructus vt ꝑsica ⁊ silia ꝓpterea q2 hu. ab eis ḡnati cito corrumpunt̄: iō scabiosis sunt ꝓhibendi: sed q̇a acetum alterat malā qualitatē calidam ⁊ rep̄mit acutatē humoꝝ. Silr̄ ⁊ egresta ⁊ acetosa. Et q2 ista preseruāt a corruptione ⁊ putrefactione: iō ista ⁊ silia manifeste prurituí ⁊ scabiei certū prebent iuuamentū. ¶ Quinto intelligendū ꝙ lꝫ materia scabiei freq̄nter sic purgat̄: tñ ꝓpt̄ hoc scabies nō curat̄. ⁊ rō est q2 cutis ⁊ ꝑtes subcutanee sunt infecte. ita ꝙ q̇cq̇d ad ipas ꝑ nutrimēto venit ab illa mala cōplone corrūpit̄ ⁊ alterat̄. iō post dictas sufficiētes purgatiōes epithimata ⁊ vnguēta cuti supponēda sunt ⁊ balnea freq̄ntāda vt eius mala q̄litas ꝑ sua ɔ̄ria remoueat̄. ⁊ h̄ est sñia Raſ. ⁊ Aui. ¶ Sexto sciēduꝫ fm̄ Cōstā^m in. 4. sue theorice. ꝙ si hūor sit subtilis: pruritus ⁊ scabies q̄ inde fiūt sunt leues ⁊ cito salubres q2 cito materia resoluit̄ dūmō in bo

na teneat dieta. Et si talr humor e grossus scabies est diuturna quia non ita cito a natura resoluitur. Et dicit ibidem quod aliquando venit hoc partes ex defectu cutis quia debilis est in expellendo superfluitates quas natura ibi mittit vt mundificet membra interiora et in hoc cognoscit intellectus quantum iuuant balnea et fricationes et vnguenta in rarificando poros eius et in subtiliando humores sub cuti existentes vt in vaporem conuertantur et per poros exudantur. ¶ 7º scias quod a multis cibis super multe superfluitates generantur que expulse ad cutem sunt causa scabiei in apparentia: ideo appetet quantum prodest scabiosis moderata comestio et vini temperatus potus et confortatus digestiue: vt bonos generet hu. non crudos nec adustos nec corruptibiles. ¶ 8º scias quod scabies est morbus ex triplici genere morbi causatus compositus. nam ibi est mala complexio calida aut sicca alterans cutem et loca que sunt sub ea. taliter enim cutis est alterata quod posito quod ibi veniat bonus hu. ad nutriendum: ibi tamen conuertitur ad malas qualitates. et causat primo pruritum deinde scabiem. et sic est ibi morbus consimilis. Est etiam ibi morbus communis: quia solutio continuitatis: cum pars a parte in superficie sepetur et excorietur. patet ergo quod scabies est morbus compositus ex triplici genere morborum. ¶ 9º dubitatur scabies ex defectu cuius virtutis procedit? Dico quod ex defectu virtutis digestiue in epate et venis facientis malum san. acutum vel salsum et malam qualitatem habentem. et certe in hoc iuuat mala complexio epatis calida aut sicca simplex aut composita. Et in hoc cognoscit intellectus quare homines habentes epar calidum et siccum sunt pruriginosi: et habent scabiem siccam. Iuuat etiam ad hoc longus vsus rerum calidarum et siccarum: vt est sinapis. et eruca et species calidi vinum forte sine aqua mel et lac. Et in hoc comprehenditur quantum cibaria humida insipida temperata iuuent scabiosos scabie sicca. Et quantum iuuant res acetose vt est agresta succus arangie limonum et cetera. si sumantur cum viaticis supradictis. et sic patet quod scabies est nocumentum virtutis digestiue in epate et in venis. ¶ 10º dubitatur cui virtuti scabies magis nocet. Dico quod principaliter nocet virtuti animali sensitiue que sentit malam ipsius qualitatem ratione cuius fit pruritus. Et etiam scabies nocumentum virtutis assimilatiue non potentis assimilare nutriens cum nutrito. ¶ 11º scias quod scabies humida fit a flate salso quod fit salsum per admixtionem cole rubee. scabies autem sicca fit ab humoribus siccis vt est co. adusta per se vel mixta cum melancholia vel aliqua specie alicuius humoris. ¶ 12º. dubitatur quare in aliquibus post flobotomiam factam vt pruritus et scabies venit scabies vel illa que prius erat prius crescit et augmentatur. ¶ Prima causa est quia flobotomia si prius fit commouet humores et humorum commotorum aliqua pars ad cutis superficiem delegatur et auget scabies. ¶ Alia causa est quia per flobotomiam magis humorum quantitas peccantium expellitur que expulsa natura super residuum dominatur et illud exterius ad cutim expellit.

¶ Capitulum 36m. de malo mortuo.

Malum mortuum est quedam species scabiei grosse in coxis et cruribus et est aliquando humida et aliquando sicca et fit vt plurimum ex melancholia naturali adusta cum admixtione flatis salsi et adest cum eo nigredo et liuor. Et licet communiter secundum Constantinum in 4º sue theorice dicatur scabies fit de flate salso mixto cum san. colico. tamen ista species fit de grosso flate salso cui miscetur melancolia adusta. Et ideo quia ab hu. grossis fit tarde dissoluitur. ideo morbus cronicus vt plurimum iudicatur nisi cito succurratur. Est enim morbus cum pustulis et crustis magnis et turpibus et aridis vt plurimum. et aliquando humidis. secundum quod magis est magis vel minus sicca vel hu. et est cum pruritu.

Curatio mali mortui. ¶ In primis digeratur materia sic. ℞. thimi epithimi polipodij quercini flor. boragi. et buglosse passularum mund. ab arill. mirab. keb. et emblicorum ana. ℥.j. succi boragi. et scabiose ana. ℔. ß. mell. ros. ℔. j. et ß. fiat sirupus detur cum aqua ordei propter eparis calorem et ß. fiat sir. detur cum aq. ordei propter epar. cum aqua end. quod melius est. deinde purgetur cum pillulis de fumoterre dictis in c. de scabie. vel purgetur cum fumoterre et polipodio et agarico et epithimo et sene secundum quod oportet. et hoc fiat frequenter vel purgetur cum yeralogodion. deinde fiat minutio de venis que sunt iuxta cauillam pedis domesticam de vno pede et post fiat hoc lauamentum. ℞. absinthium et extremitates ebuli et sambuci et radicem yreos conquassatis bulliant in aqua et cum illa aqua lauentur coxe et crura. Et ex istis pistatis per noctem epithimentur et in crura. Et in mane cum eadem aqua perfecte lauentur coxe et crura et ab epithimate mundificentur. et hoc per 8. dies continuetur. Deinde fiat hoc vnguentum. ℞. sulfuris viui. ℥. ij. argenti viui extincti. ℥. j. viridis eris. ℥. ß. ceruse bene incorporatis cum oleo nucum vel cum oleo de se. lini. ℥. iij. axungie veteris porcine quantum sufficit. vnguentum sic. Prius teratur sulfur et viride eris. deinde incorporentur cum aliis et fiat vnguentum quo vngantur loca egra et teneat per totam noctem ligatis coxis et cruribus. cum benda linea inuersata: si non intrat balneum lauetur cum supradicta decoctione hoc reiterentur. et teneat regimen supra dictum in c. de scabie. quia malum mortuum species est scabiei. Et si fetorem timet sulfuris loco eius ponatur storax liquida et folia ficus. Et si amplior videtur sanguinis repletio. fiat minutio de basilica vtriusque brachij et iterum purgetur cum puluere diaturbith et agarico et epithimo cum decoctione polipodij et fumiterre et mirab. nigrorum. Et iterum fiat primum vnguentum quod dictum est in capitulo de scabie in quo intrant radices affrodillorum ni-

grox. ⁊ iterū R̷.ß vngᵐ qđ vꝫ in malo mortuo ⁊ in scabie. ℞.succi celidonie.lī.ß. axūgie porcie antiq̄ qrt̄.j.bulliant̄ sil' vsq; ad ꝯsumptiōeꝫ medietȝ suc' ⁊ tūc addat̄ argēti viui.ʒ.j.icorpent̄ in mortario ⁊ vngant̄ loca ifecta: ⁊ in crastinū lauet̄ cū dicta decoctiōe. Malū mortuū dr̄ q: q̄n mortificatione ⁊ colorē mortificatuꝫ in coxis ⁊ crurib' iducit ꝙ leuit̄ sic curat̄. Prio digesta mā cū sirᵒ de fumo terre dicto in.c. de scabie ⁊ purgato corpore cū epithimo polipođ ⁊ agarico ⁊ lapiđ lazuli ⁊ mirab. nigris R̷. flōia de venis pedū q̄ repiunt̄ int̄ minores duos digitos peduꝫ deide ꝯtinuet̄ lotio tibiaꝝ cū aq̄ decoctionis radicis yreos bn̄ cōquassate ⁊ bullite in aqua.

Declaratio in malo mortuo. Pᵒ sciēdū ꝙ iguina sunt emūctoria epatȝ vñ mali hūores salsi flātici nō tñ apti ad apa mittūt̄ ad iguia ⁊ ad ptes subiectas q: nā i ħ ē sollicita vt expellat malos hūores ⁊ supfluitates a mēbris pncipalib'. pᵒ ad eoruꝫ emūctoᵃ ⁊ alias supfluitates ad supficiē corpis expellit vt mēᵃ iteriora in q̄rū pmanēᵃ ⁊ ꝯsistēᵃ corp' hūanū pmanet ⁊ durat. Vñ cū mala exterius expellit̄ mēbra iteriora securiora manent. ¶ Isti eñ hu. supflui si fuerit subtiles ⁊ liq̄di facil'r sudore vl' fumo dissoluūt̄ ⁊ resoluūt̄. Et si fuerit g̃ssi nō pñt p sudorē nec isensibil'r cuti penetrre. imo i ea ⁊ sb ea remanētes scabiē ⁊ malū mortuū iducūt. Tal'.n.hu. int̄ carnē ⁊ cuti iclusus si fuerit pure col'ic' iduc̄ scabiē siccā ñ sanioſaꝫ cū pūctiōe ⁊ pruritu. flatic' āt hu. scabiē humidā ⁊ malū mortuū hūidū adducere ꝯsueuit. ¶ 2ᵒ itelligēdū ꝙ coxe ⁊ crura loca sūt carnosa neruosa ⁊ lōga a mēbrȝ pncipalib'. iō secure in eis vngᵃ fortia pñt applicari. ⁊ sunt in inferiori pte corpis. supfluitates leui' ad eas descēdūt. iō sunt tardiorȝ cure. ppt̄ ꝯtinuitatē flux' materiaꝝ ¶ Capl'm.37. de sahaphati.i. de pustul' rubeis ⁊ liuidis vl' alb circa nasum cū rubore toti' faciei.

Sta egriᵒ est de signis p̄cedentibus leprā ⁊ ipsam significantibus maxie q̄n venit cū iflatiōe faciei ⁊ raucedine vocis ⁊c̄.

Cause materiales sunt flā salsuꝫ aut hu. adusti. vt co. adusta aut mľia adusta quibus sang. cōmiscetur.

Signa egritudis đ se sc̄ maīfesta. Sig̃ cārū sūt ista q: si ē a flāte salso: adest latitudo pustulaꝝ ⁊ sentit̄ prurit' i facie ⁊ circa eas. ⁊ pustule sunt hūide ⁊ alñ exit ab eis hūiditas q̄ alñ ē al, alñ cinericia. si ē a cola pustule sunt acute tēdētes i altū ⁊ nō adest hūiditas: de q̄ sit curādū. Et adest citrinitas colorȝ in loᵒ ⁊ sētit̄ ardor ⁊ acuitas ⁊ ca' maxᵉ q̄n sūit spēs vl' res cal'as ⁊ acutas vl' vinū forte sine aq̄. si R̷ a mľia adusta adest liuiditas vl' fuscedo colorȝ terrestreitas ⁊ pu' prurit' ⁊ debil'. Et si aliq̄ pustularū rūpat̄ ⁊ violēt̄ cōpmat̄: virulēᵃ q̄ exit ē spissa ⁊ colorȝ cere. Si ē a sanᵉ adest rubeᵒ cū fuscedie circa pustulas ⁊ circa totā faciē. Et aliđ qđ exit de pustul' est sanᵉⁱ coloris. Et de ista egritudine tractat Aui. in.4.fen.4ᵃ.trac.3ᵒ ⁊ Guillermus de saliceto in sua cirurgia liᵒ pᵒ. ⁊ Guiᵒ.liᵒ.6.

Curatio tuberositatū rubeaꝝ i facie ⁊ circa nasuꝫ exñtiū. In pmis s̄m Aui. dimittat oē qđ hꝫ dulcedinē aut acuitatē aut salsedinē ⁊ sit ꝯtēt' ab isipido g̃nante humorē sanū i q̄ ñ ē mordicaᵒ. sꝫ hūectet corp' hūectatiōe eq̄li. Si g̃ fit a sanᵉ flōmet̄ pᵒ đ cephaᶜᵃ. deiñ de vena q̄ nutrit illđ mēᵐ sic̄ est vena frōtȝ: ⁊ vena q̄ ē p' aures. deiñ de vēis q̄ sc̄ sb mētone: ⁊ ponāt̄ vētose int̄ spatl'as cū scarificaᵒᶜ. Caueat penit' a cepis ⁊ alleis ⁊ sinapi ⁊ eruca ⁊ nasturᵒ ⁊ viᵒ nisi eēt acerbū cū mľta aq̄. capiat lactucas portulacas cū aceᵒ ⁊ comedat cucur. ⁊ i decocᵒᶜ istoꝝ ponat̄ acetū ⁊ agresta sine q̄buscūq; spēb' p̄ter ciminū ⁊ crocū. vtat̄ ordeato auenato iuuenē mutonē capiat ⁊ pullos gallinaꝝ aues cāpestres ⁊ sil'ia. ⁊ gubnent̄ ac si hrent obtalᵃᵐ de cā cal'a. P' ħ dic̄ aui. ꝙ ꝯpetit a sahaphati eūo hūoris col'ici ⁊ mľici ⁊ flātȝ salsi sic̄ fit cū decocᵒᶜ mirab. cū epitbio ⁊ aloes ⁊ scamōea. Et p' ista offerant̄ aliq̄ q̄ mūdificēt residuū maᵉ cū hūectaᵒᶜ vt ē aq̄ casei ⁊ fumitre hūide. ⁊ dic̄ Aui. ꝙ cura ⁊ regimē isti' ē silis cure ipetigis. ⁊ ꝓpt̄ea guiᵒ vtrūq; posuit i vno.c. ⁊ digerat̄ mā cū sirᵒ de fūo terre dcō i.c. de scabie ⁊ purget̄ sic ibi dcm̄ fuit. ¶ Vl' purget̄ sic s̄m Guill'ꝫ de saliᵒ. ℞. polipoᵈ scolopēdrie añ.ʒ.ij. ꝯq̄sset̄ polipoᵐ ⁊ bulliat cū pruīs ⁊ scolopēdria ⁊ i fine đcoctiōis pōat̄ epithi' ⁊ fumusterre. ⁊ p' colat̄aꝫ addat̄ mānegnate ʒ.j. i defectu cui' ponat̄ cassief̄.ʒ.j. ¶ Vl' pt purgari cū istis pill'. ℞. epithᵎ.ʒ.ij. sene fumiterre scamōee. añ.ʒ.j. ⁊ ß. reub.ʒ.j. mastiq̄.ʒ.j. R̷ pill'. cū sucᵒ polipodij doß ē.ʒ.j. ⁊ ß. vtat̄ ēt alñ epithimi pulueᵎ ⁊ isusi i sero capno.ʒ.iij. ⁊ vꝫ mľtū. postq̄ fuerit bn̄ purgat' ⁊ flōat' ⁊ dietat' R̷. tale vngᵐ. ℞. argēti viui extīcti cū saliua hois ieiuni iuuenis.ʒ.j. ⁊ ß. olei roß.ʒ.iiij. ceruse.ʒ.ß. cere noue.ʒ.ij. albuīs oui vni' liq̄f̄. cera cū oleo agitāᵒ ⁊ miscēdo ⁊ i fine icorpet̄ cera ⁊ aᵃ pl'uerizata ⁊ litargiri optīe pl'uerizati.ʒ.ß. ⁊ i fine addat̄ ⁊ icorpo-

ret argentū viuū ꝛ albumē oui. Pͦ infriationē ꝛ facies ꝑus iūcta sapōe sarracenico vel i defectu ei⁹ cū axūgia gallie ꝛ modico melle vngat̃ dicto vnguēto ꝛ teneat̃ ꝑ vnā horā. deinde lauet̃ cū aq̄ decoctiōis absin ꝛ fūiterre ꝛ polipodij. deīde repo nat̃ dictū vnguētū ꝯtinue. ℂ Uel ℞ tale vnguētū qḋ est alteratiuū ꝛ albificatiuū ſm Guillermū ℞ acetositat̃ cit vel limōis vel citrāguli. ʒ. iij. ceruse pulucrizate qḋ suff. ad ispissādū argēti viui extīcti. ʒ. ß. icorꝑent̃ omia sil' ß eīn vngm abstergit pustulas ꝛ ꝯsolidat dūmō fuerit pͦ ablute cū sapone vt pri⁹ dictū ē. ℂ Si āt ē a colla adusta nō indiget flōia ß mūdificet̃ san. cū epithīo scamoͦ ꝛ sero capno ꝛ polipoͦ ꝛ ℞ vētosatio inter spatulas ꝛ sub mētone. Et in oib⁹ istis īfectiōib⁹ ē sicut morfea lepra ipetigo serpigo scabies antiq̄ sahafati albaras malū mortuū ꝛ in vlcerib⁹ factis virtute malorū hūorū acutorū. Post vl'ia valēt mineralia ꝛ fuligīes eorū ꝛ iō valēt cathīmie argēti ꝛ auri thuris auripigmētū sulfur viuū ꝛ citrinū cerusa plūbū vstū ātimoniū vitriolū baurach fuligo camini ꝛ oris furni. Et vꝫ ēt acetū ꝛ succ⁹ limonū arāge ꝛ pomi cit'. ꝛ vꝫ oleū rof. ꝛ amigd. ꝛ nucū ꝛ florarū liqda ꝛ oleū de tartaro ꝛ lac ꝟginale ꝛ oleū vitellinū ꝛ succ⁹ affrodillorū ꝛ fumiterre. Ex istis vl' aliq̄b⁹ eorū pōt fieri vngm vl' epithīa aliqn̄ cū sapone aliqn̄ sine. Herbe cū quib⁹ fiūt lauatoria sūt balsamita radix enule ꝛ yreos lapaciū acutū cū toto borago fumiterre absinm scabiosa polipodiū. et ad cōponēdū vnguētū vꝫ oleū ꝺ serpētib⁹ ꝛ oleū de iunipo ꝛ oleū de tartaro ꝛ succ⁹ celidōie ꝛ cicle. ꝛ si cū istis misceat̃ vngm al. cāphoratū ꝛ aliqḋ ꝺ litargͦ nutrito ēēt meli⁹ ꝛ nō hēret tātū fetorem sic vnguēt̃ i qb⁹ ponūt̃ spēs sulfuris ꝛ auripig'. Lac ēt ꝟgiale vꝫ i isto cāu ꝛ linimētū factū ex succo cicer melle ꝛ dragagͦ. ℂ Medicamē Aui. ℞ litarg' scorie argēti aā. ʒ. j. amigd. amar adustarū rubee tīctorū aā. ʒ. iij. icorꝑent̃ cū aceto ꝛ oleo rosar. ꝛ ℞ aliud linētū. ℞ amigd. amarū lētiū cū toͦ gallarū virid. aā. ʒ. j. ꝛ ℞ ꝯterāt̃ cū aceto ꝛ ℞ epithia. ℂ Aliud vngm boͫ ℞ cāfore. ʒ. j. baurach. ʒ ij. farie cicer ru. ʒ. iiij. ꝯfice cū melle despumato ꝛ succo cepe ꝛ inungat̃ ꝑ. 9. dies ꝛ aliqn̄ suffūiget̃ facies cū decoc absin ꝛ cicle. Di ꝙ case⁹ cap. recēs infusus i aceͦ ꝑ noctē epithiat⁹ vꝫ. Ad idē argentū viuū extinctū ꝛ icorꝑatū cū oleo amigd. dul. vel amarar ꝛ cera vꝫ mlt̃. Recurre ad Aui. i. 4ª. 4'. ꝛ sili' Haly i liͦ regl. ꝑte. 2ª. i li. 4. c. 3ͦ. fac̄ mētionē de pustul' facici. Et dīc ꝙ pͦ mollieda sūt cū cera ꝛ oleo se. li'. vel cū musillagīe deide ℞ ß vngm. ℞ croci nit' sulfuris ꝯdisi ana. ꝑtes eq̄les

distēperent̃ cū aceto ꝛ cathaplasmet̃ facies. ꝛ qn̄ iste macule in facie sūt grosse poͨ meª acuta vt ē anacard⁹ ꝛ flos eri vel vngm qḋ ℞ cū aliis sublimato donec tota radix sit ꝯsūpta. ꝛ tūc curet̃ cū vnguēt̃ icarnatis ꝛ i ß ꝯcordat Auicen. ꝛ Ras ꝛ Guido aucte eorū § ß itelligit̃ qn̄ isti dolores et pustule sūt antiq̄. Et ista ēt facieda sūt i lepra ꝛ ante ista ponēde sūt sanguisuge i facie. Et Auic. dicit ꝙ in hūida incipiēte ℞ vnguētū ex reb⁹ stipticis exiccatis vt galle aduste ꝑdic balaustie cū aceͦ vi' ꝛ oleo rof. cū litargiͦ. Emplm factuꝫ ex radicib⁹ celidonie ꝛ alkāna ꝛ aristologi ꝛ corticib⁹ ḡnatorū ꝛ litargirio vꝫ. Haly dīc in loͦ alleͦ ꝙ iste adustiōes q̄ fiūt in facie curant̃ cū purgatiōe corꝑis cū epithīo ꝛ agarico ꝛ sene ꝛ mirab. keb. ꝛ polipo. Et potāda ē aq̄ caseꝯ cū isto pul. q̄ colerā deponit nigrā. ℞ mirob. kebulorū ꝛ indo. aā. ʒ. ij. pollipodij q̄rc̄ epithi aā. ʒ. v. sticad. arac'. ʒ. ij. agari'. ʒ. iiij. mallīq. ʒ. ß. fiat pul. dos. ē. ʒ. iij. cū media. li. aq̄ casci. Et sequit̃ ibidē corpore purgato yrūdines appone loco qn̄ oēs sang. su gent ab eo adustum. hec ille.

Declaratio in pustul' rubedie ex nea faciei.

ℂ Pͦ sciendū ꝙ ista egriͦ fiat ex san. grosso cui miscet̃ aliqn̄ flā salsū: aliqn̄ colla adusta. Qn̄ eīn isti hu. incipiūt calefieri ꝛ corrūpūt ipam ꝛ i eam nutritiōi mittunt̃ ad cuti corrūpūt ipam ꝛ i eam inducūt malā cōplxōnē. q2 isti hūores rōne adustiōis iguiūt̃ ꝛ iō cānt ardorē ꝛ pruritū. ꝛ appet i hyeme ꝑꝑ mortificationē caloris ꝛ spūūꝫ ꝑpt coartationē factā a frigore. ℂ 2ͦ. scias ꝙ apud aliqs vocat̃ gutta rof. ꝛ aliq̄ vocāt morfeā rubeam. ℂ 3ͦ nota ſm Aui. ꝙ i attrahēdo istā materiā marie qn̄ ē mlīca requirūt̃ meͤ q̄ attrahāt cū attractione forti: ꝛ iō in colica ponit̃ scamōea cū aliis medicis: ꝛ i sciatica ponit̃ esula ꝛ laureola. ꝛ i mlīca lapis lasuli ꝛ ellebor⁹ niger. ℂ 4ͦ. sciās ꝙ iste rubor intēsus i facie cū pustul' ē mltū difficil' cure ꝛ forte ipossibil' ꝙ facies reuertat̃ ad colorē ꝑstinū ꝛ posito ꝙ ille pustule violēter cū medicis remoueāt̃ tūc rube͗ magl intēdit̃ q2 cū illis medicis subtiliat̃ ꝛͨ magl appet sā. sub cuti subtiliata. ℂ 5ͦ nō ſm Ras ꝙ de ill' q̄ remouēt sahafati molles ē fricaͦ cū aceto ꝛ sale ꝛ vsnee viridi ꝛ multl vicib⁹ facta. ß eīn eas remouet ꝛ penit⁹ ꝺstruit. ß ille. ℂ 6ͦ. ſm Aui. ꝙ in sahafati sicc̄ cōpetit hūectatio corꝑis hūiditate eq̄li cū balneo freq̄nti nō tn̄ in eo diu moret̃. ꝛ euapaͦ sup vaporē aq̄ cal'e i dic cepe ꝛ olea ꝛ adipes ꝛ regimē hūectatiuū cū nutrimēto ꝛ aliis. ℂ 7ͦ nota vt dīc auctor ꝺ ꝑꝑetatib⁹ rerū ꝙ sup oia hmōi passiōes hūo

ris circūcutanei valere dr̄ fumiſterre in balneis ⁊ ſuffimigatiōib⁹ ⁊ apoſimatib⁹ ⁊ ſirupis potui enim dut⁹ ſcabiē ⁊ pruriginē ⁊ puſtulas mūdat ac hūores ſupfluos inter cutim ⁊ carnē deſiccat ⁊ ad lepram ſepe diſpoſitos iuuat. hec ille.

¶ Capitulum. 58. de morphea ⁊ de albaras.

m Orphea eſt pticularis cuꝫ de-fedatio ſine alia ei⁹ leſiōe ex defectu vtuꝫ aſſimulatiue in ea. Intelligēdum eſt ꝙ lꝫ autores antiq̄ nō ponāt niſi duas ſpēs. ſ. al. ⁊ nigrā. tn̄ tres ponēde ſt̄. ſ. due ſupdcē. ⁊ 3ª. de ſan͡c. de colā aūt nulla ſpēs ab autorib⁹ ponit̄ q: cū ei⁹ acuitate ⁊ penetratiōe ſub cute ſtare nō valens exteri⁹ penetrat ⁊ facit īpetiginē ⁊ ſerpiginē. aliī pruritū ⁊ ſcabiem ſm eius ſubtilitatem vel groſſitiem.

Cauſe morphee ſt̄ q̄dā p̄mitiue vt viſus cibor̄ flāticor̄ vl' mlicor̄ vel rerum adurētiū ſāguinē quātū ad rubeā. Cā ants pt eē error vtuꝫ digtie i ſto° ⁊ itelīis quē ſeqt̄ error vtuꝫ digtie i epa͡c. Nā error i p̄ª ⁊ 2ª digtiā fact⁹ in 3ª corrigi nō pt. Cā āt ꝯiūcta ⁊ imediata ē error vtuꝫ aſſilatiue i cute. Cā āt mālis morphee al. ē flā ſalſuꝫ. Cā morphee nigre eſt mlīa aduſta. ⁊ cā morphee rubee ē ſan. gſſus acut⁹ calid⁹ ſuperflue. P͡c due ſpēs ſt̄ famoſe. ⁊ 3ªm de ſan͡c freqnt̄ vidi. ſ qrtā quā aliq ponūt de co. nunꝙ vidi. eſt ēt albaras ſpēs ſubaltn̄a morphee. ⁊ dr̄ ſic apō arabes. ⁊ ē morphea al. vt lac vl' ē albaras nīa cuꝫ albifica° ſic i ſynonimis dr̄. ⁊ d̄ iſta dic̄ Aui. in fen. 4ª. 4ᵗ. trac. 2. Sic dr̄ia ē int̄ iſtā albaras albā verā ⁊ alias duas morpheas q: vtraq: morphea ē i cute ⁊ ſi aliqd pfundet̄ illō e modicū. ſꝫ albaras ē i cute ⁊ i carne vſqꝫ ad os: ⁊ ſic vr̄ ꝙ ſit lepra pticularis. Poſt h̄ dic̄ ibidē ꝙ dr̄ia ē iter morpheā al. ⁊ nigrā q: vna ē ex flāte. alia ex ml'a ⁊ dicit ꝙ cōpa° albaras nig̃ ad albaras albā nō ē tal' ſic ē morphee nigre ad morpheā albā: imo mltū differt in itētiōe: q: albaras nig̃ eſt illō qō noīat̄ ipetigo excoriatia: ⁊ eſt ſcabioſitas accn̄s a cuti aſpa ⁊ vehemēs. ⁊ fac̄ ſqmā ſic ſt̄ piſcium ſqme cū pruritu ⁊ iſta fit pp hūorē mlicū ibibēte cuti vl' ibibit̄ cuꝫ de illo hūore q̄ ppe cuti ē ibi tiōe fortiori ꝙ ſi ſolū iprimēt in colore ⁊ ē ſigm̄ p̄͡c lepre ⁊ ē cū malicia. ⁊ ſi ē antiq̄ nō recipit curationē. Et dicit Sera. ꝙ albaras ſubmergit̄ in pfundo: ⁊ ppt̄ h̄ pili naſcunt̄ albi. morphea vō nō mutat niſi colorē tn̄. Et morphea nig̃ eſt ex genē ipetigīs excoriatiue ⁊ iſta dr̄ albaras nig̃.

Signa in morphea al. appent magne macule albe in aliqb⁹ ptib⁹ corporis. ⁊ in morphea ni. maculis nigris corpus deturpat̄ ⁊ qn̄ laborāt vel ſudare vel caleſieri ex labore incipiūt: ſentiūt calorē ſubcutaneū cum quadā arſura ⁊ punctura. ⁊ aliqn̄ cum pruritu.

Judicia albaras albe mala ſūt q: pili naſcunt̄ albi. ¶ Scōm ſignū ē q: cuꝫ eſt mag̃ depſſa ꝙ in ptib⁹ circūſtātib⁹ ſanis ac ſi aliq̄s foſſa ibi eēt. Tertiū ſigm̄ ē: q: ſi leuit̄ pūgat̄ cū acu: exit hūiditas alba ⁊ nō ſan. ¶ Quartū ſigm̄ ē q: ſi loc⁹ fricet̄ cū panno aſpo: ⁊ non rubeſit: oīa iſta ſignt morpheā icurabilē. ⁊ ſunt p p°iudi° iſta. 4. ſig̃. ¶ Scōꝫ iudiciū in mor͡ca. ⁊ qn̄ in iſta māifeſta aſpitas appet in albaras ⁊ furfuriſia ab ea cadit p⁹ fricationē ſigt̄: ꝙ cū pctō vtuꝫ imitatiue ⁊ aſſilatiue adeſt mā aduſta: ex q̄ fit prurigo i loco cū aſpitate: ēt ſi cū aliq̄ detergat̄ lauato°: vl' vng° in. 2ª. vel 3ª die reuertit̄ cū ſqmis ⁊ furfurib⁹. Sig̃ morphee ni. ſt̄ macule nigre ſolūvt dcm̄ ē ſm ſig̃ albaras nigre ſm Aui. eſt excoria° ⁊ ſqmoſitas ⁊ teſtoſitas. ⁊ iſta nō ſt̄ in morphea nig̃ ſimplici. Et dic̄ Aui. ꝙ albaras q̄dā eſt aſpa ⁊ q̄dā lenis: ⁊ lenis in vtraqꝫ ſpē albe ē deterior: ⁊ lenis i vtraqꝫ ſpē nigre eſt melior. ⁊ illa q̄ mltuꝫ elongat̄ a colore corpis ē deterior. ⁊ illa q̄ parū elōgat̄: mīn⁹ mala eſt. Seqt̄ q̄ mag̃m locū occupat ē icurabil'. ⁊ illa q̄ puū locū occupat ē curabil'. Sr̄ iſta q̄ ꝯtinue creſcit ē curabil'. ⁊ q̄ ſtat mag̃ occupās loca ē incurabil'. Ultra h̄ iudicat̄ ꝙ mor͡ca āntiq̄ ē icurabil'. Ultimū iudiᵐ ē ꝙ morphea eſt egri° cronica ⁊ difficilis cure: iō aſpice qd pmittas in cura ei⁹.

Curatio mor͡ce ⁊ albaras. ¶ Pri°. in mor̄. alba rectificet̄ dieta cauēdo illa q̄ gn̄ant flā ⁊ vt ſunt fruct⁹ recētes ⁊ piſces ⁊ nīa coeſtio. ⁊ vitent̄ oīa q̄ ipediunt p̄mā ⁊ ſcdāꝫ ⁊ tertiā digtiaꝫ. Et i mor͡ca nig̃ caueāt̄ oīa ciba° mlica. p°g̃ intē° ſit i ꝯfortatiōe p͡c digtie ⁊ 2͡c comedē° ciba° bone ſube ⁊ facil' digōnis. ⁊ in tali quāti͡c ꝙ nō poſſet digerē. ⁊ nō comedat res ſupradcās. totalr̄ caueat ab eis ⁊ a carnib⁹ porcinis ⁊ bouis ⁊ piſcib⁹ ⁊ a lacte ⁊ a cibis factꝫ ex eo. ⁊ a carnib⁹ leporis ⁊ ceruis ⁊ a pāe azimo ⁊ miliato ⁊ a cepis ⁊ ab oīb⁹ herb̄ frīs ⁊ olerib⁹ earū. Pōt vti per°. feni° ſaluia borogī ⁊ yſo°. Et caueat a nīa replōne ⁊ comeſſatiōib⁹: in q̄b⁹ tēperantia ⁊ modeſtia vite ſuas pdiderūt hēnas. nā ſupfluo cibo ⁊ potu accept̄ p° digtia debilitat̄: ⁊ indigeſtū ad ſcōm mittit. ſcōa aūt errorē prime neqens corrigere. q: nō ē de directo ſuū officiuꝫ ad tertiā rē incōplete digeſtam mittit. ⁊ ſic ſeqt̄ error per omnes virtutes vſqꝫ ad aſſimilati-

n.i.Et si ista acq̄rerēt adustionē vel salsedinē cū
acuitate: faceret diūsas egritudies. Regāt͂ ḡ h̄z
Serap.cū cib calis ⁊ sicq̄ ⁊ cū. potib⁹ q̄ eis assi/
milent͂: q: cū eis rectificat͂ nutriēs qḋ vēit ad mē
b:ūvtat͂ bo⁹ pāe frumēti⁊ carnib⁹ vsualib⁹⁊ opti
mo vino odorifero albo ⁊ clareto ⁊ cibaria ꝯdiā
tur cū optis spēb⁹.⁊vtat͂ ouis sorbilib⁹ ⁊ boragi
nib⁹.⁊ stet i gau⁹⁊ leti⁹⁊ exercitet͂ an͂ prādiū⁊ p⁹
prādiū nō moueat͂ motu violēto:nec potet inter
prādiū⁊ cenā nisi magna cogēte siti. ¶ 2ª intē⁹
curatiua vtit͂ ad hūorē peccātē.vn̄ si i¹ sit maª flā
tica digerat͂ cū oṫielle sq̄l^c ⁹vel diure⁹ in quo pre
bulliāt ysop⁹⁊ calamētū ⁊ anisū:deīn cīet͂ aliqū
cū vōitu:q: a lōginq̄s attrahit ptibus.vel purget͂
freq̄nt͂ cū pul͂.diat͂bith⁊ aga⁹.¶ Et pp iuuenes
h̄.tal'sir⁹ad flā digerēdū.℞.oꝛig¹ calamē¹ mēta
stri ysopi dauci balsamite sansuci saluie betonice
an͂.m.j.trad. apij petro.fen¹ brusci spagi an͂.m.ß.
mēte absin¹an͂.ʒ.ij.ad ꝯfortādū digtiaꝫ fūi t͂re la
pacij acuti folioꝝ boragī.an͂.ʒ.j.sq̄lle q: diuidit ⁊
flā icidit fortit͂ sir͂ rafa¹gallica¹an͂.ʒ.ij. ani¹ carui
marat¹ an͂.ʒ.j.aceti al.lb.ß.mell͂.lb.ij.ß.sir⁹ ⁊ offe
rat͂ cū aq̄ ciceꝝ ⁊ ysō¹.¶ Deide purget͂ cū pul͂.di
aturbith facto i bolo ⁊ purget͂ sic.℞.turbith al.
⁊ gūosi ⁊ canelati mūd.int⁹⁊ ex⁊ pulue¹.ʒ.j.⁊ ß.
vl'mai⁹vl'mi⁹ h̄zvires pa.ʒʒ¹ virid. ʒ.j. ꝯbue ei⁹ q̄
suf͂.ß.bol⁹⁊ si fort͂ ē addat͂ esule.℈.ß.ß.ista. pur/
ga⁹sepe iteꝝ digō cū sir⁹ supdi⁹cui addat͂ p ꝯfor
tatiōe 2^c digtie spodiū spicana¹sād mus.se.end.
ana.ʒ. iij.rob.ʒ.ij.q̄ eñ vnā voluerit crōicā curare
egritudinē:oꝫ vt ꝯtiuet͂ me^c max^c q̄ cūant matiā
antē q̄ ē currēs ad matiā ꝯiūctā sic fōs ad riuuꝫ.
Jō ꝓuocād⁹ ē vomit⁹i hac passiōe p⁹ vsū ciborū
sbtiliātiū:vt ē rafanū gallicanū⁊ silia.⁊ post vsū
pisciū salitoꝝ in eadē mēsa.vel purget͂ cū geralo
godiō vl'cū theodoricō⁊ yera archigēis acuat͂ p
ut decꝫ.nā iste tres me^c h̄nt ꝓprietatē rectifican¹
istā egritudinē vl'purget͂ cū pill͂is de yerapig̃ ga
lieni acuata cū puluere colloq̄n^e. ⁊ si abhorret ye
ras:ꝓpinet͂ ifusio kebuloꝝ⁊ ind.cū suba epith¹.
Hoc medicamē ad modicū opiate vꝫ s̄m Sera.
℞.mirabolanoꝝ idoꝝ⁊ bellericoꝝ an͂.ʒ.x.passu/
laꝝ mūd.ab aril͂.ʒ.xx.mell͂.qd suf͂.ß.ad modū
opiate⁊ det͂ oi die.ʒ.iij.vꝫ i morphea alba cū die/
ta supradicta. Et ista ꝯtinuā⁹fricet͂ loc⁹al.morfe
atus a.q̄ pri⁹exiuit san.p'punctionē acus cū cepa
⁊ acetovel cū sinapivsualivl'cū folijs fic⁹ vel cuꝫ
corticib⁹ fic⁹:q: ista subtiliāt san.⁊ attrahunt ad
exteriora:Mat͂ialia aūt vnguētoꝝ epithiatuꝫ h̄
sūt:⁊valēt ad oēꝫ ifectionē cut͂ p⁹vl'ia:⁊ sūt folia
⁊ cortices ficus calx abluta sulfur viuum⁊ canc/
latū vitreolū auripigmētū viride eris lapaciū a/
cutū fum⁹ terre tartarū sal armoniacuꝫ litargi^{ri}
es vstū alumē cathimia auri⁊ argēti gētiana ra/
dix lilij aristologī.cucume.agrest͂ dragūtea iari⁹
fel terre vterq̄ ellebor⁹ san.lepoꝝ cātarides aloē
myrrha fuligo furni⁊ sinapis⁊ eruca succ⁹papa.
ruū.⁊ eufor^{bi}vipa pip ⁊ mel.ex istis p̄nt fieri vn
guēta olea epithiata.¶ Uel fac h̄ vnguētū. ℞.
tartari fulig̃ ori furni.an͂.ʒ.j.sulfuri viui sal'nit¹.
an͂.ʒ.ß.auripig¹ alūis sciti elli al.an͂.ʒ.ij.ß.pul͂.⁊ i
corpet͂ cū succo fūi terre addēdo vnguēti cit¹ qḋ
suf͂.⁊ ꝯsidera iª q̄ fuert͂ dc̄a i.c.de sahaphati.Jn
morf͂.ru.si hō sentit pūcturā arsurā ⁊ āgustiā p⁹
aliquē laborē⁊ loc⁹ morfeat⁹ē fusc⁹vel ru. vel ad
citrinitatē decliuis tūc est a san.acuto grosso vl'a
sanguine subtili colerico.tūc primo fiat flōia de
parte opposita.deinde de eadē parte.⁊ san. mun
dificet͂ cū cassiafi.⁊ tamarid.⁊ fūo terre ⁊ cū mi/
rab.cit¹ ⁊ ind.⁊ bell͂.purgata maª ⁊ retēta bona
dieta cauēdo cal'a ⁊ sic.⁊ san.adurentia seu igros
santia fiat tale vnguētū. ℞.auripig¹ q̄ntū vis i/
corpet͂ cuꝫ succo fumiterre ⁊ succo radicū lapa/
cij acuti fiāt trocisci.q̄ dissoluti cū succo vl'sir⁹ de
fumoterre liniat͂ loc⁹ vel loca:⁊ teneat͂ p totā no
ctē.in crastinū lauet͂ cū aq̄ cal'a.vel vngat͂ cū vn/
guēto citrio.⁊ i crastinū lauet͂ cū aq̄ furfuris in
isto etiā cāu⁊ in oi morfea vꝫ lac v̄giale:vꝫ etiam
positio vētosaꝝ i loc̄ morfeat͂ cū scarificatione⁊
post vngat͂ cū san.lepori tepido.¶ Deide cū isto
pul͂.aspgat͂.℞.thuri masti amidi litargi¹ sarco/
colle an͂.ʒ.ß.stet sic p.3.dies sine lotiōe.⁊ in.4.la/
uet͂ cū aq̄ cal'a vbi coctū sit furfur.⁊ in isto cāu si
lauent͂ cū aq̄ frigida:q: mortificat ⁊ igrossat ma
teriā.¶ Aliud ad idē linimentū.℞.succi absin¹
mell͂ an͂.bulliāt sil͂.⁊ inde liniat͂ loc⁹ ⁊ supspgat͂
de pul͂.supradicto.Nā san.leporis freq̄nter inti/
ctus soluit oēꝫ morfeā.⁊ pul͂.supradict⁹ dissoluit
san.grossū⁊ parat ipm resolōni⁊ ꝯfortat locum
Jdē fac͂ succ⁹spatule fetide⁊ ista debēt fieri post
vl'ia.⁊ nō an͂ . ¶ Cura⁹ albaras ⁊ morfee nigre
in istis q: difficilioris sūt curatiōis:⁊ maª coruꝫ
magis ē radicata ⁊ aliqū adusta ⁊ aliqū multuꝫ
infecta ⁊ alt͂ata cōpetūt me^c fortiores.Po^g post
vsū oṫiell'sq̄llitici ꝓuocet͂vomit⁹ p⁹ cōestionē ra
fani ⁊ pisciū salitoꝝ.Nā vomit⁹ a lōginq̄s ptib⁹
attrahit⁊ purgat mirabilit͂ an͂cedētē materiā.Et
post purget͂ cū yera archigenis ⁊ geralogod. q:
iste yere rectificāt hāc egritudinem s̄m Serap.⁊
admistrent͂ cū aq̄ end.⁊ epithi¹⁊ pasß.⁊ polipo.
Uel q: ista attrahunt hu .corruptos ⁊ adustos.
purgetur cum pill͂, fetid. vel purgetur sicut fuit

dictū in caº de ipetigie. ¶ Guillꝰ de saliceto in
morꝭ nigra dicit ꝙ fricet locꝰ cū cepa ⁊ oximelle
sqllitico. Et iubet fieri h̄ eplꝫ. ℞. cātaridaꝝ. ʒ. j.
pistent ⁊ icorpent cū fermēto. ℥. j. ⁊ cū acº fortis
simo sup locū ponat morphcatū ⁊ dimittat per
vnā horā: ita ꝙ locꝰ vesiccet ⁊ pꝰ sanet cū vngueº
al. ⁊ vngº de litargiº. ⁊ vꝫ in albaras ⁊ ipetigie.
¶ Et post vtat h̄ medicaᵉ. ℞. cinamoⁱ spice car
pobalsaⁱ azaⁱ croci foliꝗ calamēti fluuialis. i. bal/
samite p̄lpe colloqnᵉ añ. ʒ. j. aloes. ʒ. iß. fiat ad mo
dū opiate cū melle ⁊ aceto ⁊ det. ʒ. j. cū aq̄ cal'a.
Et vꝫ ēt oleū tartari ⁊ lac ṽginale. Et vꝫ vngᵐ
qδ ponit in lilio in. c. de tinea. ¶ Recapitulaº
morphee al. Cura stat in vomitu ⁊ abstineᵃ ab
hūectatis ⁊ flā gn̄antibꝰ ⁊ sudare i balneo vl' stu
pha. ⁊ vti zuccº roꝭ. in aq̄ parū masticꝭ ⁊ thurꝭ cō/
ponat vt stoᵐ ⁊ epar roborēt ⁊ ōfendāt. Et stat
cura in dieta supradcā ⁊ purgatiōe freq̄nti cū
turbith. ⁊ pulpa colloqnᵉ ⁊ in suppōne vnguēto
rū ⁊ epithiatū fortiū supradictoꝝ. In nigᵃ āt cō/
fert freq̄ns eūo hu. mlᵉci marᵉ cū epithiº ⁊ lapi/
de lazulⁱ. vl' purget cū pul. dcō in caº 36º. de saba
phati. Et epithiet sic. ℞. se. eruce pipis ni. bau/
rach. añ. ʒ. j. distēpent cū sucº fumiterre vl' cū mel
le ⁊ epithiet. Et si ista nō valēt epithiet cū arseº
citriº pluerizato ⁊ cū se. laureole distēpatꝭ cū mel
le addēº stafizagriā. Ista ē Raꝭ. caro arietꝭ adu/
sta ⁊ linita ⁊ fricata vꝫ morꝭ. Aui. in 2º cañ. caº
de carne. Cācer fluuial' adustꝰ ponit in medicis
morꝭ. Folia cipssi delēt morpheā. Aui. in 2º ari/
stoᵃ ro. facit bonū colorē ⁊ confert morꝭ. vbi. s̄.
Aq̄ sulfurea est bona ei ⁊ albaras, ibidē. Cinis
alliꝗ cū melle linitꝰ sup morpheā vꝫ. vbi. s̄. Altea
⁊ semē eiꝰ qδ ē fortiꝰ cū aceº trita ⁊ pꝰ sedē in so/
le vꝫ. Aui. ibidē: ⁊ h̄ vngᵐ vꝫ in morꝭ. ⁊ albara. ⁊
in ipetigᵉ. purgata mā sufficient ⁊ p̄supposita
bona dieta. ita ꝙ sumat semel in septiaᵃ media.
R. aq̄ casei cū. iij. ʒ. epithiⁱ. ℞. tartaⁱ fuligꝭ. orꝭ fur
ni añ. ℥. j. sal. nitⁱ sulꝭ. añ. ℥. ß. auripigⁱ aluis scissi
elli. al. añ. ʒ. ij. oīa ista pulucrizata incorporent
cū sucº fumiterre ⁊ lapaciꝗ acuti. fiat vngᵐ medio/
criter liqdū. ⁊ vꝫ vt. s̄. ¶ Seqtur caᵐ de lepra.
¶ Capitulum. 39. de lepra.

l **Epra** ē morbꝰ corrūpēs cōpl'oēꝫ ⁊ formā ⁊ figurā mēbroꝝ
puenīēs ex mlta aspsiōe col'e ni. cor/
rupte ad totū corpꝰ. Istā diffinitionē
ponit Aui. iplicite. i 3ᵃ. 4ⁱ. t̄c. 5º. c. j. Vl' dico ꝙ ē
morbꝰ turpis ōtagiosus ex ml'ia corrupta spsa p
totū corpꝰ. aᵉ aūt nō. qꝛ multi morbi st̄ turpes in
qbꝰ triplex genꝰ morbi inenit: vt ydropiꝭ ⁊ apaᵃ
Aliꝗ st̄ ōtagiosi. vt scabies. n̄ tn̄ sic lepra. Scias:
ꝙ lepra gn̄at a supflua ml'ia in corᵉ gn̄ata. dicit
Serap. Qn̄ eīm nā nō gn̄at nisi paꝝ hu. ml'ici ⁊
cibi sūpti ad h̄ iuuāt: vtputa ex eis gn̄et ml'ia ⁊
splen bn̄ mūdificat san. attrahēdo ad se illδ qδ
ē supfluū ml'ie. tūc δ ista ml'ia mā nō p̄t i corᵉ tā
tū aggregari ꝙ ide morⁱ gn̄ent. Et qn̄ iste cāe n̄
assūt h̄ ōīe: tūc ista supflua ml'ia i corpe mltipli
cat ⁊ in venis. s. ex dispōne epatꝭ multā gn̄antis
ml'iā mltitudīe ciboꝝ ml'icoꝝ ex q̄bꝰ gn̄at sang.
grossus ml'icꝰ feculentꝰ ⁊ debilitaº splenis nō p/
fecte mūdificantꝭ san. q̄ iturꝰ est p venas vt totū
nutriat corpꝰ. Ista igit ml'ica supfluitas fac san.
q̄ ē i venis hēditarie ōsimudinē ⁊ corruptionē ⁊
aliū expulsiua venaꝝ est fortꝭ ⁊ expellit istū san.
grossū ml'icū p orificia venaꝝ. ⁊ tūc fiūt emorꝭ.
⁊ hō excusat a lepra ⁊ egribꝰ ifectiōis. Et si ista
virtꝰ nō sit ita fortꝭ: tūc expellit ad aliqδ mēbrū.
Et si ista ml'ia figat in aliq̄ mēº ita ꝙ eis resolº
sit difficil' aut iposibil' tūc in illo mēº gn̄at apa
ml'icū. ⁊ vocat sclirosꝭ aut cācer. Et si n̄ ē ita spis
sa ⁊ sit dissolubil': facit aliq̄s egritudīes. vt sunt
vlcera ipetigines aut morꝭ. ni. fm mixtionē alte
rius hūorꝭ. Et si ista ml'ia mittat ad aliqδ mēᵐ
siue minerā ⁊ ibi ōculcet ⁊ nō euentet vt putrescꝭ
facit q̄rtanaꝫ. Et si ista supflua ml'ia mutat ad
totū corpꝰ ⁊ virtꝰ digestiua ibi deficit vt nō pos/
sit ipsaꝫ in subaꝫ mēbri ōuertere ⁊ nō putrescꝭ fa
cit leprā. In istis dictꝭ ōcordat Gordoꝰ cū Aui.

Cause lepre q̄uis p supradcā possemus
h̄re cās lepre. tn̄ pp iuuenes p q̄rū
grā iceptꝰ ē liber iste ad laudē dei: dicamꝰ ꝙ cāe
lepre q̄dā sunt p̄mitiue: q̄dā ān̄tes: ⁊ aᵉ ōiuncte.
Cāe p̄mitiue sunt corrupº aeris sic est i aere pe/
stilētiali in appatꝭ. aut in ₚticipatione ⁊ fabula
tiōe cū leprosis. qꝛ aer ispiratꝰ ⁊ respiratꝰ ab eis
corruptꝰ ⁊ ifectꝰ corrūpit aerē circunstantē ⁊ sic
ifi̇cit illū q̄ eū sepe attrahit. qꝛ morbꝰ ē inuadens
scꝫ alios. vt dicit Aui. ¶ Alia cā p̄mitiua p̄t esse
ōcubitꝰ cū leprosa. vel cū muliere cū q̄ de primo
ōcubuit leprosus semīe leprosi adhuc in mrice
manēte. Alie cāe ab extrīseco aduenīētes p̄nt eē
accn̄tia aīe. ira tristitia timor ⁊ pusillanimitas
si multū tp̄e durauerit: pficiūt ml'icū hūorē. 6º.
ampħ. amº. 25º. Sil'r longa ōtinuaº ciboꝝ ml'i/
coꝝ vt sunt legumina antiquus caseꝰ ⁊ carnes ca
praꝝ ⁊ vrsoꝝ vulpiū ⁊ asinoꝝ vl' vsus carniū por
ci leprosi h̄ntis carnes glādulosas. ⁊ vsus carniū
salitaꝝ ⁊ pisciū salitꝭ. ⁊ comedere lac ⁊ pisces in
eadē mensa. ōtinuādo. ¶ Cāe ān̄tes lepre sunt
nimia calitas epatis adurens vl' igrossans san.

ꝛ faciēs ipm ꝯuerti ad naturā mľie. ꝛ silr mlti-
plica⁹ mľie in epate ꝛ in venis: siue illa fit ꝑ viaȝ
gñatiōis vel ꝑ viā adustiōis a cōplōne calida ꝛc̄.
¶ Cāe ꝯiūcte sūt: vt q: fili⁹ leprosi vel leprose ꝛ
nutrit⁹ a lacte leprose. q: ista egri⁹ est hereditaª.
Aª cā ꝯiūcta ꝛ īmediaª ē mľia mľta corrupta ad
corpis supficiē missa. Alia cā ꝯiūcta ꝛ īmediata
est error assiľatiue ṽtutis in carne seqñs errorē
digtie in epate ꝛ in venis. q: fm Aui. cā lepre effi
ciens antiqor est malicia cōplōnis epaṫ ad de-
clinādū valde ad caľitatē ꝛ siccitatē. qm̄ adurit
san. ꝛ in maliciā ꝯuertit ꝗuis lepra sit morb⁹ fri
gid⁹: vt dic̄ Aui. Et cā mālis īmediata est mľia.

Signa lepre incipiēṫ ponūṫ ab Aui. sic
Qñ lepra incipit: colʳ faciei inci-
pit fieri rube⁹ fuscus tendēs ad nigredinē. ꝛ ap-
ꝑet in ocľis obfusca⁹ ad rubedinē decliuis. ꝛ ad-
est aliq̄lis strictura. ꝛ anhelit⁹ ꝛ vox incipit fieri
rauca ꝑpṫ nocuᵐ qđ ē in pulmōe. Pria em̄ gña⁹
lepre est in viscerib⁹. vt dic̄ Aui. iō pˡmo lediṫ et
cāna ei⁹ ꝛ anhelit⁹ stringiṫ ꝛ vox a͞ncedit ꝛ adest
freq̄ns anhelit⁹ ꝑpṫ fumū ascēdētē ad mīrigas
ceˡ. ꝛ tūc loquiṫ: ac si loquereṫ cū naso. ꝛ capilli
ꝗcillāṫ ꝛ ꝑui fiūt ꝛ subtiles. q: nutrimētū coꝝ
est ineptū: vt inde pili augmētēṫ ꝛ vene appent
in facie ꝛ in pectore. ꝛ odor sudoris: ꝛ anhelit⁹ ē
horribilis ꝛ fetēs ꝛ assunt mores mľici mali ꝛ do
losi ꝛ sōnia terribilia ꝛ multū in sōno ꝗuanṫ. ita
ꝙ videnṫ suffocari: nisi excitenṫ: ac si haberēt in
cubū ꝛ ħ ꝓpter stricturā mēbroꝝ anhelit⁹ ꝛ cor
dis. deinde oculi fiūt rotūdi. ꝛ pili supcilioꝝ ca-
dūt ꝛ findunṫ vngues ꝛ color denigraṫ ꝛ diffi-
cultas ꝛ ꝯstrictio anhelitus crescit vsqȝ ad fineȝ
raucitatis. ꝛ facies fetida ꝛ horribilis ꝛ forma
corrūpiṫ ꝛ nares stringunṫ. vt dic̄ Ga. ij. đ mor⁹
. c. 6. sic silr ꝯtingit ex lepra ꝛ ptisi. In lepros em̄
nasus dilataṫ: anhelit⁹ grossus efficiṫ: aures sub-
tilianṫ ꝛ fiūt q̄si aialis illius qđ vocaṫ saton. i. ta
pus. ħ ille. Labia ingssanṫ ꝛ denigranṫ ꝛ corro-
diṫ aliꝰ cartilago nasi: aliꝰ cadit nasus ꝛ corrum-
pūṫ extremitates ꝛ alia mēª. ꝛ currit inde vir⁹ et
sanies. et pulsus ē debilis ꝑꝑ debilitatē ṽtuṫ. et
q: egri⁹ est fria. dic̄ Aui. ꝙ fiūt aliꝰ pustule ꝛ tu-
berositates magne i facie ꝛ circa nasū. ꝛ lep⁹ na
si corrodiṫ. vñ lepra ħȝ Guiđ. dr̄ a lepore narꝛ. q̄a
ibi p⁹ appet: ꝛ p⁹ corrūpiṫ. Si ꝗvis expiri de aliq̄
vtꝝ sit leprosus. respice ad sig̃ supradcā q̄b⁹ rep
tis leprosus iudicaṫ. 2° fac flōiaȝ cū magno fo-
ramie. et si leprosus ē san. hȝ colorē tēcū ꝛ ē gnu
losus ꝛ cito ꝯdēsaṫ et in lauaṫa appent q̄dā pret
carnee: sicꝰ pars vene aut nerui. et aliꝰ gnula ter-

rea. Et si ille san. in aq̄ lot⁹ passeṫ ꝑ pannū ꝛ co-
leṫ in fricādo repiunṫ in fundo gña ad modū a-
rene. iudica ipm leprosuȝ alijs signis vnuoq̄ pn̄
tib⁹. ¶ 2° stet erect⁹ ocľis clausis ꝛ pūgaṫ leuiṫ
cū acu i calcaneo vľ plāta pedis: dū sedet ꝛ si ne-
scit ponere digitū in loco vbi tact⁹ fuerit signū ē
lepre: q: caro ē insensibilis. ¶ 3° trahanṫ aliq̄ pi
li a capite euellēdo si frustū carnis exit cū radi-
ce capilloꝝ: leprosus iudicaṫ. q: caro leprosa faci
liter sepaṫ ab aª carne sine resistēª. ¶ 4°. silr pt
fieri a pilis supcilioꝝ. ꝛ silē ē iudiciū. ¶ 5° fac ip
suȝ psalle. et si rauce psallit: ac si vox exiret ꝑ na-
res. et si vox ē i locutiōe rauca et catulia siue rau
cedie p̄cedēte: male ꝓ eo. ¶ 6° expolieṫ et si i cor
appet morfea et albaras cū corrosiōe et sq̄mis
vľ furfurib⁹ vľ appēt i eo tuberositates gnulose:
male ꝓ eo. ¶ 7° si san. ei⁹ ponaṫ in aq̄ clarisiª et
supnatauerit: male ꝓ eo. ¶ 8°. si vria appet di-
scolorata et tenuis: male ꝓ eo cū alijs signis. q:
sigᵐ ē mľie supflue. Qñ appēt scissure in supcili
is et pedib⁹ et māib⁹ tūc iā est claꝝ. q: mēª non
pn̄t bñ et eq̄lr nutriri. q: nutrimētū nō ē bñ vni-
bile. nec bñ pt mēbrꝭ assiľari ꝑpṫ ei⁹ malā subam
et q̄litatē. et sic fit error in ṽtute assiľatia inuētc
ꝯ°c fria et sicca mē'et nutrimēti. Et qñ musculi q̄
sunt inṫ pollicē et indicē man⁹ sūt deuastati: est
malū signū cū alijs p̄cedētib⁹. ¶ Et ē ħ sciēdū:
ꝙ. 4. sūt spēs lepre q̄ ab autorib⁹ meᶜ ponūṫ fm
ꝙ mľia faciēs leprā ab aliq̄ ex. 4. hu. generatur.
¶ Nā si gñeṫ ex san. vocaṫ alopicia: q̄ sic deriuaṫ
vt dic̄ autor đ ꝓpetatib⁹ reꝝ a pelogē grēᶜ qđ idē
est qđ vulpis laᶜ. cui⁹ ꝓpetas ē ꝑpṫ calefactionē
san. in epate estiuo tpe depilari. sic patiēs istam
spēm a supcilijs et alijs pilis corpis ꝑuus ē et
ꝯsueuit depilari ꝛ expoliaˡ. Et sig̃ isti⁹ sūt q: colʳ
faciei tēdit ad rubedinē obscurā et supciª ex to⁹
depilāṫ et facies ē sbrumida et bothores mľti et
vlcerosi cū virulēª. ocľi sṫ rubei et palpebᶜ inmisā
tur et leuiṫ exit sā. a naso et odor gnis et fetid⁹ i
to⁹ corᶜ. ocľi sūt inflāmati et rubei. Et aliꝰ ab isṫ
pustulꝰ faciei exit sā. cū sanie. ¶ Leonina āt ṫ ex
colā et i isto ocľi fiūt rotūdi eminētes et scītillā
tes et mľtū mobiles cū eminēª venaꝝ et nariū ꝯ-
cilitaᶜ. et adest maior raucēª. colʳ ṽgit ad citrini-
tatē obscurā. ꝛ adest pūctura et mordica⁹ i facie
et pēpebrꝭ et ē velox ad irā. vria tēdit ad citritatē
et tenuitatē: et cutꝭ exaspaṫ et rūpiṫ. et mľte fiūt i
eo ipetigies et ꝑpigies. et fit leuiṫ iratus vt leo.
¶ Tiria āt fit a flāte. ꝛ deriuaṫ a tiro ꝑpēte. q: si
cut ꝑpēs faciľr i ṽe dimittit spoliū et ē sq̄mosus
sic iste faciľr in supficie tenet colʳ albū ad nigre-

dinē declinē. facies est subtumida cū tuberositatib⁹ mollib⁹ ꝛ cutis dealbat᷑. ꝛ morphea alba in eis inueni᷑. ꝛ nares obturant᷑: vrina appet alba ꝛ spissa. ꝛ vox rauca effici᷑. ¶ Elefan⁹ fit a m̄lia: ꝛ vocat᷑ elefan⁹: q2 sic elefas maior ē ceteris aīantib⁹ sic ista spēs ē maior ꝛ freq̄ntior ꝛ difficilioris cure int᷑ alias spēs ī ista oculi fiūt rotūdi. ꝛ nares anguste ꝛ palpebre corrugate ꝛ facies tēdit ad nigredinē ꝯturbatā: ꝛ in friate aeris effici᷑ co'r faciei liuid⁹. vgēs ad nigredinē ꝛ m̄lte nodositates ꝛ tuberositates ꝑue ꝛ dure ī toto cor͛ appēt. ꝛ īsensibilitas calcanei ꝛ aliaꝝ ꝑtiuꝫ. sīr mores fiūt m̄lici. ꝛ fit stupid⁹ ꝛ vrina tenuis ꝛ remissa. Intellige h̄ ꝙ lꝫ oīs lepra gn̄et᷑ a m̄lia. q2 ei⁹ cā ē m̄āl' ꝛ ꝯiuncta cū sua mala ꝯ°e fria. ꝛ sicca. ꝛ fm̄ h̄ nō deberet eē nisi vna spēs. tamē ꝯsiderā° cās añtes a qb⁹ ista ma^a m̄lica pōt gn̄ari. q2 qlibet 4. hūoꝝ ꝑt aduri ꝛ ꝯuerti in m̄liaꝫ. ꝛ sic fiūt supradicte. 4. spēs cū suis signis: sic ēt cōtingit in qrta^a fm̄ ꝙ m̄lia q̄ est cā ei⁹ ab vno vel ab alio gn̄at᷑ hūore. Vn̄ lepra fm̄ Papiā d2 aspitas cutis cū prurituꝛ squamis. cui color nec in nigredinem vertitur nec in alborem nec in ruborem.

Iudicia ī lepra. ¶ Pri° iudicat Aui. sic. Lepra q̄ ē debil᷑ difficil' ē curatiōis. ¶ 2° de curatiōe fortis lepre nō ē spes. ¶ 3°. lepra īcipiens ē susceptibilior cure. ¶ 4°. lepra ꝯfirmata ē magis īobediēs curatiōi. ¶ 5°. lepra fcā a m̄lia q̄ fit a co. ē magis feda ꝛ pluris nocumēti ꝛ difficilioꝝ acciñ^m ꝛ vehemēti⁹ adurēs ꝛ vlcerās. sꝫ ē susceptibilior curatiōis. ¶ 6°. fcā a fece san. ē saluior ꝛ qetior ꝛ nō vlcerat᷑. itell'r tñ si ista fex sāguis nō adurat᷑. ¶ 7°. i^a q̄ fit a m̄'ia adusta ē sic i^a q̄ fit a co. ꝛ h̄ ē tardi⁹ suscipiēs curā. Aui. oia ista dic̄ ī 3^a. 4^i. tc. 3°. ¶ 8°. h̄ egri° ñ cessat corrūpe cōplōnē mēbroꝝ ꝑ q̄litatē ꝯtriam cōplōni ꝯueniēti vite. s. calitati ꝛ hūiditati donec ꝑueniat ad mē^a ꝑncipa^a. ꝛ illic iterfic̄. Hic cognoscis quātū res calē ꝛ hūide ꝑficiāt leproſ. ¶ 9°. dicam⁹ ꝙ lepra ꝯfirmata cū māifesta corruptiōe formeꝛ figureꝛ raucedīe nunꝙ̄ ī eternū curabit̄ sꝫ bñ possum⁹ vitā ꝑlongare ꝛ possum⁹ materiā diminuere m̄'icā: ne inuadat cor ꝛ mē^a ꝑncipa^a cū medicis ꝛ mō viuēdi. ¶ 10°. dic̄ Serap. oēs spēs lepre absoluteꝛ in īceptione gn̄ationis sue suscipiūt curationē. ꝛ qñ ꝯfirmat᷑ ꝛ figit᷑ nō spatur ei cura°. Io. serap. in 5°. li° sui breuiarij.

Curatio Pri° aliq̄ cañ. gn̄ales sīt ꝑmittēdi. ¶ Prim⁹. postꝙ̄ lepra est ꝯfirmata: qd̄ scit᷑ ex corruptiōe formeꝛ figure nō m̄ltū cōpetit flōia a magnis venis nec fortis me^a laxatia: q2 ma^a iā ē ex venas. ꝛ ē in mēbris ībibita ꝛ nō pōt reuocari. Pn̄t ista cōpetē rōne añtis ma^e. si lepra ē de san^e quātū ad flōiaꝫ vl' ab alijs hu. quātū ad farmaciā. ¶ 2⁹ cañ. est Aui. ꝛ Ser. ꝛ oiuꝫ alioꝝ ꝑn^m curōnis lep ī freq̄nti eūone ma^e cū digōne cōpetenti tali hu. ¶ 3⁹. posito ꝙ ibi sit san. ꝑl'im⁹ corrupt⁹: oꝫ vt fi flōia vltia ꝛ si nō ꝑt aliūde saltez fi ex māib⁹. ꝛ si nō vi ꝙ ibi sit ꝑl'im⁹ san. nō fi flōia. q2 si fi flōia ex magnis venis ibi lepra pl⁹ nocet ꝙ̄ iuuat Iste cañ. ē formalit Aui. vbi. s. ¶ 4⁹. flōia. ex duab⁹ guidegi apō raucedinē voc̄ ꝯfert valde: max̄ qñ suffoca° timet᷑. ¶ 5⁹. medi^e fortes: max̄ in qb⁹ itrat ellꝰus a ꝑn°. nō sīt mīstrāde. q2 ma^a nō ē obediēs. sed ille alie me^e leuiores ꝑus purgātes m̄'iaꝫ adustā sīt ꝙ̄ꝑl'imū freq̄ntāde. ¶ 6⁹. q̄ voluerit leprā curare oꝫ ꝙ ꝯfortet. 3. digtias ne ī suis errēt actionibus. ꝑcipue tertiā digtiaꝫ ꝛ assīl'atiuā q̄ in mēbris celebrant᷑. ¶ 7⁹. oꝫ vt leprosus oīno a coitu abstinet᷑. Aui. ¶ 8⁹. vng^a nec balnea nec aliq̄ localia añ ꝑfectā vl'ꝫ purgationē sīt celebrāda. q2 oppilant poros. ¶ 9⁹ cañ. ē Aui. in 3° 4^i. trac. 3°. ī sūia Vipaliū carniū esus ꝛ rerū in qb⁹ vt⁹ caꝝ existit sublimior leproſ existit me^a. ¶ Cura° lep ꝑticularis. In ista ma^a ꝯsiderāda sīt multa. ꝛ in nūero sunt. x. ¶ Primū ē dieta ꝛ regimē leprosoꝝ. 2^m est digō ma^e. 3^m est eūa°. 4^m est flōia. 5^m ē ministratio ellꝰi. 6^m est caputpurgia mīstrare ꝛ filia. 7^m est mīstra° balnei ꝛ lauacroꝝ. 8^m est mīstra° tiroꝝ ꝛ serpentū. 9^m est extirpa° tuberositatuꝫ ꝛ mali coloris faciei. Et si aliū in vno istoꝝ operemur ꝛ ad aliō aspectū hēam⁹: nō ē error. ¶ 10^m est regña° piloꝝ in supcilijs. ¶ Et istis finitis erit cura lepre perfecta: si deus voluerit.

Dieta leprosoꝝ. ꝑ°. di. Ras. ꝙ ꝑmittent᷑ ad regionē hūidi aeris valde ꝛ non supflui frigoris. Et vtat᷑ bo° pāe ꝛ vi° al. vl' clareto mato cū bo^a q̄ntit^e aq̄. Et vtat᷑ carnib⁹ mutōis agni ꝛ capti ꝛ gallinaꝝ ꝑdicū auiū cāpestriū. ꝛ vtat᷑ piscib⁹ sq̄mos de aq̄s mūdis ꝛ sumat oua sorbilia ordeatū ꝛ auenatuꝫ ꝛ herbas q̄ gn̄ant bo^m san. vt sīt boragi. mixte cū maluis ꝛ feun° ꝛ fumoterre. sumat etiam herbas q̄ ꝑuocāt vrinaꝫ vt per°. apiū. ysop⁹. fenicul⁹. Et vtat᷑ herbis confortantib⁹ ꝑmaꝫ digtiam vt sīt herbe supdicte ꝛ ꝑpillū ꝛ origanū ꝛ calamētū ꝛ mēta. q̄ aromatizando sto^m ei⁹ digtiaꝫ ꝯfortāt. Et vtat᷑ cibis leuibusꝛ dulcib⁹ veloc̄ penetratiōis: q̄ faciūt corp⁹ tenerū ꝛ ip̄m īpinguant. dicit Ras. Et dicit vlterius ꝙ det᷑ lac ad potandū de aīalibus sanisꝛ iuuenib⁹. Et caueat ab oībus cibis īgrossanti-

bus sanguinē ꝛ ipm adurētib⁹. Vitet coitū tota
lr̄ q: malā mām ꝛ vaporē putridū ad cẽ̄ ꝓpellit
vt dic̄ Ar⁹. in retardāda senectute. vitet irā ꝛ sol
licitudinē ꝛ tristiciā ꝛ laborē mētalr̄ corꝑalē sup
fluū etiā calorē ꝛ frig⁹ supfluū. ꝛ fruct⁹ euitentur
marie recētes. q: ebullitionē faciūt: ꝛ cito corrū
punt̄. Et oꝫ vt ꝓhibeant̄ ab omi eo qđ excitat et
resoluit hūiditatē corꝝ Aui. Et h̄ sunt̄ itelligēti ꝑ
dicta. ¶ Digō ma^e duas ꝯtinet intētiōes. Pria
est: vt ma^a vilis mlr̄a ꝑpet̄ cū digtis: vt cū laxatio
seq̄nti purget̄ in aliq̄ qnt^e. 2^a intē^o est: vt det̄ ta-
le digtiū: vt ꝑparet ꝛ digerat materiā in pte ꝛ in
alia laxet ꝛ expellat aliqd de eo: quod digerit.
Quātū igit̄ ad ꝑmā intētionē digerat̄ hu. mlr̄ic⁹
adust⁹ cū sir^e de fu^o tre dc̄o in. c. de scabie. ¶ Vel
digerat̄ sic. ℞. succi scabiose. succi boragī ꝛ fumi
tre succi lapacij acuti ꝛ buglos an̄. lb. ß. florum
viol. boraginis ꝛ buglosse polipo^i q̄rq̄ epith^i an^i
liq̄r̄ mūđ an̄. ℥. j. ʒuc. lb. j. ꝛ ß. f̄ sir⁹: ꝛ det̄ cū aq̄ de
coctiōis radicū diureticaꝝ: q̄bus misceāt̄ aroma
tica vt vtraq; spica. Et si ista mlr̄a ꝓcedit a flāte
addat̄ ysop⁹ ꝛ cala^m ꝛ ant^m. Et si hu. sit sang. vel
co. addat̄ enđ. ꝛ scariola ꝛ lactuca ꝛ epati^a. ꝛ. 4
sem. fria. ¶ Ma^a digesta purget̄ sic ℞. pasß mūđ
ab arill' folliculoꝝ sene polipo^i q̄rq̄ epithi^i fumi
terre floꝝ boragī ꝛ buglos an^i an̄. ℥. ß. f̄ decoctio
in q̄ dissoluat̄ mirab. bell'icoꝝ ꝛ embli. ꝛ inđ an̄
℥. ß. ꝛ post fortē fricationē cū manib⁹ offerant̄ de
mane. ꝛ h̄ fiat freq̄nter iux̄ tenorē 2^e ꝑtis. §. can.
Quantū ad scđaꝫ intentionē digōnis pōt dige
ri ma^a cū siru^o de bisancijs: quā ponit Me^e. Et
det̄ cū decoc^e polipo^i ꝛ an^i ꝛ pasß mūđ ꝛ epith^i et
fumitre. ¶ Vel pōt fieri talis sir⁹ q̄ est digestiu⁹
ꝛ apitiu⁹ ꝛ inscisiu⁹ hu. grossoꝝ ꝛ adustoꝝ ꝛ est ēt
laxatiu⁹. ℞. rađ. ebuli rađ yreos polipo^i q̄rq̄ an̄.
℥. ij. fumi tre epith^i absin^i an^i an̄. ℥. j. pasß mūđ ab
arill' carniū pꝛunoꝝ damasc̄ an̄. ℥. j. ꝛ ß. q̄nq; rađ
apitiuaꝝ an̄. ℥. j. floꝝ boragī ꝛ buglos. cortic̄ ta-
marisci ꝛ genesste an̄. ℥. j. succi lupuli. lb. j. ʒuccari
mell' roß an̄. lb. j. ꝛ ß. det̄ cū supradicto apoziate.
Et si cū isto sir^o nō bn̄ purget̄: etiā cū aliq̄ appro
ꝑato medicamine inter q̄ Sera. eligit epithi^m ꝛ
polip o^m ꝛ mirab. et lapidē lazu^i ꝛ sticađ. ꝛ vꝫ se-
ne fum⁹ terre ꝛ camepitheos. Et dic̄ Sera. ꝙ qn̄
supfluitas q̄ fac̄ egritudinē ē declinis ad co. tūc
valēt me^e q̄ fiūt cū colloq^a ꝛ aloe ꝛ cucu. asimi^o
ꝛ mirab. ꝛ scamo. Haly de regali dispōne iubꝫ da
re aquā casei cū isto pul. colaꝫ ni. deponēte ℞.
lipo^i epith^i sticađ. buglos an̄. ʒ. iiij. salis gēme pe
tre lazuli ell'i nigri an̄. ʒ. j. f̄ pul. det̄ de eo. ʒ. iij. cū
vna. lb. aq̄ casei. ꝛ dicit Aui. ꝛ oꝫ vt in illa q̄ nō ē
ꝯfirmata. f̄ purgatio bis in mēse ꝛ ad minus se
mel. Si aūt ma^a est flātica: cū supradictis misce
tur pul' diaturbith. ¶ Si mlr̄ia f̄ a flāte. f̄ sic fm
Berñ. de gordo^o ℞. yerapig^e. ℥. ß. gerarum̄. ʒ. iij.
pulpe colloḡn^e esule mastic̄. an̄. ℈. j. f̄ pill'e. Et si
sola mlr̄ia dn̄et̄: purget̄ cū diase^e ꝛ diaboraginato
ꝛ gerarum̄: sicut dcm̄ est. s. Et in istis ꝯsiderāda
sunt ꝑticularia: vel purget̄ cū pill'is de fumo ter
re. vel purget̄ sicut dictū fuit in. c. de ipetigi^e. ꝛ i
c. de scabie. ¶ Flōmia. Dicto de digōne ꝛ euati-
one ma^e: nūc dicam⁹ de flōmia. Et q̄uis iā supi
us fuerit dictū: videlicet in ꝑmis can̄. curatiuis
de flōia tn̄ scias: ꝙ flōia de magnis venis in le-
pꝛa ꝯfirmata nō cōpetit: nisi magna sang. replō
cog̈sceret̄ ß bn̄ cōpetūt alī scarificatiōes cū ve-
tosis ꝛ alī fine inter spatulas: ꝛ in collo ꝛ in co-
ris ꝛ crurib⁹ ꝛ caraxatiōes in brachijs ꝛ manib⁹
ꝛ in locq̄ vbi corruptio appet ꝛ infectio post alias
purgatiōes ꝑcedētes necc̄rias ꝛ flōmias. Si aūt
lepꝛa nō eēt ꝯfirmata: flōia vtiq; cōpeteret de ba
silica. ꝛ dꝫ fieri magna ꝛ vlt̄a fm Aui. vtute ꝯsi-
derata. Alī cōpetit flōia de naso cū set̄ porcis:
alī caraxa^o de pulpis auriū ꝛ đ sūmita^e nar̄. Iste
flōie ꝛ scarificatiōes extrēitatū nug̃ valeret qn̄-
tū ad materiā ꝯiūctā: q: illa ma^a iā est ex̄ venas
ꝛ est in mēbrī spsa ꝛ seminata ꝛ affixa. ¶ Admi
nistratio ell'i. Scias: ꝙ ell'i sūt due spēs. s. albus
ꝛ niger. Alb⁹ calid⁹ est ꝛ sicc⁹ in medio 3^i gradus
ꝛ purgat̄ flā ꝑ vomitū ꝛ est molestū nr̄is corꝑi-
bus ꝛ est q̄si venenū et ē ꝓfocatiu⁹. Niger aūt ē
incolumioꝛ. ꝛ ē calid⁹ ꝛ sicc⁹ in 3° g̈du. ꝛ ē resolu-
tiu⁹ ꝛ hꝫ ꝓꝑetates ꝛ modos sue mīstratiōis. Pri
mus est fm Meb^e: ꝙ nō det̄ nisi hoib⁹ robustis ꝛ
carnosis. Itē ꝙ nō det̄ nisi in tꝑe verī. ꝛ ꝙ detur
correct⁹ cū dauco sic̄ stati dicet̄: ꝛ tūc fac̄ ei q̄ ipꝫ
suscepit iuuenescentiā et incolumitatē ꝛ mores
laudabiles ꝛ cōplōnes bonas. ꝛ est h̄ ꝓꝑetas ei^o
fm ypo. quā allegat Meb^e. ꝛ dic̄ Meb^e ꝙ mūdifi
cat totū corpus a supfluitatib⁹ materieꝝ corru-
ptis ꝛ solōne educit cū facilitate colerā ꝑmixtā
grossaꝫ ꝛ flā ꝛ colerā ni. cū virtute fine molestia
ꝛ mūdificat san. ꝛ attrahit a venis supfluitates
mixtas sang^i. imo a toto cor^e ꝛ ꝯcauitatib⁹ mem
broꝝ ꝛ etiā a ꝑtibus remot̄ ꝛ acute. Et dic̄ ꝙ est
thiriaca ꝛ me^a mult̄ egritudibus ibi posit̄: ꝛ an
thonōtice ad lepꝛā ꝛ ad cācrū. hec sunt vba Me^e.
Et istis indiget leprosus. ꝛ Aui. dic̄ ꝙ ell'us cō-
petit mlr̄ie ꝛ dn̄io ei⁹ ꝛ extrahit eo. ꝛ flā. ꝛ extra-
hit omnē superfluitatem mixtam sangu^i ab ex-
tremitatib⁹ ꝛ a toto cor^e, sed oꝫ ꝙ f̄ velocis so-

lutiōis cū scamon. Et cā istiꝰ est q2 si diu staret in
corpe forte noceret cū sua mala q̄litate veneno/
sa. Et dicitvlteriꝰ Aui. de ꝓprietatibꝰ q̇dē ell'i est
ꝙ ipe ꝑmuta: corpꝰa sua cōplōne: ⁊ facit ipm ac
q̄rere cōplōnē bonā iuuenilē. Corrigit aūt sic: in
mannagranata liq̄facta sicut mel ponant fustes
ell'i: ⁊ stent in ea ꝑ. 8. horas. deinde extrahant ⁊
ꝓpinet manna. Idē pōt fieri de melle pasl. i. de
pinguedine que in eis est. Vel fundat i iure gal/
line cal'o vel i iure carniū. Aliq̄ mittūt fustes ell'i
in rafano ⁊ ꝑmittūt stare per diez. ⁊ abiecto ell'o
ꝓpināt rafanū hn̄s ṽtutē ell'i. vel temper in oxi/
melle vel invino dulci, ⁊ s. sit. Et aliqn̄ misceat
cū petro. ⁊ dauco. Et dos est ƀm Mebec a lira q̄
6. vsq3 ad. 3. j. vel. ij. ƀm Aui. aurei. 2. cū aliq̄ q̄nti/
tate scamoc ⁊ dauci. nūc aūt sequunt pill'e qs po/
nit Mebec quaꝝ iuuamētū ē vltimū ad egritudi
nes melācolicas ⁊ cācrū ⁊ leprā ⁊ morfeā nigram
difficilē. ℞. yerapic. 3. xij. ell'i nigri polipol aā. 3.
j. epithil sticad. aā. 3. vij. agarl lapid lazuli sal'idi.
colloq̄nc. aā. 3. iij. Dos eaꝝ ē. 3. j. vsq3 ad. ij. Pulue/
rē ell'i sumere nō est tutū. dic̄ Mebec. Et dicit vi/
tare albū q2 ꝑfocatiuꝰ ē. ¶ Istis igr̄ ꝯsideratis pos
sumꝰ dicere ꝙ ell'o niger cōpetit in lepra. nō tñ in
ꝑnº cure: ƀ postq̄ ac mec multe digrie ⁊ eūatie fu
erūt mistrate iux tenorē 5l. cañ. gñalis. ¶ 6m qd
ꝯsiderare debēmꝰ ē caputpurgia mistrare. ⁊ ꝑticu
larit cerem purgare: vt a supfluitatibus mūdet.
Solꝰ eñ succus sansuci ꝓiectꝰ ꝑ nasū hoie resu
pino iacēte facit sternutare ⁊ mundificat cerem.
Idē facit succꝰsansuci, vel s. talis decoc. ℞. san
suci celidoc rute stafizagc. aā. 3. j. coq̄nt in vino ⁊
addito modico eufor ⁊ piretri cū traiectorio na/
ribꝰ imittat vel ꝓuocet sternutaº cū castoº ⁊ con
diso ⁊ piretro ⁊ pipe nigro ⁊ ell'o nigro. Pñt etiā
fieri masticatoria: cū q̇bꝰ flā a capite deponet sic
℞. zinzil piretri castol sinap. miscent cū cera al/
ba q̄ aliq̄lr sit gummata. ⁊ teneat vna ps inter
dētes ⁊ masticādo ⁊ expuēdo. Idē fac zinzir cum
mastice. ¶ 7m in ordine est balneū ⁊ lauatoria.
balneū cōpetit leprosis nō ꝯfirmatis pºmltas pur
gatiōes vl'es ꝓpter resolutionē supfluitatū ⁊ ꝯfor
tationē cutis: vno est cañ. gñal' curatiuꝰ. ƀ intelligr̄
de stuphis aereis cal'is: q2 stādo in balneo iubet
Aui. vngere eos cū oleo. mirtiº ⁊ masticino. ⁊ hoc
post sudorē multū. S3 in ꝑnº vngat cū oleis sub
tiliatis resoluētibꝰ: in quibꝰ ponat nitrū ⁊ sulfur
⁊ bacce lauri glutinū carpentarioꝝ ⁊ sinapi ⁊ ori
ganū ⁊ piper ⁊ piretrū. Et debemus ponere ēpl'a
sup iuncturas eoꝝ cū rebꝰ supradictis. Et iub3
Aui. ꝙ aliqn̄ ell'o est bonꝰ: si adiūgatur eufor m ⁊

aliqn̄ iuuat cū tiriaca. Et aliqn̄ iuuat vngere eos
in sole cal'o cū rebꝰ supradictis. Ablutio coꝝ i bal
neo est vt abluant cū decoctiōe fenul ⁊ sinap. ƀ di
cit Gordoꝰ quē sel Guido ꝙ in stupha sint ista
fumusterre scabiosa lapam acutū anthos ⁊ flo/
res sticad. camo. mellilotū oīu3 q̄ntitas i magna
abundantia. Et radat caput ⁊ supcilia. ⁊ abluat
caput ⁊ totū corpꝰ cū ista decoctiōe. ℞. piretri eu
forl macropipis nucis mus. sulfuris viui auripig
ru. sinap. aloes aā. 3. j. pulucrizent ⁊ bulliant in a
ceto postea cū pāno aspo in hac decoctiōe inte/
riꝰ totū caput ⁊ corpus fricet: ⁊ post lauet totꝰ a
capite vsq3 ad pedes cū aqua decoctiōis dictarū
herbaꝝ. Deide sumant de tiriaca mag. 3. j. deinde
ponat in lecto: ⁊ dormiat: ⁊ pꝰ cibꝰ cōpetens offe
rat. ita ꝙ de mane expellat supfluitates. ꝑme ⁊ 2e
digōnis. ⁊ stati intret stuphā dictaꝝ herbaꝝ. Et
post fricet stando in stupha cū dicta decoctione.
In altera aūt die post dictā fricationē cu3 aspo
pāno ⁊ dictā decoctionē vngat caput ⁊ totū cor
pus cū sanc leporis cal'o. Et qn̄ sanguis fuerit sic
cus intret stuphā dictaꝝ herbaꝝ. ⁊ lauat se biñ: ⁊
ꝯtinuet ista multis diebꝰ ⁊ septimanis ⁊ mēsibꝰ
aliqn̄ post dictā fricationē vngat cū balsamo vel
cū oleo terebētine: qd v3 ꝑalitiq̄ dicto in multis lo
cis istiꝰ lil. vel cū tiriaca. Vl' vngat cū isto vnguē
to. ⁊ ē Guidonis. ℞. vnguēti citl. lb. j. vngl al. lb.
ƀ. pinguedis serpētis q̄rt. j. olei ros. vngl populcō
aā. q̄rt. ƀ. s. vngm ⁊ teneat ꝑ totā nocte. ⁊ in cra/
stinū itret stuphā dictarū herbaꝝ ⁊c. ꝯtinuando
Et pōt misceri oleū tartari ⁊ oleū frumēti. Et s.
vnguēta q̄ dicta sūt i ipetigc ⁊ mors. ⁊ in sahafa/
ti ⁊ i. c. de cācro ⁊ de scabie. Aliqn̄ liniat totū cu3
ista aq̄ quā pōit Gordo. ℞. rad. lilij rad. iari et
dragūtee. aā. ꝯquassent ⁊ distillent ꝑ alēbicum
⁊ addat aq̄ de floribꝰ fabaꝝ aq̄ ros. ⁊ paꝝ gariofl
⁊ nuc̄ mus. ⁊ cū ista aq̄ abluat facies quotidie ⁊
totū corpꝰ. Oīa ista vnga ⁊ bala ⁊ fricatiōes nō so/
lū remouēt infectionē ƀ ipaz etiā cuti ꝯfortāt et
carnē q̄ sub ea ē. ⁊ remouēt malā cōplōnē friam
⁊ siccā q̄ntū ē possic. Opādo cū istis ⁊ supradictis
hēas cor tuū ad cpar remouēdo eiꝰ malā cōplō/
nē. ¶ 8m ē administratio serpētū vn̄ serpētes q̄ ma
xic ꝯferūt sūt tiri siue vipe q̄ in ꝑtibꝰistis nc i terris
fris inueniūt: ƀ solū in cal'is regiōibꝰ vix trāseūt
lōgitudinē cubiti. ⁊ hn̄t rostrū magis acutū. ⁊ in
sūmitate mādibule supiꝰ ꝓpe nasū hn̄t q̄n̄ vnaz
verucā ⁊ magis sūt mali ⁊ maliciosi ⁊ venenosi q̄
colubri intātū ꝙ vix euadit morsus ab eis. Et sic
sūt maliciosi: vt fert. ꝙ qn̄ n̄ pn̄t moderare hoies
nc aialia mordēt arbusta. ex q̄rū morsu dcā arbu/

sta ericeanꝫ. Quaꝝ vipaꝝ vl' alioꝝ ſpētū ꝑpatio
nes fere oēs autores taꝫ antiq̄ ꝙ moderni ponūt
ſm Gal. vidēs ꝙ aliq̄ ſpēs lep ſine ipis nō cura
tur. poſuit modū ꝑpatiōis 2° de ſe. ad Glauco.
ca° p°. in fine. Querantꝫ igiꝫ ſpētes vl' vipe i loc̄
ſicc̄ ⁊ lapidoſ nō ꝓpe aq̄s nec ꝓpe balnea mine
ralia. ⁊ ſint nigre in dorſo. ⁊ abſcindatꝫ caput ⁊
cauda ſumendo. 4. digitos ſm Gal. ab vtroq̄ꝫ
deide viſcera ⁊ oīa exteriora ꝑter pīguedinē ex-
hantꝫ. deide excoriētꝫ: ⁊ cū aq̄ bñ lauetꝫ. deide cuꝫ
vino. deide ſm Gal. coq̄tꝫ in aq̄ multa ⁊ pauco
oleo. ⁊ ponantꝫ ibi porri. ⁊ coq̄ntꝫ vſq̄ꝫ ſint mol
les. ⁊ ſic ꝯferantꝫ ⁊ bibat de illo iure. Vel alr̄ dic̄
Gordoꝰ ꝙ ille carnes ſpētū ꝑus coctas ⁊ ab oſſi
bus ſepatas terantꝫ. cū ala gallie ⁊ ſꝫ alba come
ſtio cū modico ʒinʒi° ⁊ ʒuca° panis. vl' ꝙ ſꝫ elc̄m
cū ʒiʒi°. ⁊ ʒucc°. ⁊ nuce muſca. aliq̄ accipiūt ſer-
pentē euiſcatū excoriatū ⁊ aliq̄l'r ꝑbullitū. ⁊ po
nunt in paſtillo ad modū anguille cū ſpēbꝰ aro
matic̄ in ꝑua quātita° ⁊ comedūt. ⁊ iſte ē modꝰ
aliq̄rū lōbardoꝝ: vt audiui. Aliq̄ ponūt ſpētes
viuos i muſto vl' vīo. ⁊ ponūt ibi epithim ⁊ ſene
⁊ polipom ⁊ pꝰ aliq̄d tp̄s mutetꝫ illō vinū in alio
vaſe. ⁊ pa. nō bibat de alio vi°. lauat eñ bis aut
ter in die. ⁊ ē potꝰ ⁊ medicia. Et cuꝫ iſta aq̄ in q̄
ſerpētes cocti fuerit: lauetꝫ facies ⁊ totū corpus.
Meliꝰ aūt mihi vr: ſi illi ſpentes q̄ ponuntꝫ invi
no: euiſcerentꝫ ⁊ excorientꝫ: vt vinū tātū nō fete-
at. Dicit eñ Aui. ꝙ iuuamētū iſtoꝝ ſpētū forte
nō appebit i pn°. deiñ appet ſubito ⁊ qñ veniūt
ad ꝑmixtionē rōnis ꝑ aliq̄s dies ē ſigm iuuamē
ti. ⁊ alñ appet ſcothomia ⁊ corpꝰ iſlatꝫ ⁊ excoriatꝫ.
⁊ tūc eſt ſigm ꝙ debemꝰ deſiſtere ab adminiſtratio
ne coꝝ. Et ſi iſta accñ° vl' aliq̄d coꝝ non ſupue-
niūt nō debemꝰ ab eis deſiſtē. imo itere̅tꝫ coꝝ ad
miniſtra° qñ ceſſant dcā accñ°. ſeq̄tur inunc° cū
oleo in q̄ ſpētes fuerūt cocti. ⁊ ſꝫ vꝫ mltū pꝰ vl'ia.
Vꝫ ⁊ mltū ſꝫ inūctio ſm Aui. ſpēs niger exco-
riatꝰ ponatꝫ in olla. ⁊ fundatꝫ ſup ipm de ace° for
ti. ℥. 8. aq̄. ℥. j. tapſie draguītee iarri radicū oium
añ. ℥. ij. coq̄ntꝫ ſup ignē vſq̄ꝫ ad diſſolutiōeꝫ ſpen
tis. ⁊ cū colatꝫ fricetꝫ caput ⁊ barba ꝑus abraſa
⁊ tota facies. ⁊ ſꝫ ꝯtinuetꝫ. 3. diebꝰ. Et ſꝫ trociſci
de tirꝭ vl' ſpētibꝰ: ſic̄ fit ꝑ tiriaca. ⁊ exhibeatꝫ. vel ſꝫ
de ꝯſerua eiꝰ cū ʒuc°. ſic̄ fit de ꝯſerua teſtudis. ⁊ ſꝫ
ad modū manꝰ xp̄i. Et dicit Aui. ꝙ ex eis q̄ acci
dūt ex adminiſtratiōe mediciaꝝ vipaliū ē excorti-
ca° cutꝭ corrupte. ⁊ ꝑmuta° carnis corrupte in ſa
nā. Et cū i leproſ fit vehemēs ſiccitas: vꝫ eis alñ
inūctio ⁊ frica° cū hūectatis tēpate calitatꝭ. Et
ꝯfert eis facē caputpurgiū cū oleo viol' ꝑ nares.

Et inūctiōes cū adipibꝰ aialiū rapaciū: vt ē lu-
pus ⁊ vrſus. ⁊ adipes volatiliū ⁊ oleū coſtinū ⁊
nardinū. ⁊ oleū de lilio ſuāt extremitates pꝰ mū
dificationē. q: añ mūdificationē nō vngatꝫ oīno
qm̄ oppilat poros: vt dictuꝫ ē cañ. 8°. ❡ In 9°
loco ꝯſideramꝰ tuberoſitates ⁊ ruborē exteriū: q̄
ſiūt in facie ⁊ circa molliciē nariū. ⁊ illi remoue
ri pñt ſic̄ dcm̄ fuit in. c. 36°. de ſahaphati. vel ſm
Gordom eleuetꝫ vnaq̄q̄ꝫ cū vncio ⁊ cū raſo° radi-
citꝰ abſcidatꝫ ⁊ ſic ſꝫ de oibꝰ. ⁊ ſan. q̄ ide exit cum
pl'uerizato litargiro icorpetꝫ ⁊ totꝰ locꝰ ⁊ facies li
niatꝫ. Credo tñ ꝙ meliꝰ eēt ſi ſiet ſꝫ vngm cū ſan°
leporꝭ calō vl' cū ſan° hois iuuenis ⁊ ſani. q: ſan.
leproſi corruptꝰ ē. Et cū illo linimēto ſtet ꝑ. 3. di
es pꝰ lauetꝫ cū decoc° furfurꝭ. ❡ Deide vngatꝫ cū
iſto vng°. ℞. vngꝰ citriꝰ vngꝰ fuſci vnguēti ꝯ ſca-
biē litargiꝰ nutriti añ. ℥. ij. miſceantꝫ ⁊ ſꝫ vngm q̄
tota vngatꝫ facies. Aliq̄ corrodūt dcās tuberoſi
tates cū rebꝰ corroſiuis: doec caro bona appeat.
⁊ poſt locꝰ icarnetꝫ ⁊ cicatrizetꝫ ⁊c̄. Sed iſtud ma
ꝑnas poſt ſanationē relinquit cicatrices ⁊ forte
ampliorē faciei ruborē. ❡ 10° naſcalia q̄ ſiunt ꝯ
oppilationē nariū: q̄ videntꝫ hic nares obtura-
tas ⁊ loq̄ ꝑ nares. p° ſꝫ tēta de bōbace q̄ ꝯtingat
vſq̄ꝫ ad colatoriū. ⁊ circūliniatꝫ cū vnguē° citri° ⁊
aſꝑgatꝫ pul. litargiꝰ ⁊ ariſto° ro. Aut ſꝫ melius de
aurea alexādria: ⁊ abluātꝫ nares cū vino tepido
trahēdo ꝑ nares. ſili ſꝫ de oxicle ſq̄llitice. q̄d per
ēbotū ꝑt ꝑ nares emitti. ❡ 11° ſꝫ vt pili ſupcilioꝝ
creſcāt. Pri° igitꝫ ſanguiſuge ponātꝫ in ſupciliꝭs
ꝑus bñ fricatꝭ ⁊ rubificatꝭ. deide capillꝰ venerꝭ re
cens ⁊ lapdanū añ. ꝑtes eq̄les. bulliant in oleo
laurino: ⁊ ide ſupcilie vngantꝫ. Vl' ſꝫ tale vngm.
q̄d pōit Gordoꝰ. ℞. talpe cōbuſte. 4. auellana-
rū cōbuſtaꝝ muſcaꝝ ⁊ apū combuſtaꝝ. bulliāt
oīa iſta i oleo. ⁊ cū cera ſꝫ vngm. ⁊ ſcarificatꝭ ſup
ciliꝭs ſꝫ freq̄ns inūc°. Itē ſt̄ q̄daꝫ ꝑue beſtiole
rubee ad magnitudinē muſcaꝝ nō volātes que
vadūt ꝑ muros circa terrā: q̄ ſi coq̄ntꝫ in paruo
oleo ⁊ vngatꝫ locꝰ freq̄ntꝫ fac̄ pilos exire i copia.

Declaratio in lepra. Prio ſcias: ꝙ
iſta ꝑ q̄ magꝭ curatꝫ le-
pra pꝰ vl'ia ſt̄ eſtius niger vl' tiri vl' ſpētes nigꝰ nō
tani. q̄ nō ſolū ad leprā ſꝫ ad mltas alias paſſio
nes dñr valere. iaꝫ. n. habes exm de q̄dā ceco. cui
vxor dedit ſpētes cū aliꝭs cib ad comedēdū vt
cū iterficeret quā appoſitos ceꝰ cōedit mlto ſu-
dore emiſſo viſuꝫ recupauit. Et nō ſolū hoies ꝑ
eſum ſpenꝭ a lepra ⁊ multis aliꝭs infectionibꝰ
liberantꝫ. imo ēt aialia a° vt cerꝰ: vt dic̄ Iſidor°
q: cerꝰ inimicꝰ eſt ſerpenꝭ. q: qñ ſe ſentiūt ifir-

mitate ḡuatos cū odore nariū sentiūt vbi ī cauer
nis sūt reclusi. ꝛ eos a cauernis ex̄hūt cū pedib⁹
ꝓfodēdo ꝛ ip̄ꝫ ſpētē cōedūt ꝛ cū veneno ſpētis
coꝝ ꝯ° tēpat̄ ꝛ melioraṫ. dr̄ tn̄ ꝙ ipi ꝓus cōedūt
dipta^{m}. ex cui⁹ pastu excutiūt a se sagittas vene
natas a venatorib⁹ in eis missas. ¶ Hic pꝫ ꝙ le-
prosus dꝫ vti dipta°: anteq̄ cōedat ſpēte. ¶ 2° i
telligēdū ꝙ lꝫ dicaṫ ꝙ morfea est pa° cutꝭ solū ꝛ le
pra est pa° carnis. qꝛ ē error v̄tuꝭ assil̄atīe in car-
ne: tn̄ ꝑ approriationē carnis corrupte ꝛ hu. mł̄i
ci sub cuti existis etiā ip̄a cutꝭ corrūpiṫ. ꝛ sic lepra
p̄° ē pa° carnis: 2° ē pa° cutꝭ. Et iō dr̄ ꝙ morfea
tota est in cute. sꝫ lepra ī carne ꝛ in cute māifeste
repiṫ. ¶ 3° recordare ꝙ lepra qn̄ fit a san. sicut in
spē vocata allopicia. p̄° ſ̄ flōia iuẋ can̄. vl̄ēs ī pn̄°
cure vl̄is recitatos. deinde seq̄tur farma^{a}. In ali
is aūt spēb⁹ p̄° ſ̄ purgatiōes: deinde flōia vt p⁹
dcm̄ est. ꝛ h̄ est ḡnale in egri^{e} vbi sanguine⁹ hu.
vr̄ abūdare. ¶ 4° nōndū ꝙ lepra p̄ter ꝯsidera-
tionē hu. corruptoꝝ ꝓus in cor^{e} ḡnatoꝝ lepra p̄t
multꝭ in cor^{e} ḡnari modis. q̄ꝝ aliq̄ iā supius fue-
rūt tacti. Prim⁹ ē cohabita° ꝛ ꝯfabula° ꝛ cōestio
freq̄ns cū leprosis. qꝛ morb⁹ ꝯtagiosus est ꝛ ali-
orū infectiu⁹. ¶ 2° accidit ex coitu statiꝫ fcō cū
muliere cū q̄ iacuit leprosus. ¶ 3° accidit ex fre-
q̄nti ꝯcubitu cū leprosa. ¶ 4° accidit lepra a p̄
mis ꝑentib⁹. qꝛ a semīe corrupto ꝛ infecto alicu
ius ꝑentū. ꝛ iō dr̄ morb⁹ hereditari⁹. qꝛ cū iure
hereditario a genitore trāsit ad prolē: imo ēt ad
posteriores p⁹ scdam ꝛ tertiā ḡnationē medijs
saluis exn̄tib⁹. qd̄ trāscēdit rōnē vt visuꝫ est non
diu de magnis ꝓncipib⁹. ¶ 5° accidit aliꝭ lepra
qn̄ infans ꝯcipiṫ in t̄pe mēstruali. ¶ 6° accidit
qn̄ embrio nutriṫ in vtero mr̄no san^{e} corrupto.
¶ 7° a mala dieta ꝛ cibis san. adurētib⁹ vł̄ mł̄i-
am ḡnantib⁹ ꝛ hu. putrefactiōi ꝛ corruptiōi obe
diētē. vt est caro porcia ḡnulosa ꝛ pisces ꝛ carnes
putride ꝛ fetētes ꝛ vi^{n} putrida ꝛ corrupta. ¶ 8°
ex morsu reptilis alicui⁹ ex cui⁹ morsu corrūpūṫ
hu. corpis ꝑs p⁹ partē. ¶ 9° recordare qd̄ dictū
fuit supius in ministratōe ellī. ꝙ Aui. iubꝫ mini
strare ell'm: sꝫ oꝫ ꝙ ſ̄ veloc̄ opatiōis cū scamo^{a}
Et cā ē. qꝛ si diu remaneret in cor^{e} qꝛ ꝑ suā malā
q̄litatē nocitiuā forte induceret sincopī aut āgu
stiā aut mortē. sꝫ scamo^{a} facit ip̄m cito exire: ꝛ n̄
p̄t tātū inducere nocu^{m} ꝛ dauc⁹ est ei⁹ correctio
ꝛc̄. ¶ 6° q̄riṫ vtrū lepra mālꝭ fit in hūorib⁹ vel
in hūiditatib⁹? Et vr̄ ꝙ in hūiditatib⁹. qꝛ in le-
pra est error v̄tuꝭ assil̄atīe. sꝫ ista nō opaṫ in hūo
rib⁹: sꝫ in hūiditatib⁹: vt ait Aui. in doct. de hūo
rib⁹, qꝛ in cābio glutino opaṫ assil̄ando mēbris.
igr̄ ꝛc̄. ¶ 2° illa egri° q̄ est in re q̄ ē vltra t̄riā di
ḡōnē nō ē in hu. sꝫ in hūiditatib⁹. lepra ē h̄mōi.
ḡ ꝛc̄. ꝯn̄a v̄a. ān̄s pꝫ qꝛ lepra est in carne vt dicūt
oēs. ¶ Opp^{m} ar^{r}. qꝛ lepra est ex asp̄siōe col'. ni.
sup totū corp⁹. co. aūt ni. nō est hūiditas: ſ̄ hūor
igr̄ ꝛc̄. Ad hoc dicendū ꝙ cā mālis lepre est hu.
mł̄icus. vt dic̄ Aui. ꝛ alij. Et ad argu^{m} qꝛ lepra ē
error assil̄atiue: dicendū ꝙ cā materialis lep̄ est
duplex. q̄dā est p̄^{a} ꝛ ān̄s ꝛ ista est hu. mł̄ic⁹ frigi
dus ꝛ sicc⁹ corruptus: q̄ ꝑ maiori ꝑte egressus est
a regimie nature: ita ꝙ q̄ ex eo ḡnaṫ corruptū et
ineptū ꝛ v̄e ꝛ ꝑfecte nutritiōi existit. Alia cā cō-
iūcta ꝛ immediata est hūiditas. 2^{a} ex san. corru
pto ꝛ mł̄ico ḡnata. Et hec est ma^{a} imediata lep̄.
ꝛ huic adheret lepra. 2° carni cui ista hūiditas
adheret: ꝛ ī ip̄aꝫ ꝯuertiṫ. Et ꝑ ista potestis r̄n̄de
re rōnib⁹. ¶ 7° in ordīe declarationū dubi^{r} si le-
pra posset fieri ex q̄libet. 4. hu. Dico ꝙ inter oēs
hu. mł̄ia hꝫ maiorē impuritatē ꝛ sordiciē in sua
suba. rōne cui⁹ corrūpiṫ. Et ad h̄ ꝙ ex eo ſ̄ lepra
nō solū requiriṫ impuritas ꝛ corrup°. ꝛ putrefa
ctio: imo req̄riṫ adustio ꝛ incineratio. ita ꝙ pu-
trefac°. ꝛ corrup° ꝛ incēsio ꝛ adustio ē terminus
Et qꝛ nullus est ita apt⁹ ad incinerationē sicut
mł̄ia rōne īpuritatꝭ ꝛ siccitatꝭ. iō ex nullo alio hu.
pōt fieri lepra nisi ex mł̄ia. hūore dico retinēte su
am formā. qꝛ q̄libet pōt putrefieri ꝛ incinerari. ꝛ
reduci ad naturā mł̄ie. Sꝫ ꝯ dcm̄ tuū tu dicis ꝙ
mł̄ia putrefit ꝛ incineraṫ. ꝯ ꝑ Aui. in trac. 3° 3^{e} fen
4^{1}. can̄. c. de lepra vbi dicit ꝙ mł̄ia qn̄q3 spergiṫ
in toto cor^{e}. ꝛ tūc si putrefꝭ. facit fe. mł̄icā ꝛ si in-
culceṫ ꝛ nō putrefiat facit lepram. igr̄ ꝛc̄. ¶ Pro
isto dubio est nōndū ꝙ putrefactio mł̄tis mōis
sumiṫ. Prio° ꝑ corruptiōe. ꝛ sic capit ꝑhus. 4°.
metheo. vbi dic̄ ꝙ putrefac° ē corruptio ī vno-
q̄q3 hūido a calitate aliena. Et ſm istū modū pu
tredo ē finalis corruptio oiūꝫ. Et iō. d. G⁹. dico
ꝙ putredo ē muta° cuiusdā corpis ī corruptōeꝫ
xj. de ing°. c. 3. in p̄n°. ¶ 2°° dr̄ putrefac° ebulli°
fluidoꝝ ꝛ liq̄doꝝ a q̄b⁹ eleuāṫ fumi q̄ petētes cor
ꝛ faciūt fe. Et istā ꝯsiderauit G⁹ dicēs oē qd̄ pu
trefit: nece est eē calꝫ ꝛ hu. solutā dissol̄onē amit
tens ꝛc̄. 9. de inge. c. 3. ¶ 3°° sumiṫ putrefac° pro
ḡnatiōe sanici q̄ parti fit a calore nāli ꝛ prim ab
innāli. sicut accidit in apatib° ꝛ vlcerib⁹. ¶ 4°°
dr̄ putrefa° corrup° ab alīca ꝛ innāli calitate ita
ꝙ nihil opaṫ nālis cal'. ꝛ sic fit in fistu. ꝛ vlcerib°
malis. in q̄b⁹ vir⁹ ḡnaṫ sine natali cale. ¶ 5°° su-
miṫ ꝑ ꝯculcatiōe ꝛ corruptiōe ꝛ icineratio^{e}. vt ac
cidit stercorib⁹ accumulatꝭ vt stercori colūbio: vt
narrat G⁹, ꝛ sic capiṫ h̄: ꝙ talis hu. mł̄icus ꝯcul-

caꝛ ꝛ corrūpitꝛ ꝛ incineraꝛ. Et posito ꝙ ab eo ali/
q̄ fumi eleuenꝛ: nō veniūt ad cor. vt faciāt fe. sed
ceteri⁹ expellūꝛ. ¶ 7° q̄riꝛ: ſi ad h̄ ꝙ ſ; lepra ex q̄li
bet hu. neċe ſit ꝙ q̄libꝫ hu. reducaꝛ ad mľiā: Et
vi: ꝙ ſic: q: cōe eſt in oī ſpē lepꝛe. vt incinera° illi⁹
hu. ex q̄ fit lepra ꝛ reduc° ei⁹ ad cōplōnē friam et
ſiccā. alſ nō eēt morb⁹ frigid⁹ ꝛ ſicc⁹. ḡ neċiū eſt
ꝙ q̄libꝫ hu. reuertaꝛ ad mľiā ꝛ naturā ei⁹ anq̄ ex
eo ſ; lepra. ¶ Opp^m vr: ꝙ nō ſit neċiū. Ex oib⁹
hu. pn̄t fieri fe. ipis manētib⁹ in ſua ſpē. igiꝛ ſic
erit in lepra. ꝯña tenet p ſilē. añs ꝓbaꝛ de tertiā
q̄tidiā cauſone ꝛc̄. Dico ꝙ neċe eſt. ꝙ ille hu. a q̄
lepra ḡnaꝛ: añ in mľiaꝫ ꝯuertaꝛ. Ad rōnē dico ꝙ
nō eſt ſilē de fe. nō oꝫ eſſe tantā corruptionē i hu
morib⁹ ꝛ ḡna febriū ſūt mlta. gen⁹ aūt lepꝛe ſo/
lū eſt vnū. Verūm̄ dico ꝙ ſilē eſt de fe. mľica ꝛ ď
lepra in aliq̄. q: ſic in lepra anq̄ ex aliq̄ hu. ḡnet
oꝫ ꝙ ille hu. ꝯuertaꝛ in mľicā naturā ſic eſt in fe.
mľica. ꝙ anq̄ fe. q̄rtā ſ; ab aliq̄ hu. oꝫ ꝙ ille hu.
ꝯūtaꝛ in mľiaꝫ. Et iux̄ h̄ ſcias: ꝙ iſta conuerſio ali
cui⁹. 4. hūoꝝ in mľiaꝫ. vt ex eis ſ; lepra. ē p verā
ꝯūſionē nō p cōmixtōeꝫ q̄uis cōmix° mľie cū ſā
faciat ſanguinē q̄ eſt ī venis. hereditare q̄ſſitudi
nē ꝛ corruptōeꝫ. ꝛ p ꝯñs incineratōeꝫ. ꝛ cū h̄ q̄li
bet cinis ꝛ reliq̄e hu. aduſti retinēt ꝓpꝛiam vtutē
hu. ſic q̄libꝫ fex retinet vtutē liq̄ris cui⁹ ē fex ꝛ ſilr
cinis retinet aliq̄d de vtute ligͥa q̄ pceſſit p cōbu
ſtionē. ꝛ h̄ itelligiꝛ ſi nō ex toto ſaltē ī pte. ¶ 4°
q̄riꝛ lepra cui⁹ vtuꝭ eſt nocu^m actiue: Et vr: ꝙ di/
geſtie epaꝭ. q: dic̄ Aui. ꝙ atiq̄oꝝ cā lepꝛe ē mala
ꝯ° epaꝭ calā ꝛ ſicca. igr̄ ꝛc̄. ¶ 2°. q: dic̄ Aui. ꝙ vi
ciū in lepra ē vitiū in hu. q: in co. ni. ſpſa p totuꝫ
corp⁹. ḡ erit nocu^m 2^e digtie ꝛ nō 3^e. ¶ In op^m
ſūt autores q̄ dicūt ꝙ lepra ē morb⁹ carnis ſ; in
ꝯūſiōe nutrimēti in carne vt⁹ digtia 2^a nō opaꝛ.
ſ; alie vtutes: ḡ ꝛc̄. ¶ Pro iſto p̄mitia reducēda
ſunt ad mēoriā ꝛ nondū ſ; Aui. p^a fen. p^i ī doc̄.
6. c. ij. de vtutib⁹ nālib⁹: q̄b⁹ miſtraꝛ. ꝙ vtus nu/
tritiua trib⁹ opatiōib⁹ cōpleꝛ. p^a ē pmutās vľ cā
biās ſanguinē: q̄ in pō ppinq̄ eſt vt ſ; hūiditas
ex q̄ nutriaꝛ mē^m. q̄ q̄ñ defic̄ in rorādo ꝛ ſeminā
do ſup mē^a: vt accidit in ethica. ¶ 2ª opa° ē ad/
herē⁹ ſeu ꝯglutina° illi⁹ hūiditaꝭ cū mē°: vt cito ī
ſubām ei⁹ muteꝛ. Et iſta alī fallit: vt in hydropi
ſi carnoſa. ¶ 3^a. opa° vtuꝭ nutritie eſt aſſimila°
ita: ꝙ illud nutrimētū qd̄ fuit receptū ꝛ ſeminatū
ꝛ glutinatū: tōlr ꝯuertaꝛ in mē^m ꝛ ei pfecte ꝯſilē
tur in ſubā ꝛ colē. Et iſta q̄nq̄ deficit. ſic in alba
ras ꝛ lepra ꝛ in morphea. Ex iſto pꝫ: ꝙ in lepra ē
error aſſilatie. ꝛ h̄ teneꝛ p ꝯclōne. q: vt⁹ aſſilatia
nō fac̄ verā carnē: nec nutrimentū pfecte aſſilat.

¶ Ad rōnē p̄mā q̄ñ dr̄ ꝙ ē defect⁹ ꝛ noc^m 2^e dige
ſtie in epate vt dic̄ Aui. ṙñdeo ꝙ duplex ē defect⁹
q̄dā ē prim⁹ ꝛ imediat⁹ ꝛ iſte ē in vtute digtia eꝰ
par ꝛ forte ſtol. Sꝫ ꝯ. q: aſſila° ē act⁹ vtuꝭ digtie
q: vt⁹ digtia 4^a. digerit ꝛ alterat nutrimētū icō/
plete. ꝛ q̄ntū ad ꝯplōeꝫ ē act⁹ 4^e digtie. ſ; aſſila°
ꝯpleta q̄^m ad ſubāꝫ ꝛ colorē ē act⁹ vtuꝭ aſſilatie
q̄ eſt ſpēs nutritie. vt dic̄ Aui. in. c. de vtutib⁹ mi
ſtraꝭ. ¶ 9° q̄riꝛ q̄re nares ingſſanꝛ in lepra ꝛ in
teri⁹ ſūt anguſtie: cū lepra ſit morb° ſicc⁹ ꝛ a ma^a
fra ꝛ ſic^a ḡnat⁹ ꝛ ſic magſ dēret miui ꝛ attēuari q̄
ingroſſari: cū ſint mē^a tenera ꝛ ḡcilia de ſe. Ad h̄
dicendū: ſic dicit G⁹. ij. de mor°. c. 6. ꝙ in lepꝛoſ
nares dilatanꝛ ꝛ anhelit⁹ groſſus efficiꝛ ꝛ aures
ſubtilianꝛ. ſed in ptiſicis nares ſūt tenues ꝛ acu
te ꝛc̄. Et tūc dr̄ ꝙ in ptiſi ē ꝯſūp° hūiditatū ſub/
tiliū cū ibi ſit fe. realr̄ ꝯſumēs hūiditates totius
corpis: ꝛ p ꝯñs nariū. In lepra aūt q̄uis radica
liꝛ ſit morb⁹ frigid⁹ ꝛ ſicc⁹: tn̄ nō pōt ita ꝯſumere
ſupfluitatē corpis cū ibi dn̄etur ꝯ° fria ꝛ ſicca q̄
ita nō eſt ꝯſumptia rōne ſupfluitatū cere'ſit reu
matiſm⁹ q̄ſi ꝯtinu⁹ ad nares. iō anguſtiāꝛ intꝰus
ꝛ hn̄t gametū. i. locutionē in narib⁹ ꝛ h̄ eſt ꝓpter
nimiā hūiditatē accn̄talē nariū. Ingſſanꝛ et na
res in ſui ſb̄a pp replōnē capiꝭ q: hūores lepꝛoſ
res in ſui ſb̄a pp replōnē capiꝭ q: hūores lepꝛaꝫ
faciētes ibi cadunt. Et q̄uis hūiditas nālis ibi
ꝯſumereꝛ tn̄ accn̄taľ mľtiplicaꝛ. ꝛ iō ꝛc̄. ¶ 10° du
bitaꝛ quō lepra pōt fieri p tactū exťiorē cū epar
nedū ſit leſuꝫ. Et Aui. dic̄ ꝙ atiq̄oꝝ cā lep̄ ē mala
ꝯ° eparis calā ꝛ ſicca. Dico ꝙ p anhelitū pn̄t infi
ci ꝛ corrūpi hu. inťiores nō ſolū ad putrefactio/
nē faciētē fe. vt viſuꝫ fuit in. c. de peſtilē^a ꝛ mľtas
alias egritudies vt pꝫ in ptiſi ꝛ in lepra: in q̄ illi
hu. infecti veniūt ad epar ꝛ ipm inficiūt ꝛ ex in
fectū multū ḡnant mľiā ꝛ illā poſtea p totū cor/
pus effūdit ꝛc̄. ¶ 11°. nō ꝙ facies rūceſcit in lepra
ꝛ ceťa mē^a gracilianꝛ q: mľti fumi ꝛ vapꝛes ad
caput aſcēdūt ꝛ faciē ingſſant ꝛ totū caput ꝛ pal
pebras. tūc ocľi rotūdi ſūt ꝛ labia ḡſſa. ¶ 12° q̄
riꝛ q̄re muſculi citi⁹ ꝯſumunꝛ carne cū ſint duri
ores ca: Dico ꝙ in muſculis ē pauca caro q̄ facit
eleuationē i eis ꝛ eſt ibi pua hūiditas. ꝛ illa pau
ca caro ꝛ hūiditas cito ꝯſumūꝛ: ꝛ ſic remanent
nerui ꝛ carne denudati, ꝛ ſic nō appēt muſculi.
Alia aūt caro ſp fulciꝛ ex ma^a mľica ꝛ nutrimēto
peſſimo. ꝛ ſic nō appet ei° ꝯſūp° maifeſta. ¶ 13°
ſcias ꝙ capilli cadūt in lepra ꝛ h̄ fit. q: pori p q̄s
venit nutrimētū ad eos: replenꝛ illa mala mľica
ma^a. ꝛ ſic trūcaꝛ nutri^m ꝛ ideo pili cadūt. nā illa
mľia ē ita iepta ḡnari ꝙ nō ſolū pili imo et pedi
culi ab ea nō ḡnanꝛ ꝛ in ſupciliјs citi⁹ cadūt: q̄a

supcilia sunt sup mēa ossuosa ⁊ citius eis deficit nutrim. ¶ 14° q̄rit̄ q̄re leprosi nō h̄nt ꝯtinue fe. cum in eis sit magna putrefac° ⁊ corrup° ⁊ cōturbatio ⁊ nō ebu° h̄uoꝝ: Dico ꝙ in lepra non ē putrefac° cū ebullitiōe h̄uoꝝ: imo ē putrefac° ⁊ corrup° icineratiua ⁊ nō est effumeratiua nec eleuatiua vapoꝝ ad cor. vt iā supi⁹ tactū ē in. 7ª. declaratiōe. ¶ 15°. scias ꝙ int̄ alios morbos lepra est morb⁹ hēditari⁹. vn̄ ad h̄ ꝙ morb⁹ sit hēditarius. 3ª reqrunt̄ pnci. ¶ Pria est ifectio spmaꝝ ꝓuenienꝝ a mē° h̄nte sil̄ez ifectionē. iō podagricus gn̄at podagricū filiū. ⁊ epilētic⁹ epilenticū: fatu⁹ fatuū: q2 nō solum hēditari⁹ morb⁹. imo ⁊ ꝺm passiōes aīe. ¶ 2ª. cā est debilitas ⁊ ipotētia mr̄icꝗ mulierꝗ nō potētis rectificare illā malā infectionē spmaꝝ: iō freq̄nt̄ tales morbi hēditarij nō trāseūt ad filios pmos nec. 2. Nō. n. vidim⁹ mulierē saꝗ decorā genitā a leporoso i mr̄e sanā ¶ 3ª. cā est debilitas ⁊ defect⁹ nāe ⁊ mēbroꝝ genitoꝝ nō potētiū resistere male q̄litati. vn̄ ꝑ cādē cām ⁊ nāz ꝑ quā ifundūt in filios sil̄itudinē ⁊ figurā ꝑ cādē ifundūt hēditatē morboꝝ ⁊ h̄ ē spma ⁊c. de h̄ iam fuit dictū in. 6°. li°. in gn̄atione ēbrionis. ¶ 16°. q̄rit̄ quō lepra ⁊ obtalmia ⁊ ptis sunt mor ꝯtagiosi: Dico ꝙ ad h̄ ꝙ sit morbus ꝯtagiosus tria reqrunt̄. ¶ Primū ē ꝙ mēa in qb⁹ talis morb⁹ ē sint ifecta. ¶ 2°. reqrit̄ ꝙ fumi vl̄ vapꝯes ab illis eleuati ificiāt aerē intermediū. ¶ 3°. reqrit̄ ꝙ corp⁹ exteri⁹ sit pauce resistētie. Et ista oia repiūt̄ i lepra ⁊ ptisi ⁊ obtalª ⁊ fe. pestilētialib⁹ ⁊ i alijs morbis ꝯtagiosis. vt p3 specculanti. ¶ 17°. q̄rit̄ si castrªº ⁊ testiculoꝝ remo° valet ad lepre curationē. cū testiculi toti corpori calorē ifluāt. corpa aūt leprosoꝝ fria st̄ ⁊ sicca. Dico ꝙ remo° testiculoꝝ in leprosis iuuat. q2 cū in lepra sit nimia siccitas ꝑ remotionē testiculorū corp⁹ h̄ūectat̄ ⁊ q̄si effeminat̄ ⁊ h̄ūiditas retinet̄. ⁊ sic vr̄ cōpetere ad curationē cū calor q̄ añ erat san. adurabat. iō dixit Platcari⁹ ꝙ ex remotiōe testiculoꝝ mlt̄i leprosi curant̄. ¶ 18°. notādū sic docuit. 4⁹. cañ. gn̄al̄: ꝙ carnes viꝑaꝝ sunt de meliorib⁹ medicis leprosis. ⁊ idē dicit Ras in diuisionib⁹ ⁊ oēs ꝯcordāt in h̄ ⁊ dicunt ꝙ sunt medi° medie int̄ h̄ūanū corp⁹ ⁊ leprā. nā3 sanis corꝑib⁹ in loco veneni s3 in corꝑib⁹ leprosis st̄ mec ⁊ nō corrūpūt ipsa: imo saluāt ⁊ sanāt ipsa a lepra remouēdo carnes corruptas eas ꝯsumēdo ⁊ nā alias nouas gn̄at ex bono nutri° ꝯtiue adhibito. sic g̃ carnes viꝑaꝝ vn̄tate corrūpūt corpus sanū ⁊ saluāt corp⁹ corruptū ⁊ lesū3. nā per vsum eaꝝ p° iflatur caro leprosa ⁊ cūꝗ excoriat̄. ⁊ sic per op⁹ nāe ꝯsumit̄ illa caro vl̄ destruit̄. alīr sensibilr̄ alīr isensibilr̄ ⁊ a bonis nutrimēꝗ sumptis ⁊ vsitaꝗ bona caro regn̄at̄. Ministrent̄ igit̄ carnes viꝑate vl̄ s̄pentū in electuarijs ⁊ cibis ⁊ potib⁹ ⁊ in vnguenꝗ ⁊ oleis ⁊ lotionib⁹ ⁊c. Intelligēdo ꝙ tota caro radical̄ nō ē corrupta ⁊ infecta. q2 si sic vita nō staret cū tāta corruptiōe. s3 qn̄ caro corrupta leprosa ē liq̄facta ⁊ ꝯsumpta. nutrimētū qd̄ ibi de nouo aduenit mē° ⁊ paruce carne remanēti sane addit in augmēto paulati. ⁊ paulati corruptā ānihilādo cū v̄tute medicinarū: ⁊ sic sanat̄ leprosus si curari d3 ⁊ sic t3 Aui. ⁊ Ras. ⁊ alij ꝙ vsus tiroꝝ ⁊ s̄pētū nigroꝝ mōtanoꝝ cū debito regimie ⁊ purgatiōib⁹ ē melior ⁊ ꝑfectior mediª leprosis. ¶ 9°. sciēdu3 ꝙ lepra est morb⁹ ꝑ colligātiā. q2 aliūde venit ad carne3 ꝙ venire nō d3 q2 ab epate q2 cā lepre antiq̄or est mala epaꝗ ꝯ° decliuis valde ad caliditatē ⁊ siccitatē q̄re adurit sanguinē. Et h̄ ē qd̄ d3 inq̄ri alīs acq̄ri ⁊ sciri in oi mor° ꝺm Gal. 3°. de mor° i col. 4°. vl̄ in c°. 3°. q2 cognito mē° ifirmo sciēdū est: an ei⁹ passio sit ꝑ se aut ꝑ aliud sibi vicinū. deinde cuiusmodi passio est. Ex his eni. s. mē° ⁊ ei⁹ passiōe gn̄alis cognitio cure habet̄. ¶ 2°. sciendū est ꝙ dictū fuit supi⁹ in āmistratiōe viꝑaꝝ ⁊ s̄pentū ꝙ alīr iuuamētū istoꝝ nō appet in pn° s3 postea appet subito: iō nō debem⁹ desistē donec appeant sig̃ iuuamēti. q2 oia ꝺm rōnē facienti ⁊c. 2° āph. Hoc ēt frequēter accidit in multis egritudib⁹ cronicꝗ in qb⁹ meli⁹ appet virt⁹ medicinarū post dimissionē vsus earū in vsu.

¶ Capitulum. 30. de verucis.

Veruce sunt dure excrescētie in manibus ⁊ pedib⁹ ⁊ alīr in alijs ꝑtib⁹ corꝑis facte. Est g̃ veruca morb⁹ officialis in numero addito. ꝺm Gal. pmo de morbo caª. 6. ver. porri in manibus fiunt veruce sunt superflua caro vnde verucosum. i. superfluum dicit Papias.

Cause ver. st̄ h̄ūores flātici gs̄si vl̄ mlīci quib⁹ flā admiscet̄. flā nāq3 q̄uis sit nālr̄ h̄ūidū tn̄ ꝑ admixtionē mlīe ꝯuertit̄ ad nām siccitaꝗ. Et silr̄ pōt fieri ex san. cōculcato ⁊ igrossato ꝑterq̄ putrefit in aliq̄ loco nec inueniēs ꝑuis ⁊ a nā exteri⁹ isti h̄ūores mittunt̄ ⁊ inver. ꝯuertunt̄ q̄dā vocant̄ porri q2 h̄nt q̄sdā radices ad ex ad sil̄itudinē porroꝝ ⁊ in istis arguit̄ maior siccitas mac. Aliqn̄ fiunt ad similitudinē cornu q2 induratur ⁊ crescit in altū. ⁊ aliqn̄ vocant̄ claui q2 habent caput ad modū clauoru3 affixorum quorum capita exterius manent.

Curatio ver.: Primo dietet cū bono re
gimie cauēdo res nf̄icas me/
lācoliā gn̄antes ⁊ fift flā grossū ⁊ san.grossū. De
inde purget mlia ⁊ flā cū agarico ⁊ turbith ⁊ fu/
mo terre ⁊ epithi⁹ ⁊ mira.nigri ⁊ lapid lazuli. ⁊ si
vi ꝙ ibi sit replo s.floia. Et ista iterent ⁊ ꝯtinuē
tur q: malū regimē ⁊ dimissio purgatiōis faciūt
scrofulas ⁊ ver. Localia aūt remedia ꝑus expieª
inde ꝯstat ꝙ dū eēm etat.15.annoꝝ cū multitu/
dine ver. in manib⁹ cū freq̄nti appōne lacti titi/
mali. ab eis ꝑfecte sanat⁹ fui. ¶ 2° si ligari pn̄t li/
gent ꝟsus radicē cū pilo eq̄no vel bouino vl' filo
sericino. ⁊ ꝯtinuis dieb⁹ stringat donec tota ca/
dat ⁊ icipiat a maiorib⁹: q: forte ꝑ se alie destruē
tur: vt dic Aui. q: iste magne rōne sil'itudis attra
hūt ad se multū de illa maª ex q̄ multe filie gn̄an
tur ⁊ sic de directo accidit i scroful. ¶ 3° cū scidi/
pēdio vel nouacula sup̄ficiali scindant ⁊ radant
vsq; ad sang. exitū ⁊ post apponat lac fic⁹ vel lac
titimali. ¶ 4° auripigmētū puluerizatū incor/
poret cū lacte titimali vel ficus ⁊ super. ponat
abrasas sicut iā dictū fuit. ⁊ h̄ s. in capsula glan/
dis vel lupini vel cerasi vel pruni. ⁊ sic emplm nō
nocebit residuo corpis. Ad s. h̄ medicamen qd
ponit Bern. in lilio. ℞. virid eris auripigmenti
pulpe colloq̄n̄ᶜ sal'arᶜⁱ. an̄. ʒ.ij. s. pul. incorpet cū
lacte titimali ⁊ in capsul' sup poros ⁊ ver. abrasos
ponat vel radat fortit ⁊ ꝑmittat inde mult⁹ san.
exire dein̄ asꝑgat de puluere litargiri aut auripi/
gmēti aut lac fic⁹ vel titimali ⁊c. Henric⁹ dic ꝙ si
ruta ⁊ herba roberti ⁊ millefoliū sil' trite sup ip/
sas ligent infra.3.aut.4.dies curant: ver. tn̄ ꝑus
dz mollificari ⁊ abradi vsq; ad viuā carnē. Al' s.
sic. ℞. limacie rubee ponant in potto plūbeo et
aꝑgant sale ⁊ sic stēt ꝑ 4. dies ⁊ abiecti limaciis
ter vel q̄ter in die cū liq̄re in potto remanēte li/
mant ver. ⁊ h̄ ꝯtinuet ꝑ.7.vel.8.dies ⁊ absq; do/
lore cū radice cadēt. istud est Guilbti anglici ca.
ꝓpo. Aliq̄ faciūt ruptoriū de calce viua ⁊ de sa/
pone molli ⁊ in capsul' supponūt: aliq̄ etiā postq̄
radūt ⁊ suffumigāt ⁊ mollificāt radūt: donec sā.
icipiat exire: ⁊ tūc supponūt pul'. affrodilloꝝ vel
de arscᵒ ⁊ supponūt capsulā ne mēbrū vicinū
corrūpat. In quibusdā callositatib⁹ q̄ fiūt i pedi
bus ⁊ digitis coꝝ q̄ impediūt gressum ⁊ vocantur
cornu: ista talia cornua radant cum rasorio vsq;
ad carnē viuā ⁊ sanguinationez: ⁊ desup ponant
gutte picis liq̄facte. vl' sulfur fusum vel liq̄factū
per foramen corij ⁊c.

¶ Capitulum quadragesimum primum de adu
stione ignis vel aque.

P Rimū qd in isto casu accidit ē
dolor: q̄ fit a mala cōplo
ne cal'a itroducta a q̄litate rei actuali
adurēt. ¶ 2ᵐ ꝙ accidit ē vesica⁹ loci
ꝓpt attractionē hūiditatū aq̄saꝝ ad locū cōbu/
stū. ¶ 3ᵐ. ē vlcera⁹. Primū igr succurrēdū ē lo⁹
ne vesicet qd si fit ꝫ Aui. i. 4ª. fē. 4ᵗ. tc. 2. ¶ P⁹
igr pul'. sand. distēpet cū aq̄ ros ⁊ cāfora ⁊ liniat
inde loc⁹ ⁊ nō ꝑmittat desiccari. Ad idē vz aqua
solatri. Ad istā intētionē vz bol⁹ armenic⁹ distē/
perat⁹ cū aceto vel aq̄ solat' vel aq̄ ros. incorpa/
ta cū pul'. ostraceoꝝ. Itē fm̄ Aui. lētes elixate cū
ros. ⁊ oleo ros. Ego aūt si fu in loco q̄n fit cōbu/
stio stati capio lutū qd est sub vineis: vl vasis a/
q̄tici ⁊ sup locū pono freq̄nter: qd aliq̄n icorpo cū
albumie ouoꝝ: ⁊ inter cēta q̄rant solatrū spuma
vmbicularis plātago ⁊ lētigo aq̄ ⁊ sil'ia. Et exhat
succ⁹ ⁊ pān⁹ i eo madefact⁹ supponat. ⁊ ista ꝯti
nuent donec do' remoueat ⁊ loc⁹ sit sine vesicati
one. Cimolea distēpata cū aq̄ end. vel ros vel plā
tagi. vz. Postq̄ aūt loc⁹ ē vesicatus ⁊ adhuc rema
net do' ꝯtinuent res supradicte donec do' sit a/
nullat⁹. vl' apponat vnguētū populeō cū albumi
ne ouoꝝ. ¶ 3ᵐ ē de vesic̄ q̄n si vesice ꝑ se nō rum/
pant: rūpant cū acu vt aq̄sitas ꝯtēta expellat vt
nō rūpat mēᵐ i q̄ ē q: q̄nto magi ibi steterit ma/
gis mēbꝝ ⁊ caro ei⁹ corrūpit. ¶ 4ᵐ ꝙ nob occur
rit ē curacio vlceratiōis ⁊ excoriatiōis remouētis
ad istā intētionē iubet fieri vnguentū albū cam/
foratū icorpatū cū oleo ros. ⁊ albumie ouoꝝ ⁊ vn
guētū de calce abluta septies ⁊ incorpata cū oleo
ros ⁊ aq̄ plātagi ⁊ cāfora. vel addat fm̄ Aui. chi/
molea cera ⁊ albumie oui vngᵐ factū d litargiro
puluerizato ⁊ cerusa cū oleo ros. ⁊ aq̄ plātagi cō/
trito. verūtn̄ est ꝙ ista vnguēta sūt artificialia et
bona i vlcerib⁹ post igneitatē remanētib⁹: s n̄ bn̄
pn̄t remoueri: imo i adherēdo dolorē iferūt pa/
tiēti ⁊ tediū medico. ¶ Idō aliqui solū ponūt o/
leū vitellinū liniēdo dicta vlcera sine q̄cūq; alia
me⁹ vsq; ad finē cure. ⁊ ego h̄ facere ꝯsueui. Vi/
di q̄n fieri tale vnguētū qd eq̄pollet oleo supra/
dicto q̄n alijs carem⁹ medicinis. ¶ In hasta li/
gnea tenui frustra lardi tenuis abluta ponat ta/
liter ꝙ inter duo frusta lardi vnū foliū lauri viri
dis ponat ⁊ sic faciēdo mag ꝑs haste ipleat: ⁊ p⁹
incende cuspidē haste ⁊ ardeat tota hasta cū lar
donib⁹ ⁊ folijs. Et illud qd guttati defluēdo labi
tur in scutella aggreget. ⁊ cū isto vnguēto dicta
vlcera liniant bis in die naturali supponēdo pan/
num lineū subtilem ⁊ cū istis vidi freq̄nter loca
sanari ⁊ cicatrizari.

Declaratio in adustiõe ignis: vel aq. ¶ Prio sciẽdũ q actio ignis in corpe derelicta siue sit cauteriũ voluntariũ siue sit cõbustio inuoluntaria vsq ad carnẽ. 9. dies crescit: si ẽ mag͂ ⁊ notabil. ⁊ postea cõtinue minuit vsq ad pfectã curõnẽ. ¶ 2°. nõ q i pua adustiõe iuuat aliqñ approriare mẽbrũ lesũ igni ⁊ rõ ẽ: qr p talẽ appropriatiõez pori q fuerũt clausi ⁊ p adustionẽ apiunt ⁊ rarificãt p talẽ appropriatiõez: ⁊ sic caliditas retẽta exalat qr caliditas iclusa suo sili plaudẽs exti resilit ⁊ exalat. ¶ 3°. itelligẽdũ: q si cõbustio accidat i mãib pueroꝝ sp vn pãnicul ponat int vnũ digitũ ⁊ aliũ ⁊ sit madefact i aliq vng° vl oleo de supdictis ne vn di git cũ a° icarnet. vt ego aliqñ vidi fieri male curatis ita q aliqñ oꝫ cũ rasorio digitũ a digito separi.

¶ Capitulum. 42. de panaricio.

Panariciũ ẽ apa calꝫ accñs i summitate alicui digitoꝝ man i latere vnguis cũ veheme doloriꝫ ⁊ inqetudie ⁊ pũctura intiñ q iducit isomnietatẽ ⁊ vigilias ⁊ sitia.

Curatio p° ꝯsidera si hõ est plen ⁊ fit flõia ⁊ purga° si est necessa°. Deide curam ad curã alioꝝ apatũ caloꝝ: ⁊ fit sic ibi repit: vtputa in flõne ⁊ herisipila. Ponant g a pñ° repcussiua vt sunt succ spuiue ⁊ solatri ⁊ vermicular. Et fm Aui. in pñ° ponat digit in aceto cal'o. ⁊ h dicit Aui. auctoritate Gal. ⁊ ꝯfirmat h qñ cũ aceto miscet furfur aut farĩa ordei ⁊ vꝫ emplm de aceto ⁊ farina ordei cui miscet parũ de cãphora. Et vꝫ emplm muscillagĩs psillij cũ puluere gallaꝝ ⁊ licij ⁊ albũie oui. Et vꝫ muscillago psillij cũ psidia ⁊ balaustij. Et fit emplastrũ de spuiua. ⁊ ista sufficiãt ad repcutiẽdũ ⁊ alterãdũ malã cõplõnẽ calidam. ¶ Qñ ego habuissem pãnariciũ cũ ingẽti inqetudine appo sui lẽtiginẽ aq tritã incorpatã cũ aceto ⁊ albũie oui ⁊ statĩ fui libat a dolore. ⁊ aspiciẽs vidi aliqd de sanie sub cute in latere vnguis ⁊ apiens cũ acu exiuerunt due aut. 3. gutte sanie: ⁊ totalr fui curat. La deo viuo Aliq faciũt vnũ digitale de cera noua calefaciẽdo ⁊ resoluẽdo mitigat aliqlr dolorẽ ⁊ vꝫ añ eruptionẽ ⁊ post. Et si post eruptionẽ fiẽt digitale de cera vl de apostolicon vtiq valeret ad retinẽdũ foramẽ aptũ. Si autẽ nõ ita cito maturat supponat emplm: qd ẽ maturatiuũ. ℞. radiq maluauisci inciñ ⁊ cocti. ℥. j. vitelloꝝ ouoꝝ coctoꝝ duo nũero butiri recent. ℥. j. ⁊ h fit. ẽplꝫ. ⁊ fit alia reme° ꝯ accñ° q occurrũt vt est vlc° fistula vl herpestiomen sic dcm fuit in suis capitulis. Si aũt corrup° extẽdit ad digitũ ⁊ ibi venit herpestiomen vel ignis sacer. Adinus malũ ẽ si i p° vl scõa iũctura abscindat q si tot digit vel man pderet vl totũ corp. Intelligendũ q in pãnari° malicia ma° ⁊ ei mala qlitas supat quãtitatẽ ei qr pua ẽ quãtitas ⁊ mali° multa ⁊ posito q adiutoriũ ⁊ brachiũ man ⁊ digiti sint sub emũctorijs cordis qr sub assell ⁊ i apatib talib nõ cõpetãt repcussiua: tñ in pãnaritio pñt cõpetere. Prio qr mã ẽ pua ⁊ nõ pt recedere nec attigere ad cor. scõo via ẽ lõga. 3° qr ma° alterat ⁊ corrigit ab infriañ: vt ponũt autores. Friã eñ stiptica ⁊ narcotica cũ aceto corrigunt praue materie malitiam ⁊ qualitatem.

¶ Capitulum. 43. de fistula.

Fistula ẽ vlc pfundũ ⁊ cauernosũ cũ orificio stric° calloso ⁊ duro cũ exitu virulen ⁊ puri vñ fm catholiconẽ h nomẽ fistula ad 3°. equocat. ¶ Prio. n. sigt istrm canẽdi strictũ i orifi° ⁊ latũ iferi cũ q voc. ⁊ soni emittũt ⁊ tũc dr fistula a fos qd ẽ son ⁊ scolõ qd ẽ emissio q̃si emissio soni vl voc. ⁊ dr sic qr vocẽ vl aerẽ emittat vñ catho Fistula dulce canit volucrẽ dũ decipit auceps. ¶ Scdo° capit fistula p ductu aqrũ qr sic p° emittit aerẽ sic ista emittit aquã. ¶ 3° mõ sumit p mor° sanatiõis dure de q in pñ° ca° fcã ẽ mẽtio. vñ vsus. Fistula dulce canit ẽ morb fistula dur Fistula pbet aqs nob in abũdã° claras. Et ad silitudinẽ pmoꝝ duoꝝ dr fistula morbus qr in sinu suo virulẽtiã ⁊ saniẽ recondit ⁊c.

Cause fistule pñt esse vlcera male curata vel apa nõ apertũ suo tpe. Aliqñ eñ ꝯtingit q apa est maturũ ⁊ idoct barbitonsor vl cirurgicus nõ vult ipm apire ⁊ sic sanies retẽta ꝯuertit ad malas qlitates ⁊ sic pfundat ⁊ corrũpit ptes circũstãtes ⁊ sic fit fistula. Silr pt accidere in vulnere qñ nõ bñ a sanie mũdificat. ⁊ h iterdũ ꝯtigit a cãis pmitis vt a ruptura tibie vl brachij qñ ibi fit apa ⁊ postea fistula i ei cura freqnter exeũt ossa cũ sanie ⁊ virulẽtia. Fit etiã fist. a malis humoribus intra corpus ⁊ sub cute ⁊ in carne corruptis ⁊ putrefactis.

Signa fistule. prio appent in tactu superius virulẽtia que cõpressa digitis emittit sanguinem versus orificiũ aliquãdo inferius aliquãdo superius aliquãdo lateraliter ⁊ appet callositas in orificio. ⁊ qñ pmit nõ adest dolor nisi fist. sit prope neruũ. Si fistula est in carne sola i modico tẽpore sanies ẽ alba. Et si fistula est antiq sanies est spissa ⁊ viscosa

⁊ turbida ſicut in neruo ⁊ ipſa eſt tenuis ⁊ nigra ⁊ adeſt dolor in loco a quo exit. Et ſi eſt inuenis cū virulēa exit ſan. Si fiſt. ē in oſſe ⁊ nō penetrat ad ꝯcauitatē oſſis illud qđ exit eſt ſubtile ⁊ citrim vt dicit Aui. ⁊ ſi penetrat ad ꝯcauitatē oſſis facit ſaniē oleaginoſaꝫ. q: medulla oſſis ē corrupta. Aliud ſignū fiſt. ē q: aliqñ claudit foramen. ⁊ poſt aliqs dies apit̄ i iſto loco vl̄ i alio ⁊ ſic laici dicūt ꝙ ē morbꝰ ſancti Jo. Et cognoſcit̄ etiā ꝑ aliud q: ante ditvulnꝰ vel vlcꝰ male curatū vl̄ apa qđ nō in ſuo tpe fuit aptū vl̄ nō bn̄ mūdificatū ⁊ curatū ⁊ ſtrictū adeſt orifim ⁊ duricies ⁊ calloſitas i carne circūdante foramē. Et ſm Guilłm fiſt. gñat̄ a maa flātica vl̄ mlīca in q̄ aduſtio iducit acuitatē ⁊ venenoſitateꝫ. Et ꝓpter h̄ dicebat Arnaldꝰ hūiditas dn̄ans: ⁊ ancilla ſicitas: fiſtule vitā ꝓbent.

Judicia in fiſt. ¶ pº dꝫ ſic. oīs fiſt. eſt difficił curatiōis ⁊ q̄nto ē antiq̄or tāto deterior. ¶ 2º fiſt. tortuoſa ⁊ multorū foraminū ⁊ inflectionū ē mala ⁊ multū difficilis cure. Silr̄ oſſuoſa maxīe q̄ ꝓfundat̄ ad ꝯcauitatē. ¶ 3º ſi. nūq̄ curat̄ niſi priꝰ mūdificet̄ alꝯ mortificet̄ ⁊ q̄diu vixerit fiſt. nunq̄ poterit obturari. ¶ 4º iudicat̄ ꝑ Arnal. q̄diu ſanies fiſtule aq̄ſa vel glutioſa vel praue q̄litatꝭ extiterit fiſtula viua manet. ¶ 5º ex q̄cūq̄ ſui pte fiſt. ſaniē ꝑfectā et purā emiſerit: ibi ē extīcta fiſt. ¶ 6º fiſt. tortuoſa ⁊ intricata nūq̄ mutat̄ niſi ſalꝭ aut nitroſꝭ liq̄ribꝰ i buat̄ Arnal. ¶ 7º fiſt. ioſſata nūq̄ medicatiōi obedit. donec extirpatum fuerit os corruptum Ar. h̄ i ꝑab

Curatio fiſt. ¶ Primꝰ cañ. gñalꝭ q: fiſ. vt ꝑlꝭn ab aquoſis ⁊ flātiq̄ ſuꝑfluitatibus gñat̄ opꝫ cū deſiccatiua ⁊ euchimia dieta malā cōplōnē ꝑmutare. ¶ 2ꝰ q: mala ꝯº cū maa vix remouet̄ materia in corꝑe remanēte iccir couvtilis eſt illā materiā predigerere ⁊ euacuare. ¶ 3ꝰ cañ. eſt Aui. in. 4a. fen. 4i. tc. 3º. In fiſt. antiq̄tis ⁊ ꝓfundatꝭ īciſio ⁊ remotio cū nouacula totiꝰ fiſt. ⁊ rex īfectaꝝ ē ſecurior cura ⁊ certior. verū tn̄ cū actuali cauterio dicta cura pōt cōmode adīpleri. Si aūt iſta cura totalꝭ rēotiōis cū potētialibus cauterijs attētet̄: illud ē prauū ⁊ inq̄etū maxīe qñ ē in vicinitate nerui. Aui. h̄. ¶ 4ꝰ fiſt. i oſſe exñs nō curat̄ niſi os corruptū pꝰ auferat̄. iō ingeniādū ē vt os corruptū cū cauterio vl̄ alr̄ expellat̄ ¶ 5ꝰ ſi q̄s fiſt. i carne ꝑcurare vl̄ ſanare ꝯſiderat os ſtrictū oꝫ priꝰ dilatare. ⁊ cū certꝭ lauamētꝭ ipſaꝫ mūdare ⁊ deſiccare. ¶ Curatio ꝑticularꝭ fiſt. In ꝑmis ordinet̄ dieta tēdēs ad ſiccitatē. ſicut dicit 2ꝰ cañ. Habitēt in aere ſicco ⁊ caueāt a piſcibus maxīe recētibꝰ ⁊ ab oſſis, ⁊ vtatur carnibꝰ ꝯſualibus bonē digeſtiōis ⁊ boni chimi: ⁊ ſint vt plurimū aſſate ⁊ potēt vinū bonū aliqualr̄ limphatū propter acuitatē maē iuxta ſcōm cañ. gñale digerat̄ materia per hūc modū. Priº cū oximelle ſq̄llitiº vel diuretico vl̄ cū hac decoctiōe quā ponit Guido ℞. agrimōie. ℥. iij. plātag. ℥. ij. folioꝝ oliue. ℥. j. coq̄tur ⁊ ſꝫ. apoꝫ'a ⁊ detur oī die de mane vſq̄ ad. ℥. v. ſtº ieiuno ⁊ ſtet ꝑ. 4. horas anteq̄ comedat. ⁊ poſtea prādeat: q: cibꝰ ⁊ pura meā in ſtº nō ſūt cōmiſcēda. ¶ Deide purget̄ ſic. ℞. electuā diacartā. ʒ. iij. pulꝭ. diatꝭbith. ʒ. j. ſꝫ. bolꝰ. Supradicto aūt apoꝫiate pa. dꝫ vti añ purgationē ⁊ pꝰ q: meatꝰ dilatādo iuuat ad expulſionē male materie oſſiū ⁊ ſilr̄ ad corrigēdū malā cōplōnē. Idem pōt fieri de ſanamūda. ℥. iij. gētiane. ℥. ij. cētauree ℥. j. ſꝫ. vt ḡ. ⁊ ꝯtinuet̄. ¶ Localia remedia. Priº amplieł foramē cū medulla ſambuci ad modum tēte. vel ſꝫ. tēta de ciclamine vel de gētiana: qđ melius ē aut de radice dragūtee aut iarri vel de ſpōgia bn̄ retorta: q: ībibēdo in ſe ſupfluitates ipſa ampliat̄ ⁊ ampliat foramē. q̄ apro imittat̄ tēta lōga de pāno lineo vel de ſtupis. ⁊ ſit inuncta melle ⁊ aſpſa pulꝭ. al. affrodillꝭ vl̄ tēta vngat̄ ſapōe molli. ⁊ aſꝑgat̄ calce viua. vel liniat̄ tēta cū ſapōe molli ⁊ aſꝑgat̄ cū modico arſeco pulueriꝫato. Et dicit Guido ꝙ h̄ nō fallit. ¶ In caſu aūt ꝙ fiſt. eſſet cauernoſa cū multꝭ ſinibꝰ: tūc iniciant̄ cū ſiringa vel traiectorio lauatoria q̄ ꝯtineāt vtutē dictaruꝫ mediciaꝝ. ffiat ḡ talꝭ iniectio agrimoā ⁊ gentiana coq̄nter ī vino al. ⁊ addito. melle iniciat̄ ꝑ ſirigā Pulꝭ. affrodillꝭ: q̄ꝫ i fiſtulꝭ ⁊ vlceribꝰ ſic ſꝫ. ℞. ſucci affrodillꝭ: ℥. iij. mellꝭ. auripigt calꝭ viue. ana. ℥. ij. miſceant̄: ⁊ incorꝑent̄ ⁊ ponant̄ in teſta ⁊ coq̄nt̄ in furno donec paſta ſit indurata. deinde puluerizet̄ ⁊ cribellet̄ ⁊ tēta madefacta in oleo vl̄ melle vel ſapone molli cū eo ſꝑgat̄ ⁊ intꝰ fiſt. ponatur vel paꝝ de eo cōmiſceat̄ cū dicta decoctiōe iniciatur. corroſiuꝰ eñ eſt ⁊ fiſt. mortificat. ¶ Vel ſꝫ h̄ aqua q̄ mortificat fiſt. ℞. vitrioli de q̄ fit icauſtū ℥. j. ſalis armoci ſalis nitri. añ. ʒ. j. albuminū ouorū induratoꝝ ſub caliuo duo nūero. miſceāt̄ ⁊ incorꝑent̄ ⁊ ſtet ſic ꝑ duas horas ⁊ exiet aq̄ ⁊ iſta ponat̄ in fiola ⁊ mūdificat fiſt. ⁊ cācrū ⁊ mūdificat vlcera. ¶ Aqua eñ fortis alkimiſtarum que fundit metalla mortificat oēm fiſtulā. Si fiſt. ſit in oſſe qđ cognoſcit̄ q: facit ſaniem oleaginoſaꝫ tunc oꝫ incidere carnē vſq̄ ad os vel cauteriꝫare ⁊ tunc radatur os corruptū ⁊ remoueantur peciē vſq̄ ad ſanum os. ⁊ ſemper vulnus teneatur apertum: donec totū os corruptum ſit expulſum deinde mūdificet̄ ⁊ icarnet̄. Repi i q̄buſdā ſcri-

ptis sic. Stupa minuti sup asserē cū gladio icisa incorpet cū vno vitello oui ⁊ sanguie porci ⁊ succo apij ⁊ melle ⁊ farina tritici ⁊ oleo cōi ⁊ tepidū ponatur int⁹ cū tenta: ⁊ fistr exteri⁹ ⁊ in foramine apponat ⁊ dic ꝙ ē expertū. Urina īfantiū ducat in mortario plūbeo cū pistello plūbi q̄ndiu donec inspisset ⁊ postea exiccet ⁊ K. pul. ⁊ imittat. Auic. Et iā expta est radix scolopēdria cū fist. iplea ex ea sanat. Idē fac succ⁹ cucu. agrestis folia oliue ⁊ agrimonie cū alūine de rocha ⁊ de pluma pualēt in lauatorijs ⁊ filia. Et qn̄ appet caro bona administrent ɔglutiatiua ⁊ icarnatia cū aliquibus exiccatis. ⁊ qn̄ sanies minuit ⁊ virulētia iā fist. est mortificata ⁊ tūc cura fist. appropinq̄t. De istis fistu. ⁊ vulnerib⁹ ⁊ de algebra modicū pposui dicere q: opa sūt cirurgicoꝝ. ⁊ q: Guido nouissimus autor libroꝝ materias istas bene ptractauit: iō parcat mihi ⁊ qꝺ deficit: deus cōpleat.

¶ Caplm. 44m. de vlcerib⁹.

Ulcus est solutio ɔtinuitat̄ i carne in qua aliqꝺ accidēs inuenitur consolidationem eius impediens.

Cause vlcerū alique sūt añtes vt dic̄ Ga. 4° de igenio. c. 4°. sic si vuln⁹ id est vlcus fit in aliquo mē° aliq̄ ma^a b̄n intēdim⁹ nō eē nisi ex moll' hūorib⁹. nā ɔsuetudo nat̄e ē talia in passionib⁹ facere videlꝫ corp⁹ mūdificare materiā erga cuti ⁊ expellere. h̄ ille. Alias cās vl. ponit Aui. in 4^a. 4^a. tra. 3°. c. p̄°. sic. Ul. gn̄ant a vulnerib⁹ ⁊ exituris erupꝗ ⁊ a pustul' ⁊ solutiōe cōtinuitat̄ in carne q̄ qn̄q̄ facit saniē aut pus ⁊ non facit saniē nisi q: cib⁹ q̄ venit ad eā ɔuertit in corruptionē pp debilitatē mē^i. Aliqn̄ illud mē^m est in se debile: ⁊ iō ad ipm remittūt supfluitates alioꝝ mēbroꝝ. Hic cog̃scit intellect⁹ q̄ntū in vlcerꝝ curatiōe iuuat euchimia dieta ⁊ cibi ⁊ pot⁹ paucitas ⁊ pcuratio digōnis. ne supfluitates in corgn̄ent. ¶ 2°. cog̃scit. q̄ntū iuuat expulsio caꝝ cuꝫ arte. ¶ 3° cog̃scit q̄ntū iuuat ɔforta° mēbri vlcerati ⁊ altera° ei⁹ ad ɔ̄ riā q̄litatē ⁊ in istis deficiūt ydiote cirurgici ⁊ ignorantes artem.

Iudicia in vlcere ¶ Pri° pus subtile vocat vir⁹ ⁊ pus grossum nominat sordities. ⁊ vir⁹ quidē n̄ gn̄at nisi cū subtilitate hūoꝝ. s. aq̄soꝝ ⁊ caloꝝ. Et sordities gn̄at ex grossicie hūoꝝ. ¶ 2°. dic̄ Aui. vlcera dura icipiētia ire v̄sus viriditatē ⁊ nigredinē sūt mala. ¶ 3°. vlce. fria sūt al. ⁊ mollia sūt q̄escētia qn̄ applicantur me^e calefaciētes. Et vlcera cal'a sūt ad rubedinē decliuia ⁊ delectat in frigore. ¶ 4m iudiciū ⁊ signū qn̄ vlcerib⁹ mal' associat color corpis malus sicut est color al. ⁊ plūbe⁹ aut citrin⁹. tunc illud est signatio sup corruptionē cōplōnis epatꝭ ⁊ corruptiōis sā. q̄ veīt ad vlc⁹ q̄re fit difficil' eius ɔsolidatio. ¶ 5° vlcera gn̄ata successiue egritudinū sūt mala qm̄ nat̄a mittit ad ea residuū corruptiōis supfluitatū. ¶ 6° vlcera depilā^a pilos circūstātes sūt mala. ¶ 7° meliores significatōes signātes salutē vl. ⁊ vulnerꝝ sūt cū succedē^a eoꝝ decliuia sūt ad saniē. ¶ 8°. salubri⁹ āt vuln⁹ ⁊ vl. ē qꝺ fit in carnosis loc̄ paucos neruos ⁊ venas ⁊ pelliculas atq̄ ligamēta h̄ntib⁹ ⁊ qꝺ est remotū a magna ɔcauitate. ɔ̄ria āt ɔ̄ria 4° meg̃'. col'. 2. ¶ 9m iudiciū cū videri vl. magi solito ɔcauū ⁊ circa illꝺ ruborē ⁊ duriciē ⁊ calorē: scias medicinā vltra modū mūdificatiuā eē. si v̄o saniosū fuerit p̄ter has signatiōes medicinā debilē eē cognosces ibidēꝫ. ¶ 10°. p saniē ⁊ eēntiā poteri illud ppendere ⁊ si grossa ⁊ viscosa fuerit nō ē ex forti medica^e. si v̄o subtil' ⁊ rubori ptineat: mōstrat eē ex liq̄factione tenere carnis, pp̄ter acumē medicine: marie si patiēs dolorē ⁊ arsurā passum se mōstrauit: tūc cōuertendū ē ad aliud. ibidē. ¶ 11°. indicat Gal'. frigidū mordax ē vulnerib⁹. ⁊ vlcerib⁹ ⁊ dolorē sine sanie facit. 5°. ampho. ɔ°. 22°. ¶ 12°. vlcera āt corrosiua ⁊ q̄ hūoꝝ ad se currentiū sunt susceptiua non calor adiuuat s̄ magis eis nocet. vbi s̄. ɔ°. 23°. ¶ 13°. pnosticat Ga. ibidē. Impossibile em̄ ē i vlcere vl' vulnere faciēte saniē vt piculosum vel molestū debeat eē. ¶ 14°. si vulnerib⁹ mal' et fortib⁹ ex̄ntib⁹ tumor nō appet: h̄ magnū maluꝫ. lara bōa. cruda mala. 5°. āph̄. ā°. 67°. Et cā isti⁹ i ɔ° notat sic. Cū em̄ vuln⁹ maliciosū est natura q̄dē debilitat: hūores v̄o supbiunt ⁊ distēpeant. g̃ nisi ad vuln⁹ ɔfluxerit: qꝺ ex tumore q̄dē manifestant p totū corp⁹ diffundi spasmos tethanos ⁊ maniā faciūt. Lara q̄dē ⁊ fluētia vulnera vel vlcera bona sunt. tumida v̄o dura ⁊ indigesta mala ɔ° eiusdē. ¶ 15°. circūfluētia vulnera male cōsuetudis: ⁊ ꝙ annuatī veniāt: mala sūt. 6° amph̄. am°. 4°. ⁊ vide cōmentū. sequit i ɔ°. Cū videri cadere pilos a loc̄ vulnera circūdātib⁹ mali hu. videnf inesse maleq̄ corruptiōes ⁊ prurit⁹ in vulnerib⁹ hui⁹ ex necessitate nō pmittūt vulnera sanari. ibidē. ¶ 16°. vlcera putrida ⁊ corrosiua ⁊ fistula sūt difficilis curatiōis ⁊ ɔsolidationis.

Curatio vlcerū. ⁊ p̄° aliq̄ cāñ. gn̄ales sūt premittēdi. ¶ Prim⁹ sit iste vl' qꝫ dico oīb⁹ vlcerib⁹ medicinā desiccatiuā ab initio vsq̄ ad finē eē necessariā exceptis q̄b⁹ ɔcussio carnis ē: q: pp̄t cōcussionē suā necesse est

in eis saniē ḡnari deinde mundificari. postea vo
vuln⁹.i.vlcus desiccari. Ista intelligūtur de vlce-
rib⁹ fact̄ cū ligno vel lapidib⁹ ⁊ sil'ib⁹. ¶ 2⁹ qn̄ vi
rus appet ivlcerib⁹ iudicat̄ q̄ indiget desiccatis.
¶ 3⁹. qn̄ appet sordicies: vlc⁹ indiget abstersiuis
¶ 4⁹ qn̄ visitant̄ ⁊ p̄pant̄ vlcerosi. caueat medi-
cus ne vlcera isufflent a meridiolapivēto: nec ab
aere hūido vel bruino attigant̄ maxi^{e} si hūiditas
est cū caliditate. Aui. h̄ in sn̄a. ¶ 5⁹ oib⁹ vulnerib⁹
desiccatia sūt necr̄ia. ɔcauis tn̄ plus ceterꝗ aut cō-
ueniūt desiccatia ⁊ mūdificatia, meg^{i}. p̄ticula 5^{a}
col. 9°. ¶ 6⁹ q: optima ⁊ sana caro i vlcerib⁹ nō
p̄ōt curari nisi curatꝗ coꝝ sup̄fluitatib⁹ cū desicca
tis ⁊ mūdificatis: iō cū eis cito succurrēdū ē al's
santes augmētabit̄. vn̄ ⁊ carnē i eis restitui n̄ erit
possi^{e} p̄° meg^{i}. ¶ 7⁹ caro ivulnerib⁹ nō ḡnat̄ nisi
me^{a} q̄ illi cōplōni vicia ē. vn̄ sicce cōplōni siccā ⁊
hūidā hūide eligit me^{m} Ga. p̄° meg^{i}. ¶ 8⁹ vlcera
cauēda sūt ne ab oleo tāgant̄ q: oleū augmētat
putrefactionē in vulnerib⁹ ɔcauis p̄cipue i cal'is
ɔpib⁹ ⁊ siccis ⁊ hūidis cōplōnibus. p̄° meg^{i}. Silr
eris eruginē nō putrefacere vulnera s̄ ɔrere ⁊ car
nē cōcedere ⁊ calorē nimiū ⁊ dolorē ḡnare. ¶ 9⁹.
oꝫ p̄e oib⁹ cōplōnib⁹ mēbrivulnerati vel vlcera
ti in q̄ caro curāda ē custodiri ⁊ vt infirm q̄ san.
ḡnat̄ custodiat̄: q: san. est ma^{a} carnis. ibidē. opꝫ
⁊ in toto corp̄e cōplōnē custodiri. meg^{i} p̄tic'a 3^{a}.
¶ 10⁹ can̄. me^{e} exiccatie nō debēt excedere p̄mū
gradū s̄ sintvicina cōplōni mēbrivlcerati. tp̄a em̄
medicina i siccita^{e} modū excedēs nō solū sup̄flu
itatē s̄ materiā carnis ḡnatiuā desiccat ⁊ ɔsumit
¶ 11⁹ can̄. ḡnalis me^{e} q̄ multū desiccāt siccꝗ cōplō
nib⁹ ɔueniūt. q̄ aūt paꝝ hūid̄ cōplōnib⁹ sūt necia.
Et seq̄t̄ q: hui^{a} corp̄a cū hūidis ⁊ sicca cū siccꝗ s̄t
curā^{a}. 3° teg^{i}. ¶ 12⁹ can̄. cū mag̃ vulnera cētial'r
hūidiora fuerit siccior me^{a} s̄. ɔ̄ria ɔ̄rijs aptentur.
meg^{i} p̄tic'a. 3^{a}. ¶ 13⁹ ɔfirmat ii^{m}. Si duo iueni-
m⁹ vulnera i sanie eq̄lia ⁊ vnū est in sicco corp̄e ⁊
alid̄ i hūido: oꝫ qd̄ ē i sicco cū magꝭ desiccatis ⁊ i
hūido cū paꝝ desiccatis curare. ibidē. Et sequit̄
p̄p̄t h̄ th⁹ ⁊ ei⁹ sil'ia hūidis corp̄ib⁹ ɔueniūt eius
em̄ siccitas nō ē multa. Aristologꝭ vo ⁊ vreos ⁊ si
milia q: multe siccitatꝗ sup̄ siccꝗ corp̄ib⁹ sūt op̄tia
¶ 14⁹ ē Arnal. de villa noua i p̄abol' vlcera sordi
da nō tātū emittūt saniē s̄ virulētijs lachrymant̄
iō exiccāda sūt abstersiuis. ¶ 15⁹ sordidis vlceri
bus tumefact̄ exicca^{m} ɔgruit medicamen absq̄
mordicatiōe resoluēs vt p̄sidia vel plātago ivino
decocta. Vlcerib⁹ corrosiuis q̄ sp̄ōte dilatāt̄ ad q̄
p̄fundant̄ stiptica mordicatiōe carentia debent̄
exiccatia. Si vo fuerit venenosa vt cācer ⁊ lupus

triacalia debēt eē. hic itelligendū q̄ qn̄ vlceribus
accidūt multa incōueniētia accn̄tia q: aliqn̄ veit
aliq̄ mala ɔ° post vlc⁹ vel an̄ ip̄m ⁊ ē cā ip̄i⁹ ⁊ ta
le vlcus cū aliq̄ malaꝝ cōplōnū d̄: vlc⁹ discrasia-
tū: ⁊ illud oꝫ te cognoscere cū visu ⁊ cum tactu: q:
qn̄ ibi e mala ɔ° cal'a ibi tactu rep̄it̄ calor ⁊ sic de
alijs: vlc⁹ q̄ discrasiatū sit p̄ma sp̄ēs, 2^{a}. sp̄ēs sit vl
cus virulentū: 3^{a} sit vlc⁹ sordidū. 4^{a}. est vlc⁹ p̄fun
dū. 5^{a}. est vlc⁹ fistulosum cū sinib⁹ ⁊ cauernis ab
exteri⁹ cute coop̄t⁹. Et est vlc⁹ dolorosū ⁊ apostē-
mosuꝫ: ⁊ est vlc⁹ cū ɔcussione. ⁊ est vlc⁹ cū carne
sup̄flua: ⁊ est vlc⁹ cū duricie. ⁊ sic de alijs. vt pōit
Guido ⁊ Ga. in. 4°. meg^{i}. ⁊ multi alij. ¶ Cura^{e}
p̄ticularꝗ vlcerū. vl'is aūt cura vlcerū inq̄ntū sūt
vlcera nō h̄ndo respectū ad accn̄tia cū quib⁹ cō-
miscet̄ siue sint ɔcomitātia vel accn̄tia. iā dicta ē
in can̄. ḡnalib⁹. Nūc aūt ap̄liāda ē cura de eis p̄ti
culariē ɔsiderādo s̄m q̄ sunt cū eis cōposita. vn̄
p̄i⁹ dicendū ē de vlcere cū mala cōplōne. Posito
igr̄ q̄ ibi sit mala ɔ° sine ma^{a} sola alterātia suffi
ciūt int⁹ ⁊ ex̄ ministrata. Sꝫ si ibi sit mala ɔ° ca. cū
abūdātia san. vtiq̄ s̄. fl̄oia ⁊ ex̄hat̄ de san. sꝫ q̄n-
titatē replōnis. Si alij vo hūores supabundent
purgent̄ sic̄ decꝫ: q̄ facto s̄. s̄m dictū Ga. 4. de in
ge°. c. 2°. sn̄iaꝫ nō mutādo sic. Si vuln⁹ vel vlcus
fuerit durū ⁊ siccū fomētet̄ cuꝫ aq̄ cal'a tēperata
donec rubeū s̄. ⁊ tumefieri incipiat: ⁊ tūc desiste
q: si ampli⁹ fomentaret̄ magꝭ solueret̄ q̄ ibi ad-
unatū fuisset d̄ hūore ⁊ tūc pānis leuit̄ desiccatū
desup̄ pōat̄ me^{a} hūidior q̄ cōpeteret i carne sana
Et tūc ponat̄ tale vnguētū qd̄ fit de thure ⁊ ma-
stice ⁊ oleo ros̄ ⁊ cera al. vel si aliq̄ mūdificatia vi
dent̄ cōpetere: illa fiāt hūida ⁊ vnctuosa cū cera
⁊ oleo: vt dic̄ Aui. Aut si vlc⁹ est hūiduꝫ: ista duo
minuant̄. seq̄tur ibidē. s. 4°. de inge. c. 2°. q̄ si ca-
ro hūidior fuerit naturali siccior me^{a} ei s̄ ⁊ ab aq̄
custodiat̄ ⁊ cū vino si necesse ē lauet̄ aut cū aceto
mixto cū aq̄: aut cū aqua vbi fuerint cocte herbe
sicce ⁊ tūc ponant̄ me^{e} exiccatie de quib⁹ i hac ru
brica fiet mētio. Et silr si caro vlcerꝗ fuerit cal'a re
frigeret̄ ⁊ fr̄ia calef̄. ⁊ ista cognoscunt̄ ex tactu ⁊
ex sensu. nā in cal'o vlcere color ē rube⁹ ⁊ infirm⁹
sentit calorē ⁊ iuuat̄ a medicis fr̄is ⁊ cū his h̄ꝫ re
quiē. Si aūt vlc⁹ fuerit fr̄m: color sup̄ficiei redit
ad albedinē ⁊ fr̄itas tactu rep̄it̄: ⁊ infirmus sentit
fr̄itatē: ⁊ tūc medicie cal'e iuuāt: ⁊ sic h̄ꝫ ista oꝫ me
dicū op̄ari. cū ɔ̄rijs vt mala cōplō remoueat̄. Et
sequit̄: Si san. ad mēbrū vlceratū vulneratū de-
fluēs temp̄amentū paꝝ in q̄ntite egrediat̄. opor
tet vt ei repugnes quousq̄ ad tēperamentū redu
cat̄. stipticet̄ igr̄ ⁊ refrigeretur sup̄ior pars mēbri

vlcerati. ⁊ ligamentū incipiat a vulnere vsq; ad sanū locū tendēs sicut docet ypo. in fractura. Et sed'q; in vulnere cōposito dz poni siccioz med'q; ca q̄ in simplicib' vulnerib' ponunt. Nūc aūt dz seq̄ snia Aui. vn̄ me' exiccatie qdā sunt multū exic/ cātes: qdā sunt mltū infriantes sicut iusquiamū al. ⁊ opiū ⁊ radix mandragore. Et alie sunt ve/ hemētis calefactiōis vt resina ⁊ pix. ⁊ iō oz tem/ perare vna cū alia. ⁊ fm q̄ vna p'in vulnere ma gis videt abundare: fm h' mag' de suo p'io ī me dicamīe apponat. Medicine mūdificantes vi/ rus sunt iste. s. medicine exiccatiue alumē ⁊ gale ⁊ cortices granatoz ⁊ cortex thur' merdasengi. id ē plūbū vstū farina ordei ⁊ sanich ei' ⁊ flores papa. rubei. Et se': cū q̄ fit empl'm cū folijs nuc' recētis ⁊ fit empl'm de nuce sicut est aut decocta cū vino pfert valde ⁊ exiccat hūiditatē absq; no cumento. ¶ Hoc vnguentū ponit Aui. Rx. plū/ bi vsti. ʒ. 8. incorpent cum aceto ⁊ oleo: apponē/ do mō de vno mō de alio donec fit albū tūc ad/ dat ei' vsti gala. balaust'. san. draconis alūīnis plume thimie armoniaci añ. ʒ. j. ⁊ s. incorpentur oia ⁊ vz aq̄ maris ⁊ aq̄ tinarū in cal'o igit vlcere cū calore distempato in me'o in quo est. si ibi flu/ ant hūores calidi ponātur desup pāni madef'. ī aqua plātag' ⁊ ros' vel in decoctiōe psidie ⁊ ba/ laust' ⁊ ros' ⁊c. Et alī albumē oui cū aq̄ plātag' vel cū aq̄ ros' ⁊. h' fit q̄tū ad vlcus discrasiatū ⁊ vlceratū. ¶ Vlcus aūt sordidū gn̄at ex hūori bus grossis: vt dictū fuit in pn̄'o. c. rectificet' igit' dieta vtendo bonis cibis subtilib' facilis digō/ nis. Et purget' hūoz grossus flātic' vl' mlic'. na3 dū vuln' ppter malos hūores curare artificial'r volumus ⁊ cū purgatiōe illoz maloz hūoz de/ struit' illud q; naturā in sua actōe impediat. Et se'. Purgatis eīn hūorib' corpus mūdificatur ⁊ sanies in vulnere phibet augmētari. 4. de inge. c. 4. Deinde super vlcus ponant me' abstergen tes sorditiē spissam sicut fit cū melle ⁊ succo apij vel cū melle ros'. vel cū mellic'. vel cū vrina pue ri que tātū ducatur in mortario plūbeo cū pistel lo plūbi donec sit ad modū vnguēti miscēdo cū ea se. spagi. aut geneste: q: oīa amara sunt ab/ stersiua ⁊ auferunt humiditates viscosas ⁊ cōge latas ab orificijs pororum ⁊ superficie membri. Postq; aūt fuerit satis abstersum ⁊ videtur ca/ ro rubea ponant' res incarnatiue cū aliqb' de/ siccatiuis q: fere sp ad locū vlceratū ⁊ dolorosū ⁊ debilitatū tāq; ad sentinā superflua corpis deri/ uant'. ¶ Bonū abstersiuū fm Aui. fit de pul'. af frodilloz cū melle ⁊ pauco aceto ⁊ ex terebenti/ na mixta cū tantūdē olei ⁊ valent vnguēta vi/ ridia q̄ fiunt cum viride eris. vz radix lilij. s. cele/ stis cum melle ⁊ vz prasium cum melle. vz etiam empl'm factū cum farina orobi. Aui. s. ¶ Vlce/ ra pfunda p curatione indigent vt carne repleā tur ⁊ postea cicatrizentur. ⁊ hoc fit cū abundā' boni nutrimēti ⁊ boni sanguinis ⁊ sup vlcus po nant' medicine q̄ exiccent ⁊ mūdificent post cor rectionē male cōplonis totius ptis. Et oz vt tali ter ligētur ista vlcera ne virus retentū corrūpat carnem ⁊ pfundet vlcus. ⁊ iō a pte inferiori fiat talis situs vt intus non fluat. Et lauet' aliqñ cuz vino mixto cum melle ⁊ cum aqua cineris. ista tñ est fortis ⁊ vz aqua maris: q: lauat ⁊ exiccat ⁊ aqua alūīnis lauat ⁊ defendit vlcus a fluxu ei' q; ad ipm currit. Signū aūt q; vlcus cglutine tur est paucitas eius qd' currit ⁊ descēdit ad in/ feriora. Deinde vtat' incarnatis ⁊ incoriatiuis. ¶ Vlcera aūt putrida fīr curant' cū pcedētibus vlcerib' vlib'. tñ factis tā in dieta q̄ in purgatio nib' ⁊ floijs ⁊ diuersīōibus talia cōpetunt sicut in vlceribus sordid'. ⁊ indigēt q; tota caro corru pta auferat' cū cauterio vsq; ad carnē viuā ⁊ ru/ beam. Et si ferrū nequit sustinere auferat' cum cauterijs potētialibus corrosiuis paulatim do/ nec tota sit remota vsq; ad os. ⁊ postea paulatī incarnet' sicut decet. Pōt etiā remoueri illa sup/ flua p insciſionē cū ferro scīndēte p abrasionem cū vngue digiti pollicis vsq; a tringat ad carnē sanā vel vsq; ad os si est in tibia q: illa putrefa/ ctiōe remanēte nunq; fieret additio bone carnis vel vlceris csolidatio ⁊c. Nos eīn habuim' noti ciā cuiusdā cirurgici q̄ in talib' vlcerib' putred'. sordidis ⁊ antiquis opabat' abscōse: noles q; ali qs sciret opus suū. ponebat de arsenico in succo plātag' ⁊ morelle ⁊ cū illo succo in q̄ erat virtus arsenici vel auripigmēti cum panno madefacto linīebat vlcus bis aut ter in die ⁊ desuper pone bat pillussam. ⁊ sic multi curabant'. In istis vlce ribus ⁊ illis in q̄bus est caro superflua: vz vnguen tum apostoloꝝ: ⁊ alumen arsum ⁊ viride eris. ¶ Vlcus corrosiuū preter putrefactionē circū/ scriptis vniuersalib' in purgatiōe ⁊ dieta. Si ibi fuerit caliditas fiat embrocatio sup vlcus cum aqua frigida ⁊ aqua mirti ⁊ aqua ros'. vel cū aq̄ virge pastoris ⁊ vino stiptico: si ibi nō fuerit ca/ liditas. Et si ibi est caliditas valet aqua rosacea cum aceto. Et si ibi non fuerit calefactio em/ brocetur cum aqua maris: et fiat sicut dictum est in putridis. Deinde super vlcus ponantur stiptica et exiccatiua et infrigidantia; vt psi/

dia balaust̄.ꝛ se.roſ.ꝛ ḡna mirtilloꝝ.ꝛ vꝫ ēbro
catio cū decoctiōe istaꝝ.ꝛ ista debēt ꝯfortari cū
alumie.vꝫ ēt empl'aᵒ cū folijs ꝛ stipitibꝰ acetoſ
bulliṫ in vino ꝛvꝫ empl'atio cū bolo arᶜᵒicorpo
rato cuꝫ aceᵒ.ꝛ vꝫ plātago ꝛ aq̄ eiꝰ.Anteq̄ȝ ista
epithiata ꝛ ēbrocatiōes fiāt docet Aui.post alia
vl'ia ponē vētosas ꝛ sanguisugas circa vlcꝰ.dei
de vtaṫ aliq̄bꝰ vnguenṫ de ifra dicēdis. ¶ Vlcꝰ
aūt cauernosum declaratū est in caᵒ de fistula.ꝛ
si alie sint spēs vlceruꝫ ad aliquā istaꝝ spēꝝ pn̄t
reduci. Vlc̄ documᵐ qd̄ ꝯfirmat pᵐ can̄. est istud
Vl'e aūt h̄ te scire oꝫ. In oī vlcere siue in vl'nera
tis factū fuit qm̄ siccari q̄dē īdiget farmaco. ve
rū vt ypo.ait nō subtili nec irritante vehemēter
nisi male morigeratū ꝛ cū putrefacte fuerint. q̄
eni talia sunt acrioꝝ īdigēt adiutoᵒ farmacoꝝ
q̄le est alchites ꝛ limatura eris arsenicū ꝛ calx ꝛ
sandaraca. Etem̄ vtūt sil'r ignibꝰ farmaca.mlto
ciens ꝛ his nitris ipsi igni vtūṫ.2ᵒ.d̄ fe.ad glau
co.cᵒ.9ᵒ.pᵒ pꝰ vl'ia vtaṫ litargiro nutrito cū ol'o
roſ ꝛ aceᵒ.q̄ desiccat vlcera māifeste ꝛ ipsa cica
trizat. ¶ Vngᵐ plūbiuꝫ ī vlceribꝰ tibiaꝝ ꝛ vꝫ ve
teri. ℞.limatꝫ plūbi.lī.j.pistenṫ fortiṫ in mor
tario ꝛ incorpeṫ cuꝫ vino antiq̄ ꝛ oleo roſ.ꝛ aq̄
plātagis donec ſ̄ vngᵐ. Lamina plūbi subtilꝫ
mltū si supponaṫ vt asserunt aliq̄. ¶ Et sequiṫ
ēpl'm triafarmacū p vlceribꝰ fraudulētibꝰ marie
tibiaꝝ. ℞.litargiri pluerizati q̄rī.ʒ.olei cōis.lī.
ij.aceti fortissimi.lī.j.ꝛ ſ̄.miscentur ꝛ ponanṫ in
taxa sup ignē lētū mouēdo cū spatula ꝛ bulliat
tantū donec gutta piecta in aq̄ fria induresc at
ꝛ duret eiꝰ decocᵒ p.6.horas. Capita semeros.i.
sardellaꝝ adusta eradicāt vī carnē supfluam in
vlceribꝰ:ꝛ phibent eoꝝ ambulatiōeꝫ ꝛ eradicat
verucas ꝛ morū. Aq̄ pisciū salitoꝝ ꝯfert vlceri
bus putridis ꝛ abluit ea a sanie. Aui.in 2ᵒ can̄.
caᵒ de piscibꝰ. ¶ Seq̄tur vngᵐ Raſ. qd̄ vꝫ vlce
ribus carnē ḡnando quo vtendū est in estate.ꝛ
qn̄ in vlcere est caˡ ꝛ tp̄s est calꝫ. ℞.litargiri tri
ti donec ſ̄ vt alcohol.ʒ.j.mittaṫ in aceto ꝛ cum
eo molaṫ ꝛ addaṫ oleum roſ.ꝛ sic ſ̄ mō de vno
mō de alio.ꝛ addaṫ cāphora modicuꝫ ceruse.ʒ.
v.vtaṫ eo in curatione vlcerū. Qn̄ aūt vlcus est
siccū meᵃ oꝫ esse minorꝭ siccitaṫ. Medicine ad vl
cera difficil' curatiōis ꝛ ꝯsolidatiōis sunt scoria
eris ꝛ flos erꝭ adustꝰ ꝛ nō adustꝰ ꝛ scoria calibis
ꝛ ferri ꝛ ſ̄ ex eis cerota.ꝛ vꝫ colcotar ꝛ dragagā
tum.ꝛ vꝫ istud empl'm. ℞.climie auri.ꝛ alumis
an̄.ʒ.8.floris eris corticū eris.an̄.ʒ.j.gūmi cipsi
ſ̄.ʒ.iiij.cere ꝛ olei an̄.q̄ȝ sufficit. ad idē vitrioluꝫ
ꝛ climia auri bulliant in aq̄ marꝭ aut in aq̄ agre

sti decocᵒᵉ pauca ꝛ coleṫ. Et addaṫ eris vsti sal
gēme.an̄.ʒ.ij.olei mirtilloꝝ cere an̄.q̄ȝ.suf ſ̄ vn
guētū.ꝛ in isto casu valēt meᶜ fistule. Canones
vl'es ꝛ cura pticularꝭ sufficiant p clarificatione.

¶ Capitulum.45.de fractura ossium.

f
Ractura ossiū ē sol'o ꝯtinui
taṫ facta in osse vt
pl'imū a cā exteriori pter itētū accidēs
Nūc aūt ponaṫ q̄ȝ crus vl' ossa eiꝰ fran
ganṫ vl' os coxe vl' os adiutoꝛ brachij vel focille.
tūc gr̄a exᵉ curā vniꝰ ponamꝰ vt p siliꝫ cure alioꝝ
hēanṫ.ꝛ h̄ facimꝰ vt liber iste ipfectꝰ nō iudiceṫ.
Ponamꝰ igiṫ gr̄a exᵉ q̄ȝ crus alicuiꝰ frāgaṫ ex ista
occasiōe:tūc citiꝰ q̄ȝ poterit cirurgicꝰ hēat duos
coadiutores ꝛ vnꝰ teneat genu ꝛ alṫ teneat pe
dem cū vna pte calcanei ꝛ aliā p manū sup pe
dem. Priꝰ tn̄ ſm Guillᵐ de saliceto ꝛ Guido.
dn̄t esse p̄sto ꝛ pparata necessaria ad ligaturas
vt inde pfecta seq̄tur cura ꝛ ad defensionē apaꝭ
ꝛ saniei. Trahant aūt isti adiutores meᵐ fractū
vnusq̄sq̄ȝ ex opposito socij sui. Tūc mgr̄ palpet
si os sit eq̄l'r reductū ad suū situm.ꝛ si nō:suaui
ter p manū magr̄i reducaṫ leuius ꝛ citius q̄ȝ po
terit sine dolore quo eq̄to stupe madefacte ꝛ
ibibate ꝛ albuginibꝰ ouoꝝ ꝛ puluere rubeo ſm
latū ꝛ ſm longū adaptenṫ:vt suū rctū teneat
sitū.deinde cū benda de pāno lini circūligetur
ꝛ desup astelle apponanṫ.ꝛ ligatura incipiat su
per locum fractum.ꝛ cū vna extremitate bēde
pcedatur versus genu aliq̄l'r pter dolorē fortiꝰ
stringendo vt fractura melius defendaṫ a cursu
humoꝝ ꝛ cū residuo ligature pcedaṫ circūligan
do versus pedē. Et bonū est q̄ȝ astelle sint inuo
lute in bombace vel stupis vel in sindone vl' sint
ita lōge q̄ȝ nō ledant pedē.nec genu nec curua
turā eiꝰ. Super istā bendā ꝛ astellas alia circū
apteṫ tam lata ꝛ tam lōga sic por icipiat a calca
neo pcedēdo sup aliā vsq̄ȝ ad genu. Nō eni tan
tum stringaṫ q̄ȝ dolor inde seq̄tur nec apā caeṫ.
Post situationē aūt mēbri fracti boᵐ est q̄ȝ ex
trema linianṫ cū defensorio restrictiuo a genu ꝛ
cauilla ꝛ totꝰ pes. Sil'r q̄ȝ defensiuū fit de succis
friis ꝛ aceᵒ in tpe calo.vel ex oleo roſ.ꝛ puſ. mir
tilloꝝ in tpe frio.bonū est ēt q̄ȝ in corpe plectori
co ppter māim āntē ne fluat ad locū q̄ȝ ſ̄ fl'oia in
fractura crurꝭ de mediana eiusdem brachij ꝛ de
eiusdē pte.necessariū est ēt q̄ȝ semel in die assel
let in aliq̄ igenio saltē cū clisteri vel supposito
rio. Aliq̄ ēt ponūt totū crus cū suis ligaturis ꝛ
astellis ꝛ totū pedē in archa parua.si āt nō sen
tierit dolorē:stet sic p tres dies: ꝛ in 4ᵃ.dissigeṫ

⁊ ꝯsidereẜ si ibi crescit aliqđ accidēs ⁊ illud remoueatur ⁊ iterū sicut pri⁹ ligeẜ. ⁊ hoc ꝯtinueẜ vsq ad finē cure nutriēdo ipm cū cibis grossi nutrimenti vt frumentū coctū ⁊ pedes bouis ⁊ risum ⁊ carnes grosse ⁊ fabe facte ⁊ filia multa bona dicta. ⁊ autoritates Ga. in teg⁹ ⁊ meg⁹. hic possem⁹ scribere q̄ cā breuitatis omittem⁹. Et forte cum dei adiutorio i libro vocabulorū fiet mētio. Sed scias ꝙ post scđa3 visitationē si fractura ē sine dolore nō đ3 visitari nisi de septē in septē diebus vel de nouē in nouē. Et i 2ᵃ. visitatiōe si membrū est bn̄ locatū ⁊ nō adest dolor nec apa ⁊c. tūc ligatura đ3 eē strictior aliq̄lr: ꝙ aūt os sit bn̄ ꝯsolidatū h̄ scit p tactū ⁊ p iflationē. ⁊ tūc de 3° i 3ᵐ lauet mēbrū cū vino decoctiōis ros. ⁊ camo. ⁊ sal. ⁊ absin. ⁊ mulse arboris q̄rq ⁊ cū stupata infusa in dicto vino ⁊ cū duab⁹ astell' circūligeẜ nondū in ūgēda vnguēta nec olea timēđ mollificationē. deīde paulatī mēᵐ ad suas solitas opatiōes reducēdū ē ⁊c. Seq̄ẜ capl'm de dislocatiōe ossꝭ a lo° suo

℄ Capl'm. 46ᵐ de dislocatione ossis a loco suo

Dislocatio ē egressio ossis a loco suo, ppt quā a motu suo ꝓhibeẜ ⁊ ei⁹ figura corrūpiẜ naturaẜ ⁊ facit accidere sup infirmū dolores ⁊ lesiones vehemētes. h̄ sūt verba Albucasis. vnde sciendū sm̄ Guill'm de saliceto quē etiā sequiẜ Guido. ꝙ vnū os contiguaẜ alteri q̄ttuor vel q̄nq mōis. ℄ Prim⁹ est: q̄ fit in solis iuncturis: vt est ꝯtinuatio adiutorij cū osse spatule ⁊ ossa digitorū manuū ⁊ pedū: ⁊ ista ossa solū ꝯnectunẜ cū quibusdā ligamēt̄ neruosis in quib⁹ quidē ligamētis fit gutta sm̄ suas spēs. ℄ Scđs mod⁹ ꝯtiguatiōis ē p modū insitiōis ⁊ sic insigunẜ molares ipis mandibul. ⁊ ista sib̄ hn̄t annexiōes circūquaq vt forti⁹ adherāt. ℄ 3⁹ mod⁹ ē p viā locatiōis seu insertiōis vel ligationis vt insertio thorac̄ i ossib⁹ pector̄ vel ex pte ligatiōis vt ligatio ossis furcule cū humero. vel ligationis. ⁊ ossium pectorū iuuicē que etiā fortiẜ ꝯnectunẜ cū ligamētis. ℄ Quart⁹ mod⁹ est cōtiguatio ossis cū osse ad modū serre: vt ꝯtiguatio ossiū capit̄. ℄ Quint⁹ mod⁹ vt vnū os ꝯtigueẜ alteri ⁊ copuleẜ ei mediāte neruo trāseūte ab vno ad aliud: ⁊ sic in ācha ꝯtiguaẜ vertebrū cū scia ⁊ ossa spondiliū per quorū mediū tansit origo neruorū. ℄ Dislocatio igiẜ est exit⁹ mēbri a loco in quo naturaẜr moueẜ ꝙuis eñ aliq̄ mēᵃ moueātur a loco in quo sūt: nō diceẜ dislocatio s3 torsio aut sepatio sic ossa pector̄ ⁊ ossa mādibule inferior̄ si i mēto sepenẜ. q: i illo loco nō hn̄t ꝓprium motū: s illā ꝯcathenationē. ⁊ sic de multis alijs. Vn̄ sit forẜ cōmotio vl' attractio in nodis vel iūctur̄ ex casu vl' pcussiōe ⁊ os nō sallit a suo loco. s ibi sentiẜ forẜ do⁹. tunc vocaẜ torsio vel attrictio. Si aūt ex toto nō resiliat s in pte tūc vocaẜ. exernīga° sm̄ linguā biarnēsiū. ⁊ sic de alijs.

Curatio dissolutiōis credēdo ꝯsilio albucaẜ. Vn̄ accidit alicui dislocatio tūc đ3 stati conari ꝙ os dislocatū ad suū reducaẜ locū sine mora: q: pículū est in mora ⁊ apostematiōis vel difficil' reductiōis: q: si ibi fiat apa tūc desiste a reductiōe ppter nimios dolores q̄ tūc fierēt pículū eēt spasmi: s tūc s. ꝯmia ⁊ iniungaẜ subtil' dieta donec apa euanescat. Et tūc iubet Albucaẜ. embrocare mēᵐ cū aq̄ cal'a ⁊ oleo deinde reducaẜ ad locū sine dolore. Et post reductionē ponanẜ stupate vel pāni duplicati madefacti in albumib⁹ ouorū ⁊ post ligeẜ ⁊ nō muteẜ ligatura vsq ad q̄rtū diem: nisi aliqđ accidēs euenerit vt est dolor vel apatio. ⁊ tūc muteẜ. ⁊ fiāt alia remedia sic req̄rit disloca° cōposita cū apate vel vulnere vel cū fractura. p quib⁹ recurraẜ ad libros restaurationū. ⁊ ad. 5. fē. 4ⁱ. cañ. i tra. 5. pauca de istis scribo ꝓpter breuitatē. Scias tñ ꝙ in oī dislocatiōe p⁹ verā reductionē ad locū cōpetūt stiptica sicca neruorū ⁊ ꝯfortatiua maxime i dislocationibus consuetudinarijs.

℄ Capl'm. 47ᵐ. de venenis.

Venenū a vena đr h̄ venenum q: p eas currit: ⁊ p eas interficit. venenū eñ exteri⁹ vt đr nocere nō pōt nisi sāguinē tetigerit. Si eñ sagitta vel ferrū toxicatū modicū vuln⁹ faciat ita ꝙ parū sanguis exhaẜ p venas mediāte sanᵉ. trāsit venenū vsq ad cor: ⁊ moriẜ aīal intoxicatū ex puo vulnere dū° toxicū tāgat san. vel venenū3 đr a ve qđ est ꝯfusio ⁊ mors q: venenū mortē ⁊ cōfusionē inducit i sumēte. Est āt venenū sm̄ Bernar. de lilio maᵃ subtilis aq̄sa horribil' qualitat̄ a tota suba vl' mediāte supflua q̄litate occidēs corpus. Hic ē intell'ᵐ s3 Ga. 3. de cōplōnib⁹. c. 2°. ꝙ cibi intrātes corp⁹ nr̄m: ipm nutriūt ⁊ inde mutanẜ a naŝa nr̄i corpis: q: ipos digerit: verūtñ nō ē possibile ꝙ nutriat corp⁹ nisi patiaẜ ⁊ digeraẜ a corpe. Res autē q̄ corpi assilanẜ ⁊ in ipm pn̄t cōuerti sūt cibi ⁊ pot⁹. reliq̄ vo oīa meᶜ dicūẜ. Et dicit ibidē Ga. in. c. 3. ꝙ iste meᶜ sūt s3 tres modos aut q̄ttuor. Vn⁹ ē ꝙ vna meᵃ aduenit corpi ⁊ ipm īmutat puta ad calorē: tñ nullū i corpe pter calorē faciūt nocumētū. Ali⁹ mod⁹ meᶜ ē q̄ aducit corpori ⁊ patiẜ a calore corpis ⁊ remanet i corpe tā

to tp̄e ꝙ corꝑi assilat̄ ꝑfecte. ⁊ iste vocant̄ meᶜ ci
bales ƀ Ga. in pnᵒ eiusdē. c. Sūt etiā alie meᶜ q̄
remanēt ƀ dispōnē q̄ suscipiūt̄ ⁊ vincūt corpus
⁊ ꝑmutāt corpꝰ ƀ aliū modū ꝙ sit ille q̄ corpus
vincit. ⁊ ꝑmutat cibū. Et hec q̄dē meᶜ ꝓculduᵒ
sunt venena naturā aīalis corrūpētia. Istorū āt
venenosoꝝ q̄ sumūt̄ q̄dā spēs opant̄ cū sua q̄li-
tate ⁊ q̄dā opant̄ a tota sua subā seu ꝓꝑetate vt
dicit Aui. fen. 6. 4. Pria āt spēs subdiuidit̄. q̄a
q̄ddā venenū est putrefaciēs vt lepꝰ marinꝰ ⁊ ver
mis ꝑini ⁊ q̄ddā corrodēs: vt cātarides. aliđ mor
tificās ⁊ infrians vt ē opiū ⁊ mādragora. aliud
est adurēs ⁊ sup̄calefaciēs vt arsenicū ⁊ euforᵐ
Aliud est venenū qđ ridere faciendo occidit: vt
crocus in certa q̄ntitate sumptꝰ. q̄r al's nō est ve
nenū. Aliud est oppilās vias anhelitꝰ: vt plūbuꝫ
vstū. alia venena sunt q̄ accidūt a tota sua subā ⁊
ꝓꝑetate vt napellus ⁊ alia hmōi.

Signa ꝙ aliq̄s sūpsit venenū sūt. q̄r sen
tit ꝯ̄uedine in corᶜ. ⁊ sentiūt ali-
quē odorē horribilē aut saporē horribilē: ⁊ color
in facie mutat̄ ⁊ in corᶜ. q̄r aliq̄n ē liuidꝰ aliq̄n cineri
cius. mō alteriꝰ colorꝭ. Et est nausea ⁊ inq̄etudo.
Et si venenū ē frīm frigescit totū corpꝰ: p̄cipue
extremitates. ⁊ stupidi efficiunt̄. Et si venenū est
caliū sentiūt sitim ⁊ ardorē ⁊ estuationē: ⁊ i vno
loco stare n̄ pn̄t. ⁊ circa cor sētiūt accn̄tia mala:
ac si aliq̄s cor coꝝ stringeret cū māu. Pulsus a
pnᵒ velox ⁊ inordinatꝰ ⁊ anhelitꝰ siłr. Et aduenit
sudor ⁊ rubedo in oclis. Et si nō appet in corᶜ ex
cellētia caliditat̄ nec fritat̄: ƀ solū appet casus vtu
tis ⁊ sudor frigidꝰ ⁊ sincopis: tūc signū ē ꝙ sum
psit venenū qđ opat̄ a tota ꝓꝑietate: ⁊ illđ ē de
teriꝰ. Aliq̄n indicat̄ venenū pꝰ vomitū: vt si sūpsit
cerusam aut gipsuꝫ vomitꝰ est albꝰ. Siłr si sūpsit
viride eris vomitꝰ ē viridis. Et ꝑ visuꝫ cog̃scit̄ li
targirū ⁊ arsenicū ⁊ siłia. ¶ Sig mala. pᵒ q̄n in-
toxicatꝰ freq̄nter sincopizat: ⁊ pupilla ocłi occul
tat̄: ⁊ solū appet alba. ⁊ siłr si rubēt ocłi et egre-
dit̄ lingua et pulsus cadit ⁊ adest sudor frigidꝰ
iā tunc ꝓꝑe est mors. et si nō pōt vomere cū vo-
mitiuis est malū signū.

Judicia in venenis. Prio dic̄ Aui. ꝙ
aliq̄ venena hn̄t aspectuꝫ ad
vnū meᵐ p̄ncipalr̄. vt cātarides ad vesicā. Alia i-
differeṅt ad totū corpꝰ vt opiū. ¶ 2ᵒ venenū qđ
nocet a tota ꝓꝑetate deteriꝰ est ꝙ illud qđ nocet
ꝑ suas q̄litates p̄mas. q̄r illud hꝫ multa adiutoᵃ
ꝯ̄ria illi q̄litati cōplonali. p̄mū aūt pauca vł nul
la. ¶ 3ᵒ. venenū q̄nto citiꝰ ei succurrit̄ vomitādo
⁊ expellēdo vł alit̄ tāto citiꝰ curat̄. ⁊ ē minꝰ timo-
rosuꝫ q̄nto magꝭ māet in corᶜ: tāto deteriꝰ. q̄r eiꝰ
mala q̄litas magꝭ in corꝑe ⁊ in corde affigit̄.

Curatio a venenis sumptꝭ ꝑ os. Prio
ponat̄ p̄seruaᵒ a veneno ꝑ os
dic̄ Rab ⁊ Aui. ꝯcordat ꝙ q̄ timet cap̄e cibū vene
natū caueat a cibis in q̄bꝰ est dulceᵛ aut sup̄flua
acetositas: ⁊ oēm cibū hn̄tē saporē sup̄abūdātē
siue acutū siue salsuꝫ. q̄r iste ꝑniciose spēs ⁊ mor
tifera venena nō pn̄t ita latēter mīstrari nisi cuꝫ
talibꝰ spissis cibis ⁊ sapibꝰ excellētibꝰ. q̄r tales ce
lāt saporē ⁊ odorē venenoꝝ. Et si aliq̄s cibꝰ ma-
lū odorē ⁊ horribilē vel saporē stati dimittēdꝰ ē
¶ 2ꝰ modꝰ p̄seruatiōis ē ꝙ ille q̄ timet ꝙ vene-
nū ei tribuat̄: an̄ cibū capiat aliq̄ de illis q̄ vene
no repugnāt vt sunt nuces auellane ⁊ ficꝰ sicce ⁊
grana lauri ⁊ thiriaca diatesserō ⁊ siłia q̄ inferiꝰ di-
cent̄. Talia em̄ p̄assumpta ⁊ vsitata disponūt cor
pus ne ita cito in ip̄m venenosa rabies introdu
cat̄ ⁊ suus ꝑniciosus effectꝰ. sicut thiriaca vsita-
ta an̄ mortalitatē defendit corpꝰ ab infectiōibus
aeris putrefacti vt dicit Aui. ⁊c.

Curatio assūpti veneni. Si ꝯtigat ali-
quē sumpsisse venenū: tūc aq̄
calīa cū oleo sizamiᵒ ł cū oleo cōi vł cū oło nucu
vel ruthe. ⁊ in potu tribuat̄ in tāta q̄ntiᶜ ꝙ vēter
repleat̄. deinde vomat fortit̄ ponēdo digitos in
ore. vel plumā in dicto oleo madefactā. ⁊ ƀ sine
intmissiōe ꝯtinuet̄: donec totꝰ cibꝰ ⁊ potꝰ ⁊ vene
nū cū eis sint eūati ⁊ expulsi. Et oībꝰ mōis inge
nīt̄ vt vēter ꝑ vomitū eūet̄. q̄r in vomitu stat ra
dix curatiōis a veneno interiꝰ sumpto. Quo fc̄o
offerant̄ in potu illa q̄ resistūt veneno: vt metri
datū ⁊ thiriaᵃ. Aliq̄ dāt a pnᵒ metridatū ⁊ thiri
achā ⁊ stati ꝓuocāt vomitū ⁊ nulla istaꝝ viaꝝ er
rat. Post ista si i inferioribꝰ vētrꝭ sēcit odorē aut
pōdus det̄ ei clistere attractiuū vt ēt itestīa a sup̄
fluis ⁊ a venēositate mūdificent̄. vł purget̄ cito
cū meᵃ laxatiua in q̄ sit agaricꝰ maxie si in stoᵒ ar
surā vel pūcturā vł guttatē sentiāt. ⁊ vt citiꝰ vene
nū a corꝑe expellat̄ misceat̄ cū ea par diagredij.
Ultra ƀ debes ꝯsiderare si sentiūtur accn̄tia ve-
neni calī q̄ sūt stimulatio pūctura incēsio ⁊ cor-
rosio vētris. ardor feruor ⁊ sitis. rubor faciei: fe-
tor oris; citrinitas ocloꝝ: ⁊ rubor venaꝝ. Istis
appentibꝰ vł aliq̄bꝰ coꝝ post purgatiōnē cū vo-
mitu ⁊ secessu egro tribuat̄ butiru ⁊ lac ⁊ oleum
amigđ. dulciū. Hec em̄ veneni acuitatē ⁊ eiꝰ cor
rosionē rep̄mūt. ⁊ vꝫ in venenis corrosiuis vt cō
rosionē rep̄mūt. ⁊ vꝫ in venenis corrosiuis vt cō
tariđ. Sꝫ si fuerint alia venena ca. tūc post vomi
tū ⁊ cū vomitu det̄ aq̄ fria ⁊ aq̄ niuis ⁊ glaciei ⁊
ꝯfectiōes frie ⁊ zuc̄. rob ⁊ trocisci de rob ⁊ muss-

cillag psillij et oleū ros. et silia. Et si in aliq loco sẽtit ardorẽ: ibi s. empla fria: et detur lac vaccinū a q butirum fuerit extractū. et detur succ° fructuū. Si aūt accñtia veneni fri appeant q sūt pfunda° sõni et stupor et frig° et insensibilitas et relaxatio. et spasm° aliqñ aūt litargia: istis sic appentib° dentur allia et sinap. et medicamẽ qd s. de assafetida. et tūc potet vinū antiquū forte. Dormire tñ ipsum nõ pmittas. dic Rasis q facit ipm stare. Et post vomitū et alia supradicta fricetur corp° eius et caput et pect° eius cū pāno aspo calefacto. Et si nullū signū pdictorum nec veneni fri nec calī apparuerit et appareret manifest° casus virtutis et sp deterioratur et venit sincopis et viriū dissolutio: ista signāt q hō sumpsit venenū qd a tota pprietate necat hominẽ. et ẽ deteri° oib° venenis. Tūc igit dabis tiriacā magnā aut metridatū. et cū istis aut añ istavomit° fortiter puocetur. et detur tiriaca de iuniperis. Et postea vtatur reb° odoriferis de quibus dictū fuit in. c. de cardiaca. Et debes succurrere sincopi. sic in. c. de sincopi fuit recitatū. Et si post ista frequenter accidat sincopis et pupille oculorum occultantur et pulsus debilitas et attractio anhelit° ad vltimum sint debilitate et sudor supuenerit frigid° et extremitatū frigiditas: talis pculdubio morietur statim. Dicit Aui. q tiriaca de terra sigillata iuuat corp° ad expellẽdū venenū et pprie cū i potu datur in pncipio rei. ipa eñ facit vomere venenū. sic est. cui° descriptio est h. ℞. terre sigillate aur. ij. bacarum lauri aur. ij. radic yreos aur. iiij. cõficiatur cū oleo oliue. dosis ẽ auellana. j. Aui. etiā ponit istā medicinā. ℞. carpobalsa ysopi sicci. se. napi silvestris piperis al. et ni. et lon. acho ani petro. asari cinn. se. iusqami al. añ. aur. iiij. spice florum squināti añ. aur. vj. cõfice cū melle et detur ad qñtitatẽ fabe romane. Et sumere in potu terrā sigillatā solā cū vino v3. Et sumere alliū cū vino curat illū q morsus ẽ a scorpiõe. Medic° valẽtes adveneña supra sūt ille q pīant vene° et nõ pmittūt ipm puenire ad cor. et sūt sm Aui. i. 6ª fen. 4ª. Tiriaca magna et metrid^m bedezahar tra sigillata et tiriaª facta ex ea et tiriaª diatesserõ et gna iunipi in hac re nõ habz par. calamẽ^m et se. napi. Itẽ agar. 3. ij. cū vino capillusveneris folia malue et se. ei° cinamomū castoreū aur. j. et de eo cū. 3. ij. d oleo oliue. Abrotanū p se. se. baucie assafetida decoctio polij deco° fiseleos folia cāne. Aui. h. Fam a aūt et experimētū stant de cornu vnicorni et de lapide bedzahar et de ruta cū saluia. et v3 diptam° et gẽtiana.

Capitulum. 48^m. de morsu animalium venenosorum.

Multa sūt aialia venenosa q mordẽt et pūgūt hoies et alia aialia de qb° et eorum morsib° plenarie loqtur Aui. i. 6. fe. 4ª. can. Et ista aialia magis repiunt in regiõib° calīs: vt sunt magni stilliones vipe aspis et silia: i frigidis aūt pauca reperiunt. In istis aūt ptib° vasconie nõ reperimus nisi colubros et lacertos puos virides non mordaces nec maliciosos. Multa eñ possem° hic notare de serpẽtib° q dimittim° causa breuitatis: soli practice adherendo.

Curatio morsuū aialiū venenosorum. P° tñ cañ. gñales sūt pmittendi. P° i morsu aialiū venenosorum nlla medicina stiptica nc ipellẽs vene^m añ se sup suba3 vulneris ẽ apponẽ^a q: tal expellit vene^m ad iteriora. 2° cañ. osolida° vulnerum factorum aiali venenoso phibẽda ẽ donec eger pfectissi fit curat° et a turbatiõe veneni secur°. 3° ligature extremitatū faciūt retrahere hū. ne a veneno isiciantur: et natalẽ calorem attrahūt ad exteriora. 4° ligatura facta i mẽ° vulnerato iter cor et vuln° phibet vene^m ad cor ascẽdere et p totū corp° radiare. 5° ẽ gñal i venenis assūptis p os et i morsib° executiõe curatiõis veneni cuiuslibet nõ fit excusa° a flõia et purgatiõe corporis plectoe exñte. 6° ẽ Aui. et oẽs isti sūt. Cõueniẽtior horarum flõie ẽ qñ scitur q ia vene^m aspsū ẽ p corpus. 7° phibi° a sõno ẽ sūme necia i morsibus venenosis vt moueatur calor ad exteriora et expellat vene^m. 8° scarifica° circa vulnera et vẽtosarum po si° iuuat ad extractionẽ veneni. Cura pticularis. cū aliqs pūct° vl vulnerat° fuerit a serpẽte vl vipa aliq psona sugat a vulnere qñtū põt sp exteri° expuendo: tñ nõ sit iciun°. Et si vuln° ẽ gñū scarificetur et exẽpletur: vt sā. curat et sup vuln° ponatur vẽtosa vl cul° galli vl gallie: et stati detur tiriaª mag et diatesserõ vel metrid^m vl aliq me° de supradictis et infra dicẽdis. Et Haly iubet q gall° findatur i loco vulnerato appõatur. vene^m eñ extrahit et dolorẽ mitigat. Iste sūt medicie q in potu dantur i morsu venenosorum aialiū. P°. sā. testudis marine: vl detur exagiū vnū castorei cū vi° vel bacce lauri vel aristologi rotūde. 3. j. cū. 3. io. succi porri et tātū de vino radicis cicute. 3. iiij. cū vi° dati pficiūt. Dicit etiā Haly q detur de pipe et allijs et ppinetur vinum vet°. et supra locū vulnerū ponatur res calefaciẽtes et cutẽ mordicātes: vt est squilla et alleum agreste Aut fiat sic sm Haly. ℞. cineris vitis albanis cineris amborum ficus. distemperentur cum aceto et succo iarri et epithimetur locus: aut ex succo cepe cū sale trita fimus etiā capre cū vino distẽpera

tus epithimet.Thiria⁹ fort̃ Rab̃ p q̄ mag̃ secta
phoꝝ bonoꝝ iā testificata est qd̄ vȝ tātū q̄tum
thiri⁹ mag̃.℞.an'.ʒ.x.pipis aristo.casto' an̄.ʒ.ij.
ꝛ ß.ꝯficiāt̃ cū carono vel vino bono cocto.detur
ad q̄ntitatē auellane.Rab̃.8.ad almā.Dic̃ Rab̃
q̄ morsus fuerit a vipa aut q̄ napellos ī potu sū
pserit oȝ ne ī eadē die dormiat a sōno ē ꝓhibēd⁹
Ista q̄ sequūt̃ debēt mīstrari p⁹ morsuȝ veneno-
soꝝ aīaliū.s.alliū ꝛ cortices ꝛ folia iunipi cū pi-
pe ꝛ ipm pip ꝛ vinū in q̄ cadit vipa ꝯfert morsui
venenosoꝝ ꝛ se.citri.ꝛ fruct⁹ agnicasti.nux cum
ficub⁹ꝛ auellanis gētiana ꝛ oppopona^m cū ari-
stolo.ꝛ cinomo°ꝛ sterc⁹ capnū adustū ꝛ empla
tū in potu datū.ꝛ vȝ camedreosꝛ ameos ꝛ se-
rapinū ꝛ fistici cū vi°ꝛ calamē^m ꝛ decoc° ei⁹ i bi-
bēdo ꝛ ēplando. Et deco°malue hortulāeꝛ enu
la ꝛ abrotanū cordūeni ꝛ agaric⁹ se.altee.ꝛ bau
cie siluestris:end.siluestrꝭ ē mirabilis in hac re ꝛ
capillusvenerꝭ.Et q̄nꝙ cōponit̃ agaric⁹ cū aureo
vno aristologꝭ.Et h̄ thiriaca Aui.est mirab. ℞
opij myrrhe an̄.ʒ.j.pipis.ʒ.j.ꝛ ß.rad arist.rotūd
an̄.ʒ.iij.vini.ʒ.ij.ꝯficiant̃ cū mell'ꝛ aq̄ eruce cu-
ius dos̃ est aure⁹vn⁹.Et vȝ medicamē terre sigil
late bacaꝝ lauri an̄.aureos.ij.terre sigillate obo
los.ij.bibat̃ cū oleo sit dosis auellana vna in.iij.
ʒ.aq̄ mell'.Aui.c.de his que bibunt̃ sup morsio-
nē; thiriaca magna ꝛ multa alia vȝ in morsibus
supradictoꝝ aīaliū venenosoꝝ.

¶ Caplin.49.de morsu carnis rabiosi.

C
Anibus nihil sagaci⁹ exi-
stit plus em̄ sens⁹
ceterꝭ aīalib⁹ habēt. nā soli sua noia
recognoscūt.dn̄os suos diligūt dn̄o
rū tecta defendūt.ꝛ p dn̄is suis se morti obijciūt
volūtarie cū eis ad predā currunt.ꝛ dn̄oꝝ corpa
etiā mortua nō derelinquunt. Et horuȝ postre-
mo nā est ex̄ hoies esse nō posse. Papias h̄. Qū
aūt canis has ꝓprietates in maiori pte sigtur ꝙ
ipe est rabiosus.

Signa aūt ꝙ canis sit rabiosus ponūt̃
ab autoribus me^c. Prio dic̃ Se
rapio aucte Luce ꝙ canes vtplin fiūt rabiosi in
tpe vehement̃ calo.etiā in frigore vehemēti mł
to ꝛ ꝯtinuo.Et qn̄ sūt rabiosi nō cōedūt nec bi-
būt ꝛ laterāt rauce si latrāt.ꝛ spumāt: ꝛ mouēt
caudas suas int̃ coxas.ꝛ alij penit⁹nō hn̄t voceȝ
ꝛ nō cognoscūt dn̄os suos.ꝛ mordēt subito sine
latratu ꝛ firmit̃ apphendūt ꝛ tenēt illa q̄ mor-
dēt.ꝛ in morsu coꝝ in pn̄° nō appet nocu^m nisi
dol'.q̄ est in loco morsure:ꝛ discurrit hinc ꝛ inde
vagabūd⁹ ꝛ mordet q̄cq̄d d̄ aīalib⁹ inuēit,ꝛ h̄nt
linguā ex̄ os ꝛ emittit saliuā spumosā ꝛ hn̄t ocu
los rub.horribilis aspect⁹.ꝛ qn̄ mordet aliquem
accidit ei ydroforbia qd̄ interp̄tat̃ timor aq̄. vn̄
ydrofor⁹ dr̄ ab ydor qd̄ est aq̄:ꝛ fernos qd̄ ē tior
aq̄.Aliq̄ dubitāt vtrū sint morsi a cane rabioso
vel nō ꝓpt̃ea qr̄ nō vī nocu^m rabiositat̃ vsꝙ vd
40.dies aliī vsꝙ ad sex mēses.Et si ī h̄ dubitas
terat̃ nux bōa ꝛ ponat̃ sup morsurā vł sup vuln⁹
p noctē ꝛ post ꝓijce ipam galline vł gallo fame
lico.Et si comederet ex ea ꝛ nō moriat̃:canis q̄ fe
cit morsū nō erat rabiosus,nā si canis fuisset ra
biosus morirēt̃ vtiꝙ gallina post paululū et ve
plin in scd̄a die.Istā expientiā ponit Serapio.
Aui.aūt ponit de pane posito sup morsurā. ꝛ ꝓ-
iecto alteri cani si comederit panē p̄or non fuit
rabiosus ꝛ ecōuerso.

Judicia in ydrofor⁹. Prio dic̃ Serā.
Et nō agn̄sco aliquē cecidisse
in hāc egritudinē euasisse ex ea. ¶ 2°.dic̃ Anq̄
ꝯfirmet̃ ꝛ figurat̃ in hoie morso:vidi mltos ex il
lis q̄s momorderūt canes rabiosi: euasisse. ¶ 3°.
nocu^m ydorforbīj stati post morsuȝ rabidi canis
nō appet sȝ vtplin ad.xl.dies extēdit̃ alij vsꝙ ad
sex mēses.¶ 4°dicit Auic.ꝙ isti q̄ morsi fuerūt
a cane rabioso fiūt rabiosi.ꝛ si aliquē momorde
rit: fit etiā rabiosus ꝛ patiat̃ sic̃ pimus ydrofor-
biā.¶ 5°.saniorꝭ dispōnis quē momordit hmōi
canis est ille ex cui⁹ morsu plin currit supple de
san.etiā pp id ꝙ mingit p⁹ potū medicinaꝝ thi
riaculiū sanguineȝ securat̃ ex timore aque.

Curatio mors⁹canis rabiosi.In pmis
respice cap̄.vłes q̄ sūt scpti in
c.qd̄ est an̄ istd̄ imedi^c.ꝛ illi h̄ obſuent̃ ꝛ inēorie
cōmēdent̃.In.2°.loco fac vuln⁹ bn̄ sanguinare
ꝛ tene ipm aptū ad minus vsꝙ ad q̄draginta di
es sanguinādo vel saniēdo.ꝛ si vuln⁹ nō est ma-
gnū:exāplet̃. ꝛ pone sup ipm vuln⁹ morsurā ve
curat san.exteri⁹.Et si in pn̄° extraxeris multuȝ
de san.ꝛ postea dimittas vuln⁹ aptū facies opa-
tionē iuuatiuā ꝛ necessariā ad salutē. Et in pri-
mis trib⁹ dieb⁹ nō fi flōia nec clistere nec sudor
ꝓuocet̃ nec balneū.qr̄ q̄dlibet istoꝝ vł ma⁹ attra
hit̃ ad intra.vel hu.infecti cū sanis cōmiscent̃.ꝛ
ma⁹ venenosa attrahit̃ ad itra.cui⁹ opp^m q̄rim⁹
qr̄ san.infect⁹ p saliuā ꝛ dētes rabidi canis tra-
hēdus ē ad ptes exteriores p idē foramē vł ꝓpin-
quū p qd̄ suscepta ē infec°:imo emplet̃ cū poro-
rū folijs ꝛ cū cepis ꝛ alleis:ꝛ cū eruca pistata cū
ace°.vel fi emplin cū oppo^co tpato in ace°. ꝛ fi.
pul'.eruce.ꝛ incorpet̃ cū butiro ꝛ emplet̃.ista aūt
empla ponēda sunt p⁹ magnā ꝛ lōgā sāguis ex

tractionē. Ruta ēt supponat᷑ vulneri. in potu āt det᷑ tiria magꝰ ⁊ alie ꝯfectiões dicte in .c. qđ ē an̄ istud īmediate. Postꝗ̄ āt tres dies fuerit trāsa=cti nō fatiges egrū ī trahēdo san. p vulnꝰ. q: iaȝ diffusū ēvenenū p totū corpꝰ vt dic̄ Rab. ȝ tn̄ quō cūꝗ̄ sit vulnꝰ nō pmittat᷑ claudi vsꝗ̄ ad .40. dies Illā āt fatigationē post tres dies ego ītelligo si medicꝰ bn̄ fecit diligētiā in attrahēdo san. venenatū p ipm vulnꝰ qđ alr̄ nō videret᷑: q̄re vulnꝰ dimitteret᷑ aptū vsꝗ̄ ad .40. dies. nͥ aliqd de maliuolo ꝯtiuo p ipm emanaret. Intea oi die det᷑ .ʒ. ij. istiꝰ pul᷑. ℞. cācroꝝ fluuialiū torref᷑ ī furno in olla lutata .ʒ. ij. gētiane baccarū lau᷑ aristo. lō. ⁊ ro. dipta᷑ an̄ .ʒ. ij. mell᷑ qđ suff᷑ ad modū opiate. ⁊ ꝯtinuet p vnū ānū. ¶ Quātū āt ad dietam ⁊ purgatiōes regāt᷑ sic dcm̄ ē ī .c. de mania ⁊ mlia Et dicā tibi medicias q̄ fiūt in bearnio. pº cum aliq̄s ē morsus a cane rabioso: statī vadit ad mare occeanū ⁊ ibi potat de aq̄ salsa mar̄ ⁊ balneat se in ea ⁊ lauat bn̄ vulnꝰ. ⁊ nihil aliđ fac. ⁊ dicūt ēt ⁊ ē fama cōis ꝙ nullꝰ patit᷑ repulsaȝ: q̄n ꝯseruet᷑ ab ydroforbia. ¶ 2ª meᵃ ē ꝙ ibi ē vnꝰ fons p pe locū morlane in vilagio qđ dr̄ vsau. Et dr̄ ꝙ si aliq̄s morsus a cane rabioso potauerit de illa aq̄ p nouē dies stōº ieiuno an̄ solꝭ ortū securabit᷑ a timore aq̄ in via ꝯseruationis. Et de ista ꝯseruatione mltos vidi morsos a rabiosꝭ canibus ⁊ ꝯseruatos ab ydroforbia. ꝓor tn̄ via ē securior. Dicūt ꝙ illi q̄ vadūt colligere aquā: nō debēt retro aspicere: nec eūdo nec redeūdo. Ego aūt in dn̄o ꝯfido Ad ex̄hēdū venenū valēt allia comesta ⁊ empl'ata. ⁊ vȝ vrina hoīs iuuenis maxime cū nitº. Solus aūt cinis vit̄ cū aceto vȝ. Iumenta cū sale trita ⁊ emplata vȝ. Folia cucu. hortolani sunt vehemen̄ iuuamēti ad illud. Oppopoⁿ mirabile ē valde ⁊ radix feniculi.

Declaratio In morsu aīaliū venenosoꝝ. Pº ītelligēduȝ ꝙ mlta s̄t aīalia q̄ p̄nt īcurrere rabiē sic ē vulpis lupꝰ mustela: imo ēt muli fm̄ aliq̄s. ⁊ fere idiget eadē curōne sic̄ canis rabiosus. Sūt ēt aliq̄ aīalia q̄ posito ꝙ nō sint rabiosa h̄nt tn̄ in se malū morsuȝ sic̄ est cattꝰ ⁊ rattꝰ ⁊ aial aq̄ticū qđ comedit pisces ⁊ vocat᷑ lovra. ⁊ leopardꝰ: simia ⁊ cattus siluestr̄: q̄ comedit ꝓpētes ⁊ lacertos ⁊ mustela: q̄ pliat cū ꝓpēte a q̄ venenositateȝ acq̄rit. ⁊ filia mlta. ¶ 2º sciēdū ꝙ multa sunt aīalia q̄ in mordēº ⁊ intꝰ sumēdo sunt venenū. sic ē anguis ⁊ bōbex ⁊ tarasca. vn̄ anguis ē vocabulū significans oēs ꝓpentes: qđ plicat᷑ ⁊ ꝯtorq̄tur q̄n mouetur eundo, ⁊ iō dr̄ anguis; q: angulosus sit ⁊ nūꝗ̄ rectꝰ. Coluber āt dr̄ q: colat vmbras. vl̄ q: lubriq̄ tractibꝰ ⁊ flexibꝰ s̄q̄moꝝ labat᷑. nā lubricū dr̄ q̄cq̄d labit᷑ cū tenet᷑: vt piscis ⁊ ꝓpēs. Serpēs nomē accipit q: occult̄ accessibus ꝓpit. nō rapit em̄ aptis passibꝰ sed s̄q̄maꝝ minutissimis rugationibꝰ. illa aūt q̄cūꝗ̄ pedibꝰ ire nitunt᷑ sic lacerti ⁊ stelliones nō sunt ꝓpentes ēt reptilia sūt, q: pectore ⁊ vētre reptant. Quoꝝ reptiliū ⁊ ꝓpentū tot s̄t venena q̄t sunt gn̄a. ⁊ tot pnicies q̄t sūt spēs. ⁊ tot dolores: q̄t s̄t colores ⁊c̄. ¶ 3º sciēduȝ ꝙ iter ꝓpentes ē vnꝰ ꝓpens q̄ vocat᷑ regulꝰ in latino, grece aūt vocat᷑ basiliscꝰ. ⁊ fm̄ ethiologiaȝ ysopi hyspani basiliscꝰ grece idē ē qđ rex: iō q: sit oīum ꝓpētū rex: adeo vt eū vidētes fugiūt. q: olfactu suo eos necat. nā hoīes si aspiciat interfic̄: imo ⁊ eiꝰ aspectu nulla auis volās illesa transit: q̄uis pcul sit: eius ore cōbusta deuorat᷑. a mustel᷑ tn̄ vincit᷑ q̄s hoīes īfigunt cauernis in q̄bꝰ delitescunt: ita ꝙ visa fugit. quē illa ꝯseq̄t᷑. nihil em̄ parēs ille rerū fine remeº ꝯstituit. Est āt lōgitudine semipedal᷑: alb̄ em̄ maculis liniatur. ¶ 4º sciēdū ꝓpt᷑ ydroforbiā ꝙ mult̄ modis egritudines suscipiūt noīa fm̄ diuersas intētiōes īponētiū illa noīa. nā alıı īponit᷑ nomē a duratiōe alicuiꝰ aīalis: vt effimera ab effimerone pisce q̄ eadē die morit᷑ q̄ nascit᷑. ⁊ ē de piscibꝰ gn̄at̄ p viam putrefactiōis. qđ nō ꝯtigit huic fe. alıı sumit nomē a sil'itudie alicuiꝰ aīal᷑: vt cācer. q: sic cancer mltos h̄ȝ pedes circa corpꝰ expāsos sic ista egriᵒ mltas h̄ȝ venas iflatas circūq̄ꝗ̄. Et sic cācer firmit tȝ ꝙ venat᷑: sic ista egriº. Et elefantia ab elefante. ⁊ ictericia ab icteri aue crocei color̄. Alıı sumit nomē a sil'itudie motꝰ corpoꝝ supracelestiū. vt fe. erratica vel planetica. q: sicut planete errāt ⁊ vadunt ex̄ viā eclipticā in ȝodiaco nō tenētes viā sol᷑ ꝗ motū ꝓpꝰȝ ab occidēte in orientē. sic iste fe. nō tenent rectos parisimos q̄rtane nec t̄tiane ⁊c̄. nec s̄t ꝯtiue. Alıı sumit nomē rōne sil'itudis quā h̄ȝ cū aliq̄ gn̄o vt ordeolum a gn̄o ordei. ⁊ lētigies ad sil'itudinē lētiū. ⁊ formica mil. liar̄ ad sil'itudinē gn̄oꝝ milij. alıı ad sil'itudineȝ alicuiꝰ flor̄: vt gutta rosacea. Alıı a quātiᵉ mē᷑: qđ occupat vt emigrea a medietaᶜ capit̄ cranei. alıı a sono quē facit vt tipania a tipano q: venter pcussus resonat velut tipanuȝ. Alıı ab īpotētia curōnis: vt nolimetāgere. Alıı sumit nomen ab actiōe quā iducit ⁊ effectu ī corpe vt fe. de fernore ⁊ ydrofo᷑. q̄ q̄uis sit spēs manie vl̄ mlie non iducit timorē aq̄: nisi illa q̄ fit ex morsu canis rabidi. alıı sumit nomē ab hu. ex q̄ fit: vt mel'ia ab hu. mlico: ⁊ leucoflegmanᵃ a flāte albo. Aliq̄n a

me° qd illa egri° occupat. vt cephalea. colica. podag. cirag. sciat° do° renū do° mrīc ꝛc. Alīi sūit nomē ab aliq elemēto: vt hydropis ab ydor qd ē aq sacer ignis. ¶ 5° i ordīe nobiliū sciēdū φ lȝ cauteriū actuale ꝯstrigat hu. ꝛ nō pmittat eos fluere: tñ pt ꝯpetē in morsu canis rabiosi q: attrahit venenū ad ex. q: i lo° cauterizato sēdo° ꝛ ad locū dolorosū ꝯfluūt hu. 3° teg. ꝛ sic est cā φ vuln° teneaf aptū: ꝛ cū h p°. ix. dies qñ caro noua vult venire sp i vulnē ponaf aliqd qd teneat ipȝ aptū. ¶ 6° dubitat gor. d. de auda° ꝛ agilit° canū: cū sint aialia fria ꝛ sic° ꝛ mlīca. iō deberēt eē timidi sic sūt lepores. Dico φ auda° canū pcedit ex āgustia cauernulaꝝ cordis. iō in corde canis ebulit sā. ꝛ ca° nālis. ꝛ sūt irati ꝛ ira ē cā auda°. ꝛ ira ē ebulli° sā. in corde vl circa cor: ꝛ sic sk audaces. Lepes āt hñt magnū cor ꝛ hñt cauūulas ei° mltū latas. ꝛ ille pu° ca° q ibi est cito resoluif. p° cui° resolōnes aīal pauidū efficif. ꝛ p pmā viā canes sūt audaces. ꝛ p scdaȝ lepes timidi. Ista tñ aīalia ꝯueiūt in agilita° ꝛ velocit° mot° ꝛ cursus pp dispōnem corpoꝝ eoꝝ ꝛ siccitatē mēbroꝝ ꝛ neruoꝝ. q: nerui qnto sicciores tāto ad motuȝ habiliores: nisi eēnt ita sicci φ rūpenf. 4. d mor°. ¶ 7°. scias φ postφ hñt tīorē aq: nūφ āpli° ad sanitatē reuertūf. si tñ vis laborare: ingenia φ ipi sumāt aquā p cānā lōgā ꝛ da ei medicīas cole ni. purgatias. et da ei medicinā d cātaridib° quā pōit aui. h ipi ñ sūt i aliq obediētes. iō magl pualȝ obsua° φ cura° cū cura sit īpossibilis vt fuit dcīū. Ista āt me° cātaridaꝝ fac mīgē san. Et dic Aui. φ qñ migūt san. iā sunt securi a tīore aq intelligit i via pseruatiōis. Et dic Aui. φ i vrinis istoꝝ appēt alīi frusta carnis ꝛ ñ pp aliō nisi q: istd venenū cū sit friȝ ꝯgelat sā. q in vrīa eēūs appet φ sit caro ꝛ nō est.

¶ Caplm. 50. de fluxu sanguinis.

Fluxus san. ex mltis cāis ꝛ mltis mōis pt pueníre: vt dicit Aui. in. 4. can. fen. 4. trac. 2. ꝛ nos iā fecim° mētionē de fluxu san. nariū ꝛ d emorroy. ꝛ de fluxu mēstruoꝝ in suis caplis. h aūt solū intēdim° dicere aliq in breui de fluxu sāguinis facto a solōne ꝯtinuitaf.

Signa qñ sā. erit ab artīa exit cū saltu ꝛ ipulsiōe pp motū ꝯtinuū artie. Si āt vēit a vēa fluit eqlr ꝛ sine saltu. ꝛ ē niger. san. āt artialis ē maiorl purpureitaf vt dic Aui.

Judicia Prio ois flux° magn° ꝛ fortis fact° a vulnē nisi cito succurraf duc ad sincopi ꝛ ad mortē. ¶ 2° flux° cronic° ꝛ lōg° vñcūφ sit duc hoīeȝ ad debilitatē virtutum corporis ꝛ pcipue dīgtie epaf. ꝑ pña cito incidit in hydropisiȝ carnosā. ¶ 3° ois eūo sang° pcipue arterialis qñ supfluit induc spas ē malū signū et si supuenerit singult°: ē mortale. ¶ 4° dicit Ar°. in cañ. curatis in doc. 5. Et si sit latitudialis arterie sectio ꝓmpti° solidaf φ aptura fm longum.

Curatio flux° san. p° aliq cañ. gnales sunt pmittēdi. Prim° ē G°. 5. de inge. c. 3. ꝛ ē Aui. in lo° alleg. Diuersio fluētis san. ad ptes appositas alīi cū sang. extrōc: alīi si ne in isto casu est mltū iuuatia. De ista āt diuersiōe multiplr G°. in lo° alleg. exēplificat vide ibi ¶ 2° est Arnal° in doc. 5. de cañ. curatis. Sic ista mātia ꝛ subtiliātia cogūt fluere sā. sic infriantia ꝛ ingssantia ꝓhibēt emanare. ¶ 3° ibidē. Sic inqetudo ꝛ clamor ꝛ ira sanguinē faciūt ebullire. sic eū retinet quies: ꝛ taciturnitas ꝛ pax cordis. ¶ 4°. ibidē. vbi vena corrodif prauo chimo vel putrefactiōe dissolnif absφ cautio resoluēte. cāȝ aptiōis ei° nō sistif fluēs san. ¶ 5°. me° cōburēs cū manifesta stipticitate vt attramētū nō solum corruptionē extirpat: h scarā siue crustā flui obuiantē efficacis gñat. vbi. s. ¶ 6°. artia vulnerata qnto plus dilataf: tāto plus sanguis emittit. ideirco necē ē vt ei° dilata° qntū passibile fuerit remittaf. Ar°. ibidē. ¶ 7°. Modica vene pulsatil apura in cor° molli ꝛ hūido vl puerili vl mulierbri sanari pt. mag° vo claudif vix ꝛ nūφ i sicco et calo cor°. ¶ 8°. vbi san. arteriaꝝ in vulnē cogit scaturire necē est stiptiq exti° applicaf. adiūgere glutiosa. Ar°. vbi. s. ¶ Cura° ptīclari flux° san. a vulnere. Vulnera sūt in duplici drīa. qdā sine deꝑditiōe sube. ꝛ in istis fm Ga. 5. de inge. ꝛ in. 3°. teg. os cū māibus vnire labia. vulnere pus mūdificato. ꝛ illa vnita suere cū suis pūcti put ꝯsuetū est fieri. ꝛ sutura sit spissa. si flux° ē ipetuosus ꝛ accipiaf tūc mai° spas de cute ꝛ de carne. vt sutura diuti° duret ꝛ meli° strigat. ꝛ desup ponaf aspgēdo de pul. restrictio. deide de illo pul. misceatur cū albūie ouoꝝ. Et in eo stupate madefacte sup vulnus apponaf. ꝛ postea ligef bōa ꝛ sufficienti ligafa et strictura. Per ista eīn locus isriaf ꝛ iuuat ad ꝯsolidatōeȝ. Alīi ē vulnus cū ꝑditiōe sube: et tūc qd pt sui suaf et qd ñ pānis blasiq i dicto medicamie imbibif impleaf. et stupate desup ponaf. In pn° tñ p° vlneris mūdificatiōeȝ asp gaf dem vulnus cū aliq pul. restrictio. et p° implegaf et ligef bñ. Et sit cautela φ suauif visitef et tarde ñ freqnf: Et iste ligaf nō remoueaf exto anφ ꝯsolidatū sit: imo alīi de medicaie eiusd gñis circūaptef; max° itellr nodū ē ꝑfecta adhe

rētia ptiū a qb⁹ sā fluit. ⁊ h̄ ē sn̄ia ga⁹ ⁊ aui. i loc̄
allegat̄. Si āt p ista flux⁹ san. nō cessat: loc⁹ vn̄ p
maiori pte san. fluit cauterizād⁹ ē cū cauterio a-
ctuali vl̄ potētiali. ⁊ h̄ i mag̃ necītate ē faciēdū
al's nō ſm Gal'. 5. de inge. c. 4. v̄sus fin̄e. vbi dicit
sic. Igit̄ q̄ artificial'r vult opari p̄o an̄ oia fluxū
san. sedātia ingrat. dein̄ eligat ea q̄ secure ⁊ pre
ter vllā molestiā sanguinē ↄstrīgūt. reliq̄ vo q̄dā
necītate coact⁹ in his opet̄ q̄ necīa s̄t. nā ignoro
locū in q̄ coacti rē īsensiuā vl̄ ignē ponam⁹ nisi
cū san. exierit, ppt̄ rasurā vl̄ putrefactionē. h̄ ille.
vbi. s. Et cām reddit ibi Gal'. q2 cortices vl̄ scā-
re gn̄ate p ignē vl̄ medicinā adustiuā qn̄ cadūt
iterū venit flux⁹ san. iō meli⁹ ē opari cū medicis
glutinatis ⁊ carnē gn̄antib⁹. inter q̄s Gal'. lau-
dat istū pul'. ℞. thur̄ ptē. j. oloē ptē mediam. f
pul'. ⁊ icorpet̄ cū albumīe oui ⁊ pilis lepor̄. dein̄
supponat̄ sup vuln⁹. eo casu q̄ sang. nō stringat̄
apponēda sunt medicamīa adustiua: q̄ i se h̄nt
cal'itatē cū stipticitate. sic explicat Gal'. in. c. al
legato de calchiteos. i. arseco ⁊ calcāto. i. vitreo
lo antiq. ⁊ al'a s̄t arsa ⁊ al'a nō. Medicamē aūt
q̄ð fit de calceviua forti⁹ ceter̄ ē: nō tn̄ stipticū ē
vn̄ cortices q̄s gn̄at supvuln⁹ cito cadēt. s3 illi q̄s
gn̄ant alie sup̄dicte me^e manēt diuti⁹ i vlnerib⁹
īuiscata. iō ꝙ laudabiliora Corticib⁹ eīn supiora
vulner̄ morātib⁹ caro festinabit p⁹us ꝙ cadāt. iō
nō festies eas auferre. Gal'. h̄ i lo^o ⁊ c. pallegat̄
Eadē ē sn̄ia de cautrio actuali ignito. Medici-
nā vidi fieri in fluxu san. accn̄ti rupta ia3 opata
ꝙ fiebat tēta lōga ⁊ in ipsa itincta in suc^o plan-
tag̃ aspgebat̄ pul'. arsenici ⁊ itromittebat̄ fora-
mini ⁊ statī flux⁹ cessauit. s3 fecit ibi tantū dolo
rē ꝙ pat. nō poterat sustinē ⁊ optuit ꝙ obstrahe-
ret̄. ⁊ qn̄ extracta fuit post nō fluxit san. q2 cortex ⁊
scara iā fuerūt facte. Laus deo. Sup vulnus tn̄
apposuim⁹ medicinā stipticā sāguinē restrīgētē
de thure ⁊ mastice ⁊ sang. draco. ⁊ bolo armeco.
¶ Medicina q̄ v3 in fluxu san. ex vulnere ⁊ est
Guil. placētini. ℞. mūmie alūis an̄. ʒ. ij. boli ar-
meci s̄i. dra. an̄. ℈. ß. ¶ Aa. ℞. gipsi noui arsi. ʒ. j.
mūmie tele aranee fulig̃ repti in ore furni boli
armeci dragaga an̄. ʒ. ß. f. pul'. cū solo albūie oui
apponat̄ in pilis leporis. ¶ Medicamē q̄ð v3 i
oī fluxu san. ⁊ cōit̄ cirurgici debēt ipsū secū por
tare. ℞. thur̄ mastic̄ san. draco. boli armeci aloē
cicot⁹ terre sigillate an̄. ʒ. j. f pulvis. ¶ Aliud q̄ð
est Rasi in maiori pte calcis viue san. dra. gipsi
aloē thuc̄ vitrioli an̄. ʒ. ij. f. pulvis ⁊ icorpet̄ cū
tela aranea ⁊ albūie oui ⁊ supponat̄ galla cōbu
sta ⁊ in vino vel aceto pīcta ⁊ puluerizata stri-
git san. et arterialē. ¶ Ad idē f sic. ℞. tele ara-
nee gallar̄ cōbusta. sarcoe an̄. ʒ. ij. f. pul'.

¶ Capitulum. xi. de allopitia.

a Llopitia est casus capillor̄ ⁊ eor̄ corrup⁹ cir-
ca radicē pp h̄ūores adustos vl̄ alio⁹
corruptos ad cutī capitis ptingentes
Iuxta q̄ð sciēdū ꝙ allopitia h3 duplicē iterpta
tiōnē vl̄ deriuationē. Uno mō ſm Papiā dr̄ ab
allon q̄ð est alienū ⁊ pace q̄ð ē passio q̄si aliena
passio. p eo q2 ab alio īfert̄. ⁊ ſm h̄ v3 ꝙ fit cōta-
giosus morb⁹. Alio mō dr̄ de alopes q̄ð est vul-
pis: ſm ꝙ scribit̄. 4. kirānidarū. p eo q2 vulpes
istā passionē semel in anno in estate videl3 pa-
tiunt̄. sic dicit Gerard⁹ cremonēs supra viatim.
Et canes sepe hac passiōe molestant̄. Nā san. in
census vl̄ h̄ūores vl̄ vapores eor̄ ad cut̄ supficiē
veniētes cutī ledūt ⁊ pilos frāgūt ⁊ sic fit allopi
tia cū aliq̄li cut̄ deturpatiōe ⁊ scabie. nō tn̄ tāta
sicut in tinea. ⁊ greco nomine vocat̄ alopacea.

Cause allopitie ponunt̄ a Gal'. 14. de in-
geo. c. vltio i h̄ vba. An̄ si recorda-
ris eor̄ q̄ didici ex libr̄ ph̄or̄ poter̄ itelligē cām
cadēdor̄ pilor̄ sic ⁊ nascēdor̄. qn̄ h̄ūo. s̄t fumo
si ⁊ grossi sunt cāe q̄b⁹ augmētātib⁹ augmētāt̄
pili. ꝙ si isti penit⁹ auferant̄ caluicies gn̄abit̄: si
autē corrūpant̄ tinea fiet ⁊ allopia. Ex isto h̄es
ꝙ h̄ūores corrupti sub cuti existes truncātes va
pores ⁊ fumū grossū ex q̄ pili deberēt gn̄ari sūt
cāe allopie vt dicit Gal'. Et iō dicit Gord⁹ ꝙ pil⁹
est vapor sicc⁹ a corpe resolut⁹ ⁊ cū p poros egre
dit̄ in lōgū ⁊ rotūdū ptendit̄ ⁊ ab aere exiccat̄.

Signa Allopie ponūt̄ a Ga. 14. de ige.
c. vlt. sic. Ingrat̄ igit̄ color cut̄ si
eni ē alba maa flātica erit. si nig̃ colā ni. si autem
rube⁹ vel citrin⁹ san. vel co. ru. est in cā. h̄ ille. ⁊ se
quit̄ imedie. Mūdato q̄dē corpe redeūdū ē ad
illud q̄ð ē clausū i meo vt dissoluat̄. Caue tn̄ ne
dissolutiua adeo sint acuta ⁊ pūgitiua ꝙ cuti vl
cerēt vt ēt siccissima sint ne cū mala mea boni de
siccēt hu. Gal'. vbi. s. ⁊ iubet. ibi. G⁹ ꝙ vngat̄ cū
cepo galline ⁊ anat̄. ¶ Hic ē sciēdū ſm Gal'. 2.
de cōplonib⁹. c. 7. p⁹ mem. caa. ꝙ gn̄ao pilor̄ tal'ē
si vapor fuerit sic vap f̄uosus ↄflus ⁊ frestr̄ egre
dit̄ p poros. dein̄ eleuat̄ vapor ali⁹ sil'is huic. po
ex pfundo corpis ⁊ pcutit illū vapor ē pm donec
expellat eū ad extiora. p⁹ eleuat̄ vapor ali⁹ ⁊ pcu
tit h̄uc ⁊ ali⁹ aliū ita ꝙ multivapes f̄uosi f3 h̄ exm
retinēt̄ ⁊ oculcāt̄ ⁊ adiuicē tē lōgo ↄcatenāt̄ l' cō
plicāt̄ ⁊ ↄiūgūt̄ ooe pueniat ab cis vnū cor⁹ ↄiūctū
sic cor⁹ q̄ð aggregat̄ ex filo nl ꝙ h̄ cor⁹ coartat̄ ⁊

ꝯstipat̃ pp ꝯstrictõeꝫ exit⁹ ⁊ sic fit pilus ⁊ capill⁹ cãe ãt piloꝝ sũt .4. s. cã efficiẽs ẽ ca^r nãlis resoluẽs. Cã ṽo mat̃ialis ẽ vapoꝛ sicc⁹. Cã formal̃ est poꝛ⁹ nõ mltũ lar⁹ nec ampl⁹. Cã ãt final̃ ẽ discretio sexus ⁊ pulchritudo ⁊ vtilitas vt corp^a caloꝛib⁹ ⁊ frigoꝛibus aliq̃l̃r tueat̃. Jccirco si vapoꝛ ẽ hũidus: fit ma^a sudoꝛꝭ. ⁊ si ẽ multũ subtil̃: exalat insensibil̃r: ⁊ fit cã caluiciei. iõ hoĩes hñtes cer^m calĩn fiũt calui. qꝛ cal̃itas ꝯsumit vapoꝛes. mulieres aũt ⁊ eunuchi nõ fiũt calui. si vapoꝛ est mediocris: fit ma^a piloꝝ. Et si vapoꝛ est coꝛruptus fit materia scabiei ⁊ pruritus et sirium.

Judicia in allopi^a ⁊ in casu capilloꝝ. p^o ypo. 6. ãp. ã^o. 20. Qui calui sũt his varices magne nõ inascũt̃. qb⁹ ṽo caluis exñtib⁹ varices magne nascũt̃. rursus capillãtur l̃ capillati fiũt. 6. ãp. ã^o. 20. Et cã reddit̃ a G^o in ꝯ^o. qꝛ si hu. coꝛrupti ascẽdũt ad caput faciũt tineã ⁊ allopiciã ⁊ cadũt pili: si aũt mittãt̃ ad pedes: varices magne fiũt ⁊ capillant̃. ❡ 2° eunuchi nõ podagrizãt nec calui fiũt. 6. ãph. ã^o. 28. ⁊ cã ẽ sup̃flua hũiditas in eis abũdãs. ❡ 3°. si locus depilatus fricet̃ ⁊ rube⁹ co^r nõ appet nõ est spẽs curãda: ⁊ si cito rubescit: signũ est cure quia figtur velocitas attractiõis boni san. ad ipaꝫ cutim. ❡ 4°. recẽs allopi^a faciliois est cure.

Curatio allopi^e. in p̃mis dietet̃ ⁊ gubnet̃ sicut fuit dcm̃ i capl̃is. 35. ⁊ 36. isti⁹ 1. li. cauẽdo res salsas ⁊ acutas ⁊ speciatas. ⁊ vina fort^a ⁊ vtat̃ bõa dieta ⁊ reb⁹ insipidis vt sũt boꝛagies ⁊ oua soꝛbilia ⁊ sil̃ib⁹ euchimiis ⁊ bibat vinũ tp̃atũ declinãs ad dulcedinẽ cũ tenuitate ⁊ claritate. h̃ eñ nutribili⁹ est vt dic̃ Aui. fricat^o ꝯfert eis et balneũ añ fricationẽ ⁊ p⁹ fricationẽ. Si igr̃ san. vĩ abũdare s̃ ñõia ð cepha^a ⁊ de venis q̃ sũt i naso ⁊ in pulpis auriũ. deinde purget̃ hũoꝛ sup̃abũdãs s̃ꝫ q̃ sepi⁹ dcm̃ fuit. coꝛpe aũt mũdificato si allopi^a est noua simplex solũ radat̃ caput freq̃nt̃ p⁹ lotionẽ cũ aq̃ decoctõis hedẽ capilliveñ. ⁊ cicle. Si ãt ẽ mag̃ foꝛꝭ ⁊ ãtiq̃ si ẽ de flãte s̃ h̃ limẽtũ qð ponit Mesue aucte p̃ pa. ℞. alkitrã eufoꝛ^i rute agrest̃ bacaꝝ lauri añ ʒ. iij. sulfurꝭ viui elli al. añ. ʒ. ij. terãt̃ oia ⁊ incoꝛpent̃ cũ oleo nard^o vl̃ lauri^o vl̃ cũ fece olei ⁊ s̃ vnguẽtũ mediocrit̃ liq̃dũ ⁊ inde liniat̃ caput rasũ ⁊ fricatũ cũ sq̃lla. ❡ Seq̃t̃ limẽtũ aliud: qð ipse põit aucte Judei. ℞. eufoꝛ^i spume marꝭ. fimi colũ^a añ. ʒ. ß. elli al. se. rute mõta^e coꝛticũ auellanarũ ⁊ castaneaꝝ adustaꝝ nastur^i spice tapsie añ. ʒ. ij. amigð. amarꝭ. ꝯbust̃ cũ coꝛticib⁹ suis añ. ʒ. j. ⁊ ß. s̃ vnguẽ^m cũ vi^o cocto aut cũ oleo rafa^i aut lauri-no ⁊ vnge caput ⁊ dimitte p̃ totã noctẽ. i crast^m laua cũ aq̃ decoctõis cicle ⁊ fabaꝝ. ⁊ ista s̃ sine intermissiõe donec sanet̃. ❡ Aliud limẽtũ. ℞. suc^i extrẽitatũ ⁊ folioꝝ mirte folioꝝ oliue añ. ʒ. ij. roꝛis sicq̃. ʒ. ß. absin^i. ʒ. ij. bulliãt oia i media. ll̃. aceti vsq; ad ꝯsumptõeꝫ medietatꝭ. deinde colet̃. ⁊ i colatura ponant̃ lapda^i. ʒ. ij. ⁊ dimitte sic p̃. 2. dies deiñ infunde sup̃ ipꝫ oleũ mirti^m ⁊ vinũ stipti^m donec in subaꝫ mell̃ redigat̃. ⁊ tũc ponãt̃ ibi aliptæ muscate ⁊ gallie muscate añ. ʒ. j. de isto vngatur p̃. 3. dies. deinde lauet̃ cũ dicta decoc^e ⁊ freq̃nter reiteret̃ vnguentũ ⁊ lauatoriũ vsq; ad sanitatẽ. ⁊ vꝫ ad casuꝫ capilloꝝ ⁊ ad initiũ caluiciei. ❡ Aliud. ℞. capilliveñ. folioꝝ mirte coꝛtiq̃ pi^i absin^i adustoꝝ vt puluerizari possint. añ. ʒ. j. lapda^i myrrhe añ. ʒ. ß. thurꝭ. ʒ. iij. puluerizẽt̃ pulueriz̃ãda s̃ mixtio cũ oleo rafa^i ⁊ vino cocto ⁊ epithiet̃ in nocte. ⁊ de mãe caput lauet̃ ⁊ radat̃: ⁊ sanat caluiciẽ ⁊ casuꝫ capilloꝝ ⁊ allopiciã ⁊c̃. Linimẽtuꝫ aliud ad allopiciã s̃ꝫ Me^e aucte Judei ℞. eufoꝛ^i spume marꝭ coꝛticũ auellanarũ toꝛrefꝭ ⁊ castanearũ nastur^i spice tapsie añ. ʒ. ß. amigð. amarꝭ. adust̃ cũ coꝛticib⁹ suis. ʒ. j. s̃ linimẽtũ cũ vino cocto ⁊ oleo rafa^i aut oleo laurio. ❡ Aliud linimẽtuꝫ aucte Rufi ad allopi. ⁊ p̃n^m tinee. ℞. eufoꝛ^i rute mõtane baurach sinapi arthemeꝭ. añ p̃tes eq̃les. ꝯfice cũ succo sq̃lle vl̃ cepe foꝛꝭ ⁊ acut. epithimet̃ inde caput p⁹ fricationẽ rubificãtẽ. Maly addit huic limẽto nigelle ꝯbuste se. cicute cõbusti. añ. ʒ. iij. coꝛtiq̃ lig^i sic⁹ ⁊ fol̃. ei⁹ spũe marꝭ cõbuste añ. ʒ. ij. s̃. vt. s̃. ⁊ cõtinuet̃ epithia^o donec rubeat locus ⁊ vesicet̃. Deĩde epithimet̃ cũ aristol̃. ⁊ lapda^o ⁊ epithi^o cõbusto vl̃ toꝛrefactꝭ ⁊ sizibꝛio ⁊ licio aut cũ aq̃ solat^i. Jn cã aũt ca. sequit̃ limẽtũ mesue descriptiõe Judei. ℞. spume marꝭ baurach amigð. amarꝭ. cõbust̃. rað. cãne cõbuste coꝛtiq̃ auellanaꝝ cõbust̃ stercoꝛꝭ cap̃. añ. ʒ. j. adipis anatis añ qð suf̃. s̃ linimẽtũ ⁊ liniat post abꝛasionẽ ⁊ foꝛtẽ fricationẽ cũ pãno aspero ⁊ spũa marꝭ ⁊c̃. Ultima intẽ^o est occupari ad piloꝝ gñationẽ. ⁊ vt curet̃ caluiciũ ⁊ p̃ua^o gñatiõis capillorũ. Seq̃t̃ medicamẽ faciẽs nasci pilos vbi oꝫ ℞ carniũ limaciaꝝ ⁊ sanguisugaꝝ ⁊ apũ ⁊ vespaꝝ salis cõis añ p̃tes eq̃les pone ea in vase habẽte multa foꝛamĩa p̃ua in fundo. ⁊ sub isto ponatur vas vitreũ ⁊ ꝯseruet̃ liq̃r exiẽs de q̃ locus caluus fricat⁹ foꝛtit̃ p̃ p̃us liniat̃. Linimẽtũ sanãs caluiciũ ⁊ gñans pilos in barba aut sup̃ciliis. ℞. cere. ʒ. v. olei de keruo. ʒ. ij. ⁊ ß. stoꝛacis liq̃ð. myrrhe añ. ʒ. iij. lapda^i. ʒ. viij. eufoꝛ^i gũme rute agrestis cantariõ, añ. ʒ, iij, citrãguloꝝ combusti vel-

pax siue apii añ.ʒ.ij.ß.vngm et liniat cū eo i nocte p9 vehemētē fricationē et mãe lauet et radat locus sepe. et cū pili nasci icipiūt q̄si lanugo tūc freq̄nti9 radat.ad idē vʒ olʒ d bee:i q̄ cocte st̄ cātarides abiectis al' et capitib9 si p9 aromatizet cū musco

℄ Capl'm.52m. de tinea. (vel ambra.

Tinea ē scabies capitis cū crustis et sq̄mis et capillo₂ euulsiōe, et pruritu et colore cinericio et odore fetido et horribili aspectu. Hac diffinitiōnē pōit Gord. Ar° noie fm antiq̄s vocat semoti. Dr aūt tinea ,ppe fm Papiā vestimēto₂ vmis: q₂ teneat q̄usq₂ iscidat et corrodat. et p istā siltudinē dr tīca capitis:q₂ pri9 leuit icipiat:et n'cito curet:figit se:et iduc scabiē et crustas et sq̄mas et alia accñtia mala cū igēti pruritu. Dicit aūt semotiz: q₂ semotas capitis occupat ptes q₂ pri9 vnā partē tenet deinde ad aliā semotā transit partem.

Cause tiee sūt hu.adusti sicci: vt dic Col. iviati°. et h pʒ q₂ vt pplm vēit cū siccitate et scabie sicca et crustis siccā. Aliqñ fit de sang. putrido vel de flāte. et etiā emittit aliquā liq̄rositatē. ℄ Signa sūt multū manifesta et iā i diffinitiōe ,pmulgata:q₂ ad oculū apparet.

Judicia i tinea. P° tiea āti q̄ nō recipit curationē aut cū ma₂ difficiltate curat et labore:q₂ mala ꝯ° iā vi esse adeq̄ta. ℄ 2°. i pueris et lactātib9 fortes medicīas apponere nō audem9:i medijs etatib9 adolescētib9 pueris et iuuēib9 oñ possim9 curare cū bono regimie: q₂ medicīas pñt supportare. ℄ 3° h egritu° frenq̄n teruenit ifantib9 et adolescētibus ,ppt abūdātiaʒ san. et molliciē cutis. ℄ 4°. recēs tinea et alie ifectiōes cutis q̄nto recētiores tāto faciliores sūt cure et ecōuerso. ℄ 5° infectiōes cutis q̄ magis ,pfūdant in cute:sūt tardiores cure:q₂ magis sūt affixe. ℄ 6° .. si cutis cū pauca fricatiōe rubea citi9 q̄ ꝯsueuerat, sig̃m ē q̄ me₂ fac bonā ipssionē si āt dispō cutis ñ al terat:idiget me₂ fortiori. et si loc9 ñ rubeat:necia est scarpella° et frica° cū alleis et cepa forti. et sq̄lla.

Cura P° aliq̄ cañ.g̃nales ad tineā et allopiciā valētes st̄ pmittēdi et ,p maiori pte sūt Aui. ℄ Prim9 cura isto₂ p9 stat i pdigōne et eūone mali hūoris corrupti et adusti et rectificatiōe cibi et potus. ℄ 2°. si san. supabūdet flōia de cephaca et vēis magnis ē facieda. ℄ 3° ē formalit Aui. Et cū videris cuti capitis rubeā aut vēas eius cū rubedie repl'onali flōma post vl'ʒ flōia ʒ venas capitis et venas frōtis. nō tñ supfluū extrahas sanguinē:q₂ ibi ē necari9 ad curā. ℄ 4° ē Aui. Et de cis q̄bus idiget i mundificāda cute a ma° allopicie

male vl' tinee sūt sāguisuge et vētosa° et pūgere cū acubus plibus et vesica° cū medicis acutis et post sanatio eius q̄ d vesicatū ē vt pili nascāt. ℄ 5° q̄ries cūq₂ pili nascūt et cū eis app₂ aliq̄ infec° sp illi radant et h ß.saltē bis i septia°. ℄ 6° añ oēs appōes epithiatū caput 'radēduʒ ē: et cū cepa vl' radice rafani vl' aspo mādili fortit fricando erit. ℄ 7° post vl'es purgatiōes cū laxatis caput purgijs et gargarisimis et nascalibus ē isistēdū. ℄ 8° oʒ vt cū medicis epithiatū et vnguēto₂ et tinee et allopicie sic cōfortā° vt caput mañā malignā nō recipiat. nō tñ cū supflua stipticitate. ℄ Cura° pticularis tinee. Jn pmis iux pmū cañ. digerat hu. gross9 adustus cū oxielle sq̄lli° vl' diuretico mixtis cū sir° de fumo terre. deiñ eūet hu. mlicus vl' flāticus cū pill' cochijs:i q̄bus sit vt9 epithi° vl' colloq̄n° et elli:si hō ē fortis et robustus et si ibi ē mlia. q₂ forti mo₂° dif ficil' cure fortis debet me°. Jn tiea sic ß. tales pill' ℞. elli ni. ʒ. j. sene epithi añ. ʒ. ß. agari. ʒ. j. et ß. mastic. ʒ. j. aloe. ʒ. iiij. ß. pill'. cū succo apij. dos est. ʒ. j. purgāt eñi mañaʒ adustā ex oī me°. h facto vel a pn° ponat i bona dieta cauēdo res salsas et acutas et vinū forte et res grossi nutrimēti et mlici : vt caseus caules carnes salse et silia. Et vtat cib leuibus facil' digōnis et bōi nutrimēti: vt sunt carnes auiū cāpestriū et oua sorbilia et boragines et pisciculos de aq̄s mūdis. P9 ista vl' añ si vi q̄ san. superabūdet a pn°d° faciēda ē flōia de cephaca vtriusq₂ brachij pʒ tenorē.2i.cañ. Deiñ si āpli9 ē necia sā. extractio ß. flōia de venis frōtis et de grossis vēis i capite apparētib9. Et ego aliqñ feci de venis q̄ reperiunt retro aures et bñ factū fuit et ,ppere. Jn tinea āt hūida i q̄ erit virulētia cōpetit me° eūans flā salsuʒ:iō purget cū pill' cochijs. ʒ. j. et ß. epithi° ʒ. ß. ℄ Vel purget cū istis pill'. ℞. agari pulpe colloq̄n° mastiq̄. añ. ʒ. j. oloes. ʒ. iiij. ß. massa cū succo porri det. ʒ. j. freq̄nter. Valēt ēt mirab. lieb .cū epithi° et sene. ℄ Localia āt reme° ß. sic p° radantur oēs capilli capitis p9 vngat cū oleo nucū vl' oleo de lieruā vl' de camo. vl' viol' separ. vl' mixtis calis actualit p. 3. dies ꝯtinuādo. P9 tertiā die iteruʒ radat caput et scapellet vel ,pfunde scarificetur. vt fluat san. i multitudine. et post caput bñ lauet et fricet cū decoctiōe fumiterre et lapacij acuti et camo. et p9 i ꝯtinēti fm Guilln de saliceto fricetur totū caput cū tartaro dissoluto i decoctiōe statiʒ dicta: vel cū sq̄lla vel alijs. et post dictā fricationē iterʒ abluat et cū pāno lineo extergat. Et ꝯtinet dieta inunc° cū oleis supradictis p9 dictas fricatiōes et lotiōes p. 3. dies bis aut ter i die. P9 q̄rtā diem iter₂ lauet caput et raddat et si cutis nodū vi mun

da reuertē ad dictā fricationē cū tartaro ꝛ lotiōe cū dcā decoc ꝛ ad crebrā rasurā capitꝭ. ꝛ ista ptinuētᷣ doc cutꝭ nitida ꝛ mūda fuerit. Et tūc vngatᷣ caput oī die cū isto vngº. qd pōit guill' d saliceto. ℞. ciner capilloꝝ hūanoꝝ femie: si ē tieosa feia vl' masculi: si tieos ē mascul. ʒ. j. corticū auellanaꝝ pbustaꝝ añ. ʒ. j. ꝛ ß fed olī cōis. ʒ. iiij. mell' despūati. ʒ. iij. myrrhe. ʒ. j. ꝛ ß. aloes. ʒ. ß. croci. ʒ. iij. ß. vng ꝛ ide liniatᷣ caput rasuꝫ. Istd vng pʃuat cutē ꝛ hūorē sub cute exn̄tē a putrefactione ꝛ corrup firmat cuti ꝛ mltiplicat capillos. Aliū si cā ē fortꝭ ß p lnimētū: qd scriptū ē in cº de allopi aucte Hebe. Dic guido: q in lotioib folia salic obtinēt pncipatū. Ego āt sum vsus ꝛ expt folia edere arboree ꝛ ff bōe blete fumusterre epithim lapaciū acutū accetosa herba roberti Et si ex acuꝭ medicis i cute seqᷣ aliq lesio: illa a cuta postponatᷣ. ꝛ vngatᷣ caput cū adipe anseri ꝛ gallie. ¶ Hoc vng pōit guido aucte Gal. cū q mltos curauit de tiea: ꝛ d scabie vlcerosa capitꝭ ꝛ fahaphati ꝛ de pꝑigie ꝛ pruritu ꝛ de casu capillorū ꝛ de pedicul' ꝛ lēdib. ℞. gallaꝝ. ʒ. iij. sc. cicute. ʒ. ij. arse rubei aristo añ. ʒ. iij. sal' armo fuliginis furni sulfur amigd. amaraꝝ colloqn̄ rad cappis folioꝝ fici folioꝝ oliue rad canne viride er alūis d plūa ciet memite myrrhe aloē oliba añ. ʒ. j. ꝛ ß. fell' vacci allitrā qd ē pix nig añ. ʒ. j. ß. ß. vng cū aceº icorpatū. ꝛ ponatᷣ ad solē: donec misceatᷣ deīn vngatᷣ caput. Aliq volūt ꝛ ē p me exptū: q fiāt. 9. pilei d pāno laneo colori blaueī: liniatᷣ cū pice nig ꝛ rasina pi sup caput rasum ponatᷣ. ꝛ teneatᷣ p. 9. dies. ꝛ p violent remoueatᷣ ꝛ p qd remāet de capill' cū piceꝝ euellatᷣ. ꝛ residuū lauetᷣ ꝛ bn̄ radatᷣ cū decoc herbaꝝ supradictaꝝ: ꝛ p pfectā exiccationē iteꝝ de nouo pōatᷣ. 2. pile. ꝛ ß ptinuetᷣ doc fuerit. 9. deīn vngatᷣ cuꝫ vnguētis supdcis i isto. c. ꝛ i. c. de allopi. ¶ Sequitᷣ vng Gor. i q ego repi magnā efficaciā in mltꝭ pcip i qdā iuuēcla: cui tinea durauerat fere p. 14. ānos. Et istd vng machiat fuit Gordo ex mālib: q posuit Aui. ℞. eſſi al. ꝛ ni. sulfuris viui attramēti litargi calꝭ viue vitreoli, alumis gallaꝝ fuligis ori furni cineꝝ clauellataꝝ. añ. ʒ. ß. argēti viui extīcti viride eri. añ. ʒ. ij. ß. pul'. tunc ℞. succi borag. suc' scabiose succi fumiterre succi lapacij acuti. añ. ʒ. ij. bulliāt sil' lēto igne cū fece olei antiq ꝛ aceº. tūc addatᷣ pul' rerū supradictaꝝ. ꝛ in fine addatᷣ pid liqde. ʒ. j. cere noue qd soff. ß. vng. istud vng pculdaº ē tāte ꝟtutꝭ q i corpe mūdificato oīmode iſectionē p sciaꝫ hūanā curabileꝫ curat siue sit tinea siue scabies siue malū mortuū siue morphea quare in honore ꝛ reuerēn habeatur. dicit Bernardus.

Declaratio in tinea. P° qritᷣ tinea ex q hu. magl gn̄atᷣ. Et vī q ex mlia. qꝛ tiea ē scabies mltū gs̄a. grossior āt hūor q fit i corpe ē melācolia: cū sit fex alioꝝ. 2º vī q de colla qꝛ hūor hāc passionē faciēs multū penetrat ad ex qꝛ ad cutꝭ supficiē. Colera āt rubea penetbilior ē aliis hūorib q ꝛc. Pro isto dubio nō q ex nullo hūore suā ppaꝫ formā retinēte tinea pt fieri: ß oꝫ q p corrūpatᷣ ꝛ putrefiā. ꝛ aduratᷣ. ¶ 2º nō q aliq. s. ꝯstātin in viatico vocat istā passionē carbūculū. qꝛ sic carbūculus ex san gn̄atᷣ corrupto: ita ꝛ tiea. tūc dico ad dubiū q tinea pōt gn̄ari a qlibet hu. in corpe ꝛ in capite abūdan. Si ille hūor corrūpatᷣ vl putrefiā. vel adiuratᷣ pcipue tn̄ ex san corrupº. ꝛ in ß ꝯsentit ꝯstātin pº viatici. ¶ 2º. scias q iterdū ꝯtigit in tinea ꝛ in aliis iſectioib cutꝭ q añs mā ꝛ coniuncta ſſ purgate ꝛ extirpate tn̄ tinea nō curatᷣ: ꝛ cā ē i ß mala qlitas i ptib cutꝭ ꝛ subcutaneis a lōga pcedēte egri derelicta nā qcqd ibi venit p nutrimēto toti ꝯūtitᷣ in corruptioēꝫ ꝛ iſectioēꝫ. Et sic cogscit itellect q hō dꝫ itendere pncipalr ad remotionē illi male qlitatꝭ cū medicis ad ß valētib in vnguēt ꝛ ēplis vt dictū fuit. Et valēt pili hūani adusti ꝛ cortices auellanaꝝ adustarū ꝛ storax liqda ꝛ lauatoriū herbaꝝ. ꝛ cetera alia. ¶ 3º. qritᷣ qre color tinee est alb. D° q ß est pp icinerationē hūoꝝ: nā cinis ad colorē albū trahit. nā color i adurēdo pº denigt ꝛ icinerādo dealbat: vt pꝫ de osse pꝛiecto ad ignē qd pº denigtᷣ postea dealbatᷣ. ¶ 4º sciās q pueri magl fiūt tineosi: aut qꝛ ſſ gulosi ꝛ mlte coestiōis ꝛ p ꝯns mltaꝝ supfluitatū: aut qꝛ citi iſiciūt a psona tineosa rōne teneritatꝭ cū sit morb ꝯtagiosus. In iuuenib vo calor ē fortꝭ ꝛ ꝯsumit supfluitates ideo min fiūt tineosi. Si tn̄ p puericiā vsq ad iuuētutē durauerit tinea tūc iaꝫ ē radicata ꝛ qsi iposſibil' vl' mltū difficil' cure. ¶ 5º dubitatᷣ vtrū in tinea ꝯfirmata debeat fieri flōia: D° q nō qꝛ inuariol' ꝯfirmatꝭ nō cōpetit flōia: g nec i tinea tꝫ ꝯña p sile qꝛ i vtraq maª retraheretᷣ ad itra ꝛ sic mēª iteriora lederentᷣ. añs est Aui. in. 4. i. c. de variol'. Cōtrariū isti fuit dictuꝫ in. 2º. ꝛ 3º. canonibus gn̄alib. Ad hoc dicenduꝫ q cañ. sunt veri. ꝛ ad rōnē dico q non est sile de materia variolarū ꝛ tinee. nā in variol' non cōpetit flōia vt dictū fuit in. c. de variolis in isto. 7º. libro qꝛ in eis est magna corrupº materie p flōiam fieret retracº maª venenose ꝛ corrupte ab exteriorib ad interiora

⁊ sic interiora corrumpentur. In tinea aūt nō est tā ta vetositas nec tāta venenositas nec tāta quātitas materie nec ita expansa per totum.

Capitulum.53.de fauo.

Fauus est egri° cutis capitis cū eruptiōe eiusdē ⁊ solōne ptinuitatꝭ ei⁹ in aliqb⁹ loc ⁊ cū exitu virulētie hūide. Dī āt fau⁹ egri°: egritudo ad silitudinē faui mellꝭ: q2 sicut a fauo vbicūqꝫ ponaẜ pt emanare mel. sic ab ista egri^e exit hūiditas viscosa. q2 fm papiā fau⁹ mel ē i cera: ⁊ dī a fage qđ ē comedere. nos vo phici dicim⁹ fauū q̄ndā egri^em in cute capitꝭ cū puis pustulꝭ acuti capitꝭ ⁊ pruritu a qb⁹ liqt tabes ⁊ lues liquida ⁊ mellosa sicut mel liquata fauo ad eius similitudinem dicitur.

Causa materialis faui sunt hūores aqsi corrupti. vel flā salsum corruptū qđ aggregaẜ sub cute vel san. corruptus qui ibi putrescꝭ. ⁊ conuertuntur in virulentiam.

Signa faui adest cui mollities in capite sub cute ⁊ appent eleuatiōes aliqles cū pruritu ⁊ exit illa humiditas viscosa cum pruritu ⁊ est viscosa ⁊ putrefacta.

Judicia dicim⁹ ꝙ si talib⁹ cito succurraẜ. i. purgeẜ hu. aqs⁹ fm suā nām flātic⁹ ma^e. ⁊ b̄ ꝭ freqn̄ꝭ si tenuerit bonū regimē talis cito curabitur. aľs deterius fiet.

Curatio faui. Pmo ordināda ē dieta sicut in. c. de scabie ⁊ pruritu fuit dictū. deīde purgeẜ ma^a peccās vtplī flāticā cū polipodio ⁊ sene ⁊ epithio q2 ad corruptionē tēdit vľ cū agarico ⁊ pulpa colloqn^e mixtꝭ cū suis correctiuis. deide radaẜ caput pus lotū cū lexiuio facto de cinerib⁹ qrcus in q̄ distēpeẜ parū alūis arsi. deinde fiāt vnguēta dicta in tinea: q2 ḡ fau⁹ quātū ad modū ḡnationis ⁊ quātū ad cursuꝫ virulētie vī eē de ḡne vlcerū. ⁊ q2 oīb⁹ vlcerib⁹ desiccatiua sunt necīa: vtvisuꝫ ē in. c. 42°. istius. 1^i. libri: iō in fauo cū sit ibi hūiditas supflua, p pticulari regimīe indiget exiccatiuis. ꝭ ḡ tale vng^m. ℞. litargiri nutriti cū oleo ros. ⁊ aceto. ℥. ij. cerusę. ℥. j. aloes cicotrini myrrhe fuligis oris furni tuthie. an. ℨ. iij. olei ros. ⁊ aceti an̄ qđ sufficit icorpenꝭ in mort° ⁊ ꝭ vng^m. Si autē est puer cura. io. annos vľ si est lactans nō debem⁹ ponere multū fortia sic auripigmentuꝫ calx viua sulfur stafizagria nec multum stiptica vt acassia galla. In ista passiōe nec in tinea ex istis fortia sunt faciēda epithiata capiti pp piculū qđ euenire pōt. Nā qdā miles hūit nepotē tinniosum q̄ p mltū tps a tinea curari nō potuit. ⁊ ipse miles apposuit epithia capiti ex arsenico ⁊ sulfure ⁊ viride erꝭ ⁊ se. sinapis. ⁊ in crastinuꝫ puer q̄ erat. 12. annoꝝ iuent⁹ est mortu⁹ in lecto. Et istđ remediū repierat dict⁹ miles in suo li° ⁊ tūc verificat⁹ est amph. io⁹. damaſ. Cū in me° in medicina sit pfunditas vtī fm libros sine solerti igenio molestū est. Felix q̄ ē quē faciūt aliena picula cautū. Et si aliq̄ de istis debeant apponi illa sunt bn̄ repssa. Ex istꝭ pñt fieri vnguēta linimēta epithiata fuligo orꝭ furni tuthia acassia liciū ad desiccādū ⁊ strigēdū ⁊ cuti pfortādū litargiruꝫ cerusa aloē chimolea nitrū cortiq̄ nucū ⁊ auellanarū adustaꝝ cornu cerui vstū Cathimia th⁹ mastix cinis ligni fic⁹ myrrha sterc⁹ colūbinū se. rute fella aīaliū amurca oleū de tartaro oleum de lilio oleū nucū acetum cineres cauellari.

Declaratio in fauo. P° itelligendū ꝙ cā maľ. faui est flā ꝙ āt sit ma^a hūida pꝫ ex fluxu ma^e aqse ⁊ virulētie. ꝙ aūt sit salsa vľ acuta pꝫ ex pruritu ⁊ acumine capitū pustularꝫ. q2 ēt son. ē mltū hūid⁹ ⁊ sic hu. sicci siccā egri^em pstituūt ⁊ hūidi hūidā in ḡne ⁊ spē. 2° q^r q̄re sit tāta delecta° in scalpēdo q̄n adest prurit⁹: ⁊ p⁹ sc^r tāt⁹ do^r: dī ꝙ pruritus pſideraẜ du^r. vno° put ē in fie in scalpen°: ⁊ rōne scalpatiōis ⁊ fricatōis san. ibi currit ⁊ spūs ⁊ ca^r nāľ ⁊ tūc rōne istoꝝ ꝭ. delecta°. si āt psideraẜ in feō eē vľ cātur ibi do^r rōne ptinuitatꝭ solonis pp cursū male ma^e acute ad locū pfricatū ⁊ solutū in sua ptinu^e. 3°. scias ꝙ in fauo magꝭ appent foramia ꝙ̄ in tinea q2 in fauo mā ē liqdior ⁊ fluxibilior ⁊ iō fluit ad ex ⁊ facꝭ foramia cuti corrūpē°. In tīea āt mā ē ḡssior ⁊ spissior ⁊ iō remāet sub cute: ⁊ ibi aduritꝭ ⁊ ipissaẜ ⁊ desiccaẜ ⁊ crustaẜ. 4° notandū ꝙ acetū cōpetit in fauo q2 in ace° remanēt aliq̄ ptes calce rōne vino sitaꝝ. ⁊ rōne istaꝝ cōpetit q2 desiccat ⁊ penetrat: alias ptes hꝫ frīas ⁊ stipticas rō terrestreitatis acq̄site p alatiōnē plīmū ptiū subtilium: ⁊ rōne istarū cōpetit q2 confortat ⁊ desiccat cutim capitis ⁊c. non acetum cuꝫ aliꝭ medicinis cōpetit.

Capitulum.54.de pediculis.

Pediculi sunt aīalia sextipedia, ppe superficiem cutis generata. In anseribus autem multis aīalibus ⁊ auib⁹ pediculi etiāꝫ generanẜ per viam ppagationis aut per viam putrefactionis. Unde sciendum fm Aristo. in libro de ḡnatione aīaliū ꝙ oīa aīalia mundi aut ḡnantur per viā ppagationis aut putrefa-

ctionis. Nūc āt pꝫ ad experiētiā ꝙ pediculi gñant̃ p viā putrefactiōis. Modus āt gñatiōis ē iste. Quidā vapor grossus ꝛ hūid⁹ p poꝝ relaxatum exiēs exteri⁹ i grossaꝫ subaꝫ ꝯūtit̃ a calore nāli q̄ mā fit ꝯdēsata a nat̃a suscipit spm̄ vite ꝛ sic mouent̃ ꝛ fiunt aīalia ꝛ mouēt̃ cū .6. pedib⁹ ꝛ post nāl'r capiunt nutriri in loco vbi nati st̃ ꝛ q̄rēdo nutri^m circa corp⁹ viuunt ex sordicie ꝛ vaporib⁹ igrossat̃ in corpis supficie ꝛ ibi augmētant̃ ꝛ faciūt pruritū ꝛ despectū corpi a q̄ suscipiunt vitā ꝛ nutri^m iō dici pn̄t igta aīalia. Lēdes āt fiunt ex mā magis grossa ꝛ iepta ad motum. pediculi āt ex mā magis subtili ꝛ magis apta ad motum. petale āt fit de mā mediocri ꝛ sunt peta le pediculi lati in pectine ꝛ subassellis ꝛ in palpebris gñati ibi fortit̃ adherētes ad pruritū facientis.

Signa et cause pediculorū sig̃ egritudinis san̄ st̃ māifesta. sꝫ p^a cā pt ēē mlta cōestio faciens idigōnē ꝛ vsus ciboꝝ mltas hn̄tiuꝫ superfluitates vt st̃ fruct⁹ spāl'r castanee ꝛ fic⁹. Iste .n. supfluitates exactiōe nat̃e ꝛ purgatiōe ei⁹ ad cutim emisse int̃ carnē ꝛ cutē māl'r faciunt pediculum. ꝛ h̄ faciunt fic⁹ vt dicit Aui. in. 2°. can. in. c. ꝓpo. Et sil'r oēs fructus recētes. Sil'r iuuat ad gñationē pediculoꝝ supflu⁹ coit⁹ q: mouet māꝫ a cētro ad circūferentiā. Et ēt ad h̄ iuuat tarda vestium mutatio ꝛ post positio mundificatiōis ꝛ lotionis camisiarum ꝛ vestimentorū.

Judicia qn̄ st̃ rubei plene iudicant̃ ēē ex san^e. ꝛ qn̄ ad citrinitatē ex co. ꝛ ad nigredinē ex mel'a ꝛ albedinem ex flāte. ¶ 2° dr̄ ꝙ qn̄ in corpe mltiplicant̃ pediculi sine cā māifesta: a cā itrinseca sig̃t magnā corruptionē in humorib⁹ pncipal'r ꝛ debilitationeꝫ ꝛ errorē v̄tut̃ assil'atiue in cute. iō sig̃t morphcā vel lepram vel aliam infectioneꝫ in cute.

Curatio pedicl'oꝝ ꝛ briādoꝝ. In primis ꝯsiderent̃ hu. peccās ꝛ si san. t̃ flōia. Et si alij hūores purgēt̃ sm̄ ꝙ casus req̄rit. Et caueat cibos a q̄b⁹ pedicli gñant̃ ꝛ vestes sepe mutent̃ ꝛ corp⁹ freq̄nt̃ lauet̃. ꝛ ab int⁹ sumant̃ res q̄ pedicl'os occidūt: sic st̃ allea decocta ꝛ calamētū mōtanū. vt dic̄ Aui. i. 4^a. 4^i. Medicie āt iterficiētes pedicl'os sm̄ Aui. st̃ sumach alleū acetosa foliū ꝛ radix ei⁹ alumē cū oleo folia gñatoꝝ se. lini calam⁹ aromatic⁹ cinamomū cicla colo^a folia mirte ꝛ cipssi oleū carta^i ꝛ mlta a^a q̄ ponit aui. Ego āt expt⁹ suꝫ solū argētūviuū icorpatū cū san^e porci si modicū de eo ponat̃ int̃ spatulas vl' int̃ pect⁹ ꝛ sto^m vl' in balneo, occidit oēs pediculos Stafizagria q̄ ēt herba pedicularis nūcupat̃ q̄ ēt occidit pedicl'os auiū rapaciū ꝛ sulfur ꝛ argētū viuū int̃ alia optinēt pncipatū. Et i isto casu vꝫ vng^m guidōis. ℞. olei. ℥. iij. cere. ℥. ß. argētiviui. ℥. j. cera ꝛ oleū liq̄t̃. isil' ꝛ ꝓijciāt̃ i morta° ꝛ misceāt cū argēto viuo ꝺ q̄ vng° vngat̃ corrigia ꝛ portet̃ ꝓpe carnē ꝛ occidit pediculos ꝛ petales briādos sm̄ guidonē occidūt cū aq̄ salita decoctiōis pisciuꝫ salitoꝝ. Aut cum succo edere terrestris aut cū aceto mix° cū aloe.

¶ Capitulum. 55. de furfuribus.

f **Furfura** sunt q̄dā squame tenues ꝛ subtiles. alīi in solo capite. alīi in alijs ptib⁹ corpis vt in frōte ꝛ facie ꝛ sil'ib⁹: ꝛ fiunt in dictis locis absq3 h̄ ꝙ appeat in eis aliq̄ humiditas sicut apparet in pustul' ꝛ sine alia corruptione cut̃ sic appet i fauo ꝛ i tinea ꝛ alīi i allopicia.

Cause furfur̄ pn̄t ēē due. P^a ē mala cōplexio calīa capit̃ exiens a natura sua. 2^a cā gñans furfures sine q̄cūq3 hūoꝝ corrup^oe. 2^a cā pt ēē supfluitas hūoꝝ caloꝝ qn̄ ascēdit ad caput.

Signa sunt: q: qn̄ hō pectinat caput vl' scalpit cadit a capite illa sq̄ma ad modū furfur̄ subtil'. si ē a mala cōpl'one sine mā: siccitas appet maior ꝛ cog̃scit̃ p hitudinem macrā ꝛ siccā: ꝛ q: hō ē macer ꝛ sicc⁹. Si āt ē cū hūore alīi vltra furfura fiūt aliq̄ botores vl' granule ꝛ appꝫ resuda° ꝛ ē hō plen⁹ vl' pinguis ꝛc.

Judicia P° dic̄ Gordo⁹ ꝙ tales pari st̃ ad leprā ꝛ cā ē q: cineratōnē hūoꝝ sig̃t sine q̄ icineratiōe nūq3 lep̄ pt fieri. Ego āt i pmitis artib⁹ habui sociū q̄ etate erāt 20. annoꝝ ꝛ aū ꝛ retro hūit furfura in capite ꝛ facie ꝛ qn̄ surgebat de lecto ꝛ in tota die q̄ inm̄ ꝯtinuauerūt ꝙ fact⁹ ē pfecte leprosus. Et mltos alios vidi q̄ q̄uis a furfurib⁹ fuissent occupati nō fuerūt leprosi. erāt tn̄ in ampliori etate ꝯstituti.

Curatio furfur̄ capit̃. si corp⁹ ē plenū purget̃ hūor peccās. ꝛ cōiter cōpetit tal' purga° sic fuit dcm̄ in scabie sicca ꝛ i mat̃ijs adust̃. Et si vi: ꝙ san. supabūdet t̃. flōia. Si āt corp⁹ n̄ ē plenū t̃. caputpurgia ꝛ nascalia de naso ꝛ gargarismata ꝛ ponāt̃ vētose ꝛ t̃. scarificatiōes. deīn t̃. localia remedia. P° dic̄ serap ꝙ malue elixate rectificāt si cū eis abluat̃ caput ꝛ facies ꝛ fricēt̃ fricatiōe bona. Et succ⁹ cicle cū sale. ꝛ acetū cū faria cicer̄ ꝛ altea ꝛ faria lupioꝝ aut fabe. ꝛ faria ordei cū altea ꝛ sale. Et vꝫ aq̄ ꝺ coctiōis fenug^a ꝛ radiq̄ liq̄r̄ ꝛ muscillago psillij cū altea ꝛ suc° melonis, Aq̄ decoctiōis capillive

neri. Et fortiora istis sunt fel tauri ꝛ aq̄ decoctiōis colloq̄n sal alkalli baurach ꝛ cū istis ponat̄ aliq̄ stip ꝯfortatiā capitis ne recipiat hūores ad ipȝ venientes. Et ponit Serap. medicamē auctē archigenis. In p̄mis ablue caput ꝛ frica ipȝ cum aq̄ d̄coctiōis fenu. ꝛ cū suc cicle ꝛ cū nit. deiñ line ipȝ cū marmore lutiviridis ꝯfecti cū ace ꝛ felle tauri: ꝛ p vnā horā ablue ipsum cū spuma baurach ꝛ calcādis eq̄lr mixtis cū ace. ꝛ amplius nō reuītet̄ egri. Et ponat̄ pa. i bōa dicta. caueat a cib sanguinē aduretib. Et vtat̄ cib hūectatis laudabil chimi. ꝛ icipiat̄ a medicis leuiorib supradictis. deiñ ad fortiores ascēdere debem ꝛ s. medicīa archigenis supra dcā. Et me quā ponit Ras. 5. ad almās. c. j. q̄ ē fortis vt ipse dic. ℞. farine ciceris ʒ. ioo. farine fenug furfuris tri nit al. ꝛ triti. añ. ʒ. i5. miscent̄ oīa cuȝ pauco aceto ꝛ oleo ros. ꝛ caput q̄cūq nocte cū hoc medicamine est īfunden. vēter q̄ suauiter est soluēdus.

Declaratio in furfurib capitis. P dubitat̄ vtrū furfurista sit pa ꝛ vī q̄ nō q: nō īpedit solitas opationes g̃ nō est morb p. de mor. c. ij. Dico q̄ morbus ē q: lȝ māifeste nō īpediat opatiōes tñ itrisece ꝛ abscōse nocet eis q: inducūt ardorē ꝛ angustiā sub cute. ēt dico q̄ ē morb i figura q: deturpat cutiȝ ꝛ iducit difformitatē in supfi cutis. ¶ 2 notādū q̄ furfura sunt aliq sig lepre future scȝ qñ appet ī iuuētute a p̄n ꝛanat si cū eis apparet s̄pigo īpetigo ꝛ furfura mag̃ ꝛ ī mag̃ quātitate. Et cū h̄ si ē hō mali regimis mltū diligēs ꝯcubitū mlieris ꝛ potū vi fortis ꝛ cōestionē alliorum ꝛ sinap. sic faciebat ille soci me ꝛ sic fuit adust ꝛ icinerat san. ei ꝛ fact ē leprosus pfecte. Si āt ista furfurista veniat in pua quāti ꝛ hō nō vtat̄ malo regīe tal furfurista ñ ē sig lep s̄ȝ Cōst. n cēt sig ppatōis cū ivtroq̄ sit vl supflua cal itas vl hūores adusti s̄m mag̃ ꝛ min. Et dic̄ Bern. de lilio q̄ furfura pñt p̄dicē curationē lep q̄ sit ī to cor p pfectā mūdificationē corpis ꝛ p longū vsuȝ s̄pētū. Et nā cū tūc expellit hūorē corruptū ꝛ venenosuȝ ꝛ ineineratū ex q̄ expulso ad supficiē cutis furfura fiūt. ꝛ sic sunt signa sanationis lepre. ¶ Tertio dubitat̄ furfurista cui membri est passio. Dicit Gordoni q̄ p̄mo ꝛ p se est passio cutis q: quasi ea excoriat ꝛ in supficie ei quasi squamule fuerunt. Secundario est passio capillorum q: raduntur ꝛ nutrimentum eorū p parte in squinis cōuertitur in furfura.

¶ Capitulum. 56. de canicie ꝛ apparatu capillorum ꝛ faciei.

Primus in p̄n b. ꝛ. li q̄ in eo volebamus tractare d̄ reb īpedientib pulchritudinē. iō tractam de egritudinib faciei ꝛ capitis vt s̄t fau tica asahaphati ꝛ d̄ silib. ¶ Nūc āt restat dicē de canicie ꝛ d̄ pil. vñ dicim q̄ canicies ē p̄petas accñal solo hūano capiti attributa ex defectu caloris nāl vl ex malo regīe flā mltiplicāte pueniēs. Vel dicim q̄ canicies ē muta caloris nālis capillorum in albū colorē vl argēteuȝ.

Cause canitiei s̄t q̄dā p̄mitie vt niūs calor capitis faciēs ad nimiā exaltationeȝ caloris nālis. sili nīa fritas ipm calorē nālē mortificans. ꝛ longus vsus rerū flāticaꝝ vt s̄t fruct ꝛ pisces recētes: nīa cooptura capitis. Cāe añtes sunt replo hūoꝝ flāticoꝝ ꝛ postpositio exercitij cōsueti. ꝛ freq̄ns crapula ꝛ supflu coit ꝛ silia. Cāe aūt ꝯiuncte sunt flā aq̄suȝ tendens ad putrefactionē q̄ ꝯuertit̄ in nutrimentū capillorum.

Signa canitiei s̄t manifesta q: albedo capilloꝝ alij p̄ ī capite posteri in barba. alij ecōuerso. Si āt canities ē nāl vt in senib. pus capilli albescūt ī capitib eoꝝ. Si āt est inālis vt in iuuenib p albescūt in radice. nā sic dic̄ Aui. in fen. ꝛ. 4. trac. j. Dū sau. pmanet viscosus calid ꝛ piguis ꝛ spissus capilli s̄t nigri: ꝛ iuuētus ꝯseruat̄. Cū vo ad aq̄sitatē tēdere icipit declināt capilli ad canitiē ꝛ accedit senect. Et ideo s̄m papiā dicit̄ canities quasi cādicies a candore est dicta ꝛ candus da. dum.

Judicia in canitie. p canities nunq̄ est ꝯsueta retrocedē vl mltū tarde nec capillū ad p̄stinū reuerti colorē nisi cū exteriori tinctura: q: q̄si nāl ille color efficit̄ ī senectute vl ppe. vñ Boeti. venit eñ ppata mal iopina senectus. Et dolor etatē iussit eē suā. In tēpestiui fundunt̄ vtice cani. Et iō canities affert signū reuerētie. Juxta illud. Canities verēda pentū. Et est signū ppinquationis ad mortē naturaleȝ: qñ mors quasi pprium vexillum scȝ canitiem humano vertici applicauit.

Curā nō hȝ canities s̄ȝ bñ retardationē quā ponit Aui. in ꝛ. 4. trac. p. ꝛ Arnald ī li de retardā senectute. Res canitiē ꝛ senectutē retardātes s̄m Aui. P est eño hūoris flātici oī hora ꝛ ppe cū vomitu ꝛ cū clisterib. ꝛ h̄ s̄m Cōstan fit cū theodoricō empistō ꝛ cum yerarufi ꝛ cū pillis cochijs ꝛ trifera ꝛ sarraceni ca. ¶ Vl cū his pillis. ℞. pulpe collo turbit aloē sal gēme scamonee añ pondus equale se. fen an se. petro. elli nigri piperis nigri. añ ʒ. ß.

distēpenť cū succo absin. dos est pōdus vniꝰ so-
lidi. Serā. de lilio dictat istā medicinā ⁊ laudat
ipsā vsq; ad nubes. ℞. aloē agarici turbith aā.
ʒ. ij. pulpe colloqn. ℈. ij. mastic̄ bdellij ʒß. anil.
cinamoi folioꝝ absin folioꝝ mēte. aā. ℈. j. ꝯficiā-
tur cū oxielle sqllitico. ⁊ fiat massa. deť pꝰ. 4. dies
sine ꝯfectiōis. ʒ. iij. vel magis vel minꝰ. Et caueat ab
oibꝰ rebꝰ flegma gñantibꝰ ⁊ hūores aqsos ⁊ ci-
to corruptibiles. ⁊ ab oī supflua replōne. Et vta-
tur rebꝰ gñantibꝰ bonū sang. ⁊ spissum: vt sēt res
frixe ⁊ ea q̄ in patellis ꝑpanť ⁊ ea q̄ coopta co-
quūť sine aq̄ ⁊ res assate absq; iur. ⁊ illa q̄ fuerit
fiūt in tali quātiᵉ q̄ bñ possint digeri. qꝛ h est ra-
dix vt dicit Aui. Nā cū digestio corrūpiť sang. ⁊
egestio ēt corrūpūť. Si aūt hō ēēt mltū hūidus
in sua cōplōne: illa ꝯᵒ muteť ad siccitatē ⁊ mini-
strenť res ꝯdite cū spēbꝰ ⁊ deť pip ⁊ potet parū.
ēt dimittat olea ⁊ fructꝰ recentes ⁊ pisces ⁊ oia
gña lacť ⁊ lacticinioꝝ ⁊ triticū coctū cū aqua ⁊
pultes ⁊ potū aq̄ frie ⁊ ebrietatē. Et euitet euul-
sionē piloꝝ ⁊ dimittat coitū supfluū ⁊ nō tāgat
faciē nec caput nec capillos cū rebꝰ fridis. vt aq̄
frida ros. ⁊ leqť freqūtē ablutionē cū aq̄ dulci
fria. tñ ablutio capitꝭ debita cū lexiuijs cōseruat
capillos. ⁊ in ablutiōe cito exicceť. ⁊ in lauato-
rijs ponat fel tauri ⁊ plpā colloqnᵉ. Cōfectiōes
q̄ abscindūt mā̄m flātis ⁊ tardant caniciē sēt pᵒ
masticaᵒ mirabolanoꝝ keb. de qbꝰ oī die sumať
vnꝰ ⁊ masticeť ⁊ deglutiať: ꝯseruāt eñ adolescē-
tiā vsq; ad finē vite. Et silr masticaᵒ. trifere fcē
ex mirab. ⁊ ꝯfectio de scoria ferri ⁊ melior ē illa
in q̄ poniť aurū. Ista ꝯfectio vꝫ mltū ſm Aui.
℞. mirabo. ni. ēblicoꝝ aā. ptē. j. mellī anacardo-
rū exēcti ab eis octaua pꝰvniꝰ: misceť cū melle ⁊
cū butiro ⁊ sumať metridatū ⁊ tiriaca valēt mul-
tū in isto casu. Et carnes vipe sēt ꝯſuātes adole-
scentiā ⁊ vtutē cū assiduať eoꝝ cōestio. ¶ Et ſ
h medicamē qđ ē exptū ſꝫ Aui. ℞. mirab. keb.
ʒ. 20. scorie ferri ʒ. 4. agarici. ʒ. v. ʒß. macropipis
gariofī. aā. ʒ. iij. ꝯficianť cū melle. Et dic Aui. oꝫ
vt sumat ista faciēᵃ adolescētiā āno itegro ama-
tor adolescēᵉ ex hmōi ꝯfectiōibꝰ sup q̄s expectet
vsq; ad meridiē: deinde cōcedat cibū. h ille. in 4ᵃ
fen. 4. trac. j. ¶ Scias q̄ aliq̄ sēt olea ⁊ linimen-
ta qbꝰ si caput liniať canicies retardať. ⁊ sēt oia
olea calīa ꝯfortāᵃ. vt ē oleū de castoreo ⁊ oleū de
been ⁊ oleū de nigella. ⁊ oleū factū cū pulpa col-
loqnᵉ. oleū de sinapi oleū vnfancinū ⁊ silīa. ⁊ va-
lēt linimēta ⁊ lauatoᵃ fcā cū lexiuijs factꝭ ex cine-
ribꝰ lignoꝝ stipricoꝝ ꝯfortatiuoꝝ ⁊ caloꝝ. In q̄-
bus ēt lexiuijs aā lotionē ponunť res calīe ⁊ cō-
fortatiue vt sēt flores ⁊ folia mirť ⁊ folia nuces
cipressi ⁊ iunipi ⁊ cortices ⁊ folia pini ⁊ galle ⁊
silīa. ¶ Ut ḡ capilli ſ plani ⁊ spissi ⁊ longi ⁊ vt
nascanť ⁊ crescāt: laueňť cū aq̄ decoctiōis herbe
ne ⁊ absinl ⁊ abrotal ⁊ se. lini adusti. pul. radic̄
cāne. vel cū cinere eiꝰ. Et silr laueť alñ cū lacte ca-
pre. Si a pomo colloqn. extrahať plpa ⁊ ipleať olō
lauriᵒ ⁊ folijs iusq̄ami ⁊ bulliat ꝑ se iux̄ ignē ⁊
cū isto oleo vngāť capilli vꝫ. ¶ In casu capillo-
rū vꝫ succꝰ myrrhe si caput cū eo laueť. ⁊ folia ⁊
semia mirte coq̄ť i aq̄ ⁊ laueť caput. Cinis rad̄
cāne cōbuste tēpatꝰ cū oleo mirtio: vꝫ si caput li-
niať. Autores ponūt mlta olea ſꝫ mulieꝭ nolūt
apponere olea. qꝛ capillos denigrāt. vt flaui fiāt
capilli. Cinis vitꝭ bulliať in aq̄ cū pallea ordei ⁊
fustico ⁊ liq̄riᵉ ⁊ fiť lexiuiū cū q̄ caput sepe laueť
⁊ per se desiccetur. ¶ Ad idem. ℞. rasure buxi
sticad. citril ⁊ liq̄riᵉ rase vngule caballine capilli
venerꝭ coq̄ť in aq̄ cuꝫ ꝑuo croco ⁊ laueť caput
ad solē ꝑ se desicceť. ⁊ qñ pectinauerit se madeſ.
pectē in isto lexiuio. In lexiuio fcō ex cineribꝰ fa-
baꝝ cū alūie distēpenť flores dumi ⁊ rasura bu-
xi ⁊ liq̄rꝭ. ⁊ laueť caput ⁊ fiēt capilli flaui. Ad idē
vꝫ lexiuiū factū de cineribꝰ vitꝭ in q̄ ꝑ vnā noctē
tēpenť lupini ⁊ celidonia ⁊ lupini fiūt ꝯq̄ssati ⁊
rasura buxi ⁊ liq̄rꝭ ⁊ idē caput ⁊ capilli laueňť ⁊
ꝑ se exicceňť. addanť floꝝ sticad. citrini ⁊ floꝝ
genešte ⁊ cortex citri ⁊ citrāguli ⁊ gētiana ⁊ alu-
men. Denigraᵒ capilloꝝ ꝯ caniciē ꝑ his: q̄ volūt
parere iuuenes mulieribꝰ. ℞. gallaꝝ. ʒ. ß. frigā-
tur in oleo ⁊ illi oleo addať alcāne ⁊ es vstum ⁊
sal gēme: ⁊ iterꝫ oia frigāť ⁊ idē liniant capilli al-
bi pᵒ loti cū aq̄ calīa decoctiōis blete ⁊ foliorum
sambuci: ⁊ coopti dimittanť stare ꝑ. 6. horas ⁊
postea laueť ⁊ fiet iuuenis in appenᵃ cū iuuētu-
te ficta ⁊ mēdace. Hic scias q̄ qñ alkanā distēpa-
tur cū aliq̄ oleo nuc̄ denigāt capillos. Et si distē-
pereť cū viᵒ rubeo: rubificat capillos. ⁊ si cū vino
albo citrinescat. ¶ Malia capillos denigrāᵃ sēt
nux cipssi cortex exterior nuc̄ q̄ nunq̄ fit dura.
Stipites fabaꝝ cortic̄ auellanaꝝ cōbustaꝝ gal-
le ꝯtrite ⁊ i oleo frixe. cortic̄ maloꝝ gñatoꝝ alka-
na alumē es vstū calx viua cū sapone sarraceni-
co oleū nuc̄. Ex cōmixtiōe istoꝝ vel aliqꝝ pñt fieᵃ
olea vngᵃ epithiata ⁊ silīa. ¶ Cū igiť vis deni-
grare vel aliū colorē facē: pus laueť caput cū lexi-
uio de cineribꝰ vitꝭ ⁊ alumie. qꝛ alumē ꝑpat oia
cū aq̄ eiꝰ lota ad oē ri colorē qđ bñ sciūt tincto-
res pānoꝝ. Ad bonū colorē ⁊ pulchrū faciēdū ⁊
ad lentigines ⁊ ad decorē faciei. Pmo si ibi sint
lentigies vel pili in faciebꝰ mulieꝝ vel lentigines:

remoueat cū isto psilot° . ℞. auripig'citri'.calc vive añ.℥.j.spume argē'.℥.ß.ft pul.⁊ incorpet cū aq̄⁊ bulliāt fil.sig™ igr pfecte decoctiōis est q̄ si intus ponat pluma ⁊ depilat est pfecte coctum. ¶ Uel ℞.aq̄ infusiōis calc p.6.dies.ita q̄ calx remoueat om̄i die trib'diebus.℥.iij.cū illa aq̄ in corpet arsenicū.⁊ tādiu stet ad solē donec pl̄ūa infusa deplumet.⁊ cū illo loca vbi sūt pili vngāt ⁊ p'paulā remoueāt pili ⁊ psilotrū laua° cū aq̄ decoctō.s furfurū ⁊ cicle.Et in psilo° pōit cimi™ pulueri3atū vt remoueat fetorē ei'.Et alii ponitur gallia musc vl'musc'.Uel pñt remoueri pili euellēdo cū pincer vl'cū pice extēsa sup pānū.Et qñ fuert euulsi:vt nō renascāt vngat loc° cū san. rane q̄ viuit in paludib'.Et v3 san.tortuce marine ⁊ san.vesptiliōis ⁊ oua formicaꝝ ⁊ gūi vir albe ⁊ succ'brionie ⁊ vrtice.Et v3 iusqam'⁊ opiū ⁊ psiliū cocta cū aceto.Et v3 chimolea ⁊ cerusa plūbi in medio q̄rūlib3 supioꝝ cocta in ace°fortit ⁊ imedi'emplāta p' piloꝝ euulsionē ⁊c. Ut hō vel feīa bonū habeāt col'.nō q̄ q̄dā interius sumpta faciūt bonū col'.⁊ q̄dā ß faciūt gñando bonū san.⁊ subtilē.vt oua sorbilia ⁊ iuscella bonarū carniū ⁊ ipemet carnes ⁊ bonū vinū maturū aromaticū ⁊ boni cibi facilis digōnis ⁊ bone sube.Aliq̄ aūt faciūt bonū colorē san.mūdificādo a malis hūo.cū eo mixtis.vt triphera minor mirabola'cassi'aft.epithim'⁊fumusterre.Aliq̄ faciūt faciē rubicūdā euaporā° ⁊ fumā° ad ptes capiti:vt vsus ceparū ⁊ allioꝝ.⁊ sinapis ⁊ eruce ⁊ vini fortis maturi.Aliq̄ faciunt bonū col'.abstergēdo sordiciē i supficie adherētē.Et ista sūt linimēta ⁊ ablutiōes facta ex istis reb'.vt farina fabarū ciceꝝ ⁊ orobi ⁊ lupinoꝝ ⁊ ordei ⁊ frumēti ⁊ amidi ⁊ risi ⁊ psilij amig.purgate dragag™ ⁊ mel.Ex istis vel aliq̄b' ft ad modū vngueti:et de nocte facies epithimet ⁊ in crastinū cū decoc° furfurū lauet facies.Multa alia ponūt autores: ad q̄ te remitto.¶ Ad remouēdū pānū ⁊ lētiginēs faciei ⁊ maculā.Primo ft remedia q̄ dc̄a sūt in.c.de furfurib'.vel ft sic ℞.farine fenug' farīe ciceꝝ furfurū tritici añ.℥.iiij.nitri se,sinapis añ.℥ j.pulueri3ent ⁊ coq̄nt i ace°vl'in aq̄ vsq̄ ad spissitudinē ⁊ epithimet loca p noctē ⁊ in crastinū lauet cū aq̄ decoctiōis furfurū.Uel pñt ista cum melle icorpari ⁊ coq̄.⁊ ft vt.s.¶ Aliud fel hyrci ⁊ bouis ⁊ arictū misceāt cum melle ⁊ nitro:⁊ inde facies linita in crastinū lauet vt.s:Ad idē v3 oleum tartari ⁊ oleū frumēti.Et v3 ista aq̄.℞.tartari calcinati.lf.j.mastiq̄ pulueri3ati.℥.j.caphor ℥.ß.pistent oia cū albūmib'ouoꝝ ⁊ ponāt in alēbico ⁊ sicut aq̄ rof.distillet.Aliud ℞.litargiri.℥ j.olei antiq̄.℥.ij.coq̄nt ⁊ icorpent sil.tūc ℞.mucillag psilij muscillag sinap.añ.℥.ij.bdellij myrrhe añ.℥.ij.pijciant oia sup litargiriū ⁊ oleū cocta.⁊ agitent fortiter ⁊ iteꝝ coquant vsq̄ ad spissitudinē.Et in isto casu v3 lac v'ginale qd fit de litargiro ⁊ aceto albo rpato ⁊ cū lingua filtri distillato ⁊ mixto cū aq̄ salis.Et v3 in isto casu ⁊ i om̄i infectiōe cut.¶ Ad idē ℞.arg' viui amig. amararū.añ.℥.ij.terant tādiu donec nihil appeat de argento viuo:tūc addat se.melonū bñ mūdatū ⁊ bñ tritum.℥.iiij.incorpent oia ⁊ liniat inde facies in nocte ⁊ in crastinū lauet cū dicta aqua calsa ⁊ ptīnuet p.4.dies.Et di q̄ nō habet par in mūdificatiōe faciei.Laus deo

Laus ⁊ honor gloria sint nostro creatori.
Qui finem imposuit pñti labori.
Completū est Philoniū iussu saluatori.
Liber vtilissimus ⁊ magni valoris.

¶ Preclarissimū op' Ualesci de Tharāta reuerendissimi magri necnō artis medicine doctoris famosissimi.Finit feliciter.Impssum lugd. p Johem Cleyn alemanū.Anno nostre salutis Millesimo quadringētesimopmo, decimooctauo.kal'.Decembris.

